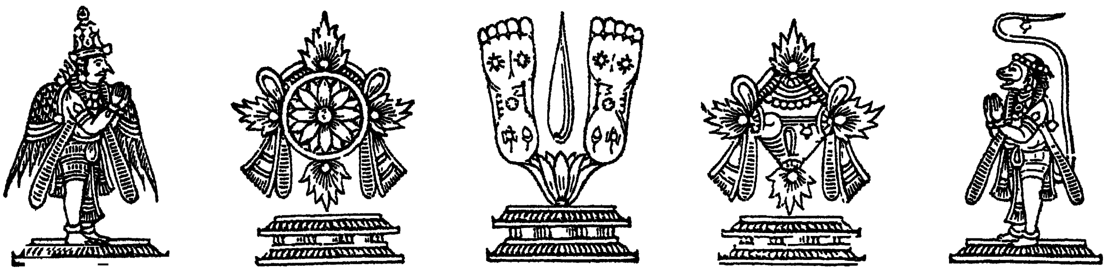

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

అరుమ్బదత్తుడనుమ్ మూలత్తుడనుమ్ కూడిన శ్రీవచనభూషణవ్యాఖ్యానముమ్, శ్రీవచనభూషణమీమాంసాభాష్యముమ్.

తొడఙ్గుమ్బోదనుసన్దిక్కుమ్ తనియన్గళ్

అప్పిళ్ళైయమణవాళనరుళిచ్చెయ్దదు.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్।
యతీన్ద్రప్రవణం వన్దే రమ్యజామాతరం మునిమ్॥

ఆళ్వానరుళిచ్చెయ్దదు.

లక్ష్మీనాథసమారమ్భాం నాథయామునమధ్యమామ్।
అస్మదాచార్యపర్యన్తాం వన్దే గురుపరమ్పరామ్॥ ... ...

యోనిత్యమచ్యుతపదామ్బుజయుగ్మరుక్మ వ్యామోహతస్తదితరాణి తృణాయ మేనే।
అస్మద్గురోర్భగవతోఽస్య దయైకసిన్ధోః రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥

ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్దదు.

మాతా పితా యువతయస్తనయా విభూతిః సర్వం యదేవ నియమేన మదన్వయానామ్।
ఆద్యస్య నః కులపతేర్వకుళాభిరామం శ్రీమత్తదఙ్ఘ్రియుగళం ప్రణమామి మూర్ధ్నా॥ ...

భట్టరరుళిచ్చెయ్దదు.

భూతం సరశ్చ † మహదాహ్వయభట్టనాథ శ్రీభక్తిసారకులశేఖరయోగివాహాన్।
భక్తాఙ్ఘ్రిరేణుపరకాలయతీన్ద్రమిశ్రాన్ శ్రీమత్పరాఙ్కుశమునిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్॥ ...

మణవాళమామునిగళరుళిచ్చెయ్దదు, రహస్యార్థసమ్ప్రదాయపరమ్పరైయిల్ ఒట్టుత్తనియన్.

లోకగురుం గురుభిస్సహ పూర్వైః కూరకులోత్తమదాసముదారమ్।
శ్రీనగపత్యభిరామవరేశౌ దీప్రశ ‡ యానగురుం చ భజేహమ్॥ ... ... ౬ [౨౦

ఈయుణ్ణిపద్మనాభరరుళిచ్చెయ్దదు, పిళ్ళైలోకాచార్యర్ విషయమాన తనియన్.

లోకాచార్యాయ గురవే కృష్ణపాదస్య సూనవే।
సంసారభోగిసన్దష్టజీవజీవాతవే నమః॥ ... ...

---

† "సరస్య" ఎన్ఱు పాఠాన్తరమ్. ‡ "యం వరయోగినమీడే" ఎన్ఱు, ప్రతివాదిభయఙ్కరమణ్ణన్ శేర్త్తుక్కొణ్డనుసన్దిత్తారామ్.

పూర్వోక్తగురుపరమ్పరైక్కు ప్రత్యేకతనియన్గళ్.

తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్త, కూరకులోత్తమదాసర్ విషయమాన తనియన్.

లోకాచార్య కృపాపాత్రం కౌణ్డిన్యకులభూషణమ్ ।
— సమస్తాత్మగుణావాసం వన్దేకూరకులోత్తమమ్॥ ౮

మణవాళమామునిగళరుళిచ్చెయ్త, తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళై విషయమాన తనియన్.

నమశ్శ్రీశైలనాథాయ కున్తీనగరజన్మనే।
ప్రసాదలబ్ధపరమప్రాప్యకైఙ్కర్యశాలినే॥ ౯

మణవాళమామునిగళుక్కు మాతామహరాన కోట్టియూరழகియమణవాళప్పెరుమాళ్ పిళ్ళై తనియన్.

లోకాచార్యపదామ్భోజ రాజహంసాయితాన్తరమ్ ।
జ్ఞానవైరాగ్యజలధింవన్దేసౌమ్యవరంగురుమ్॥ ౧౦

మణవాళమామునిగళరుళిచ్చెయ్త, తిక్కழక్కిడన్దాన్ † తిరునావీఱుడైయపిరాన్ § తాదరణ్ణరైయన్ విషయమాన తనియన్.

శ్రీజిహ్వావదధీశదాస ¶ మమలం శేషశాస్త్రవిదమ్ ।
సున్దరవరగురుకరుణా కన్దళితజ్ఞానమన్దిరంకలయే॥ ౧౧

మణవాళమామునిగళ్ తనియన్.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్।
యతీన్ద్రప్రవణంవన్దేరమ్యజామాతరంమునిమ్॥ ౧౨

శ్రీవచనభూషణమీమాంసాభాష్యత్తుక్కు—రియనవాయ్

ఇత్తిన్ వక్తావాన మోర్ మున్నాన్ ఐయన్ ‡ ఎన్ఱప్పడుమ్ కున్దత్తూరైయన్ పరంపరైయిలుళ్ళతనియన్గళ్.

అణ్ణన్ తనియన్.

సకలవేదాన్తసారార్థ పూర్ణాశయం విపులవాధూలగోత్రోద్భవానాంవరమ్ ।
రుచిరజామాతృయోగీన్ద్ర పాదాశ్రయం వరదనారాయణం మద్గురుంసంశ్రయే॥ ... ౧౩

శ్రీనివాసాచార్యర్ తనియన్.

శ్రీమద్వాధూలవరద నారాయణగురోస్సుతమ్ ।
సర్వజ్ఞంసర్వసులభం శ్రీనివాసగురుంభజే॥ ౧౪

వరదాచార్యర్ తనియన్.

శ్రీనివాసార్యతనయం శ్రీరఙ్గేశపదాశ్రయమ్ ।
వరదార్యమహంవన్దే వాధూలకులభూషణమ్॥ ౧౫

ఐయన్ తనియన్.

సర్వప్రకారైరాచార్య సంప్రీత్యేకప్రయోజనమ్ ।
అనన్తార్యాన్వయోత్తంసమ్ ఆశ్రయేఽనన్తదేశికమ్॥ ౧౬

అరుమ్పదత్తుక్కు—రియనవాయ్

ఇత్తిన్ వక్తావాన అణ్ణాఅప్పఙ్గార్ పరంపరైయిలుళ్ళ తనియన్గళ్.

వరదగురుచరణశరణం వరవరమునివర్యఘన కృపాపాత్రమ్ ।
ప్రవరగుణరత్నజలధిం ప్రణమామిశ్రీనివాస గురువర్యమ్॥ ౧౭

---

† తిక్కழక్కిడన్దాన్—“ఏరార కోలమ్ తిక్కழக్కిడన్దాయ్” [౮-౩-౫-౮-౧] ఎన్ఱ, ఆ తిరుక్కుడన్దైశార్ఙ్గపాణిప్పెరుమాళుడైయ తిరునామమ్.

§ తిరునావీఱుడైయపిరాన్— ఆழ்వార్. ¶ “శాన్త్యాదిసద్గుణైకనిధిమ్” ఎన్ఱు, పాఠాన్తరమ్.

‡ ఇవర్ వైభవప్రశంసైయుళ్ళవిడమ్; ఈట్టిన్ అవతారికై— ముదల్ శ్రియఃపతి— “చిరోపాసితసద్వృద్ధర్” ఎన్ఱుమ్ అనుక్కు— ౭-౮. జీ-౮. ఆన్ధ్రలిపి ముద్రిత భగవద్వి— సం-౧. పక్కమ్-౫౦.

దేశికంశ్రీనివాసాఖ్యం దేవరాజగురోస్సుతమ్ ।
భూషితంసద్గుణైర్వన్దే జీవితంమమసర్వదా॥ ౧౫
మనోజ్ఞవరయోగీన్ద్రకిఙ్కరంగుణసాగరమ్ ।
వరదార్యప్రియంవన్దే సుదర్శనగురూత్తమమ్॥ ... ... ౧౬ [౫
రమ్యజామాతృయోగీన్ద్రపాదరేఖామయంసదా ।
తదాయత్తాత్మసత్తాకం రామానుజమునింభజే॥ ౧౭
వాధూలవరదాచార్య పరిచర్యావిశారదమ్ ।
శుద్ధసత్త్వంశుభాచారం వన్దేవేఙ్కటదేశికమ్॥ ౧౮
యద్గురుశ్శ్రీనివాసార్యో వాధూలవరదానుజః । [౧౦
తంవన్దేతత్కులోత్తంసం ప్రణతార్తిహరంగురుమ్॥ ... ... : ౧౯
ప్రణతార్తిహరాచార్య సూనుంవరదదేశికమ్ ।
ప్రపద్యేశ్రీనివాసార్య ప్రవణంసద్గుణార్ణవమ్॥ ౨౦
వాధూలధూర్వహనతార్తి హరార్యసూనోస్సత్సంశ్రయస్యవరదార్య గురోస్తనూజమ్ ।
వేదాన్తయుగ్మవిశదీకరణైకదీక్షం శ్రీవేఙ్కటేశగురువర్య మహంప్రపద్యే॥ ... ౨౧ [౧౫
వేదాన్తద్వన్ద్వనిర్ద్వన్ద్వ వ్యాఖ్యావిఖ్యాతవైభవమ్ ।
శ్రీమద్వాధూలతిలకం శ్రీరామగురుమాశ్రయే॥ ... ...
వాధూలరామానుజపాదభక్తమ్ ఆత్రేయ రామానుజసూరిసూనుమ్।
శ్రీరామగుర్వాత్తసమస్తశాస్త్రం శ్రీవేఙ్కటేశంగురుమాశ్రయామి॥ ... ...
వేదాన్తసారార్థవిశుద్ధచిత్తం వాధూలరామావరజార్యసూనుమ్ ।
ఉద్బాహురమ్యార్యపదాబ్జభృఙ్గమ్ ఉద్బాహురమ్యార్యమహంప్రపద్యే॥ ౨౪
శ్రీభక్తిసామ్రాజ్ఞీసరోజభృఙ్గం శ్రీలక్ష్మణార్యాననపద్మహంసమ్ ।
శ్రీమద్వధూలాన్వయపారిజాతం శ్రీరఙ్గరాజార్యమహంప్రపద్యే॥ ౨౫
శ్రీమచ్ఛఠారిమునిదృష్ట సహస్రగాథాతత్త్వార్థ బోధనకలాప్తశతాభిషేకమ్ ।
సన్తోయమాహురపరంనిగమాన్తవేద్యం శ్రీమన్తముద్భుజమనోజ్ఞ గురుంతమీడే॥ ... ౨౬ [౨౫
ఉద్బాహురమ్యకమలానిధిరామచన్ద్ర శ్రీరఙ్గరాజగురుపూర్ణకటాక్షపాత్రమ్ ।
శ్రీభూమిసారనగరీశపదాబ్జభక్తం శ్రీవీరరాఘవగురుంశరణంప్రపద్యే॥ ౨౭
శ్రీరఙ్గార్యపదామ్భోజ ద్వన్ద్వసక్తైకజీవితమ్ ।
వేదాన్తద్వన్ద్వనిష్ణాతం లక్ష్మణార్యమహంభజే॥ ౨౮
శ్రీవీరరాఘవగురూత్తమపాదభక్తం శ్రీలక్ష్మణార్యగురులబ్ధసమస్తశాస్త్రమ్ । [౩౦
శ్రీమన్నృసింహతనయం వినయాభిరామం శ్రీవేఙ్కటార్యగురువర్యమహం ప్రపద్యే॥ ... ౨౯
వాధూలవేఙ్కటగురూదధిపూర్ణచన్ద్రంతత్పాదయుగ్మ సరసీరుహ భృఙ్గరాజమ్ ।
తస్మాదవాప్తనిగమాన్తయుగంగుణాఢ్యమ్అస్మద్గురుంవరదదేశికమ్ఆశ్రయామః॥ ... ౩౦

ఇవ్వరుమ్బదక్కారరాన అణ్ణా అప్పఙ్గార్ తనియన్

వాధూలవీరరఘువర్యసుధాబ్ధిచన్ద్ర శ్రీమన్నృసింహతనయం శ్రితతత్పదాబ్జమ్ । [౩
శ్రీరఙ్గరాజవరదార్యకృపాత్తభాష్యం శ్రీవీర రాఘవగురుంశరణంప్రపద్యే॥ ... ౩౧

శ్రీవచనభూషణత్తుక్కు ఉరియనవాయ్, ఇతిల్ ఇరువత్తైయాన ప్రకరణభేదమ్ ముతలియత్తైక్కాట్టుమ్ తనియన్గళ్.

ఆఱుప్రకరణమాకవకుక్కుమ్ శ్లోకమ్.

(౧) పురుషకారవైభవఞ్చ (౨) సాధనస్యగౌరవమ్
(౩) తదధికారికృత్యం (౪) అస్యసద్గురూపసేవనమ్ ।
(౫) హరిదయామహేతుకీం (౬) గురోరుపాయతాఞ్చయో
వచనభూషణేఽవదజ్జగద్గురుంతమాశ్రయే ॥

సాఙ్గాఖిలద్రవిడసంస్కృతరూపవేద సారార్థసఙ్గ్రహమహారసవాక్యజాతమ్ ।
సర్వజ్ఞలోకగురునిర్మితమార్యభోగ్యం వన్దేసదావచనభూషణదివ్యశాస్త్రమ్ ॥

ఆకల్పోజ్జ్వలవైకుణ్ఠ ప్రియాఙ్కాఙ్కణ్ఠభూషణమ్ ।
గురుణాజగతాముక్తం వ్యాప్తం వచనభూషణమ్ ॥

ఆఱుప్రకరణమాకవకుక్కుమ్ పాట్టు §.

(౧) పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై (౨) యాఱు (౩) పెఱువాన్ముఱై (౪) యవన్
కూఱుకురువైప్పణివల్ (౫) కొళ్వతిలైయాక్కియ కుళిర్న్దవరుళ్ తాన్
(౬) మాఱిల్ పుకళ్ నలుక్కురువిన్ వణ్మైయోడెలామ్ వశనబూడణమతిల్
తేఱిడనమక్కరుళ్ ముడుమ్బైయిఱైయవన్ కళల్కళ్ శేరెన్మననే.

ఒన్బతుప్రకరణమాకవకుక్కుమ్ పాట్టు §.

(౧) తిరుమామకళ్ తన్ శీరరుళేత్తిఱముమ్ (౨) తిరుమాల్ తిరువడి శేర్వళినన్మైయుమ్
(౩) అవ్వళియొళిన్దనవత్తిల్ పున్మైయుమ్ (౪) మెయ్వళియాన్తియ మిక్కోర్ పెరుమైయుమ్
(౫) ఆరణమ్వల్లవ రమరునన్నెఱియైయుమ్ (౬) నారణన్ తాళ్ తరు నఱ్కురునీతియుమ్
(౭) శోతివానరుళ్ తూయమాకురువిన్ పాతమామలర్ పణివవర్ తన్మైయుమ్
(౮) తీతిల్ నానవర్ తేవనుయిర్కళై యేతుమిన్ఱియెడుక్కుమ్పడియైయుమ్
(౯) మన్నియవిన్బముమ్మాకతియుమ్ కురువెన్ఱు నినైప్పెఱుమిన్పొరుళ్ తన్నైయుమ్
అన్నైవిలావేతన్ తనుళ్ తన్నైత్తైయుమ్ వశనబూడణ వళియాలరుళియ
వళ్ళైయవర్శిక్కామణివణ్ పుకళ్ ముడుమ్బైయిఱైయవనెన్ఱోనేరులకారియన్
తేనమలర్చ్చేవడి శిన్దైశెయ్పవర్ మానిలత్తిన్బమతైయ్తివాళ్ పవరే.

§ ఇవ్విరణ్డుమ్, ప్రకరణప్పిరిభాగమ్ కాట్టుమ్, వ్యాఖ్యానభాగత్తిన్ అన్తత్తిల్ ఉదాహృతమ్ (పక్కమ్-).

20 - 1 - 85.

లోకాచార్యకృతేలోక హితేవచనభూషణే ।
తత్త్వార్థదర్శినోలోకే తన్నిష్ఠాశ్చసుదుర్లభాః ॥
జగదాచార్యరచితే శ్రీమద్వచనభూషణే ।
తత్త్వజ్ఞానఞ్చతన్నిష్ఠాం దేహినాథయతీన్ద్రమే ॥

ఉలకాశిరియన్ తిరువడిక్కళేశరణమ్.

జీయర్ తిరువడికళేశరణమ్.

శాత్తుముఱైక్కనుసన్ధిక్కుమ్ తనియన్గళ్.

వానమామలై జీయరరుళిచ్చెయ్తతు.

కోణిలులకాశిరియన్ కూరకులోత్తమతాతన్ ‡
తీతిల్ తిరుమలైయాழ்వార్ శెழுఙ్గురవై † మణవాళర్
ఓతరియపుకழ் తిరునాయ్ఙారైయప్పిరాన్ తాతరుడన్
పోతమణవాళముని పొన్నడికళ్ పోఱ్ఱువనే.

వాழிయులకాశిరియన్ వాழிయవన్ మన్నుకులమ్
వాழிముడుమ్బైయెన్నుమ్ మానకరమ్ - వాழி
మనమ్శూழ్న్ద పేరిన్బమ్ మల్కుమిక నల్లార్
ఇనమ్శూழ்న్దిరుక్కుమిరుప్పు.

ఓతుముడుమ్బైయులకాశిరియనరుళ్
పాతుకైయావాதవెమ్బెరుమాన్ - నీతి
వழுవాచ్చిఱనల్లూర్ మామణవాళమాముని పాతమ్
తొழுవార్కు వారాతుయర్

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిక్కళేశరణమ్.

జీయర్ తిరువడికళేశరణమ్.

---

‡ కూరకులోత్తమతాతర్ (యతీన్ద్రప్రవణప్ర - పక్రమ్ - ౨౦)

† కురవై - శెమ్బిప్పేర్.

అవతారికై.

సకలవేదసఙ్గ్రహమాన తిరుమన్త్రత్తిల్, పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ ఆకారత్రయముమ్ సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే,

అరుమ్పదమ్.

పరమకారుణికరాన పెరియజీయర్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమిట్టరుళవార్క త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, వ్యాఖ్యేయగ్రన్థత్తినుడైయ సాత్త్వికజనోజ్జీవనహేతుతా ప్రయోజకప్రామాణ్య ప్రకర్షప్రదర్శనార్థమాక ప్రమేయసఙ్గ్రహత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలవేదసఙ్గ్రహమాన) [పక్కమ్ - ౬ - వరి - ౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (అరుళాలమమైత్త) [పక్కమ్ - - వరి -] ఎన్నుమళవాక.

ప్రారిప్సితగ్రన్థత్తినుడైయ అవిఘ్నపరిసమాప్త్యర్థమాన మఙ్గళమ్ శ్రీభాష్యాదికళిల్పోలే సబ్దక్కవేణ్డియిరుక్క, అదుశెయ్యాతొழிన్దదు-గీతాభాష్యప్రక్రియైయాలే. అఙ్గు "శ్రీయఃపతిః" ఎన్ఱు, ఇఙ్గు పెరియపిరాట్టియారుక్కు వాచకమాన శ్రీశబ్దనిర్దేశమే మఙ్గళమ్; ఇఙ్గు, సకలవేదశబ్దనిర్దేశమ్ మఙ్గళమ్. భగవద్వేదయిత్యపి వేద-శబ్దయోగార్థమ్. "త్రైలోక్యరాజ్యం సకలం సీతాయా నాప్నుయాత్కలామ్" ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే, "సకలశబ్దమ్ స్వపర్యాయ విశ్వశబ్దవాచ్యరాన పెరుమాళై చొల్లక్కడవదు" ఎన్ఱు, ఈట్టిలేయిరుక్కైయాలే, (సకల) ఎన్ఱ, ఆశబ్దముమ్ మఙ్గళమాకలామ్.

(సకలేత్యాది) "త్రయీ యత్ర ప్రతిష్ఠితా" "సర్వవేదాన్తసారార్థః" ఎన్ఱు శొన్నపడి ఋగాది సర్వవేదఙ్గళుక్కుమ్ తిరుమన్త్రత్తిలే ప్రతిష్ఠితత్వమ్, శబ్దత్తిలే శబ్దాన్తరత్తుక్కు స్థితియిల్లామైయాలే అర్థద్వారేణవే యాకవేణ్డుకైయాలే, తిరుమన్త్రత్తిలే సకలవేదార్థఙ్గళుమిరుక్కుమ్ ఎన్ఱు తాత్పర్యమ్. తత్ప్రతిపాద్యార్థ ప్రతిపాదకమాయ్, తత్తన్న్యూనపరిమాణమాన శబ్దత్తుక్కు తద్వ్యపదేశార్హార్థ ప్రతిపాదకత్వరూప తత్సఙ్గ్రహత్వమ్ "పచతి - పాకం కరోతి" ఎన్ఱు అవిడత్తిలే పాకంకరోతి ఎన్ఱదిలే సఙ్గ్రహత్వమ్ పచతియెన్ఱతుక్కు పోలే, సకలవేదసఙ్గ్రహమాన తిరుమన్త్రత్తుక్కు ఉణ్డు ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (సకలవేదసఙ్గ్రహమాన) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(ఆకారత్రయముమ్) అనన్యార్హశేషత్వమ్, అనన్యశరణత్వమ్, అనన్యభోగ్యత్వమాకిఱ విమర్శ్యమ్.

(సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే బద్ధాత్మాక్కళుక్కుమ్ ముక్తాత్మాక్కళుక్కుమ్ నిత్యసూరికళుక్కుమ్ సాధారణమాకైయాలే. ప్రాప్యవాన్మనసిప్రయోగత్తిలే; "ఏష అణురాత్మా" ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ "యస్మిన్ప్రాణః పఞ్చధా సంవివేశ" ఎన్ఱ, అబద్ధత్వగ్రాహక వాక్యశేషముమ్, "భోగో జీవః" ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ "స చానన్త్యాయ కల్పతే" ఎన్ఱు, అముక్తత్వగ్రాహక వాక్యశేషముమ్బోలే, ప్రణవస్థమకారత్తుక్కు బద్ధాత్మాద్యన్యతమపరత్వవ్యవస్థాపక వాక్యశేషమిల్లామైయాలుమ్, నమశ్శబ్దోక్తవిరోధినివృత్తిక్కు సాధారణమాకైయాలుమ్, "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః" ఎన్ఱు - భగవద్దాస్యమ్ సర్వాత్మసాధారణమెన్ఱు కణ్డోమిఱే యిరుక్కైయాలుమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

ఇఙ్గు, ఉపక్రమత్తిలే తిరుమన్త్రత్తై ప్రస్తావిత్తదు-"ప్రథమమన్త్రమ్ పరామృశ్యతే" [వా-౯౭] "పెరియతిరుమన్త్రత్తై" [వా-౩౧౫] ఎన్ఱు, మూలత్తిలే ఉపక్రమదుపాత్తమాకైయాలే, తద్వివరణమే నూలారమ్భ ప్రవేశమెన్నుమత్తాలే.

శ్రీవచనభూషణమీమాంసా - విషయనిరూపణాధికారః

లోకాచార్యాయ గురవే కృష్ణపాదస్య సూనవే।
సంసారభోగిసన్దష్ట జీవజీవాతవే నమః॥

సాఙ్గాఖిలద్రమిడ సంస్కృతరూపవేదసారార్థసఙ్గ్రహమహారస వాక్యజాతమ్।
సర్వజ్ఞలోకగురునిర్మితమార్యభోగ్యం వన్దే సదా వచనభూషణదివ్యశాస్త్రమ్॥

(వేదార్థమఱుదియిడువదు స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే) [వా - ౧] ఇదం శాస్త్రమ్. ప్రపత్తిపరిచ్ఛేద వృత్తిపరిచ్ఛేదాత్మనా, పరిచ్ఛేదద్వయాత్మకమ్. పూర్వస్మిన్ పరిచ్ఛేదే, ద్వయస్య పూర్వవాక్యార్థో విచార్యతే; ఉత్తరే, ఉత్తరవాక్యార్థః.

అత్ర, (వేదార్థమ్) [వా-౧] ఇత్యారభ్య, (ముఱ్పట్టదు) [వా-౪] ఇత్యన్తమ్, శాస్త్రస్యారమ్భణీయస్య సమర్థనాత్ శాస్త్రోపోద్ఘాతః. (ఇతిహాస) [వా-౫] ఇత్యారభ్య, (అప్పొకాలే తిరుత్తుమ్) [వా-౧౩] ఇత్యన్తేన, * శ్రీశబ్దార్థో నిరూప్యతే. (అతీయాఱ్ఱ) [వా-౧౪] ఇత్యారభ్య, (ఉపాయత్తుక్కు) [వా - ౨౨] ఇత్యన్తేన, ద్వితీయప్రకరణేన, * నారాయణ, * చరణ, * శరణ, శబ్దానామర్థః.

౧॥ గీ-భా ౧. ౨॥ రా-సు-౧౬-౧౪. ౩॥ ఉ-ప-౩-౦-౬-పా. ఈడు అష్టమపిళ్ళ భగవద్విషయ-౫౬౯-పక్కమ్. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ముణ్డకోప- ౩-౧-౯. ౭॥ ౮॥ హారీతస్మృతి?

« యత్ర పూర్వే సాధ్యాః సన్తి దేవాః » ౧ ఎన్ఱు నిత్యసూరికళ్ పాల్, శుద్ధసత్త్వమాన పరమపదత్తిలే, నిత్యాసఙ్కుచితజ్ఞానరాయ్ కొణ్డు, నిరన్తర భగవదనుభవజనిత నిరతిశయానన్ద తృప్తరాయిరుక్కైక్కు యోగ్యతై యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, « అనాదిమాయయా సుప్తః » ౨ ఎన్ఱపడియే, ౩ తిలతైలవద్దారువహ్నివత్ దుర్వివేచ త్రిగుణ దురత్యయానాది భగవన్మాయాతిరోహిత స్వప్రకాశరాయ్,

(యత్రేతి) ఎన్ఱ పరమపదత్తిలే, పురాణాః - పురాతనాః; ప్రథమజాః - పూర్వసిద్ధాః; ఋషయః - ద్రష్టారః. కాలోపాధినిర్దేశముమ్, విషయవిశేషనిర్దేశముమ్ ఇల్లామైయాలే, ద్రష్టృత్వత్తిలే నిత్యసర్వవిషయకత్వమ్ లబ్ధమ్ అతనుగుణమాక, « యత్ర » ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ - పరమపదత్తిలే « పశ్యన్తి యం సూరయః » ఇత్యాది ప్రమాణసిద్ధ శుద్ధసత్త్వైకరూపత్వమ్ వివక్షితమ్. « ప్రథమజాః » ఎన్గైయాలే - అనాదిసిద్ధత్వముమ్; « పురాతనాః » ఎన్ఱు అతిశబ్దత్తాలే - వర్తమానభవిష్యత్కాల సమ్బన్ధముమ్, ఆక కాలత్రయసమ్బన్ధిత్వముమ్; « ఋషయః » ఎన్గైయాలే - సూరిత్వముమ్ లబ్ధమ్. ఇత్తై యిట్టుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ : (నిత్యసూరికళ్ పాల్ ఇత్యాది.)

(నిత్యాసఙ్కుచితేత్యాది) న విద్యతే సఙ్కుచితమ్ - సఙ్కోచః యస్య, తదసఙ్కుచితమ్ నిత్యం అసఙ్కుచితమ్ - నిత్యాసఙ్కుచితమ్; తథావిధం జ్ఞానం యేషాం ఇతి విగ్రహః ఇఙ్గు, నిత్యత్వమ్ - ధ్వంసాప్రతియోగిత్వ మాత్రమభిమతమ్; అతుక్కు నఞర్థ సఙ్కోచాభావత్తిలే అన్వయమ్. ధ్వంసాప్రతియోగియాన అభావఙ్గళ్ - అత్యన్తాభావముమ్, ప్రధ్వంసాభావముమ్. ఆక, నిత్యర్కు జ్ఞానసఙ్కోచాత్యన్తాభావమాయ్ ముక్తర్కు జ్ఞానసఙ్కోచప్రధ్వంసాభావమాయ్, సామాన్యేన ధ్వంసాప్రతియోగి సఙ్కోచాభావవిశిష్టజ్ఞానవత్త్వమ్ ఉభయసాధారణమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. ఇత్తాల్ - ప్రాగభావాప్రతియోగిత్వే సతి ధ్వంసాప్రతియోగిత్వమే నిత్యత్వమాకైయాలే, దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమిల్లై యెన్నుమ్ చోద్యమ్ నిరస్తమ్.

ఇని ఇత్తాల్, యోగ్యతైక్కు హేతువైయిల్లైయే (నిరన్తరేత్యాది.) అనుభవజనితానన్దత్తుక్కుమేలే కైఙ్కర్యజనితానన్దమిరుక్క, నిరతిశయత్వమ్ అనుభవజనితానన్దత్తుక్కు కూడామైయాలే, (అనుభవజనిత) ఎన్ఱతు - అనుభవప్రయోజ్య ఎన్ఱపడియాయ్, (నిరతిశయానన్ద) ఎన్ఱతు - అపకర్షాశ్రయమాన పరార్థకైఙ్కర్య ప్రయుక్తానన్దమాకిఱతెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. అన్ఱిక్కే, నిరతిశయత్వమ్ - కైవల్యత్తైప్ పోలే అన్ఱిక్కే, సుఖానన్దత్తైయే శొల్లుకిఱతాయ్, కైఙ్కర్యానన్దమ్ అనుభవప్రీతి కారితకైఙ్కర్యానన్దమాయ్ వరుకైయాలే అర్థాయ్ సిద్ధిక్కుమెన్ఱు, అతు అప్పడి ఎన్గైయాలే యాకవుమామ్. అఙ్గనుమన్ఱిక్కే, ఉపాసనసిద్ధర్, సాధనప్రపత్తినిష్ఠర్, సిద్ధోపాయనిష్ఠర్, అత్తిల్ చరమపర్వనిష్ఠర్ ఎన్ఱు అవివర్కళుక్కు ప్రాప్తిశేస్వార్థపరార్థత్వాది భేదఙ్గళ్ కిడక్కచ్చెయ్తేయుమ్, సవిభూతిక బ్రహ్మానుభవానన్దమ్ ఇవర్కళెల్లార్క్కుమ్ అవిశిష్టమాకైయాలే అనన్దమాత్రత్తై యరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱు రుమ్ముణ్డు. (యోగ్యతై) భగవద్భిన్నచేతనత్వమ్.

(అనాదిమాయయేత్యాది) ఉత్పత్తిశూన్యయాయ్ విచిత్రసృష్టిహేతువాన మూలప్రకృతియాలే, (సుప్తః) - తిరోహితస్వరూపః. « మాయయా » ఎన్ఱు హేతుస్వభావత్తాలుమ్ « అజామేకాం » ౪ ఎన్ఱ వాక్యశేషత్తాలుమ్, సుప్తపదమ్ - తిరోహితస్వరూపే గౌణమ్ స్వాపదశైయిలే మనుష్యత్వాది స్వరూపతిరోధానమాత్రముణ్డు ఆకి; ఇత్తైప్పోలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిలతైలేత్యాది) తిలే తైలమివ దారుణి వహ్నిరివ (దుర్వివేచా) - పృథగ్గ్రహణానర్హా, త్రిగుణా - సత్త్వరజస్తమోయుక్తా, దురత్యయా - భగవదన్యైరనతిక్రమణీయా, అనాదిశ్చ యా మాయా, తయా, తిరోహితః - ప్రతిబద్ధగ్రహణః, స్వప్రకాశః - ప్రకాశమాన స్వకీయదేహాతిరిక్తత్వాది ధర్మః యేషామ్ ఇతి విగ్రహమ్ కణ్డుకొళ్వతు. శ్రుత్యుక్తానాదిత్వఫలితమ్ - (దుర్వివేచత్వమ్). « త్రిగుణంతజ్జగద్యోని » ౬ ఇత్యాదియైప్పోలే (త్రిగుణేతి.) « మమ మాయా దురత్యయా » ౭ ఎన్ఱు అత్తైప్పోలే (దురత్యయేత్యాది.) (తిలతైలవత్) ఇత్యాది శ్రీసూక్తి - గద్య శ్రీసూక్తిచ్ఛాయైయాయిరుక్కిఱతు.

(ప్రపత్తిక్కు) [వా - ౨౩] ఇత్యారభ్య, (తిరుక్కుల్లోకై యిలుపకారణమ్) [వా-౫౩] ఇత్యన్తేన. ముముక్షుప్రాప్యోపాయోత్తమపురుషయోరర్థః. (ఇతుక్కై) [వా-౫౪] ఇత్యారభ్య, (ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః) [వా-౭౯] ఇత్యన్తేన, చతుర్థప్రకరణేన, ప్రపద్యే ఇతి క్రియాపదార్థో నిరూప్యతే.

తత్ర, ఉపోద్ఘాతే ప్రథమాధికరణే, విషయప్రయోజనాద్యభావాచ్ఛాస్త్రస్యానారంభణీయత్వమాశఙ్క్య, తత్సమర్థనం క్రియతే. అత్రైవం సంశయః; — ఇదం శాస్త్రమనారమ్భణీయమ్, ఉతారమ్భణీయమితి; తదర్థమ్, అస్య విషయాదిరసంభవత్, ఉత సంభవతీతి తదర్థమ్, « ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే » ౮ « అమృతస్యైష సేతుః » ౯ « యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యః » ౧౦ « న్యాస ఇతి బ్రహ్మా » ౧౧ ఇత్యాదివాక్యవిశేషాణామ్ ఏతత్సఙ్గ్రహరహస్యత్రయస్య చ వేదాన్తశాస్త్ర ఏవాన్తర్భావః, ఉత తద్భిన్నశాస్త్రత్వమితి; తదర్థమ్, « ఆసా .... » ౧౨ ఇత్యాదివచనమ్ తద్భిన్నత్వే ప్రమాణం సభవతి, ఉత భవతీతి.

౧॥ యజు-అష్ట-౩-౬-౨-వా-౧. ౨॥ ౩॥ శ్రీరఙ్గగద్యే. ౪॥ ౫॥
౬॥ గీ-౭-౧౪. ౭॥ శ్వే-౬-౬. ౮॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

అనాద్యవిద్యా సఞ్చితానన్తపుణ్యాపుణ్య కర్మానుగుణ [illegible] సురనర తిర్యక్స్థావరయోనిక [illegible] పుగుమ్. ౧* మాటి మాటి ప్పలకాలుమ్ పిఱన్దు,* (* పిఱన్దపిఱన్దజన్మఙ్గళ్ తోఱుమ్) దేహాత్మాభిమానముమ్, స్వాతన్త్ర్యముమ్, అన్యశేషత్వముమాకిఱ ఇవై ముక్కుఱ్ఱఙ్గళాలేయిరున్దు, తత్తదనుగుణ సాధ్యసాధనఙ్గళిలే మణ్డి, ౨* యావాన్ నుమ్ పణ్ ణినెస్తామ్ పిరిన్దే యేఱిట్టుకొణ్డు, పారతన్త్ర్యశేషియాయ్ పరమప్రాప్య ప్రాపకభూతనాన భగవాన్ ఇవర్కళ్ అత్యన్తవిముఖరాయ్, [illegible] జన్మ బాల్య యౌవన వార్ధక మరణ నరకఙ్గళాకిఱ అవస్థాసప్తకత్తిలే, నిరన్తర పతిత వివిధ నిరవధిక దుఃఖ [illegible] యనుభవిత్తుత్తిరికిఱ విస్సంసారి చేతనరిలే, ఆరేనుమ్

(అనాద్యవిద్యేత్యాది) ఇఙ్గు, ప్రవాహానాదిత్వమభిమతమ్, అవిద్యా - అనాత్మన్యాత్మబుద్ధి [illegible] - [illegible] పర్యాయేణ. స్వాతన్త్ర్యమ్ - స్వశేషత్వమ్. అన్యశేషత్వమ్ - దేవతాన్తరాది శేషత్వమ్. ముక్కుఱ్ఱఙ్గళ్ - పతితహేతు [illegible]. (తదను గుణేత్యాది) దేహాత్మాభిమానానుగుణసాధ్యమ్ - స్త్రీ [illegible] అన్నపానాదికళ్; తత్సాధనమ్ - అర్థార్జనాదికళ్. స్వా [illegible] - [illegible] స్వర్గాదికళ్; తత్సాధనమ్ - యాగాదికళ్. అన్యశేష త్వానుగుణసాధనమ్ - దేవతాన్తరోపాసనమ్; తత్సాధ్యమ్ - తత్సాయుజ్యాదికళ్, కణ్డుకొళ్వతు. మణ్డి - అత్యన్తమవగాహిత్తు, యావానాన్ - విత్తేనుమ్, పణ్ణి - అవలమ్బిత్తు, నిన్తుమ్ పిరిన్దే - ఎప్పొరుళ్ [illegible] సైక్కు హేతువాన ప్రతత్తై.

(పారతన్త్ర్యశేషీత్యాది) పూర్వోక్తాకారత్రయత్తుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధియాన ఈశ్వరగతాకారత్రయముమ్ ఉక్తమ్. పారతన్త్ర్యశేషిత్వమ్ - ఉచితశేషిత్వమ్; పరమప్రాప్యత్వమ్ - స్వాపేక్షయోత్కృష్టతరరహితప్రాప్యత్వమ్; పరమప్రాపకత్వమ్ - స్వాపేక్ష [illegible] [౧౦] చరమప్రాప్య ప్రాపకఙ్గళ్ ఇతినుడైయ పర్వక్రమమాకైయాలే, ఉక్తపారమ్య ముపపన్నమ్. ఇప్పాగ్య [illegible] ౩* అల్లాచ్ చరమార్థఙ్గళ్, ౪* అభ్యర్హితం పూర్వమ్ ఎన్తాఙ్గళ్ ప్రాప్యత్తుక్కు పూర్వని [illegible] కణ్డుకొళ్వతు.

(అత్యన్తేతి) అన్యశేషత్వాత్ వైముఖ్యమ్; స్వాతన్త్ర్యాత్ అతివైముఖ్యమ్; దేహాత్మాభిమానాత్ అత్యన్త [illegible] వత్తు - భగవద్విషయ జ్ఞానరుచ్యాద్యభావమ్.

(గర్భేత్యాది) గర్భశబ్దమ్ - గర్భస్థితియై [illegible]; ఆకైయాల్ అవస్థాశబ్దత్తోడే సామానాధికరణ్య [illegible]. [illegible]

(నిరన్తరేత్యాది) ఇఙ్గే, " క్షుత్తృష్ణా [illegible] శీతోష్ణలవణై ర్మాతృభోజనైః । అతితాపైరత్యర్థం [illegible] ప్నోతి జరరాస్థితురాతురః । కణ్డూయనేపి చాశక్తః పరివర్తేప్యనీశ్వరః ॥ స్నానపానాది చాహారమప్యాప్నోతి పరేచ్ఛయా" [illegible] ఇత్యాదికళ్ కణ్డుకొళ్వతు. (అనుభవిత్తుత్తిరికిఱ) ఎన్ఱు, ఉవిడత్తిల్, " ఏవం సంసృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణే" ఇత్యాదికళ్ [illegible]

" జాయమానం హి పురుషం యం పశ్యేన్మధుసూదనః । సాత్త్వికస్సతు విజ్ఞేయ స్స వై మోక్షార్థ [illegible] రుళిచ్చెయ్కైకాక (ఆరేనుమిత్యాది.) " [illegible] యమ్" ఇత్యనియతసిద్ధశఫలితమ్ (ఆరేనుమితి.) మోడురుచ [illegible] [౪]

యదానభవతి, † తదా [illegible] ఉదాహృతవాక్యానాం వేదాన్తతాత్పర్యవిన్నత్వే ‡ ప్రమాణాభావాత్ [illegible] విషయాద్యభావాత్, నిర్విషయం శాస్త్రమనారమ్భణీయమితి పూర్వపక్షఫలితార్థః.

యదా "అసారమ్" ఇత్యాదివచనమ్ ఉదాహృతవేదాన్తవాక్యవిశేషాణాం వేదాన్తతాత్పర్య [illegible] తేషాం శాస్త్రాన్తరత్వాద్విషయాభావాసమ్భవేన ప్రకృతం శాస్త్రమారమ్భణీయమితి సిద్ధాన్తఫలితార్థః.

పూర్వపక్షస్తు, న తావదిదం శాస్త్రమారమ్భణీయమ్, వేదశాస్త్రత్వాభావాత్; న చేదార్థ [illegible] [౧] కృతకరత్వప్రసఙ్గాత్; నాపి ప్రపత్తిశాస్త్రమ్, " నానాశబ్దాదిభేదాత్" [illegible] న్నితానాం తదుపయుక్తానాం [illegible] భగవచ్ఛాస్త్రాదిషు ప్రపత్త్యర్థానామేషూపబృంహితత్వాత్; నాపి [illegible] రేకేణ అతిరిక్తమోక్షసాధనాభావాత్, తత్సాధ్యమోక్షవిశేషాసిద్ధేశ్చ; న చ ఆచార్యాభిమాన [illegible] వేదాన్త [illegible] రత్వేన ప్రతిపాదనాత్ [illegible] సిద్ధిః, భక్తిశాస్త్రాపేక్షయా ప్రపత్తిశాస్త్రస్యైవ సారతయాభిప్రాయవాదిత్వాత్; [illegible] క్లేశం బుద్ధ్వా చలనకారణమ్ । ఉపదేశాద్ధరిం బుద్ధ్వా విరమేత్సర్వకర్మసు" ౧౦ ఇత్యత్రోపదేశ [illegible] శాస్త్రోపదేశయోర్భిన్న [illegible] విషయాది ప్రతీయతే; కిఞ్చ, తదభేదపక్షే, శాస్త్రే క్లేశ [illegible] " అనన్తపారం బహు [illegible] వేదితవ్య మల్పశ్చ కాలో బహవశ్చ విఘ్నాః । యత్సారభూతం తదుపాసితవ్యం [illegible]" ఇత్యేతదప్యుక్తార్థాభిప్రాయకమేవ.

౧॥ [illegible] ౨॥ [illegible] ౩॥ ౪॥ [illegible]
౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ [illegible]

* కుణ్డలితమ్ వ్యాచిత్వమ్. † తదా ఉక్తవచనస్య ఉదా-హా. ‡ ప్రమాణత్వా [illegible]

25-1-85.

వ్యా.—శిలరుక్కు జాయమానకాలభగవత్కటాక్షవిశేషత్తాలే రజస్తమస్సుక్కళ్ తలైమడిన్దు, సత్త్వమ్ తలై యెడుత్తు, మోక్షరుచియుణ్డానాలుమ్, తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై యుళ్ళపడియఱిన్దే యుజ్జీవిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్, అవై త్తన్నై శాస్త్రముఖత్తాలే యఱియప్పార్క్కుమళవిల్, శాస్త్రఙ్గళిల్ తలైయాన వేదమానత్తు, “అనన్తావై వేదాః”౧ ఎన్గిఱపడియే - అనన్తమాయ్, స్వార్థనిర్ణయత్తిల్ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయాది సాపేక్షమాయిరుక్కైయాలే, అల్పమతికళుక్కు అవగాహిత్తు అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణ వరితాకైయాలుమ్, అన్దవేదపారగరాయ్ స్వయోగమహిమ సాక్షాత్కృత పరావరతత్త్వవిభాగరాన (¶వ్యాసాది)పరమర్షికళాలే ప్రణీతఙ్గళాయ్, వేదోపబృంహణఙ్గళాన స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్, సారాసారవివేక చతురర్ క్కొళ్ళియ తాత్పర్యాంశమ్ తెరియామైయాలుమ్,

అ.—యాలుమ్ ఇన్దరుచిక్కు బాహుళ్యేనకాణ్గైయాలుమ్ “పురుష” ఎన్గిఱ పదమ్ “పురుషా వాత్మమానవౌ”౨ ఎన్గిఱపడియే ఆత్మపరమ్. ఏకవచనమ్ పౌర్లభ్యాభిప్రాయకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిలర్క్కెన్ఱు.) “జాయమానమ్, మధుసూదనః, పశ్యేత్”ఎన్గిఱ అ పదఙ్గళై యుటగొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జాయమానకాలేత్యాది.) జాయమానస్య కాలః జాయమానకాలః; జననకాల ఇతి ఫలితమ్: జాయమాన కాలే భగవత్కటాక్షవిశేష ఇతివిగ్రహః. “పశ్యేత్” ఎన్గిఱ అదిక్కినర్థమ్ (కటాక్షవిశేషత్తాలేయెన్ఱు.) విశేషయుక్తకటాక్షత్తాలే యెన్ఱపడి. “దృశిర్ ప్రేక్షణే”౩ ఎన్ఱు ధాతుపాఠమ్. అఙ్గు ప్రశబ్దార్థత్తై ఇఙ్గు *విశేషశబ్దత్తాలే శొల్లిఱ్ఱు. ఈక్షణత్తై * కటాక్షపదత్తాలే శొల్లుకిఱతు. విశేషమావతు - ఉత్తరకాల ఫలపరమ్పరాపర్యన్తత్వమ్. * మధుసూదన శబ్దరూఢ్యర్థమ్ (భగవదితి.) యోగార్థోపలక్షితవిరోధినివృత్త్యా ప్రకర ణానుగృహీతయాఫలితమ్ (రజస్తమస్సుక్కళ్ తలైమడిన్దెన్ఱు.) తలైమడిన్దు - అభిభూతమాయ్. సత్త్వంశీలమస్య - సాత్త్వికః; సత్త్వేన జయతీతివా-సాత్త్వికః. “శీలమ్”౪ఎన్గిఱ సూత్రత్తాలేయాతల్, “తేనదీవ్యతిజయతి”౫ఇత్యాదియాలేయాతల్ ఠక్ప్రత్యయమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమా యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్త్వమ్తలైయెడుత్తెన్ఱు). *మోక్షార్థచిన్తకః - మోక్షరూపప్రయోజనచిన్తకః ఎన్ఱాయ్, “చితి-స్మృత్యామ్”౬ “స్మృత్యాధ్యానే”౭ ఎన్ఱు ధాతుపాఠత్తాలే - చిన్తనస్మరణాధ్యాన శబ్దఙ్గళ్ పర్యాయఙ్గళాయ్, ఆధ్యానమ్ - ఉత్కణ్ఠాపూర్వక స్మరణమాయ్, ఉత్కణ్ఠై ఎన్నుమ్ “సర్వేన్ద్రియసుఖాస్వాదో యత్రాస్తీత్యభిమన్యతే। తత్ప్రాప్తీచ్ఛాం ససఙ్కల్పాముత్కణ్ఠాంకవయోవిదుః”౮ ఎన్ఱు, ఉత్కణ్ఠేచ్ఛారూపైయాకైయాలే అభిప్రీతిరూపరుచియాకిఱతెన్ఱు - మోక్షరూపప్రయోజన రుచియుక్తః ఎన్ఱు, లభిక్కిఱతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్(మోక్షరుచియుణ్డానాలుమెన్ఱు.) తత్త్వమ్ - భగవచ్ఛేషత్వరూపస్వరూపమ్; హితమ్ - సిద్ధోపాయః; పురుషార్థః - ప్రతిబన్ధకనివృత్త్యాది ప్రయోజనమ్. ఉళ్ళపడియఱికై- తదీయపర్యన్తమాయఱికై. ఇచ్చేతననుక్కు నమశ్శబ్దత్తాలే అదృష్టద్వారకమోక్షసాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపమాన అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమెన్ఱు, నిష్కర్షితమానాలుమ్, అధికారవిధయా దృష్టరూపేణ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానాదికళ్ ఆవశ్యకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఱిన్దేఉజ్జీవిక్కవేణ్డుకైయాలేయెన్ఱు.) “పశుర్మనుష్యః”౯ ఇత్యాదికళిఱ్చొల్లుకిఱ పశ్వాద్యుజ్జీవనత్తుక్కుమ్అభిమానియుడైయ జ్ఞానపూర్తియేహేతువాకైయాలే, (అఱిన్దే) ఎన్గిఱ అవధారణ ముపపన్నమ్.

(శాస్త్రఙ్గళిల్తలైయాన) ఎన్గిఱ అవిడత్తిలే “ధర్మంజిజ్ఞాసమానానాం ప్రమాణంప్రథమంశ్రుతిః। ద్వితీయంధర్మశాస్త్రంహి తృతీయం లోకసఙ్గ్రహః”౧౦ ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వతు. అనధీతవేదఙ్గళిలే విరుద్ధార్థపరత్వ సంశయాదికళ్ కిడక్కిల్ మీమాంసాముఖేన సంపాదిత్త అధీతశాఖార్థనిర్ణయముమ్ అకిఞ్చిత్కరమాకైయైప్పఱ్ఱ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశాఖేత్యాది.) * ఆదిశబ్దత్తాలే - సర్వవేదాన్తప్రత్యయ న్యాయమ్ వివక్షితమ్.

అన్ద ఆనన్త్యదోషమిల్లామైయైప్పఱ్ఱ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దవిత్యాది.) అన్ద- అనన్తత్వేనపూర్వప్రకృతమాన. (స్వయోగమహిమ) ఎన్గై, యాలే- సుగతాదికళై యుమ్, *పరమర్షిపదత్తిలే- “ఋషింప్రసూతంకపిలమ్”౧౧ఎన్ఱు, ఋషిమాత్రమాన కపిలాదికళైయుమ్ వ్యావర్త్తిక్కిఱతు. పరతత్త్వత్తుక్కుమ్ అవరతత్త్వఙ్గళుక్కుమ్ అన్యోన్యమ్ స్వరూపస్వభావవైలక్షణ్యమ్ - (పరావరతత్త్వవిభాగః.) ఇత్తాల్-యోగజజ్ఞానవాన్గళెన్ఱు, ఫలితమ్. సారాసారవివేకమావతు - సాత్త్వికరాజసాదివిభాగజ్ఞానముమ్, పురాణోపక్రమప్రశ్న ప్రతివచనఙ్గళిలే ప్రమేయవిషయపక్షపాతిత్వాపక్షపాతిత్వ విభాగజ్ఞానముమ్, సర్గాచారాదితత్పరత్వా తత్పరత్వ విభాగజ్ఞానముమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. తాత్పర్యాంశమ్-సాత్త్వికభాగాభిప్రేతమాన సారాంశమ్. ఇత్తాల్ - వేదవదానన్త్యమాకిఱ కుఱ్ఱమిల్లావిడిలుమ్ అసారమిశ్రత్వమాకిఱ కుఱ్ఱముణ్డెన్ఱు, తాత్పర్యమ్

మీ.—నను, “అసారమల్పసారఞ్చసారం సారతరంత్యజేత్। భజేత్సారతమం శాస్త్రంరత్నాకర ఇవామృతమ్”౧౨ఇతి(వైకుణ్ఠదీక్షితీయో పాత్తం) ¶వచనమస్తీతిచేత్. తతఃకిమ్ ? అత్ర, అసారశబ్దేన - వేదబాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రముచ్యతే; అల్పసారమిత్యనేన - పూర్వభాగే ఐహికఫల తత్సాధనప్రతిపాదకాంశఉచ్యతే; సారశబ్దేన - ఆముష్మిక ఫలతత్సాధనప్రతిపాదకాంశః; సారతరశబ్దేన-ఆత్మప్రాప్తి తత్సాధన ప్రతిపాదకాంశః· సారతమశబ్దేన - పరమాత్మప్రాప్తి తత్సాధనభక్తిప్రపత్తి ప్రతిపాదకాంశశ్చ † ఉచ్యతే;

౧॥ యు-వే-కాఠ-ప్ర-౧-ప-౪౪-వా-౬. ౨॥అమరం-౩-కా-నానార్థవ-౩౭౪-శ్లో. ౩॥ సి-కౌ-పు-౧౭౯-పం-౨౮. ౪॥ సి-కౌ-పు-౧౧౯ ౪-౪-౬౧. ౫॥ సి-కౌ-పు-౧౧౭-౪-౪-౨. ౬॥ సి-కౌ-పు-౨౦౨-పం-౧౮. ౭॥ సి-కౌ-పు-౧౭౨-పం-౨౧. ౮॥
౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ¶ కుణ్డలితమ్ క్వాచిత్కమ్.† ప్రతిపాదకాంశఏవ-ప

వ్యా.—అవైఘోలన్ఱిక్కే సంసారిచేతనోజ్జీవనకాముకనాన సర్వేశ్వరన్, తానేఆచార్యనాయ్ వెళియిట్టిన సకలవేదసారమాన రహస్యత్రయముమ్, అతిసఙ్క్షిప్తతయా అతిగూఢార్థఙ్గళాగైయాలుమ్, భగవదాకస్మిక కటాక్ష విశేషత్తాలే ౧*మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱ్ఱు సకలవేదశాస్త్రతాత్పర్యఙ్గళైయుమ్ కరతలామలకమాక సాక్షాత్కరిత్త పరాఙ్కుశ పరకాలాదికళాన ఆழ్వార్కళరుళిచ్చెయ్త ద్రావిడవేద తదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళాన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళుమ్ అళవిలిక్కళా లర్థదర్శనమ్పణ్ణప్పోకామైయాలుమ్, రుచిపిఱన్ద చేతనర్ ఇழన్దుపోమ్పడి యిరుక్కైయాలే, ఆழ్వార్గళుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధ

అ.—అవై - స్మృత్యాదికళ్. ఉజ్జీవనమ్ - పరమపురుషార్థప్రాపణమ్. (సంసారిచేతన) ఇత్యాదియాలే - అసురవ్యామోహనార్థబుద్ధాగమ వ్యావృత్తియుమ్, (సర్వేశ్వరన్ తానే) ఎన్ఱదాలే - యోగజజ్ఞానసంభావిత వక్తృదోష విరహముమ్, (సకలవేదసారమాన) ఎన్ఱదాలే -అసార బహుళస్మృత్యాది వ్యావృత్తియుమ్, (త్రయమ్ ఎన్ఱు-ఆనన్త్యదోషాభావముమ్శొల్లిఱ్ఱు. అతిసఙ్క్షిప్తతయా - అత్యల్పపరిమాణతయా అతి గూఢార్థఙ్గళాగైయాలుమ్- దుర్జ్ఞేయార్థఙ్గళాగైయాలుమ్. ఇత్తాల్-వేదపదానన్త్యదోషముమ్, స్మృత్యాదిపదసార బహుళత్వరూపదోషముమ్ రహస్యత్రయత్తుక్కిన్ఱియే యిరున్దాలుమ్, గూఢార్థత్వమాకిఱదోషముణ్డెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు.

(భగవదిత్యాది.) కటాక్షవిశేషకర్తృత్వత్తుక్కపేక్షితమాన నిర్దోషకల్యాణగుణాకరత్వమ్, "భగవచ్ఛబ్దవాచ్యాని వినాహేయైర్గుణాదిభిః"౨ ఇత్యాదికళాలే నిరుక్తభగవచ్ఛబ్దత్తాలే శొల్లుకిఱదు. అకస్మాద్భవమ్ - ఆకస్మికమ్; నిర్హేతుకమెన్ఱపడి. ఇదు "వెఱిదేయరుళ్ శెయ్వర్"౩ ఇత్యాదియిల్ వ్యక్తమ్. మయర్వఱమతినలమ్- అజ్ఞానశూన్యపరమభక్త్యాత్మకజ్ఞానత్తై, అరుళప్పెఱ్ఱు-ప్రసాదిక్కప్పెత్తు. ఇత్తాల్-పూర్వోక్తయోగజ్ఞానత్తిఱ్కాట్టిల్ అత్యన్తవిలక్షణమాన దివ్యజ్ఞానవైభవమ్శొల్లిఱ్ఱు. జ్ఞానంద్వివిధమ్; "ఆర్షందివ్యఞ్చ, తత్రార్షమ్-యోగజమ్; పరాశరాదీనామ్ :దివ్యమ్-నిర్హేతుకభగవత్ప్రసాదజమ్; పరాఙ్కుశాదీనామ్" ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱిరే. *సకలపదమ్, వేదఙ్గళిలుమ్శాస్త్రశబ్దోక్తస్మృత్యాదికళిలుమ్ తాత్పర్యశబ్దోక్తరహస్యఙ్గళిలుమ్ అన్వయిక్కక్కడవదు. ఇత్తాల్ - పూర్వోక్త ప్రమాణత్రయత్తిల్ పారగత్వమ్శొల్లుకిఱదు. (కరతలామలకమాక) "పాణావామలకంయథా" ౪ ఎన్గిఱపడియే ౫*కైయిలఙ్గునెల్లిక్కనిపోలే. (పరాఙ్కుశపరకాలాదికళాన) ఎన్గిఱ ఆదిశబ్దమ్ - ముతలాழ்వార్కళై చ్చొల్లుకిఱదు. ద్రావిడవేదఙ్గళ్ - నమ్మాழ్వారరుళిచ్చెయ్త నాలుప్రబన్ధఙ్గళ్. తదఙ్గఙ్గళ్ - తిరుమఙ్గైయాழ్వారరుళిచ్చెయ్త ఆఱుప్రబన్ధఙ్గళ్. ఉపాఙ్గఙ్గళ్ - మఱ్ఱైయాழ్వార్కళరుళిచ్చెయ్త పదినాలుప్రబన్ధఙ్గళ్. అవఱ్ఱుక్కు వేదత్వమ్, మార్కణ్డేయపురాణత్తిలే - "సంస్కృతశ్రుతయోయద్వద్ద్రామిడశ్రుతయస్తథా । నిత్యాస్తద్వత్ప్రణీయన్తే మునిభిశ్చకలౌకలౌ"౬ ఇత్యాదియాలే విస్తరేణశొల్లప్పట్టదు. దివ్యజ్ఞానమూలక ప్రబన్ధఙ్గళ్ - దివ్యప్రబన్ధఙ్గళ్. ఇఙ్గే దివ్యప్రబన్ధఙ్గళుక్కు నాలాయిర మెన్గిఱ సఙ్ఖ్యైయాలే - వేదగతానన్త్య వ్యావృత్తియుమ్, అతఏవ అక్షరాధికగ్రన్థద్వయ పరిమితతయా - అతిసఙ్క్షిప్తమాన రహస్యత్రయవ్యావృత్తియుమ్, (భగవదాకస్మిక) ఇత్యాదియాలే- దివ్యజ్ఞానమూలకత్వాత్ యోగజజ్ఞానమూలకస్మృత్యాది వ్యావృత్తియుమ్శొల్లిఱ్ఱు. అళవిలిక్కళాల్ - అల్పజ్ఞరాల్. అల్పజ్ఞతైయావదు - "అఱివొన్ఱుమిల్లాదవర్"౭ ఎన్గిఱ అసామానాధికరణ్యమ్ శరీరాత్మభావనిబన్ధనమెన్ఱుమ్, ౮*అఱివిన్మైయై మడనాయ్ ఎన్గిఱ శొల్లుకిఱ కామమ్-వేదాన్తవిహితభక్తియెన్ఱు, మఱ్ఱైక్కిడానజ్ఞానమిల్లామై. మఱ్ఱుమ్ ఇప్రకారత్తిలే కణ్డుకొళ్వదు.

(ఆழ్వారుడైయవిత్యాది) నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధమాయుమ్, అతఏవ దివ్యముమాన జ్ఞానత్తైయుడైయవరాన వెన్ఱపడి. ఇవ్విశేషణమ్ నాథమునికళిలే అన్వయిక్కిఱదు. భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధ దివ్యజ్ఞానాపేక్షయా, స్వాతన్త్ర్యమ్ కలశాత్త భాగవతాగ్రేసరరాన ఆழ్వారుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధదివ్యజ్ఞానమ్ అతివిలక్షణమెన్ఱపడి "తతఃకాలేనమహతా వినష్టాంభువితత్కృతిమ్। నాథనామా మునివరో యోగజ్ఞానాదవాప్స్యతి"౯ ఎన్ఱు పురాణత్తిలుమ్, "ఎఙ్గళాచార్యరాన మధురకవికళ్ అడియేనుక్కు 'కణ్ణినుణ్శిఱుత్తామ్బు'౧౦ ఎన్గిఱ ప్రబన్ధత్తై ప్రసాదిత్తరుళి, ఇప్ప్రబన్ధత్తై ఆழ్వార్తిరుమున్బే ఏకాసనత్తిలే ఏకాగ్రచిత్తరాయ్ ఆழ్వారై ధ్యానిత్తుక్కొణ్డునియమత్తుడనే పన్నీరాయిరమురుఅనుసన్ధిక్క, ఆழ్వార్ప్రసన్నరావరెన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్ఱు పరాఙ్కుశనమ్బి యరుళిచ్చెయ్తతాకవుమ్, నాథమునికళ్ అప్పడియనుసన్ధిత్తతాకవుమ్, అత్తాల్ ఆழ్వార్ ప్రసన్నరాయ్, "ఏదుకాణుమ్ నమ్మైక్కుఱిత్తు బహుశః ఉపాసనమ్ పణ్ణానిన్ఱీర్?" ఎన్ఱు, కేట్టరుళినతాకవుమ్, పిన్బழకరామ్పెరుమాళ్ గ్రన్థత్తిలేయిరుక్క, ఆழ్వారుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధదివ్యజ్ఞానరాననై యెఙ్గనేయెన్నిల్; ఆழ్వార్ నాథమునికళై క్కేట్టరుళినదుక్కు త్తామ్ విణ్ణప్పమ్శెయ్యుమళవిల్ "తిరువాయ్మొழிముతలాన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళై అడియేనుక్కు ఇరఙ్గియరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఇవ్వళవే నాథమునికళపేక్షిత్తిరుక్క, దివ్యప్రబన్ధమాత్రత్తై దర్శిప్పిత్తువిడామల్ అనపేక్షితమాన దివ్యచక్షుఃప్రదానముమ్ రహస్యత్రయార్థప్రదర్శనముమ్ అఖిలదర్శనతాత్పర్య ప్రదర్శనముమ్ అష్టాఙ్గయోగరహస్య ప్రదర్శనముమ్ ఆழ్వార్ శెయ్తరుళినవిదు నిర్హేతుకకటాక్షత్తాలేయిఱే.

మీ.—కిఞ్చ, "వేదాచ్ఛాస్త్రంపరంనాస్తి" "నవేదాన్తాచ్ఛాస్త్రమ్"ఇత్యాదినా అతిరిక్తశాస్త్రాన్తరంనిషిధ్యతే; తస్మాత్, ఉదాహృతవేదాన్తవాక్యానాం రహస్యత్రయస్యచ వేదాన్తశాస్త్రదుత్తీర్ణశాస్త్రత్వేమానాభావాత్ అస్యవిషయప్రయోజనాద్యభావేన అనారంభణీయత్వమితి.

౧॥ తి-వా-౧-౧. ౨॥ వి-పు-౬-౫-౭౯. ౩॥ తి-వా-౮-౭-౮. ౪॥ ౫॥ ఉపదేశరత్నమాలై-౬౨.
౭॥ తి-వా-౧౦-౧౦-౧౧. ౮॥ తి-వా-౧-౪. ౯॥ ౧౦॥ క-౩.

వ్యా.—దివ్యజ్ఞానరాన నాథమునికళ్ ముదలాన, సత్సమ్ప్రదాయసిద్ధరాయ్ సకలశాస్త్రనిపుణరాయ్పరమ దయాళుక్కళాన పూర్వాచార్యర్కళ్, అన్దవేదాదికళి లర్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు, మన్దమతికళుక్కుమ్ సుగ్రహ మామ్పడి ప్రబన్ధీకరిత్తు ముపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళ్.

అప్పడియే, సంసారిచేతనరిన్వు సహిక్కమాట్టాత పరమకృపైయాలే, తదుజ్జీవనార్థమాక తాముమ్ పలప్రబన్ధఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్త పిళ్ళైలోకాచార్యర్, ఆచార్యపరమ్పరా ప్రాప్తఙ్గళాన వర్థఙ్గళిల్, అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ గౌర వాతిశయత్తాలే రహస్యమాక వుపదేశిత్తు పోన్దవైయాయ్, అరుమై పెరుమైకళైప్పటైత్త ఇతుక్కుమున్బు తాముమ్ ప్రకాశిప్పియామల్ అడక్కికొణ్డుపోన్దవైయుమాన అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావత్తైయుమ్, పిన్బుళ్ళారుమిఱక్కవొణ్ణా తెన్ఱు, తమ్ముడైయ కృపాతిశయత్తుక్కు మేలే, పెరుమాళుమ్ స్వప్నత్తిలే తిరువుళ్ళమాయరుళుకైయాలే, శ్రీవచన భూషణమాకిఱ ఇప్ప్రబన్ధముఖేన వెళియిట్టరుళుకిఱార్.

అ—ఇన్నుముమ్, "'యస్స్వప్నకాలేకరుణాకరస్సన్ భవిష్యదాచార్యవరస్వరూపమ్। సందర్శయామాసమహానుభావ స్తంకారిసూనుంశర ణంప్రపద్యే'[౧] ఎన్ఱు స్వప్నత్తిలేనాథమునికళుక్కు భవిష్యదాచార్యవరస్వరూపత్తై నిర్హేతుకకారుణ్యత్తాలేఆళ్వార్కాట్టికొడుత్తరుళినార్" ఎన్ఱు, చరమోపాయనిర్ణయత్తిలేసుస్పష్టమికే. ప్రధానాంశమ్ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధమాన్నాల్, అన్యత్సర్వమ్ తత్ప్రాయమాకలామికే. ఆకైయాల్ నాథమునికళుక్కు ఆళ్వారుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధదివ్యజ్ఞానత్వ ముపపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(సత్సంప్రదాయేత్యాది) ప్రాథమికందానమ్ -ప్రదాయః; ఉపదేశమెన్ఱపడి. సమీచీనఃప్రదాయః - సంప్రదాయః. ఉపదేశత్తుక్కు సమీచీనత్వమావతు-ఉపదేశసమయత్తిల్ ఉపదేష్టాక్కళ్ యథాప్రతిపత్తియుక్తరాయుపదేశిక్కై. సతాం-బ్రహ్మవిదగ్రేసరాణాం సంప్రదాయః-సత్సంప్రదాయః; తస్మిన్సిద్ధాఇతివిగ్రహః. తస్మిన్సిద్ధరాకైయావతు - తదధీనజ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారపూర్ణరాకై. (సకలశాస్త్రనిపుణరాయ్) ఎన్గిఱవిత్తాల్ - ఉపదేశప్రావీణ్యముమ్ప్రబన్ధీకరణప్రావీణ్యముమ్ వివక్షితమ్. (పరమేత్యాది) "స్వార్థనిరపేక్షాపరదుఃఖా సహిష్ణుతా - దయా"[౨] ఎన్ఱు,శ్రీభాష్యత్తిలే దయాస్వరూపమ్ నిరుక్తమికే. అతిల్,స్వార్థనిరపేక్షాఎన్గిఱవిత్తాల్- ఉపదేశత్తిలుమ్ ప్రబన్ధీకరణత్తిలుమ్ ఖ్యాతి లాభపూజానైరపేక్ష్యమ్ సిద్ధమ్. అతిల్ పారమ్యమ్-ఆనుషఙ్గికమాకవరుమవత్తిలుమ్కణ్వైయామై;పరదుఃఖాసహిష్ణుతైయిల్ పారమ్యమ్- "నేవద్వమేతదమృతం ప్రణిపత్యయాచే"[౩] ఎన్ఱు, పాల్కుడిక్క క్కాల్పిడిక్కై-ఇఙ్గేసిద్ధమ్. "సత్సంప్రదాయ"ఇత్యాదిశ్లోకార్థత్తిల్ ప్రధానాంశమ్శొల్లప్పట్టతు. అఙ్గు, ఉపదేశమాత్రవివక్షయా దయాళువెన్ఱ,వళవిలేనిన్ఱతు; ఇఙ్గు, ప్రబన్ధీకరణరూపాధికాంశహేతుతయా పరమ దయాళుక్కళాయెన్ఱ,రుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. పూర్వాచార్యర్కళ్ -ఉయ్యక్కొణ్డార్ మణక్కాల్నమ్బిముతలాక వడక్కుత్తిరువీథి ప్పిళ్ళైయళవాక నడువుళ్ళవర్కళ్.(వేదాదికళిల్) ఎన్గిఱఆదిశబ్దత్తాల్ - ఉపబృంహణరహస్యత్రయ దివ్యప్రబన్ధఙ్గళ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్. ప్రబన్ధీకరిత్తుముపదేశిత్తుమ్ పోన్దమై - యథాయథంవికల్పేనవుమ్ సముచ్చయేనవుమ్ యోజిత్తుక్కొళ్వతు.

సహిక్కమాట్టాత పరమకృపైయాలే - సహిక్కమాట్టామైయాకిఱ పరమకృపైయాలే. పలప్రబన్ధఙ్గళ్ - యాదృచ్ఛికప్పడిముతలాన అనేకప్రబన్ధఙ్గళై. అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ - ఆచార్యర్కళ్. రహస్యమాకఉపదేశిత్తు పోన్దవైయాయ్-ప్రబన్ధీకరియామల్ ఉపదేశిత్తుమాత్రమ్ పోన్దవైయాయ్. అరుమై-సూక్ష్మత్వముమ్, దురావత్వముమ్. పెరుమై-మహత్త్వముమ్, గౌరవముమ్. "సుసూక్ష్మత్వా ద్దురావత్వాన్మహత్త్వాద్గౌరవాదపి। మయాఽయంపరమోధర్మః ప్రోక్తస్సిద్ధ్యైపునఃపునః"[౪] ఎన్ఱు,శొన్నారికే భరద్వాజభగవాన్. ఇతుక్కుమున్బు-శ్రీవచనభూషణమ్ †అరుళిచ్చెయ్వతఱ్కుమున్నే. (పిన్బుళ్ళారుమ్)ఎన్ఱు,సముచ్చయత్తాలే-ఉపదేశక్షమరాన సమకాలవర్తికళై సముచ్చయిక్కిఱతు. కృపాతిశయత్తుక్కుమేలే-కృపాతిశయమాకిఱహేతువిరుక్కచ్చెయ్తే. పెరుమాళుమ్-పెరియపెరుమాళుమ్. "ఇన్దఉత్తమైయే తిరువుళ్ళమాయరుళకైయాలుమ్" ఎన్ఱు,కూట్టువతు. ఇప్ప్రబన్ధముఖేన - అస్మద్వ్యాచిఖ్యాసిత వచనభూషణప్రబన్ధద్వారేణ వెళియిట్టరుళుకిఱార్- కృపయాప్రకాశిప్పిక్కిఱార్.

ఇఙ్గే, (అరుమైపెరుమై) ఎన్గిఱవిత్తాల్ - ప్రమేయవైలక్షణ్యముమ్; (సత్సంప్రదాయ) ఇత్యాదియై అతిదేశిక్కిఱ (అప్పడియే) ఎన్గిఱవిత్తాలుమ్,(లోకాచార్యర్) ఎన్గిఱతిరునామత్తాలుమ్- వక్తృవైలక్షణ్యముమ్; (పలప్రబన్ధఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్త) ఇత్యాదియాల్-అనేకప్రబన్ధోపరిప్రవృత్తమాకైయాలే సిద్ధిత్తతదసాధితార్థ సాధకత్వరూపమాన ప్రబన్ధవైలక్షణ్యముమ్; భగవన్నియోగేన వవతరిత్తమైయాల్ - వ్యఞ్జితమాన భగవదత్యన్తాభిమతత్వరూపమాన అనితరసాధారణవైలక్షణ్యముమ్; (వచనభూషణమ్) ఎన్గిఱసమాఖ్యైయాలే-లబ్ధమాన సత్సంప్రదాయైకమూలకత్వమాకిఱ వైలక్షణ్యముమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

౧|| ౨॥ ౩॥ ౪॥

† "ఇట్టరుళువతఱ్కుపూర్వమ్" ఎన్ఱుమ్, "ప్రణయనత్తుక్కుపూర్వమ్" ఎన్ఱుమ్ కోశాన్తరఙ్గళ్.

వ్యా.—మున్బే పేరరుళాళప్పెరుమాళ్,తమ్ముడైయ నిర్హేతుకకృపైయాలే,మణఱ్పాక్కత్తిలేయిరుప్పారొరు నమ్బియారై విశేషకటాక్షమ్బణ్ణియరుళి,తఙ్గళాయిరుప్పన శిలవర్థవిశేషఙ్గళై త్తామేయవరుక్కు స్వప్నముఖేనవరుళిచ్చెయ్దు, "నీర్ పోయ్ ఇరణ్డాఱ్ఱుక్కుమ్ నడువే వర్త్తియుమ్, ఇన్నుమ్ ఉమక్కివ్వర్థఙ్గళెల్లామ్ విశదమాక నామఙ్గే శొల్లుక్కిఱోమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళుకైయాలే, అవరిఙ్గేవన్దు పెరియపెరుమాళై సేవిత్తుక్కొణ్డు, తమక్కు మున్బు అఙ్గరుళిచ్చెయ్త వర్థఙ్గళైయుమ్, అశలటియాఙ్గపడి యనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు, ఏకాన్తమానతొరు కోయిలిలే వర్త్తియానిఱ్కచ్చెయ్గే, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తుక్కు అన్తరఙ్గరాన ముతలికళుమ్తాముమాక, పిళ్ళై, ఒరునాళఙ్ద కోయిలిలే యాదృచ్ఛికమాక వెఴున్దరుళి, అవ్విడమ్ ఏకాన్తమాయిరుక్కైయాలే, రహస్యార్థఙ్గళై యవర్కళుక్కరుళిచ్చెయ్తుక్కొణ్డెఴున్దరుళి యిరానిఱ్క, అవై తమక్కుప్పేరరుళాళప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్త అర్థవిశేషఙ్గళాయిరుక్కైయాలే,అవర్ పోరవిద్ధరాయ్,ఉళ్ళిన్నిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టువన్దు, పిళ్ళైశ్రీపాదత్తిలేవిఴున్దు, "అవరో నీర్?" ఎన్న; "ఆవతేతు!" ఎన్ఱు, పిళ్ళై కేట్టరుళ; పేరరుళాళప్పెరుమాళ్ తమక్కివ్వర్థఙ్గళై ప్రసాదిత్తరుళినపడియైయుమ్, ఇద్దేశత్తిలేపోరవిట్టరుళినపడియైయుమ్, "ఇన్నుముమక్కిఙ్గేవిశదమాకచ్చొల్లుక్కిఱోమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపడియైయుమ్ విణ్ణప్పఞ్జెయ్య; కేట్టు మిక్కవుమ్ హృష్టరాయ్, అవరైయుమభిమానిత్తరుళ; అవరుమ్ అఙ్గుత్తైక్కు అన్తరఙ్గరాయ్ వర్త్తిక్కిఱనాళిలే,పెరుమాళ్ అవర్క్కు స్వప్నత్తిలే, "ఇవ్వర్థఙ్గళ్ మఱన్దుపోకాతపడి ఇవఱ్ఱైయొరు ప్రబన్ధమాకచ్చాన్నోమెన్ఱు, నీర్ పిళ్ళైక్కుచ్చొల్లుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాక; అవర్, "ఇప్పడి పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయరుళినార్" ఎన్ఱు, విణ్ణప్పఞ్జెయ్య; "ఆనాల్ అప్పడి శెయ్వోమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళఙ్బఱ్ఱి, అనన్తరమ్ ఇప్ప్రబన్ధమిట్టరుళినారెన్ఱు, ప్రసిద్ధమిఱే.

రత్నప్రచురమానభూషణత్తుక్కు రత్నభూషణమెన్ఱు, పేరామాపోలే,

అ.—భగవన్నియోగత్తైవివరిక్కిఱార్ (మున్బే ఇత్యాదినా, ప్రసిద్ధమిఱే ఇత్యన్తేన.) మణల్పాక్కమ్-గ్రామవిశేషమ్. "తిరుచ్చాణూర్నమ్బియార్" ఎన్ఱు, అప్పడియిలేయిరుక్కిఱతు వస్తువికల్పమ్ కూడామైయాలే, అన్దనమ్బియార్క్కుత్తిరుచ్చాణూర్ అభిజనమాయ్ మణల్పాక్కమ్ నివాసమాయ్విరోధమిల్లైయెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డియతు. ఆకైయిఱే, (మణల్పాక్కత్తిలే యిరుప్పారొరునమ్బియార్) ఎన్ఱు,ఇఙ్గుమ్, "తిరుచ్చాణూర్నమ్బియార్" ఎన్ఱు,అఙ్గుమ్ నిర్దేశభేదమ్కిడక్కిఱతు. "యత్రపూర్వైరుషితంసోభిజనః"౧ "యత్రస్వయంనివసతిసనివాసః"౨ ఎన్ఱి, ఱే - శాబ్దికరాలే అభిజననివాసఙ్గళుక్కు భేదమ్ శొల్లప్పట్టతు. తఙ్గళాయిరుప్పన - రహస్యమాయిరుప్పన. ఇరణ్డాఱ్ఱుక్కుమ్నడువే - ఉభయకావేరీమధ్యమాన కోయిలిలే. ఏకాన్తమాన-తమక్కేవాసనియతమాన. "శూన్యాగారేదేవగృహే"౩ ఎన్ఱి,ఱే యోగత్తుక్కు స్థానమ్శొల్లిఱ్ఱు; అప్పడియే రహస్యార్థానుసన్ధానస్థానమిరున్దపడి. పిళ్ళై - పిళ్ళైలోకాచార్యర్. యాదృచ్ఛికమాక - నమ్బియారఙ్గువర్త్తిక్కిఱారెన్ఱు, అనుసన్ధియామల్. అవర్ - మణల్పాక్కత్తునమ్బియార్. పోర - మిక్కవుమ్. విద్ధరాయ్- ఈడుపట్టు. అవర్క్కు-నమ్బియార్క్కు. (అప్పడి శెయ్వోమెన్ఱుతిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి) ఇత్యేతదనన్తరమ్, "పిళ్ళై" ఎన్ఱు,ఇవ్వళవుమ్ అనుషఙ్జిత్తుక్కొళ్ళవుమ్.

సమాసైయ్యమైవివరిక్కిఱార్ (రత్నప్రచురమానఎన్ఱు,తుడఙ్గి, తిరునామమాయ్త్తు ఎన్నుమళవాక.) రత్నఙ్గళుతమ్భూషణఙ్గళ్ రత్నభూషణమెన్ఱు, కర్మధారయసై యాశ్రయిక్కుమళవిల్, "కనకకన్దళేనేవరత్నముస్మిల్యతే"౪ ఎన్ఱి,అప్పడియే - పొన్ఱేరాతరత్నమ్ ఒళియుడైత్తల్లామైయాలే అతుభూషణమాకమాట్టాతెన్ఱు, కర్మధారయసైవిట్టు, "రత్నైఃప్రచురమ్-రత్నప్రచురమ్, రత్నప్రచురఞ్చతద్భూషణఞ్చ-రత్నప్రచురభూషణమ్" ఎన్ఱాయ్, "శాకప్రియఃపార్థివః - శాకపార్థివః"౫ ఎన్నుమాపోలే, ఉత్తరపదలోపత్తాలే ప్రచురపదమ్ లుప్తమాయ్, (రత్నభూషణమ్) ఎన్ఱి,అతు. అతిల్ "ప్రాచుర్యత్తుక్కు స్వాశ్రయం ప్రతివిశేష్యతయా భానస్థలత్తిల్ స్వాశ్రయసమానాధికరణ తద్విజాతీయనిష్ఠాల్పత్వప్రతియోగిత్వమ్ ప్రాచుర్యత్తిలే తోన్ఱుమ్"ఎన్నుమ్ నియమత్తాలే, ఇఙ్గుమ్ ప్రాచుర్యాశ్రయ రత్నసమానాధికరణ తద్విజాతీయనిష్ఠాల్పత్వప్రతియోగిత్వమ్ ప్రాచుర్యత్తిలే తోన్ఱక్కడవతు. రత్నప్రచురభూషణత్తిల్ రత్నవిజాతీయన్దాన్ పొన్నేయాకైయుచితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రత్నప్రచురమానభూషణత్తుక్కు రత్నభూషణమెన్ఱు, పేరామాపోలేయెన్ఱు.) వచనైఃప్రచురమ్-

---

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

6-2-85.

వ్యా.—పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనప్రచురమాయ్ అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే, ఇగ్గుక్కు వచనభూషణమెన్ఱు తిరునామమాయిత్తు.

జీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్

వ్యాఖ్యానావతారికై సంపూర్ణమ్.

మూలత్తిల్ ప్రకరణవిభాగప్రకారమ్.

ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్, (వేదార్థమఱుదియిడువతు) [వా-౧] ఎన్ఱుతొడఙ్గి, (అత్తాలేఅతుముఱ్పట్టతు) [వా-౪] ఎన్ఱు మళవాక, వక్ష్యమాణార్థనిర్ణాయక ప్రమాణనిర్దేశమ్ పణ్ణుకైఅత్తాలేయాలే, ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమ్.

అ.—వచనప్రచురమ్, వచనప్రచురఙ్గళ్తద్భూషణఙ్గళ్-వచనప్రచురభూషణమ్ ఎన్ఱాయ్, పూర్వవత్ ప్రచురపదలోపమ్వన్దు వచనభూషణమెన్ఱాయ్, పూర్వోక్తరీత్యా ప్రాచుర్యాశ్రయవచనసమానాధికరణ తద్విజాతీయనిష్ఠాల్పత్వప్రతియోగిత్వమ్ ప్రాచుర్యత్తిలే తోన్ఱుక్కడవతాయ్, శబ్దత్తుక్కు విజాతీయమావతు - అర్థమాయ్, అర్థమల్పమాయ్, శబ్దమ్ ప్రచురమెన్ఱు, సిద్ధిత్తతాక ప్రసఙ్గిక్కుమ్; ఆకైయాల్, వచనభూషణమ్ ఎన్ఱ,అతిరునామత్తిల్, వచనశబ్దమ్ - పూర్వాచార్యవచనపరమాయ్, తత్ప్రాచుర్యమ్ తదపేక్షయా విశేష్యమాయ్ త్తోన్ఱుమళవిల్ పూర్వాచార్యవచనసమానాధికరణ తద్విజాతీయనిష్ఠాల్పత్వ ప్రతియోగికమాయ్ త్తోన్ఱక్కడవతు. అత్తిల్ పూర్వాచార్యవచన విజాతీయమావతు - స్వవచనమ్ స్వల్పమాయ్, పూర్వాచార్యవచనమ్ ప్రచురమాయిరుక్కై.

స్వకపోలకల్పితత్వశఙ్కావ్యుదసనద్వారా ప్రామాణ్యస్థాపనత్తుక్కు కృత్యన్తావశ్యకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళుకిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళుడైయవచనప్రచురమాయెన్ఱు.) ఆకైయాల్, "సాఙ్గాఖిలద్రమిడ సంస్కృతరూపవేద సారార్థసఙ్గ్రహమహారసవాక్యజాతమ్"౧ ఎన్ఱతోడు ఇన్దత్తిరునామత్తుక్కు విరోధమిల్లైయెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. "గురుభ్యోఽర్థశ్రుతశ్శబ్దైస్తత్ప్రయుక్తైశ్చయోజితః"౨ ఎన్ఱ,అప్పడియే - ఉపదేశసమయఙ్గళిలే పూర్వాచార్యర్కళాలే పారమ్పర్యేణ ప్రయుక్తఙ్గళాన వచనఙ్గళుడైయ ప్రాచుర్యమ్వివక్షితమ్. ఆకైయాల్, (అవర్కళ్ వార్త్తైకళ్ గౌరవాతిశయత్తాలే రహస్యమాక ఉపదేశిత్తుపోన్దవైయాయ్) [ప-౧౧-వ-౬] ఇత్యాదియోడే ఇతుక్కు విరోధమిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. భూషణశబ్దమ్ - గౌణ్యావృత్త్యాధారయితాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యహేతుపరమ్. ఇఙ్గు, ధారణమనుసన్ధానమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే ఇత్యాది.) ఇఙ్గు, పూర్వోక్తమాన్నచేతననుడైయ ఆకారత్రయాదికమ్ సాక్షాద్విషయః, తిరుమన్త్రపదత్రయాదికమ్ అవాన్తరవిషయః; చేతనోజ్జీవనమ్ సాక్షాత్ప్రయోజనమ్, ఆకారత్రయజ్ఞానాదికమ్ అవాన్తరప్రయోజనమ్; ఇవఱ్ఱుక్కు మిగుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యప్రతిపాదకభావమ్ సమ్బన్ధమ్; ఉజ్జీవనాదికామన్ అధికారిఎన్ఱు, అనుబన్ధచతుష్టయమనుసన్ధేయమ్.

వ్యాఖ్యాసితమాన శారీరకచతురధ్యాయియినుడైయ షోడశపాదఙ్గళై "సుఖగ్రహణాయసఙ్గ్రహేణోపన్యస్యతే"౩ ఎన్ఱుతొడఙ్గి ఉపన్యసిత్తవేదాన్తదీపప్రక్రియైయాలే, ఇఙ్గుమ్ వ్యాచిఖ్యాసితమాన వచనభూషణత్తినుడైయ షట్ప్రకరణీనవప్రకరణఙ్గళై "సుఖగ్రహణార్థమాక సఙ్గ్రహేణఉపన్యసిత్తరుళుకిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తిలెన్ఱుతొడఙ్గి, చరమప్రాప్యప్రాపక ప్రకరణమ్ [ప- వ-] ఎన్ఱుమళవాక.) వక్ష్యమాణార్థఙ్గళ్ - పురుషకారోపాయవైభవప్రభృతి చరమపర్వనిష్ఠాపర్యన్తమాన అభిధేయఙ్గళ్. ప్రమాణనిర్దేశమ్ - ప్రమితిజనకవేదకీర్తనమ్. ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమ్-ప్రబన్ధారంభసిద్ధ్యర్థం వస్తునిరూపణమ్. "చిన్తాంప్రకృతసిద్ధ్యర్థా ముపోద్ఘాతంవిదుర్బుధాః"౪ ఎన్ఱక్కడవతిఱే. "ప్రమేయశరీరం సాధీయో యదిప్రమాణముపలభామహే"౫ ఎన్ఱ,అప్పడియే - మానాధీనైయాయిఱే మేయసిద్ధియిరుప్పతు. ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమాన (వేదార్థ) ఇత్యాది సన్దర్భత్తుక్కు ప్రథమప్రకరణసఙ్గతితాన్ అర్థాత్ విఙ్గున్దతిత్తన్నైయన్ఱి ప్రథమప్రకరణాసాధారణత్వేన ప్రథమప్రకరణాన్తర్భావమన్ఱు; "తస్యా

ఇన్ఱుమెరుఅరుమ్పదమ్ —ప్రవేశే. [ప-౭-వ-౬] నిరన్తరమ్ - ఇడైవిడాతే, వితత - పరన్దు, ఆధ్యాత్మికాదిభేదత్తాలే పలవాకైప్పట్టు ముడివిన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱ దుఃఖఙ్గళై. [ప-౯-వ-౭] ఈశ్వరన్ పరతత్త్వమెన్ఱుమ్ బ్రహ్మరుద్రాదికళ్ అవరతత్త్వమెన్ఱుమ్ పిరియక్కణ్డవర్కళ్. ఇవ్వచనభూషణప్రతిపాద్యమాన అర్థఙ్గళ్ ఆఱువిధమాయుమ్ ఒన్బతువిధమాయుమిరుక్కుమ్; అత్తై, ఇన్దప్రకరణత్తాలే యిన్నతుశొల్లిత్తు ఇన్దప్రకరణత్తాలే యిన్నతుశొల్లిఱ్ఱెన్ఱు, పిరిత్తుక్కాట్టియరుళుకిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తిలిత్యాది.)

౧॥ ౨॥ శ్రు-ప్ర.౧-పు. వ-౧౨. ౩॥ వే-దీ. పు-౭. వ-౧౭. ౪॥ ౫॥

వ్యా.—(౧, ౨) (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్) [వా-౫] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱు మివళుకాఱ్క) [వా-౨౨] ఎన్నుమళవుమ్ - సాపరాధచేతనరుడైయ సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్సర్వేశ్వరనై సహిప్పిత్తు రక్షిప్పిక్కైయె స్వరూపమాన పురుషకారవైభవముమ్,

అ.—శాస్త్రారంభాగ్రత్వేనశాస్త్రోపోద్ఘాతరూపత్వాదర్థతః ప్రథమపాదాన్తర్గతత్వమ్, నతు ప్రథమపాదస్య ప్రథమాధ్యాయస్యవా అసాధారణత్వాత్సఙ్గతిః"౧ ఎన్ఱి,శ్రుతప్రకాశికై; అద్దన్యాయమిఙ్గుమొక్కుమే; అక్కైయిలే, ఉపాయప్రకరణమ్, ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్, ఉపాయనిష్ఠవైభవప్రకరణమ్, ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్, సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణమ్, నిర్హేతుకవిషయీకారప్రకరణమ్, చరమప్రాప్యప్రాపకప్రకరణమ్ ఎన్ఱు,తత్తత్ప్రధాన ప్రతిపాద్యత్తైయిట్టు నిరూపిత్తు, తత్తత్ప్రకరణఙ్గళై వ్యపదేశిక్కుమాప్పోలే, ఉపోద్ఘాతప్రకరణమెన్ఱాత్తల్, పురుషకారోపాయవైభవప్రకరణమెన్ఱాత్తల్ ప్రతిపాద్యత్తైయిట్టు నిరూపిత్తువ్యపదేశియాత్తే, ప్రథమప్రకరణమెన్ఱు వ్యపదేశిత్తతు.

(సాపరాధేత్యాది) "లక్ష్మీంపురుషకారేణ వృతవన్తోవరాననమత్క్షమాంప్రాప్య"౨ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [౧౦ (సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్ సర్వేశ్వరనైసహిప్పిత్తెన్ఱు.) "క్షమూసహనే"౩ ఎన్ఱి,తు ధాతు. "శిక్షణక్షమేప్స్వపరాధ సహత్వమ్ - క్షమా" ఎన్ఱు, క్షమాస్వరూపమ్శొల్లప్పట్టతు. సహిప్పిక్కైయావతు- అపరాధానుగుణ దణ్డాభావ విషయకభగవదీయ సఙ్కల్ప ప్రయోజకత్వమ్. "ప్రాప కంలబ్ధ్వా"౪ ఎన్ఱి,అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రక్షిప్పిక్కైయే ఎన్ఱు,)పురుషకారేణవృతవన్తః ఎన్ఱు,శొల్లివైత్తు, "మత్క్షమాంప్రాప్య"౨ "మాం ప్రాపకంలబ్ధ్వా"౪ ఎన్గైయాలే క్షమోద్భావనంతద్ద్వారాభగవత్కర్తృకరక్షణప్రయోజకత్వమ్ పురుషకారత్వమెన్ఱు లభిక్కుఅతైన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపమానవెన్ఱు.) క్షమోద్భావనమ్ కృపావాత్సల్యాద్యుద్భావనత్తుక్కుముపలక్షణమ్; "కారుణ్యరూపయా"౫ [౧౫ ఎన్నక్కడవదిఱే. *శ్రీమత్పదానన్తరమిఱే *నారాయణపదమ్. ఇప్పడిక్కృపోద్భావనమ్ శొల్లుకిఱవిడమ్ క్షమోద్భావనత్తుక్కుముపలక్షణమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్) [వా-౯] ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్ పురుషకారత్వమ్ ఘటకత్వమెన్ఱు, వ్యాఖ్యాస్యమానమాయిరుద్దత్తే యాకిలుమ్ ఇఙ్గు ఉపాయవైభవత్తోడే సమభివ్యాహృతమాకైయాలే నిరుక్తవిధమేవ పురుషకారత్వమ్ ప్రకృతోచితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. పురుషంకరోతీతి-పురుషకారః. కర్మణ్యణ్. శబ్దస్వభావాత్ పుల్లిఙ్గత్వమ్. "పురుషకారేణవృతవన్తః"౨ ఇత్యాదౌ,పురుషకారశబ్దః-భావప్రధాననిర్దేశః. "పూర్ణత్వాత్పురుషః"౬ ఇతినిరుక్త్యాక్షమాదిపూర్ణంకరోతీత్యర్థః. "పౄ-పాలనపూరణయోః"౭ ఎన్గైయాలేపురుషశబ్దమ్పాలకవాచియుమాకిఱతు. అప్పోతు పురుషంకరోతి-రక్షకంకరోతీత్యర్థమ్ వరక్కడవతు; "యదివాబహుదానాద్వైపురుషః"౮ ఎన్గైయాలే, పురుషంకరోతి- బహుప్రదంకరోతిఎన్ఱుమ్ అర్థమాకక్కడవతు. భగవదాశ్రయణోన్ముఖవిషయత్తిల్ పురుషకారమామత్తుక్కుమేలే తద్విముఖరైయుఙ్గూడ ఉపదేశాదియాలే తదున్ముఖరాక్కుకై అతిశయావహమాకైయాలుమ్, విముఖరైయుముట్పడ ఉపదేశాదియాలే ఆశ్రయణోన్ముఖరాక్కుమ్పడికణ్డాల్ అభిముఖవిషయత్తిల్ పురుషకారమామిదమ్ కింపునర్న్యాయసిద్ధమిఱే ఎన్ఱు, ఆశ్రయణోన్ముఖనుక్కు తత్ప్రవృత్త్యవిశమ్బహేతువాకైయాలుమ్, విముఖానామపి-భగవదాశ్రయణశ్రావయితృత్వమ్ వక్ష్యమాణరీత్యాశ్రీశబ్దార్థమాకక్కడవతు. పురుషకారవరణకరణ [౨౫ మన్త్రభూతద్వయగత శ్రీశబ్దప్రకాశ్యత్వమ్ పురుషకారత్తుక్కు ఆవశ్యకమాకైయాలే, తాదృశశ్రీశబ్దప్రకాశ్యమాన భగవదాశ్రయణశ్రావయితృత్వముమ్ పురుషకారభావత్తిల్ అనుప్రవిష్టమాకవేణుమ్; ఆకైయాల్ పురుషశబ్దమ్ చేతనవాచియుమాకక్కడవతు. "పురఃకుషః"౯ "పురఅగ్రగమనే"౧౦ పురుషఃఎన్ఱి,అవ్యాకరణప్రక్రియైయాలే, పురుషశబ్దమ్-అగ్రగన్తావై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, పురుషంకరోతి - అగ్రగామినంకరోతిఎన్ఱు, భగవదాశ్రయణవిముఖనాన వివనై భగవదాశ్రయణత్తిల్ మున్నడియిడువిక్కైయుమ్పురుషకారశబ్దార్థమాకిఱతు. మున్నడియిడువిక్కైయావతు-మున్నడియిడుకైక్కు హేతువాన ఉపదేశాదియైప్పణ్ణుకై. "యాపంతక్షతి, యాపంప్రోక్షతి" ఇత్యాదికళైక్కొణ్డు తక్షణాదివిశిష్టదారు [౩౦ విలే యూపశబ్దత్తుక్కు రూఢిశక్తిగ్రహిక్కప్పడుకిఱాప్పోలే, "మత్క్షమాంప్రాప్య"౨ "కారుణ్యరూపయా"౫ "ఉపాయైర్విస్మార్య"౧౧ ఇత్యాదికళాలే క్షమాద్యుద్భావకత్వ విశిష్టస్వరూపత్తిలే పురుషకారశబ్దత్తుక్కుసముదాయశక్తి గ్రహిక్కప్పడుకిఱతెన్గైయైప్పఱ్ఱి, "మత్క్షమాంప్రాప్య"౨ ఇత్యాదికళ్ యోగార్థతాత్పర్యలిఙ్గఙ్గళాయ్,పురుషకారశబ్దమ్పూర్వోక్తరీత్యాయౌగికమెన్నుమతు ప్రోక్షణీన్యాయత్తాలేఉచితమ్. కరణమ్-కారః. పురుషస్యకారః-పురుషకారఃఎన్ఱు,పురుషకారశబ్దమ్భావేఘఞన్తమ్. రాజకులశబ్దవదాశ్రయత్తిలేలాక్షణికమెన్నుమతిలుమ్,పూర్వోక్తరీత్యాకర్మణ్యణన్తత్వమేయుక్తమ్. అకార మకార నారాయణ శ్రీశబ్దాదికళైప్పోలే అనేకముఖేన స్వార్థప్రతిపాదకమాన పురుషకారశబ్దముమ్ యథాయోగ్యమ్ ఏకైకార్థపరమాయ్ తన్త్రాదినా అనేకార్థపరముమాయిరుక్కుమ్. ఆకైయాల్, పురుషకారశబ్దత్తుక్కు అవ్వోవిడఙ్గళిలే అవ్వోవర్థపరతయా వ్యాఖ్యానముమ్ యుక్తమ్. ఇన్దపురుషకార పదయోగార్థపూర్తి నిరుపాధికమాయిరుప్పతు పెరియపిరాట్టియార్ పక్కలిలే యాకైయాలే

౧॥ శ్రు-ప్ర-౩౦౫-పు. వ-౨౨ ౨॥ ౩॥ సి-కౌ-పు-౧౯౨-వ-౧౬. ౪॥ ౫॥
౬॥ సి-కౌ-ధాతు-క్ర్యాదౌ. పు-౧౨౮-వ-౧౩. ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ శ్రీగుణ-కోశే.

వ్యా:—అన్దపురుషకారముమ్ మిక్కైయాన్బడియాన వుపాయవైభవముమ్ శొల్లుకిఱతు.

(౨) (ప్రపత్తిక్కు) [వా-౨౩] ఎన్ఱు,తుడజ్గి, ("ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః"౧) [వా-౬౯] ఎన్నుమళవుమ్-ఇవ్వుపాయవరణరూప ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాదినియమాభావమ్, విషయనియమమ్, ఆశ్రయవిశేషమ్, ఇత్తై సాధనమాక్కిల్ వరుమవద్యమ్, ఇతిన్ స్వరూపాజ్గజ్గళ్, ముతలానవత్తైచ్చేరచ్చొల్లి, ప్రపత్తవ్యనే ఉపాయమెన్ఱు, సాధిక్కైయాలే, పూర్వోక్తోపాయ † శేషమాక్కైయాల్ ఉపాయప్రకరణమ్.

ఇతిల్ (పారిప్తిక్కుక్కప్పాన్నుమవనే) [వా - ౭౦] ఎన్నుమళవుమ్-ప్రధానప్రమేయమ్, మేల్ ప్రాసజ్గికమ్.

(౩) (ఉపాయత్తుక్కు)[వా-౮౦]ఎన్ఱు,తుడజ్గి,(ఉపేయవిరోధిక్కళుమాయిరుక్కుమ్) [వా-౩౦౭]ఎన్నుమళవుమ్-ఇవ్వుపాయత్తైక్కొణ్డు ఉపేయత్తైప్పెఱువానొరు చేతననుక్కు, ఉపాయోపేయాధికార ప్రధానాపేక్షితజ్గళైయుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుక్కళైయుమ్, మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయజ్గళాయుళ్ళవత్తైయుమ్ విస్తరేణ శొల్లుక్కైయాలే, అధికారినిష్ఠాక్రమమ్ శొల్లుకిఱతు.

(౪) (తాన్ హితోపదేశమ్పణ్ణుమ్పోతు) [వా-౩౦౮] ఎన్ఱు,తుడజ్గి,(ఉకప్పుముపకారస్మృతియుమ్నడక్కవేణుమ్) [వా-౩౬౫] ఎన్నుమళవాక, హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వాచార్యపారతన్త్ర్యాదిక్కళాన సదాచార్యలక్షణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణమ్, తదుభయర్ పరిమాఱ్ఱమ్, ౨*తిరుమన్దజ్గెడుత్తస్వాచార్యవిషయత్తిల్ శిష్యనుపకారస్మృతిక్రమమ్, ఇవత్తైచ్చొల్లుక్కైయాలే, సిద్ధోపాయనిష్ఠనాన అధికారియినుడైయ స్వాచార్యానువర్తనక్రమమ్ శొల్లుకిఱతు.

అ —ఇజ్గే ఇతుముఖ్యవృత్త్యా వర్తిక్కుమ్, అన్యత్ర తద్గుణలేశయోగాదౌపచారికమ్. ఇవ్వర్థమ్; మేలే "ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాత్" ౩ ఇత్యాదియాలేవ్యక్తమ్. ఇవత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్బత్తియాయ్త్తు పురుషకరిక్కుమ్ప్రకారమ్. పురుషకరిత్తమై పురుషకరిక్కైయెన్ఱు, పురుషకారశబ్దగతయౌగికత్వవ్యఞ్జక నిర్దేశజ్గళ్ పలవుమ్పణ్ణియరుళిత్తెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (అన్దపురుషకారముమ్మిక్కై, ఇత్యాది) ఇరణ్డైయుమ్క్కు నిర్దేశిక్కుమిడత్తిల్ పూర్వనిర్దిష్టత్తుక్కు ప్రాధాన్యముమ్ అనన్తరనిర్దిష్టత్తుక్కు తదపేక్షయాకిఞ్చిదప్రాధాన్యముణ్డెన్ఱు, కొళ్ళక్కడవతు ముణ్డు. అజ్ఞన్నిన్ఱిక్కే, "పూర్వత్రాపరితోషవా"౪ ఎన్ఱి,అన్యాయత్తాలే అప్రధానత్తుక్కు పూర్వనిర్దేశముమ్ ప్రధానత్తుక్కనన్తరనిర్దేశమెన్ఱు,కొళ్ళక్కడవతుముణ్డు. మూలత్తిలే "పురుషకారవైభవముముపాయవైభవముమ్" [వా - ౬] ఎన్ఱు,ఉపాయత్తుక్కనన్తర నిర్దేశత్తాలే-పురుషకారత్తైప్పఱ్ఱ వతుక్కుఉత్కర్షమ్శొల్లవేణుమ్. ఉత్కర్షన్దాన్ "పురుషకారసమ్బన్ధోఽభ్యధికః"౫ ఎన్నుమ్బడియాన గుణప్రాశస్త్యముమ్, పురుషకారన్దానే దోషోద్భావనప్పణ్ణినాలుమ్ కైవిడాతతిణ్ణమైయమాకక్కడవతు అతిలివ్విడత్తిలే గుణప్రాశస్త్యరూపోత్కర్షత్తై యరుళిచ్చెయ్తు, స్వావసరత్తిలే తిణ్ణమైయాకిఱఉత్కర్షత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱారాక్కైయాలే ఉపాయవైభవశబ్దఘటకోపాయశబ్దత్తుక్కు అర్థకైరూప్యమిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(ఇవ్వుపాయవరణేత్యాది) ఉపాయవరణమ్ - ఉపాయోభవేతిప్రార్థనమ్. ఇత్తాల్-స్వయముపాయమాన ప్రపత్తియై ముణ్డెన్ఱు, అభిప్రేతమెన్నుమిడమ్ వ్యఞ్జితమ్. దేశనియమాభావమ్ - "నల్లదేశత్తిలే పణ్ణవేణుమ్, అల్లాతదేశత్తిలే పణ్ణక్కడవతల్ల" ఎన్ఱి,ఆ నిర్బన్ధాభావమ్. ఇప్పడికాలనియమాభావముమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

మేల్ ప్రాసజ్గికమెన్ఱతు - "స్వయత్ననివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్" [వా-౭౧] ఇత్యాదిసన్దర్భమ్. "పారిప్తావుమ్" [వా-౭౦] ఇత్యాది పూర్వవాక్యాధీనస్మృతి విషయతయోపేక్షానర్హమాయ్వన్దతెన్ఱు,పడి. "ఉపస్థితస్యోపేక్షానర్హత్వంప్రసజ్గః"౬ ఎన్నక్కడవతిఱే.

(ఉపాయోపేయేత్యాది) ఉపాయశ్చోపేయశ్చ-ఉపాయోపేయే,తయోరధికారభూతానియానిప్రధానాపేక్షితానితాని ఎన్ఱు,పడి ఉపాయాధికారత్వమ్ - ఉపాయాధీనఫలాన్వయితావచ్ఛేదకత్వమ్, తేనరూపేణ, ప్రధానాపేక్షితజ్గళ్ - శక్తిలజ్ఘాస్వవ్యాపారత్యాగజ్గళ్; ఉపేయాధికారత్వఞ్చ - తదవిశిష్ట ప్రయోజకత్వమ్, నియతతదవ్యవహిత పూర్వభావిత్వంవా; తేనరూపేణ, ప్రధానాపేక్షితజ్గళ్ - ప్రేమాదికళెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుక్కళ్ - అప్రాప్తత్వాదికళ్. మఱ్ఱుమ్త్యాజ్యోపాదేయజ్గళ్-దేహయాత్రాత్మయాత్రాదికళ్. అధికారిణః-ఉపాయాధీనఫలాన్వయినః, యానిష్ఠా, ఉపాయాధీనఫలవ్యతిరేకప్రయోజక వ్యతిరేక ప్రతియోగినీస్థితిః, తస్యాః క్రమః పరిపాటీఎన్ఱు,పడి.

తిరుమన్దమ్కెడుత్త-మనోదోషత్తైపోక్కిన. సిద్ధోపాయేనిష్ఠాస్థితిర్యస్యసతథోక్తః; సిద్ధోపాయవరణరూపానుపాయప్రపత్తిప్రయోగకర్తావెన్ఱు,పడి. అనువర్తనమ్- ప్రసాదజనకవ్యాపారః.

౧॥ ౨॥ తి - వా - ౨ - ౭ - ౮. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

† విశేషవివరణమ్ - పాఠా.

వ్యా.—(౫) (స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు) [వా-౩౬౬] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు) [వా-౪౦౬]ఎన్ఱుముళవాక, ఇవ్వధికారిక్కు అద్వేషమ్తుడఙ్గి, ప్రాప్తిఫలమాన కైఙ్కర్యపర్యన్తమాక వుణ్డాన పేఱుకళు క్కెల్లామ్ హేతువాయ్, స్వకర్మభయనివర్తకమాన భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావఙ్గళై ల్లుక్కిఱతు.

(౬) (స్వతన్త్రనై యుపాయమాక త్తాఙ్పఱ్ఱినపోతే) [వా-౪౦౭] ఎన్ఱుతుడఙ్గి మేలెల్లామ్ మిక్క వేతియర్ వేత త్తినుట్పొరుళాన చరమపర్వనిష్ఠైయై వెళియాక్కచ్చొల్లుకిఱతు.

(వేదార్థమఱుతియిడువతు) [వా-౧] ఎన్ఱుతుడఙ్గి యివ్వర్థత్తిలే తలైకట్టుకైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ చరమప్రకరణ ప్రతిపాద్యమాన వర్థమ్ వేదతాత్పర్యమెన్ఱుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్.

శ్రీగీతైక్కు చరమశ్లోకమ్పోలేయిఱే, ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు చరమప్రకరణమ్. అఙ్గు, సాధ్యోపాయఙ్గళై ఉపదేశిత్తుక్కొణ్డుపోన్దు, స్వస్వాతన్త్ర్యభీతనాన వనుక్కు, అవఱ్ఱైత్తళ్ళి, సిద్ధోపాయమ్ కాట్టప్పట్టతు.

అ.—మిక్క వేతియర్ వేతత్తినుట్పొరుళాన-పరమవైదికాదృతవేదాన్తస్థ సారార్థమాన. చరమపర్వనిష్ఠై- సిద్ధోపాయత్తినుడైయ ప్రకార భేదఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ముడిన్ద నిలమాన ఆచార్యాభిమానమాకిఱ ప్రకారత్తై యెన్ఱపడి.

తరతమభావాపన్నపురుషార్థ తత్సాధనఙ్గళై యొక్క వుపపాదిక్కైయాల్ విప్రలంభకత్వమ్ వారాతోవెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదార్థమఱుతియిడువతెన్ఱుతుడఙ్గి.) *రత్నకరీషసమావేశన్యాయేన ప్రథమపర్వప్రతిపాదనమన్యార్థమ్; తాత్పర్యమ్ చరమపర్వత్తిలే యాకైయాలే దోషమిల్లైయెన్ఱపడి. సంప్రతిపన్నమ్ - నిర్వివాదతయా ప్రసిద్ధమ్.

వేదతాత్పర్యమ్ చరమపర్వమెన్ఱుమత్తై సహేతుకత్తియాలే దృఢీకరిక్కిఱార్ (శ్రీగీతైక్కెన్ఱుతుడఙ్గి.) చరమోక్తివ్యఞ్జిత ప్రబన్ధ తాత్పర్యపర్యవసానభూమికత్వమ్ - దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్; వేదార్థత్తైయుళ్ళపడి ప్రతిపాదిక్కిఱ విప్ప్రబన్ధపరమతాత్పర్య విషయార్థమే ఏతద్వ్యాఖ్యేయ వేదపరమతాత్పర్య విషయమెన్ఱపడి. "ఉపాయతాంపరిత్యజ్యాన్యసేద్వేతుతామభీః। ఐకాన్త్యాత్యన్తదాస్యైకరతిస్తత్పాదమాప్నుయాత్ ॥ తత్ప్రధానమిదంశాస్త్రమితిగీతార్థసఙ్గ్రహః" ౨ ఎన్ఱు అత్తై యిఙ్గే అనుసన్ధిప్పతు. దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళిల్ పడిక్కళై వివరిక్కిఱార్ (అఙ్గుసాధ్యోపాయఙ్గళై యెన్ఱుతుడఙ్గి.) అఙ్గు - గీతైయిలే. సాధ్యోపాయఙ్గళై - కర్మజ్ఞానభక్తి ప్రపత్తికళైయుమ్,అవతారరహస్య జ్ఞానాదికళైయుమ్. ఉపదేశిత్తుక్కొణ్డుపోన్దు-స్వశరీరత్వ కథనాదికళాలే అత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తోడే కూడవుపదేశిత్తుక్కొణ్డుపోన్దు స్వస్వాతన్త్ర్యభీతనానవనుక్కు - ఉపాయాన్తరత్తై యనుష్ఠిక్కుమిడత్తిల్ వరక్కడవతాన తన్నుడైయ స్వయత్నాధీనభగవదనభిమతత్వరూపభావ్యనర్థాశఙ్కైయాలే యానవనుక్కెన్ఱపడి. అవఱ్ఱైత్తళ్ళి - ఉపాయాన్తరఙ్గళైనిషేధిత్తు. సిద్ధోపాయమ్ కాట్టప్పట్టతు - "అహంత్వాసర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి"౩ ఎన్ఱు, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణప్పట్టతు

ఇ - అ.—(వేదత్తినుట్పొరుళాన చరమపర్వనిష్ఠైయై) ఎన్ఱిత్తాల్ ఇతువేదత్తినుడైయ పొరుళెన్ఱుమిడమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిలే తోఱ్ఱుకిఱతో వెన్ఱ, అశఙ్కైయిలే మేలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదార్థమిత్యాది) పురుషకారవైభవమ్ముతలాక చరమప్రకరణమీఱాక వుణ్డానఅర్థఙ్గళెల్లామ్ వేదతాత్పర్యమాయిరుక్క,(చరమప్రకరణప్రతిపాద్యమాన)ఎన్ఱు ఇత్తాత్పర్యమే(వేదతాత్పర్యమ్)ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్వానేన్ ఎన్నిల్; ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కాక చరమప్రకణమాకైయాలే యిత్తాత్పర్యమ్ వేదతాత్పర్యమాకచ్చొన్నోమెన్ఱుమిడత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ఇప్ప్రకరణమిప్ప్రబన్ధత్తుక్కు సారమాయిరుక్కుమ్పడియై సదృష్టాన్తమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్రీగీతైక్కిత్యాది.) అఙ్గు, సాధ్యోపాయఙ్గళై యుపదేశిక్కక్కేట్టు, దుష్కరమెన్ఱుమ్, స్వరూపవిరోధమెన్ఱుమ్, అర్జుననుక్కు శోకమ్ పిఱక్కవన్తో, సిద్ధోపాయత్తైయుపదేశిత్తతు; ఇప్పడియిరుప్పతొరు కుత్తై సిద్ధోపాయత్తుక్కిన్ఱిక్కేయిరుక్క, ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు సారాంశమెన్ఱ అప్పడి యొఙ్గనేయెన్ఱ, అశఙ్కైయిలే, ఇతుక్కుమొరు కుత్తైచ్చొల్లుకిన్ఱార్ (అఙ్గిత్యాది)

౧॥ క - శి - ౯. ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬.

14-2-85

వ్యా·—ఇఙ్గు, సిద్ధోపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కఞ్జినవనుక్కు, ప్రథమపర్వత్తైత్తళ్ళి చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టతు.

ఆక, ఇప్పడి ఆఱుప్రకరణమాయ్ ఆఱర్థప్రతిపాదకమాయిరుక్కుమ్.

ఒన్బదుప్రకరణమాయ్, ఒన్బదర్థ ప్రతిపాదకమా యిరుక్కుమెన్నవుమామ్:—

(౧, ౨)అన్దపక్షత్తిలుమ్, ప్రథమప్రకరణమ్ [వా- ౫ - ౨౨] పూర్వవత్.

(౨) మేల్ (ప్రపత్తిక్కు) [వా-౨౩] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, .(భగవద్విషయప్రవృత్తిశేరుమ్) [వా- ౧౧౪] ఎన్నుమళవుమ్ - పూర్వప్రకరణోక్తోపాయ శేషమాకైయాల్, ఉపాయప్రకరణమ్·

(౩) (ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్) [వా - ౧౧౫] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, (ఆకైయాలేసుఖరూపమాయిరుక్కుమ్)[వా-౧౪౧] ఎన్నుమళవుమ్-ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్· ఇప్ప్రకరణత్తిల్, ప్రపత్త్యుపాయవైలక్షణ్య కథనమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

(౪) (ఇవనవనైప్పెఱనినైక్కుమ్బోతు) [వా-౧౪౨] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, (ఇవైచ్చొల్లాయ్ ప్పెఱ్ఱువిడుతల్ శెయ్యుమ్బడియాయిరుక్కుమ్) [వా-౨౪౨] ఎన్నుమళవుమ్ - సిద్ధోపాయనిష్ఠరుడైయ వైభవప్రకరణమ్.

(౫) (ఇప్పడిసర్వప్రకారత్తాలుమ్) [వా-౨౪౩] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, (ఉపేయవిరోధికళుమాయిరుక్కుమ్) [వా-౩౦౭] ఎన్నుమళవుమ్- ప్రపన్నదినచర్యా ప్రకరణమ్.

అ.—ఇఙ్గు-ఇప్ప్రబన్ధత్తిలే. సిద్ధోపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు-ప్రథమప్రకరణమ్ ముతలాక ఉపాన్త్యప్రకరణమళవాక, చేతనయత్నసాధ్యమన్ఱిక్కే నిత్యసిద్ధమాన ఎమ్బెరుమానాకిఱ ఉపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు. ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కఞ్జినవనుక్కు - శరణ్యహృదయానుగుణమల్లాత్తపోతు వరణముమకిఞ్చిత్కరమాకైయాలే "క్షిపామి"౧ ఎన్ఱునినైక్కిల్ నివారకరిన్ఱిక్కేయిరుక్కిఱ భగవత్స్వాతన్త్ర్యభీతనుక్కు. ప్రథమపర్వత్తైత్తళ్ళి - సిద్ధోపాయప్రభేదమాయిరుక్కిఱ అర్చావిశిష్ట వేషత్తై నిషేధిత్తు. చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టతు - సిద్ధోపాయత్తినుడైయ అవస్థాభేదమాయ్, "ఆసన్నత్వాద్దయాళుత్వాజ్జ్ఞానిత్వాద్గుణభావతః"౨ ఎన్ఱిప్పడియే- పరతన్త్రనుమాయ్ దయాళువుమానఆచార్యావతారవిశిష్టవేషమ్ ఉపాయోపేయఙ్గళెన్ఱు, కాట్టప్పట్టతెన్ఱపడి. ఇన్దచరమప్రకరణత్తై నాయకరత్నమ్బోలేయెన్ఱు, నాయకరత్నస్థానీయమాక మేలేవ్యపదేశిప్పతుముణ్డు. చరమత్తుక్కు మధ్యస్థితనాయకరత్నస్థానీయత్వమ్ కూడుమ్బడి యెఙ్ఙనేయెనిల్; నాయకక్కల్లుక్కు స్థిత్యవస్థైయుమ్ నిర్మాణావస్థైయుమిరణ్డవస్థైయుణ్డు; అతిల్, స్థిత్యవస్థై - పరితోవస్థిత రత్నమధ్యత్తిలేయాయ్, నిర్మాణావస్థై - ప్రతిసమ్బన్ధితయా మధ్యప్రదేశనిష్పాదకఙ్గళాన రత్నాన్తరఙ్గళినుడైయనిర్మాణఙ్గళుక్కు చరమమాయిరుక్కుమ్. ఆకైయాల్, నిర్మాణావస్థైయైప్పఱ్ఱ చరమత్వముపపన్నమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

(ఆఱుప్రకరణమాయిత్యాది)నానారత్నమయమాన భూషణత్తుక్కు పరభాగాతిశయసంపాదకతయా షడ్రూపఙ్గళుమపేక్షితఙ్గళాయిరుక్కుమిఱే; అత్తైప్పఱ్ఱ ఇఙ్గుమ్ ఆఱుప్రకరణమాయిరుక్కిఱతు.

(ఒన్బదుప్రకరణమాయిత్యాది) నవరత్నప్రసిద్ధియైప్పఱ్ఱ రత్నభూషణస్థానీయమాన విన్దప్రబన్ధత్తుక్కుమ్ నవప్రకరణాత్మకత్వమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.ఇన్దసఙ్ఖ్యాద్వయముమిప్ప్రబన్ధవ్యాఖ్యేయమానమన్త్రరత్నపదసఙ్ఖ్యాభేదత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమ్. షట్సఙ్ఖ్యైత్తాన్ - "షట్పదో యమ్"౩ ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్ట పదసఙ్ఖ్యైక్కు సుసఙ్గతమిఱే. నవసఙ్ఖ్యైయుమ్- ద్వయత్తిలే "శ్రీమన్" ఎన్ఱుమ్ "నారాయణ" ఎన్ఱుమ్ "చరణౌ" ఎన్ఱుమ్ "శరణమ్" ఎన్ఱుమ్ "ప్రపద్యే"ఎన్ఱుమ్ "శ్రీమతే" ఎన్ఱుమ్ "నారాయణాయ" ఎన్ఱుమ్ "న" ఎన్ఱుమ్ "మః" ఎన్ఱుమ్ సమ్బుద్ధ్యన్తపక్షత్తిలే ఒన్బదు పదఙ్గళెన్ఱిఅసఙ్ఖ్యైక్కు చ్చేరుమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

(ప్రథమప్రకరణమ్పూర్వవత్) ఎన్ఱతు - పురుషకారోపాయవైభవ ప్రతిపాదకమెన్ఱపడి.

౧॥ గీ-౧౬-౧౯.   ౨॥   ౩॥అష్టశ్లోక్యాం - ౫.

వ్యా.—(౬) (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు) [వా-౩౦౮] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (చేతనను డైయరుచియాలే వరుకై యాలే) [వా-౩౨౦] ఎన్నుమళవుమ్- సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్.

(౭) (శిష్యనెన్బదు) [వా-౩౨౧] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్) [వా-౩౬౫] ఎన్నుమళవుమ్ - సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణమ్.

(౮) (స్వదోషానుసన్ధానమ్) [వా-౩౬౬] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు) [వా-౪౦౬] ఎన్నుమళవుమ్ - భగవన్నిర్హేతుక విషయీకారప్రకరణమ్.

(౯) (స్వతన్త్రనై) [వా-౪౦౭] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, మేలడఙ్గ చరమప్రాప్య ప్రాపకప్రకరణమ్.

ఇవ్విరణ్డుక్రమత్తైయుమ్బట్ట్రవిఱే "పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై" [ప-౪ వ-౧౩] "తిరు... ...క్కళ్ తన్" [ప-౪ వ- ౧౮] ఎన్ఱిఱే తనియన్గళిరణ్డుమవతరిత్తదు; అకైయాలే, ఇరణ్డుప్రకారము మనుసన్ధేయఙ్గళ్ తానైయిఱే.

అ.—.ఇప్పడి ఉపన్యసిత్తప్రకారద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రాచీనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఇవ్విరణ్డుక్రమత్తైయుమ్బట్ట్ ...) ఇత్యాదినా. తనియన్గళ్ - ఉక్తమాన గాథాద్వయమ్. "పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై" ఎన్ఱు - పురుషకారవైభవముమ్, "అఱు" ఎన్ఱు - ఉపాయముమ్, "పెఱువాన్ ముఱై" ఎన్ఱు - అధికారికృత్యముమ్, "అవన్ మాఱుగురువైప్పణియుమ్ పడి" ఎన్ఱు - అన్ద ... యిన్నుడైయ సద్గురూపసేవనముమ్, "కాళ్వతిలై యాక్కియ కుళిర్న్దవరుళ్" ఎన్ఱు - హేతుత్వేన వాత్సల్యమ్ కొళ్ళామలిరుక్కిఱ నిర్హేతుక భగవత్ప్రపత్తియుమ్, "మాఱిల్ పుకళ్ నల్ కురువిన్ వణ్మై" ఎన్ఱు - నిస్తులకల్యాణగుణ సద్గురూపాయత్వముమాకిఱ షడర్థఙ్గళై ఇత్యాద్యర్థమ్ కణ్డుకొళ్వదు.

(తిరుమామకళిత్యాది) తిరు - "విష్ణోశ్శ్రీః"[౧] ఎన్ఱిఱే పెరియపిరాట్టియారెన్న, మామకళ్ తన్ శీర్ - పెరియపిరాట్టియారుక్కుమ్ సమ్పత్తాన [౨]*తిరువుక్కుమ్ తిరువాకియ పెమ్బెరుమానెన్న, ఇవర్ కళుడైయ, అరుళ్ నెఱిమ్ - కృపాతిశయప్రయుక్తమాన పురుషకారోపాయవైభవముమ్. ఇదు, ప్రథమప్రకరణార్థమ్. (తిరుమాలిత్యాది) ఇదు, ఉపాయప్రకరణార్థమ్. అవ్వళియెట్ట్రన్న-పూర్వోక్తోపాయవ్యతిరిక్తఙ్గళాన, అన్యైత్తిన్-సర్వోపాయఙ్గళినుడైయ, పున్మై-స్వరూపానుచితత్వాదిదోషఙ్గళ్. ఇదు, ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణార్థమ్. (మెయ్యిత్యాది) మెయ్వళి-వస్తుసత్తానడపాయమాన సిద్ధోపాయత్తిల్, ఊన్ఱియ - ఇడైయిల్ స్వీకారమనుపాయమాకైయాలే అవ్యవధానేనసక్తరాన, మిక్కోర్- "సఉద్గమాధికారి ... స్యాత్"[౩] ఎన్ఱిఱే ఉత్తమాధికారికళుడైయ, పెరుమైయుమ్ - వైభవముమ్. ఇదు, సిద్ధోపాయనిష్ఠరుడైయ వైభవ ప్రకరణార్థమ్. (ఆరణమిత్యాది) ఆరణమ్ వల్లవర్ - పరమరహస్యమాన వేదాన్తార్థజ్ఞానముడైయ విద్వదధికారికళ్, అమర్ - స్వయం ప్రయోజనమెన్ఱు, పట్రిక్కిఱ, నన్నెఱియుమ్ - సమీచీనమాన అనుష్ఠానపరిపాటియుమ్. ఇదు, ప్రపన్నదినచర్యా ప్రకరణార్థమ్. (నారణనిత్యాది) నారణన్ తాళ్ తరు- నారాయణచరణప్రదనాన, నఱ్కురు - సద్గురువినుడైయ, నీతియుమ్ - లక్షణముమ్. ఇదు, సదాచార్యలక్షణ ప్రకరణార్థమ్. (శోతియిత్యాది) శోతి- †జ్యోతిర్మయమాన, మామలర్- పెరుమలరాన పద్మమ్ పోన్ఱు; ఇనైతాళిలే అన్వయిక్కిఱదు. తొల్లరుళ్ కురువిన్ - "కారుణ్యాచ్ఛాస్త్రపాణినా"[౪] ఎన్ఱు, పూర్వసిద్ధమాన కృపైయై నిరూపకమాక ఉడైయ ఆచార్యనుడైయ, పాతమ్-తిరువడికళిలే, మామలర్-మహనీయ పుష్పఙ్గళ్ కొణ్డు, పణిపవర్ - ఆశ్రయిక్కుమ్ సచ్ఛిష్యర్ కళుడైయ, తన్మైయుమ్ - లక్షణముమ్. ఇదు, సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణార్థమ్. (తీదిలిత్యాది) తీదిల్- నిర్దోషనాన, వానవర్ తేవన్ - నిత్యసూరిస్వామియాన నిరఙ్కుశస్వతన్త్రన్, ఉయిర్ కళై - ఆత్మాక్కళై, ఏదువిన్ఱి, - హేతువిల్లామల్, ఎడుక్కుమ్ పడియైయుమ్ - "ఉద్ధరిష్యామ్యహం దేవిసంసారాత్స్వయమేవతాన్"[౫] ఎన్ఱిఱే, అప్పడియే సంసారత్తినిన్ఱుమ్ ఉద్ధరిక్కుమ్ ప్రకారముమ్. ఇదు, భగవన్నిర్హేతుక విషయీకార ప్రకరణార్థమ్. (మన్నియవిత్యాది) మన్నియ విన్బముమ్- ఆత్మాస్థాయియాన ఆనన్దముమ్, మాకతియుమ్-స్వపరస్వాతన్త్ర్యభీతి విరహత్తాలే శ్లాఘ్యమానఉపాయముమ్, కురువెన్నుమ్నిలై -తిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్త ఆచార్యనే తఞ్జమెన్ఱిరుక్కై, పెఱుమిన్ పొరుళ్ తన్నైయుమ్ - లభిక్కైక్కుయాకిఱ విలక్షణప్రమేయత్తైయుమ్. ఇదు, చరమప్రాప్యప్రాపకప్రకరణార్థమ్. (అన్నైవిత్యాది) సుదృఢప్రమాణవేదాన్తర్గతపూర్వోక్త సర్వార్థఙ్గళైయుమ్. ఇదు, సర్వప్రకరణ శేషమాయ్, అర్థాత్ ప్రథమప్రకరణసన్నివిష్టమాన ఉపోద్ఘాతార్థమ్ ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వదు.

౧|| వి-పు-౧-౮-౧౭. ౨|| తి-మొ-౭-౭-౧. ౩|| ౪|| ౫||
† "జ్యోతిర్మయమ్" ఎన్ఱు - పా-౧. ౩.

వ్యా.—ఇప్పి బన్ధన్దాన్, దీర్ఘశరణాగతియాన తిరువాయ్మొழிపోలే, ద్వయవివరణమాయిరుక్కుమ్; ఎఙ్గనే యెన్నిల్; తిరువాయ్మొழிయిల్, ముత్తల్ మూన్ఱుపత్తాలే - ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుమ్, మేల్ మూన్ఱుపత్తాలే-పూర్వ ఖణ్డార్థత్తైయుఙ్గొల్లి, మేల్ నాలుపత్తాలుమ్-అవ్వుపాయోపయోగియాన గుణఙ్గళైయుమ్, ఆత్మాత్మీయఙ్గళిల్ తనక్కు నశైయఱ్ఱపడియైయుమ్, అవన్నోడుతనక్కుణ్డాన నిరుపాధిక సమ్బన్ధత్తైయుమ్, తామ్ప్రార్థిత్తపడియే పెఱ్ఱపడి యైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, తదనురూపార్థఙ్గళైచ్చొల్లి త్తలైక్కట్టినాప్పోలే; ఇతిలుమ్, ప్రథమత్తిలే-పురుషకారత్తై యుమ్, అనన్తరమ్ - ఉపాయత్తైయుమ్, అనన్తరమ్ - ఏతదుపాయాధికారినిష్ఠైయై యుఙ్గొల్లుకైయాలే, పూర్వఖణ్డార్థత్తైయుమ్; అవ్వధికారినిష్ఠై శొల్లుకిఱ అవళవిల్, ఉపేయాధికారాపేక్షితఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱ ఇతుక్కళ్ళై ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుఙ్గొల్లి, మేల్ ప్రబన్ధశేషత్తాలుమ్ - తదుపదేష్టావాన వాచార్యనళవిల్ ఇవనుక్కుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారఙ్గళైయుమ్, ఇవనుక్కు మహావిశ్వాసహేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావత్తైయుమ్, వాక్య ద్వయోక్తోపాయోపేయ చరమావధియైయుఙ్గొల్లి త్తలైక్కట్టుకైయాలే.

ఒన్ఱుక్కొన్ఱర్థప్రతిపాదకమాన పక్షత్తిలుమ్, పూర్వవాక్యత్తిల్ క్రియాపదోక్తమాన స్వీకారముపాయాన్తరపరిత్యాగ పూర్వకమాయల్లతిరామైయాలుమ్, దినచర్యైయుమ్† అప్పదత్తిల్ శొల్లప్పడుకిఱ వధికారిక్కు యుళ్ళతాకైయాలుమ్, సదాచార్యలక్షణమ్ ద్వయోపదేష్టావాన వాచార్యన్పడి శొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్, ద్వయవివరణమాక నిర్వహిక్కక్కుఱైయిల్లై.

ఇప్పడి ద్వయవివరణమానవితిలే, ద్వయన్దన్నైప్పోలే మఱ్ఱై రహస్యద్వయార్థఙ్గళుమ్ సఙ్గ్రహేణోక్తఙ్గళా యిరుక్కుమ్; ఎఙ్గనేయెన్నిల్;—

అ.—ఈట్టిన్ పడియేద్వయవివరణత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్రబన్ధన్దానిత్యాదినా.) శరణాగతియావతు - ద్వయమ్. తదర్థప్రతిపాదకమాయ్, అత్తైప్పఱ్ఱవధికపరిమాణమాయ్, "మత్రియే"[౧] ఎన్ఱు అవత్తైప్పోలే, ఎమ్బెరుమానుక్కు పరమభోగ్యమాయిరుక్కైయాలే, తిరువాయ్మొழிయై (దీర్ఘశరణాగతి) ఎన్ఱతు. ఇఙ్గే, "మన్త్రరత్నం ద్వయం న్యాసః ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః । నామాని మన్త్రరత్నస్య పర్యాయేణ నిబోధ మే"[౨] ఎన్ఱ వచనమనుసన్ధేయమ్. పూర్వోత్తరఖణ్డఙ్గళై తిరువాయ్మొழிయిలే వ్యత్యాసేన వివరిక్కైయాలుమ్, ఇఙ్గు క్రమేణ వివరిక్కైయాలుమ్, క్రమత్తైప్పఱ్ఱ సామ్యమ్ వివక్షితమన్ఱు; ద్వయవివరణత్వమాత్రత్తిలే సామ్యమ్ వివక్షితమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ముతల్ మూన్ఱుపత్తాలేయెన్ఱతు- "తొழுతెழு"[౩] "ఎమ్మావీట్టుత్తిఱముమ్"[౪] "ఒழிవిల్ కాలమెల్లామ్"[౫] ఇత్యాదిస్సైప్పఱ్ఱ. మేల్ మూన్ఱుపత్తాలేయెన్ఱతు- "తిరునారణన్ తాళ్"[౬] "ఆఴెన్నక్కు"[౭] అకలకిల్లేన్"[౮] ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ. మేల్ నాలుపత్తాలేయెన్ఱతు- "కడల్ఞాలమ్ శెయ్తేనుమ్ మిన్నునేమియన్"[౯] "ఉఙ్గళో డెఙ్గళిడై యిల్లైయే"[౧౦] "నారాయణన్ నఙ్గళ్ పిరాన్"[౧౧] "అవావఱ్ఱు వీడుపెఱ్ఱ"[౧౨] ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ వెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. (ఆఱుప్రకరణమ్) ఎన్ఱ అత్తైయటైవైణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతిలుమ్ ప్రథమత్తిలిత్యాది.) తదుపదేష్టావానవాచార్యన్ - ద్వయోపదేష్టావానవాచార్యన్. ఇఙ్గే, "యస్తు మన్త్రద్వయం సమ్యగధ్యాపయతి వైష్ణవః । ఆచార్యస్స తు విజ్ఞేయో భవబన్ధవిమోచకృత్"[౧౩] ఎన్ఱ వచనమనుసన్ధేయమ్. మహావిశ్వాసహేతువాన - "ప్రపద్యే" ఎన్ఱ క్రియాపదార్థాన్తర్గత విశ్వాసహేతువాన. విశ్వాసే మహత్త్వమ్ - ఉపాయలాఘవాదిభిరప్రకమ్ప్యత్వమ్. ఇఙ్గు, "అతువుమవన్నతిన్నరుళే"[౧౪] ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వతు. (వాక్యద్వయేత్యాది) సిద్ధోపాయోపేయ చరమావధిభూతమాన ఆచార్యోపాయోపేయత్వమ్ ఆర్థికమాకవుమ్ నమశ్శబ్దతాత్పర్యగతియాలుమ్ వాక్యద్వయోక్తమెన్ఱు వివక్షితమ్.

ఇప్పదత్తిల్ శొల్లప్పడుకిఱ - "ప్రపద్యే" ఎన్ఱ పదత్తిల్ ఉత్తమపురుషనాలే శొల్లప్పడుకిఱవెన్ఱపడి. ద్వయవివరణమాకవెన్ఱతు- అవిశదముక్తస్య విశదముక్తిః వివరణమ్ ఉక్తస్య అపేక్షితార్థాన్తరకథనఞ్చ వివరణమాకైయాలే వివరణత్వముపపన్నమెన్ఱపడి.

(ద్వయవివరణమానవితిలేయిత్యాది) ద్వయవివరణత్వాదేవ తద్వివరణీయమన్త్రత్తుక్కుమ్ తద్వివరణమాన శ్లోకత్తుక్కుమ్ సఙ్గ్రహేణ వ్యాఖ్యానమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

---

† "ఇప్పదత్తిల్" ఎన్ఱు పాఠమాకిల్, అరుమ్బదత్తుక్కుచ్చేరుమ్. ౧॥ ౨॥ ౩॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౪॥ తి-వా-౨-౯-౧. ౫॥ తి-వా-౩-౩-౧. ౬॥ తి-వా-౫-౧-౧. ౭॥ తి-వా-౫-౭-౧౦. ౮॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౯॥ తి-వా-౭-౧-౨. ౧౦॥ తి-వా-౮-౭-౭. ౧౧॥ తి-వా-౯-౩-౧. ౧౨॥ తి-వా-౧౦-౧౦-౧౧. ౧౩॥ ౧౪॥ తి-వా-౮-౮-౩.

మూలమ్.—౧. వేదార్థమ్

వ్యా.—(అహమర్థత్తుక్కు) [వా - ౭౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి (అడియానెన్ఱిఱే) [వా - ౭౭] ఎన్నుమళవాకవుమ్ (స్వరూపప్రయుక్తమానదాస్యమిఱే ప్రధానమ్) [వా-౧౧౧] ఎన్ఱుమ్ ప్రణవార్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(స్వయత్ననివృత్తి) [వా-౭౧] ఇత్యాదియాలుమ్ (తన్నైత్తానేముడిక్కైయావదు) [వా - ౧౮౦] ఎన్ఱు తుడఙ్గి (ఇప్పడిసర్వప్రకారత్తాలుమ్) [వా-౨౭౩] ఎన్ఱిఅదుకుక్ కీழ్ఱ్‌ఱులుళ్ళత్తాలుమ్ - * నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(పరప్రయోజనప్రవృత్తి) [వా-౭౨] ఇత్యాదియాలుమ్ (ఉపేయత్తు కిழ్ఱైయఫైరుమాఱైయుమ్) [వా-౮౦] ఇత్యాదియాలుమ్, (కైజ్కర్యత్తాల్ భక్తిమూలమల్లాతపోతు) [వా-౨౮౧] ఇత్యాదియాలుమ్ - తృతీయపదార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అజ్ఞానత్తాలే) [వా - ౪౩] ఇత్యాదియాలుమ్, (ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కుమ్) [వా-౧౧౫]ఇత్యాదియాలుమ్ - ఉపాయాన్తరత్యాగత్తై సహేతుకమాక చ్చొల్లుకైయాలే, తత్త్యాజ్యత్తైయుమ్ త్యాగప్రకారముమ్ శొల్లుకిఱ పదద్వయార్థముమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(ఇదుతన్నక్కుస్వరూపమ్) [వా - ౫౫] ఇత్యాదియాలుమ్, (ప్రాప్తిక్కుపాయమవన్ నినైవు) [వా -౯౯] ఇత్యాదియాలుమ్ - "మామేకమ్, శరణమ్" [౧] ఎన్ఱిఅపదఙ్గళిలర్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) [వా-౧౩౪] ఇత్యాదియాలే - "వ్రజ" [౧] ఎన్ఱిఅ స్వీకారవైలక్షణ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అవనవనై) [వా - ౧౪౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి (స్వాతన్త్ర్యత్తాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్) [వా - ౧౪౮] ఎన్నుమళవుమ్ - సర్వపాపఙ్గళైయుమ్ తళ్ళియఙ్గీకరిక్కు మీశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్, (కృపాఫలమమనుభవిత్తే యఱవేణుమ్) [వా-౪౦౨] ఎన్ఱు- ఫలసిద్ధియిల్ కణ్ణழ్ఱివిల్లామైయు జ్జొల్లుకైయాలే, ఉత్తరార్ధత్తిలర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(వేదార్థమిత్యాది) ప్రమాతావానవన్, ప్రమాణత్తైక్కొణ్డిఱే ప్రమేయత్తైనిశ్చయిప్పదు.

అ.—(వేదార్థమిత్యాదీతి) మూలత్తిలుమ్ పూర్వోక్తరీత్యా వేదశబ్దోచ్చారణమ్ మఙ్గళానుస్థానమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. ఇన్నుముమ్, "భూవాదీనాంవకారోఽయం మఙ్గళార్థం ప్రయుజ్యతే" [౨] ఎన్ఱుమహాభాష్యత్తిల్ శొల్లుకైయాలే, (వేదార్థమ్) ఎన్ఱువకారప్రయోగమ్ మఙ్గళానుస్థానమాకిఱతు. ఇదు,శాస్త్రాదియిల్ మఙ్గళమ్ "మఙ్గళాశాసనమ్" [వా-౨౪౪]ఎన్ఱిఅవిడత్తిల్, మఙ్గళశబ్దమ్-శాస్త్రమధ్యత్తిల్మఙ్గళమ్. (ఫలపర్యన్తమాక్కుమ్) [వా-౪౯౩] ఎన్ఱిఅవిడత్తిల్, ఫలశబ్దప్రయోగమ్- శాస్త్రాన్తమఙ్గళమ్. ఆక, "మఙ్గళాదీనిమఙ్గళమధ్యానిమఙ్గళాన్తానిహి శాస్త్రాణిప్రథన్తే, వీరపురుషాణ్యాయుష్మత్పురుషాణిచ" [౩] ఎన్ఱిఅప్రక్రియైయుమిఙ్గుణ్డెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. "చోదనాలక్షణార్థోధర్మః" [౪] ఎన్ఱిఅవిడత్తిలే, చోదనైవలక్షణంయస్య ఎన్ఱిఅ అంశత్తిల్, అవధారణత్తాలే- చోదనేతర ప్రమాణఙ్గళుక్కు ధర్మేప్రామాణ్యాభావమ్ సిద్ధిత్తతాయ్, అత్తైస్థాపిప్పతాక "సత్సంప్రయోగే పురుషస్యేన్ద్రియాణాం బుద్ధిజన్మతత్ప్రత్యక్షమ్" [౫] ఇత్యాదిప్రత్యక్షసూత్రాదికళాలే ప్రత్యక్షాదిప్రమాణఙ్గళైయుమ్ తద్విషయఙ్గళైయుమ్ అవఱ్ఱుక్కు ధర్మప్రామాణ్యవిరహత్తైయుముపపాదిత్తాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ (వేదార్థమ్) [వా - ౧] ఎన్ఱుసాధారణనిర్దేశత్తాలే - వేదేతరవ్యావృత్తిలబ్ధైయాయ్, తత్స్థాపనార్థమాక ప్రత్యక్షాదిప్రమాణఙ్గళైయుమ్ తద్విషయఙ్గళైయుమ్ అవఱ్ఱుక్కు తదర్థే ప్రామాణ్యాభావత్తైయుముపపాదిక్క వేణ్డుకైయాలే, అత్తైయుపపాదిత్తుక్కొణ్డు వాక్యతాత్పర్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రమాతావానవనెన్ఱుతుడఙ్గి, అరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్నుమళవాక.) ప్రమాతావానవన్ - ప్రమితియైసంపాదిత్తుక్కొళ్ళుమవన్. ఇఙ్గు, "నిఖిలోఽపిచేతయమానః

ఇ-అ.—(వేదార్థమిత్యాది) (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్) [వా-౫] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, అద్వైవేఱఅర్థఙ్గళైచ్చొల్లి విడవన్నైయాత్తో, (వేదార్థమఱుతియిడువదు) [వా - ౧] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (అత్తాలేఅదుముఱ్పట్టదు) [వా - ౪] ఎన్నుమళవాక వరుళిచ్చెయ్కిఱదుక్కు తాత్పర్యమేతెన్ఱిఅశఙ్కైయిలే, మేల్ శొల్లుకిఱ వర్థఙ్గళుక్కెల్లామ్ ప్రమాణమిన్నతెన్నుమిడమ్ కాట్టుకైక్కాక వరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱిఱార్ (ప్రమాతావానవనెన్ఱుతుడఙ్గి.)

మీ.—అత్రోచ్యతే (వేదార్థమితి). అత్ర, వ్యుత్పాదనీయాస్సర్వేఽప్యర్థాః వేదాన్తసారవాక్యసిద్ధాఇతి ఇదంశాస్త్రం వేదశాస్త్రమిత్యర్థః. వేదాన్తసారవాక్యార్థః స్మృతీతిహాసపురాణైర్నిర్ణీయతే ఇత్యర్థః. వేదాన్తసారేతివక్తవ్యే, వేదేతిసామాన్యోక్తిః వేదమాత్రస్యైకశాస్త్రత్వ

౧॥ గీ-౧౮-౬౬. ౨॥మహాభాష్యే- ౩। ౪॥పూ-మీ-౧-౧-౨. ౫॥

వ్యా.—అన్దప్రమాణఙ్గళై, ప్రత్యక్షాదిరూపేణ అష్టవిధమాక చ్చొల్లువర్కళ్.

అఙ్గల్ "ప్రత్యక్షమేకఞ్చార్వాకాః" ౧ ఇత్యాదియిఱ్చొల్లుకిఱ బాహ్యకుదృష్టికళైప్పోలన్ఱిక్కే, ప్రత్యక్షాను మానాగమఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమ్ ప్రమాణతయా అఙ్గీకరిత్తు, ఉపమానాదిపఞ్చకత్తైయుమ్ అవఱ్ఱిలే యథాయోగ మన్తర్భవిప్పిత్తు,

అ.—ప్రమాణతః ప్రమేయం పరిచ్ఛిన్దన్"౨ ఇత్యాదిసహస్రనామభాష్య ప్రక్రియైయుమ్, "సర్వేషాంపురుషాణాంప్రమాణాధీన ప్రమేయనిశ్చయానామ్"౩ ఇత్యాదిశ్రుతప్రకాశికా ప్రక్రియైయుమ్ సూచితమ్.

(ప్రత్యక్షాద) ఇత్యాదిపదత్తాలే - అనుమానాదికమ్ వివక్షితమ్. (శొల్లువర్కళ్) తత్తద్వాదికళెన్ఱపడి.

(ప్రత్యక్షమేకమిత్యాది) "ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకాః కణాదసుగతౌపునః। అనుమానఞ్చతచ్చాపి సాఙ్ఖ్యాశ్శబ్దఞ్చతేఅపి॥ న్యాయైక దేశినోప్యేవ ముపమానఞ్చకేచన। అర్థాపత్త్యాసహైతాని చత్వార్యాహప్రభాకరః॥ అభావషష్ఠాన్యేతానిభాట్టావేదాన్తినస్తథా। సంభవైతిహ్యయుక్తాని తాని పౌరాణికాజగుః"౧ ఎన్ఱు,అవిడత్తిలెన్ఱపడి. బాహ్యర్కళ్ - చార్వాకాదన్యాయైకదేశిపర్యన్తర్కళ్. కుదృష్టికళ్- ప్రాభాకరాది పౌరాణికపర్యన్తర్కళ్.

(ప్రత్యక్షానుమానాగమఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమితి) "ప్రత్యక్షమనుమానఞ్చ శాస్త్రఞ్చవివిధాగమమ్"౪ ఇత్యాది మనువచనమ్ ఇఙ్గనుసన్ధేయమ్.

(ఉపమానాది పఞ్చకత్తైయుమిత్యాది) ఉపమానత్తైయుమ్ అర్థాపత్తియైయుమ్ సంభవత్తైయుమ్ అనుమానత్తిలే అన్తర్భవిప్పిత్తు. అభావమ్ ప్రత్యక్షత్తిలే అన్తర్భూతమ్, ఐతిహ్యమ్ అనిర్దిష్టవక్తృక ప్రవాదపరమ్పరైయాకైయాలే శబ్దత్తిలేఅన్తర్భూతమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు

ఇ-అ.—తాదృశప్రమాణఙ్గళైత్తన్ఱె యెన్ఱు,అళన్దఱియిలేయిరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దప్రమాణఙ్గళైన్ఱుతుడఙ్గి.) "ప్రత్యక్షమేకఞ్చార్వాకాః కణాదసుగతౌపునః। అనుమానఞ్చతచ్చాపిసాఙ్ఖ్యాశ్శబ్దఞ్చతే అపి॥ న్యాయైకదేశినోప్యేవముపమానఞ్చకేచన। అర్థాపత్త్యా సహైతానిచత్వార్యాహప్రభాకరః॥ అభావషష్ఠాన్యేతానిభాట్టావేదాన్తినస్తథా। సంభవైతిహ్యయుక్తానితానిపౌరాణికాజగుః"౧ ఎన్ఱు,అప్పడియే - ప్రత్యక్షమొన్ఱుమే ప్రమాణమెన్బార్ చార్వాకర్; అత్తోడే అనుమానత్తైయుఙ్గూట్టి, ఇరణ్డే ప్రమాణమెన్బర్కళ్ వైశేషికరుమ్, బౌద్ధరుమ్; సాఙ్ఖ్యర్, ఇవై యిరణ్డోడే ఆగమత్తైయుఙ్గూట్టి మూన్ఱుప్రమాణమెన్బర్కళ్; నైయాయికరిల్, దూషణమతత్తిలుళ్ళారు మిప్పడియే శొల్లువర్కళ్. ఉదయనమతత్తిలుళ్ళార్, ఇవఱ్ఱోడే ఉపమానత్తైయుమ్కూట్టి, నాలుప్రమాణమెన్బర్కళ్; ప్రాభాకరర్, ఇవఱ్ఱోడేఅర్థాపత్తియైయుమ్కూట్టి, అఞ్జుప్రమాణమెన్బర్కళ్; భాట్టరుమ్, మాయావాదికళుమ్, ఇవఱ్ఱోడే అభావత్తైయుఙ్గూట్టి, ఆఱుప్రమాణమెన్బర్కళ్; పౌరాణికర్, ఇవఱ్ఱోడేసంభవత్తైయుమ్ ఐతిహ్యత్తైయుమ్కూట్టి, ఎట్టుప్రమాణమెన్బర్కళ్; నమ్ దర్శనత్తుక్కు ప్రత్యక్షానుమానాగమఙ్గళ్ మూన్ఱు. మఱ్ఱైవన్ఱుమ్ ఇవఱ్ఱిలే అన్తర్భూతఙ్గళాయిరుక్కుమ్.

ఎఙ్గనేయెన్నిల్; ఉపమానముమ్, అర్థాపత్తియుమ్, సంభవముమ్, అనుమానత్తిలే అన్తర్భూతఙ్గళ్; అభావమ్ ప్రత్యక్షత్తిలే అన్తర్భూతమ్;ఐతిహ్యమ్ ఆగమత్తిలన్తర్భూతమ్. ఆగమమావతు- శ్రుతిస్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళ్; ఇవఱ్ఱిల్, అపౌరుషేయమాకైయాలే శ్రుతియే ప్రబలప్రమాణమాయ్, స్మృత్యాదికళ్ అతుక్కు ఉపబృంహణఙ్గళాయిరుక్కుమ్; అత్తైప్పఱ్ఱ (వేదార్థమఱుతియిడువతు స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళాలే) ఎన్ఱిఱార్.

మీ.—మఙ్గీకృత్య; పూర్వభాగావసేయ కర్మస్వరూపస్యపరార్థకైఙ్కర్యత్వమ్, ఉపరిభాగవేద్య బ్రహ్మణోనిస్తోతుకోపాయత్వమ్, తత్రోక్తభక్తేః ప్రీత్యరుచిత్వమ్, తదుక్తప్రపత్తే స్స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానరూపత్వమ్, తదుభయసాధ్యానుభవకైఙ్కర్యయోః కేవలపరార్థత్వఞ్చ అస్మిన్ శాస్త్రే ప్రతిపాద్యత ఇతి సూచనార్థా. తతశ్చైవమర్థపఞ్చకయాథాత్మ్య ప్రతిపాదనాత్ సారంశాస్త్రమ్; సిద్ధోపాయఫలభూత శరణాగతిప్రతిపాదనాత్, షడఙ్గప్రపత్తేరుత్తర వృత్తితయాఫలత్వ ప్రతిపాదనాచ్చ, ఫలప్రపత్తి శాస్త్రమిత్యుచ్యతే.

నను, ఏతత్సర్వం తదాశోభతే, యథాఉదాహృతవాక్యానాం తత్సఙ్గ్రహరహస్యత్రయస్యచ ఉక్తార్థపరత్వేన భిన్నశాస్త్రపరత్వేప్రమాణమస్తి; తదేవనాస్తీత్యుక్తమితిచేత్. న, "అసారమ్"౫ ఇత్యాదేః ప్రమాణత్వాత్. అత్రతావత్, అసారశబ్దస్య - బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రపరత్వం నోపపద్యతే; అసారంశాస్త్రం త్యజేదితిహియోజనా? తత్రబాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రస్య శాస్త్రత్వమేవనాస్తి; అలౌకికఫల తత్సాధనాధికారాద్యనుబన్ధ ప్రతిపాదకంహిశాస్త్రమ్; "శాసనాచ్ఛాస్త్రమ్"౬ ఇత్యుక్తేః. శాసనఞ్చవిధిః. నహిబాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రేషు సాక్షాద్వా శీతౌదివత్ పరంపరయావా [వేదోదిత]† పురుషార్థసమ్బన్ధోఽస్తి; "యావేదబాహ్యస్స్మృతయో యాశ్చకాశ్చ కుదృష్టయః। సర్వాస్తా¶నిష్ఫలాః ప్రేత్యతమోనిష్ఠాహితాస్స్మృతాః"౭ ఇత్యుక్తేః.

౧॥ ౨॥ సహ-భా-పు. ౨-వ-౩. ౩॥ శ్రు-ప్ర-పు-౧-వ-౧౬. ౪॥ మనుస్మృ-౧౨-౧౦౫. ౫॥ ౬॥ ౭॥ మనుస్మృ - ౧౨-౯౫. † క్వాచిత్కమ్. ¶ నిష్ఫలాఃపోక్తాః-పా.

వ్యా.—అవఱ్ఱిల్ ప్రత్యక్షమ్ ఇన్ద్రియగ్రహణ యోగ్యఙ్గళిలుమ్, అనుమానమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధవ్యాప్తి గ్రహణాను రూపమాక కతిపయపరోక్షార్థఙ్గళిలుమ్ ప్రమాణమాకవుమ్, అతీన్ద్రియార్థత్తిల్ శాస్త్రమేప్రమాణమాకవుమ్ నిష్కర్షిత్తు, అతుతన్నిలుమ్ "వేదేకర్త్రాద్యభావాద్బలవతిహినద్యైస్త్వన్మూఖే నీయమానే తన్మూలత్వేనమానం తదితరదఖిలంజాయతే"౧ ఎన్ఱు,అప్పడియే స్వప్రామాణ్యత్తుక్కు మూలసాపేక్షమాన పౌరుషేయశాస్త్రఙ్గళైప్పోలన్ఱి, స్వతః ప్రామాణ్యముడైయ వేదమే ప్రబలప్రమాణమాకవు మఱుతియిట్టిరుక్కుమ్ పరమవైదికరాకైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ తామరుళిచ్చెయ్కిఱ అర్థఙ్గళెల్లామ్ వేదప్రతిపాద్య మెన్ఱుమిడక్కాట్ట, ముతలిలే వేదత్తైప్రమాణమాక అఙ్గీకరిత్తుకొణ్డు, తదర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమత్తై యివ్వాక్యత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అ—"ప్రత్యక్షోనుమానాగమాఖ్యం ప్రమాణజాతమ్"౨ ఎన్ఱు,అభాష్యత్తైయుమ్ "ప్రత్యక్షాదిదృష్టసమ్బన్ధ విశిష్టవిషయత్వాత్"౩ ఎన్ఱు,అ భాష్యత్తైయుముట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రత్యక్షమిత్యాది) ఇన్ద్రియగ్రహణమ్-ఇన్ద్రియసన్నికర్షః. సన్నికర్షయోగ్యఙ్గళిలెన్ఱపడి. (ప్రత్యక్షసిద్ధవ్యాప్తీతి) ప్రత్యక్షగృహీత వ్యాప్తివిషయక పరామర్శాత్మకగ్రహణానురూపమాకవెన్ఱపడి. చక్షురాద్యుత్పన్నవ్యాప్తినిశ్చయానుగుణమాకవెన్ఱుమామ్. అతీన్ద్రియార్థత్తిల్ - అత్యన్తాతీన్ద్రియార్థత్తిల్. (శాస్త్రమే) ఎన్ఱ,అ అవధారణత్తాల్ - ప్రత్యక్షానుమానఙ్గళ్ శఙ్కవ్యావృత్తఙ్గళెన్ఱపడి,అతు. ఇత్తాల్ - సాఙ్ఖ్యర్కళుమ్ ప్రత్యక్షానుమానాగమఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమే ప్రమాణమాకక్కొణ్డార్కళేయాకిలుమ్, అనుమానత్తుక్కు అత్యన్తాతీన్ద్రియవిషయత్తిల్ ప్రవృత్తియుమ్ శాస్త్రత్తుక్కు అనుమానసిద్ధార్థ విషయకత్వముమ్ కొణ్డార్కళాకైయాలే, అభ్యుపగమ ప్రకారభేద మిరుక్కైయాలే, సాఙ్ఖ్యవైషమ్యముపపన్నమెన్ఱు,తాత్పర్యమ్.

"ప్రవృత్తిర్వానివృత్తిర్వా కృతకేనేతరేణవా। పుంసాంయేనోపదిశ్యేత తచ్ఛాస్త్రముపపద్యతే"౪ ఎన్ఱు,అ వార్తికగ్రన్థత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతుతన్నిలుమిత్యాది.) (వేదఇతి.) కర్త్రావాన్నపురుషన్నుమ్ అవన్నడియాకవరుమ్ దోషమూలత్వముమిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే స్వవ్యతిరిక్త ప్రమాణఙ్గళైప్పోలన్ఱి బలిష్ఠమాన వేదమానతు, * ¶సామాన్యవిశేషన్యాయాదికళాలే దేవర్విషయమాక నయిక్కప్పడానిన్ఱు,ళ్ళవళవిల్ తద్వ్యతిరిక్తస్మృత్యాది సకలముమ్ అన్దవేదత్తైమూలమాక వుడైత్తాయ్క్కొణ్డే ప్రమాణమాకిఱతెన్ఱు, అర్థాభిప్రాయేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వప్రామాణ్యత్తుక్కిత్యాది.) పౌరుషేయశాస్త్రఙ్గళైప్పోలన్ఱి - పురుషకృతశాస్త్రఙ్గళైప్పోలన్ఱి. (స్వతఃప్రామాణ్యముడైయవిత్యాది) జ్ఞానత్తుక్కుమ్ శబ్దత్తుక్కుమ్ ప్రామాణ్యమ్ స్వాభావికమ్; అప్రామాణ్యమ్ దోషకృతమ్. వేదత్తుక్కు వక్తావిల్లామైయాలే, ప్రామాణ్యమ్ నిర్బాధమెన్ఱు,తాత్పర్యమ్ (పరమవైదికరాకైయాలేయితి) వైదికపదత్తాలే - బాహ్యరైయుమ్, పరమపదత్తాలే - కుదృష్టికళైయుమ్ వ్యావర్త్తిక్కిఱతు.

(ముతలిలే వేదత్తై ప్రమాణమాకఅఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు) ఎన్ఱ,త్తాల్ - "వేదోఖిలోధర్మమూలం తద్విదాఞ్చస్మృతిశీలే"౫ ఎన్ఱు,పక్రమిత్తగౌతమధర్మశైలీ యివ్విడత్తిలే తోన్ఱుకిఱతెన్ఱు,సూచితమ్. అర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమత్తై - ఉపబృంహణకరణకత్వరూపమాన ప్రకారత్తై యెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—ప్రత్యక్షమ్ముతలానమూన్ఱు,మివర్కు ప్రమాణమాకిల్, "వేదార్థమఱుతియిడువతు" ఎన్ఱ,రుళిచ్చెయ్తతుక్కుత్తాత్పర్యమేతెన్ఱి,అ శఙ్కైయిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవఱ్ఱిలిత్యాది.) శాస్త్రమేప్రబలప్రమాణమాకిల్ శాస్త్రవ్రాణ వేదమెన్ఱు,మన్ఱే, ఇతిహాసపురాణాదికళుణ్డే, అవఱ్ఱై ప్రమాణమాకక్కొళ్ళాతే వేదత్తైమున్నఅవరుళిచ్చెయ్తతుక్కు త్తాత్పర్యమేతెన్ఱి,అ శఙ్కైయిలే, అవఱ్ఱుక్కుత్తరమ్- పౌరుషేయత్వనిబన్ధనమాన భ్రమవిప్రలంభాది దోషఙ్గళుణ్డాకైయాలే, వేదముణ్డాకిల్ ప్రబలప్రమాణమావతొళ్ళియ తనక్కుత్తానే ప్రమాణమాక మాట్టాతెన్నుమత్తైత్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, వేదత్తైమున్నఅ అరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱి,ఱార్ (అతుతన్నిలుమిత్యాది.) పౌరుషేయత్వమడియాన దోషఙ్గళిల్లామైయాలే, వేదమేప్రబలప్రమాణమ్; ఇతుణ్డానాలుమ్, ఉపబృంహణఙ్గళ్ ఇతిలర్థనిర్ణయత్తుక్కుపయుక్తమాయిరుక్కుమెన్నుమత్తై భట్టరరుళిచ్చెయ్త వచనత్తాలే యిశైవిక్కిఱార్ (వేదేకర్త్రాద్యభావాదిత్యాది.) ఇతుక్కర్థమ్ - వేదమానతు, కర్త్తావుమ్, కర్త్తావుక్కుళ్ళదోషఙ్గళు మిల్లామైయాలే, బలవత్ప్రమాణమాయిరుక్కుమ్; ఇప్పడియిరుక్కుళ్ళ వితు న్యాయఙ్గళాలే దేవరీనై చ్చొల్లువతాక నిశ్చయిక్కప్పట్టుళ్ళన; ఇవఱ్ఱై యొత్తిన్దస్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళెల్లామ్ వేదమూలమాకవే ప్రమాణమాకానిన్ఱ,తెన్ఱు.

మీ.—నచ, సాఙ్ఖ్యయోగాదిష్వవిరుద్ధాంశస్యపరంపరయా వేదోదితపురుషార్థ సమ్బన్ధిత్వా చ్ఛాస్త్రత్వోపపత్తిరితివాచ్యమ్; †తథావిధానాంతేషాంవేదాన్తశాస్త్రవివాన్తర్గతతయా సారతమశబ్దార్థత్వేన భజనవిషయత్వాత్. కిఞ్చ, బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రస్య శాస్త్రత్వమ్ "వేదాచ్ఛాస్త్రంపరంనాస్తి"౬ ఇత్యాదినానిషిద్ధమ్. నచాత్రపరశబ్దః- ఉత్కర్షవాచీ. తథాత్వేసమాభ్యనుజ్ఞానాపత్తేః; అతోఽత్రపరశబ్దఃఅన్యవాచీ.

౧॥ శ్రీరం-స్త-ఉ-౧౪. ౨॥ శ్రీభా-పు-౧౬౫-వ-౧౯. ౩॥ శ్రీభా-పు-౬౮-వ-౨. ౪॥ ౫॥ గౌతమధర్మ.

౬॥ ¶ "*సామాన్యవిశేష గతిసామాన్యన్యాయాదికళాలే-పా-౩. † "తథాత్వేవేదాన్తశాస్త్ర"-పా.

వ్యా.—అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణైకతానత్వఙ్గళాలే ఈశ్వరన్ అఖిలప్రమేయవిలక్షణనాయిరుక్కుమాపోలేయిఱే, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వఙ్గళాలే వేదమ్ అఖిలప్రమాణవిలక్షణమాయిరుక్కుమ్పడి; వేదత్తినుడైయ అపౌరుషేయత్వాది, ‹‹వాచావిరూపనిత్యయా''౧ ఇత్యాదిశ్రుతియాలుమ్, ‹‹అనాదినిధనా హ్యేషా వాగుత్సృష్టా స్వయంభువా। ఆదౌ వేదమయీ దివ్యా యతస్సర్వాః ప్రసూతయః''౨ ఇత్యాదిస్మృతియాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడానిన్ఱతిఱే. ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళ్ వేదనిత్యత్వత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, తదపౌరుషేయత్వముమ్ సిద్ధమిఱే. అతఏవ భ్రమవిప్రలమ్భప్రమాదాశక్తిరూప దోషచతుష్టయసమ్భావనాగన్ధరహితమాయిరుక్కుమ్· పౌరుషేయత్వమిఱే అవైవరుకైక్కు మూలమ్·

అ —వేదత్తినుడైయ ప్రాబల్యత్తైయుపపాదిక్కిఱార్ (అఖిలేత్యాదియాలే.) ‹‹వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి నదైవం కేశవాత్పరమ్''౩ ఎన్ఱు, సహోపాదానమిరుక్కైయాలే సామ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్. అతిల్, కేశవశబ్దత్తాలే- *క్లేశనాశనత్వ కేశిహన్తృత్వఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వముమ్, బ్రహ్మరుద్రోత్పాదకత్వ ప్రశస్తకేశయుక్తత్వఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, కల్యాణైకతానత్వముమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఏవంభూతనాన కేశవనోడే సహనిర్దేశిక్కైయాలే లబ్ధమాన సామ్యముమ్ నిర్దోషగుణవత్వఙ్గళాలేయాకిఱతు. ‹‹వేదయతీతి వేదః'' ఎన్ఱ, అవ్యుత్పత్తియిలే కాలోపాధినిర్దేశమిల్లామైయాలే, నిత్యత్వముమ్ అపౌరుషేయత్వముమ్ లబ్ధమ్; ఇత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలేతి) (అఖిలప్రమేయ విలక్షణనాయిరుక్కుమాపోలే) ఎన్ఱతు - త్రివిధచేతనాచేతన విలక్షణనాయిరుక్కుమాపోలే యెన్ఱపడి. ఉపమానానుగుణమాక, అపౌరుషేయత్వరూప నిర్దోషత్వమ్ ప్రథమనిర్దిష్టమాకిఱతు; నిత్యత్వమ్ సర్వకాలసమ్బన్ధిత్వరూపమ్ వివక్షితమ్. ఆకైయాలే, ఉపమానగతకల్యాణైకతానత్వ స్థానీయమాన గుణమాకిఱతు. అఖిలప్రమాణవిలక్షణమ్ - స్మృతీతిహాసపురాణాదిరూప త్రివిధప్రమాణ వ్యావృత్తమెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, వేదత్తుక్కు నిత్యత్వమ్ - ఆనుపూర్వీనిత్యత్వమ్ వివక్షితమ్. శ్రుతియిలే ‹‹విరూప'' ఇతిసమ్బుద్ధిః. (†విరూపైయాయ్ - బహువిధైయాయ్ - నిత్యైయాయ్, సర్వకాలసమ్బన్ధినియుమాన, వాక్కానాలేయెన్ఱపడి.) అనాదినిధనా- ఉత్పత్తినాశశూన్యా.

శ్రుతిస్మృతికళిలే నిత్యత్వమాత్రమ్ శొల్లియిరుక్క, అపౌరుషేయత్వమ్ సిద్ధిత్తపడియెఙ్గనే ? ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్దవిత్యాది.) నిత్యత్వాదపౌరుషేయత్వమ్ అపౌరుషేయత్వాన్నిర్దోషత్వమ్ ఎన్ఱు, అతువివక్షితమ్.

భ్రమః - అన్యథాజ్ఞానమ్. విప్రలమ్భః- బుద్ధిపూర్వకపరభ్రమోత్పాదనరూపవఞ్చనమ్. ప్రమాదః- అనవధానమ్. అశక్తిః - కరణాపాటవమ్. యథార్థద్రష్టృత్వేసతియథార్థవక్తృత్వమాప్తత్వమ్. అతిల్, పూర్వదళదోషమ్ - భ్రమప్రమాదఙ్గళ్; ఉత్తరదళదోషమ్- విప్రలమ్భాశక్తికళెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—స్మృత్యాదికళ్ మూలసాపేక్షమాయ్, వేదమ్ స్వతః ప్రమాణమాయిరుక్కిఱపడియెఙ్గనే? ఎన్ఱు, అశఙ్కైయిలే, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వఙ్గళాలే యితు సర్వప్రమాణవిలక్షణమాయిరుక్కుమెన్నుమత్తై దృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణైకతానత్వఙ్గళాలే యెన్ఱు, తుడఙ్గి.) వేదమ్ సర్వప్రమాణవిలక్షణమాయిరుక్కిఱతు ఎన్ఱాలవెన్నిలరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలహేయప్రత్యనీకేత్యాది.) ఇతినుడైయ అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వఙ్గళుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (వేదత్తినుడైయవెన్ఱు, తుడఙ్గి.) ‹‹ వాచావిరూపనిత్యయా'' ఎన్ఱదుక్కర్థమ్ - అఴకియశ్లవణైయెన్ఱు, ఒరువనై సమ్బోధిత్తు, నిత్యమాననావాక్కాలే ఈశ్వరనై యఱియలామెన్ఱు. (అనాదినిధనా) ఎన్ఱ, శ్లోకార్థమ్ - యాతొరు వేదత్తిలే సకలజగత్తుక్కుమినుడైయ పిఱవియుమఱియలాయిరుక్కుమ్; వేదస్వరూపియాయ్, ప్రత్యక్షాదిప్రమాణఙ్గళాల్ తెళ్ళప్పోకామైయాలే విలక్షణైయాయ్, ఉత్పత్తివినాశరహితైయాయిరుక్కిఱ ఇన్దవాక్కానతు, ‹‹ సంభవామ్యాత్మమాయయా'' ౪ ఎన్ఱు, అప్పడియే - తన్నిచ్చైయాలేయాయ్వన్ద పిఱవియొఴియ కర్మమడియాన పిఱవియిల్లామైయాలే, ‹‹స్వయంభు'' ఎన్ఱు, పేరైయుడైయ సర్వేశ్వరనాలే సృష్టికాలత్తిలే యుణ్డాక్కప్పట్టతెన్ఱు, ఇవన్ వేదత్తైయుణ్డాక్కుకైయావతు - సంహారకాలత్తిలే వేదఙ్గళైయెల్లామ్ తన్దిరువుళ్ళత్తిలేయొన్ఱాయామేనినైత్తుక్కొణ్డిరున్దు, సృష్టికాలమ్వన్దవాఱే బ్రహ్మావుక్కు ఉపదేశిక్కై. ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళాలే వేదత్తుక్కు నిత్యత్వమన్ఱో, శొల్లిఱ్ఱు, అపౌరుషేయత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱిల్లైయేయెన్న; నిత్యత్వత్తుక్కు సాధకమ్ అపౌరుషేయత్వమాకైయాలే, ఇత్తాలే- సాధ్యమాననిత్యత్వమ్ శొన్నపోతే అపౌరుషేయత్వముమ్ విఴుక్కాట్టాలే సిద్ధిక్కుమెన్ఱు, తార్ (ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళెన్ఱు, తుడఙ్గి.) అతఏవ - ఇతినుడైయ అపౌరుషేయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే.

మీ —అపిచ, అత్ర రత్నాకరస్య దృష్టాన్తిత్వాద్దార్ష్టాన్తికేపిత్యాజ్యోపాదేయవిభాగవిషయస్యైవ కావయవిత్వమవగమ్యతే· నచ బాహ్యాదిశాస్త్రస్య శిక్షాదివద్వేదశాస్త్రాంశత్వమ్; అతః అత్ర వేదశాస్త్రమేవ దార్ష్టాన్తికత్వేన వివక్షితే, త్యాజ్యోపాదేయవిభాగః క్రియత ఇతి వక్తవ్యమ్. తస్మాత్ అసారశబ్దో న బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రపరః. ఏవమల్పసారసారశబ్దయోరప్యైహికాముష్మికఫలతత్సాధనప్రతిపాదకాంశపరత్వమ్ దురుపపాదమ్. ‹‹ ఏతేనైవ నిరయాంస్తాత''౫ ‹‹ స్వర్గేపి పాతభీతస్య''౬ ఇత్యాదిభిః విషయానుభవస్యాసారతోక్తేః. యది భ్రాన్తిసిద్ధసుఖవివక్షయా సారశబ్దః,

౧॥ యు-వే-కా-౨-ప్ర-౬-పం-౬౨-వా-౨. ౨॥   ౩॥ విష్ణుధర్మే.   ౪॥ గీ-౪-౬.
౫॥   ౬॥   † కుణ్డలితమ్ - ౨ - శ్రీకోశత్తిలిల్లై.

వ్యా.—ఇప్పడియిరుక్కైయాలే ఇదుక్కు మేఱ్పట్టతోరుశాస్త్రమిల్లై. ఆకైయాలేయిఱే “సత్యంసత్యంపునస్సత్య ముద్ధృత్యభుజముచ్యతే । వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి నదైవం కేశవాత్పరమ్” ౧ ఎన్ఱు, ఐతిహాసికరాలుమ్ పౌరాణిక రాలుమ్ ఏకకణ్ఠమాకచ్చొల్లప్పట్టదు.

ఇతినైత్తాన్ ఎమ్మెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్బత్తియిఱే “శుడర్మిగుశురుతి”౨ ఎన్ఱు, నమ్మాళ్వారరుళిచ్చెయ్ తదు. [౫ అవరైప్పిన్ శెల్లుమవరామ్ అభియుక్తాగ్రేసరరాన భట్టరుమ్, “ఆదౌ వేదాఃప్రమాణమ్”౩ ఎన్ఱారిఱే·

ఇత్తై వేదమెన్ఱదు, “వేదయతీతి వేదః” ఎన్ఱ వ్యుత్పత్తియాలే బుభుత్సుక్కళాయ్ ఆస్తికరాయిరుప్పార్ క్కు స్వార్థప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే.

అ—(ఇదుక్కు మేఱ్పట్టతోరుశాస్త్రమిల్లై) వేదత్తుక్కు మేఱ్పట్టతోరుహితానుశాసనమిల్లైయెన్ఱపడి. ఉక్తార్థఙ్గళుక్కు ప్రమాణమ్ (సత్యం సత్యమిత్యాది.) ప్రామాణ్యాతిశయసిద్ధ్యర్థమ్ “సత్యమ్, సత్యమ్-సత్యమ్” ఎన్ఱు, త్రివారమ్ శొల్లిఱ్ఱు (వేదశాస్త్రాత్పరమ్ । వేదాత్మకశాస్త్రా దుత్కృష్టమ్. అత్ర, యోగ్యతయాశాస్త్రమెన్ఱవిశేష్యమ్ వరువ కేశవాత్ - బ్రహ్మరుద్రోత్పాదకాత్, ప్రశస్తకేశాత్, క్లేశనాశనాత్, కేశిహన్తుశ్చ; పరమ్ - ఉత్కృష్టమ్, దైవమ్ - దేవతా, నాస్తీత్యర్థమ్ కణ్డుకొళ్వదు. ఐతిహాసికరాలుమ్ - ఇతిహాసవిత్తుక్కళాలుమ్. పౌరాణిక రాలుమ్ - పురాణవిత్తుక్కళాలుమ్. ఏకకణ్ఠమాక - కణ్ఠోవాచకశబ్దస్స్యాత్; ఏకానుపూర్వీకశబ్దమాకవెన్ఱపడి. ఇవ్విడత్తిలే, “యథాహురై తిహాసికాః పౌరాణికాశ్చైవ సత్యంసత్యంపునస్సత్యమ్ ’౪ ఇత్యాదిసహస్రనామభాష్యసన్దర్భత్తైక్కణ్డుకొళ్వదు.

శుడర్ - తేజస్సాలే, మిగు - అతిశయిత్తైయాన, శురుతి - శ్రుతి ఎన్ఱపడి అవరై ప్పిన్ శెల్లుమవరాయ్ - తదనుసారికళాయ్. అభి [౧౫ యుక్తానామ్, అగ్రేసరరాన - మున్నడక్కుమవరాన వెన్ఱపడి. ఆళ్వారైప్పిన్ శెల్లుకైయే అభియుక్తాగ్రేసరత్వత్తుక్కు హేతువెన్ఱు వ్యఙ్జి తమ్. ఇఙ్గే, అభియుక్తత్వమావదు - వేదప్రామాణ్యనిరూపణాధికృతత్వమ్ “అభియుక్తాశ్చయేయత్రయన్నిబన్ధప్రయోజనాః । తత్రత్యగుణ దోషాణాంజ్ఞానేచాధికృతామతాః”౫ ఎన్ఱు, ఈ అభియుక్తస్వరూపమ్ శొల్లిఱ్ఱు (ఆదౌవేదాఃప్రమాణమ్) “ధర్మంజిజ్ఞాసమానానాంప్రమా ణం† ప్రథమంశ్రుతిః”౬ ఎన్ఱ అప్పడియే - వేదఙ్గళనన్యమూలకప్రామాణ్యయుక్తఙ్గళెన్ఱు, శ్రీరఙ్గరాజస్తవత్తిలే అరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱపడి.

(ఇత్తైయిత్యాది) (వేదయతీతివేదః ఎన్ఱ వ్యుత్పత్తియాలేయిఱే) “విద-జ్ఞానే”౭ ఎన్ఱ, ఇధాతువిన్ మేలే ణిచ్ వన్దు, అదిన్ మేలే [౨౦ *పచాద్యచ్ప్రత్యయమ్వన్దు, ణిచ్ప్రత్యయత్తుక్కు లోపమ్ వన్దు, వేదశబ్దమ్నిష్పన్నమానపడియాలే యెన్ఱపడి. బుభుత్సుక్కళాయ్ - బోధే చ్ఛుక్కళాయ్. ఆస్తికరాయిరుప్పార్క్కు - పరలోకాస్తిత్వజ్ఞానముడైయవర్క్కు. స్వార్థప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే-స్వప్రతిపాద్యనాన సర్వకర్మసమారాధ్యనాన వెమ్బెరుమానై ప్రకాశిప్పిక్కైయాలే, (వేదమెన్ఱదు) ఎన్ఱు కూట్టవదు

ఇ-అ.—ఆక, (వేదత్తినుడైయ) [ప-౨౩-వ-౩] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (పౌరుషేయత్వమిల్లైయైవరుక్కైక్కు మూలమ్) [ప-౨౩-వ-౭] ఎన్నుమళ వుమ్వర, ఇతినుడైయ అపౌరుషేయత్వనిత్యత్వఙ్గళుక్కు ప్రమాణఙ్గళై దర్శిప్పిత్తు, ఇతిల్ నిత్యత్వమ్ శొన్నపోతే అపౌరుషేయత్వముమ్ వస్తుగత్యా సిద్ధిక్కుమెన్నుమిడత్తైచ్చొల్లి, ఇతినుడైయ అపౌరుషేయత్వమ్ శొన్నపోతే వేదత్తుక్కు నాలుదోషముమిల్లైయెన్ఱు, శామెన్ఱు, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వఙ్గళై సాధిత్తారాయ్నిన్ఱార్; ఇవ్వర్థత్తైనిగమియానిన్ఱుకొణ్డు (అఖిలహేయ) [ప-౨౩-వ-౨] ఇత్యాదివాక్యత్తోడే తలైక్కట్టుకిఱార్ (ఇప్పడియిరుక్కైయాలే యెన్ఱు తుడఙ్గి)

(సత్యంసత్యమ్) ఎన్ఱ శ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - మెయ్యేమెయ్యే, మీళవుమ్ మెయ్యే. మెయ్ ఎన్ఱు, ఒరుకాల్ శొల్లివిడాతే, పలకాల్ శొల్లుకి ఱదు- వేదమేప్రబలప్రమాణమ్, సర్వేశ్వరనేపరదేవతై ఎన్నుమిడత్తై యెల్లార్ నెఞ్జిలుమ్ పడుత్తుకైక్కాక. (ఉద్ధృత్యభుజముచ్యతే) ఎన్ఱు, శొన్న తుమ్ - భ్రాన్తిమెన్ఱార్క శెన్ఱు, నిన్ఱైత్తు క్కైయెడుత్తు క్కూప్పిడుకిఱేనెన్ఱ ఱార్. (వేదశాస్త్రాదిత్యాది) నీమెయ్యాక్కవుమ్ శపథపూర్వకమాకవుమ్ సాధిక్కుఅ వర్థమేతెన్నిల్; వేదమాకిఱశాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱ మేలానశాస్త్రమిల్లై, సర్వేశ్వరనైప్పఱ్ఱ మేలానదేవతైయిల్లై యెన్ఱ దివేన్ఱు, స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళుక్కుమున్నే వేదమే ప్రమాణమ్.

మీ·—తదాప్రకరణస్థ సారశబ్దానామర్థవైరూప్యమ్. అత్రాన్తిసిద్ధసుఖమేవహ్యత్ర సారశబ్దవాచ్యమ్, తచ్చాత్మానన్దఏవ; “రసోవైసః”౮ ఇతి శ్రుతేః. అన్యథా, సారశబ్దస్యనానార్థత్వాపత్తిః. సారతరశబ్దస్యఇష్టరకప్రియాతిత్తుద్రాత్మప్రాప్తిపరత్వమప్యనుపపన్నమ్. తస్మాత్ అత్రాసార శబ్దేనఐహికాముష్మికైశ్వర్యప్రతిపాదకాంశః; అల్పసారశబ్దేన-ఆత్మప్రాప్తితత్సాధనప్రతిపాదకాంశః; సారశబ్దేన - పరమాత్మప్రాప్తితత్సాధక భక్తిప్రతిపాదకాంశః; సారతరశబ్దేన- అనుభవపరీవాహరూపస్వార్థకైఙ్కర్యతత్సాధనాత్మసమర్పణప్రతిపాదకాంశః; సారతమశబ్దేన - పరార్థ కైఙ్కర్యతత్సాధనసిద్ధోపాయప్రతిపాదకాంశశ్చఉచ్యతే ఉక్తార్థపరత్వేపదానాంస్వారస్యాతిశయోద్రష్టవ్యః.

౧॥ హరివం-ఆశ్చర్యప-శేషధ-౨-౧౫ ౨॥ తి-వా-౧-౧-౭. ౩॥ శ్రీరం-స్త-ఉ-౧౯. ౪॥ సహ-భా-పు-౨-వ-౧౧ ౫॥ ౬॥ మను-౨-౧౩. ౭॥ ధాతుపా-అదాదౌ-సి-కౌ-పు-౧౨౪-వ-౭. ౮॥ తై-ఆ-౭. † “పరమంశ్రుతిః” ఇతిముద్రితకోశేషుదృశ్యతే.

26-2-85.

వ్యా. — ఇప్పడియిరుస్సుళ్ళ వేదన్దాన్, ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే భాగద్వయాత్మకమా యిరుక్కుమ్· అత్తై ఇవ్విడత్తిల్ ఉభయభాగ సామాన్యవాచియాన వేదశబ్దత్తాలే సాకల్యేన శొల్లుకిఱతు.

(అర్థమ్) ఎన్ఱు, - పూర్వభాగప్రతిపాద్యమాన కర్మత్తైయుమ్, ఉత్తరభాగప్రతిపాద్యమాన బ్రహ్మత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిల్ "అథాతో ధర్మజిజ్ఞాసా" ౧ ఎన్ఱుమ్ "అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా" ౨ ఎన్ఱుమిఱే ఉపక్రమిత్తతు; ఆకైయాలే, భాగద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యమ్, ఆరాధనరూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమిఱే.

అ. — ఇప్పడి వేదశబ్దత్తిన్ఱుడైయ యౌగికత్వమ్, "య ఆత్మనః పరో వేద్యస్తం విష్ణుం వేదయన్తి యత్ । తద్వేదానాం హి వేదత్వం యస్తం వేద స వేదవిత్" ౩ ఎన్ఱు భరద్వాజభగవానాలే శొల్లప్పట్టతు. "వేదాఖ్యాక్షరరాశి" ౪ ఎన్ఱు, అభాష్యనిర్దేశమ్ వేదశబ్దయౌగికత్వవిరుద్ధమన్ఱు, 'యోగాదినా అర్థాన్తరవృత్తిసంభవేప్యేకత్రనియతత్వం హి నామత్వమ్' ౫ ఎన్ఱిఱే సహస్రనామభాష్యమ్. యాగవిశేషనామధేయఙ్గళాన ఉద్భిదాది పదఙ్గళుక్కు కేవలయౌగికత్వమ్ మీమాంసకరాలే శొల్లప్పట్టతు. యద్వా, వేదయిత్రుత్వమ్ యోగార్థమ్, ఆనుపూర్వీవిశేషమ్ రూఢ్యర్థతావచ్ఛేదకమెన్ఱు, - వేదశబ్దమ్ యోగరూఢమాయ్, రూఢ్యంశాభిప్రాయేణ వేదాఖ్యేతినిర్దేశమెన్ఱుమామ్. సర్వథా వేదశబ్దత్తిల్ యోగశక్తియిల్ వివాదమిల్లై. వైయాకరణరాలుమ్, "హలశ్చ" ౬ ఎన్ఱ, అస్సూత్రవ్యాఖ్యానత్తిలే - "విద్యన్తే జ్ఞాయన్తే అనేన ధర్మాధర్మావితి వేదః" ఎన్ఱు, యోగవృత్తి కాట్టప్పట్టతు. "అనిశ్చినత్తి" ఎన్ఱుమాప్పోలే బోధకత్వాతిశయతాత్పర్యత్తాలే కరణత్తైక్కర్తావాక వివక్షిత్తు, ణిచ్ప్రత్యయాన్తర్భావేన వ్యుత్పత్తి భరద్వాజభగవానాలే శొల్లప్పట్టతు. "ఉపేయప్రతిపత్త్యర్థా ఉపాయా అవ్యవస్థితాః" ౭ ఎన్ఱు, వైయాకరణర్ శొల్లుకైయాలే, ఇతువుమవర్కళుక్కభిమతమ్. ఆక, భరద్వాజవచనానుసారేణ వాయ్త్త ఇవర్ "వేదయతీతి వేదః ఎన్ఱ, అవ్యుత్పత్తియాలే" [ప-౨౪-వ-౭] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. వేదశబ్దమ్ భాగద్వయాత్మకవేదపరమ్.

మేలే పూర్వోత్తరభాగానువాదమ్ పణ్ణుకిఱారాకైయాలే ఇత్యభిప్రేత్యాహ (ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే యితి) కర్మబ్రహ్మరూపప్రతిపాద్యస్వభావవిశేషత్తాలే పూర్వోత్తరభాగరూప భాగద్వయాత్మకమెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, విధాయకత్వ ప్రకాశకత్వరూపస్వభావ విశేషఙ్గళాలే మన్త్రబ్రాహ్మణరూప భాగద్వయాత్మకత్వమ్ వివక్షితమన్ఱు, ఉభయేతి భాగద్వయ సాధారణవేదత్వ బోధకవేదశబ్దత్తాలేయెన్ఱపడి.

"వేదార్థమ్" ఎన్ఱ, అ ఏకవచనమ్ జాత్యేకవచనమ్, మేలే "స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమ్" [వా - ౨.] ఇత్యాదివిభాగమిరుక్కైయాలేయెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అర్థమెన్ఱు, పూర్వభాగేత్యాది.)

అతుక్కు నియామకమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వోత్తరేత్యాదినా.) కర్మవిధిశేషదేవతానిరూపణ పరమాకైయాలే, దేవతామీమాంసై కర్మమీమాంసాన్తర్గతై ఎన్ఱు, "జైమినీయేన షోడశలక్షణేన" ౮ ఎన్ఱు వృత్తికారర్ శొన్నారెన్ఱుమ్ తాత్పర్యత్తాలే, (పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిల్) ఎన్ఱతు. అన్దదేవతామీమాంసాసమాప్తియిలే, "అన్తే హరౌ తద్దర్శనాత్స విష్ణురాహ హి తం బ్రహ్మేత్యాచక్షతే తం బ్రహ్మేత్యాచక్షతే" ౯ ఎన్ఱు, తత్తత్కర్మారాధ్య దేవతాన్తర్యామి భగవదుపక్షేపమ్ పణ్ణుకైయాలే, తత్తద్దేవతారాధనకర్మఙ్గళ్ తదన్తర్యామి భగవదారాధనఙ్గళెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయాలే భాగద్వయత్తుక్కుమిత్యాది.)

ఇ-అ. — పూర్వభాగత్తాల్ ప్రతిపాద్యమ్ కర్మమెన్ఱుమ్ ఉత్తరభాగత్తాల్ ప్రతిపాద్యమ్ బ్రహ్మమెన్ఱుమ్ నియమిప్పారారెన్న; పూర్వభాగత్తుక్కు గ్రన్థమిడుకిఱ జైమినికర్మత్తైయడియాక త్తుడఙ్గుకైయాలుమ్, ఉత్తరభాగత్తుక్కు గ్రన్థమిడుకిఱ వ్యాసన్ బ్రహ్మత్తైయడియాకత్తుడఙ్గుకైయాలుమ్, ఇవైయిరణ్డుమే భాగద్వయప్రతిపాద్యమెన్ఱు, తోన్ఱియిరున్దతిఱేయెన్కిఱార్ (పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిలెన్ఱు తుడఙ్గి.) పూర్వోత్తరభాగఙ్గళుక్కు ప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళానాల్, "వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యః" ౧౦ ఎన్ఱ, అప్పడియే - వేదఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యన్ నానెన్ఱు, కృష్ణన్ శొన్నతోడు విరోధియాతో వెన్ఱ, అశఙ్కైయిలే; కర్మముమ్ భగవదారాధన రూపమాకైయాలే అవన్ శొన్నవచనత్తోడు విరోధియాతెన్ఱు, పరిహరిత్తుక్కొణ్డు, ఉక్తార్థత్తై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకైయాలే యెన్ఱు తుడఙ్గి.)

మీ. — నచ, "వేదసారోపనిషత్" ౧౧ ఇత్యాదినా ఆచార్యహృదయవాక్యేన విరోధః తస్య శబ్దప్రాధాన్యవివక్షయా కృతత్వేన తదభావాత్. కిఞ్చ, అత్ర శాస్త్రచతుష్టయత్యాగపూర్వకస్సారతమశాస్త్రస్వీకారో హి విధీయతే. తత్ర త్యాగస్యానువాద్యత్వం న సంభవతి; కైవల్యశాస్త్రస్య ఉపాదేయవేదాన్తశాస్త్రైకత్వేన తత్త్యాగస్యాప్రాప్తత్వాత్. విధేయత్వఞ్చ న సంభవతి; బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రాణాం మనవసరగ్రస్తత్వేన అప్రాప్తత్వాత్; కర్మకాణ్డస్య అల్పాస్థిరఫలత్వనిర్ణయేన తత్త్యాగస్య స్వతః ప్రాప్తత్వాచ్చ.

౧॥ పూ-మీ-౧-౧-౧. ౨॥ బ్రహ్మసూ-౧-౧-౧. ౩॥ ౪॥ శ్రీభా-పు-౧౪-వ-౩. ౫॥ సహస్రనామభా- పు-౩౪-వ-౩. ౬॥ అష్టా -౩-౩-౧౨౧ ౭॥ ౮॥ వృత్తిగ్రన్థే-శ్రీభాష్యే-పు-౧౧-వ-౫. ౯॥ ౧౦॥ గీ-౧౫-౧౫. ౧౧॥ ఆచార్యహృ - ప్ర- ౧ - వా - ౧౬.

వ్యా.—కర్మత్తిన్నుడైయ భగవదారాధనత్వమ్, “సఆత్మాఅజ్గాన్యన్యాదేవతాః”౧ ఎన్ఱు, అగ్నీన్ద్రాదిసకలదేవతైకళుమ్, భగవచ్ఛరీరభూతరాక శాస్త్రమ్శొల్లుకైయాలే సిద్ధమిఱే. ఇవ్వాకారత్తైయఱివ్దు అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాన్తర్యామిసమారాధనమాక అనుష్ఠిక్కుమవర్కళిడత్తిల్, ఇత్తిన్నుడైయ భగవదారాధనత్వమ్ సుస్పష్టమాయిరుక్కుమ్. ఇవ్వాకారమఱియాత్తార్ అవ్వోదేవతామాత్రజ్గళై యుద్దేశిత్తుప్పణ్ణుమ్ కర్మముమ్, వస్తుగత్యా భగవదారాధనమాయ్త్తలైక్కట్టుమ్. “యేయజన్తిపితౄన్దేవాన్బ్రాహ్మణాన్ సహుతాశనాన్ । సర్వభూతాన్తరాత్మానంవిష్ణుమేవయజన్తితే”౨ ఎన్నక్కడవదిఱే. “యేఽప్యన్యదేవతాభక్తాయజన్తేశ్రద్ధయాఽన్వితాః। తేఽపిమామేవకౌన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్”౩ ఎన్ఱు, తానేయరుళిచ్చెయ్తానిఱే.

అ—ఉక్తార్థత్తిల్ శ్రుతిస్మృతికళై ప్రమాణమాకక్కాట్టుకిఱార్ (కర్మత్తిన్నుడైయవిత్యాదినా.) సఆత్మా - అన్దపరమాత్మావానవన్ శరీరి. అన్యాదేవతాః-అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాన్తరజ్గళ్. అజ్గాని-శరీరజ్గళ్. సిద్ధమిఱే-శరీరప్రీణనమ్శరీరిపర్యవసితమాయల్లత్తిరామైయాలేఅర్థాత్లబ్ధమిఱేయెన్ఱపడి. ఇవ్వాకారత్తై - భగవదారాధనరూపత్తైయై. వస్తుగత్యా - భగవచ్ఛరీరత్వ రూపార్థస్వభావత్తాలే. ఆరాధనమాయ్త్తలైక్కట్టుమ్ - ఆరాధనమాయ్ పర్యవసిక్కుమెన్ఱపడి. వచనత్తిలే, “విష్ణుమేవ”౨ ఎన్ఱ,అవధారణత్తాలే, భగవదారాధనత్వ బుద్ధివిరహితరై చ్చొల్లుకిఱతు. “విష్ణుమేవయజన్తి”౨ ఎన్ఱ,అతుక్కుహేతుకథనమ్ “సర్వభూతాన్తరాత్మానమ్”౨ ఎన్ఱ,అపదమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, (ఇవ్వాకారమఱియాత్తార్) ఎన్ఱుమ్, (వస్తుగత్యా) ఎన్ఱు,మరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (అవిధిపూర్వకమ్ - యజన్తి) విధియావతు-అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్; అతావతు - “చతుర్హోతారో యత్రసంపదంగచ్ఛన్తిదేవైః”౪ ఇత్యాదివేదాన్తవాక్యజ్గళాలే అగ్నిహోత్రాదికర్మజ్గళ్ యాతొరుపరమాత్మావానవన్ ఆత్మతయావస్థితనా యిరున్దుకొణ్డవళవిల్ తచ్ఛరీరభూతేన్ద్రాది దేవతైకళాలే సమ్ప్రత్తైయడైకిఱతుకళెన్ఱు,పణ్ణప్పట్ట అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్; తత్పూర్వకమిన్ఱిక్కే యజిక్కిఱార్కళెన్ఱపడి. ఇత్తైయమ్పఱ్ఱ (ఇవ్వాకారమఱి యాత్తారిత్యాది) ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—కర్మమ్ దేవతాన్తరజ్గళిన్నుడైయ ఆరాధనమెన్ఱుశొల్లానిఱ్క,భగవదారాధనమెన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియెజ్ఙనేయెన్న (కర్మత్తిన్నుడైయ విత్యాది.) ఆనాల్ఎల్లారుమ్ దేవతాన్తరజ్గళై ఆరాధిక్కిఱోమెన్ఱ,ఉ ప్రతిపత్తియొழియ భగవానై ఆరాధిక్కిఱోమెన్ఱ,అ ప్రతిపత్తియిల్లైయే, ఆనాల్ భగవదారాధనమెన్ఱ,అపడి యెప్పడియెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వాకారత్తైయిత్యాది.) వస్తుగత్యా భగవదారాధనమాయ్ త్తలైక్కట్టుమతుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱార్ (యేయజన్తీత్యాది.) యావర్శిలపేర్ వేఱొరుదేవతైయినిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయరాయ్క్కొణ్డు శ్రద్ధైయోడేకూడిక్కొణ్డుఅవ్వోదేవతైకళై యారాధిక్కిఱార్కళ్,అవర్కళుమెన్నైయేఅబుద్ధిపూర్వకమాక ఆరాధిక్కిఱార్కళెన్ఱు,- *యేప్యన్య దేవతాభక్తాః శ్లోకత్తుక్కర్థమ్.

మీ—భజేదితివిధిశ్చ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్; ఉతఅప్రవృత్తప్రవర్తనమ్? ఆద్యే, “అధీతవేదఃపురుషః స్వయమేవప్రవర్తతే”౫ “శ్రోతవ్యఇతిచానువాదః”౬ఇతిభాష్యవిరోధః. నద్వితీయః, ప్రథమసూత్రవత్ అత్రశ్లోకేసిద్ధేవ్యుత్పత్త్యాదేరప్రతిపాదనాత్.

నచ, అముముక్షువిషయోఽయంవిధిః; తదా అధీతసాఙ్గసశిరస్కవేదశ్శక్తత్రైవర్ణికోఽత్రనియోజ్యః; తంప్రతి కర్మవిచారత్యాగోఽనవిధేయః; బ్రహ్మవిచారఇవకర్మవిచారేఽప్యస్యాధికారిత్వాత్. నచాత్రత్యాగోఽనువాద్యః, అకృతకర్మవిచారత్వేన నిర్వేదాభావప్రసఙ్గాత్. తస్మాత్కర్మణామల్పాస్థిరఫలత్వ నిర్ణయసహితానన్తస్థిర ఫలాపాతప్రతీతేర్వేదాన్తశాస్త్రాధికారత్వాత్,అత్రతత్త్యాగపూర్వకతత్స్వీకారోఽనవిధీయతే. కిన్తు, సాఙ్గాధ్యయనేన తరతమభావాపన్నానేకపురుషార్థతత్సాధనాపాత ప్రతీతిర్యుక్తమ్,తత్రనిరతిశయ†పురుషార్థం పరమసుకృతవిశేషాదపేక్షమాణంశక్తంత్రైవర్ణికముద్దిశ్య, పరార్థకైఙ్కర్యసిద్ధోపాయపరం నిరతిశయపురుషార్థప్రతిపాదకం సారతమత్వాదుపాదేయమ్; అన్యత్సర్వంసాతిశయపురుషార్థతత్సాధనావబోధిత్వాత్త్యాజ్యమితివిధీయతే.

అత్ర, వేదాన్తసారశాస్త్రేకర్మశాస్త్రాధిగమస్యానధికారత్వాత్తత్త్యాగవిధిర్యుక్తః. నచ, కర్మబ్రహ్మశాస్త్రయోస్త్యాగస్య విధేయత్వే తదుభయాప్రామాణ్యాపత్తిరితివాచ్యమ్; నిరతిశయపురుషార్థ శాస్త్రాకాఙ్క్షారహితానాం మన్దభాగ్యానాం సుకృతతారతమ్యేనతత్రతత్ర అధికృతత్వసంభవాత్. తస్మాదత్రకర్మశాస్త్రత్యాగపూర్వకం స్వీకార్యత్వేనవిధేయం సారతమశాస్త్రంవేదాన్తశాస్త్రంనభవతి. కిన్తు,వేదాన్తసారశాస్త్రంతద్భిన్నమితిసిద్ధమ్.

---

† “పురుషార్థ పరమంశంసుకృత” పా-౨.

౧॥తై-ఉ-శీక్షావల్లీ-అను-౫. ౨॥దక్షస్మృ. ౩॥గీ-౯-౨౩. ౪॥ఆరణమ్-ప్ర-౩-అ-౧౧. ౫॥శ్రీభా-పు-౧౭-వ-౫. ౬॥శ్రీభా-పు-౨౧-వ-౭.

వ్యా.—ఆకైయాలే ఎల్లాప్పడియాలుమ్ కర్మత్తుక్కు భగవదారాధనత్వమ్ సిద్ధమితే. ఇప్పడి ఆరాధనస్వరూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమాకిఱ అర్థద్వయత్తైయుమఱియవే, త్యాజ్యోపాదేయరూప సకలార్థఙ్గళైయుమఱియలాయిరుక్కైయాలే, భాగద్వయప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళెన్ఱిఱుక్కు. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; కర్మన్దాన్ బుభుక్షుక్కళుక్కు ఐశ్వర్యసాధనమాయ్, ముముక్షుక్కళిల్ భక్తినిష్ఠర్క్కు ఉపాసనాఙ్గమాయ్, ప్రపన్నర్క్కు కైఙ్కర్యరూపమాయిఱే యిరుప్పతు. ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ కర్మత్తిన్ వేషత్తై ఉళ్ళపడియఱియవే, అనన్తస్థిర ఫల బ్రహ్మప్రాప్తికామరాన సాధకర్క్కు, ఇతు ఉపాసనాఙ్గత్వేనోపాదేయమ్, ఐశ్వర్యార్థికళుక్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాల్ త్యాజ్యమ్ ఎన్ఱఱియలామ్. అనన్యసాధనర్క్కు ఇతుక్కొణ్డు సాధిక్కత్తక్కతొన్ఱిల్లామైయాలే కైఙ్కర్యరూపేణోపాదేయమ్, ఉపాసకర్క్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే త్యాజ్యమ్ ఎన్ఱఱియలామ్.

అ.—ఇప్పడి భాగద్వయాత్మక వేదప్రతిపాద్యమ్ కర్మముమ్ బ్రహ్మముమిరణ్డైయుమాల్ మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయవిభాగమెత్తాలే సిద్ధిప్పతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆరాధనస్వరూపేత్యాది) అత్తైయుపపాదిక్కిఱార్ (కర్మన్దానిత్యాదినా.) బుభుక్షుక్కళుక్కు - ఐశ్వర్యభోగేచ్ఛుక్కళుక్కు. (ఐశ్వర్యసాధనమాయ్) "ప్రాజాపత్యం గృహస్థానామ్"[1] "సర్వేభ్యః కామేభ్యః"[2] ఎన్ఱిత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱపడియే పుత్రపశుస్వర్గాది సాధనమాయెన్ఱపడి. ముముక్షుక్కళిల్ - మోక్షేచ్ఛుక్కళిల్. భక్తినిష్ఠర్క్కు - ఉపాయభక్తినిష్ఠర్క్కు. ఉపాసనాఙ్గమాయ్ - "యజ్ఞేన దానేన"[3] "సహకారిత్వేన చ"[4] ఎన్ఱిఱపడియే ఉపాసననిష్పత్తి విరోధిరజస్తమోనిబర్హణహేతు భగవత్ప్రసాదజననార్థం నియమేనోపాదేయమాన్ఱపడి. ప్రపన్నర్క్కు - సిద్ధోపాయవరణనిష్ఠర్క్కు. 'కైఙ్కర్యరూపమాయిఱేయిరుప్పతు) ఎన్ఱతు - పరార్థమాక ఆనృశంస్యత్తాలే అనుష్ఠీయమానత్వమాకిఱ కైఙ్కర్యత్వమ్ రూపమ్, అసాధారణధర్మో యస్య తథావిధమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడి. యద్వా. *వినియోగపృథక్త్వన్యాయత్తాలే అధికార్యన్తరవిషయత్తిలే విహితత్తై ఐశ్వర్యసాధనత్వ విద్యాఙ్గత్వఙ్గళై యుడైత్తాయిరుక్కుమాప్పోలే, ప్రపన్నవిషయత్తిలే స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశేనానుష్ఠీయమానత్వమాకిఱ కైఙ్కర్యత్వం రూపం యస్య తథావిధమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడి. అథవా, ఉఱ్ఱమఱ్ఱనుష్ఠిక్కైయాకిఱ కైఙ్కర్యత్వం రూపం యస్య తథావిధమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడియాకవుమామ్. ఇమ్మూన్ఱు ప్రకారముమ్, "ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమధర్మత్తైయుమ్" [వా-౨౭౮.] ఇత్యాదివ్యాఖ్యానత్తిలే స్పష్టమాకప్పోకిఱతు.

అనన్తమ్ - దేశపరిచ్ఛేద వస్తుపరిచ్ఛేద రహితమాయ్, స్థిరమ్ - కాలపరిచ్ఛేదరహితముమాన, ఫలముణ్డు - పురుషార్థమ్; అతువాన బ్రహ్మత్తినుడైయ ప్రాప్తియై యభిలషిత్తిరుక్కిఱ ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్క్కు. (ఉపాసనాఙ్గత్వేనోపాదేయమ్) పూర్వోక్తప్రకారేణ ఉపాసననిష్పత్త్యర్థమ్ నియతానుష్ఠేయతయా స్వీకార్యమెన్ఱపడి. ఐశ్వర్యార్థికళుక్కుపాదేయమాన వాకారత్తాలే-ఐశ్వర్యసాధనత్వత్తాలే, త్యాజ్యమ్-అననుష్ఠేయమెన్ఱపడి. ఐశ్వర్యమ్ మోక్షవిరోధియాకైయాలే రొన్ఱుకరుత్తు.

అనన్యసాధనర్క్కు - పరిత్యక్తసాధ్య సాధనరాన సిద్ధోపాయనిష్ఠర్క్కు. ఇతుక్కొణ్డు - కర్మత్తాలే. (సాధిక్కత్తక్క తొన్ఱిల్లామైయాలే) ఎన్ఱతు - ప్రత్యవాయనివృత్తియాతల్, ఐశ్వర్యమాతల్, విద్యానిష్పత్తియాతల్, సిద్ధోపాయత్తుక్కు శక్త్యాధానమాతల్, సహజశక్త్యుద్బోధమాతల్ సాధిక్కప్పడుమతొన్ఱిల్లామైయాలే యెన్ఱపడి. కైఙ్కర్యరూపేణోపాదేయమ్ - పూర్వోక్తప్రకారేణ కైఙ్కర్యమాక అనుష్ఠేయమెన్ఱపడి. ఉపాసకర్క్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే - విహితత్వవిద్యా సహకారిత్వఙ్గళాలే యెన్ఱపడి. త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్ - అననుష్ఠేయ మెన్ఱఱియలామెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—భాగద్వయ ప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళెన్బాన్ ఏన్? మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై చ్చొల్లానిఱ్కవెన్న (ఇప్పడి ఆరాధన స్వరూపమాన కర్మమెన్ఱు తుడఙ్గి.)

మీ.—నచాత్ర సారతమశబ్దేనోపదేశశాస్త్రం రహస్యత్రయమభిధీయతే, తస్య కర్మవిచారానధికారత్వాదితి వాచ్యమ్. ఉత్తరోత్తరం పురుషార్థాతిశయ పరత్వప్రక్రమభఙ్గప్రసఙ్గాత్. ఏవం శక్తత్రైవర్ణికం నిరతిశయపురుషార్థకామముద్దిశ్యానేన వచనేన వేదాన్తశాస్త్ర విలక్షణం తత్సారశాస్త్రం విహితమ్. అస్యాపి శాస్త్రస్య సారాదిశాస్త్రమిశ్రితత్వేన దుర్వివేచత్వాత్ ఏతదుపదేశరూపం ఏతత్సమానార్థకం సుగ్రహం రహస్యత్రయం గ్రాహ్యమితి కతిపయవచనైరుచ్యతే "అనన్తపారమ్"[5] "శాస్త్రజ్ఞానమ్"[6] ఇత్యాదిభిః. తతశ్చ వేదాన్తశాస్త్రాదతిశయిత పురుషార్థతత్సాధనావబోధితత్సారశాస్త్రసఙ్గ్రహరూపం రహస్యత్రయలక్షణం ఉపదేశశాస్త్రం వేదాన్తశాస్త్రాద్భిన్నమితి సిద్ధమ్.

కిఞ్చ నాక్యగురుపరంపరా పూర్వకమిదం రహస్యత్రయం ఫలప్రపత్తిపరమ్; నతు, సాధనప్రపత్తిసఙ్గ్రహ పరత్వేన వేదాన్తశాస్త్రాన్తర్గతమ్, ఆత్రైవర్ణికోపదిష్టత్వాత్.

౧॥వి-పు-౧-౬-౩౭. ౨॥ ౩॥బృ-ఉ-౬-౪-౨౨. ౪॥బ్రహ్మసూ-౩-౪-౩౩. ౫॥ ౬॥

వ్యా·— బ్రహ్మత్తై యఱియుమ్బోదు, తత్స్వరూప రూప గుణ విభూతికళైయెల్లా మఱియవేణ్డుకైయాలే, విభూతిభూత చేతనాచేతనఙ్గళిన్ స్వరూపమఱియలామ్. అఖిల జ్ఞానానన్దలక్షణమాన చేతనస్వరూపవైలక్షణ్యమఱియాక్క వరుక్కిఱదాక్కైయాలే, కైవల్యత్తిన్ వేషముమఱియలామ్. బ్రహ్మత్తినుడైయ శేషిత్వప్రాప్యత్వఙ్గళై యఱియవే, తదనుభవాదికళ్ పురుషార్థమెన్ఱఱియలామ్. తదుపాస్యత్వశరణ్యత్వఙ్గళైయఱియవే, తత్ప్రాప్తిసాధనవిశేషఙ్గళై యఱియలామ్·

అ.—(తత్స్వరూపేత్యాది) తత్స్వరూపమ్ - అన్దబ్రహ్మత్తినుడైయ ధర్మిస్వరూపమ్. రూపాణి, విగ్రహాః, గుణాః, జ్ఞానాదయః, సౌన్దర్యాదయశ్చ విభూతయః - నియామ్యభూతాస్త్రివిధచేతనాచేతనవర్గాః.

జ్ఞానానన్దలక్షణమాన - జ్ఞానానన్దస్వరూపమాన. చేతనస్వరూపవైలక్షణ్యమఱియాక్క - హేయవికారాస్పదానిత్యాచేతనత్తైప్పఱ్ఱి వ్యావృత్తిరూపఙ్గళాన స్వయంప్రకాశత్వానన్దత్వ సతతైకరూపత్వ నిత్యత్వఙ్గళైయఱియాక్క. వరుక్కిఱదాక్కైయాలే - ఏతజ్జ్ఞానహేతుకాత్మానుభవేచ్ఛామూలక సాధనానుష్ఠానసాధ్యమాక్కైయాలేయెన్ఱపడి. కైవల్యత్తిన్ వేషముమ్ - ఆత్మమాత్రానుభవత్తినుడైయ నిత్యత్వాద్యాకారముమ్. ఇన్ద ఉమ్మైయాలే - త్రిగుణాచిద్విశేషతన్మిశ్రజీవానుభవరూపమాయ్ అల్పమాయ్ క్షయిష్ణువాన ఐశ్వర్యత్తిన్ వేషమ్ సముచ్చితమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు.

(బ్రహ్మత్తినుడైయవిత్యాది) ''బ్రహ్మపరిబృఢం సర్వతః''[౧] ఎన్ఱు, స్వవ్యతిరిక్త సర్వాపేక్షయా సర్వప్రకారబృహత్త్వముడైయ వెమ్బెరుమానుడైయ కిఞ్చిత్కార్యత్వరూపశేషిత్వత్తైయుమ్, అనుభావ్యత్వ రూపప్రాప్యత్వత్తైయుమ్ అఱియవే, అన్దబ్రహ్మత్తినుడైయ అనుభవముమ్ తద్విషయకిఞ్చిత్కారరూప కైఙ్కర్యముమ్ ప్రయోజనమెన్నుమవఱ్ఱినుడైయ బ్రహ్మవిషయత్వత్తాలైశ్వర్యకైవల్యోత్తీర్ణత్వత్తైయు మఱియలామెన్ఱపడి.

(తదుపాస్యత్వేత్యాది) మోక్షార్థప్రసాద జనకోపాసన కర్మత్వరూపమాన అన్దబ్రహ్మత్తినుడైయ ఉపాస్యత్వత్తై యఱియవే, తదుపాసనమ్ మోక్షసాధనమెన్ఱఱియలామ్; అన్ద ఉపాసనాశక్తరాన స్వగతస్వీకారనిష్ఠరుడైయ రక్షణేసాధుత్వరూపమాన శరణ్యత్వత్తైయఱియవే, అశక్తాధికారతయా అనుకల్పభూతస్వగతస్వీకారరూపసాధనవిశేషత్తైయఱియలామెన్ఱపడి. యద్వా, నిరపేక్షోపాయత్వరూప భగవచ్ఛరణ్యత్వత్తైయఱియవే, సిద్ధోపాయరూపమాన అన్ద అనుభవకైఙ్కర్యరూప పురుషార్థసాధనవిశేషత్తై యఱియలామెన్ఱుమామ్.

ఇ-అ.—(శేషిత్వమ్) ఎన్ఱదు ''నాకిఞ్చిత్కుర్వతః''[౨] ఎన్ఱదు; కైఙ్కర్యనిష్ఠరాన ప్రపన్నర్ విషయమ్; ప్రాప్యత్వమ్, అనుభవపరరాన ఉపాసకర్ విషయమ్.

మీ.—యద్యపి రథకారాదేరగ్న్యాధానాదావివ విశేషవచనాత్ తదధికారస్సంభవతి ''నాగ్రహీత్వాచార్యతాం క్వచిత్''[౩] ఇత్యాచార్యత్వనిషేధేపి ''నచహీనవయోజాతిః ప్రకృష్టానామనాపది''[౪] ఇతి ఆపద్విషయే ఆచార్యత్వఞ్చ సంభవతి తథాపి, ''మన్త్రం నియతమగ్ర్యాణాం యో హీనాయ ప్రయచ్ఛతి। స హైహీనగురుర్నిన్ద్యస్తేన సార్ధం పతత్యధః''[౫] ఇతి ప్రణవగ్రహణ తదుపదేశయోర్నిషిద్ధత్వేన అస్య సాధనప్రవృత్తిత్వే ప్రణవాన్విత మన్త్రోపదేష్టృత్వానుపపత్తేః తదుపదిష్టం ఇదం ఫలప్రవృత్తిపరం భవితుమర్హతి; తత్పరత్వేతు ముక్తానామివ స్వయంప్రయోజనత్వేన సప్రణవే అధికారస్సంభవతి. అతఏవాపశూద్రాధికరణే అధ్యాపనకర్మానుష్ఠానానుగుణజ్ఞానాభావాదనధికార ఉచ్యతే. తేషాం ప్రబన్ధే విశిష్టప్రణవ మన్త్రానుచ్చారణస్తు లోకసఙ్గ్రహార్థమ్; - అన్యథాజన్మాన్తరసంస్కార వశాత్స్వాధ్యాయ జ్ఞానవతాం శ్రీవిదురాదీనాం ''ధారణే† శరీరభేదః''[౬] ఇతి ప్రత్యవాయాపత్తిః. శ్రీభక్తిసారాదిషు ''కృష్ణానాం వ్రీహీణాం నఖనిర్భిన్నమ్''[౭] ఇతి వేదధారణం ప్రత్యక్షమ్. ఏవం ధారణేపి ప్రత్యవాయాభావే సాధనానుష్ఠానోపయోగిజ్ఞానద్వారా తద్ధృతవేదస్య సాధనత్వవిరహః ప్రయోజకః అతస్సర్వత్ర‡ సాధనత్వాకారస్యైవ వర్ణాదిసాపేక్షత్వాత్ ఫలరూపప్రణవోపదేష్టృత్వం పరాఙ్కుశాదీనాముపపద్యతే; అతః ఫలప్రవృత్తిపరమ్. అతఏవ స్వయంఫలరూపం రహస్యత్రయం సప్రణవం సర్వాధికారమితి సిద్ధమ్. భగవదుపదిష్ట రహస్యత్రయవివరణరూపాః దివ్యప్రబన్ధాః అస్యశాస్త్రస్యవిషయాః. తదుభయమీమాంసారూపమిదఞ్చ ఫలప్రవృత్తిశాస్త్రమ్. తస్మాద్విషయప్రయోజనసత్త్వాదారమ్భణీయమితి.

నను, ''శ్రుతిపథవిపరీతం క్ష్వేళకల్పం శ్రుతౌ చ ప్రకృతిపురుషభోగప్రాపకాంశో నపథ్యః। తదిహ విబుధగుప్తం మృత్యుభీతా విచిన్వన్త్యుపనిషదమృతాబ్ధేరుత్తమం సారమార్యాః''[౮] ఇతి వేదాన్తాచార్యోక్తిః కథమివ సఙ్గచ్ఛత ఇతిచేత్. యథాఽవీతరాగాణాం షట్కర్మణి అశ్రద్ధావారణాయ బ్రహ్మశాస్త్రం కర్మశాస్త్రశేషభూతం తదన్తర్గతం జైమినినావర్ణితమ్. తథా ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానరహితానాం సాధ్యోపాయశాస్త్రే అశ్రద్ధా మాభూదితి సిద్ధోపాయశాస్త్రమతిరిక్తమపి సాధనభక్తిప్రవృత్తిశాస్త్రేఽన్తర్భావితమితి తాత్పర్యాత్

† ''హృదయభేదాత్ - పా-౨-౩. ‡ ''సాధనానుష్ఠానస్యైవ'' - పా-౨. § ''ఉద్ధృతం'' - పా-౩

౧॥ యాస్కనిరుక్తే. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ గౌతమధర్మే-౧౨-౪.
౭॥ య-వే-కా-౧-ప్ర-౮-అ-౯. ౮॥ రహస్యత్రయసారే - సారనిష్కర్షాధికారే.

19-3-85.

మూ. — అఱుతియిడువతు

వ్యా. — సాధ్యాన్తరసాధనాన్తరఙ్గళిన్నుడైయ త్యాజ్యత్వత్తైయుమ్, బ్రహ్మత్తిన్నుడైయ నిరతిశయభోగ్యత్తైయుమ్, అనన్యసాధ్యత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రకారతయా పరతన్త్రమాన స్వస్వరూపత్తైయుమ్ దర్శిక్కైయాలే, సుస్పష్టమాక వఱియలామ్. ఆక, ఇప్పడియిరుక్కైయాలే భాగద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యమ్, ఆరాధనస్వరూపమాన కర్మముమ్, ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమెన్ఱు కొళ్ళక్కడవదు. "త్వదర్చావిధిముపరిపరిక్షీయతే పూర్వభాగః। ఊర్ధ్వో భాగస్త్వదీహాగుణవిభవపరిజ్ఞాపనైస్త్వత్పదాప్తౌ"౧ ఎన్ఱు, ఈ భట్టరరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్పడి భాగద్వయ ప్రతిపాద్యఙ్గళాన ఇవ్వర్థఙ్గళై యఱుతియిడుకైయావతు - కర్మత్తిన్నుడైయ స్వరూపాఙ్గఫలాదిక్కళైయుమ్ బ్రహ్మత్తిన్నుడైయ స్వరూపరూపగుణ విభూత్యాదిక్కళైయుమ్ సంశయవిపర్యయమఱ నిర్ణయిక్కై.

అ. — (సాధ్యాన్తరేత్యాది) అనన్తత్వస్థిరత్వస్వరూపోచితత్వఙ్గళాలే స్వోత్కృష్టావధిరహితమాన బ్రహ్మత్తిన్నుడైయ భోగ్యతైయై దర్శిక్కైయాలే ఐశ్వర్య కైవల్యరూపసాధ్యాన్తరఙ్గళిన్నుడైయ అల్పత్వాస్థిరత్వానుచితత్వఙ్గళాకిఱ త్యాగార్హతైయై సుస్పష్టమాకవఱియలామ్. ఆవృత్తానావృత్తకర్మజన్యస్వర్గఙ్గళుక్కు మిథస్తారతమ్యముణ్డాకిలుమ్ ఉన్నేయమన్ఱెన్ఱు కాట్టుకైక్క, (సుస్పష్టమ్) ఎన్ఱతు. "నాయమాత్మా ప్రవచనేన"౨ ఇత్యాదికళాలే ప్రమితమాన వెమ్పెరుమానుడైయ స్వేతరసాధ్యత్వాభావమాకిఱ అనన్యసాధ్యత్వత్తైయుమ్, తాదృశానన్యసాధ్య భగవత్ప్రకారత్వాత్మకతత్పారతన్త్ర్య రూపచేతనస్వరూపత్తైయుమ్ దర్శిక్కైయాలే, ఉపాసనాదికళాన ఇతరసాధనఙ్గళిన్నుడైయ భగవదసాధనత్వ భగవదనభిమతత్వరూపమాయాన త్యాగార్హతైయై యఱియలామెన్ఱు కరుత్తు. ఇఙ్గుమ్, "నహ్యధ్రువైః"౩ ఇత్యాదిశ్రుత్యనుసంహితవ్యతిరేక వ్యాప్తియాలుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగవిధియాలుమ్, ఉత్తమమధ్యమాధమాధికారి విభాగత్తాలుమ్, సాధనాన్తర త్యాజ్యతైయై స్పష్టమాకవఱియలామ్. అనన్యసాధ్యత్వరూపమాన భగవత్పరిబృఢత్వత్తైయుమ్, "అనైశ్వర్యాత్స్వభావజాత్"౪ ఇత్యాదియిలవగతమాన అనన్యసాధనత్వ రూపమాన చేతనగత భగవత్పారతన్త్ర్యత్తైయుమ్ దర్శిక్కైయాలే, సుస్పష్టమాక వఱియలామెన్ఱు కరుత్తు. "తదుపాస్యత్వత్తైయఱియవే అనుభవసాధనవిశేష మఱియలామ్" ఎన్ఱువైత్తు, ఇఙ్గే (బ్రహ్మత్తిన్నుడైయ - అనన్యసాధ్యత్వత్తై) ఎన్కైయాలే - ఉపాసనసాధ్యమోక్షత్తుక్కుమ్ సిద్ధోపాయ సాధ్యమోక్షత్తుక్కుమ్ మిథోభేదముణ్డెన్ఱు, అభిమతమెన్ఱు వ్యఞ్జితమ్.

పూర్వో భాగః - వేదత్తిల్ పూర్వభాగమానతు, త్వదర్చావిధిముపరి - దేవరీరుడైయ ఆరాధనకర్తవ్యతా జ్ఞాపనత్తిలే, పరిక్షీయతే - పరిక్షీణమాకిఱతు. ఆరాధనత్తై జ్ఞాపిత్తు నివృత్తవ్యాపారమాకిఱతెన్ఱు కరుత్తు. ఊర్ధ్వో భాగః - ఉత్తరభాగమానతు, త్వదీహాగుణవిభవ పరిజ్ఞాపనైః - దేవరీరుడైయ జగన్నిర్మాణాది చేష్టైయెన్న, జ్ఞానశక్త్యాది గుణఙ్గళెన్న, నిత్యవిభూతి లీలావిభూతియాకిఱ విభవఙ్గళెన్న, ఇవఱ్ఱిన్నుడైయ సర్వప్రకారైస్సహజ్ఞాపనఙ్గళాలే, త్వత్పదాప్తౌ - ప్రాప్తశేషియాన దేవరీరుడైయ తిరువడికళై ప్రాపిక్కుమత్తిలే, పరిక్షీయతే - ఉపక్షీణమాకిఱతెన్ఱు కరుత్తు. "ఆదౌ వేదాఃప్రమాణమ్"౧ ఎన్ఱు పూర్వోపాత్త శేషమితు.

ఇవ్వర్థఙ్గళై - కర్మబ్రహ్మఙ్గళై. స్వరూపమ్ - అఙ్గి అఙ్గమ్ - నియమేనోపాదేయమాన ప్రయాజాది. ఫలమ్ - స్వర్గాది సంశయమ్ - అనధీతశాఖైకళిలుమ్ అనధీతవేదాన్తఙ్గళిలుమ్ ఏతద్విరుద్ధార్థసంశయమ్. విపర్యయమ్ - అవైదికళిల్ ఏతద్విరుద్ధార్థ నిశ్చయమ్.

మీ. — వివం యద్యపి - "ఆభగవత్తః ప్రథితామ్"౫ "గురుభ్యస్తద్గురుభ్యశ్చ"౬ ఇత్యనుసంహితవాక్యగురుపరంపరా మన్త్రస్య ఫలప్రపత్తిపరత్వేసఙ్గతా, నషడఙ్గప్రపత్తిపరత్వే. తథాపి సాధనప్రపత్తిశాస్త్రస్యాపి సంప్రదాయత్వే, తన్నిష్ఠానాం తత్రశ్రద్ధాస్యాదితి వాక్య గురుపరంపరా సాధనప్రపత్తిశాస్త్రేపి యోజితా

అత్రాయంసఙ్గ్రహః: — విషయస్సారభాగోఽస్య వేదాన్తాత్పరఇష్యతే। పరత్వంసారశాస్త్రస్య 'అసార' మితిమానతః॥ తత్రాసారపదంనైవ బాహ్యశాస్త్రపరంభవేత్। అపూర్వార్థహితాజ్ఞాది బోధకంశాస్త్రమీరితమ్॥ 'శాసనాచ్ఛాస్త్ర' మిత్యుక్తే నైతద్బాహ్యాగమాదిషు। 'యావేదబాహ్యాః' ఇత్యుక్తేః 'వేదాచ్ఛాస్త్ర' మితిస్మృతేః॥ కిఞ్చాత్రార్ణవదృష్టాన్తాద్వేదేత్యాజ్యంహిగమ్యతే। సారాల్పసారశబ్దాభ్యామైశ్వర్యన్నాభిధీయతే॥ నిరయత్వస్మృతేర్నోచేల్లక్షణా సారశబ్దయోః। అబాధితాత్యల్పసుఖంనాపిసారతరంభవేత్॥ తస్మాదసారాదిపదైరవిచ్ఛిద్య్రప్రవృత్తిషు। శాస్త్రాణ్యధికృతాన్యత్రక్రమేణాభిహితానిహి॥ సిద్ధోపాయపరంశాస్త్రముక్తంసారతమన్త్వితి। కిఞ్చాత్రపూర్వకాణ్డస్య త్యాగపూర్వకసేవనమ్। వేదాన్తేసఙ్గతంనైవ తద్విచారాధికారకే॥ కిఞ్చోపదేశశాస్త్రంచ పరాఙ్ముఖముఖోదితమ్। సాధనత్వపరంనైవ ప్రపత్తేఃప్రణవాన్వితమ్॥ తస్మాదారభ్యతాంశాస్త్రమిదంసవిషయాదికమ్॥ ఇతి. ——(ఇతివిషయనిరూపణాధికారః. ౧.)——

——(౨- అథమీమాంసానిరూపణాధికారః.)——

(అఱుతియిడువతు) కరణసత్త్వేపి పరికరాభావాదనారంభణీయమితిశఙ్కాయాసఙ్గతిః. సంశయస్తు ఇదంశాస్త్రమనారంభణీయముతారంభణీయమితి. తదర్థం మీమాంసాలక్షణపరికరసంపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమస్యప్రబన్ధస్య అబాధితన్యాయనిబన్ధనాత్మకత్వం

౧॥ శ్రీరఙ్గ- ఉత్తర-౧౯. ౨॥కఠోప-౨-౨౩. ౩॥కఠోప-౨-౧౦. ౪॥ ౫॥రహస్యత్రయసారే-ఉపోద్ఘాతాధికారే. ౬॥ రహస్యత్రయసారే - గురుపరంపరాధికారే.

వ్యా.—అతుక్కాగ శెయ్యుమ్బోతు సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయత్తాలుమ్, సకలవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయత్తాలుమ్ శెయ్యవేణుమ్.

అ.—ఇఙ్గే, ''అధీతశాఖార్థస్య సంశయవిపర్యయాదినిరాసకో న్యాయః''[౧] ఎన్ఱు, పూర్వోత్తరమీమాంసైకళై అధీతవేదార్థనిర్ణయోపయోగికళాక శ్రుతప్రకాశికైయిలే శొల్లుకైయాలే, అవఱ్ఱైయుమిఙ్గే స్మృత్యాదిమాత్రత్తైయెడుత్తతు - ''అనధీతశాఖార్థైకకణ్ఠ్యేన నాధీతశాఖార్థజ్ఞాపనార్థముపబృంహణమ్''[౨] ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిల్ శొన్నపడియే అనధీతశాఖైకళిల్ విరుద్ధార్థపరత్వజ్ఞానమ్ వర్త్తిత్తాల్ మీమాంసాముఖేన పణ్ణప్పట్ట అధీతశాఖార్థనిర్ణయముమకిఞ్చిత్కరమామెన్ఱుమ్ ప్రాధాన్యత్తైప్పఱ్ఱవుమ్, ''స్మరన్తి చ''[౩] ''స్మృతేశ్చ''[౪] ఎన్ఱు, మీమాంసైయిలుమ్ శ్రుత్యర్థనిర్ణాయకత్వేన పురస్కృతఙ్గళాకైయాలే ప్రాధాన్యత్తైప్పఱ్ఱవుమ్, స్మృత్యాదిమాత్రత్తైయెడుత్తతు అతస్తదనుగుణమాక, ''హస్తేనావద్యతి'' ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ హస్తరూపకరణ సామర్థ్యానుగుణమాక పురోడాశావదానమ్ ప్రతిపాదితమానాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్, స్మృతీతిహాసపురాణరూపకరణ సామర్థ్యత్తాలే ''వేదార్థమఱుతియిడుకిఱతు'' ఎన్ఱు, అవిత్తాల్ అనధీతశాఖార్థైకకణ్ఠ్యేన అధీతశాఖార్థనిర్ణయమ్ వివక్షితమాకక్కడవతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతుక్కాక శెయ్యుమ్బోతెన్ఱు తొడఙ్గి.)

సకలశాఖా ప్రత్యయన్యాయత్తాలుమెన్ఱతు - ''నామరూపధర్మవిశేషపునరుక్తినిన్దాశక్తి సమాప్తివచన ప్రాయశ్చిత్తాన్యార్థ దర్శనాచ్ఛాఖాన్తరే కర్మభేదస్స్యాత్ ఏకం వా సంయోగరూప చోదనాఖ్యావిశేషాత్''[౫] ఎన్ఱు, పూర్వమీమాంసైయిల్ ద్వితీయాధ్యాయత్తిల్ శొన్న శాఖాన్తరాధికరణ న్యాయత్తాలుమెన్ఱపడి. సకలవేదాన్తప్రత్యయ న్యాయత్తాలుమెన్ఱతు - ''సర్వవేదాన్త ప్రత్యయం చోదనాద్యవిశేషాత్''[౬] ఎన్ఱు, ఉత్తరమీమాంసైయిల్ తృతీయాధ్యాయత్తిల్ శొన్న సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయత్తాలుమెన్ఱపడి.

శాఖాన్తరాధికరణోక్త న్యాయత్తిలుఙ్గాట్టిల్ అతిరిక్తమానతొరున్యాయమ్ ''సర్వవేదాన్తప్రత్యయం చోదనాద్యవిశేషాత్''[౬] ఎన్ఱ ఇ సూత్రత్తిల్ వ్యుత్పాద్యమన్ఱెన్ఱుమిడమ్, ''విద్యాసు గుణోపసంహారాదిచిన్తనార్థం శాఖాన్తరాధికరణోక్త న్యాయస్తత్ఫలఞ్చ ప్రదర్శ్యతే''[౭] ఎన్ఱు, వేదాన్తదీపత్తిలుమ్, ''అత్రతు, శాఖాన్తరాధికరణోక్త న్యాయో వేదాన్తవాక్యేషు కిం ప్రవర్తతే, ఉతనేతి సంశయ్య, ప్రవర్తత ఇతి సిద్ధ్యతే''[౮] ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిలు మిరుక్కైయాలుమ్, ''సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయశ్చాత్ర భవతో విపరీతఫలః, సర్వశాఖాసు కారణత్వయినాం సర్వజ్ఞత్వాదీనాం గుణానా మత్రోపసంహారహేతుత్వాత్''[౯] ఎన్ఱు, శ్రీభాష్యత్తాలుమ్, ''కుత్రచిత్క్వచిద్వచనమన్యత్రాపి తత్ప్రాప్తిం వారయతి చేత్సర్వశాఖాప్రత్యయనయో నిర్విషయస్స్యాత్''[౧౦] ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయాలుమ్ వేదాన్తవాక్యవిషయత్తిలుమ్ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయమ్ సఞ్చారితమాకైయాలే స్పష్టమాయిరుక్క, న్యాయద్వయమాక వరుళిచ్చెయ్తపడియెన్నెన్నిల్; విషయభేదత్తాలే ఒరు న్యాయమెన్నవుమామ్, పృథఙ్న్యాయమెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ''విశేషానుగుణ్యేన సామాన్యస్య తాత్పర్య వర్ణనమాత్రం సామాన్యవిశేషన్యాయః'' ఎన్ఱు, వివక్షిత్తాల్, ఛాగపశువాక్య విషయత్తిలుమ్ పదాహవనీయవాక్య విషయత్తిలుమ్ సామాన్యవిశేషన్యాయమ్ సఞ్చరిక్కుమెన్నవుమామ్, విరోధపరిహారాయ సఙ్కోచత్తై వివక్షిత్తాల్ ఉత్సర్గాపవాదన్యాయముమ్ ఉపాత్తవిషయే సఙ్కోచత్తై వివక్షిత్తాల్ ఛాగపశున్యాయముమెన్ఱు, న్యాయద్వయ మెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. గోబలీవర్దవాక్యదృష్టన్యాయత్వ రూప సామాన్యధర్మ వివక్షయా గోబలీవర్దన్యాయమొన్ఱెన్నవుమామ్, వైయర్థ్యపరిహారాయ సఙ్కోచత్తైయుమ్ గామానయబలీవర్దమానయ ఎన్ఱు, విధినిషేధఙ్గళైయుమ్ వివక్షిత్తాల్, న్యాయద్వయ మెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. ''సన్దిగ్ధేతు వాక్యశేషాత్''[౧౧] ''ఛాగో వా మన్త్రవర్ణాత్''[౧౨] ఎన్ఱ అ అధికరణద్వయత్తిల్ విశేషానుసారేణ సామాన్యనిర్ణయవివక్షయా ఒరున్యాయమే వ్యుత్పాద్యమెన్నవుమామ్, విశేషశబ్దత్తినుడైయ ఏకవాక్యగతత్వభిన్నవాక్యగతత్వరూపహేతుభేదవివక్షయా న్యాయద్వయమ్ వ్యుత్పాద్యమెన్నవుమాయిరుక్కుమ్; అప్పడియే ఇఙ్గుమ తత్తదధ్యేతాక్కళుక్కాక ఓరోర్ నానావేదఙ్గళిలుమ్ విధేయమెన్ఱు, వివక్షిత్తాల్, సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయమేయెన్నవుమామ్, తాదృశనానావేదత్తినుడైయ సాధ్యత్వైకవేష క్రియారూపత్వత్తై నియామకమాక వివక్షిత్తాల్ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయముమ్, అన్ద నానావేదాన్త విధేయత్తినుడైయ సిద్ధరూపత్వత్తై నియామకమాక వివక్షిత్తాల్ సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయముమెన్ఱు, న్యాయద్వయ మెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. ఇవ్వర్థమ్, పూర్వోక్తదీపభాష్యాది పర్యాలోచనైయాలుమ్, ''సర్వవేదాన్తప్రత్యయత్వేఽస్థితేపి ప్రతివేదం స్వరభేదాదుద్గీథాదయో భిద్యన్తే... సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయేన చ సర్వాసు శాఖాసు క్రతురేకః''[౧౩] ఎన్ఱ, భాష్యస్థవిభజ్య నిర్దేశస్వారస్యపర్యాలోచనైయాలుమ్ సిద్ధమ్; ఇతైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై న్యాయద్వయమాక వరుళిచ్చెయ్తార్.

మీ.—నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థం ఏతత్కర్తుః ప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానం బాధితమ్- ఉతాబాధితమితి. తదర్థం అస్యజ్ఞానస్య స్వప్రయోగ ఏతత్కృతపరావరతత్త్వోపదేశ మూలకత్వమ్, అస్యమననసామర్థ్యం చ నాస్తి-ఉతాస్తీతి. యదా నాస్తి, తదా ఏతత్ప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానస్య బాధసంభవాత్ ఏతత్ప్రబన్ధస్య అబాధితన్యాయ నిబన్ధనత్వాభావేన మీమాంసాలక్షణపరికరశూన్యత్వాదిదం శాస్త్రమనారంభణీయమితి పూర్వపక్షఫలఫలితాపః.

౧॥ శ్రుత- ౨॥ శ్రుత- ౩॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౪౬. ౩-౧-౧౪. ౪-౧-౧౦. ౪॥ ౧-౨-౬. ౪-౩-౧౦.
౫॥ పూర్వమీ-౨- ౬॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౧. ౭॥ వేదాన్తదీపే-పు-౧౨౮-వ-౨. ౮॥ శ్రుతప్రకా-పు-౬౫౩-వ-౨౨. ౯॥ శ్రీభా-పు-౧౧౦-వ-౪. ౧౦॥ శ్రుతప్రకా- ౧౧॥ పూర్వమీ- ౧౨॥ పూర్వమీ- ౧౩॥ శ్రీభా-పు-౬౯౮-వ-౬.

వ్యా.—అతిల్ సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమావతు- ఒరువాక్యత్తిలే ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్, అతిన్నుడైయ అఙ్గోపాఙ్గాదిక్కళై నేరాకవతిక్కైక్కాక, శాఖాన్తరఙ్గళెల్లావత్తిలుమ్ సఞ్చరిత్తు,అవత్తిల్ శొల్లుకిఱవర్థఙ్గళిలుమ్ జ్ఞానమ్ పిఱన్దు,అవ్వర్థఙ్గళుక్కు అన్యోన్యవిరోధఙ్గళైయుమ్ శమిప్పిత్తు, తనక్కభిమతమాన అర్థత్తోడే శేరుమవత్తైచ్చేర్కై.

సకలవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమావతు - ఒరువేదాన్తత్తిలే ఒరువాక్యమ్ ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్, అల్లాత వేదాన్తఙ్గళిలుమ్ సఞ్చరిత్తు, అవత్తిల్ శొల్లుకిఱ అర్థఙ్గళుక్కు అన్యోన్యవిరోధమ్ పిఱవాత్తపడి విషయవిభాగమ్ పణ్ణి, తనక్కభిమతమాన వర్థఙ్గళోడే శేరుమవత్తైచ్చేర్కై.

అ.—అప్పడియే ఇవరుమ్,న్యాయద్వయమిఱ్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిల్ సకలశాఖేత్యాది.) ప్రతీయతేయత్ తత్ప్రత్యయమ్, ప్రతీయమానమిత్యర్థః. సకలశాఖాసుప్రత్యయం సకలశాఖాప్రత్యయమ్, తత్రదృష్టోన్యాయః సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయః ఎన్ఱు విగ్రహమ్ కణ్డుకొళ్వతు. ఇప్పడియే సర్వవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయశబ్దత్తుక్కుమ్ విగ్రహమాకక్కడవతు. విహితస్యపునర్విధానమ్ కూడామైయాలే నానాశాఖైకళిల్ విధిక్కప్పడుకిఱజ్యోతిష్టోమం భిన్నభిన్నమాకక్కడవతెన్ఱు, పూర్వపక్షిత్తు, తత్తచ్ఛాఖాధ్యేతృ ప్రతిపత్త్యర్థమాక పునర్విధానముపపన్నమాకైయాలే నానాశాఖైకళిల్ విధేయజ్యోతిష్టోమమొన్ఱేయెన్ఱు, నిర్ణయిత్తు, తత్ఫలమాక శాఖాన్తరోక్తఙ్గళాన అఙ్గఙ్గళుముపసంహార్యఙ్గళెన్ఱుమ్, అతిల్ విరుద్ధాఙ్గఙ్గళుక్కు వికల్పాఙ్గీకారత్తాలే విరోధశమనమెన్ఱుమ్, అవిరుద్ధాఙ్గఙ్గళుక్కు సముచ్చిత్యానుష్ఠానమెన్ఱుమ్ నిర్ణయిక్కై-సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరువాక్యత్తిలిత్యాదినా.)

(సకలవేదాన్తేత్యాది) పూర్వోక్తరీత్యా ఛాన్దోగ్యాది వేదాన్తఙ్గళిలే సదాదిశబ్దఙ్గళాలే ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్ వేదాన్తాన్తరఙ్గళిలుమ్ అవ్వర్థమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు, తత్ర బ్రహ్మాదిశబ్దఙ్గళుమ్ *భాగపశున్యాయత్తాలే ఏకవిషయమెన్ఱుమ్, అతుక్కు ప్రయోజనమ్ కారణవస్తువుక్కు అబ్రహ్మత్వాది వ్యావృత్తియెన్ఱుమ్, త్రివృత్కరణాద్యుపసంహారముమ్ సర్వజ్ఞత్వాది కారణత్వాపేక్షితగుణాన్వయముమ్ కారణత్వశఙ్కితదోషనివృత్తియుమ్, ఇత్యాదికళెన్ఱు, నిర్ణయిక్కై - సర్వవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరువేదాన్తత్తిలిత్యాదినా.) సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమ్ కర్మవిషయమెన్నుమిడమ్ తోత్ఱ పూర్వత్తిల్ అఙ్గోపాఙ్గాదిశబ్దనిర్దేశమ్, ఇఙ్గు సర్వవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమ్ సిద్ధవస్తువిషయమెన్నుమిడమ్ తోత్ఱ అఙ్గాదిశబ్ద నిర్దేశమ్ పణ్ణాతే అర్థశబ్దనిర్దేశమ్ పణ్ణిత్తెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—యదాచాస్య స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృతపరావరతత్త్వోపదేశమూలకం ప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానంమనన సామర్థ్యఞ్చాస్తి,తదా, ఏతద్దృష్టన్యాయస్య తత్త్వజ్ఞానస్యచ అబాధితతయా ఉక్తప్రబన్ధస్య అబాధితన్యాయనిబన్ధనత్వ సంభవాత్ మీమాంసాసంభవేన పరికరసత్వాదిదమారంభణీయమితి సిద్ధాన్తేఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, వేదాన్తసారవాక్యసఙ్గ్రహరహస్యత్రయస్య విషయత్వాత్ప్రతితన్త్రార్థప్రమాయాం కరణసంభవేఽపి తావన్మాత్రాన్నార్థనిర్ణయః కర్తుంశక్యతే, మీమాంసాలక్షణ పరికరాభావాత్. వ్యాకరణాదివత్ మీమాంసాయాః పరికరత్వమ్, "పురాణన్యాయమీమాంసా ధర్మశాస్త్రాఙ్గమిశ్రితాః । వేదాస్థానాని విద్యానాం ధర్మస్యచచతుర్దశ"౧ ఇత్యాదిభిరుక్తమ్. - "ధర్మేప్రతీయమానేహివేదేనకరణాత్మనా । ఇతికర్తవ్యతాభాగం మీమాంసాపూరయిష్యతి"౨ ఇత్యభియుక్తైరప్యుక్తమ్.

నచాస్యప్రబన్ధస్యమీమాంసాత్వసంభవః - అర్వాచీనజడమతిభిః లౌకికవాక్యానామివ వేదాన్తసారభూతానా మత్యన్తాలౌకికార్థానాం వాక్యానాం స్వోత్ప్రేక్షితన్యాయైరర్థనిర్ణయస్యకర్తుమశక్యత్వాత్. ప్రత్యుత వితత్ప్రబన్ధనిబద్ధన్యాయానాం ధర్మత్యాగపాపప్రకాన్తరాసాధనత్వాదిసాధకానాం వేదవిరుద్ధత్వేన తర్కాభాసత్వమేవ. తదుక్తమ్ "ఆర్షంధర్మోపదేశఞ్చ వేదశాస్త్రావిరోధినా। యస్తర్కేణానుసన్ధత్తే సధర్మంవేదనేతరః"3 ఇతి. అతః పరమర్షిభిర్న్యాయ ప్రజ్వలితచేతోభిరేవ అలౌకికవాక్య మీమాంసాకార్యా. భవదభిమతప్రతితన్త్రసిద్ధార్థాః నకేనాపిమహర్షిణా మీమాంసితాః. నవావేదాన్తవాక్యవిచారేణైదంపర్యేణ ప్రవృత్తైస్సూత్రకారైర్దిఙ్మాత్రం వాసూచితమ్.

నచ ఇతిహాసశ్రేష్ఠ శ్రీరామాయణ మహాభారతాభ్యాం అర్థనిర్ధారణాత్పరమర్షివచనానుగుణ్య మస్తీతివాచ్యమ్. మీమాంసయానిర్ణీతే వేదార్థే తదుపబృంహణస్య తత్సంవాదితయా †తత్స్థిరీకరణార్థత్వేన మీమాంసాయామేవాన్తర్గతత్వాత్ సాధనప్రపత్తిపరవేదాన్త వాక్యజాతస్తు, "నానాశబ్దాదిభేదాత్"౪ "పురుషవిద్యాయామపిచేతరేషామనామ్నానాత్"౫ ఇత్యాదిభిస్సూత్రకారైశ్చిన్తితమ్. తతశ్చ సాధనప్రపత్తేస్సూత్రకారేణసూచితత్వాదాధునికైస్తదనుసారేణ ఏతద్విషయప్రబన్ధనిర్మాణముపపద్యతే. తస్మాత్త్వదభిమతప్రతితన్త్రార్థపరత్వేన వేదాన్తవాక్యస్య కస్యాపి కేనచిన్మహర్షిణాపి చిన్తితత్వాదర్శనాత్, ఇదానీంస్వోత్ప్రేక్షితన్యాయానాం తర్కాభాసత్వసంభవాచ్చ మీమాంసావిరహాన్నేదమారంభణీయమితి

౧॥ ౨॥ 3॥ మనుస్మృ- ౪॥ బ్ర-సూ-3-3-౫౬. ౫॥ బ్ర-సూ-3-3-౨౪. † తత్స్వీకరణా-౨.

మూ· — స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే.

వ్యా.—ఇన్ఙ్ఙనే మహామతిక్కళాన మహర్షిక్కళుక్కుం ఉణ్డాయ, అల్లాత్తార్కుం చ్చెయ్యప్పోకామైయాల్, ఉపబృంహణఙ్గళ్ కొణ్డే నిర్ణయిక్క వేణుమ్. ఆకైయాలే తన్నిణ్ణాయకఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే ఎన్ఱు.) స్మృతికళావన-ఆప్తరాన మన్వత్రివిష్ణుహారీత యాజ్ఞవల్క్యాదికళాలేఅభిహితఙ్గళానధర్మశాస్త్రఙ్గళ్·

అ.—అల్లాత్తార్క్కు - అల్పశ్రుతర్క్కు

"శ్రుతిస్మృతిః" ఎన్ఱు, - సహోపాదానస్థలఙ్గళిల్ స్మృతిశబ్దమ్ ధర్మశాస్త్రేతిహాసపురాణఙ్గళుక్కు సామాన్యేనవాచకమ్; ఇతిహాస పురాణశబ్దఙ్గళోడే సహనిర్దేశస్థలత్తిలే, స్మృతిశబ్దమ్ గోబలీవర్దన్యాయత్తాలే ధర్మశాస్త్రమాత్రపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్మృతికళావన వెన్ఱుతుడఙ్గి. । ఆప్తరాన - యథార్థద్రష్టాక్కళాయ్ యథార్థవక్తాక్కళుమాన "యద్వైకిఞ్చమనురవదత్తద్భేషజమ్"౧ "మన్వర్థవిపరీతాతుయాస్మృతిస్సానశస్యతే"౨ "ధర్మశాస్త్రేషుమానవమ్"౩ ఇత్యాదియైయట్టాణ్డు మన్వత్రీతి మనువై మున్నే ఉపాదానమ్ పణ్ణిన్ఱెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"వాసిష్ఠంచైవహారీతం వ్యాసంపారాశరంతథా । భారద్వాజంకాశ్యపీయం స్మృతిషట్కన్తుసాత్త్వికమ్ । మానవంయాజ్ఞవల్క్యఞ్చ ఆగ్నేయందాక్షమేవచ । కాత్యాయనంవైష్ణవఞ్చ స్మృతిషట్కన్తురాజసమ్"౪ ఎన్ఱు- మనుస్మృతియై రాజసస్మృతికళిలే పరిగణిత్తాలుమ్, సుబాలోపనిషదుపబృంహణత్వత్తాలే సాత్త్వికాంశభూయస్త్వ ముణ్డాయిరుక్కుమ్. కిన్తు, హారీతాదిస్మృతికళిఱ్పోలే సాత్త్వికాసాధారణధర్మఙ్గళ్ ముఖతః ప్రతిపాదితఙ్గళల్లామైయాలే, రాజసేషుపరిగణనమ్ పణ్ణిన్ఱెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, హారీతస్మృతియోడేయొక్క మనువిష్ణు యాజ్ఞవల్క్యస్మృతికళై ఉపాదానమ్పణ్ణియరుళిన్ఱెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు అభిహితఙ్గళాన - ఉక్తఙ్గళాన. ధర్మశాస్త్రఙ్గళ్ - ఆచారవ్యవహారప్రాయశ్చిత్తాత్మక ధర్మప్రమితిజనక గ్రన్థఙ్గళెన్ఱుపడి. ఇఙ్గే "ధర్మశాస్త్రంతువైస్మృతిః"౫ ఎన్ఱు,అ విథు అభిప్రేతమ్.

మీ-—అతోఽభిధీయతే;- (అతుతియిడువతు) - వక్ష్యమాణప్రబన్ధేన న్యాయనిబన్ధనాత్మనా వేదార్థనిర్ణయం కరోమీత్యర్థః. అయంభావః -సూత్రత్వన్నామ నతావజ్జాతివిశేషః. కిన్తు "అల్పాక్షరమ్"౬ ఇత్యాదిలక్షణయుక్తత్వమ్; తచ్చ ఆధునికవాక్యేష్వపిసంభవతి. అత ఏవఅద్యాపిభాషాన్తరవిషయే, కావ్యాలఙ్కారాది విషయేచ,బుద్ధిసౌక్ష్మ్యేణ్లక్షణ సూత్రప్రణేతారోదృశ్యన్తే తతశ్చ అప్రతిహతన్యాయ నిబన్ధనత్వమేవసూత్రత్వమ్; తచ్చవక్ష్యమాణస్యాప్యవ్యాహతమ్.

నచ వేదాన్తసారవాక్యానామత్యన్తాలౌకికానా మాధునికజడమతిభిరశక్యార్థదర్శనత్వా త్తద్విషయసూత్రప్రణయనాసంభవః. ఉక్తభోద్యస్యవ్యాసాదావపితుల్యత్వాత్. నచతస్య స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృతపరావరతత్త్వతయా ఽలౌకికార్థవిషయసూత్రప్రణయనం సంభవతీతి వాచ్యమ్. యోగసిద్ధౌతత్త్వజ్ఞానమ్, తత్త్వజ్ఞానేసతియోగసిద్ధిరిత్యన్యోన్యాశ్రయాత్.

యదివ్యాసేనపూర్వాచార్యపరంపరాప్రాప్త పరావరతత్త్వజ్ఞానవతః పరాశరాదేస్సకాశాదేవవేదార్థాన్ శ్రుత్వా, శ్రుతానాంజగద్బ్రహ్మణోశ్శరీరశరీరిభావాదీనాం ప్రతితన్త్రార్థా నామనుగుణన్యాయైస్స్వయోగమహిమ కృతబుద్ధి సౌక్ష్మ్యక్లృప్తైః శ్రుతార్థమననరూపన్యాయనిబన్ధనం కృతమితిమన్యసే. తర్హి, నిర్హేతుకభగవత్కటాక్ష లబ్ధపరావరతత్త్వయాథాత్మ్యవిద్భిః పరాఙ్కుశాదిసూరిభిరుపదేశతః ప్రబన్ధైశ్చప్రోక్తానాం తత్తదాచార్యపరంపరాప్రాప్తానాం ప్రతితన్త్రార్థానాం భగవన్నిర్హేతుకరక్షకత్వాదీనాం స్వాచార్యముఖాచ్ఛ్రుతానాం స్వయోగమహిమలబ్ధబుద్ధివిశేషేణోత్ప్రేక్షితన్యాయవిశేషైశ్శ్రుతప్రతితన్త్రార్థానుగుణైర్మననరూపన్యాయనిబన్ధనాత్మక సూత్రసన్దర్భశాస్త్రనిర్మాణ ముపపద్యత ఇతిపశ్యతుభవాన్.

నచ, వేదవిరుద్ధార్థత్వాత్తర్కాభాసతా, తదవిరోధస్యతత్రతత్రవక్ష్యమాణత్వాత్. తస్మాదస్మిన్ శాస్త్రేవాక్య విచారాత్మకాఃప్రమాణావిరుద్ధాన్యాయాః ప్రవర్త్యన్త ఇతి అస్యమీమాంసారూపత్వా దిదంశాస్త్రమారంభణీయమితి.

అత్రాయంసఙ్గ్రహః - ప్రమితౌప్రతితన్త్రాణాంసారోయద్యపిసాధనమ్ । మీమాంసారహితంనేదమారభ్యమితిచేన్నతత్ ॥ నిర్హేతుకకృపా... యాథాత్మ్యదర్శినామ్ । శఠజిన్మునిముఖ్యానాముపదేశాత్ క్రమాగతాత్ ॥సంసిద్ధాఃప్రతితన్త్రార్థాన్యాయజ్వలితచేతసామ్ । న్యాయైర్నిరూపితాశ్చాత్ర తస్మాదారభ్యతామితి॥ ——(ఇతిమీమాంసానిరూపణాధికారః. ౨.)——

——(౩ - అథ ఉపబృంహణనిరూపణాధికారః.)——

(స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే.) మీమాంసారూపేతి కర్తవ్యతా సిద్ధావపి సంవాద్యుపబృంహణాభావా దనారమ్భణీయమితి శఙ్కాయాస్సఙ్గతిః. ఇదంశాస్త్రమనారంభణీయ ముతారంభణేయమితి సంశయః. తదర్థం న్యాయనిర్ణీతే ప్రతితన్త్రార్థే ఉపబృంహణసంవాదోనాస్తి-ఉతఅస్తీతి. తదర్థంవ్యాసాదీనాం స్మృతి ప్రణేతౄణా ముక్తప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానంనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థంనిష్ఠాభావోజ్ఞానాభావద్యోతకః-

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ స్కాన్దే - శ్రుతప్రకా- పు- ౪- ప-౧౮. ౭॥

28-3-85.

వ్యా.— ఇతిహాసజ్గళావన - పురావృత్త ప్రతిపాదకజ్గళాన శ్రీమద్రామాయణ మహాభారతాదికళ్.
పురాణజ్గళావన - సర్గాదిపఞ్చలక్షణోపేతజ్గళాన బ్రాహ్మపాద్మవైష్ణవాదికళ్.

వేదార్థమఱుతియిడువతు ఇవర్ఱాలేయెన్ఱు, ఇప్పడినియమేన వరుళిచ్చెయ్‌తతు, ఇవర్ఱైయొழிయ స్వబుద్ధ్యానిర్ణయిక్కుమళవిల్, అల్పశ్రుతనానవనుక్కు విప్రతిపత్తివరుమాకైయాలే, వేదకాలుష్యహేతువామెన్ఱు, నినైత్తు ఇన్నియమన్దాన్ "ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదంసముపబృంహయేత్ । బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయం ప్రతరిష్యతి"౧ ఎన్ఱు, బార్హస్పత్యస్మృతియిలుమ్ మహాభారతత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే.

అ.—పురావృత్తప్రతిపాదకజ్గళానవెన్ఱతు - "ఇతిహాసఃపురావృత్తమ్"౨ ఎన్ఱతైప్పఱ్ఱ.

(సర్గాది) ఎన్ఱవిడత్తిల ఆదిశబ్దత్తాలే - ప్రతిసర్గశబ్దిత ప్రళయాదికళ్ వివక్షితమ్. ఇజ్గే, "సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చవంశమన్వన్తరాణిచ । వంశానుచరితంచైవ పురాణంపఞ్చలక్షణమ్"౩ ఎన్ఱవివితు వివక్షితమ్. (బ్రాహ్మేతి) ఇజ్గుమ్, సాత్త్వికజ్గళానపాద్మవైష్ణవజ్గళోడే రాజసమాన బ్రాహ్మత్తై సహోపాదానమ్ పణ్ణియరుళిఱ్ఱు సాత్త్వికాంశభూయస్త్వత్తైప్పఱ్ఱ. (వేదార్థమఱుతియిడువతిత్యాది) పూర్వాపరనిర్దేశత్తాలే ఉద్దేశ్యవిధేయభావమ్ తోన్ఱుకిఱతాయ్, అతిలుద్దేశ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకత్వమ్ విధేయత్తుక్కుత్తోన్ఱక్కడవతాయ్, "వేదార్థసమ్యఙ్నిర్ణయత్వంయత్ర తత్రస్మృత్యాదికరణకత్వమ్" ఎన్నుమ్ వ్యాప్తితోన్ఱుకిఱతాయ్, అత్తాల్ వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తిలభిక్కైయాయ్, అతుశాస్త్రసిద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (నియమేనవరుళిచ్చెయ్‌తతైయెన్ఱతుడజ్గి.) నియమేనవరుళిచ్చెయ్‌తతు వ్యాప్తితోన్ఱ వరుళిచ్చెయ్‌తతైయెన్ఱపడి. విప్రతిపత్తి - విరుద్ధప్రతిపత్తి. వేదకాలుష్యహేతువామ్ - అన్తస్థదర్శన ప్రతిబన్ధక క్షోభహేతువామ్. అథవా, వేదపురుషకోపహేతువామెన్ఱపడి. ఉక్తవ్యాప్తిక్కు శాస్త్రానుసంహితత్వత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇన్నియమన్దానిత్యాదినా.) పూర్వార్ధమ్ ఉపబృంహణకర్తవ్యతావిధిపరమ్; తత్రవేదశబ్దో వేదాన్తపరః. ఉత్తరార్ధమ్ వ్యతిరేకవ్యాప్తిపరమాయ్, అన్వయవ్యాప్తి వ్యఞ్జకమెన్ఱుకరుత్తు. అన్ఱిక్కే, పూర్వార్ధత్తిలుమ్ సకరణకోపబృంహణక్రియావిధియాయ్, క్రియయా కరణమాక్షిప్తమాయిరుక్క, "ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్"౧ఎన్ఱు, కరణవిధిపాక్షికప్రాప్తి విషయత్తిలుమ్ ప్రాపకమాయ్, "సర్వేద్రవ్యవిధయోనియమవిధయః"౪ ఎన్ఱవిడియేపూర్వోక్తవ్యాప్తిలభిక్కిఱతు. ఉత్తరార్ధమ్ వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తియైయనువదిక్కిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (ఇన్నియమన్దానిత్యాది) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌కిఱారెన్ఱుమామ్.

ఇ-అ.—పురావృత్త ప్రతిపాదకత్వమావతు - మున్బుణ్డాన వృత్తాన్తత్తైచ్చొల్లుమతాన వెన్ఱపడి.

"ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్"౧ ఎన్ఱవిశ్లోకత్తాలే - ఇతిహాసపురాణజ్గళాలే వేదత్తైవ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణక్కడవనెన్నుమతుతా నేతుక్కాక వెన్నాల్, అల్పశ్రుతర్ నిమిత్తమాక వేదమానతు ఇవనెత్తుక్కికానేయెన్ఱు, భయప్పడుకైయాలే అతినుడైయనివృత్తిక్కాక వెన్నుమిడత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు (ఇతిహాసపురాణాభ్యామిత్యాది.)

మీ.—ఉత నేతి. యదానిష్ఠాభావో జ్ఞానాభావద్యోతకః; తదా, మహర్షీణాం ప్రతితన్త్రార్థ జ్ఞానాభావాత్ తద్విషయస్మృతిప్రణయనం నసంభవతీతి ఉపబృంహణాభావా దిదంశాస్త్రమనారంభణీయమితి పూర్వపక్షఫలఫలిభావః.

యదా,నిష్ఠాభావాత్ జ్ఞానాభావో వక్తుంనశక్యతే; తదా తేషాంప్రతితన్త్రార్థ జ్ఞానసంభవాత్తద్విషయస్మృతి ప్రణయనసంభవేన ఉపబృంహణసత్త్వా దిదంశాస్త్రమారంభణీయమితి సిద్ధాన్తేఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, నేదంశాస్త్రమారంభణీయమ్. † వేదాన్తసారశాస్త్రస్య కస్యవాక్యతర్కరూపస్య విశత్ప్రబన్ధస్యైవ మీమాంసాత్వేన ప్రతితన్త్రార్థ ¶విశేషప్రమిత్యుత్పత్తావపి, మహర్షిసంవాదాభావే, జాతాపిసాసంశయ పదమాపన్నాభవతీతి,ఉపబృంహణస్యాపి అర్థనిర్ణయసామగ్రీత్వంవర్తతే. తదుక్తమ్ "ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదంసముపబృంహయేత్ । బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయంప్రతరిష్యతి"౧ ఇతి.- "పురాణన్యాయమీమాంసా ధర్మశాస్త్రాజ్గమిశ్రితాః"౫ ఇతిచ. నచస్మృతీతిహాసపురాణేషు ప్రస్తుతశాస్త్రవ్యుత్పాద్య ప్రతితన్త్రార్థాను గుణానివచనానిసంభవన్తి, భవదభిమతప్రతితన్త్రాణాం మహర్షిభిరదృష్టత్వాత్. మహర్షిభిరపీతఃపూర్వమదృష్టాః వేదాన్తప్రతిపన్నాస్తత్తాత్పర్యసిద్ధాః భగవ††న్నిర్హేతుకకటాక్షవిశేషేణ తత్త్వదర్శిభిరుపదేశాదాగతాఃఅస్మిన్ శాస్త్రే ప్రతిపాద్యన్త ఇతిహివర్ణ్యతే. నహ్యుక్తజ్ఞానంమహర్షీణాం సంభవతి, భగవన్నిర్హేతుకకటాక్ష విషయత్వాత్. స్వయత్నలబ్ధజ్ఞానానాం పరిమితత్వేన తత్త్వయాథాత్మ్య గోచరత్వాసిద్ధేః. తస్మాత్ప్రతిపాద్యార్థానుగుణోపబృంహణాభావాన్నేదమారంభణీయ మితిప్రాప్తే.

౧॥ బార్హస్పత్యస్మృ - ౨॥అమరమ్-కా-౧-ధీవర్గే-౧౦. ౩॥అమరమ్-కా-౧-ధీవర్గే-౧౨. ౪॥ ౫॥
† వేదాన్తసారశాస్త్రవాక్యతర్కరూపైతత్ప్రబన్ధ-౨-౩. ¶ విశేష - ౨-౩-౭. †† నిర్హేతుకోపదేశాదా.-౨-౩.

౭. మూ.—స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమఱుతియిడక్కడవతు;

వ్యా.—ఇవ్వుపక్రమవాక్యప్రక్రియైయాలే, పురుషకారవైభవన్దొడజ్గి ఆచార్యాభిమానపర్యన్తమాక, ఇప్ప్రబన్ధత్తిలివరరుళిచ్చెయ్కిఱ వేదార్థజ్గళెల్లామ్,ఉపబృంహణజ్గళ్ కొణ్డే నిశ్చయిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు. అతుతాన్ తత్తదర్థజ్గళరుళిచ్చెయ్కిఱ స్థలజ్గళిలే సంప్రతిపన్నమ్.

ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్, సకలప్రమాణజ్గళిలుమ్ వేదమేప్రబలప్రమాణమెన్నుమిడముమ్, తదర్థనిర్ణయమ్పణ్ణుమ్ క్రమముమ్శొల్లిన్ఱాయ్త్తు.

౭. ఇవన్ఱిల్ ఎత్తాలే యెన్దభాగత్తిలర్థమ్ అఱుతియిడక్కడవతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(స్మృతియాలేయెన్ఱుతొడజ్గి) ఉపబృంహ్యమాన వేదత్తుక్కు, ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలేయిఱే భాగభేదముణ్డా య్త్తు; అప్పడియే ఉపబృంహణజ్గళుక్కుమ్ ప్రతిపాద్య విశేషత్తాలే భేదముణ్డిఱే.

అ.—పూర్వమ్,పురుషకారవైభవ ప్రభృతిఆచార్యాభిమాన పర్యన్తప్రమేయజాతం వేదార్థమెన్నుమత్తై "వేదార్థమ్" ఎన్ఱ,ఉపక్రమోప క్రమస్వారస్యత్తాలేవ్యఞ్జిప్పిత్తార్; ఇజ్గు, "స్మృతీతిహాస పురాణజ్గళాలే" ఎన్ఱ,అ అనన్తరవాక్యత్తాలే పురుషకారవైభవ ప్రభృతికళిన్నత్తైయ వేదార్థత్వమ్ ఉపబృంహణస్వారస్య సిద్ధమెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వుపక్రమవాక్యప్రక్రియైయాలే ఇత్యాదినా) ఉపక్రమవాక్యస్య - "వేదార్థమఱుతియిడువతు స్మృతీతిహాసపురాణజ్గళాలే" ఇతివాక్యస్య. ప్రక్రియా - పురుషకారవైభవాది ప్రతిపాదకగ్రన్థసన్నిధిః స్వమ్ కణ్డోక్తికళుముణ్డెన్ఱ,ఱార్ (అతుతాన్నిత్యాదినా) సంప్రతిపన్నమ్ - స్ఫుటమ్.

ఉపబృంహణజ్గళుక్కు ప్రతిపాద్యవిశేషత్తాలే భేదముణ్డిఱేయెన్ఱతు - ఉపబృంహ్యత్తినుడైయ ప్రతిపాద్యభేదత్తైయిట్టు ఉపబృంహ్యభేద ముణ్డాయ్, అత్తాలే ఉపబృంహణభేదముణ్డిఱే యెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—వేదరాశి యొన్ఱాయిరుక్క పూర్వోత్తరభాగజ్గళెన్ఱ,అ పిరివువరుకైక్కు క్కారణమేతు? స్మృతిపూర్వ భాగోపబృంహణ మాయ్, ఇతిహాసపురాణజ్గళ్ ఉత్తరభాగోపబృంహణజ్గళాయిరుప్పా నేన్? ఎల్లావన్ఱిలుమ్ ఇరణ్డుభాగత్తైయుముపబృంహిక్కవొణ్ణాదో? ఎన్ఱు, ఇరణ్డుశజ్కైవర; అవ్విరణ్డుక్కు ముత్తరమాయిరుక్కిఱతు (ఉపబృంహ్యమాన) ఎన్ఱ,అవాక్యమ్.

మీ.—ఉచ్యతే, (స్మృతీతిహాసపురాణజ్గళాలే.) అస్మదభిమత ప్రతితన్త్రార్థాను గుణస్మృతీతిహాసపురాణ † విశేషాణా న్నసమ్భవ ఇతి తైః వేదాన్తసారార్థోనిర్ణీయతే ఇత్యర్థః.

అయమభిప్రాయః, మహర్షీణాంభగవన్నిర్హేతుకోపాయత్వ లక్ష్మీపురుషకారత్వాదిప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానాభావేపి,తైస్స్వ ¶గ్రన్థప్రతిపాద్యచేష్టితాదివిశేషేణవేదాన్తతాత్పర్యార్థానాం ప్రకాశితత్వాత్, పురావృత్తప్రతిపాదనప్రవృత్తైః భగవత్తాత్పర్యాపరిజ్ఞానేపి కథాభాగప్రదర్శనోపపత్తేః, తత్ప్రకాశకవచనానా ముపబృంహణత్వంసంభవతి. అథవా, పూర్వపూర్వస్మృతిందృష్ట్వా ఉత్తరోత్తరస్మృతిప్రణయనా త్తదర్థ జ్ఞానాభావేపి, పర్యాయశబ్దైస్తచ్ఛాయానుకారి స్మృత్యన్తర ప్రణయనముపపద్యతే. యద్వా ††స్మర్తౄణాంవేదాన్తతాత్పర్య జ్ఞానంవిద్యతఏవ, తథాపినతేషాంతన్నిష్ఠాజాయతే, అదృష్టవిశేషకారిత రుచివిశేషస్యాభావాత్. తేషాంపరోపదేశమాత్రానుగుణజ్ఞానసంభవేపి నిష్ఠోపయోగిదృఢాధ్యవసాయాభావోపపత్తేః. అతఏవోచ్యతే "నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యా దుపాయాన్తరమిష్యతే"౧ ఇతి. అత్రబుద్ధిదౌర్బల్యాద్దృఢాధ్యవసాయాభావఇతినోక్తమ్. తస్మాత్తేషాముపదేశయోగ్య జ్ఞానసంభవేనఅస్మత్ప్రతితన్త్రార్థానుగుణస్మృతిప్రణయనంయుజ్యతే ఇత్యుపబృంహణానిస్యుః. § (సజ్గ్రహస్తు - ప్రతితన్త్రార్థవిజ్ఞాన మ్మహర్షీణాన్నవిద్యతే। నిష్ఠాహావాదతస్తేషాన్నోపబృంహణసంభవః॥ అతోనారభ్యతాంశాస్త్రమితిచేన్న హ్యసమ్భవః। మహర్షిభిస్స్వప్రబన్ధే చేష్టితాదిప్రదర్శనాత్॥ జ్ఞానాభావేప్యనుష్ఠానం పురావృత్తమశేషతః। సాక్షాత్కృత్యలదర్థానా ముపబృంహణసంభవాత్॥ అథవాపూర్వపూర్వాసాం స్మృతీనాన్దర్శనాత్పునః। తత్తచ్ఛాయానుకారేణ స్మృతిప్రణయనంభవేత్॥) ††యద్వోపదేశయోగ్యన్తత్ జ్ఞానందుర్బలమిష్యతే। తేషామపితతశ్చేదం శాస్త్రమారభ్యతాంబుధైః॥ ——(ఇత్యుపబృంహణనిరూపణాధికారః. ౩.)——

——(౪. అథపూర్వభాగవిరోధపరిహారాధికారః.)——

(స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థ మఱుతియిడక్కడవతు) ఏవంసామగ్రీసత్వేపి ప్రబల ¶ప్రమాణప్రతిబన్ధాత్ ప్రతితన్త్రార్థ ప్రమా నోత్పద్యతే ఇతిశజ్కాయాంసజ్గతిః. సంశయస్తు,ఇదంశాస్త్ర మనారంభణీయమ్- ఉతారంభణీయమితి. తదర్థంఇదంప్రమాణన్నభవతి - ఉత భవతీతి. తదర్థం అస్యపూర్వకాణ్డ మన్వాదిస్మృతి విరోధోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. యదావిరోధోస్తి, తదాబాహ్యశాస్త్రవదప్రమాణత్వాదనారంభణీయమితిఫలతి. యదాచవిరోధోనాస్తి, తదావేదావిరుద్ధత్వేన ప్రమాణత్వాదారంభణీయ మితిసిద్ధ్యతి.

† విశేషాణాంసంభవాత్ తైర్వేదాన్త-పా. ¶ గ్రన్థ-౭-౩-న. †† సూత్రిణాం-పా. § (కుణ్డలితం-౭-౩-న.) †† యద్వోపదేశమాత్రేణయోగ్యజ్ఞానంహివిద్యతే। నిష్ఠానాస్తితతశ్చేదం-పా. ¶ ప్రమాణాన్తరప్రతి-పా.

వ్యా.—అఖిల్ స్మృతికళ్ పూర్వభాగోపబృంహణఙ్గళాకవుమ్, ఇతిహాసాదికళ్ ఉత్తరభాగోప బృంహణఙ్గళాక వుమ్ నిర్మితఙ్గళాకైయాలే, తత్తదుపబృంహణఙ్గళైక్కొణ్డే తత్తద్భాగార్థనిశ్చయమ్పణ్ణవేణ్డియిరుప్పత్తు. అత్తై ప్పత్తి ఆచారవ్యవహార ప్రాయశ్చిత్తాదికళుక్కు ప్రతిపాదకఙ్గళాన ధర్మశాస్త్రాదికళాలే కర్మప్రతిపాదకమాన పూర్వభాగత్తి లర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవతు.

అ.—(అఖిల్స్మృతికళ్ పూర్వభాగోప బృంహణఙ్గళాకవుమ్, ఇతిహాసాదికళ్ ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాకవుమ్ నిర్మితఙ్గళాకైయాలే) ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే, "వేదోపబృంహణభూతేషు ధర్మశాస్త్రేతిహాసపురాణేషు ధర్మశాస్త్రాణి పూర్వభాగోపబృంహణాని, ఇతిహాసపురాణాని ఉపరితనభాగోప బృంహణపరాణీతిహివిభాగః"[1] ఎన్ఱు, అ శ్రుతప్రకాశికావాక్యమనుసన్ధేయమ్. ఆచారః-శౌచస్నానాదిః, వ్యవహారః-ఋణాదానదాయభాగాది వివాదనిర్ణయః; ప్రాయశ్చిత్తమ్ - పాపవిశోధకచాన్ద్రాయణాది; "ప్రాయఃపాపంవిజానీయాచ్చిత్తం తస్యవిశోధనమ్"[2] ఎన్నక్కడవదిఱే

మీ,—పూర్వపక్షస్తు. నన్వేవమపీదంశాస్త్రమనారంభణీయమ్ పూర్వకాణ్డవిరుద్ధత్వాత్, తదుపబృంహణమన్వాదిస్మృతివిరుద్ధత్వాచ్చ. తత్రహి వర్ణాశ్రమకర్మారాధ్యంపరంబ్రహ్మప్రతిపాద్యమ్; "ఆసీదిదంతమోభూతమ్"[3] ఇత్యారభ్య, "ఆపోనారాః"[4] ఇత్యాదినాస్వశాస్త్ర ప్రతిపాద్యకర్మారాధ్యంపరంబ్రహ్మేతిమనుః "స్వకర్మణాతమభ్యర్చ్య సిద్ధింవిన్దతిమానవః । వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణ పరఃపుమాన్॥ విష్ణురారాధ్యతేపన్థా నాన్యస్తత్తోషకారకః"[5] ఇత్యన్యత్రాప్యుక్తమ్. అతఏవ "శ్రుతిశిరసివిదీప్తే"[6] ఇత్యత్రశ్రుతప్రకాశికాయాం "పూర్వకాణ్డేదీప్తమ్, అత్రవిదీప్తమ్"[7] ఇత్యుక్తమ్. ఏవంవర్ణాశ్రమకర్మారాధ్యంబ్రహ్మపూర్వకాణ్డే ప్రతిపన్నమ్. ఏతచ్ఛాస్త్రేచ "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"[8] ఇతిసర్వశబ్దేనవర్ణాశ్రమ ధర్మస్యాపిత్యాగః ప్రతిపాద్యతే. అతః పూర్వభాగవిరుద్ధమిదమప్రమాణమ్.

కిఞ్చ, ఇదంముద్రృష్టిశాస్త్రవత్ అనారంభణీయమ్ వేదైకదేశనిరూపణత్వాత్, కతిపయవేదాన్తసార భూతానిహినిరూప్యన్తే. అస్మత్సిద్ధాన్తే పూర్వోత్తరభాగయోరైకశాస్త్ర్య†మభిహితమ్, అతోపాసకైర్వివిదిషోత్పత్త్యర్థకతయాకర్మాఙ్గీకారాదైకశాస్త్ర్యంసిద్ధమ్. సాధనప్రపత్తినిష్ఠైర్విద్యాసహకారిత్వాభావేఽపి వర్ణాశ్రమప్రయుక్తత్వేన కర్మాభ్యుపగమాదైకశాస్త్ర్యసిద్ధిః సిద్ధోపాయనిష్ఠైర్విద్యాఙ్గత్వేన వర్ణాద్యర్థత్వేనవాకర్మణామనఙ్గీకారాత్కర్మకాణ్డపరిత్యాగేనైకశాస్త్ర్యసిద్ధేఃవేదైకదేశనిరూపణమిదం శాక్యాదిగ్రన్థవదనారంభణీయమితిచేత్. తత్రాహ- (స్మృతియాలేపూర్వభాగత్తిలర్థమఱుదియిడక్కడవతు) మన్వాదిస్మృతౌప్రతితన్త్రసుగుణవిశేషవచఃసద్భావస్య పూర్వముక్తత్వాత్, తైర్వచనైః పూర్వభాగావసేయకర్మస్వరూపయాథాత్మ్యస్యపఞ్చస్వాత్రప్రబన్ధేనిరూప్యతఇత్యర్థః. తతశ్చ, పూర్వభాగాపరిత్యాగాదత్రాప్యైకశాస్త్ర్యసిద్ధిరితిచాభిప్రాయః అయమర్థః. యథాచోపాసనశాస్త్రేకర్మమీమాంసాప్రతిపన్నం స్వర్గాదిసాధనత్వం దేవతాన్తరవిషయత్వఞ్చపరిత్యజ్యతదేవవివిదిషాసాధనతయా, కేవలాన్తర్యామివిషయతయాచవ్యవస్థాపితమ్. యథావా, సాధనప్రపత్తిశాస్త్రే‡కర్మమీమాంసాప్రతిపన్నమాకారద్వయమ్, బ్రహ్మమీమాంసావసేయంవివిదిషాసాధనత్వఞ్చపరిత్యజ్య వర్ణాశ్రమప్రయుక్తత్వస్వార్థకైఙ్కర్యత్వాద్యాకార విశిష్టతయాకర్మప్రతిపాదితమిత్యుభయత్రాపిశాస్త్రైక్యసిద్ధిః.

నాపిపూర్వకాణ్డవిరోధః. తథాఅస్మిన్శాస్త్రేకర్మణః పూర్వమీమాంసా ప్రతిపన్నమాకారద్వయమ్, ¶(బ్రహ్మమీమాంసావసేయమాకారద్వయమ్,) సాధనప్రపత్తిశాస్త్రప్రతిపన్నవర్ణాద ప్రయుక్తత్వమ్, స్వార్థత్వాదికంచ, పరిత్యజ్య, కేవలాజ్ఞాప్రయుక్తత్వ పరార్థతార్చావతార విషయత్వాదినాతదేవకర్మప్రతిపాద్యతఇతి శాస్త్రైక్యసిద్ధిరితి. నముద్రృష్టిగ్రన్థతుల్యతా. నాపిపూర్వభాగవిరోధాద్బాహ్యత్వమ్. యథాచ కర్మశాస్త్రప్రతిపన్నస్వర్గాది సాధనత్వపరిత్యాగేఽపి తత్సాధనత్వాదిబోధకాంశస్య అముముక్షువిషయతయా ప్రామాణ్యస్వీకారాత్, బ్రహ్మశాస్త్రస్యతదవిరోధః. యథావాఉపాసనశాస్త్రప్రతిపన్నవిద్యాఙ్గత్వపరిత్యాగేఽపితస్య శక్తవిషయత్వకల్పనాత్, న్యాసశాస్త్రస్యతదవిరోధః ఏవంఫలప్రపత్తి§శాస్త్రస్యాపికర్మశాస్త్రోక్తస్వర్గాదికారణత్వాదీనాముక్తతద్విషయే ప్రామాణ్యస్వీకారాత్,ఉక్తశాస్త్రత్రయప్రతిపన్నవర్ణాశ్రమ ప్రయుక్తత్వాన్తర్యామి విషయత్వాదేస్స్వతన్త్ర విషయతయాప్రామాణ్యస్వీకారాచ్చ, కర్మకాణ్డావిరోధః. తస్మాదస్యవేదాన్తసారశాస్త్రస్య పూర్వభాగేనసహైకశాస్త్రత్వాత్తద విరోధాచ్చ, న్యాసోపాసనశాస్త్రవదేవ ఆరంభణీయత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహస్తు - వర్ణాదిధర్మత్యాగోక్త్యాపూర్వభాగవిరోధతః। అప్రమాణమిదంశాస్త్రమారభ్యంనేతిచేన్నతత్॥ ఆజ్ఞాప్రయుక్త్యాతత్కార్యమిత్యత్రైవసమర్థనాత్ । వర్ణాద్యర్థత్వశాస్త్రాణాం స్వతన్త్రేసావకాశతః॥ శాస్త్రైక్యమవిరోధశ్చపూర్వభాగేనసిద్ధ్యతి । తస్మాదారంభయోగ్యంతదిదంశాస్త్రంకృతాత్మనామ్॥ ——(ఇతిపూర్వభాగవిరోధపరిహారాధికారః. ౪.)——

౧॥ శ్రుతప్రకా - పు-౧౨౯-వ-౧౧. ౨॥ ౩॥ మనుస్మృ-౧-౫. ౪॥ మనుస్మృ-౧-౧౦.
౫॥ ౬॥ శ్రీభా - పు - ౩ - వ - ౨. ౭॥ శ్రుతప్రకా - పు - ౩ - వ - ౨౦. ౮॥ గీ-౧౮-౬౬. † అభిమతంతత్రో-౨-౩. ‡ అతోపాసకైర్విద్యోత్పత్త్యర్థ-౪. ¶(కుణ్డలితం-౪-న.) ‡ యంవివిదిషాసాధనత్వం-పా. § శాస్త్రోక్తాకారాణాముక్త-౩.

మూ·—మర్ట్రైయిరణ్డాలుమ్ ఉత్తరభాగత్తిలర్థమఱుతియిడక్కడవదు·

వ్యా.—భగవత్స్వరూపరూపగుణ విభూతిచేష్టితజ్గళుక్కు ప్రతిపాదకజ్గళాన ఇతిహాసపురాణజ్గళాకిఱ మర్ట్రై యిరణ్డాలుమ్, బ్రహ్మప్రతిపాదకమాన ఉత్తరభాగత్తిలర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవదెన్గిఱార్.

ఇప్పడి ఉభయవిధమాన ఉపబృంహణజ్గళాలే ఉభయభాగార్థత్తైయుమ్ అఱుతియిడుక్కైయావదు-అనధీతశాఖాన్తరార్థజ్గళుక్కుమ్ ప్రతిపాదకజ్గళాన ఇవర్ట్రాలే, అధీతశాఖార్థజ్గళై, అపేక్షితవిశేషజ్గళోడేకూడ నిశ్చయిక్కై·

అ.—''బృహివృద్ధౌ''[౧] ఎన్గిఱ ధాతువిలే ఉపబృంహణశబ్దమ్ నిష్పన్నమాక్కైయాలే, వర్ధనవాచియాయ్, వృద్ధియుమ్ జ్ఞానద్వారావాయ్, అదుతాన్ స్వవిషయబాహుళ్య ప్రయుక్తైయాయ్, అధీతవేదత్తిల్ అనవగతమాయ్, అనధీతవేదప్రతిపాద్యమానవిశేషవిషయత్తినుడైయ నిశ్చయత్తిల్ పర్యవసిక్కుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పర్ట్రియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిఉభయవిధమానవిత్యాది) (అనధీతశాఖార్థజ్గళుక్కుమ్) ఎన్గిఱ చకారత్తాలే-అధీతశాఖార్థజ్గళ్ సముచ్చితజ్గళ్. అపేక్షితవిశేషజ్గళోడేయెన్ఱదు - కర్మవిషయత్తిల్ శాఖాన్తరోక్త అజ్గోపాజ్గాదికళుమ్ సిద్ధరూపబ్రహ్మవిషయత్తిల్ కారణత్వాద్యపేక్షిత సర్వజ్ఞత్వాదికళుమెన్ఱ, ఇవర్ట్రోడేయెన్ఱపడి. ఇజ్గే, ''వ్యక్తీకరణం-అజ్ఞాతవిశేషైస్సహస్వావగతార్థనిష్కర్షః''[౨] ఎన్గిఱ శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియైయనుసన్ధిప్పదు.

—(౫. అథవేదాన్తవిరోధపరిహారాధికారః)—

(మర్ట్రైయిరణ్డాలు ముత్తరభాగత్తిలర్థ మఱుతియిడక్కడవదు) ఏవమపి, ప్రతిబన్ధకాన్తరసత్త్వాన్నోక్త సామగ్రీమాత్రాత్ప్రతితన్త్రప్రమోత్పత్తిరితి శఙ్కాయామాసఙ్కలిః. సంశయశ్చ - ఇదంశాస్త్రమనారంభణీయమ్ - ఉతారంభణీయ మితి. తదర్థం ఇదమప్రమాణమ్- ఉతప్రమాణమితి తదర్థంఇదముత్తరభాగ విరుద్ధమ్-ఉతావిరుద్ధమితి. యదావిరుద్ధమ్,తదాఅప్రమాణత్వా దనారంభణీయమ్. యదాచావిరుద్ధమ్, తదా ప్రమాణత్వాదారంభణీయమితి † (పూర్వోత్తరపక్షయోఃఫలఫలిభావా).

పూర్వపక్షస్తు, ''సమ్యఙ్న్యాయకలాపేన మహతాభారతేనచ । ఉపబృంహితవేదాయ నమోవ్యాసాయవిష్ణవే''[౩] ఇతిసాక్షాద్విష్ణుప్రణీతోపబృంహణప్రధాన బ్రహ్మసూత్రవిరుద్ధత్వాత్, తద్విరోధేన వేదాన్తేనాపివిరోధాచ్చ, తద్విరుద్ధమిద మప్రమాణత్వాదనారంభణీయమ్. వేదాన్తేన్యాసోపాసనయోర్భగవత్ప్రాప్తిహేతుత్వంప్రపంచితమ్. అత్ర (ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగేత్యాదినా) తయోరనుపాయత్వ స్వరూపవిరుద్ధత్వాది కముచ్యతే. కిఞ్చసిద్ధోపాయస్యైవ మోక్షహేతుత్వమ్,న్యాసోపాసనయోః ఫలత్వఞ్చాత్రోచ్యతే. బ్రహ్మసూత్రేన్యాసోపాసనయోః ప్రసదనహేతుత్వమ్, ఈశ్వరస్యఫలప్రదత్వమాత్రం హిసమర్థితమ్, నతుతదుభయ నిరపేక్షత్వలక్షణం సిద్ధోపాయత్వమపి. అతః అస్యవేదాన్తవిరుద్ధత్వా ద్బాహ్యశాస్త్రవదనారంభణీయత్వమ్. వేదాన్తపరిత్యాగేన తత్సారవాక్యమాత్ర నిరూపణాత్కుదృష్టిశాస్త్రత్వఞ్చేతి చేత్. తత్రాహ - (మర్ట్రైయిరణ్డాలు ముత్తరభాగత్తిలర్థ మఱుతియిడక్కడవదు) ఇతి. రాద్ధాన్తః, ఇతిహాసపురాణాభ్యాం సూత్రనిర్ణీతార్థా ఏవ అత్రవిశేషతోనిరూప్యన్తే ఇత్యర్థః.

అయంభావః,- వేదాన్తేస్వతన్త్రంప్రతి, భక్తిన్యాసయోః స్వరూపానురూపత్వమ్, ఉపాయత్వఞ్చోక్తమ్. అత్రపరతన్త్రంప్రతి, స్వరూపవిరుద్ధత్వాదిప్రతిపాద్యతే. అతః అధికారిభేదాన్నవిరోధః. నాపివేదాన్తశాస్త్రపరిత్యాగః, పూర్వద్విశోక్త బ్రహ్మకారణత్వాదే రుత్తరద్విశోక్తస్య సాధనస్యఫలస్యచ,అత్రాభ్యుపగమాత్. భక్తిప్రపత్త్యోస్తత్రోక్తసాధనత్వస్య ఫలే స్వార్థత్వస్యచస్వతన్త్రవిషయత్వాభ్యుపగమాత్తదంశేపిప్రామాణ్యంస్వీకృతమ్. తత్రోక్తన్యాసోపాసన స్వరూపోపజీవనేన, అత్రన్యాసస్య స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానాన్తర్భావ ముపాసనస్యప్రాప్యరుచిత్వేన సాధ్యభక్తిత్వంచ,సూత్రకారాభిప్రేతంప్రతిపాద్యతే ‡తదుభయనిరపేక్షసిద్ధోపాయత్వమపి- ''పరమతః''[౪] ఇత్యాద్యధికరణసిద్ధాన్తే, ''సామాన్యాత్తు''[౫] ''ఉపపత్తేశ్చ''[౬] ఇతిసూత్రాభ్యాంప్రతిపాదితమ్. తద్విషయతయాభాష్యకారైః ''ఏతంసేతుంతీర్త్వాఅన్ధస్సన్ననన్ధోభవతి''[౭] ''నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యోనమేధయా''[౮] ఇత్యాదిశ్రుతిరుదాహృతా.

నచాత్రసేతూపాయాది శబ్దాః ఫలప్రదత్వపరాః, ''ఫలమతఉపపత్తేః''[౯] ఇత్యత్రఫలప్రదత్వస్యోపపాదనాత్. నచ, ''ఫలమత ఉపపత్తేః''[౯] ఇత్యత్రఫలప్రదత్వమ్, 'పరమతః'[౪] ఇత్యత్రఫలతత్ప్రదయోరైక్య మాత్రంప్రతిపాద్యతే ఇతివాచ్యమ్. పూర్వాధికరణఏవ తదుభయసిద్ధేః, ఉత్తరాధికరణ వైయర్థ్యాత్.

౧॥ ధాతుపాఠే-భ్వాదౌ-సి-కౌ-పు-౧౨౦-వ-౩౧. ౨॥ శ్రుతప్రకా-పు-౧౭౯-వ-౧౬. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౦.
౫॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౧. ౬॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౪. ౭॥ ఛా-ఉ-౮-౪-౨. ౮॥ కఠోప-౨-౨౩. ౯॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౭.
† (ఫలితం - ౪ - స.) ‡ తదుభయ - ౪ - స.

వ్యా.—స్మృతికళ్ తన్నిలే బ్రహ్మప్రతిపాదనముమ్, ఇతిహాసాదికళిలే కర్మప్రతిపాదనము ముణ్డాయిరున్దత్తే యాకిలుమ్, స్మృతికళిల్ బ్రహ్మప్రతిపాదనమ్, కర్మఙ్గళిన్నుడైయ తదారాధనరూపత్వజ్ఞాపనార్థమాకవుమ్, ఇతిహాస పురాణఙ్గళిల్ కర్మప్రతిపాదనమ్ కర్మఙ్గళిన్నుడైయ ఉపాసనాఙ్గత్వ జ్ఞాపనార్థమాకవుమ్. ఆకైయాలే, ఇప్పడివన్నై యిట్టు చ్చొల్లక్కడవదిల్లై. [౫

“ప్రాయేణపూర్వభాగార్థ పూరణంధర్మశాస్త్రతః। ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదాన్తార్థః ప్రకాశ్యతే”౧ ఎన్నక్కడవదిఱే.

అ.—స్మృతికళిలుమ్ ఉత్తరభాగార్థ ప్రతిపాదనముమ్ పురాణఙ్గళిలుమ్ పూర్వభాగార్థప్రతిపాదనముముణ్డేయెన్ఱు వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్మృతికళ్ తన్నిలేయిత్యాది.) ఇవ్విడత్తిలే, “ధర్మశాస్త్రేషు బ్రహ్మప్రతిపాదనం కర్మణాంతదారాధన రూపత్వజ్ఞాపనార్థమ్, ఇతిహాసపురాణేషు కర్మప్రతిపాదనం కర్మణాంబ్రహ్మోపాసనాఙ్గత్వ జ్ఞాపనార్థమ్”౨ ఎన్ఱ,అ శ్రుతప్రకాశికావాక్యమనుసన్ధేయమ్. [౧౦

ఉక్తార్థత్తుక్కు ప్రాచీనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (ప్రాయేణేత్యాది) ప్రాయేణ-ప్రాచుర్యేణ. “ప్రాయోఽవయసిబాహుళ్యే”౩ ఎన్ఱు,నిఘణ్టు. ఉపబృంహణత్వఫలితమ్ (పూరణమితి,) అజ్ఞాతవిశేషైస్సహనిష్కర్షః. ధర్మశాస్త్రతః- ధర్మశాస్త్రేణ. ఉత్తరార్ధత్తిలుమ్ (ప్రాయేణ) ఎన్ఱ,అపదమ్ అనుషఞ్జనీయమ్.—ప్రాచుర్యేణ వేదాన్తార్థమానతు ఇతిహాసపురాణఙ్గళాలే అజ్ఞాతవిశేషైస్సహ నిష్కృష్యతేఎన్ఱు,పడి. ఆయిట్టు, “భూయసావ్యపదేశోమల్లగ్రామాదివత్”౪ ఎన్ఱ,అన్యాయత్తాలే ప్రాచుర్యత్తైయిట్టవన్నైయిట్టుచ్చొల్లలామెన్ఱు,తాత్పర్యమ్. మూలత్తిలే “స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే” [వా-౧] ఎన్ఱ బహుత్వమ్ అసఙ్కోచాత్ స్మృత్యాదికళిల్ ప్రత్యేకమన్వయిక్కుమెన్ఱు,తిరువు [౧౫ ళ్ళమ్పఱ్ఱి, (స్మృతికళాలవన) [ప-౩౨-వ-౫] ఎన్ఱు,రుళిచ్చెయ్తార్; “స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమటుత్తియిడక్కడవదు” [వా-౨] ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్, “స్మృతియాలే” ఎన్ఱ అ ఏకవచనమ్-జాత్యేకత్వపరమ్ ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, (ధర్మశాస్త్రఙ్గళాలే) [ప-౩౫-వ-౪] ఎన్ఱు,రుళిచ్చెయ్తార్; ఇన్దన్యాయమ్ మేలుమ్కణ్డుకొళ్వదు.

ఇ-అ.— ప్రాయేణ, ఎన్ఱ,అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - స్మృతియిలే బ్రహ్మప్రతిపాదన ముణ్డాయిరున్దత్తేయాకిలుమ్, ప్రచురమాకధర్మశాస్త్రత్తాలే పూర్వభాగత్తిలర్థత్తై ఉపబృంహిక్కుమదు, ఇతిహాసపురాణఙ్గళాలే ఉత్తరభాగార్థమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱు,దెన్ఱు. [౨౦

మీ —నచ ఉత్తరాధికరణస్యఅపూర్వవాదనిరాసమాత్రే తాత్పర్యమితివాచ్యమ్. తత్పాదస్యపాదప్రవృత్త్యుష్టాసిద్ధయే కల్యాణగుణప్రతిపాదకత్వేన ఉత్తరాధికరణస్యతత్రాసాఙ్గత్యాపత్తేః. తస్మాత్పూర్వాధికరణే ఉక్తిర్ణ నిరాకరణ ముఖేన భగవతోఽసరవేక్షోపాయత్వం ప్రతిపాద్యత ఇత్యకామేనాపిస్వీకార్యమ్ ఏవంసూత్రకారోక్తసిద్ధోపాయస్యైవ అత్రప్రతితన్త్రప్రధానత్వేన ప్రతిపాదనాత్ నతద్విరోధః,నవావేదాన్తవిరోధఇతి.

కిఞ్చ శ్రుతిగతసేతుశబ్దఃభాష్యే ఉపాయశబ్దేనవ్యాఖ్యాతః. ఉపాయత్వఞ్చ ఫలప్రదత్వాద్భిన్నమ్, “ఉపాయేగృహరక్షితోః”౫ ఇతి భేదేనకీర్తనాత్. నచతయోర్భేదనిరూపణాశక్యతా, ఫలసాధనభక్తి††ప్రదస్యోపాయత్వాత్, ఫలప్రదస్యరక్షకత్వాచ్చ. [౨౫

కిఞ్చ “పరమతః”౬ ఇత్యాద్యధికరణోక్తముపాయత్వమ్ యదిఫలప్రదత్వమ్, తర్హితదనువాదేన ప్రాప్యైక్యంతత్రనవిధేయంస్యాత్, ఫలప్రదత్వస్యైతత్పూర్వమసిద్ధత్వాత్. యద్యత్రైవాధికరణే ఫలప్రదత్వం ప్రాప్యైక్యంచేత్యుభయమపివిధేయమ్, తదాపూర్వపక్షే ఫలప్రదత్వస్య ప్రాప్యాద్భేద సాధకతయాహేతుత్వేనోపాదానం ననిర్ధ్యేత్. “ఫలమతః”౭ ఇత్యుత్తరాధికరణే ఫలప్రదత్వవిధానంచ †వ్యాహన్యతే. యద్యేతదుభయదోష పరిజిహీర్షయా “ఫలమతః”౭ ఇత్యధికరణే ఫలప్రదత్వం విహితమ్, తదేవహి “పరమతః”౬ ఇత్యధికరణేఽనూద్య ఫలైక్యం విధీయతే. పూర్వపక్షేఽపి తదధికరణసిద్ధం ఫలప్రదత్వమేవహేతుత్వేనోక్తమితి మన్యసే. తదేతత్తదాశోభతే, - యది “ఫలమతః”౭ [౩౦ ఇత్యధికరణం “పరమతః”౬ ఇత్యధికరణాత్పూర్వభావిస్యాత్. తత్తువిపరీతమ్. యద్యన్యత్రైవసిద్ధం ఫలప్రదత్వం పూర్వపక్షేహేతుత్వేనోపన్యస్యతే, తదేవతత్సిద్ధాన్తేఽనూద్యత ఇతిమన్యసే. ఏవముప్యుత్తరాధికరణవైయర్థ్యమ్, న్యాయనిరపేక్షం అన్యత్రైవఫలప్రదత్వస్య సిద్ధత్వాత్. నాపితస్యన్యాయ నిరపేక్షసిద్ధిర్యుక్తా, మీమాంసకైరపూర్వస్య ఫలప్రదత్వాభ్యుపగమేన భగవతస్తథాత్వసిద్ధేర్న్యాయసాపేక్షత్వాత్. నచ “ఫలమతః”౭ ఇత్యధి¶కరణే అపూర్వస్య ఫలప్రదత్వమాత్రనిరా§(కరణమ్; భగవతస్తథాత్వమ్ పూర్వాధికరణేన్యాయ నిరపేక్షశ్రుతిమాత్రసిద్ధమితివాచ్యమ్. తథాత్వే ఉత్తరాధికరణస్య కల్యాణగుణ పరోపాదేసఙ్గతి ర్నసిద్ధ్యేత్. తస్మాన్న్యాయనిరపేక్షశ్రుతిసిద్ధం ఫలప్రదత్వాభిన్న [౩౫ ముపాయత్వం పూర్వపక్షేహేతుత్వేన ఉపన్యస్తమ్. సిద్ధాన్తేఽపితదనువాదేన ఉపాయోపేయైక్యం ప్రసాధితమ్. ఉత్తరాధికరణేఽపి ఉపాయత్వావస్థాన్తరభూతం ఫలప్రదత్వం అపూర్వనిరాకరణముఖేన స్థాప్యతఇతిసూత్రకారైః ఫలప్రదత్వాభిన్నస్య ఉపాయత్వస్య ఉక్తత్వాత్ సిద్ధోపాయపరమిదంశాస్త్రం సూత్రకారాత్మనామభిమత మారంభణీయమితి.

౧‖ ౨‖ శ్రుతప్రకా - పు - ౧౭౯ - వ - ౧౨. ౩‖ వైజయన్త్యామ్. ౪‖ ౫‖ శ్రీపాఞ్చరాత్రే.
౬‖ బ్ర - సూ - ౩ - ౨ - ౩౦. ౭‖ బ్ర - సూ - ౩ - ౨ - ౩౭.

†† ప్రదత్వస్యోపాయత్వస్వరూపత్వాత్ ఫలప్రదత్వస్యరక్ష-౨. † వ్యాహన్యేత - ౨. ¶ కరణమపూర్వ-౨. § (కరణపరమ్-౨.

మూ.—౩. ఇవై యిరణ్డిలుమ్వైత్తుకొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్.

వ్యా.— ౩. ఉత్తరభాగోపబృంహణ ద్వయత్తుక్కుమ్ తారతమ్యముణ్డో, తన్నిలొక్కుమో? ఎన్ని, అశఙ్కైయిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.— అన్ఱిక్కే, ఏకభాగవిషయమాన ఇరణ్డు ఉపబృంహణఙ్గళిలుమ్ ఇన్నదు ప్రబలమెన్నుమత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కవేణుమెన్ఱు, తామేతిరువుళ్ళఞ్బత్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్. (ఇవైయిరణ్డిలుమెన్ఱు తుడఙ్గి) అతావదు - శేషభాగోపబృంహణతయా వన్దశేర్త్తియైయుడైత్తాన ఇవైయిరణ్డిలుమ్ వైత్తుకొణ్డు, ప్రామాణ్యత్తిల్ వన్దాల్ పురాణత్తిలుమ్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యముణ్డెన్నై.

పురాణత్తిఱ్కాట్టిల్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యమ్, పరిగ్రహాతిశయమ్ మధ్యస్థత్తై కర్తురాప్తతమత్వమ్ ఆకిఱ ఇవత్తాలే. ఇవత్తిల్ పరిగ్రహమావదు - శాస్త్రపరిగ్రహమ్. “వేదవేద్యే పరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే। వేదః ప్రాచేతసాదాసీత్ సాక్షాద్రామాయణాత్మనా”౧

అ.—“యచ్ఛబ్దయోగః ప్రాథమ్యమిత్యాద్యుద్దేశ్య లక్షణమ్”౨ ఎన్గిఱపడియే ... నిర్దేశత్తాలే ఉద్దేశ్య విధేయభావమ్ తోన్ఱుకైయాలే, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ స్ఫుటమాయిరుక్కైయాలే, అజ్ఞానమ్ స్ఫుటమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి శఙ్కాపూర్వకమాకవతరిప్పిక్కిఱార్ (ఉత్తరభాగేత్యాదినా.) (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన) [వా-౫] ఎన్ఱు ఉత్తరత్ర సిద్ధవన్నిర్దేశత్తాలే అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ తోన్ఱామైయాలే శఙ్కారూపేణవన్ఱిక్కే తామే దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, తత్తుల్యతయా ఇఙ్గుమ్ తామే దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు అవతరిప్పిక్కిఱార్ (అన్ఱిక్కే ఏకభాగవిషయేత్యాదినా.) అతిల్ “ఇతిహాసపురాణమ్”౩ ఇత్యాది తారతమ్య బోధకద్వన్ద్వ సమాసపూర్వాపరనిర్దేశత్తాలే తారతమ్యాస్తిత్వకోటికుమ్ స్మృతివదుపబృంహణ్య భేదమిల్లామైయాలే తన్నాస్తిత్వకోటికుమ్ ఉత్థితియుణ్డాకైయాలే ప్రథమావతారికైయిల్ శఙ్కాగర్భత్వమ్ కణ్డుకొళ్వదు. స్మృతివదేవ ద్వన్ద్వస్థ పూర్వాపరనిర్దేశమ్ తారతమ్యావ్యభిచరిత మాకైయాలుమ్, తద్వదేవ ఉపబృంహణ్యభాగభేదప్రయుక్తవిశేషమిల్లామైయాలుమ్, తారతమ్యశఙ్కైక్కు అనుత్థానమెన్ఱు, తామే దర్శిప్పిక్కిఱారెన్నుమిడమ్ ద్వితీయావతారికైయిల్ కణ్డుకొళ్వదు.

ప్రామాణ్యత్తిల్ - ప్రమితిజనకత్వవిషయే ఎన్ఱపడి పురాణత్తిలుమ్ - పురాణఙ్గళిఱ్కాట్టిలుమెన్ఱపడి. ఇతిహాసత్తుక్కు - ఇతిహాసఙ్గళుక్కెన్ఱపడి. ప్రాబల్యమ్ - పరస్పర విరోధే స్వానురోధేన పురాణాన్యథాత్వప్రయోజకప్రామాణ్యప్రకర్షవత్త్వమ్.

ప్రాబల్యహేతుక్కళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పురాణత్తిఱ్కాట్టిలిత్యాదినా.) అతిల్, పరిగ్రహాతిశయముమ్ మధ్యస్థత్తైయుమ్ - జ్ఞాపకహేతుక్కళ్; కర్తురాప్తతమత్వమ్ - కారకహేతువెన్ఱు వివేకమ్ కణ్డుకొళ్వదు. పరిగ్రహాతిశయఘటకపరిగ్రహత్తై నిర్వచిక్కిఱార్ (పరిగ్రహమావదు శాస్త్రపరిగ్రహమెన్ఱు.) శాస్త్రశబ్దమ్ - పౌరుషేయశాస్త్రఙ్గళాన పురాణపరమ్; పరిగ్రహమావదు - శ్లాఘ్యమానత్వమెన్ఱుమ్ మేలే స్ఫుటమ్. “ఇతిహాసపురాణమ్ పఞ్చమమ్”౩ ఎన్ఱు వేదత్తిలే పురాణాత్పూర్వనిర్దేశత్తాలే వ్యఞ్జితమాన శ్లాఘ్యమైయుమే అరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. (వేదవేద్య ఇత్యాది) ఇదుక్కర్థమ్ మేలే వ్యక్తమ్.

ఇ-అ —(వేదవేద్యే) ఎన్గిఱదుక్కర్థమ్ - ప్రతిపాద్యనాన పరమపురుషన్ చక్రవర్త్తితిరుమకనాయవతరిత్తవాఱే, వేదమ్ తదవతారగుణచేష్టితఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కైక్కాక శ్రీవాల్మీకిభగవానుడైయ ముఖత్తినిన్ఱుమ్ సాక్షాద్రామాయణరూపేణ అవతరిత్తతెన్ఱు.

మీ.—సర్వప్రాప్తే, న్యాసాదేరనుపాయత్వం సిద్ధేత్తన్నిరపేక్షతామ్। వదత్యూత్రవిరుద్ధత్వాన్నారభ్యమితి చేన్న తత్॥ ఉత్పత్తినాదసిద్ధాన్తేప్రపత్త్యాద్యనపేక్షతామ్। సిద్ధోపాయస్య వదతి సూత్రకృత్తన్నిరీక్ష్యతామ్॥ ఫలప్రదత్వమేవోక్తం విభోస్తత్రేతి చేన్మతమ్। తదాతదనువాదేన సఫలైక్యవిధిర్భవేత్॥ ఫలదత్వం ఫలైక్యం చ విధేయం తత్ర చేత్తదా। హేతుత్వం ఫలదత్వస్య పూర్వపక్షేన సిధ్యతి॥ ఉత్తరే చాధికరణే తద్విధిశ్చ న సేత్స్యతి।†పరస్మింస్త ద్విధిః పూర్వమనువాద్యం తదిష్యతే॥ పూర్వపక్షే చ హేతుత్వం తస్య స్యాదితి చేన్న తత్। తదేవం శక్యతే వక్తుం ఉక్తిర్లాపూర్వవాదయోః॥ యదా క్రమవిపర్యాసస్స తు నాత్ర ప్రతీయతే। సిద్ధమన్యత్ర గోప్తృత్వమనూద్యం సాధకఞ్చ తత్॥ ఉత్తరఞ్చాధికరణం పరస్య శేషతత్పరమ్। ఇతి చేత్తన్న పాదేష్వన్యత్ర తన్నభావేద్యతః॥ తతశ్చ సూత్రాభిమతోపాయత్వస్థాపకం పరమ్। ప్రారభ్యతామిదం శాస్త్రం ప్రాజ్ఞైః ప్రద్వేషవర్జితైః॥.

—(ఇతి వేదాన్తవిరోధపరిహారాధికారః ౫.)—

—(౬- అథ పురుషకారత్వనిర్హేతుకత్వసమర్థనాధికారః)—

లోకవేదయోరితిహాసస్య పూర్వోపాదానం “అభ్యర్హితం పూర్వమ్”౪ ఇతి న్యాయాత్తస్య ప్రాబల్యపరమిత్యాహ (ఇవైయిరణ్డిలుమ్ వైత్తుకొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్)

౧॥ స్కాన్దే. ౨॥ ౩॥ ఛా-ఉ-౭-౨-౧. ౪॥ సి-కౌ-౨-౨-౩౪. పు-౭౯-౨-౧౭. † పరస్మాత్తద్విధిః-౨.

వ్యా.—“మతిమన్థానమావిధ్య యేనాసౌ శ్రుతిసాగరాత్। జగద్ధితాయ జనితో మహాభారతచన్ద్రమాః”౧ “వ్యాసవాక్యజలౌఘేన కుధర్మతరుహారిణా। వేదశైలావతీర్ణేన నీరజస్కా మహీకృతా”౨ “బిభేతి గహనాచ్ఛాస్త్రాన్నరస్తీవ్రాదివౌషధాత్। భారతశ్శాస్త్రసారోఽయం మతః కావ్యాత్మనాకృతః”౩ “విష్ణౌ వేదేషు విద్వత్సు గురుషు బ్రాహ్మణేషు చ। భక్తిర్భవతి కల్యాణీ భారతాదేవ ధీమతామ్”౪

అ.—మతిమన్థానమ్- జ్ఞానమాకిఱ మత్తై, ఆవిధ్య- నన్ఱాకక్కడైన్దు. “వ్యధ తాడనే”౫ ఎన్ఱు ఈ ధాతు. కుత్తియెన్ఱుమామ్. “వ్యధ చలనే”౬ ఎన్ఱుముణ్డిఱే. యేన - వ్యాసేన.

వ్యాసవాక్యేతి, కుధర్మఙ్గళాకిఱ - ధర్మాభాసఙ్గళాకిఱ, వృక్షఙ్గళై, హారిణా - వేరోడే పిడుఙ్గిక్కడలిలే పోకడుక్కిఱ. హరణమ్-ప్రాపణమిఱే.; నాశనమెన్ఱుమామ్. జలౌఘపక్షత్తిలే, భూనిష్ఠవృక్షనాశినా వెన్ఱుమామ్. వ్యాసవాక్యపక్షత్తిలే, భూసమ్బన్ధిధర్మవృక్షహన్తాక్కళుక్కు, అరిణా-శత్రుణా ఎన్ఱుమామ్. జలౌఘేన - జలప్రవాహేణ. మహీ - వ్యాసవాక్యపక్షత్తిలే- మహీస్థరెన్ఱపడి; జలౌఘపక్షత్తిలే, భూమి ఎన్ఱపడి. నీరజస్కా- వ్యాసవాక్యపక్షత్తిలే, రజోగుణశూన్యరాక్కప్పణ్ణప్పట్టార్కళెన్ఱపడి; జలౌఘపక్షత్తిలే, పాంసుశూన్యైయాక్కప్పణ్ణప్పట్టాళెన్ఱపడి.

(బిభేతి గహనాదిత్యాది) గహనాత్-దుష్ప్రవేశాత్, శాస్త్రాత్-వేదాత్, తీవ్రౌషధాదివ-సేవిక్కవరియతాన ఔషధత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పోల, బిభేతి - అనర్థాశఙ్కియాకిఱాన్ ఇతియల్, అతః - హేతోః, శాస్త్రసారః - వేదసారమానదు, కావ్యాత్మనా - కావ్యస్వరూపత్తోడే యుక్తమాన, అయమ్ - ఇన్దమహాభారతమాక, కృతః - పణ్ణప్పట్టతెన్ఱపడి. కాన్తదర్శియానవనుడైయ కర్మమిఱే కావ్యమ్. “శబ్దార్థౌ సగుణౌ సాలఙ్కారాదోషవర్జితౌ కావ్యమ్”౭ ఎన్ఱు ఈ కావ్యలక్షణసూత్రమ్. “శాస్త్రసారః, అయంకృతః” ఎన్ఱు ఆసామానాధికరణ్యమ్ అంశాంశిభావత్తైప్పఱ్ఱ. శ్రుతిసాగరాత్ ఎన్ఱు,- వేదత్తినుడైయ అగాధత్వముమ్, వేదశైల ఎన్ఱు,- దురారోహత్వముమ్, గహనాత్ ఎన్ఱు,- దుష్ప్రవేశత్వముమ్, తీవ్రౌషధాదివ ఎన్ఱు,- దుఃఖసేవ్యత్వముమ్ శొల్లప్పట్టదు. భారతచన్ద్రమాః ఎన్ఱు, - జ్ఞానజనకత్వాహ్లాదకరత్వఙ్గళుమ్, నీరజస్కా ఎన్ఱు, - జ్ఞానోత్పత్తి ప్రతిబన్ధక నివర్తకత్వముమ్, కావ్యాత్మనా ఎన్ఱు, - దుష్కరత్తిలుమ్ సుఖరూపప్రవృత్తి కరత్వముమ్ శొల్లప్పట్టదు. వేదవాక్యమ్, ప్రభువాక్యమ్బోలే; పురాణవాక్యమ్, సుహృద్వాక్యమ్బోలే; కావ్యమ్, అభిమతవిషయమాన కాన్తైయినుడైయ ఉపదేశమ్బోలే. “యద్వేదాత్ప్రభుసమ్మితాదధిగతం శబ్దప్రధానాచ్చిరం యచ్చార్థప్రవణాత్పురాణవచనాదిష్టం సుహృత్సమ్మితాత్। కాన్తాసమ్మితయా యయా సరసతామాపాద్య కావ్యశ్రియా కర్తవ్యే కుతుకీ బుధో విరచితస్తస్యై స్పృహాం కుర్మహే”౮ ఎన్ఱు అవిత్తైయోజిత్తుక్కొళ్వదు.

(విష్ణావిత్యాది) విష్ణౌ- “విష్ణుపోతమ్”౯ ఎన్ఱు అసిద్ధోపాయ విషయత్తిలుమ్; వేదేషు-“విష్ణునామాస వేదేషు”౧౦ ఎన్ఱు అప్పడియే అన్దసిద్ధోపాయత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ వేదఙ్గళిలుమ్, విద్వత్సు - “విదుః కృష్ణమ్”౧౧ ఎన్ఱు అప్పడియే అన్దవేదఙ్గళైక్కొణ్డు విష్ణుపోతత్తై యఱిక్కిఱ అనుకూలర్ విషయత్తిలుమ్, గురుషు- అన్దప్రమాణప్రమేయఙ్గళై అన్దప్రమాతాక్కళుక్కుపదేశిక్కిఱ ఆచార్యవిషయత్తిలుమ్, బ్రాహ్మణేషు - అన్దఆచార్యర్కళుక్కు శ్శన్ద విషయమెన్ఱు, కిఞ్చిత్కార్యరాన బ్రహ్మనిష్ఠర్ విషయత్తిలుమ్, కల్యాణీ - స్వయంప్రయోజనభూతైయాన, భక్తిః - ప్రేమవిశేషమానదు, ధీమతామ్ - సతోత్కృష్టమదియాక ప్పఱ అన్దనిష్కృష్టజ్ఞానముడైయవర్కళుక్కు, భారతాదేవ భవతి-గ్రన్థాన్తరనిరపేక్షమాక భారతత్తినాలేయుణ్డాకిఱతెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—(మతిమన్థానమావిధ్య) ఎన్ఱు, అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - శ్రీవేదవ్యాసభగవానాలే వేదమాకిఱ సముద్రత్తిల్ నిన్ఱుమ్ జ్ఞానమాకిఱ మత్తై యిట్టుక్కడైన్దు ఎల్లారుడైయవుమ్ ఆత్మోజ్జీవనార్థమాక చన్ద్రనైప్పోలే సుఖకరమానవిన్ద మహాభారతముణ్డాక్కప్పట్టతెన్ఱు. (వ్యాసవాక్యజలౌఘేన) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్ - వేదమాకిఱ పర్వతత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పిఱన్దురుప్పెడుత్తాయ్ అధర్మమాకిఱ మరఙ్గళై వేరోడే పిడుఙ్గిప్పోక్కడువతా యిరుక్కిఱ వ్యాసనుడైయ వాక్యజలప్రవాహత్తాలే భూమియానదు అజ్ఞానమాకిఱ అవళ్ళుక్కన్ఱియిలే పణ్ణప్పట్టతెన్ఱు. (బిభేతి) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్ - క్రూరమాన ఔషధనిమిత్తమాక భయప్పడువారైప్పోలే చేతనన్ గంభీరమాన వేదాన్తశాస్త్రనిమిత్తమాక భయప్పడుకైయాలే శాస్త్రసారమాన విదు కావ్యరూపేణ పణ్ణప్పట్టతెన్ఱు. (విష్ణౌ వేదేషు) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్ - బుద్ధిమాన్గళుక్కు మహాభారతత్తాలే సర్వేశ్వరనిడత్తిలుమ్ వేదఙ్గళిలుమ్ భాగవతర్కళిడఙ్గళిలుమ్ ఆచార్యర్కళిడఙ్గళిలుమ్ నల్లానభక్తియానదు ఉణ్డాకానిన్ఱతెన్ఱు.

౧|| వాయుప్రోక్తశైవేషు - ౨|| మార్కణ్డేయపురాణే - ౩|| భవిష్యత్పురాణే- ౪||
౫|| ధాతుపాఠే - దివాదౌ - సి - కౌ - పు - ౧౨౫ - వ - ౧౫. ౬|| ధాతు - భ్వాదౌ - సి - కౌ - పు - ౧౨౧ - వ - ౮. ౭||
౮|| ౯|| విష్ణుధర్మే - ౧౦|| వి - పు - ౬ - ౪ - ౪౦. ౧౧|| భార -

వ్యా.—ఇత్యాదిక్కళాలే పురాణవిశేషజ్గళిలే ఇతిహాసమ్ శ్లాఘిక్కప్పడానిన్ఱతిఱే.

మధ్యస్థతైయావతు- “ యస్మిన్ కల్పేతుయత్ప్రోక్తంపురాణంబ్రహ్మణాపురా। తస్యతస్యతుమాహాత్మ్యంతత్స్వరూపేణవర్ణ్యతే”౧ఎన్ఱు,-సర్వపురాణత్తుక్కుమ్ ప్రవర్తకన్ బ్రహ్మావాయ్, అవనుక్కు యాతొరుకల్పత్తిలే గుణత్రయత్తిల్ యాతొరుగుణమ్ విఞ్జియిరున్దతు, అన్దగుణానుగుణ దేవతైయినుడైయ మాహాత్మ్యత్తై పురాణత్తిలే శొల్లుకైయాలే, పక్షపాతిక్కళాయిరుక్కుమ్ పురాణజ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, లౌకికవైదిక సకలార్థనిర్ణయత్తిలే అధికృతజ్గళాకైయాలే ఒరువిషయత్తిలుమ్ పక్షపాతమిన్ఱిక్కేయిరుక్కై.

కర్తురాప్తతమత్వమావతు - ప్రబన్ధకర్తావానవన్, యథార్థదర్శనసామర్థ్యత్తైయుమ్,యథాదృష్టార్థవాదిత్వత్తైయుమ్ మిక్కవుముడైయవనాయిరుక్కై.

అ.—“ మతిమన్థానమ్” ఇత్యాదిప్రమాణోపాదాన పరిపాటిక్కు ఇన్దశ్లోకోపాదానత్తిల్ విశ్రాన్తియాలే ఒరువిశేషమ్వ్యఞ్జితమ్. ఎజ్ఙనేయెన్నిల్; సిద్ధోపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్ద (ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కఞ్జినవనుక్కు ప్రథమపర్వత్తైత్తళ్ళి చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టతు)ఎన్ఱుతే, [ప-౧౭-వ-౨]మూలత్తుక్కు ప్రధానప్రమేయమ్ శొల్లిత్తు. అతుతాన్ వేదతాత్పర్యవిషయమెన్నుమిడమ్ ఇతిహాసాదిక్కళైక్కొణ్డు నిష్కర్షిక్కవేణ్డుమ్ శొల్లిత్తిఱే. అప్పడిసిద్ధోపాయప్రభృతి చరమపర్వపర్యన్తమానవర్థజ్గళిలే భారతత్తుక్కు తాత్పర్యమెన్నుమిడమ్ మహాభారతవైభవప్రతిపాదకమాన పురాణవిశేషస్థమాన విన్దవచనస్థ నిర్దేశక్రమవిశేషత్తాలే ఆవిష్కృతమెన్ఱుతిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియాయ్త్తు ముడివిలిన్ద వచనముపాత్తమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

“వేదవేద్యే” ఎన్ఱ,అవితు,స్కాన్దవచనమ్. “మతిమన్థానమ్” ఎన్ఱ,అవితు, వాయుప్రోక్తశైవజ్గళిల్వచనమ్ “బిభేత్యల్పశ్రుతాత్” ఎన్ఱ,అవితు, భవిష్యత్పురాణస్థవచనమ్. “వ్యాసవాక్యే” ఇతి, మార్కణ్డేయపురాణవచనమ్. ఆదిశబ్దత్తాలే - “ తస్మాద్బ్రహ్మాయణం దేవివేదవిదసంశయః । సర్వవ్యాకరణాన్యత్రస్వయంన్యస్తానివేధసా”౨ ఎన్ఱ,అస్కాన్దవచనముమ్, “ యస్యద్వైపాయనఃపుత్రస్స్వయంవిష్ణురజాయత । ప్రకాశోజనితోయేన మహాభారతచన్ద్రమాః”3 ఎన్ఱ,అమాత్స్యవచనముమ్, “ కృష్ణద్వైపాయనంవ్యాసం విద్ధినారాయణంప్రభుమ్। కోహ్యన్యోభువిమైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్”౪ ఎన్ఱ,అపురాణరత్నవచనముమ్ వివక్షితమ్.

(మధ్యస్థతైయావతుఇత్యాది) “ యస్మిన్కల్పేతు”౧ ఎన్ఱ,అవచనమ్, మాత్స్యపురాణస్థమ్. అతుక్కర్థమ్ (సర్వపురాణత్తుక్కుమిత్యాది.) “ యత్పురాణమ్” ఎన్ఱ,అయచ్ఛబ్దఫలితమ్ (సర్వపురాణత్తుక్కుమితి.) యస్మిన్-యద్గుణప్రచురే,కల్పే-బ్రహ్మణోదివసే,సః-బుద్ధిస్థఃకల్పవిశేషణభూతోగుణః,స్వరూపమ్-నిరూపకధర్మోయస్యసతథోక్తః, తేన బ్రహ్మణా,యత్ -పురాణమ్,ప్రోక్తమ్-ప్రవర్తితమ్, “తస్మిన్కల్పేతస్మిన్పురాణే” ఇత్యధ్యాహారః,“యత్తదోర్నిత్య సమ్బన్ధాత్”౫. తస్మిన్కల్పేతస్మిన్ పురాణే,తస్యతస్య-కల్పగుణవిశిష్టస్యకర్తృగుణవిశిష్టస్యఅగ్న్యాదేః, మాహాత్మ్యంవర్ణ్యతే ఎన్ఱువివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవనుక్కు యాతొరుకల్పత్తిలేయిత్యాది) యాతొరుకల్పత్తిలే - యద్గుణప్రచురమానకల్పత్తిలే. (తత్స్వరూపేణ) ఇత్యత్ర,స్వరూపపదమ్- ప్రాచుర్యోపలక్షకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యాతొరుగుణమ్విఞ్జియిరున్దతెన్ఱు,) “ తస్యతస్య” ఎన్ఱ,అతచ్ఛబ్దద్వయముమ్, యస్మిన్తత్స్వరూపేణేతి యత్తచ్ఛబ్దనిర్దిష్టకల్పకర్తృగుణవిశిష్టపరమెన్ఱుతిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దగుణానుగుణేతి) గుణానుగుణత్వఞ్చ స్వయంతద్గుణప్రచురత్వేసతి స్వోపాసకానామపి తత్ప్రయోజకత్వమ్, “అగ్నేశ్శివస్య”౬ ఇత్యాదిప్రకరణస్థ అగ్ని శివచతుర్ముఖ పితృసరస్వతీ హరిశబ్దార్థగళైక్రోడీకరిత్తుసామాన్యేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవతైయినుడైయవితి.) “యత్ప్రోక్తమ్” ఇతి-యచ్ఛబ్దబలాధ్యాహృతతచ్ఛబ్దార్థమ్ (పురాణత్తిలేయితి) అన్దకల్పత్తిలే ఎన్ఱు, శేషః. ఇజ్గే, “అతస్తస్మిన్కల్పేతస్మిన్ పురాణేతత్తద్గుణప్రచురస్య తస్యతస్యదైవతస్యమాహాత్మ్యంవర్ణ్యత ఇత్యర్థః”౭ ఎన్ఱ,అ వేదార్థసజ్గ్రహదీపికావాక్యత్తైక్కణ్డుకొళ్వతు. లౌకికార్థజ్గళ్ -దణ్డనీతిముతలానవఱ్ఱైచ్చొల్లుకైఅవర్థజ్గళ్; వైదికార్థజ్గళ్ - కర్మబ్రహ్మజ్గళ్. అధికృతజ్గళాకైయాలే - తత్పరజ్గళాకైయాలేయెన్ఱు,పడి. పక్షపాతమ్ - అర్థస్థితిమనపేక్ష్యాపి తాత్పర్యాతిరేకమ్; ఇతిల్లామలిరుక్కై - మధ్యస్థతైయెన్ఱు,కాట్టువతు.

(కర్తురిత్యాది) తమప్రత్యయార్థమ్ (మిక్కవుమితి.)

౧॥ మాత్స్యపురాణే - ౨॥ స్కాన్దే- 3॥ మాత్స్యపురాణే- ౪॥ విష్ణుపు-3-౪-౪. ౫॥
౬॥ మాత్స్యభా - ౫3 - ౨౪. ౭॥ వేదార్థసజ్గ్రహదీపికాయాం - పు - ౨3౯ - వ - ౧౧.

12-4-85.

మూ.—౪. అత్తాలేయతుముఱ్పట్టతు.

వ్యా.—“అథేతిహాసపురాణయోరితిహాసాబలీయాంసః,కుతః, తేషాంపరిగ్రహాతిరేకాత్ ,సర్వత్రమాధ్యస్థ్యేన భూతార్థప్రతీతేః వచనసౌష్ఠవేన, కర్తురాప్తతమత్వావగతేశ్చ”౧ఎన్ఱు,తుడఙ్గి పరిగ్రహాతిశయాదికళాలే పురాణాదితిహాసప్రాబల్యమ్, సామాన్యేనతత్త్వనిర్ణయత్తిలే ఉయ్యకొణ్డారాలుమ్; “మహాభారతంహిపరిగ్రహవిశేషావసితమ్”౨ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, “‘ధర్మేచార్థేచకామేచమోక్షేచభరతర్షభ । యదిహాస్తితదన్యత్ర యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్’ ఇతిలౌకికవైదిక సకలార్థనిర్ణయాధికృతత్వేన, క్వచిదపిఅపక్షపాతిత్వాచ్చ, పురాణేభ్యోబలవత్తరమ్”౩ ఎన్ఱు మఱ్ఱవాక్క - పరిగ్రహాతిశయత్తాలుమ్ మధ్యస్థతైయాలుమ్ పురాణఙ్గళైక్కాట్టిల్ ఇతిహాసవిశేషమాన మహాభారతత్తుక్కుణ్డాన ప్రాబల్యమ్, శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిలే భట్టరాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతిఱే.

౫. అతిన్ప్రాబల్యత్తై యిశైవిక్కిఱార్

(అత్తాలేఎన్ఱు,తుడఙ్గి.) అన్ద ప్రాబల్యత్తాలే, “ఇతిహాసపురాణంపఞ్చమమ్”౪ ఎన్ఱుమ్, “ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్”౫ఎన్ఱుమ్, శ్రుతిస్మృతిక్కళిలే యిరణ్డైయుమ్ శేరచ్చొల్లుకిఱవళవిల్, ఇతిహాసమానతు పురాణత్తుక్కు మున్నే శొల్లప్పట్టతెన్గై.

అ.—ఉక్తార్థత్తుక్కు ప్రాచీనసంవాదమ్(అథేతిహాసేత్యాది)ఇతిహాసపురాణయోరితి-నిర్ధారణేసప్తమీ. (బలీయాంసః) స్మృత్యపేక్షయా పురాణఙ్గళ్ బలవత్తుక్కళ్, తదపేక్షయా ఇతిహాసఙ్గళ్ బలవత్తుక్కళెన్ఱపడి. సర్వత్ర-లౌకికవైదికవిషయఙ్గళిలే,భూతార్థప్రతీతేః-విద్యమానార్థప్రతీతేః. వచనసౌష్ఠవేన - వాక్యసౌష్ఠవేన. పూర్వాపరావిసంవాదేనాతివాదతాత్పర్యవిరహేణ ఎన్ఱపడి. సామాన్యేన - శ్రీరామాయణమ్ భారతమెన్ఱు,అ విశేషనిర్దేశమిన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి. పరిగ్రహవిశేషః - పురాణేషు శ్లాఘిక్కప్పడుకై. (యత్ అన్యత్రాస్తితత్ ఇహాస్తి) ఇతి కూట్టువతు: - యావత్తోరుప్రమేయమ్ ఇతుక్కన్యమానలోకవేదఙ్గళిలే ప్రతిపాద్యతయా ఇరుక్కిఱతు, అతిఙ్గేప్రతిపాద్యతయా ఇరుక్కిఱతెన్ఱు, వివక్షిత్తు, లౌకికవైదికేత్యాద్యుక్తమ్. యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్ - ఇఙ్గిలిన్ఱిక్కే యిరుప్పతు పుఱమ్బిన్ఱిక్కే యిరుక్కుమెన్ఱపడి. యదిహాస్తితదన్యత్ర ఎన్ఱు,అన్వయవ్యాప్తియుమ్, యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్ ఎన్ఱు,వ్యతిరేకవ్యాప్తియుమ్ శొల్లిఱ్ఱెన్ఱు, వివక్షిత్తు, సకలార్థేత్యుక్తమ్. ఇతిహాసవిశేషమాన వెన్ఱతు - “మహాభారతంహి”౨ ఎన్ఱు, ఇతిహాసత్వవ్యాప్యమహాభారతత్వ రూపవిశేషధర్మత్తైయిట్టు నిర్దిష్టమానవెన్ఱపడి. ఇతు “రామాయణవత్ మహాభారతంశరణమ్”౬ ఎన్ఱు, భట్టరాలే అరుళిచ్చెయ్యప్పట్ట శ్రీరామాయణత్తుక్కుముపలక్షణమ్. ఇతు, ఉయ్యక్కొణ్డార్ గ్రన్థత్తిల్ పణ్ణిన సామాన్యనిర్దేశవ్యావృత్తి. శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిలే - భగవద్గుణదర్పణత్తిలే యెన్ఱపడి. అతుక్కు, “మహాభారతసారత్వాత్”౨ ఇత్యాది స్వపదఙ్గళై, “మహాభారతంహి”౨ఇత్యాది స్వవాక్యఙ్గళాలే వర్ణిక్కైయాలే, “స్వపదానిచవర్ణ్యన్తే”౭ఎన్గిఱభాష్యలక్షణముణ్డెన్ఱు, భాష్యప్రసిద్ధియుపపన్నైయెన్ఱు, (సహస్రనామభాష్యత్తిలే) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(అతిన్ప్రాబల్యత్తై) - పురాణఙ్గళైక్కాట్టిల్ ఇతిహాసత్తుక్కుణ్డాన ప్రాబల్యత్తై, (ఇశైవిక్కిఱార్) - సంవదిప్పిక్కిఱారెన్ఱపడి.

(ఇతిహాసపురాణంపఞ్చమమ్) ఇతిభూమవిద్యావాక్యమ్. ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణమ్. సమాహారద్వన్ద్వః. ఇతిహాసపురాణాభ్యామితి జాత్యేకవచనాన్తఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణశబ్దఙ్గళుక్కు ఇతరేతరయోగద్వన్ద్వః. ఇతు బార్హస్పత్యస్మృతివచనస్థమ్.

మూన్ఱావతుఅరుమ్బదమ్.—(అత్తాలేఅతుముఱ్పట్టతు) ఎన్గిఱ,అతిన్ఉడైయయోజనాద్వయత్తుక్కుమ్ అభ్యర్హితమెన్ఱ,తుక్కుమ్ ఇన్గిభేదమ్. మున్దినయోజనైక్కు, అత్తాలేయెన్ఱతు - ప్రమాణబలమాకిఱవత్తాలే యెన్ఱపడి.

మీ.—(అత్తాలే అతుముఱ్పట్టతు). ఏవమధికారపఞ్చకేన వేదాన్తసారశాస్త్రస్యారమ్భణీయత్వంసమర్థిత ముపోద్ఘాతప్రకరణే. ఇతఃపరమ్ (ఇతిహాసేత్యారభ్య) శాస్త్రంప్రవర్తతే. ప్రథమేప్రతిపత్తిప్రమాయాః కరణానుపపత్తిః పరిహృతా. ద్వితీయే మీమాంసాలక్షణేతికర్తవ్యతాభావశఙ్కాపరిహృతా. తృతీయే ఉపబృంహణలక్షణపరికరాభావశఙ్కానిరస్తా. చతుర్థే పూర్వభాగరూప ప్రబలప్రమాణప్రతిబన్ధకశఙ్కా పరిహృతా. పఞ్చమే వేదాన్తరూపప్రతిబన్ధక శఙ్కాపరిహృతా.

౧॥ తత్త్వనిర్ణయే. ౨॥ స-భా-పు-౨-ప-౨౩. ౩॥ స-భా-పు-౩-ప-౧౨. ౪॥ ఛా-ఉ-౭-౨-౧. ౫॥ భా-ఆ-౧-౨౭౩. ౬॥ స-భా-పు-౨-ప-౧౭. ౭॥ శ్రీభా-పు-౫-ప-౧౪.

వ్యా.—ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్,౧*అల్పాచ్తరమాత్తల్,౧* అభ్యర్హితమాత్తలితే మున్పడువతు; అత్తిల్ అల్పాచ్తరమన్ఱియిలేయిరుక్క, అతుమున్పట్టతు అభ్యర్హితత్వత్తాలే యితే; ఇన్ద అభ్యర్హితత్వత్తుక్కు మూలమ్ అత్తిన్ ప్రాబల్యమెన్ఱు, కరుత్తు.

అథవా,(స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే)ఎన్ఱు, భాగద్వయోపబృంహణఙ్గళైయుమ్ సమస్తమాక్కచ్చొల్లుకిఱ అవిడత్తిల్,

అ.—ప్రబలమ్ మున్పడుమ్ ఎన్నుమతుక్కు శబ్దానుశాసనత్తై ప్రమాణమాక క్కాట్టుకిఱార్ (ద్వన్ద్వసమాసత్తిలిత్యాదినా.) ద్వన్ద్వసమాసత్తిలెన్ఱతు-ప్రకృతమాన ఇతిహాసపురాణమెన్ఱ,అద్వన్ద్వసమాసత్తిలెన్ఱపడి. అల్లతు, ద్వన్ద్వ సమాససామాన్యత్తిలెన్ఱు, శొల్లప్పార్క్కిల్, "౨*అఘ్యన్తం*౨లఘ్వక్షరం*౧ఋతునక్షత్రాణాం*౩భ్రాతరిచజ్యాయసి*౪అజాద్యదన్తమ్" ఎన్ఱు,ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ మున్పడుమవై పలవుముణ్డాకైయాలే,అల్పాచ్తరమాత్తల్, అభ్యర్హితమాత్తలితే మున్పడువతు ఎన్ఱు, నియమిక్కవొణ్ణాతిఱే.(ఇతిహాసపురాణ)ఎన్ఱ,అద్వన్ద్వత్తిలే,కీర్త్ఘ్యన్తఘ్యన్తాదిసూత్రఙ్గళుక్కు విషయన్దాన్ ముత్తలితే యిల్లైయిఱే; ఇనిపరిశేషిప్పతు అజాద్యదన్తమ్, అల్పాచ్తరమ్, అభ్యర్హితమ్ ఎన్ఱ,అమూన్ఱుమిఱే; అత్తిల్ అజాద్యదన్తమెన్ఱ,అవిత్తై, అల్పాచ్తరమ్ అభ్యర్హితమ్ ఎన్ఱ,అవిరణ్డుమ్, పరత్వాద్బాధిక్కుమిఱే. ఇని, అత్తిలుమ్ పరిశేషిత్తతు అల్పాచ్తరమ్ అభ్యర్హితమెన్ఱ,అవిరణ్డుమేయిఱే; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అల్పాచ్తరమాత్తల్ అభ్యర్హితమాత్తలితే మున్పడువతెన్ఱు,) అల్పాచ్తరమావతు-ఇరణ్డిల్వైత్తుక్కొణ్డు ఒన్ఱై,క్కాట్టిలొన్ఱు, న్యూనసఙ్ఖ్యాకమానవుడలెఴుత్తైయుడైత్తాయిరుక్కుమపదమ్. అభ్యర్హితమావతు- ఒన్ఱై,క్కాట్టిలొన్ఱు,శ్రేష్ఠవాచకమాయిరుక్కుమపదమ్. (అత్తిలిత్యాది)పురాణశబ్దత్తైక్కాట్టిల్ న్యూనాచ్చుమన్ఱిక్కే అధికాచ్చుమాన ఇతిహాసపదమ్ పురాణశబ్దత్తైక్కాట్టిల్ మున్పట్టతు, పురాణాపేక్షయా శ్రేష్ఠమాన ఇతిహాసత్తుక్కు వాచకమాకైయాలే యెన్ఱపడి. అల్పాచ్తరత్వాత్పురాణశబ్దమ్ మున్పడప్రసఙ్గిక్క,అభ్యర్హితత్వాదితిహాసశబ్దమ్ మున్పడప్రసఙ్గిక్క ఇప్పడి తుల్యబలవిరోధమ్వరిల్ పరత్వాత్ "అల్పాచ్తరమ్"౧ఎన్ఱ,అవిత్తైబాధిత్తు "అభ్యర్హితంపూర్వమ్"౧ ఎన్ఱ,అశాస్త్రమే ప్రవర్త్తిత్తు ఇతిహాసశబ్దమ్ మున్పట్టతెన్ఱు,కరుత్తు. ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియిఱే "ఇతిహాసస్యపురాణేభ్యో ప్యభ్యర్హితత్వంవిశేషః,అల్పాచ్తరమితిపురాణశబ్దస్యపూర్వనిపాతేప్రాప్తే అభ్యర్హితంపూర్వంప్రయోక్తవ్యం ఇతిపూర్వనిపాతితస్య ఇతిహాసస్యాభ్యర్హితత్వప్రతీతేః"౫ఎన్ఱు,శ్రుతప్రకాశికాభట్టరరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. "సర్వతోఽభ్యర్హితంపూర్వమ్"౬ ఎన్ఱి,తేమహాభాష్యకారవచనమ్; ఇఙ్గే "అత్తాలే అతుమున్పట్టతు" ఎన్నుమతుక్కు ఉదాహరణమాక "౭యద్బ్రాహ్మణానితిహాసాన్ పురాణాని"౭ఎన్ఱి,అవ్యస్తప్రయోగస్థలత్తై యెడాతొళిన్దతు, "ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదంసముపబృంహయేత్"౮ఎన్ఱ,అవచనచ్ఛాయానుకారియాన "వేదార్థమఱుతియిడువతు" [౧-వా-] ఎన్ఱ,అవాక్యత్తిలే "ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్"౮ఎన్ఱ,అవితువేర్ఱుటితి బుద్ధిస్థమాకైయాలుమ్, ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ అభ్యర్హితత్తుక్కు పూర్వప్రయోగమ్ శాస్త్రీయమాకైయాలుమ్, వ్యాసస్థలఙ్గళిలత్తుక్కు పూర్వప్రయోగమ్ పురుషేచ్ఛాధీనమాయ్ అనియతమాకైయాలుమ్, ద్వన్ద్వసమాసోదాహరణమే ఉచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

(అథవేతి) అత్తాలే అతుమున్పట్టతుఎన్ఱాల్, అతైవ్విడత్తిలే మున్పట్టతెన్నుమధికరణాకాఙ్క్షైయిలే గ్రన్థాన్తరస్థప్రయోగమ్ [౨౫ అధికరణత్వేన సమ్బన్ధిక్కుమత్తిలుఙ్గాట్టిల్ ప్రకృతగ్రన్థత్తిలే పూర్వప్రస్తుతమాన ప్రయోగమే అధికరణత్వేన సమ్బన్ధిక్కై శీఘ్రభావియెన్ఱు,కరుత్తు.

ఇ-అ.—ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ అల్పాచ్తరమన్ఱో, మున్నేశొల్లిక్కొళ్ళవేణుమ్ ఎన్ఱు శొల్లినీర్గళ్; అకైయాలే పురాణమ్మున్పడవేణ్డియిరుక్క, ఇతిహాసమ్మున్పడుకైక్కు హేతువేతెన్ఱి,అశఙ్కైయిలే "అభ్యర్హితంపూర్వమ్"౧ఎన్ఱు,శొల్లుకైయాలే ఇతుమున్పడక్కడుమెన్ఱి,ఱార్ (ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ ఎన్ఱు,తుడఙ్గి) స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలేయెన్ఱు, ఇరణ్డైయుమ్ ఎడుత్తాల్ ఇరణ్డుక్కు మర్థమరుళిచ్చెయ్యాతే ఇతిహాసత్తుక్కు తాత్పర్యమేతెన్ఱి,అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, స్మృతి ఒరుకోటియుమ్ ఇతిహాసపురాణమొరుకోటియుమాక [౩౦ వివక్షైయాకైయాలే యెన్ఱపడి.

మీ.—ఏవమధికారపఞ్చకేన ప్రతితన్త్రప్రమాసామగ్రీ పుష్కలానిరూపితా. ఏవం ప్రమాసామగ్రీభవతు. ప్రమావిషయ ప్రతితన్త్రార్థః క ఇత్యాకాఙ్క్షాయాంస ఏవోచ్యత ఇత్యుపోద్ఘాతశాస్త్రయోస్సఙ్గతిః. తత్ర ప్రథమపరిచ్ఛేదే ప్రధానప్రతితన్త్రార్థో నిరూప్యతే. ప్రధానశ్చ, "లక్ష్మ్యాసహహృషీకేశో దేవ్యా కారుణ్యరూపయా। రక్షకస్సర్వసిద్ధాన్తే వేదాన్తేఽపిచగీయతే"౯ ఇత్యుక్తశేషిమిథునరక్షకత్వస్య అహేతుకత్వమ్. ఇదంరక్షకత్వం సిద్ధాన్తాన్తరేసర్వత్ర సహేతుకమఙ్గీకృతమ్. తత్ర లక్ష్మ్యారక్షకత్వం-పురుషకారభావః. ఈశ్వరస్యతథాత్వముపాయభావః. తదుభయంనిర్హేతుకంచేతి ప్రథమేప్రతిపాద్యతే. ద్వితీయపరిచ్ఛేదే, ఏతన్నిష్ఠాధికారిణోవృత్తివిశేషః ప్రతితన్త్ర ఉచ్యతే. వృత్తేఃప్రవత్తిశేషత్వాత్ప్రథమపరిచ్ఛేదార్థః ప్రధాన ఇత్యేకవాక్యత్వమ్. తత్రప్రథమప్రకరణే విశేషణభూతలక్ష్మీ రక్షకత్వంశోధ్యతే. ద్వితీయప్రకరణే ఈశ్వరోపాయత్వమితివిభాగః. అస్మిన్ పురుషకారప్రకరణె, పురుషకారత్వస్యనిర్హేతుకత్వమ్, తస్యషడఙ్గయోగనిష్ఠ విషయత్వాభావః, పురుషకారసద్భావే ప్రమాణమ్, లక్ష్మ్యాఉపాయత్వాభావః, అణుత్వమ్, శరణాగతివిద్యాయా ఉపలక్షణత్వేన వేద్యత్వంచేతిషడర్థాః ప్రతిపాద్యన్తే.

౧॥ అ-౨-౨-౩౪-కా-వృ-౭౯. ౨॥ అ-౨-౨-౩౨. ౩॥ అ-౪-౧-౧౬౪. ౪॥ అ-౨-౨-౩౩. ౫॥ శ్రీ-భా-పు-౧౨౯-౬-౧౪. ౬॥ భాష్యే- ౭॥ ౮॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ. ౯॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౨౮-౧౪.

వ్యా — “ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణాని, స్మృతయశ్చ ఇతిహాసపురాణానిచస్మృతీతిహాసపురాణాని” ఎన్ఱిప్పడి యివర్ఱుక్కు సమాసవివక్షైయాక్కైయాలే, అల్పాచ్తరమాన పురాణత్తుక్కుమున్నే ఇతిహాసత్తై యరుళిచ్చెయ్యక్కడవ కరుత్తై (ఇవైయిరణ్డిలుమ్) ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱారాక వుమామ్.

ఇన్దయోజనైయిల్, (అత్తాలే యఙ్గుమువ్పట్టది) ఎన్ఱవిదుక్కు - అన్దప్రాబల్యత్తాలే (ఇతిహాసపురాణఙ్గ [౨ ళాలే) ఎన్ఱవిడత్తిల్ పురాణత్తుక్కుమున్నే ఇతిహాసమ్ శొల్లప్పట్టదెన్ఱు, పొరుళాక్కక్కడవదు.

ఆక, వేదార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమళవిల్, తదుపబృంహణఙ్గళాలే పణ్ణవేణుమెన్ఱుమ్, అదిల్ పూర్వోత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళిన్నదెన్ఱుమ్, ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళిల్ ఇతిహాసమ్ప్రబలమెన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, మేల్ తామరుళిచ్చెయ్యప్పుక్కిఱ వర్థఙ్గళుక్కు ప్రమాణమెరుఙ్గవిట్టరుళినారాయ్త్తు.

అ. — (ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణానీతి) ప్రథమం ద్వన్ద్వసమాసః. అభ్యర్హితత్వాదితిహాసస్య పూర్వనిపాతః. అనన్తరమ్, (స్మృతయశ్చ ఇతిహాసపురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణానీతి) ద్వన్ద్వగర్భోద్వన్ద్వః. స్మృతయశ్చ ఇతిహాసాశ్చ పురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణాని ఎన్ఱు త్రిపదద్వన్ద్వముమ్ సాధువైయాకిలుమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళుక్కు ఉత్తరభాగోపబృంహణత్తిలే తుల్యవదేకక్రియాన్వయిత్వమిరుక్కైయాలుమ్, ఇతిహాసపురాణమిత్యాది ద్వన్ద్వప్రయోగమ్ పలవిడఙ్గళిలే యిరుక్కైయాలే, “ అవయవప్రసిద్ధేస్సముదాయప్రసిద్ధిర్బలీయసీ” ౧ ఎన్ఱ అ న్యాయమిఙ్గు ప్రవర్తిక్కైయాలుమ్, ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వమేయుక్తమ్. ఇఙ్గే, “అభ్యర్హితంపూర్వమ్” ఎన్ఱ అశాస్త్రత్తాలే, “ ఇతిహాసపురాణస్మృతయః” ఎన్ఱు, అభ్యర్హితమాన ఇతిహాసపురాణద్వన్ద్వమ్ మున్బడక్కడవదెన్నిల్; అభ్యర్హితం పూర్వమెన్ఱవిదు అనిత్యమాకైయాలే ఇదుమున్బడక్కడవదల్ల, అల్పాచ్తరమాన స్మృతిశబ్దమ్ మున్బడక్కడవదు. ఆనాల్, ప్రథమద్వన్ద్వత్తిలే అభ్యర్హితత్వాదితిహాసశబ్దమ్ మున్బడుమ్, ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వత్తిలే “అభ్యర్హితంపూర్వమ్” ఎన్ఱు అనిత్యమెన్నుమత్తాలే అల్పాచ్తరంపూర్వమెన్నుమదు వే ప్రవర్తిక్కుమదు ఎన్ఱ అ వివక్షైయిల్ నిదానమెన్నెన్నిల్; అభ్యర్హితం పూర్వమనిత్యమ్ ఎన్ఱ [illegible] యాలే అసార్వత్రికమ్; అప్పడిక్కావిత్యమాన అనిత్యత్వత్తై ప్రథమద్వన్ద్వత్తిలే కొళ్ళుమత్తైక్కాట్టిల్ జఘన్యమాన ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వత్తిల్ కొళ్ళుకై న్యాయ్యమ్.

కిఞ్చ, పూర్వోత్తరభాగాత్మకమాన వేదత్తిల్ పూర్వభాగత్తుక్కు ఉపబృంహణమ్ పూర్వనిర్దిష్టఙ్గళాన స్మృతికళెన్ఱుమ్, ఉత్తరభాగోపబృంహణమ్ ఉత్తరనిర్దిష్టఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళెన్ఱుమ్ విభాగజ్ఞాపనమావశ్యకమాకైయాలే ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వత్తిలే “అభ్యర్హితంపూర్వమ్” ఎన్ఱ అదినుడైయ అనిత్యత్వముమ్, “అల్పాచ్తరమ్” ఎన్ఱ అశాస్త్రప్రవృత్తియుమ్ కొళ్ళుకైయుక్తమ్. అపేక్షితక్రమానుగుణమాక అనుశాసనప్రవృత్తియుమ్ సిద్ధిక్కాలనుకూలమిదే. ఇతిహాసపురాణమిత్యాది ప్రథమద్వన్ద్వత్తిలే ఇఙ్గన్నొరుప్రయోజనమిల్లామైయాలే ఔత్సర్గికమాన అభ్యర్హితపూర్వనిపాతశాస్త్రప్రాబల్యమ్ కొళ్ళుకైయేయుక్తమ్; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి యివర్ఱుక్కు సమాసవివక్షైయాకైయాలే యిత్యాది) [౨౪

ఒరుఙ్గనిదుక్కై - వ్యవస్థైపణ్ణుకై.

(స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే) [వా-౧] ఎన్ఱవిడత్తిలే, “భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్” [వా-౩౯-౨] ఎన్ఱు తామ్ మేలే ప్రమాణత్వేన ఉదాహరిక్కుమ శ్రీపాఞ్చరాత్రత్తైయుమెక్కు ఉపాదానమ్ పణ్ణామైయెన్నెన్నిల్; స్మృతిక్కెడుత్తవిత్తాల్ అన్దస్మృతిక్కు మూలభూతమాన భగవచ్ఛాస్త్రముమరాదుపాత్తమెన్ఱుమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళై యెడుత్తవిత్తాల్ అవఱ్ఱిల్ ప్రమాణతమత్వేన ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట భగవచ్ఛాస్త్రముమర్థాదుపాత్తమామెన్నుమభిప్రాయత్తాలే, భగవచ్ఛాస్త్రత్తై యెడుత్తరుళిచ్చిలర్. భగవచ్ఛాస్త్రమ్ మన్వాది స్మృతికళుక్కు మూలభూతమెన్నుమిడముమ్, ఇతిహాసాదౌ ప్రమాణతమత్వేన ప్రతిపాదితమెన్నుమిడముమ్ “శ్రుతిసూత్రకారాభిప్రాయో మోక్షధర్మవచనై రవగమ్యతే; తథాహి, తత్ర శ్రీపాఞ్చరాత్రస్య బహుముఖం ప్రామాణ్యం ప్రపఞ్చితమ్”౨ ఎన్ఱుమ్, “ ‘ అస్మాత్ప్రవక్ష్యతే ధర్మాన్మను స్స్వాయంభువస్స్వయమ్’ ఇతి మన్వాదిభిరుపజీవ్యత్వమ్” ౩ ఎన్ఱుమ్ శ్రుతప్రకాశికైయిలే వ్యక్తమ్.

మూ-అ. — ఇరణ్డామ్ యోజనైక్కు, అత్తాలేయెన్ఱదుక్కు - స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళెన్ఱ అ సమస్తపదమాన విడత్తుక్కు; ఇప్పడి యివర్ఱుక్కు సమాసవివక్షైయాకిఅవత్తాలేయెన్ఱపడి. [౩౪

మీ. — యద్యపి భగవదుపాయత్వం ప్రతితన్త్రప్రధానమ్. లక్ష్మీపురుషకారత్వఞ్చ తదనుబన్ధి అప్రధానమ్. తథాప్యుపాయత్వస్య పురుషకారపూర్వకత్వాత్, శాస్త్రకారైరస్మిన్నర్థ వివరణే ప్రవృత్తత్వాచ్చ, ప్రథమం శ్రీశబ్దార్థో నిరూప్యతే.

౧॥ ౨॥ శ్రీభా-పు-౧౫౮-ప-౧౬ ౩॥ శ్రీభా-పు-౧౫౮-ప-౩౧.

పురుషకారవైభవమ్.

వ్యా.—౫. ముత్తలిలే (వేదార్థమ్) ఇత్యాదియాలే వేదతదర్థతదుపబృంహణఙ్గళై సాకల్యేనోపాదానమ్పణ్ణి, అన్ద వేదత్తినుడైయ భాగవిభాగ తదుపబృంహణవిభాగఙ్గళైయుమ్ పణ్ణినారేయాకిలుమ్, చేతనరుడైయ వుజ్జీవనత్తుక్కు అపేక్షితార్థఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్య విళ్ళినవరాకైయాలుమ్, అన్ద వేదత్తై పూర్వభాగవేద్య మాక్కి, కేట్కు ఉత్తరభాగవేద్యమాకైయాలుమ్, పూర్వభాగత్తిల్ ముముక్షువుక్కు జ్ఞాతవ్యాంశముళ్ళతుమ్, ఉత్తరభాగార్థఙ్గళాన స్వరూపోపాయ పురుషార్థప్రతిపాదనస్థలఙ్గళిలే తత్తదనుగుణత్యాజ్యోపాదేయకథన ముఖేన జ్ఞాపికకళాయిరుక్కైయాలుమ్, ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయత్తిలే ప్రవృత్తరాయ్, అతుతన్నిలుమ్ భగవత్స్వరూపరూపగుణ విభూతికళైయుమ్ భగవదుపాసనాదికళైయుమ్ పరక్కనిన్ఱు, ప్రతిపాదిక్కుమవిడఙ్గళిల్, సారాసారవివేక పూర్వకమాక తాత్పర్యార్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు, సంశయవిపర్యయములఱ చేతనర్క్కు ప్రతిపత్తివిషయమామ్పడి యరుళిచ్చెయ్తు శెల్లుకిఱార్ మేల్.

అ.—ఆనాలుమ్, ప్రధానప్రమాణత్తుక్కు అర్థాదుపాదానముమ్ అప్రధానత్తుక్కు అభిధానతోపాదానముమాకిఱ ఇతుక్కు మూలమెన్నె న్నిల్; శారీరకసూత్రప్రక్రియైయాయిరుక్కుమ్. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; శారీరకసూత్రత్తిలే "స్మృత్యనవకాశదోష ప్రసఙ్గ ఇతి చేన్న, అన్యస్మృత్యనవకాశదోష ప్రసఙ్గాత్" ౧ఎన్ఱు- మన్వాదిస్మృతికళుక్కు ప్రామాణ్యసిద్ధవత్కారేణ కపిలస్మృతిబాధకత్వత్తైచ్చొల్లి, అన్దమన్వాదిస్మృతికళుక్కుమ్ మూలభూతమాన శ్రీపాఞ్చరాత్రత్తినుడైయ ప్రామాణ్యత్తై "ఉత్పత్త్యసంభవాత్" ౨ఇత్యాదిమూన్ఱు సూత్రఙ్గళాలే ఆక్షేపిత్తు, సమాధానమ్ పణ్ణినతిఱే; అత్తై అనురోధిత్తాయ్త్తు ఇవరిప్పడి శెయ్తరుళిఱ్ఱెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు

(వేదార్థమఱుతియిడువతు) [వా-౧] ఎన్ఱుతుడఙ్గి-సాకల్యేన వేదార్థనిరూపణప్రతిజ్ఞా ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాన ఉపోద్ఘాతత్తైప్పణ్ణి, ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక సాకల్యేనవేదార్థనిరూపణమ్ పణ్ణామల్ తదేక దేశోత్తరభాగత్తిలేకదేశమాన పురుషకార వైభవాదిమాత్రత్తై నిరూపిక్కిఱతెన్నెన్ని, అశఙ్కైయైప్పరిహరిత్తుక్కొణ్డు ఉపోద్ఘాతత్తోడే ప్రబన్ధత్తుక్కు సఙ్గతిమైయయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముత్తలిలేయిత్యాదినా.) ఇఙ్గే (పణ్ణినారేయాకిలుమ్) ఇత్యన్తమ్- శఙ్కానువాదమ్. (చేతనరుడైయ) ఇత్యాదికమ్ పరిహారమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. ఉజ్జీవనమ్ - మోక్షః. ఇఙ్గే, "సామాన్యేన విశేష సమర్థనమర్థాన్తరన్యాసః" ౩ ఎన్నిఱపడియేవివక్షితవిశేషత్తిల్ తాత్పర్యాతిశయత్తాలే సామాన్యకీర్తనమ్ శ్రోతృబుద్ధ్యతిశయకరమాకైయాలే, సామాన్యప్రతిజ్ఞైయుమ్ ఏకదేశమాత్రనిరూపణముమ్ కూడుమెన్ఱు, పరిహారాభిప్రాయమ్ కణ్డుకొళ్వతు

ఇవ్విడత్తిలే, "అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా" ౪ఎన్ఱు, అవేదత్తినుడైయ భాగద్వయార్థనిరూపణత్తుక్కుమ్ సామాన్యప్రతిజ్ఞైయెన్ఱు, అ యోజనైయిలే ప్రతిజ్ఞాతవేదార్థ సామాన్యైకదేశమాన పూర్వభాగార్థత్తై నిరూపియామల్ తదేకదేశమాన ఉత్తరభాగార్థమాత్రత్తై నిరూపిత్త సూత్రకారశైలియైయుమ్, "అథాతో ధర్మజిజ్ఞాసా" ౫ఎన్ఱు, భాగద్వయవిచారత్తుక్కుమ్ సామాన్యప్రతిజ్ఞైయెన్ఱు, అ యోజనైయిలే ప్రతిజ్ఞాతార్థైకదేశమాన ఉత్తరభాగార్థత్తై నిరూపియామల్ తదేకదేశమాన పూర్వభాగార్థమాత్రత్తై నిరూపిత్త పూర్వమీమాంసాసూత్రకారరుడైయ శైలియై యుమ్ దృష్టాన్తతయా కణ్డుకొళ్వతు.

అఙ్గే క్రమేణ గురుశిష్యర్కళాలే భాగాన్తర అర్థనిరూపణమ్ పణ్ణప్పట్టతెన్నుమ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వభాగత్తిల్ ముముక్షువుక్కు జ్ఞాతవ్యాంశముళ్ళతుమిత్యాది;) అతాపి పూర్వభాగార్థత్తైయుమ్ స్వయమేవవివక్షానుగుణమాక సఙ్గ్రహమాక నిరూపిత్తారెన్ఱు కరుత్తు. తత్తదనుగుణత్యాజ్యోపాదేయ కథనముఖేనవెన్ఱతు - స్వరూపాద్యననుగుణనిషిద్ధకామ్యాదిత్యాగాదికళాలే, త్యాగార్హత్తైయెన్ను, లోకసఙ్గ్రహతయాకైఙ్కర్యత్వాదినా స్వీకారార్హత్తైయెన్ను, ఏతత్కథనద్వారేణవెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, "ఉత్తరభాగే చ తత్తదర్థావయికతయా ప్రసక్తానాం పూర్వభాగార్థానాంశిక్షణీయత్వమ్, ప్రదర్శితమేవదిశాఽనుక్తానామపి శిక్షణీయార్థాన్తరాణాం సుకరనిర్వాహత్వఞ్చాభిప్రేత్య బ్రహ్మసూత్రేష్వేవభగవాన్ భాష్యకారః ప్రారభతే వివరీతుమ్" ౬ ఎన్ఱు, అశ్రుతప్రకాశికాభాష్యమ్ స్ఫురిత్తైయెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. (భగవదుపాసనాదికళైయుమ్) ఎన్ఱు, ఆదిశబ్దత్తాలే - నామకీర్తనాద్యుపాయాన్తరఙ్గళుమ్ సిద్ధోపాయవరణాదికళుమ్ అనుభవకైఙ్కర్యాదికళుమ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్. సారమ్- సిద్ధోపాయవరణాదికళ్; అసారమ్ - ఉపాసనాదికళ్. అసారమ్ - స్వార్థానుభవాదికళ్; సారమ్ - పరార్థకైఙ్కర్యాదికళ్. (అరుళిచ్చెయ్తు శెల్లుకిఱార్ మేల్) "ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన" [వా - ౫] ఎన్ఱుతుడఙ్గి "ఫలపర్యన్తమాక్కుమ్" [వా-౪౬౩] ఎన్నుమళవాన ఉపరితన సన్దర్భత్తాలే ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱారెన్ఱపడి. కీళ్ ప్రమాణనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్, ఇని తదనుగుణమాక ప్రమేయనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళుకిఱారెన్ఱు, సఙ్గతియెన్ఱు కరుత్తు.

ఇ-అ.—(ఇవైయిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్; అత్తాలే అతుముఱ్పట్టతు) ఎన్కిఱార్ (ముత్తలిలేయిత్యాది.)

౧॥ బ్ర-సూ-౨-౧-౧. ౨॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౯. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౧-౧-౧. ౫॥ పూ-మీ-౧-౧-౧. ౬॥ శ్రీభా-పు-౧-ప-౩౦.

6-10-85.

మూ.—౫. ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన

వ్యా.—అత్తిల్, ప్రథమత్తిలే, ఉత్తరభాగోపబృంహణద్వయత్తిల్ ప్రబలమాకచ్చొన్న ఇతిహాసజ్గళిల్ వైత్తు క్కొణ్డు శ్రీరామాయణత్తినుడైయ ప్రాబల్యత్తై ప్రకాశిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, తత్ప్రతిపాద్యవిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమెన్ఱుతుడజ్గి.) శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసశ్రేష్ఠతైయావతు -"వాల్మీకయేమహర్షయే [స న్దిదేశాసనన్తతః। బ్రహ్మణాసమనుజ్ఞాతస్సోప్యుపావిశదాసనే"౧ ఎన్ఱు, సర్వలోకపితామహనాన బ్రహ్మావాలే సంభావితనాన శ్రీవాల్మీకిభగవానాలే ప్రణీతమాకైయాలుమ్,

అ.—అనన్తరమ్, "ఇవైయిరణ్డిలుమ్" [వా - 3] ఇత్యాద్యనన్తరపూర్వవాక్యత్తోడే "ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన" ఇత్యాది ప్రబన్ధాదిమవాక్యత్తుక్కు సజ్గతికథనపూర్వకం వాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తిల్ప్రథమత్తిలే యిత్యాదినా.) "అత్తాలే అతుముఱ్పట్టతు" ఎన్ఱు, ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ పూర్వప్రయోగమాకిఱ అభ్యర్హితత్వలిజ్గమ్పురాణాపేక్షయా ఇతిహాసత్తుక్కిరుక్కుమాప్పోలే, ఇతిహాసజ్గళిలే తారతమ్యమిరుక్కుమతుక్కు సూచకమాన తాదృశపూర్వనిపాతమ్ కాణామైయాలే అవఱ్ఱిల్ తారతమ్యమిల్లై యెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణి ప్రశ్నమ్పణ్ణామలిరుక్కిఱ శ్రోతాక్కళైక్కుఱిత్తు, భూమవిద్యాచార్యన్ "ఏషతువాఅతివదతి, యస్సత్యేనాతివదతి"౨ ఎన్ఱు, స్వయమేవభూమోపదేశ పర్యవసానభూమిభూతనాన పురుషోత్తమనైయుపపాదిత్తాప్పోలే, ఇవరుమ్, స్వయమేవ శ్రీరామాయణత్తినుడైయ ఇతిహాసోత్తమత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు, కరుత్తు.

ఇతుతాన్, "ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన" ఎన్ఱు, సిద్ధవన్నిర్దేశత్తాలేవ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్ - ఇతిహాసేషు శ్రీరామాయణప్రాబల్యమ్ పురాణాపేక్షయా ఇతిహాససామాన్యత్తైప్పోలే ప్రసిద్ధమెన్ఱు సూచితమ్. ఇస్సిద్ధవన్నిర్దేశముమ్, "శ్రీరామాయణవన్మహాభారతంశరణమ్"3 ఎన్ఱ, శ్రీసహస్రనామభాష్యస్థనిర్దేశానుసారేణ ఎన్ఱుతాత్పర్యమ్. ప్రమాణగ్రన్థత్తుక్కు తథావిధగ్రన్థాన్తరాపేక్షయాశ్రైష్ఠ్యమ్ ప్రామాణ్యప్రకర్షహేతుక్కళాన కర్త్రాదిప్రకర్షత్తాలెన్ఱే, కొళ్ళవేణుమ్; ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తైప్పోలే శ్రేష్ఠమెన్ఱై ఉచితమన్ఱు.

ప్రామాణ్యసన్దేహమ్కిడక్కిల్, ప్రతిపాద్యార్థత్తుక్కు ఆత్మలాభమేదుర్లభమాకైయాలే, స్వప్రతిపాదకగ్రన్థత్తుక్కు తాన్ శ్రైష్ఠ్యహేతువాకమాట్టాతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్రీరామాయణత్తుక్కిత్యాది.) సంభావితనాన - గౌరవితనాన. ఇతు భగవదవతారభూతవ్యాసప్రణీతభారతాపేక్షయా శ్రైష్ఠ్యహేతువాకవడి యెన్నెన్నిల్; భారతమ్పణ్ణినపిన్పుమ్ అపరితుష్టనాన వ్యాసభగవానుక్కు శ్రీనారదభగవాన్ వన్దుతోన్ఱి, శిలవర్థవిశేషజ్గళైయుపదేశిత్తు, శ్రీభాగవతత్తైప్పణ్ణచ్చొల్ల; వ్యాసభగవానుమ్ అప్పడిశెయ్య, అన్ద అపరితోషమ్ తీర్న్దతెన్నైయాలే, బ్రహ్మపుత్రనాన నారదభగవానడియాక ప్రవృత్తమాన భాగవతనిర్మాణత్తాలే తీరక్కడవఅపరితోషసహమాన భారతత్తైప్పోలే అన్దనారదభగవానుక్కు పితావాన బ్రహ్మావాలేపూజితనాన వాల్మీకిభగవానాలే ప్రణీతమాన శ్రీరామాయణమ్ శ్రేష్ఠమాకక్కడవతిఱే.

మీ.—(ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణత్తాల్ శిఱైయిరున్దవళేఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱతు) అత్ర పురుషకారత్వస్య నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. యద్యపి, "సతిధర్మిణిధర్మాశ్చిన్త్యన్తే" ఇతిపురుషకారత్వసాధనానన్తరమ్ తన్నిర్హేతుకత్వచిన్తా కార్యా. తథాపి, పూర్వపక్షేవా పక్షత్వేన ఏకదేశిభిః పురుషకారత్వాభ్యుపగమాత్తత్రనాతీవవివాద ఇతిప్రథమంతన్నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. అత్రసంశయః, లక్ష్మీపురుషకారత్వం సహేతుకమ్-ఉతనిర్హేతుకమితి. తదర్థం తస్యారావణభవనవాసస్తన్నిర్హేతుకత్వ మవగమయతి - ఉతనేతి. తదర్థంగమకత్వే ప్రమాణాన్తరవిరోధోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. యదావిరోధోఽస్తి, తదారావణభవనవాసస్య నిర్హేతుకత్వానవగమకతయా, తత్రప్రమాణాభావాత్సహేతుకత్వమితి పూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదాప్రమాణాన్తర విరోధోనాస్తి, తదాఽస్యనిర్హేతుకత్వావగమకతయా ప్రమాణసత్వాన్నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి సిద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, మన్త్రరత్నేశ్రీశబ్దస్య "శ్రిఞ్-సేవాయామ్"౪ ఇతిధాతో శ్రీయతఇతికాచిద్వ్యుత్పత్తిరవగతా; సాచ "శ్రీయతేచాఖిలైర్నిత్యమ్"౫ ఇత్యాదిభిరుపబృంహితా. తత్రప్రతిపన్నమఖిలాశ్రయణీయత్వంప్రవృత్తవ్యత్వమేవ. ఏవంచస్మర్యతే-"ఏవంప్రపద్యలక్ష్మీన్తాంశ్రియం సద్గురుభావతః"౬ ఇతి. "అఖిలజగన్మాతర మశరణ్యశరణ్యాం అనన్యశరణశ్శరణమహంప్రపద్యే"౭ ఇతిభాష్యకారైరనుష్ఠితఞ్చ. అతఏవ భగవత్సమాశ్రయణస్య గురుపరంపరానుసన్ధాన పూర్వకత్వాత్ తత్ర "శ్రీమైనమః" ఇతిలక్ష్మ్యాంభరసమర్పణం సర్వైరనుష్ఠీయతే. ఇయంచ లక్ష్మీవిషయాప్రపత్తిః పురుషకారభావార్థా, తత్ర "ఆశ్రయస్వైనమచ్యుతమ్"౮ ఇతిఫలశ్రుతేః. "భగవచ్చరణారవిన్దశరణాగతిర్యథాఽవస్థితాఽవిరతాఽస్తుమే"౯ ఇతి శ్రీశరణాగతిఫలత్వేనోక్తఞ్చ. ఏవంప్రపత్తేః పురుషకారభావసాధనత్వావగమాత్స ననిర్హేతుకః.

౧॥ రా-బా-౨-౨౬. ౨॥ ఛా-ఉ-౭-౧౬. 3॥ స-భా-పు-౨-వ-౧౭. ౪॥ ఛా-భా-కా. పు-౧౨౨-ప-౧౭.
౫॥ ౬॥ ౭॥ శర-గద్య-౧3. ౮॥ ౯॥ శర-గ-3౪.

మూ.—శ్రీరామాయణత్తాల్ -

వ్యా.—“న తేవాగనృతా కావ్యే కాచిదత్రభవిష్యతి” ౧ ఎన్ఱు, బ్రహ్మానుగ్రహిక్కైయాలే ఇతిల్ శొన్నవర్థఙ్గళెల్లామ్ మెయ్యాగక్కడవతాగైయాలుమ్, “యావద్రామాయణకథా లోకేషుప్రచరిష్యతి” ౨ ఎన్ఱు,- సకలలోకపరిగ్రహ ముణ్డాగైయాలుమ్, ఇతిహాసాన్తరఙ్గళైప్పోలన్ఱు ప్రబలప్రమాణమాయిరుక్కై. ఇతుతన్నై నడువిల్ తిరువీథి ప్పిళ్ళైభట్టర్ తత్త్వత్రయప్రబన్ధత్తిల్ ప్రమాణాధికారత్తిలే యరుళిచ్చెయ్తారితే. ఇన్నముమ్,“వేదవేద్యే పరేపుంసి”౩ ఇత్యాదిప్పడియే - సర్వస్మాత్పరనాన సర్వేశ్వరన్ సంసారిచేతనరక్షణార్థమాగ ఇతరసజాతీయనాయ్ వన్దవతరిత్తాప్పోలే, సర్వప్రమాణోత్కృష్టమాన వేదముమ్, తదవతారగుణచేష్టితప్రతిపాదనముఖేన తదాశ్రయణరుచియై సంసారికళుక్కుణ్డాక్కి రక్షిక్కైక్కాగ, శ్రీరామాయణరూపేణ అవతరిత్తతెన్ఱు, శొల్లప్పడుగైయాలుమ్, ఇతినుడైయ వేఱ్ఱుమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

అ.—(నతేవాగిత్యాది) “అజ్ఞాతంనాస్తితేకిఞ్చిత్”౪ ఎన్ఱు మూపోలే వ్యతిరేకోక్తియాలే సత్యత్తినుడైయ ప్రాయికత్వనివృత్తిలబ్ధైయాగైయాలే, అన్యత్ర యాథార్థ్యమ్ ప్రాయికమెన్ఱు, వ్యఞ్జితమాగైయాలే భారతాపేక్షయాశ్రైష్ఠ్యమ్ సిద్ధమ్. (యావదిత్యాది) “లోకేషు” ఎన్ఱ బహువచనార్థమ్ (సకలలోకేతి.) “ప్రచరిష్యతి” ఎన్ఱ విఱ్ఱినుడైయ వర్థమ్ (పరిగ్రహమిత్యాది.) ఇతు, భారతాపేక్షయా అధికకాలపరిగ్రహత్తుక్కు ముపలక్షణమ్. ఇప్పడి అధికకాలాధికదేశపరిగ్రహముణ్డాగైయాలే భారతాపేక్షయా శ్రేష్ఠమెన్ఱపడి.

ఇన్నముమ్-కిఞ్చేత్యర్థః. (వేదేత్యాది) “పరే” ఎన్ఱతిన్ అర్థమ్ (సర్వస్మాత్పరనానవితి.) పురుషశబ్ద పర్యాయమాన *పుంశబ్దార్థమ్ (సర్వేశ్వరనితి;) “ఉత్తమఃపురుషస్త్వన్యోబిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః”౫ ఎన్ఱు శొల్లక్కడవతిఱే. “పరిత్రాణాయ”౬ ఇత్యాదియై యఱ్ఱాణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసారీత్యాది.) “దశరథాత్మజే-జాతే”౩ ఎన్ఱతిన్ అర్థమ్ (ఇతరేత్యాది.) ప్రమేయశేషమిఱే ప్రమాణమ్. గుణానాంప్రధానానువర్తిత్వాత్, గుణభూతమాన వేదమ్ ప్రధానభూత వేద్యానుగుణజన్మభాక్కాయ్ త్తెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవతరిత్తాప్పోలే యెన్ఱు.) వేదశబ్దత్తిల్ కాలోపాధినిర్దేశవిరహలబ్ధమాన నిత్యత్వాదిసిద్ధమాన ఇతరవైలక్షణ్యమ్ (సర్వప్రమాణేతి.) శబ్దప్రమాణత్తినుడైయ వస్తుసామర్థ్యానుగుణ ప్రయోజనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదవతారేత్యాదినా.) “సాక్షాత్-ఆసీత్”౩ ఎన్ఱు,-ప్రత్యక్షమాయ్ త్తెన్ఱాయ్, ప్రత్యక్షభావమావతు - అవతారమెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవతరిత్తతెన్ఱు, శొల్లప్పడుగైయాలుమితి.) ఇత్తాల్ - వ్యాసభగవాన్ వేదత్తైక్కాట్టిక్కొణ్డ భారతత్తైప్పోలన్ఱి, అన్దవేదమే వాల్మీకిభగవాన్బక్కల్ నిన్ఱుమ్ రామాయణాత్మనా ఆవిర్భూతమెన్ఱు, శొల్లప్పట్ట శ్రీరామాయణమ్, అజహత్స్వభావమాన వేదావతారవిశేషమాగైయాలే శ్రేష్ఠమెన్ఱు, స్ఫుటమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంప్రతిపన్నమిఱే యెన్ఱు.) సంప్రతిపన్నమ్ - నిర్వివాదతయా ప్రసిద్ధమ్.

మీ.—కిఞ్చ, యదితస్యనిర్హేతుకత్వమ్, తదాతస్య సర్వత్రప్రవృత్తిసంభవేన సర్వముక్త్యాపత్తిః, తన్నిర్హేతుకకృపాయాశ్చేతనసామాన్యవిషయత్వాత్తత్కృతేశ్వరవశీకరణస్యచా ప్రతిహతత్వాత్. ఏవంసోపబృంహణసంప్రదాయోపపత్తికస్య శ్రీశబ్దస్యసహేతుకత్వే ప్రమాణత్వాత్, తద్విరోధేనరావణభవన వృత్తాన్తస్యనపురుషకారభావ నిర్హేతుకత్వావగమకత్వమ్. యది, దేవస్త్రీబన్ధవిమోచనార్థః తద్గృహవాసః కేవలకృపాకార్యఇతి తన్నిర్హేతుకత్వముచ్యేత, తన్నసిధ్యతి - దేవైఃపూర్వమేవశరణాగతత్వాత్. యదిరాక్షసీనాం విషయేతథాత్వమ్. తదపిన - త్రిజటావాక్యేన తాసామపిశరణాగతత్వాత్. తస్మాత్పురుషకారభావనిర్హేతుకత్వే ప్రమాణాభావాత్సహేతుకత్వమితి.

సిద్ధాన్తస్తు, లక్ష్మీపురుషకారభావోద్వివిధః -చేతనవిషయో భగవద్విషయశ్చేతి. ద్వివిధోపినిర్వ్యాజఏవ, అవతారవృత్తాన్తేనతథాత్వావగమాత్. తత్రప్రథమే, “మిత్రమౌపయికంకర్తుం రామస్స్థానంపరీప్సతా । వధఞ్చానిచ్ఛతాఘోరం త్వయాసౌపురుషర్షభః । విదితస్సహిధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః। తేనమైత్రీభవతుతేయదిజీవితుమిచ్ఛసి”౭ “ఇహసన్తోనవాసన్తిసతోవానానువర్తసే।తథాపివిపరీతాతేబుద్ధిరాచారవర్జితా”౮ ఇత్యాదిప్రమాణమ్. ఏవంచేతనంశ్రావయతీతి వ్యుత్పత్తిసిద్ధచేతనవిషయఘటకత్వేహేత్వభావోదృష్టః. ద్వితీయేఽపి,రాక్షసీవిషయే “భవేయంశరణంహివః”౯ ఇతినిర్వ్యాజంప్రతిజ్ఞాయ, మారుతేర్భయప్రాప్తౌ “పాపానాంవాశుభానాంవావధార్హాణాంప్లవఙ్గమ। కార్యంకరుణమార్యేణనకశ్చిన్నాపరాధ్యతి॥ రాజసంశ్రయవశ్యానాం కుర్వన్తీనాంపరాజ్ఞయా”౧౦ ఇత్యాద్యుక్తేరీశ్వరవశీకరణం కింపునర్న్యాయసిద్ధమితి తదేవ ప్రమాణమ్. ఏవమీశ్వరంశ్రావయతీతి వ్యుత్పత్తిసిద్ధేశ్వర ఘటకత్వేహేత్వభావో దృష్టః.

౧॥ రా-బా-౨-౩౫. ౨॥ రా-బా-౨-౩౭. ౩॥ రా-ఉత్త-అన్త్య-స. ౪॥ ౫॥ గీ-౧౫-౧౭.
౬॥ గీ-౪-౮. ౭॥ రా-సు-౨౧-౧౯. ౮॥ రా-సు-౨౦-౯. ౯॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౧౦॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪.

మూ.—శిఱైయిరున్దవళేత్తమ్ శొల్లుక్కిఱదు;

వ్యా.—పిరాట్టియెన్నాతే (శిఱైయిరున్దవళ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దదు, అవళుడైయదయాతిశయత్తై †ప్రకాశిప్పిక్కై-క్కాగ; దేవదేవదివ్యమహిషియాన తన్ పెరుమైయైయుమ్ శిఱైయిరుప్పిన్ తణ్మైయైయుమ్ పారాదే, దేవస్త్రీకళ్ శిఱైయై విడువిక్కైక్కాగ త్తాన్ శిఱైయిరున్దదు దయాపరవశైయాయిఱే; ప్రజై కిణత్తిలే విழுన్దాల్ ఒక్క కుదిత్తెడుక్కుమ్ మాతావైప్పోలే, ఇచ్చేతనర్ విழுన్ద సంసారత్తిలే తాను మొక్కవన్దు పిఱన్దు, ఇవర్కళ్ పట్టదై త్తానుమ్ పట్టు రక్షిక్కైయాలే, నిరుపాధికమాతృత్వ సమ్బన్ధత్తాల్ వన్ద నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ ప్రకాశకమిఱే యిదు· ఇన్దగుణాధిక్యత్తై వెళియిడుక్కైక్కాగవిఱే పరమాచార్యరాన నమ్మాழ்వార్ “తనిచ్చిఱైయిల్ విళప్పుత్తఙ్కిళిమొழிయాళ్”౧ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దదు. అవరుడైయ దివ్యసూక్తియిఱే, ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్గైక్కు మూలమ్. శిఱైయిరుప్పుతణ్మైయావదు - కర్మనిబన్ధనమాకిలిఱే; ఆశ్రితరాన దేవర్కళుడైయ స్త్రీకళ్ శిఱైయై విడువిక్కైక్కాగ, తన్ననుగ్రహత్తాలే తానేవలియచ్చెయ్దదాకైయాలే, పత్తుక్కుడలామిత్తనైయిఱే యిదు; సంసారికళ్ గర్భవాసమ్పణ్ణి ప్పిఱక్కిఱవిదు “పలపిఱప్పాయొళివరుమ్”౨ ఎన్నుమ్పడి సర్వేశ్వరనుక్కు తేజస్కరమాకిఱదు, కర్మనిబన్ధనమన్ఱిక్కే అనుగ్రహనిబన్ధనమాకైయిఱే. ఆనపిన్పు, ఇదువుమ్ అనుగ్రహనిబన్ధనమాకైయాలే ఇవళుక్కు తేజస్కరమామిత్తనై. ఇత్తై రావణబలాత్కారత్తాలే వన్దదాకనినైప్పార్, ఇవళ్ శక్తివిశేషమఱియాత క్షుద్రరిఱే. “శీతోభవ”౩ ఎన్ఱవళ్ “నష్టోభవ” ఎన్నమాట్టాళన్ఱే· ఆకైయాల్, ఇదు, తన్ననుగ్రహత్తాలే పరరక్షణార్థమాకచ్చెయ్ద శెయలాకైయాలే, ఇదువే ఇవళ్ దయాదిగుణఙ్గళుక్కు ప్రకాశకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తియాయ్ త్తు ఇవర్ (శిఱైయిరున్దవళ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దదు·

అ.—“శిఱైయిరున్దవళ్” ఎన్ఱి,ఉ నిర్దేశప్రయోజనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పిరాట్టియెన్నాతే ఇత్యాదినా.) దయాతిశయత్తై- ఎమ్బెరుమానుడైయ దక్షైయిలుఙ్గాట్టిల్ విఞ్జినదమైన్ఱై. “ద్రష్టుంనసహతేదేవీక్లిష్టాన్ స్వపరిచారకాన్।కరుణాస్రాన్వితముఖీ”౪ ఎన్ఱి,ఉవిదు వివక్షితమ్. తణ్మై- నికర్షమ్, (దేవస్త్రీకళిలి) “ఏవమార్తాను మోషిత్వ కృపాకస్యనజాయతే”౫ ఎన్ఱి, ఉవిదు పిరాట్టిపక్కల్ శొల్లవేణ్డావిఱే యెన్ఱు కరుత్తు. నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ - నిరతిశయస్నేహత్తుక్కుమ్.

ఇన్దగుణాధిక్యత్తై-దయాధిక్యత్తైయుమ్, నిరతిశయవాత్సల్యత్తైయుమ్. (తనిచ్చిఱైయిలిత్యాది) తనిచ్చిఱైయిల్-తనిమైక్కు అనర్హైయాయిరుక్కుమవళుక్కుమ్ తనిమైయై యణ్డాక్కుమశిఱైయిలే; (విళప్పుత్త్) విళప్పు - విళమ్బనమ్ - ప్రసిద్ధియెన్ఱపడి; అత్తై, ఉత్త్ - ప్రాప్పిత్త. “దేవస్త్రీకళై కాలిల్ విలఙ్గైవెట్టివిడుక్కైక్కాగ, తన్నై ఎప్పణాతే అజ్ఞేవుక్కు త్తన్ కాలిలే విలఙ్గైకొణ్డు త్తు కొణ్డవళెన్ఱు, నాట్టిలే ప్రసిద్ధైయానవళ్”౬ ఎన్ఱు ఈట్టిలర్థమ్. (కిళిమొழிయాళ్) కిళిపోన్ఱ, వాక్కైయుడైయవళెన్ఱర్థమ్. “ఉత్పత్స్యతేహితార్థంవః”౭ ఎన్ఱు, ఇవళుడైయ ఉత్పత్తి దేవహితార్థమెన్ఱపోతే తుల్యన్యాయేన ఉత్పత్త్యనుబన్ధి ధర్మఙ్గళుమ్ దేవహితార్థమెన్ఱు సిద్ధిక్కుమే; అనుగ్రహహేతుకత్వత్తాలే ఇదుక్కు దోషత్వమిల్లై. గుణాతిశయప్రయుక్తతయా గుణత్వముముణ్డెన్ఱు, కరుత్తు.

పలపిఱప్పాయ్ - బహుజన్మఙ్గళైయుడైయవనాయ్, ఒళివరుమ్ - తత్ప్రయుక్తతేజోతిశయత్తైయుడైయవనెన్ఱపడి.

మీ.—నచ “తదలంక్రూరవాక్యైర్వస్సాన్త్వమేవాభిధీయతామ్…అలమేషాపరిత్రాతుంరాక్షస్యో మహతోభయాత్…అభియాచామ వైదేహీమ్…ప్రణిపాతప్రసన్నాహిమైథిలీజనకాత్మజా”౮ ఇత్యానుకూల్యసఙ్కల్పాద్యఙ్గకాత్మనిక్షేపస్య త్రిజటోపదిష్టత్వాత్తా సామప్యప్రాయానుష్ఠానమస్తీతివాచ్యమ్. ఉపదేశసంభవేపి తాభిస్తథానుష్ఠిత మిత్యత్రమానాభావాత్· నచతాసాం త్రిజటాభిమానాద్రక్షణోపపత్తిః. విభీషణానీత రాక్షసానామివ తాసాంత్రిజటాభిమాన నిష్ఠత్వేపి మానాభావాత్. దేహసంబన్ధమాత్రస్య రావణేపితుల్యత్వాత్. అతస్తద్విషయేపురుషకారభావో నిర్హేతుకః. ఏవంకాకవిషయేపి “పురతఃపతితందేవీ ధరణ్యాంవాయసస్తదా। తచ్ఛిరఃపాదయోస్తస్యయోజయామాసజానకీ”౯ ఇతినిర్హేతుకత్వమవగమ్యతే. అకారోదితరక్షకత్వస్యైవ శ్రీశబ్దోక్తపురుషకారభావస్య ఉపాధ్యశ్రవణేన నిరుపాధికత్వసిద్ధేః, తదుపబృంహణ శ్రీరామాయణే తదనుష్ఠానప్రకాశకేపి ఉపాధ్యదృష్టేశ్చ, పురుషకారభావోనిర్వ్యాజః.

† “ప్రకటిప్పిక్కైక్కాగ” ఎన్ఱు-౧. ౧॥ తి-వా-౪-౮-౫. ౨॥ తి-వా-౧-౩-౨. ౩॥ రా-సు-౫౩-౨౯. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ఈడు-పు-౧౯౩౧-ఇదు, “విళప్పుత్త్” ఎన్ఱదిన్ ద్వితీయార్థమ్. ౭॥ ౮॥ రా-సు-౩౭-౫౪. ౯॥ పాద్మోత్తరే-

వ్యా.——శ్రీరామాయణమెల్లా మివళుడైయవేత్తాఙ్గళ్ల్లుక్కిఅతెన్నుమిడమ్ "కావ్యంరామాయణంకృత్స్నం సీతాయాశ్చరితంమహత్" ౧ ఎన్ఱు, శ్రీవాల్మీకిభగవాన్ తానేవాయోలైయిట్టువైత్తానితే· "శ్రీమద్రామాయణమపి పరంప్రాణితిత్వచ్చరిత్రే" ౨ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారిఱేభట్టర్·

అ.——(కావ్యమిత్యాది) "రామాయణంకృత్స్నమ్-కావ్యమ్ - మహత్-సీతాయాశ్చరితమ్" ఎన్ఱ,న్వయమ్. రామాయణమాన కావ్యమ్ ముఴుదుమ్ ప్రధానమాన పిరాట్టియుడైయ చరితమెన్ఱ ర్థమ్. శబ్దార్థరూపమాన కావ్యత్తోడే అర్థరూపమాన చరితత్తుక్కు అంశాంశిభావాత్సామానా ధికరణ్యమ్. రామాయణమెన్గి,అసమాఖ్యైయైప్పఱ్ఱ, "సీతాయాశ్చరితమ్" ఎన్గి,అవాక్యప్రమాణమ్ప్రబలమ్. "రఘువరచరితమ్" ౩ ఎన్గి,అవాక్యత్తై ప్పఱ్ఱ, "కృత్స్నమ్" ఎన్గి,అపదశ్రుతిప్రబలై. "మహత్" ఎన్ఱు,పిరాట్టిచరితత్తుక్కు ప్రధానప్రతిపాద్యత్వమ్ శొల్లుకైయాలే-పెరుమాళుడైయ అప్రధానతయా ప్రతిపాద్యత్వమాదాయ వాక్యసమాఖ్యైకళుముపపన్నఙ్గళ్. ౪*ప్రాణేభ్యోపిగరీయసిక్కు - ప్రధానప్రతిపాద్యత్వ ముపపన్నమ్. పరమప్రణయియానవర్కు ప్రణయినీపారతన్త్ర్యముమ్ గుణావహమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వాయోలైయిట్టువైత్తానిఱేయెన్ఱు.) [౧౦

వాయెన్ఱు - శబ్దమాయ్, పూర్వోక్తవాక్య ప్రమాణత్తైయుమ్ పదశ్రుతియైయుమ్ శొల్లినదాయ్, అత్తైఓలైయిట్టు వైత్తానెన్ఱపడి. అన్ఱిక్కే, వాయ్ ఎన్ఱు, - ఉక్తానుపూర్వియాలే ఓలైవాయిలిట్టువైత్తానెన్ఱుమామ్. వాయ్ - ఇడమ్.

(శ్రీమదిత్యాది) శ్రీరత్రాస్తీతిశ్రీమత్. "ఋచోయజూంషిసామాని - సాహిశ్రీరమృతా" ౫ ఎన్గి,అపడియే - వేదత్రయప్రతిపాద్య పురుషార్థమాకిఅ శ్రీయైయుడైత్తానవెన్ఱపడి. "వేదైశ్చసమ్మితమ్" ౬ ఎన్నక్కడవతిఱే. ఇత్తాల్ - భగవద్గుణమాత్ర ప్రతిపాదకఙ్గళాన పురాణఙ్గళైప్పఱ్ఱ వ్యావృత్తిశొల్లిఱ్ఱు. (పరమ్) ఉత్కృష్టమ్. ఇత్తాల్- ఇతిహాసాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ వ్యావృత్తిశొల్లిఱ్ఱు. (రామాయణమపి) రామాయణ ముమ్. కీళ్తేఉపనిషత్తైచ్చొల్లిల్ఱిఱే; అత్తైసముచ్చయిక్కిఱతు - "అపి" ఎన్గి,అపదమ్. అన్ఱిక్కే, మేలే "వేదానపిచ" ౭ ఎన్ఱ, సముచ్చయ ద్యోతమాయ్, అతిలొన్ఱు, ఇఙ్గేవరక్కడవతాయ్, ఇఙ్గుత్తై (అపి) ఎన్గి,అవితు - విరోధవాచకమాయ్, సమాఖ్యాబలత్తాలే - పెరుమాళుక్కు ప్రతిపాదకమాయిరున్దతేయాకిలుమెన్ఱపడి. (త్వచ్చరిత్రే) దేవరీరుడైయ శిఱైయిరుప్పముతలాన దివ్యచేష్టితఙ్గళిలే. (ప్రాణితి) "అన-ప్రాణనే" ౮ ఎన్గి,అథాత్వర్థత్తిలే ప్రశబ్దార్థమ్ అన్తర్భూతమాయిరుక్క, మీళవుమ్ ప్రశబ్దత్తాలే-మిక్కవుమ్ ప్రాణధారణత్తై ప్పణ్ణుకైఅతెన్ఱ,శొల్లుకిఱతు. (త్వచ్చరిత్రే-ప్రాణితి) ఎన్గి,అవిత్తాల్-శ్రీరామాయణత్తుక్కు ప్పిరాట్టియుడైయచరిత్రమ్ జీవితమెన్ఱులభిత్తతు. ఇత్తాల్ - శ్రీరామాయణత్తుక్కు వ్యఙ్గ్య మర్యాదయాప్రతిపాద్యమ్ - పిరాట్టియినుడైయచరిత్రమెన్ఱు, సిద్ధిత్తతు. "జీవితంవ్యఙ్గ్యవైభవమ్" ౯ ఎన్ఱిఱే కావ్యజ్ఞసమయమ్. అతిల్, "అని తి" ఎన్ఱు, గుణీభూతవ్యఙ్గ్యవిధయా ప్రతిపాద్యత్వత్తైవ్యావర్తిక్కిఅ (ప్రాణితి) ఎన్గి,అవిత్తాల్ - వాచ్యాతిశాయివ్యఙ్గ్యవిధయాప్రతిపాద్యమ్ పిరాట్టియుడైయ చరితమెన్ఱు, లభిత్తతు. ఆక, వాచ్యవిధయా పెరుమాళ్ప్రతిపాద్యరానమైయైప్పఱ్ఱ, రామాయణమెన్గి,అ సమాఖ్యైక్కుమ్ విరోధమిల్లైయెన్ఱు, సిద్ధిత్తతు. ౯*ధ్వనిప్రధానమ్ కావ్యమితే-ఉత్తమమ్కావ్యమ్; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అరుళిచ్చెయ్తారిఱేభట్టరెన్ఱు.) [౨౫

ఇ-అ.——(శ్రీమద్రామాయణమపి) ఎన్గి,అతుక్కర్థమ్-శ్లాఘ్యమాన శ్రీమద్రామాయణముమ్ దేవరీర్ వైభవత్తైచ్చొల్లియే జీవియానిన్ఱతెన్ఱు.

మీ.—— నచగురుపరంపరాయాం తత్తత్సమాశ్రయణం భరసమర్పణరూపమ్, కిన్తుతచ్ఛేషత్వానుసన్ధానరూపమ్; అన్యథా "శ్రీధరాయ నమః" ఇత్యస్యాపితథాత్వే, మన్త్రతదనుష్ఠానా సిద్ధిప్రసఙ్గాత్. తస్మాదుపాయానుష్ఠానస్య స్వశేషత్వానుసన్ధానాధికారత్వాత్ తత్తదీయానాంసర్వేషామపి శేషిత్వాత్ పూర్ణానుసన్ధానసిద్ధయే, నమశ్శబ్దస్య భక్తివాచకత్వేన గురుభక్తిపూర్వకత్వనియమాత్తద్విద్యాధిగమస్య తద్భక్తి సిద్ధయేచ గురుపరంపరానుసన్ధానమ్, నతూపాయానుష్ఠానరూపత్వేన. నచపురుషకారత్వస్యనిర్హేతుకత్వే సర్వవిషయత్వప్రసఙ్గః; తస్యాకిఞ్చన విషయత్వే నాతిప్రసఙ్గాభావాత్. నచ "శ్రీయతేచాఖిలైర్నిత్యమ్" † ౧౦ ఇతిసమాశ్రయణముచ్యతే, "శ్రయతేచపరంపదమ్" ౧౧ ఇత్యత్రాపితత్ప్రసఙ్గాత్. తస్మాల్లక్ష్మీపురుషకారభావో నిర్హేతుకఇతి.

గురుపజ్క్త్యాశ్రియః పూర్వంప్రపత్తిర్విహితాతథా। భాష్యకారైశ్శ్రితా లక్ష్మీర్ఘటకత్వస్యసిద్ధయే॥ 'ఏవంప్రపద్యలక్ష్మీన్తా'మిత్యాది స్మృతి దర్శనాత్| సర్వముక్తిప్రసఙ్గాచ్చ ఘటకత్వంసహేతుకమ్॥ ఇతిచేత్తన్నమన్త్రోక్తో పాయానుష్ఠానసిద్ధయే । తచ్ఛేషత్వానుసన్ధానం గురుపజ్క్త్యా విధీయతే| శ్రీశబ్దేఘటకత్వస్య నోపాధిశ్రవణంతథా । రామాయణేనసీతాయా ఘటకత్వేసదృశ్యతే| స్మృతౌప్రపత్తిర్యాదృష్టా భాష్య [౩౫ కారైశ్చయాకృతా । శ్రియస్స్వతః ప్రసన్నత్వాత్కాకాదివ్యభిచారతః॥ అనుష్ఠానేరాక్షసీనా మభిమానేప్యభావతః| అధికారస్యపూర్త్యర్థం కృతాసాపినసాధనమ్॥ తస్మాత్పురుషకారత్వ మహేతుకమితిస్థితిః.

——(ఇతిపురుషకారత్వనిర్హేతుకత్వ నిరూపణాధికారః-౬.)——

౧॥ రా-బా-౪-౭. ౨॥ శ్రీగుణ-౧౪. ౩॥ రా-బా-౨-౪౪. ౪॥ రా. ౫॥
౬॥ రా-బా-౧-౯౭. ౭॥ ధా-అదా-కా. ౧౨౪-౮. ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ † ఇతితస్యాఆశ్రయణీయత్వేన సహేతుకత్వముచ్యతే-పా.

13-10-85.

మూ·—మహాభారతత్తాల్ - తూతుపోనవనేత్ఱమ్శొల్లుకిఱతు·

వ్యా.—అనన్తరమ్, మహాభారతప్రతిపాద్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(మహాభారతత్తాలెన్స్తు,తుడఙ్గి·) “కృష్ణద్వైపాయనంవ్యాసంవిద్ధినారాయణంప్రభుమ్। కోహ్యన్యోభువిమైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్”౧ “ఏవంవిధంభారతంతు ప్రోక్తంయేనమహాత్మనా।సోఽయంనారాయణస్సాక్షాద్వ్యాసరూపీమహామునిః”౨ ఎన్స్తు, - భగవదావేశావతారమాయ్, “సహోవాచవ్యాసఃపారాశర్యః”౩ఎన్స్తు, అత్తతమ నాక† ప్రసిద్ధనాయిరుస్తుళ్ళ శ్రీవేదవ్యాసభగవానాలే “వేదానధ్యాపయామాస - మహాభారతపఞ్చమాన్”౪ఎన్గి,ఇ ఫడియే పఞ్చమవేదమాక ప్రణీతమాయ్, అనేక‡పురాణప్రశస్తమాయిరుస్తుళ్ళ మహాభారతముమ్, శ్రీరామాయణత్తోపాతి ప్రబలప్రమాణమ్· ఇతువుమ్ నడువిల్తిరువీతిప్పిళ్ళైభట్టర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తార్· పెరియభట్టరుమ్ శ్రీసహస్రనామభాష్యోపోద్ఘాతత్తిలే, “శ్రీరామాయణవన్మహాభారతంశరణమ్”౫ ఎన్స్తరుళిచ్చెయ్తారితే·

సర్వేశ్వరనెన్నాకే (తూతుపోనవన్) ఎన్స్తతు, అవనుడైయ ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక; దేవదేవనాన తన్ పెరుమైయైయుమ్ శెయ్కిఱతొళిలిన్ తక్కైయైయుమ్పారాతే, పాణ్డవర్కళుక్కాక కడుఙ్గత్తిలే ఓలై కట్టిత్తూతుపోమ్తత్తను, ప్రణతపారతన్త్ర్యరుచి పరవశనాయితే; ఇతుతాన్ ఇవనుడైయ ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాన నీర్మైక్కడలాయిరుస్తుళ్ళ వాత్సల్యాదికళుక్కెల్లామ్ ప్రకాశకమాయిరుప్పతొన్స్తితే.

అ—పారాశర్యః-పరాశరాత్మజః; అనన్తరాపత్యత్తిలే గోత్రత్వారోపాల్ ప్రత్యయమ్ వన్దుకిడక్కిఱతు. వేదాన్వ్యస్యతీతి-వేదవ్యాసః; “వ్యాసఃపారాశర్యః”౩ ఎన్గి,అవిడత్తిల్, వ్యాసశబ్దమ్- నామైకదేశేనామగ్రహణమ్; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదవ్యాసభగవానాలేఎన్స్తు,) (మహాభారతమమితి) “ఏకతశ్చతురోవేదా భారతఞ్చైకమేకతః। సమాగతైస్సురర్షిభిస్తుల్యమారోపితంపురా॥ మహత్త్వేచ గురుత్వేచ ధ్రియమాణంతతోధికమ్। మహత్త్వాద్భారవత్త్వాచ్చ మహాభారతముచ్యతే”౬ ఎన్గి,ఇ నిరుక్తివచనమ్ ఇఙ్గేఅభిప్రేతమ్. శ్రీరామాయణత్తోపాతి - తత్తుల్యతయా· ఇత్తాల్ - ఉపమానతయానిర్దిష్టమాన శ్రీరామాయణత్తైప్పఱ్ఱ ఉపమేయతయానిర్దిష్టమాన మహాభారతత్తుక్కుకిఞ్చిదప్రాధాన్యముణ్డెన్స్తు,కరుత్తు. ఇతుతాన్,మూలత్తిలే మహాభారతత్తుక్కు (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన) [వా- ౫] ఎన్స్తు,విశేషణానుపాదానత్తాలేవ్యఞ్జితమ్.

శెయ్కిఱ తొళిలిన్తక్కై - శెయ్యప్పడుకిఱ దూత్యమాకిఱ కృత్యత్తినుడైయ నికర్షమ్. ప్రణతానాంపారతన్త్ర్యమ్- ప్రణతరిట్టివళక్కాయిరుక్కై. తత్రరుచిః-అభిప్రీతిః. తయావివశః - అస్వాధీనః ఎన్స్తపడి. (ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాన) ఎన్స్తతు - చాక్షుషపూర్వకసమాశ్రయణే నిగ్రహాపాదకత్వ శక్యత్వాన్యతర బుద్ధినివర్తనద్వారా ఆశ్రయణప్రవృత్తి జనకజ్ఞాన విషయమాన వెన్స్తపడి· వాత్సల్యమ్ - నిగ్రహాపాదకత్వ బుద్ధియైయుమ్, సౌలభ్యమ్- అశక్యత్వ బుద్ధియైయుమ్, నివర్తిప్పిక్కుమ్; నీర్మై - పరత్వప్రతిద్వన్ద్వియాన సౌలభ్యమ్.

ఇ-అ.—(ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన) ఎన్గి,అవిత్తై ఇఙ్గేయమన్వయిత్తుకొణ్డు, శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్తైశొన్నాప్పోలే మహాభారతత్తుక్కుమ్ ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్తైయె యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృష్ణద్వైపాయనమెన్స్తుతుడఙ్గి;) ఇతుక్కర్థమ్- కృష్ణద్వైపాయననాన వ్యాసనైస్వామియాన నారాయణనాకవఱి, వారాయ్మైత్రేయనే! నారాయణనైయొళియ ఎవన్ తాన్ భూమియిలే మహాభారతత్తైప్పణ్ణుకిఱవనెన్స్తు. (ఏవంవిధమ్) ఎన్గి,అతుక్కర్థమ్ - ఇప్పడిప్పట్ట మహాభారతమానతు యాతొరుమహాత్మావినాలే శొల్లప్పట్టతు, ఇన్దవ్యాసరూపియాన మహామునియానవన్ సాక్షాన్నారాయణన్గాణెన్స్తు· ఇన్దశ్లోకఙ్గళిలే,వ్యాసనై “నారాయణన్” ఎన్స్తుశొల్లుకైయాలే, రామకృష్ణాద్యవతారఙ్గళ్పోలేయితువుమోరవతారమాక తోన్ఱియిరుక్కిఱతే, ఇవన్నోనారాయణన్? ఎన్గి,ఆశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదావేశావతారమెన్స్తు,) “బ్రహ్మరుద్రార్జునవ్యాస సహస్రకరభార్గవాః। శక్త్యావేశావతారాస్తు విష్ణోస్తత్కాలవిగ్రహాః”౭ ఎన్స్తు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే బ్రహ్మరుద్రాదికళోపాతి వ్యాసనైయుమ్ భగవదావేశావతారమాక చ్చొల్లిఱ్ఱితే.

——(౭ - అథ, పడఙ్గేపురుషకారాభావాధికారః.)——

మీ.—(మహాభారత) ఇతివాక్యమ్, (ఉపాయవైభవమ్) ఇతివాక్యఞ్చ, పారక్రమాదగ్రక్రమస్యబలవత్త్వాత్, ద్వితీయప్రకరణేసఙ్గతమ్.

౧॥ వి-పు-౩-౪-౫. ౨॥ ౩॥ ఆరణమ్-ప్ర-౧-అను-౮. †“ప్రశస్తమాయ్” ఎన్స్తు-౧. ‡“ప్రమాణప్రశస్తమాయ్” ఎన్స్తు-౧.
౪॥ భార- ౫॥ స-భా-పు-౨-ప-౧౭. ౬॥ భా-ఆది-౧-౨౭౯. ౭॥భగవచ్ఛాస్త్రే.

మూ.—౬. ఇవై యిరణ్డాలుమ్

వ్యా·—ఇన్దగుణాధిక్యత్తిలే ఈడుపట్టితే "ఇన్నార్ తూతనెన్ననిన్ఱాన్"౧ ఎన్ఱుమ్ "కుడైమన్నరిడై నడన్దతూతా"౨ ఎన్ఱుమ్ తిరుమఙ్గైయాழ்వా రరుళిచ్చెయ్తతు· అన్దదివ్యసూక్తియితే ఇవరిప్పడియరుళిచ్చెయ్గైక్కు మూలమ్. ౩* పేశిత్తే పేశుక్కైయితే ఇవర్ కళుక్కేత్తమ్· తూతుపోనతు తణ్మైయావతు-కర్మవశ్యతైయడియాకవరిలితే; ఇచ్ఛైయాక ఆశ్రితవిషయత్తిల్ శెయ్కిఱ తాழ்చ్చియెల్లా మేత్తత్తుక్కుడలాయితే యిరుప్పతు. "సఉ శ్రేయాన్ భవతిజాయమానః"౪ ఎన్ఱు, పరార్థమాక ప్పిఱక్కైయాలే నిఱమ్బెఱుమెన్ఱు, శ్రుతిశొన్నవితు, పరార్థమాకత్తన్నైచ్చెయాలే శెయ్యుమవైయెల్లామివనుక్కు తేజస్కరమెన్నుమతు కుణమితే. ఇవరశెయ్తదూత్యత్తై మాన్దహేతువాకనినైప్పార్, అఱివుకేడరిల్ తలైయానవర్కళిత్తనై; అఱివిల్ తలైనిన్ఱవర్కళ్ "ఎత్తిఱమ్!"౫ ఎన్ఱు, మోహిక్కుమ్పడియాయితేయిరుప్పతు. ఇప్పడియిరున్దుళ్ళవిన్నిఴ్మైయిలేత్తత్తై వెళియిడుకైక్కాకవాయ్త్తు ఇవర్ (తూతుపోనవర) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. మహాభారతమెల్లా మివనుడైయ వేత్తఙ్గళ్ళుక్కైయిలే తత్పరమాకైయాలేయితే, మహాభారతకథైశొల్లత్తుడఙ్గుకిఱవర "నారాయణకథామిమామ్"౬ ఎన్ఱతు.

ఆక, ఇప్రబన్ధద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రధానప్రతిపాద్యఙ్గళిన్నదెన్నుమిడమ్ ప్రకాశిప్పిక్కప్పట్టతు.

౬· ఉపబృంహణముఖేన వేదాన్తతాత్పర్యత్తై నిష్కర్షిత్తు ఉజ్జీవనత్తుక్కుడలానవత్తై చ్చొల్లువతాకవితే ఉపక్రమిత్తతు; అతిలిప్పోతుశొన్న వివత్తాల్ వేదాన్తత్తిలెవ్వర్థఙ్గళ్ శొల్లిత్తాయ్త్తెన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

(ఇవైఎన్ఱుతుడఙ్గి.) అత్తావతు - (శిఱైయిరున్దవళేత్తమ్, తూతుపోనవనేత్తమ్) ఎన్ఱ, వివైయిరణ్డాలుమ్-

అ.—ఇన్దగుణాధిక్యత్తిలే - దూత్యప్రయోజకమాన సౌలభ్యాది గుణాతిశయత్తిలే. ఈడుపట్టు - విద్ధరాయ్. ఇన్నార్తూతనెన్న - లోకత్తార్ పాణ్డవదూతనెన్ఱుశొల్ల, నిన్ఱాన - అతువే హేతువాక నిలైపెత్తానెన్ఱపడి. కుడైమన్నరిడై - అభిషిక్తక్షత్రియ రాకైయాలే కుడైక్కర్హరానకురురాజాక్కళాన దుర్యోధనాదికళ్ నడువిలే, నడన్దతూతా-నడన్దదూతనే ఎన్ఱపడి. (పేశిత్తే పేశుక్కైయితే యివర్క ళుక్కేత్తమ్) ఎన్ఱతు - పూర్వర్కళుడైయ శబ్దత్తైయే అనుసరిత్తు శబ్దప్రయోగాదికళైప్పణ్ణుకై సంప్రదాయైక నిరతరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ ముతలాన పూర్వాచార్యర్కళుక్కు, గురుశిష్యగ్రన్థవిరోధఙ్గళై పరమతాదికళాలే పరిహరిక్కవేణ్డు మరుమైయుడైయ జైమిన్యాదికళైప్పోలవుమ్, "అస్మిన్నర్థేపాతయామః"౭ ఎన్నుమవర్కళైప్పోల వుత్కర్షపర్యవసాయియాన వైలక్షణ్యమెన్ఱపడి.

అఱివిల్ తలైనిన్ఱవర్ - సమ్యగ్జ్ఞానపరాకాష్ఠైయిలే నిలైనిన్ఱ, నమ్మాழ்వార్పోల్వార్. ఎత్తిఱమ్! ఎన్ఱు-పిరానే ఇతెన్నప్రకారమెన్ఱు, మోహిక్కుమ్పడియాయ్-మూర్ఛిక్కుమ్పడియాయ్, పక్వనాకిఱతుక్కుమున్బు పాశ్చైయుమాయ్ స్నిగ్ధైయుమాన తాయారాలే కట్టుణ్డమైక్కు ఆఱుమాసమ్ మోహిత్తపడికళ్ళాల్, ప్రార్థనానన్తరమ్ అతదగ్గారుమాయ్ నెఞ్జిల్ శాత్రవముడైయరుమాన దుర్యోధనాదికళ్ విషయత్తిలే తన్నై క్కైయాన తూతుపోనమైక్కు మోహిప్పరెన్నుమిడమ్ శొల్లవేణ్డావిఱయెన్ఱు, కరుత్తు. తత్పరమాకైయాలే-తాత్పర్యయుక్తమాకైయాలే. ఇత్తాల్-అభిధాన వృత్త్యా గాఙ్గేయాదిప్రతిపాదనమ్పణ్ణిలుమ్ విరోధమిల్లైయెన్ఱపడి.

"ఇవై" ఎన్ఱ్ఱివిశు అవ్యవహితప్రధాన పరామర్శియెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిఱైయిరున్దవళేత్తమ్, తూతుపోనవనేత్తమెన్ఱవిత్యాది.)

ఇ-అ.—రామాయణమ్ పిరాట్టివైభవమ్ శొల్లిత్తెన్ఱుమ్, మహాభారతత్తాల్ కృష్ణవైభవమ్ శొల్లిత్తెన్ఱు, మరుళిచ్చెయ్తువిడవమైయాతో? (ఇవైయిరణ్డాలుమ్) ఎన్ఱు, మీళవరుళిచ్చెయ్తతుక్కు క్కారుత్తెన్నెన్ఱి, అ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపబృంహణముఖేన ఎన్ఱుతుడఙ్గి.)

మీ.—(ఇతిహాసశ్రేష్ఠేతి) వాక్యే వేదాన్తార్థక ఉపబృంహితో భవతీత్యపేక్షాయామాహ (ఇవైయిత్యాది).

౧॥ తిరుమొ-౨-౨-౩. ౨॥ తిరుమొ-౬-౨-౯. ౩॥ తిరుమా-౨౨. ౪॥ అష్టకమ్-౩-ప్ర-౬-పం-౩-వా-౬.
౫॥ తిరువా-౧-౩-౧. ౬॥ భార-౧-౧-౨౭. ౭॥

మూ.—పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్ శొల్లిర్ఱాయ్త్తు.

వ్యా.— అపరాధభూయిష్ఠరాన చేతనర్కాశ్రయణీయైయామళవిల్, అఖిలజగన్మాతావాన సమ్బన్ధత్తాలుమ్ కృపాదిక్కళాలుమ్, నడువారుపురుషకారమ్ వేణ్డాత్తపడి వన్దాశ్రయిక్కలామ్బడియాయ్, అపరాధజ్గళైప్పార్త్తు శ్చీఱి "క్షిపామి"[౧] "నక్షమామి"[౨] ఎన్నుమీశ్వరహృదయత్తైత్తిరుత్తిఅవర్కళైయజ్గీకరిప్పిక్కుమ్పురుషకారభూతైయాన[ఴ]వళ్ వైభవముమ్, అజ్గీకరిత్తాల్, పిన్నైయవళ్తానే[౩]* శిత్తక్కురైక్కిలుమ్, "ఎన్నడియారతుశెయ్యార్"[౩] ఎన్ఱు, మఱుత్తలైత్తు, తాఞ్తిణ్ణియనాయ్నిన్ఱు, రక్షిక్కుముపాయభూతనానవన్ వైభవముమ్ శొల్లిర్ఱాయ్త్తైన్నై.

(పురుషకారమ్) ఎన్ఱుమ్ (ఉపాయమ్) ఎన్ఱుమ్ ఇవర్ఱైనిరూపకమాక్క వరుళిచ్చెయ్తత్తు, పిరాట్టిక్కుపురుషకారత్వముమ్ ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వముమ్అసాధారణమెన్ఱు, తోర్ఱుక్కైక్కాక. ఇతుతన్నై "మత్ప్రాప్తింప్రతి జన్తూనాం సంసారేపతతామధః। లక్ష్మీఃపురుషకారత్వే నిర్దిష్టాపరమర్షిభిః॥మమాపిచమతంహ్యేతన్నాన్యథాలక్షణంభవేత్"[౪] ఎన్ఱుమ్,

అ.—అఖిలజగన్మాతావాన సమ్బన్ధత్తాలుమెన్ఱతు - "దేవదేవోహరిఃపితా"[౫] ఎన్గిఱపితృత్వరూప సమ్బన్ధమ్పోలన్ఱిక్కే, "త్వంమాతాసర్వలోకానామ్"[౫] ఎన్గిఱప్రియైకపరతాప్రయోజకనిరుపాధికమాతృత్వమాకిఱ సమ్బన్ధత్తాలుమెన్ఱపడి. కృపాదిక్కళాలుమెన్ఱతు-దణ్డధరత్వస్వాతన్త్ర్య గన్ధమిల్లామైయాలే అభిభూతజ్గళన్ఱిక్కే నిత్యోద్భూతజ్గళాన కృపాక్షమావాత్సల్యాదిక్కళాలుమెన్ఱపడి. నడువారుపురుషకారమ్-ఈశ్వరపురుషకారభూతైయానతనక్కొరుపురుషకారమ్. శీఱి- కోపిత్తు. క్షిపామి - "సంసారేషునరాధమాన్। క్షిపామి"[౧] ఎన్ఱుమ్, నక్షమామి - "పద్మకోటిశతేనాపినక్షమామి"[౨] ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ. తిరుత్తి-అక్షమాదిక్కళైప్పోక్కి రక్షణోపయోగియాక్కి. వైభవమ్- అతిశయమ్. శిత్తక్కు - ఛిద్రమ్. ఉరైక్కిలుమ్ - శొల్లిలుమ్. మఱుతలైత్తు - ఎతిర్త్తలైయాయ్ నిన్ఱు. పురుషకరిత్త పిరాట్టితానే ఛిద్రమ్ శొల్లుకైక్కు స్వోద్భావిత వాత్సల్యదార్ఢ్యపరీక్షార్థమ్. తిణ్ణియనాయ్ - స్థిరనాయ్.

(పురుషకారమెన్ఱుమ్ ఉపాయమెన్ఱుమివర్ఱైనిరూపకమాక్క వరుళిచ్చెయ్తత్తు) ఎన్ఱతు - పురుషకారమెన్గిఱ ధర్మినిర్దేశత్తాలే పురుషకారత్వత్తైప్పిరాట్టిక్కు ఇతరవ్యావర్తకధర్మమాక నిర్దేశిత్తతుమ్, ఉపాయమెన్గిఱ ధర్మినిర్దేశత్తాలే ఉపాయత్వత్తై ఈశ్వరనుక్కు ఇతరవ్యావర్తకధర్మమాక నిర్దేశిత్తతుమెన్ఱపడి. (పిరాట్టిక్కిత్యాది) క్షమాద్యుద్భావనద్వారా భగవదీయోపాయభావప్రయోజకత్వమాకిఱ పురుషకారత్వమ్ పిరాట్టిక్కు తదితరావృత్తిత్వేసతి తద్వృత్తియాన ధర్మమెన్ఱుమ్, ఉపాయానపేక్షోపాయత్వమాత్తల్ ఫలప్రదత్వేసతి ఫలకరణత్వమాత్తలాకిఱ ఉపాయత్వమ్ ఈశ్వరనుక్కు తదితరావృత్తిత్వేసతితద్వృత్తియాన ధర్మమెన్ఱుమ్తోర్ఱుక్కైక్కాక వెన్ఱపడి. నిరూపకత్వమ్-వ్యావర్తకత్వమ్. అతుతాన్ అసాధారణధర్మత్తుక్కే యుళ్ళతొన్ఱాకైయాలే, నిరూపకత్వవ్యఞ్జకనిర్దేశమ్ తన్నియతమాన అసాధారణ ధర్మత్తుక్కు వ్యఞ్జకమిఱేయెన్ఱు కరుత్తు.

ఇతుతన్నై-"పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వమసాధారణమ్, ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వమసాధారణమ్" ఎన్గిఱవిత్తైయెన్ఱపడి. (మత్ప్రాప్తిమిత్యాది) "మత్ప్రాప్తింప్రతి-పురుషకారత్వే" ఎన్ఱన్వయిప్పతు. ఏతత్ - పురుషకారత్వమ్. (అన్యథాలక్షణమ్- న-భవేత్) ప్రాప్తిపూర్వభావియాయ్ పురుషకారత్వాతిరిక్తమాయ్ ప్రాప్త్యుపయోగియాన అసాధారణధర్మమిల్లై యెన్ఱపడి. ఇజ్గే, అన్యల్లక్షణమ్ నాస్తియెన్గిఱత్తాలే-పురుషకారత్వమ్ లక్షణమెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

ఇ-అ.—పురుషకారముముపాయముమ్ శొల్లిర్ఱాయ్త్తుఎన్నాతే, (పురుషకారవైభవముముపాయవైభవముమ్శొల్లిర్ఱాయ్త్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారికే; ఇవర్కళుక్కు వైభవమావతే తెన్గిఱఆశజ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అపరాధభూయిష్ఠరానవెన్ఱు, తుడజ్గి.)

పురుషకారభూతైయుడైయవైభవముమ్ ఉపాయభూతనుడైయ వైభవముమెన్నాతే. (పురుషకారమ్) ఎన్ఱుమ్ (ఉపాయమ్) ఎన్ఱుమ్ శొన్నతుక్కు తాత్పర్యమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పురుషకారమెన్ఱుమిత్యాది.) పురుషకారత్వముముపాయత్వముమవర్కళుక్కసాధారణమెన్నుమతుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱార్ (ఇతుతన్నైయెన్ఱుతుడజ్గి.) (మత్ప్రాప్తింప్రతి) ఎన్గిఱశ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - సంసారత్తిలే అధఃపతియానిఱ్కిఱజన్తుక్కళుక్కులక్ష్మియానవళ్ మహాత్మాక్కళాలే ఎన్నుడైయప్రాప్తిక్కుత్తు; పురుషకారైయానమాతృత్వప్రయుక్తమానఆ స్తతై అధికమెన్ఱపడి. పురుషకారమాక కల్పిక్కప్పట్టాళ్; ఎనక్కుమితువేమతమ్, వేఱొరుఅడైయాళమిల్లైయెన్ఱు,

౧॥ గీ-౧౬-౧౯. ౨॥ ౩॥ పెరి-తి-౪-౯-౨. ౪॥ శ్రీపాఞ్చరాత్రే- ౫॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౬.

వ్యా.—"అహంమత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్ । లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ । ఏతస్యాశ్చ విశేషోఽయం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే" ౧ ఎన్ఱుమ్,

అ.—(అహమిత్యాది) "లక్ష్మీపతిః - అహమ్ - సాక్షాత్-స్వయమ్-మత్ప్రాప్త్యుపాయః." (లక్ష్మీపతిరితి) విశ్వాసహేతు, పురుషకార సమ్బన్ధముమ్, "సాక్షాత్" ఇతి- ఉపాయాన్తరవ్యావృత్తియుమ్, "స్వయమ్" ఎన్ఱు- లక్ష్మీవ్యావృత్తియుమ్ సిద్ధమ్. (లక్ష్మీరిత్యాది) (వల్లభా) ఇత్యస్య, మమేత్యాదిః. (మమవల్లభా-లక్ష్మీః పురుషకారేణ-ప్రాప్తియోగినీ) పురుషకారత్వమాకిఱ ప్రాప్తిసమ్బన్ధత్తైయుడైయవళెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, (మమవల్లభా) ఇతి - పురుషకార హేతువాల్లభ్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ఇఙ్గే, "రథన్తరే ప్రస్తూయమానే సమ్మీలయేత్ । బృహతి ప్రస్తూయమానే సముద్రం మనసా ధ్యాయేత్" ౨ ఇత్యత్ర, రథన్తరసామమ్ ప్రస్తూయమానమాయిరుక్కుమ్ పొళుదిల్-సమ్మీలనముమ్, బృహత్సామమ్ ప్రస్తూయమానమాయిరుక్కుమ్ పొళుదిల్ - సముద్రధ్యానముమ్, "సామ్నోర్వ్యవస్థయా యస్మాన్నిర్దేశో మీలనాదిషు । తస్మాన్న సఙ్కరో యుక్తో నత్వేవం ప్రోక్షణాదిషు" ౩ ఎన్ఱు, వ్యవస్థామ్నానత్తాలే వ్యవస్థితఙ్గళెన్ఱు, "ఏకార్థత్వాద్విభాగస్స్యాత్" ౪ ఎన్ఱు, అనారభ్యాధికరణత్తిలే నిర్ణయిక్కప్పట్టదు. అన్ద న్యాయత్తాలే, "అహంమత్ప్రాప్త్యుపాయః- లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ" ఎన్ఱు, వ్యవస్థామ్నానత్తాలే-ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వముమ్, పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వముమ్ వ్యవస్థితమెన్ఱు, స్పష్టమ్. (ఏతస్యాశ్చేతి) ఇఙ్గే, "అహంమత్ప్రాప్త్యుపాయః" ఎన్ఱు,- ఇరువర్క్కుమ్ ధర్మవ్యవస్థై ప్రకృతియాకైయాలే, "వల్లభా" ఎన్ఱ అవిడత్తిలే, క్లిప్తమాన మమ ఎన్ఱ అపదమ్ ఇఙ్గుమ్ వరక్కడవదు. ఆక, "మమ ఏతస్యాశ్చ" ఎన్ఱు సిద్ధిత్తదు. (విశేషోఽయమితి) కీళ్ళే, వ్యవస్థామ్నానత్తాలే - ఉపాయత్వమ్ భగవదితరావృత్తిత్వే సతి భగవద్వృత్తియెన్ఱుమ్, పురుషకారత్వమ్ లక్ష్మీతరావృత్తిత్వే సతి లక్ష్మీవృత్తియెన్ఱుమ్ సిద్ధమాకైయాలే తద్వృత్తిత్వే సతి తదితరావృత్తియాన ధర్మత్తుక్కు వాచకమాన విశేషశబ్దత్తాలే-ఉపాయత్వత్తైయుమ్ పురుషకారత్వత్తైయుమ్ అనువదిక్కిఱదు. (అహంమత్ప్రాప్తి) ఇత్యాదిపూర్వవాక్యత్తిలే ప్రతినియత ధర్మద్వయమ్ ప్రస్తమాకైయాలే, ప్రాపకవాక్యావగతద్విత్వ విరుద్ధైకత్వముమ్ ప్రాపకవాక్యావగత బహుత్వవిరుద్ధగ్రాహ్యైకత్వమ్మ్బాలే అవివక్షితమ్. ఆక, మమ ఏతస్యాశ్చ ఇమౌ విశేషౌ ఉపాయత్వ పురుషకారత్వ రూపప్రతినియతధర్మౌ ఎన్ఱు, పర్యవసితమ్. ఇదు, ఉద్దేశ్యసమర్పకమ్. (నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే) ఇతి - విధేయసమర్పకమ్. ఇన్ద విశేషఙ్గళ్ వేదాన్తఙ్గళిలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱన వెన్ఱపడి. ఇప్పడి ప్రతినియతధర్మత్వేన వేదాన్తఙ్గళిలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱనవెన్నైయాలే - ఈశ్వరనుక్కుమ్ పిరాట్టిక్కుమ్ సామాన్యేన మోక్షోపయోగిత్వబోధక శ్రుతిస్మృత్యాదివచనఙ్గళుక్కు ఇన్ద వ్యవస్థితవిశేషఙ్గళిలే భాగపశున్యాయేన పర్యవసానమెన్ఱు, ఇన్ద వ్యవస్థాపకవచనత్తుక్కు తాత్పర్యమ్. యద్వా, (నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే) ఎన్ఱ, అవిదు-ఉద్దేశ్యసమర్పకమ్. (మమ, ఏతస్యాశ్చ - అయమ్ - విశేషః) ఇమౌ విశేషౌ ఎన్ఱు, విధేయసమర్పకమ్. ఆక, వేదాన్తఙ్గళిలే ప్రతిపాద్యమానమానదు ఇప్పడి ఇరువర్క్కుమ్ ప్రతినియతఙ్గళాన పురుషకారోపాయత్వఙ్గళెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, "మైత్రాయణీయోపనిషది, 'తస్మిన్నేవ యజమానాయ ఏథవ ఘనఇవలీయన్తే ఏషా వై బ్రహ్మైకతా నామ త్రిహి సర్వే కామాస్సమాహితాః' ౫ ఇతి, సైన్ధవఘన ఇవేతి-యథా సైన్ధవఘన ఉదకే ప్రస్తః తత్ర లయం ప్రాప్నోతి-తత్సమానరూపతయా దుర్గ్రహవివేకో భవతి, రసవిశేషేణ వివేక్తుమ్ యోగ్యః; తద్వత్ బ్రహ్మణి ప్రలీనో ఽపీతి భావః. అత్ర చ బ్రహ్మైకతానువాదేన లయరూపతా విధిః ప్రతీయతే. తదయం భావః- సర్వేషు మోక్షప్రకరణేషు 'బ్రహ్మ వేద బ్రహ్మైవ భవతి' ౬ ఇత్యాదిరూపేణ అభేదప్రతిపాదకత్వేన ప్రతీయమానానాం వాక్యానామయమేవార్థ ఇతి'' ౭ ఎన్ఱు, పారాశర్యవిజయత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే వేదాన్తప్రతిపాద్యమానవర్థమ్ ఇన్ద ప్రతినియత ధర్మఙ్గళెన్ఱ, అవిత్తాల్- సర్వత్రోపాయ ప్రకరణఙ్గళిలే; "ఉదారామ్" ౮ "అమృతందుహానా" ౯ "పరనిర్వాణదాయినీ" ౧౦ "సంసారార్ణవతారిణీ" ౧౧ "విముక్తిఫలదాయినీ" ౧౨ "అహంహి శరణం ప్రాప్తా శరణం భవ మే ఽమ్బుజే । ఏషా ప్రసాదసుముఖీ స్వపదం ప్రాపయిష్యతి" ౧౩ "అలమేషా పరిత్రాతుమ్" ౧౪ "పూమేలిరుప్పాళ్ వినైతీర్క్కుమ్" ౧౫ "పూమకళాలరుళప్పట్టు ప్పొన్నులకిల్ పొలివర్" ౧౬ "అరవిన్దలోచనమనఘకాన్తా ప్రసాదాత్" ౧౭ "అఞ్జలిభరం వహతే వితీర్య" ౧౮ "పద్మాయాస్తవ చరణౌ నశ్శరణయన్" ౧౯ "అన్యకల్యాణకారణమ్" ౨౦ ఇత్యాదిరూపేణ ఉపాయత్వప్రతిపాదకఙ్గళాక ప్రతీయమానఙ్గళాన వాక్యఙ్గళుక్కు ఇన్ద ప్రతినియత ధర్మఙ్గళే అర్థమెన్ఱు, ప్రబలప్రమాణమాన భగవచ్ఛాస్త్రమే

ఇ-అ.—(అహంమత్ప్రాప్త్యుపాయో వై) ఎన్ఱ, అత్తుక్కర్థమ్-నాయ్యల్లక్ష్మీపతియాననాన్ తానేయిఱే యెన్నైయడైయప్రాప్తిక్కుపాయమ్; ఉపదేశత్తాలుమ్ కణ్ణఴకాలుమ్ కణ్ణటిపటి వెన్నై వశీకరిత్తుక్కార్యఙ్గొళ్ళవల్ల వీఱుడైయళాన లక్ష్మియానవళ్ పురుషకారత్తాలే యెన్నై యడైయప్రాప్తిసైమ్ క్కాట్టువియానిఱ్కుమ్; ఇవరుడైయ పురుషకారత్వరూపమాన విన్దవిశేషమ్ వేదాన్తఙ్గళిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతెన్ఱు.

౧॥ శ్రీపాఞ్చరాత్రే- ౨॥ ౩॥ ౪॥ పూ-మీ-౯- ౫॥ మైత్రా-ఉ- ౬॥ ముణ్డకోప-౩-౨-౯. ౭॥ పారాశర్యవి-ఉపో-పు-౭. ౮॥ శ్రీసూక్తే. ౯॥ అష్టకమ్-౩-ప్ర-౩- ౧౦॥ ౧౧॥ కాశ్యపీయే. ౧౨॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౦. ౧౩॥ ౧౪॥ రామా-సు-౩౭-౫౪. ౧౫॥ తిరువా-౪-౫-౧౧.౧౬॥ ౧౭॥ చ-శ్లో-౨. ౧౮॥ శ్రీ-గు-కో-౧౯॥ ౨౦॥

28-10-85.

వ్యా.—“ ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః। మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః॥ లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తో వరాననే। మత్క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ ప్రాప్యం ప్రాపకమేవ మామ్। లబ్ధ్వా కృతార్థాః ప్రాప్స్యన్తే మామేవానన్యమానసాః” ౧ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే తానే అరుళిచ్చెయ్దాన్ ఇఱే.

అ.—వేదాన్తతదుపబృంహణస్థవాక్యఙ్గళుక్కు వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినపడియాల్ తద్విరుద్ధకల్పనమ్ కూడాదిఱే. ఇప్పడి భగవచ్ఛాస్త్రమే వ్యవస్థై పణ్ణుకైయాలే, రహస్యత్రయసారత్తిల్ త్రయోవింశసప్తవింశాష్టవింశాధికారఙ్గళిల్ ఉక్తమాన పిరాట్టియుడైయ ఉపాయత్వమనుపపన్నమెన్ఱు, తాత్పర్యమ్. (ఏతస్యా - అయమ్- చ విశేషః- నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే) ఎన్ఱ, స్వయుక్తిల్, సముచ్చేతవ్యమ్ ప్రకృతమల్లామైయాలే సముచ్చయమ్ వ్యర్థమామ్. ఏతస్యాయం తు విశేషః ఎన్ఱు పార్క్కిల్, చకారత్తుక్కు-తుశబ్దార్థకత్వమ్ క్లిష్టమ్. చకారత్తుక్కు భిన్నక్రమత్వముమ్ క్లిష్టమ్. అయమేవ విశేషః ఎన్ఱు పార్క్కిల్, విశేషాన్తరఙ్గళ్ పలవు మిరుక్కైయాలే బాధముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. ఇరువర్క్కుమ్ ధర్మప్రతినియమమ్ ప్రక్రాన్తమాకైయాలే- పురుషకారత్వమాత్రత్తుక్కు నిగమాన్తప్రతిపాద్యత్వ కథనమ్ న్యూనమాకైయాలే, ఏతస్యాస్త్వయం విశేషః నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే ఎన్ఱుమ్ కూడాదు. ఆకైయాలే, మస్యైతస్యాశ్చ ఇమౌ విశేషౌ నిగమాన్తేషు శబ్ద్యేతే ఎన్ఱే పొరుళాకక్కడవదు.

ద్వయత్తిలే †విశిష్యనిర్దేశముమ్, విశిష్టకారణతాగ్రాహకన్యాయముమ్, జాయాపత్యోరవిభాగన్యాయముమ్, సర్వథావానుగామినీత్వముమ్ ఇన్దవ్యవస్థాపకవచనబలానురోధికళాయ్క్కొణ్డు ఇన్దప్రతినియమత్తిలే విశ్రమిక్కక్కడవదు. ఇఙ్గే, అజ్ఞాతనిగ్రహత్వాదికళుమ్ అనుగ్రాహకతర్కఙ్గళాకిఱదు. “ఉదారామ్”-ఇత్యాదికళుమ్ తత్తద్వాక్యస్వారస్యపర్యాలోచనమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్, ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమాకమాట్టాదెన్ఱుమిడమ్ పూర్వాచార్యగ్రన్థఙ్గళిలే విశదమ్. ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమాకప్రత్యాశావిషయవచనఙ్గళెల్లాముభయాభ్యుపేతపురుషకారత్వత్తిలే ఉపక్షీణఙ్గళాకైయాలే, అనన్యథాసిద్ధప్రమాణముమిల్లై. ఆకైయాలే, ఉపాయత్వమ్ భగవదసాధారణమ్; పురుషకారత్వమ్ పిరాట్టిక్కసాధారణమెన్ఱ, పడి.

(ఆకిఞ్చన్యేత్యాది) [భాగ్యాధికాః - కేచిత్] ఎన్ఱు ఉడైయనిర్హేతుకకృపావిషయత్వమాకిఱ భాగ్యమ్ విఞ్జియిరుక్కుమ్ శిలర్. [ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః] స్వరూపానుబన్ధియాన అనన్యోపాయత్వత్తై యధికారమాకవుడైయరాయ్క్కొణ్డు. [లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తః] పిరాట్టియై పురుషకారమాకవరిత్తు. [మత్ క్షమాం ప్రాప్య] ఆశ్రయణముమ్ అపరాధకోటియాకత్తక్కపడియాన వెన్నుడైయ అపరాధసహత్వత్తై ప్పెఱ్ఱు. [మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య] ఎన్నుడైయ నిరపేక్షోపాయమాన తిరువడిక్కళై యుపాయమాకవరిత్తు. [ప్రాప్యమ్-మామ్-ఏవ-ప్రాపకమ్-లబ్ధ్వా] అధికారభూతమాన వన్దవరణత్తాలే ప్రాప్యనాన వెన్నైయే ప్రాపకమాకప్పెఱ్ఱు. [ప్రీతమానసాః] ప్రాప్యత్వరైయైయుడైయరాయ్క్కొణ్డు. [అనన్యమానసాః] యావత్ప్రాప్తి ఉపాయోపేయాన్తరఙ్గళిలే నెఞ్జు శెల్లాతవరాయ్క్కొణ్డు. [కృతార్థాః] కృతకృత్యరాయ్క్కొణ్డు. యద్వా, వరణోత్తరక్షణప్రభృతి కైఙ్కర్యరూప ప్రయోజనలాభనాన్గళాయ్క్కొణ్డు. [మామేవ-ప్రాప్స్యన్తే] ఉపాయభూతనాన వెన్నైయే ప్రధానప్రాప్యమాక ప్రాపిక్కప్పోకిఱార్కళెన్ఱ, పడి.

(మత్ప్రాప్తిం ప్రతి) ఇత్యాదివచనత్తిల్- పురుషకారత్వత్తినుడైయలక్షణత్వముమ్, (అహం మత్ప్రాప్తి) ఇత్యాదివచనత్తిల్- వ్యవస్థామ్నానాదికళుమ్, (మత్పదామ్భోరుహమ్) ఇత్యాదివచనత్తిలే - ఏవకారముమ్, వ్యవస్థాస్ఫురణముమ్, వివక్షితమ్. ఇఙ్గే, ఉపాయత్వముభయ పర్యాప్తమెన్ఱాలుమ్, ప్రత్యేకపర్యాప్తమెన్ఱాలుమ్ శొల్లప్పార్క్కిల్, ద్విష్ఠస్యైకత్ర వ్యపదేశముమ్, ఏవకారైకశబ్దాదికళుమ్, వ్యవస్థామ్నానముమ్, విరోధిక్కుమ్. ప్రాధాన్యాభిప్రాయత్తాలే పతిమాత్రవ్యపదేశమెన్నైక్కు విశిష్యనియామకముమిల్లై. విశేషణవిశేష్యభావేన ఉపాయత్వమెన్నిల్; పురుషకారత్వాతిరిక్తమాయ్ భగవదుపాయత్వాద్విలక్షణమాన విశేషణతయోపాయత్వమ్ పిరాట్టిక్కు అసాధారణమాయిరుప్పదొన్ఱాకైయాలే, పురుషకారత్వాతిరిక్త ప్రాప్త్యుపయోగ్యసాధారణధర్మాన్తరనిషేధపరమాన “నాన్యథాలక్షణం భవేత్” ౩ఎన్ఱ, అనిషేధత్తుక్కు విషయమామ్. పిళ్ళైకుముదలాన మధ్యస్థగ్రన్థఙ్గళిలుమ్ అవశ్యవక్తవ్యస్థలఙ్గళిలే పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వాతిరిక్తమాన ఉపాయత్వమ్ ప్రస్తావిక్కప్పడవిల్లై;

ఇ-అ.—ఆకిఞ్చన్యమొన్ఱైయుమే తఙ్గళుక్కుడైయరాకిల్ భాగ్యాధికర్ ఎన్నుడైయ తిరువడిత్తామరైకళిరణ్డైయుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణి అత్తాలే ప్రీయప్పట్ట నెఞ్జైయుడైయరాయ్, మీళవుమ్ లక్ష్మియై పురుషకారమాకవరిత్తు అత్తాలే యెన్నుడైయ క్షమైయైయుడైయర్ ఎన్నైయే ఉపాయోపేయఙ్గళిరణ్డుమాకవుడైయరత్తాలే కృతకృత్యరాయ్ వేఱొన్ఱిల్ పొరున్దాత నెఞ్జైయుడైయరాయ్క్కొణ్డు ఎన్నైయేయడైయానిఱ్పర్కళెన్ఱ, (ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః) ఎన్ఱ, అదుక్కర్థమ్.

౧॥ భగవచ్ఛాస్త్రే. ౨॥ శ్రీసూక్తే. ౩॥ †విశేష్యనిర్దేశ-౨.

వ్యా.—మత్తైప్పిరాట్టిమార్కళుమ్ సూరికళ్ ముతలాన తదీయర్కళుమ్, ఇవళ్ సమ్బన్ధమడియాక వరుకిఱ పురుషకారత్వమిఱే యుళ్ళతు; ఇవళైప్పోలే స్వతస్సిద్ధమన్ఱే; ఆకైయిఱే "ఏతత్సాపేక్ష సమ్బన్ధాదన్యేషామమలాత్మనామ్ । దేవీసూరిగురూణాంచ ఘటకత్వం నతు స్వతః"౧ ఎన్ఱు, దీపసఙ్గ్రహత్తిలే జీయరరుళిచ్చెయ్తతు. ఉపాయత్వముమ్ "కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్"౨ ఎన్ఱు, సనాతనధర్మమాకచ్చొల్లప్పడుకిఱ అవనుక్కే స్వతస్సిద్ధమాయ్, తదీయర్కళుక్కు తద్దాసత్తియడియాక వరుకిఱతేయుళ్ళతు;

అ.—పురుషకారత్వేనవుమ్ ఉపాయత్వేనవుమ్ పిరాట్టిక్కుమ్ ఇరువర్క్కుమ్ ఆశ్రయణముమ్, ప్రమాణఙ్గళిలుమ్ ఆచార్యసూక్తికళిలుమ్ కణ్డతిల్లై; స్వరూపనిరూపకతయా భగవచ్ఛరణవరణవిషయత్వమాత్రమ్ ఉపాయత్వప్రయోజకమాకాతు; పతికర్తృకసర్వవ్యాపారానువిధానప్రయుక్తమాన జ్ఞానశక్త్యాదివర్ధనత్తుక్కు చేతనవ్యాపారమున పేక్షితమ్. పురుషకారభావమ్ ప్రపన్నమాత్రవిషయమాకైయాలే, పురుషకారవరణమావశ్యకమ్. విశేషణతయానిర్దేశముమ్ పురుషకారభావత్తిలే చరితార్థమాకైయాలే, ప్రవర్తనాదివిద్యాన్యాయముమ్ ఉపాయత్వసాధనమాకాతు. ఇప్పడి దిఙ్మాత్రమ్ శొల్లప్పట్టతు; విస్తరమ్ పూర్వాచార్యగ్రన్థఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు.

మత్తైప్పిరాట్టిమార్ ముతలానార్క్కుమ్ పురుషకారత్వమ్ కాణ్డిఅపడియాలే ఇతు పెరియపిరాట్టియార్క్కే యుళ్ళతొన్ఱైన్ఱు, నియమిక్కుమ్పడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మత్తైయిత్యాది.) మత్తైప్పిరాట్టిమార్- భూమినీళాప్రభృతికళ్; సూరికళ్ - తిరువనన్దాళ్వాన్ ప్రభృతికళ్. (ముతలాన) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్ - ఆళ్వార్కళ్ ఆచార్యర్కళ్ సఙ్గ్రహీతర్కళ్. "మణ్మకళాయ్‌మకళ్"౩ "మున్నై వయమురర్"౪ "నాకణైమిశై"౫ "వేతమ్వల్లార్కళై క్కొణ్డు"౬ ఇత్యాదికళై క్కణ్డుకొళ్వతు. (ఇవళ్ సమ్బన్ధమడియాక ఇత్యాది, గన్ధవత్త్వమ్ పృథివ్యసాధారణమెన్ఱు, ప్రమాణోపపత్తికళాలే సిద్ధిత్తపిన్బు, జలాదిభూతాన్తరఙ్గళిలే ఉపలభ్యమానమాన గన్ధమ్ పృథివీసమ్బన్ధనిబన్ధనమెన్ఱు, కొళ్ళక్కిఱాప్పోలే, పురుషకారత్వమ్ లక్ష్మ్యసాధారణమెన్ఱు, వ్యవస్థాపకవచనాది ప్రమాణోపపత్తి సంప్రదాయఙ్గళాలే సిద్ధిక్కపిన్బు, ఏతద్విభూతిభూతరాన మహిష్యన్తరప్రభృతికళిల్ ప్రతీయమానమాన పురుషకారత్వముమ్, "విశేషాధిష్ఠానమ్ తప్తాయఃపిణ్డవత్"౭ ఎన్ఱు, ఆ అధిష్ఠాన విశేషమాకిఱ విన్ద పెరియపిరాట్టియారుడైయ సమ్బన్ధహేతుకమెన్ఱుపడి. స్వతస్సిద్ధమన్ఱేయెన్ఱతు - అన్యాధిష్ఠాన నిరపేక్షమన్ఱేయెన్ఱుపడి.

ఇవ్వర్థత్తుక్కు పూర్వాచార్య సంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఆకైయిఱే ఇత్యాదినా.) (ఏతదితి, అపేక్షయా సహితః - సాపేక్షః; ఏతస్యామ్ లక్ష్మ్యామ్, సాపేక్షః - ఏతత్సాపేక్షః; ఏతత్సమ్బన్ధక ఇతియావత్. తథావిధాత్సమ్బన్ధాత్ - లక్ష్మ్యధిష్ఠితత్వ రూపలక్ష్మీ సమ్బన్ధాత్. ఘటకత్వమ్ - పురుషకారత్వమ్. స్వతోన - లక్ష్మ్యధిష్ఠాన నిరపేక్షస్వరూపప్రయుక్తమ్ నేత్యర్థః. దీపసఙ్గ్రహత్తిలే- తత్త్వదీపసఙ్గ్రహత్తిలే. జీయర్- వాదికేసరిఅళకియ మణవాళజీయర్.

ఇని, భగవదసాధారణమాన ఉపాయత్వత్తుక్కు మిన్దన్యాయముక్కుమెన్ఱు, ఇఱార్ (ఉపాయత్వముమిత్యాదినా.) ఉపాయత్వముమ్-ఉపాయానపేక్షోపాయత్వముమ్. (కృష్ణమిత్యాది) సనాతనమ్-నిత్యసిద్ధమ్. స్వరూపసనాతనత్వమ్ సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే, ఇఙ్గే తత్కథనమ్ నాతిప్రయోజనకమ్; ఆకైయాలే, "మహాశూరః"౮ ఇత్యాదికళిల్ మహత్వమ్ శౌర్యాదికళిల్పోలే, ఇఙ్గుమ్ సనాతనత్వమ్ ధర్మత్వత్తిలే విశేషణమాయ్, నిత్యసిద్ధమ్; నతు, చేతనయత్నాది సాధ్యమ్. ధర్మత్వమ్ - అదృష్టద్వారక మోక్షసాధనత్వమ్, యస్యతథావిధమెన్ఱు, లభిక్కుమతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సనాతనధర్మమాకవితి.) "కృష్ణంధర్మంసనాతనమ్" ఇత్యసాధారణనిర్దేశసిద్ధమాన వర్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవనుక్కే-స్వతస్సిద్ధమాయితి.) స్వతస్సిద్ధమాయ్- స్వేతరనిరపేక్ష స్వరూపప్రయుక్తమాయ్. తదీయర్క్కు - తత్సమ్బన్ధయాథాత్మ్య జ్ఞానహేతుకతదధిష్ఠాన విశేషముడైయ దేవీసూరిగురుక్కళుక్కెన్ఱుపడి. తద్దాసత్తియడియాక-పూర్వోక్తాధిష్ఠాన విశేషాత్మకభగవత్ప్రత్యాసన్నతాహేతుకమాకవెన్ఱుపడి. ఇత్తాల్-నాయకప్రకరణత్తిల్ వక్ష్యమాణమాన తదీయోపాయత్వత్తోడు ఇన్దఉపాయత్వీయ భగవదసాధారణత్వ వ్యఞ్జకనిరూపకధర్మతానిర్దేశత్తుక్కు విరోధమిల్లైయెన్ఱుకరుత్తు. ఏవంరీత్యా పెరియపిరాట్టియార్క్కు ఉపాయత్వమ్ అనిష్టమన్ఱు, నిరసనీయమాన ఉపాయత్వాన్ ప్రథమపర్వ నిష్ఠాధికారివిషయత్తిల్ ఎమ్బెరుమానోడొక్క తుల్యమాకవాతల్ విశేషణమాకవాతల్ ప్రపత్తవ్యతాప్రయోజకతయా అభిమతమాన ఉపాయత్వమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—(ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాత్) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్-మత్ ముముక్షానర్నిర్మలస్వరూపరాన నాయ్చ్చిమార్ సూరికళ్ ఆచార్యర్కళ్ ఇవర్కళ్ పురుషకారభూతరాకిఱతు - పిరాట్టియోడు సమ్బన్ధఙ్గొణ్డిఱ్ఱియ స్వతఃపురుషకారమాకమాట్టార్కళెన్ఱు. ఇవర్కళ్ శొన్నాలుమ్, ఇవళైప్పత్తినవర్కళన్ఱో వెన్ఱు, ఎమ్బెరుమాన్ ఇవర్కళ్ శొన్న కార్యమ్ శెయ్యుమెనుకరుతు.

౧॥ తత్త్వదీపసఙ్గ్రహమ్. ౨॥, భార-అర-౧౧౮-౨౫౧. ౩॥ ౪॥ తి-వా-౫-౩-౬. ౫॥ తి-వా-౪-౧౦-౧౧. ౬॥ తి-వా-౪-౬-౮. ౭॥ ౮॥

వ్యా·—ఆకైయాలే, పిరాట్టిక్కు-పురుషకారత్వముమ్, ఈశ్వరనుక్కు- ఉపాయత్వముమ్నిరూపకమాక త్తట్టిల్లై; ఇవ్వర్థత్తై వెళియిడుకైక్కాక-క్కవాయ్త్తు ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్తత్తు·

ఇప్పడి ఉపబృంహణమాన ప్రబన్ధద్వయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్క-ప్పడుకిఱ పురుషకారత్వము ముపాయత్వముమ్ ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలుక్తమాన స్థలమేతెన్నిల్; కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమానద్వయత్తిల్ పూర్వవాక్యత్తిలే ఉభయముమ్ శేరవుక్తమిఱే. ఇచ్చేతననుక్కు- ఇరువరోడుమ్ బన్ధముణ్డాయిరుక్క- ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుక్కు-వల్ పురుషకారమాక వేణ్డుకిఱతెన్నెన్నిల్; మాతృత్వప్రయుక్తమాన వాత్సల్యాతిరేకత్తాలుమ్, అవనైప్పోలే కాఠిన్యమార్దవఙ్గళ్ కలన్దిరుక్కై- యన్ఱిక్కే- కేవల మార్దవమేయాయ్, పిఱర్ కణ్ణుక్ఱివుకాణమాట్టాత ప్రకృతియాకైయాలుమ్, విముఖరైయు మభిముఖరాక్కు-కైక్కు- కృషిపణ్ణుమవళాకైయాలుమ్, కుఱ్ఱవాళర్క్కు-మ్ కూశామల్ వన్దుకాలిలే విழலామ్బడి యిరుప్పాళాయ్, పుంస్త్వప్రయుక్తమానకాఠిన్యత్తోడేపితృత్వప్రయుక్తమానహితపరతైయైయుముడైయనాయ్,

అ.—కీழ్ ‘‘ఇవళ్ సమ్బన్ధమడియాక’’ [ప-౧౪-వ-౨] ఎన్ఱునిర్దేశిత్తతు-‘‘ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాత్’’ ఎన్ఱ్ఱు,ఆదీపసఙ్గ్రహనిర్దేశప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమాక; ఇఙ్గే, (తదాసక్తియడియాక) ఎన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు - ‘‘శేషిణశ్చశరణ్యాశ్చ ప్రాప్యాశ్చానేనతేమతాః। తత్తదాకారసంయుక్తాఙ్గపరాసక్తిప్రభావతః’’౧ఎన్ఱు,ఆదీపసఙ్గ్రహనిర్దేశ ప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమాకవెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

‘‘ఉపాయత్వమ్భగవదసాధారణమ్; పురుషకారత్వమ్లక్ష్మ్యసాధారణమ్’’ ఎన్ఱు,అప్రధానప్రతితన్త్రత్తైనిగమిక్కి-ఱార్ (ఆకైయాలే యిత్యాదినా.)

ఉపబృంహణమాన ప్రబన్ధద్వయత్తాల్ - ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాన శ్రీరామాయణ మహాభారతఙ్గళాల్. ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలెన్ఱతు - తన్నిష్కర్షణీయఙ్గళాన అజ్ఞాతవిశేషఙ్గళిల్ తాత్పర్యయుక్తమాన ఉపనిషద్భాగత్తిలెన్ఱపడి. కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమాన వెన్ఱతు- కఠవల్లీఖణ్డః ఎన్ఱుశొల్లప్పట్ట కఠవల్ల్యుపనిషత్తిలే పరిత్తప్రకారేణవన్ఱిక్కే-, సర్వాధికారత్వార్థమానప్రశ్నసంహితాదికళిలేవర్ణోద్ధారకరణత్తాలే కఠవల్లీఖణ్డగత వ్యవహిత పఠితవాక్యఙ్గళై చ్చేరప్పిడిత్తమైయాలేలబ్ధమానవెన్ఱపడి. ద్వయత్తిల్ - ఉపాయోపేయప్రతిపాదకతయా వాక్యద్వయాత్మకమాన మన్త్రరత్నత్తిలెన్ఱపడి. (శేరఉక్తమిఱే) ఎన్ఱతు - పురుషకారము ముపాయముమాకిఱవిరణ్డుమ్ ‘‘శ్రీమన్నారాయణ’’౨ఎన్ఱ్ఱు,అ సమాసపదత్తిలే శొల్లప్పట్టతిఱే యెన్ఱపడి. శబ్దతోర్థతశ్చ ప్రత్యభిజ్ఞైమైకొణ్డిఱే ఉపబృంహ్యోపబృంహణ భావత్తైనిర్ణయిప్పతు; అతిల్ ‘‘శ్రీమాన్శత్రునిబర్హణః’’౩ఎన్ఱు, శ్రీరామాయణోపక్రమత్తిలుమ్ ‘‘నారాయణకథామిమామ్’’౪ఎన్ఱు, మహాభారతోపక్రమత్తిలుమ్, శబ్దతఃప్రత్యభిజ్ఞైయుమ్, శ్రీశబ్దనారాయణ శబ్దఙ్గళిన్నుడైయ వ్యుత్పత్తివిశేషసిద్ధమాన కృపావాత్సల్యసౌలభ్యాదికళుక్కు- వ్యఞ్జకఙ్గళాన శిలైయిరుప్పుతూత్తుక్కోనమైముతలానవృత్తాన్తప్రతిపాదనత్తాలే అర్థతః ప్రత్యభిజ్ఞైయుమిరుక్కపడియాలే,కఠవల్ల్యుపనిషద్గతద్వయపూర్వవాక్యోపబృంహణత్వమ్ శ్రీరామాయణ మహాభారతఙ్గళుక్కు- స్ఫుటమెన్ఱుకరుత్తు.

ఇప్పడిపురుషకారత్తిల్ ప్రమాణమ్కాట్టి, అతిలుపపత్తియై శఙ్కా-పరిహారరూపేణ దర్శిప్పిక్కి-ఱార్ (ఇచ్చేతననుక్కి-త్యాదినా.) బన్ధమ్- పుత్రత్వాదిసమ్బన్ధమ్. ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుక్కు- - భగవచ్ఛరణవరణత్తుక్కు-. ‘‘ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుక్కు-’’ ఎన్ఱు, అసాధారణనిర్దేశత్తాలే, ‘‘నిరుపాధీశ్వరత్వన్తు వాసుదేవేప్రతిష్ఠితమ్। భూమానీశాపతిర్యోసావీశ్వరస్సఉదాహృతః’’౫ఎన్ఱు,అ వీశ్వరతత్వనిష్కర్షమ్స్ఫోరితమ్. వాత్సల్యాతిరేకత్తాలుమ్ - వాత్సల్యాతిశయత్తాలుమ్. వాత్సల్యమ్ - దోషేషుగుణత్వబుద్ధిః. అవనైప్పోలే - ఈశ్వరనైప్పోలే. కాఠిన్యమ్ - హితబుద్ధ్యాపిదుఃఖోత్పాదకత్వమ్.మార్దవమ్ - ‘‘సఞ్జాతబాష్పః పరవీరహన్తా’’౬ ఎన్ఱు,అప్పడియే అవర్జనీయదుఃఖోత్పాదకత్వేపి దయమానమానసత్వమ్. (కేవలమార్దవమేయాయ్) కాఠిన్యాసహకృతమాయ్, హితబుద్ధ్యాపి దుఃఖోత్పాదకత్వగన్ధాసహత్వప్రయోజకమాన దయాతిశయమేయాయ్. కణ్కుఱివు - దుఃఖానుభవప్రయుక్త నేత్రవికారవిశేషమ్. ప్రకృతి - స్వభావమ్. మార్దవమ్ – స్వరూపయోగ్యతా. పిఱర్కణ్కుఱివు కాణమాట్టాతప్రకృతి - ఫలోపధానమెన్ఱు, భేదమ్కణ్డుకొళ్వతు: వ్యత్యాసేనశొల్లవుమామ్. విముఖరైయుమ్- ‘‘ననమేయమ్’’౭ఎన్ఱిరుప్పారైయుమ్. కృషి- ఉపదేశాదివ్యాపారమ్. కుఱ్ఱవాళర్క్కు- - అపరాధభూయిష్ఠర్క్కు-. కూశామల్-ఆశ్రయణముమపరాధకోటియిలేయాక్కైచ్చేయ్వతేఎన్ఱు,భయప్పడామల్. పుంస్త్వప్రయుక్తమాన-పుంస్త్వవ్యాపకమాన. హితపరతై - ‘‘యత్తదగ్రేవిషమివ పరిణామేఽమృతోపమమ్’’౮ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టసుఖవిశేషప్రయోజకత్వమ్.

౧॥ తత్త్వదీపసఙ్గ్రహమ్. ౨॥ కఠవల్లీనామకద్వయోపనిషది. ౩॥ రా-బా-సం-శ్లో-౯. ౪॥ భార-౧-౧-౨౬. ౫॥ ౬॥ రా-కిష్కి-౨౪-౨౪. ౪॥ ౮॥ గీ-౧౮-౩౭.

మూ॰ — ౭. పురుషకారమామ్పోదు కృపైయుమ్

వ్యా. — ఇవర్గళ్ఙ్గళై ప్పత్తుమ్పత్తాక కణ్ణకిట్టుక్రూరదణ్డఙ్గళై ప్పణ్ణుకైయాలే, ఇవర్గళ్వాళర్ కుముణ్ శెల్ల కూడల్ కరికుమ్పడియాయిరుకుమీశ్వరనై ఉచితోపాయఙ్గళాలే ఇవర్గళ్ఙ్గళైయడైయ మఱప్పిత్తు కూట్టివిడు మవళుమాయిరుకైయాలే, అపరాధమేవడివానవిచ్చేతనర్ అవనైయాశ్రయిక్కుమళవిల్ ఇవళ్ పురుషకారమాక వేణుమ్. ఆకైయితే అవనైయుపాయమాకవరిక్క విక్కిక్కుమళవిల్ ఇవళైపురుషకారమాక మున్నిడుకిఱతు.

౭. అనన్తరమ్, పురుషకారత్తిన్పడికళై విస్తరేణ ఉపపాదిక్కక్కోలి, ప్రథమత్తిలే పురుషకారత్వత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షిత గుణఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(పురుషకారమామ్పోదు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (పురుషకారమామ్పోదు) ఎన్ఱదు - పురుషకారమామిడత్తిలెన్ఱపడి. కృపైయావదు - పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్;

అ. — పత్తుమ్పత్తాక-పత్తుమ్పత్తాయేయిరుక్కుమ్పడియాయ్; ఐన్దాకైయన్ఱి, క్కే యెన్ఱపడి. కుడల్ కరిక్కుమ్పడియాయ్-అత్యన్తమ్ భయిప్పడుమ్పడియాయ్. ఉచితోపాయఙ్గళాలే - కుపితేశ్వరవశీకారార్హ కటాక్షాదికళాలే. అపరాధమేవడివాన- అపరాధభూయిష్ఠనాన. అవనైయాశ్రయిక్కుమళవిల్ - ఈశ్వరనై ఉపాయమాక వరిక్కుమళవిల్. ఇవళ్ - పెరియపిరాట్టియార్.

ఇప్పడిప్రమాణోపపత్తికళై క్కాట్టియరుళి, అనుష్ఠానమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఆకైయి తేయిత్యాదినా.) మున్నిడుకిఱతు - వరణాదికళాలే పురస్కరిక్కిఱతు. "సీతాసమక్షమ్"౧ "సీతామువాచ"౨ "అలర్మేల్మఙ్గైయుఱైమార్బా"౩ "భగవన్నారాయణాభిమత"౪ ఇత్యాదినా, ఇఱైయవనైమారుళ్ నమ్మాళ్వార్ ఉడైయవర్ముదలాన పూర్వర్కళ్ ఎమ్బెరుమానైయుపాయమాక వరిక్కైక్కుపూర్వత్తిలే పిరాట్టియైపురుషకారమాకపురస్కరిత్తార్కళెన్ఱపడి.

"పురుషకారవైభవముమ్" [వా - ౬] ఇత్యాదిక్కుమ్, "పురుషకారమామ్పోదు" [వా - ౭] ఇత్యాదిక్కుమ్ సఙ్గ్రహవిస్తరరూపత్వాభ్యాం పేట్టికాసఙ్గతియై త్తిరువుళ్ళమ్బత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్తరమిత్యాది.) అనన్తరపూర్వవాక్యసఙ్గతియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమత్తిలేఇత్యాదినా.) (అవశ్యాపేక్షితేతి) పురుషకారత్వేస్వరూపోపయోగిత్వఫలోపయోగిత్వాభ్యాం పురుషకారత్వత్తుక్కు నియతోపకారకమాన వెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - ఉపజీవ్యోపజీవకభావమ్ సఙ్గతియెన్ఱు వ్యఞ్జితమ్. గుణఙ్గళై - స్వాశ్రయోత్కర్షావహమాయ్ ఉపాదేయతమముమాన ధర్మఙ్గళై.

"పురుషకారమామ్పోదు" ఎన్ఱు - పురుషకారమామ్ కాలత్తిల్ ఎన్ఱు తోన్ఱుమాయ్, అత్తైవ్యావర్తిక్కిఱార్ (పురుషకారమామిడత్తిలెన్ఱపడియెన్ఱు;) పురుషకారత్వత్తుక్కెన్ఱు పర్యవసితమ్. "పరదుఃఖనిరాచికీర్షాకృపా" ఎన్ఱు, శిలర్పక్షమ్; అతుమాడాతు. కృపాదిశబ్దఙ్గళుక్కు లక్షణైప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, శరీరాదిశబ్దఙ్గళిలుమిప్పడిలక్షణైయాయ్ జగచ్ఛరీరత్వాద్యసిద్ధిప్రసఙ్గమ్ వరుకైయాలుమ్, కర్మమూలకత్వమిల్లామైయాలే హేయప్రసఙ్గమిల్లామైయాలుమ్, "సవికాకీనరమేత"౫ ఎన్ఱు, ఎమ్బెరుమానుక్కు అరతియైశ్రుతియే శొల్లుకైయాలుమ్, "వ్యసనేషుమనుష్యాణామ్"౬ ఎన్ఱు, గుణప్రకరణత్తిల్ పఠితమాకైయాలుమ్, సమ్బన్ధనిబన్ధనమాన పరదుఃఖాధీనదుఃఖమ్ గుణమాకైయాలుమ్, "పర్యుత్సుకోభవతియత్సుఖితోపిజన్తుః"౭ ఎన్ఱు, అన్దదుఃఖమ్ సుఖిత్వప్రతిబన్ధ్యమల్లామైయాలుమ్, భాష్యకారర్ "పరదుఃఖాఽసహిష్ణుతాదయా"౮ ఎన్ఱు, దయాస్వరూపత్తై నిర్వచిక్కైయాలుమ్ సమానసంవిత్సంవేద్యతయా పరదుఃఖత్తిలే భగవదసహ్యత్వమ్ లభిక్కైయాలే ప్రతికూలతయా వేదనీయత్వమ్సిద్ధమాకైయాలుమ్, "కథమన్యథాపరదుఃఖదుఃఖిత్వాదయోఽస్యగుణాస్స్యుః"౯ ఎన్ఱు, భట్టరరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, "ఆవావెన్ఱారాయ్ రుళ్"౧౦ ఎన్ఱు, దయైయినుడైయ పరదుఃఖదుఃఖిత్వరూపతావ్యఞ్జకమాన వనుకారనిర్దేశఙ్గళ్ పలవుమిరుక్కైయాలుమ్, పరదుఃఖదుఃఖిత్వరూపమాన పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమే దయైయాకక్కడవతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృపైయావదు పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమెన్ఱు.)

ఇ-అ. — (పురుషకారమామ్పోదు) ఎన్ఱతుక్కు - పురుషకారమామ్కాలత్తిలే యెన్ఱు తోన్ఱినిన్ఱాలే; అప్పడియామన్ఱు, పురుషకారమాకాత కాలముమొరుకాలముణ్డెన్ఱు, వ్యతిరేకత్తాలే సిద్ధిక్కైయాలే ఇవళుడైయ నిత్యయోగత్తుక్కు విరుద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి (పురుషకారమామిడత్తిల్) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్.

మీ. — (పురుషకారమామ్పోదు కృపైయుమ్ పారతన్త్ర్యముమ్ అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్) లక్ష్మ్యా ఉపాయభావే భరన్యాససాపేక్షత్వ

౧॥ రా-అర-౧౫-౬. ౨॥ రా-అయో-౩౧-౨. ౩॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౪॥ శర-గ-వా-౧. ౫॥ మహోపనిషది. ౬॥ రా-అ-౨-౪౦. ౭॥ ౮॥ గీతాభా. పు- ౨౧౪-ప-౯. ౯॥ ౧౦॥ తి-పా-౮.

21-11-85.

మూ.—పారతన్త్ర్యముమ్ అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్·

వ్యా·—పారతన్త్ర్యమావతు- పరాధీనత్వమ్; అనన్యార్హత్వమావతు- తద్వ్యతిరిక్తవిషయానర్హత్వమ్· ఇవై పురుషకారత్వత్తుక్కు అపేక్షితమానపడియెన్ ఎన్నిల్; చేతనర్ సంసారత్తిల్ పడుకిఱ దుఃఖమ్ కణ్డు పొఱుక్కమాట్టామల్, ఈశ్వరనోడే ఇవర్కళై చ్చేర్క్కైక్కుడలాన యత్నమ్ పణ్ణుకైక్కు కృపై వేణుమ్; స్వాతన్త్ర్యనై వశీకరిక్కుమ్ పోతు అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్కవేణ్డుకైయాలే, పారతన్త్ర్యమ్ వేణుమ్; నమ్మైయొఴిన్దతొరు విషయత్తుక్కర్హమన్ఱియే నమక్కే యతిశయకరమాయిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే నఙ్గాఱ్యమన్ఱో, శొల్లుకిఱతు ఎన్ఱు, శొన్నపడి అవన్ శెయ్కైక్కు ఉపాయాకైయాలే అనన్యార్హత్వమ్ వేణుమ్; ఆకైయాలివై మూన్ఱుమ్ పురుషకారత్వత్తుక్కపేక్షితమితే.

ఈశ్వర కృపైయిఱ్కాట్టిల్ ఇవళ్ కృపైక్కు విశేషమెన్నెన్నిల్; ఈశ్వరన్ తాన్ - నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయ్, నిగ్రహానుగ్రహఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ కడవనాయ్, చేతనకర్మఙ్గళై నియుత్తు అఱుత్తు తీర్తుమవనాకైయాలే, అవనుడైయ కృపై స్వాతన్త్ర్యత్తాలే అముక్కుణ్డుకిడన్దు ఓరోదశైకళిలే తలైయెడుక్కక్కడవతాయిరుక్కుమ్; ఇవళనుగ్రహైకశీలైయాకైయాలే, ఇవళుడైయ కృపైక్కు వేఱొన్ఱాల్ ఓరభిభవమిల్లామైయాలే ఎప్పోతుమ్ మొఴుపడిప్పట్టిరుక్కుమ్; ఆకైయాల్ ఇవళుడైయ కృపై కరైయఴిన్దిరుక్కుమ్.

అ.—కృపాదికళుడైయ పురుషకారోపకారకత్వత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవై పురుషకారత్వత్తుక్కు ఇత్యాదినా.) (యత్నమ్ పణ్ణుకైక్కు) ఎన్ఱు వితాల్- స్వరూపోపయోగిత్వమ్ లబ్ధమ్. అనువర్తనత్తాలే- ప్రీతిజనకవ్యాపారత్తాలే. (వశీకరిక్కవేణ్డుకైయాలే) ఎన్ఱు విత్తాల్-ఫలోపయోగిత్వమ్ లబ్ధమ్. (శొన్నపడియవన్ శెయ్కైక్కు) ఎన్ఱు విత్తాలుమ్ - ఫలోపయోగిత్వమ్ లబ్ధమ్. కృపై స్వరూపోపయోగినీ; పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళ్ వశీకారతత్పూర్వక యథోక్తకరణఙ్గళాకిఱ ఫలోపయోగికళెన్ఱుపడి. ఇరణ్డుక్కుమ్ కడవనాయ్ - ఇరణ్డుక్కుమర్హనాయ్. నియుత్తు - ఇయత్తయా పరిచ్ఛేదిత్తు, అఱుత్తు - ఈదృశతయా పరిచ్ఛేదిత్తు, తీర్తుమవనాకైయాలే- భుజిప్పిక్కుమవనాకైయాలే. స్వాతన్త్ర్యత్తాలే- ఇచ్ఛాయాం సత్యాం అనివార్యత్వత్తాలే. అముక్కుణ్డు- అభిభూతఙ్గళాయ్. ఓరోదశైకళిలే- కాదాచిత్కమాక. అనుగ్రహైకమేవ శీలం స్వభావో యస్యాస్సా అనుగ్రహైకశీలా, ఏకశబ్దమ్ నిగ్రహవ్యుదాసకమ్, శీలశబ్దమ్ అనుగ్రహత్తినుడైయ కాదాచిత్కత్వవ్యుదాసకమ్. ఇఙ్గే ''అనుగ్రహపరామృద్ధిమ్''[౧] ఎన్ఱు ఉతిరునామమ్ వివక్షితమ్. వేఱొన్ఱాల్ - స్వాతన్త్ర్యత్తాల్. అభిభవమ్ - అప్రకాశమ్. ఇత్తాల్ - కాదాచిత్కోద్భవవత్తాన ఈశ్వరకృపైయైక్కాట్టిల్ నిత్యోద్భూతత్వమ్ పిరాట్టికృపైక్కు విశేషమెన్ఱు సిద్ధమ్. కరైయఴిన్దు - ఉద్వేలమాయ్: స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ కరైయిన్ఱిక్కే యెన్ఱుపడి.

మీ.—దర్శనాత్, లక్ష్మీపురుషకారభావేపి సాపేక్షత్వమస్తీతిశఙ్కాయామ్, షడఙ్గయోగే పురుషకారత్వమేవ నాస్తి-కృపాదేస్తత్రానపకారాత్, ఇత్యుచ్యత ఇతి పూర్వోత్తరాధికారయోస్సఙ్గతిః. సాధ్యోపాయభావస్థత్వే తన్నసిద్ధ్యతీత్యుచ్యత ఇతి వా సఙ్గతిః.

సంశయస్తు, లక్ష్మీపురుషకారభావే, నిర్హేతుకత్వం నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థం షడఙ్గప్రపత్తౌ పురుషకారభావోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. తదర్థం కృపాదేః తత్రోపయోగోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. తదర్థం షడఙ్గప్రపత్తిః ద్వయమన్త్రాఙ్గికా - ఉతమూలమన్త్రాఙ్గికేతి. తదర్థం ద్వయమన్త్రాఙ్గత్వే, బాధకం నాస్తి - ఉతాస్తీతి యదా నాస్తి, తదా, ద్వయమన్త్రాఙ్గకత్వాత్ పురుషకారభావస్తత్రాస్తీతి, కృపాయా అపి కథఞ్చిద్వినియోగోఽస్తీతి షడఙ్గప్రపత్తౌ పురుషకారసమ్బన్ధాత్ తత్సాపేక్షః పురుషకారభావ ఇతి తన్నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిః. యదా ద్వయమన్త్రాఙ్గకత్వే బాధకమస్తి, తదా, తన్మన్త్రకత్వాభావాత్కృపాయాః క్లిష్టాగతిర్నాశ్రయణీయేతి షడఙ్గప్రపత్తౌ పురుషకారాసమ్బన్ధాత్ సాపేక్షత్వాభావేన తన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే, సిద్ధాన్తే చ ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, అష్టాఙ్గయోగవత్, షడఙ్గస్యాపి హేతుత్వన్నావదవ్యాహతమ్. షడఙ్గశ్చ మన్త్రరత్నప్రతిపాద్యః. అతస్తత్రావగతం లక్ష్మీపురుషకారత్వం షడఙ్గప్రపత్తిసాపేక్షమితి పురుషకారనిర్హేతుకత్వమసిద్ధమ్. మన్త్రరత్నే చ షడఙ్గః ప్రతిపాద్యతే, తథాహి:-''శరణం ప్రపద్యే''[౨] ఇత్యత్ర శరణశబ్దోపశ్లిష్టక్రియాపదేన భరన్యాస ఉక్తః; తత్ర, ''గత్యర్థాః బుద్ధ్యర్థాః'' ఇత్యధ్యవసాయరూపతోక్త్యా, ''ప్ర'' ఇత్యుపసర్గేణ మహాత్త్వవస్థితేశ్చ మహావిశ్వాస ఉక్తో భవతి. తత్ర, ఉత్తమపురుషేణ అధికార్యుపస్థాపకేన ఆకిఞ్చన్యోపస్థిత్యా తత్పురస్కారరూపకార్పణ్యం సూచితమ్. ఉపాయత్వానుసన్ధానస్య గోప్తృత్వవిషయతయా గోప్తృత్వవరణమప్యన్తర్ణీతమ్. నారాయణశబ్దస్య శేష్యుపస్థాపకతయా

౧॥ ౨॥ కఠవల్ల్యన్తర్గతద్వయోపనిషది.

వ్యా॰—సమ్బన్ధత్తిల్ వ్యావృత్తిపోలేయాయ్త్తు కృపైయిల్ వ్యావృత్తియుమ్; ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిఱే ఇవళైయాశ్రయిప్పార్కుక్కు వేఱొరుపురుషకారమ్ తేడవేణ్డాత్తొழிకిఱతు.

అ.—“అనుగ్రహపరామ్”౧ఎన్గి,అసమాఖ్యైక్కుక్కు ఉపోద్బలకమానలిజ్గత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సమ్బన్ధత్తిలిత్యాదినా;) ఎమ్బెరుమానోట్టై సమ్బన్ధమాన పితృత్వత్తైక్కాట్టి లివళోట్టై సమ్బన్ధమాన మాతృత్వత్తుక్కుణ్డాన వుత్కర్షమ్బోలేయాయ్త్తు ఎమ్బెరుమానుడైయపితృత్వాను [౫ గుణకృపైయైక్కాట్టిల్ ఇవళుడైయమాతృత్వానుగుణకృపైక్కుత్కర్షమెన్నపడి. “అనుగ్రహపరామ్”౧ ఎన్గి,అసమాఖ్యైమాతృత్వరూపవస్తుసామర్థ్యానుగృహీతైయెన్నపడి. యద్వా, (సమ్బన్ధత్తిల్) ఇత్యాదిక్కు- “మాతాపితాభ్రాతా”౨ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్ట ఎమ్బెరుమానుడైయ మాతృత్వరూపసమ్బన్ధత్తిఱ్కాట్టిల్ “త్వమ్మాతా”౩ఎన్ఱు,శొల్లప్పట్టవివళుడైయమాతృత్వత్తుక్కుణ్డాన నిరుపాధికస్త్రీత్వసహకృతత్వమాకిఱవైలక్షణ్యమ్బోలేయాయ్త్తు తత్కృపైయిఱ్కాట్టిల్ ఇవళ్కృపైక్కుణ్డాన నిత్యనిరవధికోద్భూతత్వమాకిఱ వైలక్షణ్యమెన్ఱు, పొరుళాకవుమామ్. విపరీతలిజ్గము మిన్గైయెన్గిఱార్ (ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిత్యాదినా;) అనుద్భూతదయాద్యుద్భావక పురుషకారసాపేక్షత్వే నిత్యోద్భూత దయాదిమత్త్వమ్ వ్యాహతమామ్; అప్పడిఈశ్వరవిషయత్తిల్ పురుషకారభూతైయాన వివళ్ విషయత్తిల్ పురుషకారాన్తరగ్రాహక ప్రమాణోపపత్త్యనుష్ఠానజ్గళిల్లామైయాలే, ఇవళ్ దయై నిత్యోద్భూతైయాయిరుక్కుమెన్నపడి.

మీ.—ఆనుకూల్యసజ్కల్పప్రాతికూల్యవర్జన రూపశేషవృత్తిరర్థసిద్ధా. అత్రశరణశబ్దః “ఉపాయేగృహరక్షిత్రోశ్శబ్దశ్శరణమిత్యయమ్।వర్తతేసామ్ప్రతఞ్చైష ఉపాయార్థైకవాచకః”౪ ఇతివిశేషితత్వాదుపాయార్థకః. “భరన్యాసబలాదేవ స్వభిన్నవినివృత్తయే।అత్రోపాయాన్తరస్థానేరక్షకోవినివేశితః”౫ఇతి,తత్తత్ఫలసాధనారాధితస్యేశ్వరస్యసర్వఫలోపాయత్వేసాధారణేఽపి,అత్రవిశిష్యోపాయత్వకథనమ్,ఉపాయాన్తరస్థానేసహజకారుణ్యాది విశిష్టేశ్వరస్యనివేశితత్వ జ్ఞాపనాయ. అత్రభక్తియోగస్థానే ప్రపత్తేరేవనివేశితత్వాత్ కథమీశ్వరస్యతథాత్వమితిచెత్. అన్యత్రాజ్గతయాప్రపత్తిమ్, సాధనతయాభక్తిఞ్చానుష్ఠాయ, ప్రాప్యంఫలం అత్రభక్తిస్థానేనివిష్టేశ్వరసహజకారుణ్యా దవాప్యతఇతి,తస్య భక్తిస్థానేనివేశితత్వోపపత్తేః. ఉక్తనిష్కర్షవివక్షయా “ఉపాయార్థైకవాచకః”౪ఇత్యుక్తిః. ననుతర్హి, గోప్తృత్వవరణస్యాన్తర్గతత్వేన ఫలప్రార్థనాయా అత్రైవజాతత్వాత్, ఉత్తరవాక్యేతత్ప్రార్థనా౭ధికేతిచేత్. న, అకిఞ్చనస్యమమ ఉపాయాన్తరస్థానేస్థిత్వా, అభిమతఫలంప్రయచ్ఛేతిపూర్వోక్తాయాం విశిష్టప్రార్థనాయాం అంశభేదజ్ఞాపనాయవిభజ్యప్రార్థ్యతఇతినాధిక్యమ్. యద్వా, ఉత్తరవాక్యేకేవలంవాక్యాన్వయార్థం[౭౦ ప్రార్థనాపదమధ్యాహ్రియతే; తత్తుఫలవిశేషపరమితి నపౌనరుక్త్యమ్. “అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానమ్మయినిక్షిపేత్ । మయినిక్షిప్తకర్తవ్యః కృతకృత్యోభవిష్యతి”౬ఇతినిక్షేపస్యద్వయమన్త్రైకత్వంప్రమాణసిద్ధమ్. ఏవంషడఙ్గన్యాసస్యద్వయవేద్యత్వాత్, తద్వేద్యంపురుషకారత్వం తత్సాపేక్షమ్. నచాష్టాజ్గయోగవత్ షడఙ్గస్యాపిఉపాయతయా కృపాదేస్తత్ర నిర్విషయత్వాత్, పురుషకారస్యచ కృపాపారతన్త్ర్యనన్యార్హత్వవిశిష్టత్వాచ్చ, కథంకృపాదికార్యపురుషకారభావ ఇతివాచ్యమ్. అన్యత్రభక్తిప్రపత్త్యో రుభయోరప్యనుష్ఠేయత్వాత్. అత్రప్రపత్తిమాత్రస్యతత్ఫలదానం కృపామన్తరేణనసిద్ధ్యతీతికృపాసాఫల్యోపపత్తేః. అతఃషడఙ్గస్థలే పురుషకారత్వసమ్భవాత్, తస్యచసహేతుకత్వాత్ నిర్హే[౭౧ తుకస్యతస్యాసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే:- (పురుషకారమామ్బోతు, కృపైయుమ్, పారతన్త్ర్యముమ్, అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్) భక్తివత్ షడఙ్గస్యతత్రోపాయత్వాత్, సకిఞ్చనేకృపానప్రవహతీతిఅనుష్ఠితసాధనాధికార్యఙ్గీకారః ఈశ్వరస్యస్వతస్సిద్ధ ఇతి, తద్వశీకరణాయ పారతన్త్ర్యనన్యార్హత్వేఅప్యఫలే. అతః,సకిఞ్చనస్థలే కృపాదిగుణత్రయఘటితం ఘటకత్వమనపేక్షితమితి,అకిఞ్చనవిషయఏవ తదుపయోగఇత్యర్థః. నచ,భక్తిప్రపత్త్యుభయానుష్ఠానసాధ్యంఫలంప్రపత్తిమాత్రస్యదేయఞ్చేత్,ఈశ్వరస్యవశీకరణేనభావ్యమ్, ప్రపత్తేరతిక్షుద్రత్వేనాస్యాకిఞ్చనప్రాయత్వాచ్చకృపాదీనాంసాఫల్యమితివాచ్యమ్. అన్యత్రప్రపత్తేః భక్తిఫలకత్వాత్, భక్తేశ్చమోక్షఫలకత్వాచ్చ. ఫలస్యోభయసాధ్యత్వాభావాత్, ఫలాన్తరసాధకప్రపత్తౌ అన్యత్రోభయానుష్ఠానాభావేన ఫలాన్తరార్థప్రపత్తౌ ఘటకానపేక్షణాపాతాచ్చ. నచ,ముఖ్యసాధనఫలస్య అముఖ్యసాధనంప్రతి దేయత్వే ఘటకేన దాతృవశీకరణమపేక్షితమ్; ముఖ్యసాధనరహితస్య అకిఞ్చనప్రాయత్వాత్ దయనీయత్వమపి విద్యతఇతివాచ్యమ్. అముఖ్యసాధనస్యాపిముఖ్యసాధనతుల్యఫలప్రదత్వ సజ్కల్పస్యానాదితయా, సత్యసజ్కల్పేశ్వరస్య ఫలప్రదానేఘటకానపేక్షణాత్. యది, ఫలవిసదృశత్వాద్ఘటకాపేక్షా; తర్హి,భక్తిస్థలేపి ఘటకత్వప్రసఙ్గః. కిఞ్చ,యద్యముఖ్యసాధనే ఘటకాపేక్షా; తదా,అశ్వమేధావభృథస్నానస్య ద్వాదశవార్షికఫలప్రదత్వేపి[౭౨ పురుషకారాపేక్షాపత్తిః. అపిచ,భక్తితుల్యప్రాయశ్చిత్తేనప్రపదనేనసర్వకర్మక్షయే, నిర్నిమిత్తత్వేనభగవత్కాలుష్యాభావాత్, పురుషకారేణతచ్ఛామనమనపేక్షితమ్ చేతనస్యనిర్దుఃఖత్వాత్,దుఃఖాసహిష్ణుత్వలక్షణకృపానుదయశ్చ. అతఏవోక్తమ్ “ముముక్షోర్నిక్షిప్యస్వభరమనఘోముక్తవదసౌ”౭ ఇతి.

౧॥ ౨॥ సుబాలోప-౬. ౩॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౬. ౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥ రహస్యత్రయసారే-

వ్యా.—ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఇవళుడైయ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళుమ్ స్వరూపప్రయుక్తమాననమాత్ర మన్ఱిక్కే,

అ.—ఇప్పడిపురుషకారత్వాపేక్షితకృపావిషయత్తిల్ వరుమ్ ఈశ్వరకృపానిర్విశేషత్వ వ్యామోహాత్తైలిఙ్గసమాఖ్యైక్యకళాలే శమిప్పిత్తు,తదపేక్షితఙ్గళాన భగవత్పారతన్త్ర్య భగవదనన్యార్హత్వఙ్గళ్ విషయమాకవరుమ్ ఐచ్ఛికత్వ వ్యామోహాత్తైశమిప్పిక్కిఱార్ (ఈశ్వరవిషయత్తి[ల్ ఇత్యాదినా.) ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమెన్ఱతు - స్వరూపసఙ్కల్పాభ్యామీశ్వరాధీనస్వరూపస్థితి ప్రవృత్తికత్వమాకైయ ఈశ్వరనిరూపిత పారతన్త్ర్యమెన్ఱపడి. ఈశ్వరవిషయత్తిలనన్యార్హత్వమెన్ఱతు - ఈశ్వరశేషత్వేసతి తదన్యశేషత్వ విరహరూపమాన ఈశ్వరఘటితానన్యార్హత్వమెన్ఱపడి. (స్వరూపప్రయుక్తమాన మాత్రమన్ఱిక్కే యిత్యాది.) స్వరూపప్రయుక్తత్వ మావతు - భగవదిచ్ఛాధీనత్వేసతి లక్ష్మీచ్ఛానధీనత్వమ్; అతువాననమాత్రమన్ఱిక్కే యెన్ఱతు - లక్ష్మీచ్ఛానధీనత్వేసతి భగవదిచ్ఛాధీనమాయ్ వక్ష్యమాణభగవత్పత్నీత్వాద్యధీనముమాయిరుక్కైయెన్ఱపడి. “లక్ష్మీర్నిత్యానపాయినీ”౧ “తత్సర్వం నారముచ్యతే”౨ ఎన్ఱి,అప్రమాణత్తై యనురోధిత్తుభాష్యకారర్ గద్యత్తిలే పిరాట్టిక్కు నారశబ్దార్థమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినపడియాలుమ్, “శరీరఞ్చాప్యస్మి వైష్ణవమ్”౩ ఎన్ఱు, పిరాట్టితానే శ్రీశబ్దనిర్వచనత్తిలే తన్నై భగవచ్ఛరీరమెన్ఱు, నిష్కర్షిక్కైయాలుమ్, నారాన్తరఙ్గళుక్కుప్పోలే పిరాట్టిక్కుమ్ కేవలభగవదిచ్ఛాధీనభగవచ్ఛరీరత్వాయత్తభగవదధీనత్వ భగవదనన్యార్హత్వఙ్గళ్ ప్రామాణికఙ్గళెన్ఱపడి. “ఉభయోరపిసర్వభూతేశ్వరత్వాదివచన సామ్యాదస్యా గుణభావముభయేచ్ఛాప్రయుక్తం కేచిదాహుః” ఎన్నుమ్ సర్వభూతేశ్వరత్వాదివచన సామ్యమూలకమాన పిరాట్టియుడైయ ఐచ్ఛికభగవచ్ఛేషత్వ పక్షమ్; “మచ్ఛేషభూతా సర్వేషామీశ్వరీవల్లభామమ| అస్యాశ్చ జగతశ్చాహమీశ్వరో వేదవిశ్రుతః”౪ ఎన్ఱు,భగవచ్ఛాస్త్రత్తానే, “ఈశ్వరీంసర్వభూతానామ్”౫ “ఈశ్వరస్సర్వభూతానామ్”౬ ఎన్ఱి,ఉవచనద్వయగతసర్వశబ్దద్వయత్తుక్కుమ్ క్రమేణ ఈశ్వరవిషయమాకవుమ్ పిరాట్టివిషయమాకవుమ్ సఙ్కోచాసఙ్కోచఙ్గళై ఉపబృంహణమ్ పణ్ణుకైయాలే,తద్విరుద్ధమాన వినిగమనావిరహాది తర్కాభాసమూలక సర్వశబ్దద్వయా సఙ్కోచకల్పనావలమ్బివచనసామ్య రూపహేతుశరీరమ్ దుస్థమాకైయాలే అత్యన్తానుపపన్నమ్. ఇవ్వర్థత్తిల్ విస్తరమ్ పూర్వర్కళుడైయ గ్రన్థఙ్గళిలే విశదమ్.

ఇ.అ—ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళ్ నిత్యముక్తర్క్కుమ్ మత్తుముళ్ళపిరాట్టిమార్క్కుమ్ సాధారణమాయిరుక్క, ఇవళుక్కు విశేషమేతెన్ఱు ఆశఙ్కైయిలే; పట్టమహిషియాకైయాలుమ్ పత్నీత్వప్రయుక్తమాకైయాలుమ్ అవర్కళ్ పారతన్త్ర్యత్తి[ల్ ఇవళ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు విశేషముణ్డెన్ఱుమ్, స్వరూపనిరూపకత్వరూపమాన అనన్యార్హత్వ ప్రయుక్తమాయిరుక్కైయాలే అవర్కళిల్ ఇవళనన్యార్హత్వత్తుక్కు విశేషముణ్డెన్ఱు, మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరవిషయత్తిలిత్యాది.)

మీ.—నచ భరసమర్పణాత్పూర్వం తత్కారణభగవదభిముఖసిద్ధ్యర్థం పురుషకారాపేక్షావక్తతే, పూర్వం కాలుష్యహేతు పాపసత్వాదితి వాచ్యమ్. సాధనవిధేరేవతదభిముఖరూపతయాతదాతస్యాః జ్ఞాతత్వాచ్చ నతదాఘటకాపేక్షా. కిఞ్చ, అష్టాఙ్గయోగవత్ షడఙ్గేపి యోగ్యతామాత్రం పూర్వంప్రతిపాద్యమ్; అన్యథాభక్త్యారమ్భేపిఘటకాపేక్షాపత్తేః. ఇత్యఙ్గముదితమిత్యాత్మజ్ఞానంషడఙ్గేయోగ్యతాసమ్పాదకప్రాయశ్చిత్తత్వేనపూర్వాఙ్గతయావిహితమ్. అతఃముఖ్యగౌణవిభాగానాదరేణప్రతిపదవిహిత సర్వోపాయాన్తరాభావస్థలేఘటకాపేక్షేతి గౌణసాధనషడఙ్గస్థలేనతదపేక్షా.

యది “నహివచనవిరోధేన్యాయః ప్రభవతి” ఇతిషడఙ్గస్య మన్త్రప్రతిపాద్యత్వాత్ తత్రపురుషకారాపేక్షేతిమన్యసే. తదేవనాస్తి; తథాహి ‘ప్రపద్యే’౧౦ ఇతిక్రియాపదస్య “ప్రార్థనామతిశ్శరణాగతిః - యాచ్ఞాప్రపత్తిశ్శరణాగతిః”౭ ఇతిలక్షణానురోధేన ప్రార్థనాపర్యవసానాత్, భరసమర్పణస్య కేవలాధ్యవసాయ రూపత్వాచ్చ, నోపాయప్రార్థనా భరసమర్పణమ్. నచ, భరసమర్పణస్య గోప్తృత్వ వరణగర్భత్వాత్ తదుపపత్తిః, “ఉపాయార్థైకవాచకః”౮ ఇతితదర్థకత్వనిషేధాత్. నచ “ఇదంశరణమజ్ఞానామ్”౯ ఇత్యత్రశరణశబ్దస్యార్థాన్తరేననిష్కర్ష[ణం క్రియ]ష్యతే, మన్త్రప్రకరణగతస్యతదయోగాత్ ఇదంశబ్దనిర్దిష్టశరణాగతి విషయతయా ప్రయుక్తశరణశబ్దస్య గోప్తృవాచకత్వ† శఙ్కాయాః, గృహవాచకత్వ‡ శఙ్కాయాశ్చ, చేతనాచేతనవిభాగానభిజ్ఞే అనుదయాత్.

నచ, గోప్తురేవోపాయాన్తర స్థాననివేశితత్వాత్, తస్యోపాయాన్తర నైరపేక్ష్యమభిప్రేత్య. గోప్తుర్యేవాయ ముపాయత్వనిర్దేశః; ఏతదభిప్రాయేణ “ఉపాయార్థైకవాచకః”౮ ఇతినిష్కర్షశ్చేతివాచ్యమ్. అత్ర, శరణశబ్దప్రవృత్తినిమిత్తం ఉపాయత్వమ్-గోప్తృత్వమాత్రమ్,ఉతఉపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వమాత్రమ్, ఉతఉపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వేసతిగోప్తృత్వంవా. నాద్యః- “ప్రపద్యే”౧౦ ఇత్యత్రగోప్తృత్వాభావేనప్రార్థ[నా]నాపర్యవసానానుపపత్తేః. నద్వితీయః - ఉపాయాన్తరస్థానే ప్రపత్తేర్నివేశితత్వేన భగవతస్తథాత్వాసిద్ధేః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ శ్రీసూక్తే. ౬॥ గీ-

౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ శతవల్ల్యాం † శబ్దకల్ప-౨. ‡ శబ్దకల్పద-౨.

వ్యా.—“హ్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ”౧ ఎన్ఱుమ్ “విష్ణుపత్నీ”౨ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాల్ పత్నీత్వప్రయుక్తమాయుమ్, “అహన్తా బ్రహ్మణస్తస్య సాఽహమస్మి సనాతనీ”౩ ఎన్ఱుమ్ “శ్రీవత్సవక్షా నిత్యశ్రీః”౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాల్ స్వరూపనిరూపకత్వాదిసిద్ధమాన అనన్యత్వప్రయుక్తమాయు మిరుక్కుమ్;

అ.—(హ్రీశ్చేత్యాది) భూమిసాధారణానైచ్ఛికపత్నీత్వమ్ శ్రీక్కు శ్రుతిశొల్లుకైయాలే, తద్విరుద్ధమాన ఐచ్ఛికపత్నీత్వకల్పనమ్, (పత్న్యౌ) ఇతి సకృచ్ఛ్రుత పత్నీశబ్దార్థవైరూప్యప్రసఙ్గపరాహతమెన్ఱు కరుత్తు. (విష్ణుపత్నీతి) ఉపక్రమోపసంహారగతవిష్ణుపత్నీత్వానురోధేన ఏతన్మధ్యగత జగదీశానాత్వత్తైక్కొళ్ళవేణుమ్; అల్లది, జగదీశానాత్వత్తై యిట్టు ఉపక్రమావగతపత్నీత్వత్తుక్కైచ్ఛికత్వమ్ కొళ్ళుకైయనుచితమెన్ఱు కరుత్తు. (పత్నీత్వప్రయుక్తమాయుమితి) “పత్న్యశ్చపతిశేషత్వాత్”౫ ఎన్ఱుమ్ “ఉపపన్నా హి దారేషు ప్రభుతా సర్వతోముఖీ”౬ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే పిరాట్టిక్కు ఇరుక్కిఱ భగవదధీనత్వ భగవదనన్యార్హత్వఙ్గళ్ నియతనిర్బాధపత్నీత్వాయత్తము మాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. నారశబ్దార్థతాయాత భగవచ్ఛరీరత్వమ్ చేతనాచేతనసాధారణమ్, పత్నీత్వమ్ భూమ్యాదిసాధారణమ్. [౧౦

పెరియపిరాట్టియార్ క్కు ఇమ్మెన్ఱన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అహన్తా బ్రహ్మణ ఇత్యాది.) “అహన్తా బ్రహ్మణస్తస్య సాఽహమస్మి సనాతనీ। ఆత్మా న సర్వభూతానామహంభూతో హరిస్స్మృతః”౩ “అహన్తా సర్వభూతానామహమస్మి సనాతనీ। తస్యాహం పరమాశక్తిరహన్తా శాశ్వతీ ధ్రువా”౭ ‘అహన్తా నామ సా శక్తిః”౮ ఇత్యాదికమ్ వివక్షితమ్. “అహన్తయా వినా హ్యహం హి నిరుపాఖ్యో న సిద్ధ్యతి”౯ ఎన్ఱు, అవచనత్తాలే- “అహన్తా బ్రహ్మణస్తస్య సాఽహమస్మి”౩ ఇత్యాదికళిలే పిరాట్టియెమ్పెరుమానుక్కు ప్రధానస్వరూపనిరూపకభూతైయెన్ఱు, లభిక్కిఱదెన్ఱు కరుత్తు. ఆకైయిలే, “శ్రియః పతిర్నిఖిలహేయప్రత్యనీకః”౧౦ ఇత్యాదిగీతాభాష్యమ్. (శ్రీవత్సేత్యాది, “ఈశితవ్యాద్విభాజకలక్ష్మీవాల్లభ్యసౌభాగ్యచిహ్నమ్ శ్రీవత్సోఽస్య వక్షసీతి శ్రీవత్సవక్షాః; శ్రీవత్సవక్షా నిత్యశ్రీరితి”౧౧ ఎన్ఱు, అసహస్రనామభాష్యశ్రీసూక్తియై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపనిరూపకత్వాదిసిద్ధమానవితి.) కారణత్వోపాయత్వాదివిశిష్టభగవత్స్వరూపత్తుక్కు ఇతరవ్యావృత్తిహేతుత్వమ్ స్వరూపనిరూపకత్వమ్ ఆదిశబ్దత్తాలే- “కాచాన్యాత్వామృతే దేవి సర్వయజ్ఞమయం వపుః। అధ్యాస్తే దేవదేవస్య యోగిచిన్త్యం గదాభృతః”౧౨ ఇత్యాదిసిద్ధమాన విగ్రహాపృథగ్భావముమ్, “కీర్తిశ్శ్రీర్వాక్చ నారీణామ్”౧౩ ఎన్ఱు, భగవాన్ తానే యరుళిచ్చెయ్త విభూతిత్వముమ్ సఙ్గృహీతమ్. (అనన్యత్వప్రయుక్తమాయుమిరుక్కుమితి) అసాధారణధర్మత్వరూపమాన ధర్మ్యనన్యత్వాధీనమాయుమిరుక్కుమెన్ఱపడి. అనన్యత్వేత్యనేన, “అనన్యా రాఘవేణాహం భాస్కరేణ ప్రభా యథా”౧౪ “అనన్యా హి మయా సీతా భాస్కరేణ ప్రభా యథా”౧౫ “ఆమోదమివ పుష్పస్థం దీపస్థామివ చ ప్రభామ్। వినిష్కృష్టుమశక్యామ్మామనన్యాం పురుషోత్తమాత్”౧౬ ఎన్ఱి, అవచనఙ్గళ్ ప్రతీతఙ్గళ్. “అహమర్థం వినాహన్తా నిరాధారా న సిద్ధ్యతి। అహన్తయా వినా హ్యహం హి నిరుపాఖ్యో న సిద్ధ్యతి”౯ ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే స్వరూపనిరూపకధర్మత్తుక్కు ధర్మ్యధీనత్వముమ్ ఇతరవ్యావృత్తిహేతుతయా ధర్మ్యతిశయాధాయకమాకైయాలే ధర్మ్యనన్యార్హత్వము ముపపన్నమెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—నిత్యైయాన అవనాళ్ అన్దబ్రహ్మత్తుక్కు నానాకైయాకానిన్ఱేనెన్ఱు, - (అహన్తా) ఎన్ఱి, అనుక్కర్థమ్. [౨౫

మీ.—నను, నైరపేక్ష్యత్వముపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వమ్, తతశ్చ నిరపేక్షరక్షకత్వమేవ ఉపాయత్వమ్. భగవతి తద్వ్యతిరిక్తస్యోపాయత్వస్య నిర్వక్తుమశక్యత్వాదితి చేత్. కిమిదం నిరపేక్షత్వమ్, ప్రపత్తినిరపేక్షత్వం వా - భక్తినిరపేక్షత్వం వా - ఉభయనిరపేక్షత్వం వా. ఆద్యే అఙ్గత్వేన ప్రపత్తినిరపేక్షత్వమ్-అఙ్గిత్వేన తదనపేక్షత్వం వా. నాద్యః జ్యోతిష్టోమాదిస్థలే అఙ్గత్వేన గోప్తృః ప్రపత్త్యనపేక్షణాదుపాయత్వప్రసఙ్గః నద్వితీయః-అఙ్గిత్వేన ప్రపత్త్యనపేక్షితత్వస్య భక్తిస్థలే జ్యోతిష్టోమాదావ సత్త్వాత్, సర్వత్ర ఉపాయత్వాపత్తిః; అఙ్గిత్వేన ప్రపత్త్యనపేక్షణాత్ ప్రకృతేతదసిద్ధిశ్చ. ద్వితీయేపి అఙ్గత్వేన భక్తినైరపేక్ష్యమభిమతమ్, ఉత అఙ్గిత్వేన తన్నైరపేక్ష్యం వా. ఆద్యే భక్తిస్థలే జ్యోతిష్టోమాదిస్థలే చాపి గోప్తురుపాయత్వాపత్తిః, [౩౦ ఉభయత్రాపి భక్తేరఙ్గత్వేన అపేక్షావిరహాత్. నద్వితీయః. విద్యాన్తరనైరపేక్ష్యస్య “వికల్పోఽవిశిష్టఫలత్వాత్”౧౭ ఇతి న్యాయప్రాప్తత్వేన అఙ్గిత్వేన భక్త్యనపేక్షత్వలక్షణస్యోపాయత్వస్యాపూర్వత్వేన ‘‘ఉపాయార్థైకవాచకః”౧౮ ఇతి వ్యుత్పాదనీయత్వాసిద్ధేః; ప్రకృతోపాయవ్యతిరిక్తోపాయాన్తరనైరపేక్ష్యస్య సర్వసాధారణతయా తత్రాసాధారణ్యేన వేద్యాకారత్వాసిద్ధేశ్చ. అఙ్గిత్వేన భక్త్యనపేక్షత్వస్య జ్యోతిష్టోమాదిస్థలేపి సత్త్వేన తత్రాపి గోప్తురుపాయత్వాపత్తేశ్చ. భక్తినైరపేక్ష్యస్య శరణశబ్దార్థత్వే, ఏకశబ్దస్య వా సర్వధర్మాదిశబ్దస్య వా నైయర్థ్యాపత్తేశ్చ. నతృతీయః. ప్రకృతేతదసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. యది, వ్యాసజ్యవృత్త్యభావాభ్యుపగమేన ప్రకృతే తత్సిద్ధిః; తదా జ్యోతిష్టోమాదిస్థలే ఽతివ్యాప్తిరవ్యాహతా. తస్మాత్సిద్ధోపాయవ్యతిరిక్తోపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వముపాయత్వమ్, నతు గోప్తృత్వగర్భమ్, న వా నైరపేక్ష్యరూపమ్. అతోఽత్ర “ప్రపద్యే” ఇత్యస్య యాచ్ఞారూపత్వాన్న భరసమర్పణత్వమ్.

౧॥పురుషసూక్తే- ౨॥శ్రీసూక్తే- ౩॥ ౪॥ రా-యు-౧౧౪-౧౫. ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ గీతాభాష్యే- ౧౧॥ సహస్రనామభాష్యే-౭-శత- ౧౨॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౨.
౧౩॥గీ-౧౦-౩౪.౧౪॥ రా-సు-౨౧-౧౬. ౧౫॥ రా-యు-౧౨౧-౨౦. ౧౬॥ ౧౭॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౫౬. ౧౮॥†రక్షకత్వ-౩.

21-11-85.

వ్యా.—ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయితే అల్లాదార్కళుడైయ మిథునశేషత్వముమ్, ఇవళోరుత్తిక్కుమ్ తదేకశేషత్వముమాయ్త్తు. ఇన్దఅవ్యవధానేన వుణ్డాన సమ్బన్ధత్తాలేయితే, ఇవళుక్కీశ్వరనై వశీకరిక్కుమళవిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డాత్తొழిగిఱదు.

అ.—(ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిత్యాది) ప్రధానస్వరూపనిరూపకభూతైయాయ్ ప్రధానపత్నియుమాయిరుక్కైయాలేయి డుభూమ్యాది మహిష్యన్తరఙ్గళుక్కుమ్ నిత్యర్కళుక్కుమ్ ముక్తర్కళుక్కుమ్ బద్ధర్కళుక్కుమ్ ఇవళుమ్ ఈశ్వరనుమాన మిథునత్తైప్పఱ్ఱ శేషత్వముమ్, ఇన్ద ప్పెరియ ప్పిరాట్టియారొరుత్తిక్కు మీశ్వరమాత్రశేషత్వముమాయ్ త్తెన్ఱపడి.

ఇన్దఅవ్యవధానేన వుణ్డానసమ్బన్ధత్తాలే- శేషిశేషత్వమాకిఱ వ్యవహిత సమ్బన్ధసహకృతమల్లాత భగవచ్ఛేషత్వమాత్రమాకిఱ సాక్షాత్సమ్బన్ధత్తాలేయెన్ఱపడి. (ఇవళుక్కు ఈశ్వరనైవశీకరిక్కు మళవిల్) సాపరాధచేతనర్క్కాక ఈశ్వరనై నివృత్తకాలుష్యనామ్పడి పణ్ణుమిడత్తిల్. (పురుషకారమ్ వేణ్డాత్తొழిగిఱదు) ఎన్ఱతు - ఇవళిలుఙ్గాట్టిల్ వాల్లభ్యాతిశయముడైయపురుషకారమనపేక్షితమాయిరుక్కిఱదెన్ఱపడి.

"అస్యామమచ శేషం హివిభూతిరుభయాత్మికా"౧ ఇత్యాదిప్పడియే సర్వేశ్వరనుభయవిభూతియైయుమ్ తనక్కుమ్ తనక్కు శేషమాన ఏవళుక్కుమ్ స్వేచ్ఛైయాలే శేషమాక్కి నైక్కైయాలే ఉభయవిభూతియైప్పఱ్ఱ ప్పిరాట్టి అత్యన్తాభిమతైయాయ్, పిరాట్టియైప్పఱ్ఱ వాల్లభ్యాతిశయ మొరువర్క్కు మిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే ఈశ్వరవశీకారార్థమాక ప్పిరాట్టియాల్ మున్నిడప్పడువారిల్లైయాయ్, ఇవళ్ తానత్యన్తాభిమతైయాకైయాలే అఙ్గు తానుమ్ తలిలే అనపేక్షితమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

మీ.—"ఆత్మాత్మీయభరన్యాసో హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే। వాచానమ ఇతి ప్రోచ్యమనసా వపుషా చ యత్ ॥ తన్నమః పూర్వముద్దిష్టమతోఽన్యన్న్యాన ముచ్యతే"౨ "అహమద్వైవమయా సమర్పితః"౩ ఇత్యాదిషు భరసమర్పణస్య యాచ్ఞారూపత్వాభావోక్తేః శరణశబ్దస్య గోప్తృత్వార్థకత్వాభావాన్న గోప్తృత్వవరణసిద్ధిః కిఞ్చ, యద్యత్ర శరణశబ్దోపశ్లిష్టక్రియాపదేన గోప్తృత్వవరణసిద్ధిః, తదా ఉత్తరవాక్యమనర్థకతామాపద్యేత, గోప్తృత్వవరణస్యైవ ఫలప్రార్థనాత్వాత్.

నచ, భరసమర్పణవిశిష్ట గోప్తృత్వ ప్రార్థనాయాః పూర్వముక్తత్వాత్ తత్రాంశ భేదజ్ఞాపనాయ గోప్తృత్వవరణంవిభజ్య ప్రదర్శ్యత ఇతి వాచ్యమ్. విశ్వాసకార్పణ్యవిశిష్టతయాచ భరసమర్పణ ప్రతీతేః, సర్వేషామపి విభజ్య ప్రదర్శనాపత్తేః. అన్యథావివేకాకాఙ్క్షాయా అశాన్తత్వాపాతాత్. అతఏవోక్తం సారే "ఏవం శరణశబ్దాన్వితే 'ప్రపద్యే' ఇతి క్రియాపదే, రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో గోప్తృత్వవరణన్తథా। ఆత్మనిక్షేప కార్పణ్యే, ఇత్యుక్తచతుష్టయమప్యుక్తం భవతి"౪ ఇతి కిఞ్చ, ఉపదేశవాక్యేచైవం వక్తుం, †శక్యతే అనేనసాధనానుష్ఠానయోగ్యే అనుష్ఠానవాక్యే యథామన్త్రం తదర్థానామనుష్ఠేయత్వే తాత్పర్యాత్ గోప్తృత్వవరణస్య ప్రత్యేకమప్యనుష్ఠేయత్వంస్యాత్, ఏతచ్చ సకృత్త్వ విరుద్ధమ్.

యచ్చోక్తం ఫలసామాన్యస్య పూర్వం ప్రార్థితత్వాత్ తద్విశేష సమర్పకముత్తర వాక్యమితి. తదప్యనుపపన్నమ్, ప్రార్థనాపదవైయర్థ్యాపత్తేః. నచ, ప్రార్థనాపదం వాక్యాన్వయసిద్ధయే కేవలమధ్యాహృతమ్, తన్నిరర్థకమేవేతి వాచ్యమ్. నిరర్థకస్యాకాఙ్క్షావిరహేణాన్వయఘటకత్వానుపపత్తేః. సార్థకం తత్ర వాక్యతాత్పర్యం నాస్తీతిచేత్. అస్యానుష్ఠానవాక్యత్వేన ఏకదేశే తాత్పర్యాభావకల్పనాయోగాత్. కిఞ్చ, ప్రయుక్తపదావైయర్థ్యాయ ఉద్దేశ్యాంశ ఏవాస్యాన్వయో వాచ్యః, తథోద్దేశ్యోపాదేయభావేన అత్రయోజనాదుర్ఘటా; ఫలవిశేషోపస్థాపకోత్తరవాక్యస్య, ప్రార్థనాపర్యవసాయినా "ప్రపద్యే" ఇతిపదేన అన్వయదౌర్ఘట్యఞ్చ. యద్యుత్తరవాక్యస్య కేవలం ఫలవిశేషోపస్థాపకత్వేన మన్త్రస్యైక వాక్యత్వమ్. తదా శ్రుతిస్మృత్యాది ప్రసిద్ధద్వయత్వమేవహీయేత. తతశ్చోక్తయోజనా బహుప్రమాణవిరుద్ధా.

నను, సమర్పణస్యానేకాంశత్వాత్ భరసమర్పణం పూర్వవాక్యే, ఫలసమర్పణ ముత్తరవాక్యే ఇతి నవైయర్థ్యమితిచేత్. న, అనేకాంశవిశిష్టం శత్రయాత్మక సమర్పణస్య ఏకజ్ఞానత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్. ఆత్మసమర్పణస్యాపి పృథగనుష్ఠానాయ వాక్యాన్తరమపి ప్రసజ్యేత. నను, పూర్వవాక్యే సమర్పణమ్, ఉత్తరవాక్యే వరణఞ్చ ప్రతిపాద్యత ఇతిచేత్. తదాన్యాసస్య విశిష్టైక జ్ఞానాత్మకత్వం భజ్యేత. ధానుష్కానేక వ్యాపారవిశిష్టేషు ప్రయోగవత్, ఆనుకూల్య సఙ్కల్పాది విశిష్టైకజ్ఞానత్వం హి సమర్పణస్యోచ్యతే. కిఞ్చాస్మిన్ పక్షే నిరపేక్ష రక్షకత్వ ముపాయత్వ మిత్యుక్త ప్రతిజ్ఞాహానిః; అస్యదుర్వచనత్వఞ్చ. కిఞ్చ "ప్రపద్యే" ఇత్యస్య యాచ్ఞాపర్యవసానాసిద్ధిశ్చ.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ సారే- † శక్యత్వాదనేన-౪.

వ్యా.—ఇమ్మూన్ఱు, గుణత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, కృపైయానదు, "శ్రిఞ్ - సేవాయామ్"౧ ఎన్ఱ,అధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శ్రీయతే" ఎన్ఱ,అకర్మణివ్యుత్పత్తియిలుమ్, పారతన్త్ర్యైకనాన్యార్హత్వజ్గళిరణ్డుమ్ "శ్రయతే" ఎన్ఱ,అకర్తరివ్యుత్పత్తియిలుమ్, నిత్యయోగవాచియాన మతుప్పిలుమ్ సిద్ధమితే.

అ.—(కర్మణివ్యుత్పత్తియిలుమితి) "కర్తరికృత్"౨ఎన్ఱ,-వ్యాకరణస్మృతియైప్పోలే "శ్రీయతేచాఖిలైర్నిత్యమ్"౩ ఎన్ఱ,అనిర్వచనస్మృతియుమ్ ప్రమాణమాకైయాలే కర్మణివ్యుత్పత్తియుమ్ ప్రామాణికైయాయ్, అత్తుత్తానన్తై కర్మణిప్రత్యయమాయ్ కర్మతయాశ్రయణార్హత్వన్దాన్ తదుపకారకధర్మరూపమాయ్, అత్తుత్తాన్ సామర్థ్యాత్ కృపాతిశయమెన్ఱు, పర్యవసిక్కుమెన్ఱపడి. అర్థైకర్మణి ప్రత్యయముమ్, "శ్రయన్తీ శ్రయణీయాస్మి"౪ఎన్ఱు, లక్ష్మీతన్త్రత్తిల్ చతుర్థాధ్యాయత్తిలే స్పష్టమ్.

(శ్రయతేఎన్ఱ,అకర్తరివ్యుత్పత్తియిలుమితి) ఆశ్రయాశ్రయిభావత్తిలుమ్ శ్రిఞ్ధాతువుక్కు ప్రయోగమిరుక్కైయాలుమ్, క్విప్రత్యయత్తిల్ కాలోపాధితోల్ ప్రాప్తైయాలే నిత్యతదాశ్రితత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలే అపృథక్సిద్ధధర్మమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్, "ధర్మిసత్తాధీనాధర్మసత్తా" ఎన్ఱు, తదధీనత్వమాకిఱ తత్పారతన్త్ర్యమ్ సిద్ధిక్కుమెన్ఱపడి. సేవావాచిత్వత్తిలుమ్ సేవై సేవ్యాభిప్రాయానురోధియాయిరుక్కవేణ్డుకైయాలే తదభిప్రాయానురోధిత్వప్రయుక్తమాన తదధీనత్వరూపతత్పారతన్త్ర్యమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి ఇవ్వుభయవాచిత్వత్తిలుమ్ అసాధారణధర్మమ్ ధర్మిస్వరూపనిరూపణరూపధర్మ్యతిశయాధాయకమాకైయాలుమ్, సేవైయుమ్ సేవ్యప్రీతిరూపతదతిశయాధాయకమాకైయాలుమ్, క్రియాఫలత్తిన్ఱైయ కర్తృగామిత్వసూచకమానశానజాది నిర్దేశమిల్లామైయాలుమ్, అనన్యార్హత్వమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి. (మతుప్పిలుమితి) నిత్యయోగవాచియాన మతుప్పిలుమ్, నిత్యతదాశ్రితత్వరూపతదధీనత్వముమ్ నిత్యతదేకార్థత్వరూపతదనన్యార్హత్వముమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి.

(ఇవళుక్కీశ్వరనై వశీకరిక్కుమళవిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డాతొழிకిఱతు) ఎన్ఱ,అడత్తిల్, "నచాస్యమాతానపితాచనాన్యస్స్నేహాద్విశిష్టోస్తిమయాసమోవా"౫ ఎన్ఱు, ఎమ్బెరుమానుక్కుప్పిరాట్టియిలధికవాత్సల్యముమ్, తత్తుల్యవాత్సల్యము మొరువర్క్కుమిల్లైయెన్ఱ,అ శ్రీరామాయణవచనమభిప్రేతమ్. "మత్తఃప్రియతరోనిత్యంభ్రాతారామస్యలక్ష్మణః" ౬ ఎన్ఱ,అవిత్తు, "కోలమలర్ప్పావైక్కన్పాకియవెన్నన్పు"౭ ఎన్ఱ,అ న్యాయత్తాలే యివళైయ పడుక్కైప్పళ్ళిలున్డాన ప్రియత్వాతిశయత్తై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, కరుత్తు.

మీ.—నచేష్టాపత్తిః, "ఉపాయతాయాచ్నాప్రపత్తిః" ఇత్యాదివిరోధాత్. యది,పూర్వవాక్యేగోప్తృత్వవరణమ్,ఉత్తరవాక్యేభరసమర్పణఞ్చ ప్రతిపాద్యతే; తదా, "ఉపాయార్థైకవాచకః"౮ ఇతివచనవిరోధః. యది, ఏతద్భిత్యారక్షకత్వమాత్రం నోపాయత్వమ్, నిరపేక్షత్వవిశేషితం తదిష్యతే. తర్హి, ఉత్తరవాక్యవైయర్థ్యమ్, సమర్పణస్యతత్రైవసిద్ధేః. ఏవంషడఙ్గస్యద్వయప్రతిపాద్యత్వే అనేకప్రమాణోపపత్తి విరోధాత్ నతస్యతత్ప్రతిపాద్యతా.

నచ, "అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానమ్మయినిక్షిపేత్"౯ ఇతివచనబలాదుక్తాస్వారస్యంసహ్యమితివాచ్యమ్ "గృహ్ణీయాన్మన్త్రరాజానంమాంగచ్ఛేచ్ఛరణంనరః"౧౦ ఇతి, ఏతత్పూర్వవాక్యే శరణాగతివిధానేన తన్నిష్ఠానుష్ఠేయఫలసమర్పణేతాత్పర్యాదస్యవాక్యస్య;అన్యథా భరసమర్పణస్య ద్విరావృత్తిప్రసఙ్గః; తతశ్చమన్త్రస్యైక వాక్యత్వేన యోజనాయామిదంనఘటతే. నచ,భిన్నవాక్యత్వేన గోప్తృత్వవరణస్య పూర్వవాక్యస్థత్వాత్ తదభిప్రాయేణేదంవచనం "మాంగచ్ఛేచ్ఛరణంనరః"౧౦ ఇతి గోప్తృత్వవరణమేవోచ్యత ఇతివాచ్యమ్. "ఉపాయార్థైకవాచకః"౮ ఇతివిరోధాత్, సమర్పణస్యవిశిష్టైక జ్ఞానత్వ విరోధాత్; మన్త్రమాత్రస్యగోప్తృత్వవరణేభరసమర్పణేచ వినియోగవిరోధాచ్చ. ఏకైకవాక్యస్యతదుభయమన్త్రత్వాత్ తతశ్చమన్త్రస్యైకవాక్యత్వే వినియోగవచనానుగుణ్యేనద్విరావృత్త్యాపత్తిః; వాక్యద్వయత్వేమన్త్రమాత్రస్య ఉభయత్రవినియోగానుపపత్తిరితినేదం వచనంషడఙ్గద్వయవినియోజకమ్. తర్హి,షడఙ్గమన్త్రః క ఇతిచేత్. మూలమన్త్ర ఇతిబ్రూమః, తత్రైవ షడఙ్గస్యమునివ్యాఖ్యాతత్వాత్.

అహిర్బుధ్న్యసంహితాయాం నమశ్శబ్దార్థత్వేన సాఙ్గభరసమర్పణముక్తమ్, "నమస్కారాత్మకం యస్మైవిధాయాత్మనివేదనమ్। సమిత్సాధనకాదీనాం యజ్ఞానాంన్యాసమాత్మనః॥నమసాయోఽకరోద్దేవే సస్వధ్వానఇతీరితః। న్యాసినోన్యాసపవస్యాన్నిష్ఠాతత్పూర్వికాఃక్రియాః॥ వ్యాపకైర్ఋషిభిర్వ్యాసైః కుర్యాత్తేష్వర్పణేమతాః"౧౧ ఇత్యాదిష్వపిమూలమన్త్రికత్వంసిద్ధమ్. న్యాసవిశేషస్యప్రణవమన్త్రికత్వమపిక్వచిదుక్తమ్, "హవిర్గృహీత్వాస్మరూపంవసురణ్యేతిమన్త్రతః।జుహుయాత్ప్రణవేనాగ్నావచ్యుతాఖ్యేసనాతనే"౧౨ వేదేచ, "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత"౧౩ ఇతి. ఏవంషడఙ్గస్యద్వయమన్త్రికత్వేఅనేకప్రమాణోపపత్తివిరోధాత్, మూలమన్త్రికత్వేప్రమాణసత్త్వాచ్చ,నషడఙ్గయోగోద్వయమన్త్రికః

౧॥ ధా-ధ్యా-౧౨౨-౧౮. ౨॥ అష్టా-౩-౪-౬౭. ౩॥ ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౪-౨- ౫॥ రా-సు-౩౬-౩౦. రా- ౭॥ తిరువాయ్మొழி-౧౦-౧౦-౭. ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ అహిర్బుధ్న్యసం- ౧౨ ౧౩॥

మూ.—పిరాట్టి

వ్యా.—౮. ఇప్పడికృపాదిత్రయత్తైయుమెల్లారుమఱియుమ్పడితానే వెళియిట్టరుళిన వైభవత్తై, శ్రీరామాయణత్తిల్ ఇవళుక్కు చ్చొల్లప్పట్ట విశ్లేషత్రయత్తాలుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (పిరాట్టి) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి వాక్యత్రయత్తాలే, (పిరాట్టియిత్యాది) అత్రావసి-"దేవత్వే దేవదేహేయం మనుష్యత్వే చమానుషీ। విష్ణోర్దేహానురూపాం వై కరోత్యేషాత్మనస్తనుమ్"౧ ఎన్ఱు అప్పడియే నాయకనాన సర్వేశ్వరనుడైయ తత్తదవతార సజాతీయమాన విగ్రహపరిగ్రహమ్పణ్ణి వన్దవతరిక్కుమవళాకైయాలే,

అ.—ఇప్పడి ఉపబృంహ్యమాన శ్రీశబ్దవ్యుత్పత్తిద్వయాలబ్ధమాన కృపాదిత్రయముమ్ ఉపబృంహణమాన శ్రీరామాయణప్రతిపాదిత విశ్లేషత్రయాత్మక వృత్తాన్తత్రయవ్యఞ్జిత మెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఇప్పడి కృపాదిత్రయత్తైయుమిత్యాదినా. నిరపేక్షమాన స్వతన్త్రవస్తువిను డైయకృపైయుమ్ సర్వసాధారణపారతన్త్ర్యముమ్ అననాన్యార్హమాన జ్ఞానశక్త్యాది భగవద్గుణఙ్గళుమ్ పురుషకారహేతువాకమాట్టాదాకైయాలే, అన్యోన్యసాపేక్షమాన విశేషణత్రయముమ్ పురుషకారత్వహేతువెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, (త్రయత్తైయుమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్.

(దేవత్వేదేవదేహేయమితి) "విష్ణోః" ఎన్ఱి, అవిత్తు "దేవత్వే, మనుష్యత్వే" ఎన్ఱి, అపూర్వత్తిలుమ్, "దేహానురూపామ్" ఎన్ఱి, అఉత్తరత్తిలు మన్వయిక్కక్కడవదెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాయకనానవిత్యాది.) "విష్ణుపత్నీ"౨ ఎన్ఱి, అత్తైయఱాక్కుఙ్గ్డు "విష్ణోః" ఎన్ఱి, అతుక్కర్థమ్ (నాయకేతి) "పరమేశ్వరః। విష్ణునామాసవేదేషు"౩ ఎన్ఱి అత్తైయఱాక్కుఙ్గ్డు సర్వేశ్వరనుడైయవితి.) "దేవత్వే దేవదేహ- విష్ణోః - మనుష్యత్వే- మానుషీ - చ - సతీ, విష్ణోర్దేహానురూపామ్ - ఆత్మనస్తనుమ్- కరోతి" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్ (తత్తదిత్యాది.) "దేవత్వ" ఇత్యాద్యర్థమ్ (తత్తత్ ఎన్ఱు.) అనురూపశబ్దార్థమ్ (సజాతీయేతి)

ఇ-అ —దేవదేవ దివ్యమహిషియాన తనక్కు మనుష్యయాయవతరిక్క వేణ్డుకైక్కు క్కారణమేతెన్ఱి, అశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవత్వేఎన్ఱు, తుడఙ్గి.)

మీ —ఏవం ద్వయమన్త్రిత్వాభావాత్, ద్వయప్రకాశ్యత్వాభావాచ్చ, నషడఙ్గయోగే పురుషకారసంభవః. "జీవాత్మానం హవిః కృత్వా తచ్ఛరీరం మహీయసి। బ్రహ్మాగ్నౌ జుహుయాద్ధోమి త్యనేన ద్వయరూపిణా"౪ ఇతి వరదాచార్యవచనం కథం సఙ్గచ్ఛత ఇతిచేత్. స్వగతస్వీకార నిష్ఠానాం షడఙ్గే అశ్రద్ధామాభూదితి తేషామపి ద్వయాధికారిత్వాభిమాన సిద్ధత్వాత్తస్య.

అయమత్రసఙ్గ్రహః - షడఙ్గఘటకత్వఞ్చ మన్త్రబోధ్యం యతస్తతః। ఘటకత్వం సహేతుస్యాదితి చేత్తన్నయుజ్యతే॥ సాధనాన్తరసద్భావే కృపాద్యనవకాశతః। విరుద్ధముభయం భక్తి ప్రపత్తీ శేషశేషిణౌ॥ గౌణముఖ్యసమం నోచేత్సర్వత్ర ఘటకం భవేత్। న్యాసస్సర్వాఘహారీస్యాద్విధినా నియతశ్చసః॥ నవిధిర్ఘటకేయ స్మాన్నమన్త్రే న్యాసబోధనమ్। అతశ్శరణశబ్దోయ ముపాయార్థైకవాచకః॥ నైరపేక్ష్యమభిప్రేత్య గోప్తానోపాయ ఉచ్యతే। ప్రపత్త్యపేక్షణా ద్భక్తినైరపేక్ష్యం యదీష్యతే॥ స్వర్గప్రదోప్యుపాయస్స్యా న్నాస్యసాప్తోనవిధిర్యతః। ఏకశబ్దాదివైయర్థ్యం తద్వ్యావృత్త్య ఇచ్ఛనో భవేత్॥ గోప్తృశరణశబ్దార్థో యదిస్యాద్వ్యర్థతా తదా। ఉత్తరస్యచవాక్యస్య వరణార్పణయోర్యది॥ వివిచ్యకథనం తత్రమతన్తత్తునసిధ్యతి। అనుష్ఠానపరత్వస్య భఙ్గాద్యది తదిష్యతే॥ తదాసకృత్త్వం భజ్యేత వరణార్పణయోస్తథా। విశ్వాసాదిచ వక్తవ్యం పృథగ్వాక్యద్వయే క్రమాత్॥ వరణస్యార్పణస్యాపి అనుష్ఠానం యదీష్యతే। తదావిశిష్టజ్ఞానత్వం ప్రపత్తేర్విహితం భవేత్॥ అథాశరణశబ్దస్య ఉపాయార్థకతాహతా। ఉభయోః కృత్స్నమన్త్రత్వ స్మృతిశ్చైవనయుజ్యతే॥ తస్మాద్ద్వయేషడఙ్గస్యగన్ధో నైవచదృశ్యతే। అతః పురుషకారత్వే హేత్వభావో వ్యవస్థితః॥

(ఇతిషడఙ్గైపురుషకారాభావాధికారః.౭)

(౮. అథపురుషకారత్వసమర్థనాధికారః)

(పిరాట్టీత్యాది) పురుషకారత్వస్యాప్రామాణికత్వాత్తస్యైవాభావే, తన్నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిరితి శఙ్కాయాసఙ్గతిః.

సంశయస్తు - పురుషకారన్నిర్హేతుకత్వం నసంభవతి. ఉతసంభవతీతి. తదర్థం పురుషకారత్వేప్రమాణం నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థం శ్రీరామాయణం పురుషకారత్వే ప్రమాణం నభవతి - ఉతభవతీతి.

౧॥ వి-పు-౧-౯-౧౪౫. ౨॥ శ్రీసూక్తే. ౩॥ వి-పు-౬-౪-౪౦. ౪॥

వ్యా.— "రాఘవత్వేఽభవత్సీతా" ౧ ఎన్గిఱపడియే అవన్ చక్రవర్త్తి త్తిరుమకనానవాఱే తదనురూప మాకత్తాన్నుమ్ జనకరాజన్ తిరుమకళానపిరాట్టి, దణ్డకారణ్యత్తిలే యెழுన్దరుళియిరుక్క చ్చెయ్తే, రావణన్ పిరిత్తా నైన్ఱ వ్యాజత్తాలే ప్రథమమ్ పెరుమాళైప్పిరిన్దు లఙ్కైయిలే ఎழுన్దరుళిన్ఱు, "దేవ్యాకారుణ్యరూపయా"౨ఎన్ఱు,తద్గుణ సారత్వత్తాలే కారుణ్యన్దానాక చ్చొల్లుమ్బడియాన తన్నుడైయ పరమకృపైయై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక వెన్ఱై. [౫

అ.—(రాఘవత్వఇతి) "చక్రవర్త్తికులేజాతః"౩ ఎన్గిఱ,అత్తైయుట్కొణ్డుదశరథనై చక్రవర్త్తియెన్ఱు, వ్యపదేశిత్తు, "దశరథాత్మజే"౪ఎన్గిఱ అత్తైయుట్కొణ్డు పెరుమాళై (చక్రవర్త్తి త్తిరుమకన్) ఎన్ఱతు. "దేహానురూపామ్"౫ ఎన్గిఱ అపూర్వానుసారత్తాలే "తుల్యాభిజనలక్షణామ్"౬ ఎన్గిఱ అత్తైయుట్కొణ్డు (తదనురూపమాకత్తాన్నుమ్ జనకరాజన్ తిరుమకళానవితి) "సీతా" ఎన్గిఱవిదు - "సీతాసస్యేన భోనద్యాం జానక్యాం లాజ్గలాధ్వని"౭ ఎన్ఱు, లాజ్గలపద్ధతియిలే ప్రాదుర్భవిత్తవళై చ్చొన్నాలుమ్, ఇజ్గే అతువిరుద్ధమాకైయాలే, "విష్ణోర్దేహానురూపామ్"౫ఎన్గిఱ ఉపక్రమానుగుణమాక జనకరాజసుతాత్వేన ఏవళై లక్షణయాబోధిక్కిఱతెన్ఱు, వివక్షిత్తు (జనకరాజన్నితి) "రాజ్ఞిసుతః- ఉత్తమరాజకన్య [౧౦ యా" ఎన్ఱక్కడవతిఱే. (రావణన్ పిరిత్తా నైన్ఱవ్యాజత్తాలేఇతి) అకర్మవశ్యత్వానపాయినీత్వజ్గళ్ అనన్యథాసిద్ధ ప్రబలప్రమాణ ప్రమితజ్గళాకైయాలుమ్, "భృగుశాపచ్ఛలేనాయం భగవాన్ భక్తవత్సలః। అర్థితోవిబుధైస్సర్వైర్జజ్ఞే విష్ణుస్సనాతనః"౮ ఎన్ఱు, లైఙ్గత్తిలే - "తత్రపత్నీవియోగఞ్చ ప్రాప్స్యసేబహువార్షికమ్"౧౦ఎన్ఱు, వియోగహేతువాన భృగుశాపముమ్ హేతువన్ఱిక్కేయిరుక్క హేతువాక ఆపాతతఃతోన్ఱుమ్ వ్యాజమెన్ఱు,శొల్లుకైయాలుమ్, "అవతర్తుంమనుష్యేషు ప్రాగేవకృతనిశ్చయః। నాన్యతం తేవచోవిప్ర మద్భక్తస్యభవిష్యతి"౧౧ ఎన్ఱుమ్, "లోకానాంసమ్ప్రియార్థం తు శాపన్తంగ్రాహ్యముక్తవాన్"౧౨ఎన్ఱుమ్ - ఉత్తరశ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లుకైయాలుమ్, తుల్యన్యాయేన "ఉత్పత్స్యతేహితార్థంవః"౧౩ ఎన్ఱు, ఉత్తరశ్రీరామాయణత్తిల్ దేవహితార్థమాకవవతరిక్కిఱ అవళెన్ఱు, శొల్లప్పట్టపిరాట్టియుడైయవిశ్లేషత్తుక్కు రావణన్ వ్యాజమాత్రమెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱపడి.

దేవ్యేతి - కారుణ్యమ్ - పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్, రూపమ్- ధర్మిస్వరూపమ్ యస్యాస్సాతథోక్తా- రూప్యతేయత్ తద్రూపమెన్ఱు,రూపశబ్దమ్ ధర్మిస్వరూపత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. ద్రవ్యమాన ధర్మిస్వరూపత్తుక్కు వాచకమాన రూపశబ్దత్తోడే, గుణమాన కృపైక్కు వాచకమాన కారుణ్యశబ్దత్తుక్కు సామానాధికరణ్యమ్, స్వరూపనిరూపకధర్మవాచకశబ్దత్తుక్కు నిరూప్యస్వరూపపర్యన్త ముఖ్యత్వసాధకమాన తద్గుణసారన్యాయసిద్ధమ్. [౨౦ ఇన్దన్యాయన్దాన్ "తద్గుణసారత్వాత్తు తద్వ్యపదేశః ప్రాజ్ఞవత్"౧౪ ఎన్ఱు, సూత్రకారరాలే శొల్లప్పట్టతు. సగుణఃసారః - స్వరూపనిరూపకో యస్యసఃతద్గుణసారః, తత్త్వాత్ తద్వ్యపదేశః. గుణవాచకశబ్దేన వ్యపదేశోముఖ్యవ్యవహారః- "సత్యంజ్ఞానమ్"౧౫"విజ్ఞానంయజ్ఞన్తనుతే"౧౬ ఇత్యాదావితితదర్థః. ఈశ్వరకృపైయిఱ్కాట్టిల్ ఇవళ్ కృపైక్కతిశయమ్ పూర్వన్ సాధితమాకైయాలే ఇవళుడైయ అసఙ్కుచిత కృపైయివళుక్కు స్వరూపనిరూపకమాకలామ్, ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తద్గుణసారత్వత్తాలేఇత్యాదినా) అన్దకృపాగుణత్తై స్వరూపనిరూపకధర్మ మాకవుడైత్తాకైయాలే యెన్ఱపడి. [౨౫

(కారుణ్యమ్తానాకచ్చొల్లుమ్బడియానవితి) కారుణ్యమెన్ఱు-వచనస్థకారుణ్యశబ్దముమ్, తానాకవెన్ఱు-తత్రత్యరూపశబ్దముమ్ వ్యాఖ్యాతమ్. పరకృపై - ఈశ్వరకృపై ; పరమకృపై- ఇవళ్ కృపై. కృపైక్కు పరమత్వమ్ ఉద్భావకనైరపేక్ష్యమ్. రక్షణోపయోగియాన కృపైయై జనిప్పిత్తు క్కొణ్డెన్ఱు, క్వచిద్వ్యాఖ్యాతమ్; అజ్గే,కారుణ్యమ్- ఈశ్వరకారుణ్యమ్, రూపయతి - ప్రకాశయతీతి కారుణ్యరూపా ఎన్గిఱతు. కారుణ్యత్తా న్ఱురువడిక్కొణ్డాప్పోలే ఎన్ఱుమ్ క్వచిద్వ్యాఖ్యాతమ్; అజ్గు,కారుణ్యమ్ రూపంశరీరం యస్యాస్సాతథోక్తా ఎన్ఱాక్కిఱతు. కారుణ్యమాకరూప్యతే ముఖంచన్ద్రఇతివత్ ఇయమీశ్వరస్యకారుణ్యమితిరూపణవిషయీక్రియతఇతి కారుణ్యరూపా ఎన్ఱుమ్ క్వచిద్వ్యాఖ్యాతమ్ ; ఇవైయనైత్తుమ్ వ్యాఖ్యానజ్గళైప్పఱ్ఱి కారుణ్యన్దానాక చ్చొల్లుమ్బడియాన వెన్గిఱత్తై వ్యాఖ్యానత్తుక్కు ప్రతీతిసైథిల్యముణ్డెన్ఱు,కరుత్తు.అవతారమజహత్స్వభావమాకై యాలే ఇన్దపరమకృపై యిజ్గుమ్ ప్రకాశిక్కుమెన్ఱపడి.

మి.—తదర్థంతత్రోక్తం విశ్లేషత్రయం పురుషకారత్వ గమకంనభవతి - ఉతభవతీతి. తదర్థంతద్గమకత్వే విశేషవచనాన్తర సాహాయ్యం నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థం విశేషవచనాన్తరం కార్యదశాయాం జ్ఞానశక్త్యాదికార్యోపయోగిగుణోద్బోధనపరమ్ – ఉతాశ్రయణోపయోగి వాత్సల్యాద్యుద్బోధనపరమితి. [౩౫

౧॥ వి-పు-౧-౯-౧౪౪. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౨౮-౧౪. ౩॥ ౪॥ రా-సంక్షేపే- ౫॥ వి-పు-౧-౯-౧౪౫. ౬॥
౭॥ ౮॥ ౯॥ లైఙ్గే- ౧౦॥ లైఙ్గే- ౧౧॥ ఉత్తరరా- ౧౨॥ ఉత్తరరా-
౧౩॥ ఉత్తరరా- ౧౪॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౨౯. ౧౫॥ తై-ఆ-౨-౧. ౧౬॥ తై-ఆ-౨-౫.

25-12-85.

మూ.—ముప్పడప్పిరివ్దశుక్కళుమ్ ఉణ్డాన కృపైయై వెళియిడుకైక్కాక;

వ్యా.—ఎజ్ఞనేయెన్నిల్ ; దేవస్త్రీక్కళ్ శిఱైయైవిడువిక్కైక్కాకక్కొణ్డు శిఱైయిరుక్కైయాలుమ్; అవ్విరుప్పిలేతన్నై అల్లుమ్పకలుమ్ తర్జనభర్త్సనజ్గళ్ పణ్ణియరువిత్తిన్న, క్రూరరాక్షసిక్కళ్, రావణన్ పరాజితనాక్కవుమ్ పెరుమాళ్ విజయిక్కళాక్కవుమ్ త్రిజటైస్వప్నమ్ కణ్డత్తాలే భీతభీతైక్కళాయ్ నడుజ్గుకిఱదశైయిలే, "భవేయం శరణం హి వః"౧ ఎన్ఱు,-నీజ్గళ్ నోవుపడుమ్ సమయత్తుక్కు నానిరున్దేనే! నీజ్గళ్ అఞ్జవేణ్డా ఎన్ఱు, అభయప్రదానమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్; అక్కు ఉక్తిమాత్రమాయ్ పోకామే, రావణవధానన్తరమ్ తనక్కు శోభనమ్ శొల్లవన్ద తిరువడి, "అవర్కళై చిత్రవధమ్ పణ్ణుమ్పడి కాట్టిత్తరవేణుమ్" ఎన్న, అవనోడే మన్ఱాడి, "రాజసంశ్రయవశ్యానామ్"౨ ఇత్యాదియాలే - అవర్కళ్ కుఱ్ఱమిన్మైయైయుణమాక్కవుపపాదిత్తుమ్, "మర్షయామీహ దుర్బలా"౩ ఎన్ఱు,- పిఱర్ నోవుక్కణ్డుపొఱుత్తిరుక్కత్తక్క నెఞ్జురమ్ తనక్కిల్లామైయైమున్నిట్టుమ్, "కార్యం కరుణమార్యేణ న కశ్చిన్నాపరాధ్యతి"౪ ఎన్ఱు,-అవనుక్కు మిరజ్గియల్లకు నిఱ్కవేణ్డాకపడియుపదేశిత్తుమ్,

అ.—(తర్జనేతి) భయోత్పాదన వ్యాపారత్తినుడైయ శాయికత్వవాచికత్వజ్గళాలే తర్జనభర్త్సనజ్గళుక్కు పౌనరుక్త్యమిల్లై. "భర్త్సనన్త్వపకారగీః"౫ ఎన్ఱుక్కడవతికే "భర్త్సితాం తర్జితాం వాపి"౬ ఎన్ఱ్, అత్తై ప్పఱ్ఱ (తర్జనభర్త్సనమితి) అల్లుమ్-రాత్రియుమ్. "ఘోరా ఘోరతరేక్షణాః"౭ ఎన్ఱ్, అత్తై ప్పఱ్ఱ (క్రూరరాక్షసిక్కళితి) (భీతైక్కళాయిత్యాది) ఇజ్గే అభయప్రదానరూపకార్యత్తాలే పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూపకృపాతిశయమర్థసిద్ధమెన్ఱు కరుత్తు. "ప్రియమాఖ్యామి తే దేవి"౮ ఎన్ఱ్, అత్తై ప్పఱ్ఱ (శోభనమ్ శొల్లవితి.) "ఏవం ప్రకారై ర్బహుభి ర్వి ప్రకారై ర్యశస్వినీ- హన్తుమిచ్ఛామ్యహమ్"౯ ఎన్ఱ్, అత్తై ప్పఱ్ఱ (చిత్రవధమితి.) చిత్రవధమ్- చిత్రరూపమ్ ఎన్ఱుమాపోలే నానావిధహింసైయెన్ఱపడి. *చిత్రపదమ్-లక్షణయా నానావిధపరమ్. (మర్షయామీతి) ఇజ్గే, సర్వస్త్రీసాధారణమాన అబలాత్వత్తై చొల్లిల్ ప్రయోజనమిల్లామైయాలుమ్, శత్రుపరోధప్రయుక్తదౌర్బల్యమ్ శత్రువధానన్తరమిల్లామైయాలుమ్, (దుర్బలా ఎన్ఱు,- మనోదౌర్బల్యమ్ శొల్లుకిఱతు. అతిల్, బలమ్-ధారణసామర్థ్యమ్, తదభావః-దౌర్బల్యమ్ ఎన్ఱాయ్, పరదుఃఖమ్ కణ్డు నెఞ్జుతరిత్తిరామై-దౌర్బల్యమెన్ఱాయ్, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వత్తిలే పర్యవసిక్కుమత్తెన్ఱు, తిరువుళ్ళప్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పిఱర్నోవిత్యాది.) ఇత్తాల్ - కృపై, ఆర్థికతయా సిద్ధిత్తతు; ఇజ్గే, శాబ్దమాకచ్చొల్లినపడి ఎన్ఱు కరుత్తు. (కార్యమిత్యాది) అవనుక్కు- తిరువడిక్కు. (ఇరజ్గియల్లదిత్యాది) ఇరజ్గియెన్ఱు-*కరుణశబ్దార్థమ్. అల్లకునిఱ్కవేణ్డాతవెన్ఱు,- కరుణకరణాభావత్తిల్ అనార్యత్వవ్యఞ్జకమాన * ఆర్యశబ్దత్తినుడైయవుమ్, అపరాధిత్వత్తినుడైయ సార్వత్రికత్వాయాతమాన తిరువడిప్రభృతికళుక్కు దణ్డనీయత్వ ప్రసజ్గవ్యఞ్జకమాన "న కశ్చిన్నాపరాధ్యతి"౪ ఎన్ఱ్, అవాక్యత్తినుడైయవుమ్ అర్థమ్. ఇత్తాల్ - అభయప్రదానత్తాలే ఆర్థికమాకవుమ్, "దుర్బలా"౩ ఎన్ఱు, - సామాన్యరూపేణ శాబ్దమాకవుమ్, "కార్యం కరుణమ్"౪ ఎన్ఱు,-విశేషరూపేణ శాబ్దమాకవుమ్, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్ సిద్ధమెన్ఱు, ప్రమాణోపాదాన శైలియాలే వ్యఞ్జితమ్.

మీ.—యదా, జ్ఞానాద్యుద్బోధనపరత్వమ్; తదా విశ్లేషత్రయస్య విశేషవచనాన్తరసాహచర్యాసమ్భవాత్ పురుషకారసద్భావనిర్ణాయకత్వం న సమ్భవతీతి ప్రమాణాసిద్ధా పురుషకారత్వాసిద్ధేః తన్నిహ్నేతుకత్వాసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః. యదా † విశేషవచనాన్తరస్యాశ్రయణోపయోగిసౌశీల్యాద్యుద్బోధనపరత్వమ్; తదా విశ్లేషత్రయస్య వచనాన్తరసాహాయ్యసంభవాత్ పురుషకారత్వసద్భావనిర్ణాయకత్వం సంభవతీతి ప్రమాణసిద్ధా పురుషకారత్వసిద్ధేః తన్నిష్ఠాతుకత్వసిద్ధిరితి సిద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః

పూర్వపక్షస్తు, లక్ష్మ్యాః పురుషకారత్వమసిద్ధమ్, ప్రమాణాభావాత్. న చ, శ్రీరామాయణం తత్ర ప్రమాణమ్, "రఘువరచరితం మునిప్రణీతమ్"౧౦ ఇత్యాదివచనాత్, రామాయణమితిసమాఖ్యయా చ భగవత్పరత్వేన లక్ష్మీపరత్వాభావాత్ భవతు వా తత్పరత్వమ్; తథాపి విశ్లేషత్రయస్య పురుషకారసూచకత్వే ప్రమాణం నాస్తి, గుణాన్తరోపబృంహకత్వేనాపి తదుపపత్తేః. నను, "ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః। మత్పదామ్బురుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః॥ లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తో వరాననే"౧౧ "మత్ప్రాప్తిం ప్రతి జన్తూనాం సంసారే పతతామధః। లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః॥ మమాపి చ మతం హ్యేతన్నాన్యథా లక్షణం భవేత్"౧౨ "అహమ్మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిః స్వయమ్। లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ॥ ఏతస్యాశ్చ విశేషోఽయం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే"౧౩ ఇతి పురుషకారత్వస్యాన్యత్ర కణ్ఠోక్తత్వాదుక్తవిశ్లేషత్రయం తదుపయోగికృపాదిగుణోపబృంహకమితి చేత్

౧॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౨॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮ ౩॥ రా-యు-౧౧౬-౪౦ ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౫॥ లిఙ్గానుశాసనే. ౬॥ రా-సు-౭౭-౫౯. ౭॥ రా-యు-౧౧౬-౩౨. ౮॥ రా-యు-౧౧౬-౯. ౯॥ రా-యు-౧౧౬-౩౬. ౧౦॥ రా-బా-౭-౪౪.
౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ వాత్సల్యాద్యుద్బోధన-౨-౩.

మూ.—నడువిల్పిరిన్దఘు పారతన్త్ర్యత్తై వెళియిడుకైకాక;

వ్యా.—ఇప్పడి ఒరువరై నిన్ఱు తానడియిఱ్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక ఆర్ద్రాపరాధైకళానవర్కళై రక్షిక్కైయాలుమ్, తన్ను ఒడైయ కృపైయై వెళియిట్టాళిత్తే.

(నడువిలిత్యాది) నడువిల్పిరివావన్ను-మీణ్డు పెరుమాళుడనే కూడి తిరువయోధ్యైయిలే యెఴున్దరుళి తిరువయిఱువాయ్త్తిరుక్కుఙ్కాలత్తిలే, "అపత్యలాభో వైదేహి మమాయం సముపస్థితః। కిమిచ్ఛసి సకామా త్వం బ్రూహి సర్వం వరాననే"౧ ఎన్ను-ఉనక్కు పేఱ్ఱేతైయేన్ను? ఎన్ను, కేట్టరుళ, "తపోవనాని పుణ్యాని ద్రష్టుమిచ్ఛామి రాఘవ। గఙ్గాతీరనివిష్టానా మృషీణాం పుణ్యకర్మణామ్॥ ఫలమూలాశినాం వీర పాదమూలేషు వర్తితుమ్। ఏష మే పరమః కామో యన్మూలఫలభోజిషు॥ అప్యేకరాత్రం కాకుత్స్థ నివసేయం పుణ్యకీర్తిషు"౨ ఎన్ను, తనక్కుణ్డాన వనవాసరసవాఞ్ఛైయై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య;

అ.—పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక-"భవేయం శరణం హి వః"౩ ఎన్ను పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక. ఇత్తాల్-పిరాట్టియినుడైయ శరణత్వమ్, వస్తుసామర్థ్యత్తాలేయుమ్ అనుష్ఠానత్తాలేయుమ్ పరకీయనిగ్రహశామకత్వరూపమెన్ను, సిద్ధమెన్ను, కరుత్తు. ఆర్ద్రాపరాధైకళాన-"ఆర్ద్రాభేక్షీత్రి పుక్లిన్నే"౪ ఎన్ను, క్లిన్నవాచియాన ఆర్ద్రశబ్దమ్ గౌణ్యవృత్త్యా ప్రత్యగ్రతైయై చొల్లుకిఱతు. ఇఙ్గే, 'మాతర్మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తతైవార్ద్రాపరాధాః'౫ ఎన్గి, భట్టర్ శ్రీసూక్తిస్ఫురిత్తై.

"భర్త్సితామపి యాచధ్వమ్"౬ ఎన్ను, త్రిజటైయుపదేశత్తాలుమ్ రాక్షసికళ్ ప్రపత్తియై యనుష్ఠియామైయాలుమ్, త్రిజటాదేహసమ్బన్ధమాత్రమ్ రావణాదిసాధారణమాకైయాలుమ్, రాక్షసికళ్ త్రిజటాభిమాననిష్ఠైకళెన్నుమతిల్ విశిష్య ప్రమాణమిల్లామైయాలుమ్, "సీతయాకృతసంవాదస్తిష్ఠత్యమితవిక్రమః। న చ తం జానకీ సీతా ... నివేదయితుమిచ్ఛతి"౭ ఎన్ను, రావణనుక్కుచ్ చొన్నపడియాలే అనన్తరముమ్ ప్రాతికూల్యవర్జనమిల్లామైయాలుమ్, "హతే తస్మిన్న కుర్వన్తి"౮ ఎన్ను, రావణవధపర్యన్తమ్ ప్రాతికూల్యమ్ పణ్ణినతాకప్పిరాట్టి వాక్యత్తిల్ అభిక్కైయాలుమ్, సీవన్ద నాళ్ ముతల్ ఇవర్కళ్ ప్రాతికూల్యమ్ తవిర్న్దార్కళ్ ఎన్ను, తిరువడిక్కుప్పిరాట్టి శొల్లామైయాలుమ్, ప్రత్యుత "రాజసంశ్రయవశ్యానామ్"౯ ఇత్యాదినా రాజాజ్ఞాప్రకరణమ్ గుణమెన్ను శొల్లుకైయాలుమ్, "లోకహింసావిహారాణామ్"౧౦ ఇత్యాదినా జాత్యుచితకర్మమ్ దణ్డహేతువన్ఱెన్ను, శొల్లుకైయాలుమ్, "ఆర్ద్రాపరాధాః"౫ ఎన్నప్పట్టిరైయెన్ను, కరుత్తు.

(నడువిలిత్యాది) తిరువయిఱువాయ్త్తిరుక్కుఙ్కాలత్తిలే-గర్భిణియాయిరుక్కుఙ్కాలత్తిలే. ఇఙ్గు, "మిథిలైచ్చెల్వియులకుయ్యత్తిరువయిఱువాయ్త్త"౧౧ ఎన్గి, కులశేఖరప్పెరుమాళ్ శ్రీసూక్తిస్ఫురిత్తై. (అపత్యలాభ ఇత్యాది) అఴుపతినాయిరమాణ్డు మలడుకిడన్దవియగైప్పోలే "బహుభిశ్చ పరిశ్రమైః"౧౨ ఎన్ను, వరుత్తప్పట్టిప్పెఱ్ఱ, ఎళిదాకవేయెనక్కుప్పిళ్ళైప్పేఱునప్పాక్కిట్టిత్తే! అవశ్యమ్ భుజిత్తల్లాతునిక్కవొణ్ణాత భోగ్యాభిలాషత్తోడే కూడియిరుక్కుమ్ నీయెత్తైయిచ్ఛిక్కిఱాయ్, అతెల్లావఱ్ఱైయుమ్ శొల్లాయ్, ఉళ్ళోదుకిఱవైనిన్ఱుమ్ ఉలెఴుకిఱ ముకవాళియుడైయవళే ఎన్ను, పడి.

(తపోవనానీత్యాది) "ఋషీణామ్-పాదమూలేషు వర్తితుమ్, ఋషీణామ్-తపోవనాని-ద్రష్టుమిచ్ఛామి" ఎన్ను అన్వయిప్పతు. ఋషికళుడైయ పాదమూలఙ్గళిలే వర్తిక్కైక్కాక అవర్కళుడైయ తపోవనఙ్గళైక్కాణవాశైప్పడుకిఱేనెన్ను, పడి. (ఏష ఇత్యాది) "ఆహారశుద్ధౌ సత్త్వశుద్ధిః"౧౩ ఎన్గి, అప్పడియే-సత్త్వశుద్ధిహేతువాన మూలఫలభోజికళాయ్, అతఏవ పుణ్యకీర్తికళాయిరుక్కుమ్ ఋషికళిడత్తిలే యొరునాళేల్లామాకిలుమ్ వాసమ్పణ్ణవాశైప్పడుకిఱేనెన్గి, అతు యాతొన్ను, ఇతువేయెనక్కుప్ పరమమాన కామమెన్ను, పడి. ఇఙ్గే, "పాదమూలం గమిష్యామి యానహం పర్యచారిషమ్"౧౪ ఎన్గి, శబరీవాక్యత్తాలుమ్, "పాదమూలేషు వర్తితుమ్"౨ ఎన్గి, పిరాట్టివాక్యత్తాలుమ్, సోపబ్రహ్మణవేదప్రధానప్రతిపాద్యమాన చరమపర్వమ్ నిష్కర్షిక్కప్పట్టతు. (వనేత్యాది) వనవాసత్తిలుణ్డాన రసముణ్డు-చరమపర్వమాకిఱ రస్యవస్తు, అతిల్ వాఞ్ఛయెన్ను, పడి, వనవాసత్తిలుణ్డాన రసమ్-హర్షమ్, అతిల్ వాఞ్ఛయెన్నుమామ్; వనవాసరాగమాకిఱ వాఞ్ఛయెన్ను-సామాన్యవిశేషభావేన కర్మధారయమాకవుమామ్. "రసో రాగే ద్రవే హర్షే"౧౫ ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఇ-అ.—(అపత్యలాభో వైదేహి। ఎన్గి, ఇశ్లోకత్తుక్కర్థమ్-నమక్కుప్పిళ్ళైప్పేఱు వన్దుకిట్టినపిన్బు, సకామైయాన నీయెత్తైయిచ్ఛియానిన్ఱాయ్, నీయిచ్ఛిత్తవఱ్ఱైయెల్లామ్ శొల్లెన్ను.

మీ.—నైవమ్, ఫలప్రదానసమయే, మాతృత్వప్రయుక్తసమ్బన్ధేనేశ్వరస్య ఫలప్రదత్వోపయికజ్ఞానశక్తిసత్యసఙ్కల్పత్వకృతజ్ఞత్వాది గుణోద్బోధకత్వస్యైవాత్ర తద్వచనవివక్షితత్వాత్. అతఏవోచ్యతే:-"జగత్సమస్తం యదపాఙ్గసంశ్రయమ్"౧౬ "శ్రేయో న హ్యరవిన్దలోచనమనఃకాన్తాప్రసాదాదృతే సంసృత్యక్షరవైష్ణవాధ్వసు నృణాం సమ్భావ్యతే కర్హిచిత్"౧౭ ఇత్యాది.

౧॥ రా ఉత్త-౪౨-౩౨. ౨॥ రా-ఉత్త-౪౨-౩౩. ౩॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౪॥ ౫॥ శ్రీగుణ-కో- ౬॥ రా-సు-౨౭-౫౪. ౭॥ రా-సు-౪౨-౧౩. ౮॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౯॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౧౦॥ రా-యు-౧౧౬-౪౫. ౧౧॥ పెరు-తి-౧౦-౮. ౧౨॥ ౧౩॥ ఛా-౭-౨౬-౨. ౧౪॥ రా-అర-౭౪-౧౪. ౧౫॥ ౧౬॥ శ్రీగుణ-కో- ౧౭॥ చతుశ్లో-౨.

వ్యా.—అత్తైప్పఱ్ఱి, పోక్కవిడువారైప్పోలేలోకాపవాదపరిహారార్థమాక్కప్పెరుమాళ్ కాట్టిలేపోక్కవిడప్పోనళ్. ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్ - పెరుమాళ్ కట్టిలేవైత్తపోత్తోడు కాట్టిలే విట్టపోత్తోడు వాశియఱ అవరుడైయ నినైవైయేపిన్ శెల్లవేణ్డుమ్పడియాన తన్నుడైయ పత్నీత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కై. గజ్గైకరైయేఱినవనన్తరమ్ఇళైయపెరుమాళ్ కనకర్లేశప్పట్టుకొణ్డు పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయ్ విట్టరుళిన కార్యత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అత్తైక్కేట్టు మిక్కవుమ్ ప్రలాపిత్తు, “నఖల్వద్యైవసౌమిత్రే జీవితంజాహ్నవీజలే। త్యజేయంరాఘవంవంశే భర్తుర్మాపరిహాస్యతి”౧ఎన్ఱాళిఱే.

అ.—(ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమితి) (కట్టిలేవైత్తపోత్తోడు) “యానశక్యాపురాద్రష్టుంభూతైరాకాశగైరపి”౨ ఎన్నుమ్పడిఅన్తఃపురత్తిలేఅసూర్యంపశ్యైయాక క్కావలిట్టువైత్తపోత్తోడెన్ఱపడి. (కాట్టిలేవిట్టపోత్తోడు) “రాజమార్గగతాజనాః”౩ఎన్గిఱ అతుక్కుమ్మేలాన ఆరణ్యకర్కళ్ కాణుమ్పడి, తప్పైయిన్ఱిక్కే కాట్టిలే వైత్తపోత్తోడెన్ఱపడి. ఇత్తాల్-కట్టుక్కుమ్ కాట్టుక్కుమాకారభేదమిత్తనైయల్లతు, పతిచిత్తానువిధానపరైయాన పిరాట్టిక్కు అవఱ్ఱిల్ రసభేదమిల్లైయెన్ఱపడి. “యస్త్వయాసహసస్వర్గోనిరయోయస్త్వయావినా”౪ఎన్గిఱ అవిత్తువుమ్ పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్రాజ్ఞాన తత్సహభావమ్ తనక్కు స్వర్గమెన్ఱుమ్, అవర్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్రాజ్ఞల్లాత తద్వినాభావమ్ తనక్కు నరకమెన్ఱుమ్, పిరాట్టిక్కు క్కరుత్తెన్ఱు శొల్లిఱ్ఱైన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(గజ్గైయిత్యాది) పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయ్ విట్టరుళిన కార్యత్తైయెన్ఱతు - పెరుమాళ్ పిరాట్టియైక్కాట్టిలే విట్టరుళుకైక్కు ప్రయోజనమాకత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱినలోకాపవాదపరిహారత్తైయెన్ఱపడి. మిక్కవుమ్ ప్రలాపిత్తు-అధికమాకప్పరిదేవిత్తెన్ఱపడి. “విలాపఃపరిదేవనమ్-ప్రలాపోనర్థకంవచః”౫ఎన్ఱుకోశమిరున్దాలుమ్, “శోకక్షోభేచహృదయంప్రలాపైరేవధార్యతే”౬ఎన్ఱుమ్, “వచోవైదేహీతిప్రతిపదముదశ్రుప్రలపితమ్”౭ఎన్ఱుమ్, విలాపత్తిలుమ్ ప్రలాపపదత్తుక్కు మహాకవిప్రయోగమిరుక్కైయాలే (మిక్కవుమ్ప్రలాపిత్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(నఖల్విత్యాది) సౌమిత్రేభర్తుర్వంశేభర్తుః రాఘవంమాపరిహాస్యతీతి జాహ్నవీజలే జీవితంఅద్యైవనత్యజేయంఖల్వితియోజనా. పిళ్ళైయ్ పెరుమాళై చ్చుట్టియిరుక్కుఅ రఘుసన్తానమానతు పెరుమాళుడైయ తిరువంశత్తిలే యిన్ఱిక్కే యొత్తియవాణ్ణాతెన్ఱు, గజ్గాజలత్తిలే ప్రాణనై యిప్పోతే విడుకైక్కు అర్హైయాకిఱిలేనెన్ఱు ఉన్నక్కుమ్ తెరియుజ్గిడాయెన్ఱపడి. వ్యవహితోపి పితామహాదీనాంఅపత్యమెన్గిఱ ఆముఖ్యాపత్తిలే పెరుమాళుడైయ అపత్యమ్ రఘువుక్కు మపత్యమాకత్తట్టిల్లై. ఆకైయాల్, భర్తుః రాఘవమ్-పెరుమాళుడైయ సమ్బన్ధియానరఘ్వపత్యమెన్ఱు, యోజిక్కప్పట్టతు. పెరుమాళ్ సమ్బన్ధిత్వన్దాన్ - తజ్జన్యత్వముమ్, తదభిమతత్వముమ్; ఆకైయిఱే, పెరుమాళ్ “అపత్యలాభః”౮ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. స్త్రీప్రజైయెన్ఱాతల్, పుంప్రజైయెన్ఱాతల్, ఒన్ఱైప్రజైయెన్ఱాతల్, ఇరణ్డైప్రజైయెన్ఱాతల్ నిర్ధారణమిల్లామైయాలే, పొతువాన సామాన్యే నపుంసకత్వత్తైయుమ్ జాత్యేకత్వత్తైయుమ్ వివక్షిత్తు, “రాఘవమ్” ఎన్ఱు ప్రయోగిత్తతు; ఆకైయిఱే, “ఏవంహిదృశ్యతేలోకే - అనిర్జ్ఞాతేర్థేగుణసన్దేహేచనపుంసకలిజ్గంప్రయుజ్యతే, కింజాతమిత్యుచ్యతే, ద్వయంచైవహిజాయతే స్త్రీవాపుమాన్వేతి”౯ఎన్ఱుమ్, “ఆకృతివాచిత్వాదేకవచనంభవిష్యతి”౧౦ఎన్ఱుమ్మహాభాష్యత్తిలేశొల్లప్పట్టతు. మాపరిహాస్యతి-పరిహీణంనభవిష్యతి. “ఓహాజ్ త్యాగే”౧౧ఎన్ఱ పఠితమాన హాధాతువుక్కు రూపహానిః ప్రహీణమెన్ఱు, అకర్మకత్వముముణ్డు; ఆకైయాల్, ఇన్ఱిక్కే యొత్తియవాణ్ణాతెన్ఱు లభిత్తతు. నిషేధార్థకమాశబ్దమాకైయాలే లుజ్ వరవిల్లై. సమభివ్యాహారత్తాలే “మాపరిహాస్యతి” “నత్యజేయమ్” ఎన్గిఱ అవివఱ్ఱుక్కు కార్యకారణభావమ్ లభిక్కైయాలే, “మాపరిహాస్యతీతినత్యజేయమ్” ఎన్ఱు ఇతిశబ్దమ్పుక్కరుమ్. ఖలుశబ్దార్థమ్-ఉన్నక్కుమ్తెరియుమ్కిడాయెన్ఱు. “ఇజ్గితజ్ఞాస్తుకోసలాః”౧౨ ఎనక్కడవతిఱే. (త్యజేయమ్) ఎన్ఱు, - *శకిలిజ్, *అర్హేలిజ్ వా.

ఇ-అ.—(నఖల్వద్యైవ) ఎన్గిఱ అతుక్కు తాత్పర్యమ్ - ఇళైయపెరుమాళైప్పార్త్తు, నీరిన్దవార్త్తై కేట్టపోతే ప్రాణనైవిట్టేనాకిల్ “తనక్కే అ దోషముణ్డానవాఱేయన్ఱో, ప్రాణనైవిట్టాళ్, ఇప్పడి కొణ్డారైవైత్తు కొణ్డిరున్దారే” ఎన్నుమవద్యమ్పెరుమాళుక్కు వారాతపడి పరిహరిక్కక్కడవేనెన్ఱు.

మీ.—అన్యథా అత్రసర్వత్రసమాశ్రయణ హేతుత్వమేవవివక్షితంచేత్. తత్తత్ఫలసాధనవిధాయకసర్వశాస్త్రానర్థక్యాపత్తిః. అత్రసర్వత్ర

౧॥ రా-ఉత్త-౪౮-౮. ౨॥ రా-అ-౩౩-౮. ౩॥ రా-అ-౩౩-౮. ౪॥ రా-అయో-౩౦-౧౮. ౫॥ లిజ్గానుశాసనే- ౬॥ ౭॥ ౮॥ రా-ఉత్త-౪౨-౩౨. ౯॥ మహాభాష్యే- ౧౦॥ మహాభాష్యే- ౧౧॥ ధా-జుహో-సి-పు-౧౨౪-౧౮. ౧౨॥

వ్యా.—ఇత్తాల్ - ఆర్త్తామైయిల్ కనత్తాలే ముడిన్దుపిరాట్టి తేట్టమాకానిఱ్ఱైచ్చెయ్ తేయుమ్, అస్థు శెయ్యమాట్టాతే పెరుమాళ్ నినైవైప్పిఱ్ఱైశెన్ఱు, తన్ ప్రాణన్నై నోక్కిక్కొణ్డిరుక్క వేణ్డుమ్పడియాన పారతన్త్ర్యత్తై యిఱే ప్రకాశిప్పిత్తతు.

పిఱర్ కార్యక్కళివిక్క వేణ్డుమ్ పరతన్త్రర్కుక్కుముడివు తేట్టమాకాలుమ్ముడియప్పోకాతే!॥ "మాయుమ్వకైయఱి[౧॥ యేన్ వల్వినైయేన్ పెణ్ పిఱన్దే" ౧ఎన్ఱారిఱే ఆళ్వార్. ప్రథమవిశ్లేషత్తిల్ పత్తుమాసత్తుక్కుళ్ళే పడువతెల్లామ్పట్ట వళ్, "పతిర్హి దైవతం నార్యాః పతిర్బన్ధుః పతిర్గతిః। ప్రాణైరపిప్రియంతస్మాత్ భర్తుః కార్యంవిశేషతః"౨ఎన్ఱు, తానరుళిచ్చెయ్తపడియే- పతిచిత్తానువిధానమే నమక్కు స్వరూపమెన్ఱుమ్ పారతన్త్ర్యబుద్ధియాలేయిఱే అనేకసంవత్సరమ్ పాడాఱ్ఱియిరున్దతు. ఆకఇప్పడి యిప్పిరివిలే తన్నుడైయ పారతన్త్ర్యత్తై వెళియిట్టాళిఱే.

అ.—(ఇత్తాలిత్యాది) ముడిన్దపిరాట్టిక్కు-"మరణమేవశ్రేయః"౩ ఎన్ఱుమపోలేముడిక్కైయాకిఱపిరాట్టి ఎన్ఱపడి. తేట్టమాకానిఱ్ఱైచ్చెయ్త యుమెన్ఱతు - అపేక్షితమాకానిఱ్ఱైచ్చెయ్తేయుమెన్ఱపడి. (పెరుమాళ్ నినైవైప్పిఱ్ఱైశెన్ఱు) "అపత్యలాభః" ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ లాభమాక వరుళిచ్చెయ్తత్తాల్ సూచితమాన పెరుమాళుడైయ అపత్యవిషయమాన అత్యాదరత్తై యనురోధిత్తెన్ఱపడి. ఆభిశస్తికాలాతిరిక్తకాలత్తిలే అభిశ స్తోత్పన్నాపత్యత్తుక్కభిశస్తి దోషమిల్లైయెన్ఱు, శాస్త్రసిద్ధమెన్ఱు, పెరుమాళుక్కు త్తిరువుళ్ళమెన్ఱు, కరుత్తు అపత్యత్తినుడైయ ధర్మసత్తైకిడన్దాల్ కాలాన్తరత్తిలే యాకిలుమ్ ప్రత్యయముకేన మిథ్యాభిశస్తికళిన్దాల్ అపత్యత్తై ప్రాపిక్కలామెన్ఱుమ్, పెరుమాళుక్కు త్తిరువుళ్ళమెన్ఱు, కరుత్తు.

(మాయుమిత్యాది) వల్వినైయేన్ పెణ్ పిఱన్ద-స్త్రీజన్మహేతువాన ప్రబలపాపయుక్తైయాననాన్ పెణ్ణాకప్పిఱన్ద, మాయుమ్వకైయఱి[౧॥ యేన్ - స్త్రీత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యత్తాలే ముడియుమ్ ప్రకారత్తైయఱికిఱిలేనెన్ఱపడి. 'పరాధీనా స్త్రియస్సర్వాః'౬ ఎన్ఱిఱ్ఱే, అవిత్తిల్ వివక్షితమ్.

(పతిర్హీత్యాది) దైవతమ్ - ఆరాధ్యః. బన్ధుః- ఉపలాల్యః. గతిః - ప్రాప్యప్రాపకభూతః. హి- యస్మాత్తస్మాదేతోః. "భర్తుః- ప్రియమ్- ప్రాణైః- విశేషతః- అపి - కార్యమ్-" ప్రాణన్నైయుమ్ అతుక్కుమేఱ్పట్టత్తైయుమ్ విట్టాకిలుమ్ భర్తావుక్కు ప్రియత్తైచ్చెయ్యవేణుమ్. "మశకార్థోధూమః" ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ నివర్త్యమానమశకమ్ ప్రయోజనమానాప్పోలే, ఇఙ్గు-త్యాజ్యమానప్రాణాదికళ్ భర్తృప్రియకరణ[౨౦ త్తిలేకరణమాకిలాకలామెన్ఱపడి. ముడిక్కైపిరాట్టిక్కు యానాల్ తుల్యన్యాయేన పిరాట్టిక్కుముడిక్కైయాక్కైయాలే, పిరాట్టి స్వప్రకృత్యనుగుణమాన ముడిక్కై స్థానీయమానపిరాట్టిక్కుమై అభ్యుపగమప్పణ్ణి, "ప్రాణైరపిప్రియంతస్మాత్" ఎన్ఱు, తానరుళిచ్చెయ్తపడి శెయ్సాశెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయ రుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తానరుళిచ్చెయ్తపడియేయిఱే.) (పతిచిత్తానువిధానమేనమక్కు స్వరూపమిత్యాది) భర్త్రభిప్రాయానుసరణమే స్వాభావిక పత్నీత్వ విశిష్టమానవెనక్కు స్వాసాధారణధర్మమెన్ఱుమ్ పారతన్త్ర్యత్తివ సాయత్తాలేయెన్ఱపడి. (నమక్కు) ఎన్ఱు - భూమ్యాదికళైయుమ్ కూట్టిక్కొణ్డుశొల్లుకిఱాళెన్ఱుమామ్. (పతిచిత్తానువిధానమ్) ఎన్ఱి, అవిత్తాల్-"పాలయస్త్రీహరేర్భావంపత్నీభగవతోహ్యహమ్"౫ ఎన్ఱి, అవచ[౨౫ నమ్ స్మారితమ్. పాడాఱ్ఱియిరున్దతు - సహిత్తిరున్దతు.

మీ.—తత్తత్ఫలోద్దేశేన ప్రతిపదవిహితతత్తత్సాధనానుష్ఠానస్యైవ సమాశ్రయణఘటకతయా పురుషకారస్యావకాశాభావాత్. శక్తానాం ప్రతిపదవిహితతత్తత్సాధనానుష్ఠానం సమాశ్రయణసిద్ధిహేతుః; అశక్తానాం "తేనతేనాప్యతేతత్తన్న్యాసేనైవ"౬ ఇత్యుక్తప్రపత్త్యనుష్ఠానలక్షణ గౌణసాధనానుష్ఠానం తత్సిద్ధిహేతుః. శక్తాశక్తకోటిద్వయాతిరిక్తకోట్యన్తరస్యాభావాదన్యత్రాపి నపురుషకారావకాశః.

అతఃపురుషకారత్వపరవచనానామాశ్రయణదశాయామనవకాశానాం ఫలప్రదత్వదశాయాం తదుపయుక్తజ్ఞానాద్యుద్భావకత్వేనతదుప[౩౦ యోగిత్వమేవపురుషకారత్వమితి తదభిప్రాయత్వమేవోచితమ్. అతఃశృణోతి-శ్రావయతి, శ్రీయతే-శ్రయతే- ఇత్యాదిశ్రీశబ్దవ్యుత్పత్తిసిద్ధంఘటకత్వ మపికార్యదశాయాం ఫలఘటకత్వమేవ; నతుసాపరాధవిషయ భగవత్కాలుష్యస్య, వాత్సల్యాద్యుద్భావనద్వారా శామనేనా శ్రయణఘట కత్వమ్; విద్యారమ్భవిరోధి భగవత్కాలుష్యస్యాత్మ జ్ఞానాదిప్రాయశ్చిత్తేన నాశితత్వాత్, ఫలప్రాప్తిప్రతిబన్ధక తత్కాలుష్యస్యానుష్ఠితసాధ నేననాశితత్వాచ్చ. అతః ఫలప్రదానసమయేపి కాలుష్యశామకత్వేన నఫలఘటకత్వమ్; కిన్తు, తదుపయోగిజ్ఞానశక్త్యాద్యుద్భావకత్వేన.

౧॥ తి-వా-౫-౪-౩. ౨॥ రా-ఉత్త-౪౮-౧౭. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

18-1-86.

మూ.—అనన్తరమ్పిరిన్దతు అనన్యార్హత్వత్తై వెళియిడుకైక్కాక.

వ్యా.—(అనన్తరమిత్యాది) అనన్తరత్తిల్ పిరివావతు-మీణ్డు పెరుమాళ్ సన్నిధియిలే వన్దిరుక్కచ్చెయ్దే, పిరిన్దు పిఱన్దకత్తిలే పుకువిట్టతు. ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్ "అనన్యా రాఘవేణాహం భాస్కరేణ ప్రభా యథా"౧ "అనన్యా హి మయా సీతా"౨ ఎన్ఱు, ఉభయసమ్మతమాన తన్నుడైయ అనన్యత్వప్రయుక్తమాన అనన్యార్హత్వత్తై సర్వసమ్మతమామ్బడి ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక.

ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; పెరుమాళ్ అశ్వమేధమ్పణ్ణియరుళానిఱ్కచ్చెయ్దే, శ్రీవాల్మీకిభగవానుడైయ నియోగత్తాలే కుశలవర్కళ్ వన్దు శ్రీరామాయణత్తైప్పాడిక్కొణ్డు తిరియానిఱ్క, అత్తైప్పెరుమాళ్ తిరుచ్చెవిశాత్తి సన్నిధియిలేయవర్కళైయఴైత్తు విశేషజ్ఞరెల్లారైయుమ్ కూట్టి అవర్కళ్ పాట్టుక్కేళానిఱ్క అనాళిలే, అవర్కళైప్పిరాట్టియినుడైయ పిళ్ళైకళెన్ఱు అఱిన్దవనన్తరమ్, పిరాట్టియళవిలే తిరువుళ్ళమ్ శెన్ఱు, "తనక్కే ఆశుద్ధైయాకిల్ కడుక ఇత్తిరళిలే నాళైవన్దు ప్రత్యయముఖత్తాలే తన్ శుద్ధియై ప్రకాశిప్పిప్పాళాక" ఎన్ఱు, దూతముఖేన పెరుమాళ్ మహర్షిక్కుమ్ పిరాట్టిక్కుమ్ అఱివిత్తువిడ, అప్పడియే శ్రీవాల్మీకిభగవానై మున్నిట్టుక్కొణ్డు అన్దమహాపరిషత్తిలే పెరుమాళ్ సన్నిధియిలే వన్దొడుఙ్గి నిఱ్కచ్చెయ్దే, శ్రీవాల్మీకిభగవాన్, ఇవళ్ శుద్ధైయెన్నుమిడమ్ పలముకత్తాలుమ్ శొల్ల, పెరుమాళుమ్, "ఇవళ్ శుద్ధైయెన్నుమిడమ్ నానుమఱివన్, మహర్షి శొన్నతువే పోరుమ్"

అ.—(అనన్తరత్తిల్ పిరివావతిత్యాది) పిఱన్దకత్తిలే - జన్మభవనమాన భూమిక్కుళ్ళే. ఉభయసమ్మతమాన - పిరాట్టియుమ్ పెరుమాళుమాకిఱ శేషశేషికళిరువర్క్కుమ్ ప్రామాణికత్వేనవుమ్ స్వాభావికత్వేనవుమ్ ఇష్టమానవెన్ఱపడి. అనన్యత్వప్రయుక్తమాన - భగవదసాధారణ ధర్మత్వప్రయుక్తమానవెన్ఱపడి. సర్వసమ్మతమామ్బడి - దేవమనుష్యాది సర్వప్రాణికళుక్కుమ్ ప్రామాణికమెన్ఱుమ్ స్వాభావికమెన్ఱుమ్ నిశ్చితమామ్బడియెన్ఱపడి.

(పెరుమాళ్ అశ్వమేధమిత్యాది) నియోగత్తాలే - ఆజ్ఞైయాలే. విశేషజ్ఞరెల్లారైయుమ్ - "గాన్ధర్వే చ భువి శ్రేష్ఠః"౩ ఎన్ఱ, అవర్మైప్పోలవుమ్, "తౌ తు గాన్ధర్వతత్త్వజ్ఞౌ"౪ ఎన్ఱ, కుశలవర్కళైప్పోలవుమ్, సఙ్గీతరహస్యనిష్ణాతరెల్లారైయుమెన్ఱపడి. తనక్కే-ఆత్మసాక్షికమాక. ప్రత్యయముఖత్తాలే - శుద్ధినిశ్చయహేతుభూతప్రమాణప్రదర్శన పూర్వకమాకవెన్ఱపడి. ప్రకాశిప్పిప్పాళాక - ప్రకాశయతు ఎన్ఱపడి. మహర్షిక్కుమ్ - వాల్మీకిభగవానుక్కుమ్. మహాపరిషత్తిలే - పెరియసదస్సిలే. ఒడుఙ్గినిఱ్కచ్చెయ్దే - లజ్జావినయభయ పరిభవఙ్గళాలే సఙ్కుచితైక్కొణ్డు నిఱ్కుమ్బోతెన్ఱపడి. "ఇయం దాశరథే సీతా సువ్రతా సాధుచారిణీ। అపాపా తే పరిత్యక్తా మమాశ్రమసమీపతః"౫ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "సుతౌ తవైవ దుర్ధర్షౌ సత్యమేవ బ్రవీమి తే...నస్మరామ్యనృతం వాక్యం తథేమౌ తవ పుత్రకౌ॥ బహువర్షసహస్రాణి తపశ్చర్యా మయా కృతా। తస్యాః ఫలముపాశ్నీయాం అపాపా మైథిలీ యథా॥ మనసా కర్మణా వాచా భూతపూర్వం న కిల్బిషమ్। ఫలం తస్యాప్యుపాశ్నీయాం అపాపా మైథిలీ యథా॥ అహం పఞ్చసు భూతేషు మనఃషష్ఠేషు రాఘవ। విచిన్త్య సీతాం శుద్ధేతి అగృహ్ణాం వననిర్ఝరే॥ ఇయం శుద్ధసమాచారా అపాపా పతిదేవతా"౬ ఎన్ఱుత్తైప్పల శ్లో॥ (వాల్మీకిభగవాన్ ఇవళ్ శుద్ధైయెన్నుమిడమ్ పలముకత్తాలుమ్ శొల్లవెన్ఱతు.) "అపాపేత్యభిజానతా"౭ ఎన్ఱత్తైప్పల శ్లో॥ (నానుమఱివన్నితి.) "ఏతదేవం మహాభాగ యథా వదసి ధర్మవిత్। ప్రత్యయో హి మమ బ్రహ్మన్ తవ వాక్యైరకల్మషైః"౮ ఎన్ఱత్తైప్పల శ్లో॥ (మహర్షి శొన్నతువే పోరుమితి.)

మీ.—న చైవం సతి వాత్సల్యాదేరనవకాశతా, ఉత్తరాఘవిషయత్వాత్తేషామ్. న చ, సత్యసఙ్కల్పత్వాదనుష్ఠితసాధనాధికారివిషయేష్వపి ఏవ ఫలప్రదత్వావయిక జ్ఞానాద్యుద్బోధకత్వం సంభవతీతి కింఘటకకృత్యేనేతి వాచ్యమ్ భగవద్గుణానాం స్వతస్సిద్ధత్వేప్యేతదాయత్తత్వస్యాపి శాస్త్రసిద్ధత్వాత్. "శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వమశ్నుతే"౯ "అప్రమేయం హి తత్తేజో యస్య సా జనకాత్మజా"౧౦ "స్వతశ్శ్రీస్త్వం విష్ణో త్వమసి తత ఏవైష భగవాన్"౧౧ ఇత్యాదికం హి శ్రూయతే. ఏవం ఫలఘటకత్వవ్యతిరేకేణ వాత్సల్యాద్యుద్బోధకత్వేన సమాశ్రయణఘటకత్వస్యాపి ప్రామాణికతయా తన్నిష్ఠాలుకత్వస్య సుతరామసిద్ధిరితి.

౧॥ రా-సు-౨౧-౧౬. ౨॥ రా-యు-౧౨౧-౧౯. ౩॥ రా ౪॥ రా-బా-౪-౧౦. ౫॥ రా-ఉ-౯౬-౧౬. ౬॥ రా-ఉ-౯౬-౧౮. ౭॥ రా-ఉ-౯౭-౪. ౮॥ రా-ఉ-౯౭-౧. ౯॥ ౧౦॥ రా-అ-౩౭-౧౮. ౧౧॥ శ్రీ-ర-కో-౩౩.

వ్యా.—ఆనాలుమ్ లోకాపవాదపరిహారార్థమాక ఒరుప్రత్యయమిత్తిరళిలేపణ్ణవేణుమ్'' ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమానపడియాలే, ''సర్వాన్ సమాగతాన్ దృష్ట్వాసీతాకాషాయవాసినీ। అబ్రవీత్ప్రాఞ్జలిర్వాక్య మధోదృష్టిరవాఙ్ముఖీ''౧ ఎన్గి,అపడియే కైయుమఞ్జలియుమాయ్ కవిఴ్త్తలై యిట్టుక్కొణ్డునిన్ఱు, ''యథాహంరాఘవాదన్యం మనసాపినచిన్తయే। తథామే మాధవీదేవీ వివరందాతుమర్హతి॥ మనసాకర్మణావాచా యథారామంసమర్చయే। తథామేమాధవీదేవీవివరందాతుమర్హతి॥ యథైతత్సత్యముక్తంమేవేద్మిరామాత్పరంనచ। తథా మేమాధవీదేవీవివరందాతు మర్హతి''౨ ఎన్ఱు,శపథమ్పణ్ణ; ''తథాశపన్త్యాంవైదేహ్యాంప్రాదురాసీన్మహాద్భుతమ్। భూతలాదుత్థితందివ్యం సింహాసనమనుత్తమమ్॥ ధ్రియమాణం శిరోభిస్తునాగైరమితవిక్రమైః। దివ్యందివ్యేనవపుషాసర్వరత్నవిభూషితమ్॥ తస్మింస్తుధరణీదేవీ బాహుభ్యాంగృహ్యమైథిలీమ్। స్వాగతేనాభినన్ద్యైనామాసనేచోపవేశయత్॥ తామాసనగతాందృష్ట్వాప్రవిశన్తీం రసాతలమ్। పుష్పవృష్టిరవిచ్ఛిన్నాదివ్యాసీతామవాకిరత్''౩ ఎన్ఱు,అవ్వళవిలేభూమియినిన్ఱు, మొరుదివ్యసింహాసనమ్వన్దుతోన్ఱ,అతిలేశ్రీభూమిప్పిరాట్టిఇవళై స్వాగతప్రశ్నపూర్వకమాక ఇరణ్డుకైయాలు మెడుత్తుక్కొణ్డుపోయ్వైక్క, ఆసనగతైయాయ్క్కొణ్డు రసాతలత్తేప్రవేశియానిఱ్క అవళైక్కణ్డు,దివ్యపుష్పవృష్టి యిడైవిడామల్ ఇవళ్ మేలేవిழுన్దకైయాలే, ఇప్పిరివిలే తన్నుడైయ అనన్యార్హత్వత్తై ప్రకాశిప్పిత్తాళిఱే.

ఆక, ఇవ్వవతారత్తిలివళుక్కుచ్చొల్లప్పట్ట విశ్లేషత్రయత్తుక్కుమ్ హేతు, ఇగ్గుణఙ్గళై యిప్పడివెళియిడుకైయాయ్త్తు.ఇజ్జన్తాక్కిల్, అనపాయినియాయ్అకర్మవశ్యైయాయిరుక్కిఱ అవళుక్కు,కర్మవశ్యరైప్పోలే యిప్పడిపిరివువరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయిఱే. తన్నుడైయ పురుషకారత్వోపయోగియాన గుణఙ్గళైయుమ్ పురుషకారత్వత్తైయుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక వన్దవవతారమిఱేయిదు;

అ.—(సర్వానిత్యాది)విరక్త్యతిశయప్రయుక్తమ్ కాషాయవస్త్రమ్, ''కాషాయామ్బరధారిణమ్''౪ఎన్గి, ఉభరత్తాన్ఱ్వానుమిరున్దదు. ''ప్రాఞ్జలిః''౧ఎన్ఱు,తైప్పత్ ౫ (కైయుమఞ్జలియుమాయితి.) ''అధోదృష్టిరవాఙ్ముఖీ''౧ఎన్ఱు,తైప్పత్ ౫ (కవిఴ్త్తలైయిట్టుక్కొణ్డితి;)తలైమైక్కవిழுవిట్టుక్కొణ్డెన్ఱపడి.మాధవీదేవీ-భూదేవి; ''విష్ణుపత్నీంమహీందేవీం మాధవీమ్''౫ఎన్గి, ఉభూసూక్తమ్.వివరమ్-ప్రవేశార్థమవకాశమ్.''మనసాపి'' ఎన్గి,అసముచ్చయత్తై వివరిక్కిఱార్ (మనసాకర్మణావాచేతి.) సమర్చయే - సమర్చిక్కిఱేన్. అనుసన్ధిక్కిఱేనెన్ఱపడి. (యథైతదిత్యాది) ''నచ'' ఇత్యత్రచకార ఇతిశబ్దసమానార్థకః రామాదన్యన్నవేద్మీత్యేతన్మే ఉక్తంమమవాక్యమ్ యథాసత్యమ్ తథామాధవీదేవీవివరం దాతుమర్హతీతియోజనా. అర్థస్స్ఫుటః.త్రివారంశపథకరణమ్ దార్ఢ్యార్థమ్. ''పశ్యన్తసీతాశపథమ్''౬ఎన్ఱు,తైప్పత్ ౫ (శపథమ్పణ్ణవెన్ఱు,ఘ.)

(తథాశపన్త్యాంసీతాయామిత్యాది) పిరాట్టి † స్వశపథప్రకాశనమాత్రమ్ పణ్ణినాళిత్తనైయల్లదు, ఆక్రోశత్తైప్పణ్ణినాళల్లామైయాలే, ''శప-ఉపాలంభనే''౭ఎన్గిఱ సూత్రత్తాలే-శపమానాయామ్ఎన్ఱు,ప్రయోగియామల్ ''శపన్త్యామ్''ఎన్ఱు,తెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వదు.(భూమియిల్ నిన్ఱుమిత్యాదినా) శ్లోకఙ్గళుక్కర్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్. ''శపన్త్యామ్'' ఎన్గి,అసన్తమ్యర్థమ్ (అవ్వళవిలేయితి.) ఇప్పిరివిలే - తృతీయవిశ్లేషత్తిలే.

ఇగ్గుణఙ్గళై-కృపాదిత్రయత్తై ''విష్ణోరేషానపాయినీ''౮ ''నిత్యానపాయినీవిష్ణోః''౯ఎన్ఱుతైప్పత్ ౫(అనపాయినియాయితి) ''యథాసర్వగతోవిష్ణుస్తథైవేయంద్విజోత్తమ''౧౦ఎన్గి,అహేయప్రత్యనీకత్వాతిదేశత్తైప్పత్ ౫ (అకర్మవశ్యైయాయితి.) ''అనవద్యానవద్యాఙ్గీ''౧౧ ఎన్గి,అలక్ష్మీతన్త్రవచనముమ్ వివక్షితమ్. ఇత్తాల్ - ''మమైవదుష్కృతం కిఞ్చిన్మహదస్తినసంశయః''౧౨ఎన్గి,అతు కర్మవశ్యత్వారోప ప్రయుక్తమెన్ఱు,కరుత్తు.

ఇ-అ.—(యథైతత్) ఎన్గి,అతుక్కర్థమ్- పెరుమాళొழிయ వేఱొరుత్తరైయఱియేనెన్ఱు, శొన్నవార్త్తైమెయ్యాకిల్ భూమిప్పిరాట్టి యిడన్తరువాళాకవెన్ఱు.

మీ.—అత్రోచ్యతే:-(పిరాట్టియిత్యాది)అస్యాయమర్థః; శ్రీరామాయణంపురుషకారత్వేప్రమాణమ్.నచ,తస్యభగవత్పరత్వమ్, ''కావ్యంరామాయణంకృత్స్నంసీతాయాశ్చరితమ్మహత్''౧౩ఇతిసీతాపరత్వావగమాత్ నచ, ''రఘువరచరితమ్''౧౪ఇత్యాదివిరోధః, అత్రకృత్స్నమితివిశేషితత్వేనాన్యస్య అప్రధానతయా ప్రతిపాద్యత్వోపపత్తేః. సీతాచరితఞ్చ,రామవిశ్లేషరూపమ్, తత్సంశ్లేషరూపఞ్చ, తత్రాపివిశ్లేషఏవప్రధానప్రతి

౧॥ రా-ఉ-౯౭-౧౪. ౨॥ రా-ఉ-౯౭-౧౫. ౩॥ రా-ఉ-౯౭-౧౮. ౪॥ రా- ౫॥ భూసూక్తే. ౬॥

౭॥ ౮॥వి-పు-౯-౧౨౪. ౯॥ ౧౦॥ వి-పు-౧-౮-౧౭. ౧౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౨॥ రా-సు-౩౮-౪౮.

౧౩॥ రా-బా-౪-౭. ౧౪॥ రా-బా-౨-౪౩. † స్వాశయప్రకాశన-౨-౩.

వ్యా.—ఆకైయితే "యదుతాన్యదుదాహరన్తిసీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యమ్"౧ ఎన్ఱు,భట్టరుమరుళిచ్చెయ్తతు. ఇప్పడిచేతనర్ పక్కలనుగ్రహత్తుక్కుడలాన కృపైయైయుమ్ ఈశ్వరన్పక్కలణుకి వశీకరిక్కైక్కుడలాన పారతన్త్ర్యాదికళైయుమ్ తానేవెళియిట్టతు, శాస్త్రఙ్గళిల్ కేట్కైమాత్రమన్ఱిక్కే అనుష్ఠానపర్యన్తమాక శాక్కైయాలే తన్నైప్పురుషకారమాకప్పఱ్ఱువార్క్కు రుచివిశ్వాసఙ్గళుణ్డాక్కైక్కుఉప్పాక. [౫

అ.—ఉక్తమాన విశ్లేషత్రయహేతువై భట్టర్ శ్రీసూక్తియాలే సంవదిప్పిక్కిఱార్ (ఆకైయిత్యేయిత్యాదినా.) [ఔదార్యకారుణికతాశ్రితవత్సలత్వపూర్వేషు సర్వమతిశాయితమత్రమాతః। శ్రీరఙ్గధామ్నియదుతాన్యదుదాహరన్తిసీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యమ్] వారీర్ నిరుపాధికమాతావాన శ్రీరఙ్గనాచ్చియారే! సర్వకామప్రదత్వసిద్ధోపాయప్రదత్వరూపౌదార్యమెన్న, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమే స్వభావమాయిరుక్కైయాకిఱ కరుణాశీలత్వమెన్న, ఆశ్రితదోషత్తైగుణమాకక్కొళ్ళుకైయాకిఱ స్వభావవిశేషమెన్న, ఇవత్తైముతలాకవుడైత్తాన కల్యాణగుణఙ్గళిలేవైత్తుక్కొణ్డు, ఔదార్యాదికళెల్లామ్ ఇవ్వళవుక్కోయిలాకిఱతిరుప్పతియిలేయక్కాన శ్రీరఙ్గనాచ్చియారాన విన్దవవతారవిశేషత్తిలేఅతిశయిత్తిరుక్కుమ్; మఱ్ఱైసీతావతారమ్ముతలానవవతారజాతమానయాత్తొత్తై, ఇతిహాసికరుమ్ పౌరాణికరుమ్ శొల్లుకిఱార్కళ్, శ్రుతిసిద్ధమానదేవర్గుణజాతత్తుక్కు నిదర్శనస్థానమాకచ్చొల్లుకిఱార్కళ్, ఇన్దసీతావతారాద్యవతారజాతమానతు కీర్త్తిచ్చొన్న శ్రీరఙ్గనాచ్చియారాన విన్దవవతారవిశేషత్తినుడైయ యథాభిమతప్రకార నిష్పత్తిహేతుభూతమానవభ్యాసమెన్ఱు, శ్రీగుణరత్నకోశత్తిల్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱపడి. "యోగ్యాగుణనికాభ్యాసః"౨ ఎన్నక్కడవదిత్తే. "వత్సలత్వపూర్వేషు"౧ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, పూర్వశబ్దత్తాలే - "కవితురిదమిత్థంత్వవిభవః"౩ ఎన్ఱు, శొన్నపారతన్త్ర్యముమ్, "మృదిమపతిపారార్థ్యమ్"౪ ఎన్ఱు,శొన్నఅనన్యార్హత్వముమ్ సఙ్గృహీతమ్. కృపాదిగుణాభ్యాసార్థమ్ అవతారమ్ ఎన్ఱువిత్తాల్ [౧౫ తదన్తర్గతమాన ఇన్దవిశ్లేషత్రయముమిన్ద కృపాదికళుక్కు ప్రతిస్వికవేషేణ ప్రకాశకమెన్ఱు,సిద్ధమెన్ఱు,కరుత్తు.

అనుగ్రహత్తుక్కు - "అస్తుతేతథైవసర్వం సంపత్స్యతే"౫ఇత్యాదిఫలప్రయోజక సఙ్కల్పాదికళుక్కు. అణుకి - కిట్టి. శాస్త్రఙ్గళిల్ - శ్రుతిభగవచ్ఛాస్త్రాదికళిల్. కేట్కైఅమాత్రమన్ఱిక్కే-శ్రూయమాణమాత్రమన్ఱిక్కే. అనుష్ఠానమ్-కృపాదిత్రయస్యోపదేశాద్యాచారః. పర్యన్తమ్ అన్త్యావస్థాయస్య తథోక్తమ్; అతువాకవెన్ఱపడి. శాస్త్రేషుశ్రూయమాణత్వమ్ కృపాదేః ప్రథమావస్థా, మననమ్ మధ్యమావస్థా, అనుష్ఠీయమానతయాదర్శనమ్ చరమావస్థా; ఇప్పడి అవస్థాత్రయత్తాలే కృపాదిప్రమితియుణ్డాన్నాల్ ఇవళుడైయపురుషకారతయావరణత్తిలే ప్రవృత్తి [౨౦ ప్రయోజకమాన ఉత్కటేచ్ఛారూపరుచియుమ్, పురుషకారభావోపయోగి గుణవత్తాధ్యవసాయరూపవిశ్వాసముమ్, ఉత్తరకాలీనబాధాపర్యవసానమాకిఱ ఉఱైప్పైయుడైత్తాకుమెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—(యదుతాన్యత్) ఎన్ఱి,అతుక్కుపిన్నైయుమ్ మఱ్ఱుమ్పిరాట్టియుడైయ వవతారన్తడక్కమాక యాత్తొత్తు,శొల్లువార్కళ్ ఇతెల్లామ్ శ్రీరఙ్గనాయకియారాయిరుక్కైక్కు క్రమమ్ శెయ్తవిడమెన్ఱు.

మీ.—పాద్యః,కావ్యసఙ్గ్రహే "మానిషాద"౬ఇతిశ్లోకేక్రౌఞ్చవిశ్లేషస్యతాత్పర్యవిషయత్వాత్.తథాత్వఞ్చ "శోకశ్శ్లోకత్వమాగతః"౭ ఇత్యుక్తేః. అతఃసీతావిశ్లేషస్య ప్రధానప్రతిపాద్యత్వాత్, ఇతిహాసానాంవేదాన్తోపబృంహణత్వనియమాచ్చ, విశ్లేషత్రయప్రతిపాదకేన శ్రీరామాయణేన, కృపాపారతన్త్ర్యనన్యార్హత్వాని పురుషకారోపయుక్తాని ప్రతిపాదితానీతి శ్రీశబ్దోక్తంపురుషకారత్వం శ్రీరామాయణేఉపబృంహితమితితత్ర శృణోతి శ్రావయతీతివ్యుత్పత్త్యా "ఆశ్రయస్వైనమచ్యుతమ్"౮ ఇత్యాదిగురుప్రభృతివచనంశ్రుత్వా, తస్యభగవన్తంప్రతి శ్రావయితృత్వముచ్యతే; "మిత్రభావేనసంప్రాప్తం నత్యజేయంకథఞ్చన"౯ఇతిభగవత్ప్రశ్నుత్వా,"మిత్రమౌపయికంకర్తుమ్"౧౦ఇత్యాదీన్ చేతనంప్రతిశ్రావయితృత్వంవా; "ఆనృశంస్యంపరోధర్మః"౧౧ఇత్యాదిభగవతశ్శృత్వా "ప్రాణైరపిత్వయానిత్యంసంరక్ష్యశ్శరణాగతః"౧౨ఇతికపోతికావత్ "కిమేతన్నిర్దోషకఇహ"౧౩"నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి"౧౪"కఃకుప్యేద్వానరోత్తమ"౧౫ఇత్యాదిశ్రావయితృత్వంవాఉచ్యతే. శ్రియతే,శ్రయతఇతివ్యుత్పత్త్యాస్వాశ్రితసంరక్షణార్థంస్వవాల్లభ్యేనవశీకరణముచ్యతే. "లక్ష్మీంపురుషకారేణవృతవన్తః"౧౬"లక్ష్మీఃపురుషకారత్వే నిర్దిష్టాపరమర్షిభిః"౧౭ "లక్ష్మీఃపురుషకారేణవల్లభాప్రాప్తియోగినీ"౧౮ఇత్యాదిస్మృతిశ్చాత్రప్రమాణమ్. నచైతేషాంసర్వేషాంకార్యకాలేఫలప్రదానశక్త్యాద్యుద్భావకత్వేనఅన్యథాసిద్ధిః;తత్రాపిఉక్తప్రకారేణవిశేషాణాంఅవశ్యంభావాదితివాచ్యమ్.అత్ర."లక్ష్మీంపురుషకారేణవృతవన్తోవరాననే।మత్స్యమాంప్రాప్య

౧|| శ్రీగు-కో-౫౭. ౨|| ౩|| శ్రీ-కో-౨౮. ౪|| ౫|| శర-గద్య-వా-౩౮. ౬|| రా-బా-౨-౧౫.
౭|| రా-బా-౨-౪౦. ౮|| ౯|| రా-యు-౧౮-౩. ౧౦|| రా-సు-౨౧-౧౯. ౧౧|| రా-సు-౩౮-౪౧. ౧౨||
౧౩|| శ్రీ-కో-౫౨. ౧౪|| రా-యు-౧౧౬-౪౫ ౧౫|| రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౧౬|| ౧౭|| ౧౮||

మూ.—౯. సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్పురుషకారత్వమ్తోన్ఱుమ్.

వ్యా.—౯.ఏవంభూతగుణవిశిష్టైయానవివళుడైయపురుషకారత్వమ్ తోన్ఱువతెజ్గేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్) పురుషకారత్వమావతు - ఘటకత్వమ్;

అ.—సంశ్లేషవిశ్లేషేత్యా ద్యుత్తరవాక్యత్తుక్కు అవతారికై (ఏవంభూతగుణేత్యాది.) ఏవంభూతఎన్ఱు-విశ్లేషత్రయాది ప్రకాశితమాన[౫ వైన్ఱుపడి ఇత్తాల్ - పురుషకారత్వాపేక్షితగుణఙ్గళ్ ప్రకాశిత్తవిడమ్ కీళ్చ్చొల్లిఱ్ఱు; ఇని తద్గుణహేతుకపురుషకారత్వమ్ ప్రకాశిత్తవిడమ్ శొల్లుకిఱతెన్గిఱ సఙ్గతివిశేషమ్ సూచితమ్- "పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమ్" ఎన్గిఱవిడత్తిల్, "పురుషకారత్వమ్" ఎన్గిఱవిత్తాల్ భగవత్క్షమాద్యుద్భావకత్వమాత్రత్తై వివక్షిత్తాల్, విశ్లేషపదమన్వయియాతు; ఉపదేశాదినాచేతనస్య భగవదాశ్రయణ ప్రవృత్తికరత్వాది మాత్రత్తైవివక్షిత్తాల్, సంశ్లేషపదమన్వయియాతు; అతఉభయానుగుణమాక పురుషకారత్వపదత్తుక్కు త్తాత్పర్యార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పురుషకారత్వమావతుఘటకత్వమెన్ఱు.) చేతనేశ్వరవిషయఙ్గళాన పురుషకారపదత్తిన్ఉడైయ యోగార్థఙ్గళిలే అనుగతాకారమాన చేతనేశ్వరాదిగత ప్రవ[౧౦ృత్తిప్రపత్త్యభావ క్షమిత్యుక్తన్త్యభావానాన్యతరరూపఘటనాశబ్దితసమ్బన్ధకరత్వమ్ పురుషకారత్వ పదవివక్షితమెన్ఱుపడి.

మీ.—సేనేశపాప్యంపాపకమేవమామ్॥ మత్ప్రాప్తింప్రతిజన్తూనాంసంసారేపతతామధః"౧ "ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః"౨"పాపానాంవా"౩ "కర్తవ్యం"౪ "కిమేతన్నిర్దోషఃకఇహ"౫ ఇతి, భక్తిషడఙ్గయోగలక్షణోపాయద్వయవిరహాణాత్యన్తాకిఞ్చనానామతఏవసంసారేపతతాంపాపానాం భగవత్కాలుష్యశామకత్వేనఘటకత్వంహిప్రతీయతే; ఇదఞ్చప్రయోజనఘటకత్వేనసంభవతి, తదానీంచేతనస్యాసకిఞ్చనత్వాదనుష్ఠితసాధనేననిష్పాపత్వాత్ తదధావేనకాలుష్యాసిద్ధ్యా ఉచితైరుపాయైర్విస్మార్యేతిఘోమణానుపపత్తేశ్చ. విశేషవచనఞ్చశ్రూయతే. "స్వాచార్యంహృదయేధ్యాత్వాజప్త్వాగురుపరంపరామ్। తతస్సంప్రార్థయేద్దేవీంసర్వలోకేశ్వరప్రియామ్॥ మాతాత్వంసర్వలోకానాం సర్వలోకేశ్వరప్రియే। ఆశ్రయస్వేశ్వరమిమం అపరాధశతైర్యుతమ్॥ ఇతిదేవీంపురస్కృత్యపశ్చాద్దేవం సమాశ్రయేత్"౬ఇతిపరాశరః. వరదాచార్యైశ్చోక్తమ్ "అపరాధైకసక్తానాంఅనన్తానాంచిరంనృణామ్। భర్తురాశ్రయణేపూర్వం స్వయంపురుషకారతామ్॥ వాఞ్ఛన్యేనానుతిష్ఠన్తీంవాత్సల్యాద్యుపబృంహిణీమ్"౭ ఇతి. ఏవంపురుషకారత్వసామాన్యవచనానాం సమాశ్రయణకణ్ఠోక్తిమద్విశేషవచనే సామాన్యవిశేషన్యాయేనపర్యవసానాచ్చ, సమాశ్రయణఘటకత్వసిద్ధిః.నచశక్తాశక్తయోర్ముఖ్యగౌణసాధనాధికృతత్వాత్, తృతీయకోట్యభావాచ్చ,పురుషకారానవకాశః అష్టాఙ్గయోగషడఙ్గయోగయోస్స్వయత్నరూపత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానవతామత్యన్తాకిఞ్చనానామపరాధానామాలయానామన్యేషామపిసత్వేనతద్విషయేసమాశ్రయణఘటకత్వోపపత్తేః. ఉక్తాధికారివిశేషసద్భావశ్చోత్తరత్రవక్ష్యతే యత్రాపి "యస్యావీక్ష్యముఖంతదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేఽఖిలమ్"౮"శ్రేయోనహ్యరవిన్దలోచనమనఃకాన్తా"౯ ఇత్యాదిషు ముఖ్యగౌణతత్తత్ఫలసాధనవిషయేషు ఫలప్రదత్వోపయిక జ్ఞానశక్త్యాద్యుద్బోధకత్వముచ్యతే. తదపినపురుషకారత్వమ్, కిన్తు, "లక్ష్మ్యాసహ"౧౦ఇత్యాద్యుక్తరక్షకత్వమాత్రమ్. పురుషకారత్వన్తుఅత్యన్తాకిఞ్చనవిషయేసమాశ్రయణఘటకత్వమ్. తస్మాదుక్తలక్షణపురుషకారత్వస్యప్రమాణాన్తరసిద్ధత్వాత్, తత్సాహిత్యేనవిశ్లేషత్రయపరం శ్రీరామాయణంపురుషకారత్వేప్రమాణమితి తన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహస్తు, సంశాయకత్వాద్విశ్లేషత్రయస్యవచనస్యచ। అన్యత్రసావకాశత్వాద్ఘటకత్వమమానకమ్॥ ఇతిచేత్తన్నవచనే విశేషప్రతిపత్తితః। తచ్చరామాయణఞ్చాపి ఘటకత్వస్యసాధకమ్.

——(ఇతిపురుషకారత్వసమర్థనాధికారః. ౮)——

(౯. అథ, దేవ్యాఉపాయత్వశోధనాధికారః.) [౩౦

(సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుం పురుషకారత్వంతోన్ఱుమ్) పురుషకారత్వపరవచనానామష్టాఙ్గషడఙ్గయోగాభావరూపాత్యన్తాకిఞ్చనవిషయత్వం సమర్థితమ్. లక్ష్మ్యాఉపాయత్వపరవచనానామపి తద్విషయత్వంసమర్థ్యత ఇతిసఙ్గతిః.

సంశయస్తు- పురుషకారనిర్హేతుకత్వం నసంభవతి, ఉతసంభవతీతి. తదర్థంపురుషకారత్వంనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థంపురుషకారత్వపరవచనానాంతదుపాయత్వపరవచనైర్విరోధోఽస్తి-ఉతనాస్తీతి. తదర్థముపాయపరవచనానిభగవత్తుల్యోపాయత్వపరాణి- ఉతభక్తితుల్యోపాయత్వపరాణీతి. యదా, భగవత్తుల్యోపాయత్వపరాణి; తదా, తద్వచనానిపురుషకారత్వవచనవిరుద్ధానీతి తద్విరోధేనపురుషకారత్వాసిద్ధ్యా తన్నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిరితి పూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదా, ఉపాయత్వవచనాని భక్తితుల్యోపాయత్వపరాణి; తదా, తేషాంపురుషకారవచనవిరోధాభావాత్ తత్సిద్ధ్యా తన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితిసిద్ధాన్తేఫలఫలిభావః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౫॥ శ్రీగుణ-శ్లో-౫౨.
౬॥ ౭॥ ప్రపన్నపారిజాతే ౮॥ శ్రీస్తవే- ౯॥ చతుశ్లో-౨. ౧౦॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౨౮-౧౪

వ్యా.—అతు ఇవళుక్కు అవన్నోడుకూడియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ ప్రకాశిక్కుమెన్నై. సంశ్లేషదశైయిలే, ఇళైయపెరుమాళ్, కాట్టుక్కు ఎழுన్దరుళుకిఱపోతు పెరుమాళ్ నిఱుత్తిప్పోవతాక త్తేడిన వళవిలే ఎన్నైయుం కూడక్కొణ్డుపోక వేణుమెన్ఱు, "స భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః। సీతాముపాచాతియశాః రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్"౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే శరణమ్పుకుకిఱవళవిలుమ్; పఞ్చవటియిలే ఎழுన్దరుళినపోతు నీరుమ్ [౫ నిழலుమ్ వాయ్త్తిరుప్పతొరు ప్రదేశత్తే పార్త్తు పర్ణశాలైయై చ్చమైయుమెన్ఱు, పెరుమాళరుళిచ్చెయ్య, నమ్తలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తై వైత్తపోతే పెరుమాళ్ నమ్మైక్కైవిట్టారెన్ఱు, విక్లవరాయ్,

అ.—సంశ్లేషాదికళ్ ప్రతిసమ్బన్ధిసాపేక్షమాకైయాలే ఈశ్వరనాకిఱప్రతిసమ్బన్ధియై పూరిత్తుక్కొణ్డు అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవళుక్కు అవన్నోడుకూడియిరుక్కుమ్దశైయిలుమిత్యాదినా) సంశ్లేషదశైయిల్ పురుషకారత్వమ్తోన్ఱుమెన్ఱు, పూర్వముపపాదియానైయాలుమ్, సంశ్లేషవిశ్లేషశబ్దఙ్గళ్ నిర్దేశమ్తుల్యమాయిరుక్కైయాలుమ్, సంశ్లేషగ్రహణమ్ దృష్టాన్తార్థమెన్నై అనుచితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [౧౦ (కూడియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిలుమెన్ఱు.)

అత్తైవిశేషవిషయమాక క్కాట్టుకిఱార్ (సంశ్లేషదశైయిలే యిత్యాదినా.) "నేదానీం త్వద్వృతే సీతే స్వర్గోఽపి మమ రోచతే" ౨ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ "విశేషవిధి శ్శేషనిషేధఫలకః" ౩ ఎన్ఱు, అన్యాయత్తాలే ఇళైయపెరుమాళై నిఱుత్తి ప్పోవతైయిలభిప్రాయమ్ తోన్ఱుకైయాలే, "ఏవం శ్రుత్వాతు సంవాదం లక్ష్మణః పూర్వమాగతః। బాష్పపర్యాకులముఖశ్శోకం సోఢుమశక్నువన్" ౪ ఎన్ఱు, ఇళైయపెరుమాళ్ శోకిత్తారెన్ఱు, తైప్పఱ్ఱి పెరుమాళ్ నిఱుత్తి ప్పోవతాక త్తేడినవళవిలెన్ఱతు) "అహం చానుగమిష్యామి వనమగ్రే ధనుర్ధరః" ౫ ఎన్ఱు, తైప్పఱ్ఱి ఎన్నైయుమ్కూడ [౧౫ క్కొణ్డు పోకవేణుమెన్ఱతు.) (స భ్రాతురిత్యాది) "ఈశ్వరం గురుఞ్చ భజస్వ" ౬ ఎన్ఱు, అవిడత్తిఱ్పోలే ఏకచకారమాకైయాలే సముచ్చయపరమాయ్, సముచ్చయత్తిల్ క్రియాపదావృత్తియాకైయాలే క్రియాద్వయమాయ్, "సీతాముపాచ - భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య మహావ్రతమ్ - రాఘవఞ్చ - ఉవాచ" ఎన్ఱు, అర్థక్రమత్తాలే పాఠక్రమత్తై బాధిక్కిఱతు. (సీతాముపాచ) ఎన్ఱు, అవిడమ్ పురుషకార పురస్కరణమ్. ఇన్త ఉక్తిప్రకారత్తై యోగ్యతానుగుణమాహిత్తు క్కొళ్వతు. "భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య" ఎన్ఱు, - కాయికప్రపత్తియైయుమ్, "రాఘవఞ్చ - ఉవాచ" ఎన్ఱు, - వాచికప్రపత్తియైయుమ్, శొల్లుకిఱతు; 'శోకం సోఢుమశక్నువన్' ఎన్ఱు, - మానసప్రపత్తియుమ్ సూచితమ్; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి [౨౦ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణమ్పుకుకిఱవళవిలుమెన్ఱు;) ఇతు. (పురుషకారమాకమున్నిట్టు) ఎన్ఱు, ఉత్తరత్రాన్వయిక్కిఱతు.

"జలరామణ్యకం యత్ర స్థలరామణ్యకం తథా।...పుష్పితైస్తరుభిర్వృతః" ౭ ఎన్ఱు, తైప్పఱ్ఱి (నీరుమ్నిழலుమితి.) "యత్ర" ఎన్ఱు, సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కు విశేషపరిగ్రహత్తిలే ఇళైయపెరుమాళుక్కు స్వతన్త్రకర్తృత్వమ్ ప్రసజ్గిక్కైయాలుమ్, రామణ్యకశబ్దార్థఘటక రతిశబ్దితేచ్ఛాయామిళైయపెరుమాళుక్కు కర్తృత్వమ్ సూచితమాకైయాలే "వైదేహీ రమతే యత్ర త్వమహం చాపి లక్ష్మణ" ౮ ఎన్ఱు, "త్వం రమస్వ" ఎన్నైయాలుమ్, ఇళైయపెరుమాళిడత్తిలే స్వాతన్త్ర్యత్తై ప్పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱినారెన్ఱు, అభిప్రేత్య (నమ్తలైయిలేయిత్యాది.) వక్ష్యమాణ [౨౫ శ్లోకస్థతుశబ్దార్థమ్ (విక్లవరాయితి.)

మీ —పూర్వపక్షస్తు శ్రీరామాయణభగవచ్ఛాస్త్రాదివచనైః పురుషకారత్వసిద్ధిరితియదుక్తమ్, తన్నోపపద్యతే;-లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వస్యానేకప్రమాణసిద్ధతయా తద్విరోధేన పురుషకారత్వవచనానామతత్పరత్వాత్ తథాహి:-శ్రీశబ్దే "శ్రా-హింసాయామ్" ౯ "శ్రృ-విస్తారే" ౧౦ ఇతివ్యుత్పత్తిద్వయేన, "శృణాతి నిఖిలాన్దోషాన్ శ్రీణాతి చ గుణైర్జగత్" ౧౧ ఇత్యుపబృంహణోపబృంహితేన అనిష్టనివర్తకత్వమిష్టప్రాపణఞ్చ ప్రతిపాదితమ్. ఏతదేవహ్యుపాయత్వం నామ. స్మృతిశ్చ "అలమేషా పరిత్రాతుం రాక్షస్యో మహతో భయాత్" ౧౨ "అలమేషా పరిత్రాతుం రాఘవాద్రాక్షసీగణమ్" ౧౩ 'ఆత్మవిద్యా చ దేవిత్వం విముక్తిఫలదాయినీ" ౧౪ 'సంసారార్ణవతారిణీ" ౧౫ "వాచస్పరం ప్రార్థయితా ప్రపద్యే నియతశ్శ్రియమ్" ౧౬ 'యామాలమ్బ్య సుఖేనేమం దుస్తరం హి గుణోదధిమ్। నిస్తరన్త్యచిరేణైవ వ్యక్తధ్యానపరాయణాః" ౧౭ ఇతి నచానన్యోపాయత్వవిరోధః, లక్ష్మ్యా ఉపాయత్వేఽప్యనన్యోపేయత్వవిరోధాభావాదుపపత్తేః నచ, "మామేకం శరణం వ్రజ" ౧౮ ఇత్యేకత్వావధారణవిరోధః, గుణవిగ్రహవైశిష్ట్యేఽపితదైక్యవత్ నిత్యసంశ్లిష్టవిశేషలక్ష్మ్యైకత్వేఽపి తదుపపత్తేః. యాగాదిషు పతిపత్నీస్త్రీద్యైకత్వవ్యవహారవత్ విశేష్యప్రాధాన్యేన తదుపపత్తేశ్చ నచేవముపాయత్వం ఫలప్రదత్వదశాయాం తదుపయోగిజ్ఞానాద్యుద్బోధకత్వమాత్రమ్, "ఆత్మాత్మీయభరం సర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేః పదే" ౧౯ "స్వామ్యుపాయశ్చ పేయశ్చ స్వరూపానిసమర్పణే ప్రథిత ప్రతిసమ్బన్ధి శ్రీమాన్నిగమచక్షుషా" ౨౦ 'ఉభయాధిష్ఠానం చైకం శేషిత్వమ్" ౨౧ ఇతి. అస్మదాదిప్రతిసమ్బన్ధిత్వమాగ్నావైష్ణవాదిష్విన్ద్రాత్రశేషిత్వం

౧|| రా-అ-౩౧-౨. ౨|| రా-అ-౩౦ ౪౨. ౩|| ౪|| రా-అ-౩౧-౧ ౫|| రా-అ-౩౧-౩. ౬|| ౭|| రా-ఆర. ౧౫-౫.
౮|| రా-ఆర-౧౫-౮. ౯|| ధా-క్ర్యా. ౧౦|| ధా- ౧౧|| ౧౨|| రా-సు-౨౭-౫౮ ౧౩|| రా- ౧౪|| ౧౫||
౧౬|| ౧౭|| ౧౮|| గీ-౧౮-౬౬. ౧౯|| ౨౦|| ౨౧|| ¶ స్తభవోదధిమ్-౧-౪.

వ్యా.— “ఏవముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః । సీతాసమక్షం కాకుత్స్థమిదం వచనమబ్రవీత్ ॥ పర వానస్మి కాకుత్స్థ త్వయి వర్షశతం స్థితే । స్వయన్తు రుచిరే దేశే క్రియతామితి మాం వద”౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తై ప్పెఱుకైక్కాగక్కై యుమాఞ్జలియుమాయ్ నిన్ఱు, పేక్షిక్కిఱ అవళవిలుమ్ పిరాట్టియై పురుషకారమాక్కమున్నిట్టు తన్ అపేక్షితమ్ పెఱుకైయాలుమ్; ఆసురప్రకృతియాన జయన్తన్ కాకరూపత్తైక్కొణ్డు వన్దు జననిపక్కలిలే అకృత్య[౫ ప్రవృత్తనాక, “ తతః క్రీడత సరోషేణ పక్షివత్కేనభోగినా”౨ ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ వన్మేలేశీతి త్తలైయైయఱుప్ప తొడక్క బ్రహ్మాస్త్రత్తై ప్రయోగిక్క, “సపిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః”౩ ఎన్ఱు, అప్పడియే- ఎఙ్గుమ్ తిరిన్దిడత్తిలుమ్ ఒరుపుకలిల్లామైయాలే పోక్కఱ్ఱు శరణమ్ పుక్కు,

అ — (ఏవముక్త ఇత్యాది, “సంయతాఞ్జలిః । సీతాసమక్షం కాకుత్స్థమ్ - అబ్రవీత్” ఎన్ఱు; - “ సంయతాఞ్జలిః సీతాసమక్షమ్” ఎన్ఱు, - పురుషకార విషయక కాయిక ప్రపత్తియుమ్. “ కాకుత్స్థమ్- అబ్రవీత్” ఎన్ఱు- ఉపాయవిషయక వాచిక ప్రపత్తియుమ్ శొల్లిఱ్ఱు [౧౦ (పరవానస్మీత్యాది । “ స్వయమ్ - రుచిరేదేశే ” ఎన్ఱు,- రుచిరశబ్దార్థ ఘటకరుచిశబ్దితేచ్ఛయిలుమ్ దేశవిశేషనిర్ణయత్తిలుమ్ పెరుమాళుక్కు కర్తృత్వముమ్. తుశబ్దార్థావధారణత్తాలే - అవఱ్ఱిల్ తమక్కు కర్తృత్వగన్ధరాహిత్యముమాకియ అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్ ఇళైయపెరుమాళుక్కు పేక్షితమ్ ఆకైయిఱే. పెరుమాళుమ్. “ అయం దేశస్సమశ్శ్రీమాన్ పుష్పితైస్తరుభిర్వృతః । ఇహాశ్రమపదం సౌమ్య యథావత్కర్తుమర్హసి”౪ ఎన్ఱు; “శ్రీమాన్” ఎన్ఱు, - స్వయమ్ రుచిరత్వత్తైయుమ్, “ ఇహ” ఎన్ఱు, - దేశవిశేషత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తై యిత్యాది । “సంయతాఞ్జలిః” ఎన్ఱు, అవత్తుక్కు “కాకుత్స్థమ్- అబ్రవీత్ [౧౧ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలు మన్వయమెన్ఱు రుచిచ్చెయ్కిఱార్ । కైయుమఞ్జలియుమాయిత్యాది)

పూర్వోక్తరీత్యా పిరాట్టిక్కు ఉపాయతయా వరణ మిల్లామైయాలుమ్, ఇత్తై ఉపాయతయా వరణమెన్నిల్ పురుషకారతయా వరణమభ్యాహారిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డివరుకైయాలుమ్, ఇత్తై పురుషకారతయావరణమెన్నిల్ ఉపాయతయావరణ మభ్యాహారిక్క వేణ్డివరుకైయాలుమ్, ఉభయాభ్యుపేతమాన పురుషకారత్వమే పిరాట్టిక్కు ప్రామాణికమాకైయాలుమ్, పురుషకారతయావరణమే సీతామువాచ” “ సీతాసమక్షమ్” ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ వివక్షితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ పురుషకారమాక మున్నిట్టు ఎన్ఱు, పూర్వత్ర వాచికప్రపత్తి [౧౨ యుమ్, ఉత్తరత్ర ‘సంయతాఞ్జలిః’ ఎన్ఱు,- కాయికప్రపత్తియుమాకియ వివక్షైసాధారణమాక సిద్ధేశిక్కిఱార్ . మున్నిట్టు”) వినానుగమనత్తుక్కుమ్ స్వాతన్త్ర్యగన్ధరహితమాన పారతన్త్ర్యత్తుక్కుమ్ సాధారణ్యరేశమ్ తమ్మపేక్షితమితి.

(ఆసురప్రకృతియానవిత్యాది ఆసురస్యేయమాసురీ. సా ప్రకృతిః-స్వభావఃయస్య సఃతథోక్తః “విష్ణుభక్తిపరో దేవో విపరీతస్తథాసురః”౫ ఎన్ఱు, అప్పడియే - భగవద్భాగవత విషయత్తిలే అసహ్యాపచార హేతుతమోగుణ ప్రాచుర్యమాకియ స్వభావత్తై యుడైయవన్ ఎన్ఱపడి దేవనాన వివక్ష ఆసుర ప్రకృతియాకైక్కు హేతు- అసురనాన పులోమావుక్కు దౌహిత్రనాకై “ఏతస్మిన్నన్తరే వీరః పులోమ్నా నామ వీర్యవాన్ । దైతే[౬ యస్తేన సజ్య్రహ్యా శచీపుత్రోపవాహితః॥ మాతామహాయ తస్తస్య పౌలోమీయేన సా శచీ” ఎన్ఱు, ఉత్తరశ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లక్కడవదిఱే. “విరోచనవిరుద్ధోపి ప్రహ్లాదిప్రకృతిం స్మరన్ । కృష్ణాస్త్రిక్రమమాణస్య పాదామ్బుజం రురోధహ”౭ ఎన్ఱు, వామనపురాణత్తిలుమ్ శొల్లుకైయప్పడియే- ప్రకృతియానతు ప్రహ్లాదనైయ మతిరిడప్పణ్ణినాల్, జయన్తనుక్కు శొల్లవేణ్డావిఱే ఎన్ఱు, తోఱ్ఱు, (ఆసురప్రకృతియాన) ఎన్ఱు, ప్రకృతిశబ్ద ప్రయోగమ్ పణ్ణిఱ్ఱెన్ఱు, కణ్డుక్కొళ్వతు. జయన్తనానవనిత్యాది, “ సదృష్ట్వా జానకీం తత్ర కన్దర్పశరపీడితః । విదదార సువైస్తీక్ష్ణైః పీనోన్నతపయోధరా”౮ ఎన్ఱు, తెప్పడి (జననిపక్కలిలే అకృత్యప్రవృత్తనాకవెన్ఱతు) “ప్రాణేభ్యః పరిరక్షితః”౯ ఎన్ఱత్తైయుట్కొణ్డు (త్తలైయఱుప్పతాక [౧౩ వెన్ఱతు.) “సపిత్రా చ” ఇత్యాది, “త్రీన్ లోకాన్” ఎన్ఱు, అతినర్థమ్ (ఎఙ్గుమితి, “సంపరిక్రమ్య” ఎన్ఱు, ససోపసర్గద్వ యథార్థమ్ తుఱ్ఱి త్తిరిన్ద విడత్తిలుమితి.) “పరిత్యక్తః” ఎన్ఱు, అతినర్థమ్ (ఒరు పుకలిల్లామైయాలేయితి.) “తమేవశరణంగతః” ఎన్ఱు, అతినర్థమ్ పోక్కఱ్ఱు శరణమ్ పుకవెన్ఱతు.

మీ.— మిథునస్యేతి ప్రసిద్ధమ్ “ఆత్మేతి తూపగచ్ఛన్తి”౯ “ స్వాభావికోఽస్య సమ్బన్ధః పుంసో యః పరమాత్మనా । తస్యైవ బోధో న్యాసాఖ్యః ప్రథమం యాత్యుపాయతామ్”౧౦ ఇత్యాదిషు సామాన్యతో మోక్షసాధన జ్ఞానమాత్రస్య శేషత్వానుసన్ధానరూపత్వమ్, న్యాసస్య చ విశేషతః తథాత్వం వ్యావగతమ్; తతః ప్రపత్తేశ్శేషత్వానుసన్ధానరూపత్వాత్, శేషత్వస్య మిథునప్రతియోగికత్వాచ్చ, మిథునస్యాభిగమ్యత్వేనాత్ర హవిః ప్రతిసమ్బన్ధిత్వమ్, అత్ర్యైవ కర్తృత్వం

౧॥ రా-అర-౧౫-౬. ౨॥ రా-సు-౩౮-౬. ౩॥ రా-సు-౩౮-౩౩ ౪॥ రా-అర-౧౫-౧౦. ౫॥ వి-ధ-౧౦౮-౭. ౬॥ ఉ-రా-
౭॥ వామనే- ౮॥ రా-సు-౩౮-౩౨. ౯॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౩. ౧౦॥

వ్యా:— "సతం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్। వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్"[౧] ఎన్ఱుమ్ "పురతః పతితం దేవీ ధరణ్యాం వాయసం తదా। తచ్ఛిరః పాదయోస్తస్య యోజయామాస జానకీ॥ తముత్థాప్య కరేణాథ కృపాపీయూషసాగరః। రరక్ష రామో గుణవాన్ వాయసం దయయైక్షత"[౨] ఎన్ఱుమ్,

అ.— (సతం నిపతితమిత్యాది) (పురతః పతితమిత్యాది.) ఇత్తై, "జయన్తః కాముకతయా సమాగః" ఇతి న రామాయణోక్తమ్. "న చాప్యన్యః పరమస్మాన్నాధ్యక్షోఽస్తి బలిభోజనః। భక్షయన్ద్రవ్యమన్నం కాకేన రాజతస్తు స్తనాన్తరే" ఇత్యాదిమాత్రవచనాత్. అతో వాలివధ సావిన్ద్రజన్మా ప్రబలః కశ్చిద్వాయసః. "మత్కృతే కాకమాత్రేతు బ్రహ్మాస్త్రం సముదీరితమ్"[౪] ఇతి చోక్తమ్" ఎన్ఱు శిలర్ పక్షమ్. అతిల్, పుత్రః కిల స శక్రస్య"[౫] ఎన్ఱు, శ్రీరామాయణవచనత్తిలుణ్డాన జయన్తవాచ్యాన్యతరక్షోభిన్నిక్కై, అపూర్వపుత్రన్నోవెన్ఱు అ విశేషాకాఙ్క్షైయిలే అపూర్వకల్పనావిరహేణ గృహీతమాన పురాణవచనసమ్ప్రతి జయన్తరూపవిశేషమ్ శమిప్పిక్కైయాలే, సామాన్యవిశేషన్యాయత్తాలేయుమ్ సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయత్తాలేయుమ్ జయన్తః కాకరూపేణ వన్దానెన్ఱు ఇదుసిద్ధమ్. పాద్మోత్తరత్తిలే దివ్యాష్టోత్తరశతనామవిషయాఖ్యాయత్తిలె, "జయన్తత్రాణవరదః"[౬] ఎన్ఱు, కాకవృత్తాన్తస్థానత్తిలే శొల్లుకైయాలే కాకన్ జయన్తనెన్ఱుమిడమ్ లబ్ధమ్. పూర్వాసిష్ఠత్తిల్ హనుమద్వాక్యత్తిలుమ్ "వాయసో భూజ్జయన్తస్స ఇన్ద్రాణీయమజీజనత్। తత్ర హేతుం ప్రవక్ష్యామి శృణు భద్రే మయోదితమ్॥ పురా మరుత్వాన్ దేవేశో గౌతమస్య ప్రియాం సతీమ్। అహల్యాం కామయన్ మోహాన్నిశీథే వాయసోఽరటత్"[౭] ఎన్ఱు తుడఙ్గి విస్తరేణ శొల్లి, "ఇన్ద్రస్య వాయసత్వఞ్చ జయన్తే ప్రత్యపాదయన్। అహో మహిపుత్రిస్సర్వే పాహీతి స్వామినాథమిచ్ఛవః। ప్రసాద్య గౌతమం తేన వాయసత్వస్య చావధిమ్। రామాస్త్రస్పర్శమమరాః కారయామాసురీశ్వరాః॥ జయన్తః కాకరూపేణ విచరన్ భువనే చిరమ్। వనే రాఘవసింహస్య కోపం జనయితుం క్షమ్"[౮] ఇత్యాది విస్తరేణ శొల్లి, "అతో రామమహాస్త్రేణ జయన్తోఽభయవిద్రుతః। తేనానుద్రవతా భద్రే ద్రావితో నైవ మారితః"[౯] ఎన్ఱు తలైక్కట్టుకైయాలే, కాకన్ జయన్తనెన్ఱుమిడమ్ స్ఫుటమ్. "కస్మాద్యో మాం హరేత్వత్తః క్షమసే తం మహీపతే"[౧౦] ఎన్ఱు, అనాక్యశేషస్వారస్యత్తాలే—ఏకదేశక్షతికరణరూప స్వల్పాపరాధత్తుక్కు త్తన్ శెయ్గైయాల్, ధర్మియైయే అపహరిత్తమహత్తరాపరాధత్తైప్పణ్ణుత్తిరుక్కైయన్ఱెన్ఱు,—"మత్కృతే కాకమాత్రేతు బ్రహ్మాస్త్రం సముదీరితమ్"[౪] ఎన్ఱు అతుక్కర్థమ్. "కాకమాత్రే" ఎన్ఱు అతుక్కు భూయిష్ఠాపరాధప్రదర్శకవాక్యశేషానుసారత్తాలే ధర్మియైయపహరియాతే, ఏకదేశక్షతిపణ్ణిన నిడత్తిలెన్ఱు పొరుళ్. జయన్తనాకిలుమ్ కాకశరీరత్తైక్కొణ్డపోతే కాకమేయాకైయుమ్; "తమహం లోష్టముద్యమ్య వారయామి స్మ వాయసమ్"[౩] ఎన్ఱు, కాకాన్తరత్తైప్పోలే లోష్టత్తాలే నారితమాయ్ ఎన్ఱైన్ఱిరుక్కుమ్. ఇప్పిరాట్టి మూనవెన్నాలే లోష్టత్తాలే యడియుణ్డమక్కైయుమ్బడి దుర్బలమాన వాయసవిషయత్తిల్ బ్రహ్మాస్త్రత్తై ప్రయోగిత్తు రాక్షసవిషయత్తిలే పోఱుత్తిరుప్పతెన్నెన్ఱుమామ్.

ఇ-అ.— సతం, ఎన్ఱ అతుక్కర్థమ్ - సర్వశరణ్యనాన పెరుమాళ్ భూమియిలే శరణమ్బుక్క వధార్హనాన కాకత్తైక్కృపైయాలే రక్షిత్తరుళినారెన్ఱు, ఇన్ద, కృపై ఎన్ఱు అతు - కృపాజనకైయాన పిరాట్టియైచ్చొల్లిక్కిఱతు. (పురతః) ఎన్ఱు అతుక్కర్థమ్ - భూమియిలే మున్నే విழున్ద కాకత్తైక్కణ్డు అదిన్ తలైయై అవర్ తిరువడిగళిలే శేర్త్తినారెన్ఱు. (తముత్థాప్య) ఎన్ఱు అతుక్కర్థమ్ - కృపామృతసముద్రమాయ్ గుణవానాయిరుక్కిఱ పెరుమాళ్ అవనై ఎడుక్కైయాలే రక్షిత్తుదయైయాలే పార్త్తారెన్ఱు.

మీ.— తత్ఫలభూతేష్టప్రాపకత్వమనిష్టనివర్తకత్వఞ్చ భగవత ఏవేత్యుపాయత్వమ్ భగవత్యేవ వాచ్యమ్. ఏవం లక్ష్మ్యాః భగవత్తుల్యోపాయత్వస్య విశేషప్రమాణసిద్ధతయా భరన్యాసకారకభూసఙ్కల్పాశ్రయత్వం వక్తవ్యమ్; సఙ్కల్పశ్చ "క్షమిష్యామి త్వయా నను"[౧౧] ఇత్యేవంరూపః స చ పూర్వం లక్ష్మ్యాః కాలుష్యం వినా న సమ్భవతీతీశ్వర ఏవ కాలుష్యం తావత్సిద్ధమ్. అత ఏవ, "స్వశక్త్యా శ్రీన్దిశతా దశేష జగతాం సర్గోపసంహారస్థితీః స్వర్గం దుర్గతిమాపవర్గికపదం సర్వఞ్చ కుర్వన్ హరిః। యస్యా వీక్ష్య ముఖం తదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేఽఖిలమ్"[౧౨] ఇత్యత్ర దుర్గతిప్రదానేఽపి లక్ష్మ్యాః కర్తృత్వం శ్రూయతే. తతశ్చ నాథ్యాక్షాతిలజ్ఞనేన క్రుద్ధాయా భరసమర్పణ పూర్వభావిసమాశ్రయణ ఘటకత్వం సిద్ధ్యతి, అన్యథాఽన్యోన్యాశ్రయాత్ - ప్రథమం భరసమర్పణేన సాక్షాత్కారస్య సాధ్యత్వాదీశ్వరవశీకరణమ్, విముఖచేతుష్యనివృత్తిః, తన్నివృత్తౌ ఘటకత్వస్య సిద్ధ్యా భరసమర్పణసిద్ధిరితి అతః, లక్ష్మ్యాః స్వయం కలుషతయా విముఖేశ్వరవశీకరణమ్, విముఖచేతుష్యనివృత్తిః, తన్నివృత్తౌ ఘటకత్వస్య సిద్ధ్యా భరసమర్పణసిద్ధిరితి అతః, పురుషకారవచనానాం బాధాత్ న తన్నిష్ఠహేతుకత్వసిద్ధిః. న చ, పురుషవశీకరణఞ్చాపఞ్జతమితి ఘటకత్వమనుపపన్నమ్. అతః ఉపాయత్వవచనైః పురుషకారవచనానాం బాధాత్ న తన్నిష్ఠహేతుకత్వసిద్ధిః. న చ, పురుషకారవచనైరేవ ఉపాయత్వవచనానాం బాధః కిన్న స్యాదితి వాచ్యమ్ సావకాశనిరవకాశయోః "నిరవకాశం బలీయః" ఇత్యుపాయత్వవచనానాం

౧॥ రా-సు-౩౮-౩౪. ౨॥ ౩॥ ౪॥ రా-సు-౩౮-౩౫. ౫॥ రా-సు-౩౮-౨౮. ౬॥ పాద్మే-
౭॥ పూర్వవాసిష్ఠే- ౮॥ రా-సు-౩౮-౧౫. ౯॥ ౧౦॥ శ్రీస్తవే-

వ్యా.—శ్రీరామాయణ పాద్మపురాణఙ్గళిల్ సొల్లుకిఱపడియే, ఇవళ్ పురుషకారమాక ప్పెరుమాళ్ రక్షిక్కైయాలుమ్;

అ.— 'ప్రబలశ్చ వ్యాయసః'' ౧ ఎన్గిఱ్ కాక ఇన్ద కాకత్తుక్కు ప్రాకృత కాకఙ్గళైప్పోల్ వైలక్షణ్యమిష్టమాకైయాలే, మాత్రపద త్తాలే అన్దప్రబలత్వత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కక్కూడామైయాలే, ధర్మ్యపహారమే వ్యవచ్ఛేద్యమెన్నవేణుమ్; అకైయాల్, ''కాకమాత్రే'' ఎన్గిఱ మా త్రశబ్దమన్యథాసిద్ధమాకైయాలుమ్, ''విజ్ఞానఘనఏవ '౨ ఎన్గిఱ ఏవకారమ్పోలే అవధారణవాచియాకైయాలే వాక్యాన్తరశేషభూతమాయ్ స్వత న్త్రవాక్యాన్తర సిద్ధార్థబాధకమాక మాట్టామైయాలుమ్. పురాణాన్తరకణ్ణోక్త జయన్తపర్యవసాన విరోధియాకాదు. ''నఖాగ్రైః కేన తే భీరు దారితం స్తనాన్తరే'' ౩ ఎన్ఱు, - నఖరూపకరణ సామర్థ్యత్తాలుమ్ స్తనరూపాధికరణ సామర్థ్యత్తాలుమ్ రదనశబ్దిత విలేఖన రూపక్రియాసామర్థ్యత్తా లుమ్ రామాయణత్తిలే వ్యఞ్జితమాయ్, ''కన్దర్పశరపీడితః| విరరాద స కాకస్తు పీనోన్నతపయోధరౌ'' ౪ ఎన్ఱు, పాద్మపురాణత్తిలే కణ్ణోక్తరుమాన కాముకత్వముమ్, ''భర్తా... భర్తుర్గృధ్నుః స'' ౫ ఎన్ఱు, రామాయణత్తిలే కణ్ణోక్తమాన భర్తృత్వముమ్ జయన్తనుక్కు ప్రయుక్తవాసనైయాలుమ్ కాకశరీ రసమ్బన్ధనిబన్ధనవాసనైయాలుమ్ జాతిస్మరన్యాయేన ఏకత్ర సంఘటనార్హమాకైయాలుమ్, కాకమపూర్వపుత్రర్క్ ఎన్ఱు అన్యత్రశొల్లియిరామై [౧౦ యాలుమ్, ఇవైక్కు వేఱ్ కల్పిక్కిల్ కల్పనాగౌరవమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, కిలశబ్దస్వారస్యత్తాలుమ్, '' ఇన్ద్రియపుత్రణే'' ౬ ఎన్గిఱ ఇవిడత్తిల్ పు త్రశబ్దమ్ జయన్తపరమాక క్కొణ్డపడియాలుమ్, ప్రయోగరత్నావళీపద్ధతి ఎన్గిఱ గ్రన్థత్తిలే భగవచ్ఛాస్త్ర ప్రామాణ్యప్రవర్తనత్తాలే ఆస్థానస్థ భోజరాజనుమ్ ''బ్రహ్మాస్త్రవిద్రావిత జయన్తకాక కథామభిజ్ఞాప్య'౭ ఎన్ఱు ప్రబన్ధిత్తపడియాలుమ్, జయన్తన్ కాముకతయా కాకరూపేణ వన్దా నెన్ఱు సిద్ధమెన్ఱు, తిరుపళ్ళియెళుచ్చియర్క్ (రామాయణపాద్మ పురాణఙ్గళిల్ సొల్లుకిఱపడియేయితి.) ''జయన్తత్రాసవరదః' ౮ ఎన్గిఱ పాద్మపురాణ వచనమిఙ్గే వివక్షితమ్. ఇఙ్గే, (రామాయణపాద్మపురాణ) ఎన్గిఱ పూర్వాపరనిర్దేశత్తాలే - భాగపఞ్చన్యాయవిషయత్వముమ్, [౧౫ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయ విషయత్వముమ్ సూచితమ్; తుల్యవదేకక్రియాన్వయిత్వ బోధకమాన ద్వన్ద్వ నిర్దేశత్తాలే - అవిరోధేన సంఘటనా ర్హత్వముమ్ వ్యఞ్జితమ్

మీ —నిరవకాశత్వాత్, పురుషకారత్వవచనానాం సమాశ్రయణోత్తరకాలీన ఫలప్రదానసమయే తదపేక్షితగుణోద్బోధకత్వ వివక్షయా సావ కాశత్వాత్, సమాశ్రయణఘటకత్వపరయత్కిఞ్చిద్ద్విశేషవచనస్య *భూయసాన్యాయేన బాధితత్వసమ్భవాచ్చ. తస్మాత్ పురుషకారత్వస్య తదుపా యత్వవచన బాధితతయా తన్నిమిత్తకత్వాసిద్ధిరితి. [౨౦

అత్రోచ్యతే: - (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషకారత్వం తోన్ఱుమ్) - సంశ్లేషవిశ్లేషయోరుభయోరపి పురుషకారత్వస్యైవసిద్ధేః, తదన్తరాభావాచ్చ, పురుషకారత్వమేవదేవ్యాస్స్వరూపమ్, నోపాయత్వమిత్యర్థః. అయంభావః- యద్యప్యుపాయత్వ వచనానాంభగవత్తుల్యో పాయత్వపరత్వే పురుషకారత్వవచనానామ్ విరోధోఽస్తి; తథాపి, భగవత్తుల్యోపాయత్వంతద్వచనేషు నవివక్షితమ్, కిన్తు, సాధ్యోపాయతుల్యో పాయత్వమ్. సాధ్యోపాయరహితస్థలే అత్యన్తాకిఞ్చనవిషయే లక్ష్మ్యాస్స్థితత్వమేవతస్యా ఉపాయత్వమ్. ఇదఞ్చోపాయత్వం నోపాసకవిషయమ్, ఉపాసనస్యైవతత్స్థానప్రవృత్తేః నాపి న్యాసవిషయమ్, న్యాసస్యతథాత్వాత్; యథా, భగవతస్సిద్ధోపాయత్వంసాధ్యోపాయద్వయరహితవిష [౨౫ యమ్, తథా లక్ష్మ్యా అప్యుదాహృతప్రమాణసిద్ధముపాయత్వమపితదుభయరహితవిషయమ్. భగవదుపాయత్వం చేతనబుద్ధ్యా సాధ్యోపాయస్థానే నివే శితత్వమ్; లక్ష్మ్యాస్తథాత్వంస్వయమేవతత్స్థాననివిష్టత్వమితివైషమ్యమ్. తతశ్చ, భగవదుపాయత్వం విద్యావేద్యాకారకం, నతథా శ్రియఉపాయత్వ మిత్యుక్తం భవతి. ఏవఞ్చ ఉపాయాన్తరస్థాన నివిష్టత్వముపాయత్వమ్, అన్యస్యదుర్వచత్వాత్.

నచోభయోరపి తత్స్థాననివిష్టత్వే ప్రయోజనాభావః, లక్ష్మ్యాఃభక్తివదుపాయాన్తర స్థానేస్థిత్వా ఫలప్రదత్వోపయిక ప్రసాదజనకత్వాత్. నచైవంసతి భగవదుపాయత్వాసిద్ధిః, అస్యాఏవఫలప్రదత్వ మాత్రంస్యాదితివాచ్యమ్. భగవదుపాయత్వస్య సాధ్యోపాయాన్తరనిరపేక్షత్వేపి ఉపా యభావే పురుషకారసమ్బన్ధ సాపేక్షతాఽవశ్యంవర్తతే. తత్సంబన్ధస్యాచార్య సమ్బన్ధత్వాత్; ఆచార్యసమ్బన్ధః పురుషకారసమ్బన్ధశ్చనార్థా న్తరమ్, కిన్త్వేకమేవ. అతః, కార్యదశాయాంభగవత ఉపాయత్వేఽస్వత ఏవప్రవృత్తత్వేపి, పురుషకారభూతలక్ష్మీసమ్బన్ధ ప్రతిసన్ధానం

౧|| ౨|| బృ-ఉ-౪-౪-౧౨. ౩|| ౪|| పాద్మే- ౫|| రా-సు-౩౮-౧౮. ౬||
౭|| చంపురామాయణే-సు- ౮||

28-1-86.

వ్యా.—విశ్లేషదశైయిలే “ఇహసన్తోనవాసన్తిసతోవా నానువర్తసే। తథాహివిపరీతా తేబుద్ధిరాచారవర్జితా”౧ ఇత్యాదియాలే, విపరీతబుద్ధియాన రావణనై ప్పెరుమాళ్ తిరువడిక్కళిలే శేర్క్కైక్కు విరక్షుపార్క్కైక్కైయాలుమ్; రావణవధానన్తరమ్ రాక్షసిక్కళై చిత్రవధమ్ పణ్ణువతాక ఉద్యుక్తనాయ్ నిన్ఱ తిరువడియైక్కుఱిత్తు, “పాపానాంవాశుభానాంవా వధార్హాణాం ప్లవఙ్గమ। కార్యంకరుణమార్యేణనకశ్చిన్నాపరాధ్యతి”౨ ఎన్ఱు, అవన్నిరఙ్గత్తక్క వార్త్తైక్కళైచ్చొల్లి అవర్కళపరాధఙ్గళై ప్పొఱుప్పిక్కైయాలుమ్; ఉభయదశైయిలుమ్ ఇవళ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱానిన్ఱతిఱే. తిరువడి, రాక్షసిక్కళైఅపరాధానుగుణమ్ దణ్డిక్కుమ్బడి కాట్టిత్తరవేణుమెన్ఱు వళవిల్, పిరాట్టియవన్గుడనే మన్ఱాడిరక్షిత్తవిత్తనైయన్ఱో;-

అ—(ఇహసన్తఇత్యాది)తథా- నీ సదనువర్తనమ్ పణ్ణుకిఱిలైయెన్నైక్కు సంవాదియాక వెన్ఱపడి. విపరీతబుద్ధియాన- జననిక్కలిలే కామికత్వబుద్ధియుక్తనాన వెన్ఱపడి. “విరరాద”౩ ఎన్ఱు, ప్రవృత్తిపర్యన్త వివక్షైయాలే, (అకృత్యప్రవృత్తనాక [ప-౭౪. వ-౫] ఎన్ఱార్ కీఴ్;) ఇఙ్గే, నళకూబరాదిశాపప్రతిసన్ధానత్తాలే ప్రవృత్తిపర్యన్తమన్ఱిక్కే బుద్ధిమాత్రమెన్ఱు, “బుద్ధిరాచారవర్జితా”౧ ఎన్ఱార్ శెన్ఱు, (విపరీతబుద్ధియాన। ఎన్ఱారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. విరక్షు- ఉపాయమ్ “తేనమైత్రీభవతుతే”౪ ఎన్ఱిఱ శరణాగతియెన్ఱపడి.

(పాపానామిత్యాది) (పాపానామ్) తిరువడియభిప్రాయత్తాలే (శుభానామ్) సదానుగ్రహ సంపన్నైయాన తన్నభిప్రాయత్తాలే. వాశబ్దద్వయమ్ - మిథోవిరుద్ధపక్షద్వయసూచకమ్. ఇరఙ్గత్తక్క- కృపోద్భావనార్హమాన వెన్ఱపడి. “యుక్తా రామస్యభవతీధర్మపత్నీయశస్వినీ”౫ ఎన్ఱు, తిరువడికొణ్డాడుకైయుమ్, అవర్కళై దణ్డియామైయుమ్ పఱ్ఱి (పొఱుప్పిక్కైయాలుమెన్ఱపడి)

శఙ్కిక్కిఱార్ (తిరువడియిత్యాదినా.) “యాభిస్త్వంతర్జితా పురా”౬ “విప్రియకారకాః”౭ “కృతకిల్బిషాః”౮ ఎన్ఱు, త్తైప్పఱ్ఱి (అపరాధానుగుణమెన్ఱతు.) “యదిత్వమనుమన్యసే”౯ ఎన్ఱు, త్తైప్పఱ్ఱి (కాట్టిత్తరవేణుమెన్ఱు.)(మన్ఱాడి) “రాజసంశ్రయ”౧౦ ఇత్యాదినా- అవర్కళ్ పరాధీనైక్కళాయ్చ్చెయ్తార్కళెన్ఱుమ్, “భాగ్యవైషమ్య”౧౧ ఇత్యాదినా- అథుతన్నుడైయ భాగ్యహాన్యాదియాలేయెన్ఱుమ్, “మర్షయామీహదుర్బలా”౧౨ ఎన్ఱు, - తన్నుడైయ కారుణికత్వత్తై చ్చొల్లియుమ్, శాస్త్రవాసనైయిల్లాత ఋక్షవాక్యత్తై చ్చొల్లియుమ్, ఇరణ్డావిడిలనార్యత్వత్తై వ్యఞ్జిప్పిత్తుమ్, అపరాధిత్వత్తినుడైయ సార్వత్రికత్వత్తైదృఢీకరిత్తుమ్, “లోకహింసావిహారాణామ్”౧౩ ఎన్ఱు,-జాతిప్రయుక్తకర్మమెన్ఱు, శొల్లియుమ్. ఇప్పడిబహుముఖమాక నిర్బన్ధిత్తెన్ఱపడి. (రక్షిత్తవిత్తనైయన్ఱో,విఠి) ఇత్తాల్ - అనిష్టనివర్తకత్వ రూపోపాయత్వమ్ ప్రసఙ్గిత్తతెన్ఱు, శఙ్కాబీజమ్ వ్యఞ్జితమ్.

మీ.—ప్రవృత్త్యౌత్కట్య†జనకత్వేనోత్తమ్భకం భవతి యథా, పరిణతభక్తిం దృష్ట్వా ప్రసన్నో భవతి భగవాన్; తథా పూర్వం పురుషకారభూతలక్ష్మీమవలోక్య ప్రీతః తన్ముఖోల్లాససిద్ధ్యర్థం తదాశ్రితానాం కార్యం కరోతి. తదేవోచ్యతే, “సోపిదేవ్యాదాసస్తవేతివరదాస్మితవీక్షణీయః”౧౪ ఇతి. “గురురేవపరంబ్రహ్మగురురేవపరాగతిః”౧౫ ఇత్యాదిషూక్తం గురూపాయత్వమ్, ఉదాహృతవచనేషూక్తం‡పురుషకారోపాయత్వఞ్చాభిన్నమ్; ఏవమ్, ఉపాయత్వపరవచనానాం భక్త్యాది తుల్యోపాయత్వపరత్వాత్, ఈశ్వరతుల్యోపాయత్వతాత్పర్యాభావాచ్చ, పురుషకారత్వవిరోధాభావాత్, పూర్వాధికారస్థాపితం పురుషకారత్వం సుస్థితమ్.

నచ, “ఆత్మాత్మీయభరంసర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేఃపదే”౧౬ ఇత్యాదిప్రమాణైః, శ్రియోపిభరసమర్పణప్రతిసంబన్ధిత్వమ్, భరస్వీకర్తృత్వమ్, విష్ణోరివఫలప్రదత్వఞ్చ, అవగతమిత్యుపాయత్వసామాన్యవచనానాముక్తవిశేషపర్యవసాయియుక్తమితివాచ్యమ్. “ఉపాయేగృహరక్షిత్రోః”౧౭ ఇతిరక్షకత్వోపాయత్వయోః పరస్పరమర్థాన్తరత్వేన సామాన్యవిశేషభావాపన్నత్వాభావాత్, రక్షకత్వం ఫలప్రదత్వమ్, ప్రతిపదవిహితోపాయస్థాననివిష్టత్వముపాయత్వమితి తయోరత్యన్తభేదాత్. తత్రాపి, దేవ్యారక్షకత్వమపి, నభగవత్తుల్యరక్షకత్వం ప్రతిపాద్యతే. తథాత్వే, మాతృత్వప్రయుక్తసహజవాత్సల్యాదీనామ్, పత్నీత్వప్రయుక్తపారతన్త్ర్యాదీనాఞ్చ, గుణానాం నాశాపత్తేః. అతఏవోచ్యతే:- “యువత్వాదౌచ తుల్యేపి”౧౮ ఇత్యాది అతస్తత్రాపి, రక్షకత్వం నపతితుల్యమ్. అన్యత్ర, దేవతయోః స్వతన్త్రత్వేన స్వతన్త్రరక్షణేపి అత్రవిశేషణత్వేన హావిరుద్దేశ్యత్వాద్విశేష్యతుల్యరక్షకత్వమనుపపన్నమ్; కిన్తు, విశేషణత్వానుగుణం తద్రక్షణోపయుక్తం తద్గుణోద్బోధకత్వమ్. శేషశేషిణోశ్శేషశేషీభావవత్ తత్పత్న్యోరపి శేషశేషీభావస్యోచితత్వాత్. యచ్చ, దుర్గతిప్రదానేపిలక్ష్మ్యాః ప్రయోజయితృత్వముక్తమ్. తన్న, తత్ర, లక్ష్మ్యాస్స్వపారతన్త్ర్యస

౧॥ రా-సు-౨౧-౯. ౨॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౩॥ రా-సు-౩౮-౨౨. ౪॥ రా-సు-౨౧-౨౧. ౫॥ రా-యు-౧౧౬-౪౭ ౬॥ రా-యు-౧౧౬-౩౧. ౭॥ రా-యు-౧౧౬-౩౫. ౮॥ రా-యు-౧౧౬-౩౬. ౯॥ రా-యు-౧౧౬-౩౦. ౧౦॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౧౧॥ రా-యు-౧౧౬-౩౯. ౧౨॥ రా-యు-౧౧౬-౪౦. ౧౩॥ రా-యు-౧౧౬-౪౫. ౧౪॥ వ-స్త-౧౧౨. ౧౫॥ ౧౬॥
౧౭॥ ౧౮॥ శ్రీ-ర-కో-౩౪. † జనకత్వేనాపేక్షితమిత్యుక్తంభవతి-౩. ‡పురుషకారత్వమ్ ఉపాయత్వఞ్చ-౩.

మూ.—౧౦. సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్; విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుమ్.

వ్యా.—“మాతర్మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తదైవార్ద్రాపరాధాస్త్వయా రక్షన్త్యా పవనాత్మజాల్లఘుతరా రామస్య గోష్ఠీ కృతా। కాకం తఞ్చ విభీషణం శరణమిత్యుక్తిక్షమౌ రక్షతః సా నస్సాన్ద్రమహాగస్సుఖయతు క్షాన్తిస్తవాకస్మికీ”౧ ఎన్ఱు, పవనాత్మజనై నిమిత్తమాక రక్షిత్తాళెన్ఱు, భట్టరుమరుళిచ్చెయ్తతు. అవ్విడత్తిల్ పురుషీకరిత్తమైయెజ్జనేయెన్నిల్; [౫ బలాత్కారత్తాలన్ఱిక్కే అనుసారత్తాలే అపరాధజ్గళై ప్పొఱుప్పిక్కైయాలే పురుషకారత్వమెన్ఱిఱే. “తిరువడి యైప్పొఱుప్పిక్కుమవళ్ తన్ శోల్ వఴివరుమవనై ప్పొఱుప్పిక్కచ్చొల్లవేణ్డావిఱే”౨ ఎన్ఱు, తిరువడివిషయమాకవుమ్ పురుషీకరిత్తమైయరుళిచ్చెయ్ తారిఱే ఇవర్ తామే; ఆకైయాల్ ఇరణ్డుదశైయిలుమివళ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱు మెన్ఱిఅమాత్రత్తై చ్చొల్లుకిఱ వివ్వాక్యత్తిల్ ఇతువుమ్ కూట్టక్కడవదిల్లై.

ఇవ్వుభయదశైయిలుమివళ్ పురుషీకరిక్కుమ్ ప్రకారమెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧౦

(సంశ్లేషదశైయిలెన్ఱు తుడజ్గి.) ఈశ్వరనై త్తిరుత్తుకైయావతు- అపరాధత్తైయేపార్త్తు “క్షిపామి”౩ “నక్షమామి”౪ ఎన్ఱిరుక్కుమిరుప్పైక్కులైత్తు, అజ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై; చేతననై తిరుత్తుకైయావతు- అకృత్యకరణాదిశీలనాయ్ భగవద్విముఖనాయ్ త్తిరికిఱ ఆకారత్తైక్కులైత్తు, ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై.

అ.—అతుక్కుసంవాదమ్ (మాతర్మైథిలీత్యాది.) “రక్షన్త్యా పవనాత్మజాత్”౧ ఎన్ఱతిలే నోక్కు. పరిహరిక్కిఱార్ (బలాత్కారత్తాలన్ఱిక్కే యిత్యాదినా;) ఎవ్విషయత్తిలే యాకవుమామ్, దణ్డధరనాక ప్రసక్తనుడైయ నిగ్రహాభిసన్ధియై అనునయత్తాలే శమిప్పిక్కై పురుషకారత్వమ్; ఇతువే, “భవేయం శరణం హి వః”౫ ఎన్ఱి, అ శరణశబ్దత్తాలుమ్ “రక్షన్త్యా పవనాత్మజాత్”౧ ఎన్ఱి, అరక్షతిధాతువాలుమ్ శొల్లప్పడుకిఱతెన్ఱు కరుత్తు.

ఇవ్వర్థత్తిల్ గ్రన్థాన్తరస్థాచార్యసంవాదమ్ (తిరువడియైప్పొఱుప్పిక్కుమవళిత్యాది.) ఇతు, ముముక్షుప్పడివాక్యమ్.

(పురుషీకరిక్కుమ్ ప్రకారమితి) ఇత్తాల్ - పురుషకారశబ్దయౌగికత్వమ్ సూచితమ్,

(సంశ్లేషదశైయిలెన్ఱు, తుడజ్గియిత్యాది) అపరాధత్తైయే పార్త్తు - గుణసమ్బన్ధాదికళై ప్పారాతే యెన్ఱు అవధారణార్థమ్,

అజ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై - ఆశ్రయణత్తిలపరాధాభిసన్ధియిన్ఱిక్కే ఉపాయానపేక్షరక్షణసజ్కల్పచికీర్షైయయుడైయనామ్బడి పణ్ణుకై.

(అకృత్యకరణాది)ఎన్ఱి, అఆదిశబ్దత్తాలే-కృత్యాకరణమ్ వివక్షితమ్. భగవద్విముఖనాయ్-భగవద్విషయత్తిల్ ద్విష్టనాయ్. ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై-ఆశ్రయణచికీర్షైయయుడైయనామ్బడి పణ్ణుకై.

ఇ-అ.—(మాతర్మైథిలి)ఎన్ఱి, అతుక్కర్థమ్- మాతావే! మైథిలియే! అపరాధజ్గళై ప్పణ్ణిన కైయులరాక్షసికళై పవనాత్మజనై నిమిత్తమాక రక్షియానిఱ్కిఱ అవుమ్మాలే, శరణమ్పుకున్ద కాకవిభీషణాదికళై రక్షిత్త పెరుమాళ్ గోష్ఠి అల్పమాక ప్పణ్ణప్పట్టతు; నెరుజ్గిన వపరాధత్తైయుడైయ నమ్మై ఇప్పడి కొణ్డత్తక్షనై సుఖిప్పిత్తాక వెన్ఱు, [౨౫

మీ.—గుణ్యైనఅనుమన్త్రత్వస్యోక్తత్వాత్, అతః కదాచిదపి లక్ష్మ్యాః కాలుష్యగన్ధాభావాత్ తదుపాయత్వం న భగవత్తుల్యఫలప్రదత్వమ్, న వా, భగవత్తుల్యోపాయత్వమితి తదుపాయత్వపరవచనానాం న సమాశ్రయణఘటకత్వవిరోధిత్వమితి.

సజ్గ్రహః-ఉపాయత్వశ్రుతేర్లక్ష్మ్యాః† స్తస్యాకాలుష్యభావినః| తత్సూచకత్వాత్కాలుష్యే ఘటకత్వం న సిధ్యతి॥ ఇతి చేన్నాత్ర కథితముపాయత్వం హరేస్సమమ్ । సాధ్యోపాయసమం తత్తు గురూపాయత్వమేవ చ॥ సమ్బన్ధం వీక్ష్య దేవ్యా నో యతో రక్షతి మాధవః । తస్మాత్తదప్రతిభటే ఘటకత్వే న హి క్షతిః. [౩౦

(ఇతిదేవ్యా ఉపాయత్వశోధనాధికారః-౯)

(౧౦. అథ, లక్ష్మ్యా గౌణోపాయత్వ నిషేధాధికారః.)

(సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్) - మాస్తు భగవత్తుల్యోపాయత్వం లక్ష్మ్యాః, స్వపారతన్త్ర్యానుగుణం విగ్రహగుణసదృశముపాయత్వన్తస్యాదితి శజ్కాయాం సజ్గతిః.

౧|| శ్రీ-ర-కో-౫౦. ౨|| ముముక్షుప్పడి-ద్వయమ్-౧౪. ౩|| గీ-౧౬-౧౯. ౪|| వరాహపురాణే. ౫|| రా-సు-౫౮-౯౩. †తస్యాః-౩.

వ్యా.—సంశ్లేషదశైయిల్, ఇవ్వైయప్పెరుమాళుక్కాక, ఈశ్వరవిషయత్తిలుమ్, విశ్లేషదశైయిల్, రాక్షసిక్కళుక్కాక, త్తిరువడివిషయత్తిలుమ్ పురుషీకరిత్తమై, ఉభయదశైయిలుమ్ పురుషకారత్వద్యోతకమ్ ఎన్ఱి,అమాత్రమన్ఱిక్కే క్షాన్తికొణ్డాళ్ళలాయిరున్దత్తాకిలుమ్, ప్రాకరణికమాన వర్థమ్-

అ.—(సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్) ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్-ఇవ్వైయప్పెరుమాళైయుమ్ తిరువడియైయుమ్ నిదర్శిప్పిత్తువ్యాఖ్యానమ్పణ్ణినైత్తు; (సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్) ఇత్యాదిక్కు - అవర్కళై వ్యావర్తిప్పిత్తు, సంసారిచేతనేశ్వర మాత్రవిషయత్వేనవ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయిలేహేతువేన్? ఇవ్వైయప్పెరుమాళ్ విషయత్తిల్ పెరుమాళై త్తిరుత్తుకై యథాయోగ్యమ్కూడుమే, - విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుకైయుమ్ రావణనై త్తిరుత్తుకైయాకిఱాప్పోలే రాక్షసిక్కళ్ విషయమాక త్తిరువడియై త్తిరుత్తుకైయుమామే ఎన్ఱి,అశఙ్కైక్కు; ఈశ్వరశబ్దనిర్దేశాస్వారస్యముమ్ చేతనశబ్దత్తుక్కు-క్షున్నృత్వ్యచేతనపరత్వేనవైరూప్యముమ్కర్మపారతన్త్ర్య శబ్దాస్వారస్యముమ్ తథావ్యాఖ్యానత్తిలేహేతువెన్ఱు, పరిహారత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంశ్లేషదశైయి లివ్వైయప్పెరుమాళుక్కాకవిత్యాది.) కాట్టికొణ్డాళ్ళలాయిరున్దత్తాకిలుమెన్ఱత్తు - ఉదాహరణమాకవ్యాఖ్యాతమాయిరున్ద త్తాకిలుమెన్ఱపడి. ప్రాకరణికమానవర్థమ్ - ఏతత్ప్రకరణ ప్రతిపిపాదయిషితమాన ప్రమేయమ్.

మీ.—సంశయస్తు,- లక్ష్మీఘటకత్వహేతుకత్వాసిద్ధిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్,లక్ష్మ్యాః భగవద్గుణాదిసదృశముపాయత్వమస్తి- ఉతనాస్తీతి. తదర్థమ్, మన్త్రేలక్ష్మ్యాః విశేషణత్వమ్, ఉతోపలక్షణత్వమితి. తదర్థమ్, విశేషణత్వేబాధకంనాస్తి- ఉతాస్తీతి. యదా,విశేషణత్వేబాధకంనాస్తి; తదా, లక్ష్మ్యాఃగుణాన్తరవత్ విశేషణత్వాత్, తత్సదృశముపాయత్వమస్తీతి, తదుపాయత్వవత్ ఘటకత్వస్యాపిసహేతుకత్వ మితిపూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదా, లక్ష్మ్యాఃవిశేషణత్వేబాధకమస్తి; తదా, తస్యాఃవిశేషణత్వాసిద్ధేః, భగవద్గుణాదితుల్యముపాయత్వంనాస్తీతి, తద్వ్యస్తోక్తేనపురుషకారత్వ నిర్హేతుకత్వభఙ్గాయోగాత్, తన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు - మన్త్రేమతుప్ప్రత్యయేన భగవతః లక్ష్మీవైశిష్ట్యంప్రతిపాద్య, తద్విశిష్టస్య "శరణమ్"[౧] ఇత్యుపాయత్వం ప్రతిపాద్యతే. నచ, అత్రలక్ష్మ్యా ఉద్భావితగుణవిశిష్టస్యైవోపాయత్వాత్, లక్ష్మ్యా ఉపలక్షణత్వమాత్రమితివాచ్యమ్. ఉత్తరవాక్యేపి,తస్యా ఉపలక్షణత్వప్రసఙ్గేన ఉపేయత్వాభావప్రసఙ్గాత్. నచేష్టాపత్తిః, అపసిద్ధాన్తాత్. యది, మిథునశేషిత్వస్యప్రమాణసిద్ధత్వాత్, ఉత్తరవాక్యే శ్రియోవిశేషణత్వస్యస్వతఃప్రాప్తస్యబాధకాభావాచ్చ, నోపలక్షణత్వమ్. తర్హి, తదుపాయత్వస్యాపి ప్రమాణసిద్ధత్వాత్, తథాత్వేబాధకాభావాచ్చ, ఉపాయత్వమపి మిథుననిష్ఠమ్; అన్యథా, పూర్వోత్తరవాక్యయోః వైరూప్యాపత్తిః. నచ, పూర్వాధికారే ఉపాయత్వవచనానాం భక్తితుల్యోపాయత్వపరత్వం స్థాపితమితివాచ్యమ్. అత్ర, *శరణశబ్దేనభగవత్తుల్యోపాయత్వస్యోక్తత్వేన, తేషామస్మిన్విశేషేపర్యవసానాత్. నచ,తత్తుల్యోపాయత్వేమాతృత్వప్రయుక్తక్షమావాత్సల్యాదీనామ్, పత్నీత్వప్రయుక్త పారతన్త్ర్యాదీనామప్యభావప్రసఙ్గఇతి వాచ్యమ్. "మోక్షయిష్యామి"[౨] ఇతిభరస్వీకారస్య ఈశ్వరనిగ్రహరూప "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి"[౨] ఇత్యేవంరూపత్వాత్; విధూనసశ్రుత్యర్థస్యరక్షాసఙ్కల్పస్య "భవగన్ తవ నిగ్రహాశ్శాన్తాభవన్తు" ఇత్యేవంరూపత్వాచ్చ. స్వీకారరక్షాసఙ్కల్పయోః "క్షమిష్యామి""క్షాన్తమ్" ఇత్యేవంరూపత్వేహివిరోధః?తతశ్చ,భరసమర్పణోద్దేశ్యత్వస్యమాతృత్వపత్నీత్వాద్యనుగుణ భరస్వీకారరక్షాసఙ్కల్పయోశ్చ సమ్భవేన, పారతన్త్ర్యవత్ గుణాదితుల్యమ్, స్వీకార సఙ్కల్పాశ్రయత్వాదీశ్వర తుల్యఞ్చోపాయత్వం సిద్ధ్యత్యేవ.

నచ, భగవదుపాయత్వస్య లక్ష్మ్యుపాయత్వసాపేక్షత్వే నిరపేక్షత్వభఙ్గఇతివాచ్యమ్. పురుషకారసాపేక్షత్వేపి, తత్సామ్యాత్. యది, స్వాఙ్గ‡సాపేక్షత్వమ్,నస్వాతన్త్ర్యభఞ్జకమ్. తదత్రాపితుల్యమ్.అతఏవోక్తమ్, "స్వాతన్త్ర్యమ్"[3] ఇతిశ్లోకే;అన్యథా,"అస్యాదేవ్యామనస్తస్మిన్ తస్యచాస్యాంప్రతిష్ఠితమ్। తేనేయంసచధర్మాత్మా ముహూర్తమపిజీవతి"[౪] ఇత్యా¶ద్యనేకప్రమాణవిరోధః; "వ్యాపకావతిసంశ్లేషా దేకతత్త్వమివోదితౌ"[౫] "గాఢోపగూఢానితే"[౬] ఇత్యాదినోక్తసుశ్లిష్టవిశిష్టతత్వరూపత్వవిరోధః; ఉపలక్షణత్వేనపృథగ్భావేనిరూపకత్వభఙ్గేన, "తేనాకారంశ్రియంజ్ఞాత్వాజ్ఞాతవ్యోభగవాన్హరిః"[౭] ఇత్యాదివిరోధశ్చ. లక్ష్మ్యా ఉపలక్షణత్వేగుణాదీనామపితథాత్వాపత్తిః, తేషాముపయోగసత్వాత్.విశేషణత్వే,తత్తద్వస్త్వనురూపోపయోగోవాచ్యః?. లక్ష్మీస్వరూపోపయోగశ్చ,"శృణాతినిఖిలాన్దోషాన్ శ్రీణాతిచగుణైర్జగత్"[౮] ఇతిదర్శితః.

౧॥ ద్వయోపనిషది. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ శ్రీ-ర-కో-౩౧. ౪॥ రా-సు-౧౫-౫౨. ౫॥ ౬॥ చ-శ్లో-౪. ౭॥
౮॥ ‡ సాపేక్షకంనస్వాతన్త్ర్యభావవత్-౨౦. ¶ ఏకరస్యప్రమాణ-౩.

వ్యా.—సంసారిచేతననైయుమీశ్వరనైయుమ్ శేరవిడుక్కైయాక్కైయాలే, ఇవ్వాక్యత్తుక్కిప్పడియేయర్థమాక్కక్కడవదు.

అక్కైయాల్ ఈశ్వరనోడు తాన్ కూడియిరుక్కుమ్ దశైయిల్, చేతననాశ్రయణోన్ముఖనాయ్ వన్దిరుక్క చ్చెయ్తే, పూర్వాపరాధత్తై ప్పార్త్తు ఈశ్వర నఙ్గీకరియాతిరుక్కుమళవిల్, అవన్ స్వాతన్త్ర్యత్తైత్తవిర్త్తు కృపాది గుణఙ్గళైక్కిళప్పియవనైయఙ్గీకరిక్కుమ్బడి యాక్కుక్కైయుమ్; పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిల్, ఈశ్వరనఙ్గీకారోన్ముఖనాయ్ వన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, ఇచ్చేతనన్ కర్మానుగుణమాక విముఖనాయిరుక్కుమళవిల్, ఇవన్ వైముఖ్యత్తైమాఱ్ఱి రుచియై విళైప్పిత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుక్కైయుమ్, ఇవళిరణ్డుతలైయైయుమ్ - తిరుత్తుక్కైయావదు.

అ.—(సంసారిచేతననైయుమిత్యాది) ఇతుత్తాన్ ఈశ్వరచేతన కర్మపారతన్త్ర్యశబ్దజ్గళిన్ సుదైయ స్వరససిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

(అక్కైయాలీశ్వరనోడిత్యాది) చికీర్షితకార్యవిరోధిదోషనివృత్తిపూర్వకతదనుగుణగుణాధానమ్- తిరుత్తుక్కైయాక్కైయాలే, ఈశ్వరసంసారి చేతనాన్యతరకర్తృకకర్మ కాఙ్క్షీకారాశ్రయణాన్యతరవిరోధిస్వాతన్త్ర్యవైముఖ్యాన్యతరనివర్తనపూర్వకతద్ధేతుకృపారుచ్యన్యతరోద్భావకత్వమ్-ఇరణ్డు తలైయైయుమ్తిరుత్తుక్కైయెన్ఱు, పడి. సంశ్లేషవిశ్లేషోభయదశానుగతపురుషకారతా ప్రకారానుగమార్థమ్ అన్యతరత్వనివేశమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

మీ.—అతఏవ, "జగజ్జన్మస్థితిధ్వంసమహానన్దైకహేతవే"౧ ఇత్యాదిషు ప్రతిపన్నమోక్షప్రదత్వస్య భగవల్లక్షణత్వభఙ్గాభావశ్చ, భగవత్సఙ్కల్పస్య "క్షాన్తమ్" ఇతిరూపత్వాత్, ఏతత్సఙ్కల్పస్య "క్షమస్వ" ఇతిరూపత్వాచ్చ. తస్మాదేకశేషిత్వైకాభిప్రాయత్వ పరస్పరప్రావణ్యాతిశయ స్వరూపాది సుశ్లిష్టాన్వయాద్య విరోధేనవిశేషణత్వమేవ పూర్వవాక్యేపివక్తవ్యమితి, లక్ష్మ్యా ఉపాయత్వసిద్ధిః. ఏవఞ్చ, ఉపాయభావస్యభర సమర్పణపూర్వకత్వేన సాపేక్షత్వాత్, పురుషకారభావోపిసాపేక్షః- ఏకాధికారిణం ప్రత్యేకత్రనిరపేక్షత్వమ్, అన్యత్రసాపేక్షత్వఞ్చ విరుద్ధమ్. శ్రియోనిరపేక్షత్వంస్వరూపఞ్చేత్. సర్వత్రతథాత్వమేవ. సాపేక్షత్వఞ్చేత్, తదేవసర్వత్రవాచ్యమ్, వస్తునోద్వైరూప్యాసంభవాత్ తస్మాత్ తదుపాయభావస్య సాపేక్షత్వాత్ పురుషకారభావోపి సాపేక్షఇతి, తన్నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిరితి. అతఏవోక్తంసారే - "భరస్వీకారరహితం రక్షాస జ్కల్పవర్జితమ్। గుణాదికమిహేష్టంహి శరణ్యస్యవిశేషణమ్॥ ఏకరస్యజుషోశ్చేషిదం పత్యోశ్శేషకర్మసు। విశేషణవిశేష్యత్వం ప్రతం కస్మాన్నరోచతే॥ ప్రతర్దనాదివిద్యాసువేద్యేపిపరమాత్మని। అచేతనవదిచ్ఛాయుశ్చేతనశ్చవిశేషణమ్॥ ఇత్థంప్రపత్తివిద్యాయాంతత్తన్మన్త్రానుసారతః। విభుగ్న పత్న్యాగుణాద్యైశ్చవిశిష్టోవిషయోత్రనః॥ స్వామ్యుపాయ ఉపేయశ్చస్వరూపాదిసమర్పణే। ప్రథితః ప్రతిసంబన్ధీ శ్రీమాన్నిగమచక్షుషా" ౨ ఇతి. [౨౦

అత్రోచ్యతే:—(సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనైత్తిరుత్తుమ్) సంశ్లేషప్రతిపాదకో మన్త్రత్రయః, పురుషకారత్వవిశిష్టశ్రీసమ్బన్ధప్రతిపాదకః; నతూపాయత్వవిశిష్టశ్రీసంమన్ధప్రతిపాదకఇత్యర్థః.

అయంభావః : - నాత్ర, శరణశబ్దేనవిశేష్యఇవ విశేషణేప్యుపాయత్వ సంబన్ధోబోధ్యతే, తస్య శృణాతి శ్రావణాతీతి వ్యుత్పత్త్యాశ్రీశబ్దఏవ బోధితత్వాత్. నహి, ప్రాప్తేఽర్థే పునర్విధానసంభవః. నచ. శ్రీశబ్దస్యరూఢ్యాలక్ష్మ్యుపస్థాపకత్వమాత్రమ్, అవయవార్థోనవివక్షితమితివాచ్యమ్. "శృణాతినిఖిలాన్ దోషాన్" ౩ ఇత్యాదినా, శ్రీశబ్దస్యఅవయవార్థవ్యుత్పాదకశాస్త్రవైయర్థ్యాత్. తథావేదవ్యాఖ్యాయకలుశాస్త్రమవయవార్థవ్యుత్పత్తిం కరోతి?. నచ, తదేవాత్రశరణశబ్దేనానూద్యతఇతివాచ్యమ్. యతః ఏకేనైవశబ్దేనవిశేష్యాంశేవిధాయకత్వమ్, విశేషణాంశేఽనువాదకత్వఞ్చాశక్యమ్. అనువాదప్రయోజనఞ్చనపశ్యామః. నచైవమ్, † తేనైవాస్మదభిమతసిద్ధిశ్చేదిష్టాపత్తిరితివాచ్యమ్. శృణాతీత్యాదివ్యుత్పత్త్యవగతోపాయత్వమ్. కిమ్ సద్వారకముతాద్వారక మిత్యాకాఙ్క్షాయామ్; తత్రైవ, శ్రీయతేశ్రయతే శృణోతిశ్రావయతీతి వ్యుత్పత్తిచతుష్టయేన పురుషకారత్వ ప్రతీత్యాతత్ప్రతీతముపాయత్వమర్థసామర్థ్యలిఙ్గేనసద్వారకమవగతమ్. తతశ్చ, శరణత్వంసద్వారకంరక్షకత్వఞ్చేత్ భవదభిమతమ్, తదోమితిబ్రూమః.

నను, సద్వారకరక్షకత్వస్య తత్రప్రతిపాదనేప్యత్ర శరణశబ్దేన అద్వారకరక్షకత్వంప్రతిపాద్యతఇతిచేత్. అత్రకిమ్, రక్షకత్వంవిధీయతఇత్యుచ్యతే; ఉతరక్షకత్వస్యాద్వారకత్వమ్; ఆహోస్విత్ విశిష్టమ్. నాద్యః, శ్రీశబ్దఏవతద్విధేః నద్వితీయః, అద్వారకశబ్దాభావాత్. శరణశబ్దస్యవిశేష్యే అద్వారక రక్షకత్వ విధాయకత్వమ్, విశేషణే అద్వారకత్వ మాత్రవిధాయకత్వఞ్చేతివిరమ్యవ్యాపారాపత్తేః. సద్వారకత్వస్యశ్రీత్వావగతత్వేన

౧॥ ఆగమప్రామాణ్యమఙ్గళశ్లోకమ్. ౨॥ రహ-సారే- ౩॥ † తద్గీతత్రైవా-౨.

మీ. —ంద్-విరోధేన, అత్ర అద్వారకత్వవిధానానుపపత్తేశ్చ. సద్వారకత్వస్యోపక్రమావగతస్య ప్రాబల్యాత్,[1] ఉక్తదోషాదేవ నతృతీయోఽపి. కిఞ్చ, లక్ష్మ్యాస్సద్వారకోపాయత్వమద్వారకోపాయత్వఞ్చ విరుద్ధమ్ భార్యామేవ ద్వారేణాన్యథా సిద్ధత్వాచ్చ. న హ్యేకకార్యం ప్రతి, ఏకస్యాన్యథాసిద్ధత్వమ్, అనన్యథాసిద్ధత్వఞ్చ సమ్భవతి? వ్రీహిద్వారా శేషభూతస్య ప్రోక్షణస్య వ్రీహితుల్యం యాగశేషత్వం హి న సమ్భవతి?. ఏవమ్, శ్రీ-శబ్దే పురుషకారరక్షకత్వస్యావగతత్వాత్, అప్రాప్తం బ్రహ్మోపాయత్వమేవ శరణశబ్దో బోధయతి. ఏవమ్, పురుషకారత్వసద్వారక[2]రక్షకత్వవిశిష్టలక్ష్మీవైశిష్ట్యం ప్రత్యయేన బోధ్యమితి, విద్యాయాం తద్వేద్యత్వసమ్భవః. అతః న ''అకారిణస్తు విజ్ఞానమ్''౧ ఇత్యాదివిరోధః. కిఞ్చ, నీలముత్పలమితివదత్ర లక్ష్మీసామానాధికరణ్యముపాయత్వస్య[3] శరణ శబ్దేన బోధ్యత ఇతి. *శాఖాదివన్న తస్యాః బహిర్భావసిద్ధిః. బహిర్భూతస్యైవో[4]పలక్షణత్వే జగజ్జన్మాదేః బ్రహ్మలక్షణత్వాభావప్రసఙ్గః. తతశ్చ, సుశ్లిష్టైకత్వ[5]స్యాపి న విరోధః కిఞ్చాత్ర గుణ విగ్రహసామానాధికరణ్య మాత్రముపాయత్వస్య బోధ్యమ్. నహి[6] దణ్డీ గచ్ఛతీత్యత్ర గమనక్రియాయాః విశేషణవిశేష్యోభయాన్వయవత్, శరణశబ్దార్థోపాయత్వస్య విశేషణే ప్యన్వయః; ఉపాయత్వస్య చేతనధర్మస్య అచేతనేష్వవస్థానాయోగాత్? ఉత్తరవాక్యే తూపేయత్వస్య విశేషణేష్వప[7] న్వయస్సమ్భవతి, తస్య చేతనాచేతనసాధారణ్యాత్. ఏవమ్, [౧౦ లక్ష్మీసామానాధికరణ్యమాత్రముపాయత్వస్య బోధ్యమ్. [8]తతో, విధేయాంశే చ, [9]గుణాదివత్, విశేషణత్వేనాపి విషయత్వేపి, న కమపి విరోధం పశ్యామః. నాప్యుపాయత్వాభావే, మోక్షప్రదత్వకర్మణి ఏకరస్యహానిః, పురుషకారత్వేన తత్రాన్వితత్వాత్; — అన్యథా, జగత్కారణత్వాదౌ గత్య భావప్రసఙ్గాత్.

కిఞ్చ, ఆశ్లేషవినాశయోః ఈశ్వరవిషయే ''క్షమిష్యామి'' ఇత్యేవం-రూపార్థకత్వమ్,[10] లక్ష్మీవిషయే ''క్షమాయ యుక్తం కరోమి'' ఇత్యర్థకత్వఞ్చ వాచ్యమ్; తన్న సమ్భవతి, విరమ్యవ్యాపారప్రసఙ్గాత్. ఏవమ్, విధూననశ్రుతేరపి ''క్షాన్తమ్, క్షమస్వ'' ఇత్యేవంరూపార్థద్వయబోధకత్వమ్, [౧౧ విరమ్యవ్యాపారం వినా న సమ్భవతి. అతః, భరస్వీకార రక్షాసఙ్కల్పాయోగాత్,[11] న భగవత్పారతన్త్ర్యేణ గుణోపాయత్వసిద్ధిః.

నచ, విద్యామాత్రస్య ''ఆత్మేతి తూపగచ్ఛన్తి''౨ ఇతి శేషత్వజ్ఞానరూపత్వాత్, శేషత్వప్రతిసమ్బన్ధిత్వఞ్చ మిథునస్యేతి లక్ష్మ్యాః భరసమర్పణ ప్రతిసమ్బన్ధిత్వే సిద్ధే, తత్-స్వీ[12]కారరక్షాసఙ్కల్పావప్యాగతావితి వాచ్యమ్; శరణాగతివిద్యాయాం తాదర్థ్యవాచకశబ్దాభావేన, కేవలం భరస్వీకారప్రార్థనేన[13] శేషత్వానుసన్ధానాభావాత్. పఞ్చాఙ్గభరసమర్పణం నాత్ర ప్రతిపాద్యమితి హి ద్వితీయాధికారే ఉక్తమ్; సిద్ధాన్తే లక్ష్మ్యాః భక్తితుల్యోపాయత్వాఙ్గీకారే,[14] న తస్య శరణశబ్దార్థత్వేన వేద్యాకారత్వమ్; కిన్తు, పురుషకారత్వస్యైవ; శ్రీశబ్దేన శృణోతీత్యాదివ్యుత్పత్తిబోధ్యత్వేన తత్రైవ వేద్యత్వాత్. తతశ్చ, పురుషకారద్వారకముపాయత్వం శ్రీశబ్ద[15]వేద్యమిత్యుక్తం భవతి. ఏవమ్, లక్ష్మ్యాః పురుషకారత్వవ్యతిరేకేణోపాయత్వస్యాభావాత్, తత్త్వేన ఉపాయత్వస్య భరస్వీకారప్రార్థనా-పూర్వభావిత్వాచ్చ, ఉపాయత్వ దృష్టాన్తేన న పురుషకార[16]సాపేక్షత్వ సిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహః:- మన్త్రే (శరణ) శబ్దో హి విశిష్టోపాయబోధకః। తస్మాద్గుణాదివల్లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వఞ్చ సిద్ధ్యతి॥ ఇతి చేత్తన్న. (శరణ) శబ్దేనోపాయతోచ్యతే। సా హి లక్ష్మ్యాః, ప్రాథమికే పదే ప్రాప్తా యతో భ[17]వేత్॥ రూఢిర్న శబ్ద[18]వ్యుత్పత్తిశాస్త్రం విఫలమాపతేత్। సాపి సద్వారకా ప్రోక్తా శ్రీయతేత్యాదిశక్తితః॥ ఆద్వా[19]రకా సా (శరణ) శబ్దే ప్రాప్తేతి[20] చేన్న తత్। ఉపక్రమవిరోధశ్చ వ్యాపా విరమో యతః॥ అతశ్ (శరణ) శబ్దేన విశేష్యోపాయతోచ్యతే। ఘటకత్వకృతోపాయ భావాల్లక్ష్మీర్విశేషణమ్॥ శరణత్వస్య లక్ష్మ్యాం యది సమానాశ్రయతా యతః। సామానాధికరణ్యార్థో వేద్యా సాపి భవేత్తత॥ అశ్లేషనాశశ్రుత్యర్థరక్షా సఙ్కల్పయోర్యతః। వైరూప్యం, నాత్ర శరణం లక్ష్మీః ప్రోక్తా న పాయినీ॥ ఇతి.

(ఇతి లక్ష్మ్యాః గౌణోపాయత్వ నిషేధాధికారః. ౧౦)

(౧౧. అథ, లక్ష్మీవిభుత్వభఙ్గాధికారః.)

(విశ్లేషదశైయిల్ చేతనస్సై త్తిరుక్కుమ్)-మాభూత్ వేద-శాస్త్రైర్లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వసిద్ధిః భగవచ్ఛాస్త్రైస్తు స్యాత్, ఇతి శఙ్కాయాః సఙ్గతిః.

సంశయస్తు, పురుషకారే నిర్హేతుకత్వం నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వమస్తి- ఉత నాస్తీతి. తదర్థమ్, సంసారో లక్ష్మీనిగ్రహఫలమ్- ఉత నేతి తదర్థమ్, లక్ష్మ్యాః అన్తః ప్రవిశ్య నియమనమస్తి- ఉత నాస్తీతి. తదర్థమ్, తత్స్వరూపం విభు- ఉత నేతి తదర్థమ్, లక్ష్మ్యాః ఈశ్వరతత్త్వాన్తర్భావపరాణి భగవచ్ఛాస్త్రవచనాని శ్రుతిబాధ్యాని న భవన్తి-ఉత భవన్తీతి. తదర్థమ్, తేషాం వైభవపరత్వం న సమ్భవతి ఉత సమ్భవతీతి. తదర్థమ్, వైభవపరత్వే నిదానం నాస్తి-ఉతాస్తీతి. యదా నాస్తి, తదా, వైభవపరత్వాభావేన నిరవకాశతయా శ్రుతిబాధాయోగాత్ లక్ష్మ్యాః ఈశ్వరతత్త్వేన విభుత్వాత్, అన్తర్నియన్తృత్వేన,[21] సంసారస్య తన్నిగ్రహరూపత్వాదుపాయత్వసమ్భవేన, తద్వదేవ తత్పురుషకారభావోఽపి సహేతుకః.

౧॥ ౨॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౩. * ''శాఖా యాం చన్ద్రః- ఇత్యాదౌ ¶ భగవన్తం ప్రతి చేతన ప్రార్థనరూపేయం శ్రుతిః.

పా.—౧॥ ప్రబలత్వాత్. ౨॥ పురుషకారద్వారక ౩॥ ఉపాయత్వస్యాపి శరణ ౪॥ బహిర్భూతస్యో ౫॥ ఏకతత్త్వ ౬॥ నతు ౭॥ విశేషణేష్వ ౮॥ అతో ౯॥ విధేయాంశేషు ౧౦॥ రూపార్థత్వమ్. ౧౧॥ సఙ్కల్పయోరయోగాత్ ౧౨॥ సిద్ధే, స్వీ ౧౩॥ ప్రార్థనారూపతయా ౧౪॥ అఙ్గీకారేపి, ౧౫॥ శబ్దే ౧౬॥ త్వసాపేక్షత్వాత్ నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిరితి. ౧౭॥ నచేత్ ౧౮॥ యోగస్వరూప ౧౯॥ సద్వార ౨౦॥ ప్రోక్తేతి ౨౧॥ త్వాత్.

మ్.—యదా, వచనానాం వైభవవాదత్వేనిదానమస్తి; తదా, భగవచ్ఛాస్త్రస్యాపి వైభవవాదత్వేన శ్రుతిబాధ్యత్వాత్ లక్ష్మ్యాః ఈశ్వరత్వాభావేన విభుత్వాసిద్ధ్యా, [౧]నియమనాభావేన సంసారస్య తన్నిగ్రహఫలత్వాభావాదుపాయత్వాసిద్ధిరితి, నతద్దృష్టాన్తేన పురుషకారత్వ సహేతుకతాసిద్ధిరితి.

పూర్వపక్షస్తు:- మాభూత్ వేదశాస్త్రే లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వసిద్ధిః భగవచ్ఛాస్త్రేషు తత్సిద్ధిరవ్యాహతా చరమశ్లోకాదావివ భగవతః, స్వాతన్త్ర్యేణ లక్ష్మ్యా అపి మోక్షార్థం తత్సమాశ్రయణం[౨] హి విహితమ్, "మామేకాం దేవదేవస్య మహిషీం శరణం వ్రజేత్। సర్వకామప్రదాం రమ్యాం[౫] సంసారార్ణవతారిణీమ్" ౧ ఇత్యాదినా? నచ, సంసారస్య లక్ష్మీ-నిగ్రహరూపత్వాభావాత్ తదుపాయత్వాసమ్భవః, తత్స్వరూపస్య, విభుత్వేన సర్వనియన్తృత్వాత్. తథా చ వచనాని-"అనన్తనామధేయా చ శక్తిచక్రస్య నాయికా। జగచ్చరాచరమిదం విశ్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితా॥ త్వయైతద్విష్ణునా చాఽమ్బ జగద్వ్యాప్తం చరాచరమ్" ౨. "లక్ష్మ్యా సమస్తం చిదచిత్స్వరూపం వ్యాప్తం[౩] దిశః స్యతు సాపి సర్వమ్." ౩ నచ జ్ఞానవ్యాప్త్యా, అన్యథాసిద్ధిరాశఙ్కనీయా, "తథా లక్ష్మ్యాస్స్వరూపఞ్చ శృణు వక్ష్యే[౪] సమాసతః। గుణతశ్చ స్వరూపేణ వ్యాప్తిస్సా ధారణీ మతా॥ యథా మయా జగద్వ్యాప్తం స్వరూపేణ స్వభావతః। తథా వ్యాప్తమిదం సర్వం నియన్త్రీ చ తథేశ్వరీ॥ మయా వ్యాప్తా తథా సాపి తయా వ్యాప్తోఽహమీశ్వరః। మమ శక్తిస్సా చ సేనేశ! వై ల[౧౦]క్షణ్యమిదం శృణు॥ మచ్ఛేషభూతా సర్వేషామీశ్వరీ వల్లభా మమ। తస్మాచ్చ జగతశ్చాహమీశ్వరో వేదవిశ్రుతః॥ తస్యామమాపి[౫] శేషం హి విభూతేరుభయాత్మికా। ఇతి శ్రుతిశిరస్సిద్ధం మచ్ఛాస్త్రేష్వపి మానద॥ తథా భూమిశ్చ నీళా చ శేషభూతే మతే మమ। యథాత్మనాం తు సర్వేషాం జ్ఞానతో వ్యాప్తిరిష్యతే॥ స్వరూపతస్తు నతయోః వ్యాప్తిర్వేదాన్తపారగా" ౪ ఇతి, విశేషవచనాత్. నచ, అత్రాన్తర్వ్యాప్తిర్న శ్రుతా, తదభావే నియమనాసిద్ధిః; "నియన్త్రీ చ తథేశ్వరీ" ౫ ఇతి, బాహ్యనియమనే వ్యుపపన్నమ్; ఇతి వాచ్యమ్; "అన్తస్స్థితా సా సర్వేషాం భావానామితి నిశ్చయాత్" ౬ ఇత్యాదిసత్త్వాత్.

నను చాన్తః ప్రవిశ్య నియమనం జగత్కారణత్వపూర్వకం వాచ్యమితి చేత్. "తావిమావేకథైవోక్తౌ భేద్యభేదకభావతః। అపృథక్-త్వేన శా[౧౫]స్త్రేషు జగద్ధేతుతయా [illegible]" ౭ ఇత్యాదిసత్త్వాత్. నన్వేవమనుప్రవిశ్య నియన్తృత్వే పుంస్త్వాపత్తిః, "ఉత్తమః పురుషస్త్వన్యః పరమాత్మేత్యుదాహృతః। యో లోకత్రయ[illegible]స్య బిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః" ౮ ఇతి తల్లక్షణకథనాదితి చేన్న; లోకశబ్దస్య స్వవ్యతిరిక్త చేతనాచేతనపరత్వాత్, లక్ష్మీవిషయే ఈశ్వరస్య స్వవ్యతిరిక్త చేతనత్వేన తదనుప్రవేశాదేరభావాల్లక్షణాసిద్ధేః. నచ, విభుత్వే చిత్త్వాసన్తర్భావాత్, ఈశ్వరనియన్తృత్వాభావేన ఈశ్వరతత్త్వాభావాచ్చ, చతుర్థతత్త్వాపత్తిః; శేషత్వే సతి జ్ఞాతృత్వస్య చేతనలక్షణస్య సత్త్వేన, చేతనకోట్యన్తర్గతత్వాత్, జగత్కారణత్వాదినా ఈశ్వరకోట్యన్తర్గతత్వసమ్భవాచ్చ. నచ, విభుత్వే సత్య-జ్ఞానాదేః బ్రహ్మలక్షణత్వానాపత్తిః; బ్రహ్మస్వరూపేఽన్తర్వ్యాప్త్యనభ్యుపగ[౨౦]మేన, అనన్తత్వవిరహాత్. నచైవమవ్యాపకతాపత్తిః; బ్రహ్మస్వరూపస్య తద్గుణాదిష్వన్తర్వ్యాప్తిశూన్యత్వేపి, విభుత్వవత్, అస్యా బ్రహ్మస్వరూపేఽన్తర్వ్యాప్తిశూన్యత్వేపి, తదుపపత్తేః. నచ, కారణత్వనియన్తృత్వయోరభ్యుపగమే-"ఏకమేవాద్వితీయమ్" ౯ "ఏకో హ వై నారాయణ ఆసీత్" "స ఆత్మానమీక్షత ఏవ" "ఏకః" ౧౦ ఇత్యాది విరోధ ఇతి వాచ్యమ్. వేదాన్తే, సద్బ్రహ్మదేవాదిశబ్దానాం లక్ష్మీవిశిష్టబ్రహ్మవాచకత్వాభావేపి, విశిష్టకారణత్వాదేస్తాత్పర్యగోచరతయా, తత్రత్యనిషేధవచనానాం లక్ష్మీవిశిష్టవ్యతిరిక్తనిషేధపరత్వాత్. అత ఏవోచ్యతే, "తత్తద్గౌరవమాశ్రిత్య తన్త్రే వేదాన్తపారగైః। జగద్ధేతుతయా దేవావేకావేవ ప్రదర్శితౌ" ౧౧ ఇతి. "ఇతి శ్రుతిశిరస్సిద్ధం మచ్ఛాస్త్రేష్వపి మానద" ౧౨ ఇతి చ. అభియుక్తైరపి- "నపృథగభిధత్తే శ్రుతిరపి" ౧౩ ఇతి. ఏవమ్, వేదాన్తతాత్పర్యసిద్ధమేవ జగత్కారణత్వాది, భగచ్ఛాస్త్రే ఉపబృంహ్యతే. అతః, విభుత్వకారణత్వాన్తః ప్రవేశనియమనాదేః వేదాన్తతాత్పర్యసిద్ధస్య, ఆగమేఉపబృంహితత్వాత్, సంసారస్య నియన్త్ర్యాః-లక్ష్మ్యా అపి నిగ్రహఫలత్వాత్తదుపాయత్వసిద్ధిః. తస్మాత్, నిగ్రహశాన్త్యర్థం ప్రథమముపాయత్వేనాశ్రయణీయా; అనన్తరమ్, తత్పురుషకారేణ భగవానాశ్రయణీయ ఇతి.

అత్రోచ్యతే:—(విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుమ్)- అత్ర, నిత్యానపాయిన్యాస్స్వతో విశ్లేషాసమ్భవాత్ తస్మిన్ సోపాధికే వక్తవ్యే, నిగ్రహోపాధికో వా, వాచకోపాధికో వా విశ్లేషో భవతి. తత్ర, విగ్రహోపాధికః క్వాచిత్కః. నసార్వత్రిక ఇతి వాచకశబ్దప్రయుక్తో విశ్లేషోఽత్రాభిమతః. చేతనవశీకారేఽస్యాః చేతనసజాతీయత్వస్యాభ్యర్హితోపాయత్వాత్ తద్వాచకశబ్దవాచ్యత్వమత్రాభిప్రేతమ్ సచ, "మకారో నారశబ్దశ్చ" ౧౪ ఇతి, శ్రియస్తద్వాచ్యత్వే, "మాఙ్-మానే" ౧౫ ఇతి ధాతోః, "నృ-నయే" ౧౬ ఇతి ధాతోశ్చ అణుత్వసిద్ధ్యా, విభుత్వప్రతిపాదకస్మృతివచనాని విరోధాధికరణన్యాయేన బాధితానీత్యర్థః. నచ, మకార-నారశబ్దవాచ్యత్వాసిద్ధిః; మకారవాచ్యత్వాభావే లక్ష్మ్యాః భగవచ్ఛేషత్వాసిద్ధిప్రసఙ్గాత్; సమస్తశబ్దమూలత్వేన వేదసిద్ధా, సర్వత్ర తదసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. నారశబ్దవాచ్యత్వఞ్చ, ఆగమే నారశబ్దవ్యాఖ్యానేఽభిహితమ్, "జ్ఞానాదయో గుణాః, రూపం లక్ష్మీశ్చ త్యానపాయినీ" ౧౭ ఇతి. భాష్యకారైరపి, గద్యే, నారశబ్దార్థత్వేన, సాఽభిహితా. "యోసౌ శ్రియశ్శ్రీః పరమా, తేన నారాయణస్స్మృతః" ౧౮ ఇతి, హారీతస్మృతిశ్చ.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ గీ-౧౫-౧౭.
౯॥ ఛా-ఉ-౬-౨-౧. ౧౦॥ శ్వే-ఉ-౧-౧౦. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ధా-దివా-కా. ౧౨౫-౩.
౧౬॥ ధా-భ్వా-కా. ౧౨౨-౨౭. ౧౭॥ ౧౮॥ హారీతస్మృ-

పా.—౧॥ తు ౨॥ ణంవి ౩॥ రణీమ్. ౪॥ వక్ష్యేశ్శృణు ౫॥ మమచ ౬॥ ఽహం ౭॥ కావివ ౮॥ ఉపధి. ౯॥ కారస్య ౧౦॥ న్యాయేన.

మీ.—ఏవమ్ అనణుత్వస్య,[1]శ్రుతిబాధవత్ -సత్యజ్ఞానాదివాక్య విరోధోऽప్యస్తి;లక్ష్మ్యాఅప్యనన్తత్వే:[illegible] స్వరూపలక్షణయోగాత్ నచ,తత్రలక్షితస్య లక్షణత్వం వివక్షితమితివాచ్యమ్; అణుత్వపర-మూలమన్త్రవిరోధాత్; సత్యాదిపదానాంద్వివచనాన్తత్వాపత్తేశ్చ [illegible] నచ, సత్యాదిపదానాంవాక్యత్వేऽపి. ఈశ్వరస్వరూపస్య సదృశలక్ష్మీ స్వరూపసంశ్లిష్టత్వాత్ అర్థసామర్థ్యేన సత్యాదీనాం లక్ష్మీస్వరూపలక్షణత్వసిద్ధిరితివాచ్యమ్:-[illegible]స్తాదృశస్వరూపస్యాగమాత్సిద్ధా, అర్థసామర్థ్యాత్ వేదేపితత్తాత్పర్యకల్పనమ్; వేదస్యతత్తాత్పర్యేసిద్ధే,తదవిరోధేనఆగమస్య, తాదృశస్వరూపబోధకత్వమ్, [illegible] ఇత్యన్యోన్యాశ్రయాత్: ప్రవృత్తినిమిత్తేసతి, శబ్దస్యతత్రతాత్పర్యే చసతి, వృత్త్యాబోధకత్వావిశేషేణయోః అన్వయ్యత్వాత్: తద్విశేషణయోరంచ పదానాంద్వివచనతాపత్తి: అతః, సత్యాదివాక్యానాం విశిష్టలక్షణత్వేతాత్పర్యాభావాత్, లక్ష్మీవిభుత్వవచనానాంపర్యాప్తార్థో[illegible]

కిఞ్చ, స్వరూపవ్యాప్తిః, అన్తరపి[4]వివక్షితా?బహిరేవవా?నాద్యః, ఈశ్వరస్వరూపే[illegible]కదేశత్వాపాతాత్ నచేష్టాపత్తిః, పరిచ్ఛిన్నపరిమాణత్వేన,అనిత్యతాపత్తేః. నచేశ్వరస్వరూపస్య[5]స్వగుణవ్యాపకత్వాభావేపి తదుపపత్తివదత్రాపిసమ్భవః; తత్రద్రవ్యభూత[6]గుణేష్వన్తర్వ్యాప్తిః సత్యేపి. వ్యాపకగుణైరేవసగుణత్వసమ్భవాత్. నను, లక్ష్మీస్వరూపస్యేశ్వరస్య రూపాన్తర్గతత్వేపి[7]తత్రనియన్తృత్వంనాస్తీతిచేత్, న;అనుప్రవేశాదేశ్చతత్రానియ యుక్తస్యతదభావానుపపత్తేః;*తత్రాపినియన్తృత్వే, "నతస్యేశేకశ్చన"[8]ఇత్యాదివిరోధః. నద్వితీయః:అణుత్వశ్రుతివిరోధాత్; సంసారనిగ్రహఫలత్వానాపత్తేశ్చ, "ఏషఏవాసాధుకర్మకారయతితంయమధోనినీషతి"[9]ఇత్యన్తర్యామిణోనిగ్రాహకత్వాత్. సర్వాన్తరత్వే నారాయణశబ్దవాచ్యత్వాచస్యాత్. తతశ్చ,ద్వయే,శ్రీశబ్దద్వయస్య[9]వైయర్థ్యంస్యాత్,చరణానిత్యపిస్యాత్. విభుత్వేన నియన్తృతయాసర్వాత్మకత్వే[10]చేతనాచేతనవాచకసర్వశబ్దవాచ్యతాస్యాత్. సాచ"అర్థోవిష్ణురియంవాణీ"[3] ఇతినిషిద్ధా; తథాత్వే సర్వశబ్దమూలభూతాకారవాచ్యతాऽపిస్యాత్.[11]నచేష్టాపత్తిః,తత్రార్థసంప్రదాయవిరోధాత్; "ఉకారేణోచ్యతేలక్ష్మీః"[4] ఇతివచనవిరోధశ్చ. (లోకత్రయ)శబ్దస్యఈశ్వరాన్యత్రివిధచేతనాచేతన[illegible]పరత్వాత్,నియన్తృత్వేనధారకత్వే, పురుషోత్తమత్వాపత్తిశ్చ విభుత్వే, తత్వత్రయబహిర్భావశ్చ.ఏకదేశలక్షణస్తత్త్వేపిపూర్ణలక్షణాభావాత్;[illegible]వతత్త్వ[12]నియామకత్వాత్; శేషత్వాదీశ్వరత్వాభావవత్,అనణుత్వాచ్చేతనబహిర్భావాపత్తే[13]రావశ్యకత్వాత్,అన్యథా, "భోక్తా"[5]ఇత్యాద్యశ్రుతివిరోధః. ఏవమ్ ,విభుత్వస్యానేకోపపత్తి ప్రమాణబాధితత్వాత్, తత్తత్పర[14]వచనాని వైభవపరాణి.

నచ, నీళాదివ్యావర్తనేనాత్రతథోక్తా ప్రశంసా-నిదానంకిమపివాచ్యమ్;, తన్నదృశ్యతే; ఇతివాచ్యమ్. ఈశ్వరస్వరూపవ్యాపకస్య లక్ష్మీధర్మభూతజ్ఞానస్య, భగవత్స్వరూపస్యేవ తద్గతజగత్కారణత్వసర్వాన్తరత్వ సర్వనియన్తృత్వాది సమస్తవైభవహేతుత్వాత్. వ్యాపకస్వరూపస్య యద్యత్కార్యమ్, తత్సర్వమ్అనేనధర్మభూతజ్ఞానేన నిర్వాహ్యత[15]ఇతితదేవలక్ష్మీస్వరూపత్వేన,ఉపచర్యతే యథా.జడత్వాదిగుణసామ్యాత్, శుక్తిస్త్వేజ్ఞానత్వవ్యపదేశః; గుణప్రకాశకత్వాదిసామ్యాత్, విగ్రహేపాడ్గుణ్యవ్యపదేశః;యథావా, అహఙ్కారకార్యేష్విన్ద్రియేషుభూతానాం[illegible]ప్యాయకత్వేన తజ్జన్యత్వవ్యపదేశః; తథా, విభుస్వరూపకార్యస్య జగత్కారణత్వాదేః, ఏతద్ధర్మభూతజ్ఞానస్య సహకారిత్వేనకారణత్వాత్. తత్రస్వరూపత్వవ్యవహారః. మహిష్యన్తరధర్మభూత జ్ఞానమనైవంరూపమ్. అతః, భగవత్స్వరూపమ్,స్వగతి సమస్తమఙ్గళగుణాదికంప్రతి ధర్మిత్వేన హేతుభూతమ్. తథాతత్స్వరూపవ్యాపకం ధర్మభూతజ్ఞానమపి, తద్గతసర్వమఙ్గళసహకారికారణమితి తత్రస్వరూపత్వోక్తిః యథా,లక్ష్మీకటాక్షలేశయోగాత్ చతుర్ముఖాదీనాంసశ్రీకత్వమ్;ఏవమేవ స్వరూపస్యాణుత్వేపి స్వరూపమాత్రస్య సశ్రీకత్వముపపద్యతే. ఏతద్విషయా, శాస్త్రే[illegible]త్రే,గద్యేచ, తత్స్వరూపానన్యోక్తేః.[16]ఏవమ్,బీజస్థానీయస్యభగవతోజగత్కారణత్వే,జలసేకవత్ లక్ష్మీధర్మభూతజ్ఞానస్య సహకారితయాజగత్కారణత్వోక్తిః. తథా, భగవతస్సర్వనియన్తృత్వే తదుపయుక్తజ్ఞానశక్త్యాద్యుద్బోధకతయా సర్వాన్తరత్వోక్తిశ్చ. అన్యథా, "ఏకమేవాద్వితీయమ్"[6] "ఈశతేదేవఏకః"[7] ఇత్యాదిశబ్దానాం ద్వివచనాన్తత్వాపత్త్యా, వేదాన్తానామ్అతత్పరత్వస్య పూర్వమేవోక్తతయా, తత్తద్వాక్యనిషేధవచనానాం లక్ష్మీకారణత్వాదినిషేధపరత్వాత్. అన్యథా, కారణవాచకాకార వాచ్యతాపత్తిః; జగజ్జన్మాదేరీశ్వరలక్షణత్వాభావాపత్తిశ్చ ఏవమ్,ధర్మభూతజ్ఞానస్య భగవత్స్వరూపాదిసకలవ్యాపకత్వేన తత్తత్సకలవైభవహేతుత్వాత్ సర్వవాసగామిత్వంతద్ధర్మధర్మిత్వాదికముపపన్నమ్.అతఏవోచ్యతే "శ్రద్ధయాదేవోదేవత్వమశ్నుతే"[8] ఇత్యాది. తస్మాత్, విభుత్వవచనానామ్ఈశ్వరస్వరూపానుబన్ధిత్వేన సకలవస్తుగతధర్మభూతజ్ఞానపరత్వమ్, కారణత్వాదిపరాణామ్అన్తరఙ్గ సహకారిపరత్వమ్, నియన్తృత్వవచనానాం తదుపయోగిజ్ఞానశక్త్యాద్యుద్బోధకత్వపరత్వం చ, ఉచితమ్;శ్రుతివిరోధే, స్మృతీనామేవసఙ్కోచస్యేష్టత్వాత్.

౧॥ తై-నా-౬-౧-౯. ౨॥ కౌషీతక్యుప-౩-౯. ౩॥ ౪॥ ౫॥ శ్వే-ఉ-౧-౧౨. ౬॥ ఛా-ఉ-౬-౨-౧. ౭॥ శ్వే-ఉ-౧-౧౦. ౮॥ కాఠకమ్-౩ప్ర-౩అ * తదభావ-నియన్తృత్వాభావ.

పా.—౧॥ విభుత్వస్య ౨॥ త్వేన, ౩॥ పత్తిశ్చ. ౪॥ అన్తర్వి ౫॥ పస్యగుణ ౬॥ ద్రవ్యవత్ గుణేషు ౭॥ ర్భూతత్వేపి ౮॥ తాస్యాత్ ౯॥ ద్వయస్యవై ౧౦॥ సర్వాన్తశ్చ ౧౧॥ తాస్యాత్ ౧౨॥ తత్తత్త్వ ౧౩॥ బాహ్యత్వాపత్తే ౧౪॥ తత్పర ౧౫॥ నిర్వర్త్యతే ౧౬॥ క్తేః.

వ్యా.—ఆక ఇప్పడి అఙ్గీకారవిరోధియాన స్వాతన్త్ర్యత్తైమాఱ్ఱి అఙ్గీకారత్తుక్కుడలాన కృపాదిక్కళై ఉద్భవిప్పిక్కైయాలుమ్, ఆశ్రయణవిరోధియాన వైముఖ్యత్తైమాఱ్ఱి ఆశ్రయణరుచ్యాదిక్కళై జనిప్పిక్కైయాలుమ్, "శ్రూ-హింసాయామ్"౧ ఎన్ఱ, అధాతువిలుమ్ "శ్రూ-విస్తారే"౨ ఎన్ఱ, అధాతువిలుమ్ నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శృణాతి" "శ్రావయతి" ఎన్ఱ, అవ్యుత్పత్తి ద్వయార్థముమివ్విడత్తిలే తోన్ఱుకిఱదు; "శృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రావయతి చ గుణైర్జగత్"౩ ఎన్ఱు, ఇవ్వ్యుత్పత్తిద్వయముమ్ చేతనపరమాయ్ త్తోన్ఱిన్ఱేయాకిలుమ్, (ఈశ్వరనైయుమ్ తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలు మిన్ద న్యాయమ్ తోన్ఱుకైయాలే ఇప్పడి శొల్లక్కుఱైయిల్లై.

అ.—ఇప్పడి అన్యతరత్వఘటితగురునిర్వచనమ్ పణ్ణువానేన్? "ఫలప్రదచేతననిష్ఠాభిగన్తృత్వతో పాయచేతనత్వమ్-పురుషకారత్వమ్" ఎన్ఱ, అ లఘునిర్వచనమన్ఱైయో న్తోవెన్నిల్; పురుషకారపర-ద్వయస్థ శ్రీశబ్దవ్యుత్పత్తి విశేషలబ్ధమాయుమ్ పురుషకారశబ్దవ్యుత్పత్తివిశేష లబ్ధమాయుమ్ అపేక్షితమాయుమ్ అసఙ్కోచనయసిద్ధమాయుళ్ళ వర్థవిశేషస్వీకారమ్ ప్రామాణికమాకైయాలే గౌరవమ్ దోషమన్ఱెన్ఱు, శఙ్కాపరిహారాభి[౧౦ ప్రాయేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఙ్గీకారవిరోధియానవిత్యాది.) స్వాతన్త్ర్యమ్-ఈశ్వరనుక్కు, గుణమాకిలుమ్, అభిముఖచేతనాఙ్గీకార విరోధిత్వేన యథా, కర్మఫలదాయితాయామ్ అనివార్యత్వరూపస్వాతన్త్ర్యవిశేషస్య దోషకోటినివిష్టత్వమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి (స్వాతన్త్ర్యత్తైమాఱ్ఱి) ఇత్యుక్తమ్. (శ్రూ-హింసాయామెన్ఱ, అవితి),-ఇన్దధాతు క్ర్యాదియిలే పఠితమ్ హీనస్తరచేతనవిషయే ముఖ్యత్వాసమ్భవాత్ లక్షణయా నివర్తనపరమాన శ్రూ ధాతువిలే నిరుక్తిబలత్తాలే. "అన్యేభ్యోపి దృశ్యతే"౪ ఇతి సూత్రేణ క్విప్ వన్దు, దృశిగ్రహణత్తాలే ఋకారత్తుక్కు రీభావం వన్దు, "దోషాన్ శృణాతి నివర్తయతీతి శ్రీః" ఎన్ఱు, వ్యుత్పత్తియెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. (శ్రూ-విస్తారే ఎన్ఱ, అవితి) ఇన్దధాతు క్ర్యాదియిలే పఠితమాకక్కాణప్పడవిల్లై. నిరుక్తి బలత్తాలే- "చులుమ్పాదీనాం బహులమేతన్నిదర్శనమ్"౫ ఎన్ఱ, అవచనబలత్తాలే ఇదు కొళ్ళవేణుమ్. ఇఙ్గుమ్, ప్రత్యయాదికమ్ పూర్వవత్. "శృణాతి విస్తారయతి గుణైరితి శ్రీః" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. (శృణాతి, శ్రావయతి, ఎన్ఱ, అవ్యుత్పత్తిద్వయార్థమితి).-ఆద్యే, *ఉప్వాదీనాం శితీతి హ్రస్వః. ద్వితీయే, ప్వాదిత్వాభావాత్ హ్రస్వమ్ వారామైయాలే, దీర్ఘ ఋకారయుక్తరూపమ్.

(చేతనపరమాయితి) దోషశబ్దస్వారస్యాత్, జగచ్ఛబ్దస్వారస్యాత్, సమానప్రకరణే, "శృణామి దురితం సదా"౬ ఇతి దురితశబ్దశ్రవణాత్, "శృణామి చ గుణైర్విశ్వమ్"౭ ఇతి విశ్వశబ్దస్వారస్యాచ్చ, వ్యుత్పత్తిద్వయముమ్, చేతనదోషనివర్తకవాచకతయా, చేతనగుణవర్ధనవాచకతయా చ, చేతనపరమాయ్ ప్రతీతమాకిలుమెన్ఱు, పడి. (ఈశ్వరనైయుమ్ తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱు, అర్థానువాదమ్, మూలత్తిలే (ఈశ్వరనైత్తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱు, సముచ్చయరహితమాయిరుక్కైయాల్; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. (ఇన్దన్యాయమ్ తోన్ఱుకైయాలేయితి).-శ్రీశబ్దవివరణార్థప్రవృత్తేఽస్మిన్ సన్దర్భే (ఈశ్వరనైత్తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱ, అ విధ్యుమ్ శ్రీశబ్దవివరణపరమ్ ఆకవేణ్డుకైయాలే, ఉక్తవ్యుత్పత్తిద్వయముమ్ ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యనివర్తనవాచియాకవుమ్, ఈశ్వరకృపావర్ధనవాచియాకవుమ్, ఈశ్వరపరమాక ప్రాప్తమ్; ఎన్ఱ, అ వివ్వర్థమ న్యాయత్తాల్ తోన్ఱుకైయాలే యెన్ఱు, పడి. ఇవ్వర్థసాధకన్యాయన్దాన్, "దేవ దేవమచూచుదత్"౮ "పుంప్రధానేశ్వరేశ్వరీ"౯౧౦ "దేవ్యా కారుణ్యరూపయా"౧౧ "మత్, త్వమాం ప్రాప్య"౧౨ ఇత్యాది ప్రమాణబలత్తాల్

మీ.—నచ, "ఈశ్వరీం సర్వభూతానామ్"౧౩ ఇతి శ్రుతిరేవ, సర్వనియమనమసఙ్కుచితమాహ; అతః, అన్తర్బహిశ్చ వ్యాప్తిసిద్ధిః; ఇతి వాచ్యమ్. యతః, "క్షరాత్మానావీశతే దేవ ఏకః"౧౪ ఇతి, ఈశ్వరాన్తరనిషేధకత్వోక్త్యా, సావకాశాఉదాహృతశ్రుతిః, బాహ్యనియమనపరా, "అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ"౧౫ ఇత్యత్ర నియమనస్య పత్నీత్వోపాధికత్వశ్రవణాత్.

నను, ఉక్తప్రకారేణ, లక్ష్మ్యాః అనన్తత్వమ్, సర్వవస్తుశరీరత్వలక్షణం న భవతి; కిన్తు, ఆకాశాదివదన్తర్బహిశ్చ వ్యాప్తత్వమాత్రమ్; కారణత్వాదికమపి, స్వరూపస్య తత్తత్సహకారిత్వమ్;[3] ఏవమభ్యుపగమే విభుత్వవచనానాం ముఖ్యత్వం సిధ్యతీతి, తథాత్వే న కోఽపి విరోధోఽస్తి, ఇతి చేత్,[4] నైవమ్; అణుత్వశ్రుతివిరోధాత్; తత్త్వాన్తరత్వాపత్తేశ్చ. తస్మాత్, విభుత్వం న స్వరూపగతమ్. అథవా, చేతనాచేతనయోరన్తర్బహిశ్చ ప్రత్యేకం పరిసమాప్య వర్తమానే బ్రహ్మస్వరూపే[5] అణుత్వపరిమాణం లక్ష్మీస్వరూపమపి తత్ర తత్ర వర్తత ఇతి వ్యాపకమిత్యుచ్యతే. ఏవమ్, నిరూపకత్వేన స్వరూపాన్తర్గతత్వాత్, స్వరూపగతం కారణత్వాదికమపి, లక్ష్మీస్వరూపగుణమిత్యుచ్యతే. నిరూపకత్వఞ్చ, నీళాదీనాం నాస్తీతి, తద్వ్యావృత్తిః విభుత్వాదినా ప్రతి

౧॥ ధా-క్ర్యాదౌ-సి-౧౨౮-౧౪. ౨॥ ధా- ౩॥ ౪॥ ౩-౨-౧౭౮|సి-౨౯౫-౨౧. ౫॥ అష్టా-౩-౧-౮౬.
* ౬॥ అష్టా-౭-౩-౮౦. ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే - ౯౮-౧౪.
౧౨॥ ౧౩॥ తై-నా-౬-౩౦. ౧౪॥ శ్వే-౧-౧౦. ౧౫॥ నీళాసూక్తే.

౧॥ వశత్తాలె. ౨॥ వాచియాకవుమ్. పా.— ౩॥ ఇత్యభ్యు ౪॥ నైవమ్. ౫॥ అణుప

11-5-86.

మూ.— ౧౧· ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువతు

వ్యా.—౧౧. ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువతు ఎవ్వళియాలే? ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇరువరైయుమెన్ఱుతొడఙ్గి.) ఈశ్వరనై త్తిరుత్తువతు - ఇచ్చేతననుడైయ వపరాధఙ్గళైక్కణక్కిట్టు నీరిప్పడితళ్ళిక్కళైవతడైత్తాల్ ఇవనుక్కువేఱొరుపుకలుణ్డో? ఉమక్కుమివనుక్కుముణ్డాన సమ్బన్ధవిశేషత్తైప్పార్త్తాల్ "ఉఱవేల్ [౫ నమక్కిఙ్గొళిక్కవొళియాతు"౧ ఎన్ఱి,అప్పడియే - కుడనీర్ వళిత్తాలుమ్ పోకాత్తత్తొన్ఱన్ఱో,? స్వామ్యానవివనైలభిక్కైక్కు స్వామియాన వుమ్ముడైయపేఱాయన్ఱో, విరుప్పతు? ౨*ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు త్తిరికిఱవుమక్కు నాఙ్శొల్లవేణుమో?

అ.—సిద్ధిత్తవర్థస్థితియాలుమ్,అపేక్షితత్వత్తాలుమ్, ధాతువినుడైయవభిధానసామర్థ్యసామ్యత్తాలుమ్, ఇవ్వ్యుత్పత్తిద్వయమీశ్వరవిషయమాకవుమన్హైయుమెన్నై. ఇప్పడిన్యాయబలత్తాలే ఈశ్వరపరత్వముమ్ సిద్ధిత్తతెన్ను చేతనపరత్వత్తిల్ వచనస్వారస్యముపలక్షణ పరమెన్ఱాకిల్, "నిఖిలాన్ దోషాన్"౩ ఎన్ఱి,అ నిఖిలశబ్దాసఙ్కోచసిద్ధియాలుమ్, వస్త్వనురూపమాక గుణదోషవివక్షైప్రామాణికైయాకైయాలే స్వాతన్త్ర్యత్తిలుమ్ దోషశబ్దమ్ స్వరసమాకైయాలుమ్, "జగత్పతిః"౪ ఇత్యాదికళిలే జగచ్ఛబ్దమ్ భగవత్పరమాక కాణ్కైయాలుమ్,"విశ్వంవిష్ణుః"౫ ఇతివిశ్వశబ్దముమ్ భగవత్పరమాకైయాలుమ్,"శ్రయన్తీంశ్రయణీయాస్మి"౬ ఇతిప్రకరణముమ్చేతనవిషయత్తిఱ్పోలే ఈశ్వరవిషయత్తిలుమ్తుల్య[illegible]లుమ్, దురిత శబ్దముమ్ లక్షణయా దోషపరమాకైయాలుమ్, "శృణాతినిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతిచగుణైర్జగత్"౩ ఎన్ఱి,అవిత్తుశబ్దతఏవ ఈశ్వరపరమాకవుముచితమెన్ఱాకిల్ కరుత్తు.

మూలే(ఇరువరైయుమ్) ఎన్ఱతు-ఈశ్వరచేతనర్కళై యొన్ఱుపడి యెన్ఱు,స్ఫుటమెన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ఈశ్వరనై [౧౫ త్తిరుత్తువతిత్యాది.) ఇతుక్కు, (రక్షిత్తరుళిరెన్ను ముపదేశత్తాలే) ఎన్ఱతోడన్వయమ్. ఉపదేశమ్-అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్. శాస్త్రిత్తుక్కుమ్ కృపాదికళుక్కుమ్ వక్ష్యమాణవిషయ విభాగమ్ - స్వాతన్త్ర్య మూలకదణ్డధరత్వ సంరంభవిశేషత్తాల్ అభిభూతమాయ్క్కిడక్కైయాలే, *పిరాట్టి వాక్యత్తుక్కు-అజ్ఞాతజ్ఞాపకత్వముపపన్నమెన్ఱు,కరుత్తు. (ఇచ్చేతనన్) ఎన్ఱుతొడఙ్గిఉపదేశప్రకారః. సమ్బన్ధవిశేషత్తై-నారాయణశబ్దార్థమాన శరీరశరీరిభావత్తై. (ఉఱవేలిత్యాది) తిరుప్పావై వాక్యమ్. అతుక్కుత్తాత్పర్యమ్ (కుడనీరిత్యాది.) కుడనీర్వళిక్కై - అసమ్బన్ధద్యోతక సజలఘటప్రహారః. కుడనీర్వళిత్తాల్ పోమతు- "స్వదాసమిచ్ఛేద్యఃకర్తుమదాసంప్రీతమానసః। స్కన్ధాదాదాయతస్యాసౌ శోభిందద్యాత్కుంభంసహాం [౨౦ భసా"౭ ఎన్ఱి,ఔపాధికదాస్యమెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—పాద్యతే.నిరూపకత్వఞ్చ, విగ్రహస్య శ్రీవత్సవత్, అణుత్వేప్యుపపద్యతే. "యథాసర్వగతోవిష్ణుస్తథైవేయంద్విజోత్తమ"౮ ఇత్యాద్యపి,నిరూప్యస్యసర్వవస్తుషు [illegible]వ్యమానత్వాత్ అణుత్వేనతత్రతత్ర విద్యమానత్వాభిప్రాయమ్; విగ్రహవ్యాప్త్యభిప్రాయంవా,భవేత్. తస్మాత్, లక్ష్మ్యాః,విభుత్వేన నియన్తృత్వాభావాత్, సంసారస్య తన్నిగ్రహరూపత్వాభావేన, నతన్నివృత్తౌహేతుత్వమితి.

విభుత్వేన నియన్తృత్వాల్లక్ష్మ్యా నిగ్రహరూపతా। యతోబద్ధస్యతత్పాపికరణ్యవేతిచేన్నతత్॥ మకారనారవాచ్యత్వాల్ శ్రియోన్యైభవబోధికాః। న్యృతరయాబాధమర్హన్తి* విరోధేప్వితినీతితః!! సత్యాదేర్లక్షణత్వాచ్చ తత్వత్రిత్వస్యభఙ్గతః। ఈశ్వరస్యస్వరూపాన్తరభావాత్తదనిత్యతా॥ భావేచపరమాత్మత్వ భఙ్గోవిష్ణోర్వృథాభవేత్। అబ్రహ్మయనశబ్దాది వాచ్యతాచభవేద్యతః॥ అన్తర్నియమనే స్త్రీత్వభఙ్గశ్చన్యృతితోభవేత్। నియన్త్రన్తరశూన్యత్వ శ్రుతిబాధఃప్రసజ్యతే॥ జన్మాదేర్లక్షణత్వఞ్చ భగ్నంభవతివైయతః। తస్మాద్విభుత్వహేతుత్వ నియన్తృత్వాదికాగుణాః॥ త్వత్కటాక్షోద్ధరేస్తేన విభుత్వాదిగుణాన్వితా। సర్వవస్తుషుసాకల్యా ద్విష్ణోర్వ్యాప్తేర్నిరూపికా॥ సర్వగాకథితాలక్ష్మీస్స్మృతౌచ స్తోత్రగద్యయోః। తస్మాదణుస్వరూపాయానియన్తృత్వాద్యభావతః॥ అతన్నిగ్రహరూపస్య బన్ధస్యవినివృత్తయే।నహేతుత్వంతథాలక్ష్మ్యామాతృత్వస్యచభఙ్గతః॥[౩౦

(ఇతిలక్ష్మీవిభుత్వభఙ్గాధికారః ౧౧)

పురుషకారత్వేప్రమాణతయా తృతీయాధికారోక్తస్య శ్రీరామాయణస్య ఉపబృంహణమంశమాహ (ఇరువరైయుమ్తిరుత్తువతుముపదేశత్తాలే.)

౧॥ తిరుప్పావై-౨౭. ౨॥ తి-వా-౨-౭-౬. ౩॥ ౪॥ ౫॥ సహస్రనామ్ని-౧. ౬॥ ౭॥ ౮॥ వి-పు-౧-౮-౧౭.
†సమాప్త్యాణుత్వేన-౩.

మూ.—ఉపదేశత్తాలే.

వ్యా.—రక్షణసాపేక్షనాయ్వన్దవివనై రక్షియాత్తపోతు ఉమ్ముడైయ సర్వరక్షకత్వమ్ వికలమాకాతో? అనాదికాలమ్ నమ్ముడైయ ఆజ్ఞాతిలఙ్ఘనఙ్గళినాల్ ఉమ్ముడైయ శీఱ్ఱత్తుక్కిలక్కాయ్ప్పోన్దవివనై అపరాధోచితదణ్డమ్పణ్ణాతే అత్తైప్పొఱుత్తఙ్గీకరిత్తాల్ శాస్త్రమర్యాదైకులైయాతో వెన్ఱు, ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళత్తిలోడుకిఱతు? ఇవనై రక్షియాతే అపరాధానుగుణమాక నియమిత్తాల్ ఉమ్ముడైయ కృపాదిగుణఙ్గళ్ జీవిక్కుమ్పడియెన్? అవై జీవిత్తతావతు ఇవనై రక్షిత్తాలన్ఱో? నియమియాత్తపోతు శాస్త్రమ్ జీవియాతు, రక్షియాత్తపోతు కృపాదికళ్ జీవియాతు, ఎన్ శెయ్వోమ్? ఎన్ఱిఙ్గు వేణ్డా; శాస్త్రత్తై విముఖర్ విషయమాక్కి కృపాదికళై యభిముఖర్ విషయమాక్కినాల్, ఇరణ్డుమ్ జీవిక్కుమ్; ఆన పిన్పు ఇవనై రక్షిత్తరుళీరెన్ఱు ముపదేశత్తాలే.

ఇవ్వుపదేశక్రమమ్ ఇవర్ తామరుళిచ్చెయ్త పరన్దపడియిలుమ్, ఆచ్చాన్పిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్త పరన్దరహస్యత్తిలుమ్ విస్తరేణ కాణలామ్.

"పితేవ త్వత్ప్రేయాన్, జనని! పరిపూర్ణాగసి జనే, హితస్రోతో - వృత్త్యా భవతి చ కదాచిత్ కలుషధీః । కిమేతన్! నిర్దోషః క ఇహ జగ? తీతిత్వమ్ ఉచితైర్ - ఉపాయైర్ విస్మార్య స్వజనయసి, మాతా తద్, అసినః"[1] ఎన్ఱు, - అపరాధపరిపూర్ణ చేతన విషయమాక హితపరనాన సర్వేశ్వరన్ తిరువుళ్ళమ్ శీఱుమ్పడియైయుమ్, అద్దశైయిల్ "ఇచ్చీఱ్ఱత్తుక్కుడలానో" ఎన్బతు, "ఇవన్ తీరక్కుఱ్ఱియచ్చెయ్తవపరాధమ్" ఎన్ఱు అవన్ శొన్నాల్, మణల్ శోఱ్ఱిలే కల్ ఆయ్వా ఱ్ఱో? (1) ఇన్దజగత్తిల్ అపరాధమ్ అఱ్ఱిరుప్పారార్? ఎన్బతాయ్ ఉచితోపాయఙ్గళాలే

అ.—శాస్త్రమర్యాదై- "యతస్స్వకృతభుక్పుమాన్" ఇ ఎన్ఱి, ఉశాస్త్రోక్త స్వకర్మ ఫలానుభవనియమమ్. (కృపాది) ఇత్యాదిశబ్దత్తాల్ - వాత్సల్యాదికళ్ వివక్షితఙ్గళ్.

ఉపదేశక్రమమ్ - ఉపదేశప్రకారః. "పరిపాట్యామపిక్రమః"3 ఎన్ఱుఙ్గడవతితే. (ఇవర్ తామిత్యాది) (ఉపదేశత్తాలే) ఎన్ఱి, ఉసామాన్యత్తుక్కు ప్రకారవిశేషాకాఙ్క్షాయాం అభిన్నవక్తృక వాక్యఙ్గళాయుమ్, ఆచార్యవక్తృకవాక్యఙ్గళాయుముళ్ళ విశేషఙ్గళై అనుసన్ధేయఙ్గళెన్ఱు కరుత్తు.

అపేక్షితవిశేషఙ్గళ్ పరమాచార్యసూక్తిఙ్గళ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పితేత్యాది.) అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అపరాధేత్యాదినా.) "పరిపూర్ణాగసి" ఎన్ఱి, అతిన్ అర్థమ్ (అపరాధేత్యాది.) జనశబ్దార్థమ్ (చేతనేతి.) (హితస్రోతోవృత్త్యా) హితవిషయధారావాహికవ్యాపారేణ. ఇతు ఉపలక్షణేత్యతిన్సై. హితస్రోతోవృత్త్యా - యుక్తనెన్ఱపడి. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (హితపరనానసర్వేశ్వరనెన్ఱు;) "హితబుద్ధియాలే" ఎన్ఱు అప్పడి. "కలుషధీః" ఎన్ఱి, అతిన్ అర్థమ్ (తిరువుళ్ళమ్ శీఱుమ్పడియైయుమెన్ఱు.) "కిమేతత్" ఎన్ఱి, ఉ[అతి]తిన్ అర్థమ్ (ఇచ్చీఱ్ఱత్తుక్కిత్యాది.) ఏతత్కాలుషధీత్వమ్, కిమ్ - కింమూలకమెన్ఱపడి. మేలే "నిర్దోషః కః" ఎన్ఱి, రుక్కైయాలే - ఇవన్ దోషమిన్ఱ కాలుష్యత్తుక్కు మూలమెన్ఱు, భగవదుక్తియెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవన్ తీరక్కుఱ్ఱియచ్చెయ్త వపరాధమితి.) (అపరాధమ్) ఎన్ఱి, అవితుక్కు, (అనుపక్తమానవడివు) ఎన్ఱి, అత్తోడే అన్వయమ్. "నిర్దోషః" ఇత్యాదియిన్ అర్థమ్ (మణలిత్యాది) దోషమయమాన ప్రపఞ్చత్తిలే దోషవ్యావృత్త్యపేక్షణత్తుక్కు ప్రతిబింబవృత్తాన్తతయా, (మణఱ్ఱోఱ్ఱిల్)ఇత్యాదికమ్. "పరిపూర్ణాగసి" ఇత్యుపక్రమానుసారేణ ఉపసంహారస్థదోషశబ్దమ్ అపరాధపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అపరాధమఱ్ఱిరుప్పారారెన్ఱు.) నిర్దోషరై రక్షిక్కప్పార్కిల్ నిర్దోషత్వమసమ్భవియాకైయాలే తత్సాపేక్షమాన రక్షణముమసంభవియామ్, దోషోపాధికఙ్గళాన క్షమావాత్సల్యకృపాదికళుక్కు స్వరూపోచ్ఛేదముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్, ఆకైయాల్ విముఖాభిముఖవిభాగేన దణ్డధరత్వదయాదికళ్ లబ్ధవిషయఙ్గళాయ్, యథాయథమ్ శిక్షారక్షైకళ్ నడక్కవమైయుమెన్ఱి, ఉ విషయవిభాగప్రదర్శనాదికళ్ ఉచితోపాయఙ్గళెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉచితోపాయఙ్గళాలేఎన్ఱు.)

౧|| శ్రీగుణ-కో-౫౨. ౨|| ౩||

పా — (1) ఆరాణ్వారుణ్డో?

వ్యా·— అపరాధజ్గళైమఱప్పిత్తు ప్పిరాట్టి శేర్ త్తరుళుమ్ పడియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దాయాలే, ఉపదేశత్తాలేఈశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్పడియై సఙ్గ్రహేణ భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్గారితే?

అవతారదశైయిలుమ్ ''ప్రాణసంశయమ్ ఆపన్నందృష్ట్వా సీతాఽథ వాయసమ్ । త్రాహి త్రాహీతి భర్తారమ్ ఉవాచ దయయా విభుమ్''౧ఎన్ఱు,-వాచామ్ అగోచరమ్ఆన మహాపరాధత్తైప్పణ్ణినకాకత్తై త్తలైయఱుప్పదాక విట్టబ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు- ఒరు కణ్ణఴివుకఱ్పిత్తు పెరుమాళ్ రక్షిత్తరుళిన్ద్రుమ్ ఇవళుపదేశత్తాలే యెన్ఱుమిడమ్ పాద్మపురాణత్తిల్ శొల్లప్పట్టతిఱే?

అ —''విస్మార్య''౨ఎన్గి,అదిఱుక్కు- కర్మాకాష్టైయిల్ ''పరిపూర్ణాగసి''౨ఎన్ఱు, ప్రకృతమాన వపరాధఙ్గళై కర్మమామెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అపరాధజ్గళైమఱప్పిత్తెన్ఱు.) ''ఆగోఽపరాధో మంతుశ్చ''౩ఎన్నక్కడవతిఱే. మఱవ్వ- నిగ్రహాభిసన్ధివృత్తి. ''శ్రీరఙ్గధామమణిమఞ్జరి''౪ఎన్ఱా,ప్పోలేసంబోధియామల్ ''జనని'' ఎన్ఱు,సామాన్యేన సంబోధిత్తవిత్తినర్థమ్ (పిరాట్టియెన్ఱు.) ''స్వజనయసి'' ఎన్గి,అదినర్థమ్ (శేర్ త్తరుళుమ్పడియైయెన్ఱు.) ఉచితోపాయశబ్దాభిప్రాయేణ (సఙ్గ్రహేణవెన్ఱతు) ''ఏకో నారాయణో దేవో వాసుదేవస్సనాతనః । చాతురాత్మ్యం పరంబ్రహ్మ సచ్చిదానన్దమవ్రణమ్''౫ఎన్ఱు,పరదశైయైప్రస్తావిత్తు,''తయోన్యా పరమవ్యోమ్ని పరమంపదముత్తమమ్''౬ఇత్యాదినా విస్తరేణ తత్ప్రకారఙ్గళై చ్చొల్లి,''దయితాహంసదా దేవీ''౭ఎన్ఱు,త్తొడఙ్గి ''లాలితా తేన చాత్యన్తం సామరస్యముపేయుషీ''౮ఎన్ఱుమఱ్ఱవాక్యఙ్గళై చ్చొల్లి, ''కదాచిద్విశ్వదర్శిన్యాః కృపా మే స్వయముద్గతా । క్లిశ్యతః ప్రాణినో దృష్ట్వా సంసారజ్వలనోదరే॥ కథన్విమే భవిష్యన్తి దుఃఖాన్ముక్తా స్సుఖోత్తరాః । సంసారపారసీమానమాప్నుయుర్మాం కథన్వితి॥ సాహమత్యన్తకృపాజుష్టా దేవదేవమచూచుదమ్''౯ఎన్ఱు,- నిర్హేతుక కృపామూలక స్వకృతభగవచ్చోదనైయైచ్చొల్లి, ''భగవన్ దేవదేవేశ''౧౦ఎన్ఱు,త్తొడఙ్గి, ''అమీహిప్రాణినస్సర్వే నిమగ్నాః క్లేశసాగరే । ఉత్తారం ప్రాణినామస్మాత్కథంచిన్తయ సిప్రభో''౧౧ఎన్ఱు,తత్ప్రకారత్తైయుమ్ లక్ష్మీతన్త్రత్తిలేపిరాట్టియరుళిచ్చెయ్దాళిఱే.''అచూచుదమ్''౯ఎన్ఱు,-శొన్న చోదనై- అజ్ఞాతజ్ఞాపనముమ్, అప్రవృత్తప్రవర్తనముమిఱే; ఆకైయిఱే ''ఉపదేశాతిదేశభేదేన''౬ఎన్ఱు,విధియై ఉపదేశశబ్దత్తాలే నిర్దేశిక్కిఱతుమ్. ఇప్పడిచేతనర్ విముఖరాయిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ ఇవర్కళుక్కాక ఎమ్బెరుమానుక్కు ప్పిరాట్టి పరదశైయిలుపదేశిత్తమైయైచ్చొన్నవిత్తాల్ అభిముఖరాన దశైయిల్ అవర్కళుక్కాకఇవళ్ అవనుక్కుపదేశిక్కైయుమ్ తత్ప్రకారవిశేషముమ్ సిద్ధమిఱే. [౬౦

ఆక, ఇప్పడి పరదశైయిలుపదేశమ్ ప్రమాణసిద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ''పితేవ త్వత్ప్రేయాన్ జనని''౨ఎన్ఱు,భట్టర్ సామాన్యేన సంబోధిత్తరుళిన్నైన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయ్, కీఴ్ త్తామ్అరుళిచ్చెయ్త ఉపదేశప్రకారమ్ పరదశైయిలుపదేశప్రకారమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవతారదశైయిలుమ్) ఎన్ఱు,త్తొడఙ్గి.

[ప్రాణేతి]- [ప్రాణసంశయమ్-] ఆసన్నమరణదశామ్· [ఆపన్నమ్·] ప్రాప్తమ్; [వాయసమ్, - దృష్ట్వా; దయయా - త్రాహిత్రాహీతిభర్తారమ్; విభుమ్; దయయోవాచ] ఇత్యన్వయః. [అథ] ఆభిముఖ్యానన్తరమ్. తథాచ, విముఖదశాయాం నిగ్రహాభిసంధేర్- ఉచితత్వేపి, అభిముఖేదయాయా ఏవోచితత్వాత్. అన్యథా, దయాయాఃనిర్విషయత్వాపత్తేః, దయయాఅస్యరక్షణమేవ కార్యమ్ ఇత్యర్థః. [త్రాహి] ఎన్గి,అపరస్మైపదమ్ ఆర్షమ్. కాక- దశా- దర్శన- కృత- సంభ్రమత్తాలే [త్రాహిత్రాహి] ఎన్ఱు, ద్విర్- ఉక్తి. ''సంభ్రమేణప్రవృత్తో యథేష్టమ్ అనేకధాప్రయోగః''౭ ఎన్నక్కడవతిఱే!

''కందర్ప-శర-పీడితః''౮ ''తాదృశో వాయసస్య''౯ఎన్గి,అత్తైఉట్కొణ్డు (వాచామ్అగోచరేతి.) (ఒరుకణ్ణఴివుకఱ్పిత్తు-) ''హీనశక్తిస్మసదక్షిణమ్''౧౦''ఏకమక్షివిధీయతే''౧౧ఎన్గి,అపడియే- కాకత్తినుడైయ ఏకనేత్రహింసైఫలమాక కల్పిత్తెన్ఱపడి.(ఒరుకణ్ణఴివుకల్పిత్తు)అపూర్వమాక ఒరువన్ధనైయై ఉణ్డాక్కిఎన్ఱపడి. తలైయైయఱుక్కవిట్ట అస్త్రత్తుక్కు అక్షిహింసామాత్రత్తిలే పర్యవసిప్పిక్కైవన్ధ్యతాపాదనతుల్యమెన్ఱు, శ్లిష్టోక్తిక్కుక్కరుత్తు. (పెరుమాళ్ రక్షిత్తరుళిన్ద్రుమ్- దయయా విభుమ్ఎన్ఱు,-ఇవళుపదేశత్తాలే) ఎన్ఱు,న్వయమ్.

౧॥ పాద్మపురాణే- ౨॥ శ్రీగుణ.కో-౫౨. ౩॥ ౪॥ శ్రీగుణ-కో- ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭. ౬॥
౭॥ ౮॥ పాద్మే- ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥

వ్యా.—ఇని చేతననై త్తిరుత్తువదు- ఉన్ అపరాధత్తిన్ కనత్తై ప్పార్త్తాల్ ఉనక్కోరిడత్తిలుమ్ కాలూన్ఱ, విడమిల్లై, ఈశ్వరనావాన్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకైయాలే అపరాధఙ్గళై ప్పొఱుత్తుమ్ పత్తాక్క కటవనకిరట్టు అలు త్తలుత్తు ఈశ్‌స్వానిఙ్గుమ్, ఇవ్వనర్థత్తై త్తప్పవేణ్డిల్ అవన్ తిరువడికళిలే తలైశాయ్ క్కైయొఴియ వేఱువఴియిల్లై, అపరాధపరిపూర్ణనాన వెన్నై ఎ యవనఙ్గీకరిక్కుమో? దణ్డియాన్నో? ఎన్నిల్, ఇవ్వేణ్డా, ఆభిముఖ్యమాత్రత్తిలే అఖిలాపరాధఙ్గళైయుమ్ పొఱుక్కైక్కుమ్· భోగ్యమాక్క కొళ్ళుకైక్కుమ్ ఈడాన గుణఙ్గళాల్ పుష్కలనెన్ఱు, లోకప్రసిద్ధనాయిరుప్పానొరువన్, ఆనపిన్బు నీ సుఖమేయిరుక్క వేణుమాకిల్ అవనై ఆశ్రయిక్కప్పార్, ఎన్నుమ్ పరమహితోపదేశత్తాలే.

అప్పడి ఎఙ్గేక్కణ్డోమ్? ఎన్నిల్, పాపిష్ఠనాయ్ వఴి కెడనడన్దు తిరికిఱ రావణనైక్కుఱిత్తు "మిత్రమౌపయికం కర్తుం రామః స్థానంపరీప్సతా। వధంచానిచ్ఛతా ఘోరం, త్వయాఽసౌ పురుషర్షభః॥ విదితస్సహిధర్మజ్ఞశ్ శరణాగతవత్సలః?। తేన మైత్రీభవతు తే,యదిజీవితుమ్ ఇచ్ఛసి"[౧] ఎన్ఱు,- పెరుమాళోడు ఉఱవుపణ్ణుకై క్కాణ్ ఉనక్కు ప్రాప్తమ్, అదుశెయ్యప్పార్త్తిలైయాకిల్· వఴియడిప్పార్క్కుమ్ తఱైయిలే కాల్ పావినిన్ఱు, వఴియడిక్క వేణు మే?

అ—చేతననై త్తిరుత్తుమ్ ప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతననై) ఇత్యాదినా. (కాలూన్ఱ,విడమ్) గత్యన్తరమ్. (పత్తుమ్ ...) ఎన్ఱా, కిలుమ్ తప్పవిడామల్. (ఈశ్‌స్వానిఙ్గుమ్) నశిప్పియానిఙ్గుమ్. పొఱుక్కైక్కీడాన గుణమ్ క్షమై ; భోగ్యమాక్క కొళ్ళుకై క్కీడాన గుణమ్ వాత్సల్యమ్; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

విముఖచేతననై ఉపదేశత్తాలే తిరుత్తువదు పరదశైయిల్ కూడామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్పడి ఎఙ్గేకణ్డోమెన్నిల్) ఇత్యాది. రావణవిషయత్తిలుపదేశత్తుక్కు,తుల్యన్యాయత్తాలే అన్యత్రాపి వరుమ్ ఎన్ఱు,కరుత్తు. "మిత్రమౌపయికమ్" "విదితస్సహి" ఇత్యాదిశ్లోకద్వయార్థమ్ - (పెరుమాళోడు) ఇత్యాది.(అనిచ్ఛతా-వధమ్-ఘోరమ్) ఎన్ఱు,శొల్లాదే, (వధంచానిచ్ఛతా) ఎన్ఱు,(చ)శబ్దప్రయోగత్తాలే వాక్యభేదేన యోజనై ఆక్కక్కడవదు. అదిల్ ఉత్తరోత్తర ప్రయోజనబుద్ధ్యవతరణక్రమరూప వస్తు సామర్థ్యత్తాలే వాక్యక్రమత్తై ఉపపాదిక్క వేణుమ్, ఆకైయాల్, (త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్,) కిం (చ) (స్థానం పరీప్సతా త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్, ఔపయికమ్,) కిం (చ) (ఘోరంవధమ్ అనిచ్ఛతా త్వయా రామో మిత్రంకర్తుమ్, ఔపయికమ్) ఎన్ఱు,వాక్యక్రమమ్ న్యాయ్యమ్. [మిత్రమౌపయికమ్] ఎన్ఱు తుడఙ్గి [త్వయా] ఎన్నుమళవిలే వాక్యమ్ సమాప్తమాకైయాలే [అసౌపురుషర్షభః] ఎన్గి,అవిదు, పూర్వవాక్యశేషమ్ ఎన్ఱు కొళ్ళిల్, "సమాప్తపునరాదానమ్"[౨] ఎన్గి,ఉ కావ్యదోషమ్ వరుమ్. ఆకైయాల్ [అసౌపురుషర్షభః] ఎన్గి,అవిదు, వాక్యాన్తరమాక క్కడవదు. [త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్] మిత్రం కర్తుమ్ ఉచితమ్. "వినయాదిభ్యష్ఠక్"[౨] ఎన్గి,అవిడత్తిల్ "ఉపాయాద్ధ్రస్వత్వంచ"[౩] ఎన్గి,అగణసూత్రత్తాలే, ఉపాయశబ్దత్తిన్ మేలే స్వార్థే ఠక్ ప్రత్యయముమ్, ఉపాయశబ్దత్తిల్ ఆకారత్తుక్కు హ్రస్వత్వముమ్ వన్ద [ఔపయికమ్] ఎన్ఱు, నిష్పన్నమాయ్,"ఉచితమ్" ఎన్గి,అ అర్థత్తిలే వర్తిక్కుఱదు. [ఔపయిక]శబ్దః స్వభావాత్ ఔచిత్యే వర్తతే; "యథాకథంచిద్ ఇయంవ్యుత్పత్తిః"[౪] ఎన్ఱు,టీకాకర్ శొన్నార్కళ్. [ఔపయికమ్] ఎన్గి,అ తద్ధితప్రత్యయాన్తత్తాలే కర్మత్వమ్ అభిహితమాకైయలే, [రామః] ఎన్ఱు, ప్రథమైవన్దిరుక్కిఱదు. [ఔపయికమ్] ఎన్ఱు, నపుంసకలిఙ్గమ్ "సామాన్యే నపుంసకమ్"[౫] ఆదల్, [మిత్రమ్] ఎన్గి,అవికృతి కర్మానుసారేణవాదల్, సాధు; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెరుమాళోడు ఉఱవుపణ్ణుకై క్కాణు నక్కు ప్రాప్తమ్) ఎన్ఱు,. [రామ]శబ్దార్థమ్ (పెరుమాళ్) ఇతి [మిత్ర]శబ్దార్థమ్ - (ఉఱవు) ఎన్ఱు,. [కర్తుం-] శబ్దార్థమ్ (పణ్ణ) ఎన్ఱు, [త్వయా] శబ్దార్థమ్ (ఉనక్కు) ఎన్ఱు, [ఔపయిక] శబ్దార్థమ్- (ప్రాప్తమ్) ఎన్ఱు. "అవాప్తన్యాయ్యయోగప్రాప్తమ్"[౬] ఎన్ఱు,టీ నిఘణ్టు. ఇత్తాల్ - ప్రయోజనాభిసన్ధియిన్ఱిక్కేయుమ్, ఉనక్కు ప్రాప్తశేషియాయ్ గుణాధికరాన పెరుమాళోడే ఉఱవు ఉచితమ్ ఎన్ఱు,షడి.

ఇన్దవార్త్తై సాత్త్వికర్క్కు రసిక్కుమత్తొఴియ రజస్ - తమఃప్రకృతియాన వివనుక్కు రసియాదెన్నుమభిప్రాయత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అదుశెయ్య విత్యాది.) [స్థానం పరీప్సతా త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్] ఎన్గి,అ ద్వితీయవాక్యార్థమ్ (వఴి యిత్యాది;) రజస్ - తమః ప్రకృతియాయ్, పరపీడానిరతనాన ఉనక్కు ఆవశ్యకస్థానార్థమాకవుమ్ పెరుమాళోడు ఉఱవు వేణుమ్ ఎన్ఱు,షడి. [స్థానం పరీప్సతా] ఎన్గి,అ అనువాదనిర్దేశ ఫలితమ్ (తఱైయిలేకాల్ పావి యిత్యాది.)

౧॥ రా-సు-౨౧-౧౯. ౨॥ అష్టా-౫-౪-౩౪|కా-౧౪౫-౨౯. ౩॥ ౫-౪-౩౪|కా-౧౪౫-౩౦. ౪॥ ౫॥ అష్టా-౨-౪-౩౦. ౬॥

15-5-86.

వ్యా.—ఉనక్కోరిరుప్పిడమ వేణ్డియిరున్దాయాకిలుమ్ అవరైప్పెఱ వేణుమ్, అవరిల్లాత్తొరుస్థలమ్ ఇల్లైకాణ్, ఎళిమైయాక ఎతిరి కాలిలే వన్దిన్ఱు ఇవ్విప్పిరుప్పత్తిరాట్టిల్, పట్టుప్పోక్కవమైయుమ్ ఎన్నిరున్దాయో? ఉన్నై చిత్రవధమ్ పణ్ణామల్ నలోరులైయాక కొల్లుమ్బోతుమ్ అవరైప్పెఱ వేణుఙ్గాణ్, నాన్ పణ్ణిన అపరాధత్తుక్కు ఎన్నై అవర్ కైకొళ్వరో? ఎన్నిరుక్క వేణ్డా, ఆభిముఖ్యమ్ పణ్ణినాల్ మున్బు శెయ్త అపరాధత్తై ప్పార్త్తుచ్చీఱుమవర్ అల్లర్, అవర్ పక్కల్ ఇల్లైకాణ్, అవర్ పురుషోత్తమర్ కాణ్, శరణాగతి పరమధర్మమ్ ఎన్ఱఱియుమవరాయ్, శరణాగత దోషమ్ పారాత వత్సలరాక

అ.—[పురంరామస్య పరీప్సతా] ఎన్ఱాలే, స్థానమ్ ఎన్ఱు, సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కు అర్థమ్ - (ఉనక్కోరిరుప్పిడమ్) ఎన్ఱు. " ఆప్తుమ్ ఇచ్ఛతా" ఎన్ఱు వివక్షిత్తు, (వేణ్డియిరున్దాయాకిలుమ్) ఎన్ఱతు. " పరితః ఈప్సతా-పరీప్సతా" ఎన్ఱు, అయ్, నాలుదిక్కిల్ ఎఙ్గేయాకిలుమ్ స్థానమ్ వేణ్డిలుమ్ అవర్ వేణుమ్. " ఇక్ష్వాకూణామ్ ఇయంభూమిస్ సశైలవనకాననా"౧ ఎన్ఱు-అవరిల్లాత స్థానమిల్లైయెన్ఱు, [పరి] శబ్దార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవరిల్లాత్తొరుస్థలమిల్లై) ఎన్ఱు.

" శరణాగతవత్సలః" ఎన్ఱువైత్తు, [తేన మైత్రీభవతు] ఎన్గైయాలే, ఉపక్రమనిర్దిష్ట శరణాగతియే తన్నియతానుకూల్యవాచక [మైత్రీ] శబ్దవివక్షితైయాకైయాలే, ఇఙ్గుమ్ [మిత్రంకర్తుం] ఎన్ఱవిత్తు, "శరణాగతి విషయంకర్తుమ్" ఎన్ఱపడి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెఱవేణుమ్) ఎన్ఱు, [ఘోరం వధమ్ అనిచ్ఛతా త్వయాఽసౌ రామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్] ఎన్గిఱ తృతీయవాక్యత్తుక్కు అవతారికై (ఎళిమైయాక) ఇత్యాది. [ఘోరంవధమ్ అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు విశేషిక్కైయాలే " వధమాత్రమ్ అనుమతమ్" ఎన్ఱు వివక్షిత్తు, (పట్టుప్పోక్కవమైయుమ్ ఎన్నిరున్దాయో?) ఎన్ఱతు. [ఘోర] శబ్దార్థమ్-(చిత్రవధమ్) ఇతి. [వధ] శబ్దార్థమ్-(కొల్లుమ్బోతుమ్) ఇతి. [పరీప్సతా] ఎన్ఱు ఇచ్ఛాప్రకరణత్తిలే, [అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు, అనిచ్ఛయనుచితైయాకైయాలే [అనిచ్ఛతా] ఎన్గిఱవిడత్తిల్ అర్షమాకనఙ్గుక్కు "అసమర్థ సమాసమ్" ఎన్ఱు స్వీకరిత్తు [అఘోరంవధమ్] ఎన్ఱు కూట్టి, నఞ్ - విపరీతవాచియాయ్, ఘోరత్వవిపరీతమ్ నన్మైయాయ్, అత్తు వధవిశేషణమ్ ఎన్ఱు వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నలోరులైయాక కొల్లుమ్బోతుమ్) ఎన్ఱు. యద్వా, సాధనవిధియిల్ ఫలేచ్ఛనియోజ్యవిశేషణమ్ ఆకవేణ్డుకైయాలుమ్ అనిచ్ఛనియోజ్యవిశేషణమ్ ఆకమాట్టాతాకైయాలుమ్, [అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు సమగ్ర సమాసమేయాయ్, నఞర్థత్తుక్కు [ఇచ్ఛతా] ఎన్గిఱత్తోడే అన్వయమాయ్, [ఘోరంవధమ్ అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు, "ఘోరవధేచ్ఛావిపరీతవతా" ఎన్ఱు, అయ్- ఘోరవధేచ్ఛావిపరీతైక్కాన-సమీచీనవధేచ్ఛయాకైయాలే, అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (నలోరులైయాక) ఇతి - ఎన్ఱుమాకవుమామ్.

[అసౌ పురుషర్షభః] ఎన్గిఱ తురీయవాక్యత్తుక్కు అవతారికై - (పణ్ణిన అపరాధత్తుక్కు) ఇత్యాది. వాక్యత్తుక్కు తాత్పర్యార్థమ్- (ఆభిముఖ్యమ్ పణ్ణినాల్) ఇత్యాది. (శీఱుమవల్లర్,) శీఱుకైయాకిఱత్వద్ - ఉల్ - లిఖితమానసీచత్వమ్. వాక్యత్తుక్కు శబ్దార్థమ్ - (అవర్ పురుషోత్తమర్ కాణ్) ఎన్ఱు, [అసౌ] ఎన్ఱు, ఉద్దేశిత్తు, [పురుషర్షభః] ఎన్ఱు విధిక్కిఱతు. "అదసస్తు విప్రకృష్టమ్"౨ ఎన్ఱు, [అదశ్] శబ్దమ్ విప్రకృష్టవాచియాకైయాలే అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (అవర్) ఎన్ఱు. [పురుషర్షభః] ఎన్గిఱ [ఋషభ] శబ్దమ్ "పుంగవర్షభకుంజరాః ... పుంసిశ్రేష్ఠార్థగోచరాః"౩ ఎన్గైయాలే శ్రేష్ఠవాచియెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (పురుషోత్తమర్) ఎన్ఱు. "పౄ-పాలనపూరణయోః"౪ ఎన్గిఱ ధాతువిలే (పురుష) శబ్దమాకైయాలే, రక్షకత్వ పూర్ణత్వఙ్గళ్ (పురుష) శబ్దార్థమాయ్, అతిల్ (ఉత్తమత్వమ్) ఆభిముఖ్యానన్తరమ్ పూర్వాపరాధత్తిల్ కణ్వైయామైయాయ్, అత్తాల్ ఫలితమ్ (పున్నై, అవర్ పక్కలిల్లై) ఎన్ఱు. పూర్ణత్వ రక్షకత్వఙ్గళుక్కు ఎతిర్త్తట్టేపూర్వాపరాధత్తై నినైత్తుచ్చీఱుమ్ పున్నై? ఆకైయాల్, [పురుషర్షభ-] పదత్తాల్ అత్తై వ్యావర్తిక్కిఱతెన్ఱు కరుత్తు.

[విదితః] ఇత్యాదిశ్లోకార్థమ్ - (శరణాగతి) ఇత్యాది. [సః - ధర్మజ్ఞః- శరణాగతవత్సలః - విదితోహి?] ఎన్ఱన్వయమ్. [శరణాగతవత్సలః] ఎన్ఱు, మధ్యత్తిలే ఇరుక్కైయాలే, పూర్వోత్తరగతఙ్గళాన [ధర్మ] [మైత్రీ] శబ్దఙ్గళుమ్ "మధ్యప్రదీపికా"౫ న్యాయత్తాలే శరణాగతిపరమ్ ఆకక్కడవతు. "తస్మాన్ న్యాసమ్ ఏషాంతపసామ్ అతిరిక్తమ్ ఆహుః"౬ "ప్రసాదనానాంసర్వేషాం శ్రేయసీ శరణాగతిః"౭ "శరణాగతిరగ్ర్యైషా"౮ ఇత్యాదియైయుమ్ " ముఖ్యస్స్యనిర్విశేషేణ శబ్దోఽన్యేషాం విశేషతః"౯ ఎన్గిఱ న్యాయత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (శరణాగతి, పరమధర్మమ్ ఎన్ఱఱియుమవరాయ్) ఎన్ఱు. " వత్సాంసాభ్యాంకామబలే"౧౦ ఎన్గిఱ అనుశాసనత్తాలే, [వత్సల] శబ్దమ్ నిష్పన్నమాయ్, [కామ] శబ్దితస్నేహవద్ - వాచియాకిఱతు. " వాత్సల్యంనామ, బన్ధవిశేషాన్వితేషు స్నేహవిశేషః. యస్యఖల్వమీపరిపాకాః, దోషానవభాసో, దోషేషుగుణత్వబుద్ధిః ఇత్యాదయః"౧౧ ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికై. అతిల్ " దోషానవభాసమ్" ఇఙ్గైయుమ్ ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (శరణాగతదోషమ్ పారాతవత్సలరాక) ఎన్ఱు,

౧॥ రా-కి-౧౮-౬. ౨॥ ౩॥ అమరమ్-౩ కా-విశేష్యనిఘ్న-౫౯. ౪॥ ధా-జు|సే-౧౨౪-౧౭. ౫॥ ౬॥ తై-నా-౬-౫౦. ౭॥ ౮॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౯॥ ౧౦॥ ౫-౨-౯౮|సి-౧౩౫-౧౦. ౧౧॥ శ్రుతప్రకా-

వ్యా·—ఎల్లారుమ్ అఱియుమ్పడిక్కాణ్ పెరుమాళిరుప్పదు, నీ జీవిక్క వేణుమెన్ఱు ఇచ్ఛిత్తాయాకిల్ అవరోడు ఉనక్కు ఉఱవుణ్డాక వేణుమ్, ఎన్ఱు ఇప్పడి అచ్చమ్ ఉఱుత్తి ఉపదేశిత్తాళిఱే.

అవళ్ తిరున్దాత్తో త్రిన్దతు ఇవళుడైయ వుపదేశత్తుక్కత్తైయన్ఱే? అవనుడైయ పాపప్రాచుర్యమిఱే; ఇప్పడి ఉభయత్తైయుమ్ (ఉపదేశత్తాలే) (తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱైయాలే, “శ్రు-శ్రవణే”౧ ఎన్ఱి ధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ “శృణోతి” “శ్రావయతి” ఎన్ఱి వ్యుత్పత్తికళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, “శ్రావయతి” ఎన్ఱి వ్యుత్పత్త్యర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు; “శ్రావయతి” ఎన్ఱి అవిత్తు ఈశ్వరవిషయమాకవే పూర్వర్కళ్ గ్రన్థఙ్గళ్ పలవఱ్ఱిలుమ్ కాణప్పట్టతాకి లుమ్, “అథవా విముఖానామపి భగవదాశ్రయణోపదేశః శ్రావయితృత్వమ్ ‘విదితస్సహి ధర్మజ్ఞః శరణాగతవత్సలః, తేన మైత్రీ భవతు తే, యది జీవితుమ్ ఇచ్ఛసి’ ఇతి రావణమ్ప్రతి ఉపదేశాత్”౩ ఎన్ఱు తత్త్వదీపత్తిలే చేతనవిషయమాకవుమ్ జీయరరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇవ్విడత్తిలుమ్ చేతనవిషయమాకవుమ్ శొల్లక్కుఱైయిల్లై. [౧౦

అ.—[విదితః] ఎన్ఱి ఆవేదనత్తుక్కు కర్త్రాకాఙ్క్షైయిలే, “అసంకోచ”౪ న్యాయత్తాలే “సర్వైః” ఎన్ఱు, వరుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎల్లారాలుమఱియుమ్పడి) ఎన్ఱు. [హి] శబ్దార్థమ్ - (అఱియుమ్పడిక్కాణ్) ఎన్ఱు. ఎల్లారుమఱిన్దమై నీయుమ్ కాణానిన్ఱాయే ఎన్ఱపడి. [జీవితుమ్- ఇచ్ఛసి-యది-తేన-తే, మైత్రీభవతు] ఎన్ఱ అన్వయమ్. “యుష్మద్యుపపదే... స్థానిన్యపి”౫ ఎన్ఱు, [త్వమ్] ఎన్ఱు, ప్రయోగియావిట్టాలుమ్? మధ్యమపురుషప్రయోగమ్ కూడుమాకైయాలే, ఇఙ్గే [ఇచ్ఛసి] ఎన్ఱి మధ్యమపురుష బలత్తాలే [త్వమ్] ఎన్ఱు, వరుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (నీ జీవిక్క వేణుమెన్ఱు, ఇచ్ఛిత్తాయాకిల్) ఎన్ఱు. [తేన] ఎన్ఱి అవిత్తిన్నర్థమ్- (అవరోడు) ఎన్ఱు. [తే] శబ్దార్థమ్- (ఉనక్కు) [౧౫ ఎన్ఱు. [మైత్రీ] శబ్దార్థమ్ (ఉఱవు) ఎన్ఱు. [భవతు] ఎన్ఱి అవిత్తు, “విధ్యర్థే లోట్” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (ఉణ్డాక వేణుమ్) ఎన్ఱు. “భూ” ధాతువుక్కు “స్వర్గో భవతి” ఎన్ఱి అవిడత్తిఱ్పోలే, “ఉత్పత్తి, అర్థమ్” ఎన్ఱు కరుత్తు. “గౌరవ్యబుద్ధియాలుమ్ పర-దాన్తరావణశ్రవణవ్యపేక్షైయాలుమ్, [శరణంగచ్ఛ] ఎన్నాతే [మైత్రీభవతు] ఎన్ఱితాళ్” ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇవ్వుపదేశమ్ ఫలియామైక్కు హేతువెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవళ్ తిరున్దాత్తో త్రిన్దతు) ఇత్యాది. (“శ్రావయతి” ఎన్ఱి వ్యుత్పత్త్యర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు ఇతి) “శ్రు-శ్రవణే”౧ ఇత్యస్మాద్ధాతోః “డిప్రత్యయః, ణిలోపః, టిలోపశ్చ” ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. యద్వా; [౨౦ “శ్రు-శ్రవణే” ౧ ఇత్యస్మాద్ధాతోః, క్విపి, “దృశి” గ్రహణబలాత్, ధాతోర్ ఉకారస్య దీర్ఘ-కారః ఎన్ఱుమ్ ఆమ్. కీర్త్ చెయ్య ‘శృణాతి’ “శ్రీణాతి” ఎన్ఱి వ్యుత్పత్తిద్వయార్థమాన తిరుత్తుకై “శ్రావయతి” ఎన్ఱి వ్యుత్పత్త్యర్థమాన ఉపదేశద్వారకమ్ ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్. (పూర్వర్కళ్ గ్రన్థఙ్గళ్) ఎన్ఱి అవిడత్తిల్ “శ్రావయత్యుతమచ్యుతమ్”౬ ఎన్ఱి వచనమ్ మూలతయా అనుసన్ధేయమ్. పరన్దరహస్యప్రభృతికళిలే ఈశ్వరవిషయత్వమ్ కణ్డుకొళ్వతు. (జీయర్) వాదికేసరి అళగియమణవాళజీయర్.

మూ-అ —[ఈశ్వరనిమిత్తమాకవొళ్ళియ తిరువడి నిమిత్తమాక పురుషకరిత్తమై పురుషకారమో వెన్న (అక్కైయాలిరణ్డు దశైయిలుమిత్యాది.) ‘ఇతుపుణ్డాట్టక్కుఱైయిల్లై) ఎన్ఱు, ఈ-తిరువడినిమిత్తమాక పురుషకరిత్తమైయుమ్ కూడక్కుఱైయిల్లైయెన్ఱపడి.]†

[కీర్త్ (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమ్) ఎన్ఱ విడత్తిల్, ఇత్తైయ పెరుమాళ్ కాకమ్ ఇవర్కళ్ నిమిత్తమాక పెరుమాళ్ విషయత్తిలుమ్, రాక్షసికళ్ నిమిత్తమాక తిరువడివిషయత్తిలుమ్, పురుషకరిత్తమైయన్ఱో, ప్రస్తావమ్, ఇఙ్గే ఈశ్వరన్నై అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై చేతనన్నై ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణక్కూడుమో వెన్న (సంశ్లేషదశైయిలిత్తైయ పెరుమాళుక్కాక) ఇత్యాది.]¶

‡ శృణాతి-పోక్కుకైయెన్ఱపడి. శ్రీణాతి-పరప్పుకైయెన్ఱపడి, [౩౦

† ఇతిన్ మూలమ్,- ౭౦-వతుపక్కమ్- ౦-వరియిల్ కాణ్గ. ¶ ఇతిన్ మూలమ్, ౭౯-వతుపక్కమ్- ౨- వరియిల్ కాణ్గ

‡ ఇతిన్ మూలమ్- ౦౮- వతుపక్కమ్- ౮- వరియిల్ కాణ్గ

౧|| ధా-ధ్వా|ని-౧౨౭౨-౭౯. ౨|| రా-షు-౨౧-౨౧. ౩|| తత్త్వదీప. ౪|| ౫|| పా-౧-౪-౧౦౫. ౬||

మూ.—౧౨. ఉపదేశత్తాలే ఇరువరుడైయవుమ్ కర్మపారతన్త్ర్యమ్ కులైయుమ్.

౧౩. ఉపదేశత్తాల్ మీళాతపోతు

వ్యా.— ౧౨. ఇవ్వుపదేశత్తాల్ ఇరణ్డుతలైయిలుమ్ ఫలిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపదేశత్తాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు - ఇప్పడి యిరణ్డుతలైక్కుమ్ తత్తదనుగుణమాక ఇవళ్ పణ్ణుముపదేశత్తాలే పుణ్యపాపఙ్గళిన్ వశత్తిలే యిరుప్పుణ్డు భగవద్విముఖనాయ్ త్తిరికైయాకిఱ చేతననుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యముమ్, "ఇవన్ పణ్ణిన కర్మత్తై ప్రధానమాక్కి అతుక్కీడాక వే శెయ్వన్ిత్తనై" ఎన్ఱు, ఇవనుడైయ రక్షణత్తిల్ విముఖనాయిరుక్కైయాకిఱ ఈశ్వరనుడైయ కర్మ పారతన్త్ర్యముమ్ నివృత్తమామెన్నై,. చేతననుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యమ్, అనాద్యచిత్సమ్బన్ధకార్యమాన అవిద్యానిబన్ధనమ్ ; ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యమ్, నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్య కార్యమాన స్వసఙ్కల్పనిబన్ధనమ్ ; ఇవైయిరణ్డుమ్ అనాదిసిద్ధమాయ్ప్పోన్దతేయాకిలుమ్, మాతృత్వసమ్బన్ధత్తాలే చేతననుక్కు ఆప్తైయాయ్, మహిషీత్వసమ్బన్ధత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు అభిమతైయుమాన ఇవళ్, ఇరణ్డుతలైయుమ్ నెఞ్జిళకి ఆశ్రయణాఙ్గీకారాభిముఖమామ్పడియాక ప్పణ్ణుమ్ ఉపదేశత్తాలే నివృత్తమాక త్తట్టిల్లై.

౧౩. ఇవ్వుపదేశత్తాల్ ఇవర్కళ్ మీళాతపోతు ఇవళ్ శెయ్వతెన్? ఎన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపదేశత్తాల్ మీళాతపోతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. చేతనన్ మీళామైక్కడి - అనాదికాలమ్ "యాతానుమ్ పఱ్ఱి నీఙ్గుమ్"౧ ఎన్ఱ, అప్పడియే - భగవద్విముఖనాయ్ విషయాన్తరప్రవణనాయ్ ప్పోరుకైయాల్ వన్దదుర్వాసనాదికళ్ ;

అ.—(కర్మపారతన్త్ర్య) శబ్దత్తాలే, పుణ్యపాపరూప కర్మహేతుక వైముఖ్యమ్ చేతనేశ్వర సాధారణమ్ - అభిమతమ్; పుణ్యపాపహేతుక భగవద్విముఖత్వరూపమాన కర్మహేతుకవైముఖ్యముమ్ పుణ్యపాపహేతుక వైముఖ్యముమ్ పుణ్యపాపహేతుకచేతనరక్షణ విముఖత్వరూపమాన కర్మహేతుకవైముఖ్యముమ్ కర్మహేతుకవైముఖ్యత్వేన (కర్మపారతన్త్ర్య)శబ్దవివక్షితమ్ ఎన్ఱుమితుతోఱ్ఱు, (భగవద్విముఖనాయ్,)(రక్షణత్తిల్ విముఖనాయ్) ఎన్ఱు, - విముఖశబ్దద్వయమ్ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. ఆదియైచ్చొల్లాతే, (కులైయుమ్) ఎన్ఱు, అన్తత్తైచ్చొన్న విత్తాల్ అనాదిత్వమ్ సిద్ధమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (చేతననుడైయ) ఇత్యాది.

(అచిత్-సమ్బన్ధమ్-) ప్రకృతిసంబన్ధమ్. (అవిద్య-) అజ్ఞానమ్. (స్వాతన్త్ర్యమ్-) ఇచ్ఛాయాం సత్యామ్ అనివార్యత్వమ్. తస్య నిరఙ్కుశత్వమ్, - నియామకాన్తరాప్రతిబద్ధః. (చేతననుక్కు ఆప్తైయాయ్) ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ ఆప్తత్వమ్ - యథార్థవక్తృత్వమ్. యద్వా; "ఆప్తిస్సంబన్ధలాభాద్వా"౨ ఎన్నైయాలే, సంబన్ధిత్వమ్ ఆకవుమామ్. (నెఞ్జిళకప్పణ్ణి) చేతనేశ్వరహృదయఙ్గళై వైముఖ్యనిర్బన్ధత్తిల్ నిన్ఱుమ్ శ్లథమాక ప్పణ్ణి ఎన్ఱ, పడి.

(అభిముఖమ్ ఆమ్పడి) ఎన్ఱ, అ నపుంసకనిర్దేశమ్ (నెఞ్జు-) అభిప్రాయేణ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. చేతనహృదయత్తై ఆశ్రయణాభిముఖమ్ ఆకవుమ్, ఈశ్వరహృదయత్తై అఙ్గీకారాభిముఖమాకవుమ్, ఎన్ఱ, పడి. (ఇవళ్ - పణ్ణుముపదేశత్తాలే) ఎన్ఱు, అన్వయిప్పతు. (తట్టిల్లై) ఎన్ఱతు- అనాదిత్వేపి, సంసారవత్, హేతుతో నివృత్తి, ఉపపన్నైన్ఱ, పడి.

(యాతానుమ్పఱ్ఱినీఙ్గుమ్) ఎన్ఱ, అవితు, తిరువిరుత్తమ్. [యాతానుమ్పఱ్ఱి] ఏతాకిలుమ్ విషయాన్తరత్తై ప్పఱ్ఱి. [నీఙ్గుమ్] విముఖరాకుమ్ ఎన్ఱు, ఇతుక్కర్థమ్. ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (భగవద్విముఖనాయ్, విషయాన్తరప్రవణనాయ్) ఎన్ఱు, (వాసనా) సంస్కారః. (ఆది) శబ్దత్తాలే- రుచియుమ్ తలాన్తతు కొల్లుకిఱతు.

మీ.—అనేన, శృణోతి శ్రావయతీతి వ్యుత్పత్తి†ద్వయార్థ ఉక్తః. ప్రమాణస్య అబాధితార్థత్వమాహ (ఉపదేశత్తాలే ఇరువరుడైయవుమ్ కర్మపారతన్త్ర్యమ్ కులైయుమ్.) శ్రీయత ఇతి వ్యుత్పత్తిమాహ (ఉపదేశత్తాల్ మీళాతపోతు చేతననైయరుళాలే తిరుత్తుమ్.)

౧॥ తి-వి-౫౪. ౨॥ † ద్వయము క్తమ్-౮.

మూ.—చేతననై అరుళాలేతిరుత్తుమ్; ఈశ్వరనై యప్పడిక్కాలే తిరుత్తుమ్.

వ్యా.—ఈశ్వరన్ మీళామైక్కు-డి-అపరాధానుగుణమ్ ఇవనై శిక్షిక్క-వేణుమ్ ఎన్నుమభిసన్ధియాలే, నిన్ఱునిలైయిళక్కామల్ నిత్యక్క-డలాన నిరఙ్కు-శస్వాతన్త్ర్యమ్. ఇవ్వోహేతుక్క-ళాలే ఇరణ్డుతలైయుమ్ తన్నుడైయ ఉపదేశత్తాల్ స్వస్వకర్మపారతన్త్ర్యత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీళాత్తవళవిల్. (చేతననై అరుళాలేతిరుత్తు) కైయావతు- "ఐయో! ఇవనుడైయ దుర్బుద్ధినీఙ్గి అనుకూలబుద్ధి యుణ్డాక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, అవన్ తిఱత్తిల్ తాన్ పణ్ణుకిఱ "పఙ్గయత్తాళ్ తిరువరుళ్"౧ ఎన్గిఱ పరమకృపైయాలే, అవన్ పాపబుద్ధికులైన్దు భగవదభిముఖనామ్పడి పణ్ణుకై.

(ఈశ్వరనై యప్పడిక్కాలే తిరుత్తు) కైయావతు- "ఓజ్గాణ్ పో, ఉనక్కు-ప్పణియన్తోవిదు?" ఎన్ఱు, ఉపదేశత్తైయుఙ్గ జినవాతే, కణ్ణై ప్పురట్టుతల్ కచ్చైనెకిఴ్త్తల్ శెయ్తు, తన్నప్పడిక్కాలే అవనైప్పిచ్చేర్త్తి, తాన్ శొన్నపడి శెయ్తల్లతు నిఱ్కు-మాట్టాత్తపడిపణ్ణి అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కు-కై.

ఆక, (పురుషకారమామ్బోతు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి ఇవ్వళవాక-పురుషకారత్తోపయోగికళాన గుణవిశేషఙ్గళైయుమ్, అవైత్తన్నైత్తానే వెళియిట్టపడియైయుమ్, సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషీకరిక్కై-యైయుమ్, తత్ప్రకారవిశేషఙ్గళైయుమ్ శొల్లినాయ్త్తు.

అ.—(అభిసన్ధియాలే-) అభిప్రాయత్తాలే ఎన్ఱపడి. ఇవ్వుపదేశవైఫల్యత్తుక్కు-హేతు, స్వసౌన్దర్య-కారుణ్యరూప- సిద్ధోపాయ-సామర్థ్య-ప్రకాశనేచ్ఛైయెన్నుమతిలుమ్, చేతననుడైయ దుర్వాసనాదియుమ్- ఈశ్వరనుడైయస్వాతన్త్ర్యముమ్ హేతువెన్గై, ఉచితమ్, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్-(ఇవ్వోహేతుక్క-ళాలే) ఎన్ఱు, (పఙ్గయత్తాళ్ ఇతి) (పఙ్గయత్తాళ్-) పద్మవాసినియాన పెరియపిరాట్టియారుడైయ; (తిరువరుళ్) తిరుశబ్దమ్ - ఉత్కర్షలక్షకమాయ్, ఉత్కృష్టమాన కృపైయెన్ఱపడి; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరమకృపైయాలే) ఎన్ఱు; (పరమత్వమ్-) ఉద్బోధక- నిరపేక్షత్వేసతి, భగవత్ - కృపోద్బోధకత్వమ్. "ఉపదేశమ్, శాబ్దబోధాత్మకమాన సమ్యక్జ్ఞానత్తిలే దృష్టకారణమాకైయాలే పాపవాసనై ప్రతిబన్ధకమామ్, కృపై అదృష్టస్థానీయమాయ్ కొణ్డు మానసమాన సమ్యక్జ్ఞానత్తిలే కారణమాకైయాలే పాపవాసనై ప్రతిబన్ధిక్క-మాట్టాతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ -(పాపబుద్ధికులైన్దు) ఎన్ఱు.

రావణనై అరుళాలేతిరుత్తాతొழிన్దతు దేవతైకళుక్కు-రావణవధ ప్రతిజ్ఞైపణ్ణినపడియాలే, అవనుక్కు-రుళాతొழிన్దతు భగవదభిప్రాయానువిధానత్తాలే. ఇవళ్ అవనుక్కు-పదేశిత్తతుమ్ అఙ్గదముఖత్తాలే. రావణనుక్కు-పదేశిత్త భగవదభిప్రాయానువిధానత్తాలే, ఎన్ఱుకరుత్తు.

(ఓజ్గాణ్ పో ఉనక్కు-ప్పణి యన్తోవిదు?) అఙ్గీకారార్థకమాన ఓఙ్కారమ్ వ్యతిరేకలక్షణయా అనఙ్గీకారసూచకమ్. (ఉనక్కు-ప్పణి) ఎన్ఱతు- "యథా-కర్మ-ఫల-దాయియాన వెనక్కు-ప్పణియన్ఱు," ఎన్ఱపడి. "నజీవేయం క్షణమపి, వినాతామ్ అసితేక్షణామ్"౨ "తౌలస్యాస్య హతాపీనా స్తనౌ తాళ-ఫలోపమౌ। కదానుఖలుసోత్-కమ్పౌ హసన్త్యాః మాం భజిష్యతః!"౩ "మణనోక్కమ్ ఉణ్డాన్"౪ "మలరాళ్ తనత్తుళ్ళాన్"౫ "మనః ప్రమథినీహరేః"౬ ఎన్గిఱత్తై ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కణ్ణైప్పురట్టుతల్, కచ్చైనెకిఴ్త్తల్) ఎన్ఱు.

(పురట్టుతల్-) వీక్షణ విశేషఙ్గళిల్ ఒరువకైయాన తిర్యగ్వలితమ్ ఆక్కు-కై. (కచ్చు) కఞ్చుళి. "కచ్చైన్నిళ్తువే నెరుప్పు మీన్గుమ్, ముఱైక్క-ట్టినపుమ్ మోత్తియుమ్ ముప్పైయరే"౭ ఎన్నక్క-డవతు. ఇఙ్గే "ప్రస్వేదవారిసవిశేష విషక్తమ్ అఙ్గే కూర్పాసకం క్షతనఖక్షతమ్ ఉత్క్షిపన్తీ। ఆవిర్భవద్ఘనపయోధర బాహుమూలాశాతోదరీయవదృశాం క్షణమ్ ఉత్సవోఽభూత్"౮ ఎన్ఱు, తైక్కు-ణ్డుకొళ్వతు. (పిచ్చేర్త్తి-) వ్యామోహిప్పిత్తు. "పిత్తర్ పనిమలర్ మేల్ పావైక్కు-"౯ ఎన్గిఱ అతువివక్షితమ్. నిగమనమ్. (ఆక పురుషకారేత్యాది.)

మీ.—శ్రయతఇతివ్యుత్పత్తిమాహ (ఈశ్వరనై యప్పడిక్కాలే తిరుత్తుమ్.)

ఇతి శ్రీవచనభూషణ విరోధిపరిహారే ప్రథమస్య పరిచ్ఛేదస్య ప్రథమం ప్రకరణమ్.

౧॥ తి-వా-౯-౨-౧. ౨॥ రా-సు-౬౬-౧౯. ౩॥ ... ౪॥ పె-తిరుమొ-౭-౧౦-౧, ౫॥ ౩-౬-౩. ౬॥ ... ౭॥ నా-తిరు-౫-౨౩. ౯॥ ... తిరువాయ్-౧౯

16-5-...

సూ—౧౮. * అతియాత్మవర్గ్గఙ్గళై

వ్యా—౧౮. కృపాదిక్కళై వెళియిట్ట ప్రేశ్నభాష్యకారర్, శ్రీరామాయణత్తిల్ పురుషకారవైభవమ్ ఉక్తమాన్ పడియై ఉపపాదిత్తారాయ్, మహాభారతత్తిల్ ఉపాయవైభవమ్ ఉక్తమాన్ పడియై యుపపాదిక్కిఱార్ మేల్,

(అతియాత్మ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. "౧*అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ ఆచార్యకృత్యమితి, శరణ్యకృత్యమిత్త్తే, ఆర్యోయితే "ఎన్నై స్వ తాయాయ్ త్తన్నై యానాయ్"౧ ఎన్ఱు, ప్రియకరత్వహితకరత్వఙ్గళాలే మాతాపితృకృత్యఙ్గళై స్వామియే తాన్ పణ్ణుమ్ ఉపకారత్తై అరుళిచ్చెయ్దవనన్తరమ్, ఆచార్యన్ శెయ్యుమ్ విశేషోపకారత్తైయుమ్ తానే పణ్ణుమ్ పడియై అరుళిచ్చెయ్గిఱ ఆళ్వార్, "అతియాత్మనవతివిత్త"౧ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్. ఇవ్విడత్తిల్ ఇవరరుళిచ్చెయ్గిఱ వాక్యఙ్గళ్ అన్ద దివ్యసూక్తికుమ్ సూచకమాయిఱే యిరుక్కిఱదు.

అ.—సఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తకీర్తనమ్ (కృపాదిక్కళై యిత్యాది.) ఉపబృంహణీయశ్రీమత్పద నారాయణపద, పౌర్వాపర్యమే, ఉపబృంహణఙ్గళాన శ్రీరామాయణ మహాభారతఙ్గళుక్కు క్రమనియామకమ్; పురుషకార తదుపాయఙ్గళుక్కు కార్యకారణభావమ్ ఉద్భావనక్రియోపాధికమాయ్ క్కొండుమాత్తైయాలే, శ్రీమత్పద నారాయణపదఙ్గళుక్కు, ఉపజీవ్యోపజీవకభావమ్ సఙ్గతి; తత్క్రమమే, తద్వివరణతయాత్త్వఙ్గళాన శ్రీరామాయణ మహాభారతఙ్గళుక్కు "ముఖ్యక్రమ"న్యాయత్తాలే క్రమమ్; ఆకైయాల్, యథాక్రమమ్ శ్రీరామాయణత్తిల్ పురుషకారవైభవమ్ ఉక్తమాన్ పడియై యుపపాదిత్తవనన్తరమ్ మహాభారతత్తిల్ ఉపాయవైభవమ్ ఉక్తమాన్ పడియై యుపపాదిక్కైక్కు సఙ్గతమ్ ఎన్ఱపడి.

(ఏతిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్ఱు, అహేతుకస్వతన్త్రప్రమాణ ప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్ (అతియాత్మవర్గ్గఙ్గళిత్యాది) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్గిఱార్ [౧౫ (అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్) ఇత్యాది. ఈశ్వరనాన శరణ్యకృత్యమున్మాత్ర మాతాపితృకృత్యప్రాయ పాలపతిత మాన్పడియాలే, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ ఏతిట్టుక్కొణ్డత్తెన్నుమిడమ్ (అతియాత్మనవతివిత్త) ఎన్ఱు, అశ్రీసూక్తియిలే సిద్ధమ్ ఎన్ఱపడి. (అతియాత్మన) ఎన్ఱు, అబహువచనార్థమ్ (అద్వైయ) ఎన్ఱు; ఉపకారప్రకరణ బలసిద్ధమ్ (అర్థఙ్గళై) ఎన్ఱుమూలత్తుక్కు తాత్పర్యమ్ కణ్డుకొళ్వదు. (సూచకమ్) అర్థతశ్శబ్దతశ్చ ప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్ ఎన్ఱపడి.

ఇ-అ.—అతియాత్మవర్గ్గఙ్గళై యద్వైయవతివిత్తాల్ ఆచార్యకృత్యమేతిట్టు క్కొణ్డతాకవేణుమో వెన్న (అజ్ఞాతజ్ఞాపనమిత్యాది.)

మీ.—(౧౨. అథ, భగవన్నిర్హేతుకోపాయత్వ ప్రకరణే ప్రపత్తి విధినిరూపణాధికారః.) [౨౦

ఏవమత్రపురుషకార ప్రకరణేపురుషకారస్య నిర్హేతుకత్వమ్; తస్య సకిఞ్చనాధికారత్వమ్, అకిఞ్చనాధికారత్వమ్, తద్విరోధిస్వతన్త్రోపాయత్వ రాహిత్యమ్, పరతన్త్రోపాయత్వ రాహిత్యమ్, తద్విరోధి విభుత్వరాహిత్యఞ్చేత్యర్థషట్కమ్ క్రమేణాధికారషట్కేన నిరూపితమ్. ఇతఃపరమ్, త్రిప్రకరణ్యాముపాయ స్వరూపంనిరూప్యతే.— శ్రీశబ్దార్థే పురుషకారేనిరూపితే అవశిష్టార్థః పరిచ్ఛేదశేషేణ నిరూప్యతే.

తత్ర, ద్వితీయప్రకరణే నారాయణశబ్దార్థ సిద్ధోపాయ స్వభావనిరూపణేన శరణశబ్దోపస్థాపితోపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. తత్ర, తృతీయప్రకరణే మతుప్ప్రత్యయార్థభూతదేశ కాలాద్యనియమానుబన్ధి స్వభావనిరూపణేనాహేతుకత్వముచ్యతే. చతుర్థప్రకరణే క్రియాపదార్థభూత వరణస్వభావనిరూపణేన తన్నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. తత్ర సిద్ధోపాయస్వభావః మన్త్రోపబృంహణభూతే చరమశ్లోకే విస్పష్టఇతి తదర్థనిరూపణముఖేన ఉపాయత్వస్య నిరపేక్షత్వముచ్యతే. తత్రప్రథమాధికారే "వ్రజ"౩ ఇతి విధ్యనుపపత్త్యా వరణస్యైవ హేతుత్వా త్సైరపేక్ష్యమసిద్ధమిత్యాశఙ్క్య, అధికారివిశేషణత్వేపి తదుపపత్తేః వరణస్యాహేతుత్వముచ్యతే. ద్వితీయాధికారే, వరణస్యహేతుత్వాభావే "మోక్షయిష్యామి"౩ ఇతిభగవదఙ్గీకారానుపపత్తిరిత్యాశఙ్క్య, * త్వాశబ్దేన సదోషస్యాప్యఙ్గీకారశ్రవణాత్ నవరణస్య హేతుత్వమితిస్థాప్యతే. తృతీయాధికారే *అహంశబ్దేన సత్యసఙ్కల్పత్వోక్త్యాసదసత్కర్మసఙ్కల్ప † భఙ్గానుపపత్తేఃవరణస్యహేతుత్వమిత్యాశఙ్క్య, * మాంశబ్దార్థభూత [౩౦ వాత్సల్యాదిభఙ్గప్రసఙ్గేన క్వచిత్సఙ్కల్పభఙ్గోప్యస్తీతివరణస్యాహేతుత్వమేవోచ్యతే. చతుర్థాధికారే "మామేకం"౩ ఇతికృతకృత్యత్వవిధానాన్యథానుపపత్త్యా వరణస్య హేతుత్వమిత్యాశఙ్క్య, తదా* త్వాశబ్దోపస్థాపితానాదిత భరసమర్పణత్వస్య "మోక్షయిష్యామి"౩ ఇతిపరార్థభూత స్వీకృతభరత్వస్యచ హాన్యాపత్తిరితి వరణమనుపాయ ఇతిస్థాప్యతే.

తత్ర, ప్రథమమ్, సిద్ధోపాయస్యనైరపేక్ష్యం స్వభావఇత్యేతత్ చరమశ్లోకే ప్రతిపాద్యతఇత్యాహ (అతియాత్మవిత్యాది.)

౧॥ తి-వా-౨-౩-౨. ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬. † భఙ్గాపత్తేః-౩.

మూ.—అడైయవఱివిత్తు

వ్యా.—(అఱియాత్తవర్థజ్గళైయడైయవఱివి) త్తైక్క-యావతు- తత్త్వవివేకమ్ తొడజ్గిప్రపత్తిపర్యన్తమాక్కఅర్జుననుక్కు మున్బుఅజ్ఞాతమాయిరున్ద వర్థజ్గళైయెల్లామ్అఱివిత్తైక్క. దేహాత్మాభిమానియాయ్, దేహానుబన్ధికళాన బన్ధుక్కళ్ పక్కలిలే "అస్థానేస్నేహత్తైప్పణ్ణినిఱ్క అవివనై, ప్రకృత్యాత్మవివేకాదికళాలే తెళివిక్క-వేణ్డుకైయాలే, "నత్వేవాహం[౫ జాతు నాసం, న త్వం నేమేజనాధిపాః। నచైవ నభవిష్యామఃసర్వేవయమ్ అతఃపరమ్॥ దేహినోఽస్మిన్యథాదేహే కౌమారంయౌవనంజరా। తథాదేహాన్తరప్రాప్తిర్ ధీరస్తత్రనముహ్యతి"౧ఇత్యాదికళాలే - ప్రకృత్యాత్మ వివేకమ్ ఆత్మపరమాత్మవివేకమాకిఱ తత్త్వవివేకత్తైయుమ్;

అ.—"తత్త్వవివేకనిత్యత్వానిత్యత్వ, నియన్తృత్వసౌలభ్య సామ్యాహజ్కా-రేన్ద్రియదోషబలమనగ ప్రాధాన్యకరణనియమనసుకృతిభేదదేవాసురవిభాగవిభూతియోగవిశ్వరూపదర్శన, సాజ్గభక్తిప్రపత్తిద్వైవిధ్యాదికళాలే అన్తోతియగీతాసమమ్"౨ఎన్ఱ్,అఆచార్యహృదయశ్రీసూక్తియై[౧౦ యుటోక్కణ్డు (అఱియాత్తవర్థజ్గళై అడైయవఱివిత్తు) ఎన్ఱ్,అవాక్యత్తైలియాలే ఆవిష్కృతమాన " అఱియాత్తనవఱివిత్త" ఎన్ఱ్,అప్రమాణసూక్తి వివక్షితమాన అర్థజాతమ్ అర్జుననుక్కుమ్ ఆళ్వారుక్కుమ్ అవిశేషేణ అఱివిత్తతాకవఱ్ఱైయుమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (తత్త్వవివేకమ్తొడజ్గిప్రపత్తిపర్యన్తమాక) ఎన్ఱు.

(దేహాత్మేత్యాది.)అస్థానేస్నేహత్తై-అనుచితస్నేహత్తై. ఇవనై-అర్జుననై. "అహంజాతునాసమితిన సర్వదాఆసమేవ; త్వమ్జాతునాసీరితిన, ఆసీరేవ; ఇమేజనాధిపాః, జాతు, నాసన్నితిన, ఆసన్నేవ; సర్వేవయమ్, - ఇమేత్వమ్, అహంచ, అతఃపరంనభవిష్యామః ఇతిన; భవిష్యా[౧౫ మః ఏవ ' ఇతి నత్వేవాహమిత్యస్యార్థః. తత్త్వశబ్దమ్, తత్త్వత్రయమిత్యాదౌ, చిదచిదీశ్వరవిషయమాక క్కాణ్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్, ఆత్మపరమాత్మవివేకమ్, ఆకిఱఎన్ఱు.) "తత్త్వంజిఙ్ఞాసమానేస్యాత్, స్వరూపే, పరమాత్మని"౩ఎన్ఱక్కాణ్ డవత్తిలే?

ఇ-అ.—ప్రకృత్యాత్మ వివేకముడైయనాయిరుక్కుమ్ అర్జునన్ దేహాత్మాభిమానియో? ఎన్ఱ్,అశజ్కైయిలే, దేహాత్మాభిమానకార్యమాన బన్ధుస్నేహమివనుక్కుణ్డాకైయాలే దేహాత్మాభిమాని యెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమెన్ఱ్,అరార్ (దేహానుబన్ధికళానవిత్యాది.)

(నత్వేవాహమ్) ఎన్ఱ్,అతుక్కర్థమ్-నానొరుకాలిలిల్లైయానేనెన్ఱ్,అతిల్లై, నీయుమొరుకాలిలిల్లైయానాయెన్ఱ్,అతిల్లై, ఇన్దరాజాక్క[౨౦ ళుమొరుకాలుమిల్లైయానార్కళెన్ఱ్,అతిల్లై. ఇప్పోతిల్లైయానార్కళెన్ఱ్,అతిల్లైయానాలుమ్మేలొరుకాల్ నశిక్కక్కడవర్కళాయిరున్దార్కళోవెన్నిల్ (నచైవేత్యాది-) ఇనిమేలొరుకాలత్తిలుమ్ నామెల్లారుమిల్లైయాకక్కడవోమెన్ఱ్,అతిల్లైయెన్ఱు, ఆక, ఇత్తాల్ - ఆత్మపరమాత్మవివేకమ్శొల్లిత్తు; మేలిల్శ్లోకత్తాల్- ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్శొల్లుకిఱతు. (దేహినోఽస్మిన్) ఎన్ఱ్,అతుక్కర్థమ్- దేహవిశిష్టనాన ఆత్మావుక్కు ఇన్దశరీరత్తిలేబాల్యయౌవనవార్ధకజ్గళ్ యాతొరుపడియణ్డాయిరుక్కుమతు, అప్పడియేకాణ్ ఇన్దశరీరత్తైవిట్టువేఱొరుశరీరాన్తరత్తైప్రాప్తిక్కై. ఇత్తాల్- బాల్యయౌవనవార్ధక్యజ్గళిల్ పూర్వపూర్వావస్థైవిడుకై నాశమాయత్తోన్ఱాతాప్పోలే యిశ్శరీరత్తైవిట్టుశరీరాన్తరత్తైప్రాప్తిక్కైయుమ్ నాశమాయత్తోన్ఱాతెన్ఱు, కరుత్తు శరీరత్తైవిట్టు శరీరాన్తరత్తైప్రాప్తిక్కై దేహాద్వ్యతిరిక్తనుక్కొళ్ళియ కూడామైయాలే ఇత్తాలేప్రకృత్యాత్మవివేకమ్ శొల్లిత్తు. (ధీరస్తత్రేత్యాది) అఱివుడైయవన్ ఇతువిషయమాకక్కలజ్గానెన్ఱు.

మీ.—చరమోపాయపర్యన్తజ్ఞాతార్థాన్ జ్ఞాపయతీత్యాచార్యకృత్యే నైరపేక్ష్యదర్శనాత్, "మిత్రమౌపయికంకర్తుంరామః"౪ఇతివత్, "శరణం వ్రజ"౫ఇతిపురుషకారకర్తవ్యోపదేశస్య, స్వేనైవకరణేనిరపేక్షత్వదర్శనాత్, "అహంత్వాసర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి"౫ఇతిఉపాయకృత్యకరణే సాపేక్షత్వాదర్శనాచ్చ, చరమశ్లోకే మహాభారతసారభూతే నిరపేక్షత్వంభగవత ఇత్యవగత మిత్యర్థః. [౩౦

అత్రైవంసంశయః - కిమ్, భగవతోనిరపేక్షత్వం స్వరూపంనభవతి - ఉతభవతీతి. తదర్థమ్, నిరపేక్షత్వే సర్వముక్త్యాదిప్రసజ్గః. సర్వశాస్త్రవైయర్థ్యఞ్చభవతి - ఉతనభవతీతి. తదర్థమ్ నిరపేక్షత్వస్య ప్రతినియతవిషయత్వం నసమ్భవతి- ఉతసమ్భవతీతి. తదర్థమ్, శరణాగతిస్సాధనమ్ - ఉతాధికారివిశేషణమితి. తదర్థమ్, అధికారివిశేషణ విధిర్నసమ్భవతి- ఉతసమ్భవతీతి. యదా, నసమ్భవతి; తదా, "వ్రజ"౫ఇత్యస్యసాధనవిధిత్వేనశరణాగతేస్సాధనతయాశరణాగతేః నిరపేక్షత్వస్య ప్రతినియతత్వాసంభవేనసర్వవిషయతాయామ్, సర్వముక్త్యాదిప్రసజ్గః, భక్త్యాదిసాధన విధాయకశాస్త్రవైయర్థ్య ప్రసజ్గశ్చ, భవతీతి, భగవతో నవైరపేక్ష్యం స్వభావఇతి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః. [౩౫

౧॥ గీ-౨-౧౨,౧౩. ౨॥ ఆచార్యహృదయమ్-ప్ర-౩-వా-౪. ౩॥ ౪॥ రా-సు-౨౧-౧౯. ౫॥ గీ-౧౮-౬౬.

వ్యా.—“ అన్తవన్తఇమే దేహా నిత్యస్యోక్తాశ్శరీరిణః। అనాశినోఽప్రమేయస్య; తస్మాద్యుధ్యస్వ భారత॥ నజాయతే మ్రియతే వా కదాచిన్నాయమ్భూత్వా భవితా వా న భూయః। అజో నిత్యశ్శాశ్వతోఽయమ్పురాణో నహన్యతే హన్యమానే శరీరే॥ వాసాంసిజీర్ణాని యథావిహాయ నవాని గృహ్ణాతి నరోఽపరాణి। తథా శరీరాణి విహాయజీర్ణాన్యన్యాని సంయాతి నవాని దేహీ”౧ఇత్యాదికళాలే- ఆత్మనిత్యత్వ దేహాద్యనిత్యత్వఙ్గళైయుమ్ ప్రథమమ్ఉపదేశిత్తు; [౫ ఇవన్ఱనైయ స్వాతన్త్ర్యభ్రమత్తై త్తవిర్క్కైక్కాక, “ భూమిరాపోఽనలోవాయుః ఖం మనో బుద్ధిరేవచ। అహఙ్కారః ఇతీయం మే భిన్నాప్రకృతిరష్టధా॥ అపరేయమ్ ఇతస్త్వన్యామ్ప్రకృతింవిద్ధి మేపరామ్। జీవభూతాంమహాబాహో యయేదంధార్యతేజగత్”౨ఎన్ఱు,అప్పడియే - చేతనాచేతనశరీరియాయ్,

అ—స్వాతన్త్ర్యభ్రమత్తై- స్వాధీనస్వప్రవృత్తి నివృత్తికత్వవిషయకమాన మిథ్యాజ్ఞానత్తైయెన్ఱపడి. ప్రకృతిశబ్దమ్ - శరీరత్వేన ప్రకారతయాస్వభావపరమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతనాచేతనశరీరియాయ్) ఎన్ఱు. [౧౦

ఇ-అ.—(అన్తవన్తః)ఎన్ఱు,అతుక్కర్థమ్-నిత్యనాయ్అనాశియాయ్జ్ఞానస్వరూపనాకైయాలే అళవిడఒణ్ణాదవనాన శరీరిక్కు ఇన్దదేహఙ్గళెల్లామ్నశ్వరమాకచ్చొల్లప్పట్టన.(నిత్యస్య-అనాశినః)ఎన్ఱు,అవిరణ్డుక్కుమ్వాశియెన్నెన్నిల్; ఒన్ఱు,ఉత్పత్తియిల్లైయెన్ఱతు,ఒన్ఱు,వినాశమిల్లైయెన్ఱు, అతు (అన్తవన్తఇమే దేహానిత్యస్యోక్తాశ్శరీరిణః।అనాశినోఽప్రమేయస్యతస్మాద్యుధ్యస్వభారత॥ నజాయతేమ్రియతేవాకదాచిన్నాయంభూత్వా భవితావానభూయః। అజోనిత్యశ్శాశ్వతోయం పురాణోనహన్యతే హన్యమానేశరీరే) ఇతుక్కర్థమ్- [నజాయతేనమ్రియతే] ఇవ్వాత్మాకావతుమిల్లై పిఱప్పతుమిల్లై. [నాయంభూత్వా భవితావానభూయః] ఇప్పోతుపిఱవియుమ్ శావుమిల్లైయేయాకిలుమ్ సృష్టికాలత్తిలుణ్డాన పిఱవియుమ్ సంహారకాలత్తిలుణ్డాన నాశముముణ్డోవెన్నిల్; అతువుమిల్లైయెన్ఱు,అతు. [అజః] షడ్భావవికారమిల్లైయెన్ఱు,అతిలే తాత్పర్యమాక ఉపలక్షణమ్. [నిత్యః] “నజాయతేనమ్రియతే” ఎన్ఱు,అవిళిన్దనైయ అనుభాషణమ్. [శాశ్వతః] సంహారకాలత్తిలుమ్ సృష్టికాలత్తిలుమ్ అచిత్తుక్కువరక్కడవ స్థూలసూక్ష్మపరిణామమిల్లైయెన్ఱు,అతు. [పురాణః] * తేనుమ్ పాలుమ్ కన్నలుమముతుమాకత్తిత్తిత్తు. [నహన్యతేహన్యమానేశరీరే] శరీరమ్ హన్యమానమాయుళ్ళవళవిల్ తాన్ సంహరిక్కప్పడాదవన్ఱు. (వాసాంసిజీర్ణానియథావిహాయనవాని గృహ్ణాతినరోఽపరాణి। తథాశరీరాణి విహాయజీర్ణాన్యన్యాని సంయాతినవానిదేహీ) ఇతుక్కర్థమ్ - నరన్ఱానవన్ జీర్ణప్పడవైకళైవిట్టు పుతుప్పడవైయైయుడుక్కుమ్ యాప్పోలేయుపడి, అప్పడియే దేహవిశిష్టనాన ఆత్మావానవన్ ఒరుశరీరత్తైయెడుత్తాల్ అతు అనుభవక్రమమిల్లాతవళవిలే అవఱ్ఱైవిట్టు వేఱుపుతియశరీరఙ్గళై యెడుత్తుక్కొళ్ళుమెన్ఱు.

(భూమిరాపోఽనలోవాయుః ఖంమనోబుద్ధిరేవచ। అహఙ్కారఇతీయంమే భిన్నాప్రకృతిరష్టధా॥ అపరేయమితస్త్వన్యాం ప్రకృతింవిద్ధిమేపరామ్। జీవభూతాంమహాబాహో యయేదంధార్యతేజగత్) ఇతుక్కర్థమ్- పృథివ్యాదిభూతఙ్గళుమ్, ప్రకృతి మహాన్ అహఙ్కారఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు ఎట్టువకైయాకభిన్నమానవితు ఎనక్కు త్తాన్స్థూలశరీరమ్; యాతొన్ఱాలే యిన్దదేహఙ్గళెల్లామ్ ధరిక్కప్పడుకిఱతు, అప్పడియాన ఆత్మవస్తువైత్తనక్కు ఉత్కర్షమానశరీరమాకవరియెన్ఱు.

మీ.—యదా,అధికారివిశేషణ విధిస్సమ్భవతి; తదా, “వ్రజ”౩ఇత్యస్యాధికారి విశేషణవిధిత్వాత్, శరణాగతేరసాధనతయా శరణాగతపురుషనిరపేక్షత్వస్య ప్రతినియతతయా సర్వముక్త్యాది ప్రసఙ్గాభావేన భగవతోనైరపేక్ష్యం సమ్భవతీతి సిద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు:—భగవదుపాయత్వస్యనిర్హేతుకత్వ మనుపపన్నమ్, అప్రామాణికఞ్చ. నతావత్ తత్రశ్రుతిఃప్రమాణమ్, వేదేతాదృశవాక్యస్యాదృష్టేః. నచపూర్వకాణ్డేతదస్తి; “వాయుమేవస్వేన భాగధేయేనోపధావతి। సఏవైనంభూతింగమయతి”౪“సతయాశ్రద్ధయాయుక్తస్తస్యారాధనమీహతే”౫ “లభతేచతతఃకామాన్ మయైవవిహితాన్ హితాన్”౬ఇత్యాదిశ్రుతిస్మృతిషు తత్తత్కర్మారాధిత తత్తద్దేవతాన్తర్యామిణో రక్షకత్వశ్రవణాత్. ఉపరితనభాగేపి భోగమోక్షహేతుతయా నానావిధోపాసనవిధానేన, తత్తదుపాసనవిశేషోపాస్యస్యబ్రహ్మణః తత్తత్ఫలప్రదత్వేన సర్వత్రోపాసనరూప హేతుదృష్టేః. “ సంసారబన్ధస్థితిమోక్షహేతుః”౭ ఇత్యాదివాక్యసత్త్వేపి, తత్రవిధేయజ్ఞానాన్తరాభావేన ఉపాధ్యశ్రవణాత్ నిర్హేతుకత్వప్రతీతావపి, సాధ్యోపాయరహితస్య సిద్ధోపాయస్య ఫలప్రదత్వే సర్వముక్త్యాది దోషప్రసఙ్గాత్, కర్మోపాసనరూప సాధ్యోపాయ విధాయక శాస్త్రవైయర్థ్యాపత్తేశ్చ, సర్వత్ర సాధ్యోపాయ సాపేక్షస్య సిద్ధోపాయస్య ఫలప్రదత్వసిద్ధిః. [౩౫

౧॥ గీ-౨-౧౮,౨౦,౨౧. ౨॥ గీ-౭-౪,౫. ౩॥ గీ-౧౮-౬౬. ౪॥ యజు-౧ప్ర-౧౭ ౫॥ ౬॥ ౭॥

వ్యా.—"సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టో మత్తః స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ"౧ఎన్ఱుమ్, "ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా"౨ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయిన్పడియే- సకలజనహృదయస్థనాయ్ నిన్ఱు, సకలప్రవృత్తినివృత్తికళైయుమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే తన్నుడైయ నియన్తృత్వత్తైయుమ్; అప్పడి సర్వనియన్తావాయ్క్కొణ్డు సర్వస్మాత్పరనాయిరుక్కుమవన్ఱాన్, కీழ் "పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతామ్। ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సమ్భవామి యుగే యుగే"౩ఎన్ఱు, అవతారప్రయుక్తమాన తన్నుడైయ సౌలభ్యత్తైయుమ్; "సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః"౪ఎన్ఱు,- తన్నుడైయ ఆశ్రయణీయత్వే సామ్యత్తైయుమ్; "ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహఙ్కారవిమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే"౫ఎన్ఱు,- అహఙ్కారదోషత్తైయుమ్; "యతతో హ్యపి కౌన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః। ఇన్ద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః"౬ఎన్ఱు,- ఇన్ద్రియప్రాబల్యత్తైయుమ్; "అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలమ్"౭ఎన్ఱు,- అన్దప్రాబల్యత్తిల్ మఱ్ఱైయిన్ద్రియఙ్గళైప్పఱ్ఱవుమ్ మనస్సినుడైయ ప్రాధాన్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కైయాలే ఆశ్రయణవిరోధికళైయుమ్;

అ.—అపోహనమ్- విస్మృతిః "అన్తః ప్రవిశ్య నియన్తృత్వం శరీరిత్వం క్రమేణ స్పృశన్ భోవ్యావృత్తిః"౮ఎన్ఱి, శ్రుతప్రకాశికా సూక్తియైయిట్టుక్కొణ్డు, చేతనాచేతనశరీరిత్వత్తై వివరిక్కిఱార్ (సకలజనహృదయస్థనాయ్ నిన్ఱిత్యాదినా.) నియన్తృత్వమ్ స్వాధీనస్వేతరసకలప్రవృత్తినివృత్తికత్వమెన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలప్రవృత్తియిత్యాది.)
(అవతారప్రయుక్తమాన-సౌలభ్యత్తై) అప్రాకృతవిగ్రహేణ సహావిశ్లేషహేతుకమాన సకలమనుజనయన విషయతాఙ్గతత్వత్తైయెన్ఱపడి.
సామ్యమ్ -.ఆశ్రయణప్రవృత్తేషు గుణదోషనిరూపణాభావమ్.
అన్యప్రయుక్తకర్తృత్వత్తై స్వప్రయుక్తమెన్ఱు భ్రమిప్పిక్కై - అహఙ్కారదోషమ్.
ఇన్ద్రియఙ్గళుక్కుప్రాబల్యమ్ - దుర్జయత్వమ్.
దుర్జయత్వరూపప్రాబల్యే మనసః ఇన్ద్రియాన్తరాపేక్షయా అతిశయితత్వమ్-మనసః ప్రాధాన్యమ్.

ఇ-అ.— (సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టో మత్తః స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ) ఇతుక్కర్థమ్-ఎల్లారుడైయ హృదయత్తిలుమ్ నాన్ నిరుప్పన్, [అ౦ ఎన్నాల్ పూర్వానుభూతవిషయమాన స్మృతియుమ్ శ్రావణజ్ఞానముమ్ అజ్ఞానముముణ్డాక్కానిఱ్కుమెన్ఱు. (ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా) ఇతుక్కర్థమ్- ఈశ్వరనానవన్ శరీరమాకిఱ యన్త్రారూఢఙ్గళాన సర్వభూతఙ్గళైయుమ్ మాయైయాల్ భ్రమిప్పిత్తుక్కొణ్డు సర్వాత్మాక్కళుడైయ హృదయత్తిలే యిరుక్కుమెన్ఱు.
(ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహఙ్కారవిమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే) ఇతుక్కర్థమ్ - అహఙ్కారత్తాలే విమూఢమాన మనస్సైయుడైయవన్ ప్రకృతియినుడైయ గుణమడియాకవరుకిఱ కర్మఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ నాన్ పణ్ణుకిఱేనెన్ఱు విచారిత్తిరుక్కానిఱ్కుమెన్ఱు.
(యతతో హ్యపి కౌన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః। ఇన్ద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః) ఇతుక్కర్థమ్ - ప్రాజ్ఞనాన చేతనన్ ఇన్ద్రియఙ్గళై జయిక్కవేణుమెన్ఱు, యత్నమ్పణ్ణానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్, బలిష్ఠఙ్గళాన ఇన్ద్రియఙ్గళానవై మనస్సై బలాత్కరిత్తు తఙ్ వశత్తిలే యిழுత్తానిన్ఱనవెన్ఱు.
(అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలమ్-) అర్జునన్ "ఎన్నాలే మనస్సై నియమిక్కప్పోకాతు"ఎన్ఱు, వార్త్తైయైక్కేట్టు, నిన్ఱవిడత్తిల్ నిల్లాత మనస్సై నిగ్రహిక్కప్పోకాతెన్ఱు.

మీ.—అతఏవ ప్రణవే ఉపాధ్యశ్రవణాత్ రక్షణనిర్హేతుకత్వప్రతీతావపి, నమసా ఉపాయప్రతిపాదనాత్ ప్రణవావగతం రక్షకత్వమప్యాపాధికమవగమ్యతే. ఏవమేవ, "సంసారబన్ధస్థితిమోక్షహేతుః"౯ "అమృతస్యైష సేతుః"౧౦ ఇత్యాదౌ నిరుపాధికత్వప్రతీతావపి, "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత"౧౧ "ముముక్షుర్బ్రహ్మోపాసీత"౧౨ ఇత్యుపాయవిధాయకశాస్త్రబలాత్, అతిప్రసఙ్గవైషమ్యాదిదోషాచ్చ, తత్ర శ్రుతం భగవతస్సిద్ధోపాయత్వం సాధ్యోపాయ సాపేక్షమితి గమ్యతే. తథా చ శ్రుతప్రకాశికా, "శాస్త్రప్రతిపాద్యముపాయోపేయాత్మకమ్, తత్ర సిద్ధోపాయ ఉపేయశ్చ బ్రహ్మ, సాధ్యోపాయో భక్తిః"౧౩ ఇతి తతశ్చ, వేదవేదాన్తయోస్సర్వత్ర సాపేక్షత్వప్రతీతేః న శ్రుతిస్తత్ర ప్రమాణమ్. నాపి స్మృతిః

౧॥ గీ-౧౫-౧౫. ౨॥ గీ-౧౮-౬౧. ౩॥ గీ-౪-౮. ౪॥ గీ-౯-౨౯. ౫॥ గీ-౩-౨౭. ౬॥ గీ-౨-౬౦. ౭॥ గీ-౬-౩౫. ౮॥ శ్రుతప్రకాశికాయామ్- ౯॥ ౧౦॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ శ్రుతప్రకా-పు-౬-వ ఙెక్కు-౯.

20-5-86.

వ్యా.—"తానిసర్వాణిసంయమ్యయుక్త ఆసీతమత్పరః। వశేహియస్యేన్ద్రియాణితస్యప్రజ్ఞాప్రతిష్ఠితా"౧ఎన్ఱుమ్, "యతోయతోనిశ్చరతిమనశ్చఞ్చలమస్థిరమ్।తతస్తతోనియమ్యైతదాత్మన్యేవవశంనయేత్"౨ఎన్ఱు,- ఆశ్రయణోపకరణఙ్గళాన బాహ్యాభ్యన్తరకరణఙ్గళై స్వాధీనమాక్కి నియమిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్; "చతుర్విధాభజన్తేమాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున।ఆర్తోజిజ్ఞాసురర్థార్థీజ్ఞానీచభరతర్షభ"౩ఎన్ఱు,- ఆశ్రయిక్కుమధికారికళుడైయ చాతుర్విధ్యత్తైయుమ్; "ద్వౌభూతసర్గౌలోకేఽస్మిన్ దైవఆసురఏవచ - దైవీసమ్పద్విమోక్షాయ నిబన్ధాయాసురీమతా"౪ఎన్ఱు,- తన్నుడైయ ఆజ్ఞానువర్తనపరరానవర్కళ్ దేవర్కళ్ తదతివర్తనపరరానవర్కళ్ అసురర్కళ్ ఎన్ఱు, దేవాసురవిభాగత్తైయుమ్;

అ.—ఆర్తః- భ్రష్టైశ్వర్యకామః, అర్థార్థీ- అపూర్వైశ్వర్యకామః, జిజ్ఞాసుః - ఆత్మప్రాప్తికామః, జ్ఞానీ-భగవత్ప్రాప్తికామః, ఏవంవిధఅధికారికళుడైయ చతుర్విధత్వత్తైయెన్ఱపడి.

(దైవీత్యాది) "దైవీ-మదాజ్ఞానువృత్తిరూపా,సంపత్, విమోక్షాయ-బన్ధాన్ముక్తయేభవతి; క్రమేణతత్ప్రాప్తయేభవతీత్యర్థః. ఆసురీ-మదాజ్ఞాతివృత్తిరూపా, సంపత్ నిబన్ధాయభవతి- అధోగతిప్రాప్తయేభవతీత్యర్థః."౫ "దేవాః-భగవదాజ్ఞానువర్తనశీలాః;"౬ "అసురాః- భగవదాజ్ఞాతివృత్తిశీలాః"౭ ఎన్ఱ, గీతాభాష్య శ్రీసూక్తియైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నుడైయ ఆజ్ఞానువర్తనేత్యాది)

ఇ-అ.—(తానిసర్వాణిసంయమ్యయుక్త ఆసీతమత్పరః। వశేహియస్యేన్ద్రియాణి తస్యప్రజ్ఞాప్రతిష్ఠితా) ఇతుక్కర్థమ్ - అన్త ఇన్ద్రియఙ్గళైయెల్లామ్ నియమిత్తు నమ్మైయేమేఱ్పట్టవనై ప్రార్థియానిన్ఱుకొణ్డు మత్ప్రియనాయిరుక్కక్కడవన్ యావనొరువనుక్కు ఇన్ద్రియఙ్గళ్ స్వవశమాయిరుక్కుమ్, అవనుక్కే ప్రజ్ఞైనిలైనిన్ఱతావతెన్ఱు. (యతోయతోనిశ్చరతి మనశ్చఞ్చలమస్థిరమ్ । తతస్తతోనియమ్యైతదాత్మన్యేవ వశంనయేత్) ఇతుక్కర్థమ్ - అస్థిరమాయ్ చఞ్చలమాన మనస్సు యాతొరుయాతొరు విడత్తిలే ఓడుమ్, అఙ్గేయఙ్గే అవఱ్ఱిల్ దోషఙ్గళైక్కాట్టి మనస్సైత్తిరుప్పి స్వవశమాక్కిక్కొళ్ళక్కడవనెన్ఱు.

(చతుర్విధాభజన్తేమాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున। ఆర్తోజిజ్ఞాసురర్థార్థీజ్ఞానీచభరతర్షభ-) ఆర్తన్ ముతలాక నాలువకైప్పట్ట సుకృతికళాన జనఙ్గళ్ నమ్మైయాశ్రయిప్పార్కళెన్ఱు.

(ద్వౌభూతసర్గౌలోకేఽస్మిన్ దైవఆసురఏవచ - దైవీసంపద్విమోక్షాయనిబన్ధాయాసురీమతా) ఇచ్చ్లోకత్తిల్, "దైవమ్" ఎన్ఱుమ్ "ఆసురమ్" ఎన్ఱుమ్ - ఇరణ్డుభూతసృష్టియుణ్డు; అవఱ్ఱిల్, దైవీసమ్పత్తానతు మోక్షత్తిఱ్కు పోరుట్టాయిరుక్కుమ్; ఆసురసమ్పత్తానతు సంసారత్తిఱ్కు పోరుట్టాయిరుక్కుమెన్ఱు, అర్థమ్.

మీ.—యద్యపి, "నాసౌపురుషకారేణ నచాప్యన్యేనహేతునా। కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకిఞ్చిత్కదాచన॥ నిర్హేతుకకటాక్షేణమదీయేన మహామునే"౮ఇత్యాదిసమ్భవః. తథాపి, సర్వవేదాన్తప్రత్యయనయేనసాధ్యోపాయసాపేక్షస్య సిద్ధోపాయస్యఫలప్రదత్వేనిశ్చితే,* విరోధాధికరణనయేనస్మృతేర్బాధ్యత్వాత్. నచాధికారిభేద కల్పనేన వ్యవస్థితవికల్పసమ్భవః, శ్రుతిస్మృత్యోస్తుల్యబలత్వాభావేన తత్కల్పకవిరోధాభావాత్. తుల్యబలవిరోధేహి వికల్పసమ్భవః! తర్హి, "నాయమాత్మాప్రవచనేనలభ్యః"౯ఇత్యాది శ్రుతిరుక్తస్మృత్యనుగ్రాహ్యాస్తి, తత్రఉపాయాన్తరవ్యవచ్ఛేదేన నిరపేక్షత్వం సిద్ధోపాయస్యోక్తమితిచేత్. న, ఉదాహృతశ్రుతేః భక్తిపరత్వేన భాష్యకారైర్వ్యాఖ్యాతత్వాత్. నచవాచ్యమ్, ఉక్తశ్రుతేః భక్తిపరత్వేన వ్యాఖ్యా, చరమశ్లోకస్య భక్తిపరత్వయోజనావత్, ఉక్తస్మృత్యాసఙ్గత్యాత్, శబ్దస్వారస్యాచ్చ, తథాయోజనాన్తరస్య నబాధికేతి;- ముముక్షుసామాన్యేనిర్హేతుక విషయీకారకల్పనే శ్రవణాదివిధివైయర్థ్యాత్, అధికారివిశేషే తత్కల్పనే ఈశ్వరస్య వైషమ్యనైర్ఘృణ్యాపత్తేశ్చ.

నచ, వైషమ్యాదేః నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యకృతత్వాదదోషత్వమ్; తాదృశవైషమ్యావహస్వాతన్త్ర్యస్యాపిదోషత్వాత్. "వైషమ్యనైర్ఘృణ్యేనసాపేక్షత్వాత్"౧౦ఇతి తత్రవైషమ్యసామాన్యస్యహిదోషత్వముక్తమ్?. తత్రసాపేక్షత్వహేతునావైషమ్యాభావసాధనాత్,నిరపేక్షత్వేతదుభయమవశ్యంభవతీతిహిసూచ్యతే?. తతశ్చేశ్వరస్య నిర్దోషత్వవిధాయకానేక† శ్రుతిస్మృతివిరోధః. ఉక్తశ్రుతిః, కేవలశ్రవణాదీనా మనుపాయత్వం వదతి. స్మృతిశ్చ, సిద్ధోపాయాపేక్షయా సాధ్యోపాయస్యాప్రాధాన్యపరా.

౧|| గీ-౨-౬౧. ౨|| గీ-౬-౨౬. ౩|| గీ-౭-౧౬ ౪|| గీ-౧౬-౫,౬. ౫|| గీతాభాష్యే-పు-౨౧౫- ప-౧౧. ౬|| గీతాభాష్యే-పు-౨౧౪-ప-౧౯. ౭|| గీతాభాష్యే-పు-౨౧౫-ప-౮. ౮|| ౯|| ముణ్డకోప-౩-౨-౩. ౧౦|| బ్ర-సూ-౨-౧-౩౪. †శ్రుతిః కేవల-౧-౨.

వ్యా·—“హన్త తేకథయిష్యామి విభూతీరాత్మనశ్శుభాః। ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్త్యన్తో విస్తరస్య మే”౧ ఎన్ఱు, తొడజ్గి ఇవ్విభూతియిల్ సమస్తపదార్థజ్గళుక్కుమ్ వాచకమాన శబ్దజ్గళ్ తన్నళవిలే పర్యవసిక్కుమ్బడి ఇవఱ్ఱైయుడైయ స్వప్రకారమాకక్కొణ్డు వ్యాపిత్తు నిఱ్కుమ్బడియైయుమ్; “దివ్యందదామి తే చక్షుః పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్”౨ ఎన్ఱు,- దివ్యచక్షుస్సైక్కొడుత్తు, “పశ్యామి దేవాంస్తవ దేవ దేహే సర్వాంస్తథా భూతవిశేషసజ్ఘాన్। బ్రహ్మాణమీశం కమలాసనస్థమృషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చ దీప్తాన్”౩ ఇత్యాదియాలే - తన్నుడైయ విశ్వరూపత్తైక్కణ్డు పేశుమ్బడి పణ్ణుకైయాలే, తాన్ఉకన్దారుక్కు దివ్యజ్ఞానత్తైక్కొడుత్తు తన్నబడిక్కళై దర్శిప్పిక్కుమెన్నుమత్తైయుమ్; “మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు। మామేవైష్యసి యుక్త్వైవమాత్మానం మత్పరాయణః”౪ ఎన్ఱు, ఇప్పడి యిరుక్కుమ్ పరత్వసౌలభ్యయుక్తనాన తన్ తిరువడిక్కళై ప్రాపిక్కైక్కు ఆక్కిఅ పరమపురుషార్థత్తుక్కు ఉపాయమాయిరుక్కుమ్ కర్మజ్ఞానరూపాజ్గసహితైయాన భక్తియైయుమ్;

అ.—(సమస్తపదార్థజ్గళుక్కుమిత్యాది) తన్నళవిలే పర్యవసిక్కైయావతు - స్వముఖ్యవిశేష్యకోటిపర్యన్తబోధజనకత్వమ్

(పశ్యామి దేవాన్) ఇత్యాదికమ్ - అర్జునవాక్యమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పేశుమ్బడియెన్ఱు.) “దివ్యం దదామి తే చక్షుః”౨ ఎన్గిఱ చక్షుశ్శబ్దమ్ జ్ఞానవాచి మేలే “దర్శయామాస పార్థాయ”౫ ఎన్ఱు, రుక్కైయాలేయెన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దివ్యజ్ఞానత్తై యెన్ఱు.)

(మన్మనాభవేత్యాది) “మామేవైష్యసి”౪ ఎన్గిఱ అత్తైయటొణ్డు (పరత్వసౌలభ్యేత్యాది.) “మన్మనాభవ”౪ ఇత్యాదికమనుసన్ధాయ (కర్మజ్ఞానరూపాజ్గసహితైయాన భక్తియైయుమెన్ఱు.)

ఇ-అ.—(హన్త తే కథయిష్యామి విభూతీరాత్మనశ్శుభాః। ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్త్యన్తో విస్తరస్య మే) ఇతుక్కర్థమ్- ఐయో! ఎన్నుడైయ నల్ల విభూతిక్కళై సముదాయమాకచ్చొల్లుకిఱేన్; “అతువేన్? పరక్కచ్చొల్లలాకాతో?” ఎన్నిల్; ఎన్ విభూతివిస్తరత్తుక్కు ఒరు ముడివిల్లైయెన్ఱు.

(పశ్యామి దేవాంస్తవ దేవ దేహే సర్వాంస్తథా భూతవిశేషసజ్ఘాన్। బ్రహ్మాణమీశం కమలాసనస్థం ఋషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చ దీప్తాన్) ఇతుక్కర్థమ్- దేవరీర్ తిరుమేనియిలే దేవర్కళైయుమ్ కాణానిన్ఱేన్, మఱ్ఱుముణ్డాన భూతవిశేషసమూహజ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ కాణానిన్ఱేన్, తామరైప్పూవై ఆసనమాకక్కొణ్డిరుక్కిఱ బ్రహ్మావైయుమ్ అవనుక్కు పరతన్త్రనాన రుద్రనైయుమ్ మఱ్ఱుముణ్డాన దివ్యరాన ఋషిక్కళైయుమ్ ఉజ్జ్వలజ్గళాన అష్టనాగజ్గళైయుమ్ కాణానిన్ఱేనెన్ఱు.

(మన్మనాభవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు। మామేవైష్యసి యుక్త్వైవమాత్మానం మత్పరాయణః-) ఎన్నిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్నిడత్తిల్ మనస్సైవైత్తు, ఎన్నిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్నై తిరువారాధనమ్ పణ్ణు, ఎన్నిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్నైయే అడైవుతియెన్ఱు.

మీ.—నను, నముముక్షుసామాన్యే భగవతో నిర్హేతుకరక్షకత్వమ్; అపితర్హి, తద్విశేషే. నచ తాదృశవిశేషస్య దుర్నిరూపతా; సునిరూపత్వేవా తస్యైవ హేతుత్వమితి వాచ్యమ్. శరణాగతేరేవ విశేషత్వాత్, తస్యాశ్చాధికారివిశేషణత్వేనాహేతుత్వాత్; ఇతి చేత్. నైవమ్, విశిష్టవిధిపక్షేపి వరణస్య విధేయత్వస్వీకారేణాధికారివిశేషణత్వాసిద్ధేః, తస్య సిద్ధత్వనియమాత్. తదుక్తమ్, “సిద్ధమేవ హి సర్వత్ర నియోజ్యస్య విశేషణమ్। జీవనాదితథైవైకం కామనాదివిశేషణమ్”౭ ఇతి. అవిధేయత్వస్వీకారే వాధికారివిశేషణత్వమ్, ఫలకామనారూపతయా, ఫలతయా, నిమిత్తతయా వా. ఆద్యద్వితీయయోరసిద్ధిః, శరణాగతేః ఫలత్వ తత్కామనారూపత్వయోరభావాత్. ఫలత్వేపి, నస్వరూపతః తథాత్వమ్, కిన్తు కామనావిషయతయా. నహ్యత్ర తత్కామనాశ్రూయతే!; తథాత్వేవా, తదర్థసాధనాన్తరవిధానం దృశ్యేత. తృతీయే నిషిద్ధతయా నిమిత్తత్వే పరిహారణీయతా స్యాత్; జీవనాదివత్ కేవలనిమిత్తత్వే, విధిప్రత్యయో నస్యాత్. విధేయాన్తరఞ్చ దృశ్యేత.

కిఞ్చ, యది విహితత్వావిశేషేపి శరణాగతిరధికారివిశేషణం స్యాత్, భక్తిరపి తథా స్యాత్. అతః సహజకారుణ్యవిశిష్టస్య సిద్ధోపాయస్య అనాద్యాజ్ఞాతిలజ్ఘనేన కాలుష్యే సతి, తత్కాలుష్యశామకత్వేన సాధ్యోపాయస్య సహకారీతి అవశ్యమభ్యుపగమనీయమ్; తతశ్చేశ్వరస్య ప్రధానకారణత్వాత్, సాధ్యోపాయస్యాప్రధానకారణత్వాచ్చ, సిద్ధోపాయప్రాధాన్యవివక్షయా శాస్త్రేషు నిర్హేతుకత్వవాదః. అన్యథా, ఈశ్వరస్య వైషమ్యాద్యాపత్తిః. సర్వముక్త్యాద్యాపత్తిః, సాధ్యోపాయవిధాయకశాస్త్రాప్రామాణ్యాపత్తిశ్చ స్యాత్. అతః ఈశ్వరస్య “అమృతస్యైష సేతుః”౭ ఇత్యాద్యవగతం సిద్ధోపాయత్వమ్, శక్తవిషయే భక్త్యాదిసాపేక్షమ్, అశక్తవిషయే శరణాగతిసాపేక్షమితి నక్వాపి నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః.

౧॥ గీ-౧౦-౧౯. ౨॥ గీ-౧౧-౮. ౩॥ గీ-౧౧-౧౫. ౪॥ గీ-౯-౩౪. ౫॥ గీ-౧౧-౯. ౬॥ ౭॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫.

మూ.—ఆచార్యకృత్యత్తైయుమ్,

వ్యా.—"మామేవయేప్రపద్యన్తే మాయామేతాన్తరన్తితే"౧ "తమేవచాద్యం పురుషమ్ప్రపద్యే"౨ "తమేవ శరణంగచ్ఛ సర్వభావేనభారత"౩ ఎన్ఱు, అన్దభక్త్యజ్గమాన ప్రపత్తియైయుమ్; చరమశ్లోకత్తాలే అన్దభక్త్యుపాయత్తిన్ దుష్కరత్వాదికళైయుణర్న్దు శోకిప్పారుక్కు సుకరముమాయ్ స్వరూపానురూపముమాన వుపాయమ్ప్రపత్తియెన్ఱు మత్తైయుమ్ తానే యఱివిత్తరుళినానిఱే. ఆక, ఇప్పడి అఱియాతవర్గళ్కై యెల్లామఱివిక్కైయాలే ఆచార్యకృత్యత్తై త్తానేఱిట్టు కొణ్డానెన్ఱపడి.

అ.—(మామేత్యాది) "(తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యేద్యతఃప్రవృత్తిః)అజ్ఞానాదినివృత్తయేతమేవచాద్యంపురుషమ్"ఇత్యుపక్రమ్య "ఆద్యంపురుషమ్-ఏవ- శరణంప్రపద్యేత్- తమేవశరణంప్రపద్యేత, యతః-యస్మాత్, కృత్స్నస్య"౪ఇత్యాదియిలుమ్, "ప్రపద్యేయతః ప్రవృత్తిరితివా పాఠః· తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యశరణముపగమ్య, ఇయతఃఅజ్ఞాననివృత్త్యాదేః"౪ ఇత్యాదియిలుమ్, గీతాభాష్యత్తిలుమ్పాఠద్వయమ్స్ఫుటమ్. అఖిలర్థప్రాప్తివశత్తాలే ప్రపత్తివిధియెన్ఱుమిడమ్సిద్ధమ్; ఇత్తైయటొణ్డు పాఠద్వయసాధారణ్యేన ప్రమాణప్రతీకోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యేయెన్ఱు.) యద్వా, గీతాభాష్యారూఢమానద్వితీయపాఠత్తిలే, "ప్రపద్యే" ఎన్ఱు,- ఉత్తమపురుషన్. "యతఃప్రవృత్తిః" ఇత్యాది-ఉత్తరవాక్యమ్. "అహంతమాద్యం పురుషంప్రపద్యే"౫ఎన్ఱు,భగవద్వచనమ్. విధేయప్రపత్తియిలే ప్రవృత్త్యుత్కట్యసిద్ధ్యర్థమాక స్వానుష్ఠానమ్ కాట్టుకిఱానెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యే) ఎన్ఱు, ప్రమాణప్రతీకోపాదానమ్పణ్ణుకిఱార్ ఎన్ఱాకవుమామ్. ఆకైయిఱే, "అస్తువాకృష్ణస్యస్వస్మిన్నేవాయ ముత్తమఃపురుషః, తథాపిధర్మసంస్థాపనార్థావతారరూపస్య పరమరహస్యతమార్థోప దేశాజ్గభూతాచార్యోపాసనరూప ధర్మప్రవర్తనార్థమాద్య పురుషస్వరూపేణ సర్వగురుభూతస్యస్వస్య తదానీంతననమస్కార ప్రతిపాదనం నకృష్ణస్యా న్యోపాసకత్వపరమ్"౬ ఎన్ఱు,బ్రహ్మవిద్యావిజయత్తిలే మహాచార్యర్ నిర్వహిక్కుమ్పడి. ఇత్తాల్- "తమేవచాద్యం పురుషంప్రపద్యే" ఎన్ఱ,అవిఖుక్కు- "ఆద్యనాన అన్దపురుషనైయే ప్రపత్తిపణ్ణుకిఱేన్"౭ ఎన్ఱు, వాదికేసరిఅழ்ఴకియమణవాళజీయర్ శెయ్తరుళినగీతావ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, ఇవర్ శెయ్తరుళిన ముముక్షుప్పడి వ్యాఖ్యానత్తిలుమిరుక్కిఱదు ఉపపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

(దుష్కరత్వాదికళై) ఎన్ఱ, ఆదిశబ్దత్తాలే-సాపాయత్వస్వరూపాననురూపత్వజ్గళ్ సజ్గృహీతజ్గళ్. స్వరూపానురూపత్వమావదు-స్వాపేక్షితప్రదాత్యన్తాభిమ తాన్యస్వీయోపాయ ప్రవృత్తికజాతీయత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు ఘటకమాన స్వాపేక్షిత ప్రదాత్యన్తాభిమతత్వమ్; తాదృశాభిమతత్వాభావమ్ - ఉపాయాన్తరజ్గళుక్కు స్వరూపాననురూపత్వమ్; ఇదు ఉపాయాన్తర విషయజ్గళాకవుమ్ శరణాగతివిషయజ్గళాకవుమిరుక్కిఱ భగవదుక్త్యాదికళిలే సిద్ధమ్. (చరమశ్లోకత్తాలే) - "సర్వధర్మాన్"౮ఎన్ఱ,అశ్లోకత్తాలే యెన్ఱ,పడి. ఇశ్లోకత్తుక్కు చరమత్వమావదు-స్వేతరసకలసాధన ప్రతియోగికాతిశయవదుపాయబోధకత్వమ్.

మీ.—కిఞ్చ, నకేవలంవిధేయత్వాత్ శరణాగతే రధికారివిశేషణత్వాభావః, "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"౯ "ఉపాయోయఞ్చతుర్థస్తే ప్రోక్తశ్శీఘ్రఫలప్రదః"౧౦ ఇత్యాదిషు ఉపాయత్వకణ్ఠోక్తేశ్చ, తదభావోవగమ్యతేఇతి.

తత్రాహ (అఱియాత) ఇత్యాది. అత్రాయంభావః - నహివయమీశ్వరస్యసర్వత్ర నిర్హేతుకోపాయత్వంబ్రూమః; యేన, భోగమోక్షోపాయాన్తర విధాయకశాస్త్రానర్థక్యంస్యాత్. నాపిముముక్షుసామాన్య విషయమితిబ్రూమః; యేన, సర్వముక్త్యాద్యాపత్తిః, ఈశ్వరస్యవైషమ్యాద్యాపత్తిశ్చస్యాత్. కిన్తు, శాస్త్రవిహిత తత్తదుపాయాభావస్థలే శరణాగతాధికారివిశేషంప్రతితథాత్వమ్. తత్ర,ప్రతిపదవిహితసాధనాన్తరాభావేన ఈశ్వరస్య నిర్హేతుక రక్షకత్వనిర్దేశః.

నచ తత్రశరణాగతేరేవ ఉపాయత్వాత్ తదభావోఅసిద్ధః. తస్యా అధికారివిశేషణత్వేన అనుపాయత్వాత్. నచఫలతత్కామనానిమిత్తాన్యత్వేన తదసమ్భవః; . . . ర్యుపాయాన్తరాధికారాణాం తథాత్వేపి, సిద్ధోపాయాధికారస్య తద్భిన్నత్వసమ్భవాత్. నచ విధిప్రత్యయానన్వయప్రసజ్గః, విధేయత్వస్వీకారాత్. అతఏవోక్తంరహస్యత్రయే, "అత్రపూర్వార్ధేనాధికారికృత్యమాహ; అధికారికృత్యఞ్చ ఉపాయపరిగ్రహః; తత్సాజ్గంవిదధాతి"౧౧ ఇతి. తర్హి, విధేయత్వమధికారి విశేషణత్వఞ్చవ్యాహతమ్, సిద్ధత్వసాధ్యత్వావస్థయోరేకదావికత్రాయోగాదితినవాచ్యమ్; సాధ్యోపాయాధికారస్యసిద్ధత్వేపి,సిద్ధోపాయాధికారస్యసాధ్యతయా కేవలసాధ్యత్వాభ్యుపగమాత్.నచసాధ్యస్యాధికారివిశేషణ†త్వమప్రసిద్ధమ్, సిద్ధస్యఉపాయత్వేపి తథాత్వాత్.

౧॥ గీ-౭-౧౪. ౨॥ గీ-౧౫-౪. ౩॥ గీ-౧౮-౬౨. ౪॥ గీతాభాష్యే-పు-౨౦౫-వ-౨౧. ౫॥ గీ- ౬॥ బ్రహ్మవిద్యావిజయే- ౭॥ ౮॥గీ-౧౮-౬౬. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ రహస్యత్రయసారే- † త్వంప్రసి-౧.

మూ.—పురుషకారకృత్యత్తైయుమ్,

వ్యా.—ఇఙ్గి, పురుషకారకృత్యముమ్ శరణ్యనానతన్నతన్నై, పిరాట్టికృత్యమితే; "మత్ప్రాప్తింప్రతిజన్తూనాం సంసారే పతతామధః। లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః। మమాపిచమతం హ్యేతన్నాన్యథాలక్షణం భవేత్"[౧] ఇత్యాదికళాలే ఇత్తుత్తన్నై భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే తానే యరుళిచ్చెయ్ తానిఱే. ఇవనుక్కు తత్త్వజ్ఞానాదికళైయుణ్డాక్కి కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే ఆచార్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డానాకిల్ తాన్, పురుషకారకృత్యమేఱిట్టు కొళ్ళవేణ్డువానేన్? అఙ్గీకరిత్తువిడవమైయాతో? ఎన్నిల్; అఙ్గీకారత్తుక్కు అతువుమవశ్యాపేక్షితమెన్నైయాలే. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ఇవ్వుపాయత్తుక్కు పురుషసాపేక్షత్తైయో పాతి పురుషకారసాపేక్షత్తైయుముణ్డిఱే; ఇవ్వుభయసాపేక్షత్తైయుమ్, ఉపాయవరణరూపమాన పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రథమచరమపదఙ్గళిలే కాణలామ్; శ్రీశబ్దత్తాలే- పురుషకారత్తైయుమ్, ఉత్తమనాలే- అధికారియైయుమితే శొల్లుకిఱతు; అకైయాలే, చేతనర్ తన్నై ఉపాయమాక పఱ్ఱుమిడత్తిల్, స్వాపరాధభయత్తాలే పిరాట్టియైపురుషకారమాక మున్నిడ, అవళ్ ఇవనపరాధనిబన్ధనమాన తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ శీఱ్ఱత్తైయాఱ్ఱిచ్చేరవిడ, కైకొళ్ళుకైముత్తైయాయిరుక్కు; అఙ్ఙన్ణన్ఱికే, ఇవనపరాధనిబన్ధనమాన తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ కలక్కత్తై

అ.—(తత్త్వజ్ఞానాదికళై) ఎన్ఱ ఆదిశబ్దత్తాలే - వైరాగ్యభక్తికళ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్. (అఙ్గీకారత్తుక్కు అతువుమవశ్యాపేక్షితమెన్నైయాలే) ఎన్ఱవిడత్తిలే - "అధికారివిశేషణం ప్రతిబన్ధకనివృత్తిమాత్రం వా భరన్యాసః, వృతా లక్ష్మీః ఉపాయాన్తరస్థాననివేశోపాయః, సాధ్యోపాయానపేక్షరక్షకత్వం భగవత ఉపాయత్వమితి వా, లక్ష్మీభరన్యాసయోరుభయోరేవ భగవదుపాయభావహేతుత్వమితి వా, వచనాదభ్యుపగమ్యతే; 'ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవం పరాపేక్షా న విద్యతే' ఇతి, విహితవ్యతిరిక్తవిషయత్వాత్ కర్మాద్యపేక్షాభావమాత్రప్రతిపాదనపరమ్. అథవా, సాపరాధోఽయం మాం మా ప్రపద్యతామితి భగవతోఽననుమతిరేవ లక్ష్మ్యా నివర్త్యతే, శరణ్యానుమతా చ ప్రపత్తిర్న సాధనమ్. అతో లక్ష్మ్యాఘటనస్యాభావేన కార్యసిద్ధిః; అస్మిన్నపి పక్షే విధేరేవ తదనుమతిజ్ఞాపకత్వాత్ పురుషకారవరణస్యాపి విహితత్వాత్, కేవలశరణాగతేరననుమతత్వఙ్కృతాయా అపి తస్యాః స్వీకారాప్రయోజకత్వమ్, నిగ్రహజనకత్వం వా"[౨] ఇత్యాది పూర్వగ్రన్థసూక్తిఙ్గళ్ అనుసన్ధేయఙ్గళ్.

(పురుషసాపేక్షత్తై-) స్వీకర్తృపురుషాపేక్షై. (ఉపాయవరణరూపమాన పూర్వవాక్యత్తిల్-) ఉపాయవరణత్తుక్కు కరణమన్త్రమాన ద్వయపూర్వవాక్యత్తిలెన్ఱపడి. (ప్రథమపదమ్-) శ్రీమత్పదమ్. (చరమపదమ్-) "ప్రపద్యే"[౩] ఎన్ఱ క్రియాపదమ్. ఇతిల్, శ్రీశబ్దత్తిల్ వాచ్యతయాలుమ్ క్రియాపదత్తిల్ ఉత్తమపురుషాక్షిప్తతయాలుమ్ అనుసన్ధిక్కలామెన్ఱు, సామాన్యేన అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కాణలామెన్ఱు.) (ఉత్తమనాలే అధికారియైయుమ్- శొల్లుకిఱతు) ఎన్ఱతు- "యుష్మద్యుపపదే...స్థానిన్యపి"[౪] ఎన్ఱ అస్థానిన్యపి శబ్దఙ్గళ్, "అస్మద్యుత్తమః"[౫] ఎన్ఱ అవిడత్తిలుమ్ వరుమాకైయాలే, "ప్రపద్యే"[౩] ఎన్ఱ ఉత్తమపురుషనాలే ఉపాయాధీనఫలభాక్కాన ఉపాయానుష్ఠాతావై ఆక్షిప్తతయా శొల్లుకిఱతెన్ఱపడి. (ముత్తైయాయిరుక్కు) ఎన్ఱతు - వచనబలత్తాలే అనుమితమాన భగవదీయనిత్యసఙ్కల్ప నియతత్వత్తాలే అవర్జనీయమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

మీ.—యది, "అమృతస్యైష సేతుః"[౬] "కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్"[౭] ఇత్యాదిప్రమాణబలాత్, దృష్టవ్యాప్తిరస్కారేణ సిద్ధస్యాపి ఉపాయత్వమఙ్గీక్రియతే; తర్హి, ఉపాయస్య ఫలసమ్బన్ధవత్ అధికారిసమ్బన్ధస్యాపి ఆవశ్యకత్వే తత్ర తస్యాపి సిద్ధత్వే అతిప్రసఙ్గాత్, సిద్ధోపాయశ్రుత్యర్థాపత్త్యా తదధికారస్య సాధ్యత్వం కల్ప్యతే. అత ఏవ విధేయాన్తరహానిరపి న బాధికా, సిద్ధాధికారస్య తద్వ్యాప్తేః. తతశ్చాత్ర శరణాగతి† విశిష్టం బ్రహ్మమోక్షసాధనతయా విధీయత ఇతి నాభ్యుపగమ్యతే; యేన, నిక్షేపరక్షాయాం సిద్ధావస్థ శరణాగతివాదోక్తదూషణాపత్తిః. కిన్తు, సిద్ధోపాయప్రాప్తికామస్య శరణాగతిః కర్తవ్యతయా విధీయతే "సిద్ధోపాయప్రాప్తికామః శరణాగతిం కుర్యాత్"[౮] ఇతి.

నచ, సిద్ధోపాయకామనా తద్జ్ఞానపూర్వికేతి, పూర్వం తదసిద్ధిరితి వాచ్యమ్; "అమృతస్యైష సేతుః"[౬] ఇత్యాదివాక్యైః [illegible]పాయ ఇతి శ్రవణదశాయామేవ విదితత్వాత్. ఏవమ్, బ్రహ్మణి సిద్ధోపాయత్వేన జ్ఞాతే, తత్ప్రాప్తిః కథమిత్యపేక్షాయామ్, "ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే"[౯] "సర్వధర్మాన్"[౧౦] ఇత్యాదిభిః తత్ప్రాప్తిసాధనం విధీయతే. యథా, బ్రహ్మణః ప్రాప్యత్వాకారే తత్పరవాక్యాదవగతే, తత్ప్రాప్తీచ్ఛాయాం తత్సాధనత్వేన భక్తిర్విధీయతే; తథా, బ్రహ్మణః ప్రాపకత్వాకారే శ్రుత్యావగతే తత్ప్రాప్తీచ్ఛాయాం జాతాయామ్, కర్తవ్యతయా శరణాగతిర్విధీయతే. ఏతేన సిద్ధస్య ఉపాయస్య కామ్యత్వాసిద్ధిరితి నిరస్తమ్, తత్ప్రాప్తేస్తథాత్వాత్. ప్రాప్తిశ్చ సిద్ధోపాయేన స్వీకార్యత్వమ్; స్వీకారశ్చ "మోక్షయిష్యామి"[౧౦] ఇత్యేవంరూపః.

౧॥ భగవచ్ఛాస్త్రే- ౨॥ ౩॥ ద్వయోపనిషది. ౪॥ అష్టా-౧-౪-౧౦౫. ౫॥ అష్టా-౧-౪-౧౦౭. ౬॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫. ౭॥ భా-ఆర-౮౮-౨౬. ౮॥ ౯॥ శ్వే-ఉ-౬-౧౮. ౧౦॥ గీ-౧౮-౬౬. † విశిష్టస్యబ్రహ్మ-౧.

వ్యా.—యుమ్ తానేతణిత్తుక్కొణ్డు ఇవనై చ్చేర్త్తుక్కొళ్ళుకైయాలుమ్; అఙ్గుత్తాన్ శెయ్కిఱ అవళవిల్ అర్థిత్వనిరపేక్షమాక చ్చెయ్కైయాలుమ్, పురుషకారకృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డాన్ ఎన్గిఱదు.

ఇని, ఉపాయకృత్యమ్ తన్నదాయిరుక్క అత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డానెన్గిఱదు - "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ"౧ ఎన్ఱు, ఇవనర్థిత్తాల్ కార్యమ్ శెయ్యవమైన్దిరుక్క, నామే యివనుక్కుపాయమాయ్ అనిష్టనివృత్త్యాది[౫ కళైప్పణ్ణక్కడవోమెన్ఱు, తానేయేఱ్ఱుక్కొణ్డు, "మామేకం శరణం వ్రజ - సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి"౨ ఎన్గైయాలే; అల్లదు, "ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం న తు గుణౌ"౩ ఎన్గిఱ అవస్తువుక్కు ఉపాయకృత్యమ్ వన్దేఱియన్ఱిఱే;- ఉభయలిఙ్గవిశిష్టతైయాలే ఉపాయోపేయత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ స్వతస్సిద్ధమాయిఱే యిరుప్పదు. అన్ఱిక్కే, "ఉపేయమానతన్నై ఉపాయమాక్కైయాలే ఉపాయకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డానెన్గిఱదు" ఎన్బారుముణ్డు;

అ.—(ఉపాయోపేయత్వే-తవతత్త్వమ్) స్వరూపానుబన్ధిధర్మౌ; న తు గుణౌ- న తు కాదాచిత్కావిత్యర్థః. ఇదు భట్టర్ శ్రీసూక్తి. ఇదుక్కర్థమ్ (ఉభయేత్యాది.) హేయప్రత్యనీకత్వే సతి కల్యాణత్వమ్ - ఉభయలిఙ్గవిశిష్టతా. అతిల్, హేయప్రత్యనీకత్వమ్ - స్వయం హేయరహితత్వే సతి అన్యేషాం హేయనివర్తకత్వమ్; కల్యాణత్వమ్ - స్వస్యాన్యేషాఞ్చానుకూలత్వమ్: స్వత ఇష్టత్వమ్ - అనుకూలత్వమ్. (లిఙ్గత్వమ్-) స్వరూపనిరూపకత్వమ్. అదు, "యావదాత్మభావిత్వాచ్చ న దోషః"౪ ఎన్గైయాలే- స్వరూపత్తిలే నిత్యనియతధర్మఙ్గళుక్కేయాయిరుక్కుమ్. (ఉపాయత్వమ్) హేయప్రత్యనీకత్వత్తిలుమ్, (ఉపేయత్వమ్) కల్యాణత్వత్తిలుమ్ అన్తర్భూతమాకైయాలే, అవైయిరణ్డుమ్ స్వతస్సిద్ధమెన్ఱపడి. స్వతస్సిద్ధత్వమావదు- స్వరూపత్తిలే నిత్యనియతధర్మమాయిరుక్కై. అప్పడియిల్ రూజనైయైయనువదిక్కిఱార్ (అన్ఱిక్కే-ఉపేయమాన తన్నై ఇత్యాదినా.) [౧౫

ఇ-అ.—(ఉపాయోపేయత్వే) ఎన్గిఱదుక్కు- ఉపాయోపేయత్వఙ్గళిరణ్డుమునక్కు స్వరూపమ్, వన్దేఱియన్ఱెన్ఱు. ఇవ్వుపాయోపేయత్వఙ్గళ్ స్వరూపమెన్గిఱదు ఎఙ్ఙనేయెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉభయలిఙ్గవిశిష్టతైయిత్యాది.) ఉభయలిఙ్గవిశిష్టతైయావదు- అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వకల్యాణైకతానత్వఙ్గళిరణ్డోడుమ్ కూడియిరుక్కై. అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వత్తాలే ఉపాయత్వమ్ ఫలితమ్; అదావదు- ఎల్లారుడైయ అశుద్ధియైప్పోక్కుకైయాలే కల్యాణైకతానత్వత్తాలే ఉపేయత్వమ్ ఫలితమ్.

మీ.—న చ, శరణాగతిరపి బ్రహ్మణస్సిద్ధోపాయత్వజ్ఞానమ్, తచ్చ పూర్వమేవ వృత్తమితి వాచ్యమ్. శ్రావణజ్ఞాన విధేయజ్ఞానయోస్సమానవిషయత్వేపి తదనుస్మృతిరూపస్య విశ్వాసాత్మకప్రార్థనాగర్భస్య విధేయత్వోపపత్తేః. అత ఏవ, విధేయజ్ఞానాన్తరాభ్యుపగమాత్, న కుదృష్టిమతక్షతిః. అత ఏవ, న కామనాధికారత్వభఙ్గోపి, సిద్ధోపాయప్రాప్తికామనాయా అధికారత్వాత్. అత్ర "మోక్షయిష్యామి" ఇతి సఙ్కల్పరూపస్య పరగతస్వీకారస్య ఫలత్వేన శ్రుతేః తత్కామస్యైవాధికారః; న తు, మోక్షకామనా - ఉపాయవిశేషణత్వేన తదన్వయాత్, "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ"౧ ఇతి మోక్షస్యోపాయనిరూపకత్వేన † సాక్షాదకామ్యత్వాత్. అత ఏవ రహస్యత్రయే, "ఉత్తరార్ధే నోపాయకృత్యం వదతి"౫ ఇత్యుక్తమ్, న తు రక్షకకృత్యమితి. అత ఏవ భక్తివిధాయకవాక్యే "మామేవైష్యసి"౬ ఇతివత్, "సర్వపాపవినిర్ముక్తో మామేవైష్యసి మా శుచః" ఇతి ఫలశ్రుతిర్న జాతా.

నను, "మోక్షయిష్యామి" ఇత్యేవంరూపస్య భగవత్స్వీకారస్య, శరణాగతిప్రసన్నేశ్వర కృత్యత్వాత్, శరణాగతిః ప్రసాదనమిత్యాగతమ్; తతశ్చ, "ప్రసక్త్యైతస్యోక్తే ప్రపదననిదిధ్యాసనగతీ"౭ ఇత్యుక్తప్రకారేణ భక్తితుల్యతా ఆగతా; అన్యథా, భక్తేరప్యహేతుతాపత్తిరితి చేత్. మైవమ్, నాత్ర "మోక్షయిష్యామి" ఇత్యేవంరూపస్య సిద్ధోపాయకృత్యస్య జనకత్వేన శరణాగతిర్విధీయతే; కిన్తు, తత్ప్రతిబన్ధకాభావత్వేన. ఈశ్వరస్తు ఉక్తాధికారివిషయే నిర్హేతుకకటాక్షమాత్రేణ ప్రసన్న ఏవ తిష్ఠతి. తదుక్తమ్ "వరద తవ ఖలు ప్రసాదాదృతే| శరణమితి వచోపి మే నోదియాత్"౭ ఇతి.

అత ఏవోచ్యతే, "భగవత్ప్రవృత్తివిరోధిస్వప్రవృత్తినివృత్తిః ప్రపత్తిః"౮ ఇతి. యతోస్యాశ్శరణాగతేః సిద్ధోపాయప్రవృత్తి ప్రతి[౯ బన్ధకాభావత్వేనారాదుపకారకత్వమ్; అత ఏవాయం సిద్ధోపాయాఙ్గవిధిరిత్యప్యుచ్యతే. స్వర్గకామనావదుపాయసమ్బన్ధఘటకత్వాత్ శరణాగతేస్తద్విధిరధికారివిశేషణవిధిరిత్యప్యుచ్యతే. యద్వా, పూర్వమప్రసన్నేశ్వరస్య ప్రసదనం శరణాగతిరస్తు; తథాపి, న భక్తితుల్యతా, శరణాగతేః స్వీకారహేతుభూతప్రసదనహేతుత్వాత్; భక్తేః మోక్షప్రాప్తిహేతుభూతప్రసదనహేతుత్వాచ్చ.

౧॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ రం-స్త-ఉత్త-౭౬. ౪॥ బ్రహ్మసూ-౨-౩-౩౦. ౫॥ రహస్యత్రయసారే- ౬॥ గీ-౯-౩౪. ౭॥ వరదరాజస్త-౭౭. ౮॥ "ఉపాయనిరపేక్షత్వేన సాపేక్షత్వేన" ఎన్ఱు పాఠాన్తరమ్.

మూ.—ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్

వ్యా.—అతు, పాల్ మరున్దామాపోలే ఇవనుపాయమామిడమెఙ్గుముళ్ళత్తొన్ఱాకైయాలే, అఙ్గుననుకిఱపోతు అసాధారణమాకచ్చెయ్తతొన్ఱిల్లామైయాలుమ్, (ఉపాయమ్) ఎన్ఱే, వస్తువైనిర్దేశిత్తు తద్వైభవమ్ శొల్లుకిఱ ప్రకరణమాకైయాలుమ్, ఇవ్విడత్తుక్కు ఉచితమన్ఱు; ఆనపిన్పు, కీళ్ చ్చొన్నపడియే పొరుళాక వేణుమ్. [౫

ఆచార్యకృత్యమేతెన్ఱు కొళ్ళుకిఱవళవిల్ «కార్పణ్యదోషోపహతస్వభావః పృచ్ఛామిత్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః। యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహితన్మేశిష్యస్తేఽహం శాధిమాంత్వాంప్రపన్నమ్»౧ఎన్ఱు, అవనర్థిత్వముణ్డాకైయాలే -

అ—అతు అనుచితమెన్గిఱార్ (అతు పాల్ మరున్దిత్యాదినా.) (ఉపాయమామిడమెఙ్గుమ్-) సర్వశరణాగతవిషయత్తిలుమెన్ఱు, పక్షే. తథాచ. (మహాభారతత్తిల్) ఇతిమూలస్థపద స్వారస్యాననుగుణత్వ రూపదూషణమ్ ఫలితమ్. (ఉపాయమెన్ఱే, యిత్యాది) ధర్మినిర్దేశకేన ఉపాయశబ్దేన ఉపాయత్వమ్ ధర్మిక్కు స్వరూప నిరూపకమెన్ఱు లభిత్తతు; స్వరూపనిరూపకత్వాత్ యావదాత్మభావిత్వమ్ సిద్ధమ్: ఆకైయాల్, అత్తినుడైయ ఆగన్తుకత్వవివక్షై అనుచితైయెన్ఱు పక్షే. ఇత్తాల్ - వైభవశబ్దసమభివ్యాహృత ఉపాయశబ్దత్రయ స్వారస్యాననుగుణత్వ రూపదూషణమ్ ఫలితమ్.

(కార్పణ్యదోషేత్యాది) అత్ర, "బ్రూహి, శాధి" ఎన్గిఱ అవిరణ్డుమ్ ప్రార్థనాయాంలోట్ ప్రవృత్తిః- విశ్వాసః. సచసకృత్ప్రార్థనామాత్రేణ అపేక్షితం దాస్యతీతి విశ్వాసపూర్వకం ప్రార్థనమెన్ఱు- "ప్రపన్నమ్" ఎన్గిఱ అవిత్తువుమ్ ప్రార్థనావాచి; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవనర్థిత్వముణ్డాకైయాలేయెన్ఱు.) [౧౫

ఇ-అ—ఆచార్యకృత్యత్వత్తుక్కు అర్థిత్వముణ్డాకైయాలే తానేయెన్నక్కూడాతు; ఉపాయకృత్యమ్ తనక్కే యసాధారణమాకైయాలే ఏతెన్ఱు కొళ్ళానేన్నక్కూడాతు; ఆనాల్, (తానేయేతెన్ఱుకొళ్ళా) ఎన్గిఱ అవిను అస్వారస్యమ్ కూడుమ్పోలే యెన్నేన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యకృత్యమేతెన్ఱు కొళ్ళుకిఱవళవిలిత్యాది.) (కార్పణ్యదోషోపహతస్వభావః పృచ్ఛామిత్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః। యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహితన్మే శిష్యస్తేఽహంశాధిమాందత్వాం ప్రపన్నమ్) ఇతుక్కర్థమ్- దుఃఖిత్వమాకిఱదోషత్తాలే కలఙ్గిన స్వభావత్తైయుడైయనాయ్, ధర్మాధర్మమిన్నతెన్ఱఱియాత మనస్సైయుడైయనాయ్ కొణ్డు ఉమ్మైక్కేళానిన్ఱేన్; ఎనక్కు యాతొన్ఱు నన్మైయామ్, అత్తై నిశ్చయిత్తరుళవేణుమ్; [౨౦ నాన్ ఉమ్ముడైయ శిష్యన్, ఉమ్మై శరణమ్ పుకున్దవెన్నై నియమిత్తరుళ వేణుమెన్ఱు.

మూ-అ—(ఆచార్యకృత్య) ఇత్యాదివాక్యత్రయత్తుక్కుమ్ అర్థిత్వముమిన్ఱిక్కే అన్యకృత్యమానవన్ఱైయుమేతెన్ఱుకొళ్ళానోవెన్న? (ఆచార్యకృత్యమేతెన్ఱు కొళ్ళుకిఱవళవిలిత్యాది)

మీ—నను, యద్యయం ప్రక్రాన్తయోగం పరిసమాపయేత్; తదా, నపూర్వోత్తరయోః ఫలందాస్యామి, సమాప్తే తుతస్మిన్ నైవదాస్యామీత్యేవంరూపస్య "మోక్షయిష్యామి"౨ ఇతిసఙ్కల్పస్య అశ్లేషవినాశశ్రుత్యర్థస్య ఉపాసకవిషయేపితుల్యత్వాత్, కథంనైషమ్యమితిచేత్. ఉచ్యతే:-ఉక్తసఙ్కల్పస్య ఉపాసకేయద్యర్థగర్భత్వాత్, తత్రోపాసనసమాప్తిరేవ మోక్షహేతుః; తత్రేశ్వరస్యఫలప్రదత్వమాత్రమ్; అత్రాహాన్త్వమోక్షయిష్యామీతి ఉక్తసఙ్కల్పస్య యద్యర్థగర్భత్వవిరహాత్, ప్రక్రాన్తయోగసమాపనమీశ్వరకృత్యమిత్యవగమ్యతే. తత్రోపాసకత్వాకారపర్యన్తోపాసనసమాప్తిః ఈశ్వరేణ ‡క్రియతే. అత్రవరణలక్షణోపాసనారంభే చేతనేనకృతేసతి ఫలపర్యన్తతత్సమాప్తిరీశ్వరేణ క్రియతే, సర్వేషామపిప్రాప్తే ర్దర్శనపూర్వకత్వనియమాత్. తతఏవ "దదామిబుద్ధియోగంతం యేనమాముపయాన్తితే"౩ ఇత్యుచ్యతే. తత్రఉపాసకేన ఈశ్వరస్యాజ్ఞతయా స్వీకృతత్వాత్, ఈశ్వరకృత్యమప్రధానమ్, "దదామి"౩ ఇత్యుక్తిశ్చాముఖ్యా; అతోపాయత్వేన§స్వకృతత్వాత్, వరణానన్తరంచేతనప్రవృత్త్యభావాచ్చ ఈశ్వరకృత్యంప్రధానమ్, "దదామి"౩ ఇత్యుక్తిశ్చముఖ్యా. అతః, శరణాగతేః ప్రక్రాన్తయోగపరిసమాపనపూర్వకమోక్షప్రదత్వేనౌపయికకృపాహేతుత్వాత్, భక్తేఃమోక్షమాత్రప్రదత్వేహేతుకృపాజనకత్వాచ్చ, మహదన్తరమ్.

౧॥ గీ-౨-౭. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ గీ-౧౦-౧౦. ‡చేతనేన. § స్వకృతత్వాత్-౧-౨-౩-న. †భావాత్ దదామి-౧-౨.

మూ. — తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే,
మహాభారతత్తిలుపాయవైభవముమ్ శొల్లిఱ్ఱాయిత్తు.

వ్యా. — అన్యకృత్యత్తై త్తానేఱిట్టుక్కొణ్డమాత్రమే వివక్షితమాకైయాలుమ్, పురుషకారకృత్య మేఱిట్టుక్కొళ్ళుక్కి అవళవిల్ అన్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమ్ అస్యన్నై౨ అర్థిత్వనిరపేక్షమాక ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమ్[౫ వివక్షితమాకైయాలుమ్, స్వకృత్య మేఱిట్టుక్కొళ్ళుక్కి అవళవిల్ అర్థిత్వనిరపేక్షమాక చ్చెయ్గైయవళవే వివక్షితమాకైయాలుమ్, (తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్గిఱవిత్తు, కృత్యత్రయత్తిలుమ్ యథాయోగమన్వయిక్కక్కడవతు.

ఆచార్యన్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్పణ్ణి, పిరాట్టిపురుషీకరిక్క, వస్తు తన్నై౨ ఉపాయమాక ప్పత్తుమవనుక్కు అనిష్టనివృత్త్యాదికళై ప్పణ్ణిక్కొడుక్క వమైన్దిరుక్క, ఇవైయెల్లావత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డతు వైభవమిఱే.

(ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే మహాభారతత్తిలుపాయవైభవమ్శొల్లిఱ్ఱాయిత్తు) ఎన్గిఱతు-ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయై[౧౦ ప్రతిపాదిక్కైయాలే శొల్లిఱ్ఱాయిత్తెన్గిఱపడి.

అ — మూలే (ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్న, ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయావతు-అద్వారకస్వకృత్యభిన్నకృత్యస్య స్వయమనుష్ఠానమ్ ఉపదేశఘటనయోరాచార్య లక్ష్మీద్వారాభగవత్కృత్యత్వాత్ బాధవారణాయ అద్వారకేతి స్వకృత్యవిశేషణమ్. "అప్రార్థితోనగోపాయేత్"౧ ఇత్యాదియాలే - అర్థిత్వసాపేక్షోపాయకృత్యమ్ ఈశ్వరనుక్కు-స్వకృత్యమ్; తద్భిన్నకృత్యమ్ అర్థిత్వనిరపేక్షోపాయకృత్యమ్; తదనుష్ఠానమ్- ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయామ్; అక్కైయాల్, ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైక్కు కృత్యత్రయత్తిలుమ్ అనుగతమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (కృత్యత్రయత్తిలు[౧౫ మిత్యాదినా.) యోగః- యోగ్యతా. యోగ్యతానుగుణమాకవెన్గిఱపడి. (అన్వయిక్కక్కడవతు) ఎన్గిఱతు - ఉపదర్శితానుగతరూపమ్ వివక్షిత విశేషణఙ్గళిలే సమన్వయిక్కక్కడవతెన్గిఱపడి. అల్లతు, కృత్యత్రయముమ్ ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయిలే అన్వయిక్కైయాలే అనుక్కుకృత్యత్రయత్తిలే అన్వయమెన్నవొణ్ణాతిఱే; అక్కైయాల్ "అన్వయంలక్షణసమన్వయమ్"౨ ఎన్గిఱవిత్తిఱ్పోలే సమన్వయమాకై ఉచితమ్. (ఏఱిట్టు) ఎన్ఱుమ్ (ఎఱిట్టు) ఎన్ఱుమ్ పాఠద్వయముమ్ శ్రీకోశఙ్గళిలేయిరుక్కిఱతు; అర్థమ్ తుల్యమ్.

విభోర్భావోవైభవమెన్ఱాయ్, గౌణ్యావృత్త్యాకృత్యాన్తరానుష్ఠాన రూపాధికధర్మసమ్బన్ధత్తై చ్చొల్లుకిఱతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (ఇవైయెల్లావత్తైయుమ్ తానేయేఱిట్టుక్కొణ్డతు వైభవమిఱే) ఎన్ఱు. హేతుసాధ్యయోః వైయధికరణ్యపరిహారార్థ మరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయై ప్రతిపాదిక్కైయాలేయెన్ఱు.)

మీ. — యది, యోగప్రారమ్భభూతవరణస్య మోక్షేపిహేతుత్వమ్; తదాభక్తిప్రారంభస్యాపి హేతుత్వే తత్సమావనమహేతుస్యాత్. ఉక్తసఙ్కల్పవిశిష్టస్య సిద్ధోపాయత్వాత్, తద్విశేషణభూతం సఙ్కల్పహేతుభూతవరణం సన్నిపత్యోపకారకమితి తద్[illegible]స్యాత్. ఏవంవరణస్యప్రతిబన్ధకాభావత్వేవా, ప్రసాదనత్వేవా, తద్విధిరఙ్గవిధిః. తస్మాత్ సిద్ధోపాయప్రాప్తికామస్యైవాధికారః తదుక్తంసాఙ్ఖ్యే "సర్వధర్మైకరూ[౨౦ పంమాంసర్వకామఫలప్రదమ్ | సాప్రాపయతిసద్యోయ త్సర్వధర్మైకరూపిణీ"౩ ఇతి. భరద్వాజసంహితాయామ్ "తదేవంభగవాన్ ప్రీతఃప్రపత్త్యాసాధనంపరమ్| తస్మైవభక్తివపుషా †ప్రీతఃఫలమపిస్వయమ్"౪ ఇతిచ.

నను, "ముముక్షుర్వైశరణ మహంప్రపద్యే"౫ఇతిమోక్షకామనా నియోజ్యవిశేషణత్వేనశ్రుతా; అతఃతత్కర్తవ్యత్వేనవిధానాత్, శరణాగతిర్మోక్షసాధనమితిచేత్. ఉచ్యతే:—మోక్షకామకర్తవ్యత్వోపదేశమాత్రాత్ నతద్ధేతుత్వసిద్ధిః. యథా, కర్మజ్ఞానయోస్తత్కర్తవ్యత్వేనవిధానేపి తయోర్భక్త్యఙ్గత్వమ్; తథా, అత్రాపిసిద్ధోపాయాఙ్గత్వాత్ పరంపరోపాయత్వవివక్షయా తథావిధిరుపపద్యతే అతః, శాస్త్రవిహితోపాయఃభక్తిః సిద్ధోపాయశ్చేతిద్వివిధఏవ. శ్రుతప్రకాశికాయామ్ "శాస్త్రప్రతిపాద్యముపాయోపేయాత్మకమ్, తత్రసిద్ధోపాయ ఉపేయఞ్చబ్రహ్మ, సాధ్యోపాయోభక్తిః"౬ ఇతి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ సాఙ్ఖ్యే. ౪॥ భరద్వాజసంహితా. ౫॥ శ్వే-౬-౬-౧౮. ౬॥ శ్రుతిప్రకాశికా-పు-౨-ప-౯. † తస్మైవశేషీపురుషః

మూ.—౧౫. పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు-

వ్యా.—౧౫. ఆక, పురుషకారోపాయఙ్గళిరణ్డుక్కు మసాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్‌తార్ కీழ్ ; ఉభయసాధారణ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (పురుషకారత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—మూలత్తిలే (పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్ శొల్లిత్ తాయ్‌త్తు) [వా-౬] ఎన్ఱ, వనన్తరమ్, (పురుషకారమాహ్వాత్ర[౫ కృపైయుమ్) [వా-౭] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి (మహాభారతత్తిలుపాయవైభవముమ్ శొల్లిత్ తాయ్‌త్తు) [వా-౧౪] ఎన్ఱుమళవాక - తత్తద్వైభవత్తై దర్శిప్పిత్తిరుక్క, (పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు) ఎన్ఱి, అగ్రన్థత్తుక్కు కథముత్థితిః ఎన్ఱి, ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కైక్కు ఉత్తరవాక్యసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఆక పురుషకారోపాయఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ అసాధారణేత్యాదినా.) మూలత్తిలే "పురుషకారత్తినుడైయవుమ్ ఉపాయత్తినుడైయవుమ్" ఎన్ఱ, సముచ్చిత్యనిర్దేశిత్తు, తదనుగుణమాక వైభవశబ్దత్తై సకృత్ప్రయోగియాతే వైభవశబ్దత్తై ద్వివారమ్ ప్రయోగిత్తతు - తత్సంస్పృష్టతయా పురుషకారోపాయశబ్దఙ్గళై నిర్దేశిత్తవిత్తాల్ "ప్రత్యర్థంశబ్దనివేశః"౧ ఎన్ఱు, వైభవశబ్దాగ్రవ్యక్తిభేదమ్ లభిత్తతాయ్, ఉపాయవ్యావృత్తవైభవమ్ పురుషకారవైభవ శబ్దవివక్షితమాయ్, పురుషకారవ్యావృత్తవైభవమ్ ఉపాయవైభవ శబ్దవివక్షితమాయ్, క్రమేణ ఉపాయావృత్తిత్వేసతి పురుషకారవృత్తియాన పురుషకారాసాధారణవైభవముమ్; పురుషకారావృత్తిత్వేసతి ఉపాయవృత్తియాన ఉపాయాసాధారణవైభవముమ్ (పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్) [వా-౬] ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ వివక్షితమెన్ఱు, సిద్ధమ్.

మీ — అత్రప్రతిపత్తిరిత్యపినోక్తమ్; "భక్త్యాపరమయావాపి ప్రపత్యావామహాత్మనః"౨ ఇత్యాదిశాస్త్రే ప్రపత్తిశబ్దః సర్వత్రప్రపత్తవ్య సిద్ధోపాయపరోఽవగమ్యతే. నచభక్తిస్థలేపి సిద్ధోపాయత్వవివక్షయాశ్రుతప్రకాశికోక్తిః, న్యాసస్యాశాస్త్రార్థత్వాపత్తేః; తతశ్చభక్త్యఙ్గత్వమ్, కర్మ[౧౫ జ్ఞానయోః†స్సిద్ధోపాయాఙ్గత్వంచ ప్రపత్తేరభిప్రేత్య, తథోక్తిరిగమ్యతే. భక్తిస్థలే ప్రపత్తేరఙ్గత్వాత్, భక్త్యుత్పత్తింప్రతి భగవతస్సిద్ధోపాయత్వేపి, నతత్రమోక్షంప్రతితథాత్వమ్; కిన్తు, ఫలప్రదత్వమాత్రమ్. నతూపాయత్వ ఫలప్రదత్వయోరభేదః, తయోరధికరణద్వయ ఫలత్వాస్య పూర్వముక్తత్వాత్ భేదసిద్ధేః. తదేవం "వ్రజ"౩ ఇత్యస్యాధికారివిశేషణగిత్వేనవా, అఙ్గవిధిత్వేనవా, అన్యథాసిద్ధత్వాత్, నతద్బలేన వరణస్యహేతుత్వమితి, శరణాగతాధికారివిశేషభగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వసిద్ధి రనివార్యేతి.

అహేతుకముపాయత్వం సర్వలక్ష్యంహరేర్యది| సర్వముక్తిస్తథాశాస్త్ర మాత్రఞ్చవిఫలంభవేత్॥ ప్రపన్నమాత్రలక్ష్యత్వే ప్రపత్త్యైతన్న[౨౦ సిద్ధ్యతి । సాధ్యావస్థాప్రవృత్తిశ్చ నాధికారివిశేషణమ్॥ అతస్సర్వత్రభగవాన్ సాపేక్షోరక్షణేస్మృతః । రక్షత్యహేతుకంశ్రీశః ప్రపన్నంపరముత్సుకః॥ ప్రపత్తిరత్రాహేతుఙ్కిం త్వధికారివిశేషణమ్ । సాధ్యోపాయేతత్తుసిద్ధం సిద్ధేసాధ్యంతదిష్యతే॥ విధేయాన్తరహానిశ్చ విధిత్వాచ్చాతోఽత్రసఙ్గతః । అన్యథాతస్యసిద్ధత్వా దుపాయస్యచసర్వదా॥ అతిప్రసఙ్గస్సా వృత్తస్మాత్ స్వీకార్యం సాధ్యమేవతత్| ప్రపత్తేరధికారస్తు సిద్ధోపాయాప్తికామనా॥ వ్యాప్తిశ్చ 'మోక్షయిష్యామి' త్యేవంస్వీకార్యతామునా । స్వతగప్రసన్నేశ్వరస్య ప్రసాదేసానకారణమ్|| కిన్తుస్వయత్నాభావ త్వాత్ప్రతిబన్ధనివారణమ్ । కారణత్వేపిమోక్షేన కారణంభక్తివద్భవేత్॥ ఉక్తస్వీకారహేతుత్వా దన్యథాతిప్రసఙ్గతః। ముముక్షావధికారస్యా వ్యాప్తాతథాపి నసాధనమ్॥ ముముక్షుకర్తవ్యతయా విహితజ్ఞానకర్మణోః। భక్త్యఙ్గతాతథాతస్యా స్సిద్ధోపాయాఙ్గతాభవేత్॥ తస్మాచ్ఛరణ్యశ్శరణాగతం రక్షత్యహేతుకమితి.

(ఇతిభగవన్నిర్హేతుకోపాయత్వప్రకరణే,

ప్రపత్తివిధినిరూపణాధికారః. ౧౨)

(౧౩. అథ, ప్రపన్నస్వరూపనిరూపణమ్.)

(పురుషకారత్తుక్కుమిత్యాది.) యదిశరణవరణమధికారివిశేషణంస్యాత్, తదా "మోక్షయిష్యామి"౩ ఇత్యుక్తభగవదఙ్గీకారానుపపత్తిరితి, పూర్వోక్తాక్షేపేణోత్థానాత్ సఙ్గతిః.

౧॥ ౨॥ ౩|| గీ-౧౮-౬౬. † న్యాసయోః.

వ్యా.—తత్తదసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకైయాలే పురుషకారత్తైయు ముపాయత్తైయుమ్ తని త్తనియే ఉపాదానమ్పణ్ణి యరుళిచ్చెయ్ దార్ - కీఝ్ ;

అ.—ఇప్పడిసాధారణ్య వ్యావర్తకమాన అసాధారణ్యవ్యఞ్జక పృథఙ్నిర్దేశబలత్తాలే "సంభవవ్యభిచారాభ్యాం స్యాద్విశేషణమర్థవత్"౧ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే పురుషకారోపాయఙ్గళుక్కు సాధారణవైభవముణ్డెన్ఱువరుమ్; ఇప్పడినిర్దేశవిశేషవ్యఞ్జితమాన సాధారణ వైభవమేతెన్ఱు విశేషబుభు [౫ త్సైయిఙ్గామ్; ఇత్తైప్పఱ్ఱ (పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు) ఎన్గిఱ గ్రన్థత్తుక్కు ఉత్థానమ్. ఇఙ్గుమఙ్గు పోలే వైభవ శబ్దత్తుక్కు ద్వివారమ్ ప్రయోగమిల్లామైయాలే అర్థవ్యక్తిభేదమిల్లైయాయ్, వైభవశబ్దార్థైకవ్యక్తియిలే పురుషకారోపాయఙ్గళుక్కు తుల్యవదన్వ యమ్ తోఱ్ఱుకైయాలే, వైభవశబ్దార్థత్తిలే తత్తదితరోభయ వృత్తిత్వరూపమాన పురుషకారోపాయ సాధారణ్యమ్ లబ్ధమ్. ఆకైయాల్, (పురుషకారవైభవముమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థమ్ అసాధారణవైభవ విషయమ్; (పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు) ఇత్యాది గ్రన్థమ్ సాధారణవైభవవిషయమ్ ఎన్ఱు, విషయవిభాగత్తాలే †గ్రన్థోక్తి ఉపపన్నైయెన్ఱు, మూలతాత్పర్యమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (తత్తద సాధారణేత్యాదియాలే.) (తని త్తనియేఉపాదాన)మావతు-వైభవశబ్దద్వయోపస్థాపితార్థద్వయత్తిలే పృథక్పృథగన్వయనియామకసమస్తనిర్దేశమ్. (తన్త్రేణోపాదాన) మావతు - సకృత్ప్రయుక్తవైభవశబ్దోపస్థాపిత ఏకధర్మావచ్ఛిన్నవ్యక్తియిలే తుల్యవదన్వయనియామకసముచ్చయ నిర్దేశమ్. "తన్త్రం స్వరాష్ట్రచిన్తాయాం కుటుమ్బవ్యాపృతావపి। ఏకస్యైవోభయార్థత్వే"౨ఎన్ఱు, ఔనిఘణ్టు. (పురుషకారత్తుక్కుమ్) ఇత్యాద్యుభయ విశేషణఙ్గళుక్కుమాక (వైభవమ్) ఎన్ఱొరువిశేష్యవాచక శబ్దత్తై ప్రయోగిక్కైయాలే, వైభవశబ్దత్తిల్ తన్త్రమ్ - తదుపాధికమాక (పురుషకా రత్తుక్కుమ్) ఇత్యాదియిలుమ్ తన్త్రమెన్ఱు, కరుత్తు. [౧౯

ఇ-అ —(ఉభయత్తుక్కుమ్ సాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్) ఎన్గిఱ అతుక్కు నియామకమేతెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (తత్తదసా ధారణ)ఇత్యాది.

మీ.—పూర్వస్మిన్నధికారే, వరణస్యవిహితత్వా త్సాధనత్వమిత్యాశఙ్క్య, అధికారివిశేషణత్వేపి విధ్యుపపత్తే రహేతుకత్వోపపత్తిరిత్యుక్తమ్. అస్మిన్నధికారే వరణస్యాధికారి విశేషణత్వే విద్యాధిగమాభావేన తద్రహితదుష్టచేతన స్వీకారోనసఙ్గచ్ఛత ఇత్యాశఙ్క్య, *త్వాశబ్దేన తాదృశ చేతనోపస్థాపనాత్ తదఙ్గీకారోయుజ్యత ఇతి పరిహ్రియతే. [౨౦

అత్రైవం సంశయః:- మన్త్రే శరణశబ్దోపస్థాపితోపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వప్రతిపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, తదుపబృంహణే చరమ శ్లోకే సిద్ధోపాయస్య నిరపేక్షత్వ స్వభావప్రతిపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, *త్వాశబ్దస్యవిద్యాధిగమరహిత దోషదుష్టచేతనోపస్థాపకత్వ న్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, అర్జునస్య దోషానసంభవన్తి - ఉతసంభవన్తీతి. తదర్థమ్, దోషదుష్టగుణహీన చేతనాఙ్గీకారే అతిప్రసఙ్గదోషః, అశ్లేషవినాశశ్రుతి విరోధశ్చ సంభవతి - ఉతనేతి. తదర్థమ్, వాత్సల్యస్య పూర్వాఘవిషయత్వమ్, అశ్లేషవినాశశ్రుతేః ప్రపన్నవిషయే సఙ్కోచక ప్రమాణాన్తరంచ, నాస్తి - ఉతాస్తీతి. [౨౧

యదానాస్తి; తదా, పూర్వాఘస్య వాత్సల్యవిషయత్వాభావాదతిప్రసఙ్గః, అశ్లేషవినాశశ్రుతేస్సఙ్కోచకాభావేన తద్విరోధశ్చఅస్తీతి, దుష్టగుణహీన చేతనాఙ్గీకారానుపపత్తేః, అర్జునస్యదోషగుణహాన్యోరభావేన *త్వాశబ్దస్యవిద్యారహిత దుష్టచేతనోపస్థాపకత్వాభావాత్, చర మశ్లోకే నిరపేక్షత్వ స్వభావాసిద్ధేః, మన్త్రే న నిరపేక్షోపాయత్వ ప్రతీతిసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః.

యదాచవాత్సల్యస్య పూర్వాఘవిషయత్వం సంభవతి; యదాచాశ్లేషవినాశశ్రుతేః ప్రపన్నవిషయేఽముఖ్యత్వకల్పనమ్, ప్రమాణాన్తరం చాస్తి; తదా, అతిప్రసఙ్గశ్రుతిబాధయోరభావేనదోషదుష్టవిద్యాహీన చేతనాఙ్గీకారోపపత్తేః,అర్జునస్యదోషగుణహానిసంభవాచ్చ, *త్వాశబ్ద[౩౦ స్య దుష్టగుణహీన చేతనోపస్థాపకతయా చరమశ్లోకే భగవతోనిరపేక్షోపాయత్వ స్వభావోఽవగన్తుం శక్యతే ఇతి, తదుపబృంహ్యమన్త్రేపి తత్సిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు - యదివరణమధికారివిశేషణంస్యాత్; తదాస్యవిద్యా‡హీనత్వంస్యాత్. తదభావేనచ ప్రారబ్ధేతరాఖిల పూర్వపాపానాంస త్వాత్ "మోక్షయిష్యామి"౩ ఇతి ఉక్తభగవదఙ్గీకారవిషయత్వంవ్యాహన్యేత. ప్రత్యుత, దోషగుణహాన్యోస్సత్త్వాత్ "క్షిపామి"౪ ఇతిసఙ్కల్ప విషయత్వావహత్వమేవస్యాత్. వరణస్య ఉపాయత్వేతు విద్యాధిగమసత్త్వేన ఉత్తరపూర్వాఘయోరశ్లేష వినాశవిషయః "మోక్షయిష్యామి"౩

౧॥ ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬. ౪॥ గీ-౧౬-౧౯. †విషయభేదత్తాల్ ఎన్ఱుపాఠాన్తరమ్. ‡హీనత్వాత్, తదభా-౨-౩.

వ్యా'—ఇఙ్గుఉభయత్తుక్కుమ్ సాధారణవైభవమాకైయాలే (పురుషకారత్తుక్కుముపాయత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు,తన్త్రేణోపాదానమ్పణ్ణియరుళిచ్చెయ్కిఱార్. ఉభయత్తుక్కుమసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడఙ్గళిల్, (ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువతు) [వా-౧౧] ఇత్యాదియాలే- శాబ్దమాన పురుషకారస్వరూపముమ్, (ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) [వా-౧౪] ఎన్గైయాలే-ఆర్థమాన ఉపాయస్వరూపముమ్ శొల్లప్పట్టతు; ఇఙ్గు, ఉభయస్వరూపకథనపూర్వకమాన వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—మూలత్తిలే (పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్) [వా-౬] ఎన్ఱు, ఉద్దేశిత్తు తత్క్రమేణ పురుషకారత్వోపాయత్వఙ్గళై చ్చొల్లి అవఱ్ఱినుడైయ అసాధారణ సాధారణవైభవఙ్గళై యుపపాదిక్క వేణ్డియిరుక్క, పురుషకారత్వోపాయత్వఙ్గళై చ్చొల్లాతె వైభవఙ్గళైమాత్రత్తై చ్చొన్నవితు గ్రన్థత్తుక్కు న్యూనతావహమెన్ను మ్ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఉభయత్తుక్కుమిత్యాదినా.)

అయమభిసన్ధిః— వస్తువుక్కు వైభవమ్ శొల్లుమ్పోతు స్వరూపత్తైచ్చొల్లి వైభవత్తైచ్చొల్లవేణుమ్; వైభవమావతు-వస్తువుక్కు అతిశయావహమాన ధర్మమ్; స్వరూపమావతు - వైభవగతోత్కర్షావధియాన వస్తుధర్మమ్; అన్దవైభవమ్, అసాధారణసాధారణభేదేన ఇరణ్డాయిరుక్కుమ్; స్వరూపముమ్, అసాధారణసాధారణ భేదేనద్వివిధమ్. అతిల్, అసాధారణవైభవమ్ శొల్లుమ్పోతు, వస్తువినుడైయ అసాధారణాకారత్తై చ్చొల్లిచ్చొల్లవేణుమ్; సాధారణవైభవమ్ సాధారణస్వరూపత్తైచ్చొల్లియే శొల్లవేణుమ్; ఆకైయాల్, పురుషకారోపాయఙ్గళుడైయ అసాధారణవైభవత్తై చ్చొల్లుకిఱవళవిల్ అవఱ్ఱుక్కు సాధారణాకారఙ్గళై చ్చొల్లవేణ్డుకైయాలే, దోషనివర్తనపూర్వకగుణాధానమాకిఱ పురుషకారాసాధారణాకారత్తై (తిరుత్తువతు) ఎన్గిఱశబ్దత్తాలే శాబ్దమాకచ్చొల్లి, అన్దపురుషకారతోపయుక్త కృపాదిగుణఙ్గళై స్వయమేవ ప్రకాశిక్కైయాకిఱ పురుషకారాసాధారణ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్; ఏవముపాయాసాధారణవైభవమ్ శొల్లుమళవిల్, ఉపాయానపేక్ష రక్షకత్వమాకిఱ వుపాయాసాధారణస్వరూపత్తై (ఉపాయకృత్యమ్) ఎన్గిఱకృత్యశబ్దత్తాలే సామాన్యేనశొల్లుకైయాలే, విశేషరూపేణ ఆర్థికమాకచ్చొల్లి, అన్ద ఉపాయానపేక్ష రక్షకత్వత్తినుడైయ అర్థిత్వనిరపేక్షత్వాన్యకృత్యానుష్ఠాన పూర్వకత్వరూపమాన ఉపాయాసాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్; ఉభయసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకిఱవళవిల్, ఉభయసాధారణ స్వరూపత్తైచ్చొల్లి యత్తై చ్చొల్లవేణ్డుకైయాలే, ఉభయసాధారణమాన ఉపాయానపేక్షాఙ్గీకార కర్తృత్వత్తైగుణహానియైప్పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవెన్ఱు,శాబ్దమాకచ్చొల్లి, దోషగుణహానికళై యుపహారమాకక్కొళ్ళుకైయాకిఱ ఉభయసాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. ఇత్తాల్, పూర్వోక్తన్యూనతైయు మర్థాత్పరిహృతైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—సాధారణవైభవ ఙ్గొల్లుకిఱతుక్కు ప్రయోజనమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉభయత్తుక్కుమిత్యాది.)

మూ-అ.—కీழ్ పురుషకారస్వరూపఙ్గళాన్నాప్పోలే ఉపాయస్వరూపఙ్గళిల్లియో వెన్న (ఉభయత్తుక్కుమిత్యాది.) ఇతు-అవాన్తరసఙ్గతిః.

మీ.—ఇతిసఙ్కల్ప ఉపపద్యతే. అన్యథా, ''ఏవంవిది పాపం కర్మ న లిప్యతే''[౧] ''ఏవంహాస్య సర్వే పాప్మానః ప్రదూయన్తే''[౨] ''తదధిగమ ఉత్తరపూర్వాఘయోరశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్''[౩] ఇతి శ్రుతిసూత్రయోః విద్యాధిగమస్య మోక్షణార్థాఙ్గీకారహేతుత్వావగమేన తద్బాధో దుర్వారః. కిఞ్చ, వరణస్యాధికారివిశేషణత్వేన విద్యాత్వాభావే ''అశ్వ ఇవ రోమాణి విధూయ పాపం చన్ద్ర ఇవ రాహోర్ముఖాత్ ప్రముచ్య ధూత్వా శరీరమ్''[౪] ఇత్యాది ప్రతిపన్నం విధూననమపి శరణాగతస్య న సిద్ధ్యేత్, అత్ర విద్యాప్రారమ్భాభావేన తన్నిష్పత్త్యభావాత్, తస్య చ ప్రారబ్ధవిద్యానిష్పత్త్యనన్తరభావిత్వాచ్చ. ఏవమ్, విధూననానన్తరభావ్యుపాయనం చ న స్యాత్, ''తస్య ప్రియా జ్ఞాతయస్సుకృతముపయన్తి, అప్రియా దుష్కృతమితి ప్రతిపన్నస్య విద్యామాహాత్మ్యకృతత్వాత్, పూర్వోత్తరనాశప్రతిబన్ధధూననోపాయనహేతుర్విద్యామాహాత్మ్యమ్''[౫] ఇతి హి శ్రుతప్రకాశికాకారవచనాత్. న చాయన్నియమ ఉపాసకమాత్రవిషయ ఇతి వాచ్యమ్. ''విద్యాప్రాప్తిశబ్దసాధారణ్యేన ప్రపదననిష్ఠేऽపి ద్యోతకః''[౫] ఇతి శ్రుతప్రకాశికాకారవచనాత్; అన్యథోత్క్రాన్తిగతిఫలక్రమవిశేషాణామప్యుపాసకమాత్రవిషయత్వప్రసఙ్గః. అతః, శరణాగతేరుపాయత్వేన విద్యాత్వమకామేనాऽపి స్వీకార్యమ్.

౧॥ ఛాం-ఉ-౪-౧౪-౩. ౨॥ ఛా-ఉ-౫-౨౪-౩. ౩॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౧౩. ౪॥ ఛా-ఉ-౮-౧౩. ౫॥ శ్రుతప్రకాశికా-

మూ.—దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్
పార్త్తు ఉపేక్షియాతే వళవన్దు, కేట్టు, అఙ్గీకారత్తుక్కు అవైతన్నైయే పచ్చైయాక్కుకైై.

వ్యా.—(దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తు ఉపేక్షియాతే వళవన్దు, కేట్టు, అఙ్గీకారత్తుక్కు అవైతన్నైయే పచ్చైయాక్కుకై) ఎన్ఱు. దోషమావదు - అకృత్యకరణాదినిషిద్ధానుష్ఠానమ్; గుణహానియావదు-విహితాకరణమ్; ఇవై[౫] యిరణ్డైయుమ్ "మనోవాక్కాయైః"౧ ఇత్యాదిచూర్ణైయాలే ఎమ్బెరుమానార్ అరుళిచ్చెయ్తారిఱే. "ఇదంకురు"౨ "ఇదం మాకార్షీః"౩ ఎన్ఱు, విధినిషేధాత్మకమాన శాస్త్రద్వారా భగవదాజ్ఞారూపమాయిఱే యిరుప్పదు. "శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా"౪ ఎన్ఱు, తానేయరుళిచ్చెయ్తానిఱే. ఏవంభూతశాస్త్రత్తిల్ నిషిద్ధత్తైచ్చెయ్కైయుమ్ విహితత్తైచ్చెయ్యామైయుమిఱే - అనాదికాలమ్ "క్షిపామి"౫ "నక్షమామి"౬ ఎన్ఱుమ్ భగవన్నిగ్రహత్తుక్కిలక్కాయ్ పోరుకైక్కుక్కారణమ్; (ఇవైయిరణ్డైయుమ్ పార్త్తు ఉపేక్షియాతే వళవన్దు, కేట్టు) ఎన్ఱదు- ఆశ్రయణోన్ముఖచేతనగతఙ్గళాన వివక్షై[౧౦] దర్శిత్తు, ఇవన్నై వేణ్డోమెన్ఱుకైవిడాతే అఙ్గీకరిక్కుమ్ మాత్రమన్ఱి, కేట్టు యెన్ఱపడి.

అ.—స్వాశ్రయనికర్షావహధర్మమ్ దోషమాకైయాలే, అకృత్యకరణమ్ కర్తుర్భగవన్నిగ్రహరూపనికర్షావహమాకైయాలే దోషమెన్నలామ్; స్వాశ్రయోత్కర్షావహధర్మమ్ గుణమాకైయాలే కృత్యకరణమ్ భగవదనుగ్రహరూపోత్కర్షావహమాకైయాలే గుణమెన్నలామ్, తదభావమ్ గుణహానియామెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషమావతిత్యాది.) (ఆజ్ఞారూపమాయ్-) అకరణేదుఃఖప్రయోజకవిధివాక్యరూపమాయ్. (శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞేతి) ఇదంవచనమ్ మహాభారతే (క్షిపామి) ఎన్ఱు అవిదు, "తానహంద్విషతఃక్రూరాన్ సంసారేషునరాధమాన్।[౧౫] క్షిపామ్యజస్రమశుభానాసురీష్వేవయోనిషు"౫ ఇతిగీతావచనస్థమ్. (నక్షమామి) ఎన్ఱు అవిదు, "అపరాధశతంలక్షం మమనిత్యకృతం భవేత్। క్షమామ్యేకేన పద్మేనజాతిపుష్పేణవాపునః॥ మద్భక్తంశ్వపచం వాపినిన్దాంకుర్వన్తియేనరాః। పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామికదాచన"౬ ఎన్ఱు, అవచనమ్ వారాహవచనస్థమ్. అతిప్రసఙ్గనిరాసార్థమ్ (ఆశ్రయణోన్ముఖచేతనగతఙ్గళాన) ఎన్ఱు. ఇత్తాల్ - "క్షిపామి" "నక్షమామి" ఇత్యాదికళ్ విముఖవిషయమెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—(దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తు ఉపేక్షియాతే వళవన్దు, కేట్టు) ఎన్ఱదుక్కు ఇవై యిరణ్డుముపేక్షైక్కు హేతువో[౨౦]వెన్నఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇదంకుర్విత్యాది.)

మూ-అ.—దోషగుణహానికళైయే పచ్చైయాక్కొణ్డు అఙ్గీకరిక్కుమెన్ఱు, అ అర్థతత్త్వమే అఱియాతవర్కళుక్కెన్ఱపడి.

మీ.—కిఞ్చ, శరణవరణస్య విద్యాత్వాభావే అనాదికాలోపచితానన్తపాపానాం తదవస్థత్వేన తాదృశచేతనాఙ్గీకారే సర్వేషామపితాదృశానాం భగవదఙ్గీకారప్రసఙ్గః. నచప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తానాంపాపం నభగవదఙ్గీకారప్రతిబన్ధకమితివాచ్యమ్. ఉపాసకానామపి తావన్మాత్రేణాఙ్గీకారసమ్భవేన, ఉపాసనానుష్ఠానవైయర్థ్యాత్. నచాధికారివిశేషణత్వేన శరణాగతేరనుష్ఠానమతిప్రసఙ్గవారకమితివాచ్యమ్ తస్యాః[౨౫] కాలుష్యశామకత్వే, ఆగతోసిమన్మార్గే; తచ్ఛామకత్వాభావే కాలుష్యేసతి, కథమఙ్గీకారస్సేత్స్యతి. అతోఽతిప్రసఙ్గోదుర్వారః.

నచ, శరణాగతపాపానాం వాత్సల్యవిషయత్వాత్ భగవదఙ్గీకారసంభవః, తస్యోత్తరాఘవిషయత్వాత్. వాత్సల్యఞ్చ- దోషాదర్శిత్వమ్; తచ్చాశ్లేషశ్రుత్యర్థఏవ. *చాస్యతత్సంభవః, విద్యారమ్భాభావేన తదుత్తరాఘానామప్యభావాత్. ‡ఉత్తరాఘేష్వబుద్ధిపూర్వకో వాత్సల్యవిషయః. "బుద్ధిపూర్వకేస్వతస్య ప్రపత్త్యాయత్నవశ్శరణంవ్రజేత్"౭ ఇతినిష్కృతివచనాత్. యదిచ, వాత్సల్యందోషభోగ్యత్వమ్, తచ్చపూర్వాఘవిషయంచ భవతీత్యుచ్యతే. తదా, తద్భోగసిద్ధయే బుద్ధిపూర్వకమేవతత్కరణాపత్తిః; తస్యబుద్ధిపూర్వాఘవిషయత్వవత్ తత్పూర్వకోత్తరా[౩౦]ఘవిషయత్వే ప్రాయశ్చిత్తవిధానానుపపత్తిశ్చ.

కిఞ్చ, అధికారివిశేషణత్వేనఅభిమతశరణవరణస్య, పాపానాంవాత్సల్యవిషయత్వప్రయోజకత్వే, సర్వహేతుకత్వవాదాపత్తిః; తదప్రయోజకత్వే, అతిప్రసఙ్గోఽత్రాపిసమానః. నచ * త్వాశబ్దస్య విద్యాహీనదుష్టచేతనోపస్థాపకత్వమ్, సమర్పితభరస్య, అతఏవాదుష్టస్య. †చేతనస్యోపస్థాపనాత్; జితేన్ద్రియప్రధానస్య, ఆస్తికాగ్రేసరస్య, కేశవస్యాత్మేతి కృష్ణస్యధారకత్వేన శ్రుతస్యార్జునస్య దోషాసంభవేన * త్వాశబ్దస్య

౧॥ శరణాగతిగద్యే-౧౫౭. ౨॥ ౩॥ ౪॥ విష్ణుధర్మే-౭౬-౩౧. మహాభారతేచ. ౫॥ గీ-౧౬-౧౯. ౬॥ వరాహపురాణే-
౭॥ ‡ఉత్తరాఘోప్య-౧. † తేనాస్యోపస్థా-౨-౩.

వ్యా.—(అఙ్గీకారత్తుక్కు వైత్తన్నైప్పచ్చైయాక్కి) యావతు- అప్పడిప్పట్ట దోషగుణహానికళ్ తన్నైయే ముక్కియమల్లాదు అఙ్గీకరిక్కైక్కు ఉప్పాన ఉపహారమాక్కొళ్ళుకై. ఉపేక్షియామైక్కు హేతు- దయాక్షాన్తికళ్; పచ్చైయాక్కొళ్ళుకైక్కు హేతు - వాత్సల్యమ్; శువడుపట్టతరైయిల్ పుల్లావాతపసు తన్ కడైయిల్ నిన్ఱుమ్ విఴున్ద కన్ఱినుడమ్బిల్ వఴుమ్బై భోగ్యమాక విరుమ్బుమాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱిఱే యిఙ్గు; ఇగ్గుణత్తుక్కొప్పతోరుగుణమిల్లై యిఱే; అతైయాలేయిఱే, "నిఙ్కరిల్ పుకర్ణాయ్"౧ ఎన్ఱు, ఆఴ్వారరుళిచ్చెయ్తతు.

అ.—పచ్చై - ఉపహారమ్. గుణఙ్గళుడైయనిరవకాశతా ప్రసఙ్గపరిహారార్థమ్ "క్షిపామి"౨ ఇత్యాదికళుక్కు విముఖవిషయత్వముమ్, గుణఙ్గళుక్కు అభిముఖవిషయత్వము మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపేక్షియామైక్కిత్యాది.) (దయా-) పరదుఃఖాసహిష్ణుతా. (క్షాన్తిః-) అపరాధానురూప శిక్షణాభావసఙ్కల్ప రూపాపరాధసహత్వమ్. శువడు - గోమూత్రాదికళ్. కడై - యోనిప్రదేశమ్. వఴుమ్బు- హేయమానద్రవవిశేషమ్. ఇత్తాల్-వత్సస్యేదమ్-వాత్సమ్; వాత్సంలాతి ఆదత్త ఇతివా, లీఢే- ఆస్వాదయత ఇతివా, వాత్సలా; ఆద్యే, "ఆతోనుపసర్గే"౩ ఇతికప్రత్యయః; ద్వితీయే, "అన్యత్రాపిదృశ్యతే"౪ ఇతిడప్రత్యయః, వాత్సలాయాః కర్మ-వాత్సల్యమ్. "బ్రాహ్మణాదేరాకృతిగణత్వాత్ కర్మణిష్యఞ్" ఎన్ఱు వ్యుత్పత్తిసూచితై. "అద్యజాతం తు మలినం వత్సం గౌరివ ధావతి"౫ ఎన్ఱుఙ్కడవదిఱే. మలినం వత్సమ్-ధావతి; జిహ్వయా శోధయతి ఎన్ఱపడి. "ధావు-గతిశుద్ధ్యోః"౬ ఎన్ఱుఙ్కడవదు. అన్ఱిక్కే, శీఘ్రం గచ్ఛతి ఎన్ఱుమామ్. సరతేశ్శీఘ్రగతౌ ధావాదేశః. ఇప్పోదు "మలినమ్" ఎన్గిఱవిశేషణబలత్తాలే, ఆస్వాదనార్థమ్ శీఘ్రగమనమెన్ఱు సిద్ధిక్కుమ్. "ప్రపన్నం పరిగృహ్ణామి సదోషం చాప్యహం మునే"౭ ఎన్ఱుఙ్కడవదు. పరి- సాకల్యవాచియాయ్, దోషత్తైయముపాదేయమాకక్కొళ్వనెన్ఱపడి. "లఙ్ఘయన్ శూలమారోహేత్"౮ ఎన్గిఱ అనిషేధవిధిపర్యాలోచనైయిల్ ప్రపన్ననుక్కు పునర్దోషానుష్ఠానమ్ ప్రసఙ్గియాదు; దోషాదర్శిత్వమ్ వాత్సల్యమెన్గిఱ ఉపపత్తిలుమ్ ఇప్పడియేకొళ్ళవేణుమ్. యథేష్టప్రవృత్తాకారకరిల్లామైయాలే ఎన్ఱుకరుత్తు.

ఇత్తాల్ - దయాక్షాన్తికళ్ ఉభయసాధారణస్వరూపప్రయోజకమ్, వాత్సల్యమ్ ఉభయసాధారణవైభవప్రయోజకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇగ్గుణత్తుక్కిత్యాది.) (నిఙ్కరిలిత్యాది) "ఉలకమూన్ఱుడైయాయ్" ఎన్ఱు,- స్వామిత్వమ్; "ఎన్నైయాళ్వానే" ఎన్ఱు,- సౌశీల్యమ్; "తిరువేఙ్గడత్తానే" ఎన్ఱు,- సౌలభ్యమ్; ఇప్పడిగుణాన్తరఙ్గళుక్త మానపడియాలే "నిఙ్కరిల్ పుకర్ణాయ్" ఎన్గిఱ *పుకర్ణపదమ్- వాత్సల్యపరమ్. అత్తై "నిఙ్కరిల్" ఎన్ఱు- నిస్తులత్వేనవిశేషిత్తతెన్ఱపడి.

మీ.—తద్విశిష్టోపస్థాపకత్వాసంభవాచ్చ. తస్మాత్పాపానాం వాత్సల్యవిషయత్వే, క్షమావిషయత్వేవా, శరణాగతిః ప్రయోజకేతి తస్యాధికారివిశేషణత్వవాదోనిర్నిబన్ధన ఇతి.

అత్రోచ్యతే— (పురుషకారత్తుక్కుముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావదు - దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే, అఙ్గీకారత్తుక్కు అవై తన్నైయే పచ్చైయాక్కి) - యదుక్తం శరణాగతేరధికారివిశేషణత్వే విద్యాసమ్బన్ధాభావేన ప్రాచీనపాపసత్త్వాదీశ్వరాఙ్గీకారో నోపపద్యత ఇతి. తదయుక్తమ్, ఉక్తప్రకారేణ దోషగుణహాన్యోస్సత్త్వేపి, నతయోః కేవలమఙ్గీకార † ప్రతిబన్ధకభావః; అపితర్హి తద్ధేతుత్వమేవేత్యర్థః.

అయంభావః- యదుక్తం గుణహానావఙ్గీకారే అశ్లేషాదిశ్రుతివిరోధః; దోషసత్త్వేపి స్వీకారేఽతిప్రసఙ్గ ఇతి. తన్న, ప్రాతికూల్యవ్యవసాయప్రతినివృత్తవిషయే తయోరఙ్గీకారప్రతిబన్ధకత్వాదర్శనాత్. తథాత్వం చ శ్రుతిస్మృతిభ్యామవగమ్యతే. శ్రుతిస్తావత్ - "తస్మాదపివధ్యం ప్రపన్నం న ప్రతిప్రయచ్ఛతి"౯ ఇతి. స్మృతిశ్చ-"వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్"౧౦ "అరిః ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా"౧౧ "దోషో యద్యపి తస్యస్యాత్సతామేతదగర్హితమ్"౧౨ "ప్రపన్నం పరిగృహ్ణామి సదోషం చాప్యహమ్మునే"౭ ఇత్యాది. నచాత్ర సర్వత్ర ప్రపత్తేశ్శ్రవణాత్, నకేవలం ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిరితి వాచ్యమ్; తచ్ఛ్రవణేపి తస్యా అకిఞ్చిత్కరత్వాత్. ప్రాతికూల్యనివృత్తౌసత్యాం శరణ్యగుణానామేవహి స్వీకారప్రయోజకత్వమ్? అతఏవ - "సౌమ్యస్య హేతోరభిసన్ధి వినాశమాత్రాత్"౧౩ ఇత్యాద్యుక్తిః. "దయాయాస్తు, ప్రాచీనాసఙ్ఖ్యేయజన్మసు మహాపరాధకారిణి పశ్చాత్తన ప్రాతికూల్యవ్యవసాయ నివృత్తిమాత్రేణ తదపరాధాననన్తాననాదృత్య తస్య నిరతిశయ సంపత్ప్రదానాయ స్వయమేవ భగవాన్ ప్రయతత ఇతి సావకాశత్వమ్"౧౪ ఇతి శ్రు.ప్ర.-కాశికా. "కృపయా పర్యపాలయత్"౧౦ "రక్షితవ్యః కృతాత్మనా"౧౧

౧॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౨॥ గీ-౧౬-౧౯. ౩॥ అష్టా-౩-౨-౩. సి-౨౪౫-౧౪. ౪॥ అష్టా-౩-౨-౪౮. ౫॥ ౬॥ ధా-ధ్వా। సి-౧౧౯-౩౪. ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ రా-సు-౩౮-౩౫. ౧౧॥ రా-యు-౧౮-౨౫. ౧౨॥ రా-యు-౧౮-౩. ౧౩॥ ౧౪ శ్రుతప్రకా- † ప్రతిబన్ధకత్వాభా-౨-౩.

వ్యా.—ఉడైయవరుమ్, "అపారకారుణ్య సౌశీల్యవాత్సల్య"౧ ఎన్ఱు, గుణాన్తరఙ్గళోడొక్క వరుళిచ్చెయ్ తిరుక్కచ్చెయ్తై, ఇతిల్ వ్యావృత్తిశోన్నార్, మీళవుమ్ "ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే"౨ ఎన్ఱారిఱే. ఇవ్వాత్సల్యన్దాన్, మాతృత్వసమ్బన్ధత్తాలే ఈశ్వరనిలుమ్ పిరాట్టిక్కతిశయిత్తిఱే యిరుప్పతు; ఆకైయాలే, ఇరువరుమ్ తాన్దామఙ్గీకరిక్కుమ్ దశైయిల్, ఇచ్చేతననుడైయ దోషగుణహానిక్కళై ప్పచ్చైయాక్కొణ్డు అఙ్గీకరిప్పర్కళెన్ఱు.

అ — పూర్వోపాత్తప్రమాణత్తిలే *పుకృష్ పదస్య-వాత్సల్యపరత్వమ్ అస్ఫుటమెన్ఱు, స్ఫుటప్రమాణమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఉడైయవరుమిత్యాదినా.) (ఇతిల్ వ్యావృత్తియిత్యాది) పునరుక్త్యేకశబ్దఙ్గళాలే- వాత్సల్యత్తినుడైయ నిస్తులత్వమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి. ఈశ్వరవాత్సల్యమ్- దణ్డధరత్వాదుద్భావకసాపేక్షమ్; పిరాట్టివాత్సల్యమ్-మాతృత్వేన తన్నిరపేక్షమ్; ఆకైయిఱే శ్రీమత్పదానన్తర్యమ్ నారాయణపదత్తుక్కెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వాత్సల్యన్దానిత్యాది.)

ఇ-అ.—పురుషకారోపాయఙ్గళిరణ్డుమ్ పొతువాన వైభవమ్ శొల్లుకైయాలే ఇవ్వళవుమ్ ఈశ్వరన్ వాత్సల్యత్తై యరుళిచ్చెయ్దార్; ఇన్నిమేల్, పిరాట్టియుడైయ వాత్సల్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వాత్సల్యన్దానిత్యాది.)

మీ.—"సతామేతద్గర్హితమ్"౩ ఇత్యాదినా శరణ్యగుణానాం ప్రయోజకత్వంహి శ్రూయతే? అతఏవ కిరాతాదిషు ప్రపదనస్యానుష్ఠానాభావేపి తాదాత్విక ప్రాతికూల్యనివృత్తిమాత్రమేవహి స్వీకారహేతుర్దృష్టః? అన్యథా, ప్రపత్తేరఙ్గీకారహేతుత్వే కృపాదిగుణానామనవకాశఏవస్యాత్.

కిఞ్చ, "అపివధ్యమ్"౪ ఇత్యాదౌ ప్రపత్తేరదోషనాశకత్వాదవిద్యాత్వమేవ ప్రతీయతే. నతావదిదం వాక్యం ప్రపత్తివిధాయకమ్, "ప్రపన్నం నపరిత్యజేత్"౫ ఇతివిధేః పరిత్యాగనిషేధవిషయత్వాత్. ప్రమాణాన్తరసిద్ధప్రపత్త్యుపజీవనేనహి అయం నిషేధవిధిః? అప్రాప్తస్యనిషేధాయోగాత్. "అపివధ్యమ్"౪ ఇతి, త్యాగప్రాప్తిం సూచయతి. తతశ్చాత్రవధ్యతా ప్రపత్త్యోరేకాధికరణే సమానకాలీనత్వశ్రవణాత్ ప్రపత్తేర్దోషానాశకత్వం ప్రతీయతే. నచ, పూర్వంవధ్యమ్ ఇదానీం ప్రపన్నమితియోజనా, అధ్యాహారాపత్తేః. పూర్వస్మిన్కాలే వధ్యస్యేదానీం త్యాగప్రసఙ్గాభావేన తన్నిషేధవిధానాయోగాత్. త్యాగాత్యాగహేతుద్వయసముచ్చయే, అత్యాగహేతుప్రాబల్యంహి విధ్యభిప్రాయః?. ఏవమ్, ప్రపత్తేః ఫలప్రాప్తిప్రతిబన్ధకనాశకత్వాదర్శనాత్, శరణ్యగుణ ఏవ తత్రతత్ర స్వీకారహేతుః.

నచ, "ఏవంవిదిపాపంకర్మనశ్లిష్యతే"౬ ఇత్యత్రవిచ్ఛబ్దేన ప్రపన్నస్యాపి వివక్షితత్వాత్, ఏతద్విరోధేనాపి "వధ్యమ్"౪ ఇతిశ్రుతిరన్యథానేయేతివాచ్యమ్. ౭*సావకాశనిరవకాశన్యాయేన సావకాశాశ్లేషశ్రుతేరేవాన్యథావర్ణనీయత్వాత్. అన్యథా, "వధ్యంప్రపన్నమ్"౪ ఇతిప్రపత్తేః పాపనాశకత్వాభావశ్రుతి స్వరూపేణైవబాధితాస్యాత్. అతః, అశ్లేషాదిశ్రుతిః ప్రపత్త్యంశే నియతపూర్వభావిత్వమాత్రవిషయా, ప్రాతికూల్యనివృత్తిమాత్ర సాపేక్షశరణ్యగుణేన స్వీకారస్య అన్యథాసిద్ధత్వాత్. యద్వా, ప్రాతికూల్యవ్యవసాయ నివృత్తిమారభ్య "ఏషహ్యేవసాధుకర్మకారయతి"౮ ఇతి శరణవరణస్యేశ్వరవ్యాపారత్వాత్ ఈశ్వరసాధ్యత్వాభిప్రాయేణవా "ఏవంవిది"౬ ఇతిప్రపత్తేస్సాధనత్వనిర్దేశః. తతశ్చేతనగతప్రపత్తేరప్రయోజకత్వమ్ "అపి వధ్యమ్"౪ ఇత్యాదిషూచ్యతఇతి, నశ్రుత్యోః పరస్పరవిరోధః.

పూర్వస్మిన్నధికారే ప్రపత్తేః‡ "క్షమిష్యామి"౯ ఇతిసఙ్కల్పహేతుత్వేపి "క్షాన్తమ్"౧౦ ఇతిసఙ్కల్పహేతుత్వాభావాత్ నమోక్షహేతుత్వమిత్యుక్తమ్. అత్ర "మోక్షయిష్యామి"౧౧ ఇత్యత్రాపి అన్యథాసిద్ధత్వాదహేతుత్వమితి నిర్హేతుకత్వంనిష్కృష్యతే. ఏవంప్రపత్తేః కాలుష్యనివర్తకత్వేన స్వీకారహేతుత్వాభావాత్ అత్రకాలుష్య†నివర్తకత్వేన వాత్సల్యాద్యుద్బోధనంపురుషకారేణక్రియతే. పురుషకారేణవాత్సల్యాద్యుద్బోధేసతి ఉద్బుద్ధవాత్సల్యవిషయతయా అనుకూలవేదనీయేషు ప్రపన్నపాపేషుసత్సు, నైషాంఫలందాస్యామీతి యద్యర్థాగర్భమీశ్వర స్సఙ్కల్పంకరోతీతి. అతఏవ నోపాసకేఽతిప్రసఙ్గః, తత్రపురుషకారాభావాత్.

నచ ఆశ్రితదోషస్యభోగ్యత్వే ప్రపన్నేనపునరనుష్ఠానప్రసఙ్గః, "లఙ్ఘయన్ శూలమారోహేత్"౧౨ ఇతినిషేధవిధిపర్యాలోచనయాతతోనివృత్త్యుపపత్తేః. దోషాదర్శిత్వపక్షేప్యయం ప్రసఙ్గస్సమానః. కామాన్నిశ్శఙ్కం యథేష్టప్రవృత్తౌనివారకాభావాత్. నచ "ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే"౨ ఇత్యాదిప్రమాణసత్త్వాత్తస్యోత్తరాఘవిషయత్వమ్, ఉత్తరాఘాశ్లేషస్య విద్యాఫలత్వేనవాత్సల్యకృతత్వాభావాత్. అశ్లేషవినాశయోరదర్శనవిస్మరణయోర్విద్యాకార్యత్వేన పూర్వోత్తరాఘయోరనుకూలతయా ప్రతీతిరేవవాత్సల్యఫలమ్; అన్యథానిర్విషయతాపత్తేః. "ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే"౨ ఇత్యాద్యపి, తత్పాపమాత్రస్యాసఙ్కోచాద్వాత్సల్యవిషయతాంవదతి.

౧॥ శరణాగతిగద్యే-వా-౧౧౭. ౨॥ శరణాగతిగద్యే-వా-౧౨౫. ౩॥ రా-యు-౧౮-౩. ౪॥ ౫॥
౬॥ ఛా-ఉ-౪-౧౪-౩. ౭॥ ౮॥ కౌషతకీ-ఉ-౩-౯. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౨॥

‡"మోక్షయిష్యామి"౧౧ ఇతి సఙ్కల్పహేతుత్వముక్తమ్, "త్వా"౧౧ ఇతిసఙ్కల్పహేతుత్వాత్. †నివర్తనేనవాత్సల్యాద్యుద్బోధనం పురుషకారేణవాత్సల్యోద్బో-౨-౩.

మూ.—౧౯. ఇరణ్డుమిరణ్డుమ్ కులైయ వేణుమెన్ఱిరుక్కిల్,
ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డు ముణ్డాయ్ త్తత్తామ్.

వ్యా.—౧౯. ఇప్పడి పురుషకారముముపాయముమ్ దోషగుణహానికళ్ కులైవతఱ్కు మున్నే అఙ్గీకరిక్కుమ త్తిల్, అవై కులైన్దే అఙ్గీకరిక్కక్కడవోమెన్ఱిరున్దాల్ వరువతెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. ఇరణ్డుమెన్ఱి,అతు-పురుషకారోపాయఙ్గళై (ఇరణ్డుమ్కులైయ వేణుమెన్ఱి,గు) నైక్కుయా వతు - ఇవనై యఙ్గీకరిక్కమ్బోతైక్కు ఇవనుడైయదోషగుణహానిక ళిరణ్డుమ్బోయ్ కొళ్ళ వేణుమెన్ఱు,నినైత్తు ఆశ్ర యణోన్ముఖనానవివనై యఙ్గీకరియాతిరుక్కై; ఇప్పడియిరుక్కిల్.

(ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డుముణ్డా) కైయావతు-పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ వరుకై.

అ.—(ఇరణ్డుమెన్ఱు,తుడఙ్గియిత్యాది)(దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ ,పోకైయావతు-దోషమ్ పోకైయుమ్ గుణ ముణ్డాకైయుమ్ (ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డుమ్) ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱి,అతు- దోషగుణహానికళై. అవర్ఱై సామాన్యేననిర్దేశిత్తు పరామర్శదశైయిలే అభిమతవిశేషత్తిలే పర్యవసిప్పిక్కలామ్; "జ్ఞాతఏవ"౧ ఎన్ఱి,అతశ్శబ్దమ్ "నాత్మాశ్రుతేః"౨ ఎన్ఱు పూర్వప్రకృత శ్రుతిసామాన్యత్తై చ్చొల్లిలుమ్ అపేక్షితవాక్యవిశేషత్తై యుపస్థాపిక్కుమాపోలే. "శ్రుతివ్యక్తిభేదే ప్యతశ్శబ్దోఽర్థవశాదపేక్షితం వాక్యవిశేషముపస్థాపయతి"౩ ఎన్ఱి,ఱే శ్రుతప్రకాశికై.

మీ.—నచ దోషభోగ్యత్వే ప్రమాణాభావః - "స్తన్యంతద్విషసమ్మిశ్రం రస్యమాసీజ్జగద్గురోః"౪ "ప్రపన్నం పరిగృహ్ణామి సదోషం చాప్యహం మునే"౫ "అద్య జాతం తు ముని వత్సం గౌరివ ధావతి"౬ ఇత్యాదిసత్త్వాత్. అతః, సంశ్రితసకలపాపంతద్వేషాదికమపి వాత్సల్యవిషయమ్. ఏవమ్, భగవ త్ప్రీతివిషయాణ్యపికర్మాణి, చతుర్వింశతితత్త్వాత్మకప్రకృతి నాశవత్ ప్రాప్తిసమయే ఏతదధికారి ప్రార్థనానురోధేన విధూననపూర్వకం ప్రియాప్రియగతాని క్రియన్తే.

నను, ఉపాసనసమాప్త్యనన్తరభావినోవిధూననస్య కథమత్రసంభవః, విద్యాయాఅసత్త్వాదితిచేత్. న, ప్రపత్తిసాధనత్వాదేపి తస్యాస్స కృత్త్వేన దర్శనపర్యన్త విద్యాసమాప్త్యసంభవచోదనాయాస్తుల్యత్వాత్. తత్పక్షేప్రపత్తి రఙ్గవిద్యా- అస్మత్పక్షే సా ఽఙ్గవిద్యేతి వైషమ్యమేవ. తన్మతే చేతనార్థాం ప్రపత్తివిద్యాం నిదిధ్యాసనత్వాద్యవస్థామనాపన్నామపి ప్రాప్తిసమయే సకృదేవదర్శనాకారాంకరోతి; అస్మాకంతుప్రయోజయిత్రీభగవద్వ్యాపారభూతాం ప్రపత్తిమన్తకాలే స్వయమేవతాదృశావస్థాపన్నాంకరోతి. తదుక్తమ్ "అజ్ఞానాం తైల సిక్తానాం బీజానామచిరాద్యథా । విపాకఃఫలపర్యన్తస్తథాత్రేతివ్యవస్థితిః"౭ ఇతి. సాత్వతేచ, "దుష్టేన్ద్రియవశాచ్చిత్తం న్యాణాం యత్కులుషైర్వృతమ్ । తదన్తకాలేసంసిద్ధిరయాతి నారాయణాలయే"౮ ఇతి.

సఙ్గ్రహశ్చ—నన్వస్యాశ్శరణాగత్యాస్స్వహేతుత్వం యదీష్యతే। 'ఏవమేవంవిదీ' త్యుక్తపాపహానిర్న సేత్స్యతి॥ నైవమస్యా అవిద్యాత్వేపీశవాత్సల్యవైభవాత్। పూర్వోత్తరాఘయోర్నాశః ప్రపన్నస్యభవిష్యతి॥ 'అపివధ్యంప్రపన్నం న ప్రయచ్ఛన్తీ' తిచశ్రుతేః। 'దోషోయద్యపితస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్'ఇతిచస్మృతేః॥ అస్మాదేవంవిదీత్యే తత్ఫలంవిద్యామపీరయేత్ । యో 'బ్రహ్మవేదబ్రహ్మైవభవతీతి' నయేనచ॥ అతఃపురుషకారోత్థ వాత్సల్యాదిగుణోవిభుః। ప్రపన్నస్యాఘమఖిలంగుణత్వే నైవమన్యతే॥ తస్మాదుపాసకే నైవ వాత్సల్యస్య ప్రయోజనమ్ ।నహ్యైశ్వరతా ప్రపన్నస్యాసిషేధవిధిసంభవాత్॥

యదుక్తమ్, అజ్ఞనస్యదోషాసంభవాత్ నఃశబ్దేన దోషదుష్టచేతనోపస్థాపనసంభవ ఇతి. తదనూద్యపరిహరతి (జితేన్ద్రియేత్యాది) [ప-౧౦౭-వ-౩౪] "పాఠక్రమాదర్థక్రమోబలీయాన్"౯ ఇతితద్వాక్యమేతదధికారసఙ్గతం వేదితవ్యమ్.

(ఇతి ప్రపన్నస్వరూపనిరూపణాధికారః.౧౩)

(౧౪. అథ, ప్రపత్తవ్యగుణనిరూపణాధికారః.)

(ఇరణ్డుమిరణ్డుమ్ కులైయవేణు మెన్ఱిరుక్కిలిరణ్డుక్కు మిరణ్డుముణ్డాయ్ త్తత్తామ్) గుణహీనదుష్ట చేతనాఙ్గీకారే సత్యసఙ్కల్పాదిగుణహానిస్స్యాదితి పూర్వోక్తాక్షేపాత్సఙ్గతిః.

పూర్వాధికరణే వరణస్యాసాధనత్వేన కేవలమధికారివిశేషణత్వే * మోక్షయిష్యామి పదోక్తస్వీకారానుపపత్తిరిత్యాశఙ్క్య, "అపివధ్యం ప్రపన్నమ్"౧౦ ఇత్యాదిప్రమాణానురోధేన *త్వాశబ్దస్య దోషదుష్టప్రపన్నోపస్థాపకతయా ప్రపత్తేరవిద్యాత్వమ్ అతఏవేశ్వరస్యగుణహీన

౧॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౯. ౨॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౮. ౩॥ శ్రుతప్రకాశికా-పు-౫౭౯-వ-౨౯. ౪॥ ౫॥
౬॥ ౭॥ ౮॥సాత్వతే. ౯॥ ౧౦॥ †యస్యాపికర్మాణి-౨-౩.

వ్యా.—ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; దోషమ్వరుకైయావతు - "త్వంమాతాసర్వలోకానాం దేవదేవోహరిఃపితా"౧ "అఖిలజగన్మాతరమ్"౨ "పితాసిలోకస్యచరాచరస్య"౩ ఎన్ఱు, ఇప్పడియే సకలచేతనర్కుమ్ నిరుపాధికమాన తాయుమ్ తమప్పనుమాకైయాలే ఇచ్చేతననుడైయ నన్మై, తీమైకళిరణ్డుమ్ తఙ్గళ్తామ్పడియాన వుఱవుణ్డాయిరుక్క, ఇచ్చేతననుడైయ దోషఙ్గళైప్పార్త్తు అఙ్గీకరియామైయాలే తాదృశసమ్బన్ధత్తుక్కు కొత్తైపిఱక్కై; గుణహానివరుకైయావతు - ఇవననుడైయకుత్ఱమ్కణ్డిరఙ్గామైయాలుమ్ ఇవననుడైయదోషత్తైభోగ్యమాక్కకొళ్ళామైయాలుమ్, కృపావాత్సల్యఙ్గళుక్కు హానివరుకై.

అ—ఆకైయాల్, మాతాపితృసమ్బన్ధవైకల్యరూపదోషవిశేషత్తిలుమ్, కృపావాత్సల్యహానిరూపగుణహానివిశేషత్తిలుమ్, దోషగుణహాని సామాన్యపరమాన ఇరణ్డుమ్ ఎన్ఱు, అవిత్తు పర్యవసిక్కులామెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషమ్వరుకైయావతిత్యాది.) చేతననుక్కు గుణహాని నివృత్తియావతు- కృత్యకరణరూపమైయాకైయాలే శాస్త్రీయోపాయానుష్ఠాన మావశ్యకమెన్ఱ, శ్రాయ్, అత్తాల్- కృపాదిగుణఙ్గళుక్కు హానివరుమెన్ఱ్పక్షే. ఇఙ్ఙే, "యది శరణవరణమపి సాధనమభ్యుపగమ్యేత; తదాసర్వత్రసహేతుకత్వేన *మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదీనామనవకాశేనాసిద్ధిరేవస్యాత్.నచవాత్సల్యస్యాశ్రితదోషాదర్శనేనాఙ్గీకారహేతుత్వమ్; సాధనపక్షే ఆశ్రితవిరోధిపాపానాంపశ్చాత్సంస్కారదీక్షావిధానాదినాఅత్మజ్ఞానేనచనష్టత్వాత్, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకానాంవిద్యాధిగమేననష్టత్వాచ్చ, దర్శనీయపాపాభావాత్.సౌశీల్యమపినవిశ్వసనీయతాహేతుః, భక్తస్యైవవిశ్వాససమ్భవాత్, సర్వత్రపసామతిరిక్తత్వప్రమాణేన తతోపిమహావిశ్వాససమ్భవాచ్చ. దుష్ప్రాపత్వశఙ్కాపి "నాన్యత్ర శరణస్థస్య"౪ ఇత్యుక్తస్య నసమ్భవతీతి సౌలభ్యమప్యఫలమ్. సర్వజ్ఞత్వస్యఅనిష్టనివర్తనాద్యుపయుక్తత్వేప్యత్రవిశిష్యవేద్యత్వే ప్రయోజనాధిక్యాభావాత్, అఘటితఘటనా సామర్థ్యస్యవేద్యత్వాభావేపి భక్తస్యైవ నిత్యసూరిసఙ్ఘే స్థాపనసమ్భవాత్ †తదుక్తేశ్చవైఫల్యమ్. స్వామిత్వస్య 'దేహేమేదదామితే'౫ఇతిప్రకారేణ ఇన్ద్రాదేరివసమ్బన్ధాభావేపి ఫలప్రదత్వసంభవేఽత్ర వేద్యత్వవిధానానుపపత్తిః కారుణ్యస్యాపి 'అతిరిక్తంతపః'౬ఇతిశ్రుతస్య కౌస్తుభాదప్యత్కృష్టాత్మసమర్పణస్యఫల్గుత్వేన వ్యాజమాత్రత్వాయోగాత్; నఫలదానౌపయికత్వమితి నిష్ఫలత్వమ్. చేతనసత్తానువర్తన ముక్తానావృత్తి నిత్యానుభవమహాదాది సామాన్యసృష్ట్యవతారాదీనాం కృపాకార్యత్వేపి అత్రవిశిష్యవేద్యత్వే ప్రయోజనాభావాత్. అన్యథా ఉపాసనేపివేద్యత్వాపత్తేస్తద్వేద్యత్వవిధిర్వ్యర్థ ఏవస్యాత్.తతశ్చాహేతుకమేవ క్వచిద్రక్షకత్వాభావే వాత్సల్యాదిగుణానాం తదుద్బోధక పురుషకారస్యచ విషయాభావాదభావపర్యవసానంస్యాత్" [ప-౧౧౪-ప-౧౩] ఇత్యాదికళాన పూర్వర్కళ్ నిర్వాహఙ్గళైక్కణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—కర్మవశ్యనాన చేతననుక్కు దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ వరుమెన్ఱు, శొల్లలామ్, అకర్మవశ్యర్కళుక్కు దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ వరుమెన్ఱు, శొల్లక్కూడాతెన్నుమత్తై వివక్షిత్తుక్కొణ్డు; (ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్) ఎన్ఱు, అార్.

మీ—దుష్టచేతనాఙ్గీకారస్వభావత్వంచావగమ్యతఇత్యుక్తమ్. తన్న, తతఏవేశ్వరస్వభావాత్ *అహంశబ్దసూచితాత్సత్యసఙ్కల్పత్వాత్ విద్యావిహీన దోషదుష్టపురుషాఙ్గీకారోనఘటతేఇత్యాశఙ్క్య, * మాంశబ్దసూచిత సుశీలత్వాది స్వభావపర్యాలోచనయాఽస్మిన్నధికరణే వరణస్యకేవలమధికారి విశేషణత్వమేవ, నతు విద్యాత్వమితిస్థాప్యతే.

సంశయస్తు—మన్త్రేభగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వప్రతిపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి తదర్థమ్, తదుపబృంహణే చరమశ్లోకే ఈశ్వరస్యనిరపేక్షత్వ స్వభావోఽవగన్తున్నశక్యతే - ఉతశక్యతే ఇతి. తదర్థమ్, వరణంసాధనమ్ - ఉతాధికారివిశేషణమితి. తదర్థమ్, * అహంశబ్దోపస్థాపిత సత్యసఙ్కల్పత్వాదేరసఙ్కోచస్స్వీకార్యః - ఉతసఙ్కోచ ఇతి. తదర్థమ్, అసఙ్కోచస్వీకారే * మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదీనా మవకాశోస్తి ఉతనాస్తీతి. యదాఽస్తి; తదా, *అహంశబ్దోక్త సత్యసఙ్కల్పత్వస్యాసఙ్కోచేబాధకాభావాత్, వరణస్య సాధనతయానిరపేక్షత్వస్వభావస్య ఉపబృంహణే అప్రతీతే రుపాయత్వంసహేతుకమితి పూర్వపక్షేఫలతి.

యదా, సత్యసఙ్కల్పత్వస్యాసఙ్కోచస్వీకారే వాత్సల్యాదీనామవకాశోనాస్తి; తదా, * అహంశబ్దోక్త సత్యసఙ్కల్పత్వస్య సఙ్కోచాత్ వరణస్యాధికారివిశేషణత్వేన గుణహీన దుష్టపురుషాఙ్గీకార స్వభావత్వమవగన్తుం శక్యతే ఇతి నిర్హేతుకోపాయత్వసిద్ధిరితి సిద్ధాన్తే ఫలతి.

పూర్వపక్షస్తు- యదిపాపానామాలయమ్, శాస్త్రవిహితోపాయమాత్రశూన్యంచేతనమ్, పురుషకారబలోద్భావితస్వాతన్త్ర్యేణతదుద్భావితవాత్సల్యవిషయంకృత్వేశ్వరోఙ్గీకుర్యాత్; తదా, తస్యదోషగుణహాన్యోరాపత్తిః; ప్రథమందణ్డ్యాదణ్డనఈశ్వరత్వభఙ్గః; "క్షిపామి"౭ ఇతిసఙ్కల్పహానిః, దోషస్యాదృతత్వాత్; "యద్యదాచరతిశ్రేష్ఠః"౮ ఇతిన్యాయేన సర్వేషామపి తత్రప్రవృత్తౌ సర్వనాశకత్వవైషమ్యనైర్ఘృణ్యయోరాపత్తిః; దోష

† జ్ఞానశక్త్యోశ్చ-౧. ౧॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౬. ౨॥ శరణాగతిగద్యే-వా-౧౩. ౩॥ గీ-౧౧-౪౩. ౪॥ ౫॥ యజుర్వేదే- కా-౧-ప్ర-౬॥ ౭॥ గీ-౧౬-౧౯. ౮॥

వ్యా.—అథవా, (ఇరణ్డుముణ్డాయ్ త్తత్తామ్) ఎన్గి,అవిడత్తిలుమ్, దోషగుణహానిక్కళావన- అకృత్యకరణ కృత్యాకరణఙ్గళాకవుమామ్. పురుషకారత్తుక్కు అకృత్యకరణమావతు - ఈశ్వరనైయుముట్పడ దోషజ్ఞానవోట్టాత్తతాక దోషాదిక్కళ్ కుఱైన్దవన్ఱి, అఙ్గీకరియే నెన్ఱిరుక్కై; కృత్యాకరణమావతు- ఇవనుడైయ దోషాదిక్కళ్ పారాత్తే కైక్కొణ్డు ఈశ్వరనోడే శేర్ప్పిక్కైయాకిఱ స్వకృత్యత్తైచ్చెయ్యామై: ఈశ్వరనుక్కు అకృత్యకరణమావతు-సంసారిచేతనరుడైయ తత్తైయైప్పార్త్తుక్కై విడాత్తే స్వాభావికసమ్బన్ధమే హేతువాక అద్వేషమేతుడఙ్గిఉణ్డాకుక్కైకుక్కు,౧*ఎతిర్ శూழ్ల్పుక్కుత్తిరికిఱ సర్వభూతసుహృత్తానతాక, ఇచ్చేతననై యఙ్గీకరిక్కు మళవిల్ ఇవన దోషాదిక్కళ్ కుఱైన్దాలొழియ అఙ్గీకరియే నెన్ఱిరుక్కై; కృత్యాకరణమావతు- ఇవనుడైయ దోషాదిక్కళైప్పారాత్తే కైక్కొణ్డు స్వకృత్యమాన అనిష్టనివృత్త్యాదిక్కళై పణ్ణామై.

అ.—(ఇరణ్డుమ్ కుఱైయ,ఇరణ్డుముణ్డాయ్ త్తతామ) ఎన్గి,అఇరణ్డుమ్ పదద్వయత్తుక్కుమ్ తత్పరత్వేనవుమ్ తజ్జాతీయపరత్వేనవుమ్ అర్థవైరూప్య దోషముణ్డు; ఆకైయిలే "జ్యోతిషైవ"౨ ఎన్గి,అవిడత్తిల్ "ఏతచ్ఛబ్దః ప్రకృతజాతీయపరామర్శిత్యర్థః"౩ ఎన్ఱు,శ్రుతప్రకాశికై.

అప్పడి ఇఙ్గేముఖ్యార్థానుపపత్తి యిల్లామైయాలే ఇరణ్డుమ్ పదద్వయముమ్ ఏకరూపార్థమాకవమైయుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అథవా ఇరణ్డుముణ్డాయ్ త్తతా మెన్గి,అ విడత్తిలుమిత్యాది.) ఉభయర్క్కుమ్ అకృత్యకరణకృత్యాకరణఙ్గళై యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (పురుషకారత్తుక్కు అకృత్యకరణమావతిత్యాదినా.)

మీ.—స్వాభీష్టఫలప్రదత్వోపయికత్వేచతుర్విధపురుషార్థార్థిభిరపి తత్రప్రవృత్తౌతేషామనిష్టఫలదానేచవంచకత్వాదాగ్జవవిశ్వసనీయతాది భఙ్గాపత్తిః; శాస్త్రమర్యాదాభఙ్గేనా త్సత్యసఙ్కల్పత్వహానిశ్చ. ఉపాయాభావేపితత్ఫలప్రదత్వే, "ప్రాప్యోహంనాన్యథాప్రాప్యః"౪ ఇత్యుక్తసత్యసఙ్కల్పహానిః,వైషమ్యాపత్తిశ్చ. ఏవమ్, క్వచిదహేతుకఫలప్రదత్వే క్వచిద్దుఃఖఫలప్రదత్వమపిస్యాత్. అసత్యసఙ్కల్పస్య నియతత్వాపత్తిశ్చ.

నచ, ఉక్తసర్వదోషపరిహారః ప్రపత్తేరధికారివిశేషణత్వాభ్యుపగమాద్భవతీతివాచ్యమ్. వరణస్య చేతనమతిపూర్వకత్వేన చేతనగతత్వే, తస్యచానిష్టనివృత్తిపూర్వకేష్టప్రాప్తిప్రయోజకత్వే, తథాత్వస్యచానాది సఙ్కల్పసిద్ధత్వే, అస్మదుక్తాశక్తాధికార ప్రపత్త్యస్తర్భావ ఏవేతితస్యాధికారివిశేషణత్వ కథనమనర్థకమ్. తస్య భగవన్మతిపూర్వకత్వేనభగవదీయత్వే, విద్యాసమాప్తిరివతత్ప్రారమ్భరూపప్రపత్తేరపీశ్వరకృత్యత్వేన చేతనగతత్వాభావాదతిప్రసఙ్గవారకత్వమపినస్యాత్. చేతనబుద్ధిపూర్వకత్వేపరం చేతనగతత్వమ్. అతోఽతిప్రసఙ్గాదికంనస్యాదేవ.

నను, "క్షిపామి"౫ ఇత్యాదిసఙ్కల్పస్య ప్రాతికూల్యవ్యవసితవిషయత్వాత్, "ప్రాప్యోహంనాన్యథాప్రాప్యః"౪ "నాన్యఃపన్థాః"౬ ఇత్యాదిసఙ్కల్పస్య స్వతన్త్రచేతనవిషయత్వాచ్చ, అభిముఖపరతన్త్రచేతనే పురుషకారవశాద్భగవతోరక్షకత్వేశాస్త్రమర్యాదా,భగవతోవాత్సల్యాదిగుణజాతంచసంరక్షితంభవేదితిచేత్. న, అభిముఖపరతన్త్రసంరక్షణసఙ్కల్పస్య ఐచ్ఛికత్వే, అనాదికృతమర్యాదాభఙ్గేనాసత్యసఙ్కల్పతా. తత్సఙ్కల్పస్యాప్యనాదిత్వే, తత్రాప్యాభిముఖ్యపారతన్త్ర్యజ్ఞానయోశ్చేతనమతిపూర్వకత్వే, భక్తిప్రపత్త్యోరివతయోరపిహేతుత్వాత్సహేతుతా. ఈశ్వరమతిపూర్వకత్వే చేతనగతత్వాభావే నాతిప్రసఙ్గాదివారకత్వమపినసిధ్యేత్.

అతః, సత్యసఙ్కల్పత్వాదివాచకాహంశబ్దాన్వయనైఘట్యాన్న వరణస్యాధికారివిశేషణత్వమ్. అతః, శాస్త్రమర్యాదానిర్వహార్థమీశ్వరస్యేశ్వరత్వాదిసిద్ధ్యర్థఞ్చ వరణస్యసాధనత్వమభ్యుపేత్యమ్. ఏవంసతి "నాన్యఃపన్థాః"౬ ఇతి, భక్తిప్రపత్తివ్యతిరిక్తసిద్ధసాధ్యరూపసమస్తోపాయాన్తరనిషేధపరః, స్వతఃప్రాప్తాసఙ్కోచేబాధకాభావాత్. ఉక్తాతిప్రసఙ్గాదేవసిద్ధోపాయవిధీనామపి సాధ్యోపాయవిశిష్టపరత్వమితి నకేవలం సిద్ధోపాయవిధిసంభవః.

నచైవంసర్వత్రసాపేక్షత్వే మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదిగుణహాన్యాపత్తిరితివాచ్యమ్. వాత్సల్యస్య "దోషోయద్యపితస్యస్యాత్"౭ ఇత్యుక్తప్రకారేణాశ్రితదోషాదర్శనేనాఙ్గీకారహేతుత్వాత్; సౌశీల్యస్యవిశ్వసనీయతాహేతుత్వాత్; సౌలభ్యస్యదుష్ప్రాపతాశఙ్కావారకత్వాత్; సార్వజ్ఞ్యస్యేష్టప్రాప్త్యనిష్టనివృత్తిపర్యాలోచనాహేతుత్వాత్; పరమకారుణికత్వస్య "మిత్రభావేనసంప్రాప్తమ్"౭ "యదివారావణస్స్వయమ్"౮ ఇత్యుక్తప్రకారేణానన్తాపరాధినోపి కేనచిద్వ్యాజమాత్రేణ రక్షణోపయోగిత్వాత్; కృపాయాశ్చ, చేతనసత్తాస్థితోః,

౧॥ తి-వా-౨-౭-౬. ౨॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౯. ౩॥ శ్రుతప్రకాశికా-పు-౫౭౯-ప-౩౦. ౪॥
౫॥ గీ-౧౬-౧౯. ౬॥ పురుషసూక్తే. ౭॥ రా-యు-౧౮-౩. ౮॥ రా-యు-౧౮-౩౪.

3-6-86.

వ్యా.—ఇఙ్గు శ్శాఙ్ చేతననుక్కు-చ్చొన్న అకృత్యకరణాదికళైప్పోలే శాస్త్రత్తైప్పత్తి చ్చొల్లుకిఅవైయన్ఱు, ఇవర్కళ్ స్వభావత్తైప్పత్తి చ్చొల్లుకిఅవై యిత్తనైయితే. విముఖరైయుమప్పడ దోషగుణహానికళ్ పచ్చైయాక మేల్ విఴుఙ్గాఙ్గీకరిక్కుమ్ స్వభావరానవివర్కళుక్కు, అభిముఖచేతనర్కళై అఙ్గీకరిక్కుమళవిల్ దోషాదికళ్ కులైయవేణుమెన్ఱిరుక్కైక్కు శ్శాఙ్ ముతలిలే కూడామైయాలే, ఇవర్కళుక్కు ఇవైవరుకైక్కు అవకాశమిల్లైయితే.

అ.—శాస్త్రనిషిద్ధత్వమ్ - అకృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్, శాస్త్రవిహితత్వమ్ - కృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్ ప్రవృత్తినిమిత్తమాకైయాలే, శాస్త్రవశ్యచేతననుక్కు కృత్యాకృత్యఙ్గళ్ సంభవిక్కుమత్తొழియ శాస్త్రవశ్యరల్లాత వివర్కళుక్కు సంభవిక్కుమ్పడి యెఙ్ఙనే? ఎన్ఱు ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఇఙ్గు శ్శాఙ్ చేతననుక్కుచ్చొన్న) ఇత్యాదియాల్. కర్తురతిశయావహ కృతివిషయత్వమ్- కృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్, కర్తురపకర్షావహాకృతివిషయత్వమ్ - అకృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్, లౌకికవైదికఙ్గళిలేవ్యాపియాన ప్రవృత్తినిమిత్తమ్ అదృష్టస్వర్గ నరకాద్యతిశయాపకర్షావహజ్యోతిష్టోమబ్రహ్మహననాదికళైప్పోలే దృష్టశ్లాఘాగర్హాది రూపాతిశయాపకర్షావహ లౌకికక్రియావిశేషఙ్గళిలుమ్ కృత్యాకృత్యశబ్దఙ్గళై ప్రయోగిక్కైయాలే, ఉక్తప్రవృత్తినిమిత్తమ్ వ్యాపకమ్; ఆకైయాల్. శాస్త్రవశ్యతారహిత విషయత్తిలుమ్ తత్తత్స్వభావానుగుణమాక అతిశయాపకర్షఙ్గళ్ సంభావితమాకైయాలే, కృత్యాకృత్యఙ్గళుపపన్నఙ్గళెన్ఱు కరుత్తు. (ఇవర్కళ్ స్వభావత్తైప్పత్తి) ఎన్ఱు- "పాపానాంవాశుభానాంవా"౧ "సాహమస్తకకృతాఞ్జలిః దేవదేవమచూచుదమ్"౨ ఇత్యాదికళిల్ అవగతమాన పిరాట్టిస్వభావత్తైయుమ్, "సుహృదంసర్వభూతానామ్"౩ "సపికాకీనరమేత"౪ "ఈశానోభూతభవ్యస్య నతతోవిజుగుప్సతే"౫ "దోషోయద్యపి"౬ ఇత్యాదికళిల్ అవగతమాన ఈశ్వరస్వభావత్తైయుమ్ పత్తి యెన్ఱపడి.

మూలత్తిల్ (ఇరణ్డుమ్ కులైయవేణు మెన్ఱిరుక్కిల్) ఎన్ఱు, అ యదిశబ్దతాత్పర్యమ్ (విముఖరైయమిత్యాది.)

ఇ-అ.—అకర్మవశ్యరా యిరుక్కిఱ అవర్కళుక్కు అకృత్యకరణమ్ కల్పిక్కైక్కు అసఙ్గతమాయిరున్దతీయెన్న (ఇఙ్గుశ్శానిత్యాది.).

మీ.—తదనువర్తనే, నిత్యానుభవే, ముక్తానావృత్తౌ, సామాన్యసృష్ట్యాదౌ, స్వావతారే, శాస్త్రప్రవర్తనే, మోక్షశ్రద్ధాయామ్, సుకృతవిశేషే, నిగ్రహశమనోపాయప్రదానే, ఉపాయాన్తరభఙ్గభావే, ఉపాయాన్తరస్థాననివేశే, వ్యాజమాత్రేణసంసారనివర్తనే, ఆర్తప్రపన్నస్య ఫలప్రదత్వే, బుద్ధిపూర్వాఘప్రాయశ్చిత్తకల్పనే, అకృతప్రాయశ్చిత్తానామపి యమవశ్యత్వవిరహేణఫలావిరోధేనయత్కిఞ్చిదుపద్రవకల్పనేచ, హేతుత్వాత్. అతః, శరణాగతేర్హేతుత్వాభ్యుపగమేపి *మాంశబ్దోక్తగుణానామతః తేః వరణం నాధికారి విశేషణమితి.

తత్రాహ-(ఇరణ్డుమిత్యాది) †పురుషకారోపాయత్వయోః యద్యహేతుకత్వాఙ్గీకారే ఈశ్వరత్వగుణహానేః, మర్యాదాభఙ్గేన దోషాపత్తేశ్చ, అఙ్గీకారే దోషగుణహానివ్యతిరేకేణ భావ్యమితి††మన్యేత ; తదా, తయోః * మాంశబ్దోక్త వాత్సల్యాదిగుణాభావః నైర్ఘృణ్యాది దోషశ్చ స్యాతామిత్యర్థః.

అయంభావః—యదుక్తం వరణస్యాధికారి విశేషణత్వే గుణహీన దుష్టచేతనాఙ్గీకారాత్ విధినిషేధశాస్త్రమర్యాదాభఙ్గః, "క్షిపామి"౭ "నాన్యఃపన్థాః"౮ ఇత్యాదిసత్యసఙ్కల్పత్వభఙ్గః, ఈశ్వరత్వాదిగుణహానిశ్చస్యాదితి. తదేతత్సర్వం వరణస్యాధికారివిశేషణత్వాభ్యుపగమాత్ పరిహృతమ్ నచవరణస్య చేతనమతిపూర్వకత్వేచ తదభావే దోషస్యోక్తత్వాన్నతథాత్వమితివాచ్యమ్. చేతనమతిపూర్వకత్వేపితస్య హేతుత్వప్రసఙ్గాభావాత్. ముఖ్యగౌణసాధనద్వయ రహితస్యాత్యన్తాకిఞ్చనస్య సంరక్షణార్థం పరమకారుణికేనాతిప్రసఙ్గవారణార్థం కిఞ్చిద్వ్యాజీకృత్యఅనాదిరక్షణసఙ్కల్పకరణోపపత్తేః. అతః, పరతన్త్రాణాంతదనుమత్యనురోధేన అసాధనమేవశరణవరణమితిప్రసఙ్గవారణాయవ్యాజీకృత్యరక్షణేనాసత్యసఙ్కల్పత్వాద్యాపత్తిః, వ్యాజమాత్రేణ ఫలప్రదత్వ సఙ్కల్పస్యావ్యనాదిత్వాత్.

నాపిసహేతుకతా, అహేతుకత్వేసతిఅతిప్రసఙ్గవారకత్వం వ్యాజత్వమితివ్యాజేనసహేతుకత్వశఙ్కాయావ్యాహతత్వాత్. వరణస్యేశ్వరమతిపూర్వకత్వేపి నానుపపత్తిః, తస్య ప్రథమ ప్రవృత్తేశ్వర వ్యాపారతయా చేతనగతఫలసాధనత్వాభావేపి, అతిప్రసఙ్గపరిహారత్వ ముపపద్యతే. యథాసా ... పరానుమత్యారాజ్ఞఉపాయనేదత్తే, ప్రథమప్రవృత్తస్య తత్ఫలభాగిత్వే, యదిప్రథమంప్రవృత్త ఔదార్యాదనుమన్తా తత్ఫలందదాతీతి, తతానుమన్తరంశే పూర్వంస్వామ్యసత్వాత్, అనుమన్తృత్వాచ్చ అతిప్రసఙ్గః, దాతుర్వైషమ్యాదిదోషశ్చనసమ్భవతి; తథా అస్యజ్ఞానచికీర్షాప్రయత్నానాముభయకర్తృకత్వేనోభయసాధారణ్యాత్ మోక్షార్థప్రథమ ప్రవృత్తేర్యాదృచ్ఛికాదిసుకృతత్వ కల్పనరూపాయా భగవదీయతయా మోక్షార్థప్రవృత్తిమాత్రస్య చేతనఫలసాధనత్వాభావే పీశ్వరస్యగుణాధిక్యాదనుమన్తుశ్చేతనస్యఅననుమన్తృత్వాది నైషమ్యాత్ తస్యఫలానన్వయే స్వస్యఫలిత్వా సంభవాచ్చ తత్ఫలందదాతిచేత్; కోవాతిప్రసఙ్గాదిదోషః?. కథంవాతస్య సర్వసమత్వాదిహానిః కథంవా

౧॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭- ౩॥ గీ-౫-౨౯. ౪॥ మహోపనిషది. ౫॥ బృ-ఉ-౬-౪-౧౫.

౬॥ రా-యు-౧౮-౩. ౭॥ గీ-౧౬-౧౯, ౮॥పు-సూ. †యదిపురుషకారోపాయావహేతుకాఙ్గీకారే-౨-౩. ††మన్యేయాతామ్-౨, ‡యమితి-౨.

వ్యా.—ఆయిరుక్కచ్చెయ్ మత్తే, ఇప్పడియాగిల్ చ్చెయ్ గైక్కు - ఇవ్విరణ్డత్తుక్కుమ్ తీయాత్తవర్ కళుక్కు ఆశ్రయణోన్ముఖనాన

అ.—(ఇవ్విరణ్డత్తిత్తిమ్) ఎన్ఱు,-దోషగుణహానికళై పచ్చైయాక్కి కొళ్ళుమ్ కైయాక్కిల ప్రమేయత్తిలెయెన్ఱు ఇత్తుగుణవాదమన్ఱో, తోర్ఱు, తత్ప్రపదమ్ - "విరోధేగుణవాదస్స్యాత్"౧ ఎన్ఱు, ప్రమాణాన్తరవిరోధమిల్లే గుణవాదత్తుక్కు హేతు; ఇఙ్గే విముఖాభిముఖ విషయవిభాగత్తాలే విరోధమ్ పరిహృతమిఱే. అకరణేప్రత్యవాయమ్ శొన్నాల్ అవశ్యకరణమ్ సిద్ధిక్కుమాపోలే, కరణేప్రత్యవాయమ్ శొన్నవిత్తువుమ్ అకరణదార్ఢ్య[౫]ప్రతిపాదకమెన్ఱుకరుత్తు.

మ.—సహేతుకత్వశఙ్కావకాశః. కథంవా చేతనస్య ఫలానన్వయప్రసక్తిశ్చేతి. అతో వరణస్యాహేతుత్వేప్యతి ప్రసఙ్గాది దోషపరిహారసమర్థత్వాన్న కిఞ్చిదపహీనమ్.

యత ఏవమతిప్రసఙ్గాది దోషాభావః, తత ఏవ సిద్ధోపాయవిధీనాం సాధ్యోపాయనైరపేక్ష్యేణ స్వతన్త్రత్వాత్ "నాన్యః పన్థాః"౨ ఇత్యాది విధేస్సిద్ధోపాయాతిరిక్తవిషయత్వేన సఙ్కోచస్సిద్ధ్యతి. "నాన్యథా హి ప్రియః"౩ ఇతి సఙ్కల్పోపి స్వతన్త్రచేతనవిషయ ఇతి నేత్స్యతి. "క్షిపామి"౪ ఇతి సఙ్కల్పోపి న విద్యాహీనమాత్రవిషయః, అపితు తద్ధీనప్రాతికూల్యవ్యవసితవిషయః. అతః *అహంశబ్దోపస్థాపిత సత్యసఙ్కల్పత్వాదేః, శాస్త్రమర్యాదాస్థాపకత్వాదేశ్చ న విరోధః.

యది శరణవరణమపి సాధనమభ్యుపగమ్యతే; తదా, సర్వత్ర సహేతుకత్వేన * మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదిగుణానామనవకాశేన అసిద్ధిరేవస్యాత్. నచ, వాత్సల్యస్యాశ్రితదోషాదర్శనేనాఙ్గీకారహేతుత్వమ్; సాధనపక్షే ఆశ్రయణవిరోధిపాపానాం పఞ్చసంస్కారదీక్షావిధానాదినా ఆత్మజ్ఞానేనచ నష్టత్వాత్ తత్ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకానాం విద్యాధిగమేన నష్టత్వాచ్చ దర్శనీయపాపాభావాత్. సౌశీల్యమపి న విశ్వసనీయతాహేతుః, భక్తస్యైవ విశ్వాససమ్భవాత్. సర్వతపసామతిరిక్తత్వప్రమాణేన తతోపి మహావిశ్వాససమ్భవాచ్చ. దుష్ప్రాపత్వశఙ్కాపి "నాగ్హా నిశరణస్థస్య" ఇత్యుక్తస్య న సంభవతీతి సౌలభ్యమప్యఫలమ్. సర్వజ్ఞత్వస్యానిష్టనివర్తనాద్యుపయుక్తత్వేప్యత్ర విశిష్య వేద్యత్వే ప్రయోజనాధిక్యాభావాత్ అఘటితఘటనాసామర్థ్యస్య వేద్యత్వాభావేపి భక్తస్యైవ నిత్యసూరిసఙ్ఘేస్థాపనసంభవాత్ జ్ఞానశక్త్యోశ్చ వైఫల్యమ్. స్వామిత్వస్య "దేహిమేదదామితే"[౫] ఇతి ప్రకారేణ ఇన్ద్రాదేరివ సమ్బన్ధాభావేపి ఫలప్రదత్వసంభవే అత్ర వేద్యత్వవిధానానుపపత్తిః కారుణ్యస్యాపి "అతిరిక్తం తపస్సర్వమ్"[౬] ఇతి శ్రుతస్య కౌస్తుభాదప్యుత్కృష్టాత్మసమర్పణస్య ఫలత్వేన వ్యాజమాత్రత్వాయోగాత్, న ఫలదానాపయికత్వమితి నిష్ఫలత్వమ్ చేతనసత్తాస్థిత్యనువర్త[౭]నముక్తానావృత్తి నిత్యానుభవమహదాది సామాన్యసృష్ట్యవతారాదీనాం కృపాకార్యత్వేపి, అత్ర విశిష్య వేద్యత్వే ప్రయోజనాభావాత్; అన్యథా ఉపాసనేపి వేద్యత్వాపత్తేః; తద్వేద్యత్వవిధిర్వ్యర్థ ఏవస్యాత్. తతశ్చాహేతుకమేవ క్వచిద్రక్షకత్వాభావే, వాత్సల్యాదిగుణానాం తదుద్బోధకపురుషకారస్యచ విషయాభావాదభావపర్యవసానంస్యాత్; తత్ప్రతిపాదకశాస్త్రాణామప్రామాణ్యఞ్చస్యాత్. ఏవం సర్వత్ర వ్యాజత్వేపి ప్రధానహేతుస్సహజకారుణ్యాదికమితి చేత్; తర్హి, స్వర్గాదిప్రదత్వమపి తథాస్యాత్. యాగాదేః ఫలసదృశత్వాన్న తత్ర కృపాయా అవకాశః, మోక్షసాధనానాం విసదృశత్వాద్విసదృశసాధనస్య నిరతిశయఫలప్రదత్వం దయాదికార్యమితి చేత్. తర్హి, భక్తావపి వాత్సల్యాదేరుపాస్యతాపత్తిః. యది[౮]ముఖ్యసాధనఫలస్య గౌణసాధననిష్ఠస్యాపి ప్రదానే దయాద్యపేక్షా, తదా, గౌణకర్మస్వష్టకాదిశ్రాద్ధాదిషు సర్వత్రారాధ్యదేవతాగుణానుసన్ధానస్యావశ్యకత్వప్రసక్తిః దయాయాః ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిమాత్రవిషయత్వప్రతిపాదకశ్రుతప్రకాశికావాక్యవిరోధశ్చ. క్వచిదహేతుకమేవ రక్షణే పరం కృపాయాస్సహజత్వం సిద్ధ్యతి తథాత్వేక్వచిత్స్థలేహి శాస్త్రవిహితహేతూనాం వ్యాజత్వసిద్ధిశ్చ?.

కిఞ్చ, "మామ్" ఇత్యర్జునసారథ్యవేషస్య ఉపాస్యగుణత్వేన విధానాత్తత్పారతన్త్ర్యస్య స్వాతన్త్ర్యకాష్ఠారూపత్వాత్ స్వాతన్త్ర్యస్యాపి వేద్యాకారత్వమితి వాచ్యమ్. నచ, "సంసరణే భగవత్స్వాతన్త్ర్యం ప్రధానహేతుః కర్మాదికం సహకారి"[౯] ఇతి వేదాన్తాచార్యైరుక్త[౧౦]మితి వాచ్యమ్. "త్రాణే స్వామిత్వమౌచిత్యం న్యాసాద్యాస్సహకారిణః । ప్రధానహేతుస్స్వాతన్త్ర్యం విశిష్టా కరుణా విభోః"[౧౧] ఇతి తైరేవోక్తత్వాత్. తతశ్చ తస్య వేద్యత్వం వరణోపాయత్వేన సిద్ధ్యతి. నచ న్యాసాదివ్యాజమాత్రనిష్ఠస్య అనన్తస్థిరఫలప్రదత్వం స్వాతన్త్ర్యకృత్యమితి వాచ్యమ్; క్షణార్ధకృతపాపస్యకల్పకోటినియతానుభవేప్యనాశ్యదుఃఖప్రదత్వేపి తస్యసాధారణ్యాత్, అకల్యాణగుణత్వాచ్చ రక్షణేన్యాసాపేక్షత్వేన కర్మపారతన్త్ర్యమేవాస్తీతి మతశ్చస్వాతన్త్ర్యమ్. తతశ్చ క్వచిదహేతుకత్వే రక్షణే స్వాతన్త్ర్యసిద్ధిః, తస్య కల్యాణత్వసిద్ధిశ్చ.

౧॥ పూర్వమీమాంసా -౨॥ పు-సూ. ౩॥ ౪॥ గీ-౧౬-౧౯. ౫॥ య-వే-౧-కా-౮-ప్ర ౬॥ ౭॥ ౮॥

మూ.—౧౭. ఇరణ్డుమ్ కులైన్దాల్ త్తెన్నిరుక్కిల్, ఇత్తలైక్కిరణ్డుముణ్డాయ్ త్తాగుమ్.

వ్యా.—చేతనగతఙ్గళాన దోషగుణహానిగళ్ కులైయవేణుమెన్నిరాకిల్, అవనై యీడన్నే యఙ్గీకరిక్కై ఇవర్కళుక్కు అవశ్యకరణీయ మెన్నవివిక్కైక్కాక.

౧౭. ఇప్పడి, దోషాదిగళ్ కులైన్దాలొఴియ అఙ్గీకరియోమెన్నిరుక్కిల్ అత్తలైక్కు వైయిరణ్డుమ్ వరుమెన్ను [౫ మిడమ్ శొల్లి, దోషాదిగళ్ కులైయప్పట్టన్నో, నమ్మైయఙ్గీకరిత్తతు ? ఎన్నిరుక్కిల్ ఇత్తలైక్కు వైయిరణ్డుమ్ వరుమెన్ని, ఱార్ మేల్,

(ఇరణ్డుమ్కులైన్దాలు) ఎన్నుగుడఙ్గి. (ఇరణ్డుమ్కులైన్దతెన్నిరు)క్కైయావతు-ఇత్తనై నాళుమ్నమ్మైయఙ్గీకరియాతిరున్ద వర్కళ్ ఇన్నఙ్గీకరిత్తతు నమ్దోషాదిగళ్ కులైయప్పట్టన్నో? ఆకైయాల్ నమక్కు వైకులైన్ద తెన్ననుసన్ధిత్తిరుక్కై. ఇప్పడియిరుక్కిల్.(ఇత్తలైక్కిరణ్డుముణ్డా) కైయావతు-అకృత్యకరణముమ్కృత్యాకరణముమ్వరుకై. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ఇవ్వధికారికు-అనాదికాలమఙ్గీకరియాతవర్కళ్ ఇన్ను, నమ్మైయఙ్గీకరిత్తతు నమ్ముడైయదోషగుణహానిగళిరణ్డుమ్ కులైన్ద వాఱేయన్నో? ఎన్ననుసన్ధిక్కై అకృత్యమాయిరుక్కు, అత్తైచ్చెయ్కైయాలుమ్;

అ.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి (ఇప్పడిదోషాదిగళిత్యాది) (దోషాదిగళ్) ఎన్ని ఆదిశబ్దమ్ - గుణహానిపరమ్.

(అకృత్యమాయిరుక్కు) ఎన్నతు - అఙ్గస్థితి యప్పడియాల్లామైయాల్ మిథ్యాజ్ఞానరూపమాకైయాలే అనిష్టావహమాయిరుక్కుమెన్నపడి.

మీ.—యద్యపి, కస్మిఞ్చిదవస్థాయాం స్వాతన్త్ర్యకృతత్వాత్తదనుగుణఫలప్రదత్వమపి తత్కార్యమ్. తథాపి, తస్య సుఖదుఃఖసాధారణ్యాన్న కల్యాణగుణత్వసిద్ధిః అతః, “కేవలం స్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షే కఞ్చిత్కదాచన” ౧ ఇత్యుక్తప్రకారేణ స్వకృతమర్యాదాతిలఙ్ఘనేన క్వచిద్రక్షకత్వే, తస్య తథాత్వం సిద్ధ్యేత్. ఏవమ్, జ్ఞానశక్త్యాదీనాం శిక్షారక్షోభయసాధారణానాం క్వచిదహేతుకరక్షకత్వోపయుక్తత్వం గ్రాహ్యమేకమ; అన్యత్రైవదుఃఖప్రదత్వోపయుక్తత్వమౌపాధికమితీశ్వరస్య కల్యాణగుణస్వభావత్వం సిద్ధ్యేత్. అతః, ఈశ్వరస్య తద్గుణానాం చ రక్షకత్వం స్వాభావికమ్, శిక్షకత్వమౌపాధికమిత్యేతత్ క్వచిన్నిరుపాధికరక్షకత్వే సిద్ధ్యతి. ఏవఞ్చేశ్వరతద్గుణానాం శిక్షారక్షయోరుపాధిసాపేక్షత్వే, తయోస్తన్నిరపేక్షత్వే శిక్షాయా నిరుపాధికత్వే, రక్షాయాః సోపాధికత్వేచ, కల్యాణత్వం న సిద్ధ్యతీతి తత్సిద్ధ్యర్థం శిక్షాయాముపాధిసాపేక్షత్వమ్, రక్షాయాస్తన్నిరపేక్షత్వం చ [౨౦ వాచ్యమ్; తదా చ రక్షకత్వమేవ స్వభావః, శిక్షకత్వమౌపాధికమ్. క్వచిద్రక్షణే ఉపాధిదర్శనం చేతనస్వభావకృతమ్; తత్స్వభావశ్చ - కర్తృత్వలక్షణస్వాతన్త్ర్యమ్, సోపాధికరక్షాస్థలే భ్రమశ్చ తద్రహితేషు తన్నిరుపాధికరక్షకత్వం నిత్యేష్వివ ప్రవహిష్యతీతి నిరుపాధికత్వమేవ భగవతస్తత్త్వమ్ తదుక్తమ్ “ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం న తు గుణౌ” ౨ ఇతి. అతః, శరణవరణస్యాధికారివిశేషణత్వే *అహంశబ్దస్య బాధకత్వాభావాత్; ప్రత్యుత, సాధనత్వే * మాంశబ్దస్య బాధకత్వాచ్చ, వరణమధికారివిశేషణమ్. తస్మాత్, చరమశ్లోకస్య భగవన్నిరపేక్షస్వభావత్వావగమకత్వాన్న మత్తో నిరపేక్షత్వసిద్ధిరితి.

—అయమత్రసఙ్గ్రహః— [౨౫

గుణహీనస్య దుష్టస్య స్వీకారే † సతి థా భవేత్ । దదామి న తు మామీతి సఙ్కల్పస్య తథా విభోః॥ వైషమ్యాదిప్రసఙ్గశ్చ మర్యాదాయాశ్చ భఞ్జనమ్ । అతో విద్యావినష్టాఘం చేతనం స్వీకరోతి హి॥ ఇత్యేతన్న విభోర్దోషగుణహాని ప్రసక్తితః । యదికుత్రాప్యహేతుత్వం తాత్రేనాభ్యుపగమ్యతే॥ విభోః కారుణ్యవాత్సల్య సౌశీల్యాద్యా మహాగుణాః । అసత్కల్పా భవేయుస్తే విషయాలాభతః పరమ్॥ కృతప్రతికృతే లోకే గుణత్వం నైవ దృశ్యతే । దుష్టదుఃఖిపరిత్యాగే నిర్ఘృణత్వాదికం భవేత్॥ అఙ్గీకారే సదోషాణాం వైషమ్యాది ప్రసఞ్జనమ్ । శ్రియ ద్విశేషణీభూత ప్రపత్త్యైవ నివారితమ్॥ యద్యప్యహేతుకకృపాఫలమేషాం శ్రియఃపతేః। తథాప్యత్రాను మన్తృత్వాచ్చేతనస్య చ తద్గతా॥ సఙ్కల్పాసత్యతా దేశ్చ పరిహారతియా మతా॥[౩౦

(ఇతి ద్వితీయప్రకరణే ప్రపత్తవ్యగుణనిరూపణాధికారః.౧౪)

(౧౫. అథ, శోకనివృత్తికారణచిన్తాధికారః.)

(ఇరణ్డుమ్ కులైన్దతెన్నిరుక్కిలిత్తలైక్కిరణ్డు ముణ్డాయ్ త్తాగుమ్) యది, మాంశబ్దవిహిత వాత్సల్యాదిగుణానుపపత్త్యా వరణస్యాసాధనత్వమ్. తర్హి, “మామేకం” ఇతి శబ్దేన కృతికృత్యత్వస్య విధానానుపపత్త్యాహేతుత్వసిద్ధిః కిం న స్యాదితి శఙ్కాయాం సఙ్గతిః.

౧॥ ౨॥ శ్రీరఙ్గ-స్త-ఉత్త-౭౭. † సత్యతా భవేత్-౭.

వ్యా. — "నీశనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్"౧ "అమర్యాదః"౨ "బుద్ధ్వాచనోచ"౩ "అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్"౪

అ. — [నీశనేన్] నీచత్వమే వడివాక ఉడైయేన్. [నిఱైవొన్ఱుమిలేన్] ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ఒన్ఱుమిలేన్. [నీశనేన్] ఎన్ఱు, - దోషముమ్, [నిఱైవొన్ఱుమిలేన్] ఎన్ఱు, - గుణహానియుమ్, [నన్గళ్ పాశమ్వైత్త] ఎన్ఱు-అవైయే హేతువాక త్తన్నైయఙ్గీకరిత్తమైయై, ఆళ్వారనుసన్ధిత్తాప్పోలే యెన్ఱపడి.

(అమర్యాదఇతి) "అమర్యాదః క్షుద్రశ్చలమతిరసూయాప్రసవభూః"౨ ఇత్యాది. [అమర్యాదః] ఎన్ఱు,- గుణహానియుమ్, [క్షుద్రః] ఎన్ఱుతొడఙ్గి - దోషత్రయమ్ ఆళవన్దారనుసన్ధిత్తాప్పోలవుమెన్ఱపడి. ఇతు, దోషగుణహానికళిరణ్డుక్కుముళవాక వొన్ఱుమ్కుఱైవఱ్ఱిల్లై యెన్ఱనుసన్ధిక్కైయిల్ దృష్టాన్తమ్.

(బుద్ధ్వాచేతి) "బుద్ధ్వాచనోచ విహితాకరణైర్నిషిద్ధసంసేవనైస్త్వదపచారశతైరసహ్యైః। భక్తాగసామపిశతైర్భవతాప్యగణ్యైర్వాక్తనుమనోజనితైర్హతోస్మి"౩ [బుద్ధ్వాచ, నో-బుద్ధ్వాచ] జ్ఞానాజ్ఞానఙ్గళాలేయుణ్డానవెన్ఱపడి. [నిషిద్ధసంసేవనైః] నిషిద్ధఙ్గళుడైయ ఆసకృదనుష్ఠానఙ్గళాలే యెన్ఱపడి. [భవతాపి] సర్వజ్ఞేనత్వయాపి. [అగణ్యైః] ఇయత్తయాసఙ్ఖ్యాతుమశక్యైః ఎన్ఱపడి. [వాక్తనుమనోజనితైః] వాచికకాయికమానసైః ఎన్ఱపడి. ఇతువుమ్, దోషగుణహానికళిరణ్డుక్కు కుఱైవఱ్ఱిల్లై యెన్ఱనుసన్ధానత్తిలే దృష్టాన్తమ్. ఇప్పడి ఆళ్వాననుసన్ధిత్తాప్పోలవుమెన్ఱపడి.

(అతిక్రామన్నితి) "అతిక్రామన్నాజ్ఞాంతవవిధినిషేధేషుభవతేప్యభిద్రుహ్యన్వాగ్ధీకృతిభిరపిభక్తాయసతతమ్। అజానన్జానన్వాభవదసహనీయాగసిరతస్సహిష్ణుత్వాద్రఙ్గప్రవణతవమాభూవమభరః"౪ [రఙ్గప్రవణ] వారీర్! పెరియపెరుమాళే!. [అజానన్జానన్వా] అజ్ఞానేనవా జ్ఞానేనవా. [వాగ్ధీకృతిభిః] వాఙ్మనఃకాయకర్మఙ్గళాలే. [విధినిషేధేషు] శ్రుతిస్మృతిరూపఙ్గళాన ప్రవర్తకనివర్తక వాక్యఙ్గళిలే ప్రమితైయాన. [తవ-ఆజ్ఞామ్] ప్రవృత్తినివృత్తివిషయమాన దేవరీరుడైయ అభిప్రాయత్తై. [అతిక్రామన్] అతిక్రమిక్కిఱ. ఇత్తాల్ - కృత్యాకరణాకృత్యకరణరూపమాన అపచారమ్ శొల్లిఱ్ఱు. బుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ వాఙ్మనఃకాయకర్మఙ్గళాలే, [భవతే - అభిద్రుహ్యన్ - అపి] దేవరీర్క్కు అపకరిత్తుక్కొణ్డుమిరుక్కిఱ. ఇత్తాల్ - భగవదపచారమ్ శొల్లిఱ్ఱు. బుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ వాగ్ధీ

ఇ-అ. — (బుద్ధ్వాచనోచ) ఎన్ఱిఙ్గ, అతుక్కర్థమ్ - అఱిన్దుమఱియామైయుమ్ అకృత్యకరణమ్ ముతలానఅపచారఙ్గళాలే కెట్టుప్పోనేనెన్ఱు.
(అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్) ఎన్ఱిఙ్గ, అతుక్కర్థమ్ - విధినిషేధఙ్గళిల్ దేవరీర్ పణ్ణివైత్త ఆజ్ఞైయై యెల్లిర్నినైత్తేనెన్ఱు.

మీ — సంశయస్తు — మన్త్రరత్నే ఉపాయత్వస్యనిర్హేతుకత్వప్రతిపత్తిర్నాస్తి-ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, తదుపబృంహణే చరమశ్లోకే "మోక్షయిష్యామి"౫ ఇతి భగవతః స్వీకృతభరత్వం భరసమర్పణస్యానుపాయతాంనావగమయతి-ఉతావగమయతీతి. తదర్థమ్, "మాశుచః"౫ ఇత్యత్రశోకనివృత్తిహేతుత్వేన ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వమభిప్రేతమ్- ఉతచేతనస్య స్వప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్, ఈశ్వరస్యతత్కార్యాధికృతత్వఞ్చ హేతుత్వేనాభిప్రేతమితి. తదర్థమ్, "తస్యైవంవిదుషః"౬ ఇత్యాదికాపురుషవిద్యా, ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వానుసన్ధానపరా- ఉత యజ్ఞాద్యనుష్ఠానస్థాననివేశేన ఉపాసకావయవేషు అహరహస్తదఙ్గానుసన్ధానపరేతి. తదర్థమ్, కృతోపాయకృతత్వాభిప్రాయే ఉపబృంహణసాహాయ్యమస్తి-ఉతనాస్తీతి.

యదాస్తి; తదా, ఉపబృంహణసధ్రీచీనాయాశ్శ్రుత్యా ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వాభిప్రాయత్వాత్ * మాశుచఇత్యస్యాపి తదభిప్రాయత్వేన వరణస్యోపాయతావగమకత్వాత్, స్వీకృతభరత్వమనుపాయతావగమకంనభవతీతి, వరణస్యోపాయత్వాన్మన్త్రే నిర్హేతుకత్వప్రతీతిః.

యదాచ, పురుషవిద్యాయాః కృతకృత్యత్వపరత్వే ఉపబృంహణసాచివ్యంనాస్తి; తదా, తస్యాఅన్యపరత్వేన *మాశుచఇత్యత్రకర్తవ్యోపాయస్యకృతకృత్యత్వాభిప్రాయత్వేమానాభావాత్, వరణస్యాధికారి†విశ్వాసోత్తమ్భకత్వాత్, స్వీకృతభరత్వమనుపాయత్వద్యోతకంభవతీతిచరమశ్లోకేనైరపేక్ష్యప్రతీతే ర్మన్త్రప్రతిపన్నముపాయత్వం నిర్హేతుకమితిసిద్ధ్యతి.

౧॥ తి-వా-౩-౩-౪. ౨॥ స్తో-ర-౨. ౩॥ వరదరాజస్తవే-౭౯. ౪॥ శ్రీరఙ్గరాజస్తవే. ౫॥ గీ-౧౮-౬౬. ౬॥ పు-సూ. †విశేషణత్వాత్,-౪.

అ.—కృతికళాలే [భక్తాయ - అభిద్రుహ్యన్ - అపి] సతతమాక దేవరీర్ విషయత్తిల్ భక్తిమాన్గ, ఉనక్కు అపకరిత్తుక్కొణ్డు మిరుక్కిఱ. ఇత్తాల్ - భాగవతాపచారమ్ శొల్లిఱ్ఱు బుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ [భవదసహనీయాగసిరతః] దేవరీర్విషయమాయుమ్ దేవరీరుడైయవర్కళ్ విషయమాయుముళ్ళ అసహనమాకిఱ అపచారత్తిలే రాగత్తైయుడైయ అడియేన్. దేవరీర్ సహనశీలరాకైయాలే దేవరీర్క్కు దుర్భరనాకిఱిలే నైర్ఘృణ్యపడి. ఇప్పడియే, పూర్వోపాత్తశ్లోకత్తిలుమ్ అపచారవిభాగమ కణ్డుకొళ్వతు. ఇఙ్గే, (భక్తాయ - [౫ అభిద్రుహ్యన్, భవతే - అభిద్రుహ్యన్) ఎన్ఱు, - చతుర్థివరుమ్పడి యెఙ్గనే? “క్రుధద్రుహోరుపసృష్టయోఃకర్మ”౧ ఎన్ఱు, - క్రూరమభిద్రుహ్యతి ఎన్గిఱాప్పోలే, ద్వితీయైయన్ఱో, వరప్రాప్తమాకిన్ఱతు ; ఇతుక్కుప్పలపడి నిర్వాహఙ్గళుణ్డు ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్ ; *నవిద్యతే. భీః - భయమ్, యస్మిన్కర్మణితద్యథా తథా. అభి - నిర్భయమాక వెన్ఱాయ్, (అభి) ఎన్గిఱవితు ఉపసర్గమల్లామైయాలే “క్రుధద్రుహోరుపసృష్టయోః”౧ ఎన్ఱు, కర్మసంజ్ఞైయిల్లామైయాలే “క్రుధద్రుహేర్ష్యాసూయార్థానాంయంప్రతికోపః”౨ ఎన్ఱు, సంప్రదానసంజ్ఞైవరుకైయాలే చతుర్థి సాధు. అన్ఱిక్కే-(అభి) ఎన్గిఱవితుఉపసర్గమేయాయ్, (భక్తాయ) ఎన్గిఱచతుర్థి “క్రియార్థోపపదస్యకర్మణిస్థానినః”౩ ఎన్ఱు, “భక్తంకోపయితుమభిద్రుహ్యన్” ఎన్ఱాయ్, “నమస్కుర్మోనృసింహాయ నృసింహమనుకూలయితుమ్” ఎన్ఱాప్పోలేయాకిఱతు.—అన్ఱిక్కే, అభ్యేత్యద్రుహ్యన్ - (అభిద్రుహ్యన్) ఎన్ఱాయ్, “ప్రదేశంపరిలిఖతి”౪ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ - ప్రదేశంపరిమాయలిఖతి ఎన్గిఱాప్పోలే ఆక్షిప్తక్రియాన్తరోపసర్గమాయ్, *ద్రుహధాతువుక్కు ఉపసర్గమల్లామైయాలేకర్మసంజ్ఞైవారామైయాలే “క్రుధద్రుహ”౨ఇత్యాదిసూత్రత్తాలేసంప్రదానసంజ్ఞైవన్దుచతుర్థివరుకిఱతు. అన్ఱిక్కే, అభి)ఎన్గిఱవితు- ‘అభిరభాగే’౫ఎన్ఱువీప్సాయాంకర్మప్రవచనీయమాయ్, విధినిషేధమతవాజ్ఞామభిఅతిక్రామన్-విధినిషేధమతివాజ్ఞామాక్రామన్ఎన్ఱాయ్,*ద్రుహధాతువుక్కుఉపసర్గమిల్లామైయాలే“క్రుధద్రుహ”౨ఇత్యాదినాచతుర్థివరుకిఱతు.—అన్ఱిక్కే, (అభి) ఎన్గిఱతు ఉపసర్గప్రతిరూపకమాయ్,ఉపసర్గమల్లామైయాలే“క్రుధద్రుహోరుపసర్గయోఃకర్మ”౧ఎన్ఱు,కర్మసంజ్ఞైవారామైయాలే“యంప్రతికోపః”౨ఇతిసంప్రదానసంజ్ఞైవన్దు చతుర్థివరుకిఱతు. “అజ్ఞేనివిశతింభయాత్”౬“అవదత్తంప్రదత్తఞ్చ”౭ ఇత్యాదికళిలే ఉపసర్గప్రతిరూపకమాకైయాలే ఉపసర్గకార్యఙ్గళ్ వారాతాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ ఉపసర్గప్రతిరూపక మాకైయాలే ఉపసర్గకార్యమాన కర్మసంజ్ఞైవారాతు; ఇత్తైప్పఱ్ఱివిఱే “యదేతేభ్యోఅభిద్రోగ్ధుంమయా యథసరిగ్రహాఃకృతః”౮ ఎన్ఱు, మహాకవిప్రయోగముమ్ కిడక్కిఱతు.

(నీశనేన) ఇత్యాదిపూర్వపూర్వప్రమాణవిశదీకారార్థమాక ఉత్తరోత్తరప్రమాణోపాదాన మెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. [౨౦

మీ.—పూర్వపక్షస్తు—వరణస్యాధికారివిశేషణత్వ మనుపపన్నమ్, సమభివ్యాహృతస్య “మాశుచః”౯ ఇత్యస్యాన్వయనైఘట్యాత్. తత్రహిశోకనివృత్తిహేతుత్వేన ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వ మభిప్రేతమ్?, సుదుష్కరోపాయవిధానాత్ శోచన్తంప్రతి వరణేసకృత్త్వవిధానస్య తన్నివృత్త్యపేక్షితత్వాత్. ఏకశబ్దాదినా ఇతరనిరపేక్షత్వవిధానేఽపి, వరణస్యావృత్తిరూపత్వేన దర్శనపర్యన్తత్వశఙ్కాయా నివారకాభావాత్.

నచ, *త్యాగశబ్దేస్వప్రవృత్త్యనర్హత్వస్య వివక్షితతయాకర్తవ్యోపాయేతవానర్హత్వాత్, తత్రమమాధికృతత్వాచ్చ, “మాశుచః”౯ఇతితాత్పర్యం కిన్నస్యాదితి వాచ్యమ్. తైత్తిరీయకే ప్రపత్తివిధానానన్తరమ్ “తస్యైవంవిదుషః”౧౦ఇతివాక్యేపూర్వోక్తాధికారిణః కృతకృత్యత్వవిధానేసాత్రాపిస్థానప్రమాణేన, “మాశుచః”౯ ఇత్యస్యాపి తత్పరత్వాత్. నచపురుషవిద్యాయా యజ్ఞాదిప్రతినిధిత్వేనాఙ్గతయాఽహరహరనుష్ఠేయత్వాత్ నసైర్భర్యపరత్వమితివాచ్యమ్. పూర్వానువాకే విహితాయాన్యాసవిద్యాయాః “సకృదేవహిశాస్త్రార్థః కృతోఽయంతారయేన్నరమ్”౧౧ “సకృదేవప్రపన్నాయ”౧౨ఇత్యాదినా సకృత్త్వవిధానేనాఽసకృదావృత్తతయా పురుషవిద్యా నతత్రాఙ్గమ్. కిఞ్చ, ప్రపత్తేరానుకూల్యసఙ్కల్పాదివ్యతిరేకేణాఙ్గాన్తరాసహత్వాచ్చ పురుషవిద్యాఙ్గత్వానుపపత్తిః

నచ, వేదాన్తవిహితవిద్యాత్వేన, “వికల్పోఽవిశిష్టఫలత్వాత్”౧౩ ఇతిన్యాయవిషయత్వేనఅవిశిష్టఫలతయాగురులఘువికల్పాయోగేన [౩౦ విద్యాన్తరోక్తావృత్త్యాదిప్రాప్తిః న్యాసవిద్యాయామప్యవిశిష్టేతివాచ్యమ్. “నహివచనవిరోధేన్యాయఃప్రభవతి”౧౪ ఇతిన్యాయేనసకృత్త్వస్య వచనసిద్ధతయా, తత్రావృత్త్యాది ప్రసఞ్జకన్యాయానామప్రాప్తేః. తదుక్తం శ్రుతప్రకాశికాయామ్ “యద్యపిసాక్షాత్కారరూపత్వ భక్తిరూపత్వాదిపరాణాంవాక్యానాం విద్యావిశేషప్రకరణ గృహీతత్వేపి సర్వోపాసనసాధారణత్వం గురులఘుయత్నవికల్పానుపపత్తేఃప్రాప్తమ్; తథాపిప్రపదనేతు లఘుగురువికల్పానుపపత్తిరూపన్యాయోవచనబలప్రతిక్షిప్తః, ‘నహివచనవిరోధేన్యాయఃప్రభవతి’ వచనవిరోధాభావాదుపాసనేమతస్యప్రవృత్తిః”౧౫ఇతి. అతః, న్యాసవిద్యాయాస్సకృత్త్వాదసకృదాత్మకత్వేన నతత్రపురుషవిద్యాయా అఙ్గత్వమ్, అపితత్స్వానిర్భరత్వానుసన్ధానపరత్వమేవ.

౧॥ అష్టా-౧-౪-౩౮. ౨॥ అష్టా-౧-౪-౩౭. ౩॥ అష్టా-౨-౩-౧౪. ౪॥ ౫॥ అష్టా-౧-౪-౯౧. ౬॥
౭॥ ౮॥ ౯॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౦॥ తై-నా-౬-౫౨. ౧౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే ౧౭-౭౫. ౧౨॥ రా-యు-౯౯-౩౩.
౧౩॥ బ్రహ్మసూ-౩-౩-౫౭. ౧౪॥ ౧౫॥ శ్రుతప్రకా-

వ్యా.—ఇత్యాదిప్పడియే - నమ్ముడైయ దోషగుణహానికళిప్పోతళ్ వాక నోక్కుమ్ కులైన్దక్కెలైయెన్ఱుమ్, ఇప్పడియిరుక్క-చ్చెయ్తే దోషాదికళై పచ్చైయాక నమ్మైయఙ్గీకరిత్తరుళువతే!

అ.—(ఇత్యాదిప్పడియే) ఎన్ఱు ఆదిశబ్దత్తాలే- "నఙ్గళ్ పాశమ్ వైత్త"౧ "వదతిమపదమాగః తస్య తే స్తిక్షమాయాః"౨ "వరదమయి తత్ప్రసాదోన్ముఖః"౩ "సహిష్ణుత్వాద్రఙ్గప్రవణతవమా భూవమభరః"౪ ఎన్ఱు అవివై సఙ్గ్రహితఙ్గళ్. ఉపాత్తఙ్గళాన ఆళ్వార్, ఆళవన్దార్, ఆళ్వాన్, భట్టర్, ఇవర్కళుడైయ శ్రీసూక్తికళుక్కు ఙ్గమ్ - (నమ్ముడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (అఙ్గీకరిత్తరుళువతే!) ఎన్నుమళవాక

మీ.—కిఞ్చ, "అనేనైవ తు మన్త్రేణ స్వాత్మానం మయి నిక్షిపేత్। మయి నిక్షిప్తకర్తవ్యః కృతకృత్యో భవిష్యతి" ౫ ఇతి స్మృతౌ ప్రపత్తివిధానానన్తరం కృతకృత్యత్వవిధానేన, అత్రాపి స్థానప్రమాణేన పూర్వానువాకస్య న్యాసవిధాయకత్వేనాత్ర కృతకృత్యత్వ విధానస్యోచితత్వాత్. తస్మాత్సర్వత్ర ప్రపత్తి విధానానన్తరం తదనుష్ఠాతురుపాయాంశే కృతకృత్యతావిధానాత్, ఉపాయాన్తరదుశ్శకత్వ కృతశోకనివృత్తేః, వరణమాత్రోపదేశేనా నివృత్తేశ్చ, "మాశుచః"౬ ఇత్యస్య ఉపాయాంశే కృతకృత్యతాభిప్రాయత్వాత్; తదన్వయవైఘట్యేన వరణం నాధికారివిశేషణమ్, అపి తు సాధ- [౧౦ నమేవేతి.

అత్రాహ (ఇరణ్డుమిత్యాది) "వరణస్య సాధనత్వాదేవ హి 'మాశుచః'౬ ఇత్యస్య సాధనానుష్ఠానాంశే కృతకృత్యతా విధీయతే'; అతస్తస్య సాధనత్వాత్తదనుష్ఠానేన మమ దోషగుణహాన్యోర్హానిర్జాతా; * అతః పరమహం నిర్భరో నిర్భయోఽస్మి" ఇతి చేన్మన్యసే; తదా, స్వకృతభరసమర్పణస్య, ఈశ్వరకృతభరస్వీకారస్య చ, ప్రచ్యుతత్వాత్, దోషగుణహానియుక్తపూర్వావస్థైవ స్యాదిత్యర్థః.

అయం భావః—అస్య భరో నామ భక్త్యాద్యుపాయాన్తరానుష్ఠానమ్, "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ"౭ ఇతి, ఉపాయాన్తరస్థాననివేశన ప్రార్థనేన తస్య తథాత్వాత్. భరసమర్పణఞ్చ న భరో భవితుమర్హతి, యేన, స్వకృతోపాయస్య కృతత్వసంభవః. తతశ్చ, యది, స్వానుపాయమేవోపాయసమర్పణ ముపాయానుష్ఠానత్వేన బుధ్యేత; తదా, భరస్య సమర్పితత్వ మనుష్ఠితత్వఞ్చ విరుద్ధమితి సమర్పణం ప్రచ్యుతం భవేత్ స్వభరానుష్ఠానాసామర్థ్యాత్ మయి భరే న్యస్తే సతి, మయా చ తం స్వీకృత్య తస్మిన్నధికృతే సతి, పునర్దుర్వాసనావశాదనుష్ఠితభరసమర్పణమేవ స్వోపాయకృత్యత్వేన మత్వా, కృతఘ్నస్సన్ స్వాత్మానమనుష్ఠితోపాయమ్మనుతే. తస్మాదయం భరస్త్యక్తవ్య ఇతి స్వీకృతోపాయస్య త్యాగ ఏవ ప్రసజ్యేతేతి పూర్వావస్థైవాపద్యేతేతి. [౨౦

యదుక్తమ్, "మాశుచః"౬ ఇత్యస్య స్వకృతోపాయస్య కృతత్వాభిప్రాయత్వాద్వరణస్య సాధనత్వసిద్ధిరితి. తదయుక్తమ్, తస్యోక్తతాత్పర్యకత్వే కల్పకాభావాత్. నచ శోకనివృత్తిః కల్పికా; సర్వధర్మపరిత్యాగాఙ్గత్వేన ఏకశబ్దోక్తస్వీకారానుపాయత్వ బుద్ధిసంస్కృతేన ప్రక్త తస్వీకారేణ విశిష్టస్య * త్వాశబ్దోపస్థాపితత్వాత్. స్వప్రవృత్తినర్హత్వం ప్రకృతమ్, "మోక్షయిష్యామి"౬ ఇత్యత్ర భగవతశ్చేతనకృత్యావధి కృతత్వఞ్చోక్తమ్. అతః, ప్రకృతయోస్స్వప్రవృత్త్యనర్హత్వ చేతనకార్యాధికృతత్వయో శ్శోక నివృత్తిహేతుత్వేన వివక్షితత్వోపపత్తేః, తస్యాన్యథాసిద్ధత్వాత్, పూర్వం స్వకృత్యస్య భరస్య భగవల సమర్పితత్వేన కృతకృత్యత్వా సిద్ధేశ్చ. [౨౫

నను, స్థానప్రమాణేన ఏతదుపబృంహ్యశ్రుతౌ పురుషవిద్యాయాం కృతకృత్యత్వస్యోత్తరకృత్యత్వే నోక్తత్వాత్, శోకనివృత్తిహేతుత్వం కృతకృత్యత్వస్య శ్రుతిసిద్ధమితి, ప్రకృతత్వలిఙ్గమాత్రం శ్రుత్యా బాధితమితి చేత్. న, తస్యాః ప్రకృతన్యాసవిద్యాఙ్గభూత యజ్ఞావ్యనుష్ఠానప్రతినిధిత్వేన ఉపాసకశరీరావయవేషు యజ్ఞావయవకల్పనేనాసకృదావృత్త్యానుసన్ధానపరత్వాత్.

నచ "సకృదేవ ప్రపన్నాయ"౮ ఇతి స్మృతివచనాత్, శ్రుతప్రకాశికావచనాచ్చ, పూర్వప్రకృతన్యాసవిద్యాయా అనావృత్తేరుక్తత్వాత్పురుషవిద్యా నాఙ్గవిద్యేతి వాచ్యమ్ స్మృతివచన శ్రుతప్రకాశికావాక్యయోష్షడఙ్గప్రపత్తివిషయత్వాత్, "బ్రహ్మణే త్వా మహస ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత"౯ ఇతి పూర్వానువాకవిహితాయా వసురణ్యాదిప్రణవాన్తమన్త్రకత్వేన షడఙ్గయోగభిన్నత్వస్యోత్తరత్ర వక్ష్యమాణత్వాచ్చ, పురుషవిద్యాఙ్గత్వేన కృతకృత్యత్వవిధాన పరత్వాభావాత్, "తైత్తిరీయామ్నాతా పురుషవిద్యా బ్రహ్మవిద్యాఙ్గమ్"౧౦ ఇతి భాష్యకారవచనాచ్చ.

నచాఙ్గశబ్దో విధ్యఙ్గభూతార్థవాదభాగపరః; విద్యాశబ్దాఙ్గశబ్దయోరస్వారస్యాపత్తేః; "బ్రహ్మప్రాప్తిరేవాత్ర ఫలమ్"౧౦ ఇతి భాష్యవిరోధశ్చ. కిఞ్చ, పురుషవిద్యాయా ఉపాసనాత్మకత్వాభావే అఙ్గోపసంహారార్థ భేదచిన్తనమనర్థకమాపద్యేత. "యన్మరణం తదవభృథః"౧౧ ఇతి పురుషవిద్యాయా ఆప్రయాణం విద్యాన్తరవ దహరహరనుష్ఠేయత్వం శబ్దాదేవావగమ్యత ఇతి, పూర్వానువాకోక్త న్యాసలక్షణ బ్రహ్మవిద్యాయా విశ్వాక్షమాధి

౧॥ తి-వా-౩-౩-౪. ౨॥ స్తోత్రర- ౩॥ వరద-స్త-౮౭. ౪॥ శ్రీరఙ్గ-స- ౫॥ స్మృతౌ- ౬॥ గీ-౧౮-౬౬. ౭॥ ౮॥ రా-యు-౧౮-౩౩. ౯॥ తై-నా-౬-౫౧. ౧౦॥ శ్రీభాష్యమ్-పు-౬౭౧-ప-౫. ౧౧॥ తై-నా-౬-౫౨.

వ్యా.—ఎన్ఱు, పానుసన్ధిక్కైక్కు కృత్యమాయిరుక్క, అత్తైచ్చెయ్యామైయాలుమ్; ఇరణ్డుమ్వరుమిఱే.

౧౮. ఇప్పడిపురుషకారము ముపాయముమ్ దోషాదికళ్ పచ్చైయాక్క వఙ్గీకరిత్తవిడముణ్డో? ఎన్ఱునుపేక్షైయిలే;

అ.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిపురుషకారముమిత్యాద;) దోషముపాదేయమ్ ఎన్ఱు,అవర్థవఙ్గళాన వచనఙ్గళ్ అర్థవాదఙ్గళాక వస్తైయమ్ విధినిషేధశాస్త్ర విరుద్ధఙ్గళాక్కైయాలే ఎన్ఱు,అశఙ్కైపరిహారార్థమాక అనుష్ఠానమ్ కాట్టుకిఱారెన్ఱపడి. ఇత్తాల్-అనుష్ఠానోపోద్బలిత ఙ్గళాన క్షమాదిగుణ పరశాస్త్రానురోధేన విధినిషేధశాస్త్రఙ్గళుక్కు విముఖవిషయత్వ ముపపన్నమెన్ఱపడి.

ఇ-అ—(అఙ్గీకారత్తుక్కు వైత్తన్నైయే పచ్చైయాక్కుక్కై) [వా- ౧౫] ఎన్ఱు,అవాక్యత్తై వివక్షిత్తుక్కొణ్డు, "రాక్షసికళ్" ఎన్ఱు,అ వాక్యత్తుక్కు అవతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిపురుషకారము ముపాయముమిత్యాది.)

మీ.—కారత్వాత్ విశ్వస్యాత్మస్య భగవదనుభవశిథిలీకృతిబాహ్యాన్తఃకరణత్వాత్ "సహకారిత్వేనచ"౧ఇతియజ్ఞాద్యనుష్ఠానాభావే విద్యానిష్పత్త్యనుపపత్తేశ్చ, ఉపాసకావయవేషు యజ్ఞాఙ్గపరికల్పనం తదనుష్ఠాన ప్రతినిధిత్వేనవిధీయతే. యజ్ఞాదిచాప్రయాణా దహరహరనుష్ఠేయ మితీయమప్యహరహ రనుష్ఠేయా.

కిఞ్చ, "ఇదానీంబ్రహ్మోపాసనానాంగుణోప సంహారవికల్పనిర్ణయాయ విద్యాభేదాభేదచిన్తాప్రస్తూయతే"౨ ఇతిభాష్యగ్రన్థే"పురుషవిద్యాయామపిచ ఇతరేషామనామ్నానాత్"౩ ఇత్యధికరణచిన్తితయోఃతైత్తిరీయక ఛాన్దోగ్య పురుషవిద్యయోః ఛాన్దోగ్యపురుష†విద్యావత్, తైత్తిరీయకపురుషవిద్యాప్యుపాసన రూపేత్యవగమ్యతే. ఏవమ్, పురుషవిద్యాయా ఉపాసనాత్మికాయా ఉపాసనరూపన్యాస విద్యాఙ్గత్వాత్, యజ్ఞాద్యనుష్ఠాన ప్రతినిధిత్వేనాప్రయాణాదహరహరనుష్ఠేయత్వాచ్చ, నకృతకృత్యతానుసన్ధాన పరత్వమితి.

నచ, "అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానంమయినిక్షిపేత్ । మయినిక్షిప్తక ర్తవ్యః కృతకృత్యోభవిష్యతి"౪ ఇతివచనే ప్రపత్తివిధానానన్తరం కృతకృత్యతావిధానాత్, స్థానప్రమాణేనాత్రాపి పూర్వోత్తరానువాకయోస్తథాత్వం ప్రత్యభిజ్ఞాయత ఇతివాచ్యమ్. తత్ర, కృతకృత్యశబ్దస్యోపాయాంశే కృతకృత్యతా పరత్వాభావాత్ ; కిన్తు, నిత్యనైమిత్తికాంశేకృతకృత్యతాహితత్ర విధీయతే!. ఉక్తవచనస్య సామాన్యస్య ఛాగపశున్యాయేన "దేవర్షిభూతాత్మనృణామ్"౫ ఇత్యాదివిశేషవచనే పర్యవసానాత్. యథా - "తేషాంరాజన్ సర్వయజ్ఞాస్సమాప్తాః"౬ ఇతివచనస్యైవాస్యాపి తత్ర పర్యవసానాత్. ‡తతశ్చ, ఋణత్రయాపకరణాభిప్రాయం కృతకృత్యత్వవచనమితి నతదనురోధేన ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వసిద్ధిః. తస్మాత్, "మాశుచః"౭ ఇత్యస్యోపాయాంశే కృతకృత్యతావిధానపరత్వాభావాత్ స్వకార్యేస్వస్యానధికృతత్వమ్. తత్రభగవతోధికృతత్వమేవ శోకనివృత్తిహేతుత్వేన వివక్షితమ్; అన్యథా, భరసమర్పణస్య స్వకృత్యత్వాభావేపి సమర్పణమాత్రాత్ కృతకృత్యతాభిమానే స్వానుష్ఠితభరసమర్పణమ్. భగవదనుష్ఠిత భరస్వీకారశ్చ, ప్రచ్యుతోభవేత్. తస్మాత్ వరణస్యాధికారివిశేషణత్వే "మాశుచః"౭ ఇత్యస్యబాధకత్వాభావాత్, వరణమధికారి విశేషణమితి సిద్ధ్యతి.

ఏవమ్, "మాశుచః"౭ ఇత్యుక్తేశ్వరాభిప్రాయరూప తత్స్వభావపర్యాలోచనయాచరమశ్లోకే నిరపేక్షత్వ ప్రతీతేః మన్త్రేఽపగత ముపాయత్వం నిర్దేష్టుకమితి.

—సఙ్గ్రహః—

శ్లోకేశోకనివృత్తిశ్చేత్కృత కృత్యత్వతత్పరా । కృత్యంభక్త్యాద్యనుష్ఠానం నభరస్యసమర్పణమ్॥ అతోఽకృత్యకరేస్వస్మిన్ కృతకృత్యత్వమానతః । సమర్పణఞ్చ స్వీకారః ప్రచ్యుతోభవతిధ్రువమ్॥ తస్మాచ్ఛోకనివృత్త్యర్థం ప్రాప్తక కారుణికస్సదా । శక్తస్స్వరక్షణోద్యుక్తో యతో హమఖిలేశ్వరః॥ అతోఽనధికృతశ్చాసి ప్రాప్తోనాస్తిశోచితుమ్। ఇత్యుక్తవాన్యతో తశ్చపదం 'మాశుచ' ఇత్యపి॥ ప్రపత్తేరనుపాయత్వంవ్యనక్తీతిసతాంమతమ్। యతఃపురుషవిద్యాచ యజ్ఞప్రతినిధిశ్శ్రుతా॥ కృతకృత్యస్మృతిశ్చాపి అనృణత్రయగోచరా। తస్మాత్ క్వాపి ప్రపన్నేఽస్మిన్ కృతకృత్యవిధిర్నచ॥

నను, "భగవతిహరావపారంగస్తం భరన్యసనంకృతం పరిమితసుఖప్రాప్త్యైకృత్యం ప్రహీనమకృత్యవత్ । భవతిచవపుర్వృత్తిఃపూర్వం కృతైర్నియతక్షమాపరమిహ విభోరాజ్ఞాసేతుర్బుధై రనుపాల్యతే"౮ఇతిప్రపత్తావనుష్ఠితాయా ముపాయాంశేకృతకృత్యత్వానుసన్ధానమ్, వేదాన్తాచార్యోక్తం కథం సఙ్గచ్ఛతఇతిచేత్, తస్యషడఙ్గయోగభూత సాధనప్రపత్తిపరత్వాత్, శరణాగతేస్తద్భేదస్య వక్ష్యమాణత్వాచ్చ.

(ఇతిశోకనివృత్తికారణచిన్తాధికారః. ౧౫)

ఇతిశ్రీవచనభూషణస్య విరోధిపరిహారే ప్రథమస్య పరిచ్ఛేదస్య ద్వితీయంప్రకరణమ్.

౧॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౩౩. ౨॥ శ్రీభా-పు-౬౫౩-ప-౬. ౩॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౨౪. ౪॥ ౫॥ ౬॥ భార- ౭॥ గీ-౧౮-౬౬. ౮॥

† విద్యార్థతైత్తి-౨-౩. ‡ తత్ర-౨-౩.

మూ.—౧౮. రాక్షసికళ్ దోషమ్ప్రసిద్ధమ్.

వ్యా.—తత్తదఙ్గీకారమ్ పెఱ్ఱ రాక్షసికళుడైయవుమ్ అర్జుననుడైయవుమ్ దోషఙ్గళైదర్శిప్పిక్కవే అనుసిద్ధిక్కు మెన్ఱునినైత్తు, ప్రథమమ్ రాక్షసికళ్ దోషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(రాక్షసికళ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. ఏకాక్షీఏకకర్ణీముతలాన ఎழுనూఱురాక్షసికళుమ్, పరహింసైయే పణ్ణిప్పోతుగిఱార్గళ్ [౫ తడిక్కుమ్పడిప్రకృత్యాపాపశీలైకళాయ్, పత్తుమాసమొరుపడిప్పడ తర్జనభర్త్సనఙ్గళ్పణ్ణినలిన్దుపోన్దవర్కళిఱే; (ఇవర్కళ్ దోషమ్ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱతు- శ్రీరామాయణమ్ నడైయాడుమ్దేశత్తి లఱియాతారిల్లైయెన్ఱపడి. ఏవంభూతైకళానవర్ కళైక్కుఱిత్తు "రాజసంశ్రయవశ్యానామ్"౧ "పాపానాంవా శుభానాంవా"౨ ఎన్ఱు, కుఱ్ఱత్తైగుణమాకవుపపాదిత్తు త్తిరువడియోడే మన్ఱాడి రక్షిక్కైక్కుయాలే, దోషమేపచ్చైయాకవఙ్గీకరిత్తమైప్రసిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

గుణహానిశొల్లాతొழிన్దతు, దోషమేపచ్చైయామిడత్తిల్ గుణహానిపచ్చైయామెన్నుమిడమ్శొల్లవేణ్డావిఱే[౧౦ యెన్ఱు,కరుత్తు. ఇవర్కళ్ తఙ్గళుక్కు గుణహానియావతు-ఇడైవిడామల్ నలిన్దుపోరుకైయవిడత్తిల్, ఇవళుమ్నమ్మోపాతి యొరుపెణ్పిళ్ళైయన్ఱో? ఎన్ఱాకిలుమ్ మఱన్దుమ్ అల్పమ్నెఞ్జిరక్కముణ్డాకైల్; "భవేయంశరణంహివః"౩ ఎన్ఱతుక్కు

అ.—(తత్తదఙ్గీకారమ్-) పురుషకారోపాయఙ్గళుడైయ అఙ్గీకారమ్. (ప్రథమమ్) ఎన్ఱతు - ప్రథమోద్దిష్టపురుషకారకర్తృకాఙ్గీకారకర్మత్వాత్ప్రాథమ్యమ్ యుక్తమెన్ఱపడి.

(ముతలాన) ఎన్ఱ,అవిత్తాల్ - కర్ణప్రావరణై ముతలానారై చ్చొల్లుకిఱతు. (ఎழுనూఱురాక్షసికళుమ్) ఎన్ఱ,అసఙ్ఖ్యానియతి, పరిదృశ్యమాన శ్రీరామాయణకోశఙ్గళిలే అకప్పడవిల్లై; పురాణాన్తరఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు. యద్వా, "క్రూరాఃక్రూరతరేక్షణాః"౪ ఎన్ఱ,అ శ్రీరామాయణత్తిల్ "క్రూరాః" ఎన్ఱ,అవితు, "క్రూరంధనుస్సప్తశతమ్"౫ ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్ సప్తశతాఙ్గులీపరిమాణత్తిల్ క్రూరశబ్దప్రయోగమ్ కాణ్గైయాలే, సప్తశతసఙ్ఖ్యాపరమాకక్కడవతు. వారమెన్ఱతుక్కు నూఱువిழுక్కాడాక ఏழுవారత్తుక్కు ఎழுనూఱురాక్షసికళాయ్, ఎల్లారైయుమ్ యుగపదేవ కావలాక నైక్కుమ్పడుమాకైయాలే ఔచిత్యముముణ్డు. "ప్రియంజనమపశ్యన్తీంపశ్యన్తీంరాక్షసీగణమ్। స్వగణేనమృగీంహీనాంశ్వగణైరావృతామివ"౬ ఎన్ఱ,అ శ్వగణదృష్టాన్తబలత్తాలుమ్ సప్తశతసఙ్ఖ్యైయామడుమ్. "శ్వానస్సప్తశతానివింశతిశ్చ"౭ ఇతిసరకవిశేషత్రలే శ్వగణత్తుక్కు కిఞ్చిదధికసప్తశతసఙ్ఖ్యైకాణప్పట్టతే, ఇఙ్గేయుమ్ స్వల్పత్వాదధికాంశానాదరేణ పెరియసఙ్ఖ్యామాత్రత్తై వివక్షిక్కవుమ్ ప్రాప్తమే; మూలత్తిలే (ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱ,అవితుక్కు - అధికరణాకాఙ్క్షైయిలే శబ్దైకసమధిగమ్యమాన వర్ణమ్ శబ్దప్రసిద్ధిస్థలత్తిలే ప్రసిద్ధమాక వఱ్ఱైయాలే, శ్రీరామాయణ ప్రసిద్ధిస్థలమే తత్ప్రతిపాద్యరాక్షసీదోషప్రసిద్ధిస్థల మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్రీరామాయణమ్ నడైయాడుమ్ దేశత్తిల్) ఎన్ఱు. "యావద్రామాయణకథాలోకేషు ప్రచరిష్యతి"౮ ఎన్ఱ,అపడియే- సర్వలోక ప్రసిద్ధమెన్ఱు,కరుత్తు. (ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱ,అప్రశస్తార్థ ప్రకర్షబలలబ్ధమ్ (అఱియాతారిల్లై) ఎన్ఱు, వ్యతిరేకోక్తి. ఇత్తాల్ - ప్రాయికత్వవ్యావృత్తి. (రాజసంశ్రయవశ్యానామ్) ఎన్ఱ,అవిత్తాల్ - స్వామ్యభిప్రాయానువర్తనమ్ గుణమెన్ఱు, ఫలితమిత్యభిప్రాయేణ, (కుఱ్ఱత్తైగుణమాక) ఎన్ఱు.

దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ శొల్లవేణ్డియిరుక్క, దోషమాత్రోక్తి న్యూనతావహమ్ ఎన్ఱ,అశఙ్కైక్కుత్తరమ్ పరిహరిక్కిఱార్ (గుణహానియిత్యాది;) గుణహానియిలిష్టవ్యతిరేకమాత్రమ్ దోషత్తిలనిష్టాపాతముముణ్డాకైయాలే గుణహాన్యపేక్షయా దోషత్తుక్కుత్యాజ్యతాతిరేక ప్రయోజకత్వాద్దోషమే అఙ్గీకారహేతువానమైయాలే, గుణహానిక్కుత్తద్ధేతుత్వమ్ అర్థసిద్ధమాకైయాలే అనుక్తియెన్ఱపడి. ఇత్తాల్-(దోషత్తైయుమ్గుణహానియైయుమ్పార్త్తు [వా-౧౫] ఎన్ఱు,-గుణహానియుమ్శొన్నవితు, "నీశనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్"నజ్జన్పాళమ్వైత్తు"౯ ఎన్ఱు,ప్రమాణానుసారేణ స్ఫుట ప్రతిపత్త్యర్థమెన్ఱు,కరుత్తు. దోషోక్తియా లర్థసిద్ధమానగుణహానియై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవర్కళ్తఙ్గళుక్కు గుణహానియావతు) ఇత్యాదినా. "స్త్రీప్రణష్టేతికారుణ్యమ్"౧౦ "ఏవమార్తాసుయోషిత్సుకృపాకస్యనజాయతే"౧౧ "పెణ్పిఱన్దారెయ్దుమ్పెరున్దుయర్కాణ్గిలేన్"౧౨ ఇత్యాదికళిల్పడియే - స్త్రీత్వమ్ కారుణ్యవిషయతాతిరేకహేతువెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెణ్పిఱన్దవళన్ఱో, వెన్ఱాకిలుమెన్ఱు,) ఇఙ్గే, "దృష్ట్వాన్ధబధిరవ్యఙ్గానాథాన్రోగిణస్తథా। దయా నజాయతేయస్య మూఢస్సోతీవమేమతః"౧౩ ఎన్ఱ,అవిఙ్గేయనుసన్ధిప్పతు.

ఇ-అ.—రాక్షసికళ్ దోషత్తైప్పచ్చైయాకక్కొణ్డఙ్గీకరిత్తతు మూలత్తిలిల్లైయేయెన్న (ఏవంభూతైకళానవిత్యాది.) [౩౫

౧॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౨॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౩॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౩౨. ౫॥ ౬॥ రా-సు-౧౫-౨౪. ౭॥ ౮॥ రా-బా-౨-౩౭. ౯॥ తి-వా-౩-౩-౪. ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ తి-వా-౫-౪-౪. ౧౩॥

12-6-86.

మూ. — ౧౯. జితేన్ద్రియరిల్ తలైవనాయ్, ఆస్తికాగ్రేసరనాయ్,

వ్యా.—ప్పిన్బునలికిఅవిడత్తిల్, ఐయో! ఇప్పడి శొన్నవళవో? ఎన్ఱు, శక్తరుమ్ నెఞ్జుళుక్కుశక్కల్ శెయ్యావిన్ఱై; ముతలానవై.

౧౯. ఇప్పడిదోషప్రసిద్ధి అర్జునన్బక్కలిల్లామైయాలుమ్, గుణప్రథైయుణ్డాకైయాలుమ్, ఇవనుక్కు దోషమే తెన్ని, అశఙ్కైయై అనువదిత్తుక్కొణ్డు, తద్దోషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, [౫

(జితేన్ద్రియరిల్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. (జితేన్ద్రియరిల్ తలై) ఎన్ఱతు - "ఆభరణస్యాభరణంప్రసాధనవిధేః ప్రసాధన విశేషః। ఉపమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానంవపుస్తస్యాః"౧ఎన్నుమ్వైలక్షణ్యముడైయ ఊర్వశివన్దుమేల్ విழ, ముత్తై క్కాటి నమస్కరిత్తు కడకడనిన్ఱవనాకైయాలే, ఇన్ద్రియజయమ్పణ్ణినారిల్ తనక్కు మేల్పట్టారిల్లాతవనాకై. (ఆస్తికాగ్రేసరన్) ఎన్ఱతు- ధర్మాధర్మపరలోక చేతనేశ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్యబుద్ది

అ.—(నెఞ్జుళుక్కుతల్-) కృతఘ్నతాప్రయుక్తమాన హృదయనైక్లబ్యమ్. ఇఙ్గే "కృతఘ్నే నాస్తినిష్కృతిః"౨ ఇత్యాదికళైక్కణ్డుకొళ్వతు.

మూలత్తిలే (పురుషకారకృత్యత్తైయు ముపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానేయేఱిట్టుక్కొళ్కైయాలే) [వా-౧౮] ఎన్ఱు, అవిత్తాల్- అర్జుననుక్కు దోషవత్త్వోపాయ ప్రతిసమ్బన్ధిత్వఙ్గళ్ సిద్ధమాకైయాలే, అర్జుననుక్కు దోషమేపచ్చైయాక ఉపాయాఙ్గీకారవిషయత్వమ్ శొల్లిత్తాయ్, నిర్దోషనాకవుమ గుణవానాకవుమ్ ప్రసిద్ధనానవవనుక్కు దోషగుణహానికళ్ కూడాతెన్ఱు, అశఙ్కైయుదిక్కుమాకైయాలే, తదనువాదముపపన్నమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిదోషప్రసిద్ధియిత్యాది.) (గుణప్రథై) ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, "గురుర్వచస్వర్జునోయంకీర్తా భీష్మశ్శరాసనే"౩ఇత్యాదియై క్కణ్డుకొళ్వతు. (దోషమేతు) ఎన్ఱవనన్తరమ్, "గుణహానిత్తానేతు" ఎన్ఱు, ధ్యాహరిత్తుక్కొళ్వతు. తద్దోషఙ్గళై - అర్జునదోషఙ్గళై యెన్ఱపడి.

(జితేన్ద్రియరిలిత్యాది) [సఖే! అస్యాః - వపుః - ఆభరణస్య - అపి - ఆభరణమ్] వారాయ్మిత్రనే! అన్దఊర్వశియినుడైయ శరీరమ్, స్వసమ్బన్ధత్తాలే అన్యత్తైరసిప్పిక్కుమాభూషణత్తుక్కుమ్ తత్సమ్బన్ధత్తాలే రస్యమైయుణ్డాక్కువతొన్ఱు. కిఞ్చ, [ప్రసాధనవిధేః- ప్రసాధనవిశేషః] "పరికర్మప్రసాధనమ్"౪ ఎన్ఱుక్కడవతు. అన్దఊర్వశియినుడైయశరీరమ్ తిలకాఞ్జనానులేపనాలక్తకరససేక కబరీకఞ్చుకాంశుకాదికళై యిట్టు నిపుణమాకక్కోలమ్ శెయ్కైయుమ్, స్వసమ్బన్ధత్తాలేఅన్యత్తై రస్యమాక్కుమతిలే; అత్తైయుమ్ తత్సమ్బన్ధత్తాలేరస్యమాక్కువతొన్ఱు. కిఞ్చ [౨౦

[ఉపమానస్యాపిప్రత్యుపమానం]భవతి. వివక్షితాహ్లాదకరత్వాదిధర్మవిశేషఙ్గళుడైయప్రాచుర్యసంప్రతిపత్తిక్కాలేచన్ద్రాద్యుపమానవస్తువాక్కు మున్నా ద్యుపమేయఙ్గళుడైయ ఆహ్లాదకరత్వాదికళుక్కు పరిచ్ఛేదకమాయిరుక్కుమితే. అన్దఉపమానత్తుక్కుమ్ ధర్మోత్కర్షపరిచ్ఛేదకమా యిరుక్కు అతు అవళ్ శరీరమెన్ఱు- విక్రమోర్వశీయశ్లోకత్తుక్కర్థమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్నుమ్ వైలక్షణ్యముడైయ ఊర్వశి)ఎన్ఱు, వైలక్షణ్యమ్- సర్వస్త్రీభ్యోపిభోగ్యతాప్రకర్షః. (ముత్తైకాటి-) నీయెనక్కుత్తాయన్ఱో? ఎన్ఱు, సమ్బన్ధత్తైచ్చొల్లియెన్ఱపడి. (ఇన్ద్రియజయమ్పణ్ణినారిల్-) "విషయవ్యావృత్తకౌతూహలాః"౫ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టబ్రహ్మముతలానారిలెన్ఱపడి. *తలైశబ్దార్థమ్ (తనక్కుమేల్పట్టారిల్లాతవన్) ఎన్ఱు, ఇఙ్గే "సిహాస్యేన్ద్రమహాల్యాయాం స్వపుత్రాన్నశ్చపితామహమ్। కన్దర్పోజగదుద్దర్పోమిథునీకురుతేనిశమ్"౬ఎన్ఱు, అవిత్తై క్కణ్డుకొళ్వతు.

"అస్తినాస్తిదిష్టంమతిః"౭ ఎన్ఱు, అసూత్రత్తాలే అస్తిపరలోకాదికమితియస్యమతిః, సఆస్తికః ఎన్ఱు, వ్యుత్పన్నమాన ఆస్తికశబ్దత్తుక్కు- శాస్త్రప్రామాణ్యబుద్ధివిశిష్టన్ వాచ్యనెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ధర్మాధర్మేత్యాది.) (చేతనేశ్వరాదికళ్) ఎన్ఱు, ఆఆదిశబ్దమ్-

ఇ-అ.—రాక్షసికళ్ దోషమ్ శొల్లుకైఅవిడత్తిల్ శఙ్కైయిట్టుప్పరిహరియామల్ అర్జుననిడత్తిలే శఙ్కైయిడువానేన్ఎన్న (ఇప్పడి దోషప్రసిద్ధియిత్యాది.) [౩౦

(ఆభరణస్యాభరణం ప్రసాధనవిధేఃప్రసాధనవిశేషః। ఉపమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానంవపుస్తస్యాః) ఇతుక్కర్థమ్- అన్ద ఊర్వశియినుడైయ శరీరమానతు ఆభరణత్తుక్కు మాభరణమాయిరుక్కుమ్. ప్రసాధనవిధియావతు-వస్త్రాలఙ్కారమ్. అలఙ్కారత్తుక్కు మలఙ్కారమాయిరుక్కుమ్. (ఉపమానస్యాపి సఖేప్రత్యుపమానమ్) ఎన్ఱతు - ఇవళుడైయ ముఖత్తైక్కణ్డు చన్ద్రనై యఱియామలా యిరుక్కుమెన్ఱు.

౧॥ విక్రమోర్వశీయమ్- ౨॥ ౩॥ చన్ద్రాలోకే- ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ అష్టా-౪-౪-౬౦

మూ.—“కేశవస్యాత్మా”౧ ఎన్ఱు, కృష్ణనుక్కు ధారకనాయిరుక్కిఱ అర్జుననుక్కు
దోషమేతెన్నిల్; బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్, కారుణ్యముమ్, వధభీతియుమ్.

వ్యా.—యుడైయవర్కళుక్కు మున్నడక్కుమవనైన్ఱ, (“కేశవస్యాత్మా” ఎన్ఱు, కృష్ణనుక్కు ధారకనాయిరుక్కిఱ) ఎన్ఱతు- “అర్జునః కేశవస్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మా కిరీటినః”౧ ఎన్ఱు, అన్యోన్యమ్ ప్రాణభూతరాయిరుప్పర్కళ్ ఎన్ఱైయాలే,[౫ ఇవనైప్పిరియిల్ కృష్ణన్ తరిక్కమాట్టానెన్నుమ్పడి అభిమతవిషయమాయిరుక్కుమవనైన్ఱ. ఇప్పడియిరుక్కిఱ (అర్జుననుక్కు దోషమేతు?) ఎన్ఱు, - శఙ్కై; (ఎన్నిల్) ఎన్ఱు,- తదనువాదమ్.

దోషఙ్గళ్ తన్నై చ్చొల్లుకిఱతు మేల్, (బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ వధభీతియుమ్) ఎన్ఱు. ఇవఱ్ఱిల్, స్నేహకారుణ్యఙ్గళ్ దోషఙ్గళాకిఱతు - అస్థానకృతఙ్గళాకైయాలే;

అ.—నిత్యవిభూతి పత్నీసూరిపరిషదాదిపరమ్. * అగ్రేసరశబ్దార్థమ్ (మున్నడక్కుమవన్) ఎన్ఱు. ఇన్ద విశేషణద్వయత్తాలే దోషాభావముమ్ గుణహాన్యభావముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(కేశవస్యేతి) “అర్జునః కేశవస్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మా కిరీటినః। అర్జునే చ జయో నిత్యం కృష్ణే కీర్తిశ్చ శాశ్వతీ”౧ ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ *ఆత్మశబ్దమ్ శరీరివాచియామిడత్తిల్, “తస్యైష ఏవ శారీర ఆత్మా”౨ ఎన్ఱ, అనన్యాత్మత్వమ్ విరోధిక్కుమ్; “కృష్ణశ్చాత్మా”౧ ఎన్ఱ, ఆత్మశబ్దమ్ సర్వసాధారణ శరీరిత్వప్రతిపాదనత్తిల్ ప్రయోజనమిల్లామైయాలే శరీరివాచియన్ఱు, గౌణ్యావృత్త్యాన్యోన్యమ్ ప్రేమాధిక్యేన ఆత్మవద్ధారకపరమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే (కృష్ణనుక్కు ధారకనాయిరుక్కిఱ) ఎన్ఱతు; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్యోన్యమ్ ప్రాణభూ[౧౫ తరాయ్) ఎన్ఱు. గౌణీస్ఫోరణార్థమ్ (ప్రాణభూతరాయ్) ఎన్ఱు * భూతశబ్దమ్. ప్రాణసమరాయెన్ఱపడి. “భూతం న్యాయ్యే సమే ప్రాప్తే”౩ ఎన్ఱు కూడవత్తు. గౌణీలబ్ధమాన సాదృశ్యత్తై విశేషిప్పిక్కిఱార్ (ఇవనైప్పిరియిల్ కృష్ణన్ తరిక్కమాట్టానెన్నుమ్పడి) ఎన్ఱు. ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (అభిమతవిషయమాయెన్ఱు.) ఇత్తాల్-“యత్త్వత్ప్రియం తదిహ పుణ్యమపుణ్యమన్యత్”౪ ఎన్ఱ, అప్పడియే భగవత్ప్రియవస్తువుక్కు దోషగుణహానికళ్ దూరాపేతఙ్గళెన్ఱు కరుత్తు. కేశిహన్తృవాచకమాన కేశవశబ్దత్తాల్ సూచితమాన దోషనిరాసకత్వత్తై యుడైయవనుక్కు ప్రియవిషయమెన్ఱ, విత్తాలుమ్ - దోషత్తుక్కవకాశమిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు. [౨౦

మూలత్తిలే శఙ్కాగ్రన్థాంశత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ - (దోషమేతెన్ఱు, శఙ్కై) ఎన్ఱు. (శఙ్కై) ఎన్ఱతు - శఙ్కాగ్రన్థమెన్ఱపడి. అనువాదాంశత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఎన్నిల్ ఎన్ఱు, తదనువాదమ్) ఎన్ఱు.

(బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ వధభీతియుమ్) ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు “అనుపక్షమానదోషమ్” ఎన్ఱ, అవిత్తోడే అన్వయమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషఙ్గళ్ తన్నై చ్చొల్లుకిఱతు, ఎన్ఱు. బన్ధుస్నేహాదికళ్ గుణమాయిరుక్క ఇవై దోషమాకిఱపడి యెన్? ఎన్ఱ, ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఇవఱ్ఱిల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళెన్ఱు తొడఙ్గి) స్నేహమావతు - మనస్సినుడైయ ఆర్ద్రతా. “మనసో యద్ద్రవార్ద్రత్వం విషయేషు మమత్వతః। భయశఙ్కావసానాత్మా స ఏవ స్నేహ ఉచ్యతే॥ ఆర్ద్రతాశిథిలత్వం యత్సర్వావస్థాసు మానసమ్ । ద్వయోః పరస్పరస్యాప్తే తదపి స్నేహ ఈరితః”౫ ఎన్ఱు కూడవతిఱే. కారుణ్యమావతు - దయై. “అబన్ధాబన్ధవర్గే వా మిత్రే ద్వేష్టరి వా తథా। ఆపన్నే రక్షితవ్యం తు దయైషా సమ్ప్రకీర్తితా॥ నిర్జితాఖిలశోకానామేక ఏవాస్తి శోకకృత్। సతాం కారుణ్యనిఘ్నానాం యోఽయం శోకః పరస్మితః”౬ ఎన్ఱు కూడవతిఱే. “స నో బన్ధుర్జనితా”౭ “భ్రాతా భర్తా చ బన్ధుశ్చ”౮ ఎన్ఱ, అనిరుపాధికబన్ధువై యొళిన్ద బాన్ధవాభాసర్ పక్కల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళ్ ఉత్తరోత్తరసఙ్గహేతుక్కళాకైయాలే ముముక్షుక్కళుక్కు బన్ధహేతుక్కళిఱే; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అస్థానకృతఙ్గళాకైయాలే) ఎన్ఱు;- అనుచితకృతఙ్గళాకైయాలే యెన్ఱపడి. అతావతు-అనుచితవిషయమాక అనుచితాశ్రయత్తిల్ ఉత్పన్నఙ్గళాకైయాలే యెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - బుభుక్షుక్కు బన్ధస్నేహాదికళ్ గుణమానాలుమ్ ముముక్షువుక్కు బాన్ధవాభాసర్ పక్కలిలుమ్ యుద్ధప్రకరణత్తిలే క్షత్రియర్కు తథావిధబన్ధుక్కళ్

ఇ-అ.—బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ నల్లతన్ఱో, వెన్న (ఇవఱ్ఱిల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళిత్యాది;) స్థానమల్లాత స్థానత్తిలే యుణ్డాన స్నేహకారుణ్యఙ్గళెన్న, స్వధర్మమాన యుద్ధత్తిలే అధర్మబుద్ధియెన్న, ఇవఱ్ఱాలే కలఙ్గియిరుక్కిఱవనై యెన్ఱు.

౧॥ ౨॥ తై-ఆ-౨-౩-౧. ౩॥ ౪॥ అష్టశ్లోకీ- ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ రా-౭-౫౮-౩౧.

వ్యా॰ — వధభీతిదోషమాక్కినదు - స్వధర్మత్తిలధర్మబుద్ధ్యావన్దతాకైయాలే.

«అస్థానస్నేహకారుణ్య ధర్మాధర్మధియాకులమ్"౧ఎన్ఱు,తే ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్దదు; - « ధర్మక్షేత్రేకురుక్షేత్రే సమవేతాయుయుత్సవః"౨ఎన్ఱు,అప్పడియే యుద్ధేచ్ఛైయాలే ఇరణ్డుతలైయుమ్ వన్దణిన్దునిన్ఱ,పిన్బు యుద్ధమేకర్తవ్యమాయిరుక్క, అర్జునైయిలే «నకాఙ్క్షే విజయంకృష్ణ నచరాజ్యంసుఖానిచ। కిన్నోరాజ్యేనగోవిన్ద కింభోగైర్జీవితేనవా॥[౫ ఏషామర్థేకాఙ్క్షితంనో రాజ్యం భోగాస్సుఖానిచ। తఇమేఽవస్థితాయుద్ధే ప్రాణాంస్త్యక్త్వాధనానిచ"౩ఇత్యాదిప్పడియే- ఇవర్కళైక్కొన్ఱు, నామ్ జీవిప్పతోరుజీవనముణ్డో? ఎన్ఱు,బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ పణ్ణిన స్నేహమ్ స్వవర్ణవిరుద్ధమాకైయాలే నిషిద్ధమిఱే. «తాన్సమీక్ష్యసకౌన్తేయస్సర్వాన్బన్ధూనవస్థితాన్।కృపయాపరయావిష్టోవిషీదన్నిదమబ్రవీత్"౪ ఎన్ఱుమ్పడి - అర్జునైయిల్ పణ్ణినకారుణ్యముమ్ పశ్వాలమ్భనత్తిల్ కారుణ్యమ్పోలే నిషిద్ధమిఱే.—

అ.—పక్కలిలుమ్ స్నేహాదికళ్ ముముక్షువిరోధియాకైయాలుమ్ బ్రహ్మవిద్యాఙ్గవర్ణధర్మభూతయుద్ధవిరోధియాకైయాలుమ్, విషయాత్ర[౧౦ యానౌచిత్యత్తాలే దోషఙ్గళెన్ఱు, కరుత్తు

ఇఙ్గే, « దయాచేద్గుణః నిగ్రహశ్చేద్దోషఇతిననియమోఽస్తి, లోకేఅస్థానదయాయాః స్థాననిగ్రహస్యచ గుణదోషత్వదర్శనాభావాత్"౫ ఎన్ఱు,అశ్రుతప్రకాశికాసూక్తియైక్కణ్డుకొళ్వదు.

«శ్లోకార్ధేనప్రవక్ష్యామి యదుక్తంగ్రన్థకోటిభిః। పరోపకారఃపుణ్యాయ పాపాయపరపీడనమ్"౬ఎన్ఱు,వధభీతిగుణమాయిరుక్క, దోషమాన్పడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వధభీతియిత్యాది.) (స్వధర్మత్తిల్) ఎన్ఱు,దు- క్షత్రియనాన తనక్కు అవశ్యకరణీయమాన వైరి[౧౫ వధత్తిలెన్ఱపడి.

ఇదుక్కు పరమాచార్య వచనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (అస్థానస్నేహేత్యాది.) ఇదు, గీతార్థసఙ్గ్రహస్థమ్. « పార్థంప్రపన్నముద్దిశ్య శాస్త్రావతరణంకృతమ్"౧ ఇత్యుత్తరార్థమ్. ఇదుక్కర్థమ్ (ధర్మక్షేత్రఇత్యాది యోద్ధుమిచ్ఛవః - యుయుత్సవః ఎన్ఱు, వివక్షితార్థమ్ (యుద్ధేచ్ఛైయాలే ఎన్ఱు,) « మామకాఃపాణ్డవాశ్చైవ"౨ ఎన్ఱు,అవిదుక్కర్థమ్ (ఇరణ్డుతలైయుమెన్ఱు,) * సమవేతశబ్దార్థమ్ (వన్దణిన్దెన్ఱు,) « నకాఙ్క్షే" ఇత్యాదిక్కుత్తాత్పర్యమ్ (ఇవర్కళైక్కొన్ఱిత్యాది) (స్వవర్ణవిరుద్ధమాకైయాలే) ఎన్ఱు,దు-క్షత్రియవర్ణస్థానతనక్కు ప్రత్యవాయకరమాకై[౨౦ యాలే యెన్ఱపడి. ఇదు, విషయానౌచిత్యత్తుక్కు ముపలక్షణమ్. ఆభాసబన్ధుక్కళిలుమ్ యుద్ధార్థమవస్థిత క్షత్రియర్పక్కలిలుమ్ స్నేహాదికళ్, ముముక్షువాయ్ క్షత్రియనానవనుక్కు యుద్ధసమయత్తిలే దోషమిఱే; « దణ్డయుద్ధాధికానిక్షత్రియస్య"౭ ఎన్ఱు,ఆ ఆపస్తంబవచనత్తైక్కణ్డుకొళ్వదు. «శూరాణాంసమయోహిదారుణరసస్స్నేహక్రమంబాధతే"౮ఎన్నక్కడవదిఱే.

(తానిత్యాది) « కృపయా పరయా విష్టోవిషీదన్"౪ ఎన్ఱు,అవిత్తినర్థమ్ (అర్జునైయిలిత్యాది.) (పశ్వాలమ్భనత్తిల్ కారుణ్యమ్పోలే) ఎన్ఱు,దు-కామ్యయాగధర్మనిష్ఠాధికారి వ్యతిరిక్తాధికారిక్కు, «అశుద్ధమితిచేన్నశబ్దాత్"౯ «నవాఉవేతన్మ్రియసేనరిష్యసే"౧౦ఇత్యాదిప్పడియే, «అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత"౧౧ఇత్యాదికళిల్పోల్లక్కిఱ పశుసంజ్ఞపనత్తిల్ కారుణ్యమ్పోలేయెన్ఱపడి. అల్లదు, విశిష్టాధికారిక్కు పశుసంజ్ఞపనమ్ ముదలిలేనిషిద్ధమిఱే. «కుర్యాద్ఘృతపశుంసఙ్గే కుర్యాత్పిష్టపశుంతథా। నత్వేవతువృథాహన్తుం పశుమిచ్ఛేత్కదాచన"౧౨ «పశుభిర్యజ్ఞైః కథంహింసైర్మాదృశో యష్టుమర్హతి। హింసాత్మకైస్తుకింతస్య యజ్ఞైఃకార్యంమహాత్మనః॥ ప్రస్వాపేచప్రబోధేచ పూజితోయేనకేశవః"౧౩ ఇత్యాదికళాలే విశిష్టాధికారిక్కు పశ్వాలంభన నిషేధపూర్వకమాక పిష్టపశుయాగమ్ విధిక్కప్పట్టదిఱే

ఇ-అ.—స్నేహకారుణ్యఙ్గళ్ దోషమెన్నుమిడత్తై సప్రమాణమాక వుపపాదిక్కిఱార్ (ధర్మక్షేత్రేఎన్ఱు,తుడఙ్గి;) పుణ్యక్షేత్రమాన[౩౦ కురుక్షేత్రత్తిలే యుద్ధత్తిలే యిచ్ఛైయుడైయవర్కళాయ్క్కొణ్డు కూడినవర్కళ్. «నాన్ విజయముమ్ సుఖముమాకైప్పడుక్కిఱేనల్లేన్, ఎఙ్గళుక్కు సుఖముమ్ రాజ్యముమ్ పాణ్ణనుమేదుక్కాక? అవఱ్ఱైక్కొణ్డు కార్యమిల్లై, రాజ్యాదికళైయెల్లామ్ వేణ్డావెన్ఱు,అదుక్కు క్కారణమ్?" ఎన్ఱు,కృష్ణన్ కేట్క ; శొల్లుకిఱాన్ (ఏషామర్థఇత్యాది;) యావర్శిలర్క్కాక రాజ్యభోగసుఖఙ్గళెల్లామెఙ్గళాలే యాశైప్పడప్పట్టదు, అవర్కళ్, యుద్ధత్తిలే పాణ్ణఙ్గళిలుమ్ ధనఙ్గళిలుమాశైయఱ్ఱు వన్దార్కళ్; ఆనపిన్బు, ఎఙ్గళుక్కు రాజ్యత్తిల్ నశైయఉవనైయుమ్; కుల్తియుడైయపిళ్ళైయానవన్, యుద్ధమ్పణ్ణవేణుమెన్ఱు, కూడియిరుక్కిఱ తన్ బన్ధుక్కళైక్కణ్డు మిక్కకృపైయోడే కూడిక్కొణ్డుదుఃఖ[౩౫ ప్పట్టు ఒరువార్త్తై శొన్నాన్?— కీర్తే ఇవర్కళై సంహరిత్తాల్ వంశక్షయమ్ పణ్ణినతామెన్ఱు, శొన్నాన్.

౧॥ గీతార్థసం-౫. ౨॥ గీ-౧-౧. ౩॥ గీ-౧-౩౨. ౪॥ గీ-౧-౨౭. ౫॥ శ్రుతప్రకాశికా- ౬॥ ౭॥ ఆపస్తంబధర్మే. ౮॥
౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

మూ.—౨౦. ద్రౌపదీపరిభవమ్

వ్యా.—"కథన్న జ్ఞేయమస్మాభిః పాపాదస్మాన్నివర్తితుమ్। కులక్షయకృతం దోషం ప్రపశ్యద్భిర్జనార్దన"౧ ఎన్ఱుమ్, "అహో బత మహత్పాపం కర్తుం వ్యవసితా వయమ్। యద్రాజ్యసుఖలోభేన హన్తుం స్వజనముద్యతాః"౨ ఎన్ఱుమ్ సొల్లుకిఱ - స్వవర్ణధర్మమాన వధత్తిలే అధర్మబుద్ధ్యా పణ్ణిన భీతియుమప్పడియేయిఱే.

౨౦. ఇవైయెల్లామప్రధానమ్, ఇన్నముమ్ ప్రధానదోషమ్ వేఱే ఎన్గిఱార్,

(ద్రౌపదీ) ఎన్ఱు తొడజ్గి. మున్బు ద్రౌపదియై దుర్యోధనాదికళ్ పరిభవిక్క అప్పడియై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, శూతిలే తోఱ్ఱ మైమైయినైత్తు అధర్మభీతియాలే పొఱుత్తిరున్దాలుమ్, "గోవిన్దపుణ్డరీకాక్ష రక్ష మాం శరణాగతామ్"౩ ఎన్ఱు కృష్ణనై శరణమ్బుక్కుదఱ్పిన్బు పరిభవిక్కుమవళవిల్, "భగవదాశ్రితరైప్పిఱర్ పరిభవిక్కక్కణ్డాల్ శక్తనాకిల్ విలక్కవేణుమ్, అశక్తనాకిల్ అవ్వోడే యవ్వరుకైపోక్కవేణుమ్"

అ.—"అధర్మ ఇతి ధీః - అధర్మధీః, ధర్మే అధర్మధీః - ధర్మాధర్మధీః తయా ఆకులమ్" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వవర్ణధర్మమాన వధత్తిలే యిత్యాది) అస్థానస్నేహకారుణ్యాభ్యాం సహితా ధర్మాధర్మధీరితి విగ్రహే "తృతీయా" ఇతి యోగవిభాగాత్సమాసః; అల్లతు, ఇతరేతరయోగద్వన్ద్వమాకిల్ బహువచనముమ్, సమాహారద్వన్ద్వమాకిల్ "స్నేహకారుణ్యధర్మాధర్మధినా" ఎన్ఱు నపుంసకత్వప్రయుక్త సమాగమవిశిష్టరూపముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్; ఇతుతాన్ ఇవిటే "అస్థానే సముత్థితస్నేహకారుణ్యాభ్యాం ప్రకృతింగతం క్షత్రియాణాం యుద్ధం పరమధర్మమప్యధర్మం మన్వానమ్"౪ ఎన్ఱు, గీతాభాష్యత్తిలే "అస్థాన" ఇత్యాదిగీతార్థసఙ్గ్రహశ్లోకత్తుక్కు తాత్పర్యమరుళిచ్చెయ్తపడియై, కణ్డుకొళ్వతు. "ధియాకులమ్"౫ ఎన్గిఱవిటుక్కర్థమ్ (అధర్మబుద్ధ్యా పణ్ణిన భీతియుమెన్ఱు.) (అప్పడియే) ఎన్ఱతు - నిషిద్ధమిఱే ఎన్ఱపడి.

మేలే (ప్రధానదోషమ్) ఎన్గైయాలే ఇవై అప్రధాన దోషఙ్గళెన్నుమిడమ్ వ్యఞ్జిక్కుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవైయెల్లామప్రధానమిత్యాది.)

శూతిలే - ద్యూతత్తిలే యెన్ఱపడి. ద్యూతస్వరూపన్దాన్, "అక్షవర్ధ్రశలాకాద్యైరదేవనం జిహ్మకారితమ్। పణక్రీడావయోభిశ్చ పదం ద్యూతసమాహ్వయమ్॥ అప్రాణిభిర్యత్క్రియతే తల్లోకే ద్యూతముచ్యతే। ప్రాణిభిః క్రియమాణస్తు సవిజ్ఞేయస్సమాహ్వయః"౬ ఎన్గిఱ అస్మృతివచనఙ్గళిలే కొళ్ళప్పట్టతు. (ధర్మభీతియాలే) ఎన్ఱతు-"జితముగ్రాహమేజేత్వాన్"౭ ఎన్గిఱ, ఆశాస్త్రవశ్యరాయ్కొణ్డు ధర్మహానిభయత్తాలే యెన్ఱపడి.

(పొఱుత్తిరున్దాలుమ్) ఎన్గిఱవిత్తాల్ - "పొయ్మ్మాత్తిల్ తోఱ్ఱ పాఞ్చాలియుడైమన్నర్"౭ ఎన్గిఱ శ్రీసూక్తియై స్మరిక్కిఱార్ (భగవదాశ్రితరై యిత్యాది.) ఇఙ్గే, "వైష్ణవానాం పరీవాదం యో మోహాత్కురుతే నరః। శక్తశ్చేన్నిగ్రహం తస్య నారాచైః కుర్యాత్తర్హి స్వపూరణమ్"౮ ఎన్గిఱవిత్తైక్కణ్డుకొళ్వతు. (అశక్తనాకిలిత్యాది) ఇఙ్గే, "నిన్దాం భగవతశ్శృణ్వన్ తత్పరస్య జనస్య వా। తతో నాపైతి యస్సోఽపి యాత్యధస్సుకృతాచ్చ్యుతః"౯ ఇత్యాదిగళై యనుసన్ధిప్పతు.

ఇ-అ.—ఉఙ్గళైక్కొన్ఱు, లిఙ్గోపమ్ వారాతో, అవర్కళ్ శెయ్కిఱమన్త్రిప నీయుమ్ శెయ్యవాణ్డాతో వెన్న; అవర్కళఱియామైయాలె శెయ్కిఱార్కళ్, అఱిన్దనమక్కు పరిహరిక్కవేణ్డావో? ఎన్గిఱార్ (కథన్న జ్ఞేయమిత్యాది.) జనార్దననే! కులక్షయమడియాక వన్దదోషత్తై యఱిన్దనమ్మాలే యిన్దపాపత్తినిన్ఱుమ్ తిరుమ్బుకైయెఙ్గనే యఱియమాట్టాతిరుక్కిఱతు! ఆకైయాల్ అవశ్యమ్ పరిహరిక్కవేణ్డావో? రాజ్యసుఖత్తిలాశైయాలే బన్ధుక్కళై సంహరిక్క ఉద్యోగిత్తోమెన్బతు యాతొన్ఱు, ఆకైయాలే నాఙ్గళ్ మహాపాపత్తైప్పణ్ణ ఉద్యోగిత్తోమే, ఐయో! ఇతొరు ఆశ్చర్యమిరున్దపడియెన్!.

అవనశక్తనాయ్క్కణ్డిరున్దానన్ఱే, ధర్మబుద్ధియాలేయన్ఱో, పొఱుత్తిరున్దతు ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గోవిన్దపుణ్డరీకాక్షేత్యాది.)

౧॥ గీ-౧-౩౯. ౨॥ గీ-౧-౪౫. ౩॥ భార-సభా-౬౬- ౪॥ గీతాభాష్య- ౫॥ ౬॥ ౭॥ పెరి-తి-౨-౧-౧.
౮॥ ౯॥

14-6-86.

మూ.—కణ్డిరున్దతుకృష్ణాభిప్రాయత్తాలేప్రధానదోషమ్.

౨౧. పాణ్డవర్ కళైయుమ్

వ్యా.—ఎన్నుమ్ విశేషశాస్త్రమర్యాదైయైప్పార్త్తాల్, తన్నళవిల్ కృష్ణనుక్కాన స్నేహపక్షపాతఙ్గళై నినైత్తు, అవనైశ్శరణమ్పుకున్దవళ్ పరిభవప్పడప్పార్త్తిరున్దాల్ అవనుక్కత్తిల్ నాళ్పైవిట్టిరుక్కుమ్పడి యెన్నెన్నా, తల్ శడక్కెన్న వేణ్డుమిదిరున్దు విలక్కవిత్తే అడుప్పతు; అత్తైచ్చెయ్యాతే, మున్బుత్తైయిడాట్టిల్ ఒరువిశేషమఱవిరున్[౫ ద్దానిత్తే; ఇతువేయాయ్త్తు ఇవర్దోషఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాక కృష్ణన్తిరువుళ్ళత్తిల్ పట్టుకిడప్పతు; అత్తై ప్పఱ్ఱ (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్) ఎన్గిఱతు. దోషత్తుక్కు ప్రాధాన్యమ్ - క్రౌర్యత్తాలేయిత్తే; అల్లాత వైశ్యోలన్ఱిక్కే "నతుమామి"౧ ఎన్నుమ్పడియానదోషమిత్తే యిఱతు.

౨౧. ఇద్దోషత్తిన్ కొడుమైయై యుపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (పాణ్డవర్ కళైయుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ—"జితమూర్ధ్ని ప్రహరేజ్జేతాన్"౨ ఎన్గిఱ సామాన్యశాస్త్రత్తుక్కు "వైష్ణవానాం పరీవాదమ్"౩ ఇత్యాదివిశేషశాస్త్ర ప్రాబల్యత్తాలే భగవదాశ్రిత వ్యతిరిక్తవిషయతయా సఙ్కోచమ్ యుక్తమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్నుమ్విశేషశాస్త్రమర్యాదైయైయిలి;) స్వసమ్బన్ధత్తైప్పఱ్ఱ విలక్కవొణ్ణాతాకిలుమ్ భగవత్సమ్బన్ధానన్తరమ్ తత్సమ్బన్ధమడియాక విలక్కప్రాప్తమెన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పడిశాస్త్రమర్యాదైయై ప్పారావిట్టాలుమ్ లోకమర్యాదైయైప్పార్త్తాకిలుమ్ విలక్కవేణుమెన్గిఱార్ (కృష్ణనుక్కాన) ఇత్యాదియాల్. (స్నేహమ్-) పూర్వోక్తమ్. (పక్షపాత) మావతు - తత్కార్యస్య స్వకార్యత్వేనపరిగ్రహమ్. "పక్ష-పరిగ్రహే"౪ ఎన్ఱు, ధాతు. "పక్షస్సహాయ గరుదన్తిక మిత్రకార్యేషు"౫ ఎన్నక్కడవతిఱే. (అవనైశ్శరణమ్ పుకున్దవళ్ పరిభవప్పడవిత్యాది.) తచ్ఛరణాగతపరిభవమ్ తత్పరిభవమాకైయాలే అవ్వళియాలే విలక్కిల్ ధర్మహానివారాతెన్ఱుపడి.

(మున్బుత్తైయిడాట్టిల్) ఎన్ఱతు - ద్రౌపదికృష్ణనైశ్శరణమ్ పుకుకైక్కు పూర్వత్తిడాట్టిలెన్ఱుపడి. మూలత్తిలే (పరిభవమ్కణ్డిరున్దతు) ఎన్గిఱవిరుప్పు - విశేషశాస్త్రపర్యాలోచనాది మూలకప్రతిక్రియేచ్ఛారూపావస్థాశూన్యతయాస్థితి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరువిశేషమఱవిరున్దానిత్తే ఎన్ఱు.) (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్) ఎన్ఱాల్, అన్యాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమన్ఱెన్ఱు, శఙ్కైక్కవకు మెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతువేయాయ్త్తిత్యాది) "సర్వం వాక్యం సావధారణమ్"౬ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే (పరిభవమ్కణ్డి[౨౦ రున్దతు) ఎన్ఱత్తు;- పరిభవమ్ కణ్డిరున్దతువే యెన్ఱుపడియెన్ఱు కరుత్తు.

*అభిప్రాయశబ్దార్థమ్ (తిరువుళ్ళత్తిలెన్ఱు.) (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్) ఎన్గిఱమూలత్తుక్కు ప్రధానదోషత్వేన కృష్ణాభిప్రేతమెన్ఱు, అర్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవర్దోషఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాకవిత్యాది.)

"ప్రధానం పరమాత్మా ధీర్మన్త్రీ ప్రకృతిరుత్తమః"౭ ఎన్ఱు ప్రధానశబ్దమ్ ఉత్తమవాచియాకైయాలే స్వతఏవాపకృష్టమాన దోషత్తుక్కు ఉత్కృష్టతమత్వరూపోత్తమత్వ మనుచితమెన్గిఱ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషత్తుక్కుప్రాధాన్యమ్ క్రౌర్యత్తాలేయిత్తే ఎన్ఱు;) దోషపదప్రవృత్తి నిమిత్తభూతానిష్టానుబన్ధిత్వాతిశయ కాష్ఠాలక్షకమ్ ప్రధానశబ్దమెన్ఱు కరుత్తు. క్రౌర్యత్తై యుపపాదిక్కిఱార్ (నతుమామియెన్ను మ్పడియెన్ఱు.)

భగవదక్షమైయాల్ వరక్కడవ అనిష్టత్తైక్కాట్టవే క్రౌర్యముపపాదితమా మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇద్దోషత్తిన్ కొడుమైయిత్యాది.)

ఇ-అ.—(దోషత్తిన్ కొడుమై) యావతు - తలైయఱుక్కవేణ్డుమ్ కుఱ్ఱముణ్డాయిరుక్కై; అత్తై (నిరసిక్కప్రాప్తమాయిరుక్క) [౩౦ ఎన్ఱు, మూలత్తిల్ శొల్లుకైయాలే (ఇద్దోషత్తిన్ కొడుమైయై యుపపాదిక్కిఱార్) ఎన్గిఱార్. ఇన్దరాజనైయిల్, (నిరసిక్కప్రాప్తమాయిరుక్క) ఎన్గిఱతుక్కు సఙ్గతియామిత్తనై యల్లతు, (నైత్తుద్రౌపదియుడైయ మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక) ఎన్గిఱవిత్తుక్కు సఙ్గతియాక మాట్టాతెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి,

౧|| వరాహపురాణే. ౨|| ౩|| ౪|| ధా-భా౧౦-౭౦-౧౯. ౫|| ౬|| ౭||

మూ.— నిరసిక్కప్పాడ్ప్రాప్తమాయిరుక్క, వైత్తతు - ద్రౌపదియుడైయ మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక.

వ్యా.— అన్ఱిక్కే, ఇద్దోషమ్ ఇవర్ఱుక్కు ఏఴ్వాన్? ఆనప్పిన్బు ఇత్తలైయైయుమ్ నిరసిత్తుప్పోక్కడామల్ వైత్తతేన్? ఎన్నిల్, అతఱ్కైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్.

ముఱ్పట్టసఙ్గతిక్కు, అర్జున౩ైయెన్నాతే (పాణ్డవర్కళై) ఎన్ఱతు- ఇద్దోషమ్ ఇవర్కళ్ ఎల్లారుక్కుమ్ ఒక్కుమెన్ఱతోర్ ప్రసఙ్గాక్కాక ఎన్ఱు, యోజిక్కక్కడవతు; అనన్తరసఙ్గతిక్కు, అనైత్తన్నైయే శేరుమిఱే; పరిభవిత్త దుర్యోధనాదికళ్లోపాతి పరిభవఙ్గణ్డిరున్ద ఇవర్కళుమ్ నిరసనీయరెన్ఱిఱే అతు - చశబ్దత్తాలే. (నిరసిక్క ప్రాప్తమాయిరుక్క, వైత్తతు) ఎన్ఱతు - ఇవర్కళ్ శెయ్త కొడుమైక్కుత్ తలైయఱుత్తుప్పోక్కడవేణ్డియిరుక్క, ప్రాణనోడే కూడియిరుక్కుమ్పడి వైత్తతెన్ఱపడి.

(ద్రౌపదియుడైయమఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక) ఎన్ఱతు - అవళుక్కభిమతమాన మఙ్గళసూత్రమ్ పోకామైక్కాక వెన్ఱపడి. విరిత్తతలైకాణమాట్టాతవన్ వెఱుఙ్గఴుత్తుక్కాణమాట్టానిఱే. ఇత్తాల్ - ఆశ్రితరైప్పరిభవిత్తారోపాతి అతు కణ్డిరున్దారుమ్ నిరసనీయరావరెన్నుమిడముమ్, అవర్కళ్ తాఙ్గళే ఆశ్రితరుక్కు విడవొణ్ణాతతోరు బన్ధముడైయరాకిల్ అవర్కళుక్కాక అవనాలే రక్షిక్కప్పడువరెన్నుమిడముమ్ ప్రకటితమాయ్త్తు.

అ.— అన్ఱిక్కే, శఙ్కాపరిహారరూపేణ (పాణ్డవర్కళైయుమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థమవతరిక్కలామెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ఱిక్కే, ఇద్దోషమ్ ఇవర్క్కుమిత్యాది.)

ఆద్యయోజనైయిలే అర్జున౩ైయెన్నాతే అధికసఙ్గ్రాహకమాన * పాణ్డవశబ్దప్రయోగత్తుక్కుప్ప్రయోజనత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముఱ్పట్ట విత్యాదినా) మూలత్తిలే (పాణ్డవర్కళైయుమ్) ఎన్ఱ చశబ్దమ్ పరిభవకర్తాక్కళాన దుర్యోధనాదికళై సముచ్చయిక్కుమత్తైన్ఱిఱార్ (పరిభవిత్తవిత్యాదినా.) (చశబ్దత్తాలే) ఎన్ఱతు - చశబ్దసమానార్థకమాన ఉమ్మైయాలే యెన్ఱపడి. “నిన్ పాల్ పొఱుప్పరియనకళ్ పేశిల్ - తలైయై యాఙ్గే అఱుప్పతేకరుమమ్”౧ ఎన్ఱు, భగవద్విషయపరిభవత్తుక్కు విధిత్త శిరచ్ఛేదరూపదణ్డమ్, “నిన్దాం భగవతశ్శృణ్వన్ తత్పరస్య జనస్య వా”౨ ఎన్ఱ, అన్యాయత్తాలుమ్, “† మమ మద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికా”౩ ఎన్ఱ, అవిత్తాల్ సిద్ధిత్త * కింపునర్న్యాయత్తాలుమ్ భాగవతపరిభవత్తుక్కుమ్ వరుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తలైయఱుత్తుప్పోక్కడవిత్యాది.) ద్రౌపదిక్కు మఙ్గళసూత్రమ్ ముఖ్యయణ్డాయిరుక్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మఙ్గళసూత్రమ్ పోకామైక్కాక వెన్ఱపడియెన్ఱు;) * మఙ్గళసూత్రశబ్దమ్ ఉత్తరోత్తరానువృత్తివిశిష్టమఙ్గళసూత్రపరమెన్ఱు, కరుత్తు. కృష్ణనుక్కు ద్రౌపదియుడైయ మఙ్గళసూత్రానువృత్తియభిమతైయెన్నుమతుక్కు కణ్ఠోక్తిప్రమాణమిల్లామైయాలే అర్థాపత్తిప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (విరిత్తతలైయిత్యాదినా;) కబరీరచనాసమయత్తిల్ కాదాచిత్కమాక సంభావితమాకిఱ విరిత్తతలైకాణమాట్టాతవన్ కదాప్యత్యన్తాసంభావితమాన వెఱుఙ్గఴుత్తుక్కాణమాట్టానెన్నుమిడమ్- విరిత్తతలైకాణమాట్టామైయైక్కొణ్డు కల్పిక్కలామెన్ఱు, కరుత్తు.

(ఇత్తాలిత్యాది-) అర్జునదోషత్తినుడైయ క్రౌర్యోపపాదనార్థమాకల్, యుధిష్ఠిరాదిసాధారణ్యప్రతిపాదనార్థమాకల్ ప్రవృత్తమాన (పాణ్డవర్కళైయుమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థత్తాలెన్ఱపడి. (ఆశ్రితరైయిత్యాది,) పరమసాత్త్వికాధికార్యుజ్జీవనార్థమాకవవతీర్ణమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తిలే ఇవ్వధికారిక్కు అవశ్యపరిహరణీయమాన భాగవతాపచారవిశేషత్తినుడైయ పరిహరణీయతై అన్యపరోక్తియాలే ఆవిష్కృతమాకైయాలే అవశ్యకమెన్నుమిడముమ్ ప్రకాశితమాయ్త్తెన్ఱపడి. పక్షపాతిత్వసంభావనాసహమాన తత్పరోక్తియాల్ సిద్ధిక్కుమతిలుమ్ కాట్టిల్ తదసహమాన అన్యపరోక్తి

ఇ-అ — ఇవ్వాక్యత్తుక్కెల్లామ్ శేరవిన్నుమ్ ఒరుయోజనై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ఱిక్కే యిద్దోషమిత్యాది.) (పాణ్డవర్కళ్) ఎన్ఱు, అవాక్యత్తిల్, మున్దినయోజనైయిల్, (ప్రధానదోషమ్) [వా-౨౦] ఎన్ఱ, అత్తై తళమాక్కిక్కొణ్డు ఇవ్వాక్యత్తుక్కు సఙ్గతిశొల్లలాయిరుక్కైయాలే, కీఴ్ వాక్యత్తోడే శేర్త్తియుణ్డు; అనన్తరయోజనైయిల్, కీఴ్ వాక్యత్తోడేయివ్వాక్యమ్ శేరుమ్పడియెన్నెన్నిల్; (ద్రౌపదీపరిభవమ్ కణ్డిరున్దతు) ఎన్ఱతుడఙ్గి అర్జుననొరువనుక్కుమిఱే దోషమ్ శొల్లిఱ్ఱు; ఇప్పడి యివనొరువనిడత్తిలే యొతుక్కవేణుమో? ఇవర్క్కుమెవ్వాతో! ఎన్ఱు, ఇప్పడిసఙ్గతి శొల్లిక్కొళ్ళవేణ్డుమెన్నైత్తు. (ఇద్దోషమివర్క్కుమెవ్వాతో?) ఎన్ఱిఱార్.

౧॥ తిరుమాలై-౮. ౨॥ ౩॥ విష్ణుసంహితా. † మద్భక్తభక్తభక్తేషు-౩.

మూ.—౨౨. అర్జుననుక్కు దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణిఱ్ఱుమ్,
ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱుమ్ఇవళుక్కాక.

వ్యా.—౨౨. ఆనాల్, ఇప్పడి నిరసనీయనానవనుక్కు ఇప్పోదిల్ శెయ్తతుమ్, పరమరహస్యత్తైయుపదేశిత్తతుమ్, ఎన్ శెయ్య? ఎన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౫

(అర్జుననుక్కు) ఇత్యాదియాల్· తూతుపోయ్త్తతు-౧*పోయ్చ్చుఱ్ఱమ్ పేశిచ్చెన్ఱు, పేతమ్ శెయ్తుప్పూశలై విళైక్కైక్కాక; (సారథ్యమ్పణ్ణిఱ్ఱు) - “ఆయుధమెడుకవొణ్ణాతు” ఎన్ఱైయాలే ౨*కోల్లామాకోల్ కొణ్ణై శెయ్తు పారతప్పోరెల్లాచ్చేనైయు మిరునిలత్తవిక్కైక్కాక; (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱు) - “నయోత్స్యామి”౩ ఎన్ఱిరున్దవనై “కరిష్యేవచనంతవ”౪ ఎన్నప్పణ్ణి యుద్ధేప్రవృత్తనాక్కుకైక్కాక; ఇవైయెల్లామ్ శెయ్తతు - శరణాగతైయానవివళ్ సఙ్కల్పత్తిన్పడియే దుర్యోధనాదికళై యవ్రియచ్చెయ్తు ఇవళ్ కుళల్ ముడిప్పిక్కైక్కాకవిఱే. ఆక, అర్జునన్ తిఱత్తిల్ శెయ్త దూత్యాదిత్రయము మివళుక్కాకచ్చెయ్తానెన్ఱపడి.

జ.—యాలే సిద్ధిక్కైయిఱే అగ్రస్థితియినుడైయ ప్రమితిప్రకర్షహేతు; ఇత్తైప్పఱ్ఱవిఱే “అన్యపరో౭ప్రసిద్ధ పరిగ్రహాతిశయంచేదమ్”౫ ఎన్ఱు, పురాణరత్నవిషయత్తిల్ శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియుమ్ఱుకరుత్తు. ఇత్తాల్- (భాగవతవిరోధత్తైయుమ్విక్కైత్తు) [వా-౧౮]ఇత్యాదికళాలే ఉత్తరత్ర మూలత్తిల్ భాగవతాపచార పరిహరణీయత్తైయుమ్ తద్ధేతుభూతమానవతిక్ క్రౌర్యముమ్ విస్తరేణకణ్ణత విప్రతిపాదయిష్యమాణ మాక్కైయాలే ఇక్కేతత్ప్రకటితత్వప్రతిపాదన మనపేక్షితమెన్ఱిఱుళిక్కైప్పుదస్తైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. [౧౬

ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆనాలిత్యాది.)

దుర్యోధనాదివధపర్యవసాయి యుద్ధప్రయోజకప్రపత్త్యుపదేశ సహపఠితమానదూత్యసారథ్యఙ్గళుక్కుమ్ తాదృశయుద్ధప్రయోజకత్వేనప్రాస ఙ్గికత్వమ్ మూలాభిప్రేతమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తూతుపోయ్త్తతెన్ఱుతొడఙ్గి.) సన్ధానార్థమానదూత్యత్తుక్కు విగ్రహహేతుత్వకథనమెఙ్ఙనే? ఎన్ఱిఱుళిక్కైయిలే, తాత్పర్యతో విగ్రహావహకత్వమెన్ఱు, పరిహారత్తైవివక్షిత్తు, తత్వదర్శిసూక్తిరూప ప్రమాణస్ఫోరణపూర్వకమ్ యుద్ధహేతుత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పోయ్చ్చుఱ్ఱమిత్యాదియాల్.) [పోయ్చ్చుఱ్ఱమ్పేశి]కృత్రిమబన్ధుత్వత్తైప్పేశి. [పేతమ్శెయ్తు] [౨౦ సన్ధివిరోధియాన బుద్ధిభేదత్తైజనిప్పిత్తు. (పూశలైవిళైక్కైక్కాక-) యుద్ధత్తైయుణ్డాక్కుకైక్కాక వెన్ఱపడి. పెరియాళ్వార్ తిరుమొళి, “కాత్తమ్పలవుమ్”౧ ఎన్ఱ, పాట్టిలే, “కురుపాణ్డవర్కళుక్కు యొఙ్గోర్ పోయ్చ్చుఱ్ఱమ్ పేశిచ్చెన్ఱు, పేతమ్ శెయ్తెఙ్గుమ్ పిణమ్పడుత్తాయ్”౧ ఎన్ఱు, “పిణమ్పడుత్తాయ్” ఎన్ఱతుక్కర్థమ్ (పూశలైవిళైక్కైక్కాకవెన్ఱతు.) రథప్రవర్తనహేతువాన సారథ్యత్తుక్కు రథప్రవర్తనహేతుత్వమాత్రత్తాలన్ఱిక్కే సాక్షాదపి శత్రుహననరూప యుద్ధహేతుత్వముణ్డెన్నుమత్తై తత్వదర్శిసూక్తిరూపప్రమాణస్ఫోరణ పూర్వకమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సారథ్యమ్పణ్ణిఱ్ఱిత్యాదినా.) (ఆయుధమెడుక్కవొణ్ణాత్తెన్ఱైయాలే) ఎన్ఱ, అదినుక్కు పూర్వత్తిలే, “దుర్యోధనన్” ఎన్ఱు, అధ్యాహరిత్తుకొళ్వతు [కొల్లా]వధపరికరమన్ఱిక్కేయిరుక్కిఱ. [మాకోల్]రథాశ్వప్రవర్తనతోత్రత్తై, [కొణ్ణైశెయ్తు]వధపరికరమాక్కి.[ఎల్లాచ్చేనైయుమ్]సమస్తసేనైయుమ్. [ఇరునిలత్తు] మహాపృథివియిలే. [అవిక్కైక్కాక] దీపసన్నిధియిల్ శలభఙ్గళ్పోలే అవిన్దుపోమ్పడి పణ్ణుకైక్కాకవెన్ఱపడి. (కొల్లామాకోల్)ఇత్యాదికమ్, తిరువాయ్మొళి. (ప్రపత్త్యుపదేశమిత్యాది) “కరిష్యేవచనంతవ”౪ ఎన్ఱ, అదినుక్కు “యుధ్యస్వభారత”౬ ఎన్ఱు, నీశొన్నయుద్ధత్తైప్పణ్ణుకిఱేనెన్ఱర్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యుద్ధేప్రవృత్తనాక్కుకైక్కాక)ఎన్ఱు, మూలత్తిలే (ఇవళుక్కాక) ఎన్ఱ ఉ* ఇవళ్ శబ్దమ్ శరణాగతత్వవిశిష్టద్రౌపదిపరమెన్ఱారుళిక్కిఱత్తెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతైయానవిత్యాది) “సాహంకేశగ్రహంప్రాప్తాత్వయిజీవత్యపిప్రభో”౭ ఇత్యాదికళైయుడైయాళ్ఱు*ఇవళ్ శబ్దమ్ ఇవళుడైయకుళల్ముడిప్పిక్కైపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవళ్కుళలిత్యాది.)

ఇ-అ.—(దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణిఱ్ఱుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱు మివళుక్కాక) ఎన్నుమిడమెఙ్ఙనే యెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తూతుపోయ్త్తతుమిత్యాది)

నయోత్స్యామి - యుద్ధమ్పణ్ణక్కడవేనల్లేన్. [౩౫

౧॥ పెరి-తి-౫-౩-౪. ౨॥ తి-వా-౬-౨-౩ ౩॥ గీ-౨-౩. ౪॥ గీ-౧౮-౭౩. ౫॥ శ్రుతప్రకాశికా-పు-౧౩౦-ప-౭ ౬॥ గీ-౨-౧౮. ౭॥

వ్యా.—(పాణ్డవర్ కళైయుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్, కీழ్ చ్చొన్న ప్రధానదోషకార్య ముపపాదితమాయిత్తు. ఆక ఇప్పడి అస్థానస్నేహాదికళుమ్, శరణాగతైపరిభవముమ్ కణ్డిరున్ద మహాదోషము మివనుక్కుణ్డాయిరుక్క, "సర్వగుహ్యతమంభూయః శ్రుణు మేపరమంవచః। ఇష్టోఽసి మేదృఢమితి తతోవక్ష్యామి తేహితమ్॥ మన్మనాభవమద్భక్తో మద్యాజీమాంనమస్కురు। మామేవైష్యసిసత్యన్తే ప్రతిజానేప్రియోఽసిమే"౧ ఎన్ఱు, ఇవనళవిలుకప్పుత్తోడ్ ౧వరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇవన దోషఙ్గళై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డు అఙ్గీకరిత్తమై ప్రసిద్ధమెన్ఱుకరుత్తు. గుణహానిశొల్లాతొழிన్దతు, దోషమ్ పచ్చైయామిడత్తిల్ గుణహానిపచ్చైయామెన్నుమిడమ్ * కిమ్పునర్న్యాయ సిద్ధమాకైయాలే. ఇవన్ఱనక్కు గుణహానిక ళావన - "తస్మాద్యుధ్యస్వ భారత"౨ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపోతే "కరిష్యేవచనంతవ"౩ ఎన్ఱిరున్దిరున్దు స్వకృత్యమానయుద్ధత్తై ప్పణ్ణామైయుమ్, కృష్ణనై శరణమ్ పుక్కున్దవళై ప్పరిభవిక్కవిట్టు పార్తుక్కొణ్డిరున్దోమే! ఎన్ఱు, అనుతాపలేశమ్ నెఞ్జిలిల్లామైయుమ్ తొడక్కమానవై. [౧౧

దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణిన్ ఱుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిన్ ఱు మివళుక్కాక వాకల్ ఇవన దోషత్తైప్పచ్చైయాకక్కొణ్డఙ్గీకరిత్తానెన్నుమతు కూడాతే యెన్నిల్; అతుక్కుక్కురైయిల్లై, ఇవళ్ కార్యార్థమాక ఇవనై క్కుఱిత్తివై యెల్లామ్ శెయ్కిఱవిడత్తిల్ ఇవన దోషఙ్గళైప్పార్తు ముకజ్ఞుళియామల్ ఉకప్పోడే శెయ్కైయాలే;

అ.—అస్థానస్నేహాదికళ్ దోషఙ్గళానాలుమ్ అవైపచ్చైయెన్ను మిడత్తుక్కు "శుభానాంవా"౪ ఎన్ఱు, అ పిరాట్టి సిరేశమ్పోలే ఇఙ్గుకృష్ణనిర్దేశ ముణ్డోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకఇప్పడి అస్థానేత్యాది.) (సర్వగుహ్యేతి) ఇఙ్గే "ఇష్టోసి,ప్రియోసి" ఎన్ఱు,అభ ... శఙ్గళే దోషమ్పచ్చైయాకఅఙ్గీకరిత్తమైక్కు ప్రమాణమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱు,ఇవనళవిలుకిప్పుత్తోడ్ ౧విత్యాది.) గుణహాన్యనువృత్తిక్కుప్రాజ్ఞ్యాయత్తైహేతువాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గుణహానియిత్యాది) అర్థసిద్ధమాన గుణహానినై విశిష్యదర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవన్ఱనక్కు (గుణహానికళావన) ఇత్యాదియాల్. (తొడక్కమానవై) ఎన్ఱు,అవిత్తాల్ - భయలజ్జాదిమనోదౌర్బల్యఙ్గళ్ సంగృహీతఙ్గళ్.

"ఆశఙ్క్యామవిధే యానాంవాక్యానామవతారణే। అవిస్తరేణనిర్ణీతి మర్థానాంప్రతిపాదనే॥ పూర్వోత్తరానుసన్ధాన మభిప్రాయప్రకాశనే।అసన్దిగ్ధంసమాధానమాక్షేపేషునిరుత్తరమ్॥ వీక్షమాణాశ్చిరంతత్రవ్యస్మయన్తవిచక్షణాః"౫ఎన్ఱు,ఇవరుడైయవ్యాఖ్యానవైదగ్ధ్యవిశేషత్తై [౨౦ వరవరమునివైభవత్తిలే ఎడుమ్బియిలప్పా అరుళిచ్చెయ్తక్రమత్తిలే "అసన్దిగ్ధంసమాధానమాక్షేపేషు"౫ ఎన్ఱు,అపడియే "ఆక్షేపస్యసమాధానమ్"౬ఎన్ఱు,అవిత్తైయటొక్కణ్డు ఆక్షేపత్తై యనువదిక్కిఱార్ (దూత్యసారథ్యఙ్గళిత్యాదినా.) "దూత్యసారథ్యప్రపత్త్యుపదేశానాం స్వాభిమతకార్యచికీర్షాహేతుకత్వవాద దోషభోగ్యతాహేతుకత్వ వాదయోఃమిథోవ్యాఘాతః" ఇత్యాక్షేపాభిప్రాయః.

పరిహారమ్ (అతుక్కుక్కురైయిల్లై) ఎన్ఱు, తత్రహేతుః - (ఇవళ్ కార్యార్థమాక విత్యాది.) ముకమ్ శుళియామల్ - జుగుప్సాప్రయుక్తముఖవికారమిల్లామల్. అవర్జనీయ బుద్ధ్యాజుగుప్సాయుక్తనాయ్క్కొణ్డు ఇవైశెయ్తాలుమ్ అభిమతసిద్ధి యణ్డాయిరుక్కఅతు శెయ్యామలుకప్పోడే శెయ్కై(దోషమేపచ్చై) ఎన్నైక్కు నియామకమ్; ఆకైయాల్ - వ్యాఘాతమిల్లైమెన్ఱు, సమాధానాభిప్రాయమ్. "భగవచ్చరణద్వన్ద్వేభక్తిర్యేషాంనవిద్యతే। తేషాంహృదిస్థితోవిష్ణుః కణ్టకాగ్రఇవస్థితః"౭ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొన్నన్యాయత్తాలే అవర్జనీయబుద్ధ్యా దుఃఖరూపమాక చ్చెయ్యవుమ్ కూడుమే.

౬-అ —కీழుపదేశిత్త వర్థఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ పరమరహస్యమాయ్ సర్వోత్కృష్టమాన వార్త్తైయెన్బక్కాల్ నిష్టమకేళ్, ఎనక్కుదృఢనాక ఇష్టనాకనిన్ఱాయ్ ఎన్ఱుక్కొణ్డు ఉనక్కుహితమ్ శొల్లానిన్ఱేన్, ఎన్నిడత్తిలే భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్బక్కలిలేమనసై వై, ఎన్నై త్తిరువారాధనమ్పణ్ణు, ఎన్నై వణఙ్గు, ఇప్పడియానాల్ ఎన్నైయేకిట్టువాయ్; ఇతుమెయ్; ఉనక్కు ప్రతిజ్ఞైపణ్ణానిన్ఱేన్; నీయెనక్కు ఇష్టనాకైయాలే ఆప్తనాన వునక్కుప్పొయ్ శొల్లువనో.

మూ-అ —ఇవళుక్కాక చ్చెయ్తానెన్ఱాల్ అర్జుననుడైయ దోషగుణహానికళై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డానెన్ఱు, శొల్లుమ్పడియెన్నెన్న (ఆకవిప్పడి అస్థానస్నేహాదికళమిత్యాది.)

౧॥ గీ ౧౮-౬౪ ౨॥ గీ-౨-౧౮. ౩॥ గీ-౧౮-౭౩. ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౫॥ ౬॥ ౭॥

21-6-86.

వ్యా.—అర్జుననై ప్పఱ్ఱియిత్తు ఆచార్యకృత్యాదికళైయే ఇట్టుక్కొళ్ళుకై అవళవిల్ అవన్ దోషత్తై ప్పచ్చైయాక్కొణ్డుమ్, సారథియాయ్ ప్పురైయఱ్ఱలస్తు నిన్ఱుమ్ శెయ్దై ముఖలాన వైయుణ్డాకైయాల్.

(అఱియాతవర్థఙ్గళై) [వా - ౧౪] ఇత్యాదియాలే - ఆశ్రయణ సౌకర్యాపాదకఙ్గళాన వాత్సల్యాదిగుణఙ్గళ్ సూచితమ్; ఇఙ్గే,(దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణిఱ్ఱుమ్) ఎన్గి,అవిత్తాలే- "అస్మాన్ వేత్థపరాన్ వేత్థ వేత్థార్థం వేత్థభాషితుమ్।[౫ యద్యదస్మద్ధితంకృష్ణ తత్తద్వాచ్యస్సుయోధనః"౧ ఎన్గి,అపడియే కార్యాకార్యజ్ఞనాన తాన్ పోనాలల్లదు కార్యసిద్ధియుణ్డాకాతెన్రు, ఇత్తలైయై రక్షిక్కైక్కాఱ్ఱక్ తాన్ తూతుపోనమైయుమ్, ఆయుధమెడుకవొణ్ణాతెన్రై,యాలే సారథ్యత్తిలేప్రవృత్తనాయ్కొణ్డు తేరాఱ్ఱలాలే ప్రతిపక్షత్తైయప్రియచ్చేయ్తమైయుమ్ తోఱ్ఱుకైయాలే ఆశ్రితకార్యాపాదకఙ్గళాన జ్ఞానశక్త్యాదికళ్ సూచితమ్.

ఇన్నముమ్, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱుమ్) ఎన్గై,యాలుమ్, చరమశ్లోకత్తిల్ "మామ్-అహమ్"౨ ఎన్గి,అపదఙ్గ[౧౦ళిల్ శొల్లప్పడుకైయాలే ఉభయవిధగుణముమ్ సూచితమితే ; ఆకైయాల్ పురుషకార వైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే శ్రీమత్పదార్థమ్ ప్రకటితమానవోపాతి, ఉపాయవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే నారాయణపదార్థమ్ ప్రకటితమ్.

అ.—అడియిలే ఉపన్యసిత్త ద్వయవివరణరూపత్తైయై విశదీకరిక్కిఱార్ (అర్జుననై యిత్యాదినా;) (అఱియాతవర్థఙ్గళిత్యాదినా చ.) ఆశ్రయణే-శరణవరణే, సౌకర్యస్య-సుకరత్వస్య, ఆపాదకాః-జ్ఞాపకా ఇత్యర్థః. ఇఙ్గే, "ఆశ్రయణోపయోగిత్వమ్ చాక్షుషపూర్వాశ్రయణే నిగ్రహపాదకత్వాశక్యత్వాన్యతర బుద్ధినివర్తనద్వారా ఆశ్రయణప్రవృత్త్యుపయికజ్ఞానవిషయత్వమ్. ఆశ్రయణీయే జ్ఞానశక్త్యాది జ్ఞానస్యాపి నైష్ఫల్యశఙ్కానివర్తకతయా ఆశ్రయణోపయోగిత్వాదతిప్రసఙ్గవారణాయ ద్వారేత్యుక్తమ్. సాపరాధేన నీచేన వాకృతమాశ్రయణం నిగ్రహపాదకం దృష్టమితి వాత్సల్యాదికేలక్షణసమన్వయః. సౌలభ్యసఙ్గ్రహేయాశక్యత్వబుద్ధిప్రవేశః"౩ ఎన్గి,అపూర్వర్కళ్ నిర్వచనత్తైక్కణ్డుకొళ్వదు.(వాత్సల్యాది)ఇత్యాది పదత్తాలే - స్వామిత్వసౌశీల్య సౌలభ్యఙ్గళై సఙ్గ్రహిక్కిఱదు. అస్థానస్నేహాది మత్తంప్రత్యుపదేశాద్వాత్సల్యముమ్, "మత్తఃపరతరంనాన్యత్"౪ ఇత్యుపదేశాత్ వైశ్వరూప్యప్రదర్శనాచ్చ స్వామిత్వముమ్, సారథ్యేనఅవస్థానాత్ సౌశీల్యముమ్, స్వలపివ సౌలభ్యముమ్, ఇఙ్గేసూచితఙ్గళెన్ఱుపడి.

(దూత్యేత్యాది.) ఆశ్రితస్య-శరణవరణకర్తుః, కార్యస్య-అనిష్టనివర్తనాదేః ఆపాదకాః-ఉపయోగినః, ఆశ్రితకార్యాపాదకాః. ఇఙ్గే[౨౦యుమ్, "స్వప్రయోజనబుద్ధిపూర్వక కిఞ్చిత్కారానపేక్షకార్యకర్తృత్వోపయిక గుణత్వమేవకార్యోపయోగిత్వమ్ విశేష్యోపయోగః జ్ఞానశక్త్యోః, విశేషణోపయోగః ప్రాప్తిపూర్త్యోః"౫ ఇత్యాదియై కణ్డుకొళ్వదు. (జ్ఞానశక్త్యాది) ఎన్గి,అ ఆదిశబ్దత్తాలే-ప్రాప్తిపూర్తికళై సఙ్గ్రహిక్కిఱదు.

(ఇన్నముమ్)- కిఞ్చేత్యర్థః. (మామ్అహమ్ ఎన్గి,అవిత్యాది) ఉచ్చారయితృత్వోపలక్షితధర్మావచ్ఛిన్నవాచియాన *అస్మత్పదమ్ "వ్రజ-మోక్షయిష్యామి"౬ ఎన్గి,అ వ్రజనమోక్షణ రూపక్రియాన్వయ యోగ్యతావచ్ఛేదకఙ్గళాన వాత్సల్యాదికళైయుమ్ జ్ఞానాదికళైయుమ్ శొల్లుమెన్ఱుపడి.ఉభయీవిధా-ఆశ్రయణోపయోగిత్వకార్యోపయోగిత్వరూపప్రకారోయస్యసతథోక్తః.తథావిధమానగుణముమెన్ఱుపడి.(గుణమ్)[౨౫ ఎన్ఱు- జాతావేకవచనమ్. శ్రీమత్పదార్థమ్-అనన్యార్హత్వ పారతన్త్ర్యప్రాపయితృత్వ దోషనివర్తనగుణవర్ధనాది రూపమాన అర్థజాతమెన్ఱుపడి. (నారాయణపదార్థమ్-) "జ్ఞానాదయోగుణాః"౭ ఎన్గి,అపడియే నారశబ్దార్థమాన వాత్సల్యాదిగుణవత్వ రూప నారాయణశబ్దాభిధేయ మెన్ఱుపడి.

ఇ-అ.—అఱియాతవర్థఙ్గళిలే వాత్సల్యాదికళ్ సూచితమానపడి యెన్నెన్నిల్ , విశ్వరూపత్తైక్కాట్టుకైయాలే స్వామిత్వముమ్, తత్వవివేకమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే సౌలభ్యముమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

తాన్ తూతైయ్దురుళకైఅన్ఱోత్తు, ధర్మపుత్రరై "నానఙ్గుప్పోనాల్ శొల్లుమ్పడియెజ్జనే?" ఎన్ఱుకేట్క; అప్పోదుధర్మపుత్రన్ శొన్న[౩౦వార్త్తైయామత్తు - ఇశ్లోకమ్:—ఎఙ్గళైయఱివీర్, శత్రుక్కళైయఱివీర్, అఙ్గుప్పోనాల్ శొల్లుమ్కారియమఱివీర్, వార్త్తైశొల్లవుమ్ వల్లీర్ : ఆకైయాలే, ఎఙ్గళుక్కుయాతొన్ఱు, హితమానత్తు, అత్తైదుర్యోధనన్ శొల్లప్పడువన్.

౧॥ భార-ఉద్యో-౭౧-౯౨. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ ౪|| గీ-౭-౭. ౫॥ ౬॥

వ్యా.—ఉపాయత్వమ్ శొల్లుగైయాలే "చరణౌశరణమ్"౧ ఎన్నుమదువుమ్ సూచితమ్.

ఆక, (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్) [వా-౫] ఎన్ఱు తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ - శ్రీరామాయణ మహాభారతోక్తఙ్గళాన పురుషకారోపాయవైభవఙ్గళ్, తత్తత్స్వరూపఙ్గళోడే విశదమాక ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు.

౨౩. కీழுక్తమానవుపాయత్తినుడైయస్వీకారరూపైయాయ్, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిల్ ఇఙ్గుమ్) ఎన్ఱు ప్రాసఙ్గికమాక ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియినుడైయపడియై విస్తరేణవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

అ.—(ఉపాయత్వమ్శొల్లుగైయాలే) ఎన్ఱదు - (ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్) [వా-౧౮] ఎన్ఱు ఆర్థికమాక ఉపాయస్వరూపమ్శొల్లుగైయాలే ఎన్ఱాదల్, (మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక [వా-౨౧], ఇవళుక్కాక [వా-౨౨]) ఎన్ఱు ఇష్టప్రాపణానిష్టనివర్తన కథనముఖేనోపాయత్వమ్ శొల్లుగైయాలే యెన్ఱాదల్. (చరణౌశరణమ్ ఎన్నుమదువుమ్) ఎన్ఱదు- ద్వివచనలభ్యభగవన్నిష్ఠలక్ష్మ్యాది నిరపేక్షోపాయత్వరూపమాన ద్వివచనాన్తచరణశబ్దసమభివ్యాహృత శరణశబ్దార్థమెన్ఱపడి. [౧౦

ప్రకరణార్థత్తై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకవిత్యాదినా.) (పురుషకారోపాయవైభవఙ్గళ్) ఎన్ఱ్ ఇవిత్తాల్ - వైభవత్వేన సామాన్యరూపేణ ప్రతిపాద్యార్థానుగమనాదేకప్రకరణత్వమెన్ఱు వ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్-(పురుషకారవైభవముమ్ ఉపాయవైభవముమ్) [వా-౬] ఎన్ఱు తుల్యవదుద్దిష్టఙ్గళాయ్, తుల్యవల్ పరీక్షితఙ్గళుమాన వివక్షిల్ పురుషకారవైభవమ్, ప్రకరణప్రధానప్రమేయమ్ ఉపాయవైభవమ్ తచ్ఛేషతయా తత్ప్రతిపాద్యమెన్ఱు, కొళ్ళుగై అనుచితమ్; ఆకైయాల్ ఉక్తప్రకారమే యుక్తమెన్ఱు సూచితమ్.

ప్రథమప్రకరణత్తుక్కు ద్వితీయప్రకరణత్తోడే సఙ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీழ் ఉక్తమానవిత్యాదినా) ఇఙ్గే "ద్వయవివరణత్వాత్ శాస్త్రసఙ్గతిః, పూర్వఖణ్డవివరణరూపత్వాత్ కాణ్డసఙ్గతిః" ఎన్ఱ్ ఇవ్విరణ్డు అసఙ్గతికళ్ అర్థసిద్ధఙ్గళ్. (కీழుక్తమాన ఉపాయత్తినుడైయ) ఎన్ఱదు-ప్రథమప్రకరణోక్తమాన సిద్ధోపాయత్తినుడైయ వెన్ఱపడి. (స్వీకారరూపైయాయ్)- వక్ష్యమాణవరణాత్మికైయా యెన్ఱపడి. ఇత్తాల్- ఉపాయస్వీకారరూపత్వాదుపాయవైభవప్రకరణాత్ప్రకరణాన్తరప్రతిపాద్యత్వమెన్ఱు సూచితమ్. కిఞ్చ, నారాయణపదార్థకథనానన్తరమ్ క్రమప్రాప్తమాన "ప్రపద్యే"౧ ఎన్ఱ్ ఇక్రియాపదార్థత్తినుడైయ కథనమ్పణ్ణుకిఱతెన్ఱు, అవసరసఙ్గతియుమ్ సూచితైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. (ప్రాసఙ్గికమాక) ఎన్ఱదు - ఉపాయవైభవప్రతిపాదనాపేక్షితార్జునదోషాధీనోపస్థితి విషయమాకవెన్ఱపడి. ఇత్తాల్- ప్రసఙ్గసఙ్గతిశొల్లప్పట్టతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. [౨౦

ఇ-అ.—ఆక, విగ్రహవిశిష్టస్యానవస్థేయుపాయమాకైయాలే ఉపాయత్వమ్శొల్లుగైయాలే "చరణౌ"౧ఎన్ఱ్ ఇపదముమ్ సూచితమ్.

పురుషకారత్తైయు ముపాయత్తైయుమ్ కీழ்చ్చొల్లియిరుక్క, అనన్తరమ్ (ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి (తిరుక్కుఱిప్పోలొత్తైయిలుమ్ కాణలామ్) [వా-౫౩.] ఎన్నుమళవాక ప్రపత్తియినుడైయ వైభవత్తైప్పరక్క వరుళిచ్చెయ్కైక్కు ప్రసఙ్గమేతు? ఎన్ఱ్ ఇఆశఙ్కైయిలే; ఇరణ్డువకైయాక పరిహారమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీழுక్తమానవుపాయత్తినుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(౧౬. అథ, దేశకాలాదినియమాభావాధికారప్రారమ్భః) [౨౫

మీ.—ఏవమ్, ద్వితీయప్రకరణే ప్రథమాధికారే, "వ్రజ"౩ ఇతివిధ్యర్థాశఙ్కాపరిహృతా. ద్వితీయే, "మోక్షయిష్యామి"౩ ఇతిపదోక్తా, తృతీయే "అహం"శబ్దోక్తా. చతుర్థే "మాశుచః"౩ఇతిశబ్దోక్తా. ఏవమధికారచతుష్టయేన వరణస్యఅధికారివిశేషణత్వస్థాపనముఖేన నిర్హేతుకత్వంస్థాపితమ్ తదేవనిర్హేతుకత్వమ్, తృతీయచతుర్థప్రకరణాభ్యామపి ముఖభేదేన స్థాప్యతే.

ద్వితీయప్రకరణే విధేరధికారివిశేషణవిషయత్వా గ్గుణాభావ దోషయోస్సతోరపి, తదనాదరేణార్జునాదీనా మఙ్గీకారదర్శనాత్, ప్రత్యుత దోషగుణహాన్యోః భోగ్యత్వేనస్వీకృత్య విషయీకారస్వాభావ్యాత్, సౌశీల్యవాత్సల్యకారుణ్యాది కల్యాణగుణయుక్తత్వస్వాభావ్యాత్, స్వీకృత చేతన కృత్యత్వ ప్రదర్శనేనశోకనివర్తకత్వ స్వాభావ్యాచ్చ, వరణస్యాహేతుత్వ మితిప్రపత్తవ్య స్వభావపర్యాలోచనయా సమర్థితమ్.

ఇతఃపరంప్రపత్తృను బన్ధిదేశకాలాద్య నియమస్వభావ పర్యాలోచనయాపి, తదేవసమర్థ్యతే.

౧॥ ద్వయోపనిషది. ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬.

వ్యా.—అథిల్ ప్రథమత్తిలే అర్జుననుక్కు ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణుకిఱవళవిల్, యుద్ధభూమియిలే ఒరు కాలవిశేషమ్ పారామల్ స్నానాదికళుమిన్ఱి, కేట్కుయిరుక్క ఉపదేశిప్పానేన్? ఇతుక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో? ఎన్ఱ, అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ —ఆక, ప్రథమప్రకరణద్వితీయప్రకరణఙ్గళుక్కు అవసరసఙ్గతియుమ్ ప్రసఙ్గసఙ్గతియుమెన్ఱు, దర్శిప్పిక్కు (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) ఇత్యాది ద్వితీయప్రకరణ ప్రథమవాక్యత్తుక్కు, ప్రథమప్రకరణాన్తిమవాక్యమాన (ప్రపత్త్యుపదేశమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తోడే అనన్తరవాక్యసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అథిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా. "ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే"౧ ఎన్ఱు, రుక్కైయాలే- దేశనియమాభావమ్ శఙ్కిక్క వొణ్ణాతెన్ఱు, పార్త్తు (యుద్ధభూమియిలే) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్; పుణ్యదేశత్తిలుమ్ అశుద్ధస్థలవ్యావృత్త స్థలమపేక్షితమాకైయాలే శఙ్కావకాశముణ్డెన్ఱు, కరుత్తు (ఇతుక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే "పుణ్యేఽనుకూలే సమయే దేశే శ్రీభాగవతే శుభే। నిమజ్జ్యనియతః స్త్రీర్థే ప్రణిపత్యాశ్రయేద్గురుమ్॥ ఆచార్యశ్చోపసన్నాయ భక్త్యాభ్యర్చ్య జనార్దనమ్। గురూన్ ప్రణమ్య మన్త్రేణ ప్రపత్తిం ప్రతిపాదయేత్"౨ ఎన్ఱ, భారద్వాజసంహితావచనమ్ సంహితమ్.

"న దేశకాలౌ నావస్థాం యోగో హ్యయమపేక్షతే"౩ ఎన్ఱ, అవిత్తు దేశకాలత్యాగవిధ్యసంభవత్తాలుమ్, విశిష్టదేశకాలత్యాగవిధియెన్ఱు మొన్ఱుకు ఆశ్రయణత్తుక్కు అశుద్ధదేశకాలసమ్పాదనప్రసఙ్గమ్ వరుకైయాలే శిష్టాచారవిరోధమ్ వరుకైయాలుమ్, హీశబ్దోపజన్యత్తాలుమ్, అర్థవాదమామెన్ఱు, శఙ్కిక్కు తురభిప్రాయమెన్ఱు, కిణ్డుక్కొళ్వతు.

(ఎన్ఱ, అశఙ్కైయిలే) ఎన్ఱ, అవిత్తాల్- (ప్రపత్త్యుపదేశమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కుమ్ (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కుమ్ ఆక్షేపకీసఙ్గతియెన్ఱు, సూచితమ్. "పూర్వన్యాయస్య సిద్ధాన్తయుక్తిం వీక్ష్యపరేణ యే। పూర్వపక్షస్య యుక్తిశ్చ తత్రాక్షేపాదియోజయేత్"౪ ఎన్ఱక్కడవతిఱే.

ఇ-అ.—ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో ? ఎన్ఱ, అశఙ్కై పిఱన్దాలిఱే ఇల్లైయెన్పతు, ఇశ్శఙ్కై వరుమ్ వఴియేతెన్న ; మూలత్తిల్ (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిన్ఱు) [వా-౨౨] ఎన్ఱ, అవాక్యత్తై త్తళమాక్కిక్కొణ్డు. దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో? ఎన్ఱ, అశఙ్కై వరుమ్ వఴియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అథిల్ ప్రథమత్తిలేయిత్యాది)

మీ —యద్యపి, ప్రపత్తిస్వరూపపర్యాలోచనానన్తరం†ప్రపత్తవ్యస్వరూప నిరూపణం కార్యమ్; తథాపి, శ్రీనారాయణశబ్దార్థయోః పురుషకారోపాయస్వరూపసంబన్ధినోః నిరూపణానన్తరమ్, తత్సంబన్ధభూతస్య మతుప్ప్రత్యయార్థస్య నిరూపణమన్తరఙ్గమితి, తన్నిరూపణముఖేన వరణస్యాహేతుత్వముచ్యతే.

పూర్వమ్, అధికారచతుష్టయేనాప్యస్య వరణస్యాధికారివిశేషణత్వస్థాపనాత్, విధిరధికారివిశేషణవిధిరితి ప్రధానవిధి నిరూపణం కృతమ్. ఇదానీమ్, ప్రధానభూతానుబన్ధివిధి ర్నిరూప్యత ఇతి వా సఙ్గతిః.

ప్రథమే శ్రీశబ్దార్థః, ద్వితీయే నారాయణ చరణశబ్దార్థః, తృతీయే మతుప్ప్రత్యయార్థః, చతుర్థే క్రియాశబ్దార్థః; ఆహత్య ప్రకరణచతుష్టయేన అర్థచతుష్టయ నిరూపణముఖేన పరిచ్ఛేదమాత్రనుయాయి శరణశబ్దార్థో నిర్హేతుక ఇతి నిరూప్యతే. వరణస్యోపాయత్వే పురుషకారస్యాపి వ్యర్థత్వాత్, పురుషకారప్రకరణ మప్యుపాయతా నిర్హేతుకత్వోపయికమితి, పరిచ్ఛేదమాత్రం నిర్హేతుకోపాయత్వపరమితి వా యోజనీయమ్. కాలానియమ‡పరస్య చ మతుపశ్చ పలక్షణత్వాత్, అత్ర దేశాద్యనియమోఽపి నిరూప్యతే. కర్మాద్యనుష్ఠానే కాలస్యాభ్యర్హితాఙ్గత్వాత్ తదనియమే, దేశప్రకారాద్యనియమోఽప్యర్థసిద్ధ ఇతి వా దేశాద్యనియమస్య మతుబర్థత్వేన వర్ణనమ్. పూర్వమ్, "అనేనైవ తు మన్త్రేణ స్వాత్మానం మయి నిక్షిపేత్"౫ ఇతి ప్రకృతత్వాత్ తత్ర నియతమన్త్రికత్వప్రతీత్యా కాలాదినియతత్వమపి ప్రత్యభిజ్ఞాప్యతే. తతశ్చ నియతపరికరస్య కథమహేతుత్వమితి శఙ్కాయాః చరమాద్యాధికారయోః సఙ్గతిః.

వరణస్యాధికారివిశేషణత్వే సిద్ధోపాయాఙ్గత్వే వా, వ్యాజమాత్రత్వముక్తం భవతి సహేతుకత్వవాదిభిరపి తస్య వ్యాజత్వమేవోచ్యతే. అత ఏవోక్తం వేదాన్తాచార్యైః, "ప్రపత్తేర్వ్యాజమాత్రత్వమ్"౬ ఇతి. తతశ్చ యయా కయాచిద్విధయా యత్కించిచ్చేతనవ్యాపారసాపేక్షత్వేపి సనిర్హేతుకత్వావసిద్ధిరిత్యాశఙ్కాయామ్, అధికారివిశేషణత్వే స్వరసాత్, ద్వితీయప్రకరణే సిద్ధోపాయాధికారత్వేన స్థాపితస్య వరణస్య, అస్మిన్ తృతీయప్రకరణే ఫలప్రపత్తిత్వం ప్రసాధ్యతే. దేశకాలాదినియత సాధనప్రపత్తిభూత షడఙ్గయోగభేదసాధనముఖేన దేశాద్యనియతా శరణాగతిః ఫలరూపేతి వర్ణ్యతే

౧॥ గీ-౧-౧. ౨॥ భారద్వాజసంహితా. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

§"భాగవతోత్తరే" ఎన్ఱు మీమాంసైయిల్ పాఠమ్- ౧౩౨-పక్కమ్-౩౨-వరియిల్ కాణ్క. †ప్రపత్తిస్వరూప-౨-౩. ‡పరత్వస్యమతుబర్థఉప ౨-౩.

మూ॰—౨౩. ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్

వ్యా.—ప్రపత్తియావతు - భగవచ్చరణవరణమ్; దేశనియమమావతు - పుణ్యదేశఙ్గళిలే శెయ్యవేణుమ్, అన్యదేశఙ్గళిలాకాతు ఎన్నుమతు.

అ.—"ప్రపత్తిః-విశ్వాసః"౧ "ప్రపత్తిః-ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః"౨ ఇత్యాదికళిలే విశ్వాసాదియిలుమ్ ప్రపత్తిత్వవ్యపదేశమ్ కాణ్గైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రపత్తియావతిత్యాది) "అనన్యసాధ్యేస్వాభీష్టే మహావిశ్వాసపూర్వకమ్। తదేకోపాయతా యాచ్ఞా ప్రపత్తిః"౩ ఎన్ఱు అవిత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదిత్యాది,) భగవదేకోపాయత్వప్రార్థనై యెన్ఱపడి. వరణమ్ - ప్రార్థనమ్; "వృఙ్- సంభక్తౌ."౪ "సంభక్తిః- ప్రార్థనమ్"౫ ఎన్ఱుక్కడవతిఱే. "ఉపాయంవృణులక్ష్మీశమ్"౬ "శరణవరణవాగియమ్"౭ ఎన్ఱు అనిర్దేశానుసారేణ (శరణవరణమ్) ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తతు. ఇత్తాల్ - ఉపాయత్వప్రార్థనారూపైయాన ఇవఱ్ఱుక్కు ఉపాయత్వమ్ ఇల్లామైయాలే ఉపాయభూతకర్మాద్యపేక్షిత విశిష్టదేశాదికళ్ ఇతుక్కు అనపేక్షితఙ్గళెన్ఱు, సూచితమ్. [౧౦

మూలత్తిలే (దేశనియమముమ్) ఇత్యాదియాల్-జన్యమాత్రమ్ దేశకాలోపాధికమాకైయాలే, దేశకాలసామాన్యనియమాభావముమ్, ఫలోపయోగి లౌకికవైదిక వ్యాపారమాత్రమ్ ఇతికర్తవ్యతారూప ప్రకారనియతమాకైయాలే ప్రకారసామాన్య నియమాభావముమ్, అతపివాధికారసామాన్యనియమాభావముమ్ శొల్లవొణ్ణామైయాలే దేశాదిశబ్దఙ్గళ్ పుణ్యదేశాదిరూప తత్తద్విశేషపరఙ్గళ్.

*నియమశబ్దమ్- వ్యాప్తిపరమ్. వ్యాప్తితాన్ శాస్త్రీయసఫలకర్మఙ్గళిల్ పుణ్యదేశకాలకర్తవ్యఙ్గళ్ ఎన్ఱు. ఇత్తాల్- వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తియాకైయాలే పుణ్యదేశాతిరిక్తదేశాదికళిలే తాదృశకర్మకరణాభావమ్ ఫలితమ్. యద్వా, *నియమశబ్దమ్, అప్రాప్తాంశపరిపూరణఫలకనియమవిధిపరమ్. నియమవిధియిల్ ఇతరనిషేధమార్థికమాకైయాలే అపుణ్యదేశాదికళిల్ తాదృశకర్మాభావమ్ ఫలితమ్. అథవా,* నియమశబ్దమ్- "పరిసఙ్ఖ్యావిధిరపి నియమశబ్దేనవ్యవహ్రియతే"౮ ఎన్ఱు శాబ్దికర్ శొన్నపడియే ఇతరనిషేధగర్భపరిసఙ్ఖ్యావిధివాచియాయ్, అత్తాల్-తాదృశకర్మత్తుక్కు పుణ్యదేశాతిరిక్తదేశాదికళిలే కరణాభావముమ్ పుణ్యదేశాదికళిలే కరణముమ్ ఫలితమ్. ఇప్పడియే ప్రకారనియమాధికారినియమాదిశబ్దఙ్గళిలుమ్ వరుమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశనియమమావతిత్యాది.) (పుణ్యదేశఙ్గళిలే) ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ "సరస్వత్యాదక్షిణేతీరే"౯ ఇత్యాదికళ్ వివక్షితమ్. [౨౦

మీ.—(ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్ కాలనియమముమిల్లై) అయమత్రసంశయః- మన్త్రరత్నే భగవదుపాయతానిష్ఠాలుకత్వావగమో నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, శరణాగతేః ఫలరూపత్వంనసంభవతి - ఉతసంభవతీతి. తదర్థమ్, దేశాదినియమాభావవిధిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, తదస్తిత్వే దేశకాలనియమానియమవిధ్యోరేకత్రోపసంహారస్సంభవతి - ఉతనసంభవతీతి. తదర్థమ్, అనియమవిధేరావద్విషయత్వం వా, అమన్త్రకప్రపత్తివిషయత్వంవా, తాన్త్రికమన్త్రక ప్రపత్తివిషయత్వంవా, సంభవతి - ఉతనసంభవతీతి.

యదా న సంభవతి; తదా, నియమానియమవిధ్యోరేకత్రోప సంహారసంభవాన్నతయోర్విద్యాభేదకత్వమ్. యదాచానియమవిధేరేవ [౩౦ అసంభవః; తదా, నసుతరాంవిద్యాభేదసిద్ధిరితి పూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదాచానియమవిధిస్సంభవతి; యదాచతస్యాపచాద విషయత్వేఞ్చ నసంభవతి; తదా, నియమానియమవిధ్యోరేకత్రోపసంహారస్యాశక్యత్వాత్ విద్యాభేదసిద్ధా, ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వప్రకరణే చరమాధికారే చరమశ్లోక చరమపదార్థోనిరూపితః. అత్రప్రథమాధికారే చరమశ్లోక ప్రథమపదార్థోనిరూప్యతే. "సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య"౧౦ ఇత్యత్ర సర్వశబ్దార్థ భూతానుబన్ధిదేశకాల ప్రకారాధికారిణాంసవాసనపరిత్యాగస్యాఙ్గత్వేన ప్రతిపాదనాత్, మన్త్రస్థమతుప్ప్రత్యయః కాలానియతిపరః ప్రథమపదేన ఉపబృంహితోభవతీతి మతుప్ప్రత్యయే లక్షణయా అర్థతోవా దేశకాలప్రకారాదీనామప్యుపస్థితేః, ఉపబృంహణానురోధేన మతుప్ప్రత్యయార్థతయా దేశకాలప్రకారాధికార్యనియమో ఽత్రాధికారత్రయేణ నిరూప్యతే.

పూర్వపక్షస్తు: - ప్రపత్తేః దేశకాలనియమాభావోఽసిద్ధః, "పుణ్యేఽనుకూలేసమయే దేశేభాగవతోత్తరే। నిమజ్జ్యనియతస్తీర్థే ప్రణిపత్యాశ్రయేద్గురుమ్"౧౧ "ద్వాదశ్యాంశ్రవణేవాపి కస్మింశ్చిద్వైష్ణవేదినే। అనుకూలేఽహనిశుభే"౧౨ ఇత్యాదిషు దేశకాలాఙ్గత్వంహి ప్రతిపాద్యతే?. "యత్సాఙ్గమ్, తత్సాధనమ్" ఇతిహివ్యాప్తిః?

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ధా-క్రా-సి-౧౨౮-౨౦. ౫॥ ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౧॥ ౧౨॥

24-6-86.

మూ:— కాలనియమముమ్ ప్రకారనియమముమ్ అధికారినియమముమ్ ఫలనియమముమిల్లై.

వ్యా:— కాలనియమమావదు - వసన్తాదికాలఙ్గళిలే శెయ్యవేణుమ్, అన్యకాలఙ్గళిలాకాదు ఎన్నుమదు; ప్రకారనియమమావదు- స్నానపాదప్రక్షాళనాది పూర్వకమాకచ్చెయ్యవేణుమ్, ప్రకారాన్తరత్తాల్ శెయ్యవొణ్ణాదు ఎన్నుమదు; అధికారినియమమావదు- త్రైవర్ణికరాకవేణుమ్, అత్రైవర్ణికరాకవొణ్ణాదుఎన్నుమదు; ఫలనియమమావదు- దృష్టాదృష్టఫలఙ్గళిలిన్నఫలత్తుక్కిన్నదు సాధనమ్, అన్యఫలత్తుక్కు సాధనమన్రెన్నుమదు.

అ.—(వసన్తాది) ఎన్ఱఆదిశబ్దమ్- గ్రీష్మాదిపరమ్. ఇఙ్గే "వసన్తే బ్రాహ్మణ ఆదధీత"౧ "వసన్తే వసన్తే జ్యోతిషా యజేత"౨ "గ్రీష్మే రాజన్యః"౩ ఇత్యాదికళ్ వివక్షితమ్. (ప్రకార)శబ్దమ్- ఇతికర్తవ్యతారూపక్రియావిశేషపరమ్. "కర్తవ్యతాయాః ప్రకారః ఇతికర్తవ్యతా"౪ ఎన్నక్కడవదిఱే; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్నానపాదప్రక్షాళనాదీతి) * ఆదిశబ్దత్తాలే- ఆచమనాదికళ్ వివక్షితమ్. ఇఙ్గే, "వేదేనకర్తవ్యతయా విహితస్యసన్ధ్యోపాసనాదేశ్శరీరశుద్ధిప్రకారదన్తధావనస్నానాది విశేషైస్సహానిష్కర్షః"౫ ఎన్ఱ శ్రుతప్రకాశికా సూక్తిసూచితై.

(అధికారినియమమావదిత్యాది) అధికారోస్యాస్తీతి - అధికారీ. అధికారమావదు - ఉపాయతదఙ్గాన్యఫలహేతువాన బ్రాహ్మణ్యాదికళ్. (త్రైవర్ణికర్-) త్రిషువర్ణేషుభవర్. బ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యరెన్ఱపడి. తద్భిన్నర్- (అత్రైవర్ణికర్.) ప్రాచుర్యాభిప్రాయేణ, నిషాదస్థపతి రథకారానుపాదానమ్. ఇఙ్గే, "వసన్తే బ్రాహ్మణముపనయీత"౬ ఇత్యాదికళుమ్, "తస్మాచ్ఛూద్రోయజ్ఞేనవక్లృప్తః"౭ ఇత్యాదియుమ్ వివక్షితమ్.

(ఫలనియమేత్యాది) (దృష్టఫలమ్-) వృష్ట్యాది; (అదృష్టఫలమ్-) స్వర్గమ్. "యావద్వచనం వాచనికమ్"౮ ఎన్ఱ న్యాయత్తాలే కారీర్యాదికళుక్కు చోదితఫలాతిరిక్తఫలసాధనత్వమ్ కూడాదే, కిమ్? కేన? కథమ్? ఇత్యంశత్రయవతియాన భావనైయిలే భావ్యసామాన్యముక్తమానైయాలే వృష్ట్యాదిభావ్యవిశేషవిధానాత్ నియమవిధియాయ్, ఆర్థికమాక ఫలాన్తరసాధనత్వాభావముమ్ సిద్ధిక్కుమే, "సర్వేభ్యః కామేభ్యో జ్యోతిష్టోమః। సర్వేభ్యః కామేభ్యో దర్శపూర్ణమాసౌ"౯ ఎన్ఱ జ్యోతిష్టోమాదికళుక్కు "నాన్యః పన్థాః"౧౦ ఎన్ఱు మోక్షసాధనత్వమిల్లైయే, *యోగసిద్ధ్యధికరణన్యాయత్తాలే ప్రయోగభేదేన తత్తత్ఫలసాధనత్వముణ్డాయ సకృత్ప్రయోగత్తిల్ సర్వఫలసాధనత్వమిల్లైయే; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్న ఫలత్తుక్కు ఇదు సాధనమిత్యాది.)

మీ.—నను, "సఏష దేశః కాలశ్చ"౧౧ ఇత్యాదీనాం తన్నియమాభావవచనానామపిసత్త్వాత్ నియమానియమయోరేకత్రోపసంహారస్యాశక్యత్వాద్విద్యాభేదసిద్ధిః. తత్ర నియమసాపేక్షసాధనప్రవృత్తిః, తన్నియమనిరపేక్షఫలప్రపత్తిరితి సిద్ధ్యతీతిచేత్. న, అనియమవచనానాం ప్రపత్తివైభవపరత్వేనార్థవాదత్వాత్; అనియమస్య స్వతఃప్రాప్తత్వేనవిధేయత్వాసంభవాచ్చ. తథాహి:- తత్ర, కిమ్ †కర్తవ్యతాబోధనే విధివ్యాపారః?, ఉతాజ్ఞాతజ్ఞాపనమాత్రే. నాద్యః, ప్రపత్తిగతదేశకాలనైరపేక్ష్యస్య యత్నాగోచరత్వాత్. నచ, తద్విధేర్విశిష్టదేశకాలత్యాగే తాత్పర్యమ్, అపసిద్ధాన్తాత్; తథాఽనుష్ఠానాదర్శనాచ్చ. నద్వితీయః, తదవిధానాదేవ తన్నైరపేక్ష్యసిద్ధేః, తద్జ్ఞానస్యావిధేయత్వాత్.

నను, భక్త్యాదివదస్యాఅపిశ్రేయస్సాధనతయా దేశకాలవిశేషాఙ్గకత్వప్రాప్తౌ, తన్నైరపేక్ష్యంవిధీయతఇతిచేత్. తర్హి, తద్విధానానర్థక్యపరిహారాయ, దేశకాలనైరపేక్ష్యజ్ఞానమఙ్గమిత్యుక్తంస్యాత్; తథాసతిప్రతిజ్ఞావ్యాఘాతః; తస్మాత్ దేశాద్యనియమవిధేరసంభవాత్తద్వచనమర్థవాదమాత్రమ్. అస్తువాతద్విధిసంభవః; తథాపినవిద్యాభేదసిద్ధిః, దృష్టార్థప్రపత్తేర్మన్త్రనిరపేక్షతయా తత్రానియమవిధేస్సావకాశత్వాత్. "కామంలోకప్రమాణస్యకామాన్సిద్ధ్యన్తికామినః। గృహీతసత్పథస్యైవ నిరపాయఃఫలోదయః"౧౨ ఇతిదృష్టార్థప్రపత్తేర్మన్త్రానపేక్షత్వవచనాత్.

యద్వా, దేశాద్యనియమవిధిరాపద్విషయః, ఆపత్సన్న్యాసాదావనియమాదర్శనాత్. అథవా, "దేశకాలాదినియ‡మమరిమిత్రాదిశోధనమ్"౧౩ ఇత్యాద్యనియమవచనాని, స్త్రీశూద్రాద్యధికారతాన్త్రికమన్త్రకప్రపత్తిపరాణి, "నస్వరఃప్రణవోఽఙ్గాని నాప్యన్యవిధయస్తథా। స్త్రీణాన్తుశూద్రజాతీనాం మన్త్రమాత్రోక్తిరిష్యతే"౧౪ ఇత్యాదివిశేషవచనే * సామాన్యవిశేషన్యాయేన పర్యవసానాత్. అతశ్చ, దేశకాలాదినియమవిధిః వైదికమన్త్రప్రపత్తివిషయః; తదనియమవిధిస్తాన్త్రికమన్త్రప్రపత్తివిషయఇతి నవిద్యాభేదసిద్ధిః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ శ్రుతప్రకాశికా- ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ పు-సూ-౨౦. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥

† కర్తవ్యార్థబోధనే- ౪. ‡ నిమిత్తాది-౪.

వ్యా.— దేశకాలసాద్గుణ్య వైగుణ్యఙ్గళడియాక వరుమతిశయానతిశయఙ్గళై యుడైత్తావతొన్ఱల్లామైయాలుమ్, తీర్థత్తిలే యవగాహిక్కుమళవిల్ శుద్ధాశుద్ధవిభాగమఱ అవగాహిక్కలా యిరుక్కుమాపోలే స్వయంపవిత్రమాయ్, శుద్ధాశుద్ధవిభాగమఱ తన్నోడన్వయిక్కలామ్పడి యిరుక్కైయాలుమ్, వర్ణాద్యనురూపమా యిరుప్పతొన్ఱన్ఱిక్కే స్వరూపానురూపమా యిరుప్పతొన్ఱాకైయాలుమ్, చేతనరుడైయరుచ్యనుగుణమాన ఫలవిశేషఙ్గళుక్కు సాధనమావ తొన్ఱాకైయాలుమ్, ఇన్నియమఙ్గళొన్ఱుమ్ మిదుక్కిల్లైయెన్గిఱదు.

అ.— క్రమేణోపపత్తికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశకాల) ఇత్యాదియాల్. సాద్గుణ్యమ్ - ఉత్కర్షమ్. వైగుణ్యమ్ - అపకర్షమ్. సాద్గుణ్యమడియాక అతిశయమ్, వైగుణ్యమడియాక అనతిశయమెన్ఱపడి. కర్మఙ్గళ్ ఆధేయాతిశయఙ్గళాకైయాలే దేశాద్యాధేయాతిశయమ్ కూడుమ్, సిద్ధోపాయమనన్యాధేయాతిశయకమాకైయాలే దేశాద్యాధేయాతిశయ మనపేక్షిత మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉడైత్తావ తొన్ఱల్లామైయాలుమ్) ఎన్ఱు. ఉపాయవరణమధికారివిశేషణమాకైయాలే ఉపాయానతిరిక్తమెన్ఱు వివక్షిత్తు, ఇప్పడియరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. ప్రకారనియమాభావత్తిలుపపత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తీర్థత్తిలే) ఇత్యాదినా. తీర్థత్తుక్కుమ్ సిద్ధోపాయత్తుక్కుమ్ ప్రకారనైరపేక్ష్యత్తుక్కనుగతహేతు (స్వయంపవిత్రమాయెన్ఱు.) అధికారినియమాభావత్తిలుపపత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వర్ణాద్యనురూపమాయిత్యాదినా.) (ఆది) శబ్దత్తాలే - ఆశ్రమత్తై సఙ్గ్రహిక్కిఱదు; కర్మత్తుక్కు (వర్ణానురూప) త్వమావదు- బ్రాహ్మణ్యాద్యవచ్ఛిన్నాగ్నివిద్యా సాపేక్షత్వమ్; తదభావమ్-సిద్ధోపాయత్తుక్కెన్ఱపడి. (స్వరూపానురూప) త్వమావదు-అనన్యశరణత్వరూపస్వరూపత్తుక్కు సిద్ధోపాయవరణముచితమాయిరుక్కై. ఫలనియమాభావత్తిలుపపత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతనరుడైయవిత్యాదినా) వరణతద్విషయయోరభేదోపచారత్తాలే ఇవ్వుపపత్తికళై యోజిత్తుక్కొళ్వదు.

ఇ-అ.— దేశాదినియమఙ్గళై అడైవే వివరిత్తాల్ అదిల్లైయెన్ఱు అర్థమ్ శొల్లలాయిరుక్క, (దేశకాలసాద్గుణ్యమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి ప్పెరుక్కిన వాక్యఙ్గళైల్లామరుళిచ్చెయ్కిఱదుక్కు ప్రయోజనమెన్నెన్నిల్; పెరుక్కైక్కు యెనిన్నై త్తరుళిచ్చెయ్కిఱారాకైయాలే ప్రయోజనముణ్డు. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; కర్మాద్యుపాయఙ్గళుక్కు దేశకాలనియమఙ్గళుణ్డాయిరుక్క ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమమిన్ఱిక్కే యిరుప్పానేనెన్నిల్; ప్రపత్తియావదు- కర్మాద్యుపాయఙ్గళ్ పోలే అచేతనమాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱిక్కే పరమచేతననాన వీశ్వరనాకైయాలుమ్, అవనుక్కిన్నియమఙ్గళిల్లామైయాలుమ్, ప్రపత్తిక్కు ఇన్నియమఙ్గళిల్లైయెన్గిఱతెన్గిఱార్ (దేశకాలసాద్గుణ్యమిత్యాది.) సాద్గుణ్యమావదు - నల్లకాలమ్. వైగుణ్యమావదు- పొల్లాత కాలమ్.

మీ.— నచ, "శ్రద్ధైవకారణంపుంసా మష్టాక్షరపరిగ్రహే"౧ "ఆసీనావాశయానావా"౨ ఇత్యాదిషు వైదికమన్త్రస్యాప్యనియమ ఉక్త ఇతి వాచ్యమ్. "తత్రోత్తరాయణస్యాదిర్బద్ధమానిర్విష్ణురంతతః; బీజమష్టాక్షరస్యాస్య త్తేనాష్టాక్షరతాభవేత్"౩ ఇత్యుక్తతయా తాన్త్రికస్యాప్యష్టాక్షరతోపపత్తేః. తస్మాత్, నదేశాద్యనియమవిధి బలాత్ఫలప్రపత్తి సిద్ధిరితి:

తత్రాహ (ప్రపత్తిక్కిత్యాది) మన్త్రరత్న ప్రతిపాద్యప్రపత్తేః దేశకాలవిశేష నియమాపేక్షానాస్తి; అతస్సా భగవత్ప్రసాదఫలభూతా. లోకే, యద్యత్ సాధనమ్, తత్తత్ దేశకాలనియమసాపేక్షం దృష్టమ్, యథాయాగాది. యా‡ఫలప్రాప్తిః, సాసర్వా తదనపేక్షా దృష్టా, యథా స్రక్చన్దనాది నిషేవణమ్.

నచానియమవచనానాం విధిత్వాసంభవః, కర్తవ్యతాబోధనస్యైవవిధిత్వాత్. నచ, దేశకాలనైరపేక్ష్యస్య ప్రపత్తిధర్మస్య విధేయతానుపపత్తిః, తత్త్యాగేవిధితాత్పర్యాత్. నచ, వినిగమనావిరహాన్, నైరపేక్ష్యమాత్రపరత్వస్యాపి సంభవాదితి వాచ్యమ్. "సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య"౪ "తస్మాత్త్వముద్ధవోత్సృజ్యచోదనాంప్రతిచోదనామ్"౫ ఇత్యాదిత్యాగవిధౌ పర్యవసానాత్ నచోక్తవాక్యస్య దేశవిశేషాదిత్యాగపరత్వాభావః, "తేషామైన్ద్రియకత్వేపి † నతాదూర్ప్యేణధర్మతా"౬ ఇత్యుక్తరీత్యా దేశాదీనామపి శ్రేయస్సాధనత్వవేషేణ ధర్మత్వోపపత్తేః. "కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షుసర్వాసుచాచ్యుత। శరీరేచగతౌచాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్"౭ ఇత్యుపాయాన్తరవత్ తదనుగ్రాహక దేశాదేరపి త్యాజ్యతావచనేన

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ గీ-౧౮-౬౬. ౫॥ ౬॥ ౭॥

‡ ఫలప్రవృత్తిః-౧. ఫలప్రపత్తిః-౪. † శ్రేయోర్థత్వేనధర్మతా - ౪

వ్యా.—“నజాతిభేదంనకులం నలిఙ్గంనగుణక్రియాః। నదేశకాలౌ నావస్థాం యోగోహ్యయమపేక్షతే॥ బ్రహ్మక్షత్రవిశశ్శూద్రాః స్త్రియశ్చాన్తరజాతయః। సర్వఏవప్రపద్యేరన్ సర్వధాతారమచ్యుతమ్”౧ఎన్ఱు,ప్రపత్తిక్కు దేశకాలప్రకారాధికారినియమాభావమ్ భారద్వాజసంహితైయిలుమ్, “ప్రపత్తేఃక్వచిదప్యేవం పరాపేక్షానవిద్యతే। సాహిసర్వత్రసర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా”౨ఎన్ఱు, ఫలనియమాభావమ్ సనత్కుమారసంహితైయిలుమ్ శొల్లప్పట్టఱితే.

అ.—ఉక్తోపపత్త్యనుగ్రాహకఙ్గళాన ప్రమాణఙ్గళై యుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (నజాతిభేదమిత్యాది.) అయమ్ యోగః-శరణవరణమెన్ఱపడి. యోగశబ్దత్తాల్ - ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, భగవదుపాయత్వత్తై యుపచరిక్కిఱతు. జాతిభేదః - బ్రాహ్మణత్వాదిః. కులమ్ - తాన్త్రికర్షేయత్వాది. లిఙ్గమ్ - ఆశ్రమః గుణః - శుద్ధిః. క్రియాః - స్నానాదయః. దేశకాలౌ - పుణ్యదేశకాలౌ. అవస్థా - జాతపుత్రత్వాద్యుపలక్షితవయోవిశేషః. ఇవఱ్ఱై (నాపేక్షతే) ఎన్ఱతు - ఇత్తై పరికరమాక వపేక్షియాతెన్ఱపడి. “నజాతిభేదంనకులంనలిఙ్గమ్ - నావస్థామ్” ఎన్ఱవిత్తాల్ - అధికారి నియమాభావముమ్, “నగుణక్రియాః” ఎన్ఱు, - ప్రకారనియమాభావముమ్, “నదేశకాలౌ” ఎన్ఱు,- దేశకాలనియమాభావముమ్ శొల్లుకిఱతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱుప్రపత్తిక్కు ఇత్యాదినా.) ఇతు, భరద్వాజసంహితైయిల్ ప్రథమాధ్యాయస్థమ్. ఇతు, “పుణ్యదేశాదికళ్, ప్రపత్త్యర్థమనపేక్షితఙ్గళ్” ఎన్ఱ, అవర్థత్తుక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపకమ్. భక్త్యాదిసామ్యత్తాలాతల్ “ఉదగయనపూర్వపక్షాహః”౩ఇతిసామాన్యవిధియాలాతల్ ప్రాప్తమాన దేశాదినియమాపేక్షత్వత్తై నిషేధిక్కక్కూడుమే, ఇతుక్కు ప్రయోజనమ్- అకాలాదికళిలుమ్ప్రపత్తికైక్కొయాకైయాల్, ఆనర్థక్యశఙ్కైయుమిల్లై; “విధిర్వాధారణవత్”౪ఎన్ఱ, అన్యాయత్తాలే హిశబ్దమిరున్దాలుమ్ అర్థాప్రాప్తివశాత్ విధిత్వమ్ కూడుమే, దేశాదీనామపి సాధనత్వవేషేణ ధర్మతయాచరమశ్లోకత్తిలే విశిష్టదేశాదిత్యాగమ్ విధిక్కప్పడుకైయాలే అత్తైయిఙ్గే అనువదిక్కక్కూడుమాకైయాలే హిశబ్దముపపన్నమామ్. చరమశ్లోకత్తిలుమ్ విశిష్టత్యాగ విధియాలే విధ్యధీనదేశకాలప్రతీతౌ నివృత్తిమాత్రమ్ బోధిక్కలామే, ఇప్పడిఉపక్రమావగతవిశిష్టదేశకాలాదినైరపేక్ష్యానురోధేనానన్తరావగతమాన “పుణ్యేఽనుకూలే”౫ఇత్యాద్యుక్త దేశకాలాదినియమపరవచనమ్ పక్షప్రాప్తవిశిష్టదేశకాలానువాదకమెన్ఱాతల్, మన్త్రగ్రహణాఙ్గ దేశకాలాదినియమవిధియెన్ఱాతల్ ఉచితమెన్ఱుకరుత్తు.

(ప్రపత్తేరిత్యాది) “పరాపేక్షానవిద్యతే” ఎన్ఱు,- ప్రకారనియమాభావముమ్, “సర్వత్ర” ఎన్ఱు,- దేశనియమాభావముమ్, “సర్వేషామ్” ఎన్ఱు, - అధికారినియమాభావముమ్, “సర్వకామఫలప్రదా” ఎన్ఱు,-ఫలనియమాభావముమ్ శొల్లిఱ్ఱు. దేశాదినియమాభావమ్ భరద్వాజసంహితైయిలే విస్పష్టమాక లబ్ధమాకైయాలే, ఇతిలే స్పష్టమాకచ్చొన్న ఫలనియమాభావాంశమే వివక్షితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱుఫలనియమాభావమిత్యాది.) “యోగోహ్యయమపేక్షతే” ఎన్ఱు, - సామాన్యేన దేశాదినియమనైరపేక్ష్యమ్ శొల్లుకైయాలే, అనుష్ఠానత్తిఱ్పోలే శ్రవణత్తిలుమ్ దేశాదినియమనైరపేక్ష్యమ్ సిద్ధమెన్ఱుకరుత్తు.

ఇ-అ —ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమాభావత్తుక్కు ప్రమాణమేతెన్నుమపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నజాతిభేదమిత్యాది;) ఇతుక్కర్థమ్ - ఇన్దయోగమానతు బ్రాహ్మణాదిజాతి భేదత్తైయుమ్, నల్లవంశత్తిలే పిఱన్దవనాకవేణుమెన్నుమతైయుమ్, గృహస్థనాకవేణుమెన్నుమతైయుమ్, శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళైయుమ్, సదాచారఙ్గళైయుమ్, దేశకాలఙ్గళైయుమ్, శుద్ధనాకవేణుమెన్నుమతైయుమ్, అపేక్షియాతెన్ఱు. కీళ్-జాతిభేదమ్ ప్రపత్తిక్కువేణ్డామ్ ఎన్ఱుశొన్నతై వివరిక్కిఱార్ (బ్రహ్మక్షత్రేత్యాదినా;) ఇతుక్కర్థమ్- బ్రాహ్మణాదియాన నాలువర్ణత్తిలుళ్ళ పురుషర్కళుమ్ పెణ్గళుమ్, నీచజన్మాక్కళాన అన్తరజాతికళుమెల్లామ్, సర్వస్రష్టావాన అచ్యుతనై ప్రపత్తిపణ్ణానిఱ్కక్కడవర్కళెన్ఱు.

ప్రపత్తికారర్క్కుమ్ కర్మాదికళైప్పోలే ఒరువనుక్కైస్వాత్తిరుక్కవేణ్డువతిల్లై. అతావతు- కర్మాదికళై అనుష్ఠిక్కుమవనుక్కు అవై అచేతనమాకైయాలే ఫలవేళైయిలే ఈశ్వరనైక్కైస్వాత్తిరుక్కవేణుమ్; ఇత్తైప్పఱ్ఱుమవనుక్కు ఫలప్రదముమ్ ఉపాయప్రదముమ్ ఇరణ్డుమ్ తానేయాకైయాలే పరాపేక్షైయిల్లైయెన్ఱ,ఱతు. (సాహి) ఇత్యాదిక్కు - అన్దప్రపత్తియన్తో, ఎల్లాదేశత్తిలుమ్ ఎల్లార్క్కుమ్ ఆశైప్పట్టఫలఙ్గళైయెల్లామ్ కొడుక్కుమతొన్ఱు.

మీ.—దేశాదేరపిసర్వశబ్దోపస్థితత్వాత్. నచైవంవిశిష్టదేశకాలపరిత్యాగేనాశుద్ధదేశకాలాదిప్రసఙ్గః, విశిష్టదేశకాలయోఃప్రపత్త్యుపకారకత్వబుద్ధిత్యాగస్యవిధేయత్వాత్. నచ, తేనసాఙ్గతయా సాధనత్వాపత్తిః, భావరూపత్వాభావేనతదప్రసఙ్గాత్. †ఏవమ్, దేశకాలానియమ విధిసంభవాత్, నియమానియమయోశ్చైకత్రోప సంహారాయోగాచ్చ విద్యాభేదసిద్ధిః.

౧॥ భరద్వాజసంహితా-౧. ౨॥ సనత్కుమారసంహితా. ౩॥ ౪॥ ౫॥ † అతిఏవ, దేశ-౧-౪.

మూ.—౨౮. విషయనియమమేయుళ్ళదు.

౨౯. కర్మత్తుక్కు పుణ్యక్షేత్రమ్, వసన్తాదికాలమ్,
శాస్త్రోక్తఙ్గళాన తత్తత్ప్రకారఙ్గళ్, త్రైవర్ణికర్
ఎన్ఱివై యెల్లామ్

వ్యా.—౨౮. ఇవై యిల్లై యాకిల్ మఱ్ఱుమ్ శిలనియమఙ్గళ్ తానిదుక్కుణ్డో వెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (విషయనియమమేయుళ్ళదు) ఎన్ఱు. అతావదు- ఇన్న విషయత్తిలే శెయ్యవేణుమ్ ఎన్ఱ నియమమేయిదుక్కుళ్ళదెన్ఱపడి. ఇవైయెల్లామ్ తామేమేలే ఉపపాదిత్తరుళుకిఱారిఱే.

౨౯. ఇదుకికు వైయొన్ఱుమిల్లై యాకిల్ పిన్నై ఎదుక్కుత్తానివైయెల్లాముళ్ళతెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (కర్మత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (కర్మ) మావదు-జ్యోతిష్టోమాదికళ్. (పుణ్యక్షేత్ర) ఙ్గళావన-శాస్త్రఙ్గళిల్ పావనతయా ఽభిహితఙ్గళాన దేశఙ్గళ్. (వసన్తాది) ఎన్ఱవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే- గ్రీష్మశరచ్ఛుక్లకృష్ణపక్ష పూర్వాహ్ణాపరాహ్ణాది కాలఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱదు; "వసన్తేవసన్తేజ్యోతిషాయజేత"౧ ఇత్యాదికళాలే కాలనియమమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱదిఱే. (శాస్త్రోక్తఙ్గళాన తత్తత్ప్రకారఙ్గ) ళావన - శౌచాచమనస్నానవ్రతజపాదిరూపేణ అవ్వవకర్మఙ్గళుక్కనుగుణమాక శాస్త్రవిహితఙ్గళాన అవ్వవప్రకారఙ్గళ్. (త్రైవర్ణికర్) ఎన్ఱదు - ఉపనయనసంస్కార పూర్వకమాక వేదాధికారికళానవర్ కళుక్కే వైదికకర్మాధికారముళ్ళతాకైయాలే;

అ.—ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమమిల్లైయెన్ఱాల్ ఒరునియమమిల్లైయెన్ఱాల్ నిర్దేశియాతే, (దేశనియమముమ్) ఇత్యాదివిశిష్యోక్తియాలే మఱ్ఱుమ్ శిలనియమమ్ శఙ్కిక్కక్కూడుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవైయిల్లైయాకిలిత్యాది ;) విషయనియమశబ్దార్థప్రదర్శన ముత్తరత్రస్ఫుటమెన్ఱుమ్ విస్తరేణవక్తవ్యమెన్ఱుమ్ ఇఙ్గే శొల్లిఱ్ఱిలర్.

"ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమమిల్లై" ఎన్ఱ అనిషేధత్తుక్కు, "లబ్ధరూపేక్వచిత్కిఞ్చిత్తాదృగేవనిషిధ్యతే"౨ ఎన్ఱ, అప్పడియే ప్రతిషేధ్యప్రసిద్ధిఅపేక్షితమిఱే; అతెఙ్గే? ఎన్ఱ అశఙ్కాపరమాక ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇదుక్కినైయిత్యాది.) యద్వా, "ప్రపత్తిక్కు దేశనియమమిల్లై" ఎన్ఱ అవ్రవిత్తాల్ - "సంభవవ్యభిచారాభ్యాంస్యాద్విశేషణమర్థవత్"౩ ఎన్ఱ, అప్పడియే అన్యత్తుక్కు దేశాదినియమముణ్డెన్ఱు వ్యఞ్జితమాయ్, అన్దఅన్యమేతెన్నుమ్ శఙ్కాపరమాక అవతారికై (ఇదుక్కిత్యాది) ఎన్నవుమామ్.

(కర్మత్తుక్కు) ఎన్ఱ ఏకత్వమ్ - జాత్యేకత్వ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (జ్యోతిష్టోమాదికళెన్ఱు.) ఆదిశబ్దమ్ - దర్శపూర్ణమాసాదిపరమ్, పుణ్యశబ్దమ్ - పావనవాచియెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయ్, అన్దపావనత్వమ్ లౌకికప్రమాణాగోచరమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (శాస్త్రఙ్గళిలిత్యాది.)

"గ్రీష్మేరాజన్యః" ఇత్యాద్యభిప్రాయేణ, గ్రీష్మశబ్దమ్ - వాజపేయాభిప్రాయేణ, "శరదివైశ్యః"౪ ఇత్యేతదభిప్రాయేణవా, (శర) చ్ఛబ్దమ్. *ఉదగయనపూర్వపక్షేత్యాద్యభిప్రాయేణ (శుక్లపక్షేత్యాది.) *అపశూద్రాధికరణసిద్ధాన్తత్తై యఱ్ఱుకొణ్డరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఉపనయనేత్యాది.)

ఇ-అ.—"ప్రపత్తిక్కివై యొన్ఱుమిల్లై, విషయనియమమేయుళ్ళదు" ఎన్ఱు ప్రతిజ్ఞైపణ్ణినాల్ అదైవేఱాక వైఉపపాదిత్తువిడాతే, నడువే (కర్మత్తుక్కు) ఎన్ఱ అవాక్యత్తైయరుళిచ్చెయ్‌వానేనెన్నిల్; నడువే ఒరుశఙ్కాపరిహారమాయ్‌క్కొణ్డు ప్రాసఙ్గికమాయిరుక్కిఱతెన్ఱ, ఱార్ (ఇదుక్కివైయొన్ఱుమిల్లైయాకిలిత్యాది.)

పూర్వాహ్ణమావదు - విడివోదు, అపరాహ్ణమావదు - అన్దియమ్బోదు, ఆదిశబ్దత్తాలే - మధ్యాహ్నమ్ తొడక్కమాన కాలఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళ్, ఇప్పడికాలనియమత్తై విధిత్తదుణ్డో వెన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (వసన్తేవసన్తఇత్యాది;) వసన్తకాలత్తిలే ఎన్ఱు, ఒరుకాల్ శొల్లాతే ఇరట్టిప్పాక శొల్లుకిఱదు - వసన్తకాలత్తిన్ శ్లాఘ్యతైతోన్ఱుకైక్కాక. అన్ఱిక్కే, వసన్తకాలమ్ వన్దపోతెల్లామ్ జ్యోతిష్టోమమ్ పణ్ణక్కడవదెన్ఱుమామ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

26-6-86.

మూ. — వ్యవస్థితఙ్గళా యిరుక్కుమ్.

౨౬. “సఏష దేశఃకాలః”౧

వ్యా.—ఇఙ్గు త్తాల్, గృహమేధిత్వ కృష్ణకేశిత్వ వేదవేదాఙ్గయుక్తత్వాదికళుక్కు ముపలక్షణమ్. (వ్యవస్థితఙ్గళాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱత్తు - నియతఙ్గళాయిరుక్కు మెన్ఱపడి. [౫

౨౬. ప్రపత్తిక్కు ఇవైయొన్ఱుమిల్లై ఎన్ఱు, కీழ్ప్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞైయై ఉపపాదిక్కైయిలే ప్రవృత్తరాయ్, ప్రథమమ్ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్,

(సఏష) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. “బద్ధవైరాచ్చ పాపాచ్చ రాక్షసేన్ద్రాద్విభీషణః। అదేశకాలే సమ్ప్రాప్త స్సర్వథా శఙ్కితవ్యతామయమ్” ఎన్ఱు మున్బు శ్రీజామ్బవాన్ మహారాజర్ పెరుమాళుక్కు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తపక్షత్తై దూషిక్కిఱ తిరువడి; “అదేశకాలే సమ్ప్రాప్త ఇత్యయం యద్విభీషణః। వివక్షా చాత్ర మేఽస్తీయం తాం నిబోధ యథామతి। సఏష దేశఃకాలశ్చ౨ భవతీహ యథా తథా॥ పురుషాత్పురుషం ప్రాప్య తథా దోషగుణావపి। దౌరాత్మ్యం రావణే దృష్ట్వా విక్రమం చ తథా త్వయి। యుక్తమాగమనం తస్య సదృశం తస్య బుద్ధితః”౧ ఎన్ఱు - రావణనాలే అవమానితనాయ్

అ —ఇఙ్గు త్తాల్ - త్రైవర్ణికరెన్ఱబడి విశిష్టానెన్ఱపడి. “జాతపుత్రః కృష్ణకేశోఽగ్నీనాదధీత”౩ “స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః”౪ “షడఙ్గో వేదోఽధ్యేయః”౫ ఇత్యాద్యభిప్రాయేణ (గృహమేధిత్వేత్యాది.) నియతఙ్గళాయెన్ఱతు - కర్తృత్వావస్థా వ్యాపకఙ్గళాయెన్ఱపడి.

(కీழ్ప్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞైయై ఇతి) (ప్రపత్తిక్కు) [వా-౨౩] ఎన్ఱు, ధర్మియై నిర్దేశిత్తు, (దేశనియమముమ్-ఇల్లై। [వా-౨౩] ఇత్యాదినా సాధ్యత్తై [౧౫ నిర్దేశిత్తనైయాకిఱ ప్రతిజ్ఞైయై వచనానుష్ఠానరూపహేత్వభిధానత్తాలే ఉపపన్నమెన్ఱుకాట్టెన్ఱపడి. “ఉద్దేశక్రమేణోపపాదనమ్” ఎన్ఱభిప్రాయేణ (ప్రథమమెన్ఱు.)

సః - అయం విభీషణః. “అదేశకాలే సమ్ప్రాప్తః”౧ ఇత్యత్ర; “మే-ఇయమ్-వివక్షా చాస్తి, సః- ఇహ- యత్ర-యదా- సమ్ప్రాప్తః, తస్య- ఆగమనస్య, సఏష ఏవ దేశః సఏష ఏవ కాలశ్చ భవతి యథా భవతి, తథా విధాం తాం యథామతి విజ్ఞాప్యమానాం నిబోధ’ ఎన్ఱు, “అదేశకాలే” ఇత్యాది సార్ధశ్లోకత్తుక్కు అన్వయత్తై ఉట్కొణ్డ అర్థమ్ (రావణనాలే యిత్యాది, కేట్టరుళవేణుమ్ ఇత్యన్తమ్.) తచ్ఛబ్దమ్-పరోక్షనాయిరుక్కైయాలే, లజ్జావృత్తాన్తమాన రావణావమానితత్వత్తై శొల్లుకై ఉచితమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్। రావణనాలే అవమానితనాయెన్ఱు, ౬

ఇ-అ — గృహమేధిత్వమ్ - గృహస్థనాకై.

(సఏష దేశఃకాలః) ఎన్ఱ అవ్వాక్యత్తుక్కు (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్ కాలనియమముమ్ ప్రకారనియమముమ్ అధికారినియమముమ్ ఫలనియమముమిల్లై) [వా-౨౩] ఎన్ఱ అవ్వాక్యత్తోడే సఙ్గతియాకక్కడవతు. (బద్ధవైరాచ్చ) ఎన్ఱ అక్షరత్తిన్-కట్టప్పట్ట వైరత్తై యుడైయనాయ్ నిషిద్ధప్రవృత్తియేపణ్ణిక్కొణ్డిరుప్పానాయ్ రాక్షసశ్రేష్ఠనాన రావణన్బక్కల్ నిన్ఱుమ్ అదేశత్తిలే అకాలత్తిలే శ్రీవిభీషణన్ వన్దాన్, ఆకైయాలే [౭౫ ఇవన్ వేణుమన్ఱు, ఇవన్ శఙ్కిక్కప్పడువనాక. ఆకావతు - ఇవనైక్కైక్కొళ్ళుమన్ఱు, †పాట్టైనక్కైక్కొళ్ళవేణ్ణాతు, విచారిత్తు క్కైక్కొళ్ళవేణుమెన్ఱు కరుత్తు. కీழ் వన్ద శ్లోకత్తుక్కెల్లామ్ శబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్యాతవర్ ఇన్దశ్లోకఙ్గళుక్కు శబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱతుక్కు క్కారుత్తైన్నెనిల్ ; ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తుక్కు ప్రమాణమాక మూలక్కారరెడుత్త శ్లోకమ్. ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమాభావత్తుక్కు ప్రమాణమాకమాట్టా తెన్బారుడైయ శఙ్కైయై పరిహరిక్కైక్కాక. “అదేశత్తిలే అకాలత్తిలే వన్దానాకైయాలే ఇవన్ వఞ్చకన్, ఇవనైక్కైక్కొళ్ళవొణ్ణాతు” ఎన్ఱుముత్తలికళుడైయ శఙ్కైయై, ‘ఇవన్ వఞ్చకనల్లన్, అవన్ వన్దవను వేదేశముమ్ కాలముమ్” ఎన్ఱు [౩ తిరువడి పరిహరిత్తవత్తనైయన్ఱో? ఇతు, ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తుక్కు ప్రమాణమాకమాట్టాతే! ఎన్నిల్, కీழ్ “రాఘవం శరణం గతః”౭ ఎన్ఱు శ్రీవిభీషణాళ్వానుడైయ బుద్ధియై వివక్షిత్తుక్కొణ్డు ‘సః-అయమ్-విభీషణః’౧ ఎన్ఱనువదిత్తు, అవన్ వన్దవను వేదేశముమ్ కాలముమెన్నైయాలే ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమమిల్లై ఎన్ఱ అర్థత్తుక్కు ఇతు ప్రమాణమాకక్కూడుమెన్ఱు స్థాపిక్కైక్కాక ఇశ్లోకఙ్గళుక్కు శబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రావణనాలే అవమానితనాయ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

మీ.—నను, అనియమవిధిసంభవేఽపి న ఫలప్రపత్తిసిద్ధిః, అనియమవిధేరాపద్విషయత్వాదిత్యత్రాహ (సఏష దేశఃకాలశ్చ) ఇత్యాది. [౧౫

౧॥ రా-యు-౧౭-౬౭. ౨॥ రా-యు-౧౭-౬౬. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ రా-యు-౧౭-౧౬.

†పాట్టైన-శడక్కైన.

వ్యా.— స్వనికర్షత్తైమున్నిట్టుకొణ్డు శరణమెన్ఱువన్ద శ్రీవిభీషణాழ்వాన్ అదేశత్తిలే అకాలత్తిలేవన్దాన్ ఎన్ఱు, దేవరీరుడైయ మన్త్రికళాలే యాత్తొన్ఱు, శొల్లప్పట్టాను, ఇన్దపక్షత్తిల్ విశేషిత్తు ఎనక్కున్దవివక్షైయుణ్డాకానిన్ఱతు, అవన్ వరుకిఱవళవిల్ యాతొరుదేశత్తిలే యాతొరుకాలత్తిలేవన్దాన్, అవన్వరవుకణ్డ ఇతువేదేశముమ్ అన్దఇతువేకాలముమామ్ యాతొరుపడి అప్పడిప్పట్టవివక్షైయై నానఱిన్దవళవుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కేట్టరుళవేణుమ్. ఎజ్ఞనేయెన్నిల్ ; తమఃప్రకృతియాకైయాలే

అ —ఇదంశబ్దమ్-ప్రత్యక్షవాచియాకైయాలే, సన్నికృష్టదేశవృత్తాన్తమాన "అనుజోరావణస్యాహమ్"౧ఇత్యాదిశ్లోకార్థత్తైచ్చొల్లుకై యుచితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (స్వనికర్షత్తైయిత్యాది.) రావణానుజత్వమ్ దోషమాకైయాలుమ్, తేనావమానితత్వముమప్పడియాకైయాలుమ్, "విశేషేణభీషయతీతి- విభీషణః" ఎన్ఱు, అసమాఖ్యాప్రవృత్తినిమిత్తముమ్ దోషమాకైయాలుమ్, అతున్దాన్ పూర్వార్ధత్తాల్ శొల్లిత్తాకైయాలుమ్, (స్వనికర్షత్తైమున్నిట్టుకొణ్డు) ఎన్ఱతు. 'రాఘవంశరణంగతః"౨ఎన్ఱు, ఉత్తరార్ధమ్ (శరణమెన్ఱు,వన్దవెన్ఱు.) "అదేశకాలే" ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ *అదేశకాలశబ్దమ్ సమాహారద్వన్ద్వమ్, నఞర్థముభయాన్వయి ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అదేశత్తిలే అకాలత్తిలేయెన్ఱు.) * సంప్రాప్తశబ్దార్థమ్ (వన్దానెన్ఱు.) "ఇతి-అత్ర" ఎన్ఱు,ఇవిత్తుక్కర్థమ్ (ఎన్ఱు,దేవరీరుడైయవిత్యాది.) * అత్రశబ్దమ్ - అనువాదమాయ్, బుద్ధిస్థపరామర్శియుమాకైయాలే, జామ్బవదుక్తత్వత్తైచ్చొల్లుమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (మన్త్రికళాలేయితి) 'అప్రతిషిద్ధమనుమతంభవతి"౩ఎన్ఱు, సుగ్రీవాదిక్కు మిత్థమితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (మన్త్రికళాలే) ఎన్ఱు, బహువచనమ్. "వివక్షాచ" ఎన్ఱు,ఇచశబ్దమ్- తుశబ్దార్థకమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (విశేషిత్తు) ఎన్ఱు. "మే-ఇయమ్-వివక్షా-అస్తి" ఎన్ఱు,ఇవివక్షుక్కర్థమ్ (ఎనక్కున్దవిత్యాది) "సవిషః" ఎన్ఱు,ఇవిత్తు-పూర్వప్రకృతసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, "సః" ఎన్ఱు-అనుషఙ్గమ్; యత్రయదా" ఎన్ఱు, అధ్యాహారమ్; "సంప్రాప్తః" ఎన్ఱు - అనుషఙ్గమ్; "తస్య" ఎన్ఱు- ఆకర్షమ్, "ఆగమనస్య" ఎన్ఱు- ఆకృష్టత్తుక్కు షష్ఠీవిభక్తివరిణామమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (అవన్ వరుకిఱవళవిలిత్యాది.) "ఇహ" ఎన్ఱు,ఇవిత్తుక్కర్థమ్ (వరుకిఱవళవిలెన్ఱు.) 'యత్రయదాసంప్రాప్తః" ఎన్ఱు,ఇవిత్తుక్కర్థమ్ (యాతొరుదేశత్తిలేయిత్యాది.) "తస్యాగమనస్య" ఎన్ఱు,ఇవిత్తుక్కర్థమ్ (అవన్వరవుకణ్డ.) "సవిషః" ఎన్ఱు, ఇవిత్తుక్కర్థమ్ (అన్దవిత్తు, ఎన్ఱు, 'అదేశకాలే" ఎన్ఱు,ఇవిత్తుక్కు ప్రతియోగినిర్దేశమాకైయాలే, "దేశఃకాలః" ఎన్ఱు- ఉచితదేశకాలపరమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (దేశమిత్యాది.) "సవిషః" ఎన్ఱు,ఇవిత్తు ఉభయాన్వయిఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (అన్దవిత్తువేకాలముమెన్ఱు.) "యథా-భవతి" ఎన్ఱు,ఇవిత్తుక్కర్థమ్ (అమ్యాతొరుపడియెన్ఱు.) "తథాభూతామ్" ఎన్ఱు,ఇవిత్తుక్కర్థమ్ (అప్పడిప్పట్టవెన్ఱు.) *తామిత్యస్యార్థమ్ (వివక్షైయైయెన్ఱు.) "యథామతినిబోధ" ఎన్ఱు, గౌరవ్యవిషయత్తిల్ శొల్లుకైయాకైయాలే, స్వనైచ్యమ్తోన్ఱ, "యథామతివిజ్ఞాప్యమానామ్" ఎన్ఱు, అధ్యాహృతక్రియైయోడే అన్వయమెన్ఱభిప్రాయత్తాలే (అఱిన్దవళవుమిత్యాది;) మతిమనతిక్రమ్య ఎన్ఱపడి. "నిబోధ" ఎన్ఱు,ఇసామాన్యశబ్దమ్ - శ్రవణరూపవిశేషపరమ్. * ప్రార్థనాయాం లోడన్తమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (కేట్టరుళవేణుమెన్ఱు.) "బుధిర్-అవబోధనే"౪ఎన్ఱు,ఇభ్వాదికధాతువిన్ మేలే లోట్టిల్ మధ్యమన్. "పురుషాత్పురుషంప్రాప్యతథా దోషగుణావపి," "ప్రాప్యతథారావణేచౌరాత్మ్యం త్వయివిక్రమఞ్చ దృష్ట్వాతస్యాగమనంయుక్తమ్; తస్యబుద్ధిశ్చసదృశమ్" ఎన్ఱు, - "పురుషాత్పురుషమ్" ఇత్యాదిసార్ధశ్లోకత్తుక్కున్వయత్తై యుట్కొణ్డుఅర్థమ్ (ఎజ్ఞనేయెన్నిలెన్ఱుతుడఙ్గి, సదృశమెన్ఱా,నికే ఎన్ఱుమళవాక.)

(ఎజ్ఞనేయెన్నిల్) ఎన్ఱతు- వివక్షితార్థమెప్పడిప్పట్టతెన్ఱపడి. క్రమనిర్దిష్టదోషదౌరాత్మ్యగుణవిక్రమప్రాయపాఠత్తాలుమ్, "రావణే-త్వయి" ఎన్ఱు,అస్థానప్రమాణత్తాలుమ్, అపకర్షార్థకపఞ్చమీవిభక్తి సమభివ్యాహారత్తాలుమ్, ఈప్సితతమత్వబోధక ద్వితీయావిభక్తి సమభివ్యాహారత్తాలుమ్, "పురుషాత్" ఎన్ఱు,ఇపఞ్చమ్యన్తపదమ్ హేయతమరావణరూపకాపురుషపరమ్. "పురుషమ్" ఎన్ఱు,అద్వితీయాన్తపురుషపదమ్, ఉపాదేయితమరామాత్మక పురుషోత్తమపరమ్. అతిల్, "శ్లోకార్ధేనప్రవక్ష్యామి యదుక్తంగ్రన్థకోటిభిః । పరోపకారఃపుణ్యాయపాపాయ పరపీడనమ్"౫ ఎన్ఱు,ఇపడియే - పరహింసైహేయత్వకాష్ఠైయుమ్ పరరక్షణముపాదేయత్వకాష్ఠైయుమాకిఱ తెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్(తమఃప్రకృతియాకైయాలేఇత్యాదినా.) ఇవనుడైయతమఃప్రకృతిత్వమ్ జననకాలప్రయుక్తమెన్ఱు, విశ్రవస్సినుడైయవచనసిద్ధమ్.

మి.—అనియమవిధిరాపద్విషయేతి నయుజ్యతేవక్తుమ్, విభీషణప్రపత్తావనియమదర్శనేనాప్యాపదోదృష్టత్వాత్. తథాచ విద్యాభేదప్రయుక్తావేవ నియమానియమౌ.

౧॥ రా-యు-౧౯-౪. ౨॥ రా-యు-౧౭-౧౬. ౩॥ ౪॥ ధా-ధా-౧౨౨-౧౧. ౫॥

మూ.—ఎన్గై, యాలే యిఴ్ఘుక్కు దేశకాలనియమమిల్లై.

వ్యా.—పరహింసైయేయాత్రైయాన రావణనిడత్తిల్, సత్త్వోత్తరరాగైయాలే పరరక్షణమేయాత్రైయాయిరుక్కుమ్ అదేవరీర్రై ప్రాప్యరాకబుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే రావణనైవిట్టుప్పోన్దాల్ అవనుడైయ అకృత్యత్తుక్కు సహకారియాయ్ అన్దప్రాతికూల్యత్తోడే ముడిన్దుపోగైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్, ధార్మికరాన దేవరీరుడనేకూడప్పెఱ్ఱాల్ [౫ తత్ఫలమాన దేవరీర్ తిరువడిక్కళిల్ కైఙ్కర్యత్తైలభిత్తు వాఴ్గైయాకిఱ నన్మైయైయుమ్ బుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే దేవరీర్ తిరువుళ్ళత్తిలే పుణ్బడుమ్పడి కుఱ్ఱత్తై త్తీరక్కడ్రియ చ్చెయ్తునిఱ్క అరావణన్ దౌరాత్మ్యత్తైయుమ్, మహాత్మాక్కళై అనాయాసేన అఱికిఱ వల్లదేవరాణ్బిళైళ్ళత్తనత్తైయుమ్ కణ్డాల్, విశేషజ్ఞనానవవనుక్కు ఇవ్వరవుప్రాప్తమ్, న్యాయత్తిలే సఞ్చరిక్కు మవనుడైయ బుద్ధిక్కు మిత్తుసదృశమెన్నానితే.

ఆక, ఇప్పడి భావశుద్ధియుడైయనాన శ్రీవిభీషణాఴ్వాన్ శరణమెన్ఱువన్ద దేశకాలఙ్గళియుక్తతైప్పార్క్కడవ[౧౦ తల్ల, అవన్ వన్దతువే దేశముమ్ కాలముమెన్ఱు, శరణాగతిధర్మజ్ఞరాన తిరువడి నిర్ణయిక్కైయాలే, ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమమిల్లై యెన్గై.

అ.—(రావణనిడత్తిల్) ఎన్గి, అవిత్తాల్- "పఞ్చమీవిభక్తే"౧ ఎన్గి, అనూతాన్సశిష్టాత్యన్తభేదార్థక పఞ్చమ్యన్తమ్, "పురుషాత్" ఎన్గి, అ పదమెన్ఱు, సూచితమ్. "పురుషమ్" ఎన్గి, అవిత్తు, "ప్వా- పాలనపూరణయోః"౨ ఎన్ఱు,- "సత్త్వంవిష్ణుప్రకాశకమ్"౩ ఎన్గి, అ సత్త్వపూర్తియైయుమ్, అతడియానపరరక్షణ శీలత్తైయైయుమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్త్వోత్తరరాగైయాలేయితి.) *త్వ[౧౫ యూతిష్ఠాన ప్రమాణత్తాలే లబ్ధమానవర్థమ్ (దేవరీరైయితి.) "ఆగమనమ్" ఎన్గి, అవిత్తోడే పునరుక్తమాగైయాలుమ్, "దృష్ట్వా" ఎన్గి, అవిత్తోడే సహచరితమాగైయాలుమ్, "గత్యర్థాబుద్ధ్యర్థాః"౪ ఎన్ఱు, "ప్రాప్య" ఎన్గి, అవిత్తుక్కు - ప్రకర్షేణబుద్ధిపణ్ణి యెన్ఱుర్థమాయ్, ప్రకర్షమావతు- పురుషపదవివక్షిత రక్షకత్వరూపక ప్రాపకత్వావగాహనరూపమెన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాపకరాక బుద్ధిపణ్ణియెన్ఱు.) *తథాశబ్దార్థమ్ (అప్పడియేయెన్ఱు.) *దోషశబ్దమ్ - అసఙ్గోచాత్కాష్ఠాపన్న హేయవాచియాయ్, ఆత్మాన్తనరకావహమాన భగవత్ప్రాతికూల్య ప్రయుక్తవినాశ వాచియాకిఱ తెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రావణనైవిట్టిత్యాది.) *గుణశబ్దమ్-అసఙ్గోచాత్కాష్ఠావన్నోపాదేయ వాచియాయ్, ఆత్మాన్తదాస్యవాచి యెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ధార్మికరాన దేవరీరుడనేయిత్యాది.) (ధార్మికరాన) ఎన్ఱు,తు - "ఆనృశంస్యంపరోధర్మః"౫ ఎన్గి, అపరమధర్మప్రవర్తకరాన వెన్ఱుపడి.

"ప్రాప్య" ఎన్గి, అవిత్తుక్కు - అనుషఙ్గమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బుద్ధిపణ్ణియెన్ఱు.) ద్వితీయ *తథాశబ్దార్థమ్ (అప్పడియేయెన్ఱు,) "రావణోలోకరావణః"౬ ఎన్గి, అవిత్తై యటైక్కణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవరీర్ తిరువుళ్ళత్తిలేఇత్యాది.) దౌరాత్మ్యత్తై - దుష్టస్వభావత్తైయై. "విక్రమన్క్రమణేశార్యే"౭ ఎన్గి, అవిత్తైయటైక్కణ్డు, విక్రమత్తుక్కు విషయాకాఙ్క్షాయాంసన్నిహితసమ్బన్ధిలాభన్యాయేన [౨౦ దౌరాత్మ్యాశ్రయరావణాదికళే సమ్బన్ధికళెన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మహాత్మాక్కళైయిత్యాది) ఆణ్బిళ్ళైత్తనమ్ - శౌర్యమ్. "దృష్ట్వా" ఎన్గి, అవిత్తుక్కర్థమ్ (కణ్డాలెన్ఱు.) "తస్య" ఎన్గి, అవిత్తు, "బృహస్పతేస్తుల్యమతేర్వచస్తన్నిశమ్యయత్నేన విభీషణస్య"౮ ఎన్గి, అప్పడియే విశేషదర్శిత్వవిశిష్ట విభీషణపరామర్శియెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విశేషజ్ఞనానవెన్ఱు.) "న్యాయ్యోపియుక్తమ్"౯ ఎన్గి, అవిత్తై యటైక్కణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్తమెన్ఱు.) "అవాప్తన్యాయ్యయోగప్రాప్తమ్"౧౦ ఎన్నక్కడవతిఱే. "న్యాయవాదీవిభీషణః"౧౧ ఇత్యాదికళైయటైక్కణ్డు, ద్వితీయ*తస్యశబ్దార్థమ్ (న్యాయత్తిలేఇత్యాది.) "తథాస్వపక్షేప్యనుదృశ్యబుద్ధ్యావదేష్మంస్వామిహితఞ్చమన్త్రి"౧౨ [౨౫ ఎన్గి, అప్పడియే న్యాయపరామర్శసిద్ధబుద్ధిపరం బుద్ధిశబ్దమ్. "ఆద్యాదిత్వాత్ షష్ఠ్యర్థేతస్"౧౩ ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బుద్ధిక్కుమ్- సదృశమిత్యాది.)

ప్రకరణత్తోడే శేర్క్కిఱార్ (ఆక ఇప్పడియిత్యాది.) *ప్రాప్య * దృష్ట్వేత్యర్థమ్ (భావశుద్ధియుడైయవితి.) ఉపాత్తవచనత్తిలే "సవిషదేశఃకాలః" ఎన్గి, అ అంశమే ఉపజీవ్యమెన్ఱు, సూచిప్పిక్కిఱార్ (అవన్ వన్దతువే దేశముమ్ కాలముమ్ ఎన్ఱు.) "సంస్కారసమ్పన్నః"౧౪ ఇత్యాదియుమ్ "రాజ్యంప్రార్థయమానశ్చ"౧౫ ఇత్యాది తిరువడివాక్యత్తై యుముటైక్కణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతిధర్మజ్ఞరానవెన్ఱు.)[౩౫

౧॥ అష్టా-౨-౩-౪౨. ౨॥ ధా-కా-|౧౭౮-౧౪. ౩॥ ౪॥ ౫॥ రా-సు-౩౮-౪. ౬॥ ౭॥
౮॥ రా-యు-౧౫-౧. ౯॥౧౦॥౧౧॥ రా-యు-౧౬-౧౬. ౧౨॥ ౧౩॥ సి-౧౪౬-౧౦. ౧౪॥ రా-యు-౧౭-౫౦. ౧౫॥ రా-యు-౧౭-౬౧.

మూ.—౨౭. ఇవ్వర్థమ్, మన్త్రరత్నత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలేసుస్పష్టమ్.

వ్యా.—౨౭. ఇతు తాన్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానరూపమాన ద్వయత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే కాణలామెన్గిఱార్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. సకలోపనిషత్సారమాయ్ సర్వాధికారమాయ్ అవిళమ్బ్య ఫలప్రదమాయ్ సర్వేశ్వరనుక్కు అత్యన్తాభిమతమాయిరుక్కైయాలే సర్వమన్త్రోత్కృష్టతయా "ద్వయేనమన్త్రరత్నేన" ౧ ఎన్గిఱపడియే, మన్త్రరత్నాఖ్యమాయిఱే ద్వయమిరుప్పతు; అన్దవైభవమ్ తోఱ్ఱుమ్బడి కాక, ద్వయమెన్నాతే (మన్త్రరత్నమ్) ఎన్గిఱార్.

అ.—కీழ் ఉపాత్తఙ్గళాన ఉపబృంహణఙ్గళాలే ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలిత్తినుడైయ దేశకాలాదినియమాభావమ్ శొల్లప్పడుకైయ తైస్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతుతానస్సు.) యద్వా, ఇత్తినుడైయ దేశాదినియమరాహిత్యమ్ సంహితావిహితమ్, శ్రీరామాయణోక్తానుష్ఠానసిద్ధముమెన్ఱు, శొల్లి, అనుష్ఠానకరణమన్త్ర సిద్ధమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతుతానస్సు తొడఙ్గి) ఎన్ఱాకవుమామ్.
"వేదసారేణ" ౨ ఎన్గిఱవిత్తైయిట్టాఙ్గు (సకలోపనిషత్సారమాయితి) "స్త్రీశూద్రావినతాశ్చైవమన్త్రం ప్రణవవర్జితమ్ | నమోన్తం మన్త్రరత్నఞ్చ జపేయుర్వైష్ణవాస్సదా॥ దుర్వృత్తో వా సువృత్తో వా మూర్ఖః పణ్డిత ఏవ వా । అతిపాపప్రసక్తోపి" ౩ ఎన్గిఱవిత్తైయిట్టాఙ్గు (సర్వాధికారమాయితి;) సర్వేషామధికారోయస్మిన్ తత్తథోక్తమెన్ఱపడి. "సద్యస్సంసారతారణః" ౪ "ద్వయానుష్ఠానమాత్రేణ నరశ్శీఘ్రం సగచ్ఛతి" ౫ "మల్లోకమచిరాల్లబ్ధ్వా మత్సాయుజ్యం సగచ్ఛతి" ౬ ఎన్గిఱవిత్తైయిట్టాఙ్గు (అవిళమ్బ్యఫలప్రదమాయితి.) "రమయతీతిరత్నమ్" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియైయిట్టాఙ్గు "మన్త్రరత్నేనమత్ప్రియేణ" ౧ ఇత్యాదిసిద్ధార్థకథనమ్ (సర్వేశ్వరనుక్కిత్యాది.) "రత్నం మణౌచ శ్రేష్ఠేచ" ౭ ఎన్గిఱవిత్తైయిట్టాఙ్గు, "మన్త్రాణాం పరమో మన్త్రః" ౮ ఇత్యాది సిద్ధార్థకథనమ్ (సర్వమన్త్రోత్కృష్టతయేతి) "ఉద్భిదాయజేత" ౯ ఇత్యాదికళిల్ పోలే విధేయసామానాధికరణ్యాత్ నామధేయత్వమ్ మన్త్రరత్నపదత్తుక్కు ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ద్వయేనమన్త్రరత్నేనేత్యాది.) యద్వా, "మన్త్రరత్నం ద్వయం న్యాసః ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః | నామాని మన్త్రరత్నస్య పర్యాయేణ నిబోధమే" ౧౦ ఎన్గిఱ నామత్వమ్ అశ్వకర్ణాదిశబ్దవత్ కేవలరూఢత్వరూపమాకాతు. "ద్వయేనమన్త్రరత్నేన" ౧ ఇతి సహప్రయోగమ్ కూడామైయాలే, ఇఙ్గు యోగరూఢమాక వేణుమ్; అప్పోతు, * ద్వయపదమిరుక్కైయాలే, "పద్మానియస్యాగ్రసరోరుహాణి" ౧౧ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే కేవలయోగార్థమేమన్త్రరత్నపద వివక్షితమెన్ఱు సిద్ధిక్కుమ్; ఆకైయాల్, సర్వమన్త్రోత్కృష్టత్వాదికళ్ సమాఖ్యైయాలే సిద్ధిక్కుమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ద్వయేనేత్యాది) ఎన్ఱాకవుమామ్.

ఇ-అ.—ద్వయత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే ఎన్నవమైన్దిరుక్క, (మన్త్రరత్నత్తిల్) ఎన్ఱు మూలకారరరుళిచ్చెయ్వానేన్ ? ఎన్గిఱ ఆశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలోపనిషత్సారమాయ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి "ద్వయేనమన్త్రరత్నేన మత్ప్రియేణ భజేత్సదా। అచిరాన్మత్ప్రసాదేన మల్లోకఞ్చ సగచ్ఛతి" ౧

మీ.—నను, విభీషణప్రపత్తిరమన్త్రికా, అతఏవ తత్ర అనియమదర్శనమ్; నియమవిధి స్సమన్త్ర† కప్రపదనేస్యాదిత్యత్రాహ (ఇవ్వర్థమ్ మన్త్రరత్నత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలేసుస్పష్టమ్). మన్త్రరత్న ఏవ మతుపా తత్ప్రతిపాద్యప్రపత్తిమాత్రే కాలాదినియమానపేక్షత్వస్య ప్రతిపన్నత్వాత్, సమన్త్రకప్రపత్తావపి తన్నైరపేక్ష్య సిద్ధిరిత్యర్థః.

అయంభావః - సాపేక్షత్వం సమన్త్రకత్వోపాధికృతమ్, నతు ప్రపత్తి స్వరూపకృతమితి, సమన్త్రకప్రపత్తావేవ తన్నియమః. అమన్త్రికాయాన్త్వనియమ ఇతినశక్యతేవక్తుమ్, మన్త్రస్య దేశాదినైరపేక్ష్యదర్శనాత్. "దేశ‡కాలాదినియమస్తు" ౧౨ "అరిమిత్రాదికంతస్య పౌనశ్చరణకన్నతు" ౧౩ ఇత్యాదిస్మృత్యుపబృంహితమతుప్ప్రత్యయస్యతత్రమానత్వాదితి నన్విదంవచనం తాన్త్రికమన్త్రవిషయమ్; వైదికమన్త్రే దేశాదినియమోఽస్త్యేవ; అతః, వైదికమన్త్రవిషయో నియమవిధిః, తదతిరిక్త సర్వవిషయస్తదభావవిధిః ఇతిచేత్. నైవమ్, ద్వయేఽపి ప్రణవాన్వయేన వైదికమన్త్రేపి మతుప్ప్రత్యయసిద్ధదేశాద్యనియమదర్శనాత్. "ఓమిత్యేకాక్షరమ్మన్త్రమేకంగూఢార్థముచ్యతే । ప్రకాశార్థం తథానేకమక్షరైర్గపఞ్చవింశకైః॥ తస్మాన్మన్త్రద్వయం బ్రహ్మ షడ్వింశత్యక్షరంవిదుః । తస్యవిష్ణోః ప్రసాదేన మయాలబ్ధం ద్వయంవిభోః॥ ప్రణవం మన్త్రరత్నఞ్చ మన్త్రద్వయముదాహృతమ్ । ప్రణవం ప్రణవాదూర్ధ్వం మన్త్రద్వయముదాహృతమ్" ౧౪ ఇతివచనాత్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ †కప్రపదనస్యేత్య-౩ ‡కాలానియమస్త్వనిమిత్తాద-౪.

30-6-86.

వ్యా.—అతిల్ ప్రథమపదత్తిలేమతుప్పర్థమాన పురుషకారోపాయ నిత్యయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, ఏతేనుమొరుదేశత్తిలే ఏతేనుమొరుకాలత్తిలే ఒరుసంసారిచేతననుక్కు భగవత్సమాశ్రయణ రుచివిళైన్దాల్, "చఞ్చలంహిమనః"౧ "నిన్ఱవానిల్లా నెఞ్జు"౨ ఎన్గిఱపడియే శూడావళికాల్ ఱుప్పోలే శుழన్ఱువరుకిఱ నెఞ్జు, తళమాక అఙ్గురిత్త ౩*క్షణభఙ్గురైయాన రుచితీరువతుక్కుమున్నే, తదుత్పత్తిక్షణత్తిలే ఆశ్రయిక్కలాయిరుక్కైక్కాయిఱే; ఆహైయాలే ప్రపత్తియిన్నుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్య మన్దపదత్తిలే నన్ఱాకత్తోఱ్ఱుమెన్గిఱార్. [౧౫

అ.—అతిల్ వివక్షితదేశకాలనియమాభావ స్ఫోరకాంశత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిలిత్యాది.) నిన్ఱవానిల్లా నెఞ్జు-నిన్ఱప్రకారమ్నిల్లాతే మైస్స్వభావమాక వుడైయహృదయమ్ ఎన్ఱు, తిరుమొழிక్కర్థమ్. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శూడావళిక్కాల్ ఱుప్పోలేయెన్ఱు;) చక్రవాత్యైప్పోలే యెన్ఱపడి. (తళమాక) ఎన్ఱతు - క్షేత్రమాకవెన్ఱపడి. "తళమేపూవిత్తమ్"౪ ఎన్నక్కడవతిఱే. "చఞ్చలమ్" ఇత్యాదియాల్ ఫలితమ్ (క్షణభఙ్గురై యెన్ఱు.) అఙ్కురత్వరూపణానుగుణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తీరువతుక్కుమున్నే ఇతి;) తీయ్న్దుపోవతఱ్కుమున్నేయెన్ఱపడి. (ఆశ్రయిక్కలాయిరుక్కై - నిత్యయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్ - ఇఱే) ఎన్ఱన్వయమ్. ఇఙ్గు, "'చఞ్చలంహిమనః' ఇతిఆశ్రయణరుచేః క్షణభఙ్గురతయా ఆశ్రయణస్య పురుషకారయోగాది సాపేక్షత్వే తత్ప్రతీక్షాయాం తద్రుచినాశశఙ్కయాభీతంప్రతి పురుషకారయోగస్య నిత్యత్వేపి తద్భయమపరిహృతమితి; తదర్థం నిత్యయోగప్రతిపాదన మనర్థకంస్యాదితి విశిష్టదేశకాలానపేక్షత్వసిద్ధిః"౫ ఎన్గిఱపూర్వర్కళ్ గ్రన్థత్తిన్పడియే ఆశ్రయణదేశకాల నియమరాహిత్య ప్రయోజనకత్వమ్ నిత్యయోగత్తుక్కు అనుసన్ధేయమ్. * అనర్థక్యప్రసఙ్గాపేక్ష్యమాన వర్థత్తుక్కు శక్త్యార్థాదపి స్పష్టప్రతీతియున్డెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నన్ఱాకత్తోఱ్ఱుమెన్గిఱార్) ఎన్ఱు. [౧౫

మీ.—నచ, ప్రణవస్యద్వయాన్వితత్వేపి తద్విహీనస్యతాన్త్రికత్వాత్ తద్వివక్షాయాంమతుప్ప్రత్యయ ఇతివాచ్యమ్. "సర్వేషాంతాన్త్రికస్తథా"౬ ఇత్యుక్తస్య వికల్పస్య అసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. అనియతదేశకాలాదికస్య తాన్త్రికస్యలఘుత్వాత్, నియతదేశాదికస్యవైదికస్యగురుత్వాచ్చ, ఉభయోరనియతవికల్పానుపపత్తేః; అన్యథా, గురుశాస్త్ర ప్రామాణ్యాపాతాత్. అతః, దేశాదినియమాపేక్షా, నవైదికమన్త్రస్వభావకృతా; అపితు, ప్రపత్తేర్మోక్షసాధనత్వకృతా. తన్నైరపేక్ష్యమపిప్రపత్తేః ఫలత్వకృతమ్, నతువైదికమన్త్రజ్ఞకత్వా భావకృతమ్. తతశ్చ, దేశాదినియమసాపేక్షత్వానపేక్షత్వయోః విద్యాస్వభావనిబన్ధనత్వా ద్విద్యాభేదసిద్ధిః. [౨౦

కిఞ్చ, అత్రనియమవిధేః విశిష్టదేశకాల పరిత్యాగవిధిపర్యవసన్నత్వాత్ తత్త్యాగాఙ్గత్వమ్, ఆపత్కాలీనే అమన్త్రకే తాన్త్రికమన్త్రకేచప్రపదనేనసంభవతి; ఆపత్కాలీనకర్మణః అనాపత్కాలీనకతిపయాఙ్గనైరపేక్ష్యేపితద్విరోధిత్వాభావాత్. అమన్త్రకేపితద్విరోధిత్వంనాస్తి, విశిష్టదేశకాలకృతత్వే ఫలాసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. తాన్త్రికమన్త్రకేపితద్విరోధోనాస్తి, విశిష్టదేశకాల యోస్స్వరూపేణవా బుద్ధ్యావా త్యాగస్యాఙ్గత్వేన అనుష్ఠానాదర్శనాత్, విశిష్టదేశకాలయోఃకృతస్య వైఫల్యప్రసఙ్గాచ్చ; తాన్త్రికమన్త్రస్య విశిష్టదేశకాలవిరోధిత్వే ప్రమాణాభావాచ్చ. తస్మాత్, విశిష్టదేశకాలయోః తదభావస్యచైకత్రైవ సంహారాయోగేన విద్యాభేదసిద్ధ్యా, సిద్ధోపాయసాధ్యత్వేన ఫలప్రపత్తిభూతా శరణాగతిః చేతనకృప్రవృత్తిరూప సాధననిరుద్ధేతి తదభావాఙ్గికా శరణాగతిః ఫలరూపా; తన్నియమశ్చషడఙ్గయోగే ఉపసంహార్యఇతి, షడఙ్గయోగ స్సాధనప్రపత్తిరితి విద్యాభేదసిద్ధిరితి.

యద్యపి, "నదేశకాలౌ నావస్థాంయోగోహ్యయమపేక్షతే"౭ ఇతిషడఙ్గయోగే తన్నైరపేక్ష్యంశ్రుతమ్. తథాపి, "ప్రణామసంకీర్తనం వాపిస్మరణంవాపికేవలమ్। ఏకైకమపిచాఙ్గానాం ప్రపత్తిఃప్రాజ్ఞసంశ్రయా"౮ ఇత్యాదినా యథాచార్యనిష్ఠప్రపత్తేః అఙ్గాఙ్గిపౌష్కల్యవిరహేపి కార్యకరత్వమ్; ఏవమేవ, దేశకాలవైకల్యేపి తన్నిష్ఠప్రపత్తేః ఫలావ్యభిచార ఇత్యత్రైదా హ్యాచార్య తాత్పర్యమ్. శరణాగతౌతు నైవంతన్నైరపేక్ష్యమాత్రమ్, అపితు, విరుద్ధత్వాత్తత్త్యాగాఙ్గకత్వమితిసాధిద్యతఏవ. తతః, ఫల[illegible] రూపత్వా ద్వరణస్య మన్త్రఉపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

—సఙ్గ్రహః—దేశాదినియమాభావేవిధిర్యుక్తో†నతద్విధిః। నైరపేక్ష్యేప్రపత్తిర్నతజ్జానేఖిమతిర్నచ॥ యుజ్యతాంసత్త్వమన్త్రవా ప్యాపదీయేథతాన్త్రికే। సఙ్గ్రహేవ్యావరణే తస్మాన్నవిద్యాభిద్యతేతతః॥ ‡తత్త్యాగాఙ్గవిధిస్స్యాద్వ్యావరణే పర్యవస్యతి।కిఞ్చాత్రతాన్త్రికసకాలనిరపేక్షోయదీష్యతే॥ 'సర్వేషాంతాన్త్రికంవే'తివికల్పశ్చనయుజ్యతే। 'నజాతిభేద,మిత్యాదిప్రాజ్ఞసంశ్రయగోచరమ్॥ తస్మాద్దేశాదితత్త్యాగోపాదానాశక్తితఫలమ్। [౩౫
వరణంసిద్ధమిత్యాహుః న్యాయమార్గానుశిక్షితాః॥

(ఇతి దేశకాలనియమాభావాధికారః. ౧౬)

౧॥ గీ-౬-౩౪. ౨॥ తిరుమొழி-౧-౧-౪. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥
౮॥ కృప్రపత్త్యుపసంహారవిరుద్ధేతి-౪. † నతద్విధేః। యుజ్యతాం-౨. ‡ నత్యాగాఙ్గ-౪.

మూ.—౨౮. ప్రకారనియతియిల్లై యెన్నుమిడమ్ ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్.

వ్యా.—౨౮. ప్రకారనియమరాహిత్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(ప్రకారనియతి) ఎన్ఱు, శుడఙ్గి. (ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్) ఎన్ఱదు - ఇత్తైయనుష్ఠిప్పార్ శ్రవిప్పార్ ఎల్లార్ పక్కలి లుమ్ కాణలామెన్ఱపడి. [౫

అ.—మేలే (ద్రౌపది) [వా-౨౯] ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే అనుష్ఠానశ్రవణఙ్గళై యుదాహరిక్కైయాలే, (ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్) ఎన్గిఱ *ఎఙ్గుమ్ శబ్దమ్ అనుష్ఠాతృత్వ శ్రోతృత్వరూప ప్రకారకాత్స్న్యపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తైయనుష్ఠిప్పార్ శ్రవిప్పార్ ఎల్లార్ పక్కలిలుమ్) ఎన్ఱు.

(౧౭. అథ, ప్రకారనియమాభావాధికారః.)

మీ.—(ప్రకారనియతియిల్లై) పూర్వాధికారే దేశకాల నైరపేక్ష్యవిధి సాధనపూర్వకం విద్యాభేదః ప్రసాధితః. అత్ర, వర్ణాశ్రమాచారసాపే [౧౦
క్షతావిధి సాధనపూర్వకం విద్యాభేదసమర్థనేన ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరుచ్యత ఇతిసఙ్గతిః.

అత్రసంశయః - ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, విద్యాభేదో నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తేః వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గకత్వే ప్రమాణన్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, "ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః"౧ ఇత్యత్రసఙ్కల్పమాత్రమఙ్గమ్ - ఉతవర్ణాశ్రమ ధర్మానుష్ఠానమఙ్గత్వేన నిర్దిశ్యతఇతి. తదర్థమ్, తస్యవర్ణాశ్రమ ధర్మానుష్ఠానపరత్వే వినిగమకంనాస్తి - ఉతాస్తీతి.

యదానాస్తి; తదా, సఙ్కల్పమాత్రం తత్రాఙ్గత్వేన వివక్షితమితి, వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గకత్వే ప్రమాణాభావాత్ వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గకత్వ తదభావాఙ్గకత్వ లక్షణవిరుద్ధ ధర్మసమాజాభావేన విద్యాభేదాభావా త్ఫలప్రపత్త్యసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః.

యదా సఙ్కల్పశబ్దస్య సఙ్కల్పవిషయవర్ణాశ్రమ ధర్మాచారపరత్వే ప్రమాణమస్తి; తదా, వర్ణాశ్రమ ధర్మస్యాఙ్గత్వా దేకత్రవర్ణాశ్రమధర్మస్యతత్యాగస్య చోపసంహారాసంభవేన విద్యాభేదసిద్ధేః ఫలప్రపత్తిసంభవేన సిద్ధోపాయనైరపేక్ష్య సిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు:- ప్రపత్తౌ, "సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య"౨ ఇతి, విద్యావిశేషత్వాత్ వర్ణాశ్రమధర్మసాపేక్షత్వస్యాపిప్రాప్తౌ, తన్నైరపేక్ష్యన్నావత్ విధీయతే. తద్విరుద్ధమ్, అత్ర, వర్ణాశ్రమధర్మాణా మప్యఙ్గత్వాత్, విరుద్ధశాస్త్రద్వయ సమాజేన విద్యాభేదాత్ఫలప్రపత్తి సిద్ధిరితియదుచ్యతే. తన్నోపపద్యతే, ప్రపత్తేః వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గత్వే ప్రమాణాభావాత్. నచ, "సన్ధ్యాహీనో ఽశుచిర్నిత్య మనర్హస్సర్వకర్మసు। వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణపరఃపుమాన్॥ విష్ణురారాధ్యతేపన్థా నాన్యస్త త్తోషకారకః"౩ ఇతి, సామాన్యవిశేషరూపవచనైః ప్రపత్తేరపి తదఙ్గత్వమవగమ్యత ఇతివాచ్యమ్. "సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య"౨ ఇతివిశేషవిధిబలేన *ఉత్సర్గాపవాదనయాత్ సామాన్యవచనానాం విహితవ్యతిరిక్తవిషయత్వాత్.

నచ, "యజ్ఞేన"౪ ఇతివచనాత్, "సహకారిత్వేనచ"౫ ఇతిసూత్రాచ్చ, తత్ప్రాప్తిః, తస్యాపివిద్యామాత్ర సాధారణ్యేనన్యాసవిద్యావ్యతిరిక్త విద్యాన్తరవిషయత్వాత్. నచ, "ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్యవర్జనమ్"౧ ఇత్యాదౌ విహితకరణ నిషిద్ధాకరణయోః ప్రపత్త్యఙ్గత్వే నోక్తత్వాత్, వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గత్వే ‡ప్రసఙ్గః; తత్రసఙ్కల్పమాత్రస్యాఙ్గత్వేనశ్రుతత్వేన తదధికకల్పనాయాం శ్రుతహాన్య శ్రుతకల్పనయోః ప్రసఙ్గాత్. నచానుష్ఠానస్యైవ అఙ్గత్వంసర్వత్రదృష్టమ్, నతు సఙ్కల్పమాత్రస్యైవేతివాచ్యమ్. "ఆచార్యాధీనోభవ, బాఢమ్"౬ ఇత్యత్ర తదఙ్గత్వదృష్టేః.

నచవాచ్యమ్, "యాస్వధర్మేషునిరతి స్స్వాభవత్యనుకూలతా"౭ ఇత్యానుకూల్యసఙ్కల్పనిర్వచనాత్, స్వధర్మానుష్ఠాన మేవసఙ్కల్పఇతి; తత్రానుకూల్యలక్షణముక్తమ్, నతు తత్సఙ్కల్పలక్షణమ్. కిఞ్చ, "ఆనుకూల్యమితిప్రోక్తం సర్వభూతానుకూలతా"౮ ఇత్యాదిలక్షణాన్తరసత్వేన తదనిశ్చయాత్. అనుష్ఠానవాక్యేచ, "కృతానుకూల్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యంవివర్జయన్। విశ్వాసశాలీకృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణంప్రతి॥ ఆత్మానంనిక్షిపతియద్ధియాదేవస్యపాదయోః। సాప్రపత్తిరియంసద్యః సర్వపాపప్రణాశినీ"౯ ఇతి, సఙ్కల్పమాత్రమఙ్గమితిచశ్రుతమ్. కిఞ్చ, సఙ్కల్పశబ్దస్య అనుష్ఠానపరత్వే లక్షణాచస్యాత్; సాచాయుక్తా, ముఖ్యేసంభవతి తత్కల్పనానుపపత్తేః. సంబన్ధానుపపత్తిభ్యాంహి లక్షణాసమాశ్రియతే?. కిఞ్చ, లాక్షణికశబ్దప్రయోగోహి సర్వత్రసఫలోదృష్టః? యథా, గఙ్గాశబ్దస్య ఘోషపావనత్వాతిశయప్రకాశనమ్. నచాత్రసఙ్కల్పశబ్దస్య లక్షణావిషయాం ప్రయోజనమస్తి. తస్మాదత్రయావజ్జీవం భగవదానుకూల్యంచరామీతిసఙ్కల్పమాత్రమఙ్గమ్.

౧॥ ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ ౪॥ బృ-ఉ-౬-౪-౨౨. ౫॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౩౪. ౬॥
౭॥ ౮॥ ౯॥ ‡ సంభవః-౨-౩.

మీ.—ప్రాతికూల్యవర్జనఞ్చ క్వచిద్ధర్మానుష్ఠానముచ్యతే, "స్వస్యస్వామినివృత్తిర్యా ప్రాతికూల్యస్యవర్జనమ్"౧ ఇతి. క్వచిచ్చ "వర్జనం ప్రతిషిద్ధానాం తథైవాప్రతికూలతా"౨ ఇతి నిషిద్ధవర్జనమిత్యుచ్యతే. తతశ్చోదాహృతవచనేషు నిష్పన్నోఽర్థః "అనుకూల్యేతరాభ్యాన్తు వినివృత్తిరపాయతః"౩ ఇతి దర్శితః. అతః, యావద్దేహావసానం కర్తవ్యయోః విహితకరణనిషిద్ధాకరణయో రానుకూల్యప్రాతికూల్యవర్జన శబ్దాభ్యాం వివక్షితత్వాత్ తాదృశయోశ్చాఙ్గ్యనుష్ఠానకాలే కర్తుమశక్యత్వాత్, సాఙ్గప్రపదనస్య సకృత్త్వాచ్చ, తదుభయసఙ్కల్పమాత్ర మఙ్గమితినిశ్చీయతే. [౫

నచ, యావజ్జీవకర్తవ్యత్వేన సఙ్కల్పితయోస్తయో రనన్తరమనుష్ఠానం సఙ్కల్పప్రయుక్త మిత్యఙ్గతాస్యాత్ ఇతివాచ్యమ్. *బాధమిత్యాదావఙ్గ్యనువృత్త్యా ఉత్తరతనగుర్వనువర్తనాదేస్తత్సఙ్కల్పప్రయుక్తత్వేపి అఙ్గినస్సకృత్త్వేన తదానీన్తత్ప్రయుక్తత్వాభావాత్. తదుక్తం వేదాన్తాచార్యైః, "సఙ్కల్పమాత్రమేవాఙ్గం శ్రుతమాచరణంపునః । అనఙ్గమాజ్ఞయాప్రాప్తం నసఙ్కల్పనిబన్ధనమ్"౪ ఇతి. అతః, వర్ణాశ్రమధర్మాణాం ప్రపత్త్యఙ్గత్వే ప్రమాణాభావాన్నవిరుద్ధ విధిద్వయసమాజఇతి ఫలప్రపత్త్యసిద్ధేః ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సిద్ధాన్తస్తు:- యదుక్తం ప్రపత్తేః వర్ణాశ్రమాచారాఙ్గత్వేప్రమాణాభావఇతి; తన్నోపపద్యతే, "న్యాసఙ్గపఞ్చాఙ్గసంయుతః"౫ ఇత్యాదేఃప్రమాణత్వాత్. అత్ర "అనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః"౬ ఇత్యానుకూల్యేసఙ్కల్ప శబ్దశ్రవణేపి, ప్రాతికూల్యవర్జనేసఙ్కల్పశబ్దస్తావత్క్వాచిదపినశ్రుతః. ప్రాతికూల్యవర్జనలక్షణఞ్చ, "స్వస్యస్వామినివృత్తిర్యా ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ । తదఙ్గంపఞ్చమంప్రోక్త మాజ్ఞావ్యాఘాతవర్జనమ్॥ అశాస్త్రీయోపసేవాతు తద్వ్యాఘాత ఇతీర్యతే"౧ ఇతిప్రాతికూల్యవర్జనస్య ప్రవృత్తినివృత్తిలక్షణ స్వధర్మానుష్ఠాన రూపత్వముక్తమ్. నచాత్రాపిసఙ్కల్పశబ్దోఽధ్యాహర్తవ్యః, శ్రుతహానాశ్రుతకల్పనా ప్రసఙ్గాత్; అన్యథా, విశ్వాసాదిష్వపి సఙ్కల్పశబ్దాధ్యాహార ప్రసఙ్గః.

కిఞ్చాత్రసఙ్కల్పశబ్దోపి న సార్వత్రికః, "అనుకూల్యంసమాచరేత్"౭ "ప్రాతికూల్యం పరిత్యక్తమానుకూల్యఞ్చ సంశ్రితమ్"౮ "ఆనుకూల్యమితిప్రోక్తం సర్వభూతానుకూలతా"౯ ఇత్యాదౌసఙ్కల్ప శబ్దాశ్రవణాత్. "అనుకూల్యేతరాభ్యాన్తు వినివృత్తిరపాయతః"౩ ఇత్యేతదప్యానుకూల్యసఙ్కల్పస్య అఙ్గత్వేనోపపద్యతే, సఙ్కల్పమాత్రేణ కృత్యాకరణప్రయుక్తాపాయ నివృత్త్యసంభవాత్. అతః, క్వచిత్సఙ్కల్పశబ్దో వచనాన్తరబాహుళ్యానుగుణ్యేనానుష్ఠానపరః. క్వచిత్సఙ్కల్ప శబ్దప్రయోగోపి యావజ్జీవమనుష్ఠేయస్యానుకూల్యస్యప్రపత్త్యఙ్గత్వాత్తత్ప్రారమ్భమాత్రం పూర్వాఙ్గమితిసూచనార్థః; తథాహి - అనుకూల్యాది స్వరూపమాత్రం నప్రపత్త్యఙ్గమ్; కిన్తు, తేషాంపూర్తిః, "పూర్ణైరఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ ఉక్తపూర్తిమిమాంశృణు"౧౦ ఇత్యాదౌపూర్ణానామానుకూల్యాదీనాం ప్రపత్త్యఙ్గత్వశ్రవణాత్. అతఏవోచ్యతే, "ఆర్తప్రపత్తావేతేషాం సన్నిధిస్తు విధీయతే। దృప్తప్రపత్తావేతానిభవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్"౧౧ ఇతి. సకృత్త్వవచనాని, అఙ్గారమ్భవిశిష్టాఙ్గిపరాణి; తతశ్చానుకూల్యాదీనాంప్రథమప్రయోగః పూర్వాఙ్గమ్; తైస్సహానుష్ఠానానన్తరమ్ యావజ్జీవంతేషాం షణ్ణామప్యనుష్ఠాన ముత్తరాఙ్గమ్; యావజ్జీవమనుష్ఠానమేవ దృప్తవిషయే తేషాం పూర్తిః; ఆర్తానాంస్వధర్మానుష్ఠానపూర్తేః పూర్వమేవజాతత్వాత్. పూర్ణాన్యానుకూల్యాది పఞ్చకానితేషాం పూర్వాఙ్గాని. దృప్తానాంస్వధర్మానుష్ఠానపూర్తేః పూర్వమసంభవాత్, పూర్ణాఙ్గప్రారమ్భరూపప్రాథమికానుష్ఠానం పూర్వాఙ్గమ్; అఙ్గ్యనుష్ఠానానన్తరం తేషాంషణ్ణామపియావజ్జీవమనుష్ఠానముత్తరాఙ్గమ్. తదుచ్యతే, "ఏతానిభవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్"౧౧ ఇతి. తతశ్చార్తానామఙ్గపూర్తిః పూర్వమేవభవతి, దృప్తానామన్తకాలే భవతీత్యుక్తంభవతి.

నచ, అనుకూల్యాదీనాం షణ్ణామప్యుత్తరాఙ్గత్వేమానాభావః, "షడఙ్గంతదుపాయఞ్చశృణుమేపద్మసంభవ"౧౨ ఇత్యాదేః ప్రమాణత్వాత్. నచ,అష్టాఙ్గయోగఇతివదఙ్గాఙ్గిసముదాయవివక్షయా షడఙ్గత్వేననిర్దేశః, "సాఙ్గేత్వష్టాఙ్గయోగవ్యవహృతినయతష్షడ్విధత్వోపచారః"౧౩ ఇతివేదాన్తాచార్య వచనాదితివాచ్యమ్. స్వారసికాఙ్గ సముచ్చయసంభవే తదయోగాత్. నచ, అఙ్గ్యన్తరానుపపత్తిః, అస్యోత్తరాఙ్గపరత్వేన పూర్వం పఞ్చాఙ్గైస్సహానుష్ఠితస్యతథాత్వాత్. అతఏవ, "న్యాసఙ్గపఞ్చాఙ్గసంయుతః"౫ "ప్రపత్తింతాంప్రయుఞ్జీతస్వాఙ్గైః పఞ్చభిరావృతామ్"౧౪ ఇత్యాదేరపినవిరోధః, తేషాంపూర్వాఙ్గత్వపరత్వాత్. అత్ర *షడఙ్గమిత్యఙ్గషట్కంప్రదర్శ్య, * తముపాయమిత్యఙ్గిస్వార్థాన్తరం నిర్దిశ్యతే. ఏవం స్వారసికార్థపరిత్యాగే బాధకాభావాత్, పఞ్చాఙ్గత్వస్మృతేశ్చ, వర్ణాశ్రమాచారస్య సన్నిపత్య ఉపకారకత్వమారాదుపకారకత్వఞ్చ సిద్ధమ్.

నచ, "సఏవోపర్యుపర్యస్య పరాంప్రీతిముపావహన్। వృత్త్యాఖ్యాఙ్గఫలతాందయాతి"౧౫ ఇత్యాదివచనవిరోధః, తత్రసకృత్కృతప్రపత్త్యనన్తరమానుకూల్యాద్యనుష్ఠానస్యఫలత్వశ్రుతేరితివాచ్యమ్. ఉత్తరవృత్తేః "తస్యైవబోధో న్యాసాఖ్యః ప్రథమంయాత్యుపాయతామ్"౧౬ ఇత్యుక్తప్రపత్తి

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥
౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥

మీ.—ఫలత్వేపి ప్రాప్త్యపేక్షయాఙ్గత్వస్యాప్యుపపత్తేః. అతః, ఫలత్వవచనాని ఫలత్వబుద్ధిసంస్కృతానాం తేషామారాదుపకారకత్వం నాన్యేషామితి నియమపరాణి. నచ, అహిర్బుధ్న్యసంహితోక్త ప్రథమాఙ్గవివక్షయా షడఙ్గమితి నిర్దేశః, తస్య భక్త్యాది సాధారణస్య షడఙ్గయోగ ఇతి శాస్త్రప్రసిద్ధనిరూపణాసిద్ధేః, తథానభ్యుపగమే నావసిద్ధాన్తాచ్చ; "భవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్" ౧ ఇతి పూర్వాచార్యవచనాచ్చ. ఇదం వచన మానుకూల్యసఙ్కల్పస్యానుష్ఠానపరత్వమప్యవగమయతి, ఉత్తరోత్తరం సఙ్కల్పానువృత్తేరదర్శనాచ్చ; అన్యథా, కేవలసఙ్కల్పమాత్రస్యానువృత్తౌ "ఆనుకూల్యేతరాభ్యాన్తు వినివృత్తిరపాయతః" ౨ ఇత్యుక్తాపాయనివృత్తేరసిద్ధిప్రసఙ్గః. ఉక్తానుపపత్తిరేవ సఙ్కల్పశబ్దస్య లక్షణాకల్పికా. లక్షణాప్రయోజనఞ్చోక్తమ్. కథం తర్హి వేదాన్తాచార్యవచనమితి చేత్. అశక్తస్వతన్త్రాణాం షడఙ్గయోగే అశ్రద్ధావారణాయ స్వధర్మానఙ్గికాం శరణాగతిం తత్రాన్తర్భావయితుం సఙ్కల్పమాత్రమేవాఙ్గమిత్యుక్తమ్.

నచ, "ఉపాయాపాయసంత్యాగీ మధ్యమాం స్థితిమాస్థితః" ౩ "ఉపాయాపాయముక్తస్య వర్తమానస్య మధ్యతః" ౪ ఇత్యాదిషు శరణాగతేరపి వర్ణాశ్రమానుష్ఠానాఙ్గకత్వప్రతీతిరస్తీతి వాచ్యమ్. వర్తమానయోరేవ కృత్యకరణాకృత్యాకరణయోః ప్రవృత్త్యర్థత్వత్యాగస్య "సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య" ౫ ఇత్యాదినా విధీయమానత్వాత్; "ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్" ౬ ఇత్యాదినాఽనుష్ఠీయమానయోస్తయోరేవాఙ్గతయా కార్యోపయోగిత్వస్య విధీయమానత్వాచ్చ. శరణాగతేస్తదభావాఙ్గత్వస్య షడఙ్గయోగస్య† తదఙ్గకత్వస్య చ సిద్ధేః. ఏవమ్, ఆనుకూల్యసఙ్కల్పప్రాతికూల్యవర్జనయోస్స్వధర్మానుష్ఠానత్వాత్, ప్రపత్తేస్స్వధర్మానుష్ఠానాఙ్గకత్వే పూర్వోత్తరాఙ్గవిధీనామేవ ప్రమాణత్వాత్, స్వధర్మానుష్ఠానత్యాగాఙ్గకత్వే "సర్వధర్మాన్" ౫ ఇత్యాదేః ప్రమాణత్వాచ్చ, ఏకత్ర విరుద్ధగుణోపసంహారాయోగాద్విద్యాభేదసిద్ధౌ ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి.

ఆనుకూల్యేతరాభ్యాం యద్వర్ణధర్మాఙ్గమీరితమ్। వరణన్తన్న సఙ్కల్పమాత్రమఙ్గం శ్రుతం యతః॥ అతో విరుద్ధధర్మత్వాద్విద్యాభేదో న సిద్ధ్యతి। ఇతి చేత్తన్న సఙ్కల్పశబ్దోనుష్ఠానలక్షకః॥ స్వస్యేత్యాది స్మృతేస్తేషాం సన్నిధిస్తు విధీయతే। ఇత్యాచార్యస్య సూక్తేశ్చాప్యాచారోప్యఙ్గమీరితమ్॥ తథోత్తరాఙ్గతాచాస్య షడఙ్గమితి చ స్మృతేః। దృష్టప్రపన్నావిత్యాది గురువాక్యాచ్చ సిద్ధ్యతి॥ క్వచిత్సఙ్కల్పశబ్దశ్చ పూర్ణాఙ్గార్థ్యసూచకః। తస్మాదాచారసాపేక్ష ప్రపత్తేశ్శరణాగతిః॥ భిన్నా తత్త్యాగసాపేక్షా ఫలరూపేతి వర్ణితా॥

అథవా, ప్రకారశబ్దేన విద్యారమ్భవిరోధి పాపనాశక ప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానం వివక్షితమ్. తద్దైవం సంశయః - భగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వం న సంభవతి - ఉత సంభవతీతి. తదర్థమ్, ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తివిద్యా న భిద్యతే - ఉత భిద్యత ఇతి. తదర్థమ్, కృతప్రాయశ్చిత్తత్వాకృతప్రాయశ్చిత్తత్వాధికారరూపవిరుద్ధధర్మద్వయసమావేశో నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, "శాశ్వతీ మమ సంసిద్ధిః" ౭ ఇత్యాద్యభిహితశేషత్వజ్ఞానస్య తాపాది సంస్కారత్రయస్య మన్త్రదీక్షావిశేషాఙ్గత్వమ్ - ఉత ప్రాయశ్చిత్తత్వమితి. యదా, తేషామఙ్గత్వమ్; తదా, సర్వత్ర ప్రపత్తేరకృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాద్విరుద్ధధర్మద్వయాభావేన విద్యాభేదాసిద్ధేః న ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి న నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః. యదా, తేషాం ప్రాయశ్చిత్తత్వమ్; తదా, అకృతప్రాయశ్చిత్తానాం కాకాదీనామపి దర్శనాత్, విరుద్ధధర్మద్వయసమావేశేన విద్యాభేదాత్ ఫలప్రపత్తిసిద్ధేః నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

పూర్వపక్షస్తు-"అహమస్మ్యపరాధానామాలయః" ౮ "పాపిష్ఠః క్షత్రబన్ధుశ్చ" ౯ "వధార్హమపి కాకుత్స్థః" ౧౦ "దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్" ౧౧ ఇత్యాదిష్వకృతప్రాయశ్చిత్తానామేవ ప్రపత్తావధికారదర్శనాత్, ప్రపత్తేస్సర్వత్రాకృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వేన కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వే మానాభావాత్. నచ, శ్రేయస్సాధనభూతకర్మమాత్రస్య‡ కర్తృయోగ్యతాపాదకతత్సంస్కారరూపానుగ్రహాది ప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానపూర్వకత్వదర్శనేన అత్రాపి విద్యారమ్భవిరోధి పాపనాశార్థం ప్రాయశ్చిత్తమనుష్ఠేయమితి వాచ్యమ్. "అహమస్మ్యపరాధానామ్" ౮ ఇత్యాదివిశేషవచనేన తత్పరసామాన్యవచనానాం ప్రపత్తివ్యతిరిక్తవిషయత్వాత్.

నను, "శాశ్వతీ మమ సంసిద్ధిరియం ప్రహ్వీభవామియత్। పురుషం పరముద్దిశ్య న మే సిద్ధిరతోఽన్యథా" ౭ ఇత్యాద్యుక్తశేషత్వజ్ఞానస్య, "క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వరజ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమా మతా" ౧౨ ఇత్యాదివిశేషవచనపర్యవసానాత్, పాపానాం నిబర్హణత్వం సిద్ధమ్. తథాచ, "వక్ష్యామి మునయస్సర్వే విష్ణోరాశ్రయణక్రియామ్। మన్త్రదీక్షావిధిఞ్చైవ మత్పూజనవిధిం తథా॥ ఆద్యస్తు శఙ్ఖచక్రాదిధారణం వైష్ణవం స్మృతమ్। పుణ్డ్రం నామక్రియా చైవ మన్త్రశ్చార్చనం హరేః॥ సంస్కారాః పఞ్చ కర్తవ్యా బ్రాహ్మణస్య విధానతః। తస్మాచ్చక్రాది సంస్కారాః కర్తవ్యా మునిసత్తమాః॥

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ గీ-౧౮-౬౬. ౬॥ ౭॥

౮॥ అహిర్బుధ్న్యసంహితా. ౯॥ ౧౦॥ రా-సు-౩౮-౩౪. ౧౧॥ రా-యు-౧౮-౩. ౧౨॥ యాజ్ఞ-స్మృ-ప్రా-౩౪.

† తదఙ్గకత్వస్య-౨-౩-న. ‡ అత్రయోగ్యతా-౩.

3-7-86.

మీ —"చక్రసంస్కారహీనేన కృతం కర్మ హి నిష్ఫలమ్ ॥ స్నాత్వా † శుభర్క్షే పూర్వాహ్ణే సమ్యగభ్యర్చ్య కేశవమ్ ॥ స్నాతం శిష్యం సమాహూయ కృతకౌతుకబన్ధనమ్"౧ ఇత్యాది. అన్యత్రాపి, "ప్రథమం తాపసంస్కారో వైష్ణవం మునిభిః స్మృతమ్ । మన్త్రసంస్కారసిద్ధ్యర్థం మన్త్రదీక్షావిధౌ తథా"౨ అన్యత్రాపి, "శఙ్ఖచక్రాఙ్కనం కుర్యాద్బ్రాహ్మణో బాహుమూలయోః । హుతాగ్నౌ నైవ సన్తప్య సర్వపాపాపనుత్తయే"౩ ఇత్యాది. ఏవం ప్రపత్త్యధ్యాయేషు తాపాదిసంస్కారత్రయస్య మన్త్రదీక్షావిధేశ్చ పాపనాశకత్వముక్తమ్; "అతప్తతనూర్న తదామో అశ్నుతే"౪ ఇతి శ్రుతావపి తాపసంస్కారస్య పాపనాశకత్వముక్తమ్; అత్ర శేషత్వజ్ఞానస్య తాపాదిదీక్షావిధేశ్చ విద్యారమ్భవిరోధి పాపనాశకత్వేన ప్రాయశ్చిత్తత్వం వక్తవ్యమ్; అన్యథా, నియమేన ప్రపత్తేః పూర్వం తదనుష్ఠానానుపపత్తేరితి చేత్.

నైవమ్, "ఇత్యఙ్గముదితం శ్రేష్ఠం ఫలేచ్ఛా తద్విరోధినీ"౫ ఇతి ప్రపత్తికాలీనాత్మజ్ఞానస్యాఙ్గత్వప్రతిపాదనాత్. దాహాదిసంస్కారస్య అఙ్గఫలనిర్దేశేన పాపనాశకత్వవచనోపపత్తిః, దాహాదేరపి ప్రపత్త్యఙ్గతయా ప్రాయశ్చిత్తత్వాభావాత్. న చ, పఞ్చాఙ్గత్వవిరోధః, ఏతేషాముపాసకసాధారణత్వేన సాధారణాఙ్గత్వాత్, అసాధారణాఙ్గవివక్షయా తదుపపత్తేః. అతః, ప్రపత్తేస్సర్వథా కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాత్ న విరుద్ధగుణోపసంహార ఇతి న ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి.

అత్ర బ్రూమః — ప్రపత్తేః కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వే మానాభావ ఇతి యదుక్తమ్; తదయుక్తమ్, "శాశ్వతీ"౬ ఇత్యాద్యుక్తశేషత్వజ్ఞానలక్షణప్రహ్వీభావస్య, తత్పూర్వకతాపాదిత్రయస్య, మన్త్రదీక్షావిధేశ్చ, ప్రాయశ్చిత్తత్వాత్. న చైతేషామఙ్గత్వసంభవః, పఞ్చాఙ్గత్వవచనవిరోధాత్. న చ, తస్య ప్రధానాఙ్గపరత్వమ్, ఫలవత్సన్నిధావఫలస్యాఙ్గతయా ఏతేషాం పాపనాశఫలశ్రవణేనానఙ్గత్వాత్. న చాఙ్గఫలం ప్రాప్తివిరోధి పాపనాశః తత్రాప్యుప¶చరితమ్, న తు విద్యారమ్భవిరోధి పాపనాశకత్వమితి వాచ్యమ్. ఆనుకూల్యసఙ్కల్పాదిష్వన్తరఙ్గాఙ్గేషు అఙ్గఫలోపచారసంభవేఽపి బహిరఙ్గేషు తదుపచారే నిదానాభావాత్.

కిఞ్చ, ఏతేషామఙ్గత్వం సన్నిపత్యోపకారకత్వాత్, ఆరాదుపకారకత్వాద్వా. నాద్యః, అదృష్టద్వారకల్పనాయా గురుత్వాత్. దృష్టద్వారకత్వే చ విద్యోత్పత్తిప్రతిబన్ధనాశద్వారమేవాఙ్గీకార్యమితి ప్రాయశ్చిత్తత్వస్యైవ సిద్ధేః. న ద్వితీయః, ప్రపత్త్యనన్తరమనుష్ఠేయత్వేన తదయోగాత్. "ఇత్యఙ్గముదితం శ్రేష్ఠమ్"౫ ఇత్యహిర్బుధ్న్యసంహితాయాం శేషత్వజ్ఞానస్యాఙ్గత్వనిర్దేశస్తు, విద్యారమ్భవిరోధి పాపనాశకత్వాభిప్రాయః. అత ఏవ వేదాన్తాచార్యైశ్శేషత్వజ్ఞానస్య ప్రాయశ్చిత్తత్వముక్తమ్, "తదా శేషత్వ‡జ్ఞానమధికారేఽన్తర్భవతి 'క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వరజ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమా మతా' ఇతి; తస్య శేషత్వజ్ఞానపరత్వే ఉపాయానర్హతానివృత్తిర్భవతి"౭ ఇతి. తథా "పరశేషత్వధీమాత్రమధికారివిశేషణమ్"౮ ఇతి చ. అతః ప్రపత్త్యనుష్ఠానపూర్వభావిశేషత్వజ్ఞానతాపాదిసంస్కారాణాం ప్రాయశ్చిత్తత్వాత్ కాకాదీనాం శరణాగతత్వేన చ కృతప్రాయశ్చిత్తత్వాకృతప్రాయశ్చిత్తత్వరూపవిరుద్ధాధికారాత్ ప్రపత్తిర్భిద్యత ఏవ.

నన్వేవమపి న విద్యాభేదః ప్రసజతి, ప్రపత్తేశ్శాస్త్రవశ్యేషు సర్వత్ర కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాత్. కాకాదీనామశాస్త్రవశ్యత్వాదితి చేత్. న, శాస్త్రవశ్యేష్వప్యర్జునాదిషు దివ్యసూరిషు చ తాపాదిసంస్కారాదర్శనాత్. న చ వాచ్యం ఫలప్రపత్తావపి తదుభయాధికారో దృశ్యతే, దివ్యసూరిషు తాపాద్యదర్శనాత్, ఆధునికేషు భవత్సు తద్దర్శనాచ్చ; అతః, ఫలప్రపత్తిరపి భిద్యత ఇతి. అస్మదాదిభిస్తాపాదిసంస్కారస్యాగ్నికార్యాదివిధివిశేషరహితస్యానుష్ఠీయమానత్వేన ప్రాయశ్చిత్తత్వాభావాత్, కేవలచక్రాదిధారణస్య తాన్త్రికస్య దేవర్షిభూతాదినైరాశ్యసిద్ధ్యర్థం స్వస్య తచ్ఛేషత్వభ్రమానుత్పత్త్యర్థం భోగార్థఞ్చ క్రియమాణత్వాత్. అత ఏవోచ్యతే, "అమీ పరమసంస్కారాః పారమైకాన్త్యహేతవః"౯ ఇతి. అత్ర, "తాపః పుణ్డ్రస్తథా నామ"౧౦ ఇతి తాపాదిస్వరూపమాత్రముక్తమ్, న తు విధిశబ్దోఽప్యభిహితః. న చ, సాధనప్రపత్తివాదేఽప్యేతేషాం పారమైకాన్త్యహేతుత్వమేవేతి వాచ్యమ్. ప్రపత్తిప్రకరణాధీతానాం తాపాదీనాం గ్రాహకగ్రహణేన ప్రపత్త్యర్థత్వాత్. అస్మాకం తు, శరణవరణస్యసాధనత్వాభావేన గ్రాహకగ్రహణాభావాత్.

క్వచిత్పాపనాశద్వారా ప్రపత్త్యర్థత్వాభావాత్ తద్దీక్షావిధేః, ఫలశ్రవణస్య చాప్రామాణ్యాపత్తేశ్చ; అతః, తాన్త్రికపక్షావలమ్బినాం ప్రపత్తేః ఫలతయా సంస్కారాణాం కేవలం పారమైకాన్త్యహేతుత్వమ్; వైదికపక్షావలంబినాం తు సాధనప్రపత్తివాదినాం విద్యోత్పత్తిప్రతిబన్ధకనాశద్వారా ప్రపత్త్యర్థత్వమావశ్యకమ్; నను, ఫలప్రపత్తివాదే తాపాదీనాం ప్రపత్త్యనుపకారకత్వేఽపి శేషత్వజ్ఞానస్య నియతపూర్వభావిత్వాత్ప్రాయశ్చిత్తాత్మకత్వం వక్తవ్యమితి చేత్ న, అస్మాకం ప్రపత్తేః పూర్వభావినశ్శేషత్వజ్ఞానస్య శ్రవణాత్మకత్వేన అవిధేయతయా ప్రాయశ్చిత్తత్వాభావాత్, "శాశ్వతీ మమ సంసిద్ధిః"౬ ఇత్యాదౌ తు యత్నసాధ్యం జ్ఞానాన్తరమేవాఙ్గమితి విధీయతే. తత్ర భగవచ్ఛేషత్వమేవ మమ సంసిద్ధిః ప్రయోజనాన్తరసిద్ధిర్నాస్తీతి స్వాధికారవిజ్ఞాపనపూర్వకప్రహ్వీభావః స్వాచార్యాదివిషయో హి తత్ర విధీయతే. ఏవం సాధనప్రపత్తివాదే ఆద్యప్రహ్వీభావస్యేతి తాపాదివిధే

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ అహిర్బుధ్న్యసం. ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ † శుభేహ్ని మధ్యాహ్నే-౪. ¶ చారితః-౪. ‡ జ్ఞానాధికారే హేతుర్భవతి-౪.

మూ.—౪౯. ద్రౌపదిస్నాతైయాయన్రే, ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱు;

వ్యా.—౪౯. అతైత్తెళిక్కణ్డతెన్న వ; పూర్వప్రకృత విషయజ్గళిలే దర్శిప్పిక్కిఱార్,
(ద్రౌపది) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. (స్నాతైయాయన్రే, ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱు) ఎన్ఱు,-దుశ్శాసనాకృష్టైయాయ్ సభైయిల్ వరుకిఱ అప్పోతు "రజస్వలైకవస్త్రాహం నతుమాం నేతుమర్హసి । గురూణాఞ్చపురస్థాతుం సభాయాం నాహముత్సహే"౧ ఎన్ఱు ఇప్పడి అశుద్ధైయాయిరుక్కిఱ అవళ్ స్నానమ్పణ్ణియన్రే, ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱెన్ఱపడి.

అ.—"సవిషదేశఞ్చ కాలశ్చ"౨ ఎన్ఱు,-దేశకాలనియమాభావత్తుక్కు ఉదాహరణతయా ఽనన్తర పూర్వప్రకృతఙ్గళాన విభీషణాభ్యుపగమ "కడలిలే ఒరుముఴుక్కిట్టువన్దానెన్ఱిల్లై"[ప-౧౫౦-వ-౬.] ఎన్ఱు అప్పడియే ప్రకారనియమాభావత్తుక్కుముదాహరణతయా దర్శిప్పియావిట్టతెన్ఎన్నిల్; శ్రవణానుష్ఠానోభయోదాహరణద్వయత్తుక్కుమ్ సహోపస్థితియిరుక్కైయాలే. శ్రవణోదాహరణతయా అవశ్యవక్తవ్యనాన అర్జుననోడే ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిర్ఱుమివళుక్కాక) ఎన్ఱు, సహోపస్థితైయాన ద్రౌపదియైయే అనుష్ఠానోదాహరణమాక క్కాట్టుకైయుచితమాకైయాలుమ్, ద్రౌపదిక్కు అశుద్ధిప్రకర్షమిరున్దపడి యాలుమ్, మహాప్రకరణన్యాయత్తాలే పరమ ప్రకృతైయాన ద్రౌపద్యాది విషయమాకవే ఉదాహరణ ప్రదర్శనముచితమెన్ఱు, అ శఙ్కాపరిహారఙ్గళై యఱుక్కాణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వప్రకృతేత్యాది.) ప్రకృతశబ్దమేయమైన్దిరుక్క, (పూర్వప్రకృత) శబ్దమ్ - పరమ ప్రకృతవాచియామికే.

మూలత్తిలే (స్నాతైయాయన్రే, ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱు) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్ - నిత్యస్నానకర్మాఙ్గ స్నానఙ్గళుడైయ అభావత్తై చ్చొల్లుకిఱతన్ఱు; కిన్తు నైమిత్తిక స్నాననిమిత్తభూతరజస్వలాత్వదశైయై చ్చొల్లుకిఱతు. రజస్వలైయాయిరుకే ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱు ఎన్ఱాల్ తోన్ఱ్రదక్కు గ్రామ్యోక్తి పరిహారార్థమాక ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దుశ్శాసనేత్యాది.) వచనస్థరజస్వలా శబ్దఫలితమ్ (అశుద్ధైయాయిరు.) ఇన్ద ద్రౌపద్యనుష్ఠానమాపద్విషయమాకైయాలే ప్రకారనియమ రాహిత్యత్తుక్కు ఉదాహరణమాక క్కూడాతే! ; అసతి ప్రపత్త్యనుష్ఠానానావశ్యకత్వే శుద్ధ్యాదిప్రకారాలాభమికే-ఇఙ్గు ఆపత్తావతు; ఆకైయాల్, ఇతు ఇఙ్గు ఉదాహరణమాకక్కూడాతే? ఎన్నిల్; అతుక్కుక్కుఱైయిల్లై, "నలిఙ్గం నగుణక్రియాః"౩ "పరావేక్షా న విద్యతే"౪ ఎన్ఱు, ప్రకారనియమనిరపేక్షత్వమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, "మహాత్మ్యాపది సంప్రాప్తే స్మర్తవ్యో భగవాన్ హరిః"౫

ఇ-అ.—(పూర్వప్రకృతవిషయఙ్గళిలే) ఎన్ఱు,-ద్రౌపదియైయుమ్ అర్జుననైయుమ్ కృష్ణనైయుమ్ నినైత్తిరుక్కై- తఙ్గళుక్కు సహ్యమాప్పడి యిరుక్కుమవర్కళ్.

మీ.—శ్చప్రక ... త్వేన గ్రాహకగ్రహీతత్వాత్, ప్రపత్తిశేషత్వేసిద్ధే, అకిఞ్చిత్కరస్యతదసిద్ధ్యా అదృష్టరూపకిఞ్చిత్కారకల్పనేదృష్టే సంభవతి తద యోగాత్; శ్రుతహాన్యాదిప్రసఙ్గాచ్చ. ప్రపత్త్యారమ్భవిరోధి పాపనాశద్వారా తదర్థత్వాత్, ఫలప్రపత్తివాదే గ్రాహక గ్రహాభావాత్, శ్రవణాత్మక శేషత్వజ్ఞానస్యావిధేయత్వాత్, తాపాదీనాం తద్దీక్షావిధిరహితత్వేనానర్థక్యేన చ పారమైకాన్త్యమాత్రావహత్వాచ్చ, పరమతే ప్రాయశ్చిత్తరూపత్వమ్ ; స్వపక్షే తదభావశ్చేతి వైషమ్యసిద్ధిః.

ఏవమ్, పరాఙ్కుశాదిభిః అస్మదాదిభిరపి ప్రాయశ్చిత్తస్యాననుష్ఠానాత్, స్వగతస్వీకారనిష్ఠైరనుష్ఠీయమానత్వాచ్చ, కృతప్రాయశ్చిత్తత్వాకృత ప్రాయశ్చిత్తత్వ రూపవిరుద్ధధర్మావేశాద్విద్యాభేదసిద్ధేః ఫలప్రపత్తిసిద్ధ్యా నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహశ్చ:—ప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాత్తదభావాచ్చభిద్యతే। ప్రపత్తిరితివాదస్తు†విద్యభావాద్విహన్యతే॥ ఇతిచేత్తన్నతాపాదేశ్శేషత్వస్మరణస్యచ। గ్రాహకేణగృహీతత్వాత్ప్రపత్త్యుత్పత్తిహేతుతా॥ శ్రుతపాపవినాశేన సద్వారావశ్యకీయతః । అతశ్శేషత్వవిజ్ఞానం మన్త్రదీక్షాదికఞ్చయత్॥ ప్రాయశ్చిత్తం ప్రపన్నస్యస్వతన్త్రస్యహివిద్యతే। దివ్యసూరిప్రభృతిషు తాపాదేర్నహిసమ్భవః॥ అస్మదాదిషుదృష్టస్య దీక్షావిధివివర్జనాత్। పర శేషత్వవిజ్ఞానం ‡శ్రవణఞ్చభవేద్యతః॥ ప్రాయశ్చిత్తమతః కిఞ్చిద్విశిష్టేషునదృశ్యతే । అతోభిన్నాధికారత్వాత్ప్రపత్తిర్భేదమర్హతి.

(ఇతి శ్రీవచనభూషణ విరోధపరిహారే
ప్రకారనియమాభావాధికారః. ౧౭)

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ †విద్యాభావాత్-౨.౩; సిద్ధ్యభావాత్-౩. ‡ శ్రవణాచ్చ-౨-౩.

మూ.—అర్జునన్ నీశర్ నడువేయిఱే యివ్వర్థమ్ కేట్టదు.

వ్యా.—ఇత్తాల్-ప్రపత్తిపణ్ణువార్ ప్రయతరాయ్ప్పణ్ణవేణుమెన్నుమ్ నియతియిల్లామైకాట్టప్పట్టదు.

(నీశర్ నడువేయిఱే యివ్వర్థమ్ కేట్టదు) ఎన్ఱవిడత్తిల్, (నీశర్) ఎన్ఱదు - "నెడున్దకైయై నినైయాదార్ నీశర్"౧ ఎన్ఱు ఆழ్వారరుళిచ్చెయ్త శౌరిచిన్తావిముఖరాన హేయరై. "విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః"౨ [౨ "విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతా దరవిన్దనాభపాదారవిన్దవిముఖాచ్ఛ్వపచం వరిష్ఠమ్"౩ ఎన్ఱు భగవద్విముఖరై శ్వపచాధమరాకచ్చొల్లిత్తిఱే. అదుక్కుమేలే, శరణాగతరైయుమ్ పరిభవిత్తుమ్ శరణాగతరాన పాణ్డవర్కళ్ తిఱత్తిలే తీఙ్గుకళై చ్చెయ్తుమ్ పోరుకైయాలే,

అ.—ఎన్ఱు అశుద్ధిదశాసాధారణ దుఃఖసఙ్కటకాలమే తన్నివర్తకప్రపదనకాలమెన్ఱు వసిష్ఠవచనసిద్ధమాకైయాలుమ్ విధిక్కు అననుష్ఠానలక్షణాప్రామాణ్యపరిహారార్థమాక అనుష్ఠానదర్శనమపేక్షితమాకైయాలుమ్, "ధర్మవ్యతిక్రమో దృష్టో మహతామపి సాహసమ్"౪ ఎన్ఱ అప్పడియే అనుష్ఠానత్తుక్కు అమూలకత్వపరిహారార్థమాక విధి అపేక్షితమాకైయాలుమ్, ఇప్పడి అన్యోన్యసహాయఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు, "తద్విదాఞ్చ స్మృతిశీలే"౫ ఎన్ఱ అప్పడియే శాస్త్రానుష్ఠానఙ్గళ్ ప్రపత్తిక్కు ప్రకారనియమనైరపేక్ష్యనిర్ణాయకఙ్గళాకైయాలే ద్రౌపద్యనుష్ఠానత్తుక్కు అపద్విషయత్వకల్పకమిల్లామైయాలే ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ ప్రపత్తిపణ్ణువారిత్యాది)

మూలత్తిల్ (నీశర్ నడువే) ఎన్ఱ అనీచశబ్దమ్ తత్త్వదర్శిసూక్తిరూపప్రమాణప్రత్యభిజ్ఞాపకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీశరెన్ఱదు నెడున్దకైయిత్యాది.) తకై- పెరుమైయాయ్, సర్వేశ్వరనై, నినైయాతవర్, నీశర్తామే-నీశరే ఎన్ఱు, తిరుమొழிసూక్తిక్కు [౧౦౬ ర్థమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శౌరిచిన్తావిముఖరానవిత్యాదినా;) "న శౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసమ్"౬ ఎన్ఱ అవ్వచనమిఙ్గే అభిసంహితమ్. వచనత్తిలే వైశసశబ్దితదుఃఖరూపసంవాసప్రతిసమ్బన్ధివాచకజనశబ్దసామర్థ్యాన్నీచ జనపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (హేయరై యితి;) "నీచగ ఖర్వేథమేత్రిమ"౭ ఎన్ఱ అనిఘణ్టు ఇఙ్గే వివక్షితమ్. నీచశబ్దవివక్షితమాన అధమత్వకాష్ఠై చణ్డాలత్వమెన్ఱు, వివక్షిత్తు, క్షత్రియరాన ఇవర్కళుక్కు లౌకికచణ్డాలత్వమిల్లైయాకైయాలే శాస్త్రీయమాన ప్రబలచణ్డాలత్వమ్ ఇవర్కళుక్కెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విష్ణుభక్తీత్యాది, విప్రాదిత్యాది) (ద్విషడ్గుణయుతాత్) ఎన్ఱ అవిడత్తిలే, "శమో దమస్తపశ్శౌచం క్షాన్త్యార్జవవిరక్తతాః। జ్ఞానవిజ్ఞానసన్తోషాస్సత్యాస్తిక్యే ద్విషడ్గుణాః"౮ ఎన్ఱ అవిత్తై క్కొణ్డుకొళ్వదు. శ్వపచాదధమః శ్వపచాధమః ఎన్ఱు, శ్వపచాధమశబ్దార్థత్తైయుమ్, "విప్రాత్-వరిష్ఠమ్" ఎన్ఱు, పఞ్చమ్యర్థమాన శ్వపచనిష్ఠోత్కర్షప్రతియోగిత్వరూపమాన తదధమత్వత్తైయుమ్ కాట్టుకిఱార్ (శ్వపచాధమరాకవెన్ఱు.)

ఇన్దభగవద్వైముఖ్యమ్ శాస్త్రీయజాతిచణ్డాలత్వమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అదుక్కుమేలేయిత్యాది.) "మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియో నిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్"౯ ఎన్ఱ వారాహవచనత్తిలే, "పుమాన్ స్త్రియా"౧౦ ఎన్ఱు ఏకశేషమాకైయాలే, భగవద్భక్తరాన స్త్రీకళుమ్ భగవద్భక్తరాన పురుషర్కళుమ్ "మద్భక్తాన్"౯ ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ వివక్షితరెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతైయైప్పరిభవిత్తుమెన్ఱు.) అస్థానస్నేహాదికళుమ్, ద్రౌపదీపరిభవమ్ కణ్డిరున్దదుమ్, అసుతాపాదిశూన్యతైయుమాకిఱ దురాచారానాచారఙ్గళైయుడైయరా యిరున్దార్కళేయాకిలుమ్, శరణాగతరానవిన్ద అర్జునాదికళ్ విషయమానవిన్ద వపచారముమ్ చణ్డాలతావహమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే, "అనాచారాన్ దురాచాన్"౯ ఎన్ఱ అపూర్వార్థత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతరానవిత్యాది.) "నిన్దన్" ఎన్ఱ అశతృప్రత్యయమ్ "లక్షణహేత్వోః క్రియాయాః"౧౧ ఎన్ఱు, హేత్వర్థకమ్. వాచికాపచారవాచియాన నిన్దధాతు కాయికోపలక్షకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరిభవిత్తుమ్, తీఙ్గుకళ్ శెయ్తుమ్ పోరుకైయాలే) ఎన్ఱు. [౩౦

ఇ-అ.—(శౌరిచిన్తావిముఖరాన హేయర్) శౌరిచిన్తావిముఖర్ హేయరోవెన్న; ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (విష్ణుభక్తివిహీనఇత్యాది;) చరమాశ్రమియాయిరున్దాననే యాకిలుమ్ భగవద్భక్తిహీననానవన్ శ్వపచరిల్ క్కాట్టిల్ కెట్టవన్.

మూ.—అ.—(ద్విషడ్గుణ) మావదు- "శమో దమస్తపశ్శౌచం క్షాన్త్యార్జవవిరక్తతాః। జ్ఞానవిజ్ఞానసన్తోషాస్సత్యాస్తిక్యే ద్విషడ్గుణాః"౮ ఎన్ఱు.

౧॥ తిరుమొழி-౧౧-౬-౮. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ వారాహే- ౧౦॥ అష్టా-౧-౨-౬౭. ౧౧॥ అష్టా-౩-౨-౧౨౬.

మూ—౩౦. ఆకైయాల్, శుద్ధ్యశుద్ధికళిరణ్డుమ్ తేడవేణ్డా;

వ్యా.—"సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్" ఎన్గిఱ కర్మచణ్డాలరితే కైక్కలన్దునిఱ్కిఱవర్గళ్. (నీశర్ నడువే) ఎన్గైయాలే - నీచస్పృష్టియాలివనుక్కుణ్డాన అశుద్ధియుమ్ నీచసకాశత్తిలే యెన్నుమిడముమ్ తోన్ఱుగిఱదు. ఇత్తాల్ - ప్రపత్తిశ్రవణమ్పణ్ణుమ్పోదు నీచమధ్యత్తిలాకాతెన్నుమ్ నియతియిల్లామై కాట్టప్పట్టదు.

౩౦. ఇత్తాల్ ఫలితత్తైచ్చొల్లానిన్ఱుకొణ్డు, ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్,

(ఆకైయాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఆకైయాల్) ఎన్ఱదు - అనుష్ఠానదశైయిలుమ్ శ్రవణదశైయిలుమ్ ఇవర్కళిరువరుమిప్పడి శెయ్కైయాలెన్ఱపడి. (శుద్ధ్యశుద్ధికళిరణ్డుమ్ తేడవేణ్డా) ఎన్ఱదు-ప్రపత్తియిల్ అన్వయిక్కుమళవిల్, అశుద్ధనాయిరుక్కుమవనుక్కు శుద్ధిసమ్పాదిక్కవేణ్డా, శుద్ధనాయిరుక్కుమవనుక్కు అశుద్ధిసమ్పాదిక్కవేణ్డావెన్ఱపడి. (అశుద్ధి-తేడవేణ్డా) ఎన్ఱదు-కీழ్చ్చొన్నవర్కళిరువరుమ్ అశుద్ధరానదశైయిలే ప్రపత్తియిలన్వయిత్తమైశొల్లుకైయాలే, అశుద్ధితానిత్తుక్కు వేణ్డుమోఎన్ఱు, శఙ్కైయామైక్కాక.

అ.— *నిన్దాదిరూపకర్మ హేతుకత్వముమ్ "సద్యః" ఎన్ఱు, ఆగన్తుకత్వమ్ శొల్లుకైయాలే "చణ్డాలతామ్" ఎన్గిఱవిదు కర్మచణ్డాలత్వపరమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మచణ్డాలరితేయిత్యాది.)

ప్రకారనియమాభావోదాహరణమాక చణ్డాలసంసర్గరూపాశుద్ధియైవివక్షిక్కుమిడత్తిలే, (నడువే) ఎన్ఱు, మధ్యత్తైచ్చొల్లి, దేశపురస్సరమాకవత్తై వివక్షిత్తవిదుక్కు ప్రయోజనమ్ ప్రకారనియమాభావోదాహరణత్తిలర్థాదేశనియమాభావోదాహరణముమ్ సిద్ధమెన్నుమ్ మూలాభిప్రాయత్తై యఱ్ఱాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీశర్ నడువే ఎన్గైయాలే ఇత్యాదినా;) వాచ్యవిధయాదేశముమ్ వ్యఙ్గ్యవిధయా నీచస్పృష్టియుమ్ *నడుశబ్దత్తాలే ఉక్తమెన్ఱపడి. దేశకాలాదినియమసాపేక్షతయా ఉభిమతఙ్గళాన కర్మయోగాదికళుమ్ నీచర్ నడువే కేట్కప్పట్టనాకైయాలే ఇదుప్రపత్తియిన్నుడైయ నియమనైరపేక్ష్యత్తుక్కుదాహరణమాకమాట్టాదు, అసత్యుపదేశానావశ్యకత్వే నీచమధ్యదేశాతిరిక్తదేశాలాభరూపమాన ఆపత్తైక్కొణ్డు కర్మయోగాదివిషయత్తిలే పరిహరిక్కిల్ అదుప్రపత్తిక్కుమొక్కుమ్, ఆకైయాల్, ఇదుఉదాహరణమాకాదో? ఎన్నిల్; అదుక్కుక్కుఱైయిల్లై; కర్మయోగాదివిషయత్తిలే అగత్యాఆపత్తైవివక్షిత్తాలుమ్ ప్రపత్తివిషయత్తిలే పూర్వోక్తన్యాయత్తాలే నియమనైరపేక్ష్యవిషయమాన విధియుమ్ తథావిధానుష్ఠానదర్శనముమ్ అన్యోన్యసహాయఙ్గళాయ్క్కొణ్డు నియమనైరపేక్ష్యనిర్ణాయకమాకైయాలే. కిఞ్చ, కర్మయోగాదివిషయత్తిలు మాపద్వివక్షై అనపేక్షై.

"నాస్తి శరణస్థస్యకలాం కోటితమీమపి" ఎన్గిఱ ప్రపత్త్యుత్కర్ష ప్రకాశనార్థమాక రత్నకరీషసమావేశన్యాయత్తాలే ప్రతియోగివిధయావాత్తల్, పరమహితతయా ఉవశ్యానుష్ఠేయత్వేన పరమరహస్యమాక ఉపదేశ్యమాణైయాన ప్రపత్తిక్కవశ్యాపేక్షితమాన త్యాగత్తుక్కుప్రతియోగిసమర్పణవిధయావాత్తిల్, కర్మాదికళుపదిష్టఙ్గళిత్తనైయల్లదు, అనుష్ఠేయతయా ఉపదిష్టఙ్గళల్లామైయాలే, నియమరాహిత్యప్రయుక్త వైగుణ్యప్రసఙ్గ మిల్లామైయాలే, కర్మయోగాది శ్రవణవిషయత్తిలుమ్ ఆపద్వివక్షైయనపేక్షితై; ఆకైయాల్, నీచర్ నడువే కేట్టమైయిత్తిన్నుడైయ నియమనైరపేక్ష్యత్తుక్కుదాహరణమాకక్కట్టిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ ప్రపత్తిశ్రవణమిత్యాది.)

మూలత్తిలే (శుద్ధి-తేడవేణ్డా) ఎన్ఱువ్వళవేశొల్లి విట్టాల్ విశిష్యనిషేధమ్ శేషాభ్యనుజ్ఞాన ఫలకమాకైయాలుమ్, ద్రౌపద్యాదికళ్ అశుద్ధరాయ్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానాదికళై చ్చెయ్కైయాలుమ్, అశుద్ధిఆవశ్యకమో వెన్ఱు, శఙ్కిక్కలా యిరుక్కుమ్; అప్పడిశఙ్కియామైక్కాక (అశుద్ధి తేడవేణ్డా) ఎన్ఱదు; ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అశుద్ధితేడవేణ్డావెన్ఱతిత్యాదియాల్.)

మూ.—అ.—ఇవ్విడత్తిల్ అశుద్ధిశొల్లువానేన్నెన్న (అశుద్ధి తేడవేణ్డావెన్ఱతిత్యాది.)

౧॥ వారాహ. ౨॥

13-7-86.

మూ.—ఇరున్దపడియే యధికారియామిత్తనై.

౩౧. ఇవ్విడత్తిల్, వేల్ వెట్టిప్పిళ్ళైక్కు, పిళ్ళై

వ్యా.—(ఇరున్దపడియేఅధికారియామిత్తనై) ఎన్ఱు - ప్రపదనకాలత్తిల్ అశుద్ధనాయాత్తల్ శుద్ధనాయాత్తల్ యాతొరుపడియిరున్దాన్, ఇరున్దతోరుప్రకారత్తిలే ఇవనుక్కధికారియామిత్తనై యెన్ఱపడి. ద్రౌపదియుమ్అర్జుననుమ్ప్రపత్త్యనుష్ఠాన తచ్ఛ్రవణదశైకళిల్, తదఙ్గమాక శుద్ధి సమ్పాదియాత్తవోపాతి, అశుద్ధియుమ్ సమ్పాదిత్తుకొణ్డుమె యిల్లైయిఱే; ఇరున్దపడియే అధికారికళాన విత్తనైయిఱే.

౩౧. ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆప్తవచనత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(ఇవ్విడత్తిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అత్తావతు - వేల్ వెట్టిప్పిళ్ళై, "పెరుమాళ్ కడలైశరణమ్ పుకుకిఱవిడత్తిల్ ప్రాఙ్ముఖాది నియమోపేతరాయ్ శరణమ్ పుకురుకైయాలే, ఇతరోపాయఙ్గళ్పోలే ప్రపత్తిక్కుమ్ శిలనియమఙ్గళ్ వేణ్డియిరుక్కిఱతో?" ఎన్ఱునమ్పిళ్ళైయైక్కేట్క; "పెరుమాళ్ పక్కల్ కణ్డనియమమివ్వుపాయత్తుక్కు ఉడల్ వన్దియాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱు, ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినవరుడైయ స్వభావత్తాలే వన్దదిత్తనై ; పెరుమాళ్ తనక్కు 'సముద్రం

అ.—తాదర్థ్యేనోపాదేయత్వాభావమ్ - తేడవేణ్డామై. (తదఙ్గమాక శుద్ధిసంపాదియాత్తవోపాతి। ఎన్ఱు - ప్రపత్త్యనుష్ఠాన తచ్ఛ్రవణఙ్గళుక్కు అతిశయకరమాకనియమేన శుద్ధినిమ్పాదిత్తుకొణ్డాత్తవోపాతియెన్ఱపడి. "నియమేనోపాదేయంహ్యఙ్గమ్"౧ ఎన్నక్కడవతిఱే. ఇన్ద ప్రపత్తియినుడైయ వనుష్ఠానశ్రవణఙ్గళుక్కు శుద్ధ్యశుద్ధిప్రయుక్తశక్తియిన్ఱిక్కే యెత్తినాలుమ్స్వతస్సిద్ధశుద్ధ్యశుద్ధ్యుపజీవిత్వమిల్లైయో? ఎన్ఱు శఙ్కిక్కవుమ్వేణ్డా. పరస్పరవిరుద్ధఙ్గళాన శుద్ధ్యశుద్ధికళుక్కు సముచ్చిత్యోపజీవ్యత్వమ్ కూడాతు ; పరస్పరవిరుద్ధఙ్గళి లన్యతరాభావే అన్యతరసత్త్వ నియమత్తాలే శుద్ధ్యశుద్ధికళ్ వ్యావర్తకఙ్గళల్లామైయాలే వికల్పేనవుమ్ అఙ్గఙ్గళన్ఱు ; ఆకైయాల్, ప్రపత్త్యనుష్ఠాన శ్రవణఙ్గళుక్కు పూర్వక్షణత్తిలే సంభావితఙ్గళాన శుద్ధ్యశుద్ధికళ్ అవఱ్ఱుక్కు ఉపఘాతకఙ్గళుమన్ఱు, ఉపకారకఙ్గళుమన్ఱు, "నహిభగవతః ప్రయతాప్రయతాధికారిసంసర్గాదుపఘాతః, తచ్ఛౌచాదిసహకారివిరహేవనుగ్రహసామర్థ్యంవా ; ప్రత్యుతస్వసమ్బన్ధయోగ్యమపిపునానస్స్వోచితంవిధాయ స్వీకరోతి,పరమపావనత్వాత్; అతోఽహీదముదీర్యతే నాశౌచనంకీర్తనే"౨ ఇత్యాదియెన్ఱు, భట్టర్ సహస్రనామభాష్యత్తిలే అరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇరున్దపడియే అధికారికళానవిత్తనైయిఱే యెన్ఱు.)

"అఞ్జలింప్రాఙ్ముఖఃకృత్వా"౩ ఎన్గి,అత్తైయుట్కొణ్డు (ప్రాఙ్ముఖాదినియమోపేతరాయెన్ఱు,) ఆదిశబ్దత్తాలే-కుశాస్తరణప్రయతత్వఙ్గళాన ఙ్గళ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్. (ఇతరోపాయఙ్గళ్పోలే ఎన్ఱు-కర్మయోగాదికళ్పోలేఎన్ఱపడి. (ఇవ్వుపాయత్తుక్కు ఉడల్ వన్దియాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱు,) ఎన్ఱు- ఇన్దప్రపత్తిక్కపేక్షితతయా వితద్విధిప్రయుక్తమన్ఱెన్ఱపడి. (స్వభావత్తాలేవన్దదిత్తనై) ఎన్ఱు - అనుష్ఠాతావాన పెరుమాళుడైయ ఆచారశీలత్తైయాకిఱ స్వభావప్రయుక్తమాయ్ సహదృష్టమాత్రమెన్ఱపడి (ప్రపత్తిప్రయుక్తమన్ఱు,) ఎన్గి,అవిడత్తుక్కు హేతుతయావిభీషణానుష్ఠానత్తిలే నియమాభావత్తైక్కాట్టుకిఱార్ (పెరుమాళ్తమక్కిత్యాదినా.) అతిల్ అప్రబుద్ధవిషయత్వాదనుకల్పత్వత్తై వ్యావర్త్తిక్కైక్కాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సముద్రమిత్యాది;) తద్ధర్మోపదేష్టావుక్కు తద్విషయత్తిలప్రబుద్ధత్వమ్ కూడామైయెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—ఇరున్దపడి అధికారికళానమైయై యెజ్ఞ్గేకణ్డోమెన్న (ద్రౌపదియమిత్యాది.)

పెరుమాళ్ శెయ్తతు అవ్వుపాయత్తుక్కు ఉడల్ వన్దియాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱు, పెరుమాళ్ స్వభావత్తాలే వన్దతుఎన్ఱు, నియమిత్తుత్తరువారారెన్నిల్ (పెరుమాళ్తమక్కిత్యాది.) ఇతైయపెరుమాళుమ్మహారాజరుమాక, "కడలెన్ఱొరుఇరైచ్చువరుక్కాయిరున్దతు,ఇక్కడలైక్కడక్క౩ పెరుమాళుక్కుప్పడుమ్పడి శొల్లుమ్, తోళ్నారే!" ఎన్ఱు, శ్రీవిభీషణాళ్వానైక్కేట్క ; "ఎరుత్తుకెడుత్తారుక్కు మొట్టైకడుక్కాయ్, ఉనాప్పెట్ఱుక్కుమొట్టైకడుక్కాయ్" ఎన్బారైప్పోలే, తనక్కు శరణాగతి ఫలిత్తవాఱే యివ్విషయత్తిలుమ్ శరణాగతిఫలిక్కుమెన్ఱుపార్త్తు, పెరుమాళ్ సముద్రత్తైశరణమ్పుకున్దాల్ అక్కరైప్పడలామెన్గిఱార్ (సముద్రమిత్యాది;) [సముద్రమ్] పెరియవర్కళై వశీకరిక్కు ముపాయమిత్తువల్లదిల్లై.

౧॥ ౨॥ సహస్రనామభాష్యే-ఉపో-౨౩-౨౩. ౩॥ రా-యు-౨౧-౧.

మూ.—అరుళిచ్చెయ్తవార్తైయైస్మరిప్పదు.

౩౨. అధికారినియమమిన్ఱిక్కే యొఴిన్దపడియెన్నెన్నిల్;

ధర్మపుత్రాదికళుమ్, ద్రౌపదియుమ్,

వ్యా.—రాఘవోరాజాశరణంగన్తుమర్హతి'౧ ఎన్ఱుపదేశిత్తార్ శ్రీవిభీషణాఴ్వానిడే, అవన్తాన్ పెరుమాళైశరణమ్బుక్కి అవిడత్తిల్, కడలిలేయొరుముఴుక్కిట్టు వన్దానెన్ఱిల్లైయే; ఇత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తదు- పెరుమాళిఴ్వాకువంశ్యరాయ్ ఆచారప్రధానరా యిరుక్కైయాలే తమ్ముడైయ నియమఙ్గళోడే శరణమ్బుక్కార్, ఇవన్ రాక్షసజాతీయనాకైయాలే నిన్ఱనిలైయిలే శరణమ్బుక్కాన్, ఆకైయాల్ యోగ్యనుక్కు అయోగ్యతై సమ్పాదిక్కవేణ్డా, అయోగ్యనుక్కు యోగ్యతైసమ్పాదిక్కవేణ్డా, నిన్ఱనిలైకళిలే అధికారికళామిత్తనైయెన్నుమదు" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తవార్తై.

౩౨. అనన్తరమ్, అధికారినియమాభావత్తై యుపపాదిప్పదాక, తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై అనువదిక్కిఱార్, (అధికారినియమమిన్ఱిక్కే యొఴిన్దపడియెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు. అదుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మపుత్రాదికళుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావదు- "ద్రౌపద్యాసహితాస్సర్వేనమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్"౨ఎన్ఱు, క్షత్రియరాన ధర్మపుత్రాదికళుమ్; "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత। గోవిన్దపుణ్డరీకాక్ష రక్షమాంశరణాగతామ్"౩ఎన్ఱు, స్త్రీయాన ద్రౌపదియుమ్;

అ.—శరణాగత్యనన్తరమ్ "ఆఖ్యాహిమమతత్త్వేన రాక్షసానాంబలాబలమ్"౪ఎన్ఱువ్యతిరేకసన్దేశత్తాలే వ్యఙ్గ్యమాయాన రాక్షసత్వజాతి నివృత్తియిలుమ్ తత్పూర్వక్షణత్తిలే రాక్షసత్వజాతి యిరుక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రాక్షసజాతీయనాకైయాలే) ఎన్ఱు. "నతురాక్షసచేష్టితః"౫ఎన్ఱు,రాక్షసకృత్యాభావమాత్రమ్ శొన్నదిత్తనైపోక్కి ఆచారప్రాధాన్యమ్ శొల్లిఱ్ఱిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిన్ఱనిలైయిలే శరణమ్పుక్కాన్) ఎన్ఱు.

"అనుకూలేఽవానిశుభే"౬ఇత్యాదివత్ విరుద్ధవచనఙ్గళిల్లామైయాలే శఙ్కావకాశమిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై) ఎన్ఱు.

(క్షత్రియరానవిత్యాది) క్షత్రియపుంస్త్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్ ద్రౌపదియినిడత్తిలే అదిల్లామైయాలే అనైకాన్తికమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్త్రీయానవిత్యాది.) "ద్రౌపద్యాసహితాః"౭ఎన్ఱు, - సాహిత్యమనుమన్తృత్వరూపమాకైయాలే, ప్రధానకర్తృత్వార్థమ్ "శరణాగతామ్"౩ ఇత్యంశాభిప్రాయేణ (శఙ్ఖచక్ర) ఇత్యాదిపృథగుపాదానమ్. "ఏవమన్యైదుపాయైశ్చ సమన్తాత్ ప్రకీర్తితమ్"౭ఎన్ఱు, నమధాతు ప్రపత్తివాచియాకైయాలుమ్, "యాంగకాశ్చనకృతయః"౮ ఇత్యాదినిరుక్తియాలుమ్ నమశ్శబ్దమ్ ప్రపత్తివాచకమ్. "గచ్ఛధ్వమేనంశరణమ్"౯ఇత్యుపక్రమానుసారేణవుమ్ ప్రపత్తివాచకమ్. ఇఙ్గే "శరణాగతామ్" ఎన్నుమదు ప్రపత్తివాచకమ్.

ఇ-అ.—[రాఘవోరాజా] ఒరుకుడిప్పిఱప్పుమ్ ఐశ్వర్యముమిన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱవెనక్కుమ్ ఫలిక్కక్కణ్డాల్, కుడిప్పిఱప్పుమ్ ఐశ్వర్యముముడైయార్క్కు ఫలిక్కచ్చొల్లవేణుమో. [శరణంగన్తుమర్హతి] ఇప్పడియిరుక్కైయాలే శరణమ్ పుకురుకైక్కుయోగ్యర్.

(౧౮. అథ, అధికారినియమాభావాధికారప్రారంభః.)

మీ—(అధికారినియమమ్) వర్ణాశ్రమధర్మప్రాయశ్చిత్త సాధ్యయోగ్యతానిరూపణేన ఫలప్రపత్తిస్సాధితా; ఇదానీముత్కృష్టవర్ణరూపసహజయోగ్యతానిరూపణేన సా సాధ్యతే.

సంశయస్తు - ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, విద్యానభిధ్యతే - ఉతభిద్యతఇతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తేరధికృతాధికారత్వ సర్వాధికారత్వలక్షణవిరుద్ధ ధర్మావేశోనాస్తి- ఉతాస్తీతి. యదానాస్తి; తదా, విద్యాభేదాభావాత్ఫల ప్రపత్త్యసిద్ధిః. యదాచాస్తి; తదా,విద్యాభేదాత్తత్సిద్ధిరితి.

౧॥ రా-యు-౧౮-౩౧. ౨॥ ౩॥ భా-సభా-౬౬-౪౧. ౪॥ రా-యు-౧౮-౭. ౫॥ ౬॥

౭॥ ౮॥ నిరుక్తమ్. ౯॥

మూ.—కాకముమ్, కాళియనుమ్,

వ్యా.—“సపిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సమ్పరిక్రమ్య తమేవశరణంగతః”౧ఎన్ఱు, దేవరూపత్తై మఱైత్తువన్దు మహాపరాధత్తైప్పణ్ణిన కాకముమ్; “సోఽహన్తే దేవదేవేశ నార్చనాదౌ స్తుతౌ న చ । సామర్థ్యవాన్ కృపామాత్రమనోవృత్తిః ప్రసీద మే”౨ఎన్ఱు, తిర్యగ్యోనిజన్మాయ్ ప్రతికూలనుమాన కాళియనుమ్; [౫

అ.—(సపిత్రా చ ఇత్యాది) కీழ్ ఉభయానుగతనిరపరాధమనుష్యత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; దేవజాతియాయ్ త్తనుమ్ అఱిల్లామైయాలే వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవరూపత్తై) ఇత్యాది. ఇజ్గే “శరణంగతః” ఎన్ఱు, ప్రపత్తివాచకమ్. (సోఽహం తే ఇత్యాది) కీழ్ చ్చొన్నవిషయజ్గళిలనుగతమాన విధినిషేధవశ్యత్వే సతి అనుకూలజాతీయత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమ్ ఎన్నిల్; అతు కాళియనిడత్తిలే వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిర్యగ్యోనిజన్మాయిత్యాది.) ఇజ్గే, “నార్చనాదౌ” ఎన్ఱు, ఈడజ్గి- ఆకిఞ్చన్యముమ్, “కృపామాత్రమనోవృత్తిః” ఎన్ఱు, - రక్షణహేతుగుణవత్త్వాధ్యవసాయరూపమాన విశ్వాసముమ్, “ప్రసీద” ఎన్ఱు, - లోడన్తత్తాలే నిగ్రహకాలుష్యరూపానిష్టనివృత్తి ప్రార్థనైయుమ్ శొల్లుకైయాలే, ప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు.

ఇ-అ.—(సోఽహన్తే దేవదేవేశ) ఇత్యాదిక్కుప్పొరుళ్ -బ్రహ్మాదిదేవర్కళుక్కుమ్ దేవర్కళాన నిత్యసూరికళుక్కుమ్ స్వామియానవనే! ఉన్నుడైయ అర్చనమ్ ముతలానవఱ్ఱిలుమ్ స్తోత్రత్తిలుమ్ ఎనక్కు శక్తియిల్లై. దేవరీర్ నిర్హేతుకకృపైయాలే తిరువుళ్ళముకన్దు ఎనక్కు ప్రసన్నరాకవేణుమ్.

మీ.—పూర్వపక్షస్తు - యదుక్తమ్, ప్రపత్తేః వైదికకర్మత్వేన యోగవిశేషతయా న్యాసవిద్యాయాముక్తత్వాదస్య సర్వాధికారత్వం న సిధ్యతీతి. తదయుక్తమ్, సర్వేశ్వరస్య సర్వసమాశ్రయణీయతయా శ్వేతాశ్వతరోక్తత్వాత్. తత్ర హి “ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే”౩ ఇతి ముముక్షుమాత్రమధికారిత్వేనోక్తమ్. స్మృతిష్వపి “సర్వలోకశరణ్యాయ”౪ “సర్వయోగ్యమనాయాసమప్రమాదమనూపమమ్। ప్రపన్నార్తిహరం విష్ణుం శరణం గన్తుమర్హసి”౫ “త్రయాణాం క్షత్రియాదీనాం ప్రపన్నానాఞ్చ తత్త్వతః। శూద్రయోనిష్వపి సఞ్జాతో యస్స కృచ్ఛరణంగతః॥ తం మాతృపితృహన్తారమపి పాతి భవార్తిహా”౬ ఇత్యుపబృంహితమ్. తస్మాత్, ఉపాసనస్య త్రైవర్ణికాధికారిత్వేనాపశూద్రాధికరణసిద్ధత్వేపి వైదికస్య సత్యవచనాదేరివ ప్రపత్తేరపి సర్వయోగ్యత్వస్య విశేషవచనసిద్ధత్వాత్, యథాధికారం వైదికేన వా తాన్త్రికేణ వా మన్త్రేణ సర్వేషామపి ప్రపత్త్యనుష్ఠానే విరోధో నాస్తి. “మాం హి పార్థ వ్యపాశ్రిత్య యేపి స్యుః పాపయోనయః। స్త్రియో వైశ్యాస్తథా శూద్రాస్తేపి యాన్తి పరాం గతిమ్”౭ ఇతి. సామాన్యేన భగవత్సమాశ్రయణమాత్రం సర్వసాధారణమభిహితమ్. ఉపాసనప్రారమ్భస్య త్రైవర్ణికశరీరసాపేక్షత్వేప్యుపాసనసమాప్తిస్సర్వశరీరేపి సమ్భవతీత్యేతత్, “ధర్మవ్యాధాదయోప్యన్యే పూర్వాభ్యాసాజ్జుగుప్సితే। వర్ణావరత్వే సమ్ప్రాప్తాస్సంసిద్ధిం శ్రమణీ యథా”౮ ఇత్యుక్తమ్. ఉపాసనం త్రైవర్ణికశరీర ఏవారమ్భణీయమితివత్, ప్రపత్తావపి కస్యచిన్నియామకస్యాభావాత్, సామాన్యవచనసజ్కోచాభావాత్, విశేషవచనప్రాబల్యాచ్చ, ప్రపదనం సర్వయోగ్యమితి సిద్ధమ్. అత ఏవోక్తం సారే “అత్రైవర్ణికత్వాదేః భావోఽభావోపి కస్యచిత్ । నాధికారః ప్రపత్తేస్స్యాదాకిఞ్చన్యమనాశ్రిత”౯ ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు—ఉదాహృతస్మృతిషు శరణాగతి ప్రపత్తిశబ్దయోశ్శ్రవణాత్, †నిరపేక్షసమర్పణశబ్దాశ్రవణాచ్చ, న న్యాసవిద్యావిషయత్వసిద్ధిః “ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత”౧౦ ఇతి ప్రణవాన్తవసురణ్యాది మన్త్రికన్యాసస్య సర్వాధికారత్వాభావాత్. న చ, రథకారాదేరివాగ్న్యాధానాదౌ విశేషవచనబలాత్ సర్వాధికారిత్వసమ్భవః, తాదృశవచనస్యాసిద్ధేః. ఉదాహృతవచనానాం తాన్త్రికమన్త్రిక శరణాగతివిషయత్వాత్. తదుక్తం నిక్షేపరక్షాయామ్ “వసురణ్యాదిప్రణవపర్యన్తమన్త్రానుబన్ధీతు న్యాసః, నిషాదస్థపత్యాదివద్విశేషవచనాభావాదధీతవేదానాం త్రైవర్ణికానామేవేతి నాపశూద్రాధికరణవిరోధోపి”౧౧ ఇతి [౩౦

యద్యపి, “న జాతిభేదం న కులం న లిజ్గం న గుణక్రియామ్ । న దేశకాలౌ నావస్థాం యోగో హ్యయమపేక్షతే”౧౨ ఇత్యాదావహిర్బుధ్న్యసంహితాది పఠితతాన్త్రికమన్త్రాన్తరకరణకేషు షడఙ్గయోగన్యాసేషు సర్వాధికారత్వసంభవః; తథాపి, షడఙ్గన్యాసస్య ఫలాన్తరోపాయత్వే త్రైవర్ణికశరీరానపేక్షత్వేపి, మోక్షోపాయత్వే తదపేక్షావర్తత ఏవ. అత్రైవర్ణికానుష్ఠితప్రపత్తేస్స్వాతన్త్ర్యేణ మోక్షసాధనత్వాభావాత్, తేషామాచార్యాభిమానాదేవ మోక్ష ఇత్యవశ్యవాచ్యత్వాత్. అత్రైవర్ణికానుష్ఠితప్రపత్తేః దేశకాలప్రకారావస్థాగుణాది నియమరహితత్వాత్,

౧॥ రా-సు-౩౮-౩౪. ౨॥ వి-పు-౫-౭-౭౦. ౩॥ శ్వే-ఉ-౬-౧౮. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ గీ-౯-౩౨.
౮॥ వి-ధ-౧౦౩. ౯॥ రహస్యత్రయసారే. ౧౦॥ ౧౧॥ నిక్షేపరక్షా- ౧౨॥ అహిర్బుధ్న్యసంహితా. † నిక్షేపసమర్పణ-౧-౪.

మూ.—శ్రీగజేన్ద్రాళ్వానుమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానుమ్, పెరుమాళుమ్,

వ్యా.—"పరమాపదమాపన్నో మనసాచిన్తయద్ధరిమ్ । సతునాగవరశ్శ్రీమాన్ నారాయణపరాయణః" ౧ ఎన్ఱు, తిర్యగ్యోనిజన్మావాయ్ అనుకూలనుమాయిరుక్క ఆశ్రీగజేన్ద్రాళ్వానుమ్; "సోఽహంపరుషితస్తేనదాసవచ్చావమానితః । త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చదారాంశ్చ రాఘవంశరణంగతః" ౨ ఎన్ఱు, రాక్షసజాతీయనాన శ్రీవిభీషణాళ్వానుమ్; "బాహుంభుజగభోగాభముపధాయారిసూదనః । అఞ్జలింప్రాఙ్ముఖఃకృత్వా ప్రతిశిశ్యే మహోదధేః" ౩ ఎన్ఱు, సర్వశరణ్యరాన పెరుమాళుమ్;

అ.—(పరమాపదమిత్యాది.) ఆపన్నశబ్దత్తాల్-ఆపత్తిలే పరమత్వమలభియాతైన్ఱు, (పరమాపదమెన్ఱతు.) ఆపన్నశబ్దమ్-ప్రాప్తమాత్రవాచి.

కీழ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన జన్మాన్తరేపి నారాయణపరానుకూల తిర్యగ్భిన్నత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అతు గజేన్ద్రాళ్వానిడత్తిలే యిల్లామైయాలే వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిర్యగ్యోనిజన్మావాయిత్యాది.) ఇఙ్గే, "మనసాచిన్తయత్" ఎన్ఱు,-స్మృతియావతు ప్రపత్తిరూపైవివక్షితై. "అహంచతంయామిపరంపరాయణమ్" ౪ ఎన్ఱు, సమానప్రకరణత్తిలే "ఇమాంబుద్ధిముపాభ్యపద్యత" ౫ ఎన్ఱు, భాగవతత్తిలేవిశేషిత్తిరుక్కై (సోఽహమిత్యాది) కీழ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన రాక్షసజాతీయభిన్నత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అతు విభీషణాళ్వానిడత్తిల్ వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రాక్షసజాతీయనానవిత్యాది) ఇఙ్గు, "శరణంగతః" ఎన్ఱు,-ప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు । బాహుమిత్యాది, కీழ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన భగవద్భిన్నత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అతు పెరుమాళిడత్తిల్ వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశరణ్యరానవిత్యాది) "శత్రూణాంశోకవర్ధనమ్" ౬ "సుహృదానన్దనమ్" ౭ "గోసహస్రప్రదాతారమ్" ౮ ఎన్ఱి, అవిత్తైయుమ్ "భవన్తం సర్వభూతానాం శరణ్యమ్" ౯ ఎన్ఱి, అవిత్తైయుముట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశరణ్యరాన[౧౫
విత్యాది) ఇఙ్గే, అఞ్జలిశయనఙ్గళ్- కాయికప్రపత్తి.

ఇ-అ.—(సతునాగవరః) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ - సర్వేశ్వరన్ తాన్ నిరున్దవిడత్తిలే వన్దు విழుమ్పడియాన సమ్పత్తైయుడైయరాయ్, నారాయణనైయే ఉత్కృష్టమాన ప్రాప్యమాక వుడైయరాయిరుక్కిఱ శ్రీగజేన్ద్రాళ్వానానవర్, "ఇతుక్కుమేలిల్లై" ఎన్ఱుమ్పడియాన ఆపత్తైయడైన్దు, ఇవ్వాపద్దశైయిల్. విరోధినిరసనశీలనాన సర్వేశ్వరనై నెఞ్జాలేనినైత్తార్. (పరమాపదమాపన్నః) ఎన్ఱి, అతుక్కొరణ్డుపొరుళ్ - ఆపత్తుత్తాన్ అల్పమిన్ఱిక్కే మిక్కవాపత్తెన్నుతల్; అతావతు-తుతిక్కైక్కుమ్ముழுక్కుమ్పడియాయిరుక్కై. అన్ఱిక్కే, సర్వేశ్వరనైత్తామిరున్దవిడత్తేవిழుప్పణ్ణ[.౨౦
క్కొళ్కైయాలే, బ్రహ్మాదికళుమ్ "విపదస్సన్తునశ్శశ్వత్" ౧౦ ఎన్ఱు, ఇవ్వాపత్తునమక్కుణ్డాకవేణుమెన్ఱు, ప్రార్థిక్కుమ్పడి శ్లాఘ్యమానతాపత్తెన్నుతల్.

మీ.—అఙ్గాఙ్గినోః పూర్ణానుష్ఠాననిరపేక్షత్వాత్, గౌణతాన్త్రికమన్త్రాఙ్గత్వాచ్చ, పూర్ణానుష్ఠానాభావాత్. "సకలాఙ్గోపసంహారే కామ్యం కర్మప్రసిధ్యతి" ౧౧ ఇతిన్యాయేనయత్కిఞ్చిదఙ్గవైకల్యేపి మోక్షసాధనత్వాయోగాత్. తస్మాత్, ‡నమోక్షసాధనత్వమ్. తస్మాత్, మోక్షస్యచపూర్ణానుష్ఠానసాపేక్షత్వాత్ సమస్తాఙ్గోపాఙ్గోపసంహారేణ సర్వత్రముఖ్యకల్పాశ్రయణేన ప్రపత్తేః పూర్ణానుష్ఠానం మోక్షహేతుః.

ఏవంపూర్ణానుష్ఠానరహితానామత్రివర్ణికానాఞ్చాచార్యానుష్ఠితపూర్ణప్రపదనాదేవసిద్ధిః. స్వానుష్ఠితాముఖ్యాపూర్ణప్రపదనస్తు ఆచార్య[౨౫
సమాశ్రయణేఽఙ్గంభవతి. అన్యథా, పూర్ణాపూర్ణప్రపదనయోః గురులఘువికల్పాయోగేన గురుశాస్త్రప్రామాణ్యాపత్తేః; కామ్యగౌణవిధానానుపపత్తేశ్చ. అతఏవోచ్యతే ¶ "ఆత్యన్తికమనుష్ఠానంసద్యశ్శాన్తిమభీప్సతా । ప్రపత్తిరఙ్గసాకార్యా" ౧౨ ఇతి. ఆచార్యానుష్ఠితపూర్ణప్రపత్తేరేవ తదభిమాననిష్ఠానామప్యుత్తారకత్వమ్, "అన్వయాదపిచైకస్యసమ్యఙ్న్యస్తాత్మనోహరౌ । సర్వఏవప్రముచ్యేరన్నరాఃపూర్వేపరేతథా" ౧౩ ఇత్యత్రోక్తమ్ తస్మాత్, ప్రపత్తిశాస్త్రే దేశకాలప్రకారగుణావస్థావర్ణాశ్రమాఙ్గాఙ్గిపూర్త్యాద్యనియమాన్వితాముఖ్యప్రపదనోపదేశః ఆచార్యనిష్ఠాభిప్రాయః; తన్నియమాన్వితముఖ్యప్రపదనోపదేశః స్వాతన్త్ర్యేణో†త్తారకత్వాభిప్రాయ ఇతివక్తవ్యమ్; అన్యథా, పూర్వోక్తబాధాపత్తేః [౩౦
నచ, వర్ణాద్యనియమస్యాచార్యాభిమాననిష్ఠపడఙ్గప్రపత్తిపరత్వే శరణాగతేస్తద్భేదాసిద్ధిః అనియమవచనానామన్యపరత్వాదితివాచ్యమ్. దేశాదిత్యాగస్యేవాత్రాపి విశిష్టవర్ణత్యాగస్యశరణాగత్యఙ్గతయాతద్భేదసిద్ధేః విశిష్టవర్ణస్యాపి శ్రేయస్సాధనత్వవేషేణధర్మత్వేన "సర్వధర్మాన్" ౧౪ ఇత్యత్ర సర్వశబ్దవాచ్యాన్తర్గతత్వాత్. అతఏవోచ్యతే, "శరీరేచగతాచాపి" ౧౫ ఇతి.

౧॥ వి-ధ ౬౯-౪౭. ౨॥ రా-యు-౧౭ ౧౬. ౩॥ రా-యు-౨౧-౧. ౪॥ ౫॥ భాగవతే- ౬॥ ౭॥
౮॥ రా-యు-౨౧- ౭ ౯॥ రా-యు-౧౯-౫. ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౫॥

‡ సమస్తాఙ్గో-౨-౩. † ఉత్తరకృత్యాధి-౩-౪. ¶ ఆత్యన్తికమనుష్ఠానాత్సద్యశ్శాన్తి మభీప్సతామ్-౪.

15-7-86.

మూ·—ఇళైయపెరుమాళుమ్ తుడక్క-మానవర్కళ్

వ్యా.—“ సభ్రాతుశ్చరణౌగాఢం నిపీడ్యరఘునన్దనః । సీతామువాచాతియశా రాఘవఞ్చమహావ్రతమ్”౧ ఎన్ఱు, అక్క-రైయరాయ్ తుడర్న్దడిమైశెయ్యవన్ద ఇళైయపెరుమాళుమ్. (తుడక్క-మానవర్కళ్) ఎన్ఱై, యాలే - “సోఽహన్త్వాం శరణమపారమప్రమేయం సమ్ప్రాప్తఃపరమపదం యతోనకిఞ్చిత్ । సంసారశ్రమపరితాపతప్తచేతా నిర్వాణేపరిణతధామ్నిసాభిలాషః”౨ ఎన్ఱు, ముచుకున్దనుమ్; “ మూఢోఽయమల్పమతిరల్ప విచేష్టితోఽయం క్లిష్టంమనోఽస్య విషయైర్నమయిప్రసక్తి । ఇత్థంకృపాంకురుమయి ప్రణతేఽఖిలేశ త్వాం స్తోతుమమ్బుజభవోఽపిహి దేవనేశః”౩ ఎన్ఱు, క్షత్రబన్ధువుమ్;

అ. —కీళ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన అతిరోహితసహజదాస్య వచ్ఛిన్నత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అతు ఇళైయపెరుమాళిడత్తిల్ వ్యభిచరితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అక్క-రైయిత్యాది;) నిత్యసూరిష్వన్యతమరాయ్ పెరుమాళ్ అవతరిత్తవిడత్తిలేఅక్క-వడిమైశెయ్యవన్దవరెన్ఱపడి. “చరణౌ-నిపీడ్య” ఎన్ఱు-కాయికప్రపత్తి; “ఉవాచ” ఎన్ఱు-వాచికప్రపత్తి మూలత్తిల్ (తుడక్క-మానవర్కళ్) ఇత్యస్యార్థమ్ (సోఽహంత్వాంశరణమిత్యాది.) “శరణమ్-సంప్రాప్తః” ఎన్ఱు-ప్రపత్తిశొల్లిర్ఱు. (మూఢోఽయమిత్యాది) “ప్రణతే” ఎన్ఱుమ్ “కృపాంకురు” ఎన్ఱుమ్- ప్రపత్తిశొల్లిర్ఱు.

ఇ-అ.—ముచుకున్దనుమ్, “సోఽహంత్వాంశరణమపారమప్రమేయం సంప్రాప్తఃపరమపదంయతోనకిఞ్చిత్ | సంసారశ్రమపరితాపతప్తచేతా నిర్వాణేపరిణతధామ్నిసాభిలాషః” ఎన్ఱాన్—ఇతుక్కర్థమ్ - యావనొరువనైప్పర్ఱి ఒన్ఱుమ్ పరమప్రాప్యమిల్లై, విభువాకైయాలే† అళవిడవన్దవైభవత్తై యుడైయరాయిరుక్కిఱ అన్దవున్నై, సంసారప్రయాసత్తాలుణ్డాన దుఃఖత్తాలే కొదిత్తమననై యుడైయనాయ్, పక్వమాయ్ నిస్తుల్య తేజస్సైయుడైత్తాన పరమపదత్తిలే ఆశైయుడైయనాన అన్దనాన్ శరణమాక అడైన్దేనెన్ఱు.

క్షత్రబన్ధుశొన్న శ్లోకమ్ - “ మూఢోఽయమల్పమతిరల్పవిచేష్టితోఽయంక్లిష్టం మనోఽస్యవిషయైర్నమయిప్రసక్తి। ఇత్థంకృపాంకురుమయిప్రణతేఽఖిలేశ త్వాంస్తోతుమమ్బుజభవోఽపి హిదేవనేశః.”—ఇతుక్కర్థమ్- “ఇవన్ మూఢన్, అల్పబుద్ధి. అల్పవ్యాపారత్తైయుడైయవన్, ఇవనుడైయమనస్సు విషయఙ్గళిలే ప్రవణమాయిరుక్కిఱతు, ఎన్నిడత్తిలుమొరుమ్ ప్రావణ్యమిల్లై” ఎన్ఱు, దేవరీర్ విచారిత్తుక్కొణ్డు అడియేన్నిడత్తిల్ కృపైపణ్ణియరుళవేణుమ్; “ నాన్ కొడుత్తకరణఙ్గళైక్కొణ్డుఅప్రాప్తవిషయఙ్గళిల్ ప్రవణనానవునక్కు కృపైపణ్ణువోమాకిల్, వ్యాజమాత్రత్తైక్కొణ్డుఉనక్కు కృపైపణ్ణుకై నమక్కుత్తలైయిల్పోటియో!” ఎన్న (అఖిలేశ) ఉడైయవనుక్కు ఉడైమైయిలుక్కలామో? ప్రజై విషయప్రవణనైన్నా మాతావానవళ్ విడుమో? అప్పడియే దేవర్ సర్వస్వామియానపిన్బు కృపైపణ్ణియరుళవేణుమ్; “ నమ్మైస్తోత్రమ్పణ్ణినాల్ ఉన్నుడైయ సర్వాపరాధఙ్గళుమ్ క్షమావిషయమాయ్ పోమ్, ఆనపిన్బు నమ్మైస్తోత్రమ్పణ్ణమాట్టాయో?” ఎన్న (త్వాంస్తోతుమమ్బుజ భవోఽపిహి దేవనేశః) దేవరైస్తోత్రమ్పణ్ణుమ్బోతు దేవర్వైభవత్తైయెల్లామఱిన్దుస్తోత్రమ్పణ్ణవేణుమే, అతఱికైక్కిఱానజ్ఞానమ్ వేణుమే, అన్దజ్ఞానముళ్ళతు దేవర్ తిరునాభీకమలత్తిల్పిఱన్ద బ్రహ్మావుక్కిఱే; అప్పడిప్పట్టబ్రహ్మాక్కానుమ్ దేవరైస్తోత్రమ్పణ్ణమాట్టాతేయిరుక్క, సంసారియాయ్ ఇడక్కైవలక్కైయఱియాత అడియేన్ దేవరైస్తోత్రమ్పణ్ణవల్లనో ఎన్నికాన్.

మీ.—ఏవఞ్చ, “కులేజాతోగుణైర్యుక్తః”౪ ఇతికులజాతత్వ నియమవచనాని, స్వాతన్త్ర్యణోత్తారక పూర్ణముఖ్యషడఙ్గప్రపదనపరాణి; “న జాతిభేదంనకులమ్”౫ ఇత్యాదీనితదనియమవచనాని, ఆచార్యాభిమాననిష్ఠా ముఖ్యప్రపదనపరాణి; “సర్వధర్మాన్”౬ ఇత్యాదివిశిష్టకులత్యాగవచనాని శరణాగతివిషయాణి. తతశ్చ, వసురణ్యాదిమన్త్రికన్యాసస్య త్రైవర్ణికాధికారత్వాత్, పూర్ణముఖ్యషడఙ్గన్యాసస్యాపివిశిష్టవర్ణసాపేక్షత్వాత్, ఆచార్యనిష్ఠానుష్ఠేయా ముఖ్యషడఙ్గప్రపదనస్యాప్యాచార్యగతవిశిష్ట వర్ణసాపేక్షత్వాత్, తదపేక్షయా విశిష్టవర్ణత్యాగాఙ్గకాశరణాగతిరర్థాన్తరమితిసిద్ధ్యతి.

౧॥ రా-అ-౩౧-౨. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ గీ-౧౮-౬౬.

† ఇఙ్గు, “ అపారమ్” ఎన్ఱి, అపదత్తుక్కర్థమ్ కోశాన్తరఙ్గళిల్కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—శరణమ్బుకుగైయాలే అధికారినియమమిల్లై.
33. ఫలనియమమిన్ఱిక్కే యొత్తిన్దపడియొన్ఱినిల్;

వ్యా.—“భగవన్తం ప్రపన్నా సా భగవన్తమవాపహ”౧ ఎన్ఱు, మాధవియుమ్; “తం ప్రభిన్నశిరోగ్రీవమాస్యేభ్యస్స్రుతశోణితమ్। విలోక్య శరణం జగ్ముస్తత్పత్న్యో మధుసూదనమ్”౨ ఎన్ఱు, కాళియపత్నిగళుమ్; “ప్రణామప్రవణా నాథ దైత్యసైన్యపరాజితాః। శరణం త్వామనుప్రాప్తాస్సమస్తా దేవతాగణాః”3 ఎన్ఱు, ఇన్ద్రాదిదేవతైగళుమ్; “రాక్షసైర్వధ్యమానానాం వానరాణాం మహాచమూః। శరణ్యం శరణం యాతా రామం దశరథాత్మజమ్”౪ ఎన్ఱు, శ్రీవానరసేనైయుమ్, ముదలానవర్గళెల్లారుమ్ శరణమ్బుకుగైయాలే, ప్రపత్తిక్కు ఇన్నారధికారిగళెన్ఱొరునియతియిల్లై; రుచియుడైయారెల్లారు మధికారిగళెన్గై.

33. అనన్తరమ్, ఫలనియమాభావ ప్రశ్నత్తైయనువదిక్కిఱార్, (ఫలనియమమిన్ఱిక్కే యొత్తిన్దపడియొన్ఱినిల్) ఎన్ఱు.

అ.—(ముదలానవర్గళ్) ఎన్ఱ, ఆదిశబ్దత్తాల్, “ప్రపద్యమానశ్శ్రోత్రేణ కేశవమ్”౫ ఎన్ఱు, భృగుమునియుమ్, “తమేవ శరణం యాహి హరిస్తే శం విధాస్యతి”౬ ఎన్ఱు, రుద్రనుపదేశిక్క ప్రవృత్తనాన దుర్వాసావుమ్, “యస్త్వం కౌశిక మాగమ్య శరణ్యం శరణాగతః”౭ ఎన్ఱు, శునశ్శేపనుమ్ వివక్షితర్.

ఇఙ్గే, క్షత్రియపుంస్త్వాదిగళ్ ప్రత్యేకమ్ ప్రయోజకమెన్నిల్; పరస్పరవిరహప్రయుక్తవ్యతిరేకవ్యభిచారమ్ వరుగైయాలుమ్, పూర్వోక్తరీత్యా యథాకథఞ్చిదనుగమవివక్షైయిల్ గౌరవమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, “సర్వస్య శరణమ్”౮ “సర్వ ఏవ ప్రపద్యేరన్”౯ ఎన్ఱ, అప్రమాణానుగుణమాక “రాఘవస్యాప్యరోచత”౧౦ ఎన్ఱు, సూచిత్తైయాయ్ అవర్జ్యాభ్యుపేయమాన రుచియే సర్వానుగతలఘు ప్రయోజకమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (ఒరునియతియిల్లై; రుచియుడైయారిత్యాది.)

“నాస్త్యకృతః కృతేన”౧౧ ఇత్యాదివల్ విరుద్ధవచనమిల్లామైయాలే శఙ్కావకాశమిల్లై యెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (ఫలనియమాభావ ప్రశ్నత్తైయిత్యాది.)

ఇ-అ—“భగవన్తం ప్రపన్నా సా భగవన్తమవాపహ” ఎన్ఱు, మాధవియుమ్, “తం ప్రభిన్నశిరోగ్రీవమాస్యేభ్యస్స్రుతశోణితమ్। విలోక్య శరణం జగ్ముస్తత్పత్న్యో మధుసూదనమ్.”—ఎన్ఱ కాళియనుడైయ పత్నిగళానవర్గళ్, కృష్ణన్ తాత్తాడుగైయాలే పిళక్కప్పట్ట తలైగళై యుడైయనాయ్, వాయ్గళాలే కక్కప్పట్ట రక్తత్తై యుడైయనాయిరుక్కిఱ అవనైప్పార్త్తు; విరోధినిరసనశీలనైప్పార్త్తు శరణమ్ పుక్కార్గళ్.

మీ—సఙ్గ్రహశ్చ:—వర్ణాదినియతో న్యాసో వసురణ్యాదిమన్త్రికః। వర్ణానియతియుక్తస్తు షడఙ్గన్యాస ఉచ్యతే॥ అతో వర్ణస్య నియమానియమౌ చ న సాధనమ్। ఫలప్రపత్తేరితి చేన్నైతత్ క్షోదసహం భవేత్॥ షడఙ్గస్యాపి ముఖ్యస్య ముఖ్యవర్ణాద్యపేక్షణమ్। ‘కులే జాతో గుణైర్యుక్తః’ ఇత్యాదిస్మృతిచోదితమ్॥ వర్ణాదినిరపేక్షశ్చ న్యాసో ముక్తేర్న సాధనమ్। గురులఘ్వోర్వికల్పస్య కామ్యే గౌణవిధేస్తథా॥ యుక్తిబాధాదతో ముఖ్యా ప్రపత్తిర్గురుసంశ్రయే। అఙ్గం గురుః కులీనస్స్యాత్ తస్మాన్న్యాసశ్చ సర్వశః॥ విశిష్టవర్ణసాపేక్షస్త్యాగాఙ్గం ఫలం భవేత్। శరణాగతిరిత్యేషా న్యాయవిద్భిర్వినిశ్చితా॥

(ఇతి వర్ణనియమాభావాధికారః. ౧౮.)

(౧౯. అథ, ఫలనియమాభావాధికారః.)

(ఫలనియమమ్) పూర్వమధికారత్రయేణ, “సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య”౧౨ ఇత్యత్ర సర్వశబ్దవివక్షిత దేశకాలవర్ణాశ్రమధర్మప్రాయశ్చిత్తాధికారిరూపానుబన్ధిధర్మపర్యాలోచనయా వరణస్య ఫలత్వముక్తమ్. అత్ర, “సర్వపాపేభ్యః”౧౨ ఇత్యత్ర సర్వశబ్దార్థభూతస్య పరార్థానుభవకైఙ్కర్యవిరోధానర్థతాబుద్ధ్యాపాదకస్య పాపస్యాపి నాశాత్ పరార్థకైఙ్కర్యం వరణఫలమితి ఫలభేదాద్విద్యాభేదః ప్రసాధ్యతే.

౧॥ ౨॥ వి-పు-౫-౭-౪౭. ౩॥ ౪॥ రా-యు-౯౪-౧౭. ౫॥ ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ రా-యు-౧౯-౩౪. ౧౧॥ ముణ్డ-౧-౨-౧౨. ౧౨॥ గీ-౧౮-౬౬.

మూ.—ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్ రాజ్యమ్, ద్రౌపదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్, కాకత్తుక్కుమ్ కాళియనుక్కుమ్ ఫలమ్ ప్రాణమ్, శ్రీగజేన్ద్రాఴ్వానుక్కు ఫలమ్ కైఙ్కర్యమ్, శ్రీవిభీషణాఴ్వానుక్కు ఫలమ్ రామప్రాప్తి, పెరుమాళుక్కు ఫలమ్ సముద్రతరణమ్, ఇళైయపెరుమాళుక్కు ఫలమ్ రామానువృత్తి.

వ్యా.—అనన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. ఇత్తాల్ - కీழ్ అధికారి నియమాభావత్తుక్కు ఉడలాక క్కాట్టప్పట్ట ధర్మపుత్రాదికళ్ తొడక్కమాన ప్రపన్నర్కళానవర్కళ్, రాజ్యార్థమాకవుమ్, వస్త్రార్థమాకవుమ్, ప్రాణార్థమాకవుమ్, కైఙ్కర్యార్థమాకవుమ్, రామప్రాప్త్యర్థమాకవుమ్, సముద్రతరణార్థమాకవుమ్, రామానువృత్త్యర్థమాకవుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలే, ప్రపత్తిక్కు ఫలనియమమిల్లై యెన్ఱు తాత్పర్యమ్.

ఆ.—మూలత్తిలే (ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్) ఇత్యాదివాక్యఙ్గళిలే- ధర్మపుత్రాదికళుక్కు సిద్ధిత్తఫలమెన్ఱు, అర్థమ్ కొళ్ళిల్, (పెరుమాళుక్కు ఫలమ్ సముద్రతరణమ్) ఎన్గి,అవిడత్తిలే వైఘట్యమ్ వరుమ్; "గోవిన్దేతియదాక్రన్దత్"[1] ఇత్యాద్యనురోధేన "పుడవై శురన్దతు తిరునామమే"[2] ఎన్గి, అగ్రన్థాన్తరస్థస్వవాక్యత్తోడు విరోధిక్కుమ్; నామకీర్తనరూపోపాయాన్తరసంసర్గత్తాలే "అస్త్రబన్ధస్స చాన్యంహి నబన్ధమనువర్తతే"[3] ఎన్గి, అన్యాయత్తాలే ప్రపత్తిఅనుపాయమామే; ఆకైయాల్ (ద్రౌపదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్) ఎన్గి,అవిడత్తిలుమ్ వైఘట్యమ్ వరుమ్; ఆకైయాల్, (ధర్మపుత్రాదికళుక్కు) ఇత్యాదిషష్ఠికళుక్కు, ప్రపన్నార్కళాన తత్తదుద్దేశ్యత్వ మర్థమాకక్కడవతు ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రాజ్యార్థమాకవుమిత్యాది.) మూలత్తిలే, (రామానువృత్తి) ఇత్యనన్తరమ్, "ఆకైయాలే" ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలేయితి.) అధ్యాహృతమాన "ఆకైయాలే" ఎన్గి,అతినుక్కు, అనుషక్తమాన (ఫలనియమమిన్ఱి, కీழే యుక్తిద్దపడి) ఎన్గి,అతినోడే అన్వయమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రపత్తిక్కు ఫలనియమమిల్లైయితి.) "అస్మిన్నస్య చ తద్యోగం శాస్తి"[4] ఎన్గి,అవిడత్తిప్పోలే స్పష్టత్వవ్యఞ్జనార్థమాక హేతుత్వవాచకపద ప్రయోగాభావమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱు తాత్పర్యమ్) ఎన్ఱు; హేతుత్వబోధకశబ్దేనవినాపి స్వతఏవస్ఫుటత్వాదుక్తమానీత్ ఎన్ఱపడి; ఆకైయిఱే, పూర్వత్ర(ఎన్గై) [ప-౧౫౪-వ-౯] ఎన్ఱుమ్, ఇఙ్గే (ఎన్ఱు తాత్పర్యమ్) ఎన్ఱుమ్ నిర్దేశభేదమిరున్దతు.

మీ.—సంశయస్తు- ఉపాయత్వంసహేతుకమ్- ఉతనిర్హేతుకమితి. తదర్థమ్, ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి-ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, విద్యాభేదోనాస్తి-ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తేః ఫలసంయోగభేదోనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, పరార్థకైఙ్కర్య మిత్యతిరిక్తంఫలంనాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్,* తత్క్రతున్యాయస్తాదృశంఫలం కల్పయితుమ్నప్రభవతి - ఉతప్రభవతీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తివిద్యాయాం పరార్థకైఙ్కర్య ప్రదత్వలక్షణ గుణస్యోపాస్యత్వన్నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రార్థనాచతుర్థ్యాం తాదృశకైఙ్కర్యప్రార్థనానాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రణవేప్రధానకర్తృత్వ భోక్తృత్వత్యాగలక్షణ పారతన్త్ర్యవ్యతిరేకేణ కర్తృత్వభోక్తృత్వ మాత్రత్యాగలక్షణాత్యన్త పారతన్త్ర్యప్రతీతిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి.

యదానాస్తి;తదా,ఉత్తరచతుర్థ్యాంతాదృశకైఙ్కర్యప్రార్థనావిరహేణతాదృశకైఙ్కర్యప్రార్థనాయాఅసత్త్వాత్ తత్కైఙ్కర్యప్రదత్వగుణస్య ప్రపత్త్యవేద్యతయా * తత్క్రతున్యాయేన ఉక్తఫలకల్పనంనసంభవతీతి తదసిద్ధేః విద్యాభేదాభావాన్నఫలప్రపత్తిసిద్ధిః. యదా చాస్తి; తదా, ఉత్తరచతుర్థ్యాం తాదృశకైఙ్కర్య ప్రార్థనాసంభవేన తాదృశకైఙ్కర్య ప్రార్థనాసత్త్వేన తత్కైఙ్కర్య ప్రదత్వగుణస్య ప్రపత్తివేద్యతయా * తత్క్రతున్యాయేన ఉక్తఫలకల్పనం సంభవతీతితత్సిద్ధేః విద్యాభేదాత్ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు:- నతావత్ ప్రణవేచేతనస్యస్వార్థ భోక్తృత్వమాత్రస్యాభావలక్షణం శేషత్వంప్రతీయతే; కిన్తు, స్వస్యప్రధాన భోక్తృత్వాభావలక్షణమ్. తదుక్తంవేదాన్తాచార్యైః "శేషత్వన్నామ స్వార్థంకఞ్చనోపకారంప్రాప్తస్యైవాస్వీకృత్యపరోపకారార్హత్వమ్"[5] ఇతి. అన్యథాభోక్తృత్వ మాత్రాభావే కర్తృత్వమపినసిద్ధ్యేత్; తదభావేచ, విధినిషేధశాస్త్రానర్థక్యమ్, ప్రత్యక్షాదిప్రమాణవిరోధశ్చ. తస్యగుణగతత్వాభ్యుపగమే సాఙ్ఖ్యమతరీతిః. ఉభయానభ్యుపగమే నిర్విశేషవాదతా. నను, భోక్తృత్వస్యాత్యన్తాభావంనబ్రూమః, తత్తువిశిష్టస్వరూపగతమ్.

౧॥ భార-ఉద్యో-౫౮-౨౨. ౨॥ ముముక్షుప్పడి. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౧-౧-౨౦. ౫॥ రహస్యత్రయసారే.

అ.—యథాయథంసహజసిద్ధమాయుమ్ ఉపదేశభగవత్కటాక్షాది సిద్ధమాయుముళ్ళజ్ఞానత్తాలే ఇష్టసాధనతాంశభ్రాన్తిరహితరాన ధర్మపుత్రాదికళ్ తత్తత్ఫలోద్దేశేన ప్రపత్తియైయనుష్ఠిక్కైయాలే ప్రపత్తిక్కుత్తత్తత్ఫల ప్రయోజకత్వమ్ సిద్ధమ్. పెరుమాళ్ ప్రపత్తిక్కు ఫలోపధానాభావమ్, విషయపూర్తిరూపకారణాన్తర విరహప్రయుక్తమ్; "అనన్తజ్ఞానశక్త్యాది కల్యాణగుణసాగరే। పరేబ్రహ్మణిలక్ష్మీశే ముఖ్యోయంసర్వసిద్ధిమత్"౧ ఎన్నైయాలే గుణహీనవిషయత్తిలిఱుక్కు విఫలత్వమ్ సిద్ధమిఱే. ద్రౌపదిప్రపత్తిక్కు ఫలజనకత్వాభావముమ్, నామకీర్తనరూపోపాయాన్తర సంసర్గాత్మక ప్రతిబన్ధకప్రయుక్తమ్. "రాక్షసానామవిస్రమ్భాదాఞ్జనేయస్యబన్ధనే। యథావిగళితాసద్యస్సావమోఘాప్యస్త్రబన్ధనా॥ తథాపుంసామవిస్రమ్భాత్ప్రపత్తిః ప్రచ్యుతాభవేత్"౨ ఎన్గిఱపడియే ఉపాయాన్తరసంసర్గాసహైయాయిఱే ప్రపత్తియిరుప్పతు ఎన్ఱుకరుత్తు. మూలత్తిలే (ఇళైయపెరుమాళ్ తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్ఱాప్పోలే, తదనురూపమాక (ఇళైయపెరుమాళుక్కు ఫలమ్ రామానువృత్తి) ఇత్యాదియోజ్య, ఆదిశబ్దప్రయోగాభావమ్ - ధర్మపుత్రాద్యుద్దిష్టఫలఙ్గళిలే యథాయథమన్తర్భూత ఫలఙ్గళైయుద్దేశిత్తవర్కళే, (తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ సఙ్గ్రాహ్యర్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ముచుకున్దాదికళైయుపాదానమ్ పణ్ణిలర్గళ్. అతిల్, ముచుకున్దక్షత్రబన్ధు మాధవికళుడైయఫలమ్- గజేన్ద్రఫలకైఙ్కర్యాన్తర్భూతమ్; కాళియపత్నీవానరసేనైకళుడైయ ఫలమానప్రాణ, కాకకాళియఫలాన్తర్భూతమ్. "ప్రాణేభ్యఃపరిరక్షితః"౩ "జీవితందీయతామేకమ్"౪ "ప్రాణాంస్త్యజతినాథోయం భర్తృభిక్షాప్రదీయతామ్"౫ "దయితంజీవితంహినః"౬ ఎన్ఱుకాడవతిఱే. దేవతాగణఫలరాజ్యమ్ ధర్మపుత్రఫలాన్తర్భూత మెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. "రాజ్యంప్రార్థయమానశ్చ"౭ "రాజ్యకాఙ్క్షీవిభీషణః"౮ ఎన్ఱు, విభీషణాళ్వానుక్కుమ్ రాజ్యమ్ ఫలమెన్ఱు, శొల్లానిఱ్కు, రామప్రాప్తిఫలమెన్గై, యెన్నెన్నిల్; "భవద్గతంమేరాజ్యఞ్చ జీవితఞ్చసుఖానిచ"౯ ఎన్ఱు, "వాసుదేవస్సర్వమ్"౧౦ ఎన్నుమాప్పోలే రాజ్యాదిసర్వపురుషార్థజాతముమ్ పెరుమాళేయెన్నైయాలుమ్, "శాపితస్త్వంసఖిత్వేన కార్యస్తేమమశాసనమ్"౧౧ ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ వాక్యత్తాలుమ్, విభీషణాళ్వాన్ అనన్యప్రయోజననెన్ఱు, సిద్ధమిఱే. "రాజ్యంప్రార్థయమానశ్చ"౭ ఎన్ఱతు - స్వాభిప్రాయత్తాలేయాతల్ మహారాజర్కు రాజనీత్యుపపాదనార్థమాతల్ తిరువడిశొన్నతిత్తనై ఫ్రొక్కి, అవన్ శొన్నతన్ఱిఱే.

మీ.—అత్రనిష్కృష్టమకారవాచ్యే తదభావోనదోషఇతిచేత్. న్నైవమ్. "సోఽశ్నుతేసర్వాన్కామాన్"౧౨ "యేనయేనధాతాగచ్ఛతి"౧౩ ఇతిమోక్షదశాయామపి తచ్ఛ్రవణాత్. అత్రభోక్తృత్వస్య స్వాభావికత్వాత్ స్వస్యప్రధానభోక్తృత్వం తత్రనిషిధ్యతే. తతశ్చస్వస్యభోక్తృత్వసత్త్వాత్ కేవలపరార్థకైఙ్కర్యం చతుర్థ్యాంప్రార్థ్యత ఇత్యసిద్ధమ్.

నను, "సోఽశ్నుతే"౧౨ ఇత్యత్రప్రతీతంభోక్తృత్వం †తత్త్వయాథాత్మ్యమ్, తత్త్వయాథాత్మ్యఞ్చ కేవలభోగ్యత్వమ్, "అహమన్నమ్"౧౪ ఇతిశ్రుతేరితిచేత్. న్నైవమ్, తాదృశతత్త్వయాథాత్మ్యంబ్రహ్మభోక్తౄణాం నప్రతీయతే, ఉతప్రతీయతే. ఆద్యే, "సర్వంహపశ్యఃపశ్యతి"౧౫ ఇత్యస్యవిరోధః ద్వితీయే, కేవలభోగ్యత్వ మతిశయితపురుషార్థః, ఉతన. నచేత్, ఉత్తరచతుర్థ్యన్తన్నసిద్ధ్యేత్. అపురుషార్థభూతస్వరూపావిర్భావస్య మోక్షత్వేనైయాయికరీతిః. ఆద్యే, బ్రహ్మణాసహసర్వకామభోక్తౄణాం స్వభోగ్యాదప్యధిక పురుషార్థత్వేన ప్రతీతేతస్మిన్నభిలాషోఽస్తి - ఉతనాస్తి. అస్తిచేత్, భోక్తృత్వత్యాగప్రసఙ్గః, తథాత్వేతస్యాతాత్త్వికతాపత్తిః. నాస్తిచేత్, తత్ప్రతిబన్ధకంవక్తవ్యమ్; తచ్చ-కర్మ, ఈశ్వరసఙ్కల్పోవా?. నాద్యః, స్థూలపాపానాంవిధూననాత్. సూక్ష్మాణాంవిరజాతరణేన నష్టత్వాత్. నద్వితీయః, సచనిర్హేతుకః- సహేతుకోవా?. నాద్యః, తత్ప్రతిబన్ధకస్యానుగ్రహరూపత్వేవైషమ్యమ్. నిగ్రహరూపత్వే నైర్ఘృణ్యమ్. సహేతుకత్వే హేతోర్దుర్నిరూపతా. అతః,భోక్తృత్వమాత్రవిరహస్యానేక ప్రమాణోపపత్తిబాధితత్వాదప్రధాన భోక్తృత్వం ప్రణవబోధ్యమితి కేవల పరార్థకైఙ్కర్యస్య చతుర్థ్యర్థత్వాభావాత్ తాదృశకైఙ్కర్యప్రదత్వస్యాన్యాపస్యగుణఇతి *తత్క్రతున్యాయేనోక్తఫలవిశేషాసిద్ధేః నతద్ధేతుకవిద్యాభేదసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే (ఫలనియమమ్) పరార్థకైఙ్కర్యపర్యన్తసకల ఫలసాధనత్వాచ్చరణాగతేః ఫలనియమోనాస్తి; షడఙ్గస్యపరార్థకైఙ్కర్యాసాధనత్వాత్తన్నియమోఽస్తీత్యర్థః.

అయంభావః- మధ్యమాక్షరేణప్రణవేఅన్యశేషత్వం తావన్నివర్త్యతే తత్రశబ్దాసఙ్కోచాదన్యేష్వన్యతమత్వాత్ స్వశేషత్వమపివ్యావర్తితమ్. నమశ్శబ్దేపివిశేషతస్స్వశేషత్వంవారితమ్. "శేషత్వఞ్చపరగతాతిశయాధానేచ్ఛయోపాదేయత్వమేవయస్యస్వరూపంసశేషః"౧౬ ఇత్యచేతనసాధారణం చేతనేష్వభిహితమ్. తతశ్చాచేతన‡ఇవఫలిత్వమాత్రవిరహే చేతనేష్వపగమ్యమానే బాధకాభావాత్ స్వభోక్తృత్వమాత్రవిరహశ్శబ్దాసఙ్కోచసిద్ధస్తిష్ఠత్యేవ. నచ, "భోక్తాభోగ్యమ్"౧౭ ఇత్యాదినాస్వస్యాపిఫలిత్వశ్రవణాత్ మన్త్రశబ్దసఙ్కోచఃకల్ప్యత ఇతివాచ్యమ్. భోక్తృత్వ

౧॥ ౨॥ ౩॥ రా-సు-౩౮-౩౭. ౪॥ ౫॥ వి-పు-౫-౭-౫౯. ౬॥ ౭॥ రా-యు-౧౭-౬౭. ౮॥ ౯॥ రా-యు-౧౯-౬. ౧౦॥ గీ-౭-౧౯. ౧౧॥ ౧౨॥ తై-ఆ-౨-౧. ౧౩॥ పరమసంహితా. ౧౪॥ తై-భృ-౧౦-౫. ౧౫॥ ఛా-ఉ-౭-౨౬. ౧౬॥ ౧౭॥ వేదార్థసఙ్గ్రహే. శ్వే-ఉ-౧. † తత్త్వయాథాత్మ్యమ్, యాథాత్మ్యమస్తు-౪. తత్త్వమ్,తత్త్వయాథాత్మ్యమస్తు-౩. ‡ రూపఫలిత్వ-౧-౪.

21-7-86.

మి — శ్రుతీనాం పరార్థభోక్తృత్వపరత్వేన అసఙ్కోచకత్వాత్. భోక్తృత్వస్య పరార్థత్వమ్ వ్యాహతమితిచేత్, ఉత్తరోత్తరేశ్వరభోగం ప్రతిస్వస్యభోగ్యతాతిశయసిద్ధ్యర్థత్వేన తదుపపత్తేః; పుష్పాదేస్సౌరభ్యాదికస్యేవ చేతనేభోక్తృత్వగుణస్య భోగ్యతాహేతుత్వాత్. తచ్చ, మిథునస్య సంశ్లేషపత్నిభోక్తృత్వం పతిభోగాతిశయార్థ మితిస్పష్టమ్. అతః, "భోక్తా"౧ ఇత్యాదిశ్రుతీనాం నమశ్శబ్దాది సఙ్కోచకత్వాభావాత్ కేవలభోగ్యత్వలక్షణస్వరూపావిర్భావ ప్రార్థనోపపత్తేః, తత్క్రతున్యాయసిద్ధిః. [౫

కిఞ్చ, "అహమన్నమ్"౨ ఇత్యాదిశ్రుతిరపి, ఉక్తస్వరూపయాథాత్మ్యావిర్భావేప్రమాణమ్. తత్ర, ప్రథమమ్, భోగ్యత్వస్వరూపావిర్భావముక్త్వా, తదర్థత్వేన పశ్చాద్భోక్తృత్వావిర్భావ ఉక్తః. "అదన్తమద్మి"౨ ఇతిచభగవద్భోక్తృత్వానన్తరం స్వభోక్తృత్వప్రతిపాదనాత్. స్వభోక్తృత్వస్య ఈశ్వర భోగార్థత్వమవగమ్యతే. నచేయం శ్రుతిః స్వస్య అప్రధానభోక్తృత్వద్యోతికా, "సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహ - బ్రహ్మణా విపశ్చితా"౩ ఇతి బ్రహ్మతుల్యభోక్తృత్వవిరోధాత్. తస్మాత్, స్వార్థభోక్తృత్వ పరార్థభోక్తృత్వ ప్రతిపాదకశ్రుతిభ్యామపి ఫలభేదసిద్ధిః. తర్హి తాదృశశేషత్వ యాథాత్మ్యస్య వ్యాసాదీనాం సంసారిత్వాదప్రతీతత్వేపి ముక్తిదశాయాం ప్రతీతత్వేన తత్ప్రేప్సయా చ ప్రతిబన్ధకాభావాత్సర్వేషామప్యుక్త స్వరూపావిర్భావాపత్తిరితిచేత్, న, "సర్వం హ పశ్యః పశ్యతి"౪ ఇత్యుక్తస్వరూపయాథాత్మ్య ప్రతీతేపి తత్ప్రాప్త్యభిలాషః న జాయతే ప్రతిబన్ధకసత్త్వాత్. ప్రతిబన్ధకశ్చేశ్వరసఙ్కల్పః. సచ, బ్రహ్మణా సహ సర్వాన్ కామానశ్నామి, సర్వవిధకైఙ్కర్యం కుర్యామితిసఙ్కల్పపూర్వకమనుష్ఠితభక్తి ప్రపత్తిరూప కర్మజన్యాపూర్వలక్షణః. యాగాదేః ఫలదానసఙ్కల్పోఽనిత్యః; భక్త్యాదేః ఫలదానసఙ్కల్పో యావదాత్మభావిత్వాన్నిత్యః. "నహ్యధ్రువైః ప్రాప్యతే"౫ ఇత్యత్రవిశేషనిషేధస్య శేషాభ్యనుజ్ఞావిషయత్వాత్ - ధ్రువైః ప్రాప్యత ఇత్యర్థః.

నచ, "ప్రకాశ్యన్తే న జన్యన్తే"౬ ఇత్యాదివిరోధః; యావదాత్మభావి ప్రకాశానువృత్తేః అపూర్వస్థానీయేశ్వరసఙ్కల్పసాధ్యత్వాత్. నను, "ఉక్తస్వరూపయాథాత్మ్యనిష్పత్తేః అకామనావిషయత్వేపి, ప్రాప్తిదశాయాం సర్వేషామపిస్వరూపయాథాత్మ్యావిర్భావో నవిరుధ్యతే. నచ *తత్క్రతున్యాయాత్తదసిద్ధిః, తస్యాయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వాత్. తదుక్తం వేదాన్తాచార్యైః, "ఉపాసితగుణాదేర్యా ప్రాప్తావప్యబహిష్క్రియా। సా తత్క్రతునయగ్రాహ్యా నాకారాన్తరవర్జనమ్"౭ ఇతి. తతశ్చ భక్తిప్రపత్తిరూపతత్కర్మజన్యాపూర్వస్థానీయ నిత్యసఙ్కల్పసత్త్వేపి నతస్య ఫలదశాయామాకారాన్తరప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకత్వమితిచేత్, సత్యమ్, తత్క్రతున్యాయేనహి, ఉపాసితగుణావిరుద్ధాకారాన్తరానుప్రవేశోఽభిమతః; నతూపాసితగుణవిరుద్ధాకారాన్తరానుమతిః; తథాత్వే అయోగవ్యవచ్ఛేదస్యైవ అసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. అత్రచ, పరార్థకైఙ్కర్యప్రాప్తిలక్షణస్వరూప యాథాత్మ్యావిర్భావస్య స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యావిర్భావవిరోధితయా ఉపాయదశాయాముపాసితస్య స్వార్థానుభవకైఙ్కర్య ప్రదత్వస్య ఫలదశాయాం బహిష్క్రియైవస్యాత్. తతశ్చ * యథాక్రతుశ్రుత్యర్థరూపస్య ఉపాసనషడ్గజన్యస్య సఙ్కల్పస్యపరార్థానుభవకైఙ్కర్యాభిలాష ప్రతిబన్ధకత్వాత్, నసర్వేషాంతత్ప్రాప్తిః.

నచాస్యనిగ్రహరూపత్వానుగ్రహరూపత్వవికల్పకృతదోషస్యసంభవః; అస్య న్యాస్యుపాసకాపేక్షయాఽనుగ్రహత్వాత్, శరణాగతాపేక్షయా నిగ్రహత్వాత్; యాగాదిజనితస్వర్గాది ప్రదానసఙ్కల్పోఽపిహి, స్వర్గార్థ్యపేక్షయా ఽనుగ్రహరూపః, ముముక్ష్వపేక్షయా నిగ్రహరూపశ్చదృశ్యతే? తద్వత్. తస్మాత్, ప్రణవావగత స్వరూపయాథాత్మ్యానుగుణపరార్థకైఙ్కర్యప్రదత్వస్యోత్తరచతుర్థ్యావగతస్య, ఉత్తరవాక్యేఉపాస్యగుణత్వేనఅనుసన్ధానాత్, తత్క్రతున్యాయేనఫలదశాయామపితత్సిద్ధేః, "అహమన్నమ్"౨ ఇత్యాదిశ్రుతేశ్చ పరార్థకైఙ్కర్యంసిద్ధమితి, ఫలసంయోగభేదాద్విద్యాభేదసిద్ధిరితి.

భోక్తేత్యాదిశ్రుతేర్మన్త్రే స్వభోక్తృత్వనివారకః। నమశ్శబ్దప్రభృతిక స్సఙ్కోచం భజతేయతః॥ అతః, పరార్థకైఙ్కర్యప్రార్థనాయా అభావతః। తత్క్రతున్యాయత స్తస్య ప్రాప్త్యసిద్ధిరసఙ్గతా॥ ప్రతిబన్ధకరాహిత్యా న్ముక్తిభేదోఽప్యసఙ్గతః। తతఃఫలస్యభేదేన విద్యాభేదో నయుజ్యతే॥ ఇతిచేత్తన్నభోక్తృత్వ శ్రు†తిరన్యార్థతాపరా। సఙ్కోచికా నైవభవే న్న†మశ్శబ్దాదికస్యసా॥ అతః, పరార్థకైఙ్కర్యకామాత్తత్క్రతునీతితః॥ "అహమన్న" శ్రుతేస్తచ్చ స్వయమావిర్భవిష్యతి॥ "తత్-క్రతున్యాయతోఽన్యేషాం స్వయమావిర్భవిష్యతి। కామాభావేఽపి పారార్థ్యమ్; ఇతిచేత్ తదసంగతమ్॥ అప్రతీతం పారార్థ్యం ముక్తౌ నావిర్భవిష్యతి|తత్క్రతున్యాయత, స్తచ్చ, విరుద్ధాకారయోగతః॥ సర్వం హ పశ్య ఇత్యాదేర్జ్ఞాతృత్వం చాస్యయద్యపి। తథాపితద్రుచిర్నస్యా దుక్తన్యాయానురోధతః॥ భక్తిప్రపత్తినిష్ఠానా మతో నైవాస్యసంభవః। తస్మాత్ఫలస్యసంయోగ భేదాద్విద్యాచభిద్యతే. [౧౫

(ఇతిఫలనియమాభావాధికారః. ౧౯)

౧|| శ్వే-౧-౧౨. ౨॥ తై-భృగువల్లీ-౭-౧౦-౬. ౩॥ తై-౨-౧-౨. ౪|| ఛా-౭-౨౬-౨. ౫॥ కఠోప-౨-౧౦. ౬|| ౭|| రహస్యత్రయసారే.
† తేరన్యార్థభోక్తృతా। పరాసఙ్కోచికా నైవన ౧-౨-౩.

మూ.—౩౮. విషయనియమమావతు- గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే
విషయమాకై;

వ్యా.—౩౮. అక్క, ప్రపత్తిక్కు దేశకాలాదినియమాపేక్షైయిల్లై ఎన్ఱు ప్రతిజ్ఞైయై యుపపాదిత్తార్ కీళ్; (విషయనియమమేయుళ్ళదు) ఎన్ఱు ప్రతిజ్ఞైయై యుపపాదిక్కిఱార్ మేల్, [౫

(విషయనియమమావతు) ఎన్ఱుతుడజ్గి. (గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై) ఎన్ఱు - పరత్వాదికళ్లైన్దిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే, విషయమాకై యెన్ఱపడి.

అ.—(ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) ఎన్ఱు, ఉపక్రమత్తిలే (ప్రపత్తియావతు భగవచ్చరణవరణమ్) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యాతిమేయాకిలుమ్, అధికారిఫలనియమాభావోదాహరణ మధ్యత్తిలే పెరుమాళ్ పణ్ణిన సముద్రశరణాగతియైయుడుత్తవిటు ప్రపత్తిత్వసామాన్యత్తాలే ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱుమివళుక్కాక) ఎన్ఱు, ప్రస్తుతైయాయ్, "మామేవయే ప్రపద్యన్తే"౧ "మామేకం శరణం వ్రజ"౨ ఎన్ఱు భగవద్విషయైయాన ప్రపత్తియే, (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తిలే వివక్షితైయాకైయాలే, భగవద్విషయప్రపత్తిక్కు విషయనియమమ్ శొల్లుమ్బోతు, గుణపూర్త్తియైక్కొణ్డే శొల్లవేణ్డుకైయాలే, గుణపూర్త్తి తదభావప్రయుక్తజ్గళాన ప్రపత్తివిషయత్వాత్తిన్నదైయ విధినిషేధజ్గళ్ పరత్వాది భగవత్ప్రకార భేదజ్గళైయన్ఱిక్కే ఏకవిషయత్తిలే అనుపపన్నమాకైయాలే, పరత్వాది ప్రకారపఞ్చకత్తిలే గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమ్ ప్రపత్తిక్కు విషయమ్, గుణపూర్త్తియిల్లాతవిడమ్ విషయమన్ఱెన్ఱు, మూలాభిప్రాయ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరత్వాదికళిత్యాది) ప్రపత్తివిషయత్వానుగుణ్యరూపవస్తుసామర్థ్యత్తాలే, గుణశబ్దమ్ సౌలభ్యాదిగుణవిశేషపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తియిత్యాది.) [౧౫

(౨౦. అథ, విషయనియమాధికారః.)

మీ —(విషయనియమమ్) న కేవలం కృత్స్నానుబన్ధ్యనియమాత్ఫలరూపత్వం ప్రసాధ్యతే; అపి తర్హి? తేషు కస్యచి న్నియమాదపి తత్సాధ్యత ఇతి సజ్గతిః.

పూర్వాధికారే సర్వశబ్దాసజ్కోచాదనుభవ కైజ్కర్యయోః స్వార్థతా రుచిజనకసాధనాశోపి వివక్షితః ఇతి, శరణాగతేస్సర్వఫలసాధనత్వముక్తమ్. తత్సాధనత్వఞ్చ మాంశబ్దోక్త సులభవిషయస్య. అతః, విషయఫలం విషయిణ్యుపచర్య, ఫలభేదాద్విద్యాభేద ఇత్యుక్త మితి పూర్వాధికారార్థ శజ్కాపరిహారకత్వా దుత్తరాధికారసజ్గతిః.

సంశయస్తు- భగవదుపాయత్వం సహేతుకమ్, ఉత నిర్హేతుకమితి. తదర్థమ్, శరణాగతివిద్యా ఫలరూపా న భవతి-ఉత భవతీతి, తదర్థమ్, శరణాగతిః న్యాసాన్న భిద్యతే- ఉత భిద్యత ఇతి. తదర్థమ్, న్యాసః శరణాగతివన్నియతవిషయః-ఉతానియతవిషయ ఇతి. తదర్థమ్, న్యాసస్యార్చావతారవిషయత్వవత్ అన్తర్యామివిషయత్వ మపి నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, తస్యోపాసనారూపత్వ మపి న విద్యతే-ఉత విద్యత ఇతి. యదా, ఉపాసనరూపత్వం నాస్తి; తదా, అన్తర్యామివిషయత్వాయోగాత్, న్యాసః శరణాగతివన్నియతవిషయ ఏవేతి ఉభయోస్తాదాత్మ్యసిద్ధిః. యదా చోపాసనరూపత్వే ప్రమాణమస్తి; తదా, అన్తర్యామివిషయత్వసంభవా దనియతవిషయో న్యాసః, నియతవిషయాయాశ్శరణాగతేర్భిద్యత ఇతి తస్యాః ఫలరూపత్వాన్నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి పూర్వపక్షసిద్ధాన్తే చ ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షశ్చ- న్యాసస్యోపాసనాత్మకత్వం వదన్ నాదీప్పష్టవ్యః, అహిర్బుధ్న్యసంహితాదిషు విహితతాన్త్రికమన్త్రాజ్గకస్య వా, వసురణ్యాదిమన్త్రాజ్గకస్య వా, న్యాసస్యోపాసనత్వమ్ ఉచ్యతే? నాద్యః, "ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవకృతా హ్యసౌ"౩ ఇత్యాదివిరోధాత్. న ద్వితీయః, తస్య తథాత్వే నియామకాభావాత్; ప్రత్యుత, "తేషాం తు తపసాం న్యాస మతిరిక్తం తపశ్శ్రుతమ్"౪ "ఇదమ్మహోపనిషదం దేవానాం గుహ్యముత్తమమ్"౫ ఇత్యాదిషు సంహితాదిషు సకృత్త్వేన విహితాన్ న్యాసాత్ శ్రుతావతిరిక్తతపస్త్వేన శ్రుతస్య న్యాసస్య భేదప్రతిపాదనాత్. నను, సంహితాసు తాన్త్రికమన్త్రవిధానాత్, యజ్ఞాజ్గకల్పనస్య † సుదర్శనభగవదాత్మకతయా విపరిణామాచ్చ, భేదసిద్ధేః న ప్రత్యభిజ్ఞాసిద్ధిః; ఇతి చేత్, నైవమ్, మన్త్రాదిభేదేపి, అజ్గిమాత్ర ప్రత్యభిజ్ఞాయాం విరోధాభావాత్. వివాహాదౌ తత్తత్సూత్రభేదేన మన్త్రాదిభేదేపి, ప్రధానాభేదో హి దృశ్యతే? నచ, వసురణ్యాది మన్త్రికస్యాధికృతాధికారత్వాత్ శరణాగతేస్సర్వాధికారత్వాచ్చ భేదః, మన్త్రస్వభావకృతాధికారభేదస్యార్చనాదావివ [౩౫ ప్రధానభేదకత్వాసిద్ధేః, అతఏవ, పురుషవిద్యాగతి చిన్తనాద్యజ్గకత్వమపి న విద్యాభేదసాధకమ్.

౧॥ గీ-౭-౧౪. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. † సుదర్శనాత్మకభగవదాశ్రయతయా ౧-౩. ౩॥ ౪॥ ౫॥

మూ.—పూర్త్తియుళ్ళదుమ్ అర్చ్చావతారత్తిలే.

వ్యా.—అన్దగుణపూర్త్తితాన్ ఉళ్ళ తెఙ్గేయెన్న, (పూర్త్తియుళ్ళదుమర్చ్చావతారత్తిలే) ఎన్గిఱార్. "అర్చ్చావతారవిషయే మయాప్యుద్దేశతస్తథా। ఉక్తాగుణానశక్యన్తే వక్తుంవర్షశతైరపి"౧ ఎన్ఱు,- స్వతస్సర్వజ్ఞనాన ఉనక్కే శొల్లప్పోకాదు ఎన్ఱుమ్ శొల్లిత్తలైక్కట్ట వరితాన్ప్పడియిఱే అర్చ్చావతారగుణపూర్త్తి యిరుప్పదు. [౫

అ —(అర్చ్చావతారవిషయ ఇతి) అర్చ్చావతారాత్మక ప్రకారవిశేషనిష్ఠాగుణాః ఉద్దేశతస్సంక్షేపత ఉక్తాః, మయాపి వర్షశతైరపి వక్తుమ్- విశిష్య కథయితుమ్ నశక్యన్తే ఇత్యర్థః; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వత ఇత్యాది.) *అపిశబ్దార్థమ్ (స్వతస్సర్వజ్ఞనాన ఇత్యాది.) "వక్తుమ్ - నశక్యన్తే" ఇత్యస్యార్థమ్ (శొల్లిత్తలైక్కట్ట ఇత్యాది.)

ఇ-అ.—(అర్చ్చావతారవిషయే మయాప్యుద్దేశతస్తథా। ఉక్తాగుణానశక్యన్తే వక్తుంవర్షశతైరపి) ఇదుక్కర్థమ్ - కీழ் అర్చ్చావతారవైభవత్తై ప్పరక్కచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు ఇవ్వర్చ్చావతారవిషయమాకవిఱ్ఱైభవత్తై సఙ్గ్రహేణ శొన్నేనత్తనై, ఉళ్ళగుణఙ్గళైయెల్లామ్ నూఱువ[౧౦ర్షమ్ శొన్నాలుమ్ ఎన్నాల్ శొల్లిముడియాతెన్ఱు.

మీ.—నచ, ప్రథానైక్యే వేదవిహితమన్త్రశ్లాధికారవిరుద్ధమన్త్రదివిధానానుపపత్తిః; స్మార్త్తానాంమన్త్రదీనాం * విరోధాధికరణన్యాయేన బాధాపత్తేరితివాచ్యమ్. శ్రీపఞ్చరాత్రస్య వేదతుల్య ప్రమాణతయా, తేషాం వికల్పతఃస్థాప్యత్వాత్. అతః, సకృత్కర్త్తవ్యత్వేనవిహితాత్ స్మార్త్తన్యాసాద్వసురణ్యాదిమన్త్రకః శ్రౌతోన్యాసోనభిద్యతే అతస్సోపిసకృదేవభవతి. ఏవంసకృత్త్వే ప్రమాణసంభవాత్, ఆవృత్తౌతదభావాచ్చ, న్యాసస్యసర్వత్రానుపాసనాత్మకస్యనాన్తర్యామి విషయత్వయోగ్యతేతి, ఉభయవిధోపిన్యాసో ఽర్చ్చావతారవిషయ ఏవేతి, నియతవిషయాయాశ్శరణాగతేర్నభిద్యతే. అతః, ఫలప్రపత్యసిద్ధేః, ననిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి.

అత్రసిద్ధాన్తః- శ్రీపఞ్చరాత్రస్య వేదతుల్యప్రమాణత్వాత్, శ్రౌతానాంస్మార్త్తానాఞ్చ, వికల్పే నైకతోఽపసంహార ఇతినశక్యతేవక్తుమ్- తత్ర వ్యవస్థితవికల్పస్యాష్టదోషదుష్టత్వాత్. వ్రీహియవశాస్త్రయోరివ అధునికేషూభయానుష్ఠానాదర్శనాత్; వ్యవస్థితిశ్చనసంభవతి. తద్వ్యవస్థాపక దేశకాలాధికారివిశేషస్య ప్రమాణాసిద్ధత్వాత్ ; తథాకైశ్చిదనుష్ఠానాదర్శనాచ్చ. అతశ్శ్రౌతస్మార్త్త పరస్పరవిరుద్ధాఙ్గోపసంహారస్యైకత్రాశక్యత్వాద్విద్యాభేదస్తావదావశ్యకః. తత్రవసురణ్యాదిమన్త్రాఙ్గకా ఉపాసనాత్మికా భవితుమర్హతి, "ఓమిత్యాత్మానంయుఞ్జీత"౨ ఇత్యత్ర[౨౦ యుఞ్జీతేతియుజేః "యుజిర్-యోగే" "యుజ సమాధౌ" ఇతివా యోగార్థకత్వే, సమాధ్యర్థకత్వేవా, ధ్యానవాచకత్వాత్ "యోగస్సన్నహనోపాయధ్యానసఙ్గతియుక్తిషు"౩ ఇతిహిపర్యాయవచనమ్! అత్రసన్నహనాద్యర్థకత్వాయోగాదుభయథాపిధ్యానసిద్ధిః. సమానప్రకరణేచ, "సన్న్యాసయోగాద్యతయశ్శుద్ధసత్వాః"౪ ఇత్యాదినాన్యాసంవిధాయ, "దహరమ్"౫ ఇత్యాదినాతస్యధ్యానరూపత్వం స్థానవిశేషఞ్చాభిధాయ, "యద్వేదాదౌ"౬ ఇత్యాదినాప్రణవమన్త్రకత్వంచోక్తమ్. న్యాసస్యోపాసనత్వంభాష్యేప్యుక్తమ్, "ఇదానీంబ్రహ్మోపాసనానాంగుణోపసంహారవికల్పనిర్ణయాయ విద్యాభేదాభేదచిన్తాప్రస్తూయతే"౭ ఇతి. తథా "సర్వాసూపనిషత్సుమోక్షసాధనతయావిహితం వేదనముపాసనమిత్యుక్తమ్"౮ ఇతి. తథా "ధ్యానోపాసనాదిశబ్దవాచ్యంజ్ఞానం వేదాన్తవాక్యైర్విధిత్సితమ్"౯ ఇతిచ. ఏవమ్, "ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్"౧౦ ఇత్యేవమాదిమస్థలేష్వపి వేదనశబ్దస్య ధ్యానపర్యాయత్వ ముక్తమ్. అత్రాపి, "యఏవంవేద"౧౧ "తస్యైవంవిదుషః"౧౨ ఇతివేదనశబ్దశ్రవణాత్ ధ్యానపర్యాయత్వసిద్ధిః.

కిఞ్చ, అస్య పురుషవిద్యాగతి చిన్తనాఙ్గకత్వాచ్చావృత్తిసిద్ధిః; తయోరనావృత్తిరూపత్వే, విధేయత్వాసిద్ధిః. తస్మాత్, వసురణ్యాదిమన్త్రకన్యాసస్యోపాసనత్వాత్, "తస్మిన్ యదన్తస్తదుపాసితవ్యమ్"౧౩ ఇత్యన్తర్యామిణ ఉపాస్యత్వేనోక్తత్వాచ్చ, అన్తర్యామివిషయత్వసిద్ధిః. ఉపాసనస్యసర్వస్య "ఆత్మేత్యేవతుగృహ్ణీయాత్"౧౪ "ఆత్మేత్యేవోపాసీత"౧౫ "ఆత్మేతితూపగచ్ఛన్తిగ్రాహయన్తిచ"౧౬ ఇత్యన్తర్యామివిషయత్వంశ్రుతిసూత్రభాష్యసిద్ధమ్. ఏవంన్యాసవిద్యాయాస్సద్విద్యాదితుల్యత్వే, "తేషాన్తుతపసాన్యాసమతిరిక్తంతపఆహితమ్"౧౭ "ఇదమ్మహోపనిషందేవానాంగుహ్యముత్తమమ్"౧౮ ఇతిశ్రౌతస్మార్త్తయోరైక్య ప్రతిసన్ధానంకథమివోపపద్యేతఇతిచేత్.

౧॥ పా- ౨॥ తై-౬-౫౧-౩॥ అ-౩-౩-౩. ౪॥ తై-౬-౧౦-౨౨. ౫॥ తై-౬-౧౦-౨౩. ౬॥ తై-౬-౧౦-౨౪. ౭॥ భాష్యే-ప-౬౫౭-పరి-౮. ౮॥ భా-౨౮-౧. ౯॥ భా-౩౧-౧. ౧౦॥ శా-మీ-౪-౧-౧. ౧౧॥ తై-౬-౫౧-౩. ౧౨॥ తై-౬-౫౨-౧. ౧౩॥ తై-౬-౧-౨౩.
౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ శా-మీ-౪-౧-౩. ౧౭॥ ౧౮॥

మూ.—౩౫. ఆழ్వార్కళ్

వ్యా.—౩౫. ఇగ్గుణపూర్తియుళ్ళ వర్చావతారమే ప్రపత్తిక్కు ద్దైత్త విషయమెన్నుమత్తై, ప్రపన్నజనకూటస్థరుడైయ అనుష్ఠానత్తాలుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(ఆழ్వార్కళ్) ఎన్ఱు,—కుడజ్గి.౧*మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱుకైయాలే పరత్వాదిక్కళైయెల్లామ్ కరతలామలకమాక్కక్కణ్డిరుక్కిఱ వర్కళితే ఆழ్వార్కళ్;

అ.—ఇప్పడి వస్తుసామర్థ్యసిద్ధమాన గుణపూర్ణార్చావతారైక విషయకత్వ రూపవిషయనియమ మనుష్ఠాన సిద్ధమెన్ఱు, ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇగ్గుణపూర్తియిత్యాది.) "ఆద్యస్యనఃకులపతేః" ౨ ఎన్ఱు అవిత్తైయుట్కొణ్డు (ప్రపన్నజనేత్యాది.)

పరత్వాదిక్కళిల్ గుణపూర్త్యనాకలనశజ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (మయర్వఱవిత్యాదినా.)

ఇ-అ.—ఆழ్వార్కళ్ అర్చావతారత్తిలే ప్రపత్తిపణ్ణినాల్ అతుప్రమాణమామో వెన్న (మయర్వఱమతినలమిత్యాది.)

మీ.—ఉచ్యతే, ప్రథమంతావత్ "స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః" ౩ ఇతివిధినా సాజ్గాధ్యయనేఽకృతే. ఆపాతప్రతీత్యాపూర్వభాగవిచారానన్తరముత్తరభాగవిచారేకృతే, తత్రపూర్వద్వికేశ్రుతే,కస్యచిత్సుకృతవిశేషాత్ "భూమిరాపోఽనలోవాయుః" ౪ ఇత్యాదిశ్రవణేనార్జునస్యేవశరీరవదత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానంజాయతే; కస్యచిచ్చనజాయతే. ఏవంతృతీయే, ప్రథమద్వితీయపాదయోః శ్రవణేనకస్యచిద్విళమ్బాసహత్వం జాయతే; కస్యచిచ్చనజాయతే. తత్రశాస్త్రాధికృతవిళమ్బక్షమ శక్తస్వతన్త్రాణాం సదాదివిద్యావిహితా శాస్త్రాధికృతవిళమ్బాక్షమ శక్తస్వతన్త్రాణాం న్యాసవిద్యావిహితా. శాస్త్రాధికృతవిళమ్బాక్షమాశక్తస్వతన్త్రాణాంతదనధికృతవిళమ్బక్షమశక్తస్వతన్త్రాణాఞ్చకర్మయోగాదికంవిహితమ్. అత్రశాస్త్రాధికృత తదనధికృతవిళమ్బాక్షమాశక్తస్వతన్త్రాణాం ఉజ్జీవనాయభగవానపారకారుణ్యపరవశోన్యాస విద్యావిషయభూతం శ్రవణమనన ఫలభూతం ధ్యానరూపమాత్మసమర్పణ మాదాయ,తఞ్చవసురణ్యాది మన్త్రపురుషవిద్యాగతి చిన్తనాద్యఙ్గకమావృత్త్యాదిరహితమానుకూల్యాదిపఞ్చాఙ్గకత్వేన పిహితస్వోపాయభావమర్చావతార విషయంషడఙ్గయోగం కృత్వాఽవతారయామాస.

తథా, శాస్త్రాధికృతానధికృత శక్తాశక్త విళమ్బక్షమతదక్షమ పరతన్త్రాణాం ఉజ్జీవనాయ (తదేవన్యాస విద్యావిషయభూతం శ్రవణమననఫలభూతశాస్త్రార్థాధ్యవసాయరూపధ్యానాద్యాత్మ భరసమర్పణరూపంతదేవజ్ఞానమాదాయ, తచ్చ) †పురుషవిద్యాదిశాస్త్రాఙ్గమన్త్రనిరపేక్షమానుకూల్య సఙ్కల్పాది స్మార్తాఙ్గనిరపేక్షం సర్వధర్మత్యాగాఙ్గకం ప్రకటితస్వోపాయభావమర్చావతారవిషయం శరణవరణరూపమధికారివిశేషణం కృత్వాఽవతారయామాస. మోక్షస్య,సదాదివిద్యానిష్ఠస్యైవానేకజన్మసాధ్యపరభక్తిపరజ్ఞానాపన్నపరమభక్తిసాధ్యత్వాత్; వసురణ్యాదిమన్త్రకన్యాసస్య,"యన్మరణంతదవభృథః" ౫ ఇతియావన్మరణమనుష్ఠేయత్వాత్; మోక్షస్య,తావన్మాత్రసాధ్యత్వాయోగాచ్చ, "న్యాసఇతిబ్రహ్మ" ౬ ఇతిబ్రహ్మణ ఉపాయత్వముపాసన వ్యావృత్తాకారఇతిదర్శితమ్, తస్యస్వతన్త్రాధికారత్వాత్. తచ్చబ్రహ్మోపాయత్వం తత్రాఙ్గకలాపవిధానేనపిహితమ్. తదేవబ్రహ్మోపాయత్వమ్, షడఙ్గస్యాపిస్వతన్త్రాధికారత్వాదానుకూల్యాద్యఙ్గవిధానేనపిహితమ్. తచ్చబ్రహ్మణఉపాయత్వమ్, శరణాగతౌపరతన్త్రాణాంప్రకటితమ్. ఏవమాత్మనిక్షేపస్యన్యాసవిద్యావిహితావృత్త్యాదిగుణరహితప్రధానజ్ఞానరూపత్వాత్, "తేషాన్తపసాన్న్యాసమ్" ౭ ఇత్యాదినాఐక్యోపదేశః, ఆనుకూల్యాద్యఙ్గకలాపాదినా‡తదుపబృంహణఞ్చయుజ్యతే. అతోన్యాసస్యధ్యానాత్మకత్వేనఉభయరూపత్వాదన్తర్యామి విషయత్వమర్చావతార విషయత్వఞ్చోపపన్నమ్.

నచవాచ్యంషడఙ్గయోగవత్ శరణాగతేరపివసురణ్యాది మన్త్రకధ్యానాత్మకన్యాసవిద్యావికృతిత్వా విశేషాద్విషయానియమఃకిన్నస్యాదితి; వసురణ్యాదిమన్త్రకన్యాసస్య షడఙ్గయోగస్యచ, స్వతన్త్రాధికారత్వాత్, పిహితబ్రహ్మోపాయత్వాత్, అఙ్గకలాపయుక్తత్వాత్, సాధనత్వాభిమానయోగ్యత్వాత్, స్వాతన్త్ర్యగర్భభర సమర్పణరూపత్వాత్, అత్యన్తసాజాత్యాత్, తయోర్వానియతవిషయత్వోక్త్యుపపత్తేః. శరణాగతావుక్తాకారాభావాత్, పారతన్త్ర్యగర్భ భరస్వీకారప్రార్థనారూపత్వాచ్చ, అత్యన్తంన్యాస విసజాతీయత్వాచ్చ నియతవిషయత్వోక్తిరుపపద్యతే. తస్మాత్, న్యాసస్యానియత విషయత్వాత్, శరణాగతేః నియతవిషయత్వాచ్చ, భేదసిద్ధేః ఫలప్రపత్తిసిద్ధిః.

౧॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౨॥ స్తో-౪-౫. ౩॥ ౪॥ గీ-౭-౪. ౫॥ తై-౬-౫౨. ౬॥ తై-౬-౪౯-౧౨. ౭॥ ‡ కలాపాదీనామ్-౩.

† కుణ్డలితగ్రన్థః క్వాచిత్కః.

21-10-86.

మూ.—పలవిడఙ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱుమ్ అర్చావతారత్తిలే.

వ్యా.—ఇప్పడియిరుక్కిఱ అవర్గళ్, ప్రాప్యత్వాతిశయత్తాలే పలకాలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణుకిఱవళవిల్, పలవిడఙ్గళిలుమ్ అర్చావతారత్తిలేయిఱే ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱు; స్థలాన్తరత్తిల్ క్వాచిత్కమిత్తనైయిఱే.

ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ఆఴ్వార్గళుక్కెల్లామ్ తలైవరాన నమ్మాఴ్వార్, "ఆఱెనక్కు నిన్పాదమే శరణాకత్తన్దొఴిన్దాయ్"[౧] "కఴల్గళవైయే శరణాకక్కొణ్డ"[౨] "నమ్పెరుమానడిమేల్ శేమఙ్గొళ్ తెన్కురుకూర్ చ్చడకోపన్"[౩] "ఉన్నడిక్కీఴమర్న్దుపుకున్దేన్"[౪] ఎన్ఱు, ఇప్పడి పలవిడఙ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱు అర్చావతారత్తిలేయిఱే; [౫]*పిఱన్దవాఱు ఒన్ఱిలుమిఱే అవతారత్తిల్ శరణమ్పుక్కతు.—తిరుమఙ్గైయాఴ్వారుమ్, "వన్దునిన్ తిరువడియడైన్దేన్ నైమిశారణియత్తుళెన్దాయ్"[౬] "విరైయార్ తిరువేఙ్గడవా! నాయేన్ వన్దడైన్దేన్"[౭] "కావళమ్పాడి మేయకణ్ణనే కళైకణ్ నీయే"[౮]

అ.—(పలవిడఙ్గళిలుమ్) ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కు- ఆఴ్వార్గళిల్ ప్రత్యేకమన్వయ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యత్వేత్యాది.) సకృత్కరణీయైయాన ప్రపత్తిక్కు పునఃప్రయోగమ్ దోషమాకామైక్కాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యత్వాతిశయత్తాలే యితి;) విషయస్వభావకృతత్వాతిశయ ప్రయుక్తపునఃప్రయోగమ్ విశ్వాసమాన్ద్యాద్యాశ్రయదోషప్రయుక్తమల్లామైయాలే దోషమన్ఱెన్ఱు కరుత్తు. ప్రాచుర్యేణ అర్చావతారవిషయకత్వమ్ ప్రపత్తిక్కభిమతమ్, క్వాచిత్కమాక అవతారవిషయకత్వము మున్డెన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్థలాన్తరత్తిలిత్యాది.) ఇత్తాల్- "మామేకంశరణంవ్రజ"[౯] ఎన్ఱు, ఉత్పత్తివాక్యావగతవిభవవిషయకత్వవిరుద్ధమ్ అర్చావతారైకవిషయకత్వరూప విషయనియమకథన మెన్నుమ్ శఙ్కై పరిహృతై.

(ఆఱిత్యాది) నిన్పాదమ్-ఉన్నుడైయ తిరువడిక్కళై, ఎనక్కు, ఆఱాకవుమ్-వఴియాకవుమ్-ఉపాయమాకవుమెన్ఱుపడి; శరణాకవుమ్ - గృహమాకవుమ్- ప్రాప్యమాకవు మెన్ఱుపడి; తన్దొఴిన్దాయ్ - కొడుత్తాయ్. అన్ఱిక్కే, ఆఱు-ఉపాయమ్ తరుమిడత్తిల్, నిన్పాదమే, శరణాక-ఉపాయమాక, తన్దాయెన్ఱాకవుమామ్. ఇతిల్, శిరీవరమఙ్గలనకరి లెమ్పెరుమాన్ విషయప్రపత్తి శొల్లిఱ్ఱు.—కఴల్గళవైయే - అన్దత్తిరువడిక్కళైయే, శరణాకక్కొణ్డ-ఉపాయమాక స్వీకరిత్తవెన్ఱుపడి. ఇతిల్, తిరుక్కుడన్దైయి లెమ్పెరుమాన్ విషయప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు.— నమ్పెరుమానడిమేల్-నమ్ముడైయ స్వామియానవనుడైయ తిరువడిక్కళిలే, శేమఙ్గొళ్-రక్షైయైక్కొళ్ళుకిఱ, తిరువడిక్కళైయుపాయమాకక్కొణ్డవెన్ఱు ఫలితమ్. ఇతిల్, తిరువల్లవాఴెమ్పెరుమాన్ విషయప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు.—ఉన్నడిక్కీఴ్ అమర్న్దు పుకున్దేన్- ఉన్ తిరువడిక్కళై, స్వీకారమనుపాయ మెన్నుమధ్యవసాయ యుక్తనాయ్క్కొణ్డు పఱ్ఱినేనెన్ఱుపడి. ఇతిల్, తిరువేఙ్గడముడైయాన్ విషయప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు.—(పిఱన్దవాఱొన్ఱిలుమితి) అవతారత్తిల్- కృష్ణావతారత్తిల్. ఇఙ్గే, "నాకణైమిశై నమ్పిరాన్ శరణేశరణమక్కెన్ఱు, నాడొఱుమేకశిన్దైయనాన్"[౧౦] ఎన్ఱదువుమ్ వివక్షితమ్. నాకణైమిశై - తిరువనన్దాఴ్వానాకియ పడుక్కైయిన్ మేలేయిరుక్కుమ్, నమ్పిరాన్ శరణే - నమ్ముడైయ స్వామియినుడైయ తిరువడిక్కళే, శరణ్ నమక్కెన్ఱు,- నమక్కు ఉపాయమెన్ఱు, నాడొఱుమ్- ప్రతిదినముమ్, ఏకశిన్దైయనాయ్- ఏకమనస్కరాయెన్ఱుపడి.—(వన్దిత్యాది) వన్దునిన్ తిరువడి యడైన్దేన్ - అనన్యగతియాయ్ వన్దు ఉన్ తిరువడిక్కళై ఉపాయమాక అడైన్దేన్, నైమిశారణియత్తుళెన్దాయ్ - నైమిశారణ్యక్షేత్రత్తి లెఴున్దరుళియిరుక్కుమ్, ఎనక్కు పితావానవనే ఎన్ఱుపడి.—విరై - పరిమళత్తాలే, ఆర్- మిక్కన్దిరున్దుళ్ళ, తిరువేఙ్గడవా- తిరువేఙ్గడత్తానే, నాయేన్-అయోగ్యనానవడియేన్, వన్దుఅడైన్దేన్ - అనన్యగతియాయ్ వన్దు శరణమ్ పుకున్దేనెన్ఱుపడి.—కావళమ్పాడిమేయ- తిరుక్కావళమ్పాడి యెన్నుమ్ తిరుప్పతియిలెఴున్దరుళియిరుక్కుమ్, కణ్ణనే- సులభనాన కృష్ణనే!, నీయేకళైకణ్- నీయే ఉపాయమెన్ఱుపడి.

ఇ-అ.—అర్చావతారత్తైయుమ్ స్థలాన్తరత్తైయుమ్ కటాక్షిత్తుక్కొణ్డు (ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్) ఎన్ఱార్. ఆఴ్వార్గళ్ పలవిడఙ్గళిలుమ్ అర్చావతారత్తిలే ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలే గుణపూర్త్తియుళ్ళదుమ్ అర్చావతారత్తిలే యెన్ఱు కరుత్తు.

౧|| తి-వా-౫-౭-౧౦. ౨|| తి-వా-౫-౮-౧౧. ౩|| తి-వా-౫-౯-౧౧. ౪|| తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౫|| తి-వా-౫-౧౦-౧. ౬|| తి-మొ-౧-౬-౧. ౭|| తి-మొ-౧-౯-౧. ౮|| తి-మొ-౪-౬-౧. ౯|| గీ-౧౮-౬౬. ౧౦|| తి-వా-౫-౧౦-౧౦.

మూ.—౩౬. పూర్ణమెన్గైయాలే -

వ్యా.—"ఆర్కలివణ్ణ నిన్నడియిణైయడైన్దేనణిపొழிలిల్ తిరువరఙ్గత్తమ్మానే"[౧]ఎన్ఱు,ఇప్పడి అర్చావతారత్తిలేయితేపలవిడఙ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణినర్ఙ్గళ్— మత్తైయాழ்వార్కళుకుమ్ మిప్పడితత్త్వ్రబన్ధఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వదు.

(ప్రపత్తిపణ్ణినర్ఙ్గళుమ్) ఎన్ఱ,ఉమ్మైచ్చశబ్దత్తాలే- (పూర్త్తియుళ్ళదుమ్) ఎన్ఱు,కీழ்చ్చొన్నదొత్తైసముచ్చయిక్కిఱదు.[౨

౩౬. ఇప్పడియివ్వాழ்వార్కళ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమిడఙ్గళిల్ పరత్వాదికళెల్లామిరుక్క అర్చావతారత్తిలే పణ్ణుకైక్కడి- ఇత్తిల్ గుణపూర్త్తియితే; అన్దగుణపూర్త్తిదన్నై సప్రమాణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

(పూర్ణమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి (పూర్ణమెన్గైయాలే) ఎన్ఱదు- "పూర్ణస్యపూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే। సర్వంపూర్ణంసహోమ్"[౨]ఎన్ఱు,శ్రుతిశొల్లుకైయాలే యెన్ఱపడి.

అ.—ఆర్కలివణ్ణ!-సముద్రవర్ణనాయ్ గమ్భీరస్వభావనానవనే!, అణి- అణిన్దిరుక్కుమ, పొழிలిల్-ఉద్యానఙ్గళైయుడైయ, తిరువరఙ్గత్తమ్మానే-[౧౦ కోయిలిలే యెழுన్దరుళియిరుక్కుమ స్వామియానవనే!, నిన్నడియిణై - ఉన్నుడైయ పరస్పరసదృశఙ్గళాన తిరువడికళై, అడైన్దేన్- శరణమ్ పుకున్దేనెన్ఱపడి.ఇప్పడి పరాఙ్కుశ పరకాలర్కళుడైయ అనుష్ఠానమ్ కాట్టినర్ఙ్గళ్.

(ఇత్తిల్.గుణపూర్త్తియితే) ఎన్ఱదు - అర్చావతారత్తిల్ గుణపూర్త్తియితే ఎన్ఱపడి. (సప్రమాణమాక) ఎన్ఱదు - కఠవల్ల్యుపనిషత్స్థవాక్యప్రతీకోపాదాన పూర్వకమాకవెన్ఱపడి.

పూర్ణమాకైయాలే యెన్నాతే (పూర్ణమెన్గైయాలే) ఎన్ఱ, వాచకానువాదమ్ పణ్ణుకైయాలే- పూర్ణశబ్దయుక్త శ్రుతివిశేషమ్వివక్షితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్ణస్యేత్యాది) "తదేషాభ్యుక్తా। తదేవభూతంతదుపాసితవ్యమ్।సత్యంతద్ద్వయంపూర్వవాక్యమ్।శ్రీమన్నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే। ఇదంపూర్ణమదఃపూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముదచ్యతే। పూర్ణస్యపూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే। సర్వపూర్ణంసహోమ్॥ఉత్తరవాక్యమ్- శ్రీమతేనారాయణాయనమః।వేదేయంబ్రహ్మవిదుః। వేదేనానేనవేదితవ్యమ్। యఏవంవేద।ఇత్యుపనిషత్"[౩] ఎన్ఱ, కఠవల్లీఖణ్డమ్. ఇత్తిల్ "ఇదంపూర్ణమ్" ఎన్ఱు,తుడఙ్గి "సహోమ్" ఎన్నుమళవానవాక్యమ్ ద్వయమధ్యగతమాకైయాలే, ద్వయోక్తోపాయోపేయత్వాపేక్షితసౌలభ్యాది గుణపూర్త్తియైచ్చొల్లుకిఱదు. అత్తిల్, "ఉక్తాగుణానశక్యన్తే"[౪]ఎన్ఱ,అప్పడియే పూర్ణశబ్దాసఙ్కోచ సిద్ధియాలుమ్, "పఞ్చప్రకారోహమ్"[౫]ఎన్ఱ,అసంఖ్యా ప్రత్యభిజ్ఞైయాలుమ్, "పూర్వస్మాదపిపూర్వస్మాత్"[౬]ఎన్ఱ, ఉత్తరోత్తరాధిక్య ప్రతిపాదనత్తాలుమ్ లిఙ్గసన్నిధికళాలే ఇన్దశ్రుతి అర్చావతారవిశ్రాన్తై.

ఇత్తిల్ "యదేవేహతదముత్ర" ఎన్ఱ,ఉవిడత్తిల్పోలే ఇదమదశ్శబ్దఙ్గళ్ అన్తర్యామి పరరూపఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱదు. ఇదమ్ - ఇన్దఅన్తర్యామి రూపమానదు, పూర్ణమ్ - కల్యాణగుణఙ్గళాలే పుష్కలమ్; అదః - నిత్యవిభూతియాకిఱ లోకాన్తరస్థమాన పరరూపమానదు, పూర్ణమ్ - గుణఙ్గళాలే పుష్కలమ్; పూర్ణాత్-షాడ్గుణ్యపూర్ణమాన పరరూపత్తిల్నిన్ఱుమ్ అభివ్యక్తమాన, పూర్ణమ్- వ్యూహరూపమానదు, ఉదచ్యతే-ఇరణ్డిరణ్డుగుణఙ్గళాలే బహువిధత్వత్తైయుడైత్తాకిఱదు, పూర్ణస్య- అనన్తావతారకన్దమాన క్షీరాబ్ధిశాయియాకిఱ వ్యూహవిశేష ప్రాదుర్భూతమాకైయాలే వ్యూహాత్మక పూర్ణసమ్బన్ధియాన, పూర్ణమ్ - కల్యాణగుణపూర్ణవిభవరూపత్తై, ఆదాయ - స్వహేతుత్వేనస్వీకరిత్తుక్కొణ్డు, పూర్ణమేవ - కల్యాణగుణపూర్ణమాన అర్చావతారమే, అవశిష్యతే - నిత్యాశ్రయణీయతయా నిత్యసన్నిహితమాయుమ్ సౌలభ్యాదిపూర్త్తి విశ్రాన్తిభూమియాయుమ్ పరత్వాదికళిల్ చరమమాయుమిరుక్కుమదు; ఓమ్- రక్షకత్వప్రావృత్త్య విశిష్టమాన అర్చావతారత్తిలే, సర్వమ్ - ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాయుమ్ ఆశ్రితకార్యాపాదకమాయుముళ్ళ వెల్లాగుణజాతముమ్, సహపూర్ణమ్- మిళితమాయ్క్కొణ్డు పుష్కలమాయిరుక్కుమ్. ఇత్తాల్- పరవ్యూహఙ్గళిలుణ్డాన కాలసన్నికర్షముమ్ విభవత్తిలుణ్డానదేశకరణసన్నికర్షముమ్ అన్తర్యామిత్వత్తిలుణ్డాన దేశకాలసన్నికర్షముమాన సౌలభ్యమ్ముత్తలాన ఆశ్రయణోపయుక్తగుణఙ్గళుమ్ జ్ఞానశక్త్యాదికార్యోపయుక్తగుణఙ్గళుమానవైయాయ్, పూర్వవరిత పూర్వవాక్యస్థనారాయణపదోక్తఙ్గళుమాన వెల్లాగుణఙ్గళుమ్ అర్చావతారత్తిలే పుష్కలఙ్గళెన్ఱదాయిత్తు.

ఇ-అ.—"పూర్ణమ్" ఎన్ఱ,అవాక్యత్తుక్కు కీழ్వాక్యత్తోడొరుశేర్త్తికణ్డిలోమీయెన్న (ఇప్పడియివ్వాழ்వార్కళిత్యాది.)

౧॥ తి-మొ-౪-౧-౧. ౨॥కఠవల్లీ;బృ-ఉ-౭-౧. ౩॥ ౪॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౫॥విష్వక్సేనసం. ౬॥ విష్వక్సేనసం.

మూ.—ఎల్లాగుణఙ్గళుమ్ పూర్ణఙ్గళ్.

౩౭. ప్రపత్తిక్కు-పేక్షితఙ్గళాన సౌలభ్యాదికళ్ ఇరుట్టఱైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పతిఙ్గే.

వ్యా.—(ఎల్లాగుణఙ్గళుమ్పూర్ణఙ్గళ్) ఎన్ఱు-ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకఙ్గళానగుణఙ్గళోడుమాశ్రితకార్యాపాదకఙ్గళానగుణఙ్గళోడువాశియఱ సకలకల్యాణ గుణఙ్గళుమివ్విషయత్తిలే సమ్పూర్ణమెన్ఱపడి. [౫

౩౭. ఆనాల్, "వాసుదేవోఽసిపూర్ణః"౧ఎన్గిఱపరత్వత్తిలుమ్ట్టిల్ ఇఙ్గుత్తైక్కుణ్డమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ప్రపత్తిక్కు-పేక్షితఙ్గళాన) ఎన్ఱు - ఉపాయమాకప్పఱ్ఱుమిడత్తిల్ వేణ్డువవైయానవెన్ఱపడి. (సౌలభ్యాదికళ్) ఆవన - కణ్డుపఱ్ఱుకైక్కుఉప్పాన సౌలభ్యముమ్, మేన్మైకణ్డకలామైక్కుఉప్పాన సౌశీల్యముమ్, కార్యమ్ శెయ్యుమెన్ఱు, విశ్వసిక్కైక్కుఉప్పాన స్వామిత్వముమ్, కుఱ్ఱఙ్గణ్డువెరువామైక్కుఉప్పాన వాత్సల్యముమ్. "నిగరిల్ పుకళాయ్"ఇత్యాదియాలే, ఇన్నాలుగుణత్తైయుమిఱే ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్తతు.

(ఇరుట్టఱైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పతిఙ్గే) ఎన్ఱు- పరత్వత్తిల్ ఇగ్గుణఙ్గళెల్లాముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పరమసామ్యాపన్నరాన ముక్తరోడుత్తిరుకిఱ అవిడమాకైయాలే, పకల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశమఱ్ఱిరుక్కుమ్; అర్చావతారమాన విడత్తిల్ తన్మైకెట్టునిలమాన సంసారికళుక్కు ముక్తరోడుత్తు కొణ్డిరుక్కైయాలే, అన్ధకారత్తిల్ దీపమ్పోలే అత్యుజ్జ్వలమాయ్ తోఱ్ఱుమెన్ఱపడి. [౧౫

అ.—ఇవ్వర్థమ్ అన్తర్యామిత్వోపక్రమమాక ఉత్తరోత్తరగుణాధిక్య ప్రతిపాదనపరమాన "భూగతజలమ్పోలే అన్తర్యామిత్వమ్" [వా-౩౯.] ఇత్యాద్యుపరితనసన్దర్భత్తిలే వ్యఞ్జితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకఙ్గళాన గుణఙ్గళోడిత్యాది.)

మూలత్తిలే (ప్రపత్తిక్కు-పేక్షితఙ్గళాన) ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఉపాయప్రపత్తిక్కు ఉపాసనాదికళుక్కుప్పోలే ఆశ్రయణీయ గుణానుసన్ధానమనపేక్షితమాకైయాలే సిద్ధోపాయ స్వీకారాపేక్షితఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయమాకప్పఱ్ఱుమిడత్తిలిత్యాది.) (కణ్డుపఱ్ఱుకైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱు - చాక్షుషపూర్వకాశ్రయణోపయోగియాన ఎన్ఱపడి. (సౌలభ్యమ్) - అతీన్ద్రియత్వేన శ్రుతిసిద్ధనానవన్ స్వాత్మన్యాభిమతవిగ్రహత్తోడే చక్షుర్గమ్యనాయిరుక్కై. (మేన్మైకణ్డకలామైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱు- స్వనైచ్యప్రతియోగ్యుత్కర్షప్రతిసన్ధాన హేతుకాశ్రయణ నివృత్తిపరిహారోపయోగియాన వెన్ఱపడి. (శీలమ్) - మహతోమన్దైస్సహ నీరన్ధ్రేణసంశ్లేషస్వభావత్వమ్. తస్యసౌష్ఠవమ్- (సౌశీల్యమ్) మన్దసంశ్లేషదశాయామపిస్వమహత్త్వబుద్ధిరాహిత్యమ్. (కార్యమ్ శెయ్యుమెన్ఱు, విశ్వసిక్కైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱు - ఉడైయవనాకైయాలే ఇవన్ విముఖనాన దశైయిలుమ్ సత్తానువృత్త్యాదికళై ప్పణ్ణికొణ్డు నిఱ్కిఱవన్ ఆశ్రయణదశైయిల్ అవశ్యమ్ ఫలప్రదనావనెన్గిఱఅధ్యవసాయోపయోగియాన వెన్ఱపడి. (స్వామిత్వమ్) - స్వవ్యతిరిక్తవస్తుషు స్వకీయత్వాభిమానరూపమ్. (కుఱ్ఱఙ్గణ్డువెరువామైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱు- స్వదోషానుసన్ధాన హేతుకాశ్రయణీయ నిగ్రహాపాదకత్వ భయనివృత్త్యుపయోగియాన వెన్ఱపడి. వాత్సల్యస్వరూపన్తు అధస్తాన్నిరుక్తమ్.

మూలత్తిలే (ఇరుట్టఱైయిల్) ఇత్యాదియిల్ (ఇఙ్గే) ఎన్గిఱవిత్తాల్ అన్యత్రపకల్ విళక్కుప్పట్టిరుక్కుమెన్నుమభిప్రాయమాయ్, అన్యత్రాన్ ప్రస్తుతపరత్వాదిక మెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరత్వత్తిలిత్యాది.) (ఇఙ్గే) ఎన్గిఱవిత్తు - అర్చావతారత్తిలెన్ఱపడి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అర్చావతారమానవిత్యాది.) తన్మై-మాంసచక్షుష్ట్వమాన్ద్యమహాపరాధత్వరూపనికర్షమ్. "ఇరుట్టఱై" ఎన్ఱు, - స్థలవిశేషకథనమ్ సఙ్కుచితప్రదేశత్తిల్ ప్రకాశసాన్ద్రవివక్షైయాలే ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ధకారత్తిల్ దీపమ్పోలే అత్యుజ్జ్వలమాయిత్యాది.)

౧౩ ౨॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦.

మూ.—౩౮. పూర్తియైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కొలైత్తుకొణ్డు,

వ్యా.—విషయముళ్ళవిడత్తేయితే గుణజ్గళ్ ప్రకాశిప్పతు. అజ్గుళ్ళారుమ్ శీలాదిగుణానుభవ ప్పణ్ణుకైకుఱ వరువళిజ్గే యితే; సౌలభ్యమ్మున్నాక వరుళిచ్చెయ్తతు- కణ్ణుపడ్ డుక్కై కుఱ ఉప్పాన సౌలభ్యమే ప్రపత్తికుఱ ప్రధానాపేక్షిత మెన్ఱు,తోర్ ఱుక్కైకాక. [౨

౩౮. “ఇగ్గుణజ్గళ్ ప్రకాశిప్పతిజ్గే” ఎన్ఱ,త్తైయుపపాదిక్కిఱార్,

(పూర్తియైయుమ్) ఎన్ఱు,తుడజ్గి. పూర్తియావతు- అవాప్తసమస్తకామత్వమ్; అత్తైకొఱైత్తు కొఱళ్ళుకైయావతు-ఇవనిట్టతుకొణ్డుతృప్తనాక వేణ్డుమ్పడి సాపేక్షనాయిరుక్కై. (స్వాతన్త్ర్య)మావతు- స్వాధీనస్వరూపాదిమత్త్వమ్; అత్తైకొఱైత్తు కొఱళ్ళుకైయావతు - ఆశ్రితాధీనస్వరూపస్థిత్యాదికళై యుడైయనాకై. “తదిచ్ఛయామహాతేజా భుజ్క్తేఽవై భక్తవత్సలః। స్నానంపానంతథాయాత్రాంకురుతే వైజగత్పతిః॥ స్వతన్త్రస్స జగన్నాథోఽప్యస్వతన్త్రో యథాతథా। సర్వశక్తిర్జగన్నాథోఽప్యశక్తఇవచేష్టతే”౧ ఎన్నక్కడవతితే.

అ.—(విషయమ్)ఎన్ఱు,తు - ప్రతిసమ్బన్ధియెన్ఱ,పడి ప్రతిసమ్బన్ధికళావన-సౌలభ్యాదిగుణశరీరానుప్రవిష్ట మాంసచక్షుస్సుమన్ద మహాపరాధర్కళ్. ప్రకాశమావతు - తత్తత్స్వరూపయోగ్యతా రూపాణాంగుణానాం చక్షుర్విషయత్వాది ఫలోపధానమ్. అజ్గుళ్ళారుమెన్ఱు,తు - నిత్యవిభూతియిలుళ్ళారుమెన్ఱ,పడి. ఇజ్గేఎన్ఱు,తు- “వానోర్కుమ్ మణ్ణోర్కుమ్వైప్పు”౨ఎన్ఱు,శొల్లప్పడుకిఱతిరుమలై ముతలానవయ్ త్తిలే యెన్ఱ,పడి. జ్ఞానాదికళ్ పరత్వాదికళిలుమ్ ఇజ్గుమ్ తుల్యజ్గళ్, సౌలభ్యాదికళ్ ఇజ్గే అధికజ్గళెన్ఱ,పడి. [౧౫

“నిక్కరిల్ పుకళాయ్”౩ ఎన్ఱుమ్,“పచ్చైయాక్కుకై” [వ-౧౦౭-వ-౩.] ఎన్ఱుమ్-వాత్సల్యత్తుక్కుప్రాధాన్యమ్శొల్లి యిరుక్క,ఇజ్గుసౌలభ్యమ్మున్నాకగుణజ్గళై చ్చొల్లుకిఱతెన్నెన్ఱ,అశజ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (సౌలభ్యమ్మున్నాక విత్యాదినా.) ప్రధానాపేక్షితమెన్ఱు,తు - చక్షుర్విషయత్వఫలోపధాన రూపసౌలభ్యమ్ ఆశ్రయణస్వరూప నిష్పాదకత్వాదన్తరజ్గోపకారకమెన్ఱ,పడి. నిష్పన్నమాన ఆశ్రయణత్తిలే నిగ్రహహేతుత్వాభావ ప్రయోజకత్వా ద్వాత్సల్యమప్రధానమ్.

ఆక, సౌలభ్యమ్, చేతనకర్తృక భగవదాశ్రయణత్తిల్ స్వరూపనిష్పాదకమాకైయాలే, ప్రధానమ్; వాత్సల్యమ్, ఈశ్వరకర్తృకాశ్రితాజ్గీకారత్తిల్ స్వరూపనిష్పాదకమాకైయాలే, ప్రధానమ్; ఇప్పడివిషయభేదేన గుణద్వయప్రాధాన్యత్తిల్ విరోధమిల్లైయెన్ఱు, కరుత్తు.

“సౌలభ్యాదికళ్” ఎన్ఱ, పూర్వవాక్యోక్త గుణజ్గళెల్లావఱ్ ఱుక్కుముపపాదకముత్తరగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇగ్గుణజ్గళిత్యాదినా.)ఇచ్ఛాయాంసత్యాంసర్వసిద్ధిమత్త్వమ్-(అవాప్తసమస్తకామత్త్వమ్.) (స్వాధీనస్వరూపాదిమత్త్వమ్)ఎన్ఱ,అఆదిశబ్దత్తాలే-స్థిత్యాదియైచ్చొల్లుకిఱతు. (ఆశ్రితాధీనస్వరూప స్థిత్యాదికళై యుడైయనాకై) ఎన్ఱ,అ ఆదిశబ్దమ్ - ప్రవృత్తిపరమ్. ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణమ్ (తదిచ్ఛయేత్యాది.) “భుజ్క్తే - స్నానంపానమ్” ఇత్యాది - పూర్తియైక్కొఱైత్తుక్కొణ్డతైక్కు ప్రమాణమ్. “అస్వతన్త్రోయథా” ఎన్ఱ,అవితు - స్వాతన్త్ర్యత్తై కొఱైత్తుక్కొణ్డతైక్కు ప్రమాణమ్.

ఇ-అ —అజ్గుప్రకాశియాతే యిజ్గుప్రకాశిక్కైక్కు హేతువెన్నెన్న (విషయముళ్ళవిడత్తేయిత్యాది.) అజ్గుప్రకాశమన్ ఱిరుక్కు మెన్నుమతుక్కు నియామకమేతెన్న (అజ్గుళ్ళారుమిత్యాది.)

(తదిచ్ఛయా) ఎన్ఱ,అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్-భక్తర్కళిడత్తిలే వాత్సల్యత్తైయుడైయనాయ్ పెరుమతిప్పనాన సర్వేశ్వరన్,ఆశ్రితనుడైయ ఇచ్ఛైయాలే భుజియానిన్ఱాన్; జగత్తుక్కుస్వామియానవన్ స్నానత్తైయుమ్ పానత్తైయుమ్ యాత్రైయైయుమ్ అవనుడైయ ఇచ్ఛైయాలేపణ్ణా నిన్ఱాన్; అన్దజగన్నాథనానవన్ స్వతన్త్రనాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, స్వతన్త్రనల్లాతవన్ యాతొరుపడియాయిరుక్కుమ్, అప్పడియేయిరుక్కుమ్; సర్వస్రష్టావాన సర్వేశ్వరన్ సర్వశక్తియాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అశక్తనై ప్పోలే చేష్టియానిఱ్కుమ్.

౧॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౨॥ ౪-తి-అ-౪౫. ౩॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౧.

29-10-86.

మూ.—తన్నైయనాదరిక్కిఱ అవర్ కళై త్తానాదరిత్తునిఱ్కిఱ ఇవిడమ్.

వ్యా.—“అర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః” ౧ఎన్ఱు,గుళిచ్చెయ్ దారిఱే భట్టర్. తన్నిచ్చైయొళిన్దు ఇవన్ తైక్కొణ్ణ్డైక్కైక్కు హేతువిల్లామైయాలే (కొణ్డైత్తుక్కొణ్డు) ఎన్గిఱార్. (తన్నైయనాదరిక్కిఱ అవర్ కళై త్తానాదరిత్తు నిఱ్కిఱ ఇవిడమ్) ఎన్ఱతు-తానిప్పడిసులభనాయ్ వన్దునిఱ్కాల్ అఱియవనైళియవనాక ప్పెఱ్ఱో మెన్ఱు,విరుమ్బిమేల్ విళున్దైయన్ఱి, క్కు అవ్వెళిమైదానే హేతువాక ఉపేక్షిక్కిఱ అసంసారికళై త్తాన్ విడమాట్టాదవళవన్ఱి, క్కు, అవర్ కళైయొళియచ్చెల్లామై తోఱ్ఱుమ్బడి నిఱ్కిఱ అస్థలమ్ అర్చావతారమెన్గై.

(పూర్త్తియుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కొణ్డైత్తుక్కొణ్డు) నిఱ్కైయాలే - సౌలభ్యసౌశీల్యఙ్గళుమ్, (తన్నైయనాదరిక్కిఱ అవర్ కళైత్తానాదరిత్తు) నిఱ్కైయాలే - స్వామిత్వవాత్సల్యఙ్గళుమ్ ఇఙ్గేతోఱ్ఱానిన్ఱతిఱే.

అన్ఱిక్కే-,(పూర్త్తియుమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గిఇవ్వాక్యమెల్లావఱ్ఱాలుమ్-గుణచతుష్టయత్తిలుమ్ప్రధానమాన సౌలభ్యత్తైయే ఓడవైత్తారాకవుమామ్; అప్పోతు, ఇవ్విషయత్తినుడైయ సౌలభ్యాతిశయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱా రెన్ఱు, వాక్య సఙ్గతియాకక్కడవతు. కణ్ణుక్కు-విషయమామ్బడి నిత్యసన్నిధి పణ్ణుకైయవళవన్ఱిక్కే, సర్వప్రకారపరిపూర్ణనాను

అ.—“తదిచ్ఛయా”౫ ఎన్గిఱ వచనస్థతచ్ఛబ్దవివరణప్రమాణాన్తరమ్ (అర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిరితి.) “ఆస్తాం తే గుణరాశివద్గుణపరీవాహాత్మనాం జన్మనామ్”౧ ఇత్యాది, శ్రీరఙ్గరాజస్తవే. పూర్త్తియుమ్ స్వాతన్త్ర్యముమ్ కొణ్డైత్తునిఱ్కైయవిడమెన్నాతే, (పూర్త్తియుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కొణ్డైత్తుక్కొణ్డు) ఎన్ఱు, కొణ్డు శబ్దత్తాలే “పూర్త్తి” ఇత్యాదికళిలే ఇచ్ఛాతిరిక్తఙ్గళాన కర్మాదికళ్ హేతువన్ఱెన్ఱుమిడమ్ సిద్ధమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (తన్నిచ్చైయొళిన్దియవిత్యాది.)

అనాదరమాదరప్రసక్తిపూర్వకమాకైయాలే ఆదరప్రసక్తియై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (అఱియవన్నిత్యాదినా.) (అనాదరిక్కిఱ అవర్ కళై) ఎన్గిఱ అసామాన్యోక్తి అనాదరరూపవస్తుసామర్థ్యత్తాలే అవిశేషజ్ఞపరమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (సంసారికళైయెన్ఱతు.) “ఆదరిత్తునిఱ్కిఱ ఇవిడమ్” ఎన్ఱు, - ఆదరోక్తియాలే త్యాగాభావమర్థసిద్ధమాయ్, తన్నై త్యజిత్తవరై త్యజిక్క వేణ్డియిరుక్క అతుశెయ్యావిడిలుమ్ అవర్ కళ్ పక్కల్ ఆదరమన్ఱిరుక్కలామే, అప్పడియన్ఱిక్కే ఆదరిక్కిఱ ఇవిడమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (విడమాట్టాతవళవన్ఱిక్కేయిత్యాదినా.) (అర్చావతారత్తిలే) [వా-౩౫] ఎన్గిఱ అవిత్తైయనుషఙ్గిత్తు, ప్రథమాన్తమాక విపరిణామమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (అర్చావతారమెన్గైయెన్ఱు;) మఱుక్కళ్ పోలే అర్చావతారమెన్ఱు, మేలిల్ పదత్తుక్కాకఙ్క్షకమాకవుమామ్.

ఇఙ్గాల్ గుణచతుష్టయము ముపపాదితమాన మైత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (పూర్త్తియుమిత్యాదినా.) సౌలభ్యసౌశీల్యావస్థైకళిలుమ్ అతిశయితావస్థైకళాన తత్సాపేక్షత్వ తదధీనస్థితికత్వఙ్గళాల్ తదవినాభూతతయా తదన్తర్గతఙ్గళాన సౌలభ్యసౌశీల్యఙ్గళ్ సిద్ధఙ్గళ్. “అపరాధానఖిలాన్ సహస్వైవకురుతేదయామ్”౩ ఎన్ఱు,తన్నైయనాదరిక్కిఱ అవర్ కళై యాదరిక్కిఱ ఇవిత్తాల్-దోషభోగ్యత్వమాకియవాత్సల్యముమ్, “ఈశానో భూతభవ్యస్యనతతోవిజుగుప్సతే”౪ ఎన్ఱు,- వాత్సల్యహేతువాన స్వామిత్వముమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి.

(భూగతజలమ్పోలే) [వా-౩౭] ఇత్యాద్యుక్తగ్రన్థత్తిలే సౌలభ్యాతిశయోపపాదనమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్, అఙ్గుప్రయుక్తమాన (అర్చావతారమ్) ఎన్గిఱ శబ్దత్తై యిఙ్గుమాకర్షిత్తు అన్వయిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్, (పూర్త్తియుమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తాలుమ్ - ప్రధానభూతసౌలభ్యమాత్రత్తై విస్తరేణదర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు, - (పూర్త్తియుమ్) ఇత్యాదిక్కవతారికాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కేయిత్యాది.)

ఇ-అ.—(పూర్త్తియుమ్) ఎన్గిఱ అవాక్యత్తిలే ప్రపత్త్యపేక్షితగుణఙ్గళ్ ప్రకాశిత్తవిడమ్ తోఱ్ఱియిరున్దతిల్లైయే యెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (పూర్త్తియుమ్స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ ఎన్ఱుతొడఙ్గి.) ఇవ్వాక్యమెల్లావఱ్ఱాలుమ్ సౌలభ్యమోడవైత్తారెన్నిల్; మఱ్ఱుముళ్ళగుణఙ్గళెల్లామ్ కిడక్క ఇగ్గుణత్తై విశేషిత్తరుళిచ్చెయ్యవేణుమో ఎన్ఱు,శఙ్కిప్పిక్కుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి (గుణచతుష్టయత్తిలుమ్ ప్రధానమాన) ఎన్గిఱార్. సౌలభ్యాతిశయత్తై దర్శిప్పిత్తపడి యెఙ్గనేయెన్న (కణ్ణుక్కువిషయమామ్బడియిత్యాది.)

౧॥ ౪౦-స్త- ౨॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౩॥ విష్వక్సేన. ౪॥ కఠవల్లీ-౨౪.

మూ.—౩౯. భూగతజలమ్బోలే అన్తర్యామిత్వమ్; ఆవరణజలమ్బోలే

వ్యా.—నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయిరుక్కిఱ అత్తనై, సాపేక్షనుమ్ పరతన్త్రనుమాక్కి కొణ్డు, తన్నైయనాదరిక్కిఱ అసంసారికళై త్తానాదరిత్తునిఱ్కుమ్ మేల్పట్టసౌలభ్యమిల్లైయితే. “ఏవంపఞ్చప్రకారోఽహ మాత్మనాంపతతామధః। పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాజ్జ్యాయాంశ్చైవోత్తరోత్తరః॥ సౌలభ్యతోజగత్స్వామీసులభోహ్యుత్తరోత్తరః”౧ఎన్ఱు,- పరత్వాదికళైన్దిలుమ్ సౌలభ్యముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్దే, పూర్వపూర్వత్తైక్కాట్టిల్ ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు సౌలభ్యమతిశయిత్తిరుక్కుమెన్ఱు, తానేయరుళిచ్చెయ్కైయాలే, సౌలభ్యత్తుక్కెల్లైనిల మర్చావతారమితే.

౩౯. పరత్వాదికళినుడైయ దౌర్లభ్యత్తైయుమ్ అర్చావతారసౌలభ్యత్తైయుమ్ సదృష్టాన్తమాక్కదర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(భూగతజలమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. తృషార్తనుక్కు దేశాన్తరత్తిల్ పోకవేణ్డాతపడినిఱ్కిఱ ఆవిడన్దన్నిలేయుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, కొట్టుమ్కున్దాలియుఙ్గొణ్డు కల్లినాలల్లదుకుడిక్కక్కిడైయాత భూగతజలమ్బోలేయాయ్త్తు, కణ్డుపఴగవేణుమెన్ఱాశైప్పట్టవనుక్కు హృదయత్తిలే యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, “కట్కిలీ”౨ఎన్గిఱపడియే కణ్ణుక్కు విషయమన్ఱిక్కే, అష్టాఙ్గయోగరూపయత్నత్తాలే కాణవేణ్డుమ్పడియాన అన్తర్యామిత్వమ్. అవనుక్కు, అణ్డత్తుక్కుప్పుఱమ్బే పెరుక్కిక్కిడక్కిఱ ఆవరణజలమ్బోలేయాయ్త్తు,

అ —అర్చావతారత్తిలే సౌలభ్యమతిశయితమెన్నుమర్థమ్కణ్ఠోక్తమెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఏవంపఞ్చప్రకారోహమిత్యాది.)“అథః-పతతామ్- ఆత్మనామ్ - జ్యాయాన్-” సంసారిక్కు అచేతనర్క్కు సంసారనివర్తనోపయుక్త సౌలభ్యోత్కర్షవాన్. సౌలభ్యతః - సులభః. పూర్వపూర్వసౌలభ్యాదధిక సౌలభ్యవాన్ ఎన్ఱుఉపాత్తవచనార్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరత్వాదికళైన్దిలుమిత్యాది.)

అర్చావతారత్తిల్ సౌలభ్యమతిశయితమెన్నుమిడత్తుక్కు సాపేక్షత్వపరాయత్తత్వఙ్గళాకిఱ ఉపపత్తికళై యరుళిచ్చెయ్దు, దృష్టాన్తప్రదర్శనత్తాలే అత్తైవిశదీకరిక్కిఱా రెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారిక్కై (పరత్వాదికళినుడైయవిత్యాది.)

దృష్టాన్తత్తిల్ (తృషార్తనుక్కు) ఎన్ఱుమ్, దార్ష్టాన్తికత్తిల్ (కణ్డుపఴగవేణుమెన్ఱాశైప్పట్టవనుక్కు) ఎన్ఱుమధ్యాహార్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తృషార్తనుక్కిత్యాది.) పూర్వపూర్వసౌలభ్యాపేక్షయా ఉత్తరోత్తరసౌలభ్యాతిశయ ప్రతిపాదనప్రకరణమాకైయాలే ఇఙ్గుమురువక్కైసౌలభ్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశాన్తరత్తిలిత్యాది.) కొట్టుమ్కున్దాలియుమ్ - ఖననసాధనవిశేషఙ్గళ్, ఇత్తాల్ - కృచ్ఛ్రసాధ్యత్వరూపదౌర్లభ్యమ్ శొల్లప్పట్టదు. దార్ష్టాన్తికమ్ (కణ్డుపఴగవేణుమిత్యాది.) ఇఙ్గుమురువక్కైసౌలభ్యమ్ (హృదయత్తిలేయిత్యాది.) కట్కిలీ-కణ్ణుక్కిలక్కాకాతవనే ఎన్ఱుఆఴ్వారరుళిచ్చెయ్తపడియే. ఇఙ్గే, “తందుర్దర్శంగూఢమనుప్రవిష్టమ్”౩ఎన్గిఱవిఙ్గువివక్షితమ్. ఇత్తాల్-దుర్దర్శత్వకృచ్ఛ్రసాధ్యత్వఙ్గళాకిఱదౌర్లభ్యమ్శొల్లప్పట్టదు. అష్టాఙ్గయోగమ్-యమనియమాద్యఙ్గయుక్తమానససమాధి. తాపత్రయాతురప్రాప్యత్వాభిప్రాయేణ జలదృష్టాన్తమ్. “కడిశేర్నాఱ్ఱత్తుళ్ళాలై”౪ఎన్ఱుమ్ “తుళక్కఱ్ఱముదమ్”౫ఎన్ఱుమ్ అన్తర్యామిక్కు అమృతదృష్టాన్తమరుళిచ్చెయ్దారికే. “ఇదంపూర్ణమ్”౬ఇత్యాదిశ్రుతిక్రమాభిప్రాయేణ అన్తర్యామిత్వోపక్రమోపాదానమ్, శ్రీతియిలుమ్ వివక్షితసౌలభ్యతారతమ్య ప్రతిపాదనతాత్పర్యత్తాలే అన్తర్యామిత్వోపక్రమమాన క్రమమెన్ఱుకరుత్తు.

(అవనుక్కిత్యాది) అవనుక్కు - తృషార్తనుక్కు. (పెరుక్కిక్కిడక్కిఱ) ఎన్ఱ,త్తాల్ - ఖననాదిసాధ్యత్వరూపమాన భూగతజలనిష్ఠదౌర్లభ్యమ్వ్యావర్తితమ్. కృచ్ఛ్రయత్ననిరపేక్షత్వరూప సౌలభ్యవిశేషముమ్సిద్ధమ్. (అణ్డత్తుక్కుప్పుఱమ్బే) ఎన్గిఱవిత్తాల్-దౌర్లభ్యముక్తమ్.

మూ-అ —ఆవనుక్కెన్ఱుదు - తృషార్తనానవనుక్కెన్ఱపడి.

౧॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౨॥ తి-వా-౭-౨-౩. ౩॥ ౪॥ తి-వా- ౮-౮-౨. ౫॥ తి-వా-౨-౬-౨. ౬॥ కఠవల్లీ,బృ-౭-౧.

మూ.—పరత్వమ్; పాఱ్కడల్ పోలే వ్యూహమ్; పెరుక్కాఱుపోలే విభవఙ్గళ్; అతిలే తేఙ్గినమడుక్కళ్ పోలేఅర్చావతారమ్.

వ్యా.—ఇవనుక్కు "అప్పాల్ ముతలాయ్నిన్ఱ,వళప్పరియ వారముతు"౧ ఎన్ఱ్ అపడియే లీలావిభూతిక్కప్పాలుట్టి రుక్కుఱ పరత్వమ్· అప్పడి అతివిప్రకృష్టమన్ఱి,యే అణ్డాన్తర్భూతమాయిరుక్క చ్చెయ్తేయుమ్, అవనుక్కుదుష్ప్రాప [౨ మాన పాఱ్కడల్ పోలే యాయ్త్తు, ఇవనుక్కు "పాలాழிநీకిడక్కుమ్ పణ్బైయామ్ కేట్టేయుమ్"౨ ఎన్ఱ్ అపడియే కేట్టిరుక్కుమిత్తనైయల్లతు శెన్ఱు,కాణవరితాప్పడి యిరుక్కుఱ వ్యూహమ్· ప్రత్యాసన్నమాయుమ్ తాత్కాలికర్కు ఉపజీవ్యమాయ్ పాశ్చాత్యనానవనుక్కు దుర్లభమాన పెరుక్కాఱుపోలే యాయ్త్తు, "మణ్మీతుழల్వాయ్"౩ ఎన్ఱ్ అపడియే భూమియిలేయవతరిత్తు సఞ్చరిత్తుమ్, తత్కాలవర్తికళుక్కాశ్రయణీయమాయ్ పిఱ్కాలత్తిలుళనానవివనుక్కు కిట్టాతపడియాన విభవమ్. మున్బుశొన్నవై పోలన్ఱి,క్కే అవనుక్కు విడాయ్కెడప్పరుకలామ్పడి పెరుక్కాఱ్ అతిలే [౧౦ తేఙ్గిన మడుక్కళ్ పోలేయాయ్త్తు, ఇవనుక్కుమ్ దేశకాలకరణవిప్రకృష్టమన్ఱిక్కే కోయిల్కళిలుమ్గృహఙ్గళిలుమ్ ఎన్ఱు,మొక్క తెల్లారుక్కుమ్ కణ్ణుక్కిలక్కామ్పడినిఱ్కుఱ

అ.—దార్ష్టాన్తికమ్ (ఇవనుక్కుమిత్యాది) ఇవనుక్కుమ్-కణ్డుపఱ్ఱవేణుమెన్ఱు,శెప్పట్టవనుక్కుమ్. (అప్పాలిత్యాద) అప్పాల్-అణ్డాద్బహిః. ముతలాయ్నిన్ఱ,- కారణభూతనాయ్నిన్ఱ,, అళప్పరియ - అపరిచ్ఛేద్యమాన, ఆరముతు - పెరియవమృతమ్ ఎన్ఱు,తిరునెడుణ్డాణ్డక శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్.ఇత్తాల్ - జలదృష్టాన్తత్తుక్కు పూర్వప్రయోగమ్దర్శితమ్. "నిన్ఱ," ఎన్ఱు-అయత్నసాధ్యత్వరూపసౌలభ్యముమ్, "అప్పాల్"ఎన్ఱు,-[౧౫ అతివిప్రకృష్టదేశవర్తిత్వరూపదౌర్లభ్యముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అప్పడియితి) కృచ్ఛ్రసాధ్యత్వాతివిప్రకృష్టత్వ ప్రయుక్తదౌర్లభ్యహేతువాన అత్యక్కాక (అతివిప్రకృష్టేతి.) యథోచితసౌలభ్యమ్ (అణ్డాన్తర్భూతమాయిత్యాది.) అవనుక్కు - తృషార్తనుక్కు. ఇత్తాల్ - దుష్ప్రాపత్వరూపదౌర్లభ్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు ఇవనుక్కుమ్ - ఆశ్రయణేచ్ఛుక్కుమ్. పాలాழி - క్షీరాబ్ధియిలే, నీకిడక్కుమ్ పణ్బై - నీకణ్వళర్న్దవழకై, యాన్ కేట్టేయుమ్ - కేట్టమాత్రత్తిలుమ్ ఎన్ఱు,తిరువన్దాతి శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్. జ్ఞానాధికరానఆழ்వార్కుమ్ కేట్కైమాత్రమానాల్ మఱ్ఱవర్కళుక్కు చ్చొల్లవేణుమో వెన్ఱు,పడి. "నిస్తరఙ్గార్ణవోపమః"౪ [౨౦ "ధ్యాయినాంతాపశాన్తయే"౫ఎన్ఱ్,అవిత్తైయటొక్కణ్డు వ్యూహత్తుక్కు ప్పాఱ్కడల్ దృష్టాన్తమ్.

(ప్రత్యాసన్నమాయిత్యాది) ప్రత్యాసన్నమాయ్ - సన్నికృష్టమాయ్. తత్కాలవర్తికళుక్కు - ప్రవాహసమయవర్తికళుక్కు. ఉపజీవ్యమాయ్-వినియోగయోగ్యమాయెన్ఱ,పడి. ఇత్తాల్ - కృచ్ఛ్రనిష్పాద్యత్వాతిదూరవర్తిత్వ దూరవర్తిత్వరూపదౌర్లభ్యమ్ వ్యావర్తిక్కప్పట్టతు. పాశ్చాత్యనానవనుక్కు - ప్రవాహసముయోత్తరకాల భవనానవనుక్కు. ఇత్తాల్ - యథోచితదౌర్లభ్యవిశేషమ్ శొల్లప్పట్టతు. మణ్మీతుழల్వాయ్ - భూమియిలేసఞ్చరిక్కిఱాయ్ ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழிక్కర్థమ్. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భూమియిలేఇత్యాదినా.) "మణ్"ఎన్ఱు,-పరవ్యూ[౨౫ హఙ్గళుమ్, "మీతు" ఎన్ఱు, - అవ్యవధానత్తాలే చేతనాన్తర్యామియుమ్, "ఉழల్వాయ్" ఎన్ఱు,- అర్చావతారముమ్ వ్యావర్తితమాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవతరిత్తెన్ఱు.) కిట్టాత- దుర్లభమానవెన్ఱు,పడి. "గుణపరీవాహాత్మనాంజన్మనామ్"౬"ఇన్ఱువాళ్ విన్నై"౭ ఎన్ఱ్,అవిత్తైయటొక్కణ్డు విభవత్తుక్కు ప్పెరుక్కాఱుదృష్టాన్తమ్.

(మున్బిత్యాది) కృచ్ఛ్రనిష్పాద్యాతిదూరవర్తి దూరవర్తి కాదాచిత్కఙ్గళాన భూగతజలమ్ ఆవరణజలమ్ పాఱ్కడల్ పెరుక్కాఱు ఎన్ఱ్, ఇవైపోలన్ఱిక్కే యెన్ఱు,పడి. అవనుక్కు. తృషార్తనుక్కు. పరుకలామ్పడి- పానమ్పణ్ణలామ్పడి. ఇత్తాల్-అయత్ననిష్పాద్యత్వాతి సన్నికృష్టత్వ సార్వకాలికత్వ రూపసౌలభ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇవనుక్కు-ఆశ్రయణేచ్ఛుక్కు. (దేశేత్యాది) పరవ్యూహఙ్గళుక్కుణ్డాన దేశవిప్రకర్షముమ్, విభవత్తుక్కుణ్డాన కాలవిప్రకర్షముమ్, అన్తర్యామిక్కుణ్డాన కృచ్ఛ్రనిష్పాద్యతా హేతుభూతమాన చక్షురవిషయత్వరూపకరణ విప్రకర్షము మిల్లాతపడి. ఇత్తాల్ - ప్రకారచతుష్టయనిష్ఠదౌర్లభ్యమ్ వ్యావర్తిక్కప్పట్టతు. (కోయిల్కళిలుమ్) ఎన్ఱు, - సన్నికర్షముమ్; (గృహఙ్గళిలుమ్) ఎన్ఱు, - అతిసన్నికర్షముమ్, (ఎన్ఱు,మొక్క) ఎన్ఱు,-సదాతనత్వముమ్, (కణ్ణుక్కిలక్కామ్పడి) ఎన్ఱు, - సర్వచక్షుర్విషయత్వముమాకైయాలే సర్వప్రకారసౌలభ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. [౩౫

వ్యా.—౧*పిన్నానార్ వణఙ్గుమ్‌శోతియాన అర్చావతారమ్. "భౌమనికేతనేష్వపికుటీకుఞ్జేషు"౨ఎన్గి,ఇప్పడియేపలవిడఙ్గళిలుమ్ సన్నిధిపణ్ణినిఱ్ఱ్పడియైనినైత్తిరే (మడుక్కళ్ పోలే) ఎన్ఱు,బహువచనత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌తతు. అవతారగుణఙ్గళెల్లామర్చాస్థలఙ్గళిలే పరిపూర్ణమాయిరుక్కైయాలుమ్,

అ.—(పిన్నానారిత్యాది) పిన్నానార్ - అవతారత్తుక్కు పిఱ్పాడర్, వణఙ్గుమ్‌శోతి- ఆశ్రయిక్కుమ జ్యోతిర్మయమాన దివ్యమఙ్గళవిగ్రహత్తైయుడైయవనే ఎన్ఱు, తిరునెడున్దాణ్డకత్తుక్కర్థమ్. ఇన్దప్రమాణసూచనార్థమాక (పిన్నానార్‌వణఙ్గుమ్ శోతియానఅర్చావతారమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తతు. "పిన్నానార్" వణఙ్గుమ్ ఎన్ఱు,-కాలసన్నికర్షముమ్, "తిరుమూழிక్కళత్తానాయ్" ఎన్ఱు,-దేశసన్నికర్షముమ్, సమృద్ధియాలే-కరణసన్నికర్షముమ్‌శొల్లుకైయాలే, (కోయిల్‌కళిలుమ్) ఇత్యాద్యనన్తరమ్ (పిన్నానార్) ఇత్యాదిప్రమాణసూచనమ్ పణ్ణియరుళినార్. "పాల్‌ఆమరైక్కుయమ్"౩ "వాళత్తడమ్పోల్"౪ "రఙ్గచన్ద్రాభిధానం స్థితమివపరిఫుల్లత్పుణ్డరీకంతటాకమ్"౫ ఎన్గి,ఇవిత్తైయుటైయన్ఱు అర్చావతారత్తుక్కు మడువైదృష్టాన్తీకరిత్తతైన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

(మడుక్కళ్ పోలే) ఎన్ఱు, - ఉపమానగతబహుత్వమ్ ఉపక్రమావగతమాకైయాలే, తదనురోధేనఅనన్తరావగతమాన (అర్చావతారమ్) ఎన్గి,ఇపికత్వమ్ జాత్యాద్యభిప్రాయక మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, ప్రమాణకథనపురస్సరమాక బహుత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (భౌమేత్యాది;) "ఆస్తాంతేగుణరాశివద్గుణపరీవాహాత్మనాంజన్మనాంసంఖ్యాభౌమనికేతనేష్వపికుటీకుఞ్జేషురఙ్గేశ్వర|అర్చ్యస్సర్వసహిష్ణురర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః ప్రీణీషేహృదయాలుభిస్తవతతశ్శీలాజ్జడీభూయతే" [రఙ్గేశ్వర] వారీర్ పెరియపెరుమాళే. [తేగుణరాశివత్] దేవరీరుడైయ కల్యాణగుణసమూహత్తినుడైయపోల. [గుణపరీవాహాత్మనామ్] అన్దగుణఙ్గళై హేతువాకవుమ్ ప్రకాశ్యఙ్గళాకవుముడైత్తానవైయాకైయాలే అన్దగుణప్రవాహరూపఙ్గళాన. [జన్మనామ్] అవతారఙ్గళుడైయ. [సంఖ్యా] ఎణ్ణిపరిచ్ఛేదిక్కైయానతు. [ఆస్తామ్] ఇరుక్కట్టుమ్. "బహవోన్యపకల్యాణగుణాః"౬ "బహుధావిజాయతే"౭ "బహూనిమేవ్యతీతానిజన్మాని"౮ఎన్ఱు,బహుశబ్దత్తుక్కు విషయమిత్తనైయల్లతు, ఎణ్ణిముడియాతెన్ఱపడి. [త్వమ్] దేవరీర్. [భౌమనికేతనేషు] "ఏతేవైనిరయాః"౯ఎన్ఱుమ్పడియానఇ౧౦ఇరుళ్ తరుమాఞాలత్తిలుళ్ళగృహఙ్గళిలుమ్, [కుటీకుఞ్జేష్వపి]కుడిశైకళిలుమ్ అవ్వళవుమల్లాత శెడిత్తూఱుకళిలుమ్. ఇత్తాల్ - ఆఢ్యదరిద్రవిభాగమ్ పారాతేయెన్ఱపడి. యద్వా, [భౌమనికేతనేషు] కోయిల్‌కళిలుమ్ గృహఙ్గళిలుమ్. [కుటీకుఞ్జేషు]"తస్యాంకుటౌనిత్యంవసన్తః"౧౧ఎన్గి,ఆయతిస్థానఙ్గళిలుమ్, "వృక్షమూలేషు"౧౨ఎన్గి,ఆవానప్రస్థస్థానఙ్గళిలుమ్. ఇత్తాల్-గ్రామనగరాదికళిల్‌కోయిల్‌కళుమ్ చాతురాశ్రమ్యావసథఙ్గళుమ్‌శొల్లిఱ్ఱు. అన్ఱిక్కే, [భౌమనికేతనేషు] కోయిల్ ముతలానతిరుమలైకళిలుమ్, [కుటీకుఞ్జేషు] తిరుక్కుఱుఙ్గుడి, తిరుక్కణ్ణఙ్గుడి, తిరువెళ్ళియఙ్గుడి, తిరుమణ్డఙ్గుడియాకియ కుడికళిలుమ్; బృన్దారణ్య, వంశారణ్య, వీక్షారణ్య, ఫుల్లారణ్యమ్ ముతలాకియశెడిత్తూఱుకళిలుమ్. [అపి] ఎన్గి,అఅనుక్తసముచ్చయత్తాలే - తిరుమలైకళిలుమ్‌గృహఙ్గళిలుమ్. [అర్చ్యఇత్యాది] అర్చ్యరాయ్‌క్కొణ్డుమ్, సాక్షాదుపచారమ్ ఉపచారాపదేశమానఅపచారమ్ ఇవైయెల్లావఱ్ఱైయుమ్ సహిక్కైయేస్వభావమాక వుడైయరాయ్‌క్కొణ్డుమ్, ఆరాధకనిట్టవఴక్కాన స్వరూపస్థితిప్రవృత్తికళైయుడైయరాయ్‌క్కొణ్డుమ్. [ప్రీణీషే] అలభ్యలాభత్తాల్పోలే స్వారసికప్రియత్తైయుడైయరాకానిన్ఱీర్ ఎన్గి,ఇయాతొన్ఱు, అతువాకిల ఉమ్ముడైయశీలగుణత్తైయనుసన్ధిత్తుప్రశస్తమనస్కరానపరాఙ్కుశాదికళ్ ౧౩*మయర్వఅమతినలమరుళప్పెఱ్ఱు సర్వజ్ఞరాయిరున్దార్‌కళేయాకిలుమ్ ముగ్ధరాకిఱార్‌కళ్. [శిలాత్] ఎన్గి,అవజ్ఞ్యమీ, ౧౪*ల్యబ్లోపేపఞ్చమీ. [జడీభూయతే] భావేలట్. సర్వజ్ఞరుమ్ ముగ్ధరానారెన్ఱుమభుతొన్ఱ*చ్విప్రత్యయమ్ ఎన్ఱు,భట్టరరుళిచ్చెయ్‌తపడియెన్ఱుపడి. (అన్తర్యామి) ఇత్యాద్యానురూపృత్తుక్కాక అర్చావతారమెన్ఱు, జాత్యన్వయియాన ఏకవచనమ్ ప్రయుక్తమ్. "నలిఙ్గవచనేభిన్నేనహీనాధికతేఅపి | ఉపమాదూషణాయాలం యత్రోద్వేగోనధీమతామ్"౧౫ఎన్గి,ఇప్పడియే రీతిభఙ్గపరిహారార్థమాన ఏకవచనమ్ దోషమన్ఱెన్ఱుకరుత్తు.

అన్తార్యవయవియన్ఱిక్కే అనియతపరిమాణజలసంఘాత విశేషాత్మకైయానన్దియిలే శిలజలసంఘాతమ్ నిమ్నప్రదేశత్తిలే నిఱ్కుమ్పాడుమ్, అన్తార్యవయవియానవిభవశబ్దిత విగ్రహవ్యక్తియిలేతేక్కముమ్ పెరుక్కముమ్ మాడాదాకైయాలే దృష్టాన్తవైషమ్యమెన్గి,ఇశఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్ (అవతారగుణఙ్గళిత్యాదినా.) అవతారగుణఙ్గళ్ - రామకృష్ణాద్యవతారాభివ్యక్తసౌశీల్య సౌలభ్యాదిగుణఙ్గళ్. "అర్చాపూజాప్రతిమయోః"౧౬ఎన్ఱు,నిఘణ్టు.ప్రతిమారూపఙ్గళాన భగవదావిర్భావాధికరణఙ్గళిలే పరిపూర్ణఙ్గళాకైయాలుమ్, అభివ్యక్త్యవచ్ఛేదకతయాసమగ్రఙ్గళాకైయాలుమెన్ఱుపడి. ఇతు, పెరియపెరుమాళ్ ముతలానవర్‌కళిలే కణ్డుకొళ్వతు.

౧|| తి-నై-౧౦. ౨|| రం-స్త-౨-౭౪. ౩|| తి-నై-౧౯. ౪|| తి-వా-౮-౫-౧. ౫|| రం స్త. ౬|| రా-అ-౨-౨౬. ౭|| తై-పురు-౨౧. ౮|| గీ-౪-౫.
౯|| ౧౦|| తి-వా-౧౦-౬-౧. ౧౧|| ౧౨|| ౧౩|| తి-వా-౧-౧-౧. ౧౪|| ౧౫|| ౧౬|| నిఘణ్టు.

10-11-86.

మూ.—౪౧.ఇదుతాన్, శాస్త్రఙ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణాతే,

వ్యా.—అవతారవిగ్రహఙ్గళై అర్చారూపేణ పలవిడఙ్గళిలుమ్ పరిగ్రహిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలుమ్, (అత్తిలే తేఙ్గిన మడుక్కళ్ పోలే) ఎన్గిఅత్తు.

౪౧. "ఇప్పడి ఆశ్రయణరుచిపిఱన్దార్కు ఆశ్రయణీయత్వేసులభమాయిరుక్కుమళవే యన్ఱు, రుచిజనకత్వాదిక్కళు మివ్వర్చావతారత్తుక్కణ్డు" ఎన్ఱు, ఇత్తిన్ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్;

(ఇదుతాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ప్రకృతమాన సౌలభ్యాదిగుణయోగత్తైయుట్కొణ్డు, (ఇదుతాన్)ఎన్ఱుపరామర్శిక్కిఱార్.

(శాస్త్రఙ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణా) మైయావదు - హితానుశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ శ్రుతిస్మృత్యాది శాస్త్రఙ్గళానవై, అరుచిపిఱక్కుమ్పడి ఇతరవిషయఙ్గళినుడైయ దోషాధిక్యత్తైయుమ్, రుచిపిఱక్కుమ్పడి భగవద్విషయత్తినుడైయ గుణాధిక్యత్తైయుమ్ ఉపదేశిత్తాలుమ్, అవత్తాల్, ఇతరవిషయఙ్గళైవిట్టు ఇవ్విషయత్తై పత్తుమ్పడి పణ్ణప్పోకామై.

అ.—(అవతారవిగ్రహఙ్గళై అర్చారూపేణ...పరిగ్రహిత్తు) యావదు - రామకృష్ణాద్యవతార విగ్రహసంస్థానసజాతీయసంస్థానయుక్తార్చావిగ్రహపరిగ్రహమ్ పణ్ణుకై. ఇదు, తిరువల్లిక్కేణియిల్ పెరుమాళ్, తేవప్పిరాన్, పార్థసారథి, పేరకత్తాన్ ముదలానవర్కళిలే కణ్డుకొళ్వదు.

ఆక, అవతారోత్తరకాలవర్తిత్వేసతి అవతారగుణవిగ్రహ సజాతీయగుణవిగ్రహయుక్తత్వమ్ అవతారత్తిలే తేఙ్గినవై అర్చావతారత్తుక్కు వివక్షితమ్. తదుత్తరకాలవర్తిత్వేసతి తదేకదేశ కతిపయవస్తువిశిష్టత్వమ్ దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళిలే అనుగతమాన తేఙ్గినవైయెన్ఱు, దృష్టాన్తవైషమ్య పరిహారమ్ కణ్డుకొళ్వదు. [౧౫౭

౪౧.రుచిపిఱన్దవర్కళుక్కు ఆశ్రయణానన్తరత్తోపకారక సౌలభ్యాతిశయమ్ స్వాభావికమ్, తాదృశరుచిపిఱవాదార్క్కు రుచివైప్పిక్కైయుమ్ అనన్తరమ్ ఉపాయమాకైయుమ్ ఉపేయమాకైయుమ్ ఆకియివై ధర్మికు అతిశయవిశేషావహ ధర్మరూపమాన వైభవమ్ ఎన్ఱుమధిప్పాయత్తాలే, ఉత్తరగ్రన్థావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిఆశ్రయణరుచిపిఱన్దార్క్కిత్యాది.)

మూలత్తిలే [ఇదుతాన్] ఎన్గిఅ ఇదంశబ్దమ్ సౌలభ్యా[illegible]ర్చావతార పరామర్శియాకైయాలే, వివక్షితవైభవాపేక్షితధర్మిస్వభావపరమెన్ఱుమధిప్పాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ([illegible]) "నాసనాచ్ఛాస్త్రిపి" ఎన్ఱుమ్ అవయవా[illegible] [illegible] (హితానుశాసనమిత్యాది.) "ప్రవృత్తిర్వానివృత్తిర్వా కృతకేనైలకేనవా। పుంసాంయేనోపదిశ్యేత తచ్ఛాస్త్రమభిధీయతే" ఎన్గిఅ విత్తై యుట్కొణ్డు [శాస్త్రఙ్గళాల్] ఎన్గి[illegible] (శ్రుతి[illegible] ఇతి.) "ప్రవృత్తివిప్ర[illegible] దోషజ్ఞాపన పూర్వకమాక విషయఙ్గళి[illegible]నివర్తనముమ్, గుణజ్ఞాపనపూర్వకమాక భగవద్విషయత్తిల్ ప్రవర్తనముమ్" ఎన్ఱుమధిప్పాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతరవిషయఙ్గళినుడైయ విత్యాది.) [౧౫౮] త్తుక్కై యావదు - దోషనివర్తనపూర్వక †గుణాధానమాకైయాలే ఇతరవిషయరాగ నివర్తనపూర్వక భగవద్విషయప్రాప్త్యా నిష్పాదనమ్ ఇఙ్గె వివక్షితమ్ ఎన్ఱుమధిప్పాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతరవిషయఙ్గళై[విట్టుఇత్యాది.)

మీ.—నను, వసురణ్యాది మన్త్రికన్యాసస్య అన్తర్యామి విషయత్వేన [illegible]పి విభవస్యార్చావతార విషయతయా శరణాగతి భేదః కిన్నస్యాత్? ఇత్యత్రాహ (ఇదుతానిత్యాది.)

"అర్చావతారగుణానాంసర్వేషాం [illegible] తస్యాప్యనియత విషయత్వం సంభవతి; విభుత్వేతవా[illegible] ముఖ్య వారకత్వస్య, రుచిజనకత్వస్య ఉపాయోపేయోభయమాత్మకత్వస్యచ రతో[illegible]యోగాభావాత్, షడఙ్గప్రపత్తేస్సాధనత్వేన అన్యేషాం ముఖ్యయోః కటాక్షద్వారక సుకృత మూలకత్వాత్; స్వగతస్వీకారస్యోపాయత్వేన తత్రార్చావతారస్య కేవలంఫలప్రదత్వే నానుపాయత్వాత్; ‡తతఏవ ప్రాప్యప్రాపకైక్యస్యాపి వినియోగాభావాచ్చ; ఉక్తగుణవిశేషవిశిష్టార్చావతారష్షడఙ్గే విషయః" ఇతినిర్బన్ధోనాస్తి; పరన్తు సౌలభ్య మాత్రం తత్రోపయుక్తమ్ - "కస్యచిదర్చావతారే ప్రపన్నస్య, పశ్చాద్యోగసామర్థ్యేసతి, అన్తర్యామి[illegible] అప్యుపపద్యత ఇతి, షడఙ్గోఽప్య నియతవిషయః;" ఇతిభావః.

† "గుణాధానరూపమాకైయాలే" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. ‡ "అతఏవ" ఇతిపాఠాన్తరమ్. ౧౫

మూ.—విషయాన్తరఙ్గళిలే మణ్డి విముఖరాయ్ ప్పోరుమ్

వ్యా.—దుర్వాసనాబలమ్ ఉపదేశత్తై నిరర్థకమాక్కి విడుమిఱే; "జన్మాన్తరసహస్రేషు యా బుద్ధిర్భావితా నృణామ్। తామేవలభతే జన్తురుపదేశో నిరర్థకః"౧ ఎన్నక్కడవతిఱే.

(విషయాన్తరఙ్గళిలే మణ్డి విముఖరాయ్ప్పోరు) కైయావతు- "శిలమ్బడియురువిఱ్కరు నెడుఙ్గణ్ణార్ తిఱత్తా[ర]నాయఱత్తైయే మఱన్దు। పులన్ఱ పడిన్దుణ్ణుమ్ పోక్కమే పెరుక్కి"౨ ఎన్ఱుమ్, "శురికుழల్ మడన్దైయర్ తిఱత్తు కాతలే మిక్కుత్తు కణ్డవా తిరిన్దు†"౩ ఎన్ఱుమ్, "మాతరార్ కయఱ్కణ్ ఎన్నుమ్ వలైయుళ్ పట్టழున్దువేనై"౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే

అ—[తిరుత్తవాణ్ణా] మైత్తాన్, శాస్త్రఙ్గళిన్ఉడైయ అర్థబాధత్తాలుమ్ అభిధానశక్తి వైకల్యత్తాలుమన్ఱు, నియోజ్యనుడైయ దుర్వాసనాబలత్తాలే ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దుర్వాసనేత్యాది.) దుర్వాసనైయావతు - శాస్త్రజన్యజ్ఞాన విపరీతవిషయకజ్ఞాన జనక సంస్కారమ్. అతినుడైయ బలమావతు - శాస్త్రజన్యజ్ఞానమూలక శాస్త్రార్థానుష్ఠాన ప్రతిబన్ధకవిపరీతజ్ఞాన ఫలోపధాయకత్వమ్. నిరర్థకమాక్కి విడుకైయావతు - అనుష్ఠానరూప ప్రయోజన శూన్యమాక్కి విడుకై.

(జన్మాన్తరేత్యాది.) (నృణామ్) ఎన్ఱతు - "శాస్త్రన్తమనుష్యాధికారత్వాత్"౫ ఎన్గిఱపడియే ఉపదేశయోగ్యత్వజ్ఞాపనార్థమ్. (నృణామ్- యా బుద్ధిః - జన్మాన్తరసహస్రేషు - భావితా) (జన్మాన్తరసహ) స్రఙ్గళిలుణ్డాన (భా) వనాశబ్దితసంస్కార నిష్పాద్యా భవతి. (జన్తుః - తామేవ లభతే) శాస్త్రశ్రవణయోగ్యతై యిరున్దాలుమ్, "శాస్త్రశ్రవణనైరర్థక్యమ్ దుర్వాసనావాసితస్యుక్కుమ్ తిర్యక్కుక్కళుక్కుమ్ తుల్యమ్" ఎన్గై, క్కాక, "నరః" ఎన్నాతే (జన్తుః) ఎన్ఱతు. (ఏవ) కారమ్ - శాస్త్రార్థానుష్ఠాన వ్యవచ్ఛేదకమ్. (ఉపదేశః) - శాస్త్రమ్. (నిరర్థకః) - [౧౫] "అనుష్ఠానరూపప్రయోజన శూన్యో భవతి" ఎన్ఱపడి.

(శిలమ్బడి ఇత్యాది) "శిలమ్బు - నూపురత్తై, అడి - పాదత్తిలే ఉడైయ, ఉరువిల్ - శరీరత్తైయుడైత్తాన, కరునెడుమ్ కణ్ణార్ తిఱత్తనాయ్-౬ *అసితాయతేక్షణైకళాన స్త్రీకళ్ నిష్ఠనాయ్, అఱత్తైయే మఱన్దు- ధర్మత్తై బుద్ధిపణ్ణాతే, పులన్ - ఇన్ద్రియఙ్గళ్, పడిన్దు- అవగాహిత్తు, ఉణ్ణుమ్ - భుజిక్కుమ్, పోక్కమే - భోగత్తైయే, పెరుక్కి - వర్ధిప్పిత్తు."

(శురిఇత్యాది) "శురి - వక్రఙ్గళాన, కుழల్ - అళకఙ్గళైయుడైత్తాన, మడన్దైయర్ తిఱత్తు - యువతికళ్ విషయమాక, కాతలేమిక్కుత్తు - ఉత్కణ్ఠైయైవళర్త్తు, కణ్డవాతిరిన్దు - స్వైర ‡ చారమ్పణ్ణి" ఎన్ఱు, తిరుమొழి శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్.

(మాతరార్ ఇత్యాది) "మాతరార్ - అత్యన్తయువతికళాన స్త్రీకళుడైయ, కయల్ - మత్స్యమ్పోన్ఱ, కణ్ ఎన్నుమ్ - కణ్ణాకిఱ, వలైయుళ్ - వలైయిలే, పట్టు - అకప్పట్టు, అழున్దువేనై - మగ్ననాకిఱవెన్నై" ఎన్ఱు, తిరుమాలై శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్.

మీ.—"అభేదాత్ప్రతిసంసిద్ధాత్ షడఙ్గప్రణవాఙ్గయోః ॥ అర్చావిషయతో విద్యా సభిన్నేతి నయుజ్యతే । ఇయమర్చావతారైక విషయత్వాత్ఫలాత్మికా ॥ న్యాసస్త్వన్తర్మియన్త్రర్చా విషయత్వేన సాధనమ్ । అన్తర్యామ్యాశ్రయత్వేఽచ్చ ధ్యానాత్మకతయా భవేత్ ॥ ధ్యానరూపత్వమప్యస్య యఙ్క్షీతేతి విధానతః । సన్న్యసయోగాదిత్యుక్త్యా హాసితవ్యమితిశ్రుతేః ॥ తేషాంతుతపసాం న్యాస మిత్యాది వచనంతుయత్ । విరుద్ధాఙ్గోపసంహారాన్న తచ్ఛ్రోతస్యవాచకమ్ ॥ §కిన్త్వఙ్గషట్కసహితం సుకరం న్యాసమాహహి । శ్రౌతస్మార్తైక్యబుద్ధిస్తు ††తదఙ్గైక్యనిబన్ధనా॥ అయం వివేకో విజ్ఞేయో భగవద్భావగోచరః । శక్తస్వతన్త్రస్య చిరంసహిష్ణోశ్చ ద్విజన్మనః॥ సదాదివిద్యావిహితా తదఙ్గస్య విధిగపునః । తస్యాశక్తివిశిష్టస్య తదంశాఙ్గవిధిగపునః ॥ సహిష్ణుశక్తాశక్తాత్మతన్త్ర శూద్రాదిగోచరః । శక్తస్వతన్త్రస్యచిరా ¶¶సహిష్ణోశ్చ ద్విజన్మనః॥ వసురణ్యాది §§మన్త్రోక్తా న్యాసవిద్యావిధీయతే । కాలక్షేపాక్షమాశక్తస్వతన్త్ర(ః) యేతుమానవాః ॥ తేషాముజ్జీవనాయాహ షడఙ్గంయోగముత్తమమ్ । స్వాత్యన్తపరతన్త్రాణాం సర్వేషామపిదేహినామ్॥ శ్రితస్మార్తాఙ్గరహితం ధర్మత్యాగాఙ్గకంపరమ్ । అర్చావతార విషయమధికారి విశేషణమ్॥ స్వోపాయత్వ ప్రకటితశరణాగతి లక్షణమ్।అవాతీతదత్యన్తదయావరవశో విభుః॥ షడఙ్గోఽన్తర్యామిణిచ కృతఙ్గపద్మభువాస్వయమ్ । అతస్తస్యాప్యనియతో విషయోభిద్యతే హి సః॥

(౨౧. ఇతి విషయనియమాధికారః.)

† "తిరిన్ద" ఎన్నుమ్ పాఠమ్ అరుమ్బదత్తుక్కుచ్చేరాతు. ‡ "సఞ్చారమ్పణ్ణి" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. § "కిఞ్చాఙ్గ" ఇతిచపాఠమ్. †† "తదంశైక్య" ఇతిద్వే. ¶¶ "సహిష్ణోస్తు" ఎన్ఱు పాఠాన్తరమ్. §§ "మన్త్రోక్త" ఇతిచపాఠమ్. ౧॥ ౨॥ తి-మొ-౧-౬-౨. ౩॥ తి-మొ-౧-౯-౩. ౪|| తి-మా-౧౬. ౫||౬॥

మూ.—చేతనరుక్కు వైముఖ్యత్తై మాత్తి రుచియై విళైక్కక్కడవతాయ్, రుచిపిఱన్దాల్ ఉపాయమాయ్, ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణి౩ాల్ భోగ్యముమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—ఇతరవిషయఙ్గళిలే అత్యభినివిష్టరాయ్, ౧* యాత్తానుమ్పత్తి నీఙ్గుమ్ విరతత్తైయేటిట్టుకొణ్డు, భగవద్విషయత్తిల్ ముకమ్వైక్క ఇశైయాతే వర్త్తిక్కై. [౫

ఇప్పడిపోరుమ్ చేతనరుక్కు, (వైముఖ్యత్తై మాత్తి రుచియై విళై) క్కైయావతు - "పోతరే యెన్ఱు, శొల్లి ప్పున్దియుళ్పుకున్దుతన్పాల్ ఆతరమ్పెరుకవైత్తవఴకన్"౨ ఎన్ఱుఅపడియే - స్వసౌన్దర్యాదికళాలే చిత్తాపహారమ్పణ్ణి, తన్నై కాణవేణ్డుమ్ ఎన్ఱు రుచుక్కు మిరుప్పైప్పిఱక్కుమైత్తు, కణ్డకణ్ మాఱ వైక్కుమాట్టాతపడి పణ్ణుకై.

(రుచిపిఱన్దాలుపాయమా)క్కైయావతు - ఇప్పడి తన్ వైలక్షణ్యదర్శనత్తాలే తన్నై "నిత్యానుభవమ్పణ్ణ ప్పెఱవేణుమ్" ఎన్నుమ్ రుచిపిఱన్దవనన్తరమ్, "అతనెనక్కు నిన్ పాతమే శరణాకత్తన్దొఴిన్దాయ్"౩ ఎన్ఱుఅపడియే సంసారనివృత్తిపూర్వకమాన స్వప్రాప్తిక్కుత్తానే సాధనమాకై.

(ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినాల్ భోగ్యముమాయిరు) క్కైయావతు - తన్నై యుపాయమాక ప్పరిగ్రహిత్తాల్

అ.—[విషయాన్తరఙ్గళిలే] ఎన్ఱుఅవిత్తుక్కర్థమ్ - (ఇతరవిషయఙ్గళిలే) ఎన్ఱు. [మణ్డి] ఎన్ఱుఅవిత్తుక్కర్థమ్ - (అత్యన్తాభినివిష్టరాయ్) ఎన్ఱు.

"యాత్తానుమ్ - ఏతేనుమ్, పత్తి - అవలమ్బిత్తు, నీఙ్గుమ్ విరతత్తై - భగవద్విషయత్తై విట్టకలుమ్ వ్రతత్తై" ఎన్ఱపడి.

[విముఖరాయ్] ఎన్ఱుఅవిత్తుక్కర్థమ్ - (భగవద్విషయత్తిల్ ముకమ్వైక్క ఇశైయాతే) ఎన్ఱపడి. [౧౫

(పోతరేఇత్యాది) "పోతరేఎన్ఱు, శొల్లి - వారుమ్ ఎన్ఱుశొల్లి, పున్దియిల్ పుకున్దు - హృదయత్తిలే పుకున్దు, తన్పాల్ - తన్ విషయత్తిలే, ఆతరమ్ పెరుకవైత్తవఴకన్ - ఆదరమ్ ప్రవహిక్కుమ్పడిపణ్ణిన సౌన్దర్యత్తైయుడైయవన్" ఎన్ఱు, తిరుమాలైక్కర్థమ్.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (స్వసౌన్దర్యేత్యాది.)‡ఆమన్త్రణమ్ (ఆది) శబ్దవివక్షితమ్. [వైముఖ్య] శబ్దార్థమ్ (తన్నైఇత్యాది.) [రుచియైవిళైక్క] ఇత్యాద్యర్థమ్ (కణ్డకణ్ ఇత్యాది.)

"రుచిజనకసాక్షాత్కారమే సుఖరూపమాకైయాలే ఉపేయమ్ లబ్ధమాకైయాలే, ఉపాయమనపేక్షితమ్" ఎన్ఱుఆశఙ్క్కైప్పరిహరిక్కిఱార్ (తన్నైనిత్యానుభవమ్ ఇత్యాదినా.) నిరపేక్షసాధనత్వరూపమాన ఉపాయత్వమ్ భగవద్దివ్యాత్మస్వరూపమాత్రవృత్తియానాలుమ్, కేవలస్వరూపమ్ అనుసన్ధిక్క శక్యమల్లామైయాలే విగ్రహవిశిష్టస్వరూపమే ఆశ్రయణీయమాకైయాలే, విగ్రహత్తుక్కు (సాధన) తామాత్రముణ్డెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసారేత్యాది.) (తానేసాధనమాకై) యెన్ఱతు - రుచిజనకమానతానే ఉక్తరీత్యా సాధనమాకైయెన్ఱపడి.

నిత్యానుభవవిషయమాన పరవిగ్రహత్తుక్కుమ్ రుచిజనకమాన అర్చావిగ్రహత్తుక్కుమ్ చతుర్భుజత్వాది సంస్థానవిశేషత్తాలుమ్, [౨౫ భగవదత్యన్తాభిమతత్వత్తాలుమ్ ఉణ్డానఅత్యన్తసారూప్యాభిప్రాయత్తాలే (తన్నైనిత్యానుభవమ్) ఇత్యుక్తమ్.

"పరిచర్యాజనితప్రీత్యాశ్రయత్వరూపమాన ముఖ్యోపేయత్వమ్ భగవత్స్వరూపమాత్రవృత్తియానాలుమ్ తాదృశపరిచర్యాప్రయోజకపరిపూర్ణానుభవవిషయత్వరూపమాన ప్రాప్యతామాత్రమ్ విగ్రహత్తుక్కుముణ్డు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి, "ఉపాయవరణోత్తరక్షణప్రభృతి, ఉపేయత్తిలన్వయమొఴిన్దియ హితాంశత్తిలివ్వధికారిక్కు అన్వయమిల్లామైయాలే ఉపేయమాన అనుభవవిషయత్వత్తాల్ ఉపేయత్వము స్తరక్షణప్రభృతి ఇతుక్కు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నైయుపాయమాక ప్పరిగ్రహిత్తాల్ ఇత్యాది) [౩౦

‡ఆమన్త్రణమ్ - ఆహ్వానమ్; "పోతరేఎన్ఱుశొల్లి" అన్తైత్తల్. 'ఆమన్త్రణోత్సవా(ః)విప్రా(ః)గావోనవతృణోత్సవాః । భర్త్రాగమోత్సవా(ః) నార్యస్-సోహంకృష్ణరణోత్సవః" ఎన్ఱుఅర్జునోక్తియిల్ ఆమన్త్రణశబ్దప్రయోగమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥తి-వి-౫౫. ౨॥తి-మా-౧౬. ౩॥తి-వా-౫-౭-౧౦.

వ్యా.—ఉపేయసిద్ధికుమ్ ఒరుదేశవిశేషత్తిలే పోమళవుమ్ పార్త్తిరుక్క వేణ్డాతే, "అణియరఙ్గనెన్నముతినై కణ్డకణ్గళ్ మఱ్ఱొన్ఱినైక్కాణావే"౧ఎన్నుమ్, "ఎనక్కు త్తేనే పాలే కన్నలే యముతే తిరుమాలిరుఞ్జోలై క్కోనే"౨ ఎన్నుమ్, శొల్లుక్కిఱపడియే, నిరతిశయభోగ్యమాయిరుక్కైయాలే, తానే ఉపేయముమాయిరుక్కై.

ఆక, (ప్రపత్తికు) (గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే విషయమా)క వేణుమెన్నుమ్ [వా-౨౩-౩౪], అతుతాన (ఉళ్ళతు...అర్చావతారత్తిలే) [వా-౩౫]యెన్నుమ్, అత్తైప్పఱ్ఱి (ఆళ్వార్కళ్) పేశిలారుమ్ (ప్రపత్తిపణ్ణియుమ్) ఇవ్విషయ(త్తిలే) యెన్నుమ్ [వా-౩౬], ఇవ్విషయత్తిలే (యెల్లాగుణఙ్గళుమ్ పుష్కలమ్) ఎన్నుమ్ [వా-౩౭], విశేషిత్తు (ప్రపత్తికపేక్షిత) గుణఙ్గళ్ విశదమాక (ప్రకాశిప్పతిఙ్గే) యెన్నుమ్ [వా-౩౮], ఇతుతాన తన్నుడైయ నైర పేక్ష్యాదికళై యఱియమాటి, (తన్నైయనాదరి) ప్పారై (యాదరిత్తు) కొణ్డు(నిఱ్కుమ) స్థలమెన్నుమ్ [వా-౩౯], (పర)త్వాదికళిలోరొరు ప్రకారత్తాలే దుర్లభమ్, ఇతు సర్వప్రకారసులభమెన్నుమ్ [వా-౪౦], ఇవ్వళవే యన్ను, ఇవ్విషయమ్ (రుచి) జనకముమాయ్ (ఉపాయోపేయ) ముమాయిరుక్కు మెన్నుమ్ [వా-౪౧], శొల్లప్పట్టతు.

ఇత్తాల్ - "ఉపాయోపేయఙ్గళిరణ్డుమ్ తానేయాయ్[౪౧], స్వేతరవిషయ విరక్తిపూర్వకమాక స్వవిషయ రుచియైజనిప్పిక్కుమతాయ్[౪౧], సర్వసులభమాయ్[౪౦], తఱ్పడిక్కళై యఱియమాటికొణ్డు తన్నై యనాదరిప్పారైయు మాదరిక్కుమతాయ్ [౩౯], ప్రపత్త్యపేక్షితగుణోజ్జ్వలమాయ్ [౩౮], సమస్తగుణసమ్పూర్ణమాయ్ [౩౭], ప్రపన్నజనకూటస్థర్కు ఉపాయవరణవిషయమాయిరున్దుళ్ళ అర్చావతారమే ప్రపత్తికు నియతవిషయమ్[౩౫,౩౬] ఎన్నత్తాయ్త్తు.

(ప్రపత్తికు దేశనియమముమ్) [వా-౨౩]ఎన్నతుడఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్- ఉపాయవరణాత్మికైయాన ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాదినియమాభావముమ్ [వా-౨౩=౨౫-౩౪], విషయనియమముమ్ [వా-౨౪=౩౫-౪౧] దర్శిప్పిక్కప్పట్టతు.

టి.—(అణియరఙ్గ ఇత్యాది) "అణియరఙ్గ - అలఙ్కృతమాన కోయిలుక్కు నిర్వాహకనాన, ఎన్నముతినై - ఎనక్కు అమృతమ్పోలే భోగ్యనానవనై. కణ్డకణ్గళ్, మఱ్ఱొన్ఱినైక్కాణావే - వేఱొన్ఱైక్కాణాతు" ఎన్ఱు, తిరుప్పాణాళ్వార్ శ్రీసూక్తికర్థమ్.

(ఎనక్కు ఇత్యాది) కన్నలే - కరుప్పుక్కట్టియే, శిష్టమ్ స్పష్టమ్. ఇతు తిరువాయ్మొழి.

విషయనియమ నిగమనమ్ (ఆక ప్రపత్తికు ఇత్యాది.†)

పారక్రమేణ నిగమనమ్ (ప్రపత్తికు గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమ్ ఇత్యాది ‡)

బుద్ధిసన్నిధిక్రమత్తాలే ప్రాతిలోమ్యేన నిగమిత్తుక్కొణ్డు, విషయనియమపర గ్రన్థసన్దర్భత్తుక్కు విశిష్టైకవాక్యతైయై అభినయిక్కిఱార్ (ఇత్తాల్ ఇత్యాదినా.) (సర్వసులభమాయ్) ఎన్నతు, "సర్వేభ్యః - అన్తర్యామిత్వప్రభృతిభ్యః, సర్వైః దేశాదిసన్నికర్షరూపైః ప్రకారైః, సర్వేషామ్-ఆశ్రయణేచ్ఛూనామ్, (సులభమ్) ఎన్ఱు తత్తేనవివక్షితమ్" ఎన్నపడి.

సఙ్కలితకథనార్థమ్ వృత్తకథనమ్ (ప్రపత్తికు దేశనియమముమ్ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్ ఇత్యాది.)

"ఉపాయవరణమ్, స్వయమ్ అనుపాయమాకైయాలే, ఉపాయభూతోపాసనాద్యపేక్షిత దేశాదినియమ మనపేక్షితమ్" ఎన్నుమ్, "ఉపాయప్రపత్తి వేఱేయొన్ఱు" ఎన్నుమ్, అన్ఱిక్కే, "ఇతుక్కే ఉపాయతాబుద్ధిసహితప్రయోగభేదమాత్రముణ్డు" ఎన్నుమ్, అభిప్రాయత్తాలే, తద్వ్యావృత్త్యర్థమాకవుమ్ (ఉపాయవరణాత్మికైయాన ప్రపత్తియినుడైయ) ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తతు.

(ప్రపత్తియావతు - భగవచ్ఛరణవరణమ్) ఎన్ఱు కీழ్ అరుళిచ్చెయ్తు, ఇఙ్గే, "భగవదుపాయవరణాత్మికైయాన" ఎన్నాతే, (ఉపాయవరణాత్మికైయాన) ఎన్నతు, "అధికారినియమాభావోదాహరణమధ్యత్తిలే పెరుమాళుడైయ ప్రపత్తియైయుమ్ పొదుత్తవితు క్కాకుగుణమాక, (ప్రపత్తికు) ఇలిమూలత్తుక్కు, 'ఉపాయవరణాత్మికైయాన ప్రపత్తికు' ఎన్ను మొరురూపజనైయభిమతై" ఎన్ఱు, వ్యఞ్జిప్పిక్కైక్కాక

---

†"నియతవిషయమెన్నత్తాయ్త్తు" ఎన్నుమళవుమ్. ‡"శొల్లప్పట్టతు" ఎన్నుమళవుమ్. ౧॥అమల-౧౦.

మూ.—౪౨. ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్.

వ్యా.—౪౨. ఇప్పడి [౨౩-౪౧] విషయవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, «భగవచ్ఛాస్త్రాది సిద్ధమాన అధికారివిశేషఙ్గళై యుమ్ప్రకాశిప్పిక్క-వేణుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళప్పట్టి, అధికారివిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౫
(ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్) ఎన్ఱు. అతావతు - « సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తియాలే ప్రపత్తిక్కు నియతవిషయమాన ఇవ్వర్చావతారత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్,

అ.—౪౨. "[ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్] ఇత్యుత్తరగ్రన్థత్తుక్కు, విషయనియమపరానన్తర పూర్వగ్రన్థత్తోడే సఙ్గతి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడివిషయవిశేషత్తైఇత్యాది.)

"ప్రపత్త్యనుబన్ధివిశేష ప్రతిపాదకత్వాత్ అనియమప్రతిపాదక గ్రన్థానన్తర్యమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విశేషత్తై... విశేషఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱు.

"జ్ఞానరూపైయాన్ననివిథు, విషయైకనిరూపణీయై యాకైయాలే" ప్రథమమ్ విషయరూపానుబన్ధివిశేషప్రతిపాదనానన్తరమ్, "అనుబన్ధ్యన్తరప్రతిపాదనమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విషయవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్) ఎన్ఱు.

"[విషయనియమమేయుళ్ళతు] [వా-౨౪] ఎన్ఱ, అమూలస్థావధారణమ్, శఙ్కోక్తదేశాదినియమవ్యవచ్ఛేదపరమొళ్ళియ, దేశాదినియమ ప్రతిస్వికనిషేధాభ్యనుజ్ఞాన వ్యఞ్జితవిశేషాన్తర వ్యవచ్ఛేదకమన్ఱు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, (అధికారివిశేషఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱు, సముచ్చ[౧యి ఉత్తరుళిన్ఱు.

"మూలత్తిల్ [ఇతిల్] ఎన్ఱ, ఇదం శబ్దమ్ పూర్వప్రకృత సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తి ప్రయుక్తప్రపత్తి నియతవిషయత్వ విశిష్టార్చావతార పరామర్శి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తియాలే) ఇత్యాది.

(౨౧. ప్రపత్త్యధికారజ్ఞానశోధనాధికారః)

మీ.—(ఇతిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్) ఏవమ్, అర్చావతారపర్యన్తసౌలభ్యవిశిష్టం, [మాం] శబ్దార్థభూతమ్, సిద్ధోపాయమ్, ఉక్త్వా, తదసాధారణాధికారస్య తత్పూర్వపదోపస్థాపితస్య స్వరూపపర్యాలోచనయాఽపి, వరణస్య ఫలత్వం స్థాప్యతే. సర్వధర్మపరిత్యాగస్య సిద్ధోపాయాధికారకోటినివిష్టత్వమ్, స్వీకారాఙ్గకోటి నివిష్టత్వమప్యస్తి; తత్ర, అఙ్గకోటినివిష్టత్వమ్ ఉత్తరత్రోచ్యతే; అత్రపునః అధికారకోటినివిష్టత్వమ్ ఉచ్యతే. పూర్వాధికారే, అనుబన్ధేషు కస్యచిన్నియమాత్ ఫలప్రపత్తిస్సాధితా. అత్ర, నియమాన్తరాత్, తత్ సాధ్యతే - పూర్వం త్రైవర్ణికత్వాది లక్షణసాధారణాధికార నియమ ఉక్తః; అత్రఅసాధారణాధికార నియమ ఉచ్యతే.—సంశయస్తు, భగవదుపాయత్వం నిర్హేతుకమ్ ఉతసహేతుకమ్. తదర్థమ్, శరణాగతేః ఫలత్వంనసంభవతి ఉతసంభవతీతి. తదర్థమ్, శరణాగతిః న్యాసాత్ నభిద్యతే ఉతభిద్యత ఇతి. తదర్థమ్, "ఇదంశరణమ్" ఇత్యత్రోక్తమధికారిత్రయమ్, న్యాసేసంభవతి ఉతనసంభవతీతి. తదర్థమ్, తద్వచనస్థో "విజ్ఞాన" శబ్దః, అశక్తిపరః, ఉతజ్ఞాన విశేషపరః. తదర్థమ్, "దేవేపరిబృఢతయా వావిదితయా"౧ఇత్యనేనాశక్తి పరత్వం నిర్ణేతుంశక్యతే ఉతజ్ఞానవిశేషపరత్వమితి—యదా, "దేవేపరిబృఢతయా"౧ఇత్యనేన అశక్తిపరత్వ నిర్ణయః; తదా, వచనస్థ "విజ్ఞాన" శబ్దస్య అశక్తిపరత్వాత్, తతోక్తాధికారత్రయస్య న్యాసేసంభవాత్ తదధికారత్వేనోక్తా శరణాగతిః న్యాసాన్నభిద్యతఇతి తస్యాఃఫలత్వాసిద్ధేః నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః.—యదా, "దేవేపరిబృఢతయా" ఇత్యనేన విజ్ఞానవిశేషపరత్వనిర్ణయః; తదా, వచనస్థ "విజ్ఞాన" శబ్దస్య జ్ఞానవిశేషపరత్వాత్ తదుక్తాధికారత్రయస్య న్యాసేఽసంభవేన, తత్త్రితయాధికారత్వేన శ్రుతాశరణాగతిః న్యాసాద్భిద్యత ఇతి ఫలత్వసిద్ధౌ సహేతుకత్వ సిద్ధిరితసిద్ధాన్తః—(ఇతిల్) ఇత్యాది. అజ్ఞసర్వజ్ఞ భక్తానాంత్రయాణాం శరణాగతావధికారాత్ న్యాసేస్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానస్యానధికారాచ్చ న్యాసాచ్ఛరణాగతిర్భిద్యత ఇత్యర్థః. తత్రప్రమాణమాహ "ఇదంశరణమ్"౨ఇతి. తత్రవిజ్ఞానశబ్దః — - యాన్తర స్వరూపవిరుద్ధజ్ఞాన పరఇతిభావః.

౧॥ ౨॥

మూ.—౪౩. అజ్ఞరుమ్,

వ్యా.—ప్రపదనహేతుభేదత్తాలే మూన్ఱువకైప్పట్టిరుప్పర్ కళ్" ఎన్గై.

౪౩. "అవర్ కళార్?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అజ్ఞరుమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. (అజ్ఞర్) ఆకిఱార్ - భగవల్లాభత్తుక్కు ఉపాయమాన సాధనానుష్ఠానప్పణ్ణుకైక్కీడాన జ్ఞానమిల్లాతవర్ కళ్. అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కు ముపలక్షణమ్. (ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కు మజ్ఞానాశక్తికళన్ఱు) [వా-౧౧౬], ఎన్ఱు, మేలే యివర్ తామే యరుళిచ్చెయ్కిఱారిఱే?

అ.—"పూర్వమ్ అధికారినియమాభావమ్ శొల్లియిరుక్క, ఇఙ్గే [అధికారికళ్ మూవర్] ఎన్ఱు నియమిక్కై వ్యాహతమ్" ఎన్గి, ఆశఙ్కైయై వ్యావర్తిక్కిఱార్ (ప్రపదనహేతుభేదత్తాలే) ఇతి.— "ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలే క్షత్రియాదికళ్ ప్రపన్నరాకచ్చొల్లుకైయాలే ప్రపత్తిక్కు క్షత్రియత్వాదికళ్ హేతువన్ఱు, ఎన్గి,అనియమమ్, పూర్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు; ఇఙ్గు, భగవచ్ఛాస్త్రశబ్దితశ్రీపాఞ్చరాత్రత్తిలుమ్ భగవచ్ఛౌనకాది వచనఙ్గళిలుమ్ ఉక్తమాన హేతువిశేషఙ్గళైక్కొణ్డు, అధికారినియమమ్ శొల్లుకిఱతు' ఎన్ఱు, వ్యాహతియిల్లై" ఎన్ఱు,కరుత్తు.

"మేలే, [అజ్ఞరుమ్] ఇత్యాదికళిలే- అధికారికళుక్కు ప్రత్యేకబహుత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇఙ్గే [మూవర్] ఎన్గి,అసఙ్ఖ్యైకే వ్యాహతమ్" ఎన్గి,ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (మూన్ఱువకైప్పట్టు) ఇతి. '[మూవర్] ఎన్ఱు, ప్రపదనహేతుగతత్రిత్వోపాధికత్రిత్వముక్తమ్; [అజ్ఞరుమ్] ఇత్యాదినా, ప్రపత్త్రవ్యక్తిగతబహుత్వముక్తమ్ ఎన్ఱు, వ్యాఘాతమిల్లై" ఎన్ఱు,కరుత్తు.

"మేలే, [అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్] ఇత్యాదినా, అజ్ఞానాదికళుక్కు ప్రపదనహేతుత్వమ్ శొల్లుకైయైప్పఱ్ఱి, (ప్రపదనహేతుభేదత్తాలే ఎన్ఱు,తు.

౪౩.—(అజ్ఞరాకిఱార్) ఇత్యాది.—

(సాధనానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱు,తు, "కర్మయోగ జ్ఞానయోగ భక్తియోగానుష్ఠానమ్" ఎన్ఱు,పడి.

(అజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు,తు, "[అజ్ఞరుమ్] ఎన్గి,అవిత్తిలుక్తమాన అజ్ఞానమ్" ఎన్ఱు,పడి.

(అశక్తిక్కుమ్) ఎన్ఱు,తు, "సాధనానుష్ఠాన సామర్థ్యాభావత్తుక్కుమ్" ఎన్ఱు,పడి.

"అశక్తిఉపలక్షితై" ఎన్నాతే, (అశక్తిక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్) ఎన్గి,అసముచ్చయత్తాలే, "శాస్త్రానుమతయోగ్యతా విరహత్తుక్కుమ్" ఎన్ఱు,వివక్షితమ్.

భక్తియోగానుష్ఠానత్తుక్కు, స్వాధ్యాయసిద్ధజ్ఞానముమ్, పటుతరదేహేన్ద్రియాది మత్త్వరూపశక్తియుమ్, శాస్త్రానుమతత్రైవర్ణికత్వాది రూపయోగ్యతైయుమ్, "ప్రారబ్ధావసానత్తిలే మోక్షమాక వమైయుమ్" ఎన్గి,అవిళమ్బక్షమత్వమ్, ఆకిఇన్నాలుమ్ అధికారమ్; ఇవఱ్ఱి ఓన్ఱైయ ఏకైకాద్యభావఙ్గళ్ ప్రపత్తిక్కధికారఙ్గళ్. "ఇవఱ్ఱిల్ విళమ్బక్షమత్వాభావమ్, [భక్తిపరవశరుమ్] [వా-౪౩] ఎన్గి,అవిడత్తిలే వివక్షితమ్" ఎన్ఱు,మేలేస్పష్టమ్; మఱ్ఱైమూన్ఱుమ్ [అజ్ఞర్] ఎన్గి,అవిత్తిలే †వివక్షిమ్. అన్ఱిక్కే, "కార్యోపయోగ్యపృథక్సిద్ధవిశేషణమ్ శక్తి ఆకైయాలే,పటుతరవిగ్రహత్రైవర్ణికత్వ విళమ్బక్షమత్వఙ్గళాకిఱ విమ్మూన్ఱుమ్ శక్తియాయ్, తదభావమ్(అశక్తి) యాయ్, (అశక్తిక్కుమ్) ఎన్ఱు,ఉక్తసముచ్చయమ్" ఎన్నా,కళుమామ్.

అనుక్కునియామకమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [ప్రాపకాన్తరేత్యాదినా.]

ఇను, '[కర్మత్తుక్కు, పుణ్యక్షేత్రమ్] [వా-౨౫]ఎన్ఱు,తుడఙ్గి [త్రైవర్ణికర్ ఎన్గి,నైయొల్లామ్ వ్యవస్థితఙ్గళాయిరుక్కుమ్][వా-౨౫] ఎన్ఱు, కీళుమ్ఆరుళిచ్చెయ్తారిఱే' ఎన్నుమతుక్కు ముపలక్షణమ్. అఙ్గత్తుక్కు ఛొన్న వ్యవస్థై, తద్ద్వారా అఙ్గిక్కుమ్ వరుమ్.

మూ-అ.—ప్రపదనహేతుభేదమావతు - అజ్ఞానమ్, జ్ఞానాధిక్యమ్, భక్తిపారవశ్యమ్ తై.

‡ "[మూవర్] ఎన్గై" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. † "ఎన్గి,అవిడత్తిలే" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్.

మూ.—జ్ఞానాధికరుమ్,

వ్యా.—(జ్ఞానాధికర్) ఆకిఱార్-జ్ఞానశక్తిక్కళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, భగవదత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే, "ఉపాయాన్తరజ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్" ఎన్ఱు, పరిత్యజిక్కైక్కీడాన జ్ఞానపూర్త్తియైయుడైయవర్కళ్.

అ.—(జ్ఞానాధికరాకిఱార్) ఇత్యాది.—(జ్ఞానశక్తిక్కళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్) ఎన్ఱతు-"సాధనానుష్ఠానోపయుక్త జ్ఞానశక్తిక్కళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్" ఎన్ఱపడి. ఇత్తాల్-"[జ్ఞానాధికరుమ్] ఎన్ఱ [జ్ఞాన] శబ్దమ్, శక్తియైయుమ్ లక్షిక్కిఱతు" ఎన్నుమిడముమ్, [అజ్ఞరుమ్] ఎన్ఱ, అజ్ఞాభావ్వర్థావైరూప్యముమ్ వ్యఞ్జితమ్.

[అధిక] పదవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదిత్యాదినా;) "భగవదత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపత్తినుడైయ యాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(అత్యన్తపరతన్త్రమాన) ఎన్ఱతు, "అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హమాన" ఎన్ఱపడి. "అదృష్టద్వారకమ్" ఎన్ఱ, ఇవిత్తాల్, కైజ్కర్యప్రవృత్త్యనర్హత్వవ్యుదాసమ్ వివక్షితమ్.

(యాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే) ఎన్ఱతు, "స్వాపేక్షితప్రదాత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయోపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వమాకిఱ యథావస్థితాత్మస్వభావవిషయక విశదాధ్యవసాయత్తాలే" ఎన్ఱపడి పరాధీనస్వీయకృతి సాధ్యసాధన ప్రీతపగాగి ఫలకత్వరూపమాన ఉపాసకాది పారతన్త్ర్యత్తిలుమ్కాట్టిల్, పరాధీనస్వవ్యాపారాధీన సాధనతాక పరాధీనఫలకత్వ రూపమాన శరణాగతనుడైయ పారతన్త్ర్యమ్ విలక్షణమాన్యైయాలే, (అత్యన్తపా ... ప్తాలే) వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱతు

ఇవ్వస్వరక్షణోపాయ ప్రవృత్త్యనర్హత్వ రూపాత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్; తిరుమన్త్రత్తిల్-నమశ్శబ్దత్తాలుమ్, తద్వివరణసంహితా వచనజ్గళాలుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగవిధియాలుమ్, త్యక్తోపాయప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధియాలుమ్, "నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాద్, ఉపాయాన్తరమిష్యతే" ౧ ఎన్ఱ, ఇవిత్తాలుమ్, "నాస్త్యన్తిశరణస్థస్య కలాంకోటితమీమపి" ౨ ఎన్ఱ, ఇవిత్తాలుమ్, "ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః" ౩ ఇత్యాదియాలుమ్, "పూర్వోత్రయఉపాయాస్తే భవేయురనుసోహరాః" ౪ ఇత్యాదియాలుమ్, "కర్మిణోజ్ఞానినోభక్తాః స్వయత్నకృతబుద్ధయః" ౫ ఎన్ఱ, ఇవిత్తాలుమ్, "యేనత్వంబతసంరబ్ధః" ౬ ఇత్యాదియాలుమ్, స్వరసమాక సిద్ధిత్తప్రకారమ్, పూర్వర్కళ్ గ్రన్థజ్గళిలే విశదమాక అనుసన్ధేయమ్.

("ఉపాయాన్తరజ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్" ఎన్ఱు పరిత్యజిక్కైక్కీడాన) ఎన్ఱతు, "'స్వాపేక్షితప్రదాత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయోపాయప్రవృత్తికజాతీయత్వ రూపమాన స్వరూపత్తిలనుప్రవిష్టమాన భగవదత్యన్తాభిమత్యజనకజ్గళ్' ఎన్ఱు, తదనుష్ఠానప్రయోజకమాన" ఎన్ఱపడి.

[అధిక] శబ్దార్థమ్, (జ్ఞానపూర్త్తి) ఎన్ఱు.

"ఉపదేశత్తాలే సర్వసంశయఘాతికళాన వ్యాసాదిక్కళుక్కు, ఉపాయాన్తరప్రవృత్తియుమ్, ప్రారబ్ధాధీనవాసనైయాల్ శరణవరణ ప్రతిబన్ధత్తాలే వన్దతు; భక్తివిరహత్తుక్కుమ్ విశ్వాసక్షమత్వత్తుక్కుమ్ ప్రారబ్ధాధీనవాసనైయే హేతు' ఎన్నుమిడమ్ అవశ్యాభ్యుపగమనీయమ్. 'వ్యాసాదిముఖనైవైషా నీతిస్సంశయహాతిషు' ౭ ఎన్ఱ, ఇవిను, పక్షద్వయసాధారణమ్. కిఞ్చ, 'వసిష్ఠోయాజ్ఞవల్క్యశ్చ శుకశ్చైవబృహస్పతిః। శక్తిర్బోధాయనో వ్యాసో హారీతోఽప్యాశ్వలాయనః ॥ కాత్యాయనశ్శౌనకశ్చ ఆపస్తమ్బాదయస్తథా। సాత్త్వికామునయశ్చాన్యే ఋషయోహారితాన్వయాః॥ భరద్వాజాదిమునయోగార్గ్య శ్రీవత్సకాదయః। ఏతేశుద్ధప్రపన్నావై వేదమార్గప్రవర్తకాః॥ ఏతదాచారనిష్ఠావై సర్వదాకమలాసనః' ౮ ఎన్ఱు, పరాశరసంహితైయిల్ శొల్లుకిఱపడియే, వ్యాసాదికళుమ్ ప్రపత్తినిష్ఠరాకైయాలే, విరోధమిల్లై. అవర్కళుడైయ భక్త్యనుష్ఠానముమ్ కాలక్షేపార్థమాకలామే! అధికారికరాకైయాలే ఫలవిళమ్బముమ్ భగవదిచ్ఛానుగుణ స్వేచ్ఛామూలకమాకలామే? ఆకైయాల్ అత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనమ్ ప్రపదనహేతువామ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ పరాశరసంహితా.

మూ.—భక్తిపరవశరుమ్.

౪౪. అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్ అస్మదాదికళ్;

వ్యా·—(భక్తిపరవశర్) ఆకిఱార్-ఒన్ఱైయుమ్ అఱైవుపడ వనుష్ఠిక్కత్తుమరల్లాతపడి భగవత్ప్రేమాతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయిరుక్కుమవర్కళ్·

౪౪. "ఇప్పడి యివ్వజ్ఞానాదికళడియాక ప్రపత్తిపణ్ణినవర్కళ్ ఆర్? ఎన్నుమిడమ్ కాణలామిడముణ్డో?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(అజ్ఞానత్తాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(అజ్ఞానత్తాలేప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు - ఇతరోపాయానుష్ఠానత్తిలిచ్ఛైక్కీడాన జ్ఞానాదికళ్ ముతలిలే యిల్లామైయాలే, అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు భగవద్విషయత్తిల్ భరన్యాసమ్పణ్ణినవర్కళెన్ఱపడి. (అస్మదాదికళ్) ఎన్ఱు-స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే, మన్దాధికారికళ్లోడే తమ్మైయుమ్ కూట్టి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అ.—(భక్తిపరవశరాకిఱార్) ఇత్యాది.—(ఒన్ఱైయుమ్) ఎన్ఱతు. "అఙ్గాఙ్గికళిల్ (ఒన్ఱైయుమ్)" ఎన్ఱపడి.

(భగవత్ప్రేమాతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయ్) ఎన్ఱు అవిడత్తిలే, "వారంవారం తిరయతిదృశావుద్గతో బాష్పపూరస్తత్సఙ్కల్ప పహితజడిమ స్తమ్భమభ్యేతిగాత్రమ్|సద్యస్స్విద్యన్నయమవిరతోత్కమ్పలోలాఙ్గులీకః పాణిర్లేఖావిధిషునితరాంవర్తతే కింకరోమి!"౧ ఎన్ఱు అవిత్తై, "ప్రేమాధిక్యమ్ ప్రాప్త్యుపాయప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధక కరణశైథిల్యహేతు" ఎన్ఱు అవర్కట్కు ప్రసిద్ధివిషయమాకక్కడవతు.

౪౪. "వైధేచానిషిద్ధేర్థేనానుష్ఠానమపేక్షితమ్, లోకవిద్వేషాభావస్త్వేవాపేక్షో క్తేః"౨ ఎన్ఱు అపడియే, లోకవిద్వేషాభావమాత్ర మపేక్షితమాన్నాలుమ్, అనుష్ఠానముమ్ కణ్డాల్ అతిశయకరమామ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అనుష్ఠానాకాఙ్క్షయా అవతరిప్పిక్కిఱార్ (ఇప్పడియివ్వజ్ఞానాదికళిత్యాది.)

(ఇతరోపాయేతి).—(ముతలిలే) ఎన్ఱతు, "సాఙ్గవేదాధ్యయనమ్పణ్ణి, సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయాదిన్యాయపరామర్శాభావత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(అనన్యగతికళాయ్) ఎన్ఱతు, "ఉపాయాన్తరశూన్యరాయ్" ఎన్ఱపడి.

(భగవద్విషయత్తిల్) ఎన్ఱతు, "తదస్థానాన ఎమ్బెరుమానిడత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

"కీర్త్రే, ఉపాయవరణాత్మికైయాక చొన్న ప్రపత్తిక్కు, గుణవత్తాఽధ్యవసాయరూపమాన ౩ మహావిశ్వాసపూర్వకత్వముమ్, ఉపాయత్వాధ్యవసాయ రూపత్వముమ్ఉణ్డు" ఎన్ఱు, తోన్ఱువిక్కైక్కాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భరన్యాసమ్పణ్ణినవర్కళ్) ఎన్ఱు.

ఇఙ్గే, "గుణవత్తాధ్యవసాయరూప మహావిశ్వాసరూపోస్త్యధ్యవసాయః, సఏవభరన్యాసశబ్దేనవ్యవహ్రియతే"౩ ఎన్ఱుమ్, "స్వప్రవృత్తినివృత్త్యధ్యవసాయాత్మక స్వసమ్బన్ధత్యాగ పూర్వకభగవదేకోపాయత్వా ధ్యవసాయరూపోహిభరన్యాసః?"౪ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాది నిష్కర్షఙ్గళై అనుసన్ధిప్పతు.

"[అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నరస్మదాదికళ్] ఎన్ఱు, ఇవరుడైయ అజ్ఞానాశక్తికళ్ స్వవచనవ్యక్తియిలవగతమాయిరుక్క, ఇవరైసకలశాస్త్రనిపుణరాక క్కొణ్డే ప్రబన్ధోపోద్ఘాతత్తిలే అతిదేశత్తాలే శొన్నవితు కూడాతే?" ఎన్నుమ్ శఙ్కైక్కయై పరిహరిక్కిఱార్ (అస్మదాదికళెన్ఱు, స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే) ఇత్యాదినా. "సకలవేద †సారతమార్థనిష్కర్ష పరస్వవచన బాహుళ్యత్తాలుమ్ కీర్త్యాచన్న స్వప్నవృత్తాన్త ప్రసిద్ధియాలుమ్, సకలశాస్త్రనిపుణత్వ స్వరూపయాథాత్మ్య ద్రష్టృత్వాదికళ్ ప్రామాణికఙ్గళాకైయాలే ఇవర్క్కు జ్ఞానాధిక్యప్రపన్నత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలే, అజ్ఞానోక్తినైచ్యానుసన్ధానహేతుకై" ఎన్ఱపడి; "దోషాదేవహిదూయేతవిస్మృత్య స్వగుణాన్సుధీః"౫ ఎన్ఱక్కడవతిఱే

౧|| మాలతీమాధవే-అఙ్కే-౧- శ్లో-౩౮. ౨|| ౩|| ౪|| ౫||

† 'సారార్థనిష్కర్ష' ఎన్ఱుమ్పాఠమ్.

4-5 1889.

మూ.—జ్ఞానాధిక్యత్తాలేప్రపన్నర్ పూర్వాచార్యర్కళ్;
భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్ఆழ్వార్కళ్.

వ్యా.—(జ్ఞానాధిక్యత్తాలేప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు - "ఉపాయాన్తరజ్గళ్ స్వరూపనాశకమ్" ఎన్ఱు, నడుజ్గువ్వడియాన స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనత్తాల్ వన్ద జ్ఞానపూర్తియాలే అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు, స్వరూపానురూపమాకభగవన్న్యస్తభరరానవర్కళెన్ఱపడి. (పూర్వాచార్యర్కళ్) ఆకిఱార్ - నాథ యామున యతివరాదికళ్.

(భక్తిపారవశ్యత్తాలేప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు· భగవత్ప్రేమపారవశ్యత్తాలే, "కాలాழుమ్ నెఞ్జழియుమ్ కణ్ శుழలుమ్"౧ఎన్ఱుమ్, "ఇట్టకాలిట్టకై"౨ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే - శిథిలకరణరాయిరుక్కైయాలే, సాధనానుష్ఠానక్షమరల్లాతే అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు, అవన్పక్కలిలే భరసమర్పణమ్ పణ్ణినవర్కళెన్ఱపడి.

అ.—(జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ఇతి).—ఇజ్గే, "ఉపాయానుష్ఠానోపయుక్త జ్ఞానాదికళిల్లాతిరుక్కైయన్ఱేయుమ్" ఎన్ఱు, పూరణీయమ్; కుతః, "(జ్ఞానశక్తికళిల్లా యిరుక్కైయన్ఱేయుమ్) [ప-౧౭౫-వరి-౩] ఎన్ఱిరుక్కైయాలే" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(స్వరూపనాశకమ్) ఎన్ఱతు, "విశిష్టాభిమత్యజనకజ్గళాకైయాలే, విశిష్టాభిమతి జనకాగ్హాత్వ రూపస్వరూపత్తినుడైయ అభావాపాదకజ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

(నడుజ్గువ్వడియాన) ఎన్ఱవిత్తాల్, "శరీరేచగతౌచాపి వర్తతేమే మహద్భయమ్"౩ఎన్ఱ, అవిసు స్మారితమ్.

పూర్వోక్తమన్దాధికారిప్రపత్తియిఱ్కాట్టిల్ వైలక్షణ్యమ్ (స్వరూపానురూపమాకవితి) [౧౫

(స్వరూపానురూప) త్వమావసు, పూర్వోక్తస్వరూపానుప్రవిష్ట భగవదత్యన్తాభిమత్యనుకూలత్వమ్. (అనన్యగతికళాయ్) ఇత్యాదికమ్, పూర్వవత్.

"పూర్వాచార్యాస్సుబుద్ధయః"౪ఎన్ఱ, అవిడత్తిఱ్పోలే టఙ్కద్రమిడాదిపరమ్ పూర్వాచార్యశబ్దమ్ ఎన్ఱుఅ శజ్కైయైవ్యావర్తిక్కిఱార్, (పూర్వాచార్యర్కళాకిఱార్) ఇత్యాదినా.

"నాథాదికళుక్కు ఉపాయానుష్ఠానప్రయోజక జ్ఞానశక్త్యాదికళుణ్డు" ఎన్ఱు, సర్వాభ్యుపేతమాకైయాలుమ్, "భక్తి శక్తాధికారై, ప్రపత్తి అశక్తాధికారై" ఎన్ఱుమ్బోతు ముఖ్యకల్పాధికారిక్కు అనుకల్పత్తిలధికారమ్కూడామైయాలుమ్, అవతారరహస్య జ్ఞానాజ్గభక్తియోగత్తుక్కు ప్రారబ్ధనివర్తకత్వమ్ ఉభయసమ్మతమాకైయాలే "విశ్వాసమత్వాత్ప్రపన్నర్" ఎన్ఱు, శొల్లవొణ్ణామైయాలుమ్, భక్త్యతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయ్ప్రపత్తిపణ్ణినారెన్నైయిలుమ్ నియామకమిల్లామైయాలుమ్, "నాథాదికళ్ ఉపాయాన్తరస్వరూప నాశకత్వవ్యవసాయహేతు స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే ప్రపన్నర్" ఎన్ఱేకొళ్ళవేణుమ్; 'విశ్వాసమతయాప్రపన్నర్' ఎన్ఱుశిలర్ శొల్లుమతుఅనుచితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాథయామునయతివరాదికళ్ ఎన్ఱు.) [౨౫

(ఆది) శబ్దత్తాలే- ఎమ్బార్, భట్టర్, ముతలానారై చ్చొల్లుకిఱతు.

(భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరిత్యాది.) "[కాలాழుమ్]౧ కాల్కళ్, సఞ్చరణక్షమమల్లాతపడి, స్తబ్ధజ్గళాకిఱతు; [నెఞ్జు] మనస్సానతు, [అழియుమ్] శిథిలమాకానిన్ఱతు; [కణ్శుழలుమ్] కణ్గళ్శుழన్ఱు, వారానిన్ఱన" ఎన్ఱుతిరువన్దాతిక్కర్థమ్.

"[ఇట్టకాలిట్టకై] న్యస్తజ్గళాయే యిరుక్కుఱ; - ప్రసరణాకుఞ్చనాద్యసమర్థజ్గళాన ఎన్ఱపడి; ఇప్పడియిరుక్కుఱకాల్కై" ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழిక్కర్థమ్. [౩౦

ఇతైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిథిలకరణరాయిత్యాదినా.) "శ్రీసూక్తికళిలే మనశ్చక్షుర్గపాణిపాదగ్రహణమ్, కరణాన్తరోపలక్షణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (కరణరాయితి.)

"భరన్యాస) (న్యస్తభర)(భరసమర్పణ) శబ్దజ్గళ్, ఉపాయవరణరూప ప్రపత్తియిలే పూర్వోక్తరీతియాలే పర్యాయజ్గళ్" ఎన్ఱైక్కాక, స్థానత్రయత్తిలుమ్ శబ్దత్రయత్తైయుమ్ ప్రయోగిత్తరుళినారు.

మూ.—౮౫. ఇప్పడిశొల్లుకిఱదుమ్ ఊఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱ.

వ్యా.—"భక్తిపరవశరుడైయ సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణప్పోకాదు" ఎన్నుమిడమ్, "ఉన్నైక్కాణుమవావిల్ వీళ్ న్దు నాన్ ఎన్నుమ్ తేనునఙ్గ్లే"౧ఎన్నుమ్, "ఎఙ్గాన్ కోక్ష్వా!"౨ ఎన్ని, అపాట్టిలుమ్ ఆళ్వార్ సుస్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్ తారిఱే?.

౮౬. ఇప్పడి అజ్ఞానాదికళిలోరొన్ఱే, ఇవర్కళుకుడై ప్రపదనహేతువాక చ్చొల్లుకైక్కుమూలమిన్నతైన్ఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అత్తావదు - అజ్ఞానాశక్తికళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ ఇవైమూన్ఱిలుమ్ మూవరుక్కుమన్వయముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తే, ఓరొన్ఱే, ఇవర్కళుకుడై ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లుకిఱదుమ్, ఇవఱ్ఱిలోరొన్ఱే, ఇవ్వధికారికళ్ పక్కల్ ఉత్కర్షత్తిరుక్కైయాలేయెన్నై.

ఇత్తాల్-మువ్వర్కళ్ పక్కల్, జ్ఞానభక్తికళిరణ్డుమ్ కుఱైన్దు, అజ్ఞానమే విఞ్జియిరుక్కుమ్;

అ.—"[కాలాళుమ్] ఇత్యాదియిలే, కరణశైథిల్యమాత్రమ్ శొల్లిఱ్ఱొళ్ఱియ, అదుక్కు ఉపాయానుష్ఠానాభావహేతుత్వమ్ శొల్లవిల్లైయే?" ఎన్ని, అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (భక్తిపరవశర్క్కు) ఇత్యాది.

"[ఉన్నైక్కాణుమవావిల్] ఉన్నైక్కాణవేణుమెన్ని అవాయిలే; [వీళ్ న్దు] కడలిలే విళున్దాప్పోలే విళున్దు; [నానెన్నుమ్ తేనునఙ్గ్లే] సిద్ధసాధనరిలుమ్ సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుమవర్కళిలుమ్ అల్లేన్" ఎన్ఱు పక్కి.

"ఎఙ్గాన్ కోక్ష్వనున్నై విట్టెన్నుమ్ వాశకఙ్గళ్ శొల్లియుమ్|వఙ్గాన్ కళ్వనేన్ మనత్తైవలిత్తు కణ్ణనీర్ కరన్దు| నిఙ్గానిఱ్ నెరుజ్ఞైత్తైన ఙ్గావిన్ఱు నీక్కక్కిల్లేన్" ఎన్ని, అవిదు ("ఎఙ్గాన్ కోక్ష్వా" ఎన్ని, అపాట్టిలుమ్) ఎన్ని, అవిడత్తిల్ వివక్షితమ్. ఉన్నైవిట్టు, [ఎఙ్గాన్ కోక్ష్వా?] ఎన్న ప్రయోజనత్తై[౧౭ కొక్ష్వా; [ఎన్నుమ్ వాశకఙ్గళ్ శొల్లియుమ్], ఎన్ని, అస్వరూపానురూపమాన పాశురత్తై వాయాలే శొల్లానిఱ్కచ్చెయ్ తేయుమ్; [వఙ్గాన్ కళ్వనేన్] మహాపాపియాన నాన్; [మనత్తైవలిత్తు] భక్తిపారవశ్యత్తాలే శిథిలమాకిఱమనస్సై తిణ్ణిత్తాక్కి; [కణ్ణనీర్ కరన్దు] కణ్ణీరై యూఱ్ఱి; [నిఙ్గానిఱ్] ఉఙ్గాపక్కల్; [నెరుఙ్గవైత్తు] అనుసన్ధిక్కుమ్బడిపణ్ణి; [ఎన్నదావిన్ఱు] ఎన్ ఆత్మావై; [నీక్కక్కిల్లేన్] శరీరత్తోడుపిరియవనుసన్ధిక్క సమర్థనాకిఱేన్" ఎన్ఱు, తిరువాయ్ మొళిక్కర్థమ్.

౮౭ "అజ్ఞానాదికళ్ సర్వత్రానుగతఙ్గళాకిలుమ్, భూయస్త్వత్తైప్పఱ్ఱ అధికారివిభాగకథనమ్" ఎన్ఱు, ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇప్పడి యిత్యాది.)

అజ్ఞానాదికళుడైయ అల్పత్వభూయస్త్వఙ్గళై ప్రమాణానుగుణమాక యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిక్కుక్కొణ్డు, అదకత్తుక్కు అధికారివిభాగహేతుత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఇత్తాలిత్యాదినా.)

(జ్ఞానభక్తికళిరణ్డుమ్ కుఱైన్దు) ఎన్ఱతు - "శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళై ఆపాతతః అఱికైయాలే జ్ఞానమ్ కుఱైన్దు, ముముక్షుత్వమాత్రమ్ ఉణ్డాకైయాలే భక్తికుఱైన్దు" ఎన్ఱు పక్కి. [ఎఱ

టి.—నను, "విజానతామ్" ఇతిజ్ఞానీఅశక్తోలక్ష్యతే. నతు ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానవానుచ్యతే. అన్యథా, అశక్తస్య సంగ్రహాభావప్రసఙ్గాత్. నచవాచ్యమ్:—అజ్ఞవిజ్ఞానశబ్దయోరజ్ఞానాశక్త్యుపస్థాపకత్వే ఉపాయాన్తరః దనుష్ఠానాశక్తానాం సర్వేషామపి ప్రపత్త్యావధికారాత్; కర్మయోగాద్యఙ్గవిధిర్వైయర్థ్యాపత్తిరితి. విజ్ఞానపదం స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరమితి పక్షేప్యశక్తస్యాజ్ఞానశబ్దాత్సంగ్రహో వాచ్యః. తథాత్వేఽస్మిన్మతేపి కర్మయోగాది విధివైయర్థ్యం తుల్యమితిచేత్తత్రాహ (ఇప్పడిశొల్లుకిఱదు మూన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ) అధికారిత్రయేపి స్వరూప[విరుద్ధత్వజ్ఞానమ్ అనుయాయి, భేదకీర్తనం తత్ప్రాధాన్యాత్. అతోఽస్మిన్మతే కర్మయోగవిధేర్నైరర్థక్యమ్. ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానరహితానాం తత్రోపాయాన్తరే చాధికారిత్వాత్, అతోఽత్ర జ్ఞాశక్తయోరధికారిత్వవిధ్యనుపపత్త్యా విజ్ఞానశబ్దస్య స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరత్వమిత్యర్థః.

వ్యా.—నడువిలవర్కళ్ పక్కల్, అజ్ఞానమల్పమాయ్, భక్తియుమ్ అళవుపట్టు, జ్ఞానమే మిక్కిరుక్కుమ్; పిఱ్పట్టవర్కళ్ పక్కల్, అజ్ఞానమత్యల్పమాయ్, స్వరూపజ్ఞానముమ్ కుఱైవఱ త్తిరుక్కచ్చెయ్తే, ప్రేమమే కరైపురణ్డిరుక్కుమ్; ఆకైయాల్, ఎల్లామెల్లార్ పక్కలిలుముణ్డాయాకిలుమ్, అల్పజ్ఞలానవై కిడక్కచ్చెయ్తే అధికమానవైయే యవ్వవర్ ప్రపదనహేతువామెన్ఱు కరుత్తు.

ఇన్దయోజనైక్కుక్కుఱైయుణ్డు ‥ * మయర్వఱమదినలమ్బెఱ్ఱ ఆళ్వార్కళుక్కుమ్,

అ.—(అజ్ఞానమల్పమాయ్) ఎన్ఱతు–"అత్యన్తాభావదర్శనముణ్డాయ్ త్తేయాకిలుమ్, వాసనారూపేణ అజ్ఞానమ్ కిఞ్చిదనువర్త్తిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

(భక్తియుమళవుపట్టు) ఎన్ఱతు – "తీవ్రముముక్షుత్వమిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, కరణశైథిల్యమ్ పిఱవామైయాలే మితమాయ్" ఎన్ఱపడి.

(అజ్ఞానమత్యల్పమాయ్) ఎన్ఱతు – "వాసనైయిల్ శిఱిదు పోతుమ్ తలైకాట్టిక్కిడక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానమ్ కుఱైవఱ త్తిరుక్కై) యావతు – కాష్ఠాపన్నపారతన్త్ర్యత్తై యథావాక అవగాహిక్కై.

(ప్రేమమ్ కరైపురణ్డిరుక్కై) యావతు – స్వరూపానుచిత ప్రవృత్తియైయుమ్ కరణశైథిల్యత్తైయుమ్ విళైక్కై.

ఇఙ్గే, (అనన్యగతిత్వాదికళాలే) ఎన్ఱు, స్థలత్రయత్తిలుమరుళిచ్చెయ్తపడి, "ఆకిఞ్చన్యమ్, అనుయాయియాన వధికారమ్; తద్ద్వారా అధికారఙ్గళ్ అజ్ఞానాదిత్రయమ్" ఎన్ఱు తోన్ఱుకిఱతు.

ఇవ్వధికారిత్రయత్తిలుమ్, ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ అనుయాయియాయిరుక్కుమ్; – "ప్రపత్తిశక్తాధికారై" ఎన్నుమ్బోతు, గురూపాయభక్తి విధిక్కైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలే, స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానవచ్ఛక్తాధికారకత్వమ్ ప్రపత్తిక్కుక్కొణ్డాల్ గురూపాయవిధిక్కు స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానరహిత శక్తవిషయతయా సార్థక్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్; "ప్రపత్తిఅశక్తాధికారా" ఎన్నుమ్బోతు, భక్త్యఙ్గకర్మయోగశక్తనాన భక్త్యశక్తనుక్కుమ్ ప్రపత్త్యధికారమ్ వరుకైయాలే, భక్త్యఙ్గకర్మయోగ విధియైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలే, తత్పరిహారార్థమ్ స్వరూపజ్ఞానవదశక్తాధికారత్వమ్ కొణ్డాల్ భక్త్యఙ్గకర్మయోగ విధిక్కు ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానరహిత భక్త్యఙ్గశక్తభక్త్యశక్త విషయతయాసార్థక్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్; ఆకైయాల్, ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ శక్తాశక్తానుయాయియాయిరుక్కుమ్.

మూలత్తిల్ [ఊన్ఱైప్పఱ్ఱి] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ అజ్ఞానాదిత్రయమ్ న్యూనాధికభావేన వస్తుస్థాయిరుక్కుమ్ ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానవృత్తి, అతిల్ సంభావితమాన దోషత్తై అరుళిచ్చెయ్తు కొణ్డు, [ఊన్ఱైప్పఱ్ఱి] ఎన్ఱు అవిళుక్కు, ప్రకారాన్తరేణ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (ఇన్దయోజనైక్కిత్యాదినా.)

ఇ.అ—భగవత్ప్రసాదలబ్ధైయాన భక్తియుమ్ పారతన్త్ర్య జ్ఞానకాలుష్యత్తాలే ప్రపన్నర్ – * మయర్వఱమదినల మరుళప్పెఱ్ఱవర్కళిత్తాయ్, ఇప్పడియరుళిచ్చెయ్కైయాలే పారతన్త్ర్యత్తైయనుసన్ధిత్తు ఉపాయాన్తరస్వరూపాదికళిలే కలఙ్గియిరుప్పర్కళ్; ఇప్పోతుపోక్కుక్కిడమ్ ఎన్నుమ్బడి అవనైయఙ్గీకరియాళ్పడి యిరుక్కైయాలే ఉపాయాన్తరజ్ఞానముమ్ భక్తిపారవశ్యత్తాలే పారతన్త్ర్యమ్ కొణ్డు మడలెడుక్కై త్తొడక్కమాన వల్వినైలారుప్పదుణ్డాయాలే పారతన్త్ర్యజ్ఞానము ముణ్డాకైయాలే, (ఎల్లామెల్లార్పక్కలిలుముణ్డు) ఎన్ఱు అతు – అల్లతు, * మయర్వఱమదినల మరుళప్పెఱ్ఱవర్కళుక్కు ప్రకృతిసమ్బన్ధనిబన్ధనమాన అజ్ఞానముణ్డాయన్ఱే.

ఆనాలుమ్, సర్వజ్ఞరానవర్కళాకైయాలే అఱిన్దిరుక్కులుమ్, ఆరాయ్న్దిరుక్కుమళవుక్కొణ్డు అజ్ఞానముణ్డానతాక చొల్లవొణ్ణాతు ఎన్ఱు అనుపపత్తియిలే నిర్వాహాన్తరమ్ (ఇన్దయోజనైక్కురుకూ యన్దిత్యాది)

వ్యా.—అజ్ఞానమ్ శిఱిదుకిడక్క అత్తుణ్డు" ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డివరుమ్ ఆకైయాలే.

ఆనాల్ ఎక్కశేమ్బవ తైన్నిల్; (ఊర్ ఎన్ఱైప్పర్ ఎన్ఱు) ఎన్ఱ్ అవిత్తై యనుసన్ధానపరమాకి మోక్షికుమళవిల్, ఇవ్విరోధమిల్లై; అప్పోదు, (ఇప్పడి) ఇత్యాదికు - "అజ్ఞానాశక్తికళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ విమ్మూన్ఱిన్ నుడైయవనుసన్ధానమ్ మూవరుక్కుమ్ మేత్తేన మెదుపడి యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, [౫ ఓరోన్ఱే యివర్కళుక్కు ప్రపదనహేతువాక చ్చొల్లుకిఱదుమ్, ఇవర్ ఇలోరొన్ఱాలే యివ్వధికారికళుక్కుర్ ఎన్ఱుమాకైయాలే" ఎన్ఱు పొరుళాక క్కడవదు. అదావదు. అనన్యగతికళాయ్ ప్రపన్నరానార్కుడలాన అజ్ఞానాది త్రయానుసన్ధానముమ్ మూవరుక్కుముణ్డానాలుమ్, మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ప్రచురమానత్తై, తన్దాముక్కు అనన్యగతికళాయ్ ప్రపత్తియిలిఴిక్కైక్కు హేతువాక వనుసన్ధిత్తిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి.

ఇతిల్ ప్రథమాధికారికళుక్కు, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వరసమ్; నడువిలచ్చొన్నవర్కళుక్కుమ్, [౧౦

అ —(అజ్ఞానమ్ శిఱిదు) ఎన్ఱ్ అవిదు - ఉపాయానుష్ఠానత్తిల్ ఇఴిక్కైక్కుడాన జ్ఞానత్తిల్ శిఱిత్తిల్లైయెన్ఱపడి. ఉపాయానుష్ఠానాపేక్షితమాన జ్ఞానమ్ యోగజజ్ఞానయుక్తమునిజనాది సాధారణమాయిరుక్క, అనుదయ సంశయవిపర్యయాస్పృష్ట దివ్యజ్ఞాన పూర్ణరాన ఆళ్వార్కళుక్కు అతిల్ శిఱిత్తిల్లై యెన్నై ప్రమాణవిరుద్ధమ్ ఎన్ఱుకరుత్తు.

"అచిత్తుక్కళిన్ఱవాఱే అవిద్యాదికళుమ్ కఴియుమ్ ఎన్బర్కళ్" ఎన్ఱ్ అతత్త్వత్రయగ్రన్థవ్యాఖ్యానావసరత్తిలే; "అవర్కళుక్కు, తిరుమేని యోడే యిరుక్కచ్చెయ్తే పరమభక్తిపర్యన్తమాక ప్పిఱన్దదేయాకిలుమ్ 'సర్వంహపశ్యఃపశ్యతి' ఎన్ఱ్ అముక్తావస్థైయిల్ వైశద్యమ్ అచిత్తుక్కఴివదుక్కు మున్బిల్లామైయాలే" ఎన్ఱు, "ముక్తజ్ఞానవైశద్యవిశిష్ట జ్ఞానానుదయరూపమాన అజ్ఞానమ్ అచిత్సమ్బన్ధదశైయిలే ఉణ్డు" ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు; ఇఙ్గే, "యోగిసాధారణసాధనానుష్ఠానోపయుక్త జ్ఞానత్తిల్ శిఱిత్తిల్లామైయాకిఱ అజ్ఞానముణ్డు ఎన్ఱు కొళ్ళవేణ్డాదు" ఎన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు; ఆక, "విధినిషేధవిషయఙ్గళాన అజ్ఞానఙ్గళ్ విభిన్నఙ్గళాకైయాలే, తత్త్వత్రయగ్రన్థ వ్యాఖ్యానత్తోడు ఇదుక్కు విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

"[ఊర్ ఎన్ఱైప్పర్ ఎన్ఱు] ఎన్ఱదు - ప్రచురమాక త్తఙ్గళ్ పక్కలుళ్ళదు ఎన్ఱ్ అవనుసన్ధానత్తైప్పఱ్ఱి ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనుసన్ధానపరమాక్కి-యిత్యాది.)

(అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వరసమ్) ఎన్ఱదు - విషయాబాధత్తాలే జ్ఞానత్తినుడైయ స్వతఃప్రామాణ్య స్వభావత్తుక్కనురూపమెన్ఱపడి.

(నడువిల్ శొన్నవర్కళుక్కుమ్) ఎన్ఱదు - పూర్వాచార్యర్కళుక్కు ఎన్ఱపడి.

ఇ-అ.—"ఏవంపఞ్చప్రకారోహమ్" [ప-౧౬౭-వరి-౭] ఎన్ఱ్ అదుక్కు, అధఃపాతికళాన ఆత్మాక్కళుక్కు ఉజ్జీవిక్కైక్కాక ఇప్పడి ఐన్దువకైయా యిరుప్పన. పాశ్చాత్యన [ప-౧౬౭-వరి-౮] పిఱ్పాడనానవన. [ప-౧౬౮-వరి-౨] భౌమనికేతనమాశదు - భూమియిలుణ్డాన కోయిల్. కుటీ - గృహమ్. కుఞ్జమ్ - ముఴుఞ్జు.

[ప-౧౭౦-వరి-౩] మనుష్యర్కళుక్కు అనేకమాయిరమ్ జన్మఙ్గళిలే యాతొరు బుద్ధియుణ్డాయత్తు, అత్తైయే జన్తువానవన భజియా నిన్ఱాన; ఉపదేశమ్ నిష్ప్రయోజనమ్.

[ప-౧౭౮-వరి-౯] ఆరోహక్రమత్తాలే మీళవుమ్ నిగమిక్కిఱదు, "ప్రపత్తిక్కు నియతవిషయ మర్చావతారమ్" ఎన్ఱు, తనైక్కట్టినాల్ మేల్ వాక్యత్తుక్కు స్వారస్యముణ్డెన్ఱు, నినైత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాలిత్యాది)

మూ-అ.—(ఊర్ ఎన్ఱైప్పర్ ఎన్ఱ్ అవిత్తై అనుసన్ధానపరమాక్కి) ఎన్ఱదు - అధికారికళుడైయ స్వానుసన్ధానపరమాక్కి యెన్ఱపడి.

2-6-89.

మూ.—౪౫. ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱు తత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్.

వ్యా.—ప్రామాణికరాకైయాలే అజ్ఞానత్తిను౦డైయ సవాసననివృత్తి కూడామైయాల్, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ కూడుమ్; పిఱప్పట్టవర్కళ్, ఈశ్వరనుమతినలమ్బిఱ్ఱవర్కళాకైయాలే, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ నైచ్యనిబన్ధనమాయిత్తు.

౪౫. ఇవ్వజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కుమ్ కారణమిన్నదెన్గిఱార్,

(ఇమ్మూన్ఱుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్పఱ్ఱివరుమ్) ఎన్ఱు-సాధనానుష్ఠానత్తిల్ అజ్ఞానాశక్తి కళుక్కు-మూలమ్, కర్మనిబన్ధనమాన అచిత్సమ్బన్ధమాకైయాలే, అజ్ఞానమ్ అచిత్తత్త్వత్తై ప్పఱ్ఱివరుమ్; "ఇతర సాధనఙ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్" ఎన్ఱు పరిత్యజిక్కైక్కుడలాన జ్ఞానపూర్త్తికాడి, మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకైయా

(ప్రామాణికరాకైయాలే) ఎన్ఱతు - "తచ్ఛాస్త్రైర్విప్రతిషిద్ధమ్"[1] ఎన్గి, అప్పడియే ప్రమాణవిరుద్ధమాన జీవస్వాతన్త్ర్యమైకొణ్డు ప్రవృత్తి కళై పోలన్ఱిక్కే, ప్రమాణఙ్గళాలే అర్థత్తై స్వీకరిక్కు మవర్కళాకైయాలే యెన్ఱపడి.

(సవాసననివృత్తికూడామైయాల్) ఎన్గి, అవిత్తాల్ - "అజ్ఞానత్తినుడైయ వాసనామాత్రమ్ కిడక్కుమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్

(అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ కూడుమ్) ఎన్ఱతు - ప్రథమాధికారికళుక్కుప్పోలే అత్యన్తవిషయాబాధముమ్, తృతీయాధికారిక్కుప్పోలే అత్యన్తవిషయ బాధముమిల్లామైయాలే, వాసనారూపేణ అజ్ఞానమిరుక్కైయాలే, తదనుసన్ధానమ్ ప్రమాణకోటి నివిష్టమెన్ఱపడి.

(నైచ్యనిబన్ధనమాయిత్తు) ఎన్ఱతు - అజ్ఞానవాసనైయుమ్ ప్రమాణవిరుద్ధమాకైయాలే, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ విషయబాధవత్తాక్కైయుమ్ ఆకిఞ్చన్యదార్ఢ్యార్థమాకైయాలే, అత్యన్తాకిఞ్చనత్వ రూపవస్తుసన్నిధిత్వ హేతుకమెన్ఱపడి.

౪౬. "ఉక్తాధికారిత్రయత్తిల్ ప్రమాణమాక ఉదాహరిష్యమాణ వచనగత*విజానత్పదత్తుక్కు అత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానవత్పరత్వమ్ శొన్నాల్, అజ్ఞానాద్యధికారత్రయత్తుక్కు తత్త్వత్రయమూలకత్వరూపమాకైయ ఔచిత్యముణ్డు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే కారణ కథనమ్, ఎన్గిఱ వభిప్రాయత్తాలే అవతరిప్పిక్కిఱార్ (ఇవ్వజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కు మిత్యాదినా.)

నిత్యముక్తర్కళుడైయ ఇచ్ఛానిబన్ధనాచిత్సమ్బన్ధ వ్యావర్త్తనార్థమ్ (కర్మనిబన్ధనేతి.) "కర్మహేతుకాచిత్సమ్బన్ధమే అజ్ఞానాదిహేతు" ఎన్నుమిడమ్, "(సంభోగప్రాప్తిరితిచేన్న, వైశేష్యాత్" (ఎన్ఱు, సూత్రకారర్ శొన్నార్.)

(మధ్యమపదత్తిల్) ఎన్ఱతు - తిరుమన్త్రత్తిల్ * నమఃపదత్తిలెన్ఱపడి.

ప్రథమపదత్తిల్, అకారోక్త నిరుపాధికరక్షణత్తుక్కు సన్నిహిత మకారోపస్థితచేతనస్వరూపమే కర్మమాక వేణ్డుకైయాలే, అత్తిల్ నిర్హేతుకభగవద్రక్ష్యత్వమ్ లబ్ధమాయ్, అత్తిల్ ఉపాయద్వారా స్వరక్ష్యత్వాభావమ్ *నమఃపదబోధ్యమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శొల్లుకైయా) ఎన్ఱు.

మీ.—నను, మహాప్రస్థానవిధేర్నానర్థక్యమ్, భక్తేరనుయాయిత్వాత్; విశ్వామిత్రాదీనాం ప్రపత్తిః, తత్ క్షమాణాంశక్తానాంభక్తిః, తత్ క్షమా శక్తానాం నామసఙ్కీర్తనాది కర్మయోగః, ఇతినాతిప్రసఙ్గః. నచవాచ్యమ్, అత్ర భక్తిశబ్దితస్య కాష్ఠాఽఽపన్నస్య జ్ఞానవిశేషస్యాప్యజ్ఞాశక్తయోర భావాత్ తస్యాప్యనుయాయ్యధికారత్వం నస్యాత్. యది విజ్ఞానశబ్దోపస్థాపిత ప్రాపకాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానపూర్తే రజ్ఞాశక్తయోర భావేపి తద్గోచరమన్యజ్ఞాన సంభవాదనుయాయిత్వంతస్యేష్యతే; తర్హి అజ్ఞాశక్తయోః కాష్ఠాఽఽపన్నభక్తి రాహిత్యేపి జన్మాన్తరవిశ్వాస సహాత్వ లక్షణ మన్దభక్తిసత్త్వాత్తస్యాఽప్యను యాయ్యధికారత్వోపపత్తిరితి సమశ్చర్చ ఇత్యతాహ (ఇమ్మూన్ఱుమ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్.) ఏవం మతద్వయేపి శఙ్కాపరిహారయోస్సామ్యేపి విజ్ఞానశబ్దస్యసాధనాన్తరస్వరూప విరుద్ధత్వజ్ఞానపరత్వే, త్రయాణాం తత్త్వత్రయమూల కత్వంనామ సామగ్రీ ఔచిత్యలిఙ్గమస్తీత్యర్థః

మూ - అ —అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వనైచ్యనిబన్ధనమెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ బ్ర-సూ-౧-౨-౮

మూ.—౪౭. "ఎన్నాన్ శెయ్‌గేన్"౧ ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ ఇమ్మూన్ఱుముణ్డు.

వ్యా.—ఆత్మస్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనమాగైయాలే, జ్ఞానాధిక్యమ్ ఆత్మతత్త్వత్తైప్పఱ్ఱివరుమ్; ఒన్ఱైయుమ్ అడైవుపడ వనుష్ఠిక్కమాట్టాత్తపడి కరణశైథిల్యత్తైప్పణ్ణుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కు - కారణమ్, "కాత్తల్ కడల్ పురైయ విళైవిత్త కారమర్ మేని"౨ ఎన్నుమ్ భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యమాగైయాలే, భక్తిపారవశ్యమ్ భగవత్తత్త్వత్తై ప్పఱ్ఱివరుమెన్ఱపడి.

౪౮. అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ అజ్ఞానాదిత్రయత్తిలు మన్వయముణ్డాయిరుక్క, ఓరొన్ఱై, ప్రపదనహేతువాక్కి చ్చొల్లుగిఱదు (ఊన్ఱిత్తైప్పఱ్ఱి) ఎన్ఱ, తేశొల్లి ఱ్ఱు; ఇప్పడి "ఏకాధికారిపక్కలిలే ఇమ్మూన్ఱుముణ్డు" ఎన్నుమిడమ్ కాణలామిడముణ్డో? ఎన్న; అరుళిచ్చెయ్‌గిఱార్,

("ఎన్నాన్")ఎన్ఱు, తొడఙ్గి. అత్తావదు-ఎమ్పెరుమాన్ తన్నుడైయ ఆర్త్తికణ్డిరఙ్గకాణామైయాలే, "తన్నై [౧౦ ప్పెఱుమిడత్తిల్ శిలసాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱిరున్దానాగక్కొణ్డు; ౧"ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యతైయిల్లాత్తపడి అజ్ఞనాననాన్, ఎన్ శెయ్‌గేన్."౨ 'జ్ఞానమ్‌తన్దోమే' ఎన్నిల్ ; నీతన్దజ్ఞానత్తాలే 'స్వరూపపారతన్త్ర్యత్తై "యుణర్న్దు, 'సాధనానుష్ఠానమపాత్రప్తమ్' ఎన్ఱిరుక్కిఱ నాన్ ఎన్ శెయ్‌గేన్. ౩స్వరూపత్తుక్కు చ్చేరాదాకిలుమ్,

అ.—(ఆత్మ...యాథాత్మ్యదర్శనమ్) ఎన్ఱదు-"అదృష్టద్వారకసాధనప్రవృత్త్యనర్హాత్మస్వరూపాత్మస్వభావత్తినుడైయ విశదానుసన్ధానమ్" ఎన్ఱపడి.

"[కాత్తల్] *సఙ్గశబ్దితభక్తియై; [కడల్ పురైయ] సముద్రవదపరిచ్ఛిన్నమాక్కుమ్బడి; [విళైవిత్త] వర్ధిప్పిత్త; [కారమర్ మేని] *కాళమేఘనిభశ్యామమాన తిరుమేనియైయుడైయవన్" ఎన్ఱు, తిరువాయ్‌మొழிక్కర్థమ్.

(భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యమ్) - సర్వాతిశాయిసౌన్దర్యమ్.

౪౭. (ఎన్నానిత్యాది)—"ఎన్ నాన్ శెయ్‌గేన్ యారేకళైకణ్" ఇత్యాది, తిరువాయ్‌మొழி.

ఇతుక్కు అవతారికాపూర్వకమాగ అర్థమరుళిచ్చెయ్‌గిఱార్ (ఎమ్పెరుమానిత్యాదినా.)

కీழ்ప్పాట్టిల్ ముడివిల్ "'ఎన్నాన్ శెయ్‌గేన్' ఎన్ఱు, శెన్ఱు, ఒన్ఱుతుక్కిడాయ్"౪ ఎన్ఱు, శొల్లుగైయాలే, ఆర్త్యతిశయమ్ సిద్ధమెన్నుమతిప్రాయత్తాలే, (తన్నుడైయఆర్త్తికణ్డు) ఎన్ఱదు. [యారేకళైకణ్] ఇత్యాదియాలే వ్యఞ్జితార్థమ్ (శిలసాధనానుష్ఠానమితి.)

(కొణ్డు) ఎన్నుమళవు, అవతారికై.

పాట్టుక్కర్థమ్ (ఉపాయాన్తరేత్యాది.)

"ఎనక్కరుళినన్" ఎన్ఱుశొల్లాదైయాలే వ్యఞ్జితమాయ్, "అఱియఖానత్తన్"౫ ఇత్యాదియాలే ఉక్తమానత్తై యఱ్ఱికొణ్డు (అజ్ఞనాననాస్తిత్యాది.) [౨౫

"మయర్వఱ మదినలమరుళినన్" "ఎనదావియావియుమ్‌నీ" ఇత్యాదియై యఱ్ఱికొణ్డు (నీతన్దజ్ఞానత్తాలేయితి.)

* మాశఱుశోతియైయఱ్ఱికొణ్డు (స్వరూపత్తుక్కిత్యాది.)

మీ.—"నకేవలంలిఙ్గమ్, శ్రుతిరపి" ఇత్యాహ (ఎన్ నానిత్యాది.)

ఇ - అ.—"ఎన్నాన్ శెయ్‌గేన్" ఎన్ఱ, అపాట్టిలే ఉపాయాన్తరమనుష్ఠిక్కమాట్టుకిఱిలేనెన్ఱు, కుఱైపడచ్చొల్లువానేన్ఎన్న; అతుక్కు తాత్పర్యమ్ - నీయేరక్షకనెన్ఱపడి.

౧॥ తి-వా-౫-౮-౩ ౨॥ తి-వా-౫-౩-౪ ౩॥ శ్రీగీ-౨-అ-౬౨-శ్లో ౪॥ ఈడు-తి-౫-౮-౨ ౫॥ తి-వా-౧-౫-౭

౬॥ తి-వా-౧-౧-౧౭ ౭॥ తి-వా-౨-౩-౪ ౮॥ ౦౦తి-వా-౫-౩-౧

మూ.—౪౮. అజ్ఞోన్ఱైప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్.

౪౯. ముఖ్యమదువే.

వ్యా.—"ఉన్నై ఒన్ఱిలాదాక్కిల్, అదుత్తన్నై యనుష్ఠిక్కులాయ్ త్తితే జ్ఞానమాత్రత్తై త్తన్దాయాక్కిల్. భక్తిరూపాపన్నజ్ఞానత్తై త్తరుకైయాలే ఒత్తైయునుడైవుభడ వనుష్ఠిక్క త్తమనల్లాశభడిభక్తిపరవశనాననాల్, ఎన్ శెయ్‌క్కేన్" ఎన్ఱు, ఇమ్మూన్ఱుమ్ ఆழ்వార్ క్కు వివక్షితమాకైయాలే, (అవ్విడత్తిలే) (యిమ్మూన్ఱుముణ్డు) ఎన్నై. "ఆకైయాల్, అవ్విడత్తిలే కాణలామ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

౪౮. ఆనాల్, ఇమ్మూన్ఱు మవ్విడత్తిల్ ప్రవృత్తికారణమాకిఱదో వెన్న;

(అజ్ఞోన్ఱైప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్) ఎన్కిఱార్. అదావదు - అవ్విడత్తిల్ ప్రవృత్తియానదు, మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, ఊన్ఱియిరుక్కిఱ భక్తిపారవశ్యత్తైయే తనక్కు హేతువాకప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమెన్ఱపడి.

౪౯. "ఇన్ద హేతుత్రయ మడియాక వరుమ్ప్రవృత్తికళిల్ ముఖ్యమేదు?" ఎన్న;

(ముఖ్యమదువే) ఎన్కిఱార్. అదావదు - భక్తిపారవశ్యమడియాక ప్రవృత్తిపణ్ణుమిడత్తిల్, ప్రాప్యరుచికణ్ణు శెఱివుణ్డాకైయాలే, అదువే ముఖ్యమెన్ఱపడి.

౫౦. ఇవ్వధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణముణ్డో వెన్న; ప్రథమమ్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తతొరు శ్లోకత్తై ఉదాహరిక్కిఱార్.

అ.—(జ్ఞానమాత్రత్తై త్తన్దాయాక్కిల్ - అనుష్ఠిక్కులాయ్ త్తే) ఇత్యన్వయః.

"నలమరుళినన్"౧ "అవావిల్ వీఙ్గన్దు"౨ (ఇత్యాదిమైయటొక్కణ్డు (భక్తిరూపేత్యాది.)

"ఎన్ నాన్...?" ఎన్ఱు, పురస్తాత్ప్రతిషేధత్తాలుమ్ విశిష్యహేత్వనుక్తియాలుమ్ సిద్ధమ్ [ఇమ్మూన్ఱుమ్] (ఇత్యాది.)

"ఎన్!" ఎన్కిఱవిదు ఆక్షేపవాచియాకైయాలే, నిషేధార్థకమిదే! "ఎన్నాల్ శెయ్‌క్కేన్?" ఎన్ఱు, సకృచ్ఛ్రుతమాకిలుమ్ అసఙ్కుచితతత్తద్ధేతుకసాధనానుష్ఠాన నిషేధఙ్గళ్ ప్రతియోగిప్రసక్తి పూర్వకఙ్గళాకైయాలే, అన్దప్రసక్తికళ్ పూర్వపూర్వ ప్రతిషేధార్థాపత్యైయాకైయాలే, ఇప్పడి శృఙ్ఖలితమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళిన్ఱు ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

౪౮. న్యూనాధికభావేన ఇమ్మూన్ఱుమ్ ఆழ்వార్ పక్కల్ ఉణ్డానమాత్రముళ్ళియ ప్రపదనహేతుత్వమ్ ప్రచురమానభక్తిపారవశ్యత్తుక్కేయెన్ఱరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఊన్ఱియిరుక్కిఱవిత్యాది.)

౪౯. "ప్రాప్యరస్యతాతిశయహేతుకతయా, తచ్ఛీఘ్రసిద్ధిహేతుతయాచ, ప్రాప్యరుచిప్రకర్షమ్ ప్రధానమాకైయాలే, తన్నియతమానభక్తిపారవశ్యహేతుక ప్రపదనమ్ ముఖ్యమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ప్రాప్యరుచియిత్యాది.)

౫౦. "ధర్మజ్ఞసమయః ప్రమాణం, వేదాశ్చ" ఎన్కిఱ క్రమత్తై యటొక్కణ్డు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ప్రథమమ్ భట్టరరుళిచ్చెయ్త విత్యాది.)

౧॥ తి-వా-౧-౧౧ ౨॥ తి-వా-౫-౭-౨

మూ.—౫౦ "అవిద్యాతః" ఎన్ఱ శ్లోకత్తిలే యిమ్మూన్ఱుమ్, శొల్లిఱ్ఱు

("అవిద్యాతః") ఎన్ఱుతుడజ్గి· (౧)"అవిద్యాతో,(౨)దేవేపరిబృఢతియావావిదితయా,(౩)స్వభక్తేర్భూమ్నావా, జగతి గతిమ్అన్యామ్ అవిదామ్ । గతిర్గమ్యశ్చాసౌ హరిర్, ఇతిజితన్తాహ్వాయమనోరహస్యం వ్యాజహ్రేసఖలు భగవాన్శౌనకమునిః."౧

"ఇచ్ శ్లోకార్థమ్, జితన్తావ్యాఖ్యానోపోద్ఘాతత్తిలే, ప్రవృత్తికళధికారికళ్ అజ్ఞరుమ్, సర్వజ్ఞరుమ్, భక్తిపరవశరుమ్, ఎన్ఱు, త్రివిధమాక భట్టరరుళిచ్చెయ్తారితే' ఎన్ఱుతుడజ్గి, 'అజ్ఞనాకిఱాన్ - భగవల్లాభత్తుక్కు త్తన్బక్కలిల్ జ్ఞానశక్తికళిల్లాతవన్; సర్వజ్ఞనాకిఱాన్ - దేశకాలవస్తుక్కళాల్ పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణాత వైభవత్తైయుడైయవ నీశ్వరనెన్ఱు, రుక్కైయాలే అనన్యసాధ్యనెన్ఱిరుక్కుమవన్; భక్తిపరవశనాకిఱాన్ - జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే అడైవుపడ వనుష్ఠిక్కమాట్టాతవన్; ఇవర్కళ్ మూవరుమ్, భగవద్విషయమొழிయ వేఱు*పాయ ముణ్డెన్ఱఱియాత వర్కళ్; [*పా. వేఱొరు.]

అ.—శ్రద్ధేయతాతిశయార్థమ్ పూర్వాచార్య కృతవ్యాఖ్యానకథనముఖేన శ్లోకార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార (ఇచ్ శ్లోకార్థమిత్యాది, ఆచ్చాన్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్తారిత్యన్తేన.)

"అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానాం గతిర్గమ్యోథవేద్ధరిః"౨ఎన్ఱ శౌనకవచనమాకిఱ వ్యాఖ్యేయగ్రన్థస్మారణార్థమ్ (అజ్ఞరుమిత్యాది.)

"స్మృతియిల్ అజ్ఞశబ్దత్తుక్కు అజహల్లక్షణైయాలే అశక్తిపరత్వమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానశక్తికళిల్లాతవన్) ఎన్ఱతు. ఇతు "అవిద్యాతః" ఎన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. అవిద్యాశబ్దమ్ "అవిద్యాకర్మసాసనా"౩ఇత్యాదియిలే అజ్ఞానత్తిల్ ప్రసిద్ధమ్. ప్రకరణానుగుణమాక ఉపాయవిషయకత్వమ్పరుమ్. ఇజ్గుమ్అశక్తిక్కు ఉపలక్షణమ్. సర్వజ్ఞశబ్దార్థమ్-"దేవే పరిబృఢతయావా విదితయా" ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు ఎన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశకాలేత్యాది.) దేశత్తాల్ పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణామై - సర్వదేశవర్తిత్వమ్; కాలత్తాల్ పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణామై - సర్వకాలవర్తిత్వమ్; వస్తువాల్ పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణామై-(౧)స్వ(౨)స్వజ్ఞాన-*వ్యతిరిక్త యావద్ద్రవ్యశరీరకత్వముమ్, సమస్తకల్యాణగుణాత్మకత్వత్తాల్ వన్దనిస్సమాభ్యధికత్వముమ్.

(పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణాత వైభవత్తై) ఎన్ఱతు - పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణామైయాకిఱ ఉత్కర్షత్తైయెన్ఱపడి.

("పరిబృఢతయా") ఎన్ఱ అదిత్తాల్ "బ్రహ్మ పరిబృఢంసర్వతః"౪ ఎన్ఱ బ్రహ్మశబ్దార్థమ్ స్మారితమ్.

"నహ్యధ్రువైః"౫ఇత్యాదిశ్రుత్యనుసంహితవ్యతిరేకవ్యాప్తిసైయుమ్, "నాయమాత్మా"౬ఇత్యాది శ్రుతిసైయుమ్ కుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్యసాధ్యనెన్ఱిరుక్కుమవనెన్ఱు;) 'ఉపాయాన్తరవిధిక్కు అధికార్యన్తరవిషయతయా సార్థక్యమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(అడైవుపడ) ఎన్ఱతు - "సకలాఙ్గోప సంహారేకామ్యం కర్మప్రసిధ్యతి"౭ఎన్ఱు, అపేక్షితవిశేషజ్గళ్ తప్పాతపడియెన్ఱపడి.

"గతిమ్అన్యామ్" ఎన్ఱ అదితుక్కర్థమ్ (భగవద్విషయమొழிయవిత్యాది.) గతిశబ్దమ్ కరణసాధనమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపాయ ముణ్డెన్ఱు)ఎన్ఱతు.

"అవిదుపామ్" ఎన్ఱ అదితుక్కర్థమ్ (అఱియాతవర్కళ్) ఎన్ఱు.

మీ.—"ద్రమిడోపనిషత్ సద్గిర్గాథా"ఇత్యత్రాహ (అవిద్యాతఇతి)(౧)శ్రీమద్భట్టాచార్యవచనమ్,(౨)"అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానాంగతిర్గమ్యోథవేద్ధరిః" ఇతిశౌనకవచనమ్.(౩) జితన్తాచ అస్మదుక్తార్థే ప్రమాణమిత్యర్థః.

మూ-అ.—(అన్యామ్ - గతిమ్ - అవిదుపామ్) ఎన్ఱతు - ప్రపత్తియై యొழிయ అన్యమార్గమఱియాతవర్కళు క్కెన్ఱపడి. కీழ்ఏ "జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్" ఎన్ఱతుక్కు - స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానత్తై ప్రపదనహేతువాక చ్చొల్లి. ఇజ్గే "పరిబృఢతయావావిదితయా" ఎన్ఱతుక్కు - అనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానత్తై ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే, ఇరణ్డుహేతువాక త్తాత్పర్యమాక క్కొళ్ళక్కడవతు.

౨॥ *స్వమ్-ఈశ్వరః. స్వజ్ఞానమ్ - ఈశ్వరజ్ఞానమ్. పరిబృఢః. అధిపః. ౦౦౦కరణరూపసాధనమ్.

౧॥ ౨॥ శ్రీవి-ధ. ౩॥ ౪॥ యాస్కనిరుక్తే-౨ ౫॥ ౬॥ ముణ్డకోప-౩-౨-౩ ౭॥

వ్యా.—““ఇవర్ కళుక్కు ప్రాపకనుమాయ్ ప్రాప్యనుమాయిరుక్కుమ్, సర్వేశ్వరన్’ ఎన్ఱు, జితన్తై ఎన్ఱు, పేరైయుడైత్తాన “మన్త్రరహస్యత్తై, సర్వజ్ఞనాన శ్రీశౌనకభగవాన్ వ్యాఖ్యానమ్బణ్ణప్పెఱువతే, ఎన్ఱిఱార్” ఎన్ఱు,ఆచ్చాన్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్దార్. [౫

(జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్ స్వస్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానమ్ ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు; ఇన్దశ్లోకత్తిల్ భగవదనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానమ్ ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు; ఆకైయాల్, ఇరణ్డుమ్ జ్ఞానాధికర్కుళ్ అనన్యగతిత్వపూర్వకమాన ప్రపదనత్తుక్కు హేతువామెన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్.

అ.—““గతిర్గమ్యః” ఎన్ఱ,అవివరణ వివరణిక్కళుక్కు అర్థమ్ (ప్రాపక...)

““బ్రహ్మాణం శితికణ్ఠఞ్చ యమఞ్చవరుణమేవచ। ప్రసహ్యాహరతేయస్మాత్ తస్మాద్ధరిరితీర్యతే,”౧ఎన్ఱ అవిత్తైయటక్కుమ్ హరిశబ్దద్వయార్థమ్ (సర్వేశ్వరనెన్ఱు.)

“మనుశబ్దమ్ మన్త్రపరమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (మన్త్రరహస్యత్తై యెన్ఱతు.)

“సఖలు” ఎన్ఱ,అవిత్తుక్కర్థమ్ - (సర్వజ్ఞనాన) విటి. “వ్యాజహ్రే” ఎన్ఱ,అవిత్తుక్కర్థమ్ - (వ్యాఖ్యాన...)

(౧)“జితన్తైక్కు,ఖిలబుక్ - త్వ ప్రసిద్ధియాలుమ్, (౨) “ఉత్తమామన్త్రజేత్యాది” ౨ లక్షణయోగత్తాలుమ్, (౩) స్వాసనస్థాత్మ జనరక్షణాదిరూప యోగార్థత్తాలుమ్, మన్త్రత్వముణ్డు” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, మనుశబ్దమ్ ప్రయుక్తమెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

“(౧)అజ్ఞ(౨)సర్వజ్ఞ(౩)భక్తానాం”౩“స్వభక్తైర్భ్యమ్యా”౪ఎన్ఱు,భక్తభక్తిశబ్దఙ్గళాలే,ప్రపదనహేతుక్కళాన(౧)కరణశైథిల్యత్తుక్కుమ్(౨) విశ్వాసమత్త్వత్తుక్కుమ్, హేతువాన భక్త్యతిశయమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ఉదాహరిష్యమాణవచనగతవిజానత్పదత్తాలే, ప్రపత్తిహేతుక్కళాన(౧) సాధనాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞాన హేతుభూత సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపాత్మయాథాత్మ్యదర్శనత్తుక్కుమ్,(౨)భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానత్తుక్కుమ్. హేతువానజ్ఞాన పూర్తిశొల్లిఱ్ఱు; “భక్తానామ్”ఎన్ఱ, అభక్త్యతిశయకార్యఙ్గళిల్ అన్యతరమాన, విశ్వాసమత్త్వమ్, “ఇదంతితీర్షతామ్”౫,౨౦ ఎన్ఱు,శొల్లిఱ్ఱు; “విజానతామ్” ఎన్ఱ,అ జ్ఞానపూర్తికార్యఙ్గళిల్ అన్యతరమాన భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమ్, సర్వజ్ఞపదత్తాలుమ్, “దేవేపరిబృఢతయావా విదితయా” ఎన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

“భగవద్విషయభక్తిసహనిర్దిష్ట సార్వజ్ఞ్యముమ్ భగవద్విషయమ్”ఎన్నై,ఉచితమిఱే! ఇప్పడియిరుక్క, మూలత్తిలే, సాధనాన్తర ప్రవృత్త్యనర్హత్వజ్ఞానమాత్రత్తైయుమ్ కరణశైథిల్యమాత్రత్తైయుమ్ ఉదాహరణవిశేషనిష్ఠమాక కాట్టిన్నవితు, వివక్షావిశేషత్తాలే; అత్తావతు “భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞా... స్వగతసాధనాన్తర ప్రవృత్త్యనర్హత్వజ్ఞానమ్ ...” ఎన్నైయుమ్, “అధికారత్రయముమ్ తత్త్వత్రయమూలకమ్”. ఎన్ఱ,ఆ ఔచిత్యముమ్, “ఇప్పడి భ...ఙ్గళిల్ విశ్వాసమత్త్వాపేక్షయా కరణశైథిల్యమభ్యర్హితమ్” ఎన్నైయుమ్.

ఆక, ఇప్పడి తత్తదవాన్తరభేదఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళేయాకిలుమ్, [అజ్ఞరుమ్] ఇత్యాదినా ప్రతిపాదిత్త హేతుసామాన్యత్రయత్తుక్కుమ్ ఉదాహరణ విశేషనిష్ఠత్వమ్ కాట్టుమ్బోతు, అన్యతరవిశేషావష్టబ్ధ సామాన్యమ్ కాట్టప్పట్టతు; అప్పడి హేతుసామాన్యత్రయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణమ్ కాట్టుమ్బోతు, విశేషాన్తరావష్టబ్ధ సామాన్యపరప్రమాణమ్ కాట్టప్పట్టతు.

“నిర్విశేషంనసామాన్యమ్” ఎన్ఱ,అప్పడియే, విశేషానవష్టబ్ధసామాన్యమ్కిడైయాతిఱే! ఉదాహరణప్రమాణఙ్గళ్ ఏకరూపవిశేషావష్టబ్ధ [౩౦ సామాన్యత్తిల్ కాట్టాతే విభిన్నవిశేషావష్టబ్ధ సామాన్యత్తిల్ కాట్టిన్నవితు, విశేషద్వయఙ్గళుమ్ వివక్షితఙ్గళ్ ఎన్ఱుతోఱ్ఱుకైక్కాక; ఆకైయాల్, ఉక్తవిశేషద్వయ వ్యాపకజ్ఞాన పూర్తియాకిఱ సామాన్యత్తిల్, “దేవేపరిబృఢతయావా విదితయా” ఎన్ఱ,అవితు ప్రమాణమాకలామ్, (౧) కరణశైథిల్య(౨)విశ్వాసమత్త్వరూప విశేషద్వయ వ్యాపక భక్త్యతిశయమాకిఱ సామాన్యత్తిల్, “ఇదంతితీర్షతామ్” ఎన్ఱ,అవితు ప్రమాణమాకలామ్; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నరెన్ఱ,అ విడత్తిలిత్యాది.)

ఇ-అ.—అజ్ఞర్కైయిల్ హేతువుమ్, ఇజ్ఞర్కైయిల్ హేతువుమ్, ఇరణ్డుమ్ ఒన్ఱాయిరాతే భిన్నమాయిరుప్పానేన్? ఎన్న(ఆకైయాలే, ఇరణ్డుమిత్యాది.)

---

*పా-“ఉత్తమామన్త్రశాస్త్రే” ఇత్యాదీతిద్వాకోశా.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ప్ర-పారిజాతే-అధి-పద్ధతౌ-శ్లో-౧౨ ౪॥ ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౧౦౦

మూ.—౫౧ "ఇదంశరణమ్ అజ్ఞానామ్."౧

వ్యా.—కీழுమిత్తుతానే అర్థమానాలో వెన్నిల్ - ఒణ్ణాత్తు, (ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్) ఎన్ఱత్తోడు శేరామైయాల్.

౫౧. అనన్తరమ్, ఇవ్వర్థవిషయమాక, అఖిలజగన్మాతావాయ్ ఆప్తతమైయాన పిరాట్టి, లక్ష్మీతన్త్రత్తి లరుళిచ్చెయ్త వచనత్తై ఉపాదానమ్పణ్ణుకిఱార్ - ("ఇదంశరణమజ్ఞానామ్") ఎన్ఱు. [౫

అ.—(కీழுమిత్తుతానేయిత్తి.) మూలత్తిలె జ్ఞానాధిక్యత్తై విశేషిప్పియామైయాలే, విశేషాపేక్షాయాం పూర్వాచార్యవ్యాఖ్యాత విశేషస్వీకారమే అభిమతమాకలామ్; "భగవదనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానమ్ ఈశ్వరతత్త్వమూలకమాక వరుకైయాలుమ్, భక్తిపారవశ్య 'మదహర్షే' 'మనుఅవబోధనే' ఎన్ఱు వ్యుత్పన్నమాన మకారవాచ్యచేతన స్వభావహేతుకమాక వరుకైయాలుమ్, [ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్] ఎన్ఱత్తోడు విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, గ్రన్థాభిప్రాయమ్. [౧౦

ఉత్తరమ్ (ఒణ్ణాత్తిత్యాది.) నిర్జ్ఞాతక్రమసఙ్ఖ్యాకమానవస్తువుకళై ప్రసిద్ధసఙ్ఖ్యాపూర్వకనిర్దేశస్థలత్తిలే ప్రసిద్ధక్రమప్రతీతియుమ్ స్వాభావికమాకైయాలే, [మూన్ఱుతత్త్వత్తైప్పఱ్ఱివరుమ్] ఎన్ఱవిడత్తిలే పఞ్చకోశశ్రుతిసిద్ధమాన అచిదుపక్రమమాత్తల్, "భోక్తాభోగ్యమ్"౨ఇత్యాదిశ్రుతిసిద్ధమానచిదుపక్రమ క్రమమాత్తల్ - ప్రతీతైయాకిఱదాకైయాలె, అఙ్గిల్ అజ్ఞానాద ప్రకృతకార్య క్రమానుగుణ్యత్తాలే అచిదుపక్రమక్రమమ్ సిద్ధమాకైయాలుమ్, శ్రుతిసిద్ధతత్త్వత్రయక్రమద్వయత్తిలుమ్. భగవత్తత్త్వత్తుక్కు మధ్యనిర్దేశమిల్లామైయాలుమ్, జ్ఞానాధిక్యమ్ భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమెన్ఱుమ్పోతు, మధ్యోద్దిష్ట జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కు ప్రసిద్ధక్రమత్తిల్ చరమోద్దిష్టమాన భగవత్తత్త్వమ్ హేతువెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డుకైయాలె శ్రుతిసిద్ధక్రమప్రతీతి భఙ్గప్రసఙ్గమ్ వరుకైయాలుమ్, [జ్ఞానాధిక్యత్తాలే] [వా-౪౪] ఎన్ఱవిడత్తిల్ భగవదనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానవివక్షై కూడాతెన్ఱు, ఉత్తరాభిప్రాయమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౫౧. మూలత్తిలేఉపాత్తమాన [ఇదంశరణమజ్ఞానామ్] ఎన్ఱ, అప్రమాణప్రతీకమ్, "ఇదంశరణమజ్ఞానామిదమేవవిజానతామ్| ఇదమేవ సిసృక్షూణామిదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్"౧ ... అయమస్వ్స్వ తాంస్వర్గం, పోతఙ్పారంతితీర్షతామ్॥"౩ ఎన్ఱ, అప్రణవప్రశంసావచనసాధారణమాకిలుమ్, ప్రపత్తిప్రమాణప్రకరణమాకైయాలే అఙ్గిఙ్గేవివక్షితమన్ఱు, "ఇదంశరణమజ్ఞానామిదమేవవిజానతామ్|ఇదంతితీర్షతాంపారమ్ ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్"౧ఎన్ఱ, అలక్ష్మీతన్త్రవచనత్తినుడైయప్రతీకమేవివక్షితమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలజగన్మాతావాయిత్యాది; । "త్వంమాతాసర్వలోకానామ్"౩ఎన్ఱ, అవిత్తు వివక్షితమ్. ఎవ్వోరుమాసైపోప్పలేఅసురవ్యామోహనార్థమాకిలుమ్విప్రలిప్పియపడుక్కిల్లై; ౧సంవిన్మయీ"౫ఎన్ఱుమ్-౨"ఇయంవాణీ"౬ఎన్ఱుమ్ఇవళై(౧)బుద్ధి(౨)శబ్దాభిమానినియాకచ్చొల్లుకైయాలే, యథార్థద్రష్టృత్వేసతి యథార్థవక్తృత్వమాకిఱ ఆప్తియినుడైయ ప్రకర్షమ్ ఇవళుక్కుణ్డు; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ । ఆప్తతమైయానవితి.) [౨౫

ఇ-అ.—అనన్యసాధ్యత్వమ్, ఈశ్వరతత్త్వత్తైయిట్టు పఱ్ఱివరుకిఱతు, స్వరూపజ్ఞానమ్, ఆత్మతత్త్వత్తైప్పఱ్ఱివరుకిఱతు - ఆకైయాలే. ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్; ఎన్ఱ అత్తోడు శేరాతు ఎన్నై.

కీழ்చ్చొన్న త్రివిధప్రపత్తికళుక్కుమ్ ప్రమాణమాకవిట్టు ఇవర్ ఎడుత్తుచ్చొల్లుకిఱతు స్వరూపజ్ఞానత్తాలే, ఉపాయాన్తరత్యాగపూర్వకమాకప్పణ్ణుకిఱప్రపత్తియై ఇప్రమాణత్తిలే శొల్లామైయాలే, ఇతుక్కు ప్రమాణమాకప్పడాతే ఎన్న అధికారత్తైయిట్టు వర్ణిప్పిక్కిఱమాత్రమే ఇవర్క్కు అపేక్షితమ్; ఆకైయాలే, ఇతు-ప్రమాణమాకత్తట్టిల్లై; ఎన్నుమిడమ్, వ్యాఖ్యాతావుక్కు వివక్షితమ్.

["ఇదంశరణమ్"] ఎన్ఱ, అశ్లోకత్తుక్కు శబ్దార్థమ్ (౧) ఇన్దప్రపత్తియే, అఱివిల్లాతార్క్కు ఉపాయమ్; (౨) అఱివుడైయార్కళుక్కుమ్, ఇతువే ఉపాయమ్; (౩) సంసారమాకిఱకడలై యెక్కడక్కవేణుమెన్నుమ్, ఇచ్ఛైయుడైయార్క్కుమ్, ఇతువే ఉపాయమ్; (౪) ముడివిల్లాత పేరిన్బత్తైప్పెఱవేణుమెన్నుమ్ ఇచ్ఛైయుడైయార్క్కుమ్, ఇతువే ఉపాయమ్; ఎన్ఱు.

మూ-అ.—(కీழுమ్. ఇతుతానే అర్థమానాలోవెన్నిల్,) ఎన్ఱతు- అనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమే ప్రపదనహేతు వాకచ్చొల్లుకైయాకిఱ వర్థమానాలో వెన్ఱు, పడి;

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౧౦౦ ౨॥ ౩॥ ౪॥ వి-పు-౧అంశే-౧-అ-౯-శ్లో-౧౨౬ ౫॥ ౬॥ వి-పు-అంశే-౧-అ-౮-శ్లో-౧౮

వ్యా.— (౧) "ఇదంశరణమ్ అజ్ఞానామ్ (౨) ఇదమేవవిజానతామ్ (౩)ఇదంతితీర్షతాంపారమ్ (౪) ఇదమానన్త్య మిచ్ఛతామ్॥"౧

ఇచ్ఛ్లో[పా-"ఇశ్లో"]కత్తిల్, "ఇదమ్"ఎన్ఱు,పరామర్శిక్కిఱతు, కీళ్ చ్చొన్న శరణాగతియై, "అపాయోపాయనిర్ముక్తా, మధ్యమాంస్థితిమాస్థితా,। శరణాగతిరగ్ర్యైషా, సంసారార్ణవతారిణీ"౨ఎన్ఱు,తే కీళ్ చ్చొల్లిత్తిఱ్ఱు?. లిఙ్గవ్యత్యయమ్ శరణశబ్దవివక్షైయాలే.

ఇతిల్,(౧)అజ్ఞ-(౨)సర్వజ్ఞర్కళై*స్పష్టమాకచ్చొల్లుకైయాలే, మేల్.(౩)భక్తిపరవశరైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్.

అ.—ఉపాత్తవచనత్తుక్కర్థమ్ (ఇశ్లోకత్తిలిత్యాది.) [ఇదం] శబ్దమ్ పూర్వపరామర్శియాయ్నైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీళ్చ్చొన్న శరణాగతియైయితి.) "అవ్యవహిత పరామర్శసంభవే వ్యవహిత షడఙ్గయోగపరామర్శిత్వాశ్రయణ మనుచితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (శరణాగతియైయితి.)

"శరణాగతిపరామర్శిత్వే ['ఇదమ్'] ఎన్ఱ.[న్ఱు?]నపుంసకలిఙ్గమ్ విరోధిక్కుమ్; అన్నైయాల్, కిఞ్చిద్వ్యవహితమానాలుమ్, 'చతుర్థమాశ్రయస్నేవమ్ ఉపాయం శరణంవ్రజేత్'౩ఎన్ఱు,శరణశబ్దార్థత్తై పరామర్శిక్కలామ్" ఎన్ఱు,శఙ్కైయిలె అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (లిఙ్గవ్యత్యయమిత్యాది) "'శరణాగతి' ఎన్ఱు, పూర్వనిర్దిష్ట స్త్రీలిఙ్గత్తై నిర్దేశియాతే, నపుంసకనిర్దేశమ్" ఎన్ఱ,పక్షే. ["ఇదమ్"] ఎన్ఱు,అతు "శరణంవ్రజేత్" ఎన్ఱు,శరణశబ్దార్థపరామర్శియానాల్, (౧)అప్రధానపరామర్శిత్వమ్,(౨)వ్యవహితపరామర్శిత్వమ్, (౩) "శరణమ్" "శరణమ్" ఎన్ఱు, పౌనరుక్త్యమ్, ఇవై ప్రసఙ్గిక్కుమ్; అన్నైయాల్, "ఉద్దేశ్యప్రతినిర్దేశ్య యోరేకత్వమాపాదయన్తిసర్వనామాని తత్తల్లిఙ్గముపాదదతే" ఇతి కామచారః ఎన్ఱు,శాబ్దికర్ శొల్లుకైయాలే విశేష్యశరణశబ్దానుసారత్తాలే నపుంసకలిఙ్గమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణశబ్దవివక్షైయాలే ఇతి.)

"['ఇదమ్-అజ్ఞానాం శరణమ్'] ఎన్ఱు, అన్వయిత్తాల్ విధేయప్రాధాన్యత్తాల్ నపుంసకత్వమ్; కీళ్ "సంసారార్ణవతారిణీ" ఎన్ఱు, ప్రస్తుతమానశరణత్వత్తై యనువదిత్తు, [అజ్ఞానామ్,]ఎన్ఱు, అజ్ఞాధికారత్వమ్ విధిక్కిఱతు, ఎన్ఱు, యథాపాఠమన్వయిత్తాల్, విశేష్యశరణశబ్దానుసారేణ నపుంసకత్వమ్," ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే పొతువాక (శరణశబ్దవివక్షైయాలే) ఎన్ఱతు.

" 'అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానామ్' ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్ 'అజ్ఞ' ఎన్ఱు,అవితుక్కు, 'ఇదంశరణమజ్ఞానామ్' ఎన్ఱు,అవితు శబ్దతఃఅర్థతశ్చప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్; " 'సర్వజ్ఞ' వెన్ఱు,అవితుక్కు, 'ఇదమేవవిజానతామ్' ఎన్ఱు,అవితు అర్థతఃప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్; అన్నైయాలే ఇతిల్ పూర్వార్ధత్తిల్ అజ్ఞసర్వజ్ఞర్ " కళై స్వరూపేణచ్చొల్లుకిఱతు;- ఉత్తరార్ధత్తిల్ 'భక్త'శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱతు."ఎన్ఱుమిదమ్ అగ్రేప్రాయన్యాయత్తాలే సిద్ధమ్. ఇత్తై యరుళి " చ్చెయ్కిఱార్ (ఇతిల్అజ్ఞసర్వజ్ఞర్కళై యిత్యాదినా)

ఇ-అ.—"ఇశ్లోకత్తిల్, 'ఇతు' ఎన్ఱు,అతు-భక్తి ప్రపత్తికళ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ పొతువాయిరుక్కిఱతు. అవ్విడత్తిల్, 'ఇతు' ఎన్ఱు,అతు ఎన్నై?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇచ్ఛ్లోకత్తిలిత్యాది.) ఇచ్ఛ్లోకత్తుక్కు కీళ్, శరణాగతియైశొల్లిత్తో ఎన్న; (అపాయోపాయేత్యాది.) వతుక్కు అర్థమ్-పాపప్రవృత్తికళాలుమ్, ఉపాయాన్తరఙ్గళాలుమ్ "ఇప్పడి ఇరుప్పతాయ్, నడువుతరమాన నిత్యనైమిత్తికఙ్గళై కాట్టుమో!" వెన్నిల్,ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అఙ్గమాయిరుక్కుమత్తై పోక్కి ఫలసాధనమల్లామైయాలుమ్, పాపమ్పోలే అనర్థకరమల్లామైయాలుమ్, నడువుపట్ట ... యాలే, కాట్టుమ్.

ప్రపన్ననానవనుక్కు నిత్యనైమిత్తికకర్మఙ్గళ్ కర్తవ్యఙ్గళానైయాలే, నిత్యనైమిత్తిక కర్మఙ్గళై యఙ్గత్తా యిరుక్కుమ్ ప్రపత్తి.

ఇత్తాల్- "అగ్ర్యైషా"[ఎన్ఱు]ప్రపత్తియై-[శొల్లుమ్]శ్లాఘ్యత్తైయాఅతు- సర్వాధికారముమాయ్, అవిళమ్బ్యఫలప్రదముమాయ్, స్వరూపానురూపముమాయ్, ఇరుక్కుమ్.

మూ-అ.—భక్తిపారవశ్యత్తైక్కు, " పారమ్ - తితీర్షతామ్," "ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్," ఎన్ఱు, ఉత్తరపదఙ్గళుక్కు విశిష్యాత్మపరైమై చ్చొల్లి, కీళ్ అశక్తిశొల్లాత్తైయాలే, ఇవువుమ్ ఇరణ్డుహేతువాక తాత్పర్యమ్ కొళ్ళక్కడవతు.

పా-"స్ఫుట"

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే అ-౧౭-శ్లో-౧౦౦ ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౫౫- ౩॥ ల.తన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౫౮-అత్ర "శరణాశ్రయమ్" ఇతిముద్రిత లక్ష్మీతన్త్రకోశస్థపాఠః.

వ్యా.—(౩)"ఇదంతీర్ష్ఠాంపారమ్" ఎన్ఱతు - "శడకేఱ్ఱ అనిష్టనివృత్తిపిఱకేవేణు మెన్నుమ్ త్వరైయుడైయార్కు" ఎన్ఱపడి.

(౪)"ఆనన్త్యమిచ్ఛతామ్" ఎన్ఱతు - "స్వరూపప్రాప్తపరిపూర్ణభగదనుభవత్తై పెఱ విరుప్పార్క్కుమ్ తరిక్కమాట్టాతార్కు" ఎన్ఱపడి. ఇవైయిరణ్డుమ్ భక్తియిన్ భూమావాలే వరుమవైయిఱే? భక్తిపారవశ్యమ్, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తిల్ అశక్తికుమ్ మిఱుప్పాయ్,

"స్వరూపేణ, 'భక్త'శబ్దార్థత్తై-ఇదంతీర్షతామ్' ఎన్ఱు,అవిత్తు శొల్లాత్తాకిలుమ్ కార్యద్వారా శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇదంతితీర్ష్తామిత్యాద.) "[పారమ్]-సంసారార్ణవ ఉత్తరతీరమ్; [తితీర్షతామ్'] తరితుమిచ్ఛతామ్;" ఎన్ఱపడి. వర్తమానార్థకశత్రాదేశత్తాలే తరణేచ్ఛైయిన్నుడైయ చిరానువృత్తి శొల్లుకైయాలే, "కదా?" "కదా?" ఎన్ఱు, విరోధినివృత్తియిల్ త్వరైతోన్ఱుకైయాలే అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శడక్కేఱ్ఱనవిత్యాది). శీఘ్రమాక వెన్ఱపడి.

"అణుపరిమాణ స్వరూపత్తుక్కు ముక్తిదశైయిల్ ఆగన్తుకవిభుత్వమ్ కూడాతాకైయాలే, ('ఆనన్త్యమ్') (౧) స్వరూప-(౨)గుణ-(౩-౪) విభూత్యాదియాల్ అనన్తబ్రహ్మానుభవరూపమ్," ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపప్రాప్తేత్యాది).

"వస్తుపరిచ్ఛేదాభావవాచియాన 'అనన్త' శబ్దమ్ సమస్తవస్తుసామానాధికరణ్యరూప సర్వశరీరిత్వ వాచియాకైయాలే, శేషిత్వమ్లబ్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపప్రాప్తేతి)

(౧) దేశ(౨-౩)*కాలాదిపరిచ్ఛేదాభావత్తై స్పష్టమ్ (పరిపూర్ణేతి) సర్వగతమాన బ్రహ్మత్తినుడైయవిచ్ఛేదనుభవేచ్ఛైయాక వేణ్డుకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదనుభవత్తైయితి)

"స్వార్థేష్యఞ్-" ప్రత్యయమాత్రల్ "అనన్తస్య కర్మ ఆనన్త్యమ్" ఎన్ఱు, "కర్మణిష్యఞ్-" ప్రత్యయమాత్రల్. సవిభూతిక (పరిపూర్ణస్వానుభవమ్) పరమాత్మావుక్కుమ్ ఉక్తాకైయాలే, "సాయుజ్యత్తై" యెన్ఱపడి.

అనన్తశబ్దరూఢ్యర్థమ్- (భగవదితి)

" యద్వా:-"సచానన్త్యాయకల్పతే ఇత్యాది శ్రుతి ప్రసిద్ధసకలసఙ్కోచ నివృత్తిపూర్వక నిరవధిక జ్ఞానవికాసరూపానన్త్యపహత్వంహి బ్రహ్మ

" ణత్వమ్?" ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిలే నిరుక్తమానభువేఇఙ్గుమ్('ఆనన్త్య')మాయ్, గుణోపసంహారన్యాయేన *శ్రుత్యన్తరోక్తస్వరూపప్రాప్తత్వాది

" విశేషణవిశిష్టమాక, అత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపప్రాప్తేత్యాదినా) ఎన్ఱు" ఆకవుమామ్.

"శత్రాదేశత్తాలే ఇచ్ఛైయినుడైయ చిరానువృత్తి శొల్లుకైయాలే, ఇచ్ఛోత్కట్యమ్ లబ్ధమాయ్, అతిక్ కామ్యైత్ అలాభత్తిల్ సత్తాహానికూడైయాక్కుమ్," ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెఱ విరుప్పార్క్కుమ్ తరిక్కమాట్టాతార్క్కెన్ఱు)

(ఇవైయిరణ్డుమిత్యాది.) "'ఇదంతితీర్షతామ్' ఇత్యాది వాక్యద్వయమ్, కార్యద్వారా భక్త్యతిశయపరమ్" ఎన్ఱపడి.

(భక్తి...భూమా)-భక్తివైపుల్యమ్. ("దేవేపరిబృఢతయానావిదితయా") ఎన్ఱు,అవిత్తుక్కు భూర్వవధి+॰త్రం సామాన్యప్రమాణత్వమ్, ఇఙ్గుమ్తుల్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిపారవశ్యమిత్యాదినా, శొన్నాప్పోలే ఇత్యన్తేన)

ఇ-అ.—(౩)"'ఇదంతితీర్షతాంపారమ్(౪)ఇదమ్ఆనన్త్యమిచ్ఛతామ్, ఎన్ఱు,భక్తిపరవశరైచ్చొల్లుకిఱతు' ఎన్ఱుకొణ్డుమ్ ప్రకారమ్కాట్టుకైక్కాక 'ఇదంతితీర్షతాపారమ్' ఎన్ఱు,అవిత్తుక్కుమ్, 'ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్,' ఎన్ఱు,అవిత్తుక్కుమ్, శబ్దార్థమ్అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ అత్తైవే, (ఇదంతితీర్షతామ్ ఎన్ఱుతొడఙ్గి.)

*"ఆది" శబ్దత్తాలే "అవస్థై" గ్రహిక్కప్పడుకిఱతు. *పా-న్యాయత్తాలే

౧॥ శ్రు. ప్ర-ప-౯-ప-౨౩

28-7-89,

వ్యా.—అనిష్టనివృత్తియిలుమ్ ఇష్టప్రాప్తియిలుమ్, ఉజ్జ్వాన విళమ్బాక్షమత్తైకుఱిత్తుడలాయితే యిరుప్పతు? అత్తిల్, విళమ్బాక్షమత్తై కుఱిత్తుడలానఆకారత్తై ఇద్దశ్లోకత్తిల్ శొల్లుకిఱతు.

"ఆనాల్, కీఴ్ అశక్తికుఱిత్తుడలాకవన్డో, శొల్లిప్పోన్దతు! అదుక్కుఱితుప్రమాణమామో?" ఎన్నిల్, అధికారిత్తై విధ్యమ్దర్శిప్పిక్కిఱ అవివ్వళవే ఇవ్విడత్తిలపేక్షితమాకైయాలే, ఇత్తై ప్రమాణమాకచ్చొల్లత్తట్టిల్లై; [౫

అ.—(అనిష్టనివృత్తియిలుమ్, ఇష్టప్రాప్తియిలుమ్, ఉజ్జ్వానవిళమ్బాక్షమత్తైక్కుమ్) ఎన్ఱు,అవిత్తాల్, "ఇష్టానిష్ట ప్రాప్తిపరిహారఙ్గళ్ ముఖభేద మాత్రమ్; విళమ్బాక్షమత్వమ్ ఏకవివాధికారః" ఎన్ఱు,సూచితమ్.

(భక్తి ..భూమా) సామాన్యహేతువామ్, (౧,కరణశైథిల్య/౨)విళమ్బాక్షమత్వఙ్గళ్ తద్విశేషఙ్గళామ్, ఇష్టానిష్ట ప్రాప్తిపరిహారత్వఙ్గళ్ విళమ్బాక్షమత్వవిశేషఙ్గళాయ్,ఇరుక్కుమ్. ఇప్పడిఅజ్ఞాన జ్ఞానాధిక్యఙ్గళిలుమ్ సామాన్యవిశేషాదివిభాగమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఆక, ["ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"] ఇత్యాదిక్కు;(౧)ఉపాయాన్తర విషయజ్ఞానాభావత్తైయుమ్, ఇన్దఉపాయ *విశేషత్తిల్ సూక్ష్మజ్ఞానాభావత్తైయుమ్ ఉడైయవర్కళుక్కు మిత్తువే;

(౨) తదుభయగోచరజ్ఞానవాన్గళాయిరుస్దవైత్తే తదనుష్ఠానశక్త్యభావవాన్గళుక్కుమ్ ఇతువే;

(౩)"జ్ఞానశక్తికళై యుడైయరాయిరుస్ద వైత్తే విళమ్బాక్షమరన్ఱిక్కే ఇరుప్పార్ క్కు మితువే;" ఎన్ఱు, పూర్వపక్ష్యభిమతమానవర్థమ్.

సిద్ధాన్తాభిమతార్థ మావతు-"(౧)సాధనాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వాది జ్ఞానవాన్గ ళాయిరుస్దవైత్తే తదనుష్ఠానోపయిక జ్ఞానాదిరహితర్క్కు మితువే; [౧౫

(౨)జ్ఞానశక్తికళైయుడైయరాయిరుస్ద వైత్తే సాధనాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వాది జ్ఞానవాన్గళాయిరుక్కు మవర్కళుక్కు మితువే;

(౩,సాధనాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానవాన్గళా యిరుస్దవైత్తే భక్తిపరవశరాయిరుక్కు మవర్కళుక్కు మితువే;" ఎన్ఱు.

("విజానతామ్") ఎన్ఱు,అవిడత్తిలే, అశక్తిలక్షణై కొళ్లుమతిలుమ్ ("అజ్ఞానామ్") ఎన్ఱు,అవిత్తిలే అశక్తి-లక్షణై కొళ్లుకైయే అజహల్లక్షణాత్వా చిత్యత్తాలే ఉచితై.

కిఞ్చ, "ఉద్భిజ్జస్య పఞ్చమాహుతి నిరపేక్షత్వ సమ్ప్రతిపత్తేః, పృథివ్యూష్మజత్వాయోనిజత్వ పాపోత్తరత్వ సామ్యాచ్చ, [తృతీయ]శబ్దేన సఙ్గ్రహః నతుప్రథమేనద్వితీయేనచేతి"౧ఎన్ఱు, "తృతీయశబ్దావరోధస్సంశోకజస్య"౨ఎన్ఱు,అసూత్రోక్తన్యాయత్తాలే మన్దాధికారినిష్ఠత్వ సమ్ప్రతిపత్తియాలుమ్; ఉపాయాన్తరానుష్ఠానాభావప్రయోజకత్వ సామ్యత్తాలుమ్; ("అజ్ఞానామ్") ఎన్ఱు,అవిత్తిలే అశక్తిలక్షణై యుక్తై.

ఆకైయాల్, ("విజానతామ్") ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్ అశక్తిలక్షణై యెన్నుమ్ పక్షమనుపపన్నమ్.

"ఇప్పడియాకిల్, వ్యాసాదికళుడైయ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానమ్, స్వరూపజ్ఞానాభావ హేతుకమెన్ఱు, కొళ్లవేణ్డుకైయాలే, ఉపదేష్టాక్కళానవవర్కళుక్కు స్వరూపజ్ఞానాభావాపత్తిభయత్తాలే 'విజానతామ్' ఎన్ఱు,అవిడత్తిలే అశక్తిలక్షణై జహల్లక్షణైయానాలుమ్ కొళ్లుకై యుచితై" ఎన్ఱు,శొల్లవేణ్డా.

ఇ-అ—సంసారత్తినుడైయదోషత్తై యనుసన్ధిత్తాల్, శీఘ్రమాకసంసారత్తైక్కడక్కవేణుమ్ఎన్ఱు, ఆశైప్పిఱక్కుమ్; భగవద్విషయత్తైఅనుసన్ధిత్తాల్, శీఘ్రమాకభగవద్విషయత్తై ప్పెఱవేణుమ్ ఎన్ఱుఆశైప్పిఱక్కుమ్;అత్తైప్పఱ్ఱ ఇవైయిరణ్డుమ్ (భక్తినుడైయభూమావాలే) వరుమతిత్తే ఎన్ఱు,ఆర్.

"ఇదంతితీర్షతామ్" ఎన్ఱు,అత్తి-తుభక్తిపరవశరై చ్చొల్లికిఱతాకిల్.! "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్ ఇదమేవవిజానతామ్" ఎన్ఱు,అత్తిరణ్డుమ్ఉపాయాన్తరనివృత్తిక్కి హేతువానాప్పోలే, "ఇదంతితీర్షతామ్" ఎన్ఱు,అత్తుమ్ ఉపాయాన్తర నివృత్తిక్కి హేతువాయిరుక్క వేణ్డావో.

అనిష్టనివృత్తియన్డో, శొల్లప్పడుకిఱతు - అతుకాణామైయాలే ఇతుభక్తిపరవశరై చ్చొల్లుకిఱదెన్ఱు యోజ్ఞనే యెన్ఱు,అశక్యైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (భక్తిపారవశ్యమిత్యాది.)

మూ.—(అశక్తిక్కుడలాకవన్డో, శొల్లిప్పోన్దతు.) ఎన్ఱతు - భక్తిపారవశ్యత్తాలే, అదైళుపడ ఉపాయాన్తరఙ్గళై అనుష్ఠిక్కమాట్టాతపడియాన అశక్తిక్కుడలాక వన్డో, శొల్లిపోన్దతు ఎన్ఱపడి.

* పా-"విషయత్తిల్"

౧॥ శ్రు-ప్ర-౩-అ-౧-పా-౮-వ ౨॥ బ్ర-సూ-౩-అ-౧-పా-౨౧

వ్యా.—"అవిద్యాతః" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిల్, జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాకచ్చొన్నతుమ్ కీళ్చ్ చొల్లివన్దతుమ్ భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు అత్తై ప్రమాణమాకచ్చొన్నపోతే.

అ.—విశిష్టాధికారత్వ హేతుభూత భక్త్యభావాభ్యుపగమమ్ ఆవశ్యకమాయిరుక్కైయాలే, తద్వదేవ, జ్ఞానపూర్త్తియిల్ కిఞ్చిద్వైకల్యమ్ కొణ్డాల్ బాధకమిల్లైయే? ప్రత్యుతఅజహల్లక్షణాత్వసిద్ధి రూపసాధకముమ్, జహల్లక్షణాత్వపరిహార రూపబాధకవిరహముమ్ సిద్ధమిఱే!

"దృష్ట్వాఽనుయాన్తమ్ ఋషిమ్ ఆత్మజమ్ అప్యనగ్నా(ః) దేవ్యో హ్రియా పరిదధుర్ న సుతస్య చిత్రమ్ । తద్వీక్ష్య పృచ్ఛతి మునౌ జగదుస్తవాస్తి స్త్రీ-పుం-భిదా న తు సుతస్య వివిక్తదృష్టేః"౧ ఎన్ఱు, కిఞ్చిద్ జ్ఞానవైకల్యమ్ ప్రకారాన్తరేణ వ్యాసాదికళుక్కు సంప్రతిపన్నమిఱే?

వ్యాసాదికళుమ్ ప్రపత్తినిష్ఠరెన్నుమిడముమ్ ఉక్తమిఱే?

"నరస్య బుద్ధిదౌర్బల్యాద్ ఉపాయాన్తరమిష్యతే"౨ ఎన్ఱు, జ్ఞానదార్ఢ్యాభావమ్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానహేతువెన్ఱు, శొల్లుకైయాలే, సాధనాన్తరనిష్ఠర్కుక్కు జ్ఞానవైకల్యాశ్రయణమ్ ఆవశ్యకమ్.

" 'బుద్ధిదౌర్బల్య' శబ్దమ్ స్వాశక్త్యుపాయే స్వాధికారభ్రమపరమ్" ఎన్ఱు కొళ్ళిల్ దార్ఢ్యాభావ వాచియాన దౌర్బల్య శబ్దత్తుక్కు భ్రమపరత్వత్తిల్ స్వారస్యభఙ్గమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్; ఇఙ్గే శక్తాశక్తవాదినా, (౧) భక్తియోగ (౨) తదుపాయోభయవిధివైయర్థ్యవారణాయ ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ అనుయాయ్యధికారో వాచ్యః.

స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానాధికారత్వమనభ్యుపగచ్ఛతా, దేశవాసాద్యఙ్గవిధివైయర్థ్యవారణాయ దేహాన్తరవిశిష్టాధికారత్వమ్ "ఆత్యన్తికమ్ అనిష్టానాం సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతా । ప్రపత్తిర్ అఙ్గసౌకార్యా"౩ ఇత్యాది ప్రమాణసిద్ధమ్, అనుయాయ్యధికారో వాచ్యః. తథాఽపి "ఏకద్విత్ర్యాదియోగవ్యతిభిదురనిజాధిక్రియా"౪ ఇత్యుక్తిః కిమభిప్రేత్యేతి చిన్త్యమ్;

ఎన్ఱు, పూర్వర్కళ్ నిష్కర్షత్తైయనుసన్ధిప్పతు.

"["ఇదం శరణమజ్ఞానామ్"] ఎన్గిఱ "శరణ" శబ్దమ్, (౧) అధికారతయా, (౨) ప్రతిబన్ధకాభావతయా వా, ఉపకారకత్వపరమ్" ఎన్ఱాల్; "విషయభూతభగవద్గత శరణత్వోపచారరూపమ్" ఎన్ఱాల్; కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—అత్రైవం పూర్వపక్షీ మన్యతే:—ఉదాహృతవచనస్థ 'విజ్ఞాన' శబ్దో నోపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానపరః;

(౧) అవిద్యాతో(౨) దేవే పరిబృఢతయా వావిదితయా" ఇతి *శ్రీమద్భట్టారకాచార్యైః, "సద్యశ్శోపాయవైధుర్యం సాక్షాద్భగవతో విదన్ । సర్వజ్ఞశ్శరణం యాతి యోగమార్గపరాఙ్ముఖః" ఇతి వరదాచార్యైశ్చ, ప్రపత్త్యుపయుక్త పరిబృఢత్వరూపశరణ్యగుణవిశేషజ్ఞానమితి వ్యాఖ్యాతత్వాత్. ఏవం చాత్ర జ్ఞానన్నామ ఉపాయాన్తరవిషయజ్ఞానాభావః, అస్మిన్నప్యుపాయే సూక్ష్మవిశేషజ్ఞానాభావశ్చ. భవతి 'విజ్ఞానమ్' అపి, ఉక్తోభయజ్ఞానవిశేష ఏవ - తతశ్చైవమర్థస్సంపద్యతే.

"ఉపాయాన్తరమ్, ఉక్తోపాయశ్చ అజానతామపి ఇదమేవ; తదుభయగోచర విశేషజ్ఞానసత్త్వేఽపి, శక్త్యభావే సతి తథాభూతానామపి ఇదమేవ; జ్ఞానశక్తిసంభవేఽపి, భక్త్యా విశిష్టానామపి ఇదమేవ;" ఇతి.

అన్యథా, ధర్మాణాం స్వరూపవిరుద్ధత్వాత్ జ్ఞానవివక్షాయాం, చరమశ్లోకాద్యుపదేష్టౄణాం వ్యాసాదీనామ్ ఉక్తజ్ఞానసత్త్వేన తేషాం ప్రపత్తావేవాధికారస్స్యాత్. తతశ్చ భక్తత్వం వ్యాహన్యేత.

(జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాకచ్చొన్నతుమ్) ఎన్ఱతు - అనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాకచ్చొన్నతు ఎన్ఱపడి.

(కీళ్చ్ చొల్లివన్దతుమ్) ఎన్ఱతు - స్వరూపవిరుద్ధమాకచ్చొల్లివన్దతుమ్ ఎన్ఱపడి.

---

* పా - "భట్టాచార్యైః"   ౧॥ భా-స్క-న్ధే-౧-అ-౪-శ్లో-౫ ౨॥

మీ.—నచ, తేషాంప్రమాణోపదేశసమయే తథాజ్ఞానసత్త్వేపి, పశ్చాద్వ్యాకులచిత్తతయా ఉపాయాన్తరానుష్ఠాతృత్వమితివాచ్యమ్ ; తథాత్వే ప్రమాణాభావాత్. నచ, తేషాంప్రపన్నత్వేపి, లోకసఙ్గ్రహార్థముపాసనానుష్ఠానమితివాచ్యమ్ ; స్వాధికారవిరుద్ధస్యలోకసంగ్రహార్థతయాఽనుష్ఠానేప్రత్యవాయాపత్తేః; అన్యథా, సన్న్యాసినోఽపి లోకసంగ్రహార్థం గృహస్థధర్మానుష్ఠానప్రసక్తేః. నచ కైఙ్కర్యత్వేన ఉపాయాన్తరానుష్ఠానసంభవః. ప్రపత్త్యపేక్షితానాం తథానుష్ఠానే విరోధాభావేఽపి, తద్విరుద్ధానాం కైఙ్కర్యత్వేనానుష్ఠానేఽపి విరోధాపత్తేః.

అతఏవ, "నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యతే" ఇత్యేతదపి, "అశక్తస్యాతికృచ్ఛ్రేషు దురాశాదార్ఢ్యశాలినః । కస్యచిద్బుద్ధిదౌర్బల్యం లఘుత్యాగస్య కారణమ్॥ తత్రప్రపత్త్యనర్హాణామన్యదిత్యపియుజ్యతే । వ్యాసాదిషుచనైవైషా నీతిస్సంశయభూమిషు"॥ ఇతివివృతమ్; ఏవమ్, అజ్ఞానామ్ అశక్తానాం భక్తిపరవశానాంచప్రపత్త్యధికారత్వమితిపూర్వోక్తార్థపరత్వాత్, ఉక్తవచనే, స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానస్యాప్యధికారత్వమితసిద్ధమితి, నశరణాగతిర్భిన్నాఽతోనతస్యాఙ్గఫలత్వమితి ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి. [౫

సిద్ధాన్తస్తు: - "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్" ఇతివచనే "విజానతామ్" ఇతివిజ్ఞానశబ్దేన జ్ఞానవిశేషవిషోపస్థాపితః నత్వశక్తిః; "దేవేపరిబృఢతయావా విదితయా" ఇతి విదిశబ్దస్యపరిబృఢత్వలక్షణకల్యాణగుణజ్ఞానపరత్వేన వ్యాఖ్యాతత్వాత్. తచ్చపరిబృఢత్వజ్ఞానమ్, "సద్యశ్శోపాయవైధుర్యంసాఙ్కోద్భగవతోవిదన్" ఇత్యత్రభగవత్సద్యశ్శోపాయాభావజ్ఞానమితి విశేషితమ్. "అజ్ఞాస్సర్వజ్ఞభక్తానా"మితి శౌనకవచనే విజ్ఞానవిశేషవివక్షితః. అతః, సర్వత్రజ్ఞానవిశేషస్యైవోక్తత్వాత్, అశక్తిపరత్వే (౧) సర్వత్రలక్షణా (౨) అశ్రుతకల్పనాచస్యాత్.

నచ, అశక్తస్యావశ్యం సఙ్గ్రాహ్యత్వాత్- లక్షణాయుక్తేతి వాచ్యమ్, అజ్ఞానశబ్దఏవతదుపపత్తేః-నచవినిగమనావిరహః; ౧పూర్వాచార్యవ్యాఖ్యానానురోధస్య, (౨)అజహల్లక్షణాయాశ్చ, వినిగమకత్వాత్.

కిఞ్చ "విధిస్తుధారణేఽపూర్వత్వాత్" ఇత్యత్ర అజ్ఞానాదిత్రయస్యప్రపత్త్యధికారత్వం*ప్రమాణాన్తరాప్రాప్తత్వాత్ అపూర్వంహి? అప్రాప్తమ్ అపూర్వమిహ" విధీయతే; తతశ్చవిజ్ఞానశబ్దస్య లక్షణానయుజ్యతే, "నవిధౌపరశ్శబ్దార్థ" ఇతి నిషేధాత్. అజ్ఞానశబ్దేపినలక్షణా- తత్రత్యజ్ఞానశబ్దస్యయోగపరత్వాత్; అన్యథా, శాస్త్రపర్యుదస్తస్య అసఙ్గ్రహాపత్తేః. యోగరాహిత్యస్తు(౧)శక్తిరహితానాం,(౨)శాస్త్రతః పర్యుదస్తానాఞ్చ అవిశిష్టమితి, సర్వసఙ్గ్రహస్సిధ్యతి. [౧౫

అతఏవోచ్యతే-, "సర్వజ్ఞశ్శరణంయాతియోగమార్గపరాఙ్ముఖ(:)" ఇతి. తతశ్చ "యోగాశక్తానామపీదమ్; తత్సత్త్వేపివిజ్ఞానవిశేషవతామపీదమ్; తస్మిన్ యోగేసతి, భక్తిపరవశానామపీదమ్," ఇతి తాత్పర్యమ్; క్వచిదపిలక్షణాభావాత్,-*పూర్వాచార్యైఃవిజ్ఞానశబ్దేనయోగశబ్దస్య విశేషితత్వాచ్చ, వచనాన్తరానుగుణ్యాత్, వ్యాఖ్యానానుగుణ్యాత్, అపూర్వార్థ*విషయస్వారస్యాచ్చ. "ఉపాయాన్తరవిజ్ఞానాశక్తిరజ్ఞస్య యుజ్యతే" ఇత్యత్ర ఉపాయాన్తరస్య విజ్ఞానమితి తత్పురుషాదపి కర్మధారయోనిషాదస్థపత్యధికరణసిద్ధోయుక్తః. అజ్ఞానశబ్దశ్చావిద్యా*శబ్దశ్చ యోగేస్వరసః; "అవిద్యయామృత్యుం తీర్త్వావిద్యయామృతమశ్నుతే" ఇత్యాదిప్రసిద్ధిప్రాచుర్యాత్. యద్వా విద్యాశబ్దస్య (ద్వేవిద్యేవేదితవ్యే) ఇతివత్,-శబ్దజన్యయోగజన్యోభయవిద్యావాచకత్వాత్ అవిద్యాశబ్దేన తదుభయశక్త్యభావోపివివక్షిత ఇతి విజ్ఞానశబ్దో నాశక్తిలక్షకః.అతఏవ "ఉపాయాన్తరవిజ్ఞానాశక్తిః" ఇత్యుక్తమ్ తస్మాత్, *అజ్ఞాదిశబ్దానాం పూర్వపక్షోక్తార్థోఽ*నుపపన్నః; విజ్ఞానశబ్దస్య భట్టాచార్యవరదాచార్యవచనాభ్యాముపాయపరిబృఢత్వోపాయాన్తరతుచ్ఛత్వజ్ఞానపరత్వేన వ్యాఖ్యాతత్వాత్. తాదృశవిజ్ఞానస్యోపాయాన్తరత్యాగహేతుత్వేన, పూర్వపక్షోక్తశృఙ్ఖలితోక్త్యసంభవశ్చ.

ననుపరిబృఢత్వాదిజ్ఞానాసంభవస్య వ్యాసాదిషుదుర్వచత్వాత్ కథమస్య అధికారత్వమితిచేత్ ఉచ్యతే:—భక్త్యభావస్యాపి తేషుదుర్వచత్వాత్ భక్తేరప్యధికారత్వంనస్యాత్, యదితేషామధికారిపురుషత్వాత్ అశుభలేచ్ఛారూపాభక్తిభూమానాస్తీత్యుచ్యతే, తర్హిఉపాయోపేయగోచరసార్వజ్ఞ్యేపి, కిఞ్చిద్వైకల్యం ప్రమాణబలాదభ్యుపగన్తవ్యమితి.

కిఞ్చ, వ్యాసాదీనామ్అధికారవిశేషాధికృతత్వాత్ - యథాప్రారబ్ధమాత్రనాశేఇచ్ఛానజాయతే, తద్వత్ ప్రాప్యపరిబృఢత్వోపాయఫల్గుత్వజ్ఞానేసత్యపి ప్రారబ్ధఖణ్డనాశేపీచ్ఛానజాయతే; *అధికారారమ్భకకర్మణోయావదధికారసమాప్త్యవస్థానేన అనుభవనాశ్యత్వాత్

---

* పా - "ప్రమాణాన్తరాప్రాప్తమపూర్వమిహవిధీయతే" * పా- "పూర్వజ్ఞానశబ్దస్య యోగశబ్దేన [యోగపరత్వేన!] విశేషితత్వాచ్చ" * పా-"విధి" * పా-"శబ్దేనవ్యాఖ్యాతః; విద్యా" * పా-"అజ్ఞానాది" * పా.శాస్త్ర * పా. అజ్ఞానాది * పా-అనుపపత్తేః * పా-అధికారారమ్భకర్మణః

మీ —నచ, *ఉపాయాన్తరోపేయగోచర ఫల్గుత్వ పరిబృఢత్వజ్ఞానస్య ప్రపత్త్యధికారత్వే, భక్తి * మాత్రనవకాశాపత్తిః; భక్తేరివోక్త [౩౦
జ్ఞానపూర్తేరధికారత్వేన, తద్రహితానాం భక్త్యారమ్భాపపత్తేః.

ఏవమస్మిన్ వచనే ఉపాయాన్తర ఫల్గుత్వజ్ఞానస్య శరణాగత్యధికారత్వ వచనాత్ తస్య చాష్టాఙ్గ* భూతేషడఙ్గే అత్యన్తఫల్గుతరే అధికారత్వవిరోధాత్, తదధికారా శరణాగతిః అసాధనమ్, కిన్తుఫలభూతా, ఇతి విజ్ఞాయతే.

యద్వా "విజానతామ్" ఇత్యత్ర విజ్ఞానశబ్దః, "దేవేపరిబృఢతయా" ఇత్యనేన దేవవిషయ విజ్ఞానపరః, నతూపాయాన్తర విషయ విజ్ఞానపరః. ఇతిదర్శితః. "సదృశోపాయవైధుర్యేతి వరదాచార్యవచనంభట్టాచార్య *వచనఫలితార్థకథనమ్. తతశ్చ, పరిబృఢత్వమ్, *ఉపేయాకారపరిబృఢత్వమ్, ఉపాయాకారపరిబృఢత్వఞ్చ వివక్షితమ్.

పూర్వత్ర, "సదృశోపాయవైధుర్యమ్" ఇతి, ఉపాయాన్తరాణాంఫల్గుత్వం ఫలితార్థత్వేన వివక్షితమ్; ఉత్తరత్ర, ఉపాయాన్తరాణాం స్వరూపవిరుద్ధత్వం తత్ఫలితార్థత్వేన వివక్షితమ్.

యద్యపి, *ఉపాయాకార పరిబృఢత్వంరస్యత్వ *సకృత్త్వావర్త్యసహత్వనిరపేక్షత్వ సిద్ధత్వ చేతనత్వ స్వయంఫలత్వ ఫలప్రదత్వ స్వరూపానురూపత్వాదీని,తథాపి,అత్ర ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుభూతసాదృశ్యాభావఃస్వరూపవిరుద్ధత్వమ్ తతశ్చ,ఉపాయాన్తరాణాంభగవత్సాదృశ్యాభావః,

"యథా, భగవాన్ స్వరూపానురూపోపాయః నతథోపాయాన్తరాణి" *ఇత్యేవంరూపోమతః. తస్మాత్ స్వరూపానురూపత్వఞ్చ [౧౧
సాదృశ్యం వివక్షితమితి.

"విజానతామ్" ఇత్యత్ర విజ్ఞాన శబ్దఃఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరః. తస్మాత్, ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానస్య ఉపాయాన్తరవత్ స్వరూపవిరుద్ధే షడఙ్గేఽనధికారాత్, "తదధికారా శరణాగతిః ఫలరూపా" ఇతి సిధ్యతి.

ఏవఞ్చ, "'మామ్ ఆరాధయితుంన్యాణాం కర్మ- సుజ్ఞాన - *భక్తయః। అశక్తానాంపునశ్చైక స్సులభోపాయఉచ్యతే' ఇత్యాదిశాస్త్రే షడఙ్గాధికారత్వేనోక్తా యా ఉపాయాన్తరాశక్తిః సాపిశరణాగతావధికారః; స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానంభక్తి పారవశ్యంచేతి షడఙ్గవ్యావృత్తం విలక్షణమధికారద్వయమ్, అధికంశరణాగతా వధికారః." ఇతి *అనేనవచనేనోక్తం భవతి. [౧౫

స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానమ్అనయోరన్యధికారఇతి, త్రయాణామపి, అష్టాఙ్గ యోగవత్ షడఙ్గత్యాగోపి సిధ్యతి; అన్యథా, సులభత్వాద శక్త*పరతన్త్రాణా మాశుఫలత్వాత్, భక్తిపరవశపరతన్త్రాణా మపిషడఙ్గ స్వీకారాపత్తేః. షడఙ్గె ఆర్త దృప్తయోః *అశక్తిరేకైవాధికారః; శక్తానామార్తానాం దృప్తానాఞ్చ వసురణ్యాది మన్త్రోపాసనాత్మక ప్రపత్తావధికారాత్. అతోఽశక్తిమాత్రాధికారాత్ షడఙ్గాత్, అశక్త్యాదిత్రయాధికారా శరణాగతిర్భిద్యతే.

'నన్వేవం శక్తానామశక్తానాఞ్చ శరణాగతావధికారే అష్టాఙ్గ షడఙ్గయోగయోరనుష్ఠాత్రభావేన అప్రామాణ్యాపత్తిః?' ఇతి చేన్నైవమ్. "నరాణాంబుద్ధి దౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యత" ఇతి, స్వయత్నస్వరూప విరుద్ధత్వజ్ఞానవతాం, (౧)శక్తానామ్(౨)అశక్తానాఞ్చయథాక్రమంతయోరధికారసమ్భవాత్. తతశ్చ, "నరాణా" మితివచనమేవ, శరణవరణోపాయాన్తరయోః *ప్రతినియతాధికార వ్యవస్థాపరః; "బుద్ధిదౌర్బల్యవతాంనరాణామ్, ఉపాయాన్తరం *బుద్ధిదౌర్బల్య హీనానాం ప్రకృతశరణాగతిః;" ఇతిహితాత్పర్యమ్? అతః, ఇదంవచనమ్, "విజానతామ్" ఇత్యస్యఉక్తార్థపరత్వే ఉపోద్బలకంభవతి.

"నను "బుద్ధిదౌర్బల్య"శబ్దః. లఘూపాయప్రతిపాదక ప్రపత్తిశాస్త్రే*ప్రామాణ్యాధ్యవసాయపరః. నరశబ్దశ్చాశక్తపరః. అతః కస్యచిదశక్తస్య "*కృచ్ఛ్రోపాయఏవ-దురాశాదార్ఢ్యశాలినః, ప్రపత్త్యనర్హత్వాత్, ఉపాయాన్తర ఏవాధికార ఇత్యుచ్యతే - అన్యథా,వ్యాసాదిషుసర్వ సంశయ "*షూతిత్వాదుక్తనీతేరసంభవాత్" ఇతి చేన్నైవమ్. వ్యాసాదివ్యావర్తనాయ అశక్తస్య, ఇతిపదంతావదధ్యాహర్తవ్యమ్- తథాచ*అశక్తేన ఉపాయాన్తరస్యేష్యమాణత్వాయోగాత్ - ఉపాయాన్తర శబ్దస్తదుపాయదేశ వాసాదిపరోవాచ్యః. తతశ్చ*లక్షణాస్యాత్.

---

*పా-"ఉపాయోపేయగోచర" *పా-"శాస్త్రే" *పా-"వత్ ఉపాయభూతే" * పా-"వచనంచ" *పా-"ఉపాయాకారపరిబృఢత్వం నవివక్షితమ్" * పా-ఉపాయాన్తరపరిబృఢత్వమ్" *పా-"సకృత్త్వాసహ్య" *పా-"ఇత్యేవంరూపమ్" *పా-'భక్తిభి' *పా-"అనేనోక్తమ్" *పా-"అశక్తపరతన్త్రత్వాత్ ఆశుఫలత్వాత్." * పా-"ప్రతినియతాధికారివ్యవస్థాపకః" "బుద్ధిదార్ఢ్యయుక్తానామ్' *పా-'కృచ్ఛ్రోపాయేషు" * పా-"షూతిషు" *పా-"తథాఅశక్తేన." *పా-"లక్షణాచ'

20-8-89,

మ్ —“నను ‘బుద్ధిదౌర్బల్య’శబ్దః ఉపాయాన్తరేస్వాధికార†పరః; అతః ఉపాయాన్తరశబ్దస్యనలక్షణా” ఇతిచేన్న; దార్ఢ్యాభావవాచకస్య “దౌర్బల్య” శబ్దస్య భ్రమపరత్వే లక్షణాఽఽపత్తేః, అధ్యాహారదోషతాదవస్థ్యాచ్చ.

“నను యది అనధ్యాహారయోజనాపక్షపాతేన వ్యాసాదిషూపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వలక్షణ శాస్త్రార్థే జ్ఞానాభావోవా, జ్ఞానేసత్యపి అధ్యవసాయాభావోవా, అధ్యవసాయేసత్యపి తస్యదార్ఢ్యాభావోవా కల్ప్యేత; తదా అజ్ఞత్వేన ప్రపత్త్యనుష్ఠాతౄణాం వ్యాసాదీనాంస్వోపదిష్ట[౫ శాస్త్రార్థేషు (౧ జ్ఞాన ౨ విశ్వాస (౩) దార్ఢ్యాభావస్యానేకోపపత్తిప్రమాణ విరోధస్స్యాత్. అతస్తదవిరోధాయాస్మిన్వచనేఽధ్యాహారాద్య స్వారస్యాశ్రయణమేవయుక్తమ్; భూయసాంన్యాయాత్” ఇతిచేన్నైవమ్.

అత్రహివచనే, స్వారస్యబలాత్, ఉపాయాన్తరాధికృతేషు వ్యాసాదిష్వపి ప్రపత్తివిషయే కిఞ్చిదజ్ఞానం తావత్ప్రతీయతే. “ఇదం మహోపనిషదం దేవానాంగుహ్యముత్తమమ్” ఇత్యాదౌ ప్రపత్తివిషయే దేవగుహ్యమప్యుక్తమ్.

తతశ్చ, దేవానామివ తత్ప్రసాదలబ్ధ సార్వజ్ఞ్యవతాంవ్యాసాదీనామపి, ప్రపత్తివిషయే తద్యాథాత్మ్యజ్ఞానం నాస్తీత్యపి స్వీకార్యమ్. తత్ర ప్రపత్తేస్స్వాధనత్వ వేషానుబన్ధిప్రకారవిశేషాణామజ్ఞత్వేన తదనుష్ఠాన తదుపదేశదేశికైస్తైరవగతత్వేపి ఫలత్వవేషానుబన్ధి ప్రకార విశేషాణామనవగతత్వసంభవాత్, ఫలప్రపత్తౌ ప్రధానాధికారభూతోపాయాన్తర ‡స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాభావస్యాపి తేషు సంభవాత్, ఉక్తజ్ఞానాభావఏవ తేషామ్ఉపాయాన్తర స్వీకారే హేతురితి పారిశేష్యాత్, స్వారసికవచనార్థోఽవగమ్యతే. అతఏవ, కేషాంచిత్ప్రపత్తివిషయే సార్వజ్ఞ్యముచ్యతే. “అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానామ్” ఇతి.

అథవా, వ్యాసాదీనామ్, ప్రపత్తియాథాత్మ్యస్య ఫలరూపత్వస్య, తదనుబన్ధినామ్ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వాదీనాంచ ఉపదేశయోగ్య జ్ఞానసంభవేపి అనుష్ఠానోపయుక్త దృఢతరజ్ఞానం తేషాంనాస్తి; తేషామ్అధికారిపురుషత్వేన తత్తదధికారారమ్భకకర్మణఏవ ప్రతిబన్ధకత్వాత్. తస్మాత్, వ్యాసాదిసార్వజ్ఞ్యాది ప్రతిపాదక ప్రమాణవిరోధాభావాత్, దేవగుహ్యత్వాది వచనానుగుణ్యాత్, అన్యథా, అధ్యాహారాది దోషాపత్తేః, శబ్దస్వారస్యాచ్చ, బుద్ధిదౌర్బల్యశబ్దః ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వాధ్యవసాయాభావపరః.

ఏవమ్, అత్ర “బుద్ధి” శబ్దస్య, పరిశేషాదుపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరత్వాత్, “దేవేపరిబృఢతయా” ఇత్యస్య ఉపాయభావపరిబృఢత్వస్యవివక్షితతయా, “సదృశోపాయవైధుర్యమ్” ఇత్యాది తద్వివరణే “సిద్ధోపాయసాదృశ్యాభావః స్వరూపవిరుద్ధత్వమ్” ఇతి పర్యవసి[౨౦ తత్వాచ్చ, “విజానతామ్” ఇత్యత్ర వివక్షితవిశేషజ్ఞానమ్, ఇతరోపాయత్యాగ హేతుభూతమ్ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమేవభవతీతి తదధికారా శరణాగతిఃన్యాసాద్భిన్నా ఫలరూపేతి సిద్ధ్యతి.

ఇదంశరణ‡మిత్యత్రా జ్ఞాన్యశక్తాఽక్షమాః క్రమాత్ | ఉక్తా(ః) విజానతాంశబ్దో భక్తేరాత్మవిరోధితామ్॥ నవక్తివక్తైచేద్వ్యాసప్రముఖానాం ప్రపన్నతా । స్యాత్తస్మాదధికారస్య భేదాద్విద్యానభిద్యతే॥ నైతద్విధానిషిద్ధా స్యాదశక్తా లక్షణాయతః । అవిద్యాతఇతి ఖ్యాతాదజ్ఞశబ్దాదుపస్థితాత్ ॥ విద్యాద్వయస్యరాహిత్యా దశక్తేశ్చప్రసిద్ధితః। తస్మాద్విజ్ఞానశబ్దేన విశేషజ్ఞానమీరితమ్॥ సవిశేషఃపరిబృఢపదేలివివృతశ్చసః। ఉపాయో [౨౫ పేయభావస్యాపరిచ్ఛేద్యత్వలక్షణా॥ తస్యోపాయాన్తరత్యాగ హేతుతావర్ణితాపునః। సదృశోపాయవైధుర్య మిత్యాచార్యస్యసూక్తితః॥ ఉపాయ వైసాదృశ్యం యదన్యోపాయస్యవై ఫల్గుతా । తేనోపాయాన్తరాణాంచ నోపాయత్వంహి వర్ణితమ్॥ ఉపేయవైసాదృశ్యంచ స్వరూపానను రూపతా । జితన్తాశౌనక శ్రీమద్భట్టార్యవరసోదితాత్ ॥ వచనా‡త్తత్త్వక్రమతో విజ్ఞానపదలక్షణా । విరుద్ధా‡వరణస్యాపి దేవగుహ్యస్మృతేస్తథా॥ నరాణాంబుద్ధిదౌర్బల్య వచనాచ్ఛరణాగతేః । ఫలత్వాన్యవిరుద్ధత్వ జ్ఞానేనవిధురాస్తథా॥ సర్వజ్ఞావాతథావ్యేతే అధికారేష్వనిష్ఠితాః । బుద్ధిదౌర్బల్యయుక్తాశ్చ తస్మాత్స్వారస్యబోధితాః। (౧) విజ్ఞాన(౨)బుద్ధిపదయోర్యథోక్తార్థోఽతిసఙ్గతః। జ్ఞానాధికాధికారత్వాత్తస్మాత్సేయం ఫలాత్మికా ॥ [౩౦

(ఇతిప్రపత్త్యధికార జ్ఞానశోధనాధికారః.)

† పా-“భ్రమపరః”   ‡“స్వార్థతారూప”   ‡“వాక్యేతుఅజ్ఞా”   ‡“తత్త్వక్రమేణలిఙ్గేన”   ‡“వ్యాసప్రముఖా”

(భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరాళ్వార్కళ్) షడఙ్గే, అశక్తిమాత్రమ్ అధికారః. శరణవరణే, "విజానతామ్" ఇత్యుక్తమ్ ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానమప్యధికారః. అతః షడఙ్గాత్ వరణం భిద్యత ఇత్యుక్తమ్. అత్ర "ఇదం తితీర్షతామ్" ఇత్యాద్యుక్త భక్తిభూమాపి, వరణేఽధికార ఇతి. తేనాపి షడఙ్గభేదః ప్రతిపాద్యతే.

సంశయస్తు, ప్రపత్తిర్న భిద్యతే, ఉత భిద్యత ఇతి; తదర్థమ్ "తితీర్షతామ్" ఇత్యత్ర, కృత్స్నప్రారబ్ధతర్తవ్యతా, "స్వభక్తైర్భుఘ్నా వా" ఇత్యత్ర భక్తేః పరజ్ఞానరూపతా చ న వివక్షితా, ఉత వివక్షితేతి; తదర్థమ్, ప్రపత్త్యనుష్ఠానాత్పూర్వమ్ ఉక్తలక్షణభక్తిసత్త్వే ప్రమాణం నాస్తి, ఉతాస్తీతి; తదర్థమ్, ప్రమాణాస్తిత్వే తాదృశభక్తిః స్వగతస్వీకారనిష్ఠేష్వసంభవతి, ఉత న సంభవతీతి; యదా, ఉక్తభక్తిసద్భావే ప్రమాణం నాస్తి, సంభవేఽపి సా స్వగతస్వీకారనిష్ఠే సంభవతి, తదా, తాదృశభక్తిరూపాధికారస్యోభయత్ర విశిష్టత్వాన్న విద్యాభేదః యదా చ, తాదృశభక్తిసద్భావే ప్రమాణమస్తి సా చ స్వగతస్వీకారనిష్ఠే న సంభవతి, తదాఽధికారభక్తిభేదాద్విద్యాభేదసిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః.

అత్రాయం పూర్వపక్షః, ప్రారబ్ధమాత్రానభ్యుపగమరూపా, పరజ్ఞానరూపా చ భక్తిః, ప్రపత్తివిద్యాధిగమాత్పూర్వకాలే, న సంభవతి; తాదృశభక్తిసత్త్వే, "భిద్యతే హృదయగ్రన్థిః"౧ ఇత్యుక్తప్రకారేణ సకల†బన్ధనివృత్తౌ సత్యాం ప్రపత్తిపరిగ్రహాయోగాత్; తాదృశభక్తేః, జన్మాన్తరశతానుష్ఠిత-యోగఫలత్వేన సాధనభక్తిత్వాచ్చ, ప్రపత్త్యనుష్ఠానాత్ పూర్వం తత్సత్త్వే మానాసిద్ధేశ్చ. యతశ్చ, తాదృశభక్తౌ విశేషప్రమాణం నాస్తి, అతో భక్తివిశేషస్య ఉదాహృతవచనవివక్షితత్వే మానాభావాత్, నాత్ర స్వగతస్వీకారనిష్ఠానాం‡ అసంభావితాధికారసిద్ధిః.

భవతు వా తాదృశోత్కటభక్తేః ప్రపత్త్యధికారత్వే విశేషవచనమ్. తథాపి, స్వగతస్వీకారవిషయతయోదాహృతే, "ఆర్తానామాశుఫలదా"౧ ఇతి శ్రీభరద్వాజసంహితావచనే ఆర్తిశబ్దస్యాపి తాదృశభక్తిపరత్వాత్, స్వగతస్వీకారనిష్ఠేష్వపి కస్యచిత్ తత్సంభవాత్, న విరుద్ధాధికారసంభవ ఇతి న విద్యాభేదసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే (భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరాళ్వార్కళ్) ప్రపత్త్యనుష్ఠానాత్పూర్వం కాష్ఠాఽఽపన్నభక్తిసత్త్వే ప్రమాణమస్తి తత్పారవశ్యేన ప్రపన్నాశ్చ దివ్యసూరయ ఏవ. న తు స్వగతస్వీకారనిష్ఠా ఇత్యర్థః.

అయం భావః యదుక్తమ్; ప్రారబ్ధమాత్రాసహిష్ణుత్వ పరజ్ఞానరూపభక్తిరేవ న సంభవతీతి. తత్తావన్నయుక్తమ్. "యదా పరానన్వయిభిర్దుశ్శకస్మృతిభిర్వినా। తేన తత్పరతః పాతస్సా ప్రపత్తిస్తదా భవేత్"౨ "అథ ప్రపత్తిం వక్ష్యామి ముక్తిసాలభ్యకారణమ్ । సా హి బ్రహ్మన్ పరజ్ఞానభక్త్యోపరి ణతిర్మతా"౩ ఇతి ప్రపత్త్యధికారరూపభక్తేః ప్రారబ్ధమాత్రాసహిష్ణుత్వరూపత్వమ్, పరజ్ఞానరూపత్వం చోక్తమ్.

"యదా" ఇతి వచనస్య అయమర్థః-"పరానన్వయిభిః దుశ్శకస్మృతిభిశ్చ యదా తత్పరతః పాతః తదా సా ప్రపత్తిః భవేత్" ఇత్యన్వయః. "పరానన్వయిభిః" ఇత్యనేన, దర్శనసమానాకారమానసస్మృతిషు అపరోక్షత్వేన పరస్య అనన్వయ ఉచ్యతే. అతస్తాసాం దుశ్శకత్వమ్ "తేన వినా-దుశ్శకస్మృతిభిః" ఇత్యత్ర, స్మృతిః- ప్రతిబన్ధకసంసారస్మృతిః. తస్యాః తద్వినాకృతత్వమ్- భగవద్విభూతిత్వానుసన్ధానవిరహః. కర్మకృతాకారవిశిష్టతామాత్రానుసన్ధానమితి యావత్. తతశ్చ, సంసారమాత్రస్మృతయోఽపి దుశ్శకా భవన్తి.

ఏవం సంశ్లేష విశ్లేషరూపాభిర్దుశ్శకోభయవిధస్మృతిభిః ప్రపత్త్యపేక్షయా పారవశ్యాత్ తత్పరతః పాతః ప్రపత్తిర్భవతీత్యర్థః. న చ ఉక్తా భక్తిష్షడఙ్గాధికారిణీ సంభవతి; "ఆర్తానామాశుఫలదా" ఇతి వచనస్థస్య ఆర్తిశబ్దస్య, భాగవతన్యాయేన ఉక్తభక్తివిశేషపరత్వోపపత్తేరితి వాచ్యమ్; "యన్మరణం తదవభృథః" "యావద్ధ్రియతే సా దీక్షా"౪ ఇత్యాదౌ, న్యాసవిద్యాయాః, అనభ్యుపగతప్రారబ్ధఖణ్డమాత్రనాశకత్వశ్రవణాత్. "భక్తేః ప్రారబ్ధేతరనాశకత్వమ్, షడఙ్గప్రపత్తేః అనభ్యుపగతప్రారబ్ధఖణ్డస్యాపి నాశకత్వమ్, శరణాగతేః, సర్వశబ్దాసఙ్కోచాత్ పాపమాత్రనాశకత్వం చ తత్తత్ప్రమాణవశాదవగమ్యతే తర్హి "ఆశుఫలదా" "దేహాన్తరనివారిణీ" ఇతి షడఙ్గప్రపత్తిపరభరద్వాజసంహితావచనే ప్రతీయమానో భేదః అత్ర కథం సఙ్గచ్ఛతే ఇతి చేత్, ప్రత్యక్షశ్రుతివిరోధేన స్మృతేరర్థవాదత్వాత్. ఏవం వా, స్మృతినిర్వాహః- "తచ్చిత్తవిమలాహ్లాదక్షీణపుణ్యచయా తదా। తదప్రాప్తిమహాదుఃఖవిలీనాశేషపాతకా॥"౫ ఇత్యుక్తరీత్యా భగవదనుభవసంశ్లేషవిశ్లేషాభ్యామభ్యుపగతప్రారబ్ధఫలభూతసుఖదుఃఖానుభవానన్తరం పశ్చాదనభ్యుపగతప్రారబ్ధాదివిధూననం విద్యామాహాత్మ్యాద్వ్యపైతీతి. పరాఙ్కుశాదీనాం చ, ప్రథమత ఏవ ప్రారబ్ధమాత్రానభ్యుపగమః, తదుక్తాదిమప్రబన్ధస్య ఆదిపద్య ఏవ స్పష్టః "సా హి బ్రహ్మన్" ఇత్యత్రోక్తా పరజ్ఞానరూపా భక్తిరపి షడఙ్గాధికారిష్వశక్తేషు యోగరహితేషు న సంభవతి; జన్మాన్తరయోగమూలత్వేన తస్యాః ప్రపత్త్యధికారత్వం న సంభవతి; తస్యా ఏవ స్వాతన్త్ర్యేణ సాధనత్వాత్. అత్ర మోక్షం ప్రతి స్వతస్సాధనభూతా పరజ్ఞానరూపా, ప్రారబ్ధమాత్రాసహిష్ణుత్వలక్షణా, ప్రపత్తిపూర్వభావినీ భక్తిః స్వగతస్వీకారనిష్ఠేష్వసంభావినీ,

పా-† "సకలప్రతిబన్ధక" ‡ "అసంభవాచ్చ తదధికారోపస్థితిః"

౧॥ భరద్వాజసంహితా. ౨॥ ౩॥ ౪॥ తైత్తరీయే. ౫॥ విష్ణుపురాణే-౫-అంశే.

దివ్యసూరిషు, భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షవశాత్సంభవతీతి, భక్తిభూమాధికారత్వాదపి శరణాగతిశ్చిద్యతఇతి ఫలత్వసిద్ధిః ఫలభూతభక్తి భూమా పరిణతిరూపత్వాత్, ఫలత్వస్యోచితత్వాచ్చ. తతశ్చ, పరభక్తి పరజ్ఞాన పరిణతిరూపాశరణాగతిః ఫలరూపేతిసిద్ధమ్. ఏతదుక్తంభవతి- పరభక్తిపరజ్ఞాన †రూపేయంభక్తిః అశక్తే నసంభవతి; తస్యయోగరహితత్వాత్ సుకృతవిశేషాత్సంభవే "నిదిధ్యాసితవ్యః-ద్రష్టవ్యః" ఇతిశ్రుతివిరోధః, తాదృశ సుకృతవిశేషే ప్రమాణాభావశ్చ, అన్యథా, నిదిధ్యాసన సుకృతవిశేషయోర్వికల్పాపత్తిశ్చ.

శక్తేపిసా నసంభవతి; అప్రారబ్ధయోగే యోగస్యైవాభావాత్. ప్రారబ్ధయోగేచ, యోగజన్యా పరభక్త్యాదిరూపా స్వతఏవమోక్షహేతు రితి నప్రపత్త్యావధికారస్స్యాత్. జన్మాన్తరీయ యోగాభ్యాసాత్ తత్సంభవేపి భగవ్యాధాదిష్వివ స్వాతన్త్ర్యేణైవ మోక్షహేతుస్స్యాత్. అతః, పరభక్తి పరజ్ఞానాత్మికాభక్తిః, భగవన్నిర్హేతుక కృపాజన్యా ‡భక్తవ్యక్తివిశేషేఽభ్యుపగన్తవ్యా; అన్యథా, ఉక్తప్రమాణానామనవకాశః ప్రసజ్యేత, "నిర్హేతుకకృపాజన్య పరజ్ఞానరూప భక్త్యభ్యుపగమే తత్పరిణతిరూపా శరణాగతిరపి తథా" ఇతివాచ్యేతి.

నను, పరజ్ఞానరూపభక్తేరహేతుకత్వపక్షేపి ప్రపత్త్యధికారత్వం నయుజ్యతే; "భిద్యతేహృదయగ్రన్థిః"౧ఇతిశ్రుతత్వాత్, భక్త్యైవకర్మక్షయస్య జాతత్వాత్. సత్యమ్; "చక్షుషాతవ సౌమ్యేన"౨ఇతిన్యాయేన కటాక్షాదేవ సకలపాపక్షయస్యజాతత్వాత్, ప్రాప్తిపూర్వభావి-పరిపూర్ణ కటాక్షస్య జాయమానకాలఏవ జాతత్వాత్. శరీరానువృత్తిస్తు, ప్రయోజనాన్తరాభిసన్ధిమతో భగవతః కేవలేచ్ఛయాకృతా. ప్రపత్త్యనుష్ఠానంచ, దేహానువృత్తేః కర్మకృతత్వ భ్రాన్తికృతమ్. అతః, పరజ్ఞానస్యైవ ప్రపత్తేరపి నకర్మనాశహేతుత్వమ్; తస్యపూర్వమేవ నష్టత్వాత్.

నచ, "సామ్పరాయే తర్తవ్యాభావాత్"౩ఇత్యాదివిరోధః; మార్గవిశేషనియమాభావవత్ ఉక్తాధికారివిశేషే తదనియమస్యాప్యుపపత్తేః. తస్మాత్సాధనప్రపత్తేః ప్రారబ్ధఖణ్డమాత్రనాశకత్వాత్, పరజ్ఞాన లక్షణభక్తే స్తదధికారత్వానుపపత్తేశ్చ, శరణాగతి స్తద్భిన్నాఫలమితి.

ఇదంతితీర్షాదిపదైరుక్తా భక్తిర్విశేషితా। సాహిబ్రహ్మన్ పరజ్ఞాన భక్త్యాపరిణతిర్మతా॥ యదాపరానస్వయి భిరత్యాది భిరియంస్ఫుటమ్। ప్రారబ్ధమాత్రవైముఖ్య పరజ్ఞానాత్మికాచసా। నిర్హేతుకకృపాలబ్ధాతస్యాః పరిణతిఃఫలమ్॥ శరణాగతిరిత్యేతదౌచిత్యాదవగమ్యతే। అశక్తేర్యోగ హీనత్వాత్ శక్తేచాన్యానపేక్షణాత్॥ నాధికారః ప్రపత్తౌస్యాత్పక్షాచ్ఛ్రాద్ధా యాహిసాపరా। పూర్వాభ్యాసేనచేల్లబ్ధానాధికారస్తదా భవేత్॥ ప్రారబ్ధఖణ్డమాత్రస్య నాశకత్వశ్రుతేశ్చసా। షడజ్గేఽధికృతిర్నస్యాత్తస్మాతేరర్థవాదతః॥ దివ్యసూరిషు సమ్పూర్ణాత్కటాక్షాత్ప్రథమంతతః। సర్వకర్మక్షయోజాతః ప్రపత్తిర్భ్రాన్తిజృమ్భితా॥

ఇతిప్రపత్త్యధికారభక్తి శోధనాధికారః.

(భక్తిత్తన్నిలైఇత్యాది) ప్రకారాన్తరేణాపి, భక్తేస్సాధనప్రపత్తౌ అధికారత్వాభావముపపాదయతి. సంశయశ్చ, ఫలప్రవత్తిర్నాస్తి, ఉతాస్తీతి; తదర్థమ్, శరణాగతిర్న్యాసాన్నభిద్యతే, ఉతభిద్యతఇతి; తదర్థమ్, పరాఙ్కుశాది దివ్యసూరిభక్తిః సాధనప్రపత్త్యధికారోభవితుమర్హతి, ఉత నార్హతీతి; తదర్థమ్, తేషాంభక్తిఃప్రపత్తిశాస్త్రమర్యాదాలఙ్ఘినీనభవతి, ఉతభవతీతి; యదానభవతి, తదా తస్యాః, శాస్త్రీయ సాధన ప్రపత్త్యధికారత్వాత్ విద్యాభేదకాభావేన తదసిద్ధేర్న ఫలప్రపత్తిసిద్ధిః. యదాచ, తేషాంభక్తిః ప్రపత్తిశాస్త్రమర్యాదాలంఘినీ తదా, తస్యా స్సాధనప్రపత్త్యధికారానర్హత్వాత్ఫలప్రపత్తావేవతస్యాధికార ఇతి విద్యాభేదాత్ఫలప్రవత్తి సిద్ధిరితి.

క్షస్తు, దివ్యసూరీణాంభక్తిః నతావదుభ్యాస్త్రి, తేషామనుష్ఠానస్య స్వస్వవర్ణాదిమర్యాదానురోధిత్వదర్శనాత్, తత్ప్రబన్ధేషు, స్వానుష్ఠాన పరోపదేశయోస్సర్వత్రశ్రుత్యాదేః ప్రమాణత్వేనోపాదానాత్, భాష్యకారాదిపూర్వాచార్యైస్తేషాం పరమాచార్యత్వేన స్వీకృతత్వాత్, ప్రతిష్ఠార్చనాదిపర్యన్తం తదనువర్తన దర్శనాత్, తేషాముత్పథత్వే ఇదంసర్వం నోపపద్యతఇతి తేషాంభక్తిరపి శాస్త్రమర్యాదానురోధిన్యేవేతి నతద్ద్వారకవిద్యా భేదసిద్ధిరితి. సిద్ధాన్తస్తు, భక్తేరవస్థాభేదాత్తేషాముపాయాన్తరే ప్రవృత్తిస్తానత్యప్రసిద్ధా. ఉపాయాన్తర ప్రవృత్త్యనన్తరమ్, "యత్పునశ్శరణంవ్రజేత్"ఇతిప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానమపి నదృష్టమ్. అకృతప్రాయశ్చిత్తత్వేపి యోగభ్రంశోపి నదృష్టః. సాధనప్రపత్తి నిష్ఠానాన్తు, ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తిరేవ నభవతి; స్వనిష్ఠాభఙ్గభయాత్. తత్ప్రవృత్తౌచ సానభక్తికార్యా; కిన్త్వవిశ్వాసకార్యా. తతశ్చ, తస్యాత్మ విశ్వాసకార్యత్వాత్. న్యాసనిష్ఠాభఙ్గోభవతి. తద్భఙ్గేచపునః ప్రవత్తిరనుష్ఠేయా; అననుష్ఠానేతు, "శుచీనాంశ్రీమతాంగేహేయోగభ్రష్టోభిజాయతే"౪ఇతినీతిర్భవతి. అత్రతుశరణవరణే ప్రవర్తికైవభక్తిః, క్షణవిళమ్బాసహత్వాపాదికాసతీ, స్వకార్యప్రపత్తిభఙ్గఫలే - ఉపాయాన్తరే ప్రవర్తయతి

పా-†"పరిణతి" ‡"క్వచిద్వ్యక్తివిశేషే"

౧॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౮. ౨॥ శ్రీరామాయణే-కిష్కిన్ధాకాణ్డే. ౩॥ భాష్యే-3-అ-3-పా-౨౭. ౪॥ గీతా-౬-అ-శ్లో-౪౧.

మూ.—౫౨. భక్తిత్తన్నిలేఅవస్థాభేదమ్పిఱన్దవాతే, ఇతు తాన్ కొళ్ళైయ్యక్కడవతాయిరుక్కుమ్.

వ్యా·—౫౨. ఆక, ప్రపత్త్యధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టినారాయ్నిన్ఱార్ - కీழ్ ; "ఇన్దత్రివిధప్రవృత్తియిలుమ్ భక్తిపారవశ్యప్రపత్తియేముఖ్యమ్," ఎన్ఱు, తేకీழ్ చ్చొల్లిన్ఱు;ఏవంభూతప్రపత్తినిష్ఠరానవర్ కళ్ తన్నిలైక్కొణ్డు భగవల్లాభార్థమాక స్వయత్నత్తిలేమీళువతు, అవర్కళ్ అవనైయుపేక్షిప్పతాకిఱ వివర్జ్ఞుక్కు నిదానమేతెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(భక్తిత్తన్నిలే) ఎన్ఱు,తుడజ్గి. (భక్తిత్తన్నిలే అవస్థాభేదమ్ పిఱ) క్కైయావతు - కరణశైథిల్యత్తాలే స్వయత్నత్తుమరత్తి,క్కే, అవనైయుపాయమాక వధ్యవసిత్తు, అవర్ వరవుపార్త్తిరుక్కుమవస్థైయళవన్ఱి,క్కే కణ్ణాఱ్ఱుజ్జులైయిట్టు "ఏతేను మొరుపడియాలేయాకిలుమ్ అవనై యిప్పోతే పెఱవేణుమ్" ఎన్నుమ్ అతిమాత్రత్వరావస్థైపిఱక్కై.

(ఇతు) ఎన్ఱు,- ప్రపత్తియైచ్చొల్లుకిఱతు. తాదృశావస్థైపిఱన్దాల్ ప్రపత్తి (కొళ్ళై) క్కైయావతు - "ఏనాన్ శెయ్ కేన్" ఎన్ఱు,స్వప్రవృత్తియిల్ అన్వయమఱ్ఱు భగవతిన్యస్తభరరా యిరుక్కుమిరుప్పుకొళ్ళైక్కై.

అ.—[అతువేముఖ్యమ్] ఎన్నైఅనుచితమ్;

" "భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్ పక్కలిలే ప్రపత్తినిష్ఠా భఞ్జకమాన ఉపాయాన్తరప్రవృత్తియుమ్, ప్రపత్తిఫలమాన భగవల్లాభసమయత్తిల్

" తదుపేక్షైయాల్ అర్థిత్వైకల్యముమ్ కాణ్గైయాలే, "ఉపాయానాముపాయత్వస్వీకారేఽప్యేతదేవహి"? ౧ఎన్ఱు, శొన్నప్రాయశ్చిత్తానుస్థానముమ్ అవర్కళ్ పక్కల్ కణ్డతిల్లై; ఆకైయాల్, భక్తిపారవశ్యహేతుక ప్రపత్తిక్కు ముఖ్యత్వమ్ అనుపపన్నమ్ ఎన్ఱు, పూర్వోక్తాక్షేప నో

" త్థానత్తాల్ ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఏవంభూతప్రపత్తి నిష్ఠరానవర్కళిత్యాది) (నిదానమ్) ఎన్ఱు,తు - మూలమ్ ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిలే, [భక్తిత్తన్నిలే] [వా-౫౨] ఎన్ఱు,- [భక్తిపారవశ్యత్తాలే] [వా-౪౪] ఎన్ఱు,శొన్న కరణశైథిల్యాపాదకభక్తియై చ్చొల్లుకిఱతు. [అవస్థాభేదమ్] ఎన్ఱు, - భిన్నావస్థైయై చ్చొల్లుకిఱతు.

"భేదమ్తుక్కు, ప్రతియోగ్యాకాఙ్క్షాయామ్ సన్నిహితమాన కరణశైథిల్యజావస్థైయే ప్రతియోగియాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కరణశైథిల్యత్తాలే) ఇత్యాది.

(కణ్ణాఱ్ఱుజ్జులై) సదసద్వివేకపరిపన్థి వ్యామోహదశావిశేషమ్. (ఏతేనుమొరుపడియాలే యాకిలుమ్.) స్వరూపవిరుద్ధ ప్రవృత్తియాలేయానాలుమ్ ఎన్ఱపడి.

" ప్రపత్తియావతు - జ్ఞానావస్థావిశేషమాకైయాలే, త్రిచతురక్షణావస్థాయియామే? ఇతు అతిమాత్రత్వరానాశ్యమన్ఱే?" ఎన్గి,ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాదృశావస్థై పిఱన్దాలిత్యాది.)

అతావతు - స్వయత్నావస్థైపిఱన్దాల్, ప్రపత్తిశరీరానుప్రవిష్టమాన భరన్యాసశరీరత్తిల్ అనుప్రవిష్టమాన సాధనాన్తరనివృత్తి, వినష్టైయామ్ ఎన్ఱపడి.

౧॥ తి-వా-౫-౮-౩. ౨॥

14-12-89.

ఏవమ్, అస్య ఉపాయాన్తరప్రవృత్తావపి ఆశ్రయదోషజన్యత్వాభావేన విషయ గుణజన్యతయాచ నైతేషాంపాపంచ సంభవతి ; ఏవం పాపాభావాదేవ ననిష్ఠాభఙ్గః, తదభావాచ్చ నప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానమ్. ఇదంసర్వం సాధనప్రపత్త్యధికారత్వే నసంభవతి ; తదా ఉపాయాన్తరపరిగ్రహస్య, స్వార్థతారూప- ఆశ్రయదోషజన్యత్వాత్ పాపసమ్భవేన, అకృతప్రాయశ్చిత్తత్వేనచ తేషాంయోగభ్రష్టత్వం భవేత్ ; తతశ్చ, పూర్వాచార్య శిష్టపరిగ్రహో ద్యనుపపత్తిర్బాధికాస్యాత్ ; అతః తేషాంభ్రష్టత్వ పరిహారాయ సిద్ధోపాయఫలభూతా తేషాంభక్తిః సాచఫలప్రపత్తా[౫ వధికారః. అతః ఫలప్రపత్తి రేవ తైరనుష్ఠితేతి స్వీకర్తవ్యమ్ ; అన్యథా, అధికారభక్తేః సుకృతవిశేష జన్యత్వాత్, తస్యాశ్చ సాతిశయ శరస్త్వాత్, తత్కృతప్రపత్తేఃమత్ఫల సాధనత్వాత్ "మదర్థమిదంకర్మ" ఇత్యధికారబోధజన్యత్వేన సాధనత్వాచ్చ, సాధనాన్తర†ప్రవృత్తిరపి ఆశ్రయ దోషజన్యేతి తస్యాః పాపరూపత్వాత్ ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తానామ్, అకృతప్రాయశ్చిత్తానాంచ, యోగభ్రష్టత్వేన సాధనప్రపత్తివాదే నదివ్యసూరీణాముపాస్యత్వసిద్ధిరితి.

కించ, తేషాం దేవతాన్తర భజనమపి క్వచిద్దృశ్యతే ; తచ్చ, అకృతప్రాయశ్చిత్తానాం భ్రంశహేతుః. "సర్వాన్ దేవాన్నమస్యన్తి" ౧ ఇత్యాదేరపి, పరార్థత్వాన్నదోషత్వమ్. అత్ర భక్తేస్సుకృతమూలత్వే తత్ప్రయుక్త దేవతాన్తరభజనస్య, స్వార్థతయాపాపత్వంభవేదేవ ; "అత్యన్తభక్తియుక్తస్య" ౨ ఇత్యేతదపి [illegible]; స్వయత్నజన్యాయాఃఅత్యన్తత్వాసిద్ధేః. అతఃతేషాంభక్తిః సాధనప్రపత్తా నాధికారః ఇతి ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి.

భక్తిశ్చ దివ్యసూరీణాం న్యాసశాస్త్రానురోధినీ। అతస్తదధికారత్వం భక్తియోగే నయుజ్యతే। ఇతిచేత్తన్న భక్తేరప్యధికారత్వ దర్శనాత్. శరజిన్మునిముఖ్యానాం భక్తిర్నిర్హేతుకాంయతః। స్వార్థతాగన్ధరహితా తస్మాత్తత్పరిణామినః। శరణాగతిభక్త్యాదిక్రమాద భజనాదికాః।ననిష్ఠా[౧౫ భఙ్గికాస్సర్వే ఫలరూపాస్తతోభవన్ । యదిసా సుకృతారబ్ధా స్వార్థ గర్భాతదాభవేత్।తత్కృతాచప్రపత్తి స్స్యాత్సాధనంతత్కృతంపునః। ‡భక్త్యాదికామభజనంస్వనిష్ఠాభఞ్జనంభవేత్ । తచ్చాకృతే ప్రతీకారే యోగభ్రంశస్య కారణమ్ ।భ్రష్టాశ్చనైవోపాస్యాస్స్యు†స్తత్సూరీణాంనహేతుజా।భక్తిస్తస్యాః పరిణతిస్స్వీకార్యా తత్ఫలాత్మికా। సర్వాన్ దేవాన్నమస్యన్తి నశాస్త్రంనైవచక్రమః। ఇత్యాదికఞ్చయద్భక్తేరనన్యత్వనిబన్ధనమ్.

ఏవమ్,అధికారత్రయేణ "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య" ౩ ఇత్యుక్తసిద్ధోపాయాధికారః ఉక్తః.యద్యపి "'అకిఞ్చనైకశరణాః'౪'అహమస్మ్యపరాధానామాలయోఽకిఞ్చనోఽగతిః'౫ ఇత్యాదిభిః ప్రపత్తిశాస్త్రే ఆకిఞ్చన్యేన అధికారః ఇత్యుక్తమ్" ఇతి అధికారత్రయవచనం విరుద్ధమివ భాతి, తథాపి ప్రపత్తావాకిఞ్చన్యమ్ ఏకఏవాధికారః, అజ్ఞానాదిత్రయం తస్మిన్ముఖ్యప్రపత్వార్ధ్వారకాధికారః, అతోనోభయవచనవిరోధః. షడఙ్గేతు అత్రఅజ్ఞానశక్త్యోఽశక్తేరేకైవాధికారః. ఏవం శాస్త్రే అధికారత్రయపరవచసానాం శరణాగతివిషయత్వాత్ షడఙ్గశాస్త్రే, "ప్రాప్తుమిచ్ఛన్ పరాంసిద్ధింజనస్సర్వోప్యకిఞ్చనః"౬ ఇతి అశక్తమాత్రాధికారశ్రవణాచ్చ అధికారిచాతుర్విధ్యేకిమపి ప్రమాణంనపశ్యామః ; తథాపి, "భక్త్యాద్యశక్త్యభావః, ప్రమితిరహితతా, శాస్త్రం వ్యుదాసః, కాలక్షేపాక్షమత్వస్త్వితి నియతివశాదాపతద్భిశ్చతుర్భిః । ఏకద్విత్ర్యాదియోగవ్యతిభిదుర నిజాధిక్రియాస్సంశ్రయన్తేసన్తన్త్రశరస్వతన్త్రప్రకటనవిధినా ముక్తయేస్వశక్యాః"౭ ఇత్యస్య అయమభిప్రాయః. "వేదాన్తాచార్యాణాం సాధనప్రపత్తి శాస్త్రప్రవర్తనాధికృతత్వాత్, దేవసుహ్యార్థస్యచ గోపనీయత్వాత్, ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వానుపాయత్వ ప్రదర్శనే న్యాసస్యాప్యుపాయాన్తరతయా సాధనప్రపత్తౌ, అశక్తస్యప్రపత్తౌ అశ్రద్ధాభవేత్ ; ఇతి తద్వారణార్థంచ ['ఇదంశరణమ్'] ఇతి వచనే అజ్ఞానశబ్దేన, అత్రైవర్ణికానామపి అనుష్ఠానో [illegible] నాధావాత్సఙ్గ్రహమ్, అజ్ఞానశబ్దస్య అనుష్ఠానాశక్తివాచకత్వేపి, విజ్ఞానశబ్దార్థ గోపనాయ విజ్ఞాన శబ్దస్య అశక్తిపరత్వమ్, 'ఇదంతితీక్షతామ్'౮ ఇత్యాదేర్భక్తిసామాన్యపరత్వం చాభిప్రేత్య అధికారి చాతుర్విధ్యం ప్రదర్శితమ్" ఇతి, శక్తాఽశక్తాధికారత్వవాదినామ్ భక్తియోగ తదుపాయోభయవిధివైయర్థ్యవారణాయ, [౩౦ ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానమ్ అనుయాయ్యధికారోవాచ్యః ; స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానాధికారత్వమనభ్యుపగచ్ఛతామ్, దేశవాసాద్యఙ్గవిధి వైయర్థ్యవారణాయ దేహాన్తరవిళమ్బాక్షమత్వమ్, "ఆత్యన్తికే మనిష్ఠానాం సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతా।ప్రపత్తిరఙ్గసాకార్యా"౯ ఇత్యాది ప్రమాణసిద్ధమ్ అనుయాయ్యధికారోవాచ్యః ; తథాప్యత్ర "ఏకద్విత్ర్యాదియోగవ్యతిభిదుర నిజాధిక్రియాః"౭ ఇత్యుక్తిః కిమభిప్రేత్యే[illegible].

ఇతిప్రథమస్యపరిచ్ఛేదస్య తృతీయంప్రకరణమ్.

పా-†'ప్రపత్తిరపి' ‡'భక్త్యాది.' †'స్తస్మాద్భక్తేనసూరిణామ్' ౧॥ రా-అ-౨-౫౬.
౨॥ ౩॥ గీతా-౧౮-౬౬. ౪॥ భగవచ్ఛాస్త్రే. ౫॥ ౬॥ ౭॥ రహస్యత్రయసారే. ౮॥ లక్ష్మీతన్త్రే ౯॥

సూ.—౫౩. తన్నై ఒప్పేణవుమ్పణ్ణుమ్,

వ్యా.—౫౩. ఇప్పడి ప్రపత్తినిష్ఠైకొల్లైయామ్బడి పిఱన్దభక్తియుమ్ అవస్థాభేదమ్ విళైక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (తన్నై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (తన్నై ఒప్పేణప్పణ్ణు) కైయావదు - "కాత్తైప్పూణుమ్"౧ ఇత్యాదిప్పడియే అవర్ వరవుక్కాగ లాక తన్నై యలఙ్కరిక్కుమ్బడి పణ్ణుగై. అదావదు - భగవల్లాభార్థమాక స్వయత్నత్తిలే మూట్టుమెన్ఱపడి. ఇదు, మడలెడుక్కై ముదలానవత్తిల్ మూట్టుమక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

అ.—"మూలత్తిలే, [తన్నై ఒప్పేణవుమ్పణ్ణుమ్] ఇత్యాదియిలే, విశేష్యాకాఙ్క్షైయామ్ ప్రధానమాయుమ్ ప్రకృతమాయుమ్ ఇరుక్కిఱ భక్తి తన్నిల్ అవస్థాభేదమే విశేష్యమామ్, నాశ్యత్వేనాప్రధానమాక ప్రకృతమాన [ఇదుత్తాన్] ఎన్గిఱ ప్రపత్తి విశేష్యమాకాదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఇప్పడి ప్రపత్తినిష్ఠైకొల్లైయామ్బడి పిఱన్దవిత్యాది.)

("కాత్తైప్పూణుమ్"౧ ఇత్యాదిప్పడియే) యెన్ఱదు ; - [కాత్తైప్పూణుమ్] నాయకన్ వన్దు కట్టిక్కొళ్ళుమ్ కణ్ఠాభరణత్తై ధరిక్కిఱాళ్. [కణ్ణాడి కాణుమ్] 'అదు వాయ్‌త్తదో!' ఎన్ఱు, కణ్ణాడియై ప్పారానిన్ఱాళ్. [తన్ కైయిల్‌వళై కులుక్కుమ్] ఇన్ఱు నోరధ హేతుకమాక సమ్భావితమాన స్వావయవపూరణత్తై నిశ్చయిక్కైక్కాక, కైయిల్ వలయఙ్గళై క్కులుక్కానిన్ఱాళ్. [కూఱైయుడుక్కుమ్] ఇప్పూర్త్తివన్ద పిన్బు పరియట్టమ్ ధరిక్కుమాకైయాలే, అత్తైయుడానిన్ఱాళ్. [అయర్క్కుమ్] అవ్వళవిల్ వరక్కాణామైయాలే అతివ్యథైయానిన్ఱాళ్. [తన్ కోవైచ్చెవ్వాయ్ తిరుత్తుమ్] మీళవుమ్, స్వభావమే కోవైప్పழమ్బోలే శివన్దిరుక్కిఱ తన్నుడైయ అధరత్తై రాగజనకమాన పదార్థఙ్గళై క్కొణ్డుమ్ మిక్కవుమ్ శివక్కప్పణ్ణానిఱ్కుమ్.

[తేఱిత్తేఱి] అలఙ్కారత్తిల్ వాయ్‌ప్పాలుమ్, అవన్ గుణఙ్గళిల్ విశ్వాసత్తాలుమ్, తెళిన్దుతెళిన్దు. [నిన్ఱు] ధరిత్తు [ఆయిరమ్‌పేర్‌త్తేవన్] సహస్రనామవాన్గాన కాన్తిమానుడైయ. [తిఱమ్] ప్రకారఙ్గళై. [పితఱ్ఱుమ్] అడైవుకెడ ప్పేశానిఱ్కుమ్. [మాఱిల్] నిస్తులమాన. [మా] కఱుత్త. [మణి] రత్నమ్‌పోన్ఱ. [వణ్ణన్ మేల్] నిఱత్తైయుడైయవన్ విషయమాక. [ఇవళ్] ఇప్పెణ్బిళ్ళైయానవళ్. [మాల్‌ఉఱుకిన్ఱాళ్] పిచ్చేఱినిన్ఱాళ్ ఎన్ఱు, పెరియాழ్వారరుళిచ్చెయ్‌ద శ్రీసూక్తియిల్ ప్రకారత్తాలే ఎన్ఱపడి.

[పేణుకై]- (అలఙ్కరిక్కై) ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అవన్ వరవుక్కిత్యాది.)

ఇత్తిల్, "భగవదనురక్తనాయికావృత్తాన్తమ్ శొల్లప్పట్టిరుక్కైయాలుమ్, భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్‌పడి శొల్లప్పడ్డదెన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అత్తావదు భగవల్లాభార్థమాక విత్యాది.)

" వీతరాగజనోజ్జీవనార్థమాన ప్రబన్ధత్తిలే, కామినీవృత్తాన్తకథనమ్ కూడామైయాలే, తత్స్వరూపానన్యార్హశేష ముముక్షువిశేషవృత్తాన్తమే " ఏకవృక్షాశ్రయ పక్షిద్వయవృత్తాన్తసరూపమాన ఏకశరీరాశ్రయజీవపర స్వభావరూపవృత్తాన్తమ్, 'ద్వాసుపర్ణా'౨ ఇత్యాద్యుపనిషత్తిఱ్పోలే, " ప్రతిపాద్యమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

ఇఙ్గే, "(౧) కళై (౨) కళై, (౧) అహమ్ (౨) మమకృతిక్కళ్"౩ ఇత్యాద్యాచార్యహృదయత్తిల్పడియే, సాధనాన్తరప్రవృత్త్యుపయుక్తపదార్థఙ్గళై యనుసన్ధిప్పదు.

(ఇదు) ఎన్ఱదు- [పేణప్పణ్ణుకై] ఎన్ఱపడి;

(మడలెడుక్కై) యావదు- స్వాభిలషితపురుషన్ తన్నై సంవదియావిట్టాల్, రాజబన్ధుక్కళఱియ స్త్రీకళ్ పణ్ణుమ్, స్త్రీస్వభావానుచిత పురుషావద్యకర ద్రమిడప్రసిద్ధ స్వప్రవృత్తి విశేషమ్. ఇదువుమ్ "తత్స్వరూపముముక్షుప్రవృత్తి ప్రతిపత్త్యర్థమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(ముదలానవత్తిల్) ఎన్ఱదు- "(౧) కుళిక్కై, (౨) కూడలిழைక్కై. (౩) కామదేవోపాసనఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

౧|| తై-ఆ-౩-౭-౫. ౨|| ముణ్డ-ఉ-౩-౧. ౩||ఆ-హృ-౨.

మూ.—తరిక్కవుమ్పణ్ణుమ్.

వ్యా.—(తరిక్కప్పణ్ణు) కైయావదు - అరైక్షణమవనైయొழிయ ధరిక్కమాట్టామైయాలే, అవనవరవుకుడలాక స్వయత్నత్తిలే మూళుమ్పడిపణ్ణిననవదుతానే, అవనవరకొళ్ళ విళమ్బరోషత్తాలే "పోతునమ్బి"౧ "కழகమేఱేల్ నమ్బి"౨ఎన్ఱు, అవనైయుపేక్షిత్తుత్తళ్ళి ధరిత్తిరుక్కప్పడిపణ్ణుకై.

ఆక, ఇవైయిరణ్డాలుమ్- "ఎన్నానాశెయ్కేన్"౩ ఎన్ఱుమ్, "తరియేనిని"౪ ఎన్ఱుమ్ఇరుక్కు మిరుప్పుక్కు ప్రతికోటియై విళైక్కు మెన్ఱపడి. ఆకైయాల్, ప్రపత్తినిష్ఠైకొలైన్దు స్వప్రవృత్త్యాదికళిల్ ఇழிకైక్కడి - భక్తియినుడైయ అవస్థాభేదమెన్ఱు, కరుత్తు.

౫౪. (తన్నైప్పేణవుమ్పణ్ణుమ్, తరిక్కవుమ్పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు,ఎమ్బెరుమాన్ వరుకైక్కుడలాక కృషిపణ్ణుకైయుమ్, అవనవరకొళ్ళ అవనైయుపేక్షిక్కైయుమాకియ పరస్పరవిరుద్ధస్వభావఙ్గళై విళైక్కుమ్పడియైయిఱే శొల్లిఱ్ఱు; ఇప్పడి భక్తియానదు స్వావస్థావిశేషఙ్గళాలే చేతనరుక్కు విళైక్కుమ్ పరస్పరవిరుద్ధస్వభావఙ్గళ్ తద్విషయమాత్రత్తిలన్ఱిక్కే తత్సమ్బన్ధివస్తుక్కళ్ విషయమాకవుమ్ కాణలామెన్గిఱార్ మేల్,

అ.—"[పేణవుమ్ పణ్ణుమ్] ఎన్ఱు,వనన్తరమ్ [తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్] ఎన్గైయాలే, పేణినపైక్కనన్తరభావియాన తరిప్పే వివక్షితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అరైక్షణ మవనై యొழிయవిత్యాది.)

(విళమ్బరోషత్తాలే) ఎన్ఱు,తు- భగవదాగమనకాలాతిపాతజనితకోపత్తాలే ఎన్ఱపడి.

" 'తేఱితేఱి'౫ ఎన్ఱు, - వారాతొழிయాన్ ఎన్ఱు, తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్ఱుఆయ్ప్పడియిలే వ్యాఖ్యాతమ్ ; అతిలుమ్ "వన్దవనైయుపేక్షిత్తు ధరిక్కై అభ్యర్హితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ("పోతునమ్బి"౧ ఇత్యాది.) [నమ్బీ!] పూర్ణస్వానవనే! [పోతు] పో. [నమ్బీ!] పూర్ణనే! [కழకమ్] ఎఙ్గళుడైయ గోష్ఠియిలే. [ఏఱేల్] ఏఱాతేక్కోళ్" ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழிక్కర్థమ్.

నిష్ఠాభఙ్గయక్తైయాన భక్తిపారవశ్య ప్రపత్తిక్కు ముఖ్యత్వత్తై సాధిక్కిఱార్ (ఆక) ఇత్యాదినా.

(ఎన్నానాశెయ్కేన్౩ ఎన్ఱు,...ఇరుక్కుమిరుప్పు) సాధనాన్తరనివృత్తి; అతుక్కు (ప్రతికోటి)యావదు. సాధనప్రవృత్తి.

('తరియేనినిని'౪ ఎన్ఱు,...ఇరుక్కుమిరుప్పు) "తరియేనినియణ్ణశరణమ్ తన్దెన్నన్మమ్కణ్ణైయాయ్"౪ ఎన్గి,అవిడత్తిల్ శొల్లుకైఅ "పెఱ్ఱఱిల్లతు ధరియేన్" ఎన్ఱిరుక్కై; అతుక్కు (ప్రతికోటి) యావదు - వన్దవనైయుపేక్షిత్తు సత్తైయోడేయిరుక్కై.

(ఆకైయాలిత్యాది) " 'అత్యన్తభక్తియుక్తస్య నశాస్త్రం నైవచక్రమః'౬ ఎన్గి,అప్పడియే, విశ్వాసమాన్ద్యాద్యాశ్రయ దోషత్తాలన్ఱిక్కే "నిర్హేతుక సిద్ధోపాయసిద్ధ కాష్ఠాపన్న భక్తియాల్ వన్దతాకైయాలే, ఇన్దస్వయత్నాదికళ్ నిష్ఠాభఙ్గాది ప్రయోజకఙ్గళన్ఱు, (౧) (౨) " 'ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయాహీయతేనయా' ౭ ఎన్గి,అవితుక్కళ్, (౧) మన్ద (౨) మధ్యమాధికారి విషయమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

మూలత్తిలే [ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్] ఎన్గి,అవిడత్తిల్, [ఇన్ద] ఎన్ఱు, భక్త్యవస్థాహేతుకత్వపరస్పరవిరుద్ధత్వఙ్గళాలే, "పేణుకై" "తరిక్కై" యాకియ ప్రకృత స్వభావసదృశత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

"[కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్] ఇత్యాదిసప్తమికళ్ - విషయత్వార్థకఙ్గళ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిభక్తియానతిత్యాది.)

౧॥ తి-వా-౬-౨-౨. ౨॥ తి-వా-౬-౨-౬. ౩॥ తి-వా-౫-౮-౩. ౪॥ తి-వా-౫-౮-౭. ౫॥ పె-అ-౩-౭-౮. ౬॥ ౭॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-

మూ.—౫౪. ఇన్దస్స్వభావవిశేషఙ్గళ్, కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్, తిరుచ్చరఙ్గళిలుమ్,

వ్యా.—(ఇన్ద) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (ఇన్దస్స్వభావవిశేషఙ్గళ్) ఎన్ఱు, - కీழ్చ్చొన్న వైత్తన్నైయే శొల్లుకిఱత్తు, ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషఙ్గళైన్ఱపడి. అవైయావన - అనుభావ్యవిషయమొరుపడిప్పట్టిరానిఱ్ఱచ్చేయ్ త్తే, అత్తై యనుభవిక్కిఱ అవర్కళుక్కు ధారకమాయ్ త్తోన్ఱుకైయుమ్, బాధకమాయ్ త్తోన్ఱుకైయుమ్.

(కల్యాణగుణఙ్గళిల్) ఇత్యాది. "కోవిన్దన్ కుణమ్పాడి - ఆవికాత్తిరుప్పేనే"[౧] ఎన్ఱు, ధారకమాకవుమ్, "వల్ విన్నైయేన్నైయీర్కిన్ఱ, కుణఙ్గళైయుడైయాయ్"[౨] ఎన్ఱు, బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే - కల్యాణగుణ విషయమాక వుమ్; "శరఙ్గళాణ్డతణ్డామరై కణ్ణనుక్కన్ఱి, యెన్మనమ్ తాழ్న్దునిల్లాతే"[౩] ఎన్ఱు, ధారకమాకవుమ్,

అ.—" 'పేణుకై' 'తరిక్కై' యాకైఱ ప్రకృతావస్థావ్యక్తికళైయే వివక్షిక్కిఱాకిల్, ఇవై, 'కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్' ఇత్యాదియే యామైయుమ్; [ఇన్దస్స్వభావవిశేషఙ్గళ్] ఎన్ఱిఱగురుభూతన్యాసమ్ వ్యర్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీழ్చ్చొన్న వైత్తన్నైయే ఇత్యాది.)

"ప్రకృతస్వభావ సదృశవివక్షయామ్ సార్థక్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిప్పట్ట విత్యాది.)

" 'పేణుకై' 'తరిక్కై' యాకైఱ ఇన్దవిరుద్ధస్వభావఙ్గళ్, విషయభూతభగవత్ప్రియుక్తఙ్గళ్; విషయియాన భక్తిప్రయుక్తఙ్గళన్ఱు" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయై, "కల్యాణగుణాది విషయాన్తరఙ్గళిలుమ్, †ఇప్పడి కాణ్కైయాలే, అననుగతఙ్గళాన విషయఙ్గళ్ ప్రయోజకఙ్గళాకాతు; అనుగతమాన విషయియాన భక్తియే ప్రయోజకమ్ ఎన్ఱు, పరిహరిక్కిఱార్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తద్విషయమాత్రత్తిలన్ఱిక్కే తత్సమ్బన్ధివస్తుక్కళ్ విషయమాకవుమ్ కాణలామ్) ఎన్ఱతు.

[స్వభావ] ఙ్గళై విశిష్యదర్శిప్పిక్కిఱార్ (అవైయావన) ఇత్యాదినా.

కాదాచిత్కప్రీతి హేతుత్వశోత్పత్తిసైవ్యావర్తిక్కైక్కాక (ఒరుపడిప్పట్టిరానిఱ్ఱచ్చేయ్ త్తే) యెన్ఱతు.

(అత్తై యిత్యాది) "వస్త్వేకమేవ దుఃఖాయ సుఖాయేర్ష్యాగమాయచ | కోపాయచయత స్తస్మాద్వస్తువస్త్వాత్మకంకుతః"[౪] ఎన్ఱు, దేహాత్మ భ్రమవాన్గళుక్కు చన్దనకుసుమాదికళుమ్, విషశస్త్రాదికళుమ్ దేశకాలభోక్తృభేదేన అనుకూలఙ్గళాకవుమ్ ప్రతికూలఙ్గళాకవుమ్ ఇరున్దాలుమ్, ఈశ్వరాత్మకజ్ఞానవాన్గళుక్కు, ఎల్లామ్ అనుకూలఙ్గళాయే యిరుక్కుమాకైయాలే, [౫]*మయర్వఱ మతినలమ్ పెఱ్ఱవివర్కళుక్కు, ప్రతికూలఙ్గళాక భగవద్గుణాదికళిరుప్పత్తు - దేహాత్మభ్రమాదిమూలక మల్లామైయాలే భక్త్యతిశయమూలకమే యాకవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

"క్రిమువిషవిసర్పణకిముముదః"[౬] ఎన్ఱు, స్నేహాతిశయస్థలత్తిలే, ఆనుకూల్య ప్రాతికూల్యఙ్గళ్ ప్రసిద్ధమిఱే.

విషయసత్త్వానుగుణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తోన్ఱుకైయుమెన్ఱు.)

'కోవిన్దన్ - గోవిన్దనుడైయ కుణమ్పాడి - గుణఙ్గళైప్పాడి' 'ఆవికాత్తిరుప్పేనే - ప్రాణఙ్గళై రక్షిత్తిరుప్పేనే' ఎన్ఱపడి.

'వల్ - ప్రబలమాన' 'విన్నైయేన్నై - ప్రేమమాకిఱపాపత్తై యుడైయవెన్నై' 'ఈర్కిన్ఱ-బాధిక్కిఱ' 'కుణఙ్గళైయుడైయాయ్ - గుణఙ్గళై యుడైయవనే' ఎన్ఱపడి.

'శరఙ్గళ్ బాణఙ్గళై' 'ఆణ్డ - వ్యాపరిప్పిత్త' 'తణ్ - కుళిర్న్ద' 'తామరైక్కణ్ణనుక్కన్ఱి, - పుణ్డరీకాక్షనుక్కన్ఱి,' 'ఎన్మనమ్ - ఎన్ హృదయమానత్తు' 'తాழ్న్దునిల్లాతు - సాభిలాషమాయిరాతు' ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గే, " 'శరఙ్గళుక్కు తణ్డామరైక్కణ్గళోడే సహోపాదానమ్ ఇరుక్కైయాలే, 'సదృశయోరేవసహచరణమ్' ఎన్ఱిఱన్యాయత్తాలే, తామరైక్కణ్గళోడు అనుకూలతయా సాదృశ్యమ్ సిద్ధమ్."

మూ-అ.—(కీழ్చ్చొన్న వైత్తన్నైయే) ఎన్ఱతు - [పేణవుమ్, తరిక్కవుమ్] ఎన్ఱిఱత్తై. (ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషఙ్గళ్) ఎన్ఱిఱతు - విరుద్ధ స్వభావవిశేషఙ్గళెన్ఱపడి. [ఇన్దస్స్వభావవిశేషఙ్గళ్] ఇత్యాదిక్కు - మున్దినయోజనై, స్వగతమానవార్తై; ఇరణ్డామ్యోజనై, జిజ్ఞాసుక్కళ్ వార్తై.

౧॥ నా-తి-౮-౩. ౨॥ తి-వా-౮-౧-౮. ౩॥ తి-మొ-౭-౩-౪. ౪॥ ౫॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౬॥ ఉత్తరరామచరితే. †పా-'ఇప్పడియిరుక్కైయాలే.

24-1-90.

మూ.—తిరునామఙ్గళిలుమ్, తిరుక్కుழలోశైయిలుమ్ కాణలామ్.

వ్యా.—"శరఙ్గళైక్కొడిదాయ్ అడుకిన్ఱ,"౧ ఎన్ఱు, బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే - తిరుచ్చరవిషయమాకవుమ్; "తిరుమాలై ప్పాడక్కేట్టు... మడక్కిళియై క్కైక్కూప్పి వణఙ్గినాళే"౨ ఎన్ఱు, ధారకమాకవుమ్, "కణ్ణన్ నామమే కుழఱి కొన్ఱీర్"౩ ఎన్ఱు, బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే- తిరునామవిషయమాకవుమ్; "ఎఙ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూద ఉన్ కుழలిన్నిశైపోతరాతే"౪ ఎన్ఱు, ధారకమాకవుమ్, "అవనుడై తీఙ్కుழలీరుమాలో"౫ ఎన్ఱు, బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే-తిరుక్కుழలోశైవిషయమాకవుమ్ కాణలామెన్ఱపడి.

ఎన్ఱు, మొక్క భోగ్యఙ్గళాయిరున్దుళ్ళ కల్యాణగుణాదికళ్ ధారకమాయ్ త్తోన్ఱువతు బాధకమాయ్ త్తోన్ఱువతాకిఱతు, అనుభోక్తాక్కళాన వివర్ కళుడైయ ప్రేమస్వభావవిశేషఙ్గళాలే యిఱే; అల్లాతు, గుణాదికళిన్ స్వరూపభేదత్తాలన్ఱే; ఆకైయాల్, భక్త్యవస్థాభేదజనితఙ్గళాన స్వభావవిశేషఙ్గళ్ ఇవ్వోవస్తుక్కళ్ విషయమాకవుమ్ కాణలామెన్గిఱతు.

గుణాదిక్కళై ధారకఙ్గళాకవుమ్ బాధకఙ్గళాకవుమ్ పేశుకిఱపడత్తిల్ ఇరణ్డుమ్, ఒరువర్ పేచ్చన్ఱి,క్కే-

అ—'శరఙ్గళై - బాణఙ్గళై' 'కొడిదాయ్ - క్రూరఙ్గళాయ్ కొణ్డు' 'అడుకిన్ఱ, - హింసియానిన్ఱన' ఎన్ఱపడి.

'తిరుమాలై - శ్రియఃపతియై' 'పాడక్కేట్ట- కిళియానతుపాడ అత్తైక్కేట్టు' 'మడమ్-భవ్యమాన' 'కిళియై-శుకత్తై' 'కైక్కూప్పి- అఞ్జలిపణ్ణి' 'వణఙ్గినాళ్ - నమస్కరిత్తాళ్' ఎన్ఱపడి.

'కణ్ణన్- కృష్ణనాయ్ ఆశ్రితసులభనాన వనుడైయ' 'నామమే- తిరునామఙ్గళైయే' 'కుழఱి- అక్రమమాకచ్చొల్లి' 'కొన్ఱీర్- హింసిత్తీర్' ఎన్ఱపడి.

'ఎఙ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూద - ఎఙ్గళుక్కాక ఒరుకాల్ ఊతుకైక్కు' 'ఉన్ కుழలిన్నిశై - ఉన్నుడైయ తిరుక్కుழలిల్ మధురమాన స్వరమ్' 'పోతరాతే - వారాతో' ఎన్ఱపడి.

'అవనుడై తీఙ్కుழల్ - అన్దకృష్ణనుడైయ మధురమాన తిరుక్కుழలానతు' 'ఈరుమ్- హింసియానిన్ఱతు' 'ఆలో - హన్త!' ఎన్ఱపడి.

(గుణాదికళిన్ స్వరూపభేదత్తాల్) ఎన్ఱతు - కర్మకృతవికార విశేషత్తాలెన్ఱపడి. [౨౦

(గుణాది) ఎన్గిఱ ఆదిశబ్దమ్, [తిరుచ్చరఙ్గళ్] ముతలానవఱ్ఱై చ్చొల్లుకిఱతు.

(ఇరణ్డుమొరువర్ పేచ్చన్ఱి,క్కే) ఎన్ఱతు- "కోవిన్దన్ కుణమ్పాడి"౬ఎన్ఱ,వితు ఆణ్డాళ్ పాశురమ్, "వల్ విన్నైయేన్నైయీర్కిన్ఱ,"౭ ఎన్ఱ,వితు ఆழ్వార్ పాశురమ్, ఆకైయాలే భిన్నవక్తృకఙ్గళానాలుమ్ ఎన్ఱపడి.

(ఆది) శబ్దమ్ - తిరునామఙ్గళ్ విషయత్తిలుమ్, ఏకవక్తృకత్వాభావత్తుక్కు సఙ్గ్రాహకమ్; "మడక్కిళియై"౨ఎన్ఱ, వితు తిరుమఙ్గైయాழ్వార్ పాశురముమ్, "కణ్ణన్ నామమే"౩ఎన్గిఱవితు ఆழ్వార్ పాశురముమ్ ఆకైయాలే ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. [౨౫

ఇ-అ.—[భక్తితన్నిలే అవస్థాభేదమ్ పిఱన్దవాఱే] [వా-౫౨] ఎన్గి అవాక్యత్తుక్కు [ముఖ్యమతువే][వా-౪౯] ఎన్గి,అవాక్యత్తోడే సఙ్గతియాక, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ద త్రివిధప్రపత్తియిలు మిత్యాది.) [పక్కమ్-౧౯౬-వరి-౩] "అజ్ఞానప్రపత్తియిలుమ్ జ్ఞానాధిక్యప్రపత్తియిలుమ్ విస్తరియాతే, భక్తిపారవశ్యప్రపత్తియిలే పోన్దతుక్కు ప్రయోజనమ్ - ఇతు ప్రధానమాకైయాలే" ఎన్గి,ఱార్ (భక్తిపారవశ్యప్రపత్తియే ముఖ్యమెన్ఱు,చేర్త్తుచ్చొల్లిఱ్ఱు) [ప-౧౯౬-వ-౪] ఎన్ఱు. మేల్ శొల్లుకిఱ ధారకత్వబాధకత్వఙ్గళ్ కీழ్చ్చొన్నాలన్ఱో,? ఇన్ద స్వభావవిశేషఙ్గళ్ గుణాదికళిల్ కాణలామ్ ఎన్నలావతు, అతుశొల్లాతిరుక్క, [ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్] [వా-౫౪] ఎన్ఱు,కీழ్చ్చొన్నత్తై చ్చొల్లుమాపోలే శొల్లకానేనెన్గి,అ శఙ్కైయై వివక్షిత్తుకొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నైప్పేణవుమ్ పణ్ణుమిత్యాది.) [ప-౧౯౯-వ-౯]

(గుణాదికళ్ విషయమాక పరస్పరవిరుద్ధ స్వభావఙ్గళై విళైక్కుమ్) [ప-౧౯౯-వ-౧౦] ఎన్ఱు, అవతారికైయిల్ నీరరుళిచ్చెయ్కిఱతు ఎఙ్ఙనేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱు,మొక్క విత్యాది.)

౧॥ తి-మొ-౧౦-౨-౯. ౨॥ తి-నె-౧౪. ౩॥ తి-వా-౯-౫-౮. ౪॥ పెరు-తి-౬-౯. ౫॥ తి-వా-౯-౯-౫. ౬॥ నా-తి-౮-౩. ౭॥ తి-వా-౮-౧-౮.

వ్యా.—యిరుణ్డత్తైయాకిలుమ్, ఆఴ్వార్కళెల్లారుమ్ ఏకప్రకృతికళాకైయాలుమ్, ఎల్లారుడైయభక్తియుమ్ భగవత్ప్రసాదలబ్ధై యాన పరభక్తియాకైయాలుమ్, అన్ద భక్తిస్వభావవిశేషఙ్గళ్ కాట్టుకైక్కుమాత్రమే యివ్విడత్తిలపేక్షితమాకైయాలే విరోధమిల్లై.

“శరఙ్గళేకొడిత్తాయముక్కిన్ఱ”[1] ఎన్ఱు, ఇవితు పరాజితరాక్షసర్ పాశురమన్ఱో? అత్తై శరఙ్గళాణ్డఴుక్కుప్రతికోటియాకచ్చొల్లలామో వెన్నిల్; “రామవిజయమ్ తమక్కిష్టమాకైయాలే, అన్దవిజయత్తుక్కిలక్కాయ్ త్తోన్ఱురాక్షసర్ దశైపిఱన్దు, పిరాట్టిమార్ దశైపిఱన్దు పేశుమాప్పోలే, తామానతన్మైతోన్ఱాతే, తోన్ఱురాక్షసర్ పాశురత్తాలే విజయత్తైప్పేశి అనుభవిక్కిఱార్” ఎన్ఱు, ఈ అత్తిరుమొఴిక్కు వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణియరుళుకైక్కా ఆచార్యర్కళరుళిచ్చెయ్వర్కళ్.

ఆకైయాల్, తమ్ముడైయ ప్రేమస్వభావత్తాలే తదవస్థాపన్నరాన్ఱపిన్బు, తిరుచ్చరఙ్గళ్ బాధకమాయ్త్తఴుమ్ తమక్కేయాయ్ త్తోన్ఱి ప్పేశుకైయాలే, అప్పడిశొల్లక్కుఱైయిల్లై.

అథవా, (తన్నై ఉప్పేణవుమ్ పణ్ణుమ్ తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు, ఇవై యిరణ్డాలుమ్ - అవన్ తానే వరుమళవుమ్

అ.—“ఎఙ్గళుక్కేయొరునాళ్”[2] ఎన్ఱు, ఇవితు కులశేఖరప్పెరుమాళ్ పాశురమాకైయాలుమ్, “అవనుడై త్తీఙ్గుఴల్”[3] ఎన్ఱు, ఇవితు ఆఴ్వార్ పాశురమాకైయాలుమ్, కుఴలోశైయమ్-ఆదిశబ్దసఙ్గ్రాహ్యమ్. “యానైయమ్ తిరుమాల్ తిరునామఙ్గళ్ శేమావిఱ్ఱుమ్”[4] ఎన్ఱు, ఇతు అస్ఫుటార్థకమాకైయాలుమ్, అన్యోక్తియాకైయాలుమ్, తిరునామఙ్గళుడైయ ధారకత్వత్తుక్కు ఉదాహరణమాకాతు; “శేయత్తీఙ్గుఴలూతినుమ్”[5] ఎన్ఱు, ఇవితువుమ్ ఊతుకైక్కిరియాప్రకార పరమాకైయాలే, కుఴలోశైయిన్ ధారకత్వత్తుక్కుదాహరణమాకాతు ఎన్ఱు కరుత్తు.

(ఏకప్రకృతికళాకైయాలుమితి) “మాశాణ్ఴోవెన్ఱారుత్త”[6] ఎన్ఱుమ్ “తమియేన్”[7] ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికళాలే, “యస్యాభవన్నవయవా ఇవ పారతన్త్ర్యాత్”[8] ఎన్ఱు, శొన్నస్వస్వామిభావమ్ ఆఴ్వార్క్కుమ్ మఱ్ఱై ఆఴ్వార్కళుక్కుమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, “యచ్ఛీలస్స్వామీ తచ్ఛీలాః ప్రకృతయః”[9] ఎన్ఱు, అప్పడియే ఏకప్రకృతికత్వమ్ సిద్ధమ్ ఎన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - “బాలకోయమతిథిర్వ్యాస్నేనపరివేషయితవ్యః”[10] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్పోలే “కస్యచిత్ కిఞ్చిత్ప్రియత్వమ్ తత్సమానప్రకృతిక సర్వసాధారణమ్” ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమెన్ఱపడి.

ఇప్పడి “భోక్తృప్రకృత్యైక్యత్తాలే గుణాదికళుడైయ ధారకత్వబాధకత్వఙ్గళ్ గుణోపసంహారన్యాయేన ఏకైకోక్తిస్థలఙ్గళిలేవరుమ్” ఎన్ఱు శొల్లి, కారణైక్యాదపి అప్పడివరుమ్ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎల్లారుడైయభక్తియుమ్) ఇత్యాదినా.

“ఏకత్ర ధారకత్వ బాధకత్వ ప్రయోజకత్వమ్ ఇల్లావిట్టాలుమ్, భక్తిక్కు పరస్పర విరుద్ధస్వభావసామాన్య ప్రయోజకత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలుమ్ విరోధమిల్లై” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దభక్తిస్వభావేత్యాది.)

“అరక్కరాడవైప్పారిల్లై నాఙ్గళెఙ్గినోమ్”[11] ఎన్ఱతైప్పఱ్ఱ (పరాజితరాక్షసర్ పాశురమన్ఱో, వెన్ఱతు.)

(శరఙ్గళాణ్డఴుక్కు) ఎన్ఱతు - ‘శరఙ్గళాణ్డ”[12] ఎన్ఱు, ఇవిత్తాల్ వ్యఞ్జితమాన ప్రేమవాన్గళుడైయ శరానుకూలత్వత్తుక్కెన్ఱపడి.

(ప్రతికోటియాక) ఎన్ఱతు - తద్విపరీతమాన ప్రేమవాన్గళుడైయ శరప్రతికూలత్వ పరమాక ఎన్ఱపడి.

(తమక్కు) ఎన్ఱతు - తిరుమఙ్గైయాఴ్వార్క్కు ఎన్ఱపడి.

(అత్తిరుమొఴిక్కు) ఎన్ఱతు - “ఇరక్కమిన్ఱియెఙ్గోన్”[13] ఎన్ఱు, ఉపక్రమిత్తు ఇరణ్డాన్దిరుమొఴిక్కెన్ఱపడి.

(ఆచార్యర్కళ్) ఎన్ఱతు - పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై ముతలానార్ ఎన్ఱపడి.

(తదవస్థాపన్నరాన్ఱపిన్బు) - తోన్ఱురాక్షసర్ దశైయై ప్రాప్తరాన్ఱపిన్బు.

(అథవేత్యాది) విషయసప్తమీస్థలఙ్గళిలే, “అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే” [వా-౯౯] ‘తద్విషయత్తిల్” [వా-౩౪౯] ‘ఆచార్యవిషయత్తిల్” [వా-౩౫౦]

ఇ-అ.—(రాక్షసర్ పాశురమన్ఱో,) ఎన్ఱు, ఇవాక్యత్తుక్కనన్తరమ్, “ఆఴ్వార్కళ్ పాశురమన్ఱే,” ఎన్ఱు, ఇవాక్యమ్ కూట్టిక్కొళ్వతు.

౧|| తి-మొ-౧౦-౨౯. ౨|| పెరు-తి-౬-౯. ౩|| తి-వా-౯-౯-౫. ౪|| తి-వా-౬-౭-౩. ౫|| తి-వా-౬-౪-౨. ౬|| తి-వా-౧-౪-౩.
౭|| తి-వా-౫-౩-౨. ౮|| పరాఙ్కుశపఞ్చవింశతి. ౯|| ౧౦౬ ౧౧|| తి-మొ-౧౦-౨-౧. ౧౨|| తి-మొ-౭-౩-౪ ౧౩|| తి-మొ-౧౦-౨.

వ్యా.—ధరియామల్ వరవుక్కుడలాక యత్నిక్కప్పణ్ణువక్కు,వరక్కాళ్ళ ప్రణయరోషత్తాలేతళ్ళి త్తిరిత్తిరుక్కప్పణ్ణువత్తా ప్పడియైయిఱే శొల్లిఱ్ఱు; ఇప్పడి విరుద్ధస్వభావజ్గళై యుణ్డు,త్తానే విళ్లైక్కు మెన్నుమిత్తు వేఱుశిల విషయజ్గళిలుమ్ కాణలామో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ద) ఎన్ఱు,తొడజ్గి. అత్తావత్తు - ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషజ్గళ్, “కోవిన్దర్ కుణమ్పాడి”౧ ఎన్ఱు,తొడజ్గి, కీళ్ చ్చొన్నపడి ఒరుదశైయిలే ధారకమాక ప్పోరువత్తు ఒరుదశైయిలే బాధకమాక ప్పోరు వత్తాప్పడి, ఇవర్కళుక్కు ధరిప్పుమ్ బాధైయుమాకిఱ విరుద్ధస్వభావజ్గళై విళైక్కిఱ కల్యాణగుణాదికళిలేయుమ్ కాణలామెన్రై,.

ఆక, (ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు,తొడజ్గి ఇవ్వళవాక-ప్రపత్తివైభవత్తైయుమ్, తద్విషయవైభవత్తైయుమ్, తదధికారి త్రైవిధ్యత్తైయుమ్, త్రివిధప్రపత్తియిలుమ్ భక్తిపారవశ్యహేతుక ప్రపత్తియినుడైయ ముఖ్యత్తైయైయుమ్, అంతత్తనక్కు స్వహేతుభూత భక్త్యవస్థా భేదత్తాల్ వరుమ్ కొలైత్తలైయుమ్, అన్దభక్త్యవస్థాభేదమ్ శెయ్పిక్కుమంశజ్గళైయు మరుళిచ్చెయ్తార్.

౫౬.—ఇప్ప్రపత్తి తనక్కు (ధర్మపుత్రాదికళుమ్) ఎన్ఱు,తొడజ్గి కీళ్చ్చొన్న వధికారికళ్ పక్కలిలే

అ.—“భగవద్భాగవతవిషయజ్గళిల్” [వా-౩౬౮] ఎన్ఱు, విషయశబ్దసమభివ్యాహారమ్ కాణ్గిఱతిఱే; అప్పడి[కల్యాణగుణజ్గళిలుమ్]ఇత్యాదికళిలే విషయశబ్దమ్ కాణామైయాలుమ్, సవిషయవస్తువాచక పద సమభివ్యాహారమిల్లామైయాలుమ్, స్వభావవిశేషశబ్దత్తాలే ధారకజ్గళాకవుమ్ బాధకజ్గళాకవుమ్ తోన్ఱుక్కై ఎన్ఱు, సవిషయవస్తువై వివక్షిత్తాలుమ్ అత్యన్తస్వారస్య మిల్లామైయాలుమ్, [కల్యాణగుణజ్గళిలుమ్] ఇత్యాది సప్తమికళ్ అధికరణార్థక సప్తమికళ్. [ఇన్దస్వభావమ్] ఎన్ఱి,ఱ ఇన్దశబ్దమ్-ఇప్పడిప్పట్ట ఎన్ఱు,పరస్పరవిరుద్ధత్వేన సదృశమాత్రవాచి ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ప్రకారాన్తరేణ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (విరుద్ధస్వభావజ్గళై విళైక్కుఱ కల్యాణగుణాదికళిలేయుమ్) ఎన్ఱు.

నిగమనమ్ (ఆకప్రపత్తిక్కెన్ఱు, తొడజ్గి యిత్యాది.)

౫౫.—సఙ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్ప్రపత్తితనక్కిత్యాదినా;) “ఇప్ప్రపత్తిక్కు భక్త్యవస్థావిశేషకారితమాన స్వయత్నమ్ నిష్ఠా†హానికరమాకాత్తాప్పోలే, ఉపాయత్వబుద్ధియుమ్ ప్రమాణసిద్ధైయాకైయాలే అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ దోషాయవాకాతు” ఎన్ఱు, పూర్వ వృత్తాన్తేనోత్థిత శఙ్కాపరిహారపరత్వమ్ సఙ్గతి ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

“అధికారినియమాభావోదాహరణస్థలమే అనుష్ఠానాంశేన ప్రపత్తిగతసాధనత్వ ప్రతిపత్తియిలుమ్ ఉదాహరణమ్” ఎన్ఱు,తోన్ఱుక్కైక్కాక (కీళ్చ్చొన్న అధికారికళ్ పక్కలిలే) ఎన్ఱతు.

ఇ-అ.—“ఎఙ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూత”౨“అవనుడైత్తీఙ్కుఴలీరుమ్”౩ ఎన్ఱి,అక్షరజ్గళుమ్, గోపికళవస్థైయై ప్రాపిక్కైయాలే ఆళ్వార్ కళుక్కు చ్చొల్లలామ్; భక్తియొన్రాయిరుక్క ఇత్తు ఇరణ్డాకారత్తై విళైక్కుమోవెన్న;గుణాదికళై విళైత్తాప్పోలే యిత్తువుమ్ విళైక్కలామెన్ఱి,ఱార్ (ఇప్పడి విరుద్ధస్వభావజ్గళై యిత్యాది.)

౫౫.—“ప్రపత్తియినుడైయ వుపాయత్వత్తైక్కుత్తిక్కిఱార్” ఎన్ఱు, మేల్ వాక్యజ్గళుక్కు అవతారికై యిదువత్తాక త్తిరువుళ్ళమ్ పత్తై, ప్రపత్తి పణ్ణువాన్ ఎన్ఱాల్ ఈశ్వరస్యేయుపాయమ్ ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమన్రో? ప్రపత్తియినుడైయ వుపాయత్వత్తాన్ కత్తిక్క వేణుమో వెన్న; స్వీకారత్తిల్ ఉపాయబుద్ధిపణ్ణుకైయాలే కత్తిక్కవేణుమెన్ఱి,ఱార్ (ఇప్ప్రపత్తితనక్కిత్యాది.)

మీ.—౫౫. ప్రథమే ప్రకరణే శ్రీశబ్దార్థః, ద్వితీయే నారాయణ చరణశబ్దార్థః, తృతీయే మతుబర్థశ్చ నిరూపితః, చతుర్థే క్రియాపదార్థో నిరూప్యతే; శరణ శబ్దోదితోపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వప్రతిపాదనాయ ప్రథమమ్ శ్రీపురుషకారస్వరూపం నిరూపితమ్, తదనన్తరమ్ అనుబన్ధిస్వరూపం చిన్తితమ్ ఇదానీం స్వీకారస్వరూపం చిన్త్యతే; పూర్వస్మిన్ ప్రకరణే అనుబన్ధిస్వరూపనిరూపణముఖేన వరణస్య న్యాసభేదసాధనపూర్వకమ్ అసాధనత్వంసాధితమ్.

† పా-“హానికరమల్లాత్తాప్పోలే” ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. ౧॥ నా-తి-౮-౩. ౨॥ పెరు-తి-౬-౯. ౩॥ తి-వా-౯-౯-౫.

వ్యా.—సాధనతయాఽనుష్ఠానమ్ కాణ్గైయాలుమ్, కర్మజ్ఞానభక్తి ప్రపత్తికళ్ ఎన్ఱుఉపాయఙ్గళోడే సహపఠితమాయ్ ప్పోరుకైయాలుమ్, "యద్యేనకామకామేన నసాధ్యంసాధనాన్తరైః। ముముక్షుణాయత్సాఙ్ఖ్యేన యోగేననచభక్తితః॥ ప్రాప్యతే పరమంధామ యతో నావర్తతేపునః"౧ "తేనతేనాప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ మహామునే। పరమాత్మాచ తేనైవ సాధ్యతేపురుషోత్తమః"౨ ఎన్ఱుమ్ "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"౩ ఎన్ఱుమ్ ఇప్పడియే శాస్త్రఙ్గళిలే సాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలుమ్,

అ.—(సాధనతయా అనుష్ఠానమ్) ఎన్ఱతు - ఉపాయత్వబుద్ధ్యా అనుష్ఠానమెన్ఱపడి ఇత్తాల్ - ఆచారమ్ స్మృతిద్వారా శ్రుత్యనుమాపకమాయ్క్కొణ్డు ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమెన్ఱపడి. "శాస్త్రవిరుద్ధాచారత్తుక్కు ప్రామాణ్యమిల్లైయే!" ఎన్నుమ్ శఙ్కా-పరిహారార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మజ్ఞానేత్యాది.) గీతాదిముసహోపదేశత్తాలే, అగ్నిప్రాయన్యాయత్తాలే, (ఉపాయ) త్వమ్ సిద్ధమ్. (కర్మజ్ఞానభక్తి ప్రపత్తికళ్) ఎన్ఱుఅర్థానువాదమ్. ఉపాయసాహచర్య లిఙ్గత్తాలే శాస్త్రవిరోధమ్ వ్యఞ్జితమాకైయాలే, శాస్త్రవిరుద్ధానుష్ఠాన ముపాయత్వ సాధకమెన్ఱు కరుత్తు.

"ఉపాయసహపాఠమ్ అనుపాయమాన దేవాసురవిభాగాది సాధారణమాకైయాలే, ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమాకాతు" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యద్యేనేత్యాది.) యేన, కామకామేన - ఐశ్వర్యకామేన, యేన - అధికారిణా, యత్ - కామ్యమాన మైశ్వర్యమ్, సాధనాన్తరైః. సాధ్యమ్ - సాధయితుంశక్యమ్, నభవతి; తేన - అధికారిణాకర్త్రా, తత్ - ఐశ్వర్యం కర్మ, న్యాసేనైవ - కరణేన, ఆప్యతే - లభ్యతే (ముముక్షుణేత్యాది) "యేన" ఇత్యనుషజ్యతే. ముముక్షుణా - ప్రకృతివిమోక్షేచ్ఛునా, యేన - అధికారిణా, సాఙ్ఖ్యేన - కర్మయోగేన, యోగేన- జ్ఞానయోగేన, భక్తితశ్చ - భక్తియోగేనచ ; యత్ పరమంధామ,యత్ ప్రకృతివిలక్షణం పరమాత్మనో నియమనస్థానమ్ స్వాత్మస్వరూపంకర్మ, నప్రాప్యతే - అశక్త్యానలభ్యతే. తత్కథంభూతమ్? ఇత్యత్రాహ (యతోనావర్తతేపునరితి) యతః నపునరావర్తతే, తథావిధంయత్పరమంధామ, యేనముముక్షుణాసాఙ్ఖ్యాదిభిః నప్రాప్యతే, తేన - కైవల్యార్థినా, తత్ - స్వాత్మస్వరూపమ్, న్యాసేనైవ, ఆప్యతే, పురుషాత్-కైవల్యార్థి ప్రాప్యాత్, స్వాత్మస్వరూపాత్; ఉత్తమః-అపరిచ్ఛిన్నతయాశ్రేష్ఠః పరమాత్మాచ, తేనైవ, సాధ్యతే-ప్రాప్యతే, ఏవకారః-సర్వఫలసాధనత్వపరః. ఇఙ్గే, (న్యాసేన) ఎన్గిఱ తృతీయైయాలే - ఉపాయత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. [౨౦

"సమ్యగ్జ్ఞానేనవా ముక్తిర్గఙ్గాయాం మరణేనవా"౪ఎన్ఱు,తృతీయాశ్రవణమ్ అఙ్గత్వసాధారణ మాకైయాలే, ఉపాయత్వమ్ సిద్ధియాతు. కిఞ్చ, ఇన్ద ప్రపత్తిక్కు, స్వస్మిన్నుపాయత్వబుద్ధిసహిత్త ప్రయోగముమ్ తదసహిత్త ప్రయోగముమాకిఱ ప్రయోగభేదముమ్, విధిమన్త్రస్వరూప లక్షణాధికారాఙ్గభేదఙ్గళాలే లక్ష్మీతన్త్రఅహిర్బుధ్న్య సంహితాదికళిలే విశదమాక ప్రతిపాదిక్కైయాలే. కీఴ్చ్చొన్న అనుష్ఠానసహపాఠ తృతీయాశ్రుతికళ్ ఉపాయప్రయోగ విషయత్తిల్ సావకాశఙ్గళ్ ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇదంశరణమజ్ఞానామిత్తి)

ఇ-అ.—(యద్యేనకామకామేన) ఎన్గిఱతుక్కర్థమ్- కామపురుషార్థత్తై ఆసైప్పడానిఱ్కుఱ యావనొరువనాలే యాతొరుపురుషార్థమ్ ఉపాయాన్తరఙ్గళాలే పెఱప్పడాతిరుక్కుఱతెన్ఱు. (ముముక్షుణేత్యాది) (యతోనావర్తతే) ఎన్ఱతుడఙ్గి, కీఴ్ప్రేయిఱక్కవతు. ఇతుక్కర్థమ్- యాతొరుపరమపదత్తై క్కిట్టినాల్ మీణ్డువారాత అప్పడిక్కొత్తొరు పరమపదమానతు, మోక్షేచ్ఛయుడైయ అధికారియాలే కర్మజ్ఞాన భక్తికళాలే అడైయప్పడాతిరుక్కుఱతెన్ఱు. "కామపురుషార్థముమ్ మోక్షముమ్ ఉపాయాన్తరఙ్గళాలే పెఱప్పోకాతు" ఎన్ఱతుక్కు-శిలకాలమ్ శెన్ఱాలొఴియ కిడైయాతెన్ఱపడి.

ఉపాయాన్తరఙ్గళాల్ పెఱప్పడాత కామపురుషార్థముమ్ మోక్షపురుషార్థముమ్ ప్రపత్తియాలే సిద్ధిక్కుమెన్నుమత్తై ఒరుశ్లోకత్తాలే శొల్లుకిఱతు (తేనతేనేత్యాది.) ఇతుక్కర్థమ్-మహామునియానవనే! అన్దన్దఅధికారియాలే అన్దన్దపురుషార్థమానతు ప్రపత్తియాలే పెఱప్పడుమ్; పరమాత్మావాకిఱ పురుషోత్తమనుమ్ అన్దప్రపత్తియాలే వశ్యనాయ్, మోక్షాధికారిక్కు మోక్షత్తైక్కొడుక్కుమెన్ఱు.

మీ.—అత్ర ప్రధానస్వరూప నిరూపణేన తథాత్వం సాధ్యతే; దేశకాలాది నియమాదినా న్యాసస్య వరణాద్భేదోదుర్వచః ; శ్రీపాఞ్చరాత్రాదివచనేషు తయోరభేదశ్రుతేః, "నహివచనవిరోధేన్యాయః ప్రవర్తతే ఇతి న్యాయాత్" ఇతి పూర్వప్రకరణోక్తసర్వార్థాక్షేపాత్ ఆద్యాధికారసఙ్గతిః

౧॥ ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౩॥ ౪॥

29-1-90.

మూ.—౫౫. ఇతుతన్నై ఉపాయమాక్కొణ్డాల్

వ్యా.—ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తియోగ్యతైయుణ్డాకైయాలే, అత్తైవ్యావర్త్తిక్కైక్కాక అతుక్కుడలాన్నవై పలవఱ్ఱైయు మరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్; అతిల్ ప్రథమత్తిలే, ఇప్ప్రపత్తియై యుపాయమాక్కొణ్డాల్ వరుమవద్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(ఇతుతన్నై) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి. (ఇతుతన్నై ఉపాయమాక్కొణ్డాల్) ఎన్ఱతు- ఇచ్చేతనన్ ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తితన్నై యుపాయమెన్ఱు కొణ్డాలెన్ఱపడి.

అ.—''సామ్ప్రతం చైష ఉపాయార్థైకవాచకః''౧ ఎన్ఱు, ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలే ఉపాయవాచకతయా నిష్కర్షిక్కప్పట్ట శరణశబ్దమ్ అనుపాయ ప్రయోగత్వేన అభిమతశరణాగతి విషయత్తిలుమ్ శ్రుతమాకైయాల్, ఉపాయత్వమ్ వ్యక్తమెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, ''ఆచారదర్శనాత్''౨ ''తచ్ఛ్రుతేః''౩ ఎన్ఱ, అకర్మోపాయత్వపర పురుషార్థాధికరణ పూర్వపక్షసూత్రద్వయోక్త హేతుద్వయ ముక్తమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(వరుమవద్యత్తై) ఇత్యనేన, పూర్వోక్తసఙ్గతి సూచనమ్ పణ్ణప్పట్టతు.

''స్వరూపేణ ప్రపత్తి ప్రతిసన్ధానమ్ అవద్యకరమాకైయాలే సాధనమాక్కవొణ్ణాతు' ఎన్ఱ, ఉత్తరగ్రన్థానుసారేణ, [పార్త్తాల్] ఎన్ఱ, అతుక్కు - ఉపాయమెన్ఱు పార్త్తాల్ ఎన్ఱు, అధ్యాహృతమాన 'ఉపాయమెన్ఱు' ఎన్ఱ, అతినోడే అన్వయమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఇచ్చేతననిత్యాది.)

''సర్వజ్ఞోఽపి హి విశ్వేశః''౪ ఇత్యాద్యుక్తప్రకారత్తాలే, రక్ష్యనుడైయ అనుమతిమాత్రరూపేణ రక్షకనుక్కు ఇతు అపేక్షితమ్ ఎన్ఱు, తోన్ఱ, (ఈశ్వరవిషయత్తిల్) ఎన్ఱతు.

మీ —అత్ర సంశయః. మన్త్రే శరణశబ్దోపస్థితస్య ఉపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వం న సంభవతి, ఉత సంభవతీతి; తదర్థమ్, శరణాగతిః షడఙ్గాదభిన్నా, ఉత భిన్నేతి; తదర్థమ్ తయోరభేదే ప్రమాణమస్తి, ఉత నాస్తీతి; యదా అస్తి, తదా సాధనేన షడఙ్గేన అభిన్నా శరణాగతిరపి సాధనం స్యాదితి, ఉపాయనిర్హేతుకత్వాసిద్ధిః. యదా, తయోరభేదే ప్రమాణం నాస్తి; తదా, తద్భేదసాధనోపపత్తిభిర్భేదసిద్ధౌ తస్యాః అసాధనతయా నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షశ్చ, న కేవలమ్ ఉపపత్తిభిః, అతీన్ద్రియార్థోఽవగన్తుం శక్యతే; తయోర్భేదే కస్యాపి ప్రమాణస్య ఉక్తతర్కానుగ్రాహ్యస్యాభావాత్. ప్రత్యుత అభేదఏవ తదస్తి; ''ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ । రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో గోప్తృత్వ వరణం తథా । ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః''౫ ''నిక్షేపాపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః । సంన్యాసస్త్యాగ ఇత్యుక్తశ్శరణాగతిరిత్యపి''౬ ''మన్త్రరత్నం ద్వయం న్యాసః ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః । లక్ష్మీనారాయణం చేతి హితం సర్వఫలప్రదమ్''౭ ఇత్యాది. అత్రోక్తమైక్యం చ, అఙ్గాఙ్గిభావవివక్షయా. శరణాగతేః గోప్తృత్వవరణరూపత్వాత్, సర్వత్ర శరణశబ్దః గోప్తృవాచీ; ఉపాయశబ్దః-చేతనాచేతన సాధారణ్యేన కారణవాచీ; గోప్తురపి కారణత్వాత్, తత్రాపి ఉపాయశబ్దః ప్రయుజ్యతే; ''తదేకోపాయతా యాచ్ఞా''౮ ''త్వమేవోపాయభూతో మే''౯ ఇత్యాదిషు. ఏవమ్, ఉపాయ శరణ శబ్దయోః గోప్తృత్వార్థకత్వాత్ శరణాగతిశబ్దః గోప్తృత్వవరణే ముఖ్యః; న్యాసస్య గోప్తృత్వ వరణాఙ్గకత్వాత్తత్రాప్యుపచర్యతే. అతః ''శరణాగతిరిత్యపి''౬ ఇత్యాదిషు అఙ్గాఙ్గిభావేనైక్యముక్తమ్.

యద్వా, శరణోపాయశబ్దౌ సర్వత్ర నిరపేక్ష గోప్తృపరౌ; నిరపేక్షత్వం చ, గోప్తుః ఉపాయాన్తర స్థాననివేశితత్వమ్. అతః, శరణాగతిశబ్దః, గోప్తృత్వవరణసంవలిత భరన్యాసే ముఖ్యః; ''విశ్వాసోద్వయార్థశ్శరణాగతిః''౧౦ ఇత్యాదావౌపచారికః. అతః (౧) సంన్యాస (౨) త్యాగ (౩) నిక్షేప (౪) శరణాగతి శబ్దానాం పర్యాయత్వాన్న తయోర్భేదః. తదుక్తమ్- ''భక్తౌ రఙ్గపతేర్యథాఖిలు పశుచ్ఛాగాదివద్వేదనధ్యానోపాసనదర్శనాదివచసామిచ్ఛన్త్యభిన్నార్థతామ్ । వ్యక్త్యైక్యాచ్ఛరణాగతిప్రపదనత్యాగాత్మనిక్షేపణన్యాసాద్యేషు తథైవ తన్త్రనిపుణైః పర్యాయతా స్మర్యతే''౧౧ ఇతి. తస్మాత్ ఉదాహృత స్మృతివచనైః న్యాస శరణాగత్యోరభేదే సిద్ధే తద్భేదసాధకాః పూర్వోక్తాస్తర్కాస్సర్వే బాధితా ఇతి.

అత్రోచ్యతే (ఇతుతన్నై ఉపాయమాక్కొణ్డాల్ పితావుక్కు పుత్రన్ ఎళుత్తువాఙ్గుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు.) స్వరూప లక్ష్మానుష్ఠాన విధ్యాదిభిః

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రమ్ ౨॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౩. ౩॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౪. ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౮. ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే౧౭-౬౦. ౬॥ ౮-౧౭-౭౪. ౭॥ ౮॥ ౯॥ న్యాసతిలకమ్-౧౬.

మూ.—పితావుక్కు పుత్రనైయ్యుత్తు వాజ్గుమాప్పోలే యిరువ్వతొన్ఱు.

వ్యా.—ఈశ్వరన్ తన్నై రక్షిక్కైక్కు హేతువాక ఇచ్చేతనన్ పణ్ణుమ్ప్రపత్తియైన్నై నిరూపిత్తాల్, ఎన్నిజ్గనే అనర్థావహారేణ యోజిక్కవుమామ్; అప్పోక్కుమ్ అర్థమెొక్కుమిఱే.

(పితావుక్కు పుత్రనైయ్యుత్తువాజ్గుమాప్పోలే యిరువ్వతొన్ఱు) ఎన్ఱతు- ఉత్పాదకనాకైయాలే హితైషియాయ్, తానఱియాత దశైయిలుమ్ తన్నై రక్షిత్తుక్కొణ్డుపోరుమ్ తమప్పనుక్కు, పుత్రనానవన్, తానఱిన్దదశైయిలే "ఎన్నై నీరక్షిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఎయ్యుత్తువాజ్గినాల్, ఇరణ్డుతలైక్కుముణ్డాన వుఱవుక్కుక్కొత్తైయామాప్పోలే, సత్తాకారణభూతనాయ్ సర్వదశైయిలుమ్ రక్షకనాయ్క్కొణ్డు పోరుకిఱ అకారవాచ్యనాన సర్వేశ్వరనుక్కుమ్ మకారవాచ్యనాన ఇవనుక్కుముణ్డాన సమ్బన్ధత్తుక్కు అవద్యకర మెన్ఱపడి.

(ఎయ్యుత్తువాజ్గుకై) యావతు - రక్షకన్ పేరై త్తన్ మార్విలే యెయ్యుతిక్కొళ్ళుకై.

అ.—"[ఇతు] ఎన్గిఱ ఇదమ్ శబ్దమ్ బుద్ధిస్థ ప్రకారవిశేషవిశిష్ట పరామర్శియాకైయాలే, యథావస్థిత ప్రకారవిశిష్ట ప్రపత్తియై [ఇతు] ఎన్గిఱ ఇదమ్ శబ్దమ్ కాట్టుమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ప్రకారాన్తరేణవ్యాఖ్యానమ్ (ఈశ్వరనిత్యాది.) (హేతువాక) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయాధికారార్థమాకవన్ఱిక్కే, ఉపాయమాక వెన్ఱపడి.

పితృశబ్దరూఢ్యర్థమ్ (ఉత్పాదకనాకైయాలే ఇతి.)

"పితేవ హితేనియుజ్క్తే"[౧] ఎన్గిఱ ప్రసిద్ధియైయిట్టుక్కొణ్డు (హితైషియాయ్) ఎన్ఱతు.

పితృశబ్దయోగార్థమ్ (తన్నైరక్షిత్తుక్కొణ్డితి;) "పాతీతి - పితా" ఎన్ఱిఱే వ్యుత్పత్తి.

(ఉఱవుక్కుక్కొత్తై) యావతు-పితాపుత్రభావరూప సమ్బన్ధత్తుక్కు సహృదయహృదయ రసావహత్వాభావ రూపానౌచిత్యహేతువాకై.

దార్ష్టాన్తికమ్ (సత్తేత్యాది.)

కారణరూపమ్- అకారమ్; "అకారో హేతువాచకః"[౨] ఎన్ఱు వర్ణవిధయా సిద్ధమాన అర్థమ్ (సత్తాకారణభూతనాయితి.) "అవరక్షణే"[౩] ఎన్గిఱ ధాతుసిద్ధవిధయా సిద్ధమాన అర్థమ్ (రక్షకనాయితి.) కాలోపాధి నిర్దేశవిరహ సిద్ధమ్ (సర్వదశైయిలుమితి.)

"కారణత్వరక్షకత్వజ్గళ్ ససమ్బన్ధికజ్గళాకైయాలే సమ్బన్ధ్యాకాజ్క్షాయామ్ లుప్తచతుర్థ్యర్థ శేషత్వాశ్రయతయా సన్నిహిత మకారోపస్థిత చేతన స్వరూపమే ప్రతిసమ్బన్ధియాకైయాలే, సిద్ధమాన కార్యకారణభావ రక్ష్యరక్షకభావరూప నిరుపాధికసమ్బన్ధత్తుక్కు అభావావభాసనరూప దోషహేతువామ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అకారవాచ్యనానవిత్యాది.) ఇదమ్ ఉపలక్షణమ్. పూర్వోక్తరీత్యా నారాయణశబ్దార్థ వాత్సల్యాదిగుణ వైయర్థ్యముమ్ వరుమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(రక్షకన్ పేరై త్తన్ మార్విలే) ఎన్ఱతు - అసమ్బన్ధియాన రక్షకన్ పేరై తదసమ్బన్ధియాన తన్నుడైయ మార్విలే ఎన్ఱపడి. ఆకైయాల్, తద్వత్ అసమ్బన్ధావభాసకమామ్ ఎన్ఱపడి.

మీ.—అత్యన్తవిలక్షణం శరణవరణమ్, షడజ్గన్యాసేనాభిన్నంమత్వా సాధనమ్ ఇతి వక్తుముద్యుక్తశ్చేత్; నిరుపాధిక రక్ష్యరక్షక సమ్బన్ధహాని నిబన్ధనమ్†, శరణ్యశరణాగతయోరుభయోరపి అవద్యంస్యాదిత్యర్థః. "నకేవలమస్మదుక్తాస్తర్కాః ప్రమాణవిహీనాః, నిర్హేతుక రక్షకత్వావాచక ప్రణవానుగ్రాహకాః" ఇతిభావః.

శరణాగతిభరన్యాసయోః, * సంయోగ రూపచోదనాఖ్యాభేదాత్ భేదస్తావత్సిద్ధః; "మోక్షయిష్యామి"[౪] ఇతి పరగత స్వీకారస్య శరణవరణఫలత్వాత్, ఉత్తరవాక్యప్రతిపాదితపరార్థ కైజ్కర్యఫలత్వాద్వా ఫలభేదస్సిద్ధః; రూపమపిభిద్యతే. భరన్యాసః, కేవలమధ్యవసాయాత్మా. వరణంతు ప్రార్థనారూపమ్.

నచ భరన్యాసస్య గోప్తృత్వ వరణగర్భత్వాత్తద్రూపతా; ఉభయోః ప్రార్థనారూపత్వేపి ఏకత్రభరస్వీకారః ప్రార్థనావిషయః, అపరత్ర ఫలప్రదత్వవిషయః. కిఞ్చ "త్వమేవ-మే-ఉపాయః-భవ" ఇతి శరణవరణంమాదర్థ్యగర్భమ్. "మమభరశ్శ్రిపతేరేవ"[౫] ఇతిన్యాసః తాదర్థ్యగర్భః.

† పా - "సమ్బన్ధనిబన్ధనమ్" ౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥గీ-౧౮-౬౬.

మీ.—కిఞ్చ, న్యాసే ఆత్మనోఽపి సమర్పణీయత్వమస్తి; అత్ర "మమ సుతా"౧ ఇతి వన్నిరూపకత్వమాత్రమ్. "త్వయి మమ భరో న్యస్తః"౨ ఇతి న్యాసః స్వాతన్త్ర్యగర్భః. "మమ భరం స్వీకురు"౩ ఇతి ప్రార్థనారూపత్వాత్ పారతన్త్ర్యగర్భమ్ వరణమ్. న్యాసే భరసమర్పణమ్, శరణాగతౌ శరణవరణమ్, న్యాసస్య ఉద్దేశ్యం మిథునమ్. శరణవరణే లక్ష్మ్యాః ఉపలక్షణత్వమాత్రమ్. న్యాసస్య ప్రణవాఙ్గత్వాత్ జగత్కారణత్వాదిపరత్వసఙ్కల్పగుణో విషయః. శరణాగతేః, †ద్వయమన్త్రికత్వాత్ సౌశీల్యసౌలభ్యాదిగుణో విషయః. శరణాగతౌ, ప్రత్యగాత్మనః పుణ్యత్యాగః, పాపవిశిష్టత్వం చ అనుసన్ధేయమ్. "న్యాసే ప్రాతికూల్యవర్జనమ్, ఆనుకూల్యం చ అఙ్గమ్" ఇతి పాపత్యాగః, పుణ్యసమ్బన్ధశ్చ అనుసన్ధేయః.

ఏవమ్ ఆత్మపరమాత్మనోః, విద్యావిషయభూతయోః ఆకారభేదాత్, పూర్వోక్తయాచ్ఞాత్మకత్వ తదభావాదిభేదాచ్చ రూపభేదస్సిద్ధః. చోదనాపి, "వ్రజ"౪ "న్యసేత్"౫ ఇతి భావార్థయోర్భిన్నత్వాద్భిన్నా; ఏవమ్ వరణన్యాసయోశ్చోదనా రూపభేదస్సిద్ధః. లక్షణమపి భిద్యతే; "కృతానుకూల్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యం వివర్జయన్ | విశ్వాసశాలీ కృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణం ప్రతి॥ ఆత్మానం నిక్షిపేద్యద్ధియా దేవస్య పాదయోః | సా ప్రపత్తిరియం సద్యస్సర్వపాపప్రణాశినీ"౬ ఇతి నిక్షేపలక్షణమ్. "అహమస్మ్యపరాధానామాలయోఽకిఞ్చనోఽగతిః | త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః॥ శరణాగతిరిత్యుక్తా సా దేవేఽస్మిన్ ప్రయుజ్యతామ్"౭ ఇతి వరణలక్షణమ్.

నచ అనయోర్వచనార్థయోరైక్యం సంభవతి; అధికారాఙ్గ‡స్వరూపలక్షణైరన్యోన్యం విరుద్ధత్వాత్. విరోధశ్చ పూర్వముపపాదితః. నను "భగవతి రక్షకత్వవ్యతిరిక్తస్య ఉపాయత్వస్య దుర్నిరూపత్వాత్, అత్ర ఉపాయశబ్దేనాపి గోప్తృత్వమేవోచ్యతే; తతశ్చ 'అహమస్మి'౭ ఇత్యేతత్ గోప్తృత్వవరణలక్షణమ్; తస్య చాన్తరఙ్గత్వాచ్ఛరణాగతిత్వోక్తిః. యద్వా, అయమ్ 'శరణాగతి' శబ్దః ప్రపత్తిపర ఏవ; అతః ఇదమ్, పృథివ్యాః గన్ధవత్త్వవదుపలక్షణమ్. పూర్ణలక్షణమ్ 'కృతానుకూల్యసఙ్కల్పః'౬ ఇత్యేతదేవ" ఇతి చేన్న; ఉపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వమేవ భగవతః ఉపాయత్వమ్. తచ్చ ఫలప్రదత్వోపయికప్రసాదహేతుత్వమ్. గోప్తృత్వవరణస్య అత్ర లక్ష్యత్వే, తస్య అఙ్గిసమానయోగక్షేమస్య అపరాధాలయాధికారికత్వవిరోధః; "నమత్తోన్మత్తపతితా"౮ ఇత్యాదినా న్యాసే తన్నిషేధాత్, ఉపాయస్య గోప్తురర్థాన్తరత్వాచ్చ. శరణాగతిశబ్దస్యౌపచారికత్వమపి దోషః లక్షణత్వే సంభవతి ఉపలక్షణత్వాశ్రయణమప్యయుక్తమ్. ప్రమాణాన్తరేణ పృథివ్యాః ఏకత్వనిశ్చయాత్ తత్ర గన్ధస్యోపలక్షణత్వమ్ ఉపపద్యతే; ఆకిఞ్చన్యనైరపేక్ష్యయోర్విశిష్టాధికారాఙ్గయోర్విశేషణమాత్రే ఉపచారశ్చ న యుజ్యతే. ఏవం లక్షణాదపి భేదః. ఆఖ్యాపి, "శరణాగతివిద్యా న్యాసవిద్యా" ఇతి ప్రసిద్ధా. అనుష్ఠానమపి భిద్యతే; పూర్వోత్తరవాక్యయోర్వరణసమర్పణయోరనుష్ఠేయత్వాత్, "గృహ్ణీయాన్మన్త్రరాజానం మాం గచ్ఛేచ్ఛరణం నరః | అనేనైవ తు మన్త్రేణ స్వాత్మానం మయి నిక్షిపేత్"౯ ఇతి ద్వయస్య ఉభయత్ర వినియుక్తత్వాత్. జితన్తాయామ్, 'జితన్తే'౧౦ ఇత్యత్ర సమర్పణమ్, 'దేవానామ్'౧౧ ఇత్యత్ర వరణం చ పృథగుక్తమ్. స్తోత్రేఽపి, "నమో నమః"౧౨ ఇతి సమర్పణమ్, "న ధర్మః"౧౨ ఇతి వరణం చ †పృథక్కృత్యోక్తమ్. గద్యేఽపి, "త్వత్పాదారవిన్ద"౧౩ ఇతి వరణమ్, 'నమోఽస్తు తే'౧౪ ఇతి సమర్పణం చ భిన్నముక్తమ్. స్తోత్రాన్తరేష్వప్యేవం ద్రష్టవ్యమ్.

నచ అత్ర "సర్వత్ర వరణం గోప్తృత్వవరణమ్" ఇతి వాచ్యమ్; ద్వయార్థేషు తదయోగాత్, ద్వయే 'శరణ' శబ్దస్య గోప్తృత్వార్థకత్వనిషేధాత్, నిరపేక్షగోప్తృత్వార్థకత్వాపేక్షయా 'శరణ' శబ్దశ్చేత్; వరణవాక్యేష్వపి సమర్పణస్యాప్యనుష్ఠితత్వేన పృథగనుష్ఠాననైష్ఫల్యాత్, అఙ్గిమాత్రస్య పృథగనుష్ఠానే మానాభావాచ్చ. శ్రుతిష్వపి, తయోః భేదేన విధిః దృశ్యతే; తైత్తిరీయకే, "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత"౧౫ ఇతి న్యాసో విహితః. శ్వేతాశ్వతరే, "ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే"౧౬ ఇతి వరణం విహితమ్. తథా శ్రీపురుషసూక్తే న్యాసో విహితః, "అబధ్నన్ పురుషం పశుమ్"౧౭ ఇత్యుక్తేః. "అద్భ్యస్సంభూతః"౧౭ ఇత్యత్ర శరణవరణం విహితమ్. "తస్య ధీరాః"౧౭ ఇతి బుద్ధిదౌర్బల్యాభావమధికారముక్త్వా, "యోనిం పరిజానన్తి"౧౭ ఇతి శరణాగతేరవతారవిషయత్వాత్, సౌలభ్యాదిగుణవిషయత్వాచ్చ శరణాగతిరుక్తా. తదుపయుక్తపురుషకారశ్చ 'హ్రీశ్చ తే'౧౭ ఇత్యాదినోక్తః.

శ్రీమద్భగవద్గీతాయామ్, "మన్మనాభవ"౧౮ ఇత్యత్ర భరసమర్పణముక్త్వా సమనన్తరమేవ "సర్వధర్మాన్"౪ ఇతి వరణముక్తమ్. లక్ష్మీతన్త్రే "ఉపాయాపాయసన్త్యాగీ మధ్యమాం స్థితిమాస్థితః| మామేవ శరణం ప్రాప్య మామేవాన్తే సమశ్నుతే"౧౯ ఇతి శరణాగతిముక్త్వా, "షడఙ్గం తముపాయం చ" ఇత్యాదిభరసమర్పణం భేదేనోక్తమ్. అహిర్బుధ్న్యసంహితాయామపి తయోర్భేదేన కీర్తనమస్తి, తత్ర "ప్రాచాన మఞ్జలిం ప్రోచ్య"౨౧ ఇత్యారభ్య "పూర్ణమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ నమనం తే ప్రకీర్తితమ్"౨౨ ఇతి షడఙ్గయోగముక్త్వా, "స్థూలో యం నమసశ్చార్థః సూక్ష్మమన్యన్నిశామయ"౨౩ ఇత్యారభ్య "అనాదివాసనాజాతైరౌర్ధ్వైస్తైస్తైర్వికల్పితైః| రూషితం యద్దృఢం చిత్తం స్వాతన్త్ర్యం స్వత్వతామయమ్॥ తత్తద్వైష్ణవసామ్రాజ్యప్రతిబోధసముత్థయా

పా- † "ద్వయమూలకత్వాత్." ‡ "స్వరూపాణామ్" † "ప్రకృతోక్తమ్" ౧॥ రా-బా- ౨॥ ౩॥ ౪॥ గీ-౧౮-౬౬. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ జి-స్తో ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥ ౧౯॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౨౦॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ౨౩॥

మీ.—నమఇత్యనయావాచా నష్టాస్వస్మాదపోహ్యతే॥ ఇతితే సూక్ష్మఉద్దిష్టః''౧ఇత్యహఙ్కారమమకారకార్త్స్న్యేన త్యాగస్యోక్తత్వాత్ ఫలైస్సహ సర్వధర్మత్యాగస్య శరణాగతావఙ్గత్వాత్, త్యాగస్యచప్రధానత్వాత్, తత్ప్రధానక శరణాగతిముక్త్వా. "పరమస్యన్నిశామయ పన్థానకారఉద్దిష్టోమనఃప్రధానఉదీర్యతే । విసర్గఃపరమేశస్తు తత్రార్థోయన్నిరూప్యతే॥ అనాదిః పరమేశోయంశక్తిమాన్ పురుషోత్తమః తత్ప్రాప్తయేప్రధానోయం పన్థానమననామవాన్''౨ఇతిశరణాగత్యఙ్గిభూత సిద్ధోపాయఉక్తః. అత్ర, స్థూలపారతన్త్ర్యరూపత్వాత్ షడఙ్గస్య స్థూలత్వమ్, సూక్ష్మపారతన్త్ర్య రూపత్వాత్ శరణాగతేస్సూక్ష్మత్వమ్, సర్వధర్మత్యాగస్యావ్యఙ్గత్వేనాప్రధానత్వాత్తదఙ్గిత్వేన ప్రధానం సిద్ధోపాయస్వరూపంచోక్తమ్.

"నన్వత్ర పూర్వమ్ వ్యాకరణవ్యుత్పత్త్యవసేయోన్యాసః స్థూలార్థత్వేనోక్తః. సఏవ, వ్యాకరణాపేక్షయా సూక్ష్మయానిరుక్త్యాఽఽత్రావగమ్యతే; ఇతి సూక్ష్మత్వేనోక్తః. పశ్చాత్తతోపిపరే అక్షరనిఖణ్టౌ అవగమ్యమానత్వాత్పర ఇత్యుచ్యతే; అతోనాత్రవిద్యాభేదప్రతీతిః" ఇతిచేత్తన్న; స్థూలత్వాదేః బోధకారణస్థూలత్వాది నిబన్ధనత్వాత్, బోధ్యస్థూలత్వాది నిబన్ధనత్వ ప్రతీతేస్సఙ్కోచేప్రమాణాభావాత్, షడఙ్గస్య అహఙ్కార మమకారమాత్ర త్యాగస్య భగవతశ్చైకత్వాసిద్ధేశ్చ, "సూక్ష్మమన్యం పరమన్యమ్" ఇతి భేదస్యశబ్దత ఏవప్రతీతేశ్చ, స్థూలత్వాదినోక్తస్యభేదే ఉపాయప్రకరణత్వాత్, †ఉపాయమాత్రమేవోక్తం భవతి. కిఞ్చ "ఏవమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చనమనంతేప్రకీర్తితమ్"౩ ఇతి ప్రకరణస్య విచ్ఛిన్నత్వాత్ ఏకవిద్యాత్వాసిద్ధిః.

కిఞ్చ, అత్ర, సవాసనాహఙ్కార మమకారత్యాగః ఉచ్యతే; నహిసమర్పణేసోస్తి; "మత్ఫలసాధన త్వాన్మదర్థమిదంకర్మ" ఇత్యధికార బోధ సత్త్వేనఅహఙ్కారమమకార దోషస్పృత్వాత్. నచ, అత్రత్రివిధపరిత్యాగః సమర్పణాఙ్గమ్ ఉచ్యతే; మోక్షసాధన మాత్రాపేక్షితస్య, దేవ గుహ్య న్యాసాపేక్షయా సూక్ష్మత్వాయోగాత్, "ఇత్యఙ్గముదితంశ్రేష్ఠమ్"౪ఇతి ప్రథమాఙ్గత్వేన తస్య పూర్వమేవవిహితత్వాచ్చ. తస్మాదత్ర "సన్న్యాసమోగాత్"౫ఇత్యుక్తన్యాసంప్రథమముక్త్వా, పశ్చాత్ "త్యాగేనైకే"౬ఇత్యుక్తత్యాగప్రధానకశరణాగతిముక్త్వా, పశ్చాదఙ్గిభూతస్సిద్ధోపాయఉక్తః. ఏవమ్ స్వరూపభేదాత్, లక్షణభేదాత్, అనుష్ఠానభేదాత్, విధిభేదాచ్చ, శరణవరణషడఙ్గ యోరత్యన్తభేదేపి, తయోరైక్యకల్పనేన సర్వత్రభగవతస్సాపేక్షత్వేపి, పితృత్వాదిసంబన్ధహానిః, నిరుపాధికరక్షణ ప్రతిపాదకమూలమన్త్రప్రామాణ్యవ్యత్తిశ్చస్యాత్. తర్హి "పూర్వోదాహృతానామైక్యవచనానాంకాగతిః" ఇతిచేత్ శరణాగతేన, షడఙ్గన్యాసస్య శరణాగతిసాధ్యస్యాపి ఉత్తరవృత్తితయాఽనుష్ఠీయమానత్వాత్, తత్రశరణాగతిత్వోక్తిః. తథాహి - భక్తేరివ షడఙ్గస్యాపి, సాధనత్వాకారః, సాధ్యత్వాకారశ్చేత్యాకారద్వయమస్తి, తత్రఆత్మనిక్షేపస్య భరసమర్పణ రూపత్వమ్, ఆనుకూల్యాదీనాంచ తదఙ్గత్వంచ సాధనత్వాకారః. ఆత్మనిక్షేపస్య ఫలసమర్పణాకారత్వమ్, ఆనుకూల్యాదీనాన్తు‡ప్రాధాన్యేనతుల్యత్వంచ సాధ్యత్వాకారః. ఏవమ్ సాధనత్వాకారయుక్తోన్యాసఃప్రపత్తిరిత్యుచ్యతే; సాధ్యత్వాకారయుక్తః, శరణాగతేనఫలతయాఽనుష్ఠేయత్వాత్ శరణాగతిరిత్యుచ్యతే. సాధనత్వాకారయుక్తోన్యాసః శ్రీభరద్వాజసంహితాదిషు ప్రతిపాద్యతే. సాధ్యత్వాకారయుక్తస్తు లక్ష్మీతన్త్రాదిషు ప్రతిపాద్యతే. భరద్వాజసంహితాయామ్, "నిశ్చితానన్యసాధ్యస్య పరత్రేష్టస్య సాధనే । అయమాత్మభరన్యాసః ప్రపత్తిరితిగీయతే"౭ ఇతి నిక్షేపస్య భరసమర్పణాత్మకత్వముక్తమ్. తత్రైవ "కృతానుకూల్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యంవివర్జయన్ । విశ్వాసశాలీకృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణంప్రతి॥ ఆత్మానంనిక్షిపతియత్ ధియాదేవస్య పాదయోః॥ సాప్రపత్తిరియంసద్య స్సర్వపాపప్రణాశినీ"౮ఇతి, ఆనుకూల్యాదీనామ్ అఙ్గాఙ్గిభావఉక్తః.

అథ లక్ష్మీతన్త్రే, "తేనసంరక్ష్యమాణస్య ఫలేస్వామ్యవియుక్తతా । కేశవార్పణపర్యన్తాహ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే"౯ ఇతినిక్షేపస్య ఫలసమర్పణరూపత్వమ్, "ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ । రక్షిష్యతీతి విశ్వాసోగోప్తృత్వ వరణంతథా॥ ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః"౧౦ ఇతిఅఙ్గానామ్ అఙ్గితుల్యత్వం చోక్తమ్. ఏవమ్ న్యాసవిద్యా శరణాగతిభిన్నా, సాచ, స్వయంసాధనత్వాకారేణ, సాధ్యత్వాకారేణచభిన్నా; విద్యాద్వయమ్ ఇత్యేతత్ లక్ష్మీతన్త్రే సుస్పష్టమభిహితమ్ "ఉపాయాశ్చాప్యపాయాశ్చ శాస్త్రియా నిర్మితా మయా । విహితాయఉపాయాస్తే నిషిద్ధాశ్చేతరేమతాః॥ అధోనయన్త్యపాయాస్తంయఏనాననువర్తతే । ఊర్ధ్వంనయన్త్యుపాయాస్తంయ ఏనాననువర్తతే॥ ఉపాయాపాయసన్త్యాగీ † మధ్యమాంస్థితిమాస్థితః। మామేకంశరణంప్రాప్యమామేవాన్తే సమశ్నుతే॥ షడఙ్గంతముపాయంచ శృణుమేపద్మసంభవే । ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ । రక్షిష్యతీతి విశ్వాసోగోప్తృత్వ వరణంతథా॥ ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధాశరణాగతిః॥ ఏవంమాంశరణం ప్రాప్యవీతశోకభయక్లమః । నిరారంభోనిరాశీచ నిర్మమోనిరహఙ్కృతిః॥ మామేవశరణంప్రాప్య తరేత్సంసారసాగరమ్॥ సత్కర్మనిరతాశ్శుద్ధాస్సాంఖ్యయోగవిదస్తథా । నార్హన్తిశరణస్థస్య కలాంకోటితమీమపి"౧౦ ఆనుకూల్యాదిస్వరూపమ్ శక్రేణపృష్టాదేవీప్రాహ - "ఆనుకూల్యమితి ప్రోక్తంసర్వభూతానుకూలతా । అన్తస్థితాహం సర్వేషాం భావానామితి నిశ్చయాత్। మయ్యేవసర్వ

పా-†"ఉపాయత్వత్రయమేవోక్తమ్." ‡"తుల్యప్రాధాన్యేనప్రధానతుల్యత్వంచ." †"మాధ్యమీంస్థితిమ్." ౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥

మీ — భూతేషు ఆనుకూల్యం సమాచరేత్ । తథైవ ప్రాతికూల్యం చ భూతేషు పరివర్జయేత్ ॥ త్యాగో గర్వస్య కార్పణ్యం శ్రుతశీలాదిజన్మనః ॥ అఙ్గసామగ్ర్యసంపత్తేరశక్తేశ్చాపి కర్మణామ్ । అధికారస్య చాసిద్ధే ర్దేశకాలగుణక్షయాత్ ॥ ఉపాయా నైవ సిధ్యన్తి అపాయా బహులాస్తథా । ఇతి యా గర్వహానిస్తద్దైన్యం కార్పణ్యముచ్యతే ॥ శక్తేస్సూపసదత్వాచ్చ కృపాయోగాచ్చ శాశ్వతాత్ । ఈశేశితవ్యసంబన్ధా దనిదం ప్రథమాదపి ॥ రక్షిష్యత్యనుకూలాన్నః ఇతి యా సుదృఢా మతిః । స విశ్వాసో భవేచ్ఛక్ర సర్వదుష్కృతినాశనః ॥ కరుణావానపి వ్యక్తం శక్తస్స్వామ్యపి దేహినామ్ ॥ అప్రార్థితో న గోపాయేత్ ఇతి తత్ప్రార్థనామతిః ॥ గోపాయితా భవేత్యేవం గోప్తృత్వవరణం స్మృతమ్ । తేన సంరక్ష్యమాణస్య ఫలే స్వామ్యవియుక్తతా ॥ కేశవార్పణపర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే । నిక్షేపాపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః ॥ సన్న్యాసస్త్యాగ ఇత్యుక్త శ్శరణాగతిరిత్యపి । ఉపాయోఽయం చతుర్థస్తే ప్రోక్తశ్శీఘ్రఫలప్రదః ॥ అస్మిన్ హి వర్తమానానాం విధావిప్రనిషేవితే । పూర్వే త్రయ ఉపాయాస్తే భవేయురమనోహరాః ॥ ఆనుకూల్యేతరాభ్యాస్తు వినివృత్తిరపాయతః । కార్పణ్యేనాప్యుపాయానాం వినివృత్తిరిహోదితా ॥ రక్షిష్యతీతి విశ్వాసా దభీష్టోపాయకల్పనా । గోప్తృత్వవరణం నామ స్వాభిప్రాయనివేదనమ్ ॥ సర్వజ్ఞోఽపి హి విశ్వేశస్సదా కారుణికోఽపి సన్ । సంసారతన్త్రవాహిత్వా ద్రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే ॥ ఆత్మాత్మీయభరన్యాసో హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే । హింసాస్తేయాదయశ్శాస్త్రై రపాయత్వేన దర్శితాః ॥ కర్మసాంఖ్యాదయ †శ్శాస్త్రై రుపాయత్వేన దర్శితాః । అపాయోపాయసన్త్యాగీ †మధ్యమాం స్థితిమాస్థితః ॥ రక్షిష్యతీతి నిశ్చిత్య నిక్షిప్తస్వస్వగోచరః । బుధ్యేత దేవదేవం తం గోప్తారం పురుషోత్తమమ్”౧ ఇతి అత్ర ‘మామేకం శరణం ప్రాప్య’౨ ఇతి శరణాగతిం విధాయ, అనన్తరమ్ “షడఙ్గం తదుపాయం చ శృణు మే పద్మసంభవే”౩ ఇతి షడఙ్గోపాయత్వేన సంహితాన్తరేషు ప్రసిద్ధం యోగమప్యత్ర శృణు; అఙ్గవిద్యాత్వాత్ సోఽపి శ్రోతవ్యః ఇతి, తస్య శరణాగతిశేషత్వం విధాయ, తస్య సాధ్యప్రపత్తిత్వేన శరణాగతానుష్ఠేయతామ్, సర్వేషాం సమప్రాధాన్యేన ఫలాకారతాం చ “షడ్విధా శరణాగతిః”౪ ఇత్యుక్త్వా “ఏవం మాం శరణం ప్రాప్య”౧ ఇతి పూర్వవాక్యార్థ శరణాగతిమ్, ఉత్తరవాక్యార్థభూత ఫలరూప షడఙ్గయోగం చ ఫలత్వేనానుష్ఠేయముక్త్వా ఏవమ్ పూర్ణశరణాగత్యనుష్ఠానఫలమ్, ‘మామేవ శరణం ప్రాప్య తరేత్సంసారసాగరమ్’౫ ఇతి నిగమయ్య శరణాగతినిష్ఠస్య ఉత్కర్షమ్, “సత్కర్మనిరతాశ్శుద్ధాస్సాఙ్ఖ్య యోగవిదస్తథా । నార్హన్తి శరణస్థస్య కలాం కోటితమీమపి”౬ ఇతి, యోగశబ్దేన అఙ్గాఙ్గిభావాపన్న సాధనషడఙ్గ నిష్ఠానామప్యభిప్రేత్య శరణాగతేః న్యాసాదిసర్వోపాయవైలక్షణ్యం ప్రతిపాదితమ్.

ఏవమ్ న్యాసశాస్త్రే, స్వాతన్త్ర్యేణసాధనతయా విహితస్య షడఙ్గస్య, ఫలసమర్పణరూపత్వేన శరణాగతిశేషతాం శ్రుత్వా, “కేనాకారేణ షడఙ్గస్య, శరణాగతిశేషభూత ఫలసమర్పణరూపత్వమ్! కేన వా ఆకారాన్తరేణ స్వాతన్త్ర్యేణ సాధనత్వమ్?” ఇత్యాకారద్వయ బుభుత్సయా శక్రేణానుయుక్తా దేవీ తదుభయాకారద్వయం వివినక్తి. తత్ర, ఫలసమర్పణాకారతాం ప్రథమమాహ— “ఆనుకూల్యమితి ప్రోక్తమ్’౭ ఇత్యారభ్య, “కేశవార్పణపర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే”౮ ఇత్యన్తేన. అత్ర, ఆనుకూల్యాదీనామ్ అఙ్గాఙ్గిభావేన అనుష్ఠానదర్శనాభావాత్, ఫలత్వేన అనుష్ఠానే సర్వేషాం ప్రాధాన్యమ్, ఆత్మనిక్షేపస్య ఫలసమర్పణరూపత్వమ్, అత్యన్తపరతన్త్ర స్వరూపానుగుణమ్ ఆనుకూల్యాదీనాం స్వరూపం చ ఉక్తమ్. “ఏకవిద్యాత్వేన ప్రసిద్ధస్య షడఙ్గయోగస్య కథం విద్యాద్వయాత్మకత్వమ్! ఇతి శఙ్కామభిప్రేత్య, న కేవలం విద్యాద్వయరూపత్వమ్, అపితు తత్ర నియతాధికారిభేదేన, స్వరూపభేదేన చ విద్యాత్రయాత్మకత్వం ప్రమాణసిద్ధమ్” ఇత్యాహ - “నిక్షేపాపరపర్యాయః”౯ ఇతి శ్లోకేన.

అయమ్, న్యాసస్య నపఞ్చాఙ్గత్వవిధిః, కిన్తు “ఇయం కరణపూర్తిస్స్యా ద్యదఙ్గపూర్తిమిమాం శృణు”౧౦ ఇతి అహిర్బుధ్న్యసంహితాయామ్, “కృతానుకూల్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యం వివర్జయన్ । విశ్వాసశాలీ కృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణం ప్రతి ॥ ఆత్మానం నిక్షిపేదియద్ధియా దేవస్య పాదయోః”౧౧ ఇతి శ్రీభరద్వాజసంహితాయాం చోక్తమితి; అత్ర, “పఞ్చాఙ్గసంయుతః”౧ ఇతి సాధనప్రపత్తిశాస్త్రసిద్ధం పఞ్చాఙ్గత్వమ్ అనూద్యతే; తత్ర న్యాస ఇత్యేతావన్మాత్రోక్త్యా, “తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః”౧౨ ఇతి శ్రుతివిహితన్యాస సంగ్రహస్స్యాదితి తన్నివారణాయ “నిక్షేపాపర పర్యాయః”౧ ఇత్యుక్తమ్. “ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః ‡ విశ్వాసో వరణం న్యాసః కార్పణ్యమితి షడ్విధా”౧౩ ఇత్యాదౌ, “ఆనుకూల్యాఙ్గక న్యాసే ‘నిక్షేప’ ‘న్యాస’ శబ్దౌ పర్యాయేణ ప్రయుక్తౌ” ఇతి స్వాఙ్గషడఙ్గోఽత్ర వివక్షిత ఇతి భావః. తావత్యుక్తే, “సర్వోపాధివినిర్ముక్తం క్షేత్రజ్ఞం

---

† పా- “మాధ్యమీంస్థితిమ్” ‡ “విశ్వాసోవాభరన్యాసః” ౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭, ౨॥ ల-౧౭-౫౯. ౩॥ ల-౧౭-౫౮. ౪॥ ల-౧౭-౫॥ ల-౧౭-౬॥ ల-౧౭-౬౩. ౭॥ ల-౧౭-౬౫. ౮॥ ల-౧౭-౭౩. ౯॥ ల-౧౭-౭౪. ౧౦॥ అ-సం. ౧౧॥ భ-సం, ౧౨॥ తై-ఉ-౨. ౧౩॥ ల-౧౭-

53

వ్యా.—౫౬.—అనాల్ ఇతుక్కనమ్ స్వరూపమేతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—౫౬.—"[హాస్తాల్] ఎన్నిఅవిత్తాల్ - ఇత్తిన్సుడైయ ఉపాయత్వమ్ నిరూపణవిరహప్రయుక్తభ్రాన్తివిషయాకారమ్ ఎన్నుతోన్ఱుకైయాలే, రజతత్వరూప భ్రమప్రతిపన్నాకార విరోధి శుక్తిత్వమ్పోలే ఇతుక్కు ఉపాయత్వ రూపభ్రమవిషయాకార విరోధ్యసాధారణాకారమ్ వేణుమే" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే ఉత్తరవాక్యమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాలితుక్కనక్కిత్యాది.) [౫

మీ బ్రహ్మణిన్యసేత్|శాశ్వతీమమసంసిద్ధిః"౧ఇత్యాదిషూక్తస్య ఆత్మాపహారప్రాయశ్చిత్తరూపస్య ఆత్మన్యాసస్య సంగ్రహస్స్యాత్; ఇతి.తద్వారణాయ "షడఙ్గసంయుతః"౨ఇత్యుక్తమ్. తేన, "షడఙ్గన్యాసః"౩ఇతి పూర్వార్ధేన ఉద్దేశ్యసమర్పణం కృతంభవతి. షడఙ్గసంయుతఃనిక్షేపాపరపర్యాయో న్యాసః. భరసమర్పణరూపత్వేన అహిర్బుధ్న్యసంహితాదిషు ప్రతిపాదితో భరసమర్పణాఙ్గికః సవిశేషస్వగతస్వీకారనిష్ఠైర్న్యాస ఇత్యుచ్యతే. " 'సఏవ సర్వత్రప్రాధాన్యేన ఫలసమర్పణరూపతయా శరణాగతినిష్ఠానుష్ఠేయః' ఇతిలక్ష్మీతన్త్రాదిషూక్తస్త్యాగః" ఇత్యుచ్యతే; "సర్వకర్మఫలత్యాగ మాహుస్త్యాగంవిచక్షణాః"౪ఇత్యుక్తేః. సన్యాసః గోప్తృవరణాఙ్గిత్వేన అఙ్గాఙ్గిభావస్యన్యాసేన సాధనతయా ప్రతిపాద్యతే; ఇతిచిరన్తనస్వగతస్వీకారనిష్ఠైరుక్తః శరణాగతిఃఇత్యుచ్యతే; "ఉపాయేగ్రహరక్షిత్రోః"౫ ఇతిగోప్తురపి 'శరణ' శబ్దవాచ్యత్వాత్, "ఆత్మాత్మీయభరంసర్వం నిక్షిప్యశ్రీపతేఃపదే | ఉపాయంవృణు లక్ష్మీశముపేయంచవిచింతయ"౬ తథా. - "రక్షిష్యతీతినిశ్చిత్యనిక్షిప్తస్వస్వగోచరః| బుద్ధ్యైత దేవదేవంతం గోప్తారం పురుషోత్తమమ్" ౭ ఇత్యాదిషు గోప్తృత్వవరణస్యాఙ్గిత్వశ్రవణాచ్చ. తతశ్చ అయంశ్లోకః షడఙ్గయోగోద్దేశేన తస్య విద్యాత్రయాత్మకత్వంవిదధాతీతి.ఏవమ్విద్యాత్రయాత్మకత్వస్య శాస్త్రేషూక్తత్వాత్ సాధ్యసాధనరూపభేదః ఉపపన్నః ఇతిభావః.

ఏవమ్ పూర్వవాక్యార్థభూతశరణాగతిం విధాయ, తన్నిష్ఠకర్తవ్యతయా ఉత్తరవాక్యార్థభూతషడఙ్గయోగం ఫలసమర్పణాత్మకంవిధాయ, ఫలత్వోపయుక్తతత్స్వరూప విశేషంచవర్ణయిత్వా, న్యాసస్యానేకవిద్యాత్మకత్వే ప్రమాణంచప్రదర్శ్య శరణాగత్యుపదేశముపసంహరతి; "ఉపాయోపేయమ్"౮ఇత్యాదినా. ఏవమ్,శరణాగత్యుపదేశంపరిసమాప్య,షడఙ్గయోగసాధనత్వాకారస్యాపిశక్రేణపృష్టత్వాత్ తత్ప్రకారమాహ- "ఆనుకూల్యే తరాభ్యాన్తు"౯ఇత్యాదినా. అత్ర "ఆత్మాత్మీయభరన్యాసోహ్యాత్మనిక్షేపఉచ్యతే"౧౦ఇతి ఆత్మనిక్షేపస్యభరసమర్పణత్వోక్తేః,"ఉపాయాపాయసన్త్యాగీ"౧౧ఇత్యాదినా షణ్ణామ్అఙ్గాఙ్గిభావోక్తేః, స్థూలపారతన్త్ర్యనుగుణ తత్స్వరూపోక్తేశ్చ సాధనత్వాకారవర్ణనమితిస్ఫుటమ్.

ఏవమ్ లక్ష్మీతన్త్రేషడఙ్గస్య ఫలసమర్పణత్వేన శరణాగతిశేషత్వ ప్రతిపాదనాత్, "షడ్విధాశరణాగతిః"౧౨ఇతి శరణాగతసంభావిత స్వభావాభిప్రాయః, నతుతయోరైక్యాభిప్రాయః. "సన్యాసస్త్యాగఇత్యుక్త శ్శరణాగతిరిత్యపి"౨ ఇతి షడఙ్గేశరణాగతిశబ్దః - గోప్తృత్వవరణాఙ్గిత్వాభిప్రాయః. తతశ్చ, సాధనప్రవృత్తిశాస్త్రే షడఙ్గేశరణాగతి శబ్దప్రయోగః గోప్తృత్వవరణాభిప్రాయః. ఫలప్రవృత్తిశాస్త్రే, †తత్ప్రయోగ ఉపాయత్వ వరణాభిప్రాయః. ఏవమ్ ఉదాహృతవచనానా మన్యథాసిద్ధత్వేన ఐక్యతాత్పర్యాభావాత్, లక్షణానుష్ఠానవిధిశబ్దైః శరణవరణ షడఙ్గయోగయోరత్యన్తభేదేన ఫలప్రవృత్తిసిద్ధా నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి.

సంగ్రహస్తు షడఙ్గశరణాగత్యో ర్భేదోనామ్నాదిగోచరః| అతోక్తయుక్త్యనుగ్రాహ్య శ్శబ్దఏవాతిసంభవేత్॥ శబ్దోపిదృశ్యతేహ్యైక్యే [౨౫ న్యాసస్యశరణాగతేః | ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పోనిక్షేపాపరఇత్యపి॥ మన్త్రరత్నంద్వయంన్యాస ఇత్యాదేరితిచేన్నతత్ | స్వరూపలక్ష్మానుష్ఠాన ఫలవిధ్యాదిభేదతః॥ భేదఏవతయోస్స్పష్టం దృఢమధ్యవసీయతే | ఏవంచైక్యప్రమాణానాం పూర్వోక్తానాం విరోధతః|| నైక్యతాత్పర్యమేతేషాం సమ్యగర్థోపివర్ణ్యతే | నిక్షేపాపరఇత్యత్ర పూర్వార్ధేనక్రియాస్ఫుటమ్॥ షడఙ్గయోగముద్దిశ్య విద్యాత్రిత్వంవిధీయతే | భరసమర్పణమఙ్గి చేత్తత్రన్యాస ఇతీర్యతే|| గోప్తృత్వవరణాఙ్గిత్వే శరణాగతిరిత్యపి | ఫలస్యార్పణరూపత్వే త్యాగఇత్యుచ్యతే పృథక్॥ ఫలప్రవృత్తినిష్ఠానామానుకూల్యాదయస్సదా | సంభావితస్వభావాభిబోధితాష్షడ్విధేత్యతః॥ తస్మాదైక్యే న తాత్పర్యమేషామితివినిశ్చయః॥ [౩౦

(ఇతిన్యాసశరణాగతిభేద సమర్థనాధికారః.)

---

† హ - "తత్ప్రయోగః తస్యప్రయోజనమ్ అతిప్రసఙ్గపరిహారః, రక్షణస్య పురుషార్థత్వ సిద్ధత్వంచ" ౧॥ ౨॥ ల-౧౭-౭౪. ౩||
౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ల-౧౭-౮౧. ౮॥ ౯॥ ల-౧౭-౭౬. ౧౦॥ ల-౧౭-౭౯. ౧౧|| ల-౧౭-౫౮. ౧౨॥ ల-౧౭-౬౦. ౧౩||

మూ.—౫౬. ఇతుతనక్కు-స్వరూపమ్ తన్నైప్పొఱాతొழிకై.

వ్యా.—(ఇతు తనక్కు) ఎన్ఱు తుడజ్గి. (ఇతుతనక్కు-స్వరూపమ్) ఎన్ఱు-ఇప్ప్రవత్తితనక్కు అసాధారణాకారమెన్ఱపడి. (తన్నై పొఱాతొழிకై) యావతు - ఉపాయవరణాత్మకమాన తన్నై ఉపాయమెన్ఱు సహియాతపడి యిరుక్కై. అతావతు-ఆపాతప్రతీతియిలొழிయ ఉళ్ళపడినిరూపిత్తాల్, స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిక్కు యోగ్యమాకమాట్టాతపడి యిరుక్కై ఎన్ఱపడి.

అ.—"స్వరూపఞ్చ స్వభావశ్చ"¹ ఎన్ఱి, అభిత్తైయుమ్, " 'స్వమ్ - స్వాశ్రయమ్, నిరూపయతి - ఇతరవ్యావృత్తతయాప్రత్యాయయతి' ఇతి స్వరూపమ్" ఎన్ఱి, అయోగశక్తియైయుమ్ ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అసాధారణాకారమెన్ఱపడి) ఎన్ఱు.

"ఉపాయవరణాత్మకత్వా దనుపాయత్వమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (ఉపాయవరణేత్యాది.) ఇన్ధవిశేషణత్తాలే - తదేకరక్ష్యత్వాధ్యవసాయరూపమాయ్, స్వరూపజ్ఞానరహితశక్తాధికారమాయ్, స్వస్మిన్నుపాయత్వ బుద్ధిసహమాయిరుప్పతొరు ప్రయోగవిశేషముణ్డెన్ఱు సిద్ధమ్.

(ఉపాయమెన్ఱు సహియాతపడి యిరుక్కై) యావతు - స్వస్మిన్నుపాయత్వబుద్ధినడన్దాల్ తాన్ సిద్ధోపాయత్తుక్కు అనధికారమాయిరుక్కై.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (అతావతిత్యాది.) (ఆపాతప్రతీతి) యావతు - విచారాత్పూర్వభావియాయ్, శ్రవణానన్తరభావియాయ్, సంభావితప్రామాణ్యయాన ప్రతీతి. "దర్శనక్షణ ఆపాతస్తథైవాకర్ణనక్షణః"² ఎన్ఱుక్కొడవతికే. "ఆపాతప్రతీతిః సంభావితప్రామాణ్యావిషయతా"³ ఎన్ఱి, టీకా శ్రుతప్రకాశికై. [౧౫

మీ.—ఏవమ్ " 'శరణాగతేర్భిన్నత్వేపి తస్య హేతుత్వమేవ స్వరూపమ్' ఇతి, భగవదుపాయత్వస్య ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిః" ఇతి శఙ్కాయాస్సఙ్గతిః. సంశయస్తు, భగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వంనసంభవతి - ఉతసంభవతీతి; తదర్థం శరణాగతేర్హేతుత్వమేవ స్వరూపమ్- ఉతఫలత్వమితి. తదర్థం విధానంసంభవతి - ఉతనసంభవతీతి; తదర్థం ప్రమాణాన్తరేణప్రాప్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి; "యదానాస్తి, తదా, విధానసంభవాద్ధేతుత్వమేవ స్వరూపమితి ననిర్హేతుకత్వంసంభవతి" ఇతిపూర్వపక్షః. "యదా, ప్రమాణాన్తరేణప్రాప్తిరస్తి, తదావిధానాసంభవాత్ ఫలత్వమేవస్వరూపమితి నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః" ఇతిసిద్ధాన్తః. [౨౦

పూర్వపక్షస్తు, "శరణాగతేః హేతుత్వమేవస్వరూపమ్; ఆకారాన్తరాభావాత్. నచఫలత్వమేవాకారః; ఫలరూపత్వేప్రమాణాభావాత్, ప్రత్యుత విధి ప్రత్యయశ్రవణేన ఫలత్వస్యబాధితత్వాత్, నహిఫలంవిధీయతే; కిన్తు శరణాగతేరప్రాప్తత్వాదపి విధేయత్వమఙ్గీకరణీయమ్. నచ శరణాగతౌ ప్రత్యక్షంప్రమాణమ్; అయోగ్యత్వాత్. అతఏవనానుమానమపి. అతః శబ్దఏవతత్రప్రమాణమ్. శబ్దేచనార్థవాదః; చేతనసాధ్యత్వేన సిద్ధత్వాభావాత్. తస్మాత్, తద్విధిరేవ తత్రప్రమాణమ్" ఇతి హేతుత్వమఙ్గీకర్తవ్యమ్.

నచ, "అమృతస్యైష సేతుః"⁴ ఇత్యాదిసిద్ధపరవాక్యైః భగవదుపాయత్వేఽవగతే తత్స్వీకారరూపశరణాగతౌ స్వతఏవప్రవర్తతే; ఇష్టసాధనత్వజ్ఞానస్యైవప్రవర్తకత్వాత్, విధివాక్యేతథాస్వీకృతత్వాత్. ఇతివాచ్యమ్; సిద్ధోపాయస్య ప్రవృత్తివిషయత్వాభావాత్, స్వీకారస్య సాధనత్వాజ్ఞానేన ప్రవృత్త్యసంభవాచ్చ శరణాగతిర్విధీయతే. అతఏవ ఉపాయప్రకరణే విధినిరూపణాధికారే అధికారివిశేషణ విధిరితి సమర్థితమ్. అతఃశరణాగతేస్సాధనత్వాత్, భగవదుపాయత్వస్య ననిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి.

అతోఽభిధీయతే (ఇతుతనక్కు స్వరూపమ్తన్నైప్పొఱాతొழிకై) "ఉపాయవరణాత్మికా - శరణాగతిః, ఉపాయవరణత్వ స్వరూపవిరోధాదేవ ఉపాయత్వంనసహతే" ఇత్యర్థః. అయంభావః. ఉపాయత్వ ప్రతిపాదకవాక్యైరుపాయత్వేఽవగతే స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానవాన్ ముముక్షుః స్వయమేవోపాయం స్వీకరోతి. యథా, ప్రాప్యత్వేఽవగతే నహిప్రాప్యస్వీకారో విధీయతే; ఏవంచోపాయస్వీకారస్య

౧॥ అమరకోశే-౧-కాణ్డే-నా-వర్గే-౨౨౦. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫.

అ.—ఆయమభిసన్ధిః:—ఉపాయవరణాత్మికైయాన ఇన్దప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమిల్లై, "మామేకంశరణమ్"౧ "త్వమేవోపాయభూతః"౨ ఇత్యాది ఏకశబ్దఏవకారఙ్గళాలే ఉపాయత్వమ్ నిషిద్ధమాకైయాలే; అవై సిద్ధోపాయాన్తర ప్రతిషేధకఙ్గళ్ ఎన్నవొణ్ణా, సఙ్కోచత్తిల్ ప్రమాణమిల్లామైయాలే; ఆకైయాల్, ఉపాయాన్తరరూప సిద్ధోపాయప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధకాభావరూపైయాలిరుక్కుమ్. "సత్యాంసామగ్య్రాం ప్రతిబన్ధకసద్భావాత్కార్యానుత్పాదః" ఎన్ఱువ్యవహారమ్ కాణ్గైయాలే, ప్రతిబన్ధకాభావత్తుక్కు అన్వయవ్యతిరేక శాలిత్వమిరున్దాలుమ్ సామగ్య్రనుప్రవేశమిల్లై. సిద్ధాన్తత్తిలే, శక్త్యఙ్గీకారముణ్డాకైయాలే మణ్యభావత్తుక్కు దాహహేతుత్వమిల్లై. భరన్యాస విశిష్టవరణరూపైయానవిథు స్వప్రవృత్తిరూప ప్రతిబన్ధకత్తినుడైయ అభావరూపైయాకైయాలే, అవివాదానుమతిశబ్దఙ్గళాలే వ్యవహారిక్కప్పడుకిఱథు. భగవదుపాయత్వ బోధకప్రమాణబలత్తాలుమ్, అవనుక్కే భక్తిస్థానాపన్నత్వావగమత్తాలుమ్ ప్రపత్తియైయిన్ఱి, కార్యనిష్పాదమిల్లామైయాలుమ్, భరన్యాసాభావరూపైయాన ఉపాయప్రవృత్తిక్కు ప్రతిబన్ధకత్వకల్పనమ్ దోషమన్ఱు. ప్రపత్తిఉపాయమానాల్ భగవదుపాయత్వమ్ నిరర్థకమ్. గురూపాయత్తై యపేక్షియామల్ తత్పాథ్యఫలప్రదత్వముపాయత్వమెన్నవొణ్ణాథు; ద్వాదశవార్షికాద్యశక్తనుక్కు, అనుకల్ప సేతుస్నానాదికళే ఉపాయమాకైయాలే, ఈశ్వరనుపాయమల్లామైయాలే; "ఉపాయార్థైకవాచకః"౩ ఎన్ఱు, ఉపాయాన్తరానపేక్షరక్షకత్వరూపమిదే ఇఙ్గు ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వమ్. అథుసర్వత్రకాణామైయాలే భరన్యాసాభావత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకత్వాశ్రయణమ్. ఉపాయభూత యాగాద్యనుష్ఠానమ్ తత్సమ్బన్ధమాకిఱాప్పోలే, ఉపాయవరణముమ్ ఉపాయసమ్బన్ధమాకైయాలే అనుపాయమ్. భక్తిక్కు ముపాయసమ్బన్ధరూపత్వమ్ ప్రసజ్గియాథు, భక్తియే కరణమాకైయాలే. ఇఙ్గు, భగవతఏవకరణత్వ మాకైయాలే, వరణమ్ తత్సమ్బన్ధమాకైయాలే, అనుపాయమ్. ప్రపత్తిఅధికారివిశేషణ మాకైయాలుమ్, అనుపాయమ్. "ఫలాదిభ్యోవిభిన్నత్వాత్ ప్రపత్తిర్విధ్యనన్వయాత్ । విధేయాన్తరహానేశ్చ నాధికారివిశేషణమ్"౪ ఎన్ఱు, ఫలత్వాకామనా నిమిత్తాన్యమాయ్, అసిద్ధమాయిరుక్కిఱ విథుక్కు అధికారివిశేషణత్వమ్ కూడాథు.

"సిద్ధమేవహిసర్వత్రనియోజ్యస్యవిశేషణమ్"౫ ఎన్గైయాలే, అసిద్ధమానవిథుక్కు అధికారివిశేషణత్వమ్ నిపుణాభ్యుపగతమన్ఱెన్నవొణ్ణాథు; "మత్పదద్వన్ద్వమేకంయేప్రపద్యన్తేపరాయణమ్ । ఉద్ధరిష్యామ్యహందేవి సంసారాత్స్వయమేవతాన్" ౬ "అహంత్వా" ౧ "రక్షిష్యత్యనుకూలాన్నః"౭ ఎన్ఱి, ఇవిడఙ్గళిలే అధికారివిశేషణత్వమ్ ప్రతీతమాకైయాలే అన్యతాధికారత్తై సిద్ధత్తుక్కేయానాలుమ్, ఇఙ్గే ఉపాయసిద్ధత్వమహిమ్నాఅధికారత్వమ్ సాధ్యత్తుక్కు క్కూడుమ్. విధేయమాకిల్, అధికారత్వనియత అనువాద్యత్వమ్ కూడాథు. ఇథువే విధేయమాయ్ ఇత్తై అనువదిత్తు విధేయాన్తరత్తైవిధిక్క క్కాణామైయాలే, ఇథుక్కు అధికారత్వమ్ కూడాథు.

కిఞ్చ, అధికారత్తుక్కుసిద్ధత్తైయుమ్ విధ్యన్తరాధీనానుష్ఠానత్తాలే యాథల్, స్వతఏవవాథల్; "అగ్నీనాదధీత"౮ "స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః"౯ ఎన్ఱి, అ విధ్యన్తరాధీనానుష్ఠానప్రయుక్తసిద్ధత్వయుక్తఙ్గళాన అగ్నివిద్యైకళుక్కు క్రత్వధికారత్వమ్ కాణ్గైయాలే ఆకైయాలేయిఱే, అవఱ్ఱుక్కు అధికారాధ్యాయత్తిల్ విచారమ్ సూత్రితమ్. ఆకైయిఱే, అధ్యయనవిధిక్కు సోయమధికారినియమః అపశూద్రాధికరణే వక్ష్యమాణః అధ్యయనవిధి ప్రసాదలభ్యఇతి, అధికారఫలకత్వమ్ తాన్త్రికరాలే శొల్లప్పట్టథు. విధ్యన్తరవిహితత్తుక్కు విధ్యన్తరత్తిలే అనువాద్యత్వమ్ కూడుమ్; యద్వతాముపాయో విధీయతే సోధికారీ, ఉపాయేచవిధేయత్వమ్, క్వచిదజ్ఞాతజ్ఞాపన విషయత్వమ్, క్వచిదప్రవృత్త ప్రవర్తనవిషయత్వమ్. ఇఙ్గే, పూర్వార్ధత్తిలే [వ్రజ]౧ ఎన్ఱు, విహితమాన వరణత్తై ఉత్తరార్ధత్తిలే [త్వా]౧ ఎన్ఱు, అనువదిత్తు [అహమ్, మోక్షయిష్యామి]౧ ఎన్ఱు, ఉపాయానపేక్షరక్షకమాకిఱ సిద్ధోపాయమ్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనరూప విధివిషయమాక్కప్పడుకిఱథు. అష్టవర్షత్వాభావే ఉపనేయత్వాభావసిద్ధివత్, వరణాభావే ఉపాయానపేక్షరక్షణవిషయత్వాభావసిద్ధిః అధికారానువాదప్రయోజనమ్. స్వతఏవసిద్ధతాయుక్తమాన ఫలకామనైయిలుమ్, విధ్యన్తరాధీనానుష్ఠాన మూలకసిద్ధతాయుక్తఙ్గళాన అగ్నివిద్యైకళిలుమ్, సాన్నాయ్యాధికారమాన సోమయాగత్తిలుమ్, పరవిద్యాధికారమాన ఆత్మావలోకత్తిలుమ్, అనుగతమాన ఉపాయతదజ్ఞాన్య ఫలసాధనత్వమే అధికారివిశేషణత్వశబ్దార్థమాకిఱథు.

మీ.—రాగప్రాప్తత్వాన్నవిధిసంభవః. నచ స్వీకారస్యేష్ట సాధనత్వ జ్ఞానాన్నతత్రప్రవృత్తిరితివాచ్యమ్; నహిస్వీకారఇష్టసాధనమ్. యేనవిధీయేత; కిన్తు ఇష్టసాధనే ఇచ్ఛామాత్రమ్. అతఏవ "రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే"౧౨ ఇత్యుచ్యతే. ఇచ్ఛాచ నవిధేయా; పురుషతన్త్రత్వాభావాత్. అతఏవ ఉపాయప్రార్థనాత్మికాయాశ్శరణాగతే రవిధేయత్వాన్నహేతుత్వమ్. కిఞ్చ, ఉపాయస్వీకారస్య ఉపాయత్వేతత్స్వీకారస్యాపి తథాత్వేన

౧॥గీ-౧౮-౬౬. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

౫—ఇతుక్కు ఉపాయాఙ్గత్వమ్ శఙ్కిక్కవొణ్ణాతు; అఙ్గత్వమావతు - తద్గత కార్యానుకూల శక్త్యుద్బోధకత్వ రూపమాకైయాలే, నిత్యోద్భూతశక్తికనాన ఈశ్వరనుక్కు శక్త్యుద్బోధమ్ అనపేక్షితమాకైయాలే. కారణమాత్రముమ్ విధేయమాత్రముమ్ కార్యోపాయమాకాతు; ఫలకామనైక్కుమ్ ప్రయాజాదికళుక్కుమ్ ఉపాయత్వమిల్లామైయాలే, కృతిసాధ్యత్వమాత్రమ్ విధ్యర్థమాకైయాలే, "యజేత స్వర్గకామః"౧ ఇత్యాదికళిలే ఉపాయాన్తరాభావబలత్తాలే అనుమేయమాన ఉపాయత్వమ్ ఇఙ్గే నిషేధవిరోధత్తాలే అనుమేయమాకమాట్టాతు. ఇన్దప్రపత్తియిల్ ప్రవృత్తియుమ్ భగవద్గతోపాయభావ నిరూపకం భూయాత్ ఎన్ఱే ఉణ్డాకిఱతు. భక్తిస్థలత్తిలే ఇప్పడి భగవదుపాయత్వ బోధకవచనమిల్లామైయాలుమ్, ఉపాయత్వనిషేధమిల్లామైయాలుమ్, భక్తిక్కుమ్ అధికారత్వాపాదనమ్ కూడాతు; ప్రమాణవైషమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్దిక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే. ఆకైయాల్, ప్రపత్తిక్కు అధికారివిశేషణత్వమ్ నిపుణాభిమతమ్. "ఉపాయాదేర్విభిన్నత్వాత్ప్రపత్తిర్విధినాస్వయాల్ | విధేయాన్తరసత్త్వాదప్యధికారివిశేషణమ్."౨

కిఞ్చ, యోగాతిరిక్తోపాయనిషేధబలత్తాలుమ్, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్; "క్లేశానాఞ్చ క్షయకరం యోగాదన్యన్న విద్యతే | సకర్మజ్ఞానసంక్షయోద్భూత జన్మకోట్యయుతైరపి || బ్రూతేయోగాత్కర్మకక్షం యోగాగ్నిః క్షపయేత్పరమ్"౩ ఎన్ఱుకూడవతిలే భక్త్యతిరిక్తోపాయ నిషేధన్దాన్ స్వతుల్యమాన పురుషకృతి సాధ్యమాన వుపాయత్తై నిషేధిక్కుమాకైయాలే, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. క్రియాగత ఉపాయభావ వివక్షైయాన భగవదుపాయత్తైక్కు నిషేధప్రసఙ్గమిల్లామైయాలే, నిషేధత్తుక్కు విహితవ్యతిరిక్త విషయతయా సఙ్కోచమ్ న్యాయ్యమన్ఱు; అధికారివిభాగత్తాలుమ్ ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్. "విష్ణూపాయోఽన్యఫలస్సోఽధమః పరికీర్తితః | అన్యోపాయో విష్ణుఫలో మధ్యమః పరికీర్తితః || మాధవాఙ్ఘ్రిద్వయోపాయో మాధవాఙ్ఘ్రిప్రయోజనః | స ఉత్తమోఽధికారీస్యాత్ కృతకృత్యోఽద్యజన్మని"౪ ఎన్ఱు, భగవచ్చరణశరణర్ [౧౫
భగవదన్యోపాయనన్ఱిక్కే యిరుక్కవేణ్డుకైయాలే, భగవచ్చరణ శరణవరణమ్ అనుపాయమామ్.

కిఞ్చ, ఇతుక్కు పురుషకారపురస్కరణత్తాలుమ్ అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. ఇతు భక్తివత్ ఉపాయమానాల్, తద్వదేవ పురుషకారానపేక్షమామ్.

కిఞ్చ, "పరస్స్వేపతిర్దేవోఽయం భూతానామనుకమ్పనః | అనుగ్రహైకధీర్నిత్య మిత్యేతత్తు తృతీయకమ్ || ఉపేక్షకోయథాకర్మ ఫలదాయీతి యామతిః | విశ్వాసాత్మకమేతత్తు తృతీయం హన్తి వై సదా"౫ ఎన్ఱు, అనుకమ్పనత్వ అనుగ్రహైకధీత్వ జ్ఞానరూపవిశ్వాసవిరోధిత్వమ్ ఉపేక్షకత్వహేతు యథాకర్మ ఫలదాయిత్వత్తుక్కు చొల్లుకైయాలుమ్, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. ఇతు ఉపాయమాకిల్, తత్తత్కర్మస్థరుక్కు స్వర్గనరకఙ్గళ్ ఫలమాకిఱాప్పోలే, ప్రపత్తిక్కుమ్ కాలవిశేషావచ్ఛిన్న ఫలసాధనత్వముణ్డాకైయాలే యథాకర్మఫలదాయిత్వమ్ అనుపేక్షకత్వహేతువాకైయాలే, అనుగుణమామిఱే.

కిఞ్చ, "సర్వజ్ఞోఽపి హి విశ్వేశస్సదా కారుణికోఽపి సన్ | సంసారతన్త్రవాహిత్వాద్రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే"౬ ఎన్ఱు, భగవతఏవ ఆపేక్షాప్రతీక్షై చొల్లుకైయాలేయుమ్, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. [౨౫

కిఞ్చ, ఇతు ఉపాయమాకిల్ రక్షాభరమితువే యాకైయాలే భరన్యాసస్వరూపనాశమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే ఇతిన్నుడైయ స్వరూపత్తోడే వ్యాహతమాకైయాలే, ఇతు అనుపాయమ్.

కిఞ్చ, ఇతు ఉపాయమానాల్ భగవతః భక్తిస్థాననివేశమ్ వ్యర్థమాకైయాలుమ్, ఇతు అనుపాయమ్. భక్తిస్థలత్తిలే భక్తిప్రపత్త్యుభయసాధ్యమాన ఫలత్తై ప్రపన్నవిషయత్తిలే భక్తియైయన్ఱిక్కే కొడుక్కైయాలే భక్తిస్థాననివేశమ్ సార్థకమెన్నిల్; భక్తిస్థలత్తిలే అఙ్గప్రపత్తిఫలత్తై నిరపేక్షప్రపత్తియే సాధిక్కైయాలే తద్వదేవ అధికారివిశేష విషయత్తిలుమ్ భక్తిస్థానోపదిష్టైయాన ప్రపత్తియే తన్నైరపేక్ష్యేణ ఫలత్తై సాధిక్కవల్లాకైయాలే, ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వమిన్ఱిక్కే యొళ్ఱియుమ్. ప్రపత్తిస్వరూపమే తదేకోపాయతాబుద్ధ్యాత్మకమాకైయాలే కింకర్మః! ఎన్నిల్; తదేకోపాయతాబుద్ధిక్కు అతత్త్వజ్ఞానతావారణార్థమ్ యత్నిక్కవేణుమ్. భక్తినిరపేక్షత్వమ్ వస్తుస్థానత్తువే యిన్దప్రపత్తియిల్ విషయమెన్నిల్; యావన్నోరువనుక్కు యాతొన్ఱు ఉపాయమ్, అన్ద ఉపాయత్తైయొళ్ఱిన్ద వుపాయత్తైయపేక్షియాతే అవనై రక్షిక్కై తద్విషయత్తిలే ఉపాయత్వ వ్యవహారప్రయోజకమల్లాయాలే, ఉపాయత్వవ్యవహారమ్ కూడాతిఱే. ఉపాయసామాన్య నివృత్తియైప్పఱ్ఱవిఱే తదేకోపాయత్వవ్యవహారమ్. అన్యథా సర్వత్రానుకల్పవిషయత్తిలే భగవతః ఉపాయత్వమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. భరస్వీకర్తృత్వమే ఉపాయాన్తర

౧॥ పూ-మీ. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-

అ.— స్థాననివేశమ్, అతిల్ ఇన్దభరన్యాసమ్ హేతువెన్నిల్ ; ఇన్దభరస్వీకర్తృత్వత్తాలే ఇన్దభరన్యాస మన్యథాసిద్ధమాకైయాలే, ఫలానుపాయమామ్. వ్యాపారమాకైయాలే అన్యథాసిద్ధియిల్లైయెన్నిల్ ; అనన్యథా సిద్ధమాకిల్ తానుమ్ భరమాకైయాలే, స్వస్వరూపోచ్ఛేదమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్. పుష్కరభరమాత్రత్తుక్కు స్వీకారమెన్నిల్ ; పుష్కరభరత్తై స్వీకరియామలే అనుకల్పజ్గళిలే ఫలప్రదత్వమ్ కాణ్గైయాలే, పుష్కరభర స్వీకారమ్ వ్యర్థమ్. ఆకైయాల్, ఉపాయాన్తర స్థాననివేశమాన విత్తుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. [౫

కిఞ్చ, ''నహ్యధ్రువైః ప్రాప్యతే''౧ ఎన్ఱ విత్తాలుమ్ ఇతు అనుపాయమ్.

కిఞ్చ, ''మత్స్వీకార స్వరూపాయాః ప్రపత్తేరప్యుపాయతామ్ । ఇచ్ఛన్తి కేచిద్దుర్దాన్తాస్సన్తోమామేవమన్వతే''౨ ఎన్ఱు, విహగేన్ద్రసంహితైయిల్ వచనత్తాలుమ్, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. ఉపాయస్వీకారత్తుక్కు స్వయముపాయత్వమ్ కూడాతెన్నైక్కాకవుమ్, స్వీకారానాస్మికైయాయ్ తదేకరక్ష్యత్వాధ్యవసాయ రూపైయాన ప్రపత్తియైయుమిట్టు, తోన్ఱుకైక్కాకవుమ్, ''మత్స్వీకార''౨ ఇత్యాది ; ఇతు అనుపాయమ్. ''ఉపాయస్వీకార రూపత్వాద్వ్యతిరేకేణ యజ్ఞాదివదీశ్వరవచ్చ'' ఎన్ఱ అనుకూలతర్కమ్ సూచితమ్. ''తుల్యన్తు దర్శనమ్''౩ ఎన్ఱ పురుషార్థాధికరణ సిద్ధాన్తగుణసూత్రోక్తరీత్యా తత్త్వవిత్తుక్కళుక్కు అధికారివిశేషణ సిద్ధ్యర్థమ్ అనుష్ఠానమపేక్షిత మాకైయాలే, ఉపాయత్వేనానుష్ఠానమెన్ఱు, నియమిక్కవొణ్ణాతు. ''న్యాసేనైవాప్యతే''౪ ఎన్ఱ తృతీయాశ్రుతియుమ్ ''అసార్వత్రికీ''౫ ఎన్ఱ తత్రత్యసూత్రత్తిన్పడియే ఉపాయప్రయోగావచ్ఛిన్న ప్రపత్గత సాధనత్వత్తిల్ ప్రమాణమొళియ, అనుపాయప్రయోగావచ్ఛిన్న ప్రపత్తియిలుమ్ సాధనతాగ్రాహకమాకాతు.

కిఞ్చ, ''న్యాసేనైవ''౪ ''తేనైవ''౬ ఎన్ఱ ఏవకారత్తాలే విధిశక్తిక్కు ఉపఘాతమ్ వన్దపడియాలే ఇతు సాధనత్వబోధకమాకాతు, ''శరణంవ్రజ । అహంత్వా''౭ ఎన్ఱు, వాక్యాన్తరత్తిల్ విహితమాయ్ వాక్యాన్తరత్తిల్ విశేషణతయా అనూదితమాకైయాలే సిద్ధిత్తఅధికారత్వప్రయుక్త ప్రయోజకత్వానువాదకమామ్. ''ఉపాయాపాయసంత్యాగీ మధ్యమాంవృత్తిమాస్థితః । మామేవశరణంప్రాప్య మామేవాన్తే సమశ్నుతే॥ మామేవశరణంప్రాప్య తరేత్సంసారసాగరమ్''౮ ఎన్ఱు, - ఏవకారత్తాలే ఉపాయత్వమ్ నిషిద్ధమాకైయాలే, ఉత్పత్తివాక్యగతోపాయత్వ నిషేధానుగుణమాక ఉపసంహారస్థాధికార విభాగపరవాక్యగత శరణశబ్దత్తుక్కు అధికారత్వప్రయుక్త ప్రయోజకత్వ పరత్వముచితమ్.

లక్ష్మీతన్త్రత్తిలే ''ఉపాయాశ్చాప్యపాయాశ్చ''౮ ఇత్యారభ్య, ''మామేవాన్తే సమశ్నుతే''౯ ఇత్యన్తమ్, శరణాగతిపరమ్. ''షడఙ్గంతముపాయఞ్చ''౧౦ ఇత్యారభ్య, ''వీతశోకభయక్లమః''౧౧ ఇత్యన్తమ్, షడఙ్గపరమ్. ''నిరారంభ''౧౨ ఇత్యారభ్య, శరణాగతియిన్నుడైయ ప్రపఞ్చమ్, ''తేనసంరక్ష్యమాణస్య''౧౩ ఇతి ఫలసమర్పణగర్భమ్ ఆత్మసమర్పణమ్ ఇత్యాదికమ్ ద్రష్టవ్యమ్. అహిర్బుధ్న్యసంహితైయిలుమ్, ''షడ్విధాశరణాగతిః''౧౪ ఇతి న్యాసంప్రదర్శ్య, ''అహమస్మ్యపరాధానామ్''౧౫ ఎన్ఱు తుడఙ్గి శరణాగతివిధిక్కప్పట్టతు గీతైయిలుమ్, ''మన్మనాభవ''౧౬ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, షడఙ్గముమ్, చరమశ్లోకత్తాలే శరణాగతియుమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇప్పడి అన్యత్రాపి కణ్డుకొళ్వతు.

ఇన్దప్రపత్తిభేదత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ''నివేదయతమామ్''౧౭ ఇత్యాది శ్లోకవ్యాఖ్యానత్తిలే, మామ్ - ''ఆత్మానం సర్వధారకమ్''౧౮ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, ఇప్పడి శరణాగతియిన్నుడైయ షట్ప్రకారముమ్ కుఱైయాతపడి పణ్ణిన వెన్నై ఎన్ఱుమ్; మామ్ - ''అహమస్మ్యపరాధానామ్''౧౫ ఎన్ఱు తుడఙ్గి౧౫ *త్వమేవోపాయ భూతోమేభవేతి ప్రార్థనామతియైయుముడైయనాన వెన్నై ఎన్ఱుమ్ యోజనాభేదమ్, పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్తతు.

పిళ్ళైయుమ్, ఉపాయపరిగ్రహమ్ ఉపాయబుద్ధ్యాపణ్ణుమ్ ప్రపత్తియుమ్ వరణదశైస్వకీయ స్వీకారమెన్ఱు, భేదనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్.

అళకియమణవాళ ప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్, ''హితాహితతరాభ్యాం భక్తిప్రపత్తిభ్యాం విలక్షణోహితతమోపాయః చరమశ్లోకేన ప్రతిపాద్యతే'' ఎన్ఱు అవర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్. ''మైత్తడఙ్గణ్ణినాయ్''౧౯ ఎన్ఱ అవిడత్తిలే, భగవత్ప్రపన్నరెన్ఱుమ్, ద్వయనిష్ఠరెన్ఱుమ్ భేదనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్. ''మత్తముడైయార్''౨౦ ఎన్ఱ శ్రద్ధైయేయెన్ఱుమ్, ఉపాయచతుష్టయాన్తర్యామిత్వ పరరెన్ఱుమ్ భేదనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్.

౧॥ ౨॥ వి-సం. ౩॥ ౪॥ ౫॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౧౦ ౬॥ ౭॥ గీ-౧౮-౬౬. ౮॥ ల- ౯॥ ల- ౧౦॥ ల- ౧౧॥ ల- ౧౨॥ ల- ౧౩॥ ల- ౧౪॥ అ-సం. ౧౫॥ అ-సం. ౧౬॥ గీ. ౧౭॥ ౧౮॥ ౧౯॥ తి-పా-౧౯. ౨౦॥ వి-శ్లో-౩

అప్పి, కే౯, (తస్మై౨ ప్రపద్యేత్తి జ్ఞాపకమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్, ఉపాయత్వేన ప్రతీతమానతస్మై౨ ప్రపద్యేత్తి ఎన్ఱు అనధ్యాహారేణ యోజిక్కవుమామ్; ఇప్పడిశొన్నాలుమ్, స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్త్యసహత్వమే పొరుళాయిత్తే.

ఆ.—ఇఙ్గే. దర్శపూర్ణమాసగత ఆగ్నేయవిషయత్తిల్ కర్మభేద ప్రయోగభేదవిషయ పక్షద్వయమ్పోలే ఉపాయానుపాయ ప్రపత్తిస్వరూపఙ్గళ్ భిన్నఙ్గళెన్ఱుమ్, ప్రపత్తిక్కు ఉపాయానుపాయ ప్రయోగభేదమెన్ఱుమ్, పక్షద్వయముణ్డు. అతిల్, స్వకర్మాది చతుష్టయమ్ ఉపాయచతుష్టయమ్ ఇత్యాదినిర్దేశఙ్గళ్ ప్రపత్తిస్వరూపభేద పక్షానుకూలఙ్గళ్. [ఉపాయబుద్ధ్యా వర్జనమ్ ప్రపత్తియుమ్] [ఇత్యాదినిర్దేశమ్ ప్రయోగభేదపక్షానుకూలమ్. "ఒరుకర్మత్తుక్కు ప్రయోగభేదేన సాధనత్వాసాధనత్వఙ్గళ్ కూడాతు" ఎన్ఱు శఙ్కిక్కవేణ్డా; ప్రభాకరపక్షత్తిల్ జ్యోతిష్టోమాది కళుక్కు కామ్యప్రయోగత్తిల్ ఫలసాధనత్వముమ్ నిత్యప్రయోగత్తిల్ తదసాధనత్వముమాకైయాలే. ఇఙ్గుమ్ అప్పడికూడుమ్.

"'ఇప్పడి శబ్దాన్తర గుణప్రకరణాన్తరఙ్గళాకిఱ కర్మభేదక ప్రమాణఙ్గళాలే లక్ష్మీతన్త్రాదికళిలే ప్రపత్తిభేదమ్ స్ఫుటమాయిరుక్క, ఇరణ్డైయుమ్ ఒన్ఱాక్కి లక్షణవాక్యఙ్గళుక్కుమ్ స్వారస్యత్తై బాధిత్తు ఇత్తైయుపాయమెన్ఱు కొళ్ళుమ్ పక్షమ్, ఇతినుడైయ స్వరూపనిరూపణాభావమూలకమ్' ఎన్ఱుతిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, 'ఉళ్ళపడి నిరూపిత్తాల్ స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిక్కు యోగ్యమాక మాట్టాతపడియిరుక్కై యెన్ఱపడి' ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. [౧౦

"[తస్మై౨] ఎన్గిఱవితు బుద్ధిస్థప్రకార విశిష్టవాచియాకైయాలే ఉపాయత్వేన ప్రతీతత్వవిశిష్టవాచియామ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తస్మై౨ ప్రపద్యేత్తి జ్ఞాపకమెన్గిఱవిడత్తిలుమితి.) [ఇత్యుక్తస్మై౨ప్రపత్తాల్] [వా-౫౫] ఎన్గిఱవిత్తై, చకారమ్ సముచ్చయిక్కిఱతు.

"అసహనమ్ విశేషణాంశత్తిలే పర్యవసిక్కిఱతు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిశొన్నాలుమితి.) "యథాశ్రుతత్తిలే 'అసహనకర్తృత్వేన స్వస్వరూపమ్ ఆవశ్యకమాకైయాలే తత్కర్మత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఎన్గిఱ వస్తుసామర్థ్యమే అసహనత్తుక్కు విశేషణాంశ పర్యవసానప్రమాణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, (ఇతే) ఎన్ఱతు.

మీ —అనవస్థాప్రసఙ్గాచ్చనోపాయిత్వమ్, నచ సాధ్యోపాయస్థలే తదనుష్ఠానంకారణమ్. సిద్ధోపాయస్థలేతు, ఉపాయస్య సిద్ధత్వేనానుష్ఠానాసంభవాత్, స్వీకారఏవానుష్ఠానమితి స్వీకారస్యకారణత్వమ్ అన్యథాఽతిప్రసఙ్గాదితివాచ్యమ్; అనుష్ఠానాభావే, ఉపాయస్వరూపస్యైవాసిద్ధ్యా సాధ్యోపాయస్థలేఽనుష్ఠానం కారణంవాచ్యమ్; సిద్ధోపాయస్థలేతు స్వరూపంసిద్ధమితి నస్వీకారస్యకారణత్వమ్. నచాతిప్రసఙ్గః, ప్రతిబన్ధేన కార్యానుదయాత్. ప్రతిబన్ధశ్చస్వరక్షణే స్వాన్వయః. తన్నివృత్తిశ్చ స్వీకారః, భావాన్తరస్యైవఅభావత్వాత్. అతోనాతిప్రసఙ్గః. నచ పూర్వప్రకరణవిరోధః; అధికారివిశేషణవిధిత్వసమర్థనాత్ ఇతివాచ్యమ్; ప్రాప్తత్వేపి విధానసంభవాత్ నహ్యత్ర అజ్ఞాతజ్ఞాపనమాత్రమ్, అతస్స్వాప్రవృత్తస్య ప్రవర్తనంవా విధ్యర్థః. కిన్తు విచారవిధేరివ ప్రవృత్తప్రవర్తనమ్; రాగప్రాప్తస్య స్వీకారస్య శరణ్యాభిమతత్వ శఙ్కయాఽప్రవృత్తౌ శరణ్యాభిమతత్వసూచనేన ప్రవృత్తిసంభవాత్. అతఏవోచ్యతే "రాగప్రాప్తమాన ఉపాయస్థానే వైధమానాల్ కడుకపరిగ్రహిక్కైక్కుడలాయిరుక్కు మిఱే" ౧ఇతి. అతోనశరణాగతిర్విధీయతే ఇతి నహేతుత్వంస్వరూపమ్.

నచ, హేతుత్వం నస్వరూపంచేత్; స్వరూపాన్తరంనాస్తీతి, స్వస్యాఅసిద్ధిరేవస్యాదితివాచ్యమ్; "దదామిబుద్ధియోగమ్"౨ఇత్యాదిప్రమాణేన ఫలత్వస్యైవ స్వరూపత్వాత్ "ఉపాదానోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వమ్"౩ఇత్యాదిభిః, భగవతఇవ ఉపాయ స్వీకారస్యాపి ఉపేయత్వోపపత్తేః. తస్మాత్ స్వీకారస్యావిహితత్వాదనుపాయత్వేన భగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహః - విధేయత్వాత్స్వరూపంస్యాద్ధేతుత్వంశరణాగతేః । స్వరూపాన్తరాహానేశ్చ నహేతుత్వసంభవః॥ ఇతిచేన్న శబ్దేనప్రాప్తత్వేన నిశ్చితే । ఇచ్ఛాభవేత్స్వతఃపుంసః ప్రాప్యత్వేఽవగతే యథా॥ ఉపాయకరణస్యాపి ప్రాప్తత్వాత్ప్రాపణాదివత్ । రాగతోనవిధేయత్వం నహేతుత్వమతోభవేత్॥ అతఏవరహస్యేషు రాగప్రాప్తం విధీయతే । ఝటితు పాయస్వీకార సిద్ధర్థమితివర్ణితమ్॥ పూర్వప్రకరణేచోక్తం ఉపాయప్రాప్తికామవాన్ । ఉపాయవరణం కుర్యాదితితచ్చవిరుద్ధ్యతే॥ ఇతిచేన్నతత్రోక్తం విధానంప్రాప్తిమత్యపి । శరణ్య శక్త్యైనప్రవర్తనమ్॥ విధానశబ్దతాత్పర్యాత్ప్రస్తావే హేతుకంస్థితమ్॥

(ఇతిశరణాగతిస్వరూపశోధనప్రకారః.)

॥అరుళిచెయ్తార్॥ ౩॥ శ్రీరఙ్గరాజస్తవే.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీమత్పరమహంసేత్యాదిప్పడియే శ్రీపెరుమ్బూదూరిల్ ఎழுన్దరుళియిరున్ద, కలియుగాది ౪౯౮౪ ఆన చిత్రభానుసంవత్సరమ్ తైమాసమ్ చతుర్దశీతిథియిల్ తిరునాట్టుక్కెழுన్దరుళిన ఎమ్బార్స్వామి ఎన్ఱుమ్ తిరువేఙ్గడ రామానుజస్వామి యరుళిచ్చెయ్త అరుమ్బదవురైక్కళ్.

ఇన్దస్వామిపరమ్పరైక్కు అసాధారణఙ్గళాన తనియన్గళ్.

††సకలవేదాన్తసారార్థపూర్ణాశయం విపులవాధూలగోత్రోద్భవానాంవరమ్ ।
రుచిరజామాతృయోగీన్ద్రపాదాశ్రయం వరదనారాయణంమద్గురుం సంశ్రయే॥౧॥

‡‡మనోజ్ఞవరయోగీన్ద్ర కింకరంగుణసాగరమ్। వరదార్యప్రియంవన్దే సుదర్శనగురూత్తమమ్॥౨॥

(వానమామలై జీయర్)

రమ్యజామాతృయోగీన్ద్ర పాదరేఖామయంసదా । తదాయత్తాత్మసత్తాదిం రామానుజమునింభజే॥౩॥

§§వాధూలవరదాచార్య వరివస్యావిశారదమ్ । శుద్ధసత్త్వంశుభాచారం వన్దే వేంకటదేశికమ్॥౪॥

¶¶వన్దే వేదాన్తకర్పూర వాసితస్వాన్తమన్వహమ్ । వాధూలకులజీవాతుం శ్రీనివాసమహాగురుమ్॥౫॥

$కౌశికశ్రీనివాసార్యతనయంవినయోజ్జ్వలమ్ । వాత్సల్యాదిగుణావాసంవన్దేవరదదేశికమ్॥౬॥

$$ప్రణతార్తిహరాచార్య సూనుంవరదదేశికమ్ । ప్రపద్యేశ్రీనివాసార్య ప్రవణంసద్గుణార్ణవమ్॥౭॥

‖‖మహాదేశికసమ్ప్రాప్త వేదాన్తద్వయమాశ్రయే । వాధూలశ్రీనివాసార్యం దేవరాజగురోస్సుతమ్॥౮॥

†శ్రీమద్వానమహాశైల రామానుజమునిప్రియమ్। వాధూలవరదాచార్యం వన్దేవాత్సల్యసాగరమ్॥౯॥

వాధూలవంశవార్ధీన్దుం వరజామాతృదేశికమ్ । వన్దేవరగుణావాసం వరదార్యపదాశ్రయమ్॥౧౦॥

వాధూలవంశామ్బుధిపూర్ణచన్ద్రం వాత్సల్యశీలాదిగుణామ్బురాశిమ్ ।
శ్రీసౌమ్యజామాతృగురోస్తనూజం శ్రీ శ్రీనివాసంగురుమాశ్రయామి॥౧౧॥

వాధూల¶శ్రీనివాసార్య తనయంవినయాధికమ్ । ప్రజ్ఞానిధింప్రపద్యేహం ‖శ్రీనివాసమహాగురుమ్॥౧౨॥

(అథవాత్స్యద్వయమ్)

వాధూలాన్వయ వేంకటార్యకరుణాసంప్రాప్తబోధోదయం వాత్సల్యాదిగుణామ్బురాశిమనఘందుర్వాదిగర్వాపహమ్।
శ్రీమత్సౌమ్యవరార్యపాదయుగళీ విన్యస్తరక్షాభరం శ్రీవత్సాన్వయహారనాయకమణిం శ్రీశ్రీనివాసంభజే॥౧౩॥

వాధూలవంశ్యవరదార్యపదారవిన్ద విన్యస్తరక్షణభరం దయయాసమేతమ్ ।
వాత్స్యంతదన్వయ రమానిధిలబ్ధబోధం శ్రీశ్రీనివాసగురుశేఖర మాశ్రయామః॥౧౪॥

---

†† (అణ్ణన్) ‡‡ (తిరువాழியాழ்వాన్) §§ శుద్ధసత్త్వమణ్ణన్. ¶¶ (దొడ్డయ్యఙ్గార్ అప్పై) $(ఎరుమ్బిల్ కన్దాడై అణ్ణన్) $$ (అప్పావిలణ్ణన్) ‖‖(పెరియప్పన్) †(అప్పాచ్చియరణ్ణా) ¶పెరియప్పన్ ‖చణ్డమారుతమ్-దొడ్డాచార్యర్.

19-2-90.

(అథకౌశికాః.)

రామానుజార్యవరదార్యమహార్యజాత †శ్రీశుద్ధసత్త్వగురువర్య ఘనార్యసూనుమ్ ।
తత్పాదయుగ్మశరణం కుశికాన్వవాయం రామానుజార్య మనఘం శరణం ప్రపద్యే॥౧౫॥
శ్రీకౌశికాన్వయసుధామ్బుధి శీతభానుం శ్రీలక్ష్మణార్య పదయోర్నిహితాత్మభారమ్ ।
శ్రీదేవరాజకరుణాప్తసమస్తబోధం శ్రీశుద్ధసత్త్వ గురువర్యమహం ప్రపద్యే॥౧౬॥
ఆత్రేయవంశకలశామ్బుధి శీతభానుం సోదర్యనిం కుశికవంశ మహార్యగుప్తమ్ ।
తత్సూనులక్ష్మణగురోస్సమవాప్తబోధం శ్రీదేవరాజగురువర్యమహం ప్రపద్యే॥౧౭॥
‡శ్రీశుద్ధసత్త్వగురుశేఖరపుత్రరత్నం తత్పాదయుగ్మ సరసీరుహరాజహంసమ్ ।
తస్మాదవాప్తనిగమాన్తయుగం గుణాఢ్యం రామానుజార్యమహమన్వహమాశ్రయామి॥౧౮॥
కౌశికశ్రీశుద్ధసత్త్వ దేశికాత్మజమాశ్రయే। తత్సూనులక్ష్మణార్యాప్తబోధం వరదదేశికమ్॥౧౯॥
వరదార్యకృపాలబ్ధ వేదాన్తయుగళాశయమ్ । శుద్ధసత్త్వార్యసచ్ఛాత్రం శుద్ధసత్త్వమునిం భజే॥౨౦॥
శుద్ధసత్త్వగురోస్సూనుం తత్పాదాబ్జమధువ్రతమ్ । నిజాగ్రజాప్తసర్వార్థం రామానుజగురుం భజే॥౨౧॥
శుద్ధసత్త్వగురోస్సూనుం తత్పాదాబ్జమధువ్రతమ్ । నిజాగ్రజాప్తసర్వార్థం బాలధన్విగురుం భజే॥౨౨॥
రామానుజార్యపాదాబ్జ మధువ్రతముపాస్మహే । రామానుజగురుం తస్మాల్లబ్ధశ్రుతిశిఖాద్వయమ్॥౨౩॥
లక్ష్మణార్యకృపాలబ్ధ వేదాన్తయుగళాశయమ్ । రామానుజార్యసచ్ఛిష్యం శుద్ధసత్త్వగురుం భజే॥౨౪॥
శ్రీకౌశికాన్వయసుధామ్బుధిశీతభానుం శ్రీశుద్ధసత్త్వగురువర్యపదాబ్జభృఙ్గమ్ ।
తస్మాదవాప్తనిగమాన్తయుగం సుశీలం శ్రీమన్మహాగురుమహం శరణం ప్రపద్యే॥౨౫॥
శ్రీకౌశికాన్వయమహాగురువర్యసూనుం తత్పాదయుగ్మశరణం తదవాప్తబోధమ్ ।
త్రైయన్తయుగ్మవిశదీకరణప్రవీణం శ్రీశుద్ధసత్త్వగురువర్య మహం ప్రపద్యే॥౨౬॥
శ్రీమద్వధూలకులవారిధిపూర్ణచన్ద్రం శ్రీవాససూరితనయం శ్రితతత్పదాబ్జమ్ ।
రామానుజార్యకరుణాపరిపూర్ణబోధం ¶శ్రీవాససూరిమనఘం శరణం భజేహమ్॥౨౭॥
శ్రీమద్వధూలకులకౌస్తుభరత్నమీడ్యం శ్రీవాసదేశికపదామ్బుజరాజహంసమ్ ।
నారాయణార్యతనయం తదితాగమార్థం శ్రీమన్-§మహాగురువరం శరణం భజామి॥౨౮॥
శ్రియశ్శ్రియా దర్శిత సర్వలోకప్రవాళమాలావిభవో రమాయాః।
యద్వాద్రినాథాచ్ఛ్రితగద్యసూక్తిః మహాగురుర్మేఽనిశమావిరస్తు॥౨౯॥
*శ్రీవాధూలరమాప్రవాళరుచిరస్రక్ సైన్యనాథాంశజ శ్రీగుర్వీన్ద్రమహార్యలబ్ధనిజసత్సం శ్రితాభీష్టదమ్।
శ్రీరామానుజముఖ్యదేశికలసత్రైజార్యసంస్థాపకం శ్రీమద్వేఙ్కటలక్ష్మణార్యయమినం తం సద్గురుం భావయే॥౩౦॥

---

†ఎమ్బా-అణ్ణన్ - దొడ్డైయాచార్యర్.
‡ దిగ్విజయమ్ - ఎమ్బావయ్యఙ్గార్.
¶చో - రఙ్గాచార్యర్. ఎమ్బార్స్వామిక్కు పఞ్చసంస్కారకర్తా.
§తిరునారాయణపురమ్ దొడ్డైయాచార్యర్. ఎమ్బార్స్వామిక్కు ఆచార్యహృదయోపదేష్టా.

*మేల్పడి తిరునారాయణపురమ్ దొడ్డైయాచార్యరేస్స్వశిష్యరాన ఎమ్బార్స్వామి విషయమాక అరుళిచ్చెయ్తతు.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఎమ్బార్ స్వామి యెన్ఱుమ్ తిరువేఙ్గడరామానుజ జీయర్ స్వామి

అరుళిచ్చెయ్ద

అరుమ్బదవిళక్కమ్.

పరమకారుణికరాన పెరియజీయర్, శ్రీవచనభూషణమెన్ఱుమ్ ఇప్రబన్ధత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమిట్టరుళవతారిక్కత్తొడఙ్గి, ముత్తలిలే, ప్రేక్షావత్ప్రవృత్త్యఙ్గమాన అనుబన్ధిచతుష్టయత్తైయుమ్ ఆర్థికమాక అఱివిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, మోక్షరుచి యుడైయారెల్లారుమ్ ఇత్తైప్పేఱ్ఱి యనుసన్ధిక్కైక్కుడలాక, "శాస్త్రజ్ఞానం బహుక్లేశమ్"౧ ఎన్ఱి,ఱపడియే - ఎత్తనైయేనుమళవుడైయారుమ్ అవగాహిత్తు అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణ వరిత్తాన వేదాది శాస్త్రఙ్గళైప్పఱ్ఱ తత్త్వహిత పురుషార్థఙ్గళై రుచిపిఱన్దార్ ఇప్పాత్తప్పఱ్ఱి మన్దమతికళుక్కుమ్ అనుగ్రహమాక ఉళ్ళపడి యఱివిప్పిక్కవల్లరాన పుపదేశాత్మక ప్రబన్ధఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, ఉత్కృష్టతమమాకైయాలే ఇవర్క్ వైలక్షణ్యత్తై యుళ్ళనుడైయ సహేతుకావతరణ క్రమకథనముఖత్తాలే వెళియిడుకిఱార్ (సకలవేద [ప-౬-వ-౩] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, వెళియిట్టరుళుకిఱార్ [ప-౧౧-వ-౧౮] ఎన్ఱుమళవాక.) మేల్ స్వప్నవృత్తాన్త కథనముమ్, తిరునామనిర్వచనముమ్ ఇతుక్కు శేషమ్. ఆక, (సకలవేద) ఎన్ఱుతుడఙ్గి (అరుళామహాయ్త్తు) [ప-౧౩-వ-౩] ఎన్ఱుమళవుమ్, ప్రవేశమ్. "ప్రబన్ధాఖ్యానే అధికారిణః ప్రవేశయతీతి ప్రవేశః" ఎన్నక్కడవత్తిఱే.

పేఱరుళాళప్పెరుమాళుడైయ తిరువవతారమెన్ఱు, ప్రసిద్ధరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్, తమ్ముడైయ, సంసారిచేతనర్పక్కల్ కాణమాట్టామై యాకిఱ అపారకారుణ్యముమ్, పెరియపెరుమాళ్ నియమనముమిఱే? అత్యన్తగుహ్యమాన ఇప్రబన్ధత్తినవతరణత్తుక్కు హేతు. అతిల్, ప్రథమహేతువాన కారుణ్యత్తై, ఇప్రబన్ధత్తై వెళియిట్టల్లతు ధరిక్కవొణ్ణాత్తపడి వికరిప్పిత్తతుక్కళాన సంసారిచేతనర్ కళుడైయ, స్వరూపప్రాప్త పరమపురుషార్థానుభవత్తుక్కు ఇడైచ్చవరాన అప్రాప్తానన్తాపురుషార్థఙ్గళిలనుడైయ అనాదికాలానుభవముమ్, అతిన్నుడైయ అనాగతానన్త కాలానువర్తనాగ్రహత్తైయుమాకిఱ అనర్థఙ్గళై, (రుచిపిఱన్ద చేతనరిప్పడిపోమ్బడి యిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱుమళవాలే దర్శిప్పియా నిన్ఱుకొణ్డు, ప్రథమమ్, సర్వాత్మాక్కళిన్నుడైయవుమ్ పరమపురుషార్థానుభవ యోగ్యతా హేతువై సప్రమాణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలవేదసఙ్గ్రహాత్యాది వాక్యత్తాలే.)

తిరుమన్త్రమిఱే, "భజేత్సారతమం శాస్త్రమ్"౨ ఎన్ఱి,ఱపడియే - ప్రబలప్రమాణమ్. "సర్వమష్టాక్షరాన్తస్థమ్"౩ ఎన్ఱుమ్ "సర్వవేదాన్తసారార్థః"౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే - సర్వవేదసఙ్గ్రహమ్ ఎన్నాతే, (సకలవేద) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దతు, కమ్ - పరంబ్రహ్మ, లాతి - అదదాతి-వశీకరోతీతి - కలా - శ్రీః; "శక్తీనాం చైవ సర్వాసాం యోనిభూతా పరా కలా"౫ ఎన్ఱు,శొల్లప్పడుకిఱే; తయా సహ వర్తత ఇతి - సకలః ఎన్ఱాయ్, పరమైకాన్తికళ్కుడ కైఙ్కర్యతయా శిష్టాచారసిద్ధ శ్రియఃపతిరూప ప్రకృతగ్రన్థ ప్రతిపాద్యవస్తునిర్దేశాత్మకమఙ్గళమ్ ఇప్పదక్కాట్టాలే ముత్తలిలే సిద్ధిక్కైక్కాక్కవాత్తల్, కలాభిస్సహ వర్తన్త ఇతి - సకలాః ఎన్ఱు, వేదశబ్దవిశేషణమాయ్, "యచ్చాన్యదపి వాఙ్మయమ్"౬ ఎన్ఱుపృథగుక్తోపబృంహణ సఙ్గ్రహత్వమ్ తిరుమన్త్రత్తిలెఙ్గుమ్ సిద్ధిక్కైక్కాక్కవాత్తల్, "వదన్తి సకలా వేదాః"౭ ఎన్ఱి,ఱ వచనప్రత్యభిజ్ఞాపనముఖత్తాలే తిరుమన్త్రత్తినుడైయ వేదసఙ్గ్రహత్వమర్థద్వారకమెన్ఱు, సూచనార్థమాత్తల్, రహస్యత్రయత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఉపబృంహణస్థానీయమాన చరమశ్లోకత్తై కలాశబ్దత్తాలుమ్, కఠవల్లీ ద్వయోపనిషత్తిల్ "వేదోఽయం బ్రాహ్మణా విదుః, వేదేనానేన వేదితవ్యమ్"౮ ఎన్ఱి,ఱవాక్యత్తాలే వేదమాకచ్చొల్లప్పట్ట ద్వయత్తై వేదశబ్దత్తాలుమ్ శొల్లి, ఇతు ఇరణ్డుమ్ సఙ్గ్రహమాన తిరుమన్త్రమెన్ఱు, విశేషార్థలాభతాత్పర్యత్తాలే యాత్తలెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(వేదసఙ్గ్రహమాన) ఎన్ఱతు - వేదార్థసఙ్గ్రహమాన వెన్ఱపడి. "వేదవిత్, - శాస్త్రవిత్" ఎన్నక్కడవత్తిఱే. (సఙ్గ్రహమాన) ఎన్ఱతు - "సమ్యక్ గృహ్యతే అనేనేతి - సఙ్గ్రహః" ఎన్ఱాయ్, నన్ఱాక అఱివిప్పిక్కుమత్తాన వెన్ఱపడి. అఱివుక్కు నన్మైయావతు - సుఖపూర్వమాయ్ కాష్ఠాపర్యన్తమాయ్ అవిచాల్యమాయిరుక్కై. "త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః"౧౦ ఎన్ఱి,ఱపడియే, గుణానుగుణ సాధ్య సాధనపర వేద

౧॥ ౨॥ వైకుణ్ఠదీక్షితీయే. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ హారీతసంహితాయామ్. ౮॥ కఠ-ద్వ-౬. ౯॥ గీ-౨-౪౫.

వాక్య సఙ్గ్రహత్వమ్ తిరుమన్త్రత్తుక్కుణ్డామ్బడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; అవ్వోసాధ్యసాధనఙ్గళుక్కు విరోధి స్వరూపపరషష్ఠ్యన్త మకారత్తిలుమ్, తత్తదారాధ్యత్వ తత్తత్ఫలప్రదత్వరూప భగవత్కల్యాణగుణఙ్గళుక్కు నారపదత్తిలుమ్ సఙ్గ్రహమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(పదత్రయత్తాలుమ్) ఎన్ఱదు - "ప్రణవాద్యం నమోమధ్యం నారాయణపదాన్తిమమ్"[1] ఎన్ఱు శొల్లుకిఱ పదత్రయత్తాలుమెన్ఱపడి. (శ్రుతిపాదికప్పడుకిఱ) - అద్వైవేశొల్లప్పడుకిఱ. (ఆకారత్రయముమ్) - శేషిత్వముమ్, శరణ్యత్వముమ్, ప్రాప్యత్వముమ్. [౨

(సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే) ఎన్ఱదు - అనేకపుత్రర్ కళుక్కు ఒరుపితృత్వమ్బోలే సర్వాత్మనిరూపితమాయ్క్కొణ్డు పోతువాయిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. పోతువానపడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; శేషిత్వపరమాన ప్రథమపదత్తిల్ శేషత్వాశ్రయవాచియాన మకారమ్, "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వేహ్యాత్మానః"[2] ఎన్గిఱ ఉపబృంహణసహకారత్తాలే జాత్యేకవచనమాయ్క్కొణ్డు సర్వాత్మవాచకమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అన్దమకారత్తైయే మత్తుమవిరణ్డుపదఙ్గళిలుమ్ కర్తృవాచకమాక అన్వయిత్తు, "ఎమ్బెరుమానుక్కేయురియ్యనాననాన్ ఎననుక్కురియనన్ఱిక్కే యొழிయవేణుమ్, సర్వశేషియాన నారాయణనుక్కే ఎల్లావడిమైకళుమ్ శెయ్యప్పెఱువేనాకవేణుమ్" ఎన్ఱు, వాక్యార్థముపరిశేచ్చయ్కైయాలుమ్, సర్వాత్మసాధారణమెన్నక్కుఱైయిల్లై యెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. సకలాత్మసాధారణమ్ ఎన్నామల్, (సర్వాత్మసాధారణమ్) ఎన్ఱదు - పూర్వోక్తోపబృంహణ సహకార జ్ఞాపనార్థమాక.

ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - తిరుమన్త్రసిద్ధమాన శేషిత్వాదినిరూపకత్వమే సర్వాత్మాక్కళుక్కుమ్ భగవదనుభవ స్వరూపయోగ్యతాహేతు ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్; మేలూరువాక్యత్తాల్ - అన్దయోగ్యతైయిల్ కననై సదృష్టాన్తమాక దర్శిప్పిక్కిఱార్.

దృష్టాన్తభూతరాన నిత్యసూరికళుడైయ నిత్యానుభవత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (యత్రర్షయఇత్యాదియాలే.) యత్ర - యాతొరుపరమపదత్తిలే. యే- యాతొరు నిత్యసూరికళ్. (నిత్యసూరికళ్ పోలే) ఎన్ఱదు- నిత్యసూరికళైప్పోలే యెన్ఱపడి. ముక్తరై దృష్టాన్తమాక్కాల్ అవర్కళుక్కు అతీతకాలానుభవమిల్లామైయాలే యోగ్యతైకుఱైయత్తోన్ఱుమిఱే; ఆకైయిఱే, తిరుమన్త్రార్థత్తిలుమ్, "అన్దనిత్యసూరికళ్ పోలే"[3] ఎన్ఱు, - సన్నిహితరాన ముక్తరైవిట్టు నిత్యసూరికళైయే దృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్తదు.

(యత్రఋషయః) ఎన్గిఱవాక్యత్తిల్, "ఋ- గతౌ"[4] ఎన్గిఱధాతువిలే నిష్పన్నమాన ఋషిశబ్దమ్, అసఙ్కోచాత్ అపరిచ్ఛిన్నమాన జ్ఞానపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిత్యాసఙ్కుచితజ్ఞానరాయ్ క్కొణ్డు) ఎన్ఱు. నిత్యత్వమ్ - కాలపరిచ్ఛేదరాహిత్యమ్; అసఙ్కుచితత్వమ్ - విషయదేశ పరిచ్ఛేదరాహిత్యమ్.

(ప్రథమజాః) ఎన్గిఱపదమ్ - సహజదాస్యాధీనాత్మసత్తైయాకిఱ జన్మపరమెన్ఱుమ్, (పురాణాః) ఎన్గిఱపదమ్ - "పురాపి నవాః- పురాణాః" ఎన్ఱాల్, అన్దదాస్యత్తాలుణ్డాన నిరతిశయానన్దత్తాల్ ఎన్ఱుమొక్క ఇళక్కిప్పత్తిరుక్కైయాకిఱ సగత్తైకరూపత్తైయె చ్చొల్లుకిఱదు ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్బత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిరన్తరేత్యాది, ఇరుక్కుచ్చెయ్తేయుమ్ఇత్యన్తమ్.) (నిరన్తర) - ఇడైవీడిల్లామల్. (అనుభవ) శబ్దమ్ - దాస్యపరమ్. "భృత్యమనుభవతిస్వామీ" ఎన్ఱాల్ - అడిమైకొళ్ళుకైయెయుమ్, "భర్తారమనుభవతి భార్యా" ఎన్ఱాల్ - పలపడియాలుమ్ అత్తలైక్కే రసమాక వినియోగప్పడుకైయెయుమ్ కాట్టక్కడవదిఱే.

(యోగ్యతై) - అనన్యార్హశేషత్వ, అనన్యశరణత్వ, అనన్యభోగ్యత్వఙ్గళాకిఱ ఆకారత్రయమ్. అనన్యభోగ్యరేకా యెమ్బెరుమాన్ భోగ్యనాకైయాలేయుమ్, విరోధినైప్పోక్కి భోగ్యనాన తన్నై ఎత్తిరుక్కైక్కుడలాన శరణ్యత్వముమ్ అనన్యశరణరేయా యిరుక్కైయాలేయుమ్, ఇత్తలైయిల్ పేఱ్ఱుప్పుక్కైయత్తలైయిత్తామ్బడి యమైత్తుకొణ్డుక్కిఱ శేషిత్వముమ్ అనన్యార్హశేషత్వ నిరూపితమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, తన్ పేఱాక ఎమ్బెరుమాన్ తానే నిరపేక్షప్రాపకనాయ్నిన్ఱు, తన్నై యనుభవిప్పిత్తాలల్లదు స్వరూపసిద్ధియుణ్డాకాదపడి యిరుక్కిఱ శేషిత్వాదికళుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధి స్వరూపఙ్గళాన అనన్యార్హశేషత్వాద్యాకారత్రయముమే భగవదనుభవయోగ్యతై యెన్నక్కుఱైయిల్లైయిఱే.

(ఉణ్డాయిరుక్క) ఎన్ఱు, కననక్కప్పొరుళాక వరుళిచ్చెయ్తదు, "నిత్యస్యస్వరూపయోగ్యత్వే ఫలావశ్యంభావః" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే ఒరుకాలిన్ద యోగ్యతై ఫలోపధాన హేతువామెన్ఱు, ఉపాసనవిశేషజనిత భగవత్సఙ్కల్ప విశేషత్తాలే కేవలర్కు ఇన్దయోగ్యతై నశిక్కైయాలేయిఱే అవర్కళుక్కు ఒరుకాలుమ్ పరమపురుషార్థాన్వయ మిన్ఱిక్కే యొழிన్దదు.

౧॥ ౨॥ ఈశ్వరసంహితాయామ్. ౩॥ ఉపోద్ఘాతమ్. ౪॥ సిద్ధాన్తకాణ్డాయామ్.

(ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్) ఎన్ఱు అలపిశబ్దమ్, విరోధార్థకమ్. (యోగ్యతైయుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్) ఎన్ఱు అవిశుక్క, (మఙ్గళఙ్గళై యనుభవిత్తు త్తిరికైక్కు) [పక్కమ్ - ౮ - వరి - ౬] ఎన్ఱు అత్తోడే యన్వయమ్.

ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్, సంసారికళుక్కుణ్డాన భగవదనుభవయోగ్యతైయినుడైప్పై యరుళిచ్చెయ్దార్.

మేలోరు మార్గత్తైయాలే, భగవదనుభవత్తుక్కు ఇట్టుప్పిఱన్దవైత్తుమ్ కిట్టప్పెఱాదపడి అన్దసంసారిచేతనర్ పడుకిఱ అనర్థపరమ్పరైకళై అడైవే యరుళిచ్చెయ్యత్తుడఙ్గి, అనైత్తైల్లామ్ క్కుమ్ మూలకారణమాన అనాద్యచిత్సమ్బన్ధత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ ("అనాదిమాయయా సుప్తః"౧ఎన్ఱు అపడియే) ఎన్ఱు, మాయాశబ్దార్థమాన ప్రకృతియిన్ కొడుమైయైయఱివిక్కైక్కాక గద్యశ్రీసూక్తియాలే విశేషిత్తు అన్ద ప్రుత్యర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిలతైలవదెన్ఱు తుడఙ్గి.)

(తిలతైలవత్) ఎన్ఱతు - ఎళ్ళిల్ ఎణ్ణెయ్ పోలే ఎన్ఱపడి. (దారువహ్నివత్) ఎన్ఱతు - అరణియిల్ నెరుప్పుపోలే ఎన్ఱపడి (దుర్వివేచ) ఎన్ఱతు - కుఱియప్పిరియాత్తపడి. పిరిత్తుక్కాణవొణ్ణాత వెన్ఱపడి. (త్రిగుణ) ఎన్ఱతు - సత్త్వరజస్తమో మయమాన వెన్ఱపడి. (దురత్యయ) ఎన్ఱతు - ఎమ్బెరుమానై యొழிయ ఒరువరాలుమ్ కడక్కవరితాన వెన్ఱపడి. (అనాది) ఎన్ఱు తుడఙ్గి శ్రుత్యర్థమ్.

(అనాది) త్వమానసు - వన్దేటికాలత్తుక్కు అఱియాత్తిరుక్కై. "మమ మాయా"౨ఎన్ఱు ఉపబృంహణత్తై త్తిరువుళ్ళప్పడిగ్గి, "మాయాశబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ భగవచ్ఛలం ఎన్ఱు. "మాయా - విచిత్రకార్యకరియాన ప్రకృతి. "సుప్తపదమ్ - తిరోహితజ్ఞానపరమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మాయా తిరోహిత) ఎన్ఱు. (మాయాతిరోహిత) ఎన్ఱతు - ప్రకృతియాలేమఱైక్కప్పట్ట ఎన్ఱపడి. (స్వప్రకాశరామ్) - స్వనిష్ఠమాక దేహాదివైలక్షణ్య జ్ఞానత్తైయుడైయరామ్ అన్ఱిక్కే, మఱైక్కప్పట్టిరుక్కిఱ స్వస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రకాశ ధర్మభూతజ్ఞానత్తైయుముడైయరాన స్వప్రకాశరూమ్. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - నిత్యాసఙ్కుచితజ్ఞానరాయ్ క్కొణ్డిరుక్కైక్కు ఎతిర్త్తట్టాక, తిరోహిత స్వప్రకాశత్వమాకిఱ వనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్దార్.

మేల్ నిరన్తరభగవదనుభవత్తుక్కు ఎతిర్త్తట్టాన భగవద్వైముఖ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్యత్తుడఙ్గి, అన్ద వైముఖ్యహేతుక్కళాన ప్రకృతిసమ్బన్ధకార్యపరమ్పరైకళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాద్యవిద్యా ఎన్ఱు తుడఙ్గి, పిఱన్దు ఎన్నుమళవుమ్.) (అనాద్యవిద్యా) ఎన్ఱతు - ప్రవాహరూపేణ అనాదికళాన దేహాత్మబుద్ధియుమ్, అన్యేస్వబుద్ధియుమాకిఱ అజ్ఞానఙ్గళాలేయెన్ఱపడి. (పుణ్యాపుణ్యఙ్గళ్) - పుణ్యపాపఙ్గళ్. "పాపసాధనమ్ - దేహాత్మభ్రమమ్, పుణ్యసాధనమ్ - అన్యేస్వత్వభ్రమమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. (యోనికళ్ తోఱుమ్) జన్మఙ్గళ్ తోఱుమ్. (మాఱిమాఱి ప్పలపిఱప్పుమ్ పిఱన్దు) ఎన్ఱతు - ఓరోయోనికళిలే మాఱిమాఱిప్పలపిఱప్పుమ్పిఱన్దు ఎన్ఱపడి. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - జ్ఞానాత్మకమాన వస్తు అచిత్తోడొక్క †మణ్కప్పరలిట్టు మయక్కప్పడి పిఱన్దు పట్ట అనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్దార్.

మేల్, అత్తాలుణ్డాన ప్రాప్తశేషియినుడైయ వనుభవత్తుక్కు ఎతిర్త్తట్టాన అన్యశేషత్వాదికళాకిఱ పడుకుழிకళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేహాత్మాభిమానముమ్ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, విழுన్దు ఎన్నుమళవాక) (దేహాత్మాభిమానమ్) - "దేహమేఆత్మా" ఎన్ఱు అభ్రమమ్. (స్వాతన్త్ర్యమ్) - స్వాతన్త్ర్యభ్రమమ్. (అన్యశేషత్వమ్) - దేవతాన్తరశేషత్వమ్. (పడుకుழி) - స్వరూపనాశహేతువాన కుழி. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - ప్రాప్తశేషియానవన్ పక్కలిలే అత్యన్తవైముఖ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్దార్. "వైముఖ్యమ్ - అన్యశేషత్వమ్; అతివైముఖ్యమ్ - స్వస్వాతన్త్ర్యమ్; అత్యన్తవైముఖ్యమ్ - దేహాత్మాభిమానమ్" ఎన్ఱు విభాగమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

మేల్, పరమప్రాప్యప్రాపకభూతనానవనుడైయ అనుభవత్తుక్కు ఎతిర్త్తట్టాన పూర్వానర్థకార్యానర్థవిశేషఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తత్తదనుగుణేత్యాదియాల్, ఏఱిట్టుక్కొణ్డు ఇత్యన్తేన.) (తత్తదనుగుణ) ఎన్ఱతు - ప్రత్యేకమ్ దేహాత్మాభిమానాద్యనుగుణ ఎన్ఱపడి. (సాధ్యసాధనఙ్గళ్) - పురుషార్థోపాయఙ్గళ్. అతిల్, "దేహాత్మాభిమానానుగుణ (సాధ్యసాధనఙ్గళ్) - ఐహికైశ్వర్యతత్సాధనఙ్గళ్; స్వాతన్త్ర్యాభిమానానుగుణఙ్గళ్ - పారలౌకికతత్సాధనఙ్గళ్; అన్యశేషత్వానుగుణఙ్గళ్ - దేవతాన్తరసాయుజ్యతదారాధనఙ్గళ్" ఎన్ఱు విభాగమ్. (మఱ్ఱు) - అన్ఱిక్కే. (యాదానుమ్ పఱ్ఱినీఙ్గుమ్ విరతత్తైయేఱిట్టుక్కొణ్డు) - ఏతేనుమొన్ఱై అవలమ్బిత్తు, ప్రాప్యప్రాపకభూతనాన వెమ్బెరుమానై అకలుకైయాకిఱ వ్రతత్తై ఆరోపిత్తుక్కొణ్డు. ఇత్తాల్ - భగవద్విషయద్వేషమ్ ఫలితమ్. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - ప్రాప్యప్రాపకాభాసాన్వయత్తాలే పరమప్రాప్యప్రాపకనానవన్ పక్కలిలే వైముఖ్యత్తైయుమ్, అవైకళిల్ మణ్ణుకైయాలే అతివైముఖ్యత్తైయుమ్, నీఙ్గుమ్విరతత్తై యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే అత్యన్తవైముఖ్యత్తైయుమరుళిచ్చెయ్దారాయ్త్తు.

౧॥ మాణ్డూక్యోప-౨౧. ౨॥ గీ-౭-౧౪. †మణ్కప్పరలిట్టు - సంశయిత్తు.

14-3-90.

కీళ్ తత్త్వచ్ఛబ్దఙ్గళాలే విశేషిత్తుక్కాట్టప్పట్ట వైముఖ్యఙ్గళై స్వశబ్దత్తాలే స్పష్టమాక త్తాఙ్గళ్ కాట్టుకిఱార్ (ప్రాప్తశేషియాయిత్త్యాదినా, అత్యన్తవిముఖరాయెన్నుమళవాక.) (ప్రాప్తశేషి) - ఉచితశేషి. (పరమ) శబ్దమ్, (ప్రాప్యప్రాపక) ఙ్గళిరణ్డిలుమ్ విశేషణమ్. (ప్రాప్య) త్వమ్ - శేషవృత్తి ప్రతిసమ్బన్ధిత్వమ్. (ప్రాపక) త్వమ్ - సఙ్కల్పద్వారా ఫలజనకత్వమ్. (పరమ) స్వరూపత్తు - తన్నక్కుయర్ ప్రాప్య ప్రాపకఙ్గళిల్లై, కే తానేప్రాప్యనాయుమ్ ప్రాపకనాయుమిరుక్కై. "స్వాపేక్షయా ఉత్కృష్టరహితత్వం - (పరమ) త్వమ్" ఎన్నిల్; స్వతన్త్రోపాయమాకచ్చొల్లప్పట్ట చరమోపాయ మొత్తెన్దత్తామికే. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - నిరన్తరభగవదనుభవత్తుక్కు ఎతిర్ త్తట్టాన భగవదత్యన్త వైముఖ్యమాకిఱ అనర్థపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్దార్.

మేల్, నిరతిశయానన్దత్తుక్కు ప్రసన్నా యిరుక్కైక్కు ఎతిర్ త్తట్టాన వివర్కళుడైయ సంసారచక్రభ్రమణమాకిఱ వనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గర్భజన్మేత్యాదియాలే, తిరికిఱ ఎన్నుమళవాక.) (గర్భ)మ్ - గర్భవాసమ్. (జన్మ) - యోనిసఙ్కటమ్. (యౌవన)మ్ - కామబాధా. (మరణ)మ్- ఉత్క్రమణమ్. (నిరన్తర) - ఇడైవీడిల్లామల్ (వితత) - విస్తృతమాయ్. (వివిధ) - ఆధ్యాత్మికాదిభేదభిన్నమాయ్. (నిరవధిక) - ఒరుకాలుమ్ ముడివిల్లాత తాయిరుక్కిఱ దుః, (తిరికిఱ) ఇత్యన్తత్తాలే "ఏవంసంసృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణేస్వకర్మభిః | జీవేదుఃఖాకులేవిష్ణోః కృపా కాప్యుపజాయతే"౧ ఎన్గిఱ అప్పడియే - నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయ్, చేతనరుడైయకుఱ్ఱఙ్గళై ప్పత్తుమ్ పత్తాక నిఱుత్తుఱుత్తిత్తు మవన్నాన సర్వేశ్వరనుక్కుమ్, ఒరుకాల్ "ఐయో!" ఎన్ఱు, ఇరఙ్గవేణ్డుమ్పడియాన అనర్థపరమ్పరైకళాలే విశేషిత్తుక్కొణ్డు పోన్ద విశేష్య నిర్దేశమ్పణ్ణుకిఱార్ (ఇస్సంసారిచేతనరిలే) ఎన్ఱు. (తిరికిఱ ఇస్సంసారిచేతనరిలే) ఎన్గిఱ సమభివ్యాహారత్తాలే, సంసారిశబ్దమ్ "సృ-గతౌ"౨ ఎన్గిఱ ధాతువిలే నిష్పన్నమెన్ఱు, సూచితమ్. (చేతనరిలే) ఎన్ఱు, - నిర్ధారణేసప్తమీ. [౧౫

ఆక, ఇవ్వళవుమ్ వర, అనాదికాలమాక సంసారిచేతనర్ పడుమ్ అనర్థపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్దు, ఇవర్కళుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాక ప్పణ్ణుమ్ ఎమ్బెరుమానుడైయ సత్త్వప్రవర్తన శాస్త్రప్రవర్తనాది కృషికళుమ్ ఇవర్కళ్ తిఱత్తిల్ కార్యకరమిన్ఱిక్కే యొழிన్దైయాలే, అనాగతానన్తకాలత్తిలుమ్ ఈడేఱవిరకిల్లామైయాకిఱ అనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్యత్తుడఙ్గి, ఇవర్కళుడైయ ఉజ్జీవనాంశత్తిల్ సత్త్వప్రవర్తనాత్మక భగవత్కృషియినుడైయ తత్త్వజ్ఞానసాపేక్షతైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆరేనుమెన్ఱు తొడఙ్గి వాక్యద్వయత్తాలే.) "జాయమానంహి"౩ ఎన్గిఱ శ్లోకత్తై యటొణ్డు, ప్రథమవాక్యమ్; అన్దశ్లోకత్తిల్, కటాక్షవిషయభూతన్నై జాత్యాశ్రమాదికళాలే విశేషియామల్, "జీవేదుఃఖాకులే"౧ ఎన్గిఱ అప్పడియే - కేవలమ్ ఆత్మవాచక 'పురుష' శబ్దత్తాలే యరుళిచ్చెయ్దైయాలే, కటాక్షత్తుక్కు అధికారినియమమిల్లైయెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆరేనుమ్) ఎన్ఱు. "యంపశ్యేత్"౩ "సతు"౩ "సవై"౩ ఎన్ఱు, యచ్ఛబ్దతచ్ఛబ్దప్రయోగమ్ వ్యాప్తిప్రదర్శనాభిప్రాయమెన్నుమ్ కరుత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిలర్క్కు) ఎన్ఱు. "'జాయమానమ్'౩ ఎన్ఱు వర్తమాన జన్మవిశిష్టతయా పురుషన్నై విశేషిత్తదు, కటాక్షకాలనియమాభిప్రాయత్తాలే" ఎన్ఱు తిరుపుళ్ళమ్బూతూర్ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జాయమానకాల) ఎన్ఱు. ద్వితీయావస్థా సమానకాలత్తిలెన్ఱు పడి. ఉరుక్కుపడత్తిల్ వళైపుప్పోలిడే యిఱికి పాఠమ్. [౨౫

ఇవ్విడత్తిల్, ఆళ్వాన్నోడు పళ్ళియోతినానొరుబ్రాహ్మణబ్బక్కల్ అవర్కుక్కు స్నేహమ్ పిన్నాలెట్టి "ఇవన్నై యఙ్గీకరిత్తరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు, పెరియపెరుమాళ్ తిరుమున్బే విణ్ణప్పఞ్జెయ్య; అవరుమ్, "జాయమానకాలకటాక్షమిల్లైయే! ఎఙ్ఙనేయపోమ్!" ఎన్న ; ఇవరుమ్, "సర్వశక్తరాన దేవరీర్క్కు అశక్యముణ్డో?" ఎన్ఱు, మిక్కవుమ్ ప్రార్థిక్క; అన్దబ్రాహ్మణనుడైయ పిళ్ళైక్కు జాయమానకాలకటాక్షమ్ శెయ్దరుళి అవ్వళియాలే అవన్నై ప్పెరుమాళఙ్గీకరిత్తరుళినార్ ఎన్గిఱ ఐతిహ్యమనుసన్ధేయమ్.

"మధుసూదనశబ్దమ్ - కటాక్షోపయోగి సకలకల్యాణ గుణోపలక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవాన్) ఎన్ఱు; "జ్ఞానశక్తి బలైశ్వర్యవీర్యతేజాంస్యశేషతః। భగవచ్ఛబ్దవాచ్యాని వినాహేయైర్గుణాదిభిః"౪ ఎన్నక్కడవదిరే.

"'పశ్యేత్'౩ ఎన్గిఱ పదమ్, 'దృశిర్ ప్రేక్షణే'౫ ఎన్ఱు, ఉపసర్గగర్భమాయిరుక్కైయాలుమ్, 'ప్రేత్యేకఙ్గళ్చిత్కడాచన'౬ ఎన్ఱిరుక్కైయాలుమ్, విశేషకటాక్షపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కటాక్షవిశేషత్తాలే) ఎన్ఱు. విశేషకటాక్షత్తాలే ఎన్ఱుపడి. విశేషమావదు - నిర్హేతుకత్వమ్. "నాహంపురుషకారేణ నచాప్యన్యేనహేతునా"౭ ఎన్నక్కడవదిరే.

౧॥ అహిర్బుధ్న్యసంహితా. ౨॥ ౩॥ ౪॥ వి-పు- ౫॥సి-కౌ-తి-ధ్యాది-పు-౨౧౭. ౬॥ ౭॥

"సతు"౧ఎన్ఱు-తుశబ్దమ్ పూర్వదశావైలక్షణ్య పరమాయ్, అతుతాన్ "నిస్త్రైగుణ్యోభవార్జున"౨ఎన్గిఱ నిస్త్రైగుణ్యత్త్వమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రజస్తమస్సుక్కళ్)ఎన్ఱు, (తలైమడిన్దు) ఎన్నత్తు- పల్వాఙ్గిన పామ్బుపోలే నష్టశక్తికమాయెన్నపడి.

తాచ్ఛీల్యేతక్ ప్రత్యయాన్తమాన సాత్త్వికశబ్దార్థమ్ (సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తు) ఎన్ఱు, (తలైయెడుత్తు) ఎన్నత్తు - నిరన్తరోద్రిక్తశక్తికమాయెన్నపడి.

"'మోక్షార్థచిన్తకః'౧ఎన్గిఱవిడత్తిల్, 'ముక్తిర్మోక్షోమహానన్దః'౩ఎన్ఱు- మహానన్దవాచియాన మోక్షశబ్దత్తుక్కుమేలే ప్రయోజనవాచకార్థశబ్దప్రయోగమ్ చిన్తాయామ్ అత్యన్తప్రీతిరూపత్వ జ్ఞాపనార్థమ్"ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మోక్షరుచియఙ్గానాలుమ్) ఎన్ఱు. "(ఆనాలుమ్) ఎన్ఱు-యద్యాలిఙ్గితమాక వరుళిచ్చెయ్తత్తు, "పశ్యతి" ఎన్నామల్ "పశ్యేత్"౧ఎన్ఱు, సమ్భావనార్థక లిఙన్తమానప్రయోగమ్ కటాక్షదౌర్లభ్యాభి ప్రాయమెన్నుమత్తాలే" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (ఆనాలుమ్) ఎన్గిఱ అపిశబ్దమ్, వక్ష్యమాణతత్త్వజ్ఞానమన్తరా మోక్షరుచ్యకార్యకరత్వద్యోతకమ్.

ఇన్గి, అన్దరుచియినుడైయ సాపేక్షత్తైయె యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తత్త్వేత్యాదివాక్యత్తాలే) (తత్త్వ)ఙ్గళ్ - స్వస్వరూప పరస్వరూప విరోధిస్వరూపఙ్గళ్. (హితమ్- ఉపాయస్వరూపమ్. (పురుషార్థ)మ్- ఫలస్వరూపమ్. (ఉళ్ళపడి)-ఎన్గైయాళ్వాక. (అఱిన్దే) ఎన్ఱు, అవధరిన్తత్తు, "కన్నఙ్గళైయిడ క్కాత్తుపెరుక్కుత్తలుమ్,మాసోపవాసి భోజన పుఅప్పోచ్చుమ్పోలే, అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై అనాదికాలమిప్పడి క్కిడన్ద సంసారికళుక్కు నలక్కేడు వారాతపడి ఒరు దేశవిశేషత్తిలే అపరిచ్ఛిన్నఙ్గళాక అవైకళైప్పెఱ్ఱు ఉణ్డాయిరుక్కుమ్బోదు దౌర్లభ్యత్తై యఙ్గానామ్బాత్తు, ఇవ్విభూతియిల్ తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై యుళ్ళపడి యఱిన్దు అర్చావతారాద్యనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళిల్ శిరమమ్ శెయ్తే ఉణ్డాక వేణుమ్"ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే. శాస్త్రజ్ఞానాయోగ్యమాన కోసల గోకుల చరాచరఙ్గళుక్కుణ్డాన సంశ్లేషవిశ్లేషైక సుఖదుఃఖత్వైకాన్తమాన వనుభవపాకమ్ ప్రసిద్ధమిఱే. విషయవాసిల్వమ్ ముత్తలాన మణుక్కవోణ్డాత సమ్బన్ధముణ్డాయ్ విపరీతప్రవృత్తి యన్ఱియిలే యిరుక్కైయాలేయిఱే? అవ్విషయత్తిల్ ఎమ్బెరుమాన్ తానే ఫలపర్యన్తమాక కృషిపణ్ణిఱ్ఱు. విపరీతప్రవృత్తియఙ్గాయ్ చ్చెల్లుమవర్కళుక్కు అవన్ పణ్ణుమ్ కృషియైవిలక్కామైక్కు తత్త్వహితపురుషార్థజ్ఞానమ్ వేణ్డుకైయాలే, (అఱిన్దే) ఎన్ఱు అవధరిక్కక్కూడైయిల్లైయిఱే.

ఆక, ఎమ్బెరుమానుడైయ చేతనోజ్జీవనార్థసత్త్వప్రవర్తనత్తినుడైయ జ్ఞానసాపేక్షత్తైయె యరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్, అజ్ఞజ్ఞానోత్పాదనార్థమాన శాస్త్రప్రవర్తనత్తినుడైయ నైష్ఫల్యపర్యవసానత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనైత్తైయుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (అర్థదర్శనమ్ పణ్ణప్పోకామైయాలుమ్ [ప-౧౦-వ-౬] ఎన్నుమళవాక పఞ్చమ్యన్త వాక్యచతుష్టయత్తాలే.)

(అనైత్తైయుమ్) - తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై. (శాస్త్రముఖత్తాలే) - నాథయామునాది పూర్వాచార్య పరమ్పరాప్రాప్తోపదేశ బహిర్భావేన సంస్కృతద్రావిడభేదభిన్నకేవల శాస్త్రముఖత్తాలే యెన్నపడి. రహస్యత్రయత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు చరమశ్లోకమ్ విధాయకమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, దివ్యప్రబన్ధఙ్గళిల్ పరోపదేశఙ్గళెల్లామ్ విధాయకఙ్గళా యిరుక్కైయాలేయుమ్, "శాసనాచ్ఛాస్త్రమ్" ఎన్గిఱశాస్త్రత్వమ్ సర్వసాధారణమిఱే.

మేల్ వేదఙ్గళినుడైయ అనన్తత్వాదిదోషప్రయుక్త అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శాస్త్రఙ్గళిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (శాస్త్రఙ్గళిల్ తలైయాన) ఎన్నత్తు- "వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి"౪ఎన్గిఱపడియే-శాస్త్రఙ్గళుక్కెల్లా స్వతఃప్రామాణ్యాదికళాలే ఉత్తమమాన వెన్నపడి. "సుడర్ మిగుశురుతియుళ్"౫ఎన్ఱు, ఆళ్వార్ పరిగ్రహత్తాలే యెన్ఱుమామ్. "(వేదమానతు) ఎన్ఱు- ఏకవచనమ్, 'వేదైశ్చసర్వైరహమేవవేద్యః'౬ఎన్ఱు, సర్వవేదఙ్గళుమ్ సారాధన భగవదేకప్రతిపాదకతయా ఏకవాక్యతాపన్నఙ్గళ్" ఎన్ఱు, సూచిప్పిక్కైక్కాక. (అనన్తమాయ్) ఎన్నత్తు - అళవిల్లాతతాయ్ ఎన్నపడి.

అధీతాంశమ్కొణ్డు అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణక్కూడామైయెన్నుమ్ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశాఖేత్యాదియాలే.) (సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయ)మావతు- ఒరుశాఖైయిల్ ఒరుకర్మత్తైచ్చొల్లి, శాఖాన్తరఙ్గళిల్ అత్తిన్ అఙ్గోపాఙ్గఙ్గళ్ శొల్లియిరున్దాల్, ఇరణ్డైయుమ్ అధ్యయనమ్పణ్ణి, అత్తిల్ వరుమ్ విరోధఙ్గళైయుమ్ పరిహరిత్తు, అఙ్గియాన కర్మత్తోడే అన్ద అఙ్గోపాఙ్గఙ్గళైచ్చేర్త్తు, ఏకవాక్యార్థ నిశ్చయమ్పణ్ణుకైక్కుడలాన న్యాయమ్. (ఆది) శబ్దత్తాలే - సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయాది వివక్షితమ్. అతువుమ్, పూర్వమ్పోలే వేదాన్తఙ్గళిల్ గుణోపసంహారార్థన్యాయమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧|| ౨|| గీ-౨-౪౫. ౩|| ౪|| ౫|| తి-వా-౧-౧-౭. ౬|| గీ.

(అల్పమతికళుక్కు) - వేదఙ్గళైక్కఱ్ఱైక్కాణమాట్టాత మన్దమతికళుక్కు. (అవగాహిస్తు) - సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయాదికళైక్కొణ్డు విచారిత్తు. (అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణ) - "ఇదమేకం సునిష్పన్నమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే, ఏకవాక్యార్థ నిశ్చయమ్పణ్ణ. (అరితాయిరుక్కైయాలుమ్) - దుర్లభమాకైయాలుమ్.

మేల్ అనధీతశాఖార్థ ప్రతిపాదకఙ్గళాన ఉపబృంహణఙ్గళినుడైయ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దవేదపారగరా యిత్యాదినా.) [౫

(అన్దవేదపారగరాయ్) ఎన్ఱతు - స్వారాధనప్రీత భగవత్ప్రసాదవిశేషత్తాలే అనన్తమాన అన్దవేదఙ్గళైయుమ్ కణ్డవర్కళాయెన్నపడి. (స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృత) ఎన్ఱతు - కర్మయోగాదిప్రీత భగవత్ప్రసాదత్తాలే సాక్షాత్కరిక్కప్పట్ట ఎన్ఱపడి. (పరతత్త్వమ్) - శేషితత్త్వమ్. (అవరతత్త్వమ్) - శేషతత్త్వమ్. (విభాగ)త్తై - హేయోపాదేయతాదివైలక్షణ్య జ్ఞానమ్.

(సార) ఙ్గళ్ - భగవద్వైభవ తదారాధనపరఙ్గళాన సాత్త్వికస్మృత్యాదికళ్. (అసార)ఙ్గళ్ - అన్యవైభవతదారాధనపరఙ్గళాన రాజసతామసఙ్గళ్. (వివేకమ్) - ప్రాబల్యదౌర్బల్యజ్ఞానమ్. (తాత్పర్యాంశమ్) - "వదన్తి సకలా వేదాస్సేతిహాసపురాణకాః"౨ ఎన్గిఱపడియే, అర్థపఞ్చకమ్. (అంశ) శబ్దప్రయోగత్తాలే, "యావానర్థ ఉదపానే"౩ ఎన్గిఱపడియే, ఉపబృంహణఙ్గళిలుమ్ చేతనర్క్కు ఉడైయ రుచిక్కీడాక "శేషోప్యగ్రన్థవిస్తరః"౪ ఎన్గిఱపడియే విస్తరిప్పిత్తుక్కొణ్డు, ఆవరణభ్రమణేన గోపురప్రవేశన్యాయేన అర్థపఞ్చకత్తైయే ప్రతిపాదిక్కైయాలే, అల్పాంశమే ముముక్షువుక్కు గ్రాహ్యమెన్ఱు సూచితమ్. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - సర్వేశ్వరన్ భోగలీలైకళ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ పోతువాక సద్వారకమాకవుమ్ అద్వారకమాకవుమ్ ప్రవర్తిప్పిత్త వేదతదుపబృంహణఙ్గళినుడైయ తత్త్వజ్ఞానాప్రయోజకత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్, చేతనోజ్జీవనత్తుక్కే అసాధారణహేతువాక ఎమ్బెరుమాన్ తానే అద్వారకమాకవుమ్ సద్వారకమాకవుమ్ ప్రవర్తిప్పిత్తరుళిన రహస్యత్రయ ద్రావిడవేద తదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళినుడైయవుమ్ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్వతాక త్తొడఙ్గి ; ముతలిలే, రహస్యత్రయత్తినుడైయ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనైపోలన్ఱిక్కే ఎన్ఱతుడఙ్గి) (అనైపోలన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు - జగత్సర్గార్థతయా బ్రహ్మణే భగవతా స్వేనైవ ప్రవర్తితత్వేన తత్వ స్వార్థబోధనాంశే సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయాది సాపేక్షత్వాది దోషయుక్తఙ్గళాన వేదఙ్గళ్ పోలేయుమ్, స్వయత్నసంవర్ధితజ్ఞాన పరమర్షిద్వారా భగవత్ప్రవర్తితత్వ అసారబహుళత్వ దోషయుక్తఙ్గళాన ఉపబృంహణఙ్గళ్ పోలుమన్ఱిక్కే యెన్నపడి

రహస్యత్రయ వైలక్షణ్యత్తై వెళియిడుకిఱార్ (సంసారీత్యాదియాల్.) ఇత్తాల్ - అన్యార్థ ప్రవర్తితత్వదోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు.

(తానే) ఎన్గైయాలే - ద్వారభూత బ్రహ్మాదికళుడైయ గుణానుగుణమాయ్ వరుమ్ దోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. (ఆచార్యనాయ్) ఎన్గైయాలే - అనాచార్యోపదిష్టత్వ దోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. ఇఙ్గు, "తాన్ శిష్యనుమాయ్"౫ ఎన్గిఱ విశేషణత్తాలే, రహస్యత్రయసాధారణ్యసిద్ధ్యర్థమాక. మన్త్రమాత్రత్తైయిఱే శిష్యనాయ్నిన్ఱు ప్రవర్తిప్పిత్తతు. (వెళిప్పడుత్తిన) ఎన్గైయాలే - స్వకపోలకల్పితత్వదోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. (సకలవేదసార) ఎన్ఱతు - "సర్వవేదాన్తసారార్థః"౬ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱు. (రహస్యత్రయమ్) - తిరుమన్త్ర ద్వయ చరమశ్లోకఙ్గళ్. (అతిసఙ్గ్రహతయా) - అతిస్వల్పశబ్దతయా. (గూఢార్థఙ్గళాకైయాలుమ్) - ఉపదేశగమ్యార్థఙ్గళాకైయాలుమ్. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - రహస్యత్రయత్తుక్కుమ్ ఉపదేశ [౨౫ సాపేక్షత్వ దోషమరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్, ఆళ్వార్కళైక్కొణ్డు ఎమ్బెరుమాన్ వెళియిట్టరుళిన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళినుడైయ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదాకస్మికేత్యాదియాల్.) ఆకస్మికమ్ - నిర్హేతుకమ్. ఇత్తాల్ - ఋషికళుడైయ జ్ఞానత్తుక్కుమ్ ఆళ్వార్కళుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు ముళ్ళ కారణహేతు వైలక్షణ్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (మయర్వఱ) - అనుదయసంశయ విపర్యయవిస్మృతికళాకిఱ అజ్ఞానమ్ అపునరఙ్కురమాయ్ అఱ్ఱుప్పోమ్పడియాక. ఇత్తాల్ - మిశ్రసత్త్వరానవర్కళుడైయ జ్ఞానత్తుక్కుమ్ ఇతుక్కుమ్ వాశి శొల్లిఱ్ఱు. (శాస్త్ర) పదమ్, గోబలీవర్దన్యాయాత్ వేదభిన్నశాస్త్రపరమ్. (తాత్పర్యఙ్గళైయుమ్) - తాత్పర్యార్థఙ్గళైయుమ్. (పరాఙ్కుశపరకాలాదికళాన ఆళ్వార్కళరుళిచ్చెయ్త) ఎన్గిఱ వాక్యత్తై (ద్రావిడవేదతదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళాన) ఎన్గిఱత్తోడే క్రమేణయోజిత్తుక్కొళ్వతు. (అళవిలికళాల్) - అదీర్ఘదర్శికళాల్. అదీర్ఘదర్శిత్వమావతు - స్వాపదేశతాత్పర్యగ్రహణాయోగ్యతై. సకలవేదాన్తార్థఙ్గళైయుమ్ అన్యాపదేశత్తాలే మఱైత్తుచ్చొల్లుకైయిఱే, ఇతుక్కు అసాధారణస్వరూపమ్. "నిదిధ్యాసితవ్యః"౭ ఎన్గిఱ కామమ్ వళర్న్దశొల్లుకళిఱే ఇప్ప్రబన్ధఙ్గళ్. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - సంస్కృతద్రావిడభేదభిన్నఙ్గళాన శాస్త్రఙ్గళినుడైయ తత్త్వజ్ఞానాప్రయోజకత్వత్తై సహేతుకమాక వరుళిచ్చెయ్తార్.

౧॥ ౨॥ హారీతస్మృతౌ. ౩॥ గీ- ౪॥ ౫॥ తిరుమన్త్రార్థమ్ - ఉపోద్ఘాతమ్. ౬॥ ౭॥ ఛా-ఉ-

అవర్ తాఙ్గళ్ ఫలిత్తచేతనానర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (రుచిపిఱన్దవన్ఱు.) (రుచి)-మోక్షరుచి. (ఇప్పడిప్పోమ్బడి యిరుక్కైయాలే). అనాగతానన్తకాలత్తిలుమ్ ఇప్పడిప్పోమ్బడి యిరుక్కైయాలే.

ఆక, ఇవ్వళవాల్ - శాస్త్రఙ్గళైక్కాట్టిల్ అతివిలక్షణఙ్గళాన ఉపదేశాత్మకప్రబన్ధఙ్గళ్ అవతరిక్కైక్కు మూలమాన పూర్వాచార్య కృపాతిశయత్తుక్కు ఉద్బోధకఙ్గళాన చేతనానర్థఙ్గళై చ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, అవ్వనర్థదర్శన మాత్రత్తాలుణ్డాన పరమకృపైయాలే నాథమునికళ్ తొడక్కమాన పూర్వాచార్యర్కళ్ అన్దసంసారికళిల్ రుచియుళ్ళ చేతనర్కళెల్లారుమ్ తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై అనాయాసేన ఉళ్ళపడియఱిన్దు తఙ్గళైప్పోలే తిరుమ్బడియాక ఉపదేశాత్మక ప్రబన్ధఙ్గళై వెళియిట్టరుళినపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆழ్వార్కళుడైయ ఎన్ఱు తొడఙ్గి, ఉపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళెన్నుమళవాక.) (ఆழ్వార్కళుడైయ) ఎన్ఱు - లీలాపరనాయుమ్ స్వతన్త్రనాయుమిరున్దుళ్ళ శాస్త్ర ప్రవర్తన ప్రయోజకకర్తావైక్కాట్టిల్ ఉపదేశాత్మక ప్రబన్ధప్రవర్తన ప్రయోజకకర్తావిన్ వైలక్షణ్యమ్ శొల్లుకిఱతు. (నిర్హేతుక) ఎన్ఱతు - "పన్నీరాయిరమురు కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బై పిఱ్కాలత్తిల్ అనుసన్ధిప్పార్కు ఆழ్వార్ ప్రసన్నరాకిఱార్ ఎన్ఱ, అనిర్బన్ధమ్, అధికారికు వేణ్డుమత్తాన ఆస్తిక్యాదరవరిత్యర్థమాక" ఎన్నుమది పాళియత్తాలే. నాథమునికళ్ తాముమ్ తమ్ముడైయ ఉపాసనత్తుక్కు ఫలమాక "తిరువాయ్ మొழியుముళ్ళాన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళై అడియేనుక్కు ఇరఙ్గియరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు ప్రార్థిత్తారిత్తనైయొழియ, దివ్యజ్ఞానత్తై ప్రార్థిక్కవిల్లైయిఱే. (దివ్యజ్ఞానమ్)-లక్ష్మీనాథ లక్ష్మీసేనేశముఖేభ్యః పారమ్పర్యేణ ప్రవృత్తమాన అతిగూఢార్థవిషయకమాన ఔపదేశికజ్ఞానమ్; సాధ్యభక్తియోగమాకిలుమామ్. (సమ్ప్రదాయ సిద్ధరాయ్) - సామ్ప్రదాయికజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యుడైయరాయ్. (పరమదయాళుక్కళాన) ఎన్ఱతు - (ప్రబన్ధీకరిత్తుమ్ ఉపదేశిత్తుమ్) ఎన్ఱ, అవిడత్తుక్కు హేతుగర్భ విశేషణమ్. [౧౫

(ఆழ్వార్కళుడైయ) ఎన్ఱు తొడఙ్గి, (నిపుణరాయ్) ఇత్యన్తమ్, (వేదాదికళిల్ అర్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు) ఎన్ఱ, అవిడత్తుక్కు హేతుగర్భవిశేషణఙ్గళ్. (సఙ్గ్రహిత్తు) ఎన్ఱతు-లౌకికభాషైకళాలే సఙ్గ్రహిత్తు ఎన్ఱపడి. (మన్దమతికళుక్కుమ్)-పెణ్ణుక్కుమ్ పేతైక్కుమ్. (సుగ్రహమామ్బడి)- సుఖపూర్వకమాక వఱియలామ్బడి. (ప్రబన్ధీకరిత్తుమ్ ఉపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళ్) ఎన్ఱతు - శ్రీవచనభూషణార్థఙ్గళై ఉపదేశిత్తుమ్, మఱ్ఱు మవైకళై యథాసమ్భవమ్ ప్రబన్ధీకరిత్తుమ్ ఉపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళెన్ఱపడి.

ఆక, ఇవ్వళవుమ్ వర, శాస్త్రఙ్గళైక్కాట్టిల్ పూర్వాచార్యోపదేశాత్మక ప్రబన్ధఙ్గళుక్కుణ్డాన తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై సర్వర్కుమ్ ఉళ్ళపడి అనాయాసేన వఱివిప్పిక్కవల్లైయాకిఱ వైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్తు, అవఱ్ఱైక్కాట్టిల్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుణ్డాన వైలక్షణ్యాతిశయత్తై వెళియిడుకైక్కాక, లోకాచార్యరుడైయ ప్రబన్ధాన్తరఙ్గళుక్కుణ్డాన పూర్వప్రబన్ధవైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (అప్పడియేయెన్ఱు తొడఙ్గి.) (అప్పడియే) ఎన్ఱతు - నాథమునికళ్ తొడక్కమాన పూర్వాచార్యర్కళ్ ప్రబన్ధీకరిత్తు ఉపదేశిత్తపడియే ఎన్ఱపడి. (సంసారిచేతనర్) - రుచిపిఱన్ద సంసారిచేతనర్. (పలప్రబన్ధఙ్గళ్) - ఓరోవిషయఙ్గళుక్కు సఙ్గ్రహవిస్తరరూపేణ బహుప్రబన్ధఙ్గళ్. ఇత్తాల్ - పూర్వప్రబన్ధఙ్గళిల్ ఇప్ప్రబన్ధఙ్గళినుడైయ వాశి శొల్లిఱ్ఱు. [౨౫

మేల్, శ్రీవచనభూషణత్తినుడైయ అత్యన్తవైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్య ఎన్ఱు తొడఙ్గి) (ఆచార్యపరమ్పరాప్రాప్తఙ్గళాన)- నాథమునికళ్ తొడఙ్గి తమ్మళవాక ఆచార్యపరమ్పరాప్రాప్తఙ్గళాన. (అర్థఙ్గళిల్) ఎన్ఱు - నిర్ధారణే సప్తమీ. (అవర్కళ్) - పూర్వాచార్యర్కళ్. (గౌరవాతిశయమ్) - "దేవానాంగుహ్యమ్"౧ ఎన్ఱుమ్ "గుహ్యానాంగుహ్యముత్తమమ్"౨ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ పరమగుహ్యత్వమ్. (రహస్యమాక) - అపట్కర్ణమాక. (అరుమై)- దురూహత్వముమ్, దుర్లభత్వముమ్. (పెరుమై)- గౌరవమ్. (ప్రకాశిప్పియామలడక్కిక్కొణ్డు) - అడక్కిక్కొణ్డిరుక్కై అమైయుమెయ్యుట్టాడ ప్రకాశిప్పియాతపడి యడక్కిక్కొణ్డు. (అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్) ఎన్ఱతు - విశేషార్థఙ్గళిల్ ఒన్ఱొழియామే యెల్లావఱ్ఱైయు మెన్ఱపడి.

(పిన్బుళ్ళారుమ్) ఎన్ఱతు - పిన్బుళ్ళారిల్ రుచిపిఱన్దారిలోరువరుమెన్ఱపడి. (పిన్బుళ్ళారుమ్) ఎన్ఱ, ఉమ్ కారత్తాలే, సమానకాలీనర్కళై సముచ్చయిక్కిఱతు. (ఇழక్కవొణ్ణాతు ఎన్ఱ,ఱ)-ఇழక్కవొణ్ణాతే స్థిరుక్కైయాకిఱ. ఇవరుడైయకృపైక్కు అతిశయమావతు- పూర్వర్కళ్ సంసారికళినుడైయ ఇవ్విశేషార్థఙ్గళిన్ఱిక్కు వైయనుసన్ధిత్తు దుఃఖికళాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అన్దదుఃఖమ్ కథఞ్చిత్ సహ్యమామ్బడియిరుక్కైయాలే విశేషార్థఙ్గళై ప్రబన్ధరూపేణ వెళియిడాతే పోన్దార్కళాక్కైయాలే, అవర్కళుడైయకృపై పరదుఃఖదుఃఖిత్వమాత్రమాయ్విట్టతు; ఇవర్కు అన్దదుఃఖమ్ అసహ్యమాయిరుక్కైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధముఖేన అర్థినుడైయ అపాకరణత్తిలుణ్డాన ఉత్కటేచ్ఛైయోడే యిరుక్కైయాలే,

---

౧॥ తైత్తిరీయే-ప్ర-౨. ౨॥ విష్వక్సేనసంహితా.

24-3-90.

ఇవరుడైయ కృపై పరదుఃఖాపాకరణేచ్ఛాపర్యన్తమాయ్ విట్టతు; ఇదిఱే అతిశయితావస్థై. ఇన్ద అవస్థాభేదఙ్గళై యఱివిక్కైక్కాగ వాయ్త్తు మున్బు (చేతనర్గళుడైయ పహిక్కమాట్టాద పరమకృపై) [ప-౧౧-వ-౫] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దతు, ఇవ్విడత్తిల్ (పిన్బుళ్ళారుమ్ ఇఴక్కవొణ్ణాదెన్గిఱ అతమ్ముడైయ కృపాతిశయమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దతు. పరదుఃఖదుఃఖిత్వమ్, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్, పరదుఃఖాపాచికీర్షుత్వమ్ ఎన్ఱిఱే కృపైయిన్నుడైయ ఉత్తరోత్తరావస్థై. (కృపాతిశయత్తుక్కుమేలే) ఎన్ఱతు-అన్దకృపైతాన్నే వర్యాప్తహేతువాయిరుక్క అదుక్కుమేలేయుణ్డాన భగవన్నియమనమ్ అధికమాన హేతువెన్ఱఱివిక్కైక్కాగ. ఇత్తాల్ - ఇప్ప్రబన్ధమవతరిక్కైక్కు పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ కృపైయే ప్రధానహేతువెన్ఱు సూచితమ్.

మేల్, భగవన్నియమన రూపప్రధానహేతువై యరుళిచ్చెయ్గిఱార్. (పెరుమాళుమ్) - పేరరుళాళరుమ్. చకారమ్, అన్వాచయే. "వచనభూషణమెన్గిఱ" ఎన్నాతే (వచనభూషణమాగిఱ) ఎన్గైయాలే - ఇప్ప్రబన్ధత్తినుడైయ అన్వర్థనామత్వమ్ సూచితమ్. (ప్రబన్ధముఖేన) - ప్రబన్ధద్వారా. ప్రబన్ధమాగిఱ ముఖత్తాలే ఎన్ఱుమామ్. (వెళియిట్టరుళుగిఱార్) ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్, (అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్) ఎన్గిఱ ద్వితీయాన్తత్తై యనుషఙ్గిత్తుయోజిత్తుక్కొళ్వతు. "అరుళిచ్చెయ్గిఱార్" ఎన్నాతే, (వెళియిట్టరుళుగిఱార్) ఎన్ఱతు - రత్నఙ్గళై ముక్తమఱిన్దకోత్తాప్పోలేపూర్వాచార్యవచనఙ్గళై సఙ్గతస్థలఙ్గళిలేశేర్త్తుప్రబన్ధీకరిత్తిత్తనై యొఴియ, స్వల్పాంశముమ్ పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తమ్ముడైయ వచనమిల్లై యెన్ఱఱివిక్కైక్కాగ. ఆగ, ఇవ్వళవాల్, శాస్త్రఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ విలక్షణమాన ఉపదేశప్రబన్ధఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు అత్యన్తవిలక్షణమాన ఇన్ద శ్రీవచనభూషణత్తై ముముక్షుక్కళెల్లారుమ్ ౧*ప్రేమత్తోడే పేణియనుసన్ధిక్కైక్కుడలాగ, శాస్త్రఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ పూర్వాచార్యోపదేశ ప్రబన్ధఙ్గళుక్కుణ్డాన వైలక్షణ్యత్తైయుమ్, అతిఱ్కాట్టిల్ పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ ప్రబన్ధాన్తరఙ్గళుక్కుణ్డాన అతివైలక్షణ్యత్తైయుమ్, అవైకళిలుఙ్గాట్టిల్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుణ్డాన సర్వాప్రకటితార్థప్రతిపాదకత్వరూపమాన అత్యన్తవైలక్షణ్యత్తైయుమరుళిచ్చెయ్దారాయ్త్తు.

మేల్, పూర్వప్రస్తుతస్వప్నప్రకారత్తై వెళియిడుగిఱార్ (మున్బెన్ఱతుడక్కి, ప్రసిద్ధమిఱే యెన్నుమళవాగ.) (మున్బు) ఎన్ఱతు - జాయమానకాలత్తిలే ఎన్ఱపడి. ఇతుక్కు, (విశేషకటాక్షమ్బణ్ణి) ఎన్గిఱతోడే యన్వయమ్. (పేరరుళాళప్పెరుమాళ్) - పెరుమాళ్ కోయిలిల్ "కరుణాకరర్" ఎన్గిఱ పెరియపెరుమాళ్. (తమ్ముడైయ) - కృపామాత్ర ప్రసన్నాచార్యరైయుణ్డాక ఉపకరిత్త తమ్ముడైయ. (దణ్డకాక్కత్తిలే యిరుప్పారొరు నమ్బియారై)- మణల్పాక్కమెన్గిఱ గ్రామత్తిలే యిరుప్పారొరు తిరుచ్చాణూరర్చకరై. (నమ్బియార్)- అర్చకర్. "దేవ్యేవంసమజాయత" ఎన్ఱాప్పోలే, ఇవర్క్కు, పిరాట్టిక్కు పణ్ణుమ్ అనుగ్రహత్తైయే నిరూపకమాగవే యళవాగ వాయ్త్తు ఇవరిడత్తిల్ పేరరుళాళరుడైయ కటాక్షమ్ పెరుకినపడి. (ఇరణ్డాఱ్ఱుక్కుమ్ నడువే) - కావేర్యోర్మధ్యే. (ఇఙ్గేవన్దు) - అత్రేపోయ. ఇత్తాల్ - కోయిలిలిరున్ద వ్యాఖ్యానమిట్టరుళినపడి తోఱ్ఱుగిఱతు. (పెరుమాళై) - అఴగియశిఙ్గరై. (ఒరుకోయిలిలే) - "పలమణ్డలప్పెరుమాళ్" ఎన్గిఱ కాట్టఴగియశిఙ్గర్ కోయిలిలే. (పెరుమాళరుళిచ్చెయ్త)-పేరరుళాళప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్త. (విద్ధరాయ్) - ఈడుపాట్టైయుడైయరాయ్. (అవరోనీర్ ఎన్న)-(విశదమాగనామఙ్గే శొల్లుగిఱోమ్)[ప-౧౨-వ-౪] ఎన్ఱు, శొన్నవవరోనీర్? ఎన్న. (అవతారే)-అవరోనీరెన్నైయావతే!. (కేట్టు మిగవుమ్ హృష్టరాయ్) ఎన్గైయాలే - అవరే తామ్ ఎన్గిఱ అర్థత్తుక్కు ఇశైన్దమై తోఱ్ఱుగిఱతు. (పెరుమాళ్) - పెరియపెరుమాళ్.(ఇవ్వర్థఙ్గళ్)- శ్రీవచనభూషణ ప్రతిపాదితార్థఙ్గళ్. (మఱన్దపోకాతపడి)- తిరువడికళై యాశ్రయిత్తు కేట్టవర్కళుమ్ మఱన్దుపోకాతపడి. (ప్రసిద్ధమిఱే) ఎన్ఱతు - శిష్టగోష్ఠీప్రసిద్ధమిఱే ఎన్ఱపడి.

మేల్, (శ్రీవచనభూషణమాగిఱ ఇప్ప్రబన్ధముఖేన) [ప-౧౧-వ-౧౦] ఎన్గిఱవిడత్తిల్ శొన్న అన్వర్థనామత్తైత్తై విశదీకరియానిన్ఱు కొణ్డు, ఇతినుడైయ ఉపదేశాత్మకత్తైయుమ్ దృఢీకరిక్కిఱార్ (రత్నప్రచురమాన ఎన్ఱతుడక్కి, తిరునామమాయ్త్తు ఎన్నుమళవాగ.) అత్తిల్, పూర్వాచార్యోపదిష్ట వచనాత్మకమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు "వచనభూషణమ్" ఎన్గిఱపదమ్ అన్వర్థనామమాయ్క్కొణ్డు తిరునామమానపడిక్కు, ఒరుభూషణత్తుక్కు ఒరుపేరానపడియై దృష్టాన్తమాక్కి యఱివిక్కైక్కాగ, నానావిధరత్నస్థానీయఙ్గళాన పూర్వాచార్యవచనఙ్గళైయుడైయ ముక్తమఱిన్దు శేర్త్తాప్పోలే, సఙ్గతస్థలఙ్గళిలే పొరున్దవిట్టుక్కొణ్డు, అవఱ్ఱుక్కెల్లా వైశద్యావహమాయ్ ఆడైయవశైన్ద కొణ్డిరుక్కైయాలే స్వర్ణస్థానీయమాన పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ పూర్వాచార్యవచనానుపూర్వివిశేషరూప మహావాక్యఘటితమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు కేవల రత్నాత్మకభూషణమ్ దృష్టాన్తమాకమాట్టామైయాలే, సర్వతోరత్నఖచితమాయ్ స్వర్ణనిర్మితమాన భూషణత్తై దృష్టాన్తమాక్కిక్కొణ్డతుక్కు.

౧॥తిరుమన్త్రార్థమ్ - ప్ర-౧-వా-౩. ౨॥ శ్రీ-రా-సు-౩౫-౫౨.

ఇప్ప్రబన్ధత్తినుడైయ తిరునామత్తుక్కు సదృశమాన తొరుపదమ్ అన్వర్థనామమాయ్ క్కొణ్డు పేరానమైయై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (రత్నప్రచురమాన ఎన్ఱు శుడజ్ఞి, పోలేయెన్నుమళవాక.) (రత్నభూషణమెన్ఱు, పేరామాప్పోలే) ఎన్ఱతు - ఆత్మావినుడైయ జ్ఞానప్రాచుర్యమ్ తోన్ఱుకైక్కాక జ్ఞానశబ్దత్తాలే సమానాధికరిత్తు చ్చొల్లుకిఱాప్పోలేయుమ్, "శెయ్యదైయ నెల్" ఎన్ఱుమ్ "ఇత్తాత్రికళదైయత్తయిర్" ఎన్ఱుమ్ లోకవ్యవహారమామాప్పోలేయుమ్, భూషణత్తినుడైయవుమ్ రత్నప్రాచుర్యమ్ తోన్ఱుకైక్కాక. "రత్నం చ తత్ భూషణం చ - రత్నభూషణమ్" ఎన్ఱు[౨ భూషణశబ్దత్తోడే రత్నశబ్దత్తై సమానాధికరిత్తు ప్పణ్ణుమ్ రత్నభూషణమెన్ఱు, నిరూఢవ్యవహారత్తాలే అప్పడి పేరామాప్పోలే ఎన్ఱపడి.

మేల్, భూషణత్తుక్కు దార్ష్టాన్తికమాన ప్రబన్ధత్తిలే అతిన్ పేరుక్కు దార్ష్టాన్తికమాన పేరై యోజిత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (పూర్వాచార్య ఎన్ఱుశుడజ్ఞి, తిరునామమాయ్త్తు ఎన్నుమళవాక.) అవచనప్రచురప్రబన్ధమిల్లామైయాలే వచనశబ్దమ్ అవ్యావర్తకమాకామైక్కాక, వచనశబ్దమ్ పూర్వాచార్యవచనపరమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళుడైయ) ఎన్ఱు, (పూర్వాచార్యర్కళ్) ఎన్ఱతు - లోకాచార్యరుక్కు పూర్వాచార్యర్కళ్ ఎన్ఱపడి. (అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱు - భూషణశబ్దార్థమ్. (తిరునామమ్) ఎన్ఱు, గౌరవిత్తరుళిచ్చెయ్తతు, ఇప్పడి అన్వర్థమాన ఇన్దత్తిరునామమ్, "మున్నమ్ కురవోర్"౧ ఎన్ఱ అపాట్టప్పడియే, పుత్రనుక్కు పితావే పేరిడుమాప్పోలే ఇప్ప్రబన్ధమిట్టరుళిన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తామే శాఱ్ఱిన తిరునామత్తినుడైయ వైభవత్తై యఱివిప్పిక్కైక్కాక. ఆక, కీర్త్తిస్వప్రకారకథనముఖత్తాలే భగవదవతార విశేషాత్మకత్వరూపమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తినుడైయ కర్తృవైలక్షణ్యముమ్, భగవదత్యన్తాభిమతత్వరూప ప్రబన్ధవైలక్షణ్యముమ్, వచనభూషణమెన్ఱ తిరునామమానపడియై చ్చొల్లుకిఱ ప్రకరణత్తాలే సర్వాచార్య వచనాత్మకత్వరూప ప్రబన్ధవైలక్షణ్యముమ్, తత్త్వహితపురుషార్థజ్ఞళై నన్ఱాక వఱివిక్కైయాలే అనుసన్ధాతృ స్వరూపోజ్జ్వల్యకర[౧౪ మాకైయాకిఱ విషయవైలక్షణ్యము మరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

ఆక, (సకలవేదసఙ్గ్రహ) [ప-౬-వ-౩] ఎన్ఱుశుడజ్ఞి, (తిరునామమాయ్త్తు) [ప-౧౩-వ-౩] ఎన్నుమళవుమ్ ప్రవేశమాకైయాలే, ఇతిలే అనుబన్ధచతుష్టయముమ్ అర్థమాక క్కాట్టప్పట్టతు. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; (తత్త్వహితపురుషార్థజ్ఞళై ఉళ్ళపడియఱిన్దే ఉజ్జీవిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్) [ప-౯-వ-౩] ఎన్ఱుమ్ (అర్థవేదాదికళిల్ అర్థజ్ఞళై సఙ్గ్రహిత్తు) [ప-౧౧-వ-౩] ఎన్ఱుమ్ (అరుమైపెరుమైకళై ప్పఱ్ఱ ఇతుక్కు మున్బు తాముమ్ ప్రకాశిప్పియామలడక్కిక్కొణ్డు పోన్దవైయమాన అర్థవిశేషజ్ఞళెల్లావఱ్ఱైయుమ్) [ప-౧౧-వ-౭] ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే, సకలవేదశాస్త్ర తాత్పర్యమాయ్ పూర్వాచార్యోపదేశగమ్యమాన తత్త్వహితపురుషార్థ యాథాత్మ్యమే విషయ మెన్ఱుమ్, (సుగ్రహమామ్పడి) [ప-౧౧-వ-౩] ఎన్ఱుమ్ (ఇవుక్కు వాణ్ణాతెన్ఱు) [ప-౧౧-వ-౮] ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే - అతినుడైయ సుఖపూర్వక జ్ఞానమే ప్రయోజన మెన్ఱుమ్, (సుగ్రహమామ్పడి ప్రబన్ధీకరిత్తు ముపదేశిత్తుమ్) [ప-౧౧-వ-౪] ఎన్ఱుమ్, (అర్థవిశేషజ్ఞళెల్లావఱ్ఱైయుమ్...శ్రీవచనభూషణమాకిఱ ఇప్ప్రబన్ధముఖేన వెళియిట్టరుళుకిఱార్) [ప-౧౧-వ-౮,౯] ఎన్కైయాలే - తత్త్వహితపురుషార్థ యాథాత్మ్యత్తుక్కుమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యప్రతిపాదకభావమ్ సమ్బన్ధమెన్ఱుమ్, (రుచిపిఱన్దచేతనర్ ఇఴన్దుపోమ్పడి యిరుక్కైయాలే) [ప-౧౦-వ-౬] ఎన్ఱుమ్ (మన్దమతికళుక్కుమ్ సుగ్రహమామ్పడి) [ప-౧౧-వ-౩] ఎన్ఱుమ్ (పిన్బుళ్ళారుమివుక్కు వాణ్ణాతెన్ఱు)[ప-౧౧-వ-౮] ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే - మోక్షరుచి యుడైయారెల్లారు మధికారికళ్ ఎన్ఱుమ్, (అఱిన్దే ఉజ్జీవిక్క వేణ్డుకైయాల్) [ప-౯-వ-౩] ఎన్కైయాలే - నిరతిశయపురుషార్థ ప్రాప్తియాకిఱ ఉజ్జీవనమే చరమప్రయోజనమెన్ఱుమ్ దర్శిప్పిక్కప్పడుకైయాలే, విషయప్రయోజన సమ్బన్ధాధికారికళాకిఱ అనుబన్ధచతుష్టయముమ్ కాట్టప్పట్టతిఱే.

మేల్ ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు వికల్పేన మన్త్రరత్నపదసఙ్ఖ్యైకళై ఉట్కొణ్డు ఆఱువాక్యమాకవుమ్ ఒన్బతువాక్యమాకవుమ్ యోజిత్తు, వ్యాఖ్యార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తిలెన్ఱుశుడజ్ఞి.) "నేతృత్వం నిత్యయోగం సముచితగుణజాతం తనుఖ్యాపనం చోపాయం కర్తవ్యభాగం త్వథ మిథునపరం ప్రాప్యమేవం ప్రసిద్ధమ్| స్వామిత్వం ప్రార్థనాం చ ప్రబలతరవిరోధి ప్రహాణం దశైతాన్ మన్తారం త్రాయతే చేత్యధిగత నిగమ షట్పదోయం ద్వి ఖణ్డః"౨ ఎన్ఱ అపడియే - ద్వయమ్ ఆఱుపదమాయుమ్, "పద్యతే అనేనేతి - పదమ్" ఎన్ఱ అప్రక్రియైయాలే - దశపదమాన విత్తిల్ కైఙ్కర్యప్రార్థనై, చతుర్థ్యన్వయార్థమ్ అధ్యాహృతమాన "స్యామ్" ఎన్ఱ అక్రియాపదార్థమాకైయాలే, అత్తైయొఴియ ఒన్బతర్థజ్ఞ

౧॥ ఉపదేశరత్నమాలై-౫౪.   ౨॥ అష్టశ్లోక్యామ్-౫.

శబ్దమ్ పూర్ణమాక వాచకశబ్దశ్రుతియక్తాయిరుక్కైయాలే యాత్తల్; "శ్రీమన్నారాయణతవ చరణారవిన్దయుగళం శరణమహంప్రపద్యే"౧ ఎన్ఱు, శ్రీగద్యప్రక్రియైయాలే, శ్రీమన్నారాయణ! ఎన్ఱు, సమ్బుద్ధ్యన్తఙ్గళాయ్, పూర్వఖణ్డమ్ అఞ్జుపదమాయ్, సఖణ్డసమసపదఘటితమాన ఉత్తర ఖణ్డమ్ నాలుపదమాయిరుక్కైయాలే యాత్తల్; ఒన్బదు పదమాయమిఱే యిరుప్పదు. అత్తిల్, ప్రథమమ్, ఇప్ప్రబన్ధత్తై అఱువాక్య మాక దొణిత్తుక్కొణ్డు, ముతల్ అఞ్జువాక్యఙ్గళైయుమ్ చరమవాక్యత్తుక్కు శేషమాక్కి, ఏకవాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (వేదతాత్పర్య [౫
మెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్) [ప-౧౬-వ-౮] ఎన్నుమళవాక.

(ఉపోద్ఘాతమ్) - శాస్త్రారమ్భసమర్థనమ్. "చిన్తాంప్రకృతసిద్ధ్యర్థాముపోద్ఘాతం విదుర్బుధాః"౨ ఎన్నక్కడవదిఱే. "మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాంసంసారేపతతామధః | లక్ష్మీఃపురుషకారత్వే నిర్దిష్టాపరమర్షిభిః॥ మమాపిచమతంహ్యేతన్నాన్యథా లక్షణంభవేత్"౩ ఎన్ఱి,అ వచనఙ్గళై ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (సాపరాధ) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సాపరాధచేతనరుడైయ) ఎన్ఱది - "సంసారేపతతామధః"౩ ఎన్ఱదైప్పఱ్ఱి. "శృణాతినిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతిచ గుణైర్జగత్"౪ ఎన్ఱు, వివరిక్కప్పట్ట పురుషకారత్వ శబ్దార్థమ్, (సర్వాపరాధఙ్గళై యుమ్) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి (సహిప్పిత్తు) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్నుమళవుమ్; "శ్రూ-హింసాయామ్"౫ఎన్ఱి,అధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తాలేశొల్లప్పట్ట చేతనానిష్ట నివర్తనరూపోపాయ కృత్యత్తిల్ క్షమాదికళైక్కిళప్పిప్పణ్ణుమ్ పురుషకారభావమ్ శొల్లుకిఱదు. (రక్షిప్పిక్కై) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్ఱు, "శ్రీఞ్ - విస్తారే"౬ఎన్ఱి,అ ధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దవివృతమాన చేతనేష్టప్రాపణరూపోపాయకృత్యాంశత్తిల్ ప్రాప్తిపూర్త్యాద్యుద్భావన ముఖత్తాలే పణ్ణుకిఱ పురుషకారభావమ్ శొల్లుకిఱదు. (స్వరూపమాన) ఎన్ఱది - "నాన్యథాలక్షణంభవేత్"౩ ఎన్ఱదైప్పఱ్ఱి. (స్వరూపమాన) ఎన్ఱది - స్వరూపనిరూపకమాక వుడైయత్తాన వెన్ఱపడి. [౧౫

(పురుషకారవైభవముమ్) ఎన్ఱది - "పురుషౌ - జీవాత్మపరమాత్మానౌ, కరోతి - పరస్పరలాభేన సత్తావన్తౌకరోతీతి, పురుషకారః" ఎన్ఱాత్తల్, "పురు - బహు, యథాతథా, సనోతి - దదాతీతి, పురుషః - ఈశ్వరః, తమ్ తథావిధం కరోతీతి, పురుషకారః" ఎన్ఱాత్తల్, పురుషకారశబ్దమ్, ఘటకైయాన పిరాట్టియైచ్చొల్లి, అవళుడైయ వైభవముమ్ ఎన్ఱపడి.

(మిక్కైయెన్నలామ్బడి) ఎన్ఱది - "నాహంపురుషకారేణ"౭ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱి.

(*మిక్కవేత్తియర్ వేత్తమ్) [ప-౧౬-వ-౬] - తిరువష్టాక్షరమ్. "తిరువెట్టెళుత్తుమ్ కఱ్ఱు-ఉఱ్ఱదు మున్నడియార్క్కడిమై"౮ [౨౦
ఎన్నక్కడవదిఱే.

ఉపక్రమోపసంహార న్యాయత్తాలే చరమప్రకరణార్థమ్ ఇప్ప్రబన్ధముఖ్యార్థమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (వేదార్థమెన్ఱు, తుడఙ్గి.) (సంప్రతిపన్నమ్) ఎన్ఱది - సకలవేదార్థ నిర్ణయార్థమ్ ప్రవృత్తమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ఉపక్రమోపసంహార న్యాయత్తాలే చరమ ప్రాప్యప్రాపక ప్రధానైకవాక్యార్థబోధమే యుక్తమాకైయాలే, గతమత్సరసహృదయజన సమ్ప్రతిపన్నమెన్ఱపడి. ఇవ్వర్థత్తుక్కు దృష్టాన్తమ్ కాట్టుకిఱార్ (శ్రీగీతైక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. [౨౫

(శ్రీగీతైక్కు చరమశ్లోకమ్బోలే) ఎన్ఱది - "యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహితన్మేశిష్యస్తేహం శాధిమాంత్వాం ప్రపన్నమ్"౯ ఎన్ఱు, అర్జునన్ ఉపసన్ననాయ్ క్కేట్క, "అస్థానస్నేహకారుణ్య ధర్మాధర్మధియాకులమ్ | పార్థంప్రపన్నముద్దిశ్య శాస్త్రావతరణంకృతమ్"౧౦ఎన్ఱు, అవనుక్కు హితోపదేశార్థమాక ప్రవర్తిత్త గీతాశాస్త్రమ్ చరమశ్లోకత్తోడే తలైక్కట్టుకైయాలే, "స్వధర్మజ్ఞానవైరాగ్య సాధ్యభక్త్యేక గోచరః|నారాయణఃపరంబ్రహ్మ గీతాశాస్త్రే సమీరితః"౧౧ఎన్ఱుమ్ "నిజకర్మాదిభక్త్యన్తం కుర్యాత్ప్రీత్యైవకారితః | ఉపాయతాంపరిత్యజ్యన్య సేద్దేవేతుతామభీః||ఏకాన్తాత్యన్త దాస్యైకరతిస్తత్పదమాప్నుయాత్|తత్ప్రధానమిదంశాస్త్రమితిగీతార్థసఙ్గ్రహః"౧౨ఎన్ఱుమ్"మన్మనాభవ మద్భక్తోమద్యాజీమాంనమస్కురు|మామేవైష్యసిసత్యం తేప్రతిజానేప్రియోసిమే"౧౩"సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్యమామేకంశరణంవ్రజ| అహంత్వాసర్వ పాపేభ్యోమోక్షయిష్యామిమాశుచః"౧౪ ఎన్ఱుమ్, చరమశ్లోకద్వయార్థముఖ్య విశేష్యక ఏకవాక్యార్థబోధతాత్పర్యత్తాలే గీతార్థసఙ్గ్రహత్తిలే శాస్త్రసఙ్గ్రహమ్బణ్ణుకైక్కడలాన చరమశ్లోకమ్బోలే ఎన్ఱపడి. మేల్ గీతాచరమశ్లోకత్తుక్కుమ్ ఇప్ప్రబన్ధ చరమప్రకరణత్తుక్కుమ్ ముక్తానవైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అఙ్గుఎన్ఱుతుడఙ్గి, చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టదు ఎన్నుమళవాక.)(ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు అఞ్జినవనుక్కు) [ప-౧౭-వ-౨] ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్, "సిద్ధిర్భవతివానేతిసంశయోఽచ్యుతసేవినామ్| నసంశయోస్తితద్భక్త పరిచర్యారతాత్మనామ్"౧౫ ఎన్ఱి,అ శ్లోకమనుసన్ధేయమ్.

భగవత్స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కూడవ పురుషకారసమ్బన్ధ మిరుక్కచ్చెయ్‌తే అఞ్జక్కూడువానేన్నిల్; "యస్యావీక్ష్యము ఖంతదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేఽఖిలమ్-స్వర్గం దుర్గతిమ్"౧౬ఎన్ఱుమ్,"యద్భ్రూభఙ్గాఃప్రమాణం స్థిరచరరచనాతారతమ్యేమురారేః"౧౭ఎన్ఱుమ్

౧॥ శరణాగతిగద్యే. ౨॥ తత్త్వదీపే. ౩॥ పాఞ్చరాత్రే. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ తి-మొ-౮-౧౦-౩. ౯॥ గీ-౨-౭. ౧౦॥ గీతా-సం-౫.
౧౧॥ గీతార్థసం-౧. ౧౨॥ గీతార్థసం-౩౨. ౧౩॥ గీ-౯-౩౪. ౧౪॥గీ-౧౮-౬౬. ౧౫॥ ౧౬॥ శ్రీస్తుతౌ-౧. ౧౭॥ శ్రీగుణరత్నకోశే-౪.

పిరాట్టి తమ్ముడైయ౧*అరవిన్దలోచనమనఃకాన్తైయాకైయాకిఱ తన్త్రైయాలే భగవత్స్వాతన్త్ర్యకార్యమాన చేతనదుర్గతిప్రదానాదిలీలైకళిలు ణ్డాడ ఎమ్బెరుమానుక్కు రసమ్ విళైయమ్బడియాక ముకజ్ఞోడుత్తురజ్ఞిప్పిత్తుక్కొణ్డు, ఉచితకాలజ్గళిలే "ఉపాయైర్విస్మార్య"౨ ఎన్గిఱపడియే తిచ్చైచెయ్కిఱ్త్తల్ ముతలాన వ్యాపారజ్గళాలే క్రమేణవశీకరిక్క వేణ్డుమ్బడి భగవత్స్వాతన్త్ర్యమ్ నిరజ్కుశమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, పిరాట్టి తామ్ అఖిలజగన్మాతావాయిరుక్కైయాలే ప్రియపరైయాయ్కొణ్డు 'ఐశ్వర్యమక్షరగతిమ్'౩ ఎన్గిఱపడియే చేతనరుచినై మీట్క మాట్టాతే ఐశ్వర్యాదికళై కొడుక్కత్తేడుమళవాయిరుక్కైయాలేయుమ్, స్వదోషానుసన్ధానత్తాల్ అఞ్జవుక్కైయిల్లైయిఱే.

ఆనాల్, చరమపర్వనిష్ఠర్కు ఇప్పడి రెణ్డుమిల్లై; పిరాట్టిమార్కళ్ తిరుములైత్తడత్తాలే నెరుక్కినాలుమ్ అవ్వరుక్కొత్తుమతి యాతపడి ఎమ్బెరుమానై తానే మేల్ విళున్దనుభవిక్క వేణ్డుమ్బడి అవనుక్కు అత్యన్తమభిమతనాయ్, "కొడువులకమ్ కాట్టేలే"౪ ఎన్ఱు, లీలావిభూతిప్రసక్తియిల్ ముడియుమ్ తన్త్రైయరాయ్, "నిన్కణ్ వేఱ్కూయిలుమివ్వనే"౫ ఎన్ఱు, కేవలహితపరరాన పరాజ్కుశ పరకాల నాథయామున యతివరాది పూర్వాచార్యర్కళుడైయ సమ్బన్ధముడైయారుడైయ దోషమెల్లామ్, వేర్ చ్చూడువార్ మణ్పఱ్ఱుపోలేయుమ్, తిరువాయ్ప్పాడియిల్ వెణ్ణెయ్ క్కోలేయుమ్, అత్తలైక్కు భోగ్యమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, విభీషణాళ్వాన్దోడువన్దనాల్వరైయుమ్ రామగోష్ఠియిల్ పరీక్షైపణ్ణామల్ ఉళ్ళేపుకురవిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలేయుమ్, "నసంశయోஉస్తి తద్భక్తపరిచర్యారతాత్మనామ్"౬ ఎన్ఱు, శాస్త్రముణ్డాకైయాలేయుమ్, ఉన్నైయవర్కు "ఉభయవిభూతియైయుమ్ ఉమక్కుమ్ ఉమ్ముడైయార్క్కుమ్ తన్దోమ్"౭ ఎన్ఱు, నిరజ్కుశస్వతన్త్రనాన వెమ్బెరుమానతానే తెఱ్కువీడాన కోయిలిలుమ్ వడక్కువీడాన తిరుమలైయిలుమ్ ౭ తిరుప్పవళచ్చెవ్వాయ్ తిఱన్దు, "మాతేభూదత్ర సంశయః"౮ ఎన్ఱు, ప్రతిజ్ఞైపణ్ణియరుళిచ్చెయ్కైయాలేయుమ్, ఆచార్యాభిమానాన్తర్గతర్కళ్ భగవత్స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు విషయభూతరల్లామైయాలే అవర్కళ్ అచ్చుక్కు అజ్ఞవేణ్డా ఎన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఆక, ఇత్తాల్ - చరమశ్లోకత్తుక్కుమ్ ఇప్ప్రబన్ధచరమప్రకరణత్తుక్కుమ్ సభయత్వాభయత్వరూపమాన వైలక్షణ్యమ్ కాట్టప్పట్టతు. మేల్, ఆఱువాక్యప్రక్రియైయై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకవెన్ఱు, తొడజ్గి.)

మేల్, ఒన్బతువాక్యమాన యోజనైయై ప్పిరిత్తుక్కాట్టువతాక అవ్వర్థత్తై ప్రతిజ్ఞైపణ్ణుకిఱార్ (ఒన్బతు) ఎన్ఱు, తొడజ్గి. (ప్రకరణమ్)-అవాన్తరవాక్యమ్. (ఒన్బతర్థప్రతిపాదకమాయిఱ్ఱు) నవప్రకరణత్వే హేతుః. ఏవమ్ పూర్వత్రాపి "అర్థైకత్వాదేకం వాక్యం సాకాజ్క్షం చేద్విభాగే స్యాత్"౯ ఎన్నక్కడవతిఱే.

అత్తై వకుత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (అన్దపత్తిలుమెన్ఱు, తొడజ్గి.) ఇన్ద ఒన్బతు ప్రకరణపక్షత్తిలుమ్, ఆఱుప్రకరణపక్షత్తిల్ శొన్న ముతల్ప్రకరణముమ్ కడైయిల్ ఇరణ్డు ప్రకరణజ్గళుమ్ సమానమ్. నడువిల్ మూన్ఱు ప్రకరణత్తిలే, ముతలిరణ్డు ప్రకరణజ్గళై నాలు ప్రకరణజ్గళాయుమ్, మేలొన్ఱైయుమ్ ఇరణ్డు ప్రకరణజ్గళాయుమ్, ఆక ఒన్బతు ప్రకరణమాక వకుత్తరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇప్పడి ఇరువకైయాక అవాన్తరవాక్య యోజనైకళుక్కు పూర్వాచార్య సమ్ప్రదాయమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఇవ్విరణ్డుక్రమత్తైయుమ్ పఱ్ఱవిఱే ఎన్ఱు, తొడజ్గి)

ఆఱువాక్యమాక యోజనైక్కుచ్చేర్న్ద తనియన్ (పేఱిత్యాది.) (పేఱు) - అద్వేషమ్ తొడజ్గియుణ్డాన ఫలపరమ్పరైకళై, (తరువిక్కుమవళ్ తన్) - ఎమ్బెరుమానై క్కొణ్డు కొడుప్పిక్కుమ్ పెరియపిరాట్టియారుడైయ, (పెరుమై) - అసాధారణవైభవముమ్. ఇత్తాల్ - "పురుషకారవైభవంచ"౧౦ ఎన్గిఱ అవర్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (ఆఱు) - ఉపాయమ్. ఇత్తాల్ - 'సాధనస్య గౌరవమ్'౧౦ ఎన్గిఱ అవర్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (పెఱువాన్ ముఱై) - అధికారికృత్యముమ్. (అవన్ కూఱుకురువైప్పణువల్) - అన్దవధికారియినుడైయ౧౦ *సద్గురూపసేవనముమ్. (కొళ్వతిలైయాకియ కుళిర్న్ద అరుళ్ తాన్)- నిర్హేతుకభగవత్కృపైయుమ్. (మాఱిల్)-ఒప్పిల్లామలిరుక్కిఱ, (పుకళ్) - కల్యాణగుణజ్గళైయుడైయ, (నఱ్కురువిన్) - సద్గురువినుడైయ, (వణ్మై) - ఉపాయత్వముమ్. ఇత్తాల్ - "గురోరుపాయతాంచ"౧౦ ఎన్గిఱ అవర్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు ఎన్ఱు, ఆఱుప్రకరణార్థజ్గళైయుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఒన్బతు ప్రకరణమాకప్పణ్ణుమ్ యోజనైక్కుచ్చేర్న్ద తనియన్ (తిరుమామకళిత్యాది.) (తిరు) - పెరియపిరాట్టియార్ తామేయాన, (మామకళ్ తన్) - తలైమకళాన జనకనన్దినీ యినుడైయ, (శీరరుళ్ ఱ్ఱుముమ్) - నిర్హేతుకకృపాప్రభావముమ్. (తిరుమాల్ †శేవడిశేర్ వళ్ళినన్మైయుమ్) - సిద్ధోపాయస్వీకారత్తినుడైయ స్వరూపానురూపత్తైయుమ్. (అవ్వళియొళుకిన్దవ వన్తైత్తిన్ పున్మైయుమ్) - తదితర సర్వధర్మజ్గళినుడైయ స్వరూపవిరుద్ధత్వాది దోషముమ్. (మెయ్వళి‡యొన్ఱైయమిక్కోర్ పెరుమైయుమ్) - సిద్ధోపాయ నిష్ఠరుడైయ వైభవముమ్.

౧|| చతుశ్శ్లోక్యామ్-౩. ౨|| శ్రీగుణరత్నకోశే-౫౨. ౩|| శ్రీగుణరత్నకోశే-౫౮. ౪|| తి-వా-౪-౯-౭. ౫|| తిరువిరుత్తమ్-౯౬.
౬|| ౭|| తి-వా- ౮|| శరణాగతిగద్యే. ౯|| పూ-మీ. ౧౦|| †పా-"తిరువడిశేర్వళి." ‡పా-"మెయ్వళియాన్ఱై."

2-4-90.

(ఆరణమ్ వల్లవరమరుమ్ నన్గైఅఱియమ్) - వేదమ్ వల్లార్ పొరున్దివర్త్తిక్కుమ్ అనుష్ఠాననియమముమ్. (నారణన్ తాళ్ తరు నఱ్కుణనీతియమ్) - ఎమ్బెరుమానైయుపకరిక్కుమాచార్యనుడైయ లక్షణముమ్. (శోతివానరుళ్ తూయమాకురువిన్ పాతమామలర్ పణిపవర్ తమ్మయుమ్) - జ్యోతిర్మయమాన పరమపదత్తై క్కొడుత్తరుళవల్లనాయ్, తన్నిడత్తిలుమ్ శిష్యనిడత్తిలుమ్ ఫలత్తినిడత్తిలుమ్ ప్రతిపత్తిమాఱ్ఱమిల్లాత శుద్ధనాయిరుక్కుమ సద్గురువినుడైయ తిరువడిత్తామరైకళై యాశ్రయిక్కుమ్ శిష్యర్‌కళుడైయలక్షణముమ్. (తీతిల్ వానవర్ తేవనుడన్ ఒక్కవే యేళుమిన్ఱి, యెదుక్కుమ్బడియైయుమ్) - అనాలోచిత విశేషనాన నిత్యసూరిస్వామియానవన్ సంసారమగ్నరాన చేతనర్కళై ఆకస్మికమాక ఉద్ధరిక్కుమ్బడియైయుమ్. (మన్నియవిన్బముమ్ మాకతియుమ్ కురువెన్నునిలై పెఱుమిన్బొరుళ్ తన్నైయుమ్) - నిత్యమాన పరమపురుషార్థముమ్ తదనురూపమాన ఉపాయముమ్ ఆచార్యనే ఎన్నుమ నిష్ఠైపెఱుకైయాకిఱ శ్లాఘ్యమాన అర్థవిశేషత్తైయుమ్. ఇవ్వాల్ - ఒన్బదు ప్రకరణార్థఙ్గళుమ్ మడైవే శొల్లప్పట్టదు.—(అన్బైవిలావేతమత్తనుళన్ తన్నైయుమ్) - నిత్యనిర్దోషసకలవేద సారార్థఙ్గళై ఇత్తాల్ - సర్వప్రకరణఙ్గళుక్కుమ్ శేషమాన ఉపోద్ఘాతార్థమ్ శొల్లప్పట్టదు. మేల్, స్పష్టమ్.

మేల్ శ్రీవచనభూషణత్తినుడైయ, సకలవేద సఙ్గ్రహీతార్థోపదేశాత్మకత్వమ్, సకలవేదసఙ్గ్రహ రహస్యత్రయ వివరణాత్మకత్వ ప్రదర్శనముఖత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్, ముతలిలే ఇప్ప్రబన్ధమ్ ఆపాదచూడమ్ ప్రాధాన్యేన ద్వయ వివరణాత్మకమాయిరుక్కైయాలే అత్తై దృష్టాన్తమాక క్కాట్టుకిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తై) [ప-౧౯-వ-౨] ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (దీర్ఘశరణాగతియాన) ఎన్ఱు - నీణ్డ ద్వయమెన్ఱు శొల్లప్పడుమతాన వెన్ఱపడి. (తిరువాయ్‌మొழிపోలే) ఎన్ఱదు - "ఉక్తార్థవిశదీకార యుక్తార్థాన్తరబోధనమ్ | మతం వివరణం త్వాత్ర మహితానాం మనీషిణామ్"౧ ఎన్ఱిప్పడియే, (తిరువాయ్‌మొழிయిల్ ముతల్ మూన్ఱుపత్తాలే) - "తొழுదెழు"౨ "ఎమ్మావీట్టుత్తిఱమ్"౩ "ఒழிవిల్ కాలమ్"౪ ఇత్యాదికళాలే, (ఉత్తరఖణ్డోక్త పరమపురుషార్థ స్వరూపమ్ వివరిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్ ; (మేల్ మూన్ఱుపత్తాలే) - "తిరునారణన్ తాళ్"౫ "ఆమెనక్కు"౬ "అకలకిల్లేన్"౭ ఇత్యాదికళాలే, (పూర్వఖణ్డోక్త సిద్ధోపాయ స్వీకారమ్ వివరిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్ ; (మేల్ నాలుపత్తాల్) - "కడల్ ఞాలమ్ కాక్కిన్ఱ మిన్నునేమియన్"౮ "ఉఙ్గళోడెఙ్గళిడైయిల్లై"౯ "నారాయణన్ ఎమ్మిరాన్"౧౦ "అవావఱచ్చూழ்"౧౧ ఎన్ఱు, ఇత్యాదికళాలే, భగవత్కల్యాణగుణ స్వవైరాగ్యాత్మేశ్వరనిరుపాధికబన్ధ ఫలావాప్తిప్రభావాదికళాకిఱ ఖణ్డద్వయానుక్తోపయుక్తార్థఙ్గళెల్లామ్ వివరిత్తు శొల్లప్పడుకైయాలేయుమ్ ; ఉక్తార్థవిశదీకారత్వ ఉపయుక్తార్థాన్తర బోధకత్వరూప ప్రకారద్వయత్తాలుమ్, ద్వయవివరణమాన తిరువాయ్‌మొழிపోలే యెన్ఱపడి. (ద్వయవివరణమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱదు - పూర్వోక్తప్రకారద్వయత్తాలుమ్ ద్వయవివరణమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ వివరణప్రకారద్వయత్తైయుమ్ వకుత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (ఇతిలుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. ముతలిలే ఆఱుప్రకరణమెన్ఱదు పక్షత్తై ప్పఱ్ఱ ముతల్ మూన్ఱుప్రకరణముమ్, ఖణ్డద్వయోక్తార్థద్వయ విశదీకరణరూపమాకవుమ్ మేల్ మూన్ఱుప్రకరణముమ్ ఆచార్యానువర్తనక్రమ భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావోపాదేయ చరమావధికళాకిఱ ఉపయుక్తార్థాన్తర బోధనరూపమాకవుమ్ వకుత్తు, (ఇతిలుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (తలైక్కట్టుకైయాలే) ఎన్నుమళవాక క్కాట్టియరుళి; ఒన్బదు ప్రకరణమెన్నుమ్ పక్షత్తిలుమ్, ఉపాయప్రకరణత్తిల్ పిరిన్ద ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణముమ్, అధికారినిష్ఠాప్రకరణత్తిల్ పిరిన్ద ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణముమ్, "సద్గురూపసేవనమ్" [ప-౪-వ-౫] ఎన్ఱు ఆచార్యానువర్తనక్రమప్రకరణత్తిల్ పిరిన్దఆచార్యలక్షణ ప్రకరణముమ్, ఆకిఱ మూన్ఱుప్రకరణఙ్గళుమ్, *ఆక్షేపతత్సమాప్త్యర్థ విశదీకరణరూపఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అనుక్తోపయుక్తార్థాన్తర బోధకత్వరూప ద్వయివివరణత్వముక్తాకైయాలే, అప్పడి శొల్లక్కూడాయిల్లై యెన్ఱిట్టార్ (ఒన్బతర్థప్రతిపాదకమాన ఎన్ఱుతుడఙ్గి, కూడాయిల్లై ఎన్నుమళవాక)

ఇవ్విడత్తిల్, ఉక్తార్థవిశదీకరణ ప్రకరణఙ్గళిలే అనుక్తార్థ ప్రతిపాదనముమ్, మఱ్ఱ విడఙ్గళిల్ మఱ్ఱవైయుముణ్డేయాకిలుమ్, అవ్ఱ్ఱై ప్పఱ్ఱ ఇప్పడి శొల్లక్కూడాయిల్లై యెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

మేల్ మఱ్ఱ రహస్యార్థఙ్గళుక్కుమ్ ఇతుసఙ్గ్రహేణ ప్రతిపాదకమామ్బడియై త్తనిత్తనియే దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇప్పడియెన్ఱు తుడఙ్గి) (సఙ్గ్రహేణ) ఎన్ఱదు - ద్వయార్థమ్బోలే విస్తరేణ వన్ఱియే సఙ్గ్రహేణ వెన్ఱపడి.

రహస్యత్రయత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, తిరుమన్త్రమ్ ఇతరరహస్యమూలమాయ్ క్కొణ్డు సర్వోత్కృష్టమాయిరుక్క, అతినుడైయ వర్థమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ప్రాదేశికమాయ్ ద్వయార్థప్రతిపాదనమే సార్వత్రికమావాన్నైక్కిల్ ; తిరుమన్త్రత్తుక్కు సాధకపరిగ్రహముక్తాకైయాలే,

౧॥ తత్త్వదీపే. ౨॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౩॥ తి-వా-౨-౯-౧. ౪॥ తి-వా-౩-౩-౧. ౫॥ తి-వా-౪-౧-౧. ౬॥ తి-వా-౫-౭-౧౦. ౭॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౮॥ తి-వా-౭-౧-౨. ౯॥ తి-వా-౮-౭-౭. ౧౦॥ తి-వా-౯-౩-౧. ౧౧॥ తి-వా-౧౦-౧౦-౧౧.

అదిల్లాతపడి, "సదాచార్యమూలోఽనాది సిద్ధోమన్త్రో రత్నః"౧ఎన్ఱు, శ్రుతిశొల్లుగైయాలేయుమ్; "పిళ్ళైపురుషకారమాగ జీయర్ తిరువడి కళై యాశ్రయిత్తారొరు శ్రీవైష్ణవర్క్కు, జీయర్, మున్దఅధ్యయత్తిల్ పూర్వవాక్యమాత్రత్తై, ఇదైయనరిద్ధ కొమ్బుప్పోలే యుపదేశిత్తు విట్టు పిన్బు అవరుడైయఅధికారమఱిన్దుకొణ్డు, ఉత్తరవాక్యత్తైయు మరుళిచ్చెయ్దార్" ఎన్ఱు, ఐతిహ్యముణ్డాగైయాలేయుమ్; "సదాచార్యసమ్ప్రదాయ పరమ్పరాప్రాప్తమాయ్ అనన్యసాధారణమాన ద్వయవ్యాజే ఉపదేశాత్మకమాన విప్రబన్ధత్తుక్కుణ్డాగైయాలేయుమ్" ఎన్ఱు, ఆజౌచిత్యత్తాలే అప్పడియాన కుణ్డైయిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

మేల్ (అజ్ఞానత్తాలే) [ప-౨౦-వ-౧౦] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, చరమరహస్యవివరణత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (ఉత్తరార్ధత్తిల్ అర్థమ్ శొల్లప్పట్టదు) [ప-౨౮-వ-౧౮] ఎన్ఱుమఱివాన.

ఆన, ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్, (వేదార్థమఱుదియిడువదు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ఇవ్వళవాల్. ఇప్ప్రబన్ధత్తిన్ అవాన్తరవాక్యయోజనాప్రకారఙ్గళై యుమ్, మహావాక్యయోజనా ప్రకారత్తైయుమ్, ఇతరరహస్యద్వయసహితమాన ద్వయార్థనిర్ణయాత్మకత్వత్తైయుమ్, వ్యాఖ్యానాఙ్గమాన [౧౦ వరుళిచ్చెయ్దారాయిత్తు.

౧.—మేల్, అదై వేవ్యాఖ్యానమిట్టరుళుకిఱార్. "పదచ్ఛేదఃపదార్థోక్తిర్విగ్రహో వాక్యయోజనా । ఆక్షేపస్యసమాధానం వ్యాఖ్యానం పఞ్చలక్షణమ్"౨ఎన్ఱుకొణ్డవతిఱే. (వేదార్థమిత్యాది) [ప-౨౦-వ-౧౯]ఎన్ఱు,అదుక్కు, (ఇవ్వాక్యత్తాలే యరుళిచ్చెయ్గిఱార్) [ప-౨౭-వ-౮] ఎన్ఱు,అవాక్యత్తోడే యన్వయమ్. మూలత్తిల్ ప్రథమవాక్యావతారికై (ప్రమాతావాన వస్తిత్యాది.) మూలత్తిల్ [వేదార్థమ్] ఎన్ఱు,అముఖల్ వాక్యత్తిలే, వకారమ్- అమృతవాచియాయ్, ఈకారమ్- ఐశ్వర్యవాచియాయ్, ఇతిరణ్డైయుమ్ కొడుక్కుమవనై, 'వశ్చ-ఈశ్చ-వయా, వయా వెదాతితి-వేదః" ఎన్ఱు, వేదశబ్దమ్ శొల్లుగైయాలే, "సకలఫలప్రదోహివిష్ణుః"౩ ఎన్ఱుమ్ "సర్వలాభాయ కేశవః"౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, భోగమోక్షప్రద సిద్ధోపాయరూప వస్తునిర్దేశరూపమఙ్గళమ్ సిద్ధమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

(అష్టవిధవాన) ఎన్ఱదు - "ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకాః కణాదసుగతౌపునః । అనుమానంచతచ్చాపి సాఙ్ఖ్యాశ్శబ్దఞ్చతేఅపి॥ న్యాయైకదేశినోప్యేవముపమానంచకేచన । అర్థాపత్త్యాసహైతాని చత్వార్యాహప్రభాకరః॥ అభావషష్ఠాన్యేతాని భాట్టావేదాన్తినస్తథా। సమ్భవైతిహ్యయుక్తాని పౌరాణికాజగుః"౫ఎన్ఱు,అప్పడియే, ప్రత్యక్షమ్, అనుమానమ్, ఆగమమ్, ఉపమానమ్, అర్థాపత్తి, అభావమ్, సమ్భవమ్, ఐతిహ్యమ్ ఎన్ఱు అష్టవిధమానవెన్ఱపడి. అదిల్, ప్రత్యక్షమావదు - చక్షురాదీన్ద్రియఙ్గళ్; ఇదు చార్వాకర్క్కు ప్రమాణమ్. అనుమానమావదు - ప్రత్యక్షాదిసిద్ధమాన ధూమాదిహేతుక్కళాలే అప్రత్యక్షఙ్గళాన వహ్న్యాదికళై యఱిన్దుకొళ్ళుమ్, అదుక్కు ఉడలాన "యత్రధూమస్తత్రాగ్నిః"౬ఇత్యాదివ్యాప్తినిశ్చయవిశిష్టమాన హేతు సంసర్గజ్ఞానమ్; ఇదిరణ్డుమ్, కాణాద సౌగతర్కళుక్కు ప్రమాణమ్. ఆగమమావదు - శాస్త్రముమ్, ఆప్తవాక్యముమ్; ఇదుమూన్ఱుమ్, సాఙ్ఖ్య భూషణర్కళుక్కు ప్రమాణమ్. ఉపమానమావదు - పశువైక్కణ్డు మఱ్ఱైయొన్ఱై యఱిగైక్కుడలాన సాదృశ్యజ్ఞానమ్; ఇదునాలుమ్, ఉదయనాచార్యర్కుక్కు ప్రమాణమ్. అర్థాపత్తియావదు-"పీనో దేవదత్తో దివానభుఙ్క్తే"౭ఎన్ఱాల్ భోజనమన్తరా పీనత్వమనుపపన్నమాగైయాలే- రాత్రిభోజనసాధకమాన శ్రుతదృష్టార్థాన్యథానుపపత్తిజ్ఞానమ్; ఇదు అఞ్జుమ్, ప్రాభాకరర్కళుక్కు ప్రమాణమ్. అభావమావదు - ఘటాభావాదిగ్రాహకమాన ఘటాద్యనుపలబ్ధి; అదావదు - కణ్డుక్కుత్తోన్ఱామై ; ఇదుఆఱుమ్, భాట్ట వేదాన్తికళుక్కు ప్రమాణమ్. సమ్భవమావదు, "ఆయిరముళ్ళవనిడత్తిల్ నూఱుణ్డు" ఎన్ఱు,అఉపపత్తి. ఐతిహ్యమావదు - అజ్ఞాతమూలపురుషకమాయ్ శిష్టపరిగృహీతముమాన "ఇహవటేయక్షస్తిష్ఠతి ' ఇత్యాదికళాన ప్రవాదఙ్గళ్. ఇదుఎట్టుమ్, పౌరాణికర్కళుక్కు. (శొల్లువర్కళ్) ఎన్ఱదు - పౌరాణికర్ శొల్లువర్కళెన్ఱపడి.

పరమప్రామాణికరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తమ్ముడత్తిల్, [వేదార్థమ్] ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఆగమమాత్రత్తై నిర్దేశిప్పాన్ ఎన్నెన్నవరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (అదిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (బాహ్య) ర్ - వేదప్రామాణ్యానభ్యుపగన్తర్కళ్. (కుదృష్టికళ్) - భాట్ట ప్రాభాకరాదికళ్. (అవర్కళైప్పోల ల్లామే) ఎన్ఱదు - ముఱ్శొన్న ఎట్టుప్రమాణఙ్గళిల్ శిలవఱ్ఱుక్కు ప్రామాణ్యముమ్, మఱ్ఱువైకళుక్కు అప్రామాణ్యముమ్ శొల్లుమవర్కళై ప్పోలన్ఱి,క్కే-యెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - సాఙ్ఖ్యసామ్యమ్ నిరస్తమ్. (యథాయోగమ్) ఎన్ఱదు - యథాన్యాయమెన్ఱపడి. (అన్తర్భవిప్పిత్తు) ఎన్ఱదు- అభావత్తై ప్రత్యక్షత్తిలుమ్, ఐతిహ్యత్తై ఆగమత్తిలుమ్, మఱ్ఱవనాన్ఱైయుమ్ అనుమానత్తిలుమ్ అన్తర్భవిప్పిత్తు ఎన్ఱపడి. (శాస్త్రమే) ఎన్ఱు అవధారణమ్ - అన్యేషాంప్రామాణ్య నిరసనార్థమ్. [౩౫

(అదుతన్నిలుమ్) ఎన్ఱదు - శ్రుతి స్మృతీతిహాస పురాణ పాఞ్చరాత్ర కర్మబ్రహ్మమీమాంసైతిహ్యభేదభిన్నమాన అన్దఆగమఙ్గళిలుమెన్ఱపడి. వేదమ్ ప్రబలమెన్ఱుమిడత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (వేదేకర్త్రాద్యభావాత్) ఇత్యాదినా. "కర్త్రాద్యభావాత్ - బలవతివేదే-

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

శమైః - హే - త్వమ్మకే నీయమానేసతి, తదితరదఖిలమ్ - తన్మూలత్వేనమానమ్ - జాయతే'' ఎన్ఱుశ్లోకాన్వయమాయ్, పురుషబుద్ధి మూలకమ ల్లామైయాలే స్వప్రామాణ్యత్తిల్ ఇతరనిరపేక్షమాయ్కొణ్డు బలవత్తాన వేదమానతు, వేదాన్తప్రసిద్ధఙ్గళాన సత్తర్కఙ్గళాలే దేవరీర్రైయేప్రతిపా దిక్కైకళాక వొరుఙ్గవిడప్పట్టిరున్దుశ్ళవళవిల్, పురుషబుద్ధి మూలకఙ్గళాన ఇతరశాస్త్రఙ్గళెల్లామ్ వేదత్తైవ్యాఖ్యేయమాక ఉడైయవైయాయిరుక్కై యాలే ప్రమాణఙ్గళాకిఱనవెన్ఱర్థమ్ తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వప్రామాణ్యత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (పౌరుషేయేతి) మూలాపేక్ష త్వే హేతుగర్భవిశేషణమ్. (పౌరుషేయ) ఎన్ఱత్తు - పురుషబుద్ధి మూలకమాన వెన్ఱపడి. ఇఙ్గు, పురుషశబ్దమ్ - చేతనేశ్వరసాధారణమ్. స్వప్రా మాణ్య మూలసాపేక్షత్వత్తుక్కు పౌరుషేయత్వమ్ హేతువానపడి యెన్నెన్నిల్; ఒరువన్ ఒరువాక్యమ్ శొల్లుమ్బోతు "అర్థంబుద్ధ్వాశబ్దరచనా" ఎన్ఱ,ఆన్యాయత్తాలే అర్థమఱిన్దే శొల్లవేణ్డియిరుక్కైయాలుమ్, అన్దవఱివుతాన్ వేదమూలకమల్లాతపోతు భ్రమప్రమాదాది సమ్భవమైయాలే అన్దవాక్యత్తిల్ అప్రామాణ్యసంశయముణ్డాకైయాలుమ్, భ్రమప్రమాదాది దోషఙ్గళిల్లాత వేదత్తాలుణ్డాన జ్ఞానత్తాల్ శొల్లప్పడుకైయి వాక్య త్తిలేయే అన్దఅప్రామాణ్యశఙ్కైవారాతపడి యిరుక్కైయాలుమ్, అప్రామాణ్యశఙ్కావినిర్ముక్తమాన వాక్యమే ప్రమాణమాక వేణ్డుకైయాలుమ్, పౌరుషేయత్వమ్ స్వాశ్రయ ప్రామాణ్యవేదసాపేక్షత్వహేతువెన్నత్తట్టిల్లై. (శాస్త్రఙ్గళైప్పోల్) ఎన్ఱత్తు - శాస్త్రఙ్గళైప్పోల వెన్ఱపడి. "పఞ్చరాత్రస్య కృత్స్నస్యవక్తానారాయణస్స్వయమ్''౧ఎన్ఱ,అపడియే, భగవత్కర్తృకమాన పాఞ్చరాత్రత్తుక్కు "భ్రమప్రమాదాది సంభావ నామూలకాప్రామాణ్యశఙ్కైయిల్లై యేయాకిలుమ్, "ఇదంమహోపనిషదం సర్వవేదసమన్వితమ్ । సాఙ్ఖ్యయోగకృతాన్తేన పాఞ్చరాత్రానుశ బ్దితమ్'' ౨ ఎన్ఱు, అతు వేదవ్యాఖ్యానమాక చ్చొల్లప్పడుకైయాలే వ్యాఖ్యానప్రామాణ్యమ్ మూలప్రామాణ్య సాపేక్షమాకైయాలే, అతువుమ్ వేదసాపేక్ష మెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. (ఇవ్వాక్యత్తాలే) ఎన్ఱత్తు - కీழుపాత్తమాన (వేదార్థ) ఇత్యాదియాన ఇవ్వాక్యత్తాలే యెన్ఱపడి. [౧౫

కీழ్చ్చొల్లప్పట్ట వేదప్రామాణ్యన్నైరపేక్ష్యత్తై, "అన్దవేదఙ్గళుక్కు, 'వేదైశ్చ సర్వైరహమేవవేద్యః' ౩ఎన్ఱ,అపడియే స్వప్రతిపాద్యవస్తు వోడుణ్డాన సాసాదృశ్య ప్రదర్శనముఖత్తాలే, 'సమస్త శబ్దమూలత్వాదకారస్య స్వభావతః । సమస్తవాచ్య మూలత్వాద్బ్రహ్మణోపి స్వభావతః॥ వాచ్యవాచకసమ్బన్ధ స్తయోరర్థాత్ప్రతీయతే' ౪ ఎన్ఱు-ఔచిత్యాతిశయత్తాలే కారణశబ్దమ్ కారణవస్తువాన బ్రహ్మత్తై చ్చొల్లక్కడవతెన్ఱాప్పో లే, అఖిలహేయప్రత్యనీకన్నాయ్ కల్యాణైకతానన్నాన సర్వేశ్వరనై నిత్యనిర్దోషసకలగుణపూర్ణమాన శ్రుతి ప్రతిపాదిక్కైఉచితమ్'' ఎన్ఱుకాట్టి స్థిరీ కరిక్కిఱార్ (అఖిలహేయప్రత్యనీక) ఇత్యాదియాలే. (అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ) సదృశధర్మమ్, (అపౌరుషేయత్వ)మ్; (కల్యాణైకతాన త్వ) సదృశధర్మమ్, (నిత్యత్వ)మ్. ఇన్ద (నిత్యత్వ)మ్, సాత్త్వికవిషయత్తిల్ భగవద్వేదయిత్రుత్వముమ్ ఆసురప్రకృతికళుక్కు అవ గాహిక్కవొణ్ణాతపడి మఱైయాయిరుక్కైయుమాకిఱ ప్రమేయవస్తువాన వీశ్వరనుడైయ పరత్వసౌలభ్యఙ్గళుక్కు సదృశమాన గుణఙ్గ ళుక్కుముపలక్షణమ్.

వేదాపౌరుషేయత్వాదికళిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (వేదత్తినుడైయవిత్యాది.) "(వాచావిరూపనిత్యయా) వృష్ణేచోదస్వ'' ఎన్ఱత్తుక్కర్థమ్.—వారాయ్, విరూపనానవృష్ణియే!, (నిత్యయా) - నిత్యైయాయిరున్దుళ్ళ, (వాచా) - శ్రుతియాలే స్తోత్రమ్ పణ్ణక్కడవాయ్ ఎన్ఱు.

శ్రుత్యుక్తమాన నిత్యత్వత్తై స్మృతివచనత్తాలే వివరిత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (అనాది) ఇత్యాదినా.—ఉత్పత్తివినాశరహిత నిత్య నిర్దోషమా న ఇన్దశ్రుతిరూపమాన వాక్కానతు, కల్పాదియిలే బ్రహ్మవిన్నాలే ప్రవచనమ్ పణ్ణప్పట్టతు; యాతొరు అన్ద వేదత్తాలేయే యెల్లాపదార్థఙ్గళినుడై య నామరూప సృష్టికళుముణ్డాయ్త్తిన ఎన్ఱు, స్మృత్యర్థమ్.

ఇన్దస్మృతివచనత్తాల్ శ్రుత్యుక్తనిత్యత్వమ్ ఉత్పత్తివినాశశూన్యత్వరూపమెన్ఱు, శొల్లుకైయాలే, అపౌరుషేయత్వమ్ అన్యథానుపపత్తిసిద్ధ మెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ద) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అపౌరుషేయత్వమ్ సిద్ధిత్తపోతే నిర్దోషత్వముమ్ సిద్ధమెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతివ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (భ్రమ)మ్ - భ్రమప్రయుక్తమాన విరుద్ధార్థకత్వమ్. (విప్రలమ్భ)మ్ - వఞ్చనాప్రయుక్తు విరుద్ధార్థకత్వమ్. (ప్రమాద)మ్ - అనవధాన ప్రయుక్తార్థబాధమ్. (అశక్తి)- అశక్తిప్ర యుక్తమ్ వస్తుబోధనాసామర్థ్యమ్. భ్రమ విప్రలమ్భ ప్రమాదాశక్తికళాకిఱ కర్తృదోషఙ్గళ్ ప్రబన్ధగతమామ్బోతు ఇప్పడియే యాక వేణుమిఱే. [౩౫

అపౌరుషేయత్వ సిద్ధియాల్ ఇన్దదోషాభావమ్ అర్థసిద్ధమానపడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పౌరుషేయత్వమిఱే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. "కారణాభావాత్ కార్యాభావః'' ఎన్ఱుకరుత్తు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ గీ-౧౫-౧౫.

వేదత్తినుడైయ అఖిలప్రమాణశైలక్షణ్యత్తై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకైయాలే) ఎన్ఱు. అత్తినుడైయ నిస్సమాభ్యధికత్తైయుమ్ శబ్దగర్భ ప్రమాణముఖత్తాలే యిశైవిక్కిఱార్ (ఆకైయాలే యిఱే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి) ఎన్ఱతు- వేదత్తై క్కాట్టిల్ వేఱు సాత్త్వచ్ఛాస్త్రమిల్లైయెన్ఱపడి. ఇతరశాస్త్రఙ్గళుమ్ వేదమూలకఙ్గళాకైయాలే వేదశాస్త్రఙ్గళాకక్కడవతిత్తన్నైయొత్రియ, స్వతన్త్రశాస్త్రఙ్గళాక మాట్టాతిఱే ఇన్దశ్లోకత్తిల్ * పరశబ్దమ్ ఉత్కృష్టవాచియామ్బోతు వేదసమమానత్తోరుశాస్త్రముణ్డెన్ఱు తోన్ఱుమాకైయాలే, ''పరశబ్దమ్ - అన్య ఎన్ఱు, మీమాంసైయిల్ అణ్ణన్యయ్యన్గరుళిచ్చెయ్తరుళినార్. ఆనాల్, ఇతుక్కు మేఱ్పట్టతోరుశాస్త్రమిల్లై యెన్నైక్కు ఇత్తైప్రమాణమాక ఎడుత్తపడియెన్నెన్నిల్; ఇతరశాస్త్రసామాన్యత్తై నిషేధిత్తాల్ శతేపఞ్చాశన్న్యాయత్తాలే ఉత్కృష్టశాస్త్రమ్ కళ్ళియఱ్ఱుమ్ ఎన్ఱు కరుత్తాలే యెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

''వలఙ్గొణ్డవితుక్కుచ్చేరాతవై మన విపరీతఙ్గళ్ పోలే''౧ ఎన్ఱు-తిరువాయ్మొళిక్కుచ్చేరాతవై త్యాజ్యఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అత్తిల్ పరిగ్రహాతిశయత్తాలేయుమ్ వేదఙ్గళినుడైయ నిస్సమాభ్యధికత్తైయు యఱివిక్కిఱార్ (ఇతినైల్ ఎల్లామ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ''శుడరడి''౨ ఎన్ఱు, శొన్న ప్రమేయత్తుక్కు సదృశమాక ''శుడర్మిక్కుశురుతి'' ఎన్గైయాలే పూర్వోక్తప్రమాణ ప్రమేయ సాసాదృశ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్-ద్వయవివరణ ప్రవృత్తరాన ఆళ్వార్ ముతలిలే వేదఙ్గళైయే ప్రమాణమాక పరిగ్రహిక్కైయాలే, మూలత్తిలుమ్ ముతలిలే వేదరూపప్రమాణనిర్దేశమ్ మిక్కవుమ్ సమ్ప్రదాయానురూపమెన్ఱు, సూచితమ్.

ఆళ్వార్కళ్ ఉణ్డపోతొరువార్త్తైయుమ్, ఉణ్ణాతపోతొరువార్త్తైయుమ్ శొల్లుమవర్ కళాకైయాలే, అవరుడైయ సమ్మతిమాత్రమ్ పోరాతెన్ఱు, ఆచార్యసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (అవరై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

ఇన్నుముమ్, అన్దవేదత్తినుడైయ సర్వాధికత్వత్తై యత్తినుడైయ నామనిర్వచనత్తాలుమ్ అఱివిక్కిఱార్ (ఇత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ''విద్యన్తే-జ్ఞాయతే, అనేనేతి-వేదః'' ఎన్ఱాత్తే, ''వేదయతీతి-వేదః'' ఎన్ఱు, కర్తరివ్యుత్పత్తియాలే యరుళిచ్చెయ్తతు, ''అవిస్పృహాస్సుమఙ్గళారామానుజమునేర్గిరః। దర్శయన్తుప్రసాదేన స్వంభావమఖిలంధ్రువమ్''౩ ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్ ''తద్భాష్యంసచభాష్యకృత్సచ హరిస్పష్టాక్షరసీదత్తునః''౪ ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్ పోలే, వేదశబ్దముమ్ వేదాభిమానిదేవతాపర్యన్త పర్యవసన్నమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. ఆకైయిఱే మూలత్తిల్ [ఇవ్వర్థత్తై వేదపురుషనపేక్షిత్తాన్] [వా-౧౫౦] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. (ఆస్తికాగ్రేసరర్†) - ''అస్తిశాస్త్రార్థః'' ఎన్బారుక్కుమవరిల్ తలైవర్.

''మూలత్తిల్ సామాన్యమాక వేదశబ్దనిర్దేశమ్ పణ్ణినతు, ఉత్తమాధికారికళుక్కు ఉపాదేయమాన ఆకారత్తాలే సకలవేదార్థఙ్గళుమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ నిర్ణయిక్కప్పడుకిఱతెన్ఱు అఱివిక్కైక్కాక'' ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్బియ్ జీ, అత్తైయరుళిచ్చెయ్వతాక, ముతలిలే వేదఙ్గళినుడైయ ప్రతిపాద్యభేదఙ్గళైయుమ్, అత్తాల్ వన్దభాగభేదఙ్గళైయుమ్, అవ్వర్థఙ్గళిల్ పూర్వభాగార్థత్తినుడైయ త్యాజ్యోపాదేయాకారభేదఙ్గళైయుమ్, అధికారిభేదఙ్గళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడియిరుక్కుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే భాగద్వయాత్మకమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - ప్రతిపాద్యప్రతిపాదక రూపార్థభేదత్తాలే ద్వయమ్ ఖణ్డద్వయాత్మకమానాప్పోలే, సాధ్యధర్మరూపకైఙ్కర్యముమ్ సిద్ధధర్మరూపమాన బ్రహ్మముమాకిఱ ఉపాయోపేయాత్మకార్థభేదత్తాలే భాగద్వయాత్మకమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

పూర్వభాగమ్ కర్మపరమాకవుమ్ ఉత్తరభాగమ్ బ్రహ్మపరమాకవుమ్ అఱివతైత్తాలేయెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఇప్పడి పూర్వోత్తరభాగఙ్గళుక్కు అర్థభేదముణ్డాకిల్ ఏకశాస్త్రమానపడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఇత్తాల్- ఆరాధనమ్ బ్రహ్మత్తుక్కు శేషమాకైయాలే, ఐకశాస్త్ర్యవిరోధమిల్లై యెన్ఱు, శొల్లప్పట్టతు,

''కర్మఙ్గళెల్లామ్ భగవదారాధనమ్'' ఎన్నుమిడత్తై ప్రమాణోపపత్తికళాలే ఇశైవిక్కిఱార్ (కర్మత్తినుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సఞ్జ్ఞా) ఎన్ఱతు - అన్దఎమ్బెరుమాన్ శరీరి ఎన్ఱపడి. శ్రుతితాత్పర్యమ్ (అగ్నీన్ద్రాది) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సిద్ధమిఱే) ఎన్ఱతు - శక్తైయిలిట్ట పూమాలైయముట్పడ అరశనత్తామాప్పోలే, న్యాయసిద్ధమిఱే యెన్ఱపడి. (అనుష్ఠిక్కుమవర్ కళిడత్తిల్) ఎన్ఱతు- అనుష్ఠిక్కుముపాసకరిడత్తిలెన్ఱపడి. (వస్తుగత్యా) - అర్థస్వభావత్తాలే. (తలైక్కట్టుమ్) - పర్యవసిక్కుమ్. ఇవ్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (యేయజన్తి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సర్వభూతాన్తరాత్మానమ్) ఎన్ఱు - దేవతాన్తరారాధనమ్ భగవదారాధనమాకైయిల్ హేతుగర్భ విశేషణమ్. (అవిధిపూర్వకమ్) ఎన్ఱతు - కర్మణాం భగవదారాధనత్వజ్ఞాపకమాన వేదాన్తవాక్యజ్ఞానపూర్వకమన్ఱియిలే ఎన్ఱపడి.

---

† ''ఆస్తికాగ్రేసరరాయిరుప్పార్క్కు'' ఎన్ఱు, ఇన్దఅరుమ్బదత్తుక్కు పాఠమ్. ౧॥ ఆచార్యహృదయే-౧-ప్ర. ౨॥ తి-వా-౧-౧-౧.
౩॥ శ్రుతప్రకాశికాయామ్. ౪॥

4-5-90.

(ఎల్లాప్పడియాలుమ్) ఎన్ఱతు - జ్ఞానకృతత్వాజ్ఞానకృతత్వఙ్గళాలుమ్ విరణ్డుపడియాలు మెన్ఱపడి. "పార్వ్యస్వబ్రహ్మణోరూపమ్"౧ ఇత్యాదియాలే - వేదమ్ అర్థపఞ్చకత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిప్పతాకచ్చొల్లానిఱ్క, పురుషార్థవిశేషమాన కర్మత్తైయుమ్ ఉపాయవిశేషమాయ్ ప్రాప్యమాయిరుప్పవళ్ళ బ్రహ్మత్తైయుమ్ మాత్రమ్ ప్రతిపాదిక్కుమత్తైన్ని ఉపపన్నమో? ఎన్ఱు అశఙ్కైయిలే, ఇవ్విరణ్డైయుమ్ సన్ధాకవతిణియోమొప్పతు మఱ్ఱవైకళుమ్ అఱియవేణ్డుమ్కైయాలే, అవైకళ్ ఇవిరణ్డుక్కుమ్ శేషఙ్గళాకైయాలే విరోధమిల్లై యెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అఱివిప్పర్త్తై అఱియమ్బోతు అర్థపఞ్చకఙ్గళిలెవ్వర్థమ్ అఱిన్దతామ్? ఎన్ఱు అప్రశ్నత్తిలే వకుత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (ఎఙ్గనేయెన్నిల్ ఎన్ఱు తొడఙ్గి, ఉపాసకర్కు ఉపాదేయమాన ఆకారత్తాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్ ఎన్నుమళవుమ్.) కర్మజ్ఞానత్తాల్ సిద్ధిక్కుమ్ శిలఅర్థపఞ్చకార్థ జ్ఞానమెన్ఱు ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు మేల్ (సుస్పష్టమాకవఱియలామ్) [ప-౭౪-వ-౮] ఎన్నుమళవాక.

బ్రహ్మజ్ఞానత్తాల్ శిలఅర్థపఞ్చకార్థజ్ఞానమ్ సిద్ధిక్కుమెన్ఱు ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. అతిల్, కర్మత్తుక్కు భోగసాధనత్వమ్, ఉపాసనాఙ్గత్వమ్, కైఙ్కర్యత్వమ్ ఎన్ఱు మూన్ఱు ఆకారముణ్డు. అతిల్, ప్రథమాకారత్తుక్కు అధికారిగళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బుభుక్షుక్కళుక్కు) ఎన్ఱు. ఇత్తాల్-స్వస్వరూపత్తిల్ బద్ధస్వరూపజ్ఞాన సిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు.

(ఐశ్వర్యసాధనమాయ్) ఎన్నైయాలే-అన్దకర్మఙ్గళుక్కు సాధ్యమాయ్కొణ్డు ఐహలౌకికపారలౌకికకామానుభవరూపమాన ఐశ్వర్యమఱియవేణ్డుమ్కైయాలే కామరూపపురుషార్థజ్ఞానసిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు. (సాధనమాయ్) ఎన్నైయాలే- అతిలేయొన్ఱాన అర్థరూపపురుషార్థజ్ఞాన సిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు. ముత్తలిలే (బుభుక్షుక్కళుక్కు) [ప-౭౭-వ-౮] ఎన్ఱు, బుభుక్షైయైఅధికారమాక వెడుక్కైయాలే, పురుషార్థవిరోధియాన పురుషార్థాన్తరేచ్ఛైయినుడైయ జ్ఞానసిద్ధి శొల్లిఱ్ఱు.

ఉపాసనాఙ్గత్వ కైఙ్కర్యత్వరూపాకారద్వయత్తుక్కుమ్ సాధారణాధికారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముముక్షుక్కళిల్) ఎన్ఱు. (ముముక్షుక్కళ్) - ప్రకృతిసమ్బన్ధ విమోచనత్తిలిచ్ఛైయుడైయార్. ఉపాసనాఙ్గత్వాకారాధికారిగళై విశేషిక్కిఱార్ (భక్తినిష్ఠర్కు) ఎన్ఱు. (భక్తినిష్ఠర్కు) ఎన్ఱతు -సాధనభక్తినిష్ఠర్కు ఎన్ఱపడి. ఇన్దభక్తిశబ్దమ్, కేవలనుడైయ జ్ఞానయోగత్తుక్కు ముపలక్షణమ్. ఇత్తాల్ - స్వాత్మప్రాప్తి, స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యప్రాప్తి, ప్రతిబన్ధకాచిద్విమోచనేచ్ఛైకళాలుమ్ పురుషార్థ విరోధి స్వరూపఙ్గళుడైయవుమ్ స్వస్వరూపత్తిల్ ముముక్షువిశేషఙ్గళినుడైయవుమ్ జ్ఞానసిద్ధి శొల్లిఱ్ఱు.

(ఉపాసనాఙ్గమాయ్) ఎన్ఱతు - ఉపాసన ప్రతిబన్ధక పాపనిబర్హణద్వారా అతుక్కు వర్ధకమాయ్కొణ్డు ఉపకారకమాయెన్ఱపడి. (భక్తినిష్ఠర్కు ఉపాసనాఙ్గమాయ్) ఎన్నైయాలే- అఙ్గతయా, అధికారతయాచ భక్తియోగ జ్ఞానయోగఙ్గళాలుమ్ ఉపాయవిశేషఙ్గళినుడైయ జ్ఞానసిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు.

కైఙ్కర్యత్వాకారత్తుక్కు అధికారిగళై విశేషిక్కిఱార్ (ప్రపన్నర్కు) ఎన్ఱు. (ప్రపన్నర్) - సిద్ధోపాయనిష్ఠర్. ఇత్తాల్ - [అత్ర స్వస్వరూపత్తిల్ ప్రపన్నరూప ముముక్షువిశేషజ్ఞానసిద్ధి శొల్లిఱ్ఱు.

(కైఙ్కర్యరూపమాయ్) ఎన్ఱతు - స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశ్యక కిఙ్కరవృత్త్యాత్మకమా యెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - పురుషార్థ విశేషమాన ఆజ్ఞాకైఙ్కర్య జ్ఞానసిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు. (కైఙ్కర్యరూపమాయ్) ఎన్నైయాలే - కైఙ్కర్యత్వాకారమ్ స్వాభావికమాకైయాలే ఉపాదేయమెన్ఱుమ్, మఱ్ఱవై చేతనరుచ్యనుగుణమాయ్ వరుకైయాలే త్యాజ్యఙ్గళెన్ఱుమ్ సూచితమ్.

ఇవ్వర్థత్తై సోపపత్తికమాక విశదీకరిక్కిఱార్ (ఇప్పడియిరుప్పదు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (ఇప్పడియిరుప్పదు) ఎన్ఱతు - అధికారిభేదత్తాలే మూన్ఱువకైప్పట్టిరుప్పదు ఎన్ఱపడి. (కర్మత్తిన్ వేషత్తై) - కర్మయోగత్తినుడైయ స్వాభావికాకారమాన సాక్షాద్భగవన్ముఖోల్లాసైక ప్రయోజనకత్వమాకిఱ కైఙ్కర్యత్వత్తై మఱైత్తుక్కొణ్డు, చేతనరుచ్యనుగుణమాక వన్దేఱియాన భగవన్ముఖోల్లాసద్వారా భోగముమ్, ఉపాసన ప్రతిబన్ధక పాపక్షయముమాకిఱ ఫలాన్తరఙ్గళుక్కు హేతువాకైయాకిఱ ఆకారత్తై. (ఉళ్ళపడియఱియవే) - చేతనరుచ్యనుగుణమాక వన్దేఱియెన్ఱు, అఱియవే.

౧౪

ఉపాసనాఙ్గతోపాధియాన అధికారిరుచివిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అనన్త) ఇత్యాదినా. (అనన్తస్థిర ఫలబ్రహ్మప్రాప్తికామరాన) ఎన్ఱతు - స్వార్థమాక అనన్తస్థిరఫలరూపమాన బ్రహ్మత్తినుడైయ ప్రాప్తియిలే ఇచ్ఛైయుడైయరాన వెన్ఱపడి. ఇత్తాల్-"అల్పాస్థిరఫలైశ్వర్యప్రాప్తీచ్ఛై భోగసాధనత్వాకారోపాధి" ఎన్ఱు సూచితమ్. (ఉపాదేయమ్) ఎన్ఱతు - అధికారానుగుణమాక ఉపాదేయ మెన్ఱపడి. (ఐశ్వర్యార్థికళుక్కు) ఎన్నైయాలే- భోగసాధనత్వాకారోపాధియాన అధికారిదోషమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (ఉపాదేయమాన వాకారత్తాల్) ఎన్ఱతు- భోగసాధనత్వాకారత్తాలే యెన్ఱపడి. (త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్) ఎన్ఱతు - అవ్వాకారోపాధియాన ఐశ్వర్యేచ్ఛై, స్వాధికార విరుద్ధమాకైయాలే ఇవ్వధికారియినిడత్తిల్ ఇల్లామైయాలే, అవ్వాకారత్తాలే త్యాజ్యమ్ ఎన్ఱఱియలామెన్ఱపడి.

కైఙ్కర్యత్వాకారమ్ నిరుపాధికమాకైయాలే ఉపాదేయ మెన్ఱరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అనన్యసాధనర్కు) ఎన్ఱతుడఙ్గి. (అనన్యసాధనర్కు) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయవ్యతిరిక్త సాధనాన్తరరహితర్కెన్ఱపడి. (సాధిక్కత్తక్కతొన్ఱిల్లామైయాలే) ఎన్ఱతు - "సాధ్యాన్తరసాధనాన్తరఙ్గళ్ స్వాధికార విరుద్ధఙ్గళాకైయాలేయుమ్, ఉపాయమ్ సిద్ధరూపమాయిరుక్కైయాలేయుమ్ స్వయంప్రయోజన భగవత్కైఙ్కర్యమ్ ఇల్లామైయాలే సాధిక్కత్తక్కతు వేఱొన్ఱిల్లామైయాలే యెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ - ఇవ్వధికారియినిడత్తిల్, కర్మఙ్గళ్ భోగసాధనత్వాద్యాకారత్తాలే ఉపాదేయమాకై క్కూడియాన ఫలాన్తరేచ్ఛారూపమాన వధికారి దోషమిల్లై యెన్నుమిడమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

(కైఙ్కర్యరూపేణ) ఎన్ఱతు- కైఙ్కర్యత్వరూపమాన స్వాభావికాకారత్తాలే యెన్ఱపడి. (ఉపాసకర్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్) ఎన్ఱతు - స్వాధికారవిరుద్ధమాన ఉపాసనాఙ్గత్వోపాధి యిల్లామైయాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలా మెన్ఱపడి.

ఆక, ఇవ్వళవాల్, పూర్వభాగత్తాల్ కైఙ్కర్యత్వరూప స్వాభావికాకార విశిష్టమాక కర్మత్తై అఱియుమ్పోతు గుణానుగుణమాక విధినిషేధఙ్గళై ప్పణ్ణుకిఱ వేదవాక్యఙ్గళై అధికారి విశేషవిషయఙ్గళాక్కి, పూర్వోత్తరవిరోధఙ్గళ్ వారాతపడి విచారిత్తఱియ వేణ్డుకైయాలే, అవ్వధికారపరవాక్యఙ్గళిలే బుభుక్షుముముక్షుక్కళాకిఱ స్వస్వరూప విశేషఙ్గళుమ్, బుభుక్షుముముక్షుక్కళాకిఱ పురుషార్థవిరోధిస్వరూపఙ్గళుమ్, అఙ్గియాకవుమ్, అఙ్గమాకవుమ్ అవ్వోకర్మఙ్గళై విధిక్కిఱ వాక్యఙ్గళిలే, కర్మజ్ఞాన భక్తియోగఙ్గళాకిఱ ఉపాయవిశేష స్వరూపఙ్గళుమ్, తత్తత్ఫలవాక్యఙ్గళిలే పురుషార్థవిశేష స్వరూపఙ్గళుమ్, తత్తత్కర్మారాధ్యదేవతాసమర్పణపరవాక్యఙ్గళిలే, దేవతాన్తరశేషిత్వ ప్రతిపత్తియాకిఱ పరస్వరూపవిరోధి స్వరూపముమ్, సర్వకర్మఙ్గళినుడైయవుమ్ భగవదారాధనరూపతా విధాయక వాక్యఙ్గళిలే పరస్వరూపముమ్, కైఙ్కర్యరూపనిరతిశయపురుషార్థస్వరూపముమ్, దేశకాలాదినియమ పరవాక్యఙ్గళిలే భగవద్విభూతి విశేషఙ్గళుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్, అవ్వోసాధనఙ్గళినుడైయ విధినిషేధఙ్గళిలే పూర్వోక్తార్థఙ్గళినుడైయ త్యాజ్యోపాదేయతైకళుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకైయాలే పూర్వభాగమ్ ప్రాధాన్యేన కర్మప్రతిపాదకమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అతుక్కు శేషమాక అర్థపఞ్చకార్థవిశేషఙ్గళైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, "ప్రాప్యస్యబ్రహ్మణోరూపమ్"౧ఇత్యాదిప్పడియే అర్థపఞ్చకవిభాగపరమ్ ఎన్నక్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్. [౨౫

మేల్, ఉత్తరభాగమ్ బ్రహ్మశేషతయా అర్థపఞ్చకార్థవిశేష ప్రతిపాదకమామ్పడియై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (బ్రహ్మత్తైయఱియుమ్పోతు) ఎన్ఱతుడఙ్గి. (స్వరూప) మ్ - దివ్యాత్మస్వరూపమ్. (రూప) మ్ - పరవ్యూహాది. (గుణ) ఙ్గళ్ - వాత్సల్య స్వామిత్వాది. (విభూతి) కళ్ - లీలావిభూతి నిత్యవిభూతికళ్. (అఱియవేణ్డుకైయాలే) ఎన్ఱతు - జగజ్జన్మాదికారణత్వమ్ బ్రహ్మలక్షణమాకైయాలే అన్దలక్షణత్తాలే బ్రహ్మశబ్దార్థమాన అపరిచ్ఛిన్నజ్ఞానానన్ద స్వరూపమాన లక్ష్యత్తై అఱియుమ్పోతు నిమిత్తకారణత్వత్తుక్కుడలాన జ్ఞానశక్త్యాదికళైయుమ్, ఉపాదానకారణత్వత్తుక్కు అడియాన సకలచిదచిచ్ఛరీరకత్వత్తైయుమ్ అఱియవేణ్డుకైయాలే స్వరూపాదికళై యఱిన్దే అఱియవేణుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే. (చేతనాచేతనఙ్గళిన్ స్వరూపమఱియలామ్) ఎన్ఱతు - నిత్య ముక్త కేవల బద్ధ ముముక్షు రూపేణ పఞ్చవిధమాన చేతనస్వరూపముమ్, తత్తత్ప్రాప్యదేశవిశేష దేహవిశేష పరిచ్ఛదవిశేషఙ్గళాన అచేతనస్వరూపఙ్గళు మఱియలామెన్ఱపడి.

(అతిల్)ఎన్ఱతు-విభూత్యన్తర్భూతమాన అన్దచేతనాచేతన వస్తుక్కళిలే యెన్ఱపడి. (కైవల్యత్తిన్)- కైవల్యపురుషార్థత్తిన్. (అనుభవాదికళ్) ఎన్ఱ ఆదిశబ్దత్తాలే- కైఙ్కర్య మఙ్గళాశాసనఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు. (సాధనవిశేషఙ్గళై యఱియలామ్) ఎన్ఱతు - ఉపాస్యత్వత్తాలే భక్తిప్రపత్తికళైయుమ్, శరణ్యత్వత్తాలే సిద్ధోపాయత్తైయుమ్, అతిన్ ఫలమాన ఆచార్యాభిమానత్తైయు మఱియలామెన్ఱపడి. [౩౫

౧||

మేల్ ఉపాదేయ విరోధిస్వరూపఙ్గళై యఱియుమ్బడి శొల్లుకిఱతు (సాధ్యాన్తర సాధనాన్తరఙ్గళిలుడైయ) ఇత్యాదినా. ఇతిల్ బ్రహ్మత్తినుడైయ నిరతిశయభోగ్యతాజ్ఞానత్తాలే సాధ్యాన్తరత్యాజ్యతైయుమ్, అనన్యసాధ్యత్వ స్వపారతన్త్ర్యఙ్గళినుడైయ జ్ఞానత్తాలే సాధనాన్తరత్యాజ్యతైయుమ్ అఱియలామ్ ఎన్ఱు, క్రమేణ యోజనై కణ్డుకొళ్వతు. (అనన్యసాధ్యత్వ)మ్ - భగవద్వ్యతిరేకేణ సాధనాన్తరాసాధ్యత్వమ్. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - ఉత్తరభాగమ్ ప్రాధాన్యేన బ్రహ్మప్రతిపాదకమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అర్థపఞ్చకత్తైయుమ్ తచ్ఛేషతయా ప్రతిపాదిక్కైయాలే అర్థపఞ్చకప్రతిపాదకమెన్నక్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్ "ప్రాప్యస్యబ్రహ్మణోరూపమ్"[౧]ఎన్ఱు, ఇత్యాది వచనత్తోడే కర్మబ్రహ్మరూప అర్థద్వయప్రతిపాదకమ్ వేదమెన్గిఱతు విరోధమిల్లైయెన్నుమిడత్తై త్తలైక్కట్టుకిఱార్ (ఆకఇప్పడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇప్పడి యిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱతు - భాగద్వయమ్, అప్రాధాన్యేన అర్థపఞ్చకత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డు, ప్రాధాన్యేనకర్మత్తైయుమ్ బ్రహ్మత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. (కుఱైయిల్లై) ఎన్ఱతు- "ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణోరూపమ్"[౧]ఇత్యాది వచన విరోధమాకిఱకుఱైయిల్లై యెన్ఱపడి.

పూర్వోత్తరభాగఙ్గళ్ ఆరాధనారాధ్యస్వరూపఙ్గళై చ్చొన్నుమిడత్తుక్కు ఆచార్యసమ్మతి కాట్టుకిఱార్ (త్వదర్చావిధిమిత్యాది) (అర్చావిధియై పరివరిత్తీయతే) ఎన్ఱతు - అర్చావిధియిలే పర్యవసిక్కుఱతెన్ఱపడి. ఊహః - సఙ్కల్పః.

(కర్మత్తినుడైయ) - యాగాదికర్మత్తినుడైయ. (స్వరూ)పమ్ - భగవదారాధనాత్మకత్వమ్. (అఙ్గ)మ్ - నియమేన ఉపాదేయఙ్గళాన అవ్వవ్విడఙ్గళిలే విహితఙ్గళానవై. (ఫల)మ్ - స్వయప్రయోజనభగవన్ముఖోల్లాసమ్. (ఆది)శబ్దత్తాలే - అధికారియై చ్చొల్లుకిఱతు. (విభూత్యాదికళ్)ఎన్గిఱవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే - చేష్టితఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు.

(అల్లాతార్కు)ఎన్ఱతు-ఇప్రబన్ధాధికారికళిల్ పెణ్ణుక్కుమ్ పేతైక్కుమెన్ఱపడి. "వేదార్థమ్, ఉపబృంహయతి-విస్తారయతి, సమ్యక్ జ్ఞాపయతీతి - ఉపబృంహణమ్"ఎన్ఱు, వేదవాక్యార్థనిర్ణాయకఙ్గళై ఉపబృంహణశబ్దమ్ శొల్లుకిఱతు. (సర్గాదిపఞ్చలక్షణోపేతఙ్గళాన) ఎన్ఱతు- "సర్గశ్చప్రతిసర్గశ్చ వంశోమన్వన్తరాణిచ। వంశానుచరితంచేతి పురాణంపఞ్చలక్షణమ్"[౨]ఎన్ఱత్తైప్పడి. (నియమ)మ్-నిర్బన్ధమ్. (అల్పశ్రుతర్)- స్వల్పోపబృంహణజ్ఞానముడైయవర్. (విప్రతిపత్తి)- విరుద్ధార్థప్రతిపత్తి. (కాలుష్యహేతువామ్)ఎన్ఱతు - విరుద్ధార్థ ప్రతిపాదనత్తాలే పూర్వోత్తర విరోధరూపకాలుష్య హేతువామెన్ఱపడి.

(ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్) ఎన్ఱతు-"సర్వంవాక్యం సావధారణమ్" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే ఇతిహాసపురాణాభ్యామేవ ఎన్ఱపడి. (వేద)మ్-వేదార్థమ్. (సముపబృంహయేత్)- విస్తారయేత్; సువిశదం జానీయాత్ ఇత్యర్థః. "వేదః - వేదపురుషః, (ప్రతరిష్యతి)- అపార్థప్రతిపాదనేన వఞ్చయిష్యతి"ఇతిశేషః. ఇవ్వచనత్తిల్, ఉత్తరార్ధత్తాల్ - ఉపబృంహణఙ్గళన్ఱియిలే వేదార్థనిర్ణయత్తిలిఴియుమళవిల్ అపార్థప్రతిపాదనత్తాలే వేదవిక్షోభణత్తాల్ వరుమ్ ప్రత్యవాయమన్ఱిక్కే ఇవనుడైయవిక్షోభణత్తాల్ భీతనాన వేదపురుషనుడైయ శాపమాకిఱ అనర్థముణ్డాక వరుమెన్ఱుసూచితమ్.

(ప్రక్రియైయాలే) ఎన్ఱతు - వక్ష్యమాణ సకలార్థనిర్ణాయకప్రమాణనిర్ణేతృత్వకతారూప ప్రకారత్తాలే యెన్ఱపడి.

౨.—(ఆచార)మ్ [ప-౩౫-వ-౪]- నిత్యకామ్యాద్యనుష్ఠానమ్. (వ్యవహార)మ్- దాయవిభాగాది. (ప్రాయశ్చిత్త)మ్ - కృచ్ఛ్రచాన్ద్రాయణాది. (అనధీతశాఖాన్తరఙ్గళ్)[ప-౩౬-వ-౫]- అనుమితశాఖాన్తరఙ్గళ్. (అధీతశా)ఖైకళ్- ప్రత్యక్షశాఖైకళ్. స్వాపేక్షితఙ్గళాన అర్థోపాఖ్యానాదికళోడే ఇవ్విడత్తిల్ పాఞ్చరాత్రత్తై చ్చొల్లాతొழిన్దతు, కుదృష్టికళైయుమ్ ఇప్రబన్ధార్థత్తిల్ ఇశైవిక్కైక్కాక.

(వకైయిట్టు) [ప-౩౭-వ-౪]- విభజిత్తు. ఇన్దవిభాగత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (ప్రాయేణేత్యాది.) (పూరణమ్) - అనుక్తాపేక్షిత విశేషపూరణమ్.(ప్రాయేణ) ఎన్ఱతు, క్వాచిత్కమాక పురాణాదికళాలుమ్ పూరణముణ్డాకైక్కాక.

౩.—[అత్తాలేయతు ముఱ్పట్టతు] [వా-౪]ఎన్ఱు, - ఇతిహాసప్రాబల్యత్తై హేతువాలే స్థాపిక్కైయాలే, [ఇవైయిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డుఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్] [వా-౩] ఎన్గిఱతు. మేల్ వాక్యమ్ విప్రతిపన్ననైక్కుఱిత్తు ప్రతిజ్ఞావాక్యమాకవేణుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, మేల్ వాక్యత్తుక్కు ప్రథమావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉత్తరభాగోపబృంహణ ద్వయత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. వక్ష్యమాణార్థఙ్గళుక్కెల్లామ్

౧॥ హారీతస్మృతౌ. ౨॥ నామలిఙ్గానుశాసనే-ప్ర-కాణ్డే-౧౭౨.

ప్రమాణమొరుజ్ఞివిడుక్కిఱ విప్ప్రకరణత్తిల్, అప్ప్రమాణఙ్గళుక్కు ఒరువిషయత్తిల్ పరస్పరవిరోధమ్ వరుమళవిల్ అన్యతరసఙ్కోచత్తాలే విరోధపరిహారమ్పణ్ణి అర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణుకైక్కుడలాక అవైకళినుడైయ ప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళైయుమ్ దర్శిప్పిక్కవేణ్డుకైయాలే, అతైత్తానుమ్ సోపపత్తికమాకదర్శిప్పిక్కవుమ్ కూడుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ఇరణ్డామవతారికై.

ఇతిహాసప్రాబల్యహేతుక్కళిలే పరిగ్రహాతిశయముమ్, మధ్యస్థతైయుమ్, "ఇతుప్రబలమ్" ఎన్ఱు,అతిక్కైక్కు హేతు. కర్తురాప్తతమత్వమ్, "ప్రబలప్రమాణమ్" ఎన్ఱు,అతిక్కైక్కుమ్, అతుతానప్పడి యాకైక్కుమ్ హేతు.

(మన్థానమ్) - మత్తు. (నీరజస్కా) ఎన్గి,అవిడత్తిల్, రజశ్శబ్దమ్, ధూళైయుమ్ రజోగుణత్తైయుమ్ శొల్లుక్కిఱతు. (శాస్త్రసారైః) ఎన్గి,అవిడత్తిల్, (శాస్త్ర) శబ్దమ్, వేదాదిశాస్త్రపరమ్. (విద్వత్సు) - *మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱవర్కళిడఙ్గళిలేయుమ్. (బ్రాహ్మణేషు)- బ్రహ్మణఇమే బ్రాహ్మణాః - భాగవతాః; తేషు. (కల్యాణీ) - స్వతస్ప్రాప్యభూతా. (భారతాదేవ) ఎన్ఱు, అనధరిత్తు చొల్లనఌతు, ఉపాయవైభవపరమాన విత్తిల్ విష్ణుభక్తి ఉణ్డాక్కిఱాప్పోలే, పురుషకారవైభవ పరమాన శ్రీరామాయణత్తిలుణ్డాకైక్కాక. [౧౦

(కల్పమ్) - బ్రహ్మదివసమ్. (యస్మిన్కల్పే) ఎన్ఱు,తు - సాత్త్విక రాజస తామస దినఙ్గళిలే యాతొరుదినత్తిలే ఎన్ఱు,పడి. (తస్య తస్య) ఎన్ఱు,తు - అన్దన్దగుణానుగుణదేవతైయినుడైయ పెన్ఱు,పడి. (తత్స్వరూపేణ) ఎన్ఱు,తు-అన్దన్దగుణఙ్గళైయుడైయపురాణత్తాలేయెన్ఱు,పడి. పక్షపాతమిల్లాతపడితెరిన్దపడి యెన్నెఌన్ఌవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (లౌకికవైదిక) ఇత్యాదియాలే. (లౌకిక)ఙ్గళ్ - ఇన్ద్రియగ్రహణయోగ్య పదార్థఙ్గళ్. ఇత్తాల్-లౌకికవిషయఙ్గళిల్ పక్షపాతమన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే వైదికఙ్గళిలుమప్పడి యెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమెన్ఱు,శొల్లప్పట్టతు. ఇవ్విడత్తిలే, ౧*ఒరునాయకత్తిరువాయ్మొழிయైక్కొణ్డు ౨*శూழ் విశుమ్బణిముకిలిల్ప్రామాణ్యమఱిన్దపడియై దృష్టాన్తమాక్కిక్కొళ్ళవుమ్. [౧౫

(వచనసౌష్ఠవేన) ఎన్ఱు,తు-"యన్మనసామన్యతే తద్వాచావదతి" ఎన్గి,అన్యాయత్తాలే, మనస్సిలే అన్యథాభావముణ్డాకిల్ వాక్కిలేతోన్ఱు మెన్ఱు, కరుత్తాలే. (ఉయ్యక్కొణ్డార్)-ఉడైయవర్కాలత్తిలే ప్రసిద్ధరాన తూప్పులుయ్యక్కొణ్డార్.

౪.—అల్పమాన అచ్చైయుడైయతు-(అల్పాక్షరమ్.) అచ్-ఉయిరెழுత్తు. (అభ్యర్హిత)త్వమ్-శ్రైష్ఠ్యమ్.

శ్రుతిస్మృతికళిలేముల్పడుకైయై ఉపపాదిక్కుమత్తిలుఙ్గాట్టిల్, "లీలార్థమపియద్బ్రూయుః"౩ "తావివభవన్తి శాస్త్రాణి"౪ "శొల్లుమవిడు శురుతియామ్"౫ఎన్గి,అపడియే మున్బు ఇప్ప్రబన్ధత్తిలేశేర్కప్పట్ట పూర్వాచార్యవచనత్తిల్ ముల్పట్టమైయై యుపపాదిక్కైయే ఆస్తయితవ్యత్తుక్కుమ్ ఉపస్థితిలాఘవత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అథవా) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. (శొల్లుకిఱవిడత్తిల్) ఎన్ఱు,తు శొల్లుకిఱ ఇప్ప్రబన్ధఘటితమాన పూర్వాచార్యవాక్యత్తిలెన్ఱు,పడి.

ఆనాల్[స్మృతీతిహాస][వా-౧]ఇత్యాదివాక్యత్తిల్, స్మృతియిలుఙ్గాట్టిల్ ఉత్తరభాగోపబృంహణతయా శ్రేష్ఠఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళ్ ముల్పట్టు, "ఇతిహాసపురాణస్మృతికళాలే" ఎన్ఱు, వాక్యశైలియాకవేణ్డావో? ఎన్గిఌల్ఇవ్విడత్తిల్ ప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళ్ అభ్యర్హితత్వానభ్యర్హితత్వహేతుక్కళాక వివక్షితఙ్గళాకైయాలే, ఉత్తరభాగవివరణత్తిల్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యమ్పోలే పూర్వభాగవివరణాంశత్తిల్ స్మృతికళుక్కు ప్రాబల్యమ్ తుల్యమాక వుణ్డాకైయాలే, అల్పాక్షరమాన స్మృతిశబ్దమే ముల్పడవేణ్డుకైయాలే, విరోధమిల్లైయెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. [౨౫

ఆరాధనమ్ బ్రహ్మత్తుక్కు శేషమానాప్పోలే బ్రహ్మముమ్ కర్మతయా ఆరాధనత్తుక్కు శేషమాయిరుక్కైయాలుమ్, సాధకసాధారణ ప్రాప్యభూతమాన బ్రహ్మత్తై యపేక్షిత్తు ప్రపన్నాసాధారణప్రాప్యమాయ్ వ్యక్తచతుర్థీప్రార్థనీయమా యిరుప్పదొన్ఱు ఆరాధనత్తుక్కు ప్రాప్యత్వాకారత్తాలే ఉత్కర్షముణ్డాకైయాలుమ్, అర్థోత్కర్షమూలకమాన స్మృతీతిహాసాదిప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళ్ వివక్షానుగుణమాకఅవ్యవస్థితఙ్గళాకక్కడవతిఱ.

"ప్రాబల్యాత్స్మృతితఃపురాణవచసామ్"౬ఎన్ఱు, స్మృతియిలుఙ్గాట్టిల్ పురాణమ్ప్రబలమెన్ఱు, అణ్ణనయ్యనరుళిచ్చెయ్తతు, భగవదారాధనరూపకర్మత్తై ఫలాన్తరార్థమాకవుమ్ దేవతాన్తరారాధనరూపమాకవుమ్ శాస్త్రాస్త్రీక్యాదిజననార్థమ్ చేతనగుణానుగుణమాక ప్రతిపాదిత్తు భగవద్వైభవమ్ కున్ఱుమ్పడి పణ్ణుకిఱ అసాత్త్వికస్మృతికళైయపేక్షిత్తు సాత్త్వికాచారవిషయత్తిల్ తత్త్వ నిర్ణయైకపరఙ్గళాయ్ భగవద్వైభవత్తై నన్ఱాకచ్చొల్లుకిఱపురాణఙ్గళ్ ప్రబలమెన్నుమ్ కరుత్తాలే.

అకిల్, పురాణఙ్గళ్పోలే పక్షపాతముడైయవైకళాన స్మృతికళ్ వేదార్థవివరణప్రామాణ్యత్తిల్ దుర్బలమెన్నఌక్కుమైయెన్నెఌన్నిల్; ఇఙ్గు, వక్తృదోషప్రయుక్తమాన పక్షపాతమే పురాణదౌర్బల్యహేతువాక వివక్షితమాకైయాలే, "త్రైగుణ్యవిషయావేదాః"౭ ఎన్గి,అపడి

౧॥ తి-వా-౪-౧-౧. ౨॥ తి-వా-౧౦-౯-౧. ౩॥ జ్ఞానసారే. ౪॥ ౫॥ జ్ఞానసారమ్-౪౦. ౬॥ శ్రీరఙ్గ-ఉత్తరశతకే-శ్లో-౧౯. ౭॥

యే ఆర్త్క్యాది జననార్థమాక గుణానుగుణ సాధ్యసాధనఙ్గళై విధిక్కిఱ వేదవాక్యఙ్గళిలుణ్డాయ పక్షపాతమడియాక అర్థుక్కేఱ్ఱుదైయ ఉపబృంహణఙ్గళాన స్మృతికళుక్కుమ్ పక్షపాతమ్వరుక్కైయాలేయుమ్, అన్దపక్షపాతిన్దాన్ మూలానుగుణమాక వరుక్కైయాలే ప్రామాణ్యతికయ హేతువాక్కైయాలేయుమ్, ప్రయోజనాన్తరతాత్పర్యమన్ఱిక్కే ౧. సఞ్జాతమోక్షాభిలాషరాన చేతనర్కు తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై యథావత్తాక అఱివిక్కైయిలే ఐదమ్పర్యేణ ప్రవృత్తమాన ఉత్తరభాగత్తుక్కు ఉపబృంహణఙ్గళాయిరుక్కుమ్ ఇతిహాసపురాణఙ్గళ్ సాధ్యాన్తరసాధనాన్తరపరఙ్గళాన్ కూడియాన కేవలవక్తృదోష ప్రయుక్తపక్షపాతమ్ స్మృతికళుక్కుణ్డాయిరుక్కైయాలే అర్థుక్కళుక్కు స్వార్థప్రతిపాదనత్తిల్ ఇతిహాసాపేక్షయా దౌర్బల్యమిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అన్ఱిక్కే, పూర్వభాగోపబృంహణత్తై పూర్వముమ్ ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళై పిన్బుమ్ శొల్లుకైయే క్రమత్తుక్కుచితమాకైయాలే. స్మృతి మున్బుటైత్తామ్.

అడియిలే [వేదార్థమఱుతియిడువతు] ఎన్ఱు, సామాన్యమాకచ్చొల్లి. [ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన] [వా-౫]ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయత్తిల్ ముత్తలిలేయిఴిన్దతెన్? ఎన్ఱి,ఆశఙ్కైయిలే; 'ముముక్షుక్కళుక్కు మున్దఅఱియవేణ్డుమ్ సిద్ధోపాయమానతు ఉత్తరభాగవేద్యమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, పూర్వభాగప్రతిపాద్యమాన కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధోపాయాధికారి కృత్యాన్తర్భూతమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,ద్వయ వివరణరూపమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ముత్తలిలే పురుషకారోపాయ వైభవాత్మక ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయముమ్, ఉత్తరభాగార్థమాన పురుషార్థాదికళై నిర్ణయిక్కిఱ ద్వయోత్తరఖణ్డార్థవివరణరూప ప్రకరణఙ్గళిలే కైఙ్కర్యరూపకస్పన్దముమ్, 'ప్రపద్యే' ఎన్ఱి,అఉత్తమాధికారి స్వరూపవివరణఙ్గళిలే నిషిద్ధపరిహారాదికళుమ్ నిర్ణయిక్కవేణ్డుకైయాలే, అధికారికృత్యప్రకరణత్తిల్ పూర్వభాగత్తిల్ ఉపాదేయార్థవిశేషనిర్ణయముమ్ సఙ్గతమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముతలిలే) ఇత్యాదినా.

(ప్రతిపాదనస్థలఙ్గళిలే) ఎన్ఱతు-ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ప్రతిపాదనస్థలఙ్గళిలే యెన్ఱపడి. (తత్తదనుగుణ) మాక-స్వరూపోపాయ పురుషార్థానుగుణమాక. (త్యాజ్యోపాదేయకథనముఖేన) ఎన్ఱతు-అధికారిస్వరూపమాన నిషిద్ధపరిహారముమ్ కైఙ్కర్యరూపమాన విహితానుష్ఠానముమ్ పూర్వభాగ ప్రతిపాద్యమెన్నుమ్ కరుత్తాలే.

ఉపబృంహణఙ్గళైక్కొణ్డు వేదార్థనిర్ణయిక్కుమాకిల్, విషయవిశయ పూర్వపక్షాదికళ్ ఉణ్డిక్కే వాకిక్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱతై ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అర్థత్తిన్నిలుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. (పరక్కనిన్ఱు, ప్రతిపాదిక్కిఱ విడఙ్గళిల్)-ఇతిహాసపురాణ పాఞ్చరాత్ర బ్రహ్మసూత్ర నైక్కళిల్. (సారాసారవివేకః- సారాసారవిభాగః. (సఙ్గ్రహిత్తు) - ఆచార్యముఖత్తాలే తామ్ కేట్టునిశ్చయిత్తపడియే, ''గురుభ్యోర్థశ్శ్రోతవ్యః శ్రుత్యా యుక్త్యాచ్చయోజితః'' ౩ ఎన్ఱి,అపడియే పూర్వాచార్య శ్రీసూక్తికళాలే సఙ్గ్రహిత్తు. (చేతనర్కు)-స్త్రీబాలాదిచేతనర్కు. (ప్రతిపత్తి)-అవిచాల్యమాన నిశ్చయమ్. ఇత్తాల్-విషయవిశయాది ప్రదర్శన పూర్వకమాక విచారిత్తునిర్ణయిక్కుమళవిల్, పెణ్ణుక్కుమ్ పేతైక్కుమ్ అవగాహిక్క వొణ్ణాతాకైయాలే ఇప్ప్రబన్ధారమ్భమ్ నిష్ఫలమామ్ ఎన్ఱు, సూచితమ్

(సకలలోకపితామహనాన బ్రహ్మదిసాలే సమ్మానితనాన) ఎన్ఱతు- ''బ్రహ్మణాపచసఞ్జాతః'' ౪ ఎన్ఱు, తిరర్థమ్ (సమ్మానితనాన)-పూజితనాన.

బ్రహ్మపూజితనానాల్ ఇవన్ ప్రబన్ధమ్ శ్రేష్ఠమాకవేణ్డుమెన్నెనిల్; ''వివ్రిణాంజ్ఞానతోజ్యైష్ఠ్యమ్'' ౫ ఎన్ఱుమ్, ''యోఽనూచానస్సనోమహాన్'' ౬ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే-సర్వలోకపితామహనాన బ్రహ్మా ఇవనై సమ్మానిక్కుమ్పోతు, తన్నిల్ ఇవనుక్కుణ్డాన జ్ఞానాధిక్యత్తైక్కొణ్డే సమ్మానిక్కవేణ్డుకైయాలే, అవ్వళవు జ్ఞానముడైయవనుడైయ ప్రబన్ధం శ్రేష్ఠమాకక్కురైయిల్లైయిఱే.

ఆచార్యసన్నిధియిల్ ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసఙ్గళై పణ్ణుకైయిడుక్కైయఴ్కూడ నిషిద్ధమాకచ్చొల్లానిఱ్క ''సోఽస్యపావితవానసే'' ౭ ఎన్ఱు-స్వాచార్యనాన నారదభగవానుక్కుమ్ ఆచార్యనాయ్ తనక్కుపరమాచార్యనాయ్ అవనుక్కు ''యేకేచాస్మచ్ఛ్రేయాంసోబ్రాహ్మణాః'' ౮ ఎన్ఱు, ఉపదేశప్రకరణత్తిల్ పూజ్యతమనాకచ్చొల్లప్పట్ట బ్రహ్మవిన్ మున్నే ''సోఽస్యపావితవానసే'' ౭ ఎన్ఱు,ఆసనత్తిలిరున్దానెన్ఱు, శొల్లుకైయాలే తిరస్కృత్తుక్కుడలామ్పడి యెన్నెనిల్; ''భోగదశైయిల్ ఈశ్వరనళ్ళిక్కుమ్పోతు నోక్కవేణుమ్ ఎన్ఱు, అత్రియాత్తొఴిల్లై'' ౮ ఎన్ఱి,అపడి శాస్త్రప్రమాణపదార్థపారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ ఇవనుక్కుస్థానపర్యన్తమానపడి శొల్లుకిఱతాకైయాలే, ఉత్కర్షహేతువానక్కురైయిల్లై.

౧॥ శ్రీభాష్యే-ప-౭-వ-౨. ౨॥ ద్వయే. ౩॥ శ్రుతప్రకాశికాయామ్-ప-౧-వ-౧౨. ౪॥ భా-శా-౨-౬౬. ౫॥ ౬॥ మనుస్మృతౌ-౭॥ తైత్తిరీయే- ౮॥ ముముక్షుప్పడి.

కర్తురాప్తతమత్వే ప్రమాణమ్ కాట్టినార్ కీళ్; మధ్యస్థత్తైయిలే ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (నతేవాగిత్యాదినా.) పరిగ్రహాతిశయత్తిలే ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (యావదిత్యాదినా) ౧ (సత్పదమ్, సాకల్యపరమ్. (ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్తైప్పఱ్ఱి) ఎన్ఱతు-మఱ్ఱు ఇతిహాసఙ్గళ్ ఇప్పడిబ్రహ్మానుగ్రహైయ అనుగ్రహసాలిగళాల్ కూఱప్పట్టవైయాలుమ్, ఇతు నారదముఖాదధీతమాయ్ వన్దాప్పోలే మఱ్ఱొన్ఱైకళుక్కు సమ్ప్రదాయపరమ్పరై కాణామైయాలుమ్, ఎమ్మె సమాగతాన్ ఇత్తైత్తిరువోలక్కమాక వెళియిట్టరుళియిరుక్క సామగానత్తోపాధి తిరుచ్చెవిక్కినియదాగ తిరుచ్చెవిసాత్తియరుళినత్తాలైయాలుమ్, భవిష్యదర్థప్రతిపాదకమాన ఉత్తరకాణ్డమెల్లామ్ ఒత్తు, తప్పామల్ మెయ్యాక్కక్కాణ్కైయాలుమ్, భారతాదికళైప్పఱ్ఱివిళక్కు ఏఱ్ఱమ్ సొల్లక్కూడైయిల్లై యెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే.

ఇన్ఱుముమ్, ఇతిక్కైలక్షణ్యత్తై "సాక్షాద్వేదమే రామాయణమాకవవతరిత్తతు"౧ ఎన్ఱు, సొల్లుకిఱ ప్రమాణత్తాలే దృఢీకరిక్కిఱార్ (ఇన్ఱుముమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. శ్లోకార్థమ్ (సర్వస్మాత్పరన్దానవిత్యాది) ఇవ్విడత్తిల్, శబ్దత్తుక్కు శబ్దాన్తరరూపేణ అవతారమ్కూడామైయాలే వేదాభిమాని పురుషన్దానవన్ వేదార్థప్రతిపాదకమాన శ్రీరామాయణత్తిల్ పణ్ణుమ్అధిష్ఠానత్తై వేదత్తినుడైయ వవతారమాకచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

శిఱైయిరుప్పాల్ దయాప్రకాశక్కుమో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవదేవేత్యాదినా) స్వానర్థశతానాదరేణాపి పరదుఃఖాపకరణప్రవృత్తియమ్ దయాపారవశ్యకార్యమాకైయాలే, కార్యమ్ కారణత్తుక్కు ప్రకాశకమాకక్కూడైయిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"యస్మాత్తత్ప్రమాణమ్"౨ ఎన్ఱి అపడియే-సర్వత్తైయుమ్ భూభర్ఙ్గమాత్రత్తాలే నిర్వహిక్కవల్లవళాయిరుక్క, దేవస్త్రీగళైయో విడువిక్కక్కడవ సామర్థ్యమిల్లైయిరున్దాళ్ ఎన్ఱై, ఉపపన్నమో! అన్ఱిక్కే, భృగునాపాధీనమాయ్ వన్దఅవతారత్తిల్ మెయప్పాట్టుక్కాక చ్చిఱైయిరున్దాళాక చ్చొల్లవేణ్డావో? ఎన్ఱి,ఆశఙ్కైయిలే; "ఇవళిప్పడి ఇవ్విభూతియిల్ అవతరిత్తుచ్చెయ్తతెల్లామ్ సంసారమగ్నరాన చేతనర్పక్కల్ నిరుపాధికవాత్సల్యత్తాలే" ఎన్నుమత్తై, దృష్టాన్తముఖత్తాలే యాఱివిత్తు, అవ్వాఱే ఇవళుడైయ నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ ప్రకాశకమాన్ఱి,ఱార్ (ప్రజై)ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (విళిప్పర్ఱి)-ప్రసిద్ధమాన. అన్ఱల్, ఇవళిప్పడి వాత్సల్యత్తాలే శిఱైయిరున్దాళెన్నిల్ దోషమాకాతో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిఱైయిరుప్పు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి గర్భవాసాదకళుమ్ గుణప్రకాశకఙ్గళ్ ఎన్నుమత్తై దృష్టాన్తత్తాలే యుక్తైవిక్కిఱార్ (సంసారికళోడు) ఇత్యాదినా. "కావ్యం రామాయణమ్"౩ ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్, "రామాయణం కృత్స్నంసీతాయాశ్చరితం మహత్"౩ ఎన్ఱిరుక్కైయాలే, "రఘువరచరితమ్"౪ ఎన్ఱి అవసరమ్ సీతాచరితశేషభూత రాఘవచరితపరమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అడిగుడిల్ ఇరువరుడైయచరితముమ్ సొల్లానిఱ్క, సీతాచరితమాకచ్చొల్లుకిఱపడి యెన్ఱెన్నిల్; బ్రహ్మప్రసాదత్తాలే వాల్మీకివాయిలే ముళలిలే రామాయణత్తుక్కెల్లామ్సఙ్గ్రహమాక వన్ద "మానిషాద" ౫ ఎన్ఱి, అశ్లోకత్తిలే, క్రౌఞ్చియినుడైయ క్రౌఞ్చవియోగమ్ ప్రధానతాత్పర్యవిషయమాయిరుక్కైయాలే, పిరాట్టియినుడైయ పిరివుమొన్ఱుమే రామాయణత్తుక్కు ప్రధానప్రతిపాద్యమాక వేణ్డుకైయాలేయుమ్; "దశశిరసశ్చవధమ్" ౪ఎన్ఱు, - ప్రాదేశికమాన రావణవధత్తోడొక్క "రఘువరచరితమ్"౪ ఎన్ఱు, మఱ్ఱుమ్ రఘువరచరితత్తైయుమ్ సొల్లుకిఱతెన్ఱు, సొన్నాప్పోలన్ఱి,యే, ప్రబన్ధవక్తాతామే "కృత్స్నమ్"౩ ఎన్ఱుమ్ "మహత్"౩ ఎన్ఱుమ్ ప్రతిపాదకత్తుక్కు ఒరువిశేషణముమ్, ప్రతిపాద్యత్తుక్కు ఒరువిశేషణముమ్ ఇట్టువైక్కైయాలే, "రఘువరచరితమ్"౪ ఎన్ఱి,అశ్లోకత్తిల్ పృథక్కాకచ్చొన్న రావణవధమ్ రఘువరచరితాన్తర్గతమాన్దాప్పోలే, రఘువరచరితముమ్ సీతాచరితశేషమెన్ఱు, వక్త్రభిప్రాయమాకైయాలేయుమ్, సీతాచరితమెన్నక్కూడైయిల్లై.

సహృదయరాకిల్ వక్త్రభిప్రేతత్తైయిట్టే అర్థమాక నిశ్చయిప్పతు; ఇవ్వాక్యత్తుక్కు ఆచార్యసమ్మతికాట్టుకిఱార్ (శ్రీమద్రామాయణమపి) ఇత్యాదినా. (చరితే)-పురుషకారవైభవే. (ప్రాణితి)-జీవతి. "జీవితం వృద్ధకవైభవమ్" ౬ ఎన్నక్కడవతిఱే.

"సఉ శ్రేయాన్భవతిజాయమానః" ౭ ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్, ఉకారమ్-ఏవకారార్థమ్. "అన్దపరమపురుషనవతరిత్తే శ్రేయస్వియాకిఱాన్" ఎన్ఱుఅర్థమ్.

(ఆఱెవిలే తఱైనిన్ఱవర్కళ్) [ప-౫౦-వ-౯] -ఆళ్వార్కళ్. "నారాయణకథామిమామ్" ౮ ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్, నారాయణశబ్దమ్ తూతుపోన కృష్ణనైయే కాట్టుమ్పడియెఙ్గనేయెన్నిల్; "నరోమనుష్యార్జునయోః" ౯ ఎన్ఱి,అపడియే, నరనెన్ఱు-అర్జుననుక్కు ప్పేరాయ్, "నరసమ్బన్ధినో

నారాః'' ఎన్ఱు, పాణ్డవర్కళై నారశబ్దమ్ శొల్లి, ''కృష్ణాశ్రయాః కృష్ణబలాః'' ౧ ఎన్ఱు అపడియే - అవర్కళుక్కు మాశ్రయభూతన్నాయమ్ నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే అవర్కళై నిరూపకరామ్పడి దౌత్యాదికళాలే యవర్కళై యాశ్రయిత్తు మిరుక్కుమ కణ్ణనై నారాయణశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలే, కణ్డుకొళ్వదు.

(శిత్తము)-కుఱ్ఱమ్. (మఱుత్తలైత్తు)-ఎతిరిట్టు. (తిణ్ణియనాయ్) - అవిచాల్యనాయ్.

(పురుషకారత్వేనిర్దిష్టా) ఎన్ఱదు-ఘటకకృత్యత్తిలే యధికరిక్కవకాక చ్చొల్లప్పట్టాళెన్ఱపడి. (నాన్యథాలక్షణంభవేత్) ఎన్ఱదు- పురుషకారత్వమొழிయ వేఱొరులక్షణమిల్లైయెన్ఱపడి. (లక్ష్మీఃపురుషకారేణ) ఎన్ఱవిడత్తిల్, పురుషకారశబ్దమ్ భావేఘఞన్తమాయ్, పురుషకారవ్యాపారత్తై చ్చొల్లుకిఱదు. (వల్లభా) - వశీకరణసమర్థా. శ్రీ (ప్రాప్తియోగినీ)-''ప్రాప్తిమ్- చేతనేశ్వరయోః పరస్పరప్రాప్తిమ్ యోజయతి-ఘటయతీతి, ప్రాప్తియోగినీ'' ఎన్ఱాయ్, ఘటకైయెన్ఱపడి. (విశేషః) - అసాధారణధర్మః. చకారత్తాలే భగవదసాధారణధర్మమాన ఉపాయత్వమ్ శొల్లప్పడుకిఱదు. (ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః) ఎన్ఱదు-ఆకిఞ్చన్యత్తుక్కెల్లామ్ ముఖ్యవాసస్థానభూతరాయెన్ఱపడి. (భాగ్యాధికాః) ఎన్ఱదు-జాయమానకాల కటాక్షమాకిఱ నిరతిశయభాగ్యత్తైయుడైయవర్కళెన్ఱపడి. (మత్పదామ్బోరుహద్వన్ద్వంప్రపద్య) ఎన్ఱదు-ఎన్నుడైయ తిరువడికళైయే ఉపాయోపేయమాక పఱ్ఱినెన్ఱపడి. (ప్రీతమానసాః) ఎన్ఱు - ఉపాయత్తినుడైయ రాగప్రాప్తి శొల్లుకిఱదు. (లక్ష్మీంపురుషకారేణ) ఇత్యాదిక్కు, ''లక్ష్మీమ్ - వృతవన్తః, తస్యాఃపురుషకారేణ, మత్క్షమాంప్రాప్య, ప్రాప్యమ్ - మామేవ ప్రాపకమ్ లబ్ధ్వా, అనన్యమానసాః - కృతార్థాస్సన్తః. మామేవ - ప్రాప్స్యన్తే'' ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్క్కుమ్ పురుషకారత్వముమ్ ఆచార్యనుక్కు ఉపాయత్వముమ్ ఉణ్డాయిరుక్క, ఇత్తిరువరుమివర్కళుక్కు నిరూపకమామ్పడి యెన్నెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్క్కుమ్ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, నిరూపకమాక త్తట్టిల్లై ఎన్నుమళవాక.) ఇత్తాల్ - మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్క్కుణ్డాన పురుషకారత్వమ్ లక్ష్మీసమ్బన్ధోపాధికమాకైయాలేయుమ్, ఆచార్యోపాయత్వమ్ భగవత్సమ్బన్ధోపాధికమాకైయాలేయుమ్, నిరుపాధిక పురుషకారత్వోపాయత్వఙ్గళివర్కళుక్కుమ్ నిరూపకమాక త్తట్టిల్లైయెన్ఱు, శొల్లప్పట్టదు.

''నిగమాన్తేషుశబ్ద్యతే'' ౨ ఎన్ఱు, శొన్న నిగమాన్తభాగత్తై శఙ్కాపూర్వకమాక క్కాట్టుకిఱార్ (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమాన) - కఠవల్ల్యుపనిషత్తిల్ సిద్ధమాన వెన్ఱపడి.

౭.—(పురుషకారత్తుక్కు వేణ్డుమ్ పడిక్కళ్)- చేతనవిషయత్వముమ్, ఈశ్వరవిషయత్వముమాకిఱ ప్రకారఙ్గళ్. (పురుషకారమామిడత్తిల్) - పురుషకారమామళవిల్. (పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వ)మావదు - నిరుపాధికమాతృత్వత్తాలే, పిఱరుడైయ దుఃఖమ్ తన్నుడైయ దుఃఖమాయ్, అదు ''ఇవనిదుక్కు అవ్వరుకిల్లై'' ఎన్నుమ్పడి అసహ్యమాయిరుక్కైయే తన్నియాక వుడైయళాయిరుక్కై. ''(పరః)- ఇతరః, (తన్త్రః) - ప్రధానః, యస్య తస్యభావః - పారతన్త్ర్యమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (అనన్యార్హత్వమ్) ఎన్ఱవిడత్తిల్, ''అన్యస్యఅర్హాః - అన్యార్హాః, అన్యార్హోనభవతీతి - అనన్యార్హాః'' ఎన్ఱు, సమాసమాయ్, అన్యశబ్దమ్ - ఇతరానన్యార్హత్వ విషయత్తిల్ భగవద్భాగవతోభయాన్యభావమ్ శొల్లుమాపోలన్ఱియే, పిరాట్టియినుడైయ అనన్యార్హత్వ విషయత్తిల్ భగవదన్యమాత్రత్తై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్యార్హత్వమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్క వేణ్డుకైయాలే) ఎన్ఱదు - అవనైక్కుమరుణ్డిడుమాపోలే, అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్క వేణ్డుకైయాలే ఎన్ఱపడి.

(నిఱుత్తు) - తిరాణునిఱైయాక క్కణక్కిట్టు. (అఱుత్తు) - ''ఇప్పోతు అనుభావ్య మివ్వళవు, ఇప్పోతనుభావ్య మివ్వళవు'' ఎన్ఱు, విభజిత్తు. (తీత్తుమవన్నాకైయాలే) - అతుమఱవాపైక్కాక కువరిలే శాణిక్కుతీయిట్టు వైక్కుమవన్నాకైయాలే. (అనుగ్రహైకశీలైయాకైయాలే) ఎన్కైయాలే - * తాచ్ఛీల్యేఇష్ణుచ్ప్రత్యయాన్తమాన పరదుఃఖాసహిష్ణు శబ్దమ్ ఇవనిడత్తిలేయే ముఖ్యవృత్తమెన్ఱు, సూచితమ్.

పిరాట్టియినుడైయ కృపైయిన్ వైలక్షణ్యత్తై యుపపాదిత్తార్ - కీழ்; పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళినుడైయ వైలక్షణ్యముపపాదిక్కిఱార్ తుడఙ్గి, పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళ్ సర్వచేతన సాధారణమాకైయాలుమ్, మహిషీత్వముమ్ భూమినీళాసాధారణమా యిరుక్కైయాలేయుమ్, ఇవళుక్కైయ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళుక్కు విశేషమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౧॥ భారతే- ౨॥

(స్వరూపప్రయుక్తమాన మాత్రమన్ఱిక్కే) [ప-౫౯-వ-౭] ఎన్నదు - శరీరతయాధార్యమాయ్ నియామ్యమాయ్ శేషమాయిరుక్కై యాకిఱ సర్వాత్మసాధారణమాన స్వరూపత్తాలే సిద్ధమాన మాత్రమన్ఱిక్కే యెన్నపడి. "హ్రీశ్చ" ౧ ఇత్యాదిశ్రుతిక్కు, "హ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ" ౧"హ్రీశ్చ - భూమిశ్చ, లక్ష్మీశ్చ, తే-దేవరాజస్య తవ, పత్న్యౌ-సపత్నీకస్సన్నిధత్స్వ"ఇత్యర్థః యథోక్తమ్ శ్రీరామాయణే, "రామస్య దక్షిణేపార్శ్వే పద్మశ్రీస్సమవ స్థిత । సవ్యేతుహ్రీర్విశాలాక్షీ వ్యవసాయ స్తథాగ్రతః ౨ ఇతి" ఎన్ఱు వరదవల్లభాచార్యర్ శెయ్తరుళిన భాష్యమ్. (విష్ణుపత్నీత్వ ప్రయుక్తమాయుమ్) ఎన్నదు -ఎమ్బెరుమానుడైయ నిత్యేచ్ఛైయాలే వన్ద పతిపత్నీభావమాకిఱ మున్నైయాలుమ్ సిద్ధమాయు మెన్నపడి. ఇత్తాల్ - నిత్యాదికళుడైయ అనన్యార్హత్వాది వ్యావృత్తి శొల్లిఱ్ఱు.

(అహన్తా) - అహమ్ ప్రత్యయ విషయమాన స్వరూపనిరూపకధర్మమ్. ఇత్తాల్ - పిరాట్టియినుడైయ స్వరూపత్తుక్కు భగవత్స్వరూప నిరూపకత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

విగ్రహత్తుక్కు విగ్రహనిరూపకత్వమ్ శొల్లుకిఱదు మేల్ (శ్రీవత్సవక్షా) ఇత్యాదినా. (నిత్యశ్రీః) - ఒరుకాలుమ్ మార్వై విట్టు ప్పిరియాత శ్రీయై యుడైయవన్. "స్వరూపనిరూపకత్వాది" ఎన్ఱవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే-విగ్రహనిరూపకత్వమ్ శొల్లుకిఱదు. ఇత్తాల్-భూమి నీళాదివ్యావృత్తిశొల్లిఱ్ఱు.

(ఇప్పడియిరుక్కైయాలే)-స్వరూపత్తాలుమ్,విగ్రహత్తాలుమ్ శేషిస్వరూప నిరూపకైయాయిరుక్కైయాలే.(అజ్ఞాతార్కు)-భాష్యాదికళుక్కు. (సమ్బన్ధత్తాలే) - తన్నైయొత్తియ అవనుక్కుచ్చొల్లాతపడియాన సమ్బన్ధత్తాలే. శ్రీశబ్దమ్, కర్మశివ్యుత్పత్తియిల్, సాపరాధచేతనర్కాక శ్రయణమ్ కృపైయిల్లాతసాథు సమ్బన్ధియాకాదైయాలే, ఆశ్రేపాత్ర్యసాన్నిధ్ధి యెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు. మఱుప్పిలే నిత్యయోగత్తై చ్చొల్లానిఱ్క, శ్రీరామాయణత్తిల్ విశ్లేషత్రయ ముపపన్నమాప్పడి యెన్నెన్నిల్; మఱుప్పిలే - స్వరూపత్తినుడైయ నిత్యయోగత్తైయుమ్ తిరుమార్విల్ నిత్యయోగత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱదాకైయాలుమ్, శ్రీరామాయణత్తిల్ - అవతారత్తిల్ పిరివుశొల్లుకిఱదాకైయాలుమ్ విరోధమిల్లై.

ఆనాల్, పెరుమాళ్ పిరాట్టికళుడైయ వియోగవ్యసనమెల్లామ్ భావనామాత్రమోవెన్నిల్; అన్ఱు, "పుల్ కిక్కేడన్దేన్ పుణై పెయర్ న్దేన్ అమ్బుశనిలక్కొణ్డతే పయిన్ఱు" ౩ ఎన్ఱుమ్ 'కాతలర్ తొడువుణ్ణి తొడువుణ్ణినీర్ విడువుణ్ణి విడువుణ్ణి పయన్దాలాన్దేన్" ౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, దృఢాలిఙ్గనాద్యర్థమాక వున్దాన ఓరోఅవయవవిశ్లేషమ్బొఱుదామికళుక్కు వైవర్ణ్య పర్యన్త దుఃఖహేతువామోపాది, ఎమ్బెరుమానుడైయ సర్వరూపఙ్గళిలుమ్ పిరాట్టియినుడైయ అనురూప రూప విభవఙ్గళాలే౫గాఢోపగూఢ మాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ఓరవతార విగ్రహమాత్రత్తిల్ స్వేచ్ఛైయాలే వన్ద పిరివిలుమ్బొఱుదా విపశాస్త్రిఙ్గళ్ తేడి వడాతన వడుమ్బడియాయిత్తే ఇవర్కళుక్కైయతన్నై, యిరుప్పదు. భృగుశాప వ్యాజమాక చ్చొల్లాతొణ్ణ్డదు, అదువుమన్ఱు, పిరివుక్కుమ్ సాధారణమాకైయాలే; ఉ౬శర్యగుణ సారస్యత్తాలే కృపైయైయే సారముణ్ణామాక వుణ్ణైయళాయిరుక్కైయాలే.

౮.—(దేవస్త్రీకళ్) ఇత్యాదిక్కు, "సద్ధరిరఘునాథస్య సురస్త్రీదుఃఖశాన్తయే । పచాసన స్వభావ నేదశమా సాసువాసహ" ౭ ఎన్ఱ శ్లోకత్తై యూజిత్తుక్కొళ్వదు. (అల్లుమ్) - ఇరవుమ్. (తర్జనభర్త్సన)ఙ్గళ్ - వాచిక కాయిక భయోత్పాదన వ్యాపారఙ్గళ్. (అరువిత్తిన్ఱు) ఎన్నదు - "అరువిత్తిన్నైకిట్టోమ్" ఎన్ఱు, వాయాలే శొన్నతైప్పఱ్ఱా. (ఛేతషత్తైకళాయ్) - అత్యన్తభీతైకళాయ్. (నడుఙ్గుకిఱ) - ఉత్తుఱిదుక్కిఱ. (చిత్రవధమ్) - ఉయిరైప్పోకాతపడి పలవడియాలుమ్ నలికై. (రాజసంశ్రయవశ్యానామ్) - రావణాశ్రిత రాక్షసవశ్యానామ్. (అవర్కళ్ కుఱ్ఱత్తై)ఎన్నదు-త్రిజటాదికళైప్పోలే ఇవళుక్కు అన్తరఙ్గైకళాయిరున్దుకొణ్డు మేలుక్కు రాజకార్యమ్ శెయ్యలాయిరుక్క,అప్పడిశెయ్యాతైయాలే, అవర్ కళిడత్తిల్ పూర్ణమాకక్కుఱ్ఱముణ్డాన్ఱు, ఆటివిక్కైకాక *దుర్బలాశద్గ్రాహమ్ (పిఱరిత్యాది) (నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి) ఎన్నదు - ఊన్ఱుప్పార్క్కిల్, నాన్గిలిరుక్కుమిరుప్పై విమర్శియాతపడి లజ్జైయుడైయ శ్రీయాట్టిన నీయుమ్ ప్రథమాపరాధియావాయాకైయాలే, అపరాధమ్ పణ్ణాతారిల్లైయెన్నపడి. (అడియిల్ పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞై) - "భవేయంశరణంహివః" ౮ ఎన్ఱ ప్రతిజ్ఞై.

౧॥ పురుషసూక్తే- ౨॥ శ్రీరామాయణే- ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ శ్రీభాష్యే- ౭॥ రా- ౮॥

2-6-90.

(కరువయిఱుమాయ్ తిరుక్కిఱ కాలత్తిలే) - గర్భమాయిరుక్కిఱ కాలత్తిలే పోక్కవిడువారైప్పోలే ఎన్నదు - వ్యాజత్వసూచనార్థమ్. (లోకాపవాదపరిహారార్థమాక) ఎన్గైయాలే - సర్వేశ్వరనుక్కుమ్గూడ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ లోకాపవాద పరిహారమావశ్యకమెన్ఱు సూచితమ్

(ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్) ఎన్నదు - పెరుమాళుక్కు ప్రయోజనమాన లోకాపవాద పరిహారముమ్గూడ వ్యాజమెన్నలామ్పడి పిరాట్టి తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్రయోజనమెన్ఱపడి. (నఖలు) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ - పిళ్ళాయ్! పెరుమాళై చ్చుట్టియిరుక్కిఱ రఘుసన్తానమానదు పెరుమాళుడైయ తిరువంశత్తిలే యన్ఱిక్కే యొళ్ళియవాఱ్ఱాలైత్తు, గఙ్గాజలత్తిలే యిప్పోదే ప్రాణనైవిడుకైక్కు అన్వాయాక్కిఱిలేన్ ఎన్ఱు, ఉన్నక్కుమ్ తెరియుమ్గిడాయ్ ఎన్ఱు. ఇచ్ఛ్లోకత్తిల్, (భర్తుః) ఇతి- పఞ్చమ్యన్తమ్; (రాఘవమ్) ఇతి-ప్రథమాన్తమ్; (ఖలు) ఇతి-ప్రసిద్ధౌ; (మాపరిహాస్యతి)-పరిహీణం మా భవిష్యత్. ఇవ్విడత్తిల్, ముత్తలిలేయే పిరాట్టి దేహత్తైవిడిల్ సన్తానమ్ ముత్తలిలే యొళ్ళియుమాకైయాలే, రఘువంశత్తిలన్ఱిక్కే యొళ్ళియుమ్; సన్తానముణ్డానపిన్బువిడిల్, "ఇవళ్ తన్నక్కేఱ క్కుఱ్ఱముణ్డానపడియాలన్ఱో, గఙ్గైయిలేవిఴున్దు ముడిన్దాళ్ ?" ఎన్ఱు, లోకత్తుక్కు దోషమ్ దృఢీకరిక్కప్పడుకైయాలే, సన్తానమ్ రఘువంశత్తిలన్ఱిక్కే యొళ్ళియుమ్ ఎన్ఱు, కరుత్తు ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(పెరుమాళ్ నినైవై) - "లోకాపవాదపరిహారమ్ పణ్ణవేణుమ్" ఎన్గిఱ పెరుమాళ్ నినైవై ఆగైయిట్టే, లోకాపవాదపరిహారత్తుక్కుప్పిన్బు ఉత్పత్తిస్థానత్తిలే లయిత్తదు, ఇవళ్ శడక్కేన ముఱియిల్ అపవాదమ్ దృఢమాముత్తే. అన్ఱిక్కే, "ముఱియవాన్దాను" ఎన్గిఱ నినైవెన్ఱుమామ్ ఇదు పెరుమాళుక్కున్దెన్ఱు ఆలోచ్చపడి యెన్ఱైన్నిల్; జాహ్నవీజలత్తిలే విఴున్దువిడవేణ్డుమ్బడి ప్రాణన్ వలియతాయిరుక్కైయిత్తలైయిల్ నినైవుణ్డెన్ఱు, కాట్టక్కడవత్తిటే [౧౯

అత్తలైయిల్ నినైవాలేయిట్టే యిఱైజీవిప్పదు. (పాదావ్రతి)- ధేను. (పిఅర్ధకత్తిలే)-భూమియిలే (జనన్యత్వ)మ్-అపృథక్సిద్ధత్వమ్. (సర్వసమ్మతమామ్బడి - తిరువయోధ్యైయిల్ రజకనుక్కుమ్గూడ సమ్మతమామ్బడి. (కాషాయవాసినీ)-విరక్త్యతిశయత్తాలే ధరిత్త కాషాయత్తైయుడైయళాయ్ (మాధవీ - భూమిః (తథా-వివరం దాతుమర్హతి) ఎన్నదు- అప్పడిమెయ్యానాల్ ఇడఙ్గొడుక్క క్కడవళెన్ఱపడి.

(యదుతాస్మల్) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ - సీతావతార ప్రభృతియాన యాన్యోరవతార జాతత్తై చ్చొల్లుకిఱార్కళ్, ఆతెల్లామ్ పురుషకారభూతైయాన శ్రీరఙ్గనాచ్చియారావతరిక్కైక్కుక్కు ప్పణ్ణిన క్రమమ్ ఎన్ఱు, (యోగ్యమ్)-అభ్యాసః [౨౦

౯.—(నమ్తలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తై) ఎన్ఱదు - పెరుమాళ్ తాముక్కన్ద వడిమైయిల్ వివాహత్తే, "నీయక్కన్దవిడత్తే పణ్ణాలైయైప్పదై" ఎన్ఱపోత్తే, "నమ్మై స్వతన్త్రనాక్కినార్" ఎన్ఱు, కరుత్తాలే, ఇనైయప్పెరుమాళ్ విక్రతరానారెన్నుమదైప్పత్తి సీతాసమక్షమ్ - పిరాట్టి స్మున్నిట్టుకొణ్డు (వర్షశతమ్ -యావదాత్మభావి. (త్వయి-స్థితే) సతి ఎన్నదు-తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు హానివరుమళవిల్ పెరుమాళైయ సన్తైయుమప్పియ వేణుమెన్ఱు, కరుత్తాలే. (స్వయంతు రుచిరే) ఇత్యాదివాక్యత్తాలే - కీఴ్చొన్న పారతన్త్ర్యత్తై యేఱకొణ్డు సఫలమాక్కవేణుమెన్ఱు, ప్రార్థిక్కిఱదు

(జయన్తన్)- ఇన్ద్రపుత్రన్. (కాకరూపత్తైకొణ్డువన్ద) ఎన్నదు- "యథాపితా తథాపుత్రః" ఎన్గిఱపడియే-అహల్యావిషయత్తిల్ ఇన్ద్రన్ పణ్ణాప్పోలే, ఇవనుమ్ పిరాట్టిపక్కల్ దుర్బుద్ధియాలే అన్యాక్క కాకరూపత్తైకొణ్డు వన్దానెన్ఱపడి. ఇప్పడియన్ఱిక్కే, వాయసత్వమ్ జన్మసిద్ధమెన్నిల్; సదృష్ట్వా జానకీంతత్ర కన్దర్ప శరపీడితః। చిరాదనక్తై స్త్రీత్వేన పీనోన్నతపయోధరా [౧] ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱప్రకారత్తిలే - పిరాట్టిపక్కల్ దుర్బుద్ధిపణ్ణకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయిట్టే. "ఖట్వాఙ్గో బలిభోజనః" [౨] ఎన్ఱు-మాంసార్థియాయన్ఱో పిరాట్టికిట్టత్తిల్ అపచారప్పట్టానెన్నిల్; 'సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్' [౩] ఎన్గిఱపడియే-వసిష్ఠనిడత్తిల్ అపచారత్తాలే త్రిశఙ్కు అప్పోదే చణ్డాళనానాప్పోలే, త్రిజగతామ్ మాతావాన పిరాట్టి విషయత్తిల్ దుర్బుద్ధిపణ్ణినపోత్తే వఞ్చనార్థమాక త్తాన్కొణ్డ తిర్యక్కాళజాతియిన్ వేషమ్ అవనుక్కప్పినియే యథార్థమాయ్ విడుకైయాలే, మాంసార్థియాక చ్చెయ్తానెన్న క్కైయిల్లై ఇప్పడియిల్లైయాకిల్, 'జయన్తతాప్సవనక్ష సుగ్రీవేప్సితరాజ్యదః' [౪] ఎన్గిఱ పాద్మోత్తరవచనత్తోడే విరోధిక్కుమిట్టే. అన్ఱిక్కే, 'జయన్తన్ కాకరూపత్తైకొణ్డువన్ద' ఎన్గిఱ వాక్యత్తై "కాకరూపత్తైకొణ్డు) ఇరుక్కిఱ (జయన్తన్-వన్ద" ఎన్ఱు శిథిత్తు, పూర్వవాసిష్ఠానుగుణమాక యోజిక్కవుమామ్. పూర్వవాసిష్ఠ

౧॥ వామనే ౨॥ ౩॥ వారాహే. ౪॥ పాద్మోత్తరే-౩౧.

త్తిల్, గౌతమశాపత్తాల్ ఇన్ద్రనుక్కు వన్ద కాకత్వత్తై దేవతైకళ్ జయన్తనిడత్తిల్ మాఱ్ఱి ఇన్ద్రనై రాజ్యస్థనాక్కి-క్కొణ్డనాకవుమ్, అన్దజయన్తన్ తానే, "అతోరామమహాస్త్రేణ జయన్తోభయవిద్రుతః। తేనానుద్రవతా భద్రే త్రైలోక్యం పర్యటన్నివ సూరిభిః" ౧ ఎన్ఱు బ్రహ్మాస్త్రవిషయీభూతనానానైన్ఱు, శొల్లిన్ఱిఱే అక్కిలిన్(ర్వృత్తాన్త) ఎన్ఱు - వాయాల్ శొల్లమాట్టామైయాలే. ("పురటంవశితందేవీ") ఇత్యాది, పాఠ్యోత్తరవచనఙ్గళ్. (విరశు - ఉపాయమ్ [౫

౧౦ —(ఇవ్వాక్యత్తుక్కు) [ప-౮౦-వ-౨] - [విశ్లేషదశై] [వా-౧౦] ఇత్యాదిమూలవాక్యత్తుక్కు. (ఇవ్వగియే అర్థమాకక్కడవదు) [ప-౮౦-వ-౨] ఎన్ఱుమ్-(చేతననై త్తిరుత్తుకైయ-వమ్) [వ-౭౮-వ-౧౨] ఎన్ఱు తొడఙ్గి అరుళిచ్చెయ్దదైయుమ్ అర్థమాకక్కడవదెన్ఱు కరుది.

౧౧ —(కుడనీర్ వళ్తిత్తాలుమ్) [ప-౮౫-వ-౬] - ఘటప్రహాసిత సన్ధినాలుమ్ (అచ్చమురుత్తి; [ప-౯౦-వ-౩] - భయప్పడుత్తి.

ఉపదేశత్తాల్ మీళాత రావణనై ప్పిరాట్టియరుళాలే తిరుత్తాళక్కి యెన్ఱెన్నిల్; ఇవళ్ అవన్ పాపబుద్ధి కొణ్డిఱుక్కైయాలే అవన్విషయత్తిల్ విశేషకటాక్షమ్ పణ్ణినాలుమ్ కటాక్షమ్ ఈశ్వరసఙ్కల్పత్తాలేయే ఫలిక్క వేణ్డుకైయాలే, ఇవన్ఱుడైయ వధత్తిలే బద్ధకౌతుకనాన ఈశ్వరనిడత్తిల్ రక్షణసఙ్కల్పత్తై ఉణ్డాక్కుమ్బోదు అవనై అన్దవిరుద్ధసఙ్కల్పత్తై మఱప్పిక్క వేణ్డుకైయాలే, అదుక్కు ఇవనుడైయ సన్నిధియిల్లామైయాలే, అల్లుమ్పకలుమ్ ఇడైవీడిన్ఱియే యనుభవిక్కక్కడవనై త్తాన్ కిట్టి భోగోపోద్ఘాత కేళియిలే శత్రుయానుషఙ్గత్తినాలల్లదు శెయ్యవొణ్ణామైయాలేయుమ్; "ఎమ్బెరుమానుక్కు శౌర్యగుణముద్రిక్తమాయ్ త్తోన్ఱుకిన్ఱవిడఙ్గళుమ్బడి ప్రతియుద్ధమ్ తరవల్లారార్? ఎన్ఱుపార్త్తు, వీరర్కళిల్ తలైవరాన తిరువాశల్ కాక్కుమ్ ముదలికళై నేరాకయుద్ధమ్తరక్కడవీర్కళ్ ఎన్ఱు నియమిత్తాల్, పరమపదత్తిలే తనైవరాన ఇవర్కళైయార్కళ్ ఎన్ఱు, అకర్మవశ్యరాన నిత్యర్కుమ్ముట్పడ అనుభవిత్తేయావేణ్డువ్వదాయాన భాగవతాపచారమ్ ఎన్ఱు, తానే ఒరువాణ్ణి సఙ్కల్పిత్తు అప్పడియే యత్ద్రోపయోగియాన శౌర్యవైర్యాదికళైయుడైయ జ్ఞానాదిక... పన్దమ్బత్తైయిట్టు మమ్బైయుమ్ ... ళ్ళోడే యుద్ధరసమ్ అనుభవిక్క వేణుమ్" ... సర్వేశ్వరన్ పణ్ణినక్కిల కృపైయాలెవవాక్కు ... ఫలాయత్తాలేయుమ్; ఇవర్కళ్ "ముక్త శ్వేతద్వీపత్తిలే భాగవతాపచారత్తాల్ ప్రాకృతలోకత్తిలే వన్దు జన్మమ్ పిఱక్కుమ్ ...! ఇన్నాఙ్గళ్ ఎప్పోదు మీళవుమ్ వన్దు ఎమ్బెరుమాన్ తిరువడిక్కళై చ్చేరువదు?" ఎన్ఱు, పోరశ్లేశిత్తపోదు, తిరువనన్దాఴ్వానుమ్ ... ప్పిరాట్టియారుమ్ తిరువాట్టియాఴ్వానుమ్ ఓరోరువర్ ఓరోజన్మత్తైక్కడుక్కనివర్త్తిప్పిక్కాక వరమ్కొడుత్తమై తిరువుళ్ళత్తిలేకిడక్కైయాలే ... ప్పిరాట్టియరుళాలే తిరుత్తి కొళ్ళామైయాలే ... ... తిరుత్తిన్ఱిల్లై ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

ఆనాల్, ("మిత్రమౌపయికమ్") [ప-౮౮ వ-౮] ఇత్యాదియాలే ఉపదేశిప్పానేన్నెన్నిల్; పిఱర్నర్మకన్నాన కన్నాణ్డుగళ్ ఉయ్క్కుత్తప్పినైయుడైయ విశాక్కొణ్డకొణ్డజ్ఞానమెల్లామ్ అడిమన్ఱియై కలఙ్గి ఇళిక స్వతాపార్థమ్ వరువ్వడియాన శీలత్తైయుడై-యవళాకైయాలే ఒరునాడఙ్గ అనర్థప్పడాతబడి యమైక్కుమ్, "అన్యదుపకాన్త మన్యదాపలితమ్"అన్ఱాప్పోలే, తన్నై మాత్ర ఉపదేశిత్తాళిత్తనై.

ఇప్పడిపుఱప్పణ్ణిన ఉపదేశత్తై, చేతననై త్తిరుత్తుకైయిల్ ఉదాహరిత్తుక్కట్టలామోవెన్నిల్; ఉపదేశత్తుక్కు యోగ్యతైయిల్లాత విడత్తిలేయుమ్ ఉపదేశిక్కక్కణ్డాల్ యోగ్యతైయుళ్ళవిడత్తిల్ ఉపదేశముఖత్తాలే తిరుత్తుకైయిల్ కైముతికన్యాయసిద్ధమాకైయాలే, ఉదాహరిక్కక్కుఱైయిల్లై.

అన్ఱిక్కే, పెరుమాళ్ కాకత్తిన్ విషయత్తిలే క్రూరబుద్ధియైప్పణ్ణి "ఇదోరుకాకమాత్రమన్ఱో!" ఎన్ఱు, అతికన్ శియామైపారాతే; అవ విరిత్తాన బ్రహ్మాస్త్రత్తైయిట్టు త్తైయెయ్యుక్కత్తేడ, అరుకిరున్దపిరాట్టి, "వలియచ్చెయ్ద ప్రసన్దయప్రజైయై నలియత్తేడువర్కళో? ఒరునిష్ఫలమాన సమ్మైచ్చుట్టి యొరుప్రజైయై నలియత్తేడువతే! ఇత్తేతాన ?" ఎన్ఱురక్కి, అవ్వ్వన్కణ్ణిరణ్డాలుమ్ కుళిరనోక్కి, "శత్రోభవ"౩ ఎన్ఱాప్పోలే; బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు ఒరుప్రత్యస్త్రముమ్, కాకత్తుక్కు ఒరురక్షైయుమిట్టు ముకావళైత్తుక్కొణ్డు వరువ్వడియాక బ్రహ్మాస్త్రత్తైయేవివిడ; అన్దకటాక్షవడియాక, "త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవశరణంగతః"౪ఎన్ఱు, అప్పడియే - అవనుమ్ సర్వలోకఙ్గళిలుమ్ ఒరుకాల్ తిరిన్దవిడత్తిలే ఒన్ఱులినాల్ తెండ్రు, ఫుక్కిలన్ఱు, అకిఞ్చన్యానన్యగతిత్వఙ్గళైయుడైయనాయ్, పెరుమాళ్ మున్నే వన్దువిఴున్దాప్పోలే; రావణనుమ్, "సరామబాణాభిహతోభృశార్తశ్చచాలచాపంచముమోచవీరః"౫ ఎన్ఱు, అప్పడియే - ఇత్తుక్కుమున్బు వీరనాయ్ త్తన్నై మదిత్తిరున్దవన్ "పుల్ ఉమరరా శ్చెయ్వార్"ఎన్ఱు, అప్పడియే - పిరాట్టిక్కు సన్దేశకారికళాన దివ్యస్త్రీపురుషర్కళుడైయ ఘటకకృత్యత్తాలే తన్నైమఱన్దు శరణాగతియిల్ విణ్ణై ప్పాకట్టు విపరీతప్రవృత్తినివృత్తనాయ్, "గచ్ఛానుజానామి"౬ ఎన్ఱు, పెరుమాళుడైయ అనుజ్ఞైకొణ్డు

పెయర్త్తొయిడవేణ్డుమ్పడి పరతన్త్రైయాయ్ నిన్ఱవళై పిరాట్టియెన్ఱైయ కటాక్షఫలమాకైయాలే, రావణనైయుమ్ అరుళాలేవిరుత్తినాళ్ ఎన్నవుమామ్.

కాకనైప్పోలే జయన్తన్, "భగవత్ప్రీత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తిః నివృత్తిః ప్రవృత్తిః" ఎన్గిఱపడియే - శరణాగతనాకిల్ ఫలియాదొళిన్దదిల్లై ఎన్నిల్; "ప్రాణసంశయమాపన్నం దృష్ట్వా సీతాఽథ వాయసమ్ । త్రాహి త్రాహీతి భర్తారమువాచ దయయా విభుమ్" ౧ఎన్ఱు - కాకన్ తన్నై మఱన్దొళిన్దు విట్టున్దదనైయిలే, 'మిథిలాయాం ప్రదీప్తాయామ్' ౨ఎన్ఱు - అవన్ కుడియిరుప్పిల్ వన్ద నైలయక్యాతిశయత్తాలుమ్ మూలైయాలుమ్ పెరుమాళై తన్ శొల్వళ్ళివరుమ్పడి యాఴ్జాల్వదన్ఱు "ఉమక్కు స్వామిత్వముమ్ కారుణ్యముమ్ ఉణ్డు ఎన్ఱు, పేర్కైఅవేణుమెన్ఱు, రుస్ద్రరాకిల్, నీర్ శయ్యుమ్ హితత్తై విలక్కాత్తపడి యివ్వళవుఅనుకూల్యముడైయ ౩ అనిన్ఱవానిల్లానైజ్ఞైయుడైయ వివక్షై పడత్తిన్న కూడివ త్తుక్కుమున్నే రక్షిత్తరుళప్పారీర్" ఎన్ఱు, పెరుమాళై రక్షణోన్ముఖరాక్కి అవనుక్కు చెయ్యవేణ్డుమ్హితత్తై పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే పడున్ఱి అవన్ తలైమై యటుక్కువన్ద బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు ఒరుకణ్ణళివే ఫలమాకవుమ్ అవన్ఱుక్కు ఒరుకణ్ణిరణ్డుకణ్ణామ్పడియాకవుమ్ ఒరుకుఱైయిన్ఱియేరక్షిప్పిత్త పిరాట్టి; దేవస్త్రీకళ్ శిఱైయిలిన్ఱు తన్ కాలిలేకోత్తుకొణ్డిరుక్కైయాలే ఇవళుడైయ విరోగత్తాల్ కలఙ్గిన పెరుమాళ్, రావణన్ విపరీతప్రవృత్తినివృత్తనాయ్ నిన్ఱనిలైక్కు అప్పోతే అవనై తలైమైయటుక్కాతే పడైవీడేఅప్పోక విడుకైయే ఫలమెన్ఱు కరుతి, 'గచ్ఛానుజానామి' ౪ఎన్ఱు పోకవిడుకైయాలే, ఫలసిద్ధియన్ఱిక్కే యొళిన్దదెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. అన్ఱాయితే "ఇవళ్ సన్నిధియాలే కాకమ్ తలైపెఱ్ఱతు; అతిల్లామైయాలే రావణన్ ముడిన్దాన్" ౫ఎన్ఱు ముముక్షుప్పడియిలే అరుళిచ్చెయ్తతు.

అక్క రామావతారత్తిల్ పురుషకార [illegible] యుడైయ పిరాట్టిక్కు విశ్లేషదశైయిల్ రావణ వధదీక్షితనాన [౨౪౪ ఈశ్వరనై అప్పూక్కాలే [illegible] [illegible] నివృత్తనాన రావణనుక్కు ఫలమిన్ఱిక్కే యొళిన్దదెన్ఱు, [illegible] కణ్డుకొళ్వతు.

౧౫.— [illegible] [౧-౧౪-వ-౨] ఎన్గిఱవిడత్తిలే, "తత్త్వవివేక నిత్యానిత్యత్వనియన్తృత్వ [illegible] [illegible] [illegible] సుకృతిభేద దేవాసురవిభాగ విభూతియోగ విశ్వరూపదర్శన [illegible] [illegible] విద్యాదికళాలే" ౬ఎన్గిఱ ఆచార్యహృదయ వాక్యత్తైక్కణ్డుకొళ్వతు. [౨౦

విశ్వరూప దర్శనమ్ ఉపదేశమాత్రమాయిరామైయాలే, అత్తాలే పొయ్వర్థమటి విప్పిక్కప్పట్టతెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాన్కణ్డార్ క్కు) [౪-౧౧-వ-౬] ఇత్యాదియాలే.

"పురుషకారమ్ మిన్ఱైయెన్నలామ్పడియాన గుణమ్ ఎమ్బారుమానుక్కు ఉణ్డాయిరుక్కైయాలేయుమ్, పిరాట్టిక్కు ఇవనుడైయ వశీకరణమ్ సాధ్యమాయిరుక్కుమాప్పోలే ఇవన్ఱనక్కు తన్ వశీకరణమ్ అసాధ్య మల్లామైయాలుమ్ పురుషకారకృత్యత్తై యేఱిట్టుకొళ్ళా నైన్!" ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే; గుణాధిక్యముణ్డా యిరున్దతే యాకిలుమ్ అతు కాదాచిత్కమాకైయాలే అర్జుననుడైయ అపరాధమడియాక కిళర్న్ద తన్నుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యత్తుక్కు తాన్ పరాధీననాకామైక్కుమ్, అర్జునన్ తన్నపరాధత్తైక్కణ్డు అజ్ఞాతపడి స్వాశ్రయణోన్ముఖనాకైక్కుమ్, పురుషకార కృత్యమవశ్యాపేక్షితమాకైయాలే, అతుక్కాన పిరాట్టిక్కే అసాధారణ మాయిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే, విటెట్టు. ఇన్నాకైక్కుమ్, పురుషకార కృత్యమవశ్యాపేక్షితమాకైయాలే, (ఇవనుక్కు) [౭-౧౦౦-వ-౫] ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ("మామేకం శరణం వ్రజ... సర్వ కొళ్ళవేణుమెన్ఱు, శఙ్కాపూర్వకమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ పాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ఎన్నైయాలే) [౭-౧౦౧-వ-౬] ఎన్ఱతు - "ఎన్నై శరణమాక వడైకైయే అధికారికృత్యమ్, నానే అవర్కళుక్కు అనిష్టనివృత్తిష్ట ప్రాప్తికళై త్తలైక్కట్టికొడుక్కుమవన్" ఎన్ఱు, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమాన ఆచార్యకృత్య మాత్రత్తై ప్పణ్ణివిడాతే, "మామేకం శరణం వ్రజ" ౭ఎన్ఱు, - తన్నైయెళియనాకవమైత్తుకొడుత్తు, అవనైప్పఱ్ఱువిత్తు, "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ౭ఎన్ఱు, - ఫలప్రదానా సక్కల్ప త్తైయుమ్ పణ్ణుకైయాలే ఎన్ఱపడి.

అన్నాల్ అర్జుననుక్కు దేహావసానత్తిల్ మోక్షమ్ వారాతొళిన్దతెన్నెన్నిల్; కేట్టకథత్తిల్ నిలైనిల్లాతే పిన్బు మఱక్కైయాలే యుమ్, ఇప్పడి మఱక్కైక్కు మడి - ద్రౌపదీపరిభవమ్కణ్డిరున్ద భాగవతాపచార ముణ్డాకైయాలేయుమ్, శరీరావసానత్తిల్ భగవత్ప్రాప్తి యన్ఱిక్కే యొళిన్దదెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. [౩౫

(కృత్యత్రయత్తిలుమ్) [ప-౧౦౩-వ-౭] ఎన్ఱతు - ఆచార్యాది కృత్యత్రయత్తిలుమ్ ఎన్ఱపడి. యథాయోగమ్ ఎన్ఱతు - ఆచార్యకృత్యత్తిల్ [తానే] ఎన్గిఱ పదత్తిల్ ఏవకారార్థమాన అన్యాపేక్షా నైరపేక్ష్యమ్ బాధితమాకైయాలే అత్తిలే యేఱిట్టుక్కొండమై మాత్రముమ్, ఉపాయకృత్యత్తిల్ ఏఱిట్టుక్కొళ్ళక్కై బాధితమాకైయాలే [తానే] ఎన్గిఱ ఏవకారార్థమాన అన్యనైరపేక్ష్యమాత్రముమ్, పురుషకారకృత్యత్తిలిరణ్డుక్కుమ్ బాధమిల్లామైయాలే అన్యాపేక్షా నైరపేక్ష్యముమ్, ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమాకిఱ అవిరణ్డుమాక యథాయోగమెన్ఱపడి.

౧౫.—(తన్నైయే) [ప-౧౦౬-వ-౨] ఎన్ఱతు - తన్నైయెన్ఱపడి (అర్థమాక) [ప-౧౧౬-వ-౫] ఎన్ఱతు - తన్నుడైయతాన ఉపాయకృత్యత్తై అపేక్షానిరపేక్షమాక చ్చెయ్కైయై వైభవమాకచ్ చొల్లుకిఱ [ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొళ్ళక్కైయాలే] [వా-౧౪] ఎన్గిఱ వాక్యత్తిల్ ఉపాయస్వరూపమ్ సిద్ధియాతపోతు అన్దవైభవమ్ సిద్ధియాతాకైయాలే, అర్థమాకవెన్ఱపడి. (వాత్సల్య) [ప-౧౦౮-వ-౪] మావతు - "వత్సస్యేదమ్ - వాత్సమ్" - కన్ఱిన్ మేలుణ్డాన ఉల్పాదియాన అఴుక్కుక్కళ్. "వాత్సమ్, లాతి - భోగ్యతయా స్వీకరోతి ఇతి - వాత్సలా; తస్యాః కర్మ - వాత్సల్యమ్" ఎన్ఱాయ్, కన్ఱిన్ ఉడమ్బిల్ అఴుక్కై ధేనువిరుక్కుమ్ మిరుప్పెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కువడు) ఇత్యాదియాల్. (కువదు) - కత్తమ్. (కన్ఱై) - వాల్ పులమ్. (వఴువు) - ఉల్పాది.

౧౬.—శేషిదమ్పతికళుక్కుణ్డాన అకృత్యకరణ కృత్యాకరణఙ్గళైక్కణ్డాల్ కర్మవశ్యత్వమ్ వారాతో? ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతుతాన్) [ప-౧౧౩-వ-౨] ఎన్ఱు తుడఙ్గి వాక్యద్వయత్తాలే

౧౭.—(ఎఴునూఱురాక్షసికళుమ్) [ప-౧౨౦-వ-౫] ఎన్ఱతు - ఒరువర్ శిశుపాలన్ముదలాన రావణనుడైయ శాసనత్తాలే నలిన్ద రాక్షసికళిలే, ఏకజటైయెన్ఱుమ్ హరిజటైయెన్ఱుమ్ వికటైయెన్ఱుమ్ దుర్ముఖియెన్ఱుమ్ వినతైయెన్ఱుమ్ అశ్వముఖి లోమశ తుర్జయైయాన వికటైయెన్ఱుమ్ చణ్డోదరియెన్ఱుమ్ ప్రఘసైయెన్ఱుమ్ అజాముఖియెన్ఱుమ్ శూర్పణఖైయెన్ఱుమ్ పత్తురాక్షసికళ్ నలిన్దపడియైచ్ చొల్లుకిఱ ఇడత్తిల్, "అజాముఖా యదు క్రంనై తదేవమమరోచతే | సురాచానీయతాం క్షిప్రం సర్వశోకవినాశినీమ్॥ మానుషం మాంసమాస్వాద్య నృత్యామోథ నికుమ్భిలామ్" ఎన్ఱు శూర్పణఖై ఎన్బళోరుత్తి, తన్నుడైయ ప్రాధాన్యమ్ తోన్ఱ, "ఇవ్వాన్నత్తై పేర్కళిలుమ్ నైయాణ్డు, అజాముఖి ఎన్నుమవళ్ కొల్లుకిఱ ముధనక్కాతమై యిరుక్కైయాలే కడుకవప్పడి శెయ్యప్పారున్గోళ్; పిన్బు, ఆనన్దహర్షత్తుక్కు పోక్కువీడాక కాళిక్కాక్కొణ్డుపోమ్" ఎన్ఱు శొల్లుకైయాలే, పత్తుపేరుక్కొరుత్తి ప్రధానైయాయిరుక్కైయాలేయుమ్, "స్త్రీసహస్రాణి తే సప్త వశే స్థాస్యన్తి సున్దరి" ఎన్ఱు - ఎకటావాక్యత్తిన్పడియే రావణాన్తఃపురత్తుక్కు అన్తరఙ్గవృత్తి శెయ్కైయోరుమ్ రాక్షసస్త్రీకళ్ ఏఴాయిరమ్ పేరుణ్డాకైయాలేయుమ్, పత్తుపేరుక్కొరుత్తియాక ఏఴాయిరమ్ పేరుక్కుమ్ ఎఴునూఱుపేర్ ప్రధానైకళెన్ఱు సఙ్ఖ్యాప్రయత్తాలే.

౧౮.— ఇత్యాలన్బనత్తిల్) [ప-౧౨౩-వ-౯] - యాగమధ్యస్థమాన పశుహింసైయిల్.

౨౦ — "నక్షమామి" ఎన్నుమ్పడియాన దోషమ్) [ప-౧౨౫-వ-౮] ఎన్ఱతు - భాగవతాపమానాత్మక దోషమెన్ఱపడి.

(చెల్లత్తాలే. [ప-౧౨౬-వ-౭] - [పాణ్డవర్కళైయుమ్] [వా-౨౧] ఎన్గిఱవిత్తైయాలే.

నిరసనీయరాన పాణ్డవర్కళై అప్పడిశెయ్యాతే రక్షిత్తమైయై చ్చొల్లుకిఱ విత్తాలామ్ ఉపాయవైభవవిశేషమ్ సిద్ధిత్తతెన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాదియాలే.

౨౨.—(శక్తితాత్రిక)- దౌత్యసారథ్యఙ్గళ్. (శేత్తమ్ శెయ్తు) - భేదమ్ పణ్ణి; సన్ధిక్కుమ్కాడువారైయుమ్ కలైత్తెన్ఱపడి. ఇతుక్కు ఏ! అల్లాతార్కళ్లారుమిరుక్క దౌత్యత్తుక్కివర్ ముఱ్పట్టతు. కొల్లా) - వధపరికరమున్ఱిక్కే యిరుక్కిఱ, (మాకోల్) - ముట్కోలై, (కొలై శెయ్తు) - వధోపకరణమాక్కిక్కొణ్డు.

౨౩.—ప్రపత్తిక్కుణ్డాన స్వస్వాతన్త్ర్యనివృత్తియాకిఱ అధికారనియమముణ్డోవెన్న? అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అధికారనియమమాదల, [ప-౧౩౩-వ-౫] ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (జాతిభేదమ్) [ప-౧౩౫-వ-౨] - బ్రాహ్మణత్వాది. (కులమ్) - ప్రాచోదిచ్యాదికులమ్. (లిఙ్గమ్) - బ్రహ్మచర్యాద్యాశ్రమఙ్గళ్. (గుణ)ఙ్గళ్ - అన్తశ్శుద్ధి బహిశ్శుద్ధ్యాదికళ్. (క్రియై)కళ్ - స్నానాదికర్మఙ్గళ్ (గుణక్రియై)కళ్ ఎన్ఱు - అఙ్గకర్మఙ్గళై చ్చొల్లిత్ తాకవుమామ్. (దేశకాల)ఙ్గళ్ - పుణ్యదేశకాలఙ్గళ్. (అవస్థై) - పరిపాకమ్, జాతపుత్రస్య కృష్ణకేశత్వాదికళాన అధికారివయోవిశేషత్తై చ్చొల్లవుమామ్.

౨౬.—(శరణాగతిధర్మజ్ఞరాన) [ప-౧౩౯-వ-౧౧] ఎన్ఱదు - దౌత్యముఖత్తాలే, పిరాట్టియాలుమ్ పెరుమాళాలుమ్ సుశిక్షితరా యిరుక్కైయాలుమ్, శరణాగతిధర్మజ్ఞరాన వానరత్తిఱ్కుడిప్పిఱప్పాలుమ్, శరణాగతి ధర్మజ్ఞరాన వెన్ఱపడి.

౨౭.—(కూటావళిక్కాఱ్ఱు)[ప-౧౪౧-వ-౪]-శుష్కిక్కాఱ్ఱు. ఇప్పడి "'రుచి తుణభక్షురై'ఎన్గైయాలే, మేల్ [ప్రకారనియమమిల్లై] [వా-౨౮] ఎన్ఱుమిదత్తుక్కు ప్రమాణమాక క్కాట్టుకిఱ ద్రౌపద్యర్జునాద్యాచార్యర్గళ్ ఆపద్విషయఙ్గళన్ఱో?!" ఎన్ని,ఱశఙ్కైక్కు సమాధానమ్ సూచితమ్. (తళమ్) - [ప-౧౪౧-వ-౪ ఉత్పత్తిస్థలమ్. [౫

ముముక్షుప్పడియిల్ మతుబర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్యుమ్ ప్రకరణత్తిలే, "'ఇవళ్ సన్నిధియాలే కాకమ్ తలైపెఱ్ఱదు; అదిల్లామైయాలే రావణన్ ముడిన్దాన్' ఎన్ఱు - పురుషకార భూతైయాన పిరాట్టియుడైయ సాన్నిధ్యాసాన్నిధ్యఙ్గళాలే ఆశ్రయణ కాలనియమమ్ శొల్లాని ఱ్కు, [కాలనియమమిల్లై] ఎన్ఱుమర్థమ్ శొల్లుమ్బడి యెఙ్ఙనే?' ఎన్నిల్; "తీవ్రఙ్గళాన భాగవతాపచారాదిగళాలేయున్దాన ఈశ్వరనుడైయ అహోనిగ్రహైక్కు విషయభూతరానవర్గళ్ ఎమ్బెరుమానై ఆశ్రయిక్కుమళవిల్, అవ్వవతారఙ్గళిల్ పురుషకారకృత్యత్తిల్ ముడిశూడియిరుక్కుమ్ పిరాట్టియుడైయ సాన్నిధ్యమవశ్యాపేక్షితమ్" ఎన్ఱుమర్థమ్, "ఇవళ్ సన్నిధియాలే" ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ శొల్లుకిఱ తాగైయాలుమ్; ఇవ్విడత్తిల్ అప్పడిప్పట్ట ప్రతిబన్ధకమిల్లాతార్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తిక్కు కాలనియమమిల్లైయెన్ఱుమిదమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్; ఇసుధాన్ "ఇత్తాల్ - ఆశ్రయి క్కైక్కు రుచియేవేణ్డువదు, కాలమ్ పార్క్కవేణ్డావెన్ని,ఱదు" ఎన్ఱు, అఙ్గుమ్ శొల్లుగైయాలుమ్, విరోధమిల్లై యెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

ఆనైయిన్రే, ఎమ్బెరుమానారుమ్, ఒరుపఙ్గుని యుత్తిరత్తిరునాళై ప్రతీక్షిత్తు క్కొణ్డిరున్దు, పెరుమాళుమ్, శీరఙ్గనాయ్చ్చియారుమ్ ఒరు శేర్త్తియిల్ శేర్త్తియాక వెఱున్దరుళియిరున్దకాలత్తిలే, "భగవదపచార భాగవతాపచార అసహ్యాపచార రూప నానావిధానన్తాపచారాన్ ఆరబ్ధకార్యాన్ అనారబ్ధకార్యాన్ కృతాన్ క్రియమాణాన్ కరిష్యమాణాన్ సర్వానశేషతః క్షమస్వ"౧ ఎన్ఱు - అస్మదాదిగళైక్కుటాక్షిత్తు[౧౧] భాగవతాపచారాదిగళుక్కు క్షమై కొణ్డరుళినదు.

ఇవళ్ సన్నిధి యన్ఱిక్కే యిరుక్కుమళవిల్, తిరువడి ముఖత్తాలుమ్, తిరువాభరణ ముఖత్తాలుమ్ ఇవళ్ పణ్ణుమ్ పురుషకారమాత్రత్తాల్ ప్రపత్తిపణ్ణినమహారాజర్, విభీషణాళ్వాన్ ముతలానార్క్కు ఫలసిద్ధియానతువుమ్, భాగవతాపచార రూపప్రబలప్రతిబన్ధకమిల్లామైయాలే యిఱే. ఇప్పడియన్ఱిక్కే, "'పురుషకారత్వమ్ నిర్హేతుకమ్' ఎన్ఱుమళవిల్ సర్వముక్తిప్రసఙ్గమ్ వరుకైయాలే, అదువారామైక్కాక, అనాది సుకృత మూలక చేతనాపేక్షాసాపేక్షమ్" ఎన్ఱు, అవశ్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలే అన్ద అపేక్షైయాకిఱ పిరాట్టియుడైయ బుద్ధికృతసాన్నిధ్యమే, "ఇవళ్ సన్నిధియాల్" ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ 'సన్నిధి' శబ్దార్థమాకైయాలే, విభీషణాదిగళుక్కు అదుణ్డాకైయాలుమ్, రావణనుక్కు అదిల్లామైయాలుమ్, అవర్గళుక్కు ఫలసిద్ధి తదభావఙ్గళుపపన్నఙ్గళ్ ఎన్ఱు నిర్వహిత్తుక్కొణ్డు, "ఇవళ్ సన్నిధియాలే" ఇత్యాదివాక్యత్తై ప్రపత్త్యఙ్గభూత చేతనకర్తృక పురుషకారాపేక్షాపరమాక్కి, [కాలనియమమిల్లై] ఎన్ఱుమతుక్కు వరుమ్ విరోధత్తై పరిహరిక్క పార్క్కిల్, పిరాట్టిక్కు, [ఇరణ్డుమిరణ్డుమ్ కొలైయవేణుమెన్ఱిరుక్కిల్] [నా-౧౬] ఎన్ని,ఱవాక్యత్తిల్ శొన్న దోషగుణ హానిగళ్ వరుకైయాలే యుమ్, మాతృత్వ ప్రయుక్తమాన వాత్సల్యత్తాలే పిరాట్టి చేతన రుచ్యనుగుణమాక నడత్తుమవళాయ్ వరుకైయాలే ఉజ్జ్వలమైయ పురుషకారత్వమ్ నిర్హేతుకమ్ ఎన్ఱుమ్బోదు సర్వముక్తిప్రసఙ్గత్తాను మిల్లామైయాలేయుమ్, కాకన్గళ్కాల్ బుద్ధికృతసాన్నిధ్యమన్ఱి, యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ ఫలమ్ సిద్ధిక్కైయాలేయుమ్, విరోధమ్ వరుకైయాలే, మున్బుశొన్నపడియే పరిహారమాకక్కడవదు.

మతుప్పిలే పురుషకారమ్ వేణ్డవేణ్డామైయాల్ వన్ద కాలనియమాభావమ్ శొల్లిఱ్ఱేయాకిలుమ్, పుణ్యదేశ కాల నియమ సామాన్యాభావత్తై చ్చొల్లామైయాలే అతుసిద్ధిత్తపడి యెన్నేన్నిల్; శరణశబ్దార్థమాన సిద్ధోపాయమ్ సిద్ధమాయ్ సర్వశక్తమాయిరుక్కైయాలే పుణ్యదేశ కాలాదిగళాల్ వరుమ్ సాద్గుణ్యవైగుణ్యఙ్గళై ప్పెఱాతపడి నిరపేక్షమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అదుతాన్ స్వీకారకాలత్తిల్ పురుషాపేక్షమాయ్ పురుషకార సాపేక్షమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అన్ద పురుషకారాపేక్షైయాల్ వన్ద కాలనియమమిల్లై ఎన్ఱు, శొల్లవే మఱ్ఱవైసిద్ధమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

౧॥ శరణాగతి-గద్యే. ౨॥ ముముక్షుప్పడి-౨-ప్ర-

(ద్విషద్గుణఙ్గళ్) [ప-౧౪౭-వ-౬] - "శమోదమ స్తపశ్శౌచం క్షాన్త్యార్జవవిరక్తతాః। జ్ఞానవిజ్ఞాన సన్తోషాస్సత్యాస్తిక్యే ద్విషద్గుణాః"౧ ఎన్గిఱ పన్నిరణ్డుగుణఙ్గళ్.

౩౧.—(వేల్ వెట్టి) [ప-౧౪౯-వ-౯] - గ్రామమ్. (ఉడన్ వన్ద)-అగ్గమ్. (ద్రౌపద్యాసహితాః) [ప-౧౫౦-వ-౧౨] ఎన్గిఱ విడత్తిల్, ద్రౌపదిక్కు ప్రపత్తియిల్ పతిపారతన్త్ర్యేణ అప్రాధాన్యేన అన్వయమ్. (శఙ్ఖశక్ర) ఇత్యాదియిల్ ప్రాధాన్యేన అన్వయమ్. శాక్షై చ్చొన్నతు, కుటిలన్గళుడైయ అధికారిఎన్గైక్కాక. తిర్యక్కుక్కళాన కాళియనుక్కుమ్, గజేన్ద్రాళ్వానుక్కుమ్ విశేషమ్, ప్రాతికూల్యాను కూల్యఙ్గళ్. పెరుమాళైచ్చొన్నతు, ఉపాయాన్తరశక్తన్గళుడైయ అధికారి ఎన్గైక్కాక. పెరుమాళుక్కు ప్రపత్తిఫలియాతొళిన్దతు, అవ్విష యత్తిల్ పణ్ణాదైయాలేయుమ్, పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టిరున్దాప్పోలే యిరాతే "చాపమానయసౌమిత్రే"౨ఎన్ఱు, స్వప్రవృత్తియిల్ అన్వయిక్కై యాలేయుమ్ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(అక్కరైయరామ్తుడర్న్దడిమైశెయ్యవన్ద) [ప-౧౫౩-వ-౪]ఎన్ఱతు- "అక్కరై యెన్నుమనత్తుక్కడలుళ్"౩ ఎన్గిఱ అవిడత్తిల్ శొల్లుకిఱ పడియే, లీలావిభూతియిలే అవతరిత్తు తుడర్న్దడిమై శెయ్యవన్ద వెన్ఱపడి. ("సోహంత్వామ్") ఇత్యాదిశ్లోకత్తిలే, "పరమపదమ్" ఎన్ఱు సమస్త పదమ్. నిర్వాణే అపరిణతధామ్ని ఎన్ఱు, భేదమ్.

[ధర్మపుత్రాది కళుక్కుఫలమ్] [వా-౩౩] ఇత్యాదివాక్యఙ్గళిల్, "ధర్మపుత్రాది ప్రపత్తికళుక్కు సిద్ధిత్తఫలమ్"౪ ఇత్యాదిప్పడియే అర్థమ్ శొల్లుమళవిల్, పెరుమాళుక్కుమ్, ద్రౌపదిక్కుమ్ ప్రపత్తియాల్ ఫలసిద్ధియిల్లామైయాలే విరోధిక్కుమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బత్తి, [ధర్మపుత్రాది కళుక్కుఫలమ్] ఇత్యాది వాక్యఙ్గళుక్కు, ధర్మపుత్రాది కళుక్కు ఉద్దిష్టమాన ఫలమెన్ఱు, అర్థమ్ శొల్లవేణుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి [౧౫ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్) [ప-౧౫౫-వ-౫] ఇత్యాదియాలే.

(రాజ్యార్థమాకవుమ్) ఇత్యాది. నడువాక "తస్య ప్రసాదాద్ద్రౌపద్యాః కృష్ణ్యమాణేఽమ్బరే తథా। తద్రూపమపరం వస్త్రం ప్రాదురాసీదనేకశః"౫ఎన్ఱు, ప్రపన్నైయాన ద్రౌపదియినిడత్తిలుణ్డాన భగవత్ప్రసాదత్తాలే వస్త్రఙ్గళ్ వృద్ధియైయడైన్ద తాకచ్చొల్లానిఱ్క, ద్రౌపదీ ప్రపత్తిక్కు సిద్ధిత్తఫలమ్ వస్త్రమెన్ఱు, శొల్లక్కూడు మెన్నెన్నిల్; "విశేషజ్ఞరెన్ఱు, పేర్ పడైత్త భీష్మాదికళెల్లారుమ్, భగవదైకాన్త్యముడైయా ళొరుపెణ్బిళ్ళైయై ప్పరిభవప్పడుత్తవెన్ఱు, ఒరుపేరోలక్క మిరున్దు శెయ్కిఱ మహాపరాధత్తై, ఎమ్బెరుమాన్ కైయుమ్ కళవుమాక క్కాకత్తైక్కణ్డాప్పోలే, నేరాకక్కాణుమళవిల్ ఎన్న అవద్యమ్ విళైయుమో?" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయాలే, చేతనానర్థపరిహారమే యాత్రైయామ్బడి అవ్విషయత్తిల్ దీర్ఘదర్శనముడైయళాన పిరాట్టి, లీలావిశేషఙ్గళాలే౬గతేజలే సేతుబన్ధమాకాతపడి మున్నకాక కణ్ణనై మఱ్ఱొరువిషయత్తిల్ నెఞ్జు శెల్లాతపడి అఙ్గాల్ పడుత్తియిరుక్కిఱ దశైయిలే, ద్రౌపదియుమ్, స్వపరిభవదశైయిల్ పెణ్బిళ్ళైక్కళెన్ఱాల్ కట్టవుమ్ అడిక్కవు మామ్బడియాన కృష్ణనుడైయ సౌశీల్యసౌలభ్యఙ్గళిల్ అఙ్గాల్ పట్టు, పురుషకారమావాళై మఱన్దు "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే"౭ ఇత్యాదియాలే నేరాక ఎమ్బెరుమానైప్పఱ్ఱుకైయాలే, ఇవళ్ ఆశ్రయిత్తమై కణ్ణన్ తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ పడాతపడి ఇరున్దవిడ, ఇవ్వవతారత్తిల్ ఆశ్రయిప్పార్, "నారాయణచరణౌ"౮ఎన్ఱు, ఆశ్రయిక్కుమళవిల్ శీఱ్ఱత్తుక్కిడలామ్ ఎన్ఱు, రహస్యమఱిన్ద ఆర్తరక్షణార్థమాక ముడిశూడినన్మై క్కు అసాధారణమాన "గోవిన్ద"" ఎన్గిఱ తిరునామత్తాలే ఇవనై నిర్దేశిత్తుప్పఱ్ఱుమళవిలే, "మహత్యాపది సమ్ప్రాప్తే స్మర్తవ్యో భగవాన్హరిః"౯ ఎన్ఱు- ఆచార్యనాన వసిష్ఠభగవాన్, "మహత్తాన ఆపత్తువరుమళవిల్, 'జ్ఞానశక్తిబలైశ్వర్య వీర్యతేజాంస్యశేషతః। భగవచ్ఛబ్దవాచ్యానివినా హేయైర్గుణాదిభిః'౧౦ఎన్గిఱపడియే సకలకల్యాణగుణ పరిపూర్ణనుమాయ్, 'హరతీతిహరిః, ఆహరతీతిహరిః' ఎన్ఱుమ్ - సకలానిష్ట నివర్తకనాయ్, సకలాభీష్టప్రదనుమాయిరున్దుళ్ళ సిద్ధోపాయభూతనాన ఎమ్బెరుమానై స్మరిక్కక్కడవాయ్" ఎన్ఱు, ఉపదేశిత్తపడియే, "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే"౭ ఎన్ఱు- పరత్వత్తైయుమ్, "ద్వారకానిలయ"౭ఎన్ఱు- అవతారసౌలభ్యత్తైయుమ్, "అచ్యుత"౭ఎన్ఱుమ్ "పరిత్రాణాయసాధూనామ్"౧౧ఎన్ఱుమ్ "అమ్బరమాలాకారాదీన్ పరమభాగవతాన్ కుర్వన్"౧౨ఎన్ఱుమ్ "జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమతమ్"౧౩ఎన్ఱుమ్ "క్షణేపితేయద్విరహోఽతిదుస్సహః"౧౪ ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱ ఆశ్రితవిశ్లేషదుస్సహత్వత్తైయుమ్, "గోవిన్ద"౭ఎన్ఱు, - దౌత్యసారథ్యఙ్గళై పరత్వమెన్నలామ్బడి అత్యన్త హీనవృత్తియై చ్చొల్లుకైయాలే, సౌలభ్యసౌశీల్య వాత్సల్యాతిశయత్తైయుమ్, "పుణ్డరీకాక్ష"౭ఎన్ఱు- ౧౫ తుడర్చ్చోఱ్ఱితెళ్ళత్తుక్కిరణ్డు కుళ్ళికళ్,

---

షాలే, “తామరైక్కణ్ణఉక్కళ్ ఉత్తిరన్దు”౧ఎన్ఱు, అప్పడియే అకప్పట్టవర్కళై అవ్వరుకుపోకవొట్టాతాయ్ కృపాప్రవాహత్తుక్కు ఇరణ్డుమదకుకళ్ పోన్ఱు ఉళ్ళవాన తిరుక్కణ్గళై చ్చొల్లుకైయాలే, కారుణ్యాతిశయత్తైయుమ్, “రక్ష”౨ఎన్ఱు,- నాట్టుక్కెల్లామ్ పొదువాన సఙ్కల్పత్తాలే సంవిధానమ్పణ్ణాతే దౌత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణినాప్పోలే, అవర్ నేరాక వన్దుపరిభవప్పడుత్తుమవర్కళై క్కైయ్యైప్పిడిత్తు విలక్కి క్కాక్కక్కు పణ్ణవేణ్డుమ్ రక్షణప్రకారత్తైయుమ్, “మామ్”౨ఎన్ఱు-పూర్వవాక్యత్తిల్ ఉత్తమాక్షిప్తమాన అధికారియిన్ పడియైయ ఆకిఞ్చన్యానన్యగతిత్వఙ్గళైయుమ్, “శరణాగతామ్”౨ఎన్ఱు,- “సోహం కేశగ్రహం ప్రాప్తా త్వయి జీవత్యపి ప్రభో”౩ ఎన్ఱు, ఇవళ్పట్ట పరిభవత్తై, “కిన్తు త్వదగ్రే శరణాగతానాం పరాభవో నాథ న తేఽనురూపః”౪ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే-అవనుక్కు అత్యన్తమవద్యావహమాక్కి, “ఋణం ప్రవృద్ధమివ మే”౫ఎన్ఱు, అవనుక్కు ఋణతోదస్థానీయమాక పణ్ణవల్లాన పూర్వవాక్యత్తిల్ చరమపదార్థత్తైయుమ్ అత్తైవేఱే అనుసన్ధిత్తు. “మూలమూలేతి ఖిన్నే”౬ ఎన్ఱు,-శ్రీగజేన్ద్రాழ్వాన్ ఆర్త్యతిశయత్తాలే ఒరుకాల్ శొన్నత్తై పలకాల్ శొన్నాప్పోలే, ఇవళుమ్, “గోవిన్దేతి సమాభాష్య కృష్ణేతి చ పునః పునః”౭ఎన్ఱు,-ఒరుకాల్ శొన్నత్తై పలకాల్ శొల్లి, “భగ్నారమివసమ్ప్రాప్తమ్”౮ఎన్ఱు, అప్పడియే, అవనుడైయ తిరునామఙ్గళై సాదరమాక అనుసన్ధిక్కుమళవిల్, అవర్ నేరాకవన్దు ముఖమ్ కాట్టినాప్పోలే యిరుక్కైయాలే, పలపడియాలుమ్ గుణానుసన్ధానప్పణ్ణి, “యదాక్రన్దత్”౯ ఎన్ఱు,అప్పడియే మాప్పిట్టు, ఎమ్పెరుమాన్, భోగత్తాలే తన్నై పఱిన్దిరుక్కుమ్ దశైయోడు ఉణర్న్దిరుక్కుమ్ దశైయోడు వాశియఱ, “త్వయా నిసృష్టాత్మభరేణ ప్రియేణ సేనాపతినా”౧౦ఎన్ఱుమ్ “శ్రీమతి విష్వక్సేనే న్యస్త సమస్తాత్మైశ్వర్యమ్”౧౧“శ్రీరఙ్గచన్ద్రమసమిన్దిరయా విహర్తుం విన్యస్య విశ్వచిదచిన్నయనాధికారమ్ | యో నిర్వహత్య నిశమఙ్గులి ముద్రయైవ సేనాన్యమన్యవిముఖాస్తమశిశ్రియామః”౧౨ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే - జగత్సృష్ట్యాది సకలకార్యఙ్గళైయుమ్ అవనుడైయ నిత్యసఙ్కల్పమాకిఱ వాయ్ముకప్పడియే నిర్వహిక్కైక్కు ఆఱ్ఱఙ్గాకైయాలే, “సాఙ్కేత్యం పారిహాస్యం వా స్తోభం హేళనమేవ వా | వైకుణ్ఠనామగ్రహణమశేషాఘహరం విదుః”౧౩ ఎన్ఱు, - అన్యార్థమాక చ్చొల్లుమ్ భగవన్నామఙ్గళుఙ్గూడ సకలపాపహరఙ్గళాకక్కడవతు ఎన్ఱు, నాట్టుక్కెల్లామ్ పొదువాన సఙ్కల్పముణ్డాకైయాలే, అప్పడియే కేవలగుణానుసన్ధానార్థమ్ అనుసంహితఙ్గళాన భగవన్నామఙ్గళ్ పరిభవహేతువాన సకలపాపఙ్గళైయుమ్ పోక్కి వస్త్రత్తై వర్ధిప్పిత్తుక్కొడుక్కైయాలే ; “సఙ్కీర్త్య నారాయణశబ్దమాత్రం విముక్తదుఃఖాస్సుఖినో భవన్తి”౧౪ఎన్ఱు, అప్పడియే - ఆపన్నైయాన ఇవళ్ ఒరుపడి తీర్ణదుఃఖైయాయ్ సుఖినియాయ్ప్పోవిలే, కణ్ణన్నై ఉణర్న్ద ఇవళాశ్రయిత్తపడియైయుమ్, పిఱర్ పరిభవమ్ పణ్ణుమ్దశైయిల్ తన్నై యనుకూలనాయాలే శ్రీగజేన్ద్రాழ్వాన్ మేల్వీట్టుక్కు క్కేట్కుమ్పడియాక ప్పెరుమిడఱుశెయ్తు మాప్పిట్టాప్పోలే ఆర్తరక్షణార్థమాక౧౫తనిక్కోల్ శెల్ల వీఱ్ఱిరుక్కుమ్ ద్వారకానగరిక్కు క్కేట్కుమ్పడి “హా కృష్ణ!”౧౬ఎన్ఱు, పెరుమిడఱుశెయ్తు మాప్పిట్టపడియైయుమ్, అప్పడి మాప్పిట్టవళవిలుమ్ అరైక్కుపై యత్తలైక్కుపైయవన్ద తోల్ వియామైయాలే, “అవ్విడమ్ పుక్కాయర్ పెణ్డిర్కట్కు క్కన్నాయ్”౧౭ఎన్ఱు,అప్పడియే - పెణ్పిళ్ళైకళ్ కాయ్ శక్కత్తై ప్పఱ్ఱిక్కొణ్డు తిరిన్ద అవర్కళుడైయ మనోరథపూర్తియై ప్పణ్ణుక్కైక్కడాన భవ్యతైయై నినైత్తు, “పరిహాసార్థమాక సన్నిధైయ భావత్తై శోధిక్కైక్కు సమీపస్థనాయ్ పార్శ్వదేశఙ్గళిలే మఱైన్దు కొణ్డిరుక్కవడుక్కుమ్” ఎన్ఱుపార్త్తు, “క్వాసి యాదవనన్దన”౧౬ఎన్ఱు, - తన్నిలుమ్ నోక్కినపడియైయుమ్, పిన్బు ఎఙ్గుమ్ కాణామైయాలే, “ప్రాన్తదేశఙ్గళిలే వన్దసమయత్తిలే పోయ్ రక్షిప్పోమ్ ఎన్ఱిరుక్కవడుక్కుమ్” ఎన్ఱుపార్త్తు, “ఇమామవస్థాం సమ్ప్రాప్తామ్”౧౬ఎన్ఱుమ్ “పరిహాసేప్యనౌచిత్యమ్”౧౮ఎన్ఱుమ్ - “మహాపద్దశైయిల్ పరిహాసముణ్డో? మహాపద్దశైయై యఱైన్దేన్ కాణ్!” ఎన్ఱు, మాప్పిట్ట పడియైయుమ్, అప్పోదుమ్ వరక్కాణామైయాలే, “నమ్ముడైయ రక్షణత్తుక్కు ప్రాప్తియైయుడైయర్కళాక మహాశూరరాన ధర్మపుత్రాదికళుమ్ పలరుముణ్డాన్ఱు, ఆఱియిరుక్కవడుక్కుమ్” ఎన్ఱుపార్త్తు, “ఆనాథామ్”౧౬ఎన్ఱు, - “అవర్కళ్ అజ్ఞానత్తాలే కైవాఙ్గియిరుక్కైయాలే ఇరున్దక్కోదు ఇల్లాత్తోడు వాశియిల్లై” ఎన్ఱు, తన్నుడైయ అనన్యగతికత్వత్తై చ్చొల్లి మాప్పిట్టపడియైయుమ్, అప్పోదుమ్ వరక్కాణామైయాలే “కిముపేక్షసే!”౧౬ఎన్ఱుమ్ “మదేకవర్జం కిమిదం వ్రతం తే”౧౯ ఎన్ఱుమ్ - ఈశ్వర స్వాతన్త్ర్యత్తైక్కణ్డు అతిశఙ్కై పణ్ణి మేల్ చరమోపాయత్తై ప్పఱ్ఱినాప్పోలే, “స్వాతన్త్ర్యత్తాలే ఉపేక్షిత్తే విడుకిఱాయో?” ఎన్ఱు అతిశఙ్కై పణ్ణి మాప్పిట్టపడియైయుమ్, ఇవ్వళవు భావబన్ధముడైయవళ్ విషయత్తిల్, మహిషీస్నేహత్తుక్కు ఆళిదువారైప్పోలే, “పఙ్కజాత్మజానమే పడైయాక”౨౦ఎన్ఱు,అప్పడియే - నాట్టుక్కెల్లామ్ పొదువాన సఙ్కల్పమాత్రత్తాల్ ఒరుపడియాక సంవిధానమ్ విరైన్దపడియైయుమ్, అవళపేక్షిత్తపడియే ముకత్తానైయైప్పఱ్ఱిక్కొణ్డు తిరిన్ద సంరక్షణమ్ పణ్ణప్పెఱావిడిలుమ్

౧॥ తి-వా-౭-౩-౩. ౨॥ భా-స-పర్వే. ౩॥ భా- ౪॥ ఆళవన్దార్‌స్తోత్రే. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥
౧౯॥ ౨౦॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ౨౩॥ ౨౪॥ ౨॥

అస్సైక్కాడుళ్ శెయ్దాప్పోలే అప్పోళ్దైక్కవాక్కిలుమ్ అరైక్కులైయత్తలైక్కులైయచ్చెన్ఱు, సంరక్షణమ్ పణ్ణప్పెఱాదే అనర్థప్పట్ట పడియైయుమ్, సన్నాక్కడిణర్న్దు, "గోవిన్దేతియదాక్రన్దత్ కృష్ణామాందూరవాసినమ్ | ఋణంప్రవృద్ధమివమే హృదయాన్నాపసర్పతి"౧ఎన్ఱు, "క్రది - ఆహ్వానే, రోదనేచ"౨ ఎన్గిఱ ధాత్వర్థత్తిల్, "గోవిన్ద"౧ ఎన్ఱు - తారతర దీర్ఘతరాహ్వానత్తుక్కాక్కిలుమ్ పోరుమ్బడియాన శ్రీగజేన్ద్రవిషయత్తిల్పోలేయాక్కిలుమ్ కిఞ్చిత్కరిక్క ప్పెఱామైయాలే అన్దఆహ్వానత్తైయే ముత్తల్ కడనాక్కవుమ్, అతుక్కుమేల్ అన్దధాత్వర్థమాన "గోవిన్ద"౧ ఎన్గిఱరోదనముమ్, "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే"౩ఇత్యాది పదపఞ్చకత్తాలే - "కల్యాణగుణగణానుసన్ధాన పూర్వకమాన శరణాగతైయాన ఎన్నై రక్షిక్కప్పారాయ్" ఎన్ఱుశొన్నత్తైయుమ్, ముత్తలైయపేక్షిత్తు పత్తుప్పణ్డాన అభివృద్ధమాన వృద్ధిధనఙ్గళాక్కవుమ్ నినైత్తువణ్ణట్టిరున్ద, "మైత్తునన్మార్ కాత్తలియై"౪ ఇత్యాదిప్పడియే - పిన్బు సర్వప్రకారత్తాలుమ్ అవళుక్కైయ రక్షణత్తైప్పణ్ణియుమ్ తాన్ ఒన్ఱుమ్ శెయ్యాదానాయ్ నెఞ్జాఱల్ పట్టిరున్ద, చరమదశైయిలుమ్కూడ, "నాతిస్వస్థమనాయయా"౫ఎన్గిఱపడియే - అన్దక్కుఱైయోడే తీర్థమ్ ప్రసాదిక్కైయాలే, తిరుమేని సంస్కృతమాక్కాదే, అద్యాపి శ్రీజగన్నాథత్తిల్ అఖిలరుమ్ కాణుమ్బడియెழున్దరుళియిరుక్కిఱ విరుప్పత్తాలే, "ద్రౌపదిక్కు ప్రపత్తియాల్ ఫలసిద్ధియిల్లై" ఎన్నుమిడత్తుక్కు జ్ఞాపకమాకైయాలే, "తస్యప్రసాదాద్వ్రౌపద్యాః"౬ఎన్గిఱవచనమ్, తిరునామత్తై చ్చొల్లువార్ఎల్లార్క్కుమ్ సాధారణమాన ఫలప్రదాన సఙ్కల్పత్తుక్కు మూలభూతమాన అనాది ప్రసాదత్తినుడైయ ప్రయోజకత్వత్తైయే శొల్లుకిఱతాకైయాలే, [ద్రౌపదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్] [వా-౩౩] ఎన్గిఱవాక్యత్తుక్కు, ద్రౌపదీప్రపత్తిక్కు సిద్ధిత్త ఫలమ్ వస్త్రమ్ ఎన్ఱు, శొల్లుకై అనుపపన్నమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

ఆనాయిత్తే, "ద్రౌపదిక్కు ఆపత్తిల్ పుడవై శురన్దదు తిరునామమిఱే"౭ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తదు. ఇప్పడియన్ఱిక్కే, "ద్రౌపదిక్కు నామోచ్చారణత్తిల్ ఉపాయత్వబుద్ధియిన్మైయాడి, అత్తాల్ ప్రపత్తినష్టువి, నామోచ్చారణమే వస్త్రవర్ధనత్తుక్కుహేతువాయ్త్తు" ఎన్ఱుమ్ శిలర్ శొల్లువర్కళ్; అదు, నామోచ్చారణత్తుక్కు ఫలమ్ కొణ్డుపోన వళి విషయత్తిల్ "నాతిస్వస్థమనాయయా"౫ఎన్ఱు, కణ్ణాయావఙ్జీవమ్ పుణ్బట్టిరున్దమైక్కుచ్చేరాదిఱే.

మూలత్తిల్, [ఇఙ్గుచ్చొల్లుకిఱ సౌలభ్యత్తుక్కెల్లైనిలమ్ అర్చావతారమ్] [వా-౨౪] ఎన్గిఱవిడత్తుక్కు, "నేద్రావిభ్యః ప్రతిమాసు దృశ్యోనవశ్మిత ప్రశితోన్సైహధాతః | విష్ణ్వాద్యాభ్యైక పఞ్చధాపఞ్చబేరై రర్చారూపోరత్న గర్భాలయేభ్యః|| వ్యక్త స్సిద్ధం దివ్యమూర్తేయమర్త్యైత త్స్యార్భ్యావతారస్య భేదమ్"౮ ఇత్యాదియా యిరున్దుళ్ళ శతపథబ్రాహ్మణజ్ఞాతసూక్తవాక్యఙ్గళై యోజిత్తుక్కొళ్వదు.

"తస్మై సాగరామహోట్యామివ అత్రాకృతప్రకాశం ప్రసరత్యగేవ | సిద్ధశ్చైత్రిర్మన్త్ర సిద్ధైశ్చసిద్ధందేవైర్దివ్యం నారదాద్యైస్తదార్షమ్ | సంస్థాపితంమర్త్యమాద్యైర్ద్విజాద్యైస్స-సద్యోయామేచాహ్నిరాత్రేత్రిరాత్రే(ప్ర)త్యభ్యాత్వావీక్ష్యనత్వా ప్రదత్వా జన్మానేకాదార్జితాఘైర్విముక్తః | తత్తద్ధాయామేస్థానిచకర్మా."

౩౫.—సకృత్కర్తవ్యమానప్రపత్తియైప్పలవిడఙ్గళిలుమ్పణ్ణుకైవిరుద్ధమన్రో,వెన్నఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యత్వరాతిశయత్తాలే) [ప-౧౬౧-భా-౩] ఎన్ఱు,ఇత్తాల్ - "ఉపాయఫలమాయ్ ఉపేయాన్తర్భూతమాయిరుక్కుమదు, ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాదు" ఎన్ఱు, సమాధానమ్ స్ఫోరితమ్.

(ఆకెనక్కు) ఎన్గిఱపాట్టు, శిరివర మఙ్గలనకర్ ఎమ్బెరుమాన్ విషయమ్. (కణ్ణల్ కళవైయే) ఎన్గిఱపాట్టు, తిరుక్కుడన్దై యెమ్బెరుమాన్ విషయమ్. (నమ్బెరుమానడిమేల్) ఎన్గిఱతు, తిరువల్లవాழ் ఎమ్బెరుమాన్ విషయమ్. (ఉన్నడిక్కీழమర్న్దుపుకున్దేన్) ఎన్గిఱతు, తిరువేఙ్గడముడైయాన్ విషయమ్. (అవతారత్తిల్) ఎన్ఱతు - కృష్ణావతారమాకిఱ విభవావతారత్తిలెన్ఱపడి. "పిఱన్దవాఱు"౯ఎన్గిఱ తిరువాయ్మొழియిల్ "నాకణై మిశైనమ్బిరాన్"౧౦ ఎన్గిఱపాట్టిలే నోక్కు. [౩౦

(౩౬.—(సప్రమాణమాక) ఎన్ఱతు - కఠవల్లీ ఖణ్డమెన్గిఱ ద్వయోపనిషత్తాకిఱ ప్రమాణత్తోడే కూడవెన్ఱపడి. అన్ద ఉపనిషత్తిన్పడి ఎఙ్ఙనే ఎన్నిల్ ; "ఓమ్ సహనావవతు | సహనౌభునక్తు | సహవీర్యంకరవావహై | తేజస్వినావధీతమస్తుమావిద్విషావహై | ఓమ్శాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః" అథాతశ్శ్రీమద్ద్వయోత్పత్తిః. వాక్యోద్వితీయః, షట్పదాని, అర్థాఃదశ, పఞ్చవింశతి అక్షరాణి. పఞ్చదశాక్షరం పూర్వమ్, దశాక్షరం పరమ్, నవాక్షరం ప్రథమపదే, ద్వితీయ తృతీయ చతుర్థస్త్ర్యక్షరాణి, పఞ్చాక్షరం పఞ్చమమ్, ద్వ్యక్షరష్షష్ఠః, ఏకాక్షరో ప్రథమః, ఏకాక్షరోద్వితీయః, చతుర్థాక్షరస్తృతీయః, చతుర్థ పఞ్చమషష్ఠసప్తమ ఏతేత్ర్యక్షరాణి, అష్టమోక్షరశ్చతుర్థః, ద్వ్యక్షరోనవమే,

౧|| భా- ౨|| కౌముద్యాం. ౩|| ౪|| ౫|| ౬|| ౭|| ముముక్షుప్పడి. ౮|| ౯|| ౧౦||

దశమేద్వ్యక్షరాణి, ఏతన్మన్త్రస్య ప్రపత్తిః. పూర్వే నారాయణ ప్రోక్తో నాదినిర్దిష్టో మన్త్రరత్నః సదాచార్యమూలః. "ఆచార్యో వేదసమ్పన్నో విష్ణుభక్తో విమత్సరః। మన్త్రజ్ఞో మన్త్రభక్తశ్చ సదామన్త్రాశ్రయశ్శుచిః॥ గురుభక్తిసమాయుక్తః పురాణజ్ఞో విశేషతః। ఏవంలక్షణసమ్పన్నో గురురిత్యభిధీయతే."౧ యత్సకృదుచ్చారణే సంసారవిమోచనం భవతి. "సప్తజన్మకృతం పాపం తత్క్షణాదేవ నశ్యతి,"౨ "సర్వపురుషార్థసిద్ధిర్భవతి। సర్వవేదపారాయణపుణ్యం లభతే। శ్రీమన్నారాయణస్య కిఙ్కరో భవతి। య ఏవం వేద। ఇత్యుపనిషత్,"౩ "సహనావవతు... శాన్తిః,"౪ "స ఏష మహానజ ఆత్మాఽన్నాదో వసుదానో విన్దతే వసు,"౫ "యో బ్రహ్మాణం విదధాతి పూర్వం యో వై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై," "తం హ దేవమాత్మబుద్ధిప్రకాశం ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే"౬ ఇతి.

అథాహైవాచ, "విష్ణుశయనం ప్రపద్యే। సద్గురూన్ ప్రపద్యే। సాత్త్వికాన్ ప్రపద్యే। ఋచో వాచం ప్రపద్యే। మనో యజుః ప్రపద్యే। సామ ప్రపద్యే। చక్షుస్శ్రోత్రం ప్రపద్యే। వాగోజస్సహ ఓజో మాం ప్రపద్యే। ప్రాణాయామం ప్రపద్యే। ప్రణవం ప్రపద్యే। సత్యం ప్రపద్యే। శ్రద్ధాం ప్రపద్యే। పరమాత్మనే ప్రపద్యే। వాసుదేవం ప్రపద్యే। భాగవతాయ ప్రపద్యే। భక్తానాం ప్రపద్యే। ఓం ప్రపద్యే। శ్రీం ప్రపద్యే। శ్రియం ప్రపద్యే। తద్దేవాది వ్యాగాయతాఖ్యం చ"౭ ఇతి. "తదేవ భూతం తదుపాసితవ్యమ్"౮ "సత్యం ద్వయమ్"౯ "శ్రీమన్నారాయణ చరణౌ శరణం ప్రపద్యే"౧౦ "ఇదం పూర్ణమదః పూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముదచ్యతే। పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే। సర్వం పూర్ణం సహోమ్"౧౧ "శ్రీమతే నారాయణాయ నమః"౧౦ "ఖం బ్రహ్మ। ఖం వాయుః। ఖం పురాణమ్। ఖమితి హ స్మాహ కౌరవ్యాయణీపుత్రః। వేదోఽయం బ్రాహ్మణా విదుః। వేదైనానేన వేదితవ్యమ్। య ఏవం వేద। ఇత్యుపనిషత్"౧౨ ఇతి ద్వయోపనిషత్కఠవల్లీ ఖణ్డస్సమాప్తః.

[ఇదం పూర్ణమదః పూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముదచ్యతే। పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే। సర్వం పూర్ణం సహోమ్]౧౨ ఇత్యుక్కర్థమ్:—ఇదమ్ - ఇన్దదేశకాలకరణ సన్నికృష్టమాన అర్చావతారమానతు, పూర్ణమ్ - కల్యాణగుణఙ్గళాలే పుష్కలమ్; అదః - కరణ విప్రకృష్టమాయుమ్ కాలవిప్రకృష్టమాయుమిరుక్కిర, అన్తర్యామిత్వముమ్ విభవావతారముమ్, పూర్ణమ్ - అప్పడియే కల్యాణ గుణఙ్గళాలే పుష్కలఙ్గళ్. అతైత్తాలే యెన్ను; శొల్లుకిఱతుమేల్.—పూర్ణస్య - "వాసుదేవోఽసి పూర్ణః"౧౩ ఎన్గిఱపడియే, సకలకల్యాణగుణ పూర్ణనాన పరవాసుదేవనుడైయ, పూర్ణమ్ - సకలకల్యాణగుణ పూర్ణమాన అంశత్తై, ఆదాయ - గ్రహిత్తుక్కొణ్డు, పూర్ణాత్ - పూర్ణమాయిరుక్కుమ అనిరుద్ధావతారత్తిల్ నిన్ఱుమ్, పూర్ణమ్ - సకలకల్యాణ గుణపూర్ణఙ్గళాన విభవాన్తర్యామిత్వ అర్చావతారఙ్గళెల్లామ్, ఉత్పద్యతే - ఉణ్డాక్కానిఱ్కిన్ఱతు; పూర్ణమేవ - అనిరుద్ధావతారార్థమాక గ్రహిత్తుక్కొణ్డ భాగమొழిన్ద కల్యాణగుణ పూర్ణమాన భాగమే, అవశిష్యతే - పరమపదత్తిల్ పరవాసుదేవనాల్ మిక్షత్తప్పడుకిఱతు; ఆకైయాలే, సర్వమ్ - సకలమాన, పూర్ణమ్ - పరవ్యూహ విభవాదికళాన కల్యాణగుణ పూర్ణావతారఙ్గళెల్లామ్, సహ - కూడి, ఓమ్ - బ్రహ్మమాకానిఱ్కిఱతు ఎన్ఱు.

ఆక, ఇన్దశ్రుతియాలే, మృదంశత్తాలే యణ్డాన ఘటశరావాదికళెల్లామ్ మృణ్మయమాకిఱాప్పోలే, పూర్ణమాన పరవాసుదేవనిడత్తిల్ నిన్ఱు, ముణ్డాన అవతార పరమ్పరైకళుక్కెల్లామ్ పూర్ణత్వమ్ సిద్ధమెన్ఱు, శొల్లప్పట్టతే యాకిలుమ్, "ఇదం పూర్ణమ్" ఎన్ఱు, ముతలిలే అర్చావతారత్తిలేయిఱ్కైయాలేయుమ్, "అక్షరాణాం"౧౪ "ఒణ్ణివిల్ కాలమెల్లామ్"౧౫ ఎన్గిఱ, అపాట్టుక్కళాలే అర్చావతార పరఙ్గళాక ఉపబృంహితఙ్గళాన ద్వయ పూర్వోత్తరవాక్యగత నారాయణశబ్దార్థ నిర్ణయ ప్రకరణగృహీతమాకైయాలేయుమ్, ఇన్దశ్రుతిక్కు అర్చావతారగుణ ప్రాప్యల్యోపపాదనత్తిలేయే తాత్పర్యమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.)

౩౮.—(అవాప్తసమస్తకామత్వమ్) [ప-౧౬౪-వ-౭]-అడైయప్పట్ట సకలవిధ భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానఙ్గళైయుముడైయనాయిరుక్కై. (ఆశ్రితాధీనస్వరూప) నాకైయావతు - విభుభూతనాన తన్నై ఆశ్రితర్, తాఙ్గళుకన్ద త్తోరుద్రవ్యత్తుక్కుళ్ళే యిరుక్కవేణుమ్ ఎన్ఱాల్, [౩౦ తన్నుడైయ అఘటితఘటనాసామర్థ్యత్తాలే కోడిన్డుక్కొణ్డయాక్కికొణ్డు అతుక్కుళ్ళడఙ్గిన స్వరూపత్తై యుడైయనాకై.

(తణ్ణెల్లామ్ పైతోన్ఱుమ్బడి) [ప-౧౬౫-వ-౬] ఎన్ఱతు - నైత్రకణ వాఙ్గాతే వరవుపార్త్తుక్కొణ్డు, ముఖమ్ వెళుత్తు, ఉడమ్బు ఇళైత్తు, ౧౭*ఇట్టకాలిట్టకైయనాయ్, "నైవదంశాన్నమశకాన్"౧౬ ఎన్గిఱపడియే - అవ్వరుకొన్ఱు అఱియాతపడి స్థావరప్రతిమైయాయ్ ఎழున్దరుళి యిరుక్కుమిరుప్పాలే, ఇఙ్గితజ్ఞరాయిరుప్పార్క్కు తణ్ణెల్లామ్ నన్నాక తోన్ఱుమ్బడి యెన్ఱపడి.

(ఏవంపశ్చాత్ప్రకారోఽహమ్) [ప-౧౬౬-వ-౪] ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిలే, "ఏవం పశ్చాత్ప్రకారః, అహమ్ - అథః - పతతామ్ - ఆత్మనామ్. సౌలభ్యతః - పూర్వస్మాత్-పూర్వస్మాదపి - ఉత్తరః - జ్యాయాన్, కుతః హి యస్మాత్, జగత్స్వామీ-ఉత్తరోత్తరః-సులభః" ఎన్ఱు అన్వయమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥

౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ తై-నా-౬-౧౦-౧౦. ౧౫॥ తై-నా-౩-౩-౧. ౧౬॥ తై-నా-౮-౨-౪. ౧౭॥

౩౯.—(కాట్టు) - మణ్ వెట్టి. (కున్దాలి) - ఇప్పడియిరుక్కుమ్ ఆయుధవిశేషమ్. (అవనుక్కు) - తృషార్తనుక్కు. (అప్పాలిత్యాది) "అప్పాల్-అణ్ణత్తుక్కు అప్పాల్, ముత్తలాయ్ నిన్ఱ - కారణభూతనాయ్ నిన్ఱ, అళప్పరియ-అపరిచ్ఛేద్యమాన, ఆరముతు - పెరియ అమృతమ్" ఎన్ఱు, తిరునెడున్దాణ్డక శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్.

౪౨.—మూలత్తిల్ (అధికారినియమముమ్) [వా-౨౩] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, "అధికారినియమమిల్లై" ఎన్ఱు, శొల్లియిరుక్క, (ఇతిల్ ప్రవృత్తి పణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్) [వా-౪౨] ఎన్ఱు, ఇవ్విడత్తిల్ అధికారినియమమ్ శొల్లలామోవెన్న ; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవచ్ఛాస్త్రాది సిద్ధమాన అధికారివిశేషఙ్గళైయుమ్) [ప-౧౭౩-వ-౪] ఇత్యాదియాలే. ఇత్తాల్- "(దేశనియమముమ్) [వా-౨౩] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్, అదృష్టద్వారా ఉపకారకఙ్గళాన దేశకాలాదినియమమిల్లై ఎన్ఱు, స్థాపిక్కప్పట్టతాకైయాలుమ్, ఇవ్విడత్తిల్ ఒరుకుళిక్కు నీరిలమిఴ్న్దాల్ నెడియఱ్ఱు ఎడుక్కైక్కు ఉప్పామాప్పోలే, దృష్టద్వారా ఉపకారకమాయ్క్కొణ్డు ఉపకారకమాయిరుక్కిఱ ఆకిఞ్చన్యరూపమాన ప్రపత్త్యధికారత్తినుడైయ అజ్ఞత్వ సర్వజ్ఞత్వ భక్తిపరవశత్వరూప లౌకికహేతు భేదత్తాలే మూన్ఱు, వకైయాక భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్ శొల్లప్పట్ట అధికారి విశేషఙ్గళై చొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్, పూర్వోత్తరవిరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౪౩.—జ్ఞానకార్యమాన ప్రపత్తిక్కు అజ్ఞర్ అధికారికళ్ ఎన్కై, విరుద్ధమన్ఱో? ఎన్ఱు, ఆశఙ్కైయిలే, "అజ్ఞపదమ్ - జ్ఞానవిశేషరాహిత్యపరమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞరాకిఱార్) [ప-౧౭౪-వ-౫] ఇత్యాదియాలే. (అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కుముపలక్షణమ్) ఎన్నతు - "ఉపాయాన్తరవిజ్ఞానాశక్తేరజ్ఞస్యయుజ్యతే"౧ ఎన్ఱు, అజ్ఞపదత్తై ఉపాయాన్తరాత్మక విజ్ఞానాశక్తపరమాక అమ్మాళ్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినపడియై ప్పఱ్ఱ ; ఇప్పడియాకావిడిల్, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కుడాన జ్ఞానముడైయ అశక్తనుక్కు ఇమ్మూవరిలుమన్తర్భావమ్ వారాతికే.

(మన్దాధికారికళోడే) [ప-౧౭౬-వ-౧౧] ఎన్నతు - (శిలర్క్కు ఆచారత్తాలే పిఱక్కుమ్) [ ] ఎన్ఱు, మేల్ శొల్లప్పడుకిఱపడియే విహితవిషయ నివృత్త్యాదికళ్ ఆచారత్తాలే పిఱక్కవేణ్డుమ్పడి మన్దర్కళాయిరుక్కిఱ అధికారికళోడే ఎన్నపడి. "పరమాచార్యం పరాఙ్కుశంవన్దే" ఎన్ఱు, పూర్వాచార్యత్వమ్ ఆఴ్వారిడత్తిలు ముణ్డాకైయాలే, ఇవ్విడత్తిల్ పూర్వాచార్యశబ్దమ్ విశేషపరమ్ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళాకిఱార్) [ప-౧౭౭-వ-౬] ఇత్యాదియాలే. [౨౦

౪౫.—(ఒరుకుడైయుణ్డు) [ప-౧౭౯-వ-౬] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, సాధనాన్తరపరిత్యాగ పూర్వకమాక ఎమ్బెరుమానై ప్పఱ్ఱుకైక్కు ఉపాయాన్తర స్వరూప విరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ సర్వర్క్కుమ్ ప్రధానహేతువాయిరుక్క అజ్ఞానాశక్తికళై అజ్ఞర్క్కు ప్రధానహేతువాక చొల్లుకైయాకిఱ కౌత్తైయుమ్ వివక్షితమ్. అనుసన్ధానపరమాన యోజనైయిల్, సాధనాన్తర పరిత్యాగాంశత్తిల్ అజ్ఞానాశక్తికళ్ ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానత్తాలే అన్యథాసిద్ధఙ్గళాకిలుమ్, అజ్ఞానాశక్తికళ్ ప్రచురమాయిరుక్కైయాలే, అజ్ఞర్క్కు "ఇతుతాన్ నమ్ముడైయ ఆకిఞ్చన్యత్తుక్కు హేతు" ఎన్ఱు, అనుసన్ధిక్క క్కూడుమిఱే. (ప్రామాదికరాకైయాలే) [ప-౧౮౧-వ-౩] ఎన్నతు - ఆఴ్వార్ ప్రసాదిత్తరుళిన యోగచక్షుస్సు కురుడాకావలప్పన్నోడే పోయ్విడుకైయాలే, ఆచార్యపరమ్పరా ప్రాప్తకేవల రహస్యత్రయాది ప్రమాణాధీన ప్రమేయనిశ్చయత్తై యుడైయవర్కళాకైయాలే ఎన్నపడి.

జ్ఞానానుదయసంశయవిపర్యయ విస్మృతిరూపేణనాలువకైప్పట్ట సాధనప్రపత్త్యాది సుకరసాధనఙ్గళై పరిత్యజిక్కైక్కు జ్ఞానాధిక్యముమ్, ప్రవృత్తియిలిష్టికై కూడియాన ప్రాప్యరుచిరూపమాన భక్త్యతిశయముమ్, ఎల్లావధికారికళుక్కుమ్ అపేక్షితమాయిరుక్క, అజ్ఞానాదికళోరొన్ఱై, ప్రపత్తిహేతువాక చొల్లలామో? ఎన్ఱు, ఆశఙ్కైయిలే, సమాధానపరమ్ [ఇప్పడి] [వా-౪౫] ఇత్యాది మూలవాక్యమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అవతారిక్కై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి) [ప-౧౭౮-వ-౫] ఇత్యాదియాలే.

(ప్రపదనహేతువాక) ఎన్నతు - ఆకిఞ్చన్యసమ్పాదనద్వారా ప్రపదనహేతువాక ఎన్నపడి. (ఉత్తేత్తిరుక్కైయాలే) ఎన్నతు - అధికమాయిరుక్కైయాలే ఎన్నపడి. (అళవుపట్టు) - మితమాయ్. (మయర్వఱమతినల మరుళప్పెఱ్ఱవర్కళుక్కుమ్) ఎన్నతు - భగవత్కటాక్షత్తాల్ అనుదయసంశయ విపర్యయవిస్మృతికళాకిఱ అజ్ఞానమ్ సవాసనమాకప్పోయ్ భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానత్తైప్పెఱ్ఱవెన్నపడి. (అజ్ఞానమ్ శిఱిత్తు) [ప-౧౮౦-వ-౨] ఎన్నతు - అనుదయసంశయాదికళ్ ఏతేనుమ్ శిఱిత్తు ఎన్నపడి. [౩౫

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౨॥

ఇప్పాల్, "ఆழ்వార్కళుక్కుమ్, ఇవ్విభూతియిల్, ముక్తిదశైయిలుణ్డాన బాహ్యసంశ్లేషవర్యన్తమాన భగవదనుభవ వైశద్యమన్ఱిక్కే మానస సాక్షాత్కారమాత్రమాయిరుక్కైయాలే, ముక్త్యవస్థావైశద్యాభావ రూపమాన అజ్ఞానమ్ ఆழ்వార్కళుక్కు ముణ్డాకైయాలే ప్రథమ మాజనైక్కు క్కూడ్తైయోం ? ఎన్ఱు అప్రకృతపరాఙ్కుశ చోద్యమ్ నిరస్తమ్. సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కుడాన జ్ఞానమిల్లామైయాకిఱ అజ్ఞానమిఱే ఇవ్విడత్తిల్ ఆழ்వార్కళుక్కు క్కొళ్ళవేణ్డుకిఱతు, ౧*మయర్వఱమదినల మరుళప్పెఱ్ఱవర్కళుక్కు అతు కూడాదిఱే. [౫

(అనుసన్ధానపరమాక్కి) ఎన్ఱతు - అనుసన్ధానత్తిల్ ఊఱ్ఱత్తై చ్చొల్లుకిఱతాక క్కొణ్డెన్ఱపడి. (విశేషమొరుపడి) ఎన్ఱతు - ఆహార్యరూపమాకవాతల్ వాస్తవమాకవాతల్ విశేషమొరుప్రకారత్తాలే ఎన్ఱపడి. ఆழ்వార్కళుడైయ అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ ఆహార్యమిఱే? (ఊఱ్ఱమాకైయాలే) ఎన్ఱతు - అజ్ఞానాదికళాకిఱ విషయప్రాచుర్యత్తాలే అనుసన్ధాన ముత్తిరుక్కైయాలే ఎన్ఱపడి. (స్వరసమ్) ఎన్ఱతు - వాస్తవార్థవిషయక మెన్ఱపడి. (ప్రామాణికరాకైయాలే) ఎన్ఱతు - ఆழ்వార్కళైప్పోలే, ౧*మయర్వఱమదినల మరుళప్పెఱాతే భగవత్కటాక్ష లబ్ధసదాచార్య సకాశాధీత ప్రమాణాధీనతత్త్వజ్ఞానత్తైయుడైయ రాకైయాలే ఎన్ఱపడి. (ప్రామాణికరాకైయాలే) ఎన్ఱతు - ప్రాయికత్వాభిప్రాయత్తాలే.

నాథముని కురుకైకావలప్పన్ ముదలానార్, ఆழ்వారుడైయ కటాక్షత్తాల్ యోగచక్షుస్సై ప్పెఱ్ఱు అత్తాల్ అజ్ఞానత్తినుడైయ సవాసనా నివృత్తిపూర్వకమాక సకలతత్త్వఙ్గళైయుమ్, "తత్త్వజ్ఞానానురాగ మహిమాతిశయాన్తసీమ్నే"౨ ఎన్ఱు విశదతమమాక వఱిన్దవర్కళుముణ్డిఱే.

(కూడుమ్) ఎన్ఱతు - కాదాచిత్కమాక వాస్తవమాక క్కూడుమెన్ఱపడి. అవర్కళుక్కు, నైచ్యానుసన్ధాన రూపమాక అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ ఎప్పోతుముణ్డిఱే. (నైచ్యనిబన్ధనమామిత్తనై) ఎన్ఱతు - "ఆత్మాత్మీయఙ్గళెల్లామ్ ఎమ్బెరుమానుక్కే శేషమాకైయాలే నమక్కెన్ఱు, ఒరువస్తువుమ్ ఇల్లై" ఎన్ఱు శేషత్వభావనైయాకిఱ నైచ్యానుసన్ధానమ్ముఱ్ఱి త్తఙ్గళిడత్తిలిరుక్కిఱ గుణఙ్గళుణ్డాన తఙ్గళుక్కు త్తోన్ఱాతపడియాన అజ్ఞానత్వావస్థైయై అడైన్దిరుక్కైయాలే తన్నిబన్ధనమాకప్పిఱన్ద భ్రమాత్మకజ్ఞానమామెన్ఱపడి.

౪౯.—(ఆత్మస్వరూపయాథాత్మ్యమ్) - అదృష్టద్వారక ఫలసాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపమాన పారతన్త్ర్యమ్. (దర్శనత్తాలే) ఎన్ఱతు - అత్యన్తవిశదమాన ఔపదేశికజ్ఞానత్తాలేఎన్ఱపడి. "కారమర్మేని" ఎన్ఱు విగ్రహవైలక్షణ్యత్తై చ్చొన్నతు, మాణిక్కచ్చెప్పిలే పొన్నైయిట్టువైత్తాప్పోలే స్వరూపత్తుక్కు ప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే. ఇప్పాల్, తిరుమేని అచిత్తత్త్వమన్ఱో! ఎన్ఱు అదూషణమ్ అపాస్తమ్. (ప్రావృరుచి) [ప-౧౮౩-వ-౧౨] ఎన్ఱతు - ప్రపత్తియిలుమ్ ఇచ్ఛైక్కడియాన ప్రావృరుచిఎన్ఱపడి. ఇతిఱే ప్రథమసాధనమ్.

౫౦.—(ఇవ్వధికారిత్రయత్తుక్కుమ్) [ప-౧౮౩-వ-౧౪] - జ్ఞానాదికళోరొన్ఱై, ప్రపదన హేతువాకప్పొన్ఱి, నిన్ఱైత్తిరుక్కిఱ అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్. మూలత్తిలే ["అవిద్యాతః" ఎన్ఱు శ్లోకత్తిలే ఇమ్మూన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱు] [వా-౫౦] ఎన్ఱతు-అజ్ఞానాశక్తికళుమ్, జ్ఞానాధిక్యముమ్, భక్తి పారవశ్యము మాకిఱఇమ్మూన్ఱుమ్, తన్నిత్తనియే ప్రపదనాధికారమాన ఆకిఞ్చన్యత్తుక్కు హేతువాక చ్చొల్లుకైయాలే, అజ్ఞత్వ జ్ఞానాధిక్య భక్తి పారవశ్యఙ్గళాకిఱ ప్రపదనాధికారత్రయముమ్ "ఎన్నాన్ శెయ్కేన్"౪ ఎన్ఱు పాట్టిల్ ఏకాధికారివిషయత్తిల్ శొల్లప్పట్టాప్పోలన్ఱిక్కే ఓరోవధికారికళ్ విషయత్తిల్ ఓరొన్ఱై, ప్రధానమాక చ్చొల్లప్పట్టతెన్ఱపడి.

ఇవ్విడత్తిల్ భట్టర్ శ్రీసూక్తియై ఆరోహణక్రమత్తాలే ముదలిలేయెడుత్తు పిన్పాడు ఆழ்వార్ శ్రీసూక్తియైయుమ్, అతిన్పిన్బు పిరాట్టియిన్ శ్రీసూక్తియాన లక్ష్మీతన్త్ర వచనత్తైయుమ్; అల్లతు అవరోహణక్రమత్తాలే ముదలిలే పిరాట్టి శ్రీసూక్తియైయుమ్, పిన్పాడు ఆழ்వార్ శ్రీసూక్తియైయుమ్, అతిన్పిన్బు భట్టర్ శ్రీసూక్తియైయు మాకవావతు ఎడుత్తుక్కాట్టాతే, ముదలిలే ఆழ்వార్ శ్రీసూక్తియైయుమ్, పిన్పాడు భట్టర్శ్రీసూక్తియైయుమ్, అతిన్పిన్బు పిరాట్టిశ్రీసూక్తియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్వానేన్ ఎన్నిల్ ; ఆழ்వార్ శ్రీసూక్తియాన "ఎన్నాన్ శెయ్కేన్"౪ ఎన్ఱు పాట్టు, "అజ్ఞానాదికళాన అధికారిత్రయముమ్, న్యూనాధిక్యభావాపన్నఙ్గళాక ఓరధికారియినిడత్తిలుణ్డు" ఎన్నుమతుక్కు ప్రమాణమాకఉదాహరిక్కప్పట్టతాకైయాలుమ్, మఱ్ఱవిరణ్డు పేర్కళినుడైయ శ్రీసూక్తికళుమ్ అజ్ఞానాదిత్రయముమ్ ఓరోవధికారియినిడత్తిలే ఓరొన్ఱై, ముఖ్యమాక ప్రపదన హేతువాయిరుక్కైయాలుమ్, తన్నిత్తనియే ప్రపదనహేతు ఎన్ఱు ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డు, అధికారిత్రైవిధ్యవిషయమాకవిరుద్ధతేయాకిలుమ్, ఆరోహణ క్రమత్తాలే యాతల్, పరోక్తానువాదత్తిన్పాట్టిల్ స్వాభిమతశిక్షణాత్మకమాన పిరాట్టివచనమే ప్రబలమాకైయాలే పూర్వాపరస్వారస్యత్తాలేయాతల్ క్రమముపపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౨॥ఆళవన్దార్ స్తోత్రే ౩॥ ౪॥ తి-వా-౫-౮-౩.

ప్రపత్తి జ్ఞానకార్యమాయిరుక్క "అజ్ఞర్ అతుక్కు అధికారి" ఎన్ఱ్ఱు విరుద్ధమన్ఱో! ఎన్ఙ్గిఆశఙ్క్కైయిలే [అజ్ఞ] పదమ్ జ్ఞానవిశేషాభావ పత్పరమ్ ఎన్ఱ్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞరాకిఱార్) [ప-౧౭౪-వ-౫] ఎన్ఱ్ఱుతుడఙ్గి. (సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణుకైక్కీడాన) [ప౧౭౪-వ-౫]ఎన్ఱ్ఱతు- ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు వేణ్డుమత్తాన ఎన్ఱ్ఱపడి. (అజ్ఞానమ్అశక్తిక్కుముపలక్షణమ్) ఎన్ఱ్ఱతు-సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కీడాన జ్ఞానాభావమాన్గ్గై చ్చొల్లుకిఱ [అజ్ఞ] శబ్దమ్ అజహల్లక్షణైయాలే అన్దసాధనాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కీడాన శక్తియిల్లాత్తారైయుమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱ్ఱపడి. ఇప్పదత్తుక్కు లక్షణై కల్పియావిడిల్, జ్ఞానవానాన అశక్తనుక్కు సాధనాన్తరపరిత్యాగ పూర్వకమాక ప్రపత్తియిల్ అధికారమ్ సిద్ధమాయిరుక్క, అవనుక్కు సఙ్గ్రహమ్ సిద్ధియాతిఱే ? జ్ఞానవానాన అశక్తనుక్కుమ్ ప్రపత్తియిలధికారముణ్డెన్ఱుమిడమ్ మూలాభిప్రేతమెన్ఱుమత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ప్రాప్తక్షాన్తర) ఇత్యాదియాల్.

ఇవ్వాక్యత్తిల్, "సిద్ధోపాయత్తై యొత్తిన్ద స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళై విడుకైక్కు అజ్ఞానముమ్ అశక్తియుమ్ ప్రధాన హేతుక్కళన్ఱు" ఎన్ఱైయాలే అవై యిరణ్డుమ్ ప్రధానహేతుక్కళెన్ఱుమిడమ్సిద్ధమాకైయాలే, అజ్ఞానవానాన అశక్తనుక్కు శక్త్యభావత్తాలే సాధనాన్తరాన్వయాభావత్తుక్కు ఉప్పాకైయాలే, అవనుమ్ ప్రపత్త్యధికారి ఎన్ఱుమిడమ్ సిద్ధమిఱే.

"ఇవ్విడత్తిల్ నామోచ్చారణాదిరూప సుకరసాధనఙ్గళ్ పలవుముణ్డాకైయాలే, తత్తదనుష్ఠానత్తుక్కీడాన జ్ఞానశక్తికళిల్లాతార్క్కు ఆచార్యోపదేశముఖత్తాలే రహస్యత్రయత్తైయుమ్ అధ్యయనమ్పణ్ణి అర్థపఞ్చకజ్ఞాన పూర్వకమాక సర్వముక్తిప్రసఙ్గ పరిహారార్థతయా వ్యాజభూత కేవలభగవన్ముఖోల్లాస ప్రయోజక సిద్ధోపాయ స్వీకారాత్మక ఫలప్రపత్తియిలే అన్వయమ్ సమ్భవియాతాకైయాలే, ఉపాయాన్తర జ్ఞానశక్తియిల్లాత్తార్ ప్రపత్త్యధికారికళ్ ఎన్ఱైఉపపన్నమామ్పడి ఎఙ్ఙనే!" ఎన్ఙ్గిల్; సాధనాన్తరఙ్గళ్, చేతనప్రవృత్తిసాధ్యమాయ్ ఫలసిద్ధియిల్ పరమచేతనసాపేక్షమాయ్, విళమ్బ్య ఫలప్రదమాయ్, అపథ్యసహామాయిరుక్కైయాలేయుమ్; అవఱ్ఱుక్కు ప్రతికోటియాన సిద్ధోపాయస్వీకారమ్ క్షణమాత్రసాధ్యమాయ్,వాచికమాకవుమ్ కాయికమాకవుమ్ పల్ తినాలుమ్ "పేఱ్ఱుక్కుక్కొల్లై"౧ఎన్ఙ్గిఅపడియే కపోతవిషయత్తిల్ వ్యాధప్రపత్తిపోలేయుమ్, ఎమ్బెరుమానార్ విషయత్తిల్ ఊమైయిన్ ప్రపత్తిపోలేయుమ్, ఏకకరణమాత్రసాధ్యమాయ్, "తృణచ్ఛేదకణ్డూయనాదికళైప్పోలే ప్రకృతివాసనైయాలే అనువర్త్తిక్కు మవైయెన్ఱు"౨ ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకిఱపడియే సర్వాపథ్య సహామాయిరుక్కైయాలేయుమ్ ; బాలమూకజడాన్ధ బధిరాదికళుక్కుమ్ సుకరమాయిరుక్కైయాలే పరిహరణీయాపథ్యవిషయకజ్ఞానముమ్ అపథ్యపరిహారణశక్తియుమ్ నిలైనిల్లాతచపలరాన ఉపాయాన్తరాజ్ఞానాశక్తర్కళుక్కుమ్ ప్రపత్తియిల్ అధికారముణ్డు ఎన్ఱుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"మేల్ శొల్లుకిఱభక్తితాన్ భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానమాకైయాలే (అజ్ఞర్) ఎన్ఱుమ్ (జ్ఞానాధికర్) ఎన్ఱుమ్ ఇరణ్డుకోటియైయొత్తిన్ద అధికారికళిల్లామైయాలే ఇరువరుమ్ ప్రపత్త్యధికారికళ్ ఎన్ఙ్గిల్, సాధనభక్తి విధాయకశాస్త్రమెల్లామ్ నిరర్థకమాకాతో?" ఎన్ఙ్గిఆశఙ్క్కైయిలే; "జ్ఞానాధికపదమ్ - ఆత్మస్వరూపజ్ఞానాధికపరమాకైయాలే, అధికారహేతుభూత జన్మాన్తర కర్మవిశేషరూపప్రబలప్రతిబన్ధకవశత్తాలే తిరోహిత స్వస్వరూపయాథాత్మ్యత్తై యుడైయరాయ్, అతడియాక తామసపురాణాదికళుక్కుమ్ ప్రవర్తయితాక్కళాయ్ ముముక్షువుక్కు అనుపాస్యరాన వ్యాసాది విషయలియా సాధనాన్తర శాస్త్రఙ్గళ్ సప్రయోజనఙ్గళాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్ఞానాధికరాకిఱార్) [ప-౧౭౫-వ-౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(దర్శనత్తాలే) [ప-౧౭౫-వ-౪] ఎన్ఱ్ఱతు - అత్యన్తవిశదమాన భగవత్కటాక్షలబ్ధ ఔపదేశిక జ్ఞానత్తాలే ఎన్ఱ్ఱపడి. (స్వరూపవిరుద్ధమెన్ఱు, పరిత్యజిక్కుమ్పడి కీడాన) [ప-౧౭౫-వ-౪] ఎన్ఱ్ఱతు - "స్వాతన్త్ర్య గర్భమాన విధు అత్యన్త పరతన్త్రమాన ఆత్మస్వరూపత్తై అన్వయిత్త మాత్రత్తాలే నశిప్పిక్కక్కడవతన్ఱో," ఎన్ఙ్గిఅ భయత్తాలేయుమ్, ఇప్పడిహేయమాన ఇతిల్ అన్వయిప్పతే! ఎన్ఙ్గిఅ లజ్జైయాలేయుమ్, అపునరన్వయమాక విడుకైక్కీడాన ఎన్ఱ్ఱపడి. "[భక్తితన్నిలే యవస్థాభేదమ్ పిఱన్దవాఱే ఇతుతాన్ కులైయక్కడవతాయిరుక్కుమ్] [వా-౫౨] ఎన్ఱు, భక్తిపారవశ్యమ్ సాధనాన్తర ప్రవృత్తిక్కు హేతువాయిరుక్క, ప్రపదనాధికారహేతుఎన్ఱై, ఉపపన్నమామ్పడి ఎఙ్ఙనే!" ఎన్ఙ్గిఆశఙ్క్కైయిలే, "భక్తిశబ్దమ్-అవస్థావిశేష విశిష్టభక్తిపరమాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, భక్తిపరవశశబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిపరవశరాకిఱార్) [ప-౧౭౬-వ-౪] ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

౧||తిరుమన్త్రార్థ-౨-ప్ర ౨||తిరు-౩-ప్ర
21-7-90.

[ప-౧౭౬-వ-౪] (ఒన్ఱైయుమ్) ఎన్ఱతు-సాధన సాధ్యఙ్గళిల్ ఒన్ఱైయుమెన్ఱపడి. (అఱివుపడ)-క్రమమాక. (జ్ఞానాదికళ్ ముదలిలేయిల్లామైయాలే) ఎన్ఱతు-ప్రథమాపేక్షితమాన జ్ఞానశక్త్యాదికళ్ ఆదియిలే యిల్లామైయాలే ఎన్ఱపడి. (అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు) ఎన్ఱతు- సాధనాన్తరమాకిఱ అన్యగతికళ్ ఇల్లాతవర్కళాయ్కొణ్డు ఎన్ఱపడి. (ఇల్లామైయాలే అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు) ఎన్ఱతు- కార్యాభావే కారణాభావమ్ ప్రయోజక మెన్నుమత్తాలే (మన్దాధికారికళోడే) ఎన్ఱతు - విహితవిషయనివృత్త్యాదికళై ఆచారత్తాలే పిఱప్పిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డుమ్పడి విషయాన్తర సక్తరాన మన్దాధికారికళోడే ఎన్ఱపడి. (కూట్టి) ఎన్ఱతు - ఆదిశబ్దత్తాలే మన్దాధికారికళాన అస్మత్ప్రభృతికళై చ్చొల్లుగైయాలే అవర్కళోడే కూట్టి ఎన్ఱపడి. ఇన్దన్యాయమ్ పిన్బుళ్ళ ఆచార్యర్కళుక్కుమ్ తుల్యమ్. (స్వరూపయాథాత్మ్య దర్శనత్తాలే) ఎన్ఱతు- భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపయాథాత్మ్య దర్శనత్తాలే ఎన్ఱపడి. (భగవతిన్యస్తభరరాన) ఎన్ఱతు - స్వప్రవృత్తియాలే భగవత్ప్రవృత్తిక్కు విలక్కాకైయాలే భగవద్రక్షణాపేక్షాసూచకమాన స్వప్రవృత్తి నివృత్తిరూప భరన్యాసత్తై యుడైయవర్కళాయెన్ఱపడి.

"శరమాచార్యం పరాఙ్ముఖశ్చవన్దే"౧ ఎన్ఱు అప్పడియే పూర్వాచార్యశబ్దమ్, భక్తిపరవశరిల్ తలైవరాన ఆళ్వారిడత్తిల్ ముఖ్యవృత్తమాకైయాలే తద్వ్యావర్తనార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళెన్ఱతు ఇడక్కె) (నాథయామునయతివరాదికళ్) ఎన్ఱు.కీర్త్తనోక్తి యరుళిచ్చెయ్కైయాలే తద్వ్యవృత్తి సిద్ధమిఱే. ఆదిశబ్దత్తాలే - అస్మదాచార్య పర్యన్తపరిగ్రహః ఇవ్విడత్తిల్ పూర్వాచార్యర్కళై చ్చొన్నతు, విభీషణ శబరీప్రభృతికళుక్కుముపలక్షణమ్. మూలత్తిల్ [ఆళ్వార్కళ్] ఎన్ఱతు-శ్రీఆళ్వార్కళ్ తమ శెయలై ఒళిత్తెయుమ్ తన్నైయళాన ఆళ్వానుక్కుమ్, దీక్షచిన్తయన్తీ ఎన్నుమ్పడియాన ఆళ్వార్క్కుమ్గూడ ఉపమానభూతైయాయ్, "భగవన్తం ప్రపన్నాసా భగవన్తమవాపసా"౩ ఎన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱ చిన్తయన్తీ ముతలానార్క్కు ముపలక్షణమ్. [౧౫౪

౫౪.—"అవిద్యాతః"౪ ఎన్ఱు అశ్లోకత్తిల్ 'విద్యా' శబ్దమ్, "ద్వేవిద్యేవేదితవ్యే"౫ ఎన్ఱు అవిడత్తిఱ్పోలే శాస్త్రజన్యజ్ఞాన యోగజన్య జ్ఞానఙ్గళిరణ్డైయుమ్ శొల్లి, అవిద్యాశబ్దమ్ తద్యోగ్యతాసమ్బన్ధత్తాలే అజ్ఞానఙ్గళిరణ్డినుడైయవుమ్ అభావత్తై చ్చొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డు, సమ్బన్ధాభావ సమ్బన్ధాభావఙ్గళుక్కు ఐక్యవివక్షైయాలే యోగజన్య జ్ఞానయోగ్యతైయాకిఱ జ్ఞానశక్తికళినుడైయవుమ్, శాస్త్రజన్య జ్ఞానయోగ్యతైయాకిఱ త్రైవర్ణికత్వ పటుతర కరణత్వాదికళినుడైయవుమ్ అభావత్తై అవిద్యాశబ్దమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పట్రి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞరాకైయాల్) [ప-౧౭౪-వ-౫] ఇత్యాదియాలే. ఇప్పడియాకాతపోతు, అవిద్యాశబ్దత్తుక్కు లక్షణైయాకిల్ జ్ఞానవానాన అశక్తనుక్కు అసఙ్గ్రహమాకిల్ ప్రసఙ్గిక్కుమిఱే?

౫౦.—(జ్ఞానశక్త్యాదికళిల్లాతవర్) [ప-౧౭౪-వ-౭] ఎన్ఱు అవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే-త్రైవర్ణికత్వ కరణపాటవాదిపరిగ్రహః. పర్యాప్తమాన బృహిధాతువిలేనిష్పన్నమాన "పరిబృఢ" శబ్దమ్, "బృహి - వృద్ధౌ" ఎన్ఱు అప్పడియే, దేవశబ్దార్థభూతనాన సర్వేశ్వరనుడైయ రక్షకత్వ సత్కద్వారణీయత్వ అపత్యసహత్వ నిరపేక్షత్వ సిద్ధత్వ చేతనత్వ స్వయంఫలత్వ ఫలప్రదత్వ స్వరూపానురూపత్వ సర్వశక్తత్వ ప్రాప్తత్వ పూర్ణత్వాద్యుపాయాకారాభివృద్ధియైయుమ్. త్రివిధపరిచ్ఛేదరాహిత్య నిరతిశయభోగ్యత్వ అనన్యసాధ్యత్వాదికళాన ఉపేయాకారాభివృద్ధియైయుమ్, అపజ్ఞేచేన కాట్టక్కడవతా యిరున్దతేయాకిలుమ్, "అజ్ఞసర్వజ్ఞ భక్తానాం గతిర్గమ్యోభవేద్ధరిః"౬ ఎన్ఱు అశౌనకవచనత్తిల్ సిద్ధసాధ్య సమభివ్యాహారన్యాయసిద్ధమాయ్, "అవిద్యాతః" ఎన్ఱు అప్రకృతశ్లోకత్తాల్, ఆకిఞ్చన్యసమ్పాదనద్వారకమాయ్ వివృతమాయిరుక్కుమ్ అజ్ఞానాదికళినుడైయ ప్రపదనహేతుత్వైయై అఙ్గేవే వివరిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱ అమ్మాళ్, "సదృశోపాయవైధుర్యం సాక్షాద్భగవతోవిదన్ । సర్వజ్ఞశ్శరణం యాతి యోగమార్గపరాఙ్ముఖః"౭ ఎన్ఱు, - "ఎమ్బెరుమానైయొళిన్ద వుపాయఙ్గళెల్లామ్ పరమప్రాప్యభూతనాన ఎమ్బెరుమానై ప్పెఱుకిఱత్తుక్కు అన్తర్గతకళా యిరుక్కైయాలే అనన్య సాధ్యనాన ఎమ్బెరుమానుక్కు ఇతుకళ్ సాధకమాకమాట్టాతు" ఎన్ఱు, "సర్వజ్ఞనానవన్ ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ విముఖనాయ్ శరణాగతియిలే యిఴిక్కిఱాన్" ఎన్ఱు, "సర్వజ్ఞనుడైయ జ్ఞానాధిక్యమ్ ప్రాప్యవైసాదృశ్య జ్ఞానద్వారా ఉపాయాన్తర త్యాగహేతు" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అన్దఉపాయాన్తర వైసాదృశ్య జ్ఞానత్తుక్కు మూలమాన జ్ఞానాధికాధికారియినుడైయ జ్ఞానమ్, అనన్యసాధ్యత్వమూలభూతావచ్ఛిన్నత్వాదిరూప ఉపేయాకార పరిబృఢత్వజ్ఞానమేయాకవేణ్డుకైయాలే, ఇఙ్గుమ్ "విదితయా" ఎన్ఱు, జ్ఞానాధికాధికారియినుడైయ జ్ఞానవిషయమాక చ్చొల్లప్పట్ట భగవత్పరిబృఢత్వమవచ్ఛిన్నత్వాద్యుపేయాకార పరిబృఢత్వమేయాకవేణుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పట్రి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వజ్ఞరాకైయాల్) [ప-౧౭౪-వ-౭] ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

౧॥ ౨॥ ఉపదేశరత్నమాలై- ॥౩ శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యే. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

(స్వభక్తైర్భూభృన్నాథా)[ప-౧౮౪-వ-౩]ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్, తృతీయార్థమానభక్తిభూమావిన్నుడైయ ఆకిఞ్చన్యాకరణత్వత్తై, "సర్వకాలం ప్రేమ వశాత్ భజన్ భక్తోప్యనన్యధీః। ఉపాయంచాప్యుపేయంచాత్ మోన్యన్నావలమ్బతుమ్"౧ఎన్ఱు, అశక్తిద్వారకమాక అమ్మాళ్ వివరిత్తరుళినైత్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిపరవశరాకిఱార్) ఎన్ఱు తొడజ్గి (జ్ఞానశక్తికళ్ గుణ్ణాయిరుక్కచ్చెయ్తే) ఎన్ఱదు- కేవలఅజ్ఞాదికళైప్పోలే జ్ఞాన శక్త్యత్యన్తాభావవాన్గళన్ఱిక్కే, బాహ్యసంశ్లేషానుభవార్థప్రవృత్తిపర్యన్తభక్త్యుద్రేక వ్యతిరేక సమయఙ్గళిలే యథాస్థాన జ్ఞానశక్తికళైయుడైయరాయ్. బాహ్యసంశ్లేషాభావమాకిఱ విశ్లేషమిఱే? ఇవర్కళుడైయ అజ్ఞానాశక్తికళుక్కు కారణమ్. "జగతిగతిమన్యామవిదుషామ్"౨ఎన్ఱ,అర్థిసర్గత్ (ఇవర్ కిత్యాది.) "సర్వమ్ :- చిదచిదాత్మకవస్తుజాతమ్, భోగ్యతయాహరతీతి-హరిః" ఎన్ఱు, హరిశబ్దార్థత్తై తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వేశ్వరన్) ఎన్ఱు, (మన్త్రరహస్యత్తై) ఎన్ఱదు-మన్త్రత్తినుడైయ రహస్యతాత్పర్యత్తై ఎన్ఱపడి. (వ్యాఖ్యానమ్బణ్ణి) ఎన్ఱదు- "అజ్ఞసర్వజ్ఞ భక్తానాంగతిర్నాన్యా భవేద్ధరిః"౩ ఇత్యాదియైప్పణ్ణి.

(కీழుమ్) [ప-౧౮౬-వ-౩] ఎన్ఱదు - [జ్ఞానాధికరుమ్]ఎన్ఱ,అమూలవాక్యత్తిలుమెన్ఱపడి.

౫౧.—(అఖిలజగన్మాతావాయ్) ఎన్ఱదు - "అఖిలజగన్మాతరమ్"౪ ఎన్ఱ,గద్యసూక్తియైయుట్కొణ్డు. ఇదు ఆశ్రితమత్వహేతు.

(అజ్ఞసర్వజ్ఞర్కళై స్ఫుటమాకచ్చొల్లుకైయాలే) [ప-౧౮౭-వ-౭] ఎన్ఱదు - "అజ్ఞానామ్"౪ ఎన్ఱ,అజ్ఞశబ్దమ్ శక్త్యాకృదన్తమాయ్, శాస్త్రజన్యయోగజన్యోభయవిధజ్ఞాన తచ్ఛక్తికళిల్లాతారైయెల్లామ్ అజ్ఞశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్, "విజానతామ్"౫ ఎన్ఱ,అపదమ్ విశిష్ట జ్ఞానవాన్గళైచ్చొల్లుకైయాలే అన్ద జ్ఞానగతవిశేషన్దాన్ భగవదుపాయోపేయాకార పరిబృఢత్వ విషయకత్వమెన్ఱు, "పరిబృఢతయావావిదితయా"౨ ఎన్ఱు,సామాన్య వివృతమాయ్, "సదృశోపాయ వైధుర్యమ్"౬ "సాక్షాద్భగవతోవిదన్"౭ ఇత్యాదియాన అమ్మాళ్ శ్రీసూక్తియిలే "సదృశోపాయ వైధుర్యమ్"౬ ఎన్ఱు, భగవదనన్యసాధ్యత్వరూపమాక ఉపేయాకారత్తైయుమ్, "సాధ్యోదుపాయవైధుర్యమ్"౮ ఎన్గైయాలే-

"ఉపాయమ్ అవనాకైయాలుమ్, ఇనైనేరే ఉపాయమల్లామైయాలుమ్"౯ ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ భగవత్కర్తృక చేతనరక్షణత్తిల్ ఆపాతప్రతీతియాలే ఉపాయఙ్గళ్పోలేతోన్ఱి, భగవన్నిరపేక్షోపాయత్వాది విశేషదర్శనత్తాలే ఉపాయఙ్గళన్ఱిక్కే యొழిగైయాలే, సాధ్యోదుపాయ వైధుర్యాత్మక నైరపేక్ష్యరూపమాక ఉపాయాకారపరిబృఢత్వత్తైయుమ్ విశేషిక్కైయాలేయుమ్, భట్టర్ అమ్మాళ్ ఇరువరుడైయ శ్రీసూక్తికళుక్కుమ్ మూలమాన శౌనకవచనత్తుక్కుమ్మూలమాన జితన్తామన్త్రత్తిల్, "కాలేష్వపిచ సర్వేషు దిక్షు సర్వాసు చాచ్యుత। శరీరేచగతౌచాపి వర్తతేమేమహద్భయమ్"౧౦ ఎన్ఱు- స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిలే మూట్టుకైక్కుడలాన శరీరాదికళైక్కణ్డు నడుఙ్గుమ్బడియైయుమ్, "త్వత్పాదకమలాదన్యత్ నమేజన్మాన్తరేష్వపి। నిమిత్తంకుశలస్యాస్తి యేనగచ్ఛామిసద్గతిమ్"౧౧ ఎన్ఱు, - అన్దస్వరూపనాశభీతియాలే అన్దవుపాయాన్తరఙ్గళై ఉపాయత్వభ్రమత్తోడేకూడ త్యజిత్తపడియైయుమ్ శొల్లి, ఇప్పడి "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపనాశకఙ్గళ్" ఎన్ఱు, నమ్మజ్గిఅవత్తైసవాసనమాక త్యజిక్కైక్కీడాన "అధ్యక్షశ్చానుమన్తాచ"౧౨ ఇత్యాదికళిల్ కీழ్చ్చొన్న భగవత్పారతన్త్ర్యరూప స్వరూపత్తినుడైయ జ్ఞానత్తై "విజ్ఞానంయదిదంప్రాప్తమ్"౧౩ ఎన్ఱు, విశబ్దోపసృష్ట జ్ఞానశబ్దత్తాలే శొల్లుకైయాలే, అద్దినుడైయ రహస్యార్థ వివరణమాన శౌనకవచనత్తిల్ సర్వజ్ఞశబ్దత్తిలే ఇన్దజ్ఞానవిశేషత్తై అవశ్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలే, అత్తిన్ వివరణమాన "అవిద్యాతః"౨ ఎన్ఱ,అశ్లోకత్తిలుమ్ స్వరూపప్రాప్తత్వ రూపోపాయోపేయాకార పరిబృఢతైయై పరిబృఢతాశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలే, తద్విషయకజ్ఞానత్తిల్ భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపజ్ఞాన ముఖ్యాకైయాలేయుమ్, "సదృశోపాయవైధుర్యమ్"౬ ఇత్యాదియాన అమ్మాళ్ శ్రీసూక్తియిలుమ్ "సదృశశబ్దత్తిలే స్వరూపానురూపత్వత్తాలుమ్ సాదృశ్యమ్ వివక్షితమాకైయాలే ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అద్దిల్లై ఎన్గైయాలే ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానముమ్ అదుక్కీడాన స్వరూపజ్ఞానముమ్ శొల్లప్పడుకైయాలేయుమ్, ఇజ్జుమ్ వ్యవస్థిత జ్ఞానచ్ఛన్దత్తాలే భగవదనన్యసాధ్యత్వ భగవన్నైరపేక్ష్య ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధతా మూలభూత స్వస్వరూప పారతన్త్ర్య విత్తిత్తయ విషయకత్వరూప విశేషవిశిష్టమాన జ్ఞానత్తై యుడైయ జ్ఞానాధికారికళైయుమ్ స్ఫుటమాకచ్చొల్లుకైయాలే ఎన్ఱపడి. [౩౦

(మేల్) [ప-౧౮౭-వ-౭] ఎన్ఱదు - "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"౪ఎన్ఱ,అశ్లోకత్తిల్ ఉత్తరార్ధత్తిలెన్ఱపడి. "పార" శబ్దమ్ - సంసారసాగరత్తిన్ కరైయై చ్చొల్లుకిఱదెన్ఱుమ్, "తితీర్షతామ్"౫ఎన్ఱ,అపదత్తిల్ శతృప్రత్యయమ్ ఇచ్ఛైయినుడైయ సదానువృత్తియై చ్చొల్లుకైయాలే, తితీర్షత్పదమ్ - ఉత్కటేచ్ఛావత్పరమ్" ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శడక్కెన్ఱ)[ప-౧౮౮-వ-౨] ఇత్యాదియాలే.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

"౧ఞాననన్త్యశబ్దమ్-దేశతఃకాలతోవస్థాతోవస్తుతశ్చ పరిచ్ఛేదరహిత భగవద్దాస్యరూపానుభవానన్త్యపరమ్" ఎన్ఱుమ్, "శతృప్రత్యయాన్తమాన 'ఇచ్ఛతామ్'౧ ఎన్గిఱ శబ్దమ్ - అనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్పడియాన సత్తాశ్రయ క్తమాయ్క్కొణ్డు స్వరూపానురూపమాన ఉత్కటేచ్ఛావాన్గళైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూప) [ప-౧౮౮-వ-౪] ఇత్యాదియాలే. అనిష్టనివృత్తీష్టప్రాప్తీచ్ఛావాన్గళై చ్చొల్లుకిఱ వుత్తరార్ధత్తిల్ భక్తిపరవశరై చ్చొల్లుకిఱపడి ఎఙ్ఙనే ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇరై) [ప-౧౮౮-వ-౫] ఇత్యాదియాలే.

(కీழ్) [ప-౧౮౯-వ-౪] ఎన్ఱతు - [అజ్ఞరుమ్] [వా-౪౩] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ [భక్తిపరవశరుమ్] ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్, [భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్] [వా-౪౪] ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్, ["ఎన్నాన్ శెయ్కేన్"] [వా-౪౭] ఎన్గిఱపాట్టిలుమ్, [అన్గొన్ఱైప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమ్] [వా-౪౮] ఎన్గిఱవాక్యత్తిలుమ్ ఎన్ఱపడి. (అధికారిత్రైవిధ్యమ్) [ప-౧౮౯-వ-౪] ఎన్ఱతు - అజ్ఞత్వజ్ఞానాధిక్య భక్తిపారవశ్యభేదత్తాలు ణ్డాన ప్రపన్నాధికారిత్రైవిధ్యమెన్ఱపడి. (తట్టిలై) [ప-౧౮౯-వ-౫] ఎన్ఱతుక్కు - భక్త్యతిశయత్తాలే విళమ్బాసహరాయ్ విళమ్బ్యఫలప్రదత్వ శాన ఉపాయాన్తరఙ్గళైవిట్టు ప్రపన్నరానవారుమ్, అన్దభక్త్యతిశయత్తాలే "కాలాఙ్గుమ్ నెఞ్జழియుమ్౨"ఇత్యాదిప్పడియే అశక్తరాయుమ్ స్వప్రవృత్తిసాధ్యమాన ఉపాయాన్తరఙ్గళైవిట్టు ప్రపన్నరానవారుమ్, భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరానవర్కళేయాన్తైయాలే, ఇవ్విషత్తిల్ వివక్షితమాన అధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు "ఇదంశరణమ్" ఇత్యాదిశ్లోకమ్ ప్రమాణమాకక్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱుకరుత్తు.

భక్తిపరవశర్ ద్వివిధర్; - అశక్తర్ ఎన్ఱుమ్, విళమ్బాక్షమర్ ఎన్ఱుమ్. విళమ్బాక్షమర్ ద్వివిధర్; - అనిష్టనివృత్తి విళమ్బాసహర్ ఎన్ఱుమ్, ఇష్టప్రాప్తి విళమ్బాసహర్ ఎన్ఱుమ్. ఆక, ఇప్పడి యిరుప్పదొన్ఱు అవాన్తరాధికారిభేదనిరాసత్తిల్ మూలతాత్పర్యమిల్లై ఎన్నుమత్తై దృష్టాన్తముఖత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ (అవిద్యా) [ప-౧౯౦-వ-౨] ఇత్యాదియాలే. (జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాకచ్చొన్నతుమ్) ఎన్ఱతు - జ్ఞానాధిక్యమాకిఱ అధికారత్తుక్కుడలాకచ్చొన్న భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానముమ్ ఎన్ఱపడి. (కీழ్చ్చొల్లివన్దతుమ్) ఎన్ఱతు - [జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్ పూర్వాచార్యర్కళ్] [వా-౪౪] ఎన్గిఱవాక్యత్తిల్ జ్ఞానాధిక్యమాకిఱ అధికారత్తుక్కుడలాకచ్చొన్న స్వస్వరూప పారతన్త్ర్యజ్ఞానముమ్ ఎన్ఱపడి. (భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే) ఎన్ఱతు - విషయభేదత్తాలుమ్, ఈశ్వరతత్త్వ చిత్తత్త్వఙ్గళైప్పఱ్ఱి వరుకైయాలే హేతుభేదత్తాలుమ్ భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే ఎన్ఱపడి. (అత్తై...శొన్నాప్పోలే) ఎన్ఱతు - కీழ్ జ్ఞానాధిక్యాధికారత్తుక్కుడలాకచ్చొన్న పారతన్త్ర్యజ్ఞానత్తై ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లాతే, ప్రపదనహేతువాక భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానత్తైచ్చొల్లి అతుతాన్ జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలెన్ఱు శొల్లుకిఱ "అవిద్యాతః"౩ ఎన్గిఱశ్లోకత్తై, "అవాన్తరభేదఙ్గళు మఖిపతఙ్గళ్" ఎన్ఱు అటివిత్తైక్కాక చ్చొన్నాప్పోలే ఎన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - "ఓరో విడఙ్గళిల్ ఓరొన్ఱైచ్చొల్లుకిఱతు మఱ్ఱైయవైకళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్ ఎన్ఱు కరుత్తు" ఎన్ఱు కాట్టప్పట్టతు.

౫౭.—అశక్తిన్మై విట్టైత్తు ఉపాయాన్తరఙ్గళైత్త్యజిప్పిక్కుమతాన భక్తితానే మడలెడుక్కైక్కుముఖమాన సాధనాన్తర ప్రవృత్తియిలే మూట్టుకైయాలేయుమ్, విళమ్బాక్షమత్తైయే విట్టైత్తుప్రపత్తియిలేమూట్టుమతాన వక్షుతానే "పోఱునమ్బి"౪ "కళ్ఱకమే కేల్ నమ్బి"౫ ఎన్ఱు ఉపేక్షైప్పిఅప్పిక్కైయాలుమ్, "భక్త్యతిశయమ్ ప్రపత్తిక్కు హేతు" ఎన్ఱు శొల్లలామో ? ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే ; "అవస్థావిశేష విశిష్టభక్తి ప్రపదనహేతువాకైయాలేయుమ్, తద్విశేషవిశిష్టభక్తి సాధనాన్తరప్రవృత్త్యపేక్షైకళుక్కు కారణమాకైయాలేయుమ్, అతుతాన్ ఉత్తరోత్తరావస్థైకళాకైయాలే ప్రపదనహేతు భూతావస్థా ఫలభూతఙ్గళాకైయాలే ఉపాయవిరోధికళల్లామైయాలేయుమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు సమాధాన పరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, చోదనాపూర్వకమాక అవతారిత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ద) [ప-౧౯౬-వ-౩] ఇత్యాదియాలే. (నిదానమేతు?) [ప-౧౯౬-వ-౬] ఎన్గిఱతుక్కు - 'నిదానమ్ ఇన్దభక్తితానే యన్ఱో? ఇప్పడి ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళైక్కొణ్డైక్కక్కడవతాన భక్తి ప్రపదనహేతువామ్పడి యెఙ్ఙనే?" ఎన్నుమళవుమ్ తాత్పర్యమ్.

(కణ్ణాఙ్గుழలైయిట్టు) [ప-౧౯౬-వ-౮]-కీழ్ మేలొక్క క్కణ్ శుழన్ఱు, శొరుకుమ్పడిపోరక్కలైత్తు. (ఏతేనుమొరుపడియాలే) [ప-౧౯౬-వ-౯] ఎన్ఱతు - కార్యాకార్యవివేకమ్పణ్ణాతే, ఏతేనుమొరుప్రకారత్తాలే యాకిలుమెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ తి-వా-౬-౨-౧. ౫॥ తి-వా-౬-౨-౫.

"సిద్ధోపాయస్వీకారాత్మకమాన ప్రపత్తి తనసాధ్యమాయ్, పిన్పు కలక్కత్తాలే వరుమవన్ఱుక్కుమ్గూడ అతుతానే ప్రాయశ్చిత్తమాయిరున్దుకొణ్డు నిరపాయమాయిరుక్కు, అతుక్కు క్కొణ్డైతల్ సమ్భవియాతాకైయాలే, మూలత్తిల్ [ఇతుతాన్] ఎన్ఱుపరామర్శిత్తప్రపత్తి నిష్ఠారూపై" ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్నాన్ శెయ్కేన్) [ప-౧౯౬-వ-౧౦] ఇత్యాదియాలే.

౫౩.—(కాణైపూణుమ) [ప-౧౯౭-వ-౪] ఇత్యాదిక్కు స్వాపదేశార్థమ్ (అశావత్తు) [వ-౧౯౭-వ-౫] ఇత్యాది. (కన్ఱుక్కమ్) [ప-౧౯౯-వ-౪] - ఎన్గళుడైయ గోష్ఠియై, (ఏతల్) - ఏతాతేక్కాళ్.

౫౪.—(విరుద్ధస్వభావఙ్గళ్) - ధారకమాప్పడియాన వవస్థైయుమ్, బాధకమాప్పడియాన వవస్థైయుమ్. (తద్విషయమాత్రత్తిల్) ఎన్ఱతు - భగవద్విషయమాత్రత్తిలెన్ఱపడి.

ఏరప్పుక్కు క్కృషిపణ్ణుకైయుమ్ తాళ్త్తుత్తుక్కు ఊడుకైయుమాకిఱ కీళ్చ్చొన్న స్వభావవిశేషఙ్గళ్ కల్యాణగుణాదివిషయత్తిలిల్లామై యాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్న) [ప-౨౦౦-వ-౩] ఇత్యాదియాలే.

(అవవా) [ప-౨౦౨-వ-౧౧] ఇత్యాది ద్వితీయయోజనైయిల్, పూర్వయోజనైయిల్ చేతనర్క్కు ప్పిఱక్కుమ్ విరుద్ధస్వభావఙ్గళుక్కు విషయఙ్గళాకవెడుత్త కల్యాణగుణాదికళై ఆఴ్వారుక్కుప్పిఱక్కుమ్ విరుద్ధస్వభావఙ్గళుక్కు భక్త్యవస్థైయోపాధికారణఙ్గళాక్కొణ్డు యోజిత్తతు విశేషమ్.

౫౫.—(యదేచ్ఛేత్యాది) [ప-౨౦౪-వ-౩] కామ్యన్త ఇతి కామాః - ధర్మార్థకామాః; తేషు, కామః- ఇచ్ఛా; యస్యసః - కామకామః;- ఇతరపురుషార్థేచ్ఛావాన్ సాఙ్ఖ్యేన - జ్ఞానయోగేన యోగేన - కర్మయోగేన. పరమం ధామ - పరంబ్రహ్మ. ఉత్తరత్ర, "పరమాత్మా" ఇత్యుక్తేః. ఇశ్శ్లోకత్తిల్, "న్యాసేన" ఎన్ఱ తృతీయైయాలే - ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకిఱతు; "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్" ఎన్ఱ శ్లోకత్తిల్, శరణశబ్దత్తాలే - ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకిఱతు. (సాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలుమ్) [ప-౨౦౪-వ-౫] ఎన్ఱతు - అసాధనమానవిత్తై, "ఔషధసేవై పణ్ణాతవర్కళుక్కు"౧ ఇత్యాదియాలరుళిచ్చెయ్తపడియే, మన్దజనానుగ్రహార్థమాక సాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలు మెన్ఱపడి. అన్ఱిక్కే, స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానరూపమాయిరుక్కైయాలే ప్రపత్తి స్వరూపావిర్భావమోక్షత్తిల్ దృష్టద్వారా కారణమాయిరుక్కిఱపడియై ప్పఱ్ఱ, సాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలుమ్ ఎన్నుమామ్. (ఉపాయత్వప్రతిపత్తి) [ప-౨౦౫-వ-౩] - ఉపాయత్వ విషయకాన్యథాజ్ఞానమెన్ఱుమామ్. దృష్టద్వారా మోక్షోపాయమానవిత్తై భగవన్ముఖోల్లాసరూప అదృష్టద్వారా మోక్షోపాయమెన్ఱు, నినైక్కై, అన్యథాజ్ఞానమిఱే. (అత్తై) ఎన్ఱతు - ఉపాయత్వ విషయకాన్యథాజ్ఞాన విపరీతజ్ఞానత్తై ఎన్ఱపడి.

ఉత్పాదకపితావిఱ్కాట్టిల్ బ్రహ్మపితావుక్కుణ్డాన వైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్తా) [ప-౨౦౬-వ-౭] ఇత్యాదియాలే. అవనుడైయ రక్షణత్తుక్కు విశేషమ్ (సర్వదశైయిలుమిత్యాది.) (సర్వదశైయిలుమ్) ఎన్ఱతు - గర్భ సుషుప్తి మరణ నరక ప్రళయాది సర్వదశైయిలు మెన్ఱపడి. ఇత్తిరణ్డుక్కుమ్ ప్రమాణమ్ (అకారేత్యాది.) "పితాచరక్షకశ్శ్రీ"౨ ఎన్నక్కడవతిఱే.

(మార్విలే యెఴుతిక్కొళ్ళకై) [ప-౨౦౬-వ-౧౦] ఎన్ఱతు - "పద్మమఙ్కుశవిచ్ఛేద ఉరోవిన్యస్తమక్షరమ్। తన్నామధారణఞ్చైవ దాస్యమేత చ్చతుర్విధమ్"౩ ఎన్ఱు, ఒరువనుడైయ అభిమానత్తిలొతుఙ్గియిరుక్కిఱవనుక్కు ఇన్నాలుమ్ అడైయాళమాకచ్చొన్నతైప్పఱ్ఱ.

౫౬.—(ఉపాయవరణాత్మకమాన) [ప-౨౧౧-వ-౪] ఎన్ఱతు-"మామేకంశరణంవ్రజ"౪ ఎన్ఱవిధిప్పడియే, "ఎమ్పెరుమానే ఉపాయమ్, స్వీకారమ్ ఉపాయమన్ఱు" ఎన్ఱ అధ్యవసాయకార్యమాయ్, "ఇత్తైయొఴియవుమ్ తానే కార్యమ్ శెయ్యవేణుమెన్ఱు, నినైక్కక్కడవన్"౫ ఎన్ఱ అప్పడియే - వ్యాజభూతస్వీకారాంశత్తిలుఙ్గూడ నిరపేక్షమాన సిద్ధోపాయత్తినుడైయ స్వీకారాత్మకమాన ఎన్ఱపడి. (ఉపాయమెన్నసహియాతపడి) ఎన్ఱతు - "ఉపాయమ్" ఎన్నుమ్పోతు, ఏకశబ్దత్తాల్ వరణాఙ్గమాకచ్చొన్న స్వీకారోపాయత్వభ్రమత్యాగమ్ సిద్ధియామైయాలే, ప్రపత్తియే సిద్ధియాతెన్ఱు, కరుత్తాలే.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥గీతా-౧౮-౬౬.

13-8-90.

మీ.—ఏవమ్ స్వీకారానుపాయత్వేపి, సర్వధర్మత్యాగాఙ్గత్వేన ఉపాయత్వంస్యాత్; ఇతిశఙ్కాయాసఙ్గతిః.

సంశయస్తు—ఉపాయస్య నిర్హేతుకత్వంసంభవతి, ఉతనసంభవతీతి; తదర్థమ్, స్వీకార విశేషణస్య ధర్మత్యాగస్య విధేయత్వం సంభవతి, ఉతనసంభవతీతి; తదర్థంత్యాగః ప్రమాణాన్తరాప్రాప్తః ఉతప్రాప్తఇతి. “యదా అప్రాప్తః తదాత్యాగస్య విధేయత్వాత్ తద్ధేతుకత్వేన ఉపాయస్య ననిర్హేతుకత్వమ్. యదా ప్రాప్తః తదా అవిధేయత్వాత్ నహేతుకత్వమ్” ఇతి నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః. [౫

తత్ర పూర్వపక్షః “పరిత్యజ్య, వ్రజ” ఇతి త్యాగస్య స్వీకారాఙ్గత్వం విధీయతే; తతశ్చ “యదృత్యాఙ్గం తత్సాధనమ్” ఇతిన్యాయేన స్వీకారోపాయత్వం స్వీకర్తవ్యమ్; నచ ‘“త్యాగస్యానువాదత్వేన నాఙ్గత్వవిధిర్’ఇతి నస్వీకారోపాయత్వమ్” ఇతివాచ్యమ్; త్యాగస్యఅప్రాప్తత్వేనఅనువాదా సంభవాత్. నహి సర్వధర్మాణాంత్యాగః కేనచిత్ప్రాప్తః. “నను శక్త్యాదౌశక్త్యభావః ప్రమితిరహితతా శాస్త్రతః పర్యుదాసః కాలక్షేపాక్షమత్వమ్’౧ఇత్యుక్తహేతు చతుష్టయేన సర్వధర్మాణాం త్యాగః ప్రాప్తః; ఇతి తదనువాదేన శరణాగతిర్విధీయతే, అతశ్చత్యాగః నాఙ్గత్వేన విధీయతే” ఇతిచేన్న; తదానీంసర్వధర్మత్యాగాసిద్ధేః. నహిసర్వధర్మేషు అజ్ఞానాదిచతుష్టయాన్యతరదస్తి; తతశ్చ జ్ఞానాద్యభావేన కేషాంచిద్ధర్మాణాం త్యాగప్రాప్తావపి, జ్ఞానాదిసద్భావస్థలే త్యాగాసంభవేన కృత్స్నధర్మత్యాగాసిద్ధేః. అతః సర్వధర్మత్యాగః అఙ్గత్వేన విధీయతే; తతశ్చ “స్వరూపవిరుద్ధత్వమేవ కృత్స్నత్యాగేఅనుగతం ప్రయోజకత్వమ్” ఇతిఫలితమ్.

అతఏవ ఉపాయసంయోగే ప్రాయశ్చిత్తంవిధీయతే. ఏవమ్ త్యాగస్య అఙ్గత్వేన సాధనత్వాదేవ “త్యాగేనైకే”౨ఇతిశ్రుతిరపిసాధనత్వం స్ఫుటమభిదధాతి. నచ కృత్స్నత్యాగస్య సుషుప్త్యాది సులభత్వేన అతిప్రసఙ్గః; జ్ఞానకార్యస్యైవ త్యాగస్య, స్వీకారాఙ్గత్వేన సుషుప్త్యాది సులభస్య జ్ఞానకార్యత్వాభావాత్. ఏతద్దూషణస్య, అనువాదపక్షేపి తుల్యత్వాత్. [౧౫

“నను నసర్వధర్మత్యాగః అఙ్గత్వేన విధాతుంశక్యతే; తస్య, కదాచిదప్యనుష్ఠానాసంభవాత్. అన్తతః శిఖాదిధారణస్యాపి ధర్మత్వేన తత్త్యాగాసంభవాత్. నహి ప్రపత్త్యనుష్ఠానసమయే కేనాపి శిఖాయజ్ఞోపవీతాది త్యజ్యతే; ప్రత్యుత, గురువన్దనాది ధర్మానుష్ఠానపూర్వకం ప్రపదనంక్రియతే అతః, సర్వధర్మత్యాగస్య కదాచిదప్యనుష్ఠానాసంభవాదేవ నాఙ్గత్వంవిధీయతే” ఇతిచేన్న; సర్వధర్మత్యాగః నసర్వేషాం ప్రవృత్తిరూపాణాంమోక్షసాధనానామ్ అననుష్ఠానమ్ అఙ్గతయావిధీయతే; తచ్చశక్యమేవ నహిప్రపత్త్యనుష్ఠాన సమయే మోక్షసాధనతయా స్వీకారాతిరేకేణ కించిదనుష్ఠీయతే. [౨౦

నచ “మోక్షసాధనానాం ధర్మాణాంత్యాగస్య అఙ్గత్వేపి ఆశ్రమధర్మాణాం ‘విహితత్వాచ్చాశ్రమకర్మాపి’౩ ఇతిన్యాయేన విహితత్వాత్ తదననుష్ఠానంనస్వీకారాఙ్గమ్” ఇతివాచ్యమ్; ఆశ్రమకర్మాణాం, విద్యాఙ్గత్వమ్, ఆశ్రమాఙ్గత్వమ్ ఇత్యాకారద్వయమస్తి; సాధనాన్తరనిష్ఠానాం విద్యాఙ్గత్వేన, యోగ్యతాపాదకత్వేనచ ఆకారద్వయమపి ఉపాదేయమ్. సిద్ధసాధననిష్ఠస్యతు యోగ్యతాపాదకస్యాఙ్గస్యచ అనపేక్షణాత్, ఆకారద్వయమపి అనుపాదేయమ్; ఇతి విద్యాఙ్గత్వేన, ఆశ్రమాఙ్గత్వేనచ అననుష్ఠేయత్వాత్ తన్నివృత్తిః స్వీకారాఙ్గంభవతి.

నచ స్వీకారానన్తరమ్ అనుష్ఠానవిరోధః; ఆనృశంస్యాదేవానుష్ఠానసంభవాత్. తథాచద్రావిడాచార్యే పర్యవసితమ్. తథాహి- సర్వధర్మాణామ్ అనుష్ఠానం ఫలాభిసన్ధిరహితత్వేన తత్సహితత్వేనచద్వేధా ప్రమాణసిద్ధమ్; తత్ర, ఫలాభిసన్ధి సహితస్య అభిసంహిత ఫలజనకత్వమ్, తద్రహితస్యమోక్షసాధనత్వంచ “సఙ్గంత్యక్త్వాఫలంచైవ”౪ఇత్యాదిప్రమాణైః విభజ్యనిర్దిశ్యతే; నచస్వయం ప్రయోజనతయాఽనుష్ఠానం; తథానుష్ఠానే ప్రమాణాభావాత్, ద్రావిడాచార్యస్య స్వాధికారత్వేన సర్వైస్సర్వకర్మానుష్ఠాన ప్రసఙ్గాచ్చ.

నను “అక్రియావదనర్థాయ కర్మతత్తుసమాచరేత్ | ప్రియాయమమ విష్ణోశ్చదేవ దేవస్యశార్ఙ్గిణః॥ మనీషీవైదికాచారం మనసాపి నలఙ్ఘయేత్ | శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞాయస్తాముల్లఙ్ఘ్యవర్తతే॥ఆజ్ఞాచ్ఛేదీమమద్రోహీమద్భక్తోపినవైష్ణవః| ఉపాయానాముపాయత్వ స్వీకారేప్యేతదేవహి॥ ఉపాయత్వగ్రహం తత్రవర్జయేన్మనసాసుధీః”౫ఇత్యాది ప్రమాణైస్ - సాధనత్వబుద్ధిం విహాయ స్వయం ప్రయోజనతయాఽనుష్ఠానం విధీయతే. ఇతిచేన్న, అత్ర సర్వత్రాపిఆనృశంస్యాదేవ అనుష్ఠాన ప్రతిపాదనాత్. తథాహి “అక్రియావదనర్థాయ” ఇత్యత్ర పరానర్థపరిహారార్థమ్ అనుష్ఠానం విధీయతే; ఇత్యానృశంస్యే పర్యవసితమ్.

నచ స్వానర్థ పరిహారార్థమ్అనుష్ఠానం విధీయతే ఇతివాచ్యమ్; “పరిత్యజ్య” ఇతి త్యాగస్యైవ విహితత్వేన స్వానర్థాభావాత్. నిత్యనైమిత్తికకర్మాననుష్ఠానేతద్దర్శనేన ఇతరైరప్యననుష్ఠానేతేషామనర్థ జననాత్ పరానర్థపరిహారార్థమ్ అనుష్ఠానమితిసిద్ధమ్. “ప్రియాయమమవిష్ణోశ్చ”౬ఇత్యత్ర

౧॥ రహస్యత్రయసారే. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

వ్యా. — ౫౭. చరమశ్లోకత్తిల్ ఇత్తైసాఙ్గమాక విధిక్కైయాలే "యద్యత్సాఙ్గమ్, తత్తత్సాధనమ్" ఎన్గిఱ న్యాయమ్ ఇఙ్గుమ్ వారాతో? ఎన్న; అఙ్గస్వరూపత్తై దర్శిప్పిక్కవే అన్దన్యాయమ్ ఇఙ్గువారాదు ఎన్ఱు, ప్రార్థు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౫

అ. — ౫౭. — ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (చరమశ్లోకత్తిలిత్యాది.) "పరిత్యజ్య, వ్రజ" ఎన్ఱు, విశిష్టవిధియాగైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తై సాఙ్గమాక విత్యాది.) "ప్రక్షాళ్య పాదావాచామేత్"౧ ఇత్యాదిగళిలే పాదప్రక్షాళనాదిగళుక్కు ఆచమనాద్యఙ్గత్వమ్ బోధితమాగిఱాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ సర్వధర్మత్యాగత్తుక్కు స్వీకారాఙ్గత్వమ్ బోధితమాగిఱదు. యద్యపి, క్త్వాప్రత్యయమ్ విధ్యేకాన్తమన్ఱు, అఙ్గత్వత్తిల్ శక్తముమన్ఱు. తథాపి, స్వరసతః శక్త్యైక్యరూపమ్ సమానకర్తృకత్వమ్ క్త్వాప్రత్యయబోధ్యమ్; అదు కిడైయాదవిడత్తిలే శక్తిమదైక్యమ్ క్త్వాప్రత్యయబోధ్యమ్. "అఙ్గప్రధాన భావాపన్న క్రియాస్థలత్తిలే సాఙ్గప్రధానమ్ చికీర్షితమాగైయాలే శక్త్యైక్యమ్ సమ్భవిక్కుమ్" ఎన్ఱు, "వాజపేయేనేష్ట్వా బృహస్పతి సవేన యజేత"౨ ఎన్గిఱవిడత్తిలే అఙ్గత్వసిద్ధి ప్రకారమ్ తాన్త్రికరాలే శొల్లప్పట్టదు, క్త్వాన్తక్రియైయుక్కు సమభివ్యాహృత ధాత్వన్తరోపస్థాప్యక్రియా విశేషణత్వమ్ నియతమాగైయాలుమ్, విశిష్టాన్వయమ్ స్వారసికమాగైయాలుమ్, విశేషణత్తిలుమ్ విధ్యన్వయమ్ కూడుమ్. "ఉపాయసంసర్గత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధియాలుమ్, 'త్యజధర్మమ్'౩ ఇత్యాదిగళిలే త్యాగవిధి ప్రతీతియాలుమ్, అన్వయానుకూల వ్యాపారశక్తమాన త్యజధాతువుక్కు అశక్తియిలే లక్షణై కొళ్ళవేణ్డుగైయాలుమ్, 'స్థిత్వా' ఇతిపదాధ్యాహారమ్ వేణ్డుగైయాలుమ్, అనువాద పక్షమనుపపన్నమాగైయాలే, త్యాగవిధి పక్షమేవోచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విధిక్కైయాలే) ఎన్ఱదు. "నియమేనోపాదేయం హ్యఙ్గమ్"౪ ఎన్గిఱపడియే నియతోపాదేయత్వమఙ్గత్వమ్ ఇఙ్గేఅభిమతమ్. "ఏతాదృశాఙ్గయుక్తత్తుక్కు ఆచమనవాజపేయాదిగళిలే సాధనత్వమ్ దృష్టమాగైయాలే ఇఙ్గుమ్ సర్వధర్మపరిత్యాగాఙ్గకోపాయస్వీకారత్తుక్కు సాధనత్వమ్ వరుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (యద్యత్సాఙ్గమిత్యాది.) (ఎన్గిఱ న్యాయమ్) ఎన్ఱదు - "'యద్యత్సాఙ్గమ్, తత్తత్సాధనమ్' ఇతివాక్యోక్తవ్యాప్తిమూలకమాన 'ప్రపత్తిః సాధనమ్ సాఙ్గత్వాత్, దర్శపూర్ణమాసాదివత్' ఎన్గిఱ అనుమానమ్" ఎన్ఱపడి.

మీ — పర్యవసితార్థకథనమ్. అస్మిన్ పక్షే హి ధర్మానిష్ఠ వాదీనామనుష్ఠాన హేతుత్వమవగమ్యతే, ధర్మాణాం విప్లవః-వినాశః. మనీషిణామననుష్ఠానే తద్దర్శనేన సర్వైరప్యననుష్ఠానం స్యాత్; తథా చ ధర్మస్వరూపమేవోచ్ఛిద్యేత. తథా తదవినాశార్థం మనీషిణాప్యవశ్యమనుష్ఠేయమేవ తథా చ కులస్య పాలనాయ చ అనుష్ఠేయమ్. సిద్ధసాధననిష్ఠస్య గురోరననుష్ఠానేన సిద్ధసాధననిష్ఠారహితానాం శిష్యపుత్రాదీనామప్యననుష్ఠానే పతనం స్యాత్ తత్పరిహారేణ తత్పాలనార్థమప్యవశ్యమనుష్ఠేయమ్. విశేషాననుష్ఠానే శిష్యపుత్రవ్యతిరిక్తైః స్వరైరపి నిన్దా క్రియతే; తథా చ భాగవతాపచారస్స్యాత్. తత్పరిహారేణ తత్సంగ్రహార్థమప్యవశ్యమనుష్ఠేయమ్. తథా మర్యాదాస్థాపనాయ చ అనుష్ఠేయమ్. మనీషిణాఽననుష్ఠానే శిష్టాచారాభావేన సర్వైః పరిత్యాగే తేషాం వర్ణాశ్రమాచార వ్యవస్థాభఙ్గః స్యాత్; తేన భగవదపచారస్స్యాత్ తత్పరిహారాయ ధర్మసంస్థాపనార్థమప్యవశ్యమనుష్ఠేయమ్. ఏవం చ ఆనృశంస్యేన పరార్థమనుష్ఠానమిత్యుక్తం భవతి.

నను "పరిత్యజ్య" ఇతి నిషిద్ధానామనుష్ఠానే భగవన్నిగ్రహస్స్యాదిత్యత్రాహ — "ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ"౫ ఇతి. భగవన్నిగ్రహరూపస్యానర్థస్యాప్యనాదృత్య పరార్థం ధర్మానుష్ఠానం కృతమితి "మమ విష్ణోశ్చ" ప్రీతిస్స్యాదితి భావః. ఏతేన పరార్థకర్మానుష్ఠానమిత్యుక్తం భవతి. అత్ర దృష్టాన్తః "యథా హి వల్లభో రాజ్ఞః"౬ ఇతి తత్ర నద్యాః పరార్థత్వముచ్యతే. "బహుసస్యవివర్ధనమ్"౭ ఇతి "అనపేక్షోపి తాం ప్రతి" ఇతి స్వార్థాభావ ఉచ్యతే ఏవం దృష్టాన్తేనాపి కర్మానుష్ఠానం పరార్థమితి లబ్ధమ్. తస్మాత్ లోకే "యథా రాజా లోకోపకారకః స్వాజ్ఞారూపనద్యతిలఙ్ఘనేన స్వస్యానర్థాభావేపి పరానర్థజననేన వల్లభమపి శూలమారోపయతి, తథా మనీషిణో మర్యాదాతిలఙ్ఘనే ఆనృశంస్యేన పరార్థానుష్ఠానజనితప్రీతి హానిర్జాయతే" ఇత్యేతద్వచనతాత్పర్యమవసీయతే; అత ఏవ 'న ప్రియ' ఇత్యుక్తమ్. "శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా" ఇత్యత్రాపి ఇదమేవ తాత్పర్యమ్. తస్మాత్ ఆనృశంస్యాదేవ కర్మానుష్ఠానమితి సంప్రదాయః.

అత ఏవోచ్యతే. "విష్ణోరాజ్ఞాం తథా యస్తు సత్కృత్యైవం కురుతే బుధః। సవిశాన్తిరమునిభిః ప్రోచ్యతే వైష్ణవోత్తమః"౮ న చ ప్రత్యవాయపరిహారార్థమనుష్ఠానమ్; విహితాననుష్ఠానే హి ప్రత్యవాయః. న చ సిద్ధోపాయనిష్ఠం ప్రతి కర్మ విహితమ్, ప్రత్యుత "పరిత్యజ్య" ఇతి నిషిద్ధమేవ.

మూ-అ. — (అఙ్గస్వరూపత్తై దర్శిప్పిక్క) ఎన్ఱదు - చరమశ్లోకత్తిల్ చొన్న త్యాగరూపమాన అఙ్గరూపత్తై దర్శిప్పిక్కవెన్ఱపడి. (అన్దన్యాయమ్) ఎన్ఱదు - శాస్త్రత్తిల్ "యద్యత్సాఙ్గమ్, తత్తత్సాధనమ్" ఎన్గిఱ న్యాయమెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

మూ.—౫౭. అఙ్గమ్ తన్నై యొழிన్దవఱ్ఱై ప్పఱ్ఱుగై.

వ్యా—(అఙ్గమ్) ఎన్ఱు, ఇదుక్కు అఙ్గమ్. (తన్నై యొழிన్దవఱ్ఱై ప్పఱ్ఱుగై) యావదు - స్వీకారరూపమాన తన్నై యొழிన్ద చేతనప్రవృత్తిగళిల్ ఒన్ఱైయుమ్ సహాయాకప్పడి యిరుక్కై. సాధనరూప సకలప్రవృత్తిగళినుడైయవుమ్ సవాసనా త్యాగమిఱే యిదుక్కఙ్గమ్.

అ.—"స్వీకారానుపాయత్వసాధన ప్రకరణమాకైయాలే ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వాభావమపేక్షితమ్; ఆకైయాలే (తన్నై యొழிన్ద) ఎన్ఱదు - స్వీకారరూపైయాన తన్నై యొழிన్దవెన్ఱపడి." ఎన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే స్వీకారవాచితన్నై యొழிన్దవఱ్ఱై ఎన్ఱు, సామాన్యోక్తిక్కు ప్రవృత్తిరూపవిశేషపరత్వమ్ అభిమతమ్. సర్వధర్మత్యాగమ్ నిషిద్ధనివృత్తి సహమాకైయాలే ఎన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతనప్రవృత్తిగళిత్యాది.) ఇదుక్కు ప్రమాణస్ఫోరణమ్ పణ్ణుకిఱార్ (సాధనరూపేత్యాదినా.) "అలౌకికశ్రేయస్సాధనం ధర్మః" ఎన్ఱు, అధర్మశబ్దార్థమ్ (సాధనేతి.) * సర్వశబ్దార్థమ్ (సకలేతి.) "విధిష్వేవధర్మః"౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే-*ధర్మశబ్దమ్ నిషిద్ధనివృత్తియై చ్చొల్లాతెన్ఱుమ్, "ఉపాయస్సుకరశ్చాయమ్"౨ ఎన్ఱు, అనుకరత్వ వ్యాఘాతత్తాలే విశేషణతయావ్యధర్మ నివృత్తియై వివక్షిక్కమాట్టాతెన్ఱుమ్ అభిప్రాయత్తాలే (ప్రవృత్తిగళినుడైయవితి.) * పరిశబ్దార్థమ్ (సవాసనేతి.) *త్యజధాత్వర్థమ్ (త్యాగమితి.) * త్వాప్రత్యయత్తాలుమ్ విశేషణవిధియాలుమ్ సిద్ధిత్తవర్థమ్ (ఇదుక్కఙ్గమితి.) "త్యజ ధర్మమ్"౩ ఇత్యాది ప్రమాణప్రసిద్ధి స్ఫుటమ్ (ఇఱేయితి.)

మీ.—నచనిషిద్ధానుష్ఠానే భగవన్నిగ్రహప్రసఙ్గః; తస్యదయాకార్యత్వేన భగవత్ప్రీతి హేతుత్వాత్. దయాహినామ-స్వార్థనిరపేక్షా పరదుఃఖాసహిష్ణుతా. స్వార్థశ్చ- అనిష్టనివృత్తిః,ఇష్టప్రాప్తిశ్చ. స్వార్థరూపానిష్టనివృత్తి మనపేక్ష్య పరానర్థాసహిష్ణుత్వలక్షణానృశంస్యేన నిషిద్ధానుష్ఠాన ముపపద్యతే; అతఏవభాష్యకారైరాచార్యవచనముల్లఙ్ఘ్యాపి పరానర్థపరిహారార్థం మన్త్రఉపదిష్ట ఇతిసంప్రదాయః.

భగవతాచ తస్మిన్ "స్వానర్థమచిన్తయిత్వా పరానర్థపరిహారః కృతః" ఇతిమహాన్ ప్రసాదః క్రియతే. తదనుష్ఠానం కైఙ్కర్యతయా పర్యవసితమ్. అతఏవ "కర్మకైఙ్కర్యత్తిలే పుగుమ్"౪ ఇత్యుచ్యతే; అతఏవ విహితానాం నిత్యనైమిత్తికానాం యత్కిఞ్చిత్సాధనత్వ మవర్జనీయమ్; ఇతి అనిష్టఫలసాధనతయా పాపశబ్దవాచ్యత్వమ్, "సర్వపాపేభ్యః"౫ ఇత్యత్రలోకాచార్యైః ప్రతిపాదితమ్ నచైవమ్ ఆజ్ఞాసిద్ధానాం దేశవాసాదీనామననుష్ఠానే పరానర్థాభావేన ఆనృశంస్యేనానుష్ఠానం నసంభవతీతివాచ్యమ్; పరమాత్మవిషయరాగాదేవ దేశవాసాద్యనుష్ఠానసంభవాత్. దేశవాసాదీనాం విహితత్వేన ఫలసాధనత్వమ్, రాగప్రాప్తత్వేన కైఙ్కర్యత్వంచ ఇతిసాధనత్వ త్యాగేన కైఙ్కర్యత్వేన అనుష్ఠాన ముపపద్యతే. నిత్యనైమిత్తికానాన్తురాగతః ప్రవృత్త్యసంభవాత్ విహితత్వేన ఫలసాధనత్వ మవర్జనీయమితి తత్త్యాగోఽఙ్గత్వేన విధీయతే; ఇత్యానృశంస్యేనానుష్ఠానమితి వైషమ్యమ్. తస్మాత్సర్వధర్మత్యాగస్య అఙ్గత్వేన విధానసంభవాత్, "యదఙ్గత్యాగాఙ్గమ్" ఇతిన్యాయేన స్వీకారస్య మోక్షసాధనత్వాత్ ఉపాయస్యనన్యనిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే - (అఙ్గమ్ తన్నై యొழிన్దవఱ్ఱై ప్పఱ్ఱుగై) స్వీకారస్య, సకలచేతన ప్రవృత్త్యసహత్వేన నివృత్త్యఙ్గత్వాత్ "యదఙ్గత్యాగాఙ్గమ్" ఇతిన్యాయస్య ప్రవృత్త్యఙ్గవిషయత్వేన నస్వీకారోపాయత్వ సిద్ధిరిత్యర్థః

అయంభావః 'పరిత్యజ్య' ఇతిస్వప్రవృత్తిః నిషిధ్యతే, నివృత్తిశ్చనసాధనమ్; నిషేధస్య ఇష్టసాధనత్వార్థకత్వాభావాత్. అతఏవ లోకవిహితానుష్ఠానేనధార్మికత్వ ప్రసిద్ధివత్, నిషిద్ధాననుష్ఠానేన ధార్మికత్వప్రసిద్ధిః. అతోనిషిద్ధాననుష్ఠానేన సాధనత్వాభావేన తదఙ్గకస్య స్వీకారస్య ప్రవృత్త్యఙ్గ విషయేణ "యదఙ్గత్యాగాఙ్గమ్" ఇతిన్యాయేన నహేతుత్వసిద్ధిః.

కించ "త్యాగస్య. అదృష్టసాధనత్వాభావాత్ అదృష్టద్వారానాఙ్గత్వమ్" ఇతి దృష్టద్వారావక్తవ్యమ్; దృష్టంచ అన్యస్మిన్ప్రీతి ప్రతిబన్ధకత్వాభావత్వేన అభ్యుపగన్తవ్యమ్. ప్రతిబన్ధకాభావస్యచ నహేతుత్వమ్; సంసారనివృత్తేః కైఙ్కర్యం ప్రతిహేతుత్వాభావాత్. నచ "సాధ్యస్య నిత్యత్వే, ప్రతిబన్ధకనివృత్తేరహేతుత్వమ్, సాధ్యస్య అనిత్వే ప్రతిబన్ధకనివృత్తేః హేతుత్వంచనసంభవతి" ఇతివాచ్యమ్; భగవతః ఉపాయత్వవత్, ఉపాయిస్యాపి నిత్యత్వేన తదయోగాత్ అతఏవ "ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వంచతుగుణాః"౬ ఇత్యుచ్యతే; అతః "ప్రతిబన్ధకేనివృత్తే ఉపాయః కార్యంజనయతి" ఇతినధర్మత్యాగస్యహేతుత్వమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ గీతా-౧౮ ౬॥ శ్రీరం-ఉత్తర-శ్లో-౮౭.

వ్యా.—"యద్వత్సాఙ్గమ్" ఎన్ఱ్ అవిడత్తిల్, ప్రవృత్తిరూపాఙ్గ సహితమానవఙ్గళైయిఱే సాధనమాక చ్చొల్లిక్కిఱతు; అప్పడియన్ఱిక్కే, ఇత్తిన్నుడైయ అఙ్గమ్ నివృత్తిరూపమాగైయాలే ఇఙ్గుత్తానే ఇత్తిన్నుడైయ అనుపాయత్వ సూచకమెన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—సాధనత్వసాధన తయోక్తమాన సాఙ్గత్వహేతువుక్కు ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వత్తాలే సోపాధికత్వమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యద్వత్సాఙ్గమ్)ఇత్యాది. (ప్రవృత్తిరూపాఙ్గ సహితమాన వఙ్గళైయిఱే) ఎన్ఱతుక్కు - దర్శపూర్ణమాసాదికళిలే అప్పడికణ్డపడియాలే యెన్ఱు, కరుత్తు.

ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వత్తుక్కు, దర్శపూర్ణమాసాదికళిలే సాధ్యవ్యాపకత్వముమ్, ఇఙ్గుఉపాయవరణత్తిలే సాధనావ్యాపకత్వముమ్ ఇరుక్కపడియాలే ఉపాధిత్వముణ్డు పక్షే ఉపాధి నివృత్తి ప్రదర్శనమ్ (అప్పడియన్ఱిక్కే ఇత్తిన్నుడైయ) ఇత్యాది. ఉపాధేః సత్ప్రతిపక్షోన్నాయకత్వత్తైయుటైక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇఙ్గుత్తానే) ఇత్యాదినా. (ఇఙ్గుత్తాన్) ఎన్ఱతు - నివృత్త్యఙ్గకత్వమెన్ఱపడి. (ఇత్తిన్నుడైయ) ఎన్ఱతు - వరణత్తిన్నుడైయ వెన్ఱపడి. (అనుపాయత్వసూచకమ్) ఎన్ఱతు - అనుపాయత్వానుమాపక మెన్ఱపడి. "'వరణమ్ ఉపాయః సాఙ్గత్వాత్ దర్శపూర్ణమాసాదివత్' ఎన్ఱ అనుమానమ్, 'వరణమ్అనుపాయః నివృత్త్యఙ్గకత్వాత్ వ్యతిరేకేణ పూర్వవదేవ' ఎన్ఱ అవనుమానత్తాలే సత్ప్రతిపక్షితమ్" ఎన్ఱు, తాత్పర్యమెన్ఱపడి.

మీ.—నచ ప్రతిబన్ధకనివృత్తిమాత్రేణ కార్యసంభవే స్వీకారవైయర్థ్యమితివాచ్యమ్; ప్రతిబన్ధకాభావమాత్రస్య అచేతన సాధారణతయా అతిప్రసఙ్గపరిహారాయ స్వీకారస్యాపేక్షితత్వాత్. నచ "త్యాగేనైకే"౧ ఇతి త్యాగస్య హేతుత్వం శ్రూయత ఇతివాచ్యమ్; ఉక్తన్యాయేన త్యాగస్య హేతుత్వాసంభవేన భగవదుపాయత్వ ఏవ శ్రుతేస్తాత్పర్యాత్. తస్మాత్, త్యాగాఙ్గత్వేన స్వీకారస్యాహేతుత్వమ్. వస్తుతస్తు "ప్రవృత్తేః నస్వీకారే ప్రతిబన్ధకత్వం కిన్తు భగవదుపాయత్వ ఏవ. తతశ్చ త్యాగస్య నస్వీకారాఙ్గత్వమ్" ఇతి నస్వీకారాహేతుత్వమ్. నచ చరమశ్లోకవిరోధః; తస్యాపి సిద్ధోపాయాఙ్గత్వ ఏవ తాత్పర్యాత్. తస్మాత్ 'యద్'ఇతి న్యాయావిషయత్వాదేవ న స్వీకారాఙ్గత్వనిష్కర్షః.

యదుక్తం "విధానమన్తరేణ కృత్స్నత్యాగాసిద్ధ్యా విహితత్వేన సాధనమ్" ఇతి తన్న; పారతన్త్ర్య స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాదేవ త్యాగసంభవాత్. నచ "అపాయానాం స్వరూపవిరుద్ధత్వావగమేన శాస్త్రాపేక్షావత్, ఉపాయాన్తరాణామపి తద్విరుద్ధత్వావగమః త్యాగవిధిమన్తరేణ న సంపత్స్యతే" ఇతివాచ్యమ్; స్వరూపయాథాత్మ్య శాస్త్రాత్ స్వరూపే అవగతే; తదనురూపత్వాననురూపత్వయోః ఉపపత్తితః స్వత ఏవ నిశ్చయసంభవేన విధానానపేక్షణాత్. తత్ర ప్రమాణసంవాదమాత్రంహి తదపేక్షితమ్. నచ ఉపాయాపాయ త్యాగయోఃయత్నసాధ్యత్వాత్ స్వతః ప్రాప్త్యసంభవః; "ఇన్ద్రియేభ్యః పరాహ్యర్థాః"౨ ఇతి ఇన్ద్రియజయస్య శరణాగతి సాధ్యత్వకథనేన సిద్ధోపాయకార్యత్వమవగమ్యతే, "తమేవంవిద్వాన్"౩ ఇత్యత్ర స్వరూపజ్ఞానమాత్రేణ ఇన్ద్రియజయాదిఫలపరం పరాయాస-సిద్ధోపాయకృత్యత్వావగమాచ్చ. అత ఏవ ఉచ్యతే; "పరమాత్మని యోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని"౪ ఇతి. "అభ్యాసేనతు కౌన్తేయ వైరాగ్యేణచ గృహ్యతే"౫ ఇతి. అన్యేషామ్ అతికృచ్ఛ్రసాధ్యస్య ఇన్ద్రియజయస్య సిద్ధోపాయావష్టమ్భ మహిమ్నా అయత్నసిద్ధత్వోపపత్తేః ధర్మాన్తరత్యాగేపి ఇన్ద్రియాణాంకైఙ్కర్య విషయత్వేన సర్వవిషయత్యాగాభావాత్. ఉపాయాన్తరాణాం దుశ్శకత్వేన, స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానేన చ స్వత ఏవ త్యాగసమ్భవాచ్చ అయత్నేనసిధ్యతి.

ఏవమ్ ఉపాయాపాయత్యాగస్య స్వరూపజ్ఞాన కార్యత్వాత్ అయత్నసిద్ధత్వేన న విధేయత్వమ్. "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ। అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ఇతి వాక్యార్థః. ఏవంసతి ఏకవాక్యత్వమపి సంభవతి, అన్యథాఽత్ర విధిసత్త్వే "అహమ్" ఇత్యాదేర్భిన్నవాక్యత్వాపత్తిః నచ ఉత్తరార్ధేన నియోజ్యమాత్రోపస్థితిః. "తస్మిన్ దృష్టే పరావరే క్షీయన్తే చాస్య కర్మాణి" ఇతి శ్రుతేః సర్వపాపమోక్షణహేతుత్వాత్ ఈశ్వరస్య తథాత్వస్య అప్రాప్తస్య బోధనాత్. తస్మాత్ అస్య సిద్ధపరవాక్యత్వేన కామనాధికారత్వాభావాత్ కర్తవ్యవిధేరభావాత్, ఈశ్వర ఏవ ప్రాప్తా, ఫలీచ ఇతి చేతనస్య ప్రాప్తృత్వఫలిత్వయోరభావాత్, ఫలస్య చ ప్రాన్తరీయకతయా సిద్ధత్వాచ్చ భగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి

ఉపాయస్యాధికారోపి త్యాగోయత్నేన సాధ్యతే। అతోఽస్య యత్నసాపేక్షఉపాయత్వం సహేతుకమ్॥ నైతత్త్యాగస్య సిద్ధత్వాత్తోపి నాత్ర విధీయతే। త్యాగస్వీకారయుక్తం త్వాం మోక్షయిష్యామి మాశుచః॥ ఇతి స్వీకారవత్త్యాగోఽనూద్యో వాక్యైకలాఘవాత్। స్వరూపస్య విరుద్ధత్వజ్ఞానాత్త్యాగోహి సిధ్యతి॥ త్యాగాభావేతు నైవాస్య జ్ఞానంజాతమితీష్యతే। సిద్ధోపాయస్య మాహాత్మ్యాద్భవతీన్ద్రియసంయమః॥ దుశ్శకత్వాదుపాయానాం త్యాగోపి భవతి స్వయమ్। అతోస్య కామనాభావాత్ప్రాప్తా ప్రాపక ఏవ చ ఫలీ చ భగవానస్య ఫలన్నాన్తర్యకం భవేత్ అస్య సంరక్షణం తస్మాదహేతుకమితీర్యతే॥

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ. ౫॥

13-8-90.

మూ.—౫౮. ఉపాయమ్ తన్నైప్పోలుకుమ్;

వ్యా.—౫౮.—ఇత్తిన్నుడైయ అనుపాయత్వత్తై దృఢీకరిక్కైక్కాక సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిన్పడిక ళైచ్చొల్లి, అవైయిరణ్డైయుమ్పార్ల ఇత్తుక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపాయమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, (పోఱాదు) ఎన్నుమళవాక. [౫

(ఉపాయమ్ తన్నైప్పోలుకుమ్) ఎన్ఱత్తు - సిద్ధోపాయమాన సర్వేశ్వరన్ ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ స్వయమేవ నిర్వాహకనాకైయాలే, తన్నైఉపాయమెన్ఱాల్ అతుక్కుత్తక్కతియా యిరుక్కుమెన్ఱ, పడి. “ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వంనతుగుణౌ”౧ఎన్ఱు, ఉపేయత్వత్తోపాతి వస్తువుక్కు స్వరూపమాయిఱే ఉపాయత్వముమిరుప్పతు? “యేచ వేదవిదోవిప్రా(ః) యేచాధ్యాత్మవిదోజనాః । తేవదన్తిమహాత్మానం కృష్ణంధర్మం సనాతనమ్”౨ [౧౦

అ.—౫౮.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇత్తిన్నుడైయవనుపాయత్వత్తై) ఇత్యాది. (దృఢీకరణ)మ్-హేత్వన్తరేణాపి సాధనమ్ [ఉపాయమ్తన్నైప్పోలుక్కుమ్] ఎన్ఱ,అవిత్తై యటొక్కణ్డు (సిద్ధేతి.) [ఉపాయాన్తర మిరణ్డైయుమ్పోలుక్కుమ్] ఎన్ఱత్తైయటొక్కణ్డు (సాధ్యేతి.) [ఇత్తిరణ్డైయుమ్] ఇత్యాదియైయటొక్కణ్డు (ఇత్తుక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై) ఇతి.

“[ఉపాయవైభవమ్] [వా-౬] ఇత్యాదికళిలేఉపాయశబ్దమ్సిద్ధోపాయపరమాక క్కాణ్డైయాలుమ్, [ఉపాయాన్తరమ్] ఎన్ఱ,అప్రథగుక్తియాలుమ్. [ఉపాయమ్తన్నైప్పోలుక్కుమ్] ఎన్ఱ,అఉపాయశబ్దమ్సిద్ధోపాయపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సిద్ధోపాయమానసర్వేశ్వరన్) ఇత్యాది. సిద్ధత్వమ్-చేతనకృత్యానిష్పాద్యత్వమ్. “తద్విశ్వముపజీవతి, పతింవిశ్వస్య”౩ ఎన్ఱ,అవిత్తైయుమ్, “సమానీనశ్రియాసార్ధంగుణవాన్ పరమేశ్వరః”౪ ఎన్ఱ,అవిత్తైయుమ్, అకారనారాయణ పదఙ్గళైయుమటొక్కణ్డు, (సర్వేశ్వరన్) ఎన్ఱత్తు - సర్వశేషియుమాయ్ సర్వనియన్తావుమాన ఎన్ఱపడి. “నసమ్పదామ్”౫ ఇత్యాదియైయటొక్కణ్డు (ఇష్టానిష్ట) ఇత్యాది. ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్, అనిష్టపరిహారత్తుక్కుమెన్ఱపడి. [ఉపాయమ్] ఎన్ఱ,అర్థనిర్దేశఫలితమ్ (స్వయమేవనిర్వాహకనాకైయాలే) ఇతి. (స్వయమ్) ఎన్ఱు, - పిరాట్టియైయుమ్, ఏవకారత్తాలే- పరజాదికళైయుమ్, వ్యావర్తిక్కిఱతు. (స్వయమేవ) ఎన్ఱ,అవిత్తాల్ - “ఉద్ధరిష్యామ్యహందేవి సంసారాత్ స్వయమేవతాన్”౬ “సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్”౭ ఎన్ఱ,అవిత్తైస్మరిప్పిక్కిఱతు.

(అతుక్కుత్తక్కతియాయిరుక్కై) యావతు - ఉపాయశబ్దబుద్ధికళుక్కు ముఖ్యవిషయమాయ్, అనిషిద్ధముమాయిరుక్కై. భక్త్యాదికళిల్, ఉపాయశబ్ద బుద్ధికళుక్కుఅసఙ్కుచితత్వమిల్లై; ఉపాయవరణత్తిల్ ఉపాయత్వమ్ నిషిద్ధమ్.

ఉక్తార్థత్తిల్ ఆచార్యసంవాదమ్ (“ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వమ్”) ఇత్యాది. సమాపాదానత్తాల్, సాదృశ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్. “శరణమవ్యాజమఖిలమ్”౧ ఎన్ఱు, ఉపాయత్వమే ప్రకృతోపయుక్తమాకైయాలే, ఉపేయత్వకీర్తనమ్ దృష్టాన్తార్థ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపేయత్వత్తోపాతి) ఇత్యాది. (స్వరూపమ్) ఎన్ఱత్తు - అసాధారణధర్మమెన్ఱపడి; ఇతు “తత్త్వమ్” ఎన్ఱ,అవిత్తినర్థమ్. ఇత్తాల్ - అన్యతోపాయత్వమ్ తద్గుణలేశయోగన్యాయత్తాలే ఔపచారికమెన్ఱు, సూచితమ్.

ఉక్తార్థత్తిల్ప్రమాణఙ్గళ్ (“యేచవేదవిదః”) ఇత్యాది. (“విప్రాః”) ఎన్ఱ,అవిత్తుక్కు - తత్త్వదర్శినః ఎన్ఱర్థమ్. “విప్రోవిప్రత్వంగచ్ఛతేతత్త్వదర్శీ”౮ ఎన్నక్కడవతిఱే. “సనాతనమ్ - ధర్మమ్-వదన్తి.” “మహాత్మానః” ఎన్ఱ,అమహాత్త్వమ్, శౌర్యద్వారా ధర్మియిల్ అన్వయిక్కుమాపోలే, ఇఙ్గుమ్ సనాతనశబ్దితమాన పురుషకృత్యానిష్పాద్యత్వరూప నిత్యసిద్ధత్వమ్ ధర్మత్వద్వారా విశేష్యత్తిలే అన్వయిక్కిఱతు; సర్వాత్మసాధారణస్వరూపనిత్యత్వ కథనత్తుక్కు ఇఙ్గే ప్రయోజనమిల్లైయిఱే. ఆకైయాల్, పురుషవ్యాపారానిష్పాద్యాలౌకికశ్రేయస్సాధనతాశ్రయంవదన్తి ఎన్ఱపడి. పూర్వోత్తరభాగవిభాగాభిప్రాయేణ “వేదవిదః” ఎన్ఱుమ్, “అధ్యాత్మవిదః” ఎన్ఱుమ్, పృథగుపాదానమ్. యద్వా, “అధ్యాత్మవిదః” ఎన్ఱు, - దివ్యజ్ఞానోపపన్నరై చ్చొల్లిఱ్ఱాకవుమామ్. “యన్నీలంతత్కృష్ణః”౯ ఎన్ఱ,అశ్రుతివాక్యస్ఫోరణాయ (“కృష్ణమ్”) ఎన్ఱత్తు, ఇష్టధర్మత్వమ్ ఫలప్రదత్వాతిరిక్తమెన్ఱైక్కాక.

౧॥ శ్రీరం-ఉ-శ్లో-౮౩. ౨॥ భా-ఆర-శ్లో-౮౮. ౩॥ తై-నా- ౧౧॥ ౪॥ వి-పు-౧-౭౨. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

వ్యా.—"శరణ్యంశరణఞ్చత్వా మాహుర్దివ్యామహర్షయః"[౧] "అమృతంసాధనంసాధ్యం సంపశ్యన్తిమనీషిణః"[౨] ఎన్ఱ్ఱుకూఱప్పట్టిరుక్కిఱతే?.

(తన్నైప్పెఱువిక్కుమ్) ఎన్ఱు,అవివ్వళవైయే శొల్లివిడుక్కైయాలే, తన్నైయొழిన్దవత్తై ప్పొఱాతామైఅర్థాత్సిద్ధమ్. ఇద్దసిద్ధోపాయమ్, సహాయాన్తర సంసర్గాసహమాయితే యిరుప్పతు?. "ఇవ్వుపాయవిశేషమ్ స్వవ్యతిరిక్తమాయిరుప్పత్తొన్ఱై, సహాయమాయైయాలేయితే, ౩*అనుకూల్యసఙ్కల్పాదికళుక్కు ఉపాయాఙ్గత్వమిన్ఱిక్కే, అవఘాత స్వేదమ్పోలే సమ్భావితస్వభావత్వ ముణ్డాకిఱతు?"[౪] ఎన్ను,

అ.—ప్రమాణాన్తరమ్ (శరణ్యమ్) ఇత్యాది. (శరణ్యమ్) - రక్షణేసాధుః. రక్షకమెన్ఱపడి. ("శరణమ్")-ఉపాయమ్. ఇత్తాల్ - ఫలప్రదత్వా తిరిక్తోపాయత్వముక్తమెన్ఱుకరుత్తు.

"శరణ" శబ్దమ్విగ్రహవాచియెన్ఱు, శఙ్కైయామైక్కాక ప్రమాణాన్తరమ్ (అమృతమ్)ఇత్యాది. సాధకమెన్ఱామైయాలుమ్, నపుంసకలిఙ్గత్తాలుమ్, కరణల్యుడన్త ప్రసిద్ధ్యతిశయత్తాలుమ్, సాధనశబ్దమ్ ఫలప్రదత్వాతిరిక్తోపాయత్వవాచియాకిఱతు. (అమృతమ్) ఎన్ఱు - ఉపాయతాయామ్ నిత్యసిద్ధత్వపరమ్. ప్రథమోపాత్తవచనత్తిల్ ధర్మశబ్దమ్ పుల్లిఙ్గప్రయుక్త ఫలప్రదత్వ పరతా శఙ్కార్హమాకైయాలుమ్, ద్వితీయోపాత్త వచనత్తిల్ సనాతనాది శబ్దమిల్లామైయాలుమ్, అర్థాన్తర పరత్వశఙ్కార్హమాకైయాలుమ్, తద్వివరణార్థమాక పూర్వోక్తశఙ్కానర్హమాన (అమృతమ్) ఇత్యాదివచనమ్ చరమోపాత్తమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(తన్నైప్పెఱువిక్కుమ్ ఎన్ఱు,అవివ్వళవైయేశొల్లివిడుక్కైయాలే) ఎన్ఱతు-[ఉపాయాన్తరమ్ ఇరణ్డైయుమ్ పొఱుక్కుమ్]ఎన్ఱాప్పోలే, ఇతర సఙ్గ్రాహకశబ్దమిల్లామైయాలే ఎన్ఱపడి. (అర్థాత్సిద్ధమ్) ఎన్ఱతు - రీతిభఙ్గమ్ వారామైక్కాక. అవశ్యవక్తవ్యత్వేపి అనుక్తిసామర్థ్య బలత్తాలే అనుమితమ్ ఎన్ఱపడి. [౧౫

"మామేకమ్"[౫]ఎన్ఱు,అ *ఏకశబ్దార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇద్దసిద్ధోపాయమ్) ఇత్యాది.

ఇప్పడి "అనుక్త్యనుమితార్థమ్ గ్రన్థాన్తరత్తిలే స్వవాక్యోక్తమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వుపాయవిశేషమ్) ఇత్యాది. (స్వవ్యతిరిక్తమాయిరుప్పతొన్ఱై, సహాయమాయైయాలే) ఎన్ఱతు - స్వవరణత్తై సాధ్యోపాయమాక సహాయమాయైయాలే యెన్ఱపడి. (అనుకూల్య సఙ్కల్పాదికళుక్కు) ఎన్ఱు,అ ఆదిశబ్దమ్ ప్రాతికూల్యవర్జనవిశ్వాసాదికళై సఙ్గ్రహిక్కిఱతు. (ఉపాయాఙ్గత్వమిన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు - వరణమ్ అదృష్టద్వారక ఫలసాధనమల్లామైయాలే తద్గతాతిశయజననార్థమ్ ఉపాదేయతయా విహితత్వమిల్లాతే యెన్ఱపడి. (అవఘాతేత్యాది) "వ్రీహీనవహన్తి"[౬] ఎన్ఱు, విధిత్తవ్రీహ్యవఘాతనజన్యమాయ్, అవఘాతవిధ్యవిషయమాయ్, స్వేదమ్ తన్నడైయే అవఘాతస్వభావప్రయుక్తమాయ్ వరుకిఱాప్పోలే అత్యన్తపారతన్త్ర్య జ్ఞానముడైయ విష్వధికారిక్కు భగవద్విషయత్తిల్ అనుకూల్యాదికళుమ్ విధ్యవిషయమాయ్, కృత్యనుపాదేయమాయ్, వరణానపేక్షితమాయ్, వరణసమయవర్తియాయ్, తన్నడైయే వరక్కడవతాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. (సంభావితస్వభావత్వమ్) ఎన్ఱతు - విధిప్రయుక్తోపాదేయతాశూన్యత్వేసతి స్వతఏవసత్తార్హత్వమ్.

అయమభిసన్ధిః:—"ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః"[౩] ఇత్యాదికళాలే ఆఱువకైకళాయిరుక్కుమ్ శరణాగతి ఎన్ఱుశొల్లానిన్ఱతు; "అహమస్మ్యపరాధానామాలయోకిఞ్చనోగతిః | త్వమేవోపాయ భూతోమేభవేతి"[౭] ఎన్ఱు, తన్ ఆకిఞ్చన్యత్తైయున్నిట్టు "నీయేఉపాయమాక వేణుమ్" ఎన్ఱు అపేక్షిక్కుమత్తై శరణాగతియాక చ్చొల్లానిన్ఱతు; ఇన్ఱిఇతిలొన్ఱై, స్వీకరిక్కుమ్ ఎన్ఱుమత్తై అతుక్కు అప్రామాణ్యమ్ సిద్ధిక్కుమాయిరున్దతు; ఆనాల్ ఇవైయిరణ్డుమ్ అవిరుద్ధమాక నయిక్కుమ్పడి యెఙ్ఙనే యెన్నిల్ ; "త్వమేవ"[౭] ఎన్ఱు,అవిడత్తాలే ఉపాయాన్తర నైరపేక్ష్యమ్ తోన్ఱియిరుక్కైయాలే, శరణాగతియినుడైయ స్వరూపమ్ శొల్లుకిఱతు. "అన్దశ్లోకత్తాలే - అశ్శరణాగతిపుక్కవిడత్తే పుకక్కడవతాయ్, శరణాగతన్పానవనుక్కు సంభావితస్వభావఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు; ఇశ్లోకత్తిలే - శరణాగతియినుడైయ స్వరూపత్తై ప్పార్త్తాల్, మఱ్ఱొన్ఱై ప్పొఱాతపడియాయిరుక్కుమ్; ఇన్ఱి ఒతుఙ్గిన ఆశ్రయత్తై ప్పార్త్తాల్, ఇస్స్వభావఙ్గళోడే కూడియల్లతిరాతు"[౮] ఎన్ఱు,పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై

మూ. — ఉపాయాన్తరమ్ ఇరణ్డైయుమ్ పాఱుమ్;

వ్యా. — ఇవ్వర్థత్తై పరన్దపడియిలే ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్దారిఱే?.

(ఉపాయాన్తరమ్ ఇరణ్డైయుమ్ పాఱుమ్) ఎన్ఱదు - సిద్ధోపాయేతరమాన సాధ్యోపాయమ్, స్వపారతన్త్ర్య జ్ఞానరహితరాయ్ స్వయత్నపరరాయిరుప్పార్కు మోక్షసాధనతయా శాస్త్రవిహితమాగైయాలే స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహముమాయ్, స్వోత్పత్త్యాదికళిల్ ప్రవృత్తిరూపాఙ్గసాపేక్షమాగైయాలే స్వవ్యతిరిక్తఙ్గళైయుమ్ సహియాదమత్తాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. "భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా"౧ "ఉభయపరికర్మితస్వాన్తస్యైకాన్తికాత్యన్తికభక్తియోగైకలభ్యః"౨ "జన్మాన్తరసహస్రేషుతపోజ్ఞానసమాధిభిః। నరాణాంక్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిఃప్రజాయతే"౩ ఎన్నక్కడవదిఱే.

అ. — యరుళిచ్చెయ్దపడియే, ప్రవృత్తిస్వరూపపరవాక్యస్థ ఉపాయనైరపేక్ష్యానురోధేన (ఆనుకూల్యస్య) ఇత్యాదివాక్యమ్ ఉత్పన్నప్రపత్తి నియతస్వభావపరమెన్ఱుకొళ్ళుగై ఉచితమ్. ౪* విధాశబ్దమ్ ప్రకారవాచియాగైయాలే స్వభావపరమామే; ౫*షడ్విధాః - స్వభావాః, యస్యాస్సా తథోక్తా. సామానాధికరణ్యమ్ షష్ఠ్యర్థమ్. అన్ఱైయిఱే, అఙ్గాఙ్గిభావత్తై నిర్దేశియాతే సమప్రాధాన్య నిర్దేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱు. ఇప్పడికొళ్ళాల్, అఙ్గాఙ్గికళిలే షడ్విధత్వోపచారాశ్రయణ క్లేశముమిల్లై. ఇన్ద ప్రపత్తి శాస్త్రత్తిలే, అఙ్గశబ్దమ్ పరోద్దేశ్యకకృతికారకత్వేన విహితత్వరూప శాస్త్రీయాకప్రయాజాద్యసాధారణాఙ్గత్వ పరమెన్ఱు కొళ్ళవొణ్ణాదు; గోప్తృత్వశక్తినిరూపణత్తిలుమ్ అఙ్గత్వమ్ శొల్లుగైయాలే: అకర్తవ్యఙ్గళాన విరోధ్యభావాదికళుక్కు ఉపాఙ్గత్వమ్ శొల్లుగైయాలుమ్. ఆగైయాల్, సంభావితస్వభావపరత్వ ముచితమ్. [౧౫

ఉపాయప్రపత్తివిషయ షణ్ణ్వఙ్గాదిశబ్దమ్ తాత్పర్యాకాఙ్గయుక్తపరమ్; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి (సంభావితస్వభావత్వ మున్డాకిఱదు) ఎన్ఱదు. పరన్దపడి యువరరుళిచ్చెయ్దదాగైయాలే (ఇవర్ తామే) ఎన్ఱదు. (పరన్దరహస్యత్తిలే యివర్ తామే యరుళిచ్చెయ్దారిఱే) ఎన్ఱు, శిలప్రతికోశఙ్గళిలే యిరుక్కిఱదు; అదుక్కుమ్, (పరన్దపడియిలే) ఎన్ఱే అర్థమ్ కణ్డుకొళ్వదు. ఇత్తాల్ - ఆనుకూల్యసఙ్కల్పాది కళైక్కొణ్డు ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వరూపోపాధియుక్కు పక్షవృత్తిత్వశఙ్కైయుమ్ నిరస్తైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

" 'అన్యః ఉపాయః - ఉపాయాన్తరమ్' ఎన్ఱు, విగ్రహమాగైయాలే, అన్యత్వత్తుక్కు ప్రతియోగ్యపేక్షయామ్ పూర్వవాక్య ప్రకృతసిద్ధోపాయమే ప్రతియోగియెన్నైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సిద్ధోపాయేతరమాన విత్యాది.)

"ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"౬ఇత్యాద్యుక్త ప్రపత్త్యధికారివ్యతిరిక్తర్ భక్త్యుపాయాధికారికళాగైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వపారతన్త్ర్యేత్యాది.) పారతన్త్ర్య జ్ఞానవిరహాత్ స్వయత్నపరత్వముమ్ తత్సత్త్వేపి వాసనావశాత్ స్వయత్నపరత్వముమ్ వివక్షితమ్.

కీఴ్ ప్రకృతమాన [తన్నైయొఴిన్దవఱ్ఱై] యుమ్ [తన్నై] యుమ్ సామాన్యేన [ఇరణ్డైయుమ్] ఎన్ఱు,అవిఱు పరామర్శిత్తు యోగ్యతయావిశేషఙ్గళిల్ పర్యవసిక్కిఱదెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్మిన్నిత్యాది.) (స్వోత్పత్త్యాదికళిల్) ఎన్ఱు,ఆదిశబ్దత్తాలే - ఉత్పన్న స్వరూపత్తిన్నుడైయ వృద్ధియుమ్, అదిన్నుడైయ ఫలజననశక్తియుమ్ సఙ్గృహీతమ్.

(భక్త్యేత్యాది) ఇఙ్గే తృతీయాశ్రుతి ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహత్వత్తిల్ ప్రమాణతయావివక్షితై.

(ఉభయేత్యాది) (ఉభా) భ్యామ్ - కర్మయోగ జ్ఞానయోగాభ్యామ్; (పరికర్మిత) మ్ - ప్రసాధితమ్, సంస్కృతమితియావత్; (స్వాన్త)మ్-మనః, యస్యసః తథోక్తః, తస్య. (ఐకాన్తికే) న - అనన్యప్రయోజనేన. (ఆత్యన్తికే) న - పరాంకాష్ఠాంప్రాప్తేన. (భక్తియోగే)న - భక్త్యుపాయేన. (ఏకే) న - కేవలేన. (లభ్యః) - ప్రాప్యః. (ఉభయపరికర్మితః) ఎన్ఱు,అవిఱు, ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వప్రయుక్త స్వవ్యతిరిక్తసహత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్. (యోగ) శబ్దమ్, స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్. (ఏక) శబ్దత్తాల్ - ప్రపత్త్యనుపాయత్వముమ్ సూచితమ్. ఇదు, ఆత్మసిద్ధియిల్ ఆళవన్దార్ శ్రీసూక్తి.

(జన్మాన్తరేత్యాది.) తపశ్శబ్దమ్ కర్మయోగసహత్వత్తిలుమ్, జ్ఞానసమాధిశబ్దఙ్గళ్ జ్ఞానయోగసహత్వత్తిలుమ్, భక్తిశబ్దమ్ కరణసాధనమాయ్ స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహత్వత్తిలుమ్ ప్రమాణమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

మూ.—ఇత్తిరణ్డైయుమ్ పోక్కాదు.

వ్యా.—(ఇత్తిరణ్డైయుమ్పోక్కాదు) ఎన్ఱదు - సిద్ధోపాయవరణరూపమాయ్, నివృత్తిసాధ్యరూపమాయ్, అధికారివిశేషణమాయ్, స్వరూపానతిరేకియాయిరుక్కిఱ ఇవ్విన్దప్రపత్తి, ఉభయానుపమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. ఆకైయాల్ సిద్ధసాధ్యోపాయ వ్యావృత్తవేషైయాయిరుక్కిఱవివిన్ద ప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమ్అసంభావిత మెన్ఱుకాయ్త్తు.

[౫౫] అన్ఱిక్కే, "(ఇత్తుత్తనక్కు స్వరూపమ్) ఇత్యాదిక్కు, ఆనాల్ సాఙ్గమాక శాస్త్రవిహితమానవిన్ద ప్రపత్తిక్కు స్వరూపమేతు? ఇత్తుక్కు చొల్లుకిఱఅఙ్గత్తానేతు? ఎన్న; అవైయిరణ్డైయు మడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తుత్తనక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.—[౫౬]ఆనాల్ తన్నై ప్పోఱువదేతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఇత్యాది.—[౫౭] తన్నైయుమ్ తన్నైయొழిన్దవత్తైయుమ్ పోక్కుమదేతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్; (ఉపాయాన్తరమ్) ఇత్యాది.—[౫౮] ఇన్దసిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిరణ్డిలుమ్ ఇప్ప్రవృత్తిక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, ఉక్తార్థత్తైనిగమిక్కిఱార్, (ఇత్తిరణ్డైయుమ్) ఇత్యాది" ఎన్ఱిఙ్గనే సఙ్గతియాకవుమామ్.

అ.—"[ఇతు] ఎన్ఱిఱ వితచ్ఛబ్దమ్ ఉక్తవక్ష్యమాణబుద్ధిస్థ యావదాకారవిశిష్ట ప్రకృతపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సిద్ధోపాయేత్యాది.) వరణమ్ ఉపాయమానాల్ భక్తిస్థలవల్ ఈశ్వరననుపాయమ్; ఈశ్వరనుపాయమానాల్ వరణమ్ భక్త్యనుష్ఠానవదనుపాయమామ్; ఆకైయాల్, ఉపాయవరణమనుపాయమాకాదు.

(అధికారివిశేషణమాయితి) పూర్వోక్తరీత్యా ఉపాయతదఙ్గాన్య ఫలహేతువాకైయాలుమ్, హేతుత్వముమ్ ఉపాయాధీన ఫలవ్యతిరేకప్రయోజకవ్యతిరేకప్రతియోగిత్వమాత్ర రూపమాకైయాలుమ్, అగ్నివిద్యాదికళైప్పోలే విధ్యన్తరవిహితమాయుమ్ తదన్యవిధియిలే అనుదితమాయిరుక్కైయాలుమ్, విధ్యన్తరప్రయుక్తానుష్ఠానాధీన సిద్ధితాకమాకైయాలుమ్, భక్తిస్థలత్తిల్ ఈశ్వరనుక్కు నిరపేక్షోపాయత్వమిల్లామైయాలుమ్, భక్తిక్కు ఉపాయత్వ నిషేధమిల్లామైయాలుమ్, ప్రమాణవైషమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్ధిక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్, ఆగ్నేయాది సముదాయత్తిల్ ఏకైకాభావత్తిల్ ఫలాభావమ్పోలే ఇజ్యకరణపూర్త్యాద్యభావత్తిలుమ్ వాచికాదిమాత్రత్తాలే ఫలసిద్ధియుణ్డాకైయాలే ఫలసిద్ధిక్కు సముదాయనియమమిల్లామైయాలే అధికారత్వమ్ లబ్ధమాకైయాలుమ్, ప్రమాణఙ్గళిలే అధికారివిశేషణత్వమ్ నిర్దిష్టమాకైయాలుమ్, అగ్నివిద్యాద్యనుగతాధికారలక్షణమ్ పుష్కలమాకైయాలే, ఉపాయ తదఙ్గాన్యత్వ ఘటితాధికారలక్షణలక్షితమాన వితు ఉపాయమాకాదు; ఇత్తాల్ - అధికారి విశేషణత్తుక్కుచ్చొల్లుమ్ లక్షణత్తుక్కుచ్చేరామైయాలే యెన్నుమతు అలక్ష్యకమెన్ఱు కరుత్తు.

(స్వరూపానతిరేకియాయితి) నిరుపాధికరక్షకనాన సర్వేశ్వరన్ స్వేతరవిషయోపాయానపేక్షరక్షణ ప్రవణనాకైయాలె, సర్వోపాయవాసనత్యాగ విశిష్టమాన ఇన్ద భగవచ్ఛరణవరణ మనుపాయానపేక్షరక్షణ ప్రవణ భగవచ్చిత్తానువిధానరూపమాకైయాలే, తదతిశయకర తచ్చిత్తానువిధాయిత్వరూప శేషత్వపారతన్త్ర్య రూప స్వరూపాన్తర్భూత మాకైయాలే, ఇతు ఉపాయమాక మాట్టాతెన్ఱపడి. [అగి

ఇఙ్గే "వరణమ్ అనుపాయః, స్వస్మిన్నుపాయత్వప్రతిపత్త్యసహత్వాత్; వ్యతిరేకేణ సిద్ధ సాధ్యోపాయవత్. వరణమ్ అనుపాయః, ప్రవృత్త్యసహత్వాత్; వ్యతిరేకేణ సాధ్యోపాయవత్" ఎన్ఱిఱ అనుమానమ్ అభిప్రేతమ్; ఇత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయాలిత్యాది,) సిద్ధసాధ్యోపాయేభ్యోవ్యావృత్తః - తేష్వవిద్యమానః, వేషః - ప్రవృత్త్యసహత్వాద్యాకారః, యస్యాస్సా, తథోక్తా. (అసంభావితమ్) ఎన్ఱతు - ఉత్ప్రేక్షైక్కుమనర్హమెన్ఱపడి,

[ఇత్తుత్తనక్కు] [వా-౫౬] ఇత్యాదిక్కు, విజిగీషుకథోపన్యాసపూర్వకమ్ ప్రవృత్తత్వేన వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణి, తత్త్వబుభుత్సువిషయమాయ జిజ్ఞాసోపన్యాసపూర్వకమ్ ప్రవృత్తత్వేన వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాదినా. (స్వరూపమ్) ఇత్యాదిక్కు, (సఙ్గతియాకవుమామ్) ఎన్ఱన్వయమ్.

24-8-90.

మూ.—౫౯. ఫలత్తుక్కు ఆత్మజ్ఞానముమ్,

వ్యా.—అథవా, "[౫౫]ఇతినను పాయత్వత్తై సాధిక్కైక్కాక ఇతిన్ఉడైయ స్వరూపాజ్గజ్గళిరణ్డైయుమ్ తామే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతన్నను) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.—[౫౬] ఇతినను పాయత్వత్తై స్ఫుటమాక్కుకైక్కాక సిద్ధసాధ్యోపాయజ్గళిన్పడిక్ళై దర్శిప్పిప్పోమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ప్రథమమ్ సిద్ధోపాయత్తిన్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఇత్యాదియాల్.—[౫౭] అనన్తరమ్, సాధ్యోపాయత్తిన్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరమ్) ఇత్యాదియాల్.—[౫౮] ఇవైయిరణ్డిలుమ్ ప్రపత్తిక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇతిరణ్డైయుమ్) ఇత్యాదియాల్" ఎన్ఱిజ్గనే సజ్గతియాకవుమామ్.—ఇవ్వుభయసజ్గతిక్కుమ్ వాక్యజ్గళుక్కర్థమ్ పూర్వవత్

౫౯.—ఇప్పడి ప్రపత్తియుపాయమల్లావిట్టాల్, ఫలసిద్ధిక్కు ఇవన్పక్కలిలుమ్ శిల వేణ్డావోవెన్న పరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఫలత్తుక్కు) ఎన్ఱు తొడజ్గి. (ఫలత్తుక్కు ఎన్ఱతు - ఫలసిద్ధిక్కెన్ఱపడి. (ఆత్మజ్ఞాన) మావతు - స్వస్వరూపజ్ఞానమ్. అప్రావతు - తదేకశేషత్వ

అ.—స్వయమేవ ఉపక్షేపరూపమాక వ్యాఖ్యానాన్తరమ్ (అథవేత్యాది.)

(ఇవ్వుభయసజ్గతిక్కుమ్) ఎన్ఱతు - (అన్ఱిక్కే) (అథవా) ఎన్ఱు తొడజ్గియోన్ఱుసజ్గతి ద్వయత్తుక్కుమెన్ఱపడి. (పూర్వవత్) ఎన్ఱతు - ఇన్దసజ్గతిద్వయాత్పూర్వోక్తసజ్గతియిలుపోలెన్ఱపడి.

[అజ్గమ్ తస్మైన్యోక్తిర్ధవర్త్తై] [వా-౫౬] ఎన్గిఱ విడత్తిల్ అధర్మనివృత్తిసహత్వమిత్తుక్కిరుక్కైయాలే స్వరూపాసిద్ధియామెన్ఱు, (ప్రవృత్తికళి లాన్ఱైయుమ్) [ప- వ-] ఇతి. భగవత్ప్రవృత్తిసహత్వత్తాల్ పునరపి స్వరూపాసిద్ధియామెన్ఱు, (చేతనేతి.) [ప-అ౫౯-వ-౪] విశేష్యభూత స్వీకారసహత్వత్తాల్ పునరపి స్వరూపాసిద్ధివరుమెన్ఱు, (స్వీకారరూపైయాన తస్మైన్యోక్తిర్ధవితి) [తస్మైన్యోక్తిర్ధవర్త్తై] [వా-౫౬] ఎన్గిఱవిత్తుక్కు, "త్యాగరూపమాన తస్మైన్యోక్తిర్ధ ప్రతియోగి స్వీకారరూపమాన వర్త్తై అధికారభజ్గమ్ కారాత్తపడి పొరుత్తోక్తిక్కై" ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణినాల్, సిసాధయిషితానుపాయత్వసాధక నివృత్త్యజ్గత్వమ్ స్వరసమాక సిద్ధియామైయాలే, (స్వీకారరూపైయాన తస్మైన్యోక్తిర్ధవర్త్తై) [ప-అ౫౯-వ-౩] ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినార్.

[ఇతుతన్నక్కు స్వరూపమ్] [వా-౫౬] ఎన్గిఱ పూర్వవాక్యత్తిల్ నిన్ఱుమ్ అనువృత్తమాన [ఇతుతన్నక్కు] ఎన్గిఱశబ్దమ్, సమ్బన్ధిశబ్దమాన అజ్గశబ్దార్థప్రతిసమ్బన్ధి వాచకమాకైయాలే, [ఇతుతన్నక్కు] [అజ్గమ్ తస్మైన్యోక్తిర్ధవర్త్తై పొరుత్తోక్తిక్కై] ఎన్నాల్, [ఇతుతన్నక్కు] ఎన్ఱు, ఉపస్థితమాన స్వీకారత్తైయే [తస్మై] ఎన్గిఱ తచ్ఛబ్దమ్ పరామర్శిక్కైయాలే, స్వీకారపరమాక వ్యాఖ్యానమ్ ఉపపన్నమ్. ఇప్పడియానాల్, పూర్వవాక్యస్థమాన [తస్మై] ఎన్గిఱవిత్తోడే ఇన్ద [తస్మై] ఎన్గిఱవిత్తుక్కు ఐకార్థ్యముమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

౫౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిప్రపత్తి ఉపాయమల్లావిట్టాల్) ఇత్యాది. (శిలవేణ్డావో) ఎన్ఱతు - అదృష్టద్వారక సాధనమ్ వేణ్డావోవెన్ఱపడి.

"నిష్పన్నమాన ఫలత్తుక్కు ఇవైనిరర్థకజ్గళిరే" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఫలత్తుక్కు ఎన్ఱతు- ఫలసిద్ధిక్కెన్ఱపడి.) ఎన్ఱు. అధికారి ప్రస్తుతనాకైయాలే [ఆత్మజ్ఞానమ్] ఎన్గిఱ ఆత్మశబ్దమ్ స్వపర్యాయమల్లతు శరీరప్రతిసమ్బన్ధివాచియన్ఱెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్వరూపజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు.

దేహాతిరిక్తత్వ జ్ఞానానన్దమయత్వ భగవచ్ఛేషత్వాదినా స్వస్వరూపజ్ఞానమ్ ఉపాసకనుక్కుమ్ వేణ్డుకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్రావతు - తదేకశేషత్వ) ఇత్యాది. (తదేకశేషత్వ) మావతు - స్వార్థతారహిత భగవదతిశయాధానార్హత్వమ్. "శేషలక్షణమ్ సావధారణమన్ఱు" ఎన్గిఱ అపక్షేణ, ఏకశబ్దమ్ ; ఇతు లుప్తచతుర్థ్యకారజ్గళినుడైయ వర్థమ్.

మూ.—అప్రతిషేధము మే వేణ్డువదు.

వ్యా.—తదేకరక్ష్యత్వజ్ఞలైయటిక్కై. (అప్రతిషేధ) మావదు- నిరుపాధికశేషియాయ్ నిరుపాధికరక్షకనాన వవన్ వణ్ణుమ్ రక్షణత్తై విలక్కామై. అత్తావదు - స్వరక్షణేస్వాన్వయనివృత్తి. అవధారణత్తాల్ - ఇవైయిరణ్డుమొழிయ ప్రిన్నైయొన్ఱుమ్ వేణ్డావెన్ఱపడి. చరమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఫలత్తుక్కు, ప్రథమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఆత్మజ్ఞానముమ్, మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ అప్రతిషేధముమిఱే వేణ్డువదు?.

అ.—(తదేకరక్ష్యత్వ) మావదు - అదృష్టద్వారక సాధనానుష్ఠానేన స్వకర్తృకరక్షణకర్తృత్వానర్హత్వే సత్యుపాయానపేక్ష భగవద్రక్ష్యత్వమ్. ఇదు, ఉపాధినిర్దేశరహిత రక్షణవాచకమాన అకారత్తినుడైయవుమ్ మకారత్తినుడైయవుమ్ సముభివ్యాహారలబ్ధార్థమ్. ఏతాదృశాత్మజ్ఞానమ్ ఉపాసకవ్యావృత్తమెన్ఱుకరుత్తు.

ప్రతిషేధస్యాభావః అప్రతిషేధః. అర్థాభావేఽవ్యయీభావః. ప్రతిషేధమావదు - నివర్తనై. పరకీయనివృత్త్యాఖ్య యత్నానుకూల పురుషాభిప్రాయమెన్ఱపడి. తదభావమావదు - పరకీయ ప్రవృత్త్యాఖ్యయత్నానుకూల పురుషాభిప్రాయమ్. అత, ఉపాయానపేక్షరక్షణవిషయ భగవదీయనివృత్త్యాఖ్యయత్న ప్రయోజకాభిప్రాయాభావమెన్ఱు, పర్యవసితమ్. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిరుపాధిక) ఇత్యాదినా. శేషిత్వే (నిరుపాధిక) త్వమావదు - కర్మభాగవతత్వాద్యుపాధిప్రయుక్తత్వాభావమ్. రక్షకతాయామ్ నిరుపాధికత్వముపాయానపేక్షత్వమ్. (అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తై) ఎన్ఱతు- "యద్యేతేనిదితాత్యన్త పారతన్త్ర్యాః మామేవోపాయత్వేన వృణ్వతే, తదా సంసారాత్స్వయమేవతానుద్ధరిష్యామి. యదిపునస్స్వయత్నవాసనావశాత్ మద్విషయకస్మృతిరూపాంభక్తిముపాయబుద్ధ్యానుతిష్ఠన్తి ; తేపి మామేవైష్యన్తి"౧ ఎన్ఱు, అవన్ాయ ద్యర్థగర్భమాక సఙ్కల్పిత్త రక్షణత్తై యెన్ఱపడి. "విలక్కాత్తమాత్రమానాల్ రక్షకనాన వీశ్వరనై ఇవన్ మున్బు ప్రబలనాయ్ విలక్కినానాకిల్ ఈశ్వరనుడైయ వీశ్వరత్వమ్ సఙ్కుచితమామ్; అపరాధత్తాలే నిగ్రహత్తైయన్ఱాక్కి విలక్కినానాకిల్, ఇవన్ పణ్ణుకిఱ ప్రపత్తిప్రసదనమేయాక వేణుమ్"౨ ఎన్ఱ్గిఱ సారోక్తశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తావదు - స్వరక్షణే స్వాన్వయనివృత్తి) ఎన్ఱు. అత్తావదు - అదృష్టద్వారక సాధనవిషయనివృత్త్యాఖ్యయత్నవిశేషమ్.

(ఇరణ్డుమొழிయ) ఎన్గిఱవిత్తాల్- "ఇన్దనివృత్తి భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిత్వ జ్ఞానపూర్వక సాధనాన్తర విషయనివృత్త్యాఖ్యయత్న విశేష రూపైయాకైయాలుమ్, 'భావాన్తరమభావః' ఎన్గిఱకణక్కిలే ఉపాయవరణ తదనుమితిరూపైయాకైయాలుమ్, ఆత్మజ్ఞానవిశిష్టైయాకైయాలుమ్, నిర్వ్యాపారనాన సుషుప్తి ప్రళయాద్యవస్థైకళిలుమ్ వ్యాపరిక్కయోగ్యనాయిరుక్కిఱ జాగరదశైయిల్ విలక్కాతే యిరున్దపోదు ఈశ్వరన్ మోక్షప్రదానమ్ పణ్ణప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్గిఱసారోక్త శఙ్కైపరిహృతైయెన్నుమిడమ్ సూచితమ్. అధికారరూపేణ దృష్టోపకారకతయా ఆత్మజ్ఞానముమ్ ప్రతిబన్ధకాభావవిధయా దృష్టోపకారార్థమాక అన్వయవ్యతిరేకశాలిమాత్రమాయ్కొణ్డు కారణమల్లాత సాధనాన్తరనివృత్తియుమ్ వేణ్డుమత్తొழிయ, అదృష్టద్వారక సాధనమాయిరుప్పతొన్ఱుమ్ వేణ్డావెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - అధికారాద్యర్థమాక స్వీకారమపేక్షితమొழிయ, ప్రసాదరూపాదృష్టద్వారక సాధనమాక అనపేక్షితమెన్గైయాలే, "స్వవిషయ స్వీకారవిశిష్టనాయ్కొణ్డు ఫలప్రదనాకానిఱ్కచ్చెయ్తే ఇస్సిద్ధోపాయమ్ స్వీకారత్తిలుమ్ నిరపేక్షమెన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణవేణుమెన్గిఱ్ ; ఇదు దృష్టవిరోధ్పోలే ఆరోపమాత్రల్, స్వవచనవిరుద్ధమాత్రలామ్" ఎన్గిఱశఙ్కైయుమ్ పరిహృతైయెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు.

అధికారాపేక్షై ఉపాయనైరపేక్ష్య విరోధియన్ఱే, భక్తివత్ప్రసాద ద్వారకసాధనాపేక్షైయిఱే నైరపేక్ష్యవిరోధి ; "ప్రార్థనామాత్ర సన్తుష్టః ప్రీతిరేవవివర్ధతే"౩ ఇత్యాదికళ్ ఉపాయానపేక్షరక్షక సిద్ధోపాయత్తుక్కు స్వాధికారిలాభప్రయుక్త హర్షవిశేష పరఙ్గళొழிయ, భక్తిసాధ్యాపూర్వ స్థానీయ ప్రసాదతుల్య ప్రసాదపరఙ్గళన్ఱు.

(ఆత్మజ్ఞానముమ్) ఇత్యాదికళాలే- తిరుమన్త్రమ్ ప్రమాణతయా సూచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చరమపదత్తిల్) ఇత్యాదినా. "నారాయణాయ" ఎన్గిఱవ్యక్తచతుర్థ్యన్తత్తిల్ శొల్లుకిఱ కైఙ్కర్యమాకిఱ ఫలత్తుక్కు ప్రణవమాకిఱప్రథమపదత్తిలే మకారోక్తజ్ఞానత్తుక్కు విషయాకాఙ్క్షాయాం సన్నిహితత్వాత్ అకారలుప్తచతుర్థీలబ్ధమాన నిరుపాధిక భగవద్రక్ష్యత్వశేషత్వఙ్గళ్ విషయఙ్గళాక వేణ్డుకైయాలే సిద్ధమాన ఆత్మజ్ఞానముమ్, "నమః" ఎన్గిఱ సఖణ్డనమస్సాకిఱ మధ్యమపదత్తిల్ అహిర్బుధ్న్య సంహితాద్యుక్తనిరుక్తిసిద్ధమాయ్ ఉపక్రమావగత నిరుపాధిక రక్ష్యత్వానుగుణమాయిరుక్కిఱ సాధనాన్తర ప్రవృత్తి నివృత్తిరూపమాన అప్రతిషేధముమ్ వేణ్డువతెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥

మూ.—౬౦. అల్లాత్తపోతు బన్ధత్తుక్కుమ్ ప్రాప్తిక్కుమ్ కొత్తైయామ్.

వ్యా.—౬౦. ఇప్పడియన్ఱిక్కే, ఫలసాధనమాక ఇవనుమ్ శిలశెయ్యవేణు మెన్ఱాల్ వరుమ్ తీఙ్గై క్కెన్న వరుళి చ్చెయ్కిఱార్,

(అల్లాత) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అల్లాత్తపోతు) ఎన్ఱతు - ఇప్పళవన్ఱిక్కే ఫలహేతువాక ఇవన్ శిలశెయ్యవేణ్డుమో వ్వెన్ఱపడి. (బన్ధత్తుక్కుమ్ ప్రాప్తిక్కుమ్ కొత్తైయామ్)యావతు - ఇవనుడైయ రక్షణమ్ తన్ పేఱాప్పడియాన అవనుడైయ నిరుపాధిక శేషిత్వత్తుక్కుమ్, ఇవనుడైయ ప్రవృత్తియిలొన్ఱైయుమ్ అపేక్షియాత నిరపేక్షోపాయత్వ త్తుక్కుమ్ అవద్యమామ్ త్తలైక్కట్టు మెన్ఱై.

అ.—౬౦.—"ఇప్పడి అధికారార్థమాక వన్ఱిక్కే ప్రసాదరూపాదృష్టద్వారకమాక శిలశెయ్యవేణుమ్" ఎన్ఱాల్ వరుమ్ బాధక ప్రదర్శన పరత్వేనోత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇప్పడియన్ఱిక్కే ఫలసాధనమాక) ఇత్యాది. (తీఙ్గు) - హాని. [౧౦

(ఇప్పళవన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు - దృష్టోపకారకతయా ఆత్మజ్ఞానాప్రతిషేధమాత్రాపేక్షత్వమన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి. (ఫలహేతువాక)ఎన్ఱతు. అదృష్టద్వారక సాధనమాక వెన్ఱపడి.

(ఇవనుడైయరక్షణమిత్యాది) "పరాతిశయ ఏవ యస్య పరమప్రయోజనమ్ సశేషః"౧ ఎన్గిఱపడియే, అవన్ ఉపాయానపేక్షరక్షణమ్ పణ్ణినాల్ అన్దరక్షణరూపాతిశయ మివనుక్కన్ఱిక్కే శేషియాన వనుక్కేయామ్; ఇవన్ "మత్ఫలసాధనత్వా న్మదర్థమిదం కర్మ" ఎన్ఱుకొణ్డు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణ తన్మూలకమాక అవన్ ఫలప్రదానమ్ పణ్ణినాల్, అన్దవతిశయ మివనుక్కాకైయాలే, సావధారణ శేషత్వప్రతిసమ్బన్ధి యాన నిరుపాధికశేషిత్వత్తుక్కు వైకల్యమ్ వరుమెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ - "ఆత్మాభిమానానుగుణత్వాత్పురుషార్థవ్యవస్థాయాః"౨ ఎన్గిఱపడియే, పురుషార్థతత్సాధనవ్యవస్థైకళ్ స్వరూపానురూపమాక వేణ్డుకైయాలుమ్, ఉపాసనపరవాక్యాపేక్షయా తత్త్వపరవాక్యప్రాబల్యమ్ భాష్యాదిసిద్ధమాకైయాలుమ్, "ప్రాయేణ వాసనాయోగాచ్చోదనాభిర్గుణశ్రుతిః। అన్యపర్యేణజానన్తి యేన భాగ్యాధికానరాః॥ గుణసమ్బన్ధశక్త్యాదివ్యవసాయేనకశ్చన। సంభావయత్యన్యపరాం తత్తత్సాధనచోదనామ్"౩ ఎన్గిఱపడియే- సాధ్యోపాయ విధిస్వారస్య ప్రత్యాశై పణ్ణినాల్ తత్త్వపరవాక్యసిద్ధతయా ప్రబలఙ్గళాన గుణసమ్బన్ధాదికళుక్కు వైయర్థ్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే, ప్రబలతరతత్త్వపరవాక్య స్వారస్యావష్టమ్భేన భగవదనన్య సాధ్యత్వత్తుక్కుమ్ చేతననుడైయసాధనాన్తరప్రవృత్త్యనర్హత్వత్తుక్కు మనుగుణమాక సాధ్యోపాయవిధికళై నయిక్కైయుచితమ్.

ఇప్పడియిరుక్క, సాధ్యోపాయవిధిత్వేనాభిమతవాక్యఙ్గళిలే ఏకశబ్దాదికళాలే సిద్ధోపాయత్తినుడైయ నైరపేక్ష్యమ్ శొల్లానిల్ సాధ్యోపాయవిధిక్కు అధికారాదివిధిత్వేన నయనముచితమెన్నుమతు కింపునర్న్యాయసిద్ధమ్.

విశ్వాసపూర్వక ప్రార్థనామాత్రత్తై భాష్యకారాదికళనుష్ఠిత్తతుమ్ అధికారార్థమాక వల్లతుసాధనత్వేనవన్ఱెన్ఱు సూచితమ్. [౨౦

ఇత్తాల్ - శిలర్ సిద్ధోపాయముఖత్తాలే సాధ్యోపాయత్తై యఱ్ఱిక్కప్పార్పర్కళ్; ఇవర్కళై విలక్కుమ్పడి, పరమర్షికళుమ్ భాష్యకారాదికళుమ్ విశ్వాసపూర్వక ప్రార్థనాత్మకనిక్షేపాదికళై త్తాఙ్గళుమ్ అనుష్ఠిత్తు ఇతుక్కు శాస్త్రజ్ఞరై మూత్తలిత్తుక్కొణ్డు ఉపదేశపరమ్పరై యుమ్ నడత్తిప్పోరుకైయాలే, "శేషిత్వాదిసమ్బన్ధమ్ నిత్యమేయాకిలుమ్, కర్మవాన్గళాన జీవర్కళ్ విషయత్తిల్ ఈశ్వరన్ ఒరుసాధ్యోపాయవిశేషత్తైమున్నిట్టల్లతు రక్షియాన్"౪ ఎన్ఱిత్యాదికళుమ్ దత్తోత్తరమెన్ఱు సూచితమ్.

సాధ్యోపాయ విశేషత్తాలే వశీకార్యమాయిరుక్కుమ్ సిద్ధోపాయమెన్ఱుమ్, పురుషార్థత్తుక్కు సాధనమాక శాస్త్రవిహితమాన సాధ్యోపాయమ్ భరన్యాసపర్యన్తమాక ఎన్ఱుమ్, ఉపాయప్రకారమ్ వశీకరణవిశేషమెన్ఱుమ్, అకిఞ్చనస్థాన వధికారిక్కు యథావిధి౫ రక్షాపేక్షాపూర్వకభరన్యాసత్తై యొఴియ వేఱొన్ఱాల్ అపేక్షైయిల్లాత సిద్ధోపాయత్తై "మామేకమ్"౬ ఎన్ఱుకాట్టి అతినుడైయ వశీకరణార్థమాన సాధ్యోపాయత్తై "శరణం వ్రజ"౬ ఎన్గిఱ విధియాలే కాట్టుకిఱతు.

౧॥ శ్రుత-ప్ర-ప-౧౯౬-వ-౩౬. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ గీ-౧౮-౬౬.

మూ.—౬౧. ఆపత్తై పోక్కిక్కొళ్ళుకైయో మెన్ను, భ్రమిత్తు అత్తైవిళైత్తుక్కొళ్ళాతొళిక్కైయే వేణ్డువతు.

వ్యా.—౬౧. ఆనాలుమ్, ౧* అనన్తక్లేశభాజనమాన సంసారసాగరత్తిల్ అழுన్దిక్కిడన్దు అలైక్కిఱ తన్నాపత్తైయుణర్న్దాల్, ఆపత్సఖనాన ఈశ్వరనై స్వప్రపత్తియాలే వశీకరిత్తు, తత్ప్రసాదత్తాలే ఇత్తైక్కళిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డావో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఆపత్తై) ఎన్ఱుతుడజ్గి. అతావతు - సర్వేశ్వరన్తిరువడికళిలే ప్రపత్తిపణ్ణి సంసారమాకిఱ ఆపత్తైప్పోక్కిక్కొళ్ళుకైయోమ్ ఎన్ఱు, తానాపణ్ణుకిఱ ప్రపత్తియాలే తన్నాపత్తైప్పోక్కిక్కొళ్ళుకైయానాక భ్రమిత్తు, తదేకపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపహానియాకిఱ ఆపత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతొళిక్కైయే తన్నివృత్తిక్కవశ్యమ్ వేణ్డువతెన్ఱపడి.

అ.—౬౧. "ఇప్పడివిధిక్కిఱప్రపత్తిరూపవిద్యైక్కు శరణ్యప్రసాదితమాక చోదితత్వత్తాల్ వరుకిఱఉపాయత్వమ్ భక్తియోగతుల్యమ్" ఇత్యాదికళై కొణ్డువరుకిఱ శజ్కాపరిహారార్థత్వేన ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఆనాలుమ్ అనన్తక్లేశేత్యాది.) (స్వప్రపత్తియాలే) ఎన్ఱతు - భక్తియోగవత్ప్రసాదరూపాదృష్టద్వారక సాధనమాక స్వానుష్ఠితప్రపత్తియాలే యెన్ఱపడి. (వశీకరిత్తు) ఎన్ఱతు - భక్తియోగసాధ్యాపూర్వస్థానీయ ప్రసాదతుల్య ప్రసాదయుక్తనామ్పడి పణ్ణియెన్ఱపడి. (తత్ప్రసాదత్తాలే) ఎన్ఱతు - ప్రపత్తిజన్యాపూర్వ స్థానీయ ప్రసాదత్తాలే యెన్ఱపడి.

" 'మహాత్మాపదిసంప్రాప్తేస్మర్తవ్యోభగవాన్హరిః' ఎన్గిఱ వచనత్తిలే, భగవత్ప్రపత్తిక్కు మహాపన్నివృత్తి సాధనత్వ ప్రతీతియైక్కొణ్డు ప్రపత్త్యుపాయానుష్ఠానమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే [ఆపత్తై] ఎన్ఱతు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వేశ్వరన్తిరువడికళిలే) ఇత్యాది. "మహత్వవిశేషితైయాన * ఆపత్తు అనన్తక్లేశభాజనమాన సంసారమ్" ఎన్ఱు, "ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణ" ౩ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే మూలత్తిలే [ఆపత్తై] ఎన్ఱు విశేషణరహితమాక నిర్దేశమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (సంసారమాకిఱవాపత్తైయితి.) (తదేకపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపహానియాకిఱ) ఎన్ఱతు - భగవదత్యన్తాభిమతాదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప స్వరూపానుప్రవిష్ట విశిష్టాభిమత్యవిషయత్వమాకిఱ వెన్ఱపడి.

ఇజ్గే, స్వరూపపరమూలమన్త్రస్థ నమశ్శబ్దత్తాలుమ్, "అనైశ్వర్యాత్స్వభావజాత్" ౪ ఇత్యాదికళాలుమ్, ఉపాయప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్ లబ్ధమ్. "స్వస్వాతన్త్ర్యావబోధస్తుతద్విరోధఉదీర్యతే" ౫ ఎన్ఱు, ఉపాయాన్తరరాహిత్య రూపకార్పణ్య జ్ఞానవిరోధిత్వేనోక్తమాన స్వాతన్త్ర్యనివర్తకత్వమిఱే, "స్వాతన్త్ర్యస్యత్వధీమయమ్" ౬ "నమఇత్యనయావాచానన్త్రాస్వస్మాదపోహ్యతే" ౭ ఎన్ఱు, నమశ్శబ్దత్తుక్కుచ్చొల్లిఱ్ఱు. "స్వభావజాదనైశ్వర్యాత్" ౮ ఎన్ఱు-స్వాభావికపారతన్త్ర్యమిఱే ఉపాయాభావహేతు ఎన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. స్వాభావికాసామర్థ్యమ్ ఉపాయాభావహేతువెన్ఱాల్, అనాదివాసనాయోగాది హేతుకమాన అశక్తిక్కు స్వాభావికత్వమ్ వ్యాహతమ్; ఆకైయాల్, సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్ సిద్ధమ్. "నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యః" ౯ "సత్యాద్రధునైః" ౧౦ ఇత్యాదికళిలే అసహాయచన్యాయత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు అనన్యసాధ్యత్వముమ్ సిద్ధమ్. ఇప్పడి తత్త్వపరవాక్యప్రాబల్యత్తాలుమ్ ఉపాయపరవాక్యస్థైక శబ్దాదికళాలుమ్ ఇన్దప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమ్కూడాతు. "శరణంవ్రజ" ౧౧ ఇతి విధియాల్ ఉపాయత్వమెన్నిల్; ఉపక్రమావగతజ్ఞానాన * మాంశబ్దోక్తగుణ సమ్బన్ధజ్గళుమ్ * శరణశబ్దోక్తమాన ఉపాయత్వముమ్ * ఏకశబ్దార్థమాన నైరపేక్ష్యముమ్ బాధితమామ్. ఇతు భక్తివత్ ఉపాయమానాల్ భగవదుపాయత్వమ్ వ్యర్థమ్. ఇతుక్కు ఉపాయాన్తర స్థానసివేశరూపత్వముమ్ వ్యాహతమ్. మోక్షోపాయతయా తాన్ముమ్భరమానాల్ భరన్యాసాత్మకత్వముమ్ ఉచ్ఛిన్నమామ్; యత్కిఞ్చిదుపాయవత్కః తదన్యోపాయానపేక్షత్వమ్ నైరపేక్ష్యమాకాతు. లఘూపాయత్వమ్ భగవదుపాయత్వ వ్యవహారప్రయోజకమెన్నిల్ ; ద్వాదశవార్షికాద్యశక్తనుక్కు సేతుస్నానాదిలఘూపాయత్తిలుమ్ భగవదుపాయత్వవ్యవహారమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్. ఉపాయభూతనానవశ్యమ్ వ్యాజమాత్రత్తై అపేక్షిక్కు ఉపాయమాక వేణ్ణుకైయుచిత మన్ఱు,ఎన్ఱు, ఏకశబ్దతాత్పర్యమన్నైయుమ్, భక్తిక్కుమ్ ఈదృశవ్యాజత్వముణ్డాకైయాలే విశిష్యప్రపత్తివిధియిల్ * ఏకశబ్దప్రయోగప్రయోజనమాక మాట్టామైయాలే ఉచితమ్ ఎన్ఱు, "విధిక్కుకృతి సాధ్యత్వమాత్రమర్థమ్" ఎన్ఱు, భాష్యాదికళిలే ఉపగతమాకైయాలే, తిద్భలాదుపాయత్వముమ్ సిద్ధియాతు. యాగోపాసనాదికళిలే ఉపాయాన్తరాభావత్తాలే ఉపాయత్వమ్ సామర్థ్యకల్ప్యమ్.

౧|| జితం- ౨|| భా-స-౬౬, ౩|| ౪|| ౫|| ౬|| ౭|| ౮|| ౯|| ముణ్డకోప-౩-౨-౩. ౧౦|| కఠోప-౧౨. ౧౧|| గీ-౧౮-౬౬

31-8-90.

మూ.—౬౨. రక్షణత్తుక్కు పేక్షితమ్ రక్ష్యత్వానుమతియే.

వ్యా.—ఓరాపత్తైప్పరిహరిక్కప్పుక్కు ఓరాపత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతే, ఇవన్ స్వయత్నత్తిల్ నివృత్తనాయిరుక్కవే ఎమ్పెరుమాన్ తానే రక్షిక్కుమెన్ఱు కరుత్తు. (అత్తై) ఎన్ఱతు - ఆపత్సామాన్యత్తై ప్పఱ్ఱి ; అల్లతు, ప్రకృతాపత్తైయే పరామర్శిత్తపడియన్ఱు. [౫౯

౬౨.—ఆనాలుమ్, "రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్ఱు, - రక్షకనాన సర్వేశ్వరన్ రక్ష్యభూతనాన ఇచ్చేతననుడైయ వపేక్షైయై ప్పార్త్తిరుక్కుమెన్గైయాలే, అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు ఇవనుడైయ వపేక్షైయుమ్ వేణ్డియత్తో, ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(రక్షణత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడజ్గి. అతావతు - నిరుపాధికరక్షకనానవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు ఇచ్చేతననబక్కల్ వేణ్డువతు, "నీయెనక్కు రక్ష్యమ్" ఎన్ఱాల్ అల్లేన్ ఎన్నాతే, తన్నుడైయ రక్ష్యత్వత్తై యిశైయుమిశైవొళ వేయాగై.

అ.—ఇజ్గే, భగవదుపాయత్వ తదన్యాపేక్ష్యేక్షణాణే కల్పనైక్కు ప్రతిరోధముణ్డు; అత్తైయాల్ ఇతుక్కు భక్తియాదికళ్పోలే అదృష్టద్వారక సాధనతయా వశీకరణత్వమిల్లై; ఏతద్విధియుమ్, అధ్యయనవిధిపోలే విధ్యన్తరాపేక్షితాధికారిసిద్ధ్యర్థవిధియామ్ ; సిద్ధోపాయ ప్రవృత్తిప్రతిబన్ధక సాధ్యోపాయ సహాపనత్యాగహేతు, తద్గతానుపాయత్వాధ్యవసాయ ప్రయోజక భగవదుపాయత్వాధ్యవసాయవిధియుమామ్ ; పారిశేష్యత్తైయుమ్, ఫలత్తినుడైయ అస్థిరత్వ రస్యత్వజ్గళాలెయుమ్ స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసార్థ విధియాలుమ్ వరుమ్, అత్తైయాల్, విధ్యనుపపత్తియుమిల్లై ; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఓరాపత్తైయిత్యాది.) "తత్త్వజ్ఞానహేతుకమాన సాధనాన్తరవిషయ నివృత్త్యాఖ్యయత్నవిశేషమ్ సుకృత్యాదికళిల్లామైయాలే అతిప్రసఙ్గావకాశమిల్లై" ఎన్ఱు ముఖిపాయిత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవన్ స్వయత్నత్తిల్ నివృత్తనాయిరుక్క) ఎన్ఱు. "జ్ఞాతఏవ" ఎన్ఱ అనూత్రత్తిలే "శ్రుతవ్యక్తిభేదేపి ఆతశ్శబ్దశక్తి ... అపేక్షావాక్యశేషముపస్థాపయతి" ఎన్ఱ అ శ్రుతప్రకాశికానిర్వాహత్తై యనుసన్ధిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తైయెన్ఱతు - ఆపత్సా... ఇత్యాది. అర్థవశాద్విశేషసిద్ధియెన్ఱుకరుత్తు [అజ్ఞామథకారిక్కు పురుషకారవినాశ్యమ్][ప-౩-వా-౨౫] ఎన్ఱు, ఉత్తరప్రసాధవ ప్రసఙ్గ... సకలకర్మనివృత్తియై చొల్లుగైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అల్లతు ప్రకృతాపత్తైయే పరామర్శిత్తపడియన్ఱు) ఎన్ఱు. [౬౦

౬౨.—"రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్ఱు అవిత్తైయటొడ్డు శఙ్కైయిల్ ఉత్తరగ్రన్థావతరణమ్" ఎన్ఱు ముఖిపాయిత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆనాలుమ్ రక్ష్యాపేక్షామ్) ఇత్యాది. "సర్వజ్ఞోపి హి విశ్వేశస్సదా కారుణికోపిసన్| సంసారతన్త్రవాహిత్వాద్రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్ఱ అవచనత్తిల్ ప్రతీకమ్ (రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే ఎన్ఱ అవితి వచనత్తుక్కు ... హణమ్ (రక్షకనాన ... కారుణికత్వ ఫలితమి రక్షకనాన) ఇతి. ఋవిశ్వేశశబ్దార్థమ్ (సర్వేశ్వరన్) ఇతి. "రక్ష్యస్య అపేక్షా" ఎన ... "ప్రతీక్షతే" ఎన్ఱ అవితి ... ఇతి ... - ఈశ్వరస్వభావ ... పర్యవ ... (అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"ఇశైవిత్తెన్నై" ఎన్ఱ ... ఇత్యాది ... ఉపాయాన్తర ... రక్షకనుడైయ ... ఉపాయనైర ... [అపేక్షితమ్] ఎన్గైయాలే - "... సిద్ధమనుభవతి" ఎన్ఱ ... ఆనతిరిక్తమాకైయాలే అపేక్షితమ్ ఎన్ఱుముఖిపాయిత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీయెనక్కు ...) ... ఇత్యాలే ఆనుమతిమాత్రత్తిమాన నిరపేక్ష ... భూతనుక్కు ... అతావతు - క్షీరమ్, ఏపాని ... మాత్రత్తాలే ఉపజీవ్యమాయ్, రక్షకశేషాజ్గళ్ అవ... ఫలాన్తరార్థమాకవుమ్ ... నియతమాన అనుమతిమాత్ర ... భూతనుక్కు అధికారార్థమపేక్షితమాయ్. అపేక్షై ...

౧॥ లక్ష్మీతన్త్ర-అ-౧౭-శ్లో ౭౯. ౨॥ శ్రీభా-ప-౫౭౮-వ-౨. ౩॥ శ్రు-ప్ర-ప-౫౭౯-వ-౨౯. ౪॥ ...

మూ.—౬౩. ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పొతువాకైయాలుమ్,

వ్యా.—"రక్ష్యాపేక్షామ్"[౧] ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ శొల్లుకిఱ అపేక్షై, రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకమిత్తనైయెన్ను కరుత్తు. "యాచ్ఞా ప్రపత్తిః"[౨] "ప్రార్థనామతిః[౩]" ఎన్ఱు అస్వీకారత్తై "అప్రతిషేధద్యోతకమ్" ఎన్ఱు తే ఇవర్ తామరుళిచ్చెయ్తతు.

వ్యా.—౬౩. ఇప్పడి అనుమతిసాపేక్షనాయ్ రక్షిక్కుమాకిల్, ఇవ్వనుమతితాన్ సాధనమాకాతో వెన్న [అ]వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఎల్లా) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పొతువాకై) యావతు భోగమోక్షోపాయఙ్గళిల్ ఏతేను మొన్ఱిలే యధికరిక్కుమవనుక్కుమ్, "నీయివ్వుపాయత్తై యనుష్ఠి" ఎన్ఱాల్ "అప్పడియే శెయ్కిఱేన్" ఎన్నుమ్ అనుమతిపూర్వకమాక అతిలిప్రియ వేణ్డుకైయాలే, సకలోపాయ సాధారణమాయిరుక్కై.

అ.—ఫలత్తినుడైయ అసిద్ధత్వరస్యతైక్కళాలుమ్ అవర్జనీయమాయిరుక్కుమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకమ... ఎన్ఱు కరుత్తు) ఎన్ఱు.

"అపేక్షైక్కు రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకత్వమ్ స్వవ్యాపకానుమత్యనుమాపకత్వమ్; ఉపాయత్వప్రార్థనైయుమ్ అనుమత్యనుమాపకత్తైయాలే నిరపేక్షోపాయ భూతనుక్కు అపేక్షితై" ఎన్ఱురుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యాచ్ఞాప్రపత్తిరిత్యాది.) (ప్రార్థనామతిః) ఎన్ఱు అవిత్తోడే ఐకార్థ్యాల్ (యాచ్ఞాప్రపత్తిః) ఎన్ఱు అవిత్తుక్కుమ్ - యాచ్ఞారూప జ్ఞానవిశేషమ్ అర్థమ్ ఎన్ఱు, ప్రతీకగ్రహణశైలియాలే వ్యఞ్జితమ్. ఇఙ్గే, "(యాచ్ఞా) ఎన్ఱుమ్ (ప్రపత్తిః) ఎన్ఱుమ్ పదద్వయమాయ్, (ప్రపత్తిః) ఎన్ఱు - లక్ష్యనిర్దేశముమ్, (యాచ్ఞా) శబ్దాన్తమ్ - లక్షణనిర్దేశముమ్, (శరణాగతిః) ఎన్ఱు - శరణాగతి శబ్దత్తుక్కు ప్రపత్తిశబ్ద పర్యాయత్వవిధియుమ్" ఎన్ఱు శొల్లువారుముణ్డు; ఇప్పడియాకిల్, అర్థద్వయ విధానత్తిల్ వాక్యభేదమ్ వరుకైయాలే ఇతుకూడాతు ఎన్ఱు, (శరణాగతిః - ప్రపత్తిః) ఎన్ఱు - లక్ష్యనిర్దేశమ్. అతిల్, (శరణాగతిః) ఎన్ఱు అవిత్తాల్ - రక్ష్యత్వాధ్యవసాయాత్మకమాన ప్రపత్తివిశేషత్తై వ్యావర్తిక్కిఱతు. "(యాచ్ఞా) శబ్దాన్తమ్ లక్షణకథనమ్" ఎన్ఱు, శొల్లువారుముణ్డు.

(స్వీకారత్తై అప్రతిషేధద్యోతక మెన్ఱు తేయిత్యాది) (స్వీకారత్తై) ఎన్ఱతు - ఉపాయస్వీకారత్తై యెన్ఱపడి. ఉపాయస్వీకారరూపత్వాత్ స్వయమనుపాయమాన ఇన్దవరణమ్, ఉపాయనిరపేక్షోపాయ భూతనుక్కు అధికారార్థాపేక్షితాప్రతిషేధద్యోతకమాయల్లతు, స్వయముపాయమాన ఉపాసనమ్ ఉపాయానపేక్షమాన సిద్ధోపాయత్తుక్కు అపేక్షితమాన అప్రతిషేధత్తుక్కు అనుమాపకమాకాతెన్ఱు, కరుత్తు. ఇత్తాల్ - అనుమతిమాత్రమెన్ఱాల్ అతు ఉపాసకనుక్కుమ్ తుల్యమెన్నుమతువుమ్ దత్తోత్తరమెన్ఱు, సూచితమ్.

౬౩.—"నియతాన్వయ వ్యతిరేకశాలియాన అనుమతిక్కు స్వస్వభావపర్యాలోచనయాపి సాధనత్వమిల్లై యెన్ఱు, శొల్లుకిఱతు ఉత్తర గ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, శఙ్కారూపేణ అవతారిక్కై (ఇప్పడిఅనుమతి సాపేక్షనాయిత్యాది.) "ఉపాసనవత్, నియతాన్వయవ్యతిరేక శాలిత్వాత్ ప్రసాదరూపాదృష్ట ద్వారకసాధనత్వమ్ అనుమతిక్కుమ్ కూడుమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

"మూలత్తిల్ [ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్] ఎన్ఱ * ఎల్లా శబ్దమ్ ఉపేయభేదభిదుర ఉపాయసాకల్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భోగమోక్షేత్యాది.)

(అధికరిక్కుమవనుక్కు) ఎన్ఱతు - "తదధీనఫలభాక్కాక వేణుమ్" ఎన్నుమవనుక్కెన్ఱపడి.

(నీయివ్వుపాయత్తై యనుష్ఠియెన్ఱాల్) ఎన్ఱ అవిత్తు, "యజేత - స్వర్గకామః"[౪] "ముముక్షుర్ధ్యాయీత"[౫] ఎన్ఱ అవిధివాక్యఙ్గళిలే సామాన్యోక్తిక్కు విశేషపర్యవసాన సిద్ధార్థకథనమ్.

(అప్పడియే శెయ్కిఱేనెన్నుమనుమతిపూర్వకమాక) ఎన్ఱ అవిత్తు, విధేః ప్రవృత్తినిర్వాహకత్వాద్ధి, ఆకాఙ్క్షాబలత్తాలే ఉదిక్కక్కడవతాన "స్వర్గకామస్య ఇదంకార్యమ్, అహమపిస్వర్గకామః; అతోమమేదంకార్యమ్" ఇతియుక్తిపురస్సరమ్ యాగే యష్టుః ప్రతిసన్ధానత్తై

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౫. ౨॥ ౬-౧౭-౭౨. ౩॥ ౪॥ ౫॥

మూ.— చైతన్యకార్యమాకైయాలుమ్,

వ్యా.—ఇత్తాల్ - ఓరిడత్తిలుమ్ ఇవ్వనుమతిక్కు అధికారివిశేషణత్వమొழிయ, ఫలసాధనత్వమిల్లామై కాట్టప్పట్టతు.

(చైతన్యకార్యమాకై) యావతు - రక్ష్యత్వమ్ చేతనాచేతనసాధారణమా యిరుక్కచ్చెయ్తే, జ్ఞానశూన్యమాకైయాలే అవ్వాకారత్తై అఱికైక్కు యోగ్యమల్లాత అచేతనమ్బోలన్ఱిక్కే, జ్ఞానాశ్రయభూతనాకైయాలే అత్తైయఱికైక్కు యోగ్యనాయిరుక్కిఱ ఇచ్చేతనన్బక్కలుణ్డాన అనుమతి, ఇవనుడైయ జ్ఞానకార్యమాయ్ క్కొణ్డు వన్దతాయిరుక్కైక్కు. ఇత్తాల్ - “ఇవ్వనుమతి చేతననాన వాశియైప్పఱ్ఱ వన్దతాకైయాలే, సాధనకోటియి లన్వయియాతు” ఎన్ఱపడి.

అ.— అఖిలపిక్కిఱతు. యద్వా, “యథేచ్ఛసి తథా కురు”[1] “కరిష్యే వచనం తవ”[2] ఎన్ఱు అవిత్తైయుడైయాఱ్ఱ్కొణ్డు, (అనుస్థి) ఎన్ఱుమ్ (కొయ్కైయే) ఎన్ఱుమ్ మధ్యమోత్తమపురుషనిర్దేశమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. [౧౨

ఇత్తాల్ - ఉపాయకర్తృత్వావస్థా పూర్వభావియాన నిరూప్యత్వావస్థా విశేషమాన ఇన్దజ్ఞానమ్ కరిష్యమాణోపాయవ్యావృత్తమాయ్, స్వయమనుపాయమా యిరుక్కుమెన్ఱపడి. (ఇవ్వనుమతిక్కు అధికారివిశేషణత్వ మొழிయ - ఓరిడత్తిలుమ్ - ...సాధన త్వమిల్లామై కాట్టప్పట్టతు) ఎన్ఱు, అన్వయమ్. “సిద్ధోపాయానుమతిః అనుపాయః, ఉపాయానుమతిత్వాత్; యాగాద్యనుమతివత్” ఎన్ఱు, ఇ అనుమానమ్ వివక్షితమ్. ఇత్తాల్ - “[ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్] ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కు - సాధ్యసిద్ధరూపమాన ఎల్లావుపాయఙ్గళుక్కుమ్ ఎన్ఱర్థమ్” ఎన్ఱు, అరుళాజ్ఞై యిలే, సిద్ధోపాయ సాధారణ్యాంశమ్ ప్రకృతానుపయుక్తమెన్ఱు, కరుత్తు. [౧౫

(రక్ష్యత్వమిత్యాది) ఇఙ్గే, రక్షణమావతు - స్థితిప్రవృత్తివిశిష్ట స్వరూపత్తినుడైయ సత్తానిర్వహణమ్; (రక్ష్యత్వ) మావతు - ఉపాయాన్తరేషు భగవన్నిర్వాహ్యస్థితి ప్రవృత్తివిశిష్ట స్వరూపసత్తాకత్వమ్. (అవ్వాకారత్తై) ఎన్ఱతు - రక్ష్యత్వత్తై యెన్ఱపడి.

(ఇచ్చేతనన్నిత్యాది) ప్రమాణతః ప్రతిపన్నమాన భగవద్రక్ష్యత్వత్తిలే ఉపపత్తిముఖత్తాలే “ఏతదేవమేవ” ఎన్ఱు, అఱువగమరూపమాన అనుమతియానతు, రక్ష్యమాన అచేతనత్తిలన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే, రక్షణవ్యభిచారియాయ్, రక్ష్యనాన చేతనన్బక్కలిలే రక్ష్యత్వత్తోడే సహదృష్టమాత్రమాయ్, అవర్జనీయ సన్నిధియుమాయ్, సాధనమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమెన్ఱు, కరుత్తు. (చేతనాచేతన సాధారణ మాయిరుక్కచ్చెయ్తే) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్ - వ్యభిచారిత్వమ్ వ్యఞ్జితమ్. “అనుమతిరియమ్ - సాధనమ్, రక్షణాత్పూర్వం రక్ష్యవృత్తిత్వాత్; ఉపాసనవత్” ఎన్ఱు, ఇ అనుమానమ్ ఫలకామనాయుక్త పురుషతన్త్రత్వత్తాలే సోపాధికమ్; యత్ర సాధ్యత్వే సతి సాధనత్వమ్, తత్ర ఫలకామనావత్పురుషతన్త్రత్వమ్; యథా ఉపాసనే ఇతి. సాధ్యవ్యాపకత్వముమ్ ప్రమేయత్వాదా సాధనావ్యాపకత్వముమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఉపగమరూపమాన యథావస్థితస్వభావానుమతి, అపురుషతన్త్రముమాయ్. ఫలకామనారహితసాధారణముమాకైయాలే, పక్షత్తిలే ఉపాధినివృత్తియుణ్డెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతననాన వాశియైప్పఱ్ఱ వన్దతాకైయాలే) ఎన్ఱు; - అచిద్వ్యావృత్త్యాత్మక చైతన్యస్వభావకృతత్వేన అపురుషతన్త్రమాయ్ వన్దతాకైయాలే యెన్ఱపడి. “శాస్త్రస్య మనుష్యాధికారత్వాత్”[3] ఎన్ఱు, మనుష్యవిషయమాకచ్చొన్న ఉపాసనాదిశాస్త్రమ్ పారతన్త్ర్యజ్ఞానరహిత శక్తాశక్తవిషయ మెన్ఱు, కరుత్తు.

“[చైతన్యకార్య మాకైయాలుమ్] ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కు - అచేతనత్తిలే రక్ష్యత్వవ్యభిచారియుమాయ్ చేతనన్బక్కలిలే యథావస్థిత స్వభావ జ్ఞానత్తాల్ స్వతఏవ భావితయా అపురుషతన్త్రముమాయిరుక్కైయాలుమ్’ ఎన్ఱర్థమాకైయాలే, ‘చైతన్యకృత్యమ్’ ఎన్ఱాల్ - ఉపాసనాదికళుమ్ మఱ్ఱుళ్ళ చేతనప్రవృత్తికళుమెల్లామ్ చైతన్య కృత్యమాకైయాలే, ఇతుక్కొరువాశి శొల్లిఱ్ఱాకాతు” ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైక్కు పరిహృతైయెన్ఱు సూచితమ్. “ఉపదేశానన్తరమ్ ఉపదిష్టార్థవిషయక మననప్రయుక్తమాయ్, యథావస్థితవస్తువిషయమాన ఇన్ద తదేకరక్ష్యత్వానుమతిక్కు పురుషతన్త్రత్వమే వన్దతాయిరుక్కైక్కు” ఎన్ఱు, అవిత్తాల్ వ్యావర్త్యమాకైయాలే ఉపదేశమ్ వ్యావర్త్యమల్లామైయాలే, చేతనన్నుక్కు “తానేవరుమ్” ఎన్ఱు వివక్షిక్కిల్ ఉపదేశిక్కవేణ్డాతొழிయ మెన్నుమతువుమ్ దత్తోత్తరమెన్ఱు, కరుత్తు. పురుషతన్త్రత్వమావతు - ఫలావ్యవహిత సాధనతయా పురుషకృతివిధేయత్వమ్. ఏతాదృశ పురుషతన్త్రత్వమ్ యథావస్థితవస్తూపగమ రూపమాన రక్ష్యత్వానుమతిక్కిల్లై. [౩౫

౧॥ గీ-౧౮-౬౩ ౨॥ గీ-౧౮-౭౩. ౩॥ శ్రీభా-ప-౩౭౫-వ-౧౨.

మూ.—ప్రాప్తిదశైయిలు మనువర్తిక్కైయాలుమ్, స్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలుమ్, అదిద్వారవృత్తవేషత్తై సాధనమాక వొణ్ణాదు.

వ్యా.—(ప్రాప్తిదశైయిలు మనువర్తిక్కై)యావదు - ఉపాయదశైయిళవన్ని, క్కే ఉపేయదశైయిలుమ్, అవన్ వ్యామోహానుగుణమాక కొణ్డ్ ష్యమ్ వినియోగవిశేషఙ్గళిల్, «తిరువుళ్ళమానపడి కొణ్డరుళవేణుమ్'' ఎన్నుమనుమతి ఇవనుక్కునడన్దు శెల్లుక్కై. ఇత్తాల్ - «సాధనమాకిల్ ఫలసిద్ధియిళవిలే మీళవేణుమ్'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(స్వరూపాతిరేకియల్లామై)యావదు - శేషి శెయ్యుమదుక్కు ఉడన్పట్టిరుక్కై శేషత్వపారతన్త్ర్య కార్యమాకైయాలే, ఇవ్వనుమతి స్వరూపత్తుక్కు ప్పురమ్బన్ఱిక్కే స్వరూపమాయిరుక్కై. ఇత్తాల్ - «సాధనమాకిల్ స్వరూపాతిరేకియాయిరుక్కవేణుమ్'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—[ప్రాప్తిదశైయిలుమ్] ఎన్ఱ ఉమ్ సముచ్చయతాత్పర్యమ్ (ఉపాయదశైయిళవన్ఱిక్కే యితి.) «అటాక్కొణ్డార్' ఇత్యాదిమైయు టాన్డరుళిచ్చెయ్కైయాల్ అవన్ వ్యామోహానుగుణమాకవిత్యాది.) వ్యక్తిచతుర్థ్యర్థాన్వితే నమశ్శబ్దార్థత్తైయుటాన్డు (తిరువుళ్ళమాన పడి యిత్యాది)

(ఇత్తాలితి) ఇత్థం. «రక్షణానుమతిః నసాధనమ్, శేషివ్యాపారానుమతత్వాత్; ఉపేయదశాయాం తత్కృతవినియోగ విశేష విషయ కానుమతివత్'' ఎన్ఱి అనుమానం సూచితమ్. [౨౦

(శేషి శెయ్యుమ - ఇత్యాది) శేషికృతనిరపేక్ష రక్షణత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణుమనుమతియానదు, శేషాతిశయకర శేషిచేష్టానువిధాయిత్వరూప శేషత్వ పారతన్త్ర్యస్య స్వరూపాన్తర్భూత మెన్ఱ పడి.

(ఇత్తాల్ సాధనమా ఇత్యాది «రక్షణానుమతిః నసాధనమ్, శేషత్వపారతన్త్ర్యకార్యత్వాత్ కైఙ్కర్యవత్'' ఎన్ఱి అనుమానమ్ సూచితమ్ ఉపాసనమ్. శేషత్వపారతన్త్ర్య కార్యమానాలుమ్, కైఙ్కర్యమ్బోలేయుమ్ రక్షణానుమతిపోలేయుమ్ శేషత్వపారతన్త్ర్యకార్యమన్ఱు. [౨౧

౫౮.—శరణ్యమ్ - రక్షకమ్. (శరణమ్) - ఉపాయమ్. (అమృతమ్) ఎన్ఱదు, సాధ్యసాధనఙ్గళ్ ఇరణ్డిలుమ్ అన్వయిక్కుమ్. సాధనస్య అమృతత్వమ్ - రసస్థత్వానామ్, అబాధ్యసహత్వముమ్, నిత్యత్వముమ్; సాధ్యస్య అమృతత్వమ్ - నిరతిశయభోగ్యత్వముమ్, స్థిరత్వముమ్. (అర్థాత్ సిద్ధమ్) ఎన్ఱదు - ఇతరోపాయాసహత్వరూప అర్థస్వభావత్తాలుమ్, «అబ్భక్షో వాయుభక్షః'' ఇత్యాది శ్లోకత్తిలే «సర్వం వాక్యం సావధారణమ్'' ఎన్ఱ న్యాయత్తాలుమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి.

౫౯.—(ఉభయపరికర్మితేత్యాది) పెరియజీయర్ నిర్ద్రత్తియత్తిలరుళిచ్చెయ్ద వాక్యమ్. (ఉభయపరికర్మిత స్వాన్తస్య) - కర్మయోగ జ్ఞానయోగ సంస్కృతాన్తఃకరణస్య.

౬౦.—సూలఙ్గళిల్ [ఆత్మజ్ఞానముమ్ అప్రతిషేధముమ్] ఎన్ఱి అవిడత్తిల్ ఆత్మజ్ఞానమాత్రమ్ వేణుమెన్నిల్; భగవచ్ఛేషత్వ భగవత్ప్రత్యత్వజ్ఞానయుక్తరుమ్ సాధనాన్తర ప్రవృత్తరాయిరుప్పవర్కళ్ విషయత్తిల్ అవన్ ప్రవృత్తివాయియాలుమ్, అప్రతిషేధమాత్రమ్ వేణ్డవన్నిల్ సుషుప్తప్రళయాదిదశైకళిలే అప్రసక్తియాలుమ్, అతిరిక్తమ్ వేణ్డువదు ఎన్ఱు కరుత్తు.

౬౧. —(తదేకపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపసహకారియాక్కుమ్) ఎన్ఱి అవిడత్తిల్, పారతన్త్ర్యమ్ - స్వతన్త్రేశ్వరక ఫలసాధనప్రవృత్తస్య సహత్వరూపమ్; స్వపారతన్త్ర్యమ్, భగవత్ప్రీతిసాధన సాధ్యత్తద్వారా మోక్షహేతువాక ప్రపన్నఙ్గళుక్కుళ్ళదు అర్థమ్ విడుమ్బ. (ప్రపన్నవృత్తిక్కు) ఎన్ఱ - సంసారనివృత్తిక్కు ఎన్ఱపడి. ఇవన్ «ఆత్మైవ హ్యాత్మనో బన్ధుః'' ఎన్ఱ ప్రమాణత్తిల్ ఆత్మప్రయత్నమ్, తత్ సంసారమ్' ఎన్ఱాప్పడి అత్యన్తక్రూరమాయ స్వగత గాఢరూపమాన స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యాది రూపాలుక్కళ్ళాకైయాలే, మున్బుడైయాన సంసారమాక్కిఅభావప్రాప్తిక్కిల్ ఇళుసిలక్షణమాకైయాలే, [అత్తై] ఎన్ఱు, ఇవ్వావత్తై పరామర్శిక్కిడపడి. ఎన్ఱిన్ఱవరుళిచ్చెయ్కైయాల్ (ఇత్తైయున్ఱదు ఎన్ఱుగుడజి

౧॥ తి-వా-ర్-

17-9-90.

సూ.—౭౪. అచిద్వ్యావృత్తిక్కు ప్రయోజనమ్ - ఉపాయత్తిలుపకారస్మృతియుమ్, ఉపేయత్తిలుకప్పుమ్.

వ్యా.—(అచిద్వ్యావృత్తివేష)మావతు- జ్ఞాతృత్వత్తాలే, జ్ఞానశూన్యమాన అచిత్తిల్ వేఱుపట్టిరుక్కై. ఆత్మావినుడైయ ఆకారమ్; ఇవ్విడత్తిల్, అవ్వాకారమావతు - జ్ఞానకార్యమాన అనుమతి; ఇత్తై (సాధనమాకక్కొణ్డాల్) ఎన్ఱతు - ఇప్పడి యిరుక్కిఱవనుడైయ అసాధనత్వహేతుక్కళ్ అనేకముణ్డాయిరుక్క, ఇత్తై సాధనమాకక్ కల్పిక్కప్పోకాతెన్ఱపడి.

(అచిద్వ్యావృత్తివేషమ్) ఎన్ఱు, పాఠమాకిల్, జ్ఞానశూన్యమాన అచిత్తినిన్ఱుమ్ ఆత్మావుక్కుణ్డాన జ్ఞాతృత్వరూప వ్యావృత్తియిన్ వేషమాన అనుమతియై ఎన్ఱు శబ్దార్థమ్.

౭౪. ఆనాల్, ఇవ్వచిద్వ్యావృత్తిక్కొరు ప్రయోజనమ్ వేణ్డావో వెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧౫

(అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (ఉపాయత్తిలుపకారస్మృతి) యావతు - "ఎన్నై త్తీమనఙ్కెడుత్తాయ్"[౧] "మరువిత్తొழுమ్ మనమే తన్దాయ్"[౨] ఎన్ఱ అప్పడియే - సిద్ధోపాయమాన పెరుమాన్ తన్ తిరువడిక్కళిల్ పణ్ణిన వుపకారఙ్గళై యనుసన్ధిక్కై.

(ఉపేయత్తిలుకప్పు) ఆవతు - అవన్ తిరువడిక్కళిల్ తాన్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యఙ్గళిల్ "ఉకన్దుపణి శెయ్దు"[౩] ఎన్ఱ ఉకప్పుమ్, అత్తాల్ అవనుక్కు పిఱక్కిఱ ప్రీతియైక్కణ్డు తనక్కు పిఱక్కిఱ ప్రీతియుమ్.

అ.—"అచిద్వ్యావృత్తిస్వవేషః" ఎన్ఱు విగ్రహిత్తు అర్థమ్ (జ్ఞాతృత్వత్తాలే) ఇత్యాది. (జ్ఞానకార్యమాన అనుమతి) ఎన్ఱతు - జ్ఞానావస్థావిశేషరూపమాన అనుమతియెన్ఱపడి. (సాధనమాక) ఎన్ఱ అణిచ్ ప్రయోగత్తాలే - స్వతః అసాధనత్వమ్ వ్యఞ్జితమాయిత్తాయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇరుక్కిఱవనుడైయ అసాధనత్వహేతుక్కళ్ ఇత్యాది.) (కల్పిక్కప్పోకాతు) ఎన్ఱతు - ప్రతితర్కపరాహతియాలే సాధనత్వానుమితి ఉదియాతెన్ఱపడి. "అచిద్వ్యావృత్తేః వేషః" ఎన్ఱు విగ్రహిత్తర్థమ్ (జ్ఞాతృత్వరూపవ్యావృత్తియిన్) ఎన్ఱు. "అన్యార్థమిన్దవచిద్వ్యావృత్తత్వమ్" ఎన్ఱుమ పాఠియత్తాలే (అచిద్వ్యావృత్త) ఎన్ఱతు.

౭౪. "చేతనాచేతనఙ్గళుక్కు తదేకరక్ష్యత్వమ్ అవిశేషేణ ఇరుక్కుమాప్పోలే, అచేతనత్వముమ్ అవిశిష్టమాయిరుక్కలామే! ఇప్పడియన్ఱిక్కే, అచిత్తుక్కళిల్ వ్యావృత్తమాన చిత్తినుడైయ జ్ఞాతృత్వత్తుక్కు ప్రయోజనమ్ వేణుమే! అతు, శాస్త్రోక్తోపాయానుష్ఠానరూపమాకక్కూడవతు' ఎన్ఱ ఆశఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమెన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే అవతారికై (అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఇత్యాది; - (అచిద్వ్యావృత్తి) ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ విశేషణతయా నిర్దిష్టమాన అచిద్వ్యావృత్తిక్కెన్ఱపడి. పాఠాన్తరత్తిలే (అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఎన్ఱతు సుగమమ్.

"తీమనమ్" దుష్టమనస్సై. "కెడుత్తాయ్" పోక్కినాయ్; "మరువిత్తొழுమ్ మనమే" - అనన్యప్రయోజనమాకత్తొழுకైక్కు ఉపకరణమాన మనస్సై, "తన్దాయ్" - ప్రసాదిత్తాయెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, మనస్సినుడైయ దోషనివర్తనముమ్, గుణాధానముమ్ వివక్షితమ్. హేత్వనుక్తియాలే ఉపకారత్వముమ్ సిద్ధమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సిద్ధోపాయమాన) ఇత్యాది. [illegible]

(అవన్ తిరువడిక్కళిల్) ఇతి. "ఉనపాదమ్"[౩] ఎన్ఱతైయుట్కొణ్డు (అవన్ తిరువడిక్కళిల్) ఎన్ఱతు. "పణిశెయ్దు" ఎన్ఱ అవిటాల్ నిరూపమాన వర్థమ్ (కైఙ్కర్యఙ్గళిల్) ఎన్ఱతు. "ఉకన్దు" ఎన్ఱతిన్ అర్థమ్ (ఉకప్పుమ్ ఇత్యాది. (అత్తాల్...పిఱక్కిఱ) ఎన్ఱతు - ఇవనుకప్పాలుణ్డాన వెన్ఱపడి. "అన్నమదన్నమద్మి"[౪] ఎన్ఱ అప్పడియే ప్రథమమ్ ఇవనుక్కుణ్డాన కైఙ్కర్యానన్దమ్, అనన్తరమ్ తద్దర్శనజనిత భగవదానన్దమ్, అనన్తరమ్ తద్దర్శనజనితమాన ఇవనుడైయ ఆనన్దమ్; సర్వత్ర ఇవనుడైయ ఆనన్దమ్ భగవద్భోగ్యతార్థమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

నిరుపాధికరక్షకవాచకమాన అకారత్తుక్కుమ్, కైఙ్కర్యవాచకమాన వ్యక్తచతుర్థిక్కుమ్, విరోధినివృత్తి†పరమాన నమస్సుక్కుమ్, మధ్యనిర్దిష్టమాన మకారోక్త జ్ఞాతృత్వత్తుక్కుమ్ స్మృత్యనుభవరూపమాన స్వవిభాగానుగుణ ముఖ్యప్రయోజనమ్ ఉపాయాదివిషయ ఉపకారస్మృత్యాదికళ్; ఉపాయాపేక్షితమాన వనుమతి తదాన్తరీయకై. ఉపాసనాదికళ్ ఔపాధిక ప్రయోజనఙ్గళెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - పాఞ్చాలికాది వ్యావృత్తియే అచిద్వ్యావృత్తిఫలమ్ ఎన్ఱపడి.

౧॥ తి-వా-౫-౭-౮. ౨॥ తి-వా-౭-౭-౭. ౩॥ తి-వా-౧౦-౮-౧౦. ౪॥ య-వే-అష్ట-౫-ప్ర-౮. † పా- 'నివర్తన' ఎన్ఱు.

మూ.—౬౫. “ఉణ్ణామనత్తాలెన్నినైన్దిరున్దాయ్” ఎన్ఱు,అప్పడియే - ప్రాప్తికు ఉపాయమ్ అవన్ నినైవు

౬౬. అతుతానెప్పోతుముణ్డు.

౬౭. అతుఫలిప్పతు ఇవన్ నినైవుమాఱినాల్.

వ్యా. ౬౫. ఇప్పడి ఇవన్పక్కల్ ఉళ్ళతొన్ఱుమ్ ఉపాయమన్ఱాకిల్, ఇవనుక్కు తత్ప్రాప్త్యుపాయమ్ ఏతెన్న, వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(“ఉణ్ణామనత్తాల్”) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - ఇత్తలైయిల్ ఉళ్ళతొన్ఱుమ్ పేఱుక్కు ఉపాయమల్లామైయాలే, “ఉణ్ణామనత్తాలెన్నినైన్దిరున్దాయ్” ఎన్ఱు, ఐక్యస్థవర్కళుక్కు మొగుప్పోక్కి ఉపాయ్త్తిగుక ఉడవర్కళ్ కుఱిప్పిత్తాల్ అన్నై నినైత్తిరున్దతేన్! ఎన్ఱు, హితైషియాన అవన్నినైవే ఉపాయమ్ ఎన్ఱు, ఆழ్వార్ అనుసన్ధిత్తపడియే. అప్పడి ప్రాప్తికు ఉపాయమ్ ‘సర్వజ్ఞనాన సర్వశక్తియాన ప్రాప్తనాయ్ పరమదయాళువాయిరుక్కిఱ అవన్ ఉడైయ ఇచ్ఛేతనోజ్జీవనార్థమాన నినైవే ఎన్ఱపడి.

౬౬.—అన్నినైవుతానవనుక్కు ఎప్పోతుముణ్డావతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అతుతానెప్పోతుముణ్డు) ఎన్ఱు. (ఎప్పోతుమ్) ఎన్ఱతు - ఇవన్ అనాదియాయ్త్తానుమ్ పట్ట తిరికిక్కిఱ కాలత్తోడు ఇన్ఱోడు వాసియఱ సర్వకాలత్తిలుమెన్ఱపడి.

౬౭.—ఆనాల్, అతు ఇన్నాళ్ ఎవరై ఫలియాతిరుప్పానేనెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧౫

(అతుఫలిప్పతు ఇవన్ నినైవుమాఱినాల్) ఎన్ఱు. అతావతు అవన్ నినైవు ఇవనుక్కు కార్యకరమావతు, ఇవనుడైయ స్వరక్షణచిన్తైమాఱిన కాలత్తిలెన్ఱపడి.

అ.— ఇవన్పక్కలుళ్ళతు, ఇత్యాది. (ఉపాయమన్ఱాకిల్) ఎన్ఱతు- స్వయత్ననివృత్తియుమ్ అపేక్షైయుమ్ వరణముమ్ అనుమతియుమ్ అపూర్వస్థానీయప్రసాదజనకఙ్గళన్ఱాకిలెన్ఱపడి.

[ఉణ్ణామనత్తాలెన్నినైన్దిరున్దాయ్] ఎన్ఱతు-తిరుమొழி. ఇతుక్కర్థమ్ (ఇత్తలైయిల్) ఇత్యాది. (ఒన్ఱుమ్) ఎన్ఱతు-“కువలైయఙ్గణ్ణి”౧ ఎన్ఱ అజ్ఞానముమ్, “కొల్లియమ్ పావై”౧ ఎన్ఱ పారతన్త్ర్యముమ్, “నిన్ తాళ్ శరణ్”౧ ఎన్ఱ స్వరూపానురూప భక్తియుమ్ స్వయత్ననివృత్త్యాదికళుమ్ ఎన్ఱ వివక్షితఙ్గళొన్ఱుమ్ ఎన్ఱపడి

(ఐక్యస్థవర్కళుక్కుమ్, ఎన్ఱతు- దుర్నిర్వాహ్యత్తుక్కుమెన్ఱపడి. ఒరుపోక్కి) ఎన్ఱతు- ఒరునిర్వాహణ ప్రకారమెన్ఱపడి. “సుహృదం సర్వ భూతానామ్”౩ ఇత్యాదిప్పడియే (హితైషియాన ఇతి. రక్షణచిన్తాశీలనానవనెన్ఱపడి. (అవన్నినైవే ఉపాయమ్) ఎన్ఱతు- అపూర్వ స్థానీయప్రసాదజనకమెన్ఱపడి. ఆழ்வార్-తిరుమఙ్గైయాழ்వార్. “సర్వజ్ఞోపిహి”౪ ఇత్యాదిప్పడియే (సర్వజ్ఞనాయ్, ఇత్యాది. ‘ఈశ’ శబ్దమ్- శక్తనైయుమ్ స్వామిత్వత్తైయుమ్ శొల్లవల్లతాకైయాలే, తన్త్రేణ ఉభయముమ్ వివక్షితమెన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశక్తియాయ్ ప్రాప్తనాయ్) ఇతి. ‘కారుణిక’ శబ్దమ్ - “తదస్యశీలమ్”౫ ఎన్ఱ శీలార్థప్రత్యయాన్తమ్ ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరమదయాళువాయ్) ఇతి. ‘సన్’ ఎన్ఱ అవిద్యాక్కర్థము (ఇరుక్కిఱ) ఇతి. ‘ప్రతీక్షతే’ ఎన్ఱ అవిత్తాల్ వ్యఞ్జితమాన వర్థమ్ (ఇచ్ఛేతనోజ్జీవనార్థమాననినైవు) ఎన్ఱతు

౬౬.— వచనస్థ ‘సదా’ శబ్దత్తైయుమ్, ‘ప్రతీక్షతే’ ఎన్ఱ వర్తమానప్రత్యయత్తైయుమిట్టుక్కొణ్డు మూలత్తిలే [అతుతానెప్పోతుముణ్డు] ఎన్ఱతు. ఇతుక్కర్థమ్ (ఇవన్ అనాదియాయ్త్తానుమ్ ఇత్యాది ఉపాయోపేయాన్తర పరనాయిరుక్కిఱ కాలత్తోడెన్ఱపడి. (ఇన్ఱోడు) ఎన్ఱతు- స్వయత్న నివృత్త్యాదికళుణ్డాన ఇన్ద కాలత్తోడెన్ఱపడి.

౬౭.—(ఆనాల్) ఇత్యాది అమోఘసఙ్కల్పనాకైయాలే, అవన్నినైవు ఫలోపధాయకమాకాతేపోనతు ఎత్తాలే ఎన్ఱపడి. వచనస్థ ‘రక్ష్యాపేక్షామ్’ ఎన్ఱ అవిత్తైయిట్టుక్కొణ్డు మూలత్తిలే[అతుఫలిప్పతు] ఇత్యాది. ఇతుక్కర్థమ్(అవన్నినైవు) ఇత్యాది. (కార్యకరమావతు)ఎన్ఱతు - ఫలోపధాయకమావతెన్ఱపడి. (స్వరక్షణచిన్తై) ఎన్ఱతు - ప్రసాదద్వారకోపాయానుష్ఠాన బుద్ధియెన్ఱపడి. [౩౫

౧॥ తి-మొ-౭-౭-౧. ౨॥ తి-వి-౯౫. ౩॥ గీ-౫-౨౯. ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౯. ౫॥

మూ. - ౬౮. "అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమ్ ఇప్పోదుతఞ్జమేరా? ఎన్ఱ, అనినైవుకులైక్కై" ఎన్ఱు, జీయరరుళిచ్చెయ్యవర్.

౬౯. ప్రాప్తావుమ్,

వ్యా. - ౬౮. ఇవ్వర్థత్తైయుడైయ ఆప్తర్థమాక నఞ్జీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అన్తిమకాలత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడజ్గి. అతావతు - నఞ్జీయర్, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తిలేయుళ్ళారొరు శ్రీవైష్ణవరై, నోవతి చ్చైత్తియున్నరుళి యిరుక్క అవళవిలే, అన్దశ్రీవైష్ణవర్, "అడియేనుక్కు అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమాయి రుప్పతొన్ఱై యరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్" ఎన్న; "అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమ్, నమక్కిప్పోదు తఞ్జమేరా? ఎన్ఱు తన్నై స్వరక్షణచిన్తై కులైక్కైకాణుమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్త వార్త్తై. ఆకైయాల్, ఈశ్వరన్ ఇవ్వాత్మోజ్జీవనత్తై యుపాయ ప్పణ్ణుమ్ చిన్తై ఫలిప్పతు ఇవనుడైయ స్వగతరక్షణచిన్తై మాఱినాలెన్ఱు తాత్పర్యమ్.

౬౯. ప్రాపకనీశ్వరనానాలుమ్, ప్రాప్తావుమ్ ప్రాప్తిక్కు ఉకప్పానుమివనన్ఱో? ఆనపిన్పు, ఇవన్ [౧౦ నినైవె యిప్పడి వేణ్డాకత్తుడైక్కలామో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్తావుమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి.—అన్ఱిక్కే, ఇచ్చేతనన్ కైయిలుళ్ళవత్తిన్ ఉపాయత్వగన్ధమఱ త్తుఱైత్తు, "ఈశ్వరనే యుపాయమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తిరుత్తలాలే, ప్రాప్తృత్వముమ్ ప్రాప్తియిల్ వరుముకప్పు మివనన్ఱిక్కే, ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరనతేయాయ్ ఫలిక్కుమ్పడియాలే; ఆకైయాల్ (ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తిక్కు కప్పానుమవనే) ఎన్ఱు, నిగమిత్తరుళుకిఱార్ శాకవుమామ్.

(ప్రాప్తా) అవనాకైయావతు -   [౧౫

అ.—౬౮.—(ఆప్తర్థమాక) ఎన్ఱతు - యాథార్థ్యజ్ఞాపనార్థమాకవెన్ఱపడి

[తఞ్జమేరా ఎన్ఱు, అనినైవు] ఎన్ఱతు - స్వరక్షణచిన్తైయెన్ఱపడి. అతు[కులైక్కై]యావతు - సాధనాన్తర విషయకనివృత్తి. "మూలత్తిలే [జీయర్ అరుళిచ్చెయ్యవర్] ఎన్ఱతు- ఒరుప్రబన్ధమాకవన్ఱిక్కే విడువార్త్తైయాక వరుళిచ్చెయ్యవరెన్ఱపడి." ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (వార్త్తై) ఎన్ఱతు. నఞ్జీయర్ వార్త్తైక్కు ప్రకృతార్థ సంవాదరూపత్వత్తై క్కాట్టుకిఱార్ (ఆకైయాలీశ్వరన్) ఇత్యాదినా.

౬౯.—విజిగీషు ప్రశ్నోత్తరయన పూర్వకముత్తరగ్రన్థప్రవృత్తియెన్నుమభిప్రాయత్తాలే శఙ్కాముఖేన అవతారిక్కై (ప్రాపకనీశ్వరనానాలుమ్) ఇత్యాది. "బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్"౧"బ్రహ్మణోమహిమాన మాప్నోతి"౨ఇత్యాదికళాలే ఇవనుక్కు ప్రాప్తృత్వముమ్, అవనుక్కు ప్రాపకత్వ ముమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, ఈశ్వరనుక్కు ప్రాప్తృత్వముణ్డానాల్ అపూర్ణత్వాదికళ్ ప్రసజ్గిక్కైయాలుమ్, "నతస్యకార్యంకరణంచవిద్యతే"౩ ఎన్ఱు, కరణనిషేధత్తాలే సాధనానుష్ఠానాభావమ లభిక్కైయాలుమ్, ఉభయలిజ్గవిశిష్టనుక్కు క్షుద్రచేతనన్ ప్రాప్యనెన్నుమతు అనుపపన్నమా కైయాలుమ్, ప్రాప్తృత్వమివనుక్కేయాకవేణుమ్; "లబ్ధ్వానన్దీ భవతి"౪ "సమేత్యసహమోదతే"౫ఇత్యాదికళాలే [ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమివ నేయాకవేణుమ్, ఉపేయత్తిలుకప్పుమ్] ఎన్ఱు, కీర్ణ్ణికొల్లిలన్నో, ఆకైయాలే "శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి"౬ఎన్ఱు, ఇవన్ ఉపాయానుష్ఠాతావాక వేణుమ్; ఆకైయాల్, ఇవనినైవై ఇప్పడిసాధ్యోపాయమాయ్ అప్రధానరూయిరుక్కుమెన్నవుమ్కూడాతెన్ఱు, అత్యన్తమ్ నిషేధిక్కవొణ్ణాతు ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

మూలత్తిలేయుమ్ [ఉపాయమ్ అవన్ నినైవు ; ఇవన్ నినైవుమాఱినాల్] ఎన్ఱతాల్ ఫలితవర్థత్తైయుడైయ నిగమనమ్ [ప్రాప్తావుమ్] ఇత్యాదికమెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ఱిక్కే ఇచ్చేతనన్ కైయిల్) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౬౮. (నఞ్జీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ఎన్ఱతు - నఞ్జీయర్ వార్త్తై ఎన్ఱు, తెరియచ్చొల్లి నఞ్జీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఎన్ఱపడి. ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ పూర్వాచార్యవాక్యజ్గళెల్లాత్తిలైయిలే.

౬౯.—మూలత్తిల్ [ప్రాప్తావుమ్] ఎన్ఱు, అవిటిల్, ప్రాప్తృత్వమ్ - ప్రాప్తిక్రియాకర్తృత్వమాకైయాలే, సంసారసాగరత్తిల్ అழுన్దిక్కిడక్కుమ చేతనరైప్పెఱుకైక్కాక, నష్టద్రవ్యలాభార్థమ్ తన్ పేఱాక యత్నమ్పణ్ణువారైప్పోలే నిరుపాధిక స్వస్వామిభావ సమ్బన్ధమడియాక సృష్ట్యవతారాదికళాలే కృషిపణ్ణుమవర్కళై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పట్రియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్తా అవనాకైయావతు) ఇత్యాదియాల్.

౧॥ తై-ఆ-౧-౧. ౨॥ తై-ఉ. ౩॥ శ్వేతాశ్వ-౬-౮-౮. ౪॥ తై-ఆ-౭-౧. ౫॥ ౬॥

మూ.—పాపకనుమ్,

వ్యా.—“స్వత్వమాత్మని సఞ్జాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణిస్థితమ్”౧ ఎన్గిఱ స్వతస్సిద్ధమాన స్వస్వామిత్వ సమ్బన్ధమడియాక, ఉడైమైయై పాపికుమ్ ముడైయవనైప్పోలే, ఇవ్వాత్మాక్కళై పాపిప్పాన్ ఒరువనాయిరుక్కై.—(పాపకన్) అవ న్దానాక్కైయావతు - తానే యివనై పాపికుమిడత్తిల్ పాపిప్పిక్కుముపాయముమ్, సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వ

అ.—(స్వత్వమ్) ఇత్యాది స్వత్వమ్ - యథేష్టవినియోగార్హత్వమ్ స్వామిత్వమ్ - యథేష్టవినియోక్తృత్వాభిసన్ధిమత్వమ్. స్థితశబ్దానురోధేన వుమ్ “దాసభూతాః”౨ ఇత్యాద్యనురోధేనవుమ్, “సంజాతమ్” ఎన్గిఱవిడత్తిల్ “సతః ఇత్యేకీకారో” ఎన్ఱు, ఏకీకృత్యజాతమెన్ఱ్ఱుమ్, ధర్మి యోగేసహజమెన్ఱు సర్వవనికి. అతైన్ఱ్నుభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వతస్సిద్ధమాన ఇత్యాది. లౌకికస్వస్వామిభావసంబన్ధమ్పోలే జన్మ ప్రతిగ్రహాక్రియాది జన్యమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమ ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ - స్వస్వామిసంబన్ధపర శాస్త్రఙ్గళాలుమ్, “విపర్యయేతునైవాస్య”౩ ఎన్ఱు, చేతననుక్కు పారవశ్యత్వముమ్ పరమచేతననుక్కు పారతన్త్ర్యత్వముమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, యాగోపాసనకైఙ్కర్యాది బోధకశాస్త్ర ప్రామాణ్యాన్యథానుపపత్త్యా తాదాత్వికాతిశయలాభమ్ పూర్ణ త్వాదివిరుద్ధమన్ఱిక్కే స్వాతన్త్ర్యానుగుణమాకైయాలుమ్, నిర్హేతుక రక్షకత్వత్తాలుమ్ కౌస్తుభస్థానీయమాన చేతనస్వరూపమ వత్సలస్వామిక్కు ప్రాప్యమాకవర్గ్గాకైయాలుమ్, “అహమన్నమహమన్నాదః”౪ ఎన్గిఱపడియే ఇవనుడైయ పుక్కప్పుమ్ అవనుక్కప్పుక్కు హేతువాకైయాలుమ్, అన్యథాచిదచిద్విభాగమ్ వ్యర్థమాక ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, కరణనిషేధముమ స్వసజాత్యాతిరిక్త లౌకికోపకరణవిషయమాకైయాలుమ్, అవసేయపా యమాకైయాలే తత్ఫలమవనత్వాకైయాలే “శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి”౫ ఎన్గి, అనిత్తోము విరోధముల్లాతైయాలుమ్, “బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్”౬ ఇత్యాదికళ్, స్వతన్త్రాధికారివిషయమాత్రల్, భోగ్యత్వార్థ భోక్తృత్వపరమాత్రలాకైయాలుమ్, అతఏవ ఉక్తకర్తృగామినిక్రియాఫలసూచకాత్మనే పదాభావముముపపన్నమాకైయాలుమ్, అనన్యప్రయోజనభక్తివిశేషయుక్తచేతనలాభమే అవతారప్రయోజనమాకైయాలుమ్, దుష్కృద్వినా శమ్ సఙ్కల్పసాధ్యమాయ్ ఉపాసకానుగ్రహమ్ అన్తర్యామిత్వసాధ్యమాయ్ ధర్మసంస్థాపనమ్ ఉపదేష్టాక్కళిడత్తిలే ఆవేశిత్తు నిర్వహిక్క శక్యాకైయాలే గుణచేష్టితాదికళాలే అనన్యప్రయోజన చేతనలాభమే అర్చావతారపర్యన్తావతార ఫలమాకైయాలే అవసేయప్రాప్తాఎన్ఱు, పరి హారాభిప్రాయమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ప్రాపయతేః కర్తరిణ్వుల్ ప్రత్యయమ్ వన్ద [ప్రాపక] శబ్దమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాపిప్పిక్కుముపాయమ్) ఇతి. (సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వ)ఙ్గళ్ - ప్రాపకత్వోపయుక్తఙ్గళ్.

ఎ-ఆ.—(స్వతస్సిద్ధమాన) ఎన్ఱతు - కర్మనిబన్ధనమాన సంసారికళినుడైయవుమ్ భగవత్సమ్బన్ధనిబన్ధనమాన నిత్యాదికళినుడైయవుమ్ స్వస్వామిభావసమ్బన్ధమ్పోలన్ఱిక్కే, శేషశేషిభావత్తై చొల్లుకిఱ ప్రణవాదికళిల్ ఒరు ఉపాధికాణామైయాలే సత్తాప్రయుక్తమాన ఎన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - చేతననుక్కు భగవత్పారతన్త్ర్యయత్నకర్తృత్వమ్ ప్రణవాది ప్రబలప్రమాణ ప్రతిపన్నమాన స్వస్వామిభావ సమ్బన్ధత్తుక్కు చేరామై యాలే, “బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్”౬ “బ్రహ్మణోమహిమానమాప్నోతి”౭ ఎన్గిత్యాదికళాన చేతననుక్కు ప్రాప్తృత్వత్తై చొల్లుకిఱ వాక్యఙ్గళ్ భగవత్కైఙ్కర్యఫలభూత అర్చిరాదిగమన బ్రహ్మప్రాప్త్యాశ్రయత్వరూప గౌణప్రాప్తృత్వపరఙ్గళ్ ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టతు.

[ప్రాపకనుమ్] ఎన్గిఱపదత్తిల్ “ప్రాపయతీతి - ప్రాపకః” ఎన్ఱు, కర్తరివ్యుత్పత్త్యాశ్రయణత్తాలే ప్రాప్తిప్రయోజకకర్తృత్వత్తైయర్థమాక క్కొళ్ళిల్, ప్రాప్తావాన్నవనుక్కే ప్రాప్తిప్రయోజకకర్తృత్వమ్ బాధితమాకైయాలుమ్, అన్దప్రాపకత్వన్దాన్ ఫలప్రదత్వరూపమాకైయాలే సర్వవాది సమ్మతమాకైయాలే ఇవ్విడత్తిల్ సాధిక్కవేణ్డువతొన్ఱిన్ఱాకైయాలుమ్, “ప్రాప్యతే అనేనేతి - ప్రాపకః” ఎన్ఱు, కరణేవ్యుత్పత్తి యాలే ప్రాప్త్యుపాయత్వత్తై చొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాపకనవన్దానాకైయావతు) ఇత్యాదియాలే.

“ఒరువనుక్కే ప్రాప్తియిల్ కర్తృత్వకరణత్వఙ్గళ్ విరుద్ధఙ్గళాకైయాలే అతు సమ్భవిక్కుమ్పడియెఙ్ఙనే?” ఎన్గిఱ ఆకాఙ్క్షైయిలే; “ప్రాప్త శేషియాన వాకారత్తాలే ప్రాప్తృత్వముమ్, ఆశ్రితకార్యాపాదక ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదక గుణవిగ్రహవిశేష విశిష్టనాన వాకారత్తాలే ప్రాప్తికరణత్వ రూపోపాయత్వముమ్ కూడుమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వజ్ఞత్వ) ఇత్యాదియాల్. చేతనలాభార్థమాక పణ్ణవేణ్డుమ్ సృష్ట్యవతారాది కృషికళైయఱిక్కైక్కీడాన గుణమ్ - (సర్వజ్ఞత్వ)మ్; అఱిన్దపడియే సృష్ట్యవతారాదికళై పణ్ణి చేతననైప్పెఱ్ఱు ముడిక్కైక్కీడాన గుణమ్ - (సర్వశక్తిత్వ)మ్.

౧॥ విష్ణుధర్మే. ౨॥ హా-స్మృ. ౩॥ ౪॥ తై-భృ-౧౦-౬. ౫॥ పూ-మీ. ౬॥ తై-ఆ-౧-౧. ౭॥ నీ-కా-తి-భ్వాదా. ౮॥ తై-ఉ.

వ్యా.—సత్యసజ్కల్పత్వాది గుణవిశిష్టన్నాయ్,

అ.—(సత్యసజ్కల్ప)త్వమ్- అహేతుత్వేసతి అతిప్రసజ్గవారకమాన వ్యాజత్తైయిట్టురక్షిక్కక్కడవదాయిలే వణ్ణవైత్త అమోఘ సజ్కల్పయుక్తత్వమ్. (ఆది)శబ్దత్తాలే - కారుణికత్వాదికళ్ సజ్గృహీతజ్గళ్.

ఎ-అ.—"ఇప్పడి ఈశ్వరను క్కే సాధనత్వముమ్,తదనుష్ఠాతృత్వముమ్ శొల్లుమళవిల్, కర్మజ్ఞానాదిరూపోపాయాన్తరజ్గళై యుమ్, తదనుష్ఠాతాక్కళాన అధికారివిశేషజ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱ శాస్త్రజ్గళుక్కు విరోధమ్ వారాతో!" ఎన్గి,అశజ్కైయిలే; అతువ్యవస్థితవిషయమాక ఈశ్వరసజ్కల్పితమాకైయాలే విరోధమిల్లై ఎన్ఱు, సమాధానత్తై సూచిప్పియానిన్ఱు, క్కొణ్డు, అవశ్యమాన ఉపాయత్వాదికళ్ సనాతనమాకైక్కు వాన గుణవిశేషత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (సత్యసజ్కల్పత్వాది) ఎన్ఱు. (సత్యసజ్కల్ప) త్వమావతు - ఎన్ఱు, మొరుపడిప్పట్ట సజ్కల్పత్తై యుడైయనాకై. అతావతు - స్వతన్త్రాధికారికళ్ విషయత్తిల్ విశిష్టవేషవిషయమాన శాస్త్రత్తిన్పడియే నడత్తుకిఱతెన్ఱుమ్, పరతన్త్రాధికారివిషయత్తిల్ నిష్కృష్టవేషవిషయమాన రహస్యత్రయ శాస్త్రత్తిన్పడియే తానే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాయ్ నిన్ఱు, నడత్తుకిఱతెన్ఱుమ్, ఒరుపడిప్పట్ట సజ్కల్పత్తైయుడైయనాకై. (ఆది) శబ్దత్తాలే- వాత్సల్య సౌశీల్య సౌలభ్యాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఇత్తాల్ - దోషభూయిష్ఠన్నాయ్ క్షుద్రన్నాన చేతనన్, అఖిలహేయ ప్రత్యనీకన్నాయ్ అవాప్తసమస్తకామన్నాన ఈశ్వరనుక్కు ప్రాప్యనానైయుమ్, "అవనైలభిక్కైక్కాక ఈశ్వరన్ సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణుకై ఉపపన్నమో?" ఎన్గి,అశజ్కైక్కు; "దోషభూయిష్ఠనైయే విషయమాక వుడైయ వాత్సల్యాదికల్యాణగుణజ్గళ్ విషయమల్లాతపోతు అసత్కల్పజ్గళాయ్ విడుకైయాలే నిఖిలకల్యాణ గుణాకరత్వత్తుక్కు భజ్గమ్ వరుకైయాలే, అన్దగుణజ్గళ్ నిఱమ్పెఱుకైక్కాక, దోషదుష్టచేతన ప్రాప్త్యర్థమాన కృషిఈశ్వరనుక్కు అవశ్యకమాకైయాలేయుమ్, అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ గుణముమ్ ఆశ్రితదోషనివర్తనత్తుక్కుడలాకైయాలేయుమ్, అవాప్తసమస్తకామత్వముమ్ 'భక్తిక్రీతో జనార్దనః'౧'యాఃక్రియాస్సమ్ప్రయుక్తాస్స్యు రేకాన్తగతబుద్ధిభిః। తాస్సర్వాశ్శిరసా దేవః ప్రతిగృహ్ణాతివై స్వయమ్'౨ 'అద్వావ్యపవ్యాతంభక్తైః ప్రేమ్ణా భూర్యేవమే భవేత్'౩ 'పత్రంపుష్పం ఫలంతోయం యో మే భక్త్యా ప్రయచ్ఛతి। తదహంభక్త్యుపహృతమశ్నామి ప్రయతాత్మనః'౪'అన్యత్పూర్ణాదపాంకుమ్భాదన్యత్పాదావనేజనాత్। అన్యత్కుశలసంప్రశ్నాన్నచేచ్ఛతిజనార్దనః'౫ ఎన్ఱు, ఇత్యాదిప్పడియే - సుఖారాధ్యత్వ హేతువాకైయాలే యుమ్, సర్వేశ్వరత్వముమ్, ఈశితవ్యవస్తువై లభియాతపోతు 'సఏకాకీనరమేత'౬ఎన్ఱు,త్రిపాద్విభూతియిలే పరిపూర్ణానుభవమ్ శెల్లానిఱ్కచ్చెయ్ తేయుమ్, అతుఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, దేశాన్తరగతన్నాన పుత్రన్పక్కలిలే పితృహృదయమ్ కిడక్కుమాప్పోలే అవనై క్కుఱిత్తాక్కుణ్ణవర్త్తాకైయాలుమ్, కౌస్తుభాత్మకన్నాన చేతననుడైయప్రాప్తియిల్ సర్వేశ్వరన్ తానే ఉపాయమాయ్నిన్ఱు, యత్నమ్పణ్ణక్కుఱైయిల్లై యాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్గి,అసమాధానమ్ సూచితమ్.

అన్ఱిక్కే, కీఴ్ఛ్ఛొన్న ఉపాయత్తోడే పరమగియాక్క చేతనర్ నిన్ఱు, వళర్క్కుడాక విరక్తనిష్ఠకృషిపణ్ణుకైక్కుడాన జ్ఞానశక్తికళై చ్చొల్లిల్.

మేల్ జ్ఞానశక్తికళున్దాన్నాలుమ్ ఉపకరణజ్గళిల్లావిడిల్ శక్తియిల్తనాన కారన్తోపాత్తి కార్యమ్ శెయ్యపోక్కాతేయెన్న పరుశిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్యసజ్కల్ప) ఇత్యాదియాల్. ఇప్పోతు (సత్యసజ్కల్ప) త్వమావతు- కార్యావ్యభిచరితమాన సజ్కల్పత్తై యుడైయన్నాయిరుక్కై. అతావతు - అపూర్వమాక శిలభోగ్యవస్తువై అనుభవిక్కవేణుమెన్ఱు, ఇచ్ఛైయుడైయనాకిల్ అప్పోతే తత్తదిచ్ఛానుగుణమాక సజ్కల్పమాత్రత్తాల్ అవైకళై క్కల్పిక్కవల్లన్నాయిరుక్కై. ఇత్తాల్ - అవాప్తసమస్తకామన్నుక్కుజ్గాడ సత్యసజ్కల్పరూపగుణ విషయమాక శిలఅవాప్తవ్యపదార్థజ్గళ్ అవశ్యకజ్గళాకైయాలే, అవైతాన్ లీలావిభూతియిలుళ్ళచేతనరోడే నిత్యవిభూతియిల్ పణ్ణుమనుభవజ్గళుమ్, దశరథవసుదేవాది గృహజ్గళిలుమ్ ఉకన్దరుళిన్ననిలజ్గళిలుమ్ వన్దవతరిత్తు౭ *సకలమనుజనయన విషయతాంగతన్నాయ్ [శాస్త్రజ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణాతే][వా-౪౧]ఇత్యాదిప్పడియే లీలావిభూతియిల్ చేతనరైప్పోల్ అనుభవిక్కైయాలే పూర్ణన్నాన ఈశ్వరనుక్కు చేతనన్ ప్రాప్యనాక క్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఆనాల్, సజ్కల్పమాత్రత్తాలే చేతనర్క్కు భక్తిసైవిళైత్తు తిరునాడేఱ క్కొణ్డుపోకవమైన్దిరుక్క, ఇప్పడి అవతరిత్తు దివ్యదేశవాసమాకిఱ సాధనానుష్ఠానత్తైప్పణ్ణి ఒరునిలైయాక స్థావరప్రతిష్ఠైయాయ్ నిన్ఱు తవమిరుక్క అణుకిన్నవర్కళ్ నెఞ్జై సౌన్దర్య ప్రవాహత్తి ఆఴ్ఙ్గాప్పడుత్తి కొక్కుమతలైయిళ్ వెట్టియైవైత్తుప్పిడిప్పారైప్పోలే అవర్ కళైప్పిఱ వేణ్డువానేన్నిల్ ; ఎప్పొరుమానుడైయ సజ్కల్పన్దాన

వ్యా.—నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన తానాయిరుక్కై.—

అ.—(నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన) ఎన్ఱతు - స్వసఙ్కల్పమన్తరేణ స్వయమన్యైశ్చ నివార్యనన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱ అవస్థైయైచ్చొల్లుగిఱదు.

ఎ-అ.—ఇచ్ఛానుగుణమాకవున్దాన్ ఇఱైయాలేయుమ్, ఇచ్ఛైక్కాక ఇష్టవస్త్వనుగుణమాకైయాలేయుమ్, అవస్థైయాన్ అవఙ్కళుక్కు ప్రజైయిన్నుడైయ గర్భదశై తొడఙ్గి ఎల్లావవస్థైయిలుమ్ భోగ్యమాయిరుక్కుమాపోలే, "పితా మాతా చ మాధవః"౧ ఎన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱ కుడల్తుడక్కాడియాక అవని చ్చేతననై ప్పెఱుమళవిల్ ఇవన్ విషయత్తిల్ తాన్ పడుమతెల్లామ్ తనక్కు భోగ్యమాయిరుక్కైయాలే అతుక్కీడాకవే ఇచ్ఛాసఙ్కల్పఙ్గళ్ ఉణ్డాకిఱపడియాల్ అవతరణాది ముఖత్తాలే చేతననై ప్పెఱవేణ్డువతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"ఇప్పడి ఈశ్వరనే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకనుమాకిల్ 'సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః'౨ ఎన్ఱు, అవన్ సర్వసమ్మతనాయిరుక్కైయాలే సర్వరుమ్ ముక్తరాక ప్రసఙ్గియాతో?" ఎన్నిల్, అశఙ్కైయిలే; "నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే స్వేచ్ఛైయాలే శిలరై అఙ్గీకరిక్కైయాలేయుమ్, 'న మే ద్వేష్యోఽస్తి' ఎన్ఱ శ్లోకత్తిల్ సమాశ్రయణీయత్వాంశత్తిల్ సర్వసామ్యమ్ శొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, సమాధానత్తై సూచిప్పియానిన్ఱు, కొణ్డు; జ్ఞానశక్త్యుపకరణఙ్గళుణ్డానాలుమ్ స్వతన్త్రనల్లాత ప్రాట్టి "నష్టో భవ" ఎన్ఱు, ఒరుశొల్ శొల్లమాట్టాతే తత్తుమాసమ్ ఒరుపడి ప్పడనలివుపట్టాప్పోలే కార్యమ్ శెయ్యప్పోకామైయాలే, ఉపాయత్వత్తుక్కు అత్యన్తమపేక్షితమాన స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (నిరఙ్కుశ) ఇత్యాదియాల్. (నిరఙ్కుశ) స్వాతన్త్ర్యమావతు-ఎత్తనై యత్తియచ్చెయ్యిలుమ్ నివారకరిల్లామలిరుక్కై.

ఇత్తాల్ - "అగ్నౌ తిష్ఠతి విప్రాణాం హృది తిష్ఠతి యోగినామ్ | ప్రతిమాస్వప్రబుద్ధానాం సర్వత్ర సమదర్శినామ్"౩ ఎన్ఱు, కణ్ణిల్ కాణ్గిఱతుక్కుమేఱ్పడ వొన్ఱైయుమ్ అఱియమాట్టాత మన్దజనఙ్గళుక్కు భగవద్భక్త్యుత్పాదనార్థమాక కల్పితఙ్గళాయ్, క్షుద్రచేతనాధీన నామరూపఙ్గళైయుడైయవైకళాన అర్చావిగ్రహఙ్గళెల్లామ్ భగవదవతారవిశేషఙ్గళ్ ఎన్నిల్; "నతస్యైకే కశ్చన"౪ ఇత్యాదికళిఱ్ శొల్లుకిఱ భగవత్స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు విరోధమ్ ప్రసఙ్గియాతో? ఎన్నిల్, అశఙ్కైయిలే; దాత్యసారథ్యఙ్గళ్ పోలే అర్చావతారపారతన్త్ర్యముమ్ స్వతన్త్రనాన తన్నై ఇచ్ఛైయాలే తానాక విట్టుక్కొణ్డు వరుమళవిల్ నివారకరిల్లామైయాల్ వన్దతాకైయాలే స్వాతన్త్ర్యకాష్ఠై యాకైయాలేయుమ్, "ప్రతిమాస్వ ప్రబుద్ధానామ్"౩ ఎన్నిలతుమ్ "తమరుకన్దతెవ్వురువమవ్వురువమ్ తానే"౫ ఎన్ఱు, అప్పడియే - ఆశ్రితర్ కళైత్తన్నైయేయుమ్ జ్ఞానాదికళాల్ కుఱైన్దిరున్దార్కళేయాకిలుమ్ అతిల్ కణ్ వైయాతే, అవర్కళుకన్దతోరువస్తువై త్తనక్కు అసాధారణ దివ్యమఙ్గళ విగ్రహమాక ప్పరిగ్రహిత్తుక్కొణ్డు, అవర్కళుకన్ద నామరూపఙ్గళై త్తనక్కు నామరూపఙ్గళాక వుడైయనాయ్, అవర్కళ్ ఇట్టతుక్కొణ్డు తృప్తనామ్పడి అత్యన్తసులభనాయిరుక్కుమిరుప్పై చ్చొల్లుకిఱతాకైయాలేయుమ్, అతుతాన్ స్వాతన్త్ర్య కాష్ఠారూపమాకైయాలేయుమ్, "ప్రతిమాసు"౩ ఇత్యాదిక్కుమిప్పడియర్థమ్ శొల్లిల్ సమదర్శికళిల్ తలైవరాన సనకాదికళుక్కుమ్ కూడ అర్చావతారత్తిల్ ప్రవణరానమైయై చ్చొల్లుకిఱ అనేకపురాణ విరోధమ్ వరుకైయాలేయుమ్ విరోధమిల్లై ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"రసం హ్యేవాయం లబ్ధ్వానన్దీ భవతి"౬ "సర్వాన్ లోకాన్ కామాన్నీ కామరూప్యనుసఞ్చరన్"౭ "సర్వేషు లోకేషు కామచారో భవతి"౮ ఇత్యాదికళిల్ చేతననుక్కప్పె ప్రాప్తిఫలమాక చ్చొల్లానిఱ్క "ప్రాప్తిక్కు ఉకప్పాన్ ఈశ్వరనే" ఎన్నై, ఉపపన్నమో? ఎన్నిల్, అశఙ్కైయిలే; "'చేతననుక్కప్పు బ్రహ్మప్రాప్తిఫలమ్' ఎన్ఱుమ్ ఇప్పతు స్రక్చన్దనరాజ్యాదికళై పోలే బ్రహ్మముమ్ పురుషానన్దప్రయోజకమాయ్ పురుషశేషమాక ప్రసఙ్గిక్కైయాలే, అతు సకలవేదమూలమాన ప్రణవత్తిల్ ప్రతిపన్నమాన స్వస్వామిభావసమ్బన్ధ విపరీతమాకైయాలే, 'అహమన్నమహమన్నమహమన్నమ్'౯-నాన్ బ్రహ్మత్తుక్కు కేవల భోగ్యభూతన్ ఎన్ఱుమ్, 'అహమన్నాదోఽహమన్నాదోఽహమన్నాదః'౧౦ ఎన్ఱు- అన్నత్తుక్కు ఉపసేచన మోపాతి నానప్పడియవనుక్కు భోగ్యభూతనాకైక్కాక అత్యన్తభోగ్యభూతమాన బ్రహ్మత్తై అనుభవియానిన్ఱేన్ ఎన్ఱుమ్, 'అహమన్నమన్నమదన్తమద్మి'౧౧ ఎన్ఱు, - కేవలభోగ్యభూతనాననాన్ అత్యన్తభోగ్యభూతనాకైక్కాక భోగ్యభూతనాన వెన్నై యనుభవియానిఱ్కిఱ వెమ్పెరుమానై యనుభవియానిన్ఱేన్ ఎన్ఱుమ్, అన్నత్తుక్కు ఉపసేచనమ్పోలేయుమ్ పుష్పత్తుక్కు ప్పరిమళమ్పోలేయుమ్ చేతననుడైయ బ్రహ్మానుభవమ్ చేతననుక్కు భోగ్యతాతిశయాధాయకమాయ్క్కొణ్డు బ్రహ్మకర్తృక చేతనానుభవత్తుక్కుడలాకిఱతు ఎన్ఱు, శ్రుతితానే శొల్లుకైయాలే, 'రసం హ్యేవాయం లబ్ధ్వానన్దీ భవతి'౬ ఇత్యాదివాక్యఙ్గళుమ్ స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యాద్యానన్దత్తై చ్చొల్లుకైయన్ఱిక్కే కేవలపరార్థమాన శేషిభూతనాన ఎమ్పెరుమానై అనన్దిప్పిక్కైక్కుడలాన శేషభూతానన్దత్తైయే శొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డు స్వస్వామిభావ సమ్బన్ధత్తై చ్చొల్లుకిఱ ప్రణవత్తోడు విరోధ

మూ.—ప్రాప్తికుమ్ ఉకప్పానుమ్ అవనే.

వ్యా.—(ప్రాప్తికుకప్పాన్) అవనాకైయావతు - స్వత్తినుడైయలాభత్తిల్ తదోభక్తావాన స్వామి హృష్టనామాప్పోలే, ఇవనై ప్రాపిత్తాల్, "ప్రాపికప్పెఱ్ఱోమే!" ఎన్ఱుకప్పానుమ్, ఇవ్వాత్మావుకు నిత్యభోక్తావాన తానాయిరుక్కై.—ఇవైమూన్ఱుమ్ (అవనే) ఎన్ఱ అవధారణత్తాలే - ఇవన్ఱనిల్ ఇవనోడన్వయిప్పతొన్ఱుమిల్లై యెన్నై.

అ.—ప్రథమసఙ్గతియిలే, [ప్రాపకనుమ్] ఎన్ఱతు - దృష్టాన్తార్థమ్. యథాప్రాపకత్వమనన్యథాసిద్ధ ప్రమాణసిద్ధత్వాదావశ్యకమ్ ; ఏవం ప్రాప్తృత్వమపి అనన్యథాసిద్ధప్రమాణసిద్ధత్వాదావశ్యకమెన్ఱుకరుత్తు. ద్వితీయసఙ్గతిక్కు, "హేత్వభిప్రాయేణ ప్రాపకగ్రహణమ్ ప్రాపకత్వాదేవ ప్రాప్తృత్వాదికమ్ ఫలితమెన్ఱుకరుత్తు. "ప్రాప్తృత్వత్తిలుమ్ [ప్రాప్తికుకప్పాన్] ఎన్ఱుమతిలుమ్ దృష్టాన్తార్థమాకల్ హేత్వర్థమాకల్ మధ్యమణిన్యాయేన ప్రాపకగ్రహణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే[ప్రాపకన్] ఎన్ఱు, మధ్యనిర్దిష్టమెన్ఱుకరుత్తు. [౧౦

"ప్రణష్టస్యయథాలాభః"౧ ఎన్ఱ, అత్తైయటొణ్డు (స్వత్తినుడైయ) ఇత్యాది. "అజ్యేభరతమారోప్యముదితమ్"౨ ఎన్ఱ, అత్తైయటొణ్డు [ఉకప్పానుమ్] ఇతి. "భ్రాజిష్ణుర్భో జనంభోక్తా"౩ ఎన్ఱ, అత్తైయటొణ్డు (నిత్యభోక్తావాన) ఇతి. నామతయానిరూపకనిర్దేశఫలితమ్ (నిత్యేతి.) ఇత్తాల్ - [ఉపేయత్తిలుకప్ప] ఎన్ఱతు భోగ్యత్వార్థ భోక్తృత్వమెన్ఱు, కరుత్తు. ఇజ్జే, "తైఃభుజ్యతే-నుఖేన అను భూయతఇతి-భోజనమ్, స్వయమపి తదర్పితస్య ప్రాణాదేరమృతస్యేవ - భోక్తా"౪ ఎన్ఱ, అభగవద్గుణదర్పణశ్రీసూక్తియైయనుసన్ధిప్పతు.

" 'మామేకంశరణమ్'౫ ఎన్ఱశ్లోకత్తిల్ ఏకశబ్దత్తాలుమ్, తిరుమన్త్రత్తిల్ వ్యక్తచతుర్థ్యన్విత నమస్సాలుమ్ సిద్ధార్థకథనమ్ [అవనే] ఎన్ఱ, అవధారణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైమూన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

ఏ-అ.—మాక నిర్వాహక్కు మఱివిల్ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱుమ్ సమాధానత్తై యతివిప్పియానిన్ఱు, కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్తికుకప్పాన వనాకైయావతు) ఎన్ఱతుడజ్గి.

(తదోభక్తావాన) - ఎన్ఱతు - సంసారదశైయిలుమ్ ముక్తిదశైయిలుమ్ చిత్తానదశైయోడు అచిత్తాన దశైయోడు వాశియఱ లీలారసభోగఙ్గళై యనుభవిప్పాన్ఱవనాకైయాలే ఎన్ఱు, ముక్తభోక్తావాన్ఱవన్ఱపడి. నిత్యముక్తర్ కళుక్కుప్పోల, "పడియాయ్ క్కిడన్దు పవళవాయ్ కాణ్బేనే"౬ "నివాసశయ్యాసన" ఇత్యాదియాల్ స్వభోగమొన్ఱు మన్ఱిక్కే కేవలమచిత్సమరాయ్కొణ్డు భగవదనుభావ్యర్ కళెన్ఱుమిడమ్ కొళ్ళప్పట్టతిఱే. ఇత్తాల్ - చేతనర్కు సంసారదశైయోడు ముక్తిదశైయోడువాశియఱ స్వభోగమ్ నియమేన అనువర్తిక్కైయాలే, స్వభోగముమ్ చేతన స్వరూపాన్తర్భూతమెన్ఱు, కొల్లుమతు అచిత్త్వదశైయిల్ వ్యభిచారమ్ కాణ్కైయాలే అనుపపన్నమెన్ఱు సూచితమ్.

"పార్థవివధనుర్ధరః" ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, విశేష్యసఙ్గతమాన ఏవకారమ్ పార్థాన్యరిడత్తిల్ ధనుర్ధరత్వత్తైనిషేధిక్కుమాప్పోలే, [ప్రాప్తికుకప్పానుమవనే] ఎన్ఱ, అవిడత్తిలుమ్ విశేష్యవాచకమాన [అవన్] ఎన్ఱ, అపదత్తోడే సఙ్గతమాన * ఏవకారపర్యాయమానఏకారమ్, భగవదన్యరిడత్తిల్ ప్రాప్తృత్వప్రాపకత్వప్రాప్తిఫలానన్దిత్వఙ్గళాకిఅవిధేయత్రయత్తైనిషేధిక్కుమతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైమూన్ఱుమ్) ఇత్యాది వాక్యత్తాలే.

"ఇవర్కళోడు అన్వయిప్పతొన్ఱుమిల్లైయెన్నై" ఎన్నాతే, (ఇవనోడన్వయిప్పతొన్ఱు, మిల్లై) ఎన్ఱు, ఏకవచనాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్తతు,

[ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తికుకప్పానుమవనే] ఎన్ఱ, అవాక్యమ్ సమస్తపదాన్వితమూలమన్త్రపదత్రయార్థమెన్ఱు, సూచిప్పిక్కైక్కాక.

అతెజ్జనే? ఎన్నిల్ ; ప్రణవత్తిల్ అకారత్తిన్ మేలేతిక్కప్పట్ట చతుర్థి, "తాదర్థ్యేచతుర్థీవక్తవ్యా"౭ ఎన్ఱ, అశబ్దవార్త్తికానుశాసనత్తాలే, శేషత్వరూపమాన తాదర్థ్యత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. శేషత్వమావతు- "అయమేవసర్వత్ర శేషశేషిభావః- పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవయస్య స్వరూపమ్ సశేషః, పరశ్శేషీతి"౮ ఎన్ఱు, వేదార్థసఙ్గ్రహత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, శేషికు అతిశయత్తై విళైక్కైక్కుఱుప్పెన్ఱే, ఆదరణీయమాయిరుక్కై. ఇతుతాన్, తాదర్థ్యశబ్దత్తుక్కు, "తస్మాఇదమ్ - తదర్థమ్, తదర్థస్యభావః- తాదర్థ్యమ్" ఎన్ఱాయ్, తచ్ఛబ్దమ్

౧॥ ౨॥ రా-యు-౧౦౩-౯౯౪. ౩॥ స-నా-౧౬. ౪॥ సహ-నిర్వ-ప-౨౦౦-వ-౧౮. ౫॥ గీ-౧౮-౬౬.
౬॥ పెరు-తిరుమొ-౯. ౭॥ ఆళవన్దార్‌స్తోత్రే-౪౦. ౮॥ సి-కౌ- ౯॥ వేదార్థసఙ్గ్రహః-

ఏ-అ.—శేషిత్వేన అభిమతమాన వస్తువై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, మేల్ చతుర్థి ప్రార్థనార్థతైయాయ్, అదుతాన్ ఇచ్ఛారూపైయాయ్, అన్ద ఇచ్ఛైయిల్ ప్రకృత్యర్థమాన వస్తువుక్కు స్వగతాతిశయాధానవిషయకత్వ సమ్బన్ధేన అన్వయమాయ్, మేల్ అర్థశబ్దమ్ శేషత్వేన అభిమత వస్తుపరమాయ్, అన్దవస్తువిల్ చతుర్థ్యర్థమాన ఇచ్ఛైక్కు స్వజన్యోపాదానయోగ్యతాసమ్బన్ధేన అన్వయమాయ్, శేషిగతాతిశయాధాన విషయకేచ్ఛాజన్యోపాదాన యోగ్యతైయై తాదర్థ్యశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలే, తాదర్థ్యరూపమాకక్కడవది టే. [౫

"శేషః పరార్థత్వాత్"౧ ఎన్ఱ, జైమినిసూత్రత్తుక్కుమ్, "యః పరార్థః స శేషః"౨ ఎన్ఱ, శాబరభాష్యత్తుక్కుమ్ ఇవ్వడియే పొరుళెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. ఇవ్వళవిలే విశేషమ్.

ఇజ్ఞు తచ్ఛబ్దార్థమాన శేషిత్వేన అభిమతవస్తువై అఙ్గు పరశబ్దమ్ శొల్లుకిఱదు. ఇన్ద సూత్రభాష్యాదికళై త్తిరువుళ్ళమ్బత్తియిడే ఉడైయవరుమ్, "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా"౩ ఎన్ఱు - శేషిత్వేన అభిమతవస్తువై పరశబ్దత్తాలే ఉపాదానమ్బణ్ణియరుళినదు. సూత్రభాష్యఙ్గళిల్ "పరార్థశబ్దమ్, పరాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయపరమ్" ఎన్నుమిడమ్, "పరోద్దేశప్రవృత్తికృత్యసాధ్యం పారార్థ్యముచ్యతే"౪ ఎన్ఱ, తాన్త్రికవచనత్తాల్ స్ఫుటమిటే. పరోద్దేశమావదు - శేషిగతాతిశయాధానవిషయకేచ్ఛై. అదినుడైయ ప్రవృత్తియావదు - తజ్జన్యమాన ఇచ్ఛైయాదల్, కృతియాదల్ ఆన ఉపాదానమ్. యోగ్యతాసమ్బన్ధత్తాలే శేషిగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్య ఇచ్ఛాకృత్యన్యతర రూపోపాదానమాకిఱ పరోద్దేశ ప్రవృత్తియే పారార్థ్యమెన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱదెన్ఱిటే అన్దవచనత్తుక్కర్థమ్.

ఇన్ద శేషత్వమ్ పరగతాతిశయాధాన విషయక శేషిమాత్రగతేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, శేషమాత్ర తాదృశేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, శేషశేష్యుభయగత తాదృశేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, శేషశేష్యుభయభిన్న వస్తుగతతాదృశేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, ఇచ్ఛాధికరణభేదత్తాలే నాలువకైప్పట్టిరుక్కుమ్. ఇదిల్, యజమాననుక్కు శేషఙ్గళాన గృహాదికళ్, తన్నిచ్ఛైయొన్ఱుమిన్ఱిక్కే, "ఇవైకళ్ నమక్కు సుఖనివాసాదిరూపమాన అతిశయత్తుక్కడలాకైయాలే, ఇవై నమక్కు వేణుమ్" ఎన్ఱ, అ యజమాననుడైయ ఇచ్ఛైయాలే ఉపాదేయమాయిరుక్కైయాలే, "పరగతాతిశయాధాన విషయక శేషిమాత్రగత" ఇత్యాది ప్రథమశేషత్వమ్ గృహక్షేత్రాదికళాన అచేతననిష్ఠమాకక్కడవదు; ద్వితీయమ్, యాగం ప్రతియజమానఋత్విగాదికళ్ శేషభూతరామళవిల్, "యాగత్తుక్కిచ్ఛైయమిన్ఱిక్కే యాగత్తినుడైయ స్వస్వరూపనిష్పత్తియాకిఱ వతిశయత్తుక్కడలాక నామ్ యాజమాన్యాది విశిష్టర్ కళాకక్కడవోమ్" ఎన్ఱిటే శేషభూతరాన యజమానాదికళుడైయ ఇచ్ఛామాత్రత్తాలే తాఙ్గళ్ ఉపాదేయరాయిరుక్కైయాలే అచేతనయాగాది శేషభూతరాన యజమానాదిచేతన విషయత్తిలాకక్కడవదు; తృతీయమ్, స్వామిక్కు భృత్యర్ శేషభూతస్వామళవిల్, "నమక్కు ఇవన్ దాస్యకరణత్తాలే అతిశయత్తుక్కడలాకైయాలే, ఇవన్ నమక్కు వేణుమ్" ఎన్ఱ, అ శేషియినుడైయ ఇచ్ఛైయాలేయుమ్, "నామ్ ఇన్ద స్వామిక్కతిశయావహనాకైయాలే, నామ్ నన్ఱాకవిరుక్కవేణుమ్" ఎన్ఱ, అ శేషభూతనుడైయ ఇచ్ఛైయాలుమ్, ఉపాదేయనాయిరుక్కైయాలే, జ్ఞానముళ్ళవనుక్కు శేషభూతనాన జ్ఞానివిషయత్తిలాకక్కడవదు; చతుర్థమ్, యాగత్తుక్కు ప్రోక్షణాదికళ్ శేషభూతఙ్గళామళవిల్, "అవ్విరణ్డినుడైయవుమ్ ఇచ్ఛైయుమిన్ఱిక్కే అఙ్గియాన యాగత్తుక్కు ఫలోత్పాదనశక్తిరూపాతిశయత్తుక్కడలాకైయాలే, అఙ్గకర్మఙ్గళెల్లామ్ వేణుమ్" ఎన్ఱ, అ యజమానేచ్ఛైయాలే ఉపాదేయఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అచేతనశేషభూతమాన అచేతనవిషయత్తిలాకక్కడవదు. ఇన్ద భేదఙ్గళై "ఇచ్ఛయా యదుపాదేయం యస్యాతిశయసిద్ధయే। ఉభయానుభయైకైక జుషా తౌ శేషశేషిణౌ"౫ ఎన్ఱు, శొల్లివైత్తార్కళిటే. ఇశ్లోకత్తిల్, ప్రథమాన్తమాన యచ్ఛబ్దమ్ - శేషత్వేన అభిమత వస్తుపరమ్; షష్ఠ్యన్తమాన యచ్ఛబ్దమ్ - శేషిత్వేన అభిమతవస్తుపరమ్; ఉభయశబ్దమ్ - శేషశేష్యుభయపరమ్. "ఉభయ - జుషా, అనుభయ - జుషా, ఏకైకజుషా" ఎన్ఱు, ఇచ్ఛైక్కు విశేషణమ్. ఏకైచ్ఛైక్కు ఉభయజుష్టత్వమ్, స్వాశ్రయత్వ స్వసమానవిషయకేచ్ఛార్హత్వ అన్యతరసమ్బన్ధేన. మఱ్ఱుమ్ ఇన్దశ్లోకత్తుక్కు పూర్వర్కళ్ ఇట్టరుళిన వ్యాఖ్యానత్తిల్ కణ్డుకొళ్వదు.

ఇప్పడి జైమినిసూత్రాదికళిల్ అవధారణాఘటితమాక పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమాత్రమే శేషలక్షణమాక శొల్లప్పట్టతే యాకిలుమ్, "త్రయ ఏవాధనా రాజన్ భార్యా దాసస్తథా సుతః। యత్తే సమధిగచ్ఛన్తి యస్యైతే తస్య తద్ధనమ్"౬ ఎన్ఱు, - "శేషభూతరుడైయ అతిశయఙ్గళ్ శేషియదు" ఎన్ఱు, మహాభారతత్తిల్ శొల్లుకైయాలే, శేషభూతరుక్కు స్వాతిశయమొన్ఱుమిల్లామైయాలే అవధారణాఘటితమాయిరుక్కుమదే పరిపూర్ణశేషత్వమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి, "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపమ్, స శేషః

౧॥ పూర్వమీమాంసా- ౨॥ శాబరభాష్య- ౩॥ వేదార్థసంగ్రహ- ౪॥ ౫॥ ౬॥ భార-

వి-అ.—పరశ్శేషీ''[౧]ఎన్ఱు ఉడైయవరరుళిచ్చెయ్తతు. ఇతిల్, ''యస్యస్వరూపమ్'' ఎన్ఱ అతు, విశేష్యమ్; ''పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయాఉపాదేయత్వమ్'' ఎన్ఱ అదు, విశేషణమ్. ఇవ్విడత్తిల్, ఏవకారమ్ - అన్యయోగ వ్యవచ్ఛేదకమ్. అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమ్ ద్వివిధమ్. అతావతు - అన్యస్మిన్ యోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమ్ ఎన్ఱుమ్, అన్యస్యయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమ్ ఎన్ఱుమ్. అన్యస్మిన్ యోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమావతు - ప్రకృత విశేష్యాన్యత్తిల్ ప్రకృత విశేషణమిల్లై ఎన్ఱు, శొల్లుకై; ఇతు, ''పార్థఏవధనుర్ధరః'' ఎన్ఱిత్యాది స్థలఙ్గళిల్ విశేష్యసఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కర్థమాయిరుక్కుమ్. అన్యస్యయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమావతు - ప్రకృతవిశేషణ సదృశాన్యమ్ ప్రకృత విశేష్యత్తిలిల్లై యెన్ఱు, శొల్లుకై; ఇతుతాన్, ''అయంబ్రాహ్మణఏవ'' ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ విశేషణసఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కర్థమాయిరుక్కుమ్. ''అయంబ్రాహ్మణఏవ'' ఎన్ఱాల్, ఏవకారత్తాల్ ''నశూద్రాదిః'' ఎన్ఱు, ఒరుజాతిత్వేన రూపేణ బ్రాహ్మణత్వ సదృశమాన శూద్రత్వాదికళ్ నిషేధిక్కప్పడుకిఱతుకళిఱే. ''శఙ్ఖః పాణ్డరఏవ'' ఎన్ఱిత్యాదికళిల్ విశేషణసఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కు అయోగవ్యవచ్ఛేదమన్ఱో, అర్థమాక ప్పలవిడఙ్గళిలుమ్ తాన్త్రికవ్యవహారమ్ కాణ్గిఱతు' ఎన్నిల్; 'శఙ్ఖఃపాణ్డరఏవ'' ఎన్ఱ అవిడత్తిలుమ్, రూపత్వేనరూపేణ పాణ్డరత్వ సదృశమాన నీలత్వాది వ్యవచ్ఛేదముమ్ ఆనుభావికమాకైయాలే అయోగవ్యవచ్ఛేదముమ్, అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదముమ్, ఇరణ్డుమ్ విశేషణ సఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కర్థమాకక్కడవతు.

''ఇవ్వేవకారత్తుక్కు ఇత్తిరణ్డుమర్థమ్'' ఎన్నుమత్తై ఇతిన్ వ్యాఖ్యానమాన వేదార్థసఙ్గ్రహ శ్రుతప్రకాశికైయిల్ భట్టరుమరుళిచ్చెయ్తారిఱే. ''అయోగస్యాన్య యోగస్య వ్యవచ్ఛేదం కరోత్యయమ్''[౨]ఎన్ఱు - ''విశేషణ సఙ్గతమాన ఏవకారస్థానీయమాన ఉకారత్తుక్కు ఇవ్విరణ్డు ప్పొరుళుముణ్డు'' ఎన్ఱు, దీపసఙ్గ్రహత్తిల్ వాదికేసరి అళకియమణవాళజీయరు మరుళిచ్చెయ్తారిఱే. ఆకైయాల్, ఇవ్విడత్తిల్ ఏవకారత్తై ఉపాదేయత్వరూపవిశేషణత్తోడే సఙ్గతమాక్కక్కొళ్ళిల్, శేషిత్వేన అభిమతవస్తుగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వేన తదన్యాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వాభావవత్త్వమ్ శేషలక్షణమాయ్ విడుకైయాలే, ప్రత్యేకమ్ గురుపితృప్రభృతికళుక్కు శేషభూతనాన పురుషనుడైయ గుర్వతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వముమ్, తదన్య పితృతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వము ముణ్డాకైయాలే, గురుశేషలక్షణత్తుక్కుమ్ పితృశేషలక్షణత్తుక్కుమ్ సమన్వయమ్ వారామైయాలే, ఇత్తోడు తుల్యస్థలఙ్గళిలెల్లామ్ అవ్యాప్తిప్రసఙ్గిక్కుమాకైయాలే, ఏవకారత్తై ''ఇచ్ఛయా'' ఎన్ఱ అ విశేషణత్తోడే సఙ్గతమాక్కక్కొళ్ళవేణుమ్; అప్పడికొళ్ళుమళవిల్, ఇచ్ఛాపదోత్తరతృతీయైక్కు - జన్యత్వమర్థమాన్, అతుక్కు ఉపాదేయశబ్దత్తిల్ ధాత్వర్థమాన ఉపాదానత్తిల్ అన్వయమాకైయాలే, ఉపాదానత్తుక్కు విశేషణమాన ఇచ్ఛాజన్యత్వత్తుక్కు వాచకమాన తృతీయాన్త ఇచ్ఛాపదత్తోడే సఙ్గతమాన ఏవకారమ్ స్వసమభివ్యాహృతపదార్థమాన పరగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వత్తుక్కు విశేష్యమాన ఉపాదానత్తిల్ అతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వేన రూపేణ పరగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వత్తుక్కు సదృశమాయమ్ తదన్యాయమిరుక్కుమ్ శేషిత్వేనాభిమత వస్త్వన్యగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వాభావత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, పరగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్య తదన్యగతాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్యోపాదానార్హత్వమ్ పరాతిశయాధానేచ్ఛయైవ ఉపాదేయత్వశబ్దార్థమాకైయాలే పితృగురు ఉభయర్క్కుమ్ శేషభూతనాన పురుషనిడత్తిల్ తత్తచ్ఛేష త్వోపపాదకోపాదానఙ్గళ్ పరస్పరభిన్నఙ్గళాకైయాలే, గుర్వతిశయాధానేచ్ఛాజన్యమానఉపాదానమ్ అన్యాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్యమాకైయాలుమ్, అప్పడియే పితృతిశయాధానేచ్ఛాజన్యమాన ఉపాదానముమ్ అన్యాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్యమాకైయాలుమ్, తత్తచ్ఛేషత్వఙ్గళుక్కు సమన్వయమ్ వరుకైయాలే, శేషత్వసామాన్య లక్షణత్తుక్కు విరోధమిల్లైయిఱే.

ఆక, ఇప్పడి మీమాంసకర్ సామాన్యమాక చ్చొన్న శేషలక్షణత్తై భాష్యకారర్ అవధారణాఘటితమాక పరిష్కరిత్తరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ప్రణవత్తిల్ తాదర్థ్యార్థకమాన చతుర్థి, భగవదతిశయాధానేచ్ఛాజన్య తదన్యాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్య ఉపాదానార్హత్వ రూపమాన భగవచ్ఛేషత్వత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. [౨౦

అతిలుమ్, అన్దశేషత్వత్తుక్కు ''తదుపకరణం వైష్ణవమిదమ్''[౩]ఎన్ఱ అప్పడియే మకారలక్ష్యార్థమాన అచిత్సాధారణ్యమ్ సిద్ధిక్కైక్కాక, శేషిమాత్రగతేచ్ఛాఘటితమాన శేషత్వత్తైయే శొల్లుకిఱతు. ఇతిఱే, యథేష్టవినియోగార్హత్వమెన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱతు. అతెఙ్ఙనే? ఎన్నిల్; యథేష్టవినియోగార్హత్వమావతు- శేషియాన ఎమ్బెరుమాన్ తన్నిష్టానుగుణమాక వినియోగమ్ కొళ్ళుకైక్కు ఇవన్ యోగ్యనాయిరుక్కై. యోగ్యనావతు-అచిత్తో పాతితనక్కన్ఱు, ఒరుప్రవృత్తినివృత్తికళిన్ఱిరుక్కై. ఇతువేయిఱే శేషీచ్ఛామాత్రఘటితశేషత్వముమ్. అతుతాన్, స్వగతాతిశయాధాన విషయక స్వేచ్ఛాజన్యాన్యగతాతిశయాధాన విషయక స్వేచ్ఛా ఽజన్యోపాదానార్హత్వరూపమ్. అతావతు - ''శేషభూతనుక్కు అతిశయత్తై విళైక్కవేణుమ్'' ఎన్ఱ అ ఇచ్ఛైయాలన్ఱిక్కే, ''తనక్కే అతిశయత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్'' ఎన్ఱ అ ఇచ్ఛైయాలుణ్డాన వినియోగత్తుక్కు

౧॥ వేదార్థసఙ్గ్రహ-ప-౩౩౮-వ-౬. ౨॥ దీపసంగ్రహ-శ్లో-౨౭. ౩॥ అష్టశ్లోక్యామ్-శ్లో-౧.

౭-౮.—అర్హనాయిరుక్కై. ఇత్తైయిఱే, "తనక్కేయాకవెనైక్కొళ్ళుమీతే"౧ఎన్ఱు, ఆళ్వారుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు. ఇజ్గు శేషత్వత్తై త్తిరువుళ్ళమ్బత్తి యిఱే, కేవలమ్ ఆచిత్తాన స్వత్తోపాధి స్వామియాన తనక్కు ప్రాప్యనాన ఇవనై ప్పెఱుకైక్కు యత్నమ్పణ్ణక్కడవన్ అవనేయాయిరుక్కై యాలే, [ప్రాప్యమవనే] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్పడి శేషత్వవాచకమాన లుప్తచతుర్థియోడే కూడిన అకారమ్ మకారత్తుక్కు విశేషణ మాయిరుక్కైయాలే, ఇత్తోడే సజ్గతమాన ఏవకారార్థకమాన ఉకారమ్ భగవదన్య శేషత్వవ్యవచ్ఛేదకమామళవిల్, "పయిలుమ్శుడరొళి"౨"నెడుమాఱ్కడిమై"౩ ఎన్ఱుతలాన విడజ్గళిల్ సిద్ధమాన భాగవత శేషత్వముమ్ కట్టియక్కూడాక్కాక, భగవద్భాగవతోభయాన్యశేషత్వవ్యవచ్ఛేదపరమాక కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, భాగవతత్వన్దాన్ రహస్యత్రయాధికారికళుక్కెల్లామ్ సాధారణమాకైయాలే, అన్దవాకారత్తాలే తన్దానుక్కుత్తాజ్గళ్ శేషమాయిరాక ప్రసజ్గిత్తవళవిలే, ప్రణవాన్వితమాన నమఃపదమ్, "తనక్కుత్తాన్ ఒరువఴియాలుమ్ శేషభూతనన్ఱు" ఎన్ఱు, శొల్లి, అన్యశేషత్వవ్యవచ్ఛేదకమాన ఉకారత్తై భగవత్స్వేతరభాగవతోభయాన్యశేషత్వవ్యవచ్ఛేదపరమాక్కి వివరిత్తు, ఇవ్వధికారిత్తన్నై అన్యరిల్ అన్యతమనాక్కుకైయాలే, ప్రాప్యత్వత్తిలివనుక్కు అన్వయమిల్లై, అత్తైప్పెఱుమానుక్కే యక్కళత్తోడిన్నై.

నమః పదాన్వితమాన ప్రథమ పదార్థమాకిఱతు - స్వస్థానస్థితమాన నమశ్శబ్దత్తిల్ "మః" ఎన్గిఱవిత్తాల్ - ఉపాయ విరోధికళాన స్వరక్షణార్థ ప్రవృత్తికళైచ్చొల్లి, నకారత్తాలే- యోగ్యతాసమ్బన్ధత్తాలే యత్తైక్కఴిక్కైయాలే, స్వరక్షణార్థప్రవృత్త్యనర్హత్వత్తై శాబ్దమాక చ్చొల్లుకైయాలేయుమ్, "స్వవిరోధ్యభావమ్ స్వాత్మకమ్" ఎన్గిఱ పత్రేశ్రయణత్తాలే భగవద్రక్షకత్వ విరోధి స్వరక్షణాన్వయాభావత్తై చ్చొల్లుకిఱ నమస్సిలే భగవదేకరక్ష్యత్వత్తై అర్థమాక చ్చొల్లుకైయాలేయుమ్, [ప్రాపకనుమవనే] ఎన్ఱతు స్వస్థానస్థితమాన నమస్సినుడైయ అర్థమాన అర్థమాకైయాలేయుమ్, "ప్రాపకత్వత్తుక్కు ఇవనోడన్వయమిల్లై" ఎన్ఱు అవధారణత్తాల్ శొన్నతు, అన్దనమస్సినుడైయ శాబ్దమాన వర్థమాకైయాలేయుమ్, [ప్రాపకనుమవనే] ఎన్ఱతు స్వస్థానస్థిత నమశ్శబ్దార్థమాక క్కడవతు. చరమపదత్తిల్ వ్యక్తచతుర్థియాలే ఉపేయ విరోధికళ్ఴిక్కైయావతు - "మఱ్ఱై నమ్మకామజ్గళ్ మాఱ్ఱు"౪ ఎన్గిఱుక్కై ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే, కైజ్కర్యత్తిల్ భోగ్యతాబుద్ధియాకిఱ విరోధిన్నై కఴిక్కిఱ ఉత్తరనమస్సోడే అన్వితమాన వ్యక్తచతుర్థ్యన్త చరమపదత్తాలే స్వభోగమిన్ఱిక్కే ఎమ్పెరుమానుడైయ ముకప్పేయే ప్రయోజనమాక ప్పడైయ కైజ్కర్యప్రార్థనైయైచ్చొల్లుకిఱత్తాకైయాలే, ప్రాప్తిఫలమాన ముకప్పిలివనుక్కు అన్వయమిల్లై. [ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే] ఎన్గిఱతు, ఉత్తరనమః పదాన్వితచరమపదార్థమాకిఱతు.

ఇప్పడి భగవత్ప్రాప్యత్వ ప్రాపకత్వ ప్రాప్తిఫలానన్దిత్వజ్గళై చ్చొల్లుకిఱ మూలమన్త్ర పదత్రయత్తిలుమ్ ఆక్షేపసిద్ధమాన తదీయరుడైయ భగవత్సమ్బన్ధోపాధికప్రాప్యత్వాదికళై తద్విరోధికళాన అన్ధభగవత్సమ్బన్ధోపాధిక స్వప్రాప్యత్వాదికళై అస్మచ్ఛబ్ద పర్యాయమాన షష్ఠ్యేకవచనాన్త మకారఘటితమాన నమశ్శబ్దమ్, ప్రత్యేకమ్ తత్తదధికారికళుక్కు స్వవిషయత్తిలిల్లై ఎన్ఱు, నిషేధిత్తు నిఱ్కైనిఱుత్తుకైయాలే, ఇజ్గు మివనోడు ఇవన్ఱిల్ అన్వయిప్పతొన్ఱు, మిల్లై ఎన్ఱు, ఏకవచనత్తాలే సోపాధికమాకవాకిలుమ్ పిఱరోడు అన్వయిప్పనుక్కామిత్తనై యొత్తియ ఇప్రబన్ధాధికారియాన వివనుక్కు త్తన్నోడు అన్వయిప్పతొన్ఱుమిల్లై ఎన్నుమర్థమ్ సూచితమాకైయాలే, 'ఇవనోడన్వయిప్పతొన్ఱు, మిల్లై" ఎన్గిఱవితు, నమః పదాన్వితమూలమన్త్ర పదత్రయార్థమ్, [ప్రాప్యమ్] ఇత్యాదిమూలవాక్య మెన్నుమతుక్కు సూచకమాకక్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇజ్గనన్ఱిక్కే, [ఇవనోడు] ఎన్గిఱవిత్తై, "ఇవర్కళోడు" ఎన్ఱు, జాత్యేకవచనత్వాశ్రయణత్తై శిష్యక్కుమళవిల్, [ప్రాప్యమ్] ఇత్యాదికళుక్కు - "నిరుపాధికప్రాప్యమ్" ఇత్యాదిప్పడియే అర్థజ్కొళ్ళవేణుమ్; ఇల్లాపడిల్, చరమ పర్వ మొత్తన్దక్కాయ్ విడుమిఱే. వాక్యస్వారస్యభజ్గముమ్; మేల్ ఇత్తిల్ [ప్రాప్యమ్ ప్రాపకనుమ్] ఇత్యాదియాల్ - "రక్షణార్థయత్నత్తిల్ పిఱర్కళుక్కు అన్వయమొన్ఱుమిల్లై ఎన్నుమిడముమ్"౫ఇత్యాదిప్పడియే యరుళిచ్చెయ్యాతే, (ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిల్ అన్వయమొన్ఱుమిల్లై) [వ-౨౨౩-వ-౨] ఇత్యాదిప్పడియే యరుళిచ్చెయ్తరుళి, [ప్రాప్యమ్] ఇత్యాది వాక్యముఖ్యతాత్పర్యార్థ ప్రదర్శనపరవాక్య స్వారస్యభజ్గముమ్ వరుమ్.

౧॥ తి-వా-౨-౯-౪. ౨॥ తి-నా-౩-౭-౧. ౩॥ తి-వా-౮-౧౦-౧. ౪॥ తి-పా-౨౯. ౫॥

వ్యా.—ఇతిల్, (ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమ్...అవనే) ఎన్గైయాలే-ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిలన్వయ మొన్ఱుమిల్లై యెన్నుమిడముమ్, (ప్రాప్తిక్కుక్కప్పానుమవనే) ఎన్గైయాలే - స్వప్రయోజనత్తిల్ అన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్ సిద్ధమాయ్త్తు.

౭౦.—ఆనాల్, జ్ఞాతృత్వకార్యమాన కర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళై యుడైయవనాకైయాలే, స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళుక్కు అర్హనాయిరుక్క, ఇవై యిరణ్డినుడైయవుమ్ నివృత్తి యివనుక్కు వ్వభ్రియాలే వరుకిఱ తెన్గిఱశఙ్కైయిలే, అత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—"ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తావుమ్ ఈశ్వరనే" ఎన్గైయాల్ ఫలితార్థత్తైయుమ్, "ప్రాప్తిక్కుక్కప్పానుమ్ ఈశ్వరనే" ఎన్గైయాల్ ఫలితార్థత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇతిల్ ప్రాప్తావుమ్) ఇత్యాదినా.

౭౦.—ఇత్తాల్ ఉదిక్కుమ్ విజిగీషుశఙ్కా పరిహారార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే, శఙ్కాముఖేన అవతారిత్తై (ఆనాల్ జ్ఞాతృత్వకార్యమాన) ఇత్యాది. తిరుమన్త్రత్తిలే చేతనస్వరూప ధర్మిగ్రాహకమాన మకారత్తిలే ప్రతిపన్నమాన జ్ఞాతృత్వప్రయుక్తకర్తృత్వ భోక్తృత్వఙ్గళ్ ధర్మిగ్రాహకమాన సిద్ధఙ్గళాకైయాలే, స్వయత్న స్వప్రయోజన యోగ్యత్వమ్ దుర్వారమెన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్ (జ్ఞాతృత్వేత్యాది.)

ఎ-అ.—(ఇతిల్ [ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమవనే] ఎన్గైయాలే - ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిల్ అన్వయమొన్ఱుమిల్లై యెన్నుమిడముమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, [ప్రాప్తావుమవనే] ఎన్గైయాలే-ఉపాయోపేయాధికారార్థ ప్రవృత్తియిల్ అన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్, [ప్రాపకనుమవనే] ఎన్గైయాలే-ఉపాయార్థ ప్రవృత్తియిల్ అన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్ సిద్ధమ్ ఎన్ఱు విభాగమ్.

(స్వయత్నత్తిల్) ఎన్ఱతు - ప్రవృత్త్యాత్మక స్వయత్నత్తిలెన్ఱపడి. సిద్ధోపాయమ్, స్వరక్షణాన్వయ నివృత్త్యాత్మకయత్న సాపేక్షమిఱే. (అన్వయమొన్ఱుమిల్లై) ఎన్ఱతు - ఉపాయోపేయాధికారార్థఙ్గళాయుమ్ ఉపాయసిద్ధ్యర్థఙ్గళాయు మిరుప్పుళ్ళ స్వరక్షణార్థయత్నఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒన్ఱిలుమన్వయమిల్లై యెన్ఱపడి. ఇవనుక్కుణ్డాకిఱ ఉపాయోపేయాధికారార్థ ప్రవృత్తికళెల్లామ్ ఈశ్వరకృషి ఫలభూతఙ్గళాయ్ సమ్భవత్స్వభావఙ్గళాయ్ వరుమత్తుక్కళిఱే.

మీ.—నను, భగవతః ప్రాప్తృత్వం ప్రమాణవిరుద్ధమ్; "'బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్' ౧ "బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి' ౨ 'ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణో రూపం ప్రాప్తుశ్చ ప్రత్యగాత్మనః । ప్రాప్త్యుపాయం ఫలంప్రాప్తే స్తథాప్రాప్తి విరోధిచ॥ వదన్తిసకలావేదాస్సేతిహాస పురాణకాః । మునయశ్చ మహాత్మానో వేదవేదాన్తవేదినః' ౩ ఇతి, సర్వస్మిన్ శాస్త్రే చేతనస్య ప్రాప్తృత్వమ్, ఈశ్వరస్య ప్రాప్యత్వంచ నియతమ్" ఇతిప్రతిపాద్యతే; అతః సర్వశాస్త్రవిరుద్ధమ్ ఈశ్వరస్య ప్రాప్తృత్వమ్.

కించ, ఈశ్వరస్య ప్రాప్తృత్వే పరిపూర్ణత్వమ్, సత్యసఙ్కల్పత్వమ్, సత్యకామత్వమ్ ఇత్యాది విహన్యేత; "నతస్యకార్యం కరణంచ విద్యతే" ౪ ఇతి చేతనప్రాప్త్యర్థ సాధనానుష్ఠానమపి నయుజ్యతే; తతఃచేతనస్యదుష్టస్యతుచ్ఛస్య ప్రాప్తృత్వమ్ తత్ప్రాప్తిసాధకత్వమ్, ఈశ్వరస్యచవ్యాహతమ్; ఇతి నిర్హేతుకత్వపక్షే, ప్రాప్త్యసిద్ధిర్వా తత్సిద్ధౌ అకారణ కార్యానుత్పత్తేః చేతనగతస్య తద్ధేతుత్వాత్ కస్యచిద్ధేతుత్వం వా వాచ్యమితి.

సిద్ధాన్తస్తు —యద్యపి సర్వస్మిన్ శాస్త్రే చేతనస్య ప్రాప్తృత్వమ్, బ్రహ్మణః ప్రాప్యత్వంచ నియతం ప్రతిపాద్యతే; తథాపి నిర్హేతుకత్వస్యాపి శాస్త్ర సిద్ధత్వాత్, తత్రచేతనస్యప్రాప్యత్వమ్, ఈశ్వరస్య ప్రాప్తృత్వమపి స్వీకార్యమ్; యద్యపిబ్రహ్మణః పరిపూర్ణత్వాదికం శ్రూయతే; తథాపి తస్య భక్తిచపలత్వమపి ప్రమాణసిద్ధమ్; "పత్రంపుష్పమ్" ౫ "అన్యత్పూర్ణాత్" ౬ "యాఃక్రియాస్సంప్రయుక్తాస్స్యుః" ౭ "అణ్వప్యుపహృతమ్" ౮ ఇత్యాదిదర్శనాత్. యద్యపిఅనన్తైః నిత్యముక్తైః భక్తిః క్రియతే; తథాపినవోఢాపరిరమ్భణవత్. "మోదీక్షితో న్తరేవన నీతమ్" ౯ ఇత్యుక్తప్రకారేణ అభినవభక్తి చపలత్వమ్, నిరతిశయసౌన్దర్య సౌశీల్యాది గుణావిష్కారరూప సాధనానుష్ఠానేన అహ్రితమాలాకారాదిషు అభినవభక్తిముత్పాద్య తాదృశచేతనం స్వయమేవావతీర్యప్రాప్నోతి.

౧॥ తై-ఉ-   ౨॥ తై-ఉ-   ౩॥   ౪॥ శ్వే-ఉ-   ౫॥ గీ-౯-౨౬.   ౬॥ భార-ఉద్యో-౬౯-౧౩.
౭॥ భా-మో-౧౭౧.   ౮॥ పాఞ్చరత్రం.   ౯॥ యజుర్వేదే-౬-కాణ్డే-౧-ప్ర

మూ.—౭౦. స్వయత్ననివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్;

వ్యా.—(స్వయత్ననివృత్తి) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు - జ్ఞాతృత్వనిబన్ధనమాన కర్తృత్వముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే భగవత్ప్రాప్తికు త్తాన్ఱారుయత్నమ్ పణ్ణాతిరుక్కైయాకిఱ ఇన్దస్వయత్న నివృత్తి, పరాధీన స్వరూప స్థిత్యాదిమత్త్వమాకిఱ పారతన్త్ర్యత్తిన్ కార్యమ్;

అ.—చికీర్షాకృతికళుమ్ భోక్తృత్వముమ్ జ్ఞాతృత్వవ్యాపకమాకైయాలే (జ్ఞాతృత్వనిబన్ధనమాన) ఎన్ఱతు. (తాన్ఱారుయత్నమ్ పణ్ణాతిరుక్కై) యావతు - అదృష్టద్వారక సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణాతిరుక్కై. (పరాధీనస్వరూపస్థిత్యాది మత్త్వమాకిఱ) ఎన్ఱతు - భగవదభిప్రాయానువిధాయి స్వరూపాదిమత్త్వమెన్ఱపడి. "నార్హా న్తిశరణస్థస్యకలాంకోటితమీ మపి। కేచిద్భాగ్యాధికాః"[౧]ఎన్కైయాలే-సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ విషయత్తిలే ఎమ్బెరుమానుక్కు అత్యన్తాభిమతి యాకైయాలే, స్వయత్న నివృత్తిపూర్వక సిద్ధోపాయనిష్ఠై తద్విషయకాత్య న్తాభిమతివిశిష్ట తాదృశభగవదభిప్రాయానువిధాయి స్వరూపాదిమత్త్వరూప పారతన్త్ర్యకార్య మెన్ఱకరుత్తు.

ఎ-అ.—౭౦. (స్వరూపస్థిత్యాది)ఎన్గి,అవిడత్తిల్,ఆదిశబ్దార్థమ్-ప్రవృత్తి. (పారతన్త్ర్యత్తిన్-కార్యమ్)ఎన్ఱతు-పారతన్త్ర్య జ్ఞానకార్యమెన్ఱపడి.

మీ.—యద్యపి ఉపాసకానామపి అభినవభక్తిరస్తి; తథాపి తస్యాః స్వాతిశయ సాధనత్వేనఅన్యార్థత్వాత్ నతత్రభగవతః అత్యన్తప్రీతిరస్తి; చేతనగతాతిశయహేతుత్వేన శాస్త్రతోఽవగతా విధిప్రాప్తా సాస్వయత్న సాధ్యా భవితుమర్హతి; "స్వయం ప్రయోజనరూపారాగ ప్రాప్తా భగవతః అత్యన్తం ప్రియతమా విధానానపేక్షా కేవలం సౌన్దర్యాది గుణావిష్కారజన్యా నస్వయత్నసిద్ధా" ఇతితత్రభగవద్గుణచేష్టితాదేరేవ ఉపాయత్వంవాచ్యమ్; అతః పరిపూర్ణోపిపరేశః, అభినవానన్య భక్తిచాపల్యాదవతీర్య, సౌన్దర్యాదిగుణావిష్కారరూప సాధనమనుతిష్ఠన్, తజ్జన్యత్వేనఅయత్న సిద్ధానన్యప్రయోజన భక్తియుక్తం చేతనం స్వయమేవప్రాప్నోతి; అవతారఏవ ప్రాప్తృత్వమ్ అనన్యప్రయోజన చేతనప్రాప్తిరేవ అవతారఫలమ్; అనన్యప్రయోజన భక్త్యుత్పాదస్యఅవతరణంవినా సఙ్కల్పేనాశక్యత్వాత్. "బహుస్యామ్"[౨] "నస్యామ్"[౩] ఇతిసఙ్కల్పవతః దుష్కృద్వినాశార్థమ్ అవతారోనకార్యః; ఉపాసకానుగ్రహార్థమపి నకార్యః; అన్తర్యామిత్వేనైవ తదుపపత్తేః. "ధర్మసంస్థాపనమపి, దేశికముఖేన ఆవేశాదేవ భవతి" ఇత్యన్యథాసిద్ధః. అతః సాధుసమాశ్రయణమేవ అవతారప్రయోజనమ్. అన్యత్సర్వమానుషఙ్గికమ్. సాధవస్స్వప్రయోజనరహితాః. అతఃఅర్చావతారపర్యన్తావతరణమేవ భగవతః ప్రాప్తృత్వమ్. ఇదంభగవచ్ఛాస్త్రేప్యుక్తమ్. "యథాహిమోషకాః పాన్థేపరిబద్ధాముపేయుషి। నివృత్తమోషణోద్యోగాస్సదాసన్తఉపాసతే"[౪] ఇత్యాది. అతఃఈశ్వరస్య ప్రాపకత్వేసతి ప్రాప్తృత్వాచ్చ తస్యప్రాప్యత్వాత్ ప్రాప్యత్వాన్యథాసిద్ధేః చేతనఫలస్యానాన్తరీయకత్వాచ్చ రక్షణస్యనిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

ప్రాప్తృత్వం బ్రహ్మణస్సర్వ ప్రమాణేనవిరుధ్యతే। పూర్ణత్వాదిగుణైశ్చేతి నాత్రకార్యావిచారణా॥ పూర్ణోప్యభినవానన్య భక్తిచాపల్యసంయుతః। తాదృశీపపరేవ్యోమ్ని సాధకేషుచదుర్లభా॥ అనన్యానవిధి ప్రాప్తారాగ ప్రాప్తాభవేద్యతః। రాగోహివిషయే దృష్టేదర్శనంచావతారణాత్॥ ప్రాప్తృత్వమవతారేస్యాత్సౌన్దర్యాది ప్రకాశనమ్। ప్రాపకత్వమతః ప్రాప్తిఫలం భక్తిరనన్యగా॥

నను ఈశ్వరస్య ప్రాప్తృత్వాభ్యుపగమేనచేతనస్యతదనభ్యుపగమే "విజ్ఞానంయజ్ఞంతనుతే, కర్మాణితనుతేపిచ"[౫] 'కర్తావిజ్ఞానాత్మాపురుషః'[౬] 'కర్తాశాస్త్రార్థవత్త్వాత్'[౭] "కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు విహితప్రతిషిద్ధావైయర్థ్యాదిభ్యః"[౮] ఇత్యాది శాస్త్రవిరోధః విధినిషేధశాస్త్రానర్థక్యాపత్తిః ఈశ్వరస్యైవ,ఫలిత్వేచ చేతనస్యభోక్తృత్వాభావే "ఏతదేవామృతందృష్ట్వాతృప్యన్తి"[౯] "సోఽశ్నుతేసర్వాన్ కామాన్"[౧౦] ఇత్యాది శ్రుతివిరోధః; భోక్తృత్వవిరహేణ కామనాసిద్ధేః విధిశాస్త్రానర్థక్యమ్, భోక్తురేవనియోజ్యత్వాత్, ధర్మాదీనామ్ అపురుషార్థతాచ భగవత్ప్రీతిదర్శనార్థ కైఙ్కర్యానుష్ఠాన మపినసిద్ధ్యేత్; తయోఃకర్తృత్వభోక్తృత్వరూపత్వాత్. అతఃఇదమనేక ప్రమాణోపపత్తివిరుద్ధమిత్యత్రాహ.

(స్వయత్న నివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్; స్వప్రయోజననివృత్తిశేషత్వఫలమ్) మూలమన్త్రే మకారోదితకర్తృత్వ భోక్తృత్వయోస్స్వార్థతా నమఃపదేనవారితా; తథా "సర్వ ధర్మాన్"[౧౧] ఇత్యాదిష్వపి నిషిధ్యతే. నచవిరుద్ధవిధిద్వయవిరోధః; నిషేధవచనానాం పారతన్త్ర్య శేషత్వజ్ఞానవత్ పురుష విషయత్వాత్, కర్తృత్వభోక్తృత్వవిధీనాం తద్రహితవిషయత్వాదిత్యర్థః.

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౪- ౨॥ తైత్తిరీయే- ౩॥ ఛా-ఉ-౬-౨-౩. ౪॥ భగవచ్ఛాస్త్రే. ౫॥ తైత్తిరీయే-అను-౫-వా-౧. ౬॥ ౭॥ బ్ర-సూ- ౮॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౪౧. ౯॥ ౧౦॥ తై-ఉ- ౧౧॥ గీ-౧౮-౬౬.

29-9-90,

మూ.—స్వప్రయోజననివృత్తి శేషత్వఫలమ్.

౭౧. పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్; తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్.

వ్యా.—అప్పడియే, భోక్తృత్వముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తే, అత్తలైయైరసిప్పిక్కుమ త్తొట్రియ తనక్కెన్న ఒన్ఱిల్ రస మిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాకిఱ స్వప్రయోజననివృత్తి, ౧ * పరాతిశయాధాయకత్వమే వడివాయిరుక్కైయాకిఱ శేష త్వత్తిన్ కార్యమ్. ఇత్తాల్ - పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే, అవ్వాకారఙ్గళై యఱియవే ఇవైయిరణ్డుమ్ తన్నడైయేవరు మెన్ఱుకాట్టి.

౭౧. ఆనాల్ ఇప్పడి స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళిల్ అన్వయమఱ్ఱిరుక్కుమాకిల్, ఇవనుడైయప్రయత్న త్తుక్కుమ్ చైతన్యత్తుక్కుమ్ ప్రయోజనమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(పరప్రయోజన) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. [౧౦

అ.—(అప్పడియే) ఎన్ఱతు - జ్ఞాతృత్వనిబన్ధన మాకవెన్ఱపడి. (తనక్కెన్నవొన్ఱిల్ రసమిన్ఱిక్కేయిరుక్కై) యావతు - భగవద్భోగ సమ్బా వకతయైవ ఆగత స్వభోగాతిరిక్తభోగమిల్లై యాయిరుక్కై. "పరాతిశయఏవ యస్య పరమప్రయోజనమ్, సశేషః" ౨ఎన్ఱు,శ్రుత ప్రకాశికోక్త నిష్కర్షత్తై యటొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరాతిశయాధాయకత్వమే వడివాయిరుక్కై) ఇతి

"పారతన్త్ర్యమిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ ఉపాయప్రవృత్తియుమ్, శేషత్వమిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ స్వప్రయోజనముమ్ కాణ్గైయాలే, స్వయత్న స్వప్రయోజననివృత్తికళ్ పారతన్త్ర్యశేషత్వకార్యమాకాతు" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ పారతన్త్ర్యశేషత్వఙ్గళ్) ఇత్యాది. "ప్రణవ నమస్సుక్కళ్ స్వరూపపరఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే) ఇతి "[పారతన్త్ర్య ఫలమ్,...శేషత్వఫలమ్] ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్ యథావస్థిత తత్త్వజ్ఞానఫలితత్వమ్ వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవ్వాకార ఙ్గళై యఱియవే) ఇత్యాది. స్వతన్త్ర స్వప్రయోజనపరర్ పక్కలిలే పారతన్త్ర్యశేషత్వఙ్గళిరున్దాలుమ్ తజ్జ్ఞానమిల్లామైయాలే స్వయత్ననివృ త్త్యాదికళిల్లై యెన్ఱుకరుత్తు.

౭౧. "ఇప్పడియాకిల్ 'ఆత్మావుక్కు కర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళిల్లై' ఎన్ఱు,అబాహ్యకుదృష్టికళ్ పడియామ్,ఎన్ఱు,ఆశఙ్కాపరిహారార్థమ్ ఉత్తర గ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికై (ఆనాలిప్పడి స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళ్) ఇత్యాది. "ప్రయోజనైకనిరూపణీయఙ్గళాన ప్రయత్న చైతన్యఙ్గళుక్కు, ప్రయోజనాభావే స్వరూపోచ్ఛేదమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే బాహ్యమతప్రవేశమ్ వరుమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

"పరస్యప్రయోజనమ్ - పరప్రయోజనమ్, పరప్రయోజనంప్రతి సాప్రవృత్తిశ్చ; పరప్రయోజనప్రవృత్తిః" ఎన్ఱువిగ్రహమ్వివక్షితమ్.

ఎ-అ.—(పరాతిశయాధాయకత్వమేవడివాయిరుక్కైయాకిఱ) ఎన్ఱతు-స్వరూపత్తాలుమ్, గుణఙ్గళాలుమ్, వృత్తికళాలుమ్ శేషిక్కతిశయత్తై విళైక్కైయైయే స్వరూపమాక ఉడైత్తాయిరుక్కైయాకిఱ వెన్ఱపడి. (శేషత్వత్తిన్ కార్యమ్)-శేషత్వజ్ఞానకార్యమ్. [౨౫

మీ.—నన్వేవంతర్హి ఆత్మనశ్చైతన్యమేవ ననిధ్యేత్; కర్తృత్వభోక్తృత్వయోః తదవస్థారూపత్వేన తయోరభావే చైతన్యస్యైవానిద్ధి ప్రసఙ్గాత్, తతశ్చఆత్మనః తుచ్ఛతాపత్తిః, కర్తృత్వభోక్తృత్వయోః, ప్రామాణికత్వేనప్రతీయమానయోః గుణనిష్ఠతాపత్తిః, ప్రామాణికత్వేన తయోరాత్మన్యజ్ఞానే నత్యక్తుమశక్యత్వాచ్చ ఇత్యత్రాహ- (పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్;తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్). నహివయంకర్తృత్వ భోక్తృత్వయోః అత్యన్తాభావంబ్రూమః; యేనోక్తదోషాపత్తిః, కిన్తు "పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః" ౩ఇతి సాధారణ్యేన ఈశ్వరదత్తస్య జ్ఞాతృత్వాదిరూపస్య, "కర్తాశా స్త్రార్థవత్త్వాత్" ౪ఇత్యాదినా స్వార్థప్రవృత్తౌ వినియోగఃకృతః; "సోఽశ్నుతే" ౫ ఇత్యాదినా భోక్తృత్వమపి స్వరసేవినియుక్తమ్; తదేవకర్తృ స్వ రూపంవ్యక్త చతుర్థ్యా, "సృష్టస్త్వంవనవాసాయ" ౬ "విచిత్రాదేహసమ్పత్తిః" ౭ఇత్యాదిభిః పరార్థత్వేన వినియోజితమ్; చైతన్యఫలంభోక్తృ త్వమపి, "అహమన్నమహమన్నమ్" ౮ ఇతి అన్నత్వోపసర్జనతయా పశ్చాదుక్తమన్నత్వోపయోగితిదర్శితమ్. తతశ్చ "అన్నాదోహమన్నమ్" ౯ ఇత్యర్థః. తతశ్చఅధికారానుగుణం విధినిషేధయోరపి పరార్థతయా అనుష్ఠానాత్ ఏతద్విషయేపి నతదానర్థక్యమితి.

౧॥ ౨॥ శ్రు-ప్ర-౧౯౬-ప-౩౬. ౩॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౪౦. ౪॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౩. ౫॥ తై-ఉ- ౬॥ రా-అ-౪౦-౫.

౭॥ ౮॥ తై-ఉ- ౯॥ తై-ఉ-

వ్యా.—అశావకు - ‘‘అహంసర్వంకరిష్యామి’’౧ ‘‘వழுవిలావడిమై శెయ్యవేణ్డుమ్’’౨ ‘‘ఉనక్కే-నామాట్చెయ్వోమ్’’౩ ఎన్గిఱపడియే - పరనుక్కు ప్రయోజనమాక ప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యరూపప్రవృత్తి, ఇవనుడైయ ప్రవృత్త్యుద్యోగరూపమాన ప్రయత్నత్తుక్కు ప్రయోజనమ్.

‘‘నిత్యకిఙ్కరః ప్రహర్షయిష్యామి’’౪ ఎన్గిఱపడియే అత్తలైయిలుకప్పుక్కు ఉప్పాక త్తాన్ పణ్ణుకిఱ కైఙ్కర్యత్తాలే అత్యన్తహృష్టనాన అవ్వరన్ విషయమాక ప్పుడైత్తానప్రీతి, ఇవనుడైయ అచిద్వ్యావృత్తిరూపమాన చైతన్యత్తుక్కు ప్రయోజనమెన్నై; ‘‘పడియాయ్ క్కిడన్దు ఉన్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే’’౫ ఎన్నకడవదిఱే.

అ.—ప్రవృత్తిశబ్దత్తాలే - ‘‘జానాతి - ఇచ్ఛతి, యతతే కరోతి’ ఎన్గిఱ యత్నానన్తర భావికరణత్తై చ్చొల్లుకిఱతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అశావకు అహంసర్వం కరిష్యామి) ఇత్యాది ‘‘కరిష్యామి’’ ఎన్ఱు ౬*కర్తృగామిక్రియాఫలసూచకఆత్మనేపదవిరహవ్యఞ్జితమానవర్థత్తై శాబ్దమాక దర్శిప్పిక్కైక్కాక (వழுవిలా) ఇత్యాది. ‘‘వழுవిలా’’-స్వార్థత్వలక్షణచ్యుతిరహితమాన, ‘‘అడిమై’’-కైఙ్కర్యత్తై. శిష్టమ్ స్పష్టమ్. ‘‘వழுవిలా’’ ఎన్గిఱ అవిత్తు అర్థాన్తర సాధారణమాకైయాలే స్వార్థత్వాభావత్తై విశిష్యదర్శిప్పిక్కైక్కాక (ఉనక్కే-నామ్) ఇత్యాది. ‘‘ఏవకారత్తాలే - స్వార్థత్వాభావమ్ స్పష్టమాక చ్చొల్లప్పట్టతు’’ ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు ‘‘కిఙ్కరస్యకర్మ- కైఙ్కర్యమ్’’ ఎన్ఱు, కర్మణిష్యఞ్ ప్రత్యయమాకైయాలే, ప్రవృత్తిశబ్దసామానాధికరణ్యమ్. ‘‘ప్రవృత్త్యుద్యోగః - ప్రయత్నః’’ ఎన్గిఱ అవిత్తైయిట్టాణ్డు (ప్రవృత్త్యుద్యోగరూపమాన) ఇతి.

‘‘సః విషయః యస్యాస్సా తద్విషయా, తద్విషయా చ సా ప్రీతిశ్చ తద్విషయప్రీతిః’’ ఎన్ఱు, విగ్రహమ్. తత్పదమ్, [పరప్రయోజన] ఇతి కైఙ్కర్యలక్షణ ప్రయోజన ప్రతిసమ్బన్ధియాన పరశబ్దిత భగవత్పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిత్యకిఙ్కరః) ఇత్యాది. ‘‘ప్రహర్షయిష్యామి’’ ఎన్ఱు, పరస్మైపదనిర్దేశఫలితమ్ (అత్తలైయిలుకప్పుక్కు ఉప్పాక) ఇతి. ప్రపూర్వకహృషధాత్వర్థమ్ (అత్యన్తహృష్టనాన) ఇతి. ‘‘చేతనస్యభావః - చైతన్యమ్’’ ఎన్ఱు, భావేష్యఞ్ ప్రత్యయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అచిద్వ్యావృత్తిరూపమాన) ఇతి. పరార్థకర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళిరుక్కైయాలే కర్తృత్వభోక్తృత్వ సామాన్యాభావమ్ కొళ్ళక్కిఱ బాహ్యాదిపడి యాకాతెన్ఱు, కరుత్తు.

ఉక్తార్థత్తిల్ తత్త్వదర్శిసూక్తియై ప్రమాణమాక క్కాట్టుకిఱార్ (పడియాయ్) ఇత్యాదినా. ‘‘పడియాయ్ క్కిడన్దు’’ - తిరుమున్బిల్ పడియాయిరున్దు, ‘‘ఉన్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే’’ - ఉన్నుడైయ ప్రవాళమ్ పోన్ఱ తిరువధరత్తై సాక్షాత్కరిక్కక్కడవేన్ ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ తిరుమొழிక్కర్థమ్. ఇఙ్గే, ‘‘పడియాయ్ క్కిడన్దు’’ ఎన్ఱు, - పరప్రయోజన ప్రవృత్తియుమ్, ‘‘పవళవాయ్’’ ఎన్ఱు, - తజ్జన్యమాన తన్ముఖోల్లాసముమ్, ‘‘కాణ్బేనే’’ ఎన్ఱు, - తద్విషయప్రీతియుమ్ శొల్లిత్తెన్ఱు, కరుత్తు.

ఎ-అ.—౭౧. (అవ్వరన్ విషయమాక ప్పుడైత్తానప్రీతి) ఎన్ఱతు - హృష్టనానవనుక్కు ఎతిర్ విழிక్కొడుక్కైక్కాక అవన్ విషయమాక ప్పుణ్డాన ప్రీతియెన్ఱపడి. ఇవన్ అప్రీతనాకిల్ అవనుక్కు కైఙ్కర్యమ్ రసియాదిఱే.

మీ —నను ఇదంసర్వం తదాశోభతే; యదిమూలమన్త్రే శేషత్వస్య ప్రాధాన్యం సిధ్యేత్; తదేవ నాస్తి; లుప్తచతుర్థ్యర్థశేషత్వోపమర్దనేన మకారేకర్తృత్వ లక్షణస్వాతన్త్ర్య దయాత్. ‘పూర్వాబాధేన నోత్పత్తిరుత్తరస్య హి సేత్స్యతి’ ఇతిన్యాయాత్. నచ మకారోదితస్వాతన్త్ర్యస్య నమశ్శబ్దేన నిషిద్ధత్వాత్ శేషత్వప్రాబల్యమితి వాచ్యమ్; వ్యక్తచతుర్థ్యామ్, భోక్తృత్వస్య పునరభ్యుదితత్వేన నమశ్శబ్దస్య, పూర్వోత్తరయోః ప్రతిపన్నస్వాతన్త్ర్యసఙ్గుణ్యేన నేయత్వాత్. ఏతేన మకారే భోక్తృత్వ ప్రకాశజ్ఞాతృత్వోదయేపి అనన్తరం మకారవాచ్యస్యోత్తర చతుర్థ్యా భోగ్యత్వోపస్థాపనాత్ శేషత్వం ప్రధానమితి నిరస్తమ్. మూలమన్త్ర పదత్రయగత ప్రార్థనాయాః భోక్తృత్వావినాభూతాయాః తతోప్యనన్తరముదితత్వాత్. [౩౦

కించ, ‘అభ్యర్హితంపూర్వమ్’ ౭ ఇతిన్యాయేన శాస్త్రేషు సర్వత్రజ్ఞాతృత్వమేవ పూర్వముపదిశ్యతే; యథాపూర్వభాగే జ్ఞాతృత్వమ్, ఉత్తరభాగే శేషత్వమ్, ఉత్తరభాగేత త్తద్విద్యాస్వపి జ్ఞాతృత్వం ప్రథమముపదిశ్యతే; తదుక్తం వేదార్థసఙ్గ్రహే’’ ‘‘అత్రేదం సర్వశాస్త్రహృదయమ్’’ ఇత్యారభ్య, ‘‘ప్రథమమ్, ఏతేషాం దేవాది భేదరహిత జ్ఞానైకాకారతయా సర్వేషాంసామ్యం ప్రతిపాద్య, తస్యాపి స్వస్వరూపస్య భగవచ్ఛేషతైకరసతయా

౧॥ రా-అ-౩౧-౨౫. ౨॥ తి-వా-౩-౩-౧. ౩॥ తిరుప్పావై-౨౯. ౪॥ఆళ-స్తో-౪౬. ౫॥ పెరు-తి-౪-౯. ౬॥ సి-కౌ- ౭॥ సి-కౌ-

వ్యా.—ఇత్తాల్ - పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళాలే ఫలిత్త స్వయత్న స్వప్రయోజన నివృత్తికళైయుడైయవనాన చేతననుడైయ ప్రయత్నచైతన్యఙ్గళుక్కు, పారతన్త్ర్య శేషత్వానుగుణమాన ప్రయోజనఙ్గళ్ శొల్లిన్ఱాయిత్తు.

౭౨. శేషత్వాదికళుమ్ జ్ఞాతృత్వాదికళుమ్ ఆత్మధర్మఙ్గళా యిరుక్కచ్చెయ్తే, శేషత్వాదికళై ప్రధానమాక్కి, జ్ఞాతృత్వాదికళై తదనుగుణమాక యోజిక్కైక్కు నియామకమేతు ? మత్తైప్పడిఞానానాలో వెన్న ; [౪ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

---

అ.—పర్యవసితార్థ ప్రదర్శనమ్ - (ఇత్తాల్ పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళాలే) ఇత్యాది. ప్రయత్నత్తుక్కు పారతన్త్ర్యానుగుణప్రయోజనమావతు - పరేచ్ఛానువిధాయిత్వజ్ఞాన హేతుక పరేష్టప్రవృత్తిజనకత్వమ్. చైతన్యత్తుక్కు శేషత్వానుగుణ ప్రయోజనమావతు - పరైకప్రయోజనాతిశయాధాయకత్వ జ్ఞానహేతుకాతిశయాధానజనిత పరైకార్థ్ర ప్రతీయావత్వమ్. ఇత్తాల్ - పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళుక్కు ప్రాధాన్యముమ్, జ్ఞాతృత్వాదికళుక్కు ఉపసర్జనత్వముమ్ సిద్ధిత్తతు. [౧౦

౭౨.—ఇత్తాలుదిక్కిఱ విజిగీషుశఙ్కా పరిహారార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, శఙ్కాముఖేన అవతారిక్కై. (శేషత్వాదికళుమ్) ఇత్యాది. ప్రథమ(ఆది) పదమ్ - పారతన్త్ర్యపరమ్, ద్వితీయ(ఆది) పదమ్ - కర్తృత్వభోక్తృత్వపరమ్. "విశేషాభావాద్విపరీతం కిం న స్యాత్" ఎన్గిఱత్తైయుటైయాణ్డు (మత్తైప్పడిఞానానాలో) ఇతి.

అయమత్రశఙ్కాభిప్రాయః—"జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ధర్మిగ్రాహకమాన సిద్ధఙ్గళాకైయాలే శేషత్వాద్యపేక్షయా ప్రబలఙ్గళ్" ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్. ఉపక్రమగత లుప్తచతుర్థ్యుక్త మాకైయాలే శేషత్వమ్ ప్రబలమెన్నిల్; తదుపమర్దేన మకారత్తాలే ఉక్తఙ్గళాకైయాలే జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ప్రబలమ్; అవత్తైయుముపమర్దిత్తుక్కొణ్డు, నమస్సాలే పారతన్త్ర్యముక్తమెన్నిల్; అవత్తైయుమ్ ఉపమర్దిత్తుక్కొణ్డు వ్యక్తచతుర్థ్యర్థాన్విత ప్రార్థనైయాలే భోక్తృత్వమ్ లభిక్కైయాలే, అతుప్రబలమ్. "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా శేషోహి పరమాత్మనః"౧ ఎన్ఱు, - జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ప్రథమోపాత్తమాకైయాలుమ్ ప్రబలమ్. ఆత్మస్వరూపమ్ భగవత్స్వరూపాధీన మాకైయాలే, భగవచ్ఛేషత్వమ్ ప్రబలమెన్నిల్; స్వస్వరూపముమ్ స్వాధీనమాకైయాలే స్వశేషత్వముమ్ తుల్యమ్. జ్ఞాతృత్వాదికళ్ సుషుప్తిప్రళయఙ్గళిలిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే అప్రధానఙ్గళెన్నిల్; భగవచ్ఛేషత్వ

ఎ-అ.—౭౨.—(మత్తైప్పడిఞానానాలో) ఎన్ఱతు - జ్ఞాతృత్వకర్తృత్వానుగుణమాక త్తాఙ్ శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళై యోజిత్తాలో ఎన్ఱపడి అర్థావతు - జ్ఞాతృత్వాది కార్యమాన స్వయత్నస్వ ప్రయోజనాన్వయఙ్గళుక్కు శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళాల్ సఙ్కోచమ్ వారాతపడి అవైకళై సఙ్కోచిత్తుయోజిక్కై.

మీ.—భగవదాత్మకతామపిప్రతిపాద్య" ఇతి.యదిచ,ఆత్మస్వరూపస్యభగవత్స్వరూపాధీనత్వాత్ తచ్ఛేషత్వంప్రధానమ్; తర్హి స్వస్వరూపస్య స్వాధీనత్వాత్ స్వశేషత్వంచసమానమ్. యది జ్ఞాతృత్వాయత్తస్వశేషత్వస్య, సుషుప్తిప్రళయయోరభావాత్ కాదాచిత్కత్వేనఅప్రాధాన్యమ్; తర్హి సంసారిదశాయాం భగవచ్ఛేషత్వస్యాప్యభావేన కాదాచిత్కత్వం తుల్యమ్. యది "ఫలోపధానస్య కాదాచిత్కత్వే, శేషత్వయోగ్యతా నిత్యా" ఇతి మన్యసే; తర్హి కర్తృత్వ భోక్తృత్వ రూపఫలోపధానస్య కాదాచిత్కత్వేపి జ్ఞాతృత్వసత్తాయా యావదాత్మభావిత్వమపి తుల్యమ్. నచ భగవత్ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకత్వా దాత్మనః నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వం జ్ఞాతృత్వాదే రితివాచ్యమ్; ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకత్వమ్, కిం ప్రకారత్వమ్ సత్తావ్యాప్యత్వమితివా! సత్తాకారణమితివా? ఆద్యే జ్ఞాతృత్వమపి స్వరూపసత్తావ్యాప్తమేవ; అన్త్యే అసిద్ధిః ; భగవత్స్వరూపాధీనత్వేనఆత్మసత్తాయాః స్వధర్మభూత ప్రకారత్వా యత్తత్వాభావాత్. నచ 'నాన్యథాలక్షణం తేషామ్" ఇతి వచనం ప్రమాణమ్ ; శేషత్వమాత్రస్య, అచేతనేపి సత్త్వేనాతివ్యాప్తేః. అతఏవ 'దాసభూతా'౩ ఇత్యుక్తమ్. దాసత్వమ్ - చేతనత్వేసతిశేషత్వమ్. తతః జ్ఞాతృత్వమేవ. అతఏవోచ్యతే : "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా శేషోహిపరమాత్మనః"౧ ఇతిశేషత్వమప్రధానముచ్యతే ; ఏవంజ్ఞాతృత్వస్య ప్రధానతయా శేషత్వస్య జ్ఞాతృత్వలక్షణ స్వస్వాతన్త్ర్య శేషత్వాత్, శేష్యనురోధేన అన్యాతిశయాధాయకత్వే సతి పరాతిశయాధాయకత్వ లక్షణవిశేషత్వే, అన్యశబ్దస్య స్వవ్యతిరిక్తాన్యపరత్వేన సఙ్కోచంకృత్వా స్వాతిశయాధాయకత్వ సహంశేషత్వమితి సిధ్యతి; ఏవమ్ భగవచ్ఛేషత్వస్య స్వస్వాతన్త్ర్య శేషతయా సాధనదశాయామ్ ఈశ్వరస్య కర్తృత్వనిర్వాహకత్వాత్ భగవచ్ఛేషత్వస్య అన్యార్థతాసిద్ధిః, ఫలదశాయామ్, 'ఏష హ్యేవానన్దయాతి'౪ ఇతిఫలస్య తదధీనత్వాత్, భోక్తృత్వనిర్వాహకత్వేన భగవచ్ఛేషత్వస్య స్వార్థతాసిద్ధిః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ తై-

మూ.— ౭౨. అహమర్థత్తుక్కు,

వ్యా.—(అహమర్థత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (అహమర్థ) మావదు- ౧*ప్రత్యక్త్వేనాహం బుద్ధివ్యవహారార్హమాన ఆత్మవస్తు;

అ.—ఇదు సంసారదశైయిల్ ఇల్లామైయాలే అప్రాధాన్యమ్ తుల్యమ్. ఫలోపధానమ్ కాదాచిత్కమానాలుమ్ స్వరూపయోగ్యత్వమ్ నిత్యమెన్నిల్; అదు జ్ఞాతృత్వసత్తై నిత్యమాకైయాలే ఇదుక్కుమ్ తుల్యమ్. భగవచ్ఛేషత్వమ్, ప్రత్యక్త్వవదహంప్రత్యయగోచర మాకైయాలే, స్వరూపనిరూపకత్వాత్ ప్రబలమ్. వేదాన్తవ్యుత్పత్తిమాన్గళుక్కు భగవచ్ఛేషత్వమ్ అహంప్రత్యయత్తిల్ స్ఫురిక్కుమెన్నిల్; అహంప్రత్యయమ్ ధర్మిస్వరూపమానాల్ అదుక్కు స్వగత ప్రత్యక్త్వానుకూలత్వాది నియతవిషయకత్వత్తాలే నానాపదార్థఘటిత భగవచ్ఛేషత్వవిషయకత్వమ్ కూడాదు; అప్పడి అభ్యుపగమముమిల్లై. ధర్మిస్వరూపత్తిల్ శేషత్వమ్ తోన్ఱుమ్బోదు వేదాన్తవ్యుత్పత్తియై అపేక్షిక్కై; ధర్మిస్వరూపమ్ నిత్యమాకైయాలే వ్యుత్పత్తియాల్ కిఞ్చిత్కారముమ్ అనపేక్షితమ్. ఉపాసనాత్మకమాన ధర్మభూతజ్ఞానత్తిలే "ఆత్మేతి తూపగచ్ఛన్తి"౨ ఎన్ఱు ఆమ్నాయత్తాలే శరీరత్వ ప్రయుక్తశేషత్వమ్ తోన్ఱుమెన్నిల్; జ్ఞానముమ్ స్వయంప్రకాశమాకైయాలే శేషత్వత్తోడు యుగపదేవ తోన్ఱుమాకైయాలే తుల్యమ్. భగవత్ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకమాన ఆత్మవస్తువుక్కు నిరూపిత స్వరూపవిశేషణ జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ప్రకారత్వత్తైప్పఱ్ఱ అప్రధానమెన్నిల్; ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకత్వమ్, ప్రకారత్వవ్యాప్య సత్తాకత్వ రూపమానాల్ జ్ఞానద్రవ్యమాత్మావిలే నిత్యమాయిరుక్కైయాలే ఆత్మసత్తావ్యాపకత్వమ్ జ్ఞానాదికళుక్కుమ్ తుల్యమ్. ప్రకారతాధీన సత్తాకత్వరూపమానాల్ భగవత్స్వరూపాధీనాత్మసత్తైక్కు ఆత్మధర్మభూత ప్రకారత్వాయత్తత్వమ్ కూడాదు. ఆకైయాల్, జ్ఞాతృత్వాయత్తకర్తృత్వ భోక్తృత్వ బలాయాత స్వశేషత్వానుగుణత్వేనవే భగవచ్ఛేషత్వత్తై యోజిక్కై ఉచితమ్. అదావదు - స్వభోగార్థమ్ సాధనానుష్ఠానమాయ్, భగవదుపాసనముమ్, అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుమ్ స్వభోక్తృత్వార్థమాయిరుక్కై. ఇత్తైయెల్లామ్ పఱ్ఱివిఱే "నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వస్య స్వాభిమతత్వాత్ప్రథమం తదుక్తిః"౩ ఎన్ఱు సారప్రకాశికైయిలే శొల్లిఱ్ఱు ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్ వివక్షితమ్.

(అహమర్థమావదు) ఇతి. "[అహమర్థ] [తటస్థ] శబ్దఙ్గళ్, మృషావాదిమతనిర్దేశచ్ఛాయానుకారికళ్" ఎన్ఱు అభ్రమవ్యావృత్త్యర్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రత్యక్త్వేన) ఇతి. (ప్రత్యక్త్వ) మావదు - స్వస్మైస్వయం భాసమానత్వమ్. "అహంబుద్ధ్యాపరాగర్థాత్ప్రత్యగర్థోహిభిద్యతే"౪ ఎన్ఱు, అవిత్తైయటక్కు (అహంబుద్ధి) ఇత్యాది. అహంబుద్ధిక్కుమ్, అహంవ్యవహారత్తుక్కుమ్ విషయమెన్నపడి. "అథఅతోఽహఙ్కారదేశః" ఎన్ఱు, అపమత వ్యావృత్త్యర్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆత్మవస్తు) ఎన్ఱు, "అహమర్థంవినా హన్తానిరాధారానసిధ్యతి"౫ ఎన్ఱు, అ భగవచ్ఛాస్త్రనిర్దేశానుసారేణ [అహమర్థత్తుక్కు] ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తదు. "అతోఽహమర్థోజ్ఞాతైవ ప్రత్యగాత్మేతినిశ్చితమ్"౬ ఎన్ఱు, అ విత్తైయటక్కు (ఆత్మవస్తు) ఎన్నదు. అర్థశబ్దార్థమ్ (వస్తు) ఎన్ఱు, ఇత్తాల్- జీవభావమ్ కల్పితమెన్నుమత్తై వ్యావర్తిక్కిఱదు. ప్రణవస్థమకారమ్, "మనజ్ఞానే"౭ "మనఅవబోధనే"౮ "మాఙ్మానే"౯ "మదిహర్షే"౧౦ ఎన్ఱు, వ్యుత్పన్నమాకిఱాప్పోలే, అస్మచ్ఛబ్దత్తుక్కు ఛాన్దసప్రక్రియయా పూర్వోత్తరభాగలోపమ్ వన్ద మకారమ్ పరిశేషిక్కిఱదు ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [అహమర్థత్తుక్కు] ఎన్ఱదు. [౨౫

ఎ-అ.—(ప్రత్యక్త్వమ్) ఎన్నదు - "ప్రతి - అభిముఖ్యేన, అఞ్చతి- జానాతీతి - ప్రత్యక్, తస్యభావః - ప్రత్యక్త్వమ్" ఎన్ఱాయ్, తనక్కుత్తానే తోన్ఱు మదాయిరుక్కైయాలే ఎన్నపడి (అహంబుద్ధివ్యవహారార్హమాన) ఎన్నదు - "నాన్" ఎన్ఱు, అ జ్ఞానత్తుక్కుమ్ "నాన్" ఎన్ఱు, అ వ్యవహారత్తుక్కుమ్ విషయతయా కర్తృతయాచ యోగ్యమాన ఎన్నపడి. (వస్తు) ఎన్నదు - అర్థశబ్దార్థమ్.

మీ.—అతఏవ భగవదనుభవ కైఙ్కర్యయోరపి శేషత్వలక్షణయోస్స్వార్థత్వమ్. ఏవంభగవత్స్వరూపగుణ విభూతీనాం స్వానన్దార్థత్వాదేవహి 'సస్వరాడ్భవతి'౧౦ ఇత్యుచ్యతే; అతఏవ, 'సహబ్రహ్మణా'౧౧ ఇతిభగవతః అప్రాధాన్యం ప్రతిపాద్యతే; తస్మాత్ సాధనసాధ్యోభయదశాయామపిజ్ఞాతృత్వస్య ప్రధానత్వాత్, శేషత్వస్య తదర్థతయా అప్రధానత్వాచ్చ చేతనస్య స్వార్థకర్తృత్వ భోక్తృత్వ విరహయోర సిద్ధత్వాత్, తస్యైవప్రాప్తత్వమ్, ఫలిత్వంచేతి సహేతుకత్వ సిద్ధిరితిచేత్; అతోచ్యతే (అహమర్థత్తుక్కు జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నుమ్పడి దాస్యమిఱే అన్తరఙ్గ నిరూపకమ్)

౧॥ ౨॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౩. ౩॥ ౪॥ ౫॥ పాఞ్చరాత్రే- ౬॥ ౭॥

౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ఛాన్దోగ్యే-౭-౨౫-౨. ౧౧॥ తై-ఉ-

9-12-90.

మూ.—జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నుమ్బడి

వ్యా. – (జ్ఞానానన్దఙ్గళ్) ఆవన - తద్గతమాన ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్; "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా"౧ "స్వరూపమణుమాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానన్దైకలక్షణమ్"౨ ఎన్ఱు, ఇవత్తై యిట్టిఱే వస్తువై నిరూపిప్పదు. (తటస్థమెన్నుమ్బడి) ఎన్నుదు – బహిరఙ్గనిరూపకతయా పుఱమ్బిత్తమెన్నుమ్బడి యెన్ఱపడి.

అ.—(జ్ఞానానన్దఙ్గళావన) ఇత్యాది. "స్వయంప్రకాశరూపాణాం జ్ఞానాదిశబ్దానాం సంవిదనుభూత్యాదిశబ్దేభ్యః శబ్దాన్తరత్వాత్"౩ ఎన్ఱ, అవిత్తైయుమ్, "అనుకూలత్వంహిఆనన్దత్వమ్"౪ ఎన్ఱ అవిత్తైయుమిట్టుక్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్) ఇతి. ప్రసరణద్వారమాన మనస్సహకారవిరహత్తాలే సుషుప్తిప్రళయఙ్గళిలిన్ఱి, క్కే యిరుక్కైయాలే, కాదాచిత్కఙ్గళాన ధర్మభూత జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నిల్; యావద్ద్రవ్యభావియాన స్వరూపగతఙ్గళాన జ్ఞానత్వానన్దత్వఙ్గళ్ అన్తరఙ్గమెన్ఱు, శఙ్కిక్కక్కూడుమ్ ఎన్ఱు, తద్వ్యావృత్త్యర్థమాక భావప్రధాననిర్దేశత్తై యిట్టుక్కొణ్డు (ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్) ఎన్ఱదు. ఇత్తాల్ - ధర్మభూత జ్ఞానానన్దఙ్గళుక్కు తటస్థత్వమ్ కైముతికసిద్ధమ్ ఎన్ఱు, కరుత్తు. సామానాధికరణ్యేన ధర్మిస్వరూపనిష్ఠత్వాభిప్రాయేణ (తద్గతమాన) ఎన్నుదు.

[తటస్థమెన్నుమ్బడి] ఇత్యాది "'స్వరూపనిష్ఠమన్ఱిక్కే యిరున్దుకొణ్డు వ్యావర్తకమాయిరుక్కుమదు తటస్థమ్' ఎన్ఱు, - వృషావాద్యభిమతతటస్థత్వముమ్, 'పరమ్పరాసమ్బన్ధవిశేషణత్తాల్కొణ్డు వ్యావర్తకమాయిరుక్కుమదు తటస్థమ్' ఎన్ఱు, - సిద్ధాన్తాభిమతతటస్థత్వముమ్. సామానాధికరణ్యేన ధర్మిస్వరూపనిష్ఠఙ్గళాన ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళుక్కు ఇల్లామైయాలే ముఖ్యార్థ బాధత్తాలుమ్, [దాస్యమిఱే అన్తరఙ్గనిరూపకమ్] ఎన్ఱు, - అన్తరఙ్గశబ్ద ప్రయోగినిర్దేశత్వరూప తాత్పర్యగ్రాహకబలత్తాలుమ్, "తటస్థశబ్దమ్ బహిరఙ్గలక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బహిరఙ్గనిరూపకతయా) ఇతి. పుఱమ్బిత్తమ్) ఎన్నుదు - బహిరఙ్గమెన్ఱపడి. అత్రావతు - లక్షణవాక్యత్తిలే శేషత్వాపేక్షయా ఉత్తరనిర్దేశ్యత్వమ్. "ఆత్మపుష్పమ్" ఎన్ఱు, ధర్మిక్కు పుష్పత్వరూపణాభిప్రాయేణ ధర్మత్తుక్కు దళత్వరూపణమ్.

ఎ-అ.—జ్ఞానానన్దశబ్దఙ్గళ్ - ధర్మిభూత జ్ఞానానన్ద పరఙ్గళాయ్, భావప్రధానతయా నిర్దిష్టఙ్గళెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [జ్ఞానానన్దఙ్గళావన। ఇత్యాదియాలే. (ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్) ఎన్నదు - స్వస్మైస్వయ ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళెన్ఱపడి. (వస్తువై నిరూపిప్పదు। ఎన్నుదు - ఆత్మవస్తువై నిరూపిప్పతెన్ఱపడి. కీழ్ "తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్" [చా - ౭౧] ఎన్ఱు, ధర్మభూతజ్ఞానాదికళ్ ప్రసక్తమాయిరుక్క, ఇవ్విడత్తిల్ ధర్మిభూతజ్ఞానానన్దఙ్గళై యెడుత్తదు, ఇవఱ్ఱుక్కు శేషత్వాపేక్షయా బహిరఙ్గత్వమ్ సిద్ధమానాల్ అవఱ్ఱుక్కుమదు కైముతికన్యాయ సిద్ధమామెన్ఱు.

(బహిరఙ్గనిరూపకతయా) ఎన్నుదు- "బహిః- నిరూపణీయవస్తునః అన్యత్ర, విద్యమానమ్ అఙ్గమ్ - బహిరఙ్గమ్, బహిరఙ్గఞ్చతత్ నిరూపకంచ - బహిరఙ్గనిరూపకమ్, తస్యభావః - తత్తా, తయా" ఎన్ఱు, విగ్రహమాయ్, అఙ్గశబ్దమ్ - విశిష్టవస్తువిల్ ఏకదేశమాన ధర్మపరమాయ్, నిరూపకశబ్దమ్- వ్యావర్తకపరమాయ్ ప్రకృతనిరూపణీయవస్తువుక్కుమ్ తదన్యవస్తువుక్కుమ్ సాధారణమాయ్కొణ్డు వ్యావర్తకమాయిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. (పుఱమ్బిత్తమెన్నుమ్బడి) ఎన్నదు - "మణత్తైయుమొళియెయుఙ్గొణ్డు పూవైయుమ్ రత్నత్తైయుమ్ విరుమ్బుమాపోలే"౫ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపడియే, అన్తరఙ్గతయా పరిమళస్థానీయమాన శేషత్వత్తైయుడైయ ఆత్మపుష్పత్తుక్కు త్రాణమ్బ్యమ్మొత్తలాన్తుకళుక్కు ప్పుఱమడలై పోలే బహిరఙ్గతయా పుఱమ్బిత్తమెన్నుమ్బగియెన్ఱపడి

మీ.—యదుక్తమ్ "జ్ఞాతృత్వంప్రధానమ్, భగవచ్ఛేషత్వం తచ్ఛేషభూతమ్" ఇతి తన్నోపపద్యతే, శేషత్వస్య స్వరూపనిరూపకత్వాత్, జ్ఞాతృత్వస్య నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వాచ్చ స్వరూప నిరూపకత్వంచ- అహంప్రత్యయగోచరత్వమ్; ప్రత్యక్త్వవత్. "చ్ఛేషత్వేప్యస్తీతివేదాన్తవ్యుత్పత్తిమతామ్ అహంప్రత్యయే భగవచ్ఛేషత్వం నప్రతీయతే; తథాపి తత్ప్రత్యయస్య స్వనిష్ఠత్వా ప్రత్యయే భగవచ్ఛేషత్వస్ఫురణాత్, యోగేపి "త్వంవాహామస్మి భగవో దేవతే"౬ ఇతి అహంప్రత్యయే ఆత్మనః భగవచ్ఛరీరత్వ ప్రతీతేశ్చ.

యద్యపిసంసారిణామ్ అహంప్రత్యయే శేషత్వం నప్రతీయతే, తథాపి తత్ప్రత్యయస్య,స్వనిష్ఠత్వ గోచరతయా, "అజ్ఞానమతోన్యదుక్తమ్"౭ ఇతిభ్రాన్తత్వమ్. అతఏవ "సర్వగత్వాదనన్తస్య"౮ "మత్తస్సర్వమ్"౯ ఇత్యాదివ్యవహారశ్చ అతః అహంప్రత్యయే శేషత్వస్ఫురణాత్,పశ్చాత్ "అహంజ్ఞాతా"౧౦ ఇతిజ్ఞాతృత్వస్య నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వేన స్ఫురణాచ్చ శేషత్వం ప్రధానమ్; కించ,ఆత్మనిష్ఠయోః స్వశేషత్వపరశేషత్వ

౧॥ భాగవతే- ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ముముక్షుప్పడి-ప్ర-౧. ౬॥ ఛాన్దోగ్యే -
౭॥ వి-పు-౬-౫-౬౭. ౮॥ వి-పు-౧-౧౯-౮౫. ౯॥

మూ.—దాస్యమిఱే అన్తరఙ్గనిరూపకమ్.

వ్యా.—(దాస్య) మావతు - శేషత్వమ్; ఇతు (అన్తరఙ్గనిరూపక) మాగైయావతు - భగవత్స్వరూపత్తుక్కు ప్రకారతయా శేషమాయ్క్కొణ్డు

అ—(దాస్యమావతిత్యాది) శేషమల్లాత చేతనవిషయత్తిలుమ్, చేతనమల్లాత శేషవిషయత్తిలుమ్, లోకత్తిలే దాసశబ్ద ప్రయోగమ కాణామైయాలే, శేషత్వేసతి చేతనత్వమ్ దాసశబ్ద ప్రవృత్తినిమిత్తమాకైయాలుమ్; అతిల్, చేతనత్వత్తుక్కు [జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్ఱుమ్బడి] ఎన్ఱుమ్బహిరఙ్గత్వమ్ శొల్లియిరుక్కైయాలే, అన్తరఙ్గత్వమ్ వ్యాహతమామ్; ఆకైయాలే, ఇఙ్గే "శేషత్వమాత్రమ్ దాస్యశబ్దవివక్షితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దాస్యమావతు - శేషత్వమ్) ఎన్ఱు.

(ఇతు అన్తరఙ్గ నిరూపకమాగైయావతు) ఇత్యాది - భగవత్స్వరూప నిరూపితప్రకారతాప్రయుక్తశేషత్వాధీనసత్తాకమాయిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే యెన్ఱపడి.

ఎ-అ—(దాస్యమావతు-శేషత్వమ్) ఎన్ఱతు - సర్వత్ర దాసశబ్దప్రవృత్తినిమిత్తమాన దాస్యమావతు, "ఇచ్ఛయాయదుపాదేయమ్"౧ ఇత్యాది శ్లోకత్తిన్పడియే నాలువకైప్పట్ట శేషత్వఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, శేషశేష్యుభయగత ఇచ్ఛాఘటిత శేషత్వాత్మకమెన్ఱపడి. మూలత్తిల్ [దాస్యమిఱే] ఎన్ఱతు - భగవద్దాస్యమిఱే ఎన్ఱపడి. "అన్తః-ప్రకృతనిరూపణీయవస్తుమాత్రే, విద్యమానమఙ్గమ్ - అన్తరఙ్గమ్, అన్తరఙ్గంచ తత్ నిరూపకంచ-అన్తరఙ్గనిరూపకమ్" ఎన్ఱాయ్, "ఇతరాసాధారణధర్మమాయ్క్కొణ్డు నిరూపకమాయిరుక్కై - అన్తరఙ్గశబ్దార్థమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి, సహేతుకమాక అన్ద దాస్యత్తిన్ఱైయ ఇతరాసాధారణ్యరూపమాన అన్తరఙ్గత్వత్తైయుమ్, అప్పడియాకవన్ద నిరూపకాన్తరఙ్గళిల్కాట్టిల్ ప్రథమనిరూపకమాకైయాకిఱ అతిన్ వైలక్షణ్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, అన్తరఙ్గనిరూపకత్వత్తై వివరిక్కిఱార్ (అన్తరఙ్గనిరూపకమాకైయావతు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి (ప్రకారతయా శేషమాయ్క్కొణ్డు) ఎన్ఱతు - ప్రకారతాశబ్దమ్ అచేతనవ్యావృత్త అద్వారకప్రకారతా రూప ముఖ్య ప్రకారతాపరమాయ్, తృతీయార్థమ్ ప్రయోజ్యత్వమాయ్, శేషశబ్దమ్ అతిశయాధాయకపరమాయ్, తృతీయార్థప్రయోజ్యత్తైక్కు శేషశబ్దార్థైకదేశమాన ప్రకారితారూప అతిశయత్తిల్ (అన్వయమాయ్, అద్వారకప్రకారతాప్రయుక్త ప్రకారితారూపాతిశయత్తిల్ అన్వయమాయ్,) ¶అద్వారకప్రకారతాప్రయుక్త ప్రకారితారూప అతిశయాధాయకమాయ్క్కొణ్డెన్ఱపడి. "అచేతనఙ్గళుక్కు అద్వారకప్రకారత్వమిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ "అపరేయమితస్త్వన్యాంప్రకృతిం విద్ధిమేపరామ్। జీవభూతాంమహాబాహోయయేదం ధార్యతేజగత్"౨ ఎన్ఱు, గీతైయిల్ సిద్ధమిఱే. "తత్రపరశబ్దేనవివక్షితోత్కర్షంవివృణోతి 'యయేదమ్' ఇతి;—అనేన, 'అచేతనమ్ జీవద్వారా స్వేనధార్యమ్, చేతనమ్ చేతనేనధార్యమ్, ఏవమ్ సర్వమ్ స్వేనధార్యమ్' ఇతిచవివక్షితమ్"౩ ఎన్ఱు, ఇశ్లోకత్తుక్కు రహస్యత్రయమీమాంసాభాష్యనిర్ధారణత్తిల్ అర్థమరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

(శేషమాయ్క్కొణ్డు) ఎన్ఱు, నియమిత్తరుళిచ్చెయ్తతు - "'ఇచ్ఛాతఏవతవవిశ్వపదార్థసత్తా'౪ ఎన్ఱిఙ్గప్పడియే సకలజగత్సత్తాప్రయోజకమాన భగవదిచ్ఛైక్కు, 'ప్రయోజనమనుద్దిశ్య నమన్దోపిప్రవర్తతే'౫ ఇతిన్యాయేన - నిష్ప్రయోజనమాక ఉణ్డాకామైయాలే, 'ఉపాదత్తేసత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌస్వముద్దిశ్య శ్రీమానితివదతివాగౌపనిషదీ'౬ ఎన్ఱిఙ్గప్పడియే - స్వాతిశయాధానార్థమాకవేయుణ్డాకవేణ్డుకైయాలే, తాదృశేచ్ఛోపాత్తమాయ్క్కొణ్డు సత్తైపెఱవేణ్డుమ్ పదార్థమెల్లామ్ అన్ద ఇచ్ఛానుగుణమాక పరాతిశయాధాయకత్వరూప శేషత్వవత్తాయ్క్కొణ్డే సత్తై పెఱవేణ్డుకైయాలే, ఆత్మవస్త్వసాధారణ సత్తై యుణ్డామ్బోతు తదసాధారణాద్వారక ప్రకారతాప్రయుక్త ప్రకారితారూప స్వాతిశయాధాన విషయక భగవదిచ్ఛయాలుపాత్తమాయ్క్కొణ్డు అన్ద ఇచ్ఛానుగుణమాక తథావిధాతిశయాధాయకమాయ్క్కొణ్డే యుణ్డాకవేణుమ్' ఎన్ఱి, అనియమనమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

మీ.—యోర్మధ్యే పరశేషత్వమేవ ప్రబలమ్; శేషిప్రతి యోగిత్వాత్. స్వశేషత్వస్యశేషప్రతి యోగికత్వాచ్చ శేషిక్రమానురోధిత్వంహి తచ్ఛేషభూతయోరపిన్యాయ్యమ్; అతఏవ, భాష్యకారైః, శేషత్వేసతి జ్ఞాతృత్వం చేతనలక్షణం సమ్ప్రదాయపరమ్పరా ప్రాప్తంకృతమ్; అతఏవ "దాసభూతాః"౭ ఇత్యత్ర శేషత్వస్య ప్రాధాన్య వివక్షయా "నాన్యథా"౭ ఇత్యన్యన్నిషిధ్యతే, "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా శేషోహిపరమాత్మనః"౮ ఇత్యాది లక్షణమ్ శాస్త్రేషు జ్ఞాతృత్వస్య ప్రథమంనిరూపణమ్, శాఖాచన్ద్రన్యాయేన అన్నమయాద్యనుక్రమవత్ బుద్ధ్యారోహణ సౌకర్యాయక్రియతే.

¶ ముద్రితగ్రన్థేష్వదృశ్యమ్. ౧॥ ౨॥ గీ-అ-౭-శ్లో-౫. ౩॥

౪॥ వైకుణ్ఠస్తవే- ౫॥ ౬॥ శ్రీరఙ్గ- ఉ- శ- శ్లో- ౯౭. ౭॥ ౮॥

వ్యా.—తన్ సత్తైయాప్పడియిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే ప్రథమమ్ శేషత్వత్తైయిట్టు నిరూపిత్తుక్కొణ్డే మత్తుళ్ళ ఆకారఙ్గళైయిట్టు నిరూపిక్క వేణ్డువ్పడియిరుక్కై. ఇత్తాల్-(నిరూపక)మాకైయావతు - వస్తువై వస్త్వన్తరత్తిఱ్కాట్టిల్ వ్యావర్తిక్కుమతాకైయాలే, దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్ జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ అచిద్వ్యావర్తకఙ్గళాయిరుక్కుమ్;

అ.—(ప్రథమమ్ శేషత్వత్తై)ఇత్యాది జ్ఞానత్వానన్దత్వాదికళ్ ఇతుక్కు ఉపసర్జనమాప్పడి యిరుక్కిఱవిత్తినుడైయ ప్రాధాన్యమ్ తోన్ఱు, ప్రథమమ్ శేషత్వత్తై బుద్ధివ్యవహారవిషయమాక్కి, ధర్మియై ఇతరవ్యావృత్తివిషయక ప్రతీతివిషయమాక్కిక్కొణ్డు జ్ఞానత్వాదికళై బుద్ధివ్యవహారఙ్గళుక్కు విషయమాక్కి, ధర్మియై ఇతరవ్యావృత్తి ప్రకారక బుద్ధివిషయమాక్క వేణ్డువ్పడి యెన్ఱపడి.

ప్రకారతాప్రయుక్తశేషత్వమ్ ధర్మిస్వరూపసత్తావ్యాపకమాకిఱాప్పోలే, జ్ఞానత్వానన్దత్వాదికళుమ్ ధర్మిస్వరూపసత్తావ్యాపకమాకైయాలే ప్రకారతాప్రయుక్త శేషత్వత్తుక్కు జ్ఞానత్వాదికళైప్పోల్ ఱు వాశియెన్? శేషత్వాది వ్యావర్తకఙ్గళాన ఇతరఙ్గళ్ తాన్ ఏతు? ఎన్ఙిఱశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ఇత్తాలిత్యాది.) (దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్)ఇత్యాదినా- "శేషత్వవ్యావర్త్యమ్ ఈశ్వరన్, జ్ఞానత్వాదివ్యావర్త్యమ్ అచిత్తు" ఎన్ఱు వ్యఞ్జితమ్.

ఎ-అ.—(తన్ సత్తై) ఎన్ఱతు- తనక్కు అసాధారణమాన సత్త్వేన ప్రతీతమాన స్వరూపమెన్ఱపడి. (అప్పడి) ఎన్ఱతు- ఆక వేణ్డువ్పడి యెన్ఱాయ్, ఉణ్డాక వేణ్డువ్పడి యెన్ఱపడి. అన్ఱిక్కే, ఇవ్విశవాల్ - భగవద్దాస్యముమ్ సాక్షాద్భగవత్ప్రీతికారతయా భగవదతిశయాధాయకత్వమాకిఱ భగవచ్ఛేషత్వము మిరణ్డుమొన్ఱాకైయాలే, ప్రకారతయా శేషతా ప్రయోజకమాన భగవదిచ్ఛాకృతానే భగవద్దాస్యత్తినుడైయ ఇతరాసాధారణ్యే హేతు ఎన్ఱుమ్, స్వాతిశయాధానవిషయక భగవదిచ్ఛోపాదేయత్వ మాత్రల్ విషయతాసమ్బన్ధేన ఇచ్ఛారూపతాదృశోపాదాన మాత్రల్ ఆకిఱ భగవచ్ఛేషత్వమే సకలజగత్సత్తాప్రయోజకమాకైయాలే ఆత్మవస్తువిలుమ్ జ్ఞానానన్దాపేక్షయా తాదృశశేషత్వమే ప్రబలమెన్ఱుమతోవుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

(వస్తువాకైయాలే) ఎన్ఱతు - ఆత్మవస్తువినుడైయ శేషత్వేన ప్రథమనిరూప్యత్వత్తిల్ శేషత్వాత్మతయా సిద్ధ స్వసత్తాకత్వమ్ హేతు ఎన్నుమ్ కరుత్తాలే.

(శేషత్వత్తై యిట్టు) ఎన్ఱతు - దాస్యరూప అసాధారణధర్మమాన శేషత్వత్తై యిట్టెన్ఱపడి.

(వ్యావర్తిక్కుమతాకైయాలే) ఎన్ఱతు - విలక్షణమాక్క అతివిక్కుమతాకైయాలే ఎన్ఱపడి. (దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్) ఎన్ఱతు - దాస్యమ్ చేతనమాత్రవృత్తియాయిరుక్కైయాలే, చేతనేశ్వరోభయ సాధారణఙ్గళాకైయాలే అచేతనమాత్రవ్యావర్తకమాన జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే ఈశ్వరనుక్కుఙ్గూడ వ్యావర్తకమాయెన్ఱపడి.

(జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ అచిద్వ్యావర్తకఙ్గళాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - స్వస్మైస్వయంప్రకాశత్వానుకూలత్వరూపఙ్గళాన జ్ఞానానన్దఙ్గళ్, అచిన్మాత్రవ్యావర్తకమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. అచేతనమాన ధర్మభూతజ్ఞానత్తుక్కుఙ్గూడ స్వస్మైస్వయంప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళిల్లైయిఱే.

మీ.—నమశ్శబ్దేన జ్ఞాతృత్వస్య స్వార్థతానిషేధాత్, ఉత్తరచతుర్థ్యాం భోగ్యత్వేనోపస్థితే ఆత్మని పశ్చాత్ప్రతిపన్నం భోక్తృత్వం భోగ్యత్వార్థమేవభవేత్, "అహమన్నమహమన్నమహమన్నాదః"(౧) ఇతివత్ శేషత్వానుపక్రమేఽవగతమితితత్ప్రాబల్యంచాస్తి; ఉపక్రమానుగుణ్యేన ఉపసంహారస్య నేయత్వాత్. ఉపసంహారే ప్రతీతంభోక్తృత్వం శేషత్వానుగుణమేవ నేయమ్; తదేవం మకారోదితకర్తృత్వస్య పారార్థ్య— బోధిత భోక్తృత్వస్యచ నమఃపదేన స్వార్థతానిషేధాత్ "తదుభయానర్హత్వలక్షణం పారతన్త్ర్యం శేషత్వాదప్రతీతమ్" ఇతికర్తృత్వభోక్తృత్వ యోః - స్వార్థత్వ తదభావ ప్రతిపాదకశాస్త్రయోర్విషయవ్యవస్థాసంభవాన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః.

అతః అస్మిన్మతే మకారోదితంజ్ఞాతృత్వం భగవచ్ఛేషత్వసిద్ధ్యర్థమితి తదవస్థారూపకర్తృత్వభోక్తృత్వేఽపి ఇహాముత్ర పరగతప్రీతిలక్షణాతిశయసిధ్యర్థమ్. అన్యేషాంతు భగవచ్ఛేషత్వం మకారోదితస్వస్వాతన్త్ర్యే శేషమితి తస్యస్వాతన్త్ర్యసిద్ధ్యర్థతయా తదవస్థారూపకర్తృత్వ

(౧) తై-ఉ-

వ్యా.—ఇప్పడి నిరూపకద్వయముమ్ వస్తువుక్కు అపేక్షితమాయిరుక్కచ్చెయ్ త్తేయుమ్, భగవత్పారతన్త్ర్యతయా లబ్ధసత్తాకమాన వస్తువుక్కు అచిత్తిత్తాట్టిలుణ్డానవాశియై యతివిక్కు అమాత్రమాన జ్ఞానానన్దజ్ఙళ్ పుఱప్పట్టాప్పడి

అ.—జ్ఞానత్వాదిక్కళై ప్పఱ్ఱి శేషత్వత్తుక్కు వాశియైయరుళిచ్చెయ్ క్కిఱార్ (ఇప్పడినిరూపక ద్వయముమ్)ఇత్యాదినా (భగవత్పారతన్త్ర్య)తైయాపత్తు - భగవదపృథక్సిద్ధ ధర్మత్తైయాయ్. భగవదపృథక్సిద్ధాధేయత్తై యాయిరుక్కుమ్ ఆధేయత్తైత్తాన్ ఆధారసమ్బన్ధరూపై యాక్కైయాలే, ఇన్దభగవత్పారతన్త్ర్యత్తై చేతనస్వరూపమాక్కిఱ ఆశ్రితత్తుక్కు భగవత్స్వరూపమాక్కిఱ ఆశ్రయత్తినుడైయ సమ్బన్ధరూపైయాయిరుక్కుమ్ ఆశ్రయసమ్బన్ధ మాశ్రితసత్తానిర్వాహక మెన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్ ఆక్కైయిఱే, “స్వసమ్బన్ధితయాహ్యస్యాస్సత్తా విజ్ఞప్తితాదివ”౧ ఎన్ఱు, అవివత్తుక్కు - “ సత్తాయా ఆశ్రయసమ్బన్ధాధీనత్వాత్ స్వరూపలాభేసతిసర్వం తదధీనమిత్యర్థః”౨ ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికై యిరుక్కిఱతు. ప్రతియోగితావిశేషత్తాలే చేతనస్వరూప వృత్తియాన ఆశ్రయసమ్బన్ధమాయిరుక్కిఱ ఇన్దభగవత్పారతన్త్ర్యత్తై ఆశ్రయసమ్బన్ధరూపైయాక్కైయాలే చేతనస్వరూపత్తుక్కు సత్తానిర్వాహకమాయ్, ఈశ్వరావృత్తియాక్కైయాలే ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయిరుక్కుమ్; జ్ఞానానన్దత్వజ్ఙళ్, ఆశ్రయసమ్బన్ధరూప భగవత్పారతన్త్ర్యతానిర్వాహ్యమాన సత్తైయైయుడైత్తాయిరుక్కిఱ చేతనస్వరూపాత్మక ధర్మ్యధీనసత్తాకమాక్కైయాలే,నిరూప్యవస్తువినుడైయ సత్తానిర్వాహకమన్ఱిక్కే యిరున్దుకొణ్డు అచిద్వృత్తిత్వాభావత్తాలే అచిద్వ్యావర్తకమాత్ర మాయిరుక్కుమ్. ఆక, నిరూపకాన్తరజ్ఙళినుడైయవుమ్ నిరూప్యత్తినుడైయవుమ్ సత్తాకారణమాయిరుక్కై ఇతుక్కునిరూపకాన్తరజ్ఙళైప్పఱ్ఱవాశి. సత్తానన్తరక్కే లక్షణాపేక్షైయాక్కైయాలే, లక్షణత్తైయనుసన్ధిక్కుమిడత్తిల్ లక్షణాపేక్షాజనకజ్ఞానవిషయసత్తానిర్వాహకత్వేన బుద్ధిస్థమాయిరుక్కిఱ ఇన్దభగవత్పారతన్త్ర్యత్తైయే భగవద్వ్యావర్తకత్వత్తాలే ప్రథమమ్ లక్షణదళమాక్క వనుసన్ధిక్కవుచితై. అనన్తరమ్, తన్నిర్వాహ్యసత్తాకజ్ఙళాన జ్ఞానత్వాదిక్కళ్ అచిద్వ్యావర్తకదళజ్ఙళాక్క వనుసన్ధిక్కవుచితజ్ఙళాక్కక్కడవన. “ మనాగుపకారితా చ సర్వ స్యాస్తి. తత్పరికరత్వేన జ్ఞాయమానత్వాత్ ”౩ఎన్ఱు,అప్పడియే, ఇన్దభగవత్పారతన్త్ర్యత్తై, తదీయత్వేనజ్ఞాయమానత్వరూపాతిశయ హేతుతాప్రయోజకమాక్కైయాలే, లీలారససంపాదకత్వాదాత్మప్రకాశకత్వ కైజ్కర్యరసాధాయకత్వాదిరూప శేషత్వాపేక్షయా సర్వాత్మవ్యాపిసార్వకాలిక శేషతారూపైయాయిరుక్కుమ్; ఆకైయాల్, శేషత్వసామాన్యత్తుక్కు అన్తరఙ్గత్వముణ్డు ఎన్నుమివ్వళవే అపేక్షితమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్ క్కిఱార్ (భగవత్పారతన్త్ర్యతయాలబ్ధ సత్తాకమాన) ఇత్యాదినా. *సత్తాశబ్దమ్ - స్వరూపపరమ్. లబ్ధస్వరూపమానవెన్ఱపడి. (వాశియైయతివిక్కు అమాత్రమాన) ఇన్ద మాత్రశబ్దత్తాలే-ఆశ్రయసమ్బన్ధరూపతయా నిరూప్యసత్తానిర్వాహకత్వవ్యవచ్ఛేదమ్ శొల్లుక్కిఱతు.

ఏ-అ.—(ఇప్పడినిరూపకద్వయముమ్) ఎన్ఱతు - ఇతరసామాన్యవ్యావర్తకమాన దాస్యముమ్, విశేషిత్తు తత్తదితరవ్యావర్తకజ్ఙళాక్కిఱ జ్ఞానానన్దాణుత్వాదిక్కళుమాక్కిఱ సామాన్యవిశేష నిరూపకద్వయముమ్ ఎన్ఱపడి. (వస్తువుక్కు) ఎన్ఱతు - వస్తువై విశేషిత్తఱిక్కైక్కు ఎన్ఱపడి. (అపేక్షితమాయిరుక్కచ్చెయ్ త్తేయుమ్) ఎన్ఱతు - సామాన్యనిరూపణమన్ఱిక్కే విశేషనిరూపణమ్ సమ్భవియామైయాలేయుమ్, విశేషనిరూపణమన్ఱిక్కే విశేషాకారేణజ్ఞానమ్ సిద్ధియామైయాలుమ్, ఇరణ్డుమపేక్షితమాయిరుక్కచ్చెయ్ త్తేయుమెన్ఱపడి.

(భగవత్పారతన్త్ర్యతయా లబ్ధసత్తాకమాన) ఎన్ఱతు - అద్వారకభగవత్పారతన్త్ర్యతయా లబ్ధమాన దాస్యాత్మక శేషత్వరూప స్వరూపత్తైయుడైయతానవెన్ఱపడి. “ఇచ్ఛాత ఏవ తవ విశ్వపదార్థసత్తా”౩ ఎన్ఱైయాలే- భగవదతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వరూపభగవచ్ఛేషత్వమే సత్తై యెన్నక్కురైయిల్లైయిఱే. భగవదభిమతత్వమ్ సత్తైయెన్ఱు, విశేషశాస్త్రపర్యాదైక్కు ప్పోరచ్చేరుమిఱే.

(వాశియై) ఎన్ఱతు - జడత్వదుఃఖరూపత్వాద్యభావరూపజ్ఙళాన అవాన్తరవైలక్షణ్యమాత్రత్తై యెన్ఱపడి.

మీ —భో కృత్స్నయోః భగవచ్ఛేషత్వమ్, ఇహాముత్ర చనిర్వాహకత్వేన ఉపకురుతే; ఇతిభగవచ్ఛేషత్వస్య తదతిశయాధాయకత్వాత్, “ దాస్యమైశ్వర్యభావేన జ్ఞాతీనాం చ కరోమ్యహమ్ ”౪ ఇతిన్యాయేన శేషశేషిభావవ్యత్యాసపి వస్తుత్వేక్షికయు సిద్ధేత్.

౧॥ ౨॥ శ్రుతప్రకాశికా- ౩॥ వైకుణ్ఠస్తవే- ౪॥

వ్యా.—ప్రకారత్వ ప్రయుక్తమాన శేషత్వమే అన్తరఙ్గనిరూపకమాయిరుక్కుమ్, ఎన్ఱు, తాయ్మత్తు.

అ —కిఞ్చిద్విశేషసత్త్వమ్ సామాన్యసత్త్వప్రయోజకమాకైయాలే (ప్రకారత్వ [=తా] ప్రయుక్తమాన) వెన్ఱత్తు.

అయమత్రపరిహారాభిప్రాయః - భగవత్స్వరూపాధీనైయాన స్వసత్తై, స్వధర్మభూత భగవత్ప్రకారత్వాయత్తైయెన్నై, అనుపపన్నమెన్ఱు వాణ్ణాత్తు; ఆశ్రయాశ్రయిభావశబ్దితసంయోగాత్మకాధేయతారూపాపృథక్-సిద్ధధర్మతాలక్షణ-భగవత్-ప్రకారత్తై, ఆశ్రయసమ్బన్ధరూప [౫ త్తైయాకైయాలే, స్వాశ్రయమాయ్ భగవదాశ్రితముమాన చేతనస్వరూపత్తినుడైయ సత్తానిర్వాహకైయెన్నై, అత్యన్తముపపన్నమ్; "సత్తాయా ఆశ్రయసమ్బన్ధాధీనత్వాత్, స్వరూపలాభే సతి జ్ఞప్తిత్వాదసమ్భవాచ్చ, సర్వం తదధీనమ్" ౧ ఎన్ఱి, అ శ్రుత ప్రకాశికాభిమతైయమిఱే? ధర్మత్తుక్కు, ధర్మిసత్తానిర్వాహకత్వాభావమ్ ఆశ్రయసమ్బన్ధాత్మకత్వాభావ ప్రయుక్తమ్. ఇత్తాల్, ధర్మిగ్రాహక-మాన-సిద్ధత్వరూపప్రాబల్యమ్ ప్రత్యుక్తమ్; ధర్మిక్కుమ్ నిర్వాహకమాకైయాలే, అత్యన్తమ ప్రబలమాయిఱేయిరుప్పత్తు కిఞ్చ, ౨*తిరుమన్త్రత్తిలే లుప్తచతుర్థ్యుక్తమాకైయాలే, ౩*ఉపక్రమన్యాయత్తాలే జ్ఞానత్వాద్యపేక్షయా శేషత్వమే ప్రబలమ్; ప్రథమ [౧౦ శ్రుత-నారాయణశబ్దోక్తమాకైయాలే అనన్తరశ్రుత-చతుర్థీ-లక్షిత-ప్రార్థనా-బలాయాత-భోక్తృత్వాపేక్షయా శరీరత్వప్రయుక్త పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్. ౪*అన్తర్యామ్యధికరణాదికళిలే ప్రథమాధ్యాయత్తిలే పారతన్త్ర్య శేషత్వజ్గళై చొన్ని, ద్వితీయాధ్యాయత్తిలే "జ్ఞోఽత ఏవ"౫, "కర్తా, శాస్త్రార్థవత్త్వాత్"౬, ఎన్ఱు, జ్ఞాతృత్వాదిక్కళై శారీరకత్తిల్ శొల్లిన్రు. చేతనస్వరూపసమమాన భగవచ్ఛేషత్వమ్, శేషిమాత్రప్రతియోగికత్వాత్ ప్రబలమ్. స్వశేషత్వమ్, శేషత్వాశ్రయప్రతియోగికత్వాత్ దుర్బలమ్. ధర్మిక్కళుక్కు ప్రాబల్య-దౌర్బల్య-విభాగమ్, ధర్మజ్గళుక్కు ప్రాబల్య-దౌర్బల్య-నిబన్ధనమ్, ఎన్నుమతు ౭*ముఖ్యక్రమన్యాయసిద్ధమ్ జనకపుంస్త్వ-జన్యపుంస్త్వాది-రూప-పితృపుత్రాది-పద-ప్రవృత్తినిమిత్తజ్గళిలే పుంస్త్వాద్యపేక్షయా జనకత్వాదిక్కళ్ ప్రథమనిర్దిష్టజ్గళాకిఱాప్పోలే,(దాస)శబ్దప్రవృత్తినిమిత్తత్తిలుమ్, "శేషచేతనత్వం దాసత్వమ్" ఎన్ఱు, చేతనత్వాపేక్షయా శేషత్వమే ప్రథమమెన్నై, యుచితమాకైయాలే, "చేతనత్వే సతి శేషత్వం, దాసత్వమ్" ఎన్ఱు, వ్యుత్క్రమోక్తియమ్ అనుచితై. "నిశ్చితే పరశేషత్వే, శేషం సమ్పరిపూర్యతే । అనిశ్చితే పునస్తస్మిన్, సర్వమప్యద్ అసత్సమమ్"౮ ఎన్ఱి, అపఠియే, శేషత్వజ్ఞానమిల్లావిడిల్ నిరూప్యత్తుక్కుమ్ నిరూపకాన్తరజ్గళుక్కుమ్ అసత్తైశొల్లుకైయాలుమ్, శేషత్వమ్ ప్రబలమ్. పరాశరస్మృతియిలుమ్, "అకారవాచ్యస్య విభోర్హరేశ్శేషమహం సదా"౯ ఎన్ఱు, అహన్త్వాపేక్షయా, శేషత్వమ్ ప్రథమోక్తమ్. [౨౦

ఎ-అ —(ప్రకారతాప్రయుక్తమాన శేషత్వమే) ఎన్ఱత్తు, అద్వారక భగవత్ప్రకారతా ప్రయుక్తప్రకారితా రూప స్వాతిశయాధాన విషయక-భగవదిచ్ఛాజన్యోపాదాన-విషయత్వరూప దాస్యాత్మక శేషత్వమే యెన్ఱపడి. (అన్తరఙ్గనిరూపకమ్ ఎన్ఱు, తాయ్మత్తు) ఎన్ఱత్తు - అసాధారణ ధర్మమాయ్క్కొణ్డు ప్రథమనిరూపక ధర్మమాయిరుక్కుమెన్ఱు, తాయిర్ఱు ఎన్ఱపడి. ఆక, దాస్యనిరూపకమాన శేషత్వమ్ ఆత్మసత్తారూపమాకైయాలేయుమ్, జ్ఞానానన్దజ్గళ్ ఈశ్వరసాధారణజ్గళాకైయాలేయుమ్. వస్తువై నిరూపిక్కుమ్బోత్తు, ప్రథమమ్, తత్తదసాధారణసత్తైయాలే "ఇదం సత్", ఎన్ఱు, నిరూపిత్తుక్కొణ్డు, తదనన్తరమ్, "ఇదమ్ ఏవంవిధమ్", ఎన్ఱు, నిరూపిక్కవేణ్డుకైయాలేయుమ్, జ్ఞానానన్దజ్గళైయపేక్షిత్తు ఆత్మవస్తువుక్కు దాస్యమ్ ప్రథమనిరూపకమాయ్క్కొణ్డు ప్రబలమాయ్, అత్తాలే నిరూపితస్వరూప విశేషణజ్గళాయ్క్కొణ్డు వ్యావర్తకజ్గళాకైయాలే, ధర్మిభూత జ్ఞానాదిక్కళోడు ధర్మభూతజ్ఞానాదిక్కళోడు వాశియఱ ఎల్లామ్ దుర్బలజ్గళాయిరుక్కైయాలే, శేషత్వానుగుణమాకవే జ్ఞానానన్దజ్గళై సజ్గ్కచిత్తు యోజిక్కవేణుమ్, ఎన్ఱు, తాయిర్ఱు ఇవ్విడత్తిల్, సకలపదార్థజ్గళినుడైయవుమ్ సత్తై, తత్తద్విషయక ప్రథమపిణ్డగ్రహణ విషయమాయిరుక్కైయాలే, అన్దసత్తై అనేకపదార్థఘటితమాన భగవచ్ఛేషత్వమెన్నిల్, ప్రత్యక్త్వానుకూలత్వాదిక్కళై యొక్కిన్దవస్తుగ్రహణత్తిల్ అసమర్థమాన ధర్మిభూత జ్ఞానాత్మకమాన అహమ్-ప్రత్యయత్తిల్, అన్దసత్తైవిషయమామ్బడి ఎజ్గనేయెన్నిల్; శేషత్వమావత్తు - ౧౦* పరగతాతిశయాధానేచ్ఛా [౩౦ జన్యోపాదాన-విషయతావచ్ఛేదకమాన ధర్మవిశేషమ్. పరగతాతిశయాధానేత్యాది - నివేశమ్. ఉపలక్షణార్థమ్, "యస్త్వత్యన్తమ్ పరార్థః, తం వయం శేష ఇతి బ్రూమః"౧౧ ఎన్ఱి, అ శాబరభాష్యత్తాల్, పారార్థ్యరూప శేషలక్షణమ్ ఉపలక్షణ - విధయా ఎన్నుమిడమ్ స్పష్టమిఱే?

౧॥ శ్రుతప్రకా. పు ౮౩-ప-౧౩ (అహమర్థాత్మత్వసమర్థనే). ౨॥ తి-మ- ౩॥ పూ-మీ-౧-౪-౨౯. ౪॥ బ్ర-సూ-౧-౨-౧౯. ౫॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౯. ౬॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౩. ౭॥ పూ-మీ-౫-౪-౨—౪. ౮॥ భాట్టైకత్రివార్తికే రహస్యత్రయ-సా-పు-౧౪., ౯॥ పరాశరస్మృ-. ౧౦॥ వే-సం-పు. ౩౩౮, వా. (౧౫౨౩) శ్రుతప్రకా., జిజ్ఞాసాధిక.పు. ౧౯౬, శేషలక్షణమ్. ౧౧॥ పూ-మీ- ౩- ౧- ౨- శాబరభా, కాలికాతాముద్రితే, సం. ౧, పు. ౨౦౯.

వ్యా·—(ఇతి) ఎన్ఱు, ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధి. ప్రథమమ్ శేషత్వత్తైయిట్టు వస్తువైనిరూపిత్తుక్కొణ్డు,
పిన్నై జ్ఞానానన్దలక్షణముమాయ్ జ్ఞానగుణకముమాయ్ అచిద్వ్యావృత్తముమాయిరుక్కుమ్,
ఎన్నుమిడత్తై తృతీయపదత్తాలే నిరూపిక్కుమ్ ప్రణవముమ్,

అ·—భాష్యకారరుమ్, "'శేషత్వే సతి జ్ఞాతృత్వమ్' చేతనలక్షణమ్" ౧ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్. ఇప్పడి ధర్మిసత్తానిర్వాహ కాశ్రయసమ్బన్ధాత్మకత్వరూప - వస్తుసామర్థ్య - సచివోపక్రమప్రతిపన్నత్వాది న్యాయఙ్గళాలే, ౨ శేషత్వప్రాధమ్యమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా, శేషోహి పరమాత్మనః" ౩ ఎన్ఱు, క్వచిత్ జ్ఞానత్వాదికళుక్కు ప్రథమత్వమ్, ౪*శాఖాచన్ద్రన్యాయత్తాలే ౫*అన్నమయాద్యనుక్రమమ్ పోలే బుద్ధ్యారోహణసౌకర్యార్థమ్, ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమ్. ప్రాధమ్యమాత్రత్తైక్కొణ్డు ప్రాబల్యఙ్గొళ్ళినినైక్కిల్, "స్వరూపమ్ అణుమాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానన్దైకలక్షణమ్" ౬ ఎన్ఱు, అణుత్వత్తుక్కు జ్ఞానానన్దాపేక్షయా ప్రాబల్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. పురుషార్థాన్వయప్రయోజకమల్లాత అణుత్వత్తైప్పోలన్ఱు తత్ప్రయోజకఙ్గళాన జ్ఞానానన్దత్వాదికళ్ వస్తుసామర్థ్యత్తాలేయుమ్ తత్సహకృత-పురోనిర్దేశత్తాలుమ్ ప్రబలఙ్గళెన్నిల్, అతు, శేషత్వత్తుక్కుమ్ తుల్యమ్; ప్రథమనిర్దేశత్తుక్కు బాహుళ్యముమ్, సకలప్రమాణసంగ్రహ-మూలమన్త్ర- సంగ్రహ-ప్రణవస్థత్వముమ్, అధికమ్. కిఞ్చ, అనియతపౌర్వాపర్యానుష్ఠానావధిక్రమవిషయత్తిల్, ప్రవర్తిక్కక్కడవ "పూర్వాబాధేన నోత్పత్తిర్ ఉత్తరస్యహిసిధ్యతి?" ౭ ఎన్ఱ, అన్యాయమ్, నియతక్రమమాన మూలమన్త్ర- పదత్రయ - ప్రతిపన్నశేషత్వాది - విషయత్తిల్ ప్రవర్తియాతు పరమత - రీతియైక్కొణ్డు, ప్రవర్తిక్కుమెన్ఱు, కొళ్ళిలుమ్, తద్వదేవ, నిషేధాపేక్షితనిషేధ్య- సమర్పక- వ్యక్తచతుర్థీ - లబ్ధ- భోక్తృత్వాపేక్షయా, తన్నిషేధక ¶నమశ్శబ్దోక్త భోక్తృత్వాభావమే ప్రబలమ్, ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమ్ [¶ఇఙ్గ నమశ్శబ్దమ్, వ్యక్తచతుర్థ్యనన్తరానుషక్తమాకత్తు-]

"ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, మూలత్తిలే (దాస్యమితి) ఎన్ఱ, ఇ (ఇతి) శబ్దమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(ఇతిఎన్ఱు,వ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధి) యెన్ఱు,

సకలప్రమాణాభ్యర్హిత-ప్రణవ ప్రమాణ- ప్రసిద్ధియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(ప్రథమమిత్యాదినా). నియతక్రమత్వాత్, ౮*ఉపక్రమన్యాయవిషయత్వమొழிయ, ౯*అపచ్ఛేదన్యాయవిషయత్వమ్ అనుపపన్నమ్, ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే, (ప్రథమమ్...పిన్నై...తృతీయపదత్తాలే) యెన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు లుప్తచతుర్థ్యర్థమ్—(శేషత్వత్తై) ఇతి.

"మన- జ్ఞానే" ౯, "మదీ-హర్షే" ౧౦, ఎన్ఱ, ఇ ధాతుక్కళిన్మేలే, భావే డ్విప్రత్యయమ్ ౧౧ వన్దు మకారమ్ నిష్పన్నమ్, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(జ్ఞానానన్దలక్షణముమాయ్)ఇతి. (లక్షణ) శబ్దమ్ ధర్మిస్వరూపవాచియాన్నాల్, జ్ఞానానన్దశబ్దఙ్గళ్ యథాశ్రుతార్థకఙ్గళ్. అతు అసాధారణధర్మవాచియాన్నాల్, జ్ఞానానన్దశబ్దఙ్గళ్ భావప్రధానఙ్గళాకక్కడవతు. "మను- అవబోధనే" ౧౨ ఎన్ఱ ధాతువిన్మేలే, కర్తరి డ్విప్రత్యయమ్ ౧౩ వన్దు మకారమ్నిష్పన్నమ్, ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానగుణకముమాయ్) ఇతి. "అనుకూలజ్ఞానమేవహ్యానన్దత్వమ్" ౧౪ ఆకైయాలే,అత్తై త్తోన్ఱువిక్కైక్కాక, "ఆనన్దగుణకముమాయ్" ఎన్నాతొழிన్దతు. జ్ఞానగుణకత్వరూప- లిఙ్గ - బల - సిద్ధార్థమ్—(అచిద్వ్యావృత్తముమాయ్) ఇతి.

ఏ-అ.—ఇప్పడి యిల్లావిడిల్, 'పారార్థ్యమేవ శేషత్వమ్బ్రూమః' ఎన్ఱు, శొల్లలామిఱే? అన్ద శేషత్వమాకిఱ ధర్మవిశేషన్దాన్ పరాతిశయాధానోపలక్షితశక్తిరూపమాకక్కడవతు. "శక్తయస్సర్వభావానామ్, అచిన్త్యజ్ఞానగోచరాః। యతోఽతో బ్రహ్మణస్తాస్తు సర్గాద్యా(ః) భావశక్తయః॥౨॥ భవన్తి తపతాం శ్రేష్ఠ! పావకస్య యథోష్ణతా॥౨౫॥" ౧౫ ఎన్ఱు, సకలపదార్థఙ్గళుక్కుమ్ తత్తదసాధారణమాన శక్తివిశేషఙ్గళుణ్డెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱిఱే? —

౧॥ గురుపరమ్పరాప్ర - పు - ౧౭౧ (౧౮౮౦ఏవర్షమ్ శ్రీనిధి అచ్చుక్కూడత్తిల్ ముద్రితమ్). ౨॥ పూ - మీ - ౧ - ౪ - ౨౯ — ౩౦; ఉపక్రమోపసంహారా విత్యాది - శ్లో బృహత్ - సంహితాయామితి సర్వదర్శనసంగ్రహే, పూర్ణప్రజ్ఞదర్శనకథనే, పు - ౮౪. ౩॥ జ్ఞానసారే, పా. ౧౬వ్యా; తత్త్వత్ర. చిత్ప్ర. పా. ౧౦వ్యా.; రహస్యత్రయసారే - తత్త్వ - త్రయాధికారే, పు - ౭౪. ౪॥ పూ-మీ- ; లౌకన్యాయరత్నాకరే ; "అత్తై" అకారాదియిల్, న్యాయశబ్దార్థే, ౨౫ పత్తున్యాయమ్. ౫॥ తై-ఉ-ఆనన్దవల్లీ-అను-౧—౯. ౬॥ ౭॥ పూ-మీ-౬-౫-౫౪, శ్రుతప్రకా., పు-౪౬ ప-౩౬; పు-౧౧౨, ప. ౧౦. ౮॥ పూ-మీ-౬-౫-౫౪; శ్రుతప్రకా. పు. ౪౬-ప-౨౬; పు-౧౧౧, ౧౧౨. ౯॥ ధాతు-పా. దివ్. ౭౦, ఆ. స. అనిట్. మన్యతే. ౧౦॥ ధాతు-పా. ఈదిత్-దివ్. ౧౦౨,ప.అక-సేట్. మాద్యతి. ౧౧॥ భావే "డ్వి"? రహస్యత్ర-సా-పు-౧౬. ౧౨॥ ధాతు-పా. ఉదిత్. తన్. ౯, ఆ. స. సేట్. మనుతే. ౧౩॥ కర్తరి "డ్వి"? ౧౪॥ వే-సం-పు-౩౩౬, వా- (౧౫౦౯). ౧౫॥ వి-పు-౧౦-౧-౭-౩.

వ్యా.—సమస్త-వస్తుక్కళుమ్ సర్వేశ్వరనుక్కు ప్రకారమ్, ఎన్నుమత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ నారాయణపదముమ్, మున్గిలానవై, ఇతిల్ ప్రమాణమ్; “దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః। నాన్యథాలక్షణం తేషామ్, బన్ధే మోక్షే తథైవచ”౧ ఇత్యాదిక్కళుమ్ ఉణ్డిఱే;

అ.—(సమస్తేత్యాది.) ఇతు, నారాయణశబ్దత్తినుడైయ బహువ్రీహ్యర్థమానపోతు, (సమస్త) శబ్దమ్, భగవద్గుణవ్యతిరిక్తపరమ్; తత్పురుషసమాసార్థమానపోతు, యథాశ్రుతార్థకమాక్కక్కడవతు. బహువ్రీహియిల్ లబ్ధమాన, నియతధార్యత్వాదిరూప-శరీరత్వత్తాల్, అపృథక్-సిద్ధధర్మత్వరూపమాన ప్రకారత్వమ్ ఫలితమ్; తత్పురుషనిల్, అపృథక్-సిద్ధాధారవాచియాన అయనశబ్దబలత్తాలే సమానవిత్తివేద్యతయా అపృథక్-సిద్ధాధేయతారూపమాన ప్రకారత్వమ్ సిద్ధమ్; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. ఇత్తాల్, ప్రణవత్తిలే ప్రథమనిర్దేశత్తాలే జ్ఞానత్వాద్యపేక్షయా అభ్యర్హితముమ్, తద్ధేతుభూత ధర్మిసత్తానిర్వాహకత్వనియామకాశ్రయ సమ్బన్ధరూపముమ్, ఆన భగవత్-ప్రకారత్వమ్, నారాయణపదత్తాలుమ్ శొల్లిఱ్ఱు, ఎన్ఱు, కరుత్తు. పూర్వోపదర్శితప్రమాణోపపత్తిక్కళ్, (ముత్కలానవై,) ఇత్యనేన వివక్షితజ్గళ్. (దాసభూతా ఇత్యాది) “ఆత్మానః” ఎన్గి, అవిత్తాలే చేతనత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, (దాస) శబ్దమ్ శేషత్వమాత్రపరమ్. (భూత) శబ్దమ్ సత్తావిశిష్టవాచి. సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయత్తాలే౨, ప్రథమోక్తశేషత్వమ్

ఎ-అ.—ఇతిల్ సాక్షాత్ప్రకారతారూప భగవదతిశయాధానోపలక్షిత శక్తిరూపమాన దాస్యమ్, ఆత్మాసాధారణసత్తైయాక్కక్కడవతు. ఇన్ద శక్తివిశేషత్తుక్కు స్వీయసత్తాత్వేన రూపేణ అహమ్ప్రత్యయగోచరత్వమ్ శొల్లక్కూడాయ్మైయాకైయాలే, ఆత్మసత్తై దాస్యరూప శేషత్వమాక క్కూడాయిల్లై ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(“దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే”)౧ ఇత్యాదిక్కు రహస్యత్రయమీమాంసైయిలే శొల్లప్పట్టవర్థమ్:—౩ “అతఏవ, ‘దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః। నాన్యథాలక్షణం తేషామ్ బన్ధే మోక్షే తథైవచ’౧ ఇతి, ఉకార-నమశ్శబ్దావుపబృంహితౌ. అత్రేదమవసేయమ్:—

దాసాశ్చ తే భూతాశ్చ, [దాసభూతాః] దాస్యేన లబ్ధసత్తాకా [ః] ఇత్యర్థః. [స్వ] శబ్దః ‘ఆత్మనః’ ఇత్యుక్తాత్మపరః. నత్వాగన్తుకోపాధిత ఇత్యర్థః అనాది-భగవన్మాయా-తిరోహితత్వేన దాస్యరసానావిర్భావాత్, సత్యామపి దాస్య-యోగ్యతాయాం తత్ఫలోపధానం నాస్తి; ఇతి భావః [సర్వ] శబ్దః, త్రివిధాత్మవర్గపరః. [హి] శబ్దః, ‘పతింవిశ్వస్య’౪ ఇత్యాది ప్రమాణప్రసిద్ధిపరః. ‘ఆత్మానో దాసభూతాః ఇతి వ్యాహతమ్, ౫*వ్యాపన - భరణ - స్వామ్యానామ్ ఆత్మపదార్థత్వాత్, స్వామినశ్చ స్వత్వానుపపత్తేః’, ఇత్యాశజ్కా, [పరమాత్మ] సమాఖ్యయా పరిహృతా. నను, ‘అసన్నేవ సభవతి’౬ ఇత్యత్ర, జ్ఞానస్య సత్తాలాభాత్మకత్వం శ్రుతమ్? ఇత్యత్రాహ [నాన్యథేతి] [లక్షణమ్] - [భూత]శబ్దోపాత్త భగవత్ప్రియతమత్వరూప సత్తా జ్ఞాపకమ్, ఇత్యర్థః. కైజ్కర్యస్య, అనుభవజనిత ప్రీతికారితత్వేన ప్రేమాత్కట్యగర్భతయా, అనుభవాపేక్షయా కైజ్కర్యమేవ భగవత్ప్రియతమమ్; ‘అసన్నేవ’౬ ఇత్యత్ర, కైజ్కర్యపర్యన్తజ్ఞానమ్ భగవత్ప్రియతమత్వ-లక్షణ సత్తాతిశయ-లాభహేతుః, ఇత్యపి వివక్షితమ్, ఇతి భావః. అనుభవజనితప్రీతికారితకైజ్కర్యమ్, ‘గుణైర్దాస్యముపాగతః’౭ ఇత్యాది రీత్యా, నిర్హేతుక భగవత్కటాక్ష విశేషేణ బద్ధ-దశాయామపి సమ్భవతీత్యభిప్రాయేణాహ (బద్ధే) ఇతి. [౨౯౬

నను, ‘సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్’౮ ఇత్యాదౌ, అనుభవస్యైవ సామాన్యేన బ్రహ్మవిద్యాఫలత్వశ్రవణాత్, ౯ మన్త్రరత్నాదౌ, విశిష్య, ప్రపత్తివిద్యాయా ఏవ కైజ్కర్యపర్యన్త ఫలశ్రవణాచ్చ, మోక్షదశాయామ్ ఆత్మానుభవమాత్రనిష్ఠానామపి సద్భావాత్౧౦, ‘ప్రియోహి జ్ఞానినోఽత్యర్థమ్’౧౧ ఇత్యాదిరీత్యా, తేషామ్ భగవత్ప్రియతమత్వాచ్చ, దాస్యమేవ సత్తా-లాభహేతుః ఇత్యయుక్తమ్, ఇత్యత్రాహ—[మోక్ష ఇతి] [మోక్షేచ తథైవ] ఇత్యర్థః లక్ష్మీప్రభృతి దివ్యమహిషీవర్గ ఇవ, అనన్త-గరుడ-విష్వక్సేనాది-సూరివర్గ ఇవ, భక్తేషు, ప్రపన్నేషుచ, భగవత్ప్రియత్వతారతమ్యమ్, ప్రామాణికత్వాత్ అనన్ద తారతమ్యావహత్వాభావాచ్చ, న దోషః, ఇతి భావః. ఇత్థమ్, దాస్యాత్ జ్ఞాతృత్వస్య ప్రియతమత్వజ్ఞాపకత్వాభావేన లక్షణత్వ నిషేధేసతి, జ్ఞాతృత్వప్రయుక్తమ్ అనాద్యచిత్సంబన్ధ-నిబన్ధనమ్ యత్కించిత్ఫలోద్దేశ్యకాదృష్టద్వారక-సాధనానుష్ఠాతృత్వరూపమ్ ప్రవృత్త్యుద్దేశ్యభోగాశ్రయత్వరూపమ్ భోక్తృత్వంచ, లక్షణం నభవతీత్యభిప్రాయేణ [నాన్యథా] ఇతి సామాన్యతో నిర్దిష్టమితి” ఎన్ఱు.

౧॥ ౨॥ అణావతు, “తమేవంవిద్వాన్ అమృత ఇహ భవతి”, “తమేవ విదిత్వాఽతిమృత్యుమేతి”, “భిద్యతే హృదయగ్రన్థిః...తస్మిన్ దృష్టే పరావరే”, “పాథసి పీతే తృష్ణా శామ్యతి”, ఇత్యాది- వైదిక-లౌకిక-ప్రయోగజ్గళిలే, జన్యజనకభావ- జ్ఞాపకమాయ్ కొణ్డు, సాధ్యత్తుడన్ శొల్లప్పట్ట సిద్ధత్తై సాధ్యత్తిఱ్కు జనకమాక్కక్కట్టుమ్ న్యాయత్తాలే; పూ-మీ-౨-౧-౧-జై-న్యా-వి. ౩॥ రహస్యత్రయమీ- ౪॥ తై-ఉ-షష్ఠప్ర-నారాయణే, అను-౧౧-సహస్రశీర్షమిత్యాది. ౫॥ గీ-సం. శ్లో-౧౯. ౬॥ తై- ఉ- ఆనన్దవల్లీ-౬-౧-౧. ౭॥ రా. కి-౪-౧౨. ౮॥ తై- ఉ-ఆనన్దవల్లీ-౧-౨-౨. ౯॥ జితన్తాఖ్యామన్త్ర - మన్త్రరత్న - చరమశ్లోకాదౌ. ౧౦॥ బ్ర-సూ-౪-౩-౧౪. ౧౧॥ గీ-౭-౧౭.

వ్యా.— "అడియేనుళ్ళాన్"౧ ఎన్నారితే ఆళ్వార్; తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బి శ్రీపాదత్తిలే ఆళ్వాన్ ఆఱుమాసమ్ సేవిత్తునిన్ఱు, మహానిధియాగప్పెఱ్ఱ౨ వర్థమితేయిఱు.౨ ఇప్పడి శేషత్వమ్ అన్తరఙ్గనిరూపకమాకైయాలే, నిరూపిత- స్వరూప- విశేషణఙ్గళాన జ్ఞాతృత్వాదికళై ఏతదనుగుణమాక యోజిక్కవేణుమ్, ఎన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—అనన్తరనిర్దిష్ట(భూత)శబ్దార్థసత్తైక్కుమ్ (ఆత్మ)శబ్దోక్తజ్ఞాతృత్వాదికళుక్కుమ్ నిర్వాహకమ్ ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కిఱదు-ఇత్తాల్. సత్తాదినిర్వాహకత్వముమ్, తద్ధేతుకమాన ప్రథమనిర్దేశవ్యఞ్జితాభ్యర్హితత్వముమ్, శేషత్వత్తుక్కు సిద్ధమ్. ఇత్తాల్, జ్ఞానాది-నిరూపకాన్తరఙ్గళుక్కు అప్రశస్తత్వమ్ సిద్ధమ్. ఇన్ద అప్రాశస్త్యత్తై "నాన్యథాలక్షణమ్"౩ ఇత్యాద్యుత్తరార్ధమ్ స్ఫుటీకరిక్కిఱదు. "అపశవో వా అన్యే"౪ ఎన్ఱ్, అవిడత్తిల్ పోలే, నఞ్, ౫*అప్రాశస్త్యపరమ్. "బద్ధే, మోక్షే,"౩ ఎన్ఱు, నిరూపకాన్తరఙ్గళుక్కు బద్ధమోక్షఙ్గళిలిల్లామై శొల్లుకైయాలే, శేషత్వత్తుక్కు అవస్థైయిల్ అనుగతత్వమ్ వ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్, (పరమాత్మ)౩ శబ్దవ్యఞ్జితమాన శరీరత్వప్రయుక్త ప్రకారత్వమే (దాస)౩ పదాభిప్రేతమ్, ఎన్ఱుమ్ సూచితమ్. సుషుప్తి ప్రళయ [స్వప్న] జాగర మోక్ష దశైకళిలనువృత్తఙ్గళేయాకిలుమ్, జ్ఞానత్వాదికళుక్కు, ధర్మిసత్తానిర్వాహకత్వమిల్లామైయాలే అప్రాశస్త్యమ్. ధర్మ|౧౦ భూత- జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ సుషుప్తి- ప్రళయఙ్గళిలిల్లామైయాలుమ్, ధర్మిసత్తానిర్వాహకఙ్గళల్లామైయాలుమ్, అవై అప్రశస్తఙ్గళ్. భగవత్-ప్రకారత్వ ప్రయుక్త శేషత్వమ్, సార్వకాలికమాయ్ సర్వాత్మవృత్తియుమాయ్ సత్తానిర్వాహకముమాయిరుక్కైయాలే ప్రశస్తలక్షణమ్, ఎన్ఱు సిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు. (ఆది)శబ్దత్తాలే, "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః"౩ | అతోఽహమపి తే దాస(ః) ఇతిమత్వా నమామ్యహమ్"౬ ఎన్ఱ్, అవిదు వివక్షితమ్.

(అడియేనిత్యాది).—శేషభూతనానపడియైయ ఉళ్ళయిరుక్కిఱవన్, ఎన్ఱ్, గమ్. ఇఙ్గే భగవత్స్వరూపనిరూపణప్రకరణమాకైయాలే, అన్తర్యామిత్వమ్ శొల్లుకిఱవర్, "ఎన్నుళ్ళాన్" ఎన్నాతే "అడియేనుళ్ళాన్"౭ ఎన్ఱ్, విదు, చేతనస్వరూపత్తై నిరూపిక్కుమ్బోదు శేషత్వత్తై ఇట్టే నిరూపిక్కవేణుమెన్ఱు తోన్ఱువిక్కైక్కాక, ఎన్ఱు, పడి. ఇప్పడి, అన్యపరోక్తియిలుమ్ ఇతిఙ్గైయ అభ్యర్హితత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలే, అపౌరుషేయప్రమాణ సిద్ధత్వమ్ సూచితమ్. ఇప్పడి అత్యన్తగౌరవప్రమితత్వార్థమాక, పూర్వర్కళాలే కృచ్ఛ్రలబ్ధత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్— (తిరుక్కోట్టియూరిత్యాద). "ఆళ్వాన్! ఆళ్వార్ 'అడియేనుళ్ళాన్'౭ ఎన్ఱు, పడి కణ్డాయే?' ఎన్ఱు, నమ్బియరుళిచ్చెయ్య, ఆళ్వాన్ 'కృతార్థనానేన్' ఎన్ఱు, పోన్దాన్", ఎన్ఱ్, అవిదు వివక్షితమ్. (పరప్రయోజనేత్యాది)-౮ ప్రకృతత్తోడే, సఙ్గమిప్పిక్కిఱార్—(ఇప్పడి శేషత్వమిత్యాదినా)-

ఎ-అ.—(అడియేనుళ్ళాన్ ఎన్నారితే.) ఎన్ఱదు - ఎమ్బెరుమాన్ ఆళ్వారుక్కు ఆత్మస్వరూపత్తై యథావస్థితమాక కాట్టి [అం కొడుక్క కణ్డు పేశిన "కణ్డేన్ శివన్దు" (తి-వా-౮-౮) ఎన్ఱ్ అ తిరువాయ్మొழியిలే తమ్మైచ్చొల్లుమళవిల్, "అడియేన్"౭ ఎన్ఱు, ముగ్ధ తిరువడిసమ్బన్ధమాకిఱ దాస్యత్తైయుమ్, పిన్బు అస్మత్ప్రత్యయత్తైయుమ్, ఇట్టు నిరూపిత్తరుళిచ్చెయ్దారిఱే? ఎన్ఱు, పడి.

తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బి సన్నిధియిల్, ఆళ్వాన్ ఆఱుమాసమ్ కాత్తు ఇవ్వర్థమ్ పెఱ్ఱపడి—ఎమ్బెరుమానార్, భాష్యమిట్టరుళు మ్బోదు, ఆళ్వానై, పట్టోలై కొళ్ళుమ్బడియాకవుమ్, తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్పొరున్దాదవిడత్తిల్ పట్టోలై కొళ్ళవేణ్డావెన్ఱుమ్, నియమిత్తపడియే, ఆళ్వాన్ పట్టోలై కొణ్డువన్దు కొణ్డిరుక్కుమళవిల్, ఎమ్బెరుమానార్, జ్ఞాతృత్వమాత్రత్తై చేతనలక్షణమాక వరుళిచ్చెయ్య, అదు ఆళ్వాన్ తిరువుళ్ళత్తిఱ్కైయామైయాలే, నిర్బన్ధిత్తవళవిలుమ్ పట్టోలై కొళ్ళామలిరుక్క, ఎమ్బెరుమానారుమ్, "ఆకిల్, నీరే భాష్యమ్ శెయ్దు కొళ్ళుమ్" ఎన్ఱు, తిరువడికళాలే ఆళ్వానైయుమ్ శీఱియుదైత్తువిట్టు, భాష్యమరుళిచ్చెయ్గైక్కె తవిర్న్దు, ఉళ్ళే ఎழున్దరుళివిడ, ఆళ్వానుమ్, "ఇవ్వాత్మవస్తు అత్తలైక్కే అనన్యార్హశేషమాకిల్, ఇవ్వినియోగప్రకారమ్ కొణ్డేన్?" ఎన్ఱు, ధ్యానిత్తిరుక్క, అఱ్ఱైక్కు ముఱ్ఱ, ఎమ్బెరుమానార్ సకలశాస్త్రఙ్గళైయుమ్ నన్ఱాక పర్యాలోచనమ్ శెయ్దరుళి, "నెఱియుళ్ళియ గైన్త" (తి-వాయ్-౧-౩-౫) ఎన్ఱ్, అప్పడియే తత్త్వార్థ నిశ్చయమ్ శెయ్దరుళి, మఱ్ఱునాళ్, విడివోరై శడక్కెన కాలినకర్ఙ్గళై ముడిత్తు, భాష్యమరుళిచ్చెయ్వదాకవెழున్దరుళి ఆళ్వానైయుమ్ మిక్కవుమ్ కొణ్డాడి, "నామ్ తప్పచ్చెయ్గోమకిడీర్, ఇన్ఱి పట్టోలై కొళ్ళుమ్" ఎన్ఱు, జ్ఞాతృత్వమ్మున్నాక శేషత్వత్తై చేతనలక్షణమాకవరుళిచ్చెయ్య,

౧॥ తిరువాయ్-౮-౮-౨. ౨॥ భ-వి-౮-౮-౨. వ్యా గురుపరమ్పరాప్ర - పు-౧౭౧ (౧౮౮౦మ్ వర్షమ్ శ్రీనిధి అచ్చుకూడత్తిల్ ముద్రితమ్). ౩॥ ౪॥ తై-సంహితా, కా. ౫, ప్ర. ౨, అను. ౧౦, వ ౫౧; పూ - మీ., ౧ - ౪-౨౬, సూ. ౨౬ (="ప్రశంసా").
౫॥ "తత్సాదృశ్యమ్, అభావశ్చ, తదన్యత్వం, తదల్పతా, అప్రాశస్త్యం, విరోధశ్చ, నఞర్థాష్షట్ ప్రకీర్తితాః" ఎన్ఱు, అభియుక్తరాల్ నఞర్థఙ్గళ్ శొల్లప్పట్టనవామ్. (ఆఱైయెన్బవర్ శెయ్ద సంస్కృతాఙ్గ్లేయాకారాదియిల్, అకారార్థమ్ పార్క్క.) ౬॥ స్తోత్రభా-౧,౫౨, శ్లోకవ్యాఖ్యోదాహృతేశ్వర-సం. ౭॥ తిరువాయ్-౮-౮-౨. ౮॥ శ్రీవచనభూ - వా - ౭౨.

30-10-97.

మూ.—౭౮. ఇత్తుక్కాన వన్దేటియన్తు,

వ్యా.—౭౮. ఇతు 'స్వరూపనిరూపకమాకిల్, ఆత్మావుళ్ళవన్త్ఱుమ్ ఉణ్డాయ్ప్పోరవేణ్డావో? ఇతుకుఱ మున్బిన్ఱుకేట్ట యుప్పోఱుణ్డాకైయాలుమ్, లోకత్తిల్ ఇతు ఔపాధికమాయ్నడక్కక్కాణ్కైయాలుమ్, దాస్యమ్ ఆత్మావుక్కు వన్దేటియన్ఱో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తుక్కాన వన్దేటియన్తు,) ఎన్ఱు. (ఇతుక్కాన) ఎన్ఱు, ప్రకృతమాన దాస్యత్తైప్పరామర్శిక్కిఱతు. (వన్దేటి) యావతు,-ఆగన్తుకమ్. (అత్తన్ఱు,) ఎన్నైయాలే, "స్వాభావికమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—౭౮. "'యావదాత్మభావిత్వాచ్చనదోషః'౧ ఎన్ఱ సూత్రత్తిన్పడియే, యావదాత్మభావిక్కు స్వరూపనిరూపకత్వమాకైయాలే, కాదాచిత్కమానవిత్తుక్కు స్వరూపనిరూపకత్వమ్ కూడాతు; 'ఇదం శేషత్వమ్ ఔపాధికం, శేషతాత్వాత్, మాతాపిత్రాది-శేషత్వవత్,' ఎన్ఱ అనుమానత్తిల్ ఇతుక్కౌపాధికత్వమ్ సిద్ధమ్;" ఎన్ఱ ఆశఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్, ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యవతారిక్కై-(ఇతుస్వరూపనిరూపకమాకిలిత్యాది) కైఙ్కర్యాభిప్రాయేణ, (ఇతుక్కుమున్బిన్ఱుకేట్ట) ఇత్యాది. (ఇతుక్కుమున్బు) ఎన్ఱతు, "ఇదా౧౦నీన్తనమాన ఆచార్యోపదేశాదిక్కు పూర్వమ్", ఎన్ఱపడి. (ఇతుక్కానిత్యాది)—స్వాభావికత్వాగన్తుకత్వఙ్గళిల్ అన్యతరాభావే అన్యతరసత్త్వనియమత్తైయుటైత్తాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తన్ఱైయాలే స్వాభావికమెన్ఱపడి) ఎన్ఱు. "కైఙ్కర్యరూపఫలోపధానమ్, మున్బిన్ఱుకేట్ట, ఇతరపరమ్ ఉణ్డానాలుమ్ తత్-స్వరూపయోగ్యతై నిత్యైయాకైయాలుమ్, ప్రకారత్వప్రయుక్తతత్ప్రకారత్వ ప్రకారకజ్ఞానవిషయత్వరూప ఫలోపధానవిశేషమ్ నిత్యమాకైయాలుమ్, ఇన్దదాస్యమ్ యావద్ద్రవ్యభావియాకైయాలే, ఇతుక్కు స్వరూపనిరూపకత్వమ్ ఉపపన్నమ్;

౭-అ—అత్తువుమ్ ఆళ్వార్ తిరువుళ్ళత్తిఱ్కు ఇతైయానైయాలే తూష్ణీమాక ఎఴున్దరుళియిరుక్క, ఎమ్బెరుమానారుమ్, "అకిల్ సీర౧౫నమ్మాచార్యరాన తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బి పక్కల్ శెన్ఱు, ఆత్మస్వరూపమిరుక్కుమ్బడియై అఱిన్దుకొణ్డువారుమ్" ఎన్ఱు, ఆళ్వానై నియమిత్తరుళ, అవరుమ్ అప్పడియే నమ్బి సన్నిధిక్కు ఎఴున్దరుళి, నమ్బియై సాష్టాఙ్గమాక దణ్డన్ సమర్పిత్తు, "ఎమ్బెరుమానార్ ఆత్మస్వరూపమిరుక్కుమ్బడియై కేట్టువరచ్చొన్నార్" ఎన్ఱు, విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, "నాముమెన్న ఆళ్వారో, ఆత్మస్వరూపనిరూపణమ్పణ్ణ?' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తు, పిన్బువాయ్తిఱవాతే ఎఴున్దరుళియిరుక్క, ఆళ్వానుమ్, ఆఱుమాసమ్, (గీ-౪-౩౪) * ప్రణిపాత-పరిప్రశ్న-సేవాదికళాలే నమ్బియై అనువర్తిత్త౨౦విడత్తిలుమ్ ఒన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్యామైయాలే, ఆళ్వానుక్కు ఆచార్యవిశ్లేషమ్ సహిక్కప్పోకామైయాలే కోయిలేఱవెఴున్దరుళువతాక ప్పుఱప్పడుకిఱవళవిలే, నమ్బియుమ్, "ఆళ్వాన్! ఆళ్వార్, 'అడియేనుళ్ళాన్' (తి-వాయ్-౮-౮-౨) ఎన్ఱపడికణ్డాయే!" ఎన్న, ఆళ్వానుమ్ అతుకేట్టు, "కృతార్థోఽస్మి" ఎన్ఱు, కోయిలేఱవెఴున్దరుళి, ఎమ్బెరుమానార్ సన్నిధియిల్ ఇతై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య (తి-వాయ్-౮-౮-౨-వ్యా-పు ౩౮౦౪), అవరుమ్, "భాష్యకారరుమ్ ఇతుకొణ్డు సూత్రవాక్యఙ్గళై ఒరుఙ్గవిడువర్" ౨ ఎన్ఱ అప్పడియే, శేషత్వమ్ మున్నాక, "శేషత్వేసతి జ్ఞాతృత్వమ్, చేతనలక్షణమ్" ఎన్ఱు, శ్రీభాష్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తారామ్.

మీ—౭౮ "నను స్వార్థకర్తృత్వమ్ భోక్తృత్వంచ, నిరుపాధికమ్, 'యం [కామం] కామయతే, సోఽస్య సంకల్పాదేవ సము౨౫త్తిష్ఠతి [తే]'౩ 'జక్షత్ క్రీడన్ రమమాణః'౪ 'సోఽశ్నుతే, సర్వాన్ కామాన్'౫ ఇత్యాదిభిః, మోక్ష-దశాయామ్ అపి తదుపలబ్ధేః, "*౬తత్ర్కతు, న్యాయాచ్చ, అనుభవ-కైఙ్కర్యాదీనాంస్వానన్దకత్వం సిద్ధమ్; పరార్థ-కర్తృత్వాదికంతు ఔపాధికమ్, మోక్ష-దశాయాం తత్సత్త్వే ప్రమాణాభావాత్; సంసార-దశాయాం క్వచిత్, కేవల-"పరార్థ-[ప్ర] వృత్తిః ఆనృశంస్యాద్యుపాధికా దృష్టా; అతః, కేవల-పరార్థత్వమ్, ఔపాధికమ్'? ఇత్యత్రాహ—

(ఇత్తుక్కానవన్దేటియన్తు) పరార్థ-కర్తృత్వాదేః, మోక్షదశాయామ్ ప్రమాణాభావోఽసిద్ధః—"అహమన్నమహమన్నమహమ౩౦న్నమ్"౭ ఇతి, ఆవిర్భూతానుభవకైఙ్కర్యయుక్తస్య అన్నత్వాభిధానాత్. అన్నత్వదశాయామ్ ఆత్మీయయోస్తయోః కేవల-పరార్థతా-ప్రతీతేః. "నివాస-శయ్యాసన-పాదుకే"౮ త్యాదౌ, అచేతనత్వేన అవస్థానమప్యుచ్యతే. అచేతనత్వంచ, స్వస్య భోక్తృత్వ-విరహః. [*౯అస్మితి] పశ్చాచ్ఛ్రుతమ్ భోక్తృత్వమపి, [అదన్తమ్*౧౦] ఇతివిశేషణాత్, 'తత్ప్రీతివిషయకమ్' ఇతిగమ్యతే ప్రీతిభోక్తృత్వంచ స్వస్య, భోగ్యత్వాతిశయార్థమ్; "నమఇత్యేవవాదినః"౧౧ ఇతివచనాత్.

౧॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౦ ౨॥ ఆ-హృ-ప్ర-౧. (గ్రాన్థియాన్ అచ్చుప్పుడత్తు తమిళ్ మూలత్తిల్, పు-౧౨, ప-౨౨). ౩॥ ఛాం-౮-౨-౧౦ ౪॥ ఛాం-౮-౧౨-౩. ౫॥ తై-ఆ-౧-౨. ౬॥ పూ-మీ, ; బ్ర-సూ-౪-౩-౧౪, ౭॥ తై-భృ-౧౦-౬. ౮॥ ఆళ-స్తో-శ్లో-౪౦. ౯॥౧౦॥ తై-భృ-౧౦-౬. ౧౧॥

వ్యా.—“స్వోజ్జీవనేచ్ఛా యది తే, స్వ-సత్తాయాం స్పృహా యది, । ఆత్మదాస్యం, హరేస్స్వామ్యం, స్వభావఞ్చ సదా, స్మర”;౧ “[తిరుమాలే!] నానుమ్ ఉనక్కు ప్పళవడియేన్”;౨ ఎన్ఱు కడవదిత్తే;

౨౫. ఆనాల్, వన్దేటియాక వివక్షితఙ్గళ్ ఏతాన వై? ఎన్న, ఇతుక్కు విరోధిక ళానవై, ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్—

అ.—“ ఇతిన్ఱైయ ఔపాధికత్వ సాధక శేషతాత్వరూప హేతు, ఇతిన్ఱైయ స్వాభావికత్వ గ్రాహక శాస్త్రఙ్గళాలే బాధితవిషయ మాకైయాలే *౩ కాలాత్యయాపదిష్టమ్”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్— .

(స్వోజ్జీవనేచ్ఛేత్యాది).౧ (ఉజ్జీవనమ్) - పరమపురుషార్థలక్షణ పరార్థకైఙ్కర్యరూప మోక్షలాభః; (స్వసత్తా) - దేశకాలాది సమ్బన్ధ- రూప- లౌకిక - సత్తా - విలక్షణా, “ సన్తమేనన్తతో విదుః”౪ ఇత్యాది- శాస్త్రైకావసేయా, విలక్షణ-సత్తా. “ఉజ్జీవనత్తిల్ ఇచ్ఛామాత్రమ్; ‘ఏతి జీవన్తమ్ ఆనన్దో, నరం వర్ష - శతాద్ అపి’ ౫ ఎన్ఱ, ఆన్యాయత్తాలే, ఇప్పోతు అతుకత్తైయావిట్టాలుమ్ కాలాన్తరత్తిల్ అతుక్కు యోగ్యతావహమాన సత్తై అత్యన్తావశ్యక మాకైయాలె, అతిల్ ఉత్కటేచ్ఛై”; ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైక్కాక, “ స్వ- సత్తాయై స్పృహా”౧ ఎన్ఱు, ౬*ఈప్సితమాత్రబోధక చతుర్థియై ప్రయోగియాతే, “ ఈప్సితతమమ్”౭ ఆన కర్మత్తుక్కు *౮అధికరణత్వవివక్షాహేతుకమాన సప్తమియై ప్రయోగిత్తతు. (ఆత్మదాస్యం, హరేస్స్వామ్యఞ్చ, †సదా స్వభావం, స్మర)—“సదాతన- స్వభావమ్ అనుసన్ధత్స్వ”, ఎన్ఱు, వివక్షితమ్. ఇత్తాల్, “ఔపాధికత్వానుమానమ్ *౩ కాలాత్యయాపదిష్టమ్,” ఎన్ఱు, కరుత్తు. ఇన్ద వచనత్తిలే, (సదా) ఎన్ఱు, యావద్ద్రవ్యభావిత్వముమ్, (స్వభావమ్) ఎన్ఱు, ఔపాధికత్వాభావముమ్, సిద్ధమ్ ఇతు, ‘(ఆత్మదాస్య) త్తైయుమ్, హరియినుడైయ (స్వామ్యమ్) ఆన (స్వభావ) త్తైయుమ్, ఎప్పోతుమ్ నినై,’ ఎన్ఱు, అర్థాన్తరసన్దేహాసహమ్”, ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, ఇన్దవచనత్తిఱ్కు స్వాభిమతార్థపరత్వ వ్యవస్థాపక వచనాన్తరమ్—(తిరుమాలే) ఇత్యాది. ఇతు, తిరుప్పల్లాణ్డిల్. (“పళవడియేన్”౨) ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, పళవైై, అడిమైద్వారా ధర్మియిల్ అన్వయిక్కుఅతు. తిరుప్పల్లాణ్డు, ప్రణవవివరణమాకైయాలే, (“తిరుమాల్!”) ఎన్ఱి, అవితు, “*నాగుణసిద్ధిన్యాయత్తాలే ‘శ్రీసమ్బన్ధమనుసన్ధేయమ్’” ౧౦ ఎన్ఱి, అ అకారార్థమ్. “నాన్” ఎన్ఱి, అతు, మకారార్థమ్. ఉన్నై, సమష్టివాచకమాన ఏకవచనార్థమ్. (“అడియేన్”) ఎన్ఱు, లుప్తచతుర్థ్యర్థమ్. (పళ) ఎన్ఱు, కాలోపాధి-నిర్దేశ-విరహ- లక్షణమాన అనాదిత్వమ్. “ఇన్ద తత్త్వదర్శి- సూక్త్యనురోధేన, పూర్వోపాత్త - వచనమ్, దాస్యత్తినుడైయ సదాతన-స్వభావత్వ-పరమ్”, ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౨౫—(ఆనాలిత్యాది). “పరస్పరవిరుద్ధఙ్గళిలే అన్యతరత్తుక్కు స్వాభావికత్వమ్ శొన్నాల్, మఱ్ఱైయతుక్కు ఔపాధికత్వప్రయుక్తమాన వన్దేటియాయిరుక్కై సిద్ధమ్”, ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(ఇతుక్కు విరోధికళానవై) ఇతి.

౨౪.—ఎ-అ.—రహస్యత్రయమీమాంసైయిలే౧౧:—(‘స్వోజ్జీవనేచ్ఛా’౧ ఇత్యాదిక్కు) అర్థమ్-“ ‘స్వోజ్జీవనేచ్ఛా యది తే, స్వసత్తాయాం స్పృహా యది । ఆత్మదాస్యం, హరేస్స్వామ్యం, స్వభావంచ సదాస్మర’ ఇతి వచనమపి, [యావదాత్మభావి కేవల-పరార్థ- కైఙ్కర్యరూప పరమ- పురుషార్థ- లాభార్థమ్, సర్వో భగవత్ప్రియతమత్వ - లక్షణ-సత్తా-లాభార్థఞ్చ; అదృష్టద్వారక-ఫలోద్దేశ్యక ప్రవృత్తి-రూప స్వయత్న నివర్తకమ్. ‘ప్రాధాన్యేన ప్రవృత్త్యుద్దేశ్య స్వగత- భోగ- రూప- ఫలిత్వ నివర్తకఞ్చ, జీవాత్మనో దాస్యలక్షణ స్వభావస్య, భగవతస్స్వామిత్వలక్షణ స్వభావస్యచ, సదాఽనుసన్ధానమ్, సద్యః కేవల పరార్థానుభవ- కైఙ్కర్య - ప్రవర్తకం కర్తవ్యమ్;’ ఇత్యర్థకం,] ‘శేషత్వమేవ స్వరూపమ్’ ఇతి [-అకారకమర్థం] దృఢయతి. అత్ర, ‘ఐతదాత్మ్యమ్ ఇదం సర్వం, తత్ సత్యం, స ఆత్మా’ (ఛా-ఉ-౬-౮.౭), ఇతివత్, ‘త్వం వా అహమస్మి [భగవో దేవతే], అహం వై త్వమసి’౧౨ ఇతివత్, ‘యోఽహం సోఽసౌ, యోఽసౌ సోఽహమ్’౧౩ ఇతివత్, ‘తత్ త్వమేవ, త్వమేవ తత్’౧౪ ఇతివచ్చ, ఆదరాతిశయేన, ‘ఆత్మదాస్యం హరేస్స్వామ్యమ్’ ఇతి వ్యతిహారానుసన్ధానమ్ ఉక్తమితి ద్రష్టవ్యమ్”: ఎన్ఱు,

---

౧॥ ౨॥ ఈ-ప-పా-౧౧. ౩॥ గౌతమన్యాయదర్శనమ్ - అధ్యా-౧-ఆహ్నికమ్-౨-సూ-౯. ౪॥ తై-ఆ-౬. ౫॥ రా-సు-౩౪-౬. ౬॥ అష్టాధ్యాయీ- ౧-౪-౩౬. ౭॥ అష్టాధ్యాయీ-౧-౪-౪౯. ౮॥ అష్టాధ్యాయీ-౨-౩-౩౬. ౯॥ పూ-మీ-అ-౧-పా-౪-అధి-౧౯-వాక్యశేషాధికరణమ్ - సూ-౨౯. యద్వా- పూ-మీ- అ- ౧- పా-౪. అధి-౨-సూ-౩౦. అత్ర “లక్ష్మ్యా సహ” ఇత్యాదివచనమనుసన్ధేయమ్. ౧౦॥ ముప్పడి, ప్ర- ౧-వా-౪౦. ౧౧॥ ర-త్ర-మీ-భాష్యే. “ఇత్తాలీశ్వరనుక్కు శేషమెన్ఱి, అతు” ఇతి (మూలమన్త్ర ప్ర-౫౧) వాక్యవ్యా; తిరువల్లిక్కేణి శ్రీసరస్వతీభణ్డార లిఖితకోశే పు-౨౭౯-౨౮౦. ౧౨॥ “ఇతి... జాబాలాః”, ఇతి శాఙ్కరే బ్ర-సూ-భా-అ-౩-పా-౩-వ్యతిహారాధికరణే. ౧౩॥ “ఇతి ఐతరేయిణః” ఇతి శాఙ్కరే - బ్ర-సూ-భా-అ-౩-పా-౩-వ్యతిహారాధికరణే. ౧౪॥

† జితన్తాస్తోత్రత్తుక్కు పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్త వ్యాఖ్యానత్తు ౧౬ంమ్ వాక్యత్తిల్, ఎడుక్కప్పట్ట “(దేవానాం దానవానాఞ్చ సామాన్యమ్ అధిదైవతం సర్వదా)” ఎన్ఱి, అ ప్రతీకత్తిలుళ్ళ “సర్వదా-” శబ్దమ్ పోలే, ఇఙ్గు (సదా)- శబ్దముమ్, పశ్చాదుపస్థిత క్రియాపదాన్వయియాకాతే పూర్వోపస్థిత సుబన్తపదాన్వయియాకిఱతు. ఎ.అ-ల్, “సదాఽనుసన్ధానమ్...కర్తవ్యమ్, “ఎన్ఱు, యోజనాన్తరమ్. “స్వత్వమ్, ఆత్మని సఞ్జాతం; స్వామిత్వమ్ బ్రహ్మణి స్థితమ్। ఉభయోరేష సమ్బన్ధో, న పరోఽభిమతో మమ॥” ఇతి శ్రీవిష్ణుధర్మే ( ) ఇతి జ్ఞానసారస్య ౨౨ గాథాయావ్యా.

మూ.— ౭౫. స్వాతన్త్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్, వన్దేఱి. ౭౬. శేషత్వ-విరోధి, స్వాతన్త్ర్యమ్;

వ్యా.—(స్వాతన్త్ర్యముమ్) ఎన్ఱు తొడజ్గి. (స్వాతన్త్ర్యమ్) ఆవతు - "నాన్ ఎనక్కు-రియేన్" ఎన్ఱిరుక్కై. (అన్యశేషత్వమ్) ఆవతు - భగవదన్యవిషయజ్గళిలే తొణ్డుపట్టిరుక్కై. ఇవై (వన్దేఱి) ఎన్ఱతు - ఇవనుడైయ అవిద్యాదికళడియాక వన్దవైయాకైయాలే.

౭౬. ఇవై ఇరణ్డుక్కుం విరోధికళాన మైయై ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (శేషత్వవిరోధి) ఎన్ఱు- తొడజ్గి. (శేషత్వ-విరోధి, స్వాతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱతు, "నాన్ ఎనక్కు-రియేన్" ఎన్ఱిరుక్కుమళవిల్, ఒరువిషయత్తిలుమ్ శేషత్వమిల్లామైయాలే, స్వాతన్త్ర్యమ్ శేషత్వత్తై ఉదిక్కవొట్టాతు ఎన్ఱపడి.

అ—(స్వాతన్త్ర్యమావతిత్యాది)— ("నాన్ ఎనక్కు-రియేన్" ఎన్ఱిరుక్కై) యావతు - "అహమ్ మమాతిశయాధానార్హః" ఇత్యనుసన్ధానయోగ్యనాయిరుక్కై ఉచిదై-కడమై; అతావతు-అర్హనాయిరుక్కై. స్వశేషత్వత్తై, వివక్షితభగవదాత్మకప్రతియోగి ప్రదర్శన-పూర్వకమాక వివరిక్కిఱార్ (భగవదన్యేత్యాదినా) (తొణ్డుపట్టిరుక్కై) యావతు, అనర్థావహమాన అతిశయాధాన చాపలత్తై యుడైత్తాకై. "కణ్ణిలే పూప్పట్టతు" ఎన్నుమాప్పోలే, "తొణ్డుపట్టు" ఎన్ఱతు. "స్వశేషత్వాన్యశేషత్వజ్గళ్ అనాదియాకైయాలే, ఇవన్ ఱనుక్కు, "పూర్వోత్తరకాలాసత్త్వేసతి కిఞ్చిత్కాలసత్త్వమ్" ఆకిఱ ఆగన్తుకత్వమ్ కూడాతు; సిద్ధోపాయనిష్ఠనుక్కు, ఇన్ఱిక్కు-ప్పియన్గైయాలే ఉత్తర "కాలసత్తన్ఱిక్కే యిరున్దాలుమ్, పూర్వకాలాసత్తుక్కు ఎన్ఱు, ఏ? 'యం కామం కామయతే' ౧ ఇత్యాదికళాలే, ఉపాసకనుక్కు మోక్షదశైయిలే "స్వశేషత్వమ్ ఉణ్డెన్నుమ్ పక్షత్తిలే, అవన్- పక్కల్, ఇవన్ ఱనుక్కు ఉభయ కాలాసత్త్వముమిల్లైయే? '[యం కామమ్] ఇత్యాదికళ్ "భగవద్-భోగ్యత్వార్థ- భోక్తృత్వ-పరజ్గళ్', ఎన్ఱ పక్షత్తిలే, ఇవన్ ఱనుక్కు పూర్వకాలాసత్త్వమిల్లైయే?" ఎన్నుమ్ శజ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవన్ఱై వన్దేఱియెన్ఱ అవిద్యాది). (అవిద్యా)- స్వరూపజ్ఞానాభావః. (ఆది) శబ్దమ్ కర్మ-వాసనాదిపరమ్. "ఉపాసకనుక్కు మోక్షదశైయిలే స్వార్థత్వమ్ ఉణ్డు", ఎన్నుమ్ పక్షత్తిలే, ఉపాసన- జనిత- భగవన్నిత్యసఙ్కల్పముమ్, (ఆది) శబ్దగ్రాహ్యమ్. ఇత్తాల్, "'పూర్వోత్తర "కాలాసత్త్వేసతికిఞ్చిత్కాలసత్త్వ' రూపమాన ఆగన్తుకత్వమ్ ఇఙ్గే వివక్షితమన్ఱు; పిన్నై, చేతనావిద్యాది సహకృత భగవత్సఙ్కల్ప నిర్వర్త్య "రూపమాన ఆగన్తుకత్వమ్ వివక్షితమ్; అతు, స్వశేషత్వాదికళుక్కుణ్డు, భగవచ్ఛేషత్వత్తుక్కిల్లై"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౭౬.—"(స్వాతన్త్ర్య)శబ్దమ్ స్వశేషత్వాభిమానపరమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాన్ ఎనక్కిత్యాది). "(శేషత్వ)శబ్దమ్ అతిశయాధాన ఫలోపధానపరమ్", ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్-(ఒరువిషయత్తిలుమిత్యాది) (ఒరువిషయత్తిలుమ్) ఎన్ఱతు, స్వవ్యతిరిక్తసర్వవిషయత్తిలుమ్ ఎన్ఱపడి "తద్విరోధిత్వమ్ తదుత్పత్తిప్రతిబన్ధకత్వమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉదిక్కవొట్టాతెన్ఱు).

౭౫.—మీ.—"నను, కర్తృత్వ, కైఙ్కర్యానుభవయోః - పరార్థత్వవత్ స్వార్థత్వమపిస్వరూపమ్, 'యం కామం కామయతే',౧ 'సోఽశ్నుతే',౨ ఇతి, తస్య మోక్షదశాయాం దర్శనాత్?" ఇత్యత్రాహ—

(స్వాతన్త్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్ వన్దేఱి). "యథా అన్యశేషత్వమ్, ఆగన్తుకమ్, తథా స్వశేషత్వమప్యాగన్తుకమ్", ఇత్యర్థః. "అచేతనపుష్పాదిగతగన్ధాది-ధర్మస్య, పరార్థత్వైవ యథా స్వరూపమ్, తథా, చేతనగత కర్తృత్వ భోక్తృత్వయోరపి పరార్థత్వమేవస్వరూ "పమ్, స్వార్థత్వమ్ ఔపాధికమ్: తత్ర, సంసారిత్వదశాయామ్ అప్రాప్తవిషయయోః కర్తృత్వ-భోక్తృత్వయోః, అప్రాప్తవిషయత్వం స్వార్థత్వంచ "ప్రకృతిసమ్బన్ధోపాధికమ్; తథా, ప్రాప్తవిషయయోః మోక్షదశాభావినోర్యోరపి స్వార్థత్వం, ప్రకృతిసమ్బన్ధోపాధికం; మోక్షసాధనానుష్ఠానదశా "యామ్, 'మత్ఫలసాధనత్వాన్మదర్థమిదం కర్మ', ఇతి కర్తృత్వ - భోక్తృత్వయోః స్వార్థతాలక్షణాధికారబోధస్య విద్యమానత్వాత్, "తస్యచ, 'ప్రక్షీణేషు సమస్తేషు విశేష జ్ఞాన- కర్మసు'౩ ఇతి దేహాత్మాభిమాన కార్యత్వాచ్చ: ఏవమ్, ప్రకృతిసమ్బన్ధవశాత్ సాధనానుష్ఠాన- "దశాయాం స్వార్థతాయాస్సఙ్కల్పితత్వాత్, సత్యసఙ్కల్పే నేశ్వరేణాపి తథైవసఙ్కల్పితత్వాత్, *ఠతక్రతున్యాయేన మోక్షదశాయామపి "కర్తృత్వ- భోక్తృత్వయోః స్వార్థతాఽనువర్తతే; ప్రకృతిసమ్బన్ధమూల- చేతనస్వార్థతా- సఙ్కల్పానుగుణ, భగవన్నిత్యసఙ్కల్పస్య యావ "దాత్మభావిత్వరూపోపాధికత్వేన స్థితత్వాత్, తదుపాధికం స్వార్థత్వమపి, యావదాత్మభావ్యనువర్తతే; అతః సంసారదశాయామ్ అన్య- "శేషత్వవత్, మోక్షదశాయాం స్వార్థతా- లక్షణం స్వాతన్త్ర్యమపి ఔపాధికమ్': ఇతిభావః.

౭౬.—"నను స్వశేషత్వ-పరశేషత్వయోర్ ఉభయోరపి మోక్షదశాయామ్ ప్రమాణసమ్భవే, ఉభయోరపినిరుపాధికత్వం కిమర్థం నాఙ్గీక్రియతే, సర్వోపాధి-వినిర్మోకస్య మోక్షత్వాత్, అన్యథా యత్కిఞ్చిద్ ఉపాధిసత్త్వే ముక్తిభేదత్వాపత్తేః?" ఇతిచేత్, తత్రాహ-(శేషత్వ-విరోధి, స్వాతన్త్ర్యమ్).

౧॥ ఛా-౮-౧౧-౩. ౨॥ తై-ఆ-౧-౨. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౪-౩-౧౪.

మూ.—తచ్ఛేషత్వ-విరోధి, తదితరశేషత్వమ్. ౭౭. అహఙ్కారమాకిఱ అర్పై ఎ

వ్యా.—(తచ్ఛేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వము) ఎన్ఱు, – "స్వాతన్త్ర్యమ్ కులైన్దు శేషత్వత్తు క్కు శైన్దాలుమ్, భగవద్వ్యతిరిక్తవిషయఙ్గళిలే ఒన్ఱుక్కు తన్నై 'శేషన్' ఎన్ఱిరుక్కుమతు, నిరుపాధిక శేషియాన అవన్-పక్కల్-శేషత్వత్తై తలైయెడుక్క వొట్టాతు" ఎన్ఱపడి.

౭౭. (ఇతుతాన్, వన్దేటియన్ఱు) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి ఉపపాదిత్తవర్త్తై, మూగలిక్కు ఱార్ మేల్ - (అహఙ్కారమ్) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి అహఙ్కారన్దాన్, దేహాత్మాభిమాన-రూపమాయుమ్ స్వాతన్త్ర్యరూపమాయుమ్ ఇరణ్డువకైప్పట్టిరుప్పతు? అతిల్ ఇఙ్గు స్వాతన్త్ర్యత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. (ఆర్ప్పు) ఎన్నైయాలే, అతఱ్కు ఉణ్డాయ తిరోధాయకత్వముమ్ ఆగన్తుకత్వముమ్

ఆ—(తచ్ఛేషత్వేత్యాది). "(తదితరశేషత్వమ్) ఎన్ఱనువాద సామర్థ్యత్తాలే, స్వేతరశేషత్వప్రతిబన్ధక-స్వశేషత్వాభిమానమ్ నివృత్తమాన స్సైసిద్ధమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వాతన్త్ర్యమ్ కులైన్దిత్యాది). "(తత్-) పదమ్, († ఉపాయ) శబ్ద (‡ పర) శబ్ద-(§ తత్) శబ్దఙ్గళాలే "ఇప్ప్రకరణత్తిల్ అనుస్యూతోపస్థిత - భగవత్పరమ్, సామాన్యేన కిఞ్చిత్పరమస్తు; దేవతాన్తరాది శేషత్వత్తిన్ ఉణ్డాయ నిరుపాధిక భగవచ్ఛేషత్వ ప్రతిబన్ధకత్తైక్కు స్ఫుట - ప్రతిపత్తి సిద్ధియాలే"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవద్వ్యతిరిక్తేత్యాది). "స్వాతన్త్ర్యమ్ శేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వమ్ తచ్ఛేషత్వ విరోధి"; ఎన్ఱన్వయమ్ వివక్షితమ్ (తలైయెడుక్క వొట్టాతు) ఎన్ఱతు "ప్రమితియైయుమ్ తదనుగుణాతిశయాధానత్తైయుమ్ ప్రతిబన్ధిక్కుమ్", ఎన్ఱపడి.

౭౭ —ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇతుతాన్, వన్దేటియన్ఱు, తొడఙ్గియిత్యాది). (మూగలిక్కై) - హేయోక్తిపూర్వకమ్ సమ్ప్రతిపన్నత్వ - కథనమ్.

(అహఙ్కారన్దానిఱ్ఱి). అహమల్లాత దేహత్తిలుమ్ 'స్వశేషమల్లాత ఆత్మావిలుమ్, ఆత్మత్వ-బుద్ధియుమ్, స్వశేషత్వ-బుద్ధియుమ్, (అహఙ్కార-) శబ్దార్థమ్. "అస్యత్వహఙ్కార-శబ్దస్య § § అభూత-తద్భావే ¶ చ్విప్రత్యయముత్పాద్య వ్యుత్పత్తిర్దర్శితా" (గీతాభాష్యతాత్పర్యచన్ద్రికా, పు ౧౧౭౪, గీ. ౩-౨౭. వ్యా) ఎన్నక్కడవతిఱే? ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(దేహాత్మాభిమాన-రూపమాయుమితి). "'స్వతన్త్రస్య కర్మ, స్వాతన్త్ర్యమ్' ఎన్ఱు, స్వశేషత్వాభిమానమ్ (స్వాతన్త్ర్య-) శబ్దార్థమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (స్వాతన్త్ర్యరూపమాయుమితి). "'అడియోన్' ఎన్ఱ అపేరుక్కు తిరోధాయకతయా ప్రతినిర్దిష్టమాన (అహఙ్కారమ్), స్వశేషత్వాభిమాన-రూపమే యాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిల్ ఇఙ్గుస్వాతన్త్ర్యత్తైయిత్యాది). (ఆర్ప్పు) - మాలిన్యమ్. "ఆర్ప్పెన్బతువే పొరుత్తలుమ్, శిరిత్తలుమ్, తూళియుమ్, ఓశైయుమ్, శొల్లు(మ్) నాల్వియరే" ఎన్నక్కడవతిఱే? [తూళి-] మాలిన్యమ్. ఇత్తైయట్-క్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిరోధాయకత్వముమిత్యాది).

ఎ-అ.—(మూగలిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "ఒప్పువిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి. ఆర్ప్పు, తూళిః అతావతు మాలిన్యమ్.

మీ.—(తచ్ఛేషత్వవిరోధి, తదితరశేషత్వమ్). భగవచ్ఛేషభూతస్య, యథా తదితరశేషత్వే, భగవచ్ఛేషత్వం నసిధ్యతి, తథా, స్వశేషత్వే అనువర్తమానే, భగవచ్ఛేషత్వేపి తచ్ఛేషత్వం నసిధ్యతి; "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపం, సశేషః" [వే. సం, వా. (౧౫౨౩); ఘృత ప్రకా. పు. ౧౯౬. ప. ౧౭] ఇతిలక్షణాత్. అతః, కర్తృత్వ-భోక్తృత్వయోః, స్వార్థత్వం కేవలపరార్థత్వంచ, విరుద్ధమితి, మోక్షదశాయాం తదుభయనియతాధికారిత్వమేవ వక్తవ్యమ్. నచోపాధిసత్త్వే భుక్తిత్వావత్తిః; అచిదనుభవ విరహేణ తదప్రసఙ్గాత్.

౭౭ —ఏవం, స్వార్థ కర్తృత్వ-భోక్తృత్వయోర్ ఔపాధికత్వే సిద్ధే, చేతనస్య, బద్ధ- దశాయామ్ మోక్ష- దశాయామపి, తదుభయ ప్రయుక్త - నామధేయభాక్త్వమ్, ఔపాధికమ్; శేషత్వస్యనిరుపాధికత్వాత్ తత్కృతనామధేయమవినాశి; ఇత్యాహ—

(అహఙ్కారమాకిఱ ఆర్పై ఎన్ఱుడైత్తాల్ ఆత్మావుక్కు ప్రియాత్తపేర్ 'అడియోన్' ఎన్ఱిఱే?). "బద్ధదశాయామ్ 'బ్రహ్మవిదాప్నోతి' ౧ నపశ్యో "మృత్యుమ్పశ్యతి", ౨ ఇత్యాదౌ, ఔపాధిక-స్వయత్నరూప-సాధనానుష్ఠానోపాధినా, "బ్రహ్మవిత్", "పశ్యః," ఇతినామ్నావ్యవహ్రియతే, మోక్షదశాయాం 'రసగ్ హ్యేవాయంలబ్ధ్వాఽఽనన్దీ భవతి' ౩ 'స స్వరాడ్భవతి'' ౪ "బ్రహ్మైవభవతి' ౫ ఇతి, ఆనన్ది-స్వరాడ్- బ్రహ్మాదినామధేయైస్స్వ "భోక్తృత్వోపాధికైర్వ్యవహ్రియతే; ఇదంసర్వమౌపాధికకర్తృత్వభోక్తృత్వకృతనామధేయం, 'మత్ఫలసాధనత్వాత్, మదర్థమ్' ఇత్యహఙ్కార "విలయే, నోదయమాసాదయతి తాదృశాధికారబోధస్యానన్యప్రయోజనేఽసత్త్వాత్, తస్యైహాముత్రావినాశినామధేయభాక్త్వమేవ"; ఇతిభావః.

† వా-౫౭. ‡ వా-౭౨ (౧). § వా-౬౬, ౭౦, ౭౨ (౨) ౧॥ తై-ఉ-౨-౧-౧. ౨॥ ఛా-౭-౨౬-౨. ౩॥ తై-ఉ-ఆ-౭- ౪॥ ఛా-౭-౨౫-౨. ౫॥ ము-౩-౩-౨-౯. §§ "అభూతతద్భావఇతివక్తవ్యమ్", ఇతి అష్టాధ్యాయీ, ౫-౪-౫౦, వార్తికమ్. ¶ "చ్విప్రత్యయేనవ్యుత్పత్తిర్దర్శితా" ఇతి, పా.

తున్దైత్తాల్, ఆత్మావుక్కు-అత్రియార్గళ్ పేర్, "అడియార్" ఎన్నై, ఉఏ? ౭౮. గ్రామ-కులాదిగళాల్ వరుమ్ పేర్, అనర్థహేతు.

వ్యా.—తోర్ ఱుక్కిఱదు. అత్తై (తుఱైక్కైక్కు) యావతు, సదాచార్యోపదేశాదిగళాలే సవాసనమాగప్పోక్కుగైక్కై (ఆత్మా-వుక్కు అత్రియార్గళ్ పేర్ "అడియార్") ఎన్నదు, "ఔపాధికమాన జాతి-వర్ణాశ్రమాదిగళాలే వన్దద్ధన్ను[= వన్దుకొణ్డు] తోమ్ నామఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, యావదాత్మానువర్తియాన నామమ్, 'దాసన్' ఎన్ఱు నామ్," ఎన్నపడి. (ఇఏ?) ఎన్ఱు, [౫ ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధి. "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే", ౧ "ఆత్మదాస్యమ్", ౨ ఇత్యాదిగళ్, ఇవ్విడత్తిల్ పవక్షి తజ్ఞర్. ఆకైయాల్, "స్వాతన్త్ర్యాదిగళ్ ఔపాధికమ్, దాస్యమ్ స్వాభావికమ్', ఎన్నక్కడవదు", ఎన్ఱు కరుత్తు.

౭౮.—"అఙ్ఙనే! గ్రామకులాదిగళాల్ వరుమ్ వ్యపదేశమత్తో, నడన్దుపోరుగిఱదు!" ఎన్ఱవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గ్రామ-) ఇత్యాదియాల్. అతావదు,- "గ్రామ-కులాది-వ్యపదేశమ్, అహఙ్కార జనకమాకైయాలే స్వరూప హాని-రూపానర్థ-కరమ్", ఎన్నపడి. "ఆకైయాల్, అవఱ్ఱాల్ ఇవర్గళ్ వ్యపదేశ్యర్గళల్లర్", ఎన్ఱు కరుత్తు. [౧౦

అ—(సదాచార్యోపదేశాది) ఎన్ఱు, ఇ (ఆది-) శబ్దత్తాలే, "అనుకూల-సహవాస"- (శ్రీవచనభూషణమ్, వా [౨౭౩, IV.(13)]) లభ్యమాన *పరస్పరబోధనాదిగళ్ (గీ-౧౦-౯), వివక్షితమ్. ("అత్రియార్") ఎన్ఱు, ఇ విశేషణ వ్యావర్త్యమాన అత్రియర్ పేరై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఔపాధికమాన విత్యాదినా) (ఔపాధికమాన) ఎన్నదు, "కర్మరూపోపాధిహేతుకమాన" ఎన్నపడి. [జాతి]:, కారకత్వాదిరూపా; [వర్ణ]:, బ్రాహ్మణత్వాదిరూపః; [ఆశ్రమా]-బ్రహ్మచర్యాదిః (ఆది-) శబ్దత్తాలే, ఆపస్తమ్బాశ్వలాయనాదిగళాన సూత్రకార-సమ్బన్ధమ్ వివక్షితమ్. (వన్దుకొణ్డుపోమ) ఎన్నదు, "జన్మాన్తరఙ్గళిలుమ్, తజ్జన్మత్తిలే అవస్థా భేదఙ్గళిలుమ్, *ఆగమాపాయిగళాన (గీ-౨-౧౪)", ఎన్నపడి. తాఙ్గళిన్ఱ బుద్ధి-వ్యవహార [౧౫ ఙ్గళ్ ఇల్లావిట్టాలుమ్, తత్స్వరూపమడైయ బుద్ధి-వ్యవహారఙ్గళుక్కు విషయమాయ్క్కొణ్డిరుక్కైయాలే, (యావదాత్మానువర్తి- [=వృత్తి-] యాన) ఎన్నదు *మూతలివైప్ప దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇఏ?ఎన్ఱు) ఇత్యాదినా సమ్ప్రతిపన్నార్థత్తై హేతూకరిక్కిఱార్ (ఆకైయాల్) ఇత్యాదినా.

౭౮.—"(అహఙ్కారమాకిఱ) విత్యాదియాలే (వా-౭౭), 'జాత్యాది-ప్రయుక్తమాన అత్రియర్ పేర్ అహఙ్కార-నియతమ్' ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమాకైయాలే, తిరుత్తిత-శఙ్కా-పరిహారార్థముత్తరగ్రన్థమ్", ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అవతారిక్కై (అఙ్ఙనే?) ఇత్యాది.

(గ్రామ) త్తాల్ (వరుమ్) వ్యపదేశమావదు, "యత్రపూర్వైరుషితం, సోఽభిజనః"౩ ఎన్ఱు, అపడియే 'అభిజన'-శబ్దిత పూర్వ [౨౦ పురుషాధ్యుషిత (గ్రామ) సమ్బన్ధప్రయుక్తమాన, ఇతరవ్యావృత్తవ్యవహారమ్. (కుల) త్తాల్ (వరుమ్) వ్యపదేశమావదు, ఉత్పాదకపురుష-పరమ్పరాఽనుప్రవిష్ట-పూర్వపురుషవిశేష సమ్బన్ధప్రయుక్తమాన, తాదృశవ్యవహారమ్. (ఆది) శబ్దత్తాలే, చరణ-సూత్ర-ప్రయుక్తవ్యపదేశమ్ వివక్షితమ్. [చరణ] మావదు, యజురాది-శాఖావిశేషమ్. [సూత్ర] మ్, ఆపస్తమ్బాద్యుక్త కల్పసూత్రమ్. "నామ ద్వాద-శత్రియాశాం, కుర్యాత్ గోత్రానుసారతః"౪ ఎన్ఱుమ్, "'అసౌనామాహమస్మి' తి స్వంనామ పరికీర్తయేత్"౫ ఎన్ఱుమ్, "ఆర్షేయం వృణీత"౬ ఎన్ఱుమ్, "హిరణ్యమ్, ఆత్రేయాయ దదాతి'౭ "కాశ్యపస్య. వసిష్ఠస్య, భృగ్వత్ర్యఙ్గిరసామపి। భారద్వాజస్య, వత్సస్య, పురస్కారోనవిద్యతే', ౮ ఎన్ఱుమ్ [౨౫ ఇవమాదిగళై ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నడన్దుపోరుకిఱదు) ఎన్ఱు. (గ్రామ-కులాది-వ్యపదేశమిత్యాది).—"అభ్యుదయ సాధనతయా శాస్త్రవిహితమాకైయాలే స్వాతిశయాపాదకఙ్గళాయ్క్కొణ్డు, భగవదేకాతిశయ-ప్రయోజనకత్వరూప-స్వరూప నాశప్రయోజకమ్", ఎన్నపడి. అనర్థహేతుత్వోక్తి-తాత్పర్యమ్ (ఆకైయాల్. అవఱ్ఱాల్) ఇత్యాది

మీ ౭౮.—"యథా, స్వార్థకర్తృత్వ-భోక్తృత్వకృతానామ్, "బ్రహ్మవిద్"-"అనర్థ"-త్యాదీనాం, స్వాతన్త్ర్యరూపాహఙ్కారావహత్వాత్ అనర్థహేతుత్వమ్; తథా, గ్రామ-కుల-ప్రవరాది-కృతానామపి, దేహాత్మాభిమాన రూపాహఙ్కారహేతుత్వాత్ అనర్థావహత్వమ్", ఇత్యాహ—[౩౦ (గ్రామ-కులాదిగళాల్ వరుమ్ పేర్, అనర్థహేతు) [అత్ర, "జ్ఞానసారే ౧౪ గాథా, తద్వ్యాఖ్యోదాహృతం "దేహాత్మజ్ఞాన కార్యేత్యాది 'పరస్మైకాన్తి ధర్మవచనఞ్చ, అనుసన్ధేయే. "దేహాత్మజ్ఞానకార్యే'త్యత్ర, దేహాత్మజ్ఞానం కార్యంయస్యేతి విగ్రహః ప్రకృతోపయోగీ.]

౧॥ హారీతస్మృతౌ ౨॥ "శ్రీవిష్ణుతత్త్వే చ—స్వత్వమాత్మని సఞ్జాతం, స్వామిత్వమ్ బ్రహ్మణిస్థితమ్। ఉభయోరేష సమ్బన్ధో, న పరోఽభిమతో మమ॥ స్వోజ్జీవనేచ్ఛా యది తే, స్వ-సత్తాయాం స్పృహా యది। ఆత్మ-దాస్యం, హరేస్స్వామ్యం, స్వభావంచ సదా స్మర॥ ఇతి". ఇతి వేదాన్తాచార్యకృతే స్తోత్రరత్నభాష్యే, "వపురాదిషు'-ఇత్యాది (౫౨) శ్లో. వ్యా ౩౧అష్టా-౪.౩.౯౦("అభిజనశ్చ"): "యత్రస్వయం [౩౫ వసతి, స నివాసః; యత్రపూర్వైరుషితమ్, సోఽభిజనః' ఇతి వివేకః" ఇతి ౧౮౮౨సం-సరస్వతీనిలయముద్రిత కౌముద్యామ్ పు ౧౧౩-౧౧౪. ౪॥ ౫॥ మనుస్మృ-౨-౧౨౩. ౬॥ తైత్తిరీయ-సం-౨-౫-౮-౭. ౭॥ ౮॥ § "బ్రహ్మవిద్"-"అనర్థ"-త్యాది నామైవ, "సాక్షీ" త్యాద్యుక్తం (ర-త్ర-సా. అధి ౧౯, శ్లో. ౭౬.) నామాపీత్యర్థః ‡వా ౭౭-వ్యా. అవతారికైయిల్ పార్క్క

 ౭౯. హార్యేకపరస్య నిరూపణీయత్వమ్, నగ్రామాది సమ్బన్ధాత్; కిన్తు హరి-సమ్బన్ధాదేవ; తస్య, తే గ్రామాదయస్సర్వే హరిరేవహి?॥

మూ. ౭౯. “ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః”.౧

వ్యా. ౭౯.—ఉక్తార్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్—

(ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః) ఎన్ఱు, “ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో, నైవ గ్రామకులాదిభిః। విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యస్, తస్యసర్వం సఏవహి!”.౧ ఇత్యాల్, “భగవదేకపరనాయిరుక్కుమవన్, గ్రామ-కులాది-సమ్బన్ధఙ్గళైయిట్టు చ్చొల్లప్పడుమవనల్లన్; భగవత్సమ్బన్ధత్తైయిట్టుచ్చొల్లప్పడుమవన్; అవనుక్కు అన్దగ్రామ-కులాదికళెల్లామ్ భగవానే యిఱే!”; ఎన్ఱ్రు,ఉష్ము.

అ ౭౯.—“(గ్రామకులాది)-వ్యపదేశ-విధాయక-శాస్త్రఙ్గళుక్కు, విషయవిశేష-సావకాశత్వ-నియామక నిరవకాశశాస్త్ర ప్రదర్శనార్థముత్తరగ్రన్థమ్”, ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉక్తార్థత్తుక్కిత్యాది).

(ఉక్తార్థత్తుక్కు) ఎన్ఱతు, “అనర్థహేతుత్వత్తుక్కు” ఎన్ఱపడి.—“నిషేధత్తుక్కు, నిషేధ్యానుష్ఠాన త్తిఱ్కుడైయ అనిష్టజనకత్వత్తిలే తాత్పర్యమాకైయాలే, (‘న-వ్యపదేష్టవ్యః’) ఎన్ఱ,అ నిషేధమ్, తద్వ్యపదేశత్తినుడైయ అనర్థహేతుకత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్”, ఎన్ఱు,కరుత్తు ఉపాత్తవచనత్తిక్కర్థమ్ (ఇత్యాల్ ఇత్యాది). “ఏకాన్తీతు వినిశ్చిత్య, దేవతా-విషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయంసమం, కృష్ణ-ప్రాప్తౌ కృష్ణైక సాధనః”౨ ఎన్ఱ,అవిత్తై ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదేకపరనాయ్) ఇత్యాది. తృతీయైక్కర్థమ్ (ఇట్టు)ఎన్ఱు. (“న-వ్యపదేష్టవ్యః”) ఎన్ఱ,అ విధుక్కు అర్థమ్ (శొల్లప్పడుమవనల్లన్) ఎన్ఱు. (“విష్ణునా”) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ (భగవదిత్యాది). (“తస్య”) ఇత్యాదిక్కర్థమ్, (అవనుక్కు అన్దగ్రామ-కులేత్యాది) (“హి”)శబ్దార్థమ్, (ఇఱే!)ఎన్ఱు. “‘మాతా పితా భ్రాతా నివాసః’౩ ఎన్ఱ,ఉవిదత్తిలే, ‘మాతా పితా’ ఎన్ఱు (కుల)ముమ్,‘నివాసః’ ఎన్ఱు (గ్రామ)ముమ్,శొల్లుకైయాలే, అన్దప్రసిద్ధి, ఇఙ్గే ‘హి’శబ్దవివక్షితమ్,” ఎన్ఱు, కరుత్తు. ఇత్యాల్, ‘విశేషవచనాను సారేణ, సామాన్యవచనమ్, భగవదేకపర-వ్యతిరిక్తపరమ్,” ఎన్ఱు, సూచితమ్. ఇఙ్గే, “నద్యాస్తత్రైవనామాని ప్రవిష్టాయా(ః) యథాఽర్ణవమ్,। సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య విష్ణుమ్ ఏకాన్తినస్తథా॥’౪ ఎన్ఱుమ్, “తామసాన్ రాజసాంశ్చైవ, వ్యపదేశాన్ విసర్జయేత్। ధ్రువం వ్యాప్నోతి భక్తోఽపి,వ్యపదేశైర్ అసాత్త్వికైః॥”౫ ఎన్ఱుమ్, “విష్ణోస్, తత్-సంశ్రయాణాఞ్చ, చేతనాచేతనాత్మనామ్,।ఆఖ్యయా వ్యపదేశశ్చ, లక్షణాని సతాం విదుః॥”౬ ఎన్ఱుమ్, ఏవమాదికళై క్కణ్డుకొళ్వతు.

(“ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః”) ఇత్యాదికమ్, విష్వక్సేనసంహితాస్థమ్. [“తామసాన్”] ఇత్యాదికమ్, భారద్వాజవచనమ్.

ఎ-ఆ. ౭౯—(గ్రామకులాది సమ్బన్ధఙ్గళై యిట్టు) ఎన్ఱ,అ విడత్తిల్, గ్రామాదిశబ్దః-భగవద్భాగవతాభిమానఙ్గళుక్కు ఉపలక్షణ *౭అభిజన-నివాసఙ్గళ్ ముతలానవై; ఆకైయాల్, “తొణ్డనూర్నమ్బి”, “మరుత్తూర్నమ్బి”, “ముఞ్జుపూర్నమ్బి”, “వేయర్ తఙ్గళ్ కులత్తుతిత్త విట్టుశిత్తన్”, ఇత్యాది వ్యపదేశఙ్గళుక్కు విరోధమిల్లై. [ఇఙ్గు, “సాకాశీతి నచాకశీతీ” త్యాద్యుక్తన్యాయముమ్, “నలిఙ్గం ధర్మకారణమ్” “న నామగ్రహణాదేవ” (మనుస్మృ-అ-౬-శ్లో-౬౬-౬౭.) ఇత్యాది శాస్త్రముమ్, అనుసన్ధేయఙ్గళ్]

(ఎల్లామ్ భగవానే ఇఱే?) ఎన్ఱతు, “వాసుదేవస్సర్వమ్”౮ ఎన్ఱ,తైప్పఱ్ఱి. భగవచ్ఛబ్ద ప్రయోగమ్పణ్ణినతు, “విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యః”౧ ఎన్ఱ,అ విష్ణుశబ్దమ్ పర్యాయఙ్గళుక్కెల్లామ్ ఉపలక్షణమెన్ఱు సూచనార్థమ్.

ఎమ్బార్ స్వామి తిరువడికళే శరణమ్.

మణ్ణుమిరణ్డు అరుమ్బత్తక్కారర్ తిరువడికళే శరణమ్.

మీ. ౭౯.—“కథమస్యానర్థహేతుత్వమ్, విహితత్వాత్?” ఇతిచేత్; యద్యపి వైష్ణవానామ్ అవైష్ణవానాఞ్చ గోత్రప్రవరాద్యుచ్చారణం విహితమ్, తథాఽపి ఏకాన్తి-పరమైకాన్తినోర్-న గోత్రాది-నామ-భాక్త్వమ్; ‘ఏకాన్తీ-వ్యపదేష్టవ్యః’౧ఇతి నిషిద్ధత్వాత్: అతో, వచనయోర్ విషయభేదాద్ అవిరోధః;” ఇతి తాత్పర్యమ్.

౧॥ విష్వక్సేన సంహితాయామ్. (ర-త్ర.సా అధి.౧౯-పు-౫౩౧) (పరమైకాన్తిధర్మ ఇతి జ్ఞానసా-౧౫-వ్యా.) ౨॥ ౩॥సుబా.ఉ-౬-ఖణ్డే; “మాతాపితాభ్రాతేత్యాద్యుపనిషత్” ఇతివేదాన్తాచార్యస్ స్తోత్రరత్నభాష్యే “మాతాపితేత్యాది” శ్లోకవివరణేఉపాత్తమ్. ౪॥ “పరమైకాన్తిధర్మే” ఇతి, జ్ఞానసారే “కుడియుమ్” ఇత్యాది ౧౫ గాథావ్యాఖ్యానే. ౫॥ భారద్వాజవచనమ్.

౬॥ ౭॥ అష్టా-౪-౩-౯౦ (“అభిజనశ్చ”) ఇతి సూత్రవృత్తౌ. ౮॥ గీ-౭-౧౯. †—గీ. ౭-౧౯.

౧ ౨ (౩, ౪) ౩ ౪ ౫ ౬ ౭ ౮

దేశాద్యనియతిర్ న్యాసే, విషయానియమో, గ్సితా, న్యాసే న్యాసిని తత్త్రిత్వంన్యాసస్యాగతితాస్యచ-(రూపాదిర్గతిరిడే వేత్యష్టముఖ్యార్థసజ్జ్రిహః †

(౧) [వా· ౭౧] (ప్రాప్త్యావుమ్) ఇత్యాది - (౭౦) వాక్యత్తిలే ఇచ్చేతనస్తుడైయ స్వయత్ననివృత్త్యాదికళ్ తోడ్ శేనపడియాలే, "ఇవన్ ఉకుఱ - నిదానమ్ ఇన్నత్తు", ఎన్నుమ్;

(౨) [వా· ౭౨] ఏవమ్భూతన్నుడైయ ప్రయత్న - చైతన్య - ప్రయోజనముమ్,

(౩) [వా· ౭౩] "శేషత్వాది-ప్రాధాన్య హేతు,ఆత్మస్వరూపత్తిన్నుడైయ దాస్యాన్తరఙ్గ నిరూపకత్వమ్," ఎన్నుమ్; [౫

(౪) [వా· ౭౪] "ఇప్పడియిరుక్కిఱ అవిత్తు స్వాభావికమ్, [వా· ౭౫ - ౭౬] ఏతద్విరోధికళ్ ఔపాధికమ్", ఎన్నుమ్;

(౫) [వా· ౭౭] "తన్నివృత్తియిల్ ఆత్మావుక్కు దాస్యమేనిత్యనిరూపకమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నైయాలే, ఇవ్వర్థత్తైముాగలిత్తుమ్;

(౬) [వా· ౭౮] "గ్రామకులాదికళాల్ ఇవన్ వ్యపదేష్టవ్యనల్లన్", ఎన్నుమ్; [ఇవ్వళవుమ్, ప్రాసఙ్గికమ్.)

(౭) [వా. ౭౯] ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణముమ్; శొల్లుకైయాలే, (స్వయత్ననివృత్తి-) ఇత్యాది- (౭౧) వాక్యమ్తొడఙ్గి)
ఆక ఇప్ప్రికరణత్తాల్,— [౧౦

(౧) [వా. ౨౩, ౨౫ - ౩౩] "ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లై, [వా· ౨౪] విషయనియమమే యుళ్ళదు".)

(౨) [వా· ౩౪] "అవ్విషయన్దాన్ ఇన్నత్తు", ఎన్నుమిడముమ్; [ఎన్నుమిడముమ్;)

(౩) [వా. ౩౧-౪౦] అవ్విషయత్తిన్నుడైయ వైలక్షణ్యముమ్;

(౪) [వా. ౩౫] అత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళుడైయ వైలక్షణ్యముమ్;

(౫) [వా. ౪౧- ౫౩] అత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళుడైయ త్రైవిధ్యముమ్; [౧౫

(౬) [వా. ౫౪] ప్రపత్తియై ఉపాయమాక్కుఱవాల్ వరుమవద్యముమ్;

(౭) [వా· ౫౫-౬౫] ప్రపత్తి తన్నుడైయ స్వరూపాదికళుమ్;

(౮) [వా· ౬౬-౬౯] "ప్రపత్తవ్యనే ఉపాయమ్", ఎన్నుమిడముమ్; ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు.

జీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

అ.—'ఇత్తిల్, (ప్రాప్తి - క్కుక్కవ్వాన్ ఆవనే) ఎన్నుమళవుమ్ (—వా-౨౩-౭౦). ప్రధానప్రమేయమ్, మేల్ (వా-౭౧-౮౦). [౨౦ "(ప్రాసఙ్గికమ్)";ఎన్ఱ్ఱ,ఉపోద్ఘాతత్తిలే,(పక్కమ్౧౫, వరి-౭ల్)ఉపన్యసిత్తవర్థత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్-(ప్రాప్త్యావుమిత్యాదివాక్యత్తాలే) ఇత్యాదినా, (ప్రాసఙ్గికమ్) ఇత్యన్తేన. ఏతత్ - ప్రకరణ ప్రధానప్రమేయ స్మారణవ్యాజేన, వక్ష్యమాణప్రకరణ సఙ్గత్యర్థమాక వృత్తకథనమ్ పణ్ణుకిఱార్, ఏతత్ -ప్రకరణవ్యాఖ్యానత్తై నిగమిక్కిఱార్ (ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్) ఇత్యాదినా.

అణ్ణా అప్పఙ్గార్ తిరువడికళే శరణమ్.

మీ.—(౧) "ఉపాయాపాయ సన్త్యాగే, సిద్ధోపాయ-పరిగ్రహే। విధిర్ నైవ; తయోః స్సిద్ధిర్, అవతార-ఫలమ్ భవేత్ ॥ [౨౫
(౨) రామకృష్ణాది-విషయే, అర్చాయాంచ శుభాశ్రయే, । సౌన్దర్యాదిగుణాద్ అన్య- విరాగోఽయత్నతో భవేత్.॥
(౩) జ్ఞానశక్త్యాది కల్యాణ-గుణాదీనాంచ దర్శనాత్, | అన్యోపాయపరిత్యాగ-పూర్వకం వరణమ్భవేత్ ॥
(౪) అతో, ఽధికారిబోధస్య తత్కృతాయాశ్చ కృతేరపి । రాహిత్యాత్, చేతసో నాత్ర,ఫలీ, ప్రాప్తాఽపివా, భవేత్.॥
(౫) ప్రాప్తా ఫలీ ప్రాపకశ్చ, భక్తి- సస్య కృషీవలః, । అవతీర్య, గుణైర్, దివ్య చేష్టితాలాపనైరపి,॥
(౬) అహ్రిర- మాలాకారాదీన్, భక్తాన్ కృత్వా, తతఃపరమ్,| స్వశక్తి- జ్ఞాన- సామర్థ్య ప్రదర్శన- ముఖేనచ,॥ [గీ-భా-అవ]
(౭) అన్యానుపాయ - స్వోపాయ *భావ జ్ఞాపనతస్స్వయమ్। నయతి స్వమ్ పదంచామూన్, తస్మాత్సిద్ధ్యత్య హేతుతా.॥
(౮) స్వార్థ కర్తృత్వ-భోక్తృత్వ త్యాగో మన్త్రే సమీరితః, । పరప్రయోజనప్రీతి విషయే తే మతే యతిః.॥
(౯) తస్మాచ్చనిర్విశేషత్వమ్ఆత్మనాం న ప్రసజ్యతే. । ఏవంవిభాగహేతుశ్చ శేషత్వస్యప్రధానతా.॥
(౧౦) అహమ్- ప్రత్యయవేద్యత్వాత్(౧), మన్త్రే ప్రథమమ్ ఈరణాత్(౨),। భాష్యకారస్య వచనాత్(౩), 'శేషి క్రమ'-నయాదపి(౪)॥
(౧౧) శేషత్వముఖ్యతాసిద్ధేః, కర్తృతాభోక్తృతా భవేత్—। పరాతిశయసిద్ధ్యర్థా; నోచేత్, జ్ఞాతృత్వ-శేషతా,॥ [౩౫

౧॥ వా-౭౩-వ్యా- ౨॥ వా-౭౩-వ్యా- ౩|| వా-౭౩-వ్యా- ౪॥

౧ ౨ ౩ ౪
† స్వాయత్న - హేతుర్, ధీ - యత్న ఫలం, దాస్యైకరూపతా - । శేషత్వాద్యగ్రితా, దాస్యంస్వభావో, ఽన్యద్గుణోపాధిజః॥
౫ ౬ ౭
న్యాయ్యోమేతద్ధ్వపాధ్యన్తే దాస్యం నిత్యనిరూపకమ్? । గ్రామాద్యరూప్యతా, - మానే, ఇత్యముఖ్యార్థ సప్తకమ్ ॥
* "భావాన్ జ్ఞాప్య తతః" ఇతి పాఠో దృశ్యతే.

[ఇనిమేల్, ("ప్ర-౬" ఎన్ని,అ విభాగప్పడిక్కు)తృతీయప్రకరణమ్]

అ. ౮౦ —పూర్వప్రకరణస్థోడే సఙ్గతి సూచనార్థమాక, వక్ష్యమాణకథనమ్ పణ్ణుకిఱార్—(అనన్తరమ్ అధికారిశోధనమ్ పణ్ణుకిఱత్తు)ఎన్ఱు, (అనన్తరమ్,ఎన్ఱత్తు, "తృతీయప్రకరణత్తిల్" ఎన్ఱపడి. ఉపాయోపేయాధికారిద్వయ సఙ్గ్రహార్థమ్, (అధికారిశోధనమ్) ఎన్ఱు, అవిశేషేణ (అధికారి)శబ్దమ్ (శోధనమ్)ఎన్ఱత్తు, "నిరూపణమ్" ఎన్ఱపడి. అనుపాదేయఙ్గళాన పూర్వపక్షితార్థఙ్గళిన్నుడైయ త్యాగహేతుత్వత్తైయుమ్, ఉపాదేయఙ్గళాన సిద్ధాన్తితార్థఙ్గళిన్నుడైయ స్వీకారహేతుత్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱ, నిరూపణత్తై, త్యాజ్యత్యాగ- ఉపాదేయస్వీకార ప్రయోజనక (శోధన)మాక నిర్దేశిత్తతు "పూర్వప్రకరణత్తిలే, (అఙ్గమ్, తస్మై న్యుచ్ఛిష్టవర్ ...) (వా-౫౬) ఇత్యాదినా, సామాన్యేన అధికార స్వరూపమ్ శొల్లిఱ్ఱు; ఇన్దప్రకరణత్తిలే, తద్విశదీకరణమ్ పణ్ణుకిఱత్తు," ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైక్కాక్కవుమ్, (శోధనమ్) ఎన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు.

ఇత్తాల్ ఉపాయలమ్భకాధికారినిరూపణమ్, ఉపజీవ్యోపజీవక భావత్తాలే, ఉపజీవక ఉపాయనిరూపణపర పూర్వప్రకరణ సఙ్గతమ్; సామాన్యేన ఉక్తత్తుక్కు విశదీకరణరూపమాకైయాలే, వివరణ - వివరణి భావత్తాలుమ్ సఙ్గతమ్. విశదీకరణత్తిల్ *ఉక్తార్థవ్యతిరిక్త కథనముణ్డాకైయాల్, ప్రకరణభేదముపపన్నమ్. "పూర్వప్రకరణత్తిలే, వ్యాఖ్యేయ - 'ద్వయ-'గత క్రియాపదస్థ ధాత్వర్థనిరూపణమ్ పణ్ణిఱ్ఱు, ఇతిల్ § తత్పద-గతోత్తమపురుష సూచితాధికారి నిరూపణమ్ పణ్ణుకిఱదు; ఆకైయాలే, అవసర-సఙ్గతియుముణ్డు"; ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైక్కాక్క, "(అనన్తరమ్, అధికారిశోధనమ్) ఎన్ఱత్తు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

మీ.—(౧౨) శేషత్వస్య యదీష్యేత, స్వశేషోహీశ్వరో భవేత్? । శేషవృత్త్యా ప్రసన్నేశ, స్సాధనే కర్తృతామ్, ఇహ,—॥
(౧౩) అముత్ర, ఫలభోక్తృత్వం, వహతీతిహి సిధ్యతి?। మోక్షేత్వోపాధికా స్వాస్థా, కర్తృతాభోక్తృతా భవేత్.॥
(౧౪) ఉపాధిః పరమేశస్య నిత్యసఙ్కల్ప ఏవచ. । తత్సఙ్కల్పనిదానఞ్చ, సాధనారమ్భకాలికః-॥
(౧౫) చేతనస్యైవసఙ్కల్పస్ సోఽధికార-ప్రబోధజః. । అధికార-ప్రబోధశ్చ, దేహాత్మభ్రమమూలకః॥
(౧౬) తస్మాత్, స-హేతుకీ ముక్తిర్, అవిద్యా-లేశ-సంయుతా; । నిర్హేతుకీతు, నిశ్శేష-తన్నివృత్త్యాత్మికా భవేత్.॥

—:ఇతిప్రథమస్య పరిచ్ఛేదస్య చతుర్థమ్ ప్రకరణమ్.:—కున్దత్తూర్ ఐయఙ్గా తిరువడిగళే శరణమ్.

[అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే పురుషకారోపాయాధికారి విద్యా స్వరూప-నిరూపణరూపమ్ ఆద్యమ్ ప్రకరణ చతుష్కం సమాప్తమ్]

—:ప్రథమపరిచ్ఛేదే పఞ్చమప్రకరణ ప్రారమ్భః:—

[అథ, అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే శరణాగతివిద్యాయాః సహేతుకత్వపరిహారపరమ్, ఉత్తరమ్ ప్రకరణచతుష్కమ్, ఆరభ్యతే]

౮౦. అయమ్పరిచ్ఛేదశ్, †శరభాధ్యాయవత్ ప్రకరణాష్టకాత్మకః. తత్ర-(౧) ప్రథమేప్రకరణే, పురుషకారస్వరూపమ్ నిరూపితమ్;(౨)ద్వితీయే, ఉపాయస్వరూపమ్; (౩)తృతీయే, శరణాగతి- విద్యాపేక్షిత దేశకాలనియమా నపేక్షా-లక్షణాఙ్గకథనమ్, అధికారిస్వరూప నిరూపణంచ కృతమ్; (౪)చతుర్థే,విద్యా స్వరూపం నిరూపితమ్(పు-౬-౭);(౫...౮)ఇతఃపరమ్,౧సదాదివిద్యావత్, ౨ న్యాసవిద్యావచ్చ, ౩ శరణాగతి విద్యాయాఅపి, యజ్ఞాదసాపేక్షత్వం శమాదిసాపేక్షత్వఞ్చ, ముఖభేదేనాశఙ్క్య, తద్ద్వారా సహేతుకత్వమ్ ఆక్షిప్య పరిహ్రియతే.అత్ర,ప్రథమాధికారే, 'విద్యాఙ్గ ...త్వాభావేపి ఉపాయాధికారత్వేన యజ్ఞాద్యపేక్షాఽస్తీతి కర్తృత్వాపత్తిః' ఇతిశఙ్కాయా, పూర్వప్రకరణ చరమాధికారసఙ్గతిః. సంశయస్తు,- "భగవతోనిరపేక్షోపాయత్వం, సమ్భవతి?, న?" ఇతి; తదర్థం "యజ్ఞాద్యుపాయాధికారః అస్తి?,న?" ఇతి;తదర్థమ్, "'సఖల్వేవం వర్తయన్ యావదాయుషమ్'౪ఇతి,ముముక్షుమాత్రస్య యజ్ఞాదిసాపేక్షత్వమ్ అవగమయతి?,న?" ఇతి;తదర్థం,'శక్తి-లజ్జా-యత్న-త్యాగః సిద్ధోపాయాధికారిణః' (వా-౮౨.), ఇత్యత్రమానమస్తి,? ఉత న?" ఇతి; "యదా శక్త్యాదిత్యాగే మానంనాస్తి, తదా, తస్య 'సఖల్విత్యాది'౪శ్రుతిసఙ్కోచకత్వాభావేన, తస్యాస్సర్వవిషయత్వాత్, ఉపాయాధికారత్వేన తదనుష్ఠానాపేక్షయా చేతనయత్నసాపేక్షత్వేన, నిరపేక్షోపాయత్వహానిః; యదా, "శక్త్యాదిత్యాగస్య ఉపాయాధికారత్వే ప్రమాణసమ్భవః,తదా 'సఖల్విత్యాది'౪శ్రుతేః శరణాగతివిద్యానిష్ఠవ్యతిరిక్త విషయతయా, నత స్య"యజ్ఞాద్యపేక్షా-గమకత్వమితి,యత్నాభావా న్నసిద్ధోపాయ- నైరపేక్ష్య హానిః", ఇతిఫలతి. పూర్వపక్షస్తు,- "శరణాగతేస్సర్వధర్మత్యాగాఙ్గక "తయా యజ్ఞాద్యఙ్గకత్వాభావేపి, సిద్ధోపాయస్య యావజ్జీవాధికారసాపేక్షత్వేన తదపేక్షా; శరణవరణస్య సకృత్త్వేపి, ఉపాయాధి "కారస్య ౫ ఆప్రయాణాదనువర్తమానత్వస్య సిద్ధాన్తితత్వాత్

---

* "ఉక్తార్థ విశదీకార - యుక్తార్థాన్తర - బోధనమ్ । మతంవివరణం తత్ర మహితానామ్ మనీషిణామ్॥" ఎన్ఱు, ముముక్షుప్పడి, తి-ప్ర-వా- ౭౫క్కు జీయర్-వ్యాఖ్యానత్తి లుదాహృతమాన వాది-కేసరి ప్రోక్త వివరణలక్షణమ్, ఇఙ్గనుసన్ధేయమ్. † పూ-మీ-అ ౩, ౬, ౧౦. తృతీయ-షష్ఠ-దశమా (౩) అధ్యాయాశ్శరభాఖ్యకాః; । తేష్వష్టపాదో ష్వేకైకశ్, శరభాఖ్య మృగోయథా!॥ ౧॥ ఛా-౬-౨. "సదేవ" ఇత్యాది వాక్యావసేయా. ౨॥ తైత్తిరీయనారాయణే షష్ఠప్రశ్నే. ౫౧-అనువాకగత "వసురణ్యేత్యాది" మన్త్రితోవిహితా; ప్రపన్నపా-౧-౪ ౧౮౮౩-సం-ఆదికలానిధి ముద్రాయన్త్రేసిద్ధాన్తి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిణా ప్రకటీకృతే అష్టోత్తరశతోపనిషత్కోశే - నారాయణీయ యాజ్ఞిక్యు పనిషది. అను-౭౯. పు-౮౪౩-౮౪౪. బొమ్బైనగరే "కర్నల్ జేకబ్" ఆఖ్యప్రభుణా ౧౮౯౧-సం-ప్రకటీకృతే "కాన్కార్డన్స్" నామక ప్రమాణాకారాదౌ "మహానారాయణోపనిషది ౨౪-౧" ఇతినిర్దిష్టః. ౩॥ మన్త్రరత్నాఖ్యద్వయ ప్రతిపాద్యా. ౪॥ ఛా-౮-౧౫. ౫॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౧౨ (ఆప్రయాణాత్తత్రాపిహిదృష్టమ్.); శ్రీ-భా-ప్ర-౩౩-పఙ్క్తి-౪. § తత్పద=క్రియాపద.

వ్యా. — 1. ఉపాయమ్ ఉపేయార్థమాక్కైయాలుమ్;
2. (ఉపేయత్తిలుక్షప్పమ్) [వా. ౬౫] ఎన్గుమ్,
(పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్న-ఫలము,
తద్విషయ-ప్రీతి చైతన్యఫలమ్) [వా ౭౨] ఎన్గుమ్,

అ ఇప్పడి, ప్రకరణఙ్గళుక్కు సఙ్గతి యరుళిచ్చెయ్దు, అనన్తర-వాక్య సఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఉపాయమ్) ఇత్యాదినా.

" (స్వప్రయోజన నివృత్తీత్యాది-) సన్దర్భమ్, (వా - ౭౧) ప్రాసఙ్గికమాక్కైయాలే, తత్పూర్వమాన (ప్రాప్యమ్ ప్రాపకమ్) (వా-౭౦) "ఇత్యాదియోడే, (ఉపాయత్తుక్కు) (వా-౮౦) ఇత్యాదిక్కు [౧౦ సఙ్గతి", ఎన్ఱు, వివక్షితమ్.

"ఉపాయాధికారిప్రకరణత్తిలే ఉపేయాధికారికథనమ్ అసఙ్గతమ్" ఎన్గుమ్ శఙ్కైయై పరిహారార్థమరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ —
(ఉపేయార్థమాక్కైయాలుమ్) ఇత్యాది.
(ఉపేయార్థమాక్కైయాలుమ్) ఎన్గిఱ వివిత్తాల్, [౧౫
1. "ఏకకార్యత్వమ్, ఉపేయాధికారి నిరూపణత్తుక్కు *౧ సఙ్గతి" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

మీ —"తతశ్చ, యజ్ఞాది వర్ణాశ్రమధర్మో, యావజ్జీవమనుష్ఠేయః; తత్ర:-
" 1. *౨ సదావిద్యా నిష్ఠైః విద్యాసిద్ధ్యర్థమ్ యజ్ఞాది అనుష్ఠీయతే;
" 2. *3 న్యాసవిద్యానిష్ఠైః,సఏవ[యజ్ఞాదిరూప వర్ణాశ్రమధర్మః] ఉప
" ర్యుపరి అస్య పరామ్ ప్రీతిమ్ ఉపావహన్ వృత్యాఖ్య ఫలతాం యాతి,
" మడఙ్గస్యైవ వృత్తిరూపేణ పరిణతస్యోత్తరాఙ్గతయా [=త్వాత్],
" యజ్ఞాది, ఉత్తరాఙ్గతయా అనుష్ఠీయతే; [ష్ఠీయతే,
" 3. *౪ శరణాగతివిద్యానిష్ఠైస్తు,-సిద్ధోపాయాధికారతయా ఽను }

ఇ-అ.—౮౦ - ["అధికారి కృత్యమ్" †.—] "అధికారిస్వరూపమ్ శొల్లప్పక్కాల్, ప్రస్తుతమాన ఉపాయాధికారిక్కు చొల్లక్కాల్ పోరాతో? ఉపేయాధికారిక్కు చొల్లువానేన్?" ఎన్న (ఉపాయమ్ ఉపేయార్థమాక్కైయాలుమ్,) ఇత్యాది.

౧॥ "సప్రసఙ్గ[1] ఉపోద్ఘాతో[2], హేతుతా[3] ఽవసర[4]స్తథా । నిర్వాహకైక్య[5]కార్యైక్యే[6], షడ్విధాసఙ్గతిస్స్మృతా" ఇతి తన్త్రవిదుక్తాను షట్సుసఙ్గతిషు; [యథా, దీధితికృతా, సప్తేతు నిరూపణానన్తరమ్ అసద్ధేతు నిరూపణే, ప్రసఙ్గ[1]కార్యైక్య[2]రూపే ద్వే సఙ్గతీ ప్రదర్శితే; యథాచ, గదాధరేణ తేఏవస్ఫుటీకృతే సామాన్య నిరుక్తౌ; తథాఽత్ర] కార్యైక్య[1]-ప్రసఙ్గ[2]-అవసర[3] రూపాస్తిస్రస్సఙ్గతయో వ్యాఖ్యాత్రా ప్రదర్శితాః వివరణకృతాస్ఫుటీక్రియన్త ఇతిబోధ్యమ్. † పు-౪-పఙ్క్తి ౪ తిప్పణి [౩౫
౨॥ ఛా-౬-౨. ౩॥ పు ౩౦౪-నోట్-౨. ౪॥ పు-౩౦౪-నోట్-౩

వ్యా. ఉపేయాధికారముమ్ కీழ్ ప్రసక్తమాక్కైయాలుమ్;
3. ద్వయనిష్ఠనాన అధికారిక్కు ఉభయముమ్ అపేక్షితమాక్కైయాలుమ్;
"ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళిల్ ఇచ్చేతనన్, ఇన్న [౫ పడిప్పడి యిరుక్కవేణుమ్" ఎన్ఱునత్తై,

అ.— (ప్రసక్తమాక్కైయాలుమ్) ఇతి-ఇత్తాల్, "(ఉపేయత్తుక్కు) ఇత్యాదిక్కు,
2. (పరప్రయోజనేత్యాది) కీழే (వా-౭౬) *౧ప్రసక్తసఙ్గతియై, అనన్తరవాక్య సఙ్గతి", ఎన్ఱు, సూచితమ్ [౧౦
3. (ద్వయనిష్ఠనాన) ఇత్యాది - ఇత్తాల్, "వ్యాఖ్యేయ-ద్వయత్తిల్ ఉత్తమపురుషసూచితత్వాత్ *౨ అవసరసఙ్గతి", ఎన్ఱు, సూచితమ్;
ఛాయి-వ్యాఖ్యానాన్తరమ్ తదుత్తరాఖ్యాత వ్యాఖ్యానమాక్కైయాలే క్రమ ప్రాప్తాభిధానముణ్డే?
"ఉపాయోపేయఙ్గళాకిఱ శేషిక్కళుడైయ క్రమత్తైప్పోలే, తచ్ఛేషఙ్గళాన అధికారఙ్గళుడైయ క్రమమ్, *౩ 'ముఖ్యక్రమ'-న్యాయసిద్ధమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళిల్) ఇత్యాది.
అధికారద్వయాభిప్రాయేణ (ఇన్నవిన్న) ఇతి ద్విరుక్తిః.

" మీ అతః, సర్వత్ర ప్రయత్నస్సమానః; అభిసన్ధిమాత్రమ్, ఏతేషామ్ భేదః;
" ప్రపన్నేతు,-'తేషాం యావచ్ఛక్త్యనుష్ఠానమ్'; ఇతి,నాధికారసఙ్కరః.
" నచ, 'న్యాసవిద్యాయా అఙ్గభూత - *౬ ఆనుకూల్య సఙ్కల్పాదేః,
" ఆప్రయాణమ్ అనుష్ఠేయస్య, సాధ్యోపాయాధికారత్వవత్,శరణాగతావప్యఙ్గభూత లజ్జాపురస్సర ధర్మత్యాగస్యాపి (ముము-వా) ఆప్ర
" యాణ మనువర్తమానస్య, సిద్ధోపాయాధికారత్వమ్", ఇతివాచ్యమ్;
" తస్య తథాత్వే ప్రమాణాభావాత్, [౨౫
" తతశ్చ; యజ్ఞాదేరేవ సిద్ధోపాయాధికారత్వేన స్వయత్నసమ్భ
" వాత్, నైరపేక్ష్య-హానిః";

౫॥ అత్రాయమాశయః:— " (ముఖ్యయోః)=శేషిణోః ఉపాయోపేయయోః యః(క్రమః)=పౌర్వాపర్యం, సఏవ(అముఖ్యయోః)=శేషభూతయోః ఉపాయాధికార-ఉపేయాధికారయోః, (న్యాయః)=పౌర్వాపర్యసాధకయుక్తిః"; ఇతి. అయమేవన్యాయః "శేషిక్రమన్యాయ" ఇత్యపి వ్యవహ్రియతే.
౬॥ "ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః, ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ ।
రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో, గోప్తృత్వవరణం తథా ॥౧॥
ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధాశరణాగతిః ॥౧౫॥" ( )[౩౫
ఇత్యాది ప్రమాణమ్ అత్ర వివక్షితమ్.

మూ. [౮ం. (౧)] ఉపాయత్తుక్కు, (1) పిరాట్టియైయుమ్

వ్యా.—తత్తస్మిన్నర్థే నిదర్శనమాకిఱ కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపాయత్తుక్కు)ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.

[౮ం (౧)] (ఉపాయత్తుక్కు) ఎన్ఱు, "ఉపాయత్తుక్కు అధికారియామ్పోతు" ఎన్ఱపడి;

"ఉపాయాధికారత్తుక్కు", ఎన్నవుమామ్.

మూ. (2) ద్రౌపదియైయుమ్ (3) తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డానైయుమ్పోలే యిరుక్కవేణుమ్;

మీ —౬'పరి' శబ్దార్థసచివ సర్వధర్మత్యాగస్యైవ పూర్వాఙ్గత్వేనావస్థితస్య, *ప్రయోజనానువర్తనాత్;
అన్యథా, సిద్ధోపాయ నైరపేక్ష్యభఙ్గ ప్రసఙ్గాత్;
సమ్భవ-స్థలే, శక్తిత్యాగోపి * ౬ 'పరి' శబ్దార్థః; తత్ర ప్రమాణం "సాధూనామ్-ఆచారః;" [= * ౧ "ఆచారశ్చైవ సాధూనామ్".]
"వస్త్రాకర్షణే, ద్రౌపద్యా మాన-రక్షణ వస్త్రాలమ్బన రూప స్వయత్నత్యాగో లజ్జాత్యాగకృతః, [ఇత్యర్థః.]
తస్మాత్, లోకాపవాదభీత్యాదినాపి, న యజ్ఞాదిఅనుష్ఠేయమ్"; }

(౧) "సిద్ధోపాయాధికారార్థం, 'సఖిత్వేవమ్' ౭ ఇతిశ్రుతేః।
యావజ్జీవ మనుష్ఠేయం యజ్ఞాది" తి వచో? న తత్॥

(౨) శక్తి- లజ్జా- ప్రయత్నానాం ౮ త్యాగోపాయాధి కారతా,।
సీతా- ప్రభృతి- శిష్టానామ్ ఆచారాద్, అవధారితా॥

౨ —"ఆచారశ్చైవ సాధూనామ్"౧ ఎన్గిఱపడియే యుటైయోర్ కొణ్డు, (తత్తస్మిన్నర్థే) ఇతి.

"ఇతిహాసస్సకలశ్శ్రీ౨ 'పురావృత్త'-కథనమ్, 'రామవద్ వర్తితవ్యం, న రావణవత్' ఎన్ఱు, బోధనార్థమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (నిదర్శనమాకిక్ కొణ్డు। ఇతి.

"అనన్తర-వాక్య సఙ్గతి" ఎన్నుమిడమ్తోన్ఱ, (వాక్యద్వయత్తాలే) ఇతి

II తదర్థం౯, "యోగాద్యభావేపి భక్త్యుత్పత్తిస్సమ్భవతి?న?" ఇతి. యదా నసమ్భవతి, తదా, ధ్యానాదివిధేః, భక్తిశ్రుతేః ధ్యానాదేరఙ్గత్వబోధకతయా, ఉపాయాధికార సిద్ధ్యర్థం యోగాదేరనుష్ఠేయతయా స్వయత్నసమ్భవాత్, న నిరపేక్షత్వసిద్ధిః;

యదా, యోగాదికం వినాపి, పరభక్త్యాద్యుత్పత్తి సమ్భవః, తదా, యోగ విద్యాదేస్ స్వయత్న-పర మాత్ర విషయతయా, శరణాగతి నిష్ఠానాం, యోగాద్యభావే పరభక్త్యాదిసమ్భవే, స్వయత్నవిరహాత్ నిరపేక్షత్వ సిద్ధిః'; ఇతి [ఫలతి.] పూర్వపక్షస్తు:—

1 "నిరపేక్ష సిద్ధోపాయత్తుక్కు, కార్యకరణత్తిల్ సహకారియుమ్, స్వరూపనిష్పత్తియిల్ ఉపకారియుమ్, వేణ్డామైయాలే; ౩* 'పారిశేష్య'త్తాలే అధికారమపేక్షితమాయ్ త్తాలే, అతువే ఇఙ్గు వివక్షితమాకవేణుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, తద్బోధకశబ్దాధ్యాహార పూర్వకమ్, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (ఉపాయత్తుక్కు అధికారియామ్పోతైక్కెన్ఱపడి) ఎన్ఱు.

౨. "లక్షణాయోగ్య-శబ్ద రహిత-స్థలత్తిలేయ *విశ్వజిన్న్యాయత్తాలేఅధ్యాహారమావశ్యకమాన్నాలుమ్, తద్యోగ్య-శబ్ద యుక్త-స్థలత్తిలే౫* రాత్రిసత్రన్యాయత్తాలేలక్షణాస్వీకారమ్ ఉచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయాధికారత్తుక్కెన్నవుమామ్) ఎన్ఱు.

"(ఉపాయ)శబ్దమ్, తదధికారత్తిలే లాక్షణికమ్", ఎన్ఱు కరుత్తు.

మీ.— ఇత్యత్రాహ (ఉపాయత్తుక్కిత్యాది).

"యావజ్జీవోపాయాధికారార్థం, న యజ్ఞాదిఅనుష్ఠేయమ్;

"భక్తి పారవశ్య-జ్ఞానాధిక్య- ప్రపన్నయోర్ [విషయే] భగవతస్, స్వయత్న సాపేక్షత్వే, నిరపేక్షత్వస్య వ్యభిచారాత్.
అజ్ఞాన-ప్రపన్నేషు పరభక్త్యాది శూన్యేష్వపి, న భగవత స్సిద్ధోపాయత్వమ్; ఆచార్యాభిమానస్యైవ తేషూత్తారకత్వాత్.
అతో, భగవతో యోగాభ్యాసాదియత్న సాపేక్షత్వాత్, న నిరపేక్షోపాయత్వసిద్ధిః."—

"ఉపాయాధికారస్యఅన్యథా-సిద్ధత్వేపి, ఉపేయాధికారో యత్నసాపేక్షః; ఉపేయాధికారరూపా ప్రాప్యరుచిస్తావత్, పరభక్త్యాదిరూపాఽవశ్యవాచ్యా; గద్యే,'పర-భక్తియుక్తమ్ మాం కురుష్వ'.౮ ఇత్యాదినా, భాష్యకారైః ప్రార్థితత్వాత్; [న సమ్భవతి.]
సాచ, సహకార్యన్తర-యోగాభ్యాసం(బ్ర సూ-౩-౪-౪౬)వినా }
నచ, 'శక్తానామ్ పరభక్త్యాద్యపేక్షా, నతుసర్వేషామ్ ప్రపన్నానామ్ తదపేక్షా', ఇతివాచ్యమ్;

౧॥ మనుస్మృ-౨-౬. ౨॥ అమరకోశే-కా-౧-వాగ్వర్గే-శ్లో-౧౬౧; "ధర్మార్థ కామమోక్షాణామ్ ఉపదేశ-సమన్వితమ్, | పూర్వవృత్తం, కథాయుక్తమ్, ఇతిహాసం ప్రచక్షతే॥"

ఇతి "ఆప్తే"-విరచితే సంస్కృతాఙ్గ్లకోశే ఽకారాదౌ.

౩॥ పూ-మీ-...............; బ్ర-సూ-౩-౨-౧౦;(=ముగ్ధేఽర్ధసమ్పత్తిః పరిశేషాత్) ఇత్యాది ;ప్రమాణఙ్గళిల్ పరిశేషన్యాయమ్ వినియుక్తమ్.

౪॥ పూ-మీ॥ ౪-౩-సూ ౧౦-౧౧-౧౨. ౫॥ పూ-మీ-౪-౩-౨-సూ౧౭-౧౮-౧౯.

౬॥ గీ-౧౮-౬౬; ముము-వా-౧౮. ౭॥ ఛా-౮-౧౫. ౮॥ శరణా-గద్యే. ౯॥—త్యాగస్యఉపాయాధికారతా. ౯॥అయంగ్రన్థః,(౩౦౪పృష్ఠే,౨౯పఙ్క్తిస్థ) "నిరపేక్షోపాయత్వం, సమ్భవతి! న?" ఇత్యనేన సమ్బధ్యతే.

మూ. [౮౦. (౨)] ఉపేయత్తుక్కు, (1) ఇళైయపెరుమా ళైయుమ్ (2) పెరియవుడైయారైయుమ్ (3) పిళ్ళైతిరు నఱైయూరరైయరైయుమ్ (4) చిన్తయన్తిమైయుమ్ పోలే యిరుక్కవేణుమ్.

వ్యా.—అప్పడియే, [౮౦ (౨)] (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్ఱు, వుమ్ (ఉపాయత్తిల్) ఎన్ఱు, పాఠమాన పోతు, "ఉపాయ విషయత్తిల్" ఎన్ఱపడి· ఇప్పడియే, మర్ త్రైయస్తు వుమ్· ౮౧. అవర్కళైప్ (పోలే యిరుక్కవేణుమ్) [౮౦] ఎన్ఱు,

అ—ఉక్తనిర్వాహద్వయత్తైయుమ్, (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్ఱు అవిడత్తిలే అతిదేశిక్కిఱార్ (అప్పడియే) ఇత్యాదినా.

(ఉపాయత్తిల్) ఇతి - "ప్రపత్తిమాత్రమ్ భగవన్నిష్ఠమాకైయాలే అఙ్గు విశిష్య శొల్లవేణ్డామైయాలే, *౧ అధికరణ-సప్తమి యాకాతు; పిన్నై, *౨ విషయ-సప్తమి యాకవేణ్డుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయవిషయత్తిలెన్ఱపడి) ఎన్ఱు.

"(ఇరుక్కవేణుమ్) ఎన్ఱు అవిరుప్పు, సిద్ధోపాయ ప్రవృత్తిప్రతిబన్ధక సాధనాన్తరవిషయ ప్రవృత్తిప్రయోజక శక్తి-లజ్జా-స్వయత్న నివృత్తి హేతుభూతోపాయ నైరపేక్ష్యాధ్యవసాయరూపమాక వివక్షితమాకైయాలే, *౨ విషయ-సప్తమి, ఉపపన్నై" ఎన్ఱు కరుత్తు.

* పూర్వవత్ అతిదేశిక్కిఱార్-(ఇప్పడియే) ఇతి. [ఎన్ఱపడి. (మర్ త్రైయత్తువుమ్) ఎన్ఱతు, "(ఉపేయత్తిల్) ఎన్ఱ, విత్తువుమ్"]

౮౧. "(పోలే) యెన్ఱు అవిత్తు ధర్మయుక్తోపమైయాకైయాలే [భన్దా లోకే, శ్లో. ౩], వివక్షితధర్మవిశేష ప్రదర్శనార్థమ్, ఉత్తరసన్దర్భమ్", ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవర్కళైప్పోలే) ఇత్యాదినా.

మే—ఇత్యత్రాహ - (ఉపేయత్తుక్కు) ఇత్యాది.

ఉపేయాధికారరూపా పరమభక్తి పర్యన్తా సాధ్యభక్తిః, న యోగాభ్యాసజన్యా; తథాత్వే, సాధ్యభక్తిత్వస్యైవాసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్.

"'ఉపాయభక్తిః ప్రారబ్ధ- వ్యతిరిక్తాఘ నాశనీ;।
సాధ్యభక్తిస్తు సా హన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపి భూయసీ॥' ౩ ఇతి,
'యోగాభ్యాసాది- జన్యా, సాధనభక్తిః;।
కేవల సిద్ధోపాయ జన్యా, సాధ్య భక్తిః' "; ఇతిశ్రూయతే.

నచ, ప్రమాణస్య యోగాద్యనుపలబ్ధి, బాధశ్శఙ్కనీయః; లక్ష్మణే'పునర్విశ్లేషభీరుత్వ-' *లక్షణ పరమభక్తే (?), రామ-సంశ్లేష మాత్ర-, జన్యత్వ దర్శనాత్.

మూ ౮౧ (1) పిరాట్టిక్కుమ్ (2) ద్రౌపదిక్కుమ్

వ్యా.—ఇక్కరుత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక అవర్కళ్ నిష్ఠైకళ్ పడిక్కళై అడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్· అత్తిల్, (పిరాట్టి) యుడైయవుమ్ (ద్రౌపది) యుడైయవుమ్ పడిక్కళై యరుళిచ్చెయ్కైక్కుడలాక, ప్రథమత్తిలే, ఉభయర్క్కుమ్ వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పిరాట్టిక్కుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. అత్రాపత్తుః—
"(1) 'తత్ తస్యసదృశంభవేత్' ౫ ఎన్ఱిరున్ద (పిరాట్టిక్కుమ్) (2) 'రక్ష మామ్' ౬ ఎన్ఱిరున్ద ద్రౌపదిక్కుమ్,

అ.- "(ఉపాయత్తుక్కు శక్తియుమ్)" [వా ౮౫(౧)] ఇత్యాదియుమ్, "(ఉపేయత్తుక్కు ప్రేమముమ్)" [వా-౮౫(౨)] ఇత్యాదియుమ్, (కరుత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక) ఎన్ఱు అవిడత్తిలే వివక్షితమ్.
"శక్తిత్యాగత్తుక్కు శక్తిసద్భావమ్ వేణ్డుకైయాలే,
"తత్కథనత్తుక్కు శక్తిసద్భావ- కథనమ్ ఆవశ్యకమ్;
"'ద్రౌపదిక్కు, శక్తిత్యాగమ్ శొల్లాతే లజ్జాత్యాగమ్ శొన్నతు,
"అవళుక్కు శక్తియిల్లామైయాలే', ఎన్ఱు,
"లజ్జాత్యాగ-కథనత్తుక్కు శక్త్యభావ-కథనమ్ ఆవశ్యకమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తిల్ పిరాట్టియుడైయవుమ్) ఇత్యాది.

కేనచిదాకారేణ సాదృశ్యమ్ నియతమాయిరుక్కుమాకై యాలే, సాదృశ్యప్రదర్శన పూర్వకమ్ వాశియై వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణుకిఱార్ (అత్రాపత్తు - "తత్తస్య") ౫ ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [ప్రాపిక్కై-; ("తత్") ౫, విరోధినిరసనపూర్వకమ్ ఎన్నై ఇఙ్గు నిన్ఱుమ్, తిక్కై] ("తస్య"), ౫ రక్షణత్తై అసాధారణ ధర్మమాకవుడైయ పెరుమాళుక్కు; ("సదృశమ్") ౫, అనురూపమ్; ఎన్ఱపడి. ("రక్ష మామ్" ౬ ఎన్ఱిరున్ద)

ఎ-అ.—"పిరాట్టిక్కుమ్ ద్రౌపదిక్కుమ్ సిద్ధోపాయనిష్ఠై యుణ్డో?" ఎన్ఱు అవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ ("తత్ తస్య సదృశమ్భవేత్") ౫ ఇత్యాదియాలే.

౧॥ అష్టా-౨-౩-౩౬. ౨॥ అత్రాయమాశయః- "త్రివిధాధారేషు ఔపశ్లేషికాభివ్యాపకయోస్ త్యాగేన వైషయికాధారో౽త్రవివక్షిత" ఇతి.-ఆధార త్రైవిధ్యఞ్చ (సి-కౌ-సప్తమ్యధికరణేచ-ఇతి సూత్రస్య వ్యాఖ్యానే) భట్టోజి దీక్షితేన దర్శితమ్ "ఆధారస్త్రిధా.-ఔపశ్లేషికో, వైషయికో, ౭భివ్యాపకశ్చేతి." ఇతి, ౩॥ ౪॥

౫॥ రా-సు-౩౯-౩౦. ౬॥ భార-సభాప-అ-౯౧-శ్లో ౪౩; దుర్ముఖివత్సరే శరభోజరాజపురే వేదవ్యాస-ముద్రాక్షర శాలాయాం శ్రీరఙ్గస్వామిదీక్షిత ప్రభృతిభిర్ముద్రితే శ్రీకోశే ౧౦౦౩ పుటే. అస్యశ్లోకస్య ద్రౌపదీశరణాగతినిష్ఠాఖ్యా శ్రీకృష్ణపాదవిరచిత మణిప్రవాళవ్యాఖ్యా, (తిరువల్లిక్కేణి సరస్వతీభణ్డారముద్రితా).

మూ. వాశి, (1) శక్తియుమ్ (2) అశక్తియుమ్.

వ్యా.—‹‹ తమ్మిల్ వాశి; (1) ‹శీతో భవ' ౧ ఎన్ఱు, నెరుప్పై ‹‹ నీరాక్కినాప్పోలే, ‹దగ్ధోభవ' ఎన్ఱు, విరోధి- వర్గత్తై భస్మ ‹‹ మాక్క,తన్నై రక్షిత్తుకొళ్ళవల్ల శక్తియుణ్డాగైయుమ్; ‹‹ (2) స్వయత్నత్తాలే, విరోధికళై త్తళ్ళి తన్నైనోక్కి ‹‹కొళ్ళ ప్పార్ త్తాలుమ్, నోక్కికొళ్ళమాట్టాద శక్తి, ‹‹తనక్కిల్లామైయుమ్”, ఎన్గై,

అ.—ఇత.-‘(1)‘భవేత్’’ఎన్ఱు అవిళు ‹ కామ-ప్రవేదనే లిఙ్’’అర్థ, భగవదేక కర్తృకరక్షణేచ్ఛాప్రకాశనమ్ శొల్లిఱ్ఱు;

(“(2)రక్ష”) ఎన్ఱు, “ప్రార్థనాయాం లోట్” ౩ - ప్రత్యయమాయ్, భగవదేక కర్తృక రక్షణేచ్ఛా ప్రకాశనమ్ శొల్లిఱ్ఱు;

ఇచ్ఛాప్రకాశనమితి, ప్రాగ్గస్తే? [ధర్మమ్’, ఎన్ఱు సిద్ధిత్తతు ఇత్తాల్, ‹ తదేకోపాయభావేచ్ఛై, ఉభయర్కుమ్ అనుగత}

(వాశి),వైలక్షణ్యమ్. (“శీతో భవ”)౧ ఎన్ఱతుక్కు అర్థమ్, (నెరుప్పై) ఇత్యాది. ‹‹అగ్నేరాపః’’౪ ఎన్ఱుకొణ్డు కార్యకారణజ్గళుక్కు అనన్య- త్వమాగైయాలే, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (నీరాక్కినాప్పోలే) ఎన్ఱు.

(దగ్ధోభవ) ఎన్ఱు,అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (భస్మమాక్క) ఎన్ఱు.

“దహ- భస్మీకరణే’’ ౫ ఎన్ఱు, అ ధాతుపాఠమ్ వివక్షితమ్.

(స్వయత్నత్తాలే) ఇత్యాది:-

“శక్తి యిల్లై’’ ఎన్ఱు,విత్తాల్, “ఇచ్ఛైయుణ్డు’’ ఎన్ఱు, తోఱ్ఱుగై యాలే, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (నోక్కికొళ్ళ ప్పార్త్తాలుమ్) ఎన్ఱు.

“ ‹పుష్టోఽపి, మమ రోచతే’ ౬ ఎన్గిఱ ప్రసిద్ధియై ఉట్కొణ్డు, “ ‹హుతాశనశ్చన్దనపఙ్కశీతళః’ ౭ ఎన్గిఱ పాతివ్రత్యశక్తియుమిల్లై’’, ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్(శక్తి, తనక్కిల్లామై యుమ్) ఎన్ఱు.

ఎ-అ.—(నీరాక్కినాప్పోలే) ఎన్ఱదను, “ఆశ్రితర్కుమ్, అవర్క ళుడైయ సమ్బన్ధముడైయ విభీషణాళ్వాన్ తిరుమాళిగై ముతలానతుక్క ళుక్కుమ్,మాత్రమ్,నీర్ పోలే కుళిర్న్దస్పర్శత్తై యుడైయతు [ఆక్కినా ప్పోలే]’’ ఎన్ఱపడి.

మీ.—నచ, “తస్య, సూంత్వాత్ స్వతస్సిద్ధా భక్తిః’’ ఇతి వాచ్యమ్; ‹‹బాల్యాత్ప్రభృతి సుస్నిగ్ధ(ః)’’ ౮ ఇతి, తస్య అవతారప్రయుక్తత్వ దర్శనాత్.

మూ.౮-౨. (1) పిరాట్టి స్వశక్తియైవిట్టాళ్; (2) ద్రౌపది

వ్యా.— ౮-౧. పవమ్మ్యాతరానవర్కళ్ శేయ్‌తవైత్త నైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

([1] పిరాట్టి స్వశక్తియైవిట్టాళ్,[2]ద్రౌపది లజ్జైయై[చ విట్టాళ్) ఎన్ఱు,,

‹‹ (1) (స్వశక్తియైవిడుగై)యావతు: ‹‹నాయకరానపెరు ‹‹మాళ్ రక్షిక్కుమత్తనైయల్లతు, నమ్ముడైయ శక్తియాల్

అ-౮-౨ (1)(స్వశక్తియై)ఇత్యాది.—“మాంనయేద్ యది కాకుత్స్థః’ ౯ ఎన్గిఱ,అవిత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (నాయకరాన) ఇత్యాది.

“అహం నయామి మద్భక్తమ్’’ ౧౦ ఎన్ఱుమత్థువుమ్ వివక్షితమ్.

[ఇన్ద ౮-౨మ వాక్య వ్యాఖ్యానత్తిల్] ఉదాహరిష్యమాణ వచనత్తిల్ “ తేజసా’’ ౧౧ ఎన్గిఱ ఇత్తిల్ అర్థమ్, (నమ్ముడైయ శక్తియాల్) ఇత్యాది.

“తేజః, పరాభిభవనసామర్థ్యమ్’’ ౧౨, ఎన్గిఱ అవిత్తై యు ట్కొణ్డు (శక్తియాల్) ఎన్ఱతు. [“ తేజః, పరైరనభి భవనీయతా’’ ఇతి గీతాభాష్యే, ౧౬ అ. ౪౩ శ్లోకార్థవివరణే]

ఎ-అ.-“ద్రౌపదిక్కు పాతివ్రత్యాది ధర్మానుష్ఠానజ్ఞాన ముణ్డాయిరుక్క, అవళుక్కు ‹ శాపానుగ్రహ శక్తియిల్లై’ ఎన్ఱుమ్పడి యెఙ్ఙనే?’ ఎన్నిల్,

1. ‹‹కణ్ణన్ ఇవళుడైయ భావత్తై ప్పరీక్షిత్తఱ్కాక,కర్ణనిడత్తిలుమ్ ‹‹చాపల్యమ్ ఇవళుక్కుణ్డాయిరుక్క అతాక ఇవళ్తానే ౬ శొల్లియి ‹‹ రున్దపడియాలుమ్,

‹‹2. మహాప్రస్థానత్తిల్ స్వభర్తాక్కళిలారువనిడత్తిల్ ౧౩ పక్షపతిత్తిరున్ద ‹‹అధర్మత్తాలే, మున్దుఱ ముడిన్దుపోకైయాలుమ్,

“ . ప్రయోజనాన్తరత్తుక్కాక ప్రపత్తిపణ్ణినవళ్, శక్తియుణ్డాకిల్, “ అతిల్ స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమిల్లామైయాలే, అన్దఆపత్తై, తానే “ విలక్కికొళ్ళక్కూడవళాగైయాలే, అప్పడి శెయ్యామైయాలుమ్, “ ‘శాపానుగ్రహసామర్థ్యమ్ ద్రౌపదిక్కిల్లై’ ఎన్ఱుమిడమ్ సిద్ధమ్’’,ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—అస్తువా, తద్భక్తేస్ సహజత్వమ్; జటాయు-ప్రభృతిషు, పక్షిత్వ- లక్షణ పరమభక్తిః దృష్టా?

నచ, సాతేషు యోగసాధ్యా; అర్వాగ్- యోషిత్త్వేన యోగాద్యనర్హ త్వాత్; జేమతిత్వమ్యవస్య ప్రత్యక్షాదిప్రమాణ విరుద్ధత్వాచ్చ.

౧॥ రా-సు-౫౩ శ్లో-౨౮౪-౨౯౪...; ౨॥అష్టా-౩-౩-౧౫౭- వార్తికమ్. ౩॥ అష్టా-౩-౩-౧౬౨. ౪|| తై-ఉ-౨-౧-౧ ౫॥ ధాతుపాఠే, భ్వాదౌ. ౬॥ ౭॥ ౮॥ రా-బా-౧౮-౨౭.

౯|| రా-సు-౩౯-౩౦ ౧౦॥ “శ్లోకద్వయమ- ’’ ఇతిప్రసిద్ధవారాహ చరమ శ్లోకయోర్ ద్వితీయః. ౧౧॥ రా-సు ౨౨-౨౦. ౧౨॥ నిరుక్తౌ? ౧౩॥ ‹‹పక్షపాతోమహానాసీత్ (ః) విశేషేణధనఞ్జయే’’ ఇతిభార-స్వర్గా-అ-౨-౬.

వ్యా.—“నమ్మైరక్షిత్తుక్కొళ్ళ్నై, నమ్ పారత “న్త్ర్యత్తుక్కు-నాశకమ్”, ఎన్ఱు,, స్వశక్తియైక్కొణ్డు కార్యమ్ కొళ్ళాత్తొళ్దినై; ‘అసన్దేశాత్తు రామస్య, తపసశ్చానుపాలనాత్, - న త్వాం కుర్మి దశగ్రీవ! భస్మ,భస్మార్హ! తేజసా” ౧ ఎన్ఱాళిఱే!.

అ.—రక్షణమ్, అనిష్ట నివర్తనమాన్యైయాలే, “త్వాం, భస్మ కుర్మి” ఎన్గిఱవిత్తిన్ అర్థమ్ (నమ్మైరక్షిత్తుక్కొళ్ళ్నై) ఇతి.

వచనత్తిలే (“తపసః”) ౧ ఎన్గిఱ (‘తపస్’) - శబ్దమ్,

“తేషాన్తు తపసాం న్యాసమ్, అతిరిక్తం తపశ్ ౨ శ్రుతమ్” ఎన్గిఱ పడియే, స్వసమ్బన్ధత్యాగ విశిష్ట పరసమ్బన్ధకరణరూప న్యాసవాచియాన్యై యాలే, స్వరక్షణప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప పారతన్త్ర్యవాచకమాకిఱత్తు

యద్వా:—“నియమేషు తపశ్శబ్దః” ౩ ఎన్గిఱపడియే, (‘తపస్’-) శబ్దమ్ నియమవాచియాయ్, “నియమశ్చ ధర్మే” ౪ ఎన్గిఱ నియమత్తైచ్చొల్లుకిఱత్తు.

అత్తావత్తు,-“రక్షకత్వధర్మమ్, అవన్ తన్నైయిలే”, ఎన్ఱిరుక్కై. ఇత్తాల్,—స్వరక్షణానర్హత్వరూప పారతన్త్ర్యమ్ లభిక్కుమ్.

(“అనుపాలన”) మావత్తు,-నాశప్రతిబన్ధాత్మక సత్తానువర్తనరూప రక్షణమ్.

“ఇన్ద పారతన్త్ర్యరూప తపోఽనుపాలనమ్, రావణభస్మీకరణరూప స్వరక్షణ-అభావహేతుకమ్” ఎన్నైయాలే,

“తాదృశ స్వరక్షణమ్, తాదృశ తపో నాశకమ్”, ఎన్ఱు, ఫలిక్కుమ్. ఇత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (“నమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు-నాశకమ్” ఎన్ఱు) ఇతి.

(“భస్మ-నకుర్మి”) ౧ ఎన్గిఱ విత్తుక్కర్థమ్ (స్వశక్తిక్కొణ్డు-కార్యమ్) ఇత్యాది.

“వస్తుస్వరూపానుబన్ధియాన శక్తియిన్నుడైయ త్యాగమ్ అశక్యమాన్యైయాలే, శక్తిప్రయుక్త కార్యానుపాదానమే శక్తియైవిడుకై” ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు, (కార్యమ్కొళ్ళాత్తొళ్దినై) ఎన్గిఱత్తు.

ఇత్తు, (“భస్మ-నకుర్మి”) ౧ ఎన్గిఱ విత్తుక్కర్థమ్.

ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణమ్ (“అసన్దేశాత్”) ౧ ఇత్యాది.

“కరోమి” ఎన్గిఱవిడత్తిల్, (“కుర్మి”) ౧ఎన్గిఱవిత్తు, ఛాన్దసమ్.

1 (“భస్మార్హ!”) ౧ ఎన్గిఱవిత్తు సమ్బుద్ధియాయ్,

మూ.—లజ్జైయైవిట్టాళ్;

వ్యా.— (౨) (లజ్జైయైవిడుకై) యావత్తు, - దుశ్శాసనన్, సభామధ్యే తుకిలై ఉరికిఱవళవిల్ లజ్జావిష్టైయాయ్క్కొణ్డు తానొరుత్తలై యిడుకుక్కై యన్ఱిక్కే, ఇరణ్డు కైయుమ్ విడుకై.

పేరళవుడైయాళాకైయాలే, పిరాట్టికు, “పెరుమాళే రక్షకర్” ఎన్ఱు, విశ్వసిత్తు స్వశక్తియై విట్టిరుకలామ్; అత్తనైయళవిన్ఱిక్కే యిరుకచ్చెయ్తే, మహాపద్దశైయిలే, “ఇవ్వళవిల్ కృష్ణనే రక్షకన్” ౫ ఎన్ఱు, మహావిశ్వాసమ్ పణ్ణి, మహాసభామధ్యే ఇవళ్ లజ్జైయైవిట్టతిఱే అరితు?.

అ—“భస్మ”౧-శబ్దమ్ భావప్రధానమాయ్, “భస్మత్వార్హ!” ఎన్ఱపడి.

2 అన్ఱి,క్కే, ‘విరోధికళై భస్మమాక్కుకైకు క్షమమాన తేజస్సాలే,” ఎన్ఱుమామ్.

[ఇన్దపక్షత్తిల్, “భస్మార్హ - తేజసా” ఎన్ఱు ఏకపదమ్.]

(లజ్జై) ఇత్యాది.—

(తుకిలై ఉరికిఱ వళవిల్)- వస్త్రాపకర్షణమ్ పణ్ణుకిఱపోతు.

(తాన్ ఒరుత్తలైయిడుక్కై) -ఒరుపార్శ్వత్తిలే నిరోధిక్కై.

(పిరాట్టి, స్వశక్తియై విట్టాళ్) ఎన్ఱ,వనన్తరమ్,

(ద్రౌపది, లజ్జైయై విట్టాళ్) ఎన్ఱత్తాలే, ద్రౌపదియిన్నుడైయ లజ్జాత్యాగమ్, పిరాట్టియిన్నుడైయశక్తిత్యాగత్తైయక్కాట్టిలుమ్ కొణ్డు ఉదిక్కైయాలే, వ్యఞ్జితమాన దౌష్కర్యాతిశయత్తై అరుళిచ్చెయ్యనినైత్తుక్కొణ్డు, ఈడుపడుకిఱార్ (పేర్) ఇత్యాది.

(పేరళవు)-నిరతిశయజ్ఞాన పూర్తి.

(విశ్వసిత్తు) ఇత్యాది.—ఇజ్జే, “రామస్య వ్యవసాయజ్ఞా, లక్ష్మణస్య చ ధీమతః, నాత్యర్థం క్షుభ్యతే దేవీ, గఙ్గేవ జలదాగమే॥” ౬ ఎన్గిఱ విత్తు వివక్షితమ్. (అత్తనైయళవిన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.—

(మహాపద్-దశైయిలే) ఎన్ఱత్తు, “పిరాట్టియాపత్తిలుమ్ పెరితాన ఆపత్తిలే,” ఎన్ఱపడి;

రావణన్, ఇప్పడి అపదస్య వ్యాపారత్తై పణ్ణినానిల్లైయే!

ఇత్తాల్,—“కారణ-పౌష్కల్యత్తైయుమ్ ఆపన్-మాన్ద్యత్తైయుమ్ ఉడైత్తాన్యైయాలే-సుకరమాన పిరాట్టి-విశ్వాసత్తై పణ్ణి,

కారణమాన్ద్యత్తైయుమ్ ఆపత్ - పౌష్కల్యత్తైయుమ్ ఉడైత్తాన్యైయాలే ద్రౌపదీ-విశ్వాసమ్ దుష్కరమ్” ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ (తుకిలై), వస్త్రత్తై.

౧॥ రా-సు-౨౨-౨౦. ౨॥......; అత్ర, “తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసా మతిరిక్తమాహుః” (మహానారాయణే ౨౪-౧.) ఇత్యాదివాక్యమనుసన్ధేయమ్. ౩॥ ౪॥ రా-సు-౭౯-౧౨.

౫॥ అత్ర, “‘మహాత్యాపది సమ్ప్రాప్తే స్మర్తవ్యో భగవాన్ హరిః’। ఇతి నిశ్చిత్య మనసా, శరణాగతవత్సలః। ఆకృష్యమాణే వసనే, ద్రౌపద్యా చిన్తితో హరిః॥” (భా-సభా-అ-౬౭.) ఇత్యాదికమ్ అభిప్రేతమ్. ౬॥ రా-సు-౧౬-౪.

మూ.-(3)తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్ స్వవ్యాపారత్తైవిట్టాన్.

వ్యా.—([3]తిరుక్కణ్ణఙ్గై యాణ్డాన్, స్వవ్యాపారత్తై విట్టాన్); అతావతు:—"స్వరక్షణహేతువాన స్వవ్యాపారఙ్గళై విట్టాన్" ఎన్ఱపడి. "ఒరు శేవకన్నుడైయ నాయై ఒరు "శేవకన్ అడిక్క, అవన్,అను పొఱామల్, అడిత్తవనోడే "యెతిర్త్తు స్వైరుక్కు అవనైయుమ్ కొన్ఱు, తానుమ్ కుత్తి "క్కొణ్డు వత్తాక్క పిరుక్క అపడియైక్కణ్డు; 'ఒరుక్షుద్రచేత "నన్, తన్ "అభిమానత్తిలే యొతుఙ్గినత్తు" ఎన్ఱుమి "వ్వళవు కార్యక్ _త్తన్నై,అన్నియమాటిన పడికణ్డాల్, "పరమచేతన నభిమానత్తిలే యొతుఙ్గినాల్ అవనై

అ.—([3]తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్) ఇత్యాది.—

("స్వరక్షణ-హేతువాన స్వవ్యాపారఙ్గళై") ఎన్ఱత్తు, "భగవత్కర్తృక-స్వరక్షణత్తిలే అదృష్టద్వారకఙ్గళాన స్వవ్యాపారఙ్గళై",ఎన్ఱపడి

ఇత్తాల్,- "పిరాట్టియుడైయ శక్తిత్యాగమ్, శక్తివిషయ స్వరక్షణోకరణరూపమ్;

[యానుష్ఠానరూపమ్"; ఎన్ఱు,వ్యఞ్జితమ్.

ఇవనుడైయ స్వవ్యాపారత్యాగమ్, భగవత్కర్తృక రక్షణోపా

"ప్రాజ్-న్యాయత్తాలే†, ద్రౌపదియినుడైయ విశ్వాసత్తై ప్పఱ్ఱవుమ్, "తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డానుడైయ విశ్వాసమ్ దుష్కరమ్; అతావతు: "కృష్ణనుడైయ అతిమానుష-చేష్టితఙ్గళై సాక్షాత్కరిత్తవళాకైయాలే, "అవళుక్కు విశ్వాసమ్ పిఱక్కలామ్; "అప్పడియన్ఱిక్కే, క్షుద్రచేతన - ప్రవృత్తి - దర్శన-ప్రయుక్త అను "మానత్తాలే ఇవనుక్కిప్పడి పిఱన్ద విశ్వాసమిఱే అరియతు?!" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరు శేవకనుడైయ) ఇత్యాది.

"ఈశ్వరః, స్వాభిమానవిషయ చేతనరక్షకః, చేతనత్వాత్, పరిదృష్టయోధవత్"; ఎన్ఱు,ఇ అనుమానమ్ వివక్షితమ్.

"యో యదీయ కారణ ప్రచురః, స తత్కార్యప్రచురః; యథా, యాగాభ్యాసనాన్ స్వర్గభూమివాన్";

[(పరమచేతనన్)ఇత్యాది

ఇతి, సామాన్యముఖ వ్యాప్తియై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్

"ప్రాణైరపి" ఎన్ఱాత్తే "ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః" ౧ ఎన్ఱు,ఇవిత్తైయుట్కొణ్డు, (ఎన్ పడు మో!) ఎన్ఱత్తు.

"(స్వవ్యాపారత్తై) ఎన్ఱు,ఇ (వ్యాపార-) శబ్దమ్, ఉపాయానుష్ఠాన

†. "కీర్తే (పుట ౩౦౯-పఙ్క్తి౨౦ల్) శక్తిత్యాగత్తై, లజ్జాత్యాగమ్ స్వకరిత్తుక్కొణ్డు ఉదిత్తాప్పోలే, ఇఙ్గు అన్నైయుమ్ స్వకరిత్తుక్కొణ్డు స్వవ్యాపారత్యాగమ్ ఉదిక్కైయాలే"; ఎన్ఱపడి.

౧|| రా-యు-౧౮-౨౮౪.

వ్యా.- "పడుమో!" ఎన్ఱు,, స్వరక్షణ వ్యాపారఙ్గళైయుడైయ "కిట్టు,అనన్యోపాత్తియాక్క త్తస్మై యను సన్ధిత్తుక్కొణ్డు, "అప్పోత్తే వన్దు, *౨ తిరుక్కణ్ణఙ్గైయిల్ పత్తర్-ఆవి-తిరు "వాశలిల్ కైప్పుడైయిలే పుక్కున్దు కిడ్ వళర్న్దార్"; ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధమిఱే?

౯౩. ఇన్ని,

అ.— పరమ్," ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరక్షణత్యాది).

"(వ్యాపారత్తై) ఎన్ఱు,ఇ ఏకత్వమ్ సమష్టిగతమాకైయాలే, అఙ్గాఙ్గి సముదాయగతైకత్వమామ్", ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, (వ్యాపారఙ్గళైయుడైయ) ఎన్ఱత్తు.

"నాయ్క్కు, అత్యన్త-నికర్షత్తాలే ఆకిఞ్చన్యమ్ పఱ్ఱాతు; ఇవన్, విశిష్ట కుల జన్మ వృత్తాదికళై యుడైయవనాకైయాలే, ఆకిఞ్చన్య మిల్లైయే!"

ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్,-నాయోపాత్తి యాక్క) ఇత్యాది.

"నాయేన్ వన్దడైన్దేన్" ౩ ఇత్యాదికళ్, ఇఙ్గే వివక్షితమ్.

"నాయోపాత్తి తస్మై యనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డనైయిలే ప్రమాణమేన్; పరాత్మగుణానామ్ పరావేద్యత్వాత్?"

ఎన్ఱు,ఇ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిరువాశలిల్ కైప్పుడైయిలే) ఎన్ఱు,

(కైప్పుడై) యావతు,- ద్వారసన్నిహితమాన శిఱ్ఱిడమ్. (కై)ఎన్ఱు, శిఱుమై; (పుడై), ఇడమ్.

ఇత్తాల్, "'గృహ-పాలమ్' ఎన్ఱుమ్ప్రసిద్ధియుడైయ నాయ్పోలే, "గృహద్వారశయనమ్,

"'అవర్ నాయోపాత్తియాక్క త్తస్మై యనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డార్' ఎన్ఱైయిల్ ప్రమాణమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౯౩ —"ఇప్పడి, [౯౦ (౧)మ్ వాక్యత్తిల్] ఉద్దేశక్రమేణ పిరాట్టి ప్రభృతికళ్ పడియై, [౯౧, ౯౨, మ్ వాక్యఙ్గళిల్] ఉపపాదిత్తు,

(ఉపేయత్తుక్కు)ఇత్యాది[౯౦(౨)మ్]వాక్యత్తి లుద్దేశిత్తక్రమత్తిలే, ఇవైయప్పెరుమాళ్ ప్రభృతికళ్ పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్;" ఎన్గిఱార్.- (ఇన్ని) ఇత్యాది.

* ౪ "'శేషశేషాశనే' త్యాదియిలే ప్రథమనిర్దేశత్తైయుట్కొణ్డు,ఇఙ్గే,

ఎ-అ-(కైప్పుడై),గోపురవాశలుళ్ళిడుక్కుమ ఒట్టుత్తిణ్ణై.

౨॥ "తిరుక్కణ్ణమఙ్గై";ఇన్ద దివ్యదేశమ్, శోళనాట్టు త్తిరుప్పతికళిల్ ౨౭ వతు. ౩॥ తి మొ-౧౯-పా-౧...౯ (తాయేత్తన్దై)౪॥శరణాగతిగద్యే.

మూ.-౮౩. (I)పళియరాయిరుప్పార్, "(1) అట్టశోఱుముణ్ణ వేణుమ్, (2) అడుక్కిఱ శోఱుముణ్ణ వేణుమ్", ఎన్నుమాప్పోలే;
(IIA) కాట్టుక్కుప్పోకిఱపోతు ఇళైయపెరుమాళ్,

వ్యా.—ఉపేయాధికారికళిల్ ప్రధానరాన (ఇళైయ పెరుమాళ్)- పడియై, విస్తరేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్—
(పళియర్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.-అత్తావతు:-
" (I) (పళియరాయిరుప్పార్), తఙ్గళ్ పళియిఱ్కనత్తాలే
" "(1) ఇఙ్గుక్కుమున్నాక్కిన (శోఱుమ్), (2) ఇప్పోక్కుక్కి
" ఱ (శోఱుమ్), ఎల్లామ్, నామే (యుణ్ణ వేణుమ్),'
" ఎన్ఱు, మనోరథిక్కుమాప్పోలే; ¶
" (IIA) పెరుమాళ్, (కాట్టు)క్కు ఎழுన్దరుళు (కిఱపోతు),
"*౧.బాల్యాత్ప్రభృతిసుస్నిగ్ధరాన (ఇళైయపెరుమాళ్,)
"వఙ్గవీట్టిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పడువతఱ్కుమున్నే కూడ
" ప్పోవతాక ఉద్యోగిక్కఉపడియై [పెరుమాళ్]
" కణ్డు, నీర్ 'నిల్లుమ్' ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిత్తరుళ;
" 1. 'కురుష్వమామనుచరం, వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే,కృ
" తార్థో ౽హమ్భవిష్యామి, తవచార్థప్రకల్పతే'౨ఎన్ఱుమ్:

*౩తదవతారమాన ఇళైయపెరుమాళుక్కుప్రథమోద్దేశమపణ్ణిన్ఱుమ్",
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్—
(ఉపేయాధికారికళిల్ ప్రధానరాన) ఇత్యాది.
(పళియరాయిరుప్పార్) ఇత్యాది.—
పళియిఱ్కనమ్,-తుత్తిన్నుడైయ అతిశయమ్.
" బాల్యాత్ప్రభృతి సుస్నిగ్ధః" ౧ ఎన్ఱి,అవిత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బాల్యాదిత్యాది).
పళియరుడైయ పెరుమ్పళిక్కు దార్ష్టాన్తికమ్, ఇవర సుస్నిగ్ధత్వమ్.
" అహం త్వా౽నుగమిష్యామి" ౪ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (ఉద్యోగిక్కఉపడియై)ఇతి. [('నిల్లుమ్' ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిత్తరుళ)ఎన్ఱతు.
"రామేణ బహుభిస్సాన్త్వైర్ నిషిద్ధః" ౫ ఎన్ఱి,అవిత్తైప్పఱ్ఱ,}
('కురుష్వ') ౨ ఇత్యాది. —('ఇహ') ౨ ఎన్ఱతు, " ఎన్నై అనుచరనాక్కిక్కొళ్ళుమతిల్" ఎన్ఱపడి.

¶ "క్షుధాతురాణాం, నరుచిర్, నపక్వమ్" ఎన్నక్కడవతిఱే? "ఫలంతోయమ్, అశ్నామి" ఎన్ఱు, భోజ్య-పేయ-విభాగమఱ వినియోగమ్ కొళ్ళప్పడియిఱే "భక్ష్యపహ్యత్రద్రవ్యత్తిల్ శేషియిఱ్ (గీ.౯-౨౬.) పాడిప్పన్?

మూ.—పిరియిల్ తరియామైయైముఱ్ఱినిట్టు,

వ్యా.—"కణ్గైకడన్దేఱినవన్ఱు, మీళవిడుక్కైక్కుఉప్పాక "అవర్ అనేక మరుళిచ్చెయ్య;—
" 2 'నచ సీతా త్వయాహీనా, నచాహమపి, రాఘవ!
"ముహూర్తమ్,అపిజీవావో!జలాన్మత్స్యావివోద్ధృతౌ"౬
"ఎన్ఱుమ్: శొల్లుకైయాలే,
"(పిరియిల్) తాముళరాక మాట్టామైయై (ముఱ్ఱినిట్టు),

అ.—"స లోకపాల-ప్రతిమప్రభాతే, తీర్త్వా మహాత్మా వరదో మహా-నదీమ్" ౭ ఎన్ఱి,అవిత్తైప్పఱ్ఱ, (కణ్గైకడన్ద) ఇత్యాది.
"అయోధ్యామ్ ఇతఏవ త్వం, కాలే ప్రవిశ లక్ష్మణ"౮ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ, (మీళవిడుక్కైక్కుఉప్పాక) ఇత్యాది.
(నచసీతా")౬ ఇత్యాది.-
"త్వయాహీనా సీతా న; త్వయాహీనో ౽హమపిన."౬ ("అపి జీవావః!,")౬ యది జీవావః! ("జలాద్ ఉద్ధృతౌ మత్స్యావివ, ముహూర్తం జీవావః;")౬ ఇత్యన్వయః.
(పిరియిల్ తాముళరాకమాట్టామైయై)ఇతి.—1. పూర్వోపాత్తవచనత్తిలే;-విగతో ధర్మో యస్య, స(ః) వి-ధర్మా; తస్యభావో "వైధర్మ్యమ్."-అత్తావతు, - "*౯ ఆనృశంస్య లక్షణ ధర్మహాని" ఎన్ఱపడి.
" 'ఇహ నవిద్యతే' ౨ ఎన్ఱతాల్,- 'ఎన్నై, యిఙ్గే యిట్టెழுన్దరుళినాల్, "ఆనృశంస్యమ్" ఆకిఱ ధర్మత్తుక్కు హాని వరుమ్', "ఎన్ఱు, ధ్వనిక్కైయాలే,
" తమక్కు (తరియామైయై) సూచిప్పిత్తార్†"; ఎన్ఱపడి.
2. యద్వా:"విగతో ధర్మీ యేన,తత్ విధర్మి;తస్యభావో"వైధర్మ్యమ్";
"అత్తావతు, - 'ఎన్నుడైయ ధర్మిస్వరూపనాశకత్వమ్'; ఎన్ఱపడి.
" అతు, 'ఎన్నై అనుచరనాక్కిక్కొళ్ళుమతిలిల్లై', ఎన్ఱతాల్,
" 'అనుచరనాక్కిక్కొళ్ళావిట్టాల్ ధర్మి - స్వరూప నాశకత్వమ్ "వరుమ్', ఎన్ఱుతోన్ఱుకైయాలే, అత్తైసూచిప్పిత్తార్†";ఎన్ఱపడి.
అనన్తరోపాత్త వచనత్తిలే, "నచసీతా త్వయాహీనా" ౬ ఎన్ఱి,అవిడమ్, దృష్టాన్తార్థమ్.—"యథా, త్వయాహీనా సీతా న, ఏవం, త్వయాహీనో ౽హమపి న", ఎన్ఱపడి. [† పా-సూచిప్పిక్కిఱార్.]

౧|| రా-బా-౧౮-౨౭. ౨|| రా-అ-౩౧-౨౨. ౩ ||—"అనన్త ప్రథమంరూపం, లక్ష్మణస్తుతతఃపరమ్ । బలభద్రస్తృతీయస్తు, కలౌ కశ్చిద్భవిష్యతి" ఇతి (నారదీయే?); "శేషోలక్ష్మణఉచ్యతే" ఇతిచ (రా.యు.౧౩౧-౧౧౩). ౪|| రా-అ-౩౧-౩. ౫|| రా-అ-౩౧-౬. ౬||రా-అ-౫౩-౩౧. ౭||రా-అ-౫౨-౧౦౧; ""సలోకపాలప్రతిమప్రభావవాన్' ఇతిపాఠః; అన్యథా, వృత్తభఙ్గస్స్యాత్" ఇతిగోవిన్దరాజీయే. ౮||రా-అ-౫౩-౧౬, ౯||రా-సు-౩౮-౪౧; భా-అ-౩౧౨-శ్లో-౧౨౭.

 దాస్యంకుర్యామ్; అశేషేణకుర్యాం సర్వత్రసర్వదా; నియోజ్యపరవక్తృమ్మాం నిత్యం స్వీకురు. భో!" ఇతి.

వ్యా—"కురుష్వమామ్†' ౧ ఎన్ఱ, వనన్తరత్తిలే,

అ.—1. "ఇఙ్గే, 'కురుష్వమామ్ అనుచరమ్' ౧ఇత్యాదియే, (పిరియిల్ 'తరియామైమై మున్నిట్టు) ఎన్గైక్కు ప్రమాణతయా వివక్షితమ్;

" 'నచసీతే' ౨ త్యాది- వచనమ్, 'వైధర్మ్య-' ౧ శబ్దార్థ స్ఫూర్తి "కరణార్థమ్";

ఎన్ను,మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్— ("కురుష్వమామ్ [†అనుచరమ్]' ౧ ఎన్ఱ, వనన్తరత్తిలే) యిత్యాది.

2. యద్వా;- " 'వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే' ౧. ఎన్ఱుమ్ 'నచాహ మపి "రాఘవ'! ౨ ఎన్ఱుమ్, (పిరియిల్ తరియామైమై మున్నిట్టు) "ఎన్ఱ, వివక్షితమ్.

"అత్తిల్, (మున్నిట్టు) ఎన్గిఱ 'త్వా-' ప్రత్యయార్థత్తుక్కు,

"(అడిమై శెయ్యవేణుమ్) ఇత్యాదియిలుమ్,

"(ఏవిక్కొళ్ళుమ్ వేణుమ్) ఎన్గిఱవిత్తిలుమ్, యథాయోగ్యమ్ "అన్వయమ్. అత్తావతు,-' "వైధర్మ్యం నేహ విద్యతే" ౧ఎన్ఱ, (పిరియిల్ "తరియామైమై మున్నిట్టు అడిమై శెయ్యవేణుమ్) ఇత్యాదియుమ్;

" "నచాహమపి" ౨ ఎన్ఱ, (పిరియిల్ తరియామైమై మున్నిట్టు "ఏవిక్కొళ్ళుమ్) ఇత్యాదియుమ్',; ఎన్ఱు, కూట్టువతు": ఎన్ఱ,పడి.

1. "("కురుష్వమామ్' ౧ ఎన్ఱ,వనన్తరత్తిలే) ఎన్ఱతు, " ('కురుష్వ మామ్') ౧ ఇత్యాది శ్లోకానన్తరత్తిలే" ఎన్ఱ,పడి;

2. యద్వా,-"ఇశ్శ్లోకత్తిలేనాలువాక్యఙ్గళిరున్దాలుమ్,'కురుష్వమామనుచరమ్' ౧ఎన్గిఱవిత్తిలే ఇవ్వాక్యపరిసమాప్తి'; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ("కురుష్వమామ్" ౧ ఎన్ఱ,వనన్తరత్తిలే) ఇతి.

ఇతు" నచసీతా" ౨ఇత్యాదిక్కు ముపలక్షణమ్. ఆనన్తర్యమ్, వ్యవహితా వ్యవహిత సాధారణమాన ఉత్తర కాలమాత్రరూపమ్, వివక్షితమ్; అత్తైయాల్ బహువ్యవహితమాన "'క్రియతామ్' ఇతి మాంవద" ౩ ఎన్గిఱ, అనిఱుక్కు, "నచాహమపి" ౨ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ ఆనన్తర్యముపపన్నమ్

"'కురుష్వ' ౧ ఎన్ఱ, ప్రార్థనైయాలే, (పిరియిల్ తరియామై) సూచితమ్", ఎన్ఱుమ్ శొల్లువర్కళ్; అప్పోతుమ్,-

"'నచాహమపి' ౨ ఎన్గిఱవితు,

1. ప్రార్థనాసూచితమాన(తరియామైమై)స్ఫుటీకరిక్కిఱతు"ఎన్ఱుమ్,;

2. "పృథక్, (తరియామైమై) శొల్లుక్కిఱతు"ఎన్ఱుమ్;,

సఙ్గతిద్వయ మనుసన్ధేయమ్,

† [అనుచరమ్.] ఇత్యన్తం అరుమ్బతత్తిల్ పాఠమ్.

౧॥ రా-అ-౩౧-౨౨. ౨॥ రా-అ-౫౩-౩౧. ౩॥ రా-అ-౧౫-౭.

సూ—"(1)అడిమై శెయ్యవేణుమ్, (2)ఎల్లావడిమైయుమ్ శెయ్యవేణుమ్,

వ్యా.—"(1)'ధనుర్ ఆదాయ సగుణం, ఖనిత్ర-పిటకా-ధ "రః। అగ్రతస్తేగమిష్యామి, పన్థానమనుదర్శయన్॥౨౩॥ఆ "హరిష్యామి తేనిత్యమ్, మూలానిచఫలానిచ। వన్యానియాని "చాన్యాని స్వాహారాణితపస్వినామ్॥౨౪॥" ౪ఎన్నైయాలే "స్వశేషత్వాను గుణమాక ("అడిమై శెయ్యవేణుమ్") "ఎన్ఱు,మ్;

"(2) తదనన్తరత్తిలే, 'భవాంస్తు సహవైదేహ్యా గిరి "సానుషు రంస్యతే। అహం సర్వంకరిష్యామి, జాగ్రతస్ "స్వపతశ్చతే॥౨౫॥'౫ఎన్నైయాలే, 'అత్తుణైన్నిలుమ్, "ఇన్న-విన్న వడిమై'యెన్ఱు, నియతియిన్ఱి,యే " ("ఎల్లావడిమైయుమ్ శెయ్యవేణుమ్")' ఎన్ఱు,మ్;

"(3) పఞ్చ- వటియిలే యెழுన్దరుళినపోతు, 'నీరుమ్ "నిழలుమ్ వాయ్త్తిరుప్పతోరు ప్రదేశత్తే ప్పార్త్తు పర్ణ "శాలైయై చ్చమైయుమ్'౬ఎన్న, 'ఏవముక్తస్తు రామేణ, "లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః। సీతా- సమక్షం కాకుత్-స్థమ్ "ఇదం వచనమ్ అబ్రవీత్,॥" ౭

అ.—('కురుష్వ మామ్' ౧ ఎన్ఱవనన్తరత్తిలే) ఎన్ఱతు, (తరియామైమైమున్నిట్టు) ఎన్గిఱ విత్తినుడైయ అర్థానువాదమ్.

("ధనురాదాయ") ౪ ఇత్యాది.-" పిటకా", ౪-భాజనవిశేషః; "స్వాహారాణి", ౪- "సుఖేన ఆహార్యాణి'', ఎన్ఱ,పడి.

(స్వశేషత్వానుగుణ మాక)ఇతి.-" 'గుణైర్దాస్యముపాగతః' ౮ఎన్ఱ, శొన్న తమ్ముడైయ శేషత్వాను రూపమాక", ఎన్ఱ,పడి.

1 2 3 4 5
ధనుర్ధరణా గ్రగమన - మార్గప్రదర్శన- ఫలమూలా ద్యాహరణాదికళ్, (అడిమై) ఎన్ఱవిత్తాల్ వివక్షితఙ్గళ్.

("భవాంస్తు") ఇత్యాది.—

('సర్వ') శబ్దవివక్షితమ్, (ఎల్లావడిమైయుమ్) ఇతి. - ("కరిష్యామి")౫ ఎన్గిఱ "లృట్-" ౯ అర్థమ్, "శెయ్యవేణుమ్" ఎన్ఱు, (పఞ్చవటియలే) ఇత్యాదికమ్, పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

౪॥ రా-అ-౩౧-౨౩,౨౪. ౫॥ రా-అ-౩౧-౨౫. ౬॥ రా-ఆ-౧౫-౫. "జలరామణ్యకమ్" ఇత్యాదిఅత్రఅనుసన్ధేయమ్. ౭॥ రా-ఆ-౧౫-౬. ౮॥ రా-కి-౪-౧౨. ౯॥ అష్టా-౩-౩-౧౩.

పిత్ర్యాయో ధ్యాం, వినా భాగం సమైర్థా స్యైవ నేయథాబుభూమస్స ర్వక్ష్యే జే ఛత్రచామరతస్సమమ్ స్వయమ్ప్రాకీవపఙ్క్త్యా త్రిమసహా ద్వాస్యభాగితామ్. ౩౧౩

మూ.—(3) “ఏకకొ(ర్)ళ్ళవుమ్ వేణుమ్” ఎన్బార్; (IIB) పడైవీట్టిల్ పుక్కప్పిన్బు,

మూ.—కాట్టిల్ తనియిడత్తిల్ స్వయమ్పాకత్తిలే వయిర్ఱైప్పెరుక్కనప్పడియాలే, ఒప్పూణ్ ఉణ్ణమాట్టాతే,

(1) ఒరు తిరుక్కైయాలే తిరువెణ్కొర్ఱక్కుడైయైయుమ్ (1)

(2) ఒరు తిరుక్కైయాలే తిరువెణ్శామరత్తైయుమ్, ధరిత్తు (2) [౫

అడిమై శెయ్‌దార్.

వ్యా.—“ఎన్ఱు, ‘నమ్ తలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తై వైత్తపోతే,
“ పెరుమాళ్ నమ్మై క్కైవిట్టార్’ ఎన్ఱు, విక్రృతరాయ్, [౫
‘పిరాట్టిమున్నిలైయాక, క్కైయుమ్ అఞ్జలియుమాయ్ నిన్ఱు,’
“ ‘పరవానస్మి, కాకుత్స్థ! త్వయి వర్షశతం స్థితే।
“ స్వయంతు రుచిరే దేశే, “క్రియతామ్” ఇతి, మాం వద॥’ ౧
“ఎన్నైయాలే,
“ అడిమైశెయ్యుమిడత్తిల్, స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ [౧౦
“ దోషమ్ కలశాతపడి, ఉచితక్కైఙ్కర్యఙ్గళిలే, (‘ఏకకొ(ర్)ళ్ళ
“ వుమ్ వేణుమ్’) ఎన్ఱుమ్; ప్రార్థిత్తార్” ఎన్నై.
(IIB) (పడైవీట్టిల్) ఇత్యాది.—
“ తిరు (ప్పడైవీట్టి) లే యెழுన్దరుళివన్దు (పుక్కు)న్దు తిరువభి
“ షేకమ్ పణ్ణియరుళినపోతు, [౧౫
“ తమ్మోడుకూడ అడిమై శెయ్‌క్కైక్కొరువరుమిల్లామై

వ్యా.— “ తోరు (తని, కాట్టిలే) (అడిమై శెయ్‌దు)
“ క్కైఙ్కర్యాభినివేశత్తై (ప్పెరుక్క) క్కైయాలే,
“ (స్వయమ్ - పాకత్తిలే వయిర్ఱైప్పెరుక్కిన) వన్,
“ (ఒప్పూణ్ ఉణ్ణమాట్టా) తాప్పోలే, [౧౦
“ శ్రీభరతాళ్వాన్ తుడక్కమానవర్కళ్ తోక్క
“ త్తాముమ్ ఓరడిమై శెయ్‌దు నిఱ్క - (మాట్టాతే),
“ (1) (తిరువెణ్కొర్ఱక్కుడైయై) ఎడుక్కై, (1)
“ (2) (తిరువెణ్శామర)మ్ పణిమాఱుక్కై, ఆకిఱ ఇరణ్డు (2)
“ (అడిమై)యై ఏకకాలత్తిల్ (శెయ్‌దార్)” ఎన్నై. [౨౧

అ.— స్వాతన్త్ర్యమాకిఱదోషమ్) ఎన్ఱతు, “స్వ-రసమాకిఱపే యమ్” ఎన్ఱపడి.
“స్వయంతు రుచిరే” ౧ ఎన్ఱవిడత్తాల్ ఫలితమ్, (ఉచితేత్యాది).
(“క్రియతామ్”) ౧ ఎన్ఱ, విధి - లోడ్ - ౨ అర్థమ్, (ఏకి [౨౦ కొ(ర్)ళ్ళవుమ్ వేణుమ్) ఎన్ఱు.
“1. (‘గమిష్యామి’, ౩ ‘ఆహరిష్యామి’) ౪ ఎన్గిఱ అఙ్గై, అను-చర “ణ-విశేష ప్రదర్శన పరమాకైయాలే, (‘కురుష్వ’) ౫ ఎన్ఱ, ప్రార్థనైయే “ఇవన్ ఉకక్కుమ్ వరుమ్”, ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలేయుమ్,
“ 2. (‘మాం వద’ ౧) ఎన్గిఱవిత్తు, ప్రార్థనాయాం లోట్” ౨ [౨౫ ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలేయుమ్,
(“ప్రార్థిత్తార్” ఎన్నై,) ఎన్ఱతు.
(IIB) (పడైవీట్టిల్) ఇత్యాది-(పడైవీడు)=రాజధానీ [ఎన్ఱపడి. (కాట్టిల్ తనియిడత్తిల్) ఎన్ఱతు, “తనియిడమాన కాట్టిల్”
“పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమ్ మునిజనముమ్ ఇరుక్కిఱ కాట్టిల్, తని “మైయావతు,-కైఙ్కర్య-కర్తృత్వేన సజాతీయ-ద్వితీయ రాహిత్యమ్”; ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (తమ్మోడుకూడ) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౭ ౩ (ఒప్పూణ్)= పఙ్క్తి-భోజనమ్

అ.- “అసహాయ దశైయిలుణ్డాన అఖిలకైఙ్కర్య-కరణ బలాయాతా “భినివేశాతిశయ-ప్రయుక్త పరహిత - కైఙ్కర్యకరణావర్యాప్తి-రూప - “ప్రకృతవాక్యార్థప్రతిబిమ్బ వర్ణనరూపమ్, (స్వయమ్-పాకత్తిలే) ఇత్యాది “వాక్యమ్”; [త్తిలే) ఇత్యాది.
ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (స్వయమ్-పాక ప్రతిబిమ్బ-వర్ణనఫలితమ్, (పోలే) ఎన్ఱతు. [పాకత్తిలే” ఎన్ఱపడి (స్వయమ్-పాకత్తిలే) ఎన్ఱతు,-“తానే భుజిక్క త్తాన్ పణ్ణుకిఱ (వయిర్ఱైప్పెరుక్కినవన్) ఎన్ఱతు,- “ న్యూనత్వశఙ్కైయాలే, “శిఱిదు అధికమాక పాకమ్ పణ్ణి,
“అతుశేషిత్తాల్, ‘వ్యర్థమ్ పోకవొణ్ణాతు’ ఎన్ఱు కష్టప్పట్టు భుజిక్క; [౨౫
“ఇఙ్గనే భుజిత్తు వరుక్కైయాలే, ‘కరణ్డైయిట్టు క్కొణ్డు పెరుక్కు “కిఱ’ *న్యాయత్తాలే వయిర్ఱైప్పెరుక్కినవన్”; ఎన్ఱపడి.
దార్ష్టాన్తికమ్, (శ్రీభరతాళ్వాన్) ఇత్యాది.—
(తిరు)=అనన్యాధేయాతిశయమాయ్; (వెణ్)=శ్వేతమాయ్; (కొర్ఱ)=జయశీలమాన, (కుడై)=ఛత్రమ్. [౩౦
(పణిమాఱుక్కైయాకిఱ) ఎన్ఱతు,- “ఉచిత-క్రియైయాలే వీశరుకై క్కైయాకిఱ” ఎన్ఱపడి.
క్రమికమాకచ్చెయ్‌తాల్ పర్యాప్తి పిఱవాతైయాలే, (ఏకకాలత్తిల్) ఎన్ఱతు. [రాణవచనగత “తదా”-శబ్దాత్ ఇత్యర్థాన్, [పు-౩౧౪ ఇలవరికళిల్] ఉదాహరిష్యమాణపాద్మపు “ఛత్రిస్తస్య జగ్రాహ శత్రుఘ్నః పాణ్డరం శుభమ్। శ్వేతఞ్చ వాల

* “శ్రోత్రాభరణమ్ పూణవేణ్డువార్, అవ్వాభరణమ్ కొళ్ళ ప్పొఱ్ఱ కరైకళైయుమ్ తులైయవైత్తుయిట్టు శిఱియ తులైయై పెరుక్కుకిఱ న్యాయమాయ్” ఎన్ఱపడి.

౧॥ రా-అ-౧౫-౭. ౨॥ అష్టా ౩-౩-౧౬౧, ౧౬౨ (విధి... ప్రార్థనేషు లిఙ్, లోట్చ); “సూత్రాకారాదిసహితికా పు. ౧౫౨. ౩॥ ఇవ్వత్తకత్తిల్ పు. ౩౧౨, వలప్పక్కత్తు వరి-౫. (రా-అ-౩౧-౨౩.) ౪॥ (రా-ఆ-౩౧-౨౪). పు ౩౧౨, ౯ వరి-౫. ౫॥ రా-ఆ-౩౧-౨౨.

వ్యా.—ఇన్దవృత్తాన్తన్దాన్ శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై:

"ఛత్ర చామర పాణిస్తు, లక్ష్మణో ఽనుజగామ }
"శ్రీరామాయణమన్ద్రో!" ఎన్నిల్ ; [హ!' ౧ఎన్ని,అన్ఱు, }

కాట్టుకెఱ్ ట్టున్దగుళువతఱ్కు మున్నే;తిరువభిషేకార్థ మాక అలఙ్కరిత్తు, తమ్ముడైయ దివ్యాన్తఃపురత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు, చక్రవర్త్తి-త్తిరుమాళిగైయై నోక్కి తిరుత్తేరిలే యేఱి, పెరుమాళ్ ఎఴున్దరుళుకిఱపోదు;

ఇప్పడియే పెరుమాళ్ శెయ్త వృత్తాన్తమాక

తిరువయోధ్యాకాణ్డత్తిలే శొల్లప్పట్టదాకైయాలే, ఇవ్విడత్తుక్కు శేరాదు. [దార్?" ఎన్నిల్ ; }

"అన్నాల్, ఇవర్ ఎన్గొణ్డు ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్ }

పాద్మపురాణ - ప్రక్రియైయాలే యరుళిచ్చెయ్దార్.

"అథ తస్మిన్ దినే పుణ్యే శుభలగ్నే శుభోదయే ।
"రాఘవస్యాభిషేకార్థమ్ మఙ్గళంచక్రిరే జనాః॥" ౨

ఎన్ఱు, తుడఙ్గి పరకచ్చొల్లిక్కొణ్డు వన్దు,

"మన్త్రపూతజలైశ్ శుద్ధైర్ మునయస్ సంశితవ్రతాః।
"జపన్తో వైష్ణవాన్ సూక్తాన్ చతుర్వేదమయాన్ శుభాన్॥
"అభిషేకం శుభం చక్రుః, కాకుత్స్థం జగతాంపతిమ్।

అ.—"వ్యజనం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః॥ అపరం చన్ద్రసఙ్కాశం "రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః ౩" ఎన్ఱ,అ యుద్ధకాణ్డస్థ ప్రక్రియైయై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్దవృత్తాన్తన్దాన్) ఇత్యాది.

"(శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై:) ఎన్ఱు,సామాన్యేననిషేధిప్పానేన్?,యుద్ధ "కాణ్డత్తిలిల్లైయే యాకిలుమ్, అయోధ్యాకాణ్డత్తిలిరుక్కిఱతే,?" ఎన్ఱ,అ శఙ్కైయై అనువదిక్కిఱార్ ("ఛత్రచామర-పాణిస్తు") ౧ ఇత్యాదినా.

"వన-ప్రవేశాత్పూర్వమాన అన్ద వృత్తాన్తమ్, వన-ప్రవేశాదుత్తర "మాక మూలోక్తమాన వృత్తాన్తత్తుక్కు ప్రమాణమాకాదు",

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, అన్దశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (కాట్టుక్కు) ఇత్యాదినా.

(అథ తస్మిన్దినే) ఇత్యాది.—

"తిరువభిషేకోత్తరకాలత్తిలే యుణ్డాన వృత్తాన్తమ్", ఎన్ఱు, తోన్ఱుమ్బడి,

. "అభిషేకం శుభం చక్రుః" ౨ ఇత్యాదికముపాత్తమ్.

వ్యా.—"తస్మిన్ శుభతమే లగ్నే దేవదున్దుభిమోదిః॥
"నినేముః పుష్పవర్షాణి వవర్షుశ్చ సమన్తతః।
"దివ్యామ్బరైర్ భూషణైశ్చ దివ్యగన్ధానులేపనైః॥
"పుష్పైర్ నానావిధైర్ దివ్యైర్ దేవ్యా సహ రఘూద్వహః॥
"అలఙ్కృతశ్చ శుశుభే మునిభిర్ వేదపారగైః॥
"ఛత్రఞ్చ చామరం దివ్యమ్ ధృతవాన్ లక్ష్మణస్తదా।
"పార్శ్వే భరత-శత్రుఘ్నౌ, తాళవృన్తం వివీజతుః॥
"దర్పణం ప్రదదౌ, శ్రీమాన్ రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః।
"దధార పూర్ణకలశం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః॥
"జామ్బవాంశ్చ మహాతేజాః పుష్పమాలాం వనో
"హరామ్। వాలిపుత్రస్తు తామ్బూలం సకర్పూరం
"దదౌ ప్రియాత్॥
"హనూమాన్ దీపికాం దివ్యాం సుషేణస్తు ధ్వజం శుభమ్।
"పరివార్య మహాత్మానం మన్త్రిణస్ సముపాసిరే॥" ౪

ఎన్ఱు, పాద్మపురాణత్తిల్ ఉత్తర ఖణ్డత్తిల్ నాఱ్పత్తొన్బదామ్ అధ్యాయత్తిలే శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱదే?

అ.—("కాకుత్-స్థమ్ అభిషేకం చక్రుః") ౨ఎన్ఱదు,"కాకుత్స్థస్యాభిషేకంచక్రుః" ఎన్ఱపడి. [అనిత్యత్వమ్ జ్ఞాపితమాకైయాలే, }
"తదర్హమ్" ౪ ఎన్ఱ,అ సూత్రనిర్దేశత్తాలే కర్మణిషష్ఠియిన్మైయై }

"కాకుత్-స్థమ్" ౨ ఎన్ఱు, ద్వితీయైవన్దు కిడక్కిఱదు.

("వివీజతుః") ౨ ఎన్ఱదు, - "వీజయామాసతుః" ఎన్ఱపడి. వీజయతేః, ఛాన్దసోగుణః, ణిజభావశ్చ.

" ([వా-౩] [ఇవై యిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్)
"ఎన్నైయాలే, ([వా.౫] [ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణ)
"విరుద్ధార్థత్తిలే (పురాణ)త్తిఱ్కు ప్రామాణ్యమ్ దుర్లభమ్;

"'శత్రు-ఘ్నశ్ ఛత్రమ్ ఆదదే', ౫ 'ఛత్రన్తు తస్య జగ్రాహశత్రు-
"ఘ్నః పాణ్డురంశుభమ్', ౩ ఎన్ఱు, ఛత్ర-గ్రహణమ్ శత్రు-ఘ్న కర్తృక
"మాకవన్ఱో శ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లిఱ్ఱు?
"తుల్య-బల ప్రమాణ విరోధమ్ కల్పభేద-పరిహార కల్పకమానాలుమ్,
"అతుల్య బలఙ్గళుక్కు విరోధత్తిల్, అదు పరిహారమాకాదే?
"ఆకైయాల్, 'పాద్మపురాణ ప్రక్రియైయాలే యరుళిచ్చెయ్దార్'
"ఎన్నుమిడమెఙ్గనే?" ఎన్ఱ,అశఙ్కైక్కు;
"'నహి ప్రబలమ్, ప్రబలమిత్యేవ దుర్బలమ్ బాధతే? కిన్తు, సతి విరోధే'; ౬
"ఎన్ఱ,అపడియే, శ్రీరామాయణత్తోడు, పాద్మపురాణత్తుక్కు విరోధ
"మిల్లైయాకైయాలే, బాధ్యబాధక భావమ్ఘూడాదు;

౧॥ రా-అ-౧౬-౩౨. ౨॥ పాద్మ-పు-ఉ-ఖ-అధ్యా-౪౯.
౩॥ రా-యు-౧౩౧-౬౪.
౪॥ అష్టా. ౫-౧-౧౧౭. తత్త్వబోధినీ. ౪౮౭. ౫॥ రా-యు-౧౩౧-౭౮.
౬॥ పూ-మీ?

ఛత్రచామరతో దాస్యంవనా ప్రైగ్రాగపివ్యథాత్ । యోఽయంవనగ్ధదాస్యేచ్ఛః పశ్చాద్దాస్యంతథావినా । నస్యాద్ ఇత్యర్ధకాయ—స్తైశత్రుఘ్నశ్ఛత్రమాదధే

వ్యా.—“ఛత్రఞ్చ చామరం దివ్యం ధృతవాన్” ౧ ఎన్నదు

అ —“ ‘అథుఎజ్ఞనే!’ ఎన్నిల్,—

“ 1. శ్రీరామాయణత్తిలే, ‘ఛత్ర-చామర పాణిస్తు లక్ష్మణః’ ౨ ఎన్ఱు,
“ ఛత్ర - చామర ప్రకరణత్తిలే, ‘ఇరణ్డిన్నై శెయ్ క్కై ఇవర్ క్కు [౫
“ ‘ప్రకృతి’ ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్,
“ 2 కాట్టుక్కు పోక్కిఅత్తుక్కు మున్నే ఇప్పడి యిరున్దవర్, కాట్టిలే
“ వయిఱుపెరుక్కినపిన్బు ఇప్పడి శెయ్ క్కై, * 3 కిమ్-పునర్-న్యాయసి
“ ద్ధమాక్కైయాలుమ్,
“ 3. తిరువభిషేకత్తినుడైయ ఫలోపధాన సమయత్తిలే, ఇవర్ కిట్టిత్తిరి
“ త్తల్లథు నిఱ్క మాట్టాత్తప్రకృతియాకైయాలే, అత్తై యిజ్జే శొల్లవేణ్డి
“ యిరుక్క, అథుశొల్లాత్తొళిన్దతు; ‘ “ఛత్ర-చామర-పాణిస్తు” ౨ ఎన్ఱు
“ మున్బు శొన్నతై ఇఙ్గుమ్ వరక్కడవతు’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యాక
“ వేణ్డుక్కైయాలుమ్;
“ 4. ఇప్పడి న్యాయ-బలత్తాలే, ‘యుగపదేవ ఇరణ్డినై శెయ్ తార్’ [౧౫
“ ఎన్ఱు సిద్ధిత్తపిన్బు, రభక్షానువాక-గతగ్రహణమ్ భక్షార్థగ్రహణమాకిఱాపో
“ లే, ‘శత్రుఘ్నశ్ ఛత్రమ్ ఆదధే’, ౫ ‘ఛత్రన్తు తస్య జగ్రాహ శత్రు-
“ ఘ్నః’ ౬ ఎన్గి, అ శత్రుఘ్నప్రాప్యనుడైయ ఛత్ర-గ్రహణమ్, లక్ష్మణానుజ
“ త్వానుగుణమాక ఎడుత్తుక్కొడుత్తుక్కైయాలే,-ఇత్తై యిప్పెరుమాళ్-క్కై
“ యిల్ కొడుక్కైక్కాక ఉద్దానగ్రహణమాకక్కడవతాక్కైయాలుమ్;
“ ఇప్పడి శ్రీరామాయణత్తిలే న్యాయ - లభ్యార్థత్తైయే పాద్మపురా
“ ణమ్ కణ్ఠతః ప్రతిపాదిక్కైయాలే విరోధమిల్లై”;

ఎన్ఱు, పరిహారత్తై యుటొణ్డు,
“ ‘ఇప్పడి సూక్ష్మేక్షికా-సాపేక్ష శ్రీరామాయణ- వచనత్తైప్పఱ్ఱ,
“ స్ఫుటప్రతిపాదక పాద్మపురాణవచనమే ఉదాహరణతయా [౨౫
“ సూచనార్హమ్’; ఎన్ఱు మూలాభిప్రేతమ్”;

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (“ఛత్రంచ చామరం దివ్యం ధృతవాన్” ౧ ఎన్నతు తోన్ఱవిల్లైయే?) ఎన్ఱు,:—

వ్యా.-తోన్ఱవిల్లై.(తిరువెణ్ కొఱ్ఱక్కుడైయైయుమ్... తిరువెణ్ శామరత్తైయుమ్ ధరిత్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్ తతు?

“ఛత్రచామరజ్ఙళుడైయ వ్యాసనిర్దేశముమ్, ‘చ’ శబ్దముమ్, ‘దివ్య’
“శబ్దముమ్, ‘ధృ’ ధాతువుమ్, ప్రత్యభిజ్ఞాపక మాన్బడి”; ఎన్ఱపడి. [౫
(తిరువెణ్) ఇత్యాది.—
“ ‘ “దివ్య” శబ్దమ్ ప్రశస్త వాచియాయ్; ప్రశస్తత్వమావతు—
1 2
“ ‘ఇఙ్గే, యథాయోగ్యమ్ శ్వేతత్వ జయశీలత్వాత్మక గుణయోగ
“ ‘ మాకిఱతు’;

1 2
“ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (తిరు వెణ్ కొఱ్ఱ) ఎన్ఱుమ్, (తిరువెణ్)
“ ఎన్ఱుమ్ విశేషణమిట్టతు: (1) (2) [ఎన్ఱతు:
“ వ్యాసనిర్దేశమ్ తోన్ఱ, (కుడైయైయుమ్ శామరత్తైయుమ్)
“ ‘చ’ శబ్దార్థమ్, (ఉమ్మైక)ళ్ : ‘ధృ’ ధాత్వర్థమ్, (ధరిత్తు) ఎన్ఱ
“ తు: ’ ఎన్ఱపడి. [ఇప్పడి నిర్దేశిత్తవితు,
“ ‘ఛత్రచామరఙ్గళైక్కైక్కొళ్ళేయుడైయరాయ్ కొణ్డు’ ఎన్నాతే
“ పాద్మపురాణవచన ప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమ్ ”; ఎన్ఱు కరుత్తు.

(†ఒరుకైయిలే) ఎన్గి, అవితు, [శ్రీరామాయణవచనస్థ-]“పాణి” శబ్ద ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాయిరున్దతే యాకిలుమ్, బాహుళ్యేన వ్యాసనిర్దేశాదికళ్ పాద్మపురాణ వచనప్రత్యభిజ్ఞాపకఙ్గళ్.

(1) (2)
“ (‘ ధృతవాన్’) ౧ ఎన్గి, అవిత్తాలుమ్, (‘ఛత్రఞ్చచామరమ్’) ౧
‘ఎన్గి, అవిత్తాలుమ్, [కథనమ్, †(ఒరుకైయిలే) ఎన్ఱవితు”;
“ ‘అర్థాద్వా కల్పనైకదేశత్వాత్’ ౭ ఎన్గి, అ న్యాయత్తాలే లబ్ధార్థ

ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే, † (ఒరు కైయిలే) ఎన్ఱత్తైయుమ్ ఎడాతే,
(1) (2)
“ ([తిరువెణ్ కొఱ్ఱక్కుడైయైయుమ్... తిరువెణ్ శామరత్తైయుమ్ ధరిత్తు] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్ తతు) ఎన్ఱువిమ్మాత్ర మరుళిచ్చెయ్ తార్ ”; [౨౫
ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇత్తాల్, “అప్పడియిలే ‘ఛత్రచామర పాణిస్తు’ ౨ ఎన్గి, అవిత్తై “ఉదాహరణమాక వెడుత్తతు, మూలస్వారస్యత్తుక్కు అనత్యనుగుణమ్”; ఎన్ఱు సూచితమ్.

౧॥ పు-౩౧౮ల్, ౨మ్, నోట్టైప్పార్క్క. ౨॥ రా-అ-౧౬-౩౨.

౩॥ “కిమ్పునర్-” న్యాయమావతు, “దణ్డాపూపికా న్యాయమ్” ఎన్ఱుమ్, “కైముత్య-న్యాయమ్” ఎన్ఱుమ్ ప్రసిద్ధమానతు “కైముత్యేనార్థసంసిద్ధిః” ఇత్యాది - చన్ద్రాలోక శ్లో-౧౧౭ వత్తైయుమ్, తద్వ్యాఖ్యానత్తైయుమ్, “ఆప్తే” ఎన్బవరుడైయసంస్కృతాఙ్గ్లేయకోశాదియిల్ “న్యాయ-” శబ్దార్థ వివరణత్తిన్ ౧౩ వతువక్కుప్పైయుమ్, పార్క్క. ౪॥ పూ-మీ-అ-౩-పా-౨-సూ-౨౮-౨౫ “భక్షేహిమావిశ” ఇత్యాద్యనువాకస్య “భక్షానువాకః” ఇతిసమాఖ్యా-(తైత్తిరీయ-సంహితా, కా-౩, ప్ర-౨,అను. ౫). ఏతన్మన్త్రస్య ఏవమ్ పదచ్ఛేదః:—“భక్ష ఆ ఇహి మా ఆ విశ” ఇతి. ౧౯౨౫ సంవత్సరేకల్కత్తానగరముద్రితశాబరభాష్యే, ౧-సంపుటే ౨౯౭ పుటే ఉదాహృతోఽయమ్ మన్త్రః.

౫॥ రా-యు-౧౩౧-౨౪ ౬|| రా-యు-౧౩౧-౬౪.

† (“ఒరు తిరుక్కైయాలే”) ఎన్ఱు మూలత్తిల్ పాఠమాయిరుక్క, ఇవర్ ఇప్పడి “ఒరుకైయిలే” ఎన్ఱు ప్రతీకమ్ గ్రహిత్తతు, అర్థానువాదాభిప్రాయత్తాలే.

౭॥ పూ-మీ-అ-౧, పా-౪-సూ-౩౦.

||పుటమ్. ౩౧౫||

మూ.—౭౪. (౧) పెరియవుడైయారుమ్, (౨) పిళ్ళై

వ్యా.—౭౪. ((౧) పెరియవుడైయారుమ్, (౨) పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయరుమ్, ఉడమ్బై ఉపేక్షిత్తార్కళ్)— శ్రీజటాయుమహారాజరై (“పెరియవుడైయార్”) ఎన్ఱా,యత్తు, నమ్మాళ్వార్కళ్ అరుళిచ్చెయ్వతు.

ఇవర్తామ్, పఞ్చవటియిలే పెరుమాళ్ ఎழுన్దరుళి తస్మైఅజ్గీకరిత్తు “ఇహావత్స్యామిసౌమిత్రే! సార్ధమేతేనపక్షిణా” ఎన్ఱు,వన్దు,తుడజ్గి తిరువడిక్కళుక్కు మిక్కవుమ్ పరివరాయ్, పెరుమాళ్ ఎழுన్దరుళియిరుక్కుమ దివ్యాశ్రమత్తుక్కు ఆసన్నమాక వర్తియానిఱ్కచ్చెయ్తే,

అచిన్తితమాక రావణన్వన్దు పిరాట్టియైప్పిరిత్తుకొణ్డుపోక, అప్పోతు పిరాట్టి,ఇవరై ఒరు వృక్షత్తిన్ మేలేకణ్డు “ఎన్నై ఇవనిప్పడి అపహరిత్తుకొణ్డుపోకానిన్ఱాన్” ఎన్ఱు,

అ,—(పెరియవుడైయారుమ్)ఇత్యాది.—౨ “వారాణసిస్సై, శిల “వ్యవహార్తాక్కళ్ ‘జిత్వరీ’ ఎన్ఱు, వ్యవహరిక్కుమాప్పోలే, జటాయువై “ఇవర్కళ్, ‘పెరియవుడైయార్’ ఎన్ఱు, వ్యవహరిప్పర్కళ్;

“అత్తిల్, ‘పెరియవుడైయార్’ ఎన్ఱ,అవిత్తు,యోగవృత్తియాలేమహా “రాజవాచియాయ్, ‘జటాయుత్వమ్’ప్రయోగోపాధియాయిరుక్కుమ్”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జటాయు మహారాజరై) ఇత్యాది.

(1) (2)
పెరుమాళ్ యువరాజావుమ్, చక్రవర్తిమహారాజావుమాకైయాలే, చక్రవర్తిక్కు సఖావాన జటాయువుమ్, చక్రవర్తిపోలే మహారాజ వ్యపదేశార్హరాకైయాలే, (మహారాజరై)ఎన్ఱు,తు;-

“సతంపితృసఖమ్” ౩ ఎన్ఱుక్కుడవతిఱే? [ఎழுన్దరుళి) ఎన్ఱతు }
“ఆససాద మహాకాయం గృధ్రమ్” ౪ ఎన్ఱు,త్తైప్పఱ్ఱి (పెరుమా }

“ ‘సోఽహం వాససహాయస్తే భవిష్యామి యదీచ్ఛసి’ ౫ ఎన్ఱ,అ “విత్తుక్కు, ‘ఇహవత్స్యామి సౌమిత్రే సార్ధమేతేన పక్షిణా’ ౧ ఎన్ఱై, “అజ్గీకారసూచకమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్(తస్మై యజ్గీకరిత్తు) ఇత్యాది.

“సీతాఞ్చ, తాత! రక్షేస్త్వం, త్వయియాతే సలక్ష్మణే” ౫ ఎన్ఱ, త్తైప్పఱ్ఱి, (మిక్కవుమ్ పరివరాయ్) ఎన్ఱు,తు.

“వనస్పతిగతం గృధ్రమ్ దదర్శ” ౬ ఇత్యాదిస్సైప్పఱ్ఱి, (ఇవరై ఒరువృక్షత్తిన్ మేలే) ఇత్యాది.

“జటాయో! పశ్యమామ్ఆర్య! హ్రియమాణామ్ అనాథవత్” ౭ ఎన్ఱ,అవిత్తై పఱ్ఱి (ఎన్నైయివన్) ఇత్యాది

౧॥ రా-ఆ-౧౫-౧౯. ౨॥ వారాణసీ=కాశి. (“ఆప్తే” అకారాదిప్పడి) ౩॥ రా-ఆ-౧౪-౪. ౪॥ రా-ఆ-౧౪-౧. ౫॥ రా-ఆ-౧౪-౩౩. ౬॥ రా-ఆ-౪౯-౩౭. ౭॥ రా-ఆ-౪౯-౩౯.

వ్యా.—ఇవర్ పేరైచ్చొల్లిక్కూప్పిడ, ఉఱజ్గుకిఱవివర్ అన్దఆర్తధ్వనియైక్కేట్టుణర్న్దు,రావణన్కొణ్డుపోకిఱపడియైక్కణ్డు “ఉనక్కిక్కు తక్కాతుకాణ్” ఎన్ఱు, ధర్మోపదేశమ్ పణ్ణినవళవిల్, అవన్ కేళామైయాలే, “నమ్ ప్రాణ నోడేయిరుక్క ఇవళైక్కొణ్డుపోకవొణ్ణాదు; యుద్ధమ్పణ్ణిమీట్కిలవ—ఇక్కాలక్కిల్ ముడికల్, శెయ్యక్కడవోమ్”;ఎన్ఱు, అధ్యవసిత్తు, అతి బల పరాక్రమరాకైయాలే అవనోడే మహాయుద్ధత్తైప్పణ్ణి, అవనాలే ఈడుపట్టు పిழுన్దు, తమ్ తిరుమేనియైవిట్టారిఱే?

“(౨)పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్ సకుటుమ్బమాకతిరునా “రాయణపురత్తిల్ వేదనారాయణప్పెరుమాళైసేవిక్క—

అ.—“తంశబ్దమ్ అవసుప్తస్తు” ౮ ఇత్యాదిస్సైప్పఱ్ఱి, (ఉఱజ్గుకిఱవివర్) ఇత్యాది. [శమ్) ఇత్యాది. }
“వ్యాజహార శుభాంగిరమ్” ౯ ఇత్యాదిస్సైప్పఱ్ఱి, (ధర్మోపదే }

“నహిమేజీవమానస్య * నయిష్యసి శుభామ్ ఇమామ్” ౧౦ ఇత్యాదిస్సైప్పఱ్ఱి (నమ్ప్రాణనోడే) ఇత్యాది.

“అవశ్యన్తు మయాకార్యం ప్రియం తస్య మహాత్మనః-జీవితేన అపి” ౧౧ ఇత్యాదిస్సైప్పఱ్ఱి, (యుద్ధమ్పణ్ణి మీట్కిల్) ఇత్యాది.

“భీమపరాక్రమమ్” ౧౨ “చరణాభ్యామ్ మహాబలః” ౧౩ ఎన్ఱ, అవిత్తైప్పఱ్ఱి. (అతి బల పరాక్రమరాకైయాలే)ఎన్ఱతు.

“సచ్ఛిన్నపక్షః” ౧౪ ఇత్యాదిస్సైప్పఱ్ఱి, (అవనాలే ఈడుపట్టు) ఇత్యాది. (ఈడుపట్టు)=విద్ధరాయ్.

ఇజ్గే “జీవితేనాప్యవశ్యం తస్యప్రియం కార్యమ్; ౧౧ తస్య వ్యాయచ్ఛమానస్య రామస్యార్థే” ౧౫ ఎన్ఱ,అవిత్తిలే తాత్పర్యమ్.

(౨) (పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్) ఇత్యాది—
తిరునారాయణ పురమావతు, కీழ்నాట్టిలే ఒరుదివ్యదేశమే యల్లతు, మేల్నాట్టిలే యదుగిరియన్ఱు.

ఎ-అ.—౭౪,—(తిరునారాయణపురత్తిలే) ఎన్ఱతు, “కోయిలుక్కు మేఱ్కుమలైయడియిలే ముక్కాతవழியిలే “యిరుక్కుమ ‘తిరునారాయణపురమ్’ ఎన్ఱ అ పేరైయుడైయత్తోర్ “ఊరిలే” ఎన్ఱుపడి.

౮॥ రా-ఆ-౫౦-౧. ౯॥ రా-ఆ-౫౦-౨. * “ ‘మయిజీవతి’ ఇత్యర్థః” ఇతిగోవిన్దరాజీయే. ౧౦॥ రా-ఆ-౫౦-౨౫. ౧౧॥ రా-ఆ-౫౦-౨౬. ౧౨॥ రా-ఆ- ౧౩॥ రా-ఆ-౫౧-౭. ౧౪॥ రా-ఆ-౫౧-౪౩. ౧౫॥ రా-ఆ-౫౧-౪౨.

మూ.—తిరునత్తైయా రరైయిరుమ్, ఉడమ్పై
యుపేక్షిత్తార్కళ్;
(౩) చిన్తయన్తికుడ ఉడమ్పై, తన్నడైయే పోమిత్తు.

వ్యా॰—“చ్చెన్ఱు, పుక్కుఁ కళవిలే, పరసమయిక్కళ్ అన్దక్కోల
“ యిరిలేఅగ్నిప్రక్షేపత్తైప్పణ్ణి, ఉళ్ళు నిన్ఱు, వర్క్కళ్ళాగుమ్
“ పుఅప్పట్టోడిప్పోకి చ్చేయ్త్తే, అన్ద వెమ్బెరుమా తిరుమే
“ నికుడ అప్రీవుపరుక్కి ఇపడియైకణ్డు సహికమాట్టాతే
“ పేరిమాతిశయత్తాలే తాము మొకుడ ముడివతాక అధ్య
“ వసిత్తు ఇవర్ నిత్తైయాలే, పిళ్ళైకళుమ్ ఇవరై
“ విట్టుప్పోక్కోమ్' ఎన్ఱు, నిఱ్క, అవర్కళుమ్ తాముమ్ కూడ
“ అగ్నికుడ ళ్పైనిన్ఱు, తిరుమేనియైవిట్టార్”, ఎన్ఱు ప్రసిద్ధమిత్తే?

(౩) (చిన్తయన్తికుడ ఉడమ్పై, తన్నడైయే పోయిత్తు;

అత్రావ్యా:—

“కాచిత్త్వావసథస్యాన్తస్థిత్వా, దృష్ట్వా బహిర్ గురుమ్,।
“తన్మయత్వేన గోవిన్దం దధ్యౌ మీలితలోచనా॥౨౦॥
“తచ్చిత్త విమలాహ్లాద క్షీణ-పుణ్య-చయా తదా।
“తదప్రాప్తిమహాదుఃఖ విలీనాశేష-పాతకా ॥౨౧॥
“చిన్తయన్తీ జగత్సూతిం పరబ్రహ్మస్వరూపిణమ్।
“ నిరుచ్ఛ్వాసతయా ముక్తింగతా ఽన్యాగోప
“కన్యకా॥౨౨॥”, ౧ ఎన్ఱిఱే అపడియే,

అ—(పరసమయిక్కళ్)=పరమతస్థర్. (ఇవర్ నిత్తైయాలే) ఎన్ఱతు, “ అర్త్తైయర్ నిత్తైయాలే ” ఎన్ఱపడి.

(౩) (చిన్తయన్తికుడ) ఇత్యాది —
“పురాణఙ్గళిలే ఇవళుక్కు విశిష్యనామధేయమ్ అనవగతమాకై
“ యాలే, ('చిన్తయన్తీ జగత్సూతిమ్'౧) ఎన్ఱిల, క్రియాయోగ బోధ
“ కమాన ('చిన్తయన్తీ'౧)- శబ్దమే, ఆఖ్యానోపాయతయా పూర్వ
“ ప్రయోగవిషయమాకైయాలే, (చిన్తయన్తికుడ) ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తరు
“ ళినార్”; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ-అ.—(“తిరుమేనియైవిట్టార్” ఎన్ఱు ప్రసిద్ధమిత్తే?) ఎన్ఱిల విడత్తిల్, “ఎమ్బెరుమానుక్కు అవద్యమ్ వారాత్తపడి, ఎల్లారుమాక “దివ్యమఙ్గళవిగ్రహాత్తైక్కాట్టిక్కొణ్డు తిరుమేనియై విట్టార్కళ్”; ఎన్ఱు, అస్మదాచార్యైరుక్తమ్.

౧॥ వి-పు-౫-అంశే, ౧౩అధ్యాయే.

వ్యా.—“తిరుక్కురవైయినిన్ఱు, తిరుక్కుళలోసైయైక్కేట్టు,
‘ శ్రీబృన్దావనత్తేఱ పోవతాక ప్పుఱప్పట్టవళవిలే, గురుదర్శ
“ నత్తాలే, పోకమాట్టామల్ నిన్ఱు, [నిర్మలసుఖత్తాలుమ్,}
“ (1) కృష్ణనై ధ్యానమ్పణ్ణి, తద్గతచిత్తైయాకైయాలేవన్ద}
“ (2) తదప్రాప్తినిబన్ధనమాన నిరవధికదుఃఖత్తాలుమ్,
(1) (2)
“ప్రక్షీణాశేషపుణ్యపాపైకళాయ్;
“ (2) తత్ స్మరణమ్ (1) శెల్లానిఱ్క,

అ. —(“కాచిత్”౧)-ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (తిరుక్కురవై ఇత్యాది. “రాసారమ్భగసోత్సుకః”౨ ఎన్ఱు అవిత్తైప్పరిహ (“తిరుక్కురవైయినిన్ఱు”) ఎన్ఱతు:—“కోకోత్తాట్టమ్ ‘కురవై’ రాసా, మే”౩ ఎన్ఱు నిఘణ్డువత్తు.

“ రమ్యం గీతధ్వనిం శ్రుత్వా” ౪ ఇత్యాదిగ్రన్థప్పడి, (“తిరుక్కుళలోసైయై”) ఇత్యాది

“ (గురుం బహిర్ దృష్ట్వా, ఆవసథస్యాన్తే స్థిత్వా)”౧ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యార్థమ్, (గురుదర్శనత్తాలే) ఇత్యాది

(‘ గోవిన్దం, తన్మయత్వేన దధ్యౌ”౧) ఎన్ఱతు, “కృష్ణనై ‘కృష్ణన్’ ఎన్ఱే ధ్యానిత్తాళ్; పరత్వేన ధ్యానిత్తాళల్లళ్”; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృష్ణనై ధ్యానమ్పణ్ణి) ఎన్ఱు.—
““తస్మిన్ + చిత్తం + యస్యాః, సా=తచ్చిత్తా; తచ్చిత్తా చ సా + విమలా
“ హ్లాద- క్షీణపుణ్యచయా చ’, ఇతివిగ్రహే,*౫ విశేషణోభయపదకర్మ
“ ధారయః”, ఎన్ఱు వివక్షిత్తు అర్థమ్ (“తద్గత-చిత్తైయాకైయాలే”)
ఇత్యాది.—“హేతుగర్భ విశేషణమ్” † ఎన్ఱు కరుత్తు.

* (విమలాహ్లాద-) ౧శబ్దార్థమ్, (“నిర్మలసుఖత్తాలుమ్”, ఎన్ఱు, (“మహత్”-)౧ శబ్దార్థమ్, (“నిరవధిక”)- ఇతి.

* (“చయ”-)౧ (“అశేష”-)౧ శబ్దఙ్గళాల్ ఫలిత్తవర్థమ్, (“ప్ర-క్షీణ”) ఎన్ఱిల ఉపసర్గత్తాలే వ్యఞ్జితమ్.

* (“చయ”-) ౧ శబ్దార్థమ్, (“అశేష”-) ౧ ఇతి.
స్పష్టత్వాత్, (“అశేష”-) ౧ శబ్దమే ఇఙ్గుమ్ ఉపాత్తమ్. §

(1) (2)
* (‘ చిన్తయన్తీ”,౧ ఎన్ఱు, వర్తమాననిర్దేశత్తినుడైయవుమ్, ధాతు
(2) (1)
విన్నుడైయవుమ్, అర్థమ్ (తత్ స్మరణమ్ శెల్లానిఱ్క) ఇతి.

ఎ-అ.—(తిరుక్కురవై), రాసక్రీడై. [తి-వా-౬-౪-౧-వ్యా]

† “ అజ్ఞాతస్య పరిశిరస్సాభిప్రాయే విశేషణే” ఇత్యాద్యుక్తిమై నిలైప్పత్తు (చన్ద్రాలోకశ్లో ౫౭) § ఇఙ్గుమ్—“పుణ్యత్తై నిర్దేశిక్కుమిడత్తిలుమ్” ఎన్ఱపడి. ౨॥ వి-పు-౫-౧౩-౨౩.
౩॥ ౩౨౦మ్‌పక్కత్తిల్ ముడివై ప్పార్క్క. ౪॥ వి-పు-౫-౧౩-౧౭.
౫॥ అష్టా-౨-౨-౨౪. ౬॥ అష్టా-౨-౧-౫౭. ॥పుటమ్. ౩౧౭॥

వ్యా.—"(3) తత్ప్రాప్త్యలాభక్లేశత్తాలే ధరిక్క-మాట్టా
"మల్ మూచ్చడఙ్గుకైయాలే,ఇవళుక్కు-త్తాన్ ఉపేక్షిక్క-
"వేణ్డాత్తపడి, దేహమ్(తన్నుడైయే)విట్టుక్కొణ్డునిన్ఱు"; ఎన్ఱై,.

టీ.— అక్క ఇప్పడి నిదర్శనభూతర్ పడిక్కళైచ్చొల్లి,[౪
ఇని, ఇవర్క్కళై (పోలేయిరుక్క వేణుమ్ [వా.౮౦]) ఎన్ఱు,
నిగమిక్కరుత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—" ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా") ౧ ఎన్గిఱ నిరుచ్ఛ్వాసత్తైయిలే,
"సన్నిహితత్వాత్ ("తదప్రాప్తి మహాదుఃఖ") ఇమే హేతు"; ఎన్ను
మభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(తత్ప్రాప్త్యలాభక్లేశత్తాలే)ఎన్ఱు.
"ఉచ్ఛ్వాసం నిరుద్ధతీ" ఎన్గైయాలే, ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా") ౧ ఎన్ఱు,ఆవు
యుపరత్రిత్వమ్శొల్లుకైయాలే,సిద్ధిత్త అర్థమ్(మూచ్చడఙ్గుకైయాలే)ఇతి
"ఇవ ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా")౧ విన్ అర్థమ్, మూలత్తిలే (తన్నుడై
"యే) ఎన్ఱు,త్తాల్ శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కి
ఱార్ (తాన్ ఉపేక్షిక్క-వేణ్డాత్తపడి) ఎన్ఱు, [౧౫

"యావన్నవిహాత్యే ఉఢసమ్పత్స్య"౩ ఎన్గి,ఆవిత్తై యవిట్టాక్కణ్డు
("ముక్తిం గతా") ౧ ఎన్ఱు,త్తాల్, ఫలితమ్ ("దేహమ్") ఇత్యాది.
ఇజ్జే ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా")౧ ఇత్యాదియిలే తాత్పర్యమ్.
""(1)§ (పిరియిల్తరియాయ్మైయై మున్ని) ట్టమాత్రత్తై [యుడైయ
"రాన ఇవైయమ్పెరుమాళ్ నిష్ఠైయై] ప్పఱ్ఱి, [౮౦ా వాక్యత్తిల్[౨౦
పరిగణైప్పడిక్కు- ఇరణ్డావతు మూన్ఱావతు ఉపేయాధికారిక్కళాన
పెరియవుడైయారుడైయవుమ్ పిళ్ళైతిరునఱైయూర్ అరైయరుడైయ
వుమ్] నిష్ఠైయాన (ఉడమ్బై) విడుకైయరిత్తు;
"(2) తామ్ ఒరువర్ (ఉడమ్బై) విడుకైయై [చ్చెయ్త పెరియవుడై
"యారుడైయ నిష్ఠైయై] ప్పఱ్ఱి, స-కుటుమ్బమాక(ఉడమ్బై)[౨౫
"విడుకై [యైచ్చెయ్త పిళ్ళైతిరునఱైయూర్అరైయర్నిష్ఠై] యరిత్తు;
"(3) ప్రయత్నపూర్వకమాక (ఉడమ్బై) విడుకైయై [చ్చెయ్త అఙ్గలరై
"యర్ నిష్ఠైయై] ప్పఱ్ఱి, (ఉడమ్బు) (తన్నుడైయే) విట్టుక్కొణ్డు
"నిఱ్క- [యైప్పఱ్ఱి చిన్తయన్తియిన్ నిష్ఠై]యరిత్తు";
"ఎన్ఱు, ఉత్తరోత్తర నిష్కర్షతాత్పర్యమ్, మూలత్తిలే (తన్నుడైయే)ఎన్గి,ఆ
"విత్తాల్ సూచితమ్' [ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.]
"ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,('తాన్ ఉపేక్షిక్క- వేణ్డాత్తపడి') ఎన్ఱు,త్తు";}
ఇత్తాల్, "పూర్వకాలై యాన చిన్తయన్తిక్కు-మున్నే ఉత్తర
"కాలస్థరాన వరైయుడుక్కై- అనుచితమ్", ఎన్గి,ఆశఙ్కై-యుమ్ నిరస్తై
సర్వత్ర, అధికారోత్కర్షమే అనన్తరోద్దేశనిబన్ధనమ్; [౩౫
కాలక్రమమిరున్దఃడత్తిలుమ్,అత్తముఖ్యమత్తు. [తరివడిక్కళై)ఇత్యాదినా.
టీ.—ఉత్తరవాక్య సఙ్గతి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్(అక్కఇప్పడి నిదర్శనభూ

మూ.—౮౫.—(౧)ఉపాయత్తుక్కు, (1) శక్తియుమ్
(2) లజ్జైయుమ్ (3) యత్నముమ్ కులైయ వేణుమ్;

వ్యా.—(ఉపాయత్తుక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.
అత్తావతు:— [౫
"(౧) (ఉపాయత్తుక్కు) - అధికారియామ్బోతు;—
"(1) తన్నుడైయరక్షణమ్ తానే పణ్ణికొళ్ళుకైక్కు ఉ
"ప్పాన (శక్తియుమ్),
"(2) తాన్ పరిగ్రహిక్కిఱ ఉపాయత్తుక్కు విరోధిక్కళాన
"వత్తై విడుకైయిల్, నాట్టార్ శిరిక్కు-మత్తుక్కు [౧౦
కూచ్చమ్ (లజ్జైయుమ్),
"(3) తన్ పారతన్త్ర్య విరోధియాన స్వ- (యత్నముమ్),
"కైవిడవేణుమ్;

అ.—[ఉపాయత్తుక్కు) ఎన్గి,ఆవిత్తై, పూర్వవత్ [=వా. ౮౦,
పు. ౩౦౬] సా- ధ్యాపేక్షమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (ఉపా[౧౫
యత్తుక్కధికారి యామ్బోతు) ఎన్ఱు.
ఇప్పడియే, (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్గి,ఆ ఇత్తుక్కుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.
ఇత్తు, లక్షణయా-రోజనైక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

((1) తన్నుడైయ) ఇత్యాది.—

(1) (2)
(రక్షణమ్) ఎన్ఱు,తు, "(౧)అనిష్ట నివర్తనత్తిలుమ్ (౨) ఇష్టప్రాప్తి
"యిలుమ్, తనక్కు శక్త్యంశమ్"; ఎన్ఱు,పడి:—
అల్లాతు,సంసారనివృత్త్యాదిక్కళిలేఇవనుక్కు,ముత్తలిలే శక్తియుల్లైయిఱే?

((2) తాన్ పరిగ్రహిక్కిఱ) ఇత్యాది.—

"తాన్ స్వీకరిక్కిఱ సిద్ధోపాయత్తినుడైయ † ఉపాయాన పేక్ష
"రక్షణప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకఙ్గళాన వత్తై,విడుమళవిల్"; ఎన్ఱు,పడి.[౨౫
(నాట్టార్), సిద్ధోపాయ-యాథాత్మ్యజ్ఞాన శూన్యర్.

((3) తన్ పారతన్త్ర్య ఇత్యాది).—

"అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపమాన రన్నుడైయ అసా
"ధారణ పారతన్త్ర్యను ప్రవిష్ట విశిష్టాభిమత్య- అజనకతాయుక్తమాన
"అదృష్టద్వారకసాధనవిషయప్రవృత్తిహేతుభూతయత్నముమ్"ఎన్ఱు,పడి.

(1)
(A) ద్వయత్తిల్, ఉపాయ-పూర్తి వ్యఞ్జక "చరణ"-పదోత్తర
(2)
ద్వివచనత్తిఖనైయవుమ్, శ్లోకత్తిల్ "పరిత్యజ్య" ౧ ఎన్గిఆ విత్తినుడై
యవుమ్, ఫలితార్థమాయ్,

౧॥ వి-పు-౫-౧౩-౨౧.౨॥ వి-పు-౫-౧౩-౨౨. § వా. ౮౩.
౩॥ ఛా-ఉ-౬-౧౪-౨. † ఉపాయాన్తరానపేక్ష?

విధింస్మరన్ననుస్థాతా విహితత్యజిన క్షమః।స్యాత్ప్రి పత్తేశ్చ వ్యతిథియాః;పాప్రి ప్తరాగవశస్తుయః॥ప్రపన్నోపికథంతేన్ఖాత్సా ప్రి ప్రాయత్యాన్నిజ న్తిరుక్?

మూ — (౨) ఉపేయత్తుక్కు (1) పెరిమైయుమ్ (2) తన్నైప్పే ణామైయుమ్ (3) తరియామైయుమ్ వేణుమ్.

వ్యా. — "(౨) (ఉపేయత్తుక్కు)-అధికారియామ్పోతు;—
" (1) 'శేషిమైప్పెరియాత్తేనిన్ఱు, (ఎల్లావడిమైయుమ్†) అవన్
" (పెఱ†) న్నపడి (శెయ్య వేణుమ్†)' ఎన్నుమ్ (ప్రేమముమ్,
" (2) అత్తాలె క్కుల్ ఒరుతీఙ్గువరిల్ అఙ్గుక్కణ్డు ఆఱ్ఱమాట్టా
" మల్ తన్ (ఉడమ్బై యుపేక్షి†) క్కైక్కుయుమ్,
"(3) తద్విగ్రహానుభవాలాభత్తిల్ ధరిత్తిరుక్కమాట్టామల్
" మూచ్చడఙ్గుమ్పడియాకైయుమ్†, వేణుమ్"; ఎన్ఱపడి.—

ఆకైయాలే, " అవర్క్కళై (ప్పోలే యిరు) క్కైక్కుయా వత్తు, ఇవ్వధికారజ్ఞరై యుడైయరాకై", ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౮౬-వ్యా. — " '(1) విష్ణోః కార్యం సముద్దిశ్య దేహత్యాగో
" యదాకృతః। తదా వైకుణ్ఠమ్ ఆసాద్య ముక్తో భవతి మా
" నవః' ౧ ఎన్ఱు, ఆగ్నేయపురాణత్తిలుమ్, [౧౫
" (2) 'దేవకార్యపరోభూత్వా స్వాం తనుం యః పరిత్యజేత్।
" సయాతి విష్ణుసాయుజ్యమ్ అపి పాతకకృన్ నరః' ౨
" ఎన్ఱు, వాయవ్యత్తిలుమ్,
" (3) 'రఙ్గనాథం సమాశ్రిత్య దేహత్యాగం కరోతి యః,।త
" స్యవంశే ప్రసూతాస్ సర్వే గచ్ఛన్త్య ఆత్యన్తికం లయమ్'॥
" ౩ ఎన్ఱు, వామనీయత్తిలుమ్, శొల్లుకైయాలుమ్;
" (4) విశేషిత్తు ఆశ్వమేధికపర్వత్తిల్, వైష్ణవధర్మశాస్త్రత్తి
" ల్, పఞ్చమాధ్యాయత్తిల్,

అ. — (B) ఉత్తమన్నాలే సూచితమునాన అర్థమ్,
(౨) ఉపేయత్తుక్కు) ఇత్యాది.— [౨౫
ఉత్తరఖణ్డస్థ- "నారాయణ"- శబ్దవివక్షితమ్, ("శేషిమై")ఇతి.
దేశకాలోపాధి సర్వదేశవిరహ-ఫలితమ్, ("పెరియాత్తే నిన్ఱు,") ఇతి.
ఆసఙ్గ్యాచ సిద్ధార్థమ్, ("ఎల్లా", ఇతి. చతుర్థ్యర్థమ్, ("అడిమై") ఇతి.
"నమస్"-శబ్దఫలితమ్, ("అవన్-పెఱిన్నపడి") ఇతి.
ప్రార్థనాంశమ్, ("శెయ్యవేణుమ్") ఇతి. [౩౦
ప్రార్థనైయినుడైయ పరాకాష్ఠా- ప్రయుక్త స్వభావ- విశేషఙ్గళ్,
(1) (ఉడమ్బై ఉపేక్షి) క్కైక్కుయుమ్, (2) (తన్నుడైయే)-(మూచ్చడఙ్గు) కైయుమ్.
(ఇవర్క్కళై ప్పోలే యిరుక్కవేణుమ్¶) ఎన్ఱు, తిరుక్కరుత్తై దర్శిప్పిక్కి ఱార్ (ఆకైయాల్) ఇత్యాదినా.

౮౬ మూ. — ఇవన్ఱుక్కు,—
(౧) వైధమాయ్ వరుమతుక్కుత్, త్యజిక్కలావదు?
(౨) రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమదు, త్యజిక్క వొణ్ణాదిఱే?

వ్యా. — "'అగ్నిప్రవేశం యశ్చాపి, కురుతే మద్గతాత్మనా।
" సయాత్య అగ్నిప్రకాశేన విమానేన మమాలయమ్॥౧॥
" ప్రాణాంస్ త్యజతి యో మర్త్యో మాం ప్రపన్నో ఽవ్యనా
" శకమ్ §। బాలసూర్య ప్రకాశేన వ్రజేద్ యానేన
" మద్గృహమ్॥౨॥' ర ఎన్ఱు, భగవాన్, తానే అరుళిచ్చె
" య్కైయాలుమ్; ఇప్పడి మోక్షసాధనమాక చ్చొల్లి [౧౦
" ప్పడుకైయాలుమ్ భగవదర్థమానస్య - దేహత్యాగమ్,
" అనన్య సాధ్యనాన (ఇవనుక్కు) త్యాజ్యమన్ఱో?
" ప్రపన్నరాయిరుక్కిఱ (పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్),

అ.—౮౬.— "(పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్,... ఉడమ్బై, ఉపే క్షిత్తార్ [వా ౮౪]) ఎన్ఱి, ఇత్తాల్ ఉదిక్కుం ఆశఙ్కా పరిహారార్థమ్, [౧౫
([వా ౮౬] ఇవన్ఱుక్కు వైధమాయ్) ఇత్యాది గ్రన్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయ త్తాలే, శఙ్కా పరమాక అవతారికై ("విష్ణోఃకార్యమ్") ౧ ఇత్యాది.

౨-అ.—౮౬.—("ఆత్యన్తికం లయమ్" ౩)=మోక్షమ్.
("అన్-ఆశకమ్")=ఆశాన్తర-రహితం యథా తథా.
("[పిళ్ళై†తిరునఱైయూర్-అరైయర్,] ఇత్తైయనుష్ఠిప్పానేన్? ఎన్న,)
ఎన్ఱు, మఱ్ఱు ఇరువరైయుమ్విట్టు ఇవరై మాత్తిరమ్ అరుళిచ్చెయ్తత్తు,

మీ.—౮౬" నను జటాయుప్రభృతయస్ సాధనభక్తినిష్ఠాః,
" విద్యానిష్ఠాః; తేషామ్ ఉపాయో దేహత్యాగః; తథాచస్మర్యతే—
" 'దేవకార్యపరోభూత్వా స్వాం తనుం యః పరిత్యజేత్। సయాతి విష్ణు
" సాయుజ్యమ్ అపిపాతకకృన్నరః'॥ ౨ 'అగ్నిప్రవేశం యశ్చాపి కురుతే
" మద్గతాత్మనా, సయాత్య అగ్నిప్రకాశేన విమానేన మమాలయమ్' ర
" ఇత్యాది; అన్యథా, ఉపాయత్వేనస్మృతే దేహత్యాగే, ప్రపన్నానాం
" ప్రవృత్తిర్ విరుధ్యతే, 'ఉపాయాపాయసంయోగే' ౫ ఇతిస్మృతేః;"
ఇత్యత్రాహ—
(ఇవన్ఱుక్కు) ఇత్యాది. [౩౦

§ (అన్-ఆశకమ్) ఎన్ఱు, ఇప్పడి ౨-అ-పద-విభాగమ్,

† " తిరునఱైయూర్, " - అ. కృష్ణమాచార్యర్, శుద్ధమాక అచ్చిట్ట నాలాయిరప్పత్తక త్తిల్, ఇత్తిరుప్పతి, శోழనాట్టు త్తిరుప్పతిక్కళిల్ ౮౦ ఆవతాక చ్చొల్లప్పట్టిరుప్పతుమ్ తవిర, ఇన్నైచ్చేర్న్ద మహిమ - సఙ్గ్రహ ముమ్ కాట్టప్పట్టిరుక్కిఱతు. ౮॥ వై... ధర్మశాస్త్రే అ. వర్వతి. అ. ౫. ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ. ౧౭. శ్లో. ౯౧.

౧॥ ఆగ్నేయ-పు. ౨॥ వాయవ్య-పు. ౩॥ వామనీయ-పు.
† వా. ౮౩. ¶ పు. ౩౧౮, ఇడవరి ౬.

వ్యా.—“ ఇత్తై అనుష్ఠిప్పానేన్?”
ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవన్ను కుఱ) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి-
అత్తావతు:—
“ ‘ఇదంకుర్యాత్’ ఎన్ఱు, ఒరువిధిప్రయుక్తమాయ్ వరుకిఱతే,
“ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకమ్ పణ్ణి (ఇవన్నుకుఱ)కైక్కిడలావతు!
“ అజ్ఞన్ని, కేళ్, తన్ విరహత్తిల్ ఆఱ్ఱప్పోకాత
(1) (2)
“ పడి భోగ్యముమాయ్ ప్రాప్తముమాన విషయత్తిల్,
“ రాగప్రయుక్తమాయ్ వరుమతు, వరుద్ధియుమ్ కై పిడప్పోకా
“ దతే?” ఎన్నై,.

అ.— అత్ర:—
పూర్వార్థే, “యేన” ఇతి పూరణీయమ్; ఉత్తరార్ధే, “స” ఇతిచ.
(“యదా...తదా”) ౧ ఎన్ఱు, అవ్యవహిత సాధనత్వముక్తమ్.
(1) (2) (1)
(“వైకుణ్ఠమాసాద్య ముక్తః”) ౧ ఎన్ఱి, అ, లోకవిశేషప్రాప్తియుమ్,
(2)
ముక్తత్వముమ్, “కేవల”*-సాధారణమాకైయాలే, వచనాన్తరోపాదా
నమ్, (“దేవకార్యే”)-౨ ఇత్యాది. [“*కేవలః”=కైవల్యంప్రాప్తః.]
(1) (2) (1)
“(‘విష్ణు- సా- యుజ్యమ్’) ౨ ఎన్ఱి, అ (‘విష్ణు’) - శబ్దానుసారేణ,
“ఉపక్రమగత సామాన్యపర (‘దేవ’)- ౨ శబ్దమ్ భగవత్పరమ్;
“(‘సాయుజ్య’)-౨ శబ్దమ్, భోక్తృసామ్యవిశేషవాచి యాకైయాలే,
కేవల - వ్యావృత్తి”; ఎన్ఱు వివక్షితమ్.
అర్చావతార-విషయత్వార్థం వచనాన్తరోపాదానమ్ (“రఙ్గనాథ
(“అత్యన్తికం లయమ్”) ౩ =మోక్షః. [మ్”) ౩ ఇత్యాది
పురాణాపేక్షయా [(వా. ౩, పు-౩౮)] *ఇతిహాసమ్ ప్రబలమాకైయాలే,
“ఇతిహాసత్తిలుమ్ ఇవ్వర్థమ్ ఉక్తమ్” ఎన్నై కాఙ్క్ష, వచనాన్తరోపాదాన
మ్ (విశేషిత్తు) ఇత్యాది.
(“అగ్ని - ప్రవేశమ్”) ౪ ఇత్యాది.—
(విశేషిత్తు) ఎన్ఱతు,—
“ దేహత్యాగత్వరూప సామాన్యాకారత్తాలే యన్ఱి క్కే,
అ. “అగ్నిప్రవేశహేతుకదేహత్యాగత్వరూపవిశేషరూపత్తాలె”; ఎన్ఱపడి.
(“యుక్తాత్మనా”) ౪ = ముక్తేన మనసా.
అగ్ని ప్రవేశత్తనుకైయ దేహత్యాగ పర్యన్తత్వవివక్షయా వచనాన్త
రోపాదానమ్ (ప్రాణాంస్త్యజతి) ౪ ఇత్యాది.
(“అనాశకమ్ - మాం ప్రపన్నః”!) ౪= “‘నమేభక్తః ప్రణశ్యతి’”
“ఎన్ఱి, అవధియే, ఆశ్రితనాశ పరిబన్ధి*యాన ఎన్నై ఉద్దేశిత్తు”; ఎన్ఱపడి.
“యోఽపి” ౪ ఎన్ఱు అన్వయిప్పతు. [*=పరిపన్థి (గీ ౩. ౩౪.)
“ (1) ఇద్దవచనఙ్గళిలే భక్తిప్రస్తావమిల్లామైయాలే, భక్త్యఙ్గత్వ
“ పరతయా అన్యథాసిద్ధి శొల్ల వొణ్ణాతు;
“ (2) ఫలసమ్బన్ధమ్ శ్రుతమాకైయాలే, స్వతన్త్ర సాధనత్వమ్ దుర్వారమ్.
“ (3) ‘జ్ఞానభక్త్యన్వితంకర్మ’ ౬ ఇత్యాదికళిలే, కర్మజ్ఞానఙ్గళుక్కు
“ స్వతన్త్రసాధనత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్;
“ ఆకైయాల్, ఇతుక్కు పృథగుపాయత్వం దుర్వారమ్”:
ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిమోక్ష
సాధనమాక) ఇత్యాది.
ఉదాహృతవచనస్థ-విష్ణు-దేవ-రఙ్గనాథాది-శబ్దార్థమ్, (భగవద్-)ఇతి.
(“ కార్యంసముద్దిశ్య”)౧, (“కార్యపరోభూత్వా”), ౨ ఇత్యాద్యర్థమ్,
(అర్థమాన) ఇతి. [(దేహత్యాగమ్) § ఇతి:—
(“ ప్రాణాంస్త్యజతి”) ౪ ఎన్ఱు, అ విధిన్నుకైయ ఫలితార్థమ్,
వచనవిశేషత్తిలే† కణ్ఠోక్తమాయిత్తే, ఇతు ఇరుప్పతు?

౧॥ఆగ్నేయ.పు. ౨॥ వా.యవ్య.పు. † రా-ఆ-౬౯-౩౦. ౩॥వామనీయ.పు
౪॥వై ధర్మరాస్త్రే అ. పర్వణిఅ.౫. ౫॥గీ-౯-౩౧.౬॥గీతార్థసంగ్రహరక్షా
యాం. ౨౪శ్లో వ్యాఖ్యాయాముత్తానుసంధేయా.§ పు 319, వలవరి11ల్ ఇరుక్క
ఇన్ద ప్రతీకగ్రహణమ్. †అత్తావతు, “౧-౩-ఆమ్ ప్రమాణఙ్గళాన (“విష్ణుర్
కార్యమ్”,)(“రఙ్గనాథమ్”), ఇత్యాది ప్రమాణద్వయత్తిలుమ్” ఎన్ఱపడి.
[౩౧౭మ్ పక్కత్తు ౩మ్ నోట్టు:—“కురవైకోత్తు కైక్కోత్తాడల్”
(పిఙ్గలన్దై, పెయర్ప్పిరివు ౬-వతు అనుపోకవన్నై, పక్కమ్ ౩౫౬);
“ ‘తోడుత్తు కైక్కోత్తాడల్ కురవై’ ఎన్బ”(మణ్డలపురుషన్ శూడామణి
నిఘణ్డు, పెయర్ప్పిరివు, ౯-వతు శెయల్పఱ్ఱియ పెయర్త్తొకుతి, ప౫౨);
“కురవై కూత్తే కైక్కోత్తాడల్” (శేన్దన్ తివాకరమ్, ౧౦వతు
శెయల్పఱ్ఱియ పెయర్త్తొకుతి, పక్కమ్౧౫౬);
శిలప్పతిక్కారత్తిలుదాహృతఙ్గళాన పాట్టుకళ్ :—
“ “‘కురవై’ యెన్బతు కూఱుఙ్గాలై చ్చెయ్ తోర్ శెయ్త కామముమ్
“విఱలుమ్ ఎయ్తవురైక్కు మియల్పిఱ్ఱెన్బ”.
“ ‘కురవై’ యెన్బతు ఎఴువర్ మఙ్గైయర్ శెన్నిలై మణ్డలక్కడకక్కై
కోత్తన్నిలై కొట్పనిన్ఱాడలాకుమ్”. ఇప్పడి ౨౮-పక్కమ్-౧౧-వరియిల్.
శిలప్పతికారమ్ అచ్చియర్ కురవైయిలుమివ్విషయత్తై ఉరైయాశిరి
యర్ ఎఴుతి ఇరుక్కిఱార్. (౪౦౩-పక్కమ్).
‘ ‘కురవై’ యెన్బతు కామముమ్ వెన్ఱియుమ్ పొరుళాకక్కురవై
చ్చెయ్యుళ్ పాట్టాక, ఎఴువరేనుమ్ ఒన్బతిన్మరేనుమ్ కైప్పిణైన్దాడువతు”
(ఉరైవాక్కియమ్ ౬౪మ్ పక్కమ్).

ఉత్కటేసుత్కటేరాగే దుస్త్యజం సుత్యజంక్రమాత్। అధికారభిదా వైధే త్యాజ్యతా హానిసిత్యతః। దేహత్యాగనిషేధోపవర్త్యేపత్కటరాగిణాః।

అ.—(“స్వాంతసుమ”* ఎన్గిఱ (“స్వ-”) శబ్దార్థమ్, (స్వ-దేహ-) ఇతి.-
“సమభివ్యాహృతసంబన్ధిలాభ” ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలుమ్ ఇద్దు స్వత్వమ్ సిద్ధిక్కుమే?.

(అనన్యసాధనన్గాన ఇవఱ్ఱుక్కు) ఎన్ఱతు,

“ అదృష్టద్వారక సాధనాన ర్ధాన్గాన (ఇవన్గుక్కు)”; ఎన్ఱపడి.

(త్యాజ్యమన్ఱో?) ఎన్ఱతు,

“ (1) స్వరూపహానికరత్వత్తాలుమ్, (2) నిష్ప్రాహానికరత్వత్తాలుమ్,
“ అననుష్ఠేయమన్ఱో?” ఎన్ఱపడి.

శఙ్కాబీజోద్ఘాటనమ్, (ప్రపన్నరాయిరుక్కిఱ) ఇత్యాది.—

“స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శిత్వత్తాల్, ప్రపన్నరాన ఇవర్కు
ఇతుకూడాతు”; ఎన్ఱు, శఙ్కాశయమ్.

(ఇవఱ్ఱుక్కు ఎన్ఱుతుసజ్గి) ఇత్యాది —

(1) “(వైధ) త్తుక్కు (1) (దుస్త్యజ)త్వమ్, (౧) నిత్యకర్మత్తిలుమ్,
“ (2) (రాగప్రాప్త)త్తుక్కు (2) (సుత్యజ)త్వమ్ (౨) నిషేధ్యమాన కళఞ్జ
“ భక్షణత్తిలుమ్, ప్రసిద్ధమాయిరుక్క, ఇఙ్గే తద్విపర్యయకథనమ్ కూడాతు”;
ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే, [కుర్యాద్) -ఇత్యాదినా.—

అత్తై, వివక్షితార్థాను గుణమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (ఇదం

(విధిప్రయుక్తమాయ్) ఎన్ఱతు,

“మోక్షకామ- నియోజక మోక్షసాధనవిధి - హేతుకమాయ్”; ఎన్ఱపడి

(ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకమ్పణ్ణి) ఎన్ఱతు,—

“ ‘అదృష్టద్వారక సాధనమాన ఇతు,
“ పారతన్త్ర్యజ్ఞాన - (౧) రహితర్కు (1) ప్రాప్తమ్;
“ పారతన్త్ర్యజ్ఞాన- (౨) యుక్తర్కు, భగవదత్యన్తాభిమత్య - అజనక
“ మాకైయాలే (2) అప్రాప్తమ్’;
“ఎన్ఱు, అధికారిభేదేన విషయవిభాగత్తై అనుసన్ధిత్తు”; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “ ‘అధికార్యన్తర విషయక విధిప్రయుక్తత్తుక్కు తదితరా
“ధికారివిశేషత్తాలే త్యాగమ్,
“ ‘అగ్నిహోత్రాదికళుక్కు సంన్యాసియాలే త్యాగమ్ పోలే, యుక్తమ్’,
“ ఎన్ఱు, వైధత్తుక్కు త్యాజ్యత్వకథనమ్ ఉపపన్నమ్”; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(తత్ విరహత్తిల్) ఇత్యాది—

(తత్-) శబ్దమ్, (విషయత్తిల్) ఎన్గిఱ (విషయ-) పరమ్.

(తత్ విరహత్తిల్ అత్ ఉపాస్యాక్షత్తి భోగ్యముమాయ్) ఎన్ఱతు.

“ స్వవిరహప్రయోజ్య ప్రతిసంబన్ధిసత్తాహానికరత్వనియామక నిరతిశయ
“ భోగ్యతాయుక్తముమాయ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “ ‘†ఆఖ్యాతానామ్ అర్థంబ్రువతాం శక్తిస్సహకారిణీ’,

ఎ-అ.—[3౨రమ్ పక్కమ్ పార్క్కు.]

* పు. 3౧౯ల్, ౨మ్ నోట్టైప్పార్క్కు. ౧॥

† “ భావప్రధానమాఖ్యాతమ్” ఎన్ఱు, నిరుక్తోక్తియుమ్; “ధాత్వర్థేన
విశిష్టస్య విధేయత్వేన బోధనే। సమర్థస్స్వార్థయత్నస్య శబ్దో వా౨౨
ఖ్యాతముచ్యతే॥” ఎన్గిఱ వచనముమ్; “ఆఖ్యాత” ఆకారాదియిలుక్తమ్.

మూ.—౮౭. (౧) ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్, (1 నివర్తకమ్;

వ్యా.—౮౭. “((౧) వైధమాయ్ వరుమ) వఴిల్,
“ (1) సుత్యజమాయ్,
“ ((౨) రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమ) వఴిల్ (2) దుస్త్యజ
“ మావానేన్?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపాయత్వ-) ఇత్యాదియాలే.—

((౧) ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్, (1) నివర్తకమ్)
ఎన్ఱతు, “((౧) వైధమాయ్ వరుమ్) దశైయిల్, దేహత్యాగ
“రూప (ప్రవృత్తి) యిల్ ((౧) ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్) నడక్కై
“ యాలే, అవ్వ(ను సన్ధానమ్), ఇవనై, సాధనతయా సంప్ర
“ తిపన్నమాన ఇద్దేహ త్యాగరూప ([వా. ౯౦] ప్రవృత్తి)
“ యిల్ నిన్ఱుమ్ మీళువిక్కుమ్”; ఎన్ఱపడి.

అ.—“ ఎన్గిఱపడియే, (1) శక్యత్యాగమాన (రాగప్రాప్త)త్తుక్కు
“ (1) (సుత్యజ)త్వమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలుమ్,
“ (2) అశక్యత్యాగమాన (రాగప్రాప్త)త్తుక్కు (2) (దుస్త్యజ)త్వకథన
“ ముపపన్నమ్”; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(ప్రాప్తముమాన) ఎన్ఱతు, “ఉచితముమాన” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “ ‘(1) అనుచితవిషయ (రాగప్రాప్తమ్) (1) త్యాజ్యమాకైయాలుమ్,
“ (2) ఉచితవిషయ (రాగప్రాప్తమ్) (2) దుస్త్యజమ్’, ఎన్గై, ఉచితమ్”;
ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౮౭.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (వైధమాయ్ వరుమవఴిల్) ఇత్యాది.—

“ [అనుసంధానమ్] సవిషయమాకైయాలే, విషయాకాఙ్క్షైయిలే,
“ [వా- ౮౬.] ((౧) వైధమాయ్ వరుమత్తు) ఎన్ఱు, పఠితమాన దేహత్యా
“ గమే విషయమామ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కి
ఱార్, (వైధమాయ్ వరుమ్ దశైయిల్) ఇత్యాది.

“ నివర్తనమ్ (౧) కర్త్రాపేక్షమాకైయాలే, కర్త్రాపేక్షైయిలే,
“ [వా-౮౬] (ఇవఱ్ఱుక్కు) ఎన్గిఱ పూర్వవాక్యస్థ - షష్ఠ్యన్తమే
“ అనుషక్తమాయ్ కొణ్డు, (1) కర్మసమర్పకమామ్”;

ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనై) ఇతి.
“నివర్తనమ్, (౨) అపాదానకారకాపేక్షమాకైయాలే, అపాదానా
“ పేక్షైయిలే, ఉపస్థితత్వాత్, దేహత్యాగమే (2) అపాదానమామ్”;
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(సాధనతయా-) ఇత్యాది.—

“అనుత్కటరాగమ్, నిషేధానువర్తనసహమ్”, ఎన్ఱు కరుత్తు
॥పుటమ్. 3౨౧॥

మూ.—(౨) ఉపేయత్వానుసన్ధానమ్, (2) ప్రవర్తకమ్;

వ్యా. ((౨)ఉపేయత్వానుసన్ధానమ్, (2)ప్రవర్తకమ్)ఎన్ఱతు, "((౨) రాగప్రాప్తమాయ్వరుమ్) దశైయిల్, 'ఇవ్విషయత్తుక్కు హానివరక్కూడుమిడత్తిల్, ముడిక్కైయేనల్లతు' ఎన్ఱు, "దేహత్యాగత్తైప్పురుషార్థమాక అనుసన్ధిక్కైయాలే, "అవ్వ(నుసన్ధానమ్)ఇవనై అక్కిలేమాకవిక్కుమ్"; ఎన్ఱపడి.—

అన్ఱిక్కే :—

"((౧) వైధమాయ్ వరు) మ్బోతు, భగవద్విషయత్తిల్ "((౧)ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్,)ఇతుక్కు ((1) నివర్తక)మామ్, "((౨) రాగప్రాప్తమాయ్వరు) మ్బోతు, అవ్విషయత్తిల్ "((౨) ఉపేయత్వానుసన్ధానమ్,) ఇతుక్కు "((2) ప్రవర్తక)మామ్"; ఎన్నవుమామ్.

అ.—పూర్వవత్ [పు. ౩౨౧, వలవరి౨౩.], [అనుసన్ధానమ్]. సవిషయమాక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (రాగప్రాప్తమాయ్) ఇతి

ఇజ్ఞే, "ప్రథమప్రార్థిత నిజ - జీవితావసానం పరిజనంకరోతి"౧ ఎన్ఱి,అవిత్తై సంవాదమాక క్కాణ్కక్కొళ్వతు.

(దేహత్యాగత్తై) ఎన్ఱతు, దేహత్యాగత్తై" ఎన్ఱపడి.

ప్రవర్తనై* సవిషయమాక్కైయాలే,అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(అతిలే)ఎన్ఱు.— "దేహత్యాగత్తిలే' ఎన్ఱపడి. "(౧)(మీళువి)క్కై—(1)నివర్తనమ్, (౨) (మూళువి)క్కై—(2) ప్రవర్తనమ్", ఎన్ఱుమిదా.

ఇత్తాల్, "ఉత్కటరాగప్రాప్తమ్, [పు-౩౨౧, వలవరి ౩౫ల్ శొన్న అనుత్కటరాగమ్పోలే నిషేధానువర్తన సహమన్ఱిక్కే] నిషేధాతివర్తనాపాదకమ్", ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"(I) (౧)[వా-౧౪.] (ఉపాయత్తై భవమ్),

" [వా-౫౭] (ఉపాయమ్ తన్నై ప్పొఱుక్కుమ్),

" [వా-౮౦] (ఉపాయత్తుక్కు, (1) పిరాట్టియైయుమ్), ఎన్ఱుమ్,

" (౨) [వా-౬౫] (ఉపేయత్తిల్ ఉకప్పుమ్), [వా-౮౦] (ఉపేయత్తుక్కు, (2)ఇవ్వైయ పెరుమాళ్ళైయుమ్) ఎన్ఱుమ్,

" భగవద్విషయత్తిలే ఉపాయోపేయత్వకీర్తనమ్ అనుస్యూత మాయిరుక్కైయాలుమ్; [ధారణమాక ప్రసిద్ధమాక్కైయాలుమ్;

" (II) 'ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వమ్'౨ఎన్ఱు,భగవదసా

" ఇజ్ఞే, విషయ విశేషా విశేషితోపాయత్వానుసన్ధానమ్ భగవద్విషయమామ్"; ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే, [వైధమాయ్]) ఇత్యాది.

మూ.—౮౮. (1) అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే సక్తనానవన్, "అతు లభిక్క వేణుమ్" ఎన్ఱు, ఇరానిన్ఱాల్,

వ్యా.—౮౮. "ఇప్పడియొరు సాధన బుద్ధ్యా వన్ఱిక్కే, "తద్విషయప్రావణ్యాతిశయత్తాలే స్వ-దేహత్తైవిడుమ్బడి "యాననిలై విళైయక్కూడుమో?"; ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాప్త-)ఇత్యాదియాలే.—

అతావతు:—

"(౧)స్వరూపప్రాప్తమల్లాత (1) హేయవిషయఙ్గళిలే ప్రవణనానవన్, తన్నై 'అప్రియమాకియాకిలుమ్ అవ్విషయత్తై, లభిక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు,స్వ-దేహత్యాగత్తిలే ప్రవృత్తియానిన్ఱాల్,

అ.—౮౮. ఉత్తర గ్రన్థావతారికై. (ఇప్పడియొరు) ఇత్యాది:—

" ఈదృశోత్కటరాగమ్ సంభావితమో?" ఎన్ఱపడి.

(స్వరూప ప్రాప్తమల్లాత) ఇత్యాది:—

" స్వరూపానుచితమాన" ఎన్ఱపడి.

"[అప్రాప్త] త్వత్తాల్ హేయత్వముమ్ వరుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (I)

అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (హేయవిషయఙ్గళిలే) ఎన్ఱు.

[సక్త-] శబ్దార్థమ్, (ప్రవణనాన) ఇతి.

"[ప్రాప్త]త్వత్తాలే విలక్షణత్వముమ్ వరుమ్"ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (విలక్షణ విషయత్తిలే) ఎన్ఱతు.

[ఇరానిన్ఱాల్] ఎన్ఱతు, "దేహత్యాగత్తిలే ప్రవృత్తనాయిరానిన్ఱాల్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదేహత్యాగత్తిలే) ఇతి.

మి.—౮౮. "'ఉపాయప్రవృత్తిశ్చేత్, ఉపాయత్వజ్ఞానజన్యా', "ఇతి నహ్యస్తినియమః?: — రాగాదపిప్రవృత్త్యు- పపత్తేః; "నచ 'విశ్లేషభీరుత్వ'-౩పర్యన్తరాగపి తేషాంసంభవతి :—కర్మమృదిత "కషాయస్య, యోగేన స్వాత్మదర్శన పూర్వక నిరతిశయానన్దపర "మాత్మ- సాక్షాత్కారస్యహి, తత్సంభవః?" ఇత్యత్రాహ,

(అప్రాప్త-) ఇతి:—

విషయప్రవణస్య అప్రాప్తవిషయే, చక్షురాద్య - అవయవ వైలక్షణ్యాద్ హి, తత్రప్రావణ్యం భవతి, నతుతత్ ప్రత్యగాత్మనోజ్ఞానానన్దాదివైలక్షణ్యజ్ఞానాత్?;

"తద్వత్; భగవత్స్వరూపానన్దాద్య-అజ్ఞానేఽపి, (1) అర్చాఽఽవిర్భావాది విగ్రహవైలక్షణ్యబలేన, (2)పరమాత్మానుగ్రహ విశేషాచ్చ, "అవతారాదౌ తాదృశప్రావణ్యోపపత్తిః"; ఇత్యర్థః.

౧॥ మాలతీ-మాధవే,అ. ౩,౧౨శ్లోకానన్తరమ్, *—ప్రవృత్తిప్రేరణమ్.

౨॥ శ్రీరం- స్తశ్లో.౮౭. ౩॥—"పునర్విశ్లేషభీరుత్వంపరమాభక్తిరిష్యతే".

‘‘శక్తిర్హీంయత్న వత్త్యాగో దేహస్యాపి నయుజ్యతే| దేహత్యాగ ఉపాయత్వం శాస్త్రే క్లంహి ’ తచ్చేన్న తత్| శక్త్యాదిత్యజనం ప్రేమాద్యన్వయశ్చ క్రమాద్వయా-

మూ॰ — (2) ప్రాప్తవిషయప్రవణనుకు, చ్చొల్ల వేణ్డావిత్తే?.

ఠా॰ (1) అనుష్ఠానముమ్ (2) అననుష్ఠానముమ్ ఉపాయ కోటియిల్ అన్వయియాతు.

(2)

వ్యా॰ — ‘‘ ‘(౨) స్వరూపప్రాప్తమాన విలక్షణ
‘‘ విషయత్తిలే ప్రవణనానవనుక్కు, అవ్విషయత్తైప్పఱ్ఱ
‘‘ త్తైయ్యప్రియమాయిరుక్కైయాకిఱ ఇతువుమ్’;
‘‘ ఎన్నుమిడమ్ ‘కింపునర్’*-న్యాయసిద్ధమన్ఱో,!’’ ఎన్నై,—
‘‘ ఒరు వేశ్యైయిళవిలే ఒరువన్ అతి సక్తనాయ్
‘‘ కొణ్డుపోరుమవనాయ్, అవళుక్కు వ్యాధికనక్కు వన్ద
‘‘ వళవిలే, ‘ఇవళ్ ఆఱియొழிన్దవాఱే, నాన్ ఎన్తలైయై
‘‘ అరిన్దు తరుకిఱేన్’, ఎన్ఱు, ఒరు దేవతైక్కు ప్రార్థిత్తు, పిన్బు
‘‘ తలైయరిన్దుకొడుప్పతుమ్ శెయ్తాన్’’; ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధమిఱే!

(1) (2)

ఠా॰ —‘‘ ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళుక్కు ఉడ
‘‘ లాక మఱ్ఱుమ్ శొన్న అనుష్ఠానఙ్గళ్ పోలన్ఱి క్కే,
‘‘ ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, అనన్య సాధ
‘‘ ననుక్కు ((2) అననుష్ఠాన) మాన ఇన్ద దేహత్యాగమ్,

(2)

‘‘[వా॰ఠా॰] ((౧) రాగప్రాప్త) మాకైయాలేదు త్యజమాయిరున్దత్తే
‘‘యాకిలుమ్, (ఉపాయకోటియిలే అన్వయి) త్తన్ఱి, నిల్లాత్తే?’’
ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((1) అనుష్ఠానముమ్,) ఎన్ఱు, తు డఙ్గి.

అ॰—(అవ్విషయత్తైప్పఱ్ఱి) ఎన్ఱు, తు, ‘‘తదర్థమ్’’ ఎన్ఱు, పడి.
(అప్రాప్త-) ఇత్యాదియై ఒరువిశేషత్తిలే కాట్టుకిఱార్; ఒరు (వేశ్యైయిళవిలే) ఇత్యాదినా.

ఠా —ఉత్తర వాక్యావతారికై, (ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళుక్కు) ఇత్యాదినా. [త్యాగఙ్గళ్’’ ఎన్ఱు, పడి.}
(మఱ్ఱుమ్ శొన్న వనుష్ఠానఙ్గళ్) ఎన్ఱు, తు, ‘‘శక్తిలజ్జాయత్న}
(అననుష్ఠానమాన) ఎన్న, తు, ‘‘అనన్యసాధనత్వ విరుద్ధానుష్ఠానమాన’’ ఎన్ఱు, పడి.-నఞ్, విరోధార్థకమ్.†(రాగప్రాప్తమాకైయాలే) ఇత్యాది:—
‘‘ఆర్తనుక్కు, అపథ్యమ్ (రాగప్రాప్త) మానాలుమ్, బాధకమామా
‘‘ పోలే, (అనన్యసాధన) నామ సిద్ధసాధనస్వీకారమ్ పణ్ణిన వివనుక్కు
‘‘ (౧) భగవదత్యన్తాభిమత్వ- అజనకముమాయ్, (౨) నిష్ఠాహానిహేతువు
‘‘ మాయ్, (ఇన్ద రాగప్రాప్తదేహత్యాగమ్) ఇరుక్కుమ్’’; ఎన్ఱు, పడి.

మీ.—ఠా.—‘‘ఏవమపి, వస్తుత ఉపాయత్వాత్, ఉపాయకోటావను
‘‘ ప్రవేశస్స్యాత్’’; ఇత్యత్రాహ, (అనుష్ఠాన-) ఇతి.—
‘‘ ఉపాయాన్తరత్యాగవత్, తదనుష్ఠానమపినోపాయే ఽన్తర్భవతి,
‘‘ సిద్ధోపాయస్య నిరపేక్షత్వాత్’’; ఇతిభావః.

వ్యా॰ — అతావతు:—
‘‘ ((1) అనుష్ఠాన) మాకచ్చొన్న (౧) స్వశక్తిత్యాగాదికళుమ్,
‘‘ (౨) ప్రేమాదికళుమ్,

(1) (2)

‘‘ ఉపాయోపేయాధికారాన్తర్భూత మాకైయాలే
‘‘ (ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియా) తాప్పోలే,
‘‘((2) అననుష్ఠాన) మాకచ్చొన్న స్వ-దేహత్యాగముమ్, ఉపాయ
‘‘ బుద్ధ్యావనుష్ఠితమన్ఱి, క్కే ((౨) రాగప్రాప్త) మాకైయాలే,
‘‘ (ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియాతు);
‘‘ఉపేయాధికారత్తిలే అన్తర్భవిక్కుమత్తనై’’; ఎన్నై,—
ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమే యాకిలుమ్, ఉపాయబుద్ధ్యా వనుష్ఠితమానతు క్కే యిఱే, ఉపాయత్వమ్ ఉళ్ళతు!
అజ్ఞనన్ఱాకిల్, ప్రపన్ననానవన్, (1) ఉపాయబుద్ధియా
(2) ఉపేయబుద్ధ్యా పణ్ణుకిఱ పుణ్యదేశవాసాదికళుమ్,
(ఉపాయకోటియిలే అన్వయి) క్కవేణుమిఱే?

అ॰— (అనుష్ఠానమాక) ఇత్యాది:—
‘‘ ‘(1) ((౧) స్వ-శక్తిత్యాగాదికళుమ్) ఎన్గిఱ (ఆది)-శబ్దమ్,
‘‘ ‘లజ్జాత్యాగాదిపరమ్; [కైస్సంగ్రహిక్కిఱతు;}
‘‘ ‘(2) ((౨) ప్రేమాదికళుమ్) ఎన్గిఱ (ఆది)-శబ్దమ్, మాత్సర్యత్తు}
‘‘ ‘(3) ((1) అనుష్ఠానముమ్) ఎన్గిఱ ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వపరమ్’;
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (త్యాగాదికళుమ్) ఎన్గిఱ బహువచనమ్:-
‘‘(1) (శక్తిత్యాగాదికళ్), (౧) (ఉపాయా...ధికారాన్తర్భూతమ్);
‘‘ (2) (ప్రేమాదికళ్) (౨) (ఉపేయాధికారాన్తర్భూతమ్,)’’; ఎన్ఱు, పడి.
‘‘మూలత్తిలే ((1) అనుష్ఠానముమ్) ఎన్గిఱవితు, దృష్టాన్తార్థమ్’’; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయకోటియిలే
అన్వయియాతాప్పోలే) ఎన్ఱు. [ఎన్ఱు, పడి.§}
(అననుష్ఠానమాకచ్చొన్న) ఎన్ఱు, తు, ‘‘విరుద్ధానుష్ఠానమాకచ్చొన్న’’}
(ఉపాయకోటియిలే అన్వయియాతు) ఎన్ఱు, తు, ‘‘నిష్ఠాహానికరమా
కాతు’’ ఎన్ఱు, పడి. [చ్ఛేదకత్తిలే’’ ఎన్ఱు, పడి}
(ఉపేయాధికారత్తిలే) ఎన్ఱు, తు, ఆవిశ్చిన ఉపేయాన్వయితావ}
అపథ్యదృష్టాన్త వైషమ్యత్తై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమే యాకిలుమ్) ఇత్యాది.—
‘‘ జ్యోతిష్టోమత్తుక్కు,—
‘ (1) కామ్యప్రయోగత్తిలే (1) ఫలోపాయత్వముమ్,
‘‘ (2) నిత్యప్రయోగత్తిలే (2) తదనుపాయత్వముమ్, తాన్త్రికాభిమతమ్;

* ౩౧౫మ్ పుటత్తిల్, ౩మ్ నోట్టైప్పార్క్క. † ౫౯౬మ్ పుటత్తిల్, ౫మ్ నోట్టైప్పార్క్క.

§ ‘‘అప్రాశస్త్యంవిరోధశ్చ’’ ఎన్గిఱపడియే, విరోధముమ్ నఞర్థఙ్గళిలొన్ఱిఱే? పు. ౫౯౬ల్, ౫మ్ నోట్టైప్పార్క్క. ॥పుటమ్. ౩౨౩॥

అ —" అత్తిల్, వస్తుస్వరూపమ్ ఒన్ఱాయిరుక్క, సాధనత్వా(1)సాధనత్వ(2)
"ఙ్గళ్, సాధనత్వబుద్ధ్యా ఽనుష్ఠాన(1)- తదభావాధీనఙ్గళా(2) యిరుక్కుమ్;
" ఆక, సాధనతయా (శాస్త్రసిద్ధ)త్తుక్కు సాధనత్వముణ్డాన్బాత్తు, సాధ
" నత్వబుద్ధ్యానుష్ఠితత్వమ్, అవచ్ఛేదకవిధయా ఽపేక్షితమాయిరు
" క్కుమ్; అసాధనత్వబుద్ధ్యాఽనుష్ఠితత్వమిల్లామల్, రాగప్రాప్తమాక
" అనుష్ఠితమాన విడత్తిలే, సాధనతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న మిల్లామైయాలే
" ఉపాయాన్వయగన్ధమిల్లై:—
" ఆకైయాల్, జ్యోతిష్టోమత్తుక్కు:—
" (౧) నిత్యప్రయోగత్తిల్ (1) ఫలానుపాయత్వ ముపపన్నమ్;
" (౨) కామ్యప్రయోగన్దన్నిలుమ్, మధ్యేఫలేచ్ఛ నష్టైయానాలుమ్,
" శిష్టగర్హానివృత్త్యర్థమ్ ప్రయోగసమాప్తిపణ్ణిన విడత్తిలే (2) సాధనత్వా
" భావ ముపపన్నమ్:
" ఇవ్వర్థమ్, 'ప్రక్రమాత్తునియమ్యేత, ఆరమ్భస్య క్రియానిమిత్తత్వాత్'౧
ఎన్ఱు, అపస్త్వాధికరణత్తిలే వ్యక్తమ్;
"(౩) 'ఉపాయత్వగ్రహంత్యత్ర, తద్దయేన్మనసానుధీః'౨ ఎన్ఱు, అవిత్తాలుమ్,
" 'ఉపాయత్వబుద్ధ్యావనుష్ఠితత్వమ్ (3) ఉపాయాన్వయప్రయోజకమ్'
" ఎన్ఱు, సిద్ధమ్:
"(౪) లౌకికకర్మఙ్గళుక్కు ఇప్పడిఉపాయత్వబుద్ధ్యావనుష్ఠితత్వమ్ ఉపా
" యతావచ్ఛేదకమల్లామైయాలే, (4) అపథ్యభోజననైషమ్యముమ్ సిద్ధమ్:
"(౫)(రాగప్రాప్త) మాక ప్రపన్నానుష్ఠీయమాన విషయవాసత్తుక్కుమ్,
" (5) ఉపాయాన్వయప్రయోజకత్వమిల్లై:—
" (౬) అశిష్టా(1)ప్రతిషిద్ధ(2)ఙ్గళాన నిమిషితాదిక్కళైప్పోలే,
" ఇన్ద (రాగప్రాప్త) ఙ్గళాన వ్యాపారఙ్గళ్, (6) అదృష్టద్వారకఫలోత్పాద
" నత్తిలే అకిఞ్చిత్కరఙ్గళ్": ఎన్ఱపడి.
౯౦. " 'నను; "(౧)చరమశ్లోకత్తిలే, 'పరిత్యజ్య' ఎన్ఱు, అవిత్తు, *అప్రాప్తి
" హేతుకత్యాగానువాదమ్", ఎన్ఱు, అపక్షత్తిలే, ఇత్తునిషిద్ధానుష్ఠానరూప
" మల్లామైయాలే ఉపాయబుద్ధ్యా వనుష్ఠితత్వాభావత్తైప్పఱ్ఱ అను
" పాయత్వమ్ ఇత్తుక్కు ఉణ్డానాలుమ్,
" " (౨) త్యాగమ్విధేయమ్" §ఎన్ఱు, అపక్షత్తిలే ఇత్తునిషిద్ధానుష్ఠాన
" రూపమాకైయాలే, ఉపాయత్వబుద్ధ్యా వనుష్ఠితత్వమిల్లావిట్టాలుమ్
" ఉపాయాన్వయమ్ దుర్వారమ్:—
" నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ అనిష్టాన్వయహేతువామ్బాత్తు, ఉపాయత్వ
"* బుద్ధ్యావనుష్ఠితత్వమ్ అపేక్షితమన్ఱో? [నిష్ఠాహానిహేతువామ్:— }
" ఆకైయాల్ ఇవ్వధికారిక్కు, ఇత్తు, (రాగప్రాప్త) మానాలుమ్ }
"""(1) ఉన్మత్తప్రవృత్తిక్కు గ్రామప్రాప్తిపోలే, [వేణ్డా"౩ ఎన్ఱుమ్, }
" త్యజిత్త ఉపాయఙ్గళిలే ఇవై అన్వితఙ్గళామో? ఎన్ఱునినైక్క }

* § ముముక్షుప్పడి, చ-ప్ర. వా. ౧౯.

31-3-98.

వ్యా.—౯౦.—అన్ఱు, కేళ;

అ. """(2) ఆనృశంస్యప్రధానన్యాయఅనుష్ఠిత్తాలుమ్, ఏఱిట్టకట్టిఆకా
" 'శత్తిల్ నిల్లాత్తాప్పోలే, అవైయుమ్ ఒరుఫలత్తోడు సద్ధిప్పిక్కక్కడ
" 'వత్తు"౪, ఎన్ఱుమ్, ఇవర్తామే యరుళిచ్చెయ్తారికే?
" 'ఆకైయాల్, సాధనత్వబుద్ధ్యాఽనుష్ఠితత్వమిల్లావిట్టాలుమ్ ఉపాయా
" 'న్వయమ్ దుర్నివారమ్'; ఎన్ఱు, శఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్";
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికైయై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(అన్ఱు, కేళ ఇన్దప్రపత్తిక్కు ఉపాయకోటియిలే) ఇత్యాది.

౨-అ —4. ప్రపన్నరాన వర్కళ్ *ఠకలఙ్గిఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ ప్రవర్తి
త్తాలుమ్, అవర్కళైయుమ్ పాపఙ్గళిలాన్ఱాక్కచ్చేర్త్తు, ఎమ్బెరుమాన్
కట్టిత్తువిడుమవనాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అవర్కళుక్కు విరోధమిల్లై:—
ప్రపన్ననుక్కుమ్కూడ వుపాయాత్మకమాక చ్చొల్లప్పట్ట అగ్నిప్ర
వేశత్తాలే తామ "వేణుమ్" ఎన్ఱు, (అరైయర్) ప్రాణన్నైవిట్టవ
రాకైయాలే.
౮౯.—(అనుష్ఠానమాక) ఎన్ఱత్తు, "అనుష్ఠేయమాక" ఎన్ఱపడి.
(అననుష్ఠానమాక) ఎన్ఱత్తు, "అననుష్ఠేయమాక" ఎన్ఱపడి.
(పుణ్యదేశవాసాదిక్కళుమ్) ఎన్ఱు, అ (ఆది)- శబ్దత్తాలే "అవిప్లవాయ
ధర్మాణామ్"౫ ఇత్యాదిప్పడియే, కించిద్ద్వారాభగవన్ముఖోల్లాసత్తుక్కు
ఉఱుప్పాన నిత్యకైఙ్కర్యాదిక్కళై చ్చొల్లుకిఱత్తు.
౯౦ " 'యదృచ్ఛయాపిసంస్పృష్టో దహత్యేవహిపావకః'౬ ఎన్ఱు, అ
" 'న్యాయత్తాలే ఉపాయబుద్ధియిన్ఱికే ఉపాయాన్తరఙ్గళై చ్చెయ్యి
" 'లుమ్, వస్తుస్వభావత్తాలే "ఏఱిట్టకట్టి" యప్పోలే ఒరుఫలత్తోడే సద్ధిప్పిక్క
" 'క్కడవతాయన్ఱో, ఇరుప్పత్తు?
" 'ప్రపన్నాగ్రేసరరాన (౧) ఆణ్డాళుమ్, (౨) ఆళ్వార్కళుమ్,
" 'ఉపాయబుద్ధ్యాలుమ్కూడ ప్రవృత్తిక్కక్కాణైయాలే అత్తుస్వరూప
" 'త్తుక్కుచ్చేరుమో?' ఎన్ఱు, అశఙ్కైయిలే:-
" 'ఉపాయకోట్యన్వితమానత్తైచ్చెయ్యిలన్ఱో, "ఏఱిట్టకట్టి" యయిఱ్ఱాన్య
" 'యమ్ప్రసఙ్గిప్పత్తు?, ఉపాయత్వపరశాస్త్రఙ్గళ్ల్లామ్, ప్రేమావస్థావిశేష
" 'హీనమానజ్ఞానజన్య ప్రవృత్త్య-ఉపాయత్వపరఙ్గళాకైయాలే ప్రేమా
" 'వస్థాకార్యఙ్గళాయ్, రాగప్రాప్తఙ్గళాన, ప్రపన్నరుడైయప్రవృత్తిక్కళై
" 'ఉపాయత్వేన శాస్త్రమ్ విధియామైయాలే అత్తుక్కళ్ ఉపేయాధికార
" 'రూపఙ్గళాయ్క్కొణ్డు అత్యన్త స్వరూపానురూపఙ్గళాక్కుక్కైయిల్లై';
" ఎన్ఱు, ఉపాయత్వపర- శాస్త్రఙ్గళై అధికారివిశేష విషయఙ్గళాక్కి
" విరోధ పరిహారమ్పణ్ణుకిఱత్తు ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్
ప్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱు, కేళ) ఇత్యాదియాలే.

౧॥ పూ మీ. అ. ౬, పా. ౨, సూ. ౧౩. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ. ౧౭ శ్లో. ౯౭. ౩॥ ముముక్షుప్పడి. చ-ప్ర. ౨౪. ౪॥ తని-చ., "సర్వపాపేభ్య" ఇత్య స్యవ్యాఖ్యానే. ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭-౯౩. ౬॥ హార్యష్టకే, శ్లో. ౧.

మూ.—౯౦.(౧) అనన్యోపాయత్వముమ్,

వ్యా.—“ఇన్దప్రవృత్తిగళ్ (ఉపాయకోటియిలేఅన్వయి) “త్తత్తాకిలుమ్,((౧)అనన్యోపాయత్వ) త్తుక్కు (కులై)క్కల్ “వరుమిత్తన్నైయిలే?,
“అత్తు, (ప్రేమ) పరవశర్ క్కు అవద్యమన్ఱు,”;

ఎన్ఱై,క్కాక్క, ప్రేమపరవశర్ (ప్రవృత్తి)క్కళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అనన్యోపాయత్వముమ్,) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

((౧) అనన్యోపాయత్వమ్...కులైయుమ్బడియాన ప్రవృత్తి) యావత్తు—

అ.—(అనన్యోపాయత్వత్తుక్కు కుఱైత్తల్) ఎన్ఱు,తు, “నిష్ఠాహాని” ఎన్ఱ,పడి.—

“(౧) ప్రియాయామమతిష్ఠాశ్చ’ ౧ఎన్ఱ,అ విశేషవచనత్తైక్కొణ్డు, విని “యోగపృథక్త్వత్తాలే కైఙ్కర్య బుద్ధ్యాపన్నక్కళాన విషయ వాసాదిక్కళిలే, “ఉపాయాన్వయ ప్రయోజకత్వ శఙ్కైయేఇల్లై:
“ (౨) ఇప్పడికైఙ్కర్యబుద్ధ్యావన్ఱి,క్కే విరహ - వైక్లవ్య [=బ్య] “త్తాలేఉణ్డాన దేహత్యాగాదిక్కళ్, (ఉపాయకోటియిల్ అన్వయి) క్కు “క్కూడవత్తాన్నాలుమ్, ప్రేమపారవశ్యాదిక్కళాలే, నిష్ఠాహానికరఙ్గళన్ఱు,”: ఎన్ఱు, కరుత్తు.—

ఎ-అ.— (కులైయుమ్బడియానప్రవృత్తి) ఎన్ఱు,తు,
“కులైయుమ్బాలేయాన (ప్రవృత్తి)” ఎన్ఱ,పడి.

ఇత్తాల్, (అనన్యోపాయ) త్వాదిక్కళ్ (కులైయు) మత్తన్ఱు,డే? మడలూరుక్కైయైయుమ్ ఉపాయాన్తరమాక వరుళిచ్చెయ్తత్తు, (౧) నాయకనుక్కుమ్, (౨) నాట్టుక్కుమ్, అదృష్టద్వారా అవద్యత్తై విళైక్కుమత్తాయ్ ఇరుక్కైయాలే:-
ఇజ్జన్ఱి,క్కే, అదృష్టద్వారా నాయకలాభత్తుక్కుఉప్పన్ఱి,డేయిత్తః?.

మీ.—౯౦. “ఏవంప్రావణ్యాతిశయాత్, ఉపాయాన్తరేష్వపి, ప్రపన్న “తయాప్రసిద్ధేషుప్రవృత్తిః, కిందృష్టా?” ఇత్యాశఙ్కాయామాహ, (అనన్య-) ఇతి.—

“పరాఙ్కుశాదీనామ్ ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తేః ఉపాయత్వ బుద్ధి “కృతత్వేఽపి,సాధ్యభక్తి కారితత్వాద్ హి నోపాయకోటావన్వయః? “అత్రపునః, ఉపాయత్వ బుద్ధివిరహేణ కేవలప్రావణ్య కృతస్య ఉపా “యకోటి నివేశాభావః, ‘కింపునర్’ † న్యాయసిద్ధః”; ఇతిభావః-

వ్యా.—“తిరున్దవే నోఱ్కిన్ఱేన్”,౨ “నోఱ్కిన్ఱ, నోన్బినై కుఱిక్కొళ్”, ౩ “కుత్తిరియాయ్మడలూర్తుమ్”,౪ “ఓత్తినామమ్”, ౫ “ఊరాత్తొళియేన్ నాన్- వారార్§ పూమ్ పెణ్ణై మడల్”,౬ “ఉలకఱియవూర్వేన్ నాన్- మన్నియపూమ్పెణ్ణై మడల్”;౭ ఎన్ఱు,

అ.- “విషయవాసాదిక్కళుక్కు,(౧)కైఙ్కర్యరూపేణవినియోగవిశ్లై, “(౨) స్వతన్త్రోపాయత్వోపాయాఙ్గత్వాదిరూపేణ వినియోగమ్’; “ఎన్ఱి.అపహత్తిలే,
“అన్నైయుమ్, ప్రేమపారవశ్య కృతఙ్గళానైయాలే. ఉపాయ “నిష్ఠాహానికరఙ్గళాకాతు”; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(ప్రేమ పరవశర్) ఎన్ఱు,తు, “(1) ఆళ్వార్కళుమ్ (2) ఆణ్డాళుమ్,” ఎన్ఱ,పడి.

(“తిరున్దవే”౨) ఇత్యాది:—

“ (“తిరున్దవే”౨)= నన్ఱాక, (“నోఱ్కిన్ఱేన్”౨)= ఉపాయానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకిఱేన్”; ఎన్ఱ,పడి.

(“నోఱ్కిన్ఱ,”౩) ఇత్యాది:—

“(“నోఱ్కిన్ఱ,”౩)=అనుష్ఠీయమానమాన,(“నోన్బినై”౩)= “ఉపాయానుష్ఠానమాకిఱ వ్రతత్తై,(“కుఱిక్కొళ్”౩)=“బుద్ధిపణ్ణ”; ఎన్ఱ,పడి.

(“కుత్తిరియాయ్”౪) ఇత్యాది:—

“ (“కుత్తిరియామ్”౪)= కుత్సిత స్త్రీయాయ్, (“మడలూర్తుమ్”౪)=మడలూరువోమ్”; ఎన్ఱ,పడి.

(“ఓత్తి నామమ్”౫) = “తిరునామ సంకీర్తనమ్ పణ్ణి”; ఎన్ఱ,పడి.

(“ఊరాత్తొళియేన్”౬) ఇత్యాది:—

“ (“వారార్”౬)=దీర్ఘమాన, (“పూమ్౬”)= అళ్ళకియత్తాన, “ (“పెణ్ణైమడల్”౬) =పెణ్ణైమడలై,(“పెణ్ణై”౬)=పన్నై, ఏరార్= “ఇరుప్పైయర్”; ఎన్నక్కడవతు.

(“ఊరాత్తొళియేన్ నాన్”౬)=“నాన్ ఊర్న్దవిడ్వేన్”ఎన్ఱ,పడి.

(“ఉలకఱియ”౭) ఇత్యాది:—

“(“నాన్”౭)=విరహాతురైయాననాన్, (“మన్నియ”౭)=స్థిర “మాన, (“పూమ్”౭)=అళ్ళకియత్తాన, (“పెణ్ణైమడల్”౭)=పన్నైమ “డలై, (“ఉలకఱియ వూర్వేన్”౭)= ఇన్దలోకత్తార్ అఱియుమ్బడి “ఊర్వేన్”; ఎన్ఱ,పడి.

౧॥లక్ష్మీతన్త్రే.అ.౧౭-౯౪. †౩౧౫మ్పుటత్తిల్ ౩మ్నోట్టైప్పార్క్క.

౨॥నా. తి. ౧-౬. ౩॥నా. తి. ౧-౮. ౪॥తి. వా. ౫-౩-౯. ౫॥పెరియ తిరుమొళి. ౯-౩-౯ .౬॥ శిఱియతిరుమడల్, ౭౭కణ్ణి. ౭॥పెరియతిరుమడల్, ౧౪౭కణ్ణి. [§“వార్”=నీళమ్(ఎన్ఱు,అక్కరాత్తి)]

మూ.—(౨) అనన్యోపేయత్వముమ్,

వ్యా.—(1) నోన్బునోఱ్ఱై, (2) మడలెడుక్కై, ముతలాన వ్యాపారఙ్గళిలే యిழிకై.

((౨)అనన్యోపేయత్వమ్...కుళైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తి) యావతు—

"అత్తలైక్కు అతిశయత్తై విళైక్కైయేపురుషార్థమ్"; ఎన్ఱు, ఇరుక్కై తవిర్న్దు,

"నమక్కేనలమాతలిల్" ౧ ఎన్ఱుమ్, "తూమడల్ తణ్ణన్దుழாయ్ మలర్ కొణ్డుశూడువోమ్" ౨ఎన్ఱుమ్,

అ.—ఇతిల్ అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నోన్బు) ఇత్యాదినా.—

("నోఱ్ఱ నోన్బిలేన్" ౩)ఇత్యాద్యర్థమ్, (నోన్బునోఱ్ఱై) ఎన్ఱు,

("ఊరాతొழிయేన్" ౪) ఇత్యాద్యర్థమ్, (మడలెడుక్కై) ఇతి.

("ఓత్తి నామమ్" ౧) ఇత్యాద్యర్థమ్, (ముతలాన) ఇతి.—

"సంకీర్తనాది-సాధనవిశేషఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

("తిరున్దవే" ౩) ఇత్యాది, నాచ్చియార్-తిరుమొழி.

("కుతిరియాయ్" ౫) ఇత్యాది, తిరువాయ్మొழி.

("ఊరాతొழிయేన్" ౪) ఇత్యాది, శిఱియ తిరుమడల్.

("ఉలకఱియ" ౬) ఇత్యాది, పెరియ తిరుమడల్.

("అత్తలైక్కు") ఇత్యాది:—

"స్వార్థతాగన్ధరహితపరార్థతైకవేషమాన అతిశయత్తై", ఎన్ఱపడి:

("నమక్కేనలమాతలిల్" ౧), "నమక్కే ఆనన్దమాకైయిల్" ఎన్ఱపడి.

ఇతు, ("ఓత్తి నామ" ౧) త్తిరుప్పావై యిశేషమ్.

ఇత్తాల్, పరార్థతారహిత స్వార్థానన్దమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

("తూ" ౨) ఇత్యాది:—

"("తూ" ౨)=పరిశుద్ధమాన, ("మడల్" ౨)="ఇతళ్కళైయుడై యా, ("తణ్" ౨)కుళిర్న్ద, ("అమ్" ౨)=అழகియతాన, ("తుழாయ్" ౨)=తుழாయైయుడైయ, ("మలర్ కొణ్డు" ౨)=పుష్పఙ్కళై క్కొణ్డు- ("శూడువోమ్" ౨)=అలఙ్కరిత్తుక్కొళ్ళక్కడవోమ్"; ఎన్ఱపడి.

ఇతు తిరువాయ్మొழி; ఇత్తాల్, స్వార్థాతిశయమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"అవధారణత్తైయొழிన్ద స్వార్థమ్, ఇరణ్డుక్కుమ్ అర్థమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

మూ.—(3)అనన్యదైవత్వముమ్, కుళైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తి

వ్యా.—తనక్కు అతిశయమ్ తేడత్తొడఙ్గుకై.

((3) అనన్యదైవత్వమ్...కుళైయుమ్పడియాన ప్రవృత్తి) యావతు—

"కామతేవా! (1)ఉన్నైయుమ్ (2)ఉమ్బియైయుమ్ తొழுతేన్", ౭ "పేశువతొన్ఱుణ్డిఙ్గెమ్బెరుమాన్!" ౮ ఎన్ఱు, కామన్ పక్కలిలే దేవతాబుద్ధిపణ్ణి ఆరాధిక్కై.

అ.—(తనక్కతిశయమ్)ఎన్ఱు.

[అనన్యదైవత్వమ్] ఇత్యాది:—

"ఉన్నిత్తు మఱ్ఱొరు తెయ్వమ్ తొழாళ్", ౯ 'అనన్యదైవత్వమియంతమాచ', ౧౦

"ఎన్ఱు, శొన్న దేవతాన్తర వైముఖ్యమ్"; ఎన్ఱపడి.

("కామతేవా!" ౭) ఇత్యాది:—

("కామతేవా!" ౭)=కామదేవనే!, ("ఉన్నైయుమ్" ౭)=ఉపాయమాన ఉన్నైయుమ్, ("ఉమ్బియైయుమ్" ౭) పురుషకారమాన=ఉన్ తమ్బియైయుమ్, ("తొழுతేన్" ౭)=ఆశ్రయిత్తేన్.

కామన్ తమ్బి శ్శామన్.

("కామతేవా!" ౭)ఎన్ఱు, "తత్పురుషాయ విద్మహే కామదేవాయ ధీమహి, తన్నోఽనఙ్గ ప్రచోదయాత్" ౧౧ ఎన్ఱు, కామ గాయత్రీస్థ-మన్త్రలిఙ్గ సూచితమ్.

"("కామతేవా!" ౭) ఎన్ఱ, అవితు, అశ్వకర్ణాది శబ్దఙ్గళ్బోలే, కేవలరూఢమాకక్కూడుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రమాణాన్తరమ్,

("పేశువతు" ౮) ఇత్యాది.—

"("ఎమ్బెరుమాన్!" ౮) = ఎన్ స్వామి!, ("ఇఙ్గొన్ఱు పేశువతుణ్డు" ౮)=ఇవ్విడత్తిల్ వివక్షితమ్ ఒన్ఱుణ్డు"; ఎన్ఱపడి.

ఇతు నాచ్చియార్-తిరుమొழி.

ఇతుక్కర్థమ్, (కామన్ పక్కలిల్) ఇత్యాది.

("కామతేవా!" ౭) ఎన్ఱ, ("కామ") శబ్దార్థమ్, "(కామన్ పక్కలిలే)" ఎన్ఱు.

("తేవా" ౭), ("ఎమ్బెరుమాన్" ౭), ఎన్ఱ, అవిత్తైప్పఱ్ఱ (దేవతాబుద్ధి) ఎన్ఱు;

("తొழுతేన్" ౭) ఎన్ఱ, అవితుక్కర్థమ్, ("ఆరాధిక్కై")ఎన్ఱు;

౧॥ పెరియతిరుమొழி, ౯-౩-౯. ౨॥ తి.వా. ౫-౩-౧౦.
౩॥ నా. తి. ౧-౬. ౪॥ శి. తి. ౭౭కణ్ణి మేల్. ౫॥ తి. వా. ౫-౩-౯.
౬॥ పెరియతిరుమడల్. ౧౪౭కణ్ణి మేల్.

౭॥ నా. తి. ౧-౧. ౮॥ నా. తి. ౧-౮. ౯॥ తి. వా. ౪-౬-౧౦.
౧౦॥ శా. సు. ౨౮-౧౨. ౧౧॥

మూ.—కాణానిన్ఱోమిఱే?.

వ్యా.—(కాణానిన్ఱోమిఱే?) ఎన్ఱత్తు,—
"ప్రాప్యవస్తువిల్ ప్రావణ్యాతిశయత్తాలే, పేరళవుడైయ
"వర్కళ్ శెయ్కైయిలుమ్ ఉణ్డాక (కాణానిన్ఱోమిఱే)?" ఎన్కై.—
"'మున్బుశొన్న (ప్రవృత్తి)క్కు (ఉపాయకోటి) ట్ప్రవేశమ్
"వస్తుగత్యావరుమ్' ఎన్ఱు, కొళ్ళుకైఅమాత్రమిఱే?;
అజ్ఞన్నిన్ఱ్, కే,
"నేరే ఉపాయబుద్ధ్యావనుష్ఠితమానవై యిఱేయివై?; అన్ఱ్
"యాలే, ప్రేమపరవశర్క్కు ఇవైఅవద్యమన్ఱు,"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—("పేరళవుడైయవర్కళ్") =(1) "మయర్వఱమదినలమరుళ" ప్పెఱ్ఱవర్ (2) సహజమాయుమ్. ఇరుక్కిఱ విశదతమజ్ఞానత్తై యుడైయరాన.(1) నమ్మాళ్వార్,(2) తిరుమఙ్గైమన్నన్, (3) ఆణ్డాళ్, ఇవర్కళ్.
పూర్వోక్తావద్యత్వాభావత్తై ఇత్తై విక్కిఱార్,
(మున్బుశొన్న) ఇత్యాదినా.—
(మున్బుశొన్న ప్రవృత్తిక్కు) ఎన్ఱత్తు,
"(పిత్తైతిరునఱైయూరరైయర్)- దేహత్యాగత్తుక్కు" ఎన్ఱపడి.
(వస్తుగత్యా) ఎన్ఱత్తు,
"ఉపాయబుద్ధ్యావన్ఱిక్కే రాగేణకృతమానాలుమ్, నిషిద్ధానుష్ఠా
"నత్తినుడైయ అర్థస్వాభావ్యత్తాలే"; ఎన్ఱపడి.
(కొళ్ళుకైఅమాత్రమ్) ఎన్ఱ,ఱ (మాత్ర) శబ్దత్తాలే, ఉపాయబుద్ధ్యా అనుష్ఠితత్వమ్ వ్యవచ్ఛేద్యమ్.
(నేరే ఉపాయబుద్ధ్యా అనుష్ఠితమానవై యిఱే ఇవై?) ఎన్ఱత్తు,
"సంపూర్ణదోష ప్రయోజకోపాయ బుద్ధ్యనుష్ఠితమానవై యిఱే, ఇవ్వ (నోన్బు) ముదలానవై?"; ఎన్ఱపడి.—
"ఏవమన్యేష్వపిదోషవత్సు"[1] ఎన్ఱు,(౧) అబుద్ధిపూర్వత్తిలే(1) అల్ప దోషముమ్, (౨) బుద్ధిపూర్వత్తిలే (2) మహాదోషముమ్ శొల్లిన్ఱిఱే?
"'ఇప్పడి (౧) మహాదోషహేతుక్కళుక్కు, ప్రేమపారవశ్యమ్ దోష
"'హేతుత్వ ప్రతిభటమానాల్,(౨)అల్పదోషహేతువుక్కు,అత్తు, దోష
"'హేతుత్వ ప్రతిభటమ్' ఎన్నుమిడమ్ కైముతికమ్ఱో"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱైయాలే ప్రేమపరవశర్క్కు) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—(మడలెడుక్కై ముదలాన) ఎన్ఱ, "ఆది" - శబ్దత్తాలే, అడిక్కొరుక్కాల్ ప్రపత్తిపణ్ణుకైయై చ్చొల్లుకిఱత్తు.

మూ.—౯౧. జ్ఞానవిపాక కార్యమాన

వ్యా.—౯౧. "ఇత్తనైయుమ్ కలక్కత్తాలేవన్దవైయిఱే",
"(అజ్ఞాన) మూలమాయ్ (వరుమవై), ఒన్ఱుమ్ ఆదరణీయ
"మన్ఱే?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(జ్ఞాన-)ఇత్యాదియాలే:—
(జ్ఞానవిపాక) మావత్తు,
'ఞానత్తిల్ తన్నిలైనలమ్' ౨ ఎన్ఱ,ఱపడియే, జ్ఞానత్తినుడైయ పరిపాకరూపైయానభక్తి;

అ.—౯౧. "అజ్ఞానహేతుకత్వహేతువినాలే,మడలెడుక్కై ముదలాన
"వఱ్ఱుక్కు దోషత్వానుమాన శఙ్కైయిల్, ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారిక్కై. (ఇత్తనైయుమ్)ఇత్యాది.
(ఇత్తనైయుమ్) ఎన్ఱత్తు,
"మడలెడుక్కై ముదలానవై" ఎన్ఱపడి.—"ఇమాః ప్రవృత్తయో ఽవద్యరూపాః:—అజ్ఞానకార్యత్వాత్, సంప్రతిపన్నవత్"[3]; ఎన్ఱ,ఱ వనుమానమ్, ఇఙ్గేవివక్షితమ్.
(జ్ఞాన-) ఇత్యాది—
విశిష్టః+(పాకః)=(విపాకః), (జ్ఞాన)స్య+(విపాకః)=(జ్ఞాన విపాకః)
తత్కా(ర్యమాన) జ్ఞానమ్, భగవద్విషయత్తిల్ నిరతిశయభోగ్యత్వ (జ్ఞాన)మ్.
అతినుడైయ (విపాక) మావత్తు—
అనుకూలవిషయకత్వ ప్రయుక్త - (1) అనుకూలత్వ (2) విశిష్టత్వాపాదకత్వాదిరూపావస్థా విశేషరూపైయానభక్తి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఞానత్తిల్"౨)ఇత్యాదినా.—
("ఞానమ్"౨)=(జ్ఞాన) త్తినుడైయ, ("తన్నిలై"౨)=పక్కుక్కై యాకిఱ పరి(పాకరూప) మాన, ("నలమ్"౨)=సుఖరూపైయానభక్తి.
"భక్తిశ్చ (జ్ఞాన) విశేషః"[4] ఎన్ఱ,ఱ అదువుమ్ ఇఙ్గేవివక్షితమ్.
(అజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు, యుక్తాయుక్తవిభాగ ప్రమానుదయ మభిప్రేతమ్.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

మీ.—౯౧. "పరాఙ్కుశాదీనామ్ ఉపాయాన్తరప్రవృత్తిః,
"తత్రా అజ్ఞానకార్యా స్యాత్,—
"వస్తుతః అనుపాయేషు ఉపాయత్వబుద్ధేరజ్ఞానత్వాత్"; ఇత్యత్రాహ, (జ్ఞాన-)ఇతి.—
[ఇతిభావః.
"తన్మూలాజ్ఞానాత్ భక్తిపారవశ్యకృత - అజ్ఞానముత్తమమ్",

౧॥ § ౩౧౫వ పుటత్తిల్ ౩వ నోట్టైప్పార్క్క.

౨॥ ఇరామానుశనూఱ్ఱన్దాది, పాట్టు ౬౬. ౩॥
౪॥—"(శేముషీతి).- అయంసామాన్యశబ్దః. (భక్తిరూపేతి)విశేషశబ్దః." (శ్రుతప్రకా. పు-౩, పజ్క్తి-౨౯. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే.)

౩౨౫ ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకస్యహానిస్, తత్కారితంభయమ్। సర్వంశ్లాఘ్యతమం, కిన్తుహేయంకర్మనిబన్ధనమ్। ఈశోవిశేషసంకల్పోత్పాదితర్ధితభక్తికా।

ఘూ.—అజ్ఞానత్తాలేవరుమవైయెల్లామ్, అడికఱ్ఱుళ్ళు ఫైఱుమ్.

వ్యా.— అత్తిల్ (కార్యమాన అజ్ఞాన) మావదు,— అన్ధభక్త్యతిశయత్తాలే వరుమ్ (1) ప్రాప్తా (2) ప్రాప్త వివేకాభావమ్.

“ అత్తాలేవరుమ్ (ప్రవృత్తి) విశేషఙ్గళెల్లామ్, (అడి “ కఱ్ఱుళ్ళుఫైఱుమ్)” ఎన్నదు,

“ అతిశ్లాఘ్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్” ఎన్నపడి.—

“ కర్మనిబన్ధనమాన (అజ్ఞానత్తాలే వరుమవై)యే హే యఙ్గళ్”; ఎన్నుకరుత్తు.

అ.-(అన్ధభక్త్యతిశయత్తాలేవరుమ్ ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకాభావమ్) ఎన్ఱు,

“[వరుమవై] ఎన్గిఱ సామాన్యశబ్దత్తుక్కు, ప్రకరణానుగుణమాక విశేషపరత్వమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ప్రవృత్తివిశేషఙ్గళ్) ఎన్నదు.

“(అడి) ఎన్ఱు, పదమాత్రపరిమితభూమియాయ్,

“(కఱ్ఱుళ్ళు) ఎన్ఱు, సువర్ణపరిమాణ విశేషమాయ్,

“అత్యల్పస్థానవిశేషఙ్గళ్, పదమాత్రత్తిలుమ్మహార్ఘమ్”, ఎన్ఱు, శబ్దార్థమ్;

“అత్తిల్, ఇఙ్గే యథాశ్రుతార్థవివక్షై కూడామైయాలే, కుశలవచక “ ర్తృ వాచకమాన ‘కుశల’ శబ్దమ్, వివేచకత్తైప్పఱ్ఱ నైపుణ్యత్తిలే “ లాక్షణికమాకిఱాపోలే, మహార్ఘతాముఖత్తాలే శ్లాఘ్యతాతి “ శయలక్షణమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అతిశ్లాఘ్యఙ్గళాయ్) ఇత్యాది.

“ అవద్యరూపత్వ సాధకతయాభిమతమాన అజ్ఞానకార్యత్వరూప “ హేతువుక్కు, కర్మమూలకాజ్ఞానకార్యత్వత్తాలే సోపాధికత్వమ్, “ మూలత్తిలే [జ్ఞానవిపాకకార్యమాన] ఎన్గిఱ అవిశేషవచనత్తాలే “ సూచితమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కర్మనిబన్ధనమాన)ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౯౧. (కర్మనిబన్ధనమానఅజ్ఞానత్తాలే వరుమవై)యావదు:—

“ నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాద్ ఉపాయాన్తరమిష్యతే” ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, (1) ఉపాయాన్తరాదిస్వరూపవిరుద్ధ జ్ఞానానుదయరూపాజ్ఞాన - (2) తద్విస్మృతికళాకిఱకర్మనిబన్ధన (అజ్ఞానత్తాలే వరుమవై.)

మూ॰—౯౨. ఉపాయఫలమాయ్,

వ్యా.—౯౨. “ఆనాలుమ్ ఇవ్వతి(ప్రవృత్తి), ఇత్తలై యిల్ (ప్రవృత్తి)యిల్ ఒన్ఱైయుమ్ సహియాత సిద్ధోపాయత్తిన్ కార్యకరత్వత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాకాతో?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయ -) ఇత్యాదియాలే.

(ఉపాయఫలమ్) ఎన్నదు,

“సిద్ధోపాయమానఅవన్ పణ్ణిన కృషిఫలమ్’ ”† ఎన్నపడి.

“ మయర్వఱ మతి - నలమ్ అరుళినన్”, ౨

“ పేరమర్ కాతల్ కడల్ పురైయవిళైవిత్త-కారమర్ మేనినఙ్గణ్ణన్”౩ ఎన్ఱు, [=ఎన్గిఱపడియే,] ఏవంభూత (ప్రవృత్తి) హేతువాన భక్తికు (౧) ఉత్పాదకనుమ్ (౨) వర్ధకనుమ్ అవనేయిఱే!;

అ.—౯౨. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఆనాలుమ్) ఇత్యాది.

(ఇవ్వతిప్రవృత్తి) ఎన్నదు, “ నిష్కృష్టవేషత్తుక్కు త్యన్తనిషిద్ధ “ మానఉపాయబుద్ధ్యా నుష్ఠానమ్” ఎన్నపడి.

(ప్రవృత్తియిల్ ఒన్ఱైయుమ్) ఎన్నదు, “(సాధనబు) ద్ధియఱ [వా-“ ౮౬](౧) (రాగప్రాప్త) త్తైయాతల్, (౨) తద్బుద్ధ్యా [వా-౮౯.] “ (అనుష్ఠాన)త్తైయాతల్”, ఎన్నపడి

“ (౧) (ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాతో) ఎన్గిఱ (ఉపాయ) శబ్దమ్, “ ప్రతిబన్ధార్హత్వరూప లిఙ్గత్తాలే సిద్ధోపాయపరమ్;

“ (౨) తత్ప్రాయపాఠత్తాలే, [ఉపాయఫలమాయ్] ఎన్గిఱ (ఉపాయ)శ బ్దముమ్, సిద్ధోపాయపరమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సిద్ధోపాయమాన) ఇత్యాది.

†“సృష్ట్యవతారాది” వ్యాపృత్యర్థమ్, “కృషిఫల”త్వత్తై విశేషిప్పిక్కిఱార్, (“ మయర్వఱ”౨) ఇత్యాదినా.—

“ (౧) (“పేర్”౩) = పెరియత్తాన, (“అమర్”౩)=అమర్న్ద; “అన్బుక్కై,(౨)(“పేర్”౩)=పెరియ, (“అమర్”౩)=భూశకై విళైవి “ త్త;(“కాతల్”౩)=కామత్తై,(“కడల్ పురైయ”౩)=కడల్పోలే, “(1) విళైవిత్త,(2)వర్ధిప్పిత్త, (“కారమర్”౩) = మేఘమొత్త, “ (“మేని”౩)=విగ్రహత్తైయుడైయ, (“నఙ్గణ్ణన్”౩)=ఎఙ్గళుక్కు “ శేషభూతనాన కృష్ణన్”; ఎన్నపడి.

మీ.—౯౨. “ ఏవమపి ‘నిష్ఠయాహీయతే’ ౪ ఇతివచనాత్, ఉపాయప్రతిబన్ధకంస్యాత్”; ఇత్యత్రాహ, |(ఉపాయ-) ఇతి.

† ముముక్షుప్పడి, చ. ప్ర; వా-౪౨;=శ్రీవచనభూ. వా-౩౮౭. ౨॥ తి. ౧-౧-౧. ౩॥ తి. ౫-౩-౪. ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ. ౧౭-శ్లో-౯౦.

మూ.—(౨) ఉపేయాన్తర్భూతమాయ్ ఇరుక్కు మత్తు,

వ్యా.—అన్నైయాలే, భక్తిపారవశ్య నిబన్ధనమాన ఇప్ప్రవృత్తియై (ఉపాయఫలమ్) ఎన్ఱిఱాఽర్.

(ఉపేయాన్తర్భూతమాయ్ ఇరుక్కుమత్తు) ఎన్ఱత్తు,— "ప్రాప్యత్వరైయిన్ ముముక్షుక్కళాలే కణ్ణాఱ్ప్పులైయిట్టు. "ఇత్తలైపక్కల్ అవలమాప్పెల్లామ్ నమ్మై ఆశైప్పట్టు, ఇప్పడి "పడప్పెఱువతే!' ఎన్ఱు, అవన్ ముగ్ధమలరుక్కైక్కు ఉ "ప్పాక్కైయాలే, మడలెడుక్కై తుడక్కమాన ఇన్ద "(ప్రవృత్తి)కళ్ అవన్ముగ్ధగలక్కు త్తికోక్కప్పణ్ణుమ్

అ.—ఇత్తు తిరువాయ్మొழி. ("అరుళినన్"౧) ఎన్ఱి,అవిత్తుక్కర్థమ్, (1)(ఉత్పాదకన్గుమ్,) ఎన్ఱు. ("కడల్పుర్రైయవిత్తైవిత్త" ౨) ఎన్ఱి,అవిత్తుక్కర్థమ్, (2)(వర్ధకన్గుమ్,) ఎన్ఱు.

"ఉపాయప్రయోజ్యత్వమ్,(ఉపాయఫల)త్వమ్"; ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భక్తిపారవశ్యనిబన్ధనమాన) ఇతి.

(ఉపేయ-) ఇత్యాది.—

(ముముక్షుక్కళాలే) ఎన్ఱత్తు, "తీవ్రత్తైయాలే" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తలై) ఎన్ఱత్తు, "చేతనన్" ఎన్ఱపడి.

(అత్తైమాప్పెల్లామ్,) ఎన్ఱత్తు,

"అనుచితప్రవృత్తి - ప్రయోజకమాన అస్వాస్థ్యాతిశయఙ్గ ళెల్లామ్"; ఎన్ఱపడి.

(నమ్మైయాశైప్పట్టు-) ఇత్యాది:—

ఇఙ్గే, "(౧) శోచ్యాచ ప్రియదర్శనాచ మదనక్లిష్టేయమాలక్ష్యతే" (1) ఎన్ఱి, అన్నైయమ్,3 (౨) "యస్యార్థే సుముఖి! త్వయా పునరనుత్యాగే ఽపిసన్నహ్యతే" ౪ (2) ఇత్యాదికన్నైయమ్, సంవాదమాక్కొణ్డు కొళ్వతు.

"[ఇరుక్కుమత్తు,] ఎన్ఱి,ఉ ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వపరమ్", ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే, (ఇన్దప్రవృత్తిక్కళ్) ఎన్ఱత్తు.

"భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశేనానుష్ఠీయమానత్వమ్, కైఙ్కర్యత్వమ్"; ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ముగ్ధమలర్త్తిక్కొక్క) ఇత్యాది.

౧॥ తి. వా. ౧ - ౧ - ౧. ౨॥ తి. వా. ౫ - 3 - ౪.
3॥ శాకున్తలమ్, అ. 3 - శ్లో - ౭. ౪॥

మూ.—ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాత్తు.

వ్యా.—"కైఙ్కర్యత్తోపాత్తియాయ్క్కొణ్డు, (ఉపేయత్తిలే యన్తర్భూతమాయిరుక్కుమ్)"; ఎన్ఱై,

(ఉపాయ ప్రతిబన్ధకమాకాత్తు) ఎన్ఱత్తు, "ఏవంభూతమానత్తు, ఉపాయత్తినుడైయ కార్యకరత్వత్తుక్కు విలక్కాక్కాత్తు"; ఎన్ఱపడి.

అ.—ఇఙ్గే, ఉద్దేశాంశ మిల్లామైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కైఙ్కర్యత్తోపాత్తియాయ్క్కొణ్డు) ఎన్ఱు.

(ఉపేయాన్తర్భూతమాయ్) ఎన్ఱత్తు, "(ఉపేయ) కోటినివిష్టమాయ్" ఎన్ఱపడి.

"నిత్యసిద్ధమాన ఉపాయత్తుక్కు, ఉత్పత్తియిల్లామైయాలే, ఉత్పత్త్యభావప్రయోజకమాన ప్రతిబన్ధకమ్కిడైయాత్తు; అన్నైయాలే, ఉపాధీ[=ధే?=దే?]య కార్యోపాధా[=దా?]న † ప్రతిబన్ధకత్వమే "ఉపాయప్రతిబన్ధకత్వమ్ వివక్షితమ్; అత్తు ఇత్తుక్కిల్లై": ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(కార్యకరత్వత్తుక్కు) ఇత్యాది:—

"ఇత్తాల్,విశ్వ్యత్తమ మన్దముముక్షుసవాక్యత సుకృత విశేషహేతుకసాధ్యోపాయప్రవృత్తియే, ప్రకరణసచివ "సర్వధర్మ"§ శబ్దవాచ్యమాన్నైయాలే తాదృశప్రవృత్తిసామాన్యాసహత్వమే త్యాగవిధ్య-"ఏక"§ శబ్దాభిప్రేతమల్లత్తు, ఉపాయఫలోపేయతుల్య - ఈదృశప్రవృత్త్య- "అసహత్వమ్ అఙ్గేవివక్షితమన్ఱు,"; ఎన్ఱుకరుత్తు,

ఎ-అ.—౯౨. (ఉపాయత్వత్తినుడైయ కార్యకరత్వత్తుక్కు విలక్కాక్కాత్తు) ఎన్ఱత్తు :—

"ప్రపత్తిరూప - ఉపాయానుష్ఠానమ్ పణ్ణినవన్, "(౧) మఱ్ఱొరుసాధనఙ్గళిలాత్తల్, "(౨) మీళవుమ్,అత్తిలేయాత్తల్,ప్రవృత్తిక్కిలిఙ్గే, శరణవర్క్కు ప్రవ్రస్తి "న్యాయత్తాలే [ఉపాయప్రతిబన్ధక] మావత్తు? "(౧) పరగతస్వీకారరూపప్రపత్త్య-అనుష్ఠాతా అవన్నైయాలుమ్, "(౨) ఇత్తలైయిలుళ్ళతెల్లామ్ అతిన్ ఫలమాయ్క్కొణ్డు కేవల ప్రాప్య "కోట్యన్వితఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్, విలక్కాక్కాత్తు"; ఎన్ఱపడి.

† "కార్యోపధాన" ఇతిచ పాఠః. § గీ. ౧౮-౬౬.

(౧)=(1)+(2)　　(౨)

§.౬౩౦ సాధ్యసామ్యవిలమ్బాభ్యాం,సాధ్యేప్రావణ్యతశ్చహిసిద్ధగత్యాశ్రయస్తద్ధితుల్యతానుప్రవృత్తిహేతుస్మాత్ సిద్ధగతేస్సామ్యంచానుసిధ్యతిసర్వథా

మూ.—౬౩. (౧) “సాధ్య(1)సమానమ్, పిళమ్బ(2)సహమ్,”
ఎన్గిఱతేసాధనత్తుక్కు ఏఱ్ఱమ్?;

వ్యా.—౬౩. ఇప్పడి, “మడలెడుక్కైక్కుముత్తలానవై,సిద్ధో(పాయప్రతిబన్ధకమాకాదు)”ఎన్ఱుమిడమ్శొల్లి, అవైత్తన్ఱు సిద్ధోపాయ సామ్యత్తై వివక్షిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (సాధ్యసమానమ్) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.

అ.—౬౩. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,

(ఇప్పడిమడలెడుక్కైక్కు ముత్తలాన) ఇత్యాది —

“ ‘వివక్షైక్కు—వ్యఞ్జకోక్తి; న కేవలంసిద్ధోపాయప్రతిబన్ధకత్వాభావః,
“ ‘కిన్తుతత్సామ్యరూపంవైభవమ్,ఇవఱ్ఱుక్కు ఉణ్డు’ఎన్ఱుశొల్లుకైఅత్తు”;
ఎన్ఱపడి.

“ [(౧) ఉపాయఫలమాయ్, (౨) ఉపేయాన్తర్ భూతమాయ్ ఇరు
“ క్కుమత్తు, ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాదు,సాధ్యసమానమ్]ఎన్ఱవాక్యత్తై
“ యోజిక్కుమళవిల్,(1) [ఉపేయాన్తర్ భూత] త్వ (2) [సాధ్య
“ సమాన] త్వఙ్గళుక్కు మిథోభేదమిల్లామైయాలే, ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదక
“ విధేయఙ్గళుక్కు ఐక్యమ్ప్రసఙ్గిక్కుమ్;
“ ఆకైయాల్, (సాధ్యసమానమ్) ఎన్గిఱవిత్తు, ఉత్తరవాక్యగతమాయ్
“ సిద్ధోపాయ సామ్య తాత్పర్యకమాక వమైయుమ్;
“ (సాధ్యసమానమ్) ఎన్గిఱ (సమాన) శబ్దమ్, (౧) †తద్భిన్నత్వే
“ సతి తద్గతభూయోధర్మవత్త్వరూపముఖ్యసాదృశ్యవాచియాకాల్,
“ (1) సిద్ధోపాయవిషయత్తిల్ వైఘట్యమ్వరుమ్;
“ (౨) ‘సమానగ్రామావయవత్వమ్’క్కిఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే, అభేదవాచి
“ యాకాల్,
“ భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశేనానుష్ఠీయమానత్వరూప కైఙ్కర్య
“ లక్షణ విరహితఙ్గళాయ్,
“ (2) భగవన్ముఖోల్లాస హేతుమాత్రమాన మడలెడుక్కై ముత్తలాన
“ [ప్రవృత్తి] విషయత్తిలే వైఘట్యమ్ వరుమ్;

ఇ.అ.—౬౩. [సాధ్యసమానమ్ విళమ్బసహమ్] ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తుక్కు, మున్దినయోజనై.—

[సాధ్యసమానమ్] ఎన్ఱత్తు — “[సాధ్య] దశైపోలేసాధనదశైయిలుమ్ భోగ్యమాయిరుక్కుమ్”; ఎన్ఱపడి —

ఇప్పడి కొళ్ళుకైఅత్తు, దార్ష్టాన్తికమ్ శొల్లుకైఅ (మడలెడుక్కైముత్తలాన) ఇత్యాదివాక్యస్వారస్యత్తైప్పఱ్ఱ:—

†　　§

వ్యా.—　　అత్తావతు:—

“ ‘(౧)(సాధ్య(1)) వస్తువే సాధనమాయ్యాలే, (సాధ్య(1))
“ త్తుక్కు (సమానమ్)’ ఎన్ఱుమ్,

“ ‘ఫల(2)విళమ్బత్తై సహియాత్తే శీఘ్రమాక కార్యమ్
“ శెయ్తుకొడుక్కుమ్’ ఎన్ఱుమిఱతే, ఇతరసాధనఙ్గళిత్తా
“ ట్టిల్ సిద్ధసాధనత్తుకేఱ్ఱమ్?;

(౨) (సాధ్య)త్తిల్ (ప్రావణ్యమడియాకవిఱతే) ఇన్ద
“ (సాధన)పరిగ్రహత్తిన్ని లిఱ్ఱికిఅగు?;
“అవైయిరణ్డుమివఱ్ఱుక్కుముణ్డు”; ఎన్ఱుకరుత్తు.—

అ.—“ఆకైయాల్, ఉభయానుగతమానతద్గతభూయోధర్మవత్త్వ
“మాత్రత్తైయిన్ద (సమాన) శబ్దమ్ లక్షిక్కుఅత్తు”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే
యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సాధ్యవస్తువే) ఇత్యాది

(సాధ్యత్తుక్కు సమానమ్) ఎన్ఱత్తు, “(సాధ్య)మాన తన్నిల్
“ ఇరుక్కుఅ భూయోధర్మఙ్గళై యుడైత్తానతాయ్’ ఎన్ఱపడి.

(ఫలవిళమ్బత్తై సహియాత్తే) ఎన్ఱత్తు,
“(౧) సద్విద్యాదికళైప్పోలే, (1) దేహాన్తర విళమ్బత్తైయుమ్,
“ (౨) అవతారరహస్యజ్ఞానత్తైప్పోలే, (2) దేహావసాన విళమ్బత్తైయుమ్,
“ (సహియాతు,” ఎన్ఱపడి

(సాధ్యత్తిల్ ప్రావణ్యమడియాక) ఎన్ఱత్తు,
“ సాధ్యత్తిల్ ఉత్కటేచ్ఛైయడియాక” ఎన్ఱపడి.

“ (౧) సాధ్యసమానత్వ(1) విళమ్బసహత్వ(2) ప్రయుక్త ఉత్కర్షముమ్,
“ (౨) సాధ్యవిషయక ఉత్కటేచ్ఛాప్రయుక్త (ప్రవృత్తి) విషయత్వ
“ ముమ్, [ఆకిఅ] సిద్ధోపాయసామ్యమ్ ఇవఱ్ఱుక్కు వివక్షితమ్”;
ఎన్గిఱార్ (అవైయిరణ్డుమ్) ఇత్యాది.

మీ.—౬౩. భక్తిపారవశ్య(1)కృతత్వవిస్మయవిళమ్బ(2)సహత్వాభ్యాంసిద్ధః,
ఉపాయప్రవృత్తితుల్యత్వాదపి, నోపాయ [ప్ర]వృత్తి ప్రతిబన్ధకత్వమ్”;
ఇత్యాహ,

(సాధ్య-) ఇతి:—

“ ‘వివం,(౧)పరాఙ్కుశాదిప్రవృత్తివత్, (౨)జటాయుః ప్రభృతీ
“ ‘నాం దేహత్యాగప్రవృత్తేరనుపాయతయా కేవల విశ్లేషభీరుత్వకృత
“ ‘త్వాత్, విశ్లేషభీరుత్వస్య యోగసంశీలనాద్యభావేపి “విషయ
“ ‘ప్రవణ’౧న్యాయేనభగవద్విగ్రహే సంభవేన, నోపా[=పే?]యాధి
“ ‘కారరూపప్రావణ్య సిద్ధ్యర్థం యోగాభ్యాసాదియత్నః కార్యః—

౧||

(౧)=(1) +(2) (౨)

శేష్యలాభా ర్తిజోయతో న్నదాస్యరూపాప్యవత్ ప్రియః శేషిణోతిశయాధానాద్ హేతుశ్చాస్యద్రుతాగమే ప్రాప్యప్రీతికృతత్వేచ సిద్ధగత్యాశ్రయోపమః

వ్యా.— "ఎజ్జనే"? యెన్నిల్ :—

(౧) మడలెడుక్కైక్కు ముఖలాన (ప్రవృత్తి)కళ్, శేషిక్కు తిశయకరఙ్గళాకైయాలే కైఙ్కర్యరూప (సాధ్య)త్తుక్కు (సమాన) ఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్;

(1) (2)

"మడలూర్ తల్, నోన్బు నోఱ్ఱల్, శెయ్వన", ఎన్ఱు తుణిన్దపోతే, సర్వేశ్వరన్ త్వరిత్తుకొణ్డువన్దు ఇవర్ కళ్ కాలిలేవిழున్బడి పణ్ణికొడుక్కైయాలే ఫల (విళమ్బ సహ) ఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్;

సిద్ధ (సాధనమ్)పోలే ఇతరసాధనఙ్గళిఱాట్టే లేఱ్ ఱత్తైయుడైత్తాయ్,

(౨)(సాధ్యప్రావణ్య మడియాక) వివక్ తిలి (ప్రీకిఅ) వాకారము మొత్తు; ఇసుక్కైయాలే.—

అ.—అత్తై స్ఫుటీకరిక్కిఱార్, (ఎజ్జనేయెన్నిల్) ఇత్యాదినా.

"పరిచర్యాజనితప్రీతివిశిష్ట - ఈశ్వరః, సాధ్యమ్;

(1) (2)

"అతిల్, మిథోవిశేషణ విశేష్య భావత్తిల్ వినిగమనావిరహత్తాలే,

"(౧) ఈశ్వరప్రీతి జనక పరిచర్యయాతల్; (౨) పరిచర్యాజనిత-ఈ

"శ్వరప్రీతియాతల్; (౩) పరిచర్యాజనిత ప్రీతివిశిష్ట - ఈశ్వరన్తాన్; ల్;

"సాధ్యమాకైయాలే, యథాయోగ్యమ్, (౩) ఈశ్వరనుక్కు, ఈశ్వర

"న్నుకిఅసాధ్యసమానత్వముమ్; (౧) ప్రవృత్తిరూపమాన మడలె

"డుక్కై ముఖలానవఱ్ఱుక్కు, తాదృశ కైఙ్కర్యసమానత్వ

"ముమ్; వివక్షితమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(కైఙ్కర్యరూప సాధ్యత్తుక్కు) ఇత్యాది.—

సిద్ధోపాయ సామ్యవివక్షైయాల్, †నాన్తరీయకతయా ఫలితమ్.

ఎ-అ.—౯ ౩. "[సాధ్యసమానమ్]ఎన్గి, అవిడత్తిల్, నిత్యముక్తరుడైయ కైఙ్కర్యమ్పోలే, కేవలభగవన్ముఖోల్లాసైకధాయకత్వత్తాల్ వన్ద స్వరూపానురూపత్వత్తాల్ వన్ద సాధ్యసామ్యమ్ వివక్షితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషిక్కతిశయకరఙ్గళాకైయాలే) ఇత్యాదియాలే.—

మీ —"చిన్తయన్త్యాశ్చ స్వతఏవ పరభక్తేర్జాతత్వాత్;

"'తద్వదేవ, ప్రపన్నేష్వపి అయత్నసిద్ధపరభక్త్యాదిసంభవాత్, నస్వయ

"త్నాపేక్షా'; ఇతినభగవదుపాయత్వస్యసాపేక్షత్వసిద్ధిః"; ఇతిభావః.—

†శ్రీగుణరత్నకోశే, శ్లో ౨౬.

మూ.—(౨) సాధ్యప్రావణ్యమడియాకవిఱే సాధనత్తిల్ ప్రీకిఅర్?.

వ్యా.—ఇత్తాల్, "'సిద్ధోపాయత్తైయొప్రియవుమ్ ఇష్టత్తానే కార్యమ్ శెయ్యవఱ్ఱాకైయాలే, తత్ప్రతిబన్ధకమ్'; ఎన్నుమ్ దూషణమిల్లై"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.—

అన్ఱి, కే :—

([వా-౯-౨] ఉపాయ ప్రతిబన్ధకమాకాతు) ఎన్ఱత్తై, ఇన్నుమ్ ముఖభేదత్తాలే యుపపాదిక్కిఱార్, సాధ్య-) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.—

అత్తావతు:—

(1)

"'(౧)పాల్ మరున్దామాపోలే, (సాధ్య-)వస్తుతానే "(సాధన)మాకైయాలే, సారస్యత్తిల్ (సాధ్య)త్తో "డొత్తిరుక్కుమ్' ఎన్ఱుమ్;

అ.—(ఇత్తాల్, సిద్ధోపాయత్తై యొప్రియవుమ్) ఇత్యాది.—

"ఉపాయసామ్యేన ఉపాయత్వరూప ప్రకృతహేతురుపలక్షితః", ఎన్ఱు, కరుత్తు:—

"ఒరుకార్యత్తిలే ప్రత్యేకమవధృతసామర్థ్యఙ్గళాన వస్తుక్కు

"మేళనస్థలత్తిలే, 'సంభేదే నాన్యతరవైయర్థ్యమ్' ౧ ఎన్గి, అన్యాయ

"త్తాలే, పరస్పర-కార్యకరత్వ ప్రతిబన్ధకత్వమిల్లై"; ఎన్ఱు, పడి.

"(సాధ్యమ్) ఏకరూపమాకక్కొళ్ళైకై ఉచితమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్,

(అన్ఱి, కే)యిత్యాది.—

(ముఖభేదమ్)=హేత్వన్తరమ్. (సారస్యత్తిల్) ఎన్ఱతు, "భోగ్యత్వత్తిల్" ఎన్ఱు, పడి.

[సాధ్యసమాన]త్వం.— సాధ్యాభేదమ్ వివక్షితమ్.

అత్తావతు :—

ఇ-అ.—"కైఙ్కర్యమ్, భగవన్ముఖోల్లాస హేతువానాపోలే, (మడలెడు

"క్కై తుడక్కమాన) (ప్రవృత్తి) కళుమ్, భగవన్ముఖోల్లాస హేతువా

(1) (2)

"కైయాలే, (౧)[సాధ్యసమానత్వ - విళమ్బసహత్వఙ్గళాలే ఇతరసాధ

"నఙ్గళైప్పఱ్ఱ వుణ్డానవేఱ్ఱముమ్, (౨) [సాధ్యప్రావణ్యమడియాక]

"ఇప్రీకిఅవాకారముమ్, ఆకిఅవిళై యిరణ్డుమ్ మడలెడుక్కై తుడ

"క్కమాన ఇవఱ్ఱుక్కుణ్డు"; ఎన్ఱు, పడి.—

(2)

వ్యా.—"'(సాధ్య)త్తై ప్రాపిక్కు మళవిల్, కాల "'(విళమ్బ)త్తై ప్పొఱుత్తు కడుక ప్రాపిత్తువిడుమ్' ఎన్ఱుమ్; "అన్ఱో, సాధనాన్తరత్తిఱ్కు ట్టిల్ సిద్ధసాధనత్తుక్కేఱ్ఱమ్? "ఇప్పోత్తిత్తు శొల్లుక్కిఱతు, 'ఇవ్వాకారద్వయముమ్ "సాధ్యప్రావణ్యహేతువామ్' ఎన్ఱు, తోన్ఱుగైక్కాక; (౨) "ఇప్పడియాగైయాలే, (1) తాన్నడియాక్క పిఱైన్ఱు, "(2) తుణరా (విళమ్బ)మ్ పొఱామల్ తుడిక్కుమ్పడిముఱుక్కడి "యిడుక్కిఱ (సాధ్యప్రావణ్యమడియాక్కవితే), మడలేడుకైక్కు "ముత్తలాన విస్సాధనత్తిల్ ప్రక్కిఱతు?" ఎన్గై.—

ఆగైయాలే, "ఏవంభూత (ప్రావణ్య)త్తుక్కుముఱుత్త "లాలేకణ్ణాఴ్ప్పుఴైయిట్టుచ్చ్యెయ్క్కిఱ ఇ ([వా. ౯౦.] ప్ర "వృత్తి)కళ్, (ఉపాయ)మ్ మేల్ విఴున్ద కార్యమ్ "శెయ్కైక్కు డలామిత్తనైయల్లతు, [వా. ౯౨] తత్- "(ప్రతిబన్ధకమాకాతు)"; ఎన్ఱుకరుత్తు.—

అ.—"ఏతాదృశసాధనోత్కర్షమ, అతిప్రవృత్త్య - ఆపాదక-ప్రావణ్యప్రయోజకమ్"; ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పోత్తు-) ఇత్యాది. (ఇప్పడియాగైయాలే) ఎన్ఱతు, "సాధనోత్కర్షమ్, ఈదృశప్రావణ్యహేతువాగైయాలే"; ఎన్ఱపడి. (ముఱుక్కడియిడుక్కిఱ) ఎన్ఱతు, "అత్యన్తమతిప్రవృత్త" ఎన్ఱపడి. ఉపాయప్రతిబన్ధకత్వాభావరూప సాధ్యత్తోడే సఙ్గమిప్పిక్కిఱార్, (ఆగైయాలే) ఇత్యాదినా.

ఏ-అ.—"ఇత్తాల్, ప్రేమదశైయిన్ఱి, యిలేయిరుక్కుమ్పడిణ్ణమ్ సిద్ధోపాయ "వరణరూప-స్వగతస్వీకారమ్, (1)అనర్థత్వ(2) స్థిరత్వజ్ఞఙ్కాలే (౧)[సాధ్య "సమాన] ముమాయ్, (౨) విళమ్బసహాముమాయ్, ఇరున్దతేయాకి "లుమ్, స్వార్థకైఙ్కర్య రూపానర్థహేతువాయ్క్కొండు స్వరూపవిరుద్ధ "మాయిరుక్కైయాలే, స్వ-స్వీకృతమాన సిద్ధోపాయముఙ్కాడ "విరుద్ధమ్"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.—

ఇ-అ. ఆక, దృష్టాన్తమాన ఇవ్వాక్యద్వయత్తుక్కుమ్, దార్ష్టాన్తికమాన (మడలెడుకైక్కు ముత్తలాన) ఇత్యాదివాక్యతాత్పర్యత్వం సిద్ధమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (ఇప్పోత్తిత్తు శొల్లుక్కిఱతు) ఎన్ఱతు, "ఇన్దరోజనైయిలే,

(1) (2)

"సాధ్యసమానత్వ విళమ్బసహత్వజ్ఞఙ్కాలే, సాధనాన్తరఙ్గళిక్కు "ట్టిల్, సిద్ధసాధనత్తిక్కు విశేషమ్ శొల్లుక్కిఱతు"; ఎన్ఱపడి.

మీ—ఉపేయస్యాధికారో హి పరభక్త్యాత్మకో న సః। యోగమానాదిభిస్సాధ్యః, కిన్త్వర్వాచిగ్రహాదిభిః॥; స్వామిత్వాద్యదిమ తద్దల్పష్టి స్తేమ [౩౫ యోగాద్యదర్శనాత్।

వ్యా.—ఆక, ([వా. ౮౬.] ఇవనుక్కు, వైధవాయ్ ఎరువుక్కత్తే త్యాజికక్కు లావతు?) ఎన్ఱు, తుడజ్గి ఇవ్వళవుమ్ వర, ([వా. ౮౪.] పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్) (ప్రవృత్తి) వ్యాజత్తాలే:—

"(1) భగవత్ప్రపన్ననా యిరున్దానేయాకిలుమ్, "ఉపేయ పరనానవనుక్కు తద్విషయ ప్రావణ్యత్తాల్ "వరుమ్ స్వ-దేహత్యాగమ్ (మన్త్యజమ్); "(2) ఉపాయబుద్ధ్యా వనుష్ఠిత మల్లామైయాలేఅత్తుక్కా "([వా. ౮౫.] ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియాతు); "(3) వస్తుగత్యా అన్వయిత్తతాకిలుమ్ ప్రేమపరవశ "ర్క్కు దోషాయవన్ఱు; బుద్ధిపూర్వకమాక ([వా. ౯౦-] "అనన్యోపాయ) త్వాదికళ్ ([వా. ౯౦.] కులైయుమ్పడి "యాన ప్రవృత్తి) క్కళ్, తెళియక్కణ్డవర్కళ్ ఫక్కలిలుమ్ "కాణ్గైయాలే; "(4) ఇవైకాక ([వా. ౯౧.] అజ్ఞాన) మూలమేయాకి "లుమ్, ప్రేమకార్యమాన ([వా. ౯౧.] అజ్ఞాన) త్తాలే "వన్దవైయాగైయాల్ అతిశ్లాఘ్యఙ్గళ్; "(5) [వా. ౯౨] సిద్ధోపాయప్రతిబన్ధకమాకాతు);

అ.—శఙ్కాపరిహారనిగమనమ్, (ఆక, ఇవనుక్కు) ఇత్యాది. "'[వా. ౮౪.] [పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్] విషయమాక "పూర్వోక్తశఙ్కాపరిహారమాత్రమ్, [వా ౮౬] [ఇవనుక్కు వైధవాయ్] "ఇత్యాది గ్రన్థత్తుక్కు ప్రయోజనమన్ఱు; పిన్నై:— "'ఉపేయపరనాన భగవత్ప్రపన్నమాత్రనుక్కు, ఏవంవిధ [ప్రవృత్తి] "విషయ-శఙ్కాపరిహారమ్ ప్రయోజనమాక అభిప్రేతమ్', ఎన్ఱు, "[ఇవనుక్కు] ఎన్ఱ, ఏకవచనత్తాలే వ్యఞ్జితమ్";

ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ([వా. ౮౪.] [పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్] - ప్రవృత్తివ్యాజత్తాలే) ఎన్ఱు.

ఏ-అ.—ఇత్తాల్, (౧) సిద్ధోపాయమాకిలుమామ్; (౨) అన్యోపాయమాకిలుమామ్; (౧) స్వరూపానురూపమ్, (1) ఉపాదేయమ్; (౨) స్వరూపవిరుద్ధమ్, (2) త్యాజ్యమ్;

వ్యా॰ — "(6) అవ్వళవన్ఱి, కేట్క, అత్తోడొక్క చొల్ల
"లాన్బుడియన్ఱో ఇవన్ తిఱ పెరుమై ?":
ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే ;
"ఉపేయాధికారత్తిల్, ([వా॰౮౫] తన్నైప్పేణామై)
ఎన్ఱు, శొన్నపిత్తు, అనన్యసాధనత్వత్తుక్కు చ్చేరుమో!"
ఎన్నుమతిశఙ్కా, పరిహారమ్ పణ్ణప్పట్టదు.*

౯౭.— "ఏవంభూతనాన (ప్రావణ్యమ్), విషయ

మూ॰——౯౮. ఇవనుక్కు ప్పిఱక్కుమ్ ఆత్మగుణఙ్గళ్
ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రధానహేతు, ఇన్దప్రావణ్యమ్.

వ్యా.—"వైలక్షణ్యాధీనమాత్తైయన్ఱో? శమాదమా
"ద్యాత్మగుణఙ్గళన్ఱో, అధికారత్తైయున్డాక్కువిప్పది ?" ఎన్నై.
"అవైత్తన్నైయుమిఙ్గుత్తానేయుణ్డాక్కుమ్" ఎన్గిఱార్, మేల్,
(ఇవనుక్కు) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి—
"శమదమనియతాత్మా"౧ "అమానిత్వమ్"౨ ఇత్యాది
యిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఇచ్చేతననుక్కు ఉణ్డాక్కక్కడవ (ఆత్మ
గుణఙ్గళ్) తాన్, అనేకఙ్గళిఱే!

అ.-[" సాధ్యసమానమ్"] ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కైయ [పు ౩౩౦,ఎలప్ప
క్కత్తిలుళ్ళ]ప్రథమవ్యాఖ్యానానుగుణమాక, (అత్తోడొక్క) ఇత్యాది
(ఉపేయాధికారత్తిల్, [తన్నైప్పేణామై] ఎన్ఱు.శొన్న) ఇత్యాది
యాల్:—
" [వా॰౮౬] [ఇవనుక్కు, వైధమాయ్] ఇత్యాదివాక్యఙ్గళుక్కు,
"[వా॰౮౪.] (౧) [పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్,...ఉడమ్బై ఉపే
"క్షిత్తార్] ఎన్గిఱ వాక్యత్తోడుమ్,
"[వా॰౮౫] (౨) [తన్నైప్పేణామైయుమ్] ఎన్గిఱ వాక్యత్తోడుమ్,
"సఙ్గతి"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.
౯౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై,("ఏవంభూత...ప్రావణ్యమ్") ఇత్యాది

అ —(విషయ వైలక్షణ్యాధీనమాత్తైయన్ఱో,") ఎన్ఱదు,
"భగవద్విగ్రహ సౌన్దర్య సాక్షాత్కారత్తాల్ వన్దమాత్రమాన్,
"ఫలప్రతిబన్ధకాభావ రూపమన్ఱు,"; ఎన్ఱపడి.
(శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళన్ఱో, అధికారత్తైయున్డాక్కువిప్పది?) ఎన్ఱదు,
" 'నావిరతోదుశ్చరితాన్ నాశాన్తో నాసమాహితః | నాశాన్తమాన
"సోవాఽపి, ప్రజ్ఞానేనైనమాప్నుయాత్ ॥'౩ ఎన్గిఱపడియే, ఫలప్రతి
"బన్ధకాభావరూపఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు శమదమాదికళన్ఱో, (ఉపాయోపే
"యాధికారఙ్గ)ళైయుజ్జ్వలమాక్కువదు?" ఎన్ఱపడి.
(అవైత్తన్నైయుమ్) ఇత్యాది:—

ఎ-అ.—" ఆకైయాల్, " మడలూరుదల్ ముదలానదు, స్వరూ
పానురూపమాకైయాలే ఉపాదేయమాక క్కడవదు"; ఎన్గిఱదు.
"ఇప్పడిశొల్లిల్, స్వరక్షణార్థ స్వప్రవృత్త్య-అనర్హత్వరూపపారత
న్త్ర్యమ్, స్వ-ప్రవృత్తిరూపమాన మడలూరుదల్ ముదలానదుక్కళిల్ అన్వ
యిక్కుమళవిల్ కులైన్దువిడాదో? " ఎన్గిఱ,శఙ్కైయిలే యోజ
నాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [పు.౩౩౧, వలప్పక్కత్తిల్],
(అన్ఱి, కేట్క, [ఉపాయప్రతిబన్ధక]-) ఇత్యాదియాలే.—
ఇన్దయోజనైయిల్:—"మడలూరుకై ముదలానస్వప్రవృత్తికళెల్లామ్,
"సిద్ధోపాయ ఫలమాన సాధ్యప్రావణ్య కార్యఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు,
"(౧) తదాధిక్యజ్ఞాపకఙ్గళాయ్ (౨) ఉపేయాధికారాత్మకఙ్గళాయి
"రుక్కైయాలే, స్వరూపానురూపఙ్గళ్; ఆకైయాలే [ఉపాయప్రతి
"బన్ధక]మాకాదు"; ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱదు.

ఇత్తాల్:—
"(౧) (ప్రావణ్య)త్తుక్కు, (ఉపేయాధికార)త్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు
క్కీర్త్తి; ఇన్గి, ఇదుక్కు (ఉపాయోపేయాధికార) ప్రయోజకత్వమ్
"శొల్లుకిఱదు'; ఎన్ఱుమ్;
"(౨) (ఉపేయాధికార) విశేషభూత - అతిప్రవృత్తి ప్రయోజకత్వమ్
"శొల్లిఱ్ఱు క్కీర్త్తి; ఇన్గి, తదధికారభూత శమాదిహేతుత్వమ్ శొల్లు
కిఱదు"; ఎన్ఱుమ్; సఙ్గతి, సూచితై.
("ఇదుతానే") ఎన్గిఱవిత్తాల్, స్వయత్నత్తై వ్యావర్త్తిక్కిఱదు.
("శమదమనియతాత్మా" ౧) ఇత్యాది:—
(1) (2) (3)
"'శమదమనియతాత్మా సర్వభూతానుకమ్పీ, విషయసుఖవిరక్తో
(4) (5) (6) (7) (8)
"జ్ఞానదీప్తః ప్రశాన్తః। అనియత నియమానామ్నైవహాన్తోభవత్'
(9) (1) (2)
"ప్రపనిత ఇవ గేహేవ ర్తతే యస్సముక్తః॥ ౧ అమానిత్వమ్ అదమ్భిత్వమ్
(3) (4) (5) (6) (7) (8) (9)
"అహింసా క్షాన్తిరార్జవమ్।ఆచార్యోపాసనం శౌచం స్థైర్యమాత్మ
(10) (11)
"వినిగ్రహః॥ఇన్ద్రియార్థేషు వైరాగ్యమ్ అనహంకార ఏవచ।'౨ ఇత్యాది
"కళిల్ శొల్లుకిఱ ప్రకారత్తాలే"; ఎన్ఱపడి.

* అత్రాయంసఙ్గ్రహః:—

నహైయార్ గాత్ర వత్సూజ్యస్తాద్వగ్విమ్మ్యరతోఽఖిలః:—

(1) గమ్యాధికృత్, ప్రపన్నోపి స్వయత్నత్యజనాక్షమః; ॥౧॥
(2) గతిధీరహఃద్, యత్నే గతికోట్యప్రవిష్టతా; ।
(3) ప్రవేశేఽప్యత్ర, నోదోషో, యత్నగప్రేమార్ద్రచేతసామ్;॥౨॥
(4) అధీనేఽపిచ యత్నే,స (:) "ప్రేమకార్య(:)" ఇతీడ్యతే;
(5) తస్మాన్న సిద్ధోపాయస్య ప్రవృత్తేగ ప్రతిబన్ధకః; ॥౩॥
(6) కిన్తు,"ఉత్తమ(:)" ఇత్యుక్తియోగ్యతా రూపభూమవాన్. ॥౩౪॥

౧॥ భ-వి ౧-౫౭౬ మ పుటత్తిల్, ఉదాహృతమ్ ఇన్దశ్లోకమ్.
౨॥ గీ-౧౩-౭. ౩॥ కఠ-౧-౨-౨౪.

వ్యా.—అవై (యెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ఇన్దప్రాధాన్యమ్ ప్రధానహేతు) వాక్కైయావతు —

అనుకూలసహవాస(1) శాస్త్రాభ్యాసాచార్యోపదేశాదిక్(2)(3)
కళానహేతుక్కళ్ అనైత్తిలుమ్ ఇత్ ముఖ్యహేతువాయిరుక్కై.

అ.—(ఆత్మ-గుణఙ్గళ్) ఎన్఩ు, "ఆత్మోత్కర్షావహధర్మఙ్గళ్", ఎన్఩పడి.

(ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్) ఎన్఩త్తైప్పఱ్ఱ, ([పు-౩౩౩-వలవరి ౧౦] అనేకమ్) ఎన్఩ు.

(ప్రధాన)మ్ ఎన్఩ు అవిశేషణమ్, అ(ప్రధాన) వ్యావర్తకమాకైయాలే, అ(ప్రధాన)ఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

((1) అనుకూల సహవాస-) ఇత్యాదినా.—

[అనుకూలర్,] మూలత్తిలే మేలే [వా-౨౪౩, IV (m) ౨౫౯, ఇవఱ్ఱిల్-] శొల్లుకిఱతు.

(ఉపదేశాదిక్కళాన) ఎన్఩ు, అ (ఆది) శబ్దమ్. (౧) ఆహారశుద్ధి - (౨) జన్మాన్తరసుకృతాదిక్కళై చొల్లుకిఱతు (ప్రధాన) శబ్దమ్, ముఖ్యవాచి.

ముఖ్యత్వమావతు—

(1) కార్యోత్పాదనశైఘ్ర్యముమ్, (2) కార్యస్వరూపోత్కర్షప్రయోజకత్వముమ్.

మీ ——౯౪ "నన్వేవమపి స్వయత్నోద్యుక్తరః?—

"'శాన్తో దాన్త(ః)'౧ ఇత్యాదిభిర్విద్యామాత్రస్య శమాదిసాపేక్షత్వదర్శనాత్''; ఇతిశఙ్కాయాః సఙ్గతిః.

సంశయస్తు:— "'ఈశ్వరోపాయత్వం, సాపేక్షం? నవా?

"'తదర్థం, శరణాగతివిద్యాపేక్షితశమాదిః, "యచ్ఛేద్ వాఙ్మనసీ'' ౨ ఇత్యాద్యుక్తనియమప్రకార సాపేక్షః?

"'ఉతతన్నిరపేక్షః'? ఇతి;

"యదా (౧) సాపేక్షః, తదా, (1) స్వప్రయత్నావశ్యంభావః;

"యదా (౨) నిరపేక్షః, తదా, (2) స్వప్రయత్నాభావః''; ఇతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

"ఉక్తప్రకారేణ శరణాగతివిద్యాయాశ్శమాద్య- అపేక్షాతావద్ "అవశ్యకీ, 'నావిరతో దుశ్చరితాత్' (౩) ఇత్యాదిశ్రుతేః; శమాదిః, "'యచ్ఛేద్ వాఙ్మనసీ ప్రాజ్ఞః' ౨ 'అభ్యాసేన తు కౌన్తేయ! వైరాగ్యేణ చ గృహ్యతే' ౪ ఇత్యాది (1) శ్రుతి (2) స్మృతిభ్యాం యత్నసాధ్యోఽవగతిః; అతః, కథం భగవతో నిరపేక్షత్వమ్''? ఇత్యత్రాహ,

(ఇవనుక్కు) ఇత్యాది.

మూ.—౯౫. "(౧) మాఙ్ఙాల్ మనఙ్గుఴైప్ప,"౫ "(౨) పరమాత్మని యో రక్తః,"౬ "(౩) కణ్డుకేట్టుఱ్ఱుమోన్దు" ౭

వ్యా. ౯౫.— ఇవ్వర్థత్తిల్, ప్రమాణోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్,

("మాఙ్ఙాల్" ౫) ఎన్఩ు తొడఙ్గి.—

"(౧) (మాఙ్ఙాల్ మనఙ్గుఴైప్ప,) మఙ్గైయర్ తోళ్ కైవిట్టు - నూఙ్ఙాల్ మనమ్ వైక్క నోయ్విత్తాయ్'' ౫ ఎన్఩ు, " (1) సర్వేశ్వరన్ పక్కలిలే హృదయమ్ ప్రవణమాక, (2) భోగ్యైకళాన స్త్రీకళుడైయ తోళోడే అణైకైయిల్ నసైయఱ్ఱు, (3) ప్రమాణఙ్గళిలే మనస్సైవైక్క వెళ్ళిత్తాయ్ " * ఎన్఩ుమ్;

అ—౯౫. ("మాల్ "౫) ఇత్యాద్యర్థమ్,

(సర్వేశ్వరన్-) ఇత్యాది.—

("మాల్ "౫) ఎన్఩ు పెరియోన్, ("పాల్ "౫) ఎన్఩ు ఇడమ్:—

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వేశ్వరన్ పక్కలిలే) ఎన్఩ు,

("మనఙ్గుఴైప్ప '౫) ఎన్఩ు అ విత్తుక్కర్థమ్, ("హృదయమ్ ప్రవణమాక") ఎన్఩ు,

("మఙ్గైయర్ "౫)=యువతికళాన స్త్రీకళ్:—

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భోగ్యైకళాన) ఇత్యాది.—

(తోళ్ కైవిడుక్కై) యావతు:—

తోళోడే సంశ్లేషిక్కైయిల్ ఆశైయై విడుక్కై.

"మనస్సిలే నసైక్కిడక్క, కేవలమ్ కైవిడుక్కై, అకిఞ్చిత్కరమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రమాణఙ్గళిలే) ఇత్యాది.—

మీ —౯౫. శరణాగతి సహకారభూతశ్ శమాదిః, నేన్ద్రియ నియమనాదిరూప ప్రయత్నజన్యః, కిన్తు పూర్వోక్త భగవత్సాక్షాత్కారజన్యః; నచాన్యోన్యాశ్రయః;

భగవత్సాక్షాత్కారజన్యత్వస్య తత్త్వదర్శివచన(1) తత్త్వోపదేశాభ్యామవగతేః(2) —

తతశ్చ, ఉక్తవచన బలాత్, ఇన్ద్రియనియమన ప్రకార విధాయకశాస్త్రం [౨] శరణాగతి నిష్ఠావిషయమ్.—

౧॥ బృ-ఉ-౪-౪-౨౩ ౨॥ ౩॥ కఠ-౧-౨-౨౪. ౪॥ గీ ౬-౩౫.

౫॥ ౩ తి-, ౧౪. వైక్క వెళ్ళిత్తాయ్''= "వైక్కై వెళ్ళిత్తాయ్'; అథవా,="వైక్కైక్కు సౌకర్యమ్ ఉణ్డామ్.''

౬॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ. ౭॥ తి-వా-౪-౯-౧౦.

(1) (2)
ఐశ్వర్యాత్మప్రాప్తిరానిక్కాల్ 'పరంధృష్ట్వానివర్తతే'•చేతనో మహాదాహాభ్యాం క్షేత్రాభ్యాం స్పృహత్యస్మృతే వ్యథాద్రవిడోపనిషత్సార్థోయం విశదీకృతః

వ్యా.—"(౨)(పరమాత్మని యోరక్తో, విరక్తోఽపరమాత్మని" ౧ ఎన్ఱు,(1)"పరమాత్మావిన్ పక్కలిలేరక్తనాయ్,(2)అత్తాలే "పరమాత్మేతర విషయత్తిల్ విరక్తనానవన్," ఎన్ఱుమ్,

"(౩) ఒణ్డొడియాళ్ తిరుమకళుమ్ నీయుమే నిలానిన్ఱ "కణ్డకత్తిన్ కణ్డు, కణ్డు కేట్టుత్తు మోన్దుణ్డుళలుమ్ ఐఙ్గ "రుకణ్డ ఇన్బమ్ తెరివరియ అళవిల్లాచ్చిత్తిన్బమ్ ఒళి
(1) (2)
"త్తేన్" ౨ ఎన్ఱు,(1)"పెరియపిరాట్టియారుమ్, దేవరుమాయ్,

వ్యా.—"ఒరుదేశవిశేషత్తిలే ఎళున్దరుళియిరుక్కిఱ అ
(1) (2)
"శేర్త్తియిరుక్కుమ్ అళ్ళేప్రవణనాయ్,(2)ఐశ్వర్యకైవల్య "ఙ్గళిల్ విరక్తనానేన్" ఎన్ఱుమ్;

భగవత్ప్రావణ్యమ్, ఇతరవిషయ విరక్తిహేతువాక చొల్లప్పట్టతే?.

అ.—ఇత్తాల్.("మాఱ్ఱాళ్ మన్నుడుశాస్త్ర"౩) ఎన్ఱు(ప్రావణ్య)హేతుక్కళ్:-

(౧) ("మఱ్ఱైయర్ తోళ్ కైవిట్టు" ౩)ఎన్ఱు, విరక్తిహేతుత్వముమ్,

(౨) ("నూఱ్ఱాల్" ౩) ఎన్ఱు, శ్రవణోపయుక్త-అవధానరూపశమవిశేషహేతుత్వముమ్,

(౩) ("నూల్" ౩ ఎన్ఱు శాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱి, ప్రాధాన్యముమ్, శొల్లిఱ్ఱు.

("పరమాత్మని యో రక్తో, విరక్తోఽపరమాత్మని" ౧) ఎన్ఱు, ఇతుక్కు అర్థమ్, ("పరమాత్మావిన్ పక్కలిలే") ఇత్యాది.

"సిద్ధసాధ్య సమభివ్యాహారే, సిద్ధం సాధ్యాయోపయుజ్యతే" ఎన్ఱు, అన్వయత్తై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అత్తాలే") ఇత్యాది.

"నఙ్,† 'తదన్య'వాచి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పరమాత్మేతరవిషయత్తిల్) ఎన్ఱతు.

ఇత్తాల్, "పూర్వోపాత్తప్రమాణత్తిల్, ("మఱ్ఱైయర్ తోళ్" ౩) "ఎన్ఱు ఇవత్తు, ప్రదర్శనార్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ("పరమాత్మని" ౧) "ఇత్యాదివచనమ్, అనన్తరోపాత్తమ్"; ఎన్ఱు సూచితమ్.

("ఒణ్డొడియాళ్" ౨-) ఇత్యాది:—

ఇతుక్కు అర్థమ్, ("పెరియ పిరాట్టియారుమ్") ఇత్యాది.—

"("ఒణ్" ౨)=తేజిష్ఠమాయిరుక్కిఱ, ("తొడి" ౨)=కైవళైయై "యుడైయ, నిత్యానపాయినియాన, ("తిరుమకళుమ్" ౨) = శ్రీయుమ్," ఎన్ఱపడి.

("నిలానిన్ఱ" ౨) ఎన్ఱతు,

"(నిలానిన్ఱ)=నిత్యవాసమ్పణ్ణిక్కొణ్డు, ఇరానిన్ఱ" ఎన్ఱపడి.

అ.—ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార,

(ఒరుదేశవిశేషత్తిలే) ఇత్యాదినా.—

(ఒరుదేశమ్)=వైకుణ్ఠనాడు,
(1)
("కణ్డకత్తిన్" ౨)=పార్త్తువైత్త వాయ్ప్పు. ("తిరుమకళుమ్" ౨),
(2)
("నీయుమ్" ౨) ఎన్ఱు, సముచ్చయద్వయార్థమ్,("శేర్త్తి") ఎన్ఱు.

మాత్రల్ ("కణ్డు" ౨)ఎన్ఱు ఇవిత్తుక్కు అర్థమ్,("కణ్డళ్ళేప్రవణనాయ్") ఎన్ఱు, ("కణ్డు" ౨)=దర్శిత్తు,("కేట్టు" ౨)=శ్రవిత్తు.("ఉఱ్ఱు" ౨)= స్పర్శిత్తు, ("మోన్దు" ౨)=ఘ్రాణిత్తు. ("ఉణ్డు" ౨)=రసిత్తు, ("ఉళలు మ్" ౨)=ఇతువేయాత్రైయాయిరుక్కుమ్, ("ఐఙ్గరువి" ౨)=చక్షురాదికణ్కరణఙ్గళాలే, ("కణ్డ" ౨)=అనుభవిక్కప్పట్ట ("ఇన్బమ్" ౨) సుఖత్తైయుమ్. ఇత్తాల్, ఐహికాఽఽముష్మిక-ఐశ్వర్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

("తెరివరియ" ౨)=ఇన్ద్రియకానుభవత్తైప్పఱ్ఱి, దుర్జ్ఞేయమాయ్,

("అళవిల్లా" ౨)=భగవదనుభవత్తైప్పఱ్ఱి, అళవిలియాయ్, ‡

("శిఱ్ఱు" ౨)=ఆత్మవస్తువైప్పఱ్ఱి పరమాత్మావైయాల్, స్వరూపతః పరిచ్ఛిన్నమాయిరుక్కిఱ, ("ఇన్బమ్" ౨)=సుఖత్తైయుమ్.—

ఇత్తాల్, కైవల్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ("ఒళిన్దేన్" ౨) = "విట్టేన్" ఎన్ఱపడి.—

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఐశ్వర్యకైవల్యఙ్గళిల్ విరక్తనానేన్" ఎన్ఱుమ్) ఇతి.

("మఱ్ఱైయర్ తోళ్" ౩)ఎన్ఱు ఇవిత్తాల్, "ఉపలక్షితమామ్, ("అపర "మాత్మని" ౧)ఎన్ఱు, పరమాత్మేతరత్వరూప-సామాన్యరూపేణ శాబ్దమాన "ఇతరవిషయఙ్గళై, ఐశ్వర్యకైవల్యరూప విశేషరూపత్తాలే ఇఙ్గు "విశదీకృతము"; ఎన్ఱు, ఉత్తరోత్తర ప్రమాణోపాదానశైలియాలే వ్యఞ్జితమ్.

శ్రీ — నచ, "(1) భగవత్ప్రాప్త్యాభావాత్, (2) శాస్త్రోక్త-ఇన్ద్రియసంయమన ప్రకారస్య స్వాంశత్వరూపత్వాచ్చ, ఇన్ద్రియజయాభావాత్, విద్యానిష్పత్త్యప్రసఙ్గః"; ఇతి వాచ్యమ్; ఉత్తరత్ర ప్రాసఙ్గికాధికారే పరిహరిష్యమాణత్వాత్.—

విద్యామాత్రే శమాదీనామ్ అఙ్గత్వమ్, శ్రుతిచోదితమ్; తథాపి, యత్వాఽత్ర విద్యతే నహి లోకవత్;—

"పరమాత్మని యాః శక్తిస్, తస్యా(ః) హేతుత్వకీర్తనాత్?.

• గీ. ౨ ౫౯ విత్యస్మిన్ గీతావచనే, యద్యపి "పర"-శబ్దేన జీవాత్మా నిర్దిష్టః, తథాపి, తత్రోక్తన్యాయః, "పరమాత్మదర్శనం, తస్మాదవరాభ్యాం ఐశ్వర్య-కైవల్యరూపాభ్యాం ద్వాభ్యామపి పురుషార్థాభ్యాం పురుషం నివర్తయితుం క్షమమ్", ఇతి బోధయితుం క్షమః. "తవామృతస్యన్దిని"-ఇత్యాది-శ్రీయామునోక్తిః(స్తో-ర-౨౭), "తవానుభూతిసంభూతప్రీతి"-ఇత్యాదికా శ్రీభాష్యకార శరణాగతిగద్యప్రార్థనాచ, అత్రానుసన్ధేయే.

† [౫౨౬మ్ పుటత్తిల్, ౫మ్ నోట్టు] ౧॥ బ్రహ్మస్వత్వస్మృతౌ,

౨॥ తి. వా-౪-౯-౧౦.

‡ =అధిక్యమిల్లాత్తిత్తాయ ౩॥ ఇయఱ్పా, మూన్ఱామ్ తిరువన్దాది, ౧౪. ౪॥ [=పు. ౩౨౧. ఇడవరి ౬; పు. ౩౧౭ వలవరి ౩౨.] "పుటమ్ ౩౩౫॥

మూ.——౯౬. ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్,
(౧) శమముమ్, (౨) దమముమ్.

వ్యా.——౯౬. "భగవత్ (ప్రావణ్యమ్), (ఆత్మగుణఙ్గళెల్లా "వఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రధానహేతు) ఎన్ఱు ప్రస్తావిత్తు, ఇతరవి "షయవిరక్తిహేతుత్వమాత్రత్తిల్, ప్రమాణఙ్గళై దర్శిప్పి "త్తానే?" ఎన్ఱ, ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్, (౧) శమముమ్, (౨) దముముమ్), ఎన్ఱు.

శమమావతు,
అన్తఃకరణ నియమనమ్;
దమమావతు,
బాహ్యకరణనియమనమ్.——

(1) (2)
"(౧) శమశ్ చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్, (౨) దమశ్ *చేన్ద్రియనిగ్రహః।" ౧ ఎన్ఱుకొణ్డవఱ్ఱే.——

అ.——౯౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (భగవత్ప్రావణ్యమ్) ఇత్యాది.

"(1) ఇతరవిషయవిరక్తి, ప్రధానైయాకైయాలే; (2) అప్రధానఙ్గళ్ "ప్రధానానువర్తికళాకైయాలే; (3) ప్రధానైకృతంశాస్త్రం, సర్వత్ర కృతం "భవతి' ౨ ఎన్ఱ, అన్యాయత్తాలే ఎల్లాత్తుక్కుమ్ హేతువానవైయిలే "ప్రమాణఙ్ దర్శితమామ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే; విరక్తిప్రాధాన్య సిద్ధ్యర్థమాక, అతిస్పష్టమాయ "శాన్తోదాన్తః" ౩ "శమదమనియతాత్మా" ౪ "శమదమాద్యుపేతస్స్యాత్" ౫ ఇత్యాదికళిలే ప్రథమోపాదానావగమిత ప్రాధాన్యక-శమదమాత్మకత్వత్తై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

("శమ"మావతు) ఇత్యాదినా.

ఉత్తరార్ధత్తిల్ ప్రమాణమ్ ("శమశ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్" ౧) ఇత్యాది.

మీ.——౯౬ "నన్వేవమపి, స్వప్రయత్నోద్యుక్తజనః,—— విద్యామాత్రస్య పాణ్డిత్యసాపేక్షత్వాత్?" ఇతిశఙ్కాయాస్సఙ్గతిః.——

'సంశయస్తు:—— 'భగవదుపాయత్వమ్, చేతనసాపేక్షంవా? నవా?' ఇతి "తదర్థమ్, 'పాణ్డిత్యమ్, ఆచార్యానువర్తన సహంవా? నవా?'" ఇతి;.——

"యదా సాపేక్షమ్, తదా, ప్రయత్నావశ్యకతా;

"యదా నిరపేక్షమ్, తదా. ప్రయత్నాభావః": ఇతి.

(1) (2) (3) (4)
వ్యా.——"క్షమా సత్యం దమశ్ శమః" ౬ ఎన్ఱ, ఇడత్తిల్, "(౧) దమో, బాహ్యకరణానామ్ అనర్థవిషయేభ్యో నియమనమ్; (౨) శమో, అన్తఃకరణస్య తథానియమనమ్'; ౭ ఎన్ఱు, ఈ భాష్యకారరుమ్ అరుళిచ్చెయ్‌దార్;

మాఱిచ్చొల్లుగైయుమ్ ఉణ్డు;

అ.——ఇత్తుక్కు గీతాభాష్యసంవాదమ్, ("క్షమా సత్యమ్" ౬) ఇత్యాది.——

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8)
"'బుద్ధిర్జ్ఞానమసంమోహః, క్షమా సత్యం దమశ్శమః। సుఖం
(9) (10) (11) (12) (13)
దుఃఖం భవోఽభావో భయంచాభయమేవచ॥' ౬ ఎన్ఱ, అదశమాధ్యాయగత వచనవిషయభాష్యత్తిల్" ఎన్ఱు, షష్ఠీ.

("తథా నియమనమ్" ౭) ఎన్ఱత్తు,

("అనర్థవిషయేభ్యో నియమనమ్") ఎన్ఱు, షష్ఠీ.

(1) (2)
ఇత్తాల్, "'ఇతరవిషయవిరక్తియే, శమదమరూపైయాకిఱతు'; ఎన్ఱ "మిడమ్ సిద్ధమ్", ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(1) ఇన్ద్రియాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ, మనస్సు ప్రధానమాకైయాలే,

(2) ఇన్ద్రియాన్తర నియమనత్తైప్పఱ్ఱ, మనోనియమనమ్, ప్రధానమాకైయాలే,

ఇఙ్గే ప్రథమనిర్దిష్ట ("శమ") శబ్దార్థమ్ మనోనియమనమే యాకై ఉచితమ్ ——

ఇప్పడియానాల్, ఉపక్రమభాష్యోక్తార్థాశ్రయణముమామ్.——

(1) (2) (3) (4) (5) (6)
"శమో దమస్ తపశ్శౌచం క్షాన్తిర్ ఆర్జవమేవచ" ౮ ఎన్ఱ, అష్టాదశాధ్యాయగత వచనవిషయ భాష్యత్తిలే,

"శమో బాహ్యేన్ద్రియనిగ్రహః ౭ దమోఽన్తః కరణనియమనమ్" "ఎన్ఱు, ఇరున్దాలుమ్, ఇఙ్గే ప్రథమోక్తి ప్రకరణమాకైయాలే. (౧) ("శమ "శ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్" ౧) ఎన్ఱ, అనిర్వచనత్తాలుమ్, (౨) ఉపక్రమ భాష్యస్థమాకైయాలుమ్, '("శమ") శబ్దమ్ ప్రధానభూతమనోనియమనార్థకమ్' ఎన్నైయుచితమ్'; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్

(మాఱిచ్చొల్లుమిడముముణ్డు) ఎన్ఱు.

మీ.——పూర్వపక్షస్తు:—— "'తస్మాత్, పాణ్డిత్యం నిర్విద్య బాల్యేన తిష్ఠాసేత్', ౯ ఇతి పాణ్డిత్యబాల్యే విహితే; తత్ర, బాల్యస్య, అనావిష్కృతరూపతయా ప్రవృత్తిరూపత్వరూపం నాస్తి;

౧॥ * "దమస్తు"? ౨॥ ౩॥ బృ-ఉ-౬-౪-౨౩. ౪॥ భ. వి. ౧౨౩ఆమ్ పుటే, ఉదాహృతోఽయమ్. ౫॥ శా. మీ-౩-౪-౨౭.

౬॥ గీ. ౧౦-౪, ౭॥ గీ. భా. ౧౦-౪-వ్యాఖ్యానే స్థితమ్. ౮॥ గీ. ౧౮-౪౨. ౯॥

5-10-98.

వ్యా.—"ఇవై(శమదమ)ఙ్గళుక్కు జ్ఞానవిడత్తిల్, అల్లాత గుణఙ్గళ్ తన్నడైయేవరుమాకైయాలే, '(ప్రధాన)మానవైవర్ గళుక్కు (హేతు) ఎన్నుమిడత్తిల్, ప్రమాణఙ్గాట్టప్పట్టన'"; ఎన్ఱు కరుత్తు.—

అవ్విడత్తే :—

"కీழ్ చ్చొన్న విరక్తిహేతుత్వమ్[=త్తై?], సకలాత్మగుణోత్పత్తిక్కుమ్ హేతు" ఎన్నుమిడత్తుక్కు ఉపలక్షణమాకి, "ఇవ్వాత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్) ఎతు?" ఎన్ఱ శఙ్కైయిలే.

(ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్,(౧)శమముమ్,(౨)దమముమ్), ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ కవుమామ్.

అ.—([పు-౩౩౬, వలవరి ౩౧] ఉణ్డు) ఎన్ఱ విత్తాల్, "అత్తు [=అత్తై] ఇఙ్గే ఆశ్రయిక్కైయుచితమన్ఱు" ఎన్ఱు, సూచితమ్.—

ఇత్తాల్, 'అప్పడియిలే, (1) 'బాహ్యకరణ నియమనరూపమాన "(౧) "శమ"ముమ్, (2) అన్తఃకరణ నియమనరూపమాన (౨) "'దమ"ముమ్,' ఎన్ఱు వ్యాఖ్యానమ్, 'శమ'-శబ్దప్రథమనిర్దేశ స్వారస్యానత్యుచితమ్"; ఎన్ఱు కరుత్తు.

(౧) (1) "'శమదమనియతాత్మా సర్వభూతానుకమ్పివిషయసుఖ "విరక్తః'౧ ఎన్ఱుమ్, (2) 'శాన్తో దాన్త(ః) ఉపరతః'౨ ఎన్ఱుమ్, ప్రమాణఙ్గళిలే, (౧) శమదమఙ్గళుక్కుమ్ (౨) విరక్తిక్కుమ్, అన్యోన్య "భేదమ్ నిర్దిష్టమాయిరుక్కైయాలే, '(౧)రాగహేతు జ్ఞానవిశేష జనక "విషయేన్ద్రియసన్నికర్షనిరోధనమ్, ("శమదమఙ్గళ్")' ఎన్ఱుమ్,

"(౨)'తత్ప్రయుక్త రాగాభావమ్, విరక్తి' ఎన్ఱుమ్,

"అవై గళుక్కు మిథోభేదమ్ కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, ఇప్పడి అభే "దావలోకనేన ప్రమాణోపాదానాభిప్రాయకథనమ్, అనుచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అవ్విడత్తే, కీழ్ చ్చొన్న విరక్తిహేతుత్వమ్) ఇత్యాది.

(౧) "భావ్యం విరక్త్యా ప్రథమం, ముముక్షోర్విషయాన్తరేః"౩ ఎన్ఱు, విరక్తిప్రాధాన్యముమ్,

(౨) "యథా గజపదేన అన్యత్పదం సర్వం పిధీయతే। సర్వే ధర్మాస్తథా రాజన్! పిధీయన్తే హ్యహింసయా!"౪ ఎన్ఱు, అహింసా ప్రాధాన్యముమ్,

అ—(౩) "అష్టావాత్మగుణాః దయా సర్వభూతేషు క్షాన్తిరనసూయా"౫ ఇత్యాదియాలుమ్, "సర్వే వేదా న తత్కుర్యుస్, సర్వే యజ్ఞాశ్చ భారత!। సర్వతీర్థాభిషేకశ్చ, యత్కుర్యాత్ ప్రాణినాం దయా"౬ ఎన్ఱుమ్, దయా ప్రాధాన్యముమ్,

(౪) ("శమదమనియతాత్మా"౧-) ఇత్యాదియాలే, ("శమదమ") ప్రాధాన్యముమ్, శొల్లుకైయాలే,

ఆత్మగుణఙ్గళిలే అన్యతర[=మ?]త్తుక్కు- ఆవశ్యకత్వ ప్రయోజక ప్రాధాన్యానధ్యవసాయ శఙ్కైయుదిక్కక్కూడవక్తాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్,

("ప్రధానమ్, ఎతు?" ఎన్ఱ శఙ్కైయిలే) ఇత్యాది

"'అన్తర్బహిః కరణఙ్గళుడైయ అనర్థవిషయేభ్యో నియమనరూపఙ్గళాన ('శమదమ') ఙ్గళ్, (౧) విరక్త్యా- (౨) అహింసాదికళుక్కు ·'ఉపజీవ్యఙ్గళాకైయాలే అవస్తుసాదృశ్యసచివమాన("శాన్తో దాన్తః"౨) "("శమదమనియతాత్మా"౧)"శమదమాద్యుపేతః"ఎన్ఱు, శ్రుతి-స్మృతి- "'సూత్ర-స్థ-ప్రథమనిర్దేశత్తాలే,("శమదమ")ప్రాధాన్యాధ్యవసాయమ్ "'సుశకమ్, విరక్త్యాది ప్రాధాన్యమ్, గుణాన్తరాపేక్షయా వివక్షితమ్'; "ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఆత్మగుణఙ్గళిల్-) ఇత్యాది.

ఇ. అ (ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు, (పు. వరి...) తుడఙ్గి, (పరిహారాన్తరమ్) ఎన్నుమళవాక (పు. వరి...), [సాధ్యసమానమ్] ఇత్యాది [౯౩] వాక్యత్తుక్కు మున్నిల్ అరుమ్బదమాక క్కొళ్ళత్తక్కతు.

"[ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్] ఇత్యాదియిల్ మున్దినయోజనై, (పు-)

("దేహత్యాగరూపప్రవృత్తియిల్ ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్)" ఎన్ఱు, పడి.

ఇరణ్డామ్ యోజనై, (పు-)

(౨ భగవద్విషయత్తిలుపాయత్వానుసన్ధానమ్)" ఎన్ఱు, పడి.

[అనుష్ఠానముమ్, అననుష్ఠానముమ్] ఇత్యాది, ఒరు పరిహారమ్.

[అనన్యోపాయత్వముమ్] ఇత్యాది, పరిహారాన్తరమ్.

"ధర్మమ్" ఎన్ఱుమ్, "విరక్తి" ఎన్ఱుమ్, పర్యాయమ్.

మీ—పాణ్డిత్యన్తు, ప్రతిష్ఠిత బ్రహ్మవిద్యాకత్వమ్; శ్రుత బ్రహ్మవిద్యాయాః ప్రతిష్ఠితత్వంచ, (1) సర్వస్వదానేన వా, (2) చిరకాల గురుసేవయా వా, భవతి,— "ఆజహారేమాశ్శూద్ర! అనేనైవ ముఖేనాలాపయిష్యథాః"౮ ఇత్యత్రాపశూద్రాధికరణే౯ తథా నిర్ణీతత్వాత్.

"యస్య, దేవే పరా భక్తిః"౧౦ ఇత్యాదిష్వప్యయమేవార్థ ఉచ్యతే; భక్తేస్తు నియతనమస్కారరూపత్వాత్. అత ఏవ "సమిత్పాణిః"౧౧ ఇతి గురుశుశ్రూషా. తస్మాత్, శరణాగతివిద్యాయా అపి, పాణ్డిత్యాపేక్షత్వాత్, పాణ్డిత్యస్య గురుశుశ్రూషాపేక్షత్వాత్, స్వయత్న ఆవశ్యక"; ఇత్యత్రాహ, (ఆత్మగుణ-) ఇతి.

౧॥ ౨॥ బృ-౩-౬-౪. ౩॥ ౪॥

౫॥ ౬॥ ౭॥ శా. మో. ౩-౪-౨౭. ౮॥ ఛా. ఉ. ౪-౨-౫. ౯॥ బ్రహ్మసూ-౧-౩-౯. ౧౦॥ శ్వే-౬-౬-౨౩. (=చరమ మన్త్రః). ౧౧॥

మూ॰—౯౭(1) ఇవై యిరణ్డుముణ్డానాల్,

వ్యా.—౯౭. ఇన్దశమదమజ్గళుణ్డానాల్, ఇవనుక్కు ఉణ్డాక్కక్కడవ ఫలవరమ్పరైయై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవైయిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతొడజ్గి.—

అ. ౯౭.— ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇన్దశమదమజ్గళ్) ఇత్యాది మూలత్తిలే, "[ఇవై యిరణ్డుమ్] ఎన్గిఱ "ఇదమ్" శబ్దత్తాలే,[వా. ౯౬ పు, ౩౩౬ ఇడవరివిల్]పూర్వప్రకృత భగవత్ప్రావణ్యహేతుక-పరిపూర్ణ శమదమవ్యక్తికళై పరామర్శిక్కిల్, అవై, ఆచార్యోపదిష్టమూలమన్త్ర జన్యాఽఽత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానానుగుణ- ఉపాయోపేయాధికారజ్గళాన ఉత్తరకాలభావికళాకైయాలే, అన్యోన్యాశ్రయమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్;

మీ (I.) "శమదమాదిశబ్దేన,తత్పూర్వక-ఆచార్యసమాశ్రయణ ముచ్యతే

"నహ్యత్రవిద్యార్థవత్, ఆచార్యవరణమాత్రం క్రియతే; కిన్తు, ఉజ్జీవనార్థమ్, ఆత్మీయభరసమర్పణరూపా శరణాగతిరేవ క్రియతే, శరణాగతిశ్చ, నస్వయత్నరూపా"; ఇతి పూర్వమేవ ఉక్తమ్

"(II.) అతః, కృపామాత్రప్రసన్న- ఆచార్యకటాక్షాదేవ, పాణ్డిత్యలాభః; శ్రీమధురకవిదివ్యసూక్తేః (కణ్ణినుణ్ శి-పా. ౭):

" (1) సర్వస్వదాన(2)చిరశుశ్రూషావచః,విద్యాన్తరనిష్ఠవిషయమ్;

" 'దేహిమే' 'దదామితే' ౧ ఇతి శ్రవణలబ్ధ్యనన్తరమ్ తస్యాఽఽచార్యానువర్తనవిరహాత్:

"అతఏవ, ప్రపన్నస్య, సాధ్యభక్త్యావాచార్య భక్తిరప్యనుప్రవిష్టా:

" గురుభక్తేర్ ఆమోక్షభావితయా, యావజ్జీవమాచార్యానువృత్తిరప్యవికలా:

"అతఏవ, బృహత్పూరివచన మపి [=పెరి. ఆ. ౪-౪-౨, ౮,=స్తోత్రరత్నే, శ్లో ౨] ఉపపన్నమ్:

"పరిచరణస్య, (1) విద్యాప్రతిష్ఠార్థత్వ(2) మోక్షార్థత్వాభావాచ్చ నస్వయత్నరూపతా:

"ఉపాసకానామ్,ఆచార్య వరణంత్వృత్విజామివ;। తచ్చపాణ్డిత్యసిద్ధ్యర్థం; తత్సిద్ధౌ నానువర్తనమ్;॥ 'తద్విజ్ఞానార్థ'౨ మిత్యుక్తం శ్రుతౌ; మోక్షార్థతాచ న; । ప్రపన్నాచార్యవరణం ప్రపత్తిస్; సాపిమోక్షదా॥; అతస్తదనువృత్తిశ్చ ఆప్రయాణానువర్తినీ । కృపామాత్ర ప్రసన్నేన పాణ్డిత్యంలభ్యతేయతః॥, అతస్తదర్థయత్నో * ఽత్ర కర్తవ్య (ః)": ఇతిచ స్థితమ్.

౧॥ ౨॥ ము. ఉ. ౧-౨-౧౨.

* తదర్థయత్నః=ఆచార్యకృపార్థయత్నః.

మూ॰—ఆచార్యనుక్కై పుక్కురుమ్;

వ్యా.—భగవత్ప్రావణ్యమడియాగ వరుమ్పరిపూర్ణమాన శమదమజ్గళైక్కొణ్డు చొల్లిన దేయాకిలుమ్, ఇవ్విడత్తిల్, ఆచార్యాజ్ఞీకారత్తుక్కు పూర్వభావియానవళవిలే ఒతుక్కిచ్చొల్లుకిఱతు.

ఇన్ద శమదమజ్గళుణ్డానాల్, ((1)ఆచార్యనుక్కై పుక్కురు)మ్యావతు:—

ఇవ్వాత్మగుణమ్కణ్డు కృపా సంసారనివర్తకమాన పెరియ తిరుమన్త్రత్తై సార్థమాగ ఉపదేశిక్కుమ్పడి ఇవనుక్కు వశ్యనాకై.

అ.—"అకైయాల్, (ఇన్ద, ఎన్గిఱ "ఇదమ్" శబ్దమ్, శమదమత్వాదినా "తత్సజాతీయ శ్రవణోపయుక్త శమదమాదిగమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్ప్రావణ్యమడియాక) ఇత్యాది. (పూర్వభావియానవళవిలే) ఎన్ఱతు, (౧, "శ్రవణోపయుక్తమాయ్, (౨) ఉపక్రమావస్థమాన, శమాదివ్యక్తియిలే"; ఎన్ఱపడి.

(ఒతుక్కి) ఎన్ఱతు, " తత్సజాతీయవ్యక్తి విశేషత్తిలే పర్యవసిప్పిత్తు" ఎన్ఱపడి.

" (౧)'శాన్తోఽనసూయఃశ్ శ్రద్ధావాన్ గుర్వర్థాఽఽత్మవృత్తికః।
' శుచిఃప్రియహితోదాన్తః శిష్యశ్చోపరతస్ సుధీః॥' ౩ ఎన్గిఱ వచనస్థ గుణాన్తరోపలక్షకమ్, శమదమజ్గళ్;

" (౨) అత ఏవ, [ఆచార్యలాభమ్, ఆత్మగుణత్తాలే] [వా-౯౮ (1)] "ఎన్గిఱ ఉత్తర గ్రన్థాఽఽనురూప్యముమ్, ఘటిక్కుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇవ్వాత్మగుణమ్) ఇత్యాది.

" 'పరిశుద్ధగుణోపేతం విశుద్ధాచారతత్పరమ్ । విరతంచ మహాపాపాత్
" 'పితృదారాదిపాలకమ్॥ శాన్తందాన్తం ఋజుంసౌమ్యం ప్రణతం భగ
" వత్పరమ్ । సంతప్తహృదయం భక్త్యా, శక్త్యా సర్వార్థసాధకమ్॥ ౪

వి. అ.—౯౭. 'వర్ణరూప 'బ్రాహ్మణ'త్వమ్,

"తిరుమన్త్రోపదేశత్తుక్కు అధికారమాకిల్, అధికృతాధికారత్వమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, "బ్రాహ్మణ" శబ్దార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("బ్రహ్మవిత్"-) ఇత్యాదియాలే.

౩॥ భారద్వాజసంహితాయామ్, ౧-౪౬. ౪॥

వ్యా.—"తస్మై స విద్వానుపసన్నాయ సమ్యక్ప్రశాన్త చిత్తాయ శమాన్వితాయ- యేనాక్షరం పురుషం వేద సత్యం ప్రోవాచ తాం తత్త్వతో బ్రహ్మవిద్యామ్"౧ ఎన్ఱు, శమదమోపేతనాయ్ కొణ్డు ఉపసన్ననాన వనుక్కు ఇతే బ్రహ్మవిద్యైయైత్ తత్త్వతః ఉపదేశిక్కచ్ చొల్లిఱ్ఱు॥

అ.—" 'ప్రియవాక్యం మహాబుద్ధిం సత్యం కుశలపాణికమ్ |
" 'ఏవమాదిగుణోపేతం శిష్యభావేన సంగతమ్॥ సంవత్సరం తదర్ధం వా
" 'మాసత్రయమథాపి వా।పరీక్ష్య వివిధోపాయైః కృపయా,నిస్స్పృహో
" వదేత్॥'౨ఎన్ఱు,అవివక్షయిలే, 'శాన్తం దాన్తం...పరీక్ష్య...కృపయా'౨
" ఎన్ఱు,అవిత్తాల్, 'సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారే, సిద్ధం సాధ్యాయోపదిశ్యతే' ౩ ఎన్ఱు,అ న్యాయత్తాలే, శమాది శిష్యాత్మగుణ దర్శన హేతుకత్వమ్, ఉపదేశో పయుక్తా ఽఽచార్య కృపైక్కు ప్రతిపాదితమ్";
ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కణ్డుకన్దు) ఎన్ఱు.

" యోఽస్మా, మన్త్రవరం ప్రాదాత్, సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్" ౪ ఎన్ఱు,అవిడత్తిలే, "సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్" ఎన్ఱు,అవిత్తై యుటైయార్కణ్ణు,

(సంసారనివర్తకమాన) ఎన్ఱు,ను.—

"సంసారార్ణవతారకః గతిరష్టాక్షరః" ౫ ఎన్ఱు కొణ్డు పత్తిలే?.

"మన్త్రవరమ్"౪ "మన్త్రాణాం పరమో మన్త్రః" ౬ ఎన్ఱు,అవిత్తై యుటైయార్కణ్ణు, (పెరియ) ఇత్యాది.

"ప్రాదాత్" ౪ ఎన్ఱు,అ ఉపసర్గలబ్ధార్థమ్, (సార్థమాక) ఇతి.—

(సార్థమాక) ఎన్ఱు,ను,

" (౧) అభిధేయసహితమాకవుమ్, (౨) సంసారనివృత్తి రూప ప్రయోజనసహితమాకవుమ్"; ఎన్ఱు,పడి

"తస్మై స విద్వాన్" ౧ ఇత్యాది శ్రుతిక్కర్థమ్, (శమదమోపేతనాయ్ కొణ్డు) ఇత్యాది.

" 'శమశ్ చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్' ౭ ఎన్నైయాలే, 'ప్రశాన్త'౧ శబ్దమే
" చిత్తప్రశాన్తిమద్వాచియాన్నాలుమ్,
" (౧) 'చిత్త'౧ శబ్దత్తుక్కుమ్, (౨) బహువ్రీహిక్కుమ్, అనుగుణమాక
" ఇల్లై, 'ప్రశాన్త' ౧శబ్దమ్, ప్రశాన్తిమన్మాత్రపరమ్; అత ఏవ, ("శమాన్వితాయ") ౧ ఎన్ఱు,అ 'శమ' ౧ శబ్దమ్,

అ.—" 'శమో దమస్ తపశ్ శౌచమ్' ౮ ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్ పోలే
" బాహ్యేన్ద్రియనియమన పరమ్;
" ఆకవిల్లై, 'శమో బాహ్యేన్ద్రియ నియమనరూపః;
" ("ప్రశాన్తచిత్తాయ") ౧ ఇత్యన్తఃకరణ నియమనస్యోక్తతయా, పౌన
" రుక్త్యాత్' ౯ ఎన్ఱు,శ్రుతప్రకాశికాకారర్ వ్యాఖ్యానమ పణ్ణినార్";
ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(శమదమోపేతనాయ్) ఇతి —

"(౧) ("ఉపసన్నాయ" ౧) ఇత్యస్యానన్తరమ్, "ప్రశాన్తచిత్తాయ శమాన్వితాయ" ౧) ఎన్ఱు,రుక్కైయాలే, ఉపసత్తియిలే శమదమ
"ఙ్గళ్ కారణమ్;
"(౨) 'ఏవమాదిగుణోపేతం శిష్యభావేన సఙ్గతమ్'౨ ఎన్ఱు, 'శిష్యభావేన సఙ్గతత్తిల్, 'ఏవమాదిగుణోపేత'త్తైప్ పోలు";
ఎన్ఱుమిడమ్, "సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారే" ౩ న్యాయ సిద్ధమన్ఱే?.

"ఇప్పడి ఉపబృంహణస్వారస్యానుగుణమాక, శ్రుత్యర్థవర్ణనమ్, న్యాయ్యమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
శమదమోపేతనాయ్ కొణ్డు ఉపసన్ననానవనుక్కు) ఎన్ఱు.

"(౧) శమదమోపేతత్వమ్, ఉపదేశపర్యన్తాఽనువృత్తశమదమ విశిష్టత్వమ్:
"(౨) ("ప్రోవాచ") ఎన్ఱు,అ ఉపసర్గమ్, ఆద్యశబ్ద సమానార్థకమ్,
" ("వచ") ధాతు, ఉచ్చారణార్థకమ్;
"ఇత్తాల్,ఆద్యోచ్చారణరూప ఉపదేశమ్ లబ్ధమ్ (అష్టా-౧-౩-౨,కా.౧):
"(౩) 'ఛన్దసి లుఙ్ లఙ్ లిటః' ౧౦ ఎన్ఱు, విధ్యర్థత్తిలే 'లిట్' ౧౦ ప్రత్యయమ్: ఆకవిల్లై, " ("ప్రోవాచ-ప్రబ్రూయాత్") ౧
"ఇత్యర్థ(ః)" ఇతివేదాన్తసారే వ్యాఖ్యాతమ్' ఎన్ఱు,శ్రుతప్రకాశికై!";
౯ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపదేశిక్కచ్ చొల్లిఱ్ఱు) ఎన్ఱు.

(తత్త్వత(ః)ఉపదేశిక్కై) యావదు:—

సంసారనివృత్తిరూప ప్రయోజనావిచ్ఛేదత్తాలే, యథాప్రతిపత్తియుణ్డాయ్ కొణ్డు, ఉపదేశిక్కై.—

"ఆచార్యకమ్, రాగప్రాప్తమానాలుమ్, పక్షతః ప్రాప్తస్వభావ విషయత్తిల్ ప్రాపణార్థమ్, ("ప్రోవాచ") ౧ఎన్ఱు,అ విధి"; ఎన్ఱు,*కణ్డుకొళ్వదు.

* అతోఽయం, "స్నాత్వా భుఞ్జీత" ఇతి వన్నియమవిధిః; నచ, "అహరహస్సన్ధ్యాముపాసీత" ఇతివదపూర్వవిధిః; నాపి, "ఋతౌ భార్యాముపేయాత్" ఇతివత్ పరిసంఖ్యావిధిః. రాగప్రాప్తభోజనస్య స్నానపూర్వకత్వం వినాపి క్వచిత్సంభావ్యత్వాత్, తాదృశసమ్భవపక్షేపి యథా స్నానపూర్వకత్వం నియమ్యతే, తథా, శమదమాద్యాత్మ గుణలేశయుక్తాధికారిణాచార్యోపసత్తౌ కృతాయామ్, ఆచార్యస్య రాగత ఉపదేశే ప్రవృత్తస్య ప్రాప్తిపక్షేపి ఉపదేశే ప్రవృత్తి ర్నియమ్యతే. "విధిరత్యన్తమప్రాప్తౌ, నియమః పాక్షికే సతి । తత్ర చాన్యత్ర చ ప్రాప్తౌ పరిసంఖ్యా, విధీయతే' ॥ ఇతి హి న్యాయవిదః? (అత్ర అకారాదౌ, రాధాకాన్త-శబ్దకల్పద్రుమే చ, విధి, నియమ, పరిసంఖ్యేతిపదత్రయ వివరణం ద్రష్టవ్యమ్.)

౧॥ ము ఉ ౧-౨-౧౨. ౨॥
౩॥ [పు. ౩౨౧ ఇడవరి ౨.] ౪॥ భారద్వాజసంహితాయామ్, ౧-౫-౪
౫॥ "బృహద్గారితే" ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రార్థమ్, వా-౧౨-౨-౭ ౬॥ వ్యా-తి-మ-వా-౩. ౭॥ గీ. ౧౮ ౪౨. ౯॥ చిన్నపురీ వేదాన్తవిద్యా విలాసముద్రితే,శ్రుతప్రకాశికాకోశే. పు. ౭౦,పఙ్క్తి,౧౬. ౧౦॥ అష్టా. ౩-౪-౬.

మూ.—(2) ఆచార్యన్ కైపుకున్దవాతే,

వ్యా.—ఇన్దశ్రుతియిల్, ఆచార్యోపసత్తికుమ్ ఉడలాక చ్చొన్న శమదమఙ్గళుకుమ్, "ఏతేనశ్రవణోపయుక్త మవధానంపవక్షితమ్ - నతూపాసనోపయుక్తా ఉత్యన్తేన్ద్రియజయాదిః" ౧ ఎన్ఱు, ఈ శ్రుతప్రకాశికాకారర్ వ్యాఖ్యానమ్ ((2) ఆచార్యన్ కైపుకున్దవాతే, [పణ్ణిన్ ఱు?.—)

అ.—"'ప్రశాన్తచిత్తాయ శమాన్వితాయ' ౨ ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, శమద
"మమాత్రమ్శ్రుతమాయిరుక్క, ఆచార్యాఙ్గీకారత్తుక్కు పూర్వభావి
"యాన్ఱభళవిశేషఙ్గుక్కు చ్చొల్లుకైక్కు ప్రమాణమాన ఇడమెన్న!"
ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇన్దశ్రుతియిల్) ఇత్యాది.—

"'ఏవమాదిగుణోపేతమ్' ఇత్యాది వచనత్తాలే, శిష్యస్థైయ శమదమ
"'ఙ్గళ్ శిష్యనిడత్తిలే వస్తు[తన్]సత్తాయ్కొణ్డు ఆచార్యోపసత్తియిలే
"'హేతు; ఆచార్యనాలే జ్ఞాతమాయ్కొణ్డు, శిష్యాఙ్గీకార - ఉప
"'యికాచార్యప్రీతిహేతు'; ఎన్నుమిడమ్, పూర్వోపదర్శిత న్యాయ
"ఙ్గళ్: ఇవ్వర్థత్తై, (౧) (ఆత్మగుణమ కణ్డుకొణ్డు) ఎన్ఱుమ్,
"(౨) (ఆచార్యోపసత్తికుమ్ ఉడలాకచ్చొన్న శమదమఙ్గళుక్కు)
"ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్తార్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(శమదమఙ్గళుక్కు) ఎన్ఱతు,

"శమదమవాచకఙ్గళాన 'ప్రశాన్త'-'శమ'శబ్దఙ్గళుక్కు" ఎన్ఱపడి.—

అన్ఱిక్కే:—

(వ్యాఖ్యానమ్) ఎన్ఱతు, "'స్వరూపవ్యాక్రియా' (   ) ఎన్ఱా,
మ్, 'శమదమ' శబ్దఙ్గళ్, యథాశ్రుతార్థకఙ్గళ్", ఎన్నుమామ్.—
"(ఒక్కక్కచ్చొల్లు) కైక్కు నియామకమాన పూర్వోక్త-(అన్యోన్యా
"శ్రియమ్),

"'అతోనిరూప్యసంపాద్యస్స తన్నిరూపణాత్ప్రాగేవవిశిష్టత్వమ్, అను
"పపన్నమ్' ౧ ఎన్ఱు, అ శ్రుతప్రకాశికైయిలే వ్యఞ్జితమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొ
"ళ్వతు.— ఇప్పడి యిన్దశ్రుతిప్రకాశికా సూక్తియే, తుల్యన్యాయేన,
"ఇఙ్గుఇప్పడి ఒక్కక్కచ్చొల్లుకైక్కు నిదానమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"("దైవాధీనం జగత్సర్వం మన్త్రాధీనం తు దైవతమ్ । తన్మన్త్రం బ్రా
"హ్మణాధీనమ్" ౩) ఎన్ఱు, అ వచనార్థత్తై, ఉత్పత్తిక్రమేణ [(2) ఆచార్యన్
"కైపుకున్దవాతే] ఇత్యాది వాక్యమ్, ప్రతిపాదిక్కిఱతు"; ఎన్నుమభి
ప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("తన్మన్త్రమ్" ౩) ఇత్యాది.

౧॥ చెన్నపురీ వేదాన్తవిద్యా విలాసముద్రితే, శ్రుతప్రకాశికాకోశే, పు. ౨౦. పఙ్క్తి ౧౭. ౨॥ ౩౩౯మ్ పుటత్తిల్, ౧మ్ నోట్టు. ౩॥ ముముక్షుప్పడి తిరుమన్త్రప్రకరణమ్, పు. ౭౫ పఙ్క్తి, ౨౦.

మూ.— తిరుమన్త్రమ్ కైపుకురుమ్; (3) తిరుమన్త్రమ్ కైపుకున్దవాతే ఈశ్వరన్ కైపుకురుమ్;

వ్యా.—తిరుమన్త్రమ్ కైపుకుమ్బడి యాదెన్నిల్:—"తన్మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనమ్" ౩ ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రమ్ ఆచార్యాధీనమాకైయాలే, ఉపదేష్టావానవన్ కైపుకున్దవాతే, తదుపదేశముఖత్తాలే సార్థమాక వివన్ నెఞ్జిలే ప్రతిష్ఠితమాకై.

"బ్రహ్మవిద్ బ్రాహ్మణో విదుః" ४ ఎన్కైయాలే "బ్రాహ్మణాధీనమ్" ౩ ఎన్ఱు, ఇడత్తిల్, "బ్రాహ్మణ" ౩ శబ్దత్తాల్ ఆచార్యనై చ్చొల్లుకిఱతు.— [ఎ యాదెన్నిల్:—
(3) (తిరుమన్త్రమ్ కైపుకున్దవాతే, ఈశ్వరన్ కైపుకురు)

"మన్త్రాధీనంతు దైవతమ్" ఎన్ఱు, ౩ తిరుమన్త్రమిట్ట వళ్ళ కాయిరుక్కుమ్ అవనాకైయాలే, అర్థసహితమాక అతు కైపుకున్దవాతే, తత్ప్రతిపాద్యనాన తానివనుక్కు అనిష్టనివృత్తిపూర్వక-ఇష్టప్రాప్తికుమ్ ప్రాపకనాకై.—

అ.—"'బ్రాహ్మణ' ౩ శబ్దమ్ జాతివాచియాయిరుక్క, ఆచార్యనా "చిత్తమ్ ఎన్ఱనే!" ఎన్ఱ, ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("బ్రహ్మవిద్" ४-) ఇత్యాది.—

"("బ్రహ్మ")=(౧, "పరంబ్రహ్మ, వేదాంశ్చ, వేద" (ఇతి "బ్రహ్మవిత్" ४)
""స(ః) బ్రాహ్మణ"రశబ్దార్థ(ః)' ఇతి, శబ్దార్థతత్త్వవిదో విదుః" ఇత్యర్థః.—
"'పశ్య, మృగో ధావతి' ౫ ఇత్యాదికళిల్ పోల్, వాక్యార్థమే కర్మకార
"కమాకైయాలే, 'బ్రహ్మవిద్ బ్రాహ్మణః' ౪ ఎన్ఱు, ప్రథమావిభక్తి యిరు
"క్కిఱతు;
""బ్రాహ్మణర" శబ్దమ్, "తదధీతే తద్వేద" ౬ ఎన్ఱ, అ సూత్రవిహితవే
"దితృవాచక - "అ" ప్రత్యయాన్తమ్';

"ఎన్ఱు, నిర్వచనగ్రన్థాభిప్రాయమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.—
"(౧) ("మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనమ్" ౩) ఎన్ఱు, మన్త్రగత తాదధీన్య ప్ర
" తిపాదకత్వలిఙ్గత్తాలుమ్, (౨) 'ఆచినోతిహిశాస్త్రార్థాన్' ౭ ఎన్ఱ, అ
" 'ఆచార్య' శబ్దయోగార్థ ప్రత్యభిజ్ఞైయాలుమ్,

"ఇన్ద ("బ్రాహ్మణ") శబ్దమ్, ఆచార్యపరమ్"; ఎన్ఱపడి.
'("దైవత" ౩) శబ్దమ్, ఫలప్రదవాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అనిష్టనివృత్తి పూర్వక-) ఇత్యాది —

ఇత్తాల్, "తిరుమన్త్రత్తినుడైయ అర్థానుసన్ధానమ్, ఉపాయాధికారకోటిఘటితమ్"; ఎన్ఱపడి.

౪॥ రిప్పన్ ముద్రాశాలైయిల్ ముద్రిత తి-మ-అరుమపదమ్, తిరుమన్త్రప్రకరణమ్, వా-४, ౧౭మ్ పుటమ్, పఙ్క్తి ౧౩ిల్, "బ్రహ్మజ్ఞం బ్రాహ్మణం విదుః" ఎన్ఱు, ఇరుక్కిఱతు- ౫॥ ౬॥ అష్టా. ४-౨-౫౯. ౭॥

మూ.—(4) ఈశ్వరనై క్కైపుక్కునవాతే, "వైకుణ్ఠమాన కర్ మనత్ ఇరుక్కైయుమ్ వే" ౧ ఎన్ఱిరుప్పడియే ప్రాప్యభూమి క్కైపుక్కుగుమ్.

ర్థ.— (4) ప్రాప్యలాభమ్, ప్రాపకత్తాలే;

వ్యా.— (ఈశ్వరనై క్కైపుక్కునవాతే, "వైకుణ్ఠమాన కర్ మనత్ ఇరుక్కైయుమ్ వే" ౧ ఎన్ఱిరుప్పడియే, ప్రాప్యభూమి క్కైపుక్కుమ్) ఎన్గై యావత్తు—

"దైవాధీనం జగత్సర్వమ్" ౨ ఎన్గిఱ, ఉభయవిభూతి యుమ్ ఈశ్వరనిట్ట ఏవ ప్రకారమ్ ఆగైయాలే, అవనై ప్రాపక నాయ్ క్కైపుక్కినవాతే, ప్రాప్యభూమియాన శ్రీవైకుణ్ఠమ్ ఇవనుక్కు అత్యన్త సులభమాగై.

ర్థ.—ఇప్పడి శబ్దార్థంగళుక్కాక వే, ఉత్తరోత్తరమ్ ఇవైయెల్లామ్ సిద్ధిక్కుమ్ ప్రకారత్తై ఆరోహక్రమత్తాలే శిచెయ్తు,

అ.— ("వైకుణ్ఠమానకర" ౧)=శ్రీవైకుణ్ఠమహానగరమ్.

("మనక్ ఇరుక్కైయుమ్ వే" ౧)=ఇతరవాస్తుత్తమాక కరస్థమాగైయాలే అత్యన్త సులభమ్'; ఎన్గిఱ, తిరువాయ్మొழிక్కు అర్థమ్.

"ఇత్తై మూలత్తిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [ప్రాప్యభూమి] ఇత్యాదినా", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("దైవాధీనమ్" ౨) ఇత్యాదినా.

"("సర్వ"౨) శబ్దమ్ (౧) లీలా(౨) భోగ-విభూతిత్వ రూప-ప్రకారకాత్స్న్యపరమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉభయవిభూతియుమ్) ఎన్గిఱతు.

ర్థ — (౧) (ఆరోహక్రమమ్). పూర్వపూర్వం కారణకీర్తనానన్తరమ్ ఉత్తరోత్తరం కార్యకీర్తనమ్;

(౨) కార్యకీర్తనానన్తరం కారణకీర్తనమ్ (అవరోహక్రమమ్) ఇత్తై,

(1) { (౧) "ఏవమాదిగుణోపేతమ్ ౩" ఎన్గిఱ, అన్వయముమ్,
(౨) "ఏవమాత్మా ప్రకృత్యా ఉపాసిత్త ప్రూరనాస్తికాః | నాస్థ స్మరణాజ్జాతానక రుత్యాప్యన్త్రాగాపి సః॥" ౪ ఎన్గిఱ, వ్యతిరేకముమ్,

(2) { (౧) "కృపయా నిన్ స్వయమ్ వరుమ్బదేల్" ౩ ఎన్గిఱ, అన్వయముమ్,
(౨) "న ప్రసీదతి వై విద్యా వినా సదుపదేశతః" ఎన్గిఱ, వ్యతిరేకముమ్,

(3) { అ — (౧) "గురురస్తాక్షరో నృణామ్" ౫ ఎన్గిఱ, అన్వయముమ్,
(౨) "నమన్త్రోప్యక్షరాత్పరః" ౬ ఎన్గిఱ, వ్యతిరేకముమ్,

(4) { (౧) "అపవర్గప్రదో హరిః" ౭ ఎన్గిఱ, అన్వయముమ్,
(౨) "సంసారార్ణవమగ్నానాం విషయాక్రాన్తచేతసామ్ | విష్ణుపోతం వినా నాన్యత్ కిఞ్చిదస్తి పరాయణమ్ ॥" ౮ ఎన్గిఱ, వ్యతిరేకముమ్,

ప్రమాణసిద్ధమాగైయాలే,

'(౧) ఇవర్ తన్నుడైయ కార్యకారణ భావమ్ నియతమ్;
'(౨) ఇవర్గళుక్కు వైకల్పిక కారణాన్తరమిల్లై;' ఎన్గిఱ, సిద్ధమ్.

"ఇన్నియమమ్, 'మృత్పిణ్డజన్యో ఘటః, ఘటజనకో మృత్పిణ్డః' ఎన్ఱు పునరుక్తి వశత్తాలే ఘటమృత్పిణ్డఙ్గళుక్కుళ్ళ కార్యకారణ భావనియమమ్పోలే ఆరోహావరోహ క్రమయుక్త వాక్యద్వయత్తాలే వివక్షితమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇతిల్ యాత్తోన్ఱుక్కు) ఇత్యాది.

(1) (2)

"ఇప్పడి ఆత్మగుణాదిఆచార్యలాభాదికళుడైయ నియత కార్యకారణభావకథన ఫలమ్, ఇన్నతు" ఎన్గిఱార్,

(ఇతిల్ తన్నుక్కు ప్రయోజనమ్) ఇత్యాదినా —

(ఇతిల్ తన్నుక్కు) ఎన్గిఱతు,

"ఆరోహావరోహక్రమపర - వాక్యద్వయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్తవత్తుక్కు"; ఎన్ఱపడి.

[(4) ప్రాప్యలాభమ్] ఇత్యాది మూలత్తిలే, "దైవాధీనమ్"(౨) ఇత్యాదిశ్లోకార్థమ్ సక్రమమాక వివక్షితమ్.

మూ.—(3) ప్రాపకలాభమ్, తిరుమన్త్రత్తాలే;

(2) తిరుమన్త్రలాభమ్, ఆచార్యన్నాలే;

(1) ఆచార్యలాభమ్, ఆత్మగుణత్తాలే.

వ్యా.—"ఇతిల్ యాత్తొన్ఱుక్కుమ్ గుణాత్తొన్ఱు, హేతువాకిల్ ఎల్లామ్ నిరుపాధికమ్, అత్యన్తనియతమ్"; ఎన్నుమిడత్తై, అవరోహక్రమత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రాప్యలాభమ్) ఇత్యాదినాలే. —

ఇతుక్కన్ఱు ప్రయోజనమ్,

"ఇత్తై హేతు పరమ్పరైయిల్, ప్రథమ హేతు, ఆత్మగుణ లాభత్తాలే, అవశ్యమ్ (ఇవైయిరణ్డుమ్) ఇవనుక్కు "ఉణ్డాక వేణుమ్" ఎన్గై.

౧॥ తి. వా. ౪-౧౦-౧౧. ౨॥ పు. ౩౪౦ల్, రమ్ నోట్టు; భోజ చమ్పూ కా ౧, శ్లో. ౭ వ్యాఖ్యానత్తిల్, "తదుక్తం భగవతా శ్రీకృష్ణేన మహాభారతే" ఎన్గిఱ, ఇత్తువచనమ్ ప్రస్తుతమ్. ౩॥ పు. ౩౩౯, ఇడవరి ౭. ౪॥ భరద్వాజ సంహితాయామ్, ౧-౪౭.

౫॥ పు ౩౪౦ల్, రమ్ నోట్టిల్ ప్రస్తకత్తిల్ పు-౧౨౯, పఙ్క్తి, ౧౦. ౬॥ కీழ్ నోట్టిల్ ప్రస్తకత్తిల్ పు-౧౨౯, పఙ్క్తి, ౬. ౭॥ ౮॥ విష్ణుధర్మే, ౧-౫౯. ॥పుటమ్ ౩౪౧॥

శమాద్యాఽవశ్యకత్వాత్తైష. ప్రాప్తే; త్వదేవసాధనమ్ శమాద్యపేక్షాస్త్యేనిద్ధర్భో గేచో ఫర్శోక్షకాన్తి ణోఃఉపా స్తికర్తో)ర్విదా, జ్ఞంశమాదిరాన్నాహ్ననధిక్రియా

మూ. - ౯౯. ఇథుత్తాల్, (౧) ఐశ్వర్యకామర్ కు॥ మ్,

వ్యా.— ఈశ్వరనే(ప్రాపకనాన్ని యా లే, “((౪) ప్రాప్య లాభమ), ఈశ్వరనాలే”; ఎన్గి,అస్థానత్తిలే, (ప్రాపకత్తాలే) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్‌త్తు.

౯౯. “ఇన్దశమదమాదికళ్ త్తాల్, (1) భోగ(2)మోక్షకామరెల్లార్ కు॥ మ్ వేణుమ్” ఎన్గి,ఱార్,

(ఇథుత్తాల్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.— [మాకిలుమ్,
((౧)ఐశ్వర్యకామర్ కు॥ ,) శబ్దాదభోగమేపురుషార్థ }

అ.— “ ‘ముఖ్యస్య నిర్విశేషేణ శబ్దోన్యేషాం విశేషతః’ ౧ ఎన్గి,అ “ న్యాయత్తాలే, [“దైవాధీనం జగత్సర్వం మన్త్రాధీనస్తుదైవతమ్’ “ఎన్గి,అ]శ్లోకస్థ ‘మన్త్ర’౨ శబ్దమ్, తిరుమన్త్రపరమ్’ ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, [తిరుమన్త్ర] శబ్దప్రయోగమ్ పణ్ణినాఱు,

“అరోహావరోహక్రమయుక్త వాక్యద్వయత్తిలే [(౧) ఈశ్వర (౨) ప్రాపక] శబ్దఙ్గళుక్కు వ్యతికర నిర్దేశనియామకమ్, ఇన్నదు”; ఎన్గి,ఱార్,

(ఈశ్వరనే ప్రాపకనాకైయాలే) ఇత్యాదినా.—

(ఈశ్వరనే) ఎన్గి,అ అవధారణత్తాలే,

(౧) పెరియపిరాట్టియార్ ముక్తలానారుమ్,

(౨) ఉపాసనప్రభృతికళుమ్, వ్యవచ్ఛిన్నఙ్గళ్.

ఇథుత్తాల్, (౧-౨) పురుషకారోపాయవైభవప్రకరణత్తిలుమ్, ౩ (౩) ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తిలుమ్, ౪ స్పష్టమ్.

మూలత్తిలే [(1)ఆచార్యలాభమ్, ఆత్మగుణత్తాలే] ఎన్గి,అ విడత్తిల్, [ఆత్మగుణత్తాలే] ఎన్గి,అ ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వ పరమ్;

ప్రకరణత్తాలే, శమ దమాదిరూప విశేషపరమాయిరుక్కుమ్, [ఆత్మ గుణశబ్దమ్].

౯౯. “అత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱ, [ఇథుత్తాల్, ఐశ్వర్యకామర్కుమ్,] ఎన్గి,అ [ఇథుత్తాల్] శబ్దముమ్, (౧) జాత్యేకత్వపరమామ్, (౨) శమదమాదిరూప విశేషపరమాయిరుక్కుమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇన్దశమదమాదికళ్ త్తాల్-)ఇత్యాది.—

[ఉపాసక] శబ్దమ్, కైవల్యార్థికళైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

“ఐన్ద్రియక శబ్దాదివిషయానుభవమాన ఐశ్వర్యత్తై ఇచ్ఛిక్కుమవర్కుమ్, ఇన్ద్రియనియమనమ్, వ్యాహతమ్”; ఎన్నుమ్శఙ్కైయై యకఱ్ఱ అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

(ఐశ్వర్యకామర్కుమ్, శబ్దాదిభోగమే) ఇత్యాది.—

మూ.— (౨) ఉపాసకర్ కు॥ మ్,

వ్యా.— తత్సాధనానుష్ఠానదశైయిల్ శమదమాదికళ్ వేణుమ్.—

“ఇన్ద్రియాణి పురాజిత్వాజితం త్రిభువనం త్వయా”౫ “ పడినన్మపల్ కలన్ పల్ త్తోడఱుత్తైమ్బులన్ వెన్ఱ”౬ ఎన్నకడవదిఱే?

“ఐమ్బులన్ వెన్ఱ,” ౬ ఎన్గి,త్తు,

మనోనియమనత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.—

(౨) ఉపాసకర్కు, విద్యాఙ్గతయా శమాది వేణుమ్:

“తస్మాదేవం విచ్ఛాన్తోదాన్త ఉపరతస్ తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వా ఽఽత్మన్యేవాఽఽత్మానం పశ్యేత్” ౭

అ “ (1) సాధనానుష్ఠాన (2) సాధ్యానుభవరూప-దశాభేదేన. (1) ఇన్ద్రియనియమన (2) తదభావఙ్గళుక్కు, విరోధోవ్యాహతియిల్లై”: ఎన్ఱ,పడి.

(“ఇన్ద్రియాణి”౫-) ఇత్యాది—

ఇథు, రావణవధాఽనన్తరం, రావణంప్రతి మన్దోదరీవిలాపవాక్యమ్.

“(1) ఇవ్విడత్తిల్, బహువచనాన్తమాన (“ఇన్ద్రియ” ౫) శబ్దమ్, “(౧) అన్తరిన్ద్రియమాన మనస్సైయుమ్, (౨) బహిరిన్ద్రియమాన “శ్రోత్రాదికళైయుమ్, శొల్లుకైయాలే, (“జిత్వా” ౫) ఎన్గి,అజయమ్, “శమదమరూపమాకిఱతు;

“((2) “త్వా”) ప్రత్యయత్తాలే, అతుక్కు (“త్రిభువనజయ”) శబ్దిత “మాన ఐశ్వర్యత్తుక్కు హేతుత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు”; ఎన్ఱు,కరుత్తు.

(“పడి” ౬-) ఇత్యాది:—

“(“పడి”౬) = శరీరత్తిలే, (“మన్ను”౬) = ధరిక్కిఱ (“పల్కలన్”౬)= ఆభరణఙ్గళై, (“పల్ త్తోడు”౬) = రుచియోడేకూడ, “(“అఱుత్తు”౬)=త్యజిత్తు, (“ఐమ్బులన్ వెన్ఱ”౬)=పఞ్చేన్ద్రియఙ్గళై జయిత్తు”; ఎన్ఱ,పడి. [యా”, ఎన్ఱ,పడి }

(విద్యాఙ్గతయా) ఎన్ఱత్తు, “విద్యారూపకరణ-శరీర నిష్పాదకత }

(“తస్మాత్”౭-) ఇత్యాది—

“ఇవ్విడత్తిలే, (“భూత్వా”౭) ఎన్గి,అ (“త్వా”౭) ప్రత్యయత్తాలే, శమదమాదికళుక్కు, విద్యాఙ్గత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు”; ఎన్ఱు,కరుత్తు.

(౧) “పశ్యేత్”౭) ఎన్గి,అ లిఙ్ పాఠమే భాష్యాదికళిలే, ప్రచురమ్; (౨) క్వచిత్, “పశ్యతి” ఎన్ఱు, లట్ పాఠముముణ్డు; అర్థమ్, సమానమ్.

మీ —౯౯ శమాదిప్రసఙ్గాదర్థాన్తరమపి శిక్షయతి,

(ఇథుత్తాల్) ఇత్యాది.—

౧॥ “సాఙ్గే” ఇతిశ్రుతప్రకా. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే పు. ౪, ప. ౧౮-౨౦. ౨॥ పు. ౩౪౧ల్, అడినోట్టు. ౩॥ వా. ౫-౭౨ (పు. ౪౫-౧౩౦); వా. ౭౩-౧౧౪ (పు. ౧౩౦-) . ౪॥ వా- ౧౧౫-౧౪౧ (పు.)

౫॥ రా-యు ౧౧౪-౧౮. ౬॥తి. వా. ౪-౧-౯. ౭॥ బృ-ఉ-౬-౪.

మూ.— (౩) ప్రపన్నర్ కుౘ్ఛమ్, వేణుమ్.

వ్యా —“పున్ముల వళియడైత్తరకిౘ్ఛలచ్చినై శెయ్తు నన్ముల వళియిలున్దు ఞాననఱ్పుడర్ క్కొళీఇ” ౧ ఎన్నకడవతెతే?.-

(౩) ప్రపన్నర్ కుౘ్ఛ, అధికారార్థమాక శమాది వేణుమ్:

“ఏకాన్తీతు వినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయం సమం కృష్ణప్రాప్తౌ, కృష్ణైకసాధనః॥” ౨

అ — (“పుఱ”౧-) ఇత్యాది—

“(“పుఱ”౧) = హేయమాన, (“పుల”౨)=విషయఙ్గళుడైయ “(“వళి”౧)=మార్గత్తై.(“అడైత్తు”౧)=నిరోధిత్తు,(“అరకిౘ్ఛలచ్చినై “శెయ్తు”౧) = జతుముద్రయాముద్రిత్తు, (“నల”౧) = నన్ఱాన “(“పుల”౧)=విషయఙ్గళుడైయ, (“వళి”౧)=మార్గత్తై, (“ఇల “న్దు”౧)=ఉత్థాటిత్తు,(“ఞానమ్౧”)=జ్ఞానమాకిఱ, (“నఱ్పుడర్”౧) “సమీచీనప్రకాశత్తై.(“కొళీఇ”౧)=మిక్కవుఙ్గాకిౘ్ఛకొణ్డు”; ఎన్ఱపడి -

“ఇఙ్గు, (“అడైత్తు”౧) (“శెయ్తు”౧) ఎన్గిఱ “త్వా” ప్రత్యయ “త్తాలే ఇన్ద్రియజయత్తుకుౘ్ఛ, (“ఞాననఱ్పుడర్”౧) శబ్దిత విద్యాఙ్గ “త్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు”; ఎన్ఱుకరుత్తు.

((౩) ప్రపన్నర్ కుౘ్ఛ-) ఇత్యాది—

((౩) ప్రపన్నర్ కుౘ్ఛ) ఎన్ఱతు,“సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ కుౘ్ఛ”; ఎన్ఱపడి - నిత్యోద్బుద్ధశక్తికమాన సిద్ధోపాయత్తుకుౘ్ఛ, (1) స్వరూపనిష్పత్తియుమ్, (2) శక్త్యుద్బోధనముమ్, అనపేక్షితమాకైయాలే, అఙ్గతయా వన్ఱికే, “ఉపాయాధీన ఫలాన్వయితావచ్ఛేదకత్వరూప- అధికారత్వేన” ఎన్ఱు, (అధికారార్థమాక) ఇత్యత్ర వివక్షితమ్. *

(“ఏకాన్తీతు-”౨) ఇత్యాది—

(“దేవతావిషయాన్తరైస్ సమం వినిశ్చిత్య”౨)ఎన్ఱతు, “(౧) దేవతాన్తర (౨)విషయాన్తరఙ్గళోడొకౘ్ఛ, త్యాజ్యతయా తుల్యమాక అధ్యవసిత్తు”; ఎన్ఱపడి.—

ఇఙ్గే, (౧) “విషయాన్తర త్యాగరూప-ఇన్ద్రియనియమనముమ్, “(౨) (“కృష్ణైకసాధనః”౨)(‘ఎన్గిఱ’) ‘ఏక’శబ్దస్వారస్యావగత- “ఉపాయనైరపేక్ష్యానుగుణమాక (“వినిశ్చిత్య” ౨) ఎన్గిఱ ల్యప్పాలే, “అతినుడైయ ఉపాయాధికారత్వముమ్, శొల్లిఱ్ఱు”; ఎన్ఱుకరుత్తు.

వ్యా.— “అడకౘ్ఛరుమ్పులన్గళైన్దడకి, యాశైయామవై తుడకౘ్ఛఱుత్తువన్దు నిఱత్తొళిలెఱ్ఱెన్ఱ, వైన్నై” ౩ ఎన్గిఱకడవతెతే?.

అ —(“అడకౘ్ఛరుమ్”౩) ఇత్యాది—

“(“అడకౘ్ఛ”౩) =నియమిక్కైకౘ్ఛకౘ్ఛ, (“అరుమ్”౩)=దుశ్శకఙ్గళాన(“పులన్గళైన్దు”౩)=పఞ్చేన్ద్రియఙ్గళై, (“అడకి”౧)=నియమిత్తు. (“ఆశైయామవై”౩)=తత్తద్విషయాభిలాషఙ్గళై, (“తుడకౘ్ఛఱుత్తు”౩)= వాసనైయోడేపోకౘ్ఛ, (“వన్దునిఱత్తొళిలెఱ్ఱెన్ఱ, ‘వైన్నై’”౩)=ఉన్నుడైయ ముకుమలర్త్తికౘ్ఛ ఉఱుప్పాన వ్యాపారఙ్గళిలే సేర్న్ద,వైన్నై”; ఎన్ఱపడి.—

“ఇఙ్గుమ్, (‘అడకి’”౩) (“అఱుత్తు”౩) “ఎన్గిఱ ‘త్వా’ ప్రత్యయత్తాలే, ఇన్ద్రియనియమనత్తుకౘ్ఛ, “తొళిల్”౩)శబ్దిత ఉపాయోపేయసిద్ధ్యధికారత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు”; ఎన్ఱుకరుత్తు.—

“ఇఙ్గు, పూర్వమ్పోలే *, ‘మనోనియమనత్తుకౘ్ఛముపలక్షణమ్’ ఎన్ఱు, శొల్లాత్తొళిన్దతు, (“ఆశైయామవైత్-తుడకౘ్ఛఱుత్తు” ౩) ఎన్ఱు, విత్తిలే, అతుసిద్ధికౘ్ఛమ్’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే”; ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

మీ —“శరణాగతివిద్యాయాం, సద్విద్యాదావివ, [రోఽక్తి?]

{I. “(౧)ఊర్ధ్వరేతసామివ(౨)అనూర్ధ్వరేతసామప్యధికా}
{II. ఉత, ఊర్ధ్వరేతసామేవ?” ఇతి ప్రథమవిచారః.

తదర్థమ్, “సర్వకామాంశ్చ సాక్షరాన్” ౪ ఇత్యత్ర “సర్వ” శబ్దః,

{III. ప్రారబ్ధభోగస్యాపి సంగ్రాహకః?
{IV. ఉత, దేహాన్తరలోకాన్తర భావిభోగపరః?;

తదర్థమ్, “ఆర్తో వా యది వా దృప్తః” ౫ ఇత్యాదౌ, “దృప్త” ౫ శబ్దః,

{V. దేహాన్తర లోకాన్తర భావిభోగవిరక్తపరః?
{VI. ఉత, భోగమాత్రవిరక్తపరః?;

{VII. అజగరవృత్తిశ్చ ౬ సర్వవిషయా?,
{VIII. ఉత. శరణాగతేతరవిషయా?:

యదా, (౧) “దృప్త” ౫ శబ్దః, దేహాన్తర లోకాన్తరభావిభోగమాత్రవిరక్తపరః,(౨) అజగరవృత్తిశ్చ, ౬ సర్వవిషయా;

తదా, “సర్వ” ౪ శబ్దస్య [దేహాన్తరీయ]లోకాన్తరీయ సమస్తభోగమాత్ర పరతయా, అవిరక్తస్యాప్యధికారస్సంభవతి;

౧॥ తి. చ. ౬౫. ౨॥ * “స్వరూపసంస్తవాయస్యా(ః), నిర్హేతుక సహేతుకౌ” ఇత్యుక్తస్య “భగవత్కృపాపరిచయస్స హేతుక” ఇతివాదస్య, వ్యావృత్తిః.

౩॥ తి. వ. ౯౫. * పు. ౩౪౨, పలవరి ౯. ౪॥ పు. ౨౫. -౧౧ పరి; గద్యోదాహృతస్య. ౫॥ రా-యు-౧౮-౨౪. ౬॥

శ్రుతేస్స్యాద్గృహిణో నస్యాల్లోకశాస్త్రమతస్తతత్ విహితాఽరక్త ఆర్తో హి దృష్టో నేదృశ్విరక్తిః, యాన్ సర్వాన్ కామాన్ ఇతివదన్ కామానాముష్మికాన్ద్రుహేత్॥

మీ — యదా, (౧) “దృప్త” ౧శబ్దః, ఐహికభోగేఽపి విరక్తపరః,
(౨) ఆజగరవృత్త్యా, శరణాగతేతరవిషయా,
తదా, “సర్వాన్ కామాన్” ౨ శబ్దస్య, ఐహికాఽఽముష్మిక భోగమాత్ర [=కృత్స్నభోగ] పరతయా,
“ ఊర్ధ్వరేతసాం విరక్తానామేవ శరణాగతావధికార(ః)” ఇతిసిద్ధ్యతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

“ విహితవిషయమాత్ర [=కృత్స్నవిషయ] నివృత్తస్యైవ ప్రపత్త్యా
“ధికార(ః)’ ఇత్యనుపపన్నమ్, తదా,
“(౧) యదహరేవ విరజేత్ తదహరేవ ప్రవ్రజేత్’ ౩ ఇతివిధిబలాద్విరక్తా
“నాం, చతుర్థాశ్రమప్రాప్త్యావశ్యంభావాత్, ‘ప్రవ్రాజామేవ శరణాగతా
“వధికార(ః)’ ఇతి కుదృష్టిసౌహార్దతా;
“(౨) (1) ‘లోకే, (2) శాస్త్రే చ, గృహస్థేష్వపి శరణాగతివిద్యాదర్శనేన
“బాధశ్చ’; ఇతి:
“కించ, ‘ఆర్తో వా యది వా దృప్తః’ ౧ ఇతి, దృప్తస్యాపి శరణాగతావధి
“కారశ్శ్రూయతే;
“వ్యవస్థాచ —
“ప్రారబ్ధశరీరతదనుబన్ధి భోగేషు వైరాగ్యాభావః;
“యథా, సదాదిబ్రహ్మవిద్యాయాం, ప్రారబ్ధేతరభోగవిరాగోఽధికారః,
“నతథా ప్రపత్తౌ;
“పరన్తు, శరీరానరానుభావ్య ప్రారబ్ధఫలేఽపి విరాగ(ః)’ ఇత్యేవన్నై
“షమ్యః: అన్యథా, (౧) దేహయాత్రాయా అప్యసిద్ధిప్రసఙ్గః,
“(౨) భుక్త్యశక్య ఫలోపనత భోగపరిత్యాగే, యజ్ఞానుష్ఠానలోపప్రస
“ఙ్గశ్చ; తథా చ, ‘తైర్దత్తానప్రదాయైభ్యో యో భుఙ్క్తే, స్తేన ఏవ సః’ ౪
“ఇతిప్రత్యవాయాపత్తేః;
“ప్రారబ్ధోపనత భోగపరిత్యాగే, అభుక్తత్వేన ప్రారబ్ధకర్మణాం, ప్రాప్తిప్ర
“తిబన్ధకతాపాదనాత్; ‘నాభుక్తం క్షీయతే కర్మ కల్పకోటిశతైరపి’ ౫
“ఇతిస్మృతేః:
“అతఏవ, ‘అయత్నాదాగతాన్ సేవ్య(ః), గృహస్థైర్విషయాస్సదా | నన
“న్నిపతితం ధర్మ్యమనుసభోగం యదృచ్ఛయా ॥ ప్రత్యావర్తేన్న చాప్యేనమ్
“అనురుద్ధ్యేత్సుఖైర్లభేత్’ ౬ ఇత్యాదిరపి స్మర్యతే;
“తస్మాత్, ప్రారబ్ధకర్మత్వేనాగతాన్ విషయాన్ అనివార్యాన్, ‘ప్రారబ్ధ
“భోగక్షయో భవతి’ ఇతిమత్వా తాననుభవనమేవ, యుక్తమ్: తదుక్తం
“ వేదాన్తాచార్యైః రహస్యత్రయసారే:—

మీ.—“శాస్త్రవిరుద్ధవిషయాన్, స్వస్మిన్ అవ్యాప్తేఽపి భగవత్సం
“కల్పాదేవ ఆగతాన్ దృష్ట్వా ‘ప్రారబ్ధకర్మ ఫలభూతం ఋణమో
“చనం భవతి” ఇతిమత్వా. తదనివార్య అనుభవితుం ప్రాప్తిః’ ౭; ఇతి;
“అస్మాత్, యదృచ్ఛయాఽఽగతం సర్వమనుభోక్తవ్యమేవ:
“పరన్తు, తద్విషయే యత్నో న కార్యః;
“తల్లాభేఽతిసన్తోషశ్చ న కార్యః;
“తదుక్తమ్:— ‘ఉత్పత్తిస్థితినాశానాం స్థితిచిన్తా కుతస్తవ |
“ ‘యథోత్పత్తిస్తథా నాశస్, స్థితిస్తద్వద్భవిష్యతి ||
“ ‘కర్మిణః కర్మానుసృత్యాన్యో * నాప్రాప్యమధిగచ్ఛతి |
“ ‘నాఽఽహారం చిన్తయేత్ప్రాజ్ఞో, ధర్మమేవానుచిన్తయేత్ ||
“ ‘ఆహారోఽపిమనుష్యాణాం, జన్మనా సహ జాయతే |’ ౮ ఇత్యాదిరా:
“తస్మాత్, యదృచ్ఛయాఽఽగతాన్ స్రగాదివిషయా(ః) అనుభావ్యాః;
“అతఏవ, ‘త్వయోపభుక్త స్రగ్-గన్ధ-వాసో-ఽలఙ్కార చర్చితాః |
“ఉచ్ఛిష్టభోజినో దాసాస్, తవ మాయాం జయేమహి ||’ ౯ ఇత్యుచ్యతే:
“అతః, (౧) విహిత మోక్షేచ్ఛస్య, (౨) విహితాప్రతిషిద్ధ స్రక్-చన్దనా
“దేశ్చ, త్యాగః, సర్వథాఽనుపపన్నః:
“యత్ప్రాకృతభోగః, సర్వాత్మనా త్యాజ్యః,

“తథా, (౧) ‘అనుయాగే (1) ప్రసాదస్వీకారః, (౨) యజ్ఞాదిషు
“(2) పురోడాశస్వీకారశ్చ అశక్య(ః)’ ఇతి, ఆజ్ఞాకైఙ్కర్యమేవలుప్యతే:
“యత్తు, ‘పితరం మాతరం దారాన్’ ౧౦ ఇత్యాదివచనం, తత్ ఆర్తప్రప
“న్నవిషయమ్; దృప్తప్రపన్నవిషయం చేత్, ‘సర్వాన్ కామాన్’ ౨ ఇత్యేతత్,
“ఆముష్మికసర్వకామపరమ్:
“ ‘క్షేత్రాణి మిత్రాణి’ ౧౧ ఇత్యాదికమపి, [ఆర్తవిషయత్వాత్,]
“ప్రాప్తిదశాభావి వైరాగ్యపరమ్; ‘ఆర్తప్రపత్తావేతేషాం సన్నిధిస్తు విధీ
‘యతే† | దృప్తప్రపత్తావేతానిభవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్ ||’ ౧౨ ఇత్యుక్తేః:
‘విహితవిషయే విరక్తిః, ఆర్తాధికారః: కాన్త్యాఽఽపన్నవిరక్తే స్సర్వ
“త్రాధికారత్వే జ్ఞాన-భక్తి-కర్మణామపి కాన్తాపన్నానామేవ అధికా
“రత్వమ్’ ఇతి కిమితనోచ్యతే?:
“యథా, జ్ఞానభక్త్యాదిమాత్రే ఽపి దృప్తానామ్ అధికార(ః) ఇష్యతే,
“తథా, వైరాగ్యమాత్రే ఽపి అధికారో భవత్యేవ:
“తస్మాత్, (౧) అనేక-ఉపపత్తి-వచన విరోధాత్ (౨) స్వవ్యాఘా
“తాచ్చ, ‘విరక్తానామేవ శరణాగతావధికార(ః)’ ఇతి, అసమఞ్జసమ్”; ఇతి.

౧॥ రా-యు-౧౮-౨౮. ౨॥ పు ౩౪౩, ౪వ నూట్సు. ౩॥ జాబాలోపనిషత్, ౪. ౪॥ గీ ౩-౧౨. ౫॥ గా-పు-౫-౫౭. ౬॥

౭॥ ర-త్ర-సా. * కర్మానుసారేణ”? ౮॥ ౯॥

౧౦॥ పు. ౩౪౩ ౪వ నూట్సు: వరి ౯ ౧౧॥ † ‘తచ్ఛిన్త్యే’ త్యార్యుక్తిః, చిన్తయన్త్యాదివిషయా, అనుసన్ధేయా. ౧౨॥

18-6-98.

మీ —— ["సిద్ధాన్తః"]

అత్రోచ్యతే:— [ధికారః;

నిషిద్ధ (ద్ధే) ఇవ విహితవిషయేఽపి విరక్తిమతామేవ శరణాగతావ

(౧) "పితరంమాతరమ్"౧ ఇత్యాదిస్మృతేః:

(౨) నచ, తస్యా(ః) ఆర్తవిషయత్వమ్;

ఉభయవిషయత్వస్య, శబ్దస్వారస్యాత్ప్రథమప్రతీతస్య, త్యాగే కారణాభావాత్;

"సర్వకామాన్"౨ ఇత్యత్ర "సర్వ"౨ శబ్దస్య ఐహికాఽఽముష్మిక కామపరత్వస్వారస్యాచ్చ, "పితరమ్"౧ ఇత్యాదికామానామైహికత్వంహి ప్రథమం ప్రతీయతే! —

(౩) కించ, "సర్వధర్మ"౨ పదసమభివ్యాహృత "సర్వకామ"౨ (1)(2)
శబ్దాచ్చ దృష్టాఽదృష్ట - ఉభయవిషయత్వమవగమ్యతే;

సర్వధర్మత్యాగస్య ఉభయ సాధారణత్వాత్.

(౪) నచ, విరక్తానామేవాధికారత్వే, గృహస్థాధికారత్వాభావప్రసఙ్గః;

ఐహికభోగ విరక్తిసంభవేఽపిగార్హస్థ్యధర్మానుష్ఠానలోభ సంభవేన, చతుర్థాశ్రమపరిగ్రహానుపపత్తేః:—

§"యదహరేవ విరజేత్"౩ ఇత్యత్ర, "గార్హస్థ్యధర్మానుష్ఠానశ్రద్ధైవ విరక్త్యభావః"౪ ఇతి, వస్త్వన్తరత్వేన శ్రుతప్రకాశికాయాముక్తత్వాత్.—

తతశ్చ, కేషాంచిద్విషయవిరక్తి సంభవేఽపి తదీయారాధన యజ్ఞానుష్ఠాన శ్రద్ధయా గార్హస్థ్య (స్థ్యే) ఏవ అవస్థానోపపత్తేః.

(౫) నచ, ఐహికభోగాఽఽర్తి రహితానాం దృప్తానామపి అధికార శ్రవణంబాధకమ్;—

"యస్తు, ప్రారబ్ధదేహేఽపిశోచత్యే- ఆర్తస్స ఉచ్యతే। యస్య 'దేహాన్తరకృతేశోకో, దృప్తస్స ఉచ్యతే॥"†

ఇతి, వర్తమానదేహమాత్రస్య శోకవిషయత్వాభావావగమాత్, భోగవిరక్తస్యాఽపి ధర్మార్థంశరీరస్థితిచ్ఛాహి ఉపపద్యతే?:

(I) ఉపాసకానామ్ (1) అప్రారబ్ధేవిరక్తిర్, ముముక్షౌ;

(II) న్యాసినాం (2) ["అనభ్యుపగత"] ప్రారబ్ధఖణ్డే [పి] విరక్తిర్, ముముక్షౌ;¶

(III) శరణాగతానామ్(3)అభ్యుపగతప్రారబ్ధేఽపివిరక్తిర్, ముముక్షౌ

(౬) యచ్చోక్తమ్; "ప్రారబ్ధోపనతభోగత్యాగే, దేహయాత్రాయా అప్యసిద్ధిప్రసఙ్గ(ః)" ఇతి,

మీ.—తన్న:—ప్రవ్రాజినఇవ తస్యాఽపి సర్వేషణావిసర్గముక్తత్వేన భైక్షగ్రాహ్యత్వాత్.

(౭)అథవా, యద్యభోగ్యోపనతద్రవ్యాణి స్వీకృత్య, యజ్ఞాదికంసర్వం కృత్వా, అనుయోగత్వేన దేహధారణాపేక్షితాంశమాత్రస్వీకారే, న విరక్తిర్భజ్యతే;

ప్రవ్రాజిన ఇవ దేహధారణ మాత్రార్థా ఽన్నపానవ్యతిరిక్త ప్రాకృత భోగవిషయత్వాద్విరక్తేః.

(౮) ప్రారబ్ధోపనతశిష్ట ద్రవ్యాణాం తదీయారాధనార్థతయా వినియోగోపపత్తేశ్చ భైక్షస్థానాం, యతేరివ స్వనిష్ఠామాహాత్మ్యాదినాఽనుపభుక్తస్యాపిప్రారబ్ధస్య నాశోపపత్తిః;

అజగరవృత్తినిష్ఠానాం ౫ ధర్మార్థతయా వినియోగముఖేన - ఉపభుక్తతయా తన్నాశ ఉపపద్యతే.

తస్మాత్, "త్వయోపభుక్త"-౬ ఇత్యాదికం, శరణాగతివిద్యానిష్ఠ వ్యతిరిక్త విషయమ్;

దేహధారణోపయుక్తమాత్రాన్న-పాన-స్వీకారే అస్యాధికారాత్;

తత్రాపి, భట్టాచార్య ప్రభృతీనాం తద్గతప్రాకృతరసాద్యప్రతీతిర్హి లోకప్రసిద్ధా?;

[నెయ్యుణ్ స్థానత్తిల్ వేప్పెణ్ణైయ్ పరిమాఱప్పడ, రసభేదజ్ఞానమాత్తిల్ వెఱుప్పాత్తల్ ఇల్లామలే అముతుశెయ్దారిడే!]

(౯) అన్యేషాం, యజ్ఞశిష్టాశనే; నాన్తరీయకతయా ప్రాకృత రసాదిప్రతీతావపి, (1)విధేరనుయాగబుద్ధ్యా ప్రవృత్తత్వాత్, (2) కామస్య తత్రాప్రవర్తకత్వేనచ ప్రత్యవాయాభావాచ్చ.

(౧౦)"నన్వేవం, సర్వేషణా వినిర్ముక్తస్య. సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య. ["ఋణాని త్రీణ్యపాకృత్య" ఇత్యాదిస్మృత్యుపబృంహిత "త్రిభిరృణవాజ్జాయతే"§ ఇత్యాది] ఋణశ్రుత్య గోచరత్వేపి, కైఙ్కర్యబుద్ధ్యా "యజ్ఞాద్యనుష్ఠానవత్ ప్రజోత్పత్తి రనుష్ఠేయా;

"అనైర్వర్ధర్మబుద్ధ్యా ఽనుష్ఠితస్య ప్రపన్నైస్తు కైఙ్కర్యబుద్ధ్యా "కర్తవ్యత్వాత్:

"సప్రయోజనం, తత్తద్దేవతాప్రీణనం, ధర్మః;

"అనన్యప్రయోజనం, తత్తద్దేవతాన్తర్యామిప్రీణనం, ఆజ్ఞాకైఙ్కర్యమ్:

"అతః, పితృన్తర్యామి ప్రీణనస్య ఉద్దేశ్యతయా, ప్రజోత్పత్తిరపికార్యా;

"అన్యథా విధ్యుల్లఙ్ఘనాపత్తేః:

"తథాఽభ్యుపగమేచ, (౧-౨) ఐశ్వర్యార్థి - ఉపాసకాభ్యామ్, (౩) "అస్య వ్యావృత్తిర్ ననిర్ధ్యేత్,

౧॥ పు. ౩౪౪. ౧౦మ్ నోట్టు. ౨॥ పు. ౩౪౩. ౪మ్ నోట్టు
౩॥ పు. ౩౪౪, ౩మ్ నోట్టు. ౪॥
† ¶ "పారబ్ధేతరే" త్యాదివరదగురుశ్లో.

౫॥ పు. ౩౪౩, ౬మ్ నోట్టు. ౬॥
§ బ్రహ్మసూ. అ. ౩, పా. ౪, అధి౧. సూ. ౨౦. శ్రుతప్రకా, వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౭౧౪. ॥పుటమ్ ౩౪౫॥

మీ.—"విహితవిషయప్రవృత్తేస్ సమానత్వాల్"; ఇతిచేత్,

ఉచ్యతే:—యథా, సర్వసఙ్గపరిత్యాగే, స్వాశ్రమావిరుద్ధానాం బ్రాహ్మణాదివర్ణధర్మాణాం ప్రాప్తావపి, గృహస్థాద్యాశ్రమధర్మాణాం యజ్ఞాదీనాం, విశిష్య నిషిద్ధతయాఽప్రాప్తిః;

ఏవమ్, "మనీషీవైదికాచారం మనసాఽపి న లఙ్ఘయేత్"౧ ఇతివిశేష విధిప్రాప్తేషు యజ్ఞాదిష్వేవ అస్యాధికారః, నతు ప్రజోత్పాదనే;

"దారాన్...సంత్యజ్య"౨ ఇతివిశిష్యనిషేధాత్.

అతః, స్వాధికారభూతవిరక్తిః విరోధాత్, తదప్రాప్తిః;

ధర్మార్థం స్వీకృతాయాం భార్యాయాం, "దారాన్ సంత్యజ్య"౨ ఇత్యస్య ప్రజార్థత్వ నిషేధ తాత్పర్యాల్;

అన్యథా, విధేర్నిరవకాశతాపత్తేః,

(౧౧) "తర్హి, పూర్వాచార్యేషుక్వచిత్పుత్రోత్పత్తి దర్శనస్య కాగతిః?" ఇతిచేత్, గతిశూన్యైవగతిః:—

యథా, "ఆహారశుద్ధౌ సత్త్వశుద్ధిః" ఇతి నియతాన్నత్వస్యాధికారత్వేఽపి, అనియతాన్నత్వస్య ఆపద్విషయత్వం నిశ్చీయతే,

ఏవం, విషయ మభుక్త్వాస్థాతుం న శక్యతే యేనవికారేణ, తద్దశాఽఽపత్.

యద్యప్యన్యేషాం, విషయసన్నిధిపరిహారాదినా కామోజేతుం శక్యః,

తథాఽపి "అత్ర, ధర్మార్థంభార్యా సదాసన్నిహితా" ఇతి, కదాచిత్ వికారోభవత్యేవ:—

"తర్హి, సా నిశ్శేషేణ త్యాజ్యా" ఇతి న వాచ్యమ్;

(1) తత్సన్నిధి కృతకాదాచిత్క ప్రత్యవాయస్య పునఃప్రపదనాదినాఽపనేతుంశక్యత్వేన, "అల్పస్యహేతోః" 3 ఇత్యాది న్యాయేన మహాఫల-ధర్మలోపస్యాఽయుక్తత్వాల్;

(2) తస్యాపిపుత్రపౌత్రాదినాఽనేకాఽఽత్మోజ్జీవన హేతుత్వేన ధర్మత్వాచ్చ;

(3) పుత్రాణాం భగవద్భాగవ తారాధనోపయోగిత్వాల్;

(4) "తన్నామకరణంచైవ" ౪ ఇతిగురునామకరణవిషయత్వాల్; పత్న్యాశ్చధర్మసాధనతా.

ఇ. అ.— ౯౦. కీళ్ళే, [౯౭ (3) ఈశ్వరన్ కైపుక్కురుమ్;] ఎన్ఱు, నైత్తు, ఇఙ్గే, ((3) ప్రాపకలాభమ్) ఎన్ఱతుక్కు తాత్పర్యమ్, (ఈశ్వరనే ప్రాపకన్) ఇత్యాది.

మూ.—౧౦౦. మూవరిలుమ్ వైత్తుకొణ్డు మిక్కవుమ్ వేణ్డువతు, ప్రపన్ననుక్కు.

వ్యా.—౧౦౦. ఇప్పడి అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ అపేక్షిత మేయాకిలుమ్, "అధికమాక వేణ్డువతు ప్రపన్ననుక్కు", ఎన్గిఱార్,

(మూవరిలుమ్) ఎన్ఱు, శఙ్కిక్కై.—

ఇవనుక్కు, ఇత్తిల్, ఆధిక్యమ్ శొల్లుకైక్కాక్కవితే, అల్లాతవర్ క్కళై ఇవ్విడత్తిల్ ప్రసజ్జిత్తతుమ్?

౧౦౧.—అవ్వాధిక్యత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—౧౦౦. (౧) "అనన్యప్రయోజననాయ్, (౨) అనన్యసాధననానవధికారిక్కు, త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై నిరూపిక్కిఱ ఇన్దప్రబన్ధత్తిలే, (౧) ప్రయోజనాన్తర (౨) సాధనాన్తర-పర-అధికారిక్కళుక్కు అపేక్షితాంశనిరూపణమ్, అనుచితమ్", ఎన్గిఱ శఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్,

(ఇవనుక్కు ఇత్తిల్) ఇత్యాది.

(ఇవనుక్కు) ఎన్ఱతు, "ప్రపన్ననుక్కు" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తిల్) ఎన్ఱతు, "శమాదియిల్" ఎన్ఱపడి.

(అల్లాతవర్క్కళై) ఎన్ఱతు,

(౧) "ఐశ్వర్యకామర్క్కళైయుమ్,

(౨) ఉపాసకరైయుమ్", ఎన్ఱపడి.—

"ప్రపన్నాపేక్షితశమాదిగతాధిక్యప్రతియోగితయా, అధికార్యన్తర ప్రస్తావమాకైయాలే, అనౌచిత్యమిల్లై": ఎన్ఱు కరుత్తు.

(ప్రసజ్జిత్తతుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మైయాలే, [మిక్కవుమ్ వేణ్డువతు] ఎన్గిఱ అకణ్డోక్తియై సముచ్చయిక్కిఱతు.

౧౦౧.—"'విషయావధిక - ఇన్ద్రియనియమనరూపమాన 'శమాదియిలాధిక్యమ్, అవధిభూత విషయాధిక్య నిబన్ధనమ్; అత్తిల్,

"'(౧-౨) అధికార్యన్తరాపేక్షిత శమాదిక్కళుక్కు, నిషిద్ధవిషయ 'మాత్రమ్ అవధియాయిరుక్కుమ్;

"'(3) ప్రపన్నాపేక్షిత శమాదిక్కళుక్కు, (1) నిషిద్ధవిషయ '(2) విహితవిషయఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్, అవధియాయిరుక్కుమ్;

"'ఆకైయాలే, శమాదియిలాధిక్యమ్, తద్ఘటకవిషయాధిక్య 'నిబన్ధనమ్'; ఎన్ఱు మూలాభిప్రేతమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తర గ్రన్థావతారికైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అవ్వాధిక్యత్తై) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ పు. 3౪౪. ౧౦మ్ నోట్టు.

3॥ ౪॥

సావద్యతిక్రమే ప్యేపశాస్త్రార్థో భజ్యతే క్వచిత్ । ఆచార్యాణాంతు వృత్తిస్త్వే, తేజీయ స్త్వనయార్గతిః।శాన్తిః।ప్రపన్నే ముక్త్యైతివక్తుః వ్యాఖ్యాధికృద్వశః॥

మూ.— ౧౧౧. (౧-౨) మత్ త్రైయిరువర్ క్కుమ్, నిషిద్ధవిషయ నివృత్తియేయమైయుమ్;

(౩) ప్రపన్ననుక్కు, (2) విహితవిషయ నివృత్తి, తన్నేత్ ఱమ్.

వ్యా.—((౧-౨) మత్ త్రైయిరువర్ క్కుమ్) ఎన్తు, శ్లోడజ్గి.

అతావతు:—

“ (౧)శబ్దాదిభోగపరనాన ఐశ్వర్యకామనుక్కుమ్,
“(౨)సాధనాన్తర పరనాన ఉపాసకనుక్కుమ్,
“శాస్త్రనిషిద్ధవిషయమాన పరదారాదియిల్ నివృత్తి
“మాత్రమమైయుమ్;
“ (౩) తదుభయ వ్యావృత్తనాయిరుక్కిఱ ప్రపన్ననుక్కు,
“శాస్త్రవిహితవిషయమాన స్వదారత్తిల్ నివృత్తి, అవర్కళైప్పత్ ఱ వేఱ్ ఱమ్”; ఎన్తై.—

అ.—(“నిషిద్ధ”)శబ్దార్థమ్, సాక్షాన్మాత్తైయాలే అత్తై ప్పూరిక్కిఱార్, (“శాస్త్రనిషిద్ధ”-)ఇతి.

(“పరదారాదియిల్”) ఎన్గి,అ (“ఆది”)శబ్దత్తాలే అ(1)బ్రా(2)హ్మ(3)ణ్యాద్య(4)భక్ష్యాదికళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

(“నివృత్తిమాత్రమ్”) ఎన్గి,అ (“మాత్ర”) శబ్దత్తాలే, విహితవిషయనివృత్తిమైవ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు. ఇత్తాల్,

(1) “ప్రపన్ననుక్కు, నిషిద్ధవిషయ నివృత్తి, అధికార్యన్తరసాధారణమాయ్,

“(2) విహితవిషయనివృత్తి, అసాధారణమాయిరుక్కుమ్”; ఎన్తు, ఫలితమ్.

(“తదుభయవ్యావృత్తనాయిరుక్కిఱ”) ఎన్తు,తు, “ (1) ప్రయోజనాన్తర - (2) సాధనాన్తర-గన్ధశూన్యతయా తద్విలక్షణనాయిరుక్కిఱ” ఎన్తు,షడి.

(“విహిత”)శబ్దాకాఙ్క్షితత్తైప్పూరిక్కిఱార్,(“శాస్త్రవిహిత-”)ఇతి.—

“ విషయరాగవానుక్కు, విషయనియమవిధిపరమాన వివాహాదిబోధకశాస్త్రవిహితవిషయమాన”; ఎన్తు,షడి.

[తన్నేఱ్ ఱమ్] ఎన్తు,తు,

“ స్వాసాధారణాతిశయమ్”, ఎన్తు,షడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళైప్పత్ ఱ) ఇత్యాదినా.

వ్యా.—(౧-౨) “అవర్ కళ్ ఇరువరిలుమ్,
“(౧)ఐశ్వర్యకామనుక్కు, స్వదారత్తిల్, (1) సాధనదశై“యిల్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తియుమ్,
“(2)ఫలదశైయిల్ భోగ్యబుద్ధ్యాప్రవృత్తియుమాయిరుక్కుమ్;
“ (౨) ఉపాసకనుక్కు, ఫలమ్భగవదనుభవమాకైయాలే, అవనైప్పోలే ఫలదశైయిల్ అన్వయమిల్లైయేయాకిలుమ్,ఉపాసనదశైయిల్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తి వేణుమ్;
“ (౩)ప్రపన్ననుక్కు, ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తికైయుమ్ “స్వాధికార భఙ్గకమాకైయాలే,

అ.—(1) తదితరావృత్తిత్వేసతి (2) తద్వ్యావృత్తత్వరూపమాన అసాధారణ్యత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (“అవర్కళిరువరిలుమ్”) ఇత్యాదినా.

“భవేద్దారాశ్చదారోఽపి” ౧ ఎన్తు, “ద్విరూప” కోశత్తిల్ ఏకవచనాన్త “దార” ౧ శబ్దముమ్ ఉణ్డాకైయాలే (“స్వదారత్తిల్”) ఎన్తు, ఏకవచనప్రయోగమ్ పణ్ణియరుళిత్ ఱు.

(ఫలదశైయిల్ అన్వయమిల్లైయే యాకిలుమ్) ఎన్తు,ను:—

“ ‘(౧) జక్షత్,(౨)క్రీడన్,(౩)రమమాణః, స్త్రీభిర్వా’ ౨ ఇత్యాదికళ్, “బద్ధదశైయిల్ కర్మణా ప్రతిఘాతత్తాలే భోగసంకోచార్హత్తైయిరుక్కా“ప్పోలే, ముక్తదశైయిలే ‘స స్వరాడ్భవతి’ ౩ ఎన్తు, కర్మవశ్యతాగన్ధ“మిల్లామైయాలే‘భోగసంకోచార్హత్తైయిల్లై’ ఎన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిక్కి“ఱ ఇత్తనైయల్లతు, జక్షణాదిఫలోపధాన ప్రతిపాదకఙ్గళల్లామైయాలే, “సవిభూతిక-పరిపూర్ణ బ్రహ్మానుభవరూప-ఫలదశైయిల్, భోగ్యతయా స్వ“దారప్రవృత్తియిల్ కర్తృత్వరూప సంబన్ధమిల్లైయాకిలుమ్”;ఎన్తు,షడి.

(‘ఉపాసనదశైయిల్”-) ఇత్యాది—

“ ‘అతస్త్వితరజ్జ్యాయోలిఙ్గాచ్చ’ ౪ ఎన్గి,అ సూత్రత్తిలే స్వాశ్రమకర్మప్రాబల్యమ్ నిర్ణీతమాకైయాలే, గృహస్థాశ్రమధర్మభూతమాన “ ‘ఋతావుపేయాత్’ ౫ ఇత్యాదిశాస్త్రవిహిత - ఋతూపగమత్తిలే “ఉపాసనాఙ్గత్వ బుద్ధియాలే స్వదారప్రవృత్తి యిలన్వయమ్, ఆవశ్య“కమ్”; ఎన్తు, కరుత్తు.

(“ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తికైయుమ్”) ఎన్గి,అతుప్పోలే,భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవృత్తికైయై సముచ్చయిక్కిఱతు.

(“స్వాధికారభఙ్గకమాకైయాలే”) ఎన్తు,తు,

“(1) అనన్యసాధనత్వ - (2) అనన్యభోగ్యత్వరూపమాన తన్నుడైయ ‘ఉపాయోపేయాన్వయితావచ్ఛేదకఙ్గళుక్కు హానికరఙ్గళాకైయాలే” ఎన్తు,షడి.

౧॥ ద్విరూపకోశే, ౨॥ ఛా-ఉ-౮-౧౨-౩. ౩॥ ఛా-ఉ-౭-౨౫-౨. ౪॥ బ్ర-సూ-అ-౩, పా,౪, అధి. ౯, శ్రుతప్రకా. ౫॥ —“ఋతుకాలాభిగామీస్యాత్”. మనుస్మృ పరాశరస్మృ వు. ౧౧౬. ॥పుటమ్ ౩౬౭॥

వ్యా—“విహితవిషయత్తిలుమ్ నివృత్తివేణుమ్”; ఎన్ఱు, తాయ్ త్తు.

అ.—(“విహితవిషయత్తిలుమ్”) ఎన్ఱు, ఆడుస్తియాలే నిషిద్ధవిషయత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు.—

“ (1) ‘పితరం మాతరం దారాన్’ ౧ ఎన్ఱ, అ విశేషవచనబలత్తాలుమ్,

“ ‘(2) ఉపాయాపాయసంయోగేనిష్ఠయాహీయతేఽనయా’ ౨ ఎన్ఱ, అ

“వచనత్తాలుమ్, స్వాధికారభఞ్జకత్వమిథుక్కు సిద్ధమ్”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

“ఇఙ్గే, * వినియోగపృథక్త్వాదిన్యాయత్తాలే, సన్ధ్యావన్దన-మాలాకరణాదికళిల్ పోలే, ‘కైఙ్కర్య బుద్ధ్యాస్వదారత్తిలన్వయమివనుక్కుణ్డుమ్’ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్యామైక్కు నిదానమ్, ఎన్?” ఎన్నిల్,

“ I. సన్ధ్యావన్దనాదికళిలే, ఉత్కటభోగ్యతాబుద్ధిక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్;

“ II. స్వదారాన్వయత్తిల్,

“ (1) ఉత్కటభోగ్యతాబుద్ధి, అవర్జనీయమాకైయాలుమ్,

“ (2) భోగ్యతాబుద్ధి నడక్కిల్, కైఙ్కర్యస్వరూపోచ్ఛేదమ్, అవర్జనీయమాకైయాలుమ్,

“అధికారభఙ్గమే పరిశేషిక్కైయాలుమ్;

“ఇప్పడి, స్వాధికారభూత విరక్తి విరుద్ధమాన స్వదారత్తిలన్వయమ్, కైఙ్కర్య బుద్ధ్యావుమ్ కూడాతు”;

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అప్పడి యరుళిచ్చెయ్తిలర్.

ఇఙ్గే, “(౧౦)నన్వేవం (౧) సర్వేషణా వినిర్ముక్తస్య సర్వాత్మనా ప్రపన్నస్య [‘ఋణాని త్రీణ్యపాకృత్య’ ఇత్యాదిస్మృత్యుపబృంహిత ‘త్రిభిర్ఋణవాన్ జాయతే’ § ఇత్యాది-] ఋణశ్రుత్యగోచరత్వేఽపి కైఙ్కర్యబుద్ధ్యాయజ్ఞాద్యనుష్ఠానవత్, ప్రజోత్పత్తిరనుష్ఠేయా;

“ అనైశ్వర్యధర్మబుద్ధ్యాఽనుష్ఠితస్య ప్రపన్నస్య కైఙ్కర్యబుద్ధ్యాకర్తవ్యత్వాత్:

“సప్రయోజనంత త్తద్దేవతాప్రీణనం ధర్మః;

“ అనన్యప్రయోజనం, తత్తద్దేవతాన్తర్యామిప్రీణనమాజ్ఞాకైఙ్కర్యమ్:

“అతః, పితృన్తర్యామిప్రీణనస్యఉద్దేశ్యతయా, ప్రజోత్పత్తిరపి కార్యా; అన్యథా, విధ్యుల్లఙ్ఘనాపత్తేః:

“ తథాఽభ్యుపగమేచ, (౧-౨) ఐశ్వర్యార్థి-ఉపాసకాభ్యామ్ (౩) అస్యవ్యావృత్తిర్ననిర్వహేత్,

“విహితవిషయ ప్రవృత్తేస్సమానత్వాత్”: ఇతిచేత్,

ఉచ్యతే:—

“యథాసర్వసఙ్గపరిత్యాగే స్వాశ్రమావిరుద్ధానాం బ్రాహ్మణాదివర్ణధర్మాణాం ప్రాప్తావపి, గృహస్థాద్యాశ్రమధర్మాణాం యజ్ఞాదీనాం విశిష్యనిషిద్ధతయా అప్రాప్తిః; తథా,

“మనీషీవైదికాచారం మనసాపినలఙ్ఘయేత్” ౩ ఇతివిశేషవిధిప్రాప్తేషు యజ్ఞాదిష్వేవ అస్యాధికారః, నతుప్రజోత్పాదనే;

“ ‘దారాన్...సంత్యజ్య’ ౧ ఇతివిశిష్య నిషేధాత్:

“అతః, స్వాధికారభూత విరక్తివిరోధిత్వాత్ తదప్రాప్తిః;

“ధర్మార్థంస్వీకృతాయాంభార్యాయాం, ‘దారాన్...సంత్యజ్య’ ౧ ఇత్యస్య ప్రజార్థత్వ నిషేధ తాత్పర్యాత్;

“అన్యథా, విధేర్నిరవకాశతాపత్తేః.

“(౧౧) తర్హి, ‘పూర్వాచార్యేషు క్వచిత్పుత్రోత్పత్తిదర్శనస్య కాగతిః?’ ఇతిచేత్, గతిశూన్యత్వైవగతిః:

“యథా, ‘ఆహారశుద్ధౌ సత్త్వశుద్ధిః’ ఇతినియతాన్నత్వస్యాధికారత్వేఽపి, అనియతాన్నత్వస్య ఆపద్విషయత్వం నిశ్చీయతే;

“ఏవం, విషయమభుక్త్వాస్థాతుంనశక్యతే

“యేనవికారేణ, తద్దశాఆపత్.

“యద్యప్యన్యేషాం,విషయసన్నిధిపరిహారాదినా కామోజేతుంశక్యః,

“తథాఽపి, అత్ర, ధర్మార్థం భార్యా సదాసన్నిహితా’ ఇతికదాచిద్వికారోభవత్యేవ:—

“తర్హి, ‘సా నిశ్శేషేణత్యాజ్యా’ ఇతి న వాచ్యమ్; (1)తత్సన్నిధికృత కాదాచిత్క ప్రత్యవాయస్యపునః ప్రపదనాదినా ఽపనేతుం శక్యత్వేన, “ ‘అల్పస్యహేతోః’ ౪ ఇత్యాదిన్యాయేన మహాఫలధర్మలోపస్యాయుక్తత్వాత్; (2)తస్యాఽపిపుత్రపౌత్రాదినాఽనేకాశ్యోజ్జీవనహేతుత్వేన ధర్మత్వాచ్చ; (3) పుత్రాణాం భగవద్భాగవతారాధనోపయోగిత్వాత్; ‘(4) తన్నామకరణంచైవ’ ౫ ఇతి గురునామకరణ విషయత్వాత్”; † ఇత్యాదియాన నివిడమ్ నిర్వాహత్తై కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ-అ.—౧౦౧(“శాస్త్రవిహితవిషయమాన”)ఎన్ఱు, తు, “విశిష్టవేషవిషయశాస్త్ర విహిత విషయమాన” ఎన్ఱు, పడి.

(“స్వాధికారభఞ్జకమాకైయాలే”) ఎన్ఱు, తు,

“భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కై, ఉపేయాధికారమాన అనన్యోపేయత్వభఞ్జకమాకియాప్పోలే, ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తియుముపాయాధికారమాన ఆకిఞ్చన్యాధికార భఞ్జకమాకైయాలే”; ఎన్ఱు, పడి.

౧॥ పు ౩౪౪. ౧౦మ్ నూట్టు. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౯౧.

* “వినియోగః-శేషత్వజ్ఞాపకవిధిః” (బ్రహ్మ- సూ-అ-౩, పా-౪, అధి-౮, సూ ౩౩, వేదాన్త-వి-ముద్రా, పు-౭౨౧) § పు. ౩౪౫, ఇవ్వడయాళముళ్ళ నూట్టైప్పార్క్క.

౩॥ ౪॥

౫॥

† పు-౩౪౫-వలవరియిలుమ్, ౩౪౬ ఇడవరియిలుమ్, పార్క్క.

మూ.—౧౦౨. ఇథు త్తాన,

వ్యా.—౧౦౨. “ధర్మబుద్ధ్యాప్రవృత్తికు పరిహారమ్ “పణ్ణువథు, భోగ్యతాబుద్ధ్యాప్రవృత్తిత్తాన తవిర్ న్దా “లన్ఱో,?,

అ.— ౧౦౨. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,
(“ధర్మబుద్ధ్యాప్రవృత్తికు”) ఇత్యాది.
“ [శిలర్ కు, (౧) అఱ్ఱుక్కాలే పిఱకు మ్] ఎన్ఱు, (౧) భగవద్వి “గ్రహసౌన్దర్య సాక్షాత్కార జన్యాఽజ్ఞాన హేతుకత్వ (౨) భగవత్ “ప్రాజన్యాఽరుచి హేతుకత్వరూప లిఙ్గఙ్గళాలే, [ఇథు త్తాన] ఎన్ఱు “విహిత విషయ నివృత్తికు, భోగ్యతాబుద్ధి హేతుక స్వదారాన్వయ “నివృత్తిరూపత్వమ్ మూలాభిప్రేతమ్”; ఎన్ఱు తోన్ఱుకైయాలే, తదనుగు ణమాకప్పూర్వోక్తార్థాక్షేపేణో త్థానరూపమాన శఙ్కైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“ధర్మబుద్ధ్యా”-) ఇత్యాదినా.

(“ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తికు పరిహారమ్ పణ్ణువథు”) ఎన్ఱథు,
“[[వా. ౧౦౧.] (౩) ప్రపన్ననుకు, (2) విహితవిషయ నివృ “త్తి, తన్నైఴిమ్] ఎన్ఱు, అగ్రన్థత్తాలే, అనన్యసాధనత్వరూపస్వాధికార “భఙ్గప్రసఙ్గాభిప్రాయత్తాలే ధర్మబుద్ధిహేతుక - స్వదారాన్వయప్రతిషే “ధమ్ పణ్ణువథు”; ఎన్ఱపడి.

(“భోగ్యతాబుద్ధ్యాప్రవృత్తిత్తాన తవిర్ న్దాలన్ఱో?”) ఎన్ఱథు,
“భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవృత్తి, అవర్జనీయమాయిరుక్కైయాలే, ధర్మ బుద్ధ్యా ప్రవృత్తి పరిహారమ్ వ్యర్థమన్ఱో?” ఎన్ఱపడి.

వి-అ.—౧౦౨. (“తవిర్ న్దాలన్ఱో?”) ఎన్ఱథు,
“స్వభోగవాసనైయాల్ ప్రవశఞ్, భోగ్యతాబుద్ధితవిరాథు”; ఎన్ఱు కరుత్తాలే.

మీ.—౧౦౨. “తాదృశ కాష్ఠాపన్నా విరక్తిః, పరమాత్మదర్శనహీనా నాం న భవేత్;
“పరమాత్మని యో రక్తో, విరక్తోఽపరమాత్మని”౧ ఇత్యుక్తేః;” ఇత్యత్రాహ-
(ఇథు త్తాన) ఇత్యాది.—
“నేయం విరక్తిః, సూరీణామివ అత్యన్తకాష్ఠాపన్నా;
“కిన్తు, యతివైరాగ్యతుల్యా;
“సా చ, దృష్టసామగ్రీమాత్ర సాధ్యా భవితుమర్హతి”; ఇతి భావః.

మూ.—శిలర్ కు, (౧) అఱ్ఱుక్కాలే పిఱకు మ్;

వ్యా.—“అనాదికాలమ్ వాసనైపణ్ణిప్పోన్ద విషయఙ్గళిల్ “నివృత్తి త్తాన పిఱకు మ్బడి ఎఙ్ఙనే?”; ఎన్ఱు, శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇథు త్తాన, శిలర్ కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—“మూలత్తిలే, [ఇథు త్తాన] ఎన్ఱు ఇదం- శబ్దమ్,
“(౧) విహితవిషయ విరక్తిమాత్రత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱథు; [యస్త;
“(౨) ధర్మబుద్ధి హేతుక-స్వదారాన్వయనివృత్తిరూప - విశేషపరామర్శి
“(౩) పిన్బు, యోగ్యతయా, భోగ్యతాబుద్ధి హేతుక - స్వదారాన్వ “యనివృత్తిరూప విశేషమ్ లభిక్కిఱథు”; ఎన్ఱు కరుత్తు.
“(౧)[శిలర్ కు,] ఇత్యాదివాక్యత్రయత్తిలే,
“(1) అధికారిత్రిత్వరూపలిఙ్గత్తాలుమ్,
“(2) [వా-౧౦౪.] [ఇవైయుమాఴ్ మైత్తైప్పఴ్ మ] ఎన్ఱు, సముచ్చయస “హితమాన [ఉమ్ మ] హేతుత్వ నిర్దేశత్తాలుమ్,
“ఇవ్విడత్తిలే, [వా. ౪౨ల్] పూర్వోక్త (౧)అజ్ఞ (౨)జ్ఞానాధిక “(౩) భక్తివివశాత్మకాధికారి త్రయపరత్వమ్ సిద్ధిక్కిఱథు:
“(౨) అథిల్,
“(1) [(౧) అఱ్ఱుక్], [(౨) అరుళ్], [(౩) ఆచారమ్], ౧ ఎన్ఱు, హే “తుస్వాభావ్యత్తాలుమ్,
“(2) ముఖ్యాఽముఖ్యోద్దేశ ప్రసఙ్గత్తిలే ముఖ్యోపక్రమోద్దేశమ్,౨ “న్యాయ్యమాకైయాలుమ్,
“(3) [వా-౪౨.] [(1) అజ్ఞరుమ్, (2) జ్ఞానాధికరుమ్, (3) భక్తివివశ “రుమ్,] ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే, ‘ఇదం శరణమజ్ఞానామ్’ ౩ ఇత్యాదిసంహితా “వచనస్థ క్రమానురోధమాకిల అపవాదమిరున్దాప్పోలే ఇఙ్గే ముఖ్యోప “క్రమోద్దేశ ౨ న్యాయాపవాదకమ్ ఒన్ఱు, మిల్లామైయాలుమ్,
“(4) [(1) అజ్ఞరుమ్,] ఇత్యాదిపూర్వోద్దిష్టర్ కళిలే చరమోద్దిష్టర్ కళు “కు, ఇప్పోథు ముఴ్ త్తైయిరువరైప్పఴ్ మ, బుద్ధిసాన్నిధ్యాతిశయ “మిరుక్కైయాలుమ్, ఇఙ్గే,
“మున్దల, [శిలర్ కు,] ఎన్ఱు, (1) భక్తిపారవశ్య ప్రపన్నరైయుమ్,
“నడువిల్, [శిలర్ కు,] ఎన్ఱు, (2) జ్ఞానాధిక ప్రపన్నరైయుమ్,
“అనన్తరమ్, [శిలర్ కు,] ఎన్ఱు, (3) అజ్ఞాన ప్రపన్నరైయుమ్, శొల్లుకి “ఱథు”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

౧॥ బార్హస్పత్యస్మృ.

౨॥

౩॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౧౦౦.

మూ.—శిలర్ కళ్, (౨) అరుళాలే పిఱకుఱ్ఱమ్;

వ్యా. –(శిలర్ కళ్, (౧)అఴకాలే పిఱకుఱ్ఱమ్;) ఎన్ఱతు, ‘‘(౧) సాక్షాత్కృత భగవత్తత్త్వరాన (1) భక్తిపారవశ్య ప్రపన్నర్ కళ్, (౧) సకలజనమోహనమాన ‘‘తద్విగ్రహసౌన్దర్యానుభవత్తాలే పిఱకుఱ్ఱమ్’’; ఎన్ఱపడి.

(శిలర్ కళ్, (౨) అరుళాలే పిఱకుఱ్ఱమ్;) ఎన్ఱతు, ‘‘ (౨) తత్త్వయాథాత్మ్యదర్శికళాన (2) జ్ఞానాధిక్య ‘‘ప్రపన్నర్ కళ్, (౨) ‘నమ్మైయనుభవికళ్ ఇట్టుప్పిఱన్దవస్తు, ‘‘ఇప్పడి అన్యవిషయ ప్రవణమాయ్ అనర్థప్పడువతే!’ ఎన్ఱు, ‘‘అన్యవిషయసఙ్గమ్అఱుమ్బడి అవన్ పణ్ణుమ్ పరమకృపై ‘‘యాలే పిఱకుఱ్ఱమ్’’; ఎన్ఱపడి.

అ.—(‘‘సాక్షాత్కృత’’-) ఇత్యాది.

‘‘[(౧) అఴకు], ప్రతిసంబన్ధిసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, యోగ్యతయా, ‘‘భగవద్విగ్రహమే ప్రతిసంబన్ధియాకైఅతు’’ ఎన్ఱు, అత్తై వ్యాకిత్తు కొణ్డు, అఴకై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (‘‘తద్విగ్రహ’’-) ఇత్యాదినా.

అరుళుమ్, అప్పడిసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, సపూరకమాక అత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (‘‘అవన్ పణ్ణుమ్ పరమకృపైయాలే’’) ఎన్ఱు.

మీ.—I. (1) యథా అనన్యార్హశేషత్వం న్యాసి-ఉపాసకయోర అపూర్ణమ్;

‘‘దేవతాన్తరసంభక్తిర్ నిత్యకర్మవిధింవినా’’ ౧ ఇతి నిత్యకర్మణిదేవతాన్తర సంసర్గాత్:*

(2) శరణాగతస్యతు, తత్ పూర్ణమ్;

నిత్యస్యవర్ణాశ్రమప్రయుక్తత్వాభావాత్:

II. (1) అనన్యశరణత్వమపిన్యాసినోఽపూర్ణమ్;

స్వీకారస్యసాధనత్వాభ్యుపగమాత్:

(2) తచ్చ, అస్మిన్ పూర్ణమ్;

సిద్ధోపాయనిష్ఠత్వాత్:

III. (1) తథాచ, అనన్యభోగ్యత్వమపి,తయోరపూర్ణమ్;

విహితవిషయ స్వీకారాత్:

(2) శరణాగతస్యతు పూర్ణమ్;

విహితస్యాపి పరిత్యాగాత్:

యది,అనన్యభోగ్యత్వం విహితవిషయవిరక్తిరూపం,దృష్ట ప్రపన్నానపేక్షితంస్యాత్, తదా, అనన్యార్హశేషత్వ-అనన్యశరణత్వయోరపి పూర్ణయోర్,దృష్టోపాదేయతా నస్యాత్.

* భగవచ్ఛాస్త్రనిష్ఠ భాగవతాగ్రేసరాణాం మత్యనుసారేణ, షట్సహస్రప్రభృతి వేదాన్తాచార్యైరప్యేవ మఙ్గీకృతమ్. ౧॥

మూ.—శిలర్ కళ్ ,(౩) ఆచారత్తాలే పిఱకుఱ్ఱమ్.

వ్యా.—(శిలర్ కళ్,(౩)ఆచారత్తాలే పిఱకుఱ్ఱమ్;)ఎన్ఱతు, ‘‘(౩) అఱివిలికళాన (3) అజ్ఞాన ప్రపన్నర్ కళ్, (౩) అవ ‘‘తారఙ్గళిల్ ‘మర్యాదానాంచలోకస్య కర్తా కారయి. ‘‘తాచ సః’ ౨ ఎన్ఱిరుపడియే,

అ.—‘ (౧)ఇప్పడి, ఆచారముమ్ప్రతిసంబన్ధిసాకాఙ్క్షమాకైయాలుమ్, ‘‘(౨) భగవత్ప్రతిసంబన్ధికతయా నిర్ణీతఙ్గళాన సౌన్దర్య-కారుణ్యఙ్గ ‘‘ళోడొక్క *ప్రాయపఠితమాకైయాలుమ్, అతువుమ్ భగవత్ప్రతిసంబ ‘‘న్ధికమాకై యుచితమ్’’;ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (‘‘అవతారఙ్గళిల్-’’) ఇత్యాది.—

‘‘(౧) అకర్మవశ్య దేశవిషయఙ్గళాన పరవ్యూహదశైకళిలే, ‘‘(1)స్వాచారత్తాలేశిక్షితవ్యలోకఙ్గళిల్లామైయాలే,అవైయుకళ్ ఇఙ్గు ‘‘ఆచారప్రతి సంబన్ధిత్వ మిల్లామైయాలుమ్,

‘‘ (౨) అన్తర్యామిత్వత్తిలే, (2) నియన్తవ్యనాన శరీరభూత ‘‘చేతనద్వారక-ఆచారమన్ఱి, తనక్కు ఆచారమిల్లామైయాలుమ్,

‘‘(౩) అర్చాదశైయిల్, (3) సమాధివిశేషత్తాలే ముక్తలిలే ఆచారా ‘‘న్వయమిల్లామైయాలుమ్,

‘‘(౪) ఇన్ఱి, పారిశేష్యాత్, ధర్మసంస్థాపనప్రవృత్తవిభవమే వరార్థా ‘‘చారప్రతిసంబన్ధియాకైఅతు’’; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (‘‘అవతారఙ్గళిల్’’) ఎన్ఱు, విశిష్య నిర్దేశిత్తరుళిన్ఱు.

(‘‘మర్యాదానామ్’’ ౨-) ఇత్యాది:—

ఇదమ్, ‘‘సున్దరకాణ్డే’’, సీతాంప్రతి హనూమతోవచనమ్.—

ఇఙ్గే, ‘‘(I) (1) ‘చాతుర్వర్ణ్యస్యరక్షితా’ ౨ ఎన్ఱు, చాతుర్వర్ణ్యమ్ ‘‘పూర్వప్రస్తుతమాకైయాలే,

‘‘ అన్దచాతుర్వర్ణ్య ధర్మఙ్గళుమ్,

‘‘(2) తదనుబన్ధికళాన ఆశ్రమధర్మఙ్గళుమ్,

‘‘(3) అవతారప్రయోజనభూతఙ్గళాన ముముక్షుధర్మఙ్గళుమ్,

‘‘(4) విశిష్య, ఏతదవతారఫలమాన శరణాగతి ప్రతినియతపరమ ‘‘ధర్మఙ్గళుమ్,

‘‘‘అసంకోచ’ ౩ న్యాయత్తాలే, బహువచనాన్త (‘‘మర్యాదా-’’)౨ ‘‘శబ్దవాచ్యఙ్గళాకైఅతు;

మీ.—తస్మాత్, ఉభయవత్, ఇదమపి సర్వేషామపేక్షితమ్;

అన్యథా, నిష్ఠాభావేన ఫలాసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్.

౨॥ రా-సు. ౩౫-౧౧. ౩॥

* అకారాన్తప్రాయశబ్దమ్ తుల్యార్థకమ్. ఆకైయాల్, ‘‘ప్రాయ పఠితమ్’’ ఎన్ఱతు, ‘‘సదృశపఠితమ్’’ ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—“(I) అధికారానుగుణమాక, అవన్,

అ.—“(II) (“లోకస్య”౧) ఎన్ఱి, అషష్ఠి, (1) తాదర్థ్య- (2) కర్మత్వ-
“ఉభయానుగత శేషత్వవాచిని యాకైయాలే;
“(III) (“కర్తా”౧) ఎన్ఱి, అవిత్తు, ఆచరితృవాచి;
“(IV) (“కారయితా”౧) ఎన్ఱి, అవిత్తు, ఆచారయితృవాచి;
“(V) ప్రథమ (“చ”౧) కారమ్, పూర్వశ్లోకోక్త- గుణజాతసముచ్చా
“యకమ్;
“(VI) ద్వితీయ (“చ”౧) కారమ్, కర్తృత్వ సముచ్చాయకమ్;
“తథాచ, (౧) లోకస్థ-తత్తదధికారికళుక్కు, తాన్,
“ధర్మఙ్గళై ఆచరిక్కుమవరాయ్,
“(౨) అన్దన్దవధికారికళైక్కొణ్డు, అన్దన్దధర్మఙ్గళై ఆచరిప్పి
“క్కుమవరాయ్, ఇరుప్పార్ పెరుమాళ్”;
ఎన్ఱు, ఇత్తుక్కు అర్థమ్.
(“లోక”౧) శబ్దమ్, (1) “మఞ్చాః క్రోశన్తి”౨ ఇతివత్, తత్- స్థ
పరమ్; (2) జాత్యేకవచనమాయ్క్కొణ్డు, జనవాచకమాకవుమామ్.
“మర్యాదా, ధారణాసీమ్నోః” ౩ ఎన్ఱు, సీమవాచకమాన “మ
ర్యాదా”౧) శబ్దమ్, సీమవత్-ప్రతినియత ధర్మఙ్గళైక్కాట్టుకిఱతు.
అఙ్గవిటే, “(“మర్యాదానాం”౧)—వర్ణాశ్రమమర్యాదానామ్”;౪
ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యాతాక్కళ్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్కళ్?.
ఆకవిన్ద (“మర్యాదా”౧) శబ్దత్తాలే, విశిష్య ఏతదవతారఫలశరణా
గత్యధికారభూత-విహితవిషయవిరక్తి- వివక్షై, న్యాయ్యై;
అఙ్గవిటే, “బ్రహ్మచర్యవ్రతే స్థితః” ౫ ఎన్ఱి, ఉత్తరవాక్యత్తుక్కు
వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱ పరమతస్థర్కళుమ్,
“కింబహునా?; దేవీమపి, కేనచిద్వ్యాజేన త్యక్త్వా, అయుత
సంవత్సరం బ్రహ్మచర్యస్థితస్య భగవతో బ్రహ్మచర్యవైభవం, కో
వక్తుంశక్నోతి?”౬ ఎన్ఱార్కళ్?.
ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“అధికారానుగుణ
మాక”) ఇత్యాది.
(“లోకస్య౧”) ఎన్ఱి, అసామాన్య నిర్దేశతాత్పర్యమ్, (“అధి
కారానుగుణమాక”) ఎన్ఱు, సామాన్యనిర్దేశమ్.
(“సః౧”) ఎన్ఱి, అవిత్తాలే ఫలితమ్, (“అవన్”) ఎన్ఱు.

వ్యా. “(౧) ఆచరిత్తుమ్ (౨) ఆచరిప్పిత్తుమ్ పోన్దపడిక్కళైయుమ్,
“(2) అళవుడైయరాన పూర్వాచార్యర్కళ్ ఆచరిత్తుప్పో

అ.—(“కర్తా”౧) ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కర్థమ్, (“ఆచరిత్తుమ్”) ఎన్ఱు.
(“కారయితా”౧) ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కర్థమ్, (“ఆచరిప్పిత్తుమ్”) ఎన్ఱు.
“ఇఙ్గే, విహితవిషయవిరక్తియై, (“మర్యాదా”౧) శబ్దార్థాన్తర్-
“భూతమాకవివక్షిత్తాల్, ‘ప్రజాపతి బహూన్ ఋతూన్’౭ ‘అపత్యలాభో
“వైదేహి!’౮ ఇత్యాదికళోడువిరోధమ్ వారాతో?”; ఎన్ఱు, శఙ్కక్కవేణ్డా;
“కాలభేదేన ప్రపన్నాఽప్రపన్నాధికారశిక్షార్థమాక విహితవిషయ-
“ప్రవృత్తి- అప్రవృత్తికళ్, ఉపపన్నఙ్గళిఱే?:
“అల్లతు, పరిణయాన్తరమ్ పణ్ణికొళ్ళవిఱే యుక్తమ్?;
“అతుశెయ్తరుళావిట్టతు, ప్రపన్నాధికారశిక్షార్థమ్”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.
“(౧) ఆఴ్కు- (౨) అరుళ్- (౩) ఆచారఙ్గళుక్కు, భగవాన్ఏ వి
“కాన్తతః ప్రతిసంబన్ధియాకఅభిప్రేతమానాల్, స్ఫుటప్రతిపత్త్యర్థమాక
“[శిలర్క్కు, (౧) ఆఴ్కాలే పిఱక్కుమ్; శిలర్క్కు, (౨) అరుళాలే
“పిఱక్కుమ్;] ఎన్ఱా, పోలే, అవనైప్రతిసంబన్ధియాక అరుళిచ్చెయ్యాతే,
“సాపేక్ష నిర్దేశమ్ పణ్ణినవిత్తుక్కుప్రయోజనమ్, ‘ప్రతిసంబన్ధ్యన్తరముమ్
“వివక్షితమ్’ ఎన్నైయాలే;
“అత్తిల్, (౧) ఆఴ్కిలుమ్, (౨) అరుళిలుమ్, ప్రతిసంబన్ధ్యన్తర వివక్షై,
స్వరసైయల్లామైయాలే,
“(౧) ఆచారత్తిలే, ప్రతిసంబన్ధ్యన్తర వివక్షైపరిశేషిత్తైయామ్,
“సామర్థ్యాత్, పూర్వాచార్యరూప - ప్రతిసంబన్ధ్యన్తరఙ్గళే వివక్షిత
“ఙ్గళ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(“అళవుడైయరాన”) ఇత్యాది.—
“(“అళవుడైయరాన”) ఎన్ఱతు,
“జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిల్ అత్యన్తోత్కృష్టరాన” ఎన్ఱపడి.—
యద్వా:—
“[ఇతుతాన్, శిలర్క్కు, (౧) ఆఴ్కాలే] ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, [ఇతు
‘తాన్] ఎన్ఱి, అవిడమ్, [వా. ౯౯] [ఇతుతాన్, (౧) ఐశ్వర్యకామర్
‘క్కుమ్,] ఎన్ఱి, అ [ఇతుతాన్] శబ్దమ్పోలే, విహిత నిషిద్ధ విషయ
“నివృత్తిరూపైయాన విషయవిరక్తి సామాన్యత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు”;
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, పూర్వవత్, పూర్వోక్తాపేక్షేణ అవతారికై;
(ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తిక్కు) ఇత్యాది. [పు. ౩౪౯, ఇడవరి ౩.]

మూ.—౧౦౩. "పిఱకుఱ మ్క్రమమ్, ఎఙ్?" ఎన్నిల్,

వ్యా.—"న్దవడిక్కళైయుమ్,
"(1) శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, (2) ఆచార్యోపదేశాది క్రమత్తాలుమ్,* అఱిక్కైయాలే, అవ్వాచారఙ్గళై అనుసన్ధిక్క "అనుసన్ధిక్కప్పిఱకుమ్"; ఎన్ఱపడి.

౧౦౩.—ఇవ్వో హేతుక్కళాల్ పిఱకుమ్ క్రమత్తై, తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పిఱకుమ్క్రమమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—("అనాదికాలమ్ వాసనై పణ్ణిపోన్ద విషయఙ్గళిల్") ఎన్ఱతు,
"చిరకాలమ్ భోగ్యతాబుద్ధిహేతుక-ప్రవృత్తివిషయఙ్గళాన విహిత నిషిద్ధ విషయఙ్గళిల్" ఎన్ఱపడి.
శిష్టమ్, పూర్వవత్.

ఇప్పోతు:—
" (1) ("అవతారఙ్గళిల్") ఇత్యాదివాక్యమ్, పరదారస్పర్శనివృత్తిరూప-నిషిద్ధవిషయనివృత్త్యాత్మక-ఆచారప్రతిపాదనపరమ్;
" (2) ("అళవుడైయరాన") ఇత్యాదివాక్యమ్, స్వదారస్పర్శనివృత్తిరూప-విహితవిషయనివృత్త్యాత్మక-ఆచార ప్రతిపాదనపరమ్;
"అక్కైయాల్, "నరామగపరదారాణ్వై చక్షుర్భ్యామపి పశ్యతి"౧ ఎన్ఱు "శొల్లప్పట్ట పరదారస్పర్శనివృత్తిరూప-ఆచారమ్, ("మర్యాదానాంచ"౨) ఎన్గిఱవిడత్తిలే వివక్షితమ్'; ఎన్ఱు, ఇఙ్గనే క్లేశమిన్ఱిక్కే "రాజిక్కుమామ్; ఇతువే స్వరసమ్;
"ఇప్పడియాన్నాలే, ("వాసనై పణ్ణిపోన్ద విషయఙ్గళిల్") ఎన్ఱు, సామాన్యనిర్దేశమ్, సఫలమామ్;
"ఇల్లైయాకిల్, 'వాసనై పణ్ణిపోన్ద విహితవిషయఙ్గళిల్' ఎన్ఱిఱే "నిర్దేశిక్క వడుప్పతు?";
ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.—
"(౧) భగవదాచారత్తై (1) శాస్త్రముఖత్తాలుమ్,
(౨) పూర్వాచార్యాచారత్తై (2) ఆచార్యోపదేశాది క్రమత్తాలుమ్, అఱిక్కైయాలే"; ఎన్ఱు, విభజిత్తుక్కొళ్వతు.—
("ఆది"-) శబ్దత్తాలే, తత్ప్రభావయాథాత్మ్య ప్రతిపాదన ప్రవృత్తఙ్గళాన గ్రన్థఙ్గళ్ సంగ్రాహ్యఙ్గళ్.
౧౦౩ — ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,
(ఇవ్వో హేతుక్కళాల్) ఇత్యాది.—

౧॥ రా. ౨॥ పు. ౩౫౦, ౨మ్ నోట్టు.

* "ఆచార్యోపదేశాదిక్కళాలుమ్" ఎన్ఱు, కోశద్వయమ్.

మూ.—(౧) అఱుక్కు, అజ్ఞానత్తై విళైక్కుమ్;
(౨) అరుళ్, అరుచియై విళైక్కుమ్;
(౩) ఆచారమ్, అచ్చత్తై విళైక్కుమ్.

వ్యా.—((౧) అఱుక్కు, అజ్ఞానత్తై విళైక్కై) యావతు:—
*చిత్తాపహారి౩ యాక్కైయాలే, విషయాన్తరఙ్గళైయొత్తాక్క అఱియాతపడియాక్కై.
((౨) అరుళ్, అరుచియై విళైక్కై) యావతు:—
విషయాన్తరఙ్గళైక్కాణుమ్పోతు,
(౧) అరువరుత్తు (౨) కారిత్తు (౩) ఉమిఴ్న్దుపోమ్పడి పణ్ణుకై.
((౩) ఆచారమ్, అచ్చత్తై విళైక్కై) యావతు:—
రుచిశెల్లచ్చెయ్తే, "అవర్కళాచరిత్తపడి శెయ్యాతొழిఞ్ఞు, నమక్కు అనర్థమేఫలిక్కుమ్" ఎన్ఱు, విషయస్పర్శత్తిల్ భీతియ నడుఙ్గుమ్పడి పణ్ణుకై.

అ.—మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళిలే [క్రమ] శబ్దమ్, ప్రకారపరమ్:—
అత్తావతు:—
" I. సౌన్దర్యాదిక్కళ్,
(౧) అద్వారకహేతుక్కళో?; (౨) సద్వారకహేతుక్కళో?;
II. సద్వారకహేతుక్కళాకిల్, 'ద్వారమేతు?'
ఎన్గిఱ జిజ్ఞాసామూలకప్రశ్నమ్ ఇఙ్గేవివక్షితమ్"; ఎన్ఱపడి.
"అజ్ఞానాఽరుచికళ్, సవిషయఙ్గళాక్కైయాలే, విషయాకాఙ్క్షాయాం, (౧) సామర్థ్యాత్, (౨) ప్రకరణాచ్చ, విషయాన్తరఙ్గళే విషయఙ్గళాకిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (*చిత్తాపహారి౩ యాక్కైయాలే, విషయాన్తరఙ్గళై) ఇత్యాది.—
"రూపౌదార్యగుణైః పుంసాం దృష్టిచిత్తాపహారిణమ్"౩ ఎన్గిఱతు, ఇఙ్గేవివక్షితమ్. [అజ్ఞానమ్.], ఇఙ్గే, జ్ఞానానుదయమ్.
(అరువరుక్కై)=జుగుప్సిక్కై.
"మూలత్తిలే, [శిలర్క్కు, (౩) ఆచారత్తాలే.] [(౩) ఆచారమ్, "అచ్చత్తై] ఎన్గిఱ [ఆచార] శబ్దఙ్గళ్, అనుసన్ధీయమాన-ఆచారపరఙ్గళ్;
"ఆక్కైయాల్, భయజనకత్వముపపన్నమ్"; [ఇత్యాది
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళాచరిత్తపడి)
*భావ్యనర్థాశఙ్కనమ్, భయమాక్కైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అనర్థమే") ఇత్యాది.

౩॥ రా. అ. ౩-౨౯.

* "ప్రియవిశ్లేషాప్రియాగమనహేతుదర్శననిమిత్తం దుఃఖం భయమ్." (గీ. భా. ౨-౫౬. (=౪-౧౦.)

మూ.—౧౦౪. ఇవైయుమ్, ఊఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱచ్చొల్లుకిఱతు;

వ్యా.—అక్తైయాల్, "ఇకర్గ్రియమన్త్రత్తిలే పఱకుమ్". ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧౦౪, ఇప్పత్రివిధప్రపన్నర్కళ్ ఉమ్, సౌన్దర్యాదిత్రయత్తిల్ ఓరొన్ఱై, విరక్తిహేతువాకచ్చొల్లుకిఱతుకళ్, నిదానత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైయుమ్, ఊఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱచ్చొల్లుకిఱతు) ఎన్ఱు.

అత్తావర్కు:—

"[వా. ౪౩.] (అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్-) ఇత్యాది
"యాల్ ఇవర్కళుక్కుచ్చొన్న ప్రవృత్తిహేతుకళానవై,
"ఓరొన్ఱు (ఊఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱచ్చొ) న్నాప్పోలే,
"((౧) అఴకాలేపిఱకుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గిచ్చొన్న విరక్తి
"హేతుకళానఇవైయుమ్, ఓరొన్ఱు (ఊఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱ
"చ్చొల్లుకిఱతు)"; ఎన్ఱై:

అ.—అనర్థమ్, ఉపాదానోపేయాధికారహానిః.

"(I) ఇవ్విడ, (౧-౩) అజ్ఞానాదికళ్, ద్వారఙ్గళ్;

(II) తద్ద్వారా, (౧-౩) సౌన్దర్యాదికళ్ హేతుక్కళ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే తాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(అక్తైయాల్) ఇత్యాదినా.—

ఇఙ్గే,

(౧) రుచిజననసంభావనాగన్ధాసహమాకైయాలే, అజ్ఞానమ్, ముఖ్యమ్;

(౨) తత్సహ-విషయదర్శన సంవలితమాకైయాలే, అరుచి, మధ్యమై;

(౩) విషయదర్శన- తజ్జన్యరుచి- ఏతదుభయ సంవలితమాకైయాలే, అచ్చమ్, తృతీయకోటి నివిష్టమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౦౪.—"'(౧-౩) సౌన్దర్యాదికళ్, సముచ్చయేన విషయాన్తరనివృత్తిజనకత్వ యోగ్యఙ్గళాయిరుక్క, వ్యవస్థితవికల్పేన విరక్తిహేతుత్వకథనత్తిలే నిబన్ధనమ్ ఎన్!'; ఎన్ఱు అశఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పత్రివిధ) ఇత్యాది.

[ఇవైయుమ్, ఊఱ్ఱత్తై] ఎన్ఱు "చ" శబ్దార్థమ్, (అజ్ఞానత్తాలే, ఇత్యాది. వార్తాన్తికమ్, ([(౧) అఴకాలేపిఱక్కుమ్] ఎన్ఱు తుడఙ్గిచ్చొన్న) ఇత్యాది.

---

* అత్ర, ధియో వా రుచేర్వా అనన్యత్వం నామ, "భక్త్యా లభ్యస్త్వనన్యయా" (గీ. ౮-౨౨), "భక్త్యా త్వనన్యయా" (గీ ౧౧-౫౪), ఇత్యాద్యుక్తభక్తేరివ, అనన్యవిషయత్వమేవ. § "హార్యే హేతు" ఇత్యనేన, "మద్భక్తిం లభతే పరామ్" (గీ. ౧౮-౫౪), "ఏకభక్తిర్విశిష్యతే" (గీ ౭-౧౭), ఇత్యాద్యుక్తః, భగవద్విషయే పారమైకాన్త్యరూపో౽ధికారః, "వాసుదేవస్సర్వమ్" (గీ. ౭-౧౯) ఇత్యాద్యుక్తనిశ్చయపూర్వకో, వివక్షితః.

వ్యా.—ఇత్తాల్, (౧) భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్కళ్:—

(2) అరుచియుమ్ అడియాన కృపైయుమ్, (3) అచ్చత్తుక్కు అడియాన ఆచారానుసన్ధానముమ్, ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యత్తై సాక్షాత్కరిత్తు అనుభవిక్కుమవర్కళాకైయాలే, వడివఴకిలే ఎప్పోతుమ్ నెఞ్జుపఱ్ఱిక్కిడక్కైయాల్, (1) విషయాన్తరఙ్గళైయఴియాత్తపడిపణ్ణుమవ్వఴకే, అవర్కళ్ పక్కలుత్తైత్తిరుక్కుమ్;

(౨) జ్ఞానాధిక్యప్రపన్నర్కళ్:—

(1) అజ్ఞానహేతువాన విగ్రహసౌన్దర్యత్తై అర్చావతారత్తిలేకణ్డు అనుభవిక్కైయుమ్,

(3) భయహేతువాన ప్రాక్తనశిష్టాచారానుసన్ధానముమ్, ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అవన్ తన్ కృపైయై ముఴుమైయై శెయ్తైడుత్త విషయఙ్గళాకైయాలే,

(2) అరుచికడియానకృపై, అవర్కళ్ పక్కల్ ఉత్తైత్తిరుక్కుమ్;

(౩) అజ్ఞానప్రపన్నర్కళ్,

(1) అర్చావతారత్తిలే కాదాచిత్కమాన విగ్రహసౌన్దర్యానుభవముమ్,

అ.—[ఊఱ్ఱమ్]=భూయస్త్వమ్.

ఇవ్విడత్తిలే, "త్ర్యాత్మకత్వాత్తు భూయస్త్వాత్" ౧ ఎన్ఱు అ సూత్రోక్తన్యాయమభిసంహితమ్.

[ఊఱ్ఱత్తై], వివరిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

"(౧) 'మయర్వఱమదినలమ్' అరుళప్పెఱుకైయాలే, (2) అరుచియుమ్, (3) పూర్వాచారానుసన్ధానముమ్, ఉణ్డు"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((2) అరుచిక్కు అడియాన) ఇత్యాది.

(సాక్షాత్కరిత్తు) ఎన్ఱతు,

"విశదతమ మానస- సాక్షాత్కార విషయమాక్కి"; ఎన్ఱపడి.

((౨) జ్ఞానాధిక్య-) ఇత్యాదిః—

ఇఙ్గే, (అర్చావతారత్తిలే) ఎన్ఱు, విశేషిక్కైయాలే, "భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్క్కు, పరత్వాది సర్వవిగ్రహానుభవముణ్డు" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(ముఴుమదైశెయ్తు) ఎన్ఱతు. "కృత్స్నవివాహమాక్కి" ఎన్ఱపడి.

((౩) అజ్ఞాన-) ఇత్యాదిః—

౧॥ శ్రుతప్రకా. అ. ౩, పా. ౧, అధి. ౧, సూ. ౨. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౬౧౪. ౨॥ తి. వా. ౧-౧-౧.

॥శ్లోకమ్ ౩౫౩॥

వ్యా·—(2) అరుచిహేతువాన కృపైయుమ్, ఒరుమర్యాదై యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పూర్వర్కళాచారఙ్గళైయే పలకాలమనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డుపోరుకైయాలే,

(3) భయహేతువాన అవ్వాచారఙ్గళ్ అవర్కళ్ నెఙ్జిలే యూన్ఱియిరుక్కుమ్.

ఇవ్వాఱ్ ఱాలేప్పఱ్ ఱి, (ఓరొన్ఱై,విరక్తిహేతువాక చ్చొల్లుకిఱతు); ఎన్ఱు,కాట్టు.

౧౦౫· (౧) విషయవైలక్షణ్యాతిశయత్తాలే,

(1) విషయాన్తరాజ్ఞానమ్ విళైయవుమ్కూడుమ్;

(౨) ఆప్తరాన శిష్టర్కళుడైయ ఆచారానుసన్ధానత్తాలే, అవిహిత- విహితవిషయస్పర్శత్తిల్

(3) అచ్చమ్ విళైయవుమ్ కూడుమ్;

(౩) అనాదికాలమ్ ఆశైప్పట్టు మేల్ విఴున్దుపోన్దవిషయఙ్గళిలే

(2) అరుచిపిఱక్కై, అఘటితమితి:

అప్పడిప్పట్ట (2) అరుచిక్కాక, అవన్ఱరుళాలేపిఱక్కుమ్ పోతైక్కు, అపేక్షితాంశత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—ఇఙ్గే, “(కాదాచిత్కమాక)ఎన్ఱు,విశేషిక్కైయాలే, ((౨)జ్ఞానాధిక్య ప్రపన్నర్క్కు) అర్చావిగ్రహసౌన్దర్యానుభవమ్ నిరన్తరముణ్డు”; ఎన్ఱు,సూచితమ్. (ఒరుమర్యాదై)ఎన్ఱు,తు, “అల్పమాయ్”ఎన్ఱు,పడి.

౧౦౫.—(౧-౩)అజ్ఞాన - అరుచి - భయఙ్గళిలే, (౨)అరుచిక్కు విశిష్య అపేక్షితాంశకథనత్తుక్కు, నియామకత్తై అరుళిచ్చెయ్యానిన్ఱుకొణ్డు మేలుక్కు అవతారిక్కై,

(విషయవైలక్షణ్య-) ఇత్యాది.—

“ ‘యద్విస్మయస్తిమితమస్తమితాన్యభావమ్’౧ ఎన్ఱు,విషయాన్తరఙ్గళుక్కు అస్తమితాన్యభావత్వమ్ కణ్డాల్, ఉత్తుఙ్గవిషయత్తుక్కు, అత్తుక్కు కింపునర్ న్యాయసిద్ధమితే!”; ఎన్ఱు,కరుత్తు.

(అవిహితవిషయస్పర్శమ్)=పరదారస్పర్శమ్.

(విహితవిషయస్పర్శమ్)=స్వదారస్పర్శమ్.

((2) అరుచి) యావతు, రుచివిపరీతమాన ద్వేషమ్.

(అఘటితమ్) ఎన్ఱు,తు,

“ దోషదర్శనాది - వక్ష్యమాణహేతుక్కళ్ ఇల్లావిడిల్,పిఱవాతు” ఎన్ఱు,పడి.

౧॥ మాలతీ - మాధవే, అ. ౧,శ్లో. ౨౨. పు. ౩౧౫ల్ , ౩మ్ నోట్టు.

*

మూ.—౧౦౫. అరుచిపిఱక్కుమ్పోతైక్కు, దోషదర్శనమ్ అపేక్షితమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—(అరుచి) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

(దోషదర్శన) మావతు:—

భోగ్యతాబుద్ధ్యాపరిష్వఙ్గిక్కిఱ యోషిద్దేహమ్,

(౧) (1) “మాంసా-ఽసృక్-పూయ-విణ్-మూత్ర-స్నాయు-మజ్జా-ఽస్థి”౨ సముదాయమాయ్, (2) చర్మావనద్ధమాయ్, (3) దుర్గన్ధియాయ్, ఇరుక్కుమ్పడియైయుమ్,

(౨) భోగన్దాన్,(1) అల్పమాయ్,(2) అస్థిరమాయ్, (3) దుఃఖమిశ్రమాయ్, (4) అనర్థావహమాయ్,ఇరుక్కుమ్పడియైయుమ్, ప్రత్యక్షాదిప్రమాణఙ్గళాలే దర్శిక్కై.

అ —“మూలత్తిలే, [దోషదర్శనమ్] ఎన్ఱు,అవిత్తు,ప్రతిసంబన్ధిసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, విషయాన్తర తద్భోగఙ్గళ్ ప్రకరణాల్ ప్రతిసంబన్ధికళామ్”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భోగ్యతా బుద్ధ్యా) ఇత్యాది.

(పరిష్వఙ్గిక్కిఱ) ఎన్ఱు,తు, “ఆలిఙ్గిక్కప్పడుకిఱ” ఎన్ఱు,పడి.

“బుభుక్షస్యరోహిత్ పురుషస్యయోషిత్”౩ ఎన్ఱు,అప్పడియే, పురుషభోగ్యత్వవ్యఞ్జనార్థమ్, (యోషిద్దేహమ్) ఎన్ఱు,తు.—

(“స్నాయు”౨)=శిఱునరమ్బు. (“మజ్జా”౨)=వైరమ్.

ఇవ్విడత్తిలే, “ మాంసా - ఽసృక్- పూయ-విణ్ - మూత్ర - స్నాయు - మజ్జా- ఽస్థి- సంకులే”౨ఎన్ఱు,అవిత్తు, వివక్షితమ్.

(దుర్గన్ధియాయ్) ఎన్ఱు,తు, “హేయగన్ధయుక్తమాయ్” ఎన్ఱు,పడి,

(అనర్థావహమాయ్) ఎన్ఱు,తు, “సంసారనరకహేతువాయ్” ఎన్ఱు,పడి.

(ప్రత్యక్షాది) ఇతి, (ఆది) శబ్దత్తాలే, (2-3) అనుమానాగమఙ్గళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

మీ.—౧౦౫-౧౦౭“నను, భగవత్కృపా, విషయేషు దోషదర్శనం “కారయిత్వా వైరాగ్యహేతుః;

“తచ్చదోషదర్శనమ్, అభ్యాసరూపం యత్నసాధ్యమ్;

“తతశ్చస్వయత్నాన్వయోఽజాతః?”; ఇత్యత్రాహ,

(అరుచి -) ఇత్యాది.—

౨॥ వి- పు. ౧-౧౭-౬౩; భ-వి. ౨-౩-౧, పు. ౭౧౬. ౩॥

జ్ఞాజ్ఞారక్త్యగ్ర్యహేతుస్తు,కృపాజానన్తతామతిః|తదథావాద్విరిత్యాదిర్,*దోషజ్ఞోపిస్వదారగఃపాప్రత్వధీశ్చ తార్యాదిర్, ఉట్పతో,†దోషదర్శ్యపి

మూ.—౧౦౬. అత్తుప్రధానహేతువన్ఱు.

వ్యా.—౧౦౬.—“ఆనాల్, అతువోపిన్నై అరుచిహేతు?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అతు) ఇత్యాదియాల్.

(ప్రధానహేతువన్ఱు,) ఎన్ఱత్తు,

“అతువుమొరుహేతు, ముఖ్యహేతువన్ఱు,” ఎన్ఱపడి.

అ.—౧౦౬.—“అపేక్షితత్వమ్, ప్రధానాఽప్రధానహేతుసాధారణమాకైయాలే, అన్యతరనిర్ధారణార్థమ్, ఉత్తరగ్రన్థమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఆనాల్,అతువోపిన్నై) ఇత్యాది.

[ఇడవరికల్] (హేతు) ఎన్ఱత్తు, “ప్రధానహేతు”; ఎన్ఱపడి,

((అతు) ఇత్యాదియాల్) ఇతి:—

(అతువుమొరుహేతు) ఎన్ఱత్తు,

“అన్యాధీనారుచ్యుత్పత్తియిల్ ఉక్తమ్యకమ్”; ఎన్ఱపడి.

(ముఖ్యహేతు) ఎన్ఱత్తు, “అవ్యభిచరితహేతు”; ఎన్ఱపడి.

మి.—యద్యపి (౧) “తస్యచవశీకరణం తచ్ఛరణాగతిరేవ”౧ఇతి, ఉపాసకస్య - అఙ్గప్రపత్తిప్రీత - ఈశ్వరప్రసాదాత్,విషయేషు పునఃపునర్దోషానుచిన్తనంభవతి;

(౨) [ప్రపత్త్యధికారిణః] అస్యాపి, స్వతన్త్రప్రపత్తిజన్య భగవత్ప్రసాదాత్, విషయేషు దోషచిన్తాభవతి;

తథాపి, అస్య [అధికారిణః వైరాగ్యస్య] నాతికృచ్ఛ్రసాధ్యత్వమ్; అనన్యభోగ్యత్వలక్షణ - స్వరూపప్రాప్తత్వజ్ఞానాత్, ప్రధానభూతాత్, [వైరాగ్యపర్యన్తస్య] ఇన్ద్రియజయస్య అయత్నసిద్ధత్వోపపత్తేః:

యది, దోషసంశీలనం, ప్రధానంస్యాత్,

“పరీక్ష్య లోకాన్ కర్మచితాన్ బ్రాహ్మణోనిర్వేదమాయాత్”౨ ఇతి, నిర్విణ్ణానాం, పునః, విహితవిషయే ప్రావణ్యంనస్యాత్;

తస్మాత్, “‘అప్రాప్తతాజ్ఞానమేవ వైరాగ్యప్రధానహేతుః’ ఇతి,భగవత్కృపాజన్యదోషదర్శనసచివాత్ అప్రాప్తత్వజ్ఞానాత్ ఇన్ద్రియనియమనాదిప్రయత్ననిరపేక్షాత్, జ్ఞాజ్ఞయోర్విరక్తిర్జాయతే”; ఇత్యర్థః.

(౧౦౬.—) యద్వా:—

“నను, సాధనపరిగ్రహస్య, (౧)భగవత్తృష్ణా, (౨) తదితరవితృష్ణాచ, “పూర్వభావినీ:

అచిద్భోగవైతృష్ణ్యార్థం పూర్వభాగోవిచారణీయఃచేతనేన;

౧॥శ్రీభా. అ. ౧, పా. ౪, సూ. ౧. (వే-వి-ముద్రా, పు. ౪౦౬)

౨॥ ముణ్డకోపనిషత్,౧-౨-౧౨. * స్వభోగ్య- దారాదివిషయాన్తరే.

† స్వభోగ్య- పరమశేషివిషయే.

మూ.—౧౦౭. అప్రాప్తతైయే, ప్రధానహేతు.

వ్యా.—౧౦౭. “ఆనాల్, ప్రధానహేతుతాన్ ఏతు?” ఎన్నా, (అప్రాప్తతైయే, ప్రధానహేతు) ఎన్కిఱార్.

(అప్రాప్తతై)యావతు:—

భగవదేకభోగమాన స్వరూపత్తుక్కు చేరాతతాయిరుక్కై.

అ.—౧౦౭.—(భగవద్-) ఇత్యాదః:—

భగవతి+ఏకస్మిన్+భోగః యస్య, తత్తథోక్తమ్.—

ఇత్తు,భావప్రధాననిర్దేశమాయ్, “భగవదేకభోగత్వమాకైయ”; ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ.—౧౦౬. (అతువుమొరుహేతు)ఎన్ఱత్తు, “అరుచిక్కు ద్వారభూతమాయ్కొణ్డు (అతువుమొరుహేతు)”; ఎన్ఱపడి.

మి.—“తదర్థం,[చానేన వేదాన్తసూత్రే]తృతీయే ప్రథమోఽవగన్తవ్యః;

“భగవత్తృష్ణాజననార్థం, తృతీయోద్వితీయః, ప్రథమద్వికంచ, “అవగన్తవ్యమ్; ౩ [ఇత్యత్రాహ,

“అతః, శాస్త్రస్యబహుక్లేశసాధ్యత్వాత్,స్వయత్నస్స్యాత్?”:

(అతు) ఇత్యాది.—

“వేదాన్తసూత్రే, పూర్వద్వికేన తత్త్వం ప్రతిపాద్య, తృతీయస్య “ప్రథమద్వితీయపాదాభ్యామ్, ఉపాసనారమ్భసిద్ధ్యర్థమ్ ఇతరవైతృష్ణ్య-

“భగవత్తృష్ణా-జననార్థం,(1-2)జీవపరయోః (1-2) సదోషత్వమదోష-

“ఇదముభయం తయోఃప్రయోజకోహేతుః; [త్వంచ-ఉక్తమ్:

“దోషానుసన్ధానేఽపి,చతుర్ముఖాదీనాంవిహితవిషయప్రావణ్యానివృత్తేః:

“పరాఙ్కుశాదీనాం దోషానుసన్ధానదశాయాం భగవత్ప్రావణ్య

“ఽనివృత్తేశ్చ:

“మన్త్రే, ద్వయప్రతిపాద్య విద్యాపరిగ్రహేయ,

(1) చరమపదేన, భగవద్వ్యతిరిక్త వైతృష్ణ్యార్థమ్, అనన్యభోగ్యత్వం,

(2) ప్రథమపదేన,భగవత్తృష్ణార్థమ్ అనన్యార్హశేషత్వంచ, ఉక్తమ్:

“తదుభయమ్ అవ్యభిచారిహేతుః;

“(౧) విషయప్రవణచతుర్ముఖాదీనామ్, అనన్యభోగ్యత్వజ్ఞానాభావాత్,

“(౨)పరాఙ్కుశాదీనామ్, అనన్యార్హశేషత్వ (=త్వాది)జ్ఞానస్య “సర్వదాసత్త్వాచ్చ”: ఇతిభావః.

౩॥ [శారీరకమీమాంసా-] “భాష్యోదితాధికరణార్థః,ససూత్రార్థవివరణః, సుఖగ్రహణాయ సఙ్క్షేపేణోపన్యస్యతే:—......తృతీయస్యప్రథమపాదే, బ్రహ్మోపాసనోపయోగిత్వప్రాప్తయే,జీవస్యసంసరతోదోషాసక్తిర్తితాః; ద్వితీయేచ, ఉపాసనోపయోగిత్వయేవ, బ్రహ్మణోనిరస్తనిఖిలదోషతా-కల్యాణగుణాకరతా-రూప-ఉభయలిఙ్గతాప్రతిపాద్యతే-” (వే. దీ. అవతారికాన్తోక్తా,శారీరకమీమాంసాప్రతిపాద్యార్థస్యసఙ్క్షిప్తానుక్రమణికా.)

కృపాజారుచిదా[1]ప్రాప్తి[2]దోషబుద్ధ్యోర్వ్యరాద్యధీఃదో[1]షధీ[2]గౌణహేతుత్వంహేత్వాభాసత్వమేకహేఅపా[1]ప్తిధ్యగ్నీహేతుత్వంహేతువాఙ్ముఖ్యబోధ్యతా

వ్యా.—ఇత్తాల్, "(అయిల్, అరుచిన్మైవిళైక్కు)మిడ "త్తిల్, దోషదర్శనాదికళైప్పణ్ణువిత్తు విళైప్పిక్కైయాల్, "(౧) దోషదర్శనముమ్, (౨) అపా[1]ప్తిదర్శనముమ్, [(త "త్త్వవిత్తు*) కళుడైయ] అరుచిక్కు (౧-౨) గౌణముఖ్య "హేతుక్కళాయిరుక్కుమ్"; ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్.

వ్యా.—౧౦౮.—" 'మాత్త్వాల్ మనజ్ఞుమ్పిప్ప'౧ఇత్యా "దిప్పడియే, పాపవిణ్యవిషయమాకచ్చొన్న భగవద్విషయ "త్తిల్ గుణజ్ఞణ్డైప్పక్కిఱవోపాత్తి, ఇతువుమ్ దోషజ్ఞణ్డైప్పిడుక్కిఱ "తానాలో!" ఎన్నిల్;

అ.— అత్తావతు:—

స్వస్మిన్ భగవద్భోగ్యత్వహేతు భగవత్కర్మక భోక్తృత్వమ్.

ఇతు సావధారణమాకైయాలే,

"స్వముఖ్యభోక్తృ భగవదత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయ భోగాన్తర కజాతీయత్వమ్, (భగవదేకభోగత్వమ్)", ఎన్ఱు, ఫలితమ్.

ఇతుక్కు విషయాన్తరమ్ శేరాతతాయిరుక్కైయావతు,

ఏతద్ఘటక భగవదత్యన్తాభిమతిక్కు విఘాతకమాయిరుక్కై.

"కారణాపేక్షితత్వమ్, (1) సహకారికళుక్కుమ్, (2) †వ్యాపారత్తు "క్కుమ్, పొతువాకైయాలే,

(౧) ఇఙ్గు అపేక్షితమాకచ్చొన్న దోషదర్శనమ్, [అరుచిక్కు] సహకారియో? †వ్యాపారమో?" ఎన్ఱిల్, ఆ శఙ్కైక్కాగైయుమ్,

(౨) "ప్రధానహేతువాకచ్చొన్న అపా[1]ప్తిదర్శనముమ్, అరుచిక్కు సహకారియో? †వ్యాపారమో? ఎన్ఱిల్, ఆ శఙ్కైక్కాగైయుమ్, పరిహరిత్తుక్కొణ్డు, ఇవఱ్ఱినుడైయ ప్రధానాప్రధాన హేతుత్వఙ్గళై స్ఫుటీకరిక్కిఱార్,

(ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.—

(దోషదర్శనాదికళై) ఎన్ఱిల్, (ఆది) శబ్దత్తాలే, అపా[1]ప్తిదర్శనమ్ సంగృహీతమ్.

(పణ్ణువిత్తు) ఎన్కైయాలే, "ఇవై యిరణ్డుమ్ అరుచిక్కు †వ్యాపారఙ్గళ్": ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(అపా[1]ప్తిదర్శనముమ్) ఎన్ఱతు,

" 'నిరుక్త భగవదేక భోగత్వరూపస్వరూపత్తుక్కు చేరాతు' ఎన్ఱు, దర్శిక్కై"; ఎన్ఱపడి.

(గౌణ-) ఇత్యాది:—

ఇత్తాల్, "అప్రధానహేతుత్వమ్, గౌణహేతుత్వమ్; ప్రధానహేతుత్వమ్, ముఖ్యహేతుత్వమ్"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

I. (గౌణహేతుత్వ) మావతు:—

గౌణ్యా వృత్త్యా హేతుపదబోధ్యత్వమ్;—

ఇత్తాల్, హేతుసదృశత్వమ్ లభిక్కైయాలే, హేతుభిన్నత్వమ్ లబ్ధమ్; హేతుసదృశత్వముమ్, యథాకథంచిదుపయోగిత్వమాత్రత్తాలే వివక్షితమ్.

అ.—ఆక, అరుచ్యుత్పత్తియిలే, దోషదర్శనమ్ (గౌణహేతు)వాయిరుక్కైయావతు:—

(తత్త్వవిత్తు*)క్కళుడైయ అరుచ్యుత్పత్తియిలే ఉత్తమ్భకమాయిరుక్కై. చారియామ్, అపా[1]ప్తిదర్శనాధీనైయాన అవర్కళుడైయ అరుచ్యుత్పత్తియిలే ఉత్తమ్భకమాయిరుక్కై.

II. ముఖ్యహేతుత్వ) మావతు,

అభిధావృత్త్యా హేతుపదవాచ్యత్వమ్.

అరుచ్యుత్పత్తియిలే, అపా[1]ప్తిదర్శనమ్ ముఖ్యహేతువాయిరుక్కైయావతు:—

(తత్త్వవిత్తు*)క్కళుడైయ అరుచ్యుత్పత్తియిలే అవ్యభిచరిత హేతువాయిరుక్కై.—

"గుణభ్రమమూలికైయాన అతత్త్వవిదు[1]చియైమ్[మాఱ్ఱుమ్పైయై]క్కుడై "త్తుఅపా[1]ప్తిదర్శనమ్ వ్యభిచారిహేతువాకైయాలే, తుల్యత్వమ్ వరుమ్;

"అతువారామైక్కాక (తత్త్వవిత్తు)క్కళుడైయ ఎన్ఱతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౦౮.—" "మూలత్తిలే, విషయాన్తరారుచిహేతువిశేష- ప్రతిపాద "నపరసన్దర్భమధ్యత్తిలే, భగవద్విషయరుచిహేతువిశేష ప్రతిపాదనమను "చితమ్'; ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైయిలే, పరమప్రకృత భగవద్రుచిక్కు గుణదర్శన "హేతుకత్వముణ్డాకైయాలే, అత్తై దృష్టాన్తీకరిత్తుక్కొణ్డు, పూర్వపక్షీ, " 'విషయాన్తరారుచిక్కు దోషదర్శనహేతుకత్వమ్ కూడుమ్', ఎన్ఱు, "ప్రత్యవస్థానమ్ పణ్ణవడుక్కమాకైయాలే, అప్పడి ప్రత్యవస్థానమ్ పణ్ణు "మవనైక్కుఱిత్తు దృష్టాన్తాసిద్ధి ప్రదర్శనాభిప్రాయత్తాలే, (భగవద్విష "యత్తిలిఴిక్కిఱతుమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థ ప్రవృత్తియాకైయాలే, ఇతు అను "చితమన్ఱు"; ఎన్ఱు, పరిహరత్తైయుటకొణ్డు అవతారిక్కై,

("మాత్త్వాల్-"౧) ఇత్యాది.—

మీ.—౧౦౮.—[వా. ౮౪.] (అపా[1]ప్తవిషయ) ఇత్యాది నా పూర్వముక్తం—

"విషయప్రవణస్యైవ, అర్చావతారాది విగ్రహసౌన్దర్యాత్, తత్త్వ "సాక్షాత్కారయోగాద్యభావేఽపి విశ్లేషాసహత్వలక్షణా భక్తిర్భవతి"

ఇతీమమర్థం, హేత్వన్తరేణాపి ప్రసఙ్గాద్వ్యథయతి (భగవద్విషయ-) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౧౦౭. (దోషదర్శనాదికళై) ఎన్ఱిల్, (ఆది) శబ్దత్తాలే అపా[1]ప్తతాజ్ఞానమ్ వివక్షితమ్.

* వా. ౧౦౯వ్యా., పు. , వరి . † "తజ్జన్యత్వేసతి, తజ్జన్య జనకత్వ" రూపం "వ్యాపారత్వమ్". (న్యాయబో. అను. పు. ౨౦.)

౧॥ ఇయజ్ఞా. తి. ౩ - ౧౪.

నే దేశః గుణధీజా, నాన్యాసీశః దోషధీర్భవాపా్రప్త్యపా్రప్తిధియోః శశీః*, †ద్వేష్యతక్ష్మింళ్పా, తత్త్వవిత్ 'ఈశీశః గుణధీజాఽన్యాసీశః దోషధియు'త్యసత్

మూ.—౧౦౮.— భగవద్విషయత్తిలిప్రక్కిఅత్తుమ్, గుణజ్ఞజ్ఞాన్ను; "స్వరూపపా్రప్తమ్"; ఎన్ను,

వ్యా.—(భగవద్విషయత్తిలిప్రక్కిఅత్తుమ్, గుణజ్ఞజ్ఞాన్ను,) ఎన్గిఱార్. "ఆకిల్, ఎజ్ఞాలే?" ఎన్నై; ("స్వరూప పా్రప్తమ్" ఎన్ను,) ఎన్గిఱార్.—

అత్రావశ్యః:—

"భగవద్విషయత్తైప్పఱ్ఱుక్కిఅత్తుమ్, అత్తలైయిల్ కల్యాణగుణజ్గళడియాకవన్ను; 'ఇవ్వాత్మావుక్కు వస్తువిషయమ్', ఎన్నుమత్తాలే"; ఎన్నై.

౧౦౯.—కీళ్ తామ్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే అర్థత్తై అజ్గీకరియాతపోతైక్కు విరోధమ్ కాట్టుకిఱార్,

అ.—"[భగవద్విషయత్తి లిప్రక్కిఅత్తుమ్] ఎన్గిఱ 'చ' కారత్తాలే, "దార్ష్టాన్తికమాన విషయాన్తరారుచియై సముచ్చయిక్కైఅత్తు"; ఎన్ను, కరుత్తు.

["స్వరూపపా్రప్తమ్" ఎన్ను,] ఎన్గిఱవిత్తోడే, అనుషక్తమాన [భగవద్విషయత్తిలిప్రక్కిఅత్తుమ్] ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అన్వయమ్.

[ఎన్ను,] ఎన్గిఱవిత్తు, 'ఇతి' శబ్దార్థమాకైయాలే, 'ఇతి=హేతు ప్రకరణ'-ఇత్యాదికోశత్తాలే హేత్వర్థకమ్"; ఎన్నుమభిపా్రయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవద్విషయత్తైప్పఱ్ఱుక్కిఅత్తుమ్) ఇత్యాది.

౧౦౯.—"విపక్షేబాధప్రదర్శనపరమ్, ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్నుమభిపా్రయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(కీళ్ -)ఇత్యాది.—

(విరోధమ్) ఎన్నత్తు,

మీ.—"సూరీణాం, భక్త్యుత్పత్తావపి, కల్యాణైకతాన స్వరూప సాక్షాత్కారః, నప్రధానహేతుః;

"అన్యథా, గుణహీనత్వానుసన్ధానదశాయాం భక్త్యభావాపత్తేః:

"అతః, తత్రాపి, భగవతః స్వరూపపా్రప్త్యజ్ఞానమేవభక్తిహేతుః;

"'తచ్చ, అజ్ఞ - సర్వజ్ఞయోరపి - అస్తి' ఇతి

"తతఏవ తయోరపిభక్త్యుత్పత్త్యుపపత్తిః"; ఇత్యర్థః.

మూ.—౧౦౯. ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు,

(౧) "గుణహీనమ్" ఎన్ను, నినైత్తదశైయిల్,

వ్యా.—(ఇప్పడి) ఎన్ను, తొడజ్గి.

(ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు) ఎన్నత్తు,

"'(౧) ఇతరవిషయజ్గళిల్ (1) అరుచిక్కు హేతు,

"(౧) అపా్రప్తతై;

(౨) భగవద్విషయత్తిల్ (2) రుచిక్కు హేతు,

"(౨) పా్రప్తతై'; ఎన్ను, కొళ్ళాతే,

"(౧) దోషదర్శనత్తైయుమ్, (౨) గుణదర్శనత్తైయుమ్,

"ఇవఱ్ఱుక్కు హేతువాకక్కొళ్ళుమ్బోతు"; ఎన్నపడి,

((౧) "గుణహీనమ్" ఎన్ను, నినైత్తదశైయిల్, (1) భగవద్విషయప్రవృత్తి) యావత్తు:—

అ.—"భగవత్తదితరవిషయ రుచ్యరుచికళైక్కుఅత్తు గుణ-దోష-దర్శనజ్గళైయ వ్యభిచారోపలమ్భ భజ్గప్రసజ్గమ్"ఎన్నపడి.

("(౧) దోషదర్శనత్తైయుమ్, (౨) గుణదర్శనత్తైయుమ్,") ఎన్గిఱవిత్తుక్కు, యథాక్రమమ్ సంబన్ధమ్.

"గుణదర్శనాభావే సత్యపి రుచ్యభావాభావరూపైయాన రుచి కాణప్పడుకైయాలే, 'గుణదర్శనత్తుక్కు రుచియైక్కుఅత్తు వ్యతిరేక వ్యభిచారమ్'; ఎన్ను, కాట్టుకైక్కాక, గుణదర్శనాభావప్రయోజక-గుణాభావదర్శనకథనమ్"; ఎన్నుమభిపా్రయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

ఇ-అ.—౧౦౯. (దోషానుసన్ధానదశైయిల్) ఇత్యాదియిల్,

(1) మున్దినత్తు, "దుఃఖబహుళత్వాదిదోషానుసన్ధానమ్"; ఎన్నపడి.

(2) ఇరణ్డావత్తు, "విషయదోషానుసన్ధానమ్"; ఎన్నపడి. §

ఎ-అ.—౧౦౯. "సంసారికళుక్కు తాజ్గళుకన్దవిషయజ్గళిల్ కాకతాళ*న్యాయత్తాలే, దోషదర్శనమిల్లామలిరుక్కవడుక్కుమ్"; ఎన్ను, యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే, దోషానుసన్ధానదశైయిల్) ఇత్యాది.†

("శాస్త్రవిహితతయా పా్రప్తమ్" ఎన్గిఱబుద్ధియాలే, ఎన్నైయాలే,

"ఋషికళుక్కు, లక్ష్మీ-సేనేశ-పరాఙ్కుశాద్యాచార్యపరంపరా పా్రప్తమాన - భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షమూలకమాన ఔపదేశికజ్ఞానమిల్లామైయాలే, పా్రప్తాపా్రప్తవివేకమిల్లై"; ఎన్ను, సూచితమ్.

* ="ఈశి + ఈశీః"="పరమాత్మని...రక్తః" (పు. ౩౮౯, ఇడవరి ౨౮.) † ="అ-తస్మిన్ ద్వేష్టి" =తద్ - విరుద్ధే ద్వేష్టి="రుచివిపరీత - ద్వేష-" వాన్. (పు. ౩౫౪, ఇడవరి ౩౦.) ="విరక్తోఽవరమాత్మని." (పు. ౩౮౯, ఇడవరి ౨౮.) ౧॥

§ [పు. ౩౫౭, వలవరి ౨, ౪,౯.] * ="కాకైక్కు తెన్నై కుట్టిప్పాఴ్క్కట్టి" ఎన్గిఱ. † [పు. ౩౫౯, ఇడవ: ౪.]

॥పుటమ్ ౩౫౭॥

మూ.—(1) భగవద్విషయప్రవృత్తియుమ్,

వ్యా.—“పరివాఴ్ త్రామై కరైప్పరణ్ణు, పెరువిడా య్ప్పట్టుత్తుడిక్కు, అలమరానిఱ్కు; శడక్కఱ్కవన్దు ముక్క జాఱ్కట్టామైయాలే, గుణహీనమ్”; ఎన్ఱు, చిన్తిత్తదశై [౫ యిలే, “పిన్నై న్నుయుమ్ అవన్నైయల్లతు అఱియేన్”౧ ఎన్ఱు, అవన్ పక్కలిలే అత్యభినివేశత్తైప్పణ్ణుకై.

అ.—((౧) పిరివాఴ్ త్రామై) ఇత్యాది.

[వా. ౧౧౦-] [“కొడియ”†] ఇత్యాది ప్రమాణోదాహరణఫలితమ్ ((౧) పిరివు) ఇత్యాది.

“‘[గుణహీనమ్] ఎన్ఱ్ అదిత్తుక్కు, [భగవద్విషయత్తిల్] ఎన్ఱు, “[భగవద్విషయ] శబ్దార్థమ్, విశేష్యమ్’ ఎన్ఱు, అభిప్రేతమాకైయాలే, “‘గుణహీనన్’ ఎన్ఱు, ఉయర్ త్తిణై యిన్తిక్కై, ‘(గుణహీనమ్) ఎన్ఱు, అఃఱిణై యిరుక్కుఱదు’; ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్” (“గుణహీనమ్” ఎన్ఱు, చిన్తిత్త) ఇత్యాది.

యద్వా,

“‘(హీనమ్) ఎన్ఱు, “భావే క్త” ౨ ప్రత్యయాన్తమాయ్, గుణహీనత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, అఃఱిణై”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్”; ఎన్నవుమామ్.—

“ఇప్పడి ఉభయవివక్షాభిప్రాయేణ ఆయిత్తు, [గుణహీనమ్] ఎన్ఱు, మూలస్థనిర్దేశత్తైయే, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్ పణ్ణియరుళిత్తు”; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

“రుచ్యరుచిప్రకరణానుగుణమాక, [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్, అభినివేశపరమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ పక్కలిలే అత్యభినివేశత్తై) ఇత్యాది.— [అభినివేశరూపవిశేషపరమ్. సామాన్యశబ్దమాన [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్, భాగవత *న్యాయత్తాలే]

“కాత్తల్ కడల్ పురైయ”౩ ఎన్ఱ్ అదిత్తు, [“కొడియ వెన్నెఞ్జమ్”†] ఇతి [వా. ౧౧౦.] ఉదాహరిష్యమాణ - ప్రమాణప్రకరణస్థమాకైయాలే, తత్సిద్ధార్థకథనమ్, (అత్యభినివేశత్తై) ఎన్ఱ్ అ (అతి) శబ్దమ్.

యద్వా:—

“కాత్తల్ కడల్ పురైయ”౩ ఇత్యాద్యనుసారేణ, [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్, “ప్రకృష్టా—అతిశయితా, [వృత్తిః]—అభినివేశరూప మనోవృత్తిః,” ఎన్ఱు, యోగవృత్తియాలే, అత్యభినివేశత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకవుమామ్;—

“‘భ్రాతుర్వర్తసి భార్యాయామ్’౪ ఎన్ఱు, ‘వృతు’ ధాతువుక్కు, విశిష్యప్రయోగముమ్ అభినివేశాంశత్తిలేయన్ఱో?”; ఎన్ఱు కరుత్తు.

మూ.—(౨) దోషానుసన్ధానదశైయిల్,

(2) సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియుమ్,

వ్యా.—((౨) దోషానుసన్ధానదశైయిల్, (2) సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తి) యావతు:—

(౧) మాతాపిత్రాదిక్కళుమ్, (౨) భార్యాపుత్రాదిక్కళుమ్, (౩) జ్ఞాతిక్కళుమ్, (౪) బన్ధుక్కళుమ్, (౫) గృహక్షేత్రాదిక్కళుమాయ్, శబ్దాదిభోగఙ్గళై అనుభవిత్తిరుక్కైయాకిఱ సంసారత్తిన్ దుఃఖబహుళత్వాది దోషత్తై ప్రత్యక్షాదిక్కళాలే యఱిన్దు అనుసన్ధియానిఱ్క చ్చెయ్తేయుమ్, అతిలే అభినివేశమ్నడన్దు శెల్లుకై.

అ.—“దోషదర్శనత్తుక్కు అరుచిమైక్కు ఉళ్ళ అన్వయవ్యభిచారత్తైక్కాట్టుకిఱతు, [(౨) దోషానుసన్ధాన] ఇత్యాది”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (౧ మాతాపిత్రాదిక్కళుమ్) ఇత్యాది.

‘కళత్ర - పుత్ర - మిత్రా-ర్థ - గృహ - క్షేత్ర - ధనాదికైః, క్రియతే నతథా భూరి సుఖం పుంసాం యథాఽసుఖమ్”౫ ఎన్ఱు, శొల్లి, “ఇతి సంసారదుఃఖార్క తాప తాపితచేతసామ్।”౬ ఎన్ఱు, “ఇతి” శబ్దత్తాలే కళత్రాదిహేతుకసుఖత్తై ప్పరామర్శిత్తు, అత్తాలే సంసారదుఃఖత్తై విశేషిప్పిక్కైయాలే, కళత్రాదిహేతుక సుఖానుభవమ్ “సంసార” శబ్దార్థమాకిఱతు:

అత్తిల్, “సమిత్యేకీకారే”౭ ఎన్ఱు, “సమ్”౭ ఎన్ఱ్ అదిత్తు, “ఏకీకార”౭ వాచియాయ్, “సార” శబ్దమ్, “సృ, గతౌ, § గత్యర్థో బుద్ధ్యర్థః”,౮ ఎన్ఱు, అనుభవరూపబుద్ధివాచియాయ్, ఉక్తకళత్రాదిహేతుకసుఖఙ్గళై వ్యామిశ్రమాక అనుభవిక్కై.—

యోగవృత్త్యా “సంసార” శబ్దార్థమాకిఱతు.

“ఇప్పడి, ‘సంసార’ శబ్దమ్, యోగరూఢమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(శబ్దాదిభోగఙ్గళైయనుభవిక్కైయాకిఱ సంసారత్తిన్) ఎన్ఱు,

“‘అత్తన్ఱెన్ఱెరియవెన్నవా’౯ ఎన్ఱ్ అ అభినివేశమ్పోలే, అత్యన్తమాయిరాతే,† క్షుద్రసంసారాభినివేశమ్?”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే “అతి” శబ్దత్తైవిట్టు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అభినివేశమ్నడన్దుశెల్లుకై) ఎన్ఱు,—

“ఉభయత్ర, (ప్రవృత్తి) శబ్దమ్, ఏకరూపమాయిరున్దాలుమ్, సామర్థ్యాద్, వివక్షితవైషమ్యసహమామ్”; ఎన్ఱు కరుత్తు.

౧॥ —తి. వా. ౫-౩-౫మ్ పాట్టిన్ తాత్పర్యార్థమ్. ౨॥ “నపుంసకే భావే క్తః” అష్టా-౩-౩-౧౧౪. *

౩॥ తి. వా. ౫-౩-౪. † తి. వా. ౫-౩-౩. ౪॥ రా. కి. ౧౮-౧౮.

౫॥—“నాతిశ్రమాపనయనాయ, యథా శ్రమాయ”-ఇత్యాది.

౬॥ ౭॥ § సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౧౭౭, వరి. ౧౪.

౮॥ ౯॥ తి. వా. ౧౧౦-౧౦. † —ఇరాతొ?

మూ.—కూడాతు.

వ్యా.—"ఇవై యిరణ్డుమ్ కూడాతు"; ఎన్న, పడి.

అన్ఱి, క్కే:—

((౨) దోషానుసన్ధానదశైయిల్, (2) సంసార త్తిల్ ప్రవృత్తి) యావతు:—

తత్త్వవిత్తుక్కళాన మహర్షికళ్ తుడక్కమానార్, సారాసారవివేకవత్తయా విషయదోషానుసన్ధాన ముణ్డా యిరుక్కచ్చెయ్తే, "శాస్త్రవిహితతయా, ప్రాప్తమ్" ఎన్ఱ, బుద్ధియాలే పణ్ణుకిఱ ప్రజోత్పాదనాదిరూప 'సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియాకవుమామ్.

అ.—"ఇప్పడి, దోష-గుణానుసన్ధానఙ్గళుక్కు అన్వయ-వ్యతిరేకవ్యభి చారోపలమ్భమ్ వ్యాహతమాక ప్రసఙ్గిక్కుమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఇవై యిరణ్డుమ్ కూడాతు" ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱు.

"ఆతత్త్వవిత్తుక్కళుడైయ ప్రవృత్తియైక్కొణ్డు దోషానుసన్ధాన "త్తియుక్కు వ్యభిచారమ్ శొల్లప్పార్క్కిల్, అప్రాప్తిదర్శనత్తుక్కుమ్ "ఇతుతుల్యమ్; అవర్కళుక్కు చ్చిలవఱ్ఱిలే అప్రాప్తిజ్ఞానమ్ ఒరు "పడి కిడక్కచ్చెయ్తేయుమ్, గుణప్రతిపత్తియాలే రుచిపిఱక్కైయాలే; "అతః, తత్త్వవిత్-ప్రవృత్తియైక్కొణ్డే వ్యభిచారమ్ శొల్లుకైయుచితమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱి, క్కే, దోషానుసన్ధాన-) ఇత్యాది.

(మహర్షికళ్ తుడక్కమానార్) ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, (తుడక్క) శబ్దత్తాలే తత్తుల్య శిష్టజనఙ్గళ్ వివక్షితర్.

("శాస్త్రవిహితతయా, ప్రాప్తమ్" ఎన్ఱ, అబుద్ధియాలే) ఎన్ఱ, అవిత్తాల్, ప్రాప్తిదర్శనత్తుక్కు ప్రవృత్త్యవ్యభిచరితత్వమ్ సూచితమ్.

"'"అవన్" ఎన్ఱే, కిడక్కుమ్'౧ ఎన్ఱ, అప్రమాణోదాహరణాను "గుణమాక [భగవద్విషయప్రవృత్తియుమ్] ఎన్ఱ, అ [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్ "అభినివేశపరమానాలుమ్, ఇఙ్గే, అప్పడినియామకమిల్లామైయాలే, య "థాశ్రుతార్థవివక్షైయుచితమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చె య్కిఱార్,

(ప్రజోత్పాదనాదిరూప-) ఇత్యాది.—

(ఆది) శబ్దత్తాలే, పోషణాదికళ్ సంగృహీతఙ్గళ్.

[ప్రవృత్తి...కూడాతు] ఎన్ఱ, అవిత్తాల్, "రుచికూడాతు" ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్.

౧॥ తి. వా. ౫-౩-౫.

మూ.—౧౧౦. "కొడియవెన్నెఞ్జమ్, 'అవన్' ఎన్ఱే, కిడక్కుమ్", ౧

వ్యా.—(ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు,...ఇవై కూడాతు) ఎన్ఱు, విరోధమ్కాట్టుకైయాలే, "ఇప్పడికొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱుమిడమ్ స్థాపిక్కప్పట్టతు.

౧౧౦. "("గుణహీనమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తదశైయిల్, భగవద్విషయప్రవృత్తి) ఎఙ్ఙేకణ్డతు?"; ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("కొడియవెన్నెఞ్జమ్"౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

(౧) "'కడియన్'౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, 'అతివరుమేనిమాయ "త్తన్'౧ ఎన్నుమళవుమ్, '(౧) స్వకార్యపరన్, (౨) పి "ఱర్నోవఱియాతవన్, (౩) ఒరువర్కుమ్ ఎట్టాత "వన్, (౪) వఞ్చకన్, (౫) దుర్జ్ఞేయస్వభావన్,' ఎన్ఱు,

అ—ఇతు, (౧) "తుఙ్గకాసీశా" ఇత్యాదికళిలే సిద్ధమాన గుణ దర్శనత్తుక్కు, రుచియైక్కుఱిత్తు ఉణ్డాన అన్వయవ్యభిచారత్తుక్కుమ్, (౨) అప్రాప్తిదర్శనత్తినుడైయ వ్యభిచారవిరహత్తుక్కుమ్, ఉపలక్షణమ్.

"ఉక్తమాన వ్యభిచారోపలమ్భభఙ్గప్రసఙ్గరూపతర్కత్తుక్కు, విప ర్యయేపర్యవసానమ్ ఉణ్డాకైయాలే, అర్థనిశ్చయమ్ పిఱక్కత్తట్టిల్లై"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడికొళ్ళాత పోతు) ఇత్యాది.

౧౧౦. (("కడియన్"౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి-) ఇత్యాది:—

"(౧) కడియన్ (౨) కొడియన్ (౩) నెడియమాల్, (౪) ఉలకమ్కొణ్డ వడియన్-(౫) అతివరుమేనిమాయత్తన్; ఆకిలుమ్, కొడియవెన్నెఞ్జమ్, 'అవన్' ఎన్ఱే, కిడక్కుమ్";౧ ఎన్ఱు, "మాశఱుశోతి"౩ యిల్పాట్టు. ఇతుక్కు పదక్రమేణ అర్థమ్, ("(౧) స్వకార్య") ఇత్యాదియాలే శొల్లుకిఱతు.

("(౨) కొడియ"౧) ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, ("(౨) పిఱర్") ఇత్యాది.

"(౩) నెడియమాల్"౧ ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కర్థమ్, ("(౩) ఒరువర్కుమ్ ఎట్టాతవన్") ఎన్ఱు.

"నెడియ"౧ యాల్, దుష్ప్రాపత్వత్తై నినైక్కిఱతు. [ఎన్ఱు, "(౪) ఉలకమ్కొణ్డవడియన్"౧ ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కర్థమ్, ("(౪) వఞ్చకన్") శిఱుకాలైక్కాట్టి పెరుకాలాలే అళక్కైయాలే, "(౪) వఞ్చక" త్వమ్ సిద్ధమిఙ్గే?.

౨॥ తి. వా. ౬-౯-౧౦. ౩॥ తి. వా. ౫-౩ (తి. వా.).

మూ.—అడియేన్ నాన్ పిన్నుమ్ ఉన్ శేవడి
యన్ఱి, నయవేన్", ౧

వ్యా.—"అవన్ గుణహానియైచ్చొల్లి, "ఇప్పడియిరున్ద నాక్కిలుమ్, అతిలోకమాయిరమాన వెన్నెఙ్ఞు అవనై "యల్లదు అఱియాదేయిరుక్కుమ్' ఎన్ఱు, మ్;

"వేమ్బుక్కు ఇట్టుప్పిఅన్దప్పుఴు, అన్దవేమ్బైయే భుజిక్కుమాపోలే, కరుమ్బైక్కణ్డాలుమ్ విరుమ్బాదు; "అప్పడియే, "కడల్ మల్లైక్కిడన్దకరుమ్బు"౨ ఎన్నుమ్బడి "నిరతిశయభోగ్యనాన నీదానే, వేమ్బుపోలే విరసనాన

మూ.—ఎన్నానిత్తార్ కళ్ళితే?
౧౧౧. గుణకృతదాస్యత్తిలుమ్,

వ్యా.—"వస్తు, మ్, త్వదనన్యార్హశేషభూతనాన నాన్, "ఎనక్కువకుత్తశేషియాన ఉన్ తిరువడిక్కళైయొఴియ "ఆశైప్పడేన్"; ఎన్ఱు, మ్;

"మయర్వఱమతినలమ్' అరుళప్పెట్ఱవర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్యానిత్తార్ కళ్ళితే?"; ఎన్నై,

౧౧౧. "గుణైర్దాస్యముపాగతః'౫ ఎన్ఱారుమిల్లైయో?"; ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణకృతదాస్యత్తిలుమ్,) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(గుణకృతదాస్య) మావతు:—

అ.—("(౫) అఱివరుమేన్మైయాత్తన్"౩)ఎన్గి అవిడుక్కర్థమ్, ("(౫)దుర్జ్ఞేయస్వభావన్")ఎన్ఱు, (అఱిఞ్జైక్కు)="అఱియ'ఎన్ఱు, పడి. ("కొడియవెన్నెఞ్జమ్") ఎన్గి, అవిడుక్కర్థమ్, (అతిలోక...మాన) "లోకాతీతమాన వెన్నెఞ్జు" ఎన్ఱు, పడి.— [ఇత్యాది.—

లోకత్తిల్ గుణహాని, ఉపేక్షాహేతువాయిరుక్క, ఇదుక్కు అభినివేశహేతువాకైయాలే, (అతిలోకమ్) ఎన్ఱు, తు.

"("(౧)స్వకార్యపర") త్వ ("(౪)వఞ్చక")త్వఙ్గళ్, దోషమాయిరున్దాలుమ్;*విరోధ్యభావమ్, విరోధిభావాన్తరరూపమాకైయాలే, దోషత్తుక్కు గుణాభావరూపత్వముణ్డాకైయాలే, గుణదర్శనత్తుక్కు రుచియైక్కుఱిత్తు వ్యతిరేకవ్యభిచారప్రదర్శన ప్రకరణానుసారత్తాలే, గుణాభావత్వరూపేణప్రకృతోపయోగమ్ వివక్షితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ("గుణహానియైచ్చొల్లి") ఎన్ఱు, తు.

"వేమ్బిన్ పుఴు, వేమ్బన్ఱి, యుణ్ణాదు"౧ ఇత్యాది తిరుమొఴిక్కు అర్థమ్, ("వేమ్బుక్కు ఇట్టు") ఇత్యాది.

("ఇట్టుప్పిఅన్ద")ఎన్ఱు, తు, "తద్భోగత్తుక్కాక వే, జన్మిత్త" ఎన్ఱు, పడి.

"వేమ్బుమ్, కరుమ్బుమ్, పరస్పరప్రతిపక్షఙ్గళాకైయాలే, వేమ్బల్లాదదు కరుమ్బేన్ఱుపటిబుద్ధిస్థమామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("కరుమ్బైక్కణ్డాలుమ్") ఇతి.

["అడియేన్, నాన్, పిన్నుమ్ ఉన్ శేవడియన్ఱి, నయవేన్"]౧ ఎన్గి, అవిడుక్కు అర్థమ్, ("అప్పడియే") ఇత్యాది.

("కడల్ మల్లైక్కిడన్దకరుమ్బు"౨) ఎన్ఱు, తు, "తిరుక్కడల్ మల్లైయిలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ కరుమ్బుపోలే భోగ్యనాన" ఎన్ఱు, పడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("నిరతిశయ") ఇత్యాదినా.

అ.—("వేమ్బు"-) ఇత్యాది - ప్రతిబిమ్బదృష్టాన్తఫలితమ్, (వేమ్బుపోలే) ఇత్యాది.

గుణహానిరూప దార్ష్టాన్తికానుగుణ్యత్తైప్పట్ఱ, "కైత్తవస్తు, మ్'" ఎన్నాతే ("విరసనానవస్తు, మ్") ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తదు.

["అడియేన్"౧] ఎన్గి, అవిడుక్కర్థమ్, ("త్వదనన్యార్హ")ఇత్యాది.

["ఉన్"౧] శబ్దార్థమ్, ("ఎనక్కువకుత్త") ఇత్యాది.

["శే"౧]ఇత్యస్యఅర్థమ్, ("తిరు") ఇతి.

["నయవేన్"౧] ఎన్గి, అవిడుక్కర్థమ్, ("ఆశైప్పడేన్") ఎన్ఱు, నయప్పు=విరుప్పమ్.

మూలత్తిలే, [ఎన్నానిత్తార్కళ్] ఎన్గి, అవిడత్తిల్, ఆకాఙ్క్షితకర్త్రధ్యాహారపూర్వకమ్, అదుక్కర్థమ్, ("మయర్వఱ") ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, "తత్త్వవిత్ - ప్రవృత్తియైక్కొణ్డు వ్యభిచారప్రదర్శనమ్ ఉచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౧౧౧. "తత్త్వవిత్తుక్కళిలే గుణకృతరుచి - తత్పూర్వకశేషత్వఙ్గళ్ కాణ్గైయాలే, గుణకృతదర్శనమ్ వ్యభిచరితమన్ఱు'; ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే [గుణకృత-] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("గుణైః"౫) ఇత్యాది —

వచనస్తృతీయార్థమ్, మూలత్తిలే [గుణకృత] ఎన్గి, అ [కృత]శబ్దత్తాలే శొల్లిట్ఱు.

"[గుణకృత] త్వమావదు, గుణదర్శనహేతుకత్వమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

౧॥ తి. మొ. ౧౧-౮-౭. ౨॥ తి. మొ. ౭-౧-౪. ౩॥తి. వా. ౫-౩-౫.

*—నియత పరస్పరవిరోధికళాన ఇరణ్డువస్తుక్కళిల్, ఒన్ఱిల్లామై ఒన్ఱైయావదు, మట్ఱొన్ఱాయిరుక్కైయాకైయాలే.

౪॥ తి. వా. ౧-౧-౧. ౫॥ రా-కి-౪-౧౨.

భక్త్యాదావివవృత్తౌచ న్యాస్యాద్యగ్ర్యప్రపత్తిమార్గే గౌణం గుణభీంయా దాస్యం; "గుణైర్దాస్యముపాగతః" ఇత్యత్ర త్య్వాపశబ్దం ఉపాసనపదమురుక్తవాన్

మూ.—కాట్టిల్,

(2) స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమితే ప్రధానమ్?.

వ్యా.—అవన్ - గుణఙ్గళుక్కుత్తోఱ్ఱు, అడిమై యాయిరుక్కై.

((2) స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్య) మావతు:—

శేషత్వైకనిరూపణీయమాన తన్ స్వరూపత్తైప్పార్త్తు, అడిమైయాయిరుక్కై.

స్వరూపమ్ ఇప్పడియిరున్దాలుమ్, గుణాధికవిషయమా కైయాలే,

అ.—(గుణఙ్గళుక్కుత్తోఱ్ఱు) ఇత్యాది.—

"శేషత్వేనైకేన=ముఖ్యేన, నిరూపణీయమాన=ఇతరవ్యావృత్తిబుద్ధ్యర్హమాన తన్ ధర్మిస్వరూపత్తై"; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, మూలత్తిలే,

"[(1) స్వరూపప్రయుక్త] త్వమావతు, నిరుక్తస్వరూప - దర్శనహేతుకత్వరూపమ్"; ఎన్ఱు సూచితమ్.

(స్వరూపమ్ ఇప్పడియిరున్దాలుమ్) ఎన్ఱతు,

"యావదాత్మభావి నిరుపాధిక స్వరూపనిరూపకశేషత్వైక నిరూపణీయమాయిరున్దాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(గుణాధికవిషయమాకైయాలే) ఎన్ఱతు, "ప్రతిసంబన్ధి, గుణతుఙ్గమాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

"(౧) నిరుక్త [(2) స్వరూపప్రయుక్త] శేషత్వ ప్రతీత్యుత్తరభావితయా గుణభూతమాన గుణజ్ఞానహేతుకశేషత్వానుసన్ధానమ్,

"(1) అవర్జనీయత్వత్తాలుమ్ (2) గుణానాం ప్రధానానువర్తిత్వ స్వభావత్తాలుమ్ అత్తై యనువర్తిత్తు ఇరున్దాలుమ్, [దృఢమ్";

"(౨) పూర్వోపదర్శితస్థలఙ్గళిలే గుణజ్ఞానత్తుక్కురుచివ్యభిచారమ్

మీ.—౧౧౧. ఏవం, (1-2) న్యాస్యుపాసకాభ్యాం, శరణాగతస్య (1-2) భక్తివైరాగ్యయోర్వైలక్షణ్యం దర్శితమ్;

ప్రసఙ్గాల్, వృత్తావపి వైలక్షణ్యమాహ,

[(1) గుణకృత-] ఇత్యాది.

గుణకృతాదపి, స్వరూపప్రయుక్తదాస్యం, ప్రధానమ్;

తథాత్వం, (1-2) సీతా- భరద్వాజయోర్దృష్టమ్:

"అవస్థా పూజ్యతే రామ! శరీరం నకదాచన। ఇదానీమ్ అపి సంరాట్ త్వం, తదానీమ్ అపి తాపసః॥" ౧ ఇతి భరద్వాజోక్తేః.

వ్యా.—((1) గుణకృతదాస్య) ముమ్ ఇవ్విషయత్తిలే యనువర్తియానిఱ్కుమ్;

ఆకైయితే, శేషత్వైకనిరూపక[రాయ్]రాన ఇవ్వైయ పెరుమాళ్ తామ్ అప్పడియరుళిచ్చెయ్తతుమ్?.

అ.—ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [(1) గుణకృత దాస్యముమ్] ఇత్యాది.

"† సంయోగాద్యష్టవిధతాత్పర్యగ్రాహకాన్తర్గత వక్తృరూప ప్రమాణబలత్తాలే, ("గుణైర్దాస్యముపాగతః" ౨) ఎన్ఱవిటత్తుక్కు అర్థమితువే'; ఎన్ఱిఱార్, (ఆకైయితే) ఇత్యాదినా.

"(౧) 'యథోచితం "శేష" ఇతిరితే' ౩ ఎన్ఱ, ఉపక్రియే, "'శేషత్వాచ్ఛేషః' ఎన్ఱు, పూర్వావస్థైయిలుమ్, [అవతారదశైయిలుమ్,

"(౨) '"లక్ష్యతే=శేషత్వేన నిరూప్యతే" ఇతి లక్ష్మణః'౪ ఎన్ఱు,

"§ సమాఖ్యాబలత్తాలే శేషత్వమ్ నిరూపకమాకసిద్ధమాకైయాలే,

"యావదాత్మభావిత్వ ప్రయుక్తనిరుపాధికశేషత్వ యుక్త "లక్ష్మణవక్తృకస్వవిషయోపాధికశేషత్వవచనమ్, నిరుపాధికశేషత్వోత్త "మ్భకగుణభూత [(1) గుణకృత] శేషత్వపరమామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వైకనిరూపకరాయ్) ఇత్యాది.

"శేషత్వైకనిరూపకరాన" ఎన్ఱుమ్ పాఠముణ్డు; [కణ్డుకొళ్వతు.

అప్పోతు, "శేషత్వమ్ + ఏకం + నిరూపకం, యస్య" ఇతి విగ్రహమ్

"దాస్యమ్ ఆగతః"[1] ఎన్నాతే, ("...ఉపాగతః"[2] ౨.) ఎన్ఱు, ఉపేన్ద్రోపనాయకాది[3] - శబ్దఙ్గళిలే అప్రాధాన్యద్యోతకమాకక్కణ్ట "ఉప" శబ్దత్తై ప్రయోగిక్కైయాలే, గుణోపాధికశేషత్వత్తుక్కు అప్రశబ్దోపస్థిత నిరుపాధికశేషత్వత్తైక్కాట్టిలుమ్ అప్రాధాన్యమ్ లబ్ధమ్.

"'ఉచ్చారయితృతావచ్ఛేదకతోపలక్షిత ధర్మావచ్ఛిన్నవాచియాన "'"అహం."' శబ్దమ్, "శేష-" ౩ "లక్ష్మణ"-౪ క్కిసమాఖ్యాది-సన్నిధాపితమాననిరుపాధికశేషత్వావచ్ఛిన్న స్వరూపవాచియామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తామ్, అప్పడియరుళిచ్చెయ్తతుమ్) ఎన్ఱు.

౨॥ రా. కి. ౪-౧౨. ౩॥ స్తో. ర. ౪౦. ౪॥

† "తదుక్తం వాక్యపదీయే:-'సంయోగో విప్రయోగశ్చ సాహచర్యం విరోధితా। అర్థః ప్రకరణం లిఙ్గం శబ్దస్యాన్యస్య సన్నిధిః॥ సామర్థ్యమ్ ఔచితీ దేశః, కాలో వ్యక్తిస్ స్వరాదయః। శబ్దార్థస్యానవచ్ఛేదే విశేషస్మృతిహేతవః॥' ఏతేషాముదాహరణ ప్రపఞ్చః కావ్యప్రకాశికాదౌ ద్రష్టవ్యః."

† (ఇతి చన్నపురీసరస్వతీనిలయే (౧౮౬౮) ముద్రిత ప్రతాపరుద్రీయవ్యాఖ్యానే, (పు. ౪౫.) కావ్యప్రకరణాఖ్యే ద్వితీయప్రకరణే నవమభాగే) (బమ్బాయ్ నిర్ణయసాగరముద్రాలయముద్రిత వామనటీకాసహిత కావ్యప్రకాశే ద్వితీయోల్లాసే, పు. ౫౮, శ్లో. ఏకోనవింశోపరిచ ద్రష్టవ్యమ్.)

§=పూ. మీ. అ. ౩. పా. ౩. అధి. ౭. సూ. ౧౪. (శ్రుతిలిఙ్గేత్యాది.)

పు, నోట్ .) ॥పుటమ్ ౩౭౧॥

౧॥

మూ.—౧౧౨. అనసూయైకుఱ్ఱ ప్పిరాట్టియరుళి
చ్చెయ్‌తవార్ త్తైయై స్మరిప్పతు.

వ్యా.—అనాలుమ్, (1) [(1)గుణకృత] మాస్తు, ఔపాధికమాకైయాలే అప్రధానమాయ్,

(2) మత్ త్తైయతు, నిరుపాధికమాకైయాలే ప్రధానమాయ్, ఇరుక్కుమ్;

అత్తైప్పత్ఱవిత్తే, తత్ప్రాధాన్య ప్రసిద్ధితోన్ఱవరుళిచ్చెయ్‌తతు?.

౧౧౨.—ఇవ్వర్థత్తుక్కు సంవాదమాక, పిరాట్టి వార్ త్తైయై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(అనసూయైకుఱ్ఱ) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అక్తావతు:—

అత్త్రిభగవాన్ - ఆశ్రమత్తిలే పెరుమాళ్ ఎழுన్దరుళి, మహర్షియైయుమ్ అనువర్తిత్తరుళినవనన్తరమ్, తత్పత్నియాన అనసూయైయై ప్పిరాట్టిశెన్ఱు, అనువర్తిత్తరుళికఱ్ఱవళవిలే, అవళ్, పిరాట్టియైప్పార్త్తు,

"(౧) (1) బన్ధుజనత్తైయుమ్, (2) అభిమానత్తైయుమ్,
"(3) ఐశ్వర్యత్తైయుమ్, విట్టు,

వ్యా.—"పెరుమాళ్ - పిన్నే కాట్టిలే పోన్దవిత్, దైవ
"యోగత్తాలే ఉమక్కు నల్లాకమాక డితాయు;

"(౨) (1) నగరస్థనాకిలుమామ్, (2) వనస్థనాకిలుమామ్,
" (3) నల్లవనాకిలుమామ్, (4) తీయవనాకిలుమామ్,
"స్త్రీకళుక్కు దైవమ్ భర్తావేకిడీర్?;

"(౩) నీర్, ఇప్పడి ఎప్పోతుమ్

అ.—(ఔపాధికమాకైయాలే అప్రధానమాయ్) ఎన్ఱతు, "ఉత్తమ్యకతయా తదుపసర్జనమాయ్"; ఎన్ఱపడి.

(నిరుపాధికమాకైయాలే ప్రధానమాయ్, ఇరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు, "తదుత్తమ్యవ్యమాకైయాలే తదుపకార్యమాయ్, ఇరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిల్, [పు. ౩౬౧, ఇడవరి, 3.] [ఇతే] ఎన్ఱ, అతుక్కర్థమ్, (అత్తైప్పత్ఱ) ఇత్యాది.

౧౧౨.—"అత్రేరాశ్రమమాసాద్య, తం వవన్దే మహాయశాః"౧ ఎన్ఱతైప్పత్ఱ (అత్త్రిభగవాన్-ఆశ్రమత్తిలే) ఇత్యాది.

"తాంతు సీతా మహాభాగామ్ అనసూయాం పతివ్రతామ్। అభ్యవాదయదవ్యగ్రా"౨ ఎన్ఱతైప్పత్ఱ, (అనన్తరమ్, తత్పత్నియాన) ఇత్యాది

(అనువర్తనమ్)=ప్రణిపాతాది.

"త్యక్త్వా జ్ఞాతిజనం సీతే! మానంవృద్ధించభామిని!"౩ ఇత్యాదియైప్పత్ఱ ("బన్ధుజనత్తైయుమ్") ఇత్యాది.

"అవరుద్ధం వనే రామం, దిష్ట్యా త్వమ్ అనుగచ్ఛసి"౪ ఎన్ఱతైప్పత్ఱ, ("పెరుమాళ్ పిన్నే") ఇత్యాది.

౧॥ రా. అ. ౧౧౭-౫. ౨॥ రా. అ. ౧౧౭-౧౮. ౩॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౧. ౪॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౨.

అ.—("దిష్ట్యా"౪) ఎన్ఱతుక్కర్థమ్, ("దైవయోగత్తాలే") ఇత్యాది.

"నగరస్థో వనస్థో వా, పాపో వా యది వా శుభః। దుశ్శీలః కామవృత్తో వా, ధనైర్వాఽపి వివర్జితః॥ స్త్రీణామ్ ఆర్యస్వభావానాం, పరమం దైవతంపతిః।"౫ ఎన్ఱతైప్పత్ఱ, ("(1)నగరస్థనాకిలుమ్") ఇత్యాది.

"తదేవమేనంత్వమ్ అనువ్రతా సతీ"౬ ఇత్యాదియైప్పత్ఱ, ("నీర్, ఇప్పడియే ఎప్పోతుమ్") ఇత్యాది.

ఇఙ్గే:—

(౧) "(1) హృదయాన్యామమన్థేవ జనస్య గుణవత్తయా"౭ ఎన్ఱుమ్,

(2) "చకర్షేవ గుణైర్ బద్ధ్వా తం జనం పురవాసినమ్"౮ ఎన్ఱుమ్,

(3) "రూపౌదార్యగుణైః పుంసాం దృష్టిచిత్తాపహారిణమ్"౯ ఎన్ఱుమ్,

ఇత్యాదిప్పడియే, "సామాన్యేన పరచిత్తాపకర్షణ-హేతు గుణయోగమ్, పిరాట్టిక్కు ఆకర్షకమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమిడమ్ అనుక్తసిద్ధమాకైయాలే, ఇప్పడి గుణయోగరూపదృష్టకారణమే, పిరాట్టియినుడైయ వనానుగమనత్తిలే హేతువాయిరుక్క, "దిష్ట్యా త్వమనుగచ్ఛసి"౪, ఎన్ఱు, దైవయోగత్తై అతుక్కు హేతువాకచ్చొల్లవొణ్ణాతు;

(౨) "(1) త్వయా సహ నివత్స్యామి వనేషు మధుగన్ధిషు"౯ ఎన్ఱుమ్,

"(2) ప్రవిష్టా నిర్జనంవనమ్" ౧౦ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాదిప్పడియే, (2) భోగాపేక్షితవివిక్తస్థానత్వ-(1)భోగోపకరణసమృద్ధత్వరూప-దృష్టహేతు-పూర్తియాలే, వనప్రవేశాదికళ్ ఉపపన్నఙ్గళాయిరుక్క, "అతుక్కు దైవయోగమ్ కారణమ్"; ఎన్నవొణ్ణాతు;

(౩) కార్యమాత్రసాధారణమాన అదృష్టకారణకత్వత్తై విశిష్యచ్చొల్లుకైక్కు ఒరు ప్రయోజనమిల్లైయాయిరుక్క, దైవయోగత్తై క్కారణమాకచ్చొన్నవిత్తుక్కు కరుత్తు, "వనానుగమనహేతుభావబన్ధాతిశయ ప్రయోజకనిరతిశయగుణయోగయుక్త భర్తృసంబన్ధమ్ దైవయోగహేతుకమాయ్, తద్ద్వారా దైవయోగమ్ వనానుగమనహేతు" ఎన్ఱు [కొళ్ళవేణుమ్];

౫॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౮. ౬॥ రా. అ. ౨౬-౨. ౭॥ రా. అ. ౪౫-౧౨. ౮॥ రా. అ. ౩-౨౯. ౯॥ రా. అ. ౨౭-౧౨-౧౪. " ", " " , ఇతి పాఠాన్తరే. ౧౦॥ రా. సు. ౧౬-౧౯.

పా౹కష్టే,నానన్యథాసిద్ధోహ్యనువర్త్యమదీర్గుణః?౹తదజ్ఞలోకా-ఈర్ద్రాస్యంమన్యత్తేగుణధీభవమ్;సోవ్యత్తశ్చత్తథాత్వేమదనన్యత్వంభవేత్ప్రుటమ్౹

వ్యా.—"పెరుమాళ్-విషయమాక అనుకూలిత్తుప్పోరుమ్";

ఎన్న౨; పిరాట్టి, లజ్జిత్తు కవిழ్త్తలైయిట్టిరున్ను,

"(౧) ఎనక్కు ప్పెరుమాళ్ పక్కల్ భావబన్ధమ్ స్వతః

"ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అవర్ తామ్ గుణాధికరా

"యిరుక్కైయాలే, ఎన్నుడైయ

అ.—ఇత్తాల్, "'వనానుగమనహేతుభావబన్ధమ్, గుణయోగో

"పాధికమిత్తనైయల్లాతు, నిరుపాధికమన్ఱు';

"ఎన్ఱు, అనసూయైక్కు అభిప్రాయమ్"; ఎన్ఱు, సిద్ధమ్.

ఇవ్వభిప్రాయమ్, "యద్యప్యేష భవేద్భర్తా మమ,- ఆర్యే!

వృత్తవర్జితః' ౧ఇత్యాది పిరాట్టి ప్రతివచన*సామర్థ్యత్తాలుమ్ వ్యఞ్జితమ్

"మన్దంప్రవక్తుముపచక్రమే" ౨ ఎన్గి అవిత్తైప్పర్ఱ, (లజ్జిత్తు

క్కవిழ్త్తలైయిట్టు) ఎన్ఱు.

"ప్రియాతు సీతా రామస్యదారాః 'పితృకృతా(ః)' ఇతి;౹గుణాద్,

రూపగుణాచ్చాపి,"౩ఎన్ఱా,ప్పోలే,ఔపాధికత్తై భావబన్ధనిబన్ధనత్తా

కాక్కచ్చొల్లాత్తే, "తస్యాశ్చభర్తాద్విగుణం హృదయే పరివర్తతే"౪ ఎన్ఱు,

భర్తృత్వమే నిరతిశయభావబన్ధ నిబన్ధనమాకచ్చొల్లిర్ఱు.

ఇజ్జుమ్,"'విదితంతుమమాప్యేతద్,—యథా నార్యాఃపతిర్గురుః'౫

ఎన్ఱు,గుణదోషవైషమ్యావివక్షయా,పతిత్వమే గురుత్వప్రయోజకమ్";

ఎన్ఱు, లబ్ధమ్. ఇత్తైప్పర్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎనక్కు

ప్పెరుమాళ్ పక్కల్") ఇత్యాది.

("స్వతః") ఎన్ఱత్తు, "గుణయోగోపాధికమన్ఱిక్కే స్వరూప

నిబన్ధనమాక" ఎన్ఱపడి.

"స్వరూపనిబన్ధనమాన భావబన్ధత్తుక్కు విషయగతమాన గుణయోగమ్,

"పూర్వవృత్తిమాత్రమిత్తనైయల్లాతు, అనన్యథాసిద్ధమన్ఱు;

"ఇవ్వళవైక్కొణ్డు, లౌకికర్, ఎన్నుడైయ 'భావబన్ధత్తుక్కు అడి

"గుణయోగమ్' ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణువర్కళ్";

ఎన్ఱు, పిరాట్టిక్కు అభిప్రాయమ్.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అవర్ తామ్ గుణాధికరాయ్")

ఇత్యాదినా.—

వ్యా.—భావబన్ధత్తై 'గుణనిబన్ధనమ్' ఎన్ఱిరుప్పర్కళ్

నాట్టార్;

అ.—("భావబన్ధమ్")=దృఢానురాగః.

"'సమాహితం మే శ్వశ్ర్వా యత్'౬-'అనసూయా జనన్యాస్మి'౭

'నవీకృతంతువాత్సల్యమ్'౮ ఎన్గైయాలే,

కౌసల్యాదిక్కళుమ్ [అనసూయావచనమాన] "దుఃశీలఃకామవృత్తో

వా"౯ ఇత్యాదిప్పడియే ఉపదేశిక్కైక్కాకైయాలే,

అవర్కళ్, ఇవళ్ [=సీతై] "స్వరూపనిబన్ధనభావబన్ధయుక్తై"ఎన్ఱు,

అఱియాత్తే, "ఔపాధికభావబన్ధత్తైయుడైయవళ్" ఎన్ఱు

ప్రతిపత్తిపణ్ణినమై లభిక్కైయాలే,

"ఇప్పడియన్తర్జ్ఞరాయ్ ఇరుక్కుమవర్కళే అన్యథాప్రతిపత్తి

పణ్ణినపడియాకిఱ్ఱాల్, మర్ఱైప్పేరుక్కు చ్చొల్లవేణ్డావో?"; ఎన్నుమభి

ప్రాయత్తాలే ("'గుణనిబన్ధనమ్' ఎన్ఱు ఇరుప్పర్ నాట్టార్") ఎన్ఱత్తు.

"యద్యప్యేషభవేద్భర్తామమ,- ఆర్యే! వృత్తవర్జితః౹

"అద్వైధ్యముపవర్తవ్యమ్! తథాఽప్యత్రమయాభవేత్౹*

"కింపునర్యోగుణశ్లాఘ్యస్ సానుక్రోశోజితేన్ద్రియః౹

"స్థిరానురాగో ధర్మాత్మా మాతృవత్ పితృవత్ప్రియః॥"౧

ఇఙ్గే, "యద్యపి"౧ ఎన్గి,అవిత్తు, ఏకపదమాయ్ అవధారణవా

చియాకైయాల్, బాధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్; ఆకైయాలే, (౧) "యది"౧

ఎన్ఱుమ్, (౨) "అపి"౧ ఎన్ఱుమ్, పదద్వయమాకక్కడవతు:

అతఏవ, "తథాఽపి"౧ ఎన్గి,అవిత్తువుమ్, (౧)"తథా"౧ఎన్ఱుమ్,

(౨) "అపి"౧ ఎన్ఱుమ్, పదద్వయమాకిఱతు:—

ఇప్పడి, "కింపునః"౧ ఎన్గి,అవిత్తువుమ్, (౧) "కిమ్"౧ఎన్ఱుమ్,

(౨) "పునః"౧ ఎన్ఱుమ్, పదద్వయమాకిఱతు:

తథాచ అయమర్థః:—

"హే "ఆర్యే! ఏషమమభర్తా వృత్తవర్జితోఽపిభవేద్యది, తథా"=

"తథాత్వే,మయా అత్ర=భర్తరివిషయే,అద్వైధ్యమ్=అనన్యత్వమ్,

". నిరుపాధికభావబన్ధరూపమాన ఏకత్వమ్,

"వక్తవ్యమ్,=తుభ్యం బోధయితవ్యం,

భవేదపి: "అపిస్=సంభావనాయామ్" †

"య ఏషమమభర్తాగుణశ్లాఘ్యః, సానుక్రోశశ్చభవతి, అత్రపునః=

"ఏతాదృశగుణాధికవిషయేతు,అద్వైధ్యమ్=నిరుపాధికభావబన్ధరూప-

"అనన్యత్వం, వక్తవ్యం కిమ్?=పరబోధనార్హం కిమ్?";

౧॥ రా. అ. ౧౧౮-3. ౨॥ రా. అ. ౧౧౮-౧. 3॥ రా. బా ౭౭-౨౫. ౪॥ రా. బా. ౭౭-౨౭. ౫॥ రా. అ. ౧౧౮-౨.

* పు. 3౬౧నోట్టు†. ఇఙ్గే, "సామర్థ్యమ్"=(వ్యఞ్జనాంప్రతి) "కారణతా." (పూర్వోక్తకావ్యప్ర. పు. ౫౯)

* "అద్వైధముపవర్తవ్యస్ తథాప్యేషమయాభవేత్" ఇతిచపా.

౬॥ రా. అ. ౧౧౮-౭. ౭॥ రా. అ. ౧౧౮-౮. ౮॥ రా. అ. ౧౧౮-౯. ౯॥ రా. అ. ౧౧౭-౨3.

† అష్టా. ౧-౪-౯౬వతుసూత్రత్తైప్పార్క్క.

సువ్య త్తేష్మిన్నసన్యత్వంమమో క్తవ్యస్హంహిసోఽఇతిదాస్యంపార్త్థియాగర్వంచేతూర్వస్యగతితాకథమ్ ఇత్యశఙ్క్యాంయదత్య త్రన్నేహాదేషపక్షద్యశే

వ్యా.—“ (౨)అవ్వాశ్రయత్తై గుణఙ్గళోడువ్యతిరేకిత్తు
“కాట్టవొణ్ణామైయాలే, నాన్ అవర్ పక్కల్ లిరుక్కు
“మిరుప్పైఅటివిక్క ప్పెఱుకిఱిలేన్;

అ.—“కం-”*శబ్దః, క్షేపే; “పరబోధనాక్షంనభవతి” ఇత్యర్థః
“ వారీర్ పూజ్యరానవరే! ఇన్ద ఎన్నుడైయభర్త్తావాన పెరుమాళ్.
“ ప్రత్త్తోడుమ్, రూపాదిక్కళోడుమ్, పిరిన్దిరుప్పారాకిల్, అప్పడియి
“ రుక్కుమ్పోతు, ఎన్నాలే ఇవర్ విషయత్తిలుణ్డాన అనన్యభావమ్,=
“ ‘ అనన్యారాఘవేణాహమ్’౧ ఇత్యాదిసిద్ధమాన నిరుపాధిక భావబన్ధ
“ రూప - అనన్యత్వాత్మకమాన ‘అద్వైవిధ్యమ్’,౨ ఉమక్కు
“ అటివిక్కప్పడుమాకిలుమామ్:
“ ‘యావరొరువర్ ఇన్ద భర్త్తావానపెరుమాళ్, గుణశ్లాఘ్యరాయుమ్,
“ ‘కృపావానాయుమ్, స్థిరానురాగత్వాది గుణజాతయుక్తరాయుమ్.
“ ‘సర్వదాపోరుకిఱార్, ఇప్పడిప్పట్ట స్వరూపానుబన్ధి పృథక్స్థిత్యాద్య
“ ‘సర్వగుణయుక్తరాన పెరుమాళ్ - విషయత్తిలే ఎనక్కుణ్డాననిరు
“ ‘పాధికభావబన్ధమాకిఱ“అద్వైవిధ్య”౨ త్తైప్పిఱర్ క్కునానఱివిక్క’
“ ఎన్ఱు, ఒరుపారుళుణ్డో?”; ఎన్ఱు, ఇత్తుక్కర్థమ్.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్బత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“అవ్వాశ్రయత్తై”) ఇత్యాది.—
“ ‘విషయే’౨ ఎన్గిఱవిత్తు, నిష్కృష్టస్వరూపపరమ్”, ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (“అవ్వాశ్రయత్తై”) ఎన్గిఱతు.

(౧) “ వృత్త”౨ ఎన్గిఱవిత్తాలుమ్, (౨) “అపి”౨ ఎన్గిఱసముచ్చయత్తాలుమ్ సిద్ధమాన అర్థమ్ (“ గుణఙ్గళోడు”) ఎన్గిఱతు.

“వర్జితః”౨ ఎన్గిఱవిత్తైప్పిఱ్ఱి, (“వ్యతిరేకిత్తు”) ఎన్గిఱతు.

“ యది-” ౨ శబ్దార్థబలాయాతవిపర్యయే పర్యవసాన సిద్ధార్థమ్, (“కాట్టవొణ్ణామైయాలే”) ఎన్గిఱతు.

“అద్వైవిధ్య-”౨శబ్దార్థమ్, (“అవర్ పక్కలిరుక్కుమిరుప్పై”) ఎన్గిఱతు.

అత్తావత్తు, “ నిరుపాధికభావబన్ధత్తైయుడైత్తాయిరుక్కుమిరుప్పై”; ఎన్గిఱపడి.

“వక్తవ్యకిమ్?” ౨ ఎన్గిఱఆక్షేపలబ్ధమ్, (“ అటివిక్కప్పెఱుకిఱిలేన్”) ఎన్ఱు.

* పు. ౩౬౩, ౧మ్ నోట్టు.

౧॥ రా. సు. ౨౧-౧౫. ౨॥ రా. అ. ౧౧౮-౩.

9-8-98.

మూ.—౧౧౩. “ భగవద్విషయప్రవృత్తి
ఫిన్నైచ్చేరుమో!” ఎన్నిల్;

వ్యా.—“(౩) అవర్, (1) గుణహీనరుమాయ్, (2)పిఱా
“పరుమానవస్తుమ్,* నాన్ అవర్ పక్కల్ ఇప్పడికాణు
“మిరుప్పతు”; ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తవార్ త్తై.

౧౧౩.—ఇప్పడి స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమే ప్రధానమాకిల్,

అ.—ఇత్తాల్ ఫలితమ్, (“అవర్, (1)గుణహీనరుమాయ్”)ఇత్యాది, (“ఇప్పడికాణుమ్ ఇరుప్పతు”) ఎన్గిఱతు,
“నిరుపాధికభావబన్ధత్తైయుడైత్తాయ్ కాణుమ్ ఇరుప్పతు”; ఎన్గిఱపడి.

౧౧౩.—“[(2) స్వరూపప్రయుక్తమానదాస్యమిదే ప్రధానమ్?] [వా. ౧౧౧] ఎన్గిఱ సన్నికృష్టవాక్యోత్థిత శఙ్కానువాదకత్వమ (“భగవద్విషయప్రవృత్తిఫిన్నైచ్చేరుమో?” ఎన్నిల్;) ఎన్గిఱ ఉత్తర గ్రన్థత్తుక్కుయుక్తమ్”; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“ ఇప్పడి స్వరూప”) ఇత్యాది.

“ “ “ఇత్తాల్, గుణపూర్ణ భగవద్విషయత్తిల్ అన్వయరూపప్రవృత్తి “గుణఙ్గణ్డల్లతు కూడుమో?” ఎన్ఱు, శఙ్కిత్తు’ ఎన్ఱు, [వా. ౧౦౮.] “[భగవద్విషయత్తిల్ప్రీతికిఱతుమ్ గుణఙ్గణ్డు] ఎన్గిఱ వ్యవహిత గ్రన్థోత్థితశఙ్కానువాదకత్వ మనుచితమ్”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

మీ.—౧౧౩.—నను, “ ‘మన్త్రశిక్షితస్వరూపాణాం, భక్తి - వైరాగ్యే, అవికలే’ ఇత్యుక్తమ్; కథం తర్హి సూరీణా ముపాయాన్తరానుష్ఠానేప్రవృత్తిః, తత్రైవ మధ్యమపదే అనన్యశరణత్వస్యాపి శిక్షితత్వాత్?”; ఇతి సింహావలోకనేన శఙ్కాతే,
(భగవద్విషయ-) ఇతి.

* (పు. ౩౬౩, ౩మ్ నోట్టిల్ ఆకరమ్ కాట్టప్పట్ట) “ప్రియాతు సీతా రామస్య ‘దారాః పితృకృతా(ః)’ ఇతి। (1) గుణాద్, (2) రూపగుణాచ్చాపి, ప్రీతిర్ భూయోఽభ్యవర్ధత॥”
ఎన్గిఱశ్లోకత్తిలే: “పిరాట్టివిషయత్తిల్ పెరుమాళ్ ప్రీతియుడైయరానతుక్కు ప్రధానహేతు, వర్ణాశ్రమాదివిశిష్టవేష విషయసామాన్య శాస్త్రానుగుణపారతన్త్ర్యమేయన్ఱి, పిరాట్టియిన్ (1) ఆత్మగుణపూర్త్తియుమ్, (2) విగ్రహగుణపూర్త్తియుమ్ ఆకిఱవివైయన్ఱు; ఆకిలుమ్ ఇన్ద ఇరణ్డుపూర్త్తియుమ్ పారతన్త్ర్యప్రయుక్తమాన ప్రీతిక్కుమిక్కవుమ్ వర్ధకమాయత్తు”; ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్ట అర్థముమ్ ఇఙ్గనుసన్ధేయమ్.

మూ.—(౧) అతుక్కు అడి పాౢవణ్యమ్;

వ్యా. — శేషి శేషిస్నేహపడి కణ్డుకు తాత్పర్యమ్, అనన్యోపాయత్వాదిగళ్ కులైయుమ్పడి అవ్విషయత్తిలే కుఱిత్తు ప్పణ్ణుక్కిఱ స్వప్రవృత్తి శేషమో?" ఎన్ని, ఆశఙ్కైయై యనువదిక్కిఱార్, ([పు. ౩౬౪, వలవరి ౨] భగవద్విషయ ప్రవృత్తి) ఇత్యాదియాల్.

అత్తై ప్పరిహరిక్కిఱార్,

((౧) అతుక్కు అడి పాౢవణ్యమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.—

(పాౢవణ్య) మావతు, అతిమాత్ర- స్నేహమ్.

అ.—("శేషి శేషత్వ ప్రసక్తి") ఇత్యాది:—

"" "ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్ (1-2) చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య'౧

"" ఎన్ఱి అప్పడియే, శేషి ఒన్ఱై చ్చెయ్తాల్, అతు అవనుక్కు అతిశయకరమా

"" యిరుక్కుమ్, అతిల్ సంపదియాతే శేషభూతన్ తాన్ ఒన్ఱై చ్చెయ్తాల్.

"" (౧) శేషిచికీర్షిత తదతిశయవిఘాతకమాయ్, (౨) స్వాతిశయా

"" ధాయకమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, నిరుపాధికశేషత్వత్తోడు వ్యాహత

""'మామ్' ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్"; ఎన్ఱు, పడి.

"నిరపేక్షోపాయభూతనుక్కు ఉపాయాన్తరప్రవృత్తి, అత్యన్త

"ఉనభిమతైయాకైయాలే, తదత్యన్తాభిమతిరూప- తదతిశయ విఘాతక

"మాన ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తిక్కు నిరుపాధికశేషత్వవిరుద్ధత్వమ్ అవర్జ

"నీయమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("అనన్యోపాయత్వ"-) ఇత్యాది.

"భగవద్విషయోద్దేశేన ప్రవృత్తిః=("భగవద్విషయప్రవృత్తిః")";

ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్, ("అవ్విషయత్తైక్కుఱిత్తు") ఎన్ఱు;

[(౧) అతుక్కు అడి] ఇత్యాది:—

"వన(షణ)=సంభక్తౌ"౨ ఎన్ఱు, ధాతుపాఠమ్;

అతిల్, భక్తియావతు, స్నేహమ్.—

"స్నేహపూర్వమనుధ్యానం 'భక్తిః' ఇత్యభిధీయతే"౩ ఎన్ఱైక్కుడవతి ఱే!.

"సంభక్తి"౨ యావతు, అతిస్నేహమ్.

అత్తై "ప్ర"శబ్దత్తాలే విశేషిప్పిక్కైయాలే, నిరతిశయత్వమ్ లబ్ధమ్.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((పాౢవణ్య) మావతు, అతిమాత్ర- స్నేహమ్) ఎన్ఱు;

౧॥ శ్రీరం. స్త. ఉ. ౧౭. ౨॥ ధాతుపాఠే భ్వాదౌ, ౪౬౩మ్ ధాతు. ౩॥

మూ.—(౨) అతుక్కు అడి సంబన్ధమ్;

(౩) అతుతాన్ ఔపాధికమన్ఱు;

(౪) సత్తాప్రయుక్తమ్.

౧౧౪. (౧) అన్దసత్తై, పాౢవణ్యకార్యమాన అనుభవ మిల్లాతపోతు కులైయుమ్;

వ్యా.—"(అన్దపాౢవణ్య)త్తుక్కు (అడి), విషయవైలక్షణ్యమన్ఱో?" ఎన్ఱ;

((౨) అతుక్కు అడి సంబన్ధమ్) ఎన్కిఱార్.

(సంబన్ధ) మావతు, శేషశేషిభావమ్. "((౩) అతుతాన్) (గుణకృత)మాయుమ్వారాతో?" ఎన్ఱ; ((౩) అతుతాన్ ఔపాధికమన్ఱు; (౪) సత్తాప్రయుక్తమ్); ఎన్కిఱార్

((౪) సత్తాప్రయుక్తమ్) ఎన్ఱతు, "ఇవ్వాత్మావినుడైయ సత్తైయేపిడిత్తుళ్ళతు ఒన్ఱు"; ఎన్ఱపడి.

౧౧౪.—"ఇత్తాల్, కీழ் ప్పణ్ణిన శఙ్కైక్కు పరిహారమానతు ఏతు?", ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, మేల్, వాక్యత్రయత్తాలే.

((౧) అన్దసత్తై, పాౢవణ్యకార్యమాన అనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్;) ఎన్ఱతు:—

"అప్పడిప్పట్ట సత్తైతాన్, స్వప్రయుక్త సంబన్ధముడై

అ.—"మాత్రామ్=మానమ్ అతిక్రాన్తః, అతిమాత్రః,=ప్రమాణాతిక్రాన్తః" ఎన్ఱపడి.

[(౪) సత్తాప్రయుక్త] త్వమ్=[(౪) సత్తా]- వ్యాపకత్వమ్.

"యదా చేతనసత్తా, తదా భగవచ్ఛేషత్వమ్", ఎన్ఱి, అ "కాలిక వ్యాప్తి"౪ ఇఙ్గేవివక్షితై.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("సత్తై...") ఇత్యాది.

౧౧౪. ("స్వప్రయుక్త"-) ఇత్యాది:—

అత్రావతః:—

"సత్తావ్యాపక శేషశేషిభావరూప సంబన్ధజ్ఞానహేతుక- అతిమాత్రస్నేహత్తినుడైయ కార్యమాన"; ఎన్ఱపడి.

౪॥

మూ.—(౨)అతుకవలైయామైకాక్కవరుమవైయెల్లామ్,
(1) అవర్జనీయఙ్గళుమామ్, (2) ప్రాప్తఙ్గళుమామ్,
ఇరుక్కుమ్;

వ్యా.—యాక్కవరుక్కిఅప్రావణ్య- కార్యమాన భగవదనుభవమిల్లాతపోతు, క్షణకాలముమ్ నిల్లాతు''; ఎన్నపడి.

((౨) అతుకవలైయామైకాక్క వరుమవైయెల్లామ్ (1) అవర్జనీయఙ్గళుమామ్, (2) ప్రాప్తఙ్గళుమామ్, ఇరుక్కుమ్;) ఎన్నత్తు:—

"(౧) అన్దసత్తై అప్రియామైక్కు-ఉఊప్పాక్క "వరుక్కిఅ మడలెడుక్కై

అ.—("క్షణకాలముమ్") ఇత్యాది:—

"అర్థక్రియాకారిత్వమ్",౧ "కాలసంబన్ధిత్వమ్",౨ "ప్రమాణసంబన్ధార్హత్వమ్,"౩ ఎన్ఱు, శొల్లుక్కిఅ (సత్తై), చేతనవిషయత్తిల్ నిత్యైయాక్కైయాలే;

("క్షణకాలముమ్ నిల్లాతు") ఎన్నత్తు, "నిత్యసత్తైక్కుమ్ హానివైశజిక్క-వేణ్డువ్బడియాన . అనుభవాలాభహేతుక - అవసాదాతిశయత్తై వివక్షిత్తు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.—

యద్వా:—

"'పేవారా పేక్కైమ్నోయ్ మెల్లావియుళ్ళేర్త్త'౪ ఎన్ఱు,అ "'విడత్తిలే, శోకాగ్నిక్కు- దాహ్యమిల్లావిట్టాలుమ్, విరహాగ్నిక్కు "'దాహ్యమామ్'౫ ఎన్ఱు, నిర్వహిత్త న్యాయత్తాలే,

"(సత్తై)క్కు- నిత్యత్వమ్, (౧) అచిద్వస్తునాశక సామగ్రీనాశ్యత్వా"ఽభావరూపమామ్, (౨)భగవదనుభవాలాభహేతుక-అవసాదాతిశయ"త్తాలే అతుక్కు- హానిసంభావనైయుమ్ కూడుమాకైయాలే, ("క్షణ"కాలముమ్ నిల్లాతు") ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తతు"; ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

("అన్దసత్తై అప్రియామైక్కు") ఇత్యాది:—

[వా. ౯౦.] [(౧) అనన్యోపాయత్వముమ్, (౨) అనన్యోపేయత్వముమ్, (౩) అనన్యదైవత్వముమ్,] ఎన్ఱు,అ మూలగతసమానప్రకరణస్థ [పు. ౩౨౫-౩౨౬] క్రమత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("మడలెడుక్కై") ఇత్యాది.—

వ్యా.—"ముతలాన సకలప్రవృత్తికళుమ్, "(౧)భగవదనుభవమొఴియ త్తరిప్పిల్లామైయాలే,'తవిరు"వోమ్' ఎన్ఱాలుమ్ తవిరప్పోకాతవైయుమామ్, "(౨) ఎల్లామ్ శేషికు- అతిశయకరఙ్గళాకైయాలే, "స్వరూపప్రాప్తఙ్గళుమామ్, ఇరుక్కుమ్"; ఎన్నపడి.

అ.—("ముతలాన") ఎన్ఱు,అవిత్తాల్, (౨) "నముక్కేనలమ్"౬ ఎన్ఱు,జస్వప్రయోజన ప్రవృత్తియుమ్, (౩) "కామతేవా! ఉన్నైయుమ్,"౭ ఇత్యాద్యుక్తకామభజనముమ్, సంగృహీతమ్.

[ఎల్లామ్] ఎన్ఱు,అవితుక్కర్థమ్, ("సకల-") ఇతి.

[పు ౩౬౪, వలవరి ౭.] శబ్దగ్రన్థస్థ [ప్రవృత్తి] అభిప్రాయేణ ("ప్రవృత్తికళుమ్") ఎన్ఱు,తు.

[(1) అవర్జనీయ]శబ్దార్థమ్, ("'తవిరువోమ్' ఎన్ఱాలుమ్")ఇత్యాది.—

ఇజ్గే,

(1)"ఆఖ్యాతానామ్ అర్థంబ్రువతాం శక్తిస్సహకారిణీ"౮

(2)"సర్వాన్నానుమతిశ్చప్రాణాత్యయే తద్దర్శనాత్"౯ (3) "అత్యన్తభక్తియుక్తానాం న శాస్త్రమ్"౧౦ ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వతు.

[(2)ప్రాప్తఙ్గళుమామ్]ఎన్ఱు,అవితుక్కర్థమ్,("శేషిక్కు")ఇత్యాది.

("అతిశయమ్")=("నమ్మై ఆళ్పట్టు, ఇప్పడిపడప్పెఱువతే!" ఎన్ఱు,...ముకమలరుకై) [పు. ౩౨౯, ఇడవరి ౭.]

ఇత్తాల్,

"ఏవంభూత - అతిమాత్రస్నేహవిరహితరుడైయ 'బుద్ధిదౌర్బల్య'౧౧ "హేతుక - సాధనాన్తరాదిప్రవృత్తికళ్, "నిరపేక్షోపాయభూతనుక్కు- అత్యన్తాఽనభిమతిహేతువాకైయాలే; "తదతిశయాఽఽధాయకత్వరూప-నిరుపాధిక శేషత్వత్తుక్కు- "విరుద్ధఙ్గళానాలుమ్,

"ఇప్పడి అతిమాత్రస్నేహబలాయాత ప్రవృత్తివిశేషఙ్గళ్, అత్యన్తా" భిమతికరఙ్గళాకైయాలే, నిరుపాధిక శేషత్వత్తుక్కు- అత్యన్తోచితఙ్గ"ళ్"; ఎన్ఱు, పరిహారమ్ ఫలితమ్.

"(౧) [(౧) అన్దసత్తై] ఇత్యారభ్య, [(2) ప్రాప్తఙ్గళుమామ్, ఇరు"క్కుమ్] ఇత్యన్తమాన వాక్యద్వయమ్, హేతుస్వరూపప్రతిపాదకమ్;

౧॥

౨॥

౩॥

౪॥ తి. వా. ౨-౧-౧౦. ౫॥భ. వి. పు. ౬౭౦.

౬॥ పు. ౩౨౬, ౧మ్నోట్టు. ౭॥ పు. ౩౨౬, ౭మ్నోట్టు.

౮॥

౯॥ శ్రీ. భా. అ-౩. పా. ౪-అధి, ౭. సూ.౨. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౭౧౯. ౧౦॥

౧౧॥=="నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యా దుపాయాన్తరమిష్యతే". కుమారవేదాన్తాచార్యరచితే, రహస్యత్రయసారార్థసంగ్రహే, చ-ప్రకరణే (పు. ౩౯) ఉదాహృతవచనమ్. (పు. ౩౨౮. ౧మ్నోట్టు.)

2 13 1 2 3

తద్గత్యజం, పత్ప్యార్హమ్, అతోన్యగతితాదిసత్, అఖ్యాతేషు బ్రహ్మవత్స్వర్థం శక్తిస్సహకారిణీ, ప్రాతికూల్యమేతస్సర్వాన్నం, నాతిక్రత్యకాన్త్రిక

మూ —(3) ఆజ్ఞైయాలే, భగవద్విషయప్రవృత్తి శేరుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిక ళేశరణమ్.

ఉపాయప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్ [నవప్రకరణ్యామ్ ౨ *]

వ్యా —((3) ఆజ్ఞైయాలే, భగవద్విషయప్రవృత్తి శేరుమ్), ఎన్రు, ఉక్తత్తై హేతువాక్యఙ్గళ్ కొణ్డు, ప్రకృతశఙ్కైయై ప్పరిహరిత్తు త్తలైకట్టుకిఱార్

పెరియజీయర్ - తిరువడిక ళేశరణమ్.

ఉపాయప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్ [నవప్రకరణ్యామ్ ౨ *]

అ —"(౨) [(3) ఆజ్ఞైయాలే,] ఇత్యాదితృతీయవాక్యమ్, "తద్గతహేతుత్వ ప్రతిపాదనపూర్వకమాక స్వాభిమతసాధ్యకీర్తనరూప "పరిహారపరమ్,

"(3) ఇతఙ్గుమేలే ఏతత్పరిహారవాక్యమిల్లామైయాలే, ఇతు, పరి "హారవాక్యఙ్గళిలే చరమమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (((3) ఆజ్ఞైయాలే, భగవద్విషయప్రవృత్తి శేరుమ్), [౧౫ ఎన్రు, ఉక్తత్తై) ఇత్యాది —

"'మూలత్తిలే, పూర్వమ్ ప్రతిజ్ఞాహేతుక్కళిల్లామైయాలే, ఇద్దతృతీయవాక్యమ్, "నిగమనమ్" ఎన్నమాట్టాతు, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉక్తత్తైహేతువాక్యఙ్గళ్కొణ్డు) ఎన్రు, అరుళిచ్చెయ్తతు', ఎన్రు కణ్డుకొళ్వతు [౨౦
(హేతువాక్యఙ్గళ్కొణ్డు) ఎన్రతు, హేతుత్వేనశొల్లిక్కొణ్డు", ఎన్రపడి —

అ — ' 'తత్ కరోతి, తద్ఆచష్టే' ౧ ఎన్రు, 'ఆచష్టే' ౧ ఎన్ర అ వాక్యత్తిలుమ్ 'ణిచ్' వరుమిఙ్గే'', ఎన్రు కరుత్తు

అణ్ణా అప్పఙ్గార్ తిరువడిక ళేశరణమ్.

ఉపాయప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్ [నవప్రకరణ్యామ్ ౨ *] [౪

[ఏతత్ప్రకరణార్థసంగ్రహశ్లోకాః —]

మీ —శరణాగతివిద్యాయాం విరక్తేరధికారతా,
"సర్వధర్మాంశ్చ సంత్యజ్య సర్వకామాన్" ఇతి స్మృతౌ,॥ ౧॥
ధర్మత్యాగసమత్వం హి విరక్తేరవగమ్యతే।
విరక్తానాం గృహస్థానాం ధర్మానుష్ఠానవాఞ్ఛయా॥ ౨॥ [౧౦
న సన్న్యాసాశ్రమప్రాప్తిః న వా దృష్టత్వభఞ్జనమ్ ।
ప్రారబ్ధభోగమాత్రేఽపి శోకో నైషాం కదాచన॥ ౩॥
యదృచ్ఛోపనతాత్యాగే, (౧)దేహయాత్రాచ, (౨)కర్మణః—।
ఉయశ్చ, యాతిషత్ స్యాతాం యద్వా, ప్రారబ్ధకారితాః —॥ ౪॥

౧॥ అష్టా-3-౧-౨౬ఙ్గమేల్ వ్యాఖ్యానమ్
* శ్రుతిస్మృతీతిహాసాది - ప్రమాణేఽగ్రే ప్రదర్శితే,।
నత్వా, (౧) పురుషకారేణ గతేస్సహ,
(౨) తతస్స్పృథక్,॥ ౧॥
(3) ఉపాయాన్తరదోషోక్తేస్,
(౪) సిద్ధగత్యధికృన్నతేః,।
(౫) ఈదృఙ్నిష్ఠార్యచర్యోక్తేస్, (=ప్రపన్నదినచర్యోక్తేః,)
(౬) సద్గురోర్లక్షణాత్ తతః,॥ ౨॥
(౭) సచ్ఛిష్యలక్షణాచ్చాథ,
(౮) హార్యవ్యాజకృపోక్తితః,।
(౯) గమ్యగత్యుత్తమోక్త్యాఽన్తే;
నవార్థం వాక్యభూషణమ్ —॥ 3॥
ఇత్యేవం, వాక్యభూషాయా (ః) నవప్రకరణీభిదామ్,।
ద్వితీయా ద్రావిడీగాథా వక్ష్యాదౌ హి సమాసతః॥ (పు ౪, ౧౭, ౧౮)
౨॥ శరణాగతి-గద్యమ్ ||పుటమ్ 3౬౭||

భోగాన్ ఆదాయ, పశ్చాదన్నం యజ్ఞశిష్టం చ యద్భవేత్।
దేహధారణమాత్రస్య సమర్థం తద్-హి భుజ్యతే?॥ ౫॥
అన్యచ్చాతిథిసత్కార ప్రభృతౌ వినియుజ్యతే।
దేహార్థభుక్తేర్, వైరాగ్యం యతేర్వనహాన్యతే॥౬॥
తత్రాఽపి, ప్రాకృతరసాన్ నపశ్యన్తి విపశ్చితః।
విధేస్తత్రాఽప్రవృత్తత్వాన్ నాన్తరీయ *తభోగ్యతా॥౭॥
అన్యేషామపి వైరాగ్యం ననాశయితుమర్హతి।
తద్దేహధారకాదన్యే భోగాస్త్యాజ్యా(ః)హితైషిణా॥౮॥
"త్వయోపభుక్తే-"ఇత్యాదిస్తు (12) న్యాసోపాసాధికారగః।
ధర్మార్థతాతుభార్యాయా(ం), అధికారావిరోధినీ॥౯॥
ప్రజార్థతాధికారస్య విరుద్ధా త్యజ్యతే న యైః।
క్వచిత్ ప్రజార్థగమనమ్, ఆపద్విషయమిష్యతే॥౧౦॥

† పు ౩౬౬, ౧౧మ్ నోట్టు. *=అపృథక్-సిద్ధా ౧॥

19-8-98.

సర్వాన్యత్వం యథా, తద్వత్ ప్రాయశ్చిత్తైః పోద్య[=వ్యా?]తే।
భార్యాసాధ్యస్య ధర్మస్య వైపుల్యాత్, ఉదపేక్షయా—॥౧౧॥
అల్పత్వాదపుమర్థస్య, న సాఽత్యక్తుం విసృజ్యతే।
ప్రమాదాద్ధిసకృచ్చాస్య ప్రవృత్తిర్బద్ధిపూర్వికా॥౧౨॥
నిత్యాపరేషాం, యత్తస్మాత్ సామ్యం నాశఙ్కితుం సమమ్।
విరక్తిరేషాం సులభాఽప్రాప్తస్వధియా యుతా॥ ౧౩॥
ఆచారాదీశ్వరస్యాపి ప్రసాదాద్దోషదర్శనాత్।
ప్రాప్తత్వతదభావాభ్యాం తృష్ణాన్యేషువితృష్ణతా॥ ౧౪॥
మన్త్రాదేవభవేత్ తస్మాత్, న్యాసశాస్త్రే పరభ్రమః।
[అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే (పు ౩౦౪ పరి ౨౧)]

పఞ్చమప్రకరణం సమాప్తమ్

(కున్నత్తూర్) ఐయఙ్ తిరువడికేశరణమ్

[ఆఱుప్రకరణఙ్గళిల్ ఇరణ్డావదాన
ఉపాయప్రకరణత్తిల్ ప్రసఙ్గాద్ అన్తర్భూతమాయ్,
ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱావదాన]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్:—

మూ॰—౧౧౫.— ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్,

వ్యా॰—౧౧౫॰ "(౧)ఇతరవిషయపరిత్యాగత్తుక్కుమ్, "(౨) భగవద్విషయ పరిగ్రహత్తుక్కుమ్, ప్రధానహే "తుక్కళ్, ఇరణ్డు" ఎన్ఱార్ కీழ్;

ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే, "ఇతరోపాయపరిత్యాగత్తుక్కు, ప్రధానహేతు ఇరణ్డు", ఎన్గిఱార్ మేల్,

(ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు,తొడఙ్గి.—

(ప్రాపకాన్తర) ఙ్గళావన, ప్రపత్త్యుపాయత్తైయొழிన్ద ఉపాయఙ్గళ్.

అ—౧౧౫. షట్ప్రకరణ్యనుగుణమాక వృత్తానువాద పూర్వకమ్ ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఇతరవిషయ") ఇత్యాదినా.
(ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే) ఎన్ఱువిత్తాల్, "ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱుసిద్ధమ్.—
ఇవ్విడత్తిలే, "'(౧)ఉపాయాన్తరత్యాగాదికళ్ అధికారినిష్ఠాన్తర్భూతఙ్గళాకైయాలే, ప్రకరణసఙ్గతి;
(౨) అత్తిల్, ప్రధానహేతు- ప్రతిపాదనరూపత్వాత్ అనన్తర వాక్యసఙ్గతి'; ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు:
నవప్రకరణ్యనుగుణైయాన సఙ్గతియుమ్ ఊహిత్తుక్కొళ్వదు.

" 'అన్యాని+ప్రాపకాని=[ప్రాపకాన్తరా]ణి' ఎన్ఱు, విగ్రహమ్;
"అత్తిల్, ఏతత్ప్రకరణప్రతిపాద్య- అధికారినిష్ఠాఘటక - అధికార ప్రతిసంబన్ధితయాబుద్ధిస్థమాన ప్రపత్త్యుపాయమ్, అన్తరశబ్దార్థ "ఉన్యత్వప్రతియోగి'"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రపత్త్యుపాయత్తై) ఇత్యాది.

"కర్మజ్ఞానాదికళ్, తన్నిత్తన్నియే ఉపాయఙ్గళ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేమూలస్థవిగ్రహాగత బహువచనార్థమ్,(ఉపాయఙ్గళ్)ఎన్ఱు.౧
(=గీ. సం-రక్షా,శ్లో. ౨౮-వ్యా-;గీ. ౩-౨౦భాష్యతా॰ చన్ద్రికా.భ్రమి త్వర్జునన్ కరుత్తాలేధర్మత్వేన లోకసఙ్గ్రహత్తై, ఇవన్ సఙ్కల్పిక్కిఱాన్ తుల్యమ్.)

1 2 3
మీ—౧౧౫.వివం, వైరాగ్యభక్తికష్మభిః ఇతరాభ్యాం[=వ్యాసోపాసనాభ్యాం] వ్యావృత్తిః [శరణాగతస్య] ఉక్తా;
4
ప్రసఙ్గాత్, జ్ఞానాదపి [తస్య] తదుభయవ్యావృత్తిరూహ,
(ప్రాపకాన్తర)- ఇతి.—

౧॥ ఇత్తాల్ వ్యావర్తక్కికిఱదు, రహస్యత్రయసార చరమశ్లోకాధికారత్తిలుళ్ళ "పరమ్పరయా కారణఙ్గళాన కర్మయోగ జ్ఞానయోగఙ్గళైయుమ్"

మూ॰—(I) అజ్ఞాన - అశక్తికళన్ఱు,—౨
(II) స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు॰

వ్యా॰—(I) (1-2, అజ్ఞాన - అశక్తికళన్ఱు,) ఎన్ఱదు,
"(1) అవన్ఱైయఱిన్దైక్కుమ్, 2, అనుష్ఠిక్కైక్కుమ్,
ఈడాన (1-2) జ్ఞానశక్తికళిల్లామై,
తత్ - త్యాగత్తుక్కు ప్రధానహేతువన్ఱు,"; ఎన్ఱపడి॰
(II) (స్వరూపవిరోధమేప్రధానహేతు) ఎన్ఱదు,
" 'భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు చేరాదు' ఎన్ఱునదువే ముఖ్యహేతు";ఎన్ఱపడి.—

అ—(I)"(1-2) అజ్ఞాన-అశక్తికళ్, స - విషయఙ్గళాకైయాలె, విషయాకాఙ్క్షాయాం సన్నిహిత-ప్రాపకాన్తరఙ్గళే విషయఙ్గళామ్";
ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((1) అవన్ఱైయఱిన్దై యథాక్రమమ్ అన్వయిత్తుక్కొళ్వదు. [క్కుమ్) ఇత్యాది:—
(తత్ - త్యాగత్తుక్కు) ఎన్ఱదు,
"ప్రాపకాన్తరత్యాగత్తుక్కు" ఎన్ఱపడి.
'మూలత్తిలే, ఉత్తరవాక్యస్థ [ప్రధానహేతు]- పదత్తై అకృష్య, [అన్ఱు]ఎన్గిఱవిత్తోడే అన్వయిప్పదు"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ["ప్రధానహేతువన్ఱు," ఎన్ఱపడి] ఎన్ఱు.
(II)...(భగవద్-) ఇత్యాది:—
పారతన్త్ర్యన్దాన్, "(౧) పరాధీనఫలత్వమ్, (౨) పరాధీన కర్తృత్వమ్, (౩)స్వరక్షణోపాయ ప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్", ఎన్ఱు, ఇప్పడి అనేకవిధమాయ్ ఇరుక్కుమ్;

(౧) రాజాదికళుక్కు భృత్యర్, స్వకర్మానుగుణఫలమాత్రత్తిలే పరాధీనరాకైయాలే, పరతన్త్రర్;

(౨)పరాధీనస్వీయకృతిసాధ్య సాధన ప్రీతపరాధీన ఫలకరాకైయాలే, ఉపాసకర్ ఈశ్వరనుక్కు అతిపరతన్త్రర్;

(౩) పరాధీన [-అఖిల-] స్వవ్యాపారాధీనసాధనతాక - పరాధీన ఫలకరాకైయాలే,ప్రపన్నర్, ఈశ్వరనుక్కు అత్యన్తపరతన్త్రర్.—

ఆక, (అత్యన్తపారతన్త్ర్య) మావదు, స్వరక్షణోపాయప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్.౩—

ఇత్యాద్యుక్తి. (౧౮౮౮వర్షత్తిల్ బెంగళూరిల్ ముద్రితమ్. పు. ౧౦౭; ౧౦౮="ఇవన్ఱైసాత్తిన్ వోత్తోపాయఙ్గళాక్కి" ఇత్యాది.)

౨॥ ఇత్తాల్, పూర్వోక్తసారే (పు. ౧౦౭-౧౦౩) "దుష్కరఙ్గళాయినాలుమ్" ఇత్యాదివ్యావృత్తి.

౩॥ ఇత్తాల్ పూర్వోక్తసారే (పు. ౧౦౭) "అత్యన్తపరతన్త్రరాకైయాలే" ఇత్యాదియాయ్, "ఉపాయాన్తరాణ్యపాస్తాని" ఇతి "ప్రబుద్ధీ."(స్తో-రత్నే-౫౩),"తేత్రక్షః,తత్ప్రవృత్తా నిత్యాశః"ఎన్ఱతియాలే ప్రయుక్తమాన వాక్యత్తిన్ వ్యావృత్తి. ॥పుటము ౩౬౭॥

అ.— అత్రావతుః:—

స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతాన్య స్వీకారోపాయ ప్రవృత్తిక జాతీయత్వమ్.

ప్రయోజనాన్తరపరన్నైవున్ఱు ఉపాసకర్, అభిమతన్నాలైయా [౫తే, తదీయోపాయప్రవృత్తి ఈశ్వరనుక్కు అభిమతతరైయాన్నైయాలే, బాధవారణాయ "అత్యన్తాభిమతాన్య"- ఇతి.

సర్వజీవసాధారణ్యాయ "జాతీయ"- పదమ్.

అత్రావతు, భగవద్భిన్నచేతనత్వమ్.

I. (౧) ఉపాయాన్తరప్రవృత్తియిలుమ్, (౨) ప్రపత్తియిలుమ్, [౧౦ అధిమతి తారతమ్యమ్,

(1) ["మమేతిద్వ్యక్షరో మృత్యుః" ఇత్యాదియాన(?)] మూలమన్త్రస్థ "నమస్"- శబ్దవివరణ సంహితావచన ౧ స్వారస్యత్తాలుమ్,

(2) సిద్ధోపాయ విధిస్థలఙ్గళిలే ఉపాయాన్తర - ప్రతిషేధ స్వారస్యత్తాలుమ్, [౧౫

(3) ఉత్తమ మధ్యమాధికారివిభాజక - ప్రమాణ స్వారస్యత్తాలుమ్,

(4) ఏకాన్తి - పరమైకాన్తి - విభాగ స్వారస్యత్తాలుమ్,

(5) ప్రారబ్ధనివృత్తి - అనివృత్తి - రూప ఫలతారతమ్యత్తాలుమ్,

(6) అనుబన్ధిపర్యన్త ఫలసిద్ధి - తదభావ - రూప వైషమ్యత్తాలుమ్,

(7) "నార్తానాం శరణస్థస్య" ౨ ఇత్యాది - స్వారస్యత్తాలుమ్, [౨౦

(8) "మామేవైష్యసి" ౩ "అహం... మోక్షయిష్యామి" ౪ ఎన్ఱ భగవదుక్తి వైలక్షణ్యత్తాలుమ్,

(9) "యేన త్వం బత! సంరబ్ధః" ౫ "ఉద్ధరిష్యామ్యహం దేవి! సంసారాత్ స్వయమేవ తాన్" ౬ ఇత్యాది - స్వారస్యత్తాలుమ్,

10) "అస్మిన్ హి వర్తమానానాం విధా విప్రనిషేవితే| పూర్వే [౨౫ త్రయ ఉపాయాస్తే భవేయురమనోహరాః॥" ౭ ఇత్యాది వచనస్వారస్యత్తాలుమ్,

1 2 3
(11) "కర్మిణో జ్ఞానినో భక్తాస్, స్వయత్నకృతబుద్ధయః| తస్మాత్, కర్మాద్యుపాయాస్తు సాత్త్వరాయాః" ౮ ఇత్యాది-స్వారస్యత్తాలుమ్.

దురపహ్నవమ్.

అ.— II. "(౧) గురువాన భక్తియోగమ్, శక్తాధికారమ్;

"(౨) లఘువాన ప్రపత్తి, అశక్తాధికారై;

1 2 3
"అల్లైయాలే, ఉపాయాన్తరనిషేధ- నిన్దా- నికర్ష- ప్రతిపాదకవచనఙ్గళ్ "ఉపాయాన్తరాశక్తనుక్కు ప్రపత్తిరుచ్యర్థార్థవాదఙ్గళామత్తనై" ౯; ఎన్నవొణ్ణాతు:

(12) (౧) జితేన్ద్రియాగ్రగణ్యనాన అర్జుననుక్కు అత్తు ఉపదేశిక్కైయాలుమ్,
(౨) దేహావసానమోక్షహేతు సావతారరహస్య చిన్తన సద్విద్యాది శక్తరాన నాథాదికళుమ్ అనుష్ఠిక్కైయాలుమ్, ప్రపత్తి, అశక్తమాత్రాధికారైయల్లామైయాలె, అనుకల్పమల్ల;

III. అతఏవ, భక్తియుమ్ ముఖ్యమల్ల:

1 2
అన్యత్ర, ముఖ్యానుకల్పఙ్గళిల్ ప్రతినియతమాన స్వభావమ్ భక్తి ప్రపత్తికళిల్ ఇల్లామైయాలుమ్ ఇవత్తుక్కు గౌణముఖ్యభావమ్ కూడాతు:

(13) (౧) అన్యత్ర అనుకల్పవిధిస్థలఙ్గళిలే, ముఖ్యప్రతిషేధమ్ [౧౫ కాణామైయాలుమ్,
(౨) ఇఙ్గే అతు కాణ్గైయాలుమ్,

(14) (౩) అనుకల్పప్రవృత్తనుక్కు ముఖ్యాశారవ్యనిమిత్త ప్రాయశ్చిత్తమ్ కాణామైయాలుమ్,
(౪) ఇఙ్గే అతు కాణ్గైయాలుమ్,

ముఖ్యాఽనుకల్పాన్తరఙ్గళిల్ ప్రతినియత స్వభావమ్ ఇవత్తుక్కిల్లై:

(15) (౫) ముఖ్యోపాయనిష్ఠనుక్కు, మధ్యమాధికారిత్వముమ్, అనుకల్పనిష్ఠనుక్కు, ఉత్తమాధికారిత్వముమ్, అన్యత్ర కాణామైయాలుమ్,
(౬) ఇఙ్గే అతు కాణ్గైయాలుమ్, [౨౫

ఇవత్తుక్కు ముఖ్యానుకల్పభావమ్ కూడాతు:

IV. "అన్యత్ర [ముఖ్యాశారవ్యప్రయుక్త-] ప్రాయశ్చిత్త విధ్యభావేఽపి, ఇహ వచనబలాత్ †ప్రాయశ్చిత్తమ్ ఆవశ్యకమ్", ఎన్నిల్;

(16) "అన్త ప్రాయశ్చిత్తవచనమే అనుకల్పత్వభఞ్జకమ్" ఎన్ఱు, అవరుమ్:— అల్లైయాల్, "ఉపాయాన్తరాపేక్షయా ప్రపత్త్యతిశయపర-వచనఙ్గళ్, "'మానసం ప్రవరం స్నానమ్' [="మానసం విష్ణుచిన్తనమ్"?] ౧౦ ఎన్ఱ వచనమ్ పోలే"; ఎన్నై, అనుపపన్నమ్.

౧॥—సనత్కుమార-సం. (="ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవం పరాపేక్షా న విద్యతే| సా హి సర్వత్ర సర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా?") జ్ఞానసారే, పా. ౨౮ వ్యా; ర-సారే, పు. ౩౧౯. ౨॥ భగవచ్ఛాస్త్రమ్. (ర-సారే, పు. ౩౧౮.) ౩॥ గీ ౧౮-౬౫. ౪॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

† "ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతేఽనయా" ఎన్ఱ, అనిష్టైక్కుప్ప్రాయశ్చిత్తః; (లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౯౧.)

౯॥ (పు. ౩౬౯ల్) పూర్వోక్తసారే, పు. ౩౧౦="ప్రపత్తేస్తుతిక్కాక అతివాదమ్" ఇత్యాది. "అథపాతకభీతస్త్వమ్" ఇత్యతోఽప్యుపాయాన్తరనిన్దా దృశ్యతే. (ఇతు సారే, పు. ౩౧౫ల్ ఎడుత్తాళుక్కప్పట్టతు.) "ప్రపత్తి. అధికప్రభావమాయిరుక్కుమ్" (ర-సారే, పు. ౩౧౮) ఇతి ఉపాయాన్తరస్య నికర్షోఽఙ్గీకృతః. ౧౦॥ ర-సారే, పు. ౩౧౮.

I. ఇతివక్తి[1] నమోవ్యాఖ్యా[2] హ్యాంప్రణాశ్యాం ప్రపత్తేరితి వాక్[3] ఉత్తమత్వాదినా[4] శాస్త్రపరమైకాస్త్రిత్వే వాక్[5] ప్రారబ్ధనాశనాత్ అశక్తౌ[6] త్యాగేరణాదికాః*

అ.—"ఇప్పడి, (౧)ఉపాయాన్తరఙ్గళిలుమ్, (౨) ప్రపత్తియిలుమ్, అభిమతికారణత్వమ్ ఒరుపడ్డవమాగైయాలే, ఇవఱ్ఱుక్కు (1)విశిష్టాభిమతిజనకత్వ (2) తదభావరూపఙ్గళాన (1) ఉచితత్వ (2) అనుచితత్వఙ్గళ్ ఉపపన్నమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు") ఎన్ఱు.

ఉపాసనముమ్ ఒరుపడి పారతన్త్ర్యానుగుణమాగైయాలే, అత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాగ ("అత్యన్త")- పదమ్.

("అత్యన్తపారతన్త్ర్య") మావదు:—

పూర్వోక్తరీత్యా, స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయ ఉపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వపర్యవసితమాన అదృష్టద్వారక సాధన ప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్.

పూర్వవత్, ఉపాసనప్రవృత్తియుమ్ ప్రయోజనాన్తరవర ప్రవృత్త్యపేక్షయా అతిశయితాభిమతివిషయమాగైయాలే, బాధవారణాయ "అత్యన్త"- ఇతి అభిమతి - విశేషణమ్.

(1) ఉపాయోపేయాధికారాపేక్షిత ప్రవృత్తియుమ్, (2) ఉపాయస్వీకారప్రవృత్తియుమ్, (3) కైఙ్కర్యప్రవృత్తియుమ్, అత్యన్తాభిమతివిషయమాగైయాలే, బాధవారణాయ ఉపాసనాదిపరమాన ఉపాయపదమ్.

ఉపాయత్వమ్, ఇహ, (1)భగవదన్యత్వే సతి, (2)అదృష్టద్వారక మోక్షసాధనత్వమ్.

"(1) ప్రథమదశైయాలే, సిద్ధోపాయస్వీకారముమ్, (2) ద్వితీయదశైయాలే, అధికారకైఙ్కర్య ప్రవృత్తికళుమ్, ఉచితఙ్గళ్" ఎన్ఱు సిద్ధమ్.

"మూలత్తిలే [వా. ౧౦౭] [అప్రాప్తతైయే ప్రధానహేతు] ఎన్గి, ఇ"
"స్థానత్తిలే, [వా. ౧౧౫] [స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు] ఎన్గై"
"యాలే, [విరోధ] పదమ్, అప్రాప్తతాపరమ్;

"అతావదు, ఔచిత్యాపరపర్యాయ సౌఘట్యశూన్యమైయ్ అభావమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

[పు. ౩౬౯, వలవరి౧౦] ("శేరాదు" ఎన్నుమదువే) ఇత్యాది.—

"ఇప్పడి, [స్వరూపవిరోధ] శబ్దార్థమ్ తాత్పర్యవిషయమాగైయాలే,
"(౧)'ఉపాసనాదికళ్ స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళ్' ఎన్ఱు, శిలర్ శొల్లువర్కళ్:

అ.—"'ఇత్థంభూతం ప్రపత్తెయ్ స్తుతిక్కైక్కాగ అతివాదమ్ పణ్ణినార్కళామిత్తనై' ఎన్ఱుమ్;

"(౨) '"నిత్యమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ఇవై నాశకఙ్గళాయ్ కొణ్డు స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళ్" ఎన్గిఱార్కళ్' ఎన్ఱుమ్;

"(౩) '(1)[1] మోక్షప్రతికూలఙ్గళాన రాగాద్యుపాధికళాలే పణ్ణప్పడుకిఱ[2] నిషిద్ధఙ్గళ్ పోలే బన్ధకఙ్గళల్లామైయాలుమ్, (2) మోక్షార్థిక్కు విధిక్కైయాలుమ్,

"ఉపాసనాదికళుక్కు, శాస్త్రముఖత్తాలే అనర్థావహత్వరూపమాన [స్వరూపవిరోధమ్] శొల్లవొణ్ణాదు;—

"ఆకైయాల్ ఆత్మస్వరూపత్తైప్పఱ్ఱ ఉపాసనాదికళుక్కు నాశకత్వ-...అనర్థావహత్వఙ్గళ్ ఇల్లామైయాలే, ఒరుపడియాలుమ్ [స్వరూపవిరోధ] ప్రసఙ్గమిల్లై'; ఎన్ఱుమ్;

"సారోక్తదూషణమ్ ౧ అఙ్గకమ్": ఎన్ఱు, కరుత్తు.—

"(౧) [పు. ౩౬౯, వలవరి౩] [స్వరూప - విరోధమే, ఎన్గి, అవిడత్తిల్] [స్వరూప] శబ్దమ్, ధర్మిస్వరూపపరమల్లామైయాలుమ్,

"(౨) అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప-అసాధారణధర్మపరమాగైయాలుమ్,

"(౩) '[విరోధ]శబ్దమ్, నాశవాచకమ్' ఎన్ఱు, వివక్షితమల్లామైయాలుమ్,

"(౪)స్థానప్రమాణత్తాలే అప్రాప్తతావాచకమాగైయాలుమ్,

"(౫) [ఉపాసనాదికళ్,] కామ్యనిషిద్ధఙ్గళ్ పోలే బన్ధకఙ్గళల్లావిట్టాలుమ్, స్వరూపత్తుక్కు అత్యన్తానిష్టమాన విశిష్టాభిమత్యభావరూప- అనర్థావహఙ్గళాగైయాలుమ్,

"(౬) మోక్షార్థిక్కు 'పరిత్యజ్య' ఎన్ఱు, నిషేధిక్కైయాలుమ్,

"ఉక్తవిధయా [స్వరూపవిరోధమ్] ప్రామాణికమాగైయాలే ప్రమాణాన్తరవిరుద్ధవాదమల్లామైయాలే, ఉపాయాన్తర[స్య] స్వరూపవిరుద్ధత్వవాదమ్, అతివాదమన్ఱు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.[=ర-సారే,పు ౩౧౭*]

స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయ ఉపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వరూప స్వరూపత్తుక్కు అవై అనుచితఙ్గళాగైయావదు:—

"తాదృశ [స్వరూప] శబ్దార్థానుప్రవిష్ట విశిష్టాభిమతిప్రతియోగిక సంసర్గాభావప్రయోజకఙ్గళాయిరుక్కై.†—

---

* 'నార్తస్తు శరణస్థస్యే'[7] త్యాదివాక్యాత్ర సూచితా,। 'మామేవైష్య[8]స్యహం మోక్షయిష్యామీ' తిట్-స్పుటేరణా,॥ 'ఘేనత్వంబత![9] సంరబ్ధ(ః)', 'ఉద్ధరిష్యామి తాన్ స్వయమ్',।[10] 'పూర్వేత్రయ ఉపాయాస్స్వైర్పితన్నిస్తార్యలిప్రియాః',॥ 'కర్మిణో,[11] జ్ఞానినో, భక్తాస్, స్వయత్నకృతబుద్ధయః। తస్మాత్ కర్మాద్యుపాయాస్తు సాన్తరాయా(ః)', ఇతీరణా.॥

II.[12] జితాన్తపార్థనాయాన్త్యోక్తేః, శక్తనాథాద్యనుష్ఠితేః,। ప్రపత్తేర్నానుకల్పత్వం,

III.[13] భక్తేస్తుస్యాదముఖ్యతా;॥ ముఖ్యాహీననిషేధాత్తా, శక్తిశ్చాత్ర నిషిధ్యతే;[14]। నముఖ్యానుష్ఠితౌ ప్రాయశ్చిత్తం; తద్విహితంత్విహ॥[15] అనుకల్పత్వగర్హాయుక్త్యకిం, ముఖ్యనిష్ఠశ్చ మధ్యమః?

IV.[16] "ప్రాయశ్చిత్తం న ముఖ్యస్య యద్యప్యన్యత్ర, తత్త్విహ—॥ విధిర్నైతే" త్యసత్, సోపి హ్యనుకల్పత్వభఙ్గకః?।

*—"'ఇవై, "అకిఞ్చనోఽనన్యగతిః" (స్తో. ౪. ౨౨) ఎన్గిఱదుక్కుమ్ అధికారిక్కు, స్వాధికారవిరుద్ధఙ్గళ్,' ఎన్నప్రాప్తమ్."

౧॥ ఆన్ధ్రలిపిముద్రిత శ్రీరహస్యత్రయసారే, (అధి. ౨౪) పు. ౩౧౦, ౩౧౧. ౨॥ గీ. ౧౮-౬౬.

†సంసర్గాభావః=ప్రాగభావాద్యభావత్రయాన్యతమః. *పుటమ్ ౩౪౧॥

౩౭౨ చిత్స్వరూపవిరోధోక్తిస్, స్వరూపానర్హతాపరా—గత్యన్తరే, హ్యసన్నేదేత్యజ్ఞానినాపరోక్తివత్; గత్యన్తరోజ్ఝితిర్ గౌణీహ్యధ్యశక్తికృతాతతః॥

వ్యా.—ఇత్తాల్, “([వా. ౪౩.] అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ శొన్న అజ్ఞాన - అశక్తికళ్, ముఖ్యహేతువన్ఱు,”; ఎన్నుమిడమ్ శొల్లుకిఱతు.

అ.—“ఉపాయాన్తరఙ్గళ్, “(౧) భవిష్యత్ప్రపన్నరాయ్ ““ఇప్పోతు ఉపాయాన్తరనిష్ఠనానవర్ - విషయత్తిలే, (1) విశిష్టాధికారిప్రాగ్భావ ప్రయోజకఙ్గళాయ్,

“(౨) పూర్వమ్ ప్రపన్నరాయ్ పశ్చాత్ బుద్ధిదౌర్బల్య* త్తాలే ఉపా““యాన్తరప్రవృత్తనానవర్-విషయత్తిలే, (2) విశిష్టాధికారిధ్వంస ప్రయో““జకఙ్గళాయ్,

“(౩) ఒరుకాలుమ్ ప్రపన్నరన్ఱిక్కే ఉపాయాన్తరనిష్ఠరాయే““పోరుమవర్ విషయత్తిలే, (3) విశిష్టాధికారిత్వాత్యన్తాభావ ప్రయోజకఙ్గ““ళాయ్, ఇరుక్కైయాలే, సమన్వయమ్ కణ్డుకొళ్వతు:—

“ఇప్పడియే ‘దూషణాన్తరఙ్గళుమ్ పరిహృతమ్’ ఎన్ఱు, ఊహిత్తుకొ““ళ్వతు”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

“[=వా. ౧౦౫.] [దోషదర్శనముపేక్షితమ్] ఎన్ఱు, సామాన్యేన““హేతుత్వకథనత్తాలే, ప్రధానహేతుత్వశఙ్కై ఉదిక్కుమాకైయాలే. ““[వా. ౧౦౬] [ప్రధానహేతువన్ఱు] ఎన్ఱు, ప్రధానహేతుత్వత్తై నిషే““ధిక్కవేణ్డిన్ ఱు;

“అప్పడియిన్ఱే [అజ్ఞాన-అశక్తి]కళుక్కు [ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ] ““హేతుత్వమ్ సామాన్యేన శొల్లిల్ త్రిల్లామైయాలే, ప్రధానహేతుత్వశ““ఙ్కై యుదియాతాకైయాలే, తత్ప్రతిషేధమ్ అప్రసక్తప్రతిషేధమ్““అన్ఱో?” ఎన్ఱు, అ శఙ్కైయైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇత్తాల్ ([వా. ౪౩.] అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ శొన్న) ఇత్యాది —

“అఙ్గే, [ప్రపన్న] శబ్దమ్,

“అనన్యగతికళాయ్ క్కొణ్డు భగవద్విషయత్తిలే భరన్యాసమ్ పణ్ణినవర్కళై చ్చొల్లుకైయాలే, తదన్తర్గతమాన అనన్యగతిత్వత్తిలే [వా. ““౪౩] [అజ్ఞానత్తాలే] ఎన్ఱు, అ అజ్ఞానహేతుత్వమ్ అన్వయిక్కైయాలే, “[ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగ] హేతుత్వమ్ సామాన్యేన శొల్లిన్ ఱాకైయా““లే, ప్రధానహేతుత్వశఙ్కై యుదిక్కుమాకైయాలే, తత్ప్రతిషేధమ్ “అప్రసక్తప్రతిషేధమన్ఱు,”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

[“అవిద్యాతః...జగతిగతిమన్యామ్ అవిదుషామ్” ఇత్యుక్తరీత్యాప్రసక్తిః ర-సారే, అధి. ౨౯, పు. ౧౧౨యుమ్ పార్క్క.]

* పు. ౩౬౫, ౧౧మ్ నోట్టు. ర-సారే (అధి. ౨౪), పు. ౩౧౭.

“భేదస్స్వామికృపా-ఫలాన్యగతిషు.” ఇత్యాద్యష్టాదశభేదనిరూపకపూర్వక సంగృహీతశ్లోకస్య వ్యాఖ్యా చ ద్రష్టవ్యా.

2-9-98.

వ్యా.—(౧)(అజ్ఞాన-అశక్తికళ్)-(అడి)యాక విడిల్, జ్ఞాన - శక్తికళ్ ఉణ్డాకిల్, పరిగ్రాహ్యమామిఱే?,

(౨)(స్వరూపవిరోధమ్) ఎన్ఱు, విట్టాలిఱే మఱువలిడాత్తొ ప్రివక్కు?.

అ.—““‘ఇప్పని,(౧)[వా. ౪౩.] [అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్] ఎన్ఱు, అ““వాక్యముమ్, (౨) [అజ్ఞాన- అశక్తికళ్] ఎన్ఱు, అవాక్యముమ్, మిథోవి““ప్రకృష్టఙ్గళాయిరున్దాలుమ్, అన్యోన్యసాకాఙ్క్ష (1)ప్రసఙ్గ (2)ప్రతిషేధ““పరఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు ఏకవాక్యతాపన్నఙ్గళాకైయాలే, వాక్యైకదేశత్తిల్““కణ్ఠోక్తమాన [అశక్తి]క్కు[మ్] వాక్యైకదేశాన్తరస్థ-[అజ్ఞాన]గ్రహ““ణమ్ ఉపలక్షణమ్’ ఎన్ఱు, ‘సుగమమ్” ఎన్ఱు మూలాభిప్రేతమ్’; ఎన్ను““మభిప్రాయత్తాలే [వా ౪౨ వ్యా:, పు. ౧౭౪, పరి౬.] [అజ్ఞానమ్, “అశక్తిక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్] ఇత్యాది - గ్రన్థమ్”; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

“(౧) ప్రకృష్ట - అప్రకృష్ట- కార్య - ఉపధాయకత్వమే, కారణఙ్గ““ళుక్కు ప్రకర్షాప్రకర్షఙ్గళ్;

“(౨) అతిల్, [అజ్ఞాన- అశక్తి] హేతుకమాన [ప్రాపకాన్తరపరి“త్యాగ]మ్, ఉత్తరకాలత్తిల్ జ్ఞానశక్తిసంభవప్రయుక్త ప్రతియోగి““పరిగ్రహాసహమాకైయాలే, అప్రకృష్టమ్;

“(౩) స్వరూపవిరోధహేతుకమాన తత్పరిత్యాగమ్, యావదాత్మభావి“యాక స్వరూపహానిభయత్తాలే పునఃప్రతియోగిపరిగ్రహాత్తై ““సహియాతాకైయాలే, ప్రకృష్టమ్;

“(౪) ఇన్ద ప్రకర్షాఽప్రకర్షఙ్గళే ప్రధానాఽప్రధానత్వఙ్గళాక““వివక్షితఙ్గళ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అజ్ఞాన - అశక్తికళడియాక విడిల్) ఇత్యాది.—

“యద్యపి,[స్వరూపవిరోధ(ధీ)] హేతుక-[ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ]ముమ్, ““(౧)ఉత్తరకాలత్తిల్ [స్వరూపవిరోధ] విస్మృతియాలేల్,(౨)స్వరూపా““నురూపత్వ భ్రాన్తియాలేల్, ఉణ్డాకిల్, పునఃప్రతియోగి పరిగ్రహాసహ““మాయిరుక్కుమ్;

“తథాఽపి, [స్వరూపవిరోధమ్], శ్రవణ-మననఙ్గళాలే, త్యాగపర్యన్త“కార్యకరణక్షమమాప్పడి దృఢాధ్యవసితమాయ్ ఇరుక్కైయాలే ‘(౧) తద్- విస్మృతియాలేల్, (౨) తద్విపర్యయమాలేల్, ప్రాయశః““పిఱవాతాకైయాలే,[స్వరూపవిరోధ(ధీ)] హేతుక[పరిత్యాగ]మ్, పునః““ప్రతియోగిపరిగ్రహాసహమన్ఱు,”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (విట్టాలిఱే?) ఎన్ఱు, (ఇఱే?) శబ్దమ్ ప్రయోగిత్తతు.

(మఱువలిడు)కైయావతు, “అతిపోన్ననోయ్ మీళవుమ్ వరుకై. ఇత్తాల్, “ఉపాయాన్తరమ్ వ్యాధితుల్యమ్”, ఎన్ఱు, సూచితమ్

అథ్యశక్తో వ్యక్తికస్యాప్యధికార్యాప్తౌ తసగ్నిహోః సకలసర్వేభ్యో తేకత్రయ కాన్నేర్ఘత్వనిశ్చయః 'ప్రాక్పశ్చాత్ ప్రపత్తేర్నయత్నాపేక్షే' త్యంశద్వయే

మీ.—ఏవం, షష్ఠ్యే ప్రకరణే —

I. "ఉపాయాధికారార్థమ అనుల్యాదివ ఆస్యయజ్ఞాదికం నానుష్ఠేయమ్;

"ఉపేయాధికారసిద్ధ్యర్థమపి మానసయోగాదికం నానుష్ఠేయమ్;

"భక్తేరర్చావతారసౌన్దర్యలభ్యత్వాత్:

II. { "శమాద్యర్థమపి న యత్నః కార్యః; "అర్చావతారవిషయ సహజప్రావణ్యాదేవ తత్-సిద్ధేః:

III. { "ప్రాప్త్యర్థమపి నయత్నాపేక్షా; "కృపామాత్రప్రీత గురుప్రసాదాత్ తత్- సిద్ధేః:

IV. { "ఉపాయపరిగ్రహోపయోగి [1] భగవత్కృపా [2] - తదితరవై "తృష్ణ్య-సిద్ధ్యర్థం శాస్త్రపరిశ్రమోఽపి న కార్యః; "ఉపదేశాదేవ తత్-సిద్ధేః:

"అతః, ప్రపత్తేః పూర్వోత్తరదశయోః నచేతనప్రయత్నాపేక్షా" ఇతి స్థాపితమ్. [త్వమ్ ఉక్తమ్:

ఏవం, * షష్ఠ ప్రకరణే, శరణాగతిస్థలే భగవదుపాయాపేక్షిత ఇతఃపరం, * త్రిప్రకరణ్యా, ఉపాసనన్యాసస్థలయోరపి భగవతో రక్షకత్వం నిర్హేతుకమ్ [ఇతి] స్థాప్యతే:—

తత్ర;- (౧) షష్ఠే, భక్తేరసాధారణదోషై రనుపాయత్వ ముచ్యతే;

(౨) సప్తమే న్యాసస్య అసాధారణదోషై రనుపాయత్వ ముచ్యతే.

(౩) అష్టమే ఉభయసాధారణదోషైరుభయోరనుపాయత్వముచ్యతే:

తత్ర:—షష్ఠే, "భక్తేరుపాయత్వమ్, ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానవత్తం ప్రత్యుచ్యతే?;

ఉత, తద్రహితం ప్రతి?"; ఇతి వికల్పమభిప్రేత్య, ప్రథమే అపాయత్వం సాధయతి;— [త్వమ్ ఉక్తమ్;

పూర్వాధికారే జ్ఞానినం ప్రతి ప్రాపకాన్తరాణాం స్వరూపవిరుద్ధ తత్ర, తాన్ ప్రతి "తేషామ్ అపాయత్వమ్" ఇత్యవాన్తరసఙ్గతిః.

సంశయస్తు:—

"భక్తిస్థలే, భగవతో రక్షకత్వమ్, (1) నిర్హేతుకమ్?,

"ఉత, (2) సహేతుకమ్?" ఇతి;

తదర్థం, (3) "భక్తిః, ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానయుక్తాన్ ప్రతి ఉపాయః?, ఉత, (4) అపాయః?"; ఇతి;

తదర్థం, (5) "(౧) తత్త్వదర్శివచనం, (౨) భయహేతుత్వాది లిఙ్గం, (౩) ప్రాయశ్చిత్తవిధానాన్యథానుపపత్తిః, (౪) అభియుక్తవచనంచ, అన్యథా - సిద్ధమ్?;

(6) ఉత, అనుపాయత్వే ప్రమాణాని?"; ఇతి; [ధో నసంభవతి?

తదర్థం, (7) "భక్త్యుపాయస్య ఔపాధికత్వాది † దశవిధవిరో

(8) ఉత, సంభవతి?" ఇతి;

యదా నసంభవతి,—

(౧) (౨)-(౪)

తదా, "(౧) తత్త్వదర్శివచనాదీనాం భక్తేరపాయత్వే ప్రమాణత్వా "భావాత్, భక్తేరుపాయతయా, తత్ర ఈశ్వరరక్షకత్వం సహేతుకమ్":

యదా, † దశవిధవిరోధ సంభవతి,

మీ —తదా, "తత్త్వదర్శివచనాదీనామ్, అపాయత్వే ప్రమాణత్వాత్ "భక్తేరపాయతయా, తత్ర, ఈశ్వరస్య రక్షకత్వం నిర్హేతుకమ్"; ఇతి సిద్ధ్యతి.

పూర్వపక్షస్తు:— [మ్'; ఇతి కేచిద్వదన్తి;

" 'యథాధికారం శాస్త్రవిహితేషు ఉపాసనాదికం స్వరూపవిరుద్ధ

"ఏతదపి, 'ప్రవృత్తి-ప్రత్యర్థమ్' అతివాదఏవ;

"తథాహి:—

" 'నిత్యాత్మస్వరూపస్య నాశకత్వాత్, ఇతరత్ స్వరూపవిరుద్ధమ్' "ఇతివక్తుం నశక్యతే;

"(౧) ప్రపత్త్యనుష్ఠానవైయర్థ్య [1] ప్రసక్త్యా [2], 'కర్తాశాస్త్రార్థవత్త్వా [3] "త్' ౧ 'పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః' ౨ ఇతి భగవదధీనకర్తృత్వసత్త్వాత్, [4].

"(౨) 'ఆత్మస్వరూపమ్ అత్యన్తనిర్వ్యాపారమ్' ఇత్యుక్తే, సత్త్వ "లక్షణభూత - అర్థక్రియాకారిత్వాభావేన తుచ్ఛత్వప్రసక్తేః;

"(౩) 'జ్ఞానచికీర్షాప్రయత్నాశ్రయత్వరూప కర్తృత్వాభావేన ఆత్మ "నస్ సన్నిధిమాత్రమేవ వ్యాపారః' ఇత్యుక్తే, భోక్తృత్వాదీనామపి "అభావప్రసఙ్గే [1], అస్య, సంసారమిథ్యాత్వాపత్త్యా [2], మోక్షోపాయనై "రపేక్ష్య ప్రసఙ్గాచ్చ;

" సాక్ష్యాదివత్ స్వరూపస్య కర్తృత్వాభావాత్, 'ఉపాసనాదికం "స్వరూపవిరుద్ధమ్' ఇతి నశక్యతే వక్తుమ్:

" 'అచేష్టమాన మాసీనం శ్రీః కంచిదుపసర్పతి ‡ । కర్మీ కర్మాను "సృత్యాన్యో నప్రాప్నోత్యధిగచ్ఛతి ॥' ౩ ఇత్యుక్తిరపి, శాస్త్రచోదిత- "ఉపాయానాం నైరర్థక్యం వదతి;

[పూర్వానుష్ఠిత కర్మవిశేషాణాం ఫలోపధాయకత్వమాత్రపరత్వాత్: కించ, మోక్షప్రతికూలరాగాద్యుపాధి ప్రయుక్తకామ్యనిషిద్ధకర్మణా మివ బన్ధకత్వాభావాత్, మోక్షార్థినముద్దిశ్యైవ విహితత్వాచ్చ, [౨౫ ఉపాసనాదీనామ్ అనర్థావహత్వరూపవిరోధోక్తిర్ నశాస్త్రమూలా:]

---

* = అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే ప్రపత్తిపరిచ్ఛేదాఖ్యే ద్వయస్య పూర్వవాక్యార్థ విచారరూపే, ప్రథమం ప్రకరణపఞ్చకమ్. అత్రైవం ప్రకరణవిభాగః(=పు. ౬, ౭, ౩౦౪):—

ప్ర. వా.

౧= ౧- ౧౩(=వేదాగ్రమ్. ..ఉపదేశాత్తాతేషిమకాలపోత్తు...);

౨= ౧౪- ౨౨(=అతియాత్ర...-అర్జునసుకు...);

౩= ౨౩- ౫౩(=ప్రవృత్తిష్ఠ...-ఇద్దస్వభావ...);

౪= ౫౪- ౭౯(=ఇత్తుతన్నైస్పార్శ్రాత్...-వికాస్తి...);

౫= ౮౦-౧౧౪(=ఉపాయత్తుకు....-అద్దసత్తె...);

౬=౧౧౫-౧౩౩(=ప్రాపకాన్తర...-ఇత్తుత్తా...);

౭=౧౩౪-౧౪౭(=ప్రపత్త్యుపాయత్తుకు....-నైదువాళ్...);

౮=౧౪౮-౧౫౯(=కృషైయాళే...-అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్...).

౧॥ అ. ౨, పా. ౩, అధి-౫-సూ. ౩౩. శ్రీ- భా- వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితే. పు. ౫౮౬. ౨॥ అ. ౨. పా. ౩. అధి.౬-సూ.౪౦. శ్రీ-భా.పు.౫౮౯. † పు. ౩౭౮,వలవరి. ‡ 'ఉపతిష్ఠతి'-ఇతిపాఠాన్తరమ్.

మీ.—“తస్మాత్, ఉపాసనాదీనాం, ఆత్మస్వరూపంప్రతి నాశకత్వ-[1]
“అసంభావితత్వ-[2] అనర్థావహత్వానామ్[3] అభావాత్, కేనాపిప్రకారేణ
“స్వరూపవిరోధో నాస్తి.
“‘నను! ఏవమపి, “ఆత్మనో దేహేన్ద్రియాది- విలక్షణత్వాత్ స్వరూ
“‘పే వర్ణాశ్రమాదికం నాస్తి” ఇతి జ్ఞానవతః, (౧) “బ్రాహ్మణోఽహం,
“క్షత్రియోఽహమ్” ఇత్యాద్యభిమానపూర్వకం కర్తవ్యవర్ణాశ్రమధర్మాః,
“‘(౨) తన్మూలకవ్యాపారాన్తరాణిచ, నకర్తవ్యాని” ఇతి, వర్ణాశ్రమాది
“‘నిబన్ధనకర్మణాం స్వరూపవిరుద్ధత్వే, న కోఽపి దోషః?’; ఇతి చేత్:—
“ఇదమప్యనుపపన్నమ్:
“తథాహి:—
“‘స్వరూపే బ్రాహ్మణ్యాదికం నాస్తి’ ఇతి జ్ఞానసంభవేఽపి;
“కర్మవిశేషవశాత్ బ్రాహ్మణ్యాదివిశిష్టశరీరేణ సంబన్ధవత్త్వాత్,
“తచ్ఛరీరసంబన్ధప్రయుక్త- క్షుత్పిపాసాది పరిహారన్యాయేన,
“ఏతచ్ఛరీరపాతపర్యన్తం, (౧) తత్తద్వర్ణాశ్రమాదీనాం (౨) స్వశక్తేశ్చ
“అనురూపమ్, అనిష్టనివృత్తి-ఇష్టప్రాప్తివిషయకశాస్త్రవిహిత ధర్మా(ః)
“న పరిత్యాజ్యాః:
“తస్మాత్, ఉక్తధర్మాణాం, దేహాత్మవివేకవశాత్ అధర్మత్వమాపాద్య,
“ఏతేషాం త్యాజ్యత్వం వక్తుం న శక్యతే:
“దేహాత్మవివేకవత ఏవ * పరలోకసాధనభూతధర్మే అధికారాత్,
“ఉక్తధర్మానుష్ఠానస్య స్వరూపే బ్రాహ్మణ్యాది- భ్రమో నాధికారః;
“పరన్తు, బ్రాహ్మణ్యాది విశిష్టశరీర సంబన్ధ ఏవ అధికారః:
“అతః, సర్వధర్మానుష్ఠానస్యాపి ఉపయుక్తప్రకృత్యాత్మవివేక మూ
“లకత్వాత్, ఉపాసనాదేర్విరోధం న పశ్యామః:
“‘ఉపాసనాదికమ్, ఆరోపమాత్రకమ్; కర్మోపార్జితకరణకళేబరరూప- ఉపా
“ధిభిరనుష్ఠేయతయా, కర్మయోగాదికంచ స్వరూపవిరోధి’; ఇతివదతాం
“(౧) స్వరూపజ్ఞాన ద్వయశ్రవణాదికానాం, మనఃప్రభృతిసాపేక్షత
“యా తదవిశేషత్వాత్:
“‘నను!
“‘ఏవమపి, శేషత్వాత్ స్వరక్షణే ప్రాప్తిరహితస్య,
“‘(౨) అత్యన్తపరతన్త్రత్వాత్ స్వరక్షణాశక్తస్యచ,
“‘(౧) అస్య స్వరక్షణార్థత్వేన కర్తవ్యతయా ఉపాయవిధానమ్,
“‘(౨) తస్య అనేన సాధ్యత్వాత్ “సాధ్యోపాయత్వప్రసిద్ధిశ్చ” ఇత్యేతచ్చ,
“కథముపపన్నం స్యాత్?:
“‘తస్మాత్, “భక్తియోగాదికమ్, (౧) శేషత్వానురూపత్వాభావాత్
“‘“స్వరూపస్య అనిష్టావహమ్; (౨) అత్యన్తపారతన్త్ర్యవిరుద్ధత్వాత్
“‘“అసంభావితంచ”; ఇతివక్తుం [కిం] నశక్యమ్?’; ఇతిచేత్;—

* “పారలౌకికఫలే” ఇతి, ముద్రిత శ్రే-సార-పాఠః

“ఇదం, సర్వముక్తి ప్రసఙ్గాదినా [ప్రాగేవ] పరిహృతప్రాయమ్;
“(I) ఏతత్కృతవ్యాజాభావేపి ముక్తత్వకరణే, ముక్తస్యసాదిత్వ
ప్రసఙ్గః;
“(II) ‘ఈశ్వరః, కేవలస్వాతన్త్ర్యేణ ముక్తం కరోతి,’ ఇత్యుక్తే,
‘(౧) వైషమ్య నైర్ఘృణ్యాదికం ప్రసజ్యేత;
“(౨) మోక్షోపాయవిధాయకశాస్త్రాణాంచ ఆనర్థక్యం ప్రసజ్యేత
“తస్మాత్, ఉక్తం, (1) శేషత్వేన ప్రాప్తవిషయ సమాశ్రయణం,
“(2) స్వామినః స్వత్వరక్షణే ఔచిత్యంచ, సిధ్యతి:
“(3) ఆత్యన్తపారతన్త్ర్యేణ తదాయత్త స్వాతన్త్ర్యవహనం,
“(4) విహితత్వాత్ తదభిమత - ఉపాయానుష్ఠానం, (5) ఫలలాభస్య
తత్ప్రతీక్షణంచ, సిధ్యతి;
“‘ఉక్తమ్, (౧) శేషత్వమ్, (౨) పారతన్త్ర్యంచ, ఫలదశాయాం,
“తదభిమతకైఙ్కర్యం తదిచ్ఛానుగుణ్యేన కర్తుంచ ఉపయుక్తం భవతి;
“‘ఏతద్విరోధాత్ స్వరక్షణార్థస్వవ్యాపారోఽనుచితః’, ఇతివదతాం,
“యథాశాస్త్రం భగవత్ప్రీత్యాదిఫలముద్దిశ్య క్రియమాణ కైఙ్కర్యే,
“సాధ్యత్వేన విధీయమానప్రవత్తౌచ, స్వరూపవిరోధబుద్ధ్యా అధికారా
“భావ ప్రసఙ్గః; [గీ-౧౮-౬౬}
[వాక్యజన్యసమ్బన్ధజ్ఞానాదిమాత్రాతిరిక్తం కిఞ్చిత్, ‘శరణంవ్రజ’}
ఇతి విహితత్వాత్, విహితస్యసాధ్యత్వమ్ ఉపపన్నమ్]
“తస్మాత్, శేషభూతస్య పరతన్త్రస్య అస్య యథాధికారం స్వర
“క్షణార్థవ్యాపారో యుక్త ఏవ:
“‘నను! ఏవమపి, అనన్యార్హశేషభూతత్వేన పరమైకాన్తికతయా
“స్వాత్మానం జానతః దేవతాన్తరద్వారక వర్ణాశ్రమధర్మైతికర్తవ్యతా
“కభక్తియోగాదికం, పారమైకాన్త్యవిరుద్ధమ్! శుద్ధయాజిన ఏవహి
“పరమైకాన్తికత్వసంభవః?’ ఇతిచేత్:—
“ఇదం, భాష్యాదికృతనిష్కర్షానభిజ్ఞానకృతం చోద్యమ్; ప్రతర్దనాది
“విద్యాసు, ‘పరమాత్మా, ఇన్ద్రాదిశరీరకతయా ముముక్షూపాస్య(ః)’
“ఇతినిర్ణీతమ్; విద్యాఙ్గభూతవర్ణాశ్రమాదికర్మసు, ‘దేవతాశరీరత్వేనావ
“స్థితపరమాత్మైవ ఆరాధ్య(ః)’ ఇతిచ నిర్ణీతమ్; ౧
“తస్మాత్, (౧) స్వాతన్త్ర్యేణ దేవతాన్తరభజనేవా, (౨) ఫలాన్తర
“కామనయా [స్వధర్మభూత] నిత్యనైమిత్తికానుష్ఠానేవా, పారమై}
“ఫలాన్తరసఙ్గాభావేన, [కాన్త్యం విరుధ్యతే;}
“(౧) పరమాత్మవిశేషణభూతాన్ అగ్నీన్ద్రాదీన్ విశేష్యపర్యన్తాన్
“అనుసన్ధాయవా,
“(౨) ‘సాక్షాదప్యవిరోధం జైమినిః’ ౨ ఇతిన్యాయేన
“అగ్నీన్ద్రాదిశబ్దాన్ సాక్షాద్భగవద్వాచకత్వేన అనుసన్ధాయవా,
“స్వస్యధర్మానుష్ఠానే, విధిబలేన పారమైకాన్త్య-విరోధో నాస్తి;

౧॥ కౌ. ఉ. ౩-౧; బ్ర-సూ. ౩-౪-౨౩.
౨॥ శ్రీభా. అ. ౧. పా. ౨. అధి. ౬. సూ. ౨౯. వే-వి.ము.పు. ౩౪౧.

ఉపాయత్వేచిదచిత్సకలాద్యైస్యాశ్రయత్వమిత్యర్థః; సోపధిస్వాథనేశత్వాద్జ్ఞానిక ర్తాముముక్షవత్. నిర్వాహ్యపారతంత్ర్యాత్ త్యాజ్యత్వాశక్తాశ్రయత్వేత్యర్థః—

మీ.—“ ‘నను! ఏవమపి, అభిచారాది విధిప్రకారేణ శాస్త్రప్రరోచ “నాదృభిసన్ధ్యా అధికారివిశేషే ఉపాసనాదికం విహితమ్; “ముముక్షోః, ప్రాప్యప్రాపకయోరేకత్వాత్, ప్రాప్యానురూప ఉపా “యః, సర్వేశ్వర ఏక ఏవ;

“ ‘అతఏవహి, “ అథ పాతకభీతస్త్వం, సర్వభావేన భారత! విము “క్తాన్యసమారమ్భో నారాయణపరోభవ”౧ ఇతి, ధర్మదేవతా, “స్వవృత్తిస్య, “ఉపాసనాదికం ప్రాప్యవిరూపమ్” ఇతి ప్రాహ’;౧ “ఇతిచేత్:—

“ఇదమప్యత్యన్తానుపపన్నమ్:— అభిచారాదికం ఫలవిశేష “సాధనత్వాత్ కాల అనర్థహేతుర్జాతమ్?; ‘ అత్ర, ఫలస్యమోక్షత్వాత్, తద్ద్వారా అనర్థహేతుత్వంనాస్తి;

“ ‘ఏకాధికారివిశేషే, ఏకవిషయస్య, గురూపాయప్రదర్శనం కృత్వా “లఘూపాయరుచింజనయతి’ ఇత్యేతత్, వివక్షితవిపరీతంభవతి; “ ‘అజ్ఞేషు అజ్ఞిఫలనిర్దేశ (ః)’ ఇతిస్తుతిరూపత్వేవహితదాఫలితంస్యాత్?, “తదభావాత్, ‘ “ప్రాప్యస్య ఏతదనురూపమ్ ’ ఇత్యేతత్, శాస్త్ర “వేద్యమ్’ ఇతి, యుక్తిమాత్రేణ ప్రాప్యవిరోధోదుర్వచః, ఆగమవిరో “ధాత్; తర్కేణ శాస్త్రస్యబాధే సర్వశాస్త్రాప్రామాణ్యాపత్తిః;

“ ‘అథపాతక-’౧ఇత్యాదౌ, ‘ఉపాసనాదికం “పాతక”౨ శబ్దవాచ్య “మ్’; ఇత్యత్రప్రమాణంనాస్తి;

“తస్మాత్, ముముక్షుంప్రతి విహితత్వాత్ భక్తిప్రపత్తియథాధికా “రంపరిగ్రాహ్యే:

“ ‘నను! విహితత్వేఽపి ఆచార్యరుచి పరిగృహీతత్వాభావాత్ అతిధి “సత్కారాదౌ విహిత గవాలమ్భనాదివత్, ఉపాసనాదికం శిష్టపరిగ్ర “హవిరుద్ధత్వాత్ అనాదరణీయమ్’; ఇతిచేత్:—

“తదపి నిరూపకవాక్యం నభవతి:—

“ఆచార్యమాత్రాఽపరిగ్రహేహి, ‘అస్వర్గ్యంలోకవిద్విష్టం ధర్మమ “ప్యాచరేన్నతు’ ౨ ఇతిత్యాజ్యతా?;—

“అత్ర;-

“ “ ‘తస్మైనమోమునివరాయ పరాశరాయ’ ౩ ఇతి శ్లాఘనీయపరా “శరాదిపూర్వాచార్యానుష్ఠితత్వాత్, సర్వశిష్టబహిష్కారోదుర్వచః;

“ ‘కలియుగేయథోక్తపరమాత్మోపాసనాధికారిదుర్లభత్వాదిదమేత “త్కాలవిరోధి;

“ ‘అతఏవ, “కలేర్దోషనిధే(ః) రాజన్! అస్తిహ్యేకోమహాన్గుణః! కీర్త “నాదేవ కృష్ణస్య ముక్తబన్ధఃపరంవ్రజేత్” ౪ ఇత్యుచ్యతే’; ఇతిచేన్న:

“కలౌకృతయుగంతస్య కలిస్తస్యకృతేయుగే। యస్యచేతసిగోవిన్దో “హృదయేయస్యనాచ్యుతః॥ ౫ ఇతి, ఏతత్కాలేఽపి, ఉపాసనాదేర “ధికారిణస్సన్త్యేవ ప్రయోజన (భక్తి) యోగస్థానపూర్వాచార్యా(ః)

‘ బహవస్సంభావితా ఏవ; అన్యథా, సంకీర్తన వ్యతిరిక్తప్రవృత్తేరపి—

“ ‘కిన్తు, తస్యైవ మన్త్రిస్య కర్మణాఽకమలాసన! నలభ్యతేఽధికారీ “వా యోగస్థితాహ్యఽభవానఘ!॥’౬ ఇతిమహావిశ్వాసయుక్తాధికారిణో “దుర్లభత్వాత్, అత్రాపితత్ప్రసజ్యేత;

“తస్మాత్, ఉపాసనాదేర్నకోఽపివిరోధోఽస్తి:

“అతో, ‘యథాశాస్త్రమ్, ఆతురాదీనామ్ అవగాహనాదివత్, ఇదమ్, “ “అకిఞ్చనోఽనన్యగతిః” ౭ ఇత్యుక్తాధికారిణః స్వాధికారవిరుద్ధమ్’; “ఇతివక్తుంయుక్తమ్;

“ ఉక్తాధికారవిరోధమజ్ఞాత్వా ఉపాసనాదికే ప్రవృత్తమానంప్రతి, “నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యతే’౮ ఇత్యుక్తమ్; తస్మాత్, “ఉపాసనాదికమపి అధికార్యన్తరంప్రతియథాధికారమ్ అనుగుణమేవ; (ర-సారే-అధి. ౨౮, బెంగ్ళూరు ముద్రితకోశే, పు. ౩౧౦-౩౧౪)

“ఏవమ్, ఉపాసనాదేశ్శేషత్వ పారతన్త్ర్యస్వరూపవిరుద్ధత్వాభావా “త్, తత్త్వదర్శి వచనం ప్రపన్నస్వరూపవిరుద్ధత్వాభిప్రాయమ్. “తదేకశరణప్రజ్ఞాయా ఉపాయాన్తరాన్వయవిరోధిత్వాత్: “‡భయజనకవచనమపి తద్విషయమేవ; “తస్యప్రపన్నానుసన్ధానరూపత్వ శోకజనకత్వవచనం, దుశ్శకత్వాభి “ప్రాయమ్; “ప్రాయశ్చిత్తవిధిశ్చ ప్రపన్నవిషయః; “ ‘నహింస్యాత్’౯ ఇతివత్ న సర్వవిషయః;

“ ౧౦‘మహావిశ్వాసపూర్వకం, తదేకోపాయతాయాచ్ఞా’ంకృతవతో, (ర-సారే- అధి- ౨౮, పు, ౨౫- అధి- ౨౩, పు. ౨౭౮) విశ్వాసభఙ్గేన ‘ సాధనాన్తరేసతి నిష్ఠాహానేః, తత్సన్ధానసిద్ధ్యర్థస్య ప్రాయశ్చిత్తస్య “సర్వాపేక్షయా ‘హింసాది’౯ వత్, ‘ప్రాపకాన్తరాణాంనాశకత్వ “సూచకత్వా’నుపపత్తేః:

“ “మదిరా-”౧౧ ఇత్యాద్యభియుక్తవచనమపి, ఫలసఙ్గకర్తృత్వాభిమా “నత్యాగపూర్వకం కర్తవ్యస్య ఉపాసనస్యతాదృశ కర్తృత్వాభిమానకృ “తంభవేత్యాజ్యతా’, ఇతి, యద్వర్థగర్భమ్: (ర-సారే, పు. ౨౮౫)
1 2

“అతః, ప్రాపకాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాభావత్వ కథనమ “నుపపన్నమ్”: ౧౨ ఇతి.

౧॥ ౨॥

౩॥ స్తో-ర. ౪. ౪॥ ౫॥ శ్రీవిష్ణుధర్మే, ౧౦౯-౫౭.

౬॥ ౭॥ స్తో-ర-౨౨. ౮॥ ర-సారే-అధి-౨౮-పు-౩౧౭,

* ౯॥

౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ పు. ౩౭౩ వలవరి

౧౫ముతల్, ౩౭౫ వలవరి ౧౬వరై యిలుళ్ళ వాక్యార్థంగళ్, అర్థ లిపిముద్రిత. ర-సారే పు- ౩౧౦, ౧౧మ్ వరిముతల్, ౩౧౭, ౭మ్ వరి వరై యిలుమ్ ఇరుక్కిన్రన. § “ శ్రోతుకామ” ఇతి పా.

‡ †=“అష్టర్ పాతురత్తుక్కు తాత్పర్యమ్...ఆత్మసమర్పణదశైయిల్ ఖ్యాతిలాభపూజా ఫలసఙ్గకర్తృ త్వోపాయత్వస్థశాక్యిలు మురాల్ అన్ఱు భగవదనుసన్ధానక్కట్టై ”

॥పుటమ్ ౩౯౫॥

మీ.— ["నిష్ఠాన్తః"]

అత్రోచ్యతే:—

"నహివయమ్, ఆత్మస్వరూపస్య అత్యన్తనిర్వ్యాపారత్వం వదామః, యేన తుచ్ఛతాద్యాపత్తిః?:

నవా సన్నిధిమాత్రమేవ వ్యాపారః, యేన సంసారస్య మిథ్యాత్వాపత్తిః?:

కిన్తు, 'పరాత్తు తచ్ఛ్రుతేః' ౧ ఇత్యాదిసిద్ధకర్తృత్వమ్ ఆత్మనోఽభ్యుపగచ్ఛామః:

'తర్హి, కైఙ్కర్యే ఇవ ఉపాసనేఽపి కర్తృత్వం స్వరూపప్రాప్తమేవ స్యాత్'; ఇతి నవాచ్యమ్;—

కర్తృత్వస్య, (I) 'సాధనవిషయత్వం, (II) ఫలవిషయత్వం చ,' ఇతి ఆకారద్వయముక్తి:

తత్ర, (I) సాధనవిషయత్వమ్, ఔపాధికమ్;

(1) కర్మాధీనత్వాత్, (2) మోక్షదశాయాం సాధనగోచరకర్తృత్వాభావాచ్చ:

(II) ఫలగోచరంతు [కర్తృత్వం], స్వాభావికమ్; మోక్షదశాయామనువృత్తేః:

అతః, (I) సాధనే కర్తృత్వమ్, ఆత్మన (ః) ఔపాధికమ్;

(1) 'స్వతన్త్రః కర్తా'౨ ఇతి స్వాతన్త్ర్యవహత్వాత్ నాశకమ్,

(2) 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి'3 ఇతి స్వస్య ఫలిత్వావహత్వాత్ అనర్థావహం చ, భవతి-

'"ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌ"౪ ఇతి ఈశ్వరస్యైవ ఫలిత్వాత్; చేతనస్యాపి భోక్తృత్వసంభవేఽపి, తస్య, కుసుమాదేస్సౌరభ్యాదివత్ పరార్థత్వమేవ': ఇతి భోక్తృత్వమ్ ఈశ్వరస్యైవ.

కించ:

అస్య, గుణానుగుణా ప్రవృత్తిః, (౧) స్వరూపవిరుద్ధా, (౨) నిషిద్ధా చ;

'ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహంకారవిమూఢాత్మా "కర్తాహమ్;" ఇతి మన్యతే॥'౫ ఇతి,

'కార్యకారణకర్తృత్వే హేతుః ప్రకృతిరుచ్యతే।'౬ ఇతి చ,

సాంసారికప్రవృత్తిమాత్రస్య గుణనిబన్ధనత్వమ్ ఉక్త్వా,

'గుణానేతానతీత్య త్రీన్ దేహీ దేహసముద్భవాన్ । జన్మమృత్యుజరాదుఃఖైర్విముక్తోఽమృతమశ్నుతే॥'౭ ఇత్యత్ర,

సత్త్వగుణప్రయుక్తా సాధనభూత - ఉపాసనాదిప్రవృత్తిరపి, త్యాజ్యతయా ఉక్తా:

మీ.—నచ, కైఙ్కర్యప్రవృత్తిరపి, సత్త్వమూలా త్యాజ్యా;

వర్ణాశ్రమధర్మానుష్ఠానజన్యసత్త్వస్యౌపాధికత్వేఽపి, 'సత్త్వస్యైష ప్రవర్తకః'౮ ఇతి భగవన్నిర్హేతుకకృపాప్రవర్తితసత్త్వస్య నిరుపాధికతయా, తన్మూలకైఙ్కర్యస్య సాంసారికప్రవృత్తిత్వాసంభవాత్:

అన్యథా, ముక్తిదశాయాం (1) గుణానుభవ (2-3) కైఙ్కర్యాదేస్సత్త్వమూలత్వేన ఔపాధికతాపత్తేః:

అతఏవ, గుణాతీతత్వహేతుతయా అనన్యప్రయోజనా భక్తిః, అత్రైవోక్తా,

'మాం చ యోఽవ్యభిచారేణ భక్తియోగేన సేవతే । స(ః) గుణాన్ సమతీత్యైతాన్ బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే॥'౯ ఇతి సాధనభక్తిస్స్వపురుషార్థసిద్ధ్యర్థాఽనైకాన్తికా;

ఉపాసకస్య, ఫలిత్వేన స్వస్మిన్ అనురాగవత్త్వాత్:

అతఏవ, 'త్వం, న్యఞ్చద్భిరుదఞ్చద్భిః కర్మసూత్రోపపాదితైః। హరే! విహరసి క్రీడాకన్దుకైరివ జన్తుభిః॥'౧౦ ఇతి,

'మోక్షోదఞ్చనహేతురపి లీలా' ఇత్యుచ్యతే:

తస్మాత్, కర్మకృతగుణానుగుణలీలారూపసాధన సాంసారికప్రవృత్తిః, స్వరూపవిరుద్ధా.

యచ్చోక్తమ్, 'కర్మానుష్ఠానే, "బ్రాహ్మణోఽహమ్"... ఇతి... భ్రమోనాధికారః, దేహాత్మవివేకవత ఏవ... అధికారత్వాత్; పరన్తు, బ్రాహ్మణ్యాదివిశిష్టశరీరసంబన్ధ ఏవ అధికారః'; [పు. 3౭౪, ఇడవరి, ౬, ౨౧, ౨౦, ౨౨.] ఇతి; తన్న:—

సాధనానుష్ఠానమాత్రస్య దేహాత్మభ్రమకార్యత్వాత్;

తచ్చ, శ్రీవిష్ణుపురాణేఽభిహితమ్.—

'అధికారబోధయుక్తేషు విద్యతే భావభావనా । అక్షీణేషు సమస్తేషు విశేషజ్ఞానకర్మసు॥'౧౧ ఇతి.

అత్ర, శ్రీవిష్ణుచిత్తాః:—

'"సంసారిష్వేవ సనక - హిరణ్యగర్భాదిముఖావనాశ్రయాన్వయః", ఇత్యుత్తరత్ర, "అధికారబోధయుక్తేషు" ౧౧ ఇతి శ్లోకేన:

"మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కర్మ" ఇత్యధికారబోధస్యాఽపి అధికారిణమాహ. "అక్షీణేషు" ౧౧ ఇతి.—

"(విశేషజ్ఞానం) - దేవాదిభేదభిన్నాపరోక్షాత్మభ్రమః; యావద్భ్రమానువృత్తిః, తావదధికారబోధః;

తేషు, శాస్త్రవశ్యత్వమ్"; ఇతి, కర్మానుష్ఠానమ్ ఉపాసనానుష్ఠానం చ వర్తతే;

దేవమనుష్యాత్మాను సన్ధానవిశేషానురూప - మానసవాచికాదికర్మప్రవర్తతే" ఇత్యర్థః': ౧౨ ఇతి.

౧॥ సూ. 3౭3, ఇమ్‌నోట్సు. ౨॥ అష్టా. ౧-౪-౫౪.
3॥ ౪॥ శ్రీరంగస్త-ఉ-౮౭, ౫॥ గీ-3-౨౭.
౬॥ గీ-౧3-౨౦. ౭॥ గీ-౧౪-౨౦.
౮॥ శ్వే-ఉ. 3-౧౨. ౯॥ గీ. ౧౪-౨౬. ౧౦॥
౧౧॥ వి-పు. ౧౨॥

మీ.—తస్మాత్, (౧) ఉపాసనాద్యనుష్ఠానస్య, (౨) సాధనప్రపత్త్య నుష్ఠానస్యచ, దేహాత్మభ్రమమూలత్వాత్, స్వరూపవిరుద్ధత్వమావశ్యకమ్:

నచ, వర్ణాశ్రమధర్మాణామప్యననుష్ఠానం ప్రసజ్యతే;

తస్యకైఙ్కర్యత్వేనఅనుష్ఠేయతయా, భ్రమమూలత్వాసంభవాత్:

యదపిచ ఇదముక్తమ్, ' "అహంకారగర్భముపాసనమ్" ఇత్యేతత్, అశాస్త్రసిద్ధత్వాదారోపమాత్రమ్'; ఇతి. (ర-సారే. పు. ౩౧౨, పఙ్క్తి ౧౪.)

తన్న:—'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమ్' ఇతి, (౧) సాధనే, (౨) ఫలేచ, మమతాబుద్ధిసత్త్వాత్,

అధికారబోధా*భావే (౧) సాధనే ప్రవృత్త్యనుపపత్తేః;

సారార్థేఽపి, 'కర్మిణో జ్ఞానినో భక్తాన్ స్వయత్నకృతబుద్ధయః; తస్మాత్, †కర్మాద్యుపాయాస్తుసాన్తరాయా అనేకశః॥'౧ ఇతి:

'నను! ఫలసఙ్గకర్తృత్వత్యాగపూర్వకంహి (౧) కర్మ, (౨) ఉపాసనంచవిధీయతే! కథమ్ అహంకారగర్భత్వమ్?' ఇతిచేత్; ఉచ్యతే:—

(౧) శాస్త్రవిహితః ఫలసఙ్గత్యాగః, స్వయత్నప్రధాన ఫలిత్వత్యాగః;

(౨) కర్తృత్వత్యాగోఽపి, ప్రధానకర్తృత్వ త్యాగః;

(౩) నతు, కర్తృత్వమాత్రత్యాగః;

'పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః'౨ ఇతిస్వస్య అప్రధానకర్తృత్వసత్త్వాత్:

తదభావస్యాప్యనుసన్ధేయత్వే, తస్యమిథ్యాజ్ఞానత్వేన మోక్షప్రతిబన్ధాత్; తత్త్వజ్ఞానాద్ధి మోక్షః?:

అతఏవ, ప్రధానకర్తృత్వాభిమానపైవహివిశిష్యనిషేధస్స్మర్యతే?—

'తత్రైవంసతి కర్తారమ్ ఆత్మానం కేవలం తు యః। పశ్యన్నకృతబుద్ధిత్వాత్, నసపశ్యతి దుర్మతిః॥ అధిష్ఠానం తథాకర్తా కరణంచ పృథగ్విధమ్। వివిధాశ్చ పృథక్చేష్టా దైవంచైవాత్ర పఞ్చమమ్॥'౩ ఇతి:

అత్రభాష్యమ్:—

' "అధిష్ఠానాదిదైవపర్యన్తసాపేక్షేసతి, ఆత్మనః కర్తృత్వే, య(ః) ఆత్మానమేవకేవలంకర్తారం మన్యతే, స నపశ్యతి" ఇత్యర్థః'౪ ఇతి;

అన్యథా కర్తృత్వమాత్రత్యాగే, 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి'౫ ఇతి ఫలేష్వనన్వయస్స్యాత్.

అతః, 'సాధకైః అప్రధానభోక్తృత్వంచ అనుసన్ధేయమ్'; ఇతి, అహంకారగర్భత్వమ్ అనపోద్యమ్.

* పృ. ౩౭౬ల్ ౧౧వ నోట్టు. † "కర్మాదికోపాయాస్సాన్తరాయాః" ఇతిచపా.

౧॥ సారార్థే. ౨॥ పృ. ౩౭౩, ౨వ నోట్టు.

౩॥ గీ. ౧౮-౧౬, ౧౪. ౪॥ ౫॥

మీ — యచ్చోక్తమ్—'ఔపాధికకరణకళేబరసాధ్య-కర్మజ్ఞానాదికస్యాప్యౌపాధికత్వాత్, స్వరూపవిరుద్ధత్వే, స్వరూపజ్ఞాన-ద్వయశ్రవణాదీనామపి మనఃప్రభృతిసాధ్యత్వాత్ తుల్యదోషతా' ఇతి: (పు. ౩౭౪, ఇడవరి ౨౫-౨౬-౨౭-౨౮. ర-సారే. పు ౩౧౨, పఙ్క్తి ౧౫.)

తన్న:—కరణకళేబరాణామ్, ఔపాధికత్వం, విలక్షణసుకృతవిశేషలబ్ధత్వమ్;

త్రైవర్ణికపటుతరదేహైస్సాధ్యత్వాత్ ఉపాసనస్య:

స్వరూపజ్ఞాన-ద్వయశ్రవణాదికంచ సర్వయోనిష్వప్యుపపద్యతే;

'చతుర్విధా(ః) భజన్తే మాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున!'౬ ఇతివత్, ఫలప్రపత్త్యన్వయస్య సుకృతవిశేషకృతదేహారబ్ధత్వాశ్రుతేః:

కించ, (౧) అన్యేషాంకరణకళేబరాదికం ఈశ్వరేణ తత్తత్-కర్మానుగుణం స్వార్థంవినియుజ్యతే,

అన్యేషాం, స్వదేహాదౌ ప్రయోజనసత్త్వాత్;

(౨) అస్య, విహితవిషయేపి విరక్తస్య, స్వదేహే ప్రయోజనాభావాత్, ఈశ్వరేణనాన్యత్ర వినియుజ్యతే;

కించ, అస్యప్రారబ్ధస్య దేహస్థాపకత్వమాత్రమ్ అఙ్గీకృతమ్;

నతు, ఉత్తరోత్తరానుకూల్య ప్రవృత్తియోగ్యత్వమపి;

అతోఽపి, ఇతరదేహాదేస్, తద్దేహస్యవ్యావృత్తిః:

యదపి చేదముక్తమ్:—' "ఉపాయాన్తరం, (౧) శేషత్వవిరోధిత్వాత్ "అప్రాప్తమ్; (౨) పారతన్త్ర్యవిరోధిత్వాత్ అసంభావితంచ;" ఇత్యుక్తే,

"(౧) సర్వముక్తిప్రసఙ్గః;

"(౨) స్వాతన్త్ర్యపరిహారే, వైషమ్యాద్యాపత్తిః; [పఙ్క్తి ౭.)

"(౩) మోక్షశాస్త్రానర్థక్యతాపత్తిః; (పు. ౩౭౪, ఇడవరి ౩౫ ముతల్,

"(౪) భగవత్ప్రీత్యుద్దేశేన ప్రవృత్తిపృత్త్యాదౌ అనధికారాపత్తిః'; ఇతి:౭

తదయుక్తమ్:—(I) స్వప్రవృత్తినివృత్తి సాపేక్షత్వేన (౧) సర్వముక్తి (౨-౩-౪) వైషమ్యాద్యభావాత్;

(II) అజ్ఞస్యతాధికారిత్వేన శాస్త్రవైయర్థ్యాభావాత్;

(III (౧) భగవత్ప్రీతేః, (౨) ఫలాన్తరస్యవా, (౩) స్వానన్దస్యవా, సాధనత్వానభ్యుపగమేన (1) కేవలపరాతిశయావహత్వస్వీకారాత్,

(2) పరాతిశయాధాయకత్వస్య శేషత్వానుగుణత్వాచ్చ;

నాస్యప్రవృత్తేర్విరుద్ధత్వమ్;

(౨) అనన్యప్రయోజనస్య సర్వాపి [ప్రవృత్తిః], (1) పరార్థా; సాధకయోస్ సర్వాపిప్రవృత్తిస్ (2) స్వార్థా'; ఇతి సైవవిరుద్ధా;

౬॥ గీ ౭-౧౬. ౭॥ (పు. ౩౭౪, పఙ్క్తి, ౧౬-౧౭-౧౮)

మీ.—శేషత్వస్య, స్వామినః స్వత్వరక్షణోచితత్వే, ‘తత్రస్యశద్యశంభవేత్’ ౧ ఇత్యాదివిరుధ్యతే;

దేహస్యాపితత్ - సత్త్వేన తత్పోషణమపి ప్రసజ్యతే;

పరతన్త్రస్య పరాయత్తస్వాతన్త్ర్యవహాత్వాత్,

తదభిమత ఉపాయానుష్ఠానే, విహితస్య తదభిమతతయా, కామ్యానుష్ఠానంస్యాత్:

‘అస్య, అధికారివిశేషే నిషిద్ధత్వమపి అస్తి’ ఇతిచేత్;

అత్రాపి(=భగవత్ప్రాప్తౌ) ఉపాయాన్తరస్య అధికారివిశేషే నిషిద్ధత్వాత్ అనభిమతిస్తుల్యా;

అతః, సాధనప్రవృత్తిః, శేషత్వ - పారతన్త్ర్య - ఉభయస్వరూపవిరుద్ధా.

యదప్యుక్తమ్, ‘“ప్రాపకాన్తరం ప్రాప్యవిరుద్ధమ్” ఇత్యత్ర ప్రమాణాభావః’ ఇతి; (పు. ౩౭౫, ఇడవరి, ౧౯-౨౦.)

(౧-౨)మన్త్ర-ద్వయస్థ ‘నమస్’౨ శబ్దాభ్యాం ‘స్వయన్తు రుచిరేదేశే’౩ ఇత్యాద్యుపబృంహితాభ్యామ్ అప్రధానభోక్తృత్వస్యాపినిషిద్ధత్వేన, స్వభోక్తృత్వఫలాభక్తిగ, ప్రాప్యవిరుద్ధా: భక్తివిధేరభిచారసామ్యమ్, ఉత్తరత్ర ఉచ్యతే.

యదప్యుక్తమ్, ‘పరాశరాద్యనుష్ఠితత్వాత్ ఉపాసనస్య అశిష్టపరిగ్రహోనాస్తి’ ఇతి; (పు. ౩౭౫, ఇడవరి, ౩౦-౩౧.)

1 2 3

తన్న:—తతోప్యతిశయితజ్ఞానాదిభిః నాథయామునయతివరాదిభిరననుష్ఠితత్వేన శిష్టాచారవిరోధోఽస్త్యేవ;

శ్రీపరాశరాదేశ్శాస్త్రాచార్యత్వేపి, సారాచార్యత్వాభావాత్:

తన్నమస్కారస్తు, ఉపకారకత్వకృతః.

యదప్యుక్తమ్, ‘“కలౌకృతయుగంతస్య”౪ ఇతిన్యాయాత్,కలావపి స్వయంప్రయోజనత్వేన తన్నిష్ఠానాంపూర్వాచార్యాణాం సత్త్వాత్ నకాలవిరోధః’ ఇతి; (పు. ౩౭౫, ఇడవరి, ౩౬-౩౭.)

తన్న:—కలియుగే, [భగవదేక-] సాధ్యభక్తేస్, సర్వాధికారభూతాయాః, పరాఙ్కుశాది సంప్రదాయప్రాప్తాయాస్ సత్త్వేపి, (౧)సాధనభక్తేః,(౨) సాధనప్రపత్తేశ్చ, సంప్రదాయవిచ్ఛిన్నతయా, అస్మిన్కాలే తదనుష్ఠానాయోగాత్.

[పూ] “నహి లక్ష్మీనాథమారభ్య [భగవదేక-] (౧) సాధ్యప్రపత్తి (౨)సాధ్యభక్త్యోరివ, చతుర్ముఖమారభ్య [జీవప్రయుజ్యమాన-] (౧)సాధనప్రపత్తి(౨)సాధనభక్త్యోః గురుపరంపరా ప్రాప్తత్వమ్ అవగమ్యతే”:

మీ.—[సిద్ధాన్తః.] భాష్యకారైరపి (౧) వృత్తి (౨) ద్రమిడభాష్యాదికం తద్గురుపరంపరాక్రమేణక్వచిదాచార్యే నక్షిప్తమ్; కిన్తు పుస్తకముఖాన్నిరీక్షితమ్:

తతశ్చ, భాష్యమ్, ఇదానీం- తనానామ్ ఉపకారకత్వేన అనుసన్ధేయమ్, నతూత్తారకమ్; తత్ర పూర్వమేవ సంప్రదాయచ్ఛిత్తేః.

అతఏవ ఉచ్యతే:—‘హరేర్నామైవ నామైవ నామైవ మమజీవనమ్। కలౌ, నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ గతిర్ అన్యథా’ ౫ ఇతి

నామ - సంకీర్తనంచ:—“త్వదఙ్ఘ్రిముద్దిశ్య”-౬ ఇత్యాద్యుక్తదేశకాలప్రకార- అధికారాదినియమరహితా ఫలప్రపత్తిర్, ఉచ్యతే.

ఏవమ్, ‘(౧) ఉపాసన (౨) సాధనప్రపత్త్యోః, కలియుగధర్మత్వంనాస్తి’ ఇత్యుక్తంభవతి.

ఏవమ్, ‘ఉపాసనమ్,

(1) సాంసారికప్రవృత్తిత్వేన గుణకృతతయా ఔపాధికత్వాత్,

(2) బ్రాహ్మణ్యాదివిశిష్టదేహాత్మభ్రమకృతత్వాత్,

(3) కర్తృత్వ-భోక్తృత్వరూప - అహంకారగర్భత్వాత్,

(4) కర్మోపాధికకరణకళేబర సాధ్యత్వాత్,

(5) శేషత్వ (=పారార్థ్య)విరుద్ధత్వాత్,

(6) పారతన్త్ర్య విరుద్ధత్వాత్,

(7) దేవతాన్తరవిషయత్వాత్,

(8) ప్రాప్యవిరోధిత్వాత్,

(9) శిష్టాచారవిరుద్ధత్వాత్,

(10) కలియుగవిరుద్ధత్వాచ్చ,

స్వరూపవిరుద్ధమ్’; ఇతిదశవిధవిరోధ (ః) ఉక్తోభవతి.*

యత్తూక్తమ్, ‘తత్త్వదర్శివచన ప్రాయశ్చిత్తవచనాదికస్య, “ప్రాపకాన్తరం,తదేకశరణవ్రజ్యాత్మక ప్రపత్తివిరుద్ధత్వాత్ ప్రపన్నస్వరూపవిరుద్ధమ్, నతు నిష్కృష్టాత్మ స్వరూపవిరుద్ధమ్”, ఇత్యభిప్రాయః’; ఇతి: (పు ౩౭౫, వలవరి, ౧౪-౧౫-౧౬-౧౭-౧౮-౧౯-౨౦.)

తత్ర, ప్రపన్న స్వరూపవిరుద్ధత్వే విప్రతిపన్నంప్రతి, నిషిద్ధత్వాత్,

౧॥ రా. సు. ౩౯-౩౦. ౨॥ ముముక్షుప్పడి. వ్యా. ఆన్ధ్రలిపిముద్రితకో. పు. తమిళ్‌లిపి. కో. పు.౨౯౯. ౩॥ రా. అ. ౧౫-౭

౪॥ పు. ౩౭౫, గమ్‌నోట్సు! ౫॥

౬॥ స్తో-ర. ౨౮.

* (1) గుణానతితభవ్యాప్తం, (2) దేహాత్మభ్రమకారితమ్,।
(3) స్వకర్తృతాదిమోహాప్తం, (4) కర్మదేహాప్తసిద్ధిమత్,।
(5)-(6) శేషత్వ-పారతన్త్ర్య-ఘ్నం, (7) దేవతాన్తరగోచరమ్,।
(8) ప్రాప్యానర్హం, (9) గురుత్యక్తం, (10) కల్యనర్హమ్,ఉపాసనమ్.॥
సాధ్యభక్తిప్రపత్తీతు, నామకీర్తనసంజ్ఞితే। సర్వాధికారే తదజిత-
సంప్రదాయాగతేకలౌ॥

మీ —తత్-సంయోగేద ప్రాయశ్చిత్తవిధానాత్, పాపత్వం ప్రపన్నాపేక్షయావక్తవ్యమ్.

తత్ర, ఉపాయనంయోగస్యపాపత్వమ్, అనిష్టఫలప్రదత్వాదేవ క్తవ్యమ్:—

అత్ర, (I) అనిష్టఫలమ్, అపాయవన్నరకమ్?,

(II) ఉత, ముముక్షోః కామ్యకర్మఫలస్వర్గాదివత్ ఉపాసనసాధ్యమోక్షఏవ?,

(III) ఉత, ప్రపత్తినిష్ఠాభఙ్గమాత్రమ్?:

(I) న ప్రథమః:—గౌణకర్మాధికృతస్య, శక్తిసంభవే ముఖ్యకర్మాస్వయే సతి, నరకాదర్శనాత్.

'నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాత్'౧ ఇతి న్యాయేన స్వాధికారమజ్ఞాత్వా'దుశ్శకే ప్రవృత్తిసంభవే, తద్విషయాంపిమాత్యాగప్రాయశ్చిత్తవిధీ' (పు. ౩౭౫ పలవరి౧౦-౧౧; ర-సా రే. అధి. ౨౪, పు. ౩౧౭, పరి ౩,) ఇతినయుక్తమ్;

(౧) అశక్యార్థప్రత్యాశారమ్భపరస్య అర్థక్రియాదశాయాం స్వత ఏవ నివృత్తిసంభవేన, తంప్రతి నిషేధస్య వైయర్థ్యాత్:

(౨) ముఖ్యారమ్భయోః, అన్యత్ర నరకహేతుత్వాదర్శనేన, ప్రాయశ్చిత్తవిధానాయోగాచ్చ.

(II) న ద్వితీయః:—ప్రపన్నస్యభక్తిసాధ్యమోక్షానిష్టతా, 'ప్రపత్తిసాధ్యమోక్షాపేక్షయా తత్సాధ్యమోక్షస్య నికృష్టత్వకృతా' ఇతివాచ్యా; తదా, ''భక్తిప్రపత్త్యోః ఫలభేదః; భక్తిఫలస్య నికృష్టఫలత్వాత్, ప్రపన్నాపేక్షయాపాపత్వమ్''; ఇతి, ఏతత్పర్వమభ్యుపగతమ్' ఇతి సిద్ధాన్తి విజయీస్యాత్; (తత్తదధికార్యుద్దేశ్యవిరోధిహి, తత్తదధికార్యపేక్షయాపాపంభవతి?).

(III) న తృతీయః:—విపరీతఫలప్రదత్వాభావే అధికారభఙ్గనాయోగాత్. పాపస్య నరకహేతుత్వసిద్ధేః, సర్వత్రాధికారభఙ్గకత్వమ్; పుణ్యస్యాపి స్వర్గహేతుత్వసిద్ధేః, ముముక్షోభఙ్గకత్వమ్.

అతః, అత్ర నరకహేతుత్వాయోగాత్, 'అనభిమతమోక్షప్రదత్వాకారేణ ప్రవృత్తినిష్ఠాభఙ్గకత్వమ్' ఇతి, ప్రాపకాన్తరాణామ్, అనిష్టఫలత్వాత్ పాపత్వం సిద్ధమ్.

'భక్తిసాధ్యఫలస్య అనిష్టత్వంచ, స్వరూపయాథాత్మ్యవేదినామేవ' ఇతి, స్వరూపమాత్రవిరుద్ధత్వమాత్రసిద్ధిః.

త్యాగప్రాయశ్చిత్తవిధ్యోర్న్యాసనిష్ఠవిషయత్వే, న్యాసస్యభక్తిఫలాసంభవాపేక్షయా కైఙ్కర్యలక్షణోత్కృష్ట ఫలత్వసిద్ధిః.

'భక్తిన్యాసయోః ఫలావైశిష్ట్యే ఉక్తవిధ్యోర్న్యాసవిద్యానిష్ఠ-అవిషయత్వం వా౭౭పద్యేత' ఇతి, విధేః కరణాగతమాత్రవిషయాస్యాతామ్'': ఇతి.

* పు. ౩౭౮, పలప్పక్కత్తిల్ ఇవ్వద్వైయాళ్ ముళ్ళసోట్టైప్పార్ క్క.

౧॥ పు. ౩౭౫, ౮మ్ సూట్టు. ౨॥ ౩॥ అత్ర ప్రస్తుతపూర్వమీమాంసాధికరణే, ఏవం కింపూర్వపక్షసిద్ధాన్తక్రమః?:-

మూ.—౧౧౬. ప్రాపకాన్తరమ్,

వ్యా.—౧౧౬. "(౧)ఇప్పడి, ప్రాపకాన్తరత్తై, "విరోధి' ఎన్ను, తళ్ళలామో?;
"(౨)అశువుమ్, మోక్షోపాయమాయ్ అన్నో, పోరుక్కిఱతు?;

అ.—౧౧౬. ఉత్తరగ్రన్థశఙ్క, ("ఇప్పడి"-) ఇత్యాది.
("'విరోధి' ఎన్ను, తళ్ళలామో?") ఎన్ఱతు,
" 'స్వరూపవిరుద్ధత్వాత్ త్యాజ్యమ్' ఎన్నలామో?" ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిలే, [వా. ౧౧౫.] [ప్రాపకాన్తర-] ఇత్యాదియాల్, "సమానవిత్తివేద్యత్వ"౨ న్యాయలబ్ధమ్, ("అశువుమ్") ఇత్యాది.—

"తథాచ, (1) వేద (2) లౌకజ్గళిలే, (1)-(2) విధ్యనుష్ఠానజ్గళిల్, శేషిప్రీయవేణ్డివరుమ్''; ఎన్ఱు, కరుత్తు

" '(మోక్షోపాయమాయన్నో,) విధిక్కప్పడుకిఱతు?' ఎన్నిల్,

"అన్యవిధిక్కు, విధిప్రీతవథస్తుత్యర్థ, ప్రతిషేధప్రతియోగి సమర్పణపరత్వేనజర్తిల-గవీధుక-విధిక్కు †అన్యపరత్వమ్ నిర్వహిత్తాప్పోలే౩, విధిప్రీత 'ప్రవృత్తిస్తుత్యర్థ, ప్రతిషేధప్రతియోగిసమర్పణపరత్వేన అన్యపరత్వమ్ కొళ్ళక్కూడుమ''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (1)-(2) విధ్యనుష్ఠాన (3) తత్ఫలోపధానసాధారణమాక. (మోక్షోపాయమాయ్ [=(1)విధిక్కప్పడుకై, (2) అనుష్ఠిక్కప్పట్టుమ్, (3) తత్ఫలోపధాయకమాయుమ్.] అన్నో, పోరుకిఱతు?) ఎన్ఱతు.

"అత్తైయాలే, (1-2) శక్తాశక్తవిషయఙ్గళిల్ వ్యవస్థితవికల్పఙ్గళాకై, "ముఖ్యానుకల్పభావేన విధిద్వయనిర్వాహముచితమ్;

"[ప్రాపకాన్తర...స్వరూపవిరోధ]వాదత్తిలే, ఎల్లారుమ్ ఇ[స్వరూపవిరోధ]త్తైయఱిన్దు త్యజిక్కప్రసఙ్గిక్కుమాత్తైయాలే, అధికారివిరహత్ శాస్త్రాప్రామాణ్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్'': ఎన్నుమభిప్రా

† (౧) '''జర్తిలయవాగ్వా వా జుహుయాత్,
గవీ[వే]ధుకయవాగ్వా వా,
నగ్రామ్యాన్పశూన్హినస్తి, నారణ్యాన్''౩, ఇతిశ్రుతివాక్యమ్,
(౨) "అథోఖల్వాహుః, అనాహుతిర్వైజర్తిలాశ్చ గవీధుకాశ్చేత్యజక్షీరేణజుహోతీ''§ ఇతిశ్రుతివాక్యంచపరస్పరవిరుద్ధే" ఇత్యాశఙ్క్య:
"'ద్వితీయవాక్యే అనాహుతిత్వేన (ప్రతిషేధప్రతియోగి) భూతజర్తిలయవాగ్వాదినాపిజుహుయాత్, న పశుహింసాత్మకయాగంకుర్యాత్' ఇతి, ప్రథమవాక్యమ్, హింసానివృత్తిస్తుత్యర్థ జర్తిలయవాగ్వాదిప్రతిషేధప్రతియోగిసమర్పణ పరతయా (అన్యపర)మ్, నతు జర్తిలయవాగ్వాదికరణకహోమవిధానపరమ్; అతః, న ప్రథమద్వితీయవాక్యయోర్విరోధః'': ఇతి సిద్ధాన్తితః.

§ తై-సం., కా. ౫, ప్ర. ౪, అను. ౩, ప. ౨.

మూ. — (1)అజ్ఞర్కు ఉపాయిమ్,

వ్యా.—(అజ్ఞర్కు ఉపాయిమ్) ఎన్ఱతు,

అ.—" (I)[(1)అజ్ఞర్కు ఉపాయమ్] ఎన్గి, అజ్ఞానమ్, ఉపాయాన్త
"రానుష్ఠాన - ఔపయికజ్ఞానాభావమాన్గాల్, తాదృశర్కు ప్రవృత్తియే
"ఉపాయమాయ్ ఉపాసనాదికళ్ ఉపాయమల్లామైయాలే, [ఉపాయ]
'పదాన్వయవైఘట్యప్రసఙ్గమ్ వరుమ్;
"(II)[(2)జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్] ఎన్గి, అజ్ఞానమ్, ఉపాయానుష్ఠాన-ఔ
"పయికజ్ఞానమాన్గాల్.[అపాయ]పదాన్వయవైఘట్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;
" III స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానమాన్గాల్, జ్ఞానాజ్ఞానఙ్గళుక్కు
"భిన్నవిషయత్వమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;
(IV) " ' "ఉపాయాన్తరమ్, ఉపాయాన్తరానుష్ఠాన యోగ్య
"జ్ఞానశూన్యర్కు దుష్కరతయా త్యాజ్యమాన్గాలుమ్, 'ఉపాయమ్'
"ఎన్ఱు, తోఱ్ఱుమ్" ఎన్ఱు, అర్థమ్' ఎన్గిల్; తాదృశజ్ఞానవాన్గ
"ళుక్కుమ్ అప్పడి తోఱ్ఱుమాకైయాలే [(1)అజ్ఞర్కు ఉపా
"యమ్]ఎన్ఱు, విశిష్యవచనమ్ వ్యర్థమామ్;
"[(2)జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్] ఎన్గి, అవిడత్తిల్ వైఘట్యమ్ వరుమ్;
" 'తోఱ్ఱుమ్' ఎన్ఱు, అధ్యాహారముమ్ గురు;
" 'మీమాంసకస్య వాయుః ప్రత్యక్షః'[౪] ఎన్గి, అవిడత్తిల్పోలే షష్ఠిక్కు
"అజ్ఞానార్థకత్వముమ్ జఘన్యమ్;
""""ఉపాయాన్తరమ్, 'స్వరూపవిరుద్ధమ్' ఎన్ఱు, తన్నైయఱియాతార్
"క్కు ఉపాయమ్" ఎన్ఱు, అర్థమ్'; ఎన్గిల్,- అధ్యాహారబాహు
"ళ్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;
"ఆకైయాలే, (౧) [వా. ౧౧౫] (స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహే
"తు), [వా. ౧౧౮] [స్వరూపనాశకమాకైయాలే], ఎన్ఱు,
"పూర్వాపరవాక్యఙ్గళిలే బుద్ధివిపరివృత్తియాలుమ్,
"(౨) అధ్యాహారలాఘవత్తాలుమ్,
'(౩) పూర్వోక్తవిరూపనిర్దేశాదికళాలుమ్,
"(౪) ఉపాయమ్ అధికారిసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, ఆకాఙ్క్షితాధి
"కారిత్వార్థకత్వమ్ షష్ఠిక్కు స్వరసమాకైయాలుమ్,
'(౫) జ్ఞాన- అజ్ఞానఙ్గళుక్కు ఏకవిషయత్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్,
"(౬) పూర్వోక్తవైఘట్యమ్ ఒన్ఱుమిల్లామైయాలుమ్,
" 'ఇఙ్గు, 'జ్ఞాన- అజ్ఞానఙ్గళ్, (భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్య రూపస్వ
'రూప)విషయఙ్గళ్' ఎన్గై, ఉచితమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళి

వ్యా,—"(౩) అతుషిన్నై ఆర్కు ఉపాయమ్?",

ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రపకాన్తరమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.—

అ.—యత్తాలే ("అతుషిన్నై ఆర్కు ఉపాయమ్?") ఎన్ఱతు.
("ఆర్కు-ఉపాయమ్?") ఎన్ఱతు, "ఆరై అధికారియాకవుడై
య ఉపాయమ్?" ఎన్ఱపడి.
("ఆర్కు") ఎన్గి, అ "కిమ్"-శబ్దమ్, శేషే.—"ఒరువర్కుమ్
ఉపాయమన్ఱు, ఎన్ఱు, ఒత్తియుమ్" ఎన్ఱపడి.
అథవా:—"ప్రశ్నే కిమ్- శబ్ద" మాయ్, జిజ్ఞాసుప్రశ్నయాక
ఉత్తరగ్రన్థావతారికైయాకవుమామ్.

(1) (2)

"సత్యమ్, గురులఘూపాయవిధికళుక్కు, వ్యవస్థితవికల్పేన నిర్వా
"హమ్ ఉచితమ్;

"తథాఽపి, ముఖ్యానుకల్పభావేన నిర్వాహిక్కప్పార్క్కిల్,(౧)అను
"కల్పవిధియిల్ ముఖ్యప్రతిషేధముమ్, (౨)అనుకల్పనిష్ఠనుక్కు ముఖ్య
"ప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధియుమ్, (౩) ముఖ్యానుకల్పనిష్ఠర్కు
"యథాక్రమమ్ మధ్యమోత్తమాధికారవిభాగముమ్, కూడామైయాలే,
" 'ఇదమేవవిజానతాం'[౧] 'సర్వజ్ఞశ్శరణంయాతి యోగమార్గపరా
"ఙ్ముఖః'[౨] 'త్వామేవశరణంప్రాప్య నిస్తరన్తిమనీషిణః'[౩] ఇత్యాది సిద్ధ
"స్వస్వరూపజ్ఞ - తదితరవిషయఙ్గళిలే వ్యవస్థితవికల్పమాక్కి,
""(౧)ప్రపత్త్యుపాయమ్ స్వరూపజ్ఞాఽధికారికమ్;(౨)ప్రపకాన్తరమ్,
" తదితరాఽధికారికమ్'; ఎన్ఱు, విధిద్వయనిర్వాహమ్ ఉచితమ్;

"ఇప్పడి, [ప్రపకాన్తర] త్తుక్కు అధికారిసద్భావాత్, 'శాస్త్ర
"ఽప్రామాణ్యప్రసఙ్గమ్ ఇల్లై': ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్":
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(((1)అజ్ఞర్కు-ఉపాయమ్) ఎన్ఱతు) ఇత్యాది.
"(౧) భక్తివివశర్కు-ఉపాదానమిల్లామైయాలుమ్;
"(౨) 'జ్ఞానాధికర్కు-అపాయమ్' ఎన్నాకే [జ్ఞానికళుక్కు అపా
' యమ్] ఎన్ఱు, విరూపనిర్దేశత్తాలుమ్; [ప్రపకాన్తరమ్, (1)అజ్ఞర్కు
"ఉపాయమ్,][వా. ౧౧౭][(2)జ్ఞానికళుక్కు-అపాయమ్], ఎన్గి, అజ్ఞానా
"ఽజ్ఞానఙ్గళ్, [వా. ౪౨] [(౧) అజ్ఞరుమ్, (౨) జ్ఞానాధికరుమ్,]
"ఎన్గి, అ జ్ఞానాఽజ్ఞానఙ్గళైక్కాట్టిల్, భిన్నవిషయఙ్గళాకక్కడవన;
"కింతు:—

౪॥ "నను వాయుః ప్రత్యక్షః?" ఇత్యాదినా మీమాంసకమతం స్వాభిమతతయా అనూద్యతే, తర్కసంగ్రహదీపికాయాం, ప్రత్యక్షపరిచ్ఛేదే వాయునిరూపణే. (ఆన్ధ్రలిపిముద్రితగ్రన్థే, పు-౫౯.)

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౧౦౦. ౨॥ ౩॥ జితన్తే.౪-

మూ—౧౧౭. (2, జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్.

వ్యా.—"స్వరక్షణే స్వయత్నగన్ధాసహమాన స్వరూపత్తై, ఉళ్ళపడి దర్శిక్కైక్కు ఈడాన జ్ఞానమిల్లాతవర్కళుక్కు ఉపాయమాయిరుక్కుమ్"; ఎన్నపడి.

౧౧౭.—"ఆనాల్, జ్ఞానికళుక్కు ఇతు ఎజ్ఞనే?" ఎన్న; ((2) జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్) ఎన్కిఱార్.

అతావతు, "స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞాన ముడైయవర్కళుక్కు అపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్" ఎన్కై.

౧౧౮.—"ఇవర్కళుక్కు అపాయమావానేన్?" ఎన్న;

మూ—౧౧౮. అపాయమాయ్ త్తతు, స్వరూప నాశకమాకైయాలే.

౧౧౯. నెఱికాట్టి నీక్కుదియో!"౪ ఎన్నానిఱే!

వ్యా.—(అపాయమాయ్ త్తతు, స్వరూపనాశకమాకైయాలే) ఎన్కిఱార్.

(స్వరూప) మావతు, అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్; అతుక్కు, స్వయత్నరూపమాన అతు, నాశకమిఱే.

౧౧౯. తదపాయత్వత్తై జ్ఞానినామగ్రేసరరాన ఆఴ్వార్-పాశురత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్, ("నెఱికాట్టి"౪) ఎన్ఱుతొడజ్గి.

అ.—చ్ఛేయ్కిఱార్, ("స్వరక్షణే-") ఇత్యాది.

("ఉళ్ళపడి") ఎన్ఱతు, "స్వయత్నగన్ధాసహత్వరూప-వాస్తవప్రకారవిశిష్టమాక"; ఎన్ఱపడి.

("జ్ఞానమిల్లాతవర్కళుక్కు ఉపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్") ఎన్ఱతు, "అవర్కళై యధికారికళాక్కుమతైయ ("ఉపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్")" ఇత్తాల్, ఎన్ఱపడి.

"స్వరూపవిరోధియాన [ప్రపత్త్యన్తర]త్తై అజ్ఞానాశక్తికళడియాకవిడుమ్ అజ్ఞర్క్కు ఆయిల్ న్ఱు, "(౧) ఇతు దుష్కరోపాయమ్, "(౨) ప్రపత్తి సుకరోపాయమ్", ఎన్ఱు, ప్రపత్తియోడొక్క అతువుమ్ "ఉపాయమాకత్తోన్ఱువతు' * ఇతి ఆఱ్పడివ్యాఖ్యానమ్ అనుచితమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౧౭.—"[(2) జ్ఞానికళుక్కు] ఇత్యాదిక్కు, పూర్వవాక్యవత్ నిర్వాహమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("స్వరూపయాథా-

౧౧౮.—"మూలే, [అపాయ] శబ్దత్తుక్కు, [శ్లిష్ట-"]) ఇత్యాది.

"'(I) దుఃఖజన్మప్రవృత్తి - మిథ్యాజ్ఞానానామ్ ఉత్తరోత్తరాపాయే, తదనన్తరాపాయాదపవర్గః' ౧ ఎన్ఱు, న్యాయసూత్రత్తిలే, నాశవిషయత్తిలే ప్రయోగమ్ కాణ్కైయాలే నాశపరత్వముమ్,

"'(II) ధ్రువమ్ అపాయే ఉపాదానమ్' ౨ ఎన్ఱు, వ్యాకరణసూత్రత్తిలే, "అపాయో=విశ్లేషః' ౩ ఎన్ఱు, విశ్లేషవిషయత్తిల్ ప్రయోగమ్ కాణ్కైయాలే, విశ్లేషపరత్వముమ్, వివక్షితమ్;

[విత్తాలే శొల్లిన్ఱు; "అతిల్,(I) ప్రథమార్థమ్, [స్వరూపనాశకమాకైయాలే] ఎన్కి, అ "(II) ద్వితీయార్థమ్, ['నెఱికాట్టి నీక్కుతియో?'౪] ఇతి ప్రమాణోదాహరణేన వ్యఞ్జితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("ఇవర్కళుక్కు") ఇత్యాది, (అశలాక్కుకైయిలే!) ఇత్యన్తమ్. [పు. ౩౮౧, ఇడవరి౧౦- పు. ౩౮౨, వలవరి౫]

అ.—[అపాయమాయ్ త్తతు] ఎన్ఱతు, "[అపాయ] పదత్తుక్కు విషయమాయ్ త్తతు"; ఎన్నపడి.

"(1) కర్మ-సాఙ్ఖ్యాదయశ్శాస్త్రైర్ [ఉపాయ]త్వేనదర్శితాః|
(2) హింసా-స్తేయా [దయ]దికాశ్శాస్త్రైర్ [అపాయ]త్వేనదర్శితాః" ౫ ఎన్కి, అవిత్తైయటొఙ్గ శబ్దైక్కు, ("అపాయమావానేన్!") ఎన్ఱు.

"'అపాయహేతా అపాయవ్యపదేశః' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే [నాశకమాకైయాలే] ఎన్ఱువితు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((స్వరూప) మావతు) ఇత్యాది.—

"ఉపాయాన్తరత్యాగపూర్వక - సిద్ధోపాయస్వీకారహేతు-స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానవద్విషయత్తిలే ఈశ్వరనుక్కు అత్యన్తాభిమతిపిఱక్కిఱ రుక్కైయాలే, అవర్కళ్ మీణ్డుమ్ ఉపాయాన్తరత్తిలే ప్రవర్తిత్తాల్ "అన్దవిశిష్టాభిమతిధ్వంసమ్ పిఱక్కుమాకైయాలే, ఉపాయాన్తరమ్ "తాదృశవిశిష్టాభిమతిఘటిత - అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప - స్వరూపనాశహేతు"; ఎన్నపడి.

౧౧౯. ("నీక్కు"౪) తల్=విశ్లేషిప్పిక్కై.

"ఇత్తాల్, 'విశ్లేషహేతువుమ్, [అపాయ] శబ్దవివక్షితమ్' ఎన్ఱు, సూచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తద్-) ఇత్యాది.

"'ఇవ్వర్థత్తై' ఎన్నాతే, (తదపాయత్వత్తై) ఎన్ఱు, (అపాయ) శబ్దార్థాన్తరనిర్దేశమ్ పణ్ణిన్ఱు, అతినుడైయ అర్థాన్తరపరతాభిప్రాయత్తాలే"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

* ఆఱుప్పడివ్యా. ఆన్ధ్రలిపిముద్రితకో. పు. ౭౩, వరి౧౨-౧౩.
౧॥ గౌతమ-న్యాయసూ. ౧-౧-౨. ౨॥ అష్టా. ౧-౪-౨౪.

౩॥ సిద్ధాన్తకౌ. ఆన్ధ్రలిపిముద్రితకో. పు.౫౪. ౪॥ పెరియతిరువన్దాది, ౭. ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ.౧౭, శ్లో.౮౦. అత్రపూర్వోత్తరార్ధయోర్వ్యత్యయః ప్రతిభాతి. ॥పుటమ్ ౩౮. ॥

౧ ౨ ౧ (౧)(౨)
అత్యన్తదీపితాత్యన్త-పారతన్త్ర్యస్వరూప-హా,తదిష్టహానిజోపేతౌరూపరిశ్లేషకృచ్ఛసః। స్వరూపఘ్నత్వనియత-భీ-శుక్-సిద్ధాన్త్య-[అపాయ]-తా,

వ్యా.—అతావతు:—

“ఉన్నైయొழிయ వేఱోరుపాయత్తైక్కాట్టి,ఉన్ పక్కలినిన్ఱుమ్ అకఱ్ఱప్పార్క్కిఱాయో?’ ఎన్నైయాలే, ప్రాపకాన్తరాపాయత్వమ్ సిద్ధమిఱే?”; ఎన్నై.

(“నీకు—”౧క్కై) యావతు:—

అ.—[“నెఱికాట్టి”౧]ఇత్యాది, పెరియ తిరువన్తాది. ఇతుక్కర్థమ్ (అతావతు) ఇత్యాది.

[“నెఱి”౧]—వ్యాఖ్యా. “నెఱియే, కుత్తియుమ్వత్తియుమ్ఇరుప్పైయర్”ఎన్నక్కడవతిఱే?.

“అతిల్, లౌకికమాన్నమార్గత్తై పివతీక్కిల్, ప్రకృతాసఙ్గతియాకై “యాలే, ‘నెఱియెల్లామ్ ఎడుత్తురైత్త’౩ ఇత్యాదియిల్పోలే ఉపాయ ‘వివక్షైయుచితై’”;ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“ఉపాయత్తై”) ఇతి.

[“నీకుత్తియో?”౧] ఎన్నిఅవిదుక్కర్థమ్, (“అకఱ్ఱప్పార్క్కిఱాయో?”) ఇతి.

“(1)హేతు-(2)-సాధ్యపదాధ్యాహారేణ వాక్యపరిసమాప్తి”ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“ఎన్నైయాలే”) ఇత్యాది.

(“ప్రాపకాన్తరాపాయత్వమ్”) ఎన్నత్తు, “ఉపాయాన్తరత్తినుడైయ భగవద్విశ్లేషహేతుత్వమ్” ఎన్నపడి,

“‘బ్రహ్మణస్సర్వగతత్వాత్, తదవధికవిశ్లేషమ్ అసంభావితమానాలుమ్; ఉపాయాన్తరమ్ విలమ్బితఫలప్రదమాకైయాలే, “తాదృశవిలమ్బకరణమే(అకఱ్ఱుకై)”ఎన్ఱు,వివక్షిక్కైక్కుఉచితమ్’:ఎన్నుమ్,శఙ్కైయిలే, అవధారణాస్యజ్ఞానా[త్మక?]జ్ఞక - సాధనాన్తరత్తుక్కు అవిలమ్బితఫలహేతుత్వముణ్డాకైయాలే,౪ ‘సాధనాన్తరాధీన ఫలవిలమ్బమ్ (అకఱ్ఱుకై)’ ఎన్నవొణ్ణాతు; పిన్నై, ‘సాధనాన్తరపరిత్యాగపూర్వక - సిద్ధోపాయస్వీకారజనిత విశిష్టాభిమతివిహతిలక్షణ ఉపేక్షాకరణమే, ఉపాయాన్తరసంబన్ధాఽఽపాదనహేతుకమాన (అకఱ్ఱు)’ ఎన్ఱు, కొళ్ళుకైయుచితమ్’: ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (‘నీకు—”౧కైయావతు) ఇత్యాది.

మూ.—౧౨౦. (౧) “వర్తతే మే మహద్భయమ్”౫ ఎన్కైయాలే భయజనకమ్;

వ్యా.—పరతన్త్రమాన వస్తువై, స్వతన్త్రకృత్యమాన ఉపాయానుష్ఠానత్తిలే మూట్టి,తనక్కు అశలాకుకైయిఱే?

౧౨౦. ఇతిన్నుడైయ స్వరూపనాశకత్వ-ప్రయుక్తమాన దూషణవిశేషఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

((౧) “వర్తతే”౫) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.

అ.—(పరతన్త్రమానవస్తువై)ఎన్నత్తు, “విశిష్టాఽభిమత్య-అజనక-సాధనప్రవృత్త్య-అసహ్యవస్తువై” ఎన్నపడి.

(స్వతన్త్రకృత్యమాన) ఎన్నత్తు, “విశిష్టాఽభిమత్య-అవిషయచేతనార్హమాన” ఎన్నపడి.

(తనక్కు అశలాకుకైకై) ఎన్నత్తు, “ఉపేక్షిక్కై” ఎన్నపడి.

౧౨౦. సర్వత్ర,వ్యాఖ్యావికల్పఙ్గళిలే, (౧) నిగమనముమ్, (౨)ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతియుమ్,ప్రథమవ్యాఖ్యానుగుణమాకచ్చొల్లుకై, గ్రన్థిక సమయసిద్ధమాకైయాలే, [అపాయ] శబ్ద-ప్రథమవ్యాఖ్యానుగుణమాక ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి,

(ఇతిన్నుడైయ) ఇత్యాది.

(స్వరూపనాశకత్వ-ప్రయుక్తమాన) ఎన్నత్తు, “స్వరూపనాశకత్వనియతమాన” ఎన్నపడి.

(దూషణవిశేషఙ్గళ్) ఎన్నత్తు, “(౧)భయజనకత్వ (౨)శోకజనకత్వాత్మకదోషఙ్గళ్” ఎన్నపడి.

(స్వరూపనాశకత్వ)మ్, (౧)భావితయా అనుసన్ధీయమానమానాల్, భయజనకమాయిరుక్కుమ్;

(౨) వర్తమానతయా [అతావతు సిద్ధతయా] అనుసన్ధీయమానమానాల్, శోకజనకమాయిరుక్కుమ్;

“(౧) ఆగామిని, భయమ్; (౨)అతీతే, శోకః”,౬ఎన్నక్కడవతిఱే?.

యద్వా:—“ప్రాపకాన్తరత్తుక్కు స్వరూపానురూపత్వ సాధకతయాఽభిమతమాన ముముక్షుంప్రతి విహితత్వాది హేతుక - అనుమాన (త్తుక్కు)దూషకమాకైయాలే, (దూషణ) శబ్దప్రయోగమ్ పణ్ణిఱ్ఱు;

౧॥ పు. ౩౮౧. రమ్నూట్టు. ౨॥

౩॥ తి. వా. ౪-౮-౬. ఇఙ్గు, ఈట్టిలుమ్, అడైయవళైన్దానిలుమ్, ఇవయివిశేషఙ్గళ్ ఉక్తఙ్గళ్. ౪॥ జన్మకర్మచ మేదివ్యమ్ ఏవంయోవేత్తితత్త్వతః। త్యక్త్వాదేహం పునర్జన్మనైతి మామేతి సోర్జున!॥” ఇతిగీతా (౪-౯)- శ్లోకభాష్యోక్తార్థోఽయమ్.

౫॥ జితన్తే. ౯. ౬॥ —ఆచార్యహృ., ప్ర. ౨, వా. ౧౩, వివేకాదిసాధనసప్తకాన్తర్గతావసాదవివరణే, పు. ౧౬౪; గీ. ౧౮-౪. భా. అత్ర, “భయ”స్య ఆగామ్యనర్థానుసన్ధానజ శోకరూపత్వాత్, “అభావ-” శబ్దోదితశోకస్య అతీతానర్థానుసన్ధానజత్వం, పరిశేషాత్ సిద్ధమ్; “(ఆమవైయాయవై) కళ్దిన్ఱవన్ఱిలుమ్ వరుమవన్ఱిలుమ్ అడైవ్వణ్ణమితే వర్తమానమ్?” [తి. వా. ౧-౧-౪-ఈడు] ఇతి ద్రమిడోపనిషద్భాష్యేఽనుగృహీతంహి?, ॥పుటమ్ ౩౮౨॥

(1)(2) I I-3 II (1) (2)
"విహితేత్యనురూపాఽన్యగతి"రిత్యభిమాన్యకృతి-శ్రీకాయోగ్యతారూపకాలాదౌ చాఙ్గివస్తుని ఆగామ, తీకానస్థానాంఙ్గ్నా

వ్యా.—అత్రావదః:—

"(I)"(1) కాలేష్వపి చ సర్వేషు, (2) దిక్షు సర్వాసు చా
"చ్యుత!। (3) శరీరే చ,

"(II)గతౌ చాపి, వర్తతే మే మహద్ భయమ్॥"౧ ఎన్ను,

అ.—"'ప్రాపకాన్తరం, స్వరూపానురూపమ్; ముముక్షుం ప్రతి విహి
"తత్వాత్: ప్రపత్తివత్:' ఎన్గి, అ అనుమానమ్,

"'ప్రాపకాన్తరం స్వరూపవిరుద్ధమ్; స్వరూపనాశకత్వప్రయుక్త భ
"యాదిజనకత్వాత్: "అహం భీతోఽస్మి"౨ ఇత్యాద్యుక్తసంసారవత్;
" "మామకస్సంపదం దైవీమ్"౩ ఇత్యాదిసిద్ధాన్తోక్తభావవచ్చ': ఎన్గి, అ
"అనుమానత్తాలే సత్ప్రతిపక్షితమాక్కైయాలే'; ఎన్ను, కణ్ణుక్కోళ్వతు

మూలోపాత్తవచనఖణ్డస్సకైయ తేటహాదానపూర్వకమ్ అతు
క్కు అర్థమ్, (అత్రావదః) ఇత్యాది.

("కాలేషు"౧) ఇత్యాదికమ్, "ఖిల"-* ఋక్ - త్వేన ప్రసిద్ధమాన
జితన్తా-స్తవత్తిలే.

(౧)[I. (1)-(3)]("కాలేషు"౧)ఇత్యాదిసప్తమ్యన్తపదానుక్రమత్తుక్కు,
("గతౌ",౧ ఎన్గి, అవిత్తోడే పరిసమాప్తియాక్కైయాలే,

(౨)[II] ("గతౌ"౧) ఎన్గి, అవిత్తు, ప్రధానమ్;

(౩)[I. (1)-(3)] ("కాలేషు"౧) ఎన్ను, తుడఙ్గి తచ్ఛేషమ్;

(౪)("కాలేష్వపి"౧) ఎన్ఱు, పోలే, "గతావపి" ఎన్నాతే,
("గతౌ చాపి"౧)ఎన్ఱు, వ్యత్యస్తనిర్దేశత్తాలే, చకారమ్ సముచ్చయపరమ్;

(౫)("అపి"౧)-శబ్దమ్ ప్రాధాన్యపరమ్;

(౬)("గతి"౧)- శబ్దమ్ ఉపాయపరమ్;

(౭)పృథక్ పృథక్ ఉపాయత్వమ్ అభిమతమాక్కైయాలే, తదనుగుణ
మాక ("గతౌ"౧) ఎన్ఱు, [=ఎన్గి, అ]ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వపరమ్:

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తర-)
ఇత్యాది.

"[A](౧)సముచ్చయత్తిల్ ఏక('చ'౧)కారముమ్,(౨)ఇతరేతరయోగ
"త్తిల్ అనేక('చ'౧)కారముమ్, ఔత్సర్గికమాక్కైయాలే, ఇఙ్గే("(1)కా
"లేష్వపి చ"౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ("(3)శరీరే చ"౧) ఎన్నుమళవాక ప్రయు
"క్తమాన సముచ్చయత్రయమ్, అఙ్గఙ్గళుడైయ ఇతరేతరయోగపరమ్;

"[B]సప్తమికళ్, విషయత్వార్థికైకళ్;

వ్యా.—"(I) ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్య
"మాన (1) కాల (2) దేశ-(3) దేహ విషయమాకవుమ్,

"(II)ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ తాన విషయమాకవుమ్,

(1)(2)
అ.—"[C]'భీ-త్రార్థానాం భయహేతుః' ఎన్గి, అ 'అపాదాన'-సంజ్ఞై
యై, పరత్వాత్ 'అధికరణ'-సంజ్ఞై బాధికైక్కైయాలే, పఞ్చమీ బాధ
"మల్, విషయత్వరూప- ఆధారత్వార్థక - సప్తమికళ్ వన్దతు";
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (౧) ద్వన్ద్వసమాస - (౨) (విషయ) శబ్దఙ్గ
ళాలే అర్థనిర్దేశమ్, ("(1)కాల-") ఇత్యాది.

సిద్ధాన్తత్తిలే, ‡దేశావిరుద్ధదిక్-పదార్థమ్ ఇల్లామైయాలే, ("(2)దేశ"-) ఇతి.

" "శీర్యతే" ఇతి శరీరమ్' ఎన్ఱు, ("(3)శరీర"౧)శబ్దవ్యుత్పత్తియా
'ఙాలుమ్; ఇఙ్గే, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానయోగ్యత్వరూప వస్తుసామర్థ్య
"త్తాలే, 'జాతపుత్ర'౭ ఇత్యాద్యుక్త 'జాతపుత్ర'౭ త్వాద్యుపలక్షిత-ఉప
"చయావస్థావిశిష్టశరీరమ్ అభిప్రేతమ్":
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, "దిహ—ఉపచయే"౮ ఎన్గి, అ "దిహ-"౮
ధాతు- నిష్పన్న-("దేహ"-)శబ్దత్తాలే అర్థనిర్దేశమ్, ("(3)దేహ"-) ఇతి.

[A] "సమభివ్యాహృతపదార్థతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేన పదార్థాన్త
"రాన్వయత్తిలే తాత్పర్యగ్రాహకమ్, 'సర్వ- సకలాది' శబ్దమ్";
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే "సర్వ"౧ శబ్దార్థానుక్తిః.

[B]యద్వా:—"సర్వ" శబ్దఙ్గళ్, ప్రకారకార్త్స్న్యవాచియాయ్,

(౧) ఉదగయనత్వ-పూర్వపక్షత్వాదిరూప-కాలప్రకారఙ్గళైయుమ్,

(౨) సమత్వ-ప్రాచీనప్రవణత్వాది-రూప- దేశప్రకారఙ్గళైయుమ్,

(౩) జాతపుత్రకత్వ-కృష్ణకేశత్వాదిరూప- శరీరప్రకారఙ్గళైయుమ్,

ఉపాయాన్తరానుష్ఠానయోగ్యతాత్వేన వివక్షిత్తు, "'సర్వ' శబ్దా
ర్థమ్,—(ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కుయోగ్యమాన) ఎన్గి, అవిత్తు";
ఎన్ఱు, కొళ్ళుమ్.

[పు.౩౮౩,వలవరి౫-౭ల్]ఉక్తరీత్యా("గతౌ"౧)ఎన్గి, అవిత్తుక్కు అర్థమ్,
((II) "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్-తాన విషయమాకవుమ్") ఇతి.

అఙ్గాఙ్గిభావ [అఙ్గానాం శేషిత్వేన] సముచ్చయపర - "చ"౧
శబ్దార్థమ్ ఉహ్యమ్.

[A] భయమ్, భావ్యనర్థాశఙ్కనమ్.

౧॥ పు. ౩౮౨, ౫మ్ నోట్టు. ౨॥ జితన్తే. ౮. ౩॥ గీ. ౧౬-౩.
*॥ పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళైయిన్ జితన్తా వ్యా. పు. ౧, వాక్యమ్ ౧.
౪॥ అష్టా. ౧-౪-౨౫. ౫॥ పు. ౩౮౧, ౧మ్ నోట్టు. ౬॥ అష్టా.
౧-౪-౪౫. ౭॥ "జాతపుత్రః కృష్ణకేశోఽగ్నీనాదధీత" ఇత్యాద్యను
పూర్వీకమ్ అవన్తర్యాది వచనమత్ర ద్రష్టవ్యమ్. ౮॥ ధాతుపాఠే అదాదౌ,
పఞ్చమః. ‡—యాదవప్రకాశరది.

మూ.—(౨) “మాశుచః”౧ఎన్ఱై, యాలే శోకజనకమ్.

వ్యా.—“ఎనక్కు-మహాభయామ్ వర్తియానిఱ్ఱు,”

“ఎన్ఱై,యాలుమ్;

“ఉపాయాన్తరశ్రవణానన్తరమ్ అర్జుననుక్కు- శోకమ్

“పిఱక్క, స్వరూపానుగుణ -

అ —[B]తశఙ్కనీయ- అనర్థమహత్త్వాత్, ఆశఙ్కన-మహత్త్వమ్. [C]ఆశఙ్కనీయమాన అనర్థత్తినుడైయ మహత్త్వముమ్, స్వరూపహాని పర్యవసితమానాలే ముఖ్యమల్లఃతు, “ఇష్టభయమ్, దుష్కరత్వా‌‌త్ ఎన్ఱనమ్” ఎన్నవాణ్ణాతు.—[దుష్కరత్వనిబన్ధనమాకిల్,]దౌష్కర్యత్తాల్ ఉపాయ నిష్పత్తివిరహాముణ్డాయ, ప్రతికూలవస్త్వాపత్తిరూప-ముఖ్యానర్థమిల్లైయే?.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“మహాభయమ్”) ఇత్యాది.

“(౧, రహస్యమ్” ఎన్ఱాత్తల్,

“(౨) ఏతత్ప్రబన్ధాధికారికళ్ ఎల్లారుక్కుమ్ శ్లోకశరీరమ్ అవగతమాయిరుక్కుమ్” ఎన్ఱాత్తల్, [తిరువుళ్ళమ్పత్తి,]

“మాశుచః”౧ ఎన్ఱ్,అవిత్తినుడైయశేషత్తై యుపాదానమ్పణ్ణామల్ తదర్థకథనమ్,

(“ఉపాయాన్తరశ్రవణ-”) ఇత్యాది.

(“ఉపాయాన్తరశ్రవణానన్తరమ్”) ఎన్ఱతు, “స్వశరీరత్వకథనాది-౨ పూర్వకమ్ ఉపదిష్టమాన ఉపాయాన్తరత్తినుడైయ (“శ్రవణానన్తరమ్”)” ఎన్ఱపడి.

(“అర్జుననుక్కు- శోకమ్పిఱక్క-”)ఎన్ఱతు, “జితేన్ద్రియాగ్రగణ్యనాకైయాలే దుష్కరత్వనిబన్ధనశోకమ్ కూడాతాకైయాలే,

పూర్వోక్తస్వశరీరత్వాది హేతుక- అత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానమూలక- ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానాధీన(శోకమ్పిఱక్క-)” ఎన్ఱపడి.

శ్లోకత్తిల్, “మామ్”౧ ఎన్ఱ్,అవిత్తినుడైయ అర్థమ్, (స్వరూపానురూప-) ఇతి.

ఎ-అ.—౧౨౦. “(అర్జునశోకమ్”), బన్ధువధప్రసఙ్గజనితమాయిరుక్క, “ఉపాయాన్తరశ్రవణజనితమ్” ఎన్ఱ్,అతు, ఎఙ్ఙనే?” ఎన్నిల్;

విశ్వరూపదర్శన మాత్రత్తాలేయే బన్ధువధత్తిల్ తనక్కు కర్తృత్వభ్రమమ్ పోయ్విడుకైయాలే, అతుక్కుప్పిన్బు చరమశ్లోకోపదేశత్తాలే పోక్కవేణ్డుమతాన శోకమ్ స్వరూపవిరుద్ధ- అతిదుష్కరోపాయాన్తరశ్రవణజనితమే యాకవేణుమిఱే?.

౧॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౨॥ గీ.౧౦-౨౦—“అహమాత్మాగుడాకేశ”త్యాది; ౭-౪,౫,—“భూమిరాపోఽనలోవాయుః...అపరేయమితస్త్వన్యాం...”

మూ.—౧౨౧. ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు,పతత్-ప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధికూడాతు.

వ్యా.—“ఉపాయత్తై ఉపదేశిత్తు, ‘మాశుచః’౧ ఎన్ఱు, “శోకాపనోదనమ్ పణ్ణియరుళుకైయాలుమ్;

“స్వరూపవిరోధియాన ప్రకారమ్ జ్ఞానికళుక్కు “(౧) భయజనకముమాయ్, (౨) శోకజనకముమాయ్, “ఇరుక్కుమ్”; ఎన్ఱై.

౧౨౧. కీழ్ చొన్నపడియేఅర్థత్తై యఙ్గీకరియాత వళవిల్ [వరుమ్] విరోధమ్కాట్టుకిఱార్,

(ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

(ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు ఎన్ఱతు, “[స్వరూపనాశకమ్] (వా. ౧౧౮) ఎన్ఱు, కొళ్ళాతపోతు” ఎన్ఱపడి.

(పతత్- ప్రవృత్తియిల్,ప్రాయశ్చిత్తవిధికూడాతు)ఎన్ఱతు,

అ.—“శరణ”౧ శబ్దార్థమ్, (“ఉపాయత్తై”) ఎన్ఱు.

“ఉత్తరార్ధమ్[—ఉత్తరపదమ్?], అజ్ఞాతజ్ఞాపనవిధి” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (“ఉపదేశిత్తు”) ఎన్ఱతు[—“అప్రవృత్తప్రవర్తనవిధి” ఎన్ఱు (“శోకాపనోదనమ్”)—శోకనివర్తనమ్. [మభిప్రాయత్తాలేయన్ఱు,]

“మూలత్తిలే, [భయజనకమ్] ఇత్యాదిక్కువిశేష్యమ్, ప్రకృతమాన ప్రాపకాన్తరమ్;

అతు, అపాయత్వరూప - అవ్యవహితోక్తప్రకార విశిష్టమాయ్ కొణ్డే, విశేష్యమాయిరుక్కుమ్”: ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపవిరోధియాన) ఇత్యాది.

“[భయ...శోక] జనకక్కు ప్రతిసమ్బన్ధికళ్, పూర్వప్రకృతజ్ఞానికళ్ [వా. ౧౧౭]”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (“జ్ఞానికళుక్కు”)ఎన్ఱతు.

౧౨౧. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (కీழ్ చొన్నపడియే) ఇత్యాది.

(అర్థత్తై) ఎన్ఱతు, (౧) “ప్రమేయత్తై” ఎన్ఱపడి;—

(౨)యద్వా, “ఇప్రబన్ధమ్, రహస్యవ్యాఖ్యానరూపమాకైయాలే

1 2

నమశ్శబ్ద-౨ త్యాగవిధికళుడైయ అభిధేయత్తై” ఎన్నవుమామ్.

“మూలత్తిలే, [ఇప్పడి] ఎన్ఱ్,అవితు,శోకజనకత్వాది ప్రయోజకతయా, ౧)ప్రధానమాయుమ్,(౨)ప్రకృతమాయుమ్ఇరుక్కుఱ([(వా.౧౧౮)స్వరూపనాశక]స్వ)త్తై ప్పరామర్శిక్కుఱతు”;ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“(వా. ౧౧౮) స్వరూపనాశకమ్” ఎన్ఱు,) ఇత్యాది.

[పతత్-ప్రవృత్తియిల్]ఎన్ఱ్,అవితు,

౨॥ శ్రు, ౩౭౮, అడ్నోట్టు.

వ్యా॥ "సకృదేవ హి శాస్త్రార్థః కృతోఽయం తారయేన్నరమ్।
"ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతేఽనయా॥౧

అ.—"'వివాహేనార్ధముత్పాదయేత్'౨ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ 'వివాహ'౨ 'శబ్దమ్ తత్ప్రక్రియాలక్షకమాకిఱాప్పోలే,

"ఉపాయాన్తరప్రవృత్తి[-శబ్దతః-] ప్రాక్-కాలలక్షకమన్ఱు;

"కిన్తు, 'రాహూపరాగే స్నాయాత్'౩ ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే 'రాహూపరాగ'౩ పదమ్ పోలే, స్వారసిక నిమిత్తసంబన్ధయుక్తప్రాయశ్చిత్తసమభివ్యాహారానుగుణ్యేన నిమిత్తత్వపర్యవసానమాయ్క్కొణ్డు తదాశ్రయకాలలక్షకమాత్రమాయిరుక్కుమ్"; ఎన్ఱు ముఖ్యప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("సకృదేవ"౧) ఇత్యాది.

ఇన్దవచనసన్దర్భమ్, లక్ష్మీతన్త్రస్థమ్.

"అస్యాం స్థితో, జగన్నాథం ప్రపద్యేత జనార్దనమ్"౧ ఇతి పూర్వవాక్యోక్త ప్రపత్తిపరామర్శి, ("అయమ్"౧) ఎన్ఱ, అదు;

"(౧) హింసా-స్తేయాదయః, శాస్త్రే [అపాయ] త్వేన దర్శితాః।
(౨) కర్మసాఙ్ఖ్యాదయః, శాస్త్రే [ఉపాయ] త్వేన దర్శితాః॥"౪ ఎన్ఱు, పూర్వానుసారత్తాలే, ("ఉపాయ"౧) శబ్దమ్, "కర్మ సాఙ్ఖ్యం తథా
(1, 2, 3)
యోగ' ఇతి శాస్త్రవ్యపాశ్రయాః॥"౫ ఎన్ఱు, శొన్న కర్మ జ్ఞాన భక్తిపరమ్;

("అపాయ") శబ్దమ్, హింసా-చౌర్యాది-పరమ్;

"ఏషా సా నైష్ఠికీ నిష్ఠా హ్యుపాయాపాయమధ్యగా."౬ ఎన్ఱు, పూర్వప్రకృతైయాకైయాలే, ("అనయా"౧) ఎన్ఱతు.

నితరాం స్థితిః=("నిష్ఠా"౧).—

"మధ్యమాం వృత్తిమాస్థితః।"౭ "మధ్యమాం స్థితిమాస్థితా॥"౮ ఎన్ఱు, పూర్వాపరానురోధత్తాలే.

"నితరామ్" ఎన్ఱతు, భగవదత్యన్తాభిముఖ్యజనకత్వాతిశయమ్ ॥.

వ్యా.—"అపాయసంప్లవే సద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచ
"రేత్। ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాఽత్ర యత్పునశ్శరణం వ్రజేత్॥
"ఉపాయానాముపాయత్వస్వీకారేఽప్యేతదేవ హి."౧
"ఎన్ఱు, ప్రపన్నస్యానవసరః, ప్రాయశ్చిత్తమాక

అ.—("అపాయసంప్లవే"౧,=అపాయప్రసక్తౌ—ప్రమాదాద్వశాద్వా ప్రాప్తివల్ సర్వాంశపుణ్యవినాశాయా,

ప్రవృత్తియై ("సంప్లవమ్"౧) ఎన్ఱు, అతు.

("ఉపాయత్వస్వీకారే"౧) ఎన్ఱతు, "విధియోగవ్యధకాత్వేన న్యాయత్తాలే ఉపాయత్వేనాఽనుష్ఠానే"; ఎన్ఱు, పడి.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

"'స్వరూపజ్ఞానపూర్వకం హింసా-స్తేయాద్యపాయసంబన్ధమ్, అనన్యశరణత్వాదిస్వరూపవిషయక-అవధానరహితహేతుకమాత్రమాయాలే, తత్ప్రాయశ్చిత్తమాన ఉపాయత్వస్వీకారముమ్, తద్వత్ స్వరూపాఽనవధానహేతుకమ్' ఎన్ఱు, సిద్ధమ్"; ఎన్ఱు ముఖ్యప్రాయత్తాలే, ("ప్రాయశ్చిత్తమాక"౧) ఎన్ఱును.

ప్రమాదమాపత్తౌ, ఇత్తు, స్వరూపాఽనవధానమ్.

I. ఇత్తాల్, "బుద్ధిపూర్వక-అసకృదావృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తానికారత్తై ఇల్లై"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

II. అథవా:—"అపాయకర్తా సద్యః"౧ ఎన్ఱుమ్, "ఉపాయత్వస్వీకర్తా" ౧ ఎన్ఱుమ్, బుద్ధిపూర్వకత్వఘటిత కర్తృత్వ బోధక నిర్దేశమ్ పణ్ణామల్,

("అపాయసంప్లవే"౧) ఎన్ఱుమ్, ("ఉపాయత్వస్వీకారే"౧) ఎన్ఱుమ్

"'మత్తో భూతం సతుమయా కృతమ్'౧౦ ఇత్యాదికళిల్ పోలే క్రియా-సంబన్ధమాత్ర బోధకనిర్దేశమ్ పణ్ణినదిత్తాలే, 'అబుద్ధిపూర్వకత్వరూపపూర్వోక్త ప్రమాదకత్వమ్ లబ్ధమ్'; ఎన్ఱు ముఖ్యప్రాయత్తాలే, ("ప్రాయశ్చిత్తమాక") ఎన్ఱతు": ఎన్నవుమామ్.

"ప్రపద్యేత జనార్దనమ్" ౧ ఎన్ఱు, పూర్వానుసారత్తాలే, ("ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్"౧) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే, కర్తా, 'ప్రపన్ననాకవేణుమ్'; ఇత్యభిప్రాయేణ (ప్రపన్నస్యానవసరః) ఎన్ఱతు.

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ.౧౭, శ్లో. ౯౦ముతల్, ౯౩వరైయిల్.
౨॥ ౩॥
౪॥ (లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౮౦.) పు. ౩౮౧, నోట్టు౫.
౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౭౯. ౬॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ ౧౭-౮౯.
౭॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౫౮. "మాధ్యమేం వృత్తిమాశ్రితః" ఇతి చ పా.
౮॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౯౯.

౯॥ ౧౦॥

అపాయాన్వయనివాతఉపాయాన్వయనిష్కృతిః పారత_న్త్ర్యం చితో నైజమైశ్వర్యాత్స్వభావజాత్ నాశక్తి హేతుకత్యాగానూ_క్తిర్గీతా న్తిమో_క్తితః

వ్యా·— “ఉపాయా_న్తర(ప్రవృ_త్తి)వన్ద కాల_త్తిల్, అపాయ “ప్రవృ_త్తియిల్ పోలే పునఃప్రపదనరూప ప్రాయశ్చి_త్త_త్తై “విధిక్క_వేణ్డాతు”; ఎన్నై·

ఆ.—వచనస్థమాన (“ఉపాయానామ్ ఉపాయత్వస్వీకారే”౧ [ఎన్గి, అవిత్తుక్కుమ్, మూలస్థమాన [ఏతత్ప్రవృ_త్తియిల్] ఎన్గి, అవిత్తుక్కుమ్, గ్రన్థలాఘవార్థమ్ తన్త్రేణ అర్థకథనమ్, (“ఉపాయా_న్తర”)- ఇత్యాది.

1 2 1 2
వచన మూలయోః (“స్వీకార”౧) [ప్రవృ_త్తి] శబ్దఙ్గళ్, తదాశ్రయ కాల లక్షకఙ్గళ్;

నిమి_త్తత్వమ్, * సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహార న్యాయ-సచివ ప్రాయశ్చి_త్తసమభివ్యాహారబలలభ్యమ్.

“ఇత్తాల్:- ‘ఉపాయఙ్గళాక త్తోన్ఱుకిఱ ఇన్ద సాధనా_న్తరఙ్గళై ప్రవ_ర్తిప్పిక్కుమిడత్తు, కూశ్మాణ్డగణహోమాది ప్రాయశ్చి_త్తకర్మవిధియోగ్యతై సంపాదిక్కవేణ్డామైయాలే ‡,(కూడాతు)[స్వరూపప్రా_ప్తఙ్గళే యాకిల్, ప్రాయశ్చి_త్తమ్ పణ్ణి ఇవత్తై విట్టుప్పిడియవేణ్డువతిల్లై; స్వరూప ప్రా_వృ_త్తి విట్టుక్కిఱవనుక్కు అతు కాణామైయాల్:]; ఎన్ఱు, ‘వివాహే నాన్దీముఖం కుర్యాత్’ ౨ ఇత్యాది నిర్దేశ సాజాత్యాభిప్రాయేణ ౩ఆఱాయిరప్పడి - వ్యాఖ్యానమ్, అనత్యుచితమ్’; ఎన్ఱు కరుత్తు. ౩

(“అపాయసంప్లవే”౧) ఎన్ఱు, సహాకరనవ్యఞ్జితమ్, (అపాయ ప్రవృ_త్తియిల్ పోలే) ఎన్ఱతు.

ఇత్తాల్:—“ ‘పరిత్యజ్య’౪ ఇత్యాదికళుక్కు, అశ_క్తిహేతుక త్యాగానువాదత్వాశ్రయణత్తాలే కథంచిత్ అన్యథాసిద్ధికళిక్కిలుమ్;

“(1) ఉపాయసంయోగ_త్తిల్ ప్రాయశ్చి_త్తవిధి అవిచార్యమ్;

“(2) తత్రాపి, అపాయతుల్యప్రాయశ్చి_త్తవిధి, దురవహ్నవమ్”; ఎన్ఱు వ్యఞ్జితమ్.

(“ఏతదేవ”౧) ఎన్గి, అవిత్తు, (“పునశ్శరణం వ్రజేత్”౧) ఎన్ఱు పూర్వప్రకృతైయాన పునఃప్రప_త్తియైప్పరామర్శిక్కిఱతు.

“లిఙ్గసామాన్యవివక్షయా నపుంసకలిఙ్గమ్ వన్దకిడక్కిఱతు” ఎన్ఱు, మఖిప్రాయత్తాలే, (“పునఃప్రపదనరూప”) - ఇతి.

(“ప్రాయశ్చి_త్తిః”౧) ఇత్యనుషఙ్గసిద్ధార్థమ్, (ప్రాయశ్చి_త్త_త్తై) ఇతి.

వచనస్థ ‘లిఙ్’ - ప్రత్యయ_త్తైయుమ్, మూలస్థ [విధి] - శబ్ద_త్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు, (“విధిక్క”) ఎన్ఱతు.

అ.—అయమాశయః:—

I· ఉపాయసంయోగనిమి_త్తక ప్రాయశ్చి_త్త విధ్యున్నీత - ఉపాయసంయోగజననీయ - ప్రత్యవాయభాక్త్వ - ప్రయోజకమ్ [ఎతు? ఎన్నిల్], “ప్రపన్నత్వమ్” ఎన్ఱ వాణ్ణాతు;—

ముఖ్యాశ_క్తియాలే అనుకల్ప_త్తైయనుష్ఠి_త్తవనుక్కు, ముఖ్య_త్తిలే శ_క్తియుణ్డానపిన్బు అతిలే ప్రవ_ర్తిత్తాల్, ప్రత్యవాయోన్నాయక ప్రాయశ్చి_త్తవిధానమ్, గౌణముఖ్యస్థానఙ్గళిలే కాణామైయాలే:

కింతు, “ ‘అనైశ్వర్యాత్ స్వభావజాత్’౫ ఎన్ఱు శొన్న సహజ భగవత్పారత_న్త్ర్యచేతనత్వమ్, తత్ప్రయోజకమ్”; ఎన్నవేణుమ్:

ఏతాదృశపారత_న్త్ర్యజ్ఞాన విరహసహకృత - స్వయత్నవాసనావద్విషయ_త్తిలే, ఉపాయా_న్తరవిధి సావకాశమాకైయాలే, తద్వైయర్థ్యప్రసఙ్గమిల్లై:

ఇన్ద పారత_న్త్ర్యజ్ఞానవద్విషయ_త్తిలే ఉపాయసంయోగనిమి_త్తక ప్రాయశ్చి_త్తవిధిక్కు సార్థక్యమ్ సిద్ధమ్:

ప్రపన్ననుక్కు, ప్రాయేణ ఇన్ద ప్రాయశ్చి_త్తాధికారభూత - పారత_న్త్ర్యజ్ఞానమ్ ఉణ్డాయిరుక్కుమాకైయాలే,

ప్రపన్ననుక్కు ఇన్ద ప్రాయశ్చి_త్త_త్తై విధి_త్తతి_త్తనైయఙ్గొణ్డు, “ప్రపన్నత్వమ్ ప్రాయశ్చి_త్తప్రయోజకమ్” ఎన్ఱు, అన్ఱు.

ఇప్పడి సర్వాత్మసాధారణ సహజభగవత్పారత_న్త్ర్యజ్ఞానాధికారక-ప్రాయశ్చి_త్తవిధ్యున్నీతమాయ్, సర్వాత్మసాధారణ సహజ- భగవత్పారత_న్త్ర్యవచ్ఛిన్న ప్రతిసంబన్ధితాకమాన ప్రత్యవాయమ్ తాన్, విశిష్టాధిమతివిరహపర్యవసితమాన పారత_న్త్ర్యహానిరూప - స్వరూపనాశలక్షణ అనిష్టావహమాకైయాలే, “ఉపాయ”[=ఉపాయా_న్తర] సంయోగ నిమి_త్తక ప్రాయశ్చి_త్తవిధానమ్ ఉపాయా_న్తర [గత చేతన] స్వరూపనాశకత్వ సాధకమాకిఱతు.

II. కించ, ప్రపన్నత్వమ్ ఉ_క్తవిధప్రత్యవాయభాక్త్వ ప్రయోజకమన్నాలుమ్, ఇన్ద ప్రాయశ్చి_త్తవిధిసామర్థ్య_త్తాలే, ఉపాయా_న్తర [గతమాన చేతన] స్వరూపనాశకత్వమ్ సిద్ధమ్.

“ఎఙ్గనే?” ఎన్నిల్:—

ఉపాయసంయోగ_త్తిల్, నిష్ఠాహానికొల్లిన్ఱు;

ఇన్ద నిష్ఠాహానితాన్,-

(I) అపాయవత్, నరకావ_త్తిహేతు_వాకైయాలే,

అన్యత్ర ముఖ్యానుకల్పఙ్గళిల్ ఇప్పడి కాణామైయాలే: ఇన్ఱి, (II) ప్రవ_త్తిఫలప్రతిబన్ధకత్తాలేయాతల్, (III ప్రవ_త్తిఫలావకృష్ట-స్వఫలాపాదనత్తాలేయాతల్, నిష్ఠాహానియాకవేణుమ్; ఇవై యిరణ్డుమ్ ఇఙ్గే అనుపపన్నమ్;—

౧॥ పు. ౩౮౫, ౧వ నోట్టు. * పు. ౩౩౯. ఇడవరి౧౧. ౨॥ ౩॥ ఆఱాయిరప్పడి అన్ధ్రలిపి. పు. ౭౪. వరి౧౦. ౪॥ గీ. ౧౮-౬౬.

‡—“కూశ్మాణ్డైర్జుహుయాద్దోషపూతశ్చ వమన్యేత...” (అరణ్యకా, ప్ర-౨, వ. ౧౧క్కు అడి.)

౫॥

వ్యా·—పునఃప్రపదనమావతు, పూర్వప్రపదనస్మరణమ్;

అ —(౧) ప్రపత్తిక్కుమ్, (౨) అవతారరహస్యజ్ఞాన సహకృత ఉపాసనత్తుక్కుమ్, దేహావసానే ముక్తిరూపఫలమ్, అంశిష్టమాకైయాలే, ఉపాయసంయోగత్తుక్కు ప్రపత్తిఫలప్రతిబన్ధ- తదపకృష్టఫలాపాదనక్తిల్ కూడామైయాలే.

ఇన్ని, (IV) ఉపాయసంయోగనిమిత్తక - ప్రాయశ్చిత్తాపనోద్య తద్ధేతుకనిష్ఠాహానియావతు,

"సత్కర్మనిరతాశ్శుద్ధా స్సాఙ్ఖ్యయోగవిదస్తథా । నార్హన్తి శరణస్థస్య కలాం కోటితమీమపి"౧ ఇత్యాద్యుక్తవిశిష్టాభిమతి విహతిరూపై యాకవేణుమ్.

ఆకైయాలే, ఇప్పడి ఉపాయసంయోగనిమిత్తకప్రాయశ్చిత్త విధియాలే, ఉపాయాన్తరస్థలీసుకైయ విశిష్టాభిమతఘటిత - చేతనస్వరూపనాశకత్వమ్ సిద్ధమ్.

ఆకైయాలే, "ఉపాయాన్తర స్వరూపనాశకత్వత్తై యఙ్గీకరియావిట్టాల్, "ఉపాయ" సంయోగనిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిధి, అనుపపన్నమామ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఇత్తాల్:—" 'ప్రాయశ్చిత్తవిధానమ్, ప్రపత్తివిశిష్టస్వరూప[విషయ]మల్లతు, నిష్కృష్టాత్మస్వరూపవిషయమన్ఱు,' [ర. సారే, అధి. ౨౯, పు ౧౫౩-౧౫౪...]; ఎన్ఱు, శొల్లుకై, అనుపపన్నమ్": ఎన్ఱ, షడి.

"ఉపాత్తవచనఙ్గళిలే, "సకృదేవహిశాస్త్రార్థః"౨ ఎన్ఱు, సావధారణ "సకృత్త్వ"౨ త్తుక్కుమ్, పునశ్శరణాగతిక్కుమ్, మిథో వ్యాఘాతమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే;

"ఉపక్రమావగత సకృత్త్వానుగుణమాక, 'ఉపసంహారగత "పునః "ప్రపత్తిః" ౨ వచనమ్ పూర్వకృతప్రపత్తిస్మరణపరమ్' ఎన్ఱు, ఉపక్రమాధికరణన్యాయసిద్ధమ్"; ఎన్ఱు, పరిహారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పునఃప్రపదనమావతు, పూర్వప్రపదనస్మరణమ్) ఎన్ఱు.—

"("యత్పునశ్శరణంవ్రజేత్"౨) ఎన్నుమ్ ఇవిడత్తిల్, ("శరణ"౨) పదమ్, పూర్వస్వీకృతోపాయపరమ్;

"("వ్రజేత్"౨) ఎన్ఱ ధాతు, తత్ - స్మరణరూపజ్ఞానపరమ్": ఎన్ఱు కరుత్తు.

["పూర్వప్రపత్తిక్కు కాలిన ఫలత్తైప్పెఱ పునఃప్రపత్తి పణ్ణుకై. మహావిశ్వాసత్తోడే కూడ అనుష్ఠిత పూర్వప్రపత్తి ప్రతిసన్ధానత్తాలే కూడాకు", ఎన్ఱు, ర-సారే(అధి. ౨౯, పు. ౧౬౦]

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭.౯౧, ౯౨. ౨॥ పు. ౩౮౫,౧మ్ నోట్టు.
* పూ-మీ.

అ.— "నను! [A] అనన్యథాసిద్ధమాన ఉపక్రమావగతమ్,—ఉపసంహారత్తుక్కు అస్వారస్యావహమాపాదకమాకాలుమ్;

"ఇత్తే, (1) విధ్యన్తరత్ప్రాయశ్చిత్త "ఽఽవృత్తి" విధానాత్త్వేన "అన్యథా సిద్ధమాయ్, (2) అర్థాదవగతముమాన 'సకృత్త్వ'మ్,

"ఉపసంహారగతమాయిరుక్కాలుమ్ విధిరూపమాన పునశ్శరణాగతివచనత్తినుడైయ స్వారస్యహాన్యాపాదకమాకాతు:

"[B] కించ;—'సకృదేవప్రపన్నస్య కృత్యమన్యన్నవిద్యతే । ఉపాయాపాయముక్తస్య వర్తమానస్యమధ్యతః' ౩ ఎన్ఱు, ఉపాయాపాయ సంప్లవవిరహదశైయిలే కర్తవ్యాన్తరత్తై నిషేధిక్కిఱతిత్తనై "యల్లతు, ఉపాయాపాయ ప్రవృత్తిదశైయిలుమ్, కర్తవ్యాన్తరత్తై నిషేధిక్కిఱతిల్లై:

"[C] మోక్షార్థభరమ్ సమర్పితమానాలుమ్, ఉపాయసంయోగాదినివృత్త్యర్థమాన భరమ్ సమర్పితమల్లామైయాలే, సమర్పణీయభరాభావముమిల్లై:

"ఉపాయసంయోగమ్, మోక్షప్రతిబన్ధకమన్ఱే?:

1 2 1 2

"[D] ప్రాథమికప్రపదనత్తాలే ఉపాయాపాయప్రవృత్తినివృత్తియన్ఱామైయాలే, పునఃప్రపదనమ్ అనపేక్షితమ్'; ఎన్నవొణ్ణాతు;

"భక్తిమైప్పోలే, ప్రపదనముమ్, అబుద్ధిపూర్వక-అఘమాత్ర-నివర్తకమాకైయాలే, పునఃప్రపదనవిధిసామర్థ్యత్తాలే 'సర్వపాపేభ్యః' ౫ఎన్ఱ, 'ఇ 'సర్వ'౫- శబ్దమ్ బుద్ధిపూర్వక- ఉత్తరాఘవ్యతిరిక్తవిషయమాక సంకోచనీయమామ్:

"[E] కించ:—పూర్వకృతప్రపత్తిక్కు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘనివర్తకత్వత్తిలే, విశిష్యవచనమిల్లై:

"[F] వచనమిన్ఱి, కేయుమ్, బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘనివృత్త్యుద్దేశేన ప్రపత్తిమైయనుష్ఠిక్కుమ్ పోతు, భక్తిమైయుమ్ అనుష్ఠిక్క ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

"[G] ఎల్లారుమ్, ఇప్పడి, బుద్ధిపూర్వక - ఉత్తరాఘనివృత్త్యర్థమాక ప్రపత్తిమైయనుష్ఠిప్పరాకైయాలే పునఃప్రపత్తివిధిక్కు, నిర్విషయత్వమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

"[H] 'కరిష్యమాణాంశ్చ' ౬ ఎన్ఱ అ గద్యశ్రీసూక్తియుమ్, అబుద్ధిపూర్వక- ఉత్తరాఘమాత్ర విషయమాయాకక్కడవతు:

"[I] 'కరిష్యమాణ'౬ శబ్దమ్, కరిష్యమాణ పాపారమ్భక పాపపరమాకక్కూడుమామ్;

౩॥ ౪॥
౫॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౬॥ శరణాగతిగద్యమ్.

§ బ్రహ్మసూ, ౪-౧-౧—"ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్". "'అనేక ప్రపత్తికళ్ కూడ ఏకఫలసాధనమ్' ఎన్ఱు, అనుష్ఠిత్తాల్, ఉపాయాన్తరత్వమాయామ్" ఇతి ర-సారే, (అధి. ౨౯, పు. ౧౬౦).

పాపరక్షకత్వ ప్రపత్తిః పాదుకాసహస్రే శ్లోకేన దృష్టాంతోభయగతసాతత్త్వతో వ్యాఖ్యలోద్ధృతః ధీపూర్వభావ్యఘంచేన్ మతమ స్వేత్వేత్యతో ద్యోతక్. †

వ్యా.—పునఃప్రయోగశాస్త్రమ్.

అ.—"అథ పూర్వాఘమాత్రైయాలే, ప్రాథమిక ప్రపత్తిర్ నిరర్థకత్వమ్ వారుమ:

"[J] కించ,—నిమిత్తవరవిన నైమిత్తికా [కే2.] కారమాత్రైయాలే, బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘరూప - భవిష్యన్నిమిత్తమ్, ప్రాథమిక ప్రపదన రూప- పూర్వనైమిత్తిక - ప్రయోజకమాకాశ్చు:

"అత్రైయాల్, ఉపక్రమగత 'సకృత్త్వ'మ్, అన్యథా- సిద్ధ మాత్రైయాలే, తద్బలేన, ఉపసంహారగత పునఃప్రపదనవిధిస్వారస్యత్తై బాధక్కావొణ్ణాదు?"; [౧౦

ఎన్ఱు, శిలర్ శొల్లుమత్తై, ప్రసజ్జిత్తుని షేధిక్కిఱార్, (పునఃప్రయోగ శాస్త్ర) ఎన్ఱు.

అయమభిప్రాయః:—

ప్రపత్తియినుడైయ ప్రాయశ్చిత్తైక కర్తవ్యత్తిలే, "మామేకం" ఎన్ఱ అవిషు ప్రమాణమాక, ఉడైయవరాలే అజ్ఞాపిక్క అరుళి [౧౫ ప్పెట్టిరుక్కుమ్:*

ఇత్తాల్; (౧) అర్థ-అర్థనుక్కు, ప్రాయశ్చిత్తాన్తరే శోకమల్లాత (౨) అర్థనుక్కు అలిప్ శోకమిరుక్కైయాలే, తన్నివృత్తియమ్,లబ్ధ: [వైయాలే తదనువృత్తియమ్

అర్థ, శోకజనక సర్వపాప నివర్తకత్వమ్ ప్రపత్తిక్కు [౨౦ సంప్రతిపన్నమ్:

సంభావ్యమానమాన బుద్ధిపూర్వ ఉత్తరాఘత్తాలే సంజాతశోకర్కా యిరుక్కుమవర్, "అత్తైయమ్ పోక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు ప్రార్థిత్తాల్ కైయిల్, ఎమ్బెరుమాన్, అత్తైయమ్ పోక్కుమ్;

ఇత్తాల్, "మామేకం" ఎన్ఱ అవిషువే,బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ నివర్తకత్వత్తిలే విశిష్టప్రమాణమాకైయాలే, (పు. ౩౮౭ [A]-[E] వలవరి-౨-౬౧) ప్రమాణాభావముమ్, (పు. ౩౮౭[F] వలవరి-౭౩) భక్తియిల్ అతి ప్రసక్తియుమ్, ప్రత్యుక్తమ్;—

అ.—అత్తైయిట్టే, భాష్యకారర్, "కృతాన్, క్రియమాణాన్, కరిష్యమాణాంశ్చ సర్వాన్ అశేషతః క్షమస్వ" ఎన్ఱు, ప్రార్థిత్తార్?.

వ-అ.—౧౨౧. (పునఃప్రయోగమత్తు) ఎన్ఱ అవిడత్తిల్,

"పిత్రైక సన్నిధియిలే, పెరుశ్రీవైష్ణవర్,'పునఃప్రపదనమావశ్యమెన్న'?

"ఎన్ఱు, కేట్క, పిత్రైయమ్,

"పెరుమాళ్, పెరునేరియత్తైప్ప శిక్కొణ్డు, అన్నిలే పోకానిన్ఱాల్, పరిష్కృత్యమ్ కణ్డవాకే శైయైయుక్కుడిక్కు హేతువాకి, తత్తుక్కు అర్థ్యవసాయత్తిలే ఉణ్డాతైయే పునఃప్రపత్తి;

"ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తారాక్"; ఎన్ఱ, అ వివిహ్యామ్ అనుపపన్నయమ్.

"'కరిష్యమాణ'శబ్దః, అబుద్ధిపూర్వ ఉత్తరాఘమాత్రవిషయః" (పు. ౩౮౭ [H] వలవరి-౨౮) ఎన్నిల్;

(౧) సంకోచముమ్, (ఉక్తకృత్యస్సర్వేశ్యత్వేసతి కృతివిషయత్వస్త్విత్తు-వాచకమాన, "కరిష్యమాణ" శబ్దత్తుక్కు కృత్యుద్దేశ్యత్వాంశ [౫ త్యాగత్తాలే, భాగత్యాగ [మాక్షేప] లక్షణైయుమ్, ప్రసజ్జిక్కుమ్;

"క్రియమాణపాపారబ్ధకపాపపరమ్" (పు. ౩౮౭ [I] వలవరి-౩౦) ఎన్నిల్;

(౧) లక్షణాప్రసజ్జియుమ్, (౨) "కృతాన్" ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు ఆరబ్ధకవ్యతిరిక్తపరత్వే సంకోచముమ్, వరుమ్: [౧౦

(౧) "ఇత్యేషైయట్టిల్, ఎల్లారుమ్, ముక్తిలిలే, కరిష్యమాణపాపారబ్ధక పాపత్తైయై ప్రార్థిక్కవేణుమాకైయాలే, పునఃప్రపదనవిధిత్తైయర్థ్యమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్[ఎన్ఱుమ్],(పు ౩౮౭ [G] వలవరి-౨౫)

(౪) "పాపారబ్ధక- పాపనివృత్తి, స్వతంత్రప్రయోజనమల్లామైయాలే కామనావశ్యంభావమిల్లై" ఎన్ఱుమ్, [౧౫

† అయమర్థః:—

(1) "సాధ్యభక్తిస్తు సా (=అర్థప్రపత్తిస్సా) హన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపి భూయసీ" (పు ౩౮౮, వలవరి-౨౫ తత్త్వశే పు. ౮, అ-ధ) లిపిముద్రితాష్టాదశరహస్యకో. పు. ౨౦౯; లక్ష్మీతన్త్రే);

(2) "కృతాన్ అహరహర్ మయా । అపచారాన్ ఇమాన్ సర్వాన్ క్షమస్వ" (జి-స్తో. ౨౦);

(3) "కాలేష్వపి చ సర్వేషు...వర్తతే మే మహద్ భయమ్"(జి స్తో౯);

(4) "(a) అజ్ఞానాద్ (b)అథవా జ్ఞానాద్, అపరాధేషు సత్స్వపి, ప్రాయశ్చిత్తం 'క్షమస్వ' ఇ-ప్రార్థనైకైవ కేవలమ్" (ర-సారే, అధి. ౨౫ పు. ౩౫౧);

(5) "అనేకపాపాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః" (శ్రీరా.యు.౧౮-౨౭ ౪);

(6) "విపూతానామపివత్సలః" (రా.);

(7) "హరిర్ హరతి పాపాని దుష్టచిత్తైరపిస్మృతః" (హార్యష్ట కే.శ్లో.౧);

(8) "వదతి మే పదమాగస్ తస్యతే ఉస్తి మాయాః" (స్తో. ర. ౬౩);

(9) "జానామి ధర్మం న చ మే ప్రవృత్తిః" ( );

(10) "అవబోధితవాన్" (స్తో ర. ౫౮);

(11) "నామ్నో ఉస్తి యావతీ శక్తిః పాపనిర్హరణే, హరేః । తావత్ కర్తుం న శక్నోతి పాతకం పాతకీజనః॥" ( );

(12) "హరేర్ నామైవ, నామైవ, నామైవ, మమ భేషజమ్" (పు. ౩౮౭,

(13) "నైయార్ శక్కరత్తు" (తి-వా. ౫.౧-౧.); [౫౯ నూట్టు];

(14) "వాడినేన్" (పెరియతిరుమొళి, ౧-౧-౧)

(15) "నైవాస్వప్రతిషేధాయపాతకమ్.

(a) ఇత్యాదివచనైః, తత్ర (b) ఉత్తైన్ (c) సూచితైశ్చ న్యాయైశ్చ, స్వతః, నైముఖ్యేవిధ సూచ, సిద్ధ్యతి, ॥పుటమ్ ౩౮౮॥

౧॥ పు. ౩౮౫, ౧౫ నూట్టు. *

౨॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౩॥ శరణాగతిగద్యమ్.

1 2
సంశయనిశ్చయసాధారణ-నిమిత్తజ్ఞానమాత్రం నైమిత్తికాపేక్షితమ్. "తస్మాత్ప్రమాదాద్బుద్ధ్యా వే"[౫] "త్యధీకారం హతాయయా। సా ప్రాయశ్చిత్తిరే నైవతద్ద్వారా శరణాగతిః"

అ.—(౧) "ప్రత్యుత అగమ్యాగమనాదిజన్య సుఖవిరోధిత్వేన ద్వేషవిషయమాకైయాలే. తత్ప్రాప్తిర్ణ సైపణ్ణాః" ఎన్నుమ్, శొల్లుమతు, అత్యన్తానుపపన్నమ్;

(౧) "బుద్ధిపూర్వక- ఉత్తరాఘమ్,భగవన్నిగ్రహహేతు", ఎన్ఱు, ఆశీర్వదనుక్కు, తదారమ్భకపాపనివృత్తియిల్, కామనై ఆవశ్యకమాకైయాలుమ్,

(౨) "అగమ్యాగమనాదిజన్యసుఖవిరోధి" ఎన్ఱు, అత్తిల్ ద్వేషమ్ కణ్ణుమవర్, ప్రాతికూల్యవ్యవసాయ నివృత్తనల్లామైయాలే, ముక్తిలిలే అధికారియల్లామైయాలుమ్.

అప్పడికొళ్ళక్కూడాతో?:

"నిమిత్తవత ఏవ నైమిత్తికేఽధికారః" (పు ౩౮౮[J] ఇడవరిశై) ఎన్నుమతృవుమ్, విరుద్ధమన్ఱు;—

(౧)భవిష్యన్నిమిత్తకమ్, నిమిత్తవాన్నితే?:

(౨)నిమిత్తత్తుక్కు నైమిత్తికానుష్ఠానకాలీనత్వనియమముమిల్లై;—

"ఐన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలంనిర్వపేజ్జనతామేష్యన్" ఇత్యాదికళిలే, భవిష్యజ్జనతాగమమ్, పూర్వకాలీన-నైమిత్తిక ప్రయోజకమాకవిల్లైయో?:

"నిమిత్తనిశ్చయమ్ నైమిత్తికప్రయోజకమ్;

"అతు, నిమిత్తత్తినుడైయ (౧)వర్తమానత్వ-(౨)భవిష్యత్వఙ్గళిలే యుణ్డు,

"ప్రకృతత్తిల్ సంభావ్యమానబుద్ధిపూర్వ-ఉత్తరాఘస్థలత్తిలేయిల్లై";

ఎన్నైయుమ్ అనుపపన్నమ్;

(I.) (౧)ఉపరాగశఙ్కైయాలే, స్నానాచరణముమ్, (౨) అజ్ఞాతభుక్తశుద్ధ్యర్థమ్ కృచ్ఛ్రాచరణముమ్, శిష్టరిడఙ్గళిలే కాణ్కైయాలుమ్,

(II) స్పర్శశఙ్కైయాలే స్నానాచరణముమ్ కాణ్కైయాలుమ్,

1 2
"సంశయనిశ్చయసాధారణ నిమిత్తజ్ఞానమాత్రం నైమిత్తికాపేక్షితమ్";

ఎన్ఱు, కొళ్ళుకై, యుక్తమ్;

ఇప్పడి కొళ్ళుమ్పోతు, పాపారమ్భకపాపసద్భావమ్, నిశ్చితమల్లామైయాలే, అతుక్కు, ప్రథమప్రపదనమ్ ప్రాయశ్చిత్తమన్ఱుకైక్కు ముక్తియుమ్;

అ.—అకైయాల్, బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘ సంభావనారూప- నిమిత్తజ్ఞానమ్, ఇప్పోతు ఉణ్డాకైయాలే, నైమిత్తికానుష్ఠానముపపన్నమ్;

బహ్వాయాససాధ్యస్థలీయ నిష్కృష్టప్రవృత్తియిలే, నిమిత్తనిశ్చయమపేక్షితమాకైయాలే, ఏషన్మహాపాతక శఙ్కైయా, తత్ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళుక్కు నిత్యానుష్ఠానప్రసఙ్గముమిల్లై;

కిం చ,—పాపారమ్భక-పాపనివృత్త్యర్థమ్ అనుష్ఠానత్తిల్, విశిష్యవచనముమిల్లై,

ప్రారబ్ధనివర్తకత్వ వచనఙ్గళ్, ఆర్తాధికారివిషయమాకైయాలే, దృప్తనుక్కు పాపారమ్భక- పాప నివర్తనత్తిల్ ప్రమాణమాకాతు; ప్రమాణమామాకిల్, దృప్తనుక్కు వర్తమానదేహత్తిలే, దుఃఖనివృత్త్యంశమాత్ర- ఇచ్ఛైయాలే, దుఃఖహేతుకర్మనివృత్తియుమ్ కూడుమాకైయాలే, దుఃఖానుభవితృప్రపన్నోచ్ఛేదమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

"వైరాగ్యార్థమ్, దుఃఖహేతుకర్మాంశత్తై ఈశ్వరన్ నివర్తిప్పియాన్;" ఎన్నిల్; శక్తిప్రయోజక - పాపత్తిలుమ్ అతు తుల్యమ్;

కించ:—(1)"యత్"శబ్ద-"యది"శబ్ద- "సప్తమీ"- "క్త్వా"ప్రత్యయ- "శతృ"ప్రత్యయాదిరూప- నిమిత్తనిర్దేశమిల్లామైయాలేయుమ్, (2) "మామేకం శరణం వ్రజ" "అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ఎన్ఱు, కామనాప్రతీతియాలుమ్, పాపేనిమిత్తే, ప్రపత్తివిధానమ్ [=ప్రపత్తివిధానమ్, పాపనిమిత్తే] నైమిత్తికవిధియన్ఱు;

కిన్తు, పాపనివృత్తికామనయా ప్రపత్తివిధియాకైయాలే, "నిమిత్తవత ఏవ" ఇత్యాదికమ్ [పు. ౩౮౮ [J]ఇడవరిశై] అస్థానవిజృమ్భితమ్;

"ఆవాహితైయాన దేవతై, యాగాకరణత్తిల్ శీఱుమ్" ఎన్నుమాపోలే ఇఙ్గేయొరు బాధకమిల్లామైయాలే, బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘాభావత్తిల్, క్షతియిల్లై;

బుద్ధిపూర్వకోత్తరాఘ నివృత్తియిలే, శోకాతిరేకమ్ అధికారమాకైయాలే, స్వైరచారప్రసఙ్గాదికళిల్లై;

ఇప్పడి, బుద్ధిపూర్వ-ఉత్తరాఘ నివర్తకత్వమ్, "తస్మాత్ప్రమాదాద్బుద్ధ్యా వా యత్ ప్రపన్నస్య దుష్కృతమ్, । తత్సర్వం శమయత్యాశు శరణాగతిదేవతా॥" ఎన్ఱు, ప్రపన్నపారిజాతత్తిలుమ్ ఉక్తమ్;—

ప్రామాదికనివర్తకమాన పూర్వప్రపత్తికే, బుద్ధిపూర్వకాఘ నివర్తకత్వమ్ శొల్లినాల్ ఎన్?:

౧॥ తై. సం.... కాణ్డమ్, ౨. ప్ర. ౨. అను. ౧, ప. ౪.

౨॥ ౩॥ గీ. ౧౮-౬౬, ౪॥

౫॥ ప్రపన్నపా., విహితవ్యవస్థానపద్ధతౌ, శ్లో. ౨౫-౨౬.

॥ పుటమ్ ౩౯౧॥

*శ్రీపూర్వ-భాష్యభూమౌ స్పష్టత్వాగ్రవివాక్యనేక్ష్యతే. "తమంశంనైవకుర్వీతే" ఠత్యభువత్ త్యజనిష్కృతిమ్. మరు కేడభియుక్తోక్తానామన్యగత్యత్యనిష్టతా:-

వ్యా.—౧౬౨. ఇప్పడి, స్వరూపనాశకమాన ఉపాయాన్తరత్తినుడైయ అత్యన్తనిషిద్ధత్వత్తై, అభియుక్తవచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్,

అ.—"తథాప్యత్ర, ప్రవృత్తిర్యా, త్వత్స్మృతే నాశయిష్యతు।"౧ ఎన్ఱు, ప్రాగేవ బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘనివృత్తిప్రార్థనముమ్ కణ్డిత్తేః:

ఇప్పడి, శోకజనకసర్వపాపనివర్తకత్వరూప - అర్థసామర్థ్యసూచితమాన ఉపక్రమావగతసావధారణ "సకృత్త్వా"నుగుణమాక, ఉపసంహారస్థ- పునః ప్రపత్తివిధానత్తుక్కు, ప్రాయశ్చిత్తాన్తరప్రవృత్తి నివృత్తిఫలక, పూర్వప్రపదన స్మరణపరత్వాశ్రయణమ్ ఉపపన్నమ్:

"పునశ్శరణంవ్రజేత్"౨ ఎన్ఱ అవిడత్తిలే, ధాతువాలే స్మరణత్తై లక్షిక్కిఱతు:

'శరణ'౩ పదమ్, పూర్వస్వీకృత - ఉపాయపరమ్;

"ధాతుశ్చ, స్మరణరూపజ్ఞానపరమాక"; ఎన్ఱాక్కవుమామ్;

"ప్రాయశ్చిత్తాత్మకః కశ్చిత్, ఉత్పన్నానర్థనాశనః। తమంశంనైవకుర్వీతమనీషీపూర్వరాశివత్॥"౪ ఇత్యనురోధేన, "పునశ్శరణంవ్రజేత్"౨ ఎన్ఱు అవితుక్కు, ప్రాయశ్చిత్తాన్తరప్రవృత్తి నివృత్త్యర్థమ్, పూర్వప్రపదన స్మరణపరత్వమ్ ఉపపన్నమ్;

ఆకైయాల్, "పూర్వకృతప్రార్థనాస్మరణమ్ (పూర్వప్రపదనస్మరణమ్);

ఇప్పోతు ప్రార్థనాపర్యన్తానుష్ఠానమ్ (పునఃప్రయోగమ్);

"ఏవంవిధపూర్వప్రపదనమే యుక్తమ్;

"పునఃప్రయోగమ్, యుక్తమన్ఱు"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఇత్తై, "పూర్వప్రపత్తి- ప్రతిసన్ధానమ్, నతు పునఃప్రయోగః"; ఎన్ఱు, తత్త్వదీపవచన మభిప్రేతమ్.

ఇవ్విడత్తిలే:—"ప్రపన్ననుక్కు, ఉపాయాపాయ సంయో౫ గాదీన-దోష - నివృత్తియుణ్డావతు, పూర్వప్రపదనత్తాలే;

"అకిలుమ్, లోకసంగ్రహార్థమ్, ప్రతిపదోక్తప్రాయశ్చిత్తమ్":౫ ఎన్నుమిడమ్, ఈడుముప్పత్తాఱాన పూర్వాచార్యప్రబన్ధఙ్గళిలే విశదమ్౬.

౧౬౨.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,

(ఇప్పడి, స్వరూపనాశకమాన) ఇత్యాది.

(అత్యన్తనిషిద్ధత్వత్తై)= బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వత్తై.

మూ.—౧౬౨. తిరుక్కురుకైప్పిరాన్పిళ్ళాన్ పణిక్కుమ్పడి:—"మదిరావిన్దుమిశ్రమాన

వ్యా.—(తిరుక్కురుకైప్పిరాన్పిళ్ళాన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (తిరుక్కురుకైప్పిరాన్పిళ్ళా) నాకిఱార్, సర్వజ్ఞరాన భాష్యకారర్ - తిరువడికళిలే సేవిత్తు, తదభిమతవిషయమాయ్, సకలశాస్త్రజ్ఞరైయుమ్ ఆరాయ్న్దు, అఱుదియిట్టు ఇరుక్కుమవరాకైయాలే, ఆప్తతమరాయ్ ఇరుక్కుమవరిఱే!.

(పణిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱతు, "అరుళిచ్చెయ్యుమ్ ప్రకారమ్" ఎన్ఱపడి.

(మదిరై) యావతు;—

అ.—"అయుక్తిక్కు అన్యథానయనమ్, అనుచితమ్"; ఎన్ఱు, లభిక్కైక్కాక, అవరుడైయ ఆప్తతమత్వత్తైక్కాట్టుకిఱార్, (సర్వజ్ఞరాన) ఇత్యాదినా.

"యథాదేవే, తథాగురౌ"౭ ఎన్ఱ, అవిత్తైయుట్కొణ్డు, ఇవర్,(తిరువడికళిలే) ఎన్ఱతు.

"పుత్రీకృతో భాష్యకృతా స్వయంయః"౮ ఎన్ఱ, అవిత్తైయుట్కొణ్డు, (తదభిమత) - ఇత్యాది.

"(విషయః)=ప్రతిసంబన్ధీ, తదభిమతశ్చాసౌ విషయశ్చ"; ఇతి విగ్రహః;

"నిరతిశయప్రీతివిషయ పుత్రీభూతరాయ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "సహోవాచ వ్యాసః పారాశర్యః"౯ ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ పోలే ఆప్యతిశయనిబన్ధనమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్, (సకలశాస్త్ర) - ఇత్యాది.

తత్ఫలితమ్, (ఆప్తతమరాయ్) - ఇత్యాది.

"శొల్లుమ్పడి" ఎన్నాతే, (పణిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱు, గౌరవనిర్దేశ ఫలితమ్, (అరుళిచ్చెయ్యుమ్ప్రకారమ్) ఎన్ఱతు.

ఇత్తాల్, "తత్ - సూక్తిక్కు కవి-కృతివత్ నయనమ్, అనుచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

తత్ - సూక్తిక్కు అర్థమ్, (మదిరైయావతు) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ పు. ౩౮౫, ౧మ్ నోట్టు.
౩॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౭౬-౭౭. ౪॥ తత్త్వదీప,
౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥
౯॥

మూ. — "శాతకుమ్భమయ కుమ్భగత

వ్యా.—(౧) అత్యన్తనిషిద్ధద్రవ్యమాయ్, (౨) స్వ-స్పర్శలేశముళ్ళవస్తుకళైయుమ తన్నైప్పోలే నిషిద్ధమాకుమ్మతితేః;

ఇత్తై అహంకారత్తుక్కు దృష్టాన్తమాక్కైయాలే,
(౧) అస్సైయ అత్యన్తనిషిద్ధత్వముమ్,
(౨) "తత్-స్పర్శలేశముళ్ళవస్తువుమ్, తద్వత్ నిషిద్ధమ్"
ఎన్నుమిడముమ్, తోన్ఱుకిఱతు.
(శాతకుమ్భ) మావతు, సువర్ణమ్.
తన్ - (మయ - కుమ్భమ్) ఎన్న,తు,
"ఉళ్ళద్రవ్యాన్తరమాయ్,

ఆ.—"మదిరా=కాశ్య మద్యేచ"[౧] ఎన్గి,అభిజ్ఞైయుటొఙ్గు, (అత్యన్త) ఇత్యాది.

"స్వర్ణస్తేయం సురాపానమ్"[౨] ఎన్ఱు, మహాపాతకమధ్యపఠిగణితత్వత్తైయుటొఙ్గు, (నిషిద్ధద్రవ్యమాయ్) ఇతి.—

"అత్యన్తబలవదనిష్టానుబన్ధియాయ్" ఎన్ఱపడి.

"గఙ్గోదకస్య సంపూర్ణం యథాత్స్వ శిష్టౌపదంభవేత్। సురావిప్రసమాయుక్తం తత్సర్వమశుతాం వ్రజేత్॥"[౩] ఎన్గి,అబ్రహ్మకైవర్తవచనత్తైయుటొఙ్గు, ((౨) స్వ-స్పర్శలేశమ్) ఇత్యాది.

ఉపమాన - ఉపమేయఙ్గళిన్నుడైయ బిమ్బ - ప్రతిబిమ్బ - భావఫలితమ్, (ఇత్తై)ఇత్యాది.

"శాతకుమ్భమయం పాత్రమ్"[౪] ఇతి గౌతమవాక్యప్రత్యభిజ్ఞానార్థమ్, [శాతకుమ్భమయ] ఎన్ఱతు.

"తపనీయం శాతకుమ్భమ్"[౫] ఇత్యాదికోశత్తైయుటొఙ్గు, (శాతకుమ్భమావతు) ఇత్యాది.

"మయట్"-ఉ ప్రత్యయార్థమ్, (తన్మయ) - ఇత్యాది.

""శాతకుమ్భ- కుమ్భ" ఎన్ఱు, నిర్దేశత్తాల్, షష్ఠ్యర్థసంబన్ధమ్,యథాకథంచిత్ అనులేపరూపమాయుమ్ వివక్షిక్క కూడుమ్;

"అప్పొళ్తు, అశుద్ధద్రవ్యోపాదానకత్వప్రయుక్త- అశుద్ధియై ఆదాయ "అన్యథాసిద్ధిసంభావనై ప్రసఙ్గిక్కుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, వికారార్థక 'మయట్'-ఉ ప్రత్యయప్రయోగమ్ పణ్ణిర్ఱు': ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉళ్ళ ద్రవ్యాన్తరమాయ్) ఇత్యాది.

మూ.—"తీర్థసలిలమ్పోలే,అహంకారమిశ్రమాన ఉపాయాన్తరమ్".

వ్యా.—సువర్ణమ్మేల్ పూచ్చాయిరుక్కైయన్ఱి, కేవలమ్, అత్తుక్కానే ఉపాదానమాక్కప్పణ్ణిన కుడమ్"; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, పాత్రశుద్ధిశొల్లుకిఱతు.
తద్గత (తీర్థసలిలమ్) ఎన్గైయాలే,
అత్తుక్కుళ్ళిరుక్కిఱ జలత్తిన్ పావనత్వమ్ శొల్లుకిఱతు.
అతు(పోలే, అహంకారమిశ్రమాన ఉపాయాన్తరమ్)
ఎన్గైయాలే,
ఇఙ్గుమ్, (I) పాత్రశుద్ధియుమ్, (II) తద్గతపదార్థశుద్ధియుమ్, శొల్లవేణుమ్.

ఆ.—"'నిత్యంవృద్ధశరాదిభ్యః'[(1)] ఎన్గి,అసూత్రత్తాలే, వికారార్థే 'మయట్' - ప్రత్యయమ్వన్దిరుక్కిఱతు"[(2)]; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అత్తుక్కానే ఉపాదానమాక) ఇత్యాది.

"వికారాశ్రయోహ్యుపాదానమ్"[౬] ఎన్నక్కడవతిఱే.

"హేమతస్తం ఘృతంపీత్వా తత్-క్షణాదేవశుధ్యతి"[౭] ఇతి [వచనోక్తమాన] స్వర్ణత్తినుడైయపవిత్రత్వత్తైయుటొఙ్గు అరుళిచ్చెయకిఱార్, (ఇత్తాల్, పాత్ర) - ఇత్యాది.

"నిపానాగమయోస్[1], తీర్థమ్[2], ఋషిజుష్టజలే[3] గురౌ[4]"[౮] ఎన్గి,అకోశత్తైయుటొఙ్గు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తుక్కుళ్ళిరుక్కిఱజలత్తిన్నుడైయ ఇత్యాది

"విశిష్టవాచకానాంపదానామ్"[౯] ఇత్యాదిన్యాయ[౧౦]త్తాలే,

"(తీర్థ) శబ్దమ్, పావనత్వమాత్రపరమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (పావనత్వమ్) ఇత్యాది.

ఉపమా- న్యూనతైయై పరిహరిక్కిఱార్,
(ఇఙ్గుమ్, పాత్రశుద్ధియుమ్) ఇత్యాది.
(శాతకుమ్భమయ) ఎన్గి,అ దృష్టాన్తనిర్దేశానురూపమాక దార్ష్టాన్తికనిర్దేశమ్, ("జ్ఞానమయ")[౧౧] ఇతి. [అభిప్రేతమ్.
స్వార్థే 'మయట్'-[౧౨]ప్రత్యయమ్; శబ్దమాత్రత్తాలానురూప్యమ్ }

౧॥ ౨॥
౩॥ బ్రహ్మకైవర్త-పు., ౪॥
౫॥ అమరకోశే, కా. ౨,వైశ్యవర్గే. శ్లో. ౯౭౫. ౬॥ అష్టా. ౪-౩-౧౪౪.
౭॥ ౮॥
౯॥ అమరకోశే, కా. ౩-నానార్థవర్గే ౮౬. ౧౦॥="విశిష్టవాచకానాంపదానాం, విశేష్యవాచకపదసమభివ్యాహారే, విశేషణమాత్రపరత్వమ్; విశేషణవాచకపదసమభివ్యాహారేతు, "సకీచకైర్మారుతపూర్ణరన్ధ్రైః"(రఘు-వం-౨-౧౨)ఇత్యాదావివ, విశేష్యమాత్రపరత్వమ్" ౧౧॥ [=పు. ౩౯౨,ఇడవరి౪.] ౧౨॥ అష్టా. ౪-౩-౧౪౩.
"మయద్వైతయోః" ఇత్యాది. ॥పుటమ్ ౩౯౧॥

వ్యా.—అత్రావతు:—

(I.) (౧) "ఆత్మా జ్ఞానమయో౽మలః"౧ఎన్గి,ఆ స్వతో నిర్మలత్తైయాలుమ్, (౨)భగవదనన్యార్హశేషత్తైయాలుమ్, పరిశుద్ధమాయిరుక్కే, భక్త్యాశ్రయమాన ఆత్మవస్తు ఇరుప్పతు?; (II)తద్గతభక్తియుమ్, భగవదేకాగ్రతయా పరిశుద్ధై యుత్తే?;

అహంకారమ్ కలశిఱ్ఱిల్లై యాకిల్, ఒరుకుత్తై యిల్లైయే?.

"ఆక, ఇత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తతు ఎన్?" ఎన్నిల్;

వ్యా.—"(I)సువర్ణ(1) పాత్రగతమాన తీర్థజలమ్,(2)

"పాత్రశుద్ధియుముణ్డాయ్,(1) తానుమ్ పరిశుద్ధమాయిరు(2)

"క్క, సురాబిన్దుమిశ్రత్తైయాలే(3) నిషిద్ధమామాప్పోలే;

"(II) స్వతోనిర్మలత్వాదికళాలే(1) పరిశుద్ధమాన ఆత్మ

"వస్తుగత్తైయాయ్, భగవదేకవిషయతయా(2) పరిశుద్ధై

"యాయ్ ఇరుక్కిఱ ఆ భక్తికళ్,

"స్వయత్నమూలమాన(3) అహంకారస్పర్శత్తాలే జ్ఞానిక

"ళ్ జ్ఞేకరియాతపడి నిషిద్ధైయాయిఱుక్కుమ్": ఎన్ఱ,తాయ్త్తు.

అ.—("అమల"౧) శబ్దార్థక, (స్వతోనిర్మలత్తైయాలుమ్) ఇతి "దుఃఖా౽జ్ఞాన మలా ధర్మాః ప్రకృతేస్తేతు నాత్మనః। జలస్య నాగ్నిసంసర్గస్, స్థాలీ- సఙ్గాత్తథాపిహి!"౧ ఇత్యాదిక్కైయుట్కొణ్డు. [అరుళిచ్చెయ్కిఱార్] (స్వతః) ఎన్ఱు.

"భగవత్ - శేషభూతో౽హమ్ అనన్యార్హోచితకసరః"౨ "శుద్ధో దేహాన్తరం హరేః"౩ ఎన్గి,అవిత్తైయుట్కొణ్డు, ((౨)భగవదన న్యార్హశేషత్తైయాలుమ్) ఇతి.

"యత్ర ఏకాగ్రతా,తత్రఅవిశేషాత్"౪ఎన్ఱు,"'ఏకాగ్ర'తత్వమ్= ఏకవిషయత్వమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(భక్తియుమ్) ఇత్యాది.

"శబ్దత్తాల్ స్నేహపూర్వమ్ అనుధ్యానం 'భక్తిర్' ఇత్యభిధీయతే।"౫ ఎన్గి,అవిత్తువివక్షితమ్.

"ఉపమానగత-[బిన్దు] శబ్దార్థానుగుణమాక,ఉపమేయగత అహంకారమ్ స్వల్పాహంకారమ్ వివక్షితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్

(అహంకారమ్, కలశిఱ్ఱిల్లైయాకిల్) ఎన్ఱు.

(కలశుకై), స్వల్పాంశ సంబన్ధమిఱే?.

ఇప్పడి, న్యూనోపమా - పరిహారార్థమ్, మూలాభిప్రేతమాన [ఉపమానో(I)] ఉపమేయ(II)విశేషణ(1) విశేష్యఙ్గళై(2) వివక్షిత్తు, తదనుక్తమాన సాధారణధర్మత్తై(3) [యుమ్] వివక్షిత్తుకొణ్డు, వాక్యతాత్పర్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఆక, ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

త్రా—"'"గఙ్గోదకస్యసంపూర్ణమ్"౬ ఇత్యాదిదృష్టాన్తమ్, దశమీమిశ్ర ఏకాదశీవిషయమానాలుమ్,న్యాయసామ్యాత్, ప్రకృతత్తిలుమ్ వివక్షిక్కలామ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే (a) శబ్దతః (b) అర్థతశ్చ తద్వచనం ప్రత్యభిజ్ఞాపనమ్పణ్ణిఱ్ఱు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే "సురాబిన్దుమిశ్రత్తైయాలే) ఎన్ఱతు.

త్యాజ్యతాప్రయోజకనిషిద్ధత్వమ్, ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ("నిషిద్ధమామాప్పోలే") ఎన్ఱతు.

("భగవదేకవిషయతయా") ఇత్యనేన, (భగవదేకాగ్రతయా) ఇతి(పు ౩౯౨, ఇడవరి ౭) పూర్వోక్తంవివృతమ్.

"(1) కర్మిణో (2) జ్ఞానినో (3) భక్తాస్స్వయత్నకృతబుద్ధయః"౮ ఎన్గి,ఆ సార్థవచనత్తైయుట్కొణ్డు, (స్వయత్నమూల,- ఇతి. ["బిన్దు"-] దృష్టాన్తఫలిత స్వల్పాంశసంబన్ధాభిప్రాయేణ, (స్పర్శత్తాలే) ఎన్ఱతు.

అహం- కారమావతు, కర్తృత్వ(1)భోక్తృత్వా(2)నుసన్ధానమ్.

అయమాశయః:—

I. శాస్త్రీయత్తిలే, కర్తృత్వభోక్తృత్వానుసన్ధానరూప-అహంకారత్తినుడైయ త్యాగమ్, ఉపాసనాఙ్గమాకచ్చొల్లిఱ్ఱు;

II. "(1) కర్మిణో (2) జ్ఞానినో (3) భక్తాస్ స్వయత్నకృతబుద్ధయః"౮ ఎన్ఱు, కర్మయోగాదికళుక్కు, స్వగతోద్దేశ్యసాధనగోచర యత్నహేతుకత్వనియమమ్ శొల్లిఱ్ఱు;

ఇవైయిరణ్డుక్కుమ్ విరోధత్తైశమిప్పిత్తు, అర్థవర్ణనమ్పణ్ణవేణుమ్; "అతు ఎఙ్గనే?" ఎన్నిల్;-

౧॥వి. పు ౬, ౭, ౨౨, ౨౩. (తత్త్వత్రయవ్యా. చిత్ప్రి. వా. ౪౬ ౨॥ ౩॥ (="అన్యాం ప్రకృతింవిద్ధిమే పరామ్"=గీ. ౭ - ౫.); ౪॥ ౫॥ ౬॥ పు. ౩౬౫, ౩మ్ నోట్టు.

౭॥ పు. ౩౯౧, ౩మ్ నోట్టు. ౮॥ సార్థే ; (పు, ౩౭౭- ౧మ్ నోట్టు.) ౯॥ గీ. ౧౩-౮.='అనహం-కారవివక్ష.' ॥పుటమ్ ౩౯౨॥

[పాసీద్ధిః? యదీత్యథ్యాహారత్వతుమ్ సర్వ—ాత్మైవంత్యజేత్సుధీః॥ ౪౯ ౩
ఇతిచేన్న; పరాయత్త-గత్యాత్మన్యత్తస్వభోగభాక్।'ఉపాసీ; తదహఙ్కారలేశో[బిన్దు] పదోదితః॥ "స్వకర్తృభోక్తృతేయిత్యనే" తియా తాన్సూ

అ.—"అధికారబోధయుక్తేషు విద్యతే భావభావనా। అక్షీణేషు సమస్తేషు విశేషజ్ఞానకర్మసు॥"౧ఎన్గి,ఆవిష్ణు,పురాణరత్నస్థవచనమ్.—

ఇతుక్కు శ్రీవిష్ణుచిత్తార్య - వ్యాఖ్యానమ్:—
(1-2-3)

"'సంసారిష్వేవ హిరణ్యగర్భాదిషు భావనాత్రయాన్వయః'
"ఇత్యాహ, 'అధికారబోధయుక్తేషు' ౧ ఇతి శ్లోకేన;
"'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కర్మ' ఇతి అధికారబోధ
"స్వరూపమ్;
"అధికారబోధస్యాపి అధికారమాహ,
"అక్షీణేషు'౧ఇతి;
"'విశేషజ్ఞానమ్'౧=దేవాది భేదభిన్న- అపరోక్షాత్మభ్రమ;
"'యావత్, భ్రమానువృత్తిః, తావత్, అధికారబోధః; తేషు
"[=తాదృశాధికారబోధయుక్తేషు] శాస్త్రవశ్యత్వమ్'; ఇతి,
(1) (2) (3)
"కర్మానుష్ఠానమ్, ఉపాసనానుష్ఠానమ్, ఉభయానుష్ఠా
"నంచ, ప్రవర్తతే;
(1) (2) (3-4) (1) (2) (3)
"'దేవమనుష్యాద్యాత్మానుసన్ధానరూపమ్, మానసవాచికాది కర్మ.
"ప్రవర్తతే' ఇత్యర్థః"; ఇతి: ౨

ఇత్తాల్, "'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కర్మ' ౨ ఎన్గి,ఆ (1)సాధన-(2)ఫల విషయ మమతాబుద్ధి, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తిలే నియతై"; ఎన్నుమిడమ్ లభిత్తతు.

అత్, (I) 'సంగం త్యక్త్వా'౩ ఇత్యాద్యహంకారత్యాగ వచనమ్, ప్రధాన (౧) కర్తృత్వ (౨)భోక్తృత్వానుసన్ధానరూపస్థూలాహంకార త్యాగపరమ్;

"'స్వయత్నకృతబుద్ధయః'౪ ఇత్యాద్యహంకారసంబన్ధనియమ "పర వచనఙ్గళ్,

(II)"(౧)పరమాత్మాధీనమోక్షసాధనగోచర కృతిమత్త్వమాకిఱ అప్ర "ధానకర్తృత్వత్తినుడైయవుమ్, (౨)తథావిధ-స్వప్రవృత్త్యుద్దేశ్య భోగ "శాలిత్వమాకిఱ అప్రధానభోక్తృత్వత్తినుడైయవుమ్, అనుసన్ధానమా "కిఱ సూక్ష్మాహంకారమ్, ఉపాసనాధికారతయా తన్నియతమ్" "ఎన్గి,ఆ ఇవ్వర్థపరఙ్గళ్':

"ఎన్ఱు,ఇవ్వడివచనఙ్గళుక్కు విషయవిభాగత్తాలే విరోధశమనమ్ పణ్ణి.
'అర్థమ్‌పణ్ణుకైయుచితమ్'': ఎన్ఱు,మూలస్థ [బిన్దు] శబ్దసూచితమ్.

అ.—ఇత్తాల్:—"అహంకారత్యాగత్తినుడైయ ఉపాసనాధికార 'త్వపర శాస్త్రఙ్గళ్,

"I. ప్రధాన (౧) కర్తృత్వ (౨)భోక్తృత్వానుసన్ధానరూప- స్థూలా "హంకారత్యాగత్తినుడైయ ఉపాసనాధికారత్వ పరఙ్గళాకైయాలుమ్,
1
"II. (మదిరావిద్ధమిశ్ర)-ఇత్యాదివాక్యమ్, పరమాత్మాధీనకర్తృత్వ
2
"భోక్తృత్వానుసన్ధానరూప-సూక్ష్మాహంకారత్తినుడైయ ఉపాసనాధి "కారత్వపరమాకైయాలుమ్,

"ఇప్పడి, విభిన్నవిషయతయా విరోధాభావాత్, బాధ్యబాధక "భావమిల్లామైయాలే, తాదృశశాస్త్రైవప్తమ్యేన [మదిరా]- ఇత్యా "ద్యాచార్య సూక్తిక్కు, 'ఉపాయాన్తరమ్, అహంకారమిశ్ర "మానాల్,' ఎన్ఱు, యద్వార్థా ఉ ఉ రోపగర్భమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణి, ఉప "విక్రుతివన్నయనమ్ అనుచితమాకైయాలే,' "ఉపాసనాదికళ్,అహం "కారాదిగర్భఙ్గళ్" ఎన్నుమిడమ్, శాస్త్రమిశైయాతే ఇరుక్క "ఆరోపిత్తారోకలిన్గసై† ఎన్ఱై అయుక్తమ్": ఎన్ఱు,వ్యఞ్జితమ్.—

"'నమస్'౫శబ్దశిక్షిత-అత్యన్తపారతన్త్ర్యయుక్తన్నాన సిద్ధోపాయ "నిష్ఠర్ అనుష్ఠిక్కు అకైఙ్కర్యమ్ కేవలపరార్థమాకైయాలే, [అహ "ఙ్కారలేశయుక్తమాకచ్చొల్లప్పట్ట] 'అధికారబోధ'౧మ్ తద్విరుద్ధ "మాకైయాలే,

"అతుక్కు [=అప్పడిప్పట్ట కేవలపరార్థకైఙ్కర్యత్తిఱ్కు] అహం "కారమిశ్రత్వశఙ్కైక్కు అవకాశమిల్లై"; ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

"'మద్యోపహతపాత్రస్థ తీర్థదృష్టాన్తవర్ణనమ్,। అహంకారాన్వయే తుస్యాత్ ప్రపత్తావపిభక్తివత్॥'౬ ఎన్గి,అవిడత్తిలే, 'ప్రపత్తి'శబ్దమ్, "(౧) సాధనప్రపత్తిపరమాకిల్, ఇష్టాపత్తియాకిఱతు;
'(౨) అధికారివిశేషణభూత సిద్ధోపాయస్వీకార పరమాకిల్,
అతు, అత్యన్తపారతన్త్ర్య జ్ఞానాధికారమాకైయాలే, అతుక్కు 'అప్రధానస్యార్థోద్దేశముమ్ విరుద్ధమాకైయాలే, తదాపాదనమ్ కూడా తు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(౩) ఇత్తాల్, "[ఉపాయాన్తర] శబ్దత్తుక్కుమ్, స్వారస్య భఙ్గమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱు, స్పష్టమ్.

౧॥ వి. పు. ౬-౭. శ్లో. ౫౧-౫౨. జ్ఞానసూర్యోదయముద్రాలయ ముద్రిత ఆన్ధ్రలిపికోశే, ౪౬౫పుటస్థా శ్రీవిష్ణుచిత్త వ్యాఖ్యా ఏతత్-శ్లోకద్వయవిషయా, ముద్రాపకైరసమ్యక్ శోధితా.
౨॥ పు. ౩౭౬, ౧౨వ్‌నోట్టు. ౩॥ గీ. ౨-౪౮. ౪॥ స్తో—స్తే.

† రహస్యత్రయసారే, అధి ౨౪. పు ౩౧౨, వరి౧౪-౧౫,
౫॥ పు ౩౭౮, ౨వ్‌నోట్టు. ౬॥

నాధుని వాస్యగతిర్నిత్య-మోక్ష హేతుకసామ్యతః। దృష్టవ్యాప్తే[1] శ్శ్రుతే[2]శ్చాయం కర్మోపాస్త్యోర్న్యయస్సమః. "తప స్తప్యత" ఇత్యాదేరుపాత్తఫల[మన్తవత్.। "నాయమాత్మా" ఇతిచేష్టాభో నూపాస్త్యేతిస్ఫుటోదితమ్.

మూ.—౧౨౩. (౧) రత్నత్తుక్కు (1) పలక్కతైప్పోలేయుమ్,

వ్యా.—(పణిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱు,తుక్కుచ్చేర, వాక్య త్తిన్ ముడివిలే, "ఎన్ఱు" ఎన్ఱిఱవిత్తనైయుమ్కూట్టి నిర్వహిప్పతు.

౧౨౩. "ఇన్నముమ్ ఇతుక్కు 'ఫల విసదృశత్వమ్' ఎన్నతు ఒరుదూషణముణ్డు"? ఎన్ఱిఱార్,

(రత్నత్తుక్కు) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అర్థావతు:—

"ద్వీపాన్తరఙ్గళిలే, శిలర్, ((1)పలక్కతై) యైయాభ[రణమాకప్పూణ్గైయాలే,

అ—(౧) వాక్యసమాప్తిద్యోతనార్థమ్, (౨) వాక్యస్వరూపపరామర్శార్థంచ, 'ఇతి' శబ్దోఽధ్యాహర్తవ్యః" ఎన్ఱిఱార్,

("పణిక్కుమ్పడి" ఎన్ఱు,తుక్కు) ఇత్యాదినా.

౧౨౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై,

("ఇన్నముమ్") ఇత్యాది.

("ఫల విసదృశత్వమ్") ఎన్ఱు,తు, మోక్షరూపకార్య సదృశత్వాభావమ్" ఎన్ఱు,పడి.

I. (దూషణమ్) ఎన్ఱు,తు, "దోషమ్" ఎన్ఱు,పడి;—

"దోషమ్, విస్తరేణప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు" ఎన్ఱు, మేలేఅనువర్తిక్కైయాలే. [వా. ౧౩౪-వ్యా.]

II. యద్వా, "ఉపాయత్వసాధక-అనుమానదూషకమ్" ఎన్ఱా,కవుమామ్.

ఇద్దేశఙ్గళిలే, తాదృశవ్యవహారమ్ కాణామైయాలే, ఉపమానాఽప్రసిద్ధిశఙ్కా పరిహారార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("ద్వీపాన్తరఙ్గళిలే") ఇతి.

ఇద్దేశఙ్గళిలుమ్ శిలవిడఙ్గళిలే, "కాశు, పణమ్, పొన్," ఇత్యాదిక్కోడొక్క తత్తద్ద్రవ్యసదృశసంఖ్యావ్యవహారమ్ కాణ్గైయాలే, తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("ఆభరణమాక") ఇతి.

మీ.—౧౨౩. "నను! 'అజ్ఞంప్రతి భక్తిరుపాయః' ఇతి న తత్ర ఈశ్వరస్యనిరపేక్షత్వసిద్ధిః"? ఇత్యతాహ,

(రత్న)- ఇత్యాది —

సంగతిస్స్ఫుటా.

మీ.—[సంశయః:—] "భక్తిః, (౧) ఉపాయః?,

(౨) ఉత వ్యాజమాత్రమ్?" ఇతి;

తదర్థం, "(౩) వ్యాజత్వే, విధిస్సంభవతి?,

(౪) ఉతన!" ఇతి:

యదా, (౪) నసంభవతి, తదా, (౧) ఉపాయత్వమ్;

యదా, (౩) సంభవతి, తదా, (౨) వ్యాజత్వమ్.

పూర్వపక్షస్తు:—

"'ఉపాసీత'౧ ఇతివిహితత్వాత్, జ్యోతిష్టోమాదేస్స్వర్గాదికంప్రతివత్ ఉపాయత్వమేవ;

"నచ ఫలవైరూప్యాదనుపాయత్వమ్;

"అల్పకాలసాధ్య (1)కృష్యాదేర్ (2)యాగాదేశ్చ,విపులఫలదర్శనాత్:

"నచ వ్యాజమాత్రస్యవిధిసంభవః;

"బాలాద్యపచ్ఛన్దనవాక్యవత్ అప్రామాణ్యాపత్తేః:

"అతః, విహితత్వాత్, భక్త్యాదిస్సాధనమేవ?" ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

"భక్తిః, వ్యాజమాత్రమ్, నసాధనమ్;

"ఫల విసదృశత్వాత్:

'ఫల వైసాదృశ్యంనామ, నిత్యత్వమ్, నవైపుల్యమాత్రమ్:

"నహినిత్యంఫలమ్ అనిత్యేనసాధయితుంశక్యతే?;

"(౧) దృష్టవ్యాప్తివిరోధాత్:

"(౨) 'నాస్త్యకృతఃకృతేన'౨ 'నహ్యధ్రువైఃప్రాప్యతే ధ్రువం తత్?':౩ ఇతి విధివిరోధాచ్చ:

"నహ్యనయోః కర్మవిషయత్వమ్?;

"(౧)సంకోచకాభావేన, (1)కర్మో (2)పాసన ఉభయవిషయత్వాత్

"(౨) '(1) యజతే, (2) తపస్తప్యతే, బహూనివర్షసహస్రాణి'౪ 'అన్తవదేవ అస్యతద్భవతి' ౫ ఇతి, యాగవత్ 'తపశ్'శబ్దవాచ్య-ఉపాసనస్యాపి అన్తవత్-ఫలత్వ శ్రవణాత్:

"(౩) [నిత్య ఫలస్య] 'నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యః'౬ ఇత్యాదినా, విశిష్య ఉపాసనసాధ్యత్వనిషేధాచ్చ:

౧॥ ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౧-౨-౧౨.

౩॥ కఠవల్లీ. ౨.౧౦; శ్రీభా. వే. వి. ముద్రితకో. పు. ౧౯- పం. ౪౧, పు. ౨ . పం౧౦. ౪॥ బ్రహ్మబిన్దు. ౩-౮-౯. ౫॥ బ్రహ్మబిన్దు౩-౮-౧౦, ౬॥ కఠవల్లీ. ౨-౨౩.

వ్యా—"(1) పలకత్తైయైక్కొండు త్తవర్క్కళుక్కు
"(౧)రత్నత్తైక్కొడుప్పర్క్కళ్;
"ఉదారరాన రాజాక్కళ్, రాజ్యార్థియాయ్వన్దు
"(2) ఓర్ ఎలుమిచ్చమ్పళత్తై క్కొండు త్తవనుక్కు
"(౨) రాజ్యత్తైక్కొడుప్పర్క్కళ్;
" 'ఇప్పడిక్కొడుత్తార్క్కళ్'; ఎన్ఱాల్,
"(౧) మహార్ఘమాన రత్నత్తుక్కుమ్,

మూ.-(౨) రాజ్యత్తుక్కు (2) ఎలుమిచ్చమ్పళమ్ పోలేయుమ్,

వ్యా—"(౨) మహాసంపత్తాన రాజ్యత్తుక్కుమ్,
"(1) పలకత్తైయుమ్, (2) ఎలుమిచ్చమ్పళముమ్, సదృశ
"సాధనమల్లాతాప్పోలే, 'భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా'ర
"భక్త్యాత్వనన్యయాశక్యః' ౫ ఎన్గిఱపడియే, భక్తిచపల
"న్గాయ్, పరమోదారనాన ఈశ్వరన్, ఇవనుపకరాల్

అ.—(౧)((1)పలకత్తై) ఇత్యాదియిల్, సదృశసంఖ్యాపరిమాణాది విరహముమ్, (౨) రత్నత్తుక్కు అధికసంఖ్యాపరిమాణాదిక్షమమ్, అభిప్రేతమ్.
("ఇప్పడిక్కొడుత్తార్క్కళ్" ఎన్ఱాల్) ఎన్ఱదు,
"ఇప్పడిక్కొడుక్తమైయాలే" ఎన్ఱపడి.
("(౧)మహార్ఘమాన")=అత్యన్తమ్ పెరువిలైయన్గాన.

అ.—(సంపత్)=భోగ్యసమృద్ధిః.
అన్ఱై, (మహాల్-) శబ్దత్తాలే విశేషిక్కైయాలే, అత్యన్త సమృద్ధి లభిక్కుమత్తు. ఇత్తాల్, ఫలగౌరవమ్ శొల్లిట్ఱు.
("(1)పలకత్తైయుమ్")ఇత్యాదినా, ఉపాయత్వేన అభిమతజ్గళదైయ,
(1) అత్యల్పార్ఘత్వ- (2)అత్యల్పభోగ్యత్వజ్గళ్ శొల్లిట్ఱు.
ఇత్తాల్ ఫలితమ్, (సదృశ)- ఇత్యాది.—
"సదృశమాకైయాలే సాధనమాయ్ఇరుప్పతొన్ఱు;అతల్లాతాప్పోలే' : ఎన్ఱపడి,
ఇత్తాల్: "ఫలసదృశత్వమ్ ఫలసాధనత్వవ్యాపకమ్;
వ్యాపకనివృత్త్యావ్యాప్యనివృత్తియాకైయాలే,సాధనత్వాభావమ్": [ఎన్ఱు]ఫలితమ్.
దార్ష్టాన్తికమ్, ("భక్త్యా"౩)- ఇత్యాది.
రత్నవరాటికావైషమ్యానపేక్ష- ద్విపాన్తరస్థజనసాదృశ్యాభిప్రా యత్తాలే, ("భక్తిచపలన్గాయ్") ఇతి.—
"గుణాగుణ [విచార] వ్యపేతోపరిపన్థి భక్తివ్యామోహ యుక్తన్గాయ్" ఎన్ఱపడి.
అల్పానుమాల్యసాపేక్ష- మహోదారరాజసాదృశ్యాభిప్రాయత్తాలే, ("పరమోదారన్గాన") ఇతి.—
"పరః...పురుషః"ర ఎన్గిఱవిత్తాల్ సిద్ధిత్త అర్థమ్, ("పరమోదారన్గాన") ఎన్ఱదు.
"యదివా బహుదానాద్వైపురుషః"౬ ఎన్ఱక్కడవదిఱే?.
(౧ "సః"ర ఎన్గిఱ తత్-శబ్దార్థమ్, ("ఈశ్వరన్") ఎన్ఱు;
(౨)యద్వా, "పర"ర శబ్దార్థమాకవుమామ్.
"ఉభయత్ర, 'తు'ర శబ్దమ్, వైషమ్యపరమాయ్, ఫలాపేక్షయాస్వల్పత్వబోధకమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("భక్తిమాత్రమే") ఎన్ఱు.

మీ — 'నచ 'ప్రవచన'౧ శబ్దః, [న]భక్తిరూపత్వదశాపన్నధ్యాన "పరః; అసంకోచేన తద్దశాపన్న ధ్యానపరత్వేబాధకాభావాత్;
'నచ ఉపాసనవిధివిరోధః;
"తస్య, వ్యాజవిధిత్వస్య కల్ప్యత్వాత్:
"అన్యథా, నిషేధకవాక్యానామ్ అనేకేషామ్ అస్వారస్యాపత్తేః:
"తానిహి లోకసిద్ధవ్యాప్త్యనుగృహీతానిప్రబలాని?:—
"అతః, ఉభయావిరోధేన వ్యాజవిధిత్వకల్పనమేవ యుక్తమ్:
"నచలోకే, ""కృషిమ్ఉత్కృషస్వ"౨ ఇత్యాదౌ ఉపాయే విధివిదర్శ "నాత్,లోకదృష్టవ్యాప్త్యనుగ్రహః ఉపాయవిధిపరత్వేఽపి సంభవతి'
"ఇతివాచ్యమ్;
""(౧) రత్నార్థం,(1)వరాటికాం దద్యాత్ (౨)రాజ్యార్థమ్,
'(2)ఉపహారందద్యాత్'౩ ఇతి, వ్యాజేపి లోకేవిధిదర్శనాత్:
"ఏవం, చరమయుక్త్యభిప్రాయేణ(రత్న)-ఇత్యాదికమ్ ఉక్తమ్:
"ఏవం, (1)దేశతః, (2) కాలతః, (3)వస్తుతశ్చ, అనన్తఫలంప్రతి,త్రివిధో "పాధివరిచ్ఛిన్న- ఉపాసనవిధిర్, వ్యాజవిధిరేవభవితుమర్హతి'; ఇతి.

౧॥ పు. ౩౯౪, ఉమ్సూట్టు. ౨॥
౩॥

౪॥ గీ. ౮-౨౨. (="పురుషస్సపరఃపార్థ! భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా").
౫॥ గీ ౧౧-౫౪. ౬॥

౩౯౬ "పురుషః" బహుదా తేతీడ్, "భక్త్యాలభ్యస్త్వ" తిస్తలే। వైషమ్యార్థస్ "తు" శబ్దో, ఉ_స్మాద్దతిరల్పాఫలంబహు. "యదీత్స్వయంనదే స్తోషుం, 'తత్తస్యసదృశంభవేత్';*। జీవైస్స్వయత్నాన్తోషా_పిర్ నతథే" అసతాంమతపః॥ 'స్వార్థానుభూత్యర్థ ప్రేక్షోన్య-కతిర్జ్ఞానీతునే" తివా.

మూ.—ఫలత్తుక్కు సదృశమన్ఱు,.

వ్యా—."భక్తిమాత్రమే పర్ప్రాశాక్ర పరమపురుషార్థలక్షణమోక్షత్తైక్కొడుత్తాలుమ్, (ఫలత్తుక్కు) ఇతు,(సదృశసాధనమన్ఱు)"; ఎన్గై.

అ.—I. ("మాత్ర") శబ్దమ్, అవధారణార్థకమాయ్, ఫలసాదృశ్య వ్యవచ్ఛేదకమాకైయాలే, "తు"౧ శబ్ద - వ్యాఖ్యానమాకిఱతు;

II.యద్వా:—"తు"౧ శబ్దమ్, అవధారణార్థకమాకవుమామ్:—"తుస్స్యాద్భేదేఽవధారణే"౨ ఎన్ఱుకూఱవతిఱే?.

("పర్ప్రాశాక్") ఎన్ఱతు, "అలభ్యవమాక" ఎన్ఱపడి.

"స్వః"౧ ఎన్గిఱ "తత్"౧- శబ్దార్థమ్, ("పరమపురుషార్థలక్షణ"). ఇత్యాది.

("లభ్యః"౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, ("కొడుత్తాలుమ్") ఇతి.

వైసాదృశ్యఫలితమ్, ("ఫలత్తుక్కు") ఇత్యాది.

[పు. ౩౯౫,వలవరి౧౭]పూర్వవత్, వ్యాపకనివృత్త్యావ్యాప్యనివృత్తియిలే తాత్పర్యమ్.

అయమాశయః· —

(౧)లోకత్తిలె పణ్యమూల్యాదికళిలే,ఉపాయోపేయభావమిరుక్కిఱ విడఙ్గళిలే, సఙ్ఖ్యాపరిమాణాదిహేతుక - సాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

(౨) వేదత్తిలుమ్, (1)గురు లఘుభూత వాజపేయ జ్యోతిష్టోమాదికళిలుమ్,(2)తత్-సాధ్యస్వర్గఙ్గళిలుమ్,సఙ్ఖ్యాపరిమాణాదిహేతుక సాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

(౩) (1)ఆవృత్తాఽనావృత్త దాక్షాయణయజ్ఞ దర్శపూర్ణమాసాదికళిలుమ్,(2)తత్-సాధ్యస్వర్గఙ్గళిలుమ్, తాదృశసాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

(౪) (I)నిషిద్ధకర్మఙ్గళిలుమ్,(2)తద్విషయ దణ్డ-నరక-ప్రాయశ్చిత్తాదికళిలుమ్, తాదృశసాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

ఫలసదృశత్వమ్, ఫలోపాయత్వవ్యాపకమాకైయాలే, ఇఙ్గే(౨)రాజ్య (౧)రత్నరూపఫలసాదృశ్యమ్,(2)లికుచ(1)వరాటికైకళిలే ఇల్లామైయాలే, అవఱ్ఱుక్కు, ఇవై, సాధనమన్ఱిక్కే,అన్య[హేతు]ప్రయుక్తమాన అవర్గళిలే నియతపూర్వవర్తిమాత్రఙ్గళాన వ్యాజఙ్గళాయిరుక్కుమ్:

ఇప్పడి, భక్తియుమ్,మోక్షవిసదృశమాకైయాలే, సాధనమన్ఱిక్కే భగవదౌదార్యప్రయుక్తమాన మోక్షత్తిలే నియతపూర్వవర్తిమాత్రమాన వ్యాజమాత్రమాయిరుక్కుమ్.

అ.—"అల్పకాలసాధ్య కృషియాగాదికళుక్కు బహుకాలానుభావ్య ఫలసాధనత్వమ్ కాణ్గైయాలే, ఇతుమ్, విధిబలత్తాలే విసదృశమాకిలుమ్, భక్తియోగమ్, మోక్షసాధనమామ్"; ఎన్ఱువాక్షేపః;—

"నాస్త్యకృతఃకృతేన"౩ "నహ్యధ్రువైఃప్రాప్యతేధ్రువంతత్!"౪ ఇత్యాదిశ్రుత్యనుసంహిత అనిత్యత్వాది- ఫలవైసాదృశ్య ఫలానుపాయత్వవ్యాప్త్యనుగృహీతఙ్గళాన "నాయమ్ఆత్మా"౫ ఇత్యాదినిషేధవాక్య[ఙ్గళిన్] ప్రాబల్యావష్టమ్భత్తాలే, కృతిసాధ్యత్వమాత్రపరమాన విధిక్కు ఇష్టసాధనత్వ-ఆక్షేపకత్వాభావోపగమమ్ ఉచితమాకైయాలే, ఔత్పత్తిక ఫలవైసాదృశ్యప్రయుక్త-అనుపాయత్వాభ్యుపగమమే యుక్తమిఱే?:

"నహ్యధ్రువైః"౪ ఇత్యాదికళిలే, అసంకోచాత్ భక్తియుమ్ ఉక్తమిఱే?:

విధిక్కు ప్రయోజనమ్, ఉత్తరత్రస్ఫుటమ్:

I. ప్రపత్తియే "ఉపాయమ్"ఎన్ఱుకొళ్ళుమవర్కళుక్కుమ్, ఉపాయఫలత్వరూప ఫల వైసాదృశ్యహేతుక ఫలాసిద్ధి పరిహారకత్వేన కృపాదిగుణసాపేక్ష్యమ్ కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, "ఫలవైసాదృశ్యమ్, ఫలానుపాయత్వవ్యాప్యమ్' ఎన్ఱు, అభ్యుపగతప్రాయమ్:

II. యద్వా:—"("సదృశసాధనమన్ఱు,") ఎన్ఱవిత్తాల్, 'సాధనత్వముణ్డు;

"కిన్తు, సదృశసాధనత్వమిల్లై'; ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైయాలే, విలక్షణమాన ఉపేయత్తై తదనురూపమాన ఉపాయత్తాలే సాధిక్కై,సహృదయహృదయాహ్లాదకారియాకైయాలే ఉచితమాయిరుక్కక్:

"తదననురూపసాధనత్తాలే అత్తై సాధిక్కై, సహృదయహృదయాహ్లాదకారియల్లామైయాలే అనుచితమ్";ఎన్ఱు, కరుత్తాకవుమామ్.

A. (I) పూర్వతాత్పర్యత్తిలే, [వా.౧౧౬] [(1)అజ్ఞర్కు-ఉపాయమ్] ఎన్గిఱ గ్రన్థమ్, అభ్యుపగమ్యవాదమ్;

(II). ఇన్దతాత్పర్యత్తిలే యథాశ్రుతార్థకమ్";ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు,

B. అజ్ఞనన్ఱిక్కే, "(౧) స్వార్థానుభవసాధనత్వపరమ్, [(1)అజ్ఞర్కు] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్;

(౨) కేవలపరార్థకైఙ్కర్య సాధనత్వాభావపరమ్, ఇన్దగ్రన్థమ్";, ఎన్బారుముణ్డు.

ఇప్పడి, మేలుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ పు. ౩౯౫, ౪మ్నోట్టు.

౨॥ ౩॥ పు. ౩౯౪, ౨మ్నోట్టు.
౪॥ పు. ౩౯౪, ౩మ్నోట్టు. ౫॥ పు. ౩౯౪, ౬మ్నోట్టు.
* రా-సు. ౩౯-౩౦.

౨-౭.—౧౧౫ [స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు] [పు. ౩౯౯, వరి ౩] ఎన్ఱు, అవతారికైయిల్:—

పారతన్త్ర్యమ్, భోగమోక్షసాధకత్వనష్టత్వమ్.

సాధనాన్తరఙ్గళ్ ఇరుక్కు ([పు. ౩౯౯, వరి ౧౦] చ్చేరా [గ్ర]న్తుక్కైయావతు:—

స్వప్రవృత్తిసాధ్యమాన సాధనాన్తరమ్, హేయప్రత్యనీకరిడత్తిల్ హేయసమ్బన్ధమ్ పోలే ఇన్దస్వరూపవిముఖ్యవిడత్తిల్ సమ్భవియాతిరుక్కై.

సాధకరుడైయ సాధకత్వమెల్లామ్ ఆరోపితమిఱే?

ఇప్పి, ఉపాయాన్తరఙ్గళుడైయ పారతన్త్ర్యవిశిష్టస్వరూప [నా]శకత్వాయోగ్యతారూపమాన [స్వరూపవిరోధ] త్తైచ్చొన్నపడి,

“(1) నాశకత్వమ్, (2) అయోగ్యత్వమ్, (3-4) నైష్ఫల్యానిష్టహేతుతే,

(5) వివేకప్రతిపక్షత్వం, తథా (6) ఽహంకారమిశ్రతా,॥

(7) బౌహ్వాధికత్వం, (8-9) శేషత్వ-పారతన్త్ర్య-విరూపతా,

(10) ఏకాన్త్యభఞ్జకత్వంచ, (11) శ్వనాదిసమతా, తథా॥

(12) ప్రాప్త్యఽననుగుణత్వంచ, తథా (13) పాతకకోటితా,

(14) శిష్టాపరిగృహీతత్వం, (15) కలిధర్మబహిష్కృతా,॥”

ఇత్యేవం పఞ్చదశధా” ఎన్ఱు, శొన్నపడియై స్తైర్విధమాన స్వరూప విరోధఙ్గళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.—

అతిల్:—

“(1) నాశకత్వ” మావతు:—

“(౧) న స్త్రీ స్వాతన్త్ర్యమర్హతి”[౧] ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱ స్త్రీయినుడైయ పారతన్త్ర్యశక్తిక్కు, పుంవద్భావమ్ నాశకమాపోలేయుమ్,

(౨) వహ్నియినుడైయ దాహకత్వశక్తిక్కు ప్రతిబన్ధకఙ్గళాన మణిమన్త్రౌషధఙ్గళ్ నాశకఙ్గళాపోలేయుమ్,

చేతనరుడైయ స్వరక్షణే స్వాన్వయానర్హత్వరూపమాన పారతన్త్ర్య శక్తిక్కు, స్వరక్షణే స్వాన్వయరూపఙ్గళాన ఇవై నాశకఙ్గళాయిరుక్కై.

“(2) అయోగ్యత్వ” మావతు, మున్ శొన్నతు. [పు. ౩౯౭. ఇడవరి౧౦-౧౧]

“(3) నైష్ఫల్య” మావతు:—

ఉపాయాన్తరఙ్గళ్, *యథాక్రతున్యాయత్తాలే, (౧ స్వార్థానుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు సాధనఙ్గళాయ్, (౨) పరార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు అసాధనఙ్గళాయ్, ఇరుక్కైయాలే,

స్వప్రవృత్త్యుద్దేశ్య భోగవత్త్వానర్హత్వరూపమాన పారతన్త్ర్యరూపస్వరూపత్తుక్కు అనురూపఙ్గళాన పరార్థానుభవ కైఙ్కర్యరూపఙ్గళాన ఫలఙ్గళుక్కు అసాధనఙ్గళాయిరుక్కై.

౨-౮.—“(4) అనిష్టహేతుత్వ” మావతు:—

(1) (2)

స్వప్రవృత్త్యుద్దేశ్యభోగవత్త్వానర్హత్వరూప ఉత్తరపదాన్విత “నమస్”[౩] శబ్దప్రతిపాద్య పారతన్త్ర్య జ్ఞానముడైయార్క్కు, స్వభోగమ్, పర కానుభవత్తిలొట్టిలుమ్ అత్యన్తమ్ అనిష్టమాయాలే, అప్పడి యనిష్టమాయిరుక్క స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గత్తై, ఫునరావృత్తి యిన్ఱిక్కే సాధిక్కొడుక్కుమతాయ్ ఇరుక్కై.

“(5) వివేకపరిపన్థిత్వ” మావతు:—

భగవచ్ఛేషైకరక్షకత్వాలే,

“నాహంవిప్రోనచనరపతి”[౪] ఇత్యాదిప్పడియే ప్రత్యక్స్వరూప [జ్ఞా]కారమాకవుళ్ళ దేహాత్మవివేకత్తైయుడైయార్క్కు,

“అధికారబోధయుక్తేషు విద్యతేభావభావనా। అతీనేషుసమస్తేషు విశేషజ్ఞానకర్మసు॥”[౫] ఎన్ఱు, శ్రీవిష్ణుపురాణత్తిల్చొన్నపడియే, “దేవోఽహం, మనుష్యోఽహమ్” ఎన్ఱు, వర్ణాశ్రమ ధర్మాధికార మాక ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ సంభవిక్కై.

“(6) అహంకారమిశ్రత్వ” మావతు:—

“ఎన్నమ్ ఫలసాధనమాయిరుక్కైయాలే, ఎన్నుడైయతు ఇన్ద 1 2 కర్మమ్”[౬] ఎన్ఱు, అహంకార - మమకార- విశిష్టనాలొక్కుక్కు, ఉపాయాన్తరఙ్గై సాధిక్కవేణ్డుకైయాలే, స్వాతిశయాధాన ప్రవృత్త్య ర్హత్వరూప - అహంకారగర్భమాయిరుక్కై.—

(౧) ఉపాసకవిషయత్తిలుళ్ళ ఫలసఙ్గకర్తృత్వత్యాగ విధి, ప్రాధాన్యేన ఫలసఙ్గకర్తృత్వత్యాగ పరమిఱే?.

(౨) ఫలసఙ్గకర్తృత్వఙ్గళై యడియోడేవిడిల్, పురుషార్థసిద్ధియిన్ఱిక్కేయొళియుమిఱే?.

(1)

(౩) ఇప్పడియిరుక్కుమితు, స్వభోగోద్దేశ్యకప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప

(2)

పూర్వపదాన్విత “నమస్”[౩] శబ్దార్థ పారతన్త్ర్యజ్ఞానముడైయార్క్కు సంభవియాతిఱే?.

౧॥ ౨॥ “పితారక్షతికౌమారే భర్తారక్షతియౌవనే। రక్షన్తిస్థావిరేపుత్రాః, న స్త్రీస్వాతన్త్ర్యమర్హతి॥”. మనుస్మృ.అ.౯,శ్లో.౧౦. * ఛా.ఉ. ౩-౧౪-౧; బ్రహ్మసూ.౪-౩-౧౪.

౩॥ పు. ౩౯౨, ౫మ్ నోట్టు. అష్టశ్లోకియిల్ ౨మ్ శ్లోకత్తిల్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తపడియే, “ఓంనమః, నమోనమః, నారాయణాయనమః,” ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రత్తిల్, ప్రథమపదత్తోడుమ్ మధ్యమపదత్తోడుమ్ ఉత్తరపదత్తోడుమ్ అన్వితమాన “నమస్-” శబ్దత్తాల్, క్రమేణ, ఆత్మావినుడైయ (౧) అనన్యార్హశేషత్వముమ్ (౨) అనన్యశరణత్వముమ్ (౩) అనన్యభోగత్వముమ్ ఆకియ ఆకారత్రయముమ్ శిక్షితమిఱే?.

౪॥ జ్ఞానసారే, ౧౬మ్ పాట్టుక్కు ప్ర.(అత్రముద్రితనిత్యానుసం.పు.౧౧౨).

౫॥ పు. ౩౯౩, ౧మ్ నోట్టు. ౬॥ పు. ౩౯౩, ౨మ్ నోట్టు.

7 8 9 10 11 12 13
శీలా ఔపాధికత్వం, శేషత్వ-పారతన్త్ర్య-విరూపతా, ఐకాన్త్యభఞ్జకత్వంచ, శ్వాదిసమతా తథా, ప్రాప్యానుగుణత్వంచ, తథా పాతకకోటితా,

వి-అ.——"(7) ఔపాధికత్వ"౧ ఆవతు:——

(౧) కర్మానుభవార్థమాక ఈశ్వరనాలే కొడుక్కప్పట్టతాయ్, (౨) "భగవత్-స్వరూపతిరోధా" *యకమాయ్, (౩) స్వవిషయ భోగ్యబుద్ధిజనకమాయ్, (౪) సుకృతవిశేషమూలక-బ్రాహ్మణ్యపటుకరణత్వాదిక్కళై యుడైయ శరీరఙ్గళైక్కొణ్డు సాధిక్కవేణ్డుమతాయ్, ఇరుక్కై.

ఇప్పడియిరుక్కుమిత్తు,

(౧) "కిమప్యశాస్త్రాభిజాయతే"౨ "శ్రీశాజ్ఞ్యాశుచిపద్భక్తిదగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః"౩ "తేవర్ణానాంవఙ్భమాశ్చాశ్రమాణామ్"౪ ఇత్యాదిప్పడియే, సాధనాన్తరాధికారరూప వర్ణాశ్రమాది హేయస్పర్శరహితరాయ్, (౨) "కల్లుమ్ కనైకడలుమ్"౫ ఇత్యాదిప్పడియే, కేవలమ్ స్వభోగార్థమ్ భగవదిచ్ఛైయాలే కొడుక్కప్పట్ట కరణకళేబరఙ్గళైయుడైయరాయ్, (౩) సదా భగవదనుభవైకపరరాన,

విశేషాధికారిక్కళుక్కు సమ్భవియాతిఱే?.

"(8-9) శేషత్వ-పారతన్త్ర్య-విరూపత్వ"౧ ఆవతు:——

శేషత్వ-పారతన్త్ర్యజ్ఞానప్రతిబధ్యత్వమ్.

"అతు ఎజ్జనే?" ఎన్నిల్;

"(8) శేషత్వ"౧ ఆవతు, పరాతిశయాధానత్తిలే అన్వయిరుక్కై.——

ఇవ్వాకారత్తైయుడైయ జీవర్కళుక్కు స్వాతిశయాధాన-పరాతిశయాధానఙ్గళుక్కు ప్రాప్తమాన సాధనాన్తరాన్వయమ్ వారాదిఱే?.

"(9) పారతన్త్ర్య"౧ ఆవతు, భోగమోక్షసాధనకృత్యనర్హత్వమ్.——

ఇత్తైయుడైయ, "తత్తస్య సదృశం భవేత్"౬ ఎన్ఱు, ఇరుక్కుమ్ అధికారిక్కళుక్కుమ్ స్వప్రవృత్తిరూపమాన సాధనాన్తరమ్ సమ్భవియాతిఱే?.

(౧) "(1) నాశకత్వమ్"౧ (పు. ౩౯౭, ఇడవరి౧౨.) ఎన్నుమ్ ఇడత్తిల్, "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్, పారతన్త్ర్యశక్తిక్కు నాశకఙ్గళ్" ఎన్ఱు, శొల్లిన్ను;

(౨) "(2) అయోగ్యత్వమ్"౧ (పు. ౩౯౭, ఇడవరి౧౨.) ఎన్నుమ్ ఇడత్తిల్, "ఉపాయాన్తరకర్తృత్వమ్, పారతన్త్ర్యత్తోడే విరోధికరణవృత్తియామన్ఱు," ఎన్ఱు, శొల్లిన్ను;

(౩) ఇఙ్గు, "పారతన్త్ర్యజ్ఞానప్రతిబధ్యమ్" ఎన్ఱు శొల్లుకిఱతు.——

వి-అ.——"ఉపాయాన్తరకర్తృత్వమ్ స్వరూపత్తుక్కు ఇల్లైయాకిల్, పారతన్త్ర్యశక్తి-నాశకత్వమ్, అతుక్కు ఎజ్జనే?" ఎన్నిల్;

"ఆరోపితమాయ్క్కొణ్డే ఫలద్వారా నాశకమాకిఱతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"(10) ఐకాన్త్యభఞ్జకత్వ"౧ ఆవతు:——

1 2 3
అనన్యోపాయత్వ-ఉపేయత్వ-దైవత్వరూపమాన ఐకాన్త్యత్తుక్కు భఞ్జకమాయిరుక్కై.

"అతు ఎజ్జనే?" ఎన్నిల్;

I. ఉపాసనాత్మకసాధనాన్తరఙ్గళై యనుష్ఠిక్కుమిడత్తిల్ అన్తర్యామియాక ఎమ్బెరుమానై ఉపాసిక్కవేణ్డుకైయాలే యుమ్;

II. మధువిద్యాదికళుక్కు అవాన్తరఫలఙ్గళాక శిలఉణ్డాకైయాలేయుమ్;

III. అవ్వో ఉపాసనాఙ్గఙ్గళాక అనుష్ఠిక్కుమ్ కర్మఙ్గళిల్,

(౧) పటుకరణత్వాదికళాన ఉపాసనోపయుక్త ఫలఙ్గళై యవాన్తరఙ్గళాకవుమ్,

(౨) "అవిద్యయామృత్యుంతీర్త్వా"౭ ఎన్ఱు ఆకైయాలే, (1) ప్రత్యవాయపరిహారత్తైయుమ్, (2) ఉపాసనవిరోధి పాపనివృత్తియైయుమ్, ప్రధానఫలఙ్గళాకవుమ్, కొళ్ళవేణ్డుకైయాలేయుమ్;

IV. పితృఋణాదివిమోచననిర్వర్తకమాక అవ్వోదేవతాన్తరఙ్గళై యుద్దేశిక్కవేణ్డుకైయాలేయుమ్;

స్వయమ్ సాధనాన్తరఙ్గళాన విధుకళ్, ఫలాన్తర దేవతాన్తరాన్వయ సంపాదనముఖత్తాలే, (౧) (a) "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి"౮ ఎన్ఱు, శొన్నపడియే, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధక సకలపాపవిమోచకనాయ్, (b) సిద్ధనాయ్, (c) "తైయుమ్ ఉమ్బర్కోలుమ్"౯ ఇత్యాదిప్పడియే, అసాధారణదివ్యమఙ్గళవిగ్రహవిశిష్టతయా సులభనాయ్, (d) "పరవ్యూహాఙ్గళైయుమ్, దేవతాన్తర్యామిత్వత్తైయుమ్"౧౦ ఇత్యాదిప్పడియే, అన్తర్యామ్యాది వ్యావృత్తస్వరూపనుమాయ్, (e) "ఇత్తైయొత్తియవుమ్"౧౧ ఇత్యాదిప్పడియే, వ్యాజభూత స్వీకారాంశత్తిలుమ్ కూడ నిరపేక్షనాన ఎమ్బెరుమానై స్పర్శి,

*=శ్రీతత్త్వప్రకాశికయాంపత్రముద్రితేశరణాగతిగద్య వా. ౧౭౧.
౧॥ పు. ౩౯౭, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥
౩॥ ; శుచిపద్భక్తిః=శుచిత్వరోగేసవ త్రయానాథభక్తిః. (=హగ్౦ సత్సుచిపదిత్యత్ర-౪౦-భా. శత-ఉ- వల్లీ౫- మ-౨. తై-ఉ- ౨-౭౧.)
౫॥ ౦౦౦తిరువన్దాది. ౭౮. ౬॥ రా-సు. ౨౯-౩౦.

౭॥ ౮॥ గీ ౧౮-౬౬. ౯॥ ముదువ్వడి. ప్ర-౩, వా. ౩౬. ౧౦॥ మేట్పడి, ప్ర-౩, వా. ౩౦.
౧౧॥ మేట్పడి, ప్ర-౧, వా. ౪౪.

1 2 3 4 5
ఎ-అ.—(౨) "దేవర్షి భూతాఽఽప్త నృణాం పితౄణామ్"౧ ఇత్యాదిప్పడియే, దేవతాన్తరోపాయాన్తరఙ్గళై సహారాయ్, (౩) "అవిప్లవాయధర్మాణామ్"౨ ఇత్యాదిప్పడియే, ధర్మావిప్లవాదిద్వారా కేవలపరార్థకైఙ్కర్యరూపఙ్గళాన నిత్యనైమిత్తికాద్యనుష్ఠానఙ్గళైయుడైయరాకైయాలే, ఫలాన్తరాన్వయగన్ధరహితరుమాయ్, (౪) "ఏకాన్తీతు వినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయం సమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః॥"౩ ఎన్ఱ్, అప్పడియే యిరుక్కుమవర్గళుడైయ

ఏకాన్త్యత్తుక్కు భఙ్గకమాగక్కడవదిఱే?.—

"ఎన్నుడమ్బిలఴుక్కై"౪ ఇత్యాదిప్పడియే, ప్రపన్ననుడైయ పాపనివృత్తిగళుమ్ కూడ భగవత్ప్రయోజనమిఱే?.

'(11) శ్యేనాదిసామ్య''౫ మావదు:—

శ్యేనయాగాదిగళాన అభిచారఙ్గళ్, నాస్తికర్గళుక్కు శాస్త్రప్రవృత్తిజననార్థమాగ విహితఙ్గళాయ్, తదనుష్ఠాతాక్కళుక్కు నరకరూప-అనర్థావహఙ్గళాయ్, ఇరుక్కుమాపోలే, ఉపాయాన్తరఙ్గళుమ్, స్వతన్త్రరాయ్ పూర్వతన్త్రనిష్ఠరాయ్ పోరుమవర్గళుక్కు శేషత్వస్వరూపత్తిల్ విశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాగ విహితఙ్గళాయ్, ఇతికర్తవ్యతయిలే అభిప్రాయమఱియాదే అన్ఱై సాధనమాగవే యనుష్ఠిత్తు త్తలైక్కట్టుమవర్గళుక్కు పారతన్త్ర్యరూపస్వరూపవిరుద్ధమాన స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళోకై అనర్థత్తైవిళైక్కక్కడవదుగళాయిరుక్కై. [(4)మ్ వక్యప్పిల్ శొల్లప్పట్ట అనిష్టహేతుత్వఫలిత-అనిష్టదృష్టాన్తవస్తైయాలుమ్ దుష్టత్వముణ్డెన్ఱు, కాట్టుకై ఇన్ద(11)మ్ వక్యప్పక్కు విశేషమ్.]

ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ ఇప్పడి ఇరుక్కైయాలే,

(౧) ఆస్తికర్క్కు అభిచారఙ్గళ్ పోలేయుమ్,

(౨) ఉపాసకర్క్కు కామ్యకర్మఙ్గళ్ పోలేయుమ్,

పరతన్త్రాధికారిగళుక్కు ఉపాసనాదిగళ్ నిషిద్ధఙ్గళిఱే?.

"(12) ప్రాప్యానుగుణత్వ''౫ మావదు:—

(౧) స్వరూపానురూపప్రాప్యత్తుక్కు విపరీతమాన ఫలత్తుక్కు సాధనమాయిరుక్కైయుమ్,

(౨) ప్రాప్యత్తుక్కు చ్చేరాదిరుక్కైయుమ్;

"అదువెఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;—

స్వార్థానుభవసాధనఙ్గళాకైయాలే, విపరీతఫలఙ్గళాయ్,

ఎ-అ.—"(1) యజతే, (2) తపస్తప్యతే, బహూని వర్ష సహస్రాణి, అన్తవదేవాస్య తద్భవతి" ౬ ఎన్ఱు, సాన్తఫలఙ్గళాకచ్చొల్లప్పట్ట ఉపాసనాదిగళ్, "నాస్త్యకృతః కృతేన"౭ "సహ్యాధుప్రైక్ష పాప్య తేభ్యోవం లత్!"౮ "నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో న మేధయా"౯ ఇత్యాదిగళిలే, "అనన్తస్థిరఫలమాన మోక్షత్తుక్కు సాధనమన్ఱు" ఎన్ఱు, శొల్లప్పడుకైయాలే, ప్రాప్య విసదృశఙ్గళుమాయిరుక్కుమన్ఱ.

"అనన్త్యమిచ్ఛతామ్ ౧౦ ఎన్ఱ, అప్పడియే, "దేశకాలపరిచ్ఛేదరహితమాన పరార్థానుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళై ప్రాపిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఇరుక్కుమవర్గళుక్కు ఇవై విరుద్ధఙ్గళిఱే?.

"(13) పాతకత్వ''౫ మావదు:—

ముముక్షుక్కళుక్కు, పుణ్యమ్, మోక్షప్రతిబన్ధకమాకైయాలే "పాప" ౧౧ శబ్దవాచ్యమానాప్పోలే, స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానిగళాన ఇవర్గళుక్కు ఉపాసనాదిగళుమ్ అనిష్టఫలసాధనఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు మోక్షఫలసాధనఙ్గళ్ శాకైయాలే, "అథపాతకభీతస్త్వమ్" ౧౨ ఎన్ఱ, అప్పడియే "పాతక" ౧౨ శబ్దవాచ్యమాయిరుక్కై.

"(14) శిష్టాపరిగ్రహ''౫ మావదు:—

1 2 3 4
నాథ యామున యతివరాది-అపరిగ్రహమ్.—

I 2
వ్యాసాదిగళ్, అధికారారబ్ధ కర్మపరవశరాకైయాలే, "బ్రహ్మరు
3 5 6 7
ద్రార్జున వ్యాస సహస్రకర భార్గవాః। అనుపాస్యా ముముక్షూణాం యథేన్ద్రాద్యాహి దేవతాః?॥"౧౩ ఎన్ఱు, ఇన్ద్రాదిగళోడొక్క అనుపాస్యరాయ్ గుణపరవశరాయిరుక్కైయాలే, శిష్టగ్రాహ్యరాగమాట్టారిఱే.

"(15) కలిధర్మ బహిష్ఠత్వ''౫ మావదు:—

"హరేర్నామైవ నామైవ నామైవమమజీవనమ్। కలౌ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవగతిరన్యథా॥"౧౪ ఎన్ఱు, "కాయోడు" ౧౫ ఇత్యాదిప్పడియే ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ అత్యన్తదుష్కరఙ్గళాయిరుక్కైయాలే,

"'మాధవన్' ఎన్ఱ, తేకొణ్డు"౧౬ "'తిరుమాలిరుఞ్జోలైమలై' ఎన్ఱేన్' ఎన్న" ౧౭ "ఎణ్ణిలుమ్ వరుమ్"౧౮"ద్వయవక్తృత్వమ్" ౧౯

౧॥ భా. స్క-౧౧-౫-౪౧. ముకున్దమాలైయిల్ ఉద్ధృతమ్. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౯౩ ౩॥ ప్రపన్నపా. భగవత్-పరిచర్యాపద్ధతి. ౨. ౪॥ ముముక్షుప్పడి. ద్వ-౩, పా. ౮౧. ౫॥ పు. ౩౯౭, ౧వ నోట్టు.

౬॥ బృ-ఉ. ౫-౮-౧౦. ౭॥ పు. ౩౯౪, ౨వ నోట్టు. ౮॥ పు. మేల్పడి, ౩వ నోట్టు. ౯॥ పు మేల్పడి, ౬వ నోట్టు. ౧౦॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౧౦౦. ౧౧॥

౧౨॥ భారతే, ధర్మపుత్రం ప్రతి యమస్య వచనమ్. ౧౩॥

౧౪॥

౧౫॥ తిరుమొళి. ౩-౨-౬.

౧౬॥ తి-వా, ౨-౭-౩. ౧౭॥ తి-వా, ౧౦-౮-౧. ౧౮॥ తి-వా, ౧-౧౦-౨. ౧౯॥ శ్రుతప్రకాశికయాసహ ముద్రితే శరణాగతిగద్యవ్యా. ౧౯౭. భగవదుక్తిః.

౨-౩.—ఇత్యాదిప్పడియే, భగవత్ - స్వీకారవ్యాజభూత - నామో చ్చారణముక్తిసాధనాన్తరజ్గళై కలియుగావచ్ఛేదేనని షేధిక్కైయాలే, ఉపాయాన్తరజ్గళ్ కలియుగత్తుక్కు ఫ్వంబవ్వాయిరుక్కై.—

(౧) "కలౌఖలుభవిష్యన్తి నారాయణపరాయణాః"౧ ఎన్ఱుమ్,

(౨) "కలియుక మొన్ఱుమిన్ఱి, క్కే తన్నడియార్క్కు అరుళ్ శెయ్యుమ్"౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

ఇన్దయుగత్తిల్, భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షత్తాలే మోక్షరుచియుడైయరాయ్ ఇరుక్కుమవర్క్కు ఇవై విరుద్ధజ్గళిరే?

౧౧౬.—(పృ. ౩౭౯, వలవరి౩.) "ఇప్పడి, "ఉపాయాన్తరజ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధజ్గళ్" ఎన్నిల్, తద్విధాయకశాస్త్రార్థక్క్యమ్ "వా రాత్తో?" ఎన్నిలఅకజ్కైయిలే,

"'శ్వేనవిధి, అధికారివిశేషత్తిలే సార్థకమాకిఱాప్పోలే,

"ఇతువుమ్ అధికారివిశేషవిషయతయా సార్థకమ్'; ఎన్ఱు, సమాధానమ్, [ప్రాపకాన్తరమ్, (1) అజ్ఞర్క్కు ఉపాయమ్] ఎన్ని అవాక్యమ్"; ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బర్రి, శజ్కాపూర్వకమాక వాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడియిత్యాదియాలే)

౧౧౭.—[పృ. ౩౮౧, ఇడవరి౨-౬.] "'ఓరధికారిక్కు విధిత్తమాత్రత్తాల్ శ్యేనసామ్యమ్ శొల్లలామో ఉపాయాన్తరత్తుక్కు?; అవ్వధికారిక్కుమేఱ్పడియిలిరుక్కుమవర్క్కు ఇతుత్యాజ్యమాకి లన్జో, అప్పడిశొల్లలావతు?' ఎన్ఱు, నినైత్తువణ్ణుమ్ తటస్థప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమ్, [(2) జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్] ఎన్ని అవాక్యమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బర్రి, ప్రశ్నపూర్వకమాక వాక్యార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్గాల్) ఇత్యాదియాలే.

౧౧౮.—[పృ. ౩౮౧, ఇడవరి౧౦-వలవరి౨.] "మోక్షార్థికళుక్కు ఉపాయజ్గళాక విహితజ్గళాన ఉపాయాన్తరజ్గళ్, అపాయజ్గళాకైక్కు అడియేదో?' ఎన్ని అ ప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమ్ [అపాయమాయ్త్తు] ఇత్యాదివాక్యమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బర్రియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్కళుక్కు) ఇత్యాదియాలే.

[పృ. ౩౮౧, వలవరి౭] (అత్యన్తపారతన్త్ర్య) మావతు:— భోగమోక్షసాధనకృత్యనర్హత్వరూప పారతన్త్ర్యశక్తి.

స్వప్రవృత్తినివృత్తిరూపపారతన్త్ర్యవృత్తిక్కు విరోధియాన స్వయత్నాత్మక-ఉపాయాన్తరమ్, పరతన్త్రవృత్తిక్కుమూలమాన పారతన్త్ర్యశక్తిక్కు నాశకమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కు) ఇత్యాది. ([పృ. ౩౮౧, వలవరి౮.])—

వ్యా.—౧౨౪. "అన్గాల్, (౧) విసదృశమాన ఫలక్

అ.—౧౨౪. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, ("అన్గాల్, విసదృశ") ఇత్యాది.

("అవ్వోపాధియాకిఱతు") ఎన్ఱతు,

' (౧) లికుచవరాటికావత్ ప్రయోజకమాకైల్, (౨) అనుచితసాధనమాకైల్, ఆకిఱతు"; ఎన్ఱపడి.

("అతుక్కుమ్ యోగ్యతైయిల్లై") ఎన్ఱతు,

"ఉపహారణీయవస్తుస్వామిత్వమ్ రత్నరాజ్యార్థిక్కు ఉణ్డానాప్పోలే, "ఇజ్గు, ఆత్మీయవస్తుస్వామిత్వమ్ తనక్కిల్లామైయాలే, [(౧)-(౨)] "ప్రయోజకత్వాదికళుక్కు సంభావనైయిల్లై"; ఎన్ఱపడి,

ఇత్తాల్, "[రత్నత్తుక్కు] ఇత్యాదిగ్రన్థముమ్ అభ్యుపగమ్యవాదమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౨-౩.—అక ఇవ్వాళ్వాల్, (1) ఉపాయాన్తర(=స్వ) శ్యేనసామ్యముమ్,(2) తదుపపాదకమాక స్వరూపనాశకత్వముమ్, శొల్లిత్తు.

౧౧౯ —[పృ. ౩౮౧, వలవరి౪] "శిలకాలమ్అక్కట్టురుక్కుడల్ ఉపాయాన్తరమ్", ఎన్నుమతైచ్చొల్లుకిఱ అళ్వార్ - పాశురత్తాలే, "ఇతుక్కు స్వరూపనాశకత్వమ్ సిద్ధిత్తపడియెజ్గనే?" ఎన్ని అకజ్కైయిలే, "నీక్కుతియో!"౩ ఎన్ఱతిఱ్ అర్థత్తైవరిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("నీక్కు"౩ త్తైయావతు) ఇత్యాదియాలే. [పృ. ౩౮౨, ఇడవరి౬] (తనక్కు అశలామ్క్కై) యావతు [పృ. ౩౮౨, వలవరి౫.]:—

ఉపాయాన్తరత్తిల్ మూట్టి, అవ్వళియాలే, స్వతన్త్రానుభావ్యజ్గళాన స్వార్థానుభవాదికళాకిఱ నిత్యప్రతిబన్ధకజ్గళై విళైవిత్తు, పారతన్త్ర్యశక్తియైనశిప్పిత్తు, మఱుపడియుమ్ ఒరుకాలుమ్ స్వరూపానురూపానుభవత్తై ఇక్కొళ్ళజ్గళైప్పెఱాతపడివణ్ణివిడుకై.

౧౨౨.—[పృ. ౩౯౦, ఇడవరి౩] (అత్యన్తనిషిద్ధత్వ) మావతు:—

"'అహంమమే'తిచణ్డాలః"౪ ఎన్ని అపడియే, సర్వానర్థమూలమాన అహంకార- మమకార గర్భమాయిరుక్కై.

ఇత్తాల్, [పఞ్చదశస్వరూపవిరోధజ్గళిల్ ఉక్తమాన] (6) అహంకారమిశ్ర" త్వమ్ [పృ. ౩౯౭, ఇడవరి౧౪ల్] శొల్లప్పట్టతు.

౧౨౩.—[పృ. ౩౯౮, ఇడవరి౨.] మూలత్తిల్ [రత్నత్తుక్కు[ఇత్యాదివాక్యమ్, ప్రాప్యానురూపత్వ రూపదోషపరమ్. *

[పృ. ౩౯౬, ఇడవరి౫-౬] ["సదృశసాధనమన్ఱు" ఎన్నై] ఎన్ఱత్తు, "'సదృశమమన్ఱు, సాధనముమన్ఱు' ఎన్నై,' ఎన్ఱపడి.

* —"సదృశ-సాధనమన్ఱు,' ఎన్నై." (పృ. ౩౯౬, ఇడవరి౬)

౧॥ భాగ-, స్క. ౧౦, అ. శ్లో.

౨॥ తి. వా. ౫-౨-౧౧.

౩॥ పెరియతిరువన్దాతి, ౬. ౪॥ *ఇతు, పృ. ౩౯౭, ఇడవరి౧౪ల్ (12) వతు దోషమాకచ్చొన్నతు.

॥వృటమ్ ౪౦౧॥

నమేస్వమీశ! నాహమ్మే, త్వచ్ఛరీరంభ్యాహంపదానీ వరాటికాదితో నైవం తత్స్వకత్తే·ర్ష్ఠ తిరితుణ.।అతో ఽపద్యగాహ్వ్యజతాపికృష్టా నష్టాౢన కేః. శే

మూ. — ౧౨౮· (I) తాణ దరిద్రనాన్యాలే,

వ్యా.—"సైయైయుమ్, (౨) ఎలుమిచ్చమ్పఴ్రత్తైయుమ్, "ఉపహారమాక్కకొణ్డుత్తు, (౧)రత్నత్తైయుమ్, (౨)రాజ్య "త్తైయుమ్, పెఱుక్కిఅవర్కళ్ తాఙ్ పెఱుక్కిఅషడివర్!. "అవాప్తపాత్తియాక్కిఅత్తు", ఎన్నై;
"అస్మత్తైనక్కు మ్ యోగ్యత్తైయిల్లై"; ఎన్గి,తార్,
(తాఙ్) ఎన్ఱు, శుడజ్జై·
అత్తావత్తు:—
A. "అజ్జు, (1) తాన్నుమ్తనక్కు రియవాయ్,
"(2) తనక్కెన్న (౧) ఒరుపలక్కత్తైయుమ్ "(౨) ఎలుమిచ్చమ్పఴ్రముమ్ ఉణ్డాక్కయాలే,
అస్తిశెయ్యలామ్;

అ.—"యత్తేసమధిగచ్ఛన్తి యస్యతే తస్యతద్ధనమ్" ౧ ఎన్గి,అవిత్తైవ్యావర్తిక్కైక్కాక ((1) తాన్నుమ్తనక్కురియవాయ్) ఇతి.
"యచ్చాఽధనకకామయతే"౨ ఎన్గి,అవిత్తైవ్యావర్తిక్కైక్కాక ((2) తనక్కెన్న) ఇత్యాది.— "తనక్కు అసాధారణస్వమ్అన్న" ఎన్ఱుపడి.

ఎ-అ.—౧౨౮.—(అవాప్తపాత్తియాక్కిఅత్తు)ఎన్ఱత్తు,"పలకత్తై రత్నత్తుక్కు అసదృశవ్యాజమాయాప్పోలే, భక్తియుమ్ అసదృశవ్యాజమాక్కుక్కైయిల్లైయాలే అప్పడియేయాక్కిఅత్తు"; ఎన్ఱపడి,
(అత్తుతనక్కుమ్) ఎన్ఱత్తు, "వ్యాజమాకైక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.—
ఆకైయిఱే,(౧) "అతస్త్వాం శ్రీరఙ్గేశయ! శరణమవ్యాజమభజమ్"౩ ఎన్ఱు, భట్టరుమ్,
(౨) "అవ్యాజనిఘ్నమనపాయముపాయమాహుః"౪ ఎన్ఱు వేదాన్తాచార్యరుమ్, ఎమ్బెరుమాను క్కు పచ్చైయాక ఇడత్తక్కతొరు వ్యాజముమ్ ఇల్లై," ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తత్తు?.

మీ —౧౨౮ (I) ప్రథమం, (1) "సర్వజ్ఞాన ప్రతి ఉపాయత్వం నాస్తి,
కింతు, (2) అజ్ఞాన ప్రతి ఉపాయత్వమ్', ఇత్యుక్తమ్;
(II) అనన్తరం, "(3) తాన ప్రతి ఉపాయత్వం నాస్తి,
కిన్తు, (4) వ్యాజమాత్రమ్", ఇత్యుక్తమ్;
(III) ఇదానీమ్, "(5) వ్యాజత్వమపినాస్తి", ఇత్యాహ,
(తాన దరిద్రన) ఇత్యాది.

మూ.—తనక్కు, కొడుక్కలావతు ఒన్ఱుమిల్లై.

వ్యా.—B "ఇజ్జు, అప్పడియన్ఱిక్కే,
"(1) యానైసి; (2) ఎన్నుడైమైయుమ్నీయే';౫ ఎన్గి,అ "ప్పడియే, (1) ఆత్మా (2)ఽఽత్మీయఙ్గళిరణ్డుమ్ అజ్జుత్తైయ "త్తాయ్, తనక్కెన్న ఒన్ఱుమిల్లాత అకించననాకైయాలే,
"పేఱుక్కు హేతువాక అవన-విషయత్తిల్ తనక్కు "సమర్పిక్కలావతు ఒన్ఱుమిల్లై"; ఎన్గై.

అ.— దృష్టాన్తస్వభావత్తై దర్శిప్పిత్తు, దార్ష్టాన్తికత్తుక్కు తద్వైషమ్యమ్, (A.B ఇజ్జు, అప్పడియన్ఱిక్కే,) ఇత్యాది.
("యానైసి"౫) ఇత్యాది:—
"సామానాధికరణ్యమ్, శరీర శరీరిభావప్రయుక్తమాకైయాలే, నియతశేషత్వమ్ లభిక్కుమత్తు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అజ్జుత్తైయత్తాయ్) ఎన్ఱత్తు —"భగవదీయమాయ్" ఎన్ఱపడి.
పాశురత్తిల్, అవధారణద్వయాఽర్థమ్, (తనక్కెన్న ఒన్ఱుమిల్లాత) ఇతి.
మూలస్థ [దరిద్ర] శబ్దాఽర్థమ్, (అకించనన) ఇతి.
(హేతువాక) ఎన్ఱత్తు, (ప్రయోజకమాక) ఎన్ఱపడి.

మి.—సంగతిస్స్ఫుటా.
సంశయస్తు:—
"భక్తేర్, (1) వ్యాజత్వం సంభవతి?,
(2) ఉతన?" ఇతి:
తదర్థం, "(3) సర్వముక్త్యాది ప్రసంగః, శాస్త్రవైయర్థ్యంచ, సంభవతి?,
(4) ఉతన?" ఇతి.
"యదా, (౧) సర్వముక్తిప్రసంగో భవతి, (౨) శాస్త్రవైయర్థ్యం చభవతి,
"తదా, భక్తేర్వ్యాజత్వసంభవః;
"యదా, తదుభయప్రసంగో నభవతి,
"తదా, వ్యాజత్వాభావః"; ఇతి.

౧॥ అస్యశ్లోకస్యపూర్వార్ధమ్—"భార్యా, పుత్రశ్చ, దాసశ్చ, త్రయ ఏవాధనాస్స్మృతాః" (మనుస్మృ-౮-౪౧౬) ౨॥
౩॥ శ్రీరం-స్త-ఉ. ౮౭.
౪॥
౫॥ తి. వా. ౨-౯-౯. ॥భటన్ ౪౦౧॥

త్వదర్చాయై త్వయా దత్తం కరణాఖ్య కళేబరమ్, "ఆచార్యాయ వరోదేయ(ః)" ఇతి వత్తేర్వయామృహామ్, ధ్యానార్చన ప్రణామాద్యైస్ [సర్వం త్వచ్ఛేషతాం నయన్.

మీ.—పూర్వపక్షస్తు:—

"భక్తేర్ వ్యాజత్వమ్ అవశ్యంవాచ్యమ్;

"అప్రయాణంబహ్వాయాససాధ్యస్య వ్యాజత్వస్యాప్యభావే, "తద్విధివైయర్థ్యప్రసంగాత్:

"ఉపాయవ్యాజయోర్ అన్యతరాభావేఽపి మోక్షప్రదత్వే, సర్వము "క్తిప్రసంగః;

"భక్తిందత్వా, పశ్చాన్ మోక్షప్రదత్వే, వైషమ్య [ద్యా] పత్తిః;

"తస్మాత్, భక్తేర్ ఉపాయత్వాభావేఽపి, వ్యాజమాత్రంవా "సర్వథా అభ్యుపగమనీయమ్"; ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

భక్తేర్, ఉపాయత్వవత్, వ్యాజత్వమ్ అనుపపన్నమ్;—

రాజార్థోపహారస్థలే, లికుచఫలాదేస్ స్వకీయత్వమ్ అస్తి;

అత్ర, భక్తేః పరమపురుషదత్తతయా తదపినాస్తి;

"ఏషహ్యేవ సాధుకర్మ కారయతి తమ్"౧ ఇత్యుపనిషచ్ఛ్రుతేః,

"దదామిబుద్ధియోగమ్"౨ ఇతిస్మృత్యాఽనుగృహీతాయా(ః)

భక్తేః పరమపురుషదత్తత్వశ్రవణాత్:

(౧) కరణకళేబరప్రదాన సాధారణోపకారైః, (౨) ప్రయోజయితృత్వలక్షణవిశేషోపకారైశ్చ, భక్తేర్ భగవదీయత్వాత్.

నచ వైషమ్య [ద్యా] పత్తిః;

ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిమాత్రాపేక్షత్వేన తదభావాత్:

తదుక్తంభాష్యే:—"ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిమాత్రేణ*అనా "దికాలోపచిత - అనన్తాపరాధ- అనాదరేణ నిరతిశయసుఖసంవృద్ధ "యే, భగవాన్, స్వయమేవయతతే;

"తదుక్తమ్:—'తేషాంసతతయుక్తానామ్'౨ ఇత్యాది,

"తస్మాత్, వ్యాజత్వాభావేఽపి, 'ఆచార్యాయవరోదేయః'౩ ఇతి,ఆచా "ర్యేణ దత్తస్య మాణవకేన ప్రతిదానవత్, దత్తప్రతిపాదన సత్త్వాత్ "న సర్వముక్తిప్రసఙ్గః, నవా సహేతుకత్వమ్"; ఇతి. †

మూ.— ౧౨౫. (II)అవన్ తన్దత్తైకొణ్డు మిడత్తిల్,

వ్యా.—౧౨౫. "గోదానత్తిల్, పిత పుత్రన్ దక్షిణైకొడుక్కుమాప్పోలే, అవన్ తన్దరుళ్నైప్పై, అవ నుక్కుక్కొడుత్తాలో?" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

(అవన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(అవన్ తన్దత్తైకొణ్డుమై) యావత్తు:—

A. "విచిత్రాదేహసంపత్తిర్, ఈశ్వరాయనివేదితుమ్। పూర్వమేవకృతా, బ్రహ్మన్! హస్తపాదాదిసంయుతా॥"౪ ఎన్ఱుమ్,

B. "అన్నాళ్ నీతన్దవాక్కై" ౫ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, అడియిలే (అవన్ తన్ద) కరణకళేబరఙ్గళై,

అ —౧౨౫. శఙ్కారూపేణ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (గోదానత్తిల్) ఇత్యాది.

(గో^{1}-దానమ్^{2})=[కేశావఖణ్డనమాకిఱ^{1}] చౌడమ్^{2}, [పశువైక్కొడుత్త^{1} లాకిఱ^{2}] (గో^{1}-దాన^{2}) మాత్రల్.

"గాందద్యాత్",౬ "ఆచార్యాయవరోదేయః",౩ ఎన్ఱు,చౌడోపనయనఙ్గళిలే పితావేఆచార్యనాకైయాలే, (పితాపుత్రన్) ఇత్యాది.

(అవన్ తన్దరుళ్నైప్పై) ఎన్ఱు,

"ఈశ్వరదత్తమానరుళ్నైప్పై" ఎన్ఱపడి.

A. "ఉపాయానుష్ఠానహేతువాన ఇవనుడైయ కరణకళేబరఙ్గళ్, తదుద్దేశేనవేకృతఙ్గళ్" ఎన్నుమతుక్కు ప్రమాణమ్, ("విచిత్రా"౪) ఇత్యాది.

B. "అవైతద్దత్తమ్"ఎన్నుమతుక్కు ప్రమాణమ్, ("అన్నాళ్"-౫) ఇత్యాది.

('ఆక్కై-౫,)=శరీరమ్.

వచనస్థ("హస్తపాదాది"౪) శబ్దార్థమ్, (కరణ)- ఇతి.

("దేహసంపత్తిః"౪) ("ఆక్కై"౫) ఇత్యేతదర్థమ్, (కళేబరఙ్గళై)ఇతి.

౧॥ కౌషీ. ఉ. ౩-౯.   ౨॥ గీ ౧౦-౧౦.

*—"తదఖిసన్ధివిరామమాత్రాత్." వై-స్తవే, ౫౯.

† వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రిత భా-పు. ౫౭౭, అ. ౧, పా. ౨, సూ-౧. (రచనానుపపత్త్యధి.)

౩॥—"గురవేవరందత్వా" ఇత్యాది. (ఆపస్తమ్బగృహ్యే, చతుర్థపటలే, సూ.౧౬.) అత్రైవసుదర్శనాచార్యవ్యాఖ్యా:—"అథ, (గురవే,—ఆచార్యాయ, కుమారో (వరం)—గాం, 'గురో!వరంతేదదామి' ఇతిదదాతి; అగ్న్యభావే, 'గౌర్వైవరః, (ఆపస్తమ్బశ్రౌతే, ౫-౧౧-౪) ఇత్యుక్తత్వాత్." (మహీశూరజనపద రాజకీయముద్రాశాలాయాం ముద్రితకోశే, పు. ౧౬౭.) ౪॥ శ్రీ-వి-ఉత్తరే.

౫॥ తి-వా-౩-౨-౧.

I 2
తాదృగ్భిః పూర్వకైర్దానఉపాయత్వంనసిధ్యతి.దత్తప్రత్యర్పణా(:),నాత్రనైవ ముక్తేర్వా,ఫలార్థినః దత్తంమదీయంమన్యేతేత్,తేనత్వంస్యాన్మయి స్ఫుటమ్:

మూ.—(౧) అఱ్ఱైవిలేకొడుక్కిఱ ల్, అనుపాయమామ్;

"మన్మనాభవమద్భక్తో మద్యాజీమాంనమస్కురు"౧ఎన్నుమ్, "సతతంకీర్తయన్తోమాంయతన్తశ్చదృఢవ్రతాః"౨ఎన్నుమ్, సొల్లుక్కిఱపడియే,

(1) (2) (3) (4)
ధ్యానార్చనప్రణామాదిగళాలే తచ్చేషమామ్పడివణ్ణి.

((౧) అఱ్ఱైవిలేకొడుక్కై) యావతు:—
"తదీయమ్" ఎన్నుమ్ బుద్ధియాలే సమర్పిక్కై.

ఇప్పడి (కొడుక్కిఱ ల్, అనుపాయమామ్) ఎన్నతు:—
"అవనత్తై అవనుక్కే కొడుత్తవిత్తనైయొళ్ళియ, తానొన్ఱు కొడుత్తదాక్కామైయాలే, అతు పేఱ్ఱుక్కు సాధనమాకాతు"; ఎన్నపడి.

అ.—("మన్మనాః"౧) ఇత్యాది:—
మయిమనః యస్య, సః—తథోక్తః;
ఇత్తాల్ ఫలితమ్, (ధ్యాన) ఇతి.
"యజ—దేవపూజాయామ్"౩ ఎన్గిఱ, అవిత్తైయటొడ్డు, ("మద్-యాజీ"౧) ఎన్గిఱతుక్కర్థమ్, (అర్చన)- ఇతి.
("మాంనమస్కురు"౧) ఎన్గిఱతుక్కర్థమ్, (ప్రణామ)-ఇతి.
("కీర్తయన్తః"౨) (మద్భక్తః౧) ఇత్యాద్యర్థజ్గళ్, (ఆది)-శబ్దవివక్షితమ్.—
"సాధ్య-సాధన ద్వైరాశ్యాభిప్రాయేణ వచనద్వయోపాదానమ్ పణ్ణిన్ఱు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.
[అఱ్ఱైవు]—క్రమమ్. అతావతు, "యథావాక్" ఎన్నపడి.
ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("తదీయమ్") ఇత్యాదినా.
(అవనత్తై) ఇత్యాది:—
అతావతు:—"దత్తప్రతిదాన రూపమాకైయాలే, మోక్షార్థప్రసాదజనకమాకాతు"; ఎన్నపడి.—
"(౧) లోకత్తిలుమ్, (౨) నిత్యముక్తక్రియమాణ భక్త్యాదిక్కళిలుమ్, దత్తప్రతిదానత్తుక్కు ఫలార్థప్రసాదజనకత్వ మిల్లామైయాలే"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—"I. దృష్టాన్తత్తిలుమ్, పితురన్యత్ర ఆచార్యన్నామ్పొళుతు,
"(౧) శిష్యనుక్కు స్వగతాదృష్టముమ్, (౨) ఆచార్యనుక్కు "అపూర్వవస్తులాభప్రీతియుమ్, దక్షిణాఫలమామ్;
"పితావే ఆచార్యనామ్పొళుతు,
"పుత్రగత- అదృష్టమాత్రమ్ తత్ఫలమామిత్తనైయల్లతు, దత్తప్రతి "దానరూపమాకైయాలే, పితావుక్కు అపూర్వవస్తులాభప్రీతియిల్లై;
"ప్రకృతత్తిలే, భగవత్ప్రీత్యతిరిక్త- అదృష్టమ్ ఫలాభ మున్గిలిలే ఇల్లై "యిఱే?:
"ఇన్ని, దత్తప్రతిదానరూపమాకైయాలే, అపూర్వవస్తులాభప్రయు "క్తఫలార్థప్రీతియుమ్ ఇల్లైయాకైయాల్, అన్మదిష్టానుగుణ్యమొళ్ళియ "అనిష్టప్రసక్తియుమిల్లై"; ఎన్ఱు, హృదయమ్.

II యద్వా:—
"'(౧) ఉత్పన్నైవ అర్థంస్వత్వాల్లభతే'౪ ఇత్యార్యాః,౫ ఎన్ఱుగౌత "మవచనత్తాలుమ్, (౨) లోకప్రసిద్ధియాలుమ్, పైతృకధనత్తిలే పుత్ర "నుక్కు జన్మనాస్వత్వముణ్డాకైయాలే, పుత్రగత- అదృష్టార్థం దక్షి "ణాదానమావశ్యకమాకైయాలే, సంసృష్టద్రవ్యత్తుక్కు దానార్హతై "యిల్లామైయాలే, స్వస్వత్వనివృత్త్యర్థం, పితా, పుత్రనుక్కుక్కొ "డుక్కవేణ్డుకైయాలే, ఇప్పడి పితాకొడుత్త ద్రవ్యత్తిలే, పుత్ర "నుక్కు, (1) జన్మోపాధికస్వత్వముమ్, (2) ప్రతిగ్రహోపాధిక "స్వత్వముమ్, అడియాక దానమ్ మాడుమాకైయాలే,
"(౧)స్వగతాదృష్టమ్,పుత్రనుక్కుమ్,(౨)పుత్ర కర్తృకదానహేతుక "పుత్రస్వత్వనివృత్త్యస్వాసాధారణస్వత్వాశ్రయమాన అపూర్వవస్తు "లాభత్తాలుణ్డాన ప్రీతివిశేషమ్ పితావుక్కుమ్, మాడుమాకైయాలుమ్, "ఇఙ్గుఅప్పడిస్వత్వాదిక్కళ్ మాడామైయాలుమ్, దృష్టాన్తవైష "మ్యమ్"; ఎన్ఱు, హృదయమాకవుమామ్.
"ఇప్పడి పక్షద్వయాభిప్రాయత్తాలే అన్యతరానుక్తి" ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.
"'"అవాప్తసమస్తకామనుక్కు శేషవస్త్వాహిత- అతిశయమ్ ప్రీతి "'హేతు" ఎన్ఱు, ప్రమాణబలత్తాలే స్వీకరిత్తాప్పోలే, "దత్తప్రతిదాన "'రూపమాన భక్త్యాద్యనుష్ఠానముమ్ మోక్షార్థతయాతద్విధిబలత్తాలే

౧॥ గీ-౯-౩౪. ౨॥ గీ-౯-౧౪, ౩॥ ధాతుపాఠే, భ్వాదౌ. (సిద్ధాన్తకౌ. ఆన్ధ్రలిపిముద్రితకోశే. పు-౧౮౦,పఙ్క్తి౧౪.)

౪॥ ౫॥

విహితత్వాద్గతిత్వానుమానం సత్ప్రతిపక్షితమ్:—"భక్తేరుత్తమభోగత్వాన్నగతిస్స్యే"తి. కిఞ్చ, నః, శేషాణాంపరతన్త్రాణాం భర్తృభోగోనసాధనమ్,

మూ.—(౮)అడైవుకైడకొణ్డుకిఱల్, కళవువెళిప్పడుమ్·

వ్యా.—(అడైవుకైడకొణ్డుకైఱ) యావతు, "మదీయమ్" ఎన్ను మ్బుద్ధియాలే సమర్పిక్కై. ఇప్పడిశెయ్యిల్ (కళవువెళిప్పడుమ్) ఎన్ఱతు, "భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్ ప్రకాశిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి. రాజమహేన్ద్రిణ - పడియై రహస్యత్తిలే కళవుకణ్డు ఓలక్కత్తిలే కొడుక్కుమాపోలేయిఱే ఇవర్ కొడై?.

అ.—"'మోక్షప్రీతిహేతు" ఎన్ఱు, అభ్యుపగమమ్ ఉచితమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు;

"'విధి అన్యథాసిద్ధమాకైయాలే, తత్ఫలప్రకమాక్షమాట్టాతు' "; ఎన్ఱుకరుత్తు.

(భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్) ఇత్యాది:—

"అస్వేస్వత్వబుద్ధి, మిథ్యాజ్ఞానరూపైయాకైయాలే, తద్ఘటితభక్త్యాద్యనుష్ఠానమ్ మోక్షప్రతిబన్ధకమామ్", ఎన్ఱపడి.

"ఉక్తార్థత్తై శాస్త్రస్థరుడైయవచనశైలియాలే నిర్దేశియామల్, "[అడైవుకైడకొణ్డుకిఱల్, కళవువెళిప్పడుమ్] ఎన్ఱు, ప్రతిరూపవస్తు-"ప్రత్యాయక లౌకికవచన శైలియాలే నిర్దేశిత్తవితు, సుసదృశదృష్టాన్తవ్యఞ్జనార్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(రాజమహేన్ద్రిణ) ఇత్యాది.—

"'రాజమహేన్ద్రిణ' ఎన్ఱు, అ రాజాసమర్పిత్త తిరువాభరణత్తై" ఎన్ఱపడి.

(పడి)=ఆభరణమ్.

(ఓలక్కత్తిలే) ఎన్ఱతు, "సదస్యమాక" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "ఇతు, వస్తుయాథాత్మ్యజ్ఞానవాన్గళ్కణ్డాల్, శిరిక్కుమ్పడియాయిరుక్కుమ్", ఎన్ఱుకరుత్తు.

(ఇవర్కళ్కొడై) ఎన్ఱతు,

"ఉపాయాన్తరనిష్ఠరుడైయ ఉపాసనాద్యనుష్ఠానమాకియదానమ్" ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ.—౧౨౫. (రాజమహేన్ద్రిణ-పడి) =అమ్మక్కియమణవాళన్ను కౌస్తుభమణిరూపాత్తి తిరుమార్వి లేశాత్తిక్కొణ్డుమ్ పచ్చైత్తిరువాభరణమ్.

మూ.—౧౨౬· భర్తృభోగత్తై వయిఱువళర్కైక్కు ఉఱుప్పాక్కుమాపోలే,

వ్యా.—౧౨౬· ఇన్నముమ్ ఉపాయాన్తరత్తుక్కు ఒరుదూషణమ్ శొల్లుకిఱార్,

(భర్తృభోగ)-ఇత్యాదియాలే.—

అ.—౧౨౬. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,

(ఇన్నముమ్) ఇత్యాది..—

(దూషణ)శబ్దనిర్వాహమ్ పూర్వవత్. [పు. ౩౯౪, ఇడవరిగ్ర-౨౭.]

"[వా. ౧౨౨.] [మదిరా] ఇత్యాది - వాక్యస్థమాన [ఉపాయాన్తర] శబ్దమ్, ఉత్తరవాక్యత్రయత్తిలుమ్ అనుషఞ్జనీయమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉపాయాన్తరత్తుక్కు) ఎన్ఱతు.

(దూషణమ్) ఎన్ఱతు,

I "విషయాశ్రయాన్ప్రతి స్వస్య అవద్యతాపాదక- స్వవిషయక ఉపాయతాబుద్ధికత్వరూపదోషత్తై" ఎన్ఱపడి:

II. యద్వా:—ఉపాయత్వసాధక - విహితత్వరూపహేతువుక్కు అనుపాయత్వసాధక - సుఖరూపత్వహేతువాన్నతు, సత్ప్రతిపక్షితత్వాపాదకమాకైయాలే, "అనుమానదూషకత్తై" ఎన్ఱాక్కవుమామ్.

ఎ-అ—౧౨౬ [అడైవుకైడకొణ్డుకిఱల్] ఇత్యాదియాల్ అహంకారగర్భత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

[భర్తృభోగ]-ఇత్యాదియాలే, శేషత్వపారతన్త్ర్యవిరూపత్వమ్ శొల్లుకిఱతు.

మీ —౧౨౬ (I) హేతు (II) వ్యాజత్వయోరభావే, హేత్వన్తరమాహ,

(భర్తృ-) ఇతి.—

లోకే సాధనస్య సర్వస్య దుఃఖాత్మత్వ దర్శనాత్.

అస్య పరభక్త్యాద్యాత్మకస్యఇన్ద్రాదిభోగేఽపి నిరయత్వబుద్ధ్యావహ-* అత్యన్తనిరతిశయానన్దరూపస్య స్వయంప్రయోజనభూతస్య సాధనత్వాయోగాత్:

అతఏవ ఉచ్యతే:—"భజనసుఖమేకస్సువిపులమ్"౧ ఇతి:

౧॥ * ="తత్పదంప్రాప్తుకామా(ః) యే విష్ణోస్తేషాంమహాత్మనామ్। భోగాఃపురందరాదీనాంతే సర్వేనిరయోపమాః॥" (జ్ఞానసారే, ౭, వ్యా) ||పుటమ్ ४०४||

ప్రయోజనాన్తరార్థత్వభ్రమస్థానం యత్ ప్రయోజనమ్। 'స్వయం ప్రయోజనం' తద్ధి? నేద్యగ్యక్త్యాగతిత్వధీః సూరిభోగసద్భక్తిస్వైద్వైలక్షణ్యధీభవా,౪౦౫

వ్యా॰ అన్వయః:—

"భార్యైయానవళ్ స్వయంప్రయోజనమాన (భర్తృ-
"భోగత్తై), స్వోదరపోషణత్తుక్కు సాధనమాకిల్ కొళ్ళ
"ప్పడువళల్,

"(౧) తన్నై భార్యైయాక విరుమ్బిన భర్తావుక్కు మ్
"(౨) 'తద్భార్యై' ఎన్ఱు, పేరిట్టు కొ(ళ్)ళ్ తనక్కుమ్ అవ
"ద్యమామాపోలే,

"భగవద్వైలక్షణ్యానుభవత్తాలేప్ పిఱన్ద భోగరూపై
"యాన భక్తియై, మోక్షసాధనమాకక్కు మళపిల్,

అ —(స్వయం ప్రయోజనమాన) ఎన్ఱు,
"ప్రయోజనసాధనత్వబుద్ధ్యనర్హ ప్రయోజనమాన" ఎన్ఱపడి.
(భర్తృభోగత్తై) ఎన్ఱత్తు,
"భర్తృకర్తృకభోగత్తై" ఎన్ఱపడి.
(అవద్యమామాపోలే) ఎన్ఱత్తు,
స్వస్వభావ-భోగస్వభావానభిజ్ఞత్వప్రయుక్త నిన్దాహేతువామాపో
లే" ఎన్ఱపడి.
(భగవద్వైలక్షణ్యానుభవత్తాలే) ఎన్ఱత్తు,
" భగవత్స్వరూపరూపగుణాదికళుడైయ సర్వప్రకార సర్వావధిక
[=సర్వాధిక] ఉత్కర్ష సాక్షాత్కారత్తాలే" ఎన్ఱపడి.
"ప్రత్యక్షావగమం ధర్మ్యం సుసుఖమ్"[1] "స్వర్గోపి యచ్చిన్తనే విఘ్నః"[2] "స్వయమప్యాత్మనః ప్రియా"[3] ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్దార్,
(భోగరూపైయాన) ఎన్ఱు,
మూలత్తిలే [పయనుమశర్క్కైక్కు] ఇత్యాద్యుపపాదనాను గుణపపాదయా భాష్యోక్తసిద్ధ అర్థమ్,
(భక్తియై) ఇత్యాది.

మీ.—తస్మాత్, "భోగపర్యన్తప్రయత్న ప్రయోజనం భక్తిరేవ" ఇతి, తస్యాపి న ఫలాన్తరం వాద్యమ్:
అతఏవ ఉచ్యతే:—"నాథ! యోనిసహస్రేషు"[4] ఇత్యాదిః
తతశ్చ, "'ఉపాసీత'[5] ఇతి విధిః, 'యావజ్జీవం సుఖం జీవేత్'[6] ఇతివత్" ఇతి భావః.

౧॥ గీ. ౯-౨. ౨॥ ౩॥ శ్రీభా-జిజ్ఞాసాధికరణే, లఘుసి. (వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే-పు. ౩౨.)
౪॥ ౫॥ బృ. ఉ-౧-౪-౧౫. ౬॥ బార్హస్పత్యసూత్రమ్. (భ-వి-అన్ధ్రలిప్యాం వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే. ప-౧, పు. ౧౭, ఈ. ప్ర.)

అ.—అయమభిప్రాయః:—
I. భక్తిః, అనుపాయః;
భోగరూపత్వాత్:
(1) నిత్యముక్తక్రియమాణభక్తివత్: (2) వ్యతిరేకేణ, కర్మయోగాదివత్:
II. భక్తిః, అనుపాయః;
అపురుషతన్త్రత్వాత్: వ్యతిరేకేణ, కర్మాదివత్.
అపురుషతన్త్రత్వమపి:
భగవద్వైలక్షణ్యానుభవాధీనత్వప్రయుక్త పురుషకృత్య - అవిధేయత్వమ్.
ఇత్యేతాన్, (విశేషణ) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్ కొళ్ళిక్కు.
"I. (౧) (I) 'భక్తిః, విషయాశ్రయ - అవద్య స్వవిషయకో
"పాయత్వబుద్ధికా;
"ప్రియత్వేకోషివిషయకభోగరూపత్వాత్, భార్యాయా(ః) భర్తృ
"భోగవత్'; ఇత్యాద్యనుకూలతర్కాంగకాలుమ్,
"(2) ఫలవిసదృశత్వాద్యనుకూలతర్కాంగకాలుమ్,
"అనుగృహీతంగకాల్,
"(౨) స్వ-సమతులారూఢవిధ్యపేక్షయా ప్రబలంగళాన 'నాతిరా
"త్రే షోడశినం గృహ్ణాతి'[7] ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే నిర్ణీతంగళుమాన,
"'నాయమాత్మా'[8] ఇత్యాది - నిషేధవాక్యంగళుడైయ అర్థాను
"గుణ్యేన ఇష్టసాధనతార్థకవిధిక్కు, ఇష్టప్రయోజకత్వరూపవ్యాజస్వరూప
"త్వాశ్రయణమ్ ఉచితమ్:
" II. కించ:—'(1) కృతిసాధ్యతామాత్రమ్ విధ్యర్థమ్;
" (2) ఇష్టసాధనత్వమ్ ఆక్షేపలభ్యమ్'; ఎన్ఱు, తే భాష్యస్వరస
సిద్ధమ్?;—
" ఇన్నే, ఉక్తతర్కానుగృహీత నిషేధవాక్యంగళాలే ఆక్షేప
"బాధితవిషయమాకైయాలే,
"ఇష్టప్రయోజకత్వమే ఆక్షేపలభ్యమాకైయాలుమ్:
"III. కించ:—ఇష్టప్రయోజకత్వమే విధ్యర్థమాకైయాలే,
"ఒఱ్ఱుక్కుమ్ బాధప్రసక్తియేయిల్లై:

౭॥ ౮॥ కఠవల్లీ-౨-౨౩.
౯॥

అతో౽పురుషార్థత్వాచ్చ, నవిధేయాహికర్మవత్? 'యావజ్జీవం సుఖం జీవేత్-' ఇతివద్భక్తిచోదనా; యోగపర్యన్తయత్నస్య ఫలం భక్తిః ఫలం స్వయమ్.

మూ.—ఇరువర్క్కుమ్ అవద్యమ్.

వ్యా.—"(౧) తన్నై శేషభూతనాక విరుమ్బి తన్నోడే "కలన్దు పరిమాఱిన ఈశ్వరనుక్కుమ్, (౨) 'తచ్ఛేషభూతిక్కు' "ఎన్ఱు, పేరిట్టిరుక్కిఱ తనక్కుమ్, (అవద్య) మాయ్ "త్తలైకట్టుమ్"; ఎన్గై.—

"రాత్రి, భర్తావోడే సంశ్లేషిత్తు, విడివోతే 'కైకూలి తరవేణుమ్' ఎన్ఱు, వస్త్రైక్కుమాప్పోలే,

అ.—"IV. కించ:—నిషేధవాక్యఙ్గళాలే, భక్తిక్కు సమభివ్యాహారల "భ్య స్వోత్కృష్టసాధనత్వత్తినుడైయ అభావమ్ బోధితమాకైయాలే, ధాత్వ "ర్థతావచ్ఛేదకప్రీతిక్కు ద్వారభావమ్ కల్పియక్కైయాలే, సమానపదో "పాత్తత్వప్రత్యాసత్తియాలే, ధాత్వర్థభక్తిక్కు ధాత్వర్థతావచ్ఛేదక "ప్రీతిరూపభావ్యరూప సిద్ధిక్కైయాలే, స్వరూపజ్ఞనుక్కు స్వయంప్రయో "జన శేషిప్రీతి భావ్యమాకైయాలే,

"ఇష్టసాధనత్తుక్కు (1) విధివాచ్యత్వ (2) విధ్యాక్షేప్యత్వ "పక్షఙ్గళిలుమ్; శ్రుతియిల్లై;

"ఆకైయాల్, ఇత్తుక్కు ఉపాయత్వమిల్లై": ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఇవ్వర్థత్తిలే, పూర్వవత్, యద్వ్యర్థగర్భత్వేన అన్యథా-నయన-సంభావనార్హమల్లాతే, వివక్షితార్థత్తుక్కు మిక్కవుమ్ సంవాదమాయ్ ఇరుక్కిఱ పిళ్ళై - శ్రీసూక్తికళై సంవాదమాక్కాట్టుకిఱార్, (రాత్రి, భర్తావోడే) ఇత్యాదినా.

"యా నిశా సర్వభూతానాం తస్యాం జాగర్తి సంయమీ" ౧ ఎన్గిఱ విడైయిట్టాఙ్ఙు, యోగకాలదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (రాత్రి) ఎన్ఱత్తు.

"విభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః" ౨ ఎన్గిఱ విడైయిట్టాఙ్ఙు (భర్తావోడే) ఎన్ఱత్తు.

"ఎల్లైయిల్ అన్నలమ్ పుల్కుపత్మనాబ" ౩ ఎన్గిఱ విడైయిట్టాఙ్ఙు (సంశ్లేషిత్తు) ఎన్ఱత్తు.

యోగసమాపనరూప వ్యుత్థానకాలదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (విడివోతే) ఎన్ఱత్తు

సాక్షోపాయత్వబుద్ధిక్కు దృష్టాన్తమ్, (కూలి) ఇత్యాది.

అనభిమతత్వహేతు నిర్బన్ధరూపత్వసూచనార్థమ్ (వస్త్రైక్కుమాప్పోలే) ఎన్ఱత్తు.

౧॥ గీ. ౨-౬౯. ౨॥ గీ. ౧౫-౧౭. ౩॥ తి. వా. ౧-౩-౪.

వ్యా.—భక్తియై ఉపాయమాక్కొళ్ళుకై": ఎన్ఱు, ఇతే పిళ్ళానుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు?.

౧౨౭. ఇప్పడి, స్వరూపవిరోధాది దోషదుష్టమాన విత్తై, హితానుశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ వేదాన్తఙ్గళ్ — (౧) "ఓమ్' ఇత్యాత్మానం ధ్యాయథ" ౫ (౨) "ఆత్మానమేవ

అ—"(౧) ఉక్తతర్కానుగృహీత నిషేధవాక్యఙ్గళాలే, విధిక్కు "అన్యపరత్వమ్ స్వారసికమాకైయాలుమ్,

"(౨) అతఏవ, ఇష్టసాధనత్వాక్షేపకమ్ బాధితవిషయమాకై "యాలుమ్,

"(౩) ఇష్టప్రయోజకత్వమ్ విధ్యర్థమాకైయాలుమ్,

"(౪) స్వయంప్రయోజన ప్రీతిరూప భక్తిభావనాభావ్యత్వేన అన్త "రఙ్గత్వాత స్వయాగ్యమాకైయాలుమ్,

"భక్తిక్కు ఉపాయత్వసిద్ధియిల్లైయాయిరుక్క, తదుపగమమ్ స్వయ "త్నవాసనామూలకమల్లత్తు, తదుపాయత్వమ్ ప్రామాణికమన్ఱు,": ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉపాయమాక్కొళ్ళుకై) ఎన్ఱత్తు.

౧౨౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి, స్వరూప) ఇత్యాది.

(దోషదుష్టమాన) ఎన్గిఱ, అవిత్తాల్, "పూర్వత్ర [వా. ౧౨౩, ౧౨౬, వ్యాఖ్యానత్తిల్] (దూషణ) శబ్దఙ్గళ్, దోషపరఙ్గళ్"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(స్వరూపవిరోధాది) ఎన్గిఱ (ఆది)- శబ్దమ్, ఫల- వైసాదృశ్యాది-పరమ్.

శ్యేనాదివిధివ్యావర్తనార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (హితానుశాసనమ్) ఇత్యాది.

ఇత్తు, మూలత్తిలే, "వేదఙ్గళ్" ఎన్నాతే ["వేదాన్తఙ్గళ్"] ఎన్ఱ, ఇత్తాల్, ఫలితమ్.

ఇత్తాల్, (హితానుశాసన) - పరత్వవ్యాఘాతమ్ వ్యఞ్జితమ్.

(౧) ధ్యానపర వాక్యత్తైయుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, ("'ఓమ్' ఇత్యాత్మానమ్" ౫) ఇత్యాది.

(౨) "("ధ్యాయథ" ౫) ఎన్ఱు, వర్తమానాపదేశ రూపమాకైయాలే, విధి అస్ఫుటమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, స్ఫుటవిధియుక్తవాక్యోపాదానమ్, ("ఆత్మానమేవ" ౬) ఇత్యాది.

౪॥ =(1-7) మద్భక్తజనవాత్సల్యం... (8) యచ్చమాంనోపజీవతి॥ భక్తిరష్టవిధాహ్యేషా......" (వేదాన్తాచార్యకృతే స్తోత్రభాష్యే, శ్లో. ౫౫ వ్యా.) ౫॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౨-౨-౬. ౬॥ పు. ౪౦౫, ౫మ్ నోట్టు.

'నిశాయాంపతిసంశ్లిష్టా, ప్రభాతే వేతనార్క్షినీ, భార్యేవ, రూప్యఆత్మాస్యాద్ భక్తింమన్యేత చేద్ గతిమ్':- ఇత్యేవంకురుకేశేనాభ్యర్థోయంస్పష్టమితి.

మూ.—౧౨౬. "వేదాన్తజ్ఞరుపాయమాక విధికిఱ్ఱు జపడియెన్?" ఎన్నిల్;

వ్యా.—లోకముపాసీత"౧(3) "ఆత్మావా అరే! ద్రష్టవ్యః, శ్రోతవ్యో, మన్తవ్యో, నిదిధ్యాసితవ్యః,"౨ ఎన్ఱు, ఇప్పేతనన్నుకుఱ్ఱు మోక్షోపాయమాక విధిక్కిఱ్ఱు అత్తుక్కు నిదానమరుళిచ్చెయ్వతాక,

తజ్జిజ్ఞాసాప్రశ్నత్తైయనువదిక్కిఱార్, (వేదాన్తజ్ఞర్) ఎన్ఱు, సాదజ్జే.

అ.—(3) ఉపాసనత్తుక్కు దర్శనసమానాకారత్వరూప విశేషసమర్పకవాక్యోపాదానమ్, ("ఆత్మా వా"౨) ఇత్యాది.—

("శ్రవణమ్")=వ్యాయయుక్తార్థగ్రహణమ్;

("మననమ్")=యుక్తిభిః తత్ప్రతిష్ఠాపనమ్;

("నిదిధ్యాసనమ్")=ఇచ్ఛాపూర్వక ధ్యానమ్; భోగరూపత్వసూచనార్థమ్ ("తవ్య") - ప్రత్యయమ్.

తదుపరి "విధి" ప్రత్యయమిరుక్కైయాలే, "భోగరూపత్వేఽపి విధిబలాత్ ఉపాయత్వమ్ దుర్వారమ్"; ఎన్ఱు లబ్ధమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మోక్షోపాయమాక) ఇత్యాదినా.

(నిదానమ్)=[ఆది] - కారణమ్.

"'ఆనాల్, "విధిశ్చైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్" ఎన్నిల్?'

"ఎన్నాత్తే, ["విధిక్కిఱ్ఱు అపడియెన్?" ఎన్నిల్;] ఎన్కైయాలే,

"'ఇతు, జిజ్ఞాసుప్రశ్నానువాదమ్' ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, (తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై) ఎన్ఱతు.

వి-అ.—౧౨౬. (లోకమ్)="లోక్యతే' ఇతి లోకః=సదా దర్శనవిషయః, తమ్=లోకమ్.—

"ఆత్మా, వా[=వై], అరే,"౨ ఎన్ఱు, పదచ్ఛేదమ్.

మీ—౧౨౬. "I. ఏవం, విధేరుపాయత్వబుద్ధిః, కేవలమ్ అవద్యావహైవ స్యాత్;

II. ఏవం, వ్యాజత్వస్యాప్యభావే విధివైయర్థ్యమ్;

III. ఈశ్వర ఏవ ఉపాయశ్చేత్, సఏవ విధేయః":

ఇత్యాశఙ్కాపరిహారతి, ("వేదాన్త")- ఇత్యాదినా

మూ.—౧౨౭. ఔషధసేవై వర్ణాశ్రమకళుక్కు

వ్యా.—౧౨౭. తన్నిదానదృష్టాన్తమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఔషధసేవై) ఇత్యాదియాలే.

అత్తావతు:—

[A.] "అత్యన్త రుగ్ణరామ్ క్షత్రియరా నికిచ్చెయ్తే, "అత్తై అవిలమ్బ్యనపోక్కుమ్ ఆప్తమాన మహౌషధత్తై

అ.—౧౨౭. "ఇత్తై, పూర్వోక్తానుకూలతర్కానుగృహీత నిషేధ "వాక్యఙ్గళ్, (పు. ౪౦౫, పఙ్క్తి ౧౯.)

"I. 'విధిక్కు ప్రయోజకత్వపరతాగ్రాహకఙ్గళ్' ఎన్ఱుమ్

"II. 'స్వయత్నాసనావదధికారక- ఉపాయవిధిపరతాగ్రాహకఙ్గళ్' ఎన్ఱుమ్.

"III. 'పరమపురుషార్థత్తాసాధనవిషయక పరమతాత్పర్యాసత్వేన, తదారోపకార్థమాక ఫలవిశేషవిశిష్ట సాధనవిశేషత్తిలే అవాన్తర "తాత్పర్యగ్రాహకఙ్గళ్' ఎన్ఱుమ్,

"నిర్వాహత్రయమున్టు;

"అత్తిల్, (II) ద్వితీయనిర్వాహమ్, ప్రకృతమూలవివక్షితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నిదానదృష్టాన్త) ఇత్యాది.

"'రామో విస్మితః'3 ఇత్యత్ర, 'విప్రయోగేణ రాఘవః'౪ ఎన్ఱు అదిడత్తిలే సీతావియోగమ్, తత్-సంయోగపూర్వకమాకైయాలే, 'రామ' ఎన్ఱ "పదత్తుక్కు 'రాఘవ'ర పరతాగ్రాహకమాకిఱాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్, [ఔ"షధసేవా]- విరహమ్, తత్- సేవాయోగ్యోపస్థాపకమాకైయాలే, తత్- "సేవాయోగ్యర్ (రుగ్ణరే)": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్యన్త) - ఇత్యాది.

"ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణ"౫ ఇత్యాదిప్పడియే [ఔషధ] శబ్దవివక్షితమ్, (అవిలమ్బ్యన) ఇత్యాది.

(ఆప్తమాన) ఎన్ఱతు, "వైకల్యదమోక్షమ్"౬ ఎన్ఱు అపడియే, "విశ్వసనీయమాన" ఎన్ఱపడి.

వి-అ.—౧౨౭. (రుగ్ణరామ్)=రోగిక్షత్రాః.

౧॥ పు- ౪౦౫, ౫ఆం నోట్టు. ౨॥ బృ-ఉ. ౪-౪-౫.

౩॥ ౪॥

౫॥ స్కాన్దే. (శ్రీతప్రకా. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౪, పఙ్క్తిః౧౯-౨౦) ౬॥ నాచ్చియార్-తిరుమొழி. ౧౨-౫.

ఔషధాసేవిబాలేష్ట-వస్తుమిశ్రౌషధార్పణాత్ తద్రుక్శమయితేవాస్తు వేదాన్తోయత్నవాసనాః మహావిశ్వాసహీనాఙ్గాంశ్చాపేదీడగ్గయుక్స్మృతేః

మూ॰ — అభిమతవస్తుక్కళిలే అత్తైక్కలశియిడువార్పోలే,
ఈశ్వరనైక్కలన్దువిధిక్కవిత్తనై.

వ్యా॰ — “సేవిక్కచ్చొన్నాల్ అఞ్చి, శైయాత బాలపుత్రాదికళుక్కు, అవర్కళాశైప్పట్టు వినియోగమ్ కొళ్ళుమ్ వస్తుక్కళిలే అన్న(ఔషధత్తై)(కలశియిడు)మవత్సలరాన మాతాపిత్రాదికళైప్పోలే, శీఘ్రమాక సంసారవ్యాధియై త్తీర్క్కుమ్ సిద్ధోపాయమాకి౧ నచ్చుమామరున్నై

అ॰ — [అభిమత] శబ్దార్థమ్, (అవర్కళ్ ఆశైప్పట్టు) ఇత్యాది.
[కలశియిడుకై]యాకిఅక్రియాసామర్థ్యలబ్ధమ్, (“వత్సలరాన”) ఇతి. చికిత్స్యచికిత్సకభావసామర్థ్య ఫలితమ్. (పుత్రమాతా)దిగ్రహణమ్ [పక్షాత్] ఎన్గిర, అనిషేధబలలబ్ధమ్, (బాల) - ఇతి.
“వ్యాధిభిఃపరిపూర్ణోఽస్మి” ౨ ఎన్గిర అవిత్తైయుట్కొణ్డు (సంసారవ్యాధియై) ఇతి.
ప్రారబ్ధనివర్తకత్వాభిప్రాయేణ (శీఘ్రమాక) ఎన్ఱత్తు.
[ఈశ్వర] శబ్దత్తాలే,
(౧-౩) విశ్వాసహేతు - ప్రాప్తి పూర్తి శక్తికళుమ్,
(౪) నియన్తృత్వముమ్,
(౫) ఆశుకారిత్వముమ్, ఉక్తఙ్కళాకైయాలే,
తదనుగుణప్రమాణ సూచనపూర్వకమ్[ఈశ్వర]శబ్దార్థమ్, (శీఘ్రమ్) ఇత్యర్థశ్చ (మరున్దై) ఇత్యన్తమ్.
“(“నచ్చు”౧)=విశ్వసనీయమాన, (“మా”౧)=మహత్తాన, (“మరున్దై”౧)=[ఔషధ]త్తై”; ఎన్ఱపడి. —
“ఆశ్రుతేరానుకర్మణివరట్”౩ ఇత్యాదిసూత్రత్తాలే, విరోధినివర్తనాదికళిల్ ఆశుకారిత్వమ్ [ఈశ్వర] శబ్దార్థమిఱే?
ఇప్పడి, “‘దార్ష్టాన్తికత్తిల్ [ఈశ్వర] శబ్దవివక్షిత ధర్మఙ్గళ్. దృష్టాన్తత్తిల్ నిర్విశేషేణ [ఔషధ] శబ్దలబ్ధమ్’; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, పూర్వమ్ (అవిలమ్బేన) ఇత్యాదికమ్,” ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౧|| శ్రీ. భా. ౩-౪-౫. ౨||
౩||

వ్యా॰ — “స్వప్రవృత్తినివృత్తిపూర్వకమాక సేవిక్కచ్చొల్లి ముతలిలే ఉపదేశిత్తాల్, అనాదియాయ్ వరుకిఱ స్వయత్నవాసనైయాలే అఞ్చిక్కైయాలే చేతనరైయుమ్, విడమాట్టామైయాలే, అవర్కళుక్కు అభిమతమాన స్వయత్నరూపమాయిరుక్కిఱ ఉపాసనత్తిలే తదఙ్గత్వేన సిద్ధోపాయమాన ఈశ్వరనైక్కలన్దు, తాదృశమాన ఉపాసనత్తై అవర్కళుక్కు మోక్షోపాయమాక విధిక్కవిత్తనై”; ఎన్ఱై.

అ॰ — “తమేవైకమాత్మానం జానథ, అన్యావాచోవిముఞ్చథ”౪ “శివఏకోధ్యేయశ్శివంకరః,సర్వమన్యత్ పరిత్యజ్య”౫ ఎన్గిర, అవిత్తైయుట్కొణ్డు, (స్వప్రవృత్తినివృత్తి) - ఇత్యాది.
(ముతలిలే) ఎన్ఱతు, “స్వయత్నవాసనై నివృత్తియావతఱ్కు మున్నే” ఎన్ఱపడి.
“జన్మాన్తరసహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితాపురా”౬ ఇత్యాదిప్రక్రియైయుట్కొణ్డు, (అనాదియాయ్) - ఇత్యాది.
(విడమాట్టామైయాలే) ఎన్ఱతు, “విడశక్తరన్ఱిక్కే ఇరుక్కుమ్పడియాలే” ఎన్ఱపడి.
“I. (౧) స్వయత్నవాసనావాసితర్క్కు ప్రవృత్త్యర్హమాన స్వయత్నరూప ఉపాసనత్తుక్కు, ఉపాయత్వమిల్లైయాకైయాలే, విధ్యర్హతైయిల్లై;
“(౨) స్వయత్ననివృత్తిపూర్వకమాక స్వీకరణీయమాన సిద్ధోపాయత్తుక్కు, తథావిధ [=స్వయత్నవాసనావాసిత] నియోజ్యానుమత్యర్హతైయిల్లామైయాలే విధ్యర్హతైయిల్లై’; ఎన్ఱు, అవై యిరణ్డైయుమ్ అఙ్గాఙ్గిభావేన మిశ్రమాక్కి,
“‘ప్రధానవిధివాక్యం ఖల్వఙ్గవాక్యసమన్వితమ్। అఙ్గప్రధానసంయుక్తాంవిధత్తేఽపూర్వభావనామ్॥’౭ ఎన్గిఱపడియే, స్వయత్నవాసనావాసితర్క్కు ఉపాయమాక విధిక్కైయాలే:
“II. అఙ్గియిలే నిష్కృష్టమాన ఉపాయత్వమిల్లావిట్టాలుమ్, విధేయమాన సాఙ్గప్రధానత్తిలే [శీఘ్రమాకవన్ఱిక్కే] యదాకదాచిత్ ఫలావినాభావరూప ఉపాయత్వస్పర్శమ్ ఇరుక్కైయాలే, అర్థబాధముమ్ ఇల్లై”:
‘ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ —
(“అవర్కళుక్కు అభిమతమాన”) ఇత్యాది.

౪|| ముణ్డక. ఉ. ౨-౨-౫. ౫|| అథర్వశిఖా ౨.
౬|| శాణ్డిల్యరేసనత్సుజాతీయ ప్రథమాధ్యాయ షష్ఠశ్లోకవ్యాఖ్యానఉదాహృత వచనమ్. ౭||

వ్యా. [B.] దృష్టాన్తత్తిల్, అభిమతవస్తు వ్యాధిహార వస్తువే, తన్మిశ్రమాకప్రయోగిత్త ఔషధమే వ్యాధిహారమాకిఱాప్పోలే,

దార్ష్టాన్తికత్తిలుమ్, ఉపాసనమన్ఱిక్కే తన్మిశ్రనాన ఈశ్వరనే "ఉపాయమ్" ఎన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్.

[C.] అవ్యవధానేన సేర్కైయాలే, అపృథక్సిద్ధమైన వ్యాధిహరమాన ఔషధమ్,

అభిమతవస్తు - మిశ్రమానపోతు, పృథక్సిద్ధమైన కార్యకరమాకిఱాప్పోలే యాయిత్తు,

ఉపాసన మిశ్రనానపోతు ఈశ్వరనే ఫలప్రదనాకిఱతుమ్.

అ.—దృష్టాన్తానుసారేణ,[1] అఙ్గాఙ్గికళిలే[2] ఉపాయత్వ[1] తదభావఙ్గళై[2] నిష్కృష్యదర్శిప్పిక్కిఱార్, (దృష్టాన్తత్తిల్) ఇత్యాదినా.

అద్దృష్టాన్తానుసారత్తాలేయే, ఉపాయత్తుక్కు వస్త్వన్తర సంసర్గాయత్తస్వభావవ్యత్యయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అవ్యవధాన) - ఇత్యాది.

"(౧) 'జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః' ఇత్యాదిప్పడియే, "బహుకాలమ్ ఉపాసనత్తైయనుష్ఠిత్తు, (౨) అహంకార మమకారఙ్గళాల్ వన్ద కళివ్వు, 'ఉహ్యమానం ముహుః క్షేత్రం శనైర్ నిర్వర్త్యతా మియాత్' ఎన్నిఱన్యాయత్తాలే నశిత్తు, (౩) పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ జనిత్తు పిన్బు, ఇన్దసిద్ధోపాయమ్ ఫలోపధాయకమాకిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాసనమిశ్రనానపోతు) ఇత్యాది.—

"ఉత్పత్త్యుపకారకత్వ[1] ఉపకార్యోత్పత్తికత్వఙ్గళైప్పఱ్ఱ[2] అఙ్గాఙ్గిత్వవ్యపదేశమ్;[1 2]

"(1) ఫలావ్యవహిత - అపూర్వసాధనత్వరూప అఙ్గిత్వముమ్,

"(2) తద్వ్యవహిత - అపూర్వసాధనత్వరూప - అఙ్గత్వముమ్,

"ఇఙ్గే వివక్షితఙ్గళ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—౧౨౯. ఇత్తై ప్రవర్తిప్పిత్తతు,

వ్యా.—౧౨౯. ఇన్ఱి, "ఇప్పడి ఇరుక్కైక్కు విధిత్తతు, కీళ్ నిన్ఱ నిలైయై కులైత్తు మేలే కొణ్డుపోకైక్కాక విత్తనై" ఎన్కిఱార్,

(ఇత్తై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి—

అ.—౧౨౯. పూర్వోక్త నిర్వాహత్రయత్తిలే, [పు. ౪౦౭, పఙ్క్తి ౧౨ల్ ఉళ్ళ] (III) తృతీయనిర్వాహపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికై, (ఇన్ఱి; ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(కీళ్ నిన్ఱ నిలైయైక్కులైత్తు మేలే కొణ్డుపోకైక్కాక) ఎన్ఱతు, "కామ్యాధికారలక్షణ స్వాతన్త్ర్యవృత్తియిల్ నిన్ఱుమ్ మీట్టు, మోక్షాధికారలక్షణ శేషత్వత్తిలే ప్రవృత్తిప్పిక్కైక్కాక" ఎన్ఱపడి.

[(II) పు. ౪౦౭, పఙ్క్తి ౧౨ల్ ప్రస్తుతమాన] పూర్వనిర్వాహత్తిలే, ఉపాసనత్తుక్కు అహంకారమమకారనివృత్తి ప్రకారత్వాదిసిద్ధోపాయాధికారభూత పారతన్త్ర్యజ్ఞానజనన పర్యవసానమాత్రమిష్టమ్;

(III) ఇన్ద నిర్వాహత్తిలే, "ఉపాసనత్తుక్కు మోక్షసాధనత్వముణ్డు, పరంతు, తద్విధిక్కు ఉత్తమాధికారిత్వనియామక అత్యన్తాభిమతిఘటిత అత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తిలే తాత్పర్యమ్ [అన్ఱిక్కే ఉపాసనత్తిన్ సాధనభావత్తిల్ తాత్పర్యమిల్లై]" ఎన్ఱు, ఇవ్వర్థమిష్టమ్.

" 'ఉపాసనసాధ్యమోక్షముమ్,—

(౧) సిద్ధోపాయస్వీకారసాధ్యమోక్షానతిరిక్తమ్' ఎన్ఱుమ్,

(౨) 'తదకల్పకమ్' ఎన్ఱుమ్, పక్షద్వయముణ్డు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—౧౨౯. "నను, భక్తేర్, ఉపాయత్వే[1] వా, వ్యాజత్వే[2] వా, పితుర్గోదానవత్ దత్తప్రతిపాదనరూపత్వే, యథాకథంచిత్. ఈశ్వరస్య తత్-సాపేక్షత్వాత్ ననిరపేక్షత్వసిద్ధిః?" ఇత్యాశఙ్క్య,

"తత్ర ఈశ్వరస్య రక్షకత్వమేవనాస్తి;

తత్ర రక్షణమేవనభవతి;

బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వాత్": ఇత్యాహ,

(ఇత్తై) ఇత్యాది.—

"ఫలావ్యవహితాపూర్వ సాధనత్వాత్మికా౽ఙ్గితా, వితద్వ్యవహితాపూర్వ సాధనత్వాత్మికా౽ఙ్గతా" ఇత్యుక్తాఙ్గాఙ్గితే,నాత్రవివక్ష్యేతేహి౹ఇతి

వ్యా.—అథావతు:—

I. శాస్త్రిమాక్కిఱతు, "త్రైగుణ్యవిషయా(ః)వేదాః"౧ ఎన్ఱి,ఱషడియే, [1] [2] [3] పెత్ఱ తాయ్, (౧) అన్ధ బధిరాదిక్కళాన వికలకరణరోడు, (౨) పటుకరణరోడు, వాశియఱ వత్సలై యాయిరుకుౘ్మాప్పోలే, *మాతాపితృసహస్రఙ్గళిఱాౘ్ట్టి లుమ్ వత్సలతరమాక్కైయాలే,

వ్యా.— తమః[1]ప్రచురరోడు,రజః[2]ప్రచురరోడు, సత్త్వ[3]ప్రచురరోడు, వాశియఱ,అవర్కళ్ అపథేప్రవృత్తరాయ్ నశిక్ౘ విడ తుహమ్మల్లామైయాలే,

అవ్వోరుడైయ గుణానుగుణమాక, (౧)పురుషార్థఙ్గళైయుమ్, (౨) తత్-సాధనఙ్గళైయుమ్, ఉపదేశిత్తు,

కొళ్ క్కొమ్బిలే యేఱ్ఱుకైక్కు ఙళ్ళికాౘల్ నాట్టువారోపాతి,

ఇవ్వోముఖఙ్గళాల్ తన్నుడైయ తాత్పర్యాంశత్తిలే ఆరోపిక్కైౘ్ కాౘక్ ప్రవర్తిప్పిక్కిఱతాకైయాలే,

అ.—"[ఇత్తైప్రవర్తిప్పిత్తతు]ఎన్ఱి,ఱవిడత్తిల్,కర్త్రాకాఙ్క్షాయామ్, [వా. ౧౨౭] [వేదాన్తఙ్గళ్]·ఎన్ఱుమ్, [వా. ౧౩౧] [శాస్త్రవిశ్వాస త్తుక్కాౘక] ఎన్ఱుమ్, పూర్వాపరగ్రన్థఙ్గళిల్, బుద్ధివిపరివృత్తమాన వేదాత్మకశాస్త్రిమ్, కర్తృకారకమాక ఉచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శాస్త్రిమాక్కిఱతు) ఇత్యాది.

"(శాస్త్రిమాక్కిఱతు), (నివర్తిప్పిక్కౘక్కౘడవత్తా యిరుక్కౘమ్)" [పు. ౪౧౨, ఇడవరి౩] ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

(శాస్త్రి) శబ్దమ్ ఇఙ్గేవేదపరమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("త్రైగుణ్య"౧) - ఇత్యాది.

(పెత్ఱ తాయ్) ఇత్యనేన వత్సర్త తాయిల్ వ్యావృత్తి.

(1) ధర్మిస్వరూపతిరోధాయక తమోగుణప్రచుర పురుషదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (అన్ధ) - గ్రహణమ్.

(2) ధర్మతిరోధాయక రజోగుణప్రచుర పురుషదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (బధిర)- ఇతి.—

(౧) రూపిద్రవ్యాగ్రహమ్ ఆన్ధ్యముమ్,

(౨) ఆకాశధర్మ - శబ్దాగ్రహణమ్ బాధిర్యముమ్, ఇఱే?.

(ఆది)- శబ్దత్తాలే ఘ్రాణాదిరహితరై చ్చొల్లుక్కిఱతు.

ధర్మధర్మిక్కళై యథావత్ ప్రకాశిప్పిక్కిఱ సత్త్వగుణ ప్రచుర పురుషదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (పటుకరణరోడు) ఎన్ఱు,తు.—

ధర్మధర్మిక్కళై యథావత్ ప్రత్యక్షిక్కైౘ్యియ్ కే కరణపాటవమ్?

"మాతాపితృసహస్రేభ్యో౽పివత్సలతరతయా"౨ ఎన్ఱ,ఱ గీతాభాష్యత్తైయఱటొౘ్ణ్డు (మాతాపితృసహస్రఙ్గళ్) ఇత్యాది.

అ.—" త్రయోగుణాస్త్రైగుణ్యమ్;—సత్త్వ రజస్ తమాంసి, సత్త్వరజస్తమః ప్రచురాః పురుషాః ("త్రైగుణ్య") శబ్దేనఉచ్యన్తే"౩ ఇత్యాది - గీతాభాష్యత్తైయటొౘ్ణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమః ప్రచురరోడు) ఇత్యాది.

"సాత్త్వికఫలమోక్షవిముఖాః, స్వాపేక్షితఫలసాధనమ్ అజానన్తః, కామప్రావణ్యవివశాః, అనుపాదేయేషు ఉపాదేయభ్రాన్త్యాప్రవిష్టాః, ప్రణష్టాభవేయుః; అతః, త్రైగుణ్యవిషయా(ః)వేదాః"; ౪ ఎన్ఱి,ఱ గీతాభాష్యత్తై యటొౘ్ణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ అపథేప్రవృత్తరాయ్,) ఇత్యాది.

(గుణానుగుణమాక) ఎన్ఱు,తు, "రజస్తమఃప్రభృతి గుణ హేతుక-తత్తత్-కామనా౽నురూపమాక" ఎన్ఱు,పడి.

((౧) పురుషార్థఙ్గళ్)—శత్రువధాదిక్కళ్.

((౨) తత్-సాధనఙ్గళ్)—శ్యేనాదిక్కళ్.

"ఆప్తోజ్జీవనేప్రవృత్తాఃవేదాః"౨ ఎన్ఱి,ఱ గీతాభాష్యత్తై యటొౘ్ణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కొళ్క్కొమ్బిలే) ఇత్యాది.

(ఇవ్వోముఖఙ్గళాల్)ఎన్ఱు,తు, "అభిచార తత్- ఫలాదిద్వారఙ్గళాలే" ఎన్ఱు,పడి.

(తన్నుడైయతాత్పర్యాంశత్తిలే ఆరోపిక్కైౘ్కాౘక) ఎన్ఱు,తు, "['శాస్త్రవిశ్వాస'[1]*-దేహాత్మవివేక[2] - (అన్యశేషత్వ[3] - స్వస్వాతన్త్ర్య[4]) నివృత్తి - పారతన్త్ర్య[5]] - రూప - తాత్పర్య - విషయార్థత్తిలే ఏఱ్ఱుకైక్కాౘక"; ఎన్ఱు,పడి.

౧॥ గీ. ౨-౪౫. ౨॥ గీ. భా. ౨-౪౫వ్యాఖ్యానే. బెంగళూర్ కృష్ణవిలాసముద్రిత సతాత్పర్యచన్ద్రికే. పు. ౬౪-౬౫, పఙ్క్తి-౧౦-౧౩.

౩॥ కీఴ్ నోట్టిల్ శొల్లప్పట్ట. గీ. భా. కోశే,పు. ౬౫, పఙ్క్తి-౪.

౪॥ మేల్పడి, పు. ౬౫, పఙ్క్తి-౮; పు. ౬౬, పఙ్క్తి-౩-౪.

*—"శాస్త్రవిశ్వాసశాలీ, శిష్యఃప్రస్తుతఃకరీష్యం, కృతవిద్, అభిమతంతత్త్వతశ్ శిక్షణీయః." శ్రీసరస్వతీభణ్డార ముద్రిత తిరుమన్త్రార్థత్తిల్ తి.ప్ర-వా. ౬-వ్యాఖ్యానత్తిలుదాహృతన్యాసవింశతిశ్లో. ౩.

౦యద్వాఽష్టాదికపుత్ర్యాగేఽప్యత్ర మఽప్యేవవత్సలా, శత్రువధ్వంసాది-మోక్షాన్త-పురుషార్థాన్, సాధనాన్యపి—శ్యేనాదిక-ప్రపత్త్యన్తాన్యపి, ఉక్త్వా

వ్యా.—శ్యేనవిధిముదల్ ప్రపత్తిపర్యన్తమాన వరుమళవుమ్ ‘‘చేతనర్ నిన్ఱ నిన్ఱ వళవుక్కేఱ్ఱ’’ ఉత్తరోత్తర పురుషార్థసాధనఙ్గళై ప్రవర్తిప్పిత్తు,

అ.—(శ్యేనవిధిముదల్) ఇత్యాది:— [౫

అతావతు, (1) శ్యేనయాగవిధి (2) కారీరి జ్యోతిష్టోమాదివిధి (3) ఉపాసనాదివిధి (4) ప్రపత్తివిధికళిలే’’ ఎన్ఱపడి.

(‘‘చేతనర్ నిన్ఱ నిన్ఱ’’) ఇత్యాది:—

అతావతు, నాస్తికత్వ[1] - దేహాత్మభ్రమ[2] - అన్యశేషత్వ[3] స్వస్వాతన్త్ర్య[4]-ప్రత్యనీక ఆస్తిక్య[1] [-దేహాత్మ[2]] వివేక - (అన్యశేషత్వ- స్వస్వాతన్త్ర్య) భావానుసన్ధానరూప[3-4] చేతనబుద్ధిపాకానుగుణమాక’’; ఎన్ఱపడి

(ఉత్తరోత్తర)- ఇత్యాది:—.

‘‘(౧) శత్రువధ- వృష్ట్యన్న-స్వర్గ- మోక్షఙ్గళిల్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళై‘‘యుమ్, (౨) శ్యేన- కారీరి- జ్యోతిష్టోమాది - ఉపాసన- ప్రపత్తిక‘‘ళిల్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళైయుమ్, ప్రవర్తిప్పిత్తు, [౧౫

‘‘పూర్వోక్తఙ్గళిల్ పూర్వపూర్వఙ్గళాన శత్రువధాదిశ్యేనాది[I][2]‘‘పురుషార్థతత్సాధనఙ్గళై[1][2],

‘‘‘న హింస్యాత్’౧ ‘త్రైవర్గికాంస్త్యజేద్ధర్మాన్’౨‘సర్వధర్మాన్ పరిత్య‘‘జ్య’౩ ఇత్యాదికళాలే నివర్తిప్పిక్కక్కడవతాయిరుక్కై’’; ఎన్ఱపడి.

‘‘స్థూలారున్ధతీ*న్యాయత్తాలే, అన్నమయాది విజ్ఞానమయ [౨౦‘‘పర్యన్తఙ్గళిలే బ్రహ్మబుద్ధి అయథార్థైయాకిఱాప్పోలే,

‘‘ఇఙ్గే, తత్తత్-పురుషార్థ తత్తత్-సాధనఙ్గళుక్కు సాధ్యసాధన‘‘భావబుద్ధి అయథార్థై- యాన్ఱు, ప్రమారూపైయే’’; ఎన్ఱు మభిప్రాయ

అయమాశయః:— [త్తాలే, [ప్రవర్తిప్పిత్తు] ఎన్ఱతు.

‘‘I. ఉపాసనవిధిః, స్వబోధ్యఫల ఉత్కృష్టఫలాధికారవిశ్వా [౨౫సాదివిషయక ముఖ్యతాత్పర్యయుక్తః;

స్వాధికార్యపేక్షయా ఉత్తమాధికారిణంప్రతి నిషిద్ధత్వేఽపి, అపకృష్టఫలసాధనంయత్ తద్విధాయకత్వాత్,

అ.—(1) శ్యేనవిధివత్; (2) కాంర్యాదివిధివచ్చ’’; ఎన్ఱిఱ అను మానత్తాలే, ఉపాసనవిధిక్కు, ప్రపత్త్యధికారభూత అత్యన్తపారతన్త్ర్యాది రూపస్వరూప విశ్వాసతాత్పర్యమ్ సిద్ధమ్:

II నచ, అప్రయోజకత్వశఙ్కా; [౫

(1) ఉపాసనాపేక్షయా ప్రపత్తిప్రకర్షపర శాస్త్రాణాం,

(2) ప్రపత్తివిధాతత్-త్యాగవిధాయక శాస్త్రాణాంచ,

స్వారస్య భఙ్గప్రసఙ్గస్యైవ విపక్షేబాధకత్వాత్:

III. నచ, త్యాగవిధిః, ‘‘ శక్తౌ అశక్తస్యాధికారవిరహాళరః’’†, ఇతిశఙ్క్యమ్; [తద్వైయర్థ్యాత్:

దుష్కరంప్రతి అశక్తేరధికారత్వాభావస్య మానాన్తరసిద్ధతయా,

IV నచ, సన్న్యాసినః అగ్న్యాధానాదినిషేధవత్ ఉపపత్తిః;¶ తత్రాఽనధికారస్య అప్రాప్తతయా తత్తాత్పర్యకతోపపత్తేః.

(౧) సాధ్యత్తిల్ ‘‘ఫల’’ పదమ్[పు. ౪౧౧, ఇడవరి౧౫], తరతమ భావాపన్న అభిమతిపరమ్, ఫలైక్యపక్షత్తిలే; [వివక్షితమ్.—

(౨) ఫలభేదపక్షేతు, స్వార్థానుభవ పరార్థ సుఖవాదికళ్

‘‘రోచనార్థాఫలశ్రుతిః। మోక్షస్యప్రత్యయార్థంతుసిద్ధయస్సంప్ర దర్శితాః॥ అత్రధర్మార్థకామాహి, మోక్షనపశ్చాచ్చికీర్షితః।’’ ౪ ఎన్ఱు, ‘‘సాతిశయఫలప్రతిపాదనమ్, నిరతిశయఫలప్రాపణతాత్పర్యకమ్’, ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే, [లమ్భనార్థమ్’’, ఎన్ఱు, పద్ధిక్కుమిఱే?.—

తుల్యన్యాయేన, ‘‘సాతిశయసాధన ప్రతిపాదనమ్, నిరతిశయసాధన

‘‘‘అత్ర, ధర్మార్థ కామాహి, మోక్షనపశ్చాచ్చికీర్షితః’ ౪ ఇతి, § గుడజిహ్వికా-న్యాయేన త్రివర్గప్రతిపాదకత్వమ్, మోక్షైకపరత్వమ్’’;౫ ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిలుమ్ వ్యాఖ్యాతమ్. [భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్ తార్.

‘‘జనేతాంస్త్రీన్ కామాన్ విదధదపి సాయుజ్య హృదయమ్’’౬ ఎన్ఱు, ఇప్పడి, ఫలవిషయత్తిల్పోన న్యాయమ్, సాధనవిషయత్తిలుమ్ తుల్యమిఱే?.

౧॥ ౨॥

౩॥ గీ. ౧౮-౬౬. *—ఏవమ్, ‘‘ఆకాశాదేః, ‘అన్నమయ-’శబ్దిత-స్థూలశరీరపర్యన్తస్య, బ్రహ్మైవ ఆత్మా ఉపాదానంచ’’, ఇత్యుక్త్వా, ‘‘స ఆత్మా కః!’’ ఇత్యపేక్షాయామ్, ‘‘ఆనన్దమయఏవ స ఆత్మా’’ ఇతిదర్శయితుం, స్థూలారున్ధతీన్యాయేన, స్థూలదేహాన్తర్వర్తినం ప్రాణమయమ్ ఆత్మత్వేన దర్శయతి. ‘సూక్ష్మారున్ధతీం దర్శయితుంప్రవృత్తః, ప్రథమత ఏవ సూక్ష్మాయా అరున్ధత్యాఃప్రదర్శనా సమ్భవం పర్యాలోచ్య, తత్-సమీపవర్తినీం స్థూలతారకామ్, ‘ఇయమేవారున్ధతీ’ ఇతి ప్రదర్శయతి; తస్యాంస్థూలతారాయాం శ్రోతుర్ అరున్ధతీత్వబుద్ధౌదృఢాయాం, తత్-సమీపవర్తినీం వస్తుతోఽరున్ధతీంసూక్ష్మామ్, ‘ఇయమేవారున్ధతీ’ ఇతి ప్రదర్శయతి; సోఽయంస్థూలారున్ధతీన్యాయః’’: ఇత్యర్థః. (తై-ఉ-రం-ఆనన్దవల్లీ. అను.౨వ్యా. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే పు.౨౬)

† ‘—అతోఽశక్తాధికారత్వమ్, ఆకిఞ్చన్యస్వభావస్థితియా।అనఙ్గభావోధర్మాణామ్, అశక్యారమ్భవారణమ్,...’’ (ర-సారే. అధి. ౨౯ అన్తే. బెంగ్లూరు-ఆన్ధ్రలిపికో. పు.౧౨౬—మేల్కోటకో-పు.౧౧౨...)

¶ ర-సారే. అధి. ౨౯, మేల్కోటకో. పు. ౧౨౭; అధి. ౨౩. పు.౨౭౬, ౨౮౪—‘‘అకిఞ్చనర్క్కు-ఉపాయాన్తరస్థానేనిన్ఱు’’ ఇత్యాది.)

౪॥ ౫॥ శ్రుతప్రకా. ౬॥ శ్రీరం-స్త-౧-౪౪.

§

అథోధోర్ధ్వకృతనవక్త్రాన్ ఊర్ధ్వోర్ధ్వాధికృతింనయేత్; త్రైగుణ్యవిషయాద్ వేదాన్, జాత్యన్ధోపమతామసాః, రాజసా(ః)వి[1]ర[2]ప్రఖ్యాన్ చాతుర్యయ

మూ.—పర హింసైయైనివర్త్తిప్పిక్కైక్కాక.

వ్యా—పూర్వపూర్వజ్ఞర్లైనివర్త్తిప్పిక్కక్కడవతా ఆజ్ఞైయాలే, [యిరుక్కుమ్;

ఇవ్వుపాసనత్తై ప్రవర్త్తిప్పిత్తక్కు, (పర హింసైయై [౫ నివర్త్తిప్పిక్కైక్కాక).

(పర హింసై) ఎన్నుతు, "మేలాన (హింసై)" ఎన్నపడి;

అ.—ఆజ్ఞైయి కే, "ఆజ్ఞా[I] తే సని[1]మిత్తనిత్య[2]విధయః, స్వర్గాది[II] కామ్యవిధిస్సోఽనుజ్ఞా[III], శతచిత్తశాస్త్రవశతో పాపో ఽభిచారశ్రుతిః" ౧ ఎన్ఱు భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తార్?. [౧౦

"V. ఇప్పడి, 'విధ్యుద్దేశ శ్రుతఫల తాత్పర్యసత్త్వ అర్థాన్తర "త్తిల్ ముఖ్యతాత్పర్యముణ్డు', ఎన్నైయాలే, శ్రుతఫలత్తిల్ అర్థబాధమిల్లై "యాకైయాలే అప్రామాణ్యప్రసఙ్గమిల్లై;

"VI ఇప్పడి, అత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానాధికారకప్రపత్తియిలే ముఖ్య "తాత్పర్యమిరున్దాలుమ్, భక్తియుమ్ మోక్షసాధనమాకైయాలే, [౧౫ "భక్తిశాస్త్రత్తిల్ అనాశ్వాసప్రసఙ్గముమిల్లై;

"VII. 'న్యాసమ్...అతిరిక్తమ్' § ఎన్ఱాప్పోలే, 'న్యాసత్తి "లుమ్ కాట్టిల్ ఒన్ఱు, అతిరిక్తమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱశాస్త్రమిల్లామైయాలే, "ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలుమ్ అనాశ్వాసప్రసఙ్గమిల్లై;

"VIII. ప్రపత్తిక్కు నిరతిశయ - ఉత్కర్షప్రతిపాదకప్రమా "ణఙ్గళుక్కు యథాకథంచిత్ కణ్ణఴివుశొల్లనినైక్కిల్, "మోక్షత్తిలుమ్ ఇప్పడిశొల్ల ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

" ఆకైయాలే ఫలన్యాయమ్ ఇఙ్గుమ్ తుల్యమ్:

"IX ఆకైయాలే, 'అన్యవిశ్వాససిద్ధ్యర్థమ్ అన్యోపాయవిధిం "వదన్ । సర్వశాస్త్రేష్వవిశ్వాసమ్ ఆధత్తే ముఖభేదతః॥ ౨ ఎన్ఱతుమ్ "అలగ్నకమ్": ఎన్ఱు కరుత్తు. [ప్రకృతమూలత్తై సంగమిప్పిక్కిఱార్, ఇప్పడి, వస్తుస్థితియై దర్శిప్పిత్తు, అత్తై హేతూకరిత్తు కొణ్డు, (ఆకైయాలే, ఇవ్వుపాసనత్తై) ఇత్యాది.

వ్యా—"పరదేవతై", "పరగతి" ఎన్నుమిడఙ్గళిల్, "మేలానదేవతై", "మేలానగతి", ఎన్ఱు, అర్థమాకి అత్తావత్తు:— [డాప్పోలే.

అ.—"'పరస్య+హింసా=(పరహింసా)' ఎన్ఱు, [౫ "(౧) పశ్వాలమ్భమ్ వివక్షితమానాల్, అత్తు, ఉపాసనాఙ్గయజ్ఞత్తి "లుణ్డాకైయాలే, తన్నివర్తనార్థతోక్తివైఫల్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

(౨) శత్రువధమ్ వివక్షితమానాల్, అతుక్కు కామ్యకర్మవిధి నివర్త్యతోక్తివైఫల్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్";

ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (పర హింసా) - శబ్దవివక్షితత్తై [౧౦ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((పర - హింసై) ఎన్ఱతు) ఇత్యాదినా.

(మేలానహింసై) ఎన్ఱతు, "ఉపరిదేశస్థహింసై" ఎన్నపడి.

ఉపరిదేశస్థవిషయత్తిలే (పర)-శబ్దప్రయోగత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (పరదేవతై) ఇత్యాదినా.

ఉత్కృష్టదేవతావిషయత్వసంభావనై (పరదేవతా)-శబ్దత్తుక్కు క్కూడుమాకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరగతి) ఎన్ఱు,—

"ఉచ్చైర్గతి*-శబ్దార్థప్రత్యభిజ్ఞాస్వారస్యత్తాలే, ఊర్ధ్వగతిప్రతీతి ఇదమ్ ఉపలక్షణమ్:— [క్కు శైఘ్ర్యముణ్డు"; ఎన్ఱు కరుత్తు.

"'వృత్తిం సన్తో ఽనుభూయేమామ్ అనురూపామ్ ఇహాత్మనః। పర త్రచానుమోదన్తే పరమేణవిపశ్చితా॥ ౩ ఎన్నుమిడత్తిలే 'ఇహ'౩ శబ్దార్థ ప్రతికోటితయా 'పరత్ర'౩ ఎన్ఱు, ఉపరిదేశమాన పరమపదత్తిల్ ప్రయోగముమ్ వివక్షితమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"తథాపి, పశ్వాలమ్భనమ్, ఇహాత్య-(హింసై)యల్లత్తు, ఉపరిదేశస్థ-(హింసై) యన్ఱే?. [యన్ఱో, ఉపరిదేశత్తిల్ శాస్త్రసిద్ధమ్?॥'

"ప్రత్యుత. 'తత్ర త్వా దేవస్సవితా దధాతు'౪ ఎన్ఱు, సుఖమే ఎన్నుమ్ శబ్దైక్కు యిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావత్తు) ఇత్యాది.

"[వా. ౧౩౦. పూర్వవిహితహింసైపోలే] ఎన్ఱు, ఉత్తరవాక్యానుగుణ్యేన, "(పరహింసై)యావత్తు, పరవిహితహింసై" ఎన్ఱాయ్, (పర)శబ్దమ్ "పూర్వంప్రతి పరంకార్యమ్ అసిద్ధమ్"౫ ఎన్నుమిడత్తిల్ప్పోలే,

1 2 5 3 4

* "ఆస్తిక్యం, చిదచిద్భేద-ధీర్, ఈశ-పరతన్త్రతా,। (అన్యశేష-స్వతన్త్ర) త్వోభయనాశన - పూర్వికా,"॥ ఇతిపఞ్చాఙ్గక్రమాత్ ప్రాప్యాస్ సత్త్వస్థ్యనుగుణంత్రయః!।

౧॥ శ్రీరం- న్త-౭-౨౧. ౨॥ రహస్యత్రయసారే?

§ తై-ఉ నారాయణాఖ్యే షష్ఠప్రశ్నే- అను. ౫౦, చరమవాక్యమ్. ["నారాయణీయయాజ్ఞిక్యుపనిషది. అను. ౭౯" ఇతి ఆదికలానిధి ముద్రాస్థానముద్రిత ౧౦౮ ఉపనిషత్కోశే, పు. ౮౪౩; "మహానారాయణోపనిషది, ౨౪-౧," ఇతి బమ్బాయ్ముద్రితే ఉపనిషద్వాక్యఅకారాది నిఘణ్టౌ.] "—తస్మాన్ న్యాసమేషాం తపసామ్ అతిరిక్తమ్ ఆహుః".

* భోజచమ్పూ. కా. ౧-శ్లో. ౨. ౩॥

౪॥ తై-శాఖా, అష్టకమ్ ౩, ప్ర. ౭, అచ్ఛిద్రమ్, అను. ౭, ప. ౧౪.

౫॥ అష్టా. ౮-౨-౧. "పూర్వత్రాసిద్ధమ్" ఇత్యస్యసూత్రస్యవ్యాఖ్యానమిదమ్ వాక్యమ్. శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రాశాలాయన్త్రిత ఆన్ధ్రలిపి సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౨-పఙ్క్తి. ౨౪.

శ్యేనజేశా స్త్రవిశ్వాసే, కామ్యకృత్ స్యాన్ నరస్తతః — ధీక్, శ్యేనవిధిజా పూర్వా, కామ్యవిధ్యుతితా పరా. శ్యేనేపా)తికధాచ్ఛ్రిష్టంకామ్య

వ్యా·—శ్యేనవిధిక్కు మేలాక విధికళప్పట్ట పశ్వా లమ్భనాదిక్కళై చ్చొన్న ఎన్నడి.

I. «అత్తై (హింసై)ఎన్న ఎలా మో''[1] ఎన్నిల్; [2] «విహితహింసై''. ఎన్నకడవతిఱే[1]·

అ.—ఉత్తర కాలావచ్ఛిన్నబోధజనక - శాస్త్ర - విహితరూప-ఉపదేశస్తత్తై చ్చొల్లుకిఱతు;

వక్ష్యమాణ[వా. ౧౩౨] గ్రన్థాన్తరస్థ-ఆచార్యసూక్త్యకాఖ్యానరోధేన శ్యేనవిధియే, కామ్యకర్మనిష్ఠ - ఉత్తరకాలీనత్వ ప్రతియోగియాకిఱతు;

అత్తిల్, శ్యేనవిధిక్కుమ్, కామ్యకర్మవిధిక్కుమ్, వ్యత్యయేన పాఠక్రమమిరున్దాలుమ్, శ్యేనవిధ్యధీనశాస్త్రవిశ్వాసమే కామ్యకర్మవిధిని రూపిత నియోజ్యతావచ్ఛేదకమాకైయాలే, అర్థతః, (౧)శ్యేనవిధిక్కు పూర్వమ్ ప్రమితిజనకత్వముమ్, (౨) కామ్యకర్మవిధిక్కు తదుత్తరమ్ ప్రమితిజనకత్వముమ్, సిద్ధమ్*: [మేలాక) ఇత్యాది.

ఇత్తైత్తిరుప్పుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్యేనవిధిక్కు- «హింసాత్వాఽభావశబ్దాత్''౨ఎన్నిల్, «అశుద్ధమ్ ఇతిచేన్న; శబ్దాత్''౩ ఎన్గి, అసూత్రవిషయ భాష్యత్తై, ఉటొణ్డు శణ్డైక్కు, (అత్తై)ఇత్యాది.

(హింసా) - కర్మభూత చేతనప్పుక్కు ఉత్తరకాలత్తిలే బలవద «నిష్టానుబన్ధిదుఃఖోద్దేశ్యక వ్యాపారమే (హింసా) - శబ్దముఖ్యార్థమాకై «యాలే, ఆలభ్యమానమాన పశువుక్కు, ఉత్తరకాలత్తిలే యజమాన «తుల్య స్వర్గసుఖమ్ శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, పశ్వాలమ్భత్తిలే (హిం «సా)- శబ్దత్తుక్కు ముఖ్యత్వమిల్లావిట్టాలుమ్, మరణోద్దేశ్యక వ్యాపార «మాత్రత్తాలే లక్షణయా ప్రయోగమ్ §దృష్టమాకైయాలే, ఇఙ్గుమ్అప్పడి «లాక్షణికప్రయోగమ్ ఉపపన్నమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేపరిహారమ్, ("విహిత హింసై") ఇత్యాది.

«'అగ్నీషోమీయ'ర హింసా నిజవిధివిహితా కింనిషిద్ధా? 'నహింస్యాద్ భూతాని'౫ ఇత్యేతయోక్త్యా 'పశు'రపదవిషయ·చ్ఛాగ'౬వివక్ష్యయాపి'।౭

ఎన్గి, అ తత్త్వసారప్రయోగమ్ ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్;

ఇతు '(౧)అగ్నీషోమీయహింసా,'౮(౨)'యాగీయహింసా',౯ ఇత్యాది ప్రయోగఙ్గళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్;

వ్యా·—«అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత''ర ఎన్గి, అఙ్గిత్తిల్, «ఆలభ్య''ర శబ్దమ్, «ఆలభ్యస్—స్పర్శ· హింసయోః''౧౦ ఎన్గైయాలే, (హింసా) వాచియుఱే[1]. [2]

ఇత్తాల్, కామ్యకర్మత్తైచ్చొన్న ఎన్నడి·

[వా· ౧౩౦] (పూర్వవిహితహింసై) ఎన్ఱు, శ్యేనవిధియైచ్చొల్లుకైయాలుమ్, తదుపరి-విహితమాన కామ్యమే ఇవ్విడత్తిల్ వివక్షితమ్.

II. అన్ఱి, శ్కే:— [౧౦

అ.—వేదత్తిలుమ్, హింసా - వ్యపదేశముణ్డు''; ఎన్గిఱార్, ("అగ్నీషోమీయమ్''ర) ఇత్యాదినా.

("ఆలభ్య" శబ్దమ్) ఎన్ఱుతు, «ఆలభ్యత్తుక్కు వాచకమాన 'ఆఙ్-' పూర్వక 'లభ' - ధాతు''; ఎన్ఱపడి.

"ఆలమ్భమ్—హింసై" ఎన్గైక్కు ప్రమాణమ్, ("ఆలమ్భస్— స్పర్శ - హింసయోః''౧౦) ఇత్యాది.

« కేవల పశ్వాలమ్భత్తుక్కు ఉపాసనవిధినివర్త్యత్వత్తాల్, ప్రయోజనమిల్లామైయాలే, తదఙ్గక కామ్యకర్మమ్, ఇఙ్గు (పర- హింసా)-శబ్ద వివక్షితమ్''; ఎన్గిఱార్, (ఇత్తాల్ కామ్య) ఇత్యాది —

"[వా. ౧౩౧.] [అత్తై శాస్త్రవిశ్వాసత్తుక్కు] ఇతి ఉత్తరవాక్యానుసారేణ శ్యేనవిధిపరమాన [పూర్వవిహితహింసా]-శబ్దవివక్షితశ్యేనవిధిగత పూర్వత్వప్రతియోగి- ఉత్తరత్వ లిఙ్గత్తాలుమ్ [(పర-హింసా-) శబ్దత్తుక్కు] కామ్యకర్మపరత్వమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్వవిహిత) - ఇత్యాది.

ఉక్తౌ.† ఉపాసనవిధినివర్త్యత్వ-సముచ్చయపరమ్. [౨౫

"(పూర్వవిహిత-హింసై)ఎన్ఱాప్పోలే, 'పరవిహిత-హింసై' ఎన్ఱు «వికరూపమాక నిర్దేశియాతే, (పర-హింసై) ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తవిత్తు, ఉత్తర «కాలవిహితత్వ వివక్షయావన్ఱు,

«పిన్నై, ప్రకృష్టహింసారూప ప్రసిద్ధార్థవివక్షయావాక ఉచితమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రకారాన్తరేణవ్యాఖ్యానమ్, (అన్ఱి, శ్కే) ఇత్యాది.

* «పాఠక్రమాద్ అర్థక్రమోబలీయాన్'' ఎన్ఱు, ఏ న్యాయవిద్-వార్తై?. ౧॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౩, పా-౧, అధి. ౬, శ్రీభా·పు. ౬౨౬, పఙ్క్తి- ౧౫. ౨॥ బ్రహ్మసూ. అ ౩, పా-౧, అధి-౬. (వేదాన్త విద్యావిలాసముద్రిత-శ్రీభా. పు-౬౨౫.) ౩॥

౪॥ ౫॥

౬॥ «—ఛాగస్యవపాయాః...''( ) —ఛాగ-పశున్యాయః— జైమినిన్యాయమాలావిస్తరే అ-౬, పా-౮, అధి-౯, సూ-౩౧.

§ «శక్యసమ్బన్ధో లక్షణా'' ఎన్ఱు, లక్షణాశబ్దనిరుక్తి (తర్కసం...)

౭॥ తత్త్వసారే, ౮॥ ౯॥

౧౦॥ నానార్థరత్నమాలాయామ్, త్ర్యక్షరకాణ్డే, శ్లో-౨౯౬.

† —(శ్యేనవిధియైచ్చొల్లుకైయాలుమ్) ఎన్గి, అవిడత్తిలుళ్ళ (ఉమ్) ఎన్నుమ్ పదమ్.

[స్వదృఉద్యమవివతు,। ఉదర్కే-రూత్యనిష్టశ్చ, సహింసా - శబ్దితో2 జ్ఞసా.
ఇతిశ్రీస్తమపిశ్యేనాద్, హ్రిజైగ్ హింసా - సదృశ్ మతమ్, । కామ్యాజ్ఞసంహారిణం; కామ్య - త్యాగాదోపా స్తిచోదనా. దుఃఖోద్దేశ్యకదుఃఖేష్ట

వ్యా. — ''విహిత మేయాకిలుమ్, (1)భగవచ్ఛేషత్వ జ్ఞానపూర్వకమాక, (2) అనన్యప్రయోజనఫాయ్‌కొణ్డు, (3) అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాన్తర్యామి - సమారాధనమాక వే పణ్ణుమ్పశ్వాలమ్భనాది-యుక్త యాగాది-కర్మత్తైప్పర్ ఱ,

(1) స్వతన్త్రినాయ్‌కొణ్డు, (2) స్వర్గాదిఫలసాధనమాక, (3) అగ్నీన్ద్రాదిదేవతామాత్రజ్గళై ఉద్దేశిత్తుప్పణ్ణుమ్ పశ్వాలమ్భనాదియుక్త- కామ్యకర్మమ్,

విశేషజ్ఞర్ కుఱ (పర-హింసా)- ప్రాయమ్'';

అ.—''యజ్ఞేన దానేన''౧ఇత్యాదిస్తైయుటోణ్డు, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (భగవచ్ఛేషత్వ) ఇత్యాది.

(అనన్యప్రయోజనన్నాయ్) ఎన్ఱతు, ''స్వర్గాదిప్రయోజనాఽభిసంధిరహితన్నాయ్'' ఎన్ఱపడి.

(పశ్వాలమ్భన)- ఇత్యాది:—

''బ్రహ్మవిద్యాజ్గ యాగాదికర్మత్తైప్పర్ ఱ'' ఎన్ఱపడి,

(భగవచ్ఛేషత్వజ్ఞాన)-ఇత్యాదివిశేషణవిపరీత విశేషణజ్గళ్, (స్వతన్త్రిన్నాయ్) ఇత్యాది.

(అగ్నీన్ద్రాదిదేవతామాత్రజ్గళై) ఎన్గిఱ (మాత్ర)- శబ్దమ్,(అన్తర్యామి)- వ్యావర్తకమ్.

ఇత్తాల్, ''బ్రహ్మవిద్యాజ్గకర్మజ్గళిలే శరీరభూత అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాప్రీతియుమ్, అజ్గాపూర్వ-స్థానీయమాక వివక్షితమ్''; ఎన్ఱు సూచితమ్.

(విశేషజ్ఞర్కు-) ఎన్ఱతు, ''ఉపాసనాధికారభూత భగవచ్ఛేషత్వాదిజ్ఞానవాన్గళుక్కు''; ఎన్ఱపడి.

''(౧)ఉదర్కత్తిల్, బలవదనిష్టానుబన్ధియాయ్, (౨) ఇప్పోతు, ''దుఃఖోద్దేశ్యకదుఃఖానుకూలమాన వ్యాపారమ్, (హింసా)-శబ్ద ముఖ్యార్థమాకైయాలే, ముముక్షుక్కళుక్కు కామ్యకర్మమ్,

''(౧) [ఇన్దదేహమ్పోనపిన్బు.] 'ఏతేవై నిరయాస్తాత! స్థానస్యాపరమాత్మనః' ౨ ఎన్ఱు, [శొల్లుకిఱపడియే,] నరకతుల్య స్వర్గసాధనమాకైయాలుమ్,

''(౨) అన్యదేవతాప్రీణనరూపమాకైయాలే ఇప్పోతు దుఃఖజనకమాకైయాలుమ్,

వ్యా.—ఎన్నలామ్బడి అత్యన్తనికృష్టమాయిరుక్కైఱ యాలే, ఇవ్వాకారత్తైయిట్టు అస్తత్తైవ్ (పర-హింసై) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్‌తారాకవుమామ్.—

అ.—''హింసాసదృశమాకైయాలే, (పర-హింసా) శబ్దబోధ్యమాకిఱతు''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (పరహింసా-ప్రాయమ్) ఇత్యాది.

''(1)పూర్వయోజనైయిల్, అజ్గాజ్గిభావమ్, [(పు. ౩౧౩, ఇడవరి ౨౧ఇల్ వివరిక్కప్పట్ట) లాక్షణికప్రయోగత్తుక్కు నిమిత్తమాన] శక్యసంబన్ధమ్;

(2) ఇన్దయోజనైయిల్, సాదృశ్యమ్ [తాదృశప్రయోగనిమిత్తమాన] శక్యసంబన్ధమ్''; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(హింసా-ప్రాయమ్) ఎన్ఱతు, ''హింసా-సదృశమ్''; ఎన్ఱపడి.—

1 2 3 4 5

''ప్రాయో—వయోమృత్యుతుల్యబాహుల్యాఽనశనేషునా''౩ ఎన్ఱ కోడవల్లతే?.

శక్యసంబన్ధభూత సాదృశ్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అత్యన్తనికృష్ట)- ఇత్యాదినా.—

(అత్యన్తనికృష్ట)- త్వమ్, పూర్వోక్తరీత్యా అత్యన్తాఽనుపాదేయత్వమ్;—

(౧) హింసామాత్రత్తిలే అనుపాదేయత్వముమ్,

(౨) పరత్వ-విశేషిత హింసైయిలే [మహత్త్వ - విశేషితపాతకత్తైప్పోలే] అత్యన్తానుపాదేయత్వముమ్, ఉణ్డిఱే?.

(ఇవ్వాకారత్తైయిట్టు) ఎన్ఱతు, ''ఇతుశక్యసంబన్ధమాక'' ఎన్ఱపడి.

(I.) సాదృశ్యమ్ సంబన్ధత్వేనవివక్షితమాకాల్, లక్షణైయాకిఱతు;

(II.) సాదృశ్యత్వేనశక్యసంబన్ధమానాల్, గౌణియాకిఱతు;

అతిల్, సాదృశ్యమ్, సంబన్ధత్వేనవే శక్యసంబన్ధమాకవివక్షితమాకైయాలే,

''లక్షణాపేక్షయా గౌణి జఘన్యయా యిరుక్క, లక్షణాయుక్తయోజనైయై మున్నే అరుళిచ్చెయ్‌తు,

''తదుపమర్దేన, గౌణీయుక్తయోజనైయై ఉత్తరత్ర అరుళిచ్చెయ్‌కిఱతు అనుచితమ్?''; ఎన్నుమ్ శజ్కైనిరస్తై.—

శాస్త్రోక్తా, భగవన్మాత్రవిషయా, ఉపేక్షకా గతిః। జ్ఞానస్య పారాయథ్యోక్తైవం, "శామ్యేహింసాత్వమఞ్జసా. నహింసాతుల్యతామాత్రమ్," ఇత్యు

వ్యా·— III. (౧) శాస్త్రవిహితము మాంస్, (౨) భగవదేక విషయము మాంస్, ఇగుక్కి, ఆ [వా. ౧౧౫] (పాపకాన్తర) త్తై [వా· ౧౧౭] (జ్ఞానక్కళుక్కు అపాయమ్) ఎన్ఱు, వో పాశ, ఇక్కుపువుమ్ అధికారివిశేషత్తైయిట్టు చ్చొల్లలామిఱే!

అ.. —"'గౌణి'యాన్గాలుక్, (1) (పర) శబ్ద-ముఖ్యార్థానుగ్రహత్తాలుమ్, (2) విరూపనిర్దేశ సాఫల్యత్తాలుమ్, పూర్వయోజనాపేక్షయా ఇద్ద యోజనై గుణాధిక్కైయిఱే?"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"వస్తుతస్తు:—

"(హింసా) శబ్దమ్, ఘటాది శబ్దమ్ పోలే నియత ప్రవృత్తినిమిత్తకమన్ఱు,

1 2

"కిన్తు. (౧) దుఃఖానిష్టఘటిత ప్రవృత్తినిమిత్తకమాకైయాలుమ్,

"(౨) దుఃఖానిష్టఙ్గళ్ తత్తదధికారిభేదేన భిన్నభిన్నఙ్గళాకైయాలుమ్,

"(౩) ముముక్షువుక్కు రక్షణమాయిరుప్పతు, బుభుక్షువుక్కు హింసై "యామ్, బుభుక్షువుక్కు రక్షణమాయిరుప్పతు, ముముక్షువుక్కు "హింసైయామ్, ఇప్పడి అనియతవిషయమాకైయాలుమ్,

"ఇప్పడి, విశేషజ్ఞాపేక్షయా కామ్యకర్మక్ ఉదర్కత్తిల్ బలవదనిష్టానుబన్ధియామ్, ఇపోప్పతు, దుఃఖజనకము మాయిరుక్కైయాలే, "(హింసా) శబ్దముఖ్యార్థమాక్కిఉక్కాకైయాలే, లక్షణాది ప్రసఙ్గమే "యిల్లై": ఎన్ఱు, నిర్వాహాన్తరాభిప్రాయేణ దృష్టాన్తోపాదానమ్ పణ్ణుక్కిఱార్, (శాస్త్రవిహితము మాయ్) ఇత్యాదినా.

దార్ష్టాన్తికమ్, (ఇక్కుపువుమ్) ఇత్యాది.—

మీ.—౧౭౯. సంగతిస్స్ఫుటా;

సంశయస్తు:—

(1) "'ఆత్మానం ధ్యాయథ' ౧ ఇత్యాద్యుపాసనవిధిః, అభిచారవిధివత్ బలవదనిష్టానుబన్ధీష్టసాధనత్వవిధిః?,

ఉత, (2) జ్యోతిష్టోమాదివత్ తదననుబన్ధీష్టసాధనత్వవిధిః?" ఇతి.

"తదర్థమ్, 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య', ౨ 'సర్వధర్మాంశ్చ సంత్యజ్య' ౩ ఇత్యాది నిషేధః, (3) ఉపాసనఫలస్య బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వమ్ అవగమయతి?,

మీ.—ఉత, (4) అశక్తస్య ఉపాసనే అధికారమాత్రమ్ అవగమయతి?"; ఇతి.

(5) "ఉపాసనఫలస్య ప్రరోచనార్థత్వం సంభవతి?,

ఉత, (6) న"? ఇతి:

తదర్థమ్, "(7) శ్రుతమోక్షఫలవ్యతిరేకేణ తాత్పర్యభూమిభూతం ఫలాన్తరం సంభవతి?,

ఉత, (8) న?" ఇతి.

యదా, "ముముక్షుర్బ్రహ్మోపాసీత" ౪ ఇతి విధ్యుద్దేశే శ్రుతమోక్షఫలవ్యతిరేకేణ తాత్పర్యగోచరం ఫలాన్తరం నాస్తి,

తదా, శ్రుతఫలస్యైవ ప్రధానతయా, ఉపాసననిషేధస్య తత్ఫలే బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వానవగమకతయా, కేవలమ్ అశక్తస్య తత్ర అధికారాభావమాత్ర సూచకత్వేన, ఉపాసనవిధిః, అనిషిద్ధకామ్యవిధిస్స్యాత్.

యదా, విధ్యుద్దేశే శ్రుతఫలవ్యతిరేకేణ తాత్పర్యగోచరఫలాన్తర సంభవః,

తదా, ఉపాసన నిషేధస్య తత్ఫలే బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వావగమకతయా తద్విధిః అభిచారవిధివత్ స్యాత్.

పూర్వపక్షస్తు:—

I. ఉపాయాన్తరవిధేః, శ్యేనవిధితుల్యత్వమ్ అనుపపన్నమ్;

"(౧) తత్ర, పాపాత్మకహింసాయాః ఫలత్వాత్:

(౨) అత్ర, మోక్షస్య ఫలత్వాత్:

"నహి, మోక్షో నరకహేతుః?,

(1) ప్రమాణాభావాత్: (2) వ్యాహతేశ్చ:

"II. కించ:—తత్ర, శాస్త్రోక్త్యజననమ్ తాత్పర్యగోచర 'ఫలమస్తి,

"అత్రతు, తన్నాస్తి;

మోక్షస్య నిరతిశయత్వాత్:

'III. నచ, నిషేధబలాత్ తత్ఫలస్య అనిష్టత్వకల్పనమ్;

"కల్పకస్య, అశక్తం ప్రతి భక్త్యానధికారజ్ఞాపకత్వేన అన్యథా "సిద్ధత్వాత్:—

"యథా, అగ్నిహోత్రాదినిషేధః సన్న్యాసినం ప్రతి అనధికార "సూచకః,

"నతు, గృహస్థస్య బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వసూచకః:

"IV. నచ, 'ఉపాసనస్య కర్తవ్యతావిధిః, [స్వరూపయాథాత్మ్య "జ్ఞానవద్విషయః] స్వరూపజ్ఞానాధికవిషయః, తత్ఫలస్య అజ్ఞాతస్య "అజ్ఞాననిష్ట అనుబన్ధిత్వసూచకః' ఇతి శక్యతే వక్తుమ్;

౧|| ముణ్డకోపనిషత్. ౨-౨-౬ ౨|| గీ ౧౮-౬౬.

౩|| శరణాగతిగద్యే ఽనుసంహితవచనమ్. (శ్రీసరస్వతీభణ్డారముద్రిత కోశే, వా.)

౪||

సర్వధర్మపరిత్యాగవిధిశ్శాస్త్రాధికృద్యతేత్। స్వయంత్యాగేప్రవృత్తస్యాశక్తస్యైవకథంవిధిః। ప్రవర్తతే?; తతోభక్తిరనిష్టఫలదా భవేత్

మీ.—"స్వరూపజ్ఞానశూన్యంప్రతి, వత్సలతరశాస్త్రేణ స్వరూప
"నాశస్యఫలత్వేనవిధానాఽనుపపత్తేః:
" V. నచ, కామ్యాధికారలక్షణస్యాతన్త్ర్యవాక్యస్య శేష
"త్వేస్థాపయితుం ప్రవృత్తత్వాత్ నవిధేర్వాత్సల్యహానిః' ఇతివాచ్యమ్;
"వృశ్చికముఖాత్పలాయమానస్య [భుంసః] ఆశీవిషముఖనిపతన
"న్యాయేన పక్షేశ్యేనవిధా అస్తికృనిద్ధస్వైరం హింసాలక్షణఫలేన
"ఉపచ్ఛన్దనంయుజ్యతే;
"శాస్త్రాస్తిక్యరూప మహాఫలనిద్ధాతస్యహ్రియశ్చిత్తాదినాఽప
"నేతుం శక్యత్వస్య శాస్త్రహృదయత్వాత్:
" అత్ర, భోక్తృత్వస్య స్వరూపనాశత్వపక్షే, శేషత్వని
"ద్ధ్యర్థమ్ తేన ఉపచ్ఛన్దనం క్రియతే' ఇతివక్తుంనశక్యతే;
"తస్య ఆత్మనాశస్వరూపస్య, యావద్భావిత్వేన అపరిహరణీ
"యత్వాత్:
" VI. నచ, కామ్యాధికారనివృత్త్యా శేషత్వేప్రాప్తే, పార
"తన్త్ర్యసిద్ధ్యర్థమ్ తదనన్తరమేవ ధర్మత్యాగస్య విహితతయా భోక్తృ
"త్వలక్షణస్వరూపనాశాఽప్రాప్తిః;
" సర్వేషాంశాస్త్రహృదయపరిజ్ఞానాసంభవేన తత్రకేషాంచిత్
"అపరిహరణీయస్వరూపనాశాపత్తేః:
"తథాచ, (౧) శాస్త్రవాత్సల్యభావోవా, (౨) భవిష్య
"దర్థాఽపరిజ్ఞానంవా, ఆపద్యేత" ఇతి.
"అత్రోచ్యతే:—
" 'ధర్మాన్ పరిత్యజ్య'౧ ఇతి నిషేధబలాదేవ భక్తిఫలస్య అనిష్టా
"నుబద్ధత్వమ్ అవగమ్యతే;
" నచ, త్యాగవిధేః అశక్తస్య అధికారాభావజ్ఞాపకత్వం;
[పు. ౩౧౫, పఙ్క్తి ౩౧.]
"ముక్షకం ప్రతి అశక్తేరధికారత్వాభావస్య మానాన్తరసిద్ధత
"యా విధివైయర్థ్యాత్:
"నచ, అగ్న్యాధానాదినిషేధస్య సన్న్యాసినోఽనధికారత్వ
"సూచకత్వవత్ ఉపపత్తిః; [పు. ౩౧౫, పఙ్క్తి ౩౩.]

మీ (౧) "తత్ర, అనధికారస్యఅప్రాప్తతయా తజ్జ్ఞాపకత్వాయోగాత్:
(౨) "యద్వా:— విరక్తేః, కామిత్వాపేక్షయా ఉత్కృష్టత్వేన
"కామిగతిఫలస్య అనిష్టత్వసూచనోపపత్తేశ్చ:
"తతశ్చ, త్యాగవిధినిర్దిష్టనిషేధబలేన భక్తివిధ్యుద్దేశ్య ఫలత్వస్య
" అనిష్టానుబన్ధిత్వేసిద్ధే, విధితాత్పర్యఫలం 'కామనాధికారాదుద్ధృత్య
"శేషత్వేఽవస్థాపనమ్' ఇతిగమ్యతే:
నచ, 'భక్తిఫలస్యయావదాత్మభావినః, అనిష్టఫలత్వే, తేన ఉప
"చ్ఛన్దనమ్ అయుక్తమ్; యోగేనతస్య అపరిహరణీయత్వాత్': ఇతి
" వాచ్యమ్; [ఇదంపఙ్క్తి౧౧-౧౨]
"ఉపచ్ఛన్దాగ్రనిర్ణయోద్వేధాఘటతే;
"(౧) బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వాత్: (౨) బలవదిష్టాననుబన్ధాచ్చ:
"తత్రచ, (౧)ఉపాసనఫలస్యఅనిష్టానుబన్ధాభావేఽపి, స్వతఃకా
"మిత్వాపేక్షయా-నిరతిశయపురుషార్థరూపస్య, పారతన్త్ర్యవిర్భావాపే
"క్షయా స్వల్పత్వాత్:
"(౨) పారతన్త్ర్యరూపబలవదిష్టస్యయాఽయోగాచ్చ:
"విధేర్నతత్ర 'అత్యన్తతాత్పర్యమ్' ఇతిగమ్యతే;
"విధిశ్చ, కామినముద్ధృత్యభగవద్భోగం ప్రదర్శ్య శేషత్వేస్థాప
"యిత్వా, పశ్చాత్ పారతన్త్ర్యంస్థాపయితుమ్ ఉద్యుక్తః:
"మధ్యే ఉపాసనఫలే దర్శితే, విధితాత్పర్యమ్ అజానన్తః,
"తత్ఫలవివరముక్త్యా;
"తస్య, కామిత్వాపేక్షయా నిరతిశయత్వాత్:
" 'తాత్పర్యంజానన్తః, పారతన్త్ర్యఆగచ్ఛన్తి' ఇతితాత్పర్యేణ
"భక్తిమపివ్యపధాత్:
"తస్మాత్, 'ఉపాసనఫలస్య నిరతిశయానన్దరూపత్వేన అనిష్ట
"ప్రసక్త్యాభావేఽపి, తతోప్యుత్కృష్టఫలాననుబన్ధితయా విధేస్తత్రఅత్య
"న్తతాత్పర్యాభావః:
" పారతన్త్ర్యఏవ తాత్పర్యస్య పర్యవసానంచయుజ్యతే'; ఇతి,
"శ్యేనవిధితుల్యతోక్తానకోఽపి విరోధః": ఇతి.

౧॥ గీ-౧౮-౬౬.

26-3-99.

వ్యా.—IV. "అథ పాతకభీతస్ త్వమ్"౧ ఎన్ఱు, ఉపాయాన్తరత్తై "పాతక" మాకచ్చొల్లినిఱ్ఱదు ధర్మదేవతైయుమ్?.

అ.—అత్రావత్తు:—"కామ్యకర్మముమ్ అధికారివిశేషత్తైప్పఱ్ఱ(హింసా) శబ్దముఖ్యార్థమాకైయాలే, 'పరహింసై' ఎన్నలామ్"; ఎన్నపడి.

సంప్రతిపత్త్యర్థమ్ దృష్టాన్తాన్తరమ్ ("అథ"౧) ఇత్యాది.

"అడుత్తు అడుత్తు రాజసూయాదికళై పణ్ణమవనుక్కు, వేఱు "'పాతక'౧ మిల్లామైయాలే 'గతౌ చాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్'౨ "ఎన్ఱు అపడియే భయజనకమాన ఉపాయాన్తరమే, అత్యన్తపారతన్త్ర్యలక్షణ- స్వరూపహానిరూప - అనిష్టావహత్వేన (పాప) శబ్దముఖ్యార్థమాకైయాలే"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరత్తై) ఇత్యాదినా.

ఆస్తవక్తృకత్వసూచనార్థమ్, (ధర్మదేవతైయుమ్) ఇతి.

ఎ-అ.—౧.౨౯. "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ పాతకఙ్గళ్" ఎన్నుమత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్, ("అథ"౧) ఇత్యాదియాలే.

(శొల్లినిఱ్ఱదు?) ఎన్ఱు, భారతకథాప్రసిద్ధి.—

భారతత్తిల్, ధర్మదేవతైయాన యమన్, తన్నుడైయపుత్త్రన్ కృష్ణనిడైయిలే యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, "అవనే తఞ్జమ్" ఎన్ఱు విశ్వాసమన్ఱిక్కే, అడుత్తు అడుత్తు యాగమ్పణ్ణుకిఱపడియైక్కణ్డు, "అత్తైనివర్త్తిప్పిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు తాన్ఒరుచణ్డాలవేషత్తోడే అన్దయాగమధ్యత్తిలే అత్యన్తమ్పళియోడే విడాయ్తోన్ఱవన్ఱు, ధర్మపుత్త్రనై "ఇత్తనైశోఱువేణుమ్" ఎన్ఱు కేట్క, అప్పోదు, (౧) బ్రాహ్మణర్భుజిప్పతఱ్కు మున్నే అవనుక్కు ఇడప్పోకామైయాలుమ్, (౨)ఇడావిడిల్, "అవన్ పిత్తై యాన్" ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైయాలుమ్,

"యాగత్తిల్ ప్రవృత్తిక్కు ప్రాతకమాయ్త్తలైకట్టినిఱ్కిఱ?,ఎన్ శెయ్వోమ్!" ఎన్ఱు, అవన్ నడుఙ్గ, అప్పోదు, చరమశ్లోకార్థత్తై "అథ పాతక"౧ ఇత్యాదియాల్ ఉపదేశిత్తదు?.

"అథపాతకభీతస్త్వం సర్వభావేనభారత! । విముక్తాన్య సమారమ్భో నారాయణపరోభవ"౧ ఎన్ఱు, ఇన్దశ్లోకమ్, చరమశ్లోకపూర్వార్థవివరణమ్.

౧॥ భారతే, శ్రీవిష్ణుధర్మే, ౨॥ ముతల్ జితన్తే, శ్లో-౯.

ఎం-అ.—("అథ"౧) ఎన్ఱత్తు, "యది" ఎన్ఱపడి.

("పాతకభీతః"౧) ఎన్ఱత్తు, స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ భయముడైయవనై చ్చొల్లుకిఱత్తు.

ఇత్తాల్, అధికారిస్వరూపమ్ శొల్లుకిఱత్తు.

(౧) కేట్ప్పతఱ్కు మున్ అఞ్జుమవనుమ్, (౨) పిన్ అఞ్జాతవనుమిఱే ఇశ్లోకార్థశ్రవణత్తుక్కు అధికారి?.

"యది" ఎన్ఱు, అవనుడైయదౌర్లభ్యమ్ శొల్లుకిఱత్తు.

("సర్వభావేన"౧) ఎన్ఱు,అవిత్తు, (౧) ("పాతకభీతః"౧) ఎన్ఱు,అవిడత్తిలుమ్, (౨) ("విముక్తాన్యసమారమ్భః"౧) ఎన్ఱు,అవిడత్తిలుమ్, (౩) ("నారాయణపరః"౧) ఎన్ఱు,అవిడత్తిలుమ్, అన్వయిక్కుఱత్తు.

(౧) సర్వభావేనపాతకభీతనాకైయావత్తు, (1) దుర్జ్ఞేయత్వజ్ఞానత్తాలుమ్, (2) దురనుష్ఠేయత్వజ్ఞానత్తాలుమ్, (3) స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానత్తాలుమ్, ఉపాయాన్తరఙ్గళిలే భయత్తైయుడైయనాకై "("పాతక"౧)శబ్దమ్, ఉపాయాన్తరత్తై కాట్టుమో?" ఎన్నిల్;

(1) ఇశ్లోకార్థశ్రవణాధికారియాక సంబోధితనాన ధర్మపుత్త్రన్, కుడిప్పిఱప్పాలుమ్, స్వప్రకృతియాలుమ్, ధర్మశీలనాయిరుక్కైయాలుమ్,

(2) యాగమేప్రసక్తమాయిరుక్కైయాలుమ్,

(3) బ్రహ్మహత్యాదిపాతకఙ్గళ్ అప్రసక్తఙ్గళాకైయాలుమ్,

(4) ("విముక్తాన్యసమారమ్భః"౧)ఎన్ఱు, భగవదన్యఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ విడచ్చొల్లుకైయాలుమ్,

(5) "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"౩ ఎన్ఱు,అశ్లోకవివరణత్తిల్ ధర్మఙ్గళైయే త్యాజ్యఙ్గళాక చ్చొల్లుకైయాలుమ్,

(6) "శరీరేచగతౌ చాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్"౨ఎన్ఱు,అశక్తుడైయాఱ్కు సాధనాన్తరఙ్గళ్ భయజనకఙ్గళాకక్కాణ్కైయాలుమ్,

ఇఙ్గుమ్, భయమూలమాన ("పాతక"౧) శబ్దార్థమ్ సాధనాన్తరఙ్గళాకక్కడవత్తు.

(౨) "సర్వభావేనవిముక్తాన్య సమారమ్భః"౧ ఎన్ఱత్తు.

(1) ("అన్య"౧) శబ్దమ్ భగవదన్యపరమాయ్, (2) ("సమారమ్భ"౧)శబ్దమ్ సర్వారమ్భఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, (3) అక్కరణ్డాలుమ్

౩॥ గీ-౧౮-౬౬.

బుభుక్షూణాముపాదేయం పుణ్యం యద్వ్రతతే బహు, । తదేవ హి ముముక్షూణాం "పాప" శబ్దార్థతాం వ్రజేత్ ?॥ అతో ఽత్ర కామ్యకర్మాణి "పాప"

వి-అ.—"'సర్వధర్మాన్' ౧ఎన్నుమిడత్తిలే స-బహువచనమాన 'ధర్మ'౧ "శబ్దార్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, (4) మేలుమ్ 'ముచ్ల్'-౨ ధాతు, 'త్యజ ౩ "ధా త్వర్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, (5) ('సర్వభావేన''ర) ఎన్నుమతు 'సర్వ'౧శబ్దార్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, (6) నిత్యత్వ నైమిత్తికత్వఙ్గళాకిఱ "సర్వప్రకారఙ్గళాలుమ్ పాతకాదికళై విడుమాప్పోలే, రుచివాసనైకళో "డుమ్, లజ్జైయోడుమ్, కూడముఱువలిడాతపడి విడప్పట్ట సిద్ధోపాయ "వ్యతిరిక్తఙ్గళాన కర్మజ్ఞానభక్తియోగాదిభేదత్తాలే పలవకైప్పట్ట ధర్మా "ఙ్గళైయుడైయనాయ్"; ఎన్నపడి.

(3) "సర్వభావేననారాయణపరః"ర ఎన్నతు,

"'సర్వం వాక్యం సావధారణమ్'౪ ఎన్నుమ్ న్యాయత్తాలే (I) ("సర్వ "భావేననారాయణ")మాత్రపరః''ర) ఎన్నాయ్,(2)("నారాయణ"ర) "శబ్దమ్,'మామ్'౧ఎన్నుమ్ అశబ్దార్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, (3) 'మాత్ర'శబ్దమ్ "'ఏక'౧ శబ్దార్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్,(4("పర''ర)శబ్దమ్ 'వ్రజ'౬-ధా "త్వర్థమాన అధ్యవసాయత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్ ('సర్వభావేన''ర)ఎన్నుమ "శబ్దమ్ 'సర్వాత్మనా యశ్శరణం శరణ్యమ్'౭ ఎన్నుమ్, 'మాతాపితా భ్రా "తా నివాసశ్శరణం సుహృత్ గతిర్ నారాయణః'౮ ఎన్నుమ్, 'వాసు "దేవస్సర్వమ్'౯ ఎన్నుమ్, 'ఎల్లామ్ కణ్ణన్' ౧౦ఎన్నుమ్, స్వీకారత్తిను "డైయ సర్వప్రకారఙ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱతాయ్, (5) సర్వప్రకార "ఙ్గళాలుమ్ నారాయణైకపరనాక" ఎన్నపడి.

("భవ''ర) ఎన్నతు, "వ్రజ''౩ ఎన్నుమ్ పదత్తిల్ విధ్యర్థమ్.

"వారాయ్ ధర్మపుత్రనే!నీ, (1)దుర్జ్ఞేయఙ్గళాయుమ్, (2)దుశ్శ "కఙ్గళాయుమ్, (3) స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాయుమ్, ఇరుక్కుమ్ సాధనాన్త "రఙ్గళిల్ భయత్తైయుడైయనాకిల్,నిత్యత్వనైమిత్తికత్వాది సర్వాకార "ఙ్గళాలుమ్ రుచివాసనైకళోడుమ్, లజ్జైయోడుమ్, కూడముఱువలిడాత "పడివిడప్పట్ట భగవద్వ్యతిరిక్త కర్మయోగాది సమస్తసాధనాన్తరఙ్గళై "యుడైయనాయ్, ప్రీత్యప్రీతికత్వాది సర్వాకారఙ్గళాలుమ్ ఎమ్పె "రుమానైయే యధ్యవసిత్తిరు" ఎన్ఱు, శ్లోకతాత్పర్యమ్.

ఇశ్లోకమ్, మహాభారతత్తిల్ శ్రీవిష్ణుధర్మత్తిలే; "శ్యేనమ్" ఎన్ఱు, రూఢ్యా అభిచారకర్మత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

౧॥ పు. ౪౧౭, ౩మ్ నోట్టు. ౨॥ ధాతుపాఠే, చురాదౌ, ఉభయపది, సకర్మకమ్, అనిట్. ౩॥
౪॥ పు. ౪౧౭, ౧మ్ నోట్టు. ౫॥
౬॥ ధాతుపా. భ్వా. పరస్మై సకర్మ సేట్. ౭॥
౮॥ సుబాలోపనిషది, షష్ఠేఖణ్డే. ౯॥ గీ.౭-౧౯.
౧౦॥ తి, వా. ౬-౭-౧.

వ్యా.—V· బుభుక్షువుకుం ఉపాదేయమాన పుణ్యమ్ తానే ముముక్షువుకుం "పాప" శబ్దవాచ్యమాకానిన్ఱతిఱే?.

ఆక, ఎల్లావఱ్ఱాలుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ కామ్యకర్మత్తైయే శొల్లుకిఱతు·

అ.—స్పష్టదృష్టాన్తరమ్, (బుభుక్షువుకుం) ఇత్యాది (బుభుక్షు)=స్వర్గాదిఫలేచ్ఛు; (ముముక్షు)=మోక్షేచ్ఛు.

(౧) "అనిష్టఫలతయా ఉభయోరపి 'పాప' శబ్దాభిధేయత్వమ్''౧౧ఎన్నుమ్ అభాష్యత్తైయుమ్,

(౨) "'అనిష్టఫలతయా' ఇతి ప్రవృత్తినిమిత్తసూచనమ్; 'అలౌకికత్వేసతి అనిష్టఫలాసాధారణకారణత్వమ్ పాపత్వమ్' ఇతి భావః''౧౧ ఎన్నుమ్ శ్రుతప్రకాశికైయైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ముముక్షువుకుం "పాప" శబ్దవాచ్యమాకానిన్ఱతిఱే!) ఎన్ఱు,

"పూర్వపూర్వత్తైప్పఱ్ఱ ఉత్తరోత్తరమ్ మూలమ్" ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైక్కాక (1) స్వప్రబన్ధత్త (2) ఆర్షప్రబన్ధత్త (3) శ్రుతస్థ ప్రబన్ధఙ్గళై ఉదాహరిత్తతు.

కామ్యకర్మత్తిలే (పరహింసా) శబ్దత్తినుడైయ వృత్త్యుపపాదన నిగమనమ్, (ఆక) ఇత్యాది.

(ఎల్లావఱ్ఱాలుమ్) ఎన్నతు, "(1)లక్షణా (2,గౌణీ(3)ముఖ్యవృత్తికళాలే" ఎన్నపడి.

ప్రథమయోజనైయిలే [వా.౧౩౦] [పూర్వవిహితహింసా]శబ్దిత శ్యేనవిధిగత పూర్వత్వప్రతియోగి ఉత్తరత్వలిఙ్గత్తాలే (పరహింసా) శబ్దమ్ కామ్యకర్మపరమానాలుమ్, (1)గౌణీ (2) ముఖ్యవృత్తియోజనైకళిలే తాదృశవృత్తికళాలే (పరహింసా) శబ్దత్తుకుం కామ్యకర్మబోధన సామర్థ్యమిరున్దాలుమ్, ఇఙ్గువిశిష్యతత్తాత్పర్యగ్రాహకమ్ ఆవశ్యకమ్.

ఇ-అ.—[పరహింసై] ఎన్నతుకుం మున్దినయోజనై, "శ్యేనవిధికుంపరమాన అర్థావతు (మేల్ కామ్యకర్మత్తై చ్చొల్లుకిఱతు)" ఎన్నపడి.

ఇరణ్డామ్ యోజనై. "(విశేషజ్ఞర్కుం పరహింసాప్రాయమ్) ఎన్ఱు, విశేషజ్ఞరభిప్రాయత్తాలే" ఎన్నపడి.

౧౧॥

మూ.—౧౩౦. ఇతుతాన పూర్వపిహితహింసైపోలే,

వ్యా.—ఇప్పడి, తాన యోజిక్కిఱతు,

ఉపాసనవిధియిన్ నివర్త్యమ్ కామ్యకర్మమాకైయివర్ణాయమే వరన్ద [పడి] రహస్యత్తిలే యరుళిచ్చెయ్ కైయాలే.

౧౩౦. "ఆనాల్, ఇప్పడిత్తిత్తై విస్సైవినిషేధిక్కిఱతు ఎన్?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(ఇతుతాన) ఎన్ఱి,అతు, కీళ్ చ్చొన్న ఉపాసనత్తై.

(పూర్వపిహితహింసై) యావతు,

"శ్యేనేనాఽభిచరన్ యజేత"౧ ఎన్ఱు,

అ.—"'తాత్పర్యానుపపత్తిః, లక్షణాబీజమ్; అభిధాయాః ప్రకరణాదినియామ్యత్వమ్'౨ ఎన్ఱు, 'ఏ ప్రసిద్ధిః' ఎన్ఱి,అకైక్కియిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడితాన యోజిక్కిఱతు) ఇత్యాది—

"కామ్యకర్మత్తుక్కు విశిష్యసమానకర్తృక ప్రబన్ధాన్తరత్తిలే కణ్ఠోక్తమాన ఉపాసనవిధినివర్త్యత్వమ్ ఇఙ్గు శొల్లుకైయాలే అతువే తాత్పర్యగ్రాహకమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౨౩౦. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఆనాల్) ఇత్యాది.

"[ఇతుతాన] ఎన్ఱి,అ 'ఏతత్'-శబ్దమ్, ప్రధానత్వాత్ ఉపాసనపరామర్శి"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [ఇతుతాన] ఇత్యాది.—

పూర్వప్రకృతత్వమ్, [పరహింసా] శబ్దిత కామ్యవిధియుమిరుస్దాలుమ్, "ప్రాధాన్యమ్ ఉపాసనవిధిక్కు విశేషమ్"; ఎన్ఱు,కరుత్తు.

[ఇతుతాన] ఎన్ఱి,అతు, "ఇతుక్కుత్తాన" ఎన్ఱు,పడి.

[హింసైపోలే] ఎన్ఱు,తు, "హింసైక్కుప్పోలే" ఎన్ఱు,పడి,

("శ్యేనేన"౧) ఇత్యాదిః—

• అభిచరన్=వైరివధకామనాన్వన్, శ్యేనేన=శ్యేననామకయాగత్తాలే, యజేత=స్వేష్టత్తై సాధిత్తుక్కొళ్ళక్కడవన్"; ఎన్ఱు శ్రుతిక్కు అర్థమ్.

వ్యా.—ప్రథమత్తిలే విధిక్కప్పట్ట అభిచారకర్మమ్;

అతు, తమఃప్రచురరామ్[1], నాస్తికరామ్[2], ఇతుక్కుప్ప్పిఱ్పాడు విధిక్కప్పట్టు, ఆస్తికరామ్[1] కారీర్యాది[2]

అ.—"కామ్యకర్మవిధ్యపేక్షిత శాస్త్రవిశ్వాసప్రయోజకతయా, కామ్యవిధిక్కుమున్నే అభిచారవిధిక్కు స్వార్థవిషయక ప్రమితిజనకత్వమ్ అర్థ-క్రమ-న్యాయ-సిద్ధమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమత్తిలేవిధిక్కప్పట్ట) ఇత్యాదినా.

అభిచారః, ప్రయోజనమ్ అస్య ఆభిచారమ్;

"తదస్య"† "ప్రయోజనమ్"౩ ఎన్ఱ,అ సూత్రత్తాలే ప్రయోజనార్థత్తిలే 'అణ్' ప్రత్యయమ్: [ఇడవరి.౧౧.]

ఇతు, శ్రీతిస్థమాన ఫలార్థక శత్రాదేశసిద్ధ అర్థమ్. [పు ౪౧౯.

"'అయుక్తః ప్రాకృతస్తబ్ధః శఠో నైకృతికోఽలసః। విషాదీ దీర్ఘసూత్రీ చ కర్తా తామస ఉచ్యతే॥'"౪ఎన్ఱి, ఇవిడత్తిలే, "దీర్ఘసూత్రీ, అభిచారాదికర్మకుర్వన్ పరేషుదీర్ఘకాలవర్త్యనర్థపర్యాలోచనశీలః ఏవంభూతోయఃకర్తా స తామసః"౪ ఎన్ఱి,అభాష్యత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమఃప్రచురరామ్[1]) ఇత్యాది.

"శాస్త్రవిశ్వాసశూన్యర్కుక్కు శాస్త్రవిశ్వాసోత్పాదనత్తిలే ముఖ్యతాత్పర్యమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాస్తికరామ్[2]) ఇత్యాది.

"మాతాపితృసహస్రేభ్యోఽపివత్సలతరతయా ఆత్మోజ్జీవనే ప్రవృత్తా(ః) వేదాః"౫ఎన్కైయాలే, ఇతులబ్ధమ్.

(ఆస్తికరామ్[1]) ఇత్యాది.—

"అభిచారవిధియాలే లబ్ధమాన శాస్త్రవిశ్వాస శాలికళామ్" ఎన్ఱు,పడి.

(కారీరి[2]) యావతు,

"వృష్టికామః కారీర్యా యజేత"౬ ఎన్ఱు, వృష్ట్యర్థమాక విధిక్కప్పట్ట కారీరినామక ఇష్టి.

ఎ-అ.—౧౩౦. కారీరియావతు, "పశ్వాత్మస్యసంజీవనకామః, కారీర్యా యజేత"౭ ఎన్ఱు, వర్షార్థమాకవిధిక్కప్పట్టకామ్యకర్మఙ్గళ్.

† "తదస్య' ఇత్యేతత్, "సమయస్తదస్యప్రాప్తమ్" ఇత్యతోఽనువర్తతే; సూత్రంతు "ప్రయోజనమ్" ఇత్యేవ. ౩॥అష్టా. ౫-౧-౧౦౯. అన్ద్రలిపికా. పు. ౧౨౭, పఙ్క్తి ౬. ౪॥ గీ. ౧౮-౨౮ వ్యాఖ్యాన భాష్యమ్. నెల్లూర్ - శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రాశాలాయన్త్రితకోశః, పు. ౨౩౬. ౫॥ పు. ౪౧౦, ౨మ్ నోట్టు ౬॥ ౭॥

౧॥ ౨॥

నిషిద్ధ్యతే యథా, హా స్విన్నథా విహితా పురా। సత్త్వవ్యాప్తాయ[1] శేషత్వ[2]యోగ్యాయ, తదనన్తరమ్। నిషిద్ధ్యతేఽతిసత్త్వాయ[1] తదేకగతి[2]కాయ హి॥

మూ.—విధినిషేధఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ కురైయిల్లై.

వ్యా.—కామ్యకర్మఙ్గళిలే ఇఴిక్కైక్కు యోగ్యరాన రజఃప్రచురరైప్పఱ్ఱ నిషేధిక్కప్పడుకిఱాప్పోలే,

అ.—"(౧) ఇతు ఐహికఫలసాధనమాకైయాలే, నియతాముష్మిక స్వర్గసాధనవిశ్వజిదాది సంగ్రహార్థమ్ (ఆది)-శబ్దమ్;

(౨) శారీరియుమ్, అభిచారవిధిపోలే ఐహికఫలకమాకైయాలే "శాస్త్రవిశ్వాసప్రయోజక శ్యేనయాగత్తోడు ఏకరాశియాక ఎడుక్క "యోగ్యమానాలుమ్, రాజసకర్తృత్వాపాదకత్వసామ్యత్తాలే రాశ్యన్తర్భావవివక్షై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"రాగీ కర్మ-ఫలప్రేప్సుః లుబ్ధో హింసాత్మకోఽశుచిః। హర్షశోకాన్వితః కర్తా రాజసః పరికీర్తితః॥"౧ ఎన్గి, అవిడత్తిల్, "కర్మఫలప్రేప్సుః=కర్మఫలార్థీ"౧ ఎన్గి, అభాష్యత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రజఃప్రచురరై) ఇతి.

(౧) "గోవధోయాజ్యసంయాజ్యమ్" ఇత్యుపక్రమ్య, "హింస్రౌషధ్యస్త్ర్యుపజీవోఽభిచారో మూలకర్మ చ ... నాస్తిక్యం చోపపాతకమ్"౨ ఎన్గి, ఉ మనుస్మృతియైయుమ్,

(౨) "అనృతవచనమ్" ఇత్యుపక్రమ్య "తృణగుల్మవల్లీలతౌషధీనాం హింసయా జీవనమ్ అభిచారో మూలకర్మసు చ ప్రవృత్తిః"౩ ఎన్ఱు, తొడఙ్గి, "ఇత్యుపపాతకాని"౩ ఎన్గి బృహద్విష్ణుస్మృతియైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నిషేధిక్కప్పడుకిఱాప్పోలే) ఇతి.

"ముక్తసఙ్గోఽనహంవాదీ † ధృత్యుత్సాహసమన్వితః। సిద్ధ్యసిద్ధ్యోర్నిర్వికారః కర్తా సాత్త్విక ఉచ్యతే॥"౪ ఎన్గి, అవిడత్తిల్,

"ముక్తసఙ్గః=ఫలసఙ్గరహితః, అనహంవాదీ=కర్తృత్వాభిమానరహితః"౪ ఎన్గి, అభాష్యత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

వ్యా.—ఉపాసనముమ్, స్వాతన్త్ర్య[1] స్వశేషత్వ[2] నివృత్తిపూర్వకమాక భగవచ్ఛేషత్వవృత్తిలే ఊన్ఱుకైక్కు యోగ్యరాన సత్త్వప్రచురరైప్పఱ్ఱ విధిక్కప్పట్టు, పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ పిఱన్దు భగవదేకోపాయత్వవృత్తిలే యూన్ఱుకైక్కు యోగ్యరాన పరమసత్త్వనిష్ఠరైప్పఱ్ఱ నిషేధిక్కప్పడవుమ్ (కురైయిల్లై).

అ.—(స్వాతన్త్ర్య[1] స్వశేషత్వ[2]నివృత్తిపూర్వకమాక) ఇత్యాది.—

"'వక్ష్యమాణ పరమసత్త్వనిష్ఠ వ్యతిరిక్తాధికారిత్రయత్తిలుమ్ ప్రత్యేకమ్ గుణత్రయాన్వయమ్ నియతమాకైయాలే, అధికారివిభాగమనుపపన్నమ్' ఎన్గి, ఆశఙ్కాపరిహారార్థమ్, సర్వత్ర (ప్రచుర)-పదమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ పిఱన్దు) ఎన్ఱతు, "అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వాధ్యవసాయమ్ పిఱన్దు" ఎన్ఱపడి.

(భగవదేకోపాయత్వవృత్తిలే) ఎన్ఱతు, "స్వీకారాద్యవృత్తియాయ్, భగవద్వృత్తియాన్ననిరపేక్షసాధనత్వవృత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

(పరమ) ఇత్యాది:—

"(౧) జన్మాన్తరసుకృతత్తాలుమ్, (౨) ఇజ్జన్మత్తిల్ అనభిసంహితఫల కర్మానుష్ఠానత్తాలుమ్, అన్ఱిక్కే, కేవలభగవత్-కటాక్షత్తాలుణ్డాయ్, రజస్తమస్సుక్కళ్-మాత్రయాపి కలశాతే ఇరుక్కుమ విలక్షణసత్త్వవాన్కళైప్పఱ్ఱ" ఎన్ఱపడి.

"సర్వధర్మాంశ్చ సంత్యజ్య"౫ "విముక్తాన్యసమారమ్భః"౬ "త్యజ ధర్మమధర్మం చ"౭ "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"౮ ఇత్యాదికళైయుమ్ ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నిషేధిక్కప్పడవుమ్) ఇత్యాది.

అధ్యాహృతషష్ఠీఫలితమ్, (విధిక్కప్పట్టు) ఇత్యాదికమ్.

"ఇప్పడి, అధికారిభేదేన విధినిషేధఙ్గళుక్కు విరోధమిల్లామైయాలే, "విధినిషేధఙ్గళ్ సప్రయోజనఙ్గళ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧॥ గీ. ౧౮-౨౭ వ్యాఖ్యానభాష్యమ్: నెల్లూర్-శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రాయన్త్రితమ్. పు. ౨౩౬. ౨॥ మనుస్మృతి అధ్యా-౧౧-శ్లో ౫౯. † అనహంకారీ, ఇతిపాఠాన్తరమ్. ౩॥

౪॥ గీ. ౧౮-౨౬ వ్యాఖ్యానే, మేల్పడిల్. పు.

౫॥ శరణాగతిగద్యమ్. ౬॥ పు. ౧౧౭, ౧మ్ నోట్టు.

౭॥ ౮॥ గీ. ౧౮-౬౬.

"ఏతన్నిషిద్ధంకర్మాభిచారం, విహితంపునః?," ఇతిచేచ్ఛాస్త్రవిశ్వాసప్రయోజకతయాశ్రవేత్। విహితంనాస్తికానాంహిశాస్త్రీక్తిర్యధోనాత:॥

మూ.—౧౩౧. I అత్తై, శాస్త్రి-శ్వాసత్తు
కాఙ్క్ష పిధిత్తత్తు;

వ్యా. — "శాస్త్రత్తై, 'ఇల్లై' ఎన్ఱు, శ్రుమతుత్ మ్
"నాస్తికనుక్కు- శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక్కే;

వ్యా·—౧౩౧. " ఇప్పడి నిషేధికప్పడుమవై యాన శ్రవైత్తైన్న, అడియిలే ఎను కాఙ్క్ష (పిధిత్తత్తు)?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి·

అత్తావత్తు:—

"I. 'శరచిత్తశాస్త్రివశతోపాయో౽భిచారరుచిః'౧ "ఎన్ఱి,అపడియే అభిచారకర్మత్తై (పిధిత్తత్తు),

అ —౧౩౧. " ఇప్పడి, విహితత్తిఙ్దైయ నిషేధత్తుక్కు ప్రయోజనమ్ కొన్నార్;

ఇన్ని, నిషేధ్యాఙ్గళాన ఇవశ్రవినుడైయ విధిక్కు తాత్పర్యవిషయాక ముఖ్యప్రయోజనమ్కొల్లుకిఱార్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తజ్జిజ్ఞాసు ప్రశ్నరూపేణ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇప్పడి నిషేధకప్పడుమవై యాన) ఇత్యాది.

(ఇవైత్తైన్న) ఎన్ఱత్తు, "శ్యేనోపాసనఙ్గళై" [1, 2] ఎన్ఱపడి.

"ప్రత్యాశ్నాద్ధిషట్కస్యదూరాద్-అస్పర్శనంపరమ్?"౨ ఎన్ఱి,అవిత్తైయుటోక్కిఱ్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎత్తుక్కాక్కి?) ఇతి.

"※మాతాపితృసహస్రేభ్యోప్యతిలుమ్ వత్సలతరమాక్కైయాలే.

""శాస్త్రమ్,

"తత్తదధికారికళై విడమాట్టాతవాత్సల్యత్తాలే తత్తదధికారిక్కుడైయ తత్తత్పురుషార్థసిద్ధియైయుమ్, తన్ముఖేనశాస్త్రవిశ్వాసాది "ప్రణాడ్యా పరమపురుషార్థపర్యవసానత్తైయుమ్, అభిసన్ధిత్తు, ఉత్తరోత్తరాధికారత్తైప్పఱ్ఱనిషేత్స్యమానమానఇవశ్రైపూర్వపూర్వాధికారత్తైప్పఱ్ఱ విధిత్తతు' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే "ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అత్తావత్తు) ఇత్యాదినా.

("శరచిత్త"౧) ఇత్యాది.

ఇతు శ్రీరఙ్గరాజస్తవత్తిలే.

అ.—"'శఠో౽నైకృతికో౽లసః'౩ ఎన్ఱి,అవిడత్తిలే, 'శఠ.—"అభిచారకర్మరుచిః'౩ ఎన్ఱు, భాష్యమ్;

"అత్తిల్, అభిచారకర్మరుచియాయిరుక్కుమవన్, ఇరణ్డుపడికళాకవిరుప్పన్:—

"I. (౧) ప్రకారాన్తరేణ శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱన్దవనాయ్, "(౨) తమోగుణోద్రేకత్తాలే శత్రువధకాముడాయ్ తదుపాయమాన "శ్యేనయాగత్తిలే ఇచ్ఛైయుడైయవనుమ్;

"II. అజ్ఞనన్ఱి, కే, (౧) శాస్త్రత్తిలే అప్రామాణ్యసంభావనాయుక్తనాయ్, (౨) (1) తత్పరీక్షార్థమాకవుమ్, (2) శత్రువధార్థమాకవుమ్, శ్యేనయాగత్తిలే ఇచ్ఛైయుడైయవనుమ్.

" ఇప్పడి ఇరణ్డుపడియిలే, ఇఙ్గు 'శాస్త్రవశతోపాయః'౧ "ఎన్ఱి,అవిలినుడైయ సమభివ్యాహారత్తాలే, (II) ఇరణ్డామ్ "ప్రకారవిశిష్టణ 'శఠ'౧ శబ్దవివక్షితన్", ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శాస్త్రత్తై) ఇత్యాది.

నాస్తి, "పరలోక" ఇతిమతిః యస్య, సః=(నాస్తికః)—

"అస్తినాస్తిదిష్టంమతిః"౪ ఎన్ఱి,అసూత్రత్తాలే "ఠక్-" ప్రత్యయమ్ వన్దు (నాస్తిక)-శబ్దమ్ నిష్పన్నమాకిఱతు.

(శాస్త్రత్తై) ఇల్లైయెన్కైయావతు, శాస్త్రా౽ప్రామాణ్యబుద్ధి.

(నాస్తికత్వ) మావతు, తద్ధేతుకపరలోకాభావబుద్ధి.

(శాస్త్రవిశ్వాస) మావతు, శాస్త్రప్రామాణ్యనిశ్చయమ్.

యద్వా:—"'కుహకశఠనాస్తిక బాలవాదేషు'౫ "ఎన్ఱి,అ ఆపస్తమ్బసూత్ర-వ్యాఖ్యానత్తిలే,

"'శఠో=వక్రచిత్తః, నాస్తికః=ప్రేత్యభావాపలాపీ,'౫ ఎన్ఱు, "కొల్లైయాలే, ఇఙ్గుమ్ 'శఠ'౧ శబ్దమ్ వక్రచిత్త—పరః:

"వక్రచిత్తత్వమ్, శాస్త్రా౽ప్రామాణ్యబుద్ధియుక్తమనస్కత్వమ్;

"నాస్తికత్వమ్, తన్మూలకపరలోకా౽భావబుద్ధి;

౧॥ పు. ౪౧౨, ౧మ్నోట్టు ※ పు. ౪౧౦, ౨మ్నోట్టు.

౩॥ గీ. ౧౮-౨౮ వ్యాఖ్యానభాష్యమ్ నెల్లూర్ - శ్రీరఙ్గేశపుర సరస్వతీనిలయముద్రాశాలాయప్రకాశితే, పు. ౧౨౬.
౪॥ అష్టా. ౪-౪-౬౦; ఆన్ధ్రలిపిముద్రిత సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౧౧౯, పఙ్క్తి. ౨౮.

శేతనస్యాన్యశేషత్వస్వాతన్త్ర్యకాన్తచేతసః। “స్వరూపరూపగ్యతామేభేష్ఫేషత్వమ్” ఇతిచ స్ఫుటమ్॥ ఉపాస్తిరేపావిహితావిశ్వాసోత్పాదనా

మూ.—II. ఇత్తై స్వరూప విశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తతు.

వ్యా.—“II. ఉపాసనత్తై (విధిత్తను),

అ.—“ ‘శతచిత్త’ ౧ శబ్దమ్, (౧) బహువ్రీహియామ్పోతు,
“‘శత’ ౧ శబ్దమ్ వక్రమాత్రపరమ్;
“(౨) తత్పురుషనామ్పోతు, యథాశ్రుతార్థమ్;
“(1) చిత్తత్తుక్కు శాస్త్రీయ శక్తైయావతు, (2)తద్వానుక్కు
“శాస్త్రీయశక్తైయావతు వివక్షితమ్;
“ ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శాస్త్రీత్తై)
“ఇత్యాది”; ఎన్ఱాక్కఴుమామ్.
“(౧) ఆస్తికనుక్కు శత్రువధముమ్, అతిల్, (౨)ధార్మికనా
“యిరుక్కుమవనుక్కు వేదవైదికవిరోధివినాశముమ్, (3) అన
“న్యప్రయోజననుక్కు భగవద్భాగవతవిరోధినిరసనముమ్, శ్యేనవిధిక్కు
“ప్రయోజనమాయిరుక్కాలుమ్, వాత్సల్యాతిరేకత్తాలే, శాస్త్రవిశ్వాస
“శూన్యర్కు శాస్త్రవిశ్వాసోత్పాదనత్తిలే శాస్త్రిస్తుక్కు ముఖ్యతా
“త్పర్యమ్”; ఎన్ఱుకరుత్తు.
“(౧) ‘ “ఆత్మా” ఇతి తూపగచ్ఛన్తి గ్రాహయన్తిచ’౨ ఎన్ఱు,
“ఉపాసనత్తిలే శరీరశరీరిభావమ్ విషయమాక్కైయాలుమ్,
“(౨) ‘స్నేహపూర్వమనుధ్యానం “భక్తిర్” ఇత్యభిధీయతే’౩
“ఎన్ఱు, భక్తియిలే ‘అను’౩ శబ్దార్థమాన శేషత్వమ్ విషయమాక్కైయా
“లుమ్,
“తాదృశ ఉపాసనవిధిక్కు తజ్జన్యమోక్షత్తిలే తాత్పర్యమిరు
“క్కచ్చెయ్తేయుమ్,
“భగవదత్యన్త - అభిమత - సిద్ధోపాయస్వీకార-అధికారభూత-
“ఆత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానోత్పాదనత్తిలే ముఖ్యతాత్పర్యమ్” ఎన్ను
“మభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాసనత్తైవిధిత్తతు) ఇత్యాది
“దేహాతిరిక్త ఆత్మస్వరూపనిశ్చయమ్ కామ్యకర్మవిధిక్కుము
“ఖ్యతాత్పర్యవిషయ ప్రయోజనమాక్కైయాలే,

వ్యా.—“తన్నై౨ (౧)‘స్వతన్త్రన్’ ఎన్ఱుమ్, (౨) ‘అన్య-
“శేషభూతన్’ ఎన్ఱుమ్, భ్రమిత్తుపోన్ద చేతననుక్కు, (౧-౨)
“అవై ఇరణ్డుమ్వన్దేతి, ‘భగవచ్ఛేషత్వమే నిత్తైనిన్ఱ వేషమ్’
“ఎన్ఱు, తన-స్వరూపత్తిల్ విశ్వాసమ్పిఱక్కైక్కాక”; ఎన్గై;

౧౩౨. “ఇప్పడి, ఓరో విశ్వాసత్తుక్కాక విధిత్తు నిషేధిత్తమై ఒత్తిరున్దక్కాకిలుమ్, ఇవ్వుపాసనత్తై విడామల్ పఱ్ఱినిన్ఱాల్, అభిచారకర్మమ్పోలే కూర్రమన్ఱే, ఇత్తు?” ఎన్నై;

అ.—“ఇఙ్గు, ‘స్వరూప’ శబ్దమ్ దేహాతిరిక్త ఆత్మస్వరూపపరమన్ఱు,
“కింతు, భగవచ్ఛేషత్వరూప స్వరూపనిరూపకధర్మపరమ్”; ఎన్ను
మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవచ్ఛేషత్వమే) ఇత్యాది.
(నిత్తైనిన్ఱ వేషమ్) ఎన్ఱతు,
“అనౌపాధికత్వాత్ అవినాశియాన ఆకారమ్” ఎన్ఱపడి
“ ‘మూలత్తిలే [స్వరూపవిశ్వాసత్తుక్కాక] ఎన్ఱతు,
“ ‘భగవచ్ఛేషత్వవిషయక అనౌపాధికత్వప్రయుక్త అవినాశిత్వ
“నిశ్చయత్తుక్కాక’ ఎన్ఱపడి” ఎన్ఱు కరుత్తు.
అత్ర వక్తవ్యం సర్వం పూర్వమేవోక్తమ్.
౧౩౨. “ ‘అరుంతుదంతు మర్మస్పృక్’ఇ ఎన్ఱు,
“ ‘మర్మస్పృక్’ఇ- శబ్దత్తాలే ‘అరుంతుద’ఇ-శబ్దత్తుక్కు అర్థనిర్దేశమ్
“పణ్ణుకైయాలే,
(1) ‘మర్మస్పృక్’ఇ- శబ్దమ్, దుఃఖాతిశయజనకవాచియామ్,
(2) తత్పర్యాయ‘మర్మస్పృక్’ఇ శబ్దముమ్, తద్వత్తేవదుఃఖాతిశయజనక
వాచియాకిఱతు”; ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావ
తారికై, (ఇప్పడి, ఓరో) ఇత్యాది.
“అభిచారాదికళ్, ఫలవిశేషమడియాకవిట్టే అనర్థహేతుక్క
ళాయ్త్తు?;
ఇఙ్గు, ఫలమ్ మోక్షమాక్కైయాలే, అముఖత్తాల్ అనర్థప్రసఙ్గ
మిల్లై” ఎన్గి, ఆ సారోక్తశఙ్కానువాదమ్, (“ ఇవ్వుపాసనత్తై
విడామల్పఱ్ఱినిన్ఱాల్, అభిచారకర్మమ్పోలే కూర్రమన్ఱే, ఇత్తు?”
ఎన్నై) ఎన్ఱతు.

౧॥ పు. ౪౨౧, ౧వ నోట్టు, ౨॥

౩॥

౪॥

1 విశిష్టవేషవిద్విట్ చ, 2 దేహాత్మభ్రమవత్కృతమ్, 3 కించిద్దుఃఖానుభూత్యైకఫలకం, యత్తదీదృశమ్॥ పరహింసారూపకం పాపాకం, చర్మకర్మకమ్।

మూ.—౧౩౨. I. అఙ్కాతోల్ పురై యేపోమ్;

వ్యా.—"అత్తిలుమ్ కాట్టిల్ కూరిదమ్" ఎన్గిఱార్, (అత్తు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి:

I. పరహింసారూపమాన అన్ద అభిచారకర్మమ్,

అ.—అతుక్కు పరిహారమ్, (అత్తిలుమ్) ఇత్యాది.

(కూరిదమ్)=బలవదనిష్టానుబన్ధి:

ఇతు, (మర్మస్పర్శి)- శబ్దాభిప్రేతమ్.

(తోల్ పురై)=త్వగావరణత్తిల్ ఓరా న్తరమ్.

"'మ్రియతే అస్మిన్' ఇతిమర్మ" ఎన్ఱు, యాతొరు ప్రదేశత్తిలే స్పర్శిత్తమాత్రత్తాల్ శరీరిక్కు మరణమ్ ఉణ్డామ్, తాదృశాన్తర ప్రదేశమ్ మర్మమ్.

కణ్టకమ్ (తోల్ పురై యేపో) మతు.

క్షురమ్ (మర్మస్పర్శి) యావతు.

ఇవత్తాల్ స్వల్పదుఃఖమహాదుఃఖజనకఙ్గళై చొల్లుకిఱతు

"I. క్వచిత్తు, (1) ఆఘాతసంబన్ధిత్వ - (2) అన్తస్సంబన్ధిత్వవివక్షయా (1) ఏ (2) ఒశిష్ట నిష్కృష్టవేషవిషయఙ్గళాన (1) కర్మ (2) ప్రవృత్తికళై (తోల్ పురై యేపోమతు) ఎన్ఱుమ్, (మర్మస్పర్శి) ఎన్ఱుమ్, వ్యవహరిప్పతుముణ్డు,

II. ఇవ్విడత్తిలే, స్వల్పదుఃఖజనకత్వ - మహాదుఃఖజనకత్వఙ్గళే స్వారస్యసిద్ధఙ్గళ్"; ఎన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరహింసా) ఇత్యాది.

"శత్రువధరూపమాన" ఎన్ఱపడి—

"(౧) శ్యేనయాగోవా (౨) తత్ఫలంవా (హింసా)"౨ ఎన్ఱు, చోదనాలక్షణసూత్రత్తిలే తాన్త్రికర్వ్యవహరిక్కైయాలే,

"హింసాకర్మాభిచారస్స్యాత్"౩ ఎన్గిఱవిడత్తిలే '(1) హింసైవ కర్మ, (2) హింసాయాగకర్మ" ఎన్ఱు, విగ్రహద్వయముమ్ వివక్షితమ్:

అత్తిల్ (1) ప్రథమపక్షానురోధేన, "(పరహింసారూపమాన - అభిచారకర్మమ్) ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

వ్యా.—(1) దేహాత్మాభిమానిశైయలాయ్, (2) విశిష్టవేష విరోధియాయ్, ( ) అత్తాల్ వరుమ్ ఫలముమ్

అ.—"మరణోద్దేశేనానుష్ఠీయమానః మరణానుకూలః వ్యాపారః (హింసా); శ్యేనశ్చతథా"౪ ఎన్గిఱ తాన్త్రికగ్రన్థమ్ ఇఙ్గే అనుసన్ధేయమ్.

"మరణోద్దేశేనకృతః, అదృష్టద్వారకః, తదనుకూలః, వ్యాపారః (హింసా); శ్యేనశ్చ అదృష్టద్వారామరణసాధనమ్; అతోఽపిహింసా" ఎన్గిఱపక్షత్తిలే, (పరహింసారూపమాన) ఎన్గిఱ (పరహింసా) శబ్దమ్.

(౧) తత్కారణత్తిల్ లాక్షణికమాకిల్,

(౨) పరహింసాం రూపయతి=నిష్పాదయతి" ఎన్ఱు, యౌగికమాకిల్, ఆక్కడవతు.

"అజ్ఞానంతస్యకరణమ్"౫ ఎన్గిఱపడియే, అజ్ఞనుక్కు అల్పదణ్డమ్" ఎన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దేహాత్మా) ఇత్యాది—

"'విషాదీ దీర్ఘసూత్రీచ కర్తా తామస ఉచ్యతే'౬ ఎన్ఱు, తమః ప్రచుర పురుష కర్తృత్వసామర్థ్యత్తాలే, తమఃప్రాచుర్యకార్యవిపరీతజ్ఞానవత్కర్తృత్వమ్ సిద్ధమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(విశిష్టవేషవిరోధియాయ్) ఎన్ఱతు, "దేహాత్మాభిమానవద్విశిష్ట ప్రతిసంబన్ధితాక - అనిష్టజనకమాయ్" ఎన్ఱపడి.

అన్ద అనిష్టత్తై విశేషిప్పిక్కిఱార్, (అత్తాల్ వరుమ్) ఇత్యాదినా:

(అత్తాల్)=శ్యేనయాగత్తాల్.

"యస్తు ఇహవా 'ఏతత్ అహమ్' ఇతి, 'మమేదమ్' ఇతి, భూతద్రోహేణ కేవలం కుటుంబమేవ అనుదినంపుష్ణాతి, సః, తాన్ ఇహవిహాయస్వయంతదఘేనరౌరవేనిపతతి"౭ ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కిలదుఃఖానుభవ) ఇత్యాది.

వి-అ.—౧౩౨. (విశిష్టవేషవిరోధియాయ్) ఎన్ఱతు,

"వర్ణాశ్రమాదివిశిష్టవేషత్తుక్కు, (౧) స్వసజాతీయ పాపప్రవర్తనశక్తియాలేయుమ్, (౨) స్వ-విజాతీయసత్కర్మ ప్రతిబన్ధకశక్తియాలేయుమ్, విరోధియాయ్" ఎన్ఱపడి.—

౧॥ పు. ౪౨౨, ౪వ నోట్టు. ౨॥

౩॥

౪॥ ౫॥

౬॥ గీ. ౧౮-౨౮. ౭॥

1 ౪౨౪ 2 3

నిష్కృష్టవేషవిద్విట్ చ, స్వరూపజ్ఞానవర్త్మనః, ఈ దేశపరతన్త్రస్య స్వరూపస్య ప్రణాశకః,॥ ఉపాసనమహంకారగర్భమేతత్తు, వర్త్మకృట్।.

మూ.— II. ఆక్షుమర్మస్పృక్.

వ్యా.—శిల దుఃఖానుభవమాత్రమాయ్ కొణ్డు, మేలెழుపొన్నైయాలే, (తోల్ పురైయేపోమ్) ఎన్గిఱతు;

II. అహంకారగర్భమాన ఇన్ద ఉపాసనమ్, (1) ఆత్మజ్ఞానమ్ పిఱన్దవన్- శెయ్యలామ్, (2) నిష్కృష్టవేషవిరోధి

అ.—(మాత్ర) శబ్దః, వక్ష్యమాణస్వరూపనాశస్య వ్యవచ్ఛేదకః.

[తోల్ పురైయేపోమ్] ఎన్గిఱ అతిత్తాల్ గౌణీలబ్ధసాదృశ్యమ్, (మేలెழుపొన్నైయాలే) ఇతి.

"అధికారబోధయుక్తేషు" ౧ఇత్యాద్యుక్తప్రకారేణ (1) ప్రధానకర్తృత్వ (2) భోక్తృత్వ అనుసన్ధానరూప సూక్ష్మాహంకారాధికారకత్తైయుడైయ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అహంకారగర్భమాన) ఇత్యాది.

"విదుషోఽతిక్రమే దణ్డభూయస్త్వమ్" ఎన్గిఱ అతినైయుడైయ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మజ్ఞానమ్) ఇత్యాది.

"ప్రజాపతివాక్యోదిత-అపహతపాప్మత్వాది విశిష్టస్వస్వరూపానుసన్ధానంపరవిద్యాఙ్గమ్" ఎన్నుమతైయుడైయ (ఆత్మజ్ఞానమ్ పిఱన్దవన్-శెయ్యలామ్) ఇతి.

(నిష్కృష్టవేషవిరోధియామ్) ఎన్గిఱతు, "దేహావైశిష్ట్యేనవచ్ఛిన్న ఆత్మప్రతిసంబన్ధికానిష్ట జనకమాయ్" ఎన్గిఱపడి.

ఎ.అ.—I. కర్మజ్ఞఱుక్కు, (౧) "స్వ-సజాతీయకర్మప్రవర్తనశక్తి" ఎన్గిఱతుమ్,

(౨ "స్వ-విజాతీయకర్మప్రతిబన్ధకశక్తి" ఎన్గిఱతుమ్, "(౩) స్వఫలాధానశక్తి" ఎన్గిఱతుమ్, శక్తిత్రయముణ్డిఱే?.

II. అన్గిఱక్కు, "లోకాపవాదాదిసంపాదనత్తాలే విశిష్టవేషవిరోధి" ఎన్నుమామ్.

(నిష్కృష్టవేషవిరోధియామ్) ఎన్గిఱతు, "భగవదతిశయాధాయకత్వరూప శేషత్వవిరోధియామ్" ఎన్గిఱపడి.

ఇ.అ.—౧౩౨. (విశిష్టవేషమ్) ఎన్గిఱతు, "దేహవిశిష్టవేషమ్" ఎన్గిఱపడి,

౧॥ పు. ౩౯౩, ౧వ నోట్టు.

6-5-99.

వ్యా.— యామ్, (3) భగవదేకపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపనాశకమాన్నైయాలే, (వర్మస్పృక్) ఎన్గిఱతు.

౧౩౩. "ఇవ్వళవేయన్ఱు, (ఇత్యాదౌ, . . . దుష్కర) ముమ్" ఎన్గిఱార్,

అ.—అన్ద అనిష్టత్తైవిశేషిప్పిక్కిఱార్, (భగవదేక) ఇత్యాదినా.—

"స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయోపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వపర్యవసిత - అదృష్టద్వారకసాధన ప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప- అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపానుప్రవిష్ట భగవదత్యన్తాభిమతవిరహరూపస్వరూపనాశహేతువాన్నైయాలే, మహాదుఃఖజనకమ్"; ఎన్గిఱపడి.

ఇత్తాల్, "ఇతు, శ్యేనయాగాదియిలుమ్ కాట్టిల్ అత్యన్తానర్థహేతువాన్నైయాలే, 'అముష్మిత్తాల్ అనర్థప్రసఙ్గమిల్లై' ఎన్నుమ్ శఙ్కై పరిహృతై"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౩౩. "[దుష్కరముమామ్] ఎన్గిఱ అమూలస్థ 'చ' శబ్దార్థమ్, పూర్వోక్తస్వరూపవిరోధాదిసముచ్చయమ్"; ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇవ్వళవేయన్ఱు) ఇత్యాది.

(ఇవ్వళవే) ఎన్గిఱతు,

"(౧) స్వరూపవిరుద్ధత్వ - (౨) అపాయత్వ - (౩) భయజనకత్వ - (౪) శోకజనకత్వ - (౫, అహంకారమిశ్రతాహేతుకనిషిద్ధత్వ- (౬) అవద్యకరత్వ - (౭) ఫలవిసదృశత్వమాత్రమ్"; ఎన్గిఱపడి.

"'సముచ్చయే "చ" శబ్దసమభివ్యాహృతస్య కించిత్-అప్రాధాన్యం ప్రతీయతే' ఎన్గిఱ శాబ్దికమర్యాదైయాలే, [వా. ౧౧౫ల్] '[అజ్ఞానాఽశక్తికళన్ఱు] ఎన్ఱు, కణ్ఠోక్తమాన అప్రధానత్వమ్, ఇఙ్గే 'ఉమ్మై'యాలే స్మారితమ్;

"ఇత్తాల్, 'ఇన్ద అప్రాధాన్యమే ఇతుక్కు చరమనిర్దేశహేతు' ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్"; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—౧౩౩. "నను! 'ఇదంశ్యేనవిధితుల్యత్వాల్ రక్షణమేవన భవతి, ఇతి వక్తుంనశక్యతే;

శాస్త్రీస్య, వాత్సల్యభావాఽజ్ఞత్వయోః అన్యతరప్రసఙ్గాల్:

మూ.—౧౩౩. ఇత్యాదిగా,

వ్యా.—(ఇత్యాదిగా) ఇత్యాదియాలే.

"ఇప్పడిస్వరూపవిరోధియాయిరుక్కి-అ ఇవ్వుపాస "నద్దాగా, (1) 'యజ్ఞేన దానేన తపసాఽనాశకేన బ్రా "హ్మణా(ః) వివిదిషన్తి'౧

"(2) 'అవిద్యయామృత్యుంతీర్త్వా విద్యయాఽమృత "మశ్నుతే' ౨

అ.—"మూలత్తిలే [ఇత్యాదిగా] ఎన్ఱు, అ 'ఇదమ్' శబ్దమ్, [వా.౧౩౨.] "[మర్మస్పర్శి] ఎన్ఱు, అ వ్యవహిత పూర్వవాక్యోక్త స్వరూప "విరోధిత్వవిశిష్ట ఉపాసనపరామర్శియాకైయాలే,

"'ఇవన్ ఉక్కు సముచ్చిత్యదోషత్వమల్లధు, వ్యవస్థితవికల్పేన "'దోషత్వమిల్లై' ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళి చ్చెయ్కిఱార్,

(ఇప్పడి స్వరూపవిరోధియాయిరుక్కి-అ) ఇత్యాది.

[కర్మ] శబ్దార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("యజ్ఞేన"౧) ఇత్యాదినా.

"("యజ్ఞః")=జ్యోతిష్టోమాదిః; ("దానమ్")=సత్పాత్రేషు విత్తవ్యయః; ("తపః")=కాయశోషణహేతునియమః; అశః= అశనమ్, సఏవ అశకః, తస్య అభావః (అనాశకమ్):=అనశనమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇఙ్గే ("యజ్ఞేన") ఇత్యాది- తృతీయార్థకరణత్వత్తుక్కు, (౧) ధాత్వర్థవేదనత్తిలేయో, (౨) సనర్థ ఇచ్ఛైయిలేయో, అన్వయమ్?" ఎన్ఱుమ్ సంశయత్తుక్కు,

'"అసినాజిఘాంసతి"౩ "అశ్వేనజిగమిషతి"౪ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ పోలే, "ప్రాధాన్యాత్ ప్రకృత్యర్థవేదనత్తిలే అన్వయమ్"౫ ఎన్ఱు, అన్యా యానుగృహీత అర్థనిర్ణయమే నివర్తకమాకైయాలే, తాదృశ అర్థగ్రాహకతయా 'సన్' ప్రత్యయరహితప్రమాణత్తై ఉపాదానమ్పణ్ణుకిఱార్, ("అవిద్యయా"౨) ఇత్యాది.

వి-అ.—౧౩౩. ("తపసాఽనాశకేన"౧) ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, "తపసా, అనాశకేన," ఎన్ఱు, పదచ్ఛేదమ్.

("అనాశకేన"౧) ఎన్ఱతు, "అనశనేన" ఎన్ఱపడి.

౧॥ బృ-ఉ-౪-౪-౨౨. ౨॥ మైత్రేయఉ-౭-౯. ౩॥ ౪॥ ౫॥

వ్యా.—"(3) 'సర్వాపేక్షా చ యజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్'౬

"(4) 'కషాయపక్తిః కర్మాణి జ్ఞానంతుపరమాగతిః'౭

అ.—ఇఙ్గే, "'అవిద్యా=విద్యేతరత్ విహితంకర్మ'౮ ఎన్ఱు, అపడియే. ("అవిద్యయా"౨)=అనభిసంహితఫలకర్మణా, ("మృత్యుమ్"౨)=జ్ఞానోత్పత్తివిరోధిప్రాచీనంకర్మ, (తీర్త్వా'౨)=వ్యపోహ్య" ఎన్ఱపడి,

ఉపాత్తశ్రుతివిషయ సూత్రత్తైయుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, ("సర్వాపేక్షా"౬) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, "విద్యా" ఇతివిశేష్యమ్ అధ్యాహార్యమ్:—

"బ్రహ్మవిద్యా, యజ్ఞాదినిత్యనైమిత్తిక సర్వకర్మసాపేక్షా భవతి; కుతః?:—("యజ్ఞాదిశ్రుతేః"౬)=("యజ్ఞేనదానేన")ఇత్యాది శ్రుతేః:

యథా, అశ్వః పరికరబన్ధాదిసాపేక్షః, తదుక్తఏవగమనాయ ప్రభవతి, తద్వత్" ఎన్ఱపడి.

ఉపాత్తశ్రుతిసూత్రోక్తకరణత్వోపయోగి కించిత్కార ప్రదర్శకప్రమాణోపాదానమ్, ("కషాయపక్తిః"౭) ఇత్యాది.

("కషాయ"౭)-శబ్దః రాగాదివాచకః, రజస్తమోగుణోపలక్షకః;

("కర్మాణి"౭)=("కషాయ") శబ్దిత రజస్తమోనిబర్హణనిమిత్తాని;

("జ్ఞానం...పరమాగతిః"౭)=పరమగత్యుపాయః;

ఉభయత్రకారణేకార్యోపచారః.

వి-అ—("అవిద్యయా"౨)=కర్మణా, ("మృత్యుం"౨)=ఉపాసనవిరోధిపాపసమూహమ్.

"సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్"౬ ఇత్యేతత్ ఉత్తరమీమాంసాయామ్, తృతీయాధ్యాయ చతుర్థపాదే:

అస్యార్థః వేదాన్తసారేభాష్యకారైః అభిహితః:—

"'సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్'=కర్మవత్సుగృహస్థేషు, అగ్నిహోత్రాదిసర్వకర్మాపేక్షావిద్యా;

బ్రాహ్మణావివిదిషన్తి, 'యజ్ఞేనదానేన'౧ ఇత్యాదిశ్రుతేః:

యథాఽశ్వః గమనసాధనభూతోఽపిస్వపరికరబన్ధాపేక్షఃగమనే:

ఊర్ధ్వరేతస్సుచస్వాశ్రమకర్మాపేక్షా'౯ ఇతి.

౬॥ బ్రహ్మసూ-అ-౩, పా-౪, అధి-౨౬, వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రిత శ్రీభా-పు. ౭౧౭. ౭॥ ౮॥ ౯॥ అత్రముద్రిత వేదాన్తసారే, పు, ౨౬౦.

వ్యా॰—"(5) 'కషాయేకర్మభిఃపక్వే తతోజ్ఞానంప్రవర్తతే'౧

"(6) 'జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః

" నరాణాంక్షీణపాపానాం కృష్ణేభక్తిః

ప్రజాయతే'౨

అ॰—ఉపాత్తవచనత్తిలే కషాయపాకకర్మఙ్గళుక్కు కార్య కారణభావమ్ స్ఫుటమల్లామైయాలే, తత్-స్ఫుటత్వార్థమ్ ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్, ('కషాయే"౧) ఇత్యాది.

"("కర్మభిః కషాయేపక్వే, తతఃజ్ఞానంప్రవర్తతే")=ప్రసరతి" ఎన్ఱపడి.

"కర్మఙ్గళుక్కు రజస్తమోనిబర్హణనిమిత్తత్వమ్, తద్ధేతుభూత పాపక్షయద్వారకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్, ("జన్మాన్తర"౨) ఇత్యాది.

("తపస్"౧) - శబ్దమ్, కాయశోషణాదినియమోపలక్షిత కర్మయోగపరమ్;

(" జ్ఞానమ్"౨) ఆత్మావలోకనమ్;

"యమాద్యఙ్గసముద్భూతా సమాధిస్సంస్థితిఃపరే । బ్రహ్మణిశ్రీనివాసాత్యేప్యుక్తధ్యానపరివర్జితా"॥౩ ఎన్గిఱపడియే, ("సమాధిః") విశద ధ్యానవిశేషః;

("భక్తిః") ప్రీతిరూపాపన్నస్మృతిః;

దశాభేదత్తాలే కార్యకారణభావవ్యపదేశమ్.

ఎ-అ॰—పురాతనమాన అరుమ్పతత్తిల్ ఇతుక్కు అర్థమ్:—

"'విద్యైయాకిఱ ఉపాసనమానతు, ("సర్వాపేక్షాచ"౪)= సర్వకర్మఙ్గళైయుమ్ అఙ్గమాక అపేక్షిత్తు ఇరుక్కుమ్;

కుతః?:

("యజ్ఞాదిశ్రుతేః"౪)=యజ్ఞాదికర్మఙ్గళై అఙ్గఙ్గళాక శ్రుతి శొల్లుకైయాలే;

("అశ్వవత్"౪)=కుతిరైయుమ్ మేలాన ఉపకరణఙ్గళిల్ నాత కుతిరై, యుద్ధసాధనమాకాతాప్పోలే' ఎన్ఱపడి".

("కషాయమ్"౪)=పాపమ్,

మూ॰— కర్మసాధ్యమాకైయాలే,

దుష్కరముమాయిరుక్కుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ - తిరువడిక్ళే శరణమ్.

వ్యా॰—ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే, కాయక్లేశకర-మాన కర్మానుష్ఠానత్తాలే సాధిక్కప్పడుమతాకైయాలే,

"అశక్తనాన ఇవనాల్, శెయ్యత్తలైక్కట్టవుమ్

"అరితాయిరుక్కుమ్"; ఎన్ఱైు.

ఆక, [వా॰ ౧౧౫.] [ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్] ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవాక, ఉపాయాన్తర దోషమ్ విస్తరేణప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

[ఆఱుప్రకరణఙ్గళిలిరణ్డామతాన,

ఉపాయప్రకరణత్తిల్ ప్రసఙ్గాద్ అన్తర్భూతమాయ్, ఒన్పతుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామతాన]

ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

పెరియజీయర్-తిరువడిక్ళేశరణమ్.

అ॰—"కష్టమ్కర్మ"† ఎన్గిఱలోకప్రసిద్ధియైయుట్కొణ్డు దౌష్కర్యమూలప్రదర్శనమ్, (కాయక్లేశ) ఇత్యాది.

"యజ్ఞాదికళ్, సాధ్యరూపఙ్గళాకైయాలే, ఇతికర్తవ్యతయా అఙ్గఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కర్మానుష్ఠానత్తాలే) ఎన్ఱతు.

"కర్మానుష్ఠానమ్, భగవత్ ప్రసాద-పాపక్షయ-రజస్తమోనిబర్హణ ప్రణాడియాలే ఉపాసనసాధనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలస్థ [సాధ్య]శబ్దార్థమ్, (సాధిక్కప్పడుమతాకైయాలే) ఇతి.

"దుష్కరత్వమ్ కర్తృసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, శక్తనుక్కు తత్ర కర్తృత్వమ్ వ్యాహతమాకైయాలే, సామర్థ్యాత్ అశక్తనుక్కు కర్తృత్వమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అశక్తనాన ఇవనాల్) ఎన్ఱతు.

"అపద్దుస్సుమకృచ్ఛ్రేఽకృచ్ఛ్రేథమఖిల్"౫ఎన్ఱు, "దుష్కర" శబ్దమ్ కృచ్ఛ్రేణకర్తవ్యత్తిలే వ్యుత్పాదితమాకైయాలే అత్తైత్తిరుప్పుళ్ వన్గి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శెయ్యత్తలైక్కట్టవుమ్ అరితాయ్) ఇత్యాదినా.

మూలస్థసముచ్చయార్థమ్, (తలైక్కట్టవుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మై.

౧||

౨|| పు. ౪౦౮, ఉప్పనోట్టు.

౩||

౪|| పు. ౪౨౫, ఉప్పనోట్టు.

౫|| అష్టా-౩-౩-౧౨౬.

అస్మిన్ ప్రకరణే పూర్వముక్తానాముపాయదోషతా: తతశ్చాత్ సాత్త్విక త్రిగుణోత్పత్త్యుక్తాయత స్తతః॥ "కాకమాంసంశునోచ్ఛిష్టమ్" ఇతిన్యా

౨ —ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అక్ పా పకా స్తర) ఇత్యాది.

[అయ్యప్రకరణఙ్గళిల్ ఇరణ్డామదాన
ఉపాయప్రకరణత్తిల్ ప్రసఙ్గాద్-అన్తర్భూతమాయ్,
ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామత్తాన]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.
అణ్ణావ్యఙ్గార్ - తిరువడిక్కళే శరణమ్.

౨-౨ —ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తై త్తలైక్కట్టుకిఱార్, (అక్) ఇత్యాదియాల్.

ఇన్ద ప్రకరణత్తిల్ మున్సొల్లామ్ ఉపాయాన్తరదోషఙ్గళై చ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, పిన్బు "అత్యాఘమ్ దుశ్శకమ్" ఎన్గైయాలే, "కాకమాంసంశునోచ్ఛిష్టం స్వల్పంతదపిదుర్లభమ్" ౧ ఎన్గిఱ లోక న్యాయమ్ తోన్ఱ్ మక్కిఱతు.

ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణంసంపూర్ణమ్.
ఎమ్బార్ జీయర్ - తిరువడిక్కళే శరణమ్.

మీ —కింతు, 'పారతన్త్ర్యభావవల్ ముఖ్యరక్షణంనభవతి. పరంతు, గౌణరక్షణమ్' ఇత్యభ్యుపగన్తవ్యమ్:

తతశ్చ, 'గౌణోపాయత్వంభక్తేరస్తి' ఇతి, భగవతోనిరపేక్షత్వంనసిధ్యతి' ఇత్యాశఙ్క్య?, "గౌణమోక్షసాధనమపి, ప్రపత్తిద్వారకమ్" ఇత్యాహ,

(ఇత్యుత్తాన) ఇతి.

సంగతిస్స్ఫుటా.

సంశయస్తు:—

(1) "భక్తిః సాక్షాన్మోక్షహేతుః?,

ఉత, (2) ప్రపత్తివ్యవధానేన?" ఇతి.

తదర్థమ్, "భక్తేః, (3) ప్రపత్తిశేషత్వంసంభవతి?,

ఉత, (4) న?" ఇతి.

తదర్థమ్, (5) "కించిత్కారత్వం క్వచిద్ దృష్టమ్?,

ఉత, (6)న?" ఇతి.

యదానదృష్టమ్, తదా, భక్తేఃప్రపత్తిశేషత్వాభావాత్ స్వాతన్త్ర్యేణైవమోక్షసాధనత్వసిద్ధిః.

మీ.—యదా కించిత్కార సంభవోదృష్టః, తదా, శేషత్వసంభవాత్ '[భక్తేః] మోక్షోపాయత్వం ప్రపత్తిద్వారకమ్' ఇతిసిధ్యతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

"భక్తేః, ప్రపత్తిద్వారకత్వమ్ అనుపపన్నమ్;

" 'ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే' ౨ ఇతి అవ్యవధానశ్రుతేః:

"ప్రపత్తేః అత్యన్తనిరపేక్షత్వేన భక్త్యాహితకించిత్కారాఽనపేక్షత్వాచ్చ:

" 'భక్త్యాపరమయావాపి ప్రపత్త్యావామహామునే!'౩ ఇత్యాది "విరోధశ్చ" ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

" 'నాస్త్యకృతఃకృతేన'౪ ఇత్యాది శ్రుతిసన్నిధేః ఉపాసకశ్రీగజేన్ద్రవృత్తాన్తాత్ భక్తేః ప్రపత్తిద్వారకత్వమ్ అవగమ్యతే;

నచ అవ్యవధాన శ్రుతివిరోధః;

'జన్మకర్మచమేదివ్యమ్; ఏవంయోవేత్తితత్త్వతః। త్యక్త్వా దేహంపునర్జన్మ నైతి మామేతిసోఽర్జున!'॥౫ ఇత్యాదివదుపపత్తేః:

"కించ:—కించిత్కారానపేక్షత్వ విరోధః;

"ప్రపత్త్యధికారభూత అహంకారనివృత్తిపూర్వక శోకజననేవినియోగాత్:

"నచ, వికల్పవచనవిరోధః;

" 'కర్మయోగేనవా భక్తియోగేనవా'౬ ఇత్యాదివదుపపత్తేః:

" 'నను! భక్తానామపి అన్తతోగత్యా ప్రపన్నత్వే అవశ్యకే, "ప్రపత్తేశ్చ పారతన్త్ర్యభినివృత్తిరూప ముఖ్యముక్తిప్రదత్వాత్, ఫలభేద "సిద్ధాన్తో వ్యాకుప్యేత?' ఇతిచేత్;—

"నైవమ్: 'అశక్త్యాస్వయత్నత్యాగేన సిద్ధోపాయస్వీకారేఽపి "స్వాభిమతఫలస్య అవిలమ్బేన సిద్ధ్యర్థం కిల సిద్ధోపాయఃపరిగృహ్యతే;

"అతః, ఫలభేదసిద్ధిః' ఇతి, ప్రపత్త్యన్తరాణాం నసర్వాన్ప్రతి "ఉపాయత్వమ్, అపితు అఙ్గాన్ ప్రత్యేవ:

"తత్రాపి, I. 'అనిష్టానుబన్ధిష్టసాధనత్వమ్, నతు ముఖ్యేష్టసాధనత్వమ్' ఇత్యేకః పక్షః:

౨॥ ౩॥
౪॥ ముణ్డక-౧-౨-౧౨. ౫॥ గీ-౪-౯. ౬॥

అనిష్టఫలదాభక్తిం,తత్రాపి వ్యాజమాత్రికా వ్యాజమాత్రాపి న,తు కిందత్తైదానస్వరూపికా ప్రపత్తిశేషభూతత్వాత్తథాయాతా చ నేత్యలమ్।

మీ — "II 'తాదృశ అముఖ్య ఫలం ప్రతి ఉపాయత్వం నాస్తి, 'కింతు, వ్యాజత్వమ్' ఇత్యపరగపక్షః

"III 'వ్యాజత్వమపినాస్తి, కింతు, దత్తప్రతిదానరూపత్వమేవ' "ఇతి పక్షాన్తరమ్.

"IV 'తదపినాస్తి; ప్రపత్త్యధికారార్థత్వేన ప్రపత్తిశేషత్వాత్ "ఇతి తురీయగపక్షః' ఇతి.

వితత్ప్రికరణార్థసంగ్రహః —

"భక్తియోగాద్యుపాయస్స్యాత్
"జ్ఞానినాంతువిరోధతః।
"(1) తత్తత్సుకృతమూలత్వాత్,
"(2) దేహాద్యుపాధిసంభవాత్,॥
"(3) సాంసారికప్రవృత్తిత్వాత్,
"(4) దేహాత్మభ్రిమమూలతః,।
"(5) దేవతాన్తరసంసర్గాత్,
"(6) అప్రాప్తత్వాత్, (7) అసంభవాత్,॥
"(8) తథాప్రాప్తివిరుద్ధత్వాత్,
"(9) ఆచార్యైరపరిగ్రహాత్,।
"(10) కాలధర్మత్వరాహిత్యాత్,
"(11) నిషిద్ధత్వాదపాయవత్,॥
"(12) తత్త్వదృక్-దివ్యసూక్తేశ్చ,
"(13) భయ-శోక-నిదానతః,।

27-6-99.

మీ — (14) అభియుక్తస్యవచనాత్,
"అపాయస్సాధనాన్తరమ్॥
"భక్తిస్తువ్యాజమాత్రంస్యాత్,
"అజ్ఞేష్వఫలసామ్యతః।
"'నాయం'[1] 'నాస్త్యకృతో న'[2] ఇతి
"శ్రుత్యోరుపాయనిషేధతః॥
"నవావ్యాజత్వమప్యస్యాః,
"'ఏషఏవ'[3] ఇతిచశ్రుతేః।
"(1) ఈశ్వరేణైవదత్తత్వాత్,
"(2) ఫలత్వాచ్చైవ, (3) నిర్దానాత్,॥
"(4) పితుర్గోదానతుల్యత్వాత్
"ఉపాయత్వేఽపివాభవేత్।
"(5) అభిచారేణతుల్యత్వాత్,
"(6) నిషేధాచ్చ విధానతః,॥
"తత్త్వం స్వరూపమస్యాస్తు,
"ప్రపత్తావధికారతా।
"దుష్కరత్వేనశోకస్స్యాత్,
"గజేన్ద్రస్యేవసర్వతః॥" ఇతి

[అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే (పు ౩౦౪, పరి౨౧]

షష్ఠప్రకరణంసమాప్తమ్

(కున్నత్తూర్) ఐయఙ్-తిరువడిక్కేశరణమ్

౧॥ కఠఉ-౨-౨౩, ౨॥ పు ౪౨౭, ౪మ్ నోట్టు
౩॥ కౌషీతకీ-ఉ-౩-౮ బృ-ఉ-౪-౪-౨౨

ఉక్తం షష్ఠేఽగతిత్వేన భక్తేః, ఈరక్షణస్య చ। నైరపేక్ష్యం; సప్తమే చ ప్రపత్తేస్తత్త్వముచ్యతే॥ ఫలప్రవృత్త్యా తో(?)క్తా వ్యభిచారాదసాధనమ్।

మీ.—రఠ. ఉక్తం షష్ఠే, భక్తేః అనేకదోషదుష్టత్వా దనుపాయత్వేన భగవద్రక్షణస్య నిరపేక్షత్వమ్.

సప్తమే, ప్రపత్తేరనుపాయతయా తత్రాపి నిరపేక్షత్వముచ్యతే.

పూర్వాధికారణ ప్రసఙ్గాత్ సంగతిః.

"యది శరణాగతిర్న దుష్టా, తర్హి, న్యాసోపి తథా స్యాత్; ప్రపత్త్యా ఽవిశేషాత్" ఇత్యవాన్తరసంగతిః.

తత్ర, ప్రథమం సాధనప్రవృత్తేః ఫలవ్యభిచారాత్ అసాధనత్వముచ్యతే.

సంశయస్తు:—

"న్యాసస్థలే, భగవతోరక్షకత్వం (1) సాపేక్షమ్?,

(2) ఉత, నిరపేక్షమ్!" ఇతి;

తదర్థమ్, "స్వగతస్వీకారః, (3) సాధనమ్?,

(4) ఉత న?" ఇతి;

తదర్థమ్, "తస్యఫలవ్యభిచారో (5) నాస్తి?,

(6) ఉత, అస్తి?" ఇతి;

"ఓమిత్యాత్మానంయుఞ్జీత",౧ "మామేకంశరణంవ్రజ",౨ఇతివిధిః, (7) నియతసాధనత్వాభిప్రాయః?,

(8) ఉత, ప్రాయికత్వాభిప్రాయః?;

తదర్థమ్, "భరతప్రపత్తావ్యభిచారదర్శనం, (9) స్వగతస్వీకారవిధేః ప్రాయికత్వాభిప్రాయం కల్పయతి?,

(10) ఉతన?" ఇతి;

తదర్థమ్, "భరతప్రపత్తావ్యభిచారః, అవైకల్యప్రబల ప్రతిబన్ధకసద్భావాదినా (11) అన్యథాసిద్ధః?,

(12) ఉతనాన్యథాసిద్ధః?" ఇతి:

యదా, ఫలవ్యభిచారదర్శనమ్ అన్యథాసిద్ధమ్,

తదా, తస్యప్రపత్తివిధేః, ఫలసాధనత్వ - ప్రాయికాభిప్రాయకల్పకత్వాభావాత్ అవ్యభిచారేణ స్వగతస్వీకారస్థలే భగవతో న నిరపేక్షత్వ సిద్ధిః;

మీ.—యదా, భరతప్రపత్తావ్యభిచారదర్శనమ్ అన్యథాసిద్ధమ్,

తదా, తస్య, ప్రపత్తేః ఉక్తాభిప్రాయకల్పకత్వాత్ వ్యభిచారేణ సాధనత్వాభావాత్ అత్ర భగవతో నిరపేక్షత్వసిద్ధిః.

పూర్వపక్షస్తు:—

"స్వగతస్వీకారస్య ప్రాయికతోక్తిః అనుపపన్నా;

"'ఆత్మానంయుఞ్జీత',౧ 'శరణంవ్రజ'౨ఇత్యాదివిధినా మోక్షం ప్రతి నియతసాధనత్వావబోధనాత్:

"అన్యథా, ప్రపత్తిశాస్త్రే అవిశ్వాసాత్ తదప్రామాణ్యాపత్తేః

"తుల్యన్యాయేన భక్తిశాస్త్రే కర్మకాణ్డే చ విధేఃఫలవ్యభిచారశఙ్కయా వేదమాత్రాప్రామాణ్యాపత్తిః:

"నచ, "భరతప్రపత్తౌ వ్యభిచారదర్శనాత్ తథాత్వమ్" ఇతి వాచ్యమ్;

"తత్ర, అఙ్గవైకల్యస్యవా, ప్రబలతర ప్రతిబన్ధకసద్భావస్యవా, కల్పనీయత్వాత్:

"తస్మాత్, 'వ్యభిచారాత్ ప్రపత్తిరనుపాయః' ఇత్యసంగతమ్" ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

"స్వగతస్వీకారో న సాధనమ్;

"ఫలవ్యభిచారాత్:

"సచ, భరతప్రపత్తౌ దర్శనాత్:

"నచ, తత్ర అఙ్గవైకల్యాదికంకల్ప్యమ్;

"సర్వజ్ఞత్వేన తదయోగాత్:

నచ ప్రతిబన్ధకసద్భావః;

నిత్యముక్తత్వేన తదయోగాత్:

"నచ, ఏవంసతి వేదాప్రామాణ్యాపత్తిః;

"కామసాధనేషు వ్యభిచారాభావేఽపి, భగవత్ప్రాప్తిసాధనేషు ఫలసంబద్ధప్రాయికత్వస్య కల్ప్యత్వాత్:

"నచ, శ్రుత్యాద్యభిప్రాయకల్ప్యః;

"'నాయమాత్మా'౩ 'నవ్యుత్థిత్యైగాప్యశేత'౪ 'నాస్త్యకృతఃకృతేన'౫ ఇత్యాదిశ్రుతేరపి సత్త్వాత్:

"అతః, ఉభయశ్రుత్యవిరోధేన 'సాధనత్వంప్రాయికమ్' ఇతి కల్ప్యతే:

౧॥ మహానారాయణ-౨౪-౧. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬.

౩॥ కఠ-౨-౨౩. ౪॥ కఠ-౨-౧౦.

౫॥ ముణ్డక-౧-౨-౧౨.

[(౫) సర్వాధికారా,'' ఇత్యేవంవిలక్షణా|.

వేదాన్తవిహితాభక్తిరియమ్, “(౧) అన్యాఽప్రయోజనా,| (౨) ద్రవ్యాదినియమైర్హీనా, (౩) సర్వథాక్తన్యజన్యారా, తథా॥ (౪) ఆశారూపాచ,

---

ఎ-అ —“( ) [వా. ౧౧౬] [జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్]ఎన్గి, ఈవాక్యత్తి
“ల్ప్పొన్న అర్థస్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముడైయార్క్కు (౧)స్వప్రవృ
“త్త్యాత్మకత్వమాకిఱ స్వస్వరూపత్తాలుమ్, (౨)స్వార్థానుభవాదికళాకిఱ
“స్వఫలత్తాలుమ్, (౩) తపోజ్ఞానసమాధికళాకిఱ స్వహేతుక్కళాలుమ్,
“(౪) ఇతెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ మూలభూతమాన అహంకారమమకార
“ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, (౫) మఱ్ఱుమ్ఫలప్రడికళాలుమ్, అపాయమాయి
“రుక్కైయాకిఱదోషముమ్,

“(4) [వా. ౧౧౮] [అపాయమాయ్త్తు] ఎన్గి, ఈవాక్యత్తి
“ల్ప్పొన్న అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపనాశకత్వమాకిఱదోషముమ్,

“(5) [వా. ౧౧౯] [“నైతిక్కాట్టు”౧]ఎన్గి, ఈవాక్యత్తిల్ప్పొన్న
“స్వప్రసఙ్గమాత్రత్తాలే తిరువ్వ్రుపుమొరుక్కాల్ మీళాత్తప్పడి భగవ
“ద్విషయత్తుక్కు అళలాక్కవల్లదాకైయాకిఱదోషముమ్,

“(6) [వా. ౧౨౦] [“వర్తతేమేమహద్భయమ్”౨] ఎన్గి, ఈవా
“క్యత్తిల్ప్పొన్న ఎత్తనైయేనుమ్ అళవుడైయారైయుమ్ ‘స్వభోగ్యతా
“దర్శనమాత్రత్తాలేపిణమెఴున్దకడిక్కుఅతో!’ ఎన్నుమతిశఙ్కైయాలే
“నడుఙ్గప్పణ్ణవల్లదాకైయాకిఱదోషముమ్,

“(7) [వా. ౧౨౦] [“మాశుచః”౩] ఎన్గి, ఈవాక్యత్తిల్ప్పొన్న
“ఎత్తనైయేను మళవుడైయారైయుమ్ స్వశ్రవణమాత్రత్తాల్
“నడుఙ్గప్పణ్ణవల్లదాకైయాకిఱదోషముమ్,

“(8) [వా. ౧౨౧] [ఇప్పడికొళ్ళాత్తపోతు] ఇత్యాదివాక్యత్తి
“ల్ప్పొన్న స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముడైయార్, అవశాత్తాక ఒరు
“క్కాల్ ఉపాయాన్తరఙ్గళిలే ప్రవృత్తిత్తాల్ అతుక్కుమ్కూడప్రా
“యశ్చిత్తమ్పణ్ణి అఙ్గదోషతైక్కళైత్తుక్కొళ్ళవేణ్డుమ్పడియాకిఱ
“దోషముమ్,

“(9) [వా. ౧౨౨] [తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ పిళ్ళాన్]
“ఇత్యాదియిల్ప్పొన్న స్వస్వరూపవిరోధిస్వప్రయత్న మూలభూతమాకై
“యాలే, అత్యన్తనిషిద్ధమాయ్, అహంకారగర్భమాయ్, ఇరుక్కై
“యాకిఱదోషముమ్,

“(10) [వా. ౧౨౩] [రత్నత్తుక్కు]ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ చపలజన
“వశీకరణద్వారారత్నలాభహేతువానవరాటికైనైముత్తలిలేసాధనాన్తర
“ఙ్గళుక్కుదృష్టాన్తమాకచ్చొల్లి, ‘అహంకారగర్భమాకైయాలే, అనన్య
“భక్తిచపలన్నాన ఎమ్పెరుమాన్ మేల్ విఴుకైక్కు అవిషయమానఉపాయా
“న్తరమ అతుక్కు ఙ్గాస్తికమాకప్పత్తిమ్పోరాదు’ ఎన్నుమ్
“ఆస్వారస్యత్తాలే కాణవరుమవర్కళుక్కు స్వరూపమాయ్ రాజాపు
“క్కు ఉపేక్షణీయమాన ఎలుమిచ్చమ్పఴత్తై దృష్టాన్తమాకచ్చొల్లుకై
“యాలే శొన్న పల వైసాదృశ్యరూపమాన దోషముమ్,

“(11) [వా. ౧౨౪][తాన్ దరిద్రన్]ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ప్పొన్న
“ఉపాసకరుడైయ హేయఫలత్తుక్కు వ్యాజమాకైయుమ్ కూడయోగ్య
“మాక్కామలిరుక్కైయాకిఱదోషముమ్,

“(12) [వా. ౧౨౫] [అవన్] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ప్పొన్న ఉపా
“యాన్తరఙ్గళైచ్చెయ్యుమళవిల్ యథావస్థితవస్తుయాథాత్మ్యజ్ఞాన
“త్తోడేశెయ్యుమ్పోత్, ఉపాయమాకమాట్టాదైయాలే అజ్ఞానత్తాలేచె
“య్యపుత్తలైక్కట్టవేణ్డుమ్పడియిరుక్కైయాకిఱదోషముమ్,

“(13) [వా. ౧౨౫] [అద్వైపుణ్డ] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ప్పొన్న
“భగవత్స్వాఽపహారప్రకాశకమాయిరుక్కైయాకిఱ దోషముమ్,

“(14-15) [వా. ౧౨౬] [భర్తృభోగత్తై] ఇత్యాదివాక్యత్తి
“ల్ప్పొన్న శేషశేష్యవ్యత్యయకరత్వఙ్గళాకిఱదోషఙ్గళుమ్,

“(16) [వా. ౧౨౭] [వేదాన్తఙ్గళ్]ఇత్యాదియిల్ప్పొన్న చేతన
“రుచ్యనుగుణతయా విహితముమాయ్, స్వయంకార్యకరమాయిరుక్కై
“యుమాకిఱదోషముమ్,

“ (17) [వా. ౧౨౮] [ఇత్తై] ఇత్యాదివాక్యత్తి ల్ప్పొన్నప్పడి
“విధిత్తతుమ్అన్యార్థమాకైయాకిఱదోషముమ్,

“(18 [వా ౧౩౦] [ఇతుతాన్] ఇత్యాయిల్ప్పొన్న ఓరధికార
“త్తిల్నిష్ఠమ్ ఓరధికారత్తిల్ప్పోకైక్కుక్క విధిక్కప్పట్టతాయ్
“ఉత్తమాధికారిక్కళుక్కు నిషిద్ధమాయిరుక్కైయాలేవన్దశ్వన
“సామ్యమాకిఱదోషముమ్,

“(19) [వా. ౧౩౨] [అతుతోల్పురై] ఇత్యాదియిల్ప్పొన్న
“అభిచారత్తిలుమ్కాట్టిల్ అత్యన్తక్రూరమాయ్ స్వరూపనాశకమా
“యిరుక్కైయాకిఱ దోషముమ్,

“(20) [వా. ౧౩౩] [ఇతుతాన్] ఇత్యాదియిల్ప్పొన్న
“కర్మసాధ్యత్వప్రయుక్తదుష్కరత్వమాకిఱదోషముమ్,

“ఆక ఇరుపతుదోషఙ్గళైయుమ్” ఎన్నప్పడి.

౧॥ పు. ౩౮౧, ౪మ్నోట్టు. ౨॥ పు. ౩౮౩, ౧మ్నోట్టు.
౩॥ పు. ౩౮౪, ౧మ్నోట్టు.

7-7-99.

పూర్వోక్తదోషస్య త్వస్య(౩)నేత్యుక్తత్వాత్ ప్రతీయతే।- "ఉపాయత్వాభావఇహావస్తుగత్యానయద్యపి॥] ఉపాయప్రతిపత్త్యర్హాభవతి" ఇత్యాది

వ్యా.—(ఒన్ఱుమిల్లై) ఎన్ఱతు, "ఒరుదోషముమ్ ఇల్లై-పక్కలిల్లై" ఎన్ఱపడి.

(ఇవఱ్ఱ్ ఱిఙ్గళొన్ఱుమిల్లై) ఎన్గైయాలే, "మత్తొరుకుఱ్ఱముణ్డు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

అత్తావతు:—వస్తుతః ఉపాయత్వమ్ తనక్కిల్లై, ఇరుక్కచ్చెయ్తే,

అ.—"ఇవ్వుఱ్ఱ్ ఱిఙ్గళొన్ఱుమ్ ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కిల్లై" ఎన్ఱు, అన్వయిత్త అర్థమ్, (ఒరుదోషముమ్ ఇల్లై-పక్కలిల్లై)ఇత్యాది

"ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు ఒరుకుఱ్ఱముమ్ఇల్లై" ఎన్ఱాల్, [ఇవ్వుఱ్ఱ్ ఱిఙ్గళ్] ఎన్ఱ 'ఏతత్'-శబ్దత్తాలే 'విశేషనిషేధః శేషాభ్యనుజ్ఞానఫలకః'౧ఎన్ఱ, అన్యాయత్తాలే దోషాన్తరసద్భావమ్అభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వుఱ్ఱ్ ఱిఙ్గళొన్ఱుమిల్లై ఎన్గైయాలే) ఇత్యాది.

"ఏక"[1] శబ్ద "ఏవ"[2] కారాదికళాలే, ఉపాయవరణరూపైయాన ప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వాభావమ్ సిద్ధమాకైయాలే, "ప్రపత్తియిల్ ఉపాయతావాదమ్ నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వపరమ్" ఎన్ఱు సిద్ధమిఱే?

ఇఙ్గే, "ప్రపత్తిక్కు ఇవ్వుఱ్ఱ్ ఱిఙ్గళ్" ఎన్ఱాల్, [ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు] ఎన్ఱు, [ఉపాయ] పదప్రయోగత్తాలే, నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వమ్ అనువదిక్కప్పడుకిఱతు.—

నియతాన్వయ వ్యతిరేకిత్వమ్తాన్ ఉపాయత్వభ్రమ విషయతాపాదకమిఱే?.

"ఇప్పడి, ఉపాయత్వభ్రమవిషయతాపాదకమాన నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వత్తినుడైయ అనువాదత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, '[ఇవ్వుఱ్ఱ్ ఱిఙ్గళ్]ఎన్ఱు, "ఏతత్"-శబ్దవ్యఞ్జితదోషమ్, ఉపాయత్వభ్రమవిషయతాయోగ్యత్వరూపమాననియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వరూపమ్' ఎన్ఱు, సూచనమే యాకవేణుమల్లతు, నిరర్థకానువాదమ్ఆకాతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అత్తావతు వస్తుతః ఉపాయత్వమ్) ఇత్యాది.

మూ.—౧౩౫.—(౧) ఆత్మయాథాత్మ్య జ్ఞానకార్యమాకైయాలే

వ్యా.—ఆపాతప్రతీతియిలే ఉపాయత్వప్రతిపత్త్యర్హమాప్పడియిరుక్కైక్కు.

వ్యా.—౧౩౫. "ఇవ్వుఱ్ఱ్ ఱిఙ్గళిల్లై" ఎన్ఱు సుత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక, ఇతినుడైయ (౧) స్వరూపోచితత్వ (౨) సుకరత్వఙ్గళై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మయాథాత్మ్య) ఇత్యాదియాలే.

అ—అత్తావతు:—

"తన్-పక్కల్ ఉపాయత్వాభావమ్ వస్తుభూతమాయిరుక్కచ్చెయ్తే,

నిరూపణాభావదశైయిలే తన్-పక్కల్ ఉపాయత్వభ్రమవిషయతా ప్రయోజకప్రాయికాన్వయవ్యతిరేకిత్వమ్ఉణ్డాయిరుక్కై ఇతుక్కు దోషమ్" ఎన్ఱపడి.

౧౩౫ "ఉత్తరగ్రన్థమ్, ఉక్తదోషాభావోపపాదకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వుఱ్ఱ్ ఱిఙ్గళ్)ఇత్యాది.

వి-అ.—(ఆపాతప్రతీతియిల్ ఉపాయత్వప్రతిపత్త్యర్హమాప్పడియిరుక్కై) ఎన్ఱతు, "'ఇయం కేవలలక్ష్మీశోపాయత్వప్రత్యయాత్మికా। స్వహేతుత్వధియం రుద్ధే కింపునస్సహకారితామ్॥'"[4] ఎన్ఱు, న్యాయసిద్ధాఞ్జనత్తిల్ వేదాన్తాచార్యరరుళిచ్చెయ్తపడియే ప్రపత్తిస్వరూపత్తై విశేషిత్తుప్పార్క్కుమళవిల్ స్వస్మిన్ ఉపాయత్వబుద్ధిక్కు త్తాన్ నివారకమాయిరుక్కైయాలే,

"'అత్రేష్టానుభవలాతదన్యవిషయేష్వచ్ఛిన్నదేహాన్తరావచ్ఛేదేతరనపేక్షణాత్ తనుభృతాం సత్యాదివద్వ్యాపినీ। శ్రీరఙ్గేశ్వర! యావదాత్మనియతత్వాత్ - పారతన్త్ర్యోచితాత్వయ్యేవ త్వదుపాయధీరపిహిత స్వోపాయభావాఽస్తు మే॥'"[5] ఎన్ఱు, న్యాసతిలకత్తిలుమ్ వేదాన్తాచార్యర్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాయ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ వాక్యన్యాయమ్. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬.
౩॥ ప్రణవత్తిల్ మధ్యమపదమ్.

౪॥ ౫॥

విహాప్రపత్తిర్యాథాత్మ్యజ్ఞానకార్యాయదాత్మనః। తత్, సాధనప్రవృత్త్యర్హస్వతన్త్రప్రతియోగినః॥ ఈశ్వపరతన్త్రస్య, స్వరూపస్యోచితా

వ్యా—ఇప్ప్రపత్తి, (ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానకార్య) మాన్నైయావధు,

తిరుమన్త్రత్తిల్ మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ప్పడియే ఆత్మావిను డైయ యథాऽవస్థితవేషమాన భగవదత్యన్త పారతన్త్ర్యత్తై ఉణరున్దైయాలేవన్దదాయిరుక్కై.

అ.—"(స్వరూపత్తుక్కు ఉచితముమామ్) ఇత్యాదిక్కు విశేష్యమ్ ప్రకృతప్రపత్తి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్ప్రపత్తి) ఇత్యాది.

(యాథాత్మ్యమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, (ఆత్మ) శబ్దమ్ స్వభావవాచి;

యథావస్థితః ఆత్మా—యథాత్మా, యథాత్మైవ (యాథాత్మ్యమ్);

స్వార్థేష్యఞ్ ప్రత్యయమ్.౧

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యథాऽవస్థిత) ఇత్యాది.

(వేషః)—ఆకారః.

"అనాదివాసనాధీన మిథ్యాజ్ఞాననిబన్ధనా। ఆత్మాత్మీయపదార్థస్థాయాః స్వాతన్త్ర్యస్వతామతిః॥ 'మేన' ఇత్యేవసమీచీనబుద్ధ్యాసాత్ర నివార్యతే।"౨ ఎన్ఱు, "నమశ్"-శబ్దత్తుక్కు ఆత్మాంశే స్వాతన్త్ర్యనివర్తకత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"అన్దస్వాతన్త్ర్యనివృత్తి, తదేకోపాయత్వబుద్ధ్యతిరిక్త సాధనవిషయప్రవృత్త్యయోగ్యత్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్,

"స్వస్వాతన్త్ర్యావబోధస్తు తద్విరోధ ఉదీర్యతే"౩ ఇత్యుపపదమేవ ఉపాయాన్తరరాహిత్యరూప కార్పణ్యజ్ఞానవిరోధిత్వస్య స్వస్వాతన్త్ర్యబుద్ధౌ కథనాత్, "అనైశ్వర్యాత్ స్వభావజాత్"౪ ఇతి, ఉపాయాన్తరవిహతేః, పారతన్త్ర్యాధీనత్వోక్తేశ్చ, వ్యక్తమ్.

ఇత్తాల్, '"నమశ్"౫-శబ్దత్తిలే సంహితానిరుక్త్యధీనమాన అదృష్టద్వారకసాధన ప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్, ఆత్మావుక్కు యథాऽవస్థితాకారమ్' ఎన్ఱు, సిద్ధమ్.

౧॥ "చతుర్వర్ణాదీనాం స్వార్థేఉపసఙ్ఖ్యానమ్" ఇతివార్తికేన.
౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

మూ—స్వరూపత్తుక్కు ఉచితముమామ్,

(౨) "శిఱ్ఱ వేణ్డా" ఎన్గిఱపడియే

వ్యా.—(స్వరూపత్తుక్కు ఉచిత) మాన్నైయావధు,

అన్దపారతన్త్ర్యమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు అనురూపమాయిరుక్కై.

("శిఱ్ఱ వేణ్డా"౬)ఎన్గిఱదు, శిఱ్ఱుక్కళ్—శిఱియవైకళాయ్, "పరక్క వేణ్డా" ఎన్నై.

అ.—అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వమే (భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్).

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్) ఇత్యాది.

(అత్యన్తపారతన్త్ర్య) మావధు, అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్.—

అథావధు. స్వాపేక్షితప్రద అత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయోపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వమ్.

ఏతత్-జ్ఞానమ్ పిఱన్దాల్, ఏతాదృశస్వరూప ఘటక అత్యన్తాభిమతవిషయమాన ఇన్దప్రపత్తియుణ్డామ్.

ప్రపత్తియిలే, (1) అత్యన్తాభిమతత్వజ్ఞాపనముమ్, (2) సిద్ధోపాయాధికారత్వ జ్ఞాపనముమ్, విధిక్కు కృత్యమాన్నైయాలే విధివైయర్థ్యప్రసఙ్గమిల్లై.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉణరున్దైయాలే) ఇత్యాది.

స్వాపేక్షితప్రద అత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయోపాయప్రవృత్తికజాతీయత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు తాదృశ అత్యన్తాభిమతమాయుమ్, అనపాయమాయుమ్, ఇరుక్కిఱ ఇన్దప్రపత్తితాన్, యోగ్యమాయుమ్, అనుసదృశమాయుమ్, ఇరుక్కుమ్.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్దపారతన్త్ర్యమాకిఱ) ఇత్యాది.

(అనురూప) త్వమావధు, యోగ్యత్వేసతి, ప్రకృష్టసాదృశ్యమ్.

మూలోపాత్తప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్, (శిఱ్ఱుక్కళ్) ఇత్యాది.

(పరక్క) యావధు, బహువ్యాపారవ్యగ్రతై.

౬॥ తి-వా-౯-౧-౭.

మూ.—నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరము
మాయ్, ఇరుక్కుమ్.

వ్యా.-అతావతు, "ఒరువ్యాపారముమ్ వణ్ణ వేణ్డా" ఎన్నప్పడి. (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరముమాయిరుక్కుమ్) ఎన్గిఱతు,

"'భగవత్ - ప్రవృత్తి విరోధి స్వప్రవృత్తి నివృత్తిః ప్రపత్తిః"౧ ఎన్గిఱపడియే, స్వప్రవృత్తి నివృత్తియాలే సాధిక్కప్పడుమతాకైయాలే ఎళిదాక చ్చెయ్యలుమాయిరుక్కుమ్" ఎన్గై.

అ.— "శక్దిష్వేయాపైయుమ్'౨ఎన్గి,అ వాక్యశేషస్వారస్యత్తాలే సకృత్ స్మృతివ్యతిరిక్తమాన కాయికవ్యాపారనివృత్తిపరత్వమ్ లభిక్కుమతు" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతావతు, ఒరువ్యాపారముమ్) ఇత్యాది.

"దేవతోద్దేశద్రవ్యత్యాగజ్గళ్ మిలితజ్గళాయ్కొణ్డు "యాగశబ్దార్థమాకిఱాప్పోలే,

"I. (౧) భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తి నివృత్తియుమ్,

"(౨) ప్రార్థనాపర్యవసాయితదేకోపాయత్వాధ్యవసాయముమ్, "మిలితజ్గళాయ్కొణ్డు (ప్రపత్తి) శబ్దార్థమాకైయాలుమ్,

"II. విశిష్టస్వరూపమ్ విశేషణాధీనమాకైయాలుమ్,

"("భగవత్- ప్రవృత్తివిరోధి స్వప్రవృత్తినివృత్తిః"ప్రపత్తిః") ఎన్గిఱపూర్వాచార్యవచనమ్,

"'ఆయుర్ఘృతమ్'౩ ఇతివత్, ప్రయోజ్యప్రయోజక భావపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్ - ప్రవృత్తి) ఇత్యాది.

"విశిష్టస్వరూపమ్ విశేషణాధీనమ్"౪ ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వప్రవృత్తినివృత్తియాలే) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౧౩౫. "(స్వరూపత్తుక్కు ఉచితముమాయ్)ఎన్గిఱవిత్తు, పారతన్త్ర్యరూపస్వరూపౌచిత్యత్తైయే శొల్లుకిఱతు" ఎన్నుతిరువుళ్ళమ్ వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాకైయాతు) ఇత్యాదియాలే. [పు. ౪౩౪, పంక్తి ౪]

౧|| ౨|| పు. ౪౩౪, ఉమ్ నోట్టు.
౩|| ౪||

వ్యా.—"ఇవై ఇరణ్డైయుమ్ శొల్లవే, శిక్ష్ చ్చొన్న దోషఙ్గళొన్ఱుమ్ ఇతుక్కు ఇల్లై' ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధిత్తపడి ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

(౧) (1) అపాయత్వ (2) భయజనకత్వ (3) శోకజనకత్వ (4) అహంకారమిశ్రితయానిషిద్ధత్వ (5) అవద్యకరత్వఙ్గళ్, స్వరూపవిరోధిత్వత్తిలే అన్తర్భావిక్కైయాలుమ్,

అ.—పూర్వోక్తమాన (1) స్వరూపౌచితత్వ (2) సుకరత్వఙ్గళ్ ఉడైయ దోషాభావోపపాదకత్వత్తై జిజ్ఞాసుప్రశ్నానువాద పూర్వకమ్ విశదమాక్కిఱార్, (ఇవై యిరణ్డైయుమ్) ఇత్యాదినా, (ప్రకాశితమాయిత్తు) ఇత్యన్తేన.

(అపాయత్వ) ప్రభృతి (అవద్యకర) శబ్దానాంద్వన్ద్వః;

"తన్మధ్యే (అహంకారమిశ్రతయా) ఇత్యస్య 'పురుషాద్వధని "కారసమాహతేనకృతేమ'౫ఇతిమహాభాష్యప్రయోగానుసారాన్నివేశః;

"తత్రహి, 'భాష్యకారప్రయోగాత్ "తేన"'౫ఇత్యస్యద్వన్ద్వమధ్యేనివేశః'౬ ఎన్ఱు, శాబ్దికర్ నిర్వహిప్పర్:

"'ఆర్షత్వాత్ "తేన"'౫ఇత్యస్యద్వన్ద్వమధ్యేనివేశః' ఇతినోక్తమ్ "కింతు, 'భాష్యకారప్రయోగాత్'౬ ఇత్యుక్తమ్:

"అతః, 'సర్వపశ్చాద్గుణవిశేషకః'౭ ఇత్యాదేరివ అస్యాపిప్రయోగాన్తరేషుతజ్జాతీయస్య సాధుతానియామకత్వమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"(అపాయత్వమ్...స్వరూపవిరోధిత్వత్తిల్ అన్తర్భావిక్కైయాలుమ్) యావతు,

"భగవదత్యన్తాభిమతినాశ ప్రయోజకత్వ రూపమాన అపాయత్వమ్, తాదృశాత్యన్తాభిమతి సంసర్గాభావ ప్రయోజకత్వరూపమాన "స్వరూప విరోధిత్వాన్తర్గతమాయిరుక్కై:

"(భయజనకత్వమ్...స్వరూపవిరోధిత్వత్తిల్ అన్తర్భావిక్కైయాలుమ్) యావతు,

"స్వరూపనాశరూప భావ్యనర్థాశఙ్కాన హేతుత్వరూపమాన భయజనకత్వమ్,

౫|| ౬||
౭||

అపాయత్వాదిదోషాణాంస్వరూపప్రతియోగితామ్। హేతూక్త్యభావాచ్చ, అస్యాంఫలసామ్యస్యదర్శనాత్,॥ “ఉక్తా(ః)దోషాస్తదపి నసంభవ

వ్యా.—(అ)ఫలవిసదృశత్వమ్, ఇత్తు ఫలసాధనమన్ఱిక్కే—

అ.—“తాదృశాత్యన్తాభిమతి సంసర్గాభావ ప్రయోజకత్వరూప “స్వరూపవిరోధిత్వహేతుకమాయిరుక్కై:

“(శోకజనకత్వమ్...స్వరూప విరోధిత్వత్తైప్పఱ్ఱివరుక్కై)యావత్తు,

“తాదృశాత్యన్తాభిమతినాశలక్షణ అనర్థత్తిన్ఱుడైయ వర్తమాన “త్వాను సన్ధాన హేతుకదుఃఖ జనకతారూపమాన శోకజనకత్వమ్,

“తాదృశాభిమతి సంసర్గాభావ ప్రయోజకతామూలమాయిరు “క్కై:

“(అహంకారమిశ్రతయా నిషిద్ధత్వమ్...స్వరూప విరోధిత్వత్తై “ప్పఱ్ఱివరుక్కై) యావత్తు,

పూర్వోక్తాప్రధాన కర్తృత్వ భోక్తృత్వానుసన్ధానరూప “స్వా “త్మాహంకారాధికారకత్వ హేతుకమాన అనిష్టసాధనత్వ సామాన్య “రూప నిషిద్ధత్వమ్,

“నిర్విశేషంనసామాన్యమ్’ ఎన్గిఱ, అపడియే తాదృశాత్యన్తాభిమతి “సంసర్గాభావప్రయోజకతారూపస్వవిశేషనియతమాయిరుక్కై:

(అవద్యకరత్వమ్ స్వరూపవిరోధిత్వత్తైప్పఱ్ఱివరుక్కై)యావత్తు,

“స్వరూపానురూప స్వయంప్రయోజనశేషభోగరూపభక్తియిల్ “ఉపాయత్వానుసన్ధానత్తిన్ఱుడైయభక్త్యాశ్రయభక్తివిషయభూత “చేతన ఈశ్వర ఉభయావద్యహేతుత్వమ్,

“తాదృశ ఉపాయప్రవృత్తిగత భగవదత్యన్తాభిమత్యభావ ప్రయో “జకత్వహేతుకమాయిరుక్కై:” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(ఫలవిసదృశత్వమ్) ఇత్యాది:—

“ఫలసాధనత్వసహితోయః ఫలసదృశత్వాభావః సఏవ “ఫలవిసదృశత్వశబ్దవివక్షితః;

అతు (ఇతిక్కు పక్కల్ వరుకైక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్)” ఎన్ఱు, అన్వయిప్పతు.

(ఇతుఫలసాధనమన్ఱిక్కే) ఎన్నతు, “ప్రపత్తి అదృష్టద్వారక మోక్షసాధనమన్ఱిక్కే” ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—సిద్ధోపాయమే ఫలసాధనమాయ్, ఇతు, తద్వరణమాత్రమాయ్ అధికారివిశేషణమాయ్, ఇరుప్ప తొన్ఱాకైయాలే, ఇతిక్కు - పక్కల్ వరుకైక్కు అవ కాశమిల్లామైయాలుమ్,

ఇవ్వాఱుదోషముమ్ ఇతుక్కిల్లామై (స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమ్) ఎన్ఱతిలే సిద్ధమామిఱే?;

అ.—“పూర్వోక్తాత్యన్తాభిమతిజనకత్వమ్ తాన్, అపూర్వస్థానీయ “మోక్షార్థప్రసాదజనకత్వరూపమన్ఱు,

‘కింతు, నిత్యముక్తప్రవృత్తివత్, స్వయంప్రయోజనప్రీతివిశేష “హేతుత్వరూపమ్” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(సిద్ధోపాయమేఫలసాధనమాయ్) ఎన్నతు,

“ఈశ్వరస్యైవస్వప్రసాదరూప అదృష్టద్వారాస్వయమేవ ఫలసాధన మాయ్” ఎన్ఱపడి.

(తద్వరణమాత్రమాయ్) ఇత్యాది:—

అత్తావతు,

“అన్త ఉపాయప్రార్థనారూపతయా అనుపాయమాయ్, ఉపా యాధీన ఫలాన్వయితావచ్ఛేదకరూపతయా ఉపాయాధికారి విశేషణ ముమాయ్, ఇరుప్పతొన్ఱాకైయాలే, ఫలసాధనత్వఘటిత ఫల విసదృశత్వమ్ ఇతుక్కిల్లై” ఎన్ఱపడి.

(ఇతిక్కు పక్కల్ వరుకైక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్)ఎన్నతు, “అపాయత్వాద్యభావత్తైప్పోలే ఒరుహేతువాలే ప్రకాశిక్కవేణ్డుమ్పడి యాన్ఱ అభావత్తుక్కు ప్రతియోగియన్ఱిక్కే ఇరుక్కైయాలే, అతిన్ఱు డైయప్రసక్తత్తుక్కు ఇతు అధికరణమల్లామైయాలుమ్” ఎన్ఱపడి.

ఫలవిసదృశత్వరూపదోషాభావ ప్రకాశనమ్ హేతూక్తిసాపేక్ష మల్లామైయాలే, అతుక్కు హేతుశొల్లిఱ్ఱిల్లై.

“ఇన్ని హేతూక్తిసాపేక్షప్రకాశనఙ్గళాన స్వరూపవిరోధిత్వముమ్, అత్తైప్పఱ్ఱివరుమ్ అపాయత్వాది పఞ్చకముమ్, ఆక ఇవ్వాఱుదోషఙ్గ ళుడైయ అభావమ్ ఇతుక్కు స్వరూపోచితత్వోక్తియాలే ప్రకాశితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వాఱుదోషముమ్) ఇత్యాది.

“(మర్మస్పర్శి) త్వమ్, అపాయత్వాఽనతిరిక్తమ్” ఎన్ఱుకరుత్తు,

"మాతార్థ్రీజనకంకిశ్చిత్కారంరోత్వంయమ్?, నవా!" ఇతిచేచ్ఛేతనస్యేఘుత్వాత్, ఈశ్వరస్యచ! అవాప్తాఖిలకామత్వాత్తేయమ స్తినకి

వ్యా — "కర్మసాధ్యతయావరుమ్ దుష్కరత్వమ్ ఇల్లై" ఎన్నుమిడమ్, (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలేసుకరమ్) ఎన్ఱతిలే సుస్పష్టమితి: [౫

అకైయాల్, "(1) స్వరూపౌచిత్య (2) సుకరత్వఙ్గళాకిఱ ఇవై ఇరణ్డుమ్ ఇతుక్కుణ్డు" ఎన్నవే,

అ — "ఉపాయస్సుకరస్సోయం దుష్కరశ్చమతోమమ" ఎన్ఱ, ఆ మహావిశ్వాసాధికారకత్వప్రయుక్త దుష్కరత్వవ్యావర్తనార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కర్మసాధ్యతయా) ఇత్యాది — [౧౦

"(౧) స్వరూపౌచితత్వోక్తియిలే అపాయత్వాదిదోషాభావమ్ అస్పష్టమ్;

(౨) స్వరూపవిరోధిత్వరూపదోషాభావమ్ స్పష్టమ్;

(౩) నివృత్తిసాధ్యతాహేతుకసుకరత్వోక్తియిలే కర్మసాధ్యతాహేతుకదుష్కరత్వరూపదోషాభావమ్ అతిస్పష్టమ్; ఎన్నుమతి [౧౫ ప్రాయత్తాలే (సుస్పష్టమితి:) ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

నిగమనమ్, (ఆకైయాల్, స్వరూపౌచిత్య) ఇత్యాది.

(కీழ్ చ్చొన్న దోషఙ్గళ్) ఎన్ఱతు, I. "ఫలవిసదృశత్వాతిరిక్త దోషసప్తకమ్" ఎన్ఱపడి.

II. యద్వా, ""ఫలవిసదృశత్వరూపదోషాభావత్తిలే హేతూక్తి సాపేక్ష ప్రకాశనత్వాభావవ్యఞ్జకమాన తద్ధేత్వనుక్తి సహకృతస్వరూపౌచిత్యాద్యుక్తియాలే "ఫలవిసదృశత్వముమ్, మఱ్ఱదోషసప్తకముమ్, ఇతుక్కిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయ్త్తు' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱాకిలుమామ్.

III. అథవా, """యత్రస్వరూపౌచితత్వం, తత్రభగవద్భిన్న సాధనత్వాభావః" ఎన్ఱ, ఆ వ్యాప్తి, కైఙ్కర్యత్తిలుమ్ సిద్ధోపాయత్తిలుమ్ కణ్డపడియాలే, ఇత్ప్రవృత్తియిలుమ్ స్వరూపౌచితత్వమిరుక్కుమపడియాలే, తద్వ్యాపకమాన భగవద్భిన్నసాధనత్వాభావముమ్, వరుమాకైయాలే, ఫలసాధనత్వఘటిత ఫలవిసదృశత్వరూపదోషత్తినుడైయ అభావముమ్ స్వరూపౌచిత్యోక్తియాలేయే ప్రకాశితమాకక్కడవదు" ఎన్ను

మూ. — ౧౩౬. పూర్ణవిషయమాకైయాలే,

వ్యా — "కీழ్ చ్చొన్న దోషఙ్గళొన్ఱుమ్ ఇతుక్కిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయ్త్తు. [౫

౧౩౬. "ఇప్పడి, 'ఉపాయమ్ అవన్' ఎన్ఱు, అధ్యవసిత్తు, స్వప్రవృత్తియిల్ నివృత్తనామ్ ఇరుక్కుమిడవనై యామో?,

తత్ సఙ్కోషార్థమాక ఇవన్ శెలవఴిప్పొయిడవేణ్డావో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్ణవిషయమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ. — మతిపాఱియత్తాలే నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్, స్వరూపౌచిత్య) ఇత్యాదియాలే" ఎన్ఱాకిలుమామ్.

౧౩౬. "ప్రవృత్తినైలక్షణ్యపర సన్దర్భమధ్యత్తిలే అతత్-ప్రతిపాదనమ్ ప్రాసఙ్గికమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి (పూర్ణవిషయమ్) ఇత్యాది గ్రన్థత్తోడే, [నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే] ఇత్యాది పూర్వగ్రన్థత్తుక్కు ప్రసఙ్గసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాదియాలే.

[ఆత్మయాథాత్మ్య] ఇత్యాదియాల్, ఫలిత అంశమ్ (ఉపాయమ్ అవన్ ఎన్ఱు, అధ్యవసిత్తు) ఎన్ఱతు.

[నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే] ఇత్యాదియాల్ ఫలితఅంశమ్ (స్వప్రవృత్తియిల్) ఇత్యాది. [౨౦

ఎ-అ. — (కీழ్ చ్చొన్న దోషఙ్గళొన్ఱుమితుక్కిల్లై ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయ్త్తు) ఎన్ఱతు,

""స్వరూపవిరుద్ధత్వదుష్కరత్వరూపఙ్గళాన ప్రథమచరమదోషఙ్గళిరణ్డాలుమవన్ద ప్రధానదోషఙ్గళ్ ఆయుమ్, తుక్కిడత్తే మఱ్ఱనై తుక్కిడవతాకైయాలే, స్వరూపౌచిత్య సుకరత్వఙ్గళై చ్చొన్నపోతే స్వరూపవిరుద్ధత్వ దుష్కరత్వరూప సర్వదోషమూలభూత దోషద్వయముమ్, అతఃశియాకవన్ద ప్రధానదోషషట్కముమ్, అతు తుక్కిడత్తే తుక్కిడవతుకళాన మఱ్ఱుమున్నిర్ణ్డదోషఙ్గళుమ్, పూర్వోక్తపఞ్చదశవిధదోషఙ్గళిల్ ఇతిల్ అనన్తర్భూతఙ్గళాయే తదన్యతమకార్యకారణభూతఙ్గళాన వివేకవివర్తిత్వసౌపాధికత్వ శిష్టావరిగృహీతత్వాదికళు [౩౦ మన్ఱిక్కొణ్డిరుక్కైయాలే, 'కీழ్ వాచనికఙ్గళాకవుమ్ వైవక్షికఙ్గళాకవుమ్ శొన్న దోషఙ్గళిలొన్ఱుమితుక్కిల్లై' ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయ్త్తు" ఎన్ఱపడి.

‘కథంభవతిసన్తుష్టోభగవాన్?” ఇతిచేత్,- “అయమ్। పూర్వమన్యోపాయనిష్ఠస్సదాభూత్వాప్యనన్తరమ్॥ మదేకగతికో త్తి?” ఇతితుష్టో భవతినా

మూ.— పెరుమైక్కేడాక ప్పచ్చైయిడవొణ్ణాదు.

వ్యా·—అతావతు:—

“లోకత్తిల్, పచ్చైయిడువార్, అవ్వోవిషయఙ్గళిన్ తరత్తుక్కేడాకవిఱేయిడువతు?;

ఇఙ్గుమ్ పచ్చైయిడప్పార్ క్కిల్, అప్పడియిడ వేణుమిఱే!;

అవన్, అవాప్తసమస్తకామతయాపరిపూర్ణనాయిరుక్కుమవనాకైయాలే, అవనుడైయ వైభవత్తుక్కు అనుగుణమాక ఇవనాల్ ఒరుపచ్చైయిడప్పోకాదు” ఎన్నై.

మూ·—౧౩౭· ఆభిముఖ్యసూచకమాత్రత్తిలే సన్తోషమ్పిఱైయుమ్·

వ్యా—౧౩౭. “ఆనాల్, అవనుక్కు ఇవన్- విషయత్తిల్ సన్తోషమ్పిఱైయుమ్పడియెన్?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఆభిముఖ్య) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు:—

“అనాదికాలమ్యాతానుమ్పతక్ శీనిద్ధుమ్ విరతనై

అ.—(తత్-సన్తోషార్థమాక)ఎన్ఱతు, “మోక్షహేతుప్రసాదార్థమాక” ఎన్ఱపడి.

(పచ్చైయిడవేణ్డావో!) ఎన్ఱతు,” ప్రసాదార్థప్రవృత్తియై ప్పణ్ణవేణ్డావో?” ఎన్ఱపడి.

“ఇత్తాల్, యథావస్థితవస్తు నిశ్చయముమ్, స్వప్రవృత్తినివృత్తియుమ్, కించిత్కారరూపమల్లామైయాలే, మోక్షార్థప్రసాదానుపపత్తి ఉపస్థితమాక, [పూర్ణవిషయమ్] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్ తత్పరిహారార్థమ్ వన్దతాకైయాలే ‘ఉపస్థితస్య ఉపేక్షానర్హత్వం=ప్రసఙ్గః’౧ ఎన్ఱ, అప్రసఙ్గసఙ్గతి, సూచితై” ఎన్ఱు కరుత్తు.

“(పెరుమైక్కేడాక ప్పచ్చైయిడవొణ్ణాదు) ఎన్ఱ, ప్రతిషేధసామర్థ్యత్తాలే, ‘ప్రసక్తస్యహి ప్రతిషేధః’౨ ఎన్ఱు, పెరుమైక్కేడాక ప్పచ్చైయిడవేణ్డుకై ప్రసక్తమాయ్ అతుతాన్ లోకసిద్ధమ్” ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లోకత్తిల్) ఇత్యాది.

(తరమ్) ఎన్ఱతు, “గౌరవమ్” ఎన్ఱపడి.

(పూర్ణవిషయమ్) ఎన్ఱతు, “పూర్ణనానవన్ ప్రతిసంబన్ధియానపడియాలే” ఎన్ఱపడి,

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్) ఇత్యాదినా.

[పూర్ణ] శబ్దార్థత్తై సహేతుకమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవాప్త) ఇత్యాదినా.

[పెరుమై] శబ్దార్థమ్, (అవనుడైయవైభవత్తుక్కు) ఇతి.

అ.—[ఈడాక] ఎన్ఱతుక్కు అర్థమ్, (అనుగుణమాక) ఇతి.

తథాచ:—“(౧)తద్వైభవానురూప ప్రీతిజనక కించిత్కారమ్, ఇవనుక్కుదుశ్శకమాకైయాలుమ్,

(౨) ఇన్దప్రపన్నవిషయత్తిలే, అవన్, స్వహేతుక స్వప్రసాదద్వారాస్వయమేవ ఉపాయమాకైయాలుమ్,

మోక్షార్థప్రసాదజనక ప్రవృత్తిరూప కిఞ్చిత్కారమ్ అనపేక్షితమ్” ఎన్ఱు కరుత్తు.

౪౩౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆనాల్) ఇత్యాది.

అత్తావతు!—

“విషయవైభవానురూప కించిత్కారమ్ ఇవనుక్కు అశక్యమానాల్, ఇవనుక్కు, ఉత్తమాధికారిత్వనియామక తదత్యన్తాభిమతివిషయత్వమ్ సిద్ధిక్కుమ్పడి ఎఙ్ఙనే!” ఎన్ఱపడి.

(సన్తోషమ్) ఎన్ఱతు, “అత్యన్తాభిమతి” ఎన్ఱపడి.

“ఇత్తుత్తాన్, అపూర్వస్థానీయప్రసాదాత్ అర్థాన్తరమ్” ఎన్ఱు మున్నేచ్చొల్లియదు.

(౧,ఆభిముఖ్యమ్, వైముఖ్యపూర్వకమాయిల్లాదు ఇరామైయాలుమ్,

(౨)వైముఖ్యముమ్ఉపాయాన్తరప్రవృత్త్యాదిమాకమాకైయాలుమ్,

అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా.

(యాతానుమ్) ఇత్యాదిక్కు “ఉపాయాన్తరత్తైప్పణ్ణుక్కొణ్డు” ఎన్ఱు, అర్థమ్.

౧॥ ౨॥

మూ—౧౩౮. పూర్తి, కైవాజ్ఞాతే మేల్ విழு
షైకు హేతు ఇత్తనై.

వ్యా.—"పతిట్టుకొణ్డుతన్ - పక్కల్ విముఖ
"నాయ్ పోన్దళివన్,

" అన్నినై వుకులైన్ద తన్ - పక్కల్ అభిముఖనాన
"మైకు సూచకమానతోరు వ్యాపారమ్ పెఱ్ఱవళవిలే,
""ఇత్తనై కాలమ్ విముఖనాయ్ పోన్దవన్ ఇన్ఱు, అభి
"ముఖనాకప్పెఱువతే!' ఎన్ఱు,అవన్ - తిరువుళ్ళమ్
"మికవుముకక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

౧౩౮. "అవన్ అప్పడియిరున్దాలుమ్,
"అవన్ - (పూర్తి) యానతు,
""అకిఞ్చనరాన నమ్మాల్ అవనై యుకప్పిత్తు అణుక
"ప్పోకాతు' ఎన్ఱు, ఇవన్ కైవాఙ్గుమ్పడిపణ్ణాతో!"
ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(పూర్తి) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అ —(సూచకమానతోరువ్యాపారమ్) ఎన్ఱతు, "(౧) స్వప్ర
వృత్తినివృత్తియుమ్, (౨) ఉపాయాధ్యవసాయముమ్," ఎన్ఱపడి.

(సన్తోష) శబ్దార్థమ్, (తిరువుళ్ళముకక్కుమ్) ఎన్ఱు;

౧౩౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అవన్ అప్పడి) ఇత్యాది.

(అవన్ అప్పడియిరున్దాలుమ్) ఎన్ఱతు,

"పూర్ణనాన ఈశ్వరన్, స్వప్రవృత్తినివృత్త్యాదిరూపమాన ఇవన్ పక్కల్ పెఱ్ఱుక్కొణ్డు తిరువుళ్ళముకక్కుమవనా యిరున్దాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(అవన్-పూర్తియానతు) ఇత్యాది:—

అత్రావతు:—

"ఇవనుడైయ తన్ముఖోల్లాసోద్దేశేన అభిముఖ్యసూచకవ్యాపార కర్తృత్వత్తిలే అవన్ - (పూర్తి) జ్ఞానమ్ ప్రతిబన్ధకమాకాతో!" ఎన్ఱపడి.

వ్యా—అత్రావతు:—

I. "అవనుడైయ అవాప్తసమస్తకామత్వమ్,
"ఆశ్రయణోన్ముఖనాన ఇవన్ 'నమ్మాల్ అవనై
"ఒరుపడియాలుమ్ సన్తోషిప్పిక్కప్పోకాతు' ఎన్ఱు, తదా
"శ్రయణత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీళుకైయన్ఱికే,
""నామిట్టతుక్కొణ్డుతృప్తనాకవేణ్డాతపరిపూర్ణనానై
"యాలే, నమ్పక్కల్ పెఱ్ఱుక్కొణ్డ సన్తోషికుమ్'
" ఎన్ఱు,మ్అభినివేశిత్తు పఱ్ఱుకైకు
"ఉడలామిత్తనై" ఎన్నై.

అ.—"(పచ్చైయిడుకై) యిలేయుమ్, (అభిముఖ్యసూచక)త్తిలేయుమ్, కర్తృత్వేన ఉపస్థితనానచేతనన్, కైవాఙ్గుకైయిలుమ్, మేల్ విழுకైయిలుమ్, కర్తావామ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అవనుడైయ అవాప్తసమస్తకామత్వమ్) ఇత్యాది.

(ఆశ్రయణోన్ముఖనాన) ఎన్ఱతు. "ప్రపదనోన్ముఖనాన" ఎన్ఱపడి.

(నమ్మాల్) ఎన్ఱతు,

"(౧) అకిఞ్చననాన ఎన్నాలుమ్, (౨) పిఱరాలుమ్," ఎన్ఱపడి.

(ఒరుపడియాలుమ్) ఎన్ఱతు,

"(౧) ప్రవృత్తియాలుమ్, (౨) నివృత్తియాలుమ్," ఎన్ఱపడి.

[కైవాఙ్గాతే] ఎన్గి,ఱతుక్కు అర్థమ్, (తదాశ్రయణత్తిల్ నిన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

(నామిట్టతుక్కొణ్డు తృప్తనాకవేణ్డాతపడి) ఎన్ఱతు.

"నామొన్ఱైయిడామిట్టాల్ అతృప్తనాకాతేయొత్తియుమవనల్లాతపడి" ఎన్ఱపడి.

[మేల్ విழுకైక్కు] ఎన్గి,ఱతుక్కు అర్థమ్, (నమ్పక్కల్) ఇత్యాది

"'ఏవంసోత్యల్పసన్తుష్ట(ః)' ఇత్యేతస్యాస్తివానవా । ప్రమాణమ్?" ఇతిశంకేతుస్సంశయంమనసిస్ఫుటమ్॥ కృతోక్తాని ప్రమాణాని "పత్రమి"౧

వ్యా.—II. అన్ది,కేళా,

"అవన్- (పూర్తి)అవనై ఇప్పడిసన్తోషిక్క వొట్టుమో?,

ఉపేక్షిత్తుక్కై-వాఙ్గప్పణ్ణాతో?," ఎన్ను;

(పూర్తి) ఇత్యాదియాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱా రాక్కవు మామ్.—

అత్తావతు:—

"అవనుడైయ (పూర్తి) యావతు,

"'ఇవన్, వశైచ్చెయిట్టిలన్' ఎన్ఱు, అనాదరిత్తు

"అఙ్గీకారత్తిల్ నిష్టుమ్ కైవాఙ్గాతే,

"'(ఆభిముఖ్యసూచకమాత్ర) త్తుక్కు మేఱ్పడ నమ

"క్కు ఇవన్ శిలశెయ్యవేణ్డువతు ఉణ్డో!' ఎన్ఱు, విరు

"మ్బికైక్కొళ్ళుకైక్కు ఉడలామిత్తనై," ఎన్నై.

ఆ.—"అశ్రితనాన చేతనన్, (౧) కైవాఙ్గుకైయిలుమ్,

"(౨) మేల్విఴుకైయిలుమ్, కర్తావాకైయైప్పఱ్ఱి,

(౧)[వా. ౧౩౬] [పూర్ణవిషయన్] ఎన్ఱు, పూర్వవాక్యత్తిలే కుఱిక్కైయాయ్,

"(౨) [1]ఆభిముఖ్య[2]సన్తోషఙ్గళుక్కు [1]విషయత్వేనవుమ్, [2]ఆశ్ర

"యత్వేనవుమ్, [వా. ౧౩౭] అనన్తరపూర్వవాక్యత్తిల్

"ఆక్షిప్తనుమాన ఈశ్వరనై, అవన్ తిల్ కర్తావాకైయుచితమ్;

"ఇప్పడియాకిల్, (౧)పూర్తిరూపకారణత్తిఱ్కుమ్, (౨)కైవా

"ఙ్గామైమేల్విఴుకైయాకిఱ కార్యత్తుక్కుమ్, సామానాధికరణ్యముమ్

"సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్య

క్కొణ్డు, తదనుగుణావతారికై.

(అన్ది,కేళా, అవన్-పూర్తిఅవనై) ఇత్యాది.

"పూర్వయోజనైయిలే చేతనకర్తృకత్వానుగుణమాక (౧)కైవా

"ఙ్గుకై- (౨)మేల్విఴుకైకళుక్కు అపాదానవిషయఙ్గళ్ ఆశ్రయణక్రి

"యైయాకాప్పోలే, ఇన్దయోజనైయిలే ఈశ్వరకర్తృకత్వానుగుణ

"మాక అవన్ఱుక్కు అపాదానవిషయ కకారఙ్గళ్ అఙ్గీకార

"క్రియైయాకైయుచితమ్" ఎన్నుమ్అభిప్రాయత్తాలే, తదధ్యాహారేణ

"వ్యాఖ్యానమ్, (అఙ్గీకారత్తిల్ నిష్టుమ్) ఇత్యాది.

[మేల్విఴుకైక్కు] ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఆభిముఖ్య)ఇత్యాది.

21-7-99.

మూ.—౧౩౯. "పత్రంపుష్పమ్" ౧

వ్యా.—౧౩౯. "'ఇప్పడియవన్ అల్పసన్తుష్టన్' ఎన్ఱునతుక్కు ప్రమాణముణ్డో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

("పత్రంపుష్పమ్") ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

"పత్రంపుష్పంఫలంతోయంయోమేభక్త్యాప్రయచ్ఛతి।
తదహంభక్త్యుపహృతమశ్నామిప్రయతాత్మనః॥"౧ఎన్ఱు,,

ఆ.—౧౩౯ "[ఆభిముఖ్యసూచకమాత్రత్తిలే] ఇత్యాది మూలత్తిలే అల్పసన్తుష్టత్వమ్ ఫలితమాకైయాలే తదభిప్రాయేణ ప్రమాణోపాదానమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇప్పడియవన్ అల్పసన్తుష్టన్) ఇత్యాది.

"(౧) 'ప్రార్థనామాత్రసన్తుష్టోజన్తోర్యచ్ఛతివాఞ్ఛితమ్'౨ఎన్గిఱ

"విటత్తిలే ప్రార్థనామాత్రహేతుక సన్తోషత్తుక్కు ఫలాగ్రప్రీతిరూప

"త్వమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్,

"(౨) 'సర్వజ్ఞోఽపిహి విశ్వేశః సదా కారుణికోఽపిసన్ (?) ... నాదిభిః। తత్తదిష్ట

"ప్రదిత్సాత్మాప్రీతి రేవవివర్ధతే॥'౩ ఇత్యాదియైక్కొణ్డు అతుక్కు అన్యార్థ

"త్వమ్ నిర్ణయిక్కవేణ్డుకైయాలుమ్,

"'అతు ఇవ్విడత్తుక్కు స్ఫుటప్రమాణమాకమాట్టాతు' ఎన్ఱు,

"మూలాభిప్రాయమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రమాణముణ్డో ఎన్న) ఎన్ఱు.

మూలోపాత్తప్రమాణప్రతీకత్తినుడైయ అవయవ్యుపాదాన పూర్వకమ్ తదర్థమ్, (పత్రంపుష్పంఫలమ్౧) ఇత్యాది.

"పత్రాదికళుడైయ సముచ్చయమ్ వివక్షితమాకాల్,

"ప్రత్యేకమ్ ద్వితీయావిభక్త్యవగత నైరపేక్ష్యబాధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

"'తదహమ్'౧ ఎన్గిఱ ఏకవచనాన్త 'తత్'- శబ్దముమ్ విరోధిక్కుమ్:

"బహుద్రవ్యసాపేక్షత్వే ప్రతిపిపాదయిషితస్వరూపత్వ కాస్త్యై

"యమ్ సిద్ధియాతు:

"ఆకైయాల్, వికల్పమేవివక్షితమ్:

"అతిల్, రత్నాది విలక్షణద్రవ్యత్తై ఎడాతే సులభపత్రాదికళై

"ఎడుత్తవిత్తాల్,

"'జాతితోద్రవ్యగౌరవమ్వేణ్డా' ఎన్ఱు, సిద్ధిత్తతు.

"("పత్రమ్"౧) ఇత్యాద్యేకవచనత్తాలే, 'సఙ్ఖ్యయాలేద్గౌరవమ్

"వేణ్డా' ఎన్ఱు,సిద్ధిత్తతు.

౧॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ ౩॥

వ్యా. — ''(౧) పత్రత్తైయాక్కవుమామ్, (౨)పుష్పత్తై
''యాక్కవుమామ్, (౩) ఫలత్తైయాక్కవుమామ్, (४) జలత్తై
''యాకవుమామ్, [౫

''యావనొరువన్ ఎనక్కు భక్తియాలే తరుకిఱాన్,
''అనన్య ప్రయోజనతైయాకిఱ శుద్ధియోడేకూడిన మనస్సై
''యుడైయనాన అవనుడైయ అప్పడిప్పట్ట భక్తియోడే
''తరప్పట్టవత్తై,

అ. — ''ఇస్తైత్తిరుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి, గీతాభాష్యత్తిలే, 'సర్వ [౧౦
సులభంపత్రంవా, పుష్పంవా, ఫలంవా, తోయంవా,'౧ ఎన్ఱు
అరుళిచ్చెయ్‌తను'' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,
(పత్రత్తైయాక్కవుమామ్) ఇత్యాది.

''(''ప్రయతాత్మనః''౨) ఎన్ఱ ఇడత్తిల్, ('' ప్రయత''౨)
శబ్దమ్, శుద్ధియుక్తవాచకమ్; [౧౫
(''ఆత్మ''౨) శబ్దమ్, మనోవాచకమ్;

ఇత్తైత్తిరుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి, 'ప్రయతాత్మనః=కర్తృరిదానైక ప్ర
యోజనత్వరూప శుద్ధియుక్తమనసః'౩ ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్‌తతు'' ఎన్నుమ్
అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అనన్యప్రయోజనతైయాకిఱ)
ఇత్యాది. [౨౦

''యత్తదోర్నిత్యసంబన్ధః'४ ఎన్ఱు, పూర్వ'యత్'-శబ్దమ్, నియమతః
'తత్'- శబ్దసాపేక్షమాకైయాలే, ''(''యః''౨) ఎన్ఱ, అదుక్కు ప్రతి
నిర్దేశమాక ''తస్య'' ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్' ఎన్నుమ్ [అభిప్రాయత్తాలే
'తస్యప్రయతాత్మనః' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్‌తతు'' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయ
త్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అవనుడైయ) ఎన్ఱు. [౨౫

''(''తదహమ్''౨) ఎన్ఱ, ('' తత్''౨) శబ్దమ్, పూర్వప్రకృతవాచి'
ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అప్పడిప్పట్ట) ఎన్ఱు.

''(''అశ్నామి''౨)ఎన్ఱ, ఉత్తమనాలే, 'స్థానివ్యపి'౫ఎన్ఱ, అను
శాసనత్తాలే 'అహమ్'ఎన్ఱు, వరక్కడవతాయిరుక్క (''అహమ్''౨) ఎన్ఱ,
ఉక్తిక్కు ప్రయోజనమ్, తాత్పర్యవిషయ అవాప్తసమస్త కా

వ్యా—''అవాప్తసమస్తకామనాన తాన్, అవన్,
''పేరిమత్తాలే కలక్కి తరుమాప్పోలే, వ్యామోహత్తాలే
''కలక్కి అశ్నువేన్ ఎన్ఱ వినయోగమ్ కొళ్ళువన్''; ఎన్ఱు, [౫

అ. — సర్వాతిశాయిత్వస్యాత్ ... బోధనమ్'' ఎన్నుమ్ అభిప్రా
యత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అవాప్త, ఇత్యాది.

'''ఉక్తిజ్ఞవిషయత్తిల్ అత్యల్పవస్తు ప్రదానత్తుక్కు మాలక్,
పేరిమాదిక్యప్రయుక్తమనఃక్షోభమ్'ఎన్ఱు, తోన్ఱ(''భక్త్యాప్రయచ్ఛతి''౨)
ఎన్ఱతు'' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, [౧౦
(అవన్, పేరిమత్తాలే) ఇత్యాది.

''(' భక్త్యుపహృతమ్''౨) ఎన్ఱ, పునర్వచనమ్ దృష్టాన్తార్థమ్''
ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (తరుమాప్పోలే) ఎన్ఱు.

('' తదహమ్''౨)ఎన్ఱ, (''తత్ '౨-)శబ్దమే పూర్వప్రకృతభక్తి
పరత్వవిశిష్ట పరామర్శియాయిరుక్క, మీళవుమ్ (''భక్త్యుప [౧౫
హృతమ్''౨) ఎన్ఱ, ఇదు దృష్టాన్తవిషయైయాలేయా మిఱే?.

''(''అశ్నామి''౨)ఎన్ఱ, అశనత్తుక్కు శ్వేతరపదార్థకత్తై అశన
''కర్మత్వార్థ్యపదార్థత్వ విపక్షిక్కిల్, ఉకసంహారానుగుణ్యేన ఉప
''క్రమసంకోచమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

''ఆకైయాల్, ఉభయముఖ్యత్వానుగుణమాక, [౨౦
'' ' అర్థాద్వాకల్పనైకదేశత్వాత్'౬ ఎన్ఱు, 'హస్తేనావద్యతి'౭
''ఎన్ఱ ఇడత్తిల్, హస్తావదేయత్వానుగుణమాక పురోడాశరూప
''కస్తైక్కు ప్రికల్పి, పాపోలే,ఇజ్ఞమ్,అనశనీయకర్మకాశన హేతుత్వేన
''వ్యామోహత్తై కల్పిక్కైయుచితమ్;

''ఇప్పడియాకిల్, ఈశ్వరనుక్కు ఆశ్రితవాత్సల్యరూప [౨౫
'మహాగుణముమ్ సిద్ధిక్కుమ్'' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కి
ఱార్, (వ్యామోహత్తాలే) ఇత్యాది.

(''తదశ్నామి''౨) ఎన్ఱ,ఇవితేషణపదత్రాది కర్తృత్వాదిభావేష్వర్థమ్,
(అశ్నువేన్) ఇత్యాది.

౧॥ గీ-భా. సరస్వతీనిలయ ముద్రాక్షరశాలాముద్రిత కోశే. పు
౧౨౫. పరి౯౯. ౨॥ పు. ४౩౧, ౧౫ నొట్టు. ౩॥ గీ-భా. మేల్ప
డిప్పు, పరి౨౭. ४|| ౫॥ అష్టా. ౧-४-౧౦౫
స్థానివ్యపి=''ప్రయుజ్యమానే, అప్రయుజ్యమానేఽపి''.

౬॥ '' 'స్రువేణావద్యతి'తి హస్తేనావద్యతి' ఇత్యేమ్ । ఆజ్యే
మాంసేపురోడాశే'' ఇత్యత్ర,

''అఞ్జలినాసక్తూన్ ప్రదాయజుహుయాత్'' ఇత్యత్ర, ద్విహస్త
సంయోగరూపే అఞ్జలౌ అవకాశాభావాత్. సంయుక్తప్రసృతిద్వయా
త్మకః మధ్యావకాశోపేతః అఞ్జలిర్యథాగృహీతః,

యథావ ''కపేభక్ష్యే'' ఇత్యాదౌ, ''కపేఆశ్నోభక్ష్యే''
ఇత్యాదికమర్థంకల్పయన్త లౌకికాః, తథా, ''అభ్యాఘాతానామర్థం బ్రిష
తాంశక్తిస్పృహాకారిణీ'' ఇతిన్యాయేన, ద్రవద్రవ్యస్య అజ్యస్య స్రువేణ
ఏవ అవదానయోగ్యోభవతి, నతుస్వధితిః; నాపిహస్తః.

స్రువోనామ, హోమార్థఆజ్యాగ్రాహకపాత్రమ్: ఏవంఛేదనీ
యస్యమాంసస్య స్వధితిః. స్వధితిః=పరశుః. ఏవమేవపురోడాశ స్యహస్తో
యోగ్యోభవతి. జైమినీయన్యాయమాలా. అ-౧-పా. ४. అధి. ౨౦.
సూ - ౩౦ - పుణ్యాఖ్యపత్తన అనన్దాశ్రమముద్రాలయ ముద్రితకోశే.
పు. ౯౯-౬౦.

''సన్ధాతుమిచ్ఛేఃకృష్ణాయపాణ్డవానాంహితైషిణే । వత్వారాజ్యంఢనంకించిద్వశీకుర్యాన్తమ్'' ఇత్యుతః ధృతరాష్ట్రోవదతి, సః అహఙ్కారీతి

మూ. — ''అన్యత్ పూర్ణాత్'' ౧

వ్యా. — తానేయరుళిచ్చెయ్కిఱానితే:

''I. అన్యత్ పూర్ణాదపాంకుమ్భాత్ II. అన్యత్ పాదావనేజనాత్ । III. అన్యత్ కుశలసంప్రశ్నాత్ నచేచ్ఛతిజనార్దనః''౧ —

అతావతు: —

శ్రీతూతై ప్పున్దరుళుకిఱపోతు, ధృతరాష్ట్రన్,

వ్యా. — ''పాణ్డవవతు పాతియాయిరుక్కిఱ ఇ కృష్ణన్ వారానిఱ్కాన్, అవనుక్కుచ్చిలనాట్టైయుమ్, పొన్నై యుమ్, కొడుత్తు, నమక్కాక్కిక్కొళ్ళక్కడవోమ్'' ఎన్ఱు, పోఱ్పలే శిలవర్ శొన్నార్గళ్:

సిన్నైవుమ్ శోలవుమ్ ఒత్తిరాత వఱ్ఱుకనాన అవన్ కరుత్తైయఱిన్ద సఞ్జయన్,

''వరుకిఱవన్ అర్జునోత్తవనల్లకాణ్, అవనుక్కు వేణ్డువతు ఇవ్వళవు'' ఎన్ఱిఱాన్. —

అత్తావతు: —

౨ — అతావతు: —

''పత్రత్తుక్కు భోజనపాత్రత్వేన వినియోగముమ్,

పుష్పత్తుక్కు అలఙ్కారత్వేన వినియోగముమ్,

పాద్యాదిజలఙ్గళుక్కు ప్రతినియతవినియోగఙ్గళుమ్,

కాళ్ళవేణ్డియిరుక్క, ఎల్లావత్తైయుమ్ అశనకర్మమాక్కి క్కొణ్డాన్'' ఎన్ఱపడి.

''ఇత్తుగీతావచనమ్'' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే (తానే) ఎన్ఱు ఇత్తు, భాగవతత్తిలుమ్ భగవద్వచనమాయిరుక్కైయాలే, ''శ్రీగీతైయిలే'' ఎన్నామల్ అరుళిచ్చెయ్తతు.

''(౧) ఇన్దవచనత్తిలే పత్రాదిక్కళుక్కు అనన్యార్థత్వమిన్ఱిక్కే,

''తాదర్థ్యేన ఉపాదేయత్వముమ్, వైకల్పికనానా

''ద్రవ్యాత్యన్యసక్తైయుమ్, తోన్ఱుకైయాలేయుమ్,

''(౨) అల్పసన్తుష్టత్వమ్ తోన్ఱినాలుమ్, అనల్పత్తిలే అనిచ్ఛై

''తోన్ఱామైయాలుమ్,

''అల్పసన్తుష్టత్వపూర్త్తిలభియామైయాలే,

''అనన్యార్థమ్, కల్పితమాన తై వినియోగిక్కైలుమ్ అన్మైయుమ్;

''సాధారణసత్కారత్తాలుమ్ సన్తోషమ్ విశేషయమ్;

''పూర్వోక్తద్రవ్యఙ్గళిల్ అన్యతమద్రవ్యనియమముమ్ అన్మైయుమ్;

''అధికత్తిలే అనిచ్ఛైయుణ్డు''; ఎన్ఱు, ఇవ్వళవు శొన్నాల్, ''అల్పసన్తుష్టత్వపూర్తిలభిక్కుమ్' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి, మూలత్తిలే ''[''అన్యత్ పూర్ణాత్''౧] ఎన్ఱు ప్రమాణప్రతీకోపాదానమ్' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే ఉపాత్తప్రతీకత్తోడేకూడ సమగ్రవచన ఉపాదానపూర్వకమ్ అతిన్ఉతైయవక్తృకథనపూర్వకఅవతరణకథనవ్యాజత్తాలే (''అన్యన్నేచ్ఛతి''౧) ఎన్ఱు, అప్రతిషేధత్తుక్కు అపేక్షితప్రసక్తియైయుమ్, ''(''అన్య''౧) శబ్దార్థమిన్నతు'' ఎన్నుమతైయుమ్, దర్శిప్పిత్తుక్కొణ్డు వచనత్తుక్కు సఙ్గ్రహేణ అర్థమ్, (అతావతు, తూతుఎళున్దరుళుకిఱపోతు) ఇత్యాది.

౨. — ''(ధృతరాష్ట్రన్ శిలవర్ శొన్నార్గళ్) ఎన్ఱు, అన్వయమ్. (నాట్టైయుమ్ పొన్నైయుమ్) ఎన్ఱు, (''అన్య'') శబ్దవివక్షితార్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

''(''అన్యన్నేచ్ఛతి'') ఎన్ఱు, అప్రతిషేధాపేక్షితప్రసక్తియుమ్ ధృతరాష్ట్రవాక్యత్తాల్''౧ ఎన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు.

''మాయాంననేనే''౨ ఎన్ఱు, ధృతరాష్ట్రనై లక్షణ్యమ్ తనక్కు చొల్లుకిఱసఞ్జయన్ తనక్కు వఞ్చనారాహిత్యమ్ శొల్లుకైయాలే, ''ధృతరాష్ట్రనుడైయవఞ్చకత్వజ్ఞన్ సఞ్జయన్'' ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సిన్నైవుమ్ శోలవుమ్) ఇత్యాది

(''అన్యన్నేచ్ఛతి''౧) ఎన్ఱు, అ విత్తుక్కు అర్థమ్, (వరుకిఱవన్) ఇత్యాది.

(''పూర్ణాదపాంకుమ్భాత్''౧) ఇత్యాదిక్కళుక్కు అర్థమ్, (అవనుక్కు వేణ్డువతు) ఇత్యాది.

విస్తరేణ అర్థమ్, (అతావతు) ఇత్యాది.

''1. 'దధ్నాజుహోతి'3 'పయసాజుహోతి'౪ ఎన్ఱాప్పోలే, 'పూర్ణకుమ్భేన సత్కుర్యాత్'౫ ఎన్ఱు, తాదర్థ్యేన ఉపాదేయత్వబోధక ''తృతీయా విభక్తియుక్తవాక్యత్తిలిన్ఱు అశ్రయియాతే, ('' పూర్ణాదపాంకుమ్భాత్ అన్యత్''౧) ఎన్ఱు, అనువాదరూపపఞ్చమీ విభక్తియుక్త ''వాక్యత్తిలియాలే శొన్న విట్టాల్, పూర్ణకుమ్భత్తుక్కు అనన్యార్థమ్ ''కల్పితత్వేన ప్రమాణాన్తర ప్రాప్తత్వమ్ తోన్ఱుకిఱతు;

౧॥ మహాభా. ఉద్యోగ. ౮౯.

౨॥ మహాభా. అ. ౭౮, శ్లో. ౧౩. ౩॥

౪॥ ౫॥

"భగవాన్ భవతాదత్తం భవంరాజ్యంచ నేచ్ఛతి, । కింతు,వితాన్యేవ:— I. యస్యపాతు మాజ్జాతజలంస్వయమ్॥ తేనపూర్ణస్యకుమ్భస్య తత్-

వ్యా.—"I· తాన్ కుడిక్కుమ్ తణ్ణీరై ఒరుకుడ "త్తిలే నిఱైత్తుక్కొణ్డిరుక్కైక్కైక్కు డవన్నే, అన్త్రై అవన్ "వరుకిఱవఴియిలే వాశలిలేవైక్కవమైయామ్, అతు "కుమ్మేల్ ఒన్ఱుమ్వేణ్డా;

అ.—"II అతిల్, సామర్థ్యత్తాలుమ్ సన్నిధియాలుమ్ "సకాకర్తృత్వేన బుద్ధిస్థాన తాన్నే ("అన్య"౧) శబ్దార్థమ్' "ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు;

"III. ఇప్పడి ఆత్మార్థంకణ్ణ త్తత్వేన ప్రమాణాన్తరప్రాప్తపూర్ణకు "మ్భానువాద పూర్వకమ్ తదన్యత్తై ప్రతిషేధిక్కైయాలే 'అత్మార్థం "కణ్ణ త్తమాన పూర్ణకుమ్భమే యమైయుమ్' ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు;"

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ కుడిక్కుమ్) ఇత్యాది.

"("అహంపూర్ణాత్"౧)'ఎన్ఱతు, కరణస్యశేషత్వ వివక్షయా షష్ఠియాకైయాలే 'అద్భిఃపూర్ణాత్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తణ్ణీరై) ఇత్యాది.

"ఒరువనుక్కు ఒరు కుడమ్ తిణ్ణీరమైయుమాకైయాలే ("కుమ్భాత్"౧) ఎన్గిఱ ఏకవచనమ్, ప్రత్యక్ష ప్రాప్త ఏకత్వానువాదకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఒరుకుడత్తిలే) ఎన్ఱతు.

"'పూర్ణమాకాల్, ఎన్నాతే, ("పూర్ణాత్"౧)ఎన్ఱు,పూర్వపూర్తత్వబోధక భూతార్థక నిష్ఠాప్రయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, తద్దేతుకశైత్యప్రతీతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నిఱైత్తు) ఇత్యాది.

అనువాదరూప నిర్దేశత్తైలే తాత్పర్యమ్, (వైక్కక్కడవన్నే) ఎన్గిఱ వివక్షారమ్.

"లోకసిద్ధమాన గృహద్వారి నిధానమే జలపూర్ణ కుమ్భత్తుక్కు ప్రకృతసాక్షికమాన క్రియావేశమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్త్రై అవన్ వరుకిఱ వఴియిలే) ఇత్యాది.

("అన్యన్నేచ్ఛతి"౧) ఎన్గిఱ విత్తాల్ ఫలితమ్,(అతుక్కుమేల్) ఇత్యాది.

వ్యా.—"II. తన్ - గృహత్తిలే అతిథివన్దు "పుకున్దాల్, కాలైక్కఴువవకాక్క సామాన్యశాస్త్రమ్ "విధిక్కువైత్తతితే!,

అ.—అన్తావతు: —

"(౧) ద్రవ్య వైలక్షణ్యముమ్, (౨) ఇక్కుమ్భాదత్వేన ఉపాదానముమ్, '(౩)యజ్ఞశిష్టాశినః' ౨ఎన్ఱు, తద్రూపతృప్తిత్వేన అత్మార్థత్తిలే ఉపయోజనముమ్, వేణ్డా" ఎన్ఱపడి,

ద్వితీయపాదార్థమ్, (తన్ -గృహత్తిలే) ఇత్యాది.

"ఇప్పుమ్పూర్వవత్, అనువాదరూపవాక్యత్తైలియాలే పాద "అవనేజనత్తుక్కు ప్రమాణాన్తరప్రాప్తత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్, "తద్వత్, అక్కార్థత్వగ్రాహక ప్రత్యక్షప్రమాణ మిల్లామైయాలుమ్, "అతిథిసామాన్యవిషయక సామాన్యశాస్త్రమే ప్రాపక "ప్రమాణమాకిఱతు;

"'ఇప్పడి, అతిథిసామాన్య ప్రయుక్తమాన పాదఅవనేజనత్తైయ "నువదిత్తుక్కొణ్డు తదన్యత్తై ప్రతిషేధిక్కైయాలే, అతిథిసామాన్యప్ర "యుక్తపాదావనేజనమేయమైయుమ్' ఎన్ఱు,తోన్ఱుకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిథి) ఇత్యాది.

"'ధర్మపురస్కారోఽనన్యప్రయోజనః సోఽతిథిర్భవతి'౩ఎన్ఱు, ఆప్తప్రోక్త అతిథిలక్షణమ్,

'కృష్ణంధర్మంసనాతనమ్'౪ ఎన్ఱు, సనాతనధర్మమాయ్, 'సర్వమిదమ్ప్రసాధవః'౫ఎన్ఱు, సర్వత్ర్థమాక ఎఴున్దరుళుకిఱ కృష్ణనిడత్తిలేయన్ఱు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అతిథివన్దుపుకున్దాల్) ఇత్యాది.

"తస్యపాదా ప్రక్షాళయేత్"౬ ఎన్గిఱ అతన్త్రమ్పవచనత్తై యనుట్కొణ్డు ("పాదావనేజన"౧) శబ్దార్థమ్, (కాలైక్కఴువవకాక్క) ఇత్యాది.

అనువాదత్తైలీతాత్పర్యమ్, (విధిక్కువైత్తతితే!) ఎన్ఱు ప్రసిద్ధి. "డిజర్=శాదపోషణయోః"౭ ఎన్గిఱ,ధాతుపాఠమ్?

౧॥ ౪. ౪౪౨, ౧మ్నోట్టు.

౨॥ గీ - ౩ - ౧౩. ౩॥

౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥ ధాతుపా, జుహోత్యాదౌ, ఉభయపదీ అనిట్.

II. గృహాగతాతిథేః పాదావనేజనమ్; III. అథాపిచ, । దూరాన్మార్గాదాగతం ప్రత్యుదరాద్భహుధా జనమ్ । 'అపిస్వాగతమాయుష్మన్ !' ఇతి

వ్యా.—"అవ్వోపాతి, అవన్-తిరువడిక్కళైక్ కళువమై యుమ్, అవన్దాన్ వాశికుం విశేషిత్తు ఒన్ఱుమ్ శెయ్యవేణ్డా;

"III. నెడుమ్ తూరమ్ వన్దవనై,

అ.—"తస్యోదకమాహరేత్"౧ ఎన్గిఱ అవిత్తైయవలమ్బిత్తుక్కొణ్డు. క్కీఴుమ్ అతిథిపరమాగ రోజియాత్తొళ్ళిన్దదు.

"(౧) ద్వారనిధానాద్ధపూర్ణకుమ్భప్రసిద్ధిస్వారస్యత్తాలుమ్,

(౨) 'అనార్య్గ్ధకశ్రస్తమేయమైయుమ్' ఎన్నుమిడమ్ అపో్వ ఘులభియామైయాలేయుమ్,

(౩) "వృణ్మయేన" ఇత్యేకే'౩ ఎన్ఱు, అతిథిక్కు మృణ్మయపాత్రేణ ఉదకాహరణమ్ ఏకీయపక్షత్వేన, ప్రశస్తమల్లామైయాలుమ్,

(౪) ముఖ్యపక్షవలమ్భనేన తైజసపాత్రత్తై భూర్ణకుమ్భమాకవివక్షిక్కిల్ ద్రవ్యగౌరవానపేక్షైనిద్ధియామైయాలుమ్,

అప్పడిరోజిత్తు అరుళిచ్చెయ్దిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

"'ఇప్పడిసాధారణ సత్కారమేయమైయుమ్' ఎన్ఱు, ("అన్యత్ పాదావనేజనాత్"౩) ఎన్గిఱ అవిడత్తిల్ అభిప్రేతమ్" ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవ్వోపాతి) ఇత్యాది.

"పాదయోః అవనేజనమ్" ఎన్ఱు, విగ్రహాభిప్రాయేణ (తిరువడిక్కళై) ఇత్యాది.

("అన్యన్నేచ్ఛతి"౩) ఎన్గిఱ అవిత్తాల్ ఫలితమ్, (అతుక్కుమేల్) ఇత్యాది.

అత్తావతు:—

"'అతిథిర్విష్ణుముద్దిశ్య ఏష్టవత్ పూజనీయః'౪ ఎన్గిఱ అతిథిసత్కారమల్లదు, సాక్షాత్-తాన్దాన తస్మైగౌప్పఱ్ఱ ఉపదిష్టమాన్ ఏన్ఱుమ్ వేణ్డా" ఎన్ఱపడి.

తృతీయపాదార్థమ్ (నెడున్దూరమ్) ఇత్యాది.

"పూర్వవత్ అనువాదసూచితప్రమాణాన్తర ప్రాప్తత్వమ్, 'కల్యాణీవాక్'౫ ఎన్గిఱ సామాన్యశాస్త్రవిహితత్వమ్' ఎన్నుమ్ అభి

వ్యా.—"కుశలప్రశ్నమ్ పణ్ణక్కడవతిఱే?, అవ్వోపాతి "ఓర్ ఇన్ శొల్ శొల్లవైమైయుమ్, ఏఱ్ఱుమాక ఒన్ఱుమ్ వేణ్డా;

అ.—ప్రాయత్తాలే "స్వాగతమాయుష్మన్తః!"౬ ఎన్గిఱ తద్వ్యాఖ్యానత్తైయ్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నెడున్దూరమ్ వన్దవనై కుశలప్రశ్నమ్) ఇత్యాది.

పూర్వవత్ అనువాదతాత్పర్యమ్, (పణ్ణక్కడవతిఱే?) ఎన్ఱు.

"'ఇప్పడిసాధారణసత్కారమే యమైయుమ్' ఎన్ఱు, ("అన్యత్ కుశలసంప్రశ్నాత్"౩) ఎన్గిఱ అవిడత్తిలే అభిప్రేతమ్' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవ్వోపాతి) ఇత్యాది.

"("సంప్రశ్నాత్"౩) ఎన్గిఱ ఏకవచనమ్, 'కల్యాణీవాక్'౫ ఎన్గిఱ అప్రాప్తప్రమాణాన్తర ఏకత్వానువాదకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఓర్) ఇత్యాది.

("కుశల"౩) శబ్ద-("సమ్"౩) శబ్ద-సమభివ్యాహార సిద్ధార్థమ్, (ఇన్ శొల్) ఎన్ఱు.

"సాన్త్వయిత్వా"౭ ఎన్గిఱ ఆపస్తమ్బవాక్యత్తైయ్కొణ్డు (ఇన్ శొల్) ఎన్ఱదు.

("అన్యన్నేచ్ఛేత్"౩) ఎన్గిఱ అవిత్తాల్ ఫలితమ్, (ఏఱ్ఱుమాక) ఇత్యాది.

అత్తావతు:—

"'సాన్త్వయిత్వా తర్పయేత్ రసైర్భక్ష్యైః'౭ ఎన్ఱు, మధురవచనానన్తరమ్ కర్తవ్యమాక చొన్న నానావిధ రసభక్ష్యకరణకతర్పణాదికళ్ వేణ్డా" ఎన్ఱపడి.

(౧) పూర్వవచనోక్తవైకల్పికనానాద్రవ్యాపేక్షావిరహమ్ ఇత్తిల్ ప్రథమపాదత్తిలుమ్,

(౨) అత్తిల్ శొన్న జలపరిమాణగౌరవాపేక్షైయిన్ఱిక్కైయై అభావమ్ ద్వితీయపాదత్తిలుమ్,

(౩) ద్వితీయపాదత్తిల్ శొన్న కాయికవ్యాపారాపేక్షైయిన్ఱిక్కైయై యవభాసమ్ తృతీయపాదత్తిలుమ్,

శొల్లుకైయాలే ఉత్తరోత్తరమ్ అపేక్షాలాఘవమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

౧॥ ౨॥
౩॥ పు ౪౪౨, ౧మ్ నోట్టు. ౪॥
౫॥
౬॥ ౭॥

4-8-99.

"నఘటేతానుమాల్యంతేల్పంవాపికుటిలస్పృహిః| శక్నోషియదివాకర్తుంతదేతాంనిరుపస్వయమ్"॥ ఇతి పాఞ్చరాత్రస్వత్వాన్నిష్కర్షస్వభావో యుక్తః.

వ్యా.—"ఇవ్వళవుక్కళ్ యొఴియ మఱ్ఱొన్ఱై, "ఇచ్చియాదే కాణ్ అవన్" ఎన్గై,—

ఇత్తాల్,

"నీకొడుక్కుమ్ నిన్నైక్కుమ్ అనాస్థైయుమ్, పానైయుమ్, అవన్, ఒరుశరణాగతనిన్నై త్తిరుక్కుమో?,

మూ.—"పురివతుపుకై పూవే"౩.

వ్యా.—వల్లైయాకిల్, ఉన్—అభిముఖ్యసూచకమాక ఇవ్వళవుకళైచ్చెయ్యప్పార్" ఎన్నపడి.

"పరివతిలీశనై"౩ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "పురివతుపుకై పూవే"౩ ఎన్ఱు,

అ.—చతుర్థపాదార్థమ్, (ఇవ్వళవుక్కళై యొఴియ) ఇత్యాది "పర్యుదాసవ్యఞ్జితవిధిక్కుమ్, కణ్ఠోక్తనిషేధత్తుక్కుమ్, మిథోవ్యాహతిపరిహారార్థమాక నిషేధత్తుక్కు విహితవ్యతిరిక్తవిషయకత్వమ్ ఆవశ్యకమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే(ఇవ్వళవుక్కళై యొఴియ)ఎన్ఱతు.

(ఇవ్వళవుకళ్) ఎన్ఱతు, పూర్ణకుమ్భాదికళ్.

I. "బహువచనత్తాలే, (౧)సముచ్చయమాకిల్, (౨) వికల్పమాకిల్, వివక్షితమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(౧) సముచ్చయపక్షత్తిలే ("చ"౧) కారమ్ భిన్నక్రమమాయ్, ("కుశలసంప్రశ్నాచ్చ"౧)ఎన్ఱు, కూట్టువతు.

(౨) వికల్పపక్షత్తిలుమ్,

" 'యస్యోభయంహవిరార్తిమార్ఛతి'౨ ఎన్ఱ విడత్తిల్ 'ఉభయ'౨ పదమ్ పరస్పరానపేక్షనిమిత్తభూత హవిర్ద్వయ పరమాకిఱాప్పోలే ("చ"౧) కారమ్, వైకల్పికపూర్ణకుమ్భాది సముచ్చయపరమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

II. యద్వా:—

"' ("చ" ౧) కారమ్, ఏవకారార్థకమాయ్, "నేచ్ఛత్యేవ" "ఎన్ఱు అన్వయిత్తు, ప్రసిద్ధిపరమాయ్,

" ' "ఇవ్వర్థమ్ ఉపదేశసాపేక్షమన్ఱు,

"'నీయే అఱిన్దుకొళ్ళలామ్" ఎన్ఱ అర్థ' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే "అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇచ్చియాదే కాణ్) ఎన్ఱు," ఎన్ఱాకవుమామ్.

"ఇప్పడి, ఇన్దభగవత్-స్వభావప్రతిపాదనత్తుక్కు తదనుగుణప్రవృత్తినివృత్తిరూప అనుష్ఠానత్తిలే తాత్పర్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

(శరణాగతర్) ఎన్ఱతు "శ్లాఘ్యవస్తువాక" ఎన్ఱపడి.

అ.—"ఉన్-కౌటిల్యత్తుక్కు అల్పానుకూల్యముమ్ ఘటియాతు, ఘటిక్కుమాకిల్, శెయ్తు పార్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వల్లైయాకిల్) ఇత్యాది.

(వల్లైయాకిల్) ఎన్ఱతు, "శక్తనాకిఱాయాకిల్" ఎన్ఱపడి.

"'(౧) ప్రథమోపాత్తవచనత్తిలే ("ప్రయచ్ఛతి"౪)ఎన్ఱ "'ఉపసర్గత్తాలుమ్,

"'(౨) అనన్తరోపాత్తవచనత్తిలే ("అవనేజనాత్"౧) ("సం "'ప్రశ్నాత్"౧) ఎన్ఱ ఉపసర్గఙ్గళాలుమ్,

(౩) అనుష్ఠానాపరపర్యాయమాన ప్రయోగత్తిన్నుడైయ "సాధ్యవస్తు తోన్ఱుకైయాలుమ్,

"'(౪) కొడుత్త అంశత్తిలే అవనుక్కు మహాప్రసాదత్తిలాభిసన్ధి తోన్ఱాకైయాలుమ్,

"'(౫) దేయద్రవ్యత్తినుడైయ గుణాధానవిరహకథోక్తియిల్లామై "'యాలుమ్,

"'అల్పసత్త్వత్వపూర్తియిల్లై' ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పట్టి,

"మూలత్తిలే ప్రయోగసాధ్యవాది నైరపేక్ష్యత్తుక్కుమ్, ఇవన్ కొడుత్తతిలే అవనుక్కు మహాప్రసాదత్తత్త్వాభిసన్ధిక్కుమ్, బోధకమాన ప్రమాణాన్తరత్తినుడైయ ప్రతీకగ్రహణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అన్దప్రమాణత్తినుడైయ ఆద్యన్తోపాదానత్తాలే సముదాయత్తై సూచిప్పిత్తుక్కొణ్డు అతుక్కు అర్థమ్, ("పరివతిల్"౩) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౧౩౯. ("పత్రంపుష్పమ్"౪) ఎన్ఱ శ్లోకత్తిల్ ("ప్రయతాత్మనః"౪) ఎన్ఱతు, "పరిశుద్ధమనస్కనుడైయ" ఎన్ఱపడి.

(కలఙ్గి) ఎన్ఱతు, ("పూర్ణమ్...ఆశ్నామి") ఎన్ఱ విడత్తిల్ పూర్ణమ్" "పూర్యమాణాత్" ఎన్నాతే, ("పూర్ణాత్"౧) ఎన్ఱు, తిరుకుత్తు, (తానుకుడిక్కుమ్) ఇత్యాది.

(ఇచ్చియాదే కాణ్) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధితోన్ఱ అరుళిచ్చెయ్తతు.

౧॥ పు. ౪౪౨, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ పూర్వమీమాంసాయాం, అ. ౬, పా. ౪, అధి. ౬, సూ. ౨౨-౨౩ వ్యాఖ్యాయా ముదాహృతమ్. పుణ్యపత్తన ఆనన్దము, ముద్రితకో. పు. ౩౩౨.

౩॥ తి. వా. ౧-౬-౧. ౪॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్ నోట్టు.

"సదాచసామభిస్తుత్య ఈశోధూపై స్స్వపైరపి । అజైృర్వాభూజనీయా సానాస్యే శ్లాఘ్యమపేక్షతే॥" ఇత్యత్ర స్తవిత త్తైశ్చ పో్ర క్తంవకులభూషణై॥.

వ్యా.—"హేయప్రత్యనీకన్ఞానసర్వేశ్వరనై, సంసా "రాన్ముక్తరాయ్ అనుభవిత్తు, అవ్వనుభవజనితప్రీతియాలే "ఏతత్ సామగాయన్నాస్తే౧ ఎన్ని,ఉఘడియేపాడి, విస్తృత "రాక్కై,యైప్పిఅవేణ్డియిరుప్పీర్, ౫

"ఉపకరణఙ్గళిల్ కుత్తైవుపార్త్తు అక్కలుక్కై,తవిర్ "న్ను, అసంస్కృతమానజలత్తై

వ్యా.—"ఏత్తేన్నుమ్ ఒరుపడిప్రయోగిత్తు, పిన్నై, "యవనుమ్ము అరుళ్ కొడైయాక కొడుప్పుప్పుమ్, "ఏత్తేన్నుమ్ ఒరుపుక్కై,యుమ్, ఏత్తేన్నుమ్ ఒగుపూవుమ్, "ఇవ్వళవ[వేయ]మైయుమ్ కిడిక్కోళవనుకుక"౪ ఎన్ఱు,అవను డైయ స్వారాధత్తైయైసుస్పష్టమాక ఆళ్వార్ అరుళిచ్చె, య్తారిఱే?.

అ.—("పరివు"౨)=దుఃఖమ్;

("పరివత్తిల్"౨) ఎన్ఱు, నిర్దుఃఖత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"ఇత్తాల్ ఫలితమ్, హేయప్రత్యనీకత్వమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయ త్తాలే (హేయప్రత్యనీకన్ఞాన) ఎన్ఱు,త్తు.—

"'పరివు' ఎన్నదువే, '(౧) ఇన్బముమ్, (౨) తున్బముమ్, (౩)అన్బుమ్' ఎన్నవేయాయ్మున్నైయరే"౨ ఎన్నక్కడవతు.

("ఈశన్నై") ఎన్ఱిఉళిక్కుక్కు అర్థమ్, (సర్వేశ్వరనై) ఎన్ఱు,. అనుభావ్యనుడైయ హేయప్రత్యనీకతోక్తియాల్ ఫలితమ్. (సంసారాన్ముక్తరాయ్) ఎన్ఱు,

పాట్టాక్కిల్ ప్రీతిహేతుకమా యిరుక్కైక్కుయాలే అరుళిచ్చెయ్క్కి ఱార్, (అనుభవిత్తు) ఇత్యాది.

ముక్తిదశైయిల్ పాట్టుక్కుప్రమాణమ్, ("ఏతత్"౧)ఇత్యాది.

"విరివతు"=విస్తారమ్; "మేవల్"=పెఱుక్కై; "ఉరుక్కై"= ఇచ్ఛై;

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విస్తృతరాక్కైనై) ఇత్యాదినా.

"పిరివక్కై"=పిరియుమ్ప్రకారమ్.

"ప్రకరణానుగుణమాక ఉపకరణవైకల్య ప్రయుక్తమానఆరా ధనప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకమే పిరివక్కై" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (ఉపకరణఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

""'నన్నీర్'౨ ఎన్ఱు, 'నల్లతణ్ణీర్' ఎన్నుమాప్పోలే సంస్కార ద్రవ్యసంసర్గరహితమాన జలత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (అసంస్కృతమాన) ఇత్యాది.

"తూయ్"౨ ఎన్ఱు,త్తు, "తూవి" ఎన్ఱు,పడి.

ఇత్తాల్ ప్రయోగసాధ్గుణ్యాభావమ్లబ్ధమ్.

అ.—ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఏత్తేన్నుమ్ ఒరుపడి) ఇత్యాది.

ఇన్ద "తూయ్"-౨ శబ్దమే ""'నన్నీర్'౨ ఎన్ఱిఉళిక్కు, సంస్కార రహితజలపరమ్" ఎన్నైక్కునియామకమ్.

"పురివతు"౨ ఎన్ఱు,త్తు, "ప్రసాదదత్తమ్" ఎన్ఱు,పడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అరుళ్ కొడైయాక) ఇత్యాది.

"పురివే=విరుమ్బల్"౫ ఎన్నక్కడవతు.

"ప్రకరణబలత్తాల్, (౨) పుక్కైయుమ్, (౨) పూవుమ్, యత్కి ఞ్చిత్పరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఏత్తేన్నుమ్ ఒరుపుక్కైయుమ్) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, అగరుధూమత్తైయుమ్, పద్మాదికళైయుమ్, వ్యావర్తి క్కిఱతు.

("పూవే"౨) ఎన్ఱిఉ వివక్షార్థమ్, (ఇవ్వళవే) ఇత్యాది.

(స్వారాధత్తై)=సుఖేన ఆరాధ్యత్వమ్.

"ఇతు, (౧) ["అన్యత్ పూర్ణాత్"౬] ఇత్యాదియిలే పర్యుదాస "వ్యఙ్గ్యమాక్కైయాలే అస్పష్టమ్:

"(౨) ["పత్రంపుష్పమ్"౭] ఇత్యాదియిలేసామాన్యపర ["ప "త్రా"] దినిర్ద్ధమాక్కైయాలే స్పష్టమ్;

"(౩) (1) ("పరివత్తిల్"౨) ఇత్యాదియిలే'పిరివక్కైయిన్ఱి,'౨ ఎన్ఱు, "ఉపకరణవైకల్యప్రతిష్టబ్ధప్రవృత్త్యుత్పన్నత్తాలుమ్,

"(2) 'నన్నీర్ తూయ్'౨ ఎన్ఱు, గుణద్రవ్యక్రియాసాద్గుణ్యనై రపేక్ష్య "త్తాలుమ్,

"(3) ఈశ్వరనుక్కు, ఇతిల్ 'ఇవర్కళ్ నమక్కు ఇప్పడి "అరుళ్ కొడైకొడుప్పతే!' ఎన్ఱిఉఅభిసన్ధి సూచనత్తాలుమ్,

"(4) 'పురివతు'౨ ఎన్ఱిఉళిక్కుప్రతీతియాలుమ్, సుస్పష్టమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(సుస్పష్టమాక) ఇత్యాది.

౧॥ తైత్తిరీయఉ. ౩-౧౦-౫. ౨॥ పు. ౪౪౫, ౩మ్నోట్టు. ౩॥

౪॥ ౫॥

౬॥ పు. ౪౪౨, ౧మ్నోట్టు. ౭॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్నోట్టు.

వ్యా.—౧౪౦. (పూర్ణవిషయమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక వన్దవిత్తైయిఱే; ప్రపత్తివైలక్షణ్యమిఱే కీళ్ చ్చొల్లప్పట్టతు; అతైయాలే, అతుక్కు ఇన్నముమ్ ఒరువైలక్షణ్యమ్ శొల్లుకైక్కాక

అ.—౧౪౦. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (పూర్ణవిషయమ్ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి) ఇత్యాది.—

"[వా. ౧౩౬-౧౩౭.] [పూర్ణవిషయమ్] ఇత్యాది-వాక్యద్వయమ్ ప్రసక్తమ్;

[వా. ౧౩౮] పూర్తిక్కైవాఙ్గాతే] ఇత్యాదికమ్ అనుప్రసక్తమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు —

"I. పూర్వగ్రన్థాధీనస్మృతివిషయత్వే సతి, నిరూపణీయత్వమ్, ప్రసక్తత్వమ్;

II. పూర్వగ్రన్థాధీనస్మృతివిషయార్థాధీన స్మృతివిషయత్వే సతి, నిరూపణీయత్వమ్, తదనుప్రసక్తత్వమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"ప్రాసఙ్గికం పరిసమాప్య ప్రకృతమనుసరతి"౧ ఎన్఩ుమాప్పోలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(ప్రపత్తివైలక్షణ్యమ్) ఇత్యాది.

"ప్రతిపిపాదయిషితప్రపత్త్యుత్కర్ష హేతు సుఖరూపత్వ రూపగుణనిష్ఠ ఫలసాధ్యవస్త్వభేద ప్రతిపాదకత్వాత్, 'చిన్తాం ప్రకృతసిద్ధ్యర్థామ్ ఉపోద్ఘాతం విదుర్బుధాః' ఎన్ఱ, అపడియే, [పుల్లైక్కాట్టి] ఇత్యాదిక్కు ఉపోద్ఘాతసఙ్గతి"౨ ఎన్఩ుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతైయాలే, అతుక్కు ఇన్నముమ్ ఒరువైలక్షణ్యమ్] ఇత్యాది.

"మూలత్తిలే, [పుల్లైక్కాట్టి] ఇత్యాది ఉపమానగ్రన్థానన్తరమ్ ఉపమేయగ్రన్థమిల్లామైయాలే, అత్తైయోగ్యతానుగుణమ్ అధ్యాహరిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్;

"II. అతిల్, ఈశ్వరచేతనర్ ఇరువరుమ్ ప్రస్తుతరాకైయాలే, ఇరువరుమ్ ఉపమేయమాకక్కడవమ్;

మూ.—౧౪౦. పుల్లైక్కాట్టిఅழైత్తు
పుల్లై ఇడువారైప్పోలే,

వ్యా.—సిద్ధోపాయత్తుక్కుమ్ ఫలత్తుక్కుమ్ ఉణ్డాన ఐక్యత్తై మున్఩ుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుల్లైక్కాట్టి) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

I. "గోవైవరవழைత్తు ప్పిన్఩ై అతుక్కు ధారకాదికళైయిట్టు నోక్కనిన్఩ైప్పార్, తద్భోగ్యమాన పుల్లుతన్఩ైయే తద్వశీకారసాధనమాక మున్఩ిట్టు అழைత్తుక్కొణ్డు, అతుతన్఩ైయే మేలుమ్ ఇడుమ

అ.—"III. అతిల్, ఈశ్వరన్ ఉపమేయమామళవిల్, "తన్఩ైక్కాట్టిఅழைత్తు తన్఩ైయిడుకైయాలే' ఎన్ఱు, ఇవ్వళవుమ్ అధ్యాహార్యమ్;

"IV. చేతనన్ ఉపమేయమామళవిల్, 'ఇన్఩ైక్కాట్టి అழைత్తు ఇన్఩ై ఇడుకైయాలే' ఎన్ఱు, ఇవ్వళవుమ్ అధ్యాహరణీయమ్;

"V. అతిల్, ఉపమాన ఉపమేయఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్, ఫలసాధనయో: ఐక్యమ్;

"VI. ఇప్పడి ఉపమేయద్వయముమ్ వివక్షితమాకైయాలే ఏకస్య అన్యతరత్తై నిర్దేశియాతొழிన్దతు;

"VII. అర్థసామర్థ్యత్తాలే ఇరణ్డుమ్ వరక్కడవతాకైయాలుమ్, గ్రన్థగౌరవప్రసఙ్గత్తాలుమ్, ఉభయత్తైయుమ్, నిర్దేశియాతొழிన్దతు:

"VIII. ఉపమేయత్తైక్కణ్ఠోక్తి నిర్దేశియాతే, ఉపమానత్తాలే తత్సూచనమ్ పణ్ణుకైయుమ్ ఉపమైయుమాకైయాలే, చారుతాతిశయహేతువాయిరుక్కుమాకైయాలే, న్యూనతైయుమిల్లై"; ఎన్఩ుమభిప్రాయత్తాలే ప్రథమమ్ అభ్యర్హితత్వాత్ ఈశ్వరపరతయా యోజనై, (అతావతు గోవై) ఇత్యాది.

(ధారకాదికళై) ఎన్ఱ, అ (అది) శబ్దమ్, పోషకభోగ్యపరమ్.

"ఫలసాధనైక్యమ్, ఉపమానోపమేయసాధారణధర్మమ్"

మూ.—ఫలసాధనఙ్గళుకు భేదమిల్లై.

౧౪౧· ఆకైయాలే, సుఖరూపమాయిరుక్కుమ్.

[ఒన్బదావదుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱావదాన
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తిల్, ప్రసఙ్గాత్ ప్రవృత్తమాన
ప్రపత్త్యుపాయవైలక్షణ్యకథనముమ్]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణముమ్ సంపూర్ణమ్.

వ్యా.—ఇవిల్ ఫలసాధనఙ్గళుకు భేదమిల్లాతా పోలే, విలక్షణగుణవిగ్రహ విశిష్టనానతానే మున్దుఅ ఇవనై చ్చేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కు ఉపాయమాయ్, పిన్నై ఎన్ఱుమొక్క ఇవనుక్కు ఉపేయమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, ఫలసాధనఙ్గళిరణ్డుమ్ ఏకవస్తువాయిరుక్కుమ్'' ఎన్నై.

౧౪౧. ఇత్తాల్ ప్రపత్తిక్కు వైలక్షణ్యమ్ఫలిత్త పడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

వ్యా·—అతావతు: —

''సాధ్యవస్తుతానే సాధనమాకైయాలే, తద్వరణ రూపమాన ఇతు తేవైయాయిరాతే సుఖరూపమాయిరుక్కుమ్'' ఎన్ఱపడి· [౫

II. అన్ఱిక్కే,

''ఇన్నముమ్ ప్రపత్తిక్కు ఒరువైలక్షణ్యమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుల్లై) ఇత్యాదియాలే.

''అతావతు:—

''పుల్లైక్కాట్టి ధేనువై అత్తైత్తుక్కొణ్డు పిన్నై ''అప్పుల్లైయే ఇడుమళవిల్ ఫలసాధనఙ్గళుకు భేదమిల్లా ''తాపోలే, 'సకృత్కృతోఞ్జలిః'.

అ.—ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేద మిల్లాతాపోలే) ఎన్ఱతు.

(తన్నైక్కాట్టి) ఇతి అధ్యాహృతవాక్యఅర్థమ్, (విలక్షణగుణ) ఇత్యాది.

ఇతు, ''చరణౌశరణమ్''౧ ఎన్నైయాలే సిద్ధిత్త అర్థమ్.

''[భేద] శబ్దమ్, వైలక్షణ్యపరమన్ఱు,

అన్యోన్యాభావపరమ్; తదభావమ్ఐక్యమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఏకవస్తువాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱు.

౧౪౧. ఇప్పడి ఉపోద్ఘాతత్తాల్ సిద్ధిత్తప్రకృతార్థమ్, (ఇత్తాల్ ప్రపత్తిక్కు) ఇత్యాది.

(వైలక్షణ్యమ్) ఎన్ఱతు, ''ఉపాయాన్తరావృత్తిగుణవత్త్వమ్'' ఎన్ఱపడి.

''జ్ఞానగతానుకూల్య ప్రాతికూల్యఙ్గళుక్కు, విషయగతానుకూల్య

అ.—ప్రాతికూల్యఙ్గళ్ నియామకఙ్గళాకైయాలే, ఉపాయ ప్రార్థనారూపఉపాయవరణగతసుఖరూపత్వరూప అనుకూలత్వమ్, నిరతిశయానన్దరూపసాధ్యవస్త్వ భిన్నసాధనరూప స్వవిషయగత సుఖరూపరూప అనుకూలత్వహేతుకమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతావతు సాధ్యవస్తుతానే) ఇత్యాది.

''[భర్తృభోగత్తై] ఇత్యాదియాలే, భక్తిక్కుమ్ ఇవ్వాకార ముణ్డేయాకిలుమ్, అఙ్గభూత కర్మయోగగతదుఃఖరూపత్వ హేతుకమాన దుఃఖరూపత్వమ్ అఙ్గియిలుమ్ వరుమాకైయాలే, ఇతుక్కు తద్వైలక్షణ్యమ్ శొల్లక్కూడయిల్లై'' ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తేవైయాయిరాతే) ఇత్యాది.

(తేవై) యావతు, విధ్యధీనప్రవృత్తివిషయత్వ ప్రయోజకదుఃఖ రూపత్వమ్.

చేతనపరతయా యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఇన్నముమ్) ఇత్యాది.

ఉపమానగ్రన్థత్తుక్కు అర్థమ్స్పష్టమ్.

(ఇత్తైక్కాట్టి) ఇతి అధ్యాహృతవాక్య అర్థమ్,(''సకృత్కృతోఞ్జలిః'') ఇత్యాది.

''ఉపాయాధీనఫలాన్వయితావచ్ఛేదకత్వాత్మక ఉపాయాధికారత్వరూప ఉపాయసంబన్ధానుకూలవ్యాపారత్వమ్, (ప్రపత్తి) శబ్దత్తుక్కు కాయికాదిసాధారణప్రవృత్తినిమిత్తమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఞ్జల్యాదిరూపైయాన ప్రపత్తియై) ఎన్ఱు.

ఇ-అ.—౧౪౦. [ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై] ఎన్ఱతుక్కు మున్దినయోజనై.

[ఫలసాధనమ్] ఎన్ఱతు, ఈశ్వరనై యే. ఇరణ్డామ్యోజనై అఞ్జలియై.

౧॥ ముముక్షుప్పడి.

౨॥

భగవ న్తంవశీకృత్య త్వరాఙ్జల్యాదిభి స్తతః । క్రియ స్తేయ త్తవివాఙ్జ ల్యాదయః, ఫలసాధనే॥ నభిన్నే తత్ ప్రప త్తిశ్చ సుఖరూపా ప్రకీ ర్త్యతే,

వ్యా. —‘‘నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్’౧ ఇత్యాదికళిఱ్చొ ‘‘ల్లుకిఱపడియే, అఞ్జల్యాదిరూపైయాన ప్రప త్తియైమునిన్రెట్టు ‘‘ఈశ్వరనై, వశీకరి త్తాల్, పిన్నైత్తయవనుక్కు ఉకప్పాక ‘‘చ్చెయ్యుమ్ అడిమైయుమ్,

‘‘బద్ధాఞ్జలిపుటా(ః)హృష్టా(ః) ‘‘నమః’’ ఇత్యేవవాది ‘‘నః’౨ ‘‘త్రైకళాలారత్తొ వ్రుత్తుతొ వ్రుత్తున్నె’౩ ఇత్యాదికళి ‘‘ఱ్చొల్లుకిఱపడియే, తత్-స్వరూపానురూపమాన అఞ్జల్యా ‘‘దివృ త్తిపి శేషఙ్గళాకై, యాలే, ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై;

అ —(ఆది)శబ్దమ్, వాచికమానసపరమ్.

(వశీకరిత్తాల్) ఎన్ఱతు, I. ‘‘ఉపాయతావచ్ఛేదకసంబన్ధత్తాలే ఉపాయమాక్కినాల్’’ ఎన్ఱపడి.

II. అల్లతు:—‘‘ప్రప త్తిజన్య అపూర్వస్థానీయ ప్రసాదయు క్తనాక్కినాల్’’ ఎన్ఱపడి.

(‘‘సకృత్ కృతోఽఞ్జలిః’’౪)ఇత్యాదిపూర్వోపా త్తవచనద్వయ వివక్షితాంశఙ్గళుక్కు అ న్తరఙ్గప్రకృతప్రమాణమ్,(‘‘బద్ధాఞ్జలిపుటాః’’౨) ఇత్యాది.

(‘‘త్రైకళాల్’’౩) ఇత్యాది:—

‘‘‘వయిఱారవుణ్ణ’౫ ఎన్నుమాప్పోల, యథాతృప్తి త్రైకళాలే నిర న్తరమ్ తొఴుతు’’ ఎన్ఱపడి.

(‘‘బద్ధాఞ్జలిపుటాః’’౨) ఇత్యాదికళిలేసార్వకాలికత్వమ్ స్ఫుటమల్లామైయాలే, (‘‘త్రైకళాల్’’౩) ఇత్యాద్యుపా త్తమ్.

(స్వరూపానురూపమాన) ఎన్ఱతు, ‘‘శేషత్వానుగుణమాన’’ ఎన్ఱపడి.

(అఞ్జల్యాది) ఇతి (ఆది)పదమ్, నమోవాద త్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

‘‘ఇన్దయోజనాద్వయి త్తిలుమ్, ఉపమానమ్ అతువేయాయిరుక్క, (గోనై) ఎన్ఱుమ్, (ధేనువై) ఎన్ఱుమ్, నిర్దేశభేదత్తుక్కు మూలమ్,

ఎ-అ.—౧౪౧. (‘‘జనార్దన’’౧) శబ్దా ర్థస్వారస్యత్తాలే, ‘‘జనాన్ అర్దయతి=యాచయతే’’ ఇతి (జనార్దనః),=ఎన్నై అనాదరిక్కైఅపర్కళైత్తాన్ ఆదరిత్తు యాచిక్కుమవనాయిరుక్కై అపడియై ‘అర్ద=గతౌయాచనేచ’’౬ ఎన్ఱ, అధాతువిలే నిష్పన్నమాన (‘‘జనార్దన’’౧) శబ్దమ్, శొల్లక్కడవతో?.

(తేనై యాయిరాత్తై) ఎన్ఱతు, ‘‘దుశ్శకమాయిరాత్తై’’ఎన్ఱపడి.

‘‘ఇప్పడి ఫలమాకైత్తు తానే సాధనమాకై, యాలే, ‘‘ఇప్పరిప త్తిశాన్ తేనై యాయిరాత్తై, ఇతనుక్కు సుఖరూప ‘‘మాయిరుక్కుమ్’’ ఎన్నై.

ఆక, [వా. ౧౩౪.] (ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, ఇవ్వళవాక ప్రప త్తియినుడైయ (౧) దోషరాహిత్యముమ్, (౨) గుణసాహిత్యముమ్, శొల్లప్పట్టతు.

[ఒన్పతుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱావతాన
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణ త్తిల్, ప్రసఙ్గాత్ ప్రవృ త్తమాన
ప్రపత్త్యుపాయవైలక్షణ్య కథనముమ్,]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణముమ్, సంపూర్ణమ్.

అ.—‘‘‘యాంజనాఙ్గ ప్రతన క్తి త్రాత్రిం ధేనుమివాయతీమ్’౭ ఎన్ఱ, అ ‘‘శ్రుతియిలుమ్, ‘ధేనుం భవ్యాం స్నూన్యతాం వా దహామి’౮ ఎన్ఱ, అప ‘‘హాకవిశ్లోక త్తిలుమ్, ‘సహిచిరం శరీబీయమానేప్యపి శరణాగతేషు క ‘‘స్యాపి హితోప్సద్యఃప్రసూతే ష్వివవత్సేషు సహుఃరాత్స్ళయస్వం ‘‘స్తవ త్తనవేదనాః కింక ర్తవ్యతాకులాః ధేనవ ఇవ సంగ్రామ్యతి’౯ ఎన్ఱ, అ ‘‘పరమకవికళాన భట్టర్ సూ క్తియిలుమ్, గుణాధికవిషయత్తుక్కు ఉప ‘‘మానమాక వివక్షిక్కుమ్పోతు ‘ధేను’ శబ్దత్తాలే నిర్దేశముమ్, తదితర ‘‘విషయత్తుక్కు ఉపమానమ్ వివక్షిక్కుమ్పోతు, ‘గోః బాల్యాత్’౧౦ ‘‘ఎన్ఱుమ్, ‘గాంపాలయ’౧౧ ఎన్ఱుమ్, ‘గోబుద్ధిరేవ ఏషః’౧౨ ఎన్ఱుమ్, ‘‘తాన్త్రికవాక్యఙ్గళిలే ‘గో’ శబ్దత్తాలే నిర్దేశముమ్’’ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

‘‘ అతుక్కు మూలమ్, (౧) ‘‘ధయ న్తి వత్సాః’’ ఇతి ధేనుః’ ఎన్ఱు, వత్సోపజీవ్యత్వరూప ‘ధేను’ శబ్దయోగార్థ ప్రతీతివైషయ్యముమ్, (౨) జ్ఞానమాత్రానుబన్ధిగోత్వజాతిరూప ‘గో’ పదప్రవృ త్తినిమి త్తప్రతీతివైషయ్యముమ్’’ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

‘‘పూర్వవత్, ‘సాధ్యాభిన్నసాధనవిషయకత్వాత్ సుఖరూపత్వమ్’ ఎన్ఱు, గౌణమాకవన్ని, కే-, ‘సుఖరూపసాధ్య’ ... సుఖరూపత్వమ్’ ఎన్ఱు, ముఖ్యమాకవే సుఖరూపత్వముణ్డు ... స్తముఖపాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ఫలమాకైత్తు తానే) ఇత్యాది.

ఉ త్తరసఙ్గతి కథనసౌకర్యార్థమ్. వృ త్తానుస్మరణమ్,
(ఆకప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు ఎన్ఱు తుడఙ్గి) ఇత్యాది. [ఇతి.
[వా. ౧౩౪][ఇతుక్కు ప్రభావఙ్గళ్]ఇత్యాదిముప్పత్త్యా (దోషరాహిత్యముమ్)
[వా. ౧౩౫.] [స్వరూపత్తుక్కు ఉచితముమాయ్] ఇత్యాదిముప్పత్త్యా (గుణసాహిత్యముమ్) ఇతి.

౧॥ భారతే, ఆరణ్యపర్వణి. అ. ౧౮౯, శ్లో. ౫౮. ౨॥ ... ౩॥ తి. వా. ౩-౮-౪. ౪॥ స్తోత్రరత్నమ్, శ్లో. ౨౮. ౫॥ ... ౬॥ ధాతుపాఠేభ్వాదౌ, ప-స. సే.

౭॥ ... ౮॥ ‘‘ధేనుంధీరాః’’ ఇత్యపిపాఠః. ఉ త్తరరామచరితే, పఞ్చమాఙ్కే, శ్లో. ౨౮. ౯॥ సహస్రనామభాష్యమ్. పు-౪౩౦-౪౩౧; ౫౦మ్ శ్లో. వ్యా. ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

వ్యా.—౧౪౨. (౧) ఇప్పడి ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తి యిన్నుడైయ అనుపాయత్వత్తైయుమ్,

(౨) తత్-ప్రతికోటియాన పరగతస్వీకారోపాయ త్వత్తైయుమ్,

(౧)[వా. ౫౪] [ఇతుక్కైన్నుప్పార్ త్తాల్] ఇత్యాది యాలుమ్,

(౨) [వా. ౬౬] (ప్రాప్తిక్కు ఉపాయమ్ అవన్ నినైవు) ఇత్యాదియాలుమ్,

కీழ் అరుళిచ్చెయ్తపడియన్ఱియే, ముఖాన్త రేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ - వైభవప్రకరణమ్:—

అ.—౧౪౨. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతి, (ఇప్పడిప్రస్తుతైయాన) ఇత్యాది.—

"ఉపాయత్వభ్రమవిషయతాపాదక నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వ వత్తయా [ప్రపత్త్యుపాయ] పదప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియి న్నుడైయ" ఎన్ఱపడి.

(అనుపాయత్వత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు,

"[ప్రపత్త్యుపాయ] పదవివక్షితప్రాయికాన్వయవ్యతిరేకవత్తాధి కభ్రమవిషయభూతమాన ఉపాయత్వత్తినుడైయ అభావత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(తత్-ప్రతికోటియాన) ఇత్యాది:—

అత్తావతు:—

"అవ్యభిచరితసాధనత్వ స్వరూపానురూపత్వశరణ్యహృదయాను గుణత్వాదికళాలే ప్రపత్తివిసజాతీయమాన 'అహంత్వా... మోక్షయి ష్యామి'౧ ఇత్యాద్యవగత ఉపాయానపేక్షరక్షణ సంకల్పరూపఈశ్వర నిష్ఠ చేతనకర్మకస్వీకారత్తినుడైయ ఉపాయత్వత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "ఉభయతాప్రవ్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఉపాయత్వాభావాది ప్రతిపాదనత్తుక్కు పౌనరుక్త్యత్తై పరిహరి క్కిఱార్, (ముఖాన్తరేణ) ఇత్యాది.—

† పలవరి కల్ షార్,
౧॥ ౭-౧౮-౬౬,

[ఒన్బతుప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గావతాన]

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ - వైభవప్రకరణమ్:—

మూ.—౧౪౨. ఇవన్, అవన్నైప్పెఱనినైక్కుమ్బోతు,

వ్యా.— అతిల్:—

"ఇప్పడి స్వరూపానురూపమానవిత్తై సాధనమాక్కొణ్డు

అ.—"హేత్వన్తరేణ" ఎన్ఱపడి.—

అత్తావతు:—"శరణ్యహృదయానుగుణత్వ అపరాధకోటిఘటిత తాత్రయుక్తతూషణీయత్వాదికళ్" ఎన్ఱపడి.

"హేతుభేదాత్ అపౌనరుక్త్యమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

ఇప్పడి, పేటికాసఙ్గతిఅరుళిచ్చెయ్తు, అనన్తర వాక్యసఙ్గతి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిల్ ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(అతిల్) ఎన్ఱతు,

[ఇవన్-అవన్నై] ఎన్ఱతుడఙ్గి, [వా. ౨౫౯] [పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్] ఎన్నుమళవాన ప్రఘట్టకత్తిల్ పైత్తుక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

"[వా. ౧౪౦] [ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై] ఎన్ఱవిత్తాల్, స్వరూపానురూపత్వమ్ ఫలితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కి ఱార్, (స్వరూపానురూప) ఇత్యాది.

అత్తావతు:—

"(స్వరూపానురూప) త్వమ్, భగవద్భిన్నసాధనత్వా భావవ్యాప్య "మాన్తైయాలే, ఇతుక్కు ఉపాయత్వమిల్లై;

"అనుపాయత్తై ఉపాయమాక్కినాలుమ్, ఇతు ఉపాయమాకాతు;

"ప్రపత్తవ్యన్ స్వతన్త్రనాన్తైయాలుమ్, ఇతు ఉపాయమాకాతు;

"ఇతుక్కు యాదృచ్ఛికమాక శరణ్యహృదయ సంవాద "ముణ్డాకిల్, ఫలావినాభావముణ్డు;

"అతు ఇల్లైయాకిల్, ఫలసంబన్ధముమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

"'ఇత్తాల్, "స్వరూపానురూపత్వ అనుపాయత్వయోః జ్ఞాప్య జ్ఞాపకభావసఙ్గతిః" ఎన్ఱు, అనన్తరవాక్యసఙ్గతి' ఎన్ఱు, సూచితై"ఎన్ఱు, కరుత్తు.

మూ.—ఇన్దప్రపత్తియుముపాయమన్ఱు.

వ్యా.—స్వతన్త్రనాన అవనై ఇవన్ పెఱప్పార్ కళ్ వాస్తు, అవన్ - నినైవుహూడాత్తాకిల్ ఇత్తుఫలికుమ్" ఎన్ఱిరుక్కుమ్, (ఇవన్ అవనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావత్తు:—

అ.—I. "(౧) ఉపాయప్రపత్తిక్కు ఉపాసనాదివత్ అహంకారమిశ్రతైయాలే స్వరూపానురూపత్వమిల్లామైయాలుమ్,

"(౨) (1) భరతాద్యాదు-ప్రపత్తియుమ్, (2) భాష్యకారప్రపత్తియుమ్, అధికారివిశేషణీభూత అనుపాయప్రపత్తియానతైయాలే,

"ఉపాయ ప్రపత్తియల్లామైయాలుమ్,

"మూలత్తిల్ [ఇన్దప్రపత్తియుమ్] ఎన్ఱ అపిశబ్దమ్, భరతప్రపత్త్యాద్యుదాహరణముమ్,

"ఉపాయానుపాయప్రపత్తికళుక్కు ప్రపత్తిత్వేన అభేదవివక్షైయాలే ఉపపన్నమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపానురూపమాక విన్ఱై సాధనమాక్కికొణ్డు) ఇత్యాది కమ్" ఎన్ఱు, కణ్డికాశ్వత్తు.

II. అన్ఱిక్కే:—

"అధికారివిశేషణభూతైయాయ్, స్వరూపానురూపైయుమాయ్, అనుపాయైయుమాన్, ఇరుక్కి అభరతప్రపత్త్యాదికళుక్కు ఫలవ్యభిచారముమ్, క్షమణీయత్వముమ్, శరణ్యహృదయానుసారియామ్బొత్తుకళ్ళాల్, ఉపాయ ప్రపత్తిక్కుచ్చొల్లవేణ్డావిల్లై?'; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే భరత ప్రపత్త్యాద్యుదాహరణమ్"; ఎన్ఱారుముణ్డు.

"మూలత్తిల్, [ఇదమ్]శబ్ద-[తల్]-శబ్దఙ్గళ్, [పెఱనినైక్కుమ్] ఎన్ఱు, శొన్న ప్రాప్యప్రాప్య భావవ్యత్యయా గత్వ విశిష్టచేతన ఈశ్వరపరమాకక్కడవత్తు; [ఇన్ద ప్రపత్తియుముపాయమన్ఱు] ఎన్ఱ అవిధేయానుసారాత్": ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావత్తు) ఇత్యాది.

వ్యా.—"ఉడైమైయై ఉడైయవన్, శెన్ఱు, కైక్కొళ్ళుమాప్పోలే,

స్వామియాన అవన్, తానేవన్దు అఙ్గీకరిక్కక్కడవ అళవిల్, పరతన్త్రనాన ఇచ్చేతనన్, తాన్ ఫలియాయ్, తన్- స్వీకారత్తాలే, స్వతన్త్రనాన అవనై పెఱ నినైక్కుమళవిల్, అవన్ - నినైవుహూడాత్తాకిల్, ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కిఱ ప్రపత్తియుమ్, తన్లాభసాధనమాకాత్తు" ఎన్ఱపడి.

అ.—"యథాస్వంస్వామినోరక్షంరక్షన్తి స్వయమేవహి;"[1] 'యేనార్థవన్తో హితకృత్తిలోకేతే నాత్మకార్యానిసమారభన్తే। కార్యేష్వతేషాం ప్రభవన్తినాథాః శైబ్యాదయోరామ! యథాయయాతేః'[2] "స్వత్వమాత్మని సంజాతమ్"[3] ఇత్యాదికళైయటైయ్యాళమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉడైమైయై) ఇత్యాది.

"[ఉపాయమన్ఱు] ఎన్ఱ అప్రతిషేధసామర్థ్యత్తాలే ఇవనుక్కు ఫలిత్వముమ్, ప్రపత్తిక్కు ఉపాయతయానుష్ఠానముమ్, ఆక్షిప్తమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ ఫలియాయ్) ఇత్యాది.

(స్వతన్త్రనాన అవనై' ఎన్ఱత్తు, "వక్ష్యమాణరీత్యా అనన్యసాధ్యనాన ఈశ్వరనై" ఎన్ఱపడి.

శరణ్య హృదయానుసారి భరత ప్రపత్త్యుదాహరణపర ఉత్తర గ్రన్థపర్యాలోచనాలబ్ధ అర్థమ్, (అవన్నినైవుహూడాత్తాకిల్) ఎన్ఱతు.

మూలత్తిల్, [ఇన్ద] ఎన్ఱ విశేషణమ్, ఉక్తమాయుమ్, పూర్వోక్త దోషరాహిత్య గుణసాహిత్య విశిష్టపరమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కిఱ) ఇత్యాది:

అన్ఱిక్కే:—

[ప్రపత్తియుమ్] ఎన్ఱ ఉమ్మై, ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అనుక్త సముచ్చయ పరమాకవుమాన్.

"[ఉపాయ] శబ్దమ్, ఇఙ్గు ప్రాయికాన్వయవ్యతిరేకిత్వమాత్రపరమన్ఱు,

కిన్తు, సాధనపరమ్;

సాధ్యముమ్, [పెఱనినైక్కుమ్] ఎన్ఱు, సన్నిహితమాన లాభమేయాక ఉచితమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్లాభసాధనమాకాత్తు) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥

౩॥ శ్రీవిష్ణుధర్మే.

మూ.—౧౮౩. అవన్ ఇవనై ప్పెఱనినైక్కుమ్బోతు, పాతకముమ్ విలక్కాన్.

వ్యా.—౧౮౩. ఇని, అవనే స్వీకరిక్కుమళవిల్, ఉళ్ళవాశిశోల్లుకిఱార్, (అవన్ఇవనై,) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

"స్వామియాయ్, స్వతన్త్రనానవవన్, స్వమ్మాయ్, పరతన్త్రనాయ్, ఇరుక్కిఱ ఇవనై, స్వేచ్ఛైయాలే పెఱనినైక్కుమళవిల్,

పాపఙ్గళిల్ ప్రధానమాక ఎణ్ణప్పడుమ్పాతకముమ్ ప్రతిబన్ధకమాకమాట్టాతు" ఎన్నై.

అ.—౧౮౩. "అనుపాయ ప్రసఙ్గాత్, ఉపాయపరముత్తర గ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇని) ఇత్యాది.

(వాశి) ఎన్ఱత్తు, "ప్రతిబన్ధక సమవధానేపి ఉపాయత్వరూపవైలక్షణ్యమ్" ఎన్ఱపడి.

"తత్-శబ్ద-ఇదమ్-శబ్దఙ్గళ్, ప్రసిద్ధప్రత్యక్ష అర్హత్వవిశిష్ట ఈశ్వరచేతనపరఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు స్వామియాయ్) ఇత్యాది.

స్వత్తై లభిక్కైయిల్ ఔచిత్యార్థమ్, స్వామిత్వమ్.

లాభక్రియానిష్పత్త్యర్థమ్, ఇచ్ఛాయాంసత్యామ్ అనివార్యత్వరూపస్వాతన్త్ర్యమ్.

లబ్ధవ్యతౌచిత్యార్థమ్, స్వత్వమ్.

లాభక్రియాకర్మతార్థమ్, పారతన్త్ర్యమ్.

"పాపమ్" ఎన్నాతే [పాతకమ్] ఎన్ఱతుక్కు అర్థమ్, (పాపఙ్గళిల్) ఎన్ఱు.

అత్తావతు:—

"మహాపాతకప్రభృతిప్రకీర్ణాన్తమాన నవవిధపాపఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

"[పాతకముమ్] ఎన్ఱి, ఉ 'అపి' శబ్దమ్ ప్రాధాన్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రధానమాక) ఇత్యాది.

"బ్రహ్మహామద్యపస్తేనః తథైవగురుతల్పగః । ఏతేమహాపాతకినోయశ్చతైస్సహసంవసేత్॥" ౧ ఎన్ఱి, అవిత్తైయుట్కొణ్డు (ఎణ్ణప్పడుమ్) ఎన్ఱతు.

వ్యా.—ఇవై ఇరణ్డాలుమ్, (౧) స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్, (౨) పరగత స్వీకారోపాయత్వనుమ్, కాట్టప్పట్టతు.—

"చితఃపరమచిల్లాభే ప్రవృత్తిరపినోపధిః । విపర్యయే తునైవాస్యప్రతిషేధాయపాతకమ్" ౨ ఎన్నక్కడవతిఱే.

అ.—[విలక్కాన్] ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (ప్రతిబన్ధక) ఇత్యాది.

వాక్యద్వయతాత్పర్యమ్, (ఇవై ఇరణ్డాలుమ్) ఇత్యాది.

ఉపాయానుపాయ ప్రవృత్తిద్వయాభిప్రాయత్తాలే (స్వగత) ఇత్యాది.

(పరగతస్వీకారమ్) ఎన్ఱత్తు, "ఉపాయానపేక్షరక్షణసంకల్పమ్" ఎన్ఱపడి

ఉక్తార్థద్వయత్తిల్ ప్రమాణమ్, ("చితః" ౨) ఇత్యాది.—

పరమత్వమ్, స్వామిత్వస్వతన్త్రత్వాదికళాల్ ఉత్కృష్టరహితత్వమ్.[?]

("చితః" ౨) ఎన్ఱి, అవిడత్తిలే, స్వత్వపరతన్త్రత్వఙ్గళుమ్ అభిప్రేతమ్.

"పరమచిత్కర్మకలాభేచితః ప్రవృత్తిరపినోపధిః" ఎన్ఱు అన్వయమ్.

ఎ-అ.—౧౮౩. [పాతకముమ్విలక్కాన్] ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్,

""ఘోరవాదినరకేషుపాతయతి" ఇతిపాతకమ్' ఎన్ఱాతల్,

"'పుమాంసంపాతయతి—పతితంకరోతి" ఇతిపాతకమ్' ఎన్ఱాతలాయ్,

పఞ్చమహాపాతకఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పాపఙ్గళిల్ ప్రధానమాక) ఇత్యాదియాల్.

("చితః" ౨) ఇత్యాదిశ్లోకత్తిల్, ("నోపధిః" ౨) ఎన్ఱత్తు, "వ్యాజరూపమాన ఉపాధియాకవుమ్కూడ ఆకమాట్టాతు" ఎన్ఱపడి.

("విపర్యయే" ౨) ఎన్ఱత్తు, "పరమచిల్లాభే" ఎన్ఱపడి.

("అస్య" ౨) ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కు ("పాతక" ౨) శబ్దత్తోడే అన్వయమ్.

ఇన్దచేతననుడైయ పాతకముమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇ-అ.—౧౮౩, ("నోపధిః" ౨)—"ఉపాయమన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

("విపర్యయే" ౨)—"ఈశ్వరన్ ఇవనై ప్పెఱనినైక్కుమ్బోతు" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౧౪౪. ఇవై ఇరణ్డుమ్,

శ్రీభరతాళ్వాన్ - పక్కలిలుమ్, శ్రీగుహ

ప్పెరుమాళ్ - పక్కలిలుమ్, కాణలామ్.

వ్యా.—౧౪౪. "ఇప్పడి, ఇవై ఇరణ్డుమ్ కాణలామి డముణ్డో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—ఇత్తాల్, "'కర్మణిచ'౧ ఎన్ఱ ఊసూత్రత్తాలే, *ఉభయ ప్రాప్తౌకర్మణిషష్ఠ్యా సమాసప్రతిషేధమ్ వారాతు;

అర్థాత్ లాభక్రియైయిలే చిత్తుకర్తావాకైయాలే, ఉభయోపాదా నమిల్లామైయాలే": ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

అన్వయ:—

("చితః"౨)ఎన్ఱు,అదిక్కు లాభత్తిలే అన్వయమాయ్, ("పరమచిత్"౨) శబ్దత్తుక్కు కర్తృషష్ఠీసమాసమాకక్కడవతు.

("అపి"౨) శబ్దమ్, నిర్దోషత్వసగుణత్వహేతుకప్రాధాన్యపరమ్

("ఉపధిః"౨)=వ్యాజః.—

"వ్యాజత్వస్యాపినిషేధే, సాధనత్వాభావః కైముతికః"ఇతిభావః

("విపర్యయేతు"౨)ఎన్ఱత్తు, "పూర్వోక్తచిత్ కర్తృక పరమచిత్ కర్మకలాభత్తుక్కు విపరీతమాన పరమచిత్ కర్తృక చిత్ కర్మకలాభత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

("అస్య"౨)=చితః, పాతకం, ప్రతిషేధాయనైవాలమ్.

"గమ్యమానాపి క్రియా...విభక్తీనాం ప్రయోజికా"౩ ఎన్ఱు, ("అలమ్"౨) శబ్దార్థభూతసామర్థ్యమ్ గమ్యమానకైయాలే, "నమః స్వస్తి"౪ ఇత్యాదినా చతుర్థీ.

("ప్రతిషేధాయ"౨)ఎన్ఱు,అవిడత్తిలే "పరమచితః" ఎన్ఱ అధ్యాహార్యమ్.

యద్వా:—పాతకమ్, అస్యప్రతిషేధాయనాలమ్.

("పాతకమ్"౨) ఎన్ఱు,అదిక్కు కీழ్ ("చితః"౨) ఇత్యస్య అనుషఙ్గమ్.

తథాచ:—

చితఃపాతకమ్, అస్యపరమచితఃప్రతిబన్ధాయనసమర్థమేవ' ఎన్ఱపడి

౧౪౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవై ఇరణ్డుమ్) ఇత్యాది.

మూలత్తిల్, [ఇవై ఇరణ్డుమ్] ఎన్ఱత్తు, "(1) స్వగతస్వీకారానుపాయత్వ (2) పరగతస్వీకారోపాయత్వఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ అష్టా. ౨-౨-౧౪. *అష్టా. ౨-౩-౬౬. ౨॥ పు. ౪౫౨,అడినోట్టు. ౩అష్టా. ౨-౩-౫౦. ౩॥ఇదంవార్తికమ్. సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౫౨,పరిభాషరస్వతీనిలయముద్రిత అర్థప్రదీపికాయామ్. ౪॥ అష్టా. ౨-౩-౧౬.

మూ.—౧౪౫. శ్రీభరతాళ్వానుక్కు,

నస్తైన్యాసే తిస్మేయాయ్త్తు;

వ్యా.—౧౪౫. "అవర్కళ్ తఙ్గళ్ - పక్కల్ ఇవై కణ్డపడియెఙ్ఙనే?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

"(శ్రీభరతాళ్వానుక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.

"అత్రావసర:—

"'పెరుమాళైమీట్టుక్కొణ్డువన్దు తిరువభిషేకమ్ పణ్ణువిత్తు, తన్ స్వరూపానురూపమాన అడిమైయై ప్పెఱ ప్ప్రాప్తనాయ్వన్దు,

"పభిక్ష్వనచివైస్సార్థమ్'౫ ఇత్యాదిప్పడియే,

అ.—౧౪౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అవర్కళ్) ఇత్యాది.

"ఆనయిష్యామ్యహం జ్యేష్ఠమ్"౬ ఇత్యాదియైక్కొణ్డు,(పెరుమాళై) ఇత్యాది.

"అభిషేక్ష్యన్తి కాకుత్స్థమ్"౭ ఇత్యాదియైక్కొణ్డు, (తిరువభిషేకమ్) ఇత్యాది.

"యావచ్చరణౌ భ్రాతు:"౮ ఇత్యాదియైక్కొణ్డు, (తన్ - స్వరూప) ఇత్యాది.

("పభిక్ష్వనచివైస్సార్థమ్"౫ ఇత్యాదిప్పడియే) ఎన్ఱత్తు,—

"'("పభిక్ష్వనచివైస్సార్థమ్"౫)=ఎన్ - ఒరువన్ - కణ్ణీర్ పాయుక్కుమాట్టాతవర్, ఇత్తనైపేర్ - కణ్ణీరైప్పాయుప్పరో?;

"'"శరసాయాచితోమయా"౫=ఎన్ - అపేక్షితమ్తన్ - తన్నై యాలే ఇరక్కప్పట్టవర్, నాన్ ఎన్ - తన్నైయాలే ఇరప్పాల్, మఱుప్పరో?;

"'"భ్రాతుః"౫=నాన్ తాన్, తమ్పిన్ పిఱన్దవనన్ఱో?;

"'"శిష్యస్య"౫=మన్త్రసమ్బన్ధముమ్ తప్పుమోయన్ఱో?;

"'"దాసస్య"౫=క్రయవిక్రయార్హనన్ఱో?;

౫॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౪-౧౨. ౬॥ శ్రీరా. అ. ౭౯-౯. ౭॥ శ్రీరా. అ. ౮౮-౯. ౮॥ శ్రీరా. అ. ౯౮-౮.

ప్రభత్తేఽభలనిష్పత్తిం చింత్యం తథా ఆర్తిమాం స్తతః । ఆసాద్య రామం సంప్రాప్య పితురాజ్ఞానువర్తినమ్॥ నలేభే ఫలమ్" ఇత్యేతద్వాల్మీకిమునినోదితమ్।

అ.—"'అన్నపిన్ను, "ప్రసాదం కర్తుమర్హసి"౧—ఎన్ఱ-ఇడత్తిల్ "'ఇరజ్గియరుళారో?'; ఎన్ను, పఱ్ఱియేపిడిత్తు మనోరథత్తై ప్పణ్ణికొణ్డు "'శొన్ను'' ఎన్న పడి.

"("'ఏభిశ్చ''౧) ఇత్యాదిశ్లోకమ్, చిత్రకూటత్తిలే పెరుమాళ్- "సన్నిధియిలే "ప్రసాదం కర్తుమర్హసి" ౧ ఎన్ను, మధ్యమపురుషనాక "విణ్ణప్పమ్ శెయ్తతైయాక్కిలుమ్,

"వస్తుస్వాభావ్యాల్, 'పఱ్ఱియిలే మనోరథిత్తే ఇప్పడి విణ్ణప్పమ్ "శెయ్యవేణుమ్' ఎన్ను మత్తాలే మనోరథాకారత్తైప్పఱ్ఱి ప్రథమపురుష "వ్యాక ఊక్తిన్తు ౨ ఈట్టిలే వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినార్;

"అత్తై యుటైకొణ్డు ఇజ్గే (మనోరథిత్తు) ఎన్నతు" ఎన్ను కణ్డు కొళ్ళవత్తు.

"ఇత్యేవంవిలపన్ దీనః"౩ "నమేశాన్తిర్భవిష్యతి"౪ ఇత్యాదిగళై ప్పఱ్ఱి (పెరియఆర్తియోడే) ఇత్యాది.

"అభిషిఞ్చస్వ చాద్యైవ"౫ ఎన్ను, సద్యఃఫలసిద్ధియపేక్షితై యాకైయాలే,

"ఆర్తస్య సద్యోముక్తిస్స్యాత్"౬ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే అవిలమ్బితఫలేచ్ఛాగర్భమాన ఆర్త్యతిశయమ్ లబ్ధమ్.

ఇత్తాల్, "ఆర్తప్రపత్తావేతేషాం సన్నిధిస్థు విధీయతే"౭ ఎన్ను, శొన్న అజ్గసాకల్యముమ్ సూచితమ్.

అత్తైయిటే, "ఏవముక్త్వామహాబాహుస్సబాష్పఃశోకయాసుతః। రామస్య శిరసా పాదౌ జగ్రాహ విధివత్పునః॥"౮ ఎన్ను, "విధివత్"౮ శబ్దత్తాలే అజ్గసాకల్యమ్ శొల్లిత్తు.

ఇప్పడి, "అభిషిఞ్చస్వ చాద్యైవ"౫ ఎన్ను, ఆశుఫలప్రాప్తిగర్భమాన ఇవ్వ ఆర్తప్రపత్తిక్కు, "యథార్థం వయమాయాతాః తస్య వై ముని భిస్సహ। సిద్ధగన్ధర్వయక్షాశ్చ తతస్త్వాం శరణం గతాః॥"౯ ఎన్ను, శీఘ్రకాలానవచ్చిన్న రావణవధరూపఫలార్థదేవప్రపత్తియిల్ వ్యావృత్తి శొల్లిత్తు.

వ్యా.—"పఱ్ఱియేపిడిత్తు మనోరథిత్తుక్కొణ్డు శెన్ను, "పెరియ ఆర్తియోడే అవర్ - తిరువడిక్కళిలే ప్రపత్తిప్పణ్ణిన "శ్రీభరతాళ్వానుక్కు, "అప్పడిపణ్ణిన ప్రపత్తియాకిఱ "నన్నైత్తానే,

—

అ.—ఇత్తాల్, "I. భరతప్రపత్తిక్కు అజ్గవైకల్యముమ్, II. మిథోవిరుద్ధఫలైకళాన దేవభరతప్రపత్తికళిలే, (౧) పూర్వకృతదేవప్రపత్తిక్కు ప్రథమమ్ ఫలప్రదానముమ్, (౨) అనన్తర[కృత] భరతప్రపత్తిక్కు తదనన్తరమ్ ఫలప్రదానముమ్' ఎన్ను, కారణక్రమాల్ ఫలప్రదానముమ్, శొల్లవొణ్ణాతు" ఎన్ను సూచితమ్.

(భరతాళ్వాన్)ఎన్గిఱ అవిత్తాల్, "'తిరువాఴియాళ్వాన్' ఎన్నుమాప్పోలే, 'అకర్మవశ్యావతారమ్' ఎన్ను, సూచితమాకైయాలే, ప్రతిబన్ధకకల్పనముమ్ కూడాతు" ఎన్ను, సూచితమ్.

ఇప్పడి, "ఫలవ్యభిచారత్తుక్కు అన్యథాసిద్ధి ఇల్లై" ఎన్నుమిడమ్ సూచిక్కప్పట్టతు.

"తథాహి రామో భరతేన తామ్యతా ప్రసాద్యమానశ్శిరసా మహీపతిః। నచైవ చక్రే గమనాయ సత్త్వవాన్ మతిం పితుస్తద్వచనే వ్యవస్థితః॥"౧౦ ఎన్గిఱ అవిత్తైప్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పణ్ణిన ప్రపత్తియాకిఱ) ఇత్యాది.

అత్ర ఇమౌ పూర్వపక్ష సిద్ధాన్తావభిప్రేతౌ:—

"'వ్యభిచారాత్ ప్రపత్తి అనుపాయమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు;

"'ఆత్మానం యుఞ్జీత'౧౧ 'శరణం వ్రజ'౧౨ ఇత్యాదివిధియాలే "ప్రపత్తిక్కు మోక్షత్తైక్కుఱిత్తు నియతసాధనత్వమ్ శొల్లుకైయాలే;

"అల్లతు, ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలే అవిశ్వాసమ్ ప్రసజ్గిక్కైయాలే, "అప్రామాణ్యమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్:

"'తుల్యన్యాయత్తాలే భక్తిశాస్త్రత్తిలుమ్, కర్మకాణ్డత్తిలుమ్, "అవిశ్వాసమ్ పిఱక్కుమాకైయాలే శాస్త్రమాత్రత్తుక్కు అప్రామాణ్యమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్:

—

౧॥ శ్రీరా. అ. ౯౯-౩౭.

౩॥ శ్రీరా. అ. ౯౯ - ౩౭. ౪॥ పు. ౪౫౩, రామ్‌నోట్టు.

౫॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౪ - ౮. ౬॥

౭॥ ౮॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౪ - ౧౪.

౯॥ శ్రీరా. బా. ౧౫ - ౨౩.

౧౦॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౬ - ౩౩ - ప్రతిష్ఠితఇతిపా.

౧౧॥ మహానారాయణోపనిషత్. ౨౪-౧. ౧౨॥ గీ-౧౮-౬౬.

అ.—"'భరతప్రపత్తియిలే వ్యభిచారం కాణ్గైయాలే ప్రపత్తిక్కు అనుపాయత్వం' ఎన్నిల్;

"అత్తిల్, (౧) అఙ్గవైకల్యమాత్తల్, (౨) ప్రతిబన్ధకమాత్తల్, విధిబలత్తాలే కల్ప్యమాకైయాలే, వ్యభిచారం అన్యథాసిద్ధం:

"దేవ భరత ప్రపత్తిక్కళ్ ఫలతోఽమధ్యే విరుద్ధక్కళాకైయాలే, కారణక్రమాల్ ఫలదానమాకైయాలే వ్యభిచారమన్ఱు:

"ఆకైయాల్, 'వ్యభిచారాత్ ప్రపత్తిః అనుపాయః' ఎన్ఱై అనుపపన్నం" ఎన్ఱు, పూర్వపక్షం.

అత్రసిద్ధాన్తః:—

"ప్రపదనం అనుపాయం;

"భరతప్రపత్తియిల్ వ్యభిచారం కాణ్గైయాలే:

"సర్వజ్ఞనుక్కు అఙ్గవైకల్యం కల్పిక్కవొణ్ణాతు:

"నిత్యసూరికక్కు ప్రతిబన్ధకముం కల్పిక్కవొణ్ణాతు:

"శీఘ్రకాలావచ్ఛిన్న ఫలార్థప్రపత్తియైప్పఱ్ఱ, తద నవచ్ఛిన్న ఫలార్థప్రపదనం సావకాశమాకైయాలే ఫలతోఽవిరోధం ఇల్లామైయాలే కారణక్రమాత్ ఫలదానముం శొల్లవొణ్ణాతు:

"ఆకైయాల్, వ్యభిచారం అనన్యథాసిద్ధం:

"'ఇప్పడియాకిల్, శాస్త్రాప్రామాణ్యప్రసఙ్గం' ఎన్నవేణ్డా;

"కామసాధనవిధిక్కళుక్కు వ్యభిచారమిల్లామైయాలే నిశ్శఙ్కప్రవృత్తికూడుమాకైయాలే తదంశత్తుక్కు అప్రామాణ్యప్రసఙ్గమిల్లై:

"మోక్షసాధనవిధిక్కళుక్కుమ్ భరతప్రపత్తివ్యభిచారప్రదర్శనపర ఇతిహాసశ్రేష్ఠోపబృంహితఙ్గళాన 'నాయమాత్మా'౧ ఇత్యాది ప్రబలశ్రుత్యన్తరానురోధత్తాలే ఫలసంబన్ధప్రాయికత్వం కల్ప్యమాకైయాలుం, భరతాద్యార్ - ప్రపత్తిక్కుప్పోలే యదాకదాచిత్ ఫలావినాభావత్తాలుమ్, నిశ్శఙ్కప్రవృత్తి కూడుమాకైయాలే, అప్రామాణ్య ప్రసఙ్గమిల్లై:

"ఆకైయాల్, శరణ్యహృదయానుగుణై యల్లాతప్రపత్తి అనుపాయం:

"ఇప్పడి సిద్ధాన్తయుక్తిక్కళ్, (పెరుమాళై మీట్టుకొణ్డు) ఇత్యాదియిల్, తత్సన్దర్శితత్తాలే 'సూచితమ్'"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు, తీమైకణ్డే నన్మైయాయిత్తు.

వ్యా.—"శరణ్యరాన పెరుమాళ్ -తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాకైయాలే తీమైయాయ్విట్టతు:

"'ఏత్తిరియేతలర్'౨ ఇత్యాదిప్పడియే, పెరుమాళ్ తామేవన్దు అఙ్గీకరిక్కప్పెఱ్ఱ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు, దోషమేపచ్ఛ్యయాక అఙ్గీకరిక్కైయాలే,

అ.—"నచైవవాక్రేగమనాయసత్త్వవాన్ మతిమ్"౩ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ "మతి"౩ శబ్దం ఇచ్ఛావాచకమాకైయాలే, గమనం అనిష్టమాయ్, "తద్వ్యాపారాత్ - ప్రార్థనముమ్ అనిష్టం" ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కైయాలే అదుక్కుచ్ఛేద్యక్కిలాన్, (అనిష్టమాకైయాలే) ఎన్ఱు.

"ఇత్తాల్, 'శరణ్యాభీష్టమానతు, శరణ్యార్థితఫలప్రయోజకమాకాతు' ఎన్ఱు, అనుపాయత్వం సిద్ధం" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

("ఏత్తిరియేతలర్"౨ ఇత్యాదిప్పడియే) ఇత్యాది:—

అత్రావతు:—

"'("ఏత్తి"౨)=జ్ఞానహీనర్;

"'("ఏతలర్"౨)=ఉడలిల్లాతవన్యర్;

"'"కీழ்మక్కళ్"౨=జన్మవృత్తఙ్గళాల్ అత్యన్తం అపకృష్టర్;

"'"ఎన్నాతు"౨=ఇద్దోషఙ్గళై ఎణ్ణామల్;

"'"ఎన్ఱై"౨, శొల్లుకైయాయ్, అత్తాల్ [illegible] నిన్నైక్కు అతు:

"'"ఇరఙ్గి"౨=కృపైపణ్ణి;

"'"మఱ్ఱు"౨=పిన్నైయుమ్;

"'"అవర్క్కు"౨=గుహప్పెరుమాళుక్కు;

"'"ఇన్నరుళ్ శురన్దు"౨=[illegible]క్కృపైయైప్రవహిప్పిత్తు' ఎన్ఱు, "తుడఙ్గి తిరుమఙ్గైయాళ్వార్ అరుళి[illegible]ియే" ఎన్ఱపడి.

"'ఎన్నాతిరఙ్గి"౨ ఎన్ఱు' దోషత్తైత్యాగహేతువాక ఆక్కాతే, అఙ్గీకారహేతువాక్కి 'ఇరఙ్గి'౨ ఎన్ఱు, అరుళిక్కైయాలే" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దోషమేపచ్ఛ్యయాక) ఎన్ఱు.

౧॥ కఠవల్లీ. ౨-౨౩; ముణ్డకోపనిషత్. ౩-౨-౩.

౨॥ పెరియతిరుమొழி. ౫-౮-౧. ౩॥ శ్రీ. ౪౫౪, ౧౦౫ సూత్రం.

గోత్వాదివన్నజాతిత్వం విద్యతేపుణ్యపాపయోః [1] [2] | కిన్త్విష్టత్వానిష్టత్వే [1] [2] జనకత్వం హిలక్షణమ్?॥ ఏవంప్రపఞ్చితంసమ్య గిదంశ్రీవత్సలాఞ్ఛనైః॥

వ్యా·—"పాతకమాకిఅతీమైత్తానే నన్మైయాయ్ 'పిట్టత్తు": ఎన్నై.

"యత్, త్వత్-ప్రియమ్, తదిహపుణ్యమ్; అపుణ్యమన్యత్'౧ ఎన్ఱు, తేపుణ్యపాపలక్షణమ్?;

ఆకైయాల్, ఇవర్కళ్ - పక్కలిలేకాణలామ్" ఎన్నై.

అ.—"'మత్స్యఘాతోనిషాదానామ్' ౨ ఎన్ఱు, నిషాదనుక్కు "మత్స్యఘాతమ్ జీవికైయాకైయాలుమ్,

"అతుతాన్, 'తత్రఇమానిపతనశబ్దోదితాని'౩ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, "పక్షి "ణాంజలచారిణాం,జలజానాంచఘాతనమ్,క్రమికీటపతఙ్గానాంఘాతనమ్, "మద్యానుగతభోజనమ్", ఇత్యేతానిమలావహాని'౩ ఎన్ఱు, పాతకమాక "చ్చొల్లప్పడుకైయాలుమ్,

"[తీమై] ఎన్ఱ అతు, [పాతకముమ్ విలక్కుష్టు] ఎన్ఱు,శొన్న "పాతకత్తైచ్చొల్లుకిఅతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పాతకమాకిఅతీమైత్తానే) ఇతి.

"నన్మై,తీమైకళ్ పరస్పరప్రత్యనీకఙ్గళాకైయాలే అన్యోన్యతాదాత్మ్యమ్ అనుపపన్నమ్" ఎన్ఱు,అకఱైక్కుయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. ("యత్ త్వత్-ప్రియమ్"౧) ఇత్యాది.

అత్తావతు:—

"పుణ్యపాపఙ్గళ్, ఘటపటాదికళైప్పోలే జాతివిశేషవిశిష్ట "తయా సర్వత్రప్రతినియతస్వభావఙ్గళన్ఱు,

"కిన్తు, ఇష్టావహమ్ పుణ్యమ్; అనిష్టావహమ్ పాపమ్:

"అతిల్, పుణ్యమ్, ఫలప్రదాతుః ఇష్టమాయ్, తద్వారాకర్తుః "ఇష్టావహమాయ్, ఇరుక్కుమ్:

"పాపమ్, ఫలప్రదాతుః అనిష్టమాయ్, తద్వారాకర్తుః "అనిష్టావహమాయ్, ఇరుక్కుమ్:

"ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ దేశకాలాధికారిభేదత్తాలే భిన్నభిన్నఙ్గళాయిరు "క్కుమాకైయాలే, దేశకాలాధికార్యన్తరత్తిల్ పుణ్యమాయ్ఇరు "ప్పతు, తదన్యదేశాదికళిల్ పాపముమాయ్,

"ఇప్పడిపాపముమ్తచ్ఛేదనపుణ్యమాయిరుక్కుమాకైయాలే, భగవ "దిష్టత్వమ్ పుణ్యలక్షణమ్, తదనిష్టత్వమ్ పాపలక్షణముమాకైయాలే,

"నన్మై,తీమైయుమ్,తీమై,నన్మైయుమాకక్కుడైయిల్లై" ఎన్నుమ్పడి.

ఏ-అ.—(శరణ్యరాన పెరుమాళ్ - తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాకైయాలే) ఎన్నత్తు, [పు. ౪౫౫, ఏలవరి ౪-౫.]

"'సర్వలోకశరణ్యాయ'౪ ఎన్ఱు,సర్వలోకశరణ్యరామ్ అతుక్కన్ఱి, వేడన్, వెడువిచ్చి, పక్షి, కురఙ్గు, రాక్షసర్,ముతలాన[వర్కళ్-]ఉప యఙ్గళిల్ తాన్ ముట్పాడనాయ్, అవర్కళిరుక్కిఅవిడత్తేఅచ్చెన్ఱు, 'అనుష్ఠానశేషమాక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు, 'పితుర్వచననిర్దేశాత్'౫ ఎన్ఱఅపడియే, 'పితృవాక్యపరిపాలనమ్' ఎన్ఱు,రవ్యాజత్తాలే కాడేరవెళ్ళున్దరుళిన పెరుమాళుక్కు అనిష్టమాకైయాలే" ఎన్నుమ్పడి.

"'ఏవముక్తస్తురామేణ భరతఃప్రత్యనన్తరమ్। ఉవాచ †విపులోరస్కం స్సూతం పరమదుర్మనాః॥ ఇహమేస్థణ్డిలేశీఘ్రం కుశానాస్తర సారథే!। ఆర్యంప్రత్యుపవేక్ష్యామి యావన్మే నప్రసీదతి॥ అనాహారోనిరాలోకో ధనహీనోయథాద్విజః। శేష్యేపురస్తాచ్ఛాలాయాయావన్మప్రతియాస్యతి॥'౬ ఎన్ఱు, శ్రీభరతాళ్వాన్, పెరుమాళ్ తిరుమున్బే ప్రాయోపవేశమ్ పణ్ణువతాక కుశాస్తరణకల్పనార్థమ్ సారథియాన సుమన్త్రనై నియమిత్తరుళ, అవనుమ్ ఇఙ్గితజ్ఞనాకైయాలే అతువుమ్ పెరుమాళ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కిఅపడియై ముఖవిలాసత్తిలేకణ్డు, అవన్, అతుశెయ్యాతిరుక్క;

'సతురామమవేక్షన్తం సుమన్త్రంప్రేక్ష్యదుర్మనాః। కుశోత్తరముపస్థాప్యభూమావేవాస్తరత్ స్వయమ్॥'౬ ఎన్ఱు, శ్రీభరతాళ్వాన్, తామేకుశాస్తరణత్తై క్కల్పిత్తు తిరుమున్బే ప్రాయోపవేశమ్ పణ్ణప్పుక,

'తమువాచమహాతేజా(ః)రామోరాజర్షిసత్తమః। కింమాంభరత! కుర్వాణంతాత!ప్రత్యుపవేక్ష్యసి॥'౬ ఎన్ఱు,సర్వజ్ఞరాన పెరుమాళుమ్,తమ్ముడైయ విశ్లేషభయత్తాలే కలఙ్గి, స్వరూపవిరుద్ధమాన స్వప్రవృత్తియిల్ అన్వయిత్త భరతాళ్వానైక్కుఱిత్తు, 'కిమకృత్యంకుర్వాణం మాంప్రత్యుపవేక్ష్యసి'౬ ఎన్ఱు, "'శేషియాన ఎనక్కు శేషభూతరాయిరుప్పారై యథేష్టవినియోగమ్కొళ్ళుకై అకృత్యమ్'' ఎన్ఱు, (౧)శేషభూతనాన ఉనక్కు స్వరూపానురూపమాయ్,(౨)ఎనక్కు అనతిక్రమణీయముమాన ప్రపత్తిరూపమాన ప్రాయోపవేశత్తాలేఅతైత్తవిర్ప్పిక్కప్పార్క్కిఱాయో?' ఎన్ఱు, అన్దప్రాయోపవేశనత్తినుడైయ స్వరూపవిరుద్ధత్వత్తైచ్చొల్లి,

'బ్రాహ్మణోహ్యేకపార్శ్వేన నరాన్రోద్ధుమిహార్హతి?।నతుమూర్ధావసిక్తానాం విధఃప్రత్యుపవేశనే॥'౬ ఎన్ఱు, తాముమ్ క్షత్త్రియనాయ్, పాదుకారూపేణ మూర్ధావసిక్తనాయిరున్దపడియై

౧॥ అతిమానుషస్తవే, శ్లో. ౫౩.

౨॥ ౩॥

౪॥ † "పరమోదారః" ఇతిపా.

౫॥ ౬॥ రా. అ. ౧౧౧-౧౨...౧౭.

5-10-99.

ఎ-అ.—'తపసా సేతుబన్ధేన సాగరోచ్ఛోషణేన వా । సర్వథా సుసమర్థోఽస్మి సాగరస్యాస్య లఙ్ఘనే॥' ౧ ఎన్ఱు, సముద్రతరణత్తుక్కు- ప్రాయోపవేశత్తై ప్రథమహేతువాక నిశ్చయిత్తుక్కొణ్డు,

'తతశ్చాఖ్యాతుమారేభే విభీషణవచశ్శుభమ్।
సుగ్రీవో విపులగ్రీవ స్సాగరస్యోపవేశనమ్॥
ప్రకృత్యా ధర్మశీలస్య రాఘవస్యాప్యరోచత॥' ౨

ఎన్ఱు, (1) ధర్మాత్మావాన విభీషణాళ్వానుక్కుమ్, (2) ధర్మశీలనాన తమక్కుమ్, అతు అత్యన్తమ్ సమ్మతమాయిరుక్కైయాలే,

'తతస్సాగరవేలాయాం దర్భానాస్తీర్య రాఘవః।
అఞ్జలిం ప్రాఙ్ముఖః కృత్వా ప్రతిశిశ్యే మహోదధేః॥ ౩
"అద్య మే మరణం వాపి తరణం సాగరస్య వా।"
ఇతి రామో మతిం కృత్వా మహాబాహుర్మహోదధిమ్॥
అధిశిశ్యే స విధివత్ ప్రయతో నియతో మునిః।
తస్య రామస్య సుప్తస్య కుశాస్తీర్ణే మహీతలే॥
నియమాదప్రమత్తస్య నిశాస్తిస్రోఽతిచక్రముః॥' ౪
ఎన్ఱు, ప్రాయోపవేశమ్ పణ్ణినతామే,

తమ్బియుడన్ పిఱన్దవరాయ్, కైకేయీ 'రాజన్!' ఎన్ఱు ప్పిఱాత్తవరాయ్,

'విలలాప సభామధ్యే జగర్హే చ పురోహితమ్' ౫ ఎన్ఱు, అభిషేకప్రసఙ్గమ్ పణ్ణుమవర్కళైయుమ్ కూడ అవర్గళ్ తన్నైయుమ్, అణుక్కిరుప్పార్కళైయుమ్, 'గురుం రహసి లోభయేత్' ౬ ఎన్ఱి, ఆశాస్త్రీయమర్యాదైయైయుమ్, పారాతే పాడియుమవరాయ్, 'రాజ్యం చాహం చ రామస్య' ౭ ఎన్ఱిరుక్కుమవర్ పణ్ణక్కిల,

సముద్రవిషయక ప్రాయోపవేశమ్ పోలే సర్వాధికారప్రపత్తిరూపమాన ప్రాయోపవేశత్తుక్కు, 'క్షత్రియర్' ఎన్ఱుమ్, 'మూర్ధాఽవసిక్తర్' ఎన్ఱుమ్, శిల అధికారిదోషఙ్గళైచ్చొల్లి, అన్ఱైక్కు అకృత్యకరణమాక్కి, 'ఉత్తిష్ఠ నరశార్దూల! హిత్వైతద్దారుణం వ్రతమ్' ౮ ఎన్ఱు, అన్ఱై 'అత్యన్తదారుణమ్' ఎన్ఱు,

ఎ-అ — నిషేధిత్తు, 'ఉత్తిష్ఠ త్వం మహాబాహో! మాం చ పశ్య కృతోదకమ్' ౯ ఎన్ఱు, ఇప్పడిప్పట్ట హ్రెపావత్తిల్ అన్వయిత్తైక్కైక్కొణ్డ విశిష్టనిష్కృష్టవేషానురూపఙ్గళాన ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళై విధిక్క,

అవరుమ్ 'అథో జ్ఞాయబలం స్పృష్ట్వా భరతో వాక్యమబ్రవీత్' ౧౦ ఎన్ఱు, 'భక్తిపారవశ్యత్తాలే వరుమవైక్కు ఒరు ప్రాయశ్చిత్తమ్ ఇఙ్గు వేణ్డా' ఎన్నుమ్ రహస్యమఱిన్దవరాకైయాలే, లోకాపవాదపరిహారార్థమాన విశిష్టవేషానుగుణ ప్రాయశ్చిత్తమ్ శేయక్కొణ్డవరాకైయాలే, పెరుమాళ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాకైయాలే, భరతాళ్వాన్ - 'ప్రపత్తి పిన్నైయాయిత్తు'' ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే!.

(దోషమేపచ్చైయాక) ఎన్ఱతు:—[ప్ర. ౪౫౫, పఙ్క్తి ౧౭.]

'''మిత్రభావేన సమ్ప్రాప్తమ్'' ఎన్ఱాత్తిరఙ్గి ౧౧ ఎన్ఱి, అవాన్ శొల్లుక్కిల 'అహమస్య అపరాధానామాలయః,' ౧౨ 'రావణో నామ దుర్వృత్తో రాక్షసో రాక్షసేశ్వరః। తస్యాహమనుజో భ్రాతా విభీషణః। నధర్మోఽస్మి' ౧౩ ఇత్యాదిప్పడియే,

గుహప్పెరుమాళ్, వాక్యాత్రత్తాలుమ్ కూడ 'మిత్రభావేన సమ్ప్రాప్తమ్' ౧౧ ఎన్ఱు, శొల్లాతేయిరుక్క,

I. పెరుమాళుక్కు ఉత్కృష్ట ఇరక్కమ్, అవరుడైయ దుఃఖదర్శన మాత్రత్తాలుణ్డాకవేణ్డుకైయాలే,

అన్ద దుఃఖమేత్తాన్, కీర్త్తపదత్రయత్తాలుమ్ శొల్లప్పట్ట (1) విషయచాపలముమ్, (2) స్వాభావికసర్వజన్తుశాత్రవముమ్, (3) అత్యన్తహీనజన్మముమాక్కిల (1) జ్ఞాన (2) వృత్త (3) జన్మ ఉత్కర్ష విరోధికళాలే కబలీకృతనాన ఇరుక్కై తానేయాకవేణ్డుకైయాలేయుమ్,

II. ఇప్పడి దోషమేపచ్చైయాక అఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్ 'ఇక్కనై కుళ్ళియనైయఙ్గీకరిక్కవేణ్డువతే!' ఎన్ఱు, నమక్కు ఇణ్డుతిరియామల్, అనాదికాలమాయ్ తన్ - పశిక్కుప్పోన్దతోరువిషయమ్ లభియానైయాలే, పట్టిన్ఱియేకిడన్ద వాత్సల్యత్తుక్కు నెఙ్జువన్ద్రాతపతి, 'ఇత్తోరువిషయమ్ నేరన్దపడియే ఇతుత్తమక్కుత్తాఙ్గవృక్కిల్లతో!' ఎన్నుముక్కప్పోడే యఙ్గీకరిక్కైయాలేయుమ్,

౧॥ శ్రీరా. యు. ౩, ౨. ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౯, ౩౩-౩౪.
౩॥ శ్రీరా. యు. ౨౧, ౧.
౪॥ శ్రీరా. యు. ౨౧, ౮-౧౦. ౫॥ శ్రీ రా. అ. ౮౨, ౧౦.
౬॥ ౭॥ శ్రీరా. అ. ౮౨, ౧౨.
౮॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧, ౧౮.

౯॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧, ౨౩. ౧౦॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧, ౨౪.
౧౧॥ ప్ర. ౪౫౫, ఉమ్ నోట్టు. ౧౨॥ భగవచ్ఛాస్త్రే.
౧౩॥ శ్రీరా. యు. ౧౭, ౧౦.

ఎ-అ.—III. అప్పడి యఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్, నాలు పేరిల్ ఒరువరాక అఙ్గీకరియాతే, తమక్కు ఔపాధికమాన అన్యవృత్తి స్వాభావికమాకప్పెట్ట్రు, తమ్మోడొక్క సమానసంపద్వానాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

IV. 'జ్ఞానీత్వాత్మైవమే మతమ్'[౧] ఎన్గిఱపడియే తనక్కు ధారకరాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

V. 'రామస్యాత్మసమస్సఖా'[౨] ఎన్ఱుమ్, 'శిరజిన్దతో ఙ్ఞాసైనై'[౩] ఎన్ఱుమ్, ఇవరై విశేషిత్తు అఙ్గీకరిక్కైయాలేయుమ్,

VI. 'ఇఙ్గోళ్ళ్'[౪] ఎన్ఱు, వళ్ళియడికెడామైక్కాక అవరై 'శృఙ్గిబేరపురత్తిలేయే ఇరుమ్' ఎన్ఱు, నియమిక్కైయాలే, వళ్ళివణిప్పాక్కిల ఇవరుడైయ హీనవృత్తియైయుమ్, ఇప్పాశురమ్ శొల్లుక్కిఱ ఆళ్వారుడైయ వళ్ళివణిత్తైప్పోలే భోగ్యమాకక్కొళ్ళుకైయాలేయుమ్,

పెరుమాళ్ ఇవర్-విషయత్తిల్ పణ్ణియరుళిన విశేషాఙ్గీకారత్తైక్కెల్లామ్ దోషమొళ్ళియపచ్చైయిల్లై" ఎన్ఱు, కరుత్తాలే.

("ఏళై యేతలన్"[౪]) ఎన్గిఱపాట్టిల్, "ఇఙ్గోళ్ళ్"[౪] ఎన్గిఱపదత్తుక్కుడైయ వ్యాఖ్యానత్తిల్, "పడైవీడుకెడామైక్కాక ఒరువనైవైత్తోమ్, వళ్ళియడికెడామైక్కాక నీరిఙ్గిరుమ్"[౫] ఎన్ఱు, అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱవిడత్తిల్ వళ్ళివణిప్పాక్కిల చోరకృత్యత్తైయుమ్, వళ్ళిప్పిఱివైయుమ్, కాట్టక్కడవతాయ్, ఇరుచొల్లాన "వళ్ళియడి"[౫] ఎన్గిఱ శబ్దత్తైయరుళిచ్చెయ్తతుక్కు ఇరణ్డుభావముణ్డు.

అతావతు:—

"I. 'భరతనుక్కు జన్మసిద్ధమాన రాజ్యపరిపాలనమ్ నమక్కు ఇష్టమానాప్పోలే, ఉమక్కు జన్మసిద్ధమాన వళ్ళివణిప్పుమ్, అగ్నీషోమీయహింసైపోలే, నమక్కు ఇష్టమాయిరుక్కైయాలే, అవనై, అతుక్కు వకుత్తతానపడైవీట్టిలే నామ్ వైక్క ఇరుక్కుమాప్పోలే, నీరుమ్ వళ్ళివణిప్పుక్కు ఉత్తలాన ఉమ్ముడైయ జన్మసిద్ధమాన శేయలుక్కు వకుత్తతాన శృఙ్గిబేరపురత్తిలే నామ్ వైక్క ఇరున్దుకొణ్డు అతుకెడాతపడి పరిపాలనమ్ పణ్ణికొణ్డిరుమ్' ఎన్గిఱ పెరుమాళుడైయ అభిప్రాయముమ్,

II. తాన్ పోనపిన్బు తిరువయోధ్యైయిలిరున్దు తమ్మైక్కాణవరుమవర్కళుక్కు తామ్ పోనవళ్ళి పిఱివుతెరియాతే పోక్కామల్ తమ్మైప్పోల్ వరుమ్ పడికాట్టిక్కొడుత్తు పణ్ణవేణ్డుమ్ అతివాహికకృత్యత్తుక్కువకుత్తతాన 'ఇఙ్గే శృఙ్గిబేరపురత్తిలేయే ఇరుమ్' ఎన్ఱు, పెరుమాళ్-నియమనమాక గుహప్పెరుమాళ్ అభిప్రాయముమ్,

ఆక ఇరణ్డు భావత్తైయుమ్ తోన్ఱువిప్పిక్కవేణుమ్" ఎన్నుమతు.

ఆక ఇప్పడి ఇరణ్డు భావముణ్డాకైయాలే, ("పాతకమాకిలుమ్ శీతైకాన్ నన్మైయాయ్విట్టతు" ఎన్గై,) ఎన్ఱు, ఇఙ్గుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు. [వు. ౪౫౬. ఇడవరి ౨-౩.]

"ఇప్పడిగుహప్పెరుమాళుక్కు పరహింసై జన్మసిద్ధమేయాకిలుమ్, మహాపాపరూపమాన అతు పెరుమాళుక్కు అభిమతమాకలామో?" ఎన్గి, ఆశఙ్కైయిలే "అతువుమ్ పుణ్యమ్" ఎన్గైక్కాక పుణ్యపాపలక్షణత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("యత్ప్రియమ్"[౬]) ఇత్యాదియాల్.

ఇత్తాల్, "'యదినామనవర్తేయ జాతుకర్మణ్యతన్ద్రితః।
మమవర్త్మానువర్తన్తే మనుష్యాః పార్థ! సర్వశః॥

ఉత్సీదేయురిమేలోకా(ః)నకుర్యాంకర్మచేదహమ్।
సంకరస్యచకర్తాస్యాముపహన్యామిమాః ప్రజాః॥'[౭]

ఎన్ఱిరుక్కుమవన్ తానే రాసక్రీడైయిలుల్లోకమాక వళ్ళిచ్చాడుమళవిల్, గోపికైకళ్ శెయ్త గురుజనాతిక్రమాదికళెల్లామ్ భగవదభిమతత్వమాకిల పుణ్యలక్షణాక్రాన్తమాయ్, ఉపాదేయమాయ్విట్టాప్పోలే,

గుహప్పెరుమాళుడైయ పరహింసైయుమ్, స్వతన్త్రనాన పెరుమాళుక్కు అభిమతమాకైయాలే పుణ్యలక్షణాక్రాన్తమాయ్కొణ్డు ఉపాదేయమాకక్కుఱైయిల్లై"; ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టతు.

ఆకైయాలే, గుహప్పెరుమాళ్ విషయత్తిల్ పెరుమాళుక్కు ఉణ్డాననిలైయై స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వరుమ్ పారతన్త్ర్యమాక చొల్లుక్కిఱతు?.

౧॥ గీ-౭-౧౮. ౨॥
౩॥ ముత్తలాయిరమ్. ౩-౧౦-౪. ౪॥ వు. ౪౫౭, ౧౧మ్ నోట్టు.
౫॥ శ్రీనికేతనముద్రాశాలాముద్రిత పెరియతిరుమొళి వ్యాఖ్యా కోశే, వు, ౩౫౪. వరి ౪.

౬॥ వు. ౪౫౬, ౧మ్ నోట్టు. ౭॥ గీ. ౩, శ్లో. ౨౩-౨౪.

ఏతావతా "ప్రపదనం శరణ్యస్యాప్రియం యది। అపరాధే ప్రవృత్తం స్యాత్" ఇత్యుక్తం ప్రాగితఃపరతః "ఇదం స్థితం పూర్వవృత్తేరపరాధేన మీయతే।-"

మూ.—౧౪౬. సర్వాపరాధజ్ఞళుక్కుమ్ ప్రాయ
శ్చిత్తమాన ప్రపత్తిక్కానుమ్,

వ్యా.—౧౪౬. "ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపదనమ్, శరణ్య హృదయానుసారియల్లాత పోతు, అపరాధకోటిఘటిత మామ్" ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ కీళ్;

"ఇత్తుక్కు ఇవనుడైయ పూర్వవృత్తత్తై ప్పార్త్తాలుమ్ అపరాధకోటియిలేయాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమిడత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక భాష్యకారరుడైయ అనుష్ఠానప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (సర్వాపరాధజ్ఞళుక్కుమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అత్తావతు:—

అ.—౧౪౬. వృత్తానువాదపూర్వకమ్ సజ్గతి యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపదనమ్) ఇత్యారభ్య, (అనుష్ఠాన ప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్) ఇత్యన్తేన.

(ఇత్తుక్కు ఇవనుడైయ పూర్వవృత్తత్తై) ఇత్యాది:—

ఇత్తాల్, "అనుపాయత్వప్రయోజకమాన అపరాధ కోటిఘటితత్వత్తిలే శరణ్యహృదయాననుగుణత్వ రూపకారణత్తై పూర్వవాక్యత్తాలే వ్యఞ్జిప్పిత్తు, ఇన్ద వాక్యత్తాలే అతిల్, ఇవనుడైయ పూర్వవృత్తరూప కారణాన్తరత్తై వ్యఞ్జిప్పిక్కైయాలే, ఏకకార్య కారణ ద్వయాత్మక నిర్వాహక సజ్గతి ఇజ్గే అనుసన్ధేయై" ఎన్ఱు, సూచితమ్

"'అపరాధభూయిష్ఠ చేతనకర్తృకమాకైయాలే, ప్రపదనన్దానుమ్ "అపరాధకోటి ఘటితమాయిరుక్కుమ్;

"ఇత్తై యనుష్ఠిత్త భాష్యకారర్ స్వపూర్వవృత్తత్తై యనుసన్ధిత్తు, "ఇత్తై "అపరాధమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తు తేమణమ్ పణ్ణుకైయాలే': ఎన్ఱు, "అనుమానేన జ్ఞాపిక్కైక్కాక లిజ్గదర్శనవిధయా భాష్యకార తేమణానుష్ఠాన ప్రదర్శనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక) ఇత్యాది.

మీ.—౧౪౬. "నను! ఏవమపి అభిమత కాలవ్యభిచారేపి, ఫలావ్యభిచారాత్, ఉపాయత్వే తిష్ఠత్యేవ?" ఇత్యత్రాహ, (సర్వాపరాధ) ఇతి.

మీ.—సజ్గతిస్స్పుటా.

[సంశయస్తు:—](1) "'స్వగతస్వీకారః ఉపాయో భవతి?,

"(2) ఉతన?' ఇతి.

"తదర్థమ్, (3) అస్య 'అపరాధకోటిస్పంభవతి?,

"(4) ఉతన?' ఇతి.

" తదర్థమ్, '(5) భాష్యకారాద్యనుష్ఠిత తేమణమ్ ఉపపద్యతే?,

"(6) ఉతన?' ఇతి.

"యదానోపపద్యతే, తదా ప్రాయశ్చిత్తీయత్వాదర్శనేన పాపకోట్యఘటితతయా ఉపాయత్వమ్;

" యదా తేమణం సజ్గతమ్, తదా, ప్రాయశ్చిత్తీయత్వేన అపరాధకోటిఘటితతయా అనుపాయత్వమ్" ఇతి.

"పూర్వపక్షస్తు:—

" స్వగతస్వీకారస్య అపరాధత్వోక్తిరయుక్తా;

"(౧) అనిషిద్ధత్వాత్:

"(౨) తత్కరణే ప్రాయశ్చిత్తావిధానాచ్చ:

"ప్రత్యుత సర్వాపరాధప్రాయశ్చిత్తత్వమ్, ప్రపత్తేః ప్రియతే.—

"'తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః'౧ ఇతి:

"నచ భాష్యకారానుష్ఠిత తేమణాత్ అపచారత్వావగమః;

"ఉక్తబాధకబలేన తస్య అన్యతాత్పర్యాత్": ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

"స్వగతస్వీకారః అపచార ఏవ;

"తత్ అనుష్ఠాయ భాష్యకారేణ ప్రాయశ్చిత్తస్య అనుష్ఠితత్వాత్:

"నచ తత్, అన్యాభిప్రాయమ్;

"స్వారసికత్వే బాధకాభావాత్:

"లోకేవ్యభిచారిప్రార్థనాదృష్టాన్తబలేన తదుపపత్తేః:

"నచ అనిషిద్ధత్వం తథాత్వే;

"'ధర్మాన్ పరిత్యజ్య'౨ ఇతి స్వగతస్వీకారస్యాపి నిషేధాత్:

"'మన్మనా (౩) భవ'౩ ఇతి అవ్యవహితశ్లోకే, స్వగతస్వీకారస్య విహితత్వేన 'ధర్మ'౨ శబ్దాసంకోచాచ్చ తన్నిషేధోపపత్తేః:

"నచ విహితస్య నిషేధాయోగః;

౧॥ మహానారాయణోపనిషత్ - ౨౪ - ౧.

౨॥ గీ. ౧౮ - ౬౬. ౩॥ గీ - ౧౮ - ౬౫.

ఇతిస్ఫుటీకర్తుమేవభాష్యకారైరనుష్ఠితం। దృష్టా న్తంసూచయన్నాహ (అపరాధ) ఇత్యాదిభిస్ స్ఫుటమ్॥.—''అహమస్మి'' ఇత్యాదిరీత్యాపరాని

మీ.—''కర్మయోగాదివత్ అనిష్టఫలకత్వసూచనార్థత్వాత్:

''నచ శ్రుతఫలాతిరిక్తతాత్పర్య విషయఫలాసమ్భవః;

''అత్యన్తపారతన్త్ర్యస్థాపనస్య శాస్త్రహృదయత్వాత్:

''అతః, స్వగతస్వీకారస్యాపి ప్రాపకాన్తరతుల్యయోగక్షేమత్వా

''త్ అపాయత్వందుష్పరిహరమ్;

''[నచ?]'తర్హి భాష్యకారేణ షడఙ్గప్రపత్త్యనుష్ఠానాసంభవాత్,

''క్షామణానుపపత్తిః';

'''కేవలమ్ అధికారివిశేషణభూతే ఉపాయప్రార్థనాయాశ్శరణ్య

''హృదయానుసారిత్వే సతి అపచారత్వసంభవే, సాధనభూతగోప్తృ

''త్వప్రార్థనాయా (ః) రక్షక హృదయానుసారిత్వే అపచారత్వమ్

''కింపునర్ న్యాయసిద్ధమ్' ఇత్యభిప్రాయేణ విరక్తభాష్యకారాద్యధా

''హరణోపపత్తేః:

''వస్తుతశ్శరణ్యహృదయానుసారే, శరణాగతేరపిఫలవ్యభిచారః.

''అపరాధకోటిఘటితత్వంచసమానమ్;

'''షడఙ్గస్యతు సాధనత్వాత్ కర్మయోగాదితుల్యత్వమ్' ఇత్యభి

''ప్రాయేణ, రక్షకహృదయానుసారేభవతి;

''షడఙ్గన్యాసగఫలతి.

''తత్ఫలభూతంపారతన్త్ర్యమ్, శరణాగతిఫలభూత అత్యన్త

''పారతన్త్ర్యపేక్షయాదుర్బలమ్;

''సాధనదశాయాం స్వస్వీకారాతిరిక్తస్వయత్నత్యాగస్య, ఫలద

''శాయాం కైఙ్కర్యనిష్ఠాయాశ్చ, సత్త్వేపి, స్వభోక్తృత్వపరిత్యా

''గాత్:

''' తస్యచ కేవల భోగ్యత్వలక్షణ పురుషార్థకాష్ఠాత్వస్య

''విరహాత్ అనర్థత్వమ్' ఇత్యర్థః:

''గోప్తృత్వవరణం, గోప్తృ హృదయానుసారిచేత్।

''అపరాధస్యకోటౌస్యాత్ :తద్ద్వారాప్రార్థనావిధిః॥

''యదాఽతదనుసారిస్యాత్, ఆత్మనాశగఫలంభవేత్।

''ప్రాపకాన్తరతుల్యత్వం షడఙ్గస్యహివిద్యతే?'' ఇతి.

మూ.—అపరాధకోటియిలేయాం య్,

క్షామణమ్పణ్ణవేణ్డుమ్పడి నిల్లానిన్ఱతే?.

వ్యా.—'' 'అహమస్మ్యపరాధానామాలయః'౧

''ఎన్గిఱపడియే, అపరాధఙ్గళుక్కెల్లామ్ కొళ్ కలమాయిరు

''క్కిఱ ఇచ్చేతనన్ - ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే,

అ.—మూలత్తిలే, '' 'సర్వ పాపఙ్గళుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాన' ఎన్నాతే, [సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్]ఎన్గిఱవిత్తు, శరణాగతి లక్షణవాక్య ప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (''అహమస్మి''౧) ఇత్యాది.

(''అపరాధానామాలయః''౧) ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (అపరాధఙ్గళుక్కెల్లామ్) ఇత్యాది.

(కొళ్ కలమ్)—భాజనమ్.

''త్వమేవ ఉపాయభూతోమేభవ''౨ ఎన్గిఱవిత్తై యట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రపత్తియై) ఇత్యాది.

'' 'ప్రాయఃపాపం విజానీయాత్ చిత్తం తస్యవిశోధనమ్''*

''ఎన్ఱు ప్రాయశ్చిత్తశబ్ద నిర్వచనమ్ :

''అత్తిల్, పాపేనిమిత్తే నైమిత్తికమాక విధిక్కప్పడుమత్తిలే,

''ప్రాయశ్చిత్తశబ్దమ్ వర్త్తిక్కుమ్ :

''(౧) ఇఙ్గు, అప్పడి, (శరణాగతి) విధానమ్, సర్వపాపే

''నిమిత్తేనైమిత్తిక విధానమల్లామైయాలుమ్,

''(౨) 'త్వా'౩ ఎన్ఱు ప్రపత్తి విశిష్టనై అనువదిత్తు, సిద్ధోపాయ

''విషయత్తిల్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్,

''(౩) 'ఏక'౩ శబ్దత్తాలే ఇన్ద ప్రపత్తిక్కు పాపనివృత్తి

''హేతుభూతప్రసాద జనకత్వమ్ వ్యావర్త్తితమాకైయాలుమ్,

''(౪) 'త్వా'౩ ఎన్గిఱవిడత్తిల్, అధికారి విశేషణతయా

''అనూదితమాకైయాలుమ్,

''ఇన్ద ప్రపత్తియిలే చాన్ద్రాయణాదివత్ ప్రాయశ్చిత్త శబ్దమ్

''వర్త్తియాతొళికిలుమ్, పాపనివృత్త్యుపాయవిధౌ అధికారతయా

''అనూద్యమానత్తైప్పఱ్ఱి ఇతుక్కు ప్రాయశ్చిత్త వ్యపదేశమ్'';

ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే)ఇత్యాది.

౧॥ భగవచ్ఛాస్త్రే, *

౨॥ ౩॥ వృ, ౪౫౯, అమ్సూత్రు.

వ్యా.—"'సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి'౧ "ఎన్ఱనప్పడి ఇవనళవిల్ సర్వేశ్వరన్ - తిరువుళ్ళమ్ప్రస "న్నమాయ్ ఇరుక్కైయాలే, సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్ "ప్రాయశ్చిత్తమాయిత్తే ప్రపత్తిక్కాన ఇరుప్పతు?;

"'ఇప్పడి ఇరుక్కుళ్ళప్రపత్తియై, 'త్వత్-పాదారవిన్ద "యుగలమహంశరణంప్రపద్యే'౨ ఎన్ఱు,పణ్ణియరుళిన భాష్య "కారర్కు, స్వపూర్వవృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తవాఱే అజ్ఞ "ఙ్ఞానుమ్ అపరాధకోటియిలేయామ్,

వ్యా.—"'త్వమేవమాతాచ'౪ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, ఇత్తలై "యిల్ అపరాధత్తై ప్పొఱుక్కైక్కు ఉఱుప్పాన బన్ధవిశే "షఙ్గళై ఎల్లామ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తుకొణ్డు,

అ.—"'ఇవన్ పణ్ణిన ప్రపత్తియాలే' ఎన్ఱాలే (పణ్ణవే) ఎన్ఱి,ఉ విత్తాల్,"ప్రాయశ్చిత్త వ్యపదేశమ్ భాక్తమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"'ప్రసాదనానాంసర్వేషాం శ్రేయసీశరణాగతిః'౩ ఎన్ఱి,అవిత్తు,ప్రాయి శ్చిత్తఫలసంబన్ధపరమ్" ఎన్ఱుమిత్తైయుటక్కొణ్డు (ప్రసన్నమాయ్) ఇత్యాది.

"'ద్వయత్తిల్, "శ్రీమన్! నారాయణ!"౪ ఇతిసంబుద్ధ్యన్తమ్;

"తవ" ఎన్ఱు, షష్ఠ్యన్తమ్ అధ్యాహార్యమ్'; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే. గద్యత్తిలే ("త్వత్-పాదారవిన్ద"౨) ఇత్యాదికళ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"'స్వపూర్వవృత్తత్తిలే ప్రాప్తిప్రతిబన్ధహేత్వపరాధత్వ మాత్రోప "స్థితియాలే తన్నివృత్త్యర్థమ్ ప్రపత్తియైప్పణ్ణియరుళినపిన్బు, విమర్శదశై "యిలే వక్ష్యమాణ దృష్టాన్తానుసన్ధానత్తాలే, అన్దపూర్వ వృత్తత్తిలే "ప్రపత్తిగతాపరాధత్వ ప్రయోజకతోప స్థితియుణ్డానపడియాలే, తాదృశ "ప్రపత్తిరూప అపరాధత్తుక్కుమ్, స్వాత్మకాపరాధత్తుక్కుమ్, స్వపర "నిర్వాహకతయాస్వయమేవ నివర్తకమాన క్షమణమ్ పణ్ణక్కడవ "తైయాలే అనవస్థై ఇల్లై" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వపూర్వవృత్తత్తై అనుసన్ధిత్తవాఱే) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౧౪౬. (ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే) ఎన్ఱుతు, "భగవత్-ప్రవృత్తివిరోధి స్వప్రవృత్తినివృత్తి ద్యోతకమాన ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే" ఎన్ఱుపడి. (స్వపూర్వవృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తవాఱే) ఎన్ఱుతు,

మేల్ "అనాదికాలప్రవృత్త"౨ ఇత్యాదియాలే.

"స్వపూర్వవృత్తత్తుక్కు క్షమైకొళ్ళక్కైయాలే, 'త్వత్-పాదారవిన్దయుగలశరణంమహంప్రపద్యే'౨ ఎన్ఱు, శెయ్తరుళిన ప్రపత్తిక్కు మేలెల్లామ్,

అ.—("త్వమేవమాతాచ"౪ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి) ఎన్ఱతు: —

"("త్వమేవమాతాచ"౪)=గర్భవాసత్తిలేతుడఙ్గి రక్షిక్కుమ్ మాతా "వైప్పోలే, మేల్ సృష్ట్యర్థమాక వయిత్తిలేవైత్తు రక్షిక్కుమవనన్ఱో,నీ

"'పితాత్వమేవ'౪=మాతావుక్కుమున్నే ఉత్పాదకనాయిఱే "పితా ఇరుప్పతు?;

"'త్వమేవబన్ధుశ్చ'౪=నాన్ వళ్ళ్కెడవర్తియాతపడి ఎన్ఱుమ్ "ఇరుక్కనియమిత్తు నల్వళియే పోక్కుమ్ బన్ధువుమ్ నీయే;

"'గురుస్త్వమేవ'౪=ఎనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్పణ్ణుమ్ ఆచార్య "నుమ్ నీయే;

"'త్వమేవవిద్యా'౪=ఉపదేశిత్త జ్ఞానముమ్నీయే;

"'ద్రవిణంత్వమేవ'౪='ధనంమదీయమ్'౬ ఎన్ఱి,అపడియే, ఎన "క్కు పరమధనముమ్నీయే;

"'త్వమేవసర్వం మమదేవదేవ!'౪=సర్వత్తైయుమ్విట్టు దేవరైయే "పఱ్ఱిన ఎనక్కు సర్వముమ్, 'అయర్వఱుమమరర్కళతిపతి'*యాన "దేవరే; 'సర్వమ్'౪ ఎన్ఱతు అనుక్తత్తై;

"'పితాసిలోకస్య'౫ పూర్వవదర్థమ్;

"'త్వమస్యపూజ్యశ్చ'౫= సర్వచేతనర్క్కుమ్ పూజ్యనానవన్;

"'గరీయాన్గురుః'' ౫= 'గరీయాన్ బ్రహ్మదఃపితా' ౭ ఎన్ఱు, "పూజ్యత్తైయిల్ ఎల్లై శొల్లుకిఱతు:

"'నత్వత్సమోఽస్త్యభ్యధికః కుతోఽన్యః'౫=వ్యతిరిక్త సమస్తపదార్థఙ్గ "ళిలుమ్ కాట్టిల్ ఒప్పిల్లాత స్వభావత్తైయుడైయవన్"; ఎన్ఱుపడి.

' ఇతిల్, ప్రసాదనప్రకరణానుగుణమాక("తస్మాత్ ప్రణమ్య"౫)ఇత్యాదియిలే ("తస్మాత్"౫) ఎన్ఱిఅవిత్తాలే క్షమాహేతు మాతృత్వాది సంబన్ధ విశేషఙ్గళైప్పరామర్శిక్కిఱతు"ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పొఱుక్కైక్కు ఉఱుప్పానబన్ధ విశేషఙ్గళై) ఇత్యాది.

౧॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౨॥ గద్యమ్. ౧.
౩॥ ముముక్షుప్పడి. వా. ౨౧. ౪॥ ప్రథమగద్యే ఉదాహృతోఽయం శ్లోకః- ౫ గీ-౧౧-౪౩.౪౪.
* తి. వా. ౧-౧-౧. ౬॥ స్తోత్రరత్నే, శ్లో. ౩౦.
౭॥ మనుస్మృ-౨-౧౪౬.

“అపరాధప్రవృత్తిస్స్వాన్యదీయమ్” ఇత్యనుచిన్త్యచ,| యథార్జునస్య కృష్ణగురుణా, బద్ధాన్ స్వాంశ్చ, విచిన్తయన్ ॥, తథాత్రైరేవవచసైః తమామ

ఎ-అ.—అనిష్టనివర్తన ఇష్టప్రాపణ ప్రార్థనమాక చ్చొల్లలా యిరుక్క, కీళ్ప్పణ్ణినప్రపత్తిక్కాన్ అపరాధకోటియిలేయాయ్, అతుక్కుమేల్ త్తూషణమ్ పణ్ణికొణ్డమైయై శ్రీగద్యత్తిల్ శొల్లుమ్ పడి ఎజ్ఞనే?” ఎన్నిల్;

“అపిపథ్యం ప్రపన్నం నప్రతిప్రయచ్ఛన్తి”౧ ఎన్నుమ్,

“ఆర్తోవాయదివాదృప్తః పరేషాంశరణంగతః । అరిఃప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యఃకృతాత్మనా॥”౨ ఎన్నుమ్,

ఒరుబన్ధముమిన్ఱిక్కే, శత్రువాయిరున్దానేయాకిలుమ్, ప్రపత్తిమాత్రత్తాలే రక్షిక్కవేణ్డియత్తాయిరుక్కచ్చెయ్తే, భాష్యకారర్ అన్దప్రపత్తియై పూర్ణమాకప్పణ్ణివైత్తుమ్,

ఇప్పిపత్తియన్ఱిక్కే, (౧) స్వపూర్వవృత్తత్తైయుమ్,

(౨) కణ్ణనుడైయ మేన్మైయైయుమ్, కణ్డు నడుజ్గిన అర్జునన్, కేవలం బన్ధగ్గైచ్చొల్లి, క్షమైకొణ్డపడియే,

అవన్-పాశురమేకొణ్డు “త్వమేవమాతాచ”౩ ఇత్యాదియాలే, సర్వవిధబన్ధగ్గళైయుమ్ శొల్లి “తస్మాత్”౩ ఎన్ఱు, అబ్బన్ధజాతత్తైయే హేతువాక్కికొణ్డు క్షమైకొళ్ళుకైయాలే,

“అవర్ పణ్ణినప్రపత్తియుమ్, స్వపూర్వవృత్తక్షమణత్తుక్కు ఉడలాక్కాత్తమాత్రమన్ఱిక్కే మేల్ చ్చొల్లప్పుక్కుకిఱ అభిసారికాస్వవతి ప్రార్థనాన్యాయత్తాలే అపరాధకోటిఘటితమాయ్విట్టతు” ఎన్నుమిడముమ్ శ్రీగద్యత్తిలే పూర్వోత్తరపర్యాలోచనత్తాల్ సిద్ధమిఱే?.

ఇవ్విడత్తిల్, (౧) “భాష్యకారర్, శేషావతారమాయిరుక్క, ‘అవరుక్కు పూర్వవృత్తమ్ శిలతుఉణ్డు’ ఎన్నుమ్, ‘తత్పర్యాలోచనత్తాలే ప్రపత్తియుమ్ అపరాధకోటియిలేయాయ్విట్టతు’ ఎన్నుమ్, శొల్లుకైయుచితమో?,

(౨) ‘పిన్బుళ్ళారైయెల్లామ్ ఇప్పడి యనుష్ఠిప్పిక్కైక్కాక భాష్యకారర్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానత్తై అవతారత్తిల్ మెయ్ప్పాట్టుక్కాక భావిత్తారిత్తనై’ ఎన్ఱు, శొల్లవేణ్డావో?,” ఎన్నిల్;

ఇప్పడి భాష్యకారర్ ప్రపత్తిభావనామాత్రమాకిల్, అవరుక్కు పెరుమాళ్ వరప్రదానమ్ పణ్ణినతుమ్, భావనామాత్రమాకవేణ్డుకైయాలే,

ఎ-అ.—“ఉక్త్యాధనఞ్జయ! విభీషణలక్ష్యయాతే ప్రత్యాయ్య లక్ష్మణమునేర్భవతావితీర్ణా । శ్రుత్వావరంతదనుబన్ధమదావలిప్తే నిత్యం ప్రసీదభగవన్ !మయిరఙ్గనాథ!॥”౪ ఎన్ఱు, న్యాసతిలకత్తిలే వేదాన్తాచార్యర్-శ్రీసూక్తియుమ్,

“‘ఇన్ద వరఙ్గత్తిఙ్గిత్తిరుమ్’ ఎన్ఱ, రఙ్గరెన్ద యతిరాశర్ క్కున్దవరమ్ శిన్దైశెయ్యిల్ నమ్ముక్కన్తో,”౫ ఎన్నుమ్, “వాచత్వన్తైవకమలా రమణేర్థితాయత్ క్షేమస్సఏవహియతీన్ద్ర!భవచ్ఛ్రితానామ్।”౬ ఎన్నుమ్, మణవాళ మహామునికళ్ శ్రీసూక్తియుమ్,

విరుద్ధార్థకమామాకైయాలే, భాష్యకారరుడైయ ప్రపత్తి, పారమార్థికమాకవేణుమ్;

“అతు ఎజ్ఞనే?” ఎన్నిల్;

ప్రజైకేయ్తికుమ్ ఇత్తై అన్తోడుణ్డాన బన్ధత్తాలే మాతాపితాక్కళ్ “తఙ్గళుక్కు” ఎన్ఱు, ఏఱిట్టుకొణ్డు తాఙ్గళ్ మున్నిన్ఱు, పాఱుప్పిత్తుక్కొళ్ళుమాప్పోలే, భాష్యకారరుమ్ అస్మదాదికళోడు ఉణ్డాన బన్ధానుసన్ధానత్తాలే నమక్కు ఇఙ్గళైయెల్లామ్ తన్-తలైయిలే ఏఱిట్టుకొణ్డు సర్వేశ్వరన్-సన్నిధియిల్ ప్రార్థిత్తు క్షమైకొళ్ళుకైయాలే, భాష్యకారర్ శెయ్తరుళిన ప్రపత్తి పారమార్థికైయాకక్కడవతు.

“ఆనాల్, ‘“మాయాందాసభూతశ్శరణాగతోస్మి తవాస్మి దాసః” ఇతివక్తారంమాంతారయ’౭ ఎన్నలామో!, “తవాస్మిదాసః”౭ ఇతివక్తారంమాంప్రతిమదీయాన్ మాయాంతారయ’ ఎన్ఱు, శొల్లవేణ్డావో?” ఎన్నిల్;

భాష్యకారర్ అరుళిచ్చెయ్త “మామ్”౭ ఎన్ఱ, ఇశబ్దత్తిల్, అస్మదాదికళ్ అన్తర్భూతరాకైయాలే, విరోధమిల్లై.

“అతుఎజ్ఞనే!” ఎన్నిల్;

“ఒరుకుటుమ్బియాయిరుక్కుమవనై ఒరువన్, ‘ఉనక్కు దినమెత్తుక్కు ప్పడివ్వళవు శెల్లుమ్’ ఎన్ఱు, కేట్టాల్, తన్నభిమానత్తిలే యొతిఙ్గినారెల్లారైయుమ్, ‘తాన్’ ఎన్ఱ, ఇశొల్లుక్కుళ్ళే శేర్త్తుక్కొణ్డు, ‘ఎనక్కు నాళొన్ఱుక్కు కలనెల్లుపిడిక్కుమ్’ ఎన్ఱు, శొల్లుమ్ వఴక్కుచ్చొల్లుణ్డిఱే?:

అతుపోలే, ఇఙ్గుమ్, ‘మామ్’౭ ఎన్ఱ, ఇవితుక్కుళ్ళే అస్మదాదికళై చ్చేర్త్తుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్తరుళుకైయాలే, విరోధమిల్లై” ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥

౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౮, ౨౮.

౩॥ పు. ౪౬౧, ౫వ్ నూట్టు.

౪॥

౫॥ ఆర్తిప్రబన్ధమ్. పాట్టు. ౬౦.

౬॥ యతిరాజవింశతి, శ్లో. ౧౮.

౭॥ గద్యమ్. ౧.

"ప్రపత్తేరనిషిద్ధత్వాత్, ప్రాయశ్చిత్తావిధానతః।సర్వాపరాధప్రాయశ్చిత్తత్వాత్,విధిబలాదపి॥ వక్తవ్యంనాపరాధత్వం; తస్మిన్ సత్యపివత్సలః।,

వ్యా.—"'తస్మాత్ ప్రణమ్య'౧ ఇత్యాదియాలే, "'ఇప్పడితిరుమున్బేకూశాకల్ వన్దునిన్ఱు, ప్రపత్తిపణ్ణినఇవ్వ "పరాధత్తై పొఱుత్తరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, క్షామణమ్ పణ్ణ "వేణ్డుమ్పడి నిల్లానిన్ఱతిఱే?" ఎన్నై.

అ—(తస్మాత్ ప్రణమ్య' ౧ఇత్యాదియాలే) ఎన్ఱతు,

"("తస్మాత్"౧)—'త్వమేవమాతాచ'* ఇత్యాదియాలే శొన్న "సర్వవిధబన్ధువుమాకైయాలే" ఎన్నపడి;

("ప్రణమ్య"౧)—మానసమాన దణ్డన్;

'ప్రణిధాయకాయమ్'౧—కాయికమాన దణ్డన్;

ఇరణ్డైయుమ్ శొల్లుకైయాలే వాచికమ్ అర్థాత్ సిద్ధమ్;

ఆక ప్రమనోవాక్కాయఙ్గళ్ మూన్ఱాలుమ్ శరణమ్ పుక్కపడి సైచొల్లిత్తు;

"ఎతుక్కాక?" ఎన్నిల్; "ప్రసాదయే"౧—ప్రసాదిప్పిక్కైక్కాక;

"యారై?" ఎన్నిల్;

"ఈశమీడ్యంత్వామ్"౧— ఈశనుమాయ్, ఈడ్యనుమాయ్, ఇరున్దుళ్ళ ఉన్నై;

"యార్!" ఎన్నిల్;

"అహమ్"౧—అనన్యార్హశేషభూతనా యిరున్దువైత్తు అపరాధత్తై పణ్ణిపోన్ద ఇప్పొవన్దు శరణమ్పుకుకిఱ నాన్;

ఇప్పడిప్పట్ట మూర్ఖనాయిరుక్కిఱనాన్;

పొఱుక్కుమిడత్తిల్,

"పితేవపుత్రస్య"౧—పుత్రన్ శెయ్తకుత్తత్తై పితాపొఱుక్కుమాపోలేయుమ్, "సఖేవసఖ్యుః"౧—తోழన్ శెయ్తకుత్తత్తైత్తోழన్ పొఱుక్కుమాపోలేయుమ్, "ప్రియః ప్రియాయాః"౧—ప్రియైయినుడైయ కుత్తత్తై ప్రియన్ పొఱుక్కుమాపోలేయుమ్.

ఇతు గద్యవ్యాఖ్యానప్పడి.

"ఇతుక్కుక్కరుత్తు,

"పిత్రాదిసంబన్ధక ప్రకరణమాకైయాలే, 'ప్రియః ప్రియాయాః'౧ "ఎన్గిఱవిత్తైయుమ్ దృష్టాన్తమాక్కినాల్, అర్థస్వారస్యముణ్డు;

"'ఇవ' శబ్దముమ్ అర్థస్వారస్యబలత్తాలే అనుషఙ్జనీయమ్;

౧॥ పు. ౪౬౧ల్, † ఇక్కుఱిప్పైప్పార్క్క.

✻ పు. ౪౬౧, ౫వ్ నోట్టు.

వ్యా.—అన్కైయాల్, "ఇవ్వ్రక్షియాలుమిన్ఱు అప రాధకోటిఘటితమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై,—

అ.—"'దేవాపిమార్గేమురుహ్యాన్తి'౨ 'దేవాపియంనవశ్యన్తి'౩ ఎన్గిఱ "విడత్తిల్ పోలే అర్షత్వాత్ యలోపత్తుక్కు అసిద్ధత్వమిల్లామైయాలె, "'ప్రియాయార్హసి' ఎన్ఱు, సిద్ధియుమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అన్ఱిక్కే :—

గీతాభాష్యత్తిలే, "తథాత్వంపరమకారుణికః ప్రియఃప్రియాయ మేసర్వంసోఢుమర్హసి"౪ ఎన్ఱు, "ప్రియాయ"౪ ఎన్ఱు, పుల్లిఙ్గచతుర్థ్యన్తమాక అరుళిచ్చెయ్యప్పడి.

"ఇత్తిల్, 'ఇవ'శబ్దానుషఙ్గముమ్, సన్ధిక్లేశముమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"'అహమ్'౧ ఎన్గిఱవితు, ప్రకాశాత్ కృతప్రపత్తికత్వవిశిష్టవాచి;

ప్రపత్తియుమ్ 'త్వత్- పాదారవిన్ద'౫ ఇత్యాదియాలే అనుష్ఠిత్తె యాన్నతు వివక్షితై' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి తిరుమున్బే) ఇత్యాది.

(క్షామణమ్)—అపరాధానుగుణదణ్డానుపధానసంకల్పప్రార్థనమ్;

ఇన్ద భాష్యకారానుష్ఠానప్రకారకథనత్తాలే, ప్రపత్తియిన్నుడైయ అపరాధతుల్యత్వాత్మక అపరాధకోటిఘటితత్వమ్ ప్రకాశితమానపడియై క్కాట్టుకిఱార్, (అన్కైయాల్, ఇవ్వ్రక్షియాలుమ్) ఇత్యాదినా.

"నను! ఇన్దప్రపత్తి అనిషిద్ధైయాకైయాలుమ్, ఇత్తిలే ప్రాయశ్చి "త్తమ్విధియాదొయాలుమ్, ఇతుక్కు అపరాధకోటిఘటితత్వమ్ అను "పపన్నమ్;

"ప్రత్యుత 'ఇన్దప్రపత్తియే సర్వాపరాధప్రాయశ్చిత్తమ్' ఎన్నై "యాలే ఇతుక్కు అపరాధత్వమ్ అనుపపన్నమ్;

ఇతుక్కు వక్ష్యమాణలౌకికదృష్టాన్తత్తాలే ప్రసక్తమాన అపరా "ధత్వమ్, 'రిపూణామపివత్సలః'౬ ఇత్యాద్యవగత ఈశ్వరస్వభావత్తాలే "అపోదితమ్;

"కిఞ్చ:—'శరణంవ్రజ'౭ ఇతివిధిబలత్తాలుమ్, లోకదృష్ట్యా ప్రస "క్తమాన అపరాధత్వమ్ వారితమ్;

౨॥ ౩॥

౪॥ గీ-భా. శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రితకో. పు. ౧౫౮, పరి-౧-౨.

౫॥ పు. ౪౬౧-౨వ్ నోట్టు. ౬॥

౭॥ గీ. ౧౮-౬౬.

-ఈశ్వరస్సహతే. తస్మాత్ క్షామణంనోపపద్యతే|'' ఇతిచేత్, ఈశ్వరస్సత్యంసహతేథాపి చేతనః|| పూర్వవృత్తమనుస్మృత్య క్షామణంకురుతేసుచా|.

వ్యా·——అనాదికాలమ్ అపరాధత్తైప్పణ్ణి పిన్బు ఒరునాళిలే ఆభిముఖ్యత్తైప్పణ్ణినా నేయాకిలుమ్,

" రిపూణామపివత్సలః''౧ " యదివారావణస్స్వయమ్''౨ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ ఈశ్వరహృదయత్తైప్పార్త్తాల్, అవన్ కైక్కొళ్ళ ఒరుకుఱైఇల్లై:

అవన్ అప్పడి ఇరున్దానేయాకిలుమ్, తన్- పూర్వవృత్తత్తై ఉణర్న్దాల్ ఇవనిత్తై అపరాధమాకవే నినైత్తు క్షామణమ్పణ్ణ వేణ్డుమ్పడియాయిఱే ఇరుప్పతు?·

అ.——'కిఞ్చ:—ప్రపత్తిరై అపరాధమాక్కి అతుక్కు క్షామణమాకప్పణ్ణుమ్ ప్రపత్తియుమ్, తుల్యన్యాయత్తాలే అపరాధమాకైయాలే, ప్రపత్త్యన్తరమ్ పణ్ణవేణ్డుకైయాలే, అనవస్థైప్రసఙ్గిక్కుమ్;

" అతుస్వపరనిర్వాహకమాకిల్, 'అతుపోలే మున్బుపణ్ణిన ప్రపత్తియుమ్, స్వపరనిర్వాహకమ్' ఎన్నలామ్;

"ఇప్పడి, ప్రథమప్రపత్తిరూపాపరాధ క్షామణమాక ద్వితీయ ప్రపత్తివేణ్డినాల్, (పునఃప్రపత్తివేణ్డా) ఎన్గైయుమ్ పరవతమామ్;

" కిఞ్చ:—అనన్తరప్రపత్తి అపరాధనివర్తకమాకిల్, ప్రతిపిపాదయిషితస్వగతస్వీకారానుపాయత్వమ్ సిద్ధియాతు;

"అపరాధనివర్తకమత్రాకిల్, అత్తైయనుష్ఠిక్కక్కూడాతు;

"అత్తైయాల్, 'భాష్యకారానుష్ఠితక్షామణమ్, పూర్వప్రపత్తియిల్ అహఙ్కారస్పర్శాతిశఙ్కైయాలే' ఎన్గై, యుచితమ్'' ఎన్ఱు శఙ్కైక్కైయుటక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

అన్త శఙ్కైక్కు శృఙ్గగ్రాహికయా పరిహారమ్, (అవన్ అప్పడి ఇరున్దానేయాకిలుమ్) ఇత్యాది.

అయమభిప్రాయః:—

ప్రపత్తి అనిషిద్ధైయానాలుమ్, ఇతుక్కు లోకదృష్ట్యా అపరాధత్వమ్ దుర్వారమ్;

ప్రాయశ్చిత్తమ్ ప్రత్యక్షశాస్త్రత్తిల్ విధియావిట్టాలుమ్, స్వారసికభాష్య·· స్తానరూప శిష్టాచారత్తాలే తద్విధియుమ్ కల్ప్యమాకైయాలే, అపరాధత్వమ్ దుర్వారమ్;

అ.——శరణ్యస్వభావత్తాల్ ఇతు అపరాధమాయ్ తోన్ఱావిట్టాలుమ్, ఇవన్-పూర్వవృత్తత్తైప్పార్త్తు ఇతు అవద్యమాకైయాలేఅపరాధమామ్;

వత్సలనాన పితావుక్కు పుత్త్రకృతమైయ అనుచితవ్యాపారమ్ దోషమాకత్తోన్ఱావిట్టాలుమ్, పుత్త్రనుక్కు పితృవిషయత్తిల్, అనుచితవ్యాపారమ్ అవద్యమాకైయాలే, అపరాధకోటియిలేయాయిరుక్కుమిఱే?;

అప్పడియే ఇవన్ స్వభావత్తాలే ఇతుక్కు అపరాధత్వమ్ దుర్వారమ్;

"శరణంవ్రజ''౨ ఇత్యాదివిధియుమ్, అనన్యథాసిద్ధమాన "నాయమాత్మా''౩ ఇత్యాదిశ్రుతి,తదుపబృంహణస్వారస్యపర్యాలోచనైయాలే శరణ్యహృదయానుగుణైయాన్నపోతు, ఫలసంబన్ధబోధన పరమాకైయాలే, దృష్టాన్తబలాయాతమాన అపరాధత్తుక్కు వారకమాకమాట్టాతు;

అనన్తరప్రపత్తిక్కు పూర్వోక్తరీత్యా స్వపరనిర్వాహకత్వమ్ అభిమతమాకైయాలే అనవస్థాప్రసఙ్గమిల్లై;

ఇప్పడిప్రథమప్రపత్తికన్తైయే స్వపరనిర్వాహకత్వమ్ అనుష్ఠిత్తవనుక్కు అతువుమ్ స్వపరనిర్వాహకమామ్;

ప్రపత్తిక్కు శోకజనకసర్వపాపనివర్తకత్వమ్, చరమశ్లోకావగతమాకైయాలే, సంభావ్యమానమాన బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిల్ సంజాతశోకనానవన్ తన్నివృత్తిమైయుమ్ ప్రథమప్రపత్తియిలే ప్రార్థిత్తాల్, అత్తాలేయతు నివృత్తమామ్;

" 'బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ సంభావనావిరహత్తాలేయాతల్, అతిష్ఠమైయవ్యతిరేక నిశ్చయత్తాలేయాతల్, బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిల్, శోకరహితనాయ్కొణ్డు, తన్నివృత్తిమైప్రార్థియాతవనుక్కు పిన్బు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్వన్దాల్, తన్నివృత్త్యర్థమ్ పునఃప్రార్థనమ్ వేణుమ్' ఎన్నుమివ్వర్థమే ప్రామాణికమల్లతు, " 'నిమిత్తవతిపివసైవ మిత్తికేఽధికారః.''౪ ఎన్ఱు, కొణ్డు పూర్వానుష్ఠితప్రపత్తిక్కు ఉత్తరబుద్ధిపూర్వాఘనివర్తకత్వమ్ ఇల్లామైయాలే, తన్నివృత్త్యర్థమాక పునఃప్రపదనమ్ నియమేనఅనుష్ఠేయమ్' ఎన్గై, అనుచితము'' ఎన్ఱు, (పునఃప్రపదనమ్ వేణ్డా) ఎన్గైక్కుక్కరుత్తాకైయాలే, అతుక్కు పరపక్షత్వప్రసఙ్గముమిల్లై;

౧॥ పు. ౪౬౩, ౬వ నోట్టు. ౨॥ శ్రీరా: యు. ౧౮, ౩౪.

౨॥ పు. ౪౬౩, ౭వ నోట్టు. ౩॥ కఠోపనిషత్, ద్వితీయా వల్లీ. ౨౩. ౪॥

చిరాయాస్యశరాభార్యాని వ్రీపాపతస్సన్నిధిమ్। గత్వా, "మాంస్వీకురుష్వ" ఇతిప్రసాదంయాచతేయథా॥, తథాత్మాచేతనశ్చాపిసల్లజ్జోయాచతే

మూ.—౧౮౭. నెడునాళ్ అన్యపరైయాయ్ ప్పోన్దభార్యై,

వ్యా.—౧౮౭. "ఇవళ్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తి, స్వపూర్వవృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తాల్, అపరాధకోటియిలేయా యిరుక్కుమ్"

ఎన్నుమత్తై దృష్టాన్తముఖేన దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (నెడునాళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—ఇన్ద ప్రపత్తి అపరాధకోటియిలేయాయిరున్దాలుమ్, ఇవనుక్కు ఫలఙ్గళ్ ఉణ్డాగామల్ ఇల్లామైయాలే, ఇవళ్ ఇత్తై పణ్ణియన్ఱియిరుక్క మాట్టాళ్;

ఇప్పోదు శరణ్యహృదయానుగుణ్య వ్యతిరేకనిశ్చయమిల్లామైయాలుమ్, గురుతరకష్టసాధ్యమల్లామైయాలుమ్, శరణ్య హృదయానుగుణత్వసంభావనామాత్రత్తాలే, ఇత్తై యనుష్ఠిక్కైక్కు విరోధమిల్లై;

ఇవ్వంశఙ్గళెల్లామ్ భాష్యకారానుష్ఠానత్తాలే జ్ఞాపితఙ్గళ్;

"అహంకారస్పర్శశఙ్కైయాలే త్యాజమణమ్" ఎన్నిల్;

ఇతుక్కుమ్ అహంకారస్పర్శశఙ్కైయాలే ప్రపత్త్యన్తరమ్ అనుష్ఠిక్క ప్రసక్తికైయాలే, ఇజ్జన్మే అనవస్థైయామ్;

ఇతుక్కు స్వపరనిర్వాహకత్వమ్ కొళ్ళిల్, పూర్వప్రపత్తిక్కుమ్ అతు కొళ్ళలామ్;

పూర్వవృత్తప్రయుక్త అపరాధరూపత్వమ్ స్వరసమాకత్తో బ్రాణిక్కు, అహంకారస్పర్శశఙ్కై కల్పనమనుచితమ్;

ఇన్ద న్యాయమ్, "ప్రసీదమద్వృత్తమచిన్తయిత్వా"౧ ఎన్ఱ విడత్తిలుమ్ అనుసన్ధేయమ్.

౧౮౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవళ్ పణ్ణుమ్) ఇత్యాది —

"భాష్యకారానుష్ఠిత త్యాజణానుమిత అపరాధరూపతానియామకలోకదృష్టాన్త ప్రదర్శనార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱపడి.

"[అన్యపరైయాయ్] ఎన్ఱ అన్యనుక్కు ప్రతియోగి, మేల్ [భర్తృసకాశత్తిలే] ఎన్ఱ భర్తా" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భర్త్తావోడు) ఇత్యాది.

౧॥ స్తోత్రరత్నమ్. ౬౫.

మూ.—లజ్జాభయఙ్గళిన్ఱి, కేట్ట, భర్తృసకాశత్తిలేనిన్ఱు, "ఎన్నై యఙ్గీకరిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, అపేక్షిక్కుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱిఱే ఇవళ్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తి.

వ్యా.—అత్రావతు:—

"నెడుమ్ కాలమ్ భర్త్తావోడు ఒట్టఱ్ఱు పరపురుష గామినియాయ్, తన్నిగ్రహపాత్రమాయ్ ప్పోన్దాళొరు భార్యై,

"(1) 'ఇప్పడిప్పట్ట నామ్ అవన్ సన్నిధియిలే పోయ్ మాశామల్ శెన్ఱు నిఱ్కుమ్పడి ఎన్?' ఎన్ఱ లజ్జైయుమ్,

"(2) 'ఇత్తనై కాలముమ్ నామ్ శెయ్తతిరిన్దతెల్లామ్ కణ్డిరుక్కిఱ అవన్, "ఇప్పోదేఱ నమ్మైవన్దు ఇప్పడియపేక్షిప్పతే!" ఎన్ఱు, దణ్డిక్కిల్, శెయ్వతెన్?' ఎన్నుమ్ భయముమిన్ఱిక్కే,

"అవన్ మున్నే శెన్ఱు నిన్ఱు, 'ఎన్నై యఙ్గీకరిక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు, అపేక్షిక్కుమ్ అళవిల్ ఎత్తనైయపరాధముణ్డు;

"అప్పడియే ఇరుప్పతొన్ఱిఱే,

అ.—"దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్ గురుతరాపరాధరూపత్వమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎత్తనైయపరాధమ్ ఉణ్డు) ఎన్ఱు.

"త్యాగోవాపివధోవాపి సాధూనామ్, ఉభయంసమమ్"౨ ఎన్ఱు, సాధ్వధప్రతిషేధత్తాలే తత్-పర్యాయత్యాగప్రయోజకత్వమ్ అపరాధత్తుక్కు గురుతరత్వమ్.

(అప్పడియే ఇరుప్పతొన్ఱిఱే) ఎన్ఱతు,

"తాదృశగురుతరాపరాధ రూపమాయ్ ఇరుప్పతొన్ఱిఱే!" ఎన్ఱపడి.

ఇతఱ్కు (శరణవరణమ్) ఎన్ఱ అవిస్తోదే అన్వయమ్.

౨॥

పారతన్త్ర్యం పరాత్మస్మిన్ ఈశ్వరః; తత్ ద్విశాఖవేక్ । I ఆర్తే నన్యగతావస్మిన్ శరణాగతచేతనే॥ కృపయానిజయా తస్మై ఇష్టవస్తుప్రదాతృతా॥;

మూ.—౧౨౮. కృపైయాలేవరుమ్ పార
తన్త్ర్యత్తిఱాట్టిల్,
స్వాతన్త్ర్యత్తాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్.

వ్యా.—“భగవదనన్యార్హనాయ్ వైత్తుఅనాదికాలమ్ అవనుడనావర్ తిన్ఱిలేన్, అన్యపరనాయ్ పోన్దవివన్,(1)‘స్వపూర్వవృత్తానుసన్ధానత్తాల్ వరుమ్ లజ్జైయుమ్, (2) స్వతన్త్రనాన అవన్ దణ్డిక్కిల్ శెయ్వతు ఎన్?’ ఎన్ఱుమ్ భయముమిన్ఱి, కేళా, తత్సన్నిధియిలే శెన్ఱు, నిన్ఱు, ‘తన్నై యాఙ్గీకరిక్కవేణుమ్’ ఎన్ఱు, పణ్ణుకిఱ శరణవరణమ్” ఎన్నై.

౧౨౯.—ఆకై ఇవ్వళవుమ్ స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్, ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు;

అ.—(ఉడనావర్ తు)—ఆనుకూల్యలక్షణసంబన్ధమ్.

“‘ఇఙ్గేత్తామణమ్ పణ్ణవేణ్డుకిఱతు యారుడైయహృదయత్తాలే?: ఈశ్వరహృదయత్తాలేయో?” ఎన్నిల్; అఙ్గు,

“ఇతు వేణ్డుకిఱతు ఎన్” ఎన్నిల్;

“పతివ్రతైయానవళ్ నెడునాళ్ వ్యభిచరిత్తుపోన్దు”౧ ఇత్యాది గద్యత్రయవ్యాఖ్యానతే యనుసన్ధిత్తుక్కొళ్వతు.

౧౨౯.—వృత్తానువాదపూర్వకమ్ ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతి, (అకైఇవ్వళవుమ్) ఇత్యాది.

(స్వగతస్వీకారానుపాయత్వమ్) ఎన్ఱతు,

“ఏతత్-కృతప్రపత్తియిన్ఉడైయ శరణ్యహృదయానుగుణ్యవిరహకాలావచ్ఛిన్నమాన ఉపాయత్వాభావమ్” ఎన్ఱపడి.

(పరగతస్వీకారోపాయత్వమ్) ఎన్ఱతు,

“స్వాతన్త్ర్యహేతుక ఈశ్వరస్వీకారత్తినుడైయ కాలానవచ్ఛిన్నమాన ఉపాయత్వమ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “‘అవన్-నినైవుకూడినపోతు ఇవనుడైయ ఆర్త్యతిశయకారితస్వీకారమ్ అవనుక్కు కృపాజనకమ్” ఎన్ఱు, అభిప్రాయాలే, “తథావిధస్వగతస్వీకారవిశేషమ్ పరగతస్వీకారత్తోడు ‘తుల్యమ్’ ఎన్నలాయిరుక్కుమో” ఎన్ఱు, శఙ్కైయా ఉత్థానమ్ పర, “అతుక్కు ఫలతోవైషమ్యమ్ ఉణ్డాకైయాలే తుల్యత్వమిల్లై’ ఎన్నై, “మేల్ ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౧||

వ్యా.—ఇన్ఱి, “ఇవన్ స్వీకారమ్ కణ్డిరఙ్గి అవన్ ఇవనుక్కు పరతన్త్రనావళవిలుమ్, తన్-స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వన్ద పరతన్త్రనావతే ప్రబలమ్” ఎన్గిఱార్, (కృపైయాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావన్:—

“I. ఆతురరాయ్, అనన్యశరణరాయ్, తన్ - తిరువడిగళిలేవన్దు శరణమ్ పుక్కవర్గళ్ అళవిల్ తనక్కుణ్డానకృపైయాలే అవర్గళ్ శొన్నతేశెయ్యుమ్పడి పరతన్త్రనాకైయుమ్,

II. పట్టత్తుక్కు ఉరియ అస్థైయుమ్, అరశుమ్ పోలే,

అ.—“ ఇత్తాల్, ‘(స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్) ఎన్గిఱ విత్తుక్కు (ఇవన్ - స్వీకారమ్ కణ్డిరఙ్గి) ఎన్గిఱ అవిత్తోడు వ్యాఘాతమ్?’ ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైక్కు పరిహారత్తై” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

“ ‘ఇన్నిల్ ఒన్ఱు, ప్రబలమ్’ ఎన్ఱుమ్ పోతు, ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రామాణికత్వమ్ అభిప్రేతమ్” ఎన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే ఇరణ్డినుడైయ సత్తైయైయరుళిచ్చెయ్తుకొణ్డు, అవత్తినుడైయ ప్రాబల్య దౌర్బల్యఙ్గళై విశదీకరిక్కిఱార్, (అత్తావన్ ఆతురరాయ్) ఇత్యాది.

కృపైయాలే యాఙ్ప్రత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆతురరాయ్) ఎన్ఱు.

“పరమార్తరాయ్” ఎన్ఱపడి.

పరమార్తి కారితాంశమ్, (తన్-తిరువడిగళిలే) ఇత్యాది.

[కృపైయాలే] ఇత్యస్యార్థమ్, (తనక్కుణ్డాన) ఇత్యాది.

[పారతన్త్ర్య] శబ్దార్థమ్, (అవర్గళ్ శొన్నతే) ఇత్యాది.

(ఆతురరాయ్) ఇత్యాదియిల్, “అరుళ్ పెఱువార్”౨ ఇత్యాదరభ్య, “నమతువిళివన్తైయే”౨ ఇత్యన్తమ్, స్ఫురితమ్

(పట్టత్తుక్కు) ఇత్యాది:—

(పట్టత్తుక్కు ఉరియ అస్థైయుమ్) ఎన్ఱతు, “పట్టమ్ కట్టుకిఱతరత్తుక్కు అర్హమానయాస్థైయుమ్” ఎన్ఱపడి.

(అరశుమ్) ఎన్ఱతు, “ రాజావుమ్” ఎన్ఱపడి.

౨|| తి-వా. ౧౦-౬-౧.

II. కాంశ్చిద్గృహీత్వా స్వాతన్త్ర్యాత్ తదిచ్ఛానుసృతిస్తథా; । స్వాతన్త్ర్యం ప్రథమం తత్ర దుర్బలం కిన్ను తత్ కృతమ్ ?॥ ద్వితీయం తు భవేత్ కామం ప్రబలం చ

వ్యా.—తన్ - నిరఙ్కుశ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే నిర్హేతుకమాక చ్చిలరైయఙ్గీకరిత్తు తన్నై అవర్కళిట్టత్తు వ్యాకార్కిఱ వైక్కైయుమ్,

ఇరణ్డుమ్ ఈశ్వరనుక్కు ఉళ్ళత్తుఒన్ఱు;

ఇతిల్ ముఱ్పట్టతు, ఓరోదశైకళిలే స్వాతన్త్ర్య నిరుద్ధమాయ్ విఫలికఱవుమ్కూడుమ్;

వ్యా.—పిఱ్పట్టతు, అప్రతిహతమాకైయాలే ఒరుకాలుమ్ కణ్ణఴివుఇల్లై;

అకైయాలే అతిలుమ్కాట్టిల్ ఇతు ప్రబలమ్” ఎన్నై,

అ.—“ఇచ్ఛాయాం సత్యామ్ అనివార్యత్వమాకిఱ స్వాతన్త్ర్యమ్ ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్ - నిరఙ్కుశ) ఇత్యాది.

(నిర్హేతుకమాక) ఎన్ఱత్తు, “కిఞ్చిత్కారమ్ ఆతురత్వాదికళిన్ఱిక్కే” ఎన్ఱపడి.

[పారతన్త్ర్య] శబ్దార్థమ్, (తన్నై) ఇత్యాది.

(ఇట్టత్తువ్యాకార్కిఱ) ఎన్ఱత్తు, “‘అవర్కళిడుమత్తు, తనక్కు క్కడమైయాక్కుమ్’ ఎన్నుమ్పడియాక్కిఱ” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ “వెఱిత్తేయిరుళ్ శెయ్వర్ శెయ్వార్కట్కు”౧ఇత్యాదికమ్ స్ఫోరితమ్.

ఇప్పడి ఉభయస్వభావసద్భావత్తైయుపపాదిత్తు, అవఱ్ఱిను దైయప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళై సహేతుకమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిల్ముఱ్పట్టతు) ఇత్యాది.

(ముఱ్పట్టతు) ఎన్ఱత్తు, [కృపైయాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్] ఎన్ఱపడి.

(ఓరోదశైకళిలే) ఎన్ఱత్తు, “నాట్టుక్కువెళిచ్చెఱివుప్పణ్ణైక్కు ముత్తలానవఱ్ఱిల్ ఇచ్ఛాదశైకళిలే” ఎన్ఱపడి.

(స్వాతన్త్ర్యనిరుద్ధమాయ్) ఇత్యాది:—

అత్తావత్తు:—

“తదభిమత నిత్యవిభూతిప్రవణ విపరీతమాన లీలావిభూతివర్తనారూప స్వాభిమతవ్యాపారత్తాలే ప్రతిబద్ధమాయ్, ఫలవిరహితమాకవుమ్ కూడుమ్” ఎన్ఱపడి.

అ.—(పిఱ్పట్టతు) ఎన్ఱత్తు, [స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వరుమ్పారతన్త్ర్యమ్] ఎన్ఱపడి.

(అప్రతిహతమాకైయాలే) ఎన్ఱత్తు,

“అన్యప్రయుక్తపారతన్త్ర్యత్తుక్కు స్వాతన్త్ర్యమ్ నిరోధకమానాలుమ్, స్వహేతుకత్తుక్కు త్తాన్ ప్రతిబన్ధకమాకమాట్టాతాకైయాలే, సర్వకాలముమ్ ఫలోపహితమాయిరుక్కుమ్” ఎన్ఱపడి.

(కణ్ణఴివుఇల్లై) ఎన్ఱత్తు, “ఫలోపధానప్రతిహతిఇల్లై” ఎన్ఱపడి.

(అకైయాలే) ఇత్యాది:—

అత్తావత్తు:—

“స్వాతన్త్ర్యప్రతిబద్ధ్యపారతన్త్ర్యహేతు కృపాప్రయోజకస్వగతస్వీకారవిశేషత్తైప్పఱ్ఱ, తదప్రతిబద్ధ్యమాయ్, స్వాతన్త్ర్యహేతుక పరగతస్వీకారకారితమాన పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “‘ఆర్త్యతిశయ హేతుకస్వగతస్వీకార విశేషముమ్, పరగతస్వీకారత్తోడుతుల్యమ్’ ఎన్నలాయ్ఇరాతు” ఎన్ఱు, పూర్వోక్తశఙ్కాపరిహారమ్ సూచితమ్.

శ్రీశ్రీ౨ మయర్వఱమతినలమరుళినైయిలే పిఱ్పట్టతుమ్, “అకలకిల్లేన్”౩ ఇత్యాదికళిప్పిఱ్పట్టతుమ్, ఆళ్వార్-విషయత్తిలే యుదాహరిత్తుక్కొళ్వతు.

మీ.—౧౯౯. “‘నను! గోప్తృత్వ శరణవరణయోః పరస్య చిత్తానుసారిత్వాభావే, ఫలవ్యభిచారః, అపచారకోటినివేశశ్చ;

తచ్చిత్తానుసారిత్వే, శరణవరణస్యముఖ్యపారతన్త్ర్య ఫలకత్వం, గోప్తృత్వవరణస్య అముఖ్యపారతన్త్ర్య ఫలకత్వమ్:

అతః, స్వగతస్వీకారస్యాప్రయోజకత్వాత్, పరగతస్వీకారఏవ సర్వత్రప్రయోజకః’ ఇత్యుక్తమ్; [తత్ నః?] పరగతస్వీకారే ప్రమాణాభావాత్” ఇత్యాశఙ్క్యాహ, (ఇత్తై) ఇత్యాది.

అత్ర సఙ్గతిః ప్రాసఙ్గికీ.

౧॥ తి. వా. ౯-౭-౯.

౨॥ తి. వా. ౧-౧-౧.   ౩॥ తి. వా. ౬-౧౦-౧౦.

మూ.—౧౪౯. ఇవ్వర్థత్తైవేదపురుషన్అపేక్షిత్తాన్.

వ్యా.—౧౪౯. "ఇవ్వర్థమ్తాన్ వేదాభిమతమ్" ఎన్గిఱార్ మేల్, (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(ఇవ్వర్థమ్) ఎన్గిఱతు, కీழ్ ప్రబలమాక్కచ్చొల్లప్పట్టపరగతస్వీకారత్తై.

(వేదపురుషన్) ఇత్తై (అపేక్షిత్తాన్) ఎన్ఱతు,

"'నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యో నమేధయా

అ.—౧౪౯. "'నను! కేవలస్వాతన్త్ర్యకృతపరగతస్వీకారత్తిల్ '''ప్రమాణమిల్లై:

"'యమేవైషవృణుతే"౧ ఇత్యాదియిలుమ్, చేతనకృతైయ '''అపేక్షైకల్ప్యమాక్కక్కడవతు:

"'ఇల్లైయాకిల్, ఈశ్వరనుక్కు వైషమ్యాది దోషమ్ ప్ర '''సఙ్గిక్కుమ్:

"''"సంసారతన్త్రవాహిత్వాత్ రక్ష్యాపేక్షాంప్రతీక్షతే"౨ '''ఎన్ఱు స్మృతియిలుమ్, అపేక్షాసాపేక్షత్వమ్ కణ్ఠోక్తమ్:

"'పురుషాపేక్షై యిల్లైయాకిల్, స్వీకారత్తుక్కు అపురు '''షార్థత్వముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

"'ఆకైయాల్, తిరువడి, గుహప్పెరుమాళ్, ఇవర్కళుక్కుమ్, '''అపేక్షై కల్పనీయైయామ్:

"'"నాసౌపురుషకారేణ",౩ ఇత్యాదియిలుమ్, "కంచన"౩ '''ఎన్గిఱవిడత్తిల్ అపేక్షైవివక్షణీయైయామ్:

"''కించ:—"'యమేవైషః"౧ఎన్ఱతు, ఉపాసనత్తిల్ ప్రీతిరూప '''త్వాపన్నత్వవిధాయకమ్" ఎన్ఱు, భాష్యకారర్ నిర్వహిక్కైయాలే. '''ఇత్తై "స్వాతన్త్ర్యహేతుకపరగతస్వీకారత్తిల్ ప్రమాణమ్" ఎన్ఱు '''సొల్లాతు?" ఎన్ఱుమ్శఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యవతారికై, (ఇవ్వర్థమ్తాన్) ఇత్యాది.

"తాత్పర్యశబ్దిత తత్ప్రతీతిచ్ఛాత్మక అపేక్షాన్వయ సాకర్యవివక్షైయాలుమ్, ఏకత్ర అసకృత్కీర్తనవివక్షైయాలుమ్, వేదత్తుక్కు పురుషత్వరూపణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేదాభిమతమ్) ఎన్ఱు.

వ్యవహిత ప్రకృతస్వగతస్వీకారవ్యావర్తనార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వర్థమ్) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౪౬౪, ౩వ నోట్టు. ౨॥

౩॥

అ.—("నాయమ్"౧) ఇత్యాది:—

"("అయమ్ ఆత్మా"౧)=

'తమక్రతుఃపశ్యతివీతశోకో ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమ్'౪ ఎన్ఱు, కఠవల్లియిలుమ్, 'జ్ఞానప్రసాదేనవిశుద్ధసత్త్వస్తతస్తుతంపశ్యతే'౫ ఎన్ఱు, ముణ్డకోపనిషత్తిలుమ్, స్వప్రసాదైకదృశ్యన్నాకప్పూర్వప్రకృతన్నాన పరమాత్మావానవన్;

("ప్రవచనేన"౧)=ప్రవచనఫలమననత్తాలే, ("నలభ్యః"౧)= లభిక్కప్పడుమవనల్లన్;

("మేధయా"౧)=భక్తిరూపత్వాపత్తిపర్యన్తోపాసనత్తాలే,

("నలభ్యః"౧)=లభిక్కప్పడుమవనల్లన్;

(౧) ప్రవచనశ్రవణసందంశత్తాలుమ్, (౨) అసంకోచన్యాయత్తాలుమ్, ("మేధా"౧) శబ్దమ్, ప్రీతిరూపాపన్న ఉపాసనపరమ్;

("బహునాశ్రుతేననలభ్యః"౧)=బహుశ్రవణత్తాలుమ్ లభిక్కప్పడుమవనల్లన్;

("ఏషః"౧)=ఇన్దపరమాత్మావానవన్;

("యమేవవృణుతే"౧)=యావనొరువనై ఇచ్చిక్కిఱాన్;

("తేన"౧)=అన్దచేతననాలేయే;

("లభ్యః"౧)=లభిక్కప్పడుమవన్;

("ఏషః ఆత్మా"౧)=ఇన్దపరమాత్మావానవన్;

("తస్య"౧)=తన్నాలే ఇచ్చిక్కప్పట్టచేతననుక్కు;

("స్వాంతనూమ్"౧)=తన్నుడైయతాన స్వరూపాదిగళై;

ఎ-అ.—౧౪౯. ("నాయమాత్మా"౧) ఇత్యాదిశ్రుతిక్కు, నిర్హేతుకప్పడియిలే మణవాళమహామునికళ్ అరుళిచ్చెయ్తవర్థమ్:—

("అయమాత్మా")=ఇన్దపరమాత్మావానవర్;

("బహునాశ్రుతేననలభ్యః")='శ్రోతవ్యః'౬ ఎన్ఱు, విహితమాన బహువాయిరుక్కుమ్శ్రవణత్తాలుమ్ ప్రాప్యనాక మాట్టాన్;

('బహునాప్రవచనేననలభ్యః")= 'మన్తవ్యః'౬ ఎన్ఱు, విహితమాయ్, బహువాయిరుక్కుమ్ ప్రవచనకారణభూతమాన మననత్తాలుమ్ ప్రాప్యనన్ఱు;

౪॥ కఠవల్లీ. ౨-౨౦. ౫॥ ముణ్డకోప. ౩-౧-౮.
౬॥ బృ-ఉ. ౬-౫-౬.

''నను! అత్రస్మృతిసిద్ధం తద్రష్ట్యోశ్చాప్రతీక్షణక్; । వైషమ్యమన్యథాతస్యనైర్ఘృణ్యంచభవేత్ ప్రభోః'' || ఇతిచేత్ ఉచ్యతే: — నైవతులనైర్వైషమ్య

వ్యా· — నబహునాశ్రుతేన; యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః తస్యైషఆత్మావివృణుతేతనూంస్వామ్' ౧ ఎన్ఱు, కఠవల్లియిలుమ్, ముణ్డోపనిషత్తిలుమ్, శొల్లుకైయాలే యాదరిత్తార్'' ఎన్నై.

అసకృత్ కీర్తనమ్ అపేక్షా కార్యమితే?.

ఆ —అయమత్రపూర్వోక్తశఙ్కాపరిహారోఽభిప్రేతః: —

'''కేవల [ఈశ్వర] స్వాతన్త్ర్యకృత పరగరస్వీకారత్తిల్ ప్రమాణ మిల్లై' ఎన్నై యనుపపన్నమ్;

'నాయమాత్మా' ౧ ఇత్యాదిశ్రుతిక్కళ్ యిల్ ప్రమాణమాకైయాలే:

(''యమేవ''౧) ఎన్ఱు, వరణీయత్వత్తుక్కు అనియతత్వ క్తిత్వమి కేస్వారసికమాకత్తోన్ఱుకిఅత్తు?:

(''యమ్''౧) ఎన్ఱి, ఆవిత్తిలే ప్రియతమత్వత్తైవివక్షిక్కిల్, కల్పనా గౌరవమ్;

(''వృణుతే''౧) ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కు పునరుక్తియుమ్ వరుమ్;

(''మేధా''౧) శబ్దత్తుక్కు ప్రీతిరూపతాపన్నధ్యాన పరత్వ త్తిలే సంకోచముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

'''స్వాతన్త్ర్యహేతుకపరగతస్వీకారమ్ ఉణ్డు'' ఎన్ఱు, కొళ్ళిల్, ఈశ్వరనుక్కు వైషమ్యాది ప్రసఙ్గమ్వరుమ్' ఎన్నవేణ్డా;

ఆ.—(''వివృణుతే''౧)=దర్శిప్పిక్కిఱార్' ఎన్ఱపడి.

''ఇఙ్గే, (''యమేవ''౧) ఎన్ఱు, వరణీయనుక్కు అనియత వ్యక్తిత్వప్రతీతియాలే, కేవలస్వాతన్త్ర్యకృత చేతనస్వీకారమ్ శొల్లప్పట్టతు'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

'''ఆదరాదలోపః' ౨ ఎన్ఱి, అసూత్రవిషయభాష్యత్తిలే, 'అనయో ''స్శ్రుత్యోరన్యాసుచ' ౩ ఎన్ఱు, 'సత్యకామత్వాదికల్యాణగుణఙ్గళుక్కు ''అనేకోపనిషత్ - ప్రతిపాదనమ్ ఆదరవ్యఞ్జకమ్'* ఎన్ఱు, నిర్వహిక్కై ''యాలే,

''ఇఙ్గుమ్, పరగతస్వీకారత్తినుడైయ కేవలస్వాతన్త్ర్య హేతుక ''త్వమ్ అనేకోపనిషత్ - ప్రతిపాద్యమాకైయాలే, అప్పడియే ఇతు ''క్కుమ్ అనేకోపనిషత్ - ప్రతిపాదనమ్ ఆదరవ్యఞ్జకమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కఠవల్లియిలుమ్) ఇత్యాది.

భాష్యనిర్వాహస్మరణార్థమ్, (ఆదరిత్తార్) ఎన్ఱతు.

''పునరుక్తి, అపేక్షావ్యఞ్జికై'' ఎన్నుమత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (అసకృత్కీర్తనమ్) ఇత్యాది.

'''ఉపక్రమోపసంహారావభ్యాసోఽపూర్వతాఫలమ్ । అర్థవాదోప ''పత్తీచలిఙ్గం తాత్పర్యనిర్ణయే' ౪ ఎన్ఱు, అభ్యాసత్తుక్కు వాక్యప్రయోగ ''హేతు తత్ - ప్రతీతీచ్ఛారూపతాత్పర్య లిఙ్గత్వమ్ప్రసిద్ధమ్:

''ఇఙ్గే అభ్యాసమావతు, 'ముహుర్ముహురుక్తిః అభ్యాసః' † ఎన్ఱి, అ ''శ్రుతప్రకాశికైప్పడియే, అసకృత్కీర్తనముమ్,

'' కార్యత్తుక్కు కారణలిఙ్గత్వముమ్ ప్రసిద్ధమ్:

''ఆకైయాల్, తత్-ప్రతీతీచ్ఛారూపతాత్పర్యకార్యమాన అభ్యా ''సమాన అసకృత్కీర్తనత్తుక్కు తద్వ్యఞ్జకత్వముపపన్నమ్'' ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపేక్షా కార్యమితే) ఎన్ఱు.

ఎ-అ.—(''మేధయానలభ్యః''౧)='నిదిధ్యాసితవ్యః' ౫ ఎన్ఱు, మోక్షసాధనతయావిహితమాయ్, విశదతమప్రత్యక్షతాపన్నమాయ్, భక్తి రూపాపన్నమాయిరుక్కుళ్ళ ధ్యానత్తాలుమ్ ప్రాప్యనాకమాట్టాన్;

(''యమేవైషవృణుతేతేనలభ్యః''౧)=అనైయుమ్, అరశుకొయ్యుమనై ఆరాయాత్తాపోలే, తన్నుడైయనిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే యాత్తో రుచేతననై, 'ఇవన్, నమ్ముడైయభోగత్తుక్కు ఇలక్కాకక్కడవన్' ఎన్ఱు, వరిప్పనో, అన్ద పరగతస్వీకారవిషయభూతనాన చేతననాలే అన్ద పరమాత్మావానవన్ ప్రాప్యనావాన్.

ఇత్తిల్, ' ప్రవచనమేధాశ్రుతి' ౧ శబ్దఙ్గళిల్, తృతీయైకరణ త్వార్థకమ్:

'తేన' ఎన్ఱి, అ 'తత్' శబ్దోత్తరతృతీయై, కర్తృత్వార్థకమ్:

'తత్' శబ్దమ్, భగవత్-స్వీకారవిషయత్వవిశిష్టపరమ్:

భగవద్వరణకర్మవాచక 'యత్' - శబ్దసంబన్ధిత్వాత్, 'తత్'- శబ్దార్థైకదేశమానభగవత్ - స్వీకారమ్, సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయ త్తాలే, భగవల్లాభహేతువాకక్కడవతు.

(''తస్యైషఆత్మావివృణుతేతనూంస్వామ్''౧)='అప్పడియే ఇవన్ పరమాత్మావానవన్, తన్నాలేవరిక్కప్పట్ట చేతననుక్కు తనక్కు అసాధారణమాన దివ్యమఙ్గళవిగ్రహత్తై సర్వస్వదానమాకవనుభవిప్పి ప్పన్' ఎన్ఱి, అత్తు'' ఎన్ఱు, ఇప్పడినిర్దేశకప్పడియి లేరాజిత్తరుళినపడి, ఇఙ్గువివక్షితమ్.

౧॥ ఋ ౪౬౮, ౧౫ నూట్టు.　　౨॥
౩॥　　*
౪॥　　†

౫॥ బృ-ఉ. ౬-౫-౬.

తదసత్త్వవగచ్ఛ ద్ధిర్విధ్వస్తాఖిలకర్మణామ్ । పత్నీపరిజనత్వాదివైషమ్యే, కింనియామకమ్?॥ నిరఙ్కుశప్రవృత్తేశ్చ ప్రాదేశికతయాతథా।

అ.—అథ ధర్మిగ్రాహక మానసిద్ధమాకైయాలే దోషమాకాతే?:

ఇప్పడికొళ్ళావిడిల్, భగవత్ - సఙ్కల్పసిద్ధ చిదచిత్ వైషమ్యముమ్, పత్నీపరిజనాదివైషమ్యముమిన్ఱి, క్కే యొఴియప్రసఙ్గిక్కుమ్:

ఇథుతాన్ క్వాచిత్కమాకైయాలే, ఉపాసనాది విధి వైయర్థ్యముమిల్లై:

'నాసౌపురుషకారేణ'౧ఇత్యుపబృంహణముమ్, ఉపబృంహణసిద్ధ
(1) (2)
మాన గుహ మారుతి విషయానుష్ఠానముమ్, శ్రుత్యర్థనిర్ణయ సహకారియాకైయాలే, శ్రుతియిన్ఱైయస్వారసికార్థస్వీకారముపపన్నమ్:

ఆకైయాలే, రక్ష్యాపేక్షాప్రతీక్షోక్తియుమ్ ప్రాయిక విషయైయామిత్తనై:

'ఈశ్వరనుక్కు రక్షకత్వమ్ క్వచిన్నిరుపాధికమ్' ఎన్ఱు, కొళ్ళావిడిల్, 'శిక్షకత్వవత్, సర్వత్ర సోపాధికమ్' ఎన్ఱు, వరుమాకైయాలే, అథుక్కు కల్యాణత్వముమ్ సిద్ధియాథు:

ఈశ్వరన్ఱే ఫలియాకైయాలే, చేతనాపేక్షావిరహప్రయుక్త అపురుషార్థత్వముమ్, పరగతస్వీకారత్తుక్కు ప్రసఙ్గియాథే:

'''ఇన్ద్రశ్రుతి, నిర్హేతుకపరగతస్వీకారపరై'' ఎన్నిల్, ఉపాసనత్తుక్కు ప్రీతిరూపాపన్నత్వమ్ సిద్ధియాథు' ఎన్నవేణ్డా;

'విజిజ్ఞాసితవ్యః'౨ ఇత్యాదిసన్ ప్రత్యయత్తాలే ఫలరూపతాబోధనద్వారా ప్రీతిరూపత్వమ్ సిద్ధిక్కుమిఱే?:

ఇప్పడియేయిఱే జిజ్ఞాసాసూత్రత్తిలేయుమ్ నిర్వహిక్కుమ్పడి?:

'ఇన్ద్రశ్రుతి ఉపాసనత్తిల్ ప్రీతిరూపతాపత్తిపరైయాక భాష్యనిర్వాహమ్, విరోధిక్కుమ్' ఎన్నవేణ్డా;

అథు భక్తియోగ ప్రవర్తనాభియోగ మూలకమాకైయాలే, పురుషవిద్యైక్కు న్యాసవిద్యాఙ్గత్వ నిర్వాహమ్పోలేయుమ్, చరమశ్లోకత్తుక్కు అఙ్గప్రపత్తిపరతయా గీతాభాష్యనిర్వాహమ్పోలవుమ్, అన్వారుహ్యవాదతయా ఉపపన్నమామే?:

ఆకైయాల్, వ్యక్తివిశేషవిషయఙ్గళిలే కేవలస్వాతన్త్ర్య హేతుక పరగతస్వీకారముపపన్నమ్'': ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వథు.

మీ —సంశయస్తు:—

'''(1)కృపాకృతస్వీకారస్య ప్రయోజకత్వాత్ పరగతస్వీకారవ్యతిరేకేణ స్వాతన్త్ర్యకృతః పరగతస్వీకారో౽స్తి?,

''(2) ఉతన?' ఇతి:

''తదర్థమ్, '''నాయమాత్మా''౩ ఇతిశ్రుతిః, (3) తత్రప్రమాణం భవితుమర్హతి?,

''(4) ఉతన?' ఇతి

''తదర్థమ్, '''సర్వజ్ఞోపిహి''౪ ఇత్యాదిస్మృతిః ,(5)శ్రుతేస్స్వారస్యం ప్రతిబధ్నాతి?,

'(6) ఉతన?' ఇతి:

''తదర్థమ్, 'గుహాదిస్వీకారస్మృతేః, (7) ప్రాయికత్వమవగమయతి!,

'(8) ఉతన!' ఇతి.

''తదర్థమ్ (9) ఈశ్వరస్యస్వాతన్త్ర్యేణ చేతనస్వీకారే పురుషకార పురస్కరణే ప్రమాణమస్తి?,

''ఉతన?' ఇతి:

'''యదా, ప్రమాణమస్తి,

''తదా, చేతనస్వీకారాసమ్భవాత్, గుహాదిస్వీకారాసమ్భవేన, తస్య, స్మృతేరపేక్షాసాపేక్షత్వ - ప్రాయికత్వకల్పనాయోగాత్, ''స్మృత్యనుసారేణ శ్రుతావపి [స్వగత?] కృతస్వీకారఏవ ప్రతిపాద్యతే' ఇతిభావః:

''యదా, ఈశ్వరస్య చేతనస్వీకారే పురుషకారపురస్కారసద్భావే ప్రమాణంనాస్తి,

''తదా, గుహాదీనాంస్వాతన్త్ర్యేణస్వీకృతత్వసమ్భవాత్ తేన స్మృతివచనస్య అపేక్షాసాపేక్షత్వ - ప్రాయికత్వకల్పకత్వేన శ్రుతేః స్వారసికార్థపరత్వేబాధకాభావాత్, పరగతస్వీకారసిద్ధిః'' ఇతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

''కేవలస్వాతన్త్ర్యకృత పరగతస్వీకారః, అప్రామాణికః:

''నచ 'నాయమాత్మా'౩ ఇత్యాదిశ్రుతిః ప్రమాణమ్;

'''యమేవైషవృణుతే'౩ ఇత్యత్ర చేతనాపేక్షాకణ్ఠోక్త్యభావే౽పి 'యత్'- శబ్దాభిప్రేతత్వస్య కల్ప్యత్వాత్:

౧॥

౨॥ మైత్రాయణీ. ఉ. ౬-౮.

౩॥ పు. ౪౬౮, ౧౯ నోట్టు.

౪॥

మీ.— 'అన్యథాభగవతోవైషమ్యాదిదోషాపత్తిః

" సర్వజ్ఞోపిహివిశ్వేశస్సదాకారుణికోపిసన్। సంసారతన్త్రవా
"హిత్వాత్ రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే'౧ఇత్యాది స్మృతివిరోధాచ్చ:

"పురుషాపేక్షావిరహస్వీకారస్య అపురుషార్థత్వప్రసఙ్గాచ్చ:

"నచ, 'మారుతిగుహస్వీకారః అపేక్షానిరపేక్షోదృష్టః' ఇతివా
"చ్యమ్;

"తత్రాప్యపేక్షాయాఃకల్ప్యత్వాత్:

"అన్యథా ఆడస్వీకారస్యైవానుపపత్తేః:

"అనాదికాలమారభ్య కర్మానుగుణందణ్డయతః చేతనానాం
"భీతానాంవశీకరణానుపపత్తేః:

" నచ, 'ఈశ్వరః, పురుషకారంపురస్కృత్యచేతనమ్ అఙ్గీకరోతి'
"ఇతివాచ్యమ్;

"పురుషకారశాస్త్రస్య సర్వస్య పురుషకారపురస్కారస్యచేతన
"కర్తృకత్వపరతావగమాత్:

"అతః, 'స్వాపరాధభీతేన పురుషకారం పురస్కృత్యాపేక్షితే
"సతి, పశ్చాదుద్బుద్ధకృతస్సర్వేశ్వరః చేతనంస్వీకరోతి' ఇతివక్తుమ్
"ఉచితమ్" ఇతి

సిద్ధాన్తస్తు:—

"కేవలస్వాతన్త్ర్యకృతః చేతనస్వీకారః, భగవతస్సమ్భవతి;
'యమేవైషవృణుతే'౨ ఇతివరణీయస్య అనియతవ్యక్తిత్వప్రతీతేః:

నచ, 'ఈశ్వరః, స్వాతన్త్ర్యేణయంకంచనస్వీకరోతిచేత్ వైషమ్యా
పత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

తాదృశస్వాతన్త్ర్యస్యధర్మిగ్రాహకమానసిద్ధత్వేన సిద్ధ్యసిద్ధివ్యా
ఘాతాత్:

ఇతిహాసశ్రేష్ఠ శ్రీరామాయణ వృత్తాన్తోపబృంహితేన 'నాయ
మాత్మా'౨ ఇతి శ్రుతివాక్యేనధర్మిగ్రాహకమానేన నిరపేక్షతయా స్వా
తన్త్ర్యేణస్వీకారస్యసిద్ధత్వాత్:

ధ్రువానుస్మృతేః, భక్తిరూపత్వవిధానపరత్వే 'మేధా-శ్రుత'౨
శబ్దయోఃవైయర్థ్యాపత్తేః యనసమ్భవతి యదిత్యత్ర
'ఆశ్రితస్యప్రియతమః'౩ ఇతివిశేషణస్యకల్పనా గౌరవంచ;

వ్యా.—౧౫౦.—"ఇత్తలైయిల్ అపేక్షైయిన్ఱి, కేట్-యిరు
క్క-ఇవ్విషయీకారమ్ సిద్ధిక్క-ప్పోన్ ఱ్ వర్ కళ్ ఉణ్డో?"

అ.—౧౫౦ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇత్తలైయిల్) ఇత్యాది.
అత్రావశ్యః:—

"ప్రపత్త్యాది విధికళ్, 'రక్ష్యాపేక్షాంప్రతీక్షతే'౧ ఇత్యాదిక్కళాలే
"ఉపబృంహితఙ్గళ్;

"'నాయమాత్మా'౨ ఇత్యాదిశ్రుతిక్కళ్, 'నాసౌపురుషకారేణ'౪
'ఇత్యాదిక్కళాలే యుపబృంహితఙ్గళ్;

మీ.—'యమ్'౨ ఇత్యత్రైవ ఈశ్వరప్రీతివిషయీకృతత్వే
సిద్ధే. 'వృణుతే'౨ ఇతి పదానర్థక్యంచ;

నచ 'ఏవమ్ అస్యభక్తిరూపత్వవిధాయకత్వాభావే, ధ్రువాను
స్మృతేః భక్తిరూపత్వాసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

'విజిజ్ఞాసితవ్యః'౫ 'నిదిధ్యాసితవ్యః'౬ ఇత్యాదిసర్వ ప్రత్యయవా
క్యాదపితత్ - సిద్ధేః;

తస్మాత్; పరభక్తి ప్రపత్తిరూపరక్ష్యాపేక్షాద్వయ నైరపేక్ష్యేణ
ఈశ్వరస్యస్వాతన్త్ర్య కృతచేతనస్వీకారః అస్మిన్ వాక్యే ఉచ్యతే:

'ప్రవచన'౨ శబ్దః, భక్తిదశాపన్నధ్రువానుస్మృతిపరః;

'మేధా-శ్రుత'౨- శబ్దాభ్యాం శ్రవణమననాభ్యాం 'స్వాత్మనిఏవ
మేవ' ఇతిశాస్త్రార్థ ప్రత్యభిజ్ఞానరూపమ్ అధ్యవసాయగర్భం
ప్రపత్త్యాత్మకమ్ అభిధీయతేః

అథవా, బ్రహ్మణిప్రత్యక్షస్యాసమ్భవాత్, శ్రవణమననస్మరణానాం
సంభావితానాంజ్ఞానావాన్తరవిశేషేణమననాపేక్షత్వముచ్యతే.

నచ, 'ఏవంసతి, భాష్యకారైర్భక్తిపరత్వేన యోజనావిరుధ్యతే'
ఇతివాచ్యమ్;

తేషాంభక్తిశాస్త్రప్రవర్తనాధికృతత్వేన చరమశ్లోకవత్ తథా
వ్యాఖ్యానోపపత్తే:

ఏవంచ భక్తిప్రపత్తిరూప రక్ష్యాపేక్షాప్రాయికత్వాభిప్రాయం
'సర్వజ్ఞోపిహి'౧ ఇత్యాది స్మృతివచనమ్:

నచ, చేతనాపేక్షాభావే వరణస్య అపురుషార్థతాపత్తిః;
అత్ర భగవతఏవ ఫలిత్వేన చేతనస్య తదభావాత్".

౧॥ ౨॥ పు. ౪౬౯, ౧వ్ నోట్టు·
౩॥
౪॥ ౫॥ పు. ౪౭౦, ౨వ్ నోట్టు.
౬॥ పు. ౪౬౯, ౫వ్ నోట్టు.

"గఙ్గాతీరంసమాసాద్య నిరపేక్షంగుహంతథా । పమ్పాతీరంస్వయంగత్వా రామోజగామహామారుతిమ్॥" ఇతిరత్యానపేక్షత్వ గాథానుశ్రితచరీహిసా?॥

మూ.—౧౫౦.—అపేక్షానిరపేక్షమాక

తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్

ఇఙ్గుఉణ్డాయిఱ్ఱు.

వ్యా—ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపేక్షా

నిరపేక్షమాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు: —

"తఱ - తామ్ - పక్కల్ అపేక్షైయిన్ఱిక్కే యి

రుక్కచ్చెయ్తే, పమ్పాతీరత్తిలుమ్, గఙ్గాకూలత్తిలుమ్,

అ.—"ఇప్పడియిరున్దాలుమ్, 'కర్మణైవహిసంసిద్ధిమాస్థితా

జనకాదయః'[1]ఎన్ఱాప్పోలే కేవలస్వాతన్త్ర్య హేతుకపరగత స్వీకా

రఫలోపధానమ్ కణ్డాలన్ఱో, అపేక్షాసాపేక్షత్వత్తుక్కు ప్రాయికత్వమ్

కల్పిక్కలావతు?:

"అన్నైయాల్, అతు శొల్లవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

"అపేక్షాయామ్=రత్యాపేక్షాయామ్,నిరపేక్షంయథాతథా=

అపేక్షాశూన్యంయథాతథా," ఎన్ఱు వివక్షిత్తు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(తఱ-తామ్) ఇత్యాది.

"(౧) పమ్పాతీరేహనుమతాసంగతోవానరేణహ"[2]ఎన్ఱిఱవిడత్తై

యుమ్,

(౨) "శృఙ్గిబేరపురేసూతం గఙ్గాకూలే వ్యసర్జయత్ ।

గుహమాసాద్య ధర్మాత్మా నిషాదాధిపతింప్రియమ్"[3] ఎన్ఱిఱవిడత్తైయుమ్,

ఉట్కొణ్డు (పమ్పాతీరత్తిలుమ్, గఙ్గాకూలత్తిలుమ్) ఎన్ఱతు.

అత్తిల్, "హనుమతాసంగతః"[2]ఎన్ఱతు, "హనూమతాసహాసం

యుక్తః" ఎన్ఱపడి.

"అన్ఱితు, హనూమతా కర్త్రాసమ్యక్ ప్రాప్తః" ఎన్ఱపడియన్ఱు;

కారకవిభక్తిస్వారస్యాపేక్షయాపి ప్రతియోగిత్వార్థకత్వత్తుక్కు

ప్రతీతిశైఘ్ర్యముణ్డాకైయాలే,

"చైత్రోమైత్రేణ సఙ్గతః" ఎన్ఱిఱవిడత్తిలే తృతీయాన్తపదార్థ

ప్రతియోగికసంయోగత్తుక్కు ప్రథమాన్త పదార్థకర్తృక క్రియా జన్య

త్వమ్తోన్ఱుకిఱాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్, పెరుమాళ్ ఎళున్దరుళి సంగత

రానమై తోన్ఱుకిఱతు:

వ్యా.—పెరుమాళ్ తానే శెన్ఱు అఙ్గీకరిక్కప్పెఱ్ఱ

తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్, ఇవర్ పరగత

స్వీకారమ్ ఉణ్డాయిత్తు" ఎన్నై.

అ.—అత్యన్తదూరత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పెరుమాళెళున్దరుళిన వి[త్తై]

ప్పెఱ్ఱు, తిరువడి కించిద్దూరమ్ హిత్వాన్తరత్తాలే వన్దతు అసత్కల్పమ్:

తిరువడిక్కు పరగత స్వీకారత్తిల్ అపేక్షైయుమ్ ఉణ్డైయన్ఱు:

"గుహమాసాద్య"[3] ఎన్ఱిఱవిడత్తిల్ ద్వితీయైయాలే,

ఉత్పాద్యత్వ సంస్కార్యత్వ వికార్యత్వ రూపకర్మత్వమ్ కూడా

మైయాలే, ప్రాప్యత్వ రూపకర్మత్వమ్ శొల్లుకిఱతు:

"ఆసాద్య"[3] ఎన్ఱు పెరుమాళుక్కు ప్రాప్తృత్వమ్ శొల్లుకిఱతు:

"ధర్మాత్మా"[3] ఎన్ఱు, నిరుపాధికోపాయత్వమ్ శొల్లుకిఱతు:

ప్రీత్యాశ్రయత్తిఱ్కాట్టిలుమ్, ప్రీతివిషయత్తిలే "ప్రియ"[3] శబ్ద

త్తుక్కు ప్రసిద్ధి ప్రాచుర్యముణ్డాకైయాలే, "ప్రియమ్"[3] ఎన్ఱు, "యమే

వైషవృణుతే"[4] ఎన్ఱిఱవర్థమ్ శొల్లుకిఱతు:

"యత్" శబ్దమ్, జన్మవృత్తాద్యుత్కర్ష నిరపేక్షత్వ పరమాకై

యాలే, తత్-సూచనార్థమ్, "నిషాదాధిపతిమ్"[3] ఎన్ఱతు:

అన్నైయాల్, ఇఙ్గుమ్ అపేక్షాప్రతీతియిల్లై:

"హనుమతాసంగతః"[2] ఎన్ఱిఱవిడత్తైప్పెఱ్ఱు, "గుహమాసాద్య"[3]

ఇత్యాదికమ్, వివక్షితార్థవైశద్య యుక్తమాకైయాలే, వివరణవివరణీ

భావలిప్పైయాలే క్రియానిష్పత్తి క్రమత్తైవిట్టు వ్యుత్క్రమమాక (తిరు

వడిక్కుమ్, గుహప్పెరుమాళుక్కుమ్) ఎన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు:

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(పెరుమాళ్

తానే) ఇత్యాది.

"సంగతః,"[2] "ఆసాద్య,"[3] ఎన్ఱిఱ ఆథాత్వర్థమ్, (ఇవర్

పరగత)ఇత్యాది.

"అన్నైయాల్, ఇప్పడి వ్యక్తివిశేషఙ్గళిలే ఇవర్ పరగత స్వీకార

నిష్పత్తిక్కు ప్రబలోపబృంహణ ప్రతిపాద్యత్వమ్ కాణ్కైయాలే, ఏతదుప

బృంహితైయాన 'నాయమాత్మా'ర ఇత్యాదిశ్రుతి, ఇవర్ పరగత స్వీకార

త్తిలే ప్రమాణమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧॥ గీ-౩-౨౦. ౨॥ సం-రా-౧-౫౮.
౩॥ సం-రా-౧-౨౯.
౪॥ ఛా. ౮-౧౨, ౧౫సూట్టు.

యంయం పురుషకారత్వే వృణుతే చేతనస్స్వయమ్, । తంతమేవ పురస్కృత్య తమీశో తనుతే ప్రభుః॥ ఏవం హి స్వీకారాయ మారుతిం వినయాన్వి

మూ.—౧౫౧. “ఇవన్ ము఩్నిడుమవర్ కళై అవన్ ము఩్నిడుమ్” ఎన్నుమిడమ్,

వ్యా.—౧౫౧. “ఇప్పడి స్వతన్త్రనాయ్ ఇవర్ కళై యఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్, (1) ‘తమభ్యభాషసౌమిత్రే! సుగ్రీవసచివం కపిమ్’౧(2) ‘మాత్రైమాన్ మడనోక్కియుళన్-తోళ్ళియుమ్బియెమ్బి’౨ ఎన్ఱు, (1)ఇళైయ పెరుమాళైయుమ్, (2)పిరాట్టియైయుమ్, మున్నిట్టాప్పోలే, మఱ్ఱుమ్ పురుషకారత్తైమున్నిట్టు అఙ్గీకరిత్తవిడమ్ కాణలామో?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇవన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౧౫౧. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇప్పడి స్వతన్త్రనాయ్) ఇత్యాది,

(“తమ్”౧)=హనూమన్తమ్.

(“మాత్రై”౨)=అమ్మఙ్గు; “మాత్రైత్తాన్ఱేమాయముమ్” ౩ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, “అమ్మఙ్గుమ్”౩ ఎన్నక్కడవతు.

“అమ్మఙ్గియమాన్ పోలే భవ్యమాన కణ్ణైయుడైయవళే!” ఎన్ఱపడి.

(“ఉళన్-తోళ్ళి”౨)=ఉన్-మిత్రమ్;

(“ఉమ్బి”౨)=ఉన్-తమ్బి; (“ఎమ్బి”౨)=ఎన్-తమ్బి.

(“ఇళైయ పెరుమాళైయుమ్”) ఇత్యాదిక్కు క్రమికాన్వయమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(మఱ్ఱుమ్) ఇత్యాది:—

అత్రావతు:—

“‘స్వతన్త్రనానవన్ చేతననై యఙ్గీకరిక్కుమళవిల్, ఇవన్ భీరువాకైయాలే అఙ్గీకారత్తుక్కు క్కుర్మ్మభవిక్కుమాట్టాన్’ ఎన్ఱి, శ్రీ తిరువడియైయుమ్, గుహప్పెరుమాళైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తపోతు, ఇళైయ పెరుమాళైయుమ్, పిరాట్టియైయుమ్, మున్నిట్టు అఙ్గీకరిత్తతు?:

ఇప్పడి మఱ్ఱుమ్ అఙ్గీకరిత్తవిడత్తిలుమ్ పురుషకారత్తైమున్నిట్టమైయక్కాణాలిలే అఙ్గీకారమ్ నిష్పన్నమామ్?” ఎన్ఱపడి.

మీ.—౧౫౧. ‘నను! ఏవమపి ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యేణ చేతనస్వీకారో నఘటతే;

చేతనస్య భీరుత్వాత్;” ఇత్యత్రాహ, (ఇవన్) ఇత్యాది.

వ్యా.—అత్రావతు:—

“‘ఇచ్చేతనన్ తాన్ ఆశ్రయిక్కుమ్ పోతు,

అ.—“[ఇవన్] ఎన్ఱవిత్తు, ప్రకరణాత్ చేతనపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇచ్చేతనన్) ఇత్యాది.

“మున్నిడుకైక్కు అఙ్గి ఆశ్రయణమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆశ్రయిక్కుమ్ పోతు) ఎన్ఱతు.

[“ఇవన్ ము఩్నిడుమవర్ కళై అవన్ ము఩్నిడుమ్” ఎన్నుమిడమ్] ఇత్యన్తమ్ ముముక్షు చేతనరూపపక్షవిషయమ్.

[అభయప్రదాన] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్, సపక్షవిషయమ్.

అత్తిల్, “హనుమతా సంగతః”,౪ “గుహామాసాద్య”,౫ “విభీషణో నాపిజగామసఙ్గమమ్”,౬ ఎన్ఱు, ఇవర్ ప్రభృతిగడైయ స్వారస్యత్తాలే తత్తదుద్దేశేన దూరత్తినిన్ఱుమ్ తత్తద్దేశాగమనపూర్వక తత్తత్సంశ్లేషాపలక్షిత తత్తత్కర్మక భగవత్కర్తృక పరిగతస్వీకారః సిద్ధమ్.

“ఇప్పడియిరుక్క, ఇత్తైయజీవ఩్ఱి, శేక్క యాదృచ్ఛికమాక ఇవర్ కళుమ్ తిరుత్తువిడమ్ వన్దు ఆశ్రయిత్తార్” ఎన్నుమిడముమ్,

“మహానుభావో హనుమాన్ యయౌ తదా సయత్రరామోఽతిబలశ్చ లక్ష్మణః॥”౭ ఎన్ఱుమ్,

“సకృత్వా పురుషవ్యాఘ్రం రామం విషయమాగతమ్ । వృద్ధైః పరివృతోఽమాత్యైర్జ్ఞాతిభిశ్చాప్యుపాగతః॥”౮ ఎన్ఱుమ్,

“ఆజగామ ముహూర్తేన యత్ర రామస్సలక్ష్మణః”౯ ఎన్ఱుమ్, శొల్లప్పట్టతు.

అత్తిల్, “సయత్రరామోఽతిబలశ్చలక్ష్మణః”౭ ఎన్ఱు, తిరువడి యాశ్రయిక్కుమ్ పోతు, ఇళైయ పెరుమాళై మున్నిట్టమైయుమ్,

“తమభ్యభాషసౌమిత్రే”౧ ఎన్ఱు, అఙ్గీకరిక్కుమ్ పోతు, పెరుమాళ్ ఇళైయ పెరుమాళై మున్నిట్టమైయుమ్, స్పష్టమ్.

(“అభ్యభాష”౧) ఎన్ఱతు, “అభిభాషస్వ” ఎన్ఱపడి.

౧॥ శ్రీరా. కి. ౩-౨౭. ౨॥ పు. ౪౫౫, ౨వ నోట్టు ౩॥

౪॥ పు. ౪౭౨, ౨వ నోట్టు. ౫॥ పు. ౪౭౨, ౩వ నోట్టు. ౬॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౩౯. ౭॥ శ్రీరా. కి. ౨-౨౯. ౮॥ శ్రీరా. అ. ౫౦-౩౩. ౯॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧.

గుహంచ, రామోవై దేహింపురస్కృత్యై వతత్ స్ఫుటమ్। తథావిభీషణంచాపితంస్వయంశరణాగతమ్॥ హనూమత్ స్వీకృతాసీతాలజ్కా-యాంస్థిత

అ.—అనుదాత్తేత్త్వనిబన్ధనమాత్మనేపదమ్ అనిత్యమాకైయాలే, పరస్మైపదమ్:

“ఛన్దసి లుఙ్ లఙ్ లిటః”౧ ఎన్ఱు, విధ్యర్థేలఙ్ వన్దు కిడక్కిఱతు.

గుహప్పెరుమాళ్ ఆశ్రయిక్కుమ్పోతు, పిరాట్టియైమున్నిట్టన్ఱు, “రథాదవాతరత్తస్మాత్సభార్యః”౨ ఎన్ఱుతుడజ్గి, “తత్రరాజాగుహోనామ” ౩ ఎన్ఱుమ్, “ఉపాగతః” ౩ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకైయాలే, శ్రీరామాయణత్తిలే వ్యఙ్జితమ్.

అఙ్గీకరిక్కుమ్పోతు, పెరుమాళ్ పిరాట్టియైమున్నిట్టన్ఱు, (“మాస్తైమాః”౪) ఇత్యాదితత్త్వదర్శిసూక్తియిలేస్పష్టమ్.

విభీషణాళ్వాన్ ఆశ్రయిక్కుమ్పోతుమ్, పెరుమాళ్ అఙ్గీకరిక్కుమ్పోతుమ్, ముతలికళైమున్నిట్టన్ఱైయుమ్ స్పష్టమ్.

“ఇప్పడి సపక్షవిషయత్తిలే ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళ్ పురుషకారపురస్కరణపూర్వకఙ్గళ్” ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కైయాలే, తద్దృష్టాన్తేన ముముక్షు చేతనరూపపక్షవిషయత్తిలుమ్, ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళుక్కు తత్పూర్వకత్వమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

ఏ-అ.—౧౫౧. భోజనత్తుక్కు తుత్తైప్పోలే ప్రావ్యరుచిరూపమాయ్క్కొణ్డు దృష్టద్వారా మోక్షసాధనమాన భక్తియై, “ప్రియతమఏవహివరణీయోభవతి; యస్యాయంనిరతిశయప్రియః, సఏవాస్యప్రియతమోభవతి” ౫ ఎన్ఱు, భగవద్వరణీయాధికారి విశేషణతయా “యమేవైషవృణుతే”౬ ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ “యత్” - శబ్దార్థమాయ్క్కొణ్డిఱే భాష్యత్తిల్ ముతలిలేయోజిత్తతు?:

అన్తయోజనైయిల్, కామ్యకర్మఙ్గళిల్ సక్తమాయ్త్తిరికిఱ జనత్తుక్కు, “ఇవర్కళ్ అనుష్ఠిక్కిఱ భక్తియోగమ్ నమక్కువేణుమ్” ఎన్ఱ, అరుచియైవిళైత్తు అత్తై శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళాకిఱ స్వరూపానిష్టైయిలే విత్తుక్కైక్కు ఉఱుప్పాకైయాలేయుమ్,

స్వయంసాధన సక్తకానుగృహీత కర్మజ్ఞానాఙ్గకమాయ్క్కొణ్డు స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖవికాస విశేషహేతుభూతమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

భగవత్ - కైఙ్కర్యకోటినివిష్టమాయ్, భోజనత్తుక్కు తుత్తుప్పోలే ప్రావ్యరుచిరూపమాయ్క్కొణ్డు,

మూ.—అభయప్రదానత్తిలుమ్ కాణలామ్.

వ్యా.—పురుషకారమాక మున్నిడుమవర్కళై, అవనుమ్ అఙ్గీకరిక్కుమ్పోతుమ్మున్నిడుమ్'ఎన్నుమిడమ్, తిరువడియైయుమ్, శ్రీగుహప్పెరుమాళైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తస్థలఙ్గళిల్ మాత్రమన్ఱికే,

శ్రీవిభీషణాళ్వానై యఙ్గీకరిత్తస్థలత్తిలుమ్ కాణలామ్” ఎన్నై.—

అ.—ముఖభేదత్తాలేసపక్షత్తిలే పరగతస్వీకారముమ్, ఆశ్రయణముమ్, కూడుమాకైయాలే, పక్షసపక్షఙ్గళుక్కు వైషమ్యమిల్లై.

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(తిరువడియైయుమ్) ఇత్యాది.

[అభయప్రదానత్తిలుమ్] ఎన్ఱ,ఉ సముచ్చయతాత్పర్యమ్, (స్థలఙ్గళిల్ మాత్రమన్ఱికే) ఎన్ఱుతు.

“[అభయప్రదాన] శబ్దమ్, తదుపలక్షితపరగతస్వీకారాత్మకవిభీషణాఙ్గీకారపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,(విభీషణాళ్వానై)ఇత్యాది.

ఏ-అ.—నిరన్తరప్రాప్యానుభవరూపమోక్షత్తుక్కు ప్రసఙ్గాదుపకారకముమాయుమ్, ఇరున్దళ్ళ భక్తియోగత్తై వ్యాజమాక్కిక్కొణ్డు, ఎమ్పెరుమాన్ పణ్ణుమ్ విషయీకారత్తై భగవత్ - ప్రాప్తిసాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలే, స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వరుమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు ఇన్దశ్రుతియుదాహరణమాకమాట్టాతోకే?.

“హనుమాన్ బ్రహ్మపట్టత్తుక్కాక తపస్సుపణ్ణుకిఱతాక పురాణాన్తరసిద్ధమాయిరుక్క, ‘అవర్-విషయత్తిల్ భగవద్విషయీకారమ్ ఉణ్డాయిత్తు’ ఎన్నై, యుచితమో?” ఎన్నిల్;

“హనుభూషవిభీషణయోస్సామ్యం యదమావిహమోక్షముపేక్ష్య। రఘునాయకనిష్క్రియభూతం భువిరఙ్గధనంరమయేతే”౭ ఎన్ఱు, భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే, తిరువడి, పెరియపెరుమాళ్ - సన్నిధియిల్ ఆర్యభటవాళలుక్కాక గుణానుభవైకపరరాక అఖిలరుమ్ కాణుమ్పడి ఎఴున్దరుళి ఇరుక్కైయాలే పురాణాన్తరఙ్గళ్ కల్పాన్తరీయ హనుమద్విషయఙ్గళాక కడవనవాకైయాలే విరోధమిల్లై.

౧॥ అష్టా. ౩-౪-౬. ౨॥ శ్రీరా. అ. ౫౦-౩౦.
౩॥ శ్రీరా. అ. ౫-౩౭. ౪॥ పు. ౪౭౩, ౨మ్ నోట్టు.
౫॥ ౬॥ పు. ౪౬౮, ౧మ్ నోట్టు.

౭॥ శ్రీరంస్త. ౧-శ్లో. ౫౭.

కౌశేయభూషణద్వారా సముపాకురుతేస్వయమ్। "విభీషణోహిసర్వాంశ్చ 'న్యవేదయతతామ్'ఇతి,॥ ఉవాచ;రామస్సుగ్రీవమ్ 'ఆనయ'

వ్యా.—"ఎజ్ఞనే?" ఎన్నిల్;

"సోహంపరుషితస్తేనదాసవచ్చావమానితః। త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చదారాంశ్చ రాఘవంశరణంగతః॥" ౧

ఎన్ఱు, శరణమ్పుక్కున్ఱు,

"సర్వలోకశరణ్యాయ రాఘవాయమహాత్మనే। నివేదయతమాంక్షిప్రం విభీషణముపస్థితమ్॥" ౨

ఎన్ఱు, నిన్ఱ,విభీషణాళ్వానై, అభయప్రదాన పూర్వకమాక అఙ్గీకరిక్క-అవిడత్తిల్,

వ్యా.—"ఆనయైనంహరిశ్రేష్ఠ!దత్తమస్యాభయంమయా। విభీషణోవాసుగ్రీవ! యదివారావణస్స్వయమ్॥" ౮

ఎన్ఱు, ముతలికళుక్కెల్లామ్ మూలభూతరాన మహారాజరై మున్నిట్టిత్తే అఙ్గీకరిత్తతు?

తిరువడియైయుమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానైయుమ్, అఙ్గీకరిక్క-అవిడత్తిల్, పిరాట్టిసన్నిహితై యల్లామైయాలే,

---

అ.—"'విభీషణేనాపిజగామసఙ్గమమ్" ౩ ఎన్ఱు, తలైక్కట్టుకై యాలే,నిర్హేతుకపరగతస్వీకారత్తిలే ప్రకరణత్తుక్కు-ప్రధానతాత్పర్యమ్: ఇన్ద పరగతిస్వీకారమ్ కూడినపోతు, యాదృచ్ఛికమాక ఆశ్రయణమ్ ఘటిత్తాల్, అతుక్కు-ఫలావినాభావముణ్డు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, 'సంప్రాప్తంనత్యజేయం'౪ 'ప్రపన్నాయాభయందదామి'౪ ఎన్ఱు,విడమ్" ఎన్ఱు,కరుత్తు.

"'సుగ్రీవంతాంశ్చసంప్రేక్ష్య'* ఎన్ఱు, ఎల్లారైయుమ్ 'నివేదయత'౨ ఇత్యాదియాలే విభీషణాళ్వాన్ మున్నిట్టతాయ్, పెరుమాళ్ మహారాజరైమాత్రమ్ మున్నిట్టతాయ్, ఇప్పడి ఏకరూపతై ఇల్లైయాయిరుక్క-, [ఇవన్ మున్నిడుమవర్కళై అవన్ మున్నిడుమ్] ఇత్యవిశేష ణపురస్కారణోక్తియనుపపన్నై" ఎన్నుమ్శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎజ్ఞనేఎన్నిల్) ఇత్యాది.

("పరుషితః"౧)="పరుషముక్తః" ఎన్ఱుపడి.

"తదాచక్షే"౭ ఇత్యర్థే ణిజన్తాల్ కర్మణిక్తః.

"సకృదేవప్రపన్నాయ"౪ ఇత్యాదిపూర్వశ్లోకార్థమ్,

(అభయప్రదాన) ఇత్యాది.

(పూర్వకమాక) ఎన్ఱువిత్తాల్,

"మూలస్థ [అభయప్రదాన] శబ్దమ్, తత్పూర్వక పరగతస్వీకారాత్మక అఙ్గీకారలక్షకమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"'బ్రాహ్మణా (?) ఆయాతాశ్వసిష్ఠశ్చ'౬ ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్పోలే, 'సుగ్రీవంతాంశ్చసంప్రేక్ష్య'౫ ఎన్ఱు, పృథక్ ఉక్తియాలే, మహారాజర్క్కు-ప్రాధాన్యమ్వ్యఞ్జితమ్:

అ.—అథుత్తాన్ 'హరిశ్రేష్ఠ!'౮ ఎన్ఱు, 'శ్రేష్ఠ'౮ శబ్దత్తాలే కణ్ఠోక్తమ్: ఇత్తాల్, 'ప్రధానేకృతం సర్వత్రకృతంభవతి'౯ ఎన్ఱ,అన్యాయమ్ సూచితమ్:

ఇత్తాల్, మహారాజరై మున్నిట్టమైయాల్, అల్లాతారైయుమ్ మున్నిట్టమైసిద్ధిక్కు-మ్:

ఆకైయాల్, ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళిల్ పురస్కారవైరూప్యమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ముతలికళుక్కెల్లామ్ మూలభూతరాన) ఇత్యాది.

"ఈశ్వరన్, చేతననైయఙ్గీకరిక్కు-మిడత్తిల్, (పిరాట్టియై మున్నిట్టఙ్గీకరిక్కు-మ్) ఎన్ఱ,అ ప్రకృతార్థసిద్ధ్యర్థమికే [అభయప్రదానత్తిలుమ్] ఎన్ఱు, తిరువడిముతలానారైయఙ్గీకరిత్తతై దృష్టాన్తమాక ఎడుత్తతు?:

అత్తిల్ గుహప్పెరుమాళై యఙ్గీకరిత్తవిడత్తిల్పోలే, తిరువడియైయుమ్, విభీషణాళ్వానైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తవిడత్తిలుమ్, పిరాట్టియై మున్నిట్టమైయైచ్చొల్లిలికే ప్రకరణత్తుక్కు-చ్చేర్న్దిరుప్పతు?:

ఇప్పడియాన్నాలికే, ఇశైయపెరుమాళైయుమ్, మహారాజరైయుమ్, మున్నిట్టమైయైచ్చొల్లుకైఅతు, అభ్యుచ్చయమాయ్, ప్రకృతార్థదార్ఢ్యహేతువాయ్, ఇరుక్కు-మ్?:

ఆకైయాల్,తిరువడియైయుమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తవిడత్తిలుమ్, పిరాట్టియైమున్నిట్టమైయై చ్చొల్లుకైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరువడియైయుమ్) ఇత్యాది - (తోన్ఱినిన్ఱిల్లైయేయాకిలుమ్) ఇత్యన్తమ్.

౧॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౩. ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౪
౩॥ పు. ౪౭౩, ఉప్‌నోట్టు. ౪॥ శ్రీరా. యు. ౧౮-౩.
౫॥ శ్రీరా. యు. ౧౮-౩౩. * శ్రీరా. యు. ౧౭-౯.
౬॥ ౭॥

౮॥ శ్రీరా. యు. ౧౮-౩౪. ౯॥

ఇతిచేత్; కపిసఙ్ఘస్యసుగ్రీవే ప్రభుతామయమ్।అచిన్త్యోవాచ; తత్ "సర్వాన్ ప్రత్యుక్తిః" ఇతిహేస్ఫుటమ్?॥. పరమాయుఖతన్నీ తాత్వన్వగృహ్యాత్

వ్యా.—అవళైమున్నిట్టమై తోన్ఱినిన్ఱిల్లైయేయాకి లుమ్, పిరాట్టిలజ్జైక్కుక్కు ఎఴున్దరుళుక్కైఅపోత్తు, మహారాజరుమ్, తిరువడియుమ్, నిఱ్కుఅవిడత్తిలే తిరువాభర [౫ ణజ్ఞళైయుమ్ పొకట్టుకటాక్షిత్తు వైత్తుప్పోన్దైయాలుమ్,

వ్యా.—లజ్జైయిలే ఎఴున్దరుళినపిన్బు, శ్రీవిభీష ణాఴ్వానై పెరుమాళ్ - తిరువడిక్కళిలేవరుమ్పడి పిరాట్టి కటాక్షిత్తరుళుకైయాలుమ్, [౫

"పెరుమాళిరువరైయుమ్ అఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్, పిరాట్టియైమున్నిట్టేయఙ్గీకరిత్తార్" ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్.

ఆ.—ప్రకృతానౌచిత్యశఙ్కాబీజానువాదమ్, (పిరాట్టిలజ్జైక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

పరిహారమ్, "దదర్శగిరిశృఙ్గస్థాన్ పఞ్చవానరపుఙ్గవాన్"౧ ఎన్ఱు, త్తైప్పఱ్ఱి, (మహారాజరుమ్, తిరువడియుమ్,నిఱ్కుఅవిడత్తిలే)ఎన్ఱతు.

"తేషాంమధ్యేవిశాలాక్షీకౌశేయంకనకప్రభమ్ | ఉత్తరీయంవరారోహాశుభాన్యాభరణానిచ॥ ముమోచ"౨ ఎన్ఱు,త్తైప్పఱ్ఱి, (తిరువాభరణజ్ఞళైయుమ్పొకట్టు) ఎన్ఱతు.

"అపోత్తు, 'విశాలాక్షీ'౨ ఎన్ఱు, విశేషిక్కైయాల్, నిర్హేతుకభగవదఙ్గీకారాపేక్షిత కటాక్షవిశేషత్తైప్పణ్ణినమై లభిత్తతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కటాక్షిత్తువైత్తుప్పోన్దైయాలుమ్) ఎన్ఱతు.

"ఆశ్వాసయామాసతదా పరమామృదుభాషిణీ। సాహితత్రకృతామిత్రంసీతయారక్ష్యమాణయా॥"౩ ఎన్ఱు, "విభీషణభార్యైయాన పరమైయై మిత్రమాక్కుమ్పడి పిరాట్టిసంకల్పిత్తాళ్" ఎన్ఱిఱే?.

ఇతు, తుల్యన్యాయత్తాలే తద్భర్తావాన విభీషణాఴ్వానై ప్పెరుమాళుక్కు మిత్రమాక్కి, అవర్ - తిరువడిక్కళిలేవరుమ్పడి సఙ్కల్పిత్తమైయిలుమ్ ప్రమాణమామే?.

"జాయాపత్యోర్నవిభాగః"౪ ఎన్ఱి, ఱేస్మృతి?.

"మిత్రమౌపయికమ్"౫ ఎన్ఱు, విముఖనైత్తిరుత్తుమవళ్ అభిముఖనుక్కుభగవదఙ్గీకారత్తై సంకల్పియామై ఇల్లైయే?. [౨౫

"రామస్యవ్యవసాయజ్ఞా"౬ ఎన్ఱు, భగవదభిప్రాయానువిధానమిఱే ఇవళుక్కు స్వరూపమ్?.

అత్తాలుమ్, "అవర్నినైత్త పరగతస్వీకారాపేక్షితకటాక్ష విశేషత్తైప్పణ్ణుమ్" ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమే?.

అ.—ఇఙ్గైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లజ్జైయిలేయెఴున్దరుళినపిన్బు) ఇత్యాది.

(కొళ్ళవేణుమ్) ఎన్ఱతు, "అర్థాపత్తియాలే స్వీకరిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ.—౧౫౨. (శ్రీవిభీషణాఴ్వానై పెరుమాళ్ తిరువడిక్కళిలేవరుమ్పడి పిరాట్టికటాక్షిత్తరుళుకైయాలే) ఎన్ఱతు,

"విభీషణేనచభ్రాత్రా మమనిర్యాతనంప్రతి।
అనునీతఃప్రయత్నేన నచైతత్ కురుతేమతిమ్॥
మమప్రతిప్రదానంహి రావణస్యనరోచతే?।
రావణంమార్గతేసఙ్ఖ్యే మృత్యుఃకాలవశంగతః॥
జ్యేష్ఠాకన్యానలానామ విభీషణసుతాకపే!।
తయామమేతదాఖ్యాతంమాత్రాప్రహితయాస్వయమ్॥"౭

ఎన్ఱు, 'విభీషణాఴ్వాన్ సకుటుంబరాక త్తమ్ముడైయవుకప్పి [౨౦ లూన్ఱి,ప్పోరుమవర్' ఎన్నుమతైత్తిరువడిముఖత్తాలే పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే పడుత్తి వురుక్షీకరిక్కైయాలే,

'విభీషణాఴ్వానైయుమ్, అనలాదికళైక్కొణ్డు పెరుమాళైయాశ్రయిక్కుమ్పడి పిరాట్టికృషిపణ్ణినాళ్'ఎన్నుమిడమ్సిద్ధమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తాలే.— [౨౫

ఇవళ్, మున్బే విభీషణాఴ్వానై ప్పెరుమాళైయాశ్రయిక్కుమ్పడికృషిపణ్ణినిఱ్కైలయాకిల్, ఇవరుడైయ అనుకూల్యత్తై పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తిల్ పడుత్తవేణ్డియతిల్లైయిఱే?.

"మిత్రమౌపయికంకర్తుమ్"౫ ఎన్ఱు, విముఖరుక్కుముళ్పడ ఉపదేశిక్కుమవళ్ అనుకూలరై ప్పెఱ్ఱాల్, కృషిపణ్ణచ్చొల్లవేణ్డావిఱే?.

౧॥ శ్రీరా. అ. ౫౪-౧. ౨॥ శ్రీరా. అ. ౫౪-౨.
౩॥ శ్రీరా. యు. 33-౨-3. ౪॥
౫॥ శ్రీరా. సు. ౨౧-౧౯. ౬॥ శ్రీరా. సు. ౧౬-౪.
౭॥ శ్రీరా. సు. 3౭-౯.

వినాపురుషకారేణద్వయోస్స్వీకారమగ్నతో:। పురుషీకృత్యయంకంచిత్ స్వీకృతిస్తు, భవేత్తయో:॥ ఉభయోరపరాధస్యశమనార్థా; నచాన్యథా।

వ్యా.—పరతన్త్రియానవవళుక్కు ఇత్తలైయిల్ నిన్నైవొణ్ణియిత్తనిత్తొరుప్రవృత్తికూడాతిఱే?.

అన్నైయాలేయిఱే, పరగతస్వీకారమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే, శ్రీవిభీషణాళ్వానైయఙ్గీకరిత్తత్తైయుమ్, ఇవర్ సహపఠిత్తతు?.

అ.—అర్థాపత్త్యపేక్షిత అనుపపద్యమానార్థదర్శనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరతన్త్రి) ఇత్యాదినా.

ఇత్తాల్, “పెరుమాళుక్కు చికీర్షితమాన పరగతస్వీకారోపయోగియాకవే, పిరాట్టి, తిరువడిక్కైయుమ్, విభీషణాళ్వానైయుమ్, కటాక్షిత్తతు” ఎన్నవ౯.

(అన్నైయాలేయిఱే) ఎన్ఱతు,

“పెరుమాళుక్కభిప్రేతమాన విభీషణాళ్వానుడైయ విషయత్తిల్, పరగతస్వీకారానుగుణ కటాక్షవిశేషత్తై పిరాట్టిపణ్ణుకైయాలేయిఱే?’ ఎన్ఱపడి. [౧౫

(సహపఠిత్తతు) ఎన్ఱతు,

“[వా. ౧౫౦] [అపేక్షానిరపేక్షయాః]ఇత్యాదియిలుమ్,[అభయప్రదానత్తిలుమ్] ఎన్ఱిప్పడి సముచ్చయత్తిలుమొక్క పఠిత్తతు” ఎన్ఱపడి.

వాక్యద్వయప్రతిపాద్యత్వముమ్, ఏకవాక్యత్తిల్ పదద్వయప్రతిపాద్యత్వముమ్, సహపాఠమిఱే?. [౨౦

ఇ-అ.—౧౫౧. (మఱ్ఱుమ్పురుషకారత్తైయున్నిట్టు అఙ్గీకరిత్తవిడమ్ కాణలామో!) ఎన్ఱిక్కేట్కైక్కు, “(మహారాజరైయున్నిట్టే యఙ్గీకరిత్తతు) ఆన్నైయాలేకాణలామ్” ఎన్ఱు, పరిహారమాయ్, మేల్ వాక్యసఙ్గతియిలేకణ్డుకొళ్వతు.

ఇతు అప్పడినిర్వహిక్కుమ్పడి, ఇప్పడియన్ఱిక్కే వాక్యస్వారస్యత్తాలే ఏకవాక్యమాయే తోన్ఱుకిఱతు.

(పిరాట్టియైయున్నిట్టు) ఎన్నైక్కు, “అప్పోతు పెరుమాళ్ పిరాట్టియోడేకూడియిరుక్కిఱారో?” ఎన్న, (పరతన్త్రియాన) ఇత్యాది.

(అన్నైయాలేయిఱే) ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కు తాత్పర్యమ్:—

“పెరుమాళ్-కరుత్తఱిన్ద పిరాట్టికటాక్షియావిట్టాల్, ‘రాఘవం శరణంగత:’౧ ఎన్ఱవనై పరగతస్వీకారమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిల్ ఎడుక్కక్కూడాతిఱే?” ఎన్ఱపడి.

౧॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౪.

మూ.—౧౫౨. ఇరువర్ మున్నిడుకైక్కుమ్,
తమ్తామ్కుఱ్ఱఙ్గళై శమిప్పిక్కైక్కాక.

వ్యా.—౧౫౨. “ఇవళ్, నిరుపాధిక శేషభూతన్నాయ్, అవన్, నిరుపాధిక శేషియాయ్, ఇరుక్కైయాలే, అవ్యవధానేన ఆశ్రయిక్కవుమ్, అఙ్గీకరిక్కవుమ్, అమైన్దిరుక్క, ఇప్పడియిరువరుమ్పురుషకారత్తైమున్నిడువతు ఎతుక్కాక?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరువర్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి.

చేతననుక్కు కుఱ్ఱమావతు:— [౧౦

అనాదికాలమ్ అవన్-పక్కల్ విముఖన్నాయ్, అన్యవిషయప్రవణన్నాయ్, తదాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమేపణ్ణి పోన్దుపోరుకైయావత్త అపరాధమ్;

ఈశ్వరనుక్కు కుఱ్ఱమావతు:—

అవర్జనీయమాన సంబన్ధముణ్డాయిరుక్క, అపరాధత్తైయేకణక్కిట్టు అనాదికాలమ్ఇవనై అకలవడిత్తిరున్దవితు.

ఇవన్ తన్-కుఱ్ఱత్తైశమిప్పిక్కైయావతు,
ఇత్తైప్పార్త్తు ఈశ్వరన్ శీఱాత్పడిపణ్ణుకై.
అవన్ తన్-కుఱ్ఱత్తైశమిప్పిక్కైయావతు,
ఇత్తై నినైత్తు చేతనన్ వెఱువాత్పడిపణ్ణుకై. [౨౦

అ.—౧౫౨ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇవన్ నిరుపాధిక)ఇత్యాది.

(అవ్యవధానేన) ఎన్ఱతు, “పురుషకారద్వారకమన్ఱిక్కే” ఎన్ఱపడి.

కుఱ్ఱత్తైయుమ్, తచ్ఛమనత్తైయుమ్, యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్, (చేతననుక్కు) ఇత్యాదినా. [౨౫

(సంక్లేషదశైయిలే) ఇత్యాదినా కుఱ్ఱత్తై శమిప్పిక్కైక్కు, పురుషకారకృత్యత్వమ్శొల్లిఱ్ఱు.

ఇఙ్గు అతుక్కుపురుషకారపురస్కార ఫలత్వమ్ శొల్లుకిఱత్తాకైయాలే, పునరుక్తియిల్లై.

(పోన్దుపోరి) కైక్కు, ధాన్యత్తాలే కుసూలత్తై నిఱైక్కుమాపోలే, అపరాధత్తాలే ఆత్మావైనిఱైక్కై.

(వెఱువాత్పడిపణ్ణుకై), భయప్పడాత్పడిపణ్ణుకై.

వెఱుప్పైక్కు సంభావనైత్తాన్, “వచసాసాన్త్వయిత్వైనమ్”౨ ఎన్ఱు, సాన్త్వనత్తాలే వ్యఞ్జితమ్.

౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౯-౬.

మూ.—౧౫౩. స్వరూపసిద్ధియుమ్ అత్తాలే.

వ్యా.—౧౫౩. "ఇవ్వళవేయన్రు, ఇన్నముణ్డు కొణ్డప్రయోజనముణ్డు" ఎన్గిఱార్, (స్వరూప) ఇత్యాదియాలే.

స్వరూపమావదు, ఇవనుక్కు తదీయపారతన్త్ర్యమ్; అవనుక్కు ఆశ్రితపారతన్త్ర్యమ్.

"తేవుమ్తన్నైయుమ్"౧ ఎన్రు, ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తైయిఱే అవనుక్కు తానానతన్మైయాక ఆழ్వార్ అరుళిచ్చెయ్దదు?.

అ.—౧౫౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవేయన్రు) ఇత్యాది.

అదావదు:—"కుఱ్ఱత్తై శమిప్పిక్కై మాత్రమన్రు," ఎన్రపడి.

'[వా. ౧౫౪][ఔపాధికముమాయ్] ఇత్యాది ఉపరితనగ్రన్థానుగుణ్యేన అత్రత్య [స్వరూప] శబ్దమ్, తదీయ పారతన్త్ర్యాదిపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (స్వరూపమావదు) ఇత్యాది.

"న్యగ్రోధబీజేవటవత్ ప్రణవేశబ్దజాలవత్। సిద్ధే తదీయశేషత్వే సర్వార్థాస్సంభవన్తిహి॥"౨

ఇత్యాదికళాలే, "చేతననుక్కు తదీయ పారతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్, సంప్రతిపన్నమ్:

"స్వరూపమ్ స్వాతన్త్ర్యం భగవతః"౩ ఎన్రుమ్,

"పృథగాత్మానం ప్రేరితారంచ"౪ ఎన్రుమ్,

"ఈశ్వరనుక్కు స్వాతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్:

ఇప్పడియవనుక్కు "ఆశ్రిత పారతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమల్లామైయాలే, ప్రమాణోదాహరణ పూర్వకమ్ అత్తై స్థిరీకరిక్కిఱార్, ("తేవుమ్"౧) ఇత్యాదినా.

("తేవుమ్"౧)=దేవత్వమ్; "పరత్వమ్" ఎన్రపడి:

("తన్నైయుమ్"౧)=స్వరూపమ్;

అదావదు:—"తత్ప్రత్యనీకమాన ఆశ్రితపారతన్త్ర్యమ్" ఎన్రపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఎన్రు, ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తై) ఇత్యాదినా.

౧॥ తి. వా. ౨-౭-౪. ౨॥
౩॥ శ్రీగుణరత్నకోశే. శ్లో. ౨౮. ౪॥ శ్వేతాశ్వతర ఉ. ౧-౬.

మూ.—౧౫౪. ఔపాధికముమాయ్, నిత్యముమాన పారతన్త్ర్యమ్,

వ్యా.—"ఇవై ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్ క్కుమ్ సిద్ధిప్పదు పురుషకార పురస్కరణత్తాలే" ఎన్గై.

౧౫౪. కీழ్ (స్వరూపమ్) ఎన్రు, శొన్నత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఔపాధికముమాయ్) ఎన్రు తుడఙ్గి.

అ.—"ఆత్మానంనాతివర్తేథాః"౫ ఎన్రు, "'ఆత్మ'౫ శబ్దమ్, ఆశ్రితపారతన్త్ర్యరూపస్వభావపరమ్" ఎన్గిఱే నిర్వాహమ్?.

"పరమాత్మస్వరూపతత్స్వభావః" ఎన్గిఱ అవేదార్థసఙ్గ్రహశ్రీసూక్తిక్కు, "("పరమాత్మ స్వరూపమ్"౬)=ఈశితృత్వమ్; ("స్వభావః"౬) ప్రణతసౌలభ్యమ్"౭ ఎన్గిఱే శ్రుతప్రకాశికాభట్టర్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళిఱ్ఱు?.

"ఇదుక్కెల్లామ్మూలమ్, ఆழ్వార్ శ్రీసూక్తి" ఎన్రు కరుత్తు.

ఇఙ్గు పారతన్త్ర్యమావదు, పరేచ్ఛానువిధాయిత్వమ్.

"I. చేతనకర్తృకపురుషకార పురస్కరణత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు ఆశ్రితపారతన్త్ర్యసిద్ధియుమ్, ఈశ్వరకర్తృక పురుషకార పురస్కరణత్తాలే చేతననుక్కు తదీయపారతన్త్ర్యసిద్ధియుమాకైయ్;

II. చేతనకృతపురుషకార పురస్కారత్తాలే చేతననుక్కు తదీయ పారతన్త్ర్య సిద్ధియుమ్, ఈశ్వరకృతపురుషకార పురస్కారత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు ఆశ్రితపారతన్త్ర్య సిద్ధియుమాకైయ్; వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే సామాన్యేన అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఇవై ఇరణ్డుమ్) ఇత్యాది.

౧౫౪. "[ఇతే] శబ్దయోగత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థత్తుక్కు పూర్వవాక్యోక్తార్థోపపాదకత్వమ్ ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (కీழ్స్వరూపమెన్రు) ఇత్యాది.

ఉపాధౌభవమ్ (ఔపాధికమ్);

మీ.—౧౫౩. పురుషకారపురస్కారః ఉపపన్నశ్చేత్, (స్వరూప) ఇతి.

౫॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧. ౭. ౬॥
౭॥

1 2 1 2
ఆశ్రితత్వ-తదీయత్వ-ప్రయుక్తత్వాదిదం భవేత్। ఔపాధికం పారతన్త్ర్యమీశ-చేతనయోర్ద్వయోః॥ తస్యా ఉపాధేర్నిత్యత్వాత్ నిత్యమేతద్భవేత్

మూ.—ఇరువర్క్కుమ్ ఉణ్డితే?.

వ్యా.—అతావతు:—

"చేతననుక్కు ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్, (౧)తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే, ఔపాధికముమామ్, (౨)అవ్వుపాధితాన్ నిత్యమాకైయాలే, నిరుపాధికభగవత్పారతన్త్ర్యత్తోపాతినిత్యముమామ్, ఇరుక్కుమ్;

అ.—అధ్యాహ్రాదేరాకృతిగణత్వాత్ తక్ప్రత్యయః; ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతావతుచేతననుక్కు) ఇత్యాది.

(ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱతు, "లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్" ఎన్ఱపడి.

[ఔపాధిక] శబ్దాభిప్రేతమ్, (తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే) ఇత్యాది.

విశేషమ్ సామాన్యత్తిలే హేతువాకైయాలే, తృతీయవ్యాఖ్యానమ్.

"(1)చేతననుక్కు మిథునశేషత్వమ్ నిరుపాధికమానాలుమ్, 'లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్, లక్ష్మ్యాస్తదీయత్వప్రయుక్తమ్' ఎన్నుమిడమ్,

'విష్ణుపత్నీ-అఘోరా-అస్యేశానా'[౧] ఎన్ఱు, అవళుక్కు పత్నీత్వప్రయుక్తనియన్తృత్వమ్ శొల్లుకైయాలే సిద్ధమ్" ఎన్ఱాల్,

(2) "నిరుపాధిక లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్య విలక్షణమాయ్, లక్ష్మీగతతదీయత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యవిశేషమ్ ఇవనుక్కుఉణ్డు" ఎన్ఱాల్,

తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే) ఎన్ఱతు.

"ఉపాధినిత్యత్వాత్, ఔపాధికనిత్యత్వమ్" ఎన్గిఱార్, (అవ్వుపాధితాన్) ఇత్యాది.—

"I. స్వరూపయోగ్యతారూపపారతన్త్ర్యత్తుక్కు నిత్యత్వమ్, ఉత్పత్తివినాశశూన్యత్వరూపమ్;

II. ఫలోపహితత్వరూపమానవతుక్కు నిత్యత్వమ్ వినాశశూన్యత్వరూపమ్"; ఎన్ఱు, విభాగమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(నిరుపాధికభగవత్-పారతన్త్ర్యత్తోపాతి) ఎన్ఱతు, "లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్పోలే, తదీయత్వప్రయుక్తమన్ఱిక్కే, భగవత్-స్వరూపమాత్రప్రయుక్తమాన భగవన్నిరూపితపారతన్త్ర్యమ్పోలే" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—ఈశ్వరనుక్కు ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్, (౧)ఆశ్రితత్వప్రయుక్తమాకైయాలే, ఔపాధికముమామ్, (౨) అవ్వుపాధినిత్యమాకైయాలే, అతుతానుమ్ నిత్యమామ్, ఇరుక్కుమ్" ఎన్గై.

(ఇరువర్క్కుమ్ఉణ్డు) ఎన్ఱాలే (ఉణ్డితే) ఎన్ఱతు, ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధియై తోఱ్ఱువిక్కైక్కాక.

అ.—"ఔపాధికత్వ నిరుపాధికత్వాభ్యాం భేదమల్లతు, నిత్యత్వత్తిల్ మిథోవిశేషమిల్లై" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(ఈశ్వరనుక్కు) ఇత్యాది:—

(ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱతు, "లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆశ్రితత్వ) ఇత్యాది:—

"లక్ష్మీనిష్ఠభగవదాశ్రితత్వ హేతుకమాకైయాలే" ఇత్యాది; పూర్వవత్.

"ఏతద్వాక్యస్థపారతన్త్ర్యత్తై పూర్వవాక్యత్తిలే [స్వరూప]శబ్దత్తాలే శొల్లుకైయాలుమ్,

అతుతాన్, 'తేవుమ్ఎన్నైయాళుమ్'[౨] ఎన్గిఱ శ్రీసూక్తిక్కు సూచకమాకైయాలుమ్,

అన్ద శ్రీసూక్తియుమ్, ఆశ్రితపారతన్త్ర్యపరమాకైయాలుమ్,

"'ఆశ్రిత" ఇత్యనృశంసతా'[౩] ఎన్ఱు, పిరాట్టిక్కు ఆశ్రితత్వముణ్డాకైయాలుమ్,

ప్రణయిత్వత్తిల్పోలే, కదాచిత్కిలాయ్క్కైక్కు సంభావనైయుమిల్లామైయాలుమ్,

'త్వయి కించిత్సమాపన్నే కిం కార్యం సీతయా మమ'[౪] ఎన్ఱు, 'పత్నీత్వాద్యపేక్షయాపి ఆశ్రితత్వమ్ ప్రబలమ్' ఎన్గైయాలుమ్,

ప్రణయినీత్వ - ఔపాధికత్వాపేక్షయాపి ఆశ్రితత్వ ఔపాధికత్వకథనమ్, పారతన్త్ర్యత్తుక్కుయుక్తమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (ఆశ్రితత్వప్రయుక్తమాకైయాలే) ఎన్ఱతు.

ఇఙ్గే నిత్యత్వమ్, ఉత్పత్తివినాశశూన్యత్వమేయాకలామ్.

ప్రమాణప్రసిద్ధిద్యోతకమాన (ఇతే)శబ్దత్తుక్కుఅర్థమ్, ("ఇరువర్క్కుముణ్డు" ఎన్ఱాలే) ఇత్యాది.

౧॥

౨॥ పు. ౪౭౮, ౧మ్ నోట్టు. ౩॥

౪॥ శ్రీరా. యు. ౪౧-౪.

తత్, కర్మపారతన్త్ర్యందవినశ్యత్యుభయోర్బలత్। తచ్చాయుష్మిన్ అవశ్యానుభోక్తవ్యేక స్మఙిక్షితిః। ఈశ్వరేతుభవే త్తత్తత్కార్యానుగుణదర్శనమ్।

మూ.—౧౫౫. అనిత్యమాన ఇరువర్-పారతన్త్ర్యముమ్ కులైవతుమ్ అత్తాలే.

వ్యా.—౧౫౫. “ఇవ్వళవుఅన్రు, ఇన్నముమిఙుకు ఒరుప్రయోజనముణ్డు” ఎన్గిఱార్, (అనిత్యమాన) ఎన్రుతుడఙ్గి.

(అనిత్యమాన) పారతన్త్ర్యమావతు, కర్మపారతన్త్ర్యమ్.

అతిల్, చేతననుకు కర్మపారతన్త్ర్యమావతు, అవశ్యమ్ అనుభోక్తవ్యఙ్గళాన శుభాశుభకర్మఙ్గళిన్- వశత్తిలే ఇరుప్పుణ్డు సంసరిక్కై.

ఈశ్వరనుకు కర్మపారతన్త్ర్యమావతు, “తాన్ శెయ్త కర్మమ్ తాననుభవిక్కుమానాకిల్, నామ్ శెయ్వతు ఎన్?” [౧౫

అ.—“‘పుంప్రధానేశ్వరేశ్వరీ’౧ ఎన్గిఱ అవళ్-తిరునామముమ్, ‘శ్రీశః’౨ ఎన్గిఱ అవన్- తిరునామముమ్, వక్ష్యమాణవ్యుత్పత్తియాలే, ‘శ్రీః’ ఎన్గిఱ అతిరునామముమ్, ఇతిల్ ప్రమాణమ్” ఎన్రు, కరుత్తు.

“పుంసాం=చేతనానాం, ప్రధానస్య=త్రిగుణస్య, ఈశ్వరస్య=భగవతశ్చ, ఈశ్వరీ=స్వరూపతః, వశిత్వతః, ప్రణయిత్వతశ్చ, నియన్త్రీ” ఎన్రు, పడి.

“శ్రీరీశా=సర్వావస్థావ్యవస్థాపికాయస్య, సః=శ్రీశః”౩ ఎన్గిఱ్రు, శ్రీభగవద్గుణదర్పణమ్.

“మూలత్తిలే ‘శ్రీః’ ఎన్గిఱ అతిరునామత్తై ప్రమాణమాక మేలేశొల్లుకైఅత్తాలేయాలే, వ్యాఖ్యానత్తిల్ ఇఙ్గేవిశిష్య ప్రమాణ ప్రదర్శనమ్ పణ్ణిఱ్రిలర్” ఎన్రు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౫౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవుఅన్రు,) ఇత్యాది.

అతావతు, “పూర్వోక్తస్వస్వదోషశమన స్వరూపసిద్ధిమాత్రమ్ అన్రు” ఎన్రు, పడి.

“మూలత్తిలే పూర్వోక్తనిత్యపారతన్త్ర్యవ్యావృత్త్యర్థమ్, [అనిత్య] శబ్దమ్” ఎన్రు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కర్మపారతన్త్ర్యమ్) ఎన్రు.

౧॥ సనత్కుమారసం, ౧౧౩.

౨॥ బంబాయ్‌నగర ముద్రితసహస్రనామ భాష్య పు-౫-శం. వరి ౨౩.

౩॥ మేల్‌పడి .పు వరి ౩.

20-12-99.

మూ.—౧౫౬. ససాక్షికమాకైయాలే, ఇప్పధత్తై ఇరువరాలుమ్ ఇల్లైశెయ్యప్పోకాతు.

వ్యా.—ఎన్రు, ఇవన్ శెయ్త కర్మత్తైయే ప్రధానమాకి అతుకి-డాక వేనిర్వహిత్తుకొణ్డుపోఎరుకై. [౫

ఇతునడప్పతు, “సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి”౪ ఎన్నుమళవుమాకైయాలే, ఇతై “అనిత్యమ్” ఎన్గిఱతు

ఇవై పురుషకారపురస్కరణత్తాలే సల్లైకైయావతు:—

“ఇవన్ మున్నిడుమళవిల్, అత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్,

అవన్ మున్నిడుమళవిల్, ఇత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్,

ఇరణ్డుతలైయుమ్ రక్ష్యరక్షకభావేన శేరుమ్పడి

పణ్ణుకైయాలే, ఇవై తన్నడైయే నివృత్తమాకై.

వ్యా.—౧౫౬. “అనాదికాలమ్ స్వతన్త్రిఙామ్, యోత్తానుమ్పఱ్ఱిసిఙ్గి త్తిరిన్ద ఇవన్, ఇన్రు ఇతే ఆభిముఖ్యమ్ పణ్ణిఱ్రు!; [౧౫

ప్రకృతియోడే ఇరుక్కైయాలే, దుర్వాసనై మేలిట్టు

అ.—“ఉభయపారతన్త్ర్యత్తుక్కుమ్ అనిత్యత్వమ్ వినాశప్రతియోగిత్వరూపమ్” ఎన్రు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతు నడప్పతు) ఇత్యాది.

“(శమిప్పిక్కైక్కాక) ఎన్రాప్పోలే, ‘కులైప్పిక్కుమ్’ ఎన్నాతే, [కులైవతుమ్] ఎన్రు, విత్తాలే,

‘దోషశమనమ్పోలే పురుషకారపురస్కరణవిషయక కృత్యుద్దేశ్యమన్రు,

కింతు, తథావిధరక్ష్యరక్షకభావ ఘటనరూపాన్యవిషయక కృతినిష్పాద్యతయా ఇవ్వుభయపారతన్త్ర్యనివృత్తి, నాన్తరీయకై’ ఎన్రు, లభిక్కుమతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నడైయేనివృత్తమాకై) ఎన్రు.

౧౫౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

“ప్రపన్నస్యాపిహిపునః దేహేకర్మకృతేస్థితే।

దురితానిపరాం వృత్తిందూషయన్తిమహాబలాత్॥”౫ ఎన్గిఱ అవిక్కైయుఙ్కాణ్. (ప్రకృతియోడే) ఇత్యాది.—

౪॥ గీ-౧౮-౬౬.

౫॥

సంబన్ధోయంసాక్షీపూర్వోద్వ్యాఖ్యాంనాపిప్రతార్యతే। I. "దేవీపురుషకారేణమామగృహ్ణాత్ స్వయంయకః॥ తత్, సర్వశక్తియుక్తోపినత్యజేష్టాం

వ్యా. — ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళాలే ఉద్భూతమాన ఇన్దరక్ష్య రక్షకబన్ధత్తై ఇల్లైశెయ్తు,పత్తైయషడియే, పోక్కప్పార్ కుక్క ళల్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రిన్నాయ్, కర్మానుగుణమాక ఇవనై, లీలైయిలే అనాదికాలమ్ క్షపినివోగమ్కొణ్డుపోన్ద ఈశ్వ రనానాన, ఇబ్బన్ధత్తై ఇల్లైశెయ్తు, మున్బుపోలే ఇవనై, కర్మానుగుణమాక నిగ్రహిక్కప్పార్కుక్కళ్ శెయ్యులో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ససాక్షికమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు: —

"ఇన్దరక్ష్యరక్షకసంబన్ధమ్, ఇరణ్డుతలైయుమ్ అఱిన్ద తాక వన్దత్తిన్కే పురుషకారరూప సాక్షిసహితమాక వన్ద తాకైయాలే, ఇత్తై ఇరువరాలుమ్ అక్రియమాఱపోకా తు" ఎన్నై.

మూ. — ౧౫౭. "ఎన్నైనిక్రహ్ క్కలుమ్",౧ "కోలమలర్ ప్పావైక్కు అన్బాకియ".౨

వ్యా. — ౧౫౭. ఇతుక్కుమ్ ప్రమాణమ్ కాట్టు కిఱార్ మేల్, ("ఎన్నై") ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

I. "నప్పిన్నైప్పిరాట్టి-పురుషకారమాక నిత్యసూరి కళ్ - నడువేఎన్నైయఙ్గీకరిత్తపిన్బు సర్వశక్తియాన్దతా నుమ్ కైవిడమాట్టాన" ఎన్నైయాలే,

("ఎన్నైనిక్రహ్ క్కలుమ్"౧) ఎన్గిఱపాట్టు, అవనాల్ ఇబ్బన్ధత్తైయిల్లైశెయ్యపోకామైక్కు ప్రమాణమ్.

అ. — "ప్రకృతికార్యదేహత్తోడే" ఎన్ఱుషడి.

(దుర్వాసనై) — ఉపాయోపేయాన్తరాది ప్రవృత్తిహేతువాన దుష్టసంస్కారవిశేషమ్.

(ఆశ్రయణ) ఇత్యాది: —

"చేతనకృత ఆశ్రయణముమ్, ఇతుక్కు ఫలావినాభావప్రయోజక ఈశ్వరాఙ్గీకారముమాకిఱ ఇవత్తాలే ప్రకటమాన" ఎన్ఱుషడి.

(ఇబ్బన్ధత్తై) ఎన్ఱతు, "రక్ష్యరక్షకభావరూపసంబన్ధత్తై" ఎన్ఱుషడి.

(ఇరణ్డుతలైయుమ్ అఱిన్దతాకవన్దత్తిన్కే) ఎన్ఱతు, "రక్ష్య రక్షకర్ ఇరువరుమేయఱిన్దతాక వన్దిక్కే" ఎన్ఱుషడి.

"[సాక్షి] శబ్దమ్, పూర్వాపరానుగుణ్యాత్ పురుషకారాత్మకసా క్షాద్రష్ట్రుపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(పురుషకారరూప) ఇత్యాది. —

(అక్రియమాఱ) ఎన్ఱతు, "అక్రిక్క" ఎన్ఱుషడి.

అ. — ౧౫౭. ["ఎన్నైనిక్రహ్ క్కలుమ్"౧] ఇత్యాదిక్కు సఙ్గ్రహణ అర్థమ్, (నప్పిన్నై) ఇత్యాది.

"పిన్నైనమ్మవణై"౧ ఇత్యాదియైయుటైయ్ణ్డు (నప్పిన్నైప్పిరాట్టి- పురుషకారమాక)ఎన్ఱతు.

"మున్నైయమరర్"౧ ఇత్యాదియైయుటైయ్ణ్డు, (నిత్యసూరి కళ్) ఇత్యాది.

"తానుమ్"౧ ఎన్గిఱవిత్తైప్పత్తి, (సర్వశక్తి) ఇత్యాది.

"నిక్రహ్ క్క"౧ ఎన్గి అవిత్తైయుటైయ్ణ్డు, (కైవిడమాట్టాన) ఎన్ఱతు.

[ఇవనైమున్నిడుమవర్కళై అవనైమున్నిడుమ్] ఎన్ఱు, చేత ననుక్కు పూర్వనిర్దేశముమ్, ఈశ్వరనుక్కు అనన్తరనిర్దేశముమ్, ఇరున్దషడియాలే, తత్-క్రమేణప్రమాణోపాదానమ్.

"ఓ" ఎన్గిఱశఙ్కావ్యావర్తనార్థమ్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవ నాల్ ఇబ్బన్ధత్తై) ఇత్యాది. —

"ఇవ్విడత్తిలే చేతనప్రతిపాదనప్రాసఙ్గికమాకైయాలే, ప్రధాన మాన ఈశ్వరాఙ్గీకారవిషయప్రమాణత్తుక్కు ప్రథమోపాదానమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"ఇఙ్గు, పెరియపిరాట్టియారై మున్నిడుకైయన్ఱియే ప్రస్తుతమా యిరున్దాలుమ్,

'ఏతత్సాపేక్షసంబన్ధాత్ అన్యేషామమలాత్మనామ్।

దేవీ సూరిగురూణాంచ ఘటకత్వం నతుస్వతః॥'౩ ఎన్ఱు, పిరా ట్టిసంబన్ధిమడియాకవే నప్పిన్నైప్పిరాట్టిక్కు పురుషకారముళ్ళతాకై యాలే, తద్విషయప్రమాణోపాదాన ముపపన్నమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ తి. వా. ౧-౭-౮. ౨॥ తి. వా. ౧౦-౧౦-౭.

౩॥

II. త్వాంచదేవ్యాపతిస్సృగ్ధంపయిచస్స్వీకృతేతయా । కదాత్యహంసత్యజేయహ్", ఇత్యుక్తం శతవిద్విషా॥. శేషత్వప్రణయిత్వాభ్యాం గతశ్చేతనే

వ్యా.—II. "పెరియపిరాట్టియార్ కుం- స్నేహి యాకై,యాలే, అవళ్-పరిగ్రహమాన ఏక-పక్కలిలే అతి స్నేహియాయ్, అరియన శెయ్తువన్దు ఎన్నోడేకలన్ద ఉన్నై ప్పెఱ్ఱువైత్తుఇఴ్ఙనఴువవిడువనో?" ఎన్నైయాలే, ("కోలమలర్ ప్పావైక్కు"౧) ఎన్గిఱపాట్టు, "పురుష కారమ్మున్నాకవన్ద ఇబ్బన్ధత్తై చేతనర్గాలుమ్ ఇల్లై శెయ్య ప్పోకాదు" ఎన్నుమదుక్కు ప్రమాణమ్.

౧౫౮. (ససాక్షికమాన ఇబ్బన్ధత్తై...ఇల్లై శెయ్య ప్పోకాదు), ఎన్ఱదు సాక్షియానపురుషకార విషయత్తి

మూ.—౧౫౯. కర్మణివ్యుత్పత్తియిల్, స్వరూప గుణఙ్గళాల్ వరుకిఱకర్తృసంకోచరాహిత్యత్తై నినైప్పదు.

వ్యా.—ఇరువర్కుం ముణ్డాన నిత్యపారతన్త్ర్యత్తై ప్పఱ్ఱ వాకై,యాలే, ఇరువర్కుం మివ్విషయత్తిల్ ఉణ్డానసత్య పారతన్త్ర్యత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, (కర్మణి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(కర్మణివ్యుత్పత్తి) యావదు, "శ్రిఞ్—సేవాయా మ్"౨ ఎన్గిఱధాతువిల్, "శ్రీయతే" ఎన్గిఱవ్యుత్పత్తి. ఇదుక్కు అర్థమ్, "సేవిక్కప్పడానిన్ఱాళ్ "ఎన్ఱుకై.

అ.—("కోలమలర్ప్పావైక్కు"౧) ఇత్యాదిక్కు సఙ్గ్రహార్థమ్, (పెరియపిరాట్టియార్క్కు) ఇత్యాది.

["కోలమలర్ప్పావైక్కు అన్బాకియ"౧] ఎన్గిఱవితైయుటన్ కూడ, (పెరియపిరాట్టియార్క్కు స్నేహియాకైయాలే) ఎన్ఱదు.

"'ఏక అన్బరాయ్'౧ ఎన్ఱతై ప్పఱ్ఱ (అవళ్-పరిగ్రహమాన) ఇత్యాది.

"నీలవర్ణ'౧ ఇత్యాది మహావరాహవ్యపదానకీర్తనమ్, తత్సదృశ చేతనలాభార్థ దుష్కరక్రియాకరణోపలక్షణార్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయ త్తాలే, (అరియనశెయ్తు) ఇత్యాది.

"'పెఱ్ఱుఇఴ్ఙిపోవక్కువనో!"౧ ఎన్ఱతైప్పఱ్ఱ (ఉన్నైప్పెఱ్ఱువైత్తు) ఇత్యాది.

"చేతనప్రతిపాదనమ్ ప్రాసఙ్గికమాకైయాలే, తత్ప్రమాణోపా దానత్తుక్కు ఆనన్తర్యమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళి చ్చెయ్కిఱార్,

(చేతనర్గాలుమ్) ఇత్యాది.

౧౫౮. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ససాక్షికమాన) ఇత్యాది:—

"'కృతాతివృత్తియిల్ దణ్డధరనుక్కు కృతాంశత్తై మాత్రలిక్కై యన్ఱో, ససాక్షికత్వత్తుక్కు ప్రయోజనమ్?;

ఇఙ్గు ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఇదుక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే, సాక్షిపురస్కరణమ్ వ్యర్థమ్?' ఎన్గిఱశఙ్కైక్కు,

అ.—'లోకత్తిల్ సాక్షిప్రయోజనమదువానాలుమ్, ఇఙ్గుసాక్షిగళై క్కు అఱ్ఱు అర్థిప్రత్యర్థికళుక్కు స్వరూపతో, గుణతశ్చ, నియామ్యత్వ ముమ్ ఉణ్డాకైయాలే, తథావిధసాక్షిపురస్కరణమ్ అతివృత్తియిల్ ప్రమాణాన్తర నిరపేక్షనియమనత్తుక్కు అత్యన్తోపయోగియాకైయాలే, సఫలమ్' ఎన్నుమ్ పరిహారత్తై యుటన్ కూడ, తత్-ప్రమాణత్తై క్కాట్టు కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(కర్మణివ్యుత్పత్తి)యావదు, అనుశాసనాద్యధీన కర్మకార్థక్త్వబన్త త్వానుసన్ధానమ్.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ("శ్రిఞ్—సేవాయామ్"౨) ఇత్యాదినా.

మూలత్తిలుమ్, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, (వరుకిఱ) ఎన్గిఱవిశేషణక్కు [రాహిత్య]త్తిలుమ్, (ఇల్లామై) యిలుమ్, అన్వయమ్.

"శ్రీయతే" ఎన్గిఱ లక్ష్మీకర్మక సేవైక్కు కర్త్రాకాఙ్క్షైయిల్ విశేషానుపాదానత్తాలే, యోగ్య సర్వ హేతుక్కళాలే, యోగ్య సర్వ రుమ్, కర్తృత్వేన సంబన్ధార్హరాకైయాలే,

శేషత్వప్రణయిత్వాభ్యాంచేతన పరమచేతనయోఃకర్తృత్వమ్ న్యాయ ప్రాప్తమ్;

అత్తిల్; లక్ష్మీకర్మకసేవా కర్తృత్వత్తుక్కు ప్రయోజకమ్, నిరు పాధికతచ్ఛేషత్వ లక్షణస్వరూపమాన్నాల్, పరమచేతననుక్కు కర్తృత్వ మిల్లామైక్కు యొట్టియుమాకైయాలే, కర్తృసంకోచక్కు ప్రసక్తిక్కుమ్:

౧॥ వృ, ౪౮౧, ౨మ్ పాట్టు.

౨॥ ధాతుపాఠే భ్వాదిః.

కర్తృతాయాఅసంకోచో వ్యుత్పత్త్యాకర్మనిష్ఠయా।. వ్యక్తవ్యఆగతః; సాచ "శ్రియతేచ" ఇతిరీతితః॥. అధికారిత్రయస్యాపి సత్వాజ్యేయం

వ్యా.—ఇవ్వ్యుత్పత్తియిల్, స్వరూపగుణఙ్గళాల్ వరుకిఱకర్తృసంకోచరాహిత్యమావతు,

శేషత్వమాకిఱస్వరూపత్తాలుమ్, ప్రణయిత్వమాకిఱగుణత్తాలుమ్, వరుకిఱ, చేతనపరమచేతనర్కళాకిఱసేవాకర్తాక్కళుక్కు సంకోచమిల్లామై.

అత్తావతు:—ఇరణ్డుతలైక్కుమివళ్ - విషయత్తిలుణ్డాన సేవై అవిచ్ఛిన్నమాయ్చెల్లుకై.

ఇత్తై (నిత్యైప్పతు) ఎన్ఱతు, "[ఇప్పడి] ఇవ్విషయత్తిల్ ఇరణ్డుతలైక్కుముణ్డాన పారతన్త్ర్యత్తైస్మరిప్పతు" ఎన్ఱపడి.

అ—అతిల్; ప్రణయిత్వరూపగుణమ్ ప్రయోజకమాకైయాల్, చేతననుక్కు కర్తృత్వమిల్లాతే యొఴియుమాకైయాలే, కర్తృత్వసంకోచమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్:

ఉభయరుమ్ తత్ప్రయోజకమాకైయాల్, ఉభయరుమ్ కర్తాక్కళాక సిద్ధిక్కైయాలే, సఙ్కోచాభావమ్ సిద్ధిక్కుమ్:

ఇప్పడి న్యాయసిద్ధార్థత్తై "శ్రియతేచాఖిలైర్నిత్యమ్" ఎన్ఱు, నిర్వచనముమ్ శొల్లుకిఱతు:

"సకలైః" ఎన్నాతే, "అఖిలైః" ఎన్ఱరుళితు, ప్రాయికత్వనివృత్తిద్వారా భగవత్-కర్తృకత్వత్తైయుమ్ క్రోడీకరిక్కైక్కు:

కాలోపాధినిర్దేశమిల్లామైయాలే సిద్ధిత్త అర్థమ్, (నిత్యమ్) ఎన్ఱు:

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు ఇరణ్డు తలైక్కుమ్) ఇత్యాది.

"[కర్తృసఙ్కోచ రాహిత్య] శబ్దమ్, కర్తృసఙ్కోచరాహిత్యఫలితపారతన్త్ర్యపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ఇవ్విషయత్తిల్) ఇత్యాది.

౧౫౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఇరుక్కైయాల్) ఇత్యాది.

మూ.—౧౫౯. అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకారమవర్జనీయమ్.

వ్యా—౧౫౯. I. "ఇప్పడి ఇరుక్కైయాల్, ఇప్పురుషకారమ్ ప్రపత్త్యధికారికళెల్లార్క్కుమ్ అవశ్యాపేక్షితమ్" ఎన్గిఱార్ మేల్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే.

(అధికారిత్రయ) మావతు, (అజ్ఞర్, జ్ఞానాధికర్, భక్తివివశర్,) ఎన్గిఱ ఇమ్మూవర్, అధికారికళుమ్.

(ఇవర్కళుక్కు పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్) ఎన్ఱతు,

"కుఱ్ఱత్తైక్షమిప్పిక్కై ముతలానవఱ్ఱుక్కు పురుషకారాన్వయమ్ వేణ్డుకైయాలే, సర్వథా కైవిడవొణ్ణాతు" ఎన్గై.

అ.—"ద్వయత్తిల్, శ్రీమత్పదత్తాలే పురుషకారసంబన్ధత్తైచ్చొల్లి, ఉత్తమనాలే సామాన్యేన అధికారియైచ్చొల్లుకైయాలే, "పురుషకారమ్ సర్వాధికారిసాధారణమ్" ఎన్ఱు సిద్ధమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే (అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱతు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (ప్రపత్త్యధికారికళెల్లార్క్కుమ్) ఎన్ఱతు.

"(అధికారిత్రయ) శబ్దమ్, [ప్రపత్తిపణ్ణుమ్ అధికారికళ్ మూవర్] ఎన్ఱవితుక్కు శబ్దతః అర్థతశ్చ ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాయిరుక్కైయాలే, అజ్ఞర్ ముతలానార్రైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞర్) ఇత్యాది.

[క్షమిప్పిక్కై ముతలాన] ఎన్గిఱ [ముతలానవై] శబ్దత్తాలే, స్వరూపసిద్ధ్యాదికళ్ వివక్షితఙ్గళ్.

[అవర్జనీయ] శబ్దార్థమ్, (కైవిడ) ఇత్యాది.

"[అధికారిత్రయ] శబ్దోక్త సామాన్యత్తుక్కు విశేషాకాఙ్క్షైయిలే సాన్నిధ్యాత్ [ఐశ్వర్యకామర్క్కుమ్, ఉపాసకర్క్కుమ్] ఎన్ఱు, ప్రస్తుతరాన ఐశ్వర్య కైవల్య భగవచ్చరణార్థికళాన భోగమోక్షకామరాకిఱవిశేషత్తిలే పర్యవసానమ్ ఉచితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అథవా) ఇత్యాది.

I. అజ్ఞజ్ఞానాధికార్యస్తథశక్తాప్రపత్తౌయమీరితాః;। II. అథవా,ఐశ్వర్యకైవల్యభగవచ్చరణార్థినః॥ ఉస్త్యజత్వంతద్గతయే పురస్కారానపేక్షతా।

వ్యా.—II. అథవా, "ఇప్పురుషకారమ్ తాన్, అనన్యప్రయోజనరాయ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమవర్కళుక్కేయో?, ప్రయోజనాన్తరపరరాయ్ప్పణ్ణుమవర్కుక్కుమ్ వేణుమో?," ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే.

(అధికారిత్రయమ్) ఎన్ఱిఱు, ఐశ్వర్యకైవల్య భగవచ్చరణార్థికళై.

ఇవర్కళ్ మూవర్కుక్కుమ్ (పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్) ఎన్ఱు,

"స్వస్వాభిలషితసిద్ధిక్కు ఈశ్వరనైయుపాయమాకస్స్వీకరిక్కుమళవిల్, ఇవర్కళ్ - అపరాధఙ్గళైప్పార్త్తు, అవన్ అఙ్గీకరిక్కుమ్పడివణ్ణుక్కైక్కు పురుషకారమ్ అవశ్యాపేక్షితమ్" ఎన్నై.

వ్యా.—"పూర్వవాక్యత్తిల్ పురుషకార పూర్వకమాన ఉపాయవరణమ్, ప్రయోజనాన్తరపరర్కుక్కుమ్ పొతువాకైయాలేయిత్తే, ఉత్తరవాక్యత్తాలే అనన్యప్రయోజనత్వత్తై ప్రకాశిప్పిక్క వేణ్డుకిఱతు!;

పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రతిపాదితమాన సాధనవిశేషమ్, ఫలచతుష్టయసాధారణమాయిత్తే యిరుప్పతు?:

అత్తిల్, 'ఇవ్వధికారిక్కు అభిలషితమాన ఫలవిశేషమ్ ఇన్నతు' ఎన్నుమిడత్తైప్రకాశిప్పిక్కిఱతు ఇవ్వాక్యమ్" ఎన్ఱు, పరన్దపడియిలుమ్;

"కీழ் చ్చొన్న సాధనమ్, ఫలచతుష్టయసాధారణమాయిరుక్కైయాలే, ఇవనుక్కు అపేక్షితమాన ఫలవిశేషత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" * ఎన్ఱు, శ్రియఃపతిప్పడియిలుమ్;

"'ఉత్తరవాక్యత్తాలే ప్రాప్యమ్ శొల్లుకిఱతు, ప్రాప్యాన్తరత్తుక్కు అన్ఱు,' ఎన్నై," ఇత్యాదియాలే ముముక్షుప్పడియిలుమ్; ఇవర్ తామేయరుళిచ్చెయ్తారిత్తే?.

అ.—"ద్వయత్తిల్, ఉత్తరఖణ్డ సమభివ్యాహార బలత్తాలే అనన్యప్రయోజనాధికారి ప్రవృత్తిమాత్ర విషయత్వమ్ పూర్వఖణ్డస్థ 'శ్రీమత్' పదాభిప్రేత పురుషకారత్తుక్కు లభిక్కిఱతు" ఎన్ఱు, శఙ్కాబీజమ్ :

"పూర్వఖణ్డస్థ శ్రీపురుషకారోపాయ వరణఙ్గళుక్కు ప్రయోజనాన్తరార్థత్వ వ్యావర్తనార్థమ్ ఉత్తరఖణ్డావతరణమాకైయాలే, అవన్నుక్కు ప్రయోజనాన్తర సాధారణ్యమ్ లబ్ధమ్" ఎన్ఱు, పరిహారాభిప్రాయమ్.

"పూర్వయోజనావత్, స్వరూపసిద్ధ్యాదికళ్ ఇఙ్గు సార్వత్రిక ప్రయోజనఙ్గళాకమాట్టాతాయాలే, అపరాధక్షమామాత్రమ్ ప్రయోజనమ్" ఎన్న మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపరాధఙ్గళై) ఇత్యాది.

ఇవ్విడత్తిలే ఆయప్పడియిలే,

"[అధికారిత్రయమ్] ఎన్ఱిఱ సామాన్యోక్తియైక్కొణ్డు, ఐశ్వర్యకైవల్య భగవచ్చరణార్థికళైక్కొళ్ళుకై అప్రస్తుతమాకైయాలుమ్,

అవర్కళ్ స్వసాధనఙ్గళిలన్వయిక్కుమిడత్తు తత్తదనుగుణప్రాయశ్చిత్త మొఴియ పురుషకారాశ్రయణమ్ వేణ్డాతాయాలుమ్,

అ.—'నాలామధికారిక్కు ప్రాయశ్చిత్త వినాశ్యమ్' ఎన్ఱు, ఇవర్ తామ్ విశేషిక్కైయాలుమ్,

'శ్రియఃపతియై యుపాసిప్పర్' ఎన్న మళవుక్కొణ్డు పురుషకారభావమ్ వారాతాయాలుమ్, శేరాతు" ఎన్ఱు, ద్వితీయయోజనైయై దూషిత్తతు.

అస్తదూషణత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్, (పూర్వవాక్యత్తిల్)ఇత్యాదినా. అయమాశయః:—

"(ఐశ్వర్యకామర్కుక్కుమ్) ఇత్యాదినా ఐశ్వర్యకైవల్య భగవచ్చరణార్థికళ్ అజ్ఞాదికళైప్పోల అత్యన్తసన్నిహితపూర్వప్రస్తుతరాకైయాలే, అప్రస్తుతత్వదూషణమిల్లై;

ప్రయోజనాన్తరార్థమ్ సాధనాన్తరత్తిల్ అన్వయిక్కుమ్పోతు, పురుషకారమ్ వేణ్డావాకిలుమ్, 'యద్యేన కామకామేన'౧ ఇత్యాదిప్పడియే, తదర్థమ్ ప్రపత్తియై ప్రయోగిక్కుమ్పోతు, పురుషకారమ్ వేణుమాకైయాలే, అనపేక్షితత్వదూషణముమిల్లై:

[నాలామధికారిక్కు] ఇత్యాదివాక్యమ్, 'ఉపాయాన్తరనిష్ఠవిషయమాకైయాలే,

---

౧॥

ఇత్థముక్తే[1] పరగతస్వీయ[2]స్వీకారయోర్భ్యశమ్ । ఉపాయత్వా[1]నుపాయత్వే[2],పురస్కార[3]ప్రయోజనమ్,॥ తదవశ్యా[4]పేక్షితత్వం,[5]తత్-ప్రాబల్యంచకీర్తితమ్।· ౪౮౫

అ.—అవనుక్కు పురుషకారమ్ అనపేక్షితమాకైయాలే, ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యత్వోక్తివిరోధరూపదూషణముమిల్లై:

ప్రత్యుత పూర్వఖణ్డస్థ పురుషకారోపాయవరణజ్ఞళుక్కైయ ప్రయోజనాన్తరసాధారణ్యత్తుక్కు స్పష్టప్రతిపాదకజ్ఞళాన అభిన్నవక్తృక ప్రబన్ధాన్తరస్థ బహువాక్యానుగుణ్యముముణ్డు:

భిన్నవక్తృకసమానార్థకప్రబన్ధాన్తరానుగుణ్యముముణ్డు:

'తిరుమామకళై క్కై తొழுవర్'౧ ఎన్ఱ్, ఆళిక్కు, 'ప్రయోజనాన్తరత్తుక్కు పురుషకారపురస్కరణమ్ ఆవశ్యకమ్' ఇతి ఏతత్సరతయామూలకారాభిప్రాయజ్ఞరాన తదనుజరాలే వ్యాఖ్యాతమాకైయాలే, 'శ్రియఃపతిన్మై ఉపాసిప్పర్' ఇత్యాద్యుక్తదూషణముమిల్లై:

ఆకైయాల్, ద్వితీయయోజనైయుముపపన్నై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—౧౫౯. "నను! భక్తిపారవశ్యప్రపన్నేషుపరాఙ్కుశాదిషు, ఈశ్వరస్య పురుషకారపురస్కారః అప్రసిద్ధః" ఇత్యత్రాహ, (౧౫ అధికారి) ఇతి —

"స్వాతన్త్ర్యాదీశ్వరః కంచిత్ స్వీకరోతినచేచ్ఛయా।
'నాయమాత్మా'౨ ఇతి వేదాన్తాత్ రామాయణవిశేషణాత్॥౧॥

'తమభ్యభాషసౌమిత్రే!'౩ ఇత్యుక్తేరీశ్వరస్యచ।
ఘటకానాంపురస్కారో హ్యస్తిజీవపరిగ్రహే॥౨॥

అతోశక్యత్వశైథిల్యశఙ్కాత్రనయుజ్యతే।
ధర్మిగ్రాహకసిద్ధత్వాత్ స్వాతన్త్ర్యంనాపిదూషణమ్॥ ౩॥

ప్రాయికత్వపరంరత్యో లోకాన్మృత్యాదికంభవేత్।
ఈశ్వరస్యఫలిత్వాద్వాపశ్చాద్రత్యన్యపేక్షణాత్।౪॥

అపుమర్థత్వశఙ్కాపి నావకాశంలభేద్యతః।" ఇతి.
ఇతి శ్రీవచనభూషణమీమాంసాయాం,
ప్రవృత్తిపరిచ్ఛేదాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే,
అష్టమంప్రకరణంసమాప్తమ్.
పరిచ్ఛేదశ్చ.

వ్యా·—"'తిరుమామకళై క్కై తొழுవర్',౧ 'అడియార్కళ్ వేణ్డుకళ్ తీర్క్కుమ్ తిరుమామకళ్'౪ ఎన్ఱ్, ఇప్పడియే,

'పురుషకారమ్ముణ్డాకప్పత్తి ప్రయోజనజ్ఞళైక్కొణ్డు అక్కలాత్తే, అవళ్ తైయొళ్ళిన్ఱు, ఒణ్డొడియాళ్ - తిరుమక్కళుమ్ అవనుమాన శేర్త్తియిల్ అడిమైయైప్పెఱు' ఎన్ఱు, కీళ్ చొన్న ఉపాయఫలత్తైక్కాట్టుకిఱతు పిఱ్కాలు" ఎన్ఱి, ఈ ఇవర్ - తిరుత్తమ్బియారుమ్, అరుళిచ్చెయల్ రహస్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తతు?.

ఆక [ఇవళ్ అవనై] ఎన్ఱు తుడజ్గి ఇవ్వళవాక స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్, తత్ప్రాబల్యముమ్, అవనే స్వీకరిక్కుమళవిలుమ్ పురుషకారమ్ముణ్డాకవే స్వీకరిక్కుమ్పడియైయుమ్, "ఇరువరుమ్ ఇప్పురుషకారత్తైముఖ్ణిడుకిఱతు తనక్కు ప్రయోజనమిన్నెతు" ఎన్నుమిడముమ్, "ప్రవృత్త్యధికారికళ్ క్కుమ్ పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్" ఎన్నుమతుమ్, శొల్లప్పట్టతు.

ప్రథమప్రకరణత్తిలే,

(1) పురుషకారవైభవకథనముఖేన "శ్రీమత్"పదార్థత్తైయుమ్,

అ.—అరుళిచ్చెయల్ రహస్యత్తిలే (పిఱ్కాలు) ఎన్ఱతు, 'ఉత్తరభాగమ్" ఎన్ఱాయ్, "ఉత్తరఖణ్డమ్" ఎన్ఱపడి.

అవాన్తరనిగమనమ్, (ఆక ఇవళ్ అవనై ఎన్ఱు తుడజ్గి) ఇత్యాది.

(అవనేస్వీకరిక్కుమళవిలుమ్) ఇత్యాదిమాత్రత్తాల్, "చేతనకర్తృకపురుషకారపురస్కరణప్రతిపాదనమ్ ప్రాసజ్గికమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఉత్తరగ్రన్థ సజ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ప్రథమ) ఇత్యాది-(పూర్వఖణ్డార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు) ఇత్యన్తమ్.

౧॥ ఇయఱ్పా. ౧-౮౨. ౨॥ ౩॥ ౪॥ తి. వా.

వ్యా·—(2) ఉపాయవైభవకథనముఖేన "నారాయణచరణౌశరణంప్రపద్యే" ఎన్గి,అపదఙ్గళిల్ అర్థఙ్గళైయుమ్, ప్రతిపాదిత్తవనన్తరమ్,

[వా. ౨౨] (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్)ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, "ప్రపద్యే" ఎన్గి,అపదత్తాల్ శొల్లప్పట్ట ప్రపత్తియున్నుడైయ దేశాదినియమాభావత్తైయుమ్,

అతుక్కు విషయనియమమ్శొల్లుకైకాక [వా.౩౪] (గుణపూర్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, ముక్తకణ్ఠమాకమీళవుమ్ "నారాయణ"పద అర్థత్తైయుమ్,

[వా. ౪౧] (ఇతిల్, ప్రపత్తిపణ్ణుమ్ అధికారికళ్ మూవర్)ఎన్ఱు,,ఉత్తమనాలే అక్షిప్తనాన అధికారియైయుమ్,

ప్రపత్తియిల్ సాధనత్వమిల్లామైయైయుమ్,

ప్రపత్త్యధికారాపేక్షితమాన శక్తి లజ్జాయత్ననివృత్తిశమదమాతిశయమ్ ముతలానవత్తైయుమ్,

ప్రపత్త్యఙ్గతయా త్యాజ్యమాన ఉపాయాన్తరత్తిన్నుడైయ దోషభూయస్త్వత్తైయుమ్,

తత్-ప్రతికోటితయా ప్రపత్తియిన్నుడైయ నైర్దోష్యాదిక్యత్తైయుమ్,

ప్రపత్తిప్రసఙ్గత్తాలే ముఖభేదేన స్వగతస్వీకారానుపాయత్వత్తైయుమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్,

తత్-ప్రాబల్యత్తైయుమ్,

"అవనేస్వీకరిక్కుమళవిలుమ్ పురుషకారత్తైమున్నిట్టేస్వీకరిక్కుమ్" ఎన్నుమిడత్తైయుమ్,

ఉభయరుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుమతుక్కుణ్డాన ప్రయోజనవిశేషఙ్గళైయుమ్,

"అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్" ఎన్నుమత్తైయుమ్,

ప్రతిపాదిక్కైయాలే,ఇవ్వళవుమ్పూర్వఖణ్డార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు·

మూ·—౧౬౦. తన్నుక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై, తీమైయోపాతి విలక్కాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౧౬౦. I. ఇప్ప్రకరణాదియిలే [ఉపాయత్తుక్కు] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, ఉపేయాధికారముమ్ శిలశొల్లిన్ఱతే యాకిలుమ్, అతు ప్రాసఙ్గికమిత్తనై; ఇని ఉపేయాధికారపరమాన ప్రకరణశేషత్తాలుమ్ ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్:

II. అతు శెయ్కిఱవిడత్తిల్, భాష్యకారర్ గద్యత్రయత్తిల్ ఉత్తరఖణ్డార్థమ్ అనుసన్ధిత్తరుళినక్రమత్తిలే, "నమస్" శబ్దార్థమ్ మున్నాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్

అ.—౧౬౦. "అక్కిల్,కేఉత్తరఖణ్డాభిప్రేత ఉపేయాధికారాంశప్రతిపాదనమ్ అనుచితమ్?" ఎన్గి,అశఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్, (ఇప్రకరణాదియిలే) ఇత్యాదినా.

(ప్రాసఙ్గికమిత్తనై)ఎన్ఱతు, "ప్రసఙ్గాత్ సఙ్గతమొత్తియ సాక్షాత్ సఙ్గతమన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

(ఇని ఉపేయాధికార) ఇత్యాదినా, "వ్యాఖ్యేయఖణ్డక్రమానురోధేన తద్వ్యాఖ్యాన క్రమమాకైయాలే, పూర్వఖణ్డవ్యాఖ్యానానన్తరమ్ ఉత్తరఖణ్డవ్యాఖ్యానమ్ క్రమప్రాప్తస్యాపరిత్యాగరూపావసరసఙ్గత్యాసఙ్గతమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"అక్కిల్, 'నమశ్' శబ్దత్తుక్కు వ్యాఖ్యాన ప్రాథమ్యమ్ అనుపపన్నమ్!" ఎన్గి,అశఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్, (అతు శెయ్కిఱవిడత్తిల్) ఇత్యాదినా.

(అతు)=ఉత్తరఖణ్డ వ్యాఖ్యానమ్.

(గద్యత్రయత్తిల్) ఇత్యాది:—

అత్రావత్తు, "మనోవాక్కాయైః'౧ ఇత్యాదినా భాష్యకారర్ అనుసన్ధిత్తపడియే" ఎన్ఱపడి.

అథోపేయదశాయాంచభృశంభవతినిష్ఫలః। శేషత్వోక్త్యాదినై చ్యానుసన్ధానంచాత్మనస్తథా॥ "స్వతన్త్రోహమధీనస్తునకస్యాపి" ఇతత్ స్ఫుటమ్।

వ్యా.—III. అతిల్ ఇన్ద నమస్సత్తాలే ప్రాప్య విరోధినివృత్తిప్రతిపాదక మాకైయాలే, ప్రాప్యవిరోధిక ళానవన్ఱై దర్శిప్పిప్పత్తాక త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ప్రథమమ్ అవన్ఱి లేమొన్రై, యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కు త్తాన) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

"కీర్తే, [వా. ౧౪౫] [శ్రీభరతాఙ్ఙ్వానుక్కు నన్మై తానే తీమైయాయిత్తు] ఎన్ఱు, స్వగతప్రపత్తి, శరణ్యహృ

వ్యా.—దయానుసారి యల్లాతపోతు తీమైయాయ్ తలైకట్టుమ్పడి శొన్నవిత్తాలే, 'ఉపాయదశైయిల్ తనక్కుత్తాన తేడుమ్నన్మై తీమైయామ్' ఎన్ఱ్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయ్,

'ఇప్ప్రసఙ్గత్తిలే ఉపేయదశైయిల్ తాన తనక్కు తేడుమ్ నన్మై, తీమైయాయ్విడుమ్' ఎన్ఱ్నుమిడమ్అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱు, కీళోడు ఇతుక్కుసఙ్గతి.

(తనక్కు) ఇత్యాదిః—

అక్షరార్థః—

"శేషియానవన భోగదశైయిల్ తన-వ్యామోహ

అ.—"భాష్యకారరుడైయ అనన్తానమ్పాన సఙ్గతమానపడి ఎన!" ఎన్ఱ్, ఆ అపేక్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిల్)ఇత్యాది

తిరుమన్త్రత్తిల్, "నమః" శబ్దమ్, ప్రాపక విరోధినివృత్తియై యుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్, (ఇన్ద నమస్సు) ఎన్ఱత్తు.

(ప్రాప్యవిరోధినివృత్తి) ఇత్యాదియాల్,

"ప్రతిబన్ధకనివృత్తియుమ్ కారణమాకైయాలే, కార్య కారణభావమ్, 'నమః' శబ్దార్థ తదితరాంశద్వానుసన్ధానఙ్గళుడైయ పౌర్వాపర్యనిదానమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(ప్రాప్య విరోధికళానవన్ఱై) ఎన్ఱత్తు, "కేవలశేషత్వ కేవల పారతన్త్ర్య శేష్యనభిమతదోష నివృత్తివిషయాహంకారాదర ప్రభృతి కళై" ఎన్ఱపడి.

(ఒన్రై) ఎన్ఱత్తు, "కేవలశేషత్వత్తై" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడి పేటికాసఙ్గతి యరుళిచ్చెయ్తు, అనన్తరాధికరణ సఙ్గత స్థానీయమాన అనన్తర సన్దర్భసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీర్తే భరతాఙ్ఙ్వానుక్కు) ఇత్యాదినా.

ఇత్తాల్, (౧) "ఈశ్వరహృదయానుగుణస్వబుద్ధ్యధీన గుణత్తిన్నుడైయ దోషరూపతా ప్రతిపాదకత్వాత్, అనన్తరవాక్య సఙ్గతి ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱుమ్,

(౨) "అతిల్, ఉపాయాధికారాను ప్రవిష్టమాయ్, ఈశ్వర

అ.—హృదయానుగుణమామ్, స్వబుద్ధ్యధీనముమాన గుణత్తుక్కు దోషత్వప్రతిపాదనానన్తరమ్ ఉపేయాధికారాను ప్రవిష్టమాన తథావిధగుణత్తుక్కు దోషరూపత్వత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱతాకైయాలే, పౌర్వాపర్యమ్" ఎన్ఱుమ్ సూచితమ్.

[వా. ౧౬౧.] [అఴుక్కుక్కిట్టకళై] ఇత్యాది దృష్టాన్తబలత్తాలే [తనక్కుత్తాన] ఇత్యాది దార్ష్టాన్తికత్తిల్ [నన్మై,] పదమ్, శేషిభోగ విరోధి స్వబుద్ధ్యధీన గుణపరమ్;

అతిలుమ్, [పుణ్యమ్పోలే పారతన్త్ర్యమ్] ఎన్ఱు, మేలే శొల్లుకై యాలే, ప్రాయశఃశేష్యవధిక నిష్కర్షసమానాధికరణ శేషత్వపరమ్;

[తీమై] పదమ్, [నన్మై,] ప్రతియోగినిర్దేశమాకైయాలే,తద్విపక్షిత శేషత్వవిపరీత స్వాతన్త్ర్యపరమ్;

(అణైక్కైక్కు) ఎన్ఱి,అవిత్తుక్కుచ్చేర "భోగత్తుక్కు" ఎన్ఱ అధ్యాహార్యమ్;

అధ్యాహృతమాన అతుక్కు [విలక్కు] శబ్దితప్రతిబన్ధక త్తిలే అన్వయమ్;

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషియానవన) ఇత్యాది.

(తన-వ్యామోహత్తాలే) ఎన్ఱత్తు, "శేషిరూప ధర్మిగ్రాహక మాన సిద్ధమాన శేషవస్తు విషయక భోగ్యతా బుద్ధ్యధీన విశృఙ్ఖల విని యోగవిషయక ఉత్కణ్ఠైయాలే" ఎన్ఱపడి.

స్తనావృత్త్యై ధృతం స్త్రీభిరలంకారాయకఞ్చుకమ్ । యథానాయకభోగస్య, విరోధిస్యాత్ తథైవహి ॥ భవేత్ భోగవిరుద్ధంతత్ శేషత్వంచేతనస్యచ ।

మూ.—౧౬౧. అఙ్గనైక్కు ట్టశత్తై అణైవతైక్కు విరోధియామాపోలే.

వ్యా.—౧౬౧. “శేషియుడైయ విరుప్పత్తుక్కు డలాయ్ ఆత్మావుక్కు అలఙ్కారమాయిరుక్కిఱ శేషత్వమ్, భోగవిరోధియాక్కిఱపడి ఎఙ్ఙనే?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గనైక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

“స్త్రీక్కు అఙ్గనైక్కు ట్టశత్తై, నాయకన్-ఉకప్పుక్కు విషయముమామ్, అవళుక్కు అలఙ్కారముమామ్, ఇరున్దతేయాకిలుమ్, భోగదశైయిల్ ఆలిఙ్గన విరోధియామాపోలే, ఇతువుమ్ భోగవిరోధియామ్” ఎన్ఱవడి.

వ్యా.—త్తాలే, ‘ఆరుయిర్ప్పట్టతు ఎనతుయిర్ప్పట్టతు’ ౧ఎన్నుమ్పడి తన్-తిఱత్తిల్ మిక్కవుమ్ తాழనిన్ఱు, పరిమాఱుమవళవిల్,

‘నామ్ శేషభూతరన్ఱో? నమ్ శేషత్వత్తై నోక్క వేణ్డావో?’ ఎన్ఱు, స్వశేషత్వానుసన్ధానత్తాలే పిఱాకిలిత్తు, తనక్కత్తాన్ తేడుకిఱ శేషత్వమాకిఱ నన్మై, అనాదికాలమ్ ‘స్వతన్త్రోహమ్’ ఎన్ఱిరున్ద తీమైయోపాతి అవన్-భోగత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాయిరుక్కుమ్” ఎన్నై.

(తీమై) ఎన్ఱు, అకృత్యకరణాదికళైచ్చొల్లువమామ్.

అ.—(“ఎనతుయిర్ప్పట్టతు” ౧)=ఎన్నుడైయ ఆత్మవస్తువుక్కు వన్దహానియై;

(“ఆరుయిర్ప్పట్టతు” ౧)=“ఆరుడైయ ఆత్మవస్తు అడైన్దతు” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “ఆళ్కొళ్వానత్తు” ౧ ఇత్యాది పూర్వోత్తర సూక్తికళ్ణోక్త శేషశేషిభావవిపర్యయత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఇత్తైప్పఱ్ఱవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మిక్కవుమ్ తాழనిన్ఱు,) ఇత్యాది.

శేషత్వమ్ ప్రాయికమాక నైచ్యసహచరితమాక క్కాణ్గైయాలే, తత్సంభావితమానవంశత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామ్) ఇత్యాదినా.

(పిఱాకిలిత్తు)=నివర్తిత్తు.

“ఇతువుమ్, స్వాతన్త్ర్యవిశేషరూపమానాలుమ్, ఒరువనై శేషత్వజ్ఞాన యుక్తమాన ఇతుక్కు భగవచ్ఛేషత్వజ్ఞాన గన్ధవిధురమాన ప్రాచీన స్వాతన్త్ర్యమ్ దృష్టాన్తమాకలామ్”. ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

(అనాదికాలమ్) ఇతి అత్యన్తసంయోగే ద్వితీయా.

సప్తమ్యర్థత్తిలే ద్రమిడప్రథమైయాకిల్

“[తీమై] శబ్దమ్, లోకప్రసిద్ధార్థపరమాకలామ్” ఎన్గిఱార్, (తీమైఎన్ఱు, అకృత్యకరణాదికళై) ఇత్యాది.

అ.—౧౬౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (శేషి) ఇత్యాది.

“ఈశస్సర్వస్యజగతః’౨ఎన్ఱు, చేతనాచేతనఙ్గళుక్కు శేషత్వత్తై చ్చొల్లి, ‘ప్రభుఃప్రీణాతి’౩ఎన్గైయాలే, ‘శేషత్వమ్ ఆదరహేతు’ ఎన్ఱు లభిక్కిఱతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషియుడైయ విరుప్పత్తుక్కు) ఇత్యాది.

“కౌస్తుభత్తుక్కు ప్రభైపోలే, ఆత్మావుక్కు భగవత్-శేషత్వమ్ విచ్ఛిత్తి విశేషశబ్దితరసావహతా ప్రయోజకత్వేన అలఙ్కారవ్యపదేశార్హమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆత్మావుక్కు) ఇత్యాది.

ఇవై ఇరణ్డు విశేషముమ్, కఞ్చుకదృష్టాన్తబలలబ్ధమ్.

(అఙ్గనైక్కు) ఇత్యాదియిల్, కఞ్చుకార్పణాదికళుక్కు కర్త్రికాఙ్క్షైయిల్ కఞ్చుకార్పణరూపక్రియాసామర్థ్యత్తాలే “స్త్రీకర్తృకారకమ్” ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్.

“అణైవతైక్కు-ఇల్, నాయకనుక్కు కర్తృత్వమ్ ఔత్సర్గికమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్త్రీక్కు) ఇత్యాది.

(శట్టై)=కఞ్చుకి.

“ఇతు స్త్రీయినుడైయ అనన్యార్హతాప్రకాశకమాకైయాలే, నాయకప్రీతివిషయమాయిరుక్కుమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నాయకనుకప్పుక్కు) ఇత్యాది.

కఞ్చుకమ్ స్తనత్తుక్కావరణమానాలుమ్, అవయవిక్కు ఆభరణమ్ పోలే అలఙ్కారమాయిరుక్కుమే?.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవళుక్కు అలఙ్కారమామ్) ఇత్యాది.

౧॥ తి. వా. ౯-౬-౩.   ౨॥   ౩॥

17-1-1900.

౹౹౹ ఆలిఙ్గనవిరోధీ' తిహారవిశోపినార్పితః । సీతయానిజకణ్ఠేహి?'' ఇత్యాహ స్మకిలరాఘవః ? ॥. హారార్పణకర్తృతాతురాఘవస్యైవవివక్ష్యతే.

మూ.—౧౬. ''హారోఽపి'' ౧.

వ్యా. — ౧౬-౨, ''అఙ్గకుకుడలాన్గు అనుభవవిరోధియామ్'' ఎన్నుమిడమ్ శేషివచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (''హారోఽపి'' ౧) ఎన్ఱు.

''హారోఽపినార్పితఃకణ్ఠేస్పర్శసంరోధభీరుణా। ఆవయోరన్తరేజాతాః పర్వతాస్సరితోద్రుమాః'' ౧ ఎన్ఱు, ''ఆశ్లేషదశైయిల్ స్పర్శవిరోధియామ్'' ౧ఎన్నుమచ్చత్తాలే,

అ—౧౬-౨. ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణోపాదానమ్[''హారోఽపి'' ౧ ఎన్ఱు] ఎన్గిఱార్, (అఙ్గకుకుడలాన్గు) ఇత్యాది.

'' (అణైక్కై) ఎన్గి,అవిఖు, ఆలిఙ్గనజన్యసుఖపరమ్ '' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అనుభవవిరోధియామ్) ఎన్ఱు,ఖు.

'''వపురన్యలిప్తపరిరమ్భసుఖవ్యవధానభీరుకతయా న వధూః' ౨ ఎన్గి,అవిఖు, కవివచనమాకైయాలే, ఇత్తైప్పోల అనుభవరసికన్గాన శేషియినుడైయ వచనత్తైయే ఉదాహరిక్కైయుచితమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శేషివచనత్తాలే) ఎన్ఱు,ఖు.

ఉపాత్తప్రమాణప్రతీకత్తినుడైయ అవయవ్యుపాదానపూర్వకమ్ తదర్థమ్, (''హారోఽపినార్పితః'' ౧) ఇత్యాది.

''ఆవయోరన్తరేజాతాః పర్వతాస్సరితోద్రుమాః'' ౧ ఎన్ఱుమ్, ''సరిత్సాగరపర్వతాః'' ఎన్ఱుమ్, పాఠద్వయముణ్డు. ఇన్దవచనత్తిల్ వివక్షితాంశత్తుక్కు అర్థమ్, (ఆశ్లేష)ఇత్యాది ''హారత్తినుడైయ వస్తుసామర్థ్యత్తాలే, (స్పర్శ)పదమ్ ఆలిఙ్గనకాలికస్పర్శపరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆశ్లేషదశైయిల్) ఎన్ఱు,ఖు, (''సంరోధ'') శబ్దార్థమ్, (విరోధియామ్) ఎన్ఱు,ఖు.

(''భీరు'' ౧) శబ్దఫలితమ్, (అచ్చత్తాలే) ఎన్ఱు,ఖు.

'''వపురన్యలిప్తపరిరమ్భసుఖవ్యవధానభీరుకతయానవధూః' ౨ ఎన్ఱు, స్త్రీక్కు కర్తృత్వమ్ దృష్టమాకైయాలే, ఇఙ్గుమ్సామర్థ్యాల్ పిరాట్టిక్కు కర్తృత్వమ్ సిద్ధిక్కుమత్తు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (''భీరుణా'' ౧) ఎన్గి, అవిఖుక్కు అర్థమ్ (పిరాట్టి) ఎన్ఱు,ఖు.

వ్యా.—''పిరాట్టి తిరుక్కళుత్తిల్ ఒరుముత్తువడమిట్టవిడప్పెఱ్ఱదిల్లై'' ఎన్ఱార్, ఇత్తే పెరుమాళ్ ?.

''భీరుణా'' ౧ ఎన్గి,అలిఙ్గవ్యత్యయమ్ ఆర్షమ్: అన్ఱి, కేళ, (అఙ్గకుక్కిట్టగు అణైక్కైక్కు విరోధియామ్)

అ.—(''హారః'' ౧) ఎన్గి,అ ఏకవచనార్థమ్, (ఒరుముత్తువడమ్) ఇతి. [''అపి''] శబ్దార్థమ్ ఉమ్మై.

''లోకత్తిలే హారమ్వ్యవధాయకమానాలుమ్, ఇఙ్గుత్తైహారమ్, 'చిన్మయైస్స్వప్రకాశైశ్చ' ౩ ఎన్ఱు, చిన్మయమామ్,ప్రతిఘాతానర్హమాకైయాలే, వ్యవధానప్రసఙ్గమిల్లై:

ఇప్పడియిరున్దాలుమ్, భీత్యతిశయత్తాలే, అతువుమ్పూణ్పతిల్లై'' ఎన్ఱు, [''అపి''] శబ్దత్తుక్కు తాత్పర్యమ్.

''నార్పితః'' ౧ ఎన్గి,అవిఖుక్కు అర్థమ్, (పూణ్పతిల్లై) ఎన్ఱు.

''[''భీరు''] శబ్దమ్ పిరాట్టియైచ్చొల్లిఱ్ఱాకిల్, 'భీర్వా' ఎన్ఱిరుక్కవేణుమే?'' ఎన్న; (భీరుణాఎన్గి,అలిఙ్గవ్యత్యయమ్) ఇతి.

అత్రావఖు:—''పుంలిఙ్గమ్,ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్ వేదవత్ వ్యత్యయానుశాసనత్తాలే లిఙ్గవ్యత్యయాదికళ్ వరుమాకైయాలే, వరుమ్'' ఎన్ఱు,షడి.

(ఆర్షమ్)=ఋషిఃవేదః;

''వైదికప్రక్రియైయాలే సాధు'' ఎన్ఱు,షడి.

'''మనశ్శిలాయాస్తిలకోగణ్డపార్శ్వేనివేశితః' ౪ ఎన్ఱు,ప్రణయిత్వాతిశయత్తాలే పెరుమాళుక్కుపిరాట్టివిషయత్తిలే అలఙ్కర్తృత్వమ్శొల్లుకైయాలే, ఇఙ్గుమ్ హారార్పణకర్తృత్వమ్ పెరుమాళుక్కు కూడుమాకైయాలే, లిఙ్గబాధనమన్ఱిక్కే యోజిక్కలుమామ్'' ఎన్గిఱార్, అన్ఱి,క్కే) ఇత్యాది.

'''అఙ్గకుకుడలాక్కత్తాన్ తన్నక్కిట్టతు అణైక్కైక్కువిరోధియామ్' ఎన్ఱు, ఇవ్వళవుమ్ అఱివిక్కైయే ప్రయోజనమాకాదే, (అఙ్గకిక్కిట్టతు అణైక్కైక్కువిరోధియామ్) ఎన్నుమిడమ్ అఱివిక్కైమాత్రత్తైయే ప్రయోజనమాక్కినాల్, ప్రకృతార్థత్తుక్కు ప్రమాణతయా ఉదాహరణమాకలామ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గకిక్కిట్టతు) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ మా-ఘ-౯-౫౧. ౩॥ ౪॥ రా. సు. ౪౦-౫.

వ్యా.—ఎన్నుమిడమ్ అతివిస్తైయే ప్రయోజనమాకై, లిఙ్గానుగుణమాక పెరుమాళ్ తమ్మళవిలే యోజిక్కిఱవుమామ్.

౧౬౩. "ఆనాల్, పిన్నై పారతన్త్ర్యమే యోనల్లతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

మూ.—౧౬౩. పుణ్యమ్‌పోలే, పారతన్త్ర్యముమ్ పరానుభవత్తుక్కు విలక్కు

వ్యా. — (పుణ్యమ్‌పోలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి:

I. (పుణ్యమ్) ఎన్ఱిత్తు, [వా.౧౫౯-౧౬౦] కీழ్ (నన్మై)యెన్ఱిత్తుచ్చొల్లాలే శొన్న శేషత్వత్తై:

"అతు కీழ్ చ్చొన్నపడియే స్వనైచ్ఛానుసన్ధానత్తాలే ఇవన్ క్కైక్కు ఉప్పాయిక్కొణ్డు మాత్తాన పడి భోగవిరోధియాకానిఱ్కుమ్;

అప్పడియే, భోగదశైయిల్ అవనుక్కు ఎతిర్ విழికొణ్డా త్తే అచిత్తుప్పోలేకిడక్కైక్కు ఉప్పాన కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్ విழిసాపేక్షనాన ఈశ్వరనుడైయ భోగత్తుక్కు మిడఱుపిడియామ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—(లిఙ్గానుగుణమాక) ఎన్ఱత్తు, "పుంలిఙ్గత్తుక్కు అఙ్గత్వాశ్రయణమిన్ఱిక్కే" ఎన్ఱపడి.

(పెరుమాళ్ తమ్మళవిలే) ఎన్ఱత్తు, "'వక్తావానన్తస్మై ("తిరు'వా") ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తార్' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిక్కలామ్" ఎన్ఱపడి.

("తిరు") శబ్దాపేక్షితమాన విశేష్యమ్,

"సా చ అహం చ—ఆవామ్; తయోః ఆవయోః" ఎన్ఱు, పిరాట్టి సన్నిహితైయాకైయాలుమ్, పూర్వోక్తసామర్థ్యత్తాలుమ్, పిరాట్టియుమాకలామ్.

"ఇన్దసన్నిధియాలుమ్, పూర్వోక్తసామర్థ్యత్తాలుమ్, పుంలిఙ్గశ్రుతియాలుమ్, పెరుమాళుమాత్తల్, శ్రీపెరుమాళేయాత్తల్ ఆకలామ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧౬౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆనాల్ పిన్నై) ఇత్యాది.

"'శేషత్వమ్ పిణ్డాలికైక్కుమైప్పరణ వంశతోదోషమాకిఱతు; పారతన్త్ర్యమ్ పిన్నైక్కార్త్తెఙ్ఙనే గుణమాయిరుక్కుమో?' ఎన్న" ఎన్ఱపడి.

[పుణ్య] శబ్దవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుణ్యమెన్ఱిత్తు) ఇత్యాదినా.

"సిద్ధాంశత్తైదృష్టాన్తీకరిత్తుక్కొణ్డు సాధ్యాంశత్తైసారిక్కైయుచితమాకైయాలే, [పుణ్య] శబ్దమ్ శేషత్వపరమ్;

అతుక్కు [పుణ్య] శబ్దత్తాలే నిర్దేశముమ్, పూర్వవాక్యత్తిలే [నన్మై,] శబ్దత్తాలే నిర్దిష్టమాకైయాలే:

అతుత్తానుమ్, 'యత్ త్వత్-ప్రియం, త దిహ పుణ్యమ్'; ౧ ఎన్ఱు, సిద్ధసాధ్యపుణ్యసాధారణ 'పుణ్య' పదప్రవృత్తినిమిత్తమ్;

అ—భగవత్ప్రియత్వమాకైయాలుమ్, తాదృశప్రియత్వమ్ శేషత్వత్తుక్కుణ్డాకైయాలుమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీழ్ నన్మై, ఎన్ఱిత్తుచ్చొల్లాలే శొన్న శేషత్వత్తై) ఎన్ఱు.

(ఎతిర్ విழి) యావతు:—భోగదశైయిల్ శేష్యభిప్రాయానుగుణమాక తానుమ్ శిఱిత్తువ్యాపరిక్కై.

(మిడఱుపిడి) ఎన్ఱత్తు, "భోజనసమయత్తిల్ గలనిరోధమ్ పోలే" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల్, తాழ్వినిన్ఱు పరిమాఱుకిఱవనుక్కు నైచ్యహేతు శేషత్వమ్ భోగవిరోధియాకిఱాప్పోలే, భోగదశైయిలివనుడైయ ప్రతిప్రవృత్తిసాపేక్షనానవనుక్కు ప్రతిప్రవృత్తివిరోధియాన పారతన్త్ర్యవిశేషమ్, భోగవిరోధియాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

"'పుణ శుభకర్మణి' ౨ ఎన్ఱిత్తాతువిన్ మేలే బాహులకమాయ్ భావేత్యప్రత్యయమాత్తల్, .

భావార్థకణ్యత్ ప్రత్యయమ్వన్దు బహులమాక గుణాభావమాత్తల్ వన్దు, (పుణ్య) శబ్దమ్ నిష్పన్నమ్" ఎన్ఱిత్తు వ్యుత్పత్తిపక్షత్తైయవలమ్బిత్తు,

అత్ర కేవలశేషస్వం పుణ్యశబ్దార్థ ఉచ్యతే। అథవా పుణ్యశబ్దేన సత్కర్త్రై వాభిధీయతే॥ తత్ యథేశప్రాప్తిరోధి, తథేయం పరతన్త్రతా।

అథ వృత్తిపరిచ్ఛేదాత్మకే

ద్వితీయపరిచ్ఛేదే

ప్రథమప్రకరణప్రారమ్భః—

మీ—౧౬౩. ఏవం భక్తి ప్రపత్తిలక్షణయోః పుణ్యపాపయోః స్వభోక్తృత్వలక్షణ స్వాతన్త్ర్యభినివృత్తిఫలకత్వాత్ భగవద్భోగవిరోధిత్వేన త్యాజ్యత్వముక్తమ్;

తత్-ప్రసఙ్గేన పరగతస్వీకార ఫలభూతపారతన్త్ర్యాభినివృత్తేరపి పరానుభవ విరోధిత్వాత్ అపురుషార్థత్వమాశఙ్క్య సిద్ధాన్తే ఫలస్వరూపం శోధయతి, (పుణ్యమ్) ఇత్యాది.

సఙ్గతిస్ప్రసక్తిః

సంశయస్తు:—

"పారతన్త్ర్యస్య భోగవిరోధిత్వం (1) సంభవతి?,

(2) ఉత న?" ఇతి.

తదర్థమ్ "కర్మకృతం కాదాచిత్కానిష్టత్వం భోగ్యేషు (3) సంభ

ఉత న?" ఇతి.

యదా న సంభవతి,

తదా సంభవతి,

తదా తస్య భోగవిరోధిత్వం సంభవతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

"పారతన్త్ర్యస్య ఈశ్వరానభిమతత్వం నైవ యుజ్యతే;

తన్నివృత్తేస్స్వాహర్దమారభ్య ఈశ్వరేణైవ సాధితత్వాత్:

నచ, "సర్వస్యాపి కాదాచిత్క ప్రియతయా పారతన్త్ర్యమపి కదాచిత్ తస్యాప్రియం భవతి' ఇతి వాచ్యమ్

కాదాచిత్కప్రియస్య కర్మకృతత్వేన తదయోగాత్:

నిత్యాత్మాలఙ్కారభూతస్య నిత్యపారతన్త్ర్యస్య జ్ఞానానన్దాదివత్ నిత్యభోగ్యత్వాత్:" ఇతి.

వ్యా.—II. అన్ఱి, కే(ళ్), "(పుణ్యమ్) ఎన్ఱు, అత్తు, సత్కర్మత్తైయామ్,

అత్తు, యాతొరుపడి పాపత్తిన్ కాట్టిల్ వ్యావృత్తమాయిరుక్కచ్చెయ్తే భగవత్-ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకమాకానిఱ్కుమ్;

అప్పడియే, ఇవనాల్ కైక్కొళ్ళప్పట్ట శేషత్వత్తిన్ కాట్టిల్ అదిస్తుప్పాలే, ఎతిర్ త్తలైయిట్టత్తు వన్దాలాయిరుక్కైక్కు ఉప్పాన్ఱైయాలే వ్యావృత్తమాన పారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్ విచ్చికొడుక్కైక్కు ఉప్పిల్లామైయాలే, పరనుడైయ వనుభవత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమామ్" ఎన్నవుమామ్.

అ.—యోజనాన్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱి, కే(ళ్) పుణ్యమ్ ఎన్ఱు అత్తు సత్కర్మత్తైయామ్) ఇత్యాదినా.

(పాపత్తిన్ కాట్టిల్ వ్యావృత్తమాయిరుక్కచ్చెయ్తే) ఎన్ఱు,

"శాస్త్రబోధితఫలహేతుత్వేన స్వసజాతీయమాయ్, దుఃఖహేతువాన పాపత్తిన్ కాట్టిల్ సుఖహేతుతయా విలక్షణమాయిరుక్కచ్చెయ్తే" ఎన్ఱపడి.

"పుణ్యపాపే విధూయ"[1] ఎన్ఱు అవిత్తైయుటోపాడు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్ప్రాప్తి) ఇత్యాది.

(ఇవనాల్ కైక్కొళ్ళప్పట్ట) ఇత్యాది:—

అత్రావత్తు:—

"తాన్ నిత్య, పరిమాణుక్కైక్కు ప్రతిబన్ధకమాన్నైచ్చ్యానుసన్ధానహేతు శేషత్వాపేక్షయా పరాభిప్రాయ విపరీతప్రవృత్త్యభావప్రయోజకత్వేన విలక్షణమాన పారతన్త్ర్యముమ్, శేషికు ఇత్తలైయిల్ ప్రతిప్రవృత్త్యపేక్షై ఉదిక్కైయిల్ తాదృశప్రతిప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధకమాకైయాలే, శేషిభోగప్రతిబన్ధకమామ్" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిలే [పరానుభవ] శబ్దమ్, షష్ఠీతత్పురుషః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పరనుడైయ వనుభవత్తుక్కు) ఎన్ఱతు.—

౧॥ ముణ్డకఉ. ౩-౧-౩.

అతః కేవలశేషత్వం పారతన్త్ర్యం చ సర్వదా। అన్యోన్యసహితం స్యాచ్చేత్ ఈశభోగవిరుద్ధతామ్॥ వ్రజేదతః ప్రపన్నానాముభయం చ వివక్షితమ్॥

వ్యా.—"ఇత్తాల్, కేవలశేషత్వముమ్, కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, ఒరోరాకారఙ్గళాలే భోగవిరోధియాకైయాలుమ్;

పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన శేషత్వమే ఉద్దేశ్యమ్" ఎన్నై.

౧౬౪. ఇప్పడియుపేయదశైయిల్,

అ.—"దృష్టాన్తత్తిల్, పుణ్యత్తుక్కు, (౧) శాస్త్రబోధితఫలహేతుత్వేన పాపత్తోడే సాజాత్యముమ్, (౨) సుఖహేతుత్వేన తద్వైజాత్యముమ్, (౩) భగవత్- ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకత్వేన అధికారివిశేషత్తైప్పఱ్ఱ సామ్యముమ్, ఆనాప్పోలే,

దార్ష్టాన్తికత్తిలుమ్, పారతన్త్ర్యత్తుక్కు, (౧) శేషిప్రియత్వేన శేషత్వత్తోడే సాజాత్యముమ్, (౨) నైచ్యానుసన్ధాన ప్రతిబన్ధకత్వేన తద్వైజాత్యముమ్, (౩) శేష్యభిప్రేతభోగవిరోధిత్వేన తత్సామ్యముమ్, ఉణ్డాకైయాలే,

స్వసజాతీయప్రతియోగిక వ్యావృత్తిమత్త్వే సతి, ధర్మాన్తరప్రయుక్తతత్ప్రతియోగిక సామ్యవత్త్వమ్, పుణ్యపారతన్త్ర్యరూప ఉపమానోపమేయఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఫలితార్థత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.
కేవలత్వమ్, అన్యోన్యాసహకృతత్వమ్.
(ఒరోరాకారఙ్గళాలే) ఎన్ఱతు, "యథాక్రమమ్ శేష్యనభిమతనైచ్యానుసన్ధానహేతుత్వేనవుమ్, తదభిమతప్రతిప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధహేతుత్వేనవుమ్" ఎన్ఱపడి.

(పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన) ఇత్యాది:—
ఆకూతవతు:—"పరాభిప్రేతప్రవృత్తినిమిత్తకత్వరూపపారతన్త్ర్యసహకృత పరాతిశయాధాయకత్వరూప శేషత్వమే ఆదరణీయమ్" ఎన్ఱపడి.
౧౬౪. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇప్పడియుపేయదశైయిల్) ఇత్యాది.

మూ.—౧౬౪. గుణమ్పోలే దోషనివృత్తి.

వ్యా.—శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళ్ పరానుభవత్తుక్కు విలక్కాయ్ప్పడియై అరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్ ప్రాప్తిదశైయిలివనుడైయ నిర్బన్ధమూలమాక ఉణ్డాన దోషనివృత్తి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కాయ్ప్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణమ్పోలే దోషనివృత్తి) ఎన్ఱు.
(గుణమ్) ఎన్గిఱతు, కీఴ్ విరోధియాకచ్చొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళిరణ్డైయుమ్.

అ.—"ఉపాయాధికారానుప్రవిష్ట స్వగతస్వీకారదోషత్వచిన్తా ప్రసఙ్గత్తాలే ఉపేయాధికారానుప్రవిష్ట శేషత్వపారతన్త్ర్య విశేషఙ్గళినుడైయ దోషత్వమ్ చిన్తితమ్:
తత్ప్రసఙ్గాత్ తదుభయదశాన్తరాలభూత ప్రాప్తిదశానుప్రవిష్టత్తినుడైయ పరానుభవప్రతిబన్ధకత్వ రూపదోషత్వంచిన్త్యతే" ఎన్ఱు, సఙ్గతిసూచనమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

కిఞ్చ:—"శేషత్వపారతన్త్ర్యరూపగుణత్తుక్కు పరానుభవప్రతిబన్ధకత్వ ప్రతిపాదన ప్రసఙ్గత్తాలే దోషనివృత్తిక్కుమ్ పరానుభవప్రతిబన్ధకత్వమ్ శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుమ్, సఙ్గతి సూచనమ్ కణ్డుకొళ్వతు.—
ఇవై ఇరణ్డుమ్, (ఉపేయదశైయిల్), (ప్రాప్తిదశైయిల్), ఎన్ఱ పదఙ్గళాలుమ్, (శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళ్), (దోషనివృత్తి) ఎన్ఱ పదఙ్గళాలుమ్, సూచితఙ్గళిఱే.

[గుణ] శబ్దవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణమ్ ఎన్గిఱతు) ఇత్యాదినా.
(కీఴ్ విరోధియాకచ్చొన్న) ఎన్ఱతు, "కేవలశేషత్వముమ్, కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, భోగవిరోధియాకచ్చొల్లప్పట్టతిఱే?, అప్పడిప్పట్ట" ఎన్ఱపడి.
"విరోధిక్కు గుణత్వమ్ వ్యాహతమ్;

వ్యా. ఇవైఇరణ్డుమ్, ఆత్మావుక్కు అన్తరఙ్గగుణ మాయిరుప్పదు?

ఇదుపోలే (దోషనివృత్తి) ఎన్ఱదు, "ఇవ్వాత్మగుణ ద్వయముమ్ కీழ్చ్చొన్నపడియే,యాత్తొరుపడి పరామభ వత్తుక్కు విలక్కాక్కైయాలే,

"అప్పడియే, ఇవన్ నిర్బన్ధిత్తు ప్పణ్ణువిత్తుక్కొళ్ళుకైయాలే ప్రకృతిసంబన్ధమాకియదోషత్తినుడైయ నివృత్తియుమ్, చరమశరీరమాకైయాలే. ఇత్తోడేకూటిత్తునాల్ వైత్తు అనుభవిక్కు ఇచ్ఛైకిఱ అవనుడైయ అనుభవత్తుక్కు విలక్కాకుమ్" ఎన్నై.

(గుణమ్పోలే) ఎన్ఱు, పారతన్త్ర్య మొన్ఱైయుమ్ దృష్టాన్తికఱుక్కత్తావుమామ్.

అ.—ద్వయోః ఏకత్వముమ్ అనుపపన్నమ్" ఎన్ఱి,ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైరణ్డుమ్) ఇత్యాది.

అత్తావతు:—

"శేష్యభిప్రాయదశైయిల్ స్వాశ్రయోత్కర్షావహత్వరూపముణ త్వమ్ ఇవఱ్ఱుక్కుణ్డాకైయాలే గుణత్వమ్ వ్యాహతమన్ఱు:

ఇవై స్వరూపేణ ఇరణ్డాయిరున్దాలుమ్, ఈశ్వరవ్యావృత్తిరూప స్వాశ్రయోత్కర్షావహత్వముమ్, జ్ఞానానన్దత్వాపేక్షయా ప్రాథమ్యముమ్, ఒన్ఱాయిరుక్కైయాలే, ఇవఱ్ఱుక్కు అన్తరఙ్గగుణత్వమ్ ఏకమాకైయాలే, 'జాత్యాకృతివ్యక్తయః పదార్థః' * 'వేదాః ప్రమాణమ్' † ఇత్యాదికళిల్ పోలే ఏకత్వముముపపన్నమ్:

అన్ఱియిక్కే, ముముక్షుప్పడియిలే, 'స్వరూపముమ్, స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యముమ్,' ౧ ఎన్ఱు, ప్రణవనమఃప్రతిపాద్యజ్ఞాన శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళుక్కు 'స్వరూపముమ్' ఎన్ఱు, ఏకవచనాన్త 'స్వరూప' శబ్దత్తాలే అభిధానమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౦

పదార్థత్తైచ్చొల్లి, వాక్యార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇదుపోలే) ఇత్యాదినా.

ప్రత్యేకగుణత్వాభిప్రాయత్తాలే, (ఇవ్వాత్మగుణద్వయముమ్) ఎన్ఱదు.—

"ఆత్మగుణయోఃద్వయమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౫

అన్ఱిక్కే "'ఇవ్వాత్మగుణమాన ఇద్వయముమ్' ఎన్ఱాయ్, పూర్వవత్ గుణత్వమ్ ఒన్ఱు," ఎన్ఱపడియాకవుమామ్.

"[వా. ౧౬౭] ["మస్గవోట్టు",౨] ఇత్యాది ప్రమాణోదాహరణబలత్తాలుమ్, [వా. ౧౬౮] [వేర్చ్చ్యాదుమవర్] ఇత్యాదిదృష్టాన్త

† శ్రీరంస్త. ఉ. ౧౯.

౧॥ ముముక్షుప్పడితిరుమన్త్రప్రకరణమ్. వా. ౨౬.

*॥ తి, వా. ౧౦. ౭-౧౦.

అ.—బలత్తాలుమ్, [దోషనివృత్తి] శబ్దమ్, అనుదయసంశయవిపర్యయాదిరూప స్వాశ్రయాపకర్షావహత్వప్రయుక్త దోషశబ్దవాచ్యతాక ప్రకృతిసంబన్ధత్తినుడైయ నివృత్తిపరమ్;

అతఏవ అన్దదోషనివృత్తియిలే శేష్యనిష్ఠ ప్రార్థనాత్కట్యరూప నిర్బన్ధమూలకత్వముమ్ లబ్ధమ్': ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్పడియే ఇవన్ నిర్బన్ధిత్తుప్పణ్ణువిత్తుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఇత్యాది.

"శేషత్వమ్, తాన్ఱనిన్ఱు, పరిమాఱుకైయిలుమ్, పారతన్త్ర్యమ్ ఎతిర్విழైకొడుక్కైయిలుమ్, విలక్కానాప్పోలే,

నిర్బన్ధమూలకప్రతిబన్ధక నివృత్తి ఎవ్వఴియాలేవిలక్కాకై" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (చరమశరీరమాకైయాలే) ఇత్యాది.

"చరమశరీరత్తుక్కు ఇవనభిప్రాయత్తాలే దోషత్వముమ్, [౨౦ అవనభిప్రాయత్తాలే అనుభావ్యత్వముమ్," ఎన్ఱు కరుత్తు.

"[వా. ౧౬౦] తీమైయోపాత్రినన్ఱై,, [వా. ౧౬౩] పుణ్యమ్పోలే పారతన్త్ర్యమ్, గుణమ్పోలే దోషనివృత్తి], ఎన్ఱు, రశనోపమావ్యఞ్జన స్వారస్యత్తాలుమ్,

[గుణమ్] ఇతి ఏకవచనస్వారస్యత్తాలుమ్, [గుణ] శబ్దమ్ పారతన్త్ర్యమాత్రపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [గుణమ్పోలే] ఎన్ఱి,అదిక్కు యోజనాన్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణమ్పోలేఎన్ఱు, పారతన్త్ర్య మొన్ఱైయుమ్) ఇత్యాది.

పూర్వపూర్వవాక్యత్తిల్ ఉపమానతయానిర్దిష్టత్తుక్కు ఉత్తరోత్తరవాక్యత్తిల్ వస్త్వన్తరఙ్గళై ప్పఱ్ఱి 'ఉపమేయతయా నిర్దేశమ్ రశనోపమా" ౩ ఎన్ఱు, ఆలఙ్కారికర్ శొల్లువర్కళ్

౩॥

మీ.—సిద్ధాన్తస్తు:—

''అలఙ్కారభూత హారాదేశ్చాక్షుషప్రీతిహేతుత్వేఽపి ఆలిఙ్గన విరోధిత్వాత్ అకర్మనిమిత్తమేవ ప్రతికూలత్వందృష్టమ్;
తద్వత్, కేవలపారతన్త్ర్యస్యాపి చేతనభోగవిరోధిత్వందృష్టమ్;
కుసుమాదేస్సారభ్యవత్ భోక్తృత్వస్య చేతనస్వరూప భోగ్యతావహత్వాత్:

తస్మాత్, కేవలభోక్తృత్వమపి అపురుషార్థః:
కేవలపారతన్త్ర్యమపి అపురుషార్థః:
కింతు, భోక్తృత్వేసతి, పారతన్త్ర్యమ్:
నచవిరోధో భోక్తృత్వే;
అస్యాపితద్భోగాఙ్గతా కరణరూపత్వాత్'': ఇతి.

మీ—౧౯౪. ఏవం స్వమతే ఇష్టప్రాప్తేశ్శోధితత్వాత్ ప్రసఙ్గాత్ అనిష్టనివృత్త్యంశమపి శోధయతి, (గుణ) ఇతి.—
అత్రప్రసక్తానుప్రసక్త్యాసఙ్గతిః.
సంశయస్తు:—
'''పరాఙ్కుశాదీనాంవిగ్రహాః ఈశ్వరభోగ్యా (1) నభవతి?,
(2) ఉతభవతి?' ఇతి:

తదర్థమ్,' ''అనశ్నన్నన్యోఅభిచాకశీతి'' ౧ ఇతి, చేతనకర్మానుగుణంపరిణతేసర్వత్రప్రాకృతే ఈశ్వరస్య (3) భోగనారంభవతి?,
(4) ఉతన?' ఇతి:

తదర్థమ్, 'తత్త్వదర్శివచనం, (5) జ్ఞానిదేహవ్యతిరిక్త ప్రాకృత భోగనిషేధపరత్వం శ్రుతేరవగమయతి?,
(6) ఉతన?' ఇతి:
తదర్థమ్, 'పరాఙ్కుశాదీనాందేహస్థితిః, (7, కర్మాయత్తా?,
(8) ఉత ఈశ్వరాయత్తా?' ఇతి.
తదర్థమ్, 'తాదృశనిరతిశయప్రీతిః, ఈశ్వరస్య (9) సంభవతి?
(10) ఉతన?' ఇతి.
యదానసంభవతి,

మీ.—తదా 'తచ్ఛరీరాణామ్ ఈశ్వరేచ్ఛాఽధీనస్థత్వాత్, సాధ్యత్వాభావే కర్మనిమిత్తత్వసంభవాత్, తత్త్వదర్శివచనం, శ్రుతేః జ్ఞానిదేహ వ్యతిరిక్త ప్రాకృతభోగ నిషేధపరత్వంనావగమయతి' ఇతి జ్ఞాని విగ్రహాః ఈశ్వరస్య భోగ్యానభవతి:

యదా, జ్ఞానిషు ఈశ్వరస్య నిరతిశయప్రీతిస్సంభవతి,
తదా, 'తచ్ఛరీరాణాం ఈశ్వరేచ్ఛాధీనస్థత్వాత్, కర్మనిమిత్తత్వాభావేన తత్త్వదర్శివచనమ్, శ్రుతేస్సంకోచకమ్': ఇతీశ్వరస్య జ్ఞాని విగ్రహాఽనుభవస్సంభవతి'' ఇతి.
పూర్వపక్షస్తు:—

''జ్ఞానివిగ్రహస్య ఈశ్వరభోగ్యత్వమ్ అనుపపన్నమ్;
'ప్రియోహిజ్ఞానినోఽత్యర్థమ్' ౨ ఇత్యాదౌ ఆత్మస్వరూపస్యప్రీతి విషయతోక్త్యా, మాంసాసృగాదిమయదేహస్య భోగ్యతానుపపత్తేః:
దేహారమ్భస్థిత్యోః కర్మకృతత్వేన చేతనకర్మానుగుణం పరిణతే ప్రాకృతే ఈశ్వరస్యభోగానపేక్షాయాః 'అనశ్నన్' ౧ ఇత్యాదిసిద్ధత్వాచ్చ:

నచతత్త్వదర్శివచనాత్తత్సిద్ధిః;
ప్రత్యక్షశ్రుతిబాధేన తద్వచనస్య భగవత్ప్రీతి ప్రశంసాపరత్వాత్:
నచ ఈశ్వరాయత్తత్వం తద్విగ్రహస్య;
ఆరంభకప్రారబ్ధనాశే అన్యైనస్థిత్యయోగాత్:
నచ ఈశ్వరస్య సత్యసఙ్కల్పత్వాత్ తద్విగ్రహస్థాపనోపపత్తిః;
'జ్ఞానిసంబన్ధినిహేయదేహేపిప్రీతిః పర్యవస్యతి' ఇత్యత్రమానాభావాత్:
తస్మాదిదమనుపపన్నమ్'' ఇతి.
సిద్ధాన్తస్తు:—

''జ్ఞానివిగ్రహస్యభగవద్భోగ్యత్వముపపద్యతే ఏవ;
'పత్రంపుష్పంఫలంతోయమ్' ౩ ఇత్యాదిభిః పరంపరయాజ్ఞాని సంబన్ధినామపి ప్రాకృతద్రవ్యవిశేషాణాం భగవద్భోగ్యతాయాః ప్రతిపాదితత్వేన సాక్షాత్సంబన్ధినోవిగ్రహస్య తద్భోగ్యతాయాః కైముత్యసిద్ధత్వాత్:

౧॥ ముణ్డకోపనిషది. ౩-౧-౧.

౨॥ గీ. ౭-౧౭.

౩॥ గీ. ౯-౨౬.

ఇతిచేన్నైవతస్సుకం; వత్రాపిస్వపివిస్తుషు। ఈట్ - ప్రీతివిషయత్వోక్తేః, కింపునర్న్యాయతస్తథా॥ జ్ఞానదేహే ప్రాకృతేపి ప్రీతిరీశస్యజాయతే।

మీ.—అనుగృహీతంచ శ్రుతప్రకాశికాయామ్:—

'పుణ్యక్షేత్రాదిషు భగవతః ప్రీతిః స్వస్మిన్ ప్రీతిమత్పురుషవర్ణాశ్రా;

పత్రపుష్పాదిషు తత్సంబన్ధనిబన్ధనేన': ఇతి:

నచైవమ్ 'అసక్నన్' ౧ ఇత్యాది ప్రమాణవిరోధః:

తేషాం ప్రమాణానాం కర్మఫలభోగ నిషేధమాత్రపరత్వాత్:

అన్యథా భగవతః సర్వైః కర్మ సమారాధ్యత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్:

ఏతేన ప్రాకృత ద్రవ్యస్య భగవద్భోగ్యత్వాసంభవశఙ్కాపి ప్రత్యుక్తా:

'వపాపరిమళోల్లాస వాసితాధరపల్లవమ్' ౨ ఇతి యాగీయమాంసాదీనామపి భగవద్భోగ్యతాయాస్సంప్రతిపన్నత్వాత్:

నచ, 'శాస్త్రబలాత్, భగవతో వపాదిభోక్తృత్వ సిద్ధావపి జ్ఞానవిగ్రహభోగ్యత్వ మప్రామాణికమేవ' ఇతివాచ్యమ్;

బాధకవిరహే సతి పూర్వోక్తకైముతిక న్యాయస్యైవ తత్ర ప్రమాణత్వాత్:

నచ, '"విశుద్ధదన్తవసనో నిర్మలీకృతవిగ్రహః। శుద్ధోదక్షుప్రసన్నాత్మా యథాలబ్ధైస్సమర్చయేత్॥" ౩ ఇత్యాదిభిః బాహ్యాభ్యన్తరశుద్ధివిశిష్టస్య ధూపశుద్ధ్యాదినిర్మలీకృత విగ్రహవిశిష్టస్యైవ భగవదారాధనార్హతోక్తిబలేన ప్రాకృతజ్ఞానవిగ్రహస్య భగవదనభిమతత్వసిద్ధ్యా తద్భోగ్యత్వానుపపత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

తేషాంశాస్త్రాణామత్యర్థప్రియత్వ రహితాధికారి మాత్రవిషయత్వాత్:

లోకేవిషయప్రవణానాంస్వాభిమత విషయోజ్జ్వల్యకర ఆభరణానభిమతేః, తదనౌజ్జ్వల్యకరమలాభిమతేశ్చ, అనుభావికతయా భగవతో భక్తవిషయే తాదృశాకారవైధుర్యోక్తౌ తస్యభగవత్ప్రియతమస్యైవ అసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్:

నహిదోషేగుణబుద్ధ్యభావేసతి ప్రీత్యతిశయ ఉపపద్యతే?:

యథోక్తం శేషలక్షణశ్రుత ప్రకాశికాయామ్:—

'సంబన్ధవిశేషాన్వితేషు ప్రీతిఃస్నేహః,

మీ —యస్యవిపాకాః, "అస్థానభయశఙ్కిత్వమ్, దోషానవభాసః దోషేపిగుణబుద్ధిః," ఇత్యాదయః' ౪ ఇతి:

ఏతేన, దోషేగుణత్వబుద్ధేర్ దోషరూపతయా భగవతితదసంభవోక్తిర్నిరోత్సారితా;

స్నేహవిపాకరూపాయాస్తస్యా గుణాన్తర్గతత్వేన భగవతితదభావేతస్యాఖిలకల్యాణగుణాకరత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్:

నచ కామినీకాముకయోర్ దోష భోగ్యత్వపర్యన్తస్నేహదర్శనమాత్రేణ 'లోకవిలక్షణయోః భగవద్భక్తయోరపితద్వత్త్వావస్థనమనుపపన్నమ్' ఇతిశఙ్క్యమ్;

'యాప్రీతిరవివేకానాం విషయేష్వనపాయినీ' ౫ ఇతిభగవద్భక్తయోః కామినీకాముక పరస్పరప్రీతితుల్య ప్రీతిమత్తాయాః ప్రమాణసిద్ధత్వాత్:

ఉకారేణతయోర్ భర్తృభార్యాభావసంబన్ధాభిధానాత్:

'పతింవిశ్వస్య' ౬ ఇత్యాదిభిఃతద్వ్రీడీకారాచ్చానుపపత్త్యభావాత్:

కించ జనకతనయాకృతస్య స్వమలాపనయనస్య 'దీపోనేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసిమేదృఢమ్' ౭ ఇతి భగవద్వ్యజనకతోక్త్యా తద్బలేనాపిమలరూపజ్ఞానవిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ.

నచ, 'భగవతస్స్వదివ్యమహిషీ విషయే తాదృశప్రావణ్యసంభవేపి భక్తవిషయే తన్నసంభవతి' ఇతిశఙ్క్యమ్;

'త్వయికించిత్సమాపన్నే కింకార్యంసీతయామమ। దేశేదేశే కళత్రాణి', ౮ 'త్వాంవానీతే! సలక్ష్మణామ్' ౯ ఇత్యాదినా భక్తానాందివ్యమహిష్యపేక్షయానిరతిశయప్రియత్వ సిద్ధేః:

నచ, 'ఏవంభగవద్బుద్ధ్యా జ్ఞానవిగ్రహస్యభోగ్యత్వసంభవేపి చేతనబుద్ధ్యా తస్యహేయత్వావశ్యకత్వేన నప్రకృతార్థసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

చేతనబుద్ధ్యాపి భగవదిచ్ఛాయా ఏవ అనువర్తనీయత్వేన విరోధాభావాత్:

'ఇస్నాతాద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారంరాఘసాధిప' ౧౦ ఇతిసీతావచనేన సర్వాత్మనాశేషిచిత్తానువర్తనావశ్యం భావస్య దర్శితత్వాత్:

౧॥ పు. ౪౯౪, ౧౫-నోట్సు. ౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥ ౬॥ మహానారాయణీష. ౧౧-౩.

౭॥ రా. యు. ౧౧౮-౧౭. ౮॥ రా. యు. ౪౧. ౪. ౯॥

౧౦॥ రా. యు. ౧౧౭-౧౦.

స్నాతాయెదేహశుద్ధ్యర్థంపత్రైవ్రరామశ్చకోవహ!।. “తథాఘ్ఛతోపివత్వాన్గ్నంస్క,నభక్తవిషయేతథా॥” ఇత్యేవంతునవక్తవ్యం;“త్వయికించిత్”

మీ.—అపిచ శ్రీద్రవిడసామదశమశతకే సప్తమదశకే శ్రీ-ఉ జ్ఞ్కశమునిభిః, స్వజిహాసితమలమయ దేహవిషయే భగవతోఽనరంశయా ఖనివేశవిశేషాణాంస ప్రపఞ్చమనుగృహీతత్వేనదత్బలేనాపి జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర దుర్వారైవ:

నచ, ‘తస్య “అనశ్నన్నన్యో” ౧ ఇత్యాదిప్రత్యక్షశ్రుతివిరోధ పరిహారాయ అన్యథానయనమావశ్యకమ్’ ఇతివాచ్యమ్;

“‘సంభోగప్రాప్తిః” ఇతిచేన్న; వైశేష్యాత్:’ ౨ ఇత్యాదిషు తస్యశ్రుతివచనస్య కర్మఫలభోగమాత్రపరతాయా దర్శితత్వేన[౧౦ తద్విరోధాభావాత్:

నచ, కర్మారబ్ధదేహభోగస్య కర్మఫలభోగరూపత్వమవర్జనీయమ్;

తథాసకలలీలావిభూతిమనుభవతాం ముక్తానాం కర్మఫలాను భవప్రసఙ్గాత్:

‘ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యై శ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య’ ౩ ఇతి శేషిత్వేన లీలావిభూతిభోక్తుర్భగవత స్తత్ప్రసఙ్గాచ్చ:

అథాస్తువా, ‘అనశ్నన్నన్యో’ ౧ ఇత్యాదేః ప్రాకృతభోగ సామాన్య నిషేధవాచిత్వమ్;

తథాపి, తస్యనిరుక్తద్రావిడసామవచనబలాదేవ అన్యథా నేయత్వేన జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ: [౨౦

జ్ఞానివిషయకద్రావిడ సామవచనస్య విశేషవచనరూపత్వేన ప్రబలతయా ‘అనశ్నన్నన్యో’ ౧ ఇతిసామాన్యనిషేధస్య జ్ఞానివిగ్రహ వ్యతిరిక్తవిషయతాయా అవశ్యాశ్రయణీయత్వాత్:

సర్వవేదమూలభూత ప్రణవమన్త్రశేషమన్త్రరత్న వివరణభూత ద్రావిడసామవచనస్య భర్తృభార్యాభావసంబన్ధగ్రాహక ప్రణవమధ్య మాక్షరాత్మకప్రబలప్రమాణానుగృహీతత్వేన ప్రబలత్వాచ్చ:

‘బహుస్యాంప్రజాయేయ’ ౪ ‘కరణంకారణంకర్తావి కర్తా’ ౫ ‘వ్యసనేషుమనుష్యాణాం భృశంభవతిదుఃఖితః। ఉత్సవేషుచసర్వేషు పితేవపరితుష్యతి’ ౬ ‘సంబాహుభ్యాంనమతి’ ౭ ‘తద్విశ్వముపజీవతి’ ౮ ‘సఏకాకీనరమేత’ ౯

మి.—ఇహ ప్రాకృతజగద్విషయే భగవతిస్వంశ్లేషవిశ్లేషాది సుఖదఃఖతా యాబహుప్రమాణసిద్ధత్వేనభూయసాన్యాయేన ‘అనశ్నన్’ ౧ ఇత్యాదే రే. అన్యథానయనావశ్యంభావాత్ తథాసంకోచసహస్య తస్యైవాన్య థానే ... చ్చ:

నను! ద్రావిడసామస్సరు కదశకోపాన్త్యగాథాయాం భగవతా పరాఙ్కుశే బలాత్కారేణమలమయస్వదేహాత్మక దోషనివృత్తి సం పాదనస్యదర్శితతయా తద్బలేన జ్ఞానివిగ్రహస్య వస్తుతోభోగ్యత్వా భావసిద్ధ్యాతద్బలాద్భోగ్యత్వసిద్ధివచనం విరుద్ధమ్?’ ఇతిచేన్న; [౧౦

తత్ర పరాఙ్కుశాదైర్యస్స్వవిగ్రహస్య స్వేనసహైవ పరమపద ప్రాపణమాత్రస్యైవనివారితత్వేన తద్భోగప్రతిషేధాభావాత్:

నతావన్మాత్రంకృతమ్: కిమితిచేత్ శ్రూయతామవధానేన:—

ఏతత్పూర్వదశక ప్రథమగాథాయాంహి పరాఙ్కుశస్య పరమ పదప్రాపణవిషయే భగవతఃస్వరుచిమన్తరేణ, ‘కేవలంపరాఙ్కుశార్య నియమనానువిధానమేవ కర్తవ్యమ్’ ఇతివ్యవసాయో దర్శితః!:

తదభిజ్ఞేనచ పరాఙ్కుశేన తద్వ్యవసాయానుసారేణ భగవ ద్రుచివిశేషానువిధానంహిత్వా స్వవిగ్రహవిశ్లేషణపూర్వకం స్వస్యపర మపదప్రాపణం స్వేచ్ఛయైవనియమితమ్:

అన్యథాహి ‘కేవలపరాఙ్కుశవిధానానువిధానమేవ [౨౦ మయాకర్తవ్యమ్’ ఇతి భగవన్మనోరథో భగ్నస్స్యాత్?:

ఇదమత్రవ్యాజమాత్రమ్;

పరమార్థతస్తు:—

‘భగవతస్స్వవిగ్రహవిషయాతిమాత్ర ప్రావణ్యస్య సకల ఇతర ముముక్షు ముక్త నిత్య దివ్యమహిషీవర్గాద్యన్తోపేక్షా విస్మరణాద్యా పాదకత్వేనమహానర్థ పర్యవసానమాశఙ్క్య భగవద్విషయక ప్రేమాతి శాయినా స్వస్వరూపవిస్మరణపూర్వకం పరాఙ్కుశేన బలాత్కారాత్స్వ స్వవిగ్రహవైరాగ్యం భగవతి ఆపాదితమ్’ ఇతినకోపివిరోధః;

నైతావతా జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వహానిః;

నవా పరాఙ్కుశస్య దోషనివృత్తిలక్షణ దోషప్రసక్తిః;

అద్యాపిభగవతాశ్రీనగర్యాం దివ్యమన్దిరాన్తస్సంబమూలే శ్రీపరాఙ్కుశ చరమవిగ్రహస్య అనుభూయమానత్వాత్;

౧॥ పు. ౪౯౪, ౧వ నోట్టు. ౨॥ బ్రహ్మసూ, అ-౧. పా-౨ అధి-౮. శ్రీభా. పు. ౩౧౫. ౩॥

౪॥ ఛా-ఉ. ౬-౨-౩. ౫॥ ౬॥ రా. అ. ౨-౪౦.

౭॥ మహానారాయణీఉ. ౨-౨, ౮॥ పు. ౪౯౫, ౬వ నోట్టు.

౯॥ మహానారాయణీఉ. ౧౭-౧.

23-2-1900,

ఈశాయత్తం కశాస్త్ర్యాదిమునీనాం దేహవర్తనమ్। నచ "ఆర్తిపూర్త్యభావాత్" ఇత్యేవం వాచ్యం కదాచన॥ కరాటేర్నాస్త్ర్యనాదేన తరవోప్యరుదన్ కిల ?.

మీ — శ్రీరఙ్గనాథేన శ్రీయోగివాహదివ్యవిగ్రహస్య సదైవానుభూయమానత్వాత్:

యోగివాహేన స్వవిగ్రహానివృత్తేః అప్రార్థితత్వాచ్చ:

కిఞ్చ 'పరాఙ్కుశమునినా భగవత్ప్రీత్యతిశయప్రయుక్త అస్థానభయశఙ్కయైవ స్వవిగ్రహప్రావణ్యం భగవతో నివారితమ్' ఇతి తదుక్తిబలాత్ జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

ఇదంచ లోకే భోగిజనానుభావ్య ఉశీరపరిమళస్య మృద్విశిష్ట ఉశీరపర్యాప్తత్వేన సమ్పృత్తికోశీరభోగవదాహ్లాద శీతనేత్రాంబు పులకీకృతగాత్రవత్వ స్వరనేత్రాంగవిక్రియాది జ్ఞానిగతభగవదనుభావ్య భక్తిరూపాపన్నజ్ఞానగర్భప్రవాహపకారాణాం తద్విగ్రహవిశిష్టవేషనిష్ఠత్వేన తస్యవిగ్రహవిశిష్టవేషేణైవ భగవదనుభావ్యతాసిద్ధ్యా విగ్రహస్యాపి భగవదనుభావ్యత్వం దురపహ్నవమేవ:

నచ, 'సర్వజ్ఞస్య భగవతో వికారవిశేషైర్వినాపి జ్ఞానసాక్షాత్కారసంభవాత్ విగ్రహస్యానుభావ్యాసిద్ధిః' ఇతి వాచ్యమ్;

తథాసతి, నిత్యముక్తానాంగుణప్రకాశక భగవద్విగ్రహవిశేషమన్తరాపి భగవద్గుణసాక్షాత్కారసంభవేన భగవద్విగ్రహస్య అనుభావ్యత్వాభావ ప్రసఙ్గాత్:

యదిచ, భగవద్గుణకార్యస్మితావలోకనాదీనాం స్వయంభోగ్యత్వేన తదాశ్రయస్య భగవద్విగ్రహస్య అనుభావ్యత్వమిష్యతే,

తదా, జ్ఞానినిష్ఠభగవదాసక్త్యతిరేకకారితకార్శ్యవైవర్ణ్యాదీనాం పూర్వోక్తవికారవిశేషాణాంచ 'ద్రష్టవ్యస్సర్వదేహిభిః' ౧ ఇత్యుక్తరీత్యా సర్వాపేక్షయా భోగ్యతయా సదానుభావ్యత్వేన భగవదపేక్షయాపి జ్ఞానివిగ్రహభోగ్యత్వసిద్ధిః దురపహ్నవైవ:

అతశ్చ భక్తిపారవశ్యప్రపన్నానాం పరాఙ్కుశాదీనామ్, 'ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవకృతాహ్యసౌ। సాధ్యభక్తిస్తుసాహన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపిభూయసీ॥' ౨ 'సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి' ౩ ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా ప్రథమత ఏవ సర్వప్రారబ్ధనాశే సత్యపితద్విగ్రహానువృత్తేస్తద్విషయక కేవలభగవదిచ్ఛాం వినాఅనుపపన్నత్వేన తద్బలేనాపి జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవదనుభావ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

౧॥ విష్ణుతత్త్వే. ౨॥ ౩॥ గీ ౧౮-౬౬

మీ.—నచ, 'ఆర్త్యధికారపూర్త్యభావాదేవ పరాఙ్కుశాదీనాం విగ్రహానువృత్తిః' ఇతి వాచ్యమ్;

చిన్తయన్త్యాదిషు క్షణమాత్రేణార్త్యధికారపూర్తిదర్శనేన పరాఙ్కుశాదిషు తదర్థకాలవిలమ్బస్యాపి కేవలభగవదిచ్ఛాం వినా అనుపపన్నత్వాత్:

నచ పరాఙ్కుశాదీనాం చిన్తయన్త్యపేక్షయామన్దాధికారిత్వం వక్తుం శక్యమ్;

'ఉపమానమశేషాణామ్' ౪ ఇత్యుక్తరీత్యాతస్య సర్వాధికత్వసిద్ధాన్తవిరోధాత్;

కించ, పరాఙ్కుశాదీనామ్ (1) ఆర్తిపూర్తిసామాన్యాభావాత్ దేహానువృత్తిర్వివక్షితా?,

ఉత (2) ఉపాయాధికారార్తిపూర్త్యభావాద్వా?,

ఆహోస్విత్ (3) ఉపేయాధికారార్తిపూర్త్యభావాదేవవా?,

(1) నాద్యః;

అతిసాహసత్వాత్:

శ్రీపరాఙ్కుశముఖాద్గత ప్రథమప్రబన్ధ ప్రథమగాథాయామేవ తస్యపరమార్తత్వప్రతీత్యా తద్విరోధాచ్చ:

(2) నాపిద్వితీయః;

పరాఙ్కుశాదీనామప్యుపాయాధికారార్తిపూర్త్యభావేన, తదనన్యేషు తదభావస్య కైముత్యసిద్ధతయా ఆర్తప్రపత్తేరేవ అసిద్ధిప్రసఙ్గాత్:

'భగవద్విశ్లిష్టపరాఙ్కుశార్తనాదేన తరవోప్యరుదన్' ఇతిహి ప్రసిద్ధిః!:

(3) నాపితృతీయః;

ఉపేయాధికారభూత ఆర్తిపూర్తేః ప్రాప్తిదశాపూర్వభావిన్యాః ప్రాప్తిప్రయోజకత్వేపి, ప్రారబ్ధనివృత్త్యప్రయోజకత్వేన తదభావస్యదేహానువృత్తిప్రయోజకత్వాసంభవాత్:

వరణదశాపూర్వభావి ఉపాయాధికారార్తిపూర్తివిశిష్ట వరణలక్షణార్తప్రపత్తిఫలభూతాహి దేహారమ్భకప్రారబ్ధనివృత్తిః!:

౪॥

తస్యాః ప్రాప్తిసామాన్యసద్భావాద్భిమత్తయా। ప్రారబ్ధనాశే జాతేపి, ఈశేచ్ఛయా దేహధారణమ్॥ "పరప్రారబ్ధసామాన్యనాశే, దేహస్థితిర్నహి"॥

మీ — నచాస్యాః ప్రాప్తిదశాఽవ్యవహితపూర్వభావి ఉపేయాధికారాప్తిపూర్తికార్యత్వముపపద్యతే;

'ఉపేయాధికారాప్తిపూర్తిశ్చ, పరమభక్తిపరినిష్పత్తిరూపా;

సా చ ఉపాసకానామర్చిరాదినా దేశవిశేషప్రాప్త్యనన్తరభావినీ' ౧ ఇతి 'పరం జైమినిర్ముఖ్యత్వాత్' ౨ ఇతి సూత్రభాష్యశ్రుతప్రకాశికయోః ప్రదర్శితమ్:

'పరాఙ్కుశదివ్యసూరేస్తు భగవత్కటాక్షమాహాత్మ్యాద్ద్రామిడసామవేదస్య గాథాయామేవ ఉపేయాధికారాప్తిపూర్తిలక్షణా పరమభక్తిపరినిష్పత్తిర్జాతా' ఇతి సంప్రదాయః:

'ప్రారబ్ధనివృత్తిస్తు ఉపాసకానాముత్క్రమణాత్పూర్వభావినీ' ౩ ఇతి; 'భోగేనత్వితరే క్షపయిత్వా' ౪ ఇత్యత్ర దర్శితమ్:

ఆర్తప్రపత్తిరూపసాధ్యభక్తినిష్ఠానాం తు ప్రపత్త్యవ్యవహితోత్తరభావినీ;

'సాధ్యభక్తిస్తు సా హన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపి భూయసీ' ౫ ఇతి ప్రమాణాత్:

'ఆర్తప్రపత్తిస్సాధ్యభక్తిః' ఇతి నార్థాన్తరమ్:

ఆర్తప్రపత్తిర్నామ ఉపాయాధికారభూత ఆప్తిపూర్తివిశిష్టా ప్రపత్తిః:

సా చార్తిః, 'ఇదంతిత్వతామ్' ౬ ఇత్యుక్తపరోక్తిక్రమజిహాసాపూర్తిలక్షణా;

విషయాన్తరానుభవాది లక్షణవిరోధిహేతుభూతప్రారబ్ధనివృత్తిసంజిహాసాపూర్తిలక్షణార్తిమాత్రసాపేక్షత్వాత్:

తథా చ 'శ్రీపరాఙ్కుశమునేః ప్రథమప్రబన్ధ ప్రథమగాథాయామేవ ప్రారబ్ధసామాన్య నివృత్తిహేతుభూత ఉపాయాధికారాప్తిపూర్తేర్జాతత్వేన తస్య పరమార్తతయా ప్రారబ్ధనాశే సత్యపి తద్దేహానువృత్తిః కేవల భగవదిచ్ఛాం వినా నోపపద్యత' ఇతి, తద్బలాత్ జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

నచ ప్రారబ్ధసామాన్యనాశే సతి దేహానువృత్త్యసంభవాత్ దేహ

మీ — నను త్వద్బలేనైవ ప్రారబ్ధశేషసద్భావోనుమీయత ఇతి వాచ్యమ్;

తథా సతి, గత్యాగత్య సూక్ష్మశరీరానువృత్తేరపి ప్రారబ్ధానుమానప్రసఙ్గాత్:

నచ, 'తత్రదశాయాం ప్రారబ్ధఫలవిషయాన్తరానుభవాద్యదర్శనాత్తత్కల్పనానుపపత్తిః' ఇతి వాచ్యమ్;

పరాఙ్కుశాదీనామపి ప్రారబ్ధకార్యక్షుత్పిపాసాతత్పరిహారాద్యదర్శనేన తత్కల్పనానుపపత్తేస్తుల్యత్వాత్.

'అత్ర ఉన్మేషనిమేషాదివ్యాపారాభావస్స్యాత్' ఇతి చేత్;

'తేగతిదశాయామపి చన్ద్రసంవాదాదిదర్శనేన సూక్ష్మశరీరేపి సత్త్వేవ' ఇతి సమానః:

తస్మాత్పరమార్థవిగ్రహానువృత్త్యైవ తేషాం భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

అపిచ: —

జ్ఞానివిగ్రహస్య శ్రీవైకుణ్ఠాదిసర్వదివ్యదేశవిషయక ప్రీతిసదృశప్రీతివిషయతాయాః పరాఙ్కుశాదితత్త్వదన్నివచనసిద్ధత్వాత్,

'పుణ్యక్షేత్రాదిషు భగవతః ప్రీతిః స్వస్మిన్ ప్రీతిముత్పురుషవరణార్థా' ౭ ఇతిశ్రుతప్రకాశికానుగృహీతరీత్యా భగవతః శ్రీరఙ్గాదిదివ్యదేశవాసస్యాపి జ్ఞానివిగ్రహలాభార్థత్వేన జ్ఞానివిగ్రహభోగ్యతాయాః సుతరాం సిద్ధత్వాత్,

శ్రీభూతసూరిభిః భగవన్నివాసభూత స్వహృదయకమలాపేక్షయా క్షీరాబ్ధ్యాదీనాం బాలాలయమాత్రప్రదర్శనపూర్వకం భగవతిదత్త్యాగప్రార్థనేన భగవతో జ్ఞానివిగ్రహానుభవదశాయాం క్షీరాబ్ధ్యాద్యుపేక్షాసిద్ధ్యా తద్బలేనాపి జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధేః,

శ్రీపరాఙ్కుశమునిభిః స్వహృదయ కమలాపేక్షయా గిరిరాజక్షీరాబ్ధి శ్రీవైకుణ్ఠాదిషు భగవతో జఘన్యతాబుద్ధేః స్వస్మిన్ తదాదరాతిశయ దర్శనేన నిశ్చితత్వాత్,

'సర్వాం చ యయావస్థే,' ౮ 'బ్రహ్మాక్షైషః,' ౯ 'రమతేస్మిన్ ఉత జీర్ణేశయానే' ౧౦ ఇతి, సర్వశబ్దితభగవచ్ఛేషత్వసంవాదరూపప్రపదనవిశిష్ట జ్ఞానివిగ్రహే తదుత్క్రమణానన్తరమపి తత్ర భగవతో రతిశ్రవణాత్,

---

౧॥ ౨॥ బ్రహ్మసూ. అ-౪. పా-౩. అధి-౧౧. శ్రీభా. పు. ౬౬౦

౪॥ బ్రహ్మసూ. అ-౪. పా-౧. అధి-౧౯. శ్రీభా. పు. ౬౪౬.

౫॥ ౬॥

౭॥ ౮॥ ౯॥

౧౦॥

ప్రాకృతేతరసద్భావ స్తస్య తైరనుమీయతే।" ఇతీర్యతే యది, తదా ప్రాకృతానుమితిర్భవేత్॥ కర్త్యర్థసూక్ష్మదేహస్యాప్యత్ర తేనపిహి ధ్రువమ్ ?॥

మీ — 'వైష్ణవానాం విశేషోఽస్తి విష్ణోరాయతనం మహత్। జఙ్గమ శ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్' ౧ ఇతి లైఙ్గవచనే 'వైష్ణవానాం విశేషోఽస్తి' ౧ ఇతి భాగవతానాం నిరతిశయోత్కర్షం ప్రతిజ్ఞాయ, తదుపపాదయితుముపక్రమ్య, 'విష్ణోరాయతనం మహత్' ౧ ఇతి, భగవన్నివాస సామాన్యస్య సర్వోత్కృష్టత్వమభిధాయ,

'జఙ్గమశ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్' ౧ ఇతి సర్వోత్కృష్టానాం భగవన్నివాసానాం మధ్యే జ్ఞానిహృదయానాం పూజ్యతమజఙ్గమవిమానాత్మకత్వేన తేషాం స్వేతరసర్వభగవన్నివాసాపేక్షయా స్వాధిక్యస్య ప్రతిపాదితత్వాచ్చ।

జ్ఞానివిగ్రహస్య అత్యన్తభగవద్భోగ్యత్వ సిద్ధిస్స్యాదేవ:

న చైవం శ్రీరఙ్గాది దివ్యదేశానాం భగవదాసక్తివైధుర్యప్రసక్తి:

తేషామ్, అతిదుర్లభ భగవత్ప్రాప్త్యుపాయభూత దివ్యవిగ్రహోపకారకత్వానుసన్ధానజనిత ప్రీత్యతిశయాత్, స్వప్రాప్య జ్ఞానిప్రియత్వానుసన్ధానజనితప్రీత్యతిశయాత్, జ్ఞానిసిద్ధక్షేత్రత్వేన ఉత్తరోత్తరజ్ఞానసిద్ధిప్రత్యాశాబలాచ్చ,

శ్రీరఙ్గాదిషు విశేషతో భగవత్సాన్నిధ్యోపపత్తే:

తత్, సిద్ధం 'జ్ఞానివిగ్రహో భగవదత్యన్తభోగ్య ఏవ' ఇతి" [ఇతి] సంగ్రహస్తు:—

"'ఈశ్వరస్య స భోగ్యస్స్యాత్ ప్రాకృతో జ్ఞానివిగ్రహ:।
"అనశ్నన్నన్య:' ౨ ఇత్యాదివిరోధాత్' ఇతి చేన్న తత్॥
'అనశ్నన్నన్య' ౨ ఇత్యాదియత్కర్మఫలగోచరమ్।
యాథావపాదభోక్తృత్వం నిషేధానిష్టకామితా,॥
జ్ఞానివిగ్రహభోక్తృత్వ ముపపన్నం తథా హరే:।
పులకానన్దబాష్పాదిజ్ఞానకార్యాకరం వపు:॥
ఉశీరవృత్తికాన్యాయాత్ సతాం, భోగ్యం శ్రియ:పతే:।
శ్రీమద్రావిడసామాదివచనైస్తత్త్వదర్శినామ్॥
పరమార్థశరీరాణాం స్థితా; నైతత్ స్థిరీకృతమ్।
ప్రాకృతేష్వత్ర దేశేషు జ్ఞానీహ్యభ్యాససిద్ధయే?॥
హరేరాదరతో ప్యేతత్ కైముత్యన్యాయసిద్ధయే।" ఇతి

ఎ. అ ౧౬౪ (చరమశరీరత్తై, యరాలే ఇత్తోడేశిలనాళ్ వైత్తు అనుభవిక్క ఇచ్చిక్కుఱ) ఎన్ఱు:—

I. "సర్వాంచయయాంసందతే" ౩ 'బ్రహ్మణైవ:' ౪ 'రమతే తస్మిన్ తజ్జీక్షేశయానే' ౫ ఎన్ఱు, 'ఇన్దచేతననానన్ యాత్తోరుతనుపైక్కొణ్డు భగవత్-సంబన్ధత్తై ప్పణ్ణినానో, అన్దశరీరమ్ జీర్ణమాన్ క్కడన్దాలుమ్ అత్తై విడమాట్టాతే ఎమ్పెరుమాన్ అథిల్ రమిత్తిరుప్పాన్" ఎన్నుమ్ శ్రుత్యర్థత్తై త్తిరుళ్ళమ్ పత్తి "వఞ్జక్కళ్వన్" ౬ ఇత్యాది స్వరూపజ్ఞరిల్ తలైవరాన ఆళ్వార్ ఈశ్వరనుక్కు అనభిమతమాన స్వదేహనివృత్తియై నిర్బన్ధిత్తు ప్పణ్ణివైత్తుక్కొణ్డతెన్ను చొల్లుకిఱ పాట్టుక్కళై ఇప్రకరణత్తిల్ ఉదాహరిక్కైక్కు వివక్షిత విపరీతమాకప్పర్యవసియాతో? ఎన్నిల్;

అవనుక్కు అరుచికిఱమ్ పడి నమ్మా వర్ద దేహత్తినుడైయ హేయత్తైయే అఱివిత్తు, అతనైక్కొణ్డు ఇందువిత్తుక్కొళ్ళత్తైయాలే, అవనుడైయ భోగనిరోధమిల్లామైయాలే, వైపరీత్యమిల్లై" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

II. అన్ఱిక్కే, "సార్వభౌమన్ ఉణ్ణుమ్ కాల్, అరుక్కిరున్ద కటిక్కాట్టుమవన్, 'ఇతు పాటిత్తకటి, ఇతు పులిప్పట్టతు' ఎన్ఱు, అవన్ తోడుమత్తై ఎల్లామ్ కైయిట్టు చొల్లిక్కొణ్డిరుక్కై యాకిఱతు-తొణ్డైక్కు ఒరుకాల్ మఱుసిరుక్కై మహాపరాధమాపోలె 'అజియాతార్ క్కుయ్యప్పుకురారుమ్' ౭ ఇత్యాదిప్పడియే సర్వవిషయత్తిలుమ్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమే తొళిలాక ఉడైయరాన ఆళ్వారుమ్ తమ్ముడైయ తిరుమేనియిల్ ఎమ్పెరుమాన్ మేల్ విఴుమ్ అనుభవిక్క తేటుకిఱపడి నైక్కణ్డు, 'తత్తిన్ గుణత్తై నామిపోక్కడియావిట్టాల్, మహాపరాధమామ్' ఎన్ఱు, పార్త్తు అత్తైయవనుక్కు నన్ఱాకవఱివిత్తు 'హేయమాన ఇత్తై విడవిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు, కణ్ణప్పన్ శెయ్య. 'అవనుక్కు ఆన్ద తిరుమేనియై యశలఱియాతపడి పెరువిడత్తిలేయే శమిత్తువైత్తుక్కొణ్డు అనుభవిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమాయ్ విడుకైయాలే, ఆళ్వార్ అడిత్తపడియే ఆళ్వారైత్తన్-తిరుమేనియిల్ నిన్ఱుమ్ విడువిత్తుక్కొణ్డు తిరుమేనియై పాలిన్దునిన్ఱు మఱరానతన్-సన్నిధిక్కు శ్శయే శమిత్తుక్కొణ్డు అనుభవియానిన్ఱానిఱే!;

ఆకైయాల్ వివక్షితవైపరీత్యమిల్లై" ఎన్ఱాకవుమామ్.

౧॥ ౨॥ వి. పు. ౪౯౪, ౧౫ సూటు.

౩॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ తి. వా. ౧౦-౫-౧. ౭॥

మూ.— ౧౬౫. ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్ అప్యుకు అభిమతమాయిరాగిన్ఱ, త్తితే.

వ్యా. ౧౬౫. “దోషనివృత్తియిల్ ఆత్మస్వరూపమ్ అత్యన్తపరిశుద్ధమాయ్, భోగ్యమాయిరుక్కు మత్తనైయన్ఱో, ఆనపిన్బు దోషనివృత్తి అనభిమతమాయ్, దోషమ్ అభిమతమాయ్, ఇరుక్క కూడుమో ?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆభరణమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

“లోకత్తిల్ విషయప్రవణరాయిరుప్పార్కు, అభిమత విషయత్తుక్కైయ ఔజ్జ్వల్యహేతువాన ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్, అనౌజ్జ్వల్యహేతువాన అప్యుకు అభిమతమాయ్, ఇరానిన్ఱతితే ?” ఎన్నై.

అ.— ౧౬౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (దోషనివృత్తియిల్) ఇత్యాది.

“ఆత్మస్వరూపమ్ అత్యన్తంస్తద్గలమ్” ౧ ఎన్గి, అవిత్తైయుటోఙ్గు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆత్మస్వరూపమ్) ఇత్యాది.

(అభిమతవిషయత్తిక్కైయ) ఎన్ఱతు, “నాయికైయిన్నుక్కైయ” ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గే, “నేత్రోపాన్తవతంసితే శ్రుతిపుటే నీలోత్పలం నిష్ఫలం హాస్య శ్రీపరిక్షితే స్తనతటే హారోన భారఙ్కరమ్!। పిష్టాలక్తకపాతనం చరణయో పీడాఫలం తామ్రయోః వామాక్ష్యా వపుషి స్వభావసురభావ్యర్థా సులేప క్రియా॥” ౨ ఎన్గి, అవిత్తైయుమ్,

“యదిదమగణయిత్వా దుర్వహం శ్రోణిభారం మదభిసరణలోభాత్ ప్రస్థితం పద్మతామ్రమ్। అయమహమభివాఞ్ఛామ్యస్య ప్రమృజ్యైవపాంసుం సుముఖి! పదతలం తే చూడితుంచుంబితుంచ॥” ౩ ఎన్గి, అవిత్తైయుమ్, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.— ౧౬౬. “స్నానమ్ రోషజనకమ్” ఎన్గిఱ వార్తైయైస్మరిప్పతు.

వ్యా.— ౧౬౬. ఇతుతాన్ లౌకికత్తిలన్ఱిక్కే [౪ పిరాట్టితిఱత్తిల్ అవన్ఱన్నకుమ్ ఇప్పడి ఇరుక్కైక్కు సూచకమాన వార్తైయైస్మరిప్పికిఱార్ మేల్, (స్నానమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

“పిరాట్టి తిరుమఞ్జనమ్ శెయ్తువన్దతు పెరుమాళుక్కు రోషజనకమ్’ ఎన్నుమత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱ ‘దీపో నేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసి మే ధ్రువమ్’ ౫ ఎన్గిఱ వార్తైయై ఇవ్వర్థత్తుక్కు ఉదాహరిప్పతు” ఎన్నై.

అ — ౧౬౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇతుతాన్) ఇత్యాది.

(ఇప్పడియిరుక్కైక్కు) ఎన్ఱతు, “ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్, అప్యుకు అభిమతమాయ్, ఇరుక్కైక్కు” ఎన్ఱపడి.

“మూలత్తిలే [“స్నానమ్ రోషజనకమ్’ ఎన్గిఱవార్తైయై] ఎన్ఱతు, “స్నానమ్ రోషజనకమ్” ఎన్గిఱ అర్థత్తైవ్యఞ్జిప్పిక్కిఱ వార్తై’ ఎన్ఱు వివక్షితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సూచకమాన) ఎన్ఱు.

“మూలత్తిలే వార్తైయైవిశిష్య ఉపాదానమ్ పణ్ణాతొళిన్దతు, దీపో నేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసి మే ధ్రువమ్’ ౪ ‘అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాఘుసాధవ!’ ౫ ఎన్ఱు, దంపతికళుక్కైయ వాక్యద్వయవివక్షైయాలే” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రథమమ్ పెరుమాళ్-వార్తైయాక వ్యాఖ్యానమ్, (ప్రకాశిప్పిక్కిఱ “దీపో నేత్రాతురస్యేవ” ౪) ఇత్యాది.

(“నేత్రాతురస్య”) ౪ ఎన్ఱతు, “నేత్రరోగిణః” ఎన్ఱపడి.

“ఇత్తాల్, స్వతశ్శుద్ధమాయ్, స్వసంబన్ధత్తాలే వస్త్వన్తరత్తుక్కుమ్ ప్రకాశశుద్ధికళైప్పణ్ణక్కడవ దీపత్తిన్నుక్కైయ ఔజ్జ్వల్యమ్, కణ్ణొన్దవనుక్కు ప్రతికూలమాయ్, అప్రకాశహేతుమాలిన్య మనుకూలమాయ్, ఇరుక్కుమాపోలే,

౧॥ ౨॥ ౩॥

9-3-1900.

౪॥ పు. ౪౯౫, ౭వ నోట్టు. ౫॥ పు. ౪౯౫, ౧౦వ నోట్టు.

“సీతాంస్నాతామానయ ఇతిస్వయమేవహి రాఘవః। విభీషణం ప్రత్యువాచ; కథం రోషస్స్వయుత్పవేత్” ఇతిచేదుచ్యతే; సోऽయం, “ప్రవచనత్వా

“సపఙ్కామ్ అనలఙ్కారామ్” ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, వత్తుమాసమ్ తిరుమఙ్జనమ్ పణ్ణామల్ అఱుకఱైన్దిరున్ద వడివైక్కాణ ఆశైప్పట్టిరున్దవర్ కుక్కు, ఇవళ్ తిరుమఙ్జనమ్ పణ్ణివన్దవిక్కురోషజనకమాక చ్చొల్ల వేణ్డావిఱే ॥.

స్వాతన్త్ర్యత్తైయాయ్, స్వసంబన్ధత్తాలే పిఱర్ క్కుమ్ ప్రకాశశుద్ధి కొడుప్పణ్ణక్కడవళాయ్, స్నానోజ్జ్వలైయాన పిరాట్టియినుడైయ స్నానప్రయుక్తమాన ఔజ్జ్వల్యమ్ పరమరసికరాకైయాలే, స్వవిరహప్రయుక్తమాన పిరాట్టియినుడైయ విరహవేషత్తై క్కాణ్కైయిలుణ్డాన వాఞ్ఛైయాలే పిణిప్పుణ్డుకిడక్కిఱ పెరుమాళ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్రతికూలమాయిరున్దదు” ఎన్నపడి.

ధీశదృష్టార్థత్తాలే “రావణభవనవాసప్రయుక్త అతిశఙ్కాకూల కమ ఇవ్వప్రాతికూల్యమ్” ఎన్నుమిడమ్ వ్యాప్తికమ్;

“స్వవిరహప్రయుక్త వికృతివిశేషమ్ కాణ్కై ప్రణయిక్కుక్కు అత్యన్తాభిమతమ్” ఎన్నుమిడమ్,

“వసనే పరిధూసరే వసానా నియమక్షామముఖీ ధృతైకవేణీ। అపి నిష్కరుణస్య శుద్ధశీలా మమదీర్ఘం విరహవ్రతంబిభర్తి” ౨ ఎన్నుమ్,

“శాపేన ప్రతిషిద్ధేపి జయశబ్దే జితం మయా। యత్ తే దృష్టమసంస్కారపాటలోష్ఠపుటం ముఖమ్॥” ౩ ఎన్నుమ్,

కవికళాలుమ్ శొల్లప్పట్టదు.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“సపఙ్కామ్” ౧) ఇత్యాది.—

“(“అనలఙ్కారామ్” ౧) ఎన్గిఱ ఆభరణాభావత్తై ప్పఱ్ఱ అఱుక్కు అభిమతమ్’ ఎన్ఱు, శోకత్తాల (“సపఙ్కామ్” ౧) ఎన్ఱు ప్రథమమ్ అఱుకఱ్ఱైక్కాట్టినదు’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అర్థముమాత్రమర్థమరుళిచ్చెయ్తుక్కొణ్డు రోషత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (వత్తుమాసమ్) ఇత్యాదినా.

“రోషమ్ స్నానహేతుకమన్ఱు,

తామే, స్నానమ్ పణ్ణువిత్తుక్కొణ్డు వరచ్చొల్లాకైయాలే;

కిన్తు అన్యహేతుకమ్”; ఎన్గిఱ శఙ్కైక్కు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱాల్) ఇత్యాదినా.

“అన్ఱాల్, దీర్ఘముష్ణం చ నిశ్వస్య మేదినీమవలోకయన్। ఉవాచ మేఘసఙ్కాశం విభీషణముపస్థితమ్॥

దివ్యాఙ్గరాగాం వైదేహీం దివ్యాభరణభూషితామ్। ఇహ సీతాం శిరస్స్నాతాముపస్థాపయ మా చిరమ్॥” ౪ ఎన్ఱు, ఇవర్ తామే యన్ఱో, తిరుమఙ్జనమ్ పణ్ణి అలఙ్కరిత్తుక్కొణ్డు వరుమ్పడి శ్రీవిభీషణాళ్వానైప్పార్త్తు అరుళిచ్చెయ్తవర్ ॥;

ఇప్పడియిరుక్కచ్చెయ్తే పిన్నై రోషమ్ జనిప్పాన్నేన్ ?” ఎన్నిల్;

“నామ్ నల్లవార్త్తై శొల్లివిడక్కడవోమ్, తానేయతియాళ్” ఎన్ఱు, శొల్లివిట్టారిత్తనైపోక్కిఱ, అనుసన్ధేయమాకచ్చొన్న వార్త్తైయల్ల;

అజ్ఞానపోష్కు కుప్పరాక్షసాక్కడాత్తిఱే ॥.

అత్తైప్పేసుకిఱార్, (నామ్) ఇత్యాదినా.

అత్రావధు:—

“బహుకాలమ్ స్నానాదికళుక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే, విధివశత్తాలే కర్శితైయానవళ్ ఇన్నిమలుమ్ కర్శిక్కప్పడవేణ్డా; స్నానమ్ పణ్ణివరక్కడవళ్:”

ఎన్ఱు, అనృశంస్యత్తాలే శొల్లక్కడవోమ్;

అవళ్ తాన్, నమ్ముడైయతిఅత్తిల తానిరుక్కక్కడవప్రకారత్తై, అభిప్రాయత్తైయాయ్, ఉచితత్తైయుమాననాకైయాలే, అతి స్వతయ్యక్కడవళ్’ ఎన్ఱు, శొల్లివిట్టార్” ఎన్నపడి.

ఇప్పడికొళ్ళావిడిల్ బాధకత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అజ్ఞానపోష్కు) ఇత్యాదినా.—

“రోషాన్యథానుపపత్తియే, స్నానాద్యుక్తియుక్తడైయ అప్పాదయత్వకల్పకమ్” ఎన్నపడి.

“దైవవశాపన్న రావణగృహవాసమ్ రోషహేతువాకమాట్టాతే ॥

౧|| శ్రీ రా. సు. ౧౫-౨౧. ౨|| శాకున్తలమ్-౧, ౩||

౪|| శ్రీ రా. యు. ౧౭. ౬-౭.

షితల్ సైవవిజానీయాత్'' ఇత్యాలోచ్యతథావదత్। అన్యథాతుకథంరోషస్సంజాయేత? తథావసా॥ స్నానంతుస్నైవకుర్వీత బహుథోక్తాపిసర్వథా॥

"౧అవళ్ తాన్ 'అస్నాతాంద్రష్టుమిచ్ఛామిభర్తారం రాక్షసాధిప!' ౧ ఎన్ఱిరుక్కచ్చెయ్దే,

'యదాహరామో భర్తాతే తథాతత్కర్తుమర్హసి' ౨ ఎన్ఱు, శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ నిర్బన్ధిత్తుచ్చొన్న పిన్బన్ఱో, తిరుమజ్జనమ్ పణ్ణిఱ్ఱు" ఎన్నిల్;

అవన్, పెరుమాళ్ -తిరువుళ్ళక్కరుత్తై యఱి యాదే, అరుళిచ్చెయ్ద వార్తైయైక్కొణ్డు శొన్నానిత్తనై యిఱే।

ఎల్లామ్ శెయ్దాలుమ్, పత్తుమాసమ్ రావణభవనత్తిలే ఇరున్దవివళ్ శిఱైయిరున్దవేషత్తోడే శెన్ఱు, కాణుమిత్తనైయల్లదు, "తిరుమజ్జనమ్ పణ్ణేన్" ఎన్ఱిరుక్కవేణుమిఱే।

అదు శెయ్యాదే, శెడుక్కెన్న తిరుమజ్జనమ్పణ్ణివన్దాళిఱే।

అదు, అవ్విరుప్పుక్కాణ వాశైప్పట్టవర్ కుక్కరోషహేతువాయిత్తు.

ఆకైయాలే, (స్నానమ్రోషజనకమ్) ఎన్నక్కడవ యిల్లై.

తామేస్నానత్తైవిధిత్తుపిన్బు ఇదుక్కాక్కక్కోపిక్కక్కూడాదే?: ఇప్పడిక్కోపిక్కైక్కాకవెన్ఱే, మేర్కవేస్నానత్తై విధిక్కవుమ్కూడాదే?:

ఇత్తాల్, 'అలఙ్కృతాయాః ఆనయనాదేశః, ఉత్తరత్రపరుషభాషణార్హతాప్రతిపాదనాయ' ఎన్ఱుశిలర్-వ్యాఖ్యానమ్ అనుచితమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

శఙ్కాన్తరమ్, (అవళ్ తాన్) ఇత్యాది.

అదుక్కుప్పరిహారమ్, (అవన్, పెరుమాళ్ -తిరువుళ్ళక్కరుత్తై) ఇత్యాది.

అత్రావధు:—

"'తాందేవీంశోకసంతప్తాం మైథిలీంద్రష్టుమర్హసి। సాహిశోకసమావిష్టా బాష్పపర్యాకులేక్షణా ?॥' ౩ ఎన్ఱు, కరుత్తుఅఱిన్దతిరువడివార్తైక్కేట్టు,

'అగచ్ఛత్సహసాధ్యానమ్ ఈషద్బాష్పపరిప్లుతః। దీర్ఘముష్ణంచవినిశ్శ్వస్యమేదినీ మవలోకయన్॥' ౪ ఎన్ఱు,

పెరుమాళుక్కుఉణ్డాన హార్దభావవ్యఞ్జకావస్థావిశేషఙ్గళై నిరూపియాదే, 'త్వరమాణోవిభీషణః' ౫ ఎన్ఱు, త్వరావిశేషత్తాలే భావానభిజ్ఞనాయ్, వాచ్యార్థమాత్రత్తిలేనిన్ఱునిర్బన్ధిత్తానాకిలుమ్,

'రామస్యవ్యవసాయజ్ఞా' ౬ ఎన్ఱు, కరుత్తుఅఱిన్ద వ్యక్తిపోలన్ఱేఇవళ్ అప్పడిశెయ్యవొణ్ణాదు" ఎన్ఱపడి.

(ఎల్లామ్శెయ్దాలుమ్) ఎన్ఱదు,

"I. పెరుమాళ్ శొల్లిట్టాలుమ్,

II. 'స్వాభిస్స్త్రీభిరచోదయత్' ౫ ఎన్ఱు, విభీషణాళ్వాన్ స్త్రీకళై యిట్టుప్పేరిత్తాలుమ్,

III. 'యదాహరామోభర్తాతే' ౨ఎన్ఱు, సాధుదేవనిర్బన్ధిత్తాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(పత్తుమాసమ్) ఇత్యాది:—

అత్రావధు:—

"శిఱైయిరున్ద వేషత్తోడేశెన్ఱుకణ్డాల్, అవ్విరుప్పైక్కాణ ఆశైప్పట్ట పెరుమాళ్-తిరువుళ్ళముమ్ ఉకక్కుమ్;

పిఱక్కుబ్బాక్యార్కుమ్ అఱికైక్కుఇడమ్ ఆమ్;

"'లోకత్తిల్ ప్రోషితైకళిరుక్కక్కడవ విరుప్పు ఇప్పడియన్ఱో,'' ఎన్ఱు, 'సముదాచారశిక్షణముమ్ సిద్ధిక్కుమ్' ఎన్ఱు, పార్త్తుఅన్వేషణ్ఱోశేవారామల్ తిరుమజ్జనమ్శెయ్దువన్దదు, రోషహేతువాయిత్తు" ఎన్ఱపడి,

ఇప్పడిఇన్దరోజనైయిలే పెరుమాళుడైయ వచనతాత్పర్యజ్ఞకుక్క వైరూప్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలుమ్, విభీషణాళ్వానుక్కు అభిప్రాయానభిజ్ఞత్వమ్శొల్ల వేణ్డుకైయాలుమ్, ఇతిల్ అరుమైయుణ్డు:

౧॥ పు. ౫౦౦, ౫మ్నోట్టు. ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౧.
౩॥ శ్రీరా. యు. ౧౭, ౨-౩: ౪॥ పు. ౫౦౧, ౪మ్నోట్టు.
౫॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౭. ౬॥ శ్రీరా. సు. ౧౬-౪.

ప్రకాశ 'ఆత్మజ్ఞానపరతాంచేహ ఈశస్యభోగ్యతాం స్వ| ప్రక్షేత్' ఇత్యస్యకుత్రాస్తలత్యమ్?'' ఇత్యుక్తాఃశేకాది॥ ప్రకృతక్రియకతత్వ కతకోత

అన్తి, కేట, (స్నానమ్‌దోషజనకమ్ ఎన్ఱ్ఱువాత్తై) యావత్తు:—

శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ తిరుమఞ్జనమ్ శెయ్‌త్తరుళ చ్చొన్న పోతు, పెరుమాళ్ -తిరువుళ్ళత్తై యఱియామవళాక్కైయాలే,

"అవర్‌కుట్ ఇతు అనభిమతమాక్కైయాలే, దోష జనకమాయ్ వన్దుమఱిడియుమ్" ఎన్ఱ్ఱునైత్తు "అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప!" ౧ ఎన్ఱ్ఱు, పిరాట్టి యరుళిచ్చెయ్‌త వార్త్తైయాక్కవుమామ్.

కించ, "స్నానమ్ రోషజనకమాయ్ విట్టమైయై నినైప్పతు" ఎన్నా త్తే, తాత్పర్యస్తకథనత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, స్నానత్తుక్కురోషజనకత్వ జ్ఞాపనమాత్రమల్లతు, రోషమ్ ఉత్పన్నమానమైయై చ్చొల్లుక్కైయమత్తు:

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి యోజనాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అన్తి, కేట స్నానమ్) ఇత్యాది.

అస్నాత్తైయాయిరుక్కుమిరుప్పై ప్పెరుమాళ్ కణ్డాల్, ప్రయోజనముణ్డల్లతు, అస్నాత్తైయాయ్ తాన్ పెరుమాళై క్కాణ్గైయిల్ ప్రయోజనమిల్లామైయాలే,

"ద్రష్టుమ్" ౧ ఎన్ఱ్ఱతు అన్తర్భావితణ్యర్థమాయ్, "దర్శయితుమ్" ఎన్ఱ్ఱపడి.

అత్తావత్తు, "మాంభర్తారందర్శయితుమ్" ఎన్ఱ్ఱపడి.

యద్వా:—ప్రతిశబ్దాధ్యాహారాత్,

"భర్తారంప్రతిభర్తుః ప్రేరకాంతత్యాగాత్, ద్రష్టుమ్—దృశి విషయీభవితుమ్, ఇచ్ఛామి—ఇచ్ఛామి" ఇత్యర్థః.

అథవా:—భిన్నకర్తృకత్వేపి తుముణ్ ప్రత్యయమ్, అనుశాసన స్వరససిద్ధమ్:

భర్తామాంద్రష్టుమరమ్ అలమ్ ఇచ్ఛామి.

ఇప్పడిపిరాట్టికొల్లుక్కైయాలే. "వస్తుగత్యాస్నానత్తుక్కు రోష జనకత్వముణ్డు" ఎన్ఱ్ఱు, సూచితమ్.

౧॥ యు. ౫౦౨, ౧౫ సూత్ర.

మూ౧౮-౭.—"వఞ్జకర్ వళ్" ౨ "మద్దనోట్టు" ౩

వ్యా· "(రోషజనకమ్) ఎన్ఱ్ఱుమత్తైప్రకాశిప్పికిఱ ఊ... వార్త్తై" ఎన్ఱ్ఱుకిళ్ చ్చొన్నన్యాయమ్ ఇఙ్గుమొకుమ్.

౧౮-౭.ఇప్పడి అభిమతవిషయత్తిల్ అఙ్గుకుక్కకు మాప్పోలే, ఆత్మజ్ఞానమ్‌పిఱన్ద ఇవళ్- "అఙ్గుకుడన్ను" ఎన్ఱ్ఱు, కఱ్ఱికి అవిద్దేహత్తై, ఈశ్వరన్ విరుమ్బు ఎణ్డేకణ్డతు!" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, ("వఞ్జకర్ వళ్" ౨) ఇత్యాదియాలే.

"ఇప్పడిస్నానత్తుక్కురోషజనకత్వమ్‌సిద్ధమాక్కైయాలే, (అఙ్గుక్కు అభిమతమ్) ఎన్ఱ్ఱుమిడమ సిద్ధిత్తతు:

"హర్షోదైన్యంచరోషశ్చ" ౪ ఎన్ఱ్ఱు, అరోషమ్, స్నానహేతుకమల్లా విట్టాలుమ్ హానియిల్లై:

పెరుమాళుడైయ వృత్త్యభిప్రాయఙ్గళుక్కు వైరూప్యముమిల్లై:

విభీషణాళ్వానుక్కు అభిప్రాయానభిజ్ఞత్వముమ్ వేణ్డా:

(స్నానమ్ రోషజనకమెన్ఱ్ఱు అవార్త్తైయై) ఎన్ఱ్ఱు, అనిర్దేశస్వారస్యముమ్ సిద్ధిక్కుమతు'' ఎన్ఱ్ఱు, కరుత్తు.

"'స్నానమ్ రోషజనకమ్' ఇత్యాకారకానుపూర్వీయుక్తవాక్య మిల్లామైయాలుమ్, తదర్థాభిధాయక వాక్యాన్తరమిల్లామైయాలుమ్, 'పారిశేష్యాత్ తదర్థవ్యఞ్జకవాక్యమే వివక్షితమ్' ఎన్ఱ్ఱు, పారిశేష్యన్యాయ మూలకమాన పూర్వయోజనార్థవ్యఞ్జకవాక్యపరత్వమ్ ఇన్దయోజనైయిలుమ్ తుల్యమ్" ఎన్ఱ్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (రోషజనక మెన్ఱ్ఱుమత్తై) ఇత్యాది.

౧౯-౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిఅభిమత) ఇత్యాది.

"పొల్లావొఴుక్కుమ్ అఴుక్కుడమ్బుమ్ ౫ "అఴుక్కుడమ్బుమ్ ఇన్దియమ్ వాయ్‌వాయ్ చ్చల్ వాయాల్" ౬ ఎన్ఱ్ఱు, అవిత్తైయటఙ్గ అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్: ("అఴుక్కుడమ్బు" ఎన్ఱ్ఱు, కఱ్ఱికి) ఇత్యాది.

౨॥ యు. ౪౯౯, ౬మ్ సూత్ర. ౩॥ తి. వా. ౧౦-౭-౧౦.
౪॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౬ ౬॥ తిరుక్కురున్దాణ్డకమ్. ౧౨మ్ పా.
౫॥ తిరువిరుత్తమ్, ముదల్ పాట్టు.

అవ్తారికై:—

"వఞ్జక్కళ్వ౯" ౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, "మఙ్గవొట్టు" ౨ ఎన్నుమళవాక, తమ్ముడైయ తిరుమేనియిలే అత్యాదరత్తై ప్పణ్ణియవ౯ అనుభవిత్తపడిక్కళైయుమ్;

అవ్వళవన్ఱిక్కే, అతిచాపలత్తాలే ఇత్తిరుమేనియోడే తమ్మై త్తిరునాట్టిలే కొణ్డుపోవతాక అవ౯ అభినివిష్టనాయ్ ఇరుక్కిఱపడియైయుమ్ కణ్డు,

"పిరానే! ఇప్పడి శెయ్తరుళవొణ్ణాతు" ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిత్తు,

మూ. ౧౬౮.—వేర్ చ్చాదుమవర్కళ్ మణ్పద ముకిఱ త్తాతాపోలే,

జ్ఞానియై విగ్రహత్తోడేయాదరిక్కుమ్.

ఇతిన్నుడైయ దోషత్తై యవన్నుక్కుణర్త్తి, "ఇప్పడి హేయమాన విన్న మజ్లుమ్పడి ఇత్తైయవేణుమ్" ఎన్ఱు, కాల్ కట్టి, అవ౯ ఇత్తై విడువిత్తుక్కొణ్డు పోమ్పడి వరుల్ల ఇత్తై విత్తుక్కొణ్డపడియైయుమ్;

అరుళిచ్చెయ్కిఱారితే యాఴ్వార్.

౧౬౮.—"అభిమత విషయత్తిల్ అభ్యుకిఱ ప్పోలే యాత్తరిక్కిఱ అమాత్రమన్ఱిక్కే,

ఇవన్నుడైయ జ్ఞానపరిమళమ్ ఇద్దేహత్తిలే ప్రకాశిక్కైయాలుమ్ ఇత్తైయాదరిక్కుమ్" ఎన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేర్) ఇత్యాదియాలే.

"మాలత్తిలే, ["వఞ్జక్కళ్వ౯" ౧ 'మఙ్గవొట్టు" ౨] ఎన్ఱి, అవిత్తు, ఆద్యన్తావయవ ఖ్యాతాఖ్యముదాయానుసరణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వఞ్జక్కళ్వ౯" ౧ ఎన్ఱుతుడఙ్గి "మఙ్గవొట్టు" ౨ ఎన్నుమళవాక) ఇత్యాది.

"ఎన్నైప్పుఱుయిర్ మఱైయుణ్డు" ౧ "ఎన్నైముఱ్ఱుముయిరుణ్డు ఎన్మాయవాక్కై యిత్తనుళ్ పుక్కు" ౩ ఎన్ఱు, ఎన్నుడలుమ్ కైవిడా౯" ౪ ఇత్యాదిక్కళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమ్ముడైయ తిరుమేనియిలే) ఇత్యాది.

"నఙ్గళ్ కుణ్ణ్త్తైవిడా౯" ౪ ఎన్ఱు, తన్నాదుపలిమాఱలామ్ నిలమాన తిరుమలైయిల్ పణ్ణిన వ్యామోహత్తైయుమ్, "తిరుమాలిరుఞ్చోలై మాల్" ౫ ఎన్ఱు, తన్నైయాశ్రయిలుళ్ళాన వ్యామోహత్తైయుమ్,

"తెన్నావెన్నుమ్" * ఎన్ఱు, "తాన్ తిరువాయ్మొళిపాడుకిఱ త్తుక్కు త్తానాళక్కిఱయానిన్ఱా౯" ఎన్ఱుమ్, "ఒరుమాణ్డియుమ్ పిటియా౯" ౬ ఎన్ఱు, అవ౯ అరైక్షణముమ్ పిటియామైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిత్తై యుట్కొణ్డు (పడిక్కళైయుమ్) ఎన్ఱతు.

"ముఱ్ఱుయిర్ వ౯" ౭ ఎన్ఱి, అ పాట్టిల్ "మఙ్గవొట్టు" ౨ క్కు అర్థమ్, (అవ్వళవన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

(పిరానే!) ఎన్ఱతు, "ఉపకారక౯ ఎన్నపడి

పత్తామ్ పాట్టిల్ "పొఙ్గైమ్పులన్" ౮ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఇతిన్నుడైయ దోషత్తై) ఇత్యాది.

ఇరణ్డామ్ "మఙ్గవొట్టు" ౧ క్కు అర్థమ్, (ఇప్పడి హేయమాన) ఇత్యాది.

"మానాఙ్గారమనమ్ కెడ" ౯ ఇత్యాదియిల్ సిద్ధమాన "మఙ్గవొట్టు" ౧ విన్నుడైయ అర్థమ్, (అవ౯ ఇత్తై) ఇత్యాది.

(ఆఴ్వార్) ఎన్ఱి, అవిఖుక్కు అనన్తరత్తిలే "అఙ్గకణ్ణ౯" ఎన్నపడి" ఎన్ఱు, అధ్యాహరిత్తుక్కొళ్వతు.

౧౬౮.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అభిమత విషయత్తిల్) ఇత్యాది.

"విమర్దోత్థపరిమళః" ౯ ఎన్ఱు, అనేకసురభికస్ఞ్జగకైయ కఱుమ్ కాట్టు పరిమళమాకైయాలే, ఇఙ్గే ఉపచారాల్ (జ్ఞానపరిమళ) శబ్దత్తాలే, జ్ఞానకార్యవికృతిసమష్టియైచ్చొల్లుకిఱతు:

అవిశేషజ్ఞ వ్యవహారవ్యావర్తనార్థమ్, ఉపమేయానుగుణ్యాబ్బత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మణత్తిల్ వాశి) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౫౦౩, ౨మ్ నోట్టు. ౨॥ పు. మేల్పడి. ౩మ్ నోట్టు.
౩॥ తి. వా. ౧౦-౭-౩. ౪॥ తి. వా. ౧౦-౭-౪.
౫॥ తి. వా. ౧౦-౭-౬. ౬॥ తి. వా. ౧౦-౭-౮.
* తి. వా. ౧౦-౭-౫.

౭॥ తి. వా. ౧౦-౭-౧౦. ౮॥ తి. వా. ౧౦-౭-౧౧.
౯॥

వ్యా. అత్రావకః:—

“గుణత్తినాలాళియతిన్ద వేర్ చ్చూడుమ్ భోగిక్కళా నవర్కళ్,

‘మణ్ణైయుత్తరిల్ మణమ్కున్నుమ్’ † ఎన్ఱు, (‘మణ్ పఱ్ఱుక్కుఴల్ ఱా’) తైశూడుమాప్పోలే,

పరమభోగియాన సర్వేశ్వరన్, జ్ఞానియాన ఇవనై విరుమ్బి యనుభవిక్కుమిడత్తిల్,

‘అహ్లాదశీతనేత్రాంబుః’ ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, జ్ఞానకార్యమాన వికృతికళుక్కెల్లామ్ ఆశ్రయమాయ్ కొణ్డు, ఇవనుడైయ జ్ఞానపరిమళమెల్లామ్ తోఱ్ఱుమ్పడి ఇరుక్కిఱ విగ్రహత్తోడేకూడ విరుమ్బుమ్” ఎన్ఱపడి.

అ.—[మణ్పఱ్ఱు] ఎన్ఱత్తు, “మృదుపక్షమ్” ఎన్ఱపడి. ఇత్తైక్కుఴల్ ఱాఴైక్కు ప్రయోజనమ్, (“మణ్ణైయుత్తరిల్”) ఇత్యాది.

“‘అహ్లాదశీతనేత్రాంబుఃపులకీకృతగాత్రవాన్। సదాపరగుణావిష్టో ద్రష్టవ్యస్సర్వదేహిభిః॥’ ౧ ఎన్ఱిడువిత్తిల్ శొల్లుమ్ ప్రకారత్తాలే” ఎన్ఱపడి.

(ఆది) పదత్తాలే, “స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా” ౨ ఇత్యాదికత్తైయుమ్ సఙ్గ్రహిక్కిఱదు.

(జ్ఞానపరిమళ) శబ్దాభిప్రేతత్తై వివదీకరిక్కిఱార్, (జ్ఞానకార్యమ్) ఇత్యాదినా.

[వేర్] ఎన్ఱిడు దృష్టాన్తానుగుణ్యత్తాలే పరిమళత్వరూపణమ్.

అ. ౧౬౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇన్నుముమ్) ఇత్యాది (ముఖాన్తరత్తాలే) ఎన్ఱదు,

“తత్త్వదర్శిసూక్తి రూపశబ్దప్రమాణత్తాలన్ఱిక్కే ప్రవృత్తిస్వభావ ప్రతిపాదకత్వాన్నిసహకృత శరీరస్థితిమూలక అర్థాపత్తిరూపహేత్వన్తరత్తాలే” ఎన్ఱపడి.

“యస్తు ప్రారబ్ధదేహోపి శోచత్యార్తస్స ఉచ్యతే” ౩ ఎన్ఱిడు ఆర్తశబ్దార్థత్తైయుట్కొణ్డు [పరమార్త] శబ్దార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరమార్తనాకైయాలే) ఇత్యాదినా.

మూ.—౧౬౯. పరమార్తనాన ఇవనుడైయ శరీరస్థితిక్కుహేతు,

వ్యా.—౧౬౯. ఇన్నుముమ్ముఖాన్తరత్తాలే ఇవన్-దేహత్తిల్ అవన్-విరుప్పత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (పరమార్తన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(పరమార్తనా) కైయాలే,

“ఇన్నిన్ఱనీర్మైయినియామ్ఉఱామై”, ౪

“ఎన్నాళ్ యామునక్కాళినివన్దుకూడువన్?”, ౫

“ఎఙ్గినిత్తలైప్పెయ్వన్?”, ౬

“నాశేలఱియేన్”, ౭

“తరియేనిని”, ౮

“మూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కుఱుకాతో?” ౯

అ.—“(“ఇన్నిన్ఱ, నీర్మై” ౪) = మిథ్యాజ్ఞాన తన్మూలక విపరీతాచారతద్ధేతుభూయ శరీరాత్మక ఏవంవిధ అనాదిస్వభావత్తై,

(“యాముఱామై” ౪)=నాన్సహియామై” ఎన్ఱపడి.

(“ఎన్నాళ్ యామునక్కాళినివన్దుకూడువన్” ౫)=“ఎన్ఱైక్కు నానున్నై కిట్టువన్” ఎన్ఱపడి.

(“ఎఙ్గినిత్తలైప్పెయ్వన్” ౬)=“ఇన్ని ఎఙ్గే నానున్నై ప్రాపిప్పన్” ఎన్ఱపడి.

(“నాశేలఱియేన్” ౭)= “ప్రాపిక్కుమ్ కాలఱియేన్” ఎన్ఱపడి.

“ఏల్”, అవ్యయమ్.

(“తరియేనిని” ౮)=“ఇనిత్తరిక్కమాట్టేన్” ఎన్ఱపడి.

“(“మూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమ్” ౯) =ఎమ్పెరుమానే ఎన్నైయఙ్గు అడిమైకొళ్ళుమ్ కాలమ్,

(“ఇన్నమ్ కుఱుకాతో” ౯)= ఇన్నమ్ కిట్టాతో” ఎన్ఱపడి.

(“ఇన్నిన్ఱనీర్మై” ౪) ఇత్యాదిలబ్ధార్థమ్, (సంసారత్తిల్) ఇత్యాది.

౪॥ తిరువిరుత్తమ్, ౧-వ-పాట్టు. ౫॥ తి. వా. ౩-౨-౧. ౬॥ తి. వా. ౩-౬-౯. ౭॥ తి. వా. ౯-౮-౪. ౮॥ తి. వా. ౫-౮-౭. ౯॥ తి. వా. ౬-౯-౯.

వ్యా.—ఎన్ఱు, సంసారత్తిల్ అడిక్కొదిప్పాలుమ్, భగవదనుభవత్తిల్ పెరువిడాయాలుమ్,

"ఇత్తుక్కు మేలిల్లై" ఎన్నుమ్పడి ఆర్త్తివిళైన్దవర్క;

ఏవంభూతజ్ఞానవన్ఱైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు, "ప్రారబ్ధకర్మమ్" ఎన్నవొణ్ణాతిఱే;

"సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి" ౧ ఎన్ఱత్తోడు విరోధిక్కైయాలే.

"ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవ కృతాహ్యసౌ।
దృప్తానామపిజన్తూనాం దేహాన్తరనివారిణీ॥" ౨

ఎన్ఱ్, ఈప్రపత్తి-స్వభావమ్ తానిరుప్పతు?

ఆకైయాల్, ఇవన్ఱైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు,

మూ.—కేవలభగవదిచ్ఛైయిఱే.

౧౨౦.— "తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలైయే" ౫ ఎన్ఱ్, అప్పడియే,

వ్యా.—"ఇన్నముమ్ శిలనాళ్ ఇవన్ఱై ఇచ్చరీరత్తోడే వైత్తు అనుభవిక్క వేణుమ్" ఎన్ఱ్, ఈశ్వరేచ్ఛైయొన్ఱియ వేఱొన్ఱిల్లామైయాలే,

(కేవలభగవదిచ్ఛైయిఱే) ఎన్ఱార్.

ప్రారబ్ధకర్మమడియాక ఇరుక్కిఱ దృష్టవిషయత్తిలుమ్ భగవదిచ్ఛైయన్ఱాకైయాలే, అత్తై వ్యావర్త్తిక్కిఱతు (కేవల) శబ్దత్తాలే.

వ్యా.—౧౨౦. ఇప్పడితర విరుప్పత్తుక్కు విషయమాన ఇవర్-శరీరత్తై అవర్విరుమ్బుమ్ ప్రకారమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, ("తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలై" ౫) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"తెన్నుతిరుమలైయైయుమ్, తిరుప్పాఱ్కడలైయుమ్, ఎన్-ఉత్తమాఙ్గత్తైయుమ్,

అ.—(అడిక్కొత్తిప్పు)—పదదాహమ్.

ఇత్తాల్, దుస్సహస్థితియై చొల్లుక్కిఱతు.

"ఎన్నాళ్" ౩ ఇత్యాది లక్షార్థమ్, (భగవల్) ఇత్యాది.

[పరమ] శబ్దార్థమ్, (ఇత్తుక్కుమేల్) ఇత్యాది.

[ఆర్త]శబ్దార్థమ్ (ఆర్త్తివిళైన్దవర్) ఎన్ఱు.

ఆర్తి—దుఃఖమ్.—

"ఆర్తిః, పీడాధనుష్కోట్యోః" ౪ ఎన్నక్కడవదిఱే?.

(ఏవంభూతజ్ఞానవన్ఱైయ) ఇత్యాది (విరోధిక్కైయాలే ప్రారబ్ధకర్మమ్ ఎన్నవొణ్ణాదిఱే) ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

"శోకజనకపాప నివర్తకత్వమ్, సిద్ధోపాయస్వీకారత్తుక్కు చరమశ్లోకత్తిలే "సర్వపాప" ౧ శబ్దాసంకోచ సిద్ధమాకైయాలే, తద్భఙ్గమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱ్, పడి.

""సర్వ" ౧ శబ్దమ్, ప్రాయికపరమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు" ఎన్ఱైక్కు ప్రమాణాన్తరమ్, ("ఆర్తానామ్" ౨) ఇత్యాది.

ప్రపత్తిస్వభావత్తైయుమ్, ఆర్తిప్రకర్ష సద్భావత్తైయుమ్, ఉపపాదిత్తు, తత్-సహకారేణ ఇవన్ఱైయశరీరస్థితిహేతు భగవదిచ్ఛైయిల్ అర్థాపత్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్ ఇవన్ఱైయ) ఇత్యాదినా.

అ.—[కేవల] శబ్దప్రయోజనమ్, (ప్రారబ్ధకర్మమడియాక) ఇత్యాది.

(ప్రారబ్ధకర్మమ్) ఎన్ఱతు, "ఏతద్దేహానుభావ్యత్వేన అభ్యుపగత ప్రారబ్ధకర్మమ్" ఎన్ఱ్, పడి.

ప్రారబ్ధమ్, ఫలప్రదానప్రవృత్తమ్: అతిల్, దేహాన్తరానుభావ్యాంశమ్, "సర్వపాప" ౧ శబ్దార్థాన్తర్భూతమిఱే?.

౧౨౦.—ఉత్తరవాక్య సఙ్గతి, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

అతావతు:—

"పూర్వోక్తప్రమాణోపపత్తికళాలే సిద్ధిత్తవిరుప్పత్తిన్ఱైయ సర్వేతరవిషయాదర సామ్యతదాధిక్యాదిరూపధర్మఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱ్, పడి.

"తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలైయేతిరుప్పాఱ్కడలే ఎన్-తలైయే" ౫ ఎన్ఱ్, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (తెన్నుతిరుమలై) ఇత్యాది.

౧॥ గీ-౧౮-౬౬. ౨॥ ౩॥ పు. ౫౦౫, ౫మ్ నూట్టు ౪॥

౫॥ తి. వా. ౧౦-౭-౮.

మూ—ఉకన్దరుళిననిలజ్గళెల్లావత్ఱిలుమ్ వణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైఇవన్నుడైయ శరీరైకదేశత్తిలేపణ్ణుమ్.

వా—ఒక్కవిరుమ్బానిన్తాన్; శ్రీవైకుణ్ఠత్తైయుమ్, వడక్కుత్తిరుమలైయైయుమ్, ఎన్నుడైయ శరీరత్తైయుమ్, ఒక్క విరుమ్బానిన్తాన్" ఎన్ఱారిఱే యాఴ్వార్।

ఇప్పడి "ఓరోరవయవజ్గళిలే, ఇరణ్డిరణ్డుతిరుప్పతియిల్ వణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైప్పణ్ణినాన్" ఎన్ఱవిత్తు,

"ఎల్లాత్తిరుప్పతికళిలుమ్ పణ్ణినవిరుప్పత్తై ఓరోరవయవజ్గళిలేపణ్ణినిన్తాన్" ఎన్నుమతుక్కు ఉపలక్షణమ్.

ఆకైయాలే, ఇప్పాట్టిల్ చ్చొల్లుక్కిఱపడియే, "తనక్కు అభిమతమాన దివ్యదేశజ్గళ్(ళెల్లావత్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై జ్ఞానియాన ఇవనుడైయశరీరైకదేశత్తిలేపణ్ణుమ్)" ఎన్గిఱార్.

అ.—"'సదృశయోరేవ సహచరణమ్' ౧ఎన్ఱ, సహనిర్దేశరూపసాహచర్యత్తాలే సాదృశ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఒక్క) ఇతి.

"ఒరుమానుడియుమ్" ౨ ఇత్యాదియైప్పత్తి (విరుమ్బానిన్తాన్) ఎన్ఱత్తు.

"తిరుమాల్ వైకుణ్ఠమే" ౩ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (వడక్కు) ఇత్యాది.

పూర్వవత్, సాహచర్యవ్యఞ్జితమ్' (ఒక్క) ఇతి.

"ఉపాత్తప్రమాణత్తిలే త్రిచతురదివ్యదేశాదర విషయాదరసామ్యమ్ శొల్లియిరుక్క, (ఎల్లావత్ఱిలుమ్) ఇత్యాద్యుక్తిక్కు మూలమేన్?" ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ఓరోర్) ఇత్యాది.—

"విభూత్యధ్యాయత్తిల్పడియే ప్రధానగ్రహణమ్, అప్రధానోపలక్షణార్థమాకైయాలే, (ఎల్లావత్ఱిలుమ్) ఎన్ఱత్తు" ఎన్ఱపడి.

ప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్తు, మూలవాక్యత్తుక్కు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాలే ఇప్పాట్టిల్) ఇత్యాది.

మూ—౧౭౧. అజ్ఞాత్తైవాసమ్ సాధనమ్; ఇజ్ఞాత్తైవాసమ్ సాధ్యమ్.

వ్యా.—౧౭౧. "ఉకన్దరుళిన నిలజ్గళిలెల్లావత్ఱిలుమ్ వణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై ఇవ్విషయమ్ ఒన్ఱిలుమేపణ్ణుమ్" ఎన్ఱార్కీழ்;

"ఇవ్విషయమ్సిద్ధిత్తాల్ ఉకన్దరుళిన నిలజ్గళిల్ ఆదరమ్ అవనుక్కుసంకుచితమామ్" ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్కైక్కాక, ఇరణ్డిడత్తుక్కుమ్ఉణ్డాన వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అజ్ఞాత్తై) ఎన్ఱతుడజ్గి.

ఉకన్దరుళిన నిలజ్గళిల్ విరుమ్బి వర్త్తిక్కిఱతు, ఉచితోపాయజ్గళాలే చేతనరైఅక్కప్పడిత్తిక్కొళ్ళుకైక్కాకైయాలే,

(అజ్ఞాత్తై వాసమ్ సాధనమ్) ఎన్గిఱతు.

ఇచ్చేతనన్ తిరున్ది ఇవన్-హృదయత్తిన్నుళ్ళేతాన్ వపిక్కప్పెఱ్ఱవిత్తు, అజ్ఞునిన్ఱుమ్ పణ్ణినకృషిఫలమాకైయాలే,

(ఇజ్ఞాత్తైవాసమ్ సాధ్యమ్) ఎన్గిఱతు.

అ—౧౭౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ఉకన్దరుళిన) ఇత్యాది.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్విషయమ్) ఇత్యాది.

"సామ్యమ్ శొల్లి ఆధిక్యకథనార్థమ్తత్-ప్రతియోగిస్థానత్వత్తై చ్చొల్లుకైక్కాక తద్ద్వయ సాధ్యసాధనభావ ప్రతిపాదకమాకైయాలే, ఉపోద్ఘాతసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

(అజ్ఞాత్తైవాసమ్) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఉకన్దరుళిన) ఇత్యాది.

(ఉచితోపాయజ్గళాలే) ఎన్ఱత్తు, విగ్రహవైలక్షణ్య విస్తారత్రివర్గప్రదానాదికళాలే" ఎన్ఱపడి,

(కృషిః=యత్నః)

వ్యా.—“నాకత్తైయుడన్దై”, ౧
“మలైమేల్ తాననిన్ఱు”, ౨
“పనికడలుట్పళ్ళికోళై”, ౩

అ.—ఇతుక్కుప్రమాణమ్ (“నాకత్తై” ౧) ఇత్యాది.
“అత్తినెడుమాల్” ౧ =కారణభూత న్నాకైయాలే మాతృవత్ ఆశ్రితవత్సలనాన సర్వేశ్వరన్:
“అన్ఱైప్పార్-కరుత్తనావాన్” ౧ = ఆశ్రితహృదయస్థనాకై క్కాక:
“నాకత్తై” ౧ = తిరువనన్తాళ్వానాకిఅపడుక్కైయిలే:
ఇతుమూన్ఱిలుమ్ అన్వయిక్కుఅతు:
తిరుక్కుడన్దైయిలుమ్, తిరువెంకావిలుమ్, తిరువెవ్వుళిలుమ్, నాకత్తైపూర్వవత్:
కోయిలిలుమ్, తిరుప్పేర్ నకరిలుమ్, అమ్బిలిలుమ్, నాకత్తై పూర్వవత్:
“పాడ్కడల్” ౧ =తిరుప్పాఱ్కడలిలుమ్,
“కిడక్కుమ్” ౧=“కణ్వళర్న్దు అరుళుకిఱార్” ఎన్ఱుపడి:
“మలైమేల్ తాననిన్ఱు” ౨=తిరుమలైయిలేనిన్ఱు,
“ఎన్-మనత్తుళ్ ఇరున్దానై” ౨=“ఎన్నుడైయ హృదయత్తిలే యిరుక్కుమవనై” ఎన్ఱపడి.
“పనికడలుళ్” ౩ =శీతలమాన తిరుప్పాఱ్కడలిలే,
“పళ్ళికోళై” ౩ =పళ్ళికొళ్ళుకైయై,
“పఴకవిట్టు” ౩ =మఱన్దువిట్టు,
“ఓడివన్దు ఎన్-మనక్కడలుళ్” ౩=కడుకవన్దు ఎన్-మనస్సాకిఱ కడలిలే,
“వాఴవల్ల” ౩ =“సుఖిక్కవల్ల” ఎన్ఱపడి.
ఇప్పాశురఙ్గళిలే, “కరుత్తనావాన్” ౧ ఎన్గిఱతు మున్నాలే ఉద్దేశ్యత్వమ్ శొల్లుకైయాలే;
ఆశ్రితహృదయవాసత్తుక్కు సాధ్యత్వముమ్, తిరుప్పతికళిల్ వాసత్తుక్కు సాధనత్వముమ్, లభిక్కుఅతు,

మూ—౧౭౨. “కల్లుమ్ కనైకడలుమ్” ౪ ఎన్గిఱ పడియే,

వ్యా—ఇత్యాదికళిలే, ఇవన్ తన్నుడైయ సాధన సాధ్యత్వఙ్గళ్ తోన్ఱానిన్ఱతితే?.
వా.—౧౭౨. ఇష్టసాధనసాధ్యత్వ ప్రయుక్తమాన ఆదరతారతమ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“కల్లుమ్” ౪ ఎన్ఱుతుడఙ్గి.
అతావతు:—
“తెన్-తిరువుళ్ళత్తిల్ పుకున్దపిన్బు,
“తనకుప్పుఅమ్బు ఒన్ఱిలుమ్ ఆదరమిల్లై” ఎన్ఱు, తోన్ఱుమ్పడి అవన్ఇతిలే అత్యాదరత్తైప్పణ్ణి నిత్యవాసమ్ పణ్ణుకైయాలే,

అ.—‘నిన్ఱు’ ౨ ఎన్గిఱత్వా ప్రత్యయత్తాలే:
తిరుమలైయిల్ వాసత్తుక్కు అఙ్గత్వముమ్, ఆఴ్వార్-తిరువుళ్ళత్తిల్ వాసత్తుక్కు అఙ్గిత్వముమ్, సిద్ధిక్కైయాలే సాధ్యసాధనభావమ్ లభిక్కుఅతు:
‘పళ్ళికొళ్ పాఴ్తు’ ౫ ఎన్గిఱ సుఖతారతమ్యత్తాలుమ్, పూర్వాపరభావత్తాలుమ్,
తిరుపాఱ్కడలిలే వాసత్తుక్కు సాధనత్వముమ్, ఆఴ్వార్-తిరువుళ్ళత్తిల్ వాసత్తుక్కు సాధ్యత్వముమ్, లభిక్కుఅతు:
సాధనదశైపోలన్ఱే భోగదశై?;
‘పనికడలైయుమ్ విరుమ్బుకైక్కు అడి ఇవరై చ్చేర్త్తుకొళ్ళుకైక్కు యోగనిద్రైశిన్దై శెయ్కైయిఱే?’ ౬ ఎన్ఱు, అచ్చామ్ పిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్తపడిక్కు ఇఙ్గేయనుసన్ధిప్పతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్ తన్నుడైయసాధనసాధ్యత్వఙ్గళ్) ఇత్యాది.
౧౭౨—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇష్టసాధన) ఇత్యాది.
సాధ్యత్తిల్ స్వారసికఇచ్ఛైయుమ్, సాధనత్తిలే తాదాత్త్వికఇచ్ఛైయుమ్, ఆకైయాలే, (ఆదరతారతమ్యత్తై) ఎన్ఱతు.
ఉపాత్తప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్, (అతావతు) ఇత్యాది.
“వెళ్ళనెడియాన్” ౪ ఇత్యాది.—
ముతలాకఅన్వయక్రమేణఅర్థమ్, (అవన్) ఇత్యాది.

౧॥ ఇయఱ్పా. నాన్ముకన్తిరువన్దాది-౩౬. ౨॥ తి. వా, ౧౦-౪-౪.
౩॥ ముతలాయిరమ్. పె-తి. ౫-౪-౯.
౪॥ ఇయఱ్పా, పెరియతిరువన్దాది, ౬౮. ౫॥ ౬॥

7-4-1900.

సాధ్యేచేతనహృద్యానేసిద్ధే, సాధనవస్తుని। తవేదనాదరస్తస్యసాధ్యంహిప్రబలంవిదుః॥ వకులాలఙ్కృతిముణేస్సూక్త్యాచైతత్ స్ఫుటీకృతమ్।.

మూ.—ఇత్తుసిద్ధిత్తాల్ అవన్ఱిల్ ఆదరమ్ మట్టమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—తిరుమలైయుమ్, తన్-సన్నిధానత్తిలే ఘోషిక్కుమ తిరుప్పాఱ్కడలుమ్, ఒరు త్తర్క్కుమ్ ఎట్టాత్త పరమపదమాన దేశముమ్, పుల్లియవాయ్త్తినవో’ ఎన్ఱా, రితే యాழ்వార్?:

అ.—‘“వెల్లనెడియాన్’ ౧=మిక్కపుకనెడియాన,
‘నిఱజ్జటియాన్’ ౧=కఱుత్తనిఱత్తైయుడైయవన్,
‘ఉళ్పుకున్దు’ ౧=అడియేనుడైయ హృదయత్తినుళ్ళేపుకున్ద పిన్బు” ఎన్ఱపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్-తన్-తిరువుళ్ళత్తిల్) ఇత్యాదినా.
“‘అడియేనత్తు’ ౧=అడియేనుడైయత్తాన,
‘ఉళ్ళత్తకమ్’ ౧=హృదయావకాశత్తిల్ నిఱ్ఱమ్,
‘నీఙ్గాన్’ ౧=పుఱప్పడువానల్లన్” ఎన్ఱపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుఱమ్బు ఒన్ఱిలుమ్) ఇత్యాదినా.
‘“కల్లుమ్’ ౧=ఎన్ఱత్తు “తిరుమలైయుమ్” ఎన్ఱపడి.
‘“కనైకడలుమ్’ ౧=శబ్దిక్కిఱ తిరుప్పాఱ్కడలుమ్,
‘వైకున్దమానాడుమ్’ ౧=వైకున్దమాకిఱ ఆకాశమాన్దైయాలే ప్రసిద్ధమాన దేశముమ్” ఎన్ఱపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరుమలైయుమ్) ఇత్యాదినా.
“పుల్లెన్ఱు, ఒழிన్దనకొల్” ౧=“అపకృష్టఙ్గళాయ్త్తినవో?” ఎన్ఱపడి.
“కొల్” ౧ ఎన్ఱు, అదిత్తు సంశయవాచకమ్.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“పుల్లియవాయ్త్తినవో?”) ఎన్ఱు, ఉపాత్తశ్రీసూక్త్యర్థత్తోడే తొకుత్తుప్రకృతవాక్యత్తుక్కు అర్థమ్, (అప్పడియేసాధ్యమాన) ఇత్యాది.
“పూర్వవాక్యోక్తసామ్యమ్, ఏతత్-సిద్ధేః పూర్వముమ్, ఆధిక్యమ్, ఏతత్-సిద్ధేరనన్తరముమ్” ఎన్ఱుకరుత్తు.

౧॥ పు. ౫౦౯, ౪మ్ సూత్రమ్.

మూ.—౧౭౩. “ఇళమ్కోయిల్ కైవిడేల్” ఎన్ఱు, ఇవన్ప్రార్థిక్క వేణ్డుమ్పడియాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అప్పడియే, సాధ్యమాన ఇచ్చేతనహృదయమ్ సిద్ధిత్తాల్,
ఇత్తుక్కు సాధనమాక మున్బువిరుమ్బిప్పోన్ద దివ్యదేశఙ్గళిల్ ఆదరమ్ సంకుచితమాయిరుక్కుమ్” ఎన్నై.
సాధ్యమ్కైపుకురుమళవుమితే సాధనత్తిల్ ఆదరమిక్కిరుప్పతు?.
వ్యా.—౧౭౩. ఆదరమ్ మట్టమామ్పడిక్కు అవధియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (“ఇళమ్కోయిల్” ఎ) ఇత్యాదియాలే.
అత్రావతు:—
“శ్రీపూర్తత్తార్, తమ్మైప్పెఱుక్కైక్కు ఉఱుప్పాక

అ.—౧౭౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆదరమ్) ఇత్యాది.
ఇరణ్డామ తిరువన్దాదియిలే ‘వెళ్ళెన్ఱు’ ఎన్ఱ పాట్టుక్కు,
“‘ఇరుమ్ శోలైమలై’ ఎన్ఱుమ్=‘తిరుమాలిరుమ్ శోలై మలై’ ఎన్ఱుమ్,
‘వేఙ్గడమ్’ ఎన్ఱుమ్=‘పెరియతిరుమలై’ ఎన్ఱుమ్,
‘ఇవ్విరణ్డుమ్ నిఱ్ప’ ఎన్ఱుమ్=‘వాసస్థానమ్’ ఎన్ఱుమ్,
‘నీమతిక్కుమ్ నీర్మైపోల్’ ఎ=నీయాదరిక్కుమ్ ప్రకారమ్ పోలే,
‘ఉళమ్కోయిల్ నిన్ఱెన్నుళ్ళమ్వైత్తు’ ఎ=‘ఎన్నుడైయ హృదయమాకిఱకోయిలుమ్ ఆదరణీయ స్థానమ్’ ఎన్ఱు అనుసన్ధిత్తు,
“‘వెళ్ళత్తిళమ్కోయిల్ కైవిడేల్” ఎన్ఱునిన్ఱేన్’ ఎ=‘తిరుప్పాఱ్కడలాకిఱ బాలాలయత్తైవిడాతేకొళ్’ ఎన్ఱు ప్రార్థిత్తేన్” ఎన్ఱు, అర్థమ్,
ఇత్తై తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్రీపూర్తత్తార్) ఇత్యాది.

భూతస్వామిత్వేశమాహ ‹‹క్షిరధింసత్యజేః'' ఇతి. తస్మాత్, ఈశకృతజ్ఞత్వప్రాప్య ప్రీత్యాశ్రయత్వతః॥ తత్తేమదేశేష్వీశస్యప్రీతిరల్పాపిజాయతే.

వ్యా॰—మున్బు తాన్-విరుమ్బిన దివ్యదేశఙ్గళిల్ మున్బుత్తై యాదరమిన్ఱిక్కే తన్-తిరువుళ్ళత్తిలే యత్యాదరత్తైప్పణ్ణి చ్చెల్లుక్కిఱపడియైక్కణ్డు, ‹అవ్వోదివ్య దేశఙ్గళై క్కైవిడ ప్పుక్కిఱానో' ఎన్ఱు, అతిశఙ్కైపణ్ణి,

‹ఎన్-హృదయత్తిలే పుకున్దిరుక్కైక్కు, బాలాలయమానతిరుప్పాఱ్కడలై క్కైవిడాత్తో ప్రియ వేణుమ్' ఎన్ఱారితేః:

అన్నైయాల్ ఇప్పడి ఇవన్ప్రార్థిక్క వేణ్డుమ్ పడియాయ్త్తు అవనుక్కు (అవన్ ఇల్ ఆదరమ్ మట్టమామ్పడి)'' ఎన్నై.

వ్యా.—౧౭౪. ‹‹ఇప్పడిఇవన్ అర్థిత్తాలుమ్, సాధ్యమ్సిద్ధిత్తపిన్బు అవనుక్కు అవై! అభిమతఙ్గళో యిరుక్కుమో!'' ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్య) ఇత్యాదియాలే.

మూ.—౧౭౪. ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వత్తాలుమ్, కృతజ్ఞతైయాలుమ్, పిన్బు అవైఅభిమతఙ్గళా యిరుక్కుమ్.

వ్యా.—(ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వ) మావతు:—తనక్కుప్రాప్య భూతనాన ఇచ్చేతననుడైయ ఉకప్పుక్కు విషయమాయిరుక్కై.—

‹‹కణ్డియూరరఙ్గమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిపేర్ మల్లై'' ౨ ఎన్ఱు, మణ్డియిఱే ఇవన్ ఇరుప్పతు!.

(కృతజ్ఞతై) యావతు:—

‹.ఇవ్వో దేశ వాసత్తాలేయన్ఱో, నామివనై ప్పెత్తతు?'' ఎన్ఱు, అద్దేశమ్ తనక్కుప్పణ్ణిన ఉపకారత్తైయనుసన్ధిక్కై.—

‹‹ఇవైఇరణ్డాలుమ్, సాధ్యమాన ఇచ్చేతనన్ పుకున్దిరుక్కప్పెత్తేయుమ్, అవనుక్కు అవ్వో దేశఙ్గళ్ అభిమతఙ్గళాయిరుక్కుమ్'' ఎన్నై.

అ.—‹‹ఎంగ్గావుమ్ నిలుమ్పణ్ణుమ్ ఆదరత్తైబన్దిలే పణ్ణినమైయైచ్చొన్న వితాల్ ప్రత్యేకాపేక్షయా ఇతుక్కు ఆధిక్యమ్ లభిక్కిఱతు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దివ్యదేశఙ్గళిల్ మున్బుత్తైయాదరమిన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

‹‹కైవిడేల్'' ౧ ఎన్ఱు, త్యాగాభావ ప్రార్థనైయాలే, త్యాగాతిశఙ్కా-అర్థసిద్ధై'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిశఙ్కైపణ్ణి) ఎన్ఱు.

‹‹అద్త్యాగాభావప్రార్థనై కృతజ్ఞతా హేతుకై'' ఎన్ఱు తోన్ఱ ఉపకారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్-హృదయత్తిలే) ఇత్యాది.

ఇతుతాన్ తిరుప్పతిక్కళుక్కుమ్, తిరువుళ్ళత్తుక్కుమ్, నిర్దేశపౌర్వాపర్యత్తాల్ వ్యఞ్జితమ్.

‹‹ఇళఙ్కోయిల్'' ౧ శబ్దార్థమ్, (బాలాలయమ్) ఎన్ఱు.

‹.వెళ్ళ'' ౧ ఎన్ఱి, ఆవితుక్కు అర్థమ్, (తిరుప్పాఱ్కడలై) ఇత్యాది.

‹‹అఱ్ఱు'' నిరర్థకమ్.

౧౭౪.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడిఇవన్) ఇత్యాది.

అ.—‹‹త్యాగాభావమ్ పురుషతన్త్రమాకైయాలే అతు ఇవనుడైయ ప్రార్థనైయాలే ఈశ్వరన్ పణ్ణినాలుమ్, ప్రీతి ఆ పురుషతన్త్రైయాకైయాలే, అతు సిద్ధియాతే?:

అన్నైయాల్, మట్టమాన ఆదరమ్ తాన్ ఎఙ్గనే?'' ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

మూలత్తిలే, ప్రాప్యస్య + ప్రీతిః=[ప్రాప్యప్రీతిః,]

[ప్రాప్యప్రీతేః + విషయః]=[ప్రాప్యప్రీతివిషయః.]

తస్యభావః=ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వమ్:

‹‹అత్తాలే'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కుప్రాప్యమాన) ఇత్యాదినా.

అతుక్కుప్రమాణమ్, (‹‹కణ్డియూర్'' ౨) ఇత్యాది.

(మణ్డి) ఎన్ఱతు, ‹‹అభినివేశిత్తు'' ఎన్ఱపడి.

‹‹[కృతమ్]=ఉపకారః, ‹తత్ జానాతి' ఇతి=[కృతజ్ఞః,] తస్యభావః=[కృతజ్ఞతా,] అత్తాలే'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృతజ్ఞతైయావతు) ఇత్యాదినా.

౧॥ పు. ౫౦౯, ౩౯ నోట్టు.

౨॥ తిరుక్కుఱున్దాణ్డకమ్. ౧౯.

‘‘దోషాత్సారణదుష్టత్వమ్, ఆదరో జ్ఞానినిగ్రహే,। సాక్షేప్మితా అన్యపరత్వ, సాధనే స్వల్ప ఆదరః,॥’’ ఇత్యేతేషు చతుర్థీస్పష్టం కారణత్వ ప్రతిపాదితాః।

వ్యా.—ఆక, [వా. ౧౬౨] (గుణమ్పోలేదోషనివృత్తి) ఎన్ఱు,కీ ళ్చొన్న శేషత్వ పారతన్త్ర్య రూపఆత్మగుణమ్ పోలే దోషనివృత్తియైయుమ్;

[వా. ౧౬౩] (పరానుభవత్తుక్కు) ఎన్ఱు, ప్రతిజ్ఞై పణ్ణి, తదుపపాదనార్థమాక అభిమతవిషయత్తిల్ అభ్రుక్కు అభిమతమాయిరుక్కుమ్ పడియైయుమ్;

ఇవన్-‘‘అభ్రుక్కు డమ్బు’’ ఎన్ఱు, కణ్ణిక్కు అవిత్తిలే అవన్ అత్యాదరత్తై ప్పణ్ణుమ్పడియైయుమ్;

జ్ఞానియాన ఇవనై సవిగ్రహనాక ఆదరిక్కైక్కు హేతువిశేషత్తైయుమ్;

వ్యా.—‘‘పరమాత్తనాన ఇవన్, దేహస్థితికొణ్డే ఇవన్-దేహత్తిల్ అవన్-విరుప్పమఱియలామ్’’ ఎన్నుమత్తైయుమ్;

అవన్ ఇవనుడైయ దేహత్తైవిరుమ్బుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్;

సాధ్యమాన ఇతుసిద్ధిత్తాల్ సాధనాదరమ్ మట్టమామ్ పడియైయుమ్;

అతిన్-ఎల్లైయైయుమ్;

ఇవన్ ‘‘అవ్వోదేశజ్ఞత్తై క్కైవిడాత్తొ ప్రిక్కవేణుమ్’’ ఎన్ఱు,అర్థిత్తాల్, ‘స్వసాధ్యమ్ సిద్ధిత్తిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, హేతుద్వయత్తాలే అవనుక్కు అవై అభిమతఙ్గళాయిరుక్కుమ్పడియైయుమ్;

అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౧౬౫.—ఇప్పడి ‘‘దోషనివృత్తిపరానుభవఙ్గళుక్కు విలక్కు’’ ఎన్నుమిడమ్ సుస్పష్టమామ్పడియాన హేతుకళ్ పలవఱ్ఱైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అత్తై సిద్ధిప్పిత్తారాయ్,

అ.—మూలత్తిలే ‘‘[వా.—౧౬౪] [గుణమ్పోలే దోషనివృత్తి] ‘దోషనివృత్తిపోలే యాన్తర గుణముమ్’ ఎన్ఱు, అన్యోన్యత్తై దృష్టాన్తిత్తాలే అన్యోన్యసిద్ధియిల్ అన్యోన్యసాపేక్షత్వత్తాలే అన్యోన్యాశ్రయమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్’’ ఎన్నుమ్ శఙ్కైయై ‘

‘‘‘ముఖభేదత్తాలే అన్యోన్యాపేక్షాస్థలత్తిల్ అన్యోన్యాశ్రయదోషమ్ ఇల్లై’ ఎన్నుమిడమ్, ‘అన్యోన్యాశ్రయాణ్య పి కార్యాణి ‘‘ప్రభవన్తి’ ౧ ఎన్ఱు,ప్రసిద్ధమాకైయాలే,అతుక్కు అవకాశమిల్లై’’ ఎన్ఱు, పరిహరిత్తుక్కొణ్డు ఉక్తార్థత్తై ప్రతిపత్తిసౌకర్యత్తుక్కాక సంకలయా

ఉపన్యసిత్తుక్కొణ్డు ఉత్తరవాక్యావతారికైయై యరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (ఆకగుణమ్పోలే) ఇత్యాది.

‘‘‘‘స్థిత్యదనాభ్యాంచ’’ ౨ ‘‘అనశ్నన్నన్యోభిచాకశీతి’’ ౩ ఎన్ఱు ఇవనుడైయ హేయదేహవిషయమాన ఈశ్వరభోగాభావవచనమ్ జ్ఞానిదేహవ్యతిరిక్తవిషయమ్’ ఎన్నుమిడమ్ పూర్వోదాహృతతత్త్వదర్శినూక్తిరూపప్రబలప్రమాణసిద్ధమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అత్యాదరత్తైప్పణ్ణుమ్ పడియైయుమ్) ఎన్ఱతు.

(హేతువిశేషత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, ‘‘జ్ఞానప్రయుక్త వికృతిప్రకాశరూప హేతువైయుమ్’’ ఎన్ఱపడి.

అ.—(అతిన్-ఎల్లైయైయుమ్) ఎన్ఱతు, ‘‘త్యాగాభావప్రార్థనా వ్యఞ్జితమాన అనాదర పరాకాష్ఠైయైయుమ్’’ ఎన్ఱపడి.

(హేతుద్వయత్తాలే) ఎన్ఱతు, ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వ-కృతజ్ఞతైకళాలే’’ ఎన్ఱపడి.

౧౬౫. (సుస్పష్టమామ్పడి) ఎన్ఱుమ్, (స్థిరీకరిక్కిఱార్) ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే కించిద్బుద్ధ్యా రోహమాత్రత్తైక్కొణ్డు గుణదృష్టాన్తేనదోష నివృత్తియినుడైయ భోగవిరోధిత్వత్తై బహుముఖమాక ఉపపాదిత్తు తాదృశదోషనివృత్తి దృష్టాన్తేన ఉపేయదశైయిల్ ఆత్మాన్తస్థాయియాన గుణత్తినుడైయ భోగవిరోధిత్వత్తై విమర్శదశైయిల్ బాధవిరోధినిశ్చయ విషయమామ్పడి పణ్ణుకైయాలే,

‘‘స్వరూపావగతియుమ్ బాధవిరోధినిశ్చయముమాకిఱ ముఖభేదత్తాలే అన్యోన్యాశ్రయమిల్లై’’ ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఉపమేయోపమావ్యఞ్జనత్తాలే విచ్ఛిత్తివిశేషముముణ్డు.

‘‘ద్వయోఃపర్యాయేణ ఉపమానోపమేయత్వమ్, ఉపమేయోపమా’’ ఎన్ఱు,కే శొల్లువతు !.

౧॥ ౨॥ ౩॥

"స్వేనదోషనివృత్త్యాహి కోదోషః!" ఇతిచేదిహ। అయమేవపరోదోషోనాన్యో దోషః స్వతంపరమ్॥. తథాహి:—కామినీస్నాతాభోక్తుకామ

మూ.—౧౭౫. ఆక్కైయాలే, దోషనివృత్తిపోలే ఆన్తరగుణముమ్, విరోధియాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అతుతన్నై దృష్టాన్తమాక్కి సింహావలోకనన్యాయత్తాలే కీళ్ చ్చొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్యరూప ఆత్మగుణత్తినుడైయ పరానుభవ విరోధిత్వత్తై స్థిరీకరిక్కిఱార్, (ఆక్కైయాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఆక్కైయాలే) ఎన్ఱు, కీళ్ సిద్ధిప్పిత్త అర్థత్తై అనువదిక్కిఱార్.

(దోషనివృత్తిపోలే) ఎన్ఱతు,

దోషమ్ కழிకై, స్వరూపోజ్జ్వల్యత్తుక్కు ఉఱుప్పాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, దోషత్తైయే భోగ్యమాక విరుమ్బుకిఱ ప్రణయియాన అవనుక్కు అనభిమతమాకైయాలే, యాతొరుపడి పరానుభవత్తుక్కు విరోధియాకిఱతు, అతుపోలే" ఎన్ఱపడి.

(ఆన్తరగుణమ్) ఎన్ఱతు, శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళై.

ఇవఱ్ఱై (ఆన్తరగుణమ్) ఎన్ఱతు, జ్ఞానానన్దఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్ ఆత్మావుక్కు అన్తరఙ్గమాకైయాలే.

ఇత్తినుడైయ పరానుభవవిరోధిత్వప్రకారమ్, కీళ్ చ్చొల్లప్పట్టతే!.

ఇవ్విడత్తిలుమ్, (ఆన్తరగుణమ్) ఎన్ఱతు, పారతన్త్ర్యమొన్ఱైయుమాకవుమామ్.

అ.—(సింహావలోకన) మావతు:—

బహువ్యవహితమాన పూర్వప్రతిపాదితార్థత్తై పునరపి ప్రయోజనవిశేషత్తుక్కాక ప్రతిపాదిక్కై.

(కీళ్ సిద్ధిప్పిత్త అర్థత్తై) ఎన్ఱతు,

"దోషనివృత్తియినుడైయ పరానుభవ విరోధిత్వత్తై" ఎన్ఱపడి.

'మూలత్తిలే, 'అన్తఃభవమ్=[ఆన్తరమ్]' ఎన్ఱు[ఆన్తర]పదత్తాలే అన్తరఙ్గత్వమ్ వివక్షితమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానానన్దఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్) ఇత్యాది.

(ఇవ్విడత్తిలుమ్) ఎన్ఱ, అసముచ్చయత్తాలే [గుణఙ్గళ్పోలే] ఎన్ఱ, అ [గుణ] పదత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు.

మూ.—౧౭౬. దోషనివృత్తి తానేదోషమామితే!.

వ్యా.—౧౭౬. "ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు దోషనివృత్తియిల్ వరుమ్ దోషమ్ ఏతు!" ఎన్న;

"వేఱోరుదోషముమ్ వేణ్డా;

ఇక్కుతానే దోషమామ్" ఎన్కిఱార్, (దోష) ఇత్యాదియాలే.

అత్రావతు:—

"కామినియానవళ్ తన్నుడమ్బిల్ అழுక్కైక్కழிత్తు భోగత్తిలేయన్వయిక్క ఇచ్ఛిక్కుమాప్పోలే,

స్వతఃపరిశుద్ధమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు వన్దేఱియాన దోషత్తైక్కழிత్తు 'స్వశేషికుక్కు భోగ్యమాక వినియోగప్పడవేణుమ్' ఎన్ఱు, స్వాసిర్బన్ధత్తాలే అవఱ్ఱై విత్తుక్కొళ్ళుకిఱ దోషనివృత్తితానే,

అ.—౧౭౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు) ఇత్యాది.

(ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు)="విరోధి" ఎన్కైక్కు.—

అత్రావతు:—"'విరోధి' ఎన్బతు, దోషానుబన్ధియైయన్ఱో?, ఇన్దదోషనివృత్తిక్కు దోషానుబన్ధిత్వముణ్డో 'విరోధి' ఎన్కైక్కు?"

ఎన్ఱపడి.

(వేఱు) ఇత్యాది:—

అత్రావతు:—

"'విరోధి' ఎన్బతుముఖ్యమాక దోషత్తైయే:

తద్ద్వారాదోషానుబన్ధిక్కుమ్ విరోధివ్యపదేశమాకైయాలే, ఇన్దదోషనివృత్తితానే దోషమాకైయాలే 'విరోధి' ఎన్ఱుశొల్లలామ్", ఎన్ఱపడి.

కథా ఆగన్తుకదోషంచేత్ వారయత్యేషహిస్వయమ్?। పత్యుర్యథానభి మతం తథేశానిష్టమేవతత్॥ అనిష్టమేవహీశస్యవస్తుదుష్టం నిగద్యతే।

వ్యా.— కామినియిన్నుడైయ అవ్వుకుక్కు ఉకక్కుమ్ కాముకన్నైప్పోలే దోషమే యభిమతమాయ్ ఇత్తోడే తన్నైభుజిక్కై ఆదరిక్కై ఆపరన్నుడైయ భోగత్తుక్కు విలక్కాక్కైయాలే దోషమామిఱే?" ఎన్నై,

అవనుక్కు అనిష్టమామత్తిఱే దోషమావతు?

(ఇఱే) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధితోన్ఱ అరుళిచ్చెయ్తతు, కీళ్ ఉపపాదిత్తత్తైయెల్లామ్ నినైత్తు.

౧౭౭.—ఆక, [వా. ౧౭౫] (నన్మైతానే తీమై యాయ్త్తు) ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౧౬౦] (తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై తీమై యోంపాత్తివిలక్కాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౧౭౮] (దోషనివృత్తితానే దోషమామిఱే?) ఎన్ఱుమ్,

మూ.—౧౭౭. "తన్నాల్ వరుమ్నన్మైపలైప్పోలే;

వ్యా.— "తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మై హేయమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లుక్కైయాలే,

"అవన్ తేడుమ్ నన్మైయే ఉపాదేయమ్" ఎన్నుమిడమ్ఫలిత్తతిఱే!:

"ఇప్పడి తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మై హేయమ్,

అవన్ తేడుమ్ నన్మైయుపాదేయమ్" ఎన్నుమిడత్తై ఆప్తవచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, ("తన్నాల్") ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

("తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై") యావతు:—స్వయత్నత్తాలే తాన్ తనక్కు ఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళుమ్ నన్మై.

అ.— 'విశుద్ధదత్తవసనో స్నాత్వా కృతవిగ్రహః। శుద్ధోదక ప్రసన్నాత్మా యథాలబ్ధే స్పమర్చయేత్॥ సతీనాంయోషితాం దేహాయథోపకరణం భవేత్। భర్తౄణాం, భగవద్భక్తదేహాస్తద్వజ్జగద్గురోః॥" ౧ ఎన్ఱ, శాణ్డిల్యవచనత్తిల్ యోషిద్ధృష్టాన్తత్తైప్పఱ్ఱ, కామినీ దృష్టాన్తీకరణమ్.

ఉపాదేయత్వమ్ [గుణ] పదప్రవృత్తినిమిత్తముమ్, [హేయ] త్వమ్ [దోష] పదప్రవృత్తి నిమిత్తముమాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు అనిష్టమామ్) ఇత్యాదినా.

'"ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య' ౨ ఎన్ఱు, నిరుపాధిక ఉపాదాతృత్వమ్ ఈశ్వరనుక్కేయాకైయాలే, తదుపాదేయత్వ-హేయత్వఙ్గళ్ [గుణ] [దోష]-శబ్దప్రవృత్తినిమిత్తఙ్గళ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే [ఇఱే] ఎన్ఱతు.

మూలత్తిల్ [ఇఱే] శబ్దార్థమ్ (ప్రసిద్ధి) ఇత్యాది.

౧౭౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆకనన్మై) ఇత్యాది.

అ — అత్రావతు:—

"శాస్త్రార్థత్తిల్ ఆప్తవచనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్" ఎన్ఱపడి.

సంవాదసంవాదిక్కళుక్కు వైరూప్యత్తై పరిహరిక్కిఱార్, (తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మై హేయమ్ ఎన్ఱు శొల్లుకైయాలే) ఇత్యాదినా.

అత్రావతు:—"కణ్ఠోక్తతత్ఫలితోభయాం శాభిప్రాయేణ వాక్య ద్వయత్తై సంవాదమాక ఎడుత్తతు" ఎన్ఱపడి.

సంవాదవచనార్థమ్ ("తన్నాల్") ఇత్యాది.

"("తన్నాల్") ఎన్ఱు, హేతుత్వమాత్రత్తై చ్చొల్లుకిఱతానాల్, ఈశ్వరకర్తృక గుణోత్పాదనత్తిలే ఆధారతయాతానుమ్ హేతువాకైయాలే అత్తైచ్చొల్లిఱ్ఱాయ్, ("అవనాల్") ఇత్యాది వాక్యమ్ పునరుక్తియామ్:

ఇప్పడి చేతనకర్తృక స్వగుణోత్పాదనత్తిలే ఈశ్వరన్ సాధారణోపకారత్తాలే హేతువానపడియై, ("అవనాల్") ఎన్ఱు అవిధుశొల్లుకిఱతానాల్,

("తన్నాల్") ఇత్యాదివాక్య వైయర్థ్యమ్ ప్రసజిక్కుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉభయత్ర "కర్తరితృతీయై"

ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వయత్నత్తాలే) ఇత్యాది.

కర్తృత్వమ్ కృతిమత్త్వమాయ్, యత్నరూపమాకైయాలే (యత్నత్తాలే) ఎన్ఱతు.

మూ.—అవనాల్ వరుమ్ నన్మై ములైప్పాల్ పోలే';
ఎన్ఱు, పిళ్ళాన్-వార్త్తై.

వ్యా.—(ములైప్పాల్ పోలే) ఎన్ఱతు, "ఔపాధికముమాయ్, విరసముమాయ్, అప్రాప్తముమాయ్, ఇరుక్కుమ్" ఎన్నై;

(అవనాల్ వరుమ్ నన్మై) యాతెనిల్:—నిరుపాధిక స్వామియానవవస్థానే "ఇవనుక్కు-త్తు వేణుమ్" ఎన్ఱు ఇరుక్కుమ్ నన్మై;

(ములైప్పాల్ పోలే) ఎన్ఱతు, "నిరుపాధికముమాయ్, సరసముమాయ్, ప్రాప్తముమాయ్, ఇరుక్కుమ్" ఎన్నై:

అ—అవనేకర్తావాయ్ ఇవన్ కర్తావల్లామైయాలే, తన్మూలాహంకార సంబన్ధమిల్లామైయాలే, నిరుపాధికత్వమ్,

అవన్ తానే భోక్తావాకైయాలే, కేవలపారార్థ్యరూపసహజరసయుక్తత్వమ్ సరసత్వమ్,

స్వతన్త్రశేషియానవన్ స్వభోగార్థమ్ పరతన్త్రన్ముక్కు గుణాత్పాదనమ్ పణ్ణుకై ఉభయస్వరూపానుగుణమాకైయాలే ప్రాప్తత్వముమ్, దార్ష్టాన్తికత్తిలే వివక్షితమ్.

ఏకీభావమ్ పూర్వవత్.

"ఇప్పడిభక్తిప్రపత్త్యాదికళ్ స్వరూపజ్ఞనైప్పడి స్వతః తీష్టైయానాలుమ్,

స్వరూపజ్ఞనల్లాత అధికారియైప్పడి విధిక్కప్పడుకైఅత్తాకైయాలే విధివైయర్థ్యమిల్లామైయాలే, పిళ్ళాన్-శ్రీసూక్తికు స్వారసికార్థబాధమిల్లామైయాలే, ఇతిన్ స్వారస్యత్తైబజ్జైతు పరాధీనకర్తృత్వత్తిలే తాత్పర్యమ్' ఎన్నైయనుచితమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఆ.—దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్, (ఔపాధికముమాయ్) ఇత్యాది.

దృష్టాన్తత్తిలే,

ఔపాధికత్వమ్, మూల్యహేతుకత్వమ్.

విరసత్వమ్, అధికమూల్యలిప్సాకృత ద్రవ్యాన్తరసంసర్గప్రయుక్త స్వరసవిరహితత్వమ్.

అప్రాప్తత్వమ్, అన్యదీయస్తన్యరూపత్వాత్ అనుచితత్వమ్.

దార్ష్టాన్తికత్తిల్,

ఔపాధికత్వమ్, అప్రధానకర్తృత్వ-భోక్తృత్వానుసన్ధాన రూప సూక్ష్మాహంకారాది కారకత్వమ్.

విరసత్వమ్, కేవలపారార్థ్యశూన్యత్వమ్.

అప్రాప్తత్వమ్, సావధారణశేషత్వ పారతన్త్ర్య అనుచితత్వమ్

ఇవైపరస్పరభిన్నఙ్గళానాలుమ్, ఔపాధికత్వాది సామాన్యరూపఙ్గళాలే ఏకీకరణాత్ సాధారణధర్మత్వమ్ వివక్షితమ్

("అవనాల్") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (నిరుపాధికస్వామియాన) ఇత్యాది.

(ఉక్తాక్కుమ్) ఇత్యనేన "కర్తృత్వత్తై" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఇత్తాల్, సాధారణోపకార ప్రయుక్తహేతుత్వమన్ఱిక్కే, విశిష్యకర్తృత్వమ్ శొల్లుకైఅత్తాల్

మూల్యానపేక్షణాత్ నిరుపాధికత్వమ్,

ద్రవ్యాన్తరసంసర్గవిరహాత్ సహజరసయుక్తత్వమ్,

మాతృస్తన్యత్వాత్ ఉచితత్వమ్, దృష్టాన్తత్తిలే వివక్షితమ్.

మీ—౧౭౭. పూర్వం, స్వరుచ్యాక్రియమాణయోః గుణాపాదనదోషనివృత్త్యోః భగవదనిష్టత్వేన దోషత్వస్థాపనాత్,

స్వాభిరుచితప్రతిబన్ధకనివృత్తిపూర్వక స్వరూపావిర్భావలక్షణ మోక్ష సాధనానుష్ఠానస్యాపి భగవదనిష్టసాధనానుష్ఠానరూపత్వాత్ తస్య పాపత్వమ్ దర్శితమ్;

అథ, స్వరుచిమూలక అనిష్టనివృత్తి ఇష్టప్రాప్త్యర్థస్వవ్యాపారస్య స్వరూపవిరుద్ధత్వ ప్రాప్తవిరసత్వస్థాపనేన, సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్త స్వాభావిక సరసపురుషార్థానుపాయత్వలక్షణమ్, ఆనర్థక్యమ్ ప్రసాధ్యతే —

తత్రసంశయః:—

"'కింస్వగతస్వీకారవర్యన్త సాధనాన్తరాణాం (I) స్వరూపప్రాప్తత్వాది దోషదుష్టత్వమ్, ఆనర్థక్యంచ,

సంభవతి?,

(2) నవా?' ఇతి;

తదర్థమ్ ("తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై"). ఇత్యాదిమహుకేశాచార్య వచనమ్ (3) తత్రప్రమాణంభవితుమ్ అర్హతి?,

(4) ఉతన!' ఇతి;

సాధుకర్తృత్వకృతం స్తన్యవత్ ప్రాప్తమేవహి?।. "స్వయంస్వీకృత్యాదయోనస్వరూపప్రాప్తతాదికాః॥ కర్తృశాస్త్రార్థవత్త్వాత్ తత్త్వాప్తస్తథా

మీ.—తదర్థమ్, 'తస్య (5) యథాశ్రుతార్థపరత్వం సంభవతి!, (6) ఉతన!' ఇతి;

యదా, నసంభవతి,

తదా, మురుకేశార్యవచనస్య తత్రప్రామాణ్యాయోగాత్ స్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్తత్వాదికమ్ అప్రామాణికత్వాత్ నసంభవతి;

యదా, మురుకేశార్య వచనస్యయథాశ్రుతార్థపరత్వసంభవః,

తదా, తస్యైవస్వగత స్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్తత్వాదిషు ప్రమాణత్వాత్ తేషాంతథాత్వం సంభవత్యేవ" ఇతి, పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలీభావః.

తత్రపూర్వపక్షః:—

"స్వగతస్వీకారాదీనాం స్వరూపప్రాప్తత్వాదికం నసంభవతి;

తేషామ్, 'శాస్త్రార్థవత్త్వాత్' * ఇతి ఆత్మస్వరూపానురూపత్వాత్:

భగవదారాధనాత్మకత్వేన స్వాభావికత్వాత్:

మోక్షఫలకత్వేన అత్యన్తరసత్వాచ్చ:

నచ, ("తన్నాల్ వరుమ్నన్రై విలైప్పాల్ పోలే; అవన్నాల్ వరుమ్ నన్రై, ములైప్పాల్ పోలే") ఇతిమురుకేశాచార్యవచనాత్ తత్తథాత్వసిద్ధిః;

తద్వచనస్య స్వానుష్ఠీయమానస్వగతస్వీకారపర్యన్త మోక్షసాధనేషు, స్వతన్త్ర స్వాధీనతాబుద్ధినివృత్తి పూర్వక భగవదధీనతా బుద్ధివిధానమాత్ర పరత్వాత్:

అన్యథాస్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనవిధాయకశాస్త్ర విరోధేనతద్వచనస్యాప్రామాణ్యాపత్తేః;

కించ, పానప్రవృత్తి రూపస్తనన్ధయవ్యాపారసాపేక్ష స్తన్యదృష్టాన్తేనదార్ష్టాన్తికే ప్రపన్నయత్న సంజీవనవ్యాపారే స్వగతస్వీకారాదిరూప చేతనవ్యాపారావశ్యకత్వలాభేన తేనతన్నైరపేక్ష్య సిద్ధివచనమ్ బాధితమ్:

తస్మాత్ సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్తత్వాదికమ్ అప్రామాణికమేవ" ఇతి.

మీ.—అత్రోచ్యతే:—

"స్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్తత్వాదికమ్ ఉపపద్యత ఏవ;

శ్రీమురుకేశాచార్య వచనే సాధుత్వేన ప్రతీయమాన స్వకర్తృకవ్యాపార సామాన్యస్యక్రీతక్షీరతౌల్యాభిధానేన తత్తథాత్వసిద్ధేః:

క్రీతక్షీరం హి స్తనన్ధయానాం స్వరూపప్రాప్తమ్!:

నాపిస్వాభావికమ్;

క్రయోపాధికత్వాత్:

నాపిమాతృస్తన్యవత్ సరసమ్;

కింతువిజాతీయత్వాత్ విరసమేవ;

"తథాచ తాదృశ క్రీతక్షీరదృష్టాన్తబలేన దార్ష్టాన్తికేస్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరే భగవదత్యన్త పారతన్త్ర్యలక్షణ స్వరూపప్రాప్తత్వమ్,

ప్రాచీన సుకృతమూలకత్వలక్షణమ్ సోపాధికత్వమ్,

పరార్థానుభవవైజాత్యాదిరూప రసశూన్యత్వలక్షణమ్ విరసత్వంచ, లభ్యతే" ఇతితత్తథాత్వ సిద్ధేర్దురపహ్నవత్వాత్:

నచైవం సాధనాన్తరవిధాయకశాస్త్ర విరోధః;

"నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాత్ సాధనాన్తరమిష్యతే। త్వామేవ శరణం ప్రాప్యనిస్తరన్తి మనీషిణః॥" ౧ ఇతి శాస్త్రేణైవ, ఉపాయాన్తరశాస్త్రాణాం, సిద్ధోపాయశాస్త్రస్యచ, విషయవిభాగస్యకృతత్వేన, సాధనాన్తరశాస్త్రాణామ్ అజ్ఞమాత్ర విషయత్వాత్:

ఏతేన మురుకేశాచార్య వచనస్య అపార్థకల్పనమపి నిర్మూలితమ్:

"స్వేనాగతం సత్త్వం క్రీతక్షీరతుల్యమ్;
తేనాగతం సత్త్వం స్తన్యతుల్యమ్";

ఇతి హిమురు కేశాచార్యవచనార్థః!:

తత్ర, "తేన స్వేన" ఇతికరణేతృతీయా;

కరణత్వంనామ అసాధారణ కరణత్వాత్మక ప్రధానకారణత్వమేవ.

తథాచ, "స్వప్రధాన కారణకం సత్త్వసామాన్యం, క్రీతక్షీరవత్ హేయమ్:

* బ్రహ్మసూ. అ. ౨, పా. 3, అధి-33, శ్రీభా పు ౫౮౬,

౧౬

మీ.—భగవత్ప్రీణనకిం సత్త్వసామాన్యం, త్వనర్థయస్య మాత్ర త్వన్యవత్ సకలచేతనోపాదేయం భవతి' ఇతి కురుకేశాచార్య సూక్తేః స్వారసికోర్థః పర్యవసితః;

అత్ర, సత్త్వంనామనాభుభావః:—

"'సాధుః' ఇతి ప్రతీతిప్రయోజకధర్మః" ఇతి యావత్;

తథాచ, "స్వగత స్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరానుష్ఠాతృవిషయే, భగవతః కర్మానుగుణ ఫలప్రదాతృత్వేన అప్రధాన కారణతయా,

సాధనానుష్ఠాతృచేతనస్యైవప్రధానకారణత్వాత్ స్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనానుష్ఠాన తత్ఫలస్వార్థానుభవాదిరూపాః సర్వేధర్మాః, స్వైనైవాగతసత్త్వాన్తర్గతత్వాత్ క్రిమిక్షీరవత్ దోషదుష్టతయాత్యాజ్యా ఏవ;

పరగత స్వీకారఫలీభూత స్వగతస్వీకార తత్కార్యపదార్థానుభవాదిస్థలే చేతనస్య ప్రయోజకత్వేన అప్రధానతయా భగవత ఏవ ప్రధానకారణత్వాత్ పరగత స్వీకారఫలస్వగత స్వీకారాదయః సర్వేపి తేనైవాగత సత్త్వాన్తర్గతత్వాత్ త్వనర్థయస్యమాత్ర త్వన్యవత్ గుణోత్తరత్వాత్ సర్వేషామ్ ఉపాదేయా ఏవ' ఇతి స్వారసతఏవ సిధ్యతి:

తథాచ, ఏవమ్ స్వారససిద్ధస్య అర్థస్య పరిత్యాగేన తత్సూక్తేః అభిప్రాయాన్తర కల్పనమ్ అమూలకమేవ;

కించ, కురుకేశాచార్యసూక్తేః 'స్వానుష్ఠీయమాన స్వగత స్వీకారాది సాధనాన్తరమ్ భగవత్యైవాగతమ్' ఇతి బుద్ధివిశేష విధిపరత్వం వదన్ వాదీప్రష్టవ్యః;—

'కింసాధనాన్తరానుష్ఠానాది సాధువ్యాపారాణామ్ అనాదిసుకృతఫలత్వేన భగవత్-ప్రవర్తితత్వబుద్ధిః అత్రవిధేయత్వేన వివక్షితా?,

ఉతనిర్హేతుకమేవ భగవత్-ప్రవర్తితత్వ బుద్ధిర్వా?';

నాద్యః;

అసాధుకర్మణామపి కర్మఫలత్వేన భగవత్-ప్రవర్తితత్వావిశేషేణ సాధుకర్మమాత్రస్య భగవదధీనత్వ బుద్ధివిధానానుపపత్తేః;

మీ.—విషమసృష్టిసామాన్యస్య కర్మసాపేక్ష భగవదధీనతాయాః 'వైషమ్యనైర్ఘృణ్యే నసాపేక్షత్వాత్' ౧ ఇత్యాదిసిద్ధత్వేన సాధుకర్మమాత్రే తస్యపునర్విశిష్య విధానానుపపత్తేః;

నాపిద్వితీయః;

భగవతోవైషమ్యనైర్ఘృణ్యాపత్తేః;

అపిచ, 'శ్రీకురుకేశాచార్య సూక్తౌప్రథమఖణ్డేన కిముచ్యతే?' ఇతివక్తవ్యమ్;

'న్యాసోపాసనాదీనాం స్వహేతుకత్వ బుద్ధిః నిషిధ్యతే' ఇతిచేన్న;

వికల్పాసహత్వాత్;

కింవిద్యమానస్య స్వహేతుకత్వస్య బుద్ధిః నిషిధ్యతే?,

ఉత, అవిద్యమానస్య?;

నాద్యః;

విద్యమానస్య బుద్ధేర్నిషేధాయోగాత్;

యథావస్తువేదినః తద్బుద్ధిత్యాగస్య అశక్యత్వాచ్చ:

నాపిద్వితీయః;

అవిద్యమానస్య బుద్ధేరప్రసక్తతయా తన్నిషేధాయోగాత్;

అనభ్యుపగమాచ్చ:

అథస్వహేతుకత్వాభావబుద్ధిర్విధీయతే చేత్;

తథాసతి, మిథ్యాజ్ఞానాత్ అపవర్గప్రసఙ్గః:

వస్తుతః స్వహేతుకేషు స్వహేతుకత్వాభావబుద్ధేః దుష్టిరూపత్వాత్:

అథ 'స్వతన్త్రస్వహేతుకత్వాభావబుద్ధిర్విధీయతే' ఇతినసాధీయః;

స్వతన్త్రస్య స్వస్య అప్రసిద్ధత్వాత్:

'స్వతన్త్రస్వహేతుకత్వ భ్రమత్యాగోవిధీయతే' ఇత్యపి అసమఞ్జసమ్;

తత్త్వపరశాస్త్రేణ భగవద్వ్యతిరిక్తస్య సర్వస్యాపి స్వాతన్త్ర్యభ్రమస్య సమూలోన్మూలితత్వేన అప్రసక్తప్రతిషేధాపాతాత్:

శబ్దస్యతదభిధానాసామర్థ్యాచ్చ:

("తన్మాల్వరుమ్") ఇత్యనేన సహేతుకసాధుకర్మ సామాన్యమ్ ఉపాదాయ, తస్యక్రిమిక్షీరతౌల్యం హికణ్ఠతోఽభిధీయతే?;

30-4-1900.

౧॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨. పా-౧, అధి-౩౪. శ్రీభా, పు. ౫౧౩.

గురుకేశాచార్యసూక్తిః: 'యర్థస్తద్విధిరన్యథా।'' ఇత్యేవం నవక్తవ్యమ్; గురుకేశాచార్యసూక్తితః॥ సాధకాన్తరవత్త్వమ ప్రాప్తత్వాదిభిర్భవేత్।

మీ —నచాత్ర ("తస్మాత్ వరమ్'') ఇత్యస్యస్వాతన్త్ర్య భ్రమప్రయుక్తత్వ విశిష్టలక్షణా;

తథాసతి, శ్రుతహానాశ్రుతకల్పనాదోషప్రసఙ్గాత్:

("తస్మాత్'')ఇతి స్వాత్మవాదకస్య స్వశబ్దస్యయథా వస్థితపరతన్త్రాత్మ స్వరూపవాచకస్యకల్యాగత్యాగే, స్వస్వాతన్త్ర్య భ్రమ రూపలక్ష్యార్థ స్వీకారేచ, నియామకాభావాత్, స్వస్వాతన్త్ర్య భ్రమ ప్రయుక్తస్య సాధుకర్మత్వాసంభవేన ఉత్తరపదార్థాన్వయ బాధప్రసఙ్గాచ్చ:

'తస్మాత్ వరమ్ తీస్మై' ఇతి హీంతదానీంవక్తవ్యమ్:!

'స్వాతన్త్ర్య భ్రమప్రయుక్త వ్యాపారాణాం సాధుకర్మత్వేన ప్రతీయమాన లక్షణం సాధుత్వమేవ ("నస్తే'') ఇత్యనేన వివక్షితమ్' ఇతిచేత్;

తత్రాపిశ్రుతహాన అశ్రుతకల్పనయోః ప్రసఙ్గః:

అథాస్మిన్పక్షే క్రీతక్షీరదృష్టాన్తోప్యసఙ్గతస్స్యాత్;

భ్రమప్రయుక్త వ్యాపారాణాం విషతుల్యత్వేన క్షీరతుల్యత్వాయోగాత్:

అతఏవహి 'శ్రుతిపథ విపరీతం క్ష్వేలకల్పమ్' ౧ ఇతి తామసానాం క్ష్వేలకల్పత్వమ్ ఉచ్యతే!:

తస్మాత్, కురుకేశాచార్యసూక్తా పూర్వపక్ష వివక్షితా పూర్వఖణ్డోక్తాయోజనాదురుపపాదైవ:

అథ 'ఉత్తరఖణ్డేవా కిముచ్యతే' ఇతివక్తవ్యమ్;

"'నన్యతుల్యాస్సర్వేపి న్యాసోపాసనాది సాధువ్యాపారా(ః) భగవన్మూలకాః'' ఇతి బుద్ధిర్విధీయతే' ఇతిచేన్న;

ఉద్దేశ్యవిధేయభావవ్యత్యాస ప్రసఙ్గాత్:

'మద్రైవ్యాత్ ఠాత్ నస్తే, అవస్థాత్ వరమ్' ఇతిహితదానీం వక్తవ్యమ్?:

నహితథోక్తమ్?:

అథాత్ర భగవన్మూలకసాధు వ్యాపారచ్ఛేదేన వ్యన్యతుల్యత్వమేవ విధీయతే;

మీ —తథాపి, 'న్యాసోపాసనాదీనాంసర్వేషాంభగవన్మూలకసాధువ్యాపారత్వాదేవ స్తన్యవత్ ప్రాప్తత్వం, నిరుపాధికత్వాదికమ్. లభ్యతే' ఇతి నకిఞ్చిత్ సఙ్కటమ్' ఇతిచేన్న;

కామ్యకర్మణా ముప్యుపాదేయత్వ ప్రసఙ్గాత్:

తేషామపి భగవన్మూలకసాధుకర్మత్వావిశేషాత్:

అథ, 'కామ్యకర్మవిషయే భగవతోనుమన్తృమాత్రత్వేన ప్రవర్తకత్వాభావాత్ నతేషాం భగవన్మూలకత్వమ్' ఇతిచేత్;

భ్రాన్తోసి;

భగవతః సర్వత్రకర్మానుగుణ ప్రవర్తకత్వానూతః త్వస్త్రై చాఙ్గీకృతత్వాత్:

తస్మాత్ ఖణ్డద్వయస్యాపి పూర్వపక్షవివక్షిత యోజనా దురుపపాదైవ:

అతః, యథోక్త ఏవ అర్థః:

అత్రపూర్వఖణ్డః 'నాయమాత్మా బలహీనేన' ౨ ఇత్యాది శ్రుతిమూలకః:

ఉత్తరఖణ్డశ్చ 'నాయమాత్మాప్రవచనేన' ౩ ఇత్యాది శ్రుతిమూలకః:

తత్రపూర్వఖణ్డ మూలభూతశ్రుతౌ, 'నాయమాత్మా బలహీనేన లభ్యః, నచప్రమాదాత్ తపసోవాపి అలిఙ్గాత్' ౨ ఇతి కర్మజ్ఞాన భక్తిన్యాసయోగానామ్,

'నాయమాత్మా' ౩ ఇత్యుక్తపరగత స్వీకారఫలానుపాయత్వమ్ ఉక్త్వా,

"ఏతైరుపాయైర్యతతే యస్తువిద్వాన్ తస్యైష ఆత్మావిశతే బ్రహ్మధామ' ౩ ఇతి, స్వయత్నపరాణాం స్వయముపస్థితస్య స్వీకారేవ' ఇతి శ్రుతప్రకాశికాను గృహీతరీత్యాఫలాన్తరమ్ ఉచ్యతే:

అయమర్థః:—

అత్ర 'బలహీన' ౨ శబ్దః, కర్మయోగపరః;

'ప్లవాహ్యేతే అదృఢాయజ్ఞరూపాః' ౪ ఇత్యుక్తేః:

'ప్రమాద' శబ్దః, జ్ఞానయోగపరః;

శ్రీగీతాయాం తస్య ప్రమాదబహుత్వోపపాదనాత్:

౨॥ ముణ్డకమ్. ౩-౨-౪. ౩॥ ముణ్డకమ్. ౩-౨-౩.
౪॥ ముణ్డకమ్. ౧-౨-౭.

నాథనాన్తరశాస్త్రస్వవిధివైయర్థ్యశఙ్కయా। కురుకేశాచార్యసూక్తేరన్యార్థో౽సమఞ్జసః॥ "నరస్య" ఇత్యాదికేనస్తచ్ఛ్వహ్యజ్ఞమాత్రస్యగోచరమ్?

మి.—'తపస్' ౧ శబ్దః భక్తియోగపరః:

'అలిఙ్గ' ౧ శబ్దః, త్యాగసన్న్యాసాది శబ్దవాచ్య వర్ణాశ్రమ ధర్మాదినిరపేక్షన్యాసయోగపరః:

తథాచ, 'కర్మయోగేన జ్ఞానయోగేన భక్తియోగేన న్యాసయోగేనచ అయమాత్మానలభ్యః' ఇతి పూర్వవాక్యార్థః:

'అయమాత్మా' ౧ ఇతి పరగతస్వీకారప్రాప్యత్వేన 'యమేవైషః' ౧ ఇత్యాదిపూర్వవాక్య ప్రతిపాదిత స్వాసాధారణవిగ్రహవిశిష్టః పరమాత్మా పరామృశ్యతే:

తథాచ, 'పరగత స్వీకార ప్రాప్యాకారవిశిష్టః పరమాత్మాకర్మాది న్యాసపర్యన్త ఉపాయాన్తరైరలభ్యః' ఇత్యుక్తంభవతి:

అథ, 'కర్మాద్యుపాయాన్తరైః కింవాలభ్యతే?' ఇత్యపేక్షాయామాహ, 'ఏతైరుపాయైః' ౧ ఇత్యాదినా:—

"యస్తువిద్వాన్" ౧ = శాస్త్రజన్యజ్ఞానవాన్,

"యతతే" ౧ = స్వలోకార్థంస్వయత్నంకురుతే,

"తస్య" ౧ = స్వయత్ననిష్ఠస్య,

"ఏషఆత్మా" ౧ = ప్రత్యగాత్మస్వరూపమ్,

"ఏతైరుపాయైః" ౧=కర్మాదిన్యాసపర్యన్తైః స్వానుష్ఠితోపాయైః,

"బ్రహ్మధామ" ౧ = వైకుణ్ఠమ్,

"విశతే" ౧ = స్వయమేవప్రాప్నోతి' ఇత్యర్థః:

తథాచ, 'పరగతస్వీకార ప్రాప్యయథావస్థిత భగవత్-ప్రాప్తేః న్యాసపర్యన్తోపాయాన్తరసాధ్యత్వాత్ స్వయత్ననిష్ఠస్యాలోక్యాది రూపం ఫలాన్తరమేవప్రాప్నువన్తి' ఇత్యుక్తంభవతి:

తదిదముచ్యతే:—

("తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై విత్తైప్పాల్ పోలే") ఇతి.—

'యతతేయస్తువిద్వాన్' ౧ ఇత్యేతదభిప్రేత్య ("తన్నాల్") ఇత్యుక్తమ్:

'ఏతైరుపాయైర్విశతేబ్రహ్మధామ' ౧ ఇత్యుక్తమ్ ఉపాయాన్తరమ్, సాలోక్యరూపమ్ ఉపాయాన్తరంచ, అభిప్రేత్య ("వరుమ్నన్మై") ఇత్యనుగృహీతమ్:

మి.—'నాయమాత్మాబలహీనేనలభ్యః' ౧ ఇత్యాద్యుక్తం యథావస్థిత భగవత్-ప్రాప్తివైధుర్యరూపంవైరస్యమ్, 'ఏతైరుపాయైర్విశతే' ౧ ఇత్యుక్తం సోపాధికత్వమ్, 'యస్తుయతతే' ౧ ఇత్యుక్తంస్వరూపాప్రాప్తస్వయత్నాన్వయంచ, అభిప్రేత్య ("ఎత్తైప్పాల్ పోలే") ఇత్యనుగృహీతమ్:

అథ ఉత్తర ఖణ్డమూలభూతశ్రుతేరయమర్థః:—

"అయమాత్మా" ౧ = యథావస్థితభోగ్య భోగోపకరణ భోగస్థానాది పరిపూర్ణః పరమపురుషః,

"ప్రవచనేననలభ్యః", "మనసేననలభ్యః", "మేధయా" = న్యాసోపాసనాది రూపయాచనలభ్యః,

"బహునాశ్రుతేన" ౧ = నానాశాస్త్రశ్రవణేనాపి, నలభ్యః' ఇత్యర్థః।

'పునఃకేనాయంలభ్యతే' ఇత్యపేక్షాయాం, 'పరగతస్వీకారైకసలభ్యతే' ఇత్యాహ, 'యమేవైష' ౧ ఇత్యాదినా:—

"ఏషః" ౧ = స్వయంప్రాప్యభూత ఏవపరమాత్మా,

"యమేవవృణుతే" ౧ = "నాసౌపురుషకారేణ నచాప్యన్యేన హేతునా। కేవలస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకంచిత్కదాచన॥" ౨ ఇతి శ్రీలక్ష్మీతన్త్రోక్తరీత్యానిరంకుశస్వాతన్త్ర్యాత్ స్వేచ్ఛయాదృష్టసుకృతాది పూర్వకమ్ యమేవస్వప్రాప్యత్వేన ప్రార్థయేత్, తేనైవాయంయథావస్థితాకారవిశిష్టః పరమాత్మాప్రాప్యః' ఇత్యర్థః:

అథపరగతస్వీకారఫలస్యాసాధారణం విశేషమాహ,

'తస్యైష ఆత్మావివృణుతేతనుంస్వామ్' ౧ ఇతి—

'పరగతస్వీకారవిషయీకృత అధికారివిషయఏవ పరమపురుషః, స్వాసాధారణం దివ్యవిగ్రహం యథావస్థితవేషేణ "వరో౽వాప్యాహమ్" ౩ "దృష్టం శ్రీరఙ్గధామని" ౪ ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యా ప్రకటీకుర్యాత్;

అన్యేషాంతు, హంసహయగ్రీవాది ముఖాన్తరేణైవస్వాత్మానం దర్శయేత్' ఇత్యర్థః:

ఇదంచయథావస్థితదివ్యవిగ్రహప్రకటీకరణం, పరగతస్వీకార విషయీకృత అధికారికర్తృక మఙ్గళాశాసనలాభార్థమ్;

పరార్థానుభవకైఙ్కర్యాది భోగార్థంచ:

౧॥ పు. ౫౧౩, ౨వ సూత్రం

౨॥

౪॥

౩॥ వరదరాజస్త. శ్లో-౧౮,

ఈశమాలకసత్కర్మజాతస్యస్వతౌల్యతః। న్యాసాదీనాంహిసర్వేషాంప్రాప్తత్వమ్‘ఇతేచేన్నతత్॥అన్యథా కామ్యకర్మాణ్యప్యుపాదేయానిసర్వదా।

మీ.—తథాచ, అత్ర ‘యమేవైషవృణుతే’ ౧ ఇతినిరఙ్కుశస్వతన్త్రభగవత్ప్రార్థనామ్ అభిప్రేత్య (“అవన్యాత్”) ఇత్యనుగృహీతమ్;

‘తేనలభ్యఃవివృణుతేతనుంస్వామ్’ ౧ ఇత్యభిప్రేత్య (“వరుమనన్యై”) ఇత్యనుగృహీతమ్;

చేతనస్య పరగతస్వీకారవిషయత్వాదేః, పారతన్త్ర్యానురూపతయాస్వరూపప్రాప్తత్వమ్;

‘నాయమాత్మాప్రవచనేనలభ్యః’ ౧ ఇతి ఉపాయాన్తరాసాధ్యతయా నిరుపాధికత్వమ్;

‘తస్యైష ఆత్మావివృణుతేతనుంస్వామ్’ ౧ ఇత్యాదినాయథావస్థితదివ్యవిగ్రహానుభవ దివ్యాత్మస్వరూప ప్రాప్త్యాదిమత్త్వేన సరసత్వంచ అభిప్రేత్య,

పరగతస్వీకార ఫలానామన్యతుల్యత్వమ్ అనుగృహీతమ్” ఇతి శ్రీకురుకేశాచార్యసూక్తేః ప్రబలప్రమాణమూలకత్వాత్, ‘తదన్యథాకరణమశక్యమేవ” ఇతి తద్బలాత్ న్యాసపర్యన్తోపాయాన్తరాణాం స్వరూపాప్రాప్తత్వాది దోషదుష్టత్వం పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షకామాపేక్షయా స్వాపేక్షితసాధనత్వాభావేన నైరర్థక్యం చసిద్ధ్యత్యేవ:

యచ్చోక్తమ్, న్యాసపర్యన్తసాధనాన్తరాణాం “కర్తాశాస్త్రార్థవత్త్వాత్” ౨ ఇతి స్వరూపానురూపత్వమ్;

తదప్యనుపపన్నమ్;

నమనపదేనకర్తృత్వ నిషేధేనసాధనకర్తృత్వస్య స్వరూపానర్హత్వాయోగాత్:

తథాచోక్తంపాద్మోత్తరే:—

“తస్మాత్తునమసాచాత్రస్వాతన్త్ర్యం ప్రతిషిధ్యతే।

భగవత్పరతన్త్రోసౌతదాయత్తాత్మజీవనః॥

తస్మాత్ సాధనకర్తృత్వం చేతనస్యనవిద్యతే।

ఈశ్వరస్యైవసంకల్పాత్ వర్తతేసచరాచరమ్॥

తస్మాత్స్వ సామర్థ్యవిధింత్యజేత్సర్వమశేషతః।” ౩

ఇత్యాది:

మీ —“సాధనాన్తరాణాం భగవదారాధనరూపత్వాత్ నిరుపాధికత్వమ్” ఇత్యనుపపన్నమ్;

అభిచారాదీనామపి నిరుపాధికత్వప్రసఙ్గాత్:

తేషామపిశాస్త్రీయత్వావిశేషాత్:

ఏవం, మోక్షఫలకత్వాత్ సరసత్వ వచనమప్యనుపపన్నమ్;

“కదిచ్ఛత్యల్పమతయో మోక్షంసుఖవివర్జితమ్” ౪ ఇత్యుక్తత్వైవల్యాది సాధనానామపి సరసత్వప్రసఙ్గాత్;

ప్రకృతేస్వరసవిరసశబ్దాభ్యాం పరమపురుషార్థవత్త్వ-తదభావయోరేవ వివక్షితత్వేన న్యాసపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం మోక్షసామాన్యసాధనత్వేపి పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్ష సాధనతాయాః “నాయమాత్మా” ౧ ఇత్యాది నిషిద్ధత్వేనతేషాంతాదృశసరసత్వాసిద్ధేశ్చ:

అథ “పరగతస్వీకారాదీనాంస్తన్య దృష్టాన్తేన స్తన్యస్య స్తనన్ధయకర్తృకపాన వ్యాపారసాపేక్షత్వవత్, పరగతస్వీకారాదేరపి చేతనయత్న సాపేక్షత్వ సిద్ధ్యాచేతనయత్న అవశ్యంభావసిద్ధిః” ఇత్యప్యనుపపన్నమ్;

స్తన్యపానరూపస్తనన్ధయ వ్యాపారస్య కేవలరాగప్రాప్తతయా భోగ రూపత్వేనతాదృశ వ్యాపారసాపేక్షతాయాః సిద్ధాన్తేపి ఇష్టత్వాత్,

తావతా దార్ష్టాన్తికేపైథ వ్యాపారరూప సాధనాన్తర సాపేక్షత్వాసిద్ధేః:

సిద్ధాన్తే పరగతస్వీకారఫలీభూతతదనునిష్పాది స్వగతస్వీకారస్య అభ్యుపగతత్వేన తస్యైవస్తనన్ధయస్తన్యధాయి జననీవ్యాపారఫలీభూత తదనునిష్పాదిస్తనన్ధయ కర్తృకస్తన్యపాన వ్యాపారస్థానీయతయా, తదతిరేకిసాధన వ్యాపారసాపేక్షత్వాసిద్ధేః:

తస్మాత్, కురుకేశార్యసూక్తిసిద్ధం సాధనాన్తరక్రియ క్షీరతౌల్యం, తదప్రాప్తత్వాదికం సాధయత్యేవ’ ఇతిన్యాసాదీనాం స్వస్వరూపాపేక్షయా బలవదనిష్టానుబన్ధాభావః, దురుద్ధరఏవ” ఇతి.

౧॥ పు. ౫౧౭, ౭వ నోట్సు. ౨॥ పు. ౫౧౫౮, * ఇద్దరుచెప్పారు.

౩॥

"తత్రేశస్యానుమన్తృత్వం న ప్రవర్తకతా" ఇతిచేత్। ప్రవర్తకత్వం సర్వత్ర కర్మణో వ్యతిరిక్తతః॥ తతోన్యగోచరం స్వీకారః స్వరూపార్థో భవేదితి॥

మూ.—౧౭౮. అవన్నై యొఴియత్తాన్ తనక్కు నన్మై

తేడుకై యావతు:—

స్తనన్ధయప్రజైయై మాతాపితాక్కళ్ కైయిల్ నిన్ఱుమ్ వాఙ్గి, ఘాతుకనాన అట్టువాణియన్-కైయిలే కాట్టిక్కొడుక్కుమాప్పోలే ఇరుప్పతొన్ఱు.

వ్యా.—౧౭౮. ఇప్పాళవన్ఱిక్కే, "ఎమ్బెరుమానై యొఴియత్తాన్ తనక్కు నన్మై తేడ ఇఴిన్దాల్ స్వవినాశమే ఫలిక్కుమ్" ఎన్ఱు మిడత్తై సనిదర్శనమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్నై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

మీ.—సంగ్రహశ్చ:—

"శాస్త్రోపపత్తి బాధాభ్యాం పరుకేశార్య భాషితమ్।
స్వార్థే కృతప్రయత్నస్య కథంచిన్నోపపద్యతే॥
ఇతి చేత్తన్న శాస్త్రేషు స్వయత్న పరయత్నయోః।
విభజ్యదర్శితాయస్మాత్ అధికారిఫలాదయః॥
క్రీతక్షీరం యథా మాత్రా హీనస్యైవ భవేత్ శిశోః।
తథా నాథావృతానాం స్యుః న్యాసాదిష్వప్రవృత్తయః॥
'ఏతైరుపాయైర్యతతే'[౧] 'యమేవైష'[౨] ఇతి శ్రుతిః।
స్వయత్నపరయత్నౌ చ విభజ్య వదతిస్ఫుటమ్॥
సాధనాన్తరకర్తృత్వం న మసాయిన్నిషిద్ధ్యతే।
తతస్త్యాగస్తుకర్త్వాదిన్యాసాదీనాం దురుద్ధరః॥
మాత్రావృతేన శిశునా యద్వత్ స్తన్యం నిపీయతే।
తథేశవృతజీవస్య ఫలప్రపదనాదయః॥
"తేనైవలభ్యస్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనుమ్" ఇ
ఇత్యుక్త్యాయతతాం నైవ బ్రహ్మణా సహ భోజనమ్॥
అతో న్యాసాదియత్నానాం విరసత్వాదియోగతః।
క్రీతక్షీరవదస్వామ్యమ్ ఆర్యోక్తం దురపహ్నవమ్॥
శ్రీవచనభూషణమీమాంసాయాం ద్వితీయపరిచ్ఛేదే ద్వితీయం ప్రకరణం సమాప్తమ్.

అ.—౧౭౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పాళవన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

ఇప్పాళవన్ఱిక్కే ఇత్యాది ఎన్ఱతు, "సరసత్వప్రాప్తత్వరూప గుణఙ్గళిన్ఱియే అభావమాత్రమన్ఱిక్కే" ఎన్ఱపడి.

(సనిదర్శనమాక) ఎన్ఱతు, "సదృష్టాన్తమాక" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—అతావతు:—

"ప్రాప్తనుమామ్, ఆప్తనుమాన వవన్ ఇవనుక్కు నన్మై తేడుమతొఴియ అవనుక్కు ఎతిర్ తట్టాన తాన్ తనక్కు స్వోజ్జీవనార్థమాన నన్మై సంపాదిక్కై యావతు:—

స్వరక్షణోపయోగియాన జ్ఞానశక్తికళొన్ఱుమిన్ఱిక్కే స్వమాత్రాదికళాలే నోక్క వేణ్డుమ్పడియాన స్తనన్ధయప్రజైయై రక్షకరాన మాతాపితాక్కళ్ కైయిల్ నిన్ఱుమ్ వలియవాఙ్గి,

కొలైక్కు క్కూశాతే ఉయిర్ కొలైయాక్కొన్ఱు, మాంసఙ్గళ్ విఱ్ఱు కలశివిఴువిడుమ్ ఘాతుకనాన అట్టువాణియన్-కైయిలే 'ఇత్తైనోక్కి క్కొళ్' ఎన్ఱు, కాట్టిక్కొడుక్కుమాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు," ఎన్నై.

ఇత్తాల్, "సర్వేశ్వర నేరక్షకన్;
తాన్ తనక్కు-నాశకన్;" ఎన్ఱు మిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అ.—ప్రాప్తత్వమ్, స్వీయవస్తురక్షయాం స్వయముచితత్వమ్, ఆప్తత్వమ్, రక్షణౌపయికయథాదర్శిత్వాది పరికరవత్త్వమ్;

(అతుక్కు ఎతిర్ తట్టాన) ఎన్ఱతు, "పూర్వోక్త భగవత్స్వభావభూత ప్రాప్తిశక్తి విపరీతమాన అనౌచిత్య అశక్త్యుపేతస్వరూపత్తాన" ఎన్ఱపడి.

"'గ్రహణధారణపటుః బాలః, నతు స్తనన్ధయః' ఎన్ఱు, స్తనన్ధయశబ్దమ్, జ్ఞానాదిశూన్యవిషయత్తిలే ప్రయోగిక్కక్కాణ్కైయాలే, ఇఙ్గుమ్ స్తనన్ధయశబ్దమ్ జ్ఞానశక్త్యాది విరహితపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరక్షణ) ఇత్యాది.

"స్తనం+ధయతి=పిబతి" ఇతి స్తనన్ధయశబ్దం నిష్పన్నః.

ఇత్తై త్తిరుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మాత్రాదికళ్) ఇత్యాది.

మూలత్తిల్, పితృశబ్దార్థసంగ్రహార్థమ్, [ఆది] శబ్దః.

[ఉయిర్ కొలై]=సజీవహింసై.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతికథనార్థమ్, ఏతద్వాక్యతాత్పర్య విషయార్థత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్, సర్వేశ్వరన్) ఇత్యాదినా.

౧॥ పు. ౫౧౭, ౨వ నోట్టు. ౨॥ పు. మేల్పడి, ౩వ నోట్టు.

మీ—౧౬౬. ఇత్థం, పూర్వాధికరణాభ్యాం న్యాసాదిస్వార్థయత్నానాం భగవదపేక్షయా బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వం,

స్వాపేక్షయాబలవదనిష్టాఽననుబన్ధిత్వంచ, ప్రతిపాదితమ్:

అథఅస్మిన్ అధికరణేన్యాసోపాసనాది స్వరక్షణవ్యాపారాణాం స్వస్వరూపనాశాపాదకతయా స్వాపేక్షయైవ సాక్షాత్ బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వం ప్రసాధ్యతే,

(అవస్థైరయోర్బియత్రాణ తస్యాస్తదస్థైతేదస్థైర్యాపత్తు) ఇత్యాదినా.

పూర్వాధికరణయోః స్వప్రవృత్త్యుద్దిష్టానాం గుణదోషనివృత్తి తద్ధేతూనాం భగవదనిష్టానుబన్ధ-స్వబలవదనిష్టానుబన్ధయోః స్థాపనముఖేన పురుషార్థశోధనపూర్వకం తాదృశస్యాతిశయోద్దేశానర్హత్వలక్షణం "ప్రపద్యే" ఇతిక్రియాక్షిప్త అధికారివిశేషణం ప్రదర్శితమ్:

అత్రతు, "స్వాతిశయోద్దేశ్యకస్వప్రవృత్తేః స్వాపేక్షయా బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వస్థాపనముఖేన స్వాతిశయోద్దేశ్యక స్వప్రవృత్తి అనర్హత్వలక్షణం తాదృశాధికారివిశేషణం ప్రతిపాద్యతే" ఇత్యుక్తమ్.

పురుషార్థవిచార సఙ్గతిరుక్తా।

అత్రసంశయః:—

"కింన్యాసోపాసాదిస్వరక్షణార్థ స్వవ్యాపారాణాం (1) స్వస్వరూపవినాశాత్మక బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వంసంభవతి!,

(2) ఉతన?' ఇతి;

తదర్థం, '(3) భగవత్తదుక్తరేణ స్వేనైవస్వస్వరక్ష్యరక్షకభావః, స్తనన్ధయప్రజాయాః మాతృవిశ్లేషణ పూర్వక పానీక హస్తన్యాసతుల్యః?,

(4) నవా?' ఇతి;

తదర్థం, '(5) స్వస్యస్వవినాశకత్వం సంభవతివా?,

(6)నవా?' ఇతి:

తదర్థం, 'అహంకారవిషయప్రాబల్యరూపః, (7) స్వవినాశాత్మకత్వం సంభవతి?,

(8) ఉతన?' ఇతి;

యథాసంభవతి,

మీ—తథా, తస్యస్వవినాశకత్వాసంభవాత్, స్వరక్షణాన్వయస్య స్తనన్ధయప్రజాయాః హస్తన్యాసతుల్యత్వాసంభవత్వాత్ ఇతి, న్యాసోపాసనాదిస్వరక్షణార్థ ప్రవృత్తీనాం స్వస్వరూపనాశాత్మక బలవదనిష్టానుబన్ధితాయాః అప్రామాణికత్వాత్, స్వరక్షణోద్దేశ్యక [illegible] త్వలక్షణమ్ అధికారి విశేషణంనసిధ్యతి:

'యదా, అహంకారవిషయ ప్రాబల్యరూపః స్వవినాశాత్మకత్వం సంభవతి,

తదా, "స్వస్యస్వవినాశాత్మకత్వసంభవాత్, స్వవినాశక [illegible] స్వస్య స్వేనసాకం రక్ష్యరక్షకభావః స్తనన్ధయసూనిహస్తన్యాసతుల్య ఏవ" ఇతి, స్వస్య తాదృశన్యాసోపాసనాదిస్వరక్షణార్థస్వ వ్యాపారానర్హత్వలక్షణం అధికారివిశేషణమ్ ఉపపద్యత ఏవ' ఇతిసిధ్యతి':

ఇతి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలీభావః.

తత్రపూర్వపక్షః:—

"చేతనస్యన్యాసోపాసనాది స్వరక్ష [illegible] త్వాత్ సంభవతి;

[illegible] నాం స్వరక్షణాన్వయదర్శనేనతద్విశిష్టైవ తత్ [illegible] స్థత్వాత్:

నహియోగ్యతా మన్తరేణ ఫలోపధానసంభవః?:

నచ "స్వాపేక్షయైవస్వస్య రక్ష్యత్వేన అన్వయః స్వవినాశరూపానర్థపర్యవసాయీ";

స్వరక్షణప్రాప్త భగవదసన్నిధానవిశిష్టస్య వినాశకస్యాన్వయరూపత్వాత్:

మాతాపితృసన్నిధానరహిత 'సూనిహస్త స్తనన్ధయన్యాసవత్:'

ఇత్యనుమానబలాత్, స్వరక్షణాన్వయస్య బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వసిద్ధౌ చేతనానాం స్వరక్షణాన్వయా నష్టతోన్మత్తః' ఇతివాచ్యమ్;

భగవత్-ప్రసాదసాపేక్షన్యాసాది వ్యాపారాణాం మాతాపితృ సన్నిధానీయత్వేన హేత్వసిద్ధేః:

న్యాసోపాసనాదిసాధనానుష్ఠాతృవిషయే ప్రాప్తశేషిణో భగవత ఏవ రక్షకతాయాః 'ఫలమత ఉపపత్తేః'[1] ఇత్యాదిసిద్ధత్వేనతత్ర ప్రాప్తరక్షక భగవదసన్నిధాన వైశిష్ట్యస్యాసిద్ధత్వాత్:

౧॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౩-పా. ౨. అధి-౩౬-శ్రీభా. పు. ౬౫౦.

అథానిష్టానుబన్ధిత్వం నిజయాపేక్షయోచ్యతే। ఏతద్విషయకం సాధుకృత్యతే నాకృతం యది॥ అనేనైవ కృతం స్యాత్తత్ ప్రావణ్యమధికారిణః॥

మీ.—ఏవమ్ ‘ఉద్ధరేదాత్మనాత్మానమ్ ఆత్మానమవసాదయేత్। ఆత్మైవ హ్యాత్మనో బన్ధుః’ ౧ ఇతి గీతావచనే స్వస్యైవ స్వోజ్జీవన కర్తృతాయాః ఉక్తత్వేన స్వరక్షణాన్వయస్య వినాశకాన్వయ రూపకత్వంచ అసిద్ధమ్;

ప్రత్యుత ‘నృదేహమాద్యం ప్రతిలభ్య సుదుర్లభం ప్లవం సుకల్పం గురుకర్ణధారమ్। మయానుకూలేన నభస్వతేరితం పుమాన్ భవాబ్ధిం న తరేత్స ఆత్మహా॥’ ౨

ఇతి, ‘న్యాసోపాసనాది ధర్మానన్వయస్యైవాత్మనాశహేతుత్వం ప్రమాణసిద్ధమ్’ ఇతి, తదన్వయస్య ఆత్మనాశపర్యవసానానుమానం శాస్త్రబాధితమేవ;

నచ, ‘అనాదికాలమారభ్య సంసరతశ్చేతనస్యాపి యత్నస్య బన్ధాభివర్ధకత్వస్యైవ దర్శనేన స్వస్య వినాశకత్వసిద్ధిః’ ఇతి వాచ్యమ్;

అతీతజన్మవృత్తాన్తానామ్ అసర్వజ్ఞదుర్విజ్ఞేయత్వాత్;

నచ ‘‘యానే ఎన్నైయఱియక్కిలాతే’ ౩ ఇత్యాది ద్రావిడసూక్తిద్వితీయశతకనవమదశకనవమగాథాబలేన స్వస్య స్వరూపసామాన్యస్య స్వవినాశకత్వసిద్ధిః’ ఇతి వాచ్యమ్;

తస్యాః జీవస్వరూపసామాన్యవిషయకత్వాభావాత్;

శ్రీపరాఙ్కుశమునేః స్వస్యైవాత్మానుసన్ధానమాత్రరూపత్వాచ్చ;

అపి చ ప్రత్యగాత్మస్వరూపస్య నిత్యతయా న్యాసాదీనాం తద్వినాశకత్వం బాధితమ్;

నచ, ‘అహంకారవిషయప్రావణ్యరూపేణ ఆత్మనాశకత్వాత్ న దోషః’ ఇతి వాచ్యమ్;

నాశకత్వప్రవృత్తినిమిత్తరహితయోః తయోః నాశకత్వాయోగాత్;

న్యాసోపాసనాది మోక్షసాధనప్రవృత్తిషు అహంకారవిషయప్రావణ్యగన్ధాప్రసక్త్యా ప్రకృతార్థాసిద్ధేశ్చ;

మీ.—తస్మాత్, న్యాసాదీనాం స్వస్వరూపవినాశాత్మకబలవదనిష్టానుబన్ధాసిద్ధేః స్వాతిశయార్థస్య ప్రవృత్త్యనర్హత్వలక్షణమ్ అధికారివిశేషణమ్ అసిద్ధమేవ’’ ఇతి,

అత్రోచ్యతే:—

‘‘చేతనస్య స్వరక్షణాన్వయానర్హత్వమ్ ఉపపద్యత ఏవ;

‘తాపత్రయాతురైః అమృతత్వాయ పరివజిజ్ఞాస్యః’ ౪ ఇతి శ్రీభాష్యశ్రుతప్రకాశికానుగృహీతరీత్యా భగవదన్యస్వరక్షణవ్యాపారాయోగాత్;

స్వస్యైవ స్వరక్షకత్వే కర్తృకర్తృత్వయోః విరోధాచ్చ;

స్వస్వరూపస్య స్వరక్షణార్హత్వాసిద్ధేః;

నచ, ‘లోకే బహూనాం న్యాసోపాసనాది స్వరక్షణార్థవ్యాపారాన్వయదర్శనేన స్వస్వరూపస్య తదర్హత్వం సిధ్యతి’ ఇతి వాచ్యమ్;

తథా సతి, బ్రాహ్మణాదిషు అతిక్రాన్తమర్యాదానాం కేషాంచిత్ అపేయపానాది దర్శనేన తేషాం తదర్హత్వసిద్ధేః ప్రసఙ్గాత్;

యది చ, ‘‘‘బ్రాహ్మణ్యస్య, మద్యపానాద్యనర్హత్వం నామ బలవదనిష్టానుబన్ధి మద్యపానాద్యనర్హత్వమేవ;

తచ్చ మద్యపానాదినిషేధవిధిప్రతిసంబన్ధిత్వరూపమ్;

తథా చ మద్యపానాద్యనర్హమ్’’ ఇతి ప్రామాణికవ్యవహారోపపత్తిః’ ఇత్యుచ్యేత;

తదా, ‘ప్రకృతేపి, ‘‘సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య’’ ౫ ‘‘త్యజ ధర్మమధర్మం చ’’ ౬ ఇత్యాదినిషేధవిధిప్రతిసంబన్ధిత్వరూపం బలవదనిష్టానుబన్ధిన్యాసోపాసనాదిప్రవృత్తికత్వాత్మకం స్వస్వరూపస్య స్వరక్షణాన్వయానర్హత్వమపి ఉపపద్యత ఏవ’ ఇతి పశ్యతు భవాన్;

కించ, భగవత్సమవధానవిరహవిశిష్టత్వవిశేషకస్యాన్వయత్వలింగక అనుమానబలేనాపి స్వరక్షణాన్వయస్య స్వవినాశపర్యవసానలక్షణబలవదనిష్టానుబన్ధసిద్ధిః ఉపపద్యత ఏవ;

నచ, న్యాసోపాసనాదీనాం భగవత్-ప్రసాదనాత్మకత్వేన తత్సమవధానవిశిష్టత్వాత్ హేత్వసిద్ధిదోషః;

---

౧. గీ. ౬-౫. ౨. శ్రీభాగ. ౧౧-౨౦-౧౭. ౩. తి. వా. ౨-౯-౯. ౪॥ ౫. గీ-౧౮-౬౬.

ప్రజాంపిత్రోఽకరాన్నిత్వా స్థానితాయార్పణేనహి ?॥ "న్యాసాదిస్వర్గంఅత్యా నారం బహ్వనుష్ఠానదర్శనాత్॥ తదోష్యర్థతాయాస్విద్ధత్వాత్

మీ — 'త్యజధర్మమ్ అధర్మంచ' ౧ 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ౨ ఇతి అధర్మవత్ న్యాసోపాసనాది ధర్మాణామపినిషిద్ధత్వాదేవ భగవన్నిగ్రహహేతుత్వసిద్ధ్యా తేషాం ప్రసాదనత్వాయోగాత్;

ఏతేన 'న్యాసాది సాధనాన్తరాణాం విధిబలాత్ ప్రసాదనత్వసిద్ధిః' ఇతి నిరస్తమ్;

తథాసతి శ్యేనాదీనామపి భగవత్-నైగ్రహ్యకర్యరూపత్వప్రసఙ్గాత్;

యదిచ శ్యేనాదివిధీనాం 'శతచిత్తశాస్త్రి వశతోపాయా భిచారశ్రుతిః' ౩ ఇత్యర్థాన్తర తాత్పర్యకత్వేన శ్యేనాదితాత్పర్యకత్వాభావాత్ తేషాం కేవల ప్రసాదనరూపత్వాభావ ఇష్యేత; [౧౦

తదా, న్యాసోపాసనాది విధీనామపి స్వరూపవిశ్వాస పారతన్త్ర్యార్థాన్తర తాత్పర్యకతాయాః, ౨ 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ఇతి నిషేధబలాదేవ సిద్ధతయా, న్యాసాదీనామపి కేవల ప్రసాదనత్వాసిద్ధిః సమానా;

తేనసాధనాన్తరస్థలే 'ఫలమత ఉపపత్తేః' ౪ ఇతి భగవత ఏవఫలప్రదత్వేన ప్రాప్తరక్షక భగవత్-సమవధాన విశిష్టతయా 'తద్విరహరూపహేతు విశేషణాసిద్ధిః' ఇతి ప్రత్యుక్తమ్;

సాధనాన్తరానుష్ఠాతృ విషయే భగవతో యథాకర్మ ఫలదాయిత్వేన అపేక్షకతయా రక్షకత్వోక్త్యయోగాత్;

నహియథా కర్మ ఫలదాయిత్వమేవ రక్షకత్వమ్?;

తస్యపాపఫల సాధారణత్వాత్; [౨౦

నాపిసాధనానుగుణ అభిమతఫలప్రదత్వం రక్షకత్వమ్;

క్రయానుగుణపణ్య ప్రదేషు రక్షకత్వ వ్యవహారాదర్శనాత్;

నాపి అదృష్ట ద్వారకసాధనానుగుణఫల ప్రదత్వరూపంతత్;

మాతాపితృ ప్రభృతీనాం రక్షకత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్;

తస్మాత్ 'నిర్హేతుకపురుషార్థ ప్రదత్వమేవ రక్షకత్వమ్' [౨౫

ఇతి న్యాసోపాసనాదిస్థలే భగవతః తాదృశ రక్షకత్వాయోగాత్ తత్ర ప్రాప్తరక్షక భగవదసమవధాన ముపపద్యత ఏవ;

అపిచ, శరణవల్యాలాన్వయస్య బ్రహ్మాస్త్ర విఘటకత్వవత్, న్యాసాదిసాధనాన్తరస్య సిద్ధోపాయ విఘటకత్వాత్ సాధనాన్తరాణాం భగవదసమవధాన వైశిష్ట్యం దురపహ్నవమేవ;

మీ.—నచసాధనాన్తరాణాం సిద్ధోపాయవిఘటకత్వా సిద్ధిరజ్ఞాత;

అయోధ్యక తృణపిపీలికాది సంరక్షకస్య సిద్ధోపాయస్య తదితర విషయే సమర్థత్వేన విఘటకత్వాదర్శనాత్; [౫

నహిదశరథస్య అన్తకాలేవా పరమపదప్రాప్తిస్స్యాదితి;

ఏవం 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ౨ ఇత్యత్ర దృష్టసంభవన్యాయసహకృత ధాతుశ్రుత్యా సర్వధర్మపరిత్యాగస్య ప్రతిబన్ధకాభావవిధయైవ సిద్ధోపాయ స్వీకారనిష్పాదకతాయాః ప్రతిపాదితత్వేన ధర్మాణాం సిద్ధోపాయ విఘటకత్వం దురపహ్నవమేవ; [౧౦

ఏవమ్, 'ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయాహీయతేఽనయా' ౫ ఇతి న్యాసాదిసాధనాన్తరాన్వయస్య సిద్ధోపాయనిష్ఠా భఙ్గకత్వోక్త్యాపి తత్తథాత్వ సిద్ధిర్దుర్వారా;

తస్మాత్ న్యాసోపాసనాది సాధనాన్తరాణాం నిరుపాధికత్వ రక్షకత్వాకారేణ భగవదన్వయలక్షణ భగవత్-సమవధాన విరహవైశిష్ట్యమ్ ఉపపద్యత ఏవ;

ఏవంస్వస్యైవ స్వరక్ష్యతయాన్వయస్య, వినాశకాన్వయరూపత్వమప్య విరుద్ధమ్;

'ఉద్ధరేదాత్మనాత్మానమ్' ౬ ఇత్యాదికం శ్రుతవతః అర్జునస్య శోకాన్వయదర్శనేన తద్బలేనైవస్వస్య స్వవినాశకతా సిద్ధేః [౨౦

అత ఏవహి 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ౭ ఇతి పూర్వోపదిష్టోపాయానాం ప్రతిషేధ ఉపపద్యతే?;

'తర్హి కిమర్థం పూర్వం స్వవినాశకస్యైవ స్వోద్ధర్తృతయా ఉపదేశః?' ఇతిచేత్;

'పార్థస్యహృదయశోధనార్థమేవ' ఇతి బ్రూమః; [౨౫

నచ, స్వతః సర్వజ్ఞస్య హృదయశోధనానుపపత్తిః;

లోకేసదాచార్యపద నిర్వాహకాన్ ప్రతి,

'పరీక్ష్యవివిధోపాయైః' ౭ ఇత్యుక్తశిష్య హృదయపరీక్షణ జ్ఞాపనార్థమేవ భగవతా తదనుష్ఠానోపపత్తేః;

ఏతేన 'నృదేహమాద్యమ్' ౮ ఇత్యాదికమపి ప్రత్యుక్తమ్;

౧॥ పు. ౫౨౨, ౬వ నోట్టు. ౨॥ పు. పుట్టడి, ౫వ నోట్టు
౩॥
౪॥ పు. ౫౨౧, ౧వ నోట్టు

౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే ౧౭.-౯౦. ౬॥ పు. ౫౨౨, ౧వ నోట్టు.
౭॥ పు. పుట్టడి, ౨వ నోట్టు.

స్వకీయకియోగేనాయమిత్యస్యైవకర్తృతా?॥ 'యాసౌ' ఇత్యాదిగాథాపి సర్వేశ్వరపరాసతి?॥. కింతుస్వైచ్ఛాప్రసంగాపరాహతజితోయమ్నేః।

మూ.—'సంసారార్ణవమగ్నానాం విషయాక్రాన్తచేతసామ్।
విష్ణుపోతం వినా నాన్యత్ కించిదస్తి పరాయణమ్॥', ౧
'తమేవైకం జానథ ఆత్మానమ్ అన్యా వాచో విముంచథ అమృతస్యైష సేతుః', ౨
'త్వత్పాదకమలాదన్యన్నమే జన్మాన్తరేష్వపి। నిమిత్తం కుశలస్యాస్తి', ౩

ఇత్యాదినా భగవద్వ్యతిరిక్తసంసారనిస్తరణోపాయసద్భావప్రతిషేధక బహుప్రమాణ బలేన, 'స్వదేహమ్' ౪ ఇత్యాదేరపి కేవలస్యాదయితో ధనార్థత్వలాభాత్;

నహి సంసార సాగరాత్తర్తుమగ్నాన్ ప్రతి తన్నిమజ్జనహేతుభూతస్యైవ దేహాత్మనో వర్తనా సాధారణ కారణత్వం సంభవతి!;

తస్మాత్, 'స్వదేహమ్' ౪ ఇత్యాదేః,

భగవత్-ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తి నివృత్తిహేతుభూత సదాచార్య సమాశ్రయణ దృష్టకారణీభూతశరీర ప్రశంసాది మాత్రపరత్వైక అన్యథా నేయత్వాత్ తద్బలేన హేత్వసిద్ధ్యుక్తి రనుపపన్నైవ;

కించ అనాదికాలాత్ ప్రభృతి సృష్ట్యవతారాదిభిః భగవత్-కృతానాం చేతనోజ్జీవనయత్నానాం చేతనకర్తృకస్వయత్న బలేనైవ సఫలీకరణ దర్శనేన తద్బలేన చేతనస్య స్వాపేక్షయా వినాశకత్వసిద్ధేః ర్వార్థైవ;

నచ, అతీతజన్మవృత్తాన్తానామ్ అసర్వజ్ఞ దుర్విజ్ఞేయతయా తదసిద్ధిః;

సంసారానువృత్తి రూపకార్యబలేనైవ తత్-కల్పనోపపత్తేః;

నచ సంసారానువృత్తేః ఈశ్వరకార్యత్వం శంకితుమపి శక్యమ్;

చేతనోజ్జీవనైక దీక్షితస్య పరమదయాలోస్సంసార వర్ధకత్వాయోగాత్;

'నిమిత్తమాత్రమేవాసౌ సృజ్యానాం సర్గకర్మణి।
ప్రధానకారణీభూతా యతో వై సృజ్యశక్తయః॥', ౫
'వైషమ్యనైర్ఘృణ్యే న సాపేక్షత్వాత్', ౬

మూ.—'అవిద్యాకర్మసంజ్ఞాన్యా తృతీయా శక్తిరిష్యతే।
యథా క్షేత్రజ్ఞశక్తిస్సా వేష్టితా నృప సర్వగా॥
సంసారతాపానఖిలాన్ అవాప్నోత్యతిసన్తతాన్।' ౭

ఇత్యాదిభిః చేతనకర్మణామేవ తద్వృద్ధి ప్రధాన కారణత్వోక్త్యా భగవతః కారణత్వోక్తేః అత్యన్తవిరుద్ధత్వాత్;

నచ 'చేతనకర్మణామపి భగవల్లీలోపకరణభూత ప్రకృతిసంబన్ధకార్యత్వే న భగవత్-కార్యత్వమనుపపన్నమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

స్థూలావస్థప్రకృతి విశేషసంబన్ధానామపి బీజాంకురన్యాయేన కర్మప్రవాహకార్యత్వేన భగవత్-కార్యత్వాయోగాత్;

'అనాదిరీశ్వరదత్తస్తు పురుషస్స్వాతన్త్ర్యశక్తిమాన్ స్వయం తత్ర జ్ఞానచికీర్షాప్రయత్నాన్యుత్పాదయన్ వర్తతే', ౮

'కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు [illegible]', ౯

ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా కర్మ [illegible] చేతనస్య కర్మానుగుణతయా తత్తత్స్థూల సూక్ష్మ ప్రకృతిసంబన్ధాదీనాం సాధారణ కారణత్వాయోగాచ్చ;

కరణకళేబరాదికం హి,

'విచిత్రా దేహసంపత్తిరీశ్వరాయ నివేదితుమ్।

పూర్వమేవ కృతా బ్రహ్మన్! హస్తపాదాదిసంయుతా॥', ౧౦

అచిదవిశేషితాన్ ప్రళయసమయసంసరతః కరణకళేబరైర్ఘటయితుం దయమానమనాః', ౧౧

ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా కారుణికేన భగవతా చేతనోజ్జీవనాయైవ దత్తమ్;

నచైవం 'లోకవత్తు లీలాకైవల్యమ్' ౧౨ ఇతి సూత్రవిరోధః;

చేతనోజ్జీవన వ్యాపారాణాం భగవల్లీలాన్తర్భావాభిప్రాయేణోపపత్తేః;

౧॥ శ్రీవిష్ణుధర్మే, ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్-౨-౨-౫.
౩॥ జితన్తాస్తోత్రే. ౪॥ పు. ౫౨౨, ౨వ నోట్సు.
౫॥ ౬॥ పు. ౫౧౬, ౧వ నోట్సు.

౭॥ ౮॥ ౯॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨. పా. ౩. అధి. ౪౧. శ్రీభా. పు. ౫౯౯.
౧౦॥ శ్రీవిష్ణుతత్త్వే. ౧౧॥ ౧౨॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨. పా. ౧. అధి. ౩౩ శ్రీభా. పు. ౫౧౮.

25-5-1900

విశ్వస్యాస్య స్వరూపస్య నాశో ఽకథముచ్యతే'', ఇతి చేదుచ్యతే యత్తు భగవాన్ అనుష్ఠానదర్శనమ్.॥ మధ్యాహ్నాద్యుపస్థానసమం ప్రత్యుత తద్భవేత్ ::

మీ.— అన్యదుపక్రాన్తమ్, అన్యదాపతితమ్' ౧ ఇతి న్యాయేన, చేతనో జ్జీవనార్థ ప్రవృత్తస్వతారాది భగవద్వ్యాపారాణాం చేతనకర్తృక విహిత పరంపరయా వైపరీత్యపర్యవసానేన భగవతో విస్మయావహ తయా తాదృశ పర్యవసానాభిప్రాయేణ వా 'లోకవత్తు లీలాకైవల్యమ్' ౨ ఇతి న్యాయోపపత్తేః;

అన్యథా, '''భోగార్థం సృష్టిః'' ఇత్యన్యే, 'క్రీడార్థమ్'' ఇతి చాపరే। దేవస్యైష స్వభావోఽయమ్ ఆప్తకామస్య కా స్పృహా?॥' ౩ ఇతి మాణ్డూక్యవచనే జగత్సృష్టేః కేవలలీలార్థత్వాదికం పరమతత్వేన ఉపన్యస్య,

పరిపూర్ణ స్వభావ కార్య పరోపకారార్థతాయాః స్వమతత్వేన ఉక్తతయా తద్విరోధాత్;

అవతారితం చ తద్వాక్యం నారనారాయణాది మునిభిః:—
'''తస్మిన్ పరిపూర్ణస్య సృష్టికిమర్థా?'' ఇత్యతః లోకానుగ్రహార్థమ్:
''స్వభావః'' ఇతివ క్రమతాన్తరాణ్యాహ, ''భోగార్థమ్'' ఇతి' ఇతి:

ఏవం 'జన్మాద్యస్య యతః' ౪ ఇతి సూత్రభాష్యే,
'పరమకారుణికాత్ పరస్మాత్పుంసః,
సృష్టిస్థితిప్రళయాః ప్రవర్తన్తే' ౫ ఇత్యత్ర శ్రుతప్రకాశికాయాం,

'పరమకారుణికత్వం చ జిజ్ఞాస్యత్వే కారణలోపయోగి;
ప్రళయదశాయామ్ అసత్కల్పమ్ చేతనజాతం నిరీక్ష్య దయయా హి సృష్టిః!;
సంశ్రితవాత్సల్యం చ దయయైవ;
యథా ''మాతాపితా భ్రాతా నివాసశ్శరణం సుహృత్ గతిర్నారాయణ'' † ఇతి' ౬ ఇతి:

మీ —నచైవం సప్రయోజనవత్త్వాత్' ౭ ఇత్యాద్యధికరణభాష్య సూక్తివిరోధః;

తదధికరణ పూర్వపక్షభాష్యే,
'అవాప్త సమస్తకామస్య పరార్థతా హి పరానుగ్రహ ఏవ!' ౮ ఇతి,

'నవ ఈదృశ గర్భజన్మ జరామరణ నరకాది నానావిధానన్త దుఃఖ బహులం జగత్ కరుణావాన్ సృజతి' ౯ ఇత్యుక్తస్య సృష్టేః పరార్థతాపక్ష దోషస్య,

'వైషమ్య నైర్ఘృణ్యే న సాపేక్షత్వాత్' ౧౦ ఇతి సూత్రేణైవ పరిహృతత్వేన లీలార్థవత్ పరార్థస్యాపి భాష్యవివక్షితోప పత్త్యవిరోధాభావాత్;

తస్మాత్, 'భగవతః జగత్సర్గాది వ్యాపారాణాం చేతనోజ్జీవనార్థకృపి రూపత్వాత్,
తద్దైవ ఫల్యస్య వైషమ్యానాం చ చేతనయత్న ఫలత్వాచ్చ,
చేతనస్య స్వరూపనాశకత్వం, భగవత ఏవ నిరుపాధిక రక్షకత్వం చ, శాస్త్రబలాత్ సిద్ధమేవ' ఇతి న్యాసోపాసనాది స్వయత్నాన్వయస్యాపి స్వరూపనాశ పర్యవసానమ్ ఉపపద్యత ఏవ:

'''చతుర్విధా భజన్తే మాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున!'' ౧౧ ఇతి పారమైకాన్త్య కాష్ఠాభూతజ్ఞానిత్వస్యాపి సుకృతఫలత్వావగమాత్, సుకృతిస్య చేతనయత్నసాధ్యత్వాత్, తాదృశ సుకృత విశేషసంపాదకస్య చ చేతనస్యస్వ వినాశకత్వోక్తిర్బాధితా' ఇతి చేత్ నైవమ్;

'చతుర్విధాధికార్యన్తర్గతస్య జ్ఞానినః సాధనభక్తి నిష్ఠత్వపక్షే తన్నిష్ఠాయాః పారమైకాన్త్యకాష్ఠా రూపత్వాయోగాత్:

'శ్లోకత్రయోదిత జ్ఞానినం మాం ను పశ్య' ౧౨ ఇత్యాది శ్రీగద్య సూక్తిప్రదర్శిత రీత్యా ఫలభక్తినిష్ఠత్వపక్షేఽపి, తద్విషయే 'సుకృతినః' ౧౧ ఇత్యుక్త 'సుకృత' శబ్దస్య,
'ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దం యదృచ్ఛా సుకృతం తతః' ౧౩ ఇత్యాది విశేషవచన సిద్ధ యాదృచ్ఛికాది సుకృతపరత్వేన, తస్య భగవత్-సౌహార్దైకమూలకతయా తస్య చేతన బుద్ధిపూర్వకత్వా యోగాత్:

౧॥ ౨॥ పు ౫౨౪, ౧౨వ నోట్సు.
౩॥ మాణ్డూక్యోపనిషది. గౌడపాదకారికాయామ్ ౧-౯.
౪॥ బ్రహ్మసూ. అ ౧. పా. ౧. ౫॥ †
౬॥

౭॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨ పా. ౧. ౮॥ ౯॥
౧౦॥ పు. ౫౧౬, ౧వ నోట్సు. ౧౧॥ గీ. ౭-౧౬.
౧౨॥ శరణాగతిగద్యమ్. ౧౩॥

'ఉద్ధరేదాత్మనా'' ఇత్యాదిశ్రుత్యుక్తస్తుకిరీటిన॥ తుఃఖాదీక్ష్యస్యజాతత్వాత్ నాశకత్వంయుద్ధరమ్॥ వినాశకత్వబాహ్యంకుదోవదుష్టత్వమత్రహి ?

మీ —'నను! ''సా కాష్ఠా సా పరాగతిః'' ౧ ఇత్యాదిషు, ప్రపత్తి వశీకృతస్యైవ భగవతః చేతనస్యోజ్జీవన హేతుత్వోక్త్యా తద్వశీకారకర్తుశ్చేతనస్యస్వోజ్జీవన హేతుత్వం దురపహ్నవమ్?' ఇతిచేన్న;

అపరాధానామాలయస్య అత్యన్త పరతన్త్రస్య చేతనస్యదణ్డధర నిరఙ్కుశస్వతన్త్ర భగవద్వశీకరణకర్తృత్వా సంభవాత్:

నచైవం 'తస్యచవశీకరణం తచ్ఛరణాగతిః' ౨ ఇతి శ్రీభాష్యసూక్తివిరోధః,

తత్ర 'శరణాగతి' శబ్దస్య భగవత్-ప్రవృత్తి విరోధిస్వ ప్రాతికూల్యాభిసన్ధివిరామ మాత్రపరత్వాత్:,

ప్రాప్తశేషిణో భగవతః స్వశేషభూతవిషయే స్వప్రాప్త్యుపసన్ధానే నైవ పిత్రాదేః పుత్రాదిష్వివ వాత్సల్య సమ్మిళితయా తద్వశీకరణస్య విరోధినివృత్తి వ్యతిరేకేణ హేత్వన్తరా నపేక్షణాత్.

అతఏవహి 'తంతాదేవయాత్మ బుద్ధిప్రసాదమ్' ౩ ఇత్యుచ్యతే!:

ఆత్మబుద్ధ్యా ప్రసాదఃయస్యసః—ఆత్మబుద్ధిప్రసాదః',

'ప్రాప్తశేషిత్వరూపస్వ స్వరూపజ్ఞానమాత్రాధీన ప్రసాదవాన్' ఇత్యర్థః.

అథవా — 'ఆత్మబుద్ధ్యా — స్వశేషభూతజీవాత్మ స్వరూపజ్ఞానేనైవప్రసాదోయస్య' ఇతి వావిగ్రహవాక్యార్థః:

'పితేవపుత్రస్య' ౪ ఇత్యాదిస్మృతేః:

'నీచోచ్యయాస్స్వభావోఽయమ్' ౫ ఇతి, చేతనానాంనైర్ఘృణ్యస్యాస్వాభావికత్వదర్శన పూర్వకం,

'ప్రహ్వీభవతి నీచేహిపరోనైర్ఘృణ్యం విలోకయతా' ౬ ఇతి తాదృశ స్వరూపాన్తర్గత నైర్ఘృణ్యస్య భగవత్-ప్రహ్వీభావకారణత్వేన,

'''నమంయతి'' ఇతి నమః' ఇతి వ్యుత్పత్తిసిద్ధనమశ్శబ్దార్థత్వోక్తేశ్చ:

'అతోవానమ ఉద్దిష్టంయత్ తంనమయతిస్వయమ్' ౭ ఇత్యత్ర,

'యస్మాత్ కారణాత్ స్వరూపాన్తర్గతం నైర్ఘృణ్యం స్వయమేవతం పరమపురుషంనమయతి,

మీ —అతఃకారణాత్, నైర్ఘృణ్యమేవవా 'నమ ఉద్దిష్టమ్' ఇత్యుచ్యతే,

అతః భగవద్వశీకారస్య కరణాన్తరనిరపేక్షత్వేన ప్రతిబన్ధకాభావమాత్రస్య తత్రాపేక్షితతయా 'తస్యచవశీకరణం తచ్ఛరణాగతిః' ౨ ఇత్యత్ర భగవత్-ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తినివృత్తిమాత్రమేవశరణాగతి శబ్దవివక్షితమ్:

తద్విరోధిత్వస్వస్యాతన్త్ర్యాభిసన్ధిః:

తద్విరోధిత్వం 'త్వమేవోపాయః' ౭ ఇత్యాదిషుప్రసిద్ధమ్;

తన్నివృత్తిశ్చ భగవచ్ఛేషత్వసంవాద ఏవ:

తథాచ అనుగృహీతమ్ అనుమానికాధికరణ శ్రుత ప్రకాశికాయామ్, —

'శాస్త్రే ఆత్మనిమహతః ఆత్మనో జీవస్య నియమనంనామతచ్ఛేషతా ప్రతిపత్తిః;

నైవపరస్యాపి వశీకరణం భవతి' ౮ ఇతి:

నచైవమపి, 'ప్రాతికూల్యాభిసన్ధిత్యాగాత్మక భగవద్వశీకరణే చేతనస్యైవ కర్తృత్వేన చేతనస్యస్వోజ్జీవన హేతుత్వమ దురపహ్నవమ్' ఇతివాచ్యమ్;

'దోషన్యజనిత్యజ', ౯

'పృష్ట్వా భ్యాస్తవత్వమ్', ౯

'జితంతేపుణ్డరీకాక్ష!', ౧౦

'ఆలవలమైతివిర్తవఙ్గ్రోః', ౧౧

'అథుభ్రమదన్యథిన్నరుతే', ౧౨

'వరద! తవఖలుప్రసాదాదృతే శరణమితివచోపిమేనాభియాత్?', ౧౩

'నిదానంతత్రాపిస్వయమఖిల నిర్మాణనిపుణః', ౧౪

ఇత్యాది ప్రమాణబలేన శేషత్వసంవాదాదీనామపి స్వసౌహార్ద్య ఆవిష్కారాదిరూప భగవత్-కృపిఫలత్వేన చేతనయత్నసాధ్యత్వాభావాత్:

తస్మాత్ సర్వాత్మనా భగవత ఏవరక్షకత్వాత్,

స్వస్య స్వవినాశమాత్ర హేతుత్వాచ్చ,

౧॥ ఆః ౩॥ శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్. ౬-౧౮. ''ప్రకాశమ్'' ఇతిపాఠోదృశ్యతే. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ తిరుమొళ్ళి ౮-౩-౫ ౮॥ భాష్టీకప ముక్తకంపద్యమ్ ౯॥ ౯॥ ౧౦॥ ప్రథమశ్లోకః ౧౧॥ ముక్తలామయితమ్ పాదుకాస్తోత్ర్, ౧౨॥ వి రా ఛ త. ౩ ౧౩॥ వరదరాజస్తవే శ్లో ౪౮ ౧౪॥

తవిజ్జీవనహేతుత్వమీశస్యైవాస్తిచేదపి, సన్న్యాసప్రపత్త్యాదిశాస్త్రప్రవర్తకత్వాత్ కర్తృత్వాదస్యకర్షణేః స్వోజ్జీవనేఽస్య హేతుత్వంమర్యాదయా'' ఇతి చేన్నతత్॥

మీ — స్వస్యైవస్వరక్షకత్వాన్వయః వినాశరూపానర్థకర్తృతయాన్యః.

అత ఏవ 'యూనేఎన్నైయతియుక్కిలాథే' ౧ ఇత్యాది శ్రీపరాఙ్కుశదివ్యసూక్త్యాపి స్వస్య స్వవినాశకత్వసిద్ధిర్దుర్వారా: [౯

'బహూనిమేవ్యతీతాని జన్మాని' ౨ ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా స్వావతారసత్త్వప్రవర్తనశాస్త్రప్రవర్తనకరణకళేబరదానాదానాదినా భగవతా చేతనోజ్జీవనార్థం నిరన్తరకృషిప్రవర్తకరణేఽపి చేతనస్యస్వశేషత్వసంవాదాలాభస్య చేతనస్వాతన్త్ర్యమూలకత్వేన చేతనస్య స్వవినాశకత్వసిద్ధేః నిష్ప్రత్యూహత్వాత్: [౧౦

నచ, 'నిత్యస్య ఆత్మస్వరూపస్య నాశాయోగాత్ స్వస్యస్వవినాశకత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

సత్కార్యవాదినాం సిద్ధాన్తే నిత్యత్వనాశత్వయోర విరోధాత్:

అత ఏవహి 'అచేతనాపరార్థాచ నిత్యాసతతవిక్రియా' ౩ ఇత్యుచ్యతే?: [౧౫

తథాచ సిద్ధాన్తే 'విరుద్ధావస్థాన్వయస్యైవనాశశబ్దార్థత్వేన స్వభావాన్యథాభావవతః చేతనస్య తాదృశావస్థాన్వయసంభవత్త్వేన' ఇతి అనుపపత్త్యభావాత్:

నచైవమపి 'న్యాసోపాసనాద్యనుష్ఠానదశాయాం స్వరూపస్య ఉజ్జ్వలత్వేన విరుద్ధావస్థాన్వయాభావాత్ సాధనాన్తరాన్వయస్య స్వరూపనాశకత్వం మనుపపాదకమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

న్యాసోపాసనాదీనాం మదిరాబిన్దుమిశ్రశాతకుమ్భమయకుమ్భగతతీర్థసలిలవత్ అహంకారమిశ్రతయా దోషదుష్టతాయాః పూర్వాచార్యసూక్తిసిద్ధత్వేన తదనుష్ఠాతౄణాం శేషత్వవిరుద్ధస్వాతన్త్ర్యావస్థాన్వయసత్త్వేనస్వరూపనాశస్య దుర్వారత్వాత్ [౨౫

అత ఏవహి 'అసన్నేవ' ౪ ఇత్యాదిషు అసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానతామసత్త్వమేవోచ్యతే!:

న్యాసోపాసనానిష్ఠాహి బ్రహ్మణో బ్రహ్మత్వాదివిశిష్టవేషేణ స్వప్రవృత్తిసాధ్యతాంమన్యన్తే:

మీ.— ఇదమేవహి అసత్త్వేన బ్రహ్మణోఽవేదనంనామ!:

నచ 'అసద్బ్రహ్మేతివేదచేత్' ౫ ఇత్యత్ర,

'''బ్రహ్మవేద'' ఇతి యత్ తత్ అసద్బ్రహ్మ' ఇత్యర్థవర్ణనంయుక్తమ్, [౫

శ్రుతిస్వారస్యవిరోధాత్,

'''అస్తి'' ఇత్యేవోపలబ్ధవ్యః తత్త్వభావేనచోభయోః!

'''అస్తి'' ఇత్యేవోపలబ్ధస్య తత్త్వభావః ప్రసీదతి' ౫

ఇత్యాది శ్రుత్యన్తరైకార్థ్యప్రతీతివిరోధాచ్చ:

అథాప్రతియోగిత్వే బ్రహ్మ[ఞ]జ్ఞానతామపి సత్త్వప్రసక్త్యాదిః:

అసత్త్వేనబ్రహ్మజ్ఞానతామ్ అసత్త్వప్రాప్త్యుక్తేః యథాశ్రుతన్యాయగర్భత్వప్రతీత్యాతద్విరోధాచ్చ:

తస్మాత్ సత్త్వాసత్త్వయోర్విద్యమానపదార్థధర్మత్వాత్,

తత్రచసత్త్వస్యస్వాసాధారణసర్వాకారాభినిష్పత్తిరూపత్వాత్,

అసత్త్వస్యచతాదృశాకారవైకల్యరూపత్వాచ్చ, [౧౫

అసత్త్వేన బ్రహ్మవేదనంనామ స్వన్యాసోపాసనాద్యనిష్పాద్యస్వాతన్త్ర్య కారుణ్యాది గుణకబ్రహ్మత్వసత్త్వేనరూపేణ బ్రహ్మజ్ఞానమేవ:

ఏవంవిధజ్ఞానశాలినాం న్యాసోపాసనాదిస్వప్రవృత్తిబలేన బ్రహ్మదయాదినిష్పాదనపూర్వకముఖ్యబ్రహ్మవశీకరణసామర్థ్యలక్షణస్వాతన్త్ర్యాభిమానశాలిత్వాదేవ 'అసన్నేవస భవతి' ౪ ఇత్యసత్త్వమ్ ఉచ్యతే: [౨౦

'''అసన్నేవ'' ౪ ఇత్యత్ర, ఏవకారస్య ఇవార్థకత్వాశ్రయణేన,

అసద్బ్రహ్మస్య శశశృఙ్గాదిపరత్వాశ్రయణేచ,

శశశృఙ్గాదితుల్యత్వమ్ ''అసన్నేవ'' ౪ ఇత్యనేనోచ్యతే' ఇతి పక్షేతు, దృష్టాన్తాప్రసిద్ధిః: [౨౫

అసద్బ్రహ్మస్య అనిత్యత్వాశ్రయణే విశేషణాభావస్యైవ ఇవశబ్దార్థసాదృశ్యోపపాదకసాధారణధర్మత్వేన వివక్షణీయతయా ఫలపర్యవసానంతుల్యమేవ:

తస్మాత్ '''అసన్నేవ'' ౪ ఇత్యాదినాసత్త్వేనబ్రహ్మజ్ఞానతాంస్వస్వరూపవిరోధాత్మకస్వేనరూపేణాస్వనిష్పత్తిరూపా ప్రాప్తిః:

౧॥ తి ౫.౨౨, ౨కీ మూన్రు ఆ౯ గీ. ౪-౫.

౪॥ తైత్తిరీయోపనిషత్. ౨-౬-౧.

౫॥ కఠోపనిషత్. ౬-౧౩.

నిరంకుశస్వతన్త్రేశ్వరవశీకరణకర్తృతా। అత్యన్తపరతన్త్రస్య చేతనస్య నవిద్యతే॥ "తస్య చ" ఇత్యాదిభాష్యేతువశీకారోఽపేక్షితః॥

మీ.—అసత్త్వేన బ్రహ్మజానతాం తాదృశస్వస్వరూపహాని నిష్పత్తి వైకల్యలక్షణా అసత్త్వప్రాప్తిశ్చోద్యతే:' ఇత్యేవస్వారసికః ప్రతీయతే:

ఏవం సత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానస్య యథావత్ జ్ఞానరూపత్వేన ప్రశస్తత్వాత్,

అసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానస్య అయథావత్ జ్ఞానరూపత్వేన అపకృష్టత్వాచ్చ,

మహాసిద్ధాన్తభాష్యే 'బ్రహ్మవిషయజ్ఞానసద్భావాసద్భావాభ్యామ్ ఆత్మనాశం, ఆత్మసత్తాం చ, వదతి' ౧ ఇత్యేతచ్ఛ్రుత్యర్థోఽనుగృహీతః;

'అత్రాసద్భావః, అయథావద్విషయకత్వ లక్షణమ్ అపకృష్టత్వమ్;

సద్భావశ్చ, యథావద్విషయకత్వ లక్షణమ్ ఉత్కృష్టత్వమ్;' ఇతి వేదితవ్యమ్;

""బ్రహ్మవేద ఇతియత్ తత్ అసచ్చ" ఇత్యుక్తమ్ అసత్త్వమ్,

"అస్తిచేత్" ఇత్యుక్తం సత్త్వం చ,

పూర్వోక్తమ్ అయథావద్యథావద్విషయకత్వమేవ' ఇతిబోధ్యమ్;

అన్యథా, 'అసచ్చేత్ అస్తిచేత్' ఇత్యనయోః వైయర్థ్యస్య దురుద్ధరత్వాత్;

ఇత్థం చ ఫలవ్యవసానం తుల్యమేవ;

ఇయాంస్తు విశేషః—

'యథాశ్రుతయోజనాయామ్ అనధ్యాహారేణైవ వివక్షితార్థలాభాల్లఘుత్వమ్;

"బ్రహ్మవేద ఇతియత్ తత్ అసచ్చ" ఇత్యాది యోజనాయాం స్వారస్యభఙ్గాత్;

యత్తచ్ఛబ్దయోః ద్విర్వారమ్ అధ్యాహారప్రసఙ్గాచ్చ;

వివక్షితార్థలాభే, బోధవిలంబః, గౌరవంచ' ఇతి;

తస్మాత్, 'అసన్నేవ' ౨ ఇత్యాదేః యథోక్తార్థకత్వస్యైవ జ్యాయస్త్వాత్,

తద్బలాత్ ఫలప్రదానౌపయికకృపాదివిశిష్టవేషేణన్యాసోపాసనాదిస్వ ప్రయత్నసాధ్యత్వేన రూపేణ బ్రహ్మజానతాం సాధనాన్తరనిష్ఠానాం స్వస్వరూపవినాశకత్వసిద్ధిః దురపహ్నవైవ;

నచ 'సర్వకర్మసమారాధ్యస్య భగవతః ప్రీణనవిశిష్టవేషేణ సర్వకర్మసాధ్యతాయాః ప్రామాణికత్వేన స్వప్రవృత్తిసాధ్యత్వేన బ్రహ్మజ్ఞానం యథావద్విషయకమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

మీ—ఇమమర్థం పశ్యత,

'యేనాక్షరం పురుషం వేదసత్యమ్,' ౩

'అసంభవస్తు సతోఽనుపపత్తేః,' ౪

ఇత్యాదిషు బ్రహ్మణః, స్వరూపాన్యథాభావేన వా ప్రయత్నసాధ్యతాయాః ప్రతిషిద్ధత్వేన తస్య సాధ్యత్వాయోగాత్:

సాధ్యత్వే బ్రహ్మణః అనిత్యత్వప్రసఙ్గాచ్చ:

'కథం పునః సర్వకర్మసమారాధ్యత్వమ్?' ఇతిచేత్;

భగవతోఽనిత్యసిద్ధాత్, శేషిత్వవిశిష్టాత్, సౌలభ్యాదేః' ఇతి బ్రూమః;

నైతావతా న్యాసోపాసనాది సాధనవ్యాపారాణాం బ్రహ్మసాధనత్వమ్;

సాధనత్వేన అనుష్ఠీయమానానాం తేషాంస్వఫలార్థతయా భగవదనన్యార్హశేషవృత్తిత్వరూప భగవదారాధనత్వాయోగాత్;

'యేఽప్యన్యదేవతా భక్తా యజన్తే శ్రద్ధయాన్వితాః' ౫ ఇత్యుక్తదేవతాన్తరారాధనాత్మకదోషరూపచేతనవ్యాపారేష్వపి,

'తేఽపిమామేవ కౌన్తేయ! యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్' ౫ ఇతి, భగవతః సహజసౌహార్దేనైవ స్వారాధనత్వారోపణదర్శనేన భగవతః సర్వకర్మసమారాధ్యతయా నిరుపాధికనిత్యవాత్సల్యమాత్రప్రయోజ్యత్వాత్;

ఏవంగోబ్రాహ్మణాదిహింసార్థ భగవన్మన్దిరాది ప్రదక్షిణాదిషు ఘుణాక్షరన్యాయసిద్ధేష్వపి భగవతః కేవలవాత్సల్యేనైవ సుకృతత్వారోపస్య అజ్ఞాతసుకృతాది ప్రతిపాదకశాస్త్రసిద్ధత్వేన, తన్న్యాయేనైవ సాధనాన్తరస్థలేపి, దోషాంశానాదరపూర్వక భగవత్ ప్రీతేః కేవలవాత్సల్యాది కార్యత్వసిద్ధ్యా చేతనయత్నానాం తత్రాన్యథాసిద్ధత్వేన కారణత్వాయోగాత్:

తస్మాత్, బ్రహ్మహింసాదీనామ్ అజ్ఞాతసుకృతత్వాత్మనా భగవదారాధనత్వవత్ స్వాతన్త్ర్యగర్భన్యాసోపాసనాద్యాత్మకానాదిపూర్వకవ్యాపారాణామపి భగవదారాధనాత్మకతాయాః భగవద్వాత్సల్యైకమూలకతయా తేషాం వాత్సల్యాదివిశిష్టవేషేణ భగవత్సాధకత్వజ్ఞానం భగవతస్సాధ్యత్వజ్ఞానం చ భ్రాన్తిరేవ:

౧॥ ౨॥ పు. ౫-౨౭, ౭మ్ సూత్రా.

10 6-1900

౩॥ శ్వే ఉ. ౨-౨౦. ౪॥ ౫॥ గీ. ౯. ౨౩

మ్ —తత్కాల వయాకాలాన్యాది ఇతి ఫలితవేషేణ భగవత్తం స్వయత్నసాధ్యత్వేన జ్ఞానకామన్యాసోపాసనాదిసాధనాన్తరనిష్ఠానాం, 'అనన్యేన' ౧ ఇత్యాది ప్రత్యుక్తరీత్యా స్వస్వరూపనాశకత్వోక్తిశ్చాయుక్తైవ:

ఏవం, న్యాసోపాసనయోః భావనాత్రయాన్తర్గత బ్రహ్మభావనారూపత్వేన,

'అధికారబోధయుక్తేషు విద్యతే భావభావనా' ౨ ఇతి అధికారబోధావచ్ఛిన్నత్వాత్,

'మత్ఫలసాధనత[illegible]మదర్థమిదం కృత్స్నం' ౩ ఇత్యాకారకాధికారిబోధస్య చ, 'అభిమానాస్పదే తస్మిన్ విశేషజ్ఞానకర్మసు' ౪ ఇతి, 'బ్రాహ్మణానాం, క్షత్రియాణాం, వైశ్యానాం, మనుష్యాణాం', ఇత్యాదిరూపకర్మమారభ్య దేహాత్మాభిమానరూప విశేషజ్ఞానావచ్ఛిన్నత్వాచ్చ,

అహంకార విషయప్రావణ్య కర్తృతయా తన్నైరపేక్ష్యే తయోః స్వస్వరూపనాశకత్వం భవత్యేవేతి చేన్న:

అత్ర హి దేహాత్మాభిమానస్య తత్త్వజ్ఞానాభావరూపత్వే దేహాత్మాభిమాన రూపాహంకారస్య అధికారబోధావచ్ఛేదకత్వాత్,

స్వతన్త్రాత్మాభిమానస్యాపి, 'కృతన్త్రీ కర్తా' ౫ ఇత్యుక్తరీత్యా భాగవతత్వభూత అధికారి స్వరూపాన్తర్గతత్వాత్,

విషయప్రావణ్యలక్షణ మమకారస్య, 'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కృత్స్నం' ౩ ఇత్యధికారబోధాన్తర్గతత్వాచ్చ,

న్యాసోపాసననిష్ఠయోః స్వాస్తిక్యం ఏతదుభయ విషయక అహంకారమమకారశాలితయా, 'ద్వ్యక్షరస్తు భవేన్మృత్యుః' † 'మమేతి ద్వ్యక్షరో మృత్యుః' ౫ ఇత్యాద్యుక్త స్వరూపనాశపర్యవసాయిత్వం దురుద్ధరమేవ?

నచనిరుక్తాహంకార మమకారయోః మోక్షసాధన నిష్పాదకతయా స్వరూపనాశకత్వాసంభవశ్శంక్యః;

'అయథోపాసనే ప్రాప్తిరపి అయథాభూతా స్యాత్' ౬ ఇతి ఆత్మోపాసనాధికరణభాష్యానుసృతరీత్యా అయథావస్థిత భగవత్-ప్రాప్త్యాదిలక్షణ మోక్షసాధన సంపాదకత్వాదేవ న్యాసాద్యన్తర్గత అహంకారమమకారయోః స్వరూపనాశాత్మకతయా వజ్రలేపత్వాత్;

౧॥ ప్ర. ౫౨౩, రహ. నొట్టు. ౨॥ ౩॥
౪॥ అష్టా. ౧-౪-౫౪. ౫॥ ౬॥

మ్ —అయథావస్థిత ప్రాప్తిర్నామ:—

స్వార్థానుభవ స్వార్థకైంకర్యాది ప్రతిసంబంధిత్వవేషేణ భగవత్ప్రాప్తిరేవ;

నాన, భగవదనన్యార్హశేషత్వాదిరూపేణ యథావస్థితవేషేణ స్వరూపావస్థానస్యయథార్థత్వాత్, స్వస్వరూపనాశాన్తైవ:

అత ఏవహి న్యాసనిష్ఠ సన్తోషకారిణామిత్యుక్త స్వరూపనాశః కార్యాకార్య ఉద్బుధ్యతే?

న్యాసోపాసనాది స్వయత్నసాధనాన్తర్యత్వేపి 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౭ ఇతి న్యాయేన స్వార్థపరతయాన్యాసనిష్ఠ సన్తోషకారిత్వమ అవిశిష్టమ్;

తత్ర, 'కేవలస్యాత్మస్వరూపమాత్రం స్వార్థమనుభవతి;

సాధనభక్తినిష్ఠస్తు, పరమపురుషానుభవవిశిష్టం స్వస్వరూపం స్వార్థమనుభవతి;

న్యాసనిష్ఠస్తు, కైంకర్యపర్యన్తానుభవవిశిష్టం స్వస్వరూపం స్వార్థమనుభవతి' ఇతి ఏతావానేవ విశేషః;

అతః న్యాసోపాసన నిష్ఠానామపి కేవలవదేవ అహంకార విషయప్రావణ్యాభ్యాం స్వస్వరూపనాశకత్వమ్ అవిశిష్టమేవ;

నచ 'త్రివర్గాన్తర్గతకామ్య ప్రావణ్యస్యైవవిషయప్రావణ్య శబ్దార్థతయాన్యాసోపాసన నిష్ఠయోః తదసంభవాదనుపపత్తిః' ఇతి వాచ్యమ్,

విషయశబ్దస్య స్రక్ చన్దనాఙ్గనాలిఙ్గనాది స్వభోగ్యమాత్రపరత్వేన తస్య ప్రాకృతాప్రాకృతసర్వవిషయసాధారణతయా త్రివర్గమాత్రపరత్వే మానాభావాత్;

నచ అప్రాకృతలోకే స్రక్ చన్దనాద్యనుభవాభావశ్శంక్యః;

'జక్షత్ క్రీడన్ రమమాణః స్త్రీభిర్వా యానైర్వా,
సయది పితృలోకకామో భవతి, సంకల్పాదేవాస్య పితరస్స
ముత్తిష్ఠన్తే' ౮ ఇత్యాదినా తత్రాపి తేషాం శ్రూయమాణత్వాత్;

న్యాసాదినిష్ఠానామ్ అల్పాస్థిరఫలత్వబుద్ధ్యైవహి త్రివర్గవైరాగ్యముక్తమ్;

౭॥ ౮॥ ఛా. ఉ. ౮-౧౨-౩.

సూ.—౧౭౯. [illegible]

వ్యా.—౧౭౯. "ఇప్పడి ఇవన్ [illegible] నేమడిక్కు కొళ్ళుమో ?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱాన్ (అన్నై, తాన్నై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి

అత్తావదు:—

"సర్వేశ్వరన్ ఇవనై యుజ్జీవిప్పిక్క వేణ్డి అవసర ప్రతీక్షనాయ్ పోరుమవనాగైయాలే, కృపయైయుడైయ వినాశ త్తుక్కు ఒరు నాళుమ్ అవన్ హేతువన్ఱు,

ఇని 'అసన్నేవ' ఎన్ఱుమ్బడియే [illegible] కొళ్ళువాన్ తానేయితే?" ఎన్నై ?

"యానే ఎన్నై" ఎన్నిఱపాట్టిలే,

"యానే" ఎన్ఱు, "ఎన్నైప్పోలే భగవత్కృపైక్కిలక్కల్ల అవన్ ఎతిర్ శూన్యత్తిల్ పుక్కు త్తిరియానిఱ్క, నానేఙ్గే వినాశ త్తైచ్చూళ్ త్తుక్కొణ్డేన్" ఎన్ఱారితే యాప్పార్.

అ.—౧౭౯. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇప్పడి ఇవన్) ఇత్యాది.

"స్వతః ప్రేమాస్పదమాన తన్నై ఎన్నై, ముడిక్క అసంభావితమ్" ఎన్ఱు, తదభిప్రాయమ్.

[తానే] ఎన్ఱ అవధారణార్థమ్ (సర్వేశ్వరన్ ఇవనై) ఇత్యాది.

నిత్యమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు నాశమ్ కూడామైయాలే, అతిలిచ్చ్యుదత్తైచ్చార్, ("అసన్నేవ" ౨) ఇత్యాది

అత్తావదు:—

"లౌకికమాన నాశమ్ కూడాతాకిలుమ్, విలక్షణసత్తా హానిరూప నాశమ్ కూడుమాకైయాలే, అతుక్కు హేతు ఇవన్" ఎన్ఱపడి.

ఇతుక్కు ప్రమాణమ్ ("యానే" ౩) ఇత్యాది.

"'యానే ఎన్ తన్నై' ఎన్ఱు, ఇరున్దేన్;— ౩

నానే 'నాన్ తేనాన్' ఎన్ఱుమ్, 'నాన్ స్వతన్త్రన్' ఎన్ఱుమ్, 'ఎన్నుడైమై' ఎన్ఱుమ్, ఇరున్దేన్" ఎన్ఱపడి.

ఇతిల్ "యానే" ౩ ఎన్ఱ అవధారణార్థమ్, (ఎన్నైప్పోలే భగవత్కృపైయల్ల) ఇత్యాది.

ఓం—"[illegible] స్వరూపావ్రాప్తతయా:

[illegible] స్వస్య [illegible] స్వయమ్ [illegible].

అఖిల [illegible] సాఖిలమఖోత్థాన అనన్యానన్దభాక్ స్వరాట్।
భవే [illegible] శ్రవణాదౌ ప్రవర్తతే॥", *

'అధిగతాశాస్త్రీయ ఫల కేవలక ర్మజ్ఞానవత్తయా సంజాత మోక్షాభిలాషస్య అనన్తస్థిరఫలబ్రహ్మ జిజ్ఞాసా హ్యనన్తరభావినీ!' ౧ ఇతి, 'సాధకానాం స్వోదర పూరణార్థమేవ బ్రహ్మవిచార ప్రవృత్తిః' ఇత్యుచ్యతే?:

తస్మాత్ 'న్యాసోపాసననిష్ఠానామపి సాధనదశాయాం తత్కృతు న్యాయాత్ ఫలదశాయాంచ విషయ ప్రావణ్యస్యాపిసత్త్వేన అహంకారమమకారాన్వయ సత్త్వాత్ అనన్యభోగ్యత్వ స్వరూప నాశోదృశ్యత ఏవ' ఇతి, 'తాదృశన్యాసోపాసనాది ముఖేన స్వస్యైవ స్వరక్ష్యత్వానన్వయస్యస్యాని తాన్త్రసంభవాన్యాసవత్ స్వవినాశపర్యవసాయిత్వముప పద్యత ఏవ' ఇతి సాధనాన్తరాణాం న్యాసాపేక్షయా బలవనిష్టానుబన్ధిత్వాత్ తాదృశసాధనానుష్ఠానానర్హత్వలక్షణం 'ప్రపద్యే' ఇత్యుత్తమాధికారి విశేషణమ్ ఉపపద్యత ఏవ" ఇతి.

సంగ్రహశ్చ:—

"భగవత్-ప్రీణనార్థత్వాత్
మోక్షార్థముపిధానతః।
స్వనాశకత్వంన్యాసాదేః
అయుక్తమ్" ఇతి చేన్నతత్॥

అ హ్యన్యైకశేషిత్వాత్
'అసన్నేవ' ౨ ఇతి వేదనాత్।
తథాధికారిబోధాదపి
అహంకారాదిమోగతః॥
స్వాన్తస్వప్రతికారిత్వాత్
అయుక్తాప్రాప్తిరూపతః॥
స్వనాశకత్వంన్యాసాది నిష్ఠానాంచరతద్వసః" ఇతి

* సిద్ధిత్రయమ్. ౧౯ శ్లోకః, ౨౧ పు. ౫౨౭, ౪మ్ నోట్టు.

౩౭ పు ౫౨౨, ౩మ్ నోట్టు

అహంకారేణ విషయైశ్చాదర స్వవినాశకః। అహంకారస్య దేహాత్మత్వా స్వాతన్త్ర్యాభిమతిర్మతః। విహితాశ్చనిషిద్ధాశ్చ విషయాః [విషయాః] అమీ।

మ. —— ౧౦. తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావతు:
అహంకారత్తైయుమ్, విషయఙ్గళైయుమ్, విరు
మ్బు

వ్యా. ౧౧౦. "అవన్ తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావతు ఏతు?" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నైత్తానే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.
(అహంకార) మావతు, దేహాత్మాభిమానముమ్, స్వాతన్త్ర్యాభిమానముమ్:

అ.—(ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు) ఎతిరే పుక్కు
(శూழల్)—ఉపాయమ్.
(ఎన్నుమ్) ఇత్యాదికమ్ ఉట్టిన వాక్యమ్.
"అర్థకథనముమ్, ప్రమాణనిర్దేశముమ్, తన్త్రిమ్', ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉట్టిన వాక్యత్తైయే ప్రయోగిత్తతు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.
[అహంకారత్తైయుమ్] ఇత్యాది మూలానుగుణమాక స్వయం స్వవినాశహేతుత్వత్తిలే ("యానే" ౧) ఎన్ఱ అవిత్తైయుమ్ తత్తు.
౧౮౦.—"స్వార్థకర్తృత్వభోక్తృత్వవాసనయా సాధనానుష్ఠానమ్ స్వవినాశకమ్' ఎన్ఱు వివక్షిత్తు,
'తాదృశనా అధివాసనైక్కు మూలమ్ ఇవన్' ఎన్గైక్కాక [తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావతు] ఇత్యాదికమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇవన్) ఇత్యాది.
"ఇత్తాల్, 'ఉపాయానుష్ఠానోపయోగి జ్ఞానోత్పత్తేః పూర్వమ్ అహంకారాద్యాదరత్తాలే, ఇవన్ స్వవినాశహేతువానాలుమ్ తాదృశజ్ఞానోత్పత్త్యనన్తరమ్ శాస్త్రీయ సాధనానుష్ఠాన ముఖేన తాన్ తనక్కు కత్కనాక్కత్తక్కతాయాలే ఉపాయానుష్ఠానద్వారాపి "తాన్ తనక్కు వినాశహేతు" ఎన్నుమిడత్తుక్కు అహంకారాద్యాదరహేతుక స్వవినాశత్తిల్ స్వయంహేతుత్వకథనమ్ అనుపయుక్తమ్' ఎన్ఱ శఙ్కై పరిహృతై" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౧౹ పు. ౫-౭౨, ౩౯ సూత్రమ్.

వ్యా.—(విషయఙ్గళై) ఎన, విహితనిషిద్ధ విషయఙ్గళై:
ఇవన్ తానే (విరుమ్బుకై) యావతు, ఇవన్ తానే మిక్క పుమ్ ప్రవణనాకై.
ఆత్మస్వరూపమ్ తాన్ భగవదనన్యార్హ శేషమాయ్, భగవదేకభోగమాయిత్తే ఇరుప్పతు!,
తాదృశస్వరూపత్తై నశిప్పిక్కైయిత్తే ఇవన్ తానే ఇవన్ ప్రవణనాకైయావతు.
"ఉత్తరవాక్యనగుశ్ శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱారాకిల్, ఇవై ఎల్లామ్ ఎన్?" ఎన్నిల్;

అ.—అహంకారాదరత్తుక్కుమ్, విషయాదరత్తుక్కుమ్, కార్యకారణభావద్యోతనార్థమ్, [అహంకారత్తైయుమ్] ఇత్యాది పూర్వాపర నిర్దేశమ్.
స్వాతన్త్ర్యమ్ స్వశేషత్వమ్.
[విషయఙ్గళైయుమ్] ఎన్ఱ సామాన్యనిర్దేశ తాత్పర్యమ్, (విహిత) ఇత్యాది.
"నన్వైవిహితస్య నిషిద్ధస్వరూపవర్గత్వ వివక్షాభిప్రాయమ్;
కర్తృత్వలక్షణస్వాతన్త్ర్యమ్ ఉపాయానుష్ఠానానుగుణమాకైయాలుమ్, విహితవిషయమ్ ఉపాయాఙ్గమాకైయాలుమ్, అంశతో బాధమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మస్వరూపమ్ తాన్) ఇత్యాది.
అత్రావతు:—
"సాధనానుష్ఠానత్తిల్ స్వార్థత్వమ్ అవర్జనీయమాకైయాలే, అనన్యార్హత్వాది స్వరూపవిరోధమ్ దుర్వారమ్;
స్వాతన్త్ర్యమ్ ప్రవృత్త్యన్తర హేతువానపోతు, స్వరూపవిరోధమ్ కింపునర్ న్యాయసిద్ధమ్;
ఇప్పడి విషయాదరత్తిలుమ్ కణ్డుకొళ్వతు" ఎన్ఱు నినై,
శఙ్కై, (ఉత్తరవాక్య) ఇత్యాది.
అత్రావతు:—
"చతుర్థ్యర్థత్తైక్కొణ్డు తిల్ స్వార్థత్వత్తై నమశ్శబ్దమ్ నిషేధిక్కిఱత్తాకైయాలే,

వ్యా·—ఉత్తరవాక్యత్తిల్ నమస్ని లేపునపాగ్గతుక్కు ఇదైచ్చువరాన విరోధికళెల్లామ్ తవిరుమ్" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱువిత్తే,

"మనోవాక్కాయైః" ౧ ఎన్ఱు, చూర్ణైయాలే సకలవిరోధి నివృత్తియైయుమ్, భాష్యకారర్ అరుళిచ్చెయ్తరుళి.

ఇవర్ తాముమ్ ముముక్షుప్పడియిలే ఇద్దనముమ్ శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱవళవిల్,

"ఇతిలే అవిద్యాదికళుమ్ కళ్ళియుమ్" ౨ ఎన్ఱారిత్తే.

అన్తైయాలే ఇవ్విధత్తిలుమ్, దేహాత్మాభిమానాది

ఆ·—అహంకారాదినివర్తకత్వమ్ అధిక్కు ఇల్లామైయాలే, సమస్తార్థకథనపర సన్దర్భత్తిలే తత్కథనమ్ అనుచితమ్" ఎన్ఱుపత్తి.

పరిహారమ్, (ఉత్తరవాక్యత్తిల్) ఇత్యాది.

(ఇదైచ్చువర్)—మధ్యభిత్తి;

అతావతు, "విరోధి" ఎన్ఱుపత్తి,

"నైకట్యత్తిల్ స్వాపత్తైక్కు అన్యభాగ్నాదికళ్ కారణమాకైయాలుమ్,

అవన్ ముక్కు ప్రత్యక్షసంబన్ధాదికళ్ కారణమాకైయాలుమ్.

ఇప్పడి కార్యభూత స్వాస్థ్యానివర్తక సమస్తబద్ధర్కు కార్యనివృత్తి ప్రయోజక కారణనివృత్తియిలుమ్ తాత్పర్యమ్ అవశ్యకమాకైయాలే గద్యాదికళిలే సకలవిరోధి నివృత్తి ప్రతిపాదనమ్ తక్కిన్ఱు', ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(విరోధికళెల్లామ్) ఇత్యాది.

(ఇదైచ్చువర్) ఎన్ఱు, విరోధపలోపధానముమ్,

(విరోధికళ్) ఎన్ఱు, తత్-స్వరూపయోగ్యతైయుమ్ సూచితమ్.

ప్రసక్తమ్ విషయప్రాప్త్యాగతా హేతుదేహాత్మాభిమానాదికమ్;

అనుప్రసక్తమ్ తద్ధేతుకవిషయప్రావణ్యాదికమ్.

(విరోధమిల్లై) ఎన్ఱతు, "అసాఙ్గత్యమిల్లై" ఎన్ఱుపత్తి,

౧॥ శరణాగతిగద్యమ్. ౨॥ ముముక్షుప్పడి. ద్వయప్రకరణమ్. సూ. ౬౪.

22-6-1900

మూ·—౧౪౧ అహంకారమ్, అగ్నిస్పర్శమ్ పోలే,

వ్యా·—మూపాహంకారమ్, తత్కార్యమాన విషయప్రావణ్యమ్, తదుభయకార్యమాన భాగవతాపచారమ్, మున్ఱిలాన విరోధికళైయెల్లామ్ ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱారాకైయాలే విరోధమిల్లై.

౧౪౧· ఇవ్వహంకారాదికళిన్ కొడుమైయై దృష్టాన్తేన ఉపపాదిప్పాక్ తిరువుళ్ళమ్ పత్తి, ప్రథమమ్ అహంకారత్తిన్-కొడుమైయై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అహంకారమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(అగ్నిస్పర్శమ్ పోలే) ఎన్ఱతు, అగ్నిస్పర్శమానతు అన్వయిత్త ఇడమెల్లామ్ శుట్టురువిక్కుమాప్పోలే,

ఇతువుమ్ ఆశ్రయాశినాయ్, స్వరూపత్తై నెరుక్కి ఉరువిత్తువిడుమ్" ఎన్నై,

ఆ·—౧౪౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్వహంకారాదికళ్) ఇత్యాది.

(కొడుమై)—క్రౌర్యమ్.

ఇత్తాల్ "అహంకారాది ప్రసఙ్గాత్ తత్-కార్యముచ్యతే" ఎన్ఱు, ప్రసఙ్గసఙ్గతియుమ్,

'అహంకారాదికళిన్ కొడుమైయై ఉపపాదనత్తుక్కు హేతుత్వాత్ తత్-కార్యముచ్యతే' ఎన్ఱు, హేతుతాసఙ్గతియుమ్,

"షట్ సఙ్గతయః అనుసన్ధేయాః" ఎన్ఱు, సూచితమ్,

(ప్రథమమ్ అహంకారత్తిన్ కొడుమైయై) ఇత్యాదినా.

'[అహంకారత్తైయుమ్, విషయఙ్గళైయుమ్] ఎన్ఱు, ఉద్దేశక్రమత్తిలే తత్-కార్యఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కైయాలే

అవసరసఙ్గతి అనన్తరవాక్యసఙ్గతియాక అనుసన్ధేయమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్

"[అగ్నిస్పర్శమ్ పోలే] ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్ ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మ అనుపాదానాత్ తత్-ప్రతిపాదనత్తై వివక్షిత్తు తో ప్రకరణ సచివవస్తుసామర్థ్యత్తాలే పావనత్వాదివిశేషణమ్ అనుచితమాకైయాలే,

'ఆశ్రయాశోబృహద్భానుః' 3 ఎన్ఱు, అగ్నిక్కు ప్రసిద్ధమాన ఆశ్రయాశిత్వమే సాధారణధర్మమాక వివక్షిక్క ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నిస్పర్శమానతు) ఇత్యాది.

3॥ అమరకోశమ్.

“మమాసక్తమిదంచేతః పాదయోస్తవశేషిణః। శ్రీవైకుణ్ఠాదికంహ్యన్యత్ పురుషార్థం నమన్యతే॥ వైష్ణవత్వం సదేచ్ఛామి” ఇత్యుక్తం ఖిలఋచి స్ఫుటమ్।

మూ.—౧౭౨. “నకామకలుషం చిత్తమ్”, ౧

వ్యా.—౧౭౨. ఇవ్వహంకారత్తుక్కు ఉడైయ క్రౌర్యత్తుక్కు ప్రమాణఙ్గళ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్.

అదిల్ ప్రథమత్తిలే ఋగ్వేదఖిలమాన జితన్తా వచనత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్;

“నకామకలుషం చిత్తం మమ తే పాదయోస్స్థితమ్।
కామయే వైష్ణవత్వం తు సర్వజన్మసు కేవలమ్”॥ ౧

ఇదుక్కు అర్థమ్:—

“నిరుపాధిక శేషియాయ్, నిరతిశయ భోగ్యరాన దేవరీర్ తిరువడిగళిలే వ్యవస్థితమాన ఎన్నెఞ్జానదు, శ్రీవైకుణ్ఠాదిగళాకిలుమ్ వేణ్డాదే, స్వయం పురుషార్థమాక నినైత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ అదన్ఱు; సర్వజన్మఙ్గళిలుమ్ దేవర్కే రసమామ్పడి

అ.—(అగ్నిస్పర్శమ్)=అగ్నిసంయోగమ్.

(అన్వయిత్తవిడమ్)=సంబద్ధిత్తవిడమ్.

౧౭౨. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్వహంకారత్తిన్నుడైయ) ఇత్యాది.

“మానాధీనా మేయసిద్ధిః” ౨ ఎన్ఱు, “హేతుత్తై అవాన్తర పేటికాసఙ్గతి” ఎన్ఱు సూచితమ్.

(అదిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా “శ్రుతిస్మృత్యాచార్య వచనఙ్గళిల్ ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు పూర్వ పూర్వోపజీవిత్వత్తైయుమ్, వక్తృవిశేషత్తైయుమ్, పఱ్ఱ (“నకామ” ౧) ఇత్యాది ప్రమాణోపాదాన క్రమమ్” ఎన్ఱు సూచితమ్.

(ఋగ్వేదఖిలమాన) ఎన్ఱదు, “ఋగ్వేదశకలమాన” ఎన్ఱపడి.

“(“తే” ౧) ఎన్ఱ అదు, ‘జితం తే పుణ్డరీకాక్ష!’ ౩ ఇత్యాద్యుక్తాకార విశిష్టవాచి” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిరుపాధిక) ఇత్యాది.

“జితమ్” ౩ ఎన్ఱు, శేషిత్వముమ్,

“పుణ్డరీకాక్ష!” ౩ ఎన్ఱు, భోగ్యత్వముమ్, శొల్లప్పడిఱే!

(“స్థితమ్” ౧)=వ్యవస్థితమ్;

౧॥ ప్రథమ జితన్తాస్తో. ౨॥

౩॥ ప్రథమ జితన్తాస్తో, శ్లో. ౧.

అ.—అర్థావత్తుః—

“అత్తైయే భోగ్యమాకప్పఱ్ఱి ఇరుక్కుమ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వ్యవస్థితమాన) ఎన్ఱు.

““కామయే’ ౧ ఎన్ఱ, కామవ్యతిరిక్తత్తై ‘నకామకలుషమ్’ ౧ ఎన్ఱు, నిషేధిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్,

కేవలవైష్ణవత్వకామ విధిసన్నిహితనిషేధ ప్రతియోగిసమర్పక ‘కామ’ ౧ శబ్దార్థమ్ ఐశ్వర్యాదిగళాకమాట్టామైయాలుమ్

‘కామ’ ౧ శబ్దమ్ శ్రీవైకుణ్ఠాదిపరమ్;” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వైకుణ్ఠాదిగళాకిలుమ్) ఇత్యాది.

(ఆది) పదత్తాలే దివ్యదేశఙ్గళ్ వివక్షితమ్.

(వేణ్డాదే,) ఎన్ఱదు, “వక్ష్యమాణ కేవలవైష్ణవత్వాతిరిక్తత్తై” ఎన్ఱపడి.

శ్రీవైకుణ్ఠాదిగళుక్కుమ్ దాస్యాన్తర్భావత్తాలే పురుషార్థత్వమ్ ఇష్టమాకైయాలే, (స్వయం పురుషార్థమాక) ఎన్ఱదు.

కామైకకలుషమ్=(“కామకలుషమ్” ౧).

స్మృతిద్వారా కామఙ్గళుక్కు కాలుష్యహేతుత్వమ్ వివక్షితమ్.

“కామాః కామ్యస్పృహాస్తరాః” ౪ ఎన్కైయాలే, “కామ” ౧ శబ్దమ్ కామనార్హవైకుణ్ఠాది పరమ్:

ఇత్తైయుట్కొణ్డు (నినైత్తు) ఇత్యాది.

“సర్వజన్మసు కేవలమ్ వైష్ణవత్వం తు కామయే” ౧ ఎన్ఱు అన్వయిత్తపడి, (సర్వజన్మఙ్గళిలుమ్) ఇత్యాది.

“కేవల” ౧ శబ్దార్థమ్ (దేవర్కే) ఇత్యాది.

““విష్ణుర్భక్తిర్భజనీయోఽస్య వైష్ణవః” ౫ ‘సోఽస్య...భక్తిః’ ౬ ఎన్ఱ సూత్రత్తాలే, భజనీయశబ్దిత సేవ్యత్వ ప్రతిసంబన్ధిని అణ్ ప్రత్యయమ్ వన్దు, ‘వైష్ణవ’ ౧ శబ్దమ్ నిష్పన్నమాకిఱదు;

౪॥ ౫॥ ౬॥ అష్టా. ౪-౩-౯౫. “భక్తిః” ఇత్యేవ సూత్రమ్; “సోఽస్యనివాసః” ఇత్యతః “సోఽస్య” ఇత్యనువర్తతే.

ఇల్, "ముక్తిశ్చస్వభోగార్థాత్యాజ్యా" ఇత్యేతదుదీరితమ్. "మహారథేనరామేణకహితోయామమూధునా॥ వసన్త్యా అతిఘోరాణాంరాక్షసీ

వ్యా.—యిరుక్కి ౧ దాస్యత్తైయే అత్తైప్పడా సన్నిత్తు" ఎన్ఱు,

"కేవల" ౧ పదత్తాల్ ఇత్తలైక్కు మ్ అయిరుక్కు మిరుప్పై శ్చిక్కిఱార్:

"తు" ౧ శబ్దమ్ అవధారణార్థమ్;

అ.—అత ఏవ 'విష్ణోర్దాస్యైకఫలతా' ౨ ఇత్యుపక్రమ్య,

'ఇత్యేతైర్లక్షణైర్యుక్తాః వైష్ణవాః' ౨ ఎన్ఱు, భరద్వాజస్మృతియిల్ భగవద్దాస్యమ్ వైష్ణవ శబ్దార్థాన్తర్గతమాక చ్చొల్లిత్తు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దాస్యత్తై) ఎన్ఱు.

తుశబ్దార్థమ్, (దాస్యత్తైయే) ఎన్ఱు.

అవధారణద్వయత్తుక్కుమ్ వ్యావర్త్యజ్ఞై విశదమాక దర్శిప్పిక్కిఱార్, (కేవలపదత్తాల్) ఇత్యాదినా.

"స ఏకాన్త్యన్యవిముఖోహరిం సర్వేశ్వరం పరమ్।
యస్సమాశ్రయతేకించిత్ ఫలమప్యర్థయన్నరః॥
స్వప్రాశేషభరశ్చ శ్రేయస్తు దాస్యైక జీవితః।
స ఏవపరమైకాన్తీ ద్వావేతౌ వైష్ణవౌ స్మృతౌ॥' ౩

ఎన్ఱు, భరద్వాజసంహితైయిలే స్వరస నిష్ఠైయుమ్, కేవలపరార్థరస నిష్ఠైయుమ్, వైష్ణవనాక చ్చొల్లిత్తిఱే?:

"అతిల్ ప్రథమవ్యావర్తనార్థమ్, ఇజ్జే కేవల శబ్దగ్రహమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తలైక్కుమాయిరుక్కు మిరుప్పై) ఇత్యాది.

"తుః—స్యాత్ భేదేవధారణే" ౪ ఎన్ఱు,అభిత్తైయటొక్కత్తు (తుశబ్దమ్) ఇత్యాది.

విధేయత్వసామర్థ్యత్తాలే నిషేధ్యవ్యతిరిక్తత్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, భేదార్థకత్వమ్ అనపేక్షితమ్.

""నకామకలుషమ్" ౧ ఎన్ఱు,అనిషేధమ్, 'అపకవోవా' ౫ ఎన్ఱుమాప్పోలే, అప్రాశస్త్యపరమ్' ఎన్ఱుమ్ శజ్కైయై వ్యావర్తిక్కైక్కాక అవధారణమ్ అపేక్షితమాకైయాలే తదర్థకత్వమ్ ఉచితమ్:

ఇన్ద అవధారణత్తాలే కేవలదాస్యాన్తర్గత స్వరసాన్తర్గత మోక్షపర్యన్త పురుషార్థత్తై వ్యావర్తిక్కిఱతు:

మూ.—"నహి మే జీవితేనార్థః", ౬

వ్యా.—ఇత్తాల్ "మోక్షపర్యన్తమాక తంగ్ ఉక్కప్పాల్ ఎరుమైల్లామ్ అహంకారగర్భమాకైయాలే, త్యాజ్యమ్" ఎన్ఱుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అనన్తరమ్ పిరాట్టివచనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

"నహి మే జీవితేనార్థో నైవార్థైర్నచభూషణైః।
వసన్త్యారాక్షసీ మధ్యే వినారామంమహారథమ్"॥ ౬

ఇతుక్కు అర్థమ్:—

"మహారథరాన పెరుమాళైప్పిరిన్దు రాక్షసికళ్ నడువే వసియానిఱ్కిఱ ఎనక్కు ప్రాణన్గాలారు ప్రయోజనమిల్లై.

అ.—ఇత్తాల్ 'నిరతిశయ పురుషార్థత్తుక్కుమ్, స్వర్గత్తాలేత్యాజ్యతా పాదకమాన స్వభోక్తృత్వ లక్షణాహంకారమ్ అతిప్రూరమ్' ఎన్ఱు, లబ్ధమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్ మోక్షపర్యన్తమాక) ఇత్యాది.

(ఇత్తాల్)—అవధారణత్తాల్.

""తుశబ్దత్తాలే అహంకారప్రూరత్తై అత్యన్తాస్పష్టై' ఎన్ఱుమ్, 'అహంకారస్పర్శియాన పురుషార్థాన్తరజ్గళ్ కామశబ్దత్తిలే అస్పష్టజ్గళ్' ఎన్ఱుమ్, తిరుభళ్ళమ్ పత్తి అవర్త్తై కించిత్ స్పష్టమాక ప్రతిపాదిక్కిఱ ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.

(అనన్తరమ్) ఎన్ఱతు "శ్రుత్యుపాదానానన్తరమ్" ఎన్ఱపడి.

(పిరాట్టివచనత్తై) ఎన్ఱతు, "ప్రబలోపబృంహణస్థమాయ్, ఆజహాల్ స్వస్వభావై యానపిరాట్టియినుడైయత్తాన వచనత్తై" ఎన్ఱపడి.

"జీవప్రాణధారణే" ౭ ఎన్ఱు,అధాతువై యటొక్కత్తు (ప్రాణన్గాల్) ఎన్ఱతు.

"దేహాన్తరానిలే ప్రాణో జీవాత్మ పరమాత్మనోః' ౮ ఎన్ఱైయాకే ఏకవచనమ్.

౧॥ పు. ౫౩౩, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ "అపకవోవా అన్యేగోఽశ్వేభ్యః" ౬॥ రా. సు. ౭॥ ధాతుపాఠే,

భోష్యజైవితేనార్థైర్న ప్రయోజనమస్తిహి।' ఇత్యాహ స్తస్వయంసీతానిరాశాజీవితేపిచ॥. తథ్. "ప్రాణాశ్చ స్వార్థతయా త్యాజ్యాః" ఇత్యేతదీరితమ్।.

మూ. —"నదేహమ్", ౧

వ్యా —అర్థజ్ఞళాలు మొరు ప్రయోజనమిల్లై;

అభరణఙ్గళాలు మొరు ప్రయోజనమిల్లై"; ఎన్ఱు,

ఇత్తాల్ "ప్రాణాదిక్కెల్లామ్, అత్తాలైయిల్ వినియోగత్తుక్కావక్షియల్ కేల్, తన కాల్ నపోకు అహంకారస్పర్శియాకైయాలే, త్యాజ్యమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అనన్తరమ్ పరమాచార్యరాన ఆళవన్దార్ వచనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

"నదేహంనప్రాణాన్ నచసుఖ మశేషాభి [౧౦
లషితం నచాత్మానంనాన్యత్ కిమపి తవ శేషత్వవిభవాత్।
బహిర్భూతంనాథ! క్షణ మపిసహేయాతు శతధా
వినాశంతత్ సత్యంమధు మథన! విజ్ఞాపనమిదమ్॥". ౧

వ్యా.—ఇతుక్కు అర్థమ్:—

"ఎనక్కు వకుత్త శేషియానవనే ఉన్నుడైయ శేషత్వమాకిఱ ఐశ్వర్యత్తుక్కు పుఱమ్బాన దేహత్తై [౫
యుమ్, క్షణముమ్ సహియేన్;

ఇద్దేహత్తుక్కు ధారకఙ్గళాన ప్రాణఙ్గళైయుమ్ సహియేన్;

అ.—"అర్థోఽభిధేయ రైవస్తు ప్రయోజననివృత్తిషు' ౨ ఎన్ఱు, ఇవిత్తైయుటైయ్యక్కు ఏకవచనమ్ వ్యక్త్యైకత్వపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఒరు ప్రయోజనమ్) ఇత్యాది

"'అర్థః' ౨ ఎన్ఱు, అతిఱ్కు, మేలిల్ వాక్యద్వయత్తిలుమ్ అనుషఙ్గనీయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అర్థఙ్గళాలుమ్) ఇత్యాది.

"ఇన్దవచనత్తిల్ ప్రస్తుతాహంకారప్రూరతావ్యఞ్జకాంశమాన 'వినా" ౧ పదత్తాలుమ్ అప్రయోజన [త్వ!] నిషేధత్తాలుమ్, [౨౦
సూచితార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(తనక్కాన పోతు) ఎన్ఱతు, అర్థసిద్ధమ్.

"'ఇన్దవచనత్తిలే అహంకారప్రూరత్తై "వినా" ౧ పదగమ్యమాకైయాలే, అనతిస్పష్టై' ఎన్ఱుమ్, 'దేహసుఖాత్మాక్కళై ఎడామైయాలే, న్యూనత్తై' ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి స్పష్టతర ప్రతిపాదకమాయుమ్, పూర్ణమాయుమ్, ఇరుక్కిఱ ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్ పరమ) ఇత్యాది.

(అనన్తరమ్) ఎన్ఱతు,

"'వైదికస్మర్యమాణత్వాత్ తత్పరిగ్రహదార్ఢ్యతః' ౩ ఎన్ఱు, అపడియే, వైదిక పరిగ్రహమానసేయ ప్రామాణ్యక ఉపబృంహణ వచనోపాదానాన్తరమ్" ఎన్ఱపడి. [౧౦

(పరమాచార్య...వచనత్తై) ఎన్ఱతు, "ఉపబృంహణ ప్రామాణ్యప్రమితి ప్రకర్షహేతుపరిగ్రహ కర్తాక్కళాన పరమవైదికభాగరాన ఆళవన్దార్-సూక్తియై" ఎన్ఱపడి.

"నాథ!" ౧ ఇత్యుపక్రమ్య, అన్వయముఖేన అర్థమ్, (ఇతుక్కు అర్థమ్) ఇత్యాది. [౧౫

'నాథ" ౧ శబ్దార్థమ్, (ఎనక్కు వకుత్త) ఇత్యాది.

'శేషత్వం చాపోఽఖిలవత్స్' ఎన్ఱు విగ్రహాభిప్రాయత్తాలే (శేషత్వమాకిఱ) ఎన్ఱతు.

"'అర్థైర్విభవా అపి' ౪ ఎన్ఱు "విభవ' ౧ శబ్దమ్, భోగ్యసమృద్ధిరూప ఐశ్వర్యవాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఐశ్వర్యత్తుక్కు పుఱమ్బాన) ఇత్యాది.

"బహిర్భూత శబ్దమ్ నపుంసకా నపుంసకప్రయోగత్తిల్ నపుంసకశేషముమ్, ఏకవద్భావముమ్, వస్తుదేహావసర్వాంశేషణమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

నఞ్ బాహుళ్యానురోధేన భిన్నవాక్యతయా యోజనై, [౨౫
(దేహత్తైయుమ్) ఇత్యాది.

"ధార్యనిర్దేశానన్తరమ్ ధారకనిర్దేశమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇద్దేహత్తుక్కు ధారక) ఇత్యాది.

"'పుంసిభూమ్న్యసవః ప్రాణాః' ౫ ఎన్ఱు, అవిత్తైయుటైయ్యక్కు బహువచనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రాణఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱు,

"'అశేషైరభిలషితమ్' ఎన్ఱు, అ విగ్రహత్తైయుటైయ్యక్కు, అభిలాషకత్వత్వలిఙ్గత్తాలే చేతనపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఎల్లారాలుమ్) ఇత్యాది.—

౧॥ స్తోత్రర. శ్లో. ౫౭ ౨॥ అమరకో. తృతీయకాణ్డే నానార్థవర్గే, శ్లో. ౨౪౪. ౩॥

౪॥ అమరకో. ద్వితీయకాణ్డే. వైశ్యవర్గే, శ్లో. ౭౬౪. ౫॥ మల్బాగి క్షత్రియవర్గే, శ్లో. ౫౭౩.

"సుఖం సర్వాభిలషితం, దేహంచాప్యథ జీవితమ్ । ఆత్మానంచ, బహిర్భూతం నాన్యత్ శేషత్వసంపదః॥ నసహే సర్వమేతత్ప్ర నాశః యాతు సహస్రధా।

వ్యా.—ఎల్లారాలుమ్ ఆశైప్పడప్పట్ట సుఖత్తైయుమ్ సహియేన్;

పుత్ర మిత్ర కళత్రాదికళాన వస్తుక్కళై సహియేన్;

ఇవై ఇత్తనైయుమ్ భోక్తావాన ఆత్మానైయుమ్ సహియేన్;

వ్యా.—ఇవైయెల్లామ్ ఉరుక్కాణ ఒణ్ణాదపడి శతధా వాక శిత్తుప్పోకవేణుమ్;

ఇదవిజ్ఞాపనమ్ సత్యమ్;

అ.—'సర్వారంభస్తథమ్ ఆత్మార్థమాకైయాలే, అర్థక్రమత్తాలే పాఠక్రమత్తైభేదిత్తు, ఆత్మావుక్కు పూర్వమ్ 'నాన్యత్ కిమపి' ౧ ఎన్గిఱ అదుక్కు నివేశమ్;

అత్తిల్, 'యేషామర్థేకాఙ్క్షితంనో రాజ్యంభోగాస్సుఖానిచ' ౨ ఎన్గిఱ సుఖశేషిత్వలిఙ్గత్తాలే లబ్ధమాన సుఖాన న్తర్యసామర్థ్యత్తాలే 'అన్యత్కిమపి' ౧ ఎన్గిఱవిదు పుత్రమిత్రాదిపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పుత్రమిత్రాదికళాన) ఇత్యాది.

"అప్రధానత్తై నిషేధిక్కుమళవిలే ప్రధానోస్థితి సంభావితైయాకైయాలే, అప్రధాన నిషేధపూర్వకమ్ ప్రధాననిషేధమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,

'ఆదత్తే ఇత్యాస్సా' ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియై యుటైక్కణ్ణు కర్తృత్వేన శేషత్వమిరుద్దాలుమ్, భోక్తృత్వేన శేషిత్వమ్ ప్రాధాన్యనియామకమాకైయాలే, చరమనిషేధమ్" ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్ పక్తియరుళిచ్చెయ్దక్కినార్, (ఇవై ఇత్తనైక్కుమ్) ఇత్యాది.

(ఇవై)=దేహాదికళ్

"చశబ్దమ్ ప్రాధాన్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తన్నైయుమ్) ఎన్ఱతు

"శతధా" ౧ ఎన్గిఱ అదుక్కు ప్రయోజనసర్దేశమ్, (ఉరుక్కాణ ఒణ్ణాదపడి) ఎన్ఱు.

అ.—"తత్, వినాశంయాతు" ౧ ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

"అత్తిల్, 'సహతే చ తచ్చ, సహతౌచ్చ' ఎన్గిఱ అవివక్షితిలే, 'త్యదాదితశ్శేషపుం నపుంసకతోలిఙ్గ వచనాని' ౩ ఎన్ఱు, నపుంసకశేషముక్కు, జాత్యేకవచనముమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇవై ఎల్లామ్) ఎన్ఱు.

"అసహ్యతాతిరేకత్తాలే దుఃఖత్తైమాఱైత్తు, 'తత్' ఎన్ఱతు" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"వార్త్తికత్తిలే వచనగ్రహణ సామర్థ్యాత్ ఏకవచనాన్త నపుంసకశేషమ్" ఎన్ఱు, శొల్లువర్కళ్.

"'ఇదంవిజ్ఞాపనమ్' ఎన్నుమ్ యోజనైయుమ్,

'తదిదంవిజ్ఞాపనం సత్యమ్' ఎన్నుమ్ యోజనైయుమ్,

కర్త్రధ్యాహార ప్రసఙ్గత్తాలుమ్,

దయనీయత్వ సూచకతాయాం తాత్పర్యమ్ కల్పనీయమాకైయాలుమ్,

'తదిదమ్' ఎన్గిఱ అదిల్ తత్-శబ్దాపేక్షితత్వత్తాలుమ్, అనుచితమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"నిరవయవతయా నిత్యమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు నాశమ్ కూడామైయాలుమ్, విశేషణభూతశేషత్వ బహిర్భావత్తిలే వినాశమ్ పర్యవసిక్కుమత్తు' ఎన్ఱాత్తిల్,

"అసహ్యతాతిరేకత్తాలే 'మనోరథానామతటాగ్రప్రవాహః' ౪ ఎన్గిఱపడియే, అసంభావితార్థ ప్రార్థనైయుమ్ కూడుమ్" ఎన్ఱాత్తిల్,

"'తత్త్వత్రయ విపర్యాససామర్థ్యేపి కస్యాపిహేతోర్న విపర్యాసయతి' ౫ ఎన్గిఱ ఈశ్వరసామర్థ్య మాత్రావలంబి ప్రార్థనైయుమ్ కూడుమ్" ఎన్ఱాత్తిల్,

అభిప్రాయత్తాలే (నశిత్తుప్పోకవేణుమ్) ఎన్ఱు.

౧॥ పు. ౫౩౫, ౧వ నోట్టు. ౨॥ గీ, ౧-౩౩.

30-6-1900.

౩॥ సిద్ధాన్తకౌ. ఏకశేషప్రకరణే. ౪॥

౫॥

ఇదంవిజ్ఞానసంపన్నమ్ ఇత్యుపాదేయాయుతః?| తత్, శేషత్వాద్భహిర్భూతసర్వతాత్పర్యమితిరితమ్, “మద్భావసమిత్తం చ యోమోక్ష

మూ.—“ఎన్నా వీట్టుత్తిఱమున్”. ౧

వ్యా.—అత్రావక్ష:—

“అత్తీర్‌, మోక్షత్తైక్కొళ్ళుమ్’ ఎన్న;

ఏన్నుళక్కప్పుకా. కైత్తరుకిఱ మోక్షమ్ ఎప్పకార [౫

త్తాలుమ్ విలక్షణమాయిరుక్కత్తే యాక్కిలుమ్, అత్తై-ఇక్తై యాట్టముమ్ ప్రసజ్ఞిక్కక్కడవోమల్లోమ్” ఎన్నై.

ఇత్తాల్, “నన్నుళకప్పాల్ వరుమ్ మోక్షముమ్ అహంకార గర్భమాకైయాలే,

ఐశ్వర్యాదికళ్ పోలే త్యాజ్యమ్” ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

వా.—ఇజ్జ్ఞాత్తిల్ దేవర్కుడ ప్పోగ్యహ్యాన మధుపట్రుపమక్కిళ్ళేణ” ఎన్ను;

ఇత్తాల్ “అత్తైయుమ్ శేషత్వత్తుక్కు ప్పులమ్ కైళ్ళై నెల్లామ్ అహంకార దుష్టమాకైయాలే త్యాజ్యమ్” ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అనన్తరమ్, మాయన్ వణఙ్గత్తినలవరుళి ప్పేర్ వర్కళిల్ తలైయానవర్-వచనత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“ఎన్నా వీట్టుత్తిఱముమ్” ౧) ఇత్యాది. [౧౦

అ—వచనమ్’ ర ఎన్ని, ఉపక్రియే శ్రుత్యాద్యుపాదానానన్తరమ్ తత్తాత్పర్యవ్యవస్థాపకతయా ప్రస్తుతపరమాచార్యాభిమతమాన తిరువాయ్మొళియై యెడుక్కిఱార్” ఎన్నపడి.

(శ్రీయానవర్)=నమ్మాళ్వార్. [౧౫

(అత్తీర్‌) ఎన్న అళ్వారై సంబోధిక్కిఱతు;

(“ఎన్నా” ౧)=ఎవ్వళవత్తాలుమ్ మహత్తాన;

(“వీడు” ౧)=మోక్షత్తినుడైయ;

(“తిఱముమ్” ౧)=ఇడై యాట్టముమ్;

“ప్రకారమ్” ఎన్నపడి. [౨౦

(“శెప్పమ్” ౧)=“శొల్లక్కడవోమల్లోమ్” ఎన్నపడి;

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“మోక్షత్తైక్కొళ్ళుమ్ ఎన్న) ఇత్యాది.

“నీ-శెమ్మావటియుత్తలై శేర్త్తు శేరుమ్పడిమన్ను’ ౧ ఎన్ను, విహితవ్యతిరిక్త విషయత్తిల్ నిషేధత్తైయోజిక్కవేణ్డుకైయాలే స్వరసాస్త్రగతత్వమ్ అర్థసిద్ధమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ఎన్నుళకప్పాక్కి) ఇత్యాది.

(ప్రసజ్ఞిక్కక్కడవోమల్లోమ్) ఎన్నతు, “నీప్రసజ్ఞిక్కవుమ్ వేణ్డా, నాన్ ప్రతిషేధిక్కవుమ్ వేణ్డా” ఎన్నపడి.

ఇతుక్కాన్, “శెప్పత్” ఎన్నాతల్ “శెప్పు” ఎన్నాతల్, శొల్లాతే, “శెప్పమ్” ౧ ఎన్ను, ఉత్తమపురుషప్పత్తైయాలే సిద్ధమ్.

ఇత్తిల్ ప్రస్తుతాహంకార క్రౌర్యప్రతిపాదనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(ఐశ్వర్యాదికళ్) ఎన్నిఱ (ఆది) శబ్దమ్ కైవల్యపరమ్.

అ—“ఇదంవిజ్ఞానపదమ్” ఇ ఎన్ను, అన్వయిత్త అర్థమ్, ఇత్త) ఇత్యాది

“మధుమథన” అ ఎన్ని ఆవిత్తు, “వినాశంయాతు” ఇ ఎన్ను, ప్రార్థ్యమాన అనిష్టనివర్తన సామర్థ్యత్తినుడైయ అసాధారణ్యసూచనార్థమ్’ ఎన్నుమత్తిలుమ్, [౫

“సత్యమ్” ఇ ఎన్ని, ఇత్తాల్ సిద్ధిక్కప్పకప్పట్టుక్కు ... మాన సత్యావితార్థ విపర్యయప్రయుక్త అనర్థత్తిన్ మధుపత్తాల్ సూచనార్థమ్’ ఎన్నైయే, ‘సత్యమ్’ ఇ ఇత్యాదివాక్య మధ్యగ నామ్నః ఎన్నాలేయుచితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇజ్జ్ఞాత్తిల్) ఇత్యాది. [౨౦

ఇత్తిల్ ప్రకృతమాన అహంకార క్రౌర్యమ్ సిద్ధిక్కప్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

“ఇన్ద-సూక్తత్తిల్ భగవదేకరస వినియోగఫలోపధానమ్ శేషత్వ శబ్దలక్ష్యమాకైయాలే అస్పష్టమ్’ ఎన్నుమ్,

‘మోక్షత్తైయెడాత్తైయాలే న్యూనమై’ ఎన్నుమ్, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి, ‘పాదపఙ్కత్తై శేర్త్తు’ ౧ ఎన్ను, భగవదర్థ వినియోగ కర్తృత్తియుక్తమాయ్ మోక్షత్తైయుమ్ ఎడుత్తునిషేధిక్కైయాలే ఫలమాన ప్రమాణాన్తరత్తై యుపాదానమ్ పణ్ణినీరు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్ మయర్వఱ) ఇత్యాది.

(అనన్తరమ్) ఎన్నతు,

“భాష్యకారర్ ఇతుక్కొణ్డు సూత్రవాక్యఙ్గళై యొరుఙ్గవిడుపర్; ఇతుక్కు మూలమ్, ‘ఉభయశ్చవైదికాః’ ౩ ఎన్ని, పరమాచార్య

తదప్యహంనచాపేక్షే" ఇత్యాహ స్వరాజ్యశ్రీః తస్మాత్ స్వత్వః "స్వభోగార్థంసర్వంత్యాజ్యమ్" ఇతీరితమ్॥ వరణాధికృతాంనాదంతరా

మీ.—౧౮౨. "పూర్వోక్తప్రకరణే వరణాధికారిణః స్వవినాశక స్వరక్షణాన్వయకత్వలక్షణ సాధనాన్తరానర్హత్వం 'ప్రపద్యే' ౧ ఇత్యుక్తయుక్తిస్తాధికారి విశేషణముక్తమ్;

అథాత్ర 'న్యాసోపాసనాదీనాం స్వనాశపర్యవసాన ప్రయోజకతయా ఉక్తయోః అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః వరణసాధారణత్వేన స్వవినాశపర్యవసాన ప్రయోజకత్వాసంభవాత్ చేతనస్య పూర్వోక్తం న్యాసాద్యనర్హత్వం నసంభవతి' ఇత్యాక్షిప్యతత్తథాత్వం వ్యవస్థాప్యతే" ఇతిసఙ్గతిః

తత్రసంశయః—

"'సాధనాన్తరానర్హత్వరూపం వరణాధికారి విశేషణం (౧) సంభవతివా?,

(౨) నవా?' ఇతి:

తదర్థం 'అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః స్వస్వరూపనాశకత్వమ్ (౩) అస్తి?,

(౪) నవా?' ఇతి:

అదర్థం, 'తయోః వరణాధికారి సాధారణ్యమ్ (౫) అస్తి?,

(౬) నవా?' ఇతి:

'యదా, వరణాధికారి సాధారణ్యం స్యాత్,

తదా, తయోః స్వస్వరూపనాశకత్వాయోగాత్ సాధనాన్తరాణాం స్వరూపనాశకత్వం నసంభవతి' ఇతి సాధనాన్తరానర్హత్వస్య వరణాధికారి విశేషణత్వమ్ అసిద్ధంస్యాత్:

యదాచ, తయోః వరణాధికార సాధారణ్యం నస్యాత్,

తదా, తయోః స్వరూపనాశకత్వ సంభవాత్ స్వరూపనాశక సాధనాన్తరకత్వలక్షణం వరణాధికారి విశేషణముపపద్యత ఏవ" ఇతి పూర్వోత్తర పక్షయోః ఫలభేదః.

అత్రపూర్వపక్షః—

"'స్వస్వరూపవినాశక స్వరక్షణాన్వయకత్వలక్షణ సాధనాన్తరానర్హత్వం వరణాధికారి విశేషణమ్' ఇత్యనుపపన్నమ్;

సి.—సాధనాన్తరాణాం స్వరూపనాశపర్యవసాన ప్రయోజకతయా ఉక్తయోః అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః వరణాధికారి సాధారణత్వేనవ్యభిచరితతయా, సాక్షాద్వా పరంపరయా వా స్వరూపనాశహేతుత్వాయోగాత్;

నచ 'నమశ్శబ్దనిషేధిత స్వరూపస్యైవవరణాధికారిత్వాత్ తస్య అహంకారమమకారాన్వయోఽసిద్ధః' ఇతి వాచ్యమ్;

తథాసతి, ఉపాయోపేయ ప్రార్థనాత్మకస్య వరణస్యైవ అసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్;

నహిస్వాత్మప్రీతి శూన్యస్య వరణకర్తృత్వం సంభవతి!:

నవాభల ప్రావణ్య రహితస్య ఫలప్రార్థనా తదుపాయప్రార్థనయోః ప్రసక్తిస్స్యాత్!:

ఏతేన "'న కామకలుషం చిత్తమ్'", ౬

"నహిమేజీవితేనార్థః", ౭

"ఏష్మార్త్యుపస్థితమ్'" ౮ ఇత్యాదినా వరణస్య అహంకారమమకార సామాన్యరాహిత్యం సిద్ధమ్' ఇతి ప్రత్యుక్తమ్;

అత ఏవచ, అహంకారస్య అగ్నిస్పర్శవత్ సాక్షాదాశ్రయనాశకత్వ వచనమపి ప్రత్యుక్తమ్;

కించ, విహితవిషయ ప్రావణ్యతద్ధేతు భూతవర్ణాశ్రమాది అభిమానవత్త్వేపి అర్జునాదీనాం, 'మామేకం శరణం వ్రజ' ౫ ఇతి వరణాధికారదర్శనేన విషయ ప్రావణ్యాదేః స్వరూపనాశకత్వమపి అనుపపన్నమ్;

ఏతేన 'విషస్య విషయాణాం చ దూరమత్యన్తమన్తరమ్' ౬ ఇత్యాది ప్రమాణబలాత్, 'విషయ ప్రావణ్యసామాన్యస్య సాక్షాత్ స్వరూపనాశకత్వమ్' ఇత్యపి పరాస్తమ్;

యోగ్యతానుసారాత్ తస్యనిషిద్ధవిషయ మాత్రపరతాయాః అవశ్యాశ్రయణీయత్వాత్:

నచ, 'అనన్యభోగ్యత్వరూపచేతన స్వరూపనాశకత్వాంశే విహిత విషయ ప్రావణ్యస్యాపి యోగ్యతా సత్త్వాత్ తస్యాపినాశకత్వమ్ అవర్జనీయమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

౬॥ ౭॥ ౮॥ భ ౫౩౭, ౧౫ సూక్తి
౫॥ గీ-౧౮-౬౬, ౬॥

మీ — 'యుత్యాత్యుపేయానాత్' ౧ ఇత్యాది ఆశ్రమధర్మాదీనాం,

'స్వస్తివాచనం ధర్మాణాం పాలనాయ కులస్య చ' ౨ ఇత్యాది విశేష విధిబలాత్ ప్రజ్వాల్యాన్వితత్వేన, తత్-ప్రాపణ్యస్య అనన్య భోగ్యత్వభంజకత్వాయోగాత్;

అన్యథా, జ్ఞానాధికానామపి లోకే విహితవిషయప్రవృత్తి దర్శనేన తద్విరోధస్య దుష్పరిహారత్వాత్;

నను, 'అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోస్సాక్షాత్ స్వరూపనాశకత్వ సంభవేపి, స్వకార్యద్వారా తథాత్వం దుస్త్యజమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

తత్కార్య విశేషాణామపి బ్రహ్మ భాగవతాపచారాదేవ అశ్లేష వినాశ విషయత్వేన స్వరూపనాశకత్వాయోగాత్;

నను, 'బ్రహ్మాపచార రూపకార్య విశేషస్య అశ్లేషవినాశ విషయత్వేనా తద్ద్వారా తయోః నాశకత్వమ దుర్వారమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

తదపి, తత్సంభవేన, తస్య న్యాసోపాసనమాత్ర సాధారణ్యయోగాత్;

లోకే, భాగవతవిరోధినాం తత్-క్షణాని పాతాపవర్గనేన భాగవతాపచార స్వరూపనాశకత్వ పరవచనానామ్ అవశ్యసాహరణీయతా మాత్రతాత్పర్యకతాయా అవశ్యాశ్రయణీయత్వాచ్చ:

ఏతేన, 'అపమాన క్రియాలేశం సంహారత్యఖిలం జగత్' ఇత్యాది ప్రమాణోదాహరణమపి ప్రత్యుక్తమ్;

తస్మాత్ అహంకారవిషయ ప్రావణ్యసామాన్యస్య, సాక్షాత్ పరంపరయా వా, స్వరూపనాశకత్వ నియమాయోగాత్,

యోగే వాతస్య న్యాసోపాసనమాత్ర సాధారణ్యయోగాచ్చ

స్వరూపవినాశక న్యాసోపాసనాది స్వరక్షణాన్వయకత్వలక్షణ సాధనాన్తరానర్హత్వస్య పరిణామాధికారి విశేషణత్వమ అనుపపన్నమేవ" ఇతి.

మి — అత్రోచ్యతే: —

'(అహంకారమ అగ్నిస్పర్శ సమం) ఇత్యాది అహంకార విషయ ప్రావణ్యయోః స్వస్వరూపనాశకత్వాత్ తత్-గర్భసాధనాన్తరానర్హత్వస్య పరిణామాధికారి విశేషణత్వమ ఉపపద్యత ఏవ;

'మమేతి ద్వ్యక్షరో మృత్యుః' ౩ ఇతి వచన విశేషైరపి తయోః స్వరూప నాశకత్వస్య సిద్ధత్వాత్;

నను, విషయప్రావణ్యస్య, అహంకారసత్తాధీన సత్తాకత్వాత్, అహంకారస్య, స్వాశ్రయభూత స్వరూపసత్తాధీనసత్తాకత్వాచ్చ, తయోః స్వస్వరూపవినాశకత్వమ అనుపపన్నమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

అగ్నిస్పర్శ విషస్పర్శయోరివ తయోరపి స్వాశ్రయనాశకత్వోపపత్తేః;

నను, '''అహం సర్వం కరిష్యామి'', ౪

''మమ నాథ యదస్తి యోస్మ్యహం'' ౫ ఇత్యాదిషు, యథావస్థిత స్వరూపనిష్ఠానామపి విషయ విశేషే, తత్-సద్భావదర్శనేన,

తయోః స్వరూపనాశకతాయాః నిషిద్ధవిషయసంబన్ధ్యయత్త్వస్య అవశ్యాశ్రయణీయతయా అహంకారవిషయ ప్రావణ్యసామాన్యస్య స్వస్వరూప నాశకత్వమపి అనుపపన్నమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

యథావత్ స్వరూపవిషయక అహంకారకస్యాలక ఉద్దేశ్య విషయ ప్రావణ్యయోః స్వరూపానుకూలత్వేపి,

భగవదనన్యార్హశేషత్వ విరోధిస్వాతన్త్ర్యాభాసార్హత్వలక్షణ స్వస్వాతన్త్ర్యాభిమానాత్మక అహంకారస్య,

తన్మూలకస్వార్థానుభవాది నిషిద్ధవిషయ ప్రావణ్యస్య చ, స్వరూపనాశకత్వ నియమానపాయాత్;

నను, స్వార్థానుభవాదీనాం నిషిద్ధత్వాసిద్ధిశ్శంక్యా;

మద్భిరతోత్తరక్ష్మా సమాశ్రిత్యేషాం కణ్ఠతో నిషిద్ధత్వాత్;

న చైవమపి, న్యాసోపాసనాదిష్వలే తాదృశ నిషిద్ధాహంకార విషయ ప్రావణ్యసద్భావే ప్రమాణాభావాత్,

తేషాం స్వరూపనాశకత్వాసిద్ధిశ్శంక్యా;

౧॥ మనుస్మృ. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭. శ్లో. ౭౩. ౩॥ ౪॥ శ్రీ. రా. అ. ౩౧-౨౫. ౫॥

న్యాసోపాసనయోః భావనాత్రయాన్తర్గత బ్రహ్మభావనాత్వే నాహంకారగర్భానకారి బోధవైశిష్ట్యాత్;

'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౧ ఇతి న్యాయేన స్వార్థం ప్రత్యేవ హేతుత్వాచ్చ;

తయోః నిషిద్ధాహంకారవిషయ ప్రావణ్యస్య వైశిష్ట్యేన పూర్వమేవ ఉక్తత్వాత్;

న చ, శరణస్థలేపి ఉపాయోపేయ ప్రార్థనాకర్తృత్వ బలాత్ స్వాతన్త్ర్యాది నిర్ధ్యాతుల దోషిత్వం శంక్యమ్;

యజమాన వరణవిషయాకృత ఋత్విక్కర్తృత్వవత్, భగవద్వరణ విషయాకృత శరణాధికారిక ప్రార్థనాయాః ప్రయోజ్యకర్తృతారూపత్వేన తస్య స్వాతన్త్ర్యగన్ధాసహత్వాత్;

శరణస్య అనుపాయత్వేన అధికారబోధాద్య సంభవాత్;

అత ఏవ 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౧ ఇతి న్యాయావిషయత్వేన న్యాసాదినా స్వార్థతాహేతుత్వాద్య సంభవాచ్చ;

భగవదనన్యార్హశేష వృత్తిజ్ఞానేచ్ఛాకృతీనాం స్వస్వరూపస్య స్వరూపావిర్భావమాత్ర రూపతయా తదన్తర్గతస్య మన్త్రరత్నోత్తర ఖణ్డోక్త ప్రార్థనస్య యావదాత్మభావిఫలాన్తర్గతత్వేన నిరుపాధికతయా తస్య శేషత్వవిరుద్ధస్వాతన్త్ర్యగన్ధాసహత్వాత్;

ఏవమేవ మన్త్రరత్న పూర్వఖణ్డ ప్రతిపాద్యోపాయత్వ ప్రార్థనస్యాపి భగవదేకశరణత్వాత్మక అనన్యశరణత్వ ఫలోపధానాత్మత్వేన స్వరూపావిర్భావమాత్రరూపతయా తస్యాపి స్వహంకార ప్రసక్త్యసహత్వాచ్చ;

న చ, 'ఇచ్ఛాం ప్రతి స్వార్థతాజ్ఞానస్య కారణతాయాః లోకసిద్ధత్వేన మన్త్రరత్నఖణ్డద్వయోక్త ప్రార్థనయోరపి స్వార్థత్వం దుర్వారమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

ఉత్తరఖణ్డనమఃపదేనైవ స్వార్థతా సామాన్య నివృత్తేః ప్రార్థ్యమానత్వేన తయోః స్వార్థతా కల్పనస్య తద్విరుద్ధత్వాత్;

న చ, 'నమశ్శబ్దోక్త ప్రార్థనాయాః దేహాత్మాభిమానతత్కాలకనిషిద్ధవిషయ ప్రావణ్యాదిమాత్ర పరత్వం శంక్యమ్;

మి — సంకోచేమాపాభావాత్;

'న చ సీతా త్వయా హీనా న చాహమపి రాఘవ!' * ఇతి, భగవత్సంశ్లేషైక జీవనేన సౌమిత్రిణా,

'జహి మాం నిర్విశంకస్త్వం ప్రతిజ్ఞామనుపాలయ' ౨ ఇతి భగవదతిశయార్థం స్వవినాశస్యాపి ప్రార్థితత్వేన 'ప్రార్థనాచేత్ స్వార్థైవ' ఇతి నియమా సంభవాచ్చ;

అత ఏవ స్వరూపజ్ఞాన ఫలీభూత ప్రార్థనాసామాన్యస్య కేవల పరార్థతా సిద్ధేశ్చ;

ఏవం 'నకామకలుషం చిత్తం మమ తే పాదయోస్స్థితమ్। కామయే వైష్ణవత్వం తు సర్వజన్మసు కేవలమ్॥' ౩

ఇతి ఖలబుక్ జితన్తావచనే పూర్వార్ధేన, మన్త్రరత్న పూర్వఖణ్డోక్త భగవచ్చరణారవిన్ద శరణాగతిరూప సిద్ధోపాయ నిష్ఠాయాః మోక్షపర్యన్తస్య ఫలకామనా ప్రయుక్తత్వలక్షణ కామ కాలుష్య ప్రతిషేధ పూర్వకం 'మమ తే' ౩ ఇతి కేవల ప్రాప్త్యనుసన్ధానకార్యతాయాః ప్రతిపాదనాత్;

తదుత్తరార్ధేన, మన్త్రరత్నోత్తర ఖణ్డోక్త ప్రార్థనాయాః స్వార్థతాగన్ధవిధుర కేవలపారార్థ్యమాత్ర విషయకత్వ ప్రదర్శన పూర్వకం స్వస్వరూపదుఃఖావహ సుర-నర-తిర్యక్-స్థావరాత్మక సర్వవిధ ప్రాకృతజన్మనామపి కేవలపరార్థతయైవ ప్రార్థితత్వాచ్చ;

మన్త్రరత్నోక్త ప్రార్థనయోః స్వార్థతాబుద్ధిప్రయుక్తత్వోక్తేః తద్విరుద్ధత్వాచ్చ;

న చ, మన్త్రరత్న ప్రార్థనావిషయ ఉపాయోపేయయోః నిరతిశయ భోగ్యతయా ప్రార్థనాయాం స్వార్థతాయా దుస్త్యజత్వం శంక్యమ్;

విషయగత నిరతిశయ భోగ్యతాయాః స్వార్థతామూలత్వాభావ కరత్వస్య,

'జితం తే పుణ్డరీకాక్ష! నమస్తే' ౪ ఇత్యాది సిద్ధత్వేన విషయ భోగ్యతాతిశయస్య స్వార్థతాపాదకత్వోక్తేః తద్విరుద్ధత్వాత్;

౧॥

7-7-1900.

* శ్రీరా. అ. ౫౩-౩౧.
౨॥ శ్రీరా. ఉ. ౩॥ పు. ౫౩౮, ౨వ నోట్టు.
౪॥ పు. ౫౩౩, ౩వ నోట్టు.

నిషిద్ధవిషయస్యైవ నాశకత్వం విభావ్యతే।'' ఇతిచేదుచ్యతే; యోక్తాఽత్యర్థతాసాధనాన్తరే॥ సాహ్యాహంకారగర్భత్వాత్ నాశినీనాత్రసంశయః?.

మీ.—నచైవం లౌకికానుభవ విరోధః;

లోకేపి, గుణోత్తరాప్రాప్తవిషయసత్తా [క్తా?] నాం తద్గుణజిత తయాస్వసత్తా వినాశనేనాపితదతిశయాధానస్య సుప్రసిద్ధత్వాత్:

అత్రాపి 'తేపాదయోఃస్థితమ్' ౧ ఇతి కామకాలుష్యాభావ [౫ ప్రయోజకతయా భగవచ్చరణారవిన్ద భోగ్యతాతిశయస్య ఉక్తత్వేన తద్భోగ్యతాయాః స్వార్థతా హేతుత్వోక్తేః తద్విరుద్ధత్వాచ్చ:

కించ, 'రామేప్రమాదంమాకార్షీః' † 'భరతేన తథానఘః' ౨ ఇత్యాదినా విషయభోగ్యతా నిబన్ధన ప్రావణ్యస్యాపి కైఙ్కర్యవిరోధి తయాన మశ్శబ్దార్థాభావస్య సిద్ధత్వేనద్వయోక్త ప్రార్థనయోః విషయ భోగ్యతాబలేనస్వార్థతా కల్పనస్యనమశ్శబ్ద విరుద్ధత్వాచ్చ: .

'నను! "నకామకలుషమ్'' ౧ ఇత్యాదిజితన్తావచనే, "నకామ కలుషమ్'' ౧ ఇతి నకామసామాన్య నిషేధః,

కింతు, నిషిద్ధవిషయ కామనామాత్రనిషేధ ఏవ;

"కలుష'' ౧ పదస్వారస్యాత్: [౧౫

ఉత్తరత్ర "కామయేవైష్ణవత్వంతు'' ౧ ఇతి, భగవద్దాస్య కామనోక్తిస్వారస్యాచ్చ:

"సర్వజన్మసు'' ౧ ఇత్యనేనాపి, న 'ప్రాకృతజన్మప్రార్థనమ్' ఇత్యుచ్యతే,

కింతు, ప్రారబ్ధఫలస్యావశ్యానుభావ్యతయా సంభావితప్రారబ్ధ ఫల జన్మానువాదమాత్ర పరంతత్' ఇతి, యదిప్రారబ్ధకర్మవశాత్ జన్మాని నవేయుః,

తదా, తేషువైష్ణవానువృత్తి రేవప్రార్థ్యతే:

తస్మాత్ అస్యవచనస్య పూర్వోక్తార్థకత్వ మనుపపన్నమ్' ఇతి చేత్ నైవమ్; [౨౫

ప్రాప్తేపి భగవత్-పాదారవిన్ద వ్యవస్థితస్యముముక్షుచిత్తస్య, స్థితేరవిన్దేమకరన్దనిర్భరే' 3 ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యా నిషిద్ధవిషయ ప్రావణ్యస్య అత్యన్తాప్రసక్తత్వేన, తత్-ప్రతిషేధాయోగాత్:

మీ.—స్వార్థత్వేన భగవదనుభవాదికామనాయాః, భగవదన న్యార్హశేషత్వ విరుద్ధత్వేన నమశ్శబ్ద నిషిద్ధతయా, 'కామ' ౧ శబ్దేన స్వార్థానుభవాది కామనోక్త్యా 'కలుష' ౧ పద స్వారస్యభఙ్గాభావాత్:

ఉత్తరత్ర, 'కామయే, వైష్ణవత్వమ్' ౧ ఇత్యాదౌ, 'వైష్ణవత్వ' ౧ శబ్దేన, స్రక్చన్దనాదివత్ విష్ణ్వర్థత్వోక్త్యా 'కేవల' ౧ శబ్దేనస్వార్థత్వ నిషేధాచ్చ:

కేవలపారార్థ్య కామనోక్త్యా తదనుసారేణాపి 'నకామకలుషమ్' ౧ ఇత్యత్రస్వార్థ గర్భకామనాయా ఏవస్వరసతోనిషేధ ప్రతీతేః [౧౦

శరణాగతానాం దృప్తానామపి, జన్మాన్తరా ప్రసక్త్యా 'సర్వ జన్మసు' ఇత్యస్య'' అనువాదపరత్వా సంభవాత్:

"అహృతసహజదాస్యా స్సూరయస్స్రస్తబన్ధా (ః) విమల చరమ దేహా (ః) ఇత్యమీరఙ్గధామ।

మహితమనుజతిర్యక్ స్థావరత్వాః శ్రయన్తే' ౪ ఇతి, నిత్యానా మపి కేవల భగవదతిశయాధానార్థం తిర్యక్ స్థావరాదిభావదర్శనేన తదనుసారేణ 'సర్వజన్మసు కేవలమ్' ౧ ఇత్యత్ర సర్వేషాం జన్మనాం భగవద్దాస్యార్థతయా ప్రార్థనాయా ఏవస్వరసతః ప్రతీతేః:

'అహంకథంవాభూయాసమ్', ౫

'కున్దోవాయమునాతటే', ౬ [౨౦

'రథ్యాశునామన్యతమోభవేయమ్', ౭

ఇత్యాదిషు తత్-ప్రార్థనాయాః కణ్ఠోక్తత్వాచ్చ,

'నకామకలుషమ్' ౧ ఇత్యాదేః యథోక్తార్థపరత్వ ఏవ స్వార స్యాత్:

నచ, 'కేవలపరార్థస్య ప్రార్థనా న సంభవతి' ఇతిశఙ్క్యమ్; [౨౫

లోకేగుణజితానాం విషయప్రవణానాం కేవలపరార్థ ప్రార్థనా దర్శనేన విరోధాభావాత్:

స్వాతన్త్ర్యభిమానినాం స్వార్థపరత్వవత్ స్వపరార్థాభిజ్ఞానాం కేవల పారార్థ్యపరతాయా ఏవ ఉచితత్వాచ్చ:

౧॥ జితన్తా. ౧-౧౨. † రా. అ. ౪౦-౫. ౨॥ రా. అ. ౧-౧.
3॥ స్తోత్రరత్నమ్ శ్లో-౨౭

* ౪॥ శ్రీరంస్త. ౧. 33. ౫॥
౬॥ ౭॥

మీ.—ఏతేన 'ఏరణాధికారిణామ్ అహంకార మమకార శూన్యత్వే, తాన్ప్రతి పరార్థానుభవకైఙ్కర్యయోః పురుషార్థత్వం మరుపపాదమ్' ఇత్యపాస్తమ్:

అహంకార మమకార విధురాణాం స్వార్థత్వేన కించిదర్థ విషయక ఇచ్ఛాయా అనుపపన్నత్వేపి కేవల పరార్థత్వేనైవ అనుభ వాది విషయక ఇచ్ఛాయా అబాధితత్వాత్:

అత ఏవహి స్వదుఃఖకరస్యాపి భగవద్విశ్లేషస్య భగవదతిశయార్థం సౌమిత్రిణా ప్రార్థనమ్ ఉపపద్యతే:

తస్మాత్, 'నకామకలుషమ్' ౧ ఇత్యాదినా మన్త్రిరత్నఖణ్డద్వ యోక్త ప్రార్థనయోః స్వార్థతాగన్ధరాహిత్య సిద్ధిర్యుక్తైవ;

ఏవం 'నహిమే జీవితేనార్థో నైవార్థైర్నచ భూషణైః' ౨ ఇత్యాది సీతావచనే,

భగవద్భాగవతకించిత్కారానుపయుక్త దేహధారణాదీనాం నైరర్థక్యేన త్యాజ్యతోక్త్యా తద్బలేనాపి మన్త్రిరత్నోక్త ప్రార్థనయోః కేవలపరార్థతా బుద్ధిపూర్వకత్వ సిద్ధేరవ్యాహతత్వాచ్చ:

'నను! "నహిమేజీవితేనార్థః' ౨ ఇత్యాది వచనే, 'వసన్త్యారాక్ష సీమధ్యే వినారామం మహారథమ్' ౨ ఇత్యుత్తరార్ధేన పతి విశ్లిష్టరాక్షసీ మధ్య జీవనస్యదుఃఖ రూపతయా

తాదృశజీవనాదేరేవ త్యాజ్యత్వ ప్రతీత్యాతద్వచనస్యనిరుక్తార్థ పరత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఇతి చేన్న;

అసఙ్జాత విరోధితయా ప్రబన్ధేనపూర్వార్ధేన జీవితాదీనాం స్వార్థతా సామాన్యస్యకణ్ఠతః నిషిద్ధత్వాత్:

జీవితాది స్వార్థతారాహిత్య ప్రమాణ ప్రసిద్ధిపరేణ 'హి' శబ్దేనమూలమన్త్ర మన్త్రిరత్నాదిగత నమశ్శబ్దాదిరూప ప్రబలప్రమాణ ప్రసిద్ధి ప్రతిపాదనాచ్చ;

జీవితాదీనాంస్వార్థతా సామాన్యాభావస్య సుప్రతిష్ఠితత్వేన, తదుత్తరార్ధేన తత్సంకోచాయోగాత్:

ఉత్తరార్ధస్య పూర్వార్ధోక్త జీవితాదిస్వార్థతా సామాన్యా భావస్య ఉపపాదకతయైవ సార్థత్వే సంభవతి,

మీ—తద్బాధకత్వయోగాచ్చ:

స్వార్థత్వంహినామస్వేచ్ఛా విషయత్వమ్;

తచ్చద్వి విధమ్:—

'స్వాతిశయ-తత్-ప్రయోజకత్వాది జ్ఞానాధీన ఇచ్ఛావిషయ త్వమ్;

పరాతిశయ-తత్-ప్రయోజకత్వాది జ్ఞానాధీన ఇచ్ఛావిషయ త్వంచ' ఇతి:

తత్ర ప్రథమః స్వార్థత్వాభావః,

భగవదనన్యార్హ శేషత్వపారతన్త్ర్యాది ప్రతిపాదక బహుప్రమాణ ప్రసిద్ధః;

తత్-ప్రసిద్ధిశ్చాత్ర 'హి' శబ్దేసంగృహీతః:

ద్వితీయః స్వార్థత్వాభావశ్చ,

అత్రభగవద్భాగవతసాన్నిధ్యా భావరూప ఉపపత్తిసిద్ధః:

సాప్యుపపత్తిః, 'హి' శబ్దాన్తర్గతైవ:

ఉపపత్త్యన్విత ప్రసిద్ధేరపి ప్రసిద్ధిత్వేనరూపేణ 'హి' శబ్దద్యోత్య త్వాత్:

తథాచ ఉత్తరార్ధేన,

తాదృశద్వితీయస్వార్థత్వా భావ ఉపపాదక ఉపపత్తిరేవ ప్రతి పాద్యతే:—

తత్ర:—'వసన్త్యారాక్షసీమధ్యే' ౨ ఇత్యనేన, భాగవత కించిత్ కారోపయుక్తతత్-సన్నిధాన విరహో వివక్షితః;

'వినా రామం మహారథమ్' ౨ ఇత్యనేన, భగవత్ కించిత్ కారోప యుక్తతత్-సాన్నిధ్యాభావః ప్రతిపాదితః;

నచ 'రాక్షసీగణస్య త్రిజటాభిమాన నిష్ఠత్వేన చరమపర్వనిష్ఠ భాగవతసమవాయాత్మకత్వేన భాగవతసాన్నిధ్య భావోక్తిః బాధితా' ఇతివాచ్యమ్;

తథాసతి, రాక్షసీ చిత్రవధోద్యుక్తస్యమారుతేః స్వరూపనాశ ప్రసఙ్గాత్:

మీ.— తత్-ప్రవృత్తేరజ్ఞాన కృతత్వాన్న దోషః' ఇతి చేన్న;

శింశుపావృక్షాగ్రే స్థిత్వా త్రిజటోపదేశాదికమ్ అధ్యక్షితవతః తత్-జ్ఞానా సంభవాత్:

మారుత్యజ్ఞానవిషయే భవాదృశానామభిజ్ఞానా యోగాచ్చ: [౫

'మైథిలీ కర్తృక రాక్షసీరక్షణ రూప-కార్య బలాదేవ తత్తథాత్వం జ్ఞాయతే' ఇతి చేన్న;

తద్రక్షణానన్తరమ్, రాక్షసీజనపాద నిపాతాదినా స్వాపరాధ క్షమాపణాపర్యనేన తద్రక్షణస్య రాక్షసీజనభాగవతత్వే కల్పకత్వోక్త్య యోగాత్: [౧౦

తాదృశ రాక్షసీ జనవైధవ్యకారిణః భగవతశ్చ అసమీక్ష్యకారిత్వప్రసఙ్గాత్:

రాక్షసీనాం, 'నసంశయోऽస్తి తద్భక్త పరిచర్యారతాత్మనామ్।
తేష్వైవ తే ప్రయాస్యన్తి' ౧ ఇత్యాద్యుక్త అప్రతిహతశక్తిక చరమోపాయ నిష్ఠత్వే, [౧౫

సీతాకర్తృక తద్రక్షణస్య, 'లఘుతరా రామస్య గోష్ఠీకృతా' ౨ ఇతి జన్మన్యాధికారిరక్షక భగవద్గోష్ఠీ లఘూకృతి హేతుత్వోక్త్యయోగాత్:

'తథైవార్ద్రాపరాధాః' ౩ ఇతి ఆర్ద్రాపరాధాను వృత్త్యయోగాచ్చ:

నహి చరమపర్వనిష్ఠానాం బుద్ధిపూర్వకాపరాధానువృత్తిస్సంభవతి?: [౨౦

నచైవమపి 'త్రిజటాయా భాగవతత్వస్య అక్షతత్వేన, తత్-సన్నిహితాయాం సీతాయాః భాగవతాసన్నిధానోక్తిర్బాధితా' ఇతి వాచ్యమ్;

తదితర రాక్షసీ కర్తృక ప్రతిరోధబలేనైవ తత్-సన్నిధానస్యాప్య కార్యకారితాయాః 'వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే' ౪ ఇత్యనేన వివక్షితత్వాత్:

నహి ఏకాక్షీ ఏకకర్ణాదయః సీతాయాః త్రిజటయా సహ, 'బోధయన్తః పరస్పరమ్' ౫ ఇత్యాదిరీత్యా, వృత్తకీర్తనాదికం వా సహన్తే?:

౧॥ ౨॥ ౩౯
౪॥ ౫॥ గీ. ౧౦-౭.

మీ.—తస్మాత్ అస్యశ్లోకస్య అయమేవార్థః:—

"'మత్సంబన్ధి జీవితార్థ భూషణాది జన్యమ్ 'అర్థ' శబ్ద ప్రతిపాద్య ఇచ్ఛావిషయసామాన్యం నాస్త్యేవ" ఇతి పూర్వార్ధే ప్రతిజ్ఞాతస్య అర్థస్య, "హి" శబ్దేన ప్రమాణ ప్రసిద్ధా హేతూ సంగృహీతౌ;

జీవితాదీనాం స్వార్థ జననస్వరూపయోగ్యత్వా భావః,

పరార్థజననసామగ్ర్యన్తరా భావశ్చ:

తత్ర పూర్వహేతోస్స్వం ప్రతిపన్నత్వేన ఉపపాదన నిరపేక్షత్వాత్ ఉత్తరహేతుమాత్రమ్ ఉత్తరార్థేన ఉపపద్యతే; [౧౨

తత్ర 'రాక్షసీమధ్యే' ౪ ఇత్యనేన,

భాగవతసమవధానా భావః,

సమవహిత భాగవత కించిత్కార ప్రతిబన్ధకసమవధానంచ, అభిప్రేతమ్' ఇతి:

'నను! నిరుక్తశ్లోకే, పతివిశ్లిష్ట శత్రుమధ్యవాస దశాయాం జీవితానాం స్వార్థతా నిషేధస్వారస్యాత్,

తదన్యదశాయాం తేషాం స్వార్థత్వం ప్రతీయతే!' ఇతి చేన్న;

అర్థసామాన్యస్యైవ అత్ర ప్రతిషేధాత్:

నహ్యత్ర, 'మే జీవితేన మదర్థోనాస్తి' ఇత్యాది రూపేణ ప్రతిషేధశ్శ్రూయతే?: [౨౦

కింతు, 'మే జీవితేనార్థోనాస్తి' ౪ ఇత్యాదినా అర్థసామాన్యమేవ ప్రతిషిధ్యతే;

'మే' ఇత్యస్య షష్ఠ్యన్త అస్మత్-శబ్దస్య, జీవితాది శబ్దైరేవాన్వయాత్:

తథాచ, పతివిశ్లిష్టశత్రుమధ్యవాసదశాయాం స్వజీవితాదిజన్య ప్రయోజన సామాన్య నిషేధాత్,

తదన్యదశాయాం ప్రయోజనసామాన్యమేవ సిధ్యతి;

నతు స్వప్రయోజనమ్:

నచ, 'ప్రయోజన సామాన్య సిద్ధౌ సత్యాం స్వాపేక్షస్యైవ ప్రయోజనత్వస్య వక్తవ్యత్వేన తస్య స్వప్రయోజనత్వ సిద్ధిస్స్యాదేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

"నీతయాపతివిశ్లేషదశాయాంజీవితాదిభిః| అర్థాభావస్యచోక్తత్వాత్ తదన్యత్రప్రతీయతే॥ స్వార్థత్వమ్" ఇతిచేన్న; అత్రా ఽర్థసామాన్యంనిషిధ్యతే,

ప్రకృతే 'అర్థ' శబ్దోక్తస్య ప్రయోజనత్వస్య "అర్థ్యతే" ఇతి అర్థః' ఇతి వ్యుత్పత్త్యా ప్రార్థనా విషయత్వమాత్ర రూపత్వేన పూర్వోక్తరీత్యా కేవలపరార్థేపి స్వాపేక్షయా ప్రార్థనీయత్వసత్త్వేన అనుప [౧౫
పత్త్యభావాత్:

నచైవమపి, 'ప్రతిబన్ధకనివృత్తి పూర్వకపతి సంశ్లేషదశాయాం ప్రయోజనసామాన్య సద్భావనిర్ధారస్య ప్రయోజనస్యాపి సిద్ధిసంభవాత్ తన్నిషేధః ప్రకృతే న సిధ్యత్యేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

'నహిమేజీవితేనార్థః' ౧ ఇత్యత్ర 'హి' శబ్దేన మూలమన్త్రమన్త్రరత్నాది నమశ్శబ్దాదిరూప ప్రమాణప్రసిద్ధి ప్రతిపాదనేన తత్-బలేనైవాస్య ప్రయోజన సామాన్య నిషేధసిద్ధేః:

నచైవమపి, 'అస్య వచనస్యప్రోషిత భర్తృక స్త్రీధర్మమాత్ర పరత్వేన ప్రకృతార్థ ప్రామాణ్యందుర్వారమ్' ఇతి శఙ్క్యమ్;

'అంకారుద్ధ విదేహరాజతనయా న్యాయేనలాలప్యతే' ౨ ఇతి [౧౫
సంకల్పసూర్యోదయరీత్యా పరిశుద్ధాత్మస్వరూపస్య వైదేహీసధర్మతయా తస్య వచనస్య ప్రకృతార్థ ప్రామాణ్యోపపత్తేః:

శ్రీద్రావిడ సామచతుర్థశతక అష్టమదశకే భగవతాపరాఙ్కుశ మునినా 'మణివూణైకు మైయిలమే' ౩ ఇత్యాదినా ఏతద్వచనార్థస్య పరిశుద్ధాత్మ స్వరూపనిష్ఠతాయాః ప్రకాశితత్వాచ్చ: [౨౦

ఏతేన, 'నిరుక్తవచనే జీవాత్మసత్తానైరర్థక్య అకథనేన జీవాత్మ స్వరూపస్య స్వార్థత్వమ్ అస్తి' ఇతి శఙ్కాపరాస్తా:

అత్రదశమగాథాయామ్, 'ఉయిరినాల్ కుఱైయిలమే' ఇతి జీవాత్మసత్తానైరర్థక్యస్యాపి ప్రతిపాదితత్వాత్:

కించ 'నదేహంనప్రాణాన్' ౪ ఇత్యాదిశ్లోకే శ్రీమద్యామున మునిభిః స్వార్థసామాన్యస్య కేవలపారార్థ్యలక్షణ స్వస్వరూపవిరోధిత్వేన అసహ్యతాభిధాన పూర్వకంతన్నివృత్తి ప్రార్థనేన, తద్బలాదపి వతణస్థలే అహంకారాది సామాన్యాభావసిద్ధ్యా అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః న్యాసోపాసనాదినిష్ఠా సాధారణ్యేన స్వరూపనాశకత్వమ్ ఉపపద్యత ఏవ:

'నను ! "నదేహమ్" ౫ ఇత్యాదిశ్లోకే భగవచ్ఛేషత్వానుపయుక్తానామేవ, నివృత్తిప్రార్థనా;

తదుపయుక్తానాం స్వార్థానామనిషేధః ప్రతీయతే' ఇతిచేన్న;

'పరగతాతి శయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపం, సశేషః' ౬ ఇతి శేషత్వస్య అన్యాతిశయాధానవ్యవచ్ఛేదక అవధారణ ఘటితతయా స్వార్థతాయాస్తద్విరుద్ధత్వేన, స్వార్థతయా ఉపదీయమానానాం భగవచ్ఛేషత్వోపయుక్తత్వ సంభావదేవ తేషామ్ అన్తర్భావాభావేన నిషేధసిద్ధేః.

నచ యజమానాదిగతయాగాది శేషత్వస్య ఆకారాన్తరేణస్వశేషత్వసహితయా తన్న్యాయేన భగవచ్ఛేషత్వస్యాపి స్వశేషత్వావిరోధశ్శఙ్క్యః; [౧౦

యాగస్థలే యాగార్థతారహిత రూపాన్తరసత్త్వేనతేన రూపేణ స్వశేషత్వ సంభవేపి భగవచ్ఛేషత్వస్య కేవలాన్వయితయా తద్రహిత రూపాన్తరాభావేన తదనుపపత్తేః:

ప్రణవేమధ్యమాక్షరేణ అనన్యార్హత్వోక్త్యానమఃపదే తద్వివరణాచ్చ, [౧౫

భగవచ్ఛేషభూతానాం ప్రకారాన్తరేణస్వ శేషత్వశఙ్కాయా అపి విశిష్య నిషిద్ధత్వేన ప్రకృతే యాగ యజమానాది న్యాయానవతారాచ్చ:

నచ ఉకారనమః పదయోః ప్రత్యక్షవిరోధాత్ దౌర్బల్యమ్;

ఆత్మస్వరూపస్య అతీన్ద్రియత్వేన తద్విషయే శాస్త్రస్యైవ ప్రాబల్యాత్:

అత ఏవ లోకదృష్టాన్యశేషతా సామాన్యస్య కర్మోపాధికతాయాః కల్పనీయత్వాచ్చ:

ఏతేన దేవతాన్తరశేషత్వాది గ్రాహక శాస్త్రవిరోధోపి ప్రత్యుక్తః: [౨౫

ప్రబల ప్రమాణభూత ప్రణవ నమఃపదాద్యనురోధేనైవ తేషామపి నేయత్వాత్:

అత ఏవచ 'స్వార్థానుభవాది సాధనవిధాయక శాస్త్రబలాదేవ ప్రణవనమః పదాదిసంకోచః కింనస్యాత్!' ఇతి శఙ్కాపిపరాస్తా;

ప్రణవ మన్త్రశేషాదీనాం సర్వవేదమూలత్వేన ప్రబలతయా తద్వివరణభూతానాం వేదాదీనాం తదనురోధేననేయత్వాత్;

౧॥ ౨॥ సంకల్పసూర్యోదయే, ౩॥ తి. వా. ౪-౯-౨, ౪॥ తి. వా. ౪-౮-౧౧. ౫॥ పు. ౫౩౫, ౧౫ నోట్టు.

19-7-1900.

౬॥

ప్రీ)భర్తి కపరత్వేవరస్య ప్రామాణ్యముచ్యతే।" ఇత్యేవం నైవవక్తవ్యం; విరుద్ధార్థస్వరూపిణః॥ సీతాసామ్యస్య వేదాన్తాచార్యైఃకణ్ఠోక్తిత స్ఫుటమ్।

మీ — శ్రుతిస్వారస్య విరుద్ధస్మృతీనామివ ప్రణవస్వారస్య విరుద్ధార్థే వేదానాం తాత్పర్యాయోగాత్:

తస్మాత్ స్వార్థతాయా భగవచ్ఛేషత్వ విరుద్ధతయా దేహాది మోక్షపర్యన్తస్వార్థ సామాన్యస్య భగవచ్ఛేషత్వ బహిర్భావ [౫ సిద్ధిః దుర్వారైవ:

'నను! లోకే, సార్వభౌమ శుకక్షీరాస్వాదన యథేచ్ఛా విహరణాదీనాం శుకబుద్ధ్యాస్వార్థానా మేవసతాం సార్వభౌమగతా నన్దాద్యతిశయా ధాయకత్వ వత్ 'జక్షన్ క్రీడన్ రమమాణ స్త్రీభిర్వాయానైర్వా' * ఇత్యాది ముక్త వ్యాపారాణాం స్వార్థత్వే స్యపిపరార్థత్వమ్ ఉపపద్యతే' ఇతి చేన్నైవమ్;

యాగయజమానయోరివ సార్వభౌమశుకయోరపి శేషశేషి భావస్య అన్య శేషత్వసహత్వేన తత్తథాత్వ సంభవేపి,

చేతనేశ్వరయో స్తుచ శేషిభావస్య అనన్యార్హతా విశిష్టత్వేన ప్రకృతే తదయోగాత్: [౧౫

అత ఏవహి, ప్రకృతే కేవలం 'శేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతమ్' ౧ ఇత్యనుక్త్వా 'తవశేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతమ్' ౧ ఇత్యేవ ఉచ్యతే!:

అనన్యార్హతా వైశిష్ట్యమేవహి ఇతరశేషత్వాపేక్షయా భగవచ్ఛేషత్వస్యవ్యావృత్తిః:

నచైవం 'స్వస్వరూపాదీనాం స్వాపేక్షయాప్య నన్దరూపతాయా అవర్జనీయత్వేన భగవచ్ఛేషత్వా భావః ప్రసజ్యతే' ఇతి వాచ్యమ్;

శేషలక్షణఘటకస్య అతిశయస్య స్వత (ః) ఇచ్ఛావిషయత్వ రూపేణైవ వివిక్షతయా స్వాపేక్షయా తాదృశాతిశయస్యైవ శేషత్వ లక్షణఘటక ఏవకారవ్యావర్తనీయతయా విరోధాభావాత్:

నహ్యానుషఙ్గిక స్వస్వరూపాద్యా నన్దానామ్ ఉద్దేశ్యత్వ [౨౫ లక్షణమ్ ఇచ్ఛావిషయత్వమ్ అస్తి!:

యేనతేషాం ప్రధానగతోద్దేశ్యతాలక్షణం స్వత (ః) ఇచ్ఛావిషయత్వం సంభావ్యేత:

నచ, 'ఏవంసతి, లీలావిభూతేర్భగవ చ్ఛేషత్వాభావ ప్రసఙ్గః; సర్వేషాం బద్ధానాం స్వాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదాన సత్త్వాత్'; ఇతి వాచ్యమ్;

మీ. — లీలారసరూప భగవద్గతాతిశయస్య స్వస్వరూప విరుద్ధధర్మాన్వయైక్యనిష్పాద్యత్వేన తత్రస్వాతిశయాధానస్య పరాతిశయాధానార్థత్వేన విరోధాభావాత్: [౫

అత ఏవహి, 'పుంసాపణ్యవధూవిడంబి వపుషాధూర్తానిజాయా సయః' ఇత్యాదికమ్ అనుగృహీతమ్!:

నచస్వార్థానుభవాదీనామపి ఏవమేవ భగవదతిశయాధానార్థత్వ సంభవాత్ భగవచ్ఛేషత్వా బహిర్భావస్సిద్ధిః;

తథాసతి, అవిద్యాకర్మవాసనారుచి ప్రకృతీనామపి ప్రకృత [౧౦ భగవచ్ఛేషత్వ విభవ బహిర్భావాభావ ప్రసఙ్గాత్:

నచ "'శేషత్వ విభవాద్బహిర్భూతమ్'' ౧ ఇత్యత్ర అసంకోచ పరేణ "విభవ" ౧ శబ్దేనశేషత్వ విరుద్ధధర్మాన్వయలక్షణ స్వరూప సంకోచ సామాన్యనివృత్త్యుక్త్యా లీలారసహేతు భూతానామ్ అవిద్యాదీనాం తదభావేన ప్రకృతశేషత్వ విభవ బహిర్భావ (ః) ఉపపద్యత ఏవ' ఇతి వాచ్యమ్;

తుల్యన్యాయేన స్వార్థానుభవాదీనామపి తద్బహిర్భావ సిద్ధేః నిష్ప్రత్యూహత్వాత్:

తేషామపి స్వార్థత్వ లక్షణస్వరూప విరుద్ధధర్మాన్వయాత్మక సంకోచ సహకృతత్వా విశేషాత్: [౨౦

నచ ఏవంసతి స్వార్థానుభవాదీనాం మోక్షాన్తర్భావా సిద్ధి ప్రసఙ్గః;

ప్రకృతి సంబన్ధనివృత్తిమాత్ర స్యైవముక్తి శబ్దార్థత్వేన విరోధా భావాత్:

'స్వాభావిక పరమాత్మానుభవమేవ మోక్షమాచక్షతే' ౩ [౨౫ ఇతి భాష్యంతు, పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షమాత్ర విషయమ్:

నతుమోక్షసామాన్య విషయమ్:

అత ఏవహి, 'త్వంన్యఞ్చద్భి రుదఞ్చద్భిః కర్మసూత్రోపపాదితైః॥

హరే! విహరసి క్రీడాకన్దుకైరివజన్తుభిః॥' ౪

ఇత్యత్రస్వయత్న జనిత ఉదఞ్చనాత్మక ముక్త్యన్తరాణాం భగవల్లీలారసాధాయకత్వ వచనమ్ ఉపపద్యతే!:

౧॥ పు. ౩౩౫, ౧౫ నోట్టు.

౨॥

౩॥

౪॥

"శేషత్వానుపయుక్తానాం నివృత్తిప్రార్థనోక్తితః। తట్ఛేషత్వోపయుక్తానాం దుర్వారా సాధుతా" ఇతి॥ పరోక్తం శాస్త్రార్థాయకంహి శేషత్వాంతరు

మి.— తస్మాత్, న్యాసోపాసనాదిజన్య జఘన్యమోక్షాన్తర్గత స్వార్థానుభవాదీనాం లీలావిభూత్యన్తర్గత స్వర్గాద్యనుభవాదివత్ స్వార్థతా లక్షణ స్వరూపవిరుద్ధ ధర్మాన్వయా విశేషాత్,

తేషాం ప్రకృతశేషత్వ విభవ బహిర్భావ (ః) ఉపపద్యత ఏవ;

తథాచ, 'తవ శేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతమ్' ౧ ఇత్యస్యాయమర్థః:

'తవ' ౧ ఇత్యనేనయాగరుణ జమానాది సాధారణ శేష శేషిభావ వ్యావర్తనాన న్యార్హత్వంబోధ్యతే;

'శేషత్వ' ౧ శబ్దేన, తత్ఫలోపధానరూపా శేషవృత్తిర్వివక్షితా;

'విభవ' ౧ శబ్దేన, శేషత్వవిరుద్ధధర్మాన్వయ లక్షణసంకోచ రాహిత్యమ్ అభిప్రేతమ్;

ఇత్థంచ, అనన్యార్హత్వ విశిష్టస్య అసంకుచితం ఫలోపధానమ్, 'తవశేషత్వవిభవాత్' ౧ ఇత్యనేనోక్తం భవతి;

'శేషత్వ విభవాద్బహిర్భూతమ్' ౧ ఇత్యనేన, తాదాత్మ్య-స్వాభావ ప్రయోజకాభావ ప్రతియోగితానవచ్ఛేదక ధర్మానవచ్ఛిన్నత్వ-విత త్వ్యంతర సంబన్ధేన శేషత్వ విభవ విశిష్టాన్యతమత్వమ్ అభిప్రేతమ్;

ఏవంచ స్వార్థదేహ ప్రభృతి 'నాన్యత్ కిమపి' ఇత్యుక్తస్వార్థానుభవ కైఙ్కర్యపర్యన్తానాం సర్వేషాం భగవచ్ఛేషత్వ విభవతాదాత్మ్యాభావాత్,

భగవచ్ఛేషత్వ విభవాభావ ప్రయోజక అభావ ప్రతియోగితానవచ్ఛేదక స్వార్థత్వాద్యవచ్ఛిన్నత్వేన తదనవచ్ఛిన్నత్వాభావాచ్చ,

నిరుక్తాన్యతరసంబన్ధేన శేషత్వవిభవ విశిష్టాన్యతయా భగవచ్ఛేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతత్వేనతన్నివృత్తిప్రార్థనా శరణ్యస్య ఏకస్య అహంకారవిషయ ప్రావణ్య గన్ధరాహిత్య స్వార్థానుభవాది ఫలక సాధనాన్తరాణామ్ అహంకారవిషయ ప్రావణ్యాభ్యాం స్వస్వరూప నాశకత్వంచ 'న దేహమ్' ౧ ఇత్యాదిపరమాచార్యసూక్తి బలాత్ సిధ్యత్యేవ:

ఏవం ద్రావిడసామ ద్వితీయశతక నవమదశక ప్రథమగాథాయామ్, 'ఎమ్మా వీట్టుత్తిఱముమ్ శెప్పమ్' ౨ ఇతి, పరపురుషార్థలక్షణ మోక్షేపి స్వార్థతాబుద్ధేః,

తన్నిరత్నవమన పవఘటక విరోధిస్వరూపపర షష్ఠ్యన్తమకారార్థత్వేన అత్యన్త పరిహరణీయతాయా భగవతా పరాంకుశమునినైవ ప్రదర్శితతయా,

తద్బలేనాపి వరణే అహంకార మమకారగన్ధాభావః, స్వార్థానుభవాది ఫలక ఉపాసనన్యాసాదీనామ్ అహంకారాద్యన్వయశ్చ, సిధ్యత్యేవ:

'నను! "ఎమ్మావీట్టు-త్తిఱముమ్' ౨ ఇత్యాదౌ,

'వీడు'=మోక్షః;

'మావీడు'=మహామోక్షః

'ఎమ్మావీడు' ౨ =సర్వథా మహామోక్షః" ఇతి మోక్ష విశేషణానాం వ్యావర్త్య సంభవేన, కేవలమోక్షస్వరూప శిక్షణమాత్రతాయా అవశ్యవక్తవ్యతయా "తిఱముమ్ శెప్పమ్" ౨ ఇత్యాదినా తాదృశ మోక్షగన్ధ ప్రసక్తత్యాగ పూర్వకదివ్య చరణారవిన్దప్రాప్తి ప్రార్థనస్యాపి మోక్షాన్తర్గత దివ్య విగ్రహానుభవ ప్రశంసాముఖేనమోక్ష స్వరూప శిక్షణార్థతాయా ఏవన్యాయ్యత్వాత్ తద్బలేన, మోక్షవిశేషాణాం అహంకారగర్భతయా త్యాజ్యత్వ సిద్ధివచనమ్ అప్రామాణికమ్' ఇతి చేన్నైవమ్;

మోక్షశబ్దేన త్రివర్గవ్యావృత్తేః మహామోక్షశబ్దేన సంకుచిత మోక్షరూపకైవల్యాది సాలోక్యవ్యావృత్తేః,

సర్వప్రకారమహత్త్వ వచనేన సర్వోత్కృష్ట సూరిదృశ్యస్థాన ప్రాప్తి లక్షణ సామీప్య సాయుజ్యయోః ప్రతీత్యా సారూప్యాదిమాత్ర లక్షణ మోక్షవ్యావృత్తేశ్చ స్వరసతః ప్రతీత్యా విశేషణానాం వ్యావర్తకతాయా అక్షతత్వాత్:

నచ, "లోకేషు విష్ణోర్నివసన్తి కేచిత్ సమీపమిచ్ఛన్తి చ కేచిదన్యే। అన్యేపిరూపంసదృశం భజన్తేసాయుజ్యమన్యే సతుమోక్ష ఉక్తః" ౩ ఇతి వచనే,

సాలోక్యాదీనాం త్రయాణాం "లోకేషువిష్ణోః" ౩ ఇతిబహువచనాన్తలోకశబ్దేన ప్రాకృతలోకావచ్ఛిన్నత్వ సిద్ధేః,

"సతు మోక్ష ఉక్తః" ౩ ఇతిసాయుజ్యమాత్రస్య మోక్షశబ్దార్థత్వోక్తేశ్చ,

సాయుజ్యవ్యతిరిక్తానాం ముక్తిత్వా సంభవాత్ తేషాంమోక్షశబ్దేనైవవ్యావృత్తిసిద్ధ్యా మహత్త్వాది విశేషణానామ్ అవ్యావర్తకత్వమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

బహువచనాన్త 'లోక' ౩ శబ్దస్య 'బ్రహ్మలోకాన్ గమయతి' ౪

౧॥ శ్రీ. ౫౩౫, ౧వ నోట్టు.

౨॥ తి. వా, ౨-౯-౧. ౩॥ ౪॥

మీ.—ఇత్యత్రైవ అప్రాకృతిలోకబాహుల్య పరతయావా, 'అదితిః పాశాః' ౧ ఇతివత్, బహువచనస్య అవివక్షితార్థకతయావా, శ్రీవైకుణ్ఠైకపరత్వసంభవత, ప్రాకృతలోక పరత్వోక్తేర్నిర్మూలత్వాత్:

అనుగృహీతంచ 'పరంజైమినిః' ౨ ఇత్యాది భాష్యే:—

'అర్థస్య ఏకత్వే నిశ్చితే, బహువచనస్య "అదితిః పాశాః' ౧ ఇతివదుపపత్తేః

పరస్య బ్రహ్మణః పరిపూర్ణస్య సర్వగతస్య సత్యసంకల్పస్య స్వేచ్ఛా పరికల్పితాఃస్వాసాధారణా (ః) అప్రాకృతాశ్చలోకాః సాత్యస్థాయనసన్తి;

శ్రుతిస్మృతితిహాసపురాణ ప్రామాణ్యాత్': ౨ ఇతి;

మహానారాయణేచ శ్రీవైకుణ్ఠాన్తరితా (ః) బహవోవిష్ణు-లోకా (ః) ముక్త ప్రాప్యత్వేన ప్రతిష్ఠితాః:

అథ "'సతుమోక్షః" ౩ ఇత్యనేన సాయుజ్యమాత్రస్య ముక్తిత్వమ్ ఉచ్యతే' ఇత్యనుపపన్నమ్;

"మోక్షంసాలోక్య సామీప్యం సారూప్యం జ్ఞానకామయే।
ఇచ్ఛామ్యహం మహాభాగ! సాయుజ్యంతివ సువ్రత!॥" ౪

ఇతి ఖిలయుగ్వచనే సాలోక్యాదీనాం మోక్షత్వకణ్ఠోక్త్యా తద్విరోధాత్:

"'సతుమోక్షః" ౩ ఇత్యత్ర 'తు'' కారేణ సాలోక్యాదిత్రయతై లక్షణ్యాభిధానాత్ సవిలక్షణోమోక్ష (ః) ముక్తః' ఇతి సాయుజ్యస్య విలక్షణ మోక్షత్వేనైవ ఉక్తిప్రతీత్యా సాయుజ్యోత్కర్షమాత్రపరత్వేన సాలోక్యాద్య ముక్తిత్వపరత్వే ప్రమాణాభావాయోగాచ్చ:

టి —పదేవమ్:—

'ఎమ్మావిడు' ౫ ఇతి సర్వప్రకారమహాత్వేన మోక్షవిశేషణస్య మోక్షాన్తర వ్యావర్తనార్థత్వాత్,

'తిఱుమున్ శెప్పమ్' ౫ ఇత్యాదేరపి, దోషదుష్ట మోక్షాన్తరవ్యావృత్తి పరత్వమేవ న్యాయ్యమ్;

తత్ర 'ఎమ్మావీడు' ౫ ఇతి సర్వప్రకారవిలక్షణ మహామోక్షం సాయుజ్య మహాదాయ, తద్వ్యపరో 'తిఱుమున్ శెప్పమ్' ౫ ఇతి చేతనస్య ప్రతిగృహీతృత్వేన భగవతో దాతృత్వేనచ ప్రసంగాన్తరాయాః ప్రతిషిద్ధతయా చేతనవృత్తి ఫలత్వేన 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౬ ఇతి న్యాయేనచేతన భోగ్యతయా భగవద్దీయమానస్య న్యాసోపాసనజనిత సాయుజ్య విశేషస్య స్వస్వరూప విరుద్ధత్వం లభ్యతే.

తథాచ:—

'యథామోక్షత్వా భావాత్ త్రివర్గస్యత్యాజ్యత్వమ్,
యథాచ, మహామోక్షత్వా భావాత్ కైవల్యస్యత్యాజ్యత్వమ్,
యథావాసర్వ ప్రకారవిలక్షణ మహామోక్షత్వా భావాత్ సాలోక్య-సారూప్య-సామీప్యానాం త్యాజ్యత్వమ్,
తథైవస్వరూపానురూప సర్వ ప్రకారవిలక్షణ మహామోక్షత్వా భావాత్ సాధనాన్తరజనిత సాయుజ్య మోక్షస్యాపి త్యాజ్యత్వమ్ ఉచితమేవ' ఇత్యుక్తం భవతి.

[కున్నత్తూర్-వింజామ-తిరువడిక్కళే శరణమ్]
గ్రన్థోయమేతావానే వాలాభి.

౧॥

౨॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౪, పా. ౩, అధి ౧, శ్రీభా. పు. ౭౭౦.

౩॥ ౪॥ జితన్తా. ౩, -౩౪-౩౫.

౫॥ పు. ౬౯౭, తిరు నోట్టు. ౬॥

మూ—౧౮౩. ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్ విషస్పర్శమ్ పోలే;

అనుకూలవిషయస్పర్శమ్ విషమిశ్రభోజనమ్ పోలే.

వ్యా—౧౮౩. అక్క అహంకారత్తిన్ కొడుమైయై యరుళిచ్చెయ్దార్ కీழ్;

అనన్తరమ్ విషయఙ్గళిన్-కొడుమైయై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ప్రతికూలవిషయ) మావతు, లోకవిరుద్ధముమాయ్, నరకహేతువుమాయ్, ఇరుక్కుమవై నిషిద్ధవిషయమ్;

వ్యా—తత్-స్పర్శత్తై (విషస్పర్శమ్ పోలే) ఎన్ఱతు,

ప్రాణబాధకత్వేన ప్రసిద్ధమాకైయాలే ప్రాతికూల్యమ్ తోన్ఱ నిన్ఱు, ప్రాణనై ముడిక్కుమ్ విషస్పర్శమ్ పోలే,

శాస్త్రనిషిద్ధతయా ప్రసిద్ధమాకైయాలే, "ప్రతికూలమ్" ఎన్ఱే, తోన్ఱియిరున్దు స్వరూపనాశత్తై ప్పణ్ణుకైయాలే.

(అనుకూలవిషయ) మావతు,

లోకవిరుద్ధముమన్ఱిక్కే, నరకహేతువుమన్ఱిక్కే విశిష్టవేషానుకూలమా యిరుక్కుమవై విహితవిషయమ్;

తత్-స్పర్శత్తై (విషమిశ్ర భోజనమ్ పోలే) ఎన్ఱతు,

విషమిశ్రాన్న భోజనమ్, అతియోగ్యమాకైక్కు "అనుకూలమ్" ఎన్ఱే, తోన్ఱియిరున్దు అవన్-ప్రాణనై ముడిక్కుమాప్పోలే,

అ—౧౮౩. ఉత్తరవాక్య సఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక్క అహంకారత్తిన్) ఇత్యాది.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.—

"[శ్రీ.] (అహంకారత్తైయుమ్, విషయఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱు, ఉద్దేశిత్త క్రమత్తిలే ప్రథమమ్ అహంకార క్రౌర్యత్తై ప్రతిపాదిత్తు, అనన్తరమ్ విషయఙ్గళినుడైయ క్రౌర్యత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"అత్తిలుమ్, 'అనర్థాతిశయ హేతుత్వత్తైప్పఱ్ఱి త్యాగత్తిల్ ప్రవృత్తిరుణ్టాకైక్కాక ప్రతికూలవిషయ క్రౌర్యత్తుక్కు ప్రథమత్తిలే ప్రతిపాదనమ్' ఎన్నుమ్ అర్థసిద్ధత్వాదనుక్తమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"మూలత్తిలే ప్రతికూలత్వమ్ ససంబన్ధికమాకైయాలే సంబన్ధి నిర్దేశియామైయాలే న్యూనత్వముమ్, విషయత్తుక్కు సుఖజనకత్వేన అనుకూలత్వముమ్, ప్రత్యక్షసిద్ధమాయిరుక్క, దుఃఖజనకత్వరూప ప్రతికూలత్వముమ్ తద్విరుద్ధమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ప్రతికూలవిషయ మావతు) ఇత్యాది.

"అవిశేషేణ స్వపరసాధారణ ప్రాతికూల్య వివక్షైయాలే విశిష్య ప్రతిసంబన్ధ్యనుపాదానమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (లోక) ఇత్యాది.

"(ప్రతికూల) శబ్దత్తాలే బలవద్ద్వేష విషయత్వార్హత్వమ్ వివక్షితమ్;

అ.—అత్తిల్, సాంకర్య ప్రసఙ్గాదిక్కళాలే పరర్క్కుమ్ నరకహేతుత్వేన తనక్కుమ్ నిషిద్ధవిషయమ్ బలవద్ద్వేష విషయత్వార్హత్వమ్" ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (లోకవిరుద్ధముమాయ్) ఇత్యాది.

"లోకవిద్విష్టముమాయ్" ఎన్ఱపడి.

"వైరం విరోధో విద్వేషః" ౧ ఎన్ఱుకాడవత్తికై!.

(నరక) ఇత్యాదినా ప్రత్యక్షవిరోధమ్ పరిహృతమ్:

"'బాధకత్వేన ప్రమాణసిద్ధత్వేసతి బాధకత్వమ్ ఉపమానోపమేయసాధారణధర్మమ్' ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ప్రాణబాధకత్వేన) ఇత్యాది.

(స్వరూపనాశత్తై) ఎన్ఱతు, "అనన్య భోగ్యత్వహానియై" ఎన్ఱపడి.

[అనుకూల] శబ్దవివక్షితమ్ (అనుకూలవిషయమావతు) ఇత్యాది.

"పూర్వోక్త ప్రతికూల భిన్నత్వేసతి, శరీరవిశిష్టత్వావచ్ఛిన్న ప్రతిసంబన్ధితాకరాగ విషయత్వార్హత్వమ్ అనుకూలత్వమ్" ఎన్ఱపడి.

"అతత్-జ్ఞనుక్కు అనుకూలత్వేన భాసమానత్వేసతి బాధకత్వమ్ ఉపమానోపమేయ సాధారణ ధర్మత్వేన మూలవివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అతియోగ్యమాకైక్కు) ఇత్యాది,

వ్యా. — శాస్త్రవిహితతయా ప్రసిద్ధమానాన్దైయాలే, అనుకూలమ్ పోలే తోన్ఱియిరున్దు అత్తాపిన్నుడైయ అనన్య భోగ్యత్వరూపమాన స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కైయాలే.

“విషస్య విషయాణాం చ దూరమత్యన్తమన్తరమ్।

ఉపభుక్తంవిషం హన్తి విషయాః స్మరణాదపి॥” ౧

ఎన్ఱు, భుజిక్కవుమ్ వేణ్డాదే స్మరణమాత్రత్తాలుమ్ ముడిక్కైయాలే, “విషత్తిఱ్కాట్టిల్ విషయమ్ అతిక్రూరమ్” ఎన్నానిఱే.

అ.—విషయఙ్గళుక్కు విషసామ్యద్రష్టీకరణార్థమ్ విషాపేక్షయా ఆధిక్యత్తై ప్రతిపాదిక్కుమ్ ప్రమాణత్తై అరుళిచ్చెయ్గిఱార్. (“విషస్య” ౧) ఇత్యాది.

“అత్యన్తం దూరమన్తరమ్” ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

(అన్తరమ్)=భేదమ్.

అతావతు, “క్రౌర్యరూపవైలక్షణ్యమ్” ఎన్ఱపడి.

(“అత్యన్తందూరమ్” ౧) ఎన్ఱతు, “అతిశయితతమమ్” ఎన్ఱపడి.

(“విషయాః” ౧) ఎన్ఱివిత్తు సామాన్యేన విహితనిషిద్ధద్వయపరమ్.

“ఘ్నన్తి” ఎన్ఱు విపరిణామమ్ పణ్ణిక్కొళ్వతు.

(“అపి” ౧) శబ్దమ్, ఏవకారార్థమ్.

“స్మరణాదేవఘ్నన్తి” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ భుజిక్కైయై వ్యావర్తిక్కిఱతు.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (భుజిక్కవుమ్) ఇత్యాది.

అన్యత్ర స్మరణమాత్రత్తుక్కు బాధకత్వవిరహ ప్రత్యక్షమూలక విరోధత్తై (“అపి” ౧) శబ్దమ్ ద్యోతిక్కిఱతాయ్, “ఉపభుక్తం విషం హన్తి విషయాః స్మరణాదపి” ౧ ఎన్ఱు విభజ్య ఆమ్నానత్తాలే అవధారణమ్ అర్థికమాకవుమామ్.

ప్రథమపక్షత్తిలే విరోధమ్ ఆర్థికమ్.

౧౮౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(విపరీతజ్ఞానమ్)= భ్రాన్తిః.

౧॥

మూ·౧౮౪· అగ్నిజ్వాలైయై విళ్జ్గి విడాయ్ కెడ నినైక్కుమాప్పోలేయుమ్,

ఆడుకిఱ పామ్బిన్-నిழలిలే ఒదుఙ్గ నినైక్కుమాప్పోలేయుమ్,

విషయప్రవణనాయ్ సుఖిక్క నినైక్కై·

వ్యా.—౧౮౪. “ఇప్పడి వినాశకరమాన విషయఙ్గళిలే ప్రవణనాయ్ సుఖిక్క నినైక్కుమతు, విపరీతజ్ఞానకార్యమ్” ఎన్నుమత్తై ప్రమాణ ప్రసిద్ధదృష్టాన్తముఖేన అరుళిచ్చెయ్గిఱార్,

(అగ్నిజ్వాలైయై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

“ఆస్వాద్యదహన జ్వాలాముదన్యాశమనం యథా।

తథా విషయసంసర్గాత్ సుఖచిన్తాశరీరిణః॥’ ౨

ఎన్ఱుమ్,

‘విషయాణాం తు సంసర్గాత్ యోఽభిభర్తిసుఖం నరః॥

నృత్యత్పన్నగఫణినచ్ఛాయాయాం విశ్రమాయాశ్రయేతసః॥’

ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

తణ్ణీర్ కుడి విడాయ్పట్టవన్ విపరీతజ్ఞానత్తాలే

అ.—ఇత్తాల్ “ప్రసఙ్గ సఙ్గతి” ఎన్ఱు సూచితమ్.

“ఆస్వాద్య” ౨ ఇత్యాది ప్రథమోపాత్త శ్లోకత్తుక్కుమ్, మూలత్తిలే [అగ్నిజ్వాలైయై] ఇత్యాది ప్రథమవాక్యత్తుక్కుమ్, తన్త్రేణ అర్థమ్, (తణ్ణీర్ కుడి) ఇత్యాది.

“వచనత్తిలుమ్ వాక్యత్తిలుమ్ ఉపమానభూతన్నాన పిపాసితన్ అర్థసిద్ధన” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విడాయ్ పట్టవన్) ఎన్ఱతు.

“విపరీతజ్ఞానరూపత్వమ్ ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విపరీత) ఇత్యాది.

క్రమవిరోధ్యాకారయోగమ్ (తాప) ఇత్యాది.

౨॥

వ్యా.—తాపహేతువాన అగ్నిజ్వాలైయై విట్టుజ్జి తఱా-విడామ్ తీర నినైక్కుమాప్పోలేయుమ్;

ఆదిత్యకిరణఙ్గళాలే అతిమాత్రతప్తనానవన్ అన్ద తాపత్తై ఆఱ్ఱుమ్ నీర్క్కు, ‘నిழల్’ ఎన్ఱిఱమాత్రత్తై క్కొణ్డు ఆగామ్య నర్థత్తై నిరూపియాతే, అత్యన్తకుపిత మాయ్ పడత్తైపఱిత్తు నిన్ఱాదుకిఱ పామ్బిన్-నిழలిలే

వ్యా.—ఒళ్ళియ వినైకుమాప్పోలేయుమ్, ఇరుప్పతొన్ఱు,

బాధకమాన విషయఙ్గళై సుఖావహమాక భ్రమిత్తు అవఱ్ఱిలే ప్రవణనాయ్ అవఱ్ఱై యనుభవిత్తు [౫ సుఖిక్క నినైక్కుమతు” ఎన్ఱపడి.

౧౮౫. “విషయస్పర్శమ్ స్వరూపనాశకమ్;

విషయప్రవణనాయ్ సుఖిక్క నినైక్కుమతు, విపరీత జ్ఞానకార్యమ్’ ఎన్ఱిఱతై కీழ్ చ్చొల్లినిన్ఱతు!,

---

అ.—భ్రమహేతు తిరలత్వ శుక్లత్వాది సాధారణధర్మవా వివక్షైయాలే (జ్వాలా) శబ్దమ్

(“ఉదన్యా” ౧) ఎన్ఱిఱతు, “ఉదకేచ్ఛా” ఎన్ఱపడి.

“అశనాయోదన్యా ధనాయా బుభుక్షా పిపాసా గర్ధేషు” ఎన్ఱు కూడవత్తికే?

“(“సుఖచిన్తా” ౧ ఎన్ఱిఱ ఉపమేయానుగుణమా (“శమన” ౧) శబ్దమ్ శమనచిన్తాపరమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే [౧ (నినైక్కుమాప్పోలే) ఎన్ఱతు

ద్వితీయశ్లోకవాక్యఙ్గళుక్కు అర్థమ్ (ఆదిత్య) ఇత్యాది.

“ఛాయాశ్రయణ లిఙ్గత్తాలే నిదాఘార్తన్ అర్థసిద్ధన్” ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (అతిమాత్రతప్తనానవన్) ఎన్ఱతు.

(“విశ్రమాయ” ౨) ఎన్ఱిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్ (అన్ద-తాపత్తై ఇత్యాది.

“ఆగామ్యనర్థ నిరూపణాభావమూలక అపాతజ్ఞానహేతుకప్రవృత్తి ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరు చ్చెయ్కిఱార్, (నిழల్ ఎన్ఱిఱమాత్రత్తై) ఇత్యాది.

(“స్పృత్యతి” ౩) ఎన్ఱిఱవిత్తుక్కుమ్, (ఆడుకిఱ) ఎన్ఱిఱవిత్తు [౨౫ క్కుమ్, అర్థమ్, (అత్యన్త) ఇత్యాది.

సర్పసత్తాల్ సిద్ధమ్ కోపమ్.

“““వాక్యార్థయోస్సదృశయోరైక్యారోపో నిదర్శనా” ౪ ఎన్ఱు, యత్ తత్ శబ్దఙ్గళాలే సదృశవాక్యార్థ ద్వయత్తుక్కు ఐకత్వారోపమ్ నిదర్శనాలంకారమాన్నాలుమ్, వాచ్యసాదృశ్యత్వ-గమ్యసాదృశ్యత్వ-రూప అలంకారకత్వ్యన్వయ విభాగత్తిలే నిదర్శనాలంకారమ్ గమ్యసాదృశ్య తత్త్వాన్తర్భూతమాకైయాలే సాదృశ్యమ్ గమ్యమ్’ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే (ఒళ్ళియ నినైక్కుమాప్పోలేయుమ్) ఎన్ఱు, సాదృశ్యనిర్దేశమ్”

అ.—ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళవపఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నినైక్కుమా ప్పోలేయుమ ఇరుప్పతొన్ఱు) ఎన్ఱు.

శ్లోకఙ్గళిల్ ఉత్తరపూర్వార్థఙ్గళుక్కుమ్, మూలత్తిలే [విషయ ప్రవణనాయ్] ఇత్యాదిక్కుమ్, తన్త్రిణార్థమ (బాధకమాన) ఇత్యాది.

(“విషయసంసర్గాత్”) ౧ (“విషయాణాంతు సంసర్గాత్”) ౩

[విషయప్రవణనాయ్] ఇత్యేవదర్థమ్, (విషయఙ్గళై) ఇత్యాది. [౧౫ వినిస్వన్తీతి విషయాః;

“షిఙ్ బన్ధనే” ౫ ఎన్ఱు బన్ధకత్వరూపయోగార్థఫలితం బాధకత్వమ్.

(“సుఖచిన్తా” ౧) ఎన్ఱతు, “సుఖస్యచిన్తా” ఎన్ఱపడి.

“సమీపగమన మాత్రత్తిలే సర్పమ్ బాధిక్కుమాకైయాలే దృష్టాన్తత్తిలే ఆశ్రయణత్తుక్కు నివృత్తియిల్లామైయాలే, “విశ్రమాయాశ్రయేత” ౩ ఎన్ఱిఱవిడత్తిల్ “ఆశ్రయేత” ౩ ఎన్ఱిఱధాతువాలే ఆశ్రయణ చిన్తై లక్షణయా ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు’ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఒళ్ళియనినైక్కుమ్) ఎన్ఱాప్పోలే,

దార్ష్టాన్తికత్తిలుమ్, ‘సుఖమ్ నిష్పన్నమాక వివక్షిక్కప్పడామై యాలే “బిభర్తి” ౩ ఎన్ఱిఱవిత్తు ధారణచిన్తాపరమ్’ ఎన్ఱుమభి [౨౫ ప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే [సుఖిక్క నినైక్కై] ఎన్ఱతు” ఎన్ఱు తిరు పుళ్ళమ్ పఱ్ఱి (సుఖిక్క నినైక్కుమతు ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱతు.

౧౮౫.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (విషయ స్పర్శమ్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ అష్టా. ౭-౪-౩౪. ౩॥

౪॥ చన్ద్రాలోకే, శ్లో. ౪౫.

౫॥ ధాతుపాఠే, స్వాదౌ, ఉ. స. అనిట్.

మూ.—౧౮౪. అశుణవాముడియుమాప్పోలే,
భగవదనుభవైక పరనాయ్, మృదుప్రకృతియాయ్,
ఇరుక్కుమవర్ విషయదర్శనత్తాలే ముడియుమ్పడి.

వ్యా—“ఇవ్విషయస్పర్శమ్ వేణ్డా; [౫
భగవద్గుణఙ్గళిలే నైన్దిరుక్కుమవర్ ఇవనై
క్కాణవే ముడియుమ్” ఎన్గిఱార్ మేల్,
(అశుణవా) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.
అక్తావతు:—
“‘అశుణవా’ ఎన్గిఱ పక్షి అతిమధురమాన గాన
శ్రవణత్తాలే నెఞ్జు నీర్ ప్పణ్డమాయ్ ఇశక్కినదశైయిలే అతి
కఠినమాన పఱైయై అడిక్కక్కేట్టు ప్పట్టుక్కిడక్కుమా
ప్పోలే యాయ్త్తు,

అ—“విపరీతం జ్ఞానంయేస తత్ (విపరీతజ్ఞానమ్)=భ్రాన్తిజ్ఞాన
కారణమ్; తత్-కార్యమ్” ఎన్ఱపడి [౧౫
భ్రాన్తిజ భ్రాన్తియాక్రమమ్.
ఉత్తరవాక్యసంగతి, (ఇవ్విషయస్పర్శమ్) ఇత్యాది.
ఇత్తాల్, “‘విషయసంయోగరూప విషయస్పర్శమ్ సామాన్యతో
బాధకమ్’ ఎన్ఱు, కీళ్ చ్చొన్నతుక్కు ప్రకృతివిశేష విషయత్తిలే
స్పర్శనైరపేక్ష్యేణ దర్శనమాత్రత్తుక్కు బాధకత్వమ్ శొల్లుకైయాలే
‘ఉత్సర్గస్యాపవాదః క్రియతే’ గ ఎన్గిఱపడియే, అపవాదస్థలం”
ఎన్ఱు సూచితమ్.
“ఉపోద్ఘాతాపవాదాభ్యాం ప్రసంగానుప్రసంగతః। తత్తద్వ్యా
పగతత్వేన విచారాన్తరగున్మషేత్॥” ౨ ఎన్నక్కడవతిఱే?
మూలత్తిలే సాధారణధర్మమ్ అనుపాత్తమాకైయాలే [౨౫
అత్తైవివరిక్కైక్కు, ఉపమానత్తిల్-పడిన్దు యారుళిచ్చ్యమ్ కిఱార్, (అతిమధుర
మాన) ఇత్యాది.
(నీర్ ప్పణ్డమ్)=ద్రవద్రవ్యమ్.
(పఱై)=వాద్యమ్.
(పట్టుక్కిడక్కై)=ముడిన్దుక్కిడక్కై.

మూ—౧౮౬. “కాట్టిప్పడుం, ,, యోం!” ౩ ఎన్న
క్కడవతిఱే?.

వ్యా—భగవదనుభవమ్ ఒన్ఱిలుమే నత్-పరనాయ్,
తద్గుణరసత్తిలే నైన్దు, ఇతరవిషయఙ్గళిల్ ప్పేక శేట్కులుమ్
గాణ్దమ్ఎడి మృదు ప్రకృతియాయిరుక్కు. ఇవర్ భగవదేక
భోగత్వరూప స్వరూపనాశకఙ్గళాన విషయఙ్గళైక్కణ్డ
మాత్రత్తిలే యేజ్ఞి ముడియుమ్ పడి” ఎన్నై,
౧౮౬.—ఇవ్వర్థత్తై ఆప్తవచనత్తాలే ఇశై [౧౦
పిక్కిఱార్, (“కాట్టి”౩) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—“భగవదనుభవః విత్తః పరః ముఖ్యః యస్య” ఎన్ఱు, విగ్రహాన్తై
యుట్కొణ్డు (భగవదనుభవమ్) ఇత్యాది.
“నైన్దునైన్దు” ఠ ఎన్గిఱవిత్తై యుట్కొణ్డు అనన్తర కర్తక
తాత్పర్యమ్, (తద్గుణ) ఇత్యాది. [౧౫
మృదుత్వతాత్పై, (ఇతర విషయఙ్గళిల్-పేర్) ఇత్యాది.
(మాణ్డమ్పడి) ఎన్ఱతు “మంయఙ్గుమ్పడి” ఎన్ఱపడియ్,
“మాళ్కైక్కుమ్పడి” ఎన్ఱపడి.
(ప్రకృతి)=స్వభావమ్.
(ఏజ్ఞి)=దుఃఖిత్తు. [౨౦
“అత్ర అతిమధురవిషయ రసికత్వేనతి, తదనుభవకాలీనయా
దృష్టికక్రూరవిషయ సాక్షాత్కారాధీన వినాశవత్త్వమ్ ఉపమానో
పమేయ సాధారణధర్మమ్” ఎన్ఱు సూచితమ్.
౧౮౬.—“‘ఇతు ఉల్లోకమ్’ ఎన్నుమ్ శక్కనిరాసార్థమ్
స్వానుభవసాక్షికత్వదర్శి సూక్తిరూప ప్రమాణోపాదానమ్’ ఎన్ను
మభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వర్థత్తై) ఇత్యాది.
(ఇశైవిక్కై)=సంవదిప్పిక్కై.
ఉపాత్తప్రమాణభఙ్గత్తుక్కు అపేక్షితాం శఙ్గళోదేమాడ అర్థమ్,
(అక్తావతు) ఇత్యాది.
“ఆవి” ౧=ప్రాణః;
“మనస్సు” ఎన్ఱపడి.

విశద్దోషో నభిజ్ఞాస్తు కేవలం నాస్తికా ఇవ। అభిజ్ఞాస్తు భవన్త్యేతే ఆస్తికా నాస్తికాః స్వయమ్॥. ఉపదేశాదిసైత్రం పూర్వోక్తం వివర్గ్యక కథమప్యసా।

మూ.—౧౮౭. అజ్ఞానాన విషయప్రవణర్ కేవల నాస్తికనైప్పోలే;

వ్యా.—అతావతు:—

"అల్పరసఙ్గళాయ్, అనేకవిధఙ్గళా యిరుక్కుమ్ దుర్విషయఙ్గళైక్కాట్టి అవఱ్ఱోడు పొరున్దాతపడియాయ్ అవర్గళుక్కు ప్రాప్తిక్కాననిలత్తిలే యిరుక్కై క్కిడాన పాపత్తై ప్పణ్ణినవర్గళ్ ముడిక్కు ప్పోర్ కిఱార్గళో!" ఎన్నపడి.

౧౮౭.—ఏవం భూతవిషయదోషత్తై యఱియామైయాలే ఇతిలే ప్రవణరా మవర్గళుక్కుమ్, ఇత్తైయఱిన్దువైత్తే ప్రవణరామవర్గళుక్కుమ్, వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (అజ్ఞానాన) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—"తిన్దైక్కు" = దుఃఖిక్క,
"ఐవర్" = పఞ్చేన్ద్రియఙ్గళ్,
"తున్బమ్" = బాధకమ్,
"ఇన్ బిన్బమ్" = అల్పసుఖత్తై,
"పలకాట్టి" = బహువిధమాక క్కాట్టి,
"పావియెన్నై" = పాపియాన వెన్నై,
("పడుప్పారో?" = "ముడిప్పారో?" ఎన్నపడి.
ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్పరసఙ్గళాయ్) ఇత్యాదినా.
"పల" = ఎన్ఱతు, "పలవిధమాన విషయఙ్గళై" ఎన్నపడి.
"అవితిన్దైక్కు" ఇత్యాదియాల్ ఫలితమ్, (దుర్విషయఙ్గళై) ఎన్ఱతు.
ప్రకరణానుగుణమాక "పావ" శబ్దార్థమ్, (అవఱ్ఱోడు) ఇత్యాది.
౧౮౭—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఏవంభూత) ఇత్యాది.
"విషయదోష ప్రసంగాత్ తత్-జ్ఞానాజ్ఞాన సహకృత తత్-ప్రావణ్యవాన్ కళుక్కు పరస్పరముణ్డాన ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళై ప్పెల్లైయాలే ప్రసంగసఙ్గతి" ఎన్నపడి.

౧। శ్రీ. ౫౫౧, ౩వ నోట్టు.
31-7-1900.

మూ.—జ్ఞానవానాన విషయ ప్రవణర్ ఆస్తిక నాస్తికనైప్పోలే.

వ్యా.—(అజ్ఞానాన విషయప్రవణ) రాకిఱార్,
విషయఙ్గళినుడైయ దోషభూయస్త్వత్తైయుమ్, స్వరూప విరుద్ధత్తైయుమ్, అఱియాతే, అవఱ్ఱైయాసై ప్పట్టు మేల్ విఴుకిఱవర్.
(కేవలనాస్తిక) రాకిఱార్,
ధర్మాధర్మ పరలోక చేతనేశ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్య బుద్ధియొన్ఱు, మిన్ఱి, క్కే స్వైరసంచారపరరాయ్ త్తిరికిఱ శుద్ధనాస్తికర్.
(జ్ఞానవానాన విషయప్రవణ) రాకిఱార్,
విషయఙ్గళినుడైయ దోషముష్టత్తైయుమ్, స్వరూప విరుద్ధత్తైయుమ్, అఱిన్దువైత్తే, అవఱ్ఱై విరుమ్బి మేల్ విఴుకిఱవర్.

అ.—ప్రకరణానుగుణమాక [అజ్ఞ] శబ్ద వివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విషయఙ్గళినుడైయ) ఇత్యాదినా.
దోషఙ్గళ్, అల్పాస్థిరత్వాదికళ్.
స్వరూపవిరుద్ధత్తై, అనన్య భోగ్యత్వహాని హేతుత్వమ్.
ధర్మమ్, నిత్యనైమిత్తికాదికళ్.
అధర్మమ్, అభక్ష్య భక్షణాదికళ్.
పరలోకమ్, స్వర్గ నరకాదికళ్.
చేతనర్, దేహాతిరిక్త నిత్యాత్మాక్కళ్.
ఈశ్వరన్, సర్వధర్మారాధ్యత్వాది విశిష్టనాన సర్వనియన్తావానవన్.
(ఆది) శబ్దత్తాలే గుణవిగ్రహపత్నీ పరిజనాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.
[కేవల] శబ్దార్థమ్, (ఒన్ఱు, మిన్ఱి, క్కే) ఎన్ఱతు.
శాస్త్రప్రామాణ్యబుద్ధి విరహఫలితమ్, (స్వైర) ఇత్యాది.
స్వైరచారమ్—కామచారమ్.
శుద్ధత్వమ్, ఆస్తికత్వాసమానాధికరణత్వమ్.
ప్రకరణానుసారేణ [జ్ఞాన] శబ్దవివక్షితమ్, (అఱిన్దువైత్తు) ఎన్ఱతు,

మూ. — ౧౮౮. కేవలనాస్తికస్తై త్తిరుత్తలాప్;

వ్యా — (ఆస్తికనాస్తిక) న్నాకిఱాళ్,

ధర్మాధర్మాది సకల ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తై "ప్రమాణమ్" ఎన్ఱు, ఇశై్నైయాలే "ఆస్తికర్" ఎన్ఱు, [౫ శొల్లలామ్ పడియిరుప్పానాయ్,

అన్తశాస్త్రమర్యాదైయిల్ అడజ్గాతే తోన్ఱిత్తోన్ఱు చ్చెయ్తుతిరికైయాలే నాస్తికసమనాయిరుక్కుమవన్.

౧౮౮. — "దృష్టాన్తభూతరాన ఇవర్ క్కళిరువర్ [౧౦ క్కుమ్ విశేషమెతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కేవల ఇత్యాదియాలే.

అతావతు: —

"శాస్త్రత్తై ఇశై' ఎన్ఱు, తోన్ఱిత్తోన్ఱు చ్చెయ్తు తిరికిఱవనై శాస్త్రాస్తిక్యమ్ పిఱక్కైక్కు ఉఱుప్పాన ఉపదేశజ్గళైప్పణ్ణి విధినిషేధవశ్యనామ్ పడి తిరుత్తలామ్;

అ. — "ఆస్తికశ్చాసౌనాస్తికశ్చ" ఇతి విగ్రహే, శజ్ఞుమజ్ఞాదివత్ సమాసః.

"ఆస్తికత్వనాస్తికత్వ యోర్విరోధాత్. ప్రథమశ్రుత [ఆస్తిక] శబ్దముఖ్యత్వానుగుణమాక జఘన్యనాస్తికశబ్దమ్, తత్ - సదృశ [౨౦ లక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మాధర్మాది సకల) ఇత్యాది.

(శాస్త్రమర్యాదైయిల్) ఎన్ఱతు, "శాస్త్రబోధిత ప్రవృత్తినివృత్తికళిలే" ఎన్ఱపడి.

౧౮౮ — "దార్ష్టాన్తికత్తిలే అతిదేశార్థదృష్టాన్త భూతర్కళుక్కు వైషమ్య. ప్రతిపాదకమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (దృష్టా) ఇత్యాది.

(ఇవర్ క్కళిరువర్ క్కుమ్) ఎన్ఱతు, "కేవలనాస్తికనుక్కుమ్, ఆస్తికనుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

(శాస్త్రాస్తిక్యమ్) — శాస్త్రప్రామాణ్య బుద్ధిః

మూ. ఆస్తికనాస్తికనై ఒరునాళుమ తిరుత్తవొణ్ణాతు.

వ్యా - శాస్త్రాస్తిక్యముడైయనాయ్, తత్ ప్రతిపాద ప్రమేయజ్గళైయుమ్ అఱిన్దువైత్తు, పాపభయమిన్ఱియే నాస్తికవత్ స్వైరమ్ సఞ్చరిక్కుమవనై శొల్లియతిక్కు త్తిరుత్తొణ్ణామైయాలే ఉపదేశముఖత్తాల్ ఒరునాళుమ్ తిరుత్తవొణ్ణాతు" ఎన్ఱై.

ఇత్తాల్, "అజ్ఞనాన విషయప్రవణనై, విషయ [౧౦ దోషాద్యుపదేశముఖత్తాలే పరక్తనాక్కుమ్పడి తిరుత్తలామ్

జ్ఞానవానాన విషయప్రవణనై, విషయ దోషాదికళై వ్యక్తమాక అఱిన్దువైత్తే ప్రవర్తిక్కుమవనాకైయాలే తదుపదేశత్తాల్ ఒరునాళుమ్ తిరుత్తవరితు" ఎన్ఱతాయిత్తు.

"అజ్ఞస్సుఖమారాధ్య స్సుఖతరమారాధ్యతే [౧౫ విశేషజ్ఞః। జ్ఞానలవదుర్విదగ్ధం బ్రహ్మాపినరం న రఞ్జయతి॥" ఎన్నక్కడవతిఱే?

అ. — (తత్ప్రతిపాద్య ప్రమేయజ్గళ్) — ధర్మాధర్మాదికళ్;

(శొల్లి ... తిరుత్తొణ్ణామైయాలే) ఎన్ఱతు, "ప్రాప్తిజ్ఞాపకమాయ్, ఇదమ్పుఱ, జ్ఞాపనీయమాయ్, ఇరుప్పతొన్ఱిల్లామై [౨౦ యాలే" ఎన్ఱపడి.

(ఉపదేశమ్) — అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్.

ఇత్తాల్, "ఉపదేశాధీన శాస్త్రీయ విధినిషేధ వశ్యతాకత్వ తదభావజ్గళ్ దృష్టాన్తభూతర్కళుక్కు మిథోవైషమ్యమ్" ఎన్ఱు, శొల్లిత్తు. [౨౫

ఏతదనుగుణమాక దార్ష్టాన్తికర్ పక్కల్ అతిదేశమ్ మూలాభిప్రేతమాకైయాలే అతైదర్శిప్పిక్కిఱార్. (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

దృష్టాన్తత్తిల్ విధినిషేధవశ్యతాస్థానత్తిలే దార్ష్టాన్తికత్తిలే విరక్తి.

ఉత్తరత్తిల్ నీతిజ్ఞసంవాదమ్, ("అజ్ఞస్సుఖమ్" ౧) ఇత్యాది.

("అజ్ఞః" ౧) — గుణదోషవివేకహీనః,

("ఆరాధ్యః" ౧) — గుణదోష వివేచనేన రఞ్జనీయః;

మూ.—౧౮౯. ఇవై ఇరణ్డుమ్ స్వరూపేణ ముడికుర మఱవన్నిఱ్కే,

వ్యా.—ఆక్తైయాల్, “అవనిలుమ్ ఇవర్ [అ సకృష్టతమర్” ఎన్ను, కరుత్తు.

౧౮౯.—[౧౮౯] (తన్నైత్తానే) ఎన్ఱి,అవాక్యత్తిల్ స్వరూప నాశకజ్గళాకచ్చొన్న అహంకారత్తుక్కుడైయ వుమ్, విషయజ్గళిల్ప్రైయుమ్, క్రౌర్యత్తైతనిత్తనియే అరుళిచ్చెయ్ కార్ కీళ్;

ఉభయత్తుక్కుమ్ ఉత్కృష్టారు క్రౌర్యవిశేషత్తై తన్త్రేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవై) ఎన్ను, తుడజ్గి.

అ.—తజ్ఞనమానత్తు, పూర్వ విలక్షణ ప్రవృత్తి నివృత్తిహేతు క్రియత్వాదనమ్;

(“జ్ఞానవతే” ౧) సతి (“తుర్వదర్థత” ౧)—అజ్ఞతుల్యమ్.

“జ్ఞానవత్త్వేపి తత్-ఫలభూతవైరాగ్యాది శూన్యమ్” ఎన్ఱపడి.

ఇతిల్ పూర్వార్థ ప్రథమపద ఉత్తరార్ధజ్గళిలే తాత్పర్యమ్,

వైషమ్యోక్తియాల్ ఫలితమ్, (అక్తైయాల్) ఇత్యాదినా.

౧౮౯.—సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (తన్నైత్తానే) ఇత్యాది.

సంగతి, (ఉభయత్తుక్కుమ్) ఇత్యాది.

“అగ్నిస్పర్శతుల్యత్వ-విషస్పర్శతుల్యత్వ-రూప అసాధారణ క్రౌర్యజ్గళై విభిన్నవాక్యజ్గళాలే ప్రతిపాదిత్త ప్రసంగత్తాలే,

సాధారణక్రౌర్యత్తై ఒరువాక్యత్తాలే ప్రతిపాదిక్కైయాలే,

ప్రసంగసంగతి” ఎన్ఱపడి.

అసాధారణ వైశద్యోక్త్యనన్తరత్తిలే సాధారణ వైశద్యోక్తికట్టు నకియాలే,

ఇప్పుమ్ అసాధారణ క్రౌర్యోక్త్యనన్తరత్తిలే సాధారణక్రౌర్యమ్ కజ్ఞాస్సరూపమిత్తే!.

(తనిత్తని) ఎన్ఱతు, “విభిన్నవాక్యజ్గళాలే” ఎన్ఱపడి.

(తన్త్రేణ) ఎన్ఱతు, “ఏకవాక్యేన” ఎన్ఱపడి.

“కీళ్ (తదుభయకార్యమాన భాగవతాపచారమ్) ఎన్ను, కార్యకారణ భావరూపసంగతియుమ్ సూచిత్తై” ఎన్ను, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—భాగవతవిరోధత్తైయుమ్ విళైక్కుముడికుర మ్.

వ్యా.—అతావతు:—

“ఉక్తదోష యుక్తమాన ఇవ్వహంకారముమ్, విషయ ప్రావణ్యముమ్, ఆకిఱ ఇవ్విరణ్డుమ్, తాన్తాన [అ వాకారత్తాలేనిన్ను, నశిప్పిక్కుమళవన్నిఱ్కే,

అ.—“(ఇవ్విరణ్డుమ్) ఎన్ఱతు, ప్రధాన ప్రకృతజ్గళాన అహంకారాదికళై పరామర్శిక్కిఱత్తన్తు,

ప్రతిపాల విషయాదికళై పరామర్శిక్కిఱత్తన్తు:

అతిల్, (ఇవై) ఎన్ఱ ఇదమ్ శబ్దముమ్ తద్దోషయుక్తపరామర్శి” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉక్తదోష) ఇత్యాది.

“[విరోధత్తైయుమ్ విళైత్తు] ఎన్ఱి,ఉత్తర విశేషణసాహచర్యత్తాలే (స్వరూపేణ) ఎన్ఱి,ఇవిత్తువుమ్ నాశకత్తుక్కు విశేషణమల్లత్తు,

వాక్యవిశేషణమత్తు,” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్తాన) ఇత్యాది.

[రూప] శబ్దమ్ ఆకారవాచకమ్.

(తాన్తాన) ఎన్ఱతు, “స్వాసాధారణమాన” ఎన్ఱపడి.

అతావతు, అహంకారత్వముమ్, విషయ ప్రావణ్యత్వముమ్.

ఇత్తాల్ క్వచిదద్వారక నాశకత్వమ్ శొన్నపడి.

ఎ. అ—౧౮౯. (తాన్తానవాకారత్తాలే) ఎన్ఱతు “అనన్యార్హ శేషత్వ-అనన్య భోగ్యత్వ-జ్ఞానిసమైయా ఫలోపధానత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాయుమ్,

నరకాదిదుఃఖానుభవ మాత్రహేతువాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాయుమ్, ఇరుక్కుమ్ తాన్తాన వాకారత్తాలే” ఎన్ఱపడి.

(నిన్ను, నశిప్పిక్కుమళవన్నిఱ్కే) ఎన్ఱతు, “ప్రతిబన్ధకత్వమ్ శక్తినాశకత్వ మాత్రైయాలే, యావత్ సమవధానమ్ అనన్యార్హ శేషత్వ-అనన్యభోగ్యత్వ-శక్తికత్తైయుమ్, భగవదనుగ్రహ ప్రతిబన్ధ నిగ్రహద్వారా భగవదనుగ్రాహ్యతా శక్తియైయుమ్, నశిప్పిక్కుమాత్రమన్నిఱ్కే” ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—భాగవతాపచారమాక్కిల మహానర్థత్తైయుమ్ విళైత్తు 'స్వరూపనాశత్తైయుమ్ పణ్ణుమ్'' ఎన్నై,

(స్వరూపేణ) ఎన్నతు,

"స్వేనరూపేణ'' ఎన్నపడి. [౫

అ.—"స్వరూపేణ నాశకత్వాపేక్షయా భాగవతాపచారద్వారక నాశకత్వమ్ న్యూనమాన్నాల్. పృథగుక్తియైయక్కమ్ ప్రసక్తిక్కుమాకై యాలే పృథగుక్తిసామర్థ్యత్తాలే క్రౌర్యాతిశయ మభిప్రేతమ్'' ఎన్ను, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మహానర్థత్తైయుమ్) ఎన్ను,

మూలత్తిలుమ్, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, చకారమ్ భిన్నక్రమమాయ్ "విళైత్తుమ్'' ఎన్ను అన్వయిప్పతు.

"[స్వరూప] శబ్దమ్ ధర్మిపరమాన్నాల్, తద్ద్వారక నాశకత్వముమ్, ధర్మిస్వరూపగతమాకైయాలే వ్యావర్తకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపేణ) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—ఇప్పాత్రమాక్కిల్, వహ్నిసమవహిత దాహప్రతి [౧౫ బన్ధకమణ్యుపనయనానన్తరం జాతఙ్గళాన వహ్నియిన్నుడైయదాహకత్వ శక్తికళిన్నుడైయ పరంపరైయాలే దాహఫలోపధాన మున్డాకిఱాప్పోలే,

అహంకార విషయ ప్రావణ్యత్తాల్ ఒరుకాల్ మాఱుమాకిల్, అప్పోతు భగవదనన్యార్హ శేషత్వ-అనన్యశరణత్వ-భగవదనుగ్రాహ్యతా శక్తికళాలే తత్తత్-ఫలోపధానఙ్గళ్ ఉణ్డాకక్కూడుమాయిన్నాయిటు? [౨౦

(భాగవతాపచారమాక్కిల మహానర్థత్తైయుమ్ విళైత్తు స్వరూపనాశత్తైయుమ్ పణ్ణుమ్ ఎన్నై) ఎన్నతు,

"సదతిక్రమమహోనామో హి సన్త్యజా నైవహీయతే।

సవతిక్రమదగ్ధానాం సర్వంభవతినిష్ఫలమ్॥

సమూలఘాతమఘ్నన్తి నాత్రైకింఫలంభవేత్॥'' ౧ ఎన్నుమ్,

"పూజనాద్విష్ణుభక్తానాం పురుషార్థోస్తి నేత [రః?] శః।

తేషువిద్వేషతః కించిత్ నాస్తి నాశనమాత్మనః॥'' ౨ ఎన్నుమ్,

శొల్లుకిఱపడియే,

భాగవతాపచారమ్, అతిక్రూరభగవన్నిగ్రహ జననద్వారా కాలాన్తరత్తిలేయావతు, శేషత్వాది ఫలోపధానత్తుక్కు స్వరూపయోగ్యతా

వ్యా.—అహంకారాదికళిలే ప్రవణనానాలుమ్ వరవట్టతే, భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినాలుమ్ భగవన్నిగ్రహమ్.

అ.—అజ్ఞానత్తు, భాగవత విరోధజనకత్వేనవన్ని, కేట్, [౫ అహంకారత్వేననాశజనకత్తై'' ఎన్నపడి.

మూలాభి ప్రేతమాన అతిశయత్తై ఇత్తైవిక్కిఱార్, (అహంకారాదికళిలే) ఇత్యాదినా.

ఎ. అ.—రూపమాన భగవదభిమతి విశేషవిషయతారూప అస్య సత్తైక్కు నాశకమాకై, యాలే, అహంకార విషయ ప్రావణ్యత్తి [౧౦ ల్లుమ్, అన్తభాగవతాపచార కారణత్వమాక్కిల ఇతరసాధారణా కారిత్తాలుమ్ నిన్ను, అన్తభాగవతాపచారత్తై విళైత్తు, అత్తాల్ ఉణ్డాన భగవన్నిగ్రహవిశేషత్తాలే కాలాన్తరత్తిలుమ్ మాడశేషత్వాది ఫలోపధానాత్మక ఉజ్జీవనత్తుక్కు యోగ్యతైయిల్లాతపడి భగవదభిమతి విశేష విషయతారూప స్వరూపసత్తైయైయుమ్ నశిప్పిక్కుమ్' ఎన్నై'' ఎన్నపడి.

"భాగవతాపచారత్తైయొళ్ళియుమ్ అహంకార విషయ ప్రావణ్యత్తాల్ భగవన్నిగ్రహహేతువాయిరుక్క, అతుక్కదు భాగవతాపచారహేతువైయాల్ వరుమ్ స్వరూపనాశకత్వత్తుక్కు విశేషమాకు?'', ఎన్నిల అరుళిత్తైయిలే,

"నత్వానత్య భగవన్నిగ్రహ ద్వారకత్వమంశేషమ్'' ఎన్ను [౨౦ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అహంకారాదికళిలే) ఇత్యాదియాలే

(ఇతే) ఎన్నతు, "పద్మకోటిశతేనాపినక్షమామి'', ౧

"కల్పకోటిశతం ప్రాప్యనైవమామపితోషయత్'' ౨ ఇత్యాది ప్రమాణ ప్రసిద్ధిగైప్పతి॥ [౨౫

ఇత్తాల్, I. "అహంకారాదికళాల్ భాగవత విరోధాద్వారక మాకవన్న భగవన్నిగ్రహమ్,

అనుశయ ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళాలే వినాశ్యఙ్గళాయిరుక్కైయాలే,

అతు కాలాన్తర భావిశేషత్వా జీవనస్వరూపయోగ్యతారూప తద్విషయక భగవదభిమతిక్కు నాశకమల్లామైయాలేయుమ్,

II. భాగవతవిరోధ ద్వారకఙ్గళాన భగవన్నిగ్రహమ్,

మూ.—౧౯౦. నామరూపఙ్గళై యుడైయరాయ్ భాగవత విరోధమ్ పణ్ణిప్పోరు మవర్కళ్ దగ్ధపటమ్పోలే.

వ్యా.—౧౯౦. "అవ్వాల్, భాగవతవిరోధమ్ విళైన్దపోతే స్వరూపనాశమ్ పిఱక్కుమాకిల్,

భాగవత విరోధత్తైప్పణ్ణి ప్పోరానిఱ్చ్చేయ్తే స్వరూపానురూపమాన నామరూపఙ్గళై యుడైయరాయ్ కొణ్డిరుక్కి-ఱపడి ఎఙ్ఙనే!" ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామరూపఙ్గళై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౧౯౦ ఉత్తరవాక్య సఙ్గతి, (అవ్వాల్) ఇత్యాదినా.

"ప్రత్యక్షవిరోధత్తైక్కొణ్డు పూర్వోక్తార్థాక్షేపణ ఉత్థానాదాక్షేప సంగతి" ఎన్నప్పడి

"మూలత్తిలే, [నామరూప] శబ్దఙ్గళుక్కు విశేషపరత్వమ్, సామాన్య పరత్వే ప్రయోజనమిల్లామైయాలే ఆవశ్యకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపానురూపమాన) ఇత్యాది.

---

౨ అ.—"బ్రహ్మహత్యాదిపాపానాంక్వచి ద్దృష్టాదనిష్కృతిః।

బ్రహ్మద్విషికృతఘ్నేషు దవాస్తి కేనాపినిష్కృతిః" ౧ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే.

ప్రాయశ్చిత్తావినాశ్యమాయ్ యావదాత్మ భావియాక అనుభవిక్కవేణ్డుమతాయ్ ఇరుక్కైయాలే,

అతు కాలాన్తరభావి ఉజ్జీవనస్వరూప యోగ్యతారూప భగవదభిమతి విశేషత్తుక్కు నాశకమాయ్యాలే,

తద్ద్వారా అహంకారాదికళుక్కుణ్డాన స్వరూపనాశకత్వమ్ అత్యన్తప్రమాణమ్" ఎన్ఱుతాయ్త్తు.

౧౯౦. (స్వరూపానురూపమాన) ఎన్నత్తు, "భగవదభిమతత్వరూప స్వరూపానురూపమాన" ఎన్నప్పడి.

(తదనుగుణమాన రూపత్తైయుమ్) ఎన్నత్తు, "అస్యవైష్ణవత్వానుగుణమాన తిరుమణ్కాప్పు, తిరువిలచ్చినై, తిరుమణిత్తావడమ్, ముత్రాన్నవేషత్తైయుమ్" ఎన్నప్పడి.

(అహంకారాదివశ్యరాయ్) ఎన్దిల (అది) శబ్దత్తాలే విషయప్రావణ్య పరిగ్రహమ్.

వ్యా.—అర్థావత్తు:—

"వైష్ణవత్వచిహ్నమాన దాస్యనామత్తైయుమ్, తదనుగుణమాన రూపత్తైయుమ్, ఉడైయరాయ్కొణ్డు ఉళ్ళ్పేరువత్తైయుమ్నిర్కే, అహంకారాది వశ్యరాయ్, భాగవతర్కళ్-తిఱత్తిలే విరోధత్తైప్పణ్ణి ప్పోరు మవర్కళ్,

ఉరుమళైయ వెన్దిరుక్కచ్చెయ్తే ఉరువుడైత్తుప్పోకే తోఱ్ఱియిరుక్కుమ్ దగ్ధపటత్తోడుసదృశర్" ఎన్నై

అ—"తన్నామవహనంచైవ" ౨ ఎన్ది, విత్తైప్పల్మా (వైష్ణవత్వచిహ్నమాన) ఎన్ఱత్తు

(దాస్యనామత్తైయుమ్) ఎన్నత్తు, "దాస్యప్రయుక్త నామత్తైయుమ్," ఎన్నప్పడి.

(తదనుగుణమాన రూపత్తైయుమ్) ఎన్నత్తు, "వైష్ణవత్వానుగుణమాన తిరువిలచ్చినైయైయుమ్ తిరునామపుణ్డ్రాదికళైయుమ్" ఎన్నప్ప

భాగవత విరోధహేతుత్వ వ్యఞ్జకప్రథమ నిర్దేశసామర్థ్యత్తాలే, [నామరూపఙ్గళై ఉడైయరాయ్] ఎన్నత్తు.

"'నామరూపమాత్రఙ్గళై' ఎన్ఱు, అవధారణ గర్భమాయ్, అత్తాలే అన్యశంసన్నై వ్యవచ్ఛేదిక్కుతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉళ్ళ్పేరువత్తై) ఇత్యాది.

(అహంకారాది) ఇతి (ఆది) శబ్దమ్, విషయపరమ్.

"'భాగవతేష్వసౌ విరోధః (భాగవతవిరోధః)' ఎన్ఱు తృతీయాసమాసమ్ భాగవతర్కళుక్కు విరోధమ్ కిడైయామైయాలే అసంగతమాకై

'భాగవతేషువిరోధః (భాగవతవిరోధః) ఎన్ఱు, సప్తమీసమాసమ్ ఉచితమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భాగవతర్-తిఱత్తిలే) ఎన్నత్తు

(విరోధమ్)=వైరమ్.

(ఉరువుడైత్తుప్పోకే) ఎన్నత్తు, "యథాపూర్వం స్వరూపత్తైయుడైత్తాన్నదుపోలే" ఎన్నప్పడి.

---

౨. అ.—(దగ్ధపటత్తోడు సదృశర్ ఎన్నై,) ఎన్దిలివిడత్తిల్

"దగ్ధపటో యథావత్ పటాకారోప్యనర్థకః। భగవద్ద్రోహనిర్దగ్ధాస్తథా భాగవతద్రుహః" ౩ ఎన్దిల వచనమ్ అనుసన్ధేయమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥

మూ.—౧౯౧· మడిప్పుడవై వెన్దాల్, ఉణ్డైయుమ్ పావుమ్, ఒత్తుక్కిడక్కుమ్;
శాన్ఱడిత్తవాతే పఱన్దుపోమ్.

వ్యా.—౧౯౧. దగ్ధపటత్తిల్-పడిత్తన్నై దర్శిప్పి [అ శిక్కిఱార్ మేల్, (మడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అర్థావళు:—

‹‹తట్టిమడిత్తిరుక్కిఱ పుడవైయానతు, తట్టురువ ఎఙ్గుమ్ వెన్దుకిడక్కచ్చెయ్తే, ఉణ్డైయుమ్, పావుమ్, మున్బుపోలే ఒత్తిరుక్కుమ్;

ఒరుకాన్ఱువన్దు శిత్తలవడిత్తవాతే ఉరుకాణ వొణ్ణాతపడి పాఱిప్పఱన్దుపోమ్'' ఎన్నై,.

అప్పడియే, ‹‹అపచారాగ్ని దగ్ధరాయ్వైత్తు నామ రూపఙ్గళోడే యిరుక్కిఱ అవర్కళుమ్ భగవన్నిగ్రహవిశేష త్తాలే పాఱవడియుణ్డు ఉరుమాయ్న్దుపోవర్కళ్'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—౧౯౧· (తట్టురువ) ఎన్ఱతు, మడిప్పినాలుణ్డాన తట్టుక్కళ్ ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ శెల్లుమ్పడి'' ఎన్ఱపడి.

(పాఱి) ఎన్ఱతు "ఓడి" ఎన్ఱపడి.

(ఉణ్డై)=కుఱుక్కిఴై.

(పావు)=నెట్టిఴై.

దృష్టాన్తత్తిల్ శొన్నధర్మత్తుక్కు ప్రతిబింబమాన దార్ష్టాన్తిక ధర్మమ్, (అప్పడియే) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—౧౯౧. (ఉణ్డై)=కుఱుక్కిఴై.

(పావు)=నెట్టిఴై.

(అపచారాగ్ని) ఎన్ఱు, అపచారత్తై అగ్నియాకచ్చొల్లిన్ఱతు,

"ఘ్నన్తం శపన్తం పరుషంవదన్తం యో బ్రాహ్మణం నప్రణ మేద్యథార్హమ్। సపాపకృత్ బ్రహ్మదవాగ్నిదగ్ధో వధ్యశ్చ దణ్డ్యశ్చ నచా స్మదీయః॥" ౧ ఎన్గిఱ ప్రమాణత్తై యఱిక్క.

(పాఱవడియుణ్డు) ఎన్ఱతు, ‹‹స్వరూపనాశ సత్తామాత్ర శేషరాక వడియుణ్డు" ఎన్ఱపడి

మూ.—౧౯౨. ‹‹ఈశ్వరన్ అవతరిత్తుప్పణ్ణిన ఆనైత్తొழிల్కళెల్లామ్,

వ్యా.—౧౯౨. ‹‹భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినాల్ [అ ఈశ్వరన్ అసహమాననాయ్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్ఱు మత్తై ఆప్తవచనత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఈశ్వరన్ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అర్థావళు:—

‹‹సంకల్పమాత్రత్తాలే సర్వత్తైయుమ్ నిర్వహిక్కవల్ల సర్వశక్తియాన సర్వేశ్వరన్, తన్నైయ ప్రియమాకి, ఇతర సజాతీయనాయ్ అవతరిత్తు, కైతొడనాయ్ నిన్ఱు, శెయ్త హిరణ్య రావణాది నిరసనరూపాద్యతిమానుష చేష్టితఙ్గళెల్లామ్,

అ.—ఇఙ్గే, "దగ్ధః ఖలుశటోయద్వత్ పటాకారోఽప్యనర్థకః॥ ౧౫ భగవద్ద్రోహదగ్ధాశ్చతథా భాగవతద్రుహః" ౨ ఎన్గిఱ అర్థమ్ వివక్షితమ్

౧౯౨.—ఉత్తర వాక్యావతారికై, (భాగవతాపచారమ్) ఇత్యాది.

ఇతునైష్ణవ వైష్ణవసాధారణమాకిల్ అవైష్ణవ విషయమాకిల్. [ఈశ్వర] శబ్దతాత్పర్యమ్, (సంకల్ప) ఇత్యాది.

(కైతొడనాయ్) ఎన్ఱతు, కాయికయుద్ధాది వ్యాపారయుక్తనాయ్'' ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—౧౯౨. (ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమ్ ఎన్నుమత్తై) ఎన్ఱతు, ‹‹భాగవతాపచారత్తుక్కు ఉచితమాన స్వరూపనాశన పూర్వక యావదాత్మభావి నరకపాతనరూప దణ్డత్తైప్పణ్ణుమ్' ఎన్నుమత్తై'' ఎన్ఱపడి.

(ఆప్తవచనత్తాలే) ఎన్ఱతు, "భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళ్-విషయత్తిల్ ఎమ్బెరుమానుక్కు ఉణ్డాన శీఱ్ఱత్తై-మిక్కవుమ్ యావనుడైయ వృత్తివిశేషఙ్గళాలే దర్శిప్పిక్కిఱ ఆప్తవచనత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

ఈశ్వరనుడైయ రోషాధిక్యత్తుక్కు అవనుడైయ వృత్తివిశేషఙ్గళ్ జ్ఞాపకమామ్పడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంకల్పత్తాల్) ఇత్యాది.

ఆచ్చాద్య బ్రహ్మరూపం స్వంచేతన స్పదృశస్స్వయమ్। నికృష్టేష్వపి వంశేషుయత్ ప్రాదుర భవత్ స్వయమ్॥ తత్తు భక్తేషుదుష్టానా మపచారా

మూ.—భాగవతాపచారమ్ పొఱామై" ౧ ఎన్ఱు, జీయర్ అరుళిచ్చెయ్‌వత్.

౧౯౩.—"అవమానక్రియా". ౨ [౫

వ్యా.—ప్రహ్లాదన్, మహర్షిక్కళ్, తుడక్కమాన అవో్ భాగవత విషయఙ్గళిల్ అవ్వవర్ పణ్ణిన అపచారమ్ 'సహియామైయాలే' ఎన్ఱు, ఆప్తతమరాన నఞ్జీయర్ అరుళిచ్చెయ్‌వర్" ఎన్నై,

౧౯౩.—ఇప్పభాగవతా పచారత్తినుడైయ [౧౦ క్రౌర్యత్తిల్ భగవదుక్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, ("అవమానక్రియా") ౨ ఎన్ఱు.

అ.—[అన్నైత్తాళ్లిల్] ఎన్ఱతు, "యానై యినుడైయ వ్యాపారమ్ పోలే నిరోగ పర్యనఱియాగాన క్లేశమాన అతిమానుష వ్యాపారమ్" ఎన్ఱపడి. [౧౫

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (హిరణ్య) ఇత్యాదినా.

౧౯౩.—ఉత్తరవాక్యావతారిక్కై, (ఇన్ద) ఇత్యాది.

(క్రౌర్యత్తిల్) ఎన్ఱతు, విషయసప్తమియాయ్, "తత్ప్రతిపాదకమాన" ఎన్ఱపడి.

("యాప్రీతిః" ౨) ఇత్యాది. [౨౦

ఎ. అ.—(ప్రహ్లాదన్, మహర్షిక్కళ్, తుడక్కమాన) ఎన్ఱతు, సనకాదిక్కళ్-ఇవఱ్ఱిల్ పణ్ణిన విరోధత్తుక్కు వ్యావర్తనార్థమాక.

అధోలోక పాతనమాత్రమిఱే యన్నుక్కు దణ్డమ్?.

అక్షిక్షాసనమ్ భగవదిచ్ఛైయాలే వన్దతిఱే?.

ఇవర్క్కళ్ తదీయర్కై విరోధియాతపోతు, సర్వసమనాన [౨౫ ఈశ్వరనుక్కు విరోధిక్కళాక్కమాట్టార్క్కళిఱే?.

"ఇప్పడి, కేవలమ్ స్వేచ్ఛైయాలుణ్డాన భాగవతాపచారఙ్గళై యుడైయవర్క్కళ్-ఇవఱ్ఱిలుమ్ ఈశ్వరన్ అత్యన్తవికృతనాయ్ వదాత్తన పడుమాక్కిల్, స్వేచ్ఛైయన్ఱిక్కే కేవలమ్ అహంకారాదిక్కళాల్ భాగవతాపచార పరరామవర్క్కళ్-ఇవఱ్ఱిల్ అవన్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్నై కింపునర్ న్యాయసిద్ధమాక క్కడవతిఱే?.

౧౯౩.—(భగవదుక్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "ఆశ్వమేధికత్తిల్ శొన్న భగవద్వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

("యాప్రీతిః" ౨) ఇత్యాది:—

వ్యా—"యాప్రీతిర్మయి సంవృత్తా మద్భక్తేషు సదాస్తు తే। అవమానక్రియా తేషాం సంహరత్యఖిలం జగత్॥" ౨ ఎన్ఱానిఱే! [౫

అ—("సంవృత్తా" ౨) ఎన్ఱతు, "సంజాతా" ఎన్ఱపడి.

యత్ తదోర్నిత్యసంబన్ధాత్ "సా" ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.

("మద్భక్తేషు" ౨) ఎన్ఱు, సామాన్యనిర్దేశత్తాలే "జన్మాద్యుత్కర్షమ్ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

("అఖిలంజగత్" ౨) ఎన్ఱు, "వైష్ణవా వైష్ణవవిశేషమ్ [౧౦ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఎ. అ.—ఇశ్లోకత్తిల్ పూర్వార్ధత్తాలే "భాగవతవిషయత్తిల్, భగవద్విషయత్తిల్ పణ్ణుమళవాకిలుమ్ భక్తిపణ్ణవేణుమ్" ఎన్గిఱతు;

ఉత్తరార్ధత్తాలే, అప్పడికెయ్యాతొళ్లియిల్ వరుమ్ అనిష్టత్తై చ్చొల్లుకిఱతు: [౧౫

("యాప్రీతిః" ౨), "ప్రియోహిజ్ఞానినోత్యర్థమ్?" ౩ ఎన్గిఱపడియే. సర్వజ్ఞనాయ్, సర్వశక్తియాయ్, ఇరున్దళవెన్నాలుమ్ పరిచ్ఛేదిత్తు చ్చొల్లపోకాత అళవాన భక్తియానతు;

మహనీయ విషయప్రీతియిఱే భక్తి?:

("మయి" ౨), కుళప్పడియిలే కడత్తై మడుత్తాప్పోలే, ఇన్దభక్తి యినుడైయ ఏకదేశలేశాంశత్తైయమ్ ఉణ్డాక్కుత్తుక్కొళ్ళమాట్టాతే యిరుక్కుమ ఎన్-విషయత్తిలే;

("తేసంవృత్తా" ౨), కాట్టిల్ ఎరిత్తనిలాపోలే ఎవ్వళవు కాలముమ్ ఉన్నక్కు వ్యర్థమాక ఉణ్డాయిరున్దతు అన్దవవ్వళవు భక్తియాకిలుమ్; [౨౫

("మద్భక్తేషు౨") విభూతినాన ఎన్నుడైయ ప్రీతియమ్ కూడ కడలిలిట్టకాయమాప్పడి,

"సమహాత్మాసుదుర్లభః" ౪ "యాన్ పెరియన్ నీ పెరిదై ఎన్బత్తై యారఱివార్?" ౫ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, అప్పెరియవర్క్కళుమాయ్, అసంఖ్యాతర్క్కళుమాయ్, "తద్భక్తైర్వాసమాగమః" ౬ "మమ మద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికా భవేత్" ౭ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే,

౧॥ ౨॥ ౩॥గీ. ౭-౧౭. ౪॥గీ ౭-౧౯. ౫॥ ఇయణ్పా, పెరియతిరువన్దాది ౭౫ ౬॥ ౭॥

"ప్రీతిర్యాఽమయిజాతా సామద్భక్తేషు సదాభవేత్ ; సంహరేదఖిలంలోకం తత్ తేషామవమాననమ్॥" ఇతిప్రోవాచ భగవాన్ అశ్వమేధికకస్తతి.

ఎ. అ.—భక్తిక్కు విషయమాన భాగవతర్కళిడత్తిల్ ;

("సదాస్తు" ౧) ఇత్తైవిడామల్ నడక్క అత్తుసత్తైవరుమ్పడి యారాయ్;

విషయాన్తరత్తిల్ ప్రీతిపోలే, తత్-విషయత్తిల్ [౫ పణ్ణుమ్ ప్రీతియుమ్ "అసత్కల్పమ్" ఎన్గిఱ ఈశ్వరన్-కరుత్తు?:

"సంసారవిష వృక్షస్య ద్వేఫలే అమృతోపమే| కదాచిత్ కేశవే భక్తిః, తద్భక్తైర్వా సమాగమః॥" ౨ ఎన్ఱు, సదాతనమాన భక్తసమాగమమే శ్రేష్ఠఫలమాకవుమ్,

అత్తులధియాత్తపోతు, ఊమత్తిల్ అడిపట్టవర్కళ్ భక్త్య [౧౦ భక్త్య వివేకమ్ పణ్ణమాట్టాత్తే, కైకెట్టినత్తై తిన్ఱుమాపోలే, కరణఙ్గళై ప్పట్టినిపోడమాట్టాత్తే కాదాచిత్కమాక భగవద్విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ నేత్తమై అముఖ్యఫలమాకవుమ్ శొల్లిన్ఱతే?:

ఆకైయాల్ "ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రీతిక్కు ముఖ్యమానవిషయఙ్గళ్

ఫలవుమ్ ఉణ్డాయిరుక్క, అవ్విషయత్తిల్ పణ్ణుకిఱ ప్రీతి, కాననచన్ద్రికై పోలే అసత్కల్పమ్" ఎన్నక్కుఱైవిల్లై

భాగవతవిషయత్తిల్ తకుమ్పడి భక్తిపణ్ణమాట్టాన్ ఆనాకిలుమ్, తన్నిడత్తిల్ పణ్ణుమ్ భక్తియైవాకిలుమ్ పణ్ణాతపోతువరుమ్ అనర్థత్తై శొల్లుకిఱార్ మేల్;

("తేషామ్ అవమానక్రియా" ౧), భక్తిపణ్ణవేణ్డుమ్ విష [౨౦ యత్తిల్ అప్పడి శెయ్యాతొఴికై అవమానమిఱే?:

ఆకైయిఱే [వా. ౨౨౫] [ఇప్పడి నిన్ఱైయాతొఴికైయుమ్ అపచారమ్] ఎన్ఱు, మూలత్తిలే మేల్ అరుళిచ్చెయ్తతు?.

("అఖిలంజగత్ సంహారతి" ౧) ఎన్ఱతు,

""""యంయంస్పృశతిపాణిభ్యామ్" ౩ ఎన్గిఱఅతఱ్కు [౨౫ ఎతిరాక బ్రహ్మవిదవమన్తృ సంబన్ధముళ్ళ పదార్థఙ్గళ్ ఎల్లావట్రైయుమ్ మీళవుమ్ ఒరుకాల్ సన్ధానిక్కైయన్ఱిక్కే సూక్ష్మాంశము మీరాతపడి సంహారిక్కుమ్' ఎన్గై ప్రసిద్ధమిఱే?" ఎన్గై.

నిన్దన్తియే భగవతశ్చరణారవిన్దచిన్తా విధూతసకలా కుశకల్మషా యే| తేషాం యశో ధన సుఖా ఽఽయు రపత్య బన్ధు క్షేత్రా దయశ్చిరతరా అపియాన్తినాశమ్॥

మూ.—౧౯౪ భాగవతాపచారిమక్కాన అనేకవిధమ్.

వ్యా.—౧౯౪. ఇప్పడిప్పట్ట భాగవతాపచారత్తిన్నుడైయ వైవిధ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భాగవతాపచారమ్ [౫ తాన్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(అనేకవిధమ్) ఎన్ఱతు,

"'జన్మనిరూపణమ్, జ్ఞాననిరూపణమ్, వృత్తనిరూపణమ్, ఆకారనిరూపణమ్, బన్ధునిరూపణమ్, వాసనిరూపణమ్,' ఇత్యాదికళాలే పలవడిప్పట్టిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—౧౯౪. "[వా.—౧౯౯] [భాగవత విరోధత్తైయుమ్]. [భాగవతాపచారమ్], ["అవమానక్రియా" ౧] ఎన్గిఱ పెకవచనఙ్గళ్ వక్త్యేకత్వ వాచకఙ్గళత్తు,

పిన్నైజాత్యేకత్వపరమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి తదవతారికై, (ఇప్పడిప్పట్ట) ఇత్యాది. [౧౫

"[వా.—౧౯౫] [అతిలే ఒన్ఱు, జన్మనిరూపణమ్] ఎన్ఱు, అన్యతమస్వరూపమ్ నిర్ధారికమాకైయాలే, [అనేకవిధమ్] ఎన్గిఱఅతిలుమ్ నిరూపణ రూపమాకైన్నాయ్యమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మనిరూపణమ్, జ్ఞాననిరూపణమ్) ఇత్యాది.

[వా.—౨౦౧.] [ఇతుతనక్కు అధికారినియమమిల్లై] [౨౦ ఇత్యాది మూలత్తిలే ఇతుస్ఫుటమాకిఱతు.

ఎ. అ—నాహం విశంకే సురరాజవజ్రాత్ నత్ర్యక్షశూలాత్ నయమస్యదణ్డాత్| నాగ్న్యర్క సోమా నిల విత్తపాస్త్రాత్, శంకేభృశం బ్రహ్మవిదవమానాత్॥" ౪

ఎన్ఱు, శ్రీభాగవతత్తిల్ శొల్లిన్ఱతే?. [౨౫

౧౯౪.—(వైవిధ్యత్తై)=బహువిధత్వత్తై.

(ఆకారమ్)=పఙ్గుత్వవక్రత్వాది.

(వాసమ్)=అరణ్య వన్యాలవాటికాది.

౧౯౫.—(అవన్ తిల్ వైత్తుకొణ్డు జన్మనిరూపణత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తై అరుళిచ్చెయ్వతాక) ఎన్ఱతు,

మూ.—౧౯౫· అతిలే ఒన్ఱు, అవర్కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్.

వ్యా.—౧౯౫· అవత్తిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, జన్మ [౫
నిరూపణత్తిన్ఱుడైయ క్రౌర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్యవఱాక అత్తై యుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (అతిలే ఒన్ఱు, అవర్కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్) ఎన్ఱు.

(జన్మనిరూపణ) మావతు:—

"నికృష్టకులఙ్గళిలే అవతీర్ణరాన భాగవతర్కళై, భగవదీయత్వ ప్రయుక్తమాన మాహాత్మ్యత్తై ప్పారాతే, నికర్షబుద్ధ్యాతత్తత్-జన్మఙ్గళై నిరూపిక్కై.

అ.—౧౯౫ "నిపూర్వకో రూపయతిర్విచారే వర్తతే" ౧ ఎన్ఱు, (నిరూపణ) శబ్దమ్ చిన్తనవాచియాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నికృష్ట) ఇత్యాది. [౧౫

"ప్రభావాత్ పరమాత్మనః" ౨ ఎన్ఱు అతిత్తైయటక్కి, (భగవదీయత్వ) ఇత్యాది.

"చణ్డాలమపి మద్భక్తమ్" ౩ ఇత్యాదికళిలే ఉత్కర్ష ప్రతిపాదనార్థ చణ్డాలత్వాది ప్రతిపాదనత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నికర్షబుద్ధ్యా) ఎన్ఱు. [౨౦

ఏ. అ.—"స్థాలీపులాకన్యాయత్తాలే భాగవతాపచారఙ్గళెల్లావఱ్ఱిన్ క్రౌర్యముమ్ దర్శిప్పిక్కైక్కాక అన్ద భాగవతాపచారఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు సకలలోకవ్యాపకతయా ప్రథమమాయిరుక్కిఱ జన్మనిరూపణమాకిఱ అపచారత్తిన్ఱుడైయ క్రౌర్యత్తై అరుళిచ్చెయ్యవఱాక" ఎన్ఱపడి. [౨౫

"జన్మనిరూపణమ్ మాత్రమ్ సకలలోకవ్యాపకమానపడి ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

"భాగవతర్క్కు విలక్షణ జ్ఞానానుష్ఠాన సమనియతమాకైయాలే, భాగవతత్వానపోలే జ్ఞానవృత్తవాసనైకళ్ సర్వలోకసాక్షికమాక త్తెరిక్కైయాలేయుమ్, ఆకారనికర్షత్తాలే శ్వాచిక్కమాకైయాలే యుమ్, అద్దపోలన్ఱిక్కే,

జన్మనికర్షమ్, నిత్యముక్తర్కళైప్పఱ్ఱ సనకాదికళుక్కుమ్, సనకాదికళైప్పఱ్ఱ దేవజాతికళుక్కుమ్, దేవజాతికళైప్పఱ్ఱ అసురరాక్షసర్కళుక్కుమ్, అవర్కళైప్పఱ్ఱ మనుష్యర్కళుక్కుమ్, మనుష్యర్కళిలుమ్ బ్రాహ్మణర్కళైప్పఱ్ఱ శూద్రర్కళుక్కుమ్, శూద్రరైప్పఱ్ఱ చణ్డాలరుక్కుమ్, అవనైప్పఱ్ఱ పిపీలికాది [౫
కళ్ పర్యన్తమాన తిర్యక్కుకళుక్కుమ్, తిర్యక్కుకళైప్పఱ్ఱ స్థావరఙ్గళుక్కుమ్ ఇప్పడి ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ఉళ్ళతొన్ఱాకైయాలే;

అతు తాన్ భాగవతనామ్మోత్తుమాతి "పఞ్చోపనిషన్మయాః పఞ్చ సంస్కారయుక్తాః పఞ్చార్థజ్ఞాః పఞ్చమహాయజ్ఞనిష్ఠాః। తేవర్ణానాం పఞ్చమాశ్రమాణాం విప్రోర్థ్వక్తాః పఞ్చకాల ప్రపన్నాః॥" ౪ ఎన్ఱుమ్,

'నవిప్రేన్ద్రో మునిశ్రేష్ఠః సయతిస్సచపణ్డితః। తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యమ్ సచపూజ్యో యథాహ్యహమ్॥' ౫

ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, సాధనాన్తర సాధ్యాన్తర నిషిద్ధకరణాద్యన్వయ యోగ్యతాత్మకతయా హేయభూత వర్ణాశ్రమధర్మ స్థయాతీతరాయ్, విప్రేన్ద్ర మునియతి పణ్డితర్కళుక్కు [౧౫
ప్పణ్ణుమ్ పూజైక్కుళ్ ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ యోగ్యరాయ్, జ్ఞానదాన ప్రతిగ్రహార్హరాయ్, ఈశ్వరసమరాక ప్పణ్ణుమ్ ఆరాధనత్తుక్కుమ్ అర్హరాయ్, ఈశ్వరనుక్కుమ్ కూడ ఆరాధ్యరాయ్, సర్వోత్కృష్టరాయ్, ఇరున్తక్కాల్ విష్ణుభక్తత్వమాకిఱ వర్ణముమ్, పఞ్చకాల ప్రపన్నత్వమాకిఱ ఆశ్రమముమ్, ఉణ్డాయ్త్తేయాకిలుమ్, అతు, చైత్రశ్యామాది సంస్థానమ్ కుఱియప్పడియాతిరుక్క, కేవలమ్ ఆలోకికమాక ఉణ్డాకైయాలే,

'ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః' †
'కిమన్యత్రాభిజాయతే', ౬
'నశూద్రా భగవద్భక్తాః', ౭
'క్రియాశ్శుచిమద్భక్తి దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః' ౮ [౨౫

ఇత్యాది శాస్త్రఙ్గళైక్కొణ్డు అత్తై యఱియవేణ్డుకైయాలే, అవ్వళవు జ్ఞానమిల్లాతార్ ఎల్లారుమ్ జ్వాలాభేదమ్ అఱికైక్కు దాన జ్ఞానమిల్లాతార్ సాసాదృశ్యమాత్రత్తాలే 'నేయంది పజ్వాలా'

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ † విష్వక్సేనసంహితా.
౬॥ ౭॥ ౮॥

ఎ. అ—ఎన్ఱు, భ్రమిత్తు చ్చొల్లుమాప్పోలె, చైత్రిత్యాది సంస్థాన మాత్రత్తాల్ వన్ద సౌసాదృశ్యమాత్రత్తైక్కొణ్డు, 'సూద్రో౽యం వైశ్యో౽యమ్, అయంచనరః, ఆయం బ్రాహ్మణః, ఇయంస్త్రీ, ఇదంతిర్యక్. ఇదం స్థావరమ్, ఆయందేవః, అయమ్ అసురశ్చ, అయంపిశాచః, అయం బ్రహ్మరాక్షసః' ఎన్ఱు, నికృష్టబుద్ధ్యా చిన్తిక్కుమ్పడి మాన్తైయాలే, జన్మనిరూపణమ్ పణ్ణైక్కైక్కున్ఱు 'సకలలోక వ్యాపకమ్' ఎన్ఱుక్కుణ్డైయిన్ఱై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(నికృష్టకులఙ్గళిలే) ఎన్ఱతు,

"దేవత్వ బ్రాహ్మణత్వ అసురత్వ శ్వపచత్వాది ప్రవాహ రూపఙ్గళాయ్,

భగవత్ స్వరూపతిరోధాయక ప్రకృతిపరిణామ విశేషాత్మక దేహారమ్భక కర్మవిశేషా పాధికఙ్గళాయ్,

తత్తద్దేహవిశిష్ట వేషానుగుణ సాధ్యాన్తర సాధనాన్తర నిషిద్ధ కరణాద్యన్వయ యోగ్యతాపాదకఙ్గళాయ్,

అత ఏవ నికృష్టఙ్గళాయ్,

ఇరుక్కుమ్ కులఙ్గళిలే" ఎన్ఱపడి.

(అవతీర్ణరాన) ఎన్ఱతు,

"ప్రాదుర్భావైస్సుర నరసమో దేవదేవస్తదీయా (ః) జాత్యా వృత్తైరపిచ గుణతస్తావృ శోనాత్రగర్హా" ౧ ఎన్ఱి,అప్పడియే,

వంశభూమిక్కళై ఉద్ధరిక్క క్కీర్తిక్కుమ్ పుక్క వారాహ గోపాలరైప్పోలే,

భాగవతర్కళుమ్, సంసారార్ణవనిమగ్నరై ఉయర్త్తక్కాక్క క్కీర్తిక్కుమ్ పుకుమవర్కళాకైయాలే.

"అత్రి, జమదగ్ని, పఙ్క్తిరథ, వసు, నన్దసూనువాకళుమ్, మీఖాయ్, అమైయాయ్, నరసింహమాయ్, కుఱళాయ్, కార్వణ్ణ విష్ణుమాయ్, కల్కియాయయుమ్, ఎన్ఱిన్ఱు, యోనియుమాయ్ పిఱన్ద ఎమ్పెరుమానుక్కైయ మానుష్యాదికళ్ కర్మనిబన్ధన మన్ఱిక్కే, జగదుజ్జీవనేచ్ఛా ప్రయుక్తమాయిరుక్కైయాలే,

అవన్ పిఱప్పై స్వేచ్ఛైయాలే తన్నైత్తాழ்విట్టు ఎఴున్దరుళ్ళైచ్చొల్లుకైక్కు అవతారశబ్దత్తాలే శొల్లువేణ్డుకైప్పోలే,

భాగవతర్కళుక్కైయ నానాప్రకార జన్మఙ్గళుమ్, కర్మనిబన్ధనఙ్గళన్ఱిక్కే, 'యం యం స్పృశతి పాణిభ్యామ్' ౨ ఇత్యాది ప్పడియే, 'ఇవర్

ఎ. అ—క్కళైక్కొణ్డు జగత్తై ఉజ్జీవిప్పిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱి, ఆ భగవదిచ్ఛైయాలే వన్దుకళాకైయాలే,

అవన్ తైయమ్ అప్పడియే 'అవతారశబ్దల్' ఎన్ఱే, నిర్దేశిక్క వేణుమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (భగవదీయత్వ ప్రయుక్తమాన మాహాత్మ్యత్తై ప్పారాత్తే) ఎన్ఱతు.—

"'మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్' ౩ ఇత్యాది ప్పడియే శాస్త్రశప్త భక్తియాక్కిఱ భగవత్-సంబన్ధత్తాలేవన్ద సర్వోత్కృష్టతైయై ఉడైయవర్కళాయ్,

అత్తాలే, 'ఆచార్యవద్దేవవచ్చ మాతృవత్ పితృవత్ స్వవత్। సుహృద్వత్ స్వామివత్సన్తో ద్రష్టవ్యారాజవత్తథా॥' ౪ ఎన్ఱి,ఆ ప్పడియే, సర్వప్రకారపూజార్హరాయ్,

'సమేపూజ్యః' ౫ ఎన్ఱు, ఎమ్పెరుమానుక్కుమ్ కూడపూజనీయర్కళాయ్,

'తదర్పితమనోవచనే హితార్థః ప్రాణః పునాతిభువనమ్' ౬ ఎన్ఱుమ్,

'యం యంస్పృశతిపాణిభ్యాం యం యం పశ్యతి చక్షుషా।

స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే కింపునర్బాన్ధవాజనాః॥

యే కేచిద్విత్రపురుషా (ః) విష్ణుచక్రేణముద్రితాః।

తేషాందర్శనమాత్రేణ మహాపాతకనాశనమ్॥

యాన్ పశ్యన్తి మహాభాగాః కృపయా పాతకానపి।

తేపిముక్తా ప్రయాన్త్యేవశాశ్వతం పదమవ్యయమ్॥

యతీనాం విష్ణుభక్తానాం పరిచర్యాపరాయణైః।

ఈక్షితా అపిగచ్ఛన్తి పాపినోపిపరాంగతిమ్॥' ౭ ఎన్ఱు, ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకైయాలే, అత్యన్తపావన దర్శన స్పర్శనాదికళై యుడైయరాయ్,

'నిరపేక్షం మునింశాన్తం నిర్వైరం సమదర్శనమ్।

అనువ్రజామ్యహం నిత్యం పూయేయేత్యఙ్ఘ్రిరేణుభిః॥' ౮ ఎన్ఱి,ఆ ప్పడిమ, భగవత్ప్రార్థనీయ పాదపాంసుకళై యుడైయరాయ్,

'యస్తుబ్రహ్మేతిధాత్యక్త మపితత్సఙ్గతం వపుః।

దృష్ట్వాస్పృష్ట్వా విముచ్యేత బ్రహ్మహా బ్రహ్మహత్యయా॥

కళేబరం వారద్భక్త భాగవతామునిసత్తమాః।

యదిపశ్యతి పుణ్యాత్మాసయాతి పరమాంగతిమ్॥' ౯ ఎన్ఱు, మహాభారతత్తిలుమ్,

ఎ. అ.—'యత్తు బ్రహ్మాదిదార్వ్యక్తమపి తస్యగళం వపుః।

దృష్ట్వా స్పృష్ట్వా విముచ్యేత సైణపస్సర్వ కిల్బిషైః' ౧ ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలుమ్, శొల్లుకైయాలుమ్, తీర్థమ్ ప్రసాదత్తిరువిశేషిన్నుమ్ స్వీయచరమ విగ్రహత్తాల్ - సంస్కార భక్తత్త్రయ బృన్దావనదర్శన స్పర్శనాదికళై యుడైయవర్కళై యుమ్, అవ్వాశ్రిత్తాలే సకల పాప జ్గళిన్నిన్ఱుమ్ విడుపడ్పికక్కవల్లరాయ్,

'నహ్యమ్మయాని తీర్థాని నదేవా మృచ్ఛిలామయాః।

తేపునన్త్యురుకాలేన, దర్శనాదేవసాధవః॥' ౨ ఎన్ఱు,

శ్రీ భాగవతత్తిల్ శొల్లుకైయాలే, ఎమ్బెరుమానుడైయ అవతారఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఉత్తమఙ్గళాన అర్చావతారఙ్గళిలుమ్, గఙ్గాది దివ్యతీర్థఙ్గళిలుమ్, కాట్టిల్ అత్యన్తపావనర్కళాయ్,

'నాతః పరతరం తీర్థం వైష్ణవాఙ్ఘ్రిజలాచ్ఛుభాత్।

తేషాంపాదాన్తజం పుణ్యం గఙ్గామపి పునాతిహి॥' ౩ ఎన్ఱుమ్,

'శాపాత్తు రఘునాథస్య విముక్తా గౌతమీనదీ।

వైష్ణవ్యస్నాన పుణ్యేన సంగతా శుభవారిణా॥' ౪ ఎన్ఱు, పరాశరస్మృతియిలుమ్,

'శబర్యాస్నాన పుణ్యేనసఙ్గతా శుభవారిణా।

విముక్తాభవమచ్ఛాపాత్ గఙ్గే! పాపవినాశినీ॥

ఏవముక్త్వాతు కాకుత్స్థశ్శబరీతీర్థముత్తమమ్।

గఙ్గాయాస్సంగతం చక్రేకాఙ్క్షకోట్యా మహాబలః॥' ౫

ఎన్ఱు, పాద్మోత్తరత్తిలుమ్,

'పునీహిలోకం సకలంలోకపాలాం శ్చమఙ్గతాః।

పాదోదకేన భగవన్! తీర్థానాం తీర్థకారిణా॥' ౬

ఎన్ఱు, భృగుం ప్రతి భగవద్వచనత్తిల్ శ్రీ భాగవతత్తిలుమ్, శొల్లుకైయాలుమ్, గఙ్గాది పుణ్యతీర్థఙ్గళైయుమ్ పావనమాక్కవల్ల శ్రీ పాదతీర్థ వైభవత్తై యుడైయవర్కళాయ్,

'కోటిజన్మార్జితం పాపం జ్ఞానతోజ్ఞానతః కృతమ్।

సద్యః ప్రణశ్యతే నౄణాం వైష్ణవోచ్ఛిష్ట భోజనాత్॥

ఎ. అ.—నారాయణైకనిష్ఠస్య యాయాచేష్టాతదర్చనమ్।

యాయాజల్పస్సజపస్సద్ధ్యానం యన్నిరీక్షణమ్॥

తత్పాదాంబ్వతులం తీర్థం తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్।

తదుక్తిమాత్రం మన్త్రాగ్ర్యం తత్ స్పృష్టమఖిలంశుచి॥' ౭

ఎన్ఱు, పరాశరస్మృతియిల్ శొల్లుకైయాలుమ్, అత్యన్తపావనఙ్గళాన శ్రీ పాదతీర్థ పాత్రోచ్ఛిష్టఙ్గళై యుడైయవర్కళాయ్,

ఇరుక్కైయాకైయాలే అప్రతిమవైభవమ్ సకలశాస్త్రఙ్గళిల్ ఘుష్టాఘోషమాక ప్రసిద్ధమాయిరుక్కుమవర్క్కళ్ ప్పొరాత్తే" ఎన్ఱపడి.

సామాన్యతః (నికర్షబుద్ధ్యా) ఎన్ఱదు,

"అ భాగవతదేవాసుర బ్రాహ్మణ శ్వపచాదికళాకవుమామ్, భాగవతర్కళాకిలుమామ్, ఆచార్యనాకిలుమామ్, నిత్యముక్తర్కళాకిలుమామ్, ఈశ్వరనాకిలుమామ్, ఇవర్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు యారేనుమొరువరుడైయ జన్మత్తిఱ్కాట్టిల్ 'నికర్షమ్' ఎన్ఱ బుద్ధియాలే పణ్ణుమ్ జన్మనిరూపణమెల్లామ్ జన్మనిరూపణాత్మకమాన అపచారఙ్గళ్" ఎన్నైక్కాక.

ఇత్తాల్, "'బ్రాహ్మణాది భాగవతర్కళ్ నికృష్టర్కళ్;

శ్వపచాది భాగవతర్కళ్ ఉత్కృష్టర్కళ్' ఎన్ఱు శిలర్ పణ్ణుమ్ నిర్వాహమెల్లామ్ జన్మనిరూపణాన్తర్భూతమ్" ఎన్ఱు శొల్లుకైయత్తు.

"ప్రాదుర్భావైః" ౮ ఇత్యాదిప్పడియే, భాగవతర్కళుడైయ జన్మాదికళ్ ఉత్కర్షత్తుక్కు ఉడలామిత్తనై యొழிయ ఒరుపడియాలుమ్ నికర్షత్తుక్కు ఉడలాకమాట్టాదికే?.

"నికర్షబుద్ధ్యా నిరూపిక్కై అపచారమ్" ఎన్నైయాలే,

"వాత్సల్యస్సా శీల్యాదికళిలే ఈశ్వరన్,

'యజ్జాతీయోయాదృశో యత్స్వభావః

పాదచ్ఛాయాం సంశ్రితోయోపి కోపి।

తజ్జాతీయస్తాదృశస్తత్స్వభావః

శ్లిష్యత్యేనం సున్దరోవత్సలత్వాత్॥' ౯

ఎన్ఱపడియే ఆశ్రితసజాతీయనామాప్పోలే,

ఈశోపహవస్తుయత్ర్వచ్ఛేదా శ్రితానామభీప్సితమ్। స్వీకృత్యవిగ్రహం, తస్మిన్ స్వప్రకాశ్యత్వాత్సదిష్టతి॥? తదర్చావత్సముపాదాన ద్రవ్యచిన్తాతురయా

ఎ. అ.—'భాగవతర్కళుడ జాత్యుత్తి గుణజ్ఞాతి ప్రాకృత సజాతీయారాక్కైకళు వాత్సల్య సౌశీల్య సౌలభ్యాదిక్కళాల్లన్నో,' ఎన్నుమిగ పాట్టాలే ఉత్కృష్ట బుద్ధ్యా అవర్కళుడైయ జన్మాదిక్కై నిరూపిప్పై ఉపాదేయమాయిరుక్కుమ్' ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఆకైయిటై, "ఎక్కులం" ఎక్కుణత్తో రెప్పియల్ వాం యిసిన్నుమక్కాణ్తే నమ్మిక్కైవారవరే" ౧ ఎన్ఱుమ్,

".ఎక్కు.శ్ఱిహాళిరెస్టి పిఱప్పియాల్వక్క నిప్తోర్

అక్కుళ్ఱమప్పుఅప్పియల్ వేనమ్యాయాల్ క్కాళ్కి" ౨ ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్యుకిఱ్ఱు?. [౧౦

(తన్తాల్ జన్మజ్ఞై) ఎన్ఱుతు,

"ఆబ్రహ్మస్తంబపర్యన్తజ్జళానతత్తల్ జన్మస్సై" ఎన్ఱపడి.

"కిమప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు" ౩ ఎన్ఱు, సర్వ ప్రకారత్తాలుమ్ భాగవతావతార సృష్టిక్కై!.

(నిరూపిక్కై) ఎన్ఱతు, "చిన్తిక్కై" ఎన్ఱపడి. [౧౫

౧౬౬.—(ఇతిన్నుడైయ) ఎన్ఱతు, "భాగవతాపచారజ్ఞలిల్ అన్యతమమాన ఇన్దజన్మ నిరూపణత్తిన్నుడైయ" ఎన్ఱపడి.

(అరుళిచ్చెయ్కిఱార్) ఎన్ఱ్ఱతు, "'స్థాలీపులాకన్యాయత్తాలే మఱ్ఱైక్కళుడైయ క్రౌర్యజ్జైయుమ్ దర్శిప్పియానిన్ఱు, కొణ్డు అత్యన్తక్రూరమాన అర్చావతారోపాదాన నిరూపణమాకిఱ భగవదపచారత్తిన్నుడైయ క్రౌర్యరూపమాన వస్తువాలుమ్ కూడ అపరిచ్ఛేద్యమ్' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిల్ [అర్చావతార స్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్] ఎన్ఱ్ఱవిడత్తిల్ [అర్చా] పదమ్,

"విష్ణ్వాద్యాకృత్యగ పశ్యధా పశ్యబేసై [౨౫
తర్చారూపో రత్నగర్భాలయేడ్యః।
వ్యక్తం సిద్ధం దివ్యమార్షేయమర్త్య
తత్పాలభ్యావతారస్య భేదమ్॥" ౪

మూ.—ఇతుక్కు,

అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదానస్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్. [౫

వ్యా.—౧౯౬. ఇతిన్నుడైయ క్రౌర్యమ్ తన్నై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కు) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

(ఇతుక్కు) ఎన్ఱు, భాగవతజన్మనిరూపణత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు.

(అర్చావతారత్తిలుపాదానస్మృతి) యావతు:—

ఆశ్రితరుక్కద తేత్తేనుమ్ ఒరుద్రవ్యత్తై తనక్కు త్తిరుమేనియాకక్కొణ్డు అతిలే అప్రాకృత దివ్యవిగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ పిరుప్పత్తైప్పణ్ణి ఎఴున్దరుళియిరుక్కిఱ వైభవత్తై యఱియాతే, నికర్షబుద్ధిపణ్ణి, "విగ్రహోపాదాన ద్రవ్యమ్ ఇన్నతన్ఱో," ఎన్ఱు, చిన్తిక్కై: [౧౫

ఆ.—౧౯౭. "ఎతల్'-శబ్దత్తాలే వ్యవహిత భాగవతాపచారత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతన్ఱు,

పిన్నై అవ్యవహిత జన్మనిరూపణత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కు ఎన్ఱు తుడజ్గి) ఇత్యాదినా. [౨౦

"అర్చా—పూజా ప్రతిమయోః" ఎన్నైయాలే [అర్చా] శబ్దమ్, ప్రతిమావాచకమ్;

[అవతార] శబ్దమ్, ఆవిర్భావవాచకమ్;

[ఉపాదాన] శబ్దమ్, పరిమాణాశ్రయ ద్రవ్యవాచకమ్;

'స్మృ—చిన్తాయామ్' ఎన్ఱు, [స్మృతి] శబ్దమ్, చిన్తావాచి," [౨౫ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆశ్రితర్) ఇత్యాది

"తమరుకన్దతెవ్వురువమ్" ౫ ఇత్యాదియై యఱిక్కొణ్డు, (ఆశ్రితరుకన్దతు) ఇత్యాది.

"సెజ్జైనాల్ నిన్ఱైప్పాఱ్ ఱావనతన్నాళుమ్ నీళ్ కడల్ వణ్ణా", ౬ "ఉపచారేణ భక్తస్య 'స ఏవ (క్రి)" ఇతి నిశ్చిత్య ౭ ఇత్యాదియై యఱిక్కొణ్డు, (అతిలే) ఇత్యాది.

"అర్చావతార విషయేమయాపి" ౮ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (వైభవత్తై) ఎన్ఱతు.

తస్యాశ్చైతచ్ఛి న్తనంస్యాదతి(ప్రూరమనేకశః। ప్రూరత్వం బాధకత్వంస్యాత్ బాధకత్వంతుసర్వథా॥ సర్వేశ్వరస్యచాత్యన్తం భవేన్నిగ్రహహేతుతా,

వ్యా.—(అతిలుమ్ కాట్టిల్ (ప్రూర) మాకై,యావతు:—

ఆత్తైప్పార్ ణవుమ్ సర్వేశ్వరనుక్కు అత్యన్తనిగ్రహహేతువాకై.' [౫

అ.—"(ప్రూరత్వమ్'=బాధకత్వమ్;

అతావతు, భగవన్నిగ్రహహేతుత్వమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (సర్వేశ్వరనుక్కు అత్యన్తనిగ్రహ హేతువాకై) ఎన్ఱు;

ఎ. అ.—ఎన్ఱు, అజ్ఞాత సూక్తత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే స్వయంవ్యక్త సైద్ధదివ్యార్షమానుషరూపఙ్గళాన పఞ్చవిధార్చావతారఙ్గళుక్కుమ్ పొదువాయిరుక్కైయాకిలుమ్, 'సాలగ్రామ కోట్యాయివాకృత ప్రకాశమ్' ౧ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలేయే స్వయం వ్యక్తార్చావతారత్తై అధికృతమాక చ్చొల్లుకైయాలే, అతు ఉపాదానస్మరణాక్ష మన్ఱికే యిరుక్కైయాలేయుమ్, [౧౫

'నైవదంశా నమశకా నకీటా నసరీసృపాః।

రాఘవో పనయేద్గాత్రాత్ త్వద్గతేనాన్తరాత్మనా' ౨ ఎన్ఱు, అప్పడియే చేతన లాభత్తిలే దత్తచిత్తరాయ్, స్థావర ప్రతిష్ఠరాయ్, ఇరుక్కుమ్ పడియై కొణ్డు శిలక్కు భ్రమముణ్డాయ్‌త్తే యాకిలుమ్, 'అకృత ప్రకాశమ్' ౧ ఎన్ఱు, అ శాస్త్ర బాధితమాయ్ కొణ్డు నివృత్తమాయ్ విడుకైయాలేయుమ్,

అజ్జన్నన్ఱికే, సైద్ధాద్యవతారచతుష్టయత్తిలుమ్ తత్తత్ ప్రతిష్ఠాత్రాదికళాల్ ఉపాదానద్రవ్యమ్ ప్రత్యక్షితమా యిరుక్కైయాలే అవ్విషయత్తిలుణ్డాన ఉపాదాన చిన్తనమ్,

'తామ్రాత్ సహస్రగుణితం రాజతేతు ఫలం భవేత్। [౨౫

తస్మాత్తు దశసాహస్రం సౌవర్ణం కౌతుకేఫలమ్॥

తస్మాచ్ఛతసాహస్రం రత్నజేకౌతుకేఫలమ్।' ౩

ఎన్ఱు, అ శ్రీ విష్ణుధర్మ వచనఙ్గళ్ తుడక్కమాన [illegible] మ్ సైద్ధాది మాత్ర విషయకమాన అర్చావతార ప్రతిష్ఠా విధాయక శాస్త్రఙ్గళిల్ పరాశర సంహితాయాం అర్చావతార ప్రతిష్ఠావిధి ప్రకాశికభనాధ్యాయే,

'ప్రత్యాశ్య పఞ్చగవ్యేన ప్రణవేనాభిమృశ్యచ,

అశ్వక్రాన్తేతిపద్బింబం మృద్భిరద్భిశ్చ మృశ్యచ॥

నమస్తేఽర్చే! సురేశాని! ప్రతీకే! విశ్వకర్మణః।

ప్రభావితా శేషజగద్ధాత్రి! తుభ్యంనమోనమః॥

ఎ అ—త్వయిసంపూజయానీశం నారాయణమనామయమ్,

రహితాద్రవ్య దోషైస్త్వమృద్ధియుక్తా సదాభవ॥' ౪

తత్రైవ, 'సంహారం చాస్యసర్వంచ సంస్మరేత్ కర్మయోగతః॥

బింబస్యగాత్రేతత్త్వాని పృథివ్యాదీన్యనుక్రమాత్॥ [౫

పృథివ్యాదీని భూతాని తన్మాత్రాణీన్ద్రియాణిచ।

మనోహంకారబుద్ధీంశ్చ ప్రకృతౌ సంహరేత్ క్రమాత్॥

పరమాత్మని సంహారం నిజదేహవదాచరేత్।' ౪

తత్రైవానన్తరమ్: ప్ర—'మఙ్గళాని ప్రయుఞ్జీత తస్య సృష్టించిన్తయేత్। [౧౦

ప్రకృత్యాది పృథివ్యన్తం మఙ్గళానిచ దర్శయేత్॥' ౪

ఇతి ప్రథమోపాదానఙ్గళాన పఞ్చభూతఙ్గళుక్కుమ్ శోధన దాహనాది విధిక్కుమ విడఙ్గళిలుమ్ శాస్త్రమ్ ఉపాదానద్రవ్యఙ్గళై అభ్యుపగమమ్ పణ్ణుకైయాలే, శాస్త్ర సహకృతమాయ్‌క్కొణ్డు ప్రథీకరిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్, [౧౫

'సైద్ధాదికళిల్ పణ్ణుమ్ ఉపాదానచిన్తనమ్ ప్రూరమ్' ఎన్నాల్, స్వయం వ్యక్తత్తిల్ అతు కైముతికన్యాయ సిద్ధమాకైయాలే,

'సాక్షాన్నిస్తేనకైముత్యసిద్ధిః ప్రబలా' ౫ ఎన్ఱు, అ న్యాయత్తాలే స్వయం వ్యక్తోపాదానస్మృతిక్కు క్రౌర్యాతిశయమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్,

సైద్ధాద్యవతార చతుష్టయపరమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పన్నియరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అత్రితర్) ఇత్యాదియాల్.

(తిరుమేనియాకక్కొణ్డు) ఎన్ఱత్తు,

"సత్యసంకల్పనాన ఎమ్పెరుమాన్,

'ఇతు నమక్కు భోగాయతనమాన తిరుమేనియాకక్కడవతు' ఎన్ఱు, అ సంకల్పత్తాలే, [౨౫

తనక్కు. అసాధారణమాన తిరుమేనియాకక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి. ఇన్నాల్, 'విభూతిద్వయత్తిలుమ్ భగవచ్ఛరీర మల్లాతతొరు వస్తువిల్లావిడుక, అర్చావతార విగ్రహత్తుక్కు విశేషమ్ ఎన్?" ఎన్ఱు, అ ప్రశ్నై శంకై నిరస్తై.

ఉభయవిభూతియిల్ పదార్థఙ్గళెల్లామ్, ధార్యమాయ్, నియామ్యమాయ్, శేషమాయ్‌క్కొణ్డు, అమ్మాత్రత్తాలే భగవచ్ఛరీరఙ్గళా యిరున్దతేయాకిలుమ్, అతుకళిలుమ్ పణ్ణుమ్ ఉపచారాపచారఙ్గళాల్ అవనుక్కు సుఖదుఃఖద్వారా క్రోధ ప్రసాదఙ్గళాప్పిడియాన భగవద్భోగాయతనత్వరూప భగవచ్ఛరీరత్వమతుకళుక్కు ఇల్లై యెన్ఱు,

23-8-1900.

"ఉపాదానస్మృతేః క్రౌర్యంకియదస్తి" ఇతిచేదిహా। మాతృయోని పరీక్షాయాయత్క్రౌర్యం తన్నిగద్యతే॥ "అర్చావతారోపాదాన" ఇత్యాది

మూ—౧౯౭. అత్తై, "మాతృయోని పరీక్షైయోడొక్కుమ్"

ఎన్ఱు, శాస్త్రిమ్ శొల్లుమ్.

వ్యా—౧౯౭. "అతుక్కన్నిన్ఱుడైయ క్రౌర్యమ్ తాన్ ఎవ్వళవు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తై) ఇత్యాదియాలే.

"అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనమ్। మాతృయోని పరీక్షాయాస్తుల్య మాహుర్మనీషిణః॥" ౧ ఎన్ఱానిఱే॥

"ఇప్పడి ఉభయత్తైయుమ్ మాతృయోనిపరీక్షా సమమాక శాస్త్రిమ్ శొల్లిత్ తీయాకిలుమ్,

అతు అర్చావతారత్తి లుపాదాన స్మృతిక్కు నిదర్శనమామ్ ఇత్తనై;

వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అతిలుమ్ క్రూరమ్"

ఎన్ఱు, ఇవర్-కరుత్తు.

అ.—౧౯౭. "[వా—౧౯౬] మూలత్తిలే [అర్చావతారత్తిల్] ఇత్యాదివాక్యమ్ శబ్దార్థప్రత్యభిజ్ఞాపనత్తాలే ('అర్చావతార' ౧) ఇత్యాది వచన సిద్ధార్థప్రతిపాదకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అన్దవచనత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అర్చావతార" ౧) ఇత్యాది.

"అర్చావతారోపాదానంచ, వైష్ణవోత్పత్తిశ్చ=అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తీ" ఎన్ఱు, ద్వన్ద్వసమాసమ్.

తయోఃచిన్తనమ్, నిరూపణమ్.

శిల శ్రీకోశఙ్గళిలే "అర్చావతారోపాదానమ్" ౧ ఎన్ఱు, సానుస్వార పాఠమ్ కాణప్పడుకిఱతు;

అతు, అర్థాసంగతియాలే అపపాఠమిత్తనై:

"ద్వన్ద్వసమాస పాఠమే మూలారూఢమ్" ఎన్నుమిడమ్, మూలత్తిల్ [స్మృతి] శబ్దత్తాలుమ్, వ్యాఖ్యానత్తిల్ (చిన్తిత్తిరుక్కై) ఎన్ఱ, అవిత్తాలుమ్, వ్యఞ్జితమ్.

అ.—"ఇన్దవచనత్తిలే, ఇరణ్డుక్కుమ్ ఒన్ఱై, నిదర్శనమాక చ్చొల్లి యిరుక్క, ఒన్ఱుమాత్రత్తుక్కు నిదర్శనమాక చ్చొల్లుమ్పడి ఎఙ్ఙనే?" ఎన్ఱ,ఆశంకైయై యనువదిత్తు పరిహరిక్కిఱార్, (ఇప్పడి ఉభయత్తైయుమ్) ఇత్యాదినా.

(శొల్లిత్ తీయాకిలుమ్) ఎన్ఱతు, "పురస్సాన్నిధికమాకచ్చొల్లిత్ తీయాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇతుశంకానువాదమ్.

మేల్, పరిహారమ్, (అర్చా) ఇత్యాది.

(ఇవర్-కరుత్తు) ఎన్ఱతు, "న్యాయానుగృహీత వచన తాత్పర్యజ్ఞరాన ఇవర్క్కు తాత్పర్యమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇదమత్ర పరిహారతాత్పర్యమ్:—

"'అపరాధశతం లక్షంమమనిత్యకృతం భవేత్।
క్షమామ్యేకేన పద్మేన జాతిపుష్పేనవాపునః॥
మద్భక్తంశ్వపచంవాపి నిన్దాంకుర్వన్తియేనరాః।
పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామికదాచన॥' ౫

ఎన్ఱ,అవిత్తిలే విశేషానుపాదానత్తాలుమ్, అసంకోచత్తాలుమ్, 'అపరాధశతమ్' ౫ ఎన్ఱ,అవిత్తిలే ఉపాదానస్మృతియుమ్ వివక్షితమ్:

'నిన్దాంకుర్వన్తి' ౫ ఎన్ఱ,అవిత్తిల్ 'శోషవచనరూప నిన్దాన్తర్గతదోషమ్, సాన్నిధ్యాత్ "శ్వపచ" ౫ శబ్దార్థజాతినికర్షరూపమ్' ఎన్ఱు, సిద్ధమ్:

ఇప్పడి ఇన్ద ఉపాదానస్మృతి జాతినిరూపణఙ్గళుక్కు యథాక్రమమ్ ఏకపద్మమాత్రక్షన్తవ్యత్వ పద్మకోటిశతాక్షన్తవ్యత్వఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, ఇవఱ్ఱుక్కు క్రౌర్యతారతమ్యమ్ ఇన్దవచనఙ్గళిలే సిద్ధమ్:

ఏ అ.—"'నతస్య ప్రాకృతామూర్తిః" ౨ ఎన్ఱు, "ప్రాకృత మూర్త్తి ఎమ్బెరుమానుక్కిల్లై" ఎన్ఱు, శొల్లానిఱ్క, ఒరుద్రవ్యత్తై త్తిరుమేనియాకక్కొణ్డు" ఎన్నైహుడుమో!' ఎన్నిల్;

'నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్ యవన్' ౩ 'తమరుకన్దతెవ్వురువమ్' ౪ ఇత్యాదికళిల్,

'ప్రాకృత వస్తుక్కళైయుమ్ ఆశ్రితానుగ్రహార్థమాక త్తిరుమేనియాక ఎమ్బెరుమాన్ కొళ్ళుమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే,

'నతస్య' ఇతి నిషేధమ్ కర్మనిబన్ధన ప్రాకృత శరీర నిషేధ విషయకమాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౯౭ —మూలత్తిలే [అత్తైమాతృయోని పరీక్షైయోడొక్కుమ్ ఎన్ఱు, శాస్త్రిమ్ శొల్లుమ్] ఎన్ఱతు,

"అన్ద అర్చావతారోపాదానస్మృతియై మాతృయోనిపరీక్షాత్యన్తసమానమాక యథాశ్రుతత్తిలే శాస్త్రిమ్ శొల్లుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "తాత్పర్యార్థమజ్ఞరన్ఱు, క్రౌర్యమాద్యాభావ మాత్రత్తాల్ అర్చావతారోపాదాన స్మృతిక్కు మాతృయోనిపరీక్షై సామ్యమ్ శాస్త్రితాత్పర్యమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౧॥ ౨॥ భారతే.

౩॥ తి. వా. ౩-౬-౯. ౪॥ పు. ౫౬౩, ౫మ్ నోట్టు.

౫॥

అ.—ప్రకృతవచనత్తిలుమ్, 'అజాద్యదన్తం పూర్వమ్' ౧ ఎన్ఱుమ్ శాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱి, 'ఘ్యన్తం పూర్వమ్', ౨ 'అల్పాచ్తరం పూర్వమ్' ౩ ఎన్ఱుమ్ శాస్త్రద్వయం ప్రబలమాకైయాలే, వైష్ణవోత్పత్తిక్కు పూర్వనిపాతమ్ వర, సర్వతః 'అభ్యర్హితం పూర్వమ్' ౪ ఎన్ఱు, 'అర్చావతారోపాదాన శబ్దత్తుక్కు ద్వన్ద్వత్తిల్ పూర్వనిపాతమ్ వన్దిరుక్కైయాలే, అతుక్కు అభ్యర్హితత్వమ్ సిద్ధమ్:

ఇతుతాన్ చిన్త్యమానత్వాధిక్యమ్ ౫ వివక్షితమ్:

అభ్యర్హితత్వమావతు, పూజ్యత్వమ్:

దోషత్తుక్కు పూజ్యత్వమ్ తాన్ క్రౌర్యాల్పత్వ ప్రయుక్తమాకైయాలే, ఉపాదానస్మృతిక్కు అల్పక్రూరత్వముమ్, జన్మనిరూపణత్తుక్కు అత్యన్తక్రూరత్వముమ్, సిద్ధమ్:

'సమమాహుః' ఎన్ఱాల్, ('తుల్యమాహుః' ఒ) ఎన్ఱపడి, 'తులయా సమ్మితం తుల్యమ్' ఎన్ఱుమ్ అవయవార్థ వివరణత్తాలే అన్యూనానతిరిక్తత్వరూప ముఖ్యసామ్యలాభార్థమ్:

అతిల్, న్యూనాధిక వస్తుద్వయత్తుక్కు ఒన్ఱోడే అన్యూనానతిరిక్తత్వమ్ కూడామైయాలే, కించిదంశాస్వారస్యోపగమేన సామఞ్జస్యమ్ నిర్వహిక్కవేణుమ్:

అతిల్ ఉపక్రమావగత న్యూనాధికత్వత్యాగాపేక్షయా అనన్తరావగత అన్యూనానతిరిక్తత్వత్తుక్కుకిఞ్చిత్ త్యాగమ్ ఉచితమ్:

అతిలుమ్ ఉభయత్రానతిరిక్తత్వాంశ త్యాగాపేక్షయా అనన్తరావగత వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనత్తుక్కు మాతృయోని పరీక్షానతిరిక్తత్వ మాత్రత్యాగమ్ ఉచితః:

ఇప్పడి 'మాతృయోనిపరీక్షాతుల్యా' ౭ శబ్దిత తదన్యూనానతిరిక్తత్వరూప ముఖ్యసామ్యత్తై ఉపక్రమగతమాన అర్చావతారోపాదాన చిన్తనత్తిలే వివక్షిత్తు, అనన్తరగతమాన వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనత్తిలే అన్యూనత్వమాత్రత్తై వివక్షిక్కై న్యాయ్యమాకైయాలే,

'అర్చావతారోపాదాన స్మృతిక్కు నిదర్శనమాయిత్తు,

వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అతిలుమ్ క్రూరమ్' ఎన్ఱు, న్యాయానుగృహీత వచనతాత్పర్యార్థత్తై ఇవర్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ. అ.—"అన్దశాస్త్రమ్ తాన్ ఎతు?,

ఆపాత ప్రతీతియిల్ అతు ఎవ్వర్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతు!,

అతిల్ విశేషపర్యాలోచనై పణ్ణుమవర్కళుక్కు సిద్ధిక్కుమ్ తాత్పర్యార్థమ్ ఎతు?" ఎన్ఱుమ్ ప్రశ్నత్తిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అర్చావతారోపాదాన" ఒ) ఇత్యాదియాలే.

(ఎన్నానిన్ఱతే) ఎన్ఱతు, "ఎన్ఱు వారాహపురాణత్తిలే శొల్లానిన్ఱతే?" ఎన్ఱపడి.

అన్దవచనత్తిల్, ("అర్చావతారోపాదాన" ఒ) ఎన్ఱతు,

I. "("అర్చా" ఒ) శబ్దమ్, 'నమస్తేఽర్చే! సురేశాని! ప్రణీతే విశ్వకర్మణః' ౮ ఎన్ఱుమ్ ఇవిడత్తిల్ పోలే, 'అర్చా=పూజా ప్రతిమయోః' ౯ ఎన్ఱుమ్,

'ప్రతిచ్ఛాయా=ప్రతికృతిరర్చాపుంసి' ౯ (ఎన్ఱు) అర్చావిగ్రహపరమాయ్,

II ("అవతార" ఒ) శబ్దమ్, అవతరణత్తై చ్చొల్లుకిఱతాయ్,

III. ("ఉపాదాన" ఒ) శబ్దమ్, 'దుర్జనో దోషమాదత్తే' ౧౦ ఎన్ఱుమ్ ఇవిడత్తిల్ పోలే, మానసోపాదానరూపమాన చిన్తనత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, అర్చావిగ్రహత్తినుడైయ ఉత్పత్తిచిన్తనమ్" ఎన్ఱపడి.

("వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్" ఒ) ఎన్ఱతు, "అష్టవిధభక్తిమానాన భాగవతనుడైయ దేవాసుర బ్రాహ్మణ శ్వపాకాది దేహసంబన్ధరూప జన్మచిన్తనమ్" ఎన్ఱపడి.

("చిన్తన" ఒ) శబ్దమ్, "తచ్చిన్త్యమ్" ఇత్యాది స్థలఙ్గళిల్ పోలే నికర్షబుద్ధియాలే చిన్తిక్కైయై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఆకైయాలే, "మేవుమ్ నల్లోర్ ఎక్కులత్తవరేలుమ్ పిఱప్పేతియల్వాకనిన్ఱోర్,

అక్కులమ్ అప్పిఱప్పు అవ్వియల్ వేణ్డామైయాల్ కొళ్ళ్పమే" ౧౧ ఎన్ఱుమ్,

"ఎక్కణత్తో రెక్కులత్తోర్ ఎవ్వియల్వోరాయిడినుమ్,
అక్కణత్తే నమ్మైయాళుమ్ అరవరే" ౧౨ ఎన్ఱుమ్,

ఉత్కర్ష బుద్ధియాలే యనుసన్ధిక్కై విరోధమిల్లై.

"అన్దవచనత్తిల్ అర్చావతారోపాదాన స్మృతియోడొక్క వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనత్తైయుమ్ [మాతృయోని పరీక్షైయోడొక్క] ఎన్ఱు, శొల్లానిఱ్క, 'వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అర్చావతారోపాదాన స్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్' ఎన్నై, ఉపపన్నమాప్పడి ఎన్ఱాలే?" ఎన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాదియాలే.

౧॥ అష్టా. ౨-౨-౩౩. "అజాద్యదన్తమ్" ఇత్యేక సూత్రమ్; 'పూర్వమ్" ఇత్యేతదనువృత్తిలబ్ధమ్. వివమ్రగేపి. ౨॥ "ద్వన్ద్వేఘి" ఇత్యనేనఫలితమ్. ౩॥ అష్టా. ౨-౨-౩౪. ౪॥ సి. కౌ. ద్వన్ద్వసమాసప్రకరణే. ౫॥ విధేయ విశేషణంవా!. ౬॥ వారాహపురాణమ్

౭॥ ౮॥ ౯॥

౧౦॥ ౧౧॥ ఖ ౫౬౩. ఆమ్ సూత్తు. ౧౨॥ యతీన్ద్రప్రవణప్రభావమ్.

'అతిక్రామేత్కిం ప్రమాణమ్!'' ఇతిచేదుచ్యతేధునా। ఉపాదానస్మృతేః పూర్వనిపాతస్త్రదృశ్యతే॥ యత్క్రమః పూర్వనిపాతస్య సర్వత్రాత్ర స్థితస్య హి।

ఎ. అ.—(ఉభయత్తైయుమ్) ఎన్ఱదు, "అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనఙ్గళిరణ్డైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(మాతృయోనిపరీక్షై సమమాగ) ఎన్ఱదు,

"'తులయా సమ్మితం తుల్యమ్' ఎన్ఱు, తుల్యశబ్దమ్ అత్యన్తసామ్య వాచియాకైయాలే మాతృయోని పరీక్షైయోడే అత్యన్తసమమాగ" ఎన్ఱపడి.

(కొల్లిత్తేయాకిలుమ్) ఎన్ఱదు, "యథాశ్రుతత్తిలే కొల్లిత్తేయాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదానస్మృతిక్కు నిదర్శనమామిత్తై) ఎన్ఱదు,

(1) "సాధక బాధక యుక్తివిచారమ్ పణ్ణుమళవిల్, కర్మోపాధిక దేహసంబన్ధ ప్రయుక్తమాన మాతృత్వత్తైయుడైయత్తాలుచేతన విశేషత్తినుడైయ అత్యన్తహేయమాన అవయవవిశేషత్తిల్ పణ్ణుమ్ నిరూపణమ్, నిరుపాధికమాయ్ స్వరూపప్రాప్తమాయ్ ఇరుక్కుమ్ 'మాతా పితా భ్రాతా నివాసశ్శరణం సుహృత్' ౧ 'మాతా పితా యువతయః' ౨ ఇత్యాది ప్రమాణ ప్రసిద్ధమాన సర్వవిధబన్ధత్తైయుడైయ భగవత్-భాగవతర్కళుడైయ దివ్యావతారఙ్గళిల్ పణ్ణుమ్ నిరూపణత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తుక్కు దృష్టాన్తమాగ నేర్నిఱ్క మాట్టాదైయాలేయుమ్,

(2). 'అకృత్యకరణాపేక్షయా భగవదపచారమ్ భగవదపచారాపేక్షయా భాగవతాపచారమ్, భాగవతాపచారత్తైప్పఱ్ఱ ఆచార్యాపచారమ్, ఆచార్యాపచారాపేక్షయా తద్భక్తాపచారమ్, ౩ ఇప్పడి ఒన్ఱుక్కొన్ఱు, విషయగౌరవత్తాలే క్రూరమ్' ఎన్నై, స్వాగ్రుగో బ్రాహ్మణహింసైకళుక్కు క్రౌర్యతారతమ్యమ్ శొల్లుకిఱాప్పోలే ఉపపన్నమాయిరుక్కైయాలే 'అకృత్యకరణాన్తర్భూతమాన మాతృయోని పరీక్షైయిల్ కాట్టిల్ భగవదపచారాన్తర్భూతమాన ఉపాదాన నిరూపణముమ్, భాగవతాపచారాన్తర్భూతమాన భాగవతజన్మ నిరూపణముమ్, క్రూరమ్' ఎన్నైయే యుచితమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

(3). 'ధనదేన సమస్త్యాగే' ౪ ఎన్ఱవిడత్తిల్, 'దానవిషయత్తిల్ సకలఫలప్రదరాన పెరుమాళ్ కుబేరతుల్యర్' ఎన్ఱు శొన్నాలుమ్. 'ఇమువత్ గచ్ఛతి సవితా' ౫ ఎన్ఱవిడత్తిల్ తౌల్యార్థకవతి ప్రత్యయమ్ క్రౌర్యమాన్ద్య భావ మాత్రత్తాలుణ్డాన సామ్యత్తై చ్చొల్లుకిఱాప్పోలే, 'ధనదేన ఎ అ.—ప్రయుక్తదాన సఙ్కోచాభావమాత్రత్తాల్ కుబేరసామ్యమ్ పెరుమాళిడత్తిల్ వివక్షితమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ తుల్యశబ్దమ్ అనర్థహేతుతా ప్రయుక్త క్రౌర్యమాన్ద్య భావమాత్రత్తాలుణ్డాన మాతృయోని పరీక్షాసామ్యత్తై భగవత్ భాగవత జన్మనిరూపణఙ్గళిల్ శొల్లిక్కొణ్డు, "ఇమువత్ గచ్ఛతి సవితా" ఎన్ఱవిడత్తిల్ దృష్టాన్తమాగ ఎడుక్కప్పట్ట ఇమ, స్వాతిక్రమణీయదేశ విభాగఙ్గళై యిప్పడి యాన్గాల్ బహుశీఘ్రమాగ అతిక్రమిక్కప్పోకిఱతో, అప్పడియే, సూర్యనుమ్ స్వాతిక్రమణీయ దేశఙ్గళై అదుక్కత్తక్క వేగత్తోడే బహు శీఘ్రమాగ అతిక్రమిత్తుప్పోకిఱార్' ఎన్ఱు, సూర్యనుడైయ గతివిశేషత్తుక్కు వాణగతి దృష్టాన్త ప్రదర్శకమాకిఱాప్పోలే, భగవత్ భాగవత జన్మనిరూపణాత్మక అపరాధఙ్గళుక్కు దృష్టాన్తమాగ ఎడుక్కప్పట్ట మాతృయోని పరీక్షైయుమ్ విశిష్టవేష నిష్ఠర్కళానవర్కళుక్కు అన్ఱ భగవదపచారాదికళినుడైయ అత్యన్తక్రౌర్యత్తుక్కు దృష్టాన్త ప్రదర్శకమాయిరుక్కైయాలే, 'వార్ష్ట్యాత్కాపేక్షయా దృష్టాన్తస్య గుణాధిక్యన్యాయమ్, ౪ 'ఇమువద్గచ్ఛతి,' 'ధనదేన సమస్త్యాగే' ౫ ఇత్యాది స్థలఙ్గళిల్పోలే, ఇఙ్గుమ్ ప్రవృత్తియాకాదైయాలేయుమ్,

(4). మాతృయోని పరీక్షాపేక్షయా భగవత్ భాగవతజన్మ నిరూపణఙ్గళుక్కు క్రౌర్యాధిక్యమ్ అవ్యాహతమాగ సిద్ధిక్కైయాలేయుమ్,

(5). 'అపరాధశతం లక్షం మమనిత్యం కృతం భవేత్।
క్షమామ్యేకేన పద్మేనజాతి పుష్పేనవాపునః॥
మద్భక్తం శ్వపచం వాపినిన్దాం కుర్వన్తి యేనరాః।
పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామివసున్ధరే!॥' ౫ ఎన్ఱు, ముఖ్యకల్పమాన పద్మఙ్గళాలే నినుడైయ సమర్పణమాత్రత్తాలే క్షన్తవ్యమాకవుమ్, అనుకల్పమానజాతి పుష్పత్తాలే నినుడైయ సమర్పణమాత్రత్తాలుమ్ క్షన్తవ్యమాకవుమ్, శొల్లప్పట్ట దినముత్తుక్కు లక్షసంఖ్యాకమాన అపరాధశతమాగ అనాదికాల సంచితానన్త భగవదపరాధకోటికళై లాన్ఱాన ఉపాదాననిరూపణత్తైయపేక్షిత్తు ముఖ్యకల్పభూతమాన పద్మపుష్పఙ్గళినుడైయ కోటిశతత్వ సంఖ్యోపలక్షితముమాయ్, అపిశబ్దసముచ్చితముమాన అపరిమితియాతదాత్మ భావసమర్పణత్తాలుమ్కూడ అక్షన్తవ్యమాకచ్చొల్లప్పట్ట భాగవత జన్మనిరూపణత్తుక్కు ఉణ్డాన క్రౌర్యతారతమ్యమ్ మేరుసర్షపాన్తరమాగ ప్రమాణమాగ సిద్ధమాయిరుక్కైయాలే అత్తై ఉపాదాననిరూపణత్తోడొక్క మాతృయోని పరీక్షా తుల్యమాకవే శొల్లుకిఱదు, 'వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ క్రౌర్యమాన్ద్య

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

శేషస్యాభ్యస్తితత్వంతు క్రౌర్యాల్పత్వం ప్రకీర్త్యతే। తస్మాదల్పక్రూరతైవోపాదానస్మరణస్యచ॥ అన్యస్యతుభవత్యేవాశ్యన్త క్రౌర్యంహిసర్వథా?।

అ —"మాతుశ్చయోని సంబన్ధేభ్యః" ౧ ఎన్ఱిఅవిడత్తిలే, "సప్త పితృతః పరీక్ష్య, పఞ్చ మాతృతః" ౨ ఎన్ఱు, మాతృయోని పరీక్షైక్క ర్తవ్యె యాకచ్చొల్లిన్ఱ్దాకైయాలే తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ వచన త్తిలుమ్ [౫ మూలత్తిలుమ్ అభిప్రేతమాన "మాతృయోనిపరీక్షా" ౩ శబ్దార్థత్తై యరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (మాతృయోనిపరీక్షై యావతు) ఇత్యాదినా,

"'యోని' శబ్దమ్ అవయవవిశేషవాచకమ్;

'పరీక్షా' ౩ శబ్దముమ్, తత్సౌశ్వర్యా సౌన్దర్య నిరూపణపరమాకై యాలేయుమ్, [౧౦

ఎ. అ.—భావేనయథా మాతృయోని పరీక్షాతుల్యమ్, తథైవ ఉపాదాన నిరూపణమపి మాతృయోని పరీక్షాతుల్యమ్' ఎన్ఱు, ఉపాదాన నిరూపణత్తుక్కైయ మాతృయోని పరీక్షైతౌల్యత్తుక్కు దృష్టాన్తార్థమాక వేణ్డుకైయాలే, దార్ష్టాన్తికాపేక్షయా దృష్టాన్తస్య ఆధిక్యన్యాయత్తాలే ఉపాదాన నిరూపణత్తై అపేక్షిత్తు అధికమ్ నిదర్శనమాన వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనత్తుక్కు క్రౌర్యాధిక్యమ్ అవ్యాహతమాక ప్రదీకరిక్క ప్పడుకైయాలేయుమ్,

అర్చావతారోపాదాన స్మృతియోడొక్క మాతృయోనిపరీక్షా తుల్యమాక ఎడుత్తుచ్చొల్లప్పట్ట అన్దవైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమాన్దు, అతి క్రూరమాన అర్చావతారోపాదాన స్మృతిక్కు నిదర్శనమాక [౨౦ త్తలైక్కట్టుమిత్తనై" ఎన్ఱపడి.

(వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనత్తిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్ ఎన్ఱు) ఎన్ఱతు,

"'పూర్వోక్త ప్రకారత్తాలే వచనతాత్పర్య పర్యాలోచనై పణ్ణు మళవిల్ వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అర్చావతారోపాదాన చిన్తనత్తుక్కు నిదర్శనమాక పర్యవసిక్కైయాలే, దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికన్యాయత్తాలే [౨౫ దృష్టాన్తమాన వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనమాన్దు, దార్ష్టాన్తికమాన అర్చావ తారోపాదాన స్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్' ఎన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

(ఇవర్-కరుత్తు) ఎన్ఱతు, "("అర్చావతార" ౩) ఇత్యాది వచనత్తిల్ ఆపాత ప్రతీతార్థత్తిల్ దృష్టాయ్ విడామల్ వచనత్తుక్కు తాత్పర్య పర్యాలోచన పరరాన ఇవర్కుక్కరుత్తు" ఎన్ఱపడి.

[అర్చావతారోపాదాన చిన్తనత్తిలుమ్ అత్తనై పాపముణ్డు ఎన్ఱపడి] ఎన్ఱిఅవిడత్తిల్, "అధికంతు ప్రవిష్టం నతద్ధానయే" ౪ ఎన్ఱిఅ న్యాయత్తాలే వివక్షితమ్,

మూ.—౧౯౮ "త్రిశంకువైప్పోలే కర్మచణ్డాలనాయ్,

వ్యా.—(మాతృయోని పరీక్షై)యావతు:—

అన్యస్త్రీయోనివైలక్షణ్య అవైలక్షణ్య నిరూపణ వాసనైయాలే ఇత్తైయుమ్ అప్పడి నిరూపిక్కై. [౫

(అత్తోడొక్కుమ్) ఎన్ఱతు,

"ఇప్పడి నిరూపిత్తాల్ అక్కుక్కు ఎత్తనై పాప ముణ్డు,

అర్చావతార విగ్రహోపాదాన చిన్తనత్తిలుమ్ అత్తనై పాపమ్ ఉణ్డు" ఎన్ఱపడి. [౧౦

౧౯౮. "ఇవ్వపచారత్తుక్కు ఫలమ్,

దగ్ధపటమ్పోలే నష్టకల్పనాయ్ ఇరున్ద దేహావ సానత్తిలే ఉరుమాయ్న్దు పోమళవేయల్ల,

ఇవ్వపచారమ్ పణ్ణినపోతే కర్మచణ్డాలనాయ్ విడుమ్" ఎన్గిఱార్, (త్రిశంకువైప్పోలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి [౧౫

అ —'మాతుశ్చయోని సంబన్ధేభ్యః' ౧ ఎన్ఱిఅవిడత్తిలే 'యోని' ౧ శబ్దమ్ జన్య జనక వర్గమాకైయాలేయుమ్,

'పరీక్షా' ౨ శబ్దముమ్, సంఖ్యా విశేష నిరూపణపరమాకైయా లుమ్, తద్వ్యావృత్తి" ఎన్ఱపడి.

దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్ అనుపాత్త [౨౦ మాకైయాలే, అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడినిరూపిత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(ఎత్తనైపాపముణ్డు) ఎన్ఱిఅవిడత్తిల్, "లఙ్ఘితాత్వవధస్తస్య" ౫ ఎన్ఱిఅతు వివక్షితమ్.

ఎ. అ.—౧౯౮. (కర్మచణ్డాలనాయ్విడుమ్ ఎన్గిఱార్) ఎన్ఱతు,

"'కాలాన్తరత్తిల్ భాగవతనాకైక్కు యోగ్యనాన జాతిచణ్డా లనైప్పోలన్ఱిక్కే, "కర్మణా+చణ్డాలః=(కర్మచణ్డాలః)" ఎన్ఱాయ్, భాగవతాపచారమాకిఱ కర్మత్తాలే అవర్కళ్ 'పులైయర్ పోలుమ్" ఎన్గిఱపడియే, సాక్షాచ్చణ్డాలనాకవాయ్విడుమ్' ఎన్గిఱార్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥

30-8-1900.

మూ.—నూల్ పిలిస్ట యజ్ఞోపవీతమ్ తానేవారాయ్ విడుమ్.

వ్యా —అతావతు:—

"ఇక్ష్వాకువంశ్యనా యిరుకిఱ త్రిశంకు వాకియ రాజా,

తన్-కులగురువా యిరుకిఱ వసిష్ఠమహర్షియై 'సశరీరస్స్వర్గా వాప్యర్థమాక ఎన్నైయజిప్పికిఱ వేణుమ్' ఎన్ఱు, అపేక్షికిఱ;

మహర్షి, 'ఉన్నుడైయ-అశక్యమ్' ఎన్న;

అవ్వనన్తరమ్ తత్-పుత్రర్కళ్ తపస్సుపణ్ణికిఱ ఇడత్తిలే శెన్ఱు,,

ఇచ్చైయైచ్చొల్లి యవర్కళై మిక్కవుమ్ అనువర్తిత్తు,

అ —౧౯౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వపచారత్తుక్కు) ఇత్యాది.

'ఆముష్మికానిష్ట హేతుత్వమ్ శొల్లి ఐహికాకర్మసాదృశ్యమ్; (మారావిల్) ఇత్యాదికమ్ దార్ష్టాన్తికవిషయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇక్ష్వాకువంశ్యనాయ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—జాతిచణ్డాలన్ వృత్తస్థనాకిల్, "చణ్డాలమపివృత్తస్థంతం దేవాబ్రాహ్మణంవిదుః" ౧ ఎన్ఱు, "బ్రాహ్మణన్" ఎన్ఱు శొల్లప్పడుకైయాలే అవనుక్కు చణ్డాలత్వపూర్తియిల్లై:

భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళై, "యఃపుత్రః పితరంద్వేష్టితంవిద్యాదన్యరేతసమ్। యస్తుచక్రాఙ్కితంద్వేష్టి తంవిద్యాదన్యరేతసమ్॥" ౨ ఎన్ఱు, జాతిచణ్డాలరాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే, అవర్కళుక్కిఱే చణ్డాలత్వమ్ పూర్ణమాక ఉళ్ళదు?

మూలత్తిలే [త్రిశఙ్కువైప్పోలే] ఎన్ఱదు,

"ఆచార్యాపచార తద్భక్తాపచారఙ్గళాల్వన్ద చణ్డాలత్వత్తై అన్ద ఆచార్య భక్తర్కళుడైయశాపత్తాలే సర్వలోకలోచన గోచరమాక్కిప్పోర త్రిశఙ్కువైప్పోలే" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ —ఇప్పడి ఇవన్ త్యాజ్యనాయ్ విటుకిఱ భాగవతాపచారముణ్డాయార్ పలరుమిరుక్క ఇవనైయే దృష్టాన్తీకరిత్తదు?

(ఇక్ష్వాకువంశ్యనాయ్) ఎన్ఱదు, "జాతిచణ్డాలస్తు," ఎన్కైక్కాక.

(తన్-కులగురువాయిరుక్కిఱ వసిష్ఠమహర్షియై) ఎన్ఱదు,

"'కులక్రమాగతన్' ఎన్ఱుమ్, 'ప్రత్యగ్రన్' ఎన్ఱుమ్, ఇరణ్డువకైప్పట్ట ఆచార్యర్కళుక్కుళ్ళే ముఖ్యరాయిరుప్పార్ కులక్రమాగతరాన ఆచార్యరాన వసిష్ఠమహర్షియై" ఎన్ఱపడి.

ఇదు ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్తదు "ఇప్పడి కులక్రమాగత ఆచార్యరాన వసిష్ఠరుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే, అన్యగురువిన్ ఇడత్తిల్ త్రిశంకు పణ్ణిన ఆచార్యత్వ ప్రతిపత్తి మహాపరాధమ్" ఎన్ఱు, సూచనార్థమాక.

"అత్తై ఎన్ఱదే!" ఎన్నిల్;

శ్రీపాఞ్చరాత్రే పరమపురుష సంహితాయాం నవమేఽధ్యాయే,

(1) "అథవక్ష్యే మహాచార్య శబ్దార్థం శృణుపద్మజ!।
తస్యశ్రవణమాత్రేణముక్తో భవతిమానవః॥
ఆచినోతిహి శాస్త్రార్థాన్ ఆచారేస్థాపయత్యపి।।

స్వయమాచరతే యస్మాత్ తస్మాదాచార్య ఉచ్యతే॥' ౩ ఎన్ఱు, "సకలశాస్త్ర తాత్పర్యార్థజ్ఞరాన అతినుడైయ అనుష్ఠేయమ్ పిఱరైయుమ్ అనుష్ఠిప్పిక్కుమవన్ ఆచార్యశబ్దార్థన్" ఎన్ఱుమ్,

(2) "ఆచార్యోద్వివిధః ప్రోక్తస్సర్వశాస్త్రార్థవేదిభిః
కులక్రమాగతః పూర్వః ప్రత్యగ్రాఖ్యస్తథాపరః॥" ౪

ఎన్ఱు, "అతిల్ ఆచార్యన్ తాన్ 'కులక్రమాగతన్' ఎన్ఱుమ్, 'ప్రత్యగ్రన్' ఎన్ఱుమ్, ఇరణ్డుపడివకైప్పట్టిరుప్పన్" ఎన్ఱుమ్,

అవ్విరువరిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు "కులక్రమాగతన్ శ్రేష్ఠతయా అగ్రగణ్యన్" ఎన్ఱుమ్,

(3) "ధర్మద్వారా కర్మయస్మిన్ జాతిస్తత్ కులముచ్యతే" ౫ ఎన్ఱు (కులక్రమాగత) శబ్దార్థమ్ శొల్లత్తొడఙ్గి, "యాతొరుకులత్తిలే 'అభిజనాయధర్మాణామ్' ౬ ఎన్కిఱపడియే, ధర్మసంస్థాపనద్వారా భగవత్సమ్బన్ధసాధారణమాన కర్మమ్ జాతిసిద్ధమాయిరుక్కుమత్తో, అన్దకులమే (కులక్రమాగత) శబ్దత్తిల్ (కుల) శబ్దార్థమ్" ఎన్ఱుమ్,

గత్వానిజంకులగురుం వన్దిత్వా షిష్టభషన! "సదేహాస్వర్గలాభాయచూం యా జయాగురో క్షమ!"॥ ఇత్యాస్పృచ్ఛ్య పదత్వంష్మిన్ "ఇశక్యస"

ఎ. అ —(4) "తత్ప్రజాహ ముఖస్యాపిసద విక్షేపణంక్రమః" ౧ ఎన్ఱు, "అన్దకులప్రవాహత్తిన్ ముగైయానత్తు, పుత్రపౌత్ర పారం పర్యత్తాలే అవ్వవర్గళ్ళైప్పత్ఱి వినష్టిత పురుషపర్యన్తమాగ ఆనుచ్ఛిన్నమాగవరుకైయే (క్రమ) శబ్దార్థమ" ఎన్ఱుమ్,

(5) "ఆగతస్తత్త్వ బోధాయ విభురాచార్యమూర్తిమాన్" ౨ ఎన్ఱు, "సంసారికళుక్కు తత్త్వబోధనార్థమ్ ఆచార్యరూపియాయ్ క్కొణ్డు ఎమ్బెరుమాన్ అవతరిత్తు వన్దిరుక్కిఱపడియై (ఆగత) శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుమ్,

(6) "కులక్రమాగతాచార్యంశమాచార్య విదో విదుః" ౩ ఎన్ఱు "సర్వేశ్వరన్ ధర్మసంస్థాపనార్థమాగవే దాశరథి వాసుదేవాద్యవతారఙ్గళిల్ సకల కర్మఙ్గళైయనుష్ఠిత్తాప్పోలే, తనక్కు ఒరు ప్రయోజనముణ్డాకైక్కాక పరార్థమాగవే యిరుక్కుళ్ళ సకల కర్మఙ్గళిన్నుడైయవుమ్ అనుష్ఠానత్తై ఎప్పోదుమ్ కాలమ్ పర్త్తిప్పిలోమ' ర ఎన్ఱు, అప్పడియే వంశసిద్ధమాగ ఉడైయరాయ్, అన్దకులత్తిల్ ఒరుపశదన్ కలన్దత్తాల్ ధర్మచ్ఛేదమ్ వారాత్తపడి అన్దకులత్తిన్నుడైయ అవచ్ఛిన్నక్రమత్తై యుడైయరాయ్, సంసారికళుడైయ తత్త్వబోధనత్తిలేయే నిరతరాయ్, సకలశాస్త్రార్థజ్ఞానానుష్ఠానానుష్ఠాపనఙ్గళై యుడైయవర్గళాయ్ ఇరుక్కుమవర్గళై (కులక్రమాగతాచార్య) శబ్దత్తాలే ఆచార్యస్వరూపమఱిన్దవర్గళ్ శొల్లువర్గళ్" ఎన్ఱుమ్,

(7) "పుంసఃపరగతిజ్ఞానే జిజ్ఞాసాజాయతే యదా|
తదాస్వర్వదేశికాభావాత్ యస్సన్నిత్వాఙ్ఘిరాశ్రయేత్॥
తదానీమస్యదయయా దీక్షాసంస్కారపూర్వకమ్|
మన్త్రవ్యాఖ్యాకృదాచార్యః ప్రత్యగ్రాఖ్యస్స ఉచ్యతే"॥ ౪

ఎన్ఱు, "ఒరుసదాచార్య పరిగ్రహమిల్లాత వంశత్తిలే భగవత్కటాక్ష విశేషత్తాలే ఒరువనుక్కు ప్రాప్యమాన పరబ్రహ్మత్తిన్నుడైయవుమ్, అతిన్నుడైయ ప్రాప్తిక్కు సాధనమాన గతియిన్నుడైయవుమ్, జ్ఞానత్తిలే ఇచ్ఛైపిఱన్దు కులక్రమాగతాచార్యనిల్లామైయాలే జ్ఞానానుష్ఠాన సంపన్ననాన ఓరాచార్యనై సమిదాహరణాది క్రియాన్వితయాలే ఉపసత్తిక్కు, అవన్ ప్రసన్ననాయ్ నిర్హేతుక కృపైయాలే ఆశ్రయిత్తవనుక్కు వైష్ణవేష్టిదీక్షా పఞ్చసంస్కార పూర్వకమాగ మన్త్రార్థాదికళై యుపదేశిక్కుమవన్ 'ప్రత్యగ్రాచార్యన్' ఎన్ఱు శొల్లప్పడువన్" ఎన్ఱుమ్,

ఎ అ. —(8) "కులాచార్యస్య భజనం యేవానుకృతినోజనాః|
కుర్వ నిసతతతం భక్త్యాతేవన్ద్యాస్సర్వదేవతైః॥
సర్వక్రతుశతంకృత్వా యత్ఫలం సమవాప్నుయాత్|
తత్ఫలం సమవాప్నోతి కులాచార్యస్య పూజనాత్॥
యత్ కృత్వాషోడశమహాదానాంల్లభతేఫలమ్|
తత్ఫలం సమవాప్నోతికులాచార్యస్య పూజనాత్॥
సార్ధత్రికోటితీర్థేషు స్నాత్వాయత్ఫలమాప్నుయాత్|
తత్ఫలం సమవాప్నోతికులాచార్యస్య పూజనాత్॥
సంతుష్టేతుకులాచార్యే శ్రద్ధయా యస్యభక్తితః|
తేనతుష్టంజగత్సర్వం తుష్టాస్స్యుస్సర్వదేవతాః॥" ౬ ఎన్ఱు, కులాచార్యారాధనత్తిన్నుడైయ వైభవఙ్గళై చ్చొల్లి,

(9) "ఉద్ధర్తుం నిజవంశోత్థాన్ దేశికంయదివాఞ్ఛతి|
తమేవాన్వేషయేత్తస్మాత్ సర్వజ్ఞం దేశికంతతః॥" ౭ ఎన్ఱు,

"ఆచార్యసమాశ్రయణమ్ ఉణ్డాయిరున్ద తన్నుడైయ పితృక్కుమున్బాక మృతరాయుమ్, అతిల్లామల్ మృతరాయుమ్, ఇరుక్కుమ స్వకుల ప్రసూతరెల్లార్క్కుమ్, యావనొరువన్ సంసారనారణాన మోక్షత్తై ఇచ్ఛిప్పాన్, అవన్, అవర్గళుక్కు ఆన్దమోక్షత్తై యుద్దేశిత్తు నిర్హేతుకకృపైయాలే పుత్రపౌత్రపారంపర్యమాగ కులక్రమత్తై యుడైయ 'మదీయన' ఎన్ఱు, అగ్నానిస్స్కు మనస్సాయ్, ఎప్పోదుమ్ కాలమ్ పర్త్తిప్పిలాత ఆచార్యవంశత్తాలే సుశిక్షితనాయాలే సర్వశాస్త్ర తాత్పర్యజ్ఞాన అర్థపఞ్చకజ్ఞరుడైయ యాథాత్మ్యవేదనత్తై కరతలామలకమాగవఱిన్దు ఇరుక్కుమవనాన కులాచార్యనైయే యాశ్రయిక్కక్కడవన్' ఎన్ఱుమ్, శొల్లిత్తు.

ఇశ్లోకత్తిల్ "తస్మాత్" ౭ ఎన్ఱు, ల్యబ్లోపే పఞ్చమియాయ్, "తన్ సంసారోద్ధరణత్తై ఉద్దేశిత్తు" ఎన్నుమర్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతు

అన్ఱిక్కే, "తస్మాత్" ౭ ఎన్ఱు "నిజవంశోత్థ సంసారోద్ధరణేచ్ఛైయాలే" ఎన్ఱాకిలుమామ్.

"తమేవ" ౭ ఎన్ఱ, ఏవకారత్తాలే, ప్రత్యగ్రనై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు.

"ప్రత్యగ్రాచార్యన్ స్వానువృత్తి ప్రసన్ననాకైయాలే, అవనైయిక్కు మవనుక్కుమాత్రమ్ ఉద్ధారకన్;

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥
౬॥ ౭॥

ఉపేక్ష్య తత్పుత్రాదీనన్య ప్రార్థయా సమాశ్రయన్। ''రౌరవం నరకం గత్వా చండాలత్వమవాప్నుయాత్॥ దుర్బుద్ధే! మాతృతో గచ్ఛ'' ఇత్యేవం తేమయా పుత్ర

ఎ. అ.—కులాచార్యర్గళ్, కృపామాత్ర ప్రసన్నరాయ్, జ్ఞానదశైయిలే యేవి తేన్నుమోరు వ్యాజత్తాలే అవర్కళిరుక్కుముడత్తే 'ఇవర్గళ్ పూర్వర్గళ్-తిరువడిగళ్' ఎన్ఱు, ఒరుసంబన్ధమ్ శొల్లిక్కొణ్డు అవర్ద కుటుంబత్తోడే అభిమానిత్తు విడుమవన్నాయాలే, వంశత్తు క్కెల్లామ్ ఉద్ధారకర్' ఎన్ఱు, శొల్లప్పడుగిఱార్:—

(1) ''త్రైవార్షికాన్తరగతే ఒస్త్రైవాకులదేశికే।
తదీయపుత్ర భ్రాత్రాదేరుపదేశో౽పి గృహ్యతామ్॥'' ౧ ఎన్ఱు,

''అన్దకులాచార్యర్, శిష్యనుక్కు అజ్ఞానదశైయిల్ పఞ్చ సంస్కారము పణ్ణి శెయ్దరుళివిన్ఱు శిష్యర్గళాల్ శొల్లప్పట్ట దేశాన్తరత్తిలే, శిష్యర్గళుడైయ భాగ్యహానియాలే, చిరకాలమిరున్దు విడువదేయాగిలుమ్, అన్దిచ్చేల్ తీర్థమ్ ప్రసాదిత్తాదేయాగిలుమ్, అవర్ కుమారర్-సన్నిధియిలే గ్రన్థత్తై నడత్తక్కడవర్;

అవరుమిల్లావిడిల్, అవరుడైయ భ్రాతాక్కళుడైయ సన్నిధియిలేయాగిల్, జ్ఞాతిక్కళుడైయ సన్నిధియిలేయాగిల్, గ్రన్థత్తై నడత్తక్కడవర్,'' ఎన్ఱుమ్,

(2) ''పుత్రాదేరభావేతు శిష్యశ్చేత్తత్త్వలోలుపః।
తత్కాల్యాభావం సర్వజ్ఞమాచార్యాన్తరమాశ్రయేత్॥
తేనోపదిష్టస్సర్వజ్ఞశ్శిష్యస్సద్గతి మాప్నుయాత్।
తమేవగురుమప్యాపి పుత్రాద్యాగ పూజయేత్స్వయమ్॥'' ౨ ఎన్ఱు,

''కులాచార్యనుడైయ పుత్రభ్రాతృజ్ఞాతిక్కళొరువరుమిల్లావిడిల్ అన్దకులాచార్యనైప్పోలే కృపామాత్ర ప్రసన్నరాయ్ శిష్యనై యజ్ఞానదశైయిల్ తానాక వన్దు సకుటుంబమాక భగవత్సంబన్ధత్తైప్పణ్ణివైత్తు అభిమానిక్కుమవరాయ్, సంప్రదాయ పరంపరా ప్రాప్త ఉపదేశముఖత్తాలే సకలశాస్త్ర తాత్పర్యార్థ పఞ్చకత్తై సర్వజ్ఞరుమాయ్, ఇరున్దుళ్ళ అపాగ్యనై పుత్రపౌత్రాదిగళుక్కు కులాచార్యనాయ్ప్పిడియాశ్రయిత్తు అవనాలే ఉపదేశిక్కప్పట్ట అర్థవిశేషఙ్గళై ఎల్లామ్ శబ్దార్థ అఱిన్దు ఉజ్జీవిక్కక్కడవర్' ఎన్ఱుమ్,

(3) ''దైవాధీనాత్కులాచార్యే తత్పుత్రాదౌ తథాగతే।
ఉపదేశోగృహీతవ్యస్తస్య కులగురోర్మనోః॥'' ౩ ఎన్ఱు,

''శిష్యనిడత్తిల్ ఉజ్జ్వల భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షమాగిఱ భాగ్యవిశేషత్తాలే దేశాన్తరగతర్గళాయిరున్ద కులాచార్యనాగిఱ, తత్పుత్రాదిగళాగిలుమ్, స్వదేశత్తిలే ఎళున్దరుళుకైయావర్ కళిల్, ఆచార్యాన్తరత్తిల్ అభిముఖర్కళినిడత్తిల్ మన్త్రార్థమ్ ముదలాన గ్రన్థఙ్గళై యెల్లావఱ్ఱైయుమ్ విట్టుయథాక్రమమాక కులాచార్యనుడైయ పరంపరైయాలే సకల గ్రన్థఙ్గళైయుమ్ నేరక్కక్కడవర్'' ఎన్ఱుమ్,

(4) ''పునస్సంస్కార సంయుక్తాః స్వర్ణవత్ గరకస్థితాః।
వంశభూతా వినశ్యన్తి రాజన్తేశిష్యకోటయః॥'' ౪

ఆచార్యాన్తరత్తిల్ పఞ్చసంస్కారమ్ కుడక్కియాయిరుక్కా కిల్ మీళవుమ్ పఞ్చసంస్కారత్తైయుమ్, కులాచార్యనిడత్తిల్ ప్రాప్తిత్తు ప్పెఱ్ఱుక్కొణ్డు తాఙ్గళ్ పణ్ణిన అపరాధత్తుక్కు క్షమిక్క పణ్ణిక్కొణ్డు శుద్ధరాయ్, అన్ద అపరాధక్షామణత్తాల్ ప్రసన్నరాన కులాచార్యనుడైయ అభిమాన విశేషత్తాల్ పరిశుద్ధమాన వంశముడైయరాకిల్, అవర్కళ్ అభివృద్ధియాకియ రాజ్యత్తైయుమ్, ఉడైయవర్కళ్'' ఎన్ఱుమ్,

(5) ''కులక్రమాగతాచార్య సన్నిధావన్యదేశికః।
అనుమత్యా వినాతస్య సంప్రాప్తోన్యకదాచన॥'' ౫ ఎన్ఱు,

''అన్దకులాచార్యర్ స్వదేశత్తిలే ఎళున్దరుళి ఇరుక్కుమళవిల్ ఇవర్గళుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే వేఱొరు ఆచార్యనిడత్తిల్ ... త్వేనబుద్ధిపణ్ణి ఒరుకాలుమ్ పూజిక్కక్కడవన్నల్లర్'' ఎన్ఱుమ్,

(6) ''కులాచార్యానిదేశేన తత్రైదేశికాన్తరమ్।
తస్మాల్య భక్తిర్భజనేసహైనరక భాజనమ్॥'' ౬ ఎన్ఱు,

''కులాచార్యనుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే వేఱొరువనై స్వాచార్యనాకనినైత్తు వాచికమాకవాదల్ కాయికమాకవాదల్ భజిప్పరాకిల్, అవర్ నరకానుభవత్తుక్కే పాత్రరావర'' ఎన్ఱుమ్,

(7) ''సర్వదేశేషు దృష్టమాత్రా కౌకులదేశికః।
దుష్టకులగురా బ్రహ్మన్! భ్రాతానైవాస్యకశ్చన॥'' ౭ ఎన్ఱు,

''సర్వదేశఙ్గళిలుమ్ అరాజకవిడత్తిలుమ్ కులగురుతానాపత్తిల్ రక్షకనాకిఱార్;

అన్దనుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే శిష్యర్ తఙ్గళ్ ఆచార్యాన్తరాధీనమాకిల అవమానత్తాలన్ద కులాచార్యనుక్కు శీఱ్ఱమ్ పిఱక్కుమాకిల్ అప్పడి అవమతిపణ్ణిన శిష్యనుక్కు వేఱొరుత్తనుమ్ రక్షకరాక మాట్టార్కళ్'' ఎన్ఱుమ్,

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥

"వసిష్ఠేనాచభవద్భిశ్చ ప్రత్యాఖ్యాతోభవంతతః। ఆచార్యాన్తరమేష్యామి" ఇత్యేవంవదతి రాజని॥ శేపుశ్చతేసుసంక్రుద్ధాః "చణ్డాలస్త్వంభవ"

౭ అ.—(8) "బహునాత్రకిముక్తేన? బ్రహ్మన్! సంక్షేపతశ్శృణు।
నవేదైర్నాఙ్గసైశ్శాస్త్రైర్న పురాణైస్సురిస్తరైః॥
నయజ్ఞైర్నతపోభిర్వా నతీర్థైర్వ్రత కోటిభిః। [౯
నాస్త్యైరుపాయైర్వివిధైః మన్త్రైషధపురస్సరైః॥
కులక్రమాగతాచార్య తిరస్కారజ పాతకాత్।
ముచ్యతేమనుజో మూఢస్సర్వగుర్గతి భాజనమ్॥" ౧ ఎన్ఱు,

"వాఱక్ బ్రహ్మవే! పలపడిశొల్లి ఎన్? సురుక్కమాకచ్చొల్లి క్కేళ్ కేళిర్, యాంఎన్దానుమ్ కులాచార్యరుడైయ తిరువుళ్ళత్తుక్కు అన్యథావాక్కివృత్తుకొణ్డాల్, అవన్ అన్దకులాచార్య తిరస్కారత్తాలుణ్డాన మహాపాతిత్య హేతువాన పాతకత్తిల్ నిన్ఱుమ్ వేదపాఞ్చరాత్రికస్మృతి బ్రహ్మమీమాంసా స్మృతీతిహాసాది పురాణాదికళిలుడైయ అధ్యయనాధ్యాపనఙ్గళాలుమ్, అశ్వమేధాది మహాయజ్ఞఙ్గళాలుమ్, జ్ఞానయోగభక్తియోగ షడఙ్గయోగఙ్గళాకియ తపస్సుకళాలుమ్, గఙ్గాదితీర్థ [౧౫ స్నానఙ్గళాలుమ్, చాతుర్మాస్యాదివ్రతఙ్గళాలుమ్, మణిమన్త్రౌషధాదికళాన మఱ్ఱుమ్ బహువిధఙ్గళాన ఉపాయఙ్గళాలుమ్, విముక్తనాకప్పడమాట్టాన్; లీలావిభూతియిలుళ్ళ సర్వదుర్గతికళుక్కుమ్ అవన్ పాత్రమాకలవాన్" ఎన్ఱుమ్,

విస్తృతమాన కులాచార్య వైభవఙ్గళైయెల్లామ్ సంక్షేపిత్తుచ్చొల్లి,

(9) "తస్మాత్ సర్వాత్మనా బ్రహ్మన్! కులాచార్యం ప్రపూజయేత్।
కర్మణామనసావాచా నిర్దోషశ్శుద్ధిమాప్నుయాత్॥" ౨ ఎన్ఱు,

ఇప్పడి కులాచార్యన్, తిరువుళ్ళమ్ ఉకన్దిరుప్పనాకిల్ ఐహికత్తిల్ యోగక్షేమఙ్గళుమ్, ఆముష్మికత్తిల్ సకుటుంబోజ్జీవనముమ్ సిద్ధిక్కుమ్పడియాలుమ్, అవన్ తిరువుళ్ళమ్ కన్ఱుమాకిల్ అప్పడియవన్ [౨౫ తిరువుళ్ళమ్ కన్ఱుమ్పడి మాఱైయడియే నడక్కుమవన్ ఒరుపడియాలుమ్ ఈడేఱవిరకిల్లాతపడి సర్వదుర్గతికళుక్కుమ్ పాత్రమాకలవాయ్ విడుకైయాలుమ్, మనోవాక్కాయఙ్గళాలే అవనైయొక్కియ వేణ్డాన్ని, పూజిక్కైయాకిఱ దోషమిల్లాతవనాయ్ క్కొణ్డు, కులాచార్యనై 'మాతాపితాయువతయః' ౩ ఎన్ఱ్అప్పడియే సర్వప్రకారత్తాలుమ్ పూజైయారాధిక్కక్కడవన్;

అప్పడి శెయ్యుమవన్ అహంకార విమోచనాత్మకతయా శుద్ధిరూపమాయిరుక్కుమ్ మోక్షత్తైయడైవాన్" ఎన్ఱుమ్, శొల్లిత్తలైక్కట్టిత్తే?.

ఎ. అ.—ఆకైయాలే, ఇఙ్గు త్రిశంకువుక్కు కులక్రమాగతాచార్యనాన వసిష్ఠమహర్షియినుడైయ అనుమతియన్ఱిక్కే, "అన్యాంగతింగమిష్యామి" ౪ ఎన్ఱు, "వేఱొరువనై ఆచార్యనాకనాన్ తేడిక్కొళ్ళ [౫ క్కడవేన్" ఎన్ఱు, అవన్ వాయాలెశొల్లుకైయాలే, అతు అవనుక్కు "కులాచార్య నిదేశేన" ౫ ఎన్ఱ అ వచనత్తిల్ నరకసాధనమాకచ్చొల్లప్పట్ట ఆచార్యాన్తరవాచిక భజనరూపమాన మహాచార్యాపచారమాకక్కడవతు.

"బహునాత్రకిముక్తేన' ఇత్యాదియాలే సర్వోపాయానివర్త్య [౧౦ మాయ్, సర్వదుర్గతిసాధనమాకచ్చొల్లప్పట్ట ఇన్దమహాపచారత్తిన్ ఫలమిదే విశ్వామిత్రన్ తన్నుడైయ తపోమాహాత్మ్య మెల్లావఱ్ఱాలుమ్ ఇవనై స్వర్గమేఱ్ఱిన వళవిలుమ్ అన్దస్వర్గారోహణమ్ ఇన్ద్రనుడైయ నిగ్రహత్తాల్ తళ్ళుణ్డు "త్రాహి! త్రాహి!" ౬ ఎన్ఱు హాహాకారత్తోడే విఴున్దు పట్టుపడి భవిక్కైక్కు హేతువాయ్ మీళవుమ్ విశ్వామిత్రతపో [౧౫ మాహాత్మ్య నిర్మితమాన స్వర్గముమ్ నరకమో పాతితిలై కీఴాక ఇరుక్కుమిరుప్పుక్కుముప్పాయ్ విట్టతు.

అన్దైయాల్ ఇఙ్గు (కులగురువాన వసిష్ఠమహర్షియై) ఎన్ఱు, వసిష్ఠరుడైయ కులగురుత్వత్తై ఎడుత్తుచ్చొన్నతు.

"అన్యాంగతింగమిష్యామి" ౭ ఎన్ఱు, త్రిశంకుశొన్నవాత్తై [౨౦ "వాచికమాక కులాచార్య విషయత్తిల్ పణ్ణిన మహాపరాధమ్" ఎన్నుమతుక్కు సూచకమాకక్కడవత్తే?.

(అవమతిపణ్ణి చ్చొన్నవార్త్తైయై) ఎన్ఱతు,

"ఉత్కృష్టనై అపకృష్టతుల్యనాక నినైక్కైయాలే, ముఖ్యతయా ఉత్కృష్టనాయిరున్దుళ్ళ కులాచార్యనాన వసిష్ఠమహర్షియైయుమ్, [౨౫ 'గురుదారసుతాదౌతుగురువత్ వృత్తిమాచరేత్' ఎన్ఱ్అప్పడియే, తత్తుల్యమాక ఆరాధనీయర్కళాన తత్పుత్రాదికళైయుమ్ ఇవర్కళ్ దైవయోగత్తాలే యిల్లాతపోతు, సోమాఖ్యా వేశ్యహీతవ్యమానపూతి కాలత్తైప్పోలే అనుకల్పతయా అన్వేషణీయనాయ్క్కొణ్డు నికృష్టనానవనుమ్ప్రోదు ప్రత్యగ్రస్తోడే సమర్కళాక నినైక్కైయాకిఱ అవమతియైప్పణ్ణి చ్చొన్నవార్త్తైయై" ఎన్ఱపడి,

ఇత్తాల్, "త్రిశంకువుక్కు మానసవాచికో ళయవిధాపచారముణ్డు" ఎన్ఱుశొల్లుకిఱతు.

10-9-1900.

వ్యా.—'నీర్ప్పాయ్', ఎన్ఱై ఇప్పడియుజిప్పిక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిక్క,

'నీమర్ప్పిత్తియాయుగున్గాన్, మహర్షి "పోక్షాను" ఎన్ఱై ఎఙ్గళై తేశెయ్యప్పోవనో!' ఎన్నా;

'తేషాంతద్వచనం శ్రుత్వాక్రోధపర్యాకులాక్షరమ్।
సరాజాపునరేవైతానిదం వచనమబ్రవీత్॥
ప్రత్యాఖ్యాతోఽస్మిగురుణా గురుపుత్రైస్తథైవచ।
అన్యాంగతింగమిష్యామిస్వస్తివోఽస్తుతపోధనాః!॥' ౧

ఎన్ఱు, అవర్ క్రుద్ధనాయ్,

'గురువాన అవనుమ్, తత్-పుత్త్రర్కళాన నీఙ్గళుమ్, "ప్రత్యాఖ్యాతోస్మి" ఎన్ఱిఱోఖ్యాఃల్ నాఙ్ మఱ్ఱొరిడత్తిల్ పోకిఱేన్ నీఙ్గళ్ సుఖమేయిరుఙ్గళ్' ఎన్నా;

'ఋషిపుత్రాస్తు తచ్ఛ్రుత్వావాక్యం ఘోరాభిసంహితమ్।
శేపుః పరమసంక్రుద్ధాః చణ్డాలత్వం గమిష్యసి॥' ౨

ఎన్ఱు, స్వాచార్యనైయుమ్, తత్-పుత్త్రర్కళాన తఙ్గళైయుమ్, ఇవన్ అవమతిపణ్ణి శొన్నవార్త్తైయైక్కేట్టు అవర్కళ్ మిగవుమ్ క్రుద్ధరాయ్,

అ—("ఘోరాభిసంహితమ్" ౨)=శాఖాన్తరాశ్రయణరూప ఘోరేచ్ఛాయుక్తమ్.

(అవమతిపణ్ణి) ఎన్ఱతు, "తదసాధ్యార్థసాధనాభినివేశత్తాలే స్వక్కరిత్తు" ఎన్ఱపడి.

"'అన్యత్రశ్రుణుయాత్ జ్ఞేయ మనుజ్ఞాప్యైవజీవతి' ౩ ఎన్ఱు, ఆచార్యానుజ్ఞైయిన్ఱిక్కే గుర్వన్తరాశ్రయణమ్ నిషిద్ధమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

వ్యా.—'నీ చణ్డాలనాక్కడవై' ఎన్ఱు, శపిక్క;

'అథరాత్ర్యాం వ్యతీతాయాం రాజాచణ్డాలతాంగతః।
నీలవస్త్రధరో నీలః పురుషోధ్వస్తమూర్ధజః॥
చిత్యమాల్యానులేపశ్చ ఆయసాభరణో భవత్।' ౪

ఎన్ఱి, అప్పడియే, అనన్తరమ్ అవన్ కర్మచణ్డాలనాయ్ విట్టాన్ ఈ;

అ—చితా=శ్మశానమ్, తత్-భవం మాల్యమ్ అనులేపనం యస్యసః తథోక్తః.

"అజ్ఞరాగశ్చ" ఇతిదపాఠః.

ఇప్పడియశ్మశానపవిత్రస్తుక్కు వికృతికళ్ నైయాలే [మాల్య ఇత్యాది, దార్ష్టాన్తికవిషయమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

యద్వాదృష్టాన్తవిషయమాకవుమామ్.

వ్యా. అ.—'క్రుద్ధః కింనకరిష్యతి', ౫ 'క్రుద్ధోహన్యాద్గురూనపి', ౬ ఇత్యాదిప్పడియే, కృత్యాకృత్యవివేకమిన్ఱిక్కేపోమ్పడియాక, తఙ్గళుక్కుమ్, అవనుక్కుమ్, ఆచార్యరాన వసిష్ఠర్-విషయత్తిల్ అవన్ పణ్ణిన అవమానత్తాలే మిగవుమ్ క్రుద్ధరాయ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "త్రిశంకువిషయమాయ వేషచణ్డాలత్వత్తుక్కు మూలమాన శాపత్తుక్కు హేతు, వసిష్ఠపుత్రర్కళుడైయ క్రోధమ్" ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతు.

(చణ్డాలనాక్కడవాయ్ ఎన్ఱు, శపిక్క) ఎన్ఱతు, "'శ్వపాకాలుమ్ చణ్డాలనాక్కడవాయ్' ఎన్ఱు, శపిక్క" ఎన్ఱపడి.

(శపిక్క) ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కుమేల్, "అన్ధకాపత్తాలే" ఎన్ఱు, కూట్టిక్కొళ్ళవుమ్.

("అథరాత్ర్యామ్" ౪)ఇత్యాది-"ఆయసాభరణోఽభవత్" ౪ ఎన్ఱి, అప్పడియే, అనన్తరమ్ అవన్ కర్మచణ్డాలనాయ్విట్టానీఈ) ఎన్ఱతు,

"ఎన్ఱు, ఇప్పడి శ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, "సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్" ౮ ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ శొల్లుకిఱ స్వరూపస్థితియాన అలౌకికచణ్డాలత్వముమ్,

౧॥ శ్రీ. రా. బా. ౫౮, ౬-౭-౮. ౨॥ శ్రీ. రా. బా. ౫౮, ౮-౯. ౩॥ ౪॥

౫॥ శ్రీ. రా. బా. ౫౮, ౧౦-౧౧. ౬॥ ౭॥ ౮॥

యదాన్యత్రగురుర్దృష్టే త్రథాతత్సతమాప్నుయాత్। తస్మిన్నష్టే తేన్యత్రతద్భష్టానయమాప్నుయాత్॥ ఆసత్యే తేహవిద్వాంసంజ్ఞానినంసమదర్శినమ్।

వ్యా.—అప్పడియే భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినపోతే కర్మచణ్డాలనాయ్ బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు ఉఱుప్పాన వార్ పిలెట్ట యజ్ఞోపవీతమ్ తానే చణ్డాలవేషత్తుక్కుడైత్తవారాయ్ పిఱుమ్" ఎన్ఱై,.

అ.—(కర్మచణ్డాలనాయ్) ఎన్ఱత్తు, "గురుపరిభవరూప కర్మణా చణ్డా... ..." ఎన్ఱపడి.

(బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు) ఎన్ఱత్తు, "బ్రాహ్మణాసాధారణతేజస్సుక్కు" ఎన్ఱపడి.

"వృత్తాధ్యయన సమ్పత్తిక్కు" ఎన్నుమామ్.

"బ్రాహ్మణ్యస్య... వృత్తాధ్యయనస్థితి" ౧ ఎన్ఱుక్కుడవత్తిఱే?

(వార్)—చర్మమయియారజ్జు.

ఎ. అ.—"తంచిస్త్యేదన్త్యరేతసమ్" ౨ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ శొల్లుకిఱ పడియే జాతిచణ్డాలత్వ మాత్రమన్ఱిక్కే, "అథరాత్ర్యామ్" ౩ ఇత్యాదిప్పడియే, వేషచణ్డాలత్వ పర్యన్తమాక ఆచార్యతిద్భక్తావమానఙ్గళాకిఱ కర్మత్తాలే ప్రకారత్రయత్తాలుమ్ పూర్ణమాక ఉణ్డాన చణ్డాలత్వత్తై ఉడైయవనాయ్విట్టానిఱే!" ఎన్ఱపడి.

(భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినపోతే) ఎన్ఱత్తు, "వసిష్ఠ-పుత్రర్కళ్ శపిత్తాప్పోలే శాన్తినిధికళాన భాగవతర్కళ్ శపియార్కళేయాకిలుమ్, అన్దశాపనిరపేక్షమాకవన్ద అపచారక్షణత్తిలేయే" ఎన్ఱపడి.

(కర్మచణ్డాలనాయ్) ఎన్ఱత్తు, "అలౌకికచణ్డాలత్వ జాతిచణ్డాలత్వఙ్గళుక్కు ప్రకాశకమాన వేషచణ్డాలత్వమ్ స్వకారణసాపేక్షమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అలౌకికచణ్డాలత్వమ్ భాగవతాపచారరూప కర్మయోగమాత్ర హేతుకమాకైయాలే, అప్పోతే అత్తాల్ సిద్ధమాన అలౌకిక చణ్డాలత్వత్తైయుడైయనాయ్" ఎన్ఱపడి.

(బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు ఉఱుప్పాన) ఎన్ఱత్తు, "యజ్ఞోపవీతం బలమస్తు తేజః" ౪ ఎన్ఱు, బ్రహ్మోపనిషద్వాక్యత్తైప్పఱ్ఱ.

(యజ్ఞోపవీతమ్ తానే) ఎన్ఱత్తు, "'యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రమ్' ౪ ఇత్యాదిప్పడియే అత్యుత్కృష్టమాక చొల్లప్పడుకిఱ యజ్ఞోపవీతమ్ తానే" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—అజ్ఞుశాపసిద్ధమాకైయాలే ప్రత్యక్షమాయత్తు; ఇజ్ఞు, శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే జ్ఞానదృష్టి విషయమాక ఇరుక్కుమ్.

అ.—దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు ఆయసాధారణత్వ చర్మమయత్వఙ్గళిరుక్కైయ ప్రత్యక్షసిద్ధత్వ-తదభావరూప వైషమ్యత్తుక్కు నిదానత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞుశాప సిద్ధమాకైయాలే) ఇత్యాదినా.

ఎ. అ.—(తానే) ఎన్ఱు అవధారణత్తాల్, "'మగ్నుమ అవనోడే సమ్బన్ధముడైయ దణ్డకుణ్డలాదికళుమ్, చణ్డాలవేషత్తుక్కుడైత్తవైకళామ్' ఎన్ఱై, దణ్డాపూపికాన్యాయసిద్ధమ్" ఎన్నుమత్తై సూచిప్పిక్కిఱత్తు.

"భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళెల్లార్క్కుమ్ అపచారాంశత్తిల్ త్రిశంకుసామ్యముణ్డాయిరుక్క, ఫలత్తిల్ త్రిశంకువిషయత్తిల్ సర్వరుక్కుమ్ చణ్డాలత్వ ప్రతీతివ్యవహారఙ్గళ్ ఉణ్డానాప్పోలే, మఱ్ఱవర్కళిడఙ్గళిల్ అత్తిల్లామల్ పోనత్తు ఎత్తాలే?" ఎన్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞు) ఇత్యాదియాలే.

(అజ్ఞు) ఎన్ఱత్తు, "త్రిశంకువిషయత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

(శాపసిద్ధమాకైయాలే) ఎన్ఱత్తు, "ఆచార్యతద్భక్త విషయఙ్గళిల్ పణ్ణిన అవమానత్తాలే తత్క్షణత్తిలేయే సిద్ధమాన అలౌకిక కర్మచణ్డాలత్వమ్, ఆచార్యభక్తర్కళుడైయ శాపత్తాలే లౌకికమాన వేషచణ్డాలత్వపర్యన్తమాక పిన్బుసిద్ధమాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

(ప్రత్యక్షమాయత్తు) ఎన్ఱత్తు, "జ్ఞానదృష్టియిల్లాత మాంసచక్షుస్సాక్షికళుక్కుమ్ ప్రత్యక్షమాయత్తు" ఎన్ఱపడి.

(ఇజ్ఞు) ఎన్ఱత్తు, "క్షమానిధికళాయిరుక్కుమ్ భాగవతవిషయఙ్గళిలే అపరాధత్తై పణ్ణిక్కొణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, అవర్కళుడైయ శాపాభావత్తాలే బ్రాహ్మణ్య వ్యవహారాదికళ్ తడైయిన్ఱియే నడన్దు శెల్లుకిఱ అవర్-విషయత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

(శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే) ఎన్ఱత్తు, "'సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్' ౫ ఎన్ఱు భగవచ్ఛాపత్తుక్కు జ్ఞాపకమాయ్, అలౌకికమాత్రవిషయముమాయ్, ఇరుప్పతొరు శాస్త్రమ్కొణ్డే నిశ్చయిక్కప్పట్టతాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ... ౨॥ ... ౩॥ పు. ౫౭౩, ౫మ్ నోట్టు.
౪॥ బ్రహ్మోపనిషత్. ౨.

౫॥ బ్రహ్మాణ్డపురాణే.

...కంవిష్ణురియాయ... పనీతో భ...మార్గకుశ్‌! కులాచార్యైస్తస్సకులాభిమానీభవతిస్ఫుటమ్ ॥ ...ప్రయత్నేవ

వ్యా — "అనాచారాన్ దురాచారాన్ అజ్ఞాతౄన్ హీనజన్మనః। మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియోనిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్ ॥" ౧ ఎన్నకడవసోగ్ర్‌?.

అ — "రాజావత్తాలతాంగతః ౨ ఎన్ఱు, శాస్త్రప చణ్డాలత్వ త్తిల్ ప్రమాణమాకిఱపోలే, ("సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్") ౧ ఎన్ఱు, ప్రకృతిచణ్డాలత్వత్తిలుమ్ శాస్త్రమ్ప్రమాణమాకైయాలే, శాస్త్రదృష్టి విషయమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అనాచారాన్" ౧) ఇత్యాది.

ఎ. అ. — ఇత్తాల్, "లౌకిక వర్ణస్థపుత్రశాపాధీనచణ్డాలత్వమ్ లౌకికమాయ్యుమ్,

అలౌకిక భగవచ్ఛాపాధీన చణ్డాలత్వమ్ అలౌకికమాయ్యుమ్, ఉచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(జ్ఞానదృష్టి విషయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱత్తు,

"దివ్యమ్' ఎన్ఱుమ్, 'ఆర్షమ్' ఎన్ఱుమ్, 'ఆగామికమ్' ఎన్ఱుమ్, త్రివిధమాన జ్ఞానదృష్టిక్కు విషయమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

దివ్యమావదు: —

"దివ్యందదామితేచక్షుః" ౨ ఎన్గిఱ భగవన్నిర్హేతుకప్రసాద లబ్ధజ్ఞానమ్.

ఆర్షమావదు: —

"యజ్ఞేనదానేన" ౩ ఇత్యాదిప్పడియే, సాధనాన్తర సంవర్ధిత జ్ఞానమ్.

ఆగామికమావదు: —

"శాస్త్రాద్వేత్తి జనార్దనమ్" ౪ ఎన్గిఱ శాస్త్రజన్యజ్ఞానమ్.

ఆకవిత్తాల్ "భాగవతాపచారపరర్కళిడత్తిల్ చణ్డాలత్వా భావమ్ అనుపలబ్ధిరూప ప్రత్యక్షసిద్ధమాకైయాలే, 'అనాచారాన్' ౧ ఇత్యాది శాస్త్రమ్ అన్యథానేయమాకక్కడావో?" ఎన్గిఱ శంకైనిరస్తై

ఇన్ద్రియగ్రహణ యోగ్యమాన పదార్థత్తినుడైయ అభావత్తైయే అనుపలబ్ధి ప్రమాణమాకైయాలే, అతీన్ద్రియమాన ఇన్ద చణ్డాలత్వత్తినుడైయ అభావత్తిల్ అత్తుప్రమాణమాకమాట్టాదిఱే?.

అ. — "యజ్ఞోపవీతేనహి..." ౫ ఎన్గిఱ విత్తైయెటుత్తు "శ్రోత్రియ" ౧ శబ్దసామర్థ్యత్తాల్ మూలత్తిలే ... ఇత్యాదికమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఎ. అ — "అలౌకికమాన అనర్థచణ్డాలత్వత్తుక్కు సాధకమాన శాస్త్రమ్ తానెత్తు!" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అనాచారాన్" ౧) ఇత్యాది.—

("అనాచారాన్" ౧) ఎన్ఱు, కృత్యాకరణరూపమాన వైదికకర్మ శొల్లుకిఱతు.

("దురాచారాన్" ౧) ఎన్ఱు, అకృత్యకరణరూపమాన వృత్తనికర్షమ్ శొల్లుకిఱతు.

("అజ్ఞాతౄన్" ౧) ఎన్ఱు, అతిరజ్ఞుక్కుమ్ మూలభూతమాన జ్ఞాననికర్షమ్ శొల్లుకిఱతు.

("హీనజన్మనః" ౧) ఎన్ఱు, అతుక్కుమ్ మూలభూతమాన జన్మనికర్షమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఇవ్విశేషణఙ్గళ్ ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ఆదియిలే "పురా" ఎన్గిఱ శబ్దముమ్, అన్తత్తిలే "అపి" ఎన్గిఱ శబ్దముమ్, కూట్టిక్కొళ్ళవేణుమ్.

"పురా" ఎన్ఱు, కూట్టిక్కొళ్ళత్తపోతు, భక్తర్కళుక్కు అనాచారత్వాదికళ్ కూడాదైయాలే, "శీతవహ్నిమానయ" ౬ ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్ పోలే, ("అనాచారాన్" ౧) ఇత్యాదిశ్లోకముమ్ అబోధకమాక ప్రసజ్జిక్కుమిఱే?.

ఆకైయాలే "దురాచారోఽపిసర్వాశీ కృతఘ్నోనాస్తికః పురా" ౭ ఎన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు?.

"పురా" ఎన్ఱత్తు, "భగవద్-భక్తనాకిఱతుక్కు పూర్వకాలత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

"అపి" శబ్దమ్ స్వసమభివ్యాహృత పదార్థఙ్గళాన అకృత్యకరణాదికళిల్ తదాశ్రయనిష్కర్షకళుక్కు చణ్డాలత్వ ప్రాపకత్వత్తోడు విజ్ఞానవిరోధత్తై చొల్లుకిఱతు.

("మద్భక్తాన్" ౧) ఎన్ఱు, పూర్వోక్తదోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ వినాశకమాయుమ్, నిన్దిక్కుమవర్కళుడైయ చణ్డాలత్వత్తుక్కు నిరపేక్షహేతువాయుమ్, ఇరుక్కిఱ భగవద్భక్తియోగమ్ శొల్లుకిఱతు.

౧॥ బ్రహ్మాణ్డపు ౨॥
౩॥ బృహదారణ్యక ఉ-౪-౪-౨౨. ౪॥ ౫॥ ౬॥

ఏవం భూసురకులస్య స్వాతన్త్ర్యం తా త్త్వికధీమతః। యతోన్యవరయా భూసతతపి వాస్యదశ్రుతిః॥ విశ్వామిత్రప్రభావోఽయ మ్మికే విఫలతామగాత్,

మూ.—౧౯౯. జాతిచణ్డాలన్నుకు కాలాన్తరత్తిల్

భాగవతనాకైకు యోగ్యతైయుణ్డు;

అతువుమిల్లై ఇవన్నుకు :

వ్యా—౧౯౯. "చణ్డాలన్నో పాపయాకిలుమ్ ఇవన్నుమ్ ఒరు కాలత్తిలే ఉడేయుమ్" ఎన్ఱు, నిషైక్కు అవ కాశ మిల్లాతపడి,

జాతిచణ్డాలర్కళ్ కర్మచణ్డాలన్నుకు ళ్ళ తైన్నై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జాతిచణ్డాలన్నుకు) ఎన్ఱు, స్వజ్జే

అత్తావత్తు :—

జాత్యాచణ్డాలనాన వనుకు తజ్జన్మత్తిలేయాగిల్, జన్మాన్తరత్తిలేయాగిల్, భగవత్-కటాక్షముణ్డాగిల్ కాల

అ—౧౯౯. "(కర్మచణ్డాలనాయ) ఎన్ఱు, విశేషిక్కైక్కు హేతువై ఉత్తరవాక్యత్తాలే శొల్లుకిఱార్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ఇవన్ను అవతారిక, (చణ్డాలన్నోపాది) ఇత్యాది.

(ఉడేయుమ్)=పురుషార్థయోగ్యనాకై

(అత్తు)=హేయమై.

"జాత్యా+చణ్డాలః=(జాతిచణ్డాలః,) (జాతిః)=జన్మ" ఎన్ఱు, విపక్షిత్తు అర్థమ (జాత్యా) ఇత్యాది.

"జాయమానం హి పురుషమ్" ౧ ఇత్యాదికళై యుటొణ్డు. [కాలాన్తర] శబ్దార్థమ (తజ్జన్మత్తిలే) ఇత్యాది.

ఎ. అ—("శ్రోత్రియః") ఎన్ఱిట విడత్తిలుమ్ అపిశబ్దమ్ కూట్టిక్కొళ్క. ౨.

ఇత్తాల్, "సదాచారాదికళైయుడైయ భాగవతవిషయత్తిల్ నిన్దైపణ్ణుమ్ శ్రోత్రియాదికళుక్కుమ్ చణ్డాలత్వ ప్రాప్తి, కింపునరాన్యయ సిద్ధమ్" ఎన్ఱు, సూచిక్కప్పడుకిఱతు.

("నిన్దకా" ౩) ఎన్ఱిట శబ్దప్రత్యయత్తాలుమ్, ("సద్య" ౩) శబ్దత్తాలుమ్, నిన్దావక్రమదత్తైయిలేయే చణ్డాలత్వప్రాప్తి శొల్లుకిఱతు

(ఎన్నక్కడవతే?) ఎన్ఱతు, "ఎన్ఱిప్పడి బ్రహ్మాణ్డపురాణత్తిల్ శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యత్తిలుమ్, అశ్వమేధికత్తిలుమ్, శొల్లక్కడవతిఱే?" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౦౦. ఆరూఢపతితనాకైయాలే.

వ్యా—విశేషత్తిలే నామరూపజ్ఞళై యుడైయనాయ్ భగవత్-సంబన్ధ నిరూపితనాకైకు యోగ్యతైయుణ్డు, అన్దయోగ్యతైయుమిల్లై భాగవతాపచారరూప కర్మత్తాలే చణ్డాలనాన ఇవ్వాపిష్టనుకు.

౨౦౦.—"అన్నుకిఱ డి భాగవతత్వమాకిఱ ఉయర్న్ద నిలత్తిలేయేఱి, 'పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి' ౩ ఎన్నుమ్పడి

అ—"భగవతస్సంబన్ధీ భాగవతః" ఎన్ఱు విపక్షిత్తు తద్ధితార్థమ, (నామ) ఇత్యాది.—

"దాస్యనామ సైస్తవత్వ చిహ్నఙ్కళై యుడైయనాయ్" ఎన్ఱపడి. (భగవత్-సంబన్ధ నిరూపితనాకైకు) ఎన్ఱతు, "తద్దాసత్వ విద్యుత్స్వభావరూపతత్-సంబన్ధ పురస్కారేణ ఉపలబ్ధివ్యవహార విషయనాకైకు" ఎన్ఱపడి.

యోగ్యతైయావతు, అత్యన్తాసంబద్ధా భావమ్.

(అన్దయోగ్యతైయుమిల్లై) ఎన్ఱతు, "అసంబద్ధమ్ యావత్కాలం భావి" ఎన్ఱపడి.

"(ఇవన్నుక్కు) ఎన్ఱిట అవిశు, పూర్వవాక్యోక్త నిరతిశయ పాప విశిష్టపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇవ్వాపిష్టనుక్కు) ఎన్ఱతు.

౨౦౦.—"ఆరూఢశ్చాసౌ+పతితశ్చ=[ఆరూఢపతితః]" ఎన్ఱు, విపక్షిత్తు [ఆరూఢ] శబ్దమ్ ప్రకరణా సంకోచాభ్యాం భాగవతత్వ ప్రాప్తిరూప ఉత్కృష్టభూమ్యదయ వాచకమ్;

[పతిత] శబ్దముమ్, తాదృశభాగవత విషయాపచార హేతుక నిత్య భగవన్నిగ్రహ ప్రయుక్త నిత్యనరకరూపభగ అధఃపతితవాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్నుకిఱడి) ఇత్యాది

ఎ. అ.—౨౦౦. ("పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి") ౩ ఎన్ఱతు,

"యస్యామృతామల యశశ్శ్రవణావగాహః
సద్యః పునాతి జగదాశ్వపచాద్వికుణ్ఠః।
సోఽహం భవద్భిరుపలబ్ధసుతీర్థకీర్తిః
ఛిన్ద్యాం స్వబాహుమపి వః ప్రతికూలవృత్తిమ్॥" ౪ ఎన్ఱుమ్,

వ్యా — అతిక్రూరమాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన భాగవతాపచారత్తాలే పాఴవడియుణ్డు

అ. — (పాఴవడియుణ్డు) ఎన్ఱతు, 'వేగత్తోడేవిఴ వడియుణ్డు'' ఎన్ఱపడి.

"[మూర్వౌలిట్ట] ఇత్యాదియాలే సిద్ధిత్త ఉత్కృష్టకర్తృక అపచారమ్ తుల్యవిషయమాత్తల్, అధికవిషయమాత్తల్, ఆక వన్దైయుమ్; త్రిశంకు కర్తృకాపచారమ్ ఉత్కృష్టవిషయమ్" ఎన్నుమిడమ్ స్పష్టమ్

౨ అ. — "వాలాగ్రమపియద్భక్తే కృత్వాప్యవమతింనరాః।
కల్పకోటిశతంప్రాప్య నైషమూహపితోషయేత్॥" ౧
"శ్రవణత్యహరేర్భక్తానతిపాపప్రపీడితాః।
నిరయాన్నాతివర్తన్తేనిశైః కల్పశతైరపి" ౨ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాది శ్లోకఙ్గళుమ్ ఉపలక్షణమ్.

(భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన) ఎన్ఱతు,
'''దయాలుర్వాత్సల్యశ్శక్తిస్సోఽధీరః క్షమానిధిః।
అణోరపిమహాద్వేషాదత్యన్తం యాతివిక్రియామ్॥
ప్రాణభూతేషు భక్తేషు ప్రద్వేషాత్ క్షుభ్యతి ప్రభుః।
ఆగసి ప్రాణపర్యన్తే కస్యవా భవతిక్షమా?॥
సర్వం సహోఽపి దయాసిన్ధుః శ్రీమానపిజగత్పతిః।
స్వభక్తాయాపి భక్తేషుద్వేషిణే మఞ్జుకుప్యతి' ౩ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే, భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు అనివార్యమాన హేతువాన" ఎన్ఱపడి.

(పాఴవడియుణ్డు) ఎన్ఱతు,
'''పూజనాత్ విష్ణుభక్తానాం పురుషార్థోస్తినేతరః।
తేషువిద్వేషతః కించిన్నాస్తినాశనమాత్మనః॥' ౪ ఎన్ఱుమ్,
'బ్రహ్మాపిత్రాతుమాశ్నా నమాగస్సత్సు వివర్జయేత్।
సదతిక్రమహీనో హిసత్తయానైవహీయతే!॥
సదతిక్రమదగ్ధానాం సర్వం భవతి నిష్ఫలమ్।
సమూలశుష్కసస్యానాం సేకాద్యైః కింఫలం భవేత్?॥' ౫
ఎన్ఱు, భాగవతాపచారత్తై సత్తానాశకమాక చొల్లుకైయాలే అత్తాల్ స్వరూపనాశ పర్యన్తమాక మిక్కవుమ్ అడియుణ్డు" ఎన్ఱపడి.

వ్యా. — అధఃపతిత్తవన్నాకైయాలే" ఎన్నై.

౨. అ. — (అధఃపతితన్నాకైయాలే) ఎన్ఱతు,
'''పాపిష్ఠోఽప్యనఘో ఏవభగవద్భక్తసమ్మతాః।
భక్త్యాత్తద్విషోవశ్యం భగవద్ద్వారహా అపి॥' ౬ ఎన్ఱు, అప్పడియే, అత్యుచ్చంగతిరాన నిత్యర్కళైయుమ్ కూడ అధఃపతిప్పిక్కుమతాన భాగవతాపచారత్తాలే తళ్ళుణ్డు అధఃపతితన్నాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

'''కాలాన్తరోజ్జీవన యోగ్యతాభావత్తుక్కు భాగవతాపచార పాతిత్యమ్ హేతు' ఎన్నైయుచితమ్;

భాగవతత్వమాకిఱ ఉయర్న్దనిలత్తిలే నిఱ్కిన్ఱవనైయుమ్ కూడ అతుక్కు కారణమామ్పడి ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

"అథస్థానత్తిలిరుక్క విఴున్దపదార్థఙ్గళై కాట్టిల్ అత్యుచ్చస్థానత్తిలిరుక్క విఴున్దపదార్థత్తుక్కు అన్ద ఉచ్చస్థానస్థితి పతనత్తాలుణ్డాన మహాభిఘాతత్తుక్కు హేతువాయ్, అన్దపదార్థత్తై ఉపాయాన్తరఙ్గళాలే స్థానమ్ పణ్ణక్కూడాతపడి శకలితమాక్కి నశిప్పిక్కుమాప్పోలే, భాగవతాపచారత్తాల్ తళ్ళుణ్డు విఴుమవర్కళుక్కుమ్ భాగవతత్వమాకిఱ ఉచ్చస్థానారోహణమ్ "విదుషోఽతిక్రమేదణ్డ భూయస్త్వమ్" ౭ ఎన్ఱ న్యాయత్తాలే,

"అర్చాయామేవమాంపశ్యన్ మద్భక్తేషుచమాంద్రుహన్।
విషదిగ్ధరసందిగ్ధైరాయుర్దగ్ధన్తిమామసా॥" ౮ ఎన్ఱు, అశ్వమేధికత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే అవన్ పణ్ణుమ్ భాగవతాపచారమాకిఱ భగవదజ్ఞాచ్ఛేదకశస్త్రత్తుక్కు అవస్థైయ భాగవతత్వమ్ క్రౌర్యాధిక్య హేతువాన విషస్థానీయమాయ్క్కొణ్డు అత్యన్త భగవన్నిగ్రహరూప ఆఘాతహేతువాకైయాలేయుమ్,

"భజన్నపి భవేద్వధ్యో భక్తేషుద్వేషభృత్ ప్రభోః।
అలిప్యచన్దనైర్గాత్రమ త్తశ్నల్యమివార్పయన్॥" ౯ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే, భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళుక్కుణ్డాన భగవద్భక్తి, హింసార్థమ్ వఞ్చనైయాల్ పణ్ణుమ్ చన్దన లేపనాద్యుపచారమ్ పోలే, అత్యన్తనిగ్రహ హేతువాయ్క్కొణ్డు స్వరూపనాశకమాయిరుక్కైయాలుమ్,

"భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళుక్కుణ్డాన భాగవతత్వమ్ కాలాన్తరేప్యుజ్జీవనయోగ్యతాభావపర్యన్తమాన స్వరూపనాశత్తుక్కు హేతు" ఎన్నక్కుఱైయిల్లైయిఱే?.

ప్రాసాదాన్యతిశః కశ్చిదతిభ్వ స్తకలేబరః॥ ప్రాసాదంకథమారోఢుంససమర్థః కథంభన॥ తథాయం క్షత్రచణ్డాల ఉచ్చస్థానంగతఃపరా।

మూ.—౨౦౧. ఇఙ్గుత్తనక్కు అధికారినియమమిల్లై.

వ్యా.—౨౦౧. "ఇఙ్గుత్తాన్ జన్మాదికళాలుమ్, జ్ఞానాదికళాలుమ్, అపకృష్టరానవర్కళ్ ఉత్కృష్ట విషయత్తిల్ పణ్ణుమవివిలేయో, అవన్ఱాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్ అపకృష్టవిషయత్తిల్ పణ్ణుమవిలుమొకుమో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇఙ్గుత్తనక్కు) ఇత్యాదియాలే.

అర్థావతు:—"భాగవతాప చారత్తుక్కు అప్పడి ఇరుప్పతోరధికారి నియతియిల్లై" ఎన్గై.

అ—౨౦౧. ఇప్పడి అపకృష్టర్ ఉత్కృష్టవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమే దోషహేతువిత్తనైయిల్లత్తు, ఉత్కృష్టర్ అపకృష్ట-విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ దోషాయవాకాతు" ఎన్ఱు,పూర్వదృష్టాన్తేన ఉత్థానత్తైయటాణ్డు ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇఙ్గుత్తాన్) ఇత్యాది.

(జన్మాదికళాలుమ్) ఎన్ఱతు, "జన్మబన్ధాకారజళాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాదికళాలుమ్) ఎన్ఱతు, "జ్ఞానవృత్తవాసజళాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

"'శాస్త్రీయవిధి నిషేధబోధ్య ఫలాన్వయితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న విషయత్తిలే అధికారిశబ్దమాకైయాలే, శాస్త్రబోధితాపచారాదీన ఫలాభావప్రయోజకత్వేన అపచారనిరూపిత కర్తృకర్మగతాపకర్షోత్కర్షఙ్గళ్ అనపేక్షితఙ్గళ్' ఎన్ఱు, మూలాశయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అర్థావతు భాగవతాపచారత్తుక్కు) ఇత్యాది

(అప్పడి ఇరుప్పతు) ఎన్ఱతు. "త్రిశంకు వసిష్ఠర్కళిడఙ్గళిలే కణ్డ అపకర్షోత్కర్ష రూపఙ్గళాయిరుప్పతు" ఎన్ఱపడి.

ఎ అ.—౨౦౧. (జన్మాదికళాలుమ్) ఎన్నుమ (ఆది) శబ్దత్తాలే ఆకారబన్ధవాసాదికళై చొల్లుకిఱతు.

(జ్ఞానాది) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దత్తాలే వృత్తమ్ శమదమాదికళ్ ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ కొళ్ళుకిఱతు.

(అప్పడి ఇరుప్పతోరధికారి నియతియిల్లై ఎన్గై) ఎన్ఱతు, "'జన్మాదికళాలుమ్, జ్ఞానాదికళాలుమ్, అపకృష్టరాకిలుమామ్, అవనిలే అన్యతరత్తాల్ అపకృష్టరాకిలుమామ్, అన్నై ఇరణ్డాల్ ఉత్కృష్టరాకిలుమామ్, అన్యతరత్తాలుత్కృష్టరాకిలుమామ్,

మూ.—౨౦౨. "తమక్కళిల్ తణ్ణైవరాయ శార్ఙ్గియైర్ణర్కళేతుమ్" ౧ ఎన్గైయాలే.

వ్యా.—౨౦౨. ఇఙ్గుత్తనక్కు ప్రమాణముణ్డో?" ఎన్న మాశాఙ్కైయిల్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("తమర్ [కళిల్" ౧) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అర్థావతు:—

"'సాఙ్గమాక సకలవేదఙ్గళైయుమ్ అధ్యయనమ్

అ.—౨౦౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇఙ్గుత్తనక్కు) ఇత్యాదినా "అమరవోర్" ౧ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (సాఙ్గమాక) ఇత్యాది.

ఎ. అ—ఇవర్కళిల్ యారేనుమొరువర్ అప్పడియే నాలువకైప్పట్ట భాగవతర్కళిల్ ఒరువర్ తిఱత్తిల్ అపచారప్పడువర్కళేయాకిల్, అతు అవర్కళుక్కు స్వరూపనాశహేతు' ఎన్ఱ మేల్ చొల్లుకిఱ ప్రమాణత్తాలే సిద్ధమాకైయాలే, అప్పడి సర్వర్క్కుమ్ స్వరూపనాశహేతువాన భాగవతాపచారత్తుక్కు 'జన్మోత్కృష్టర్, జ్ఞానోత్కృష్టర్, తదపకృష్టర్", ఎన్ఱాప్పోలే శిల అధికారినియమఙ్గళొన్ఱుమిల్లై ఎన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

౨౦౨.—(ఇఙ్గుత్తనక్కు) ఎన్ఱతు, "ఇన్దస్వరూపనాశహేతువాన భాగవతాపచారత్తినుడైయ అధికారినియమాభావత్తుక్కు" ఎన్ఱపడి.

(సాఙ్గమాకసకల వేదఙ్గళైయుమ్ అధ్యయనమ్పణ్ణి) ఎన్ఱు, జ్ఞానోత్కర్షమ్ కొళ్ళకిఱతు.

ఇఙ్గుపాట్టిల్ ముతలడియిన్ అర్థమ్.

ఇఙ్గుసిద్ధసాధ్యన్యాయత్తాలే మేలుక్కు హేతు

బ్రాహ్మణజాతియర్ తదీయశ్రేష్ఠరామ్బొఴుతు వేదాధ్యయన ముఖత్తాలేయాకై ప్రచురముఱే?.

(సకలవేదఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱతు, "సంస్కృతద్రావిడ భేదభిన్నఙ్గళాన సకలవేదఙ్గళైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

బ్రాహ్మణ్య వైష్ణవత్వఙ్గళ్ సిద్ధిక్కుమ్బొఴుతు, ద్రావిడవేదాధ్యయనముమ్ సిద్ధిక్కవేణుమిఱే?.

౧॥ తిరుమాలై. ౪౩.

వ్యా.—పణ్డితదీయ శ్రేష్ఠరుమాయ్, ఉత్కృష్టజన్మా క్కళ్పుమాయ్, ఇరుప్పార్కళ్ ఏయాకిలుమ్,

అ.—("తమర్కళ్" ౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఏదీయ శ్రేష్ఠరుమాయ్) ఇత్యాది.

("అన్దణర్" ౧)=బ్రాహ్మణర్;

ఇత్తై ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్ట) ఇత్యాది.

ఏ. అ.—"ఏతాశ్చ వేదగాథాశ్చ సత్యా ద్రావిడ సంహితాః।
కలౌ కలౌ ప్రణీయన్తే కృపయా జ్ఞానయోగిభిః॥
ద్వైశరార్థేయథా వ్యాసోవ్యసిష్యతి మహాశ్రుతిమ్।
అద్వష్ఠిత్యా స్తిభూతాయాః శ్శతకోఽగ ప్రణేష్యతి॥" ౨

ఎన్ఱు, మార్కణ్డేయపురాణత్తిల్ మధ్యమభాగత్తిల్ భగవద్ధర్మ పరమాన్న షష్ఠాధ్యాయత్తిల్ సనత్కుమారరైక్కు ఉత్తు విష్వక్సేన వచనత్తిల్ దివ్యప్రబన్ధఙ్గళినుడైయ వేదత్వముమ్,

'స్వశాఖాధ్యయనం కృత్వా వైష్ణవో ద్రావిడశ్రుతిమ్।
అనధీత్య శ్రమం శాస్త్రీయం కరోతి సదుర్మతిః॥' ౩ ఎన్ఱు, ఆదిత్య పురాణత్తిలుమ్,

'స్వశాఖా ద్రావిడామ్నాయా విచ్ఛిద్యేతే త్రిపూరుషమ్।
ప్రవతిష్ఠయతి స్తస్మాత్ బ్రాహ్మణత్వమ్ ఇతిశ్రుతిః॥
ద్రావిడామ్నాయ సహితాధ్యేతవ్యా వైష్ణవైః శ్రుతిః।
నిష్ఫలా నేనరహితా సాత్వప్రణవ మన్త్రవత్॥' ౪ ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్ అనిరుద్ధసంహితైయిల్ బ్రాహ్మణ్య వైష్ణవత్వఙ్గళై యసిద్ధ్యర్థమాక, అవైకళ్ అవశ్యమ్ అధ్యేయఙ్గళ్" ఎన్ఱుమిడరుమ్ సిద్ధిక్కుమే!.

(ఏదీయ శ్రేష్ఠరుమాయ్) ఎన్ఱు. వృత్తోత్కర్షమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఇవర్కళుక్కు త్రైవర్ణికరావతు, ఉభయవేదాన్త ప్రవర్తనాదికళాల్ వన్దుమ్ వైదుర్యవిశేషఙ్గళ్ శొల్లప్పట్టైయుమ ఉడైయరాయ్ ఇరుక్కై.

(ఉత్కృష్టజన్మాక్కళుమాయ్) ఎన్ఱు, జన్మోత్కర్షమ్ శొల్లుకిఱతు ఇన్ఱు ఆకారాద్యుత్కర్షత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

వ్యా.—తేవర్-తిరువడికళిల్ సంబన్ధైక నిరూపకరాన శ్రీవైష్ణవర్కళై జన్మాదికళైయిట్టు నినైప్పార్కళాకిల్,

అ.—"నుమర్కళై" ౧ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (దేవరీర్) ఇత్యాది.

("శాతియన్దణర్" ౧) ఇత్యాదియాల్ ఫలిత్త నిష్ప్రకారత్తై యుట్కొణ్డు (జన్మాదికళై) ఇత్యాది.

ఏ. అ.—జన్మత్తుక్కు ఉత్కర్షమ్ ఉభయవేదఙ్గళాలుమ్ ఎమ్పెరుమానై ఆరాధిక్కైక్కు యోగ్యరాయిరుక్కై.

ఇతి ఆ బ్రాహ్మణ్యాదికళై శ్రేష్ఠమాకచ్చొల్లుకిఱ శాస్త్రత్తుక్కు అన్తరఙ్గాభిప్రాయమ్?

శూద్రాదికళ్ పురుషసూక్తాదికళాల్ ఆరాధిక్కై యపచారమామ్ విట్టతు, ఇన్ద జన్మమిల్లామైయాలిఱే!.

(జన్మాక్కళైయుమ్) ఎన్ఱ, ఉ చకారమ్ సర్వోత్కర్షఙ్గళైయుమ్ సముచ్చయిక్కిఱతు

(ఆకిలుమ్) ఎన్ఱ, అయిశబ్దత్తాలే విశాత్రయత్తిల్ అన్దసర్వవిధోత్కర్షఙ్గళుడైయ దౌర్లభ్యముమ్,

మేలే అపిశబ్దత్తాలే అన్త ఉత్కర్షఙ్గళినుడైయ చణ్డాలత్వ విరోధిత్వముమ్, శొల్లుకిఱతు.

ఇత్తాల్ "విరోధిషూక్తమాన విషయఙ్గళిలేయే ఉత్తేజకనిరపేక్షమాక భాగవతాపచారమ్ అవిలంబేన చణ్డాలత్వత్తై జనిప్పిక్కుమాకిల్ అవ్విరోధమిల్లామలిరుక్కుమవైకళ్ భాగవతాపచార పరరానవర్క్కు అన్దు చణ్డాలత్వ జనకమాకై కిం పునర్న్యాయసిద్ధమ్" ఎన్ఱై, సూచితమ

(తేవర్-తిరువడికళ్-సంబన్ధైక నిరూపకరాన) ఎన్ఱతు,

"శ్రీశాఙ్ఖి శుచిషద్భక్తిదగ్ధదుర్జాతి కిల్బిషః" ౫ ఎన్ఱ, ఉపనియే అష్టవిధ భక్తివైభవత్తాలే విధ్వస్తసకలహేయప్రత్యనీకతైయుడైయరాయ్,

'నాహం విప్రో నచ నరపతి ర్నాపి వైశ్యో న శూద్రో
నో వా వర్ణీ నచ గృహపతి ర్నో వనస్థో యతి ర్వా।
కింతు శ్రీమద్భువన భవనస్థిత్యపాయైకహేతోః
లక్ష్మీభర్తు ర్నరహరితనో ర్దాసదాసస్య దాసః॥' ౬ ఎన్ఱ, అప్పడియే,

వ్యా.—కాలాన్తరేదేశాన్తరే యత్ప్రిశ్కే అప్పోతే అవ్విడమ్ తన్నిలే అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ "చణ్డాలరుమ్, ఇవర్కళుక్కు [౫

అ.— "నొడిప్పొదు" ౧—త్రుటికాలమ్;

"అఙ్గే" ౧—అఙ్గు;

ఇత్తై యురుక్కిప్పోక్కిత్తార్, (కాలాన్తరే) ఇత్యాదినా.

"పుల్లైయర్పోలుమ్" ౧—సిఱియర్పోలుమ్.

"ఏమ్మాన్ ...... ఎన్నుమ్పోలే అన్యూనత్వరూప సాదృశ్యమ్ వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పోలిమాత్రమ్) ఎన్గిఱదు.

(పోలి)—కించిత్ సదృశమ్.

(తత్త్వయాథాత్మ్య) ఇత్యాదినా పరమార్థత్వమ్ అభిప్రేతమ్.

(తాఙ్గళ్) ఇత్యాదినాస్వయమ్ ఉత్కృష్టజన్మక్కళానవై వివక్షితమ్. [౧౫

ఇదుతిరుమాలై.

ఏ. అ.—దేవరీర్ తిరువడిక్కళిలే కైఙ్కర్యవ్యాప్తమాక పణ్ణుమ్ దాస్య మాకిఱసంబన్ధత్తైయే తఙ్గళుక్కు నిరూపకమాక ఉడైయరాన' ఎన్గిఱపడి

"భాగవతర్కళై" ఎన్నాతే, (శ్రీవైష్ణవర్కళై) ఎన్గిఱదు,

"విశ్వామిత్రవ్యతిదేశ్యో నైవగ్రామకులాదిభిః॥ [౨౦

విష్ణునావ్యపదేష్టవ్యస్తస్య సర్వంస ఏవహి?॥

తస్యాన్తస్తైర్వనామాని ప్రవిష్టాయా యథార్ణవమ్।

సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య విష్ణుమేకాన్తిసన్తథా॥' ౩ ఎన్గిఱపడియే [ఎన్గిఱ?] ప్రమాణజ్ఞాపనార్థమాక.

(జన్మాదిక్కళైయిట్టు) ఎన్గిఱదు, "భగవత్సంబన్ధప్రభావత్తాలే [౨౫ నివృత్తప్రాన జన్మాదికళైయారోపిత్తు" ఎన్గిఱపడి.

(కాలాన్తరే దేశాన్తరే యత్ప్రిశ్కే అప్పోతే అవ్విడమ్తన్నిలే) ఎన్గిఱదు,

"స్వఫలదానత్తుక్కు పరిపాకకాలత్తైయుమ్, నరకాది దేశఙ్గళై యుమ్, అపేక్షిత్తిరుక్కుమ్ శస్త్రాస్త్రఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, భాగవతా పచారమ్ స్వఫలజననత్తిల్ నిరపేక్షసాధనమాయిరుక్కైయాలే, కాలాన్తరే దేశాన్తరే యన్ఱిక్కే అన్ద భాగవతాపచారమ్ పణ్ణిన కాలత్తిల్ అవ్విడమ్ తన్నిలే' ఎన్గిఱపడి.

(చణ్డాలరుమ్) ఎన్గిఱదు, "జాతిచణ్డాలరుమ్" ఎన్గిఱపడి.

౧॥ ఫు. ౫౬౮, ౧౫ నోట్టు. ౨॥ ౩॥

22-9-1900.

మూ—౨౦౩. ఇవ్విడత్తిలే వైనతేయవృత్తాన్తత్తైయుమ్,

వ్యా.—ఒరు పోలిమాత్రమ్" ఎన్నుమ్పడి అవర్కళై పాట్టిల్ అత్యన్తనీచరాన అవర్' ఎన్ఱు, తత్త్వయాథాత్మ్య దర్శికళాన శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్ కైయాలే" ఎన్గై.

౨౦౩.—ఇవ్వర్థ విషయమాక ఇరణ్డు ఐతిహ్యత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(వైనతేయవృత్తాన్త) మావదు:—

"విశ్వామిత్రన్ పక్కలిలే విద్యైకళెల్లామ్ [౧౦ అధికరిత్త 'గాలవన్' ఎన్గిఱ బ్రాహ్మణన్, 'గురుదక్షిణైకొడుత్తాలొఴియ నమక్కు ఇవ్విద్యైకళ్ సిత్తియా' ఎన్ఱు, పార్త్తు, 'నాన్ ఇప్పొదు దక్షిణైయాక త్తరత్తక్కదెన్?' ఎన్ఱు, కేట్క;

అ.—౨౦౩. "బ్రాహ్మణనర్వమాయిరున్ద అపకృష్టవర్ణమాన భాగవత విషయత్తిల్ అపచారమ్ పణ్ణినవనుక్కు దోషత్తైచ్చొల్లి, 'నిత్యసూరిప్ర న్యతమనుక్కు నికృష్టభాగవత విషయాపచారమ్ దోషావహమ' ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు, ప్రమాణాన్తరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తర వాక్యావతారికై, (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఇత్యాది.

(ఐతిహ్యమ్)—పురావృత్తమ్. [౨౦

"అనన్తావసథేతిహాభేషజాఞ్జ్యః" ౪ ఎన్గిఱ సూత్రత్తాలే "ఇతిహ" ఎన్గిఱ అవ్యయత్తిన్ మేలే "ఞ్య" ప్రత్యయమ్ వన్దు (ఐతిహ్య) శబ్దమ్ నిష్పన్నమ్.

అత్ర అనిర్దిష్ట ప్రవక్తృకప్రవాదపరంపరారూపత్వమ్ వివక్షితమన్ఱు; ఉపదేశపరంపరాసిద్ధమాన పూర్వవృత్తమాత్రమ్ వివక్షితమ్ [౨౫

"పారం పర్యోపదేశస్స్యాదైతిహ్యమ్' ౫ ఎన్నక్కడవదిఱే?.

ఏ. అ.—౨౦౩ (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఎన్గిఱదు, "భాగవతా పచారత్తుక్కు అధికారినియమాభావమాకిఱ ఇవ్వర్థవిషయమాక' ఎన్గిఱపడి.

(జ్ఞానాధిక్కైయాయిరుక్కిఱ) ఎన్ఱు, విశేషిత్తదు, "నిత్యసూరి పరిబృఢరాన పెరియతిరువడినాయనార్ పణ్ణిన అభివాదనాదిక్కళ్ కెల్లామ్ ఇవళ్ అర్హై" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

౪॥ అష్టా. ౫-౪-౨౩.

...నిక్య కాశకేవిద్యాంగాలవో "సుకుదక్షిణాన్। స్త్రీకురుష్వ" ఇతినిర్బధ్నన్ సరసే గాధిసూనవా॥ "శతాన్యష్టౌహయాన్ దేహిశ్వేతాన్ [శ్యామకర్ణికాన్|"] ౫౦౧

వ్యా.—'నీ నమక్కు ఉబ్బుమ్ శెయ్యవేణ్డా, నామ్ ఉన్నుడైయశిష్యనాహైయ ఇవ్వం, భక్తియాలుమ్, మిక్కవుమ్ ప్రీతరానోమ్, ఇని ఉన్నుడైయ ఇష్టత్తిలేపోయిరు'ఎన్ఱు, పలకాలుమ్ శొన్నవళవిలుమ్, ఇవన్ అత్తు శెయ్యాత్తే 'సర్వథా ఏతాపకుతిలే దక్షిణైవాఙ్గిక్కొళ్ళవేణుమ్' ఎన్ఱు, అతినిర్బన్ధమ్ పణ్ణుకైయాలే,

'కించిదాగతసంరంభో విశ్వామిత్రోఽబ్రవీదిదమ్।
ఏకతశ్శ్యామకర్ణానాం శతాన్యష్టౌచ దేహి మే॥
హయానాం చన్ద్రశుభ్రాణాంగచ్ఛగాలవ! మాచిరమ్।' ౧

ఎన్ఱు అవన్ కుపితనాయ్ ఇవనైప్పార్త్తు, 'ఉడమ్బు ఎఙ్గుమ్ చన్ద్రమణ్డలమ్పోలే వెళుత్తు ఒరు శెవి పచ్చైయాయిరుక్కుమ్ ఎణ్ణాఱుకుతిరై నమక్కుక్కొణ్డువన్దుతర' ఎన్ఱాన్;

ఇత్తైక్కేట్టు మహావ్యాకులనాయ్, 'ఇత్తుక్కు ఇనిచ్చెయ్వతు ఎన్?' ఎన్ఱు, బహుముఖమాక విచారిత్తు, 'సర్వాపేక్షిత ప్రదనాన సర్వేశ్వరనైయుపాసిప్పోమ్.' ఎన్ఱు, ఉద్యోగిక్కుమళవిలే, మున్బే ఇవనుక్కు సఖావాయిరుక్కుమ్ పెరియతిరువడి నాయనార్ ఇవనుక్కువన్దు మున్నిఱ్క;

అవనైస్తోత్రమ్పణ్ణి 'ఇత్తుక్కుచ్చెయ్యవడుప్పతెన్' ఎన్ఱు, కేట్క;

వ్యా.—అవర్, 'ఉన్నై నాన్ ఇప్పొళుతు ఎఙ్గుమ్ కొణ్డుపోకిఱేన్, ఇరువరుమ్కూడ ఆరాయ్వోమ్ వా' ఎన్ఱు, ఇవనై ఇడుక్కికొణ్డుతిరిక్కైయిలే ఇళైప్పాఱవాత్తే, 'ఇఙ్గే ఇళైప్పాఱిప్పోక్కక్కడవోమ్' ఎన్ఱు, మేల్సముద్రత్తిలే 'ఋషభమ్' ఎన్నుమ్ పర్వతత్తిన్మేల్ వసియానిఱ్పాళాయ్, జ్ఞానాధికైయాయిరుక్కుమ్ 'శాణ్డిలీ' ఎన్నుమ్ భాగవతైయైచ్చెన్ఱు, కణ్డు అభివాదనాదికళ్ పణ్ణ;

అవళ్ ఆత్యాదరత్తోడే మిక్కవుమ్ సత్కరిక్క;

అ.—("సంరంభః" ౧)=కోపః.

ఇన్దైయహాణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ కుపితనాయ్) ఇత్యాది.

("అష్టశతాని" ౧) ఎన్ఱు, అన్వయిత్త అర్థమ్, (ఎణ్ణాఱు) ఎన్ఱు.

వి. అ.—"యఃపశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవంవీతకల్మషమ్।
యస్మిన్ కస్మిన్ కులేజాతంప్రణమేత్ దణ్డవత్ భువి॥" ఎన్ఱు. వైష్ణత్తిలుమ్,

---

అ.—"శాణ్డిల్యస్య గోత్రాపత్యం స్త్రీ" ఎన్నుమ్ అర్థత్తిలే శాణ్డిల్యశబ్దత్తిన్మేలే యఞన్తత్వాత్ జీష్పత్తు (శాణ్డిలీ) ఎన్ఱు, ఆకిఱతు.

"భగవతస్సంబన్ధో భాగవతః సోఽస్యాస్తి" ఇతి అర్శాదిత్వాత్ అచ్ ప్రత్యయమ్ వన్దు స్త్రీయాంటాప్ వన్దు (భాగవతై) ఎన్ఱు, ఆకిఱతు.

వి. అ.—"నపరీక్ష్యవయోవర్ణా (ః) నారాయణపరాయణాః।
అపిస్యుర్గీర్ణ జిహ్వానోమాన్యా (ః) నిత్యమనసేకసా॥" ౩ ఎన్ఱు, భరద్వాజస్మృతియిలుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, "భాగవతర్కళై వయోజాత్యాదికళై నిరూపియామల్ సర్వరుమ్ దణ్డనిడక్కడవర్కళ్" ఎన్నుమ్ అర్థత్తై,

"శరీరేయస్య కస్యాపిదృశ్యతే వైష్ణవదర్శనమ్।
తస్మైకుర్వీతపక్షీన్ద్ర! నమస్కారం ప్రయత్నతః॥" ౪ ఎన్ఱు, గారుడపురాణత్తిలే పెరియతిరువడినాయనార్ తాముమ్ కేట్టిరుక్కైయాలే, జన్మత్తాలే స్త్రీయాయ్ ఇరున్దాళేయాకిలుమ్, జ్ఞానాధికైయాన శాణ్డిలీయై కణ్డపోదిల్ ఇవర్కు అన్త శాస్త్రార్థజ్ఞానమిరుక్కుమ్ మొత్తయిఱ్ఱే?

అభివాదనమ్=దాస్యనామకీర్తన పూర్వక ప్రణిపాతమ్.

(ఆది) శబ్దత్తాలే ప్రదక్షిణాది పరిగ్రహమ్.

"సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్" ఎన్ఱు, † భాగవతర్కళై "భగవత్తుల్యరాకవాకిలుమ్ ఆరాధనీయర్కళ్" ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱదే?.

(అత్యాదరత్తోడే) ఎన్నత్తు,

"తత్రాపిదుర్లభంమన్యే వైకుణ్ఠప్రియదర్శనమ్" ౫ ఎన్నుమ్ పడియే

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

వ్యా.—అనన్తరమ్ విశ్రాన్తరాయ్ శయికుఱ అవళపలే; 'ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కిఱ ఇవళ్ ఒరు విలక్షణదేశఙ్గళిలే వసిక్కప్పెఱ్ఱిత్తైై' ఎన్ఱు, పెరియ తిరువడినాయనార్ విచారిత్తు, 'ఇవళై ఇఙ్గునిన్ఱుమ్ నామొరు దివ్యదేశఙ్గళిలే కొణ్డుపోయ్ వైక్క క్కడవోమ్' ఎన్ఱు నినైత్తుక్కొణ్డిరుక్కిడక్కచ్చెయ్తే; అన్ద భాగవతైయిరున్ద దేశత్తైక్కుఱైయ నినైత్త అపచారత్తాలే శిఱకుకళుమతిర్న్దు నిశ్చేష్టరాయ్విడ;

ఎ. అ.—'అత్యన్తదుర్లభమాన ఇవళ్ అవర్కుఱ్ఱత్తక్కపడి అత్యాదరత్తోడే' ఎన్ఱపడి.

(ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కిఱ ఇవళ్) ఎన్ఱత్తు,

"అద్యప్రభృతి హేలోకా(ః!)యూయం యూయం వయం వయమ్।

అర్థకామపరాయూయం నారాయణపరావయమ్॥

విష్ణుదాసావయం యూయం బ్రాహ్మణావర్ణధర్మిణః॥

వయంతుకింకరాః యూయమిన్ద్రియకింకరాః॥

నాస్తిసంగతిరస్మాకం యుష్మాకంచ పరస్పరమ్।

అస్మాకం దాసవృత్తీనాం యుష్మాకం నాస్తిసంగతిః॥" ౧ ఎన్ఱిఱపడియే సర్వప్రకారత్తాలుమ్ లోకవిలక్షణైయాయిరుక్కిఱ ఇవళ్" ఎన్ఱపడి.

(విలక్షణదేశఙ్గళిలే) ఎన్ఱత్తు,

"భగవద్గుణానుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు వకుత్తవిడమాయిరుక్కైయాలే లీలావిభూతియిల్ కాట్టిల్ విలక్షణఙ్గళాయ్, ఎమ్పెరుమానుడైయ సౌలభ్యాదిగుణానుభవత్తుక్కుమ్, భాగవత కైఙ్కర్యత్తుక్కుమ్, ఇడమాయిరుక్కైయాలే, నిత్యవిభూతియిల్ విలక్షణఙ్గళాయ్

"భూవైకుణ్ఠఙ్గళ్" ఎన్ఱు, పేరైయుడైయత్తోరు తృతీయవిభూతి ఎన్ఱు శొల్లలామ్పడి విలక్షణఙ్గళాయ్, ఇరున్ద దివ్యదేశఙ్గళిలే' ఎన్ఱపడి

(విచారిత్తు) ఎన్ఱత్తు, "ఆలోచిత్తు" ఎన్ఱపడి

(అన్ద భాగవతైయిరున్దదేశత్తై) ఎన్ఱత్తు,

"చక్రాఙ్కితభుజాగ కేచిద్యత్ర వసన్తివై।

తాజనానిత భాత్రీశి మమక్షేత్రం వసున్ధరే!॥" ౨ ఎన్ఱు వారాహత్తిలుమ్,—

ఎ. అ.—'నమ్బువార్ పదివుక్కుడమ్ తాణ్మకర్' ౩ ఎన్ఱు ద్రావిడనమస్సిలుమ్ శొల్లుమపడియే,

ఙ్ఞానవానమాహాత్మ్యత్తాలే ఆయుధాజ్ఞైకూరక్కుమ్ అవ రాజనైదూరమ్ దివ్యదేశమాక్క ఎల్లాత్తాన అన్ద భాగవతైసాన్నిధ్యత్తాల్ ఎనిక్కుమిడత్తై" ఎన్ఱపడి.

(కుఱైయనినైత్త అపచారత్తాలే) ఎన్ఱత్తు,

"అవరుడైయసంబన్ధత్తాలే విలక్షణమాయిరుప్పదొన్ఱై అవిలక్షణదేశమాక నినైత్తదాయాకిల వాసనిరూపణాత్మకమాన ఇవ్వపచారత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(నినైత్తుక్కొణ్డిరుక్కిడక్కచ్చెయ్తే శిఱకుకళుమ్ ఉతిర్న్దు నిశ్చేష్టరాయ్విడ) ఎన్ఱయాలే, "నిష్పక్షసద్యః" ౪ ఎన్ఱుమ్, "నొడిప్పళవిలాజ్ఞే" ౫ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుమ్ ఇవ్వర్త్థత్తపడి శొల్లిఱ్ఱు.

(శిఱకుకళుమ్) ఎన్ఱిఱ ఉమ్మైయాలే, అన్తరమాక ఉణ్డాన భగవదభిమతి విశేషవిషయజ్ఞానాత్మక జ్ఞానాశమ్ సముచ్చయిక్కప్పడుకిఱదు.

(నిశ్చేష్టరాయ్విడ) ఎన్ఱత్తు,

'శిఱకుకళ్ ఉతిర్న్దాలుమ్, పాదచారికళాన జన్తుక్కళ్పోలే ఆయాకిలుమ్, సంచరిక్కప్పెఱాతే మూడవర్పోలే ప్రవృత్తినివృత్తిశక్తిశూన్యరుమాయ్విట్టార్కళ్ నిశ్చేష్టరాయ్విడ' ఎన్ఱపడి.

"సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్' ౬ ఎన్ఱు, భాగవతాపచారత్తుక్కు చణ్డాలత్వమ్ ఫలమాకచ్చొల్లానిఱ్కు, ఇవర్క్కు శిఱకుకళ్ ఉతిర్న్దపడి ఎన్? ఎన్నిల్;

"శ్రోత్రియోనిశ్చ సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్" ౭ ఎన్ఱు అవచనత్తిల్ నిన్దిక్కుమవనై 'శ్రోత్రియః' ౮ ఎన్ఱు, విశేషిత్తవనుక్కు చణ్డాలత్వప్రాప్తిసొల్లుకైయాలే ఎన్నవుమాము,

'శ్రోత్రియత్వాభిమానత్తాలే నిన్దిప్పనాకిల్ అవన్ అత్యన్తనికృష్టమాన చణ్డాలత్వత్తైయడైవన్;

వృత్తాభిమానత్తాలే నిన్దిప్పనాకిల్, అవన్ అత్యన్తవృత్తనికర్షత్తైయడైవన్;

జ్ఞానాభిమానత్తాలే నిన్దిప్పనాకిల్, అవన్ అత్యన్తజ్ఞాననికర్షత్తైయడైవన్,' ఎన్ఱు,

౩ కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు. ౧౧. ౪ ౫ పు. ౫౮౦, ౧౧౫ నోట్టు

వ్యా.—ఇత్తైయా డహ్పోన బ్రాహ్మణర్కణ్డు,

‹కింను తేమన సాధ్యాతమశుభం వతితాంవర!!

నహ్యయం భవతస్స్వల్పోవ్య భిచారోభవిష్యతి!!' ౧

అ.—"భాగవతియై" ఎన్ఱు, ఇరుణ్డాల్ సుగమమ్. [౫

వ్యా.—ఎన్ఱు, ‹ఎతేనుమ్ ఉమ్ముడైయ తిరువుళ్ళత్తాలే తీణ్డుని నైత్తక్కణ్డో, తేవరీరుక్కు అల్పముమ్ వ్యభిచారమ్ వరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయే' ఎన్న; [౫

‹ఉక్తానుకాఙ్ కణ్' ఎన్ఱు, తామన్ద భాగవతై-విషయత్తిల్ నినైత్తప్రకారత్తై అవనుక్కు అరుళిచ్చెయ్తు;

ఎ. అ.—‹యామ్తైయోనై ర్కళ్ ఎన్వినైక్కళాల్ ప్రాప్తే అహం కారణత్తాలే భాగవతర్కళై నిస్స్పర్కళ్' అవర్కళ్ అన్ఱు అభిమాన హానిక్కు అత్యన్తం ప్రతికోటియాన నిశ్పృష్టధర్మగ్గత్తై ఫలమాక ఉడైయవర్కళ్' ఎన్ఱు, ఇత్తాల్ ఉపలక్షణమాయిరుక్కైయాలే,

ఇఙ్గు ఇవన్ ‹తాన్ గరుడాన్' ఎన్ఱు, అ అభిమానత్తాలే, [౧౦ ‹ఇవళ్ పాదచారిణి యాయిరుక్కైయాలే, సముద్రపర్వతాదికళై క్కడన్దు ఒరు దివ్యదేశత్తుక్కు పోకైమాట్టాదైయాలే, ఇఙ్గు కోడి శక్తిపోలే ఇఙ్గుసిడత్తిలే స్వభావవిశేషత్తాలే నిశ్చితేశ్వరైయా యిరుక్కిఱాళ్' ఎన్ఱు, ఇవళై విలక్షణదేశ ప్రాప్తియిల్ స్వయమ్ అశక్తైయాక నినైత్తు, [౧౫

‹ఇప్పడి అశక్తైయాన ఇవళైనామ్ పక్షిస్త్రీనాకైయాలే, సర్వదిక్కుక్కళిలుమ్ అప్రతిహతగతిస్త్రీ యాకైయోమాయిరుక్కై యాలే, ఒరువిలక్షణదేశత్తై యడైవిప్పోమ్' ఎన్ఱు నినైక్కై అతిశయిలుమ్

‹తాన్ సర్వేశ్వరనుక్కు వాహనమ్' ఎన్ఱు అ అభిమానత్తాలే ‹తదీయశ్రేష్ఠైయాన ఇవళై, సర్వేశ్వరనై ఎడుత్తురుళప్పణ్ణిక్కొణ్డు పోకైప్పోలే, ఎడుత్తురుళప్పణ్ణిప్పోవోమ్' ఎన్ఱు, గౌరవిత్తు నినైయాతే గాలవనై ఇడుక్కిక్కొణ్డు వన్దాప్పోలే, తాన్ ‹ఇవళైయుమ్ కొణ్డుపోయ్ సైక్కడవోమ్' ఎన్ఱు, గాలవాదితుల్యైయాక ఇవళైక్కుఱైయ నినైక్కైయాలేయుమ్,

ఇప్పడిక్కుఱైయ నినైక్కైక్కుమూలమాన అభిమానత్తుక్కు [౨౫ మూలమాన పక్షిస్త్రీత్వ భగవద్వాహనత్వత్తిల్ వైత్తుక్కొణ్డు పరిత్వ ప్రతికోటియాక శిఅక్షుక్షుమొత్తిర్ స్ద నినైత్తవిడమ్ ఎన్ఱుమ్ ఎమ్బెరుమానై వహిత్తుక్కొణ్డుపోకైక్కు ఉఱుప్పాన భగవద్వాహనత్తుక్కు ప్రతికోటియాక తాన్ మూడ పదవిలనమ్ పణ్ణమాట్టాదైయాకిల నిశ్పృష్టత్వముమ్, ఉన్ద అపచారఫలమాయ్ విట్టత్తాకైయాలే, ‹చణ్డాలతాం వ్రజేత్' ఎన్ఱు అ వచనత్తుక్కు విరోధమిల్లై' ఎన్ఱు, కణ్డుక్కొళ్వతు.

అ.—("తే" ౧) ఎన్ఱు అవిక్కు అర్థమ్ (ఉమ్ముడైయ) ఎన్ఱు. ("భవతః" ౧) ఎన్ఱు అ విత్తుక్కు అర్థమ్ (తేవరీరుక్కు) ఎన్ఱు: వ్యభిచారాసంభవద్యోతనార్థమ్ గౌరవ్యనిర్దేశః. [౧౦ ("నభవిష్యతి") ౧ ఎన్ఱు అవిత్తు "నభవేత్" ఎన్ఱాయ్, "అర్హార్థేలిఙ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్రిఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యోగ్యతై) ఇత్యాది. ("అయమ్" ౧) ఎన్ఱు అవిత్తు, "ఇన్ద పతుప్పిల్ హేతువాన" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—("వ్యభిచార" ౧) మాపత్తః— [౧౫ భగవద్భాగవతానుభవ కైఙ్కర్యజ్ఞతుక్కు ఇట్టవన్ద కరణకళేబరత్తైక్కొణ్డు దోషగ్రహణాదికళైప్పణ్ణుకై. (యోగ్యతైయిల్లైయే) ఎన్ఱతు,

"సమేభూజ్యః" ౩ ఎన్ఱుమ్,

‹భ్రాన్తం శపత్తం పరుషంవదన్తం కామం ప్రహరన్త మపిప్ర భావామ్' ౪ ఎన్ఱుమ్,

‹శెయ్తారేల్ నన్ఱు శెయ్తార్' ౫ ఎన్ఱుమ్,

భాగవతారాధనానువర్తనానికళుక్కు ముఖ్యాధికారియాన ఎమ్బెరుమానడత్తిల్ సదాసుకులవాసమ్ పణ్ణియిరుక్కైయాలే, ఇన్ద భాగవతర్కళ్ విషయత్తిల్ దోషగ్రహణాదికళాలే అపచారమ్ [౨౫ వరుకైక్కు అల్పముమ్ యోగ్యతైయిల్లైయే" ఎన్ఱపడి.

(ఇన్ద భాగవతై విషయత్తిల్) ఎన్ఱతు, "అన్ద భాగవతైయినిక్కుఱియ దేశత్తిల్" ఎన్ఱపడి. విషయః=దేశః:

అన్ఱిక్కే, "భాగవతైయాకియ విషయత్తిల్" ఎన్ఱుమామ్.

(నినైత్తప్రకారత్తై) ఎన్ఱతు విషయశబ్దమ్ దేశవాచియాన పొతు "అన్దై అవిలక్షణదేశమాకనినైత్త ప్రకారత్తై" ఎన్ఱపడి.

భాగవతైక్కు విశేష్యమానపోతు, "అవళైయశక్తైయాకవుమ్, ఎమ్బెరుమానిల్ కుఱైన్దవళాకవుమ్, నినైత్తప్రకారత్తై" ఎన్ఱపడి.

నయామ్యనన్యత్రయయద్యేనామ్, ఏతద్జ్ఞానస్యతత్ క్షమమ్।'' ఇత్యేవం-త్రయస్యాప్యజ్ఞానినాశనిరూపణాత్॥ నిర్దగ్ధానివపఘౌ హ్యాశ్తేషాం దేవబిచ్ఛుతా॥

వ్యా.—అనన్తరమ్, 'ఇత్తైప్పావుకవేణుమ్' ఎన్ఱు, అవర్గళైచ్చొన్త్ర, అనువర్త్తిత్తు, అవర్-అనుగ్రహత్తాలే అవ్వప చారమ్ నీఙ్గి, మున్బుపోలే ఆనార్'' ఎన్గిఱతు.

అ.—''(వృత్తాన్తమావదు) (ఎన్గిఱతు'') ఎన్ఱు, కూట్టువదు.

ఏ. అ.—(అనన్తరమ్) ఎన్ఱతు, ''కాలవ్యవధానమన్ఱి, కేళ్ అప్పోతే'' ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తైప్పావుక్కవేణుమ్ ఎన్ఱు, అవర్గళైచ్చొన్త్ర, అనువర్త్తిత్తు) ఎన్ఱతు,

'''ప్రమాణాత్ బుద్ధితో వావియదాగ క్రియతేసదామ్:

అనుత్తస్తుతానేవ త్యాపయేన్నాస్యథాశమః॥' ౧ ఎన్ఱు, శాస్త్రమ్ శొల్లుకైయాలే అనన్యగతికరాయ్ క్కొణ్డు అవర్ నిల్ కేట్టు మఱ్ఱుల్ తేడాతే 'ఇన్ద అపచారత్తై పొఱుత్తరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, అవర్గళైత్తొడ ప్రణిపాతాదిగళాలే అనువర్త్తిత్తు'' ఎన్ఱపడి.

(అవర్-అనుగ్రహత్తాలే) ఎన్ఱతు, '''ప్రణిపాతప్రతీకారస్సం రంభోహిమహాత్మనామ్?' ౨ ఎన్గిఱపడియే, ఇవరుడైయ ప్రణిపాతమాత్ర ప్రసన్నరాయిన ఇవర్గళుడైయ అనుగ్రహత్తాలే'' ఎన్ఱపడి.

(అవ్వపచారమ్) ఎన్ఱతు,

'''నిర్ధనాంశ్చరతో లోకే వృత్త్యర్థమిహ సాత్త్వికాన్।

నావమన్యేత త్రైలోక్యం పవిత్రీకురుతేహరిః' ౩ ఎన్ఱు, భారద్వాజసంహితైయిలే శొల్లుకిఱపడియే, అవిలక్షణదేశవాసికళాన జన్తుక్కళిడత్తిలుణ్డాన అనుగ్రహత్తాలే ఎమ్పెరుమాన్ ఓర్ వ్యాజత్తాలే అవ్వ దేశత్తైయుమ్ ఓర్ జగత్సంబన్ధత్తాల్ విలక్షణదేశత్తిలాక్కప్పట్టి అన్దేశవాసికళై ఎల్లామ్ పూతరాక్కి రక్షిక్కైయాలే అవిలక్షణమా యిరుక్కిఱ అన్ద భాగవతర్గళైయుమ్ దేశత్తై అవిలక్షణదేశమాక్కియుమ్,

'సదాముక్తోపి బద్ధోస్మి భక్తానాం స్నేహరజ్జుభిః।

అజితోపిజితోహంతై రవశ్యోపి వశీకృతః॥' ౪

ఎన్ఱు, హరిభక్తిసుధోదయత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, స్వభక్త్యధిక్యత్తాలే వశీకృతేశ్వరరైయాయ్,

'తీర్థాన్యశ్వత్థ పరవోగావో విప్రాస్తథాభువి।

మద్భక్తాశ్చేతి విజ్ఞేయా స్తనవోమమ పఞ్చధా॥

వ్యా.—ఇతుతాన్, కృష్ణన్, శ్రీరామనాయిరున్దరుళినపోతు నారదాదిమహర్షికళ్ పలరుమ్ వన్దిరుక్క అవళవిలే, కృష్ణన్ తిరువుళ్ళకరుత్తై పిన్ శెల్లుకైక్కుఱుప్పాక ధృత రాష్ట్రనై కుఱిత్తు పలకథైకళుమ్ శొల్లిపరుక్కిఱ ప్రకరణత్తిలే, శ్రీనారద భగవాన్ అనుగ్రహిత్తాక ఉద్యోగపర్వత్తిలే ఉక్తమాకైయాలే, వేదాన్తోపబృంహణసిద్ధమిఱే!

అ.—ఇతిహాసత్తైయ ప్రామాణ్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన్ ఇత్యాది.

''ద్వయగత ఉత్తమపురుషసూచిత అధికారార్థతయా తద్గతసమశ్చోపప్రేతమాకైయాలే, ఇసుద్వయోపబృంహణమాన మహాభారతత్తిలే శొల్లిఱ్ఱు'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (వేదాన్త) ఇత్యాది,

''వేదోపబృంహణసిద్ధమిఱే!'' ఎన్ఱుమ్ పాఠముణ్డు.

అర్థమ్ తుల్యమ్.

ఏ. అ.—తేషాంమధ్యేతు సర్వేషాం పవిత్రాణాం మహాత్మనామ్।

మమభక్తావిశిష్యన్తే స్వయంమాంవిద్ధితాన్ విభో!।' ౫

ఎన్ఱు, నారదీయపురాణత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, సాక్షాత్ భగవదాత్మకరైయుమ్,

'జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమతమ్' ౬ ఎన్గిఱపడియే, ఎమ్పెరుమానుక్కుమ్ ధారకరైయాయ్,

'నాహమాత్మాన మాశాసేమద్భక్తైస్సాధుభిర్వినా'

'త్వయికించిత్సమాపన్నే కింకార్యంసీతయామమ।

భరతేసమహాబాహో ! లక్ష్మణేనయవీయసా॥

శత్రుఘ్నేన చశత్రుఘ్న! స్వశరీరేణవాపునః।' ౭

ఎన్ఱు, స్వవిషయ కించిత్కారమ్ నిక్షియాత్తపోతు ఈశ్వరనుడైయ ఆత్మాత్మీయజ్ఞళెల్లావత్తైయుమ్ అసత్కల్పమాక్క వల్లరాయ్,

'న ప్రణమేద్యథాహమ్' ౮ ఎన్ఱుమ్,

'యథాహంప్రణమే విప్రాననుకాలస్సమాహితః।

తథానమతయూయంచ యోన్యథామేస దణ్డభాక్' ౯ ఎన్ఱుమ్,

మేపూజ్యః' ౧౦ ఎన్ఱుమ్,

౧॥ ౨॥ రఘువంశమ్. ౪-౬౫. ౩॥

౪॥

12-10-1900.

౫॥ ౬॥ గీ. ౭-౧౮.

౭॥ శ్రీరా. యు. ౪౧, ౪-౫. ౮॥

౯॥ ౧౦॥

దృష్ట్వాతుగాలవే "స్వామిన్! కిమేతద్?" ఇతి పృచ్ఛతి। ఏతత్ తైర్వ్యవహారైః "క్షమ్యతామ్" ఇతితాన్నమః॥ ప్రసాద్యతత్ క్షణం ప్రాప

మూ.—పిళ్ళై ప్పిళ్ళై యాళ్వానుక్కు ఆళ్వాన్ పణిత్తవార్తైయైయుమ్, స్మరిప్పతు.

వ్యా.—(పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాళ్వానుక్కు ఆళ్వాన్ పణిత్తవార్తై) యావతు:—

పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాళ్వానై యఙ్గీకరిత్తనాళిలే ఇవర్ అభిజాత్యాదికళాలే ఉత్కృష్టరాకైయాలే భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అవినయమాకవర్త్తిక్కొణ్డుపోరుకైఅపడియైకణ్డు,

అ.—(అఙ్గీకరిత్తనాళిలే,=శిష్యరాక స్వీకరిత్తకాలత్తిలే.

(ఇవర్)=పిళ్ళై పిళ్ళైయాళ్వాన్:

"అపకృష్టజన్మాక్కళ్-విషయత్తిలే ఉత్కృష్టర్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ దోషమ్" ఎన్గి,అ ప్రకృతత్తుక్కుచ్చేర అవరుడైయ ఉత్కర్షత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అభిజాత్య) ఇత్యాది.

(అవినయమాక) ఎన్నతు. "అవర్కళుడైయ జన్మాద్యపకర్షావిష్కారయుక్తమాక" ఎన్నపడి.

వ్యా.—ఇవర్కు ఇబ్భాగవతాపచారమ్ ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ కీఴ్ప్పడుత్తిత్తానే మేలాయ్ వినాశపర్యన్తమాక్కివిడుమ్, అన్ఱుక్కు "వేలియిట్టువైక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ఓరయనత్తినన్ఱు, నీరాడి ఏఱినవళవిలే, ఇవరైప్పార్త్తు, ఎల్లారుక్కుమ్ దానమ్ పణ్ణుకిఱకాలత్తిలే "నీరుమ్ నమక్కు ఒరుదానమ్ పణ్ణమాట్టీరో?" ఎన్న;

"అడియేన్ ఎన్తైదానమ్ పణ్ణువతు?; ఎల్లామ్ అఙ్గుత్తైయతాయిరున్దతే" ఎన్న;

అ.—(వేలి)=వ్యవస్థై.

"పరాపవాదసస్యేభ్యోగాశ్చరన్తీర్నివారయ" ౨ ఎన్ఱ, అభిప్రాయేణ (వేలి) ఎన్నతు.

(అయనమ్)=మకరసంక్రాన్త్యాది పుణ్యకాలమ్.

"గుర్వర్థంధారయేత్" ౩ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (ఎల్లామ్, ఇత్యాది.

ఎ అ.—'ఉన్నుడియార్క్కేన్ శెయ్వనేన్దే ఇరుత్తి' ౧ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, ఎ. రుమానైయుమ్ కూడతొళువిత్తుక్కొళ్ళుమవళాన అన్ద భాగవతైయై ఏత్తైత్తౌవఙ్గళిల్ ఎప్పొరుమానిల్ కుఱైయవుమ్ నినైత్తవైక్కళాక్కిఱ అన్ద వాసనిరూపణాద్యపచారమ్" ఎన్నపడి.

ఆక ఇవ్వైవనతేయ వృత్తాన్తత్తిల్ నిత్యసూరికళిల్ తలైవరాకైయాలే జన్మాదికళాలుమ్ జ్ఞానాదికళాలుమ్, ఉత్కృష్టరాయిరున్దుళ్ళ పెరియ తిరువడినాయనార్, స్త్రీయాకైయాలే జన్మాది నికర్షముడైయ శాణ్డిలి-తిఱత్తిల్ పట్టమానసాపచారత్తుక్కు అప్పోతే ఫలమ్ సిద్ధిత్తు పిన్ అవళ్-అనుగ్రహత్తాలే నీఙ్గక్కాణ్గైయాలే, "భాగవతాపచారత్తుక్కు జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షఙ్గళాల్ వరుమ్ ఓరధికారి నియమమిల్లై" ఎన్నుమిడముమ్,

"అప్పడిప్పట్ట అపచారమ్ ప్రామాదికమాక వరుమాకిల్, అవర్కళైక్కొణ్డే పొఱుప్పిక్కవుమ్ ఆక్కళ్ళుమ్" ఎన్నుమిడముమ్, కాట్టప్పట్టతు.

మేల్ "పిళ్ళై పిళ్ళైయాళ్వానుక్కు ఆళ్వాన్ పణిత్తవార్తైయాల్ అప్పడియే అధికారినియమా భావముమ్, 'ప్రామాదికమాకవన్ద భాగవతాపచారమ్ వరుమాకిల్ 'అతిల్ వాచికాపచారమ్ అత్యన్తక్రూరమ్' ఎన్నుమిడముమ్, కాట్టప్పడుకిఱతు" ఎన్ఱు, విశేషమ్.

ఎ. అ.—(భాగవతవిషయఙ్గళిల్) ఎన్నతు, "జాత్యాదికళాలే నికృష్టరాన భాగవతవిషయఙ్గళిలే" ఎన్నపడి.

(ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ కీఴ్ప్పడుత్తి) ఎన్నతు,

"'సర్వైశ్వర్యలక్షణైర్యుక్తో నియతశ్చస్వకర్మసు।
యస్తు భాగవతాన్ ద్వేష్టి సుదూరం ప్రచ్యుతో హి సః॥' ౪ ఎన్ఱు, వారాహత్తిలుమ్,

'ఆయుశ్శ్రియం యశో ధర్మం లోకానాశిష ఏవచ।
హన్తి శ్రేయాంసి సర్వాణి పుంసో మహదతిక్రమః॥' ౫

ఎన్ఱు, శ్రీ భాగవతత్తిలుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, అతిప్రబలమాన భాగవతాపచారమ్ అత్యుత్కృష్టమాన ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ అధఃకరిత్తు" ఎన్నపడి.

(వినాశపర్యన్తమాక్కివిడుమ్) ఎన్నతు, "భగవదభిమతివిశేషవిషయత్వరూప ఆత్మసత్తానాశపర్యన్తమాక్కివిడుమ్" ఎన్నపడి.—

భాగవతాపచారపరరెల్లార్క్కుమ్ నరకానుభవత్తుక్కు ఈడాన ఆత్మవస్తుసత్తైయుణ్డాకైయాలే, సత్తాసామాన్యనాశమ్ కూడాతిరే!.

౧॥ పెరియతిరువన్దాది. ౫౩.

౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేమ శిష్యం స్వం † జాతిగర్వితమ్। దృష్ట్వా, "సర్వేహి తాతారో, యత్కిం చిత్యంపదేహి మే॥" ఇతిపృచ్ఛత్సు, తస్మింశ్చ, "వ్య

వ్యా· ...ర్థస్థితియన్ఱో, అఱు?, అవ్వళవుపోరాతు, కరణత్రయత్తాలుమ్ భాగవతాపచారమ్ పణ్ణామల్ వర్తిక్కక్కడవేన్' ఎన్ఱు, నమ్ క్కైయిలే ఉదకమ్ పణ్ణిత్తర వేణుమ్" ఎన్న;

అప్పడియే ఇవరుమ్ ఉదకమ్‌పణ్ణిక్కొడుత్త అనన్తరమ్, ఒరు భాగవతదోషత్తై పూర్వవాసనైయాలే నినైత్తు, "నామిని ముడిన్దోమ్" ఎన్ఱు, భయప్పట్టు మహాడిక్కొణ్డు తన్-తిరుమాళిగైయిలే ఎళ్ వళర;

వ్యా·—ఇవర్ మున్బువరుకైఅకాలత్తిల్ వరక్కాణామైయాలే, అఙ్గాన్ ఇవర్-తిరుమాళిగైయిలే ఎఴున్దరుళి, "ఏన్ తాన్, ముళిప్పేన్" ఎన్ఱు, వినవియరుళ;

తామ్ మనస్సాల్ నినైత్తత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు "కరణత్రయత్తాలుమ్ అపచారమ్ పుకురాతపడి ఇద్దేహత్తోడువర్తిక్కైయరితాయిరానిన్ఱతు, ఎన్ శెయ్యక్కడవేన్?" ఎన్ఱు, తిరువడిక్కళై కట్టిక్కొణ్డుకిడన్దు నైశికక;

అ.—"యస్యైతేతిస్యతత్జ్ఞనమ్" ౧ ఎన్గిఱవిత్తై యటొక్కొణ్డు (అర్థస్థితి)ఇత్యాది.

(అవ్వళవుపోరాతు) ఎన్ఱతు, "శాస్త్రసిద్ధమాన స్వామ్యమ్ పోరాతు" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—(అర్థస్థితియన్ఱో, అతు) ఎన్ఱతు, "వాస్తవార్థస్థితి యన్ఱో, అతు" ఎన్ఱపడి.

(అవ్వళవుపోరాతు) ఎన్ఱతు, "అడిక్కడి కలఙ్గి అవినయమాక వర్తిక్కిఱ ఉమ్ముడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు-తాదాచిత్కమాక ఉణ్డాకిఱ ఇన్ద వాస్తవార్థజ్ఞానమాత్రమ్ పోరాతు" ఎన్ఱపడి.

(నమ్ క్కైయిలే ఉదకమ్ పణ్ణిత్తరవేణుమ్) ఎన్ఱతు, "సంసారికళిల్ తనైత్తరాయిరుక్కుమవర్కళుక్కుమ్‌కూడ ధారాపూర్వకమాకక్కొడుక్కప్పట్ట వస్తుక్కళిల్ పిన్బు మమకారమ్ నివృత్తమాకక్కాణ్గైయాలే అప్పడియే ఉమ్ముడైయ అవినీతవృత్తిక్కు కారణమాన మనోవాక్కాయఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమ్ ఎన్-కైయిలే ధారాపూర్వకమాక దత్తమ్‌పణ్ణిత్తరవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

(నామ్ ఇనిముడిన్దోమ్ ఎన్ఱు) ఎన్ఱతు,

""యోన్యథా సన్తమాత్మాన మన్యథా ప్రతిపద్యతే।
కింతేననకృతం పాపంచోరేణాత్మాపహారిణా॥" ౨

ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపాపమాత్రమన్ఱిక్కే స్వాచార్యదత్తాపహార మహాపాపముమ్‌కూడ సిద్ధిక్కైయాలే,

"నాహం హాలాహలం మన్యేవిషం యస్యప్రతిక్రియా।
బ్రహ్మస్వంహి విషం ప్రోక్తంనాస్య ప్రతివిధిర్భువి॥

ఎ. అ.—హీనస్తివిషమత్తార మద్భిరగ్నిఃప్రశామ్యతి।
కులంసమూలం దహతి బ్రహ్మస్వారణిపావకః॥" ౩

ఎన్గిఱపడియే, అత్తాలుమ్‌కూడ ముడిన్దోమ్' ఎన్ఱు," ఎన్ఱపడి.

(భయప్పట్టు) ఎన్ఱతు, "లోకత్తిలుళ్ళార్కుక్కు ఆచార్యన్ పణ్ణుమ్ హితప్రవర్తనమ్ ఉత్తారకమాయిరుక్క అతుతానే అతిపాతిత్య హేతువాననమక్కు ఇన్ఱి ఉడేఅవిరక్కిల్లై' ఎన్ఱు, భయప్పట్టు" ఎన్ఱపడి.

(కరణత్రయత్తాలుమ్ అపచారమ్ పుకురాతపడి) ఎన్ఱతు, "కరణత్రయత్తిలొన్ఱాలుమ్ అపచారమ్ ప్రామాదికమాకవాకిలుమ్, వారాతపడి" ఎన్ఱపడి.

(ఇద్దేహత్తోడు) ఎన్ఱతు, "అహంకార మమకారఙ్గళుక్కు విళైనిలమాన ఇప్ప్రాకృతదేహత్తోడు" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తన్నై అనుతాపమ్) ఎన్ఱతు, ""ముడిన్దాకిలుమ్ భాగవతాపచారత్తిల్ నివృత్తరాయ్ ప్పిక్కవేణుమ్' ఎన్నుమళవాన అనుతాపమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఇవర్కు) ఎన్ఱతు, "వాయ్‌కూశాతపడి భాగవతనిన్దైయిల్ కైవళర్న్దిరున్ద ఇవర్కు" ఎన్ఱపడి.

(ఉణ్డాకప్పెఱ్ఱోమే) ఎన్ఱతు, అవర్కళుడైయ పేర్ప్రీతిపుక్కళ్, తమ్ముత్తాయిరుక్కైయాలే.

(మనస్సాలేనినైత్తతుక్కు) ఎన్ఱతు, "కాలాన్తర దేశాన్తరఙ్గళిల్ ఇవరుక్కుమ్ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ మనస్సాలే ప్రామాదికమాక పణ్ణుమ్ దోషచిన్తనమాకిఱ అపచారత్తుక్కు" ఎన్ఱపడి.

---

†—సిశైప్పిత్రైయాణ్డాన్. ౧॥ ౨॥ భార. ఆది. ౭౮-౨౭. ఉద్యో. ౪౧-౩౪. ౩॥

సర్వంచ భవదీయంహి?" ఇత్యుక్తప్రకృతిన్రమితే, "అర్థవాదస్సహి? 'మయా నాపచారఃకరిష్యతేః వైష్ణవేయత్రకుత్రాపివా కాన్యాయేనహ్యధాకథా,'

వ్యా·—"ఇత్తనై, అనుతాపమ్ ఇవర్కు ఉణ్డాగ ప్పెఱ్ఱోమే!" ఎన్ఱు, ఉకన్దరుళి,

"మనసాలే నినైత్తదుక్కు అనుతాపముణ్డాకవే ఈశ్వరన్ శుమిత్తరుళుమ్, ప్రత్యుతుడణ్డ భయత్తాలే కాయికమాగ ఒరువరైయుమ్ నలియక్కూడాదు, ఆన పిన్బు అవైయిరణ్డుమ్ ఉమక్కుక్కైత్తత్తన్ఱోమ్, ఇని వాకైన్నైయుమ్ నన్ఱాకక్కటకొణ్డువర్తిత్తుప్పోరుమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తారు.

అ.—(కుటకొణ్డు)—కుటిత్తు.

"(వార్తైయావదు) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్వదు" ఎన్ఱు, కూట్టువదు

ఎ. అ.—(అనుతాపముణ్డాకవే) ఎన్ఱదు,

"'స్వరూపనాశకమాకైయాలే అత్యన్తక్రూరమాయ్,

"త్రైపపయేన్నాన్యథాశమః" ౧ ఎన్గిఱపడియే, అన్ద భాగవతర్కళై యనువర్తిత్తుక్షమైకొళ్ళుకైయన్ఱిక్కే వేఱొన్ఱాల్ అప్రతిక్రియమాన, భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణిన నమక్కు, ఇని అవర్కళైప్పోయి ప్పిత్తుక్కొళ్ళువుమ్ యోగ్యతై ఇల్లాతపడి అవర్కళ్ అసన్నిహితరాయ్ విట్టపిన్బు స్వరూపనాశమే ఫలిత్తువిట్టతన్ఱో,

ఇని ఎన్-శెయ్వోమ్!' ఎన్గిఱ అనుతాపముణ్డాకవే" ఎన్ఱపడి.

సన్నిహితరాన భాగవతవిషయఙ్గళిల్ మానసమాకవన్ద అపచారత్తైవాయాల్ శొల్లిక్షమైకొళ్ళుకైక్కిల్, అవనుక్కు అనుతాపముమిల్లైయాయ్ పర్యవసిక్కుమిఱే?.

సన్నిహితైయాన భాగవత్తై విషయత్తిల్ మానసమాక అపచారమ్ పణ్ణినవనైనతేయరుక్కు అవరై అనువర్తిత్తల్క్కు మున్బే అనుతాపముణ్డాయిరుక్క అవరుక్కు అప్పోతే శిఱక్కుకళ్ ముఱైయామల్ అవరైక్షమైకొణ్డపిన్బు మున్పోలే శిఱక్కుకళుణ్డాకైయాలే, "సన్నిహిత భాగవతవిషయఙ్గళిల్ ప్రామాదికమాక ఉణ్డాన మానసాపచారత్తుక్కుమ్ క్షమైకొళ్ళాతపోతు, ఈశ్వరన్ అక్షైక్షమిక్కమాట్టాన్" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?.

(నలియక్కూడాదు) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ "కూడిత్తాకిల్ క్షమైకొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(నన్ఱాకక్కటకొణ్డు) ఎన్ఱదు, "ప్రామాదికమాకవుమ్ పరదోషకథనత్తిల్ ప్రవృత్తియాతపడి నియమిత్తుక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

మూ·—౨౦౪. జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యొళిన్దాలుమ్ పేఱ్ఱుక్కు అవర్కళ్పక్కల్ సంబన్ధమే అమైకిఱాప్పోలే,

అవైయుణ్డానాలుమ్ ఇழవుక్కు అవర్కళ్పక్కల్ అపచారమేపోరుమ్.

వ్యా.—౨౦౪. "భగవల్లాభ హేతువాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ పరిపూర్ణమాక వుణ్డైయానాలుమవనుక్కు భాగవతాపచారముణ్డాయ్ త్తాకిలుమ్,

భగవాన్ అవనుక్కులఘువానతోరు దణ్డఙ్గళైప్పణ్ణి క్కాట్టికొణ్డువిడాన్ఱో,

'అవై ఇరణ్డుమ్ అసత్సమమాయ్, అపచారమే ప్రబలమాయ్, ఎమ్బెరుమానై ఇழన్దేపోయ్విడుమ్' ఎన్నలామో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—౨౦౪, "[అతువుమిల్లై ఇవనుక్కు, ఆరూఢపతితనాకైయాలే] ఎన్గిఱవిత్తోడే (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యొళిన్దాలుమ్) ఇత్యాదిక్కు ఆక్షేపసంగతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (భగవల్లాభ హేతువాన) ఇత్యాది.—

"'సార్ద్రాన్తిశరణస్థస్యకలాం కోటితమీమపి' ౨ ఎన్ఱు, శరణాగతన్ భగవదత్యన్తాభిమతనాకైయాలే,

'లఘుర్దణ్డః ప్రపన్నస్య రాజపుత్రాపరాధవత్' ౩ ఎన్గిఱపడియే, ఖడ్గత్వాదికళైప్పణ్ణి ఇవనైశేర్త్తుక్కొణ్డువిడాన్ఱో!" ఎన్ఱపడి,

ఇఙ్గే, "కౌటిల్యే సతిశిక్షయాప్యసఘుయన్ క్రోడీకరోతి ప్రభుః" ౪ ఎన్గిఱవిదై ఆక్షేపబీజమాక క్కణ్డుకొళ్వదు.

ఎ. అ.—౨౦౪. (భగవల్లాభహేతువాన తత్త్వజ్ఞానముమ్, తదనురూపమాన అనుష్ఠానముమ్) ఎన్ఱదు, "భగవత్-ప్రాప్తిక్కు వ్యాజమాయ్, ఉపాయాధికారి కోటినివిష్టమాయ్, ఇరుక్కిఱ అర్థపఞ్చక తత్త్వజ్ఞానముమ్, అద్జ్ఞానానురూపమాన అనుష్ఠానముమ్' ఎన్ఱపడి.

౧॥

౨॥ ౩॥

౪॥

ఇ। శౌబ్దాకారాన్'' ఇతి గురుణా బోధితేఽస్మి॥ పూర్వశాసనయాథాత్మ్యాద్యోషం మాసేఽత స్తథా॥ ఆచార్యస్సిద్ధాసర్వం విజ్ఞాపయతితే।బ్రువన్-

వ్యా.—అవతారికై:—

'యాభ్యామేవ పతత్యాభ్యాసమాకాశే పక్షిణాం గతిః। తథైవజ్ఞానకర్మాభ్యాం ప్రాప్యతే భగవాన్ హరిః॥' ౧ ఎన్నుమ్,

'వీశుమ్ శిఱకాల్ పఱత్తిర్ విణ్ణాడునుఙ్గళుక్కు- ఎళిదు' ౨ ఎన్నుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

భగవల్లాభహేతువాన తత్త్వజ్ఞానముమ్, తదనుష్ఠానముమిన్ఱిక్కే-యొళిన్దాలుమ్, భగవల్లాభత్తుక్కు,

'పశుర్మనుష్యః పక్షీవా యేచ వైష్ణవసంశ్రయాః।
తేనైవతే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమంపదమ్॥' ౩

ఎన్నుమ్,

యం యంస్పృశతిపాణిభ్యాం యం యంపశ్యతిచక్షుషా।
స్థావరాణ్యపిముచ్యన్తే కింపునర్బాన్ధవా (శ్చ) జనాః॥' ౪

ఎన్నుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

అ.—("యాభ్యామ్" ౧) ఇత్యాదిశ్లోకపూర్వార్ధే "యథా" ఇత్యధ్యాహర్తవ్యమ్.

("వీశుమ్" ౨)=వీశప్పడుకిఱ, ("శిఱకాల్" ౨)=పక్షఙ్గళాల్, ("పఱత్తిర్" ౨)=పఱక్కుకిఱ, ("నుఙ్గళుక్కు" ౨)=ఉఙ్గళుక్కు ("విణ్ణాడు" ౨)=పరమపదమ్ ("ఎళిదు" ౨)="సులభమ్" ఎన్ఱపడి

శిఱకు=జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్.

(భగవల్లాభహేతువాన) ఎన్ఱతు, "యథాయథమ్ సిద్ధసాధ్యనిష్ఠర్కు అధికారిత్వేనవుమ్, అఙ్గత్వేనవుమ్, భగవల్లాభ [అ]ప్రయోజకమాన" ఎన్ఱపడి

(తత్త్వజ్ఞానమ్)=స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానమ్:

(అనుష్ఠానమ్)=తైఙ్కర్యానుష్ఠానమ్:

("వైష్ణవః" ౩)="విష్ణుర్దేవతాఽస్యేతి" ౫ ఇత్యాద్యుక్తలక్షణ లక్షితః, ("సంశ్రయః" ౩)=ఆశ్రయః, యేషాం, తేతథోక్తాః:

("తేనైవ" ౩)=వైష్ణవసంశ్రయేణైవ, "భాగవతసంబన్ధేనైవ" ఎన్ఱపడి.

అ.—("యం యంస్పృశ" ౪) ఇత్యాది:—

ఇత్యుభయత్ర సేఽరవిపయమ్;

("కింపునర్బాన్ధవాః" ౪) ఎన్ఱు, తనిత్తుచ్చొల్లుకైయాలే.

ఎ. అ—("పశుర్మనుష్యః పక్షీవా" ౩) ఇత్యాది శ్లోకత్తిల్, పశువక్షికళుక్కు నడువిల్ మనుష్యనైచ్చొన్నతు,

సందంశన్యాయత్తాలే "చరమపర్వనిష్ఠరాన జ్ఞానానుష్ఠానయోగ్యరాన మనుష్యర్క్కుమ్ కూడ అధికారివిశేషణమాన పశుపక్షిసాధారణమాన పారతన్త్ర్య మాత్త్రమొఴియ వేఱొరు జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ వేణ్డువదిల్లై" ఎన్ఱు, అఱివిక్కైక్కాక

("యేచ" ౩) ఎన్ఱతు, మఱ్ఱుమ్ కీటస్థావరాది సఙ్గ్రహార్థమాక.

("వైష్ణవసంశ్రయాః" ౩) ఎన్ఱతు,

"'యస్యకస్యాపివిష్ణోర్వా లోకేమిథ్యాచారోప్యనాశ్రమీ।
పునాతిసకలాన్ లోకాన్ సహస్రాంశురివోదితః॥' ౬

ఎన్నుమ్ ఇతిహాససముచ్చయత్తిలే శొల్లుకిఱపడియే, అప్రతిహతైశ్వర్యశాలియాన వైష్ణవనుడైయ సంబన్ధముడైయవర్కళాకిఱవర్కళ్" ఎన్ఱపడి.

("తే" ౩) ఎన్ఱు, అవ్వోపదార్థఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ పరామర్శిక్కిఱతు.

("తేన" ౩) ఎన్ఱు, అన్ద వైష్ణవసంబన్ధత్తై పరామర్శిక్కిఱతు.

("ఏవ" ౩) కారత్తాలే ఉపాయాధికారాత్మక జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుడైయ భగవత్ప్రాప్తిహేతుత్వత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు.

("యం యంస్పృశతి" ౪) ఇత్యాది:—

"'వైష్ణవనానవన్ యాతొరు యాతొరుపదార్థత్తై స్వదర్శనస్పర్శనఙ్గళుక్కు విషయమాక్కువన్,

అవ్వోపదార్థఙ్గళ్ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ శూన్యఙ్గళాన స్థావరఙ్గళాయిరున్దాలుమ్, అవైల్లామ్ ఇతరనిరపేక్షమాన అన్ద భాగవతసంబన్ధమే హేతువాక భగవత్ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకమాన సంసారసంబన్ధత్తాలే విడుపట్టనవాకానిఱ్క;

అన్ద వైష్ణవర్కళోడే బాల్యాత్ ప్రభృతి నుణ్ణిసొల్లర్కళాయ్ తిరుమేనిసంబన్ధముడైయవర్కళాన బన్ధుక్కళుమ్, మైత్ర్యాదికళైయుడైయ మఱ్ఱుమ్ జనఙ్గళుమ్, సంసారాత్ విముక్తరావర్కళ్' ఎన్నుమతు కింపునర్న్యాయసిద్ధమన్ఱో," ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ తిరువిరుత్తమ్, ౫౪. ౩॥
౪॥ ౫॥
22-10-1900.
౬॥

"శిష్య! తేనుకయేనైవనచ్ఛుధ్యేద్భవతేహరిః। ఇత్యపరంవాసుదేవపిమానరాధాంచకురు" ఇతి॥ తత్, కృతేప్యాగసేవున సృమేపకరణం వ్రజేత్।

వ్యా·—భాగవతసంబన్ధమేనిరపేక్షసాధనమాకిఱాప్పోలే,

అ.—"వైష్ణవః" ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్.

ఉత్తరార్ధత్తిల్ "తే" ఇత్యధ్యాహార్యమ్.

("స్థావరాణి" ౧) ఎన్ఱి,అత్రసామాన్యే నపుంసకమ్.

తథాచ "వైష్ణవః పాణిభ్యాం యం యంస్పృశతి, చక్షుషాయం యంపశ్యతి, తేస్థావరాణిసన్త్యోపిముచ్యన్తే—ముక్తింలభన్తే, 'బాన్ధవాజనాముచ్యన్తే' ఇతికింపునః—కిమువక్తవ్యమ్" ఇత్యర్థః.

యద్వా:—

"("స్థావరాణ్యపిముచ్యన్తే" ౧) వైష్ణవాభిమానవిషయదేశస్థితాని స్థావరాణ్యపిముచ్యన్తే 'వైష్ణవో యంయంస్పృశతి, యం యంపశ్యతి, తేబాన్ధవాజనాముచ్యన్తే' ఇతికింపునః" ఇత్యర్థః.

ఎ. అ.—(ఎన్ఱున్ శొల్లుక్కిఱపడియే) ఎన్ఱతు, "ఇవ్విరణ్డుశ్లోకత్తాలుమ్ భరద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లుక్కిఱపడియే" ఎన్ఱపడి.

(నిరపేక్షసాధనమాకిఱాప్పోలే) ఎన్ఱతు, "ఉపాయాధికార జ్ఞానానుష్ఠాన సాపేక్షమాననిర్హేతుకఉపాయమ్ పోలన్ఱిక్కే, చరమపర్వనిష్ఠర్కు అన్ద భాగవతసంబన్ధమే భగవత్ ప్రాప్తిక్కు ఉపాయాధికారభూత జ్ఞానానుష్ఠాన నిరపేక్షమాన సాధనమాకిఱాప్పోలే" ఎన్ఱపడి.

చరమపర్వనిష్ఠర్కుమ్ కైఙ్కర్యపర్యన్త భగవత్-ప్రాప్తిక్కు దృష్టద్వారా కారణఙ్గళాయ్, ఉపేయాధికారఙ్గళాయిరుక్కుమ్ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ అవశ్యాపేక్షితఙ్గళన్ఱో?.

అన్ఱైయిల్, కోసల-గోమల చరాచరఙ్గళైయుమ్ కూడ స్వసంశ్లేష విశ్లేషైక సుఖదుఃఖఙ్గళామ్పడిపణ్ణి యఙ్గీకరిత్తరుళినతు?.

అప్పడియే "భాగవతసంబన్ధముడైయ చరాచరఙ్గళెల్లా వఱ్ఱైయుమ్ చరమదశైయిల్ ఈశ్వరన్ స్వసౌన్దర్యావిష్కారత్తాలే స్వసంశ్లేష విశ్లేషైక సుఖదుఃఖఙ్గళామ్పడి ఉపేయాధికారఙ్గళాన భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానత్తైయుమ్, తదనురూపమాయిరుక్కుమ్ పురుషార్థాన్తర నివృత్తిరూపమాన అనుష్ఠానత్తైయుమ్ ఉణ్డాక్కియే మేల్ ఉడైయనాక్కుమ్పోవన్" ఎన్ఱు, శొల్లవేణుమిఱే?.

వ్యా·—అన్ద జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ కుత్తైవఱ ఉణ్డామ్ తత్తాకిలుమ్, భగవద్విషయత్తై ఇళ్ఱుమ్పోక్కైకు భగవదభిమతరాన అన్ద భాగవతవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమే నిరపేక్షసాధనమాకప్పోరుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—అథవా:—

"వైష్ణవః, యం యంస్పృశతి, యం యంపశ్యతి, యాని యానిస్థావరాణ్యపిస్పృశతి, యానిస్థావరాణ్యపి పశ్యతి, ఉత్తరత్ర "స (ః) సః" ఎన్ఱుమ్, "తాని తాని" ఎన్ఱు, మ్అధ్యాహార్యమ్, ముచ్యన్తే—ముక్తింలభన్తే 'బాన్ధవాజనా ముచ్యన్తే' ఇతికింపునః" ఇత్యర్థః.

సంబన్ధమ్ అభిమానవ్యఞ్జక స్పర్శనాదిరూపమ్.

(నిరపేక్షసాధనమాకిఱాప్పోలే) ఎన్ఱతు, "అభిమేయగత జ్ఞానానుష్ఠాన నిరపేక్షమాయ్క్కొణ్డు సాధనమాక సమర్థమ్" ఎన్ఱపడి.

(నిరపేక్షసాధనమాకప్పోరుమ్) ఎన్ఱతు, "జ్ఞానానుష్ఠాన పూర్త్యభావ నిరపేక్షమాయ్క్కొణ్డు సాధనమాకిఱాప్పోలే" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "'శాస్త్రీయసాధనాభావేపి వైష్ణవసంబన్ధమ్ మోక్షసాధనమ్' ఎన్ఱు ప్రమాణబలత్తాలే కొణ్డాప్పోలే, 'శాస్త్రీయ జ్ఞానానుష్ఠానపూర్తి సద్భావేపి తదపచారమే భగవత్ప్రాప్తిహానిహేతు' ఎన్నుమిడమ్ ప్రమాణబలాల్ అధ్యవగమనీయమాకైయాలే, 'లఘురణ్డి ప్రపన్నస్య' ఇత్యాదికళ్ భాగవతాపచార వ్యతిరిక్తవిషయమ్" ఎన్ఱు, పరిహారమ్ సూచితమ్,

ఇవ్విడత్తిల్ అఙ్గ్వార్-విషయత్తిలే అపచారప్పట్ట వైష్ణవన్ కపోతమాయ్ జనిత్తవిత్తై శరమోపాయ నిర్ణయత్తిలపడియే కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ. అ.—(భగవదభిమతరాన) ఎన్ఱతు,

"'త్వయికించిత్సమాపన్నేకింకార్యం సీతయామమ।
భరతేనమహాబాహో! లక్ష్మణేనయవీయసా॥
శత్రుఘ్నేనచ శత్రుఘ్న! స్వశరీరేణవాపునః।' ౩
'నాహమాత్మాన మాశాసేమద్భక్తైస్సాధుభిర్వినా।
శ్రియంచాత్యన్తికీం బ్రహ్మన్! యేషాంగతిరహంపరా॥
సాధవోహృదయం మహ్యం సాధూనాంహృదయం త్వహమ్'॥

౧॥

౨॥

౩॥ పు. ౫౮౪, ౭వ నోట్టు

మూ.—౨౦౫. ఇతిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై.

వ్యా.—౨౦౫. "ఇతిల్, జన్మవృత్తాదినియమముణ్డో?" ఎన్నుమా శాస్త్రైయిల్ అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇతిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇతిల్) ఎన్ఱతు, "పేఱ్ఱుక్కు భాగవత సంబన్ధమే అమైయుమ్, ఇఴవుక్కు అవర్ కళ్ పక్కల్ అపచారమేపోరుమ్' ఎన్ఱు శొన్న ఇవై ఇరణ్డిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై) ఎన్ఱతు,

"జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరాన భాగవతర్ క ళోడుణ్డాన సంబన్ధమే పేఱ్ఱుక్కు హేతువావతు, అవర్ కళాల్ అపకృష్టరానవర్ కళోడేయాన సంబన్ధమ్ పేఱ్ఱుక్కు హేతువాకాతు' ఎన్ఱుమ్ నియమముమ్,

వ్యా.—జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్ కళ్ -విషయ త్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమే ఇఴవుక్కు ఉడలావతు, అవర్ కళాల్ అపకృష్టరానవర్ కళ్ -విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అప చారమ్ అప్పడి ఇఴవుక్కు ఉడలాకాతు' ఎన్ఱుమ్ నియమ ముమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

అ.—తథాచ:—

"జ్ఞానానుష్ఠానదరిద్ర చేతన మోక్షప్రయోజక సంబన్ధ విశేష ప్రతియోగిత్వంయత్ర, తత్రజన్మవృత్తాద్యుత్కర్షః' ఎన్ఱుమ్, అవ్యాప్తియుమ్,

'జ్ఞానానుష్ఠాన పూర్ణచేతన మోక్షహానికర అపచారవిష యత్వంయత్ర, తత్రజన్మవృత్తాద్యుత్కర్షః' ఎన్ఱుమ్ అవ్యాప్తియుమ్,

'ఇప్పడి జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షాభావే తాదృశ సంబన్ధప్రతి యోగిత్వాభావః' ఎన్ఱుమ్, అవ్యాప్తియుమ్,

'జన్మాద్యుత్కర్షాభావే తాదృశ అపచారవిషయత్వాభావః' ఎన్ఱుమ్, అవ్యాప్తియుమ్, ఇల్లై" ఎన్ఱపడి.

అ.—౨౦౫. మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళిలే [నియమ] శబ్దమ్ వ్యాప్తి వాచకమ్;

ఏ అ.—౨౦౬. "మూలత్తిలే [ఇతుక్కు అధికారినియమ మిల్లై] ఎన్ఱు, ప్రతిజ్ఞాతమాన భాగవతాపచారమ్ స్వరూపనాశక మామ్' ఎన్నుమతుక్కు 'జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షఙ్గళాల్ వరుమ్ ఓరధి కారినియమమిల్లై' ఎన్నుమర్థత్తై 'తమర్ కళిల్ తలైవరాయ' ౨ ఎన్ఱుమ్ ప్రమాణత్తాల్ సాధిత్తు,

ఏ. అ.—యదన్యత్రేనజానన్తి నాహంతేభ్యోనుజాగపి।
అహంమూర్తోనతే తస్మిన్మత్వా భాగవతం జనమ్॥
అహం నైవాయముషతే కేవసుస్యామిదంపతః।
త్యక్తబన్ధానపేక్షైః కాలాముంచాంస్త్వం కురు తేరపి॥
వికృతస్యాత్మపచరాః సతాస్యాత్మావరోగోస్యవృతాల్?।' †
'మహాత్మభిర్మామవలోక్యతాం నయతా క్షణేఽపి తేవిరహోఽదుస్సహః॥' ౧

ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఇవర్ కళై మేల్ నాల్ సర్వజ్ఞనా యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవర్ కళ్ ప్రతియాకపడి మేల్ విఴున్దు అనుభవిక్కవేణ్డుమ్‌పడి ఇవర్ కళుక్కు ఉరుకు తైవరుమళవిల్ తన్నై ఆయ అస్మార్థయఙ్గళైయుమ్ అపత్కల్పమాయ్ తోన్ఱుమ్‌పడియాక ఎమ్పెరుమానుక్కు అత్యన్తాభిమతరాన" ఎన్ఱపడి.

(నిరపేక్షసాధనమాకప్పోరుమ్ ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱతు, "'జ్ఞానా నుష్ఠానాభావ నిరపేక్షసాధనమాకప్పోరుమ్,' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱపడి.

పిన్బు ఇతణ్డు విశిష్యఙ్గళాలే అత్తైద్రఢీకరిత్తు,

పిన్బు [జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి అన్ద భాగవతాపచార త్తినుడైయ నిరపేక్ష స్వరూపనాశకత్వత్తైయే ఒరుదృష్టాన్తముఖత్తాలుమ్ దర్శిప్పిత్తు,

[ఇతిల్] ఇత్యాదివ్యాఖ్యత్తాలే స్వరూపనాశత్తుక్కు నిరపేక్ష హేతువాన భాగవతాపచారత్తుక్కు దృష్టాన్తమాక కాట్టప్పట్ట భగ వద్విషయ నిరపేక్షసాధనమాన భాగవతసంబన్ధత్తినుడైయ జన్మవృత్తాది నియమాభావత్తైయుమ్ దృష్టాన్తమాకకొణ్డిరినాలుమ్ అన్ద భాగవతాపచా రత్తినుడైయ స్వరూపనాశకత్వత్తిల్ జన్మవృత్తాద్యధికారి నియమా భావత్తై నన్ఱాకదర్శిప్పిత్తు,

త్రైకైశికవృత్తాన్తో దృష్టాన్తత్వేనసంస్మృతః। తథాహి:— చరకేవంశేజాతస్సోమాభిధపురా। బ్రాహ్మణోయజ్ఞకర్మణ్యయథావన్నాకరోద్వధా,।

ఎ. అ— మేల్ ఇరణ్డు ఐతిహ్యఙ్గళాలే దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికఙ్గళాన భాగవతసంబన్ధ-తదపచారఙ్గళుడైయ అధికారినియమాభావత్తై ప్రదీకరిక్కిఱతు'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఆకైయాల్, [ఇతుశ్శనక్కు అధికారినియమమిల్లై] ఎన్ఱు, భాగవతాపచారత్తినుడైయ జన్మవృత్తాద్యధికారి నియమాభావమ్ ఉక్తమాయిరుక్కత్తేయాకిలుమ్, [ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై] ఎన్ఱి, అవాక్యత్తిల్ [ఇతిల్] ఎన్ఱు, భాగవతసంబన్ధ-తదపచారఙ్గళై ఎడుత్తు, "ఇవ్విరణ్డుక్కు జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై" ఎన్ఱు, కొళ్ళుకై

"'భాగవతసంబన్ధమ్ భగవల్లాభసాధనమామళవిల్, ఎప్పడి ఉత్కృష్ట జన్మవృత్తాదినియమాపేక్షైయిల్లైయో, అప్పడియే, భాగవతాపచారమ్ స్వరూపనాశకమామళవిలుమ్ అపకృష్ట జన్మవృత్తాదినియమాపేక్షైయుమిల్లై' ఎన్ఱు, పూర్వప్రతిజ్ఞాతార్థత్తినుడైయ సదృష్టాన్తోపపాదనమాకైయాలే, [ఇతిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై] ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ పౌనరుక్త్యమిల్లై'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

"'భాగవతాపచారత్తుక్కు అధికారినియమమిల్లై' ఎన్నుమతై వైనతేయవృత్తాన్తత్తాలే మున్నే ప్రదర్శిత్తతాకైయాలే, ఇఙ్గు భాగవతసంబన్ధత్తినుడైయ అధికారినియమాభావమాత్రత్తుక్కు కైశికవృత్తాన్తమాత్రత్తై ఐతిహ్యమాక కాట్టి అమైన్దిలర్కు,

ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తైయుమ్ ఎడుత్తతు ఎతుక్కాక?" ఎన్నిల్;

"వైనతేయరుమ్, పిళ్ళై పిళ్ళైయాழ்వానుమ్ భగవల్లాభత్తై ప్పెఱుకైయాలే, 'భాగవతాపచారత్తాల్ ఎప్పేరుమానై ఇழన్దవర్కళ్' ఎన్నైక్కు అనైతిహ్యఙ్గళ్ ప్రమాణఙ్గళాకమాట్టామైయాలే, ఇழన్దుపోన ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తై భాగవతాపచారత్తినుడైయ అధికారినియమాభావత్తుక్కు ప్రమాణమాక ఎడుత్తతు'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అన్ఱిక్కే, జ్ఞానజన్మత్తైప్పఱ్ఱి దైహికజన్మఙ్గళ్ అహంకారహేతుతయా అత్యన్తనికృష్టఙ్గళాకైయాలే, దేవజాతీయరాన వైనతేయరుమ్ బ్రాహ్మణజాతీయరానపిళ్ళై పిళ్ళైయాழ்వానుమ్ శ్రీయానశాణ్డిలియైయుమ్, అవరవర్ణ భాగవతర్కళైయుమ్ పఱ్ఱి నికృష్టర్కళాకైయాలే,

మూ.— ౨౦౬. ఇవ్వర్థమ్, కైశికవృత్తాన్తత్తిలుమ్,

వ్యా.— ౨౦౬. "ఇవ్వర్థమ్ కాణలామిడముణ్డో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

ఎ. అ —అవర్కళుక్కు స్వాపేక్షయా ఉత్కృష్టర్కళాన శాణ్డిలి ప్రభృతికళ్-విషయత్తిల్ అపచారత్తాలే స్వరూపనాశమ్ వరుకైక్కు యోగ్యతైయుణ్డేయాకిలుమ్, అహంకారహేతుతైయాల్ వన్ద జన్మాదినికర్షమ్ అన్ఱిక్కే, జన్మనిధనైచ్యత్తైయుడైయరాయ్, జ్ఞానానుష్ఠానపరిపూర్ణరాయిరుక్కుమ్ అవరవర్ణ భాగవతర్కళ్ అహంకారహేతుతైయాల్ వన్ద జన్మాదినికర్షత్తైయుడైయ పూర్వవర్ణ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ 'తేజీయసాం నదోషాయ వహ్నేస్సర్వభుజో యథా' ౧ ఎన్ఱి, అప్పడియే, అవర్కళుడైయ తేజోవిశేషత్తాలే అభిభూతమాయ్ అవర్కళుక్కు అతు స్వరూపనాశకత్వమన్ఱిక్కే మితఫలమాయ్, శిలనాళిల్ శమిక్కుమిడాత్తో!' ఎన్ఱి, అశఙ్కైయిలే తానున్ని ఎడుత్తుకాట్టిన 'అసురవోశరఙ్గమాయుమ్' ఎన్ఱి, అపాట్టిలుమ్ వైనతేయవృత్తాన్తత్తిలుమ్, అప్పొరుళ్ తణిత్తతాకైయిలుమ్, కైముతిక న్యాయసిద్ధమాయిరుక్కుమ్ అవరవర్ణ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ పూర్వవర్ణర్కళ్ అపచారప్పడిల్ అతు అవర్కళుక్కు స్వరూపనాశకమ్; మఱ్ఱప్పడియాకిల్ అతు అర్థాత్కాత్తు'; ఎన్ఱి, అనియమమిల్లై ఎన్ఱుమ్ నియమముమిల్లై ఎన్నుమతైయుమ్, అవరవర్ణ వర్ణభాగవతనాయ్ జ్ఞానాదికళాల్ పూర్ణరాయిరుప్పార్కళ్ ఉపరిచరవసు, పూర్వవర్ణజాతర్కళాయ్ జ్ఞానాదికళాల్ కుఱైన్దవర్కళ్-విషయత్తిల్,

'మహాపచారోదేవస్య భక్తానాం భువిశార్ఙ్గిణః।

ధర్మతత్త్వనియుక్తానాం సమయస్యవ్యతిక్రమః॥' ౩ ఎన్ఱు, భారద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే, సిద్ధధర్మపరిపాలనాధికృతర్కళాన అన్దమహార్షికళుడైయ సమయాతిక్రమమాకిఱ అపచారత్తైప్పణ్ణి, తన్నుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లామ్ నిష్ఫలఙ్గళాయ్ ఊర్ధ్వలోకసంచారముమ్ నెడున్దూరమ్ విழుకైక్కు హేతువాయ్ భగవద్విషయత్తై ఇழన్దుపోనార్', ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱ ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తాలే ప్రదీకరిక్కిఱారాకవుమామ్.

౧॥ పు. ౫౯౦, అధో నోట్టు.

తద్దైవబ్రహ్మరక్షస్త్వం ప్రాప్యమార్గేదచారదః ఏవంసతికదాచిత్తుశ్వపాకః కశ్చిదధ్వని॥ అధ్యాత్మభగవద్ధ్యానజాతబాష్పపరిప్లుతః।

వ్యా.—అత్తావదు:—

"చరకకులోద్భవనాన 'సోమశర్మా" వాకియ బ్రాహ్మణన్ యాగత్తైచ్చెయ్వదాక ఉపక్రమిత్తు యథా క్రమమ్ అనుష్ఠియామల్ అదుసమాపిప్పదుక్కుమున్నే మరిప్పదుమ్ శెయ్దైయాలే బ్రహ్మరాక్షసనాయ్ పిఱన్దు, తిరియానిఱ్కుం;

"మద్భక్తం శ్వపచంవాపి" ౧ ఎన్ఱుఅఫడియే జన్మ సిద్ధమాన నైచ్యత్తై యుడైయరాయ్,

అ.—౨ంఽ "ఇద్దవ్యాఖ్య భాసపర్య సస్థల ప్రదర్శనపరమ్ ఉత్తర గ్రన్థమ్" ఎన్గిఱార్, (ఇవ్విథమ్) ఇత్యాది.

(చరకకులమ్)—చరకగోత్రమ్.

("మద్భక్తమ్" ౧) ఎన్ఱు ప్రథమనిర్దేశానుగుణమాక ("శ్వపచమ్" ౧) ఎన్గిఱతుక్కు అర్థమ్, (జన్మసిద్ధమాన) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—("మద్భక్తం శ్వపచంవాపి" ౧ ఎన్ఱుఅఫడియే) ఎన్ఱతు ("మద్భక్తమ్" ౧) ఇత్యాదిశ్లోకత్తిల్ ("మద్భక్త" ౧) శబ్దార్థత్తై పడియే" ఎన్ఱపడి.

అశ్లోకత్తిల్, "'అపాస్తశం ప్రభావస్తేశూద్రా భాగవతా' ఇతి" ౨ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే, శ్వపచత్వ భక్తత్వఙ్గళ్ ఓరిడత్తిల్ ఒరుకాలత్తిల్ శేరాతాదైయాలే,

"దురాచారోపి సర్వాశీకృతఘ్నో నాస్తికః పురా।

సమాశ్రయేదాదిదేవం శ్రద్ధయా శరణంయది॥" ౩ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే పూర్వంశ్వపచనే యాకిలుమ్, "పిన్బు మద్భక్తనానవనై" ఎన్ఱు, కూట్టిక్కొళ్ళవేణుమ్.

("శ్వపచ") శబ్దమ్ నిరూఢియాలే జన్మనికర్షత్తైయుమ్, యోగత్తాలే వృత్తికర్షత్తైయుమ్, అర్థమాక జ్ఞాననికర్షత్తైయుమ్, ఆకత్రివిధ నికర్షత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

("వా") శబ్దమ్, చార్థకమాయ్,

భగవద్భక్తిహైయుడైయరాయ్, జన్మాదికళిల్ ఒన్ఱిరణ్డాల్ కుఱైయనిన్ఱు, చతుర్విధ శరీరిక్కళైయుమ్ సముచ్చయిక్కిఱతు.

ఎ. అ.—("అపి") శబ్దమ్ విరోధవాచియాయ్,

స్వసమభివ్యాహృత పదార్థమాన శ్వపచత్వత్తుక్కు శ్రోత్రియాది కళుక్కుమ్ చణ్డాలత్వాది పర్యన్త అత్యన్త భగవన్నిగ్రహ హేతుభూత నిష్ఠానిష్పత్తిత్తోడు ఉణ్డాన విరోధత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

నిన్ద్యమానవిషయత్తై నిన్దిక్కై అనర్థహేతువాకై విరుద్ధమిఱే!, ఆక ("శ్వపచంవాపి") ఎన్ఱతు,

"మత్-సమాశ్రయణత్తుక్కుమున్బు జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళిల్ నైత్తుక్కొణ్డు ఒన్ఱిరణ్డుకళాల్ కుఱైన్దవర్కళాయ్,

'ఘ్నన్తం శపన్తం పరుషం వదన్తంయో బ్రాహ్మణం న ప్రణమేద్యథాహమ్। సపాపకృత్ బ్రహ్మదవాగ్నిదగ్ధోవధ్యశ్చ దణ్డ్యశ్చ నచాస్మదీయః॥' ౪ ఎన్ఱుమ్,

'విప్రంకృతాగసమపి నైవద్రుహ్యతమామకాః।

ఘ్నన్తంబహు శపన్తంవా నమస్కురుతనిత్యశః॥

యథాహంప్రణమే విప్రానను కాలస్సమాహితః।

తథానమత యూయంచయోన్యథా మేస దణ్డభాక్॥' ౫ ఎన్ఱు శ్రీభాగవతత్తిల్ చొల్లుకిఱపడియే, తన్గళై నిన్దిక్కుమవర్కళై భాగవతాపచారత్తుక్కుడైత్త క్రూరదణ్డత్తుక్కు ఇలక్కాక్కవల్లవైభవముడైయ, బ్రాహ్మణాది భాగవతర్కళశేయన్ఱిక్కే,

జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళ్ మూన్ఱాలుమ్, 'ఇన్ని ఇతుక్కు అవ్వరుకిల్లై' ఎన్నుమ్పడి తాఴ్న్దవనాయ్, అత్యన్తనిన్ద్యనాన శ్వపచనాయిరున్దానే యాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

("మద్భక్తమ్") ఎన్ఱతు,

I. "శుచిసద్భక్తి దీప్తాగ్ని దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః।

శ్వపాకోపి బుధైశ్శ్లాఘ్యో న వేదాఢ్యోపినాస్తికః॥' ౬

ఎన్ఱు, హారిభక్తిసుధోదయత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, శ్వపచత్వాది దుర్జాతిదోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ నాశకమాయ్, సర్వోత్కర్షాపాదకతయా శ్లాఘ్యతైక హేతువాయ్,

'II. శ్రవణం కీర్తనం విష్ణోస్స్మరణం పాదసేవనమ్।

అర్చనం వన్దనం దాస్యం సఖ్యమాత్మనివేదనమ్॥

ఇతిపుంసార్పితా విష్ణోర్భక్తిశ్చేన్నవలక్షణా।' ౭ ఎన్ఱు శ్రీభాగవతత్తిల్ చొల్లుకిఱపడియే, ప్రథమమ్ తత్-విషయత్తిల్ నవవిధమాక అభ్యసితమాయ్,

గచ్ఛన్ సిద్ధాశ్రమం వీణాహస్తేరామం హంప్రభుః। రక్షసా తేనదృష్ట్వాయమ్ తుష్ట్వపరమకంతుమా॥ "కిమరే! వీతనీతి స్త్వం దృష్ట్వామామిహాగతః॥

ఎ. అ —III. 'శంఖచక్రోర్ధ్వపుణ్డ్రాదిధారణం స్మరణంహరేః।
తన్నామకీర్తనం చైవతత్పాదాంబునిషేవణమ్॥
తత్పాదవన్దనంచైవతన్నివేదితభోజనమ్।
ఏకాదశ్యుపవాసశ్చ తులస్యైవార్చనంహరేః॥ [౫
తదీయారాధనంచైవ భక్తిర్నవవిధాస్మృతా।' ౧

ఎన్ఱు, వాసిష్ఠసంహితైయిల్ శొల్లుకిఱపడియే, పిన్బు అఙ్గు నవ విధమాన భాగవతపర్యన్తమాన అభివృద్ధతమయాయ్,

IV. 'మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాంచానుమోదనమ్।
స్వయమభ్యర్చనంచైవ మదర్థేడంభవర్జనమ్॥ [౧౦
మత్కథాశ్రవణేభక్తి స్స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా।
మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చమాంనోపజీవతి॥ (?)

భక్తిరష్టవిధాహ్యేషా' ౨ ఎన్ఱు, మహాభారతత్తిలుమ్, నారాహ పురాణత్తిలుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, అష్టవిధమాకప్పరిణమిత్తు, భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషముణ్డేయాకిలుమ్, అవైయెల్లామ్ అత్యన్తభోగ్య [౧౫ మామళవాకప్పెఱ్ఱుత్తాన్ స్వయం ప్రయోజనమాయ్,

V ప్రయోజనాన్తరఙ్గళై త్యాగ్కక్కడైక్కైక్కుమ్వరివణ్ణి ఫల పర్యన్తమాన, భక్తియైయుడైయనాయ్,

అన్ద భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే, 'భగవత్-స్వరూపతిరోధానకరీం స్వవిషయాయాశ్చభోగ్యబుద్ధేర్జననీం దేహేన్ద్రియత్వేన సూక్ష్మరూపేణచ అవస్థితామ్' ౩ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తపడియే, భగవత్-స్వరూపత్తై మఱైప్పిక్కక్కడవతుకళాయ్, విషయాన్తరఙ్గళిల్ భోగ్యతాబుద్ధియై జనిప్పిక్కుమవైకళాన దేహేన్ద్రియఙ్గళిల్ వైరాగ్యాస్పదమాగ్గు ఉద్రిక్తతమఙ్గ ప్రచురఙ్గళాన దేహేన్ద్రియఙ్గళినుడైయ సంబన్ధత్తాల్ వన్ద శ్వపచత్వమాకిఱ దుర్జాతియుమ్, అత్తాల్ వన్ద అభక్ష్యభక్షణాపేయపానాసేవ్య [౨౫ సేవాదికళాకిఱ అకృత్యకరణఙ్గళుమ్, భగవద్భాగవతసేవా తత్పాదతీర్థ పానతన్నివేదిత భోజనాదికళాకిఱ కృత్యాకరణఙ్గళుమ్, వేదాధ్యయనాధి కారముమాకిఱదోషఙ్గళెల్లామ్ నష్టఙ్గళాయ్, 'పఞ్చాస్త్రాఙ్గః' ౪ ఇత్యాది 'పఞ్చమోపాయనిష్ఠాః। తేవర్ణానాం పఞ్చమాశ్చాశ్రమాణాం విష్ణోర్భక్తాః పఞ్చకాలప్రపన్నాః॥' ౪ ఎన్ఱు, అపడియే, ఆచార్యాభిమాన విషయాకార మాకిఱ జన్మత్తాల్వన్ద వర్ణచతుష్టయాతీతమాన విష్ణుభక్తత్వమాకిఱ వర్ణత్తైయుమ్, తదనురూప పఞ్చకాలప్రపన్నత్వమాకిఱ ఆశ్రమత్తైయుమ్, ఉడైయనాయ్,

ఎ. అ —అత్తాలే,

'సవిప్రేన్ద్రోమునిః శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః।
తస్మైదేయం తతోగ్రాహ్యం సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్॥' ౫ [౫

ఎన్ఱపడియే, చేతనర్కళోడు ఈశ్వరనోడువాశియఱ ఎల్లారాలుమ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ పూజనీయనాయ్,

సకలకల్యాణగుణ పూర్ణనుమాయ్, ఇరుక్కైయాలే,

విష్ణుశబ్దవాచ్యనాన ఎమ్పెరుమానుడైయ భక్తత్వమాకిఱ జ్ఞానలబ్ధమాన వర్ణత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయనాకైయాలే' ఎన్ఱపడి. [౧౦

అత్ర ("మద్భక్త" ౬) శబ్దత్తాల్ "తిరుక్కణ్ణపురత్తు" ౭ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్ శొల్లుకిఱపడియే, భాగవతర్కళిడత్తిల్ దోషముణ్డేయాకిలుమ్, అవైయుమ్ గుణమపోలే అనుభావ్యమాయ్, అవర్కళుక్కుమ్ తోన్ఱు అవర్కళ్-విషయత్తిల్, "అరియార్ తమక్కియార్ రెమ్మిక్కళ్" † "అరియారవిల్లాన్ తమ్మియారకళియార్ తమక్కడియారడియార్ అడియోఙ్గళే" ౮ ఎన్ఱు, అపడియే, చరమావధిపర్యన్తమాక తాఙ్గళిప్పేర్ నన్ఱుపణ్ణుమ్ నీచవృత్తి పర్యన్తముమాయ్, ఆచార్యాభిమానవిషయాకారత్తాల్ పిఱక్కుమ్ పిఱప్పైయుడైయవర్కళుక్కెల్లామ్ స్వరూపనిరూపకముమామ్, ఇరుప్పత్తు భగవద్భక్తియైయుడైయవనై చ్చొల్లుకైయాలే, అన్దై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మసిద్ధ) ఇత్యాది విశేషణద్వయత్తాలే. [౨౦

(జన్మసిద్ధనైచ్యత్తై యుడైయరాయ్) ఎన్ఱు,

I. '"యజ్ఞోపవీతచక్రేధారయేత్' ౯ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, 'తస్మాదత్రేన జాయతే బ్రాహ్మణస్యశరీరంజాయతే' ౯ ఎన్ఱు, యోగశిఖోపనిషత్తిలుమ్,

'సహివిద్యాతస్తం జనయతి, తచ్ఛ్రేష్ఠం జన్మ' ౧౦ ఎన్ఱు, ఆపస్తమ్బస్మృతియిలుమ్, [౨౫

'అన్నాన్ పిఱన్దిలేన్ పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్' ౧౧ ఎన్ఱు, దివ్య ప్రబన్ధత్తిలుమ్,

'అఙ్గుక్కుమ్ తాయాయ్, తాయిలుమాయిన్ శెయ్యుమ్ అత్తాలుమ్ పిఱక్కుమ్ అతిరువర్క్కుమ్ శ్రేష్ఠజన్మమ్' ౧౨ ఎన్ఱుమ్, 'విద్యైతాయాకప్పెఱ్ఱు' ౧౩ ఎన్ఱుమ్, ఆచార్యహృదయత్తిలుమ్,

'తిరుమన్త్రత్తిలేపిఱన్దు ద్వయత్తిలేవళర్న్దు ద్వయైకనిష్ఠరావర్' ౧౩ ఎన్ఱు, జీయర్క్కరుళిచ్చెయ్తు అనన్తాళ్వాన్ పణిత్తవార్త్తైయిలుమ్,

౧॥
౨॥
౩॥
౪॥

౫॥
౬॥
౭॥ రామానుజనూఱ్ఱందాది. ౨౬.
† ౮॥ తి-వా-౩-౭-౧౦.
౯॥
౧౦॥
౧౧॥ తిరుచ్చందవిరుత్తమ్ ౬౪.
౧౨॥
౧౩॥ గురుపరంపరా.

కరేవీశాంగృహీత్వాచ(స్రవద్బాష్పస్ఫురద్వక్షాహరిమ్। కుత్రయాసి? మమేదానీందూరీభూతం బుభుక్షయా॥ యిచ్చిరాయన రహరౌత్క్ణ్ణామా॥

ఎ. అ.—ఇత్తుక్కెల్లామ్ మూలమాన ప్రసన్నజనకూటస్థరాన వరాఙ్గశరుక్కుమ్, శ్రీమధురకవిక్ఖుక్కుమ్, ఉత్తానప్రశ్నోత్తరరూపమాయిరుక్కుళ్ళ 'శెన్ఱ్ఱత్తిల్-వయిఱ్ఱిలే శిఱుకుట్టిపిఱన్దాల్ ఎత్తైత్తిన్ఱు, ఎఙ్గేకిడక్కుమ్, కాన్నలోడియాకాట్టిలే శిఱియక్కుపిఱన్దాల్ అత్తైత్తిన్ఱు, అఙ్గేకిడక్కుమ్' ౧ ఎన్ఱ్ఱ,అవాక్యఙ్గళిలుమ్, శొల్లుక్కిఱపడియే,

ఆచార్యన్ పితావాయ్, తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయత్తిలుమ్, ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ ఆకారత్రయపన్న వృత్తిపర్యన్తాకార త్రయజ్ఞానమాకిఱపిఱ్ఱైక్కు, తాయాకప్పిఱక్కుమ్ భగవదత్యన్తాభిమతి విషయత్వరూప ఆత్మాత్మీయసత్తాప్రాప్తిరూపమాన పిఱప్పాకిఱ శ్రేష్ఠజన్మత్తోడే శ్వపచాది దేహసంబన్ధరూపమాన జన్మత్తుక్కడైత్తతాయ్,

భాగవతా భాగవత సాధారణ్యేన పూర్వవణ్ణఙ్గళెల్లావఱ్ఱు క్కుమ్ పణ్ణుమ్ నీచవృత్తిక్కు ఉడలాయ్,

భాగవతత్వముణ్డాయి పుత్త్రదారాదివిషయఙ్గళిలుమ్, కోసల గోకులచరాచరఙ్గళ్ పోల్త, తిర్యక్స్థావరఙ్గళిలుమ్, అవ్యాప్తమాయ్,

యావత్కర్మసంబన్ధమ్ అనువర్తిత్తు పిన్బు నివర్తిక్కక్కడవతా యిరుక్కుమ్, తోల్పుణ్డైయేపోమణ్ణాన నైచ్యమ్ పోలే, మాతాపితాక్కళ్ శెయ్కిఱవుకణ్డు అనుకరిత్తు క్కఱ్ఱుకొళ్ళవేణ్డాత్తపడి సహజసిద్ధమాయ్,

II. భాగవతానువర్తనమాత్రత్తుక్కు అసాధారణమాయ్,

III. 'తిరుమలైయిల్ నాలువీధియుమ్ అడైవిడత్తిలుమ్ ఎన్నిల్ ముణ్డైన్దారిల్లై' ౨ ఎన్ఱు, పెరియతిరుమలనమ్బియుమ్ 'ఎమ్బెరుమాన్ పొన్మలైమేల్ ఏతేనుమావేనే' ౩ ఎన్ఱు, పెరుమాళుమ్, అరుళిచ్చెయ్తపడియే, భగవదభిమతఙ్గళాన జఙ్గమస్థావరఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ శేషిత్వభావనైయుత్తిర్న్దు అనవ్దాత్మాన్ కిట్టపోనక్కత్తిలిరున్ద ఎఱుమ్బుక్కై తిరుమలైయేఱ ఎఴున్దరుళప్పణ్ణికొణ్డువన్దు అపరాధక్షామణమ్ పణ్ణికొణ్డాపోలే, అవ్విషయఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్ అనువృత్తిక్కుముడలాయ్,

IV. 'అడియారడియార్' ౪ 'అక్కుణ్ణమప్పిఱప్పు' ౫ ఎన్ఱ్ఱపడియే సర్వవ్యాప్తమాయ్,

V. 'నిత్యాభివాఞ్ఛిత పరస్పరనీచభావైః' ౬ ఎన్ఱ్ఱపడియే యావదాత్మ భావియాయ్,

ఎ. అ.—స్వరూపనిష్ఠమాక్కైయాలే మన్మప్పర్శియా యిరుక్కుమ్ నైచ్యత్తైయుడైయిరాయ్" ఎన్ఱ్ఱపడి.

శ్వపచత్వరూపజాతి సిద్ధనైచ్యమ్ భాగవతపూర్వ వణ్ణానువర్తన హేతువాయ్కొణ్డు దోషరూపమాయ్, అత్తు "దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః" ౭ ఎన్ఱ్ఱపడియే భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే నష్టమాయ్పోమ్కైయాలే అత్తై ఇఙ్గునైచ్యశబ్దార్థమాక శొల్లవొణ్ణాతిఱే?

అప్పడియే దేహసంబన్ధరూపమాన జన్మత్తై "అన్ఱు, నాన్ పిఱన్దిలేన్" ౮ ఎన్ఱు, తత్త్వదర్శికళ్-పిఱప్పాక వొణ్ణాదైయాలే, ఇవ్విడత్తిల్ అత్తు జన్మశబ్దార్థముమాకమాట్టాతిఱే!

"శెన్ఱ్ఱత్తిల్" ౧ ఇత్యాదక్కర్థః—

"శెన్ఱ్ఱు" ౧ =భగవద్విషయజ్ఞానమాకిఱ ప్రాణనుక్కు యోగ్యతైయిల్లాత్త అచిత్తు;

"సంసారాగ్నిదీపనవ్యపగత ప్రాణాత్మసంజీవనమ్" ౯ ఎన్ఱు, భగవద్ జ్ఞానత్తై ప్రాణనాకవరుళిచ్చెయ్తారిఱే భాష్యకారరుమ్.

ఇత్తాల్ ప్రణవత్తిల్ మకారత్తిల్ "తదుపకరణం వైష్ణవమిదమ్" ౧౦ ఎన్ఱ్ఱపడియే. లక్ష్యార్థమాన అచిద్వర్గఙ్గళై చ్చొల్లిఱ్ఱు

అత్తిన్-"వయిఱ్ఱిల్" ౧ ఎన్ఱతు, అత్తినుడైయ మధ్యస్థమాన ఎన్నపడి.

"శిఱుకుట్టి" ౧ ఎన్ఱతు, "అణువాయ్ శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళాలే పరనాలే రక్షణీయమాయ్, చైతన్యైకవేషమాయ్, ఇరుక్కుమ్ ఆత్మవస్తువానతు" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, మకారత్తినుడైయ ధాత్వర్థముమ్, రూఢ్యర్థముమ్, శొల్లిఱ్ఱు.

"పిఱన్దాల్" ౧ ఎన్ఱతు, "'శ్రియఃపతియాన ఎమ్బెరుమానుక్కు నాన్ అనన్యార్హశేషభూతన్' ఎన్ఱ,అ భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానత్తాలే లబ్ధసత్తాకమానాల్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ అకారోకారఙ్గళుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"అన్నాల్" ఎన్ఱు, అన్దజ్ఞానదౌర్లభ్యమ్ శొల్లుక్కిఱతు.

"ఎత్తైత్తిన్ఱు, ఎఙ్గేత్తికిడక్కుమ్" ౧ ఎన్ఱతు, "ఇప్పడిల్లధసత్తాకనాన పురుషనుక్కు స్వరూపత్తైచ్చొన్న ప్రణవమ్ పురుషార్థోపాయఙ్గళైయుమ్ శొల్లాదైయాలే, ఎత్తైపురుషార్థమాకక్కొణ్డు ఎవ్వస్తువై ఉపాయమాక వేణ్డిక్కొణ్డిరుక్కుమ్' ఎన్ఱపడి.

౧॥ గురుపరంపరా. ౨॥ గురుపరంపరా. ౩॥ పెరుమాళ్ తిరుమొழி-౪-౧౦. ౪॥ పు. ౫౯౩, ౮మ్ నోట్టు. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ పు. ౫౯౩, ౧౧మ్ నోట్టు. ౯॥ శ్రీభా. మఙ్గలశ్లో. ౧౦॥ అష్టశ్లో.

ఇదం వచస్స్వాకారగణాళాశ్రకృతనిశ్చయః। "అహం సిద్ధాశ్రమే గాతుం గచ్ఛామి కమలాపతిమ్॥ కర్తుం తదేతత్స్వక్కగ్య భవానీ వాం బోధ్తుమర్హతి।

ఎ. అ.—"కానలోడియ కాట్టిలే శిఱియతుపిఱన్దాల్" ౧ ఎన్ఱత్తు, "సంసారమరుకాన్తారే దుర్వ్యాధివ్యాఘ్రభీషణే। విషయక్షుద్రగుల్మాఢ్యే తృషాపాదపశాలిని॥ పుత్రదారగృహక్షేత్ర మృగతృష్ణాంబుపుష్కలే।' † ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తపడియే, పుత్రక్షేత్రాదికళాన ప్రయోజనాన్తరఙ్గళాకియ కానల్ శెఱిన్దసంసారమాకియ మరుకాన్తారత్తిలే ఇన్దళత్తిలే తానుమొరువస్తువాపోలే, ఓరాత్మవస్తు పిఱక్కుమాకిల్' ఎన్ఱపడి.

పుత్రదారాదికళై కానలాకచ్చొల్లుకిఱతు, మున్దఱ అనుభావ్యమపోలేతోన్ఱి, విశేషదర్శనదశైయిల్ అపాయమాయ్ త్తిరై క్కట్టుకైయాలే,

ఇప్పు "కానలోడియ" ౧ ఎన్ఱత్తు, "అనుభావ్యమాన పురుషార్థమ్ ఇన్దసంసారత్తిలిల్లై" ఎన్ఱైక్కాకపుమామ.

"అత్తైత్తిన్ఱు, అఱ్ఱేకిడక్కుమ్" ౧ ఎన్ఱత్తు, "శేషత్వనిరూపకతయా ఆత్మసత్తాకారణభూతనాయ్, శ్రియఃపతియాయిరుప్పళ్ళ అన్ద ఆకారార్థత్తైయే భోగ్యమాకక్కొణ్డు అత్తైయే తనక్కు రక్షకమాక అఱ్ఱైక్కొణ్డు కిడక్కుమ్" ఎన్ఱపడి

ఇత్తాల్ ప్రణవ వివరణమాన మన్త్రశేషార్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

ఆకవిత్తాల్, "ఏషావ్యాప్తవిభాభక్తిర్యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపి వర్తతే। తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యమ్" ౨ ఎన్ఱు, "భగవద్భక్తర్కళాన విలక్షణరోడే సమాగమముణ్డాకిల్, అవర్కళ్-సన్నిధియిల్ తనక్కుతెరిన్ద అర్థఙ్గళై దంభాదికళిన్ఱిక్కే విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు తనక్కు తెరియాత అర్థఙ్గళై క్కేట్టుక్కొళ్ళక్కడవన్" ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే,

ఇవ్వర్థమ్ అఱిన్ద మధురకవికళ్, ఆళ్వారుడైయ భక్త్యతిశయత్తైక్కణ్డు,

"ఇవర్ సకలసంశయఙ్గళైయుమ్ తీర్క్కక్కడవ మహానుభావరాయిరున్దార్;

బోధయన్తః పరస్పరమ్ పణ్ణుకైక్కు ఇవ్విరువర్ తరుణాలత్తిలే అధికారికళిల్లామైయాలే, వాయ్ త్తిఱవామల్ ఇరుక్కిఱార్;

ఎ. అ.—నముక్కుణ్డాన జిజ్ఞాసైయై ప్రశ్నముఖత్తాల్ అఱివిక్కవే ప్రత్యుత్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్వర్" ఎన్ఱు, నిశ్చయిత్తు, తనక్కు తెరిన్ద ప్రణవార్థత్తైయుటొక్కొణ్డు తెరియాత మన్త్రశేషార్థత్తై సామాన్యేన కేట్టరుళ, అమ్మన్త్రశేషార్థత్తైయే యుటొక్కొణ్డు ప్రత్యుత్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

ఆకనిప్పడి ప్రస్తావాన మధురకవిక్షణమ్, వక్తావాన ఆళ్వారుమ్, "పిణమ్కిడక్క మణమ్పుణరాలామో?" ౩ ఎన్ఱు, ఉయ్యక్కొణ్డార్ స్వదేహత్తైశ్ శొల్లిప్పిణమాక అరుళిచ్చెయ్తపడియే, దేహత్తై "శెత్తతు" ఎన్ఱు, అనాదరిత్తుచ్చొల్లి, "అన్ద దేహసంబన్ధమ్ ఆత్మవస్తువుక్కు జన్మమాకమాట్టాతు" ఎన్ఱు, అఱివిత్తుక్కొణ్డు భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానత్తైయే జన్మమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అవర్కళై యాడిరోత్తినార్కెల్లారుక్కుమ్ అతువే సిద్ధమాకవేణుమిఱే?.

"ఇప్పడి జ్ఞానజన్మముమ్, భాగవతశేషత్వస్వరూపచైతన్యముమ్, ఇవ్విడత్తిల్ ఉపపాదనీయమాక త్తిరువుళ్ళమాకిల్, ఇవైకళైచ్చొల్లుమ్ ప్రమాణఙ్గళ్ పలవుముణ్డాయిరుక్క, అవైకళైవిట్టు, 'శ్వపచం వాపి' ౪ ఎన్ఱు, అత్యన్తనైచ్యహేతుభూతమాన శ్వపచత్వత్తైచ్చొల్లుకిఱ 'మద్భక్తమ్' ఇత్యాదిశ్లోకత్తై ప్రమాణమాకక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్వానేన్" ఎన్నిల్;

ఇప్పు ప్రకృతరాన నమ్బాడువాన్ అవ్వంశత్తిలే ఆవతీర్ణరాయ్, పిన్ భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాల్ సకలదోషఙ్గళుమ్ పోకప్పెఱ్ఱు, భగవద్భక్తియైయే నిరూపకమాకవుడైయరాయిరుక్కైయాలే, అవరుడైయవంశత్తై, "భాగవతసంబన్ధమ్ ఉజ్జీవనహేతువాకైక్కు జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై" ఎన్నుమత్తైయుపపాదిక్కైక్కాక అఱివిక్కవేణ్డుకైయాలే, "నెరుప్పు" ఎన్ఱాల్ "వాయ్శుడుమ్" ఎన్ఱు అఱియుమాపోలే, గుణానుసన్ధానార్థమాకవుమ్ అవరుడైయ జన్మానుసన్ధానత్తిల్ మాశి లాఘవాత్ భక్త్యాధిక్యోపపాదక ప్రమాణముఖత్తాలేయే అత్తై అరుళిచ్చెయ్తారిత్తనైయల్లక్కే, శ్వపచత్వత్తైయుమ్కూడ అధిక్యోపపాదకమాకక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్తారన్ఱే!.

అప్పడియాకిల్, ప్రకృతత్తిల్ జన్మనికర్షత్తైచ్చొల్లవేణ్డియిరుక్క, అత్తైయే ఉత్కర్షమాక ఉపపాదిక్కైయుమ్ భగవద్భక్తనుక్కు అజ్జన్మనికర్షమ్, భక్తనానపిన్బుమ్కూడ అనువర్తిక్కుమాకిల్, అప్పోతు అతుతానే నిరూపకమాప్పడి యిరుక్కైయాలే, (భగవద్భక్తియే నిరూపకమాప్పడి) ఎన్ఱు, అవధరిత్తు అరుళిచ్చెయ్కైయన్ఱే శేరాతిఱే?.

† దేవరాజాష్టకమ్. ౧॥ ౨॥

౩॥ గురుపరంపరా. ౪॥

మస్మిన్ వచే క్షేత్రే కౌశికనామా హరిశార్యా, తతో మయా। వీణాగానేనకృత్వాథతుష్టం నారాయణం ప్రభుమ్॥ ఆగత్యేమం ప్రశస్తదేశమావిశేభూయః తే నవ,"

వ్యా—భగవద్భక్తియే నిరూపకమామ్పడి ఇరుప్పా రొరు భాగవతర్, ఉత్థానైకాదశియిన్ఱు, రాత్రి

అ.—ప్రథమనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (భగవద్భక్తియే) ఇత్యాది.
(ఉత్థానైకాదశి)—కార్తికమాసత్తిల్ శుక్లైకాదశి.
(సిద్ధాశ్రమమాన) ఎన్ఱత్తు, "నిష్కలావియ శోలైయుడేకూడిన వామనాశ్రమమాన" ఎన్ఱపడి.
ఇత్థుకల్పభేదాభిప్రాయేణ.

—వి. అ.(భగవద్భక్తియే నిరూపకమాప్పడియిరుప్పార్) ఎన్ఱత్తు, "'తేవర్ణానాం పఞ్చమాశ్చ్యశ్రమాణాం విష్ణోర్భక్తాః' ౧ ఎన్ఱు, భగవద్భక్తియై వర్ణమాకచ్చొల్లుకైయాలే, అత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయరాయిరుప్పార్" ఎన్ఱపడి.

(ఒరు శ్రీభాగవతర్) ఎన్ఱత్తు, "'కిమప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు' ౨ ఎన్గిఱపడియే, తత్తద్వర్ణఙ్గళిల్ అవతీర్ణరాయ్, పిఱ్పు భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే పరమసామ్యాపన్నర్కళాన భాగవతర్కళిల్ అన్యతమరాన భాగవతర్" ఎన్ఱపడి.

(ఉత్థానైకాదశియిన్ఱు) ఎన్ఱత్తు,
"'మాధవశ్చతురో మాసాన్ సర్వభూతహితాయవై।
స్వాపం యాస్యతి శేషాఙ్గే లక్ష్మ్యా సహ జగత్పతిః॥' ౩ ఎన్గిఱపడియే, ఆషాఢశుక్లైకాదశి తుడఙ్గి నాలుమాసమ్ తిరుక్కణ్వళర్న్తరుళిన ఎమ్పెరుమాన్ తిరుప్పళ్ళియుణరుమ్ కాలమాన కార్తికశుక్లైకాదశియిన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

(రాత్రి) ఎన్ఱత్తు, "ద్వాదశీతిథియోడేకూడిన రాత్రియిల్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్థుక్కు (పోకానిఱ్కు) ఎన్గిఱతోడే అన్వయమ్.

ఇత్తాల్,
"'కౌముదస్యతుమాసస్య ద్వాదశ్యాం శుక్లపక్షకే।
సుప్తేజనే గతేయామే వీణాంగృహ్యాపచక్రమే॥' ౪ ఎన్గిఱ వచనత్తోడుమ్,

'శిర్ఱమ్ శిఱుకాలే' ౫ ఎన్గిఱత్తోడుమ్, విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వత్తు.

వ్యా.—సిద్ధాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే నమ్బియై ప్పాడి వృత్తికొళ్వతాక వీణాపాణియాయ్ కొణ్డుపోకానిఱ్కచ్చెయ్తే, అవరై భక్షిప్పతాక వన్దదోర్ కర్;

అవర్ మీణ్డువరుకైక్కు ఉఱుప్పాన అనేకశపథఙ్గళైక్కొణ్డు, తదనుమతికొణ్డుపోయ్, యథాగానోరథమ్ సేవిత్తు వ్యావృత్తరాయ్. అన్ద బ్రహ్మరాక్షసన్ నిఱ్కిఱ ఇడత్తిలే మీళవుమ్ వరుమ్పోదు, "యథేష్టమ్ ఇన్ని ఎన్నై నీ భుజి" ఎన్న;

అ.—(పాడిప్పఱైకొళ్కై)—తిరుప్పావైయిల్ నిరూఢవ్యవహారమాకైయాలే, వాద్యోపలక్షిత స్వరూపసిద్ధిమై చ్చొల్లుకై.

[ఇవ్వర్థమ్] ఎన్ఱత్తు, "సంబన్ధాంచాపర్ణఙ్గళిన్నుడైయ హానివృద్ధిహేతుత్వత్తిలే జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షాపకర్షనియమాభావమ్" ఎన్ఱపడి.

వి. అ.—(సిద్ధాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే) ఎన్ఱత్తు,
"'మమసిద్ధాశ్రమే భద్రే దణ్డాలఙ్కృత నిశ్చయః।
దూరాజ్జాగరణే గాతే మమభక్త్యా వ్యవస్థితః॥' † ఎన్ఱు, శొల్లుకైఅపడియే, 'సిద్ధాశ్రమమ్' ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధమాన వామనాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే" ఎన్ఱపడి.

(నమ్బియై) ఎన్ఱత్తు, "శ్రీవైష్ణవనమ్బియై" ఎన్ఱపడి.

"(పాడిప్పఱైకొళ్వతాక) ఎన్ఱత్తు,
"ఇన్ద ఐతిహ్యమ్ కేట్ట భూమిప్పిరాట్టియార్ 'వైకుణ్ఠవాన్ పోకన్దన్నై ఇకళ్న్దు విశ్వామిత్రవిష్ణుచిత్తతులసీ భృత్యరోడేయుడ్కలన్దు తొళుకులమానవన్' ౬ ఎన్ఱు, ఆచార్యహృదయత్తిల్ శొల్లుకైఅపడియే, ఇన్నమ్పాడువారుడైయ గోష్ఠియిలే అన్తర్భూతరాన పెరియాళ్వారుక్కు త్తిరుమకళాయ్, 'నీళాతుఙ్గస్తనగిరి తటీసుప్తముద్బోధ్య' ౭ ఎన్గిఱపడియే, తిరుప్పావై పాడి ఎమ్పెరుమానై ఎళుప్పికైక్కు ఐశ్వర్యమాకైఅపనైకొణ్డుకైయాలే అవళుడైయ అనుష్ఠానత్తుక్కుమ్ అడియాన మైలైయారాన ఇవరుడైయపాడలుమ్ పఱైకొళ్ళుకైక్కాకవేణుమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే.

(విరైన్దువన్దు) ఎన్ఱత్తు,—"'కృతకృత్యాన్ ప్రతీక్షన్తే మృత్యుం ప్రియమివాతిథిమ్' ౮ ఎన్గిఱ అలభ్యలాభమ్ తోన్ఱ (విరైన్దువన్దు)" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ కైశికమాహాత్మ్యమ్ శ్లో-౧౨. ౫॥ తిరుప్పావై, ౨౯.

† కైశికమా. ౧౦. ౬॥ ౭॥ తిరుప్పావైతనియన్. ౮॥

21-11-1900.

ఇతి విస్రంభయామాస తం హి శపథైర్బహుభిస్తదా। గాత్వాథ భక్తి సంయుక్తః కైశికంస్వరముత్తమమ్॥ పునరాగమ్య తం దేశం “భక్షయస్వ” ఇతి

వ్యా॰ — అవన్, ఇవరుడైయ సత్యవాదిత్వాది వైభవత్తై కణ్డు, “నీ ఇన్ఱు పాడిన పాట్టిన్ ఫలత్తైత్తా, నాన్ ఉనక్కు ప్రాణన్ఱోడే పోక విడుగిఱ్ఱేన్” ఎన్న;

అవర్ అతుక్కు ఇశైయాత్తొழియ; [౫

“అర్ధరాత్రత్తిల్ ఫలమ్, ఏకాదశియిల్ ఫలమ్” ఎన్ఱాప్పోలే, శొల్లిక్కొణ్డు వన్దవళవిలుమ్, “నాన్ అతు శెయ్వతిల్లై, మున్బు నీ శొన్నపడియే ఎన్నై భక్షిక్కుమత్తనై” ఎన్ఱు, ఒరునిలైయే నిన్ఱపడియాలే,

“త్వం వై గీతప్రభావేన నిస్తారయితుమర్హసి। [౧౦
ఏవముక్త్వా తు చణ్డాలం రాక్షసశ్శరణంగతః॥” ౧
ఎన్ఱు, అప్పడియే, “నీ ఉన్నుడైయ గీత ప్రభావత్తాలే ఎన్నై ఇప్పాపత్తినిన్ఱుమ్, కరైయేఱ్ఱవేణుమ్” ఎన్ఱు, శరణమ్ పుక్కుర;

ఏ. ఆ. — (అవర్ అతుక్కిశైయాత్తొழియ) ఎన్నదు, “అనన్య ప్రయోజనరాయిరుక్కైయాలే అవర్ తామ్ పాడినదై ఫలసాధనమాక్కి, అత్తై ఇవరుక్కుక్కొడుక్కైక్కు స్వరూపనాశ భయత్తాలే ఇశైయాత్తొழియ” ఎన్నపడి.

(నాన్ అతు శెయ్వతిల్లై) ఎన్నదు, “ప్రయోజనాన్తర ప్రసఙ్గత్తిల్ ముడియుమ్పడియాన ప్రకృతియుడైయ నాన్ అతు శెయ్వ [౨౦ తిల్లై” ఎన్నపడి.

(ఒరునిలైయే నిన్ఱపడియాలే) ఎన్నదు,
“గిరయోవర్షధారాభిః హన్యమానా నవివ్యథుః।
అభిభూయమానా వ్యసనైర్యథాధోక్షజచేతసః॥’ ౨ ఎన్ఱు, అప్పడియే,
‘యత్త్వయా భాషితం పూర్వం మయా సత్యం చ యత్ కృతమ్।
భక్షయస్వ యథేచ్ఛం మాం దద్యాం గీతఫలం నతు॥’ ౩ ఎన్ఱుమ్,
‘నయామస్య ఫలం దద్యాం బ్రహ్మరక్షస్తవేప్సితమ్।
పిబస్వ శోణితం మహ్యం యత్త్వయా పూర్వభాషితమ్॥’ † ఎన్ఱుమ్,
ప్రాణపర్యన్తమాన ఆపత్తిలుమ్ అనన్యప్రయోజనత్వమాకిఱ తన్నిలైయై కులైయాతే, ఒరునిలైయాక నిన్ఱపడియాలే” ఎన్నపడి. [౩౦

వ్యా. — అన్ద భాగవతర్, “యన్మయా పశ్చిమం గీతం స్వరం కైశికముత్తమమ్” ౪ ఇత్యాదిప్పడియే తామ్ పిన్బు పాడిన కైశికమాకిఱ పణ్ణిన్-ఫలత్తైక్కొడుత్తు, [౫

ఏ. ఆ. — “త్వం వై గీతప్రభావేన” ౧ ఎన్ఱు, అతిలుక్కు పూర్వార్ధమ్, “తస్య యజ్ఞస్య దోషేణ ప్రాప్తోహం రాక్షసీం తనుమ్” ౧ ఎన్ఱు.

“ఏవముక్త్వా తు చణ్డాలమ్” ౧ ఎన్ఱు, అతిలుక్కు మున్ శేషమ్, “ఏకం గీతస్య మే దేహి యత్త్వయా విష్ణుసంసది। నిగ్రహాత్తారయాస్మాద్వై తేన గీతఫలేన మామ్॥” ౧ ఎన్ఱు. [౧౦

(అన్ద భాగవతర్) ఎన్నదు, “‘అపివధ్యం ప్రపన్నం న ప్రతి ప్రయచ్ఛన్తి’ ౫ ఎన్ఱుమ్, ‘అరిః ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా’ ౬ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱ రహస్యార్థమఱిన్దిరుక్కిఱ అన్ద భాగవతర్” ఎన్నపడి.

“యన్మయా పశ్చిమం గీతమ్” ౪ ఎన్ఱు, అతిలుక్కు ఉత్తరార్ధమ్, “ఫలేన తస్య భద్రం తే మోక్షయిష్యామి కిల్బిషాత్” ౪ ఎన్ఱు. [౧౫

(పిన్బు) ఎన్నదు, “పలవత్తైయాలుమ్ ఎమ్బెరుమానై ప్పాడియాక్కప్పిక్కు అవన్ ఉకన్దవళవిలే తదనుభవజన్య ప్రకర్షత్తాలే అవనుక్కు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణుమళవిల్ అతిన్-కాప్పైయాక,

‘స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయన్తాం న్యాయ్యేన మార్గేణ మహీం మహీశాః। గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు॥’ ౭ ఎన్ఱాప్పోలే అవనుడైయ విభూతిక్కు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ అవళవిలే” ఎన్నపడి.

(కైశికమాకిఱ పణ్ణిన్-ఫలత్తై) ఎన్నదు, “‘కైశికమ్’ ఎన్ఱు, పేరైయుడైయ పణ్ణిలే ఏఱిట్టుప్పాడిన పాట్టినుడైయ బ్రాహ్మణమంగళాభివృద్ధియాకిఱ ఫలత్తై” ఎన్నపడి. [౨౫

(కొడుత్తు) ఎన్నదు, ‘ఫలేన తస్య భద్రం తే’ ౪ ఎన్ఱు, అభేదార్థ తృతీయైయాలే ‘అన్ద పాట్టిన్-ఫలమాన మఙ్గళమానతు ఉనక్కుణ్డాకట్టుమ్’ ఎన్ఱు, శొల్లిక్కొడుత్తు” ఎన్నపడి.

అక్కవిప్పడి తాన్ గుణానుభవజనితహర్ష ప్రకర్షత్తాలే అవనాత్మాక్కప్పణ్ణిన మఙ్గళాశాసనత్తై కొణ్డవనుడైయ మనోరథత్తై తలైక్కట్టుకైయాలే, “అన్ద భాగవతర్క్కు అనన్యప్రయోజనత్వవిరోధమిల్లై” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ కైశికమాహాత్మ్యే ౭౮. ౨॥ ౩॥ కైశికమాహాత్మ్యే ౮౭.
† మేఱ్పడి. ౭౫.
౪.॥ మేఱ్పడి. ౯౦. ౫॥
౬॥ ౭॥

స బ్రహ్మ రాక్షసస్తస్య సత్యవాదిత్వముత్తమమ్। పశ్యం స్తక్షణమేవాస్య ప్రభావాత్ జ్ఞానసంయుతః॥ ‘దేహిగీతఫలంమహ్యం మోక్ష్యసే స్మాద్భయాద్ధ్రువమ్।’

వ్యా.—కర్మదోషత్తాల్ వన్ద రాక్షస వేషత్తైక్ కళిత్తు, మున్బుపోలే బ్రాహ్మణనాయ్, అతుక్కుమేలే భాగవతనుమాయ్, ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినార్’ ఎన్ఱు కైశిక వృత్తాన్తత్తిలే,

“జన్మాదికళాలుత్కృష్టరాన భాగవతర్కళోట్టై సంబన్ధమే ఉజ్జీవన హేతువావతు,

అ.—ఇవనై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు కైశికవృత్తాన్తత్తిలే) ఇత్యాదినా.

వి అ.—(కర్మదోషత్తాల్ వన్ద రాక్షసవేషత్తై) ఎన్ఱతు, “తస్య యజ్ఞస్య దోషేణ ప్రాప్తోహం రాక్షసీంతనుమ్” ౧ ఎన్ఱతైచ్చొన్నబడి.

(రాక్షసవేషత్తైక్ కళిత్తు) ఎన్ఱు, అనిష్టనివర్తనమ్ శొల్లుకిఱతు.

(మున్బుపోలే బ్రాహ్మణనాయ్) ఎన్ఱు, నష్టేష్టలాభమ్ శొల్లుకిఱతు.

(అతుక్కుమేలే భాగవతనుమాయ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱు, అపూర్వేష్టలాభజ్జైచ్చొల్లుకిఱతు.

(అతుక్కుమేలే) ఎన్ఱతు, “‘రాక్షసీంతనుమ్’ ౧ ‘త్వంహిగీతప్రభావేన నిస్తారయితుమర్హసి’ † ఎన్ఱు, అన్దరక్షస్సు శరణాగతిక్కు ఫలమాక్కోలిన రక్షస్స్వరూపానిష్టనివృత్తి ఉపలక్షిత బ్రాహ్మణత్వ ప్రాప్తిక్కుమేల్” ఎన్ఱపడి.

(ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినార్ ఎన్ఱు కైశికవృత్తాన్తత్తిలే) ఎన్ఱతు, “‘ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినార్’ ఎన్నుమిడత్తైచ్చొల్లుకిఱ కైశికవృత్తాన్తత్తిలే” ఎన్ఱపడి.

“ఏవం తత్రవరం గృహ్య రాక్షసో బ్రహ్మసంస్థితః।
జాతస్తువిప్రతేవంశే యథాశరదిచన్ద్రమాః॥” ౨ ఎన్ఱు,

“ఇప్పడినమ్బాడువాన్-పక్కలిలే వరమ్పెఱ్ఱుపోత్తే బ్రహ్మరాక్షసనుమ్ అన్దశరీరత్తైవిట్టు పెరియవంశత్తిలే, శరత్కాలత్తిల్ చన్ద్రనైప్పోలే విమలజ్ఞాననాయ్క్కొణ్డు పిఱన్దు. బ్రహ్మభూతనాన నమ్మై ఆశ్రయిత్తు నమక్కుక్కుఱ్ఱేవల్ శెయ్తిరున్దాన్” ఎన్ఱు, కైశికవృత్తాన్తత్తినుడైయ అన్తత్తిల్ శొల్లిత్తిఱే?.

“రక్షస్సు అర్థియాతిరుక్క అత్తై భాగవతనాయ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినతు నిర్హేతుక కృపైయాలే” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—ఉపరిచరవసు వృత్తాన్తత్తిలుమ్, కాణలామ్.

వ్యా.—అవన్ఱాల్ అపకృష్టరానవర్కళోట్టై సంబన్ధమ్ ఉజ్జీవనహేతువాకాతు” ఎన్ఱు నియమమిల్లై’ ఎన్నుమతు కాణలామ్:

“ఋషికళుమ్ దేవర్కళుమ్, తన్-పక్కలిలే ధర్మసన్దేహమ్ కేట్కుమ్పడి విద్యాధికనుమాయ్, స్వవర్ణానురూపవృత్తి మాత్రమన్ఱిక్కే,

అ.—జ్ఞానోత్కర్షత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఋషికళుమ్) ఇత్యాదినా.

వి. అ.—(అవన్ఱాల్ అపకృష్టరాన) ఎన్ఱతు, “భగవదాశ్రయణత్తుక్కు మున్బు అవన్ఱాల్ అపకృష్టరాన” ఎన్ఱపడి.

పిన్బు అవర్కళుక్కు ఒరుపడియాలుమ్ అపకర్షమిల్లైయిఱే!.

(విద్యాధికనుమాయ్) ఎన్ఱతు, “ధర్మసన్దేహమ్ కేట్టఋషికళై యపేక్షిత్తు విద్యాధికనుమాయ్” ఎన్ఱపడి.

ఉత్తైయాలే శమదమాద్యాత్మగుణాద్యాధిక్యమ్ సముచ్చయిక్కప్పడుకిఱతు.

(స్వవర్ణానురూపవృత్తమన్ఱిక్కే (!)) ఎన్ఱతు, “బ్రాహ్మణాపేక్షయా నికృష్టమాయిరున్దుళ్ళ వర్ణత్తైయుడైయనా యిరున్దానేయాకిలుమ్,

‘దశసూనాసమశ్చక్రీ దశచక్రిసమోధ్వజీ,
దశధ్వజిసమావేశ్యా దశవేశ్యాసమోనృపః॥’ ౩ ఎన్ఱు,

‘సూనియావాన్, మాంసవిక్రయియాన అట్టువాణియన్;
అవనిల్ పత్తుమడఙ్గాన పాపత్తైయుడైయవన్, జన్తుహింసాకారణఙ్గళాన మృత్పేషణాదిరూపమాన యన్త్రఙ్గళై త్తొళిలాక ఉడైయ కులాలన్;
అవనిల్ పత్తుమడఙ్గాన పాపత్తైయుడైయవన్, పసుమ్బాలైత్తేద్యక్కియుమ్, సురావిక్రయణత్తైయుమ్, తొళిలాకవుడైయ శాణాన్;
అవనిలుమ్ పత్తుమడఙ్గాన పాపత్తైయుడైయవళ్, గర్భత్తై హత్తిపణ్ణికైక్కైక్కూలియుమ్, స్వదేహవిక్రయత్తైయుమ్, తొళిలాకవుడైయ వేశ్యై;

౧. కైశికమా. ౮౫. (పాఠమ్ భిన్నమాయిరుక్కిఱతు).
† మేఱ్పడి. ౭౮.
౨. మేఱ్పడి. ౯౧.
౩.

వ్యా—సాత్త్వతతన్త్రనిష్ణాతనాయ్,

భగవదారాధన తత్పరనాయ్ కొణ్డుపోరుకై,

యాలేవన్ద వృత్తాధికన్నుమాయ్,

అ—(సాత్త్వతతన్త్రమ్)=శ్రీపాఞ్చరాత్రమ్.

ఎ. అ.—అవళిల్ పత్తుమడఙ్గాన పాపత్తైయుడైయవన్, తాన్ పణ్ణుమ్ శాసనత్తిల్ ఏన్ఱు తాఙ్గ్‌పుక్కళాల్ స్వప్రకృతికళ్ మూలైయడియే నడక్కుమత్తెల్లామ్ తన్నుడైయ నినైవుమ్పడియిరుక్కుం రాజ్యపరిపాలనత్తైత్తొలైక్కుడైయనాన క్షత్త్రియన్:’ ఎన్ఱు, శొల్లుక్కిఅపడియే అత్యన్తపాపహేతుతయా నికృష్టమాయిరున్దుళ్ళ అన్దవర్ణాను రూపవృత్తమన్ఱిక్కే” ఎన్నక్కి.

(సాత్త్వతతన్త్ర నిష్ణాతనాయ్) ఎన్నత్తు,

“‘నిత్యనైమిత్తికాజస్రయాజ్ఞాయజ్ఞ పరమాః క్రియాః।

సర్వాస్సాత్త్వతమాస్థాయ విధిం చక్రే సమాహితః॥’ ౧

ఎన్ఱు శొల్లుక్కిఅపడియే, సాత్త్వత తన్త్రోక్తప్రకారత్తిలే వఴువాతపడి నిత్యనైమిత్తికాదికళిల్ నిష్ఠైయైయుడైయనాయ్” ఎన్నపడి.

సాత్త్వత తన్త్రమ్, పాఞ్చరాత్రత్తిల్ సంహితావిశేషమ్.

(భగవదారాధన తత్పరనాయ్‌కొణ్డు) ఎన్ఱత్తు,

“‘సాత్త్వతం విధిమాస్థాయ నారాయణముఖోద్గతమ్।

పూజయామాస దేవేశం శఙ్ఖచక్రగదాధరమ్॥’ ౨ ఎన్గి అపడియే, అగ్నీన్ద్రాద్యన్తర్యామియాయ్ నిఱ్ఱుమ్ ఎమ్బెరుమానై ఆరాధిక్కై యన్ఱిక్కే, ‘సాక్షాదప్య విరోధం జైమినిః’ ౩ ఎన్గి అపడియే, నిత్యనైమిత్తికఙ్గళిల్ వరుమ్ అగ్నీన్ద్రాది శబ్దఙ్గళైయుమ్ సాక్షాద్భగవద్వాచకఙ్గళాక్కొణ్డు అసాధారణ దివ్యమఙ్గలవిగ్రహ విశిష్టనాన ఎమ్బెరుమానుక్కాయ ఆరాధనత్తిలేయే నిరతనాయ్‌కొణ్డు” ఎన్నపడి

(వృత్తాధికన్నుమాయ్) ఎన్నత్తు, “ఎమ్బెరుమానై అగ్నీన్ద్రాద్యన్తర్యామియాక యజ్ఞత్తాలే ఆరాధిక్కత్తుడఙ్గి, అన్దదేవతైకళోడే పిణఙ్గికొణ్డిరుక్కుం అన్ద ఋషికళైయపేక్షిత్తు వృత్తత్తాలే అధికన్నుమాయ్” ఎన్నపడి.

(వృత్తాధికన్నుమాయ్) ఎన్గి అ ఉత్తైయాల్ కాట్టాపన్న భగవద్భక్తియిల్లామైయాలే దైహిక జన్మమాత్రత్తాల్ ఉత్కృష్టరాన ఋషి

వ్యా.—స్వతపోబలత్తాలే సవాహన పరివారనాయ్ కొణ్డు అన్తరిక్షచరనాయ్ త్తిరియుమ్ “ఉపరిచరవసు” ఎన్గి అ మహారాజావానవన్;

యాగార్థమానవశునిమిత్తమాక ఋషికళుమ్, దేవర్కళుమ్, తఙ్గళిలే వివాదమ్పణ్ణుక్కిఅవళవిలే,

“మార్గాగతో నృపశ్రేష్ఠస్తం దేశం ప్రాప్తవాన్ వసుః।

అన్తరిక్షచరశ్శ్రీమాన్ సమగ్రబలవాహనః॥

తం దృష్ట్వా సహసాయాన్తం వసుం తే త్వన్తరిక్షగమ్।

ఊచుర్ద్విజాదయో దేవా ఏష ఛేత్స్యతి సంశయమ్॥” ౪

ఎన్ఱు, ఆకాశత్తిల్ పోకానిన్ఱ, ఇవనైక్కణ్డు “ఇవన్ నమ్ముడైయ సంశయత్తై అఱుక్కవల్లన్” ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు ఇవనైచ్చెన్ఱు, కిట్టి

అ.—“(“ఏష ఛేత్స్యతి సంశయమ్” ౪) ఇత్యనన్తరమ్ ‘ఇతి’ శబ్దమ్ అధ్యాహార్యమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు) ఎన్ఱత్తు.

ఎ. అ.—కణ్డైయపేక్షిత్తు ఇవనుక్కుణ్డాన జ్ఞానజన్మాధిక్యమ్ సముచ్చయిక్కప్పడుక్కిఅత్తు.

ఇతు మేలేవ్యక్తమ్.

(“ఏష ఛేత్స్యతి సంశయమ్” ౪) ఎన్గి అత్తుక్కుమేల్ “ఇతి నిశ్చిత్య” ఎన్ఱు, మాట్టికొళ్ళుమ్.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్‌క్కిఱార్, (ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు) ఎన్ఱు.

(ఇవనైచ్చెన్ఱు, కిట్టి) ఎన్నత్తు, “‘సహసా ఆయాన్తమ్’ ౪ ఎన్ఱు, పదచ్ఛేదమ్ పణ్ణుమళవిల్, ‘తం దేశం ప్రాప్తవాన్ వసుః’ ౪ ఎన్ఱు, ఇవర్కళిరుక్కుమ్ దేశత్తే అవన్దవనుక్కు పోకైక్కు యోగ్యతైయుణ్డు. ఇత్తనైయొళ్ళియ మఱుపడి వరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లామైయాలే బాధితమాయ్‌విడుకైయాలే, ‘సహసాయాన్తమ్’ ౪ ఎన్ఱే, పదచ్ఛేదమాక వేణ్డుకైయాలే, అప్పడి శీఘ్రమాక స్వాపేక్షితస్థలత్తైచ్చెల్లుమవనైచ్చెన్ఱు, కిట్టాక్కపోగ ఇవర్కళ్ పణ్ణుమ్ ప్రశ్నమ్ సంభవియాతు” ఎన్ఱు, కరుత్తాలే.

వ్యా.—"శెయ్యావదుప్పత్తైతు?" ఎన్ఱు, కేట్క;

అవన్ "ఉన్నాముడైయ మతజ్ఞళైచ్చొల్లుఙ్గళ్" ఎన్న.

"ధాన్యైర్యష్టవ్య మిత్యేవ పక్షోஸ్మాకం నరాధిప!।

దేవతానాంహి పశుభిః పక్షో రాజన్! వదస్వ నః॥" ౧

ఎన్ఱు, "ధాన్యాదికళాలే యజిక్కప్పడుమ్' ఎన్ఱు, ఎఙ్గళు క్కుప్పక్షమ్,

---

వ్యా—'పశుక్కళాలే యజిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు, దేవర్కళుక్కుప్పక్షమ్, నాఙ్గళ్ శెయ్యుమత్తై శొల్?" ఎన్ఱు, ఋషికళ్ శొల్ల;

"దేవానాం తుమతం శ్రుత్వా వసునా పక్షసంశ్రయాత్।

ఛాగేనాజేనయష్టవ్యమ్ ఏవముక్తం వచస్తథా॥" ౪

ఎన్ఱ్ అప్పడియే, అవన్ దేవర్కళ్ళవిల్ పక్షపాతత్తాల్ ఛాగత్తాల్ యజిక్కవేణుమ్" ఎన్న;

"కుపితాస్తేతదా సర్వే మునయస్సూర్యవర్చసః।

ఊచుర్వసుంవిమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్॥

'సురపక్షో గృహీతస్తే యస్మాత్, తస్మాత్, దివఃపత।

అద్యప్రభృతి తే రాజన్! ఆకాశేవిహతాగతిః॥

అస్మచ్ఛాపాభిఘాతేన మహీంభిత్త్వా ప్రవేక్ష్యసి॥

ఏ. అ.—(శెయ్యావదుప్పత్తైక్! ఎన్ఱు, కేట్క) ఎన్ఱతు, "ఎన్న పురోడాశమ్ కొణ్డుయాగమ్ శెయ్యవదుప్పత్తు?' ఎన్ఱు, సామాన్య మాక్కేట్క' ఎన్ఱపడి.

అక (శెప్ప, కిట్టిక్కేట్క) ఎన్గి, అతుక్కళాలే ఋషికళుడైయ జిజ్ఞాసుత్వానుగుణమాన పరిప్రశ్నసైకళ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అవన్) ఎన్ఱతు, "సదా దేవలోకసంచారియాన్నైయాలే దేవపక్షపాతియాన అవన్" ఎన్ఱపడి.

(ఉన్నాముడైయ మతజ్ఞళైచ్చొల్లుఙ్గళ్) ఎన్ఱతు, ""ఇవర్కళ్ సామాన్యమాక్కేట్కైయాలే ఇతినుడైయ విశేషమ్ తెరియాత్ నామ్ శాస్త్రజ్ఞరాలే ఒరుపడి అఱుతియిట్టుచ్చొల్లిల్ అత్తాల్ దేవర్కళుడైయ పక్షత్తుక్కు హానివరిల్ శెయ్వతు ఎన్' ఎన్ఱు పార్త్తు ""దేవర్కళుడైయ పక్షమిత్తు" ఎన్ఱు, అఱిన్దుకొణ్డు అత్తైస్థాపిక్కక్కడవోమ్' ఎన్ఱు, నిశ్చయిత్తుక్కొణ్డు, (ఉన్నాముడైయ మతజ్ఞళై చ్చొల్లుఙ్గళ్') ఎన్ఱు, ప్రేరిక్క" ఎన్ఱపడి.

("ధాన్యైః" ౧) ఎన్ఱతు, "అజసంజ్ఞకధాన్యఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి

"అజసంజ్ఞాని బీజాని ఛాగం నో హన్తుమర్హథ।

నైషధర్మస్సతాం దేవా యత్రవధ్యేత వై పశుః॥"(?) ౨ ఎన్ఱుమ్,

"అహంనపారయే హింసాం దీక్ష్యామ్యేకాన్తికోహరిమ్।

'బీజైర్యజ్ఞేషుయష్టవ్యమ్' ఇతివై వైదికశ్రుతిః॥" ౩ ఎన్ఱుమ్ శొల్లిత్తిఱే?.

("పశుభిః" ౧) ఎన్ఱతు, "అజ్ఞసంజ్ఞక పశుక్కళాలే" ఎన్ఱపడి.

("వదస్వ" ౧) ఎన్గిఱతుక్కు, "కర్తవ్యమ్" ఎన్ఱు కర్మ వాచకపదమ్ అధ్యాహరిత్తుక్కొళ్ళుమ్.

అ.—"("యష్టవ్యమ్ ఇత్యేషః" ౧) ఎన్గి, అవిత్తైయుమ్ ("దేవతానాంచ పశుభిః' ౧) ఎన్గి, అవిడత్తిలే అనుషఙ్గనీయమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (పశుక్కళాలే యజిక్కవేణుమ్) ఇత్యాది.

("ఛాగేనాజేన" ౪) ఎన్గి, అవితిల్ ("అజ" ౪) శబ్దమ్ విధిమత్రిష్ఠసామాన్య విశేషశబ్దఙ్గళుక్కు ఐకార్థ్యజ్ఞాపనార్థమాన్నైయాలే, పృథగర్థమిల్లై' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఛాగత్తాలే) ఎన్ఱతు.

ఏ. అ.—(ఋషికళ్ శొల్ల) ఎన్ఱతు, "దేవతైకళై యపేక్షిత్తు, ఋషికళ్ దుర్బలర్కళాన్నైయాలే, తఙ్గళుడైయ అసేధకత్వమ్ తోన్ఱ అవర్కళై వాదికళాక్కినిన్ఱు, శొల్ల" ఎన్ఱపడి.

("ఛాగేనాజేన" ౪) ఎన్గి, అవిడత్తిల్ ("ఛాగ" ౪) శబ్దమ్ ("అజ" ౪) శబ్దస్యధాన్యార్థకత్వ వ్యావర్తనార్థమాక.

("ఛాగేనాజేనయష్టవ్యమ్" ౪) ఎన్ఱతు, "ఛాగరూపమాన యాత్తోరు అజశబ్దవాచ్యముణ్డు, అత్తాలే యజిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

("ఛాగమ్" ౪)—ఆడు.

ఇత్తాల్ ""ధాన్యరూపమాన యాత్తోరు అజశబ్దార్థముణ్డు అత్తాలే యజిక్కలాకాతు' ఎన్ఱు, ఋషికళుడైయ పక్షత్తై అర్థాత్ నిషేధిత్తాన్" ఎన్ఱుమిడమ్ సిద్ధమ్.

వ్యా.—విరుద్ధం వేదసూత్రాణాముక్తం యది భవేన్నృప!। వయం విరుద్ధవచనా యది తత్రపతామహే॥" ౧ ఎన్ఱు, ఋషికళ్లెల్లారుమ్ కుపితరాయ్, దేవపక్షార్థవాదియాయ్, విమానస్థనాయిరుక్కిఱ ఇవనై, ప్పార్త్తు,

"నీశొన్నతు వేదసూత్రఙ్గళుక్కు విరుద్ధమాకిల్, దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తైశొన్న నీ, ద్యువిల్ నిన్ఱుమ్ అధః పాతియాయ్,

అ.—("విరుద్ధం వేదసూత్రాణామ్" ౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (నీశొన్నతు) ఇత్యాది.

వి. అ.—"విమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్" ౨ ఎన్ఱు, దేవపక్షత్తై అవలంబిత్తుచ్చొల్లుమవనై "విమానస్థమ్" ఎన్ఱు, విశేషిత్తతు యాలే, "అవన్ న్యాయ్యమాన ఋషికళ్-పక్షత్తై అనాదరిత్తు దేవపక్షత్తై అవలంబిత్తతు, 'నామ్ ఋషికళ్ పోలే భూస్థరన్ఱిక్కే, విమానస్థనాయ్, దేవతైకళోడొక్కోర్వ్వయాయ్, ఇరుక్కుమవర్కళన్ఱో!' ఎన్ఱ అభిమానత్తాలే" ఎన్ఱు సూచితమ్.

"సురపక్షోగృహీతః" ౩ ఎన్ఱవిడత్తిల్ దేవాదిశబ్దఙ్గళై అనాదరిత్తు, అమృతమథనకాలత్తిల్ సముద్రత్తిల్ నిన్ఱుమ్ ఉణ్డాన సురైయై పరిగ్రహిత్తు పానమ్ పణ్ణినపడియాలే.

అవర్కళుక్కు నామమాయ్వన్ద సురశబ్దత్తైయిట్టు నిర్దేశిత్తతు, "భగవదారాధనమ్ పణ్ణుమవర్కళుక్కుమ్ మూఢ పశువాలేయజిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱ దేవపక్షమ్ మద్యలోలుపర్కళాన దేవతైకళుడైయ మాం[స?] లోభ ప్రయుక్తమ్" ఎన్ఱు, సూచిప్పిక్కైక్కాక.

(దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తైశొన్న నీ) ఎన్ఱత్తు, "ధృష్టతావిమానత్తాలే దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తైశొన్న నీ" ఎన్ఱపడి.

(ద్యువిల్ నిన్ఱుమ్ అధఃపాతియాయ్) ఎన్ఱత్తు, "అప్పడి అభిమానహేతువాన అన్ద ద్యువిల్ నిన్ఱుమ్ శ్రోత్రియత్వత్తుక్కు శణ్డాలత్వమ్ పోలే అత్తుక్కు ప్రతికోటియాన అధః ప్రదేశత్తిలే విழుక్కడవాయ్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—ఇప్పొழுతు ఉన్ఱైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి పాతాలత్తిలే విழుక్కడవై, నాఙ్గళ్ ఉన్ విరుద్ధవచనమ్ శొన్నోమాకిల్ అప్పడియే పాతాలత్తిల్ విழుక్కడవోమ్" ఎన్ఱు శొల్లి శపిక్క;

"తతస్తస్మిన్ ముహూర్తేతు రాజోపరివసుస్తథా।
అధో వై సంబభూవాశు భూమేర్వ్వివరగోనృపః॥" ౪

ఎన్ఱ, అపడియే, అప్పొழுతే పాతాలత్తిలే విழுన్దాన్' ఎన్ఱ, ఉపరిచరవసు వృత్తాన్తత్తిల్,

ఋషికళుమ్ ధర్మసన్దేహఙ్గళ్ తీర్న్దిరుక్కైక్కు ఉపడి విద్యాదికళాల్ అవర్కళిల్ ఉత్కృష్టనానవన్ అవర్కళ్ తిఱత్తిల్ అపచారత్తాలే అధఃపతితనాకైయాలే,

వి. అ.—(ఇప్పొழுతు ఉన్ఱైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి) ఎన్ఱత్తు,

"ఒరు కాలుమ్ నివృత్తియన్ఱిక్కే యిరుక్కుమ్ బ్రహ్మాదిదత్తవిమానత్తై యిప్పొழுతు పణ్ణుకైయాలే, మేల్ ఒరు కాలుమ్ మీళ్చ్చియన్ఱిక్కే యిప్పొழுతు ఉన్ఱైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి పాతాలత్తిలే విழுక్కడవాయ్" ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గు పాతాలశబ్దమ్ అధోగతియాన నరకత్తుక్కెల్లామ్ ఉపలక్షణమ్.

(ఎన్ఱు శొల్లి శపిక్క) ఎన్ఱత్తు, "'ఇన్ఱు [ఇన్నార్!] శొన్నతు వేదసూత్రానుగుణమ్, ఇన్నార్ శొన్నతు తద్విరుద్ధమ్' ఎన్ఱు, సకలజనఙ్గళుక్కుమ్ వెళిచ్చమాప్పడియాక పొతువాకచ్చొల్లి శపిక్క" ఎన్ఱపడి.

("తస్మిన్ ముహూర్తే") ఎన్ఱత్తు, "తస్మిన్ క్షణే" ౪ ఎన్ఱపడి. "సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్" ౫ ఎన్నక్కడవదిఱే?

(అవర్కళిల్ ఉత్కృష్టనానవన్) ఎన్ఱత్తు, "అన్ద విద్యాధిక్యముడియాకవన్ద వృత్తాధిక్యత్తైయుమ్, జన్మాధిక్యత్తైయుమ్ ఉడైయనాకైయాలే, అన్ద ఋషికళై యపేక్షిత్తు జన్మ-వృత్త-జ్ఞానఙ్గళ్ మూన్ఱాలుమ్ ఉత్కృష్టనానవన్" ఎన్ఱపడి.

(అవర్కళ్-తిఱత్తిల్ అపచారత్తాలే) ఎన్ఱత్తు,

"మహాపచారో దేవస్య భక్తానాం భువిశ్రాద్ధినః।
ధర్మరక్షానియుక్తానాం సమయస్యవ్యతిక్రమః॥" ౬ ఎన్ఱు, భారద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే,

ఇతిపృష్టస్తదా రాజా ''మతంకిము భయోః'' ఇతి। పప్రచ్ఛ మునయస్తానదబ్రువన్నుభయోర్మతమ్॥ దేవానాం పశుపాతీస రాజా శాస్త్రాంవిదన్నపి।

వ్యా॰—''జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టర్ తిఱత్తిల్ అపకృష్టర్ప్పణ్ణు మపచారమే ఇఴుపుకుఱ ఉడలావన్ను, అవఱ్ఱాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్ అపకృష్టర్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ మపచారమ్ ఇఴుపుకుఱ ఉడలాకాతు'' ఎన్ఱ, అ నియమమిల్లై' ఎన్నుమదు కాణలామ్'' ఎన్గై,

జన్మాధిక్యమ్ ఋషికళుక్కు ఉణ్డానాలుమ్ జ్ఞానాద్యాధిక్యమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే అవర్కళిల్ ఇవనుక్కు ఏఱ్ఱమ్ శొల్లక్కుఱైయిల్లై.

ఎ అ.—(అవఱ్ఱాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్) ఎన్ఱత్తు, ''జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్'' ఎన్ఱపడి.

'''సర్వేషామేవ వర్ణానాం బ్రాహ్మణః ప్రథమోగురుః' ౭ ఎన్ఱ, అప్పడియే ప్రథమవర్ణికళాన ఋషికళ్ క్షత్రియనానవనుక్కు అపేక్షిత్తు జన్మత శ్శ్రైష్ఠ్యస్వికళాయిరుక్క,

అవనుక్కు ఋషికళై అపేక్షిత్తు జన్మతశ్శ్రైష్ఠ్యమ్ సిద్ధిక్కపడి ఎఙ్ఙనే?'' ఎన్ఱ, ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మాధిక్యమ్) ఇత్యాదియాలే.

(జన్మాధిక్యమ్) ఎన్ఱత్తు, ''దైహికజన్మాధిక్యమ్'' ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాద్యాధిక్యమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే) ఎన్ఱత్తు, ''జ్ఞానవృత్తఙ్గళినుడైయవుమ్ తదధీనమాన విలక్షణజన్మత్తినుడైయవుమ్, ఆధిక్యమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే'' ఎన్ఱపడి.

(అవర్కళిల్) ఎన్ఱత్తు, '''త్రిభిఋణవాజాయతే బ్రహ్మచర్యేణ ఋషిభ్యో యజ్ఞేనదేవేభ్యః ప్రజయా పితృభ్యః' ౮ ఎన్ఱ, అప్పడియే, దేవతాన్తరఙ్గళుక్కుమ్ ఋణికళాయ్;

'అన్దమోక్షప్రతిబన్ధక ఋణాపకరణ ప్రవృత్తరాయ్, బ్రహ్మవిశేషణతయా దేవతాన్తరఙ్గళైయాగాదికళాల్ ఆరాధిక్కుమ్ దశైయిల్, మాంసత్తై యొఴియ తృప్తిపిఱవాత్తపడి రజస్తమోభిభూతరాయ్, ఇరున్దాల్ అన్ద దేవతాన్తరఙ్గళోడే పిణఙ్గికొణ్డిరుక్కైయాలే, అవర్కళుక్కు,

''నదేవభూతాత్మనృణాం పితౄణాం
నకిఙ్కరోనాయమృణీచరాజన్।
సర్వాత్మనాయశ్శరణం శరణ్యం
నారాయణం లోకగురుం ప్రపన్నః॥'' ౯

ఎన్ఱు, దేవతాన్తరఋణిత్వ వినాశకమాకవుమ్,

''నద్యాస్సస్యైవనామాని ప్రవిష్టాయాయథార్ణవమ్।
సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య విష్ణుమేకాన్తినస్తథా॥'' ౧౦

ఎన్ఱు, దైహికజన్మాయత్త జాత్యాదినివర్తనపూర్వక సర్వోత్కృష్ట జాత్యాద్యుత్పాదకమాకవుమ్, శొల్లప్పట్ట సర్వాత్మనా భగవత్ప్రపత్తియిల్లై' ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమాకైయాలే, దేహసంబన్ధోపాధిక బ్రాహ్మణత్వజాతిక్కు ఒప్తివర్త్తిక్కై ఇరుక్కిఱ; అన్దఋషికళైక్కాట్టిల్'' ఎన్ఱపడి.

(ఇవనుక్కు) ఎన్ఱత్తు,

అ.—ఇవ్విడత్తిలే '''పిష్టపశ్వాది కల్పస్తత్తత్కాలాధికారి ప్రతినియతఇతి న్యాపిసస్యాద్విరోధః' ౧ ఎన్ఱ, అ అధికరణసారావళియైయుమ్;

'పిష్టపశ్వాది విధిస్తు కార్తయుగధర్మనిష్ఠాధికారి విశేషనియతః; అహింసాత్మకాస్తు యజ్ఞా విశిష్టాధికారిసాధ్యాః' ౨ ఇత్యాదితాత్పర్యచన్ద్రికైయైయుమ్;

'''అజసంజ్ఞాని బీజాని ఛాగస్తంహర్తుమర్హథ। నైషధర్మస్సతాం దేవాయత్రవధ్యేతవై పశుః''(?) ౩ ఇతి పారమైకాన్త్యాధికార విషయమ్; అన్యథాసర్వేషాం పశుపురోడాశహాన ప్రసఙ్గాత్:' ఇత్యుపక్రమ్య 'నచవాచ్యమ్ '''ఇదంకృతయుగంనామ కాలశ్శ్రేష్ఠః ప్రవర్తతే। అహింస్యాయత్రపశవోయుగేస్మిన్న తదన్యథా॥' ౪ ఇత్యాదిభిః కృతయుగధర్మత్వమ్ అవధార్యతే' ఇతి, ''ఏకపాదస్థితేధర్మే యత్రక్వచనగామిని। కథంకర్తవ్యమస్మాభిః భగవన్! తద్వదస్వనః॥'' ౫ ఇతి ప్రశ్నేన కలియుగానుబన్ధే, ''యత్రవేదాశ్చయజ్ఞాశ్చ దమస్సత్యం తపస్తథా। అహింసాధర్మసంయుక్తా ప్రచరేయుస్సురోత్తమాః॥'' ౬ ఇతి

ఎ. అ.—భాగవతరుడైయ సమయమ్ వేదశాస్త్రవిరుద్ధమాయ్ ఇరున్దతేయాకిలుమ్ అత్తై అతిక్రమిక్కై మహాపచారమాయిరుక్క, వేదసూత్రఙ్గళుక్కు అనురూపమాన ఋషికళుడైయ సమయత్తై అతిక్రమిత్తుచ్చొన్నదైయాకిల్ సమయవ్యతిక్రమరూప మహాపచారత్తాలే'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తు ఇప్పడి అతిక్రమిక్కైక్కు హేతువాన అనాదరణత్తుక్కు మూలమాన ఋషికళుడైయ జన్మనిరూపణాదికళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥

స్సురాణాంమతమేవాహాశాస్త్రసంమతమజ్ఞసా। తచ్ఛ్రుత్వాముసయ స్సర్వేతమూచుః కుపితాస్తదా॥ "యస్మాత్త్వంవతుపాతీసః అబ్రవీరేవ

వ్యా—'జన్మముమ్ జ్ఞానాదకళుమ్ ఒరుతలై యానాల్, జ్ఞానాదికళ్ ప్రబలఙ్గళాయిఊ ఇరుప్పతు?'

అ.—కలియుగేపి అహింసాఘటితయాగావగమాల్, కృత యుగే సాత్త్విక ధర్మప్రాచుర్యాచ్చ, "త్రేతాయుగస జన్తానుకీర్తన" "ఇతి" విభావనీయమ్;

సచాత్ర విరోధాధికరణన్యాయావతారః;

"నాలభేత' ౧ ఇతి చాన్యత్రశ్రూయతే వైదికీశ్రుతిః।

పశుహింసాఽకారితాచయజుర్వేదాదిమన్త్రితః॥

అహంనపారయే హింసాం ద్రష్ట్యుమ్యైకాన్తికోహరిమ్।

బీజైర్యజ్ఞేషుయష్టవ్యమ్ ఇతివై వైదికీ శ్రుతిః॥" ౨ ఇత్యాదిభిః ప్రమాణతన్త్రిత్యవధారణాల్:' ౩ ఎన్ఱు, వేదాన్తకణ్టకోద్ధారత్తైయుమ్, పర్యాలోచిక్కైయిల్, పరమైకాన్తికళుక్కు పిష్టపశుయజ్ఞముమ్, తదితరాధికారికళుక్కు భాగాదియజ్ఞముమ్, కర్తవ్యమ్" ఎన్ఱు, అధికారి భేదత్తాలే శాస్త్రద్వయవిరోధ పరిహారమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఉత్కర్షత్తై ఇశైవిక్కిఱార్, (జన్మాధిక్యమ్) ఇత్యాది.

(ఒరుతలైయానాల్) ఎన్ఱతు, "ప్రాబల్య దౌర్బల్య పరీక్షైయిలే కోటిద్వయమానాల్" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—'సాత్త్వతతన్త్రనిష్ణాతనాయ్, అసాధారణదివ్యమఙ్గలవిగ్రహ విశిష్టతయా ఎమ్బెరుమానై ఆరాధిక్కైయాలే సర్వాత్మనా భగవత్ప్రపన్ననాయ్,

అత్తాలేపూర్వవర్ణాదికళ్ పోయ్, 'తేవర్ణానాం పఞ్చకాశ్చైకాన్తినశ్శ్రేష్ఠా మహాత్మానః పఞ్చకాలప్రపన్నాః' ౪ ఎన్ఱు, అపడియే విష్ణుభక్తత్వమాత్రం సర్వోత్కృష్టవర్ణత్తైయుమ్, పఞ్చకాలప్రపన్నత్వమాత్రం తథావిధ ఆశ్రమత్తైయుమ్, ఉడైయనాన, ఇవనుక్కు" ఎన్ఱపడి.

"దేహజన్మత్తైప్పఱ్ఱ జ్ఞానజన్మమ్ ఉత్కృష్టమ్' ఎన్ఱు, అతు ఎన్తాలే?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మముమ్) ఇత్యాదినా.

(జన్మముమ్ జ్ఞానాదకళుమ్ ఒరుత్తలైయానాల్) ఎన్ఱతు "దేహసాధికమాన జన్మముమ్ ఒరుతలైయుమ్ జ్ఞానాదికళ్ ఒరుతలైయానాల్" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాదికళ్ ప్రబలఙ్గళాయిఊయిరుప్పతు?) ఎన్ఱతు,

"ఉత్కృష్టజ్ఞానాదికళ్, స్వాశ్రయమ్ జన్మాదికళాల్ ఎన్ఱనై

కైశికవృత్తాన్తమ్, శ్రీవారాహపురాణత్తిలే శ్రీభూమిప్పిరాట్టికు శ్రీవరాహనాయనార్ అరుళిచ్చెయ్తతాకైయాలుమ్,

ఉపరిచరవసువృత్తాన్తమ్ పఞ్చమవేదమాన మహాభారతత్తిలే మోక్షధర్మత్తిలే ధర్మపుత్రనుక్కు శ్రీభీష్మరాలే శొల్లప్పట్టతాకైయాలుమ్,

ఇవైతాన ఆప్తప్రమాణ సిద్ధమిఊ?.

ఎ. అ.—నికర్షాశ్రయమాయిరున్దపోతిలుమ్, అన్దనికర్షఙ్గళైయెల్లామ్ పోక్కి సర్వోత్కర్షఙ్గళైయుమ్ కొణ్డునిఱ్కైక్కుమతా యిరుక్కైయాలే, హేయమాన దేహసంబన్ధత్తాల్ వన్దతాకైయాలే తాన్ నాన్తలత్తై యాలుమ్ నికర్షరూపమాయ్, ఉపాయాపాయరూపఙ్గళాన నిషిద్ధఙ్గళుక్కు హేతువాకైయాలే నికర్షఙ్గళైయుమ్కొణ్డు నిఱ్కైక్కుమతా యిరున్దుళ్ళ దైహిక జన్మత్తైప్పఱ్ఱ ప్రబలఙ్గళాయిఊ ప్రమాణోపపత్తిసిద్ధమాయిరుప్పతు?" ఎన్ఱపడి.

ప్రమాణోపపత్తికళై మేలేవరక్కాణ్డుకొళ్వతు.

ఇన్ద ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తిల్, "సాత్త్వత తన్త్రనిష్ణాతనాకైయాలే భాగవతత్వపూర్తియుడైయనానవను, భాగవతత్వపూర్తియత్తిక్కే అగ్నిదాన్ద్యన్తర్యామ్యారాధనపరరాయ్, కేవలసత్కారయోగ్యరాయిరున్దుళ్ళ ఋషికళ్-విషయత్తిల్ అపచారత్తాలే అధఃపతితనానాన్" ఎన్కైయాలే,

"బ్రహ్మహత్తివరుక్కైక్కు హాన్యమానకుక్కు జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ ఒత్తిన్దాలుమ్, బ్రాహ్మణవంశత్తిల్ జన్మమాత్రమ్ అమైక్కిఱాప్పోలే,

స్వరూపనాశహేతువాన భాగవతాపచారత్తుక్కుమ్ అవ్విషయత్తిల్,

'దేవతాన్తరశబ్దాది భక్తికృష్ణాఖ్యహేతుకః।

సామ్యకృత్ పరమైకాన్తిహరాస్వాటుకబుద్ధిమాన్॥' ౫ ఎన్ఱు, పారమైకాన్త్యముమ్,

'వికాన్తితువినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః।

భక్త్యుపాయంసమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః॥' ౬ ఎన్ఱు, ఐకాన్త్యముమ్, అన్తిక్కే ముఖ్తిన్దాలుమ్,

తద్దివసకృతోచ్ఛేన్నపతనంసంభవిష్యతి।" తదారాజావృషాదీవిమానాత్ పతితోభవత్॥. తస్మాదేవంవినశ్యేద్ద్విజ్ఞానజన్మాధికోపిసన్।.

ఏ. అ.—"విష్ణూపాదోహ్యన్యఫలస్సేధమగ పరికీర్తితః।

అన్యోపాదోవిష్ణుఫలోమధ్యమగ పరికీర్తితః॥' ౧ ఎన్ఱు, అ అధమ మధ్యమాధికారమాత్రమ్ పోరుమ్" ఎన్నుమిడముమ్ అన్తకళ్ళాక చ్చొల్లప్పట్టతు.

మూలత్తిల్ [అతుక్కనుక్కు అధికారినియమమిల్లై] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, [ఇవ్వర్తమ్, కైశికవృత్తాన్తత్తిలుమ్, ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తిలుమ్, కాణ లామ్] ఎన్ఱుమళవాక

భాగవతాపచారమ్ స్వరూపనాశకమామళవిల్, అన్ద అపచారత్తుక్కు విషయభూతరానవర్కళై అపేక్షిత్తు, అతుక్కు కర్తాక్కళాన వర్కళుక్కు ఉణ్డాన జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షఙ్గళాలే, అవ్వపచారత్తిను డైయ ఫలప్రతిబన్ధ సంకోచఙ్గళుమ్ అవస్థైస్తుడైయ అపకర్షఙ్గళాలే అవ్వపచారత్తుక్కు ఫలాధిక్య-తత్సహకారఙ్గళుమన్ఱిక్కే, విషయిభూతర్ జన్మాదికళెల్లావఱ్ఱాలుమాక, ఓరొన్ఱాలేయాకిల్, ఉత్కృష్టరాకిలుమామ్, అపకృష్టరాకిలుమ్, అవర్కళ్ భాగవతరాకిల్ అవ్విషయత్తిల్ జన్మాదికళ్ ఎల్లావఱ్ఱాలుమాకిల్ ఓరొన్ఱాలేయాకిల్, ఉత్కృష్టరాకిలుమ్, అపకృష్టరాకిలుమామ్, అపచారప్పడుమవరెల్లార్క్కుమ్ అన్ద భాగవతాపచారమ్ తానే నిరపేక్ష స్వరూపనాశహేతువాక వైనతేయర్-పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాழ்వాన్- ఉపరిచరవసుక్కళుడైయ వృత్తాన్తత్తాలే సిద్ధిక్కైయాలేయుమ్,

అన్ద భాగవతసంబన్ధమ్ ఉజ్జీవనహేతువామళవిల్, అనుయోగియినుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళాలుమ్, ప్రతియోగియినుడైయ భాగవతత్వానుపయుక్త జన్మాద్యుత్కర్షఙ్గళాలుమ్, వరుమ్ సహకారముమ్, తదభావత్తిల్ వరుమ్ న్యూనతైయుమిల్లామైయాలే, "జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కాకిలుమామ్, ఇల్లైయాకిలుమ్, సంసారిచేతనర్ ఎల్లార్క్కుమ్, జన్మాదికళాలుత్కృష్టరాకిలుమామ్, అపకృష్టరాకిలుమామ్, భాగవతలక్షణముడైయరాయిరుప్పారొరువరుడైయ సంబన్ధమే ఉజ్జీవనత్తుక్కు నిరపేక్షహేతు" ఎన్నుమిడమ్ కైశికవృత్తాన్తసిద్ధమాకైయాలే,

"జన్మాద్యుత్కర్షమ్ ఉజ్జీవనమాకిఱ ఇష్టప్రాప్తిక్కు ఉడలన్ఱిక్కే ఒழிన్దాప్పోలే,

ఏ. అ.—భాగవతాపచారమాకిఱ అనిష్టనిబర్హణత్తుక్కుమ్ ఉడలల్లామైయాలే, సర్వాధికారికళుక్కుమ్ తఙ్గళిడత్తిల్ జన్మాద్యుత్కర్షత్తైయుమ్ ఎతిర్త్తలైయిల్ నైత్తు అతిఘడైయ అపకర్షత్తైయుమ్ కణ్డు మాయాతేసర్వభాగవతవిషయత్తిలుమ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ అపచారమ్ వారాత్తపడి తఙ్ మున్నడిపార్త్తునడక్కవేణుమ్" ఎన్నుమతువుమ్, ప్రామాదికమాకవరిల్ వైనతేయవృత్తాన్తత్తాలే, "అపోతేతుమైకొణ్డు నివర్తిప్పిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్నుమతువుమ్,

అన్ద భాగవతర్కళ్ అసన్నిహితరాకిల్ పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాழ்వాన్ వృత్తాన్తత్తాలే "మానసమాత్రస్యను అశ్వత్థమ్ అనుతప్తస్యాయ్, భగవత్సన్నిధియిల్ ప్రార్త్తిత్తుక్షమైకొళ్ళక్కడవన్" ఎన్నుమతువుమ్,

"ప్రామాదికమాకవాచిక కాయికఙ్గళ్ సేరిట్టుక్షమైయుమ్ కొళ్ళావిడిల్ ఉపరిచరవసువైప్పోలే నశిత్తేపోమ్విడువర్కళ్" ఎన్ను మతువుమ్, శొల్లప్పట్టతు.

ఇఙ్గు, "వాచికకాయికాపచారఙ్గళ్ ప్రామాదికమాకసేర్న్దు పిన్బు అనుతాపముమ్ ఉణ్డాయ్, అన్ద భాగవతర్కళుమ్ అసన్నిహితర్కళాకిల్, అన్దజన్మత్తిలావతు, జన్మాన్తరత్తిలావతు, అన్ద భాగవతరైక్కిట్టి క్షమైకొణ్డు పిన్బు భగవత్ప్రాప్తియుణ్డామ్;

అన్ద భాగవతర్ పరమపదస్థరుక్కు ఎழுన్దరుళివిట్టాల్, అత్యన్తమ్ అనుతాపత్తాలే పలకాలుమ్ అవరై 'పొఱుత్తరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, ప్రార్త్తిత్తుక్కొణ్డిరున్దాల్ అవర్ సర్వజ్ఞరాయిరుక్కైయాలే, పొఱుత్తరుళువర్"; ఎన్ఱు, వివేకమ్కణ్డుకొళ్వతు.

౨౦౭.—(ఇప్పడి) ఎన్ఱు,

కీழ் "పశుర్మనుష్యః' ఇ ఎన్ఱ, శ్లోకోదాహరణత్తాలే, "జన్మాద్యుత్కర్షమ్ పశుపక్షిసందష్టనాన మనుష్యనుక్కుమ్ పరమపురుషార్థప్రాప్తిరూపమ్ ఉజ్జీవనత్తుక్కు వేణ్డా" ఎన్ఱు, శొన్నతైయుమ్,

కైశికవృత్తాన్తత్తాల్ "అన్యరై ఉత్తరిప్పిక్కైక్కుమ్ అతువేణ్డా" ఎన్ఱు, శొన్నతైయుమ్,

వైనతేయవృత్తాన్తత్తాలుమ్, పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాழ்వానుక్కు అழ்వాన్ పణిత్తవార్త్తైయాలుమ్, "భాగవతాపచారరూపమాన అనిష్టనివర్తనత్తుక్కుమ్ అతు ఉడలన్ఱు," ఎన్నుమతైయుమ్,

ఉపరిచర వసువృత్తాన్తత్తాల్ "అసురరాజపుత్రి పరాధన్యాయత్తాలే భాగవతాపచార ఫలత్తినుడైయ కించిదంశసంకోచత్తుక్కుమ్ ఉడలన్ఱు," ఎన్ఱు, శొన్నతైయుమ్,

[ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్ కాలనియమముమ్] ఇత్యాది వాక్యత్తిల్ ఎమ్బెరుమానైప్పఱ్ఱి ఉజ్జీవిక్కుమవర్కళుక్కు ఇతు

మూ.-౨౦౭.—బ్రాహ్మణ్యమ్ పిఱైచ్చెల్లుక్కిఱదు,

అ. ౨౦౭—పుత్తిరనాక్యాపతారిత్తై, (ఇప్పడి జన్మాదిక్కళాల్) ఇత్యాది.

(పఱై)=రసమ్.

(పిఱైచ్చెల్లుక్కై)=సహోర్ఘత్తై.

అణాపదు, ఆదరణీయత్తై.

ఎ. అ.—అధికారి విశేషణమాక్కవుమ్ కూడ అపేక్షితమన్ఱు,'' ఎన్ఱు, శొన్నదైయుమ్,

''త్రైశిక వృత్తాన్తత్తుక్కాకవుమ్ బ్రహ్మరక్షస్సినుడైయ వృత్తాన్తత్తాలుమ్, పిశ్శై ప్పిశ్శైయాళ్వాన్ వృత్తాన్తత్తాలుమ్ అన్దజన్మాద్యుత్కర్షమ్ ప్రత్యుత అనర్థహేతువామ్'' ఎన్ఱు, శొన్నదైయుమ్,

పరామర్శిక్కిఱదు,

(అది) శబ్దగ్రాహ్యమ్ జ్ఞానాది.

(పఱై)=ఆర్ద్రితా.

అతావదు మోక్షోపయోగిత్వమ్.

(అత్యాదరమ్పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్కిఱ్చేయ్తే,) ఎన్నదు,

'''సమస్తదేవతారూపో బ్రాహ్మణః పరికీర్తితః' ౧ ఎన్ఱుమ్,

'వేదాధీనాస్సదాయజ్ఞా యజ్ఞాధీనాశ్చ దేవతాః।

దేవతా బ్రాహ్మణాధీనా స్తస్మాద్విప్రాహి దేవతాః॥?' ౨ ఎన్ఱుమ్,

'ద్విజాశ్చనావమన్తవ్యా స్త్రిలోక్యే [క్యాం?] బలపూజితాః।

దేవవత్ పూజనీయాశ్చ దానమానార్చనాదిభిః॥

యస్యాస్యేన సదాశ్నన్తి హవ్యాని త్రిదివౌకసః।

కవ్యాని చైవ పితరః కింభూతమధికం తతః॥

యే పూజితాస్సురైస్సర్వై స్సమస్తైశ్చాపి భారత।

తపోవ్రతధనాయే చ కస్తాన్ జగతి నార్చయేత్?॥

పూర్వం పీతస్సముద్రో యైర్విన్ధ్యశ్చ స్తంభితో వారితమ్।

యైశ్చాపి దేవతాస్సృష్టాః కోన పూజయతి ద్విజాన్॥

బ్రాహ్మణే పూజితే నిత్యం పూజితోస్మి న సంశయః।

ఆక్రుష్టేచాహ మాక్రుష్టో భవామి భరతర్షభ!॥

వ్యా.-౨౦౭.—''ఇప్పడి 'జన్మాదిక్కళాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ పఱైయిల్లై' ఎన్ఱు, శొల్లలామో, శాస్త్రజ్ఞరెల్లామ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై అత్యాదరమ్పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్కిఱ్చేయ్తే!'' ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (బ్రాహ్మణ్యమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఎ. అ.—దైవాధీనం జగత్సర్వం మన్త్రాధీనంతు దైవతమ్।

తన్మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనం బ్రాహ్మణామమ దైవతమ్॥

నాధ్యాపనాద్యాజనాద్వాన్యస్మాద్వా ప్రతిగ్రహాత్।

దోషాభవన్తి విప్రాణాం జ్వలనార్క సమాహి తే॥

యాన్ సమాశ్రిత్య తిష్ఠన్తి దేవాలోకాశ్చ సర్వదా।

బ్రహ్మచైవ ధనం యేషాం కో హింస్యాత్తాన్ జిజీవిషుః॥

బ్రాహ్మణానాం పరీవాదం యః కుర్యాత్పురుషాధమః।

సహాస్యైవ తు నాం యోనిముపైతి బ్రహ్మదూషకః॥

అవిద్వోవా సువిద్వోవా బ్రాహ్మణో దైవతం మహత్।

ప్రణీతశ్చా ప్రణీతశ్చ యథాగ్నిర్దైవతం మహత్॥' ౩

ఎన్ఱు, 'బ్రాహ్మణాళ్ సర్వ దేవస్వరూపికళ్' ఎన్ఱుమ్,

'దేవతైక్కళుక్కుమ్ దేవతైకళ్' ఎన్ఱుమ్,

'సర్వరాలుమ్ దేవవత్ పూజ్యర్కళ్' ఎన్ఱుమ్,

'అవర్కళిల్ మేల్పట్టారిల్లై' ఎన్ఱుమ్,

'అవర్కళ్-విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ ఉపచారాపచారఙ్గళ్ సర్వేశ్వరన్-విషయత్తిల్ పణ్ణతామ్' ఎన్ఱుమ్,

'సర్వేశ్వరనుక్కుమ్ కూడ అవర్కళ్ పూజ్యర్' ఎన్ఱుమ్,

'అకృత్యకరణాదికళ్ ఉణ్డేయాకిలుమ్ అదు అవర్కళుక్కు దోషమన్ఱు' ఎన్ఱుమ్,

'అవర్కళ్-ఇడత్తిల్ అపచారప్పడిల్, స్వరూపనాశమ్ ఫలిక్కుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'అవర్కళై నిన్దిక్కిల్ నాయాయ్ప్పిఱప్పన్' ఎన్ఱుమ్

'జ్ఞానికళాకిలుమామ్, జ్ఞానమిల్లైయాకిలుమామ్, అవర్కళ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ పూజ్యర్' ఎన్ఱుమ్,

శాస్త్రజ్ఞరెల్లామ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై సర్వప్రకారత్తాలుమ్ ఆదరిత్తు చ్చొల్లానిఱ్కిఱ్చేయ్తే' ఎన్ఱపడి.

నతేభ్యఃకశ్చిదధికః, తేషూజ్యా ఈశ్వరేణచ,। తథా తేమక్షతంసర్వమీశ్వరాయకృతంభవేత్,॥ తేషామకృత్యకరణంనదోషాయభవేత్ స్ఫుటమ్,।

వి. అ — (ఎన్నై) ఎన్ఱతు, "ఎన్ను, కేవలబ్రాహ్మణ్యాధిక్య వాదియాన విజిగీషువానవన్ ప్రశ్నమ్పణ్ణి" ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిల్ [బ్రాహ్మణ్యమ్ విలైచ్చెల్లుకిఱతు] ఎన్గి,ఱవిడత్తిల్ బ్రాహ్మణ్యమ్గోత్వ అశ్వత్వాదికళ్ పోలే బ్రాహ్మణమాత్రాఽసాధారణమాకైక్కణ్ణుక్కుత్తోఱ్ఱాదైయాలే,

"సంస్థానవిశేషమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు.

అసచ్ఛూద్రాదికళిడఙ్గళిల్ అతివ్యాప్తమాకైయాలే,

"శిఖాయజ్ఞోపవీతాదివేషమ్, బ్రాహ్మణ్యమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు.

బ్రాహ్మణత్వేనవ్యవహ్రియమాణ పురుషజాతత్వమ్ హరితవిశ్వామిత్రాదికళిడఙ్గళిలే అవ్యాప్తమాకైయాలే,

అతువుమ్ "బ్రాహ్మణ్యమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు.

"పిన్నై బ్రాహ్మణ్యమావతు ఎతు" ఎన్నిల్;

కర్మవిశేషమడియాక రజస్తమస్సుక్కళై అభిభవిత్తుక్కొణ్డు అభివృద్ధమాన సత్త్వగుణత్తైయుడైయ శరీరవిశేషసంబన్ధత్తాలే స్వయంప్రయోజన భగవత్ కైఙ్కర్యరూపఙ్గళాన యజనయాజనాదిషడ్విధకర్మానుష్ఠానత్తుక్కుమ్ అవశ్యాపేక్షితఙ్గళాన ఆత్మగుణఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్,

"శమోదమస్తపశ్శౌచం క్షాన్తిరార్జవమేవచ।
జ్ఞానంవిజ్ఞానమాస్తిక్యం బ్రాహ్మంకర్మస్వభావజమ్॥" ౧

ఎన్ఱు శొల్లుకిఱపడియే, అనాయాసేన ఉణ్డుపణ్ణికొళ్ళుకైక్కు యోగ్యనాయిరుక్కై.

ఈదృశమాన బ్రాహ్మణ్యమ్. శాస్త్రసిద్ధమాయ్ ఫలానుమేయముమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, కణ్ణుక్కుత్తోఱ్ఱాతొళియుమ్.

ఇతుఫలానుమేయమాకైయాలిఱే, 'తసోత్పత్తిర్నిరూప్యతామ్" ఎన్ఱు శొల్లుకిఱతు!.

(విలైచ్చెల్లుకిఱతు) ఎన్ఱతు, "విలైచ్చెల్లుకైక్కు ఉడలాన ఆదరణీయతైయై చొల్లుకిఱతు.

వస్తువినుడైయ ఆదరణీయత్వత్తాలిఱే, మేల్ మేలానవిలైయభివృద్ధమాకిఱతు!.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విలైచ్చెల్లుకైయావతు) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి

(ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, "అజ్ఞానుజ్ఞాసిద్ధఙ్గళాన ఆరాధనఙ్గళినుడైయ కేవలపరార్థకైఙ్కర్యత్వరూప స్వరూపత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, "శేషియాకైయాలే

మూ. — "వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతు" ఎన్ను;

వ్యా. — (విలైచ్చెల్లుకై) యావతు, విరుప్పత్తుక్కు విషయమాయ్ చ్చెల్లుకై.

(వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతు) వాకైయావతు,

"సర్వే వేదా యత్పదమామనన్తి" ౨ ఎన్ఱుమ్,

"వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యః" ౩ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే,

ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్, ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్, పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే ప్రతిపాదియానిన్ఱుకొణ్డు, భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ వేదత్తై,

"స్వాధ్యాయోధ్యేతవ్యః" ౪ ఎన్గి,ఱపడియే, విధిపర

అ. అ — ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విరుప్పత్తుక్కు) ఇత్యాదినా.

"భగవల్లాభహేతుత్వోక్తియాల్ అర్థసిద్ధమ్ వేదత్తుక్కు సారాధన భగవత్ప్రతిపాదకత్వమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("సర్వేవేదాః" ౨) ఇత్యాదినా.

"అధ్యయనశబ్దమ్ పుస్తకనిరీక్షణవ్యావర్తనార్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("స్వాధ్యాయోధ్యేతవ్యః" ౪) ఇత్యాది.

వి. అ. — ఆరాధనత్తుక్కువకుత్త విషయమాయిరుక్కుళ్ళ సర్వేశ్వరనుడైయ నిరపేక్షోపాయత్వ-ముక్తప్రాప్యత్వాదిరూపస్వరూపత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే) ఎన్ఱతు, "క్రమేణపూర్వభాగోత్తరభాగఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి.

(భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ) ఎన్ఱతు, "భగవదేకపరమతాత్పర్యకమాయిరుక్కిఱ" ఎన్ఱపడి.

("స్వాధ్యాయః" ౪)—వేదః.

(విధిపరతన్త్రనాయ్) ఎన్ఱతు, "సంప్రదాయహానివారాతపడి

౧॥ గీ-౧౮-౪౨.

౨॥ కఠోపనిషత్, ౨-౧౫. ౩॥ గీ-౧౫-౧౫.
౪॥

అపచారాగ్ కృతస్తేషు స్వరూపం నాశయేద్ధ్రువమ్,। నిన్దాం యస్తేషు కుర్వీత సత్యం సపతనం భవేత్,॥ జ్ఞానీ వాజ్ఞానహీనో వా తే పూజ్యాస్సర్వథా జనైః,।[1]

వ్యా.—తన్త్రిహ్నాయ్ అధ్యయనమ్ పణ్ణి మీమాంసాది కళాలే తదర్థనిర్ణయమ్ శెయ్తు, భగవదుపాసనాది కళిలే యిఴిన్దు, భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైక్కు ఉఱుప్పాకై.

అ—(విధిపరతన్త్రినాయ్) ఎన్నత్తు, "స్వాధ్యాయసంస్కార అధ్యయన విషయకనియమవిధివశ్యనాయ్" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిలే [ఆది] శబ్దత్తాలే అర్థజ్ఞానముమ్, తత్పూర్వకానుష్ఠానముమ్, వివక్షితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మీమాంసాది) ఇత్యాది.

(ఆది) శబ్దమ్ ఉపబృంహణపరమ్.

(ఉపాసనాది) ఇతి (ఆది) శబ్దమ్ ప్రపదనపరమ్.

"శ్రోత్రియోనిన్దకః" ఎన్గిఱవిడత్తిలే, "సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారే సిద్ధంసాధ్యాయ ఉపయుజ్యతే" ౧ ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే "శ్రోత్రియత్వమ్ భగవద్భక్తనిన్దాహేతు" ఎన్ఱు సిద్ధిక్కుమత్తు.

ఎ. అ—గురుముఖమాకవన్ఱ వేదత్తై అధ్యయనమ్ పణ్ణుకైయిలే రాగప్రాప్తియిల్లైయేయాకిలుమ్, అచ్చుఱుత్తి ప్పోలొట్టువాఱైప్పోలే, "ఆచార్యముఖేన అధ్యయనమ్ పణ్ణవేణుమ్" ఎన్గిఱనియమాతిక్రమమ్ పణ్ణిల్ అభిమతార్థాసిద్ధిరూప అనిష్టప్రసఙ్గమ్ తోన్ఱు విధిక్కు అవిధిపరతన్త్రినాకవాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిల్ [వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే] ఎన్గిఱవిడత్తిల్ [ఆది] శబ్దమ్ వేదార్థనిర్ణయతదనుష్ఠానఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు, తిరుప్పుళ్ళమ్పణ్ణి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మీమాంసాదికళాలే) ఇత్యాదియాలే.

(మీమాంసాదికళాలే) ఎన్ఱత్తు, "పూర్వోత్తరమీమాంసాదికళాలే" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) శబ్దమ్ స్మృతి-ఇతిహాస-పురాణ-పాఞ్చరాత్ర-వేదవిదాచార వచనఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు.

(భగవదుపాసనాదికళిలే) ఎన్ఱత్తు, "సద్విద్యా-దహరవిద్యాది భేదత్తాలే అనన్తవేదోత్తర భాగవిహితఙ్గళాయ్,

తన్నిత్తన్నియే స్వయం ప్రయోజన భగవత్సుఖోల్లాస విశేషాధాయకఙ్గళాయ్,

ఎ. అ.—తన్నిత్తన్నియే ముక్తివ్యాజభూతఙ్గళాయ్,

ప్రథమదశైయిల్ గుణానుభవరూపఙ్గళాయ్,

భక్తిరూపత్వాపత్తిదశైయిల్ ప్రాప్యరుచిరూప ఉపేయాధికారఙ్గళాయ్,

స్వయంప్రయోజనాత్మకఙ్గళాయ్,

ఇరుక్కుమ్ భగవదుపాసనాదికళిలే" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) శబ్దమ్, స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానరూపమాయ్,

ముక్తివ్యాజతయాసకృత్కర్తవ్యమాయ్,

సిద్ధోపాయాధికారరూపమాయ్,

స్వయంప్రయోజన భగవత్సుఖోల్లాస విశేషాధాయకమాయ్,

సౌలభ్యాదిగుణానుభవరూపమాయ్,

ఇరుక్కుమ్ ప్రపత్తియైయుమ్,

పూర్వభాగవిహితఙ్గళాన ఆజ్ఞానుజ్ఞాకైఙ్కర్యఙ్గళైయుమ్,

ఆచార్యసమాశ్రయణత్తైయుమ్,

శొల్లుకిఱతు.

"మూలత్తిల్ [భగవల్లాభ] శబ్దమ్ గుణానుభవకైఙ్కర్యపర్యన్త భగవల్లాభపరమ్" ఎన్ఱు, తిరుప్పుళ్ళమ్పణ్ణి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైక్కు) ఎన్ఱు.

(భగవద్విషయత్తై) ఎన్ఱత్తు, "భగవద్విషయఙ్గళాయిరుక్కుమ్ గుణానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై" ఎన్ఱపడి.

(పెఱుకైక్కు ఉఱుప్పాకై) ఎన్ఱత్తు, "ఇప్పడి స్వయం ప్రయోజన భగవద్విషయోపాసనాదికళుక్కు అవశ్యాపేక్షితఙ్గళాన శమదమాదికళ్ గామ్ 'బ్రాహ్మంకర్మస్వభావజమ్' ౨ ఎన్గిఱపడియే, బ్రాహ్మణనుక్కు స్వాభావికమాయిరుక్కైయాలే, అమ్ముఖత్తాలే అన్ద భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైక్కు అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్ ప్రయోజకమాయిరుక్కై" ఎన్ఱపడి.

ఆక ఇవ్వళవాల్ "శాస్త్రఙ్గళ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై ఆదరిక్కైక్కు మూలమ్ అతిశయిత్తైయ శమదమాదిద్వారా భగవల్లాభ ప్రయోజకత్వమ్" ఎన్ఱదాయిత్తు.

"ఇప్పడి భగవల్లాభప్రయోజకమాన ఇత్తై నిష్ప్రయోజనమాక చ్చొల్లుకిఱతేతే?" ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే,

౨॥ పు. ౬౦౬, ౧వ నోట్టు.

ఇత్యా(దియక్తశాస్త్రా)శి(బ్రాహ్మణ్యమ్" ఇతిచేత్తుతత్| నిగమాధ్యయనద్వారా సత్యమేవ ప్రయోజకమ్॥ తదేవయది నాశాయ భవేత్, త్యాజ్యం హి సర్వథా॥.

మూ—అన్దణాన్ఱేయిழివుక్కు ఉయప్పాకిల్, త్యాజమితే॥.

వ్యా·—(అన్దణాన్ఱే ఇழివుక్కు ఉయప్పాకిల్) ఎన్దు,

"అన్ద(బ్రాహ్మణ్యమ్ తానే అహంకారహేతువాయ్ కొణ్డు, "మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియో నిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం

ఆ.—"శ్రోత్రియశ్ఛన్దోఽధీతే" ౧ ఎన్గిఱ అనుశాసనత్తాలే శ్రోత్రియశ్శబ్దమ్ వేదాధ్యేతృవాచకమ్;

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ద(బ్రాహ్మణ్యమ్) ఇత్యాది

ఎ. ఆ—"ఇత్తుత్తన్నైయుయక్కుచ్చొల్లుకైక్కు మూలమ్ ఇతినుడైయ అనర్థహేతుతా ప్రయుక్త త్యాజ్యత్వమ్" ఎన్దు, శొల్లుకైయాలుమేల్.

(అన్ద(బ్రాహ్మణ్యమ్ తానే అహంకారహేతువాయ్ కొణ్డు) ఎన్దతు.

"అన్ద(బ్రాహ్మణ్యమూలభూతమాన దేహవిశేషమ్, భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షాయత్తసత్త్వమ్ పోలే నిష్కృష్టమన్ఱిక్కే, కర్మాయత్తమాయ్, కాదాచిత్క రజస్తమోభిభవత్తై యుడైయతాయిరుక్కైయాలే సత్త్వ గుణత్తైయుడైయతాయిరుక్కైయాలే, రజస్తమస్సుక్కళాల్ కలఙ్గిన పోతు శాస్త్రఙ్గళాల్ 'భగవల్లాభహేతు' ఎన్దు ఆదరిక్కప్పడుకిఱ అన్ద (బ్రాహ్మణ్యమ్ తానే, 'అథోఽభిజనవాన్ అస్మి కోఽన్యోఽస్తి సదృశో మయా' * ఎన్గిఱపడియే ఉణ్డాన అహంకారత్తుక్కుమ్ హేతువాయ్ కొణ్డు" ఎన్దపడి.

"మూలత్తిల్ [ఇழివుక్కు ఉయప్పాకిల్] ఎన్గిఱవిడత్తిల్ (బ్రాహ్మణ్య మూలకమాన అహంకారమ్ స్వరూపేణ ముడిక్కైయాలే వరుమిழவై [ఇழివు] ఎన్గిఱ పదత్తాలే శొల్లిల్, భాగవతవిరోధత్తై విళైత్తు ముడిక్కైయాల్ వరుమ్ ఇழివుక్కు అన్ద (బ్రాహ్మణ్యమ్ హేతువాకైయాలేవన్ద అతినుడైయదోషమ్ అనుక్తమాయ్విడుమాకైయాలే,

అన్ద అహంకారమ్, భాగవతవిరోధద్వారా ముడిక్కైయాలే వరుమ్ ఇழవైయే 'ఇழివు' ఎన్గిఱ పదార్థమాకక్కొళ్ళిల్ 'అధికం తు ప్రవిష్టమ్' ౨ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే సర్వానర్థఙ్గళుమ్ అతుక్కుళ్ళే ఉణ్డాయ్విడుమాకైయాలే,

అన్ద (బ్రాహ్మణ్యత్తినుడైయ త్యాజ్యతామూలదోషమెల్లామ్ దర్శితమాయ్విడుమ్" ఎన్దు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("మద్భక్తాన్" ౩) ఇత్యాదియాలే.

వ్యా·—(వ్రజేత్ ౩ ఎన్గిఱపడియే, భగవదత్యన్త నిగ్రహహేతువాన భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణి

ఎ. ఆ—"నాధ్యాపనాద్యాజనాద్వాన్యస్మాద్వా ప్రతిగ్రహాత్| దోషో భవతి విప్రాణాం జ్వలనార్కసమా హి తే॥' ౪ ఎన్దు, 'శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళై చ్చెయ్యిలుమ్, (బ్రాహ్మణర్కు దోషమిల్లై' ఎన్దు, శొల్లియిరుక్క;

'కాదాచిత్కమాకక్కలఙ్గిప్పణ్ణుమ్ భాగవతాపచారమ్ అవర్కళుక్కు ఇழివుక్కు ఉయప్పామ్' ఎన్నైయుచితమో?" ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే ప్రమాణముఖత్తాలే "అన్ద(బ్రాహ్మణ్యమ్ భాగవతాపచారద్వారా భగవద్విషయత్తై యిழక్కైక్కు హేతువామ్" ఎన్నుమత్తై ఇశైవిక్కిఱార్, ("మద్భక్తాన్" ౩) ఇత్యాదియాలే

("శ్రోత్రియో నిన్దన్" ౩) ఎన్దతు, "శ్రోత్రియనేయాకిలుమ్, నిన్దిప్పానాకిల్" ఎన్దపడి.

"శాత్రియర్ణర్కళేలుమ్" ౫ ఎన్దు శొల్లక్కడవదిఱే.

ఇత్తాల్ "శ్రోత్రియనాయిరుక్కైయైత్తు నిన్దిప్పారాకిల్ అవర్కళ్ చణ్డాలరావర్కళ్" ఎన్నుమిడమ్ కైముతిక న్యాయసిద్ధమాకైయాలే.

ఇత్తాల్, కీழ் "తమర్కళిల్ తలైవరాయ" ౫ ఎన్గిఱ ప్రమాణ ప్రదర్శనసహితమాకచ్చొల్లప్పట్ట భాగవతాపచారాధికారి నియమాభావమ్ స్థాపితమ్.

(అత్యన్తనిగ్రహహేతువాన) ఎన్దతు, "అహంకారత్తాల్ అద్వారకమాకవరుమ్ భగవన్నిగ్రహత్తైయపేక్షిత్తు అత్యన్తక్రూరమాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన" ఎన్దపడి.

(భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణి) ఎన్దతు, "కర్మవిశేషమడియాక కాదాచిత్కమాకక్కిళర్న్ద రజస్తమస్సుక్కళాలే కలఙ్గి ఉణ్డాన అహంకారమ్ పణ్ణిక్కు భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణి" ఎన్దపడి.

ఇజ్జన్మత్తిక్కే, "(బ్రాహ్మణ్యమ్ నియమేన భాగవతాపచారత్తుక్కే హేతు" ఎన్నిల్;

అత్తై "భాగవల్లాభహేతు" ఎన్దు, శాస్త్రమ్ ఆదరిక్కక్కూడాతిఱే.

౧॥ అష్టా. ౫-౨-౮. * ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ తిరుమాలై.

8 1 1901

"ప్రయోజకంనికృష్టంహిజన్మ?" ఇత్యేతదసంగతమ్। నికృష్టజన్మనోత్కృష్టజన్మనస్తథా ప్రయోజకే॥ యథాహంకారహేతుత్వం శ్రోత్రియత్వస్య

వ్యా.—భగవద్విషయత్తుక్కు అశలాయ్ప్పోవైకుఱ ఉఱుప్పాకిల్" ఎన్ఱపడి.

(త్యాజ్యమామితే) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధితోన్ఱ అరుళి చ్చెయ్కిఱతు,

"యాత్తొన్ఱు, భగవల్లాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు, అతు ఉపాదేయమ్

వ్యా.—యాతొన్ఱు, తదలాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు, అతు త్యాజ్యమాయ్త్తపిన్బు, ఇతువుమ్ ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పానపోతే అప్పడియాకక్కడవతు ఎన్ఱు నిశ్చయిత్తాలే.

౨౦౮.—"ఇప్పడి ఉత్కృష్టజన్మాదికళ్ ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పామాకిల్,

ఎ. అ.—(భగవద్విషయత్తుక్కు అశలాయ్ప్పోవైక్కు ఉఱుప్పాకిల్) ఎన్ఱతు,

"పిన్బు అన్ద అహంకారమ్ క్షణకాలత్తిలేయాకిలుమ్ అప్పోతువన్దిన అపచారమ్తానే కాలతత్త్వముళ్ళతనైయుమ్, భగవద్విషయత్తైయుమ్ ఇఴప్పిక్కుమతాకైయాలే, కాలతత్త్వముళ్ళతనైయుమ్, భగవద్గుణానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళిన్ఱిక్కే యొఴికైమాత్రమన్ఱిక్కే భగవదభిమతివిశేష విషయత్వరూప స్వరూపసత్తైయుమ్ నష్టమాయ్, చణ్డాలరైప్పోలే భగవద్విషయత్తుక్కు దూరస్థరాయ్ప్పోవైక్కు ఉఱుప్పాకిల్" ఎన్ఱపడి.

(ఆకిల్) ఎన్ఱు, యద్యాలిఙ్గితమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పాక సంభావనైయుణ్డు ఇత్తనైపోక్కి, ప్రాయేణ ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పాకాతు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

"ఆకిల్ సంభావనామాత్రత్తాల్ త్యాజ్యమామో?" ఎన్నిల్; ఉణ్ణవుక్కుశోఱ్ఱిల్ విషమిశ్రతాసంభావనైయుణ్డాకిల్ త్యాజ్యమాకక్కడవతిఱే?.

అప్పడియే బ్రాహ్మణ్యత్తుక్కుమ్ అనర్థహేతుతాసంభావనైయాలే, త్యాజ్యతైశొల్లక్కడవతిల్లైయిఱే?.

ఇఙ్గు "'సత్త్వప్రచురమాన బ్రాహ్మణ్యమే, భగవద్విషయత్తైయొఴిక్కైక్కు హేతువాకైయాలే, త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱైయాలే,

'క్షత్రియత్వాదికళుమ్ అప్పడియే త్యాజ్యఙ్గళ్' ఎన్ఱై కింపునర్న్యాయసిద్ధమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(భగవల్లాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు) ఎన్ఱతు, "భగవదనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు దృష్టద్వారాప్రయోజకమ్" ఎన్ఱపడి.

(తదలాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు) ఎన్ఱతు, "అన్దభగవద్విషయానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై యొఴిక్కైక్కు దృష్టద్వారావాకిలుమామ్ అదృష్టద్వారావాకిలుమామ్ ఒరుపడియాలే ప్రయోజకమాకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

అ.—[ఇతే] శబ్దార్థమ్, (త్యాజ్యమామితే ఎన్ఱుప్రసిద్ధితోన్ఱ) ఇత్యాది.

ఎ. అ —(త్యాజ్యమాయ్త్తపిన్బు) ఎన్ఱతు, "'తవశేషత్వవిరోధిబహిర్భూతం నాథక్షణమపిసహేయాతు శతధావినాశంతత్స్వత్యమ్' ౧ ఇత్యాదికళాలే త్యాజ్యమాకనిశ్చితమానపిన్బు" ఎన్ఱపడి.

(ఇతువుమ్ ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పానపోతే) ఎన్ఱతు, "త్రిగుణదేహసంబన్ధోపాధికమాన ఇన్దబ్రాహ్మణ్యముమ్ స్వోపాధిభూతదేహస్వభావత్తాలే ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పానపోతు" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడి "అహంకారహేతుక్కళెల్లామ్ త్యాజ్యమ్" ఎన్ఱైయాలే,

"శూద్రత్వాదికళుమ్ 'నమక్కు బ్రాహ్మణ్యాద్యహంకారహేతుకళిల్లై' ఎన్ఱ అహంకారహేతువాకైయాలే, "అతుక్కళుమ్ త్యాజ్యఙ్గళ్" ఎన్ఱైసిద్ధమ్:

రజస్తమస్సుక్కళాలే ఉత్కృష్టజనావమానహేతువాన అహంకారముణ్డామ్పోతు, ఏత్తేనుమొరువ్యాజమాత్రమితే అపేక్షితమ్?.

భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షాయత్త నిష్కృష్టసత్త్వమిల్లాతారెల్లార్క్కుమ్ ఇవ్వహంకారయోగ్యతైయుణ్డిఱే?.

౨౦౮.—"ఇప్పడి 'సర్వవర్ణసాధారణమాన అహంకారద్వారా భాగవతాపచారయోగ్యతైయే హేతువాక బ్రాహ్మణ్యమ్ త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱు, కీఴ్చ్చొన్నతిలే కరుత్తఱియాతార్ కేవలాపకృష్టవర్ణ 'స్వోత్కర్షత్తుక్కు అవకాశమ్ ఉణ్డాకిల్ పార్ప్పోమ్' ఎన్ఱు, నినైత్తుజిజ్ఞాసువ్యాజమైయాలేవణ్ణమ్ ప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱు, తిరుళ్ళమ్పత్తి శఙ్కాప్రదర్శనపూర్వకమాక అవతారికై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాదియాలే.

(ఇప్పడి) ఎన్ఱతు, "కీఴ్ (ఇఴివుక్కు ఉఱుప్పాకిల్) ఎన్ఱ

౧॥ శ్రీఆళవన్దార్ స్తోత్రమ్. ౫౭.

"వయంత్వహంకారహేతుశ్రోత్రియత్వాదిమారకైః। జన్మసిద్ధంవహామోహిపారతన్త్ర్యంవయంసదా?॥ వయంవహామశ్రోషాంజన్మప్రభృతి

అ.—౭౦౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఉత్కృష్ట జన్మాదికళ్) ఇత్యాది.

ఏ. అ.—విడత్తిల్ యదిశబ్దార్థత్తిలుమ్ అవ్విడత్తుక్కు ప్రమాణమాకై అభిప్రేతమానవచనత్తిల్ కైముతికన్యాయత్తిలుమ్ కణ్వైయాంతడిష తాన్ గ్రహిత్త అర్థత్తై పడియే" ఎన్ఱు,షడి.

అత్తావతు:—""'మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియోనిన్దన్' ౧ ఎన్గి,అవచనత్తిల్ సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయత్తాలే శ్రోత్రియత్వమే స్వరూపసత్తైయైక్కొణ్డు భాగవతనిన్దా హేతువాకచ్చొల్లప్పడుకైయాలే అన్ద శ్రోత్రియత్వహేతువాన బ్రాహ్మణ్యమ్ భాగవతాపచారద్వారా భగవద్విషయత్తై ఇఴక్కైక్కు హేతువాకైయాలే త్యాజ్యమ్" ఎన్నుమర్థమ్, [అతుతానే ఇఴవుక్కు ఉటుప్పాకిల్ త్యాజ్యమితే] ఎన్గి,అ వాక్యత్తాల్ శొల్లప్పట్టతు' ఎన్ఱు,తామ్ గ్రహిత్తస్వబుద్ధిస్థమాన అర్థత్తై పడియే" ఎన్నై,

వాస్తవార్థమజ్జ్ఞాస్తితే!.

"మద్భక్తాన్' ౧ ఇత్యాదివచనత్తోడు ఏకార్థమాన "అమరవోరఙ్గమాఱుమ్" ౨ ఎన్గి,అపాట్టిలే "అన్దణర్కళేలుమ్" ౨ ఎన్ఱు అపిశబ్దమ్ కాణ్కైయాలే ఇవ్వచనత్తిలుమ్ శ్రోత్రియశబ్దత్తోడే అపిశబ్దమ్ కూట్టిక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే ఇవ్వపిశబ్దమ్తాన్ శ్రోత్రియత్వత్తుక్కు చణ్డాలత్వత్తోడుణ్డాన విరోధత్తై స్వరసమాకచ్చొల్లుకైయాలే అన్ద అపిశబ్దత్తోడేకూడిన శ్రోత్రియశబ్దఘటితమాన అవ్వచనమ్,

"శ్రోత్రియత్వాది విరోధిభూయస్తైయుళ్ళవిడత్తిలుమ్ భాగవతాపచారమ్ అవశ్యమ్ ఫల్ వరుమ్ ప్రతిహతియొన్ఱుమిన్ఱిక్కే అసజ్యోక్కు చేన స్వఫలజ్జనైక్కొడుక్కుమ్" ఎన్నుమర్థత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డు, "అన్ద శ్రోత్రియత్వాది విరోధమిల్లాతవిడత్తిలుమ్ అన్ద భాగవతాపచారమ్ అసజ్యోక్కు చేన స్వఫలజనకమామ్" ఎన్నుమర్థత్తై కైముతికన్యాయత్తాలే శొల్లిక్కొణ్డు, "భాగవతాపచారమ్ శ్రోత్రియాశ్రోత్రియ సాధారణ్యేన సర్వవిషయత్తిలుమ్ అప్రతిహతశక్తికమాయ్క్కొణ్డు సజ్యోక్కు తమిన్ఱిక్కే ఫలిక్కుమత్తాయిరుక్కైయాలే అతుక్కు అధికారినియమమిల్లై" ఎన్నుమత్తై తాత్పర్యమాక పర్యవసానగత్యా ప్రతిపాదిక్కై అవ్వచనత్తిల్ భాగవతనిన్దైయాలే చణ్డాలత్వత్తై అడైయుమవన్నై అపిశబ్దసమభివ్యాహృత శ్రోత్రియ శబ్దత్తాలే విశేషిత్తతుక్కు ఫలమాకైయాలేయుమ్,

శ్రోత్రియత్వమ్, "సర్వేస్మైదేవాబలిమావహన్తి" ౩ "నఖలుభాగవతాయమవిషయంగచ్ఛన్తి" ౪

ఏ. అ.—"యతినాంశతమేకేన మన్త్రరాజాధ్యాపకేనసమమ్" ౫ 'విన్దతేప్రాజాపత్యంరాయస్పోషంగౌపత్యమ్ తతోమృతత్వమశ్నుతే తతోమృతత్వమశ్నుతే" ౬

"సన్ధాంచయాంసందధే బ్రహ్మణైపరమతే తస్మిన్నుతజీర్ణశయానే" ౭ ఇత్యాదిశ్రుతికళాలే భాగవతవైభవజ్ఞానత్తుక్కు ఉడలాయిరుక్కైయాలే, అత్తై "భాగవతదోషజ్ఞానకార్యమాన నిన్దాహేతు" ఎన్నై, విరుద్ధమాకైయాలేయుమ్,

రజస్తమస్సుక్కళాలే కలఙ్గియుణ్డామహంకారత్తుక్కు "నామ్ శ్రోత్రియాశన్ఱో" ఎన్ఱు, శ్రోత్రియత్వమ్ అవలంబమాకిఱాప్పోలే, "నామ్ అహంకారహేతువాన శ్రోత్రియత్వాదికళిల్లాత విలక్షణాశన్ఱో, నామ్ పరమభాగవతాశన్ఱో, 'పరిచర్యాత్మకం కర్మశూద్రస్య' ౮ ఎన్ఱు, నామ్ శుశ్రూషైజన్మసిద్ధమాక ప్పెఱ్ఱవర్కళన్ఱో, 'నస్త్రీస్వాతన్త్ర్యమర్హతి' ౯ ఎన్ఱు, నామ పారతన్త్ర్యమ్ జన్మసిద్ధమాకప్పెఱ్ఱవర్కళన్ఱో, 'కులమ్తాఙ్గుశాతికళ్ నాలిలుమ్ కీழிழிన్దు' ౧౦ ఎన్ఱు, నామ్ సర్వస్మాత్ నీచత్యాన్నైచ్యమ్ ధర్మసిద్ధమాకప్పెఱ్ఱవర్కళన్ఱో," ఎన్ఱు, ఇత్యాది ప్రకారత్తాలేయే శ్రోత్రియత్వముమ్ భాగవతత్వముమ్, శూద్రత్వముమ్, స్త్రీత్వముమ్, శ్వపచత్వముమ్ ఎల్లామ్ అహంకారావలంబమాకక్కాణ్గైయాలే, తావన్మాత్రత్తాలే "అతెల్లామ్ అహంకారహేతుక్కళ్" ఎన్నై, అనుపపన్నమాకైయాలేయుమ్,

అప్పడిశొల్లిల్ భాగతత్వముళ్పడ త్యాజ్యమాక ప్రసజ్గిక్కైయాలేయుమ్,

విషమ్ తలైమడ్డైకొణ్డవర్ తిక్తపదార్థత్తై మధురమాకవుమ్, మధురపదార్థత్తై తిక్తమాకవుమ్ నిర్ణయిక్కై పణ్ణిల్ అతుక్కు హేతుపదార్థదోషముమ్, ఇన్ద్రియదోషముమ్, అధికారిదోషముమిన్ఱిక్కే "విషమేహేతు" ఎన్నుమిడమ్ అన్వయవ్యతిరేకసహచారఙ్గళాలే నిర్ణీతమాకిఱాప్పోలే, నాథమునికళ్ తొడఙ్గి అస్మదాచార్యపర్యన్తమాక ఎల్లారుమ్ శ్రోత్రియరాయిరున్దవర్త్తై భాగవతశేషత్వత్తిలేయాన్ఱి, ప్పోరుకైయాలేయుమ్,

అశ్రోత్రియరాయిరున్దపలరుమ్ నిన్దైపణ్ణక్కాణ్గైయాలేయుమ్,

"నిన్దైక్కు హేతు శ్రోత్రియత్వదోషమన్ఱు," ఎన్నుమిడముమ్,

౫॥ నృసింహపూర్వతాపనీయోపనిషత్. ౫-౧౦. అష్టోత్తరశతోపనిషత్ పుస్తకే "పూర్వతాపనీయోపనిషదధ్యాపకశతమేకమేకేనమన్త్రరాజజాపకేనతత్సమమ్" ఇతి దృశ్యతే. ౬॥ నారాయణోపనిషత్. ౭॥

౧॥ ౨॥ తిరుమాలై. ౩॥ తైత్తిరీయోపనిషత్-౧-౫-౩,

౪॥ ౮॥ ౯॥

వయంహిసర్వవర్ణేభ్యోనీచాధర్మత ఏవచ?|" ఇతి భాగవతత్వాదీనహం కారస్స్యాచ్ఛత్రఘ్నా॥ తదాభాగవతత్వస్య త్యాజ్యత్వంసంభ వేత్తద్వివమ్॥

ఏ. అ.—"భాగవతనిన్దైవన్ను మెల్లారిడత్తిలుమ్ అకృత్యకరణాదిక ళాలే నియమేనానుమితజ్ఞళాయిరుక్కుళ్ళ రజస్తమస్సుక్కళినుడైయ అభివృద్ధియే అన్ద భాగవతనిన్దైక్కుమ్ హేతు" ఎన్నుమిడముమ్ సిద్ధమాకై యాలేయుమ్,

ఏతద్విరోధేవ సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయమ్ ఇజ్జుమ్ ప్రవృత్తియాత్తాకైయాలేయుమ్,

"'నిర్దేశ' ౧ ఎన్గి, ఆపదార్థత్తై 'పత్రిప్పరాకిల్' ఎన్ఱు, యద్వ్యా ఖ్యానిత్తమాక ఆళ్వారనుసన్ధిక్కైయాలే అన్దయదిశబ్దమ్ 'శ్రోత్రియ రాయిరుక్కుమవర్కళ్ పత్తియార్కళ్ ఒరుకాల్ పత్తిప్పరాకిల్' ఎన్ఱు, శ్రోత్రియత్వరూప భాగవతనిన్దావిరోధిసమవధాన ప్రయుక్తనిన్దా దౌర్లభ్యత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహార న్యాయత్తాలే, 'శ్రోత్రియత్వమ్ నిన్దాహేతు' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱదు ఇశ్లోకమ్" ఎన్గై, తత్త్వదర్శివచన విపరీతమాకైయాలేయుమ్,

ఇన్ద యదిశబ్దార్థత్తై త్తిరుప్పళ్ళిఎழுచ్చి మూలత్తిలుమ్ [ఇழிవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్] ఎన్ఱు, "బ్రాహ్మణ్యమ్ వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాకైయాలే, ప్రాయేణ ఇழிవుక్కు ఉఱుప్పాకాదు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుయద్వ్యాఖ్యానిత్తమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలేయుమ్,

"'బ్రాహ్మణ్యమ్ విశైచ్చొల్లుకిఱదు వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతు' ఎన్గిఱ భ్రమత్తాలే, అదుతానే ఇழிవుక్కు ఉఱుప్పాకైయాలే, త్యాజ్యమ్" ఎన్ఱు, మూలత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్యామై యాలేయుమ్,

"శ్రోత్రియత్వమ్ భాగవతనిన్దావిరోధి" ఎన్ఱుమ్,

"'అన్ద శ్రోత్రియత్వత్తుక్కు మూలమాన బ్రాహ్మణ్యముమ్ అన్ద శ్రోత్రియత్వద్వారా భగవల్లాభహేతు' ఎన్ఱుమ్.

"ఇప్పడి బ్రాహ్మణ్యశ్రోత్రియత్వఙ్గళ్ భగవల్లాభహేతుక్కళా యిరున్దదేయాకిలుమ్ అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్, దేహసంబన్ధోపాధికమాకై యాలే, అన్ద బ్రాహ్మణ్యత్తుక్కు మూలమానదేహమ్ గుణత్రయవత్తా యిరుక్కైయాలే, కర్మమడియాకప్పిఱన్ద సత్త్వాభివృద్ధియాలే, అన్ద దేహమ్ ఇవనుక్కు శమదమాదికళై సుఖేనప్పిఱప్పిక్క వల్లాకిలా ప్పోలే, కాదాచిత్కమాక ఒరుకర్మవిశేషత్తాలే అన్ద దేహత్తిలేయే రజస్తమస్సుక్కళ్ అభివృద్ధమాన దశైయిలే భాగవతాపచారత్తై విశైత్తురుడిక్కుమత్తాయిరుక్కైయాలే అప్పడిత్రిగుణాత్మక దేహ సంబన్ధోపాధికమాన బ్రాహ్మణ్యమ్ పులికిడన్దకాడుపోలే, అనర్థ సంభావనైయాలే త్యాజ్యమ్" ఎన్ఱుమిఱే కీழ் గ్రన్థాభిప్రాయమ్?.

మూ.౨౦౮—జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్, అపకర్షముమ్, పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇழிవుక్కుమ్, అప్రయోజకమ్.

వ్యా.—అపకృష్టజన్మాదికళ్ తాన్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలామో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మవృత్తజ్ఞాని నుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఏ. అ.—ఈదృశత్యాజ్యత్వమ్ కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధికజన్మ మెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ సాధారణమిఱే?

మేల్ చొల్లప్పుకుకిఱ ఉత్కృష్టజన్మరుడైయార్క్కుమ్ అభి ప్రాయత్తు?.

[ఉత్కృష్ట జన్మాదికళ్] ఎన్గి, ఆవిడత్తిల్ [ఆది] శబ్దమ్ జ్ఞాన వృత్తాదికళై చ్చొల్లుకిఱదు.

ఇదు, కీழ் [బ్రాహ్మణ్యమ్ ఇழிవుక్కు ఉఱుప్పు] ఎన్ఱు, జన్మత్తై ఇழிవుక్కు ఉఱుప్పాకచ్చొన్నదు "జ్ఞానాదికళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే.

(ఉఱుప్పాకిల్) ఎన్గిఱ "యది" శబ్దమ్ అనుషఙ్గ-

(అపకృష్టజన్మాదికళ్ తాన్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలామో? ఎన్న) ఎన్ఱదు,

"'శ్వపచోపి మహీపాల! విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః|
విష్ణుభక్తివిహీనశ్చేద్యతిశ్చ శ్వపచాధమః॥' ౧

'విప్రాద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ-పాదారవిన్దవిముఖాత్ శ్వపచంవరిష్ఠంమన్యే' ౩ ఎన్ఱు, త్యాదికళిలే, ఉత్తమాశ్రమియుమాయ్ శమదమాదిగుణపూర్ణనుమాయిరుక్కిఱ కేవలబ్రాహ్మణనై కాట్టిల్, అత్యన్తనికృష్టజ్ఞళాన జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళైయుడైయ శ్వప చనై శ్రేష్ఠనాకచ్చొల్లుకైయాలేయుమ్,

'అవనై అప్పడి ఉత్కృష్టనాకచ్చొల్లుకైక్కు మూలమ్, "శ్వప చోపి" ౧ ఎన్గిఱశ్లోకత్తిల్ సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయసిద్ధమాన శ్వపచత్వత్తినుడైయ విష్ణుభక్తిహేతుత్వమ్' ఎన్గైయుచితమాకైయాలే యుమ్,

సాధాదయశ్శ్రోత్రియాహీనకాచిత్తేష్వహంకృతిః॥ అశ్రోత్రియామ్చబహుశోనిన్దాంకుర్వన్తిసర్వదా॥ తన్న "శ్రోత్రియతానిన్దాహేతురేవ

వ్యా·—అత్రావత్తు:—

"జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్, పేఱ్ఱుకుమ్, ఇழవుకుమ్, ప్రయోజకమన్ఱు, అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షముమ్ ఇవై ఇరణ్డుకుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు," ఎన్గై.

అ.—"'ఉత్కర్షత్తిలుమ్ అపకర్షత్తిలుమ్ జన్మవృత్తఙ్గళ్ విశేషేణఅన్వయిక్కైయాలే,

తద్వదేవ ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళుమ్ పేఱ్ఱిలుమ్, ఇழవిలుమ్, విశేషేణ అన్వయిక్కిఱతు' ఎన్గైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇழవుక్కుమ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—'విళక్కు ఇరుట్టైయిలే ప్రకాశిక్కుమాపోలే, ఈశ్వరనుడైయ వాత్సల్య సౌశీల్య సౌలభ్యఙ్గళెల్లామ్ చేతనదోషమ్కాణ్డే ప్రకాశిక్కవేణ్డియిరుక్కైయాలే, తన్నుడైయ గుణఙ్గళ్ నిఱమ్బెఱుకైక్కాక ఎమ్బెరుమాన్ తానే మేల్విழున్దువన్దు కలన్దు దోషఙ్గళై భోగ్యమాకక్కొళ్ళుమ్పడి పణ్ణిక్కొడుత్త అవ్వళ్ళియాలే విష్ణుభక్త్యభివృద్ధికు నికృష్ట జన్మవృత్తాదికళ్ హేతుక్కళ్' ఎన్గై, యుపపన్నమాకైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టవర్ణజాతరాన పెరియాழ్వారుమ్, తిరుమఙ్గైయాழ్వారుమ్, నికృష్టజన్మత్తై ఆస్థానమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్,

నికృష్టజన్మవృత్తాదికళ్ అత్యుత్కృష్టఙ్గళాయ్క్కొణ్డు పేఱ్ఱుక్కుడలాక క్కూడైయిల్లామైయాలే, 'ఇవ్వర్థత్తుక్కు ఇన్నైవరాకిల్ కేట్పోమ్' ఎన్ఱు, జిజ్ఞాసుచ్చాభైయాలే 'నికృష్టజన్మవృత్తజ్ఞానాదికళ్ తాన్ భగవల్లాభమాకిఱ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలామో?' ఎన్ఱు, ప్రశ్నమ్ పణ్ణ" ఎన్నప్పడి.

(జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్, పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇழవుక్కుమ్, ప్రయోజకమన్ఱు) ఎన్నత్తు, "బ్రాహ్మణ్యమాకిఱజన్మోత్కర్షముమ్, వేదాధ్యయనతదర్థానుష్ఠానఙ్గళాకిఱ వృత్తోత్కర్షముమ్, ఒరుపడియాలే పేఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రయోజకముమాయ్, ఒరుపడియాలే ఇழవుక్కుమ్ ప్రయోజకముమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, అతు పేఱ్ఱుక్కుమ్ అసాధారణ ప్రయోజకమన్ఱు, ఇழవుక్కుమ్ అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు" ఎన్నప్పడి.

ఎ. అ.—(అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షముమ్ ఇవై ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు, ఎన్గై) ఎన్నత్తు,

"'శ్వపచత్వాదికళాకిఱ జన్మాపకర్షముమ్, అకృత్యకరణాదికళాకిఱ వృత్తాపకర్షముమ్, పరదుఃఖ దుఃఖియాన ఎమ్బెరుమానుక్కు ఉయిరక్కత్తుక్కుమ్ అధికారిక్కువేణ్డుమ్ నైచ్యత్తుక్కుడలాయిరున్దుకొణ్డు పేఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రయోజకమాయ్, భగవదపచార భాగవతాపచారఙ్గళై విళైత్తు అవ్వళ్ళియాలే ఇழవుక్కుమ్ ప్రయోజకమాయ్, ఇరుక్కైయాలే అతువుమ్ పేఱ్ఱుక్కుమ్ అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు, ఇழవుక్కుమ్ అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు,' ఎన్గై," ఎన్నప్పడి.

ఇత్తాల్ "'ఉత్కృష్టజన్మాదికళ్ ఇழవుక్కు ఉడలాకైయాలే, త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱు, కీழ్చ్చొల్లామైయాలుమ్, [అతుతానే ఇழవుక్కు ఉడలాకిల్ త్యాజ్యమిఱే] ఎన్ఱు, యద్వాలక్షితమాకచ్చొన్న కీழ్వాక్యత్తిల్, సోపాధిభూత దేహస్వభావత్తాలే అనాయాసేనశమదమాదిసంపాదనద్వారా భగవల్లాభప్రయోజకమాన అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్తానే త్రిగుణమాన అన్ద దేహస్వభావత్తాలేయే కాదాచిత్కమాక భాగవతాపచారత్తైయుమ్ విళైత్తు అవ్వళ్ళియాలే ఇழవుక్కుమ్ ప్రయోజకమాక యోగ్యతైయుణ్డాకైయాలే, 'ఇప్పడి పేఱిழవుకళిరణ్డుక్కుమ్ పొతువాన అతు త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱు, బ్రాహ్మణ్యత్తినుడైయ త్యాజ్యతైక్కు భగవల్లాభాలాభఙ్గళుక్కు అతు సాధారణప్రయోజకమాయిరుక్కైయే హేతువాకచ్చొల్లియిరుక్కైయాలే, స్వప్రయోజకోపాధిభూత అత్యద్రిక్తతమోగుణక దేహస్వభావత్తాలే భగవద్విషయత్తై యుழక్కైక్కు ఉడలాన భగవద్భాగవతాపచారఙ్గళై మిక్కవుమ్ విళైక్కవల్లాన శ్వపచత్వాదినికృష్టజన్మాదికళుక్కు ఉత్కృష్టజన్మాదికళై త్యాజ్యమాకచ్చొన్న హేతుమిక్కవుమ్ ఉణ్డాకైయాలేయుమ్, కీழ్ ఉత్కృష్టజన్మాదికళై స్వరూపత ఏవ భాగవతాపచారద్వారా భగవద్విషయత్తై యుழక్కైక్కు అసాధారణప్రయోజకమాకచ్చొన్నతాకక్కొణ్డు తత్ప్రతికోటియాన అపకృష్టజన్మాదికళ్ పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమ్' ఎన్ఱు, స్వాభిమతార్థత్తై శిలయుక్త్యాభాసఙ్గళాలే సాధిక్కు అవకాశమ్పాఱ్కిఱ నికృష్టవర్ణోత్కర్షవాదియినుడైయ ప్రత్యాశైఘటియాతు" ఎన్నత్తాయిత్తు.

యద్యపి (శ్లో ౫) యత్వంస్యాద్భగవల్లాభకారి చ। తథాపి దేహస్యగుణ (క్రయవత్వాత్ తతోఽల్పకమ్॥ కర్మణాం కసత్త్వాభివృద్ధి జాతకతాదిభిః॥

వ్యా॰—అన్ని, కేౘ,

అ.—“అసంభవస్థలత్తిలే క్రమాన్వయతైత్యజిత్తాలుమ్ అతు సంభవిత్తవిడత్తిల్ తత్త్యాగమనుచితమ్:

[ప్రయోజకమ్ భగవత్సంబన్ధముమ్ అసంబన్ధముమ్] ఎన్ఱు, ఉత్తరత్ర క్రమాన్వయమావశ్యకమాగైయాలే, అద్వదేవ ఇఙ్గుమ్ క్రమాన్వయమ్ ఉచితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలె యోజనాన్తరత్తై వివక్షిత్తు తదనుగుణమాక అవతారిక్కై, (అన్ని, కేౘ) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—“[బ్రాహ్మణ్యమ్ విలెచ్చెల్లుకిఱతు] ఎన్ఱు, ఇత్యాదియాన కీళ్ వాక్యద్వయమ్ కేవలోత్కృష్టవర్ణోత్కర్ష నిరాసపరమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

మేల్ [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్] ఇత్యాదివాక్యమ్, భాగవతోత్కృష్టవర్ణోత్కర్షవాదియిన్ఱైయుమ్, భాగవతాపకృష్టవర్ణోత్కర్షవాదియిన్ఱైయుమ్, మతజ్గళుక్కు అనుగమేనని రాసపరమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

[జన్మవృత్తజ్ఞళిన్ఱైయ] ఇత్యాదినడువాక్యమ్ కేవలాపకృష్టవర్ణోత్కర్ష నిరాసపరమాక్కై ఉచితమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ప్రథమయోజనై అరుళిచ్చెయ్తతు.

““ఉత్కృష్టవర్ణమ్ త్యాజ్యమ్” ఎన్గైక్కుచ్చొన్న హేతునికృష్టవర్ణాదికళుక్కుముణ్డాకైయాలే ఉత్కృష్టవర్ణోత్కర్షనిరాసత్తాలేయే అపకృష్టవర్ణోత్కర్షముమ్ తన్నడైయే నిరస్తమాయ్విడుకైయాలే, ‘ఉత్కృష్టజన్మమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమ్’ ఎన్ఱుమ్, ‘అపకృష్టజన్మమ్ ఇఴవుక్కు ప్రయోజకమ్’ ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైయుణ్డాకలామిత్తనై యొழிయ ‘అపకృష్టజన్మమ్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలామో!’ ఎన్గి, అశఙ్కైయుణ్డాకైక్కు ప్రాయేణయోగ్యతైయిల్లామైయాలుమ్,

[ప్రయోజకమ్ భగవత్సంబన్ధముమ్, అసంబన్ధముమ్] ఎన్గి, ఇమేల్వాక్యమ్ క్రమాన్వయాశ్రయణత్తాలే ప్రయుక్తమాయిరుక్కైయాలే, ఇవ్వాక్యత్తైయుమ్ క్రమాన్వయత్తాలే యోజిక్కైయే స్వరసమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి కేవలోత్కృష్ట వర్ణోత్కర్షవాదినిరాసపరమాకవే [జన్మవృత్తజ్ఞళిన్ఱైయ] ఇత్యాదివాక్యత్తైయుమ్ యోజిప్పతాక శఙ్కాప్రదర్శనపూర్వకమాక అవతారిక్కై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ని, కేౘ) ఇత్యాదియాలే.

వ్యా॰—“(ఇతిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై) ఎన్బతు (ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పామాకిల్ త్యాజ్యమామిత్తే) ఎన్బతాకానిన్ఱార్,

అ.—“పూర్వయోజనైయిలే [అప్రయోజకమ్] ఎన్ఱతు, జాత్యేకవచనాన్తమ్;

ఇన్దయోజనైయిలే అవృత్త్యప్రత్యేకాన్వయమాకైయాలే వికవచనమ్ యథాశ్రుతమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు) ఎన్ఱు.

ఎ. అ.—(ఇతిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై ఎన్బతు ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పామాకిల్ త్యాజ్యమామిత్తే ఎన్బతాకానిన్ఱార్) ఎన్ఱతు,

““భాగవతాపచారత్తాల్ నశిత్తుప్పోవతైక్కు జన్మవృత్తజ్ఞళిన్ఱైయ ఉత్కర్షాపకర్షజ్ఞళాల్వరుమ్ ఓరధికారినియమమిల్లై” ఎన్బతాకానిన్ఱార్,

“బ్రాహ్మణర్కళ్ సర్వరాలుమ్ పూజనీయర్కళ్” ఎన్ఱుమ్,

“అవర్కళై నిన్దిక్కిల్ స్వరూపనాశమ్ ఫలిక్కుమ్” ఎన్ఱుమ్,

“అవర్కళ్ నిన్దిత్తజ్ఞైచ్చెయ్యిలుమ్ అవర్కళుక్కు దోషమిల్లై” ఎన్ఱుమ్,

మఱ్ఱుమ్ పలపడియాలుమ్ శాస్త్రజ్ఞళ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై అత్యాదరమ్పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్కు,

“తత్త్వజ్ఞానాన్తర్భూతమాన భాగవతర్కళుడైయ జన్మాదికళ్ చిన్తనమ్ అవర్కళుక్కు చణ్డాలత్వావహమ్” ఎన్ఱుమ్,

“అవర్కళుడైయజన్మాద్యుత్కర్షమ్ భాగవతనిన్దాఫలభూతమాన చణ్డాలత్వత్తై నివర్తిప్పిత్తుక్కొళ్ళుకైక్కు ఉడలాక్కాప్రమాత్రమన్ఱి, కేౘ అన్దఫలత్తైచ్చిఱితుసంకోచిప్పిత్తుక్కొళ్ళుకైక్కుమ్ ఉడలాకమాట్టాతు” ఎన్ఱుమ్,

ఇఙ్గనే “జన్మాదికళాల్వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ వరైయిన్ఱై” ఎన్ఱు, కొళ్ళలామో?’ ఎన్ఱు, నాఙ్కోపణ్ణిన ప్రశ్నత్తుక్కు ‘జన్మాదికళాల్వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ ప్రయోజనమిల్లై’ ఎన్ఱు, కీళ్చ్చొన్నమాత్రత్తైయాకిలుమ్ సాధిత్తువిడాతపడి, [అతుతాన్] ఇత్యాదియాలే, ‘కీళ్చ్చొన్న మాత్రమేయన్ఱు, భగవద్విషయత్తైయొరుపడియాలే ఇఴక్కైక్కుముఱుప్పాకైయాలే అతుత్యాజ్యముమ్కూడ’ ఎన్బతాకానిన్ఱార్” ఎన్కిఱపడి.

యథాస్య భగవల్లాభో నాయాసేన భవేత్తథా। రజస్తమోభివృద్ధిశ్చ తద్విధత్వమనాగతః॥ తదీయేష్వపచారాదిద్వారా తత్ప్రాప్తిరేవ చ।

వ్యా॰——ఇఙ్గనేశొల్లలామో?,

వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాకైయాలే, జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలాకవుమ్,

అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షమ్ అధ్యయనాదికళుక్కు అనర్హమాకైయాలే, ఇழవుక్కు ఉడలాకవుమ్, కొళ్ళవేణ్డావో?'' ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

వ్యా——అత్రావస్థా:——

''జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు,

అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షముమ్ ఇழవుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు,'' ఎన్ఱు.

ఎ. అ.——(ఇఙ్గనేశొల్లలామో?) ఎన్ఱతు, '''''యథాభూతవాదిహి శాస్త్రమ్?'' ౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే, యథార్థవాదియాన శాస్త్రమ్ మికవుమ్ ఆదరిత్తుక్కొణ్డాడుకైక్కు మూలమ్ ఇతినుడైయ భగవల్లాభహేతుత్వరూపవైభవమ్' ఎన్ఱు. ఉభయవాదిసంమతమాయిరుక్క, తద్విరుద్ధమాక ఇత్తై 'అప్రయోజకమ్' ఎన్ఱుమ్, 'అనర్థహేతుతయా త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱుమ్, ఇఙ్గనేశొల్లలామో!'' ఎన్ఱపడి.

శాస్త్రవిరోధేన శొల్లవేణ్డుమ్ క్రమత్తైచ్చొల్లుకిఱార్మేల్ [వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే] ఇత్యాదియాలే.

[వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాకైయాలే] ఎన్ఱు, మూలవాక్యమ్ తన్నైయేయిట్టుచ్చొన్నతు, ''ఇవ్వర్థముమ్ మూలత్తిల్ కీழ్ అభ్యుపగతమ్'' ఎన్నుమత్తై అఱివిక్కైక్కాక.

(హేతువాకైయాలే) ఎన్ఱతు, ''ఉభయవాదిసంప్రతిపన్న శాస్త్రాదరణాన్యథానుపపత్తిసిద్ధ హేతుత్వత్తైయుడైయతాకైయాలే'' ఎన్ఱపడి.

(జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలాకవుమ్) ఎన్ఱతు, '''జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు కారణముమ్ పోతు' ఎన్నిల్, ఉత్కృష్టజన్మవృత్తఙ్గళైమాత్రమ్ శాస్త్రఙ్గళ్ ఆదరిత్తుచ్చొల్లుకైక్కు కారణమాకైయాలే, అప్పడి శాస్త్రఙ్గళాలాదరిక్కప్పట్ట జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు 'అసాధారణప్రయోజకమాకవుమ్'' ఎన్ఱపడి.

(అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షమ్ అధ్యయనాదికళుక్కు అనర్హమాకైయాలే ఇழవుక్కు ఉడలాకవుమ్ కొళ్ళవేణ్డావో?) ఎన్ఱతు,

ఎ. అ.——'''అపకృష్టజన్మవృత్తఙ్గళై పలవిడఙ్గళిలుమ్ గర్హిత్తుశొల్లుకిఱ శాస్త్రఙ్గళుక్కు అవైకళ్ అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహసంబన్ధాపాదకఙ్గళాకైయాల్ వన్ద(?) వేదాధ్యయన-తదర్థజ్ఞాన-తదనుష్ఠానఙ్గళుక్కు అనర్హమాయిరుక్కైయాకిఱ దోషత్తాలే భగవదలాభత్తుక్కు అసాధారణ ప్రయోజకమాయిరుక్కైయాకిఱ దోషమ్ విషయమ్' ఎన్ఱు, శొల్లవేణ్డుకైయాలే, అప్పడి శాస్త్రఙ్గళాలే పలవిడఙ్గళిలుమ్ గర్హితఙ్గళాయిరుక్కిఱ అన్త నికృష్టజన్మవృత్తఙ్గళ్ వేదాధ్యయనాదికళుక్కు అనర్హఙ్గళాకైయాలే, ఇழవుక్కు అసాధారణప్రయోజకమాకవుమ్ కొళ్ళవేణ్డావో!'' ఎన్ఱపడి.

(ఎన్నై) ఎన్ఱతు, ''ఎన్ఱు, కేవలోత్కృష్ట జన్మాద్యుత్కర్షవాదితానేకేక్కు'' ఎన్ఱపడి.

(జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు, అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షముమ్ ఇழవుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు, ఎన్నై) ఎన్ఱతు,

'''జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ ఇరణ్డుమ్ ప్రాకృత దేహసంబన్ధాపాదకఙ్గళాయిరుక్కైయాలే కర్మాధీనమాక వికరిత్తు కృత్యాకృత్యఙ్గళిలేయూట్టుమ్ అన్త దేహస్వభావత్తాలేయిణ్డుమ్ ఇழవుక్కుమ్ ప్రయోజకమాయ్, అపకృష్టజన్మత్తుక్కు వేదాధ్యయనయోగ్యత్తైయిల్లైయేయాకిలుమ్ ఔపదేశికజ్ఞానత్తాలే సర్వాధికారమాన సాధనత్తిల్ ఇత్తైప్పోల భగవద్విషయత్తైప్పెఱుకైక్కు యోగ్యమాయిరుక్కైయాలే, అవ్విరణ్డుమ్ భగవల్లాభత్తుక్కుమ్ ప్రయోజకమమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ సత్త్వోద్రిక్త దేహోపాధికమాన ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు శమదమాదికళ్ స్వాభావికఙ్గళాయుమ్ అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహోపాధికమాన నికృష్టజన్మత్తుక్కు కామక్రోధలోభాదికళ్ స్వాభావికఙ్గళాయుమ్ ఇరుక్కైయాలేయుమ్,

తత్, యదా భగవల్లాభాభావస్యాశ్శక్తి రూగ్య తా। తస్మాత్తేనాపి తత్ప్రాప్త్యై బ్రాహ్మణ్యం త్యాజ్యమేవ హి॥ ఔపాధికజనీనాం హి త్యాజ్యత్వాత్ భవతీదృశీ.

వ్యా.—పేఱ్పుక్కళావన, భగవల్లాభతదలాభఙ్గళ్.

అ.—"[పేఱ్పుక్కు] ఎన్ఱు లాభాలాభఙ్గళుక్కు కర్మకారణత్తైయిట్ కీర్తే [భగవల్లాభహేతు] ఎన్ఱు, లాభకర్తృత్వేన నిర్దిష్టస్య భగవాన్ కర్తృకారకమాక ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పేఱ్పుక్కళావన) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—ఉత్కృష్టజన్మమ్ ప్రాయేణ భగవల్లాభహేతువాయుమ్, అపకృష్టజన్మముమ్ ప్రాయేణ తదలాభహేతువాయుమ్, ఇరుక్కైయై ప్పట్రి సకలశాస్త్రఙ్గళుమ్ ఉత్కృష్టజన్మత్తైయాదరిత్తుమ్, నికృష్టజన్మత్తై అనాదరిత్తుమ్, పోరుకైయాలే, జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళిరణ్డుమ్ భగవల్లాభతదలాభఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాకైయాలే, జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు, అవఱ్ఱినుడైయ అపకర్షముమ్ ఇழవుక్కు అసాధారణప్రయోజకముమన్ఱు,' ఎన్ఱు" ఎన్నపడి.

అన్నైయిటే శాస్త్రఙ్గళిల్ త్యాజ్యత్వాకు బ్రాహ్మణ్యనిన్దైయుమ్ శ్వపచత్వాది ప్రశంసైయుమ్ కాణ్గిఱతు?.

"నికృష్టజన్మమ్, 'సమాశ్రయణమ్ సాధిత్తరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, ఉడైయవర్ తిరుక్కచ్చినమ్బియై ప్రార్థిక్క, అవర్ విశేషశాస్త్రమర్యాదైయాలే యోగ్యతైయుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, 'నమ్మిడత్తిల్ నీర్ ఆశ్రయిక్క వైదికమర్యాదైక్కుప్పోన్దిరాతు' ఎన్ఱు, తిరుక్కచ్చినమ్బి విలక్కి అరుళినపడియే భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే నివృత్తమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

పూర్వకాలసంబన్ధమే హేతువాక ఎమ్పెరుమానుక్కు మఙ్గళాశాసనార్హమాన శిష్యార్జనమాకిఱ పేఱ్ఱైయుమ్, ఉభయవేదాన్తఙ్గళాలుమ్ ఎమ్పెరుమానై ఆరాధిక్కైయాకిఱ పేఱ్ఱైయుమ్, ఇழక్కైక్కు అసాధారణప్రయోజకమాయిరుక్క, 'నికృష్టజన్మమ్ పేఱ్ఱినుడైయ ఇழవుక్కు అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు,' ఎన్ఱు, శొల్లలామో?" ఎన్ఱ శఙ్కైయిలే పేఱిழవుశబ్దఙ్గళుక్కు అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పేఱిழవుక్కళావన) ఇత్యాదినా.

వ్యా.—ప్రయోజకమావతు, ఫలిప్పిక్కుమతు.

అ.—ఇత్తాల్ "వక్ష్యమాణరీత్యా సౌకర్యదాఢ్యర్యద్వారా శేషత్వానుసన్ధానలాభతదలాభఙ్గళుక్కు ప్రయోజకఙ్గళాకైయాలే, అపకర్షోత్కర్షఙ్గళుక్కు సామాన్యేన లాభాలాభప్రయోజకత్వకథనమ్ అనుచితమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కై పరిహృతై

"'ప్రయోజయతి=నిష్పాదయతి' ఇతి ప్రయోజకమ్" ఎన్ఱు, ఫలిత్తార్థమ్, (ఫలిప్పిక్కుమతు) ఎన్ఱు.

"ఫల=నిష్పత్తౌ"[౧] ఎన్ఱిఱే ధాతు?.

ఎ. అ.—భగవల్లాభమావతు:—(పూర్వమ్ భగవల్లాభహేతువాకైయాలే) ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్ (భగవల్లాభ) శబ్దార్థమాన కేవలపరార్థభగవద్గుణానుభవకైఙ్కర్యలాభమ్;

స్వతస్సిద్ధనాయ్ అన్తర్యామితయా సర్వవ్యాపకనాయిరుక్కిఱ ఈశ్వరన్ స్వరూపతస్సర్వరాలుమ్ లబ్ధనాయిరుక్కైయాలే అనుభవకైఙ్కర్యవిశిష్టవేషత్తాలేయిటే అవన్ ముముక్షుక్కళుక్కు ప్రాప్యనాకిఱతు?.

తదలాభమావతు:—[అతుతాన్ ఇழవుక్కు ఉడలాకిల్] ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్ [ఇழవు] శబ్దార్థమాన, భగవద్గుణానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళైప్పెఱ ప్పెఱాతపడి భగవద్విషయత్తుక్కు అకలాయ్పోకై (ఫలిప్పిక్కుమతు) ఎన్ఱతు, "ఫలవత్తాక్కవల్లతు" ఎన్నపడి.

"ఫల=నిష్పత్తౌ" ఎన్ఱు, నిష్పత్త్యర్థకమాన "ఫల" ధాతు "ఫలతివిజయం సర్వత్ర శ్రియా ఈశ్వరగీశ్శ్రీమః" ఇత్యాదిస్థలఙ్గళిల్ సకర్మకమాక ప్రయుక్తమాకక్కాణ్గిఱతిఱే?.

ఫలవత్తాక్కవల్లతైయావతు, సాధనత్తై ఫలోపధాయకమాక్కవల్లతై.

వ్యాపారమిఱే సాధనత్తై ఫలోపధాయకమాక్కవల్లతిఱతు?.

అత్ప్రకృతత్తిల్ "వ్యాపారత్వమ్ ప్రయోజకత్వమ్" ఎన్ఱ, తాత్పర్యమ్.

"క్కీర్ [బ్రాహ్మణ్యమ్ విత్తైచ్చెల్లుకిఱతు] ఇత్యాదివాక్యత్తిలే జన్మోత్కర్షత్తినుడైయ శాస్త్రోక్త భగవల్లాభహేతుత్వత్తై అఙ్గీకరిత్తవైత్తు 'ఇవ్విడత్తిల్ అతుప్రయోజకమన్ఱు,' ఎన్ఱు, శొల్లలామో?" ఎన్ఱాల్

[౧] ధాతుపాఠే, భ్వా. ప. అక. సేట్. ౨॥

వ్యా.—ఉత్కృష్టజన్మవృత్తజ్ఞులుడైయవర్ కళిల్ శిలర్ ఇప్పొప్పారుమ్ శిలర్ పెఱువారుమాక కాణ్గైయాలుమ్,

అపకృష్ట జన్మవృత్తజ్ఞులుడైయవర్ కళిలుమ్ [౧౫ అప్పడియే ఇరణ్డువకైయుమ్ ఉణ్డాక కాణ్గైయాలుమ్,

"ఇవైయిరణ్డుమ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు," ఎన్నుమిడమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే|.

అ.—"జనకమ్ జన్యవ్యాపకమాకైయాలే వ్యాపకమ్" ఎన్ఱపడి.

వ్యాప్త్యభావబోధనార్థమ్, వ్యభిచారప్రత్యక్షత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఉత్కృష్ట జన్మవృత్తజ్ఞరుడైయవర్) ఇత్యాదినా.

ఎ. అ.—"అఙ్గసామాన్యతః భగవల్లాభప్రయోజకత్వమాత్రమ్ అఙ్గీకృతమ్;

ఇఙ్గు 'అసాధారణ ప్రయోజకత్వమిల్లై' ఎన్ఱు, నిషేధిక్కప్పడు కిఱతు" ఎన్ఱు, అవిరోధమ్ కణ్డుకొళ్వతు. [౧౫

"ఉత్కృష్టజన్మాదికళై మోక్షసాధనమాకచ్చొల్లుకిఱశాస్త్రఙ్గళై క్కాచిత్క భగవల్లాభప్రయోజకత్వపరమాక్కియుమ్,

నికృష్టజన్మాదికళై నిన్దిక్కిఱశాస్త్రఙ్గళై నియమేన భగవద లాభప్రయోజకత్వపరమాక కొళ్ళవేణ్డియిరుక్క అతుకళైయుమ్ ప్రాయశః భగవదలాభప్రయోజకత్వ పరమాక్కియుమ్, ఇజ్జనైశాస్త్రఙ్గళై సంకోచిప్పతుఎన్ కొణ్డు" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్టజన్మవృత్తజ్ఞరుడైయవర్కళిలే) ఇత్యాదియాలే.

(ఇవైయిరణ్డుమ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు, ఎన్నుమిడమ్) ఎన్ఱతు, "జన్మవృత్తజ్ఞళిన్ఉడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ క్రమేణపేఱిఴవుకళిరణ్డుక్కుమ్ అవ్యభిచరితమాక [౨౫ నియమేనప్రయోజకమన్ఱు' ఎన్నుమిడమ్" ఎన్ఱపడి.

(ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే!) ఎన్ఱతు, "అన్వయవ్యతిరేకవ్యభిచార ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే!" ఎన్ఱపడి.

కైఙ్కర్యరూపమాన భగవల్లాభతదభావఙ్గళ్ సర్వప్రత్యక్ష యోగ్యమాకైయాలేయుమ్,

గుణానుభవరూప భగవల్లాభతదభావఙ్గళ్ కర్తృపురుషప్రత్యక్ష విషయఙ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

మూ. ౨౦౯.—ప్రయోజకమ్, భగవత్సంబన్ధముమ్, అసంబన్ధముమ్.

౨౦౯.—"ఆనాల్ పేఱిఴవుకళుక్కు ప్రయోజకమావతు ఏతు' ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రయోజ [౧౫ కమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అర్థావతు:

"భగవల్లాభమాకిఱ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమ్,

అ. ౨౦౯.—(అప్రయోజకమ్) ఎన్ఱు, పర్యుదాసత్తుక్కు ప్రయోజకప్రసిద్ధివేణ్డుకైయాలే, తత్ప్రదర్శనపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" [౧౦ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆనాల్) ఇత్యాది.

"స్వాభావికోస్య సంబన్ధః, ఉభయోరేవ సంబన్ధః ఈత్సంబన్ధానసన్ధానం నియమయతి సంబన్ధం సంబన్ధేనసహాసుడర్గాః' ౧ ఎన్ఱు, సంబన్ధశబ్దమ్ అనన్యార్హశేషత్వత్తిలే ప్రసిద్ధమాకైయాలే ఇఙ్గు సంబన్ధశబ్దమ్ తత్పరమాకై ఉచితమ్. [౧౫

ఎ. అ.—వృత్తజ్ఞానోత్కర్షాపకర్షఙ్గళుమ్ యథాయోగ్యమాప్పడియే ప్రత్యక్షయోగ్యమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టవంశజాతత్వరూపమాన ఉత్కృష్టజన్మముమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

కీఴ్చ్చొన్న అన్వయవ్యతిరేక వ్యభిచార ప్రత్యక్ష [౨౦ ముణ్డాకక్కడవతిల్లైయిఱే?.

"తతశ్చ సంతతి స్మృత్యానుగృహీతేనచక్షుషా|

శఙ్గాయమానం బ్రాహ్మణ్యం ప్రత్యక్షత్వం సముశ్నుతే||' ౨ ఎన్ఱు, "జాతిప్రత్యక్షసిద్ధమ్" ఎన్ఱు, ఆగమప్రామాణ్య సమర్థనత్తిలుమ్ అరుళిచ్చెయ్తారిఱే?. [౨౫

౨౦౯ (భగవల్లాభమాకిఱ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమ్) ఎన్ఱతు,

సిద్ధసాధనమాన స్వాధికారికళుక్కు భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళాకిఱ భగవల్లాభత్తై ఫలి[ప్పి]క్కుమ్బోతు, అతుక్కు ద్వారమాయ్ నిన్ఱుకొణ్డు ఫలోపధాయకమాక్కివిక్కుమతాన భగవల్లాభప్రయోజకమాతు" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—'నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్' ఎన్ఱు, ఇరుక్కైయాకిఱ భగవత్సంబన్ధమ్;

అ.—అథ సర్వత్ర సర్వదా ఉణ్డాకైయాలే, [అసంబన్ధముమ్] ఎన్గిఱ తదభావమ్ కూడాతాకైయాలే, తాదృశ ప్రసిద్ధార్థఘటిత తద్జ్ఞానరూపసంబన్ధమ్ భగవత్సంబన్ధశబ్ద వివక్షితమాకవుమ్, తద్ జ్ఞానమాకిఱసంబన్ధత్తినుడైయ అభావమ్ అసంబన్ధశబ్దవివక్షితమాకవుమ్, ప్రసిద్ధ్యనుగ్రహాన్యాయ్యత్వత్తాలే ఉచితమ్.

"శేషత్వజ్ఞానముమ్ సంబన్ధరూపమాకైయాలే, సంబన్ధశబ్దత్తిల్ జ్ఞానలక్షణై యిల్లై;

శేషత్వరూప ప్రసిద్ధార్థఘటితమాకైయాలే, ప్రసిద్ధిత్యాగముమ్ ఇల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్) ఇత్యాది.

"అనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానమ్ అధికారతయా భగవల్లాభ ప్రయోజకమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఉపాయమ్ అనధికారిక్కు ఫలాసాధనమాకైయాలే, శేషత్వ జ్ఞానాభావమ్ భగవల్లాభాభావప్రయోజకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తదలాభమాకిఱ) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—(నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్ ఎన్ఱు, ఇరుక్కైయాకిఱ భగవత్సంబన్ధమ్) ఎన్ఱతు,

"అవ్యభిచరితమాకైయాలే భగవల్లాభత్తుక్కు దృష్టద్వారా కారణమాయ్, సిద్ధోపాయత్తినుడైయ కృషిఫలమాయ్, అత ఏవ [తజ్జ]జన్యత్వేసతి తజ్జన్యజనకత్వరూపమాన వ్యాపారలక్షణ లక్షితమాయ్, ఇరుద్ధళ్స్వాక్షాత్మీయజ్ఞళెల్లామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతఙ్గళ్' ఎన్గిఱ అధ్యవసాయాత్మక జ్ఞానరూపమాన భగవత్సంబన్ధమ్" ఎన్ఱపడి

ఇతుళ్ళార్కెల్లామ్ భగవల్లాభముణ్డో?

(తదలాభమాకిఱ ఇఴవుక్కు ప్రయోజకమ్) ఎన్ఱతు, "ఇఴవుక్కుడి అనాద్యచిత్సంబన్ధమాకైయాలే అతుక్కు ద్వారమాయ్ నిన్ఱ తాదృశ ఫలోపధాయకమాకప్పణ్ణువిక్కుమతాన భగవదలాభమాకిఱ ఇఴవుక్కు ప్రయోజకమావతు" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—తదలాభమాకిఱ ఇఴవుక్కు ప్రయోజకమ్, తదనన్యార్హ శేషత్వ జ్ఞానాభావమాకిఱ తత్సంబన్ధాభావమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—ఇత్తాల్, "భగవత్సంబన్ధముమ్, అసంబన్ధముమ్, ఆచార్యాభిమానరూపసంబన్ధ తదభావఙ్గళ్' ఎన్ఱు. ఆయ్వప్పడియిలే యోజనై, భాగవతపదత్తుక్కు ఆచార్యపరత్వాస్వారస్యత్తాలుమ్, అసంబన్ధశబ్దత్తుక్కు ప్రసిద్ధిత్యాగప్రయుక్త అస్వారస్యత్తాలుమ్, అనుచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఎ. అ.—(తదనన్యార్హ శేషత్వ జ్ఞానాభావమాకిఱ తత్సంబన్ధాభావమ్ ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱతు,

"'అన్ద అచిత్సంబన్ధమ్ భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళైయిఴప్పిక్కుమ్పోతు స్వరూపతిరోధానత్తైప్పణ్ణియే ఇఴప్పిక్కైయాలే అన్ద అచిత్సంబన్ధజన్యమాయ్,

భగవద్విషయకానుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళై యిఴక్కైక్కు దృష్టవిధయా కారణముమాయ్,

అత ఏవ వ్యాపారలక్షణాక్రాన్తముమాయ్, ఇరుక్కిఱ

'నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్" ఎన్గిఱ అధ్యవసాయాత్మక జ్ఞానాభావమాకిఱ భగవత్సంబన్ధాభావమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱపడి.

ఇతిల్లాతార్క్కుమ్ భగవదలాభముణ్డో?

అక్కీఴ్ ఉత్కృష్టజన్మోత్కర్షవాదియానవన్,

"సకలశాస్త్రజ్ఞనుమ్ ఆదరిక్కైయాలే మోక్షసాధనమాయిరున్ద జన్మోత్కర్షాదికళై యుడైయవర్కళ్ భాగవతనాకిలుమామ్, అభాగవతనాకిలుమామ్, 'శాస్త్ర గ్రాహ్యతగ్గకాకైయాలే ఇఴవుక్కు ఉడలాన నికృష్టజన్మాదికళై యుడైయవన్ నికృష్టన్' ఎన్ఱు, నినైక్కై తత్త్వజ్ఞానరూపమాయిరుక్క,

'భాగవతర్కై అప్పడినినైక్కై మహాపచారమ్' ఎన్ఱుమ్,

'అప్పచారత్తుక్కు ఫలమ్ స్వరూపనాశపర్యన్త నిత్యచణ్డాలత్వమ్' ఎన్ఱుమ్,

'సర్వాకృత్యఙ్గళైయుమ్ అదోషమాక్కవల్ల బ్రాహ్మణ్యమ్ అన్ద భాగవతాపచారఫలత్తినుడైయ స్వల్పాంశసంకోచత్తుక్కుమ్ ఉడలాకాతు' ఎన్ఱుమ్,

"'ప్రయోజకంనభవతిద్వయమ్' ఇత్యేకదేశతః। ప్రయోజకం కింభవతి?" ఇత్యేవంచేదుచ్యతేధునా।:—"దృష్టద్వారాహేతుభూతా (౯) ఈశ

ఎ. అ —ఇప్పడి 'జన్మోత్కర్షాదికళిల్ ఒన్ఱుమ్ పఱ్ఱైయిల్లై' ఎన్ఱుమ్,

శొల్లలామో?" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేవణ్ణిన ప్రశ్నత్తుక్కు, "పేఱ్ఱుక్కు సిద్ధోపాయముమ్, ఇవ్వళుక్కు అనాద్యచిత్సంబన్ధముమే హేతువాక సకలశాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, మఱ్ఱవైకళై సాధనమాక చ్చొల్లుకిఱ శాస్త్రఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ద్వారతయా ప్రయోజకత్వమే విషయమాకచ్చొల్లవేణ్డుకైయాలే;

ఇతిల్ జన్మోత్కర్షనికర్షఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్ సిద్ధోపాయమ్ మేల్ విழுన్ద పేఱ్ఱైయుణ్డుపణ్ణుమళవిల్ అతుక్కుమ్ దృష్టద్వారా సహకారియాయ్క్కొణ్డు ద్వారమాయ్, అచిత్సంబన్ధమ్ మేలిట్టు ఇవ్వైయుణ్డుపణ్ణుమళవిల్ అతుక్కుమ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ సహకారియాయ్క్కొణ్డు ద్వారమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

'జన్మాద్యుత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమాకవుమ్, అవఱ్ఱిన్ఱైయ అపకర్షమ్ ఇవ్వళుక్కు అసాధారణ ప్రయోజకమాకవుమ్, ఆకమాట్టాతైయాలే, జన్మోత్కర్షాదికళై యాదరిక్కుమ శాస్త్రఙ్గళుక్కెల్లామ్ అతుకళ్ ప్రాయేణ పేఱ్ఱుక్కు ద్వారమాయిరుక్కైయుమ్, అవఱ్ఱిన్ఱైయ అపకర్షత్తైనిన్దిక్కుమ శాస్త్రఙ్గళుక్కెల్లామ్ అవై ప్రాయేణ ఇవ్వళుక్కు ద్వారమాయిరుక్కైయుమాకిఱ సాధారణ ప్రయోజకత్వమే విషయమ్' ఎన్ఱుమ్, శొల్లవేణ్డుకైయాలే;

అన్వయవ్యతిరేకవ్యభిచారఙ్గళాలే పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణ ప్రయోజకమన్ఱెన్ఱు శొన్న జన్మోత్కర్షాదికళ్ అన్వయవ్యతిరేకఙ్గళిరణ్డాలుమ్ పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమాయ్ ఆత్మజన్మరూపమాయిరుక్కుమ్ భగవదనన్యార్హశేషత్వ జ్ఞానరూప భగవత్సంబన్ధత్తైప్పఱ్ఱ అత్యన్త నిక్కృష్టఙ్గళాకైయాలే, అన్ద భగవత్సంబన్ధముడైయవర్కళై, పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇవ్వళుక్కుమ్ పొతువాయ్ నిక్కృష్టమాయిరుక్కుమ జన్మాద్యుత్కర్షత్తైయుడైయవర్కళ్, తఙ్గళిల్ కుఱైయనినైక్కై విపరీతజ్ఞానరూపమాకైయాలుమ్,

నిక్కృష్టరాయిరున్దవైత్తు ఉత్కృష్టవిషయత్తిల్ అపచారప్పడుమవర్కళ్-విషయత్తిల్ 'తేజీయసాంనదోషాయ' ౧ ఎన్ఱ,అన్యాయమ్ ప్రవృత్తియాతాకైయాలుమ్,

ఎ. అ.—పేఱాకిఱ ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్, భాగవతాపచారఫలాదికళాకిఱ అనిష్టఙ్గళిన్ఱైయ నివారణత్తుక్కుమ్, ప్రాకృతదేహసంబన్ధోపాధికఙ్గళాన జన్మోత్కర్షాదికళ్ ఉడలాకామైయాలే, 'జన్మాదికళాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ ఒన్ఱుమ్ పఱ్ఱైయిల్లై'' కీఴ్చ్చొన్నత్తుక్కు ఒన్ఱుమ్ విరోధమిల్లై ఎన్ఱు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱారాయ్త్తు.

ఇప్పడి "యత్కృష్టజన్మాదికళిల్ పఱ్ఱైయిల్లై'' ఎన్ఱైక్కుచ్చొన్న హేతుక్కళెల్లామ్ నిక్కృష్టజన్మాదికళుక్కు మికవుమ్ ఉణ్డాకైయాలే "అతిల్ పఱ్ఱైయిల్లై'' ఎన్ఱుమిడమ్ కైముతికన్యాయసిద్ధమ్.

ఆక కేవలోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదియిన్ఱైయ మతముమ్,
కేవల నిక్కృష్టజన్మోత్కర్షవాదియిన్ఱైయ మతముమ్,
నిరస్తమాయ్త్తు.
మేల్ భాగవతనిక్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాది-మతముమ్,
భాగవతోత్కృష్టజన్మోత్కర్షవాదిమతముమ్
నిరసిక్కప్పడుకిఱతు.
"అవర్కళావతుయార్" ఎన్నిల్;
భగవత్సంబన్ధికళ్ "విలక్షణర్" ఎన్ఱుమ్, "అవిలక్షణర్" ఎన్ఱుమ్ ఇరణ్డుపడియాయిరుప్పర్కళ్.
అతిల్ విలక్షణరాకిఱార్,

"ముద్భక్తజనవాత్సల్యమ్'', ౨ "ఆక్కైయిన్ వమప్పిఱప్పు అవ్వయల్వే నన్ఱైయాళ్ క్కొణ్ణుమే'' ౩ ఇత్యాదిప్పడియే భాగవతర్కళిడత్తిల్ జన్మవృత్తాదదోషఙ్గళ్ణ్డాయాకిలుమ్, అత్తెల్లామ్గుణమ్పోలే ఉపాదేయమాయ్, తద్గతెఎమ్మిలితొక్కమిమళవామ్బడియాన భాగవతభక్తిపర్యన్తమాక భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షత్తాలే అభివృద్ధమాన భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే పఱ్ఱైక్కులఙ్గళాన ప్రాకృతదేహోపాధిక బ్రాహ్మణ్యాదివర్ణాశ్రమఙ్గళెల్లామ్ సవాసనమాకక్కழிన్ద, "తేవర్ణానాం వణ్ణమాశ్చాశ్రమాణామ్'' ౪ ఇత్యాదిప్పడియే విలక్షణఙ్గళాన వర్ణాశ్రమఙ్గళుణ్డాకప్పెఱ్ఱు "తొణ్డక్కులత్తిలుళ్ళర్'' ౫ ఎన్ఱ,అపడియే ఏకకులాన్తర్భూతరాయ్, లోకవిలక్షణరాయ్, తొழுక్కులమాయ్, ఇరుక్కుమవర్కళ్.

ఇవర్కళిల్ అన్తర్భూతర్ ఇఙ్గునిర్ద్ధాన్తి.
అవిలక్షణరాకిఱార్,
భగవత్సంబన్ధ జ్ఞానముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ భాగవత

౧॥

౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౬.

తద్వ్యాపారఫలీభూతాస్స్వస్థాః—హరేస్థితాః। శేషభూతాభగవతస్తేనాన్యస్యకదాచన” ఇత్యేవంయద్భవేద్ జ్ఞానంతదేవస్యాత్ ప్రయోజకమ్।

ఎ. అ.—వాత్సల్యపర్యన్తమాక పేశలాస్సైయాల్ కుటి అఱ్ఱియా తిరుక్కుఱ వర్ణాశ్రమాదికళాల్ ప్రాకృతసజాతీయరాయ్,

అత్తనియాకవన్ద అభిమానత్తాలే భాగవతవిషయజ్గళిలే జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షజ్గళైయిట్టు నికర్షచిన్తైపణ్ణిక్కొణ్డు తిరియుమవర్కళ్.

ఇవ్విలక్షణర్కళ్, “భాగవత నికృష్టజన్మోత్కర్షవాదికళ్” ఎన్నుమ్,

“భాగవతోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదికళ్” ఎన్నుమ్, ఇరణ్డుపడియిరుప్పర్కళ్.

ఇవ్విరువరుమ్ ఇజ్గుపూర్వపక్షికళ్.

అతిల్ భాగవతనికృష్ట జన్మోత్కర్షవాదియానవన్,

“భాగవతర్కళాయిరున్దుళ్ళ నికృష్టోత్కృష్ట జన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భాగవతత్వాంశే సామ్యముణ్డాయిరున్దతేయాకిలుమ్,

కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ సాధనాన్తర యోగ్యతాపాదకమాయ్కొణ్డు సిద్ధోపాయచ్యుతి హేతువాయ్, నికృష్టవర్ణభాగవతానువర్తన ప్రతిబన్ధకమాయ్, ఇరున్దుళ్ళ బ్రాహ్మణ్యాదికళై అపేక్షిత్తు,

కర్మజ్ఞానభక్తిరూపసాధనాన్తరానర్హతయా ఆకిఞ్చన్యాపాదకమామ్కొణ్డు సిద్ధోపాయానుకూలమామ్, తన్నిల్ నికృష్టరిల్లామైయాలే సర్వవర్ణత్తిలుళ్ళ భాగవతర్కళై ఎల్లామ్ అనువర్తిక్కైక్కుమ్ ఉడలాయ్, ఇరుక్కైయాలే, భాగవతనిష్ఠానుకూలమాన శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మమే, అత్యుత్కృష్టమాకైయాలే,

అన్త జన్మోత్కర్షత్తోడే కూడిన భాగవతత్వత్తైయుడైయవన్, అతిల్లాత పూర్వవర్ణభాగవతనైప్పఱ్ఱ విశిష్టన్” ఎన్ఱు, శొల్లుమవన్.

భాగవతోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదియానవన్,

“భాగవతర్కళాన నికృష్టోత్కృష్ట జన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భాగవతత్వాంశే సామ్య ముణ్డాయిరున్దతేయాకిలుమ్,

స్వోపాధిభూతమాన అత్యన్తనిక్తతమోగుణక దేహస్వభావత్తాలే అజ్ఞానాన్యథాజ్ఞాన విపరీతజ్ఞానజ్గళై మిక్కవుమ్ విళైత్తు, భగవన్నిగ్రహహేతుభూతమాన అకృత్యకరణాదికళిల్ మూట్టుమత్తాయ్,

అసేవ్యరాన అ భాగవతపూర్వవర్ణికళ్-విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ నీచవృత్తిక్కుమ్ ఉడలాయ్,

ఎ. అ.—తత్త్వవివేకహేతువాన వేదాదికళిల్ అనధికారాపాదకముమాయ్కొణ్డు భాగవతనిష్ఠావిరోధియాన, శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మత్తైప్పఱ్ఱ,

స్వోపాధిభూతమానసత్త్వ ప్రచురదేహస్వభావత్తాలే కృత్యాకృత్యవివేకత్తైవిళైత్తు, భగవదభిమతజ్గళైచ్చెయ్కైక్కుమ్ తదనభిమతజ్గళైచ్చెయ్యామైక్కుమ్ ఉడలాయ్,

శమదమాదికళుక్కు శీఘ్రనిష్పాదకమాయ్,

తత్త్వవివేకహేతుభూత వేదశాస్త్రాదికళిల్ అధికారాపాదకమాయ్కొణ్డు భాగవతనిష్ఠానుకూలమాన, బ్రాహ్మణ్యాదిజన్మమ్ అత్యుత్కృష్టమాకైయాలే,

అత్తోడేకూడిన భాగవతత్వత్తైయుడైయవన్, అతిల్లాతశ్వపచాది భాగవతనైప్పఱ్ఱ విశిష్టన్” ఎన్ఱు, శొల్లుమవన్.

ఇవ్విరువరుమ్ ప్రాకృతదేహసంబన్ధోపాధికజ్గళాన బ్రాహ్మణ్యాద్యుత్కృష్టజన్మత్తైయుమ్ శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మజ్గళైయుమ్ ఓరోవకైయాలే భగవత్సంబన్ధ సహకారికళాక్కొణ్డు అవఱ్ఱుక్కు ఉత్కర్షమ్ శొల్లుమవర్కళాకైయాలే,

[జన్మవృత్తజ్గళిన్ఉడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇఴవుక్కుమ్ అప్రయోజకమ్] ఎన్ఱు, అ కీఴ్ వాక్యత్తాల్ ‘ఉత్కృష్టజన్మత్తాల్వరుమ్ ఉత్కర్షత్తాలుమ్ నికృష్టజన్మత్తాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తాలుమ్ భగవల్లాభత్తుక్కు ఉఱుప్పాక ఒన్ఱుమ్ సహకారమొన్ఱుమిల్లై’ ఎన్ఱుశొల్లి, కేవలోత్కృష్టజన్మోత్కర్షత్తైయుమ్, కేవలనికృష్టజన్మోత్కర్షత్తైయుమ్ నిరసిత్తపోతే, కేవలోత్కృష్ట నికృష్టజన్మజ్గళిన్ఉడైయ ఉత్కర్షత్తై అవలంబిత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ ఇవర్కళ్ తజ్గళ్ మతముమ్ నిరస్తకల్పజ్గళాయ్ విట్టపడియైక్కొణ్డు నమక్కెల్లార్క్కుమ్ పొతువాన దైహికజన్మోత్కర్షత్తై నామెల్లారుమొన్ఱాకచ్చేర్న్దు నాదిత్తుక్కొణ్డు పిన్బు నమ్మిల్ నమక్కుణ్డాన అవాన్తర భేదజ్గళైవిచారిత్తుక్కొళ్ళక్కడవోమ్” ఎన్ఱు, ప్రాకృతదేహసంబన్ధోపాధిక జన్మత్తుక్కు ఉత్కర్షమ్ శొల్లుమ్ వర్గద్వయముమ్ ఒన్ఱాకక్కూడి ఒరుమధ్యస్థముఖత్తాలే తజ్గళిరువర్క్కుమ్ పొతువానశక్తికళాలే ప్రశ్నమ్పణ్ణ,

అన్ద ప్రశ్నానువాదపూర్వకమాక అప్పడియే అవ్వర్గద్వయాభిమతపక్షద్వయత్తుక్కుమ్ పొతువాన ఉక్తికళాలే పొతువానదూషణజ్గళైచ్చొల్లి అవ్వర్గద్వయత్తుక్కుమ్ అభిమతమానపక్షద్వయత్తైయుమ్ నిరసిక్కిఱతు మూలత్తిల్ మేల్ గ్రన్థత్తాలే.

సర్వేషామపి స్థితల్లాభ ఇదంజ్ఞానవతాం ధ్రువమ్। ఇదమేవోక్తతేజ్ఞానమీశసంబన్ధ ఇత్యపి॥ తదభావవతాంతుస్యాత్తదలాభో నసంశయః.

మూ.—౨౧౦. "భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో?" ఎన్నిల్;

వ్యా.—౨౧౦. ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువర్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్, భాగవతత్వసామ్యమన్రో, ఉళ్ళతు?,

అ.—౨౧౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్) ఇత్యాది.

(భాగవతత్వసామ్యమన్రో, ఉళ్ళతు) ఎన్రతు, "భాగవతత్వమ్ జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళుక్కు నాశకమన్రు," ఎన్రపడి.

ఎ. అ.—౨౧౦. "మూలత్తిల్ [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్] ఇత్యాదిప్రశ్నవాక్యార్థత్తైయుమ్ లాఘవాత్ ప్రష్టృతాత్పర్య ప్రదర్శన ముఖత్తాలేయే అఱివిప్పాయాన్ (?," ఎన్రు, కొణ్డు అవ్వాక్యత్తుక్కు అవతారికై, (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్) ఇత్యాది.

(ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువర్క్కుమ్) ఎన్రతు,

"లోకత్తిల్ ప్రాచుర్యేణ ఉత్కృష్టమాక వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱ వైశ్యత్వ-క్షత్రియత్వ-బ్రాహ్మణత్వ-మనుష్యగన్ధర్వత్వ-దేవగన్ధర్వత్వాది బ్రహ్మత్వపర్యన్తఙ్గళాన జన్మఙ్గళిల్ ఒరుజన్మత్తైయుడైయవనాకిఱ ఒరు ఉత్కృష్టజన్మావుక్కుమ్,

లోకత్తిల్ అప్పడియే నికృష్టమాక వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱ స్త్రీత్వ-శూద్రత్వ-మ్లేచ్ఛత్వ-శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మఙ్గళిల్ అన్యతమమాన జన్మత్తైయుడైయవనాకిఱ ఒరునికృష్టజన్మావుక్కుమ్,

ఆక ఇవ్విరువర్క్కుమ్" ఎన్రపడి.

ఇత్తాల్,

"ప్రశ్నవాక్యత్తిల్ భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానమాకిఱ భగవత్ప్రీతియోగిక సంబన్ధత్తుక్కు అనుయోగివాచకపదమ్ కూట్టిక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే,

అత్తుశేయ్యుమిడత్తిల్ ప్రష్టాక్కళుక్కు ప్రతిశబ్దమాయ్ సిద్ధాన్తిక్కు అనభిమతమాయిరున్దాల్, భాగవతర్క్కళుక్కుళ్ళే ప్రకృతజన్మోత్కర్షాపకర్ష ప్రయుక్తపరస్పరతారతమ్యత్తై సాధిత్తుక్కొళ్ళకైక్కాక్కప్పణ్ణుకిఱ ఇప్ప్రశ్నత్తిలే ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువరిల్ ఒరువనై భాగవతనాకక్కొళ్ళక్కేరాతాకైయాలే, ఇరువరైయుమే భగవత్సంబన్ధానుయోగికళాకక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే,

ఎ. అ.—"ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మఙ్గళైయుడైయార్ ఇరువర్క్కుమ్' ఎన్రు, [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్] ఎన్రి, అత్తుక్కుమున్నే అన్ద భగవత్సంబన్ధానుయోగివాచకపదమ్ కూట్టిక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్రు, కాట్టప్పట్టతు.

(భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్) ఎన్రతు,

"మూలత్తిల్, కీழ్ చ్చొన్నపడి భగవత్సంబన్ధమిల్లాత కేవల జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమన్రే, యాకిలుమ్ పేఱ్ఱుక్కుప్రయోజకమాన భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు సహకారియాయ్క్కొణ్డు మతభేదేన నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ పేఱ్ఱుక్కుప్రయోజకమాకైయాలే, అప్పడి అన్దజన్మఙ్గళై పేఱ్ఱుక్కుప్రయోజకమాకప్పణ్ణిక్కొణ్డిరుక్కిఱ భగవత్సంబన్ధమానతు సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనై నిర్హేతుకకృపైయాలే ఉణ్డువణ్ణిరిక్క ఉణ్డానాల్" ఎన్రపడి.

(భాగవతత్వసామ్యమన్రో, ఉళ్ళతు) ఎన్రతు,

"భాగవతత్వమ్ భగవత్సంబన్ధకార్యత్వమిత్తన్నైయొళియ జన్మసిద్ధాపకర్షవినాశముమ్, అసిద్ధోత్కర్షసిద్ధియుమ్, భగవత్సంబన్ధకార్యమల్లామైయాలే,

అన్ద భగవత్సంబన్ధముడైయ నికృష్టోత్కృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తాలే సిద్ధిత్తతాయుళ్ళతు ఇరువర్క్కుమ్ తత్కార్యమాన భాగవతత్వాంశత్తిలుళ్ళ సామ్యమాత్రమన్రో, ఉళ్ళతు" ఎన్రపడి.

(అన్రో,) ఎన్ర, అశబ్దత్తాలే "జన్మనాపిసామ్యమిల్లై" ఎన్నుమర్థమ్ సూచిక్కప్పడుకిఱతు.

ఇత్తాల్,

"'[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో ఎన్నిల్] ఎన్ర,అవ్వాక్యత్తిల్ అక్షేపార్థకమాన ఓకారత్తాలే, 'భగవత్సంబన్ధముణ్డానాలుమ్ ఇరణ్డుమ్ ఒవ్వాతు' ఎన్ర,అ ప్రష్టృతాత్పర్యమ్ సూచిక్కప్పడుకైయాలే,

అప్పడి నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ ఒత్తుప్పోకైక్కు భగవత్సంబన్ధమ్ హేతువాకాతు' ఎన్రు, అవన్ పణ్ణుమ్ ప్రత్యవస్థానమ్,

'భగవత్సంబన్ధమ్ సర్వాకర్షనిబర్హణ పూర్వకసర్వోత్కర్షాపాదకమ్' ఎన్నుమర్థత్తుక్కు అవన్ ఇశైయామైయాల్ వన్దతు" ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

వ్యా. —అన్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మట్రైయవనైప్పట్రి విశిష్టనన్తో?''

అ —(విశిష్టనన్తో,) ఎన్ఱతు. "అధికనన్తో,'' ఎన్ఱపడి.

ఇవ్విడత్తిలే "కేవలబ్రాహ్మణనుక్కుమ్ కేవలశూద్రనుక్కుముళ్ళ వెల్లై భాగవతబ్రాహ్మణనుక్కుమ్ భాగవతశూద్రనుక్కుమ్ కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱు, సారస్థవాక్యమ్ ప్రశ్నాశయత్తిల్ వివక్షితమ్

ఎ. అ.—(అన్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మట్రైయవనైప్పట్రి విశిష్టనన్తో,) ఎన్ఱతుమ్,

"భాగవతత్వాంశసామ్యమాత్రహేతువాయ్, ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాన్, ఇరుత్తుళ్ళ అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడే తనక్కు అసాధారణమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకియ దేహోపాధికజన్మత్తాలే సిద్ధమాన ఉత్కర్షత్తైయుడైయవన్,

అన్ద ఉత్కర్షమిల్లాక్కు యిరువర్క్కుమ్ పొతువాయిరుక్కిఱ భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తైయుడైయవనాయిరుక్కిఱ మట్రైయవనైప్పట్రి అధికనన్తో,'' ఎన్ఱపడి.

ఇవ్వాక్యత్తిల్ "అన్తోడే ఉత్కృష్టజన్మత్తైయుడైయవన్ నికృష్టజన్మముడైయవనైప్పట్రి విశిష్టనన్తో,'' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్యాతే [అన్తోడే' జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మట్రైయవనైప్పట్రి] ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే,

"[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో?] ఎన్ఱు పణ్ణుకిఱ ప్రశ్నమ్,

భాగవతనుక్కు నికృష్టజన్మోపాధిక ఉత్కర్షఙ్గళుమ్ రహస్యకు దృష్టిక్కున్,

ఉత్కృష్టజన్మోపాధిక ఉత్కర్షఙ్గళుమ్ రహస్యబాహ్య సూక్ష్మమ్పొతు'' ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

భ్రాన్తర్క్కళుడైయ నిరూఢవ్యవహారత్తాలే ఉత్కృష్టజన్మశబ్దమ్, త్రైవర్ణికత్వాదిక్కళిలుమ్, నికృష్టజన్మశబ్దమ్, శూద్రత్వాదిక్కళిలుమే యాక ప్రసిద్ధి ప్రచురఙ్గళాయ్ వర్తిత్తుక్కొణ్డాకిలుమ్,

జన్మోత్కర్షశబ్దమ్, "జన్మనః+ఉత్కర్షః=జన్మోత్కర్షః'' ఎన్ఱాయ్

ఎ. అ.—ప్రాకృతజన్మసంబన్ధవుత్కర్ష సామాన్యత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, తత్తద్వివక్షితోత్కర్షత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డు ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాయిరుక్కిఱతిఱే?.

"అన్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ జన్మనికర్షముడైయవనైప్పట్రి'' ఎన్ఱాకిలుమ్ అరుళిచ్చెయ్యాతే, [మట్రైయవనై] ఎన్ఱు, జన్మోత్కర్షముడైయవనుక్కు ఉణ్డాన ఆధిక్యత్తుక్కు అవధిభూతనానవనై సామాన్యమాకి అన్యశబ్దత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కైయాలే,

"మట్రైయవనుడైయ జన్మోత్కర్షవత్ భాగవతాధిక్యావధిత్వత్తుక్కు ప్రయోజకతయా పూర్వపక్ష్యభిమతమ్,

జన్మోత్కర్షవానుడైయ ఆధిక్యత్తుక్కు ప్రయోజకమాన అన్ద జన్మోత్కర్షత్తినుడైయ అభావమాత్రమ్;

జన్మనికర్షముమ్ కూడవాధిక్యావధిత్వప్రయోజకతయా తదభిమతమన్ఱు,'' ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

(మట్రైయవన్) ఎన్గిఱ శబ్దమ్ జన్మోత్కర్షవత్ భిన్ననైయే శొల్లుకైయాలే,

"అన్ద జన్మోత్కర్షవత్ భేదమే అన్ద ఆధిక్యావధిత్వత్తుక్కు ప్రయోజకమ్'' ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతిఱే?.

"జన్మనికర్షముడైయ మట్రైయవనై'' ఎన్ఱు, జన్మనికర్షత్తాలే మట్రైయవనై విశేషిక్కిల్ అతువుమ్ ప్రయోజకతయా అభిమతమాకత్తోన్ఱుమిఱే?.

"కిన్త్రే (ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్) ఎన్ఱు, ఇరువరుమే ప్రస్తుతరాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

పూర్వపక్షిక్కు తృతీయకోటియిల్లామైయాలేయుమ్,

(మట్రైయవనై) ఎన్ఱు, సామాన్యమాకచ్చొన్నాలుమ్, అర్థికమాక జన్మనికర్షముమ్ కొళ్ళక్కాతో!'' ఎన్నిల్;

అర్థికమాకచ్చొన్నాలుమ్, అతు ఆధిక్యావధిత్వ ప్రయోజకమాన ఉత్కర్షాభావత్తుక్కు సాధకమాక అభిమతమిత్తనైయొழియ అతు ఆధిక్యావధిత్వత్తుక్కుమ్ ప్రయోజకమాక పూర్వపక్ష్యభిమతమన్ఱు.

"జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఇరణ్డుమన్ఱిక్కే అయోనిజరాయ్ కొణ్డు భాగవతరాయిరుప్పారుమ్ కూడ జన్మోత్కర్షవానుడైయ ఆధిక్యత్తుక్కు అవధిభూతర్'' ఎన్ఱిఱే పూర్వపక్షిక్కళుక్కెల్లామ్ పక్షమడైయానుక్కు అభిమతమ్?.

వ్యా·— ఎన్ఱు, నినైత్తుప్పణ్ణుకిఱప్రశ్నత్తై అనువదిక్కిఱార్, (భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్క మో ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

ఎ. అ.—ఆనాలిఙ్గే, "పెరియపెరుమాళ్ అయోనిజరాన ముతలాళ్వార్కళైయుమ్, పూర్వవర్ణజాతరాన మత్తై ఆళ్వార్కళైయుమ్విట్టు, జన్మనికర్షముడైయవరాన తిరుప్పాణాళ్వార్-విషయత్తిల్ భాగవతవైభవత్తై వళియిట్టతు" ఎన్ఱు, అవర్కళ్ శొల్లువతు?

ఇత్తాల్, [ఇరణ్డుమొక్కమో!] ఎన్ఱ, అ మూలవాక్యత్తిల్ అధిక్షేపసూచకమాన ఓకారత్తాలే "ఒవ్వాతు" ఎన్నుమర్థమ్ కాట్టప్పడుకైయాలే,

"అన్ద సామాన్యభావమ్, ప్రష్టావుక్కు ప్రతిపత్త్యభిప్రేతమాన భాగవతర్కళుడైయ జన్మోత్కర్షాపకర్షప్రయుక్తమాన అవర్కళ్ తఙ్గళిల్ ఉణ్డాన పరస్పరతారతమ్యరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

(ఎన్ఱు నినైత్తు) ఎన్ఱతు, "అభినివేశవశీకృతచేతసాం బహువిధామపి సంభవతి భ్రమః" ఎన్ఱు, ఆళవన్దార్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే 'తన్దాముడైయ దైహికజన్మత్తుక్కు ఉత్కర్షమ్ శొల్లవేణుమ్' ఎన్ఱ, అ అభినివేశత్తాలే 'భాగవతజన్మనిరూపణమాకాతు' ఎన్ఱు, శాస్త్రఙ్గళ్ నిషేధిత్తిరుక్క, 'ఒరుభాగవతన్ జన్మత్తాలే ఉత్కృష్టన్' ఎన్ఱుమ్, 'మత్తైయవన్ అపకృష్టన్' ఎన్ఱుమ్, కీళ్ చ్చొన్నపడియే భ్రమిత్తు" ఎన్ఱపడి.

(పణ్ణుకిఱప్రశ్నత్తై) ఎన్ఱతు,

"భాగవత దైహికజన్మోత్కర్షాపకర్షవాదికళ్ ఇరువరుమ్ శేర్న్ద తఙ్గళ్ ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాన ఒరుమధ్యస్థన్ ముఖత్తాలే తఙ్గళ్ ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాన ఉక్తికళాలే పణ్ణుకిఱ ప్రశ్నత్తై" ఎన్ఱపడి.

(ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు) ఎన్ఱతు,

"లోకత్తిలే ప్రాచుర్యేణ ఉత్కృష్టఙ్గళాక వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱ త్రైవర్ణికత్వాది బ్రహ్మత్వపర్యన్తఙ్గళాన ఉత్కృష్టజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱుమ్, అప్పడియే నికృష్టఙ్గళాక వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱ స్త్రీత్వాదిశ్వపచత్వపర్యన్తఙ్గళాన నికృష్టజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱుమ్, ఆక ఇవ్విరణ్డుజన్మఙ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

వ్యా·— (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱు, ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఎ. అ.—[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కమో!] ఎన్ఱ, అ వాక్యత్తాల్ పణ్ణిన ప్రశ్నాకారమ్,

భాగవతనికృష్టజన్మోత్కర్షవాదియాన రహస్యకుదృష్టిక్కళుక్కుమ్,

భాగవతోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదియాన మిశ్ర సంప్రదాయనిష్ఠర్క్కుమ్, పొతువాకిఱపడి ఎఙ్ఙనే" ఎన్నిల్;

"[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కమో!] ఎన్ఱ, అ వాక్యత్తాలే త్రైవర్ణికాద్యుత్కృష్ట జన్మముడైయారిల్ ఒరువనుమ్, స్త్రీత్వాది నికృష్టజన్మముడైయారిల్ ఒరువనుమ్,

ఆక ఇవ్విరువర్క్కుమ్ కేవలాపకృష్ట-ఉత్కృష్టజన్మఙ్గళై కాట్టిల్ ఉత్కర్షహేతువాన భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ అత్తాల్ అవ్విరువర్క్కుమ్ అన్ద భగవత్సంబన్ధకార్యమాన భాగవతత్వాంశసామ్యమాత్రముణ్డామిత్తనైపోక్కి,

అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళై పోక్కాతొళిన్దాల్, వ్యత్యస్తమాక్కప్పణ్ణాతొళిన్దాలుమ్, ఉడలిన్ఱైయాలే, అన్ద భగవత్సంబన్ధముణ్డానపిన్బుమ్ పూర్వజన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ కులైయాతిరుక్కైయాలే, అన్ద జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళుమ్ తన్నిల్, ఒన్ఱుపోక్కాతైయాలే అ భాగవతరిల్ కాట్టిల్ ఉత్కర్షహేతువాయ్,

ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాన అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడ అన్ద నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యపాదకమానతొరు జన్మత్తాల్ వన్ద ఇతరాసాధారణమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ ఉడైయనాయిరుక్కుమవన్,

అన్ద ఉత్కర్షమిల్లాతే ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాన భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తైయుడైయనాన మత్తైయవనైప్పార్క్క అధికనన్ఱో," ఎన్ఱిఙ్గే ప్రశ్నమ్ పణ్ణినతు?.

ఇవ్వర్థత్తైయే ఇఙ్గే (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు;)

అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మత్తైయవనైప్పార్క్క

ఎ. అ —విశిష్టనన్ఱో, ఎన్ఱు,) ఎన్ఱుమ్ వ్యాఖ్యానవాక్యత్తిల్ ప్రస్తావిక్కప్పట్టదైయ తాత్పర్యప్రదర్శనముఖత్తాలే దర్శిప్పిత్తరుళిన్ఱార్?

ఇప్పరిశ్నత్తిల్, రహస్యకృద్దృష్టికళుక్కు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమాక అభిమతమ్ నికృష్టజన్మమ్:

ఇన్దనికృష్టజన్మమ్, భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమానదైయావతు:—

భగవదనన్యార్హశేషత్వాధ్యవసాయరూపమాన భగవత్సంబన్ధమ్, "నాకించిత్ కుర్వతశ్శేషత్వమ్" ఎన్గిఱపడియే, ఇతుక్కు ఆవశ్యకమాకాతేసత్తైప్పెఱుకైక్కాక అత్తాల్ భగవదిచ్ఛానుగుణమాక భగవానుక్కుప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమాకిఱ భగవదనువర్తనత్తై పణ్ణుపణ్ణిక్కొళ్ళుమళవిలే అన్ద భగవదనువర్తనమ్ భాగవతానువర్తనపర్యన్తమ్ల్లాతు ఇరామైయాలే, అన్ద భాగవతర్కళిల్ అన్తర్భూతరాన నికృష్టవర్ణ భాగవతవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తుక్కు అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ హేతువామళవిలే, అన్దనికృష్టజన్మమ్ సోపాధికనైచ్యముఖత్తాలే అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కుప్పణ్ణుమ్ సహకారముమ్,

అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ శేషత్వవిరుద్ధాహంకారగర్భఙ్గళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్నిన్ఱుమ్ నివర్తిప్పిక్కుమళవిలే, అన్ద ఉపాయాన్తరఙ్గళాకిఱ కర్మజ్ఞానభక్తికళుక్కు నికృష్టజన్మమ్ అనధికారాపాదకమాయ్క్కొణ్డు అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కుప్పణ్ణుమ్ సహకారముమాకిఱ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యత్తుక్కు హేతువాయిరుక్కై.

ఉత్కృష్టజన్మావాన భాగవతనాకిఱ మఱ్ఱైయవనుక్కు ఇల్లాతతాయ్,

నికృష్టజన్మావాన భాగవతనుక్కు అసాధారణమాయ్,

అన్దనికృష్టజన్మసిద్ధముమాయ్, వన్దపళ్ళమడైయారుక్కు అభిమతమాన జన్మోత్కర్షముమ్, అన్దజన్మోపాధికఙ్గళాన సర్వవర్ణావధికనైచ్యముమ్ కర్మజ్ఞానభక్తిరూప ఉపాయాన్తర అనధికారముమాకిఱ గుణవిశేషఙ్గళాలే, అన్ద నికృష్టజన్మముడైయ భాగవతన్, అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ అసంకోచేన ఫలోపధాయకమాకైక్కు ఉత్తమపాత్రమాయ్క్కొణ్డు అన్ద భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కైయే.

ఆకైయాలే, నికృష్టోత్కృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ అత్తాలే సోపాధిక సర్వవర్ణావధికనైచ్య

ఎ. అ.—ఉపాయాన్తరానధికారరూపగుణవిశేషద్వారా సహకారియాయ్క్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కిఱ నికృష్టజన్మత్తోడే యత్కించిద్వర్ణావధిక ఉత్కర్షత్తుక్కుమ్ ఉపాయాన్తరాధికారత్తుక్కుమ్ ఉడలాయ్క్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధ ప్రతికూలమాయిరుక్కిఱ ఉత్కృష్టజన్మమ్ ఒత్తుపోరామైయాలే, భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడ నికృష్టజన్మసిద్ధమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ ఉడైయవనాయిరుక్కిఱ నికృష్టజన్మభాగవతన్ అన్ద నికృష్టజన్మత్తుక్కు విరోధియాన ఉత్కృష్టజన్మత్తైయుడైయనాయిరుక్కైయాలే, నికృష్టజన్మసిద్ధ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ జన్మోత్కర్షమిన్ఱిక్కే భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తైయుడైయవనాయిరుక్కిఱ ఉత్కృష్టజన్మ భాగవతనాకిఱ మఱ్ఱైయవనైప్పఱ్ఱ అధికనన్ఱో ఎన్ఱు, వళ్ళువుడైయార్ తిరువుళ్ళమ్ అభిప్రాయానుగుణమాక ప్రశ్నవాక్యార్థపర్యవసానమ్.

మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనుక్కు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమాక అభిమతమానజన్మమ్ ఉత్కృష్టమ్;

అతు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమానదైయావతు:—

అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ స్వకార్యమాన భగవదభిమత భగవదనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై జనిప్పిక్కుమళవిలే భగవదభిమతానభిమతఙ్గళై శాస్త్రమ్కొణ్డు అఱియవేణ్డుకైయాలే,

శాస్త్రజ్ఞానముమ్, శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళుమ్, భగవదనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు సహకారితయా ఆవశ్యకఙ్గళాకైయాలే,

అన్ద శాస్త్రాధికారత్తైయుమ్, శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళైయుమ్, ఉణ్డుపణ్ణిక్కొడుత్తు ఉత్కృష్టజన్మమ్ పణ్ణుమ్ సహకారమాకిఱ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యత్తుక్కు హేతువాయిరుక్కై.

అన్ద ఉత్కృష్టజన్మత్తాల్ వన్ద ఉత్కర్షముమ్, అన్ద జన్మముడైయవన్, అన్ద జన్మసిద్ధమాన శాస్త్రాధికార శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళాలే, భగవత్సంబన్ధజ్ఞానమ్ బాహ్యకుదృష్టికళాల్ కలక్కవొణ్ణాతపడి సుప్రతిష్ఠితమాయ్క్కొణ్డు భగవదభిమత్యవిరోధేన భగవదనుభవకైఙ్కర్యరూప ఫలోపధాయకమాకైక్కు ఉత్తమపాత్రమాయ్క్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కైయే:

ఆకైయాల్, ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ అత్తాలే అత్యుద్రిక్తసత్త్వగుణక దేహసంబన్ధోపాధికమాయ్ శాస్త్రాధికార శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళాలే భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కిఱ ఉత్కృష్టజన్మత్తోడే అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహ

జన్మోత్కర్షాద్భాగవతో హ్యన్యస్మాదధికో నవా?||" ఇత్యేవం పూర్వపక్షీచేత్ పృష్ఠే తదమిహోచ్యతే:-త్వావర్ణే తౌ నహీనమాభవత: కింతు సర్వదా,

మూ.—౨౧౧. ఒవ్వాతు.

వ్యా.—౨౧౧. ప్రస్తావానవన్ ఉత్కృష్టనాక నినైత్తత్తై అపకృష్టమాక్కవుమ్, అపకృష్టమాక్కనినైత్తత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, తిరువుళ్ళమ్పత్తి, అతుక్కు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒవ్వాతు) ఎన్ఱు.

అ.—౨౧౧ "మూలత్తిల్ [ఒక్కుమో] ఎన్ఱతు [ఒవ్వాతు] ఎన్ఱాయ్, ప్రశ్నోత్తరఙ్గళ్ ఏకరూపఙ్గళాయ్, వాక్యనైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమాకైయాలే, 'ప్రశ్నోత్తరఙ్గళిలే శబ్దమాత్రమ్ ఏకరూపమాయ్, తదర్థమాన వైషమ్యమ్ వ్యత్యస్తమాయిరుక్కుమ్' ఎన్ఱు వివక్షిత్తాల్, వాక్యసార్థక్యముణ్డు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రస్తావానవన్) ఇత్యాది.

వి. అ.—సంబన్ధోపాధికమాయ్ తస్మాత్కశాస్త్రానధికార కామక్రోధలోభ మోహమదమాత్సర్య అభక్ష్యభక్షణ అపేయపాన అసేవ్యసేవా అభాష్య భాషణాద్యకృత్యకరణకృత్యాకరణ అజ్ఞానసంశయవిపర్యయవిస్మృతికళాకిఱ దోషఙ్గళాలే భగవత్సంబన్ధ ప్రతికూలమాయిరుక్కిఱ నికృష్టజన్మమ్ ఒన్ఱుపోక్కాయైయాలే,

భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడ ఉత్కృష్టజన్మత్తాల్ వన్ద భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ జన్మోత్కర్షత్తైయుడైయ ఉత్కృష్టజన్మభాగవతన్ అన్ద ఉత్కృష్టజన్మవిరోధియాన నికృష్టజన్మత్తైయుడైయనాయిరుక్కైయాలే,

ఉత్కృష్టజన్మసిద్ధ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ జన్మోత్కర్షమిల్లైయేయ్ భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తై యుడైయనాయిరుక్కిఱ నికృష్టజన్మభాగవతనాకిఱ మత్తైయవన్నైప్పఱ్ఱ అధికన్ఱో," ఎన్ఱు, మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠాభిప్రాయానుగుణ్యేన ప్రశ్నవాక్యార్థపర్యవసానమ్.

"అఙ్గ ఇప్పడిప్రశ్నమ్ పణ్ణుకైయార్-మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠర్కళ్-ఇరువర్క్కుమ్ తన్నిత్తనియే తత్తదపేక్షిత విశేషత్తిలే పర్యవసిక్కుమ్పడి పొతువాయిరుక్కైయాలే, 'ఇతు అవ్విరువర్క్కుమ్ పొతు' ఎన్ఱు ఎణ్ణవేణ్డియిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

వి. అ.—౨౧౧. "[ఒవ్వాతు] ఎన్ఱ ఇ సిద్ధాన్తివాక్యమ్ పూర్వపక్ష్యుక్తార్థ ఇష్టాపత్తిపరమ్" ఎన్ఱ ఇ భ్రమత్తైనివర్త్తిప్పిక్కైక్కాక తద్వాక్యతాత్పర్య ప్రదర్శనపూర్వకమాక అతుక్కు అవతారికై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రస్తావానవన్) ఇత్యాదియాల్.

(ప్రస్తావానవన్ ఉత్కృష్టనాకనినైత్తత్తై అపకృష్టమాక్కవుమ్, అపకృష్టమాక్కనినైత్తత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, తిరువుళ్ళమ్పత్తి) ఎన్ఱతు,

"వక్ష్యమాణరీత్యా ప్రాకృత దేహోపాధికజన్మమడియాక వరుమవైయెల్లామ్ అనర్థహేతుక్కళాయ్ కొణ్డు వస్తుతో భగవత్సంబన్ధ ప్రతికూలఙ్గళాయిరుక్క, అవత్తిల్ శిలవత్తై భగవత్సంబన్ధానుకూలఙ్గళాక్కవుమ్,

అవత్తుక్కడియాన జన్మముమ్ అన్ద దోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ హేతువాకైయాలే నికృష్టమాయిరుక్క, అత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్,

దోషరూపమాన అన్ద దేహసంబన్ధోపాధిక ఉత్కర్షమిన్ఱిక్కే ఇరుక్కిఱ భాగవతజన్మమ్ నిర్దోషమాయ్ క్కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్క, అత్తై 'నికృష్టమ్' ఎన్ఱుమ్

భ్రమిత్తుక్కొణ్డు ప్రశ్నమ్పణ్ణిన ప్రస్తావానవన్ ఉత్కృష్టనాకనినైత్త దేహోపాధిక ఉత్కర్షత్తైయుడైయ భాగవతజన్మత్తై అన్దదేహోపాధిక ఉత్కర్షమాకిఱ దోషత్తైయుడైయతాయిరుక్కైయాలే నికృష్టమాక్కవుమ్,

అన్ద ఉత్కర్షమిల్లామైయాలే అవన్ నికృష్టమాకనినైత్త అన్ద దేహోపాధిక ఉత్కర్షమిల్లాత భాగవతజన్మత్తై అన్దదోషరూప ఉత్కర్షమిల్లామైయాలే నిర్దోషమాకైయాలే ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్,

యథావస్థితమాక తిరువుళ్ళమ్పత్తి', ఎన్ఱపడి.

'పూర్వపక్షి ఉత్కర్షహేతువాక ఎణ్ణి ఇరుప్పతెల్లామ్ సిద్ధాన్తిక్కు నికర్షహేతువాకైయాల్, పూర్వపక్షికళిల్ ఒరువన్ నికృష్టమాక ఎణ్ణి ఇరుప్పత్తైయుమ్, మత్తొరువన్ ఉత్కర్షహేతుమత్తయా ఉత్కృష్టమాక ఎణ్ణి ఇరుక్కైయాలే అవ్విరువర్క్కుమ్ పొతువాక ప్రశ్నమ్ పణ్ణుమవస్థైయిల్ వికల్పేన ఇరణ్డుజన్మత్తైయుమ్ ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్ నికృష్టమాక్కవుమ్ ఎణ్ణి ఇరుక్కైయాలే, సిద్ధాన్తత్తిల్ ఇరణ్డుమ్ నికృష్టమాక వేణ్డియిరుక్క,

ప్రస్తావానవన్ నికృష్టమాకనినైత్తత్తై ఇవర్ ఉత్కృష్టమాక తిరువుళ్ళమ్ పత్తినపడి ఎన్?" ఎన్నిల్;

ప్రస్తావానవన్ "దేహోపాధిక ఉత్కర్షముడైయ జన్మమొన్ఱో, అతిలుమ్ ఉత్కృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్,

ఏ. అ.—"అన్ద దేహోపాధిక ఉత్కర్షమిల్లాత్తవర్గళ్, అవర్గళెల్లామ్ నికృష్టర్గళ్" ఎన్ఱుమ్,

"ఇన్నతు ఇన్నియతు" ఎన్ఱు, విశేషియాతపడి, సామాన్యమాగ దేహోపాధిక ఉత్కర్షావచ్ఛేదేన ఉత్కృష్టత్వత్తైయుమ్, తదభావావచ్ఛేదేన అపకృష్టత్వత్తైయుమాగనినైత్తు ప్రశ్నమ్పణ్ణుగైయాలే,

అవర్ దేహోపాధిక ఉత్కర్షమాగ ఎణ్ణి ఇరుప్పతెల్లామ్ ఇల్లాతతు, సిద్ధాన్తత్తిల్ విలక్షణరిడత్తిలేయాగైయాలే,

ప్రష్టావానవర్ దేహోపాధిక ఉత్కర్షాభావపత్త్వేనరూపేణ అన్ద విలక్షణర్కళై జన్మోపాధిక ఉత్కర్షత్ భాగవతాధిక్యావధిత్వరూప నికర్షవాన్ కళాగనినైత్తిరుక్కైయాలే,

అవర్కళే సిద్ధాన్తత్తిల్ సర్వోత్కృష్టర్కళాగైయాలే, ప్రష్టావానవర్ నికృష్టమాగనినైత్తతై సిద్ధాన్తత్తిల్ ఉత్కృష్టమాకత్తిరుప్పుళ్ళపడిల్లైయికుల్లైయిలే?

అథవా:—

(ప్రష్టావానవర్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్తతై అపకృష్టమాకవుమ్, అపకృష్టమాకనినైత్తతై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, తిరుప్పుళ్ళమ్ ప్రశ్నై) ఎన్ఱుమ్,

"ప్రష్టావానవర్ ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్త అపకృష్టజన్మత్తై అపకృష్టమాకవుమ్, అపకృష్టమాకభ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్ యథావస్థితమాకత్తిరుప్పుళ్ళమ్పడ్రి" ఎన్ఱుపడి.

మేల్మూలత్తిల్ ఇవ్వర్థత్తై ఉపపాదిక్కుమ్పోతు, [అపకృష్టరూప ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు] ఎన్ఱు, మూలకారర్ తామ్ ఉత్కృష్టమాకత్తిరుప్పుమ్పడ్రిన ప్రష్టావాలే అపకృష్టమాక భ్రమిక్కప్పట్టజన్మత్తై ఉత్కృష్టత్వేన విశేషిత్తు ఎడుత్తు అతినుడైయ ఉత్కృష్టతైయై ఉపపాదిక్కైయాలే,

ఇఙ్గుమ్ ఉత్కృష్టత్వాపకృష్టత్వ విశేషణఙ్గళ్ సిద్ధమిఱే!

ఆక ఇప్పడివిశేషణమ్ సిద్ధమాకైయాలే ప్రష్టావానవర్ వికల్పన పణ్ణుడైయై ఆశ్రయిక్కుమ్పోతు, ఉత్కృష్టవర్ణజాత భాగవతజన్మఙ్గళై ఎల్లామ్ నికృష్టమాకవుమ్,

నికృష్టవర్ణజాత భాగవతజన్మఙ్గళై ఎల్లామ్ ఉత్కృష్టఙ్గళాకవుమ్, నినైక్కైయాలే,

అప్పడినికృష్టఙ్గళాకనినైక్కప్పట్ట ఉత్కృష్టవర్ణజాత భాగవత జన్మఙ్గళుక్కు విలక్షణరుడైయజన్మఙ్గళ్ సిద్ధాన్తరీత్యా ఉత్కృష్టఙ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టఙ్గళాకనినైక్కప్పట్ట నికృష్టవర్ణజాతభాగవతర్కళుడైయ జన్మఙ్గళుక్కు అవిలక్షణజన్మఙ్గళెల్లామ్ అప్పడియే అతినికృష్టఙ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఇప్పడియే మిశ్రసంప్రదాయిపక్షత్తై ఆశ్రయిత్తపోతుమ్ ఉత్కృష్టమాక నినైక్కప్పట్టతుక్కళుక్కు అవిలక్షణజన్మఙ్గళెల్లామ్ ఉత్కృష్టఙ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

స్వాపోత్కర్షపర్యవసాయియాన భాగవతజన్మదేహోపాధిక ఉత్కర్షవాదత్తిలే అభినివేశత్తాలే భ్రాన్తనాన ప్రష్టావానవర్ నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డైయుమ్ శేర్త్తు ఉత్కృష్టఙ్గళాకవుమ్,

అప్పడియే ఇరణ్డైయుమ్ శేర్త్తు అపకృష్టఙ్గళాకవుమ్, నినైత్తిరుక్కైయాలే

"అవర్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్తతై ఎల్లామ్ అపకృష్టమాకవుమ్, నికృష్టమాకనినైత్తతై ఎల్లామ్ ఉత్కృష్టమాకవుమ్,

అతిల్ అత్తైనిత్యవాదాన సిద్ధాన్తతిరుప్పుళ్ళమ్పడ్రిపడి ఉపపన్నమాప్పడి ఎన్!" ఎన్గిఱ, అశఙ్కైనిరస్తై.

ప్రష్టావానవర్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త జన్మఙ్గళుక్కువస్తుతో దోషరూపఙ్గళాయ్, అవర్ ఉత్కర్షహేతువాక ఎణ్ణియిరుక్కుమవైకళ్ ఒన్ఱు, మన్ఱు, కైయిరుక్కైయాలే అత్యుత్కృష్టఙ్గళాయిరుప్పుళ్ళ విలక్షణజన్మఙ్గళైయొత్తిన్ద దోషరూపదేహోపాధిక ఉత్కర్షవత్తయా వస్తుతో నికృష్టఙ్గళాయిరుప్పుళ్ళ జన్మఙ్గళై నికృష్టఙ్గళాకవుమ్,

అవర్ నికృష్టఙ్గళాకనినైత్తజన్మఙ్గళుక్కు నికర్షహేతువాక అవర్ ఎణ్ణియిరుప్పుళ్ళవస్తుతో దోషరూపదేహోపాధిక ఉత్కర్షాభావమ్ దోషాభావరూపమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టహేతువాయిరుక్కైయాలే అన్ద దోషాభావమిల్లాతమట్ర అవిలక్షణజన్మఙ్గళైయొత్తియె తద్వత్తయా వస్తుత: ఉత్కర్షఙ్గళాన విలక్షణజన్మఙ్గళై ఉత్కృష్టఙ్గళాకవుమ్,

సిద్ధాన్తత్తిల్ తిరుప్పుళ్ళమ్పడ్రి కూడైయిల్లైయిలే?.

"విలక్షణావిలక్షణభేదమ్ ఉత్కృష్టవర్ణభాగవతర్కళిలుమ్ నికృష్టవర్ణభాగవతర్కళిలుమ్, ఇవ్విరువరిలుముణ్డు" ఎన్నుమిడమ్,

"కైవుష్యశ్రాభిజాయన్తేయోగిన స్సర్వయోనిషు।
ప్రత్యక్షితాత్మనాథానాంనైషాంచిన్త్యం కులాదికమ్॥" ౧ ఎన్ఱు,
ఇత్యాదిప్రమాణసిద్ధమిఱే?.

౧॥

ఏకాన్తినస్సదాచారనిష్ఠస్సురివయేత్కృశమ్। వాచా కాయేనమనసాబహుశశ్చావమాననాత్॥ ఈశస్యవత్సలస్యాపిభూరికోపకారణాత్।

మూ—౨౧౨. ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్,

వ్యా.—౨౧౨. అత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఉత్కృష్టమాక) ఎన్ఱుతుడజ్గి. "ఆభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తునశ్శైక్కుకు ఉఱుప్పాకైయాలే అపకృష్టమాక ఇరుక్కవిత్తై ఉత్కృష్టమాకనినైత్తు ప్రశ్నమ్పణ్ణిన్ఱు, అతస్మింస్తద్బుద్ధియాలే" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱ, (ఉత్కృష్టమాకభ్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్ఱిఱార్.

అ.—౨౧౨ "ప్రశ్నవాక్యత్తిలే సిద్ధాన్తాభిమత ఉత్కర్షాపకర్షవిపరీతోత్కర్షాపకర్షజ్గళ్ అభిప్రేతజ్గళ్' ఎన్నుమిడమ్ భ్రాన్త్యనువాదత్తాలే వ్యజ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆభిజాత్యాదికళాలే) ఇత్యాది.

(ఆభిజాత్యమ్)—నల్లకుడి.

(ఆది) పదత్తాలే విద్యావృత్తజ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు.

(అతస్మిన్) ఎన్ఱతు, "తద్భిన్నే" ఎన్ఱపడి,

ఏ అ.—౨౧౨. (అత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "క్రిష్ [ఒవ్వాతు] ఎన్ఱ అవాక్యత్తాల్ కొన్న ప్రస్తావానవర్ ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మత్తినుడైయ నికృష్టత్వత్తైయుమ్, అవర్ నికృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మత్తినుడైయ ఉత్కృష్టత్వత్తైయుమ్, క్రమేణ తత్తద్దోషగుణ ప్రవర్శనపరవాక్యజ్గళ్ కత్తాలే ఉపపాదిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(ఆభిజాత్య) మావతు, కులీనత్వమ్.

అతావతు, ఉత్తమకులోద్భవత్వమ్.

అతావతు, భగవత్-సంబన్ధానుకూలతయా ఉత్తమమానకులత్తిలే ఉణ్డాయిరుక్కై.

"ఆభిజాతాస్తు కులీనస్స్యాయ్యపత్నితాః' ౧ ఎన్ఱు సేనానార్థరత్నకోశమ్?.

ఇత్తిల్ శబ్దమదైయాన్నుక్కు భగవత్-సంబన్ధానుకూలతయా ఉత్కృష్టత్వేన అభిమతకులమ్ ఇత్తికులమ్.

ఏ అ.—మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనుక్కు ఉత్తమత్వేన అభిమతమ్ త్రైవర్ణికత్వాదికులమ్.

ఇతు ఇరణ్డుమ్ ప్రాకృతదేహాపాధికమాకైయాలే, స్వోపాధిభూతత్రిగుణవద్దేహస్వభావత్తాలే అహంకారత్తైవిళైక్కక్కడవతు కళాకైయాలే అహంకారహేతుక్కళిఱే?

కర్మాధీనప్రాకృత దేహసంబన్ధముడైయార్క్కెల్లామ్ ఇవ్వహంకారహేతువాన ఆభిజాత్యముణ్డిఱే?.

"నైవగ్రామకులాదిభిః" ౨ "నైషాంచిన్త్యంకులాదికమ్" ౩ ఇత్యాదిప్పడియే భగవదిచ్ఛాధీన దేహస్థితియుడైయార్క్కిఱే ఇవ్వహంకారమూలభూతమాన కులాదికళిల్లాతతు?.

"విలక్షణర్క్కుమ్ కూడ కులాదిక్కళ్ పూర్వమేనివృత్తజ్గళేయాకిలుమ్, మోక్షదశావర్యన్తమ్ అభ్యుపగతప్రారబ్ధమడియాక 'పాఞ్చభౌతికమ్' ౪ ఇత్యాదిప్పడియే పఞ్చవింశతితత్త్వాత్మకమాన ప్రాకృతదేహమ్ అనువర్తియానిఱ్కచ్చెయ్తే అతు స్వస్వభావత్తాలే అవర్కళుక్కుమ్ అహంకారత్తైవిళైయాతో" ఎన్నిల్;

అవర్కళుక్కు మోక్షపర్యన్తమ్ ప్రాకృతశరీరమ్ అనువృత్తమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ అతు అసంకోచేన భాగవతానువర్తనపర్యన్తమాక అభివృద్ధమాననిర్హేతుక భగవత్-కటాక్షాయత్త భగవద్భక్తివిశేషత్తినుడైయ మాహాత్మ్యత్తాలే, రజస్తమస్సుక్కళ్ పల్వాజ్గిన పామ్బుపోలే మేల్ ఒరుకాలుమ్ తలైయెడాతపడి నిర్వీర్యమాయ్ అతుకళాలే కాదాచిత్కమాకవుమ్ కూడ అభిభవాసహమన్ఱిక్కే అభివృద్ధమాన నిష్కృష్టసత్త్వత్తైయుడైయతాయ్ విడుకైయాలేయిఱే అవర్కళుక్కు రజస్తమోభిభవాసహతయా అభివృద్ధసత్త్వగుణకదేహోపాధిక ఉత్కృష్టకులజ్గళుమ్, అభివృద్ధతమోగుణక దేహోపాధికనికృష్టకులజ్గళుమ్, నష్టజ్గళాయ్విడుకిఱతు?

అప్పడి అవర్కళుక్కు తమోభిభవమిల్లాతపోతే తన్మూలకమాన అవిద్యైక్కళుమ్, తన్మూలకమాన అహంకారముమ్, ఉణ్డాకమాట్టాతయుమ్ కూడ ఇల్లైయిఱే?.

అవిలక్షణర్కళుక్కు ఉణ్డాన ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మజ్గళిరణ్డుమ్ జ్ఞానరూపజ్గళల్లామైయాలే అవర్కళుక్కు అజ్ఞానమూలకమాన అహంకారమ్ ఉణ్డాకక్కట్టళై.

తథాసత్స్వజుగుప్సాయాం విషయత్వాదముష్యత| కదాచిదపితత్ప్రాప్తికథాయా విరహ త్తథా॥ వితథ్యన్తో శ్వతస్తాభకథామాన్యత్వసిశ్చయాత్|

ఎ. అ.—విలక్షణర్కళుక్కు జన్మమ్, "అన్దు, నాన్ పిఱన్దిలేన్ పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్" ౧ ఎన్గిఱపడియే, జ్ఞానరూపమాకైయాలేయుమ్, "దేహాసక్తాత్మబుద్ధిః" ౨ ఇత్యాదిప్పడియే, సకలాజ్ఞాననివర్తక అనవరత అష్టాక్షర కాలక్షేపాదిగళాలే పిన్బు ఒరుకాల్ విస్మృతి యన్ద్రిక్కే అనువృత్తమాయ్ చ్చెల్లుకైయాలేయుమ్,

అవర్కళుక్కు అహంకారయోగ్యతైయిల్లైయిఱే?.

అవిలక్షణర్కళ్ ఇరువరుమ్ అసంకోచేన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఇసైయాతవర్కళాకైయాలే, అవర్కళుక్కు భగవద్విషయత్తిల్ అత్యన్తమ్ ఆనుకూల్యమిల్లామైయాలే అవర్కళ్-విషయత్తిల్ సర్వేశ్వరన్ ప్రథమప్రవృత్తియిలే ఉదాసీననాయిరుక్కైయాలే, అవర్కళుడైయ ప్రవృత్తికర్మాధీనమాకైయాలే, అవర్కళుడైయజన్మమ్ అహంకారత్తాలే వినాశత్తుక్కు ఉడలాక క్కడవదైయిల్లై

విలక్షణర్కళెల్లారుమ్ అసంకోచేన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఇసైన్దు భగవద్విషయత్తుక్కు అత్యన్తమ్ అనుకూలరాయ్,

"త్వదేకరక్ష్యస్యమమత్వమేవకరుణాకర!|
నప్రవర్తయపాపాని ప్రవృత్తాని నివర్తయ॥" ౩

ఇత్యాదిప్పడియే "నల్వళ్ళి నడత్తవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఈశ్వరనై ప్రార్థిక్కుమవర్కళాయిరుక్కైయాలే,

"యస్తుపూర్వం స్వయమేవ అతిమాత్రమ్ ఆనుకూల్యప్రవృత్తః, తంప్రతిస్వయమేవ భగవాన్ కల్యాణబుద్ధియోగంకుర్వన్ కల్యాణే ప్రవర్తయతి" ౪ ఎన్ఱు, వేదార్థసంగ్రహత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే,

అవర్కళ్ విషయత్తిల్ సర్వేశ్వరన్ ప్రథమప్రవృత్తియుడక్కి తన్ పేఱాక నోక్కిక్కొణ్డిరుక్కైయాలే,

అవర్కళుడైయజన్మమ్ అహంకారహేతువాకైక్కు యోగ్యతై యిల్లైయిఱే?.

ఆకదేహాపాధిక నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ అహంకారప్రాకాశత్తుక్కు ఉఱుప్పాయిరుక్కైయాలే,

(అభిజాత్య) శబ్దమ్ సామాన్యేన అవ్విరణ్డైయుమ్ శొల్లుకిఱదు

(అది) శబ్దమ్ జ్ఞానవృత్తాద్యుత్కర్షఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱదు.

ఎ అ.—వళ్ళుమడైయాతక్కు జ్ఞానోత్కర్షమ్ అజ్ఞాన-అన్యథాజ్ఞాన-విపరీతజ్ఞానఙ్గళాలుణ్డాన కర్మాదిసాధనాన్తరయోగ్యతై,

మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠర్క్కు కర్మమడియాన సత్త్వగుణత్తాల్ అభివృద్ధమాన శాస్త్రజన్య యోగజన్య జ్ఞానఙ్గళాలే భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు అర్హనాయిరుక్కై.

వళ్ళుమడైయాతక్కు వృత్తోత్కర్షమ్ అకృత్యకరణ కృత్యాకరణాదికళాలే విశేషక్కు ఇరుట్టైపోలే భగవద్గుణఙ్గళై నిఱప్పియిత్తుక్కొణ్డు భగవత్-కటాక్షత్తుక్కు ప్పళ్ళమడైయాయిరుక్కై.

మిశ్రసంప్రదాయిక్కు వృత్తోత్కర్షమ్ అకృత్యాకరణ కృత్యకరణాదికళాలే భగవదభిమతనాయిరుక్కై,

వళ్ళుమడైయాతుడైయ జ్ఞానవృత్తోత్కర్షఙ్గళ్ తమోమూలకఙ్గళాకైయాలేయుమ్,

మిశ్రసంప్రదాయియినుడైయ జ్ఞానవృత్తోత్కర్షఙ్గళ్ మిశ్రసత్త్వ మూలకఙ్గళాకైయాలేయుమ్,

ఇవుకళుమ్ జన్మోత్కర్షమ్పోలే అహంకారహేతుక్కళిఱే?.

(అభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తు నశిక్కైక్కు ఉఱుప్పాకైయాలే) ఎన్కిఱదు,

"శ్రేష్ఠావానవన్ ఉత్కృష్టమాక ఎణ్ణిన ప్రాకృతజన్మత్తైయుడైయవన్ అభిజాత్యాదికళై ఒరువ్యాజమాక్కొణ్డు అన్ద ఆభిజాత్యమూలభూత దేహగుణఙ్గళినుడైయ కర్మాధీనవికారత్తాలే ఉణ్డాకిఱ ఉత్కృష్టజనావమాన హేతువాన అహంకారత్తై అన్ద కర్మపరవశనాయ్క్కొణ్డు పణ్ణుకిఱత్తాల్ అవన్ అద్వారకమాకవుమ్ సద్వారకమాకవుమ్ నశిక్కైక్కు ఇన్ద ఉత్కృష్టతయా అభిమతమాన ప్రాకృతజన్మమ్ ప్రయోజకమాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

(అపకృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇన్ద) ఎన్కిఱదు,

"అప్పడి వినాశప్రయోజకత్వరూపదోష దుష్టమాయిరున్ద శ్రేష్ఠావానవన్ దేహోపాధికజన్మోత్కర్షాభావత్తయా నికృష్టమాకనినైత్త జన్మత్తైప్పఱ్ఱ అపకృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇప్ప్రాకృతదేహోపాధిక జన్మత్తై" ఎన్ఱపడి.

(అతస్మింస్తద్బుద్ధియాలే) ఎన్కిఱదు,

"భగవత్-సంబన్ధానుకూల్యోపాదకఙ్గళాన మవర్ఱుక్కు విరుద్ధమాయ్, భగవత్-సంబన్ధప్రాతికూల్యోపాదకమాయ్, ఇరున్దుళ్ళ కర్మాధీన దేహోపాధికమాయ్ వరుమవఱ్ఱిలే ఉణ్డాన భగవత్-సంబన్ధానుకూల్యోపాదకత్వ బుద్ధియాలే" ఎన్ఱపడి.

౧॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్. ౬౪.
౨॥ అష్టశ్లో. ౪.
౩॥
౪॥ వేదార్థసంగ్రహే,

మూ.—భ్రంశసంభావనైయాలే

వ్యా.—(భ్రంశసంభావనై) యావతు:—

ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలే అనన్యోపాయత్వమాకిఱ అధికారత్తినిన్ఱు, నழువుతల్ వరుకైకు యోగ్యమాయిరుక్కై.

అ.—"భ్రంశమ్ అధఃపతనమ్;

అతావతు ఉత్తమాధికారచ్యుతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

ఏ.అ.—స్వోపాధిభూతగుణ స్వభావఙ్గళాలుణ్డాన అహంకారద్వారా భగవత్-సంబన్ధ ప్రాతికూల్యాపాదకఙ్గళాన జన్మసిద్ధనైచ్య ఉపాయాన్తరానధికార-వేదవేదాఙ్గాధికారాదికళిలే భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకత్వబుద్ధియాలేయిఱే నికృష్టోత్కృష్ట భాగవతజన్మఙ్గళై భ్రష్టాపాస్యోభయవికల్పేన ఉత్కృష్టఙ్గళాకనినైత్తతు?.

(ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱ) ఎన్ఱతు, "ఎన్నుమ్ అర్థమ్ స్పష్టమాకత్తోన్ఱుకైక్కాక" ఎన్ఱపడి.

(ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్ ఎన్ఱిఱార్) ఎన్ఱతు,

""""(ఉత్కృష్టమాకనినైత్తజన్మమ్) ఎన్ఱు ఎదుత్తు అతినుడైయ తోషత్తై ఉపపాదిక్కైయుమ్, అవర్కుడైయ అన్ధజన్మమ్ ఉత్కృష్టమ్" ఎన్ఱు, నినైవుమ్ భ్రమమ్' ఎన్నుమిడమ్ అర్థాత్ ఉక్తమాప్పడి ఇరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ (భ్రమిత్త) ఎన్ఱు, అన్దనినైవిన్ భ్రమత్వత్తై శాబ్దమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాల్) ఎన్ఱతు,

"సర్వాధికారఙ్గళాయుమ్, అధికృతాధికారఙ్గళాయుమ్, ఇరుప్పవైయాన అవతారరహస్యజ్ఞానాదికళుమ్ కర్మజ్ఞానాదికళుమాకిఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ ఏతేనుమ్ ఒన్ఱిలేయానుమ్ అనుష్ఠానముణ్డాన కలక్కత్తాల్ వరుమ్ అన్వయత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

కర్మాధీనజన్మోత్కర్షముళ్ళవర్కళుమ్ రజస్తమస్సుక్కళాల్ కలక్కఙ్గళుముణ్డిఱే?.

ఇఙ్గు "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ కర్మజ్ఞానభక్తికళ్ మాత్రమే" ఎన్ఱిల్ అసంప్రదాయమామిఱే?

ఏ. అ.—అన్వయావస్థ:—"కర్మజ్ఞానభక్తియోగఙ్గళుమ్ అవతారరహస్యజ్ఞానముమ్" ౧ ఇత్యాదియాలేయుముమ్ముప్పడియిల్ మూలకారర్ తామే ఎణ్ణినవైయైయుమ్ ఉపాయాన్తరఙ్గళాక అరుళిచ్చెయ్తారిఱే?.

(అనన్యోపాయత్వమాకిఱ అధికారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ నழువుతల్ వరుకైక్కు) ఎన్ఱతు,

"అనన్యోపాయశక్తస్య ప్రాప్త్యర్థేఽధికారితా।

ప్రవృత్తౌ సర్వవర్ణానాం సాత్త్వికత్వాదయోగినః॥"

ఎన్ఱు, ప్రపన్నపారిజాతత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే స్వరూపవిరోధభయాయత్త అశక్తిప్రయుక్త ఉపాయాన్తరరాహిత్యమ్ పరగతస్వీకారాత్మక ప్రపత్తిరూపసిద్ధోపాయాధికారమాకైయాలే, అన్ద అనన్యోపాయత్వమాకిఱ ఉపాయాన్తరాసహమాన సిద్ధోపాయాధికారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ నழువుతల్ వరుకైక్కు" ఎన్ఱపడి.

(యోగ్యమాయిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱతు,

జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్ పూర్వోక్తరీత్యా భగవల్లాభత్తుక్కు నియమేన ప్రయోజకమన్ఱు, యాకిలుమ్, ఇరణ్డుజన్మఙ్గళుమ్ కర్మాధీన దేహసంబన్ధోపాధికఙ్గళాయిరుక్కైయాలే స్వోపాధిభూతదేహస్వభావత్తాలే భగవల్లాభాలాభఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాయిరుక్కైయాలే, అత్తాలే స్వరూపయోగ్యమాయిరుక్కై (?).

ఆక "అనన్యోపాయత్వ ప్రచ్యుతిస్వరూపయోగ్యత్వమ్ భ్రంశసంభావనై" ఎన్ఱతాయిత్తు.

అనన్యోపాయత్వ ప్రచ్యుతిస్వరూపయోగ్యత్వమావతు, అనన్యోపాయత్వప్రచ్యుతి జనకతావచ్ఛేదకధర్మవత్త్వమ్.

అన్దధర్మమ్ తాన్ కర్మాధీనస్వరూపావిమత్త్వమిఱే?.

"కర్మాధీనఙ్గళెల్లామ్ ఇழవుక్కుప్రయోజకమ్" ఎన్ఱుమ్,

"కృపాధీనమెల్లామ్ పేఱుక్కుప్రయోజకమ్" ఎన్ఱుమ్, ఇవ్వర్థమ్,

[ఇழవుక్కడికర్మమ్; పేఱుక్కు అడికృపై] ఎన్ఱు, మేలే అరుళిచ్చెయ్కైయాలే సిద్ధమిఱే?.

ఉత్కృష్టాపకృష్టఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్ కర్మాధీనస్వరూపాదికళైయుడైయతుక్కళాకైయాలే, అతుక్కళై "అనన్యోపాయత్వరూప సిద్ధోపాయాధికార ప్రచ్యుతిజనకస్వరూపయోగ్యఙ్గళ్" ఎన్నక్కురైయిల్లై.

(ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యఙ్గళాకైయాలే) ఎన్ఱతు,

"సర్వాధికారఙ్గళాయుమ్, అధికృతాధికారఙ్గళాయుమ్, ఉళ్ళ సాధనాన్తరఙ్గళినుడైయ అనుష్ఠానత్తుక్కు సహకారికళాయ్క్కొణ్డు అవర్కళైత్తూణ్డుకైక్కు యోగ్యఙ్గళాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

మూ.—“శరీరేచ” ౧ ఎన్గిఱపడియే భయజనకమ్.

వ్యా.—(“శరీరేచ” ౧ ఎన్గిఱపడియే భయజనకమ్) ఎన్ఱతు,

“కాలేష్వపిచసర్వేషు” ౧ ఎన్ఱు,శుడఙ్గి,

ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యఙ్గళాక్కై యాలే భయహేతుక్కళానవత్తై చ్చొల్లినవరుక్కిఅవఙ్గై పిలే అవై ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాక,

అ.—“ఉత్తరోత్తరప్రధానోక్తిప్రకరణమాకైయాలుమ్ అఙ్గిప్రత్యాసన్ననిర్దేశత్తాలుమ్ అఙ్గేషుప్రాధాన్యమ్ శరీరత్తుక్కు లబ్ధమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవై ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాక) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—సర్వాధికారఙ్గళాన సాధనాన్తరఙ్గళుక్కుమ్ కూడ పుణ్యదేశకాలాదే యాతిశయత్వముణ్డో?.

ఏకదినమాత్ర దేశవాసాదికళైప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్, దినత్రయదేశవాసాదికళైప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్, ఫలతారతమ్యముణ్డో?.

అప్పడియే పుణ్యదేశత్తిల్ నామోచ్చారణాదికళైప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్, తద్వ్యతిరిక్తస్థలత్తిల్ అతుక్కళైప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్ ఫలతారతమ్యముణ్డో?.

(భయహేతుక్కళానవత్తై) ఎన్ఱతు, “‘సిద్ధోపాయాధికారరూపమాన అనన్యోపాయత్వత్తుక్కు భ్రంశమ్వరిల్ శెయ్వతెన్’ ఎన్గిఱ భయహేతుక్కళాన దేశకాలాదికళై” ఎన్ఱపడి.

(శొల్లివరుక్కిఅవఙ్గైయిలే) ఎన్ఱతు, “శొల్లిక్కొణ్డువరుక్కిఅక్రమత్తిలే” ఎన్ఱపడి.

(అవై ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ప్రధానమాక) ఎన్ఱతు, “సాధనాన్తరఙ్గళ్ ప్రవృత్తినివృత్తిసాధ్యఙ్గళాకైయాలే, అన్దప్రవృత్తి నివృత్తికళుక్కు ప్రధానసాధనమాన శరీరమిల్లావిడిల్ దేశకాలాదికళ్ కార్యకరఙ్గళన్ఱిక్కే ఒழிకైయాలుమ్,

శరీరముణ్డాయిరుక్కిల్ అతుక్కాకే దేశకాలఙ్గళ్ తేడవేణ్డిప్పడియిరుక్కుమ్ సాధనాన్తరఙ్గళై విళైక్కుమత్తాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

వ్యా.—“శరీరేచవర్తతే మేమహద్భయమ్” ౧ ఎన్ఱు, శొల్లుక్కిఅపడియే,

“స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కళాయ్,

ఉపాయాన్తరగన్ధాసహరాయ్, ఇరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కుమ్,

‘ఇతు ఇరుక్క ఇరుక్క ఎన్ శెయ్యత్తేడువతు’ ఎన్నుమ్ భయత్తైవిళైక్కుమత్తాయిరుక్కుమ్” ఎన్ఱపడి.

అ.—“భయజనకత్వప్రతిసంబన్ధికళ్ పూర్వవత్ జ్ఞానికళ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూప) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—శరీరమ్ అవైకళిల్కాట్టిల్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు ప్రధానసాధనమాయిరుక్కైయాలే, భయహేతుక్కళాన మఱ్ఱవై ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ కాట్టిల్ ప్రధానభయహేతువాక” ఎన్ఱపడి.

(స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కళాయ్) ఎన్ఱతు, “భగవదనన్యార్హశేషత్వాద్యాకారత్రయరూప స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కళాయ్” ఎన్ఱపడి.

(ఉపాయాన్తరగన్ధాసహరాయిరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కు) ఎన్ఱతు, “అధికృతాధికారఙ్గళాకిలుమామ్, సర్వాధికారఙ్గళాకిలుమామ్, ప్రపత్తియేయాకిలుమామ్, అవఱ్ఱిల్ ఒరువాఱు ఇల్లాతపడి విశేష్యమెన్ఱిల్ ఒరుపడియాల్ వరుమ్ అన్వయమాత్రత్తాలే ఆత్మస్వరూపమాన అనన్యశరణత్వమ్ నశిత్తువిడుమత్తాయిరుక్కైయాలే,

ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ సుదైయ మానసస్మరణ తత్-స్మర్తృజనసహవాసాదికళాకిల గన్ధత్తైయుమ్కూడ సహియాతిరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కు” ఎన్ఱపడి.

(ఇతు ఇరుక్క ఇరుక్క ఎన్ శెయ్యత్తేడువతు ఎన్నుమ్) ఎన్ఱతు, “‘ఇన్దకర్మాధీనజన్మమ్ ఇరుక్కవిరుక్క ఎన్దసాధనాన్తరత్తై శెయ్విత్తు నమ్మై అకఱ్ఱత్తేడుకిఱతో?’ ఎన్నుమ్” ఎన్ఱపడి.

(భయత్తైవిళైక్కుమత్తాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు, “పులికిడన్దకాడు పులియిరుక్కైక్కు సంభావనామాత్రత్తాలే భయత్తైవిళైక్కుమాపోలే, ఇతువుమ్ యోగ్యతామాత్రత్తాలే భయత్తైవిళైక్కుమత్తాయిరుక్కుమ్” ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౧౩. అత్తుక్కు స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్.

వ్యా.—౨౧౩. ఇన్నముమ్ ఇత్తుక్కు ఒరుదోషమ్ అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

(అత్తుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(అత్తుక్కు) ఎన్ఱు, కీళ్ చొన్నజన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు.

(స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్) ఎన్ఱత్తు,

"భాగవతానువర్తనాదిక్కళిల్ వన్దాల్, శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుత్తక్కతియాన తాళ్చ్చి,

అ.—౨౧౩. భగవదపేక్షయా నైచ్యమ్ స్వారసికమాకైయాలే తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ (భాగవత) ఇత్యాది.

(అనువర్తనమ్)=తదనుకూలాచరణమ్.

(ఆది) శబ్దత్తాలే తదీయతీర్థస్వీకారాదిక్కళ్ వివక్షితమ్.

(స్వరూపత్తుక్కుత్తక్కతియాన) ఎన్ఱత్తు, "శేషత్వోచితమాన" ఎన్ఱపడి.

(పిఱర్) ఎన్ఱత్తు, "అపకృష్టర్" ఎన్ఱపడి.

(భావిక్కై)=అభ్యసిక్కై.

అత్తావత్తు, స్వమాత్రానుష్ఠానానుకూల సంస్కారప్రచయవిషయమాక్కుకై.

ఎ. అ—౨౧౩. (కీళ్ చొన్నజన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు) ఎన్ఱత్తు, "[ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్] ఎన్ఱు కీళ్ చొల్లిప్పట్ట ప్రస్తావానన్తర ఉత్కృష్టమాకనినైత్త కర్మాధీన దేహోపాధికమాయ నికృష్టమాయిరుక్కుమ్ జన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు" ఎన్ఱపడి.

(భాగవతానువర్తనాదిక్కళిల్ వన్దాల్) ఎన్ఱత్తు,

"అసంకోచేన భాగవతకైఙ్కర్యమాకిఱ భాగవతానువర్తనత్తైయుమ్,

తత్తీర్థప్రసాదస్వీకార తద్గుణానుభవాదిక్కళైయుమ్,

శెయ్యుమిడత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.— పిఱర్ శెయ్‌క్కిఱత్తుక్కణ్డు అనుకరిత్తుక్కొళ్ళ వేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ—ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (కొళ్ళవేణుమ్ ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱు, భావనైసంస్కారమిఱే!.

అనుకారమ్ అర్థసిద్ధమ్.

ఎ. అ.—(శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుత్తక్కతియాన తాళ్చ్చి) ఎన్ఱత్తు,

"అన్ద భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాయ్,

దేవభాగవతాపేక్షయా త్రైవర్ణికభాగవతర్కళుక్కుమ్,

త్రైవర్ణికభాగవతాపేక్షయా అత్రైవర్ణికభాగవతర్కళుక్కుమ్,

దేహోపాధికమాక ఉత్క్రాన్త సకలభాగవతానిరూపితతయా పూర్వభాగవతనిరూపితతయా చ, సకలభాగవతశేషత్వపర్యన్త భగవదనన్యార్హశేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరాతిరుక్కిఱ తాళ్చ్చిపోలన్ఱిక్కే, దేవతిర్యఙ్మనుష్యస్థావరాత్మక సకలభాగవతమాత్ర నిరూపితమాయ్,

అత ఏవ సకలభాగవత శేషత్వపర్యన్త భగవచ్ఛేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేర్న్దతాయుమ్, ఇరుక్కుమ్ తాళ్చ్చి" ఎన్ఱపడి.

(పిఱర్ శెయ్‌క్కిఱత్తుక్కణ్డు అనుకరిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్) ఎన్ఱత్తు, "అన్ద తాళ్చ్చివక్ష్యమాణరీత్యా జ్ఞానజన్మక్కళుక్కు జన్మసిద్ధమాయిరుక్కుమాపోలే, కర్మాధీన దేహోపాధికజన్మవాన్కళుక్కు అత్తు జన్మసిద్ధమల్లామైయాలే అన్ద తాళ్చ్చియై జ్ఞానజన్మాక్కళాన విలక్షణర్కళిన్నుడైయ అనుష్ఠానత్తిల్ కాణుమ్‌కణ్డు అవర్కళ్ శెయ్‌క్కిఱాపోలే,

తామ్ శెయ్‌త్తుకొణ్డుక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

భగవదభిమాన విషయభూతర్కళ్ ఎత్తనైనిహీనరాయిరున్దార్కళేలుమ్ అవర్కళడియిల్ తఙ్గళ్ ముడియుమ్,

అల్లాదెత్తనై యుయర్న్దార్కళేయాకిలుమ్ అవర్కళ్ ముడియిల్ తఙ్గళ్-అడియుమాయిఱే జ్ఞానజన్మాక్కళ్ ఇరుప్పతు?.

దేహజన్మాక్కళెల్లామ్ భాగవతా భాగవతసాధారణ్యేన స్వపూర్వజాతిమాన్కళెల్లారడియిలుమ్ ముడియుమ్,

సూ. — ౨౧౮. అపకృష్టమాక్ క్రుమిత్త ఉత్కృష్ట జన్మత్తుక్కు

వ్యా. — ౨౧౮. ఏతత్ ప్రతికోటియాన జన్మత్తిన్ఱైయుదోషాభావత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపకృష్టమాక్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఎ. అ. — అవరజాతిమాక్ కళిల్లార్ ముడియిలుమ్ అడియుమా యిఱే ఇరుప్పతు?

అవర్కళుక్కు అన్ద పూర్వపూర్వనైచ్యమ్ తానుమ్ స్వస్వమాతృ పితృ ప్రభృతికళ్ శెయ్కిఱతుకణ్డు అనుకరిక్కుక్కుల్ ముళ్ళతాకైయాలే,

అతు తద్విపరీతమాక వడక్కు మవర్కళ్ శెయ్కిఱత్తై కణ్డ పడియే శిలకాలమ్ భావిక్కుక్కుల్ ముళ్ళదు పృథమళవిల్ నశిత్తువిడుమతాయిరుక్కై యాలే, నెడుమ్ కాలమ్ నిలైనిఱ్కుమతు వుమన్ఱిఱే?

౨౧౮. — (ఏతత్ - ప్రతికోటియాన జన్మత్తిన్ఱైయ) ఎన్ఱతు, "కర్మాధీనమాయ్,

చతుర్వింశతితత్త్వాత్మక అతిహేయ అచిత్-సంబన్ధోపాధికమాయ్,

యావన్మరణభావియాయ్,

అహంకార మమకారమూలమాయ్,

పుణ్యపాపహేతువాయ్,

గ్రామకులాదివ్యపదేశకారణమాయ్,

ప్రష్టావాలే ఉత్కృష్టమాక భ్రమిక్కప్పట్టతాయ్,

భ్రంశసంభావనయాభయ జనకత్వ స్వరూపానురూపనైచ్యా భావఙ్గళాకిఱ దోషఙ్గళైయుడైయతాయిరుక్కైయాలే వస్తుతో నికృష్టమాయ్,

తోల్ పురైయే పోమతాయిరుక్కుమ్

నికృష్టోత్కృష్ట జన్మఙ్గళుక్కు,

భగవన్నిర్హేతుకకృపాధీనమాయ్,

స్వాభావికజ్ఞానవికాసోపాధికమాయ్,

అవిచ్ఛేదేనయావదాత్మభావియాయ్,

అహంకార మమకారప్రతిభటమాయ్,

వ్యా. — అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకార యోగ్యతైయిల్లై, కేళ్

అ. — ౨౧౮ పూర్వవత్ క్రమానువాదతాత్పర్యమ్, (అభిజాత్య) ఇత్యాది

"ఇత్తాల్ కీళ్చ్చొన్నదు ఎల్లా అనుచితమ్" ఎన్ఱపడి.

ప్రకారాన్తరేణ వైషమ్యానౌచిత్యమ్ ఉత్తరత్రశ్లోకిక్కిఱతు.

ఎ. అ. — పుణ్యపాపనివర్తకమాయ్,

గ్రామకులాదివ్యపదేశమూలభూత సకలహేయవర్గాశ్రయాది నివర్తనపూర్వక భగవద్దాస్యైకవ్యపదేశాపాదకమాయ్, ప్రష్టావాలే కర్మాధీనజన్మోపాధిక ఉత్కర్షాభావత్తై స్వరూపేణ నికృష్టమాకనినైక్కప్పట్టతాయ్,

భ్రంశసంభావనైయాలే భయజనకమన్ఱికే జన్మసిద్ధనైచ్యత్తైయుడైయతుమాయ్ ఇరుక్కైయాలే సర్వోత్కృష్టమాయ్,

ఆత్మజన్మరూపమాకైయాలే శుస్మస్పర్శియాయిరుక్కైయాలే ప్రతికోటియాయిరుక్కుమ్,

విలక్షణరుడైయజ్ఞానజన్మత్తిన్ఱైయ" ఎన్ఱపడి.

(దోషాభావత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "కీళ్ దోషవత్తయా నికృష్టమాకచ్చొన్నదు భాగవతరుడైయ దైహికజన్మత్తై యపేక్షిత్తు ఇన్దజ్ఞానజన్మమ్ ఉత్కృష్టమాకైక్కుడియాన అన్దదోషఙ్గళి న్ఱైయ అభావత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయిల్లై, కేళ్) ఎన్ఱతు, "విలక్షణరుడైయ జ్ఞానజన్మమాకిఱతు * పత్తియుళ్ళవర్కాన సర్వేశ్వరనుడైయ నిర్హేతుక కటాక్షత్తాలే భగవదనన్యార్హ శేషత్వ-అనన్యశరణత్వ- అనన్యభోగ్యత్వఙ్గళాకిఱ ఆకారత్రయజ్ఞానముణ్డాయ్, అతుభాగవతపర్యన్తమాకప్పుళ్ళువిట్టు అవర్కళుడైయ దోషఙ్గళుమళ్ళడ భోగ్యమామళవాక అతు ప్రేమరూపాపన్నమామ్. అన్ద ప్రేమకార్యమాయ్ వరుమ్ భాగవతానువర్తనత్తిల్ భాగవతర్కళుడైయ జన్మవృత్త జ్ఞానబధ్యాకారవాసాది తారతమ్యానుసన్ధానత్తాల్ వరుమ్ కాద్చమన్ఱిక్కే,

'పయిలుమ్ తిరువుడైయార్ యవరేలుమ్ అవర్కణ్డీర్ పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్ పరమరే' ౧ ఎన్ఱుమ్,

* భక్తిజనకనాన ఎన్ఱు, అర్థమ్.
౧॥ తి. వా-౩-౭-౧.

ఎ. అ.—'మేలుమ్ నల్లోర్ ఎక్కుల్ నువాళ్ రెక్షుపిఅప్ప ఏత్తియల్ వాక్కన్నోర్, అప్పాల్ నుమప్పిఅప్ప అవ్వియల్ వేనప్పైయాళ్ క్కొళ్ళుమే' ౧ ఎన్నుమ్,

'ఎప్పాణత్తోరెక్కులత్తోరెవ్వియల్ వోరాయిడినుమ్ అక్కాణత్తే నమ్మైయైవరావరే' ౨ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, అవర్ ముక్కుళాల్ నుజ్గై ఎఱ్ఱుక్కొండుస్తు ఆళ్ చ్చెయ్యుమళవాక భగవద్విషయత్తుక్కు అతి మాత్రానుకూలరాన విలక్షణాధికారి విశేషవిషయత్తిల్ ఈశ్వరనుక్కు ఉణ్డామ్ ఉన్నినీపైక్కు విషయభూతరాకైయాలే అన్ద ఉన్నినీపా విషయత్వాత్మక ఆత్మసత్తారూప విలక్షణజన్మమ్ ఎమ్బ్రురువార్ తాన్ ప్రథమప్రవృత్తియే తుడఙ్గి మోక్షపర్యన్తమాక అవర్కట్కు తణ్ పేఱాక నల్ వఴ్గినడత్తుకైక్కు ఉడలాకైయాలేయుమ్,

కాష్ఠాపర్శిన్త స్వస్వరూపజ్ఞానప్రయుక్తమాయ్ క్కొణ్డు తత్-సమనియతమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఇన్దజన్మముణ్డాప్పోతే ఎమ్బ్రురువార్ ఇరువర్కట్కు కర్మత్తిన్ వైయిల్ నిన్నుమ్ వలిత్తుక్కొణ్డు ఇవర్కళుక్కైయుమ్ రజస్తమస్సుక్కళై వల్ వాఙ్గినపామ్బుపోలేయుమ్ వరుత్తవిరైపోలేయుమ్, నిర్వీర్యమాక్కణ్ణి అజ్ఞానత్తైమరువలిడాతపడి ఆడియఱుత్తు,

రజస్తమోభిభవార్హమాయిరుప్పదొన్ఱు సత్త్వత్తైయుమ్ తదనర్హమాన నిష్కృష్టసత్త్వమాక్కి,

జ్ఞానత్తై. 'పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్' ౩ ఎన్నుమ్పడియొరుకాలుమ్ ప్రచ్యుతియన్ఱిక్కే వర్ధిప్పిత్తుక్కొణ్డు నల్ వఴ్గినడత్తుకైయాలే,

శూద్రాదిదేహలక్షణమాన అత్యుద్రిక్తతమోగుణముమ్,

వైశ్యదేహలక్షణమాన కించిదుద్రిక్తతమోగుణముమ్,

క్షత్రియదేహలక్షణమాన ఉద్భూతరజోగుణముమ్,

బ్రాహ్మణాదిదేహలక్షణమాన ఉద్భూతమిశ్రసత్త్వమున్ఱిక్కే,

అన్ద విలక్షణర్కళుడైయ దేహవిలక్షణమాన నిష్కృష్టసత్త్వవత్తాయ్ విడుకైయాలే, అన్దశరీరత్తిలేయే తత్తద్గుణవిశిష్టదేహోపాధికఙ్గళాయ్, శూద్రత్వాది జాతిక్కళ్లాన్ నష్టఙ్గళాయ్, విలక్షణమాన భాగవతత్వజాతియుణ్డాయ్ విడుకైయాలేయుమ్,

ఇన్దవిలక్షణజన్మమ్ ఆభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారత్తుక్కు యోగ్యతైయాకిఱ కర్మాధీనగుణవికార దేహసంబన్ధోపాధికత్వముమ్,

---

౧॥ తాణ్డానుశాసనాల్ ముద్దాళి. ౨౫.

౨॥

౩॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్. ౬౪.

మూ. — ఇరణ్డుదోషముమిల్లై.

వ్యా.—శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే ఉత్కృష్టమాక ఇరుక్కిఱ ఇత్తై అపకృష్టమాక్కినైత్తతుమ్, అతస్మింస్తద్బుద్ధి" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱ, (అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మమ్) ఎన్గిఱార్.

(ఇరణ్డుదోషముమిల్లై) ఎన్గిఱు,

"భ్రంశసంభావనైయాలే వరుమ్ భయజనకత్వముమ్,

స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయుమ్,

ఆకిఱదోషద్వయముమిల్లై" ఎన్నపడి.

ఎ. అ.—అన్దదేహసంబన్ధమూలకమాన శూద్రత్వాద్యాభిజాత్యముమిన్ఱిక్కే" ఎన్నపడి,

(శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే) ఎన్నత్తు,

"'* యద్యప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు' ౪ ఎన్గిఱపడియే దేవతిర్యఙ్మనుష్యస్థావరరూపికళాన చతుర్విధ భాగవతశేషత్వపర్యన్తమాన భగవచ్ఛేషత్వరూప స్వరూపత్తుక్కు తథావిధశేషవృత్తిమూలకమాయ్ క్కొణ్డు అనుకూలమాయిరుక్కైయాలే' ఎన్నపడి.

(ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇత్తై) ఎన్నత్తు, "ప్రస్తావానవర ఉత్కృష్టమాకవినైత్త ప్రాకృతదేహోపాధిక నికృష్టజన్మత్తై అపేక్షిత్తు అత్యుత్కృష్టమాన దోషజన్మోత్తమిన్ఱాకైయాలే, ఉత్కృష్టమాయిరుప్పదొన్ఱు విలక్షణ భాగవతజన్మత్తై" ఎన్నపడి.

మూలత్తిల్ ఇవ్వాక్యత్తిల్ [అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మమ్] ఎన్గైయాలే,

[ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్] ఎన్గిఱ మున్ వాక్యత్తిలుమ్, "ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్త నికృష్టజన్మమ్" ఎన్ఱు వాక్యపూరణమ్ అభిమతమ్.

(భ్రంశసంభావనైయాలేవరుమ్ భయజనకత్వముమ్, స్వరూపప్రాప్తమాననైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయుమాకిఱ దోషద్వయముమిల్లై ఎన్నపడి) ఎన్నత్తు,

---

* "కిమపి" ఇత్యపి పాఠః.

ఛౌపాధికోత్కృష్టగర్హలేశరాహిత్యతో భృశమ్। (ద్రష్టా) "నికృష్టమ్" ఇత్యేతన్నిశ్చితస్యాస్యజన్మనః॥ "భ్రంశభావనయాజాతాభయోత్పాదకతా"

ఎ. అ.—"విలక్షణజన్మమ్ చేతనస్వరూపాకారత్రయజ్ఞాన ప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు తత్ప్రతినియతమాయిరుక్కైయాలే అనన్యశరణత్వజ్ఞానప్రయుక్తమాన ఉపాయాన్తరత్తాల్ వరుమ్ భ్రంశసంభావనై యిల్లామైయాలేయుమ్;

అన్దజన్మమ్ కర్మాధీనదేహదోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ వినాశకమాయిరుక్కైయాలే దేహదోషపారవశ్యత్తాల్ వరుమ్ ప్రామాదికమాన ఉపాయాన్తరాన్వయప్రయుక్తమాన భ్రంశసంభావనై యిల్లామైయాలేయుమ్;

అన్దజన్మమ్, ఈశ్వరనే ఇవర్క్కు తన్ పేఱాకనల్ వర్త్తిపడత్తుక్కైక్కు ఉడలాకైయాలే, ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యప్రయుక్త భ్రంశసంభావనై యిల్లామైయాలేయుమ్;

భ్రంశసంభావనైయాల్ వరుమ్ భయజనకత్వముమ్, అన్దజన్మమ్, ఆసంకోచేన భాగవతమాత్రానువర్తనపర్యన్త భగవద్దాస్యపర్యన్త భగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకారత్రయజ్ఞానప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు తథావిధభాగవతానువర్తన సహసిద్ధమాయిరుక్కైయాలే, సనకనారదాదిదేవభాగవత-గజేన్ద్రాదితిర్యగ్భాగవత-శబరీగుహశ్వపాకాది మనుష్యభాగవత-బృన్దావనాదిదివ్యదేశస్థ గుల్మలతాది స్థావరభాగవత-ఇతి చతుర్విధభాగవత నిరూపితమాయ్క్కొణ్డు సమస్తభాగవత శేషత్వపర్యన్త భగవదనన్యార్హ శేషత్వమాకైయాలే స్వరూపత్తుక్కు అనురూపమాయిరుక్కైయాలే నైచ్యవిశేషత్తై,

'పత్యుఃప్రజానామైశ్వర్యం పశూనాంవాన కామయే।
అహంకదంబోభూయాసం కున్దోవాయమునాతటే॥' ఎన్ఱు ౧

'ప్రజాపతి-పశుపతిక్కళుడైయ ఐశ్వర్యత్తైయమ్ వేణ్డేన్;
"పూత్తనిఱ్కుడమ్పూటే" ౨ ఎన్ఱుమ్, 'పూఙ్గురున్దేఱియిరున్దు" ౩ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

యమునైక్కరైయిల్ కణ్ణన్ తిరువడియాల్ మెత్తితేయిన కడమ్బత్తిల్ కురున్దాతల్ ఆకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'ఆసామహోచరణ రేణుజుషామహంస్యాం
బృన్దావనేకిమపిగుల్మలతౌషధీనామ్।
యాదుస్త్యజంస్వజనమార్యపథంచహిత్వా
భేజుర్ముకున్దపదవీం శ్రుతిభిర్విమృగ్యామ్॥' * ఎన్ఱు,

ఎ. అ.—'శ్రుతికళాలే తేడప్పడుమవనాన కృష్ణన్ పోనవళియై, స్వజనాదికళైయుమ్ అతిక్రమిత్తు యావర్ శిలపెణ్గళ్ పిన్ తొడర్న్దార్కళ్,

ఇవర్క్కళుడైయపాదరేణువై భజిత్తిరుప్పనవాయ్,

బృన్దావనత్తిల్ నిఱ్కుమ్ శెడికొడిక్కళ్-కాడిక్కళ్-ఓషధిక్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఏతేనుమొన్ఱాకవేణ్డుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'కోనేరివాழுమ్ కురుకాయ్ప్పిఱప్పేనే,
మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధియుడైయేనావేనే,
శెన్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తిరువుడైయేనావేనే,
తమ్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తవముడైయేనావేనే,
ఎమ్పెరుమాన్-పొన్మలైమేల్ ఏతేనుమావేనే,' ౪ ఎన్ఱు,

'తిరుమలైయాழ்వారోడే సంబన్ధముడైయతిర్యక్ స్థావరజన్మఙ్గళిల్ ఏతేనుమొన్ఱాకప్పిఱవేనాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'తవదాస్యసుఖైకసంగినాం భవనేష్వస్త్వపికీటజన్మమే' ౫ ఎన్ఱు,

'దేవరీరుడైయదాస్యసుఖమొన్ఱిలుమే సంగత్తైయుడైయరాన శ్రీవైష్ణవర్క్కళ్-తిరుమాళిగైయిలే ఉత్పత్తివినాశఙ్గళిరణ్డుమ్ అఱ్ఱియామ్పడియాన కీటజన్మమో ఎనక్కు ఉణ్డాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'నజాతుపీతామృతమూర్ఛితానాం
నాకౌకసాంనన్దనవాటికాసు।
రఙ్గేశ్వర! త్వత్పురమాశ్రితానాం
రథ్యాశునామన్యతమోభవేయమ్॥' ౬ ఎన్ఱు,

జఙ్గమస్థావరాదభేదమ్ పారాతపడి భగవదభిమానవిషయజన్మఙ్కళెల్లామ్ విశేషజ్ఞర్ తఙ్గళుక్కు ప్రాప్యమాక అత్యాదరత్తోడే ప్రార్థిక్కుమ్పడికళైయుమ్,

తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్ నిహీనజన్మత్తై అనుకరిక్కపడిక్కైయుమ్,

అనన్దాழ்వాన్ పిపీలికావిషయత్తిల్ అనువర్తిక్కపడిక్కైయుమ్, పెరుమాళ్ పెరియవుడైయార్ విషయత్తిల్ శెయ్తపడిక్కైయుమ్,

'అప్యుతసహజదాస్యానస్యరయస్త్వన్నిబద్ధా
విమలచరమదేహాః ఇత్యమీరఙ్గధామ।
మహితమనుజతిర్యక్ స్థావరత్వాశ్చ్యయన్తే
సునియతమితిరేస్మత్ప్రాహురేభ్యోనమస్తాత్॥' ౭ ఎన్గిఱపడియే,

౧॥ ౨॥ నాయ్చ్చియార్-తిరుమొழி-౪-౪. ౩॥ నాయ్చ్చియార్-తిరుమొழி. ౩-౩. *

౪॥ పెరుమాళ్-తిరుమొழி ౪ పత్తుతిరువాయ్మొழி, ౧-౨-౪-౫-౧౦-పాట్టుక్కళ్. ౫॥ స్తో. ౪. ౫౫. ౬॥ ౭॥ శ్రీరంగ. పూర్వ శతకమ్. శ్లో. ౩౩.

"స్వరూపాగతనైచ్యంతుభావనీయమిహ" ఇత్యయమ్। ద్వావేతౌ ప్రబలౌదోషౌనళవేతాంకృపాసర్వథా?॥ తతోజన్మేదమస్పృష్టంఖ్యాతేసర్వోఽపిజైః॥.

ఎ. అ.—నిత్యముక్తముముక్షుక్కళెల్లారుమ్ స్థావరాదిజన్మఙ్గళై త్తపరిగ్రహిత్తు వర్తిక్కైఆపడిత్తైయుమ్, నిత్యసూరిపరిబృఢరాన తిరువనన్తాழ్వానుమ్ పెరియ తిరువడి నయినారుమ్,

'నివాసశయ్యాసనపాదుకాంశుకో
పధానవర్షాతపవారణాదిభిః।
శరీరభేదైస్తవశేషతాంగతై
ర్యథోచితంశేష ఇతీర్యతేజనైః॥' ౧ ఎన్ఱుమ్,
'శెన్ఱాల్ కుడైయామ్ ఇరున్దాల్ శిఙ్గాసనమామ్,
నిన్ఱాల్ మరవడియామ్ నీళ్ కడలుళ్,
ఎన్ఱుమ్ పుణైయామ్ మణివిళక్కామ్ పూమ్పట్టామ్, పుల్గు
మణైయామ్ తిరుమాఱ్కరవు' ౨ ఎన్ఱుమ్,
'దాసస్సఖా వాహనమాసనంధ్వజో
యస్తేవితానంవ్యజనంత్రయీమయః।' ౩ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే,
స్థావరాదిశరీరపరిగ్రహమ్ పణ్ణియిరుక్కైఆపడిత్తైయుమ్,
'పరంపుళశవహాజ్వాలా పఞ్జరాన్తర్వ్య వస్థితిః।
నశౌరిచిన్తావి ముఖజనసంవాసవైశసమ్' ౪
'ఎన్ఱాత్మాన్తర్ ఇరై పొఱ్పునాలిమైన్నోమే,' ౫
'ఊత్తవాయ్క్కుక్కవళముస్క్రిన్ఱార్కళే,' ౬
'పూమిశారఙ్గళుణ్ణుమ్ శోషిస్తైవాజ్గిపుల్లైత్తిణిమిన్నే,' ౭
'మిణ్డర్ పాయ్న్దుణ్ణుమ్ శోఱ్ఱై విలక్కి నాయ్క్కు ఇడుమిన్నీరే,' ౮ ఇత్యాదిప్పడి.

భగవద్విషయత్తుక్కు అశాక్తాత్తార విలక్షణాధికారికళ్ మిక్కవుమ్ అనాదరిత్తువర్తిక్కైఆపడిత్తైయుమ్, కణ్డు, 'నమక్కుమ్ ఇతువేణుమ్' ఎన్నుమాత్తైయాలే, అ వైష్ణవరాన వర్కళ్ ఎత్తనైనైచ్యాదిగుణఙ్గళైయుడైయార్కళా యిరున్దార్కళే యాకిలుమ్, అవర్కళై అనాదరిత్తు కడక్కనిఱ్కుమ్ తద్వ్యావర్తనత్తైభావిత్తుమ్,

వైష్ణవర్కళ్ ఎత్తనైగుణహీనర్కళా యిరున్దార్కళేయాకిలుమ్, అవర్కళిల్ తారతమ్యమ్ పారాతే అవర్కళ్-విషయత్తిల్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ నాళ్ తోఱుమ్ అనువర్తనత్తైభావిత్తుమ్,

సూ:—౨౧౫. నైచ్యమ్జన్మసిద్ధమ్·

వ్యా·—౨౧౫· "భ్రంశసంభావనైయన్ఱో, ఇల్లాత్తు, నైచ్యభావనైయిల్లైయో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్) ఎన్ఱు·

ఎ. అ.—అన్దభావనాప్రకర్షత్తాలే ఉణ్డానదృఢతరవాసనైయాలే అభాగవతానిరూపిత సమస్తభాగవతనిరూపిత నైచ్యమ్ ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మఙ్గళైయుడైయ భాగవతర్కళుక్కు కూడ్ముక్కొళ్ళవేణ్డుకిఱాప్పోలే, విలక్షణజన్మాక్కళుక్కు కూడ్ముక్కొళ్ళవేణ్డాపైయాలే, స్వరూపప్రాప్తనైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైయుమ్, ఆకైఆ ఇవ్విరణ్డుదోషము మిల్లై" ఎన్నప్పడి.

౨౧౫.—(భ్రంశసంభావనైయన్ఱో, ఇల్లాత్తు, నైచ్యభావనైయిల్లైయో! ఎన్న) ఎన్ఱత్తు,

"""సహివిద్యాతస్తం జనయతి" ౯ ఎన్ఱుమ్,
"మన్త్రిమ్ తాయాక్కప్పెఱ్ఱు" ౧౦ ఎన్ఱుమ్,
"తిరుమన్త్రిత్తిలేపిఱన్దు" ౧౧ ఎన్ఱుమ్,

విలక్షణర్కళుక్కు తిరుమన్త్రార్థజ్ఞానత్తాలే పిఱప్పాకైయాలే అమ్మన్త్రిత్తిల్ నమఃపదార్థజ్ఞానత్తాలే అన్యోపాయఙ్గళిల్ ఉపాయత్వప్రతిపత్తి నివృత్తమాయ్విడుకైయాలే, అన్దజ్ఞానత్తాలుణ్డాన విలక్షణజన్మత్తుక్కు ఉపాయాన్తరాన్వయప్రయుక్త భ్రంశసంభావనామాత్రమన్ఱో, ఇల్లాత్తు?,

అన్ద నమఃపదత్తిల్ భాగవతశేషత్వముమ్ అసంకోచేనజ్ఞాతమాయిత్తేయాకిలుమ్, ఉపాయాన్తరానన్వయమ్ ఉపాయాన్తరోపాయత్వప్రతిపత్తిత్యాగమాత్రమానాప్పోలే,

భాగవతవిషయనైచ్యముమ్ ప్రతిపత్తిమాత్రమ్ అల్లామైయాలే, సర్వభాగవతసన్నిధియిలుమ్ తన్నుడైయనైచ్యానుసన్ధాన పూర్వకమాకత్తాழ్నిఱ్కైయాకైఆ వృత్తిరూపమాన నైచ్యమ్ అన్దమన్త్రార్థజ్ఞానత్తాలే

౧॥ స్తో-ర. ౪౦. ౨॥ ఇయఱ్పా-౧-వళు-తిరువన్దాది-౫౩. ౩॥ స్తో-ర-౪౧. ౪॥ ౫॥ తిరుమొழி ౨-౬-౧. ౬॥ పెరియాழ్వార్-తిరుమొழி. ౪-౪-౩. ౭॥ మేల్పడి. ౪-౯. ౫. ౮॥ తిరుమాలై. ౧౪.

౯॥ ౧౦॥ వార్తామాలై. ౧౧॥ వార్తామాలై.

వ్యా—అత్తావతు:—

"భాగవతానువర్తనాదిక్కళుక్కు ఉఱుప్పాన తాత్పర్యమ్ పిఱన్దుడైమైయా యిరుక్కైయాలే భావిక్కు వేణ్డాతే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.

అ.—౨౧౫. [జన్మసిద్ధ] శబ్దార్థమ్ (పిఱన్దుడైమై) ఎన్ఱదు, పళ్ళమడైజలత్తుక్కు నిమ్నస్థలమ్పోలే నైచ్యత్తుక్కు స్వకర సంబన్ధయోగ్యమాయిరుక్కై.

ఎ. అ.—విలక్షణజన్మముణ్డానవన్ను భావిక్కవేణ్డుకైయాలే అన్దవిలక్షణజన్మత్తుక్కుమ్కూడ నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైయాకిఱ దోషమిల్లైయో?' ఎన్ఱు ప్రశ్నమ్పణ్ణ" ఎన్నపడి.

(భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఉఱుప్పాన తాత్పర్యమ్) ఎన్ఱదు, "దేవ-తిర్యక్-మనుష్య-స్థావరరూప చతుర్విధ భాగవతవిషయత్తిలుమ్ అసంకోచేన త్రివిధకరణత్తాలుమ్పణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తుక్కు అపేక్షితమాన నైచ్యవిశేషమ్" ఎన్నపడి.

(పిఱన్దుడైమైయాయిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱదు,

"అన్దవిలక్షణరుడైయ భగవదభిమతి విశేషవిషయత్వరూపజన్మమ్ అనుష్ఠానపర్యన్తమాన జ్ఞాపన్నభగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకార త్రయజ్ఞానత్తాలేయే ఉణ్డాకిఱత్తాకైయాలే, అన్దజన్మత్తుక్కుమ్ పూర్వ భావియాయ్క్కొణ్డు అత్తోడేసహసిద్ధమాయిరుక్కైయాలే" ఎన్నపడి

"శన్దజ్ఞరాయిర మఱియక్కుల్ నవల్లార్ వైష్ణవర్" ౧ ఎన్ఱు, మూలమన్త్రవివరణభూతమాన తిరువాయ్మొழియిల్,

"ఆచార్యోపదేశముఖత్తాలే అర్థజ్ఞానమ్ పిఱన్దు తదనురూపమాక అనుష్ఠిక్కవుమ్ వల్లరానాలాయ్త్తు వైష్ణవత్వమ్ సిద్ధిప్పదు" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే,

"అనుష్ఠానపర్యన్తమాజ్ఞానత్తాలేయే విలక్షణజన్మసిద్ధి" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే.

(భావిక్కవేణ్డాతే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱదు,

"జన్మహేతుతయా పూర్వాభ్యాసనిద్ధమాన అత్తుజ్ఞానే మేలుమ్ యావదాత్మభావియాక అనుష్ఠేయమాయిరుక్కైయాలే, అన్ద తాత్పర్యమ్ అప్పోదైక్కు భావిక్కవేణ్డాతపడి నీరుక్కుపళ్ళమడై శీఘ్రగమ్యమామాప్పోలే,

మూ.—౨౧౬. అక్కైయాల్, ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్.

వ్యా—౨౧౬. ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్, (అక్కైయాల్) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి.

(అక్కైయాల్) ఎన్ఱదు, "ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్, ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్" ఎన్నపడి.

అ.—౨౧౬. "శ్రైష్ఠ్యమ్ ప్రతిసంబన్ధిసాపేక్షమాకైయాలే, ఉపస్థితత్వాత్ శేషత్వానురూపజన్మమే ప్రతిసంబన్ధియాకిఱదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వోచితమాయ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ—అపూర్వప్రయత్నమ్ వేణ్డాతపడి పూర్వవాసనైయాలే సుఖేనలభ్యమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.

౨౧౬. (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్ఱదు,

[కీర్తి ఉత్కృష్టమాక్రమిత్త] ఇత్యాదియాల్ ఉపపాదిత్తు క్కొణ్డుపోన్ద ప్రస్తావానన్తరమ్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త కర్మాధీనదేహ సంబన్ధోపాధిక నికృష్టజన్మత్తినుడైయ నికృష్టత్వముమ్,

అవ్వా నికృష్టమాకనినైత్తదోషరూప కర్మాధీనదేహసంబన్ధో పాధికోత్కర్షాభావత్తియా ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱ విలక్షణజన్మత్తినుడైయ ఉత్కృష్టత్వముమాకిఱ ఇవ్వర్థత్తై" ఎన్నపడి.

(ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్ ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్ ఎన్నపడి) ఎన్ఱదు,

"ప్రస్తావానన్తరమ్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త అన్ద భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన దైహికజన్మమ్, అభిజాత్యాది ప్రయుక్తాహంకారయోగ్యతారూపదోషత్తైయుమ్,

ఉపాయాన్తరాన్వయత్తుక్కు యోగ్యమాయ్క్కొణ్డు భయజనకమాకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్,

భగవత్-సంబన్ధకార్యమాన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అపేక్షితమాన నైచ్యత్తైభావిత్తుక్కొణ్డుక్కొళ్ళవేణ్డుకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్, ఉడైయత్తాయుమ్,

వ్యా.—(ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్) ఎన్నత్తు, "శేషత్వోచితమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇన్దజన్మమే తదనుచితజన్మత్తైప్పఱ్ఱ శ్రేష్ఠమ్" ఎన్నపడి.

ఎ. అ.—ప్రస్తావాన్తరన్ దైహికోత్కర్షాభావత్త్వేన రూపేణ నికృష్టమాకనినైత్త విలక్షణజన్మమ్ సకలహేయ వర్ణాశ్రమాదినాశకమాన అనుష్ఠాన పర్యన్తకాష్ఠాపన్న భగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకార త్రయజ్ఞాన ప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు అన్దజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళోడేకూడి యిరుక్కైయాలే, ఆభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహఙ్కార యోగ్యతైయుమ్ ఉపాయాన్తరాన్వయ యోగ్యతాప్రయుక్త భ్రంశసంభావనాధీన భయజనకత్వముమ్, భగవత్సంబన్ధకార్యమాన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు వేణ్డుమతాన నైచ్యమ్ భావిత్తు క్కొళ్ళుకైక్కు వేణ్డుకైయుమాకిఱ దోషఙ్గళిల్లాతతాయుమాక ఇరుక్కైయాలే" ఎన్నపడి

(శేషత్వోచితమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇన్దజన్మమే) ఎన్నత్తు,

"భాగవతోత్తమనాన ఆచార్యన్ పితావాక అనుష్ఠానపర్యన్తకాష్ఠాపన్నమన్త్రజన్మజ్ఞానమ్ తాయాకప్పిఱక్కుమ్ విలక్షణరుక్కైయిరుప్పు, నిఖిలదోషనిబర్హణ పూర్వకసమస్తాభ్యుదయ ఫలోపధాయక పరగతస్వీకారరూప భగవదభిమతి విశేషవిషయతాత్మక ఆత్మసత్తాప్రాప్తిరూపమాకైయాలే,

భగవదనన్యార్హశేషత్వత్తుక్కు అనురూపమాయ్క్కొణ్డు అన్దశేషత్వజ్ఞానమాకిఱ భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు అనుకూలమాయ్, ఉత్కృష్టమాయుమ్ ఇరుక్కిఱ విలక్షణజన్మమే" ఎన్నపడి,

(తదనుచితజన్మత్తైప్పఱ్ఱ) ఎన్నత్తు, "కర్మాధీనమాయ్,
అచిత్సంబన్ధోపాధికమాయ్,
యావత్కర్మభావియాయ్,
అత్యన్తహేయమాయ్,
దేహాత్మాభిమానాదిహేతువాయ్,
ఉపాయాన్తరయోగ్యమాయ్,

మూ.—౨౧౭. "శ్వపచోపిమహీపాల!" ౧

వ్యా.—౨౧౭. ఇవ్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱార్, ("శ్వపచోపిమహీపాల") ౧ ఎన్ఱు,

"శ్వపచోపిమహీపాల విష్ణుభక్తోద్విజాధికః।
విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చశ్వపచాధమః॥' ౧

అ.—౨౧౭. ("శ్వపచోపి" ౧) ఇత్యాది:—

భగవద్భక్తియుక్తనాన అపకృష్టజాత్యన్తరస్థనుక్కు ఉత్కర్షసిద్ధిప్రసఙ్గత్తాలే "శ్వపచ" ౧ శబ్దమ్ అపకృష్టజాతిమాత్రోపలక్షకమ్.
అపిశబ్దమ్ గర్హావాచి.

"గర్హాసముచ్చయ ప్రశ్నశఙ్కాసంభావనాస్వపిః॥" ౨ ఎన్ఱిఱే కోశమ్?.

ఎ. అ—తిర్యక్స్థావరాది భాగవతానువర్తన విరోధియాయ్ ఇరుక్కైయాలే,

అన్దశేషత్వానురూపమాయ్ కొణ్డుమ్, భగవత్సంబన్ధప్రతికూలతయానికృష్టమాయుమ్, ఇరుక్కిఱ కర్మాధీనదేహోపాధిక భాగవతజన్మత్తైప్పఱ్ఱ" ఎన్నపడి.

(శ్రేష్ఠమ్ ఎన్నపడి) ఎన్నత్తు, "'సహివిద్యాతస్తంజనయతితత్ శ్రేష్ఠంజన్మ' ౩ ఎన్ఱు, ఆపస్తంబధర్మత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే శ్రేష్ఠమ్" ఎన్నపడి.

"అతుక్కుమ్ తాయాయ్, తాయిలుమాయిన్ శెయ్యుమ్ అన్నైయుమ్ పిఱక్కుమ్ అతిరువర్క్కుమ్ శ్రేష్ఠజన్మమ్" ౪ ఎన్ఱు, అళకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నయినారుమ్,

మన్త్రార్థజ్ఞానత్తాలుణ్డాన జన్మత్తైయే శ్రేష్ఠమాక అరుళిచ్చెయ్తారిఱే?.

౨౧౭.—(ఇవ్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱార్) ఎన్నత్తు, "'భగవత్-సంబన్ధముడైయారుడైయ దైహికజన్మత్తైప్పఱ్ఱ జ్ఞానాధీనతత్-ప్రత్యనీక విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్' ఎన్ఱు, కీళ్చ్చొన్న అర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్" ఎన్నపడి.

౧॥
౨॥
౩॥ ఆపస్తంబధర్మే,
౪॥ ఆచార్యహృదయమ్.

,'నస్వాంసు రాజా మన్యత మహ్యా నాంనన్దనేన సే। రక్షే ॥ శ్వతు, రేరమ్యేరత్యాయాంచరేతాంసదా॥ అహాంశు నామన్యతమోక్ష వేయంకృతినామిహా";।

వ్యా·—ఎత్తనైయోనుమ్ నిక్రుష్టజన్మావా యిరున్దానే యాక్కిలుమ్,

భగవద్భక్తనానవన్ ద్విజన్ఱాన్ఱిల్ అధికన్;

ఉత్క్రుష్టజన్మావానవళవన్దిక్కే ఉత్తమాశ్రమియుమాయ్ ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్,

భగవద్భక్తిహీననానవన్ శ్వపచనిఱాన్ఱిల్ అధమన్;'

అ—ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎత్తనైయేనుమ్) ఇత్యాది.

"'ముఖజానామయం ధర్మో యద్విష్ణోర్లిఙ్గధారణమ్।

బాహుజాతోరుజాతానాం నాయం ధర్మో న విద్యతే॥' ౧

ఎన్ఱు, ఉత్తమాశ్రమిత్వమ్ బ్రాహ్మణనుక్కేయామైయాలే, యతిత్వత్తాలే బ్రాహ్మణత్వమ్ ఆక్షిప్తమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్క్రుష్టజన్మావానవళవన్దిక్కే) ఇత్యాది

ఎ. అ.—"శ్లోకత్తిల్ 'శ్వపచ' శబ్దమ్ నిక్రుష్టజన్మసామాన్యత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఎత్తనైయేనుమ్ నిక్రుష్టజన్మావాయిరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱు,

(ఆక్కిలుమ్) ఎన్ఱు, అపిశబ్దమ్, విష్ణుభక్తియోడుమ్ తత్-ఫలమాన ద్విజాపేక్షయా అధికత్వత్తోడుమ్, నిక్రుష్టజన్మత్తుక్కు ఉణ్డానవిరోధత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

"ఎత్తనైయేనుమ్ నిక్రుష్టజన్మావా యిరానిన్ఱానేయాక్కిలుమ్" ఎన్ఱు, శ్వపచత్వత్తై భక్తికాలత్తిల్ వర్తమానమాక అరుళిచ్చెయ్యాతే. (ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱు, భూతమాక అరుళిచ్చెయ్తతు,

"అపార్థకం ప్రథామస్తే శూద్రా భాగవతా ఇతి" ౩ ఎన్నుమ్వచనార్థమ్ ప్రాపితమ్.

ఇత్తాల్, "'శ్వపచోపి' ఎన్ఱవిత్తు, పూర్వవృత్తపరమ్" ఎన్ఱుమ్,

"'విష్ణుభక్త' శబ్దమ్, అష్టవిధభక్తిమత్పరమ్" ఎన్ఱుమ్,

కాట్టప్పట్టతు.

కాదృశభక్తిమాన్కళుక్కే జన్మభేదిప్పతు?.

"శ్లోకత్తిల్ 'ద్విజ' శబ్దమ్ సామాన్యద్విజపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ద్విజనిఱాన్ఱిల్) ఎన్ఱు,

ఎ. అ.—అజ్ఞనభిప్రాయమిల్లైయాకిల్, అప్పడియే "విష్ణుభక్తనాన ద్విజనిఱాన్ఱిల్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్యవేణుమిఱే!.

(ద్విజనిఱాన్ఱిల్ అధికన్) ఎన్ఱతు, "భగవత్-సంబన్ధముడైయనాక్కిలుమామ్, అతిజ్ఞాతవనాక్కిలుమామ్, 'మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్' ౪ ఇత్యాదియాలే శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱ అష్టవిధభక్తియాలే జన్మసిద్ధద్విజత్వమ్పోయ్ భగవత్సంబన్ధైకనిరూపణీయనాక్కప్పెఱాతే జన్మసిద్ధద్విజత్వత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయనాయిరుక్కిఱ ద్విజనెల్లారైయుమ్ కాట్టిల్ నిక్రుష్టజన్మావాయిరుక్కుమ్ భక్తనానవన్, భగవద్భక్తిమానాలే జాతిపోక్కప్పెఱ్ఱు భగవత్-సంబన్ధత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయనాయిరుక్కైయాలే, అధికన్" ఎన్ఱపడి.

"'యతిశ్చ' ఎన్ఱవిత్త చకారమ్ ఉత్క్రుష్టజన్మత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉత్క్రుష్టజన్మావానవళవన్దిక్కే) ఎన్ఱు.

(ఉత్క్రుష్టజన్మావానవళవన్దిక్కే) ఎన్ఱతు, "ఉత్క్రుష్టజన్మావాక లోకప్రతీతనాయిరుక్కుమవళవన్దిక్కే" ఎన్ఱపడి.

ఉత్తమాశ్రమియుమాయిరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱతు,

"'పరమాత్మని యోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని।

సర్వేషణావినిర్ముక్తస్స భైక్షం భోక్తుమర్హతి॥' ౫

ఎన్ఱు, బృహస్పతివచనత్తిన్పడియే,

భగవద్భక్తినైయుమ్, విషయాన్తరవైరాగ్యత్తైయుమ్, అధికారమాక ఉడైత్తాయ్క్కొణ్డు,

'కామ్యానాం కర్మణాం న్యాసం సంన్యాసం కవయో విదుః' ౬ ఎన్ఱవిత్తపడియే,

కామ్యకర్మపరిత్యాగరూపమాయ్క్కొణ్డు స్వరూపానురూపమాయిరుక్కైయాలే ఉత్తమమాక శాస్త్రఙ్గళాలాదరిత్తుచ్చొల్లప్పట్ట తుర్యాశ్రమత్తైయుముడైయనాక లోకప్రతీతనాక ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱు, అపిశబ్దార్థమాక అరుళిచ్చెయ్తతు,

"'శ్వపచోపి' ఎన్ఱవిడత్తిల్ అపిశబ్దత్తై 'యతిశ్చ' ఎన్ఱవిత్తోడుమ్ అనుషఙ్గిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే.

ఇఙ్గుమ్ ఇన్ద అపిశబ్దమ్ ద్విజత్వ-ఉత్తమాశ్రమిత్వఙ్గళుక్కు విష్ణుభక్తివిహీనత్వ-శ్వపచాధమత్వఙ్గళోడు ఉణ్డానవిరోధత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

ఇత్థంహిభక్తిభూయిష్ఠా ఆచార్యాః పూర్వశాస్త్రకృత్। ప్రాహురుత్కర్షహేతుత్వం తత్సంబన్ధస్య కేవలమ్॥ తత స్తదీయసంబన్ధముత్కృష్టం

వి. అ.—(విష్ణుభక్తివిహీనస్సన్నపి) ఎన్తు,
"విశేషేణ+హీనః=విహీనః, విష్ణుభక్త్యా+విహీనః=విష్ణుభక్తివిహీనః" ఎన్తాయ్,

విష్ణుభక్తియిల్ అద్వేషముమ్ కూడ ఇల్లాతపడి అత్తాలేహీననాయిరుక్కుమవన్" ఎన్తపడి.

"హరింలోకనియన్తారం వైష్ణవాన్ లోకపావనాన్।
దృష్ట్వా నద్వేష్టి యో మర్త్య స్సోఽద్వేషీ వైష్ణవ స్స్మృతః॥' ౧ ఎన్తు, అద్వేషముడైయనై దశవిధవైష్ణవరిలే ఒరువనాక చ్చొల్లిల్ నిఱ్కిఱదే?.

(శ్వపచనిఱ్కిట్టిల్ అధమన్) ఎన్తు,
"'విష్ణుభక్తివిహీనా యే చణ్డాలాః పరికీర్తితాః।
చణ్డాలా అపి వై శ్రేష్ఠా హరిభక్తిపరాయణాః॥' ౨ ఎన్తు, నారదీయత్తిలుమ్,

'భగవద్భక్తివిముఖం బ్రాహ్మణం వా బహుశ్రుతమ్।
నసంభాషేత సతతం చణ్డాలమివ సంత్యజేత్॥' ౩ ఎన్తు, వాసిష్ఠసంహితైయిలుమ్,

'విద్యావినయసంపన్నా బ్రాహ్మణా వేదపారగాః।
మయి భక్తిం న కుర్వన్తి చణ్డాలసదృశా హి తే॥' ౪ ఎన్తు, ఆశ్వమేధికత్తిలుమ్,

విష్ణుభక్తివిహీనరై చణ్డాలరాకచ్చొల్లుకైయాలేయుమ్;
'విష్ణుభక్తివిహీనో యః సర్వశాస్త్రార్థవేద్యపి।
బ్రాహ్మణ్యం తస్య న భవేత్ తస్యోత్పత్తిర్నిరూప్యతామ్॥' ౫ ఎన్తుమ్,
'యః పుత్రః పితరం ద్వేష్టి తం విద్యాదన్యరేతసమ్।
యో విష్ణుం సతతం ద్వేష్టి తం విద్యాదన్త్యరేతసమ్॥' ౬ ఎన్తు, పాద్మత్తిల్ 'అవర్కళుడైయ అన్ద చణ్డాలత్వత్తుక్కు అన్ద భక్తివిహీనత్వమ్ తానే ప్రధానలిఙ్గమ్' ఎన్తు, శొల్లుకైయాలేయుమ్,
'వాసుదేవం హృషీకేశం పరమాత్మానమచ్యుతమ్।
యే నిన్దన్తి దురాత్మాన శ్చణ్డాలా స్తే న సంశయః॥' ౭ ఎన్తు, వారాహత్తిలుమ్,

వి. అ.—అన్ద లిఙ్గానుమితమాన చణ్డాలత్వత్తిల్ అప్రామాణ్యశఙ్కైయై నిరసిక్కైయాలేయుమ్;
అన్ద విష్ణుభక్తివిహీనత్వమాకిఱ హేతువైక్కొణ్డు,
'విప్రాయాం క్షత్రియాత్ జాతో వైశ్యా ద్వై దేహిక స్తథా।
చణ్డాల స్తు శూద్రాత్ సర్వకర్మసు గర్హితః॥' ౮ ఎన్తు, హారీతస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే,
అవన్ విప్రస్త్రీయినిడత్తిల్ శూద్రనుక్కు జారజనానాలుమ్ అన్దవనాక నిశ్చితనాకైయాలే, జన్మనా చణ్డాలనాయ్,
శిఖాయజ్ఞోపవీతాది బ్రాహ్మణవేషప్రచ్ఛన్ననాయ్, ఇరుక్కైయాలేయుమ్;
'వైరాగ్యం జాయతే యస్య తస్యాపి బ్రహ్మణి స్థిరా।
సోఽధీతవేదతత్త్వార్థో గృహవాసమశక్నువన్॥
ప్రవ్రజేత్' ౯ ఎన్తు, లిఖితస్మృతియిలుమ్,
'నివృత్తః కర్మరాగాదేః ప్రశాన్తో బ్రహ్మతత్పరః।
స సన్న్యాసేఽధికారీ స్యా దితరో జీవికాపరః॥' ౧౦ ఎన్తు, యమస్మృతియిలుమ్,
'పరమాత్మని యో రక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని।
సర్వేషణావినిర్ముక్త స్స భైక్షం భోక్తుమర్హతి॥' ౧౧ ఎన్తు, బార్హస్పత్యస్మృతియిలుమ్,
'యస్తు బ్రహ్మ న జానాతి త్రిదణ్డార్హో న స స్మృతః॥' ౧౨ ఎన్తు, దక్షస్మృతియిలుమ్, శొల్లుకైయాలే,
భగవద్భక్తియిల్లాతవనుక్కు సన్న్యాసత్తిల్ అధికారమిల్లామైయాలేయుమ్;
జన్మనా చణ్డాలనాయ్, విష్ణుభక్తివిహీననుమాయ్, ఇరుక్కిఱ అన్ద కేవలోత్తమాశ్రమియినుడైయ బ్రాహ్మణ్యముమ్, తుర్యాశ్రమముమ్, శ్వపచనుడైయ యజమానత్వమ్ పోలే అత్యన్తభగవన్నిగ్రహహేతువాన మహాదోషమాకైయాలే,
అన్దదోషత్తాలే పూర్ణనాన అవన్,
'చణ్డాలమపి వృత్తస్థం తం దేవా బ్రాహ్మణం విదుః' ౧౩ ఎన్కిఱపడియే స్వవృత్తాతిక్రమమ్ పణ్ణాతపడి అప్రచ్ఛన్ననాయ్క్కొణ్డు శ్లాఘ్యనాయిరుక్కిఱ చణ్డాలనైప్పఱ్ఱ అధమన్" ఎన్తపడి.

౧॥ ౨॥ నారదీయే, ౩॥ వాసిష్ఠసంహితాయామ్,
౪॥ ఆశ్వమేధికే, ౫॥ ౬॥ పాద్మే,
౭॥ వారాహే,

౮॥ హారీతస్మృతౌ, ౯॥ లిఖితస్మృతౌ, ౧౦॥ యమస్మృతౌ,
౧౧॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ, ౧౨॥ దక్షస్మృతౌ, ౧౩॥

"విష్ణుభక్తశ్శ్వపాకస్య, తద్విహీనద్విజస్యచ,। ఏకరూపత్వయోగశ్చేన్నాశ్రేష్ఠః?" ఇత్యత్రకథ్యతే॥—విప్రాయాంశూద్రజాతోపి "ద్విజః" ఇత్యేవకథ్యతే।

వ్యా.——ఎన్ఱు, వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శరక్కుఱుత్తు భగవత్-సంబన్ధమే ఉత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే,

అ.—(వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శరక్కుఱుత్తు) ఎన్ఱతు, "పూర్వార్ధత్తిల్ వర్ణత్తిలుమ్, ఉత్తరార్ధత్తిల్ ఆశ్రమత్తిలుమ్, ఉత్కర్షహేతుత్వేన ఉపాదేయత్వైనివర్త్తిప్పిత్తు" ఎన్ఱపడి.

"స్నేహపూర్వమనుధ్యానం భక్తిరిత్యభిధీయతే।

'భజ' ఇత్యేషధాతుర్వైసేవాయాం పరికీర్తితః॥" ౧ ఎన్ఱు, భక్తియుమ్, సంబన్ధజ్ఞానరూపమాకైయాలే, (భగవత్-సంబన్ధమే) ఎన్ఱతు.

అతావతు:—"అనన్యార్హశేషత్వజ్ఞానరూపసంబన్ధమే" ఎన్ఱపడి.

"అనురిత్యయం నిహీనార్థోహిజ్ఞాప్యతేతద్-జ్ఞైః, నిహీనత్వంచాస్య స్వాభావికదాస్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, ఓ పెరియభట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తతు?;

ఆకైయాల్ అనుధ్యానశబ్దితభక్తిక్కు శేషత్వజ్ఞానరూపసంబన్ధత్వమ్కూడుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఉత్కర్షహేతుధర్మోపయోగియాన్నతుక్కు తద్విరోధ్యపేక్ష యాత్తైప్స్వమ్ అర్థసిద్ధమ్.

ఎ. అ.—(వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శరక్కుఱుత్తు) ఎన్ఱతు:—

"శ్లోకపూర్వార్ధత్తిల్, ద్విజాధిక్యంరోధిభూయిష్టనాన శ్వపచనుక్కుఱుళ్ళ విష్ణుభక్తియాలే ద్విజాధిక్యత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, అన్ద విరోధిభూయస్త్వైయిల్లాతవర్కళుక్కు అన్ద విష్ణుభక్తిప్రయుక్తమాన ఆధిక్యమ్ కైముతికసిద్ధమాకైయాలేయుమ్;

ఉత్తరార్ధత్తిల్, శ్వపచాధమస్య విరోధిభూయిష్ఠతయాప్రతీతనాన యతిక్కుఱుళ్ళ విష్ణుభక్త్యభావత్తాలే శ్వపచాధమత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, 'అప్పడియన్ఱిక్కే ఇరుక్కుమవర్కళుక్కు అన్ద భక్త్యభావత్తాలే శ్వపచాధమత్వమ్ ఉణ్డు' ఎన్నుమిడమ్ కైముతికసిద్ధమాకైయాలేయుమ్;

నికృష్టోత్కృష్ట వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్లావఱ్ఱిలుమ్ ఉత్కర్షహేతుత్వమాకియ శరక్కునిషేధిత్తు, అన్వయవ్యతిరేకఙ్గళాలే భగవత్సంబన్ధమే సర్వోత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

(భగవత్సంబన్ధమే) ఎన్ఱ అవధారణత్తాలే వర్ణాశ్రమోత్కర్షనికప్పైరపేక్ష్యమ్ శొల్లుకిఱతు.

వ్యా.—భ్రంశసంభావనాదికళాలే తత్-సంబన్ధవిరోధియాన జన్మత్తిఱ్కాట్టిల్ తదనురూపమాన జన్మమే శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

అ.—ఇతుతాన్, "శ్వపచోపివిష్ణుభక్తః"౩ ఎన్ఱ, సమభివ్యాహారత్తాలే,

"సిద్ధంసాధ్యాయోపయుజ్యతే" ౪ ఎన్ఱు, "శ్వపచత్వమ్ విష్ణుభక్తత్వోపయోగి" ఎన్ఱు, లభిక్కైయాలుమ్,

"విష్ణుభక్తివిహీనస్తుయతిః' ఎన్ఱ సమభివ్యాహారత్తాలే "విష్ణుభక్తివిహీనత్వమ్ యతిత్వహేతుకమ్" ఎన్ఱు, లభిక్కైయాలుమ్,

యతిత్వమ్ తచ్ఛేషత్వవిరోధియన్ఱాకిలుమ్ తదీయపర్యన్తశేషత్వరూప తదనన్యార్హశేషత్వవిరోధియాకైయాలుమ్,

అన్దవచనత్తిల్ సమభివ్యాహారవ్యఙ్గితమామ్.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే) ఇత్యాది.

ఎ. అ.— భ్రంశసంభావనాదికళాలే తత్సంబన్ధవిరోధియాన జన్మత్తిఱ్కాట్టిల్) ఎన్ఱతు,

"సర్వాధికారఙ్గళాయుమ్, అధికృతాధికారఙ్గళాయుమ్, ఇరుక్కిఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ నిష్ఠైయుమ్ అన్వయత్తాలుణ్డాన అనన్యోపాయత్వాధికారభ్రంశత్తుక్కు కర్మాధీనగుణవికారవద్దేహోపాధికమాయిరుక్కైయాలే యోగ్యమాయ్క్కొణ్డు భయజనకమాయిరుక్కైయుమ్, స్వరూపానురూపనైచ్యమ్ భావిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డుకైయుమ్, అభిజాత్యాదికళాల్వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయుమ్ ఆకియదోషఙ్గళాలే అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు విరోధియాయిరుక్కిఱ వైదికజన్మత్తైప్పఱ్ఱ" ఎన్ఱపడి.

(తదనురూపమాన జన్మమేశ్రేష్ఠమ్) ఎన్ఱతు,

అన్ద దోషఙ్గళిన్ఱిక్కే యావదాత్మభావియాయ్, భగవత్-కృషిఫలభూతస్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానప్రయుక్తమాయ్, భగవదభిమతివిశేషవిషయతారూప ఆత్మసత్తారూపమాయిరుక్కైయాలే అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు అనుకూలమాయ్క్కొణ్డు అనురూపమాయిరుక్కిఱ విలక్షణజన్మమేశ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

వ్యా.—ఇజ్జనన్హ్రాక్కిల్, కీర్త్ చొన్న అర్థత్తుక్కు ఇత్తు ప్రమాణమాక మాట్టాదితే?

అ—(ఇజ్జనన్హ్రాక్కిల్) ఎన్ఱత్తు, "ఇప్పడిసముభివ్యాహారిత్వజ్జ్ [౫ తముమాయ్, కణ్ఠోక్తార్థత్తాలే అర్థసిద్ధముమాన ఇవ్వర్థత్తిలేకరుత్తు' ఎన్ఱు, కొళ్ళవిడిల్" ఎన్ఱపడి.

యద్యపి, త్రైవర్ణికాధికారజ్గళాన కర్మయోగాద్యనుష్ఠానయోగ్యతా హేతుకభయజనకత్వమిల్లై యాకిలుమ్,

సర్వాధికారజ్గళాన తిరునామసంకీర్తనాది సాధనాన్తరానుష్ఠాన యోగ్యతా హేతుకభయజనకత్వమ్ తురీయవర్ణాదికళుక్కు ముణ్డు;

పూర్వపూర్వవర్ణాపేక్షయా ఉత్తరోత్తరవర్ణాదికళుక్కు నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమాకిలుమ్,

ఉత్తరోత్తరా సాధారణనైచ్యవిశేషమ్ పూర్వపూర్వవర్ణత్తుక్కు భావిక్కవేణ్డుమ్ తైయుముణ్డు; [౧౫

తథాపి, వేదాన్తప్రక్రియానురోధత్తాలే కర్మజ్ఞానాద్యజ్గక ఉపాసనత్తుక్కు సాధనత్వమాకైయాలుమ్,

తదనుష్ఠానయోగ్యతై బ్రాహ్మణాదివర్ణత్తుక్కు ఉళ్ళతొన్ఱాకైయాలుమ్,

పూర్వపూర్వత్తుక్కు ఉత్తరోత్తరాపేక్షయా నైచ్యమ్ భావిక్కై అశక్యమాకైయాలుమ్,

యథోచితవివక్షా విశేషత్తాలే ఇప్పడిచొల్లక్కూడుమిల్లై.

ప్రాయదర్శనత్తైక్కొణ్డు ఔచిత్యమూలకమాకవిఱే ఇప్పడి అరుళిచ్చెయ్తత్తు?

అన్నైయాల్ విరోధమిల్లై. [౨౫

ఇవ్విడత్తిలే,

"'ఎన్నుళ్ళాలాళాత్తుపిఱక్కు వైత్తియాల్యాక్కనిన్ఱోర్" ౧ ఎన్ఱత్తు,

"అహంకారహేతువాన జన్మవృత్తజ్ఞానజ్గళ్ హేయమ్" ఎన్ఱు, అజ్ఞానమ్పిఱన్దపిన్పు అన్దజన్మవృత్తజ్ఞానజ్గళాలుణ్డాన స్వనికర్షత్తై అనుసన్ధిత్తు, నిన్ఱు, నిల్లైయాయ్,

అ—అవ్వావస్వభావజ్గళ్ ఎన్ఱై ఎణ్ణుతిక్కొళ్ళనిక్కుమత్తు' ఎన్ఱు, తార్" ౨ ఎన్ఱు, ఇవర్ తామ్ * నూన్ఱన్దాదియిలే అరుళిచ్చెయ్తపడియే,

స్వరూపజ్ఞర్, తజ్జళుడైయజన్మాద్యుత్కర్షత్తై అహంకారహేతు [౫ తయానికృష్టమాక అనుసన్ధిత్తుభయప్పడ,

అతువే హేతువాకమత్తుళ్ళవర్ "అతు ఉద్దేశ్యమ్" ఎన్ఱిరుప్పర్.

ఇప్పడిజన్మాద్యుత్కర్షత్తై ఉపయోగవిశేషాది ప్రాయేణసామాన్య శాస్త్రజ్గళ్ సొన్నవిడత్తిల్లై అతు అహంకారహేతువాయ్ విరుద్ధాపోవతే,

విశేషశాస్త్రత్తిలే ఉచితోపయోగవిశేషత్తైప్పఱ్ఱి అపకృష్ట [౧౦ జన్మత్తై ఉత్కృష్టమాకచ్చొన్న విధుషమ్ అహంకారహేతువాకాల్, పత్రైయ అపకర్షమేపవిశేషిక్కుమాకైయాలే, "'ఒరుపడియాలుమ్ తన్నుక్కు ఉత్కర్షానుసన్ధానమ్ కూడాతాకైయాలే, అవ్వఴియాలుమ్ అహంకారస్పర్శముణ్డాకైక్కు అశక్యమ్' ఎన్ఱు, ఇవ్వర్థమ్ప్రథానాభిప్రేతమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వత్తు. [౧౫

ఏ. అ.—(ఎన్ఱు, కరుత్తు) ఎన్ఱత్తు,

"'దైహికజన్మత్తిలాట్కిల్ విలక్షణజన్మత్తుక్కు ఏఱ్ఱమ్, భగవద్భక్తిక్కు వర్ణాశ్రమనైరపేక్ష్యేణ ఉత్కర్షహేతుత్వమ్ కొల్లుకైయు కీర్త్ చొన్నవచనానుగృహీతమాన న్యాయత్తాలే సిద్ధమాకైయాత్తు' ఎన్ఱు, ఇశ్లోకత్తై (దైహికజన్మత్తైప్పఱ్ఱ విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్) ఎన్నైక్కు ప్రమాణమాక మూలత్తిల్ ఎడుత్తతుక్కు కరుత్తు" ఎన్ఱపడి.

(ఇజ్జనన్హ్రాక్కిల్) ఎన్ఱత్తు, "'విలక్షణజన్మశ్రైష్ఠ్యమ్ ఇశ్లోకత్తిల్ న్యాయసిద్ధమ్' ఎన్ఱు, కరుత్తాక్కిల్" ఎన్ఱపడి.

(కీర్త్ చొన్న అర్థత్తుక్కు ప్రమాణమాకమాట్టాదితే) ఎన్ఱత్తు,

"ఇశ్లోకమ్, వర్ణాశ్రమజ్గళిల్ ఇప్పత్తుళ్ళవఱ్ఱుమ్ ఉత్కర్షహేతు [౨౫ త్తైయునిషేధిత్తుక్కొణ్డు 'విష్ణుభక్తియే సర్వోత్కర్షహేతు' ఎన్నుమ్ ఇవ్వర్థత్తైయే చొల్లుకైయాలే,

అన్ద విష్ణుభక్తిత్రయుక్త భగవదభిమతి విశేషవిషయత్వమాకైయు విలక్షణజన్మత్తుక్కు శ్రైష్ఠ్యమ్, ఇశ్లోకత్తిల్ వాచనికమాకచ్చొల్లప్పడాతైయాలే,

కీర్త్ ఉపపాదిత్తునిగమిక్కప్పట్ట విలక్షణజన్మ శ్రైష్ఠ్యమాకైయు అర్థత్తుక్కు ప్రమాణమాకమాట్టాదితే?" ఎన్ఱపడి.

౧ నూఱ్ఱన్దాది ఎఴుపత్తొన్ఱామ్ పాట్టు, ౨ తిరువాయ్మొఴి ౩-౩-౬

౧ నూన్ఱన్దాది ఐమ్పత్తెట్టావదు, మిమోరియల్ ముద్రాలయ ముద్రితకోశ, పుటమ్. ౯౪

* పెరియజీయర్

"అయంశ్వపాకక్రియయాజన్మనా చ నికర్షవాన్। ఉత్కృష్టావయమేవేహ జన్మనా క్రియయా తథా॥" ఇత్యహంకారసంవీతో౽ధిక్షిపత్యన్యమానసః ;

ఎ. అ.—"అక్కి ఇప్పడిపళ్ళుమడియింఙ్కుక్కు అభిమతిమాన భాగవతనికృష్టజన్మత్తై త్తిరస్కత్తైయుమ్.

మిశ్రసంప్రదాయికు అభిమతమాన భాగవతోత్కృష్టజన్మత్తై త్తిరస్కత్తైయుమ్, ఇప్ప్రకరణత్తిల్ పూర్వపక్షమాక్కొణ్డు అత్తైప్పరసిత్తు. విలక్షణజన్మత్తై త్తిరస్కత్తైయే సిద్ధాన్తమాక స్థాపిక్కిఱ అళ్ళాకిల్, మిశ్రసంప్రదాయిష్టర్కళ్ రహస్యశాస్త్రబాహ్యర్కళాకైయాలే, శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుమ్ తద్వ్యాఖ్యానఙ్గళుక్కుమ్ అవర్కళ్ ప్రామాణ్యత్తై అఙ్గీకరియామైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధఙ్గళిల్ ఇవ్వణ్ణశొల్లుక్కై అవర్కళుడైయ స్వసమయ స్వగోష్ఠిప్రవచనత్తుక్కు విరోధంఇల్లై;

పళ్ళమడైయార్ రహస్యశాస్త్రకుదృష్టికళానైయాలే అవర్కళ్ శ్రీవచనభూషణ తద్వ్యాఖ్యానఙ్గళుక్కు ప్రామాణ్యమ అఙ్గీకరిక్కైయాలే, అవర్కళ్ స్వగోష్ఠిప్రవచనావిరోధేన తద్గ్రథడై ఇకుదృష్టియాలే ఇన్ద మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళుక్కువ్వణ్ణమ్ దూషణప్రకారమెన్?,

'అతుకుదృష్టికల్పితమ' ఎన, స్పష్టమాక అటియిలావ్వది అతుక్కు ఉణ్డాన దోషఙ్గళ్ ఎన్?" ఎన్నిల్;

పళ్ళమడైయార్, [వా ౨౧౯, పు. ౬౨౭] [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో] ఎన్ఱ మూలవాక్యత్తై మిశ్రసంప్రదాయిమాత్రమన్ఱు ప్రశ్నమాక్కొణ్డార్కళ్.

"అతు ఎఙ్ఙనే" ఎన్నిల్;

'వ్యాఖ్యానత్తిల్ అవ్వాక్యావతారికైయిల్,

[పు. ౬౨౦ ఇడవరి ౫; (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మట్రైయవనైప్పార్త్తు విశిష్టనన్ఱో, ఎన్ఱు) ఎన్ఱుమ్,

మేల్ [పు ౬౨౭, వలవరి ౭] (ఇరణ్డుమ్ ఎన్ఱు, ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు) ఎన్ఱుమ్,

అవ్వాక్యతాత్పర్యత్తైయుమ్, కరిశబ్దార్థత్తైయుమ్, అరుళిచ్చెయ్తార్ [?]:

అతిల్, [పు. ౬౨౧, ఇడవరి. ౨] (జన్మోత్కర్షముడైయవన్) ఎన్ఱవిడత్తిల్ (జన్మోత్కర్ష) శబ్దమ్, బ్రాహ్మణ్యాద్యుత్కృష్టజన్మత్తైచ్చొల్లుకిఱతు?:

[వా ౨౦౮, పు. ౬౧౧, వలవరి-౭] [జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్] ఎన్ఱవిడత్తిల్ బ్రాహ్మణ్యాదికళైయే యిటే జన్మోత్కర్షమాకచ్చొన్నతు!:

ఎ అ.—అక్క 'బ్రాహ్మణశ్వపచర్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వాంశమాత్రసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు?;

అవర్కళుక్కు ఉణ్డాన బ్రాహ్మణజన్మమాకిఱ ఉత్కృష్టజన్మముమ్, శ్వపచజన్మమాకిఱ నికృష్టజన్మముమ్, ఇరణ్డుమ్కూడ సమమావిడాతే?;

ఆకైయాల్, భగవత్సంబన్ధముణ్డానాలుమ్ బ్రాహ్మణజన్మమ్ ఉత్కృష్టమేయాకవుమ్, శ్వపచజన్మమ్ నికృష్టమేయాకవుమ్ ఇరుక్కైయాలే, అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడే ఉత్కృష్టజన్మమాన బ్రాహ్మణ్యత్తైయుడైయవన్ భగవత్సంబన్ధత్తోడే నికృష్టజన్మమాన శ్వపచత్వత్తైయుడైయనాన మట్రైయవనైప్పార్త్తు అధికనన్ఱో?' ఎన్ఱు ప్రశ్నవాక్యతాత్పర్యమాకైయాలే, అవ్వాక్యమ్ మిశ్రసంప్రదాయి ప్రశ్నమేయాకవేణుమ' ఎన్ఱు.

ఇతు అనుపన్నమ్.

"ఎఙ్ఙనే!" ఎన్నిల్;

అప్పడక్కొళ్ళుమళవిల్, మేల్, అన్ద ప్రస్తావాన్తవన్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్తై నికృష్టమాకవుమ్, నికృష్టమాకనినైత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, తిరుప్పళ్ళమ్పణ్ణి, అతన్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్తై దూషిక్కుమళవిలే నికృష్టజన్మముడైయ భాగవతర్కళుమ్ ఉత్కృష్టజన్మముడైయ భాగవతర్కళుమ్, ఇరువర్క్కుమ ఉళ్ళతుకళాన భ్రంశసంభావనా నైచ్యభావనాదికళాకిఱ దోషఙ్గళాలే దూషిక్కైయాలే, అతు స్వసిద్ధాన్తమాయుమ్ దూషిక్కొణ్డాక ప్రశ్నాపసిత్తువిడుమత్తాకైయాలేయుమ్;

మూలత్తిల్, ఇప్ప్రకరణత్తిల్ [వా. ౨౧౦, పు. ౬౨౦, ఇడవరి-౩] [ఇరణ్డుమొక్కుమో] ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౨౧౨, పు ౬౨౬, ఇడవరి-౩] [ఉత్కృష్టమాక భ్రమిక్కజన్మమ్] ఎన్ఱుమ్,

[వా ౨౧౨ పు ౬౨౯, ఇడవరి-౭] ["శరీరేవ" ౧] ఎన్ఱుమ్,

[వా ౨౧౩, పు. ౬౩౦, ఇడవరి-౨] [స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్] ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౨౧౪, పు ౬౩౧, ఇడవరి ౭. అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మక్కు?] [నికృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మమ్] ఎన్ఱుమ్,

[వా ౨౧౬, పు ౬౩౫, వలవరి-౩] [ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్] ఎన్ఱుమ్,

సామాన్యశబ్దప్రయోగమే కాణ్కిఱతొழிయ,

బ్రాహ్మణత్వ-శ్వపచత్వాది విశేషశబ్దమ్ కాణామైయాలేయుమ్;

అప్పడియే, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్,

[పు ౬౨౧, ఇడవరి-౨] (జన్మోత్కర్షముడైయవన్) ఎన్ఱుమ్,

సతుశ్చపాకః పరమభక్తియుక్తో హి నిత్యశః। "అయం హి పావనస్సద్గుణపూర్ణో శుద్ధిమాన్॥ ఉత్కృష్టజాతౌ సంజాతాః పరబ్రహ్మపరాయణాః।

౨ అ.—[మేల్పడి] (మఱ్ఱైయవస్సై) ఎన్ఱుమ్,

[పు ౬౨౪, ఇడవరి. ౪] (ప్రస్తావాన్నవఱ్ఱై ఉత్కృష్టమాన నిన్ఱైత్తై అపకృష్టమాక్కియుమ్, అపకృష్టమాననిన్ఱైత్తై ఉత్కృష్టమాక్కియుమ్) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౨౬, ఇడవరి. ౬] (అభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తు నశిక్కిఱ్కు ఉఱుప్పాన్సైయాలే) ఎన్ఱు (అది) శబ్దఘటితరూయమ్,

[మేల్పడి] (అపకృష్టమాయిరుక్కుమవిత్తై) ఎన్ఱుమ్,

[పు ౬౨౭, ఇడవరి-౫] (ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలే) ఎన్ఱుమ్

"అధికృతాధికార సర్వాధికార సకలోపాయసాధారణమాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్" ఎన్ఱుమ్,

[పు-౬౨౯, వలవరి.౬] (ఉపాయాన్తరగన్ధసహరాయిరుక్కుమ్ అధికారిక్కళుక్కు) ఎన్ఱుమ్,

[పు-౬౩౦, ఇడవరి. ౭] (కీళ్ చొన్న జన్మత్తై) ఎన్ఱుమ్,

[పు-మేల్పడి. వలవరి. ౧౩] (శేషత్వమాకియ స్వరూపత్తుక్కు త్తకుదియాన తాళ్చ్చి) ఎన్ఱుమ్,

[పు-మేల్పడి. వలవరి. ౨.] (పిఱక్కైయ్ క్కైయుమ్) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౩౧, ఇడవరి-౪] (ఏతల్-ప్రతికోటియాన జన్మత్తిల్ నుడైయ) ఎన్ఱుమ్,

[పు ౬౩౨, వలవరి-౫] (ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమవిత్తై) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౩౫, వలవరి-౭] (అత్తుసదోషముమ్, ఇత్తునిర్దోషముమ్) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౩౬, ఇడవరి-౪] (ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ ఇద్దజన్మమే తదనుచితజన్మత్తైప్పఱ్ఱి) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౩౯, ఇడవరి. ౨] (వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శరక్కుయుత్తు) ఎన్ఱుమ్,

[మేల్పడి] (భగవత్సంబన్ధమే) ఎన్ఱు, అవధారణఘటితమాక్కియుమ్,

[మేల్పడి-వలవరి. ౩] (తత్సంబన్ధవిరోధియాన జన్మత్తిల్ కాట్టిల్) ఎన్ఱుమ్,

[మేల్పడి] (తదనురూపమాన జన్మమే) ఎన్ఱుమ్,

[పు. ౬౪౦, ఇడవరి. ౩] (కీళ్ చొన్న అర్థత్తుక్కు) ఎన్ఱుమ్.

సామాన్యశబ్దప్రయోగమే కాణ్బదత్తాలుమ్, విశేషిత్తుచ్చొల్ల క్కాణామైయాలేయుమ్;

భాగవతర్కళుక్కు నికృష్టజన్మాధీన ఉత్కర్షత్తైయుమ్, ఉత్కృష్ట జన్మాధీన అపకర్షత్తైయుమ్, ఇవ్విప్రకరణత్తాలే స్థాపిక్కుమాతాక్కిల్,

ఎ. అ.—సకన్నబుద్ధ్యా భాగవతజన్మత్తై నిరూపిక్కైయాకియ జన్మనిరూపణరూప భాగవతాపచారత్తై మూలవ్యాఖ్యానకారర్కళ్ తాఙ్గళ్ శెయ్దార్కళాకప్పర్యవసిక్కైయాలే,

కీళ్, [వా ౨౦౧. పు. ౫౭౭, ఇడవరి-౩] [ఇత్తొత్తన్నక్కు [౫ అధికారినియమమిల్లై] ఇత్యాదియాలే,

"సర్వాధికారికళుక్కుమ్ జన్మనిరూపణాది భాగవతాపచారమ్ అత్యన్తపరిహరణీయము" ఎన్ఱు ఉపదేశిత్తతెల్లామ్ వేశ్యాపత్నీపతివ్రతా ధర్మోపదేశ సమానమాకప్ పర్యవసిక్కుమాన్సైయాలేయుమ్;

నికృష్టోత్కృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువరిలుమ్ నైత్తుక్కొణ్డు అన్యతరోత్కర్షమశొల్లువారివరుమైయవుమ్ పక్షత్తిరణ్డుమ్ పూర్వపక్షమాయ్, విలక్షణజన్మత్తిన్ శ్రేష్ఠ్యమే సిద్ధాన్తమాకవేణ్డున్సైయాలే, ప్రశ్నవాక్యత్తై, పశ్చిమదైయారుక్కుమ్ మిశ్రసంప్రదాయిక్కుమ్ పోతువాక్కాళ్ళ్కైయే ఉచితమాన్సైయాల్,

(జన్మోత్కర్షముడైయవఱ్ఱై మఱ్ఱైయవస్సై పఱ్ఱి) ఎన్గి, అవిడత్తిల్ (జన్మోత్కర్ష) శబ్దమ్ కేవలబ్రాహ్మణ్యమాత్రత్తైచ్చొల్లుకై యన్ఱిక్కే (జన్మ) శబ్దమ్ ప్రాకృతజన్మఙ్గళ్ళెల్లా‌ఱ్ఱుక్కుమ్ పొదువాయ్, (ఉత్కర్ష) శబ్దమ్ అద్దజన్మోపాధికమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యరూప తత్తద్విశేషితోత్కర్షపరమాయ్. (జన్మోత్కర్ష) శబ్దమ్ ప్రాకృత జన్మోపాధిక తత్తద్విశేషిత భగవత్సంబన్ధానుకూల్యరూప ఉత్కర్ష గుక్కెల్లామ్ పొదువాక్కాళ్ళవేణ్డున్సైయాలే, అత్తై బ్రాహ్మణ్యమాత్ర పరమాక్కొణ్డు ప్రశ్నవాక్యత్తై ఏకదేశి-ప్రశ్నమాక ఒత్తుక్కుచ్చొల్లుకై యనుపపన్నముమే!

కీళ్ [వా ౨౦౭, పు ౭౦౧, వలవరి-౩] [జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్] ఎన్గి, అవిడత్తిల్ జన్మోత్కర్షమ్ బ్రాహ్మణ్యమాన్సైయాలే ఇత్తుమ్ అప్పడియేకొళ్ళవేణుమ్" ఎన్నిల్, అప్పోతుమ్ కీళెల్లామ్ (ఉత్కృష్టజన్మ) శబ్దత్తాలే బ్రాహ్మణ్యత్తై చ్చొల్లికొణ్డువరున్సైయాలే,

[వా. ౨౧౬, పు ౬౩౫, వలవరి-౩] [ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్] ఎన్గి, అవాక్యత్తిలుమ్, [ఉత్కృష్టజన్మ] శబ్దమ్ బ్రాహ్మణ్యత్తైయే కొళ్ళక్కడవతాక ప్రసజ్జిక్కుమ్.

"కీళ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై ఉత్కృష్టమాకచ్చొన్నతు, భ్రమిత్తిరుక్కుమ పూర్వపక్షియినుడైయ తాత్పర్యానుగుణమాక;

మేల్ [ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్] ఎన్గి, అవిడత్తిల్, విలక్షణజన్మత్తై ఉత్కృష్టజన్మమాకచ్చొన్నతు సిద్ధాన్తియినుడైయ తాత్పర్యానుగుణమాక" ఎన్నిల్;

వేదవేదాఙ్గపారగో ముఖ్యస్సదతిప్రియః| అస్మాభిస్త్వాసభూతైశ్చ వన్దనీయో మహామహః॥ సదాశాన్తశ్చదాన్తశ్చ క్షాంతహితవాక్యకృత్!|''

ఎ. అ — నప్పుమ్ పశ్చమాయ్ యిరున్దుదైయ తాత్పర్యానుగుణమాక శ్వపచత్వాదికళై జన్మోత్కర్షమాకచ్చొల్లి క్కూఱ్టైయిల్లైయోయాలే, "ఇప్పితృవాక్యమ భాగవతప్రాకృతజన్మోత్కర్షవాదకతొల్లఱ్ క్కూఱు పోతు' ఎన్నైయే ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు శిఙ్కిక్కొళ్వతు.

మేల్ [ఒవ్వాతు] [వా. ౨౧౧, పు ౬౪౮, ఇడవరి-౩] ఎన్ఱ ఉత్తరత్తుక్కు, అవర్కళ్,

[మెయ్ప్పు] (ప్రథమాన్నవర్ ఉత్కృష్టమాకనినైక్కత్తై అపకృష్టమాక్కవుమ, అపకృష్టమాకనినైత్తతై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, తిరుపుళ్ళిమ పణ్ణి) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానత్తిల్ తాత్పర్యమాక అరుళిచ్చెయ్ కైయాలే.

మిశ్రసంప్రదాయియాకిల ప్రస్తావాన్నవర్ ఉత్కృష్టమాక నినైత్త భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన బ్రాహ్మణ్యత్తై నికృష్టమాక్కవుమ, అవర్ నికృష్టమాకనినైత్త భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన శ్వపచత్వత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, కొణ్డు, అత్తాల్ వన్ద సామ్యభావత్తై [ఒవ్వాతు] ఎన్ఱుమ శొల్లుకిఱవర్కళాక క్కొణ్డార్కళ్.

ప్రశ్నవాక్యమ్ కీళ్ చొన్నపడియే ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాయిరుక్కైయాలే, ఉత్తరముమ్ అప్పడియే పొతువాకవేణ్డుకైయాలే, అతువుమ్ అనుపపన్నమ్

"అవ్వాక్యమ్, కీళ్ ప్రస్తావన్నవర్, భగవత్సంబన్ధత్తోడే ప్రాకృతజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱాల్ ఉణ్డాన ఉత్కర్షముడైయ భాగవతజన్మత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, అన్న ప్రాకృతజన్మోపాధిక ఉత్కర్షమిన్ఱిక్కే భగవత్సంబన్ధమైయుడైయ మఱ్ఱైయవనుడైయజన్మత్తై అపకృష్టమాకవుమ్, నినైత్తిరుక్కైయాలే

అవర్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త ప్రాకృతజన్మోపాధిక ఉత్కర్షముడైయ విలక్షణభాగవతజన్మత్తై నికృష్టమాకవుమ్, అవర్ నికృష్టమాకనినైత్త అన్న ఉత్కర్షమిల్లాత భాగవతజన్మత్తై, విలక్షణమాకైయాలే ఉత్కృష్టమాకవుమ, కొణ్డు అత్తాల్ వన్ద సామ్యభావత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్నైయే ఉచితము కై?

(నికృష్టమాకభ్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్ఱదు, (అభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తు నశిక్కైక్కు ఉఱుప్పాకైయాలే అపకృష్టమాక ఇరుక్కుమ్ విత్తై) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్ కైయాలే. ఆభిజాత్యమావతు కులీనత్వమాకైయాలే, అన్న కులఙ్గళ్ తాన్ 'కులమ్ తాఙ్గుసాతికళ్ నాలిలుమ్'' ౧ ఎన్ఱుమ్, "కులఙ్గళాయవీరిరణ్డిల్'' ౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱ పడియే, నాలువర్ణఙ్గళుక్కే ఉణ్డానవాకైయాలే, ఆభిజాత్యాదికళాల్ అహంకరిత్తు నశిక్కైక్కు అన్న నాలువర్ణత్తిలుమ్ ఉణ్డానభాగవతజన్మ

ఎ. అ — తుమే ఉఱుప్పాకైయాలే, అతిల్ తనైయాన్నభాగవతత్వత్తోడేకూడిన బ్రాహ్మణజన్మత్తైయే శొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్; ఇతువుమ్ అనుపపన్నమ్:—

"ఎఙ్గనే!" ఎన్నిల్;

"మెయ్ప్పురకర్కళ్ శ్వపచరేలుమ్ అవర్కణ్డీర్ ఎమ్బిల్ పిఱప్పిడైన్తోమ్ తొఴుకులమ్ తాఙ్గళే" ౩ ఎన్ఱు, "శ్వపాకాదిశరీరమేయాకిలుమ్ నారకీయశరీరత్తోడే ఎత్తనైయేనుమ్ దుర్గతరాయిరున్దార్కళేయాకిలుమ్, శ్రియఃపతియాన ఎమ్బెరుమానుడైయ తిరునామత్తైచ్చొల్లు మవర్కళ్-సన్తానమెల్లామ్ ఎఙ్గళుక్కు ఆచార్యసన్తానమ్" ఎన్ఱు, ఆఴ్వార్ అరుళిచ్చెయ్ కైయాలే, భాగవతనుడైయ నికృష్టజన్మముమ్కూడ ఉత్తమకులమాకైయాలే, అతువుమ్ ఆభిజాత్యాద్యహంకారహేతువాయిరుక్కైయాలేయుమ;

వేద-తదఙ్గ-ఉపాఙ్గఙ్గళిల్ ఆపాతప్రతీతియాలే బ్రాహ్మణ్యాదిగళ్ అహంకారహేతువాకిఱాప్పోలే,

ద్రావిడవేద-తదఙ్గ-ఉపాఙ్గ-రహస్యశాస్త్రఙ్గళిలుమ్ ఆపాతప్రతీతియాలే, శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మముమ్ అహంకారహేతువాకక్కూడుమ్ ఆకైయాలే, అప్పడి అహంకారహేతువాన అనాభిజాత్యత్తైయుమ్ కూడ (ఆభిజాత్యాదికళాలే) ఎన్ఱవిడత్తిల్ (ఆది) శబ్దమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్;

"కీళ్ ప్రశ్నముమ్, ఉత్తరముమ్, పశ్చమాయ్ యాన్, మిశ్రసంప్రదాయికళ్, ఇరువర్క్కుమ పొతువానాప్పోలే, తదనుగుణమాక (ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్ఱ అతుమ్, అవ్విరువరుమ్ ఉత్కృష్టమాక నినైత్తిరుక్కుమ దేహసంబన్ధోపాధిక ఉత్కర్షజన్మసామాన్యత్తైచ్చొల్లుకిఱతు'' ఎన్నైయే ఉచితమాకైయాలే, "భగవత్సంబన్ధత్తోడే కూడిన బ్రాహ్మణ్యమాత్రత్తైచ్చొల్లుకిఱతు'' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱచ్చొల్లుకై అనుపపన్నమిఱే?.

[వా. ౨౧౨, పు ౬౫౦, ఇడవరి-౩] "భంశసంభావనైయాలే "శరీరేచ'' ౪ ఎన్ఱ ఉపక్రియే భయజనకమ్] ఎన్ఱ అతు, శ్రీభాష్య ప్రక్రియైయాలే నిష్కామాఙ్గక భక్తికే-మోక్ష సాధకత్వముళ్ళతాకైయాలే, సర్వాధికారమాయత్తొరు సాధనాన్తరమిల్లామైయాలే, అన్న సాధనాన్తరాన్వయయోగ్యతై బ్రాహ్మణ్యాద్యుత్కృష్ట జన్మత్తుక్కే ఉళ్ళతాకైయాలే, ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలే అనన్యోపాయత్వమాకిల అధికారత్తిల్ [నిష్టమ్!] నఴువుతల్ వరుమ్పూ

ఇతి నైచ్యానుసన్ధానపరో భవతి సాత్త్వికః। తత్, జ్ఞానివిప్రాత్ శ్వపచో జ్ఞానీ తూత్కృష్ట ఉచ్యతే॥ ఉత్కృష్ట జ్ఞానవిపర్యాసో యదితర్హి ద్విజఃపర।

ఎ. ఆ.—యోగ్యమాయిరుక్కైయాల్, అన్త భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన బ్రాహ్మణజన్మత్తై, అవనుక్కు 'ఎత్తై ఇరుక్కు ఇరుక్కు ఎన్త ఉపాయాన్తరత్తిల్ అన్వయిప్పిత్తు నమ్ముడైయ అధికారత్తై నఴువవిడ్డుమో?' ఎన్నుమ్ భయత్తైవిళైక్కుమతాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱు, శొల్లి భాగవత బ్రాహ్మణజన్మమాత్రం దూషణపరమాకక్కొణ్డార్కళ్;

ఆక్షేపమ అనుపపన్నమ్ —

"అత్తై ఎజ్జనే?" ఎన్నిల్;

భాష్యప్రక్రియైయై ప్పార్క్కిల్, నిరపేక్షసిద్ధోపాయపరగత స్వీకారత్తాలుమ్ ఆచార్యాభిమానత్తాలుమ్ మోక్షసిద్ధియై భాష్యత్తిల్ శొల్లామైయాలేయుమ్;

'అతస్సాక్షాత్కారరూపా స్మృతిః స్మర్యమాణాత్యర్థ ప్రియత్వేన స్వయమప్యత్యర్థప్రియా యస్య, స ఏవ పరేణ ఆత్మనా వరణీయో భవతీతి తేనైవలభ్యతేపర ఆత్మా ఇత్యుక్తంభవతి" ౧ ఎన్ఱు శ్రుతనత్తై ప్రీతిరూపాపన్న భక్తిహేతుక భగవత్-స్వీకారత్తాలేయే మోక్షలాభమ్' ఎన్నుమర్థత్తై 'నాయమాత్మా" ౨ ఎన్ఱ శ్రుతిశొల్లుకిఱతాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్;

"సిద్ధోపాయమ్" ఎన్ఱు, భక్తివ్యతిరేకేణ ఇన్త శ్రుతిసిద్ధమాన ఒరు ఉపాయముళ్ళతాకవుమ్, "అతుక్కు అనన్యోపాయత్వమ్ అధికారమ్" ఎన్ఱుమ్, "అన్త అధికారత్తుక్కు భక్తియిల్ శక్తియై భఙ్గకమ్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుమతెల్లామ్ సుతరాం ఘటియాతాకైయాలేయుమ్;

'నానాశబ్దాదిభేదాత్ ప్రపదనభజనే సూచితే సూత్రకారైః' ౩ ఎన్ఱు, అభియుక్తర్కళ్ అనుష్ఠిత్తే, 'నానాశబ్దాదిభేదాత్" ౪ ఎన్ఱ ఉ సూత్రత్తిలే ప్రపత్తియైచ్చొల్లియిరుక్కైయాలే, అన్తప్రపత్తిక్కానుమ్ సర్వాధికారమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

మూలకారర్ తామేయుముముక్షుప్పడియిలే అవతారరహస్య జ్ఞానమ్ తుడఙ్గి ఎల్లావర్కైయుమ్ మోక్షోపాయమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలేయుమ్;

సిద్ధోపాయాధికారి విశేషణమాన ప్రపత్తిక్కానుమ్ సకృత్ కర్తవ్యమాయ్ ఇరుక్కైయాలే, "శిల్ఉక్కుప్పలకాలుమ్ వేణుమ్" ఎన్ఱు, సన్తైక్కిల్ ఉపాయమ నఴువుమామైయాలేయుమ్;

ఎ. అ.—సర్వజ్ఞాలక్షణుక్కుమ భాష్యప్రక్రియైయాలే ప్రపత్తిరూప భక్తితుల్యసాధనాన్తరాన్వయత్తాలేయుమ్;

మూలకారరుక్కు అత్యన్తాభిమతమాన రహస్యశాస్త్రప్రక్రియైయాలే అవతారరహస్యజ్ఞానాదికళాన సర్వాధికార ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలేయుమ్,

ప్రపత్తియిలేతానే పునరన్వయత్తాలేయుమ్;

భ్రంశసంభావనై ఉణ్డాయిరుక్కైయాలే భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన శ్వపచజన్మత్తై, అవర్క్కళ్ "ఎత్తిరుక్కు ఇరుక్కునమక్కు ఒడవాణ్డాతాన దేశవాసద్వయ సంకీర్తనాదికళిలే ఎత్తిసాధనత్వబుద్ధియై విళైత్తు అనన్యసాధనత్వమాకిఱ అధికారత్తై నఴువవిడ్డత్తైమకిఱతో?' ఎన్నుమ అతిప్రభాగవత సాధారణ భయత్తైయుమ్, "మున్బు జన్మప్రభృతి అభక్ష్యభక్షణ-అపేయపాన-అసేవ్య సేవాదికళిలేయే కైకళిర్న్దిరుక్కిఱ ఎత్త, ఇన్నముమ్ అన్త అకృత్యఙ్గళిల్ మూట్టి స్వరూపనాశత్తైప్పణ్ణతేనుకిఱతో!" ఎన్నుమ్ విప్రసాధారణభయత్తైయుమ్ జనిప్పిక్కుముఖాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

భయజనకత్వప్రదర్శనార్థమ ఉదాహృతప్రమాణత్తిలుమ్ 'శరీరేచ" ౫ ఎన్ఱు, సామాన్యశబ్దమే ప్రయుక్తమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

కీఴ్ ప్రశ్నోత్తరాదికళిల్లామ్ పొతువాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

భ్రంశసంభావనైయాలే "శరీరేచ" ౫ ఎన్ఱ, అపాయమే భయజనకమ్ ఎన్ఱు ఆకిత్తు, కర్మాధీనగుణవికారవర్ద్ధహేతుపాధిక బాగవతజన్మత్తిల్లాతే గ్రన్థనైయవుమ్ భయజనకత్వత్తై చ్చొల్లుకిఱతాక క్కొళ్ళుకై ఉచితమాకైయాలే,

తదేకదేశపరమాక ఒక్కుక్కిచ్చొల్లుకై అనుపపన్నమిఱే?

ఇన్నముమ్ "భక్తిక్కైయొప్పియ వేఱే భగవత్ప్రాప్తిక్కు ఉపాయమిల్లై' ఎన్ఱుమ్, "శరీరేచ' ౫ ఎన్ఱ ఉ 'శరీర' ౫ శబ్దమ్ ఉత్కృష్టజన్మాక్కుక్కైయశరీరత్తైయే శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుమ్, శొల్లి, ఆచ్చార్యసిత్తై అరుళిచ్చెయ్త జితన్తావ్యాఖ్యానత్తిల్ ఇశ్లోకవ్యాఖ్యానత్తుక్కు విరుద్ధమ్.—

"ఎజ్జనే?" ఎన్నిల్;

"కాలేష్వపి చ సర్వేషు దిక్షు సర్వాసు చాచ్యుత!।
శరీరే చ గతౌ చాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్॥".— ౫

౧॥ ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౩-౨-౩.
౩॥ ౪॥ బ్రహ్మసూ అ-౩-పా-౩, అధి-౫౬, శ్రీభా. పు. ౬౦౦

29-4-1901

౫॥ పు. ౬౨౩, ౪మ్ నోట్టు.

“ఇదంతయానిశ్చితేవనిత్కృష్టోత్కృష్టజన్మనీ। నికృష్టజన్మసంభూతదోషశాన్తిఃకథంభవేత్?॥” ఇత్థంకృతస్యప్రశ్నస్య సంప్రత్యుత్తరముచ్యతే:—

మూ.—౨౧౮. నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషమ్ శమిప్పతు,

వ్యా.—౨౧౮. ఆక, “నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళ్ ఇన్నతు” ఎన్ఱు, నిశ్చయిక్కప్పట్టతు కీழ்;
అత్తిల్ “నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషమ్ శమిప్పతు ఎత్తాలే” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్
(నికృష్ట) ఇత్యాదియాలే.

అ.—౨౧౮. “భ్రమానువాదేన వాస్తవనికృష్టోత్కృష్టజన్మనిర్ణయప్రయోజనమ్, తాదృశనిర్దేశపూర్వకమ్ తద్దోషశమనోపాయాభిధానమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకనికృష్ట) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—“కాలేష్వపిచ” ౧ ఇత్యాది:—

“‘‘‘నజానేశరణంపరమ్’ ౨ ఎన్నలామో?, ఆత్మావుక్కు ఉజ్జీవనహేతువాన ఉపాయఙ్గళై శాస్త్రిముఖత్తాలే ఉణ్డాక్కివైత్తు, అతుక్కుమేల్ అల్పవ్యాపారత్తినాలే సకలదురితఙ్గళుమ్ నశిక్కుమ్పడియాక పుణ్యకాలమ్ పుణ్యక్షేత్రమ్ ముతలానవర్ఱైయుమ్ ఉణ్డాక్కివైత్తిలోమో?, ‘‘నేఙ్ఙు ఉపాయాన్తరఙ్గళుముణ్డాక అఱికిఱిలేన్’ ఎన్నలామో?” ఎన్ఱిల్;

“అవర్ఱిలొన్ఱైయుమ్ సద్భావత్తై ఇన్ఱి” ఎన్ఱు సొన్నవన్, ‘అవర్ఱిలే ఇழிన్దనాన్ నిత్యసంసారియాన నాన్ ఆకైయాలే, మున్బు నిన్ఱ నిలైయుమ్ కేడుమ్’ ఎన్ఱు, శొన్నేన్’ ఎన్ఱితాన్:

ఇత్తాల్ “ఉపాయాన్తరత్యాగపూర్వకమాయ్ ఇరుక్కుమ్ సిద్ధోపాయపరిగ్రహమ్” ఎన్ఱుమర్త్తై చొల్లుకిఱతు;

ఇప్పడి నిరపేక్షోపాయభూతనిఱ్కే శరణ్యనావాన్?:

‘కాలేష్వపిచ’:— ౧

పుణ్యమాన అయనవిషువాదిక్కళిలుమ్, అవర్ఱై విశేషిక్కుమ్ అర్ధోదయాదికాలఙ్గళిలుమ్;

అత్తాకిఱతు ఇవ్విలక్షణకాలఙ్గళిలే సేతుదర్శనసఙ్గమఙ్గళిలే పణ్ణుమ్ తీర్థదానాదికళుక్కు సకలపాపవిమోచనాదికళై చొల్లిక్కిడవాదే!.

మూ.—విలక్షణసంబన్ధత్తాలే.

వ్యా.—అత్తావతు:—

“అహంకారహేతుతయా నికృష్టమాన జన్మమడియాక వన్ద నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైముతలాన దోషమ్ మఱువలిడాతపడి మాఱువతు,

జన్మసిద్ధమాన నైచ్యత్తైయుడైయరాయ్, ఉపాయాన్తరాన్వయయోగ్యతాగన్ధరహితరాయ్, ఇరుక్కుమ్ విలక్షణాధికారికళోడు ఉణ్డాన శేషత్వరూపసంబన్ధత్తాలే” ఎన్నై.

అ.—“పూర్వత్రదోషద్వయమ్ ఉక్తమాకైయాలే, [దోషమ్] ఎన్ఱ, ఏకవచనమ్ సముచ్చయాభిప్రాయమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైముతలాన) ఎన్ఱు,.

(ముతలాన) ఎన్ఱ, అతిత్తాల్ భయజనకత్వమ్ వివక్షితమ్.

బుద్ధిస్థత్వాత్ అన్త్యత్తుక్కు ప్రథమోక్తి.

యద్వా “దోషాన్తరమ్ (ముతలాన) ఎన్ఱ, అతిత్తాల్ సంగ్రాహ్యమ్” ఎన్ఱుమామ్.

“వైలక్షణ్యమ్ పూర్వోక్తదోషద్వయసంబన్ధానర్హత్వరూపమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మసిద్ధ) ఇత్యాది.

(జన్మసిద్ధ)త్వమ్—భావనానిరపేక్షసత్తాకత్వమ్.

౨౧౯ —[యోగ్యతా] శబ్దార్థమ్ (అర్హతై) ఎన్ఱు,.

అత్తావతు అత్యన్తాసంబన్ధవ్యవచ్ఛేదమ్.

ఎ. అ.—“కృతఘ్నోపి విశుద్ధ్యతి” ౩ ఎన్ఱు, “ప్రాయశ్చిత్తమిల్లై” ఎన్ఱ, అకృతఘ్ననుడైయ పాపముళ్పడప్పోమ్’ ఎన్ఱతు:

‘సర్వేష్వపి’:— ౧ ‘అపర్వణికడల్ తీణ్డలాకాతు’ ౪ ఎన్ఱ నియమమన్ఱి, క్కే. సర్వకాలముమ్ సేవిక్కలాయిరుక్కుమ్ గఙ్గాదితీర్థఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు:

‘విభు’:—సకలపావనఙ్గళాక చెయ్తువైత్త విభవైయుడైయ ‘దేశోయంసర్వకామధుక్’ ౫ ఎన్ఱ, అప్పడియే, ప్రథమత్తిలేపావనమాయ్, పిన్బు భగవత్ప్రాప్తిక్కు సాధకముమాయ్, పిన్బు భోగ్యముమాయ్, ఇరుక్కుమ్ పుణ్యదేశమ్ ముతలానదేశఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు:

‘మథురానామనగరీ పుణ్యాపాపహరీశుభా’ ౬ ఎన్నక్కడవతిఱే?:

౧॥ జితన్తాస్త. ౧-౯-౨॥ పేఙ్ఙ్పడి. శ్లో.౮.

౩॥ “గోఘ్నేచైవసురాపేచచోరే భగ్నవ్రతేతథా। నిష్కృతిర్విహితాసద్భిః, కృతఘ్నేనాస్తినిష్కృతిః॥”

౪॥ “అశ్వత్థంసిన్ధురాజంచ సదా నసేవేత నస్పృశేత్। మన్దవారే స్పృశేత్ పూర్వమపరంపర్వణిస్పృశేత్॥”.

౫॥ గారుడే, ౬॥

అహంకృతేర్హైతుకయాఽఽకృష్టస్యతుజన్మనః। దోషోహిబహవస్సన్తి?, తేపూర్వం ప్రతిపాదితాః। ప్రధానాత్తద్దోషావ్వ ఏకో నైచ్యస్యకారణాత్।

మూ॰—౨౧౯॰ సంబన్ధత్తుక్కుయోగ్యతైయుణ్డాక్కుమ్పోతు

వ్యా॰—౨౧౯॰ ॥తత్-సంబన్ధయోగ్యతైసంభ విక్కుమ్పడి ఎఙ్ఙనే?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (సంబన్ధ త్తుక్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి.

అ.—౨౧౯. "జన్మసంబన్ధియాన కొత్తై" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్ (జన్మగతమాన) ఇత్యాది.

(కొత్తై)=దోషమ్.

నను! నైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయావతు, నైచ్యభావనా సాపేక్షత్వమ్:

అత్తావతు, స్వరసవాహి నైచ్యప్రతిసంబన్ధిధర్మమాయ్, అభిజనా ద్యభిమానరూపమాకైయాలే:

'ప్రతిచ్ఛమనమ్ విలక్షణసంబన్ధహేతుకమ్' ఎన్ఱుమ్,

'విలక్షణసంబన్ధమ్ ప్రతిసన్నివృత్తిహేతుకమ్' ఎన్ఱుమ్, [వా. ౨౧౮] [నికృష్టజన్మత్తాల్] ఇత్యాదిమూలత్తిలే శొల్లుకైయాలే, అన్యోన్యా శ్రయణమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్?" ఎన్నిల్;

ప్రసక్తియాతు; —

""అపునరబుద్ధరాఽభిజనాఽభిమాననివృత్తిక్కు విలక్షణ సంబన్ధమ్ హేతువాకైయాలుమ్,

విలక్షణసంబన్ధత్తుక్కు అభిజనాద్యభిమాననివృత్తిమాత్రమ్ హేతువాకైయాలుమ్,

ముఖభేదత్తాలే అన్యోన్యాశ్రయణత్తుక్కు అవకాశమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,

వి. అ.—'సర్వానుచ':—౧ ఇత్తాల్ అవతరిత్తు అరుళిన దేశఙ్గళై యొழிయ భగవత్సన్నిధియాతొత్త సాలగ్రామమణ్డలమ్ ముతలాన దేశఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు:

'శరీరచ':—౧ కీழ்చ్చొన్న దేశఙ్గళిల్ పణ్ణుమ్ ఉపాయానుష్ఠానత్తుక్కు 'శరీరమాద్యంఖలు ధర్మసాధనమ్' ఎన్ఱుమ్, 'విచిత్రా దేహసంపత్తిరీశ్వరాయనివేదితుమ్' ౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లప్పడుకిఱ ఇన్దశరీరమ్ ఎనక్కువ్యర్థమాకానిన్ఱతానై.

'గతాచ':—౧ 'స్వధర్మేనిధనంశ్రేయః పరధర్మోభయావహః' ౪ ఎన్గిఱపడియే, సాధనానుష్ఠానమధ్యే మరణముణ్డానాలుమ్,

మూ॰—జన్మకొత్తైపోక్క వేణుమ్॰

వ్యా॰—అత్తావతు:—

॥అన్దవిలక్షణరోట్టై సంబన్ధత్తుక్కు అర్హనై ఆవతుక్కు ఉణ్డామ్పోతు, తన్నుడైయజన్మగతమాన కొత్తై కழிయవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—[శమిప్పతు] [పోక్కవేణుమ్] ఎన్ఱు,సర్దేశభేదమ్' ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళిపర్షి,

(మఱువలిదాతపడి మాఱువతు) ఎన్ఱుమ్, (కழிయవేణుమ్ ఎన్ఱుమ్, విరూపనిర్దేశమ్పణ్ణి యరుళిన్తు" ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

వి. అ—శరీరాన్తరత్తిలే తరైక్కట్టుమ్పడియాన శరీరాన్తరగతియుమ్ ఎనక్కువ్యర్థమ్;

'గతా' ౧:—శరీరాన్తరగతా;

'అపి' శబ్దత్తాలే అనుష్ఠేయమాన కర్మజ్ఞానభక్త్యాదికళై చొల్లుకిఱతు' ఎన్నుతల్;

'మున్బుపోనశరీరఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు' ఎన్నుతల్;

'మున్బుపరిగ్రహిత్తుప్పోక్కట్ట శరీరఙ్గళ్ వ్యర్థమాన వోపాధివర్తమాన శరీరముమ్ వ్యర్థమ్' ఎన్ఱుకరుత్తు.

'మేమహద్భయమ్' ౧:—ఇవై వ్యర్థమానవళవేయల్ల; దేశకాలశరీరఙ్గళిలుమ్ ఇవర్‌హైప్పగతినిన్ఱు, అనుష్ఠిక్కుమ్ కర్మయోగాద్యుపాయ భయమ్వర్తియానిన్ఱతు:

"భయమ్వర్తిప్పానేన్?" ఎన్నిల్;

"మున్బుతేవర్-తిరువడిక్కళై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱి వర్త్తియాలే తేవరుడైయ ఇరక్కముమ్ కెట్టుమ్' ఎన్ఱు, ఇవై భయావహమాకానిన్ఱన:

'అనుకూలమాన వై భయస్థానమానావానేన్!' ఎన్నిల్;

స్వీకరిత్త ఉపాయమ్ వేఱొన్ఱై సహియాతైయాలే:

ముతలిలే 'త్వామేవశరణం ప్రాప్య' ౫ ఎన్ఱవనిరుక్కి:

'తమేవ' ౬ ఎన్ఱిరుక్కి శాస్త్రవిధానముమ్?:

'మామేకమ్' ౭ ఎన్ఱి, కిఱశరణ్యనుడైయవాక్యముమ్?:

మహద్భయంవర్తతే' ౨౧:—"భయావహః' ౮ ఎన్గి సంసారభయత్తళవన్ఱు, ఇన్దభయమ్,

౧॥ పు. ౬౪౫, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ ౩॥ విష్ణుతత్త్వ.

౪॥ గీ-౩-౩౫. ౫॥ జితన్తా. ౧-౪. ౬॥ గీ-౧౫-౪. ౭॥ గీ-౧౮-౬౬. ౮॥ పు. ౬౪౫, ౨మ్ నోట్టు.

ఎ. శ.—విషయాన్తరప్రావణ్యత్తాల్ వన్ద భయత్తైయన్ఱిక్కే సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తాల్ వన్ద భయమ్?' ఎన్నై:

విషయాన్తరప్రావణ్యత్తాల్ వన్ద భయత్తుక్కు ఈశ్వరన్-కృపైయై ప్పఱ్ఱలామ్;

అత్తైయుమ్ నఴువుమ్పడిపణ్ణుకిఱదిఱే సాధనాన్తరపరిగ్రహమ్?:

'అచ్యుత' ౧:—ఇప్పడి సర్వోపాయశూన్యరాయిరుప్పారైయుమ్ నఴువవిడాతస్వభావత్తాలేయిఱే, తేవర్కు 'అచ్యుతన్' ఎన్ఱు తిరునామముణ్డాయిత్తు?:

'యస్మాత్ ప్రాప్త (ః) నచ్యవన్తేసోఽచ్యుతః' ఎన్ఱిఱే తిరునామత్తుక్కు నిర్వాహమ్?:

'ద్వారకానిలయాచ్యుత!' ౨ ఎన్ఱు, తేవరై విశ్వసిత్తిరుక్కైయైవిట్టవళై అద్దశైయిల్ విడాతవరిఱే తేవర్?:

'త్వత్-ప్రసాదాన్మయాఽచ్యుత!' ౩ ఎన్ఱు, శొల్లక్కడవతిఱే!

సర్వసంగ్రహపక్షత్తిల్ 'నమస్తే' ఎన్ఱ పదత్తుక్కు శేషమాకక్కడవతు.

అన్ద ప్రపదనముమ్ ఉపాయాన్తరనివృత్తిపూర్వకమాకైయాలే:"

ఎన్ఱిఱే ఆచ్చాన్పిళ్ళై ఇశ్లోకత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమిట్టరుళినతు?.

ఇతిల్ దేశవాసాదికళై భగవత్-ప్రాప్త్యుపాయమాకవుమ్, అన్ద దేశవాసాదిధర్మఙ్గళుక్కెల్లామ్ ప్రధానసాధనమాన కర్మేన్ద్రియాది సంసత్తైయుడైయ శరీరసామాన్యత్తై "శరీర" శబ్దమ్ శొల్లుకిఱతాకవుమిఱే అరుళిచ్చెయ్తతు?.

(అతుక్కు—స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్) ఎన్ఱవితు, భాగవతబ్రాహ్మణజన్మత్తుక్కు "సర్వేషామేవవర్ణానామ్ బ్రాహ్మణః పరమోగురుః" ౪ ఎన్ఱ, అపడియే అవరవర్ణాది భాగవతానువర్తనవిరోధియాన శేషిత్వమ్ జన్మసిద్ధమాకైయాలే, అన్ద భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అనుకూలమాన నైచ్యత్తై, జన్మసిద్ధనైచ్యత్తైయుడైయరాన భాగవతశ్వపచాదికళ్ శెయ్కిఱతుకణ్డు అవర్కళై అనుకరిత్తుక్కొణ్డు కొళ్ళవేణ్డుకైయాకిఱ దోషత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్:—

ఎ. అ.—"ఎజ్ఞస్సేః" ఎన్ఱల్,

మూలత్తిల్ [స్వరూపప్రాప్తమాననైచ్యమ్] ఎన్ఱ అతఱ్కు (శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు త్తకుతియాన తాఴ్చ్చి) ఎన్ఱు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అన్ద శేషత్వమ్ పారతన్త్ర్యయుక్తమాకిల్ అతు శేషిక్కు ఉకప్పైయుడైయ భోగత్తై అఴిక్కైక్కు హేతువాకైయాలే, శేషికళాయిరుక్కుమవర్కళ్ తన్నై శేషభూతనాక్కి అడిమైకొళ్ళుమ్పోతాకు, శేషియాకవైత్తు అనువర్తిక్కుమ్పోతాకు, వాశియఱ అవర్కళుక్కు భోగత్తై విళైక్కైక్కు హేతువాన పారతన్త్ర్యత్తోడే కూడిన శేషత్వమే ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే,

బ్రాహ్మణభాగవతనుడైయ జన్మమ్ అవనై శేషియాయ్ వైత్తు అనువర్తిక్కుమ్పోతుమాత్రమ్ అనువర్తిక్కుమవర్కళిడుమ్ పూజైయైల్లామ్ ఇడువిత్తుక్కొణ్డు "నాన్ స్వతన్త్రనల్లేన్ ఆచార్యపరతన్త్రనాకైయాల్ ఎన్నాల్ శెయ్యలావతిల్లై" ఎన్ఱు, పారతన్త్ర్యమ్ కొణ్డాడి ఇశైన్దిరుక్కైక్కు యోగ్యమాయ్ శేషభూతరాయ్నిన్ఱు, అనువర్తిక్కైక్కు స్వజాతిజ్ఞానత్తాలే ప్రతిరోధియాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

శ్వపచాదిభాగవతజన్మమ్, తన్నై శేషభూతనాయ్ వైత్తు అడిమైకొళ్ళుమ్పోతుమాత్రమ్ "నాన్ దాసనన్నో," ఎన్ఱిశైన్దు శేషియాయ్ వైత్తు అనువర్తిక్కుమ్కాల్ "నాన్ హీనవర్ణజాతనన్నో," ఎన్ఱు, స్వజాతిస్మరణత్తాలే పారతన్త్ర్యత్తిల్ కణ్వైయాతే ఇఴాయ్త్తు ఓడుమ్పడియాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

ఇరణ్డుజన్మత్తుక్కుమ్ శేషత్వానురూపనైచ్యమ్ ఇల్లామైయాలేయుమ్;

శ్వపచాది భాగవతర్కళుడైయ దేహసమ్బన్ధోపాధికనైచ్యమ్ పూర్వవర్ణభాగవతకర్తృక అనువర్తనత్తుక్కు ఇశైన్దిరుక్కైయాకిఱ భాగవతపారతన్త్ర్యవిరోధియామ్, పూర్వవర్ణాభాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఉఱుప్పాకైయాలే అనన్యార్హత్వవిరోధియామ్, భాగవతర్కళాన స్వభార్యాపుత్రాదికళుడైయ అనువర్తనత్తుక్కుమ్ కోసల గోకుల చరాచరాదికళ్ పోలే, తిర్యక్ స్థావరభాగవతానువర్తనత్తుక్కుమ్ ఉడలల్లామైయాలే శేషత్వానురూపమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

సమస్తభాగవతానిరూపితమాయ్, దేవ-తిర్యక్-మనుష్యస్థావరాత్మకతయా అవతీర్ణసమస్తభాగవతనిరూపితమాయ్,

---

౧॥ పు. ౬౪౫, ౧మ్ నోట్టు.
౨॥ భార-సభా-౬౬-౪౧.
౩॥ గీ-౧౮-౭౩.
౪॥ జితన్తే ౧.

ఎ. అ.—భాగవతకర్తృకానువర్తనాదికళుమ్, భాగవతకర్మకానువర్తనాదికళుమ్, అక్కిఅసమస్త భాగవతానువర్తనాదికళుక్కుమ్ అనుకూలమాయ్, యావదాత్మభావియాయ్, ఇరుక్కుమ్ నైచ్యమ్, నికృష్టోత్కృష్టజన్మ భాగవతర్కళ్ ఇరువర్కుమ్ ఇల్లామైయాలే, అవర్కళ్ అన్ద నైచ్యత్తై జన్మసిద్ధమాక ఉడైయరాయిరుక్కిఱ విలక్షణజన్మాక్కళ్, శెయ్కిఱతుకణ్డు అత్తై అనుకరిత్తేకనీ యుకొళ్ళవేణ్డి ఇరుక్కైయాలే, ఇప్పడి భాగవతబ్రాహ్మణ శ్వపచజన్మజ్ఞ్ఞిరణ్డుక్కుమ్ సాధారణమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైయాకిఱదోషత్తై, [అథుక్కు స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్] ఎన్ఱు అఞాకఖ్కిఱ్కైయే ఉచితమాకైయాలే, వ్యాఖ్యానత్తిల్ [భాగవత] శబ్దత్తై నికృష్టజన్మ భాగవతమాత్ర పరమాక్కవుమ్, [అనువర్తన] శబ్దత్తై తల్-కర్మక అనువర్తన మాత్రపరమాక్కవుమ్, మూలత్తిల్ [స్వరూప] శబ్దత్తై కేవలశేషత్వమాత్ర పరమాక్కవుమ్, [నైచ్య] శబ్దత్తై కర్మాధీనదేహోపాధిక స్వరూపప్రాప్త నైచ్యపరమాక్కవుమ్, కొణ్డుయోజిక్కై అత్యన్తమ్ అనుపపన్నమిఱే?

"భాగవతకర్తృక స్వకర్తృకానువర్తనత్తుక్కు ఇశైన్దైక్కొణ్డో తాఴ్చ్చివేణ్డువతు,

భాగవతకర్తృక స్వకర్మకానువర్తనత్తుక్కు ఇశైన్దైస్సుమేన్దైయే యన్ఱో, తేట్టమావతు?" ఎన్నిల్;

మేన్దైయాలే ఇశైవన్దాకిల్ అథుస్వరూపనాశకమామాకైయాలే, అత్యన్త పారతన్త్ర్యరూప నైచ్యానుసన్ధానత్తాల్ ఇశైన్దిరుక్కిఱితే అన్ద ఇశైవు స్వరూపానురూపమాకైయావతు?.

ఆకైయాలే భాగవతకర్తృక అనువర్తనత్తుక్కు కర్మభావిక్కుమవనుక్కుమ్ నైచ్యమ్ అవశ్యాపేక్షితమిఱే?.

[అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు] ఎన్ఱు, అథు, మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనాకిఱ ప్రష్టావిన్దాలే అపకృష్టమాక భ్రమిక్కప్పట్టతాయ్, బ్రాహ్మణ్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయన్ఱిక్కే శ్వపచత్వాదిజాతి ప్రయుక్తనైచ్యత్తాలేయుమ్, ఉపాయాన్తరానధికారత్తాలేయుమ్, శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే, వస్తుత ఉత్కృష్టమాయిరుక్కిఱ నికృష్టభాగవతజన్మత్తై చ్చొల్లుకిఱతాక కొణ్డార్కళ్;

ఇథువుమ్ అనుపపన్నమ్;

ఎ. అ.—ఇథిన్ముడైయ వ్యాఖ్యానత్తిల్ (అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయన్ఱిక్కే శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే,) ఎన్ఱు, ఆదిశబ్దఘటితమాయ్, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇన్ద ఆదిశబ్దమ్ వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే, భగవల్లాభహేతువాకైయాలే, "బ్రాహ్మణ-క్షత్త్రియ-వైశ్య-శూద్రాస్తేషాం పూర్వపూర్వోజన్మతశ్శ్రేయాన్" ౧ ఎన్ఱుమ్, "సర్వేషామేవవర్ణానాం బ్రాహ్మణః పరమోగురుః" ౨ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాదికళాలే విరుమ్బుకిఱ శాస్త్రఙ్గళిల్-కరుత్తితియాల్ పోల్ బ్రాహ్మణ్యమ్ అహంకారహేతువాకిఱాపోలే,

"విష్ణుభక్తివిహీనస్తుయతిశ్చశ్వపచాధమః" ౩;

"విప్రాద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ పాదారవిన్దవిముఖాత్ శ్వపచంవరిష్ఠమ్మన్యే" ౪ ఎన్ఱుమ్,

"చణ్డాలోపిబుధైశ్లాఘ్యోన వేదాఢ్యోపినాస్తికః," ౫

"ఊనమాయనకళ్ శెయ్యుమ్ మానకారకర్కళేలుమ్, ఇత్తిఱల్ అత్తవర్కళేలుమ్" * "శణ్డాళశణ్డాళర్కళాకిలుమ్" ౬ ఇత్యాదియాలే,

విష్ణుభక్తివిహీన బ్రాహ్మణ్యాదికళై నిన్దిత్తుమ్ తద్యుక్తశ్వపచాదికళై శ్లాఘిక్కుమ్ విశేషశాస్త్రఙ్గళిల్ విష్ణుభక్తియిన్-వైభవత్తై అఱివిక్కైక్కాక విష్ణుభక్తనాన శ్వపచనైయుమ్ సర్వోత్కృష్టనాకవుమ్, తద్విహీననాన ద్విజనైయుమ్ కూడ సర్వాధమనాకవుమ్ శొల్లుకిఱ విశేషవచనఙ్గళిన్ కరుత్తఱియాతాఱ్కు శ్వపచాదినికృష్టజన్మమాకిఱ అనాభిజాత్యముమ్ అహంకారహేతువాక క్కూడుమైయిల్లామైయాలే అథు ముతలానమఱ్ఱుమ్ అహంకారహేతుక్కళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్;

అభిజాత్యమ్ తాన్ ఉత్తమకులోద్భవత్వమాకైయాలే ఉత్తమత్వమ్ తాన్ భగవత్-సంబన్ధానుకూలత్వరూపమాకైయాలే కుదృష్టికళ్ తఙ్గళుడైయ దర్శనరీత్యా శ్వపచాది నికృష్టజన్మమెల్లామ్ భగవత్-సంబన్ధానుకూలమాకైయాలే నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ అభిజాత్యశబ్దార్థమాక క్కూడుమైయిల్లామైయాలేయుమ్;

కర్మాధీనగుణవికారవద్దేహసంబన్ధోపాధికత్వమే అహంకారయోగ్యతైయాకైయాలేయుమ్;

భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన శ్వపచాదినికృష్టజన్మమ్ కర్మోపాధిక వర్ణచతుష్టయనిరూపిత నైచ్యత్తాలే అ భాగవత శూద్రాద్యనువర్తనహేతువాకైయాలేయుమ్;

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥ * తిరుమాలై-౪౧-౪౨. ౬॥ తి. వా. ౩-౭-౯.

అస్వరూపాగ్యశాంతాయాంహిజాశాయాంవరిలక్షణైః। స్వస్యజన్మగతోదోషః పరిక్షీణోభవేద్ధ్రువమ్॥ తస్మాన్నకార్యంగస్యాపిజన్మనోరూపణం

ఎ. అ.—ఆకిఞ్చన్యాధికారమాయ్, సుకరమాయ్, క్షణమాత్రసాధ్యముమాయ్, ఇరుస్థశ్రీస్వకీయస్వీకారమాకిఱ ప్రపత్తిరూపకర్మాది సాధనాన్తరాధికృత త్రైవర్ణికాసులభ సాధనాన్తరత్తిలుమ్, దేశవాసాదిసాధనాన్తరత్తిలుమ్, అభక్ష్యభక్షణాదికళిలుమ్ మూట్టి, అనన్యోపాయా పేయర్వ్వర్కళై కుఱైక్కుమత్తాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

కర్మోపాధికమాకైయాలే కర్మనివృత్తియుణ్డామ్పోతు నివృత్తమాయ్ విడుమత్తాకైయాలే, ముముక్షుక్కళుక్కు త్యాజ్యముమాయ్ ఇరుక్కైయాలే, అత్తు శేషత్వానుకూల మల్లామైయాలేయుమ్;

అన్దనిక్కృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళాకిఱ అభిజాత్యాదికళుమ, తదవలంబియాక ఉణ్డామ్ అహంకారత్తుక్కు హేతువాకైయాలే కర్మాధీనగుణవికారవద్దేహసంబన్ధోపాధికత్వముమ్, ఇల్లాతత్తు, కర్మాధీననిఖిలవర్ణాశ్రమాద్యుపమర్దియాయ్, భగవన్నిర్హేతుకకృపావస్థిత స్వరూపజ్ఞానోపాధికమాయ్, సకలకర్మపాశ వినిర్మోకహేతువాయ్, భగవదభిమతవిశేషవిషయతారూప ఆత్మసత్తాలాభాత్మకమాయ్,

“ఉచ్ఛ్రిత్యంజన్మ” ౧ ఎన్ఱుమ్,

“అస్తు, నాన్ పిఱన్దిలేన్ పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్” ౨ ఎన్ఱుమ్,

“శన్తఙ్గణ్-వయిఱ్ఱిల్ తిరుత్తప్పిఱన్దాల్” ౩ ఎన్ఱుమ్,

“తిరువన్త్రిత్తిలేపిఱన్దు” ౪ ఎన్ఱుమ్,

“తాయిలుమాయిన్ శెయ్యుమత్తాలుమ్ పిఱన్దమత్తు” ౫ ఎన్ఱుమ్,

“విద్యతోయాక్సప్తమ్” ౬ ఎన్ఱుమ్

“షలప్రదీపస్యానీత్సయామునమునే, తంకృతః పరాఙ్ముఖోమునేస్సచ” ౭ ఎన్ఱుమ్,

“నాన్ జ్ఞానచ్చెయుక్కులేపిఱన్దేన్” ౮ ఎన్ఱుమ్,

పూర్వాచార్యర్కళాల్ అనుసన్ధిక్కప్పట్టజ్ఞానజన్మత్తుక్కు యాకైయాలే, అత్తుత్తాన్, రహస్యత్రయనిష్ఠర్కళుక్కుమ్, మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠర్కళుక్కుమ్, పొత్తువాక ప్రశస్తమ్ పణ్ణుమవన్ దేహోపాధిక జన్మోత్కర్షాభావత్వేనరూపేణ అపకృష్టమాకనిష్ఠైత్త శేషత్వానుకూలతయావస్థితఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ జన్మమాకైయాలే,

కీర్త్తివాక్యఙ్గళ్ శ్లావత్తుక్కుమ్ అనురూపమాక,

[అపకృష్టమాక్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు] ఎన్ఱు,అవిత్తైయుమ్, అన్ద జ్ఞానజన్మత్తైయే శొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళక్కైయే ఉచితమాకైయాలే,

ఎ. అ.—భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన నిక్కృష్టజన్మత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళక్కై, అత్యన్తమ్ అనుపపన్నమిఱే?

[ఇరణ్డుదోషముమ్ ఇల్లై] ఎన్ఱు,అవిత్తు, “సాధనాన్తరాన్వయప్రయుక్త భ్రంశసంభావనైయాల్ వరుమ్ భయజనకత్వముమ్, స్వరూపప్రాప్తనైచ్యమ్భావిక్క త్తక్కైయుమ్, ఆకిఱదోషఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్, భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన శ్వపచాదినిక్కృష్టజన్మత్తుక్కు ఇల్లై” ఎన్ఱు మర్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళార్కళ్;

అత్తువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

“అనన్యోపాయత్వ భ్రంశమ్వరుక్కు త్రైవర్ణికాధికారమాన సాధనాన్తరాన్వయమే వేణుమ్” ఎన్ఱు,అ నిర్బన్ధమిల్లామైయాలే, సర్వాధికారసాధనాన్తరాన్వయప్రయుక్త భ్రంశసంభావనైయాల్ వరుమ్ భయజనకత్వమ్ నిక్కృష్టజన్మత్తుక్కుమ్ ఉణ్డాకైయాలేయుమ్;

స్వభార్యావృత్తి తిర్యక్స్థావర భాగవతాపేక్షయా నైచ్యమ్, అజ్జన్మత్తుక్కుమ్ భావిక్కక్కవేణ్డుకైయాలే, పూర్వవర్ణ్యాపేక్షయా ఉణ్డాన నైచ్యమ్ కర్మాధీనమాయ్క్కొణ్డు అభాగవతనిరూపితమాయిరుక్కైయాలే, స్వరూపత్తుక్కు అప్రాప్తమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

జ్ఞానజన్మత్తుక్కు అనుష్ఠానపర్యన్తాకాఙ్క్షాపన్న ఆకారత్రయజ్ఞానోపాధికమాయిరుక్కైయాలే, ఉపాయాన్తరాన్వయత్తాల్ వరుమ్ భ్రంశసంభావనైయుమ్, నైచ్యమ్భావిక్కవేణ్డుకైయుమ్, ఆకిఱదోషమిల్లాతత్తాకైయాలే, ‘అన్దజ్ఞానజన్మత్తినుడైయ అన్దదోషమిల్లామైయైయే [ఇవ్విరణ్డుదోషముమ్ ఇల్లై] ఎన్ఱు,అవాక్యమ్ శొల్లుకిఱతు” ఎన్నైయే ఉచితమాకైయాలే, “‘భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన నిక్కృష్టజన్మత్తుక్కు ఇవ్విరణ్డుదోషముమ్ ఇల్లై’ ఎన్ఱుమర్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతు’ ఎన్నై, మాకైయాలే, అనుపపన్నమిఱే!

[నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్] ఎన్ఱు,అవిత్తు, “స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ నిక్కృష్టజన్మవాన్ కళాన భాగవతర్కళుక్కు జన్మసిద్ధమ్” ఎన్ఱుమర్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళార్కళ్;

అత్తువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

“ఎన్జ్ఞాసీ!” ఎన్ఱైల్;

తిర్యక్స్థావరాదిభాగవతాపేక్షయా నైచ్యమ్ అవర్కళుక్కు జన్మసిద్ధమాకక్కూడామైయాలేయుమ్;

౧॥ ౨॥ తిరుచ్ఛన్దవిరుత్తమ్. ౯౦ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥

"శ్వపాకాదాని కర్షస్యచిన్తాత్స్యాదపి సంభవేత్। సర్వం వికర్షచిన్తాయాః (ః) బ్రాహ్మణాదిషు వస్తుతః॥ యాథాత్మ్య జ్ఞానహీనత్వాత్ అపచారః కథం [భవేత్]॥"

౨ అ — అవర్కళ్ ఉత్థానశైత్యము మాతాపితాక్కళ్ శెయ్ కైయిలే కణ్డు భావిత్తుక్కొణ్డు పోరుకైయాలే, జన్మసిద్ధమల్లాతే యాలేయుమ్;

అత్తైయున్ అ భాగవతానువర్తనత్తుక్కుమ్ ఉడలాకైయాలే యుమ్;

"స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ జ్ఞానజన్మాభివ్యక్త జన్మసిద్ధమాకై యాలే, అన్దజ్ఞానజన్మత్తుక్కు అన్దనైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్' ఎన్నుమర్థత్తై చ్చొల్లుకైయిలే" ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డియదు ఉచితమాకైయాలే, "భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన నికృష్టజన్మత్తుక్కు అతు జన్మసిద్ధమ్' ఎన్ఱిరుక్కైయైచ్చొల్లుకైయిలే అవ్వాక్యమ్" ఎన్ఱు, అనుపపన్నమిఱే?.

[ఉత్కృష్టజన్మతః శ్రేష్ఠః] ఎన్ఱ, అ వాక్యమ్, భగవత్సంబన్ధత్తోడే కూడిన నికృష్టజన్మమ్ అన్ద భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన ఉత్కృష్ట జన్మత్తైప్పార్క్క శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱు, కొళ్ళుకైయిలాక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

కీழ్ చ్చొన్నపడియే భగవత్సంబన్ధత్తోడే కూడిన ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ సదోషఙ్గళుమామ్, అన్ద ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళొన్ఱుమిన్ఱి, క్కేయిరుక్కుమ జ్ఞానజన్మమే నిర్దోషముమామ్, ఇరుక్కైయాలే, "భగవత్సంబన్ధమ్ కాష్ఠాపన్నభక్తిరూపమాక ప్పెఱ్ఱాలే, కర్మాధీన దేహసంబన్ధోపాధిక జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ [illegible]యాయిరుక్కుమ విలక్షణజన్మత్తైప్పార్క్క విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్" ఎన్నుమర్థత్తై చ్చొల్లుకైయిలాక్కొళ్ళవేణ్డియదు ఉచితమాకైయాలే, ఇవ్వాక్యమ్ విలక్షణజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱుక్కొన్ఱు శ్రైష్ఠ్యమ్ కొళ్ళుకైయిలాక్కొళ్ళ అనుపపన్నమిఱే?

"శ్వపచోఽపి" ౧ ఎన్ఱ, అ శ్లోకత్తై, వైష్ణవద్విజాపేక్షయా వైష్ణవశ్వపచనుక్కు ఆధిక్యమ్ కొళ్ళుకైయిలాక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ కలక్కుమత్తు భక్తిరూపాపన్న భగవత్సంబన్ధత్తై జన్మోత్కర్షాపకర్షాది నైరపేక్ష్యేణ ఉత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకైయిల ఇశ్లోకమ్, అర్థమాక అన్ద భగవత్సంబన్ధానురూపజన్మత్తినుడైయ శ్రైష్ఠ్యత్తైయుమ్, తద్విరోధిజన్మత్తినుడైయ అపకృష్టత్వత్తైయుమ్, కొళ్ళుకైయిలాక్క

౨ అ.— వ్యాఖ్యానత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, కీழ్ చ్చొన్నపడియే ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ భగవత్సంబన్ధ విరోధియుమాయ్, జ్ఞాన జన్మమే భగవత్సంబన్ధానురూపమామ్. ఇరుక్కైయాలే, "అవిలక్షణ జన్మఙ్గళైప్పార్క్క విలక్షణజన్మమ్ శ్రేష్ఠమ్' ఎన్నుమర్థత్తైచ్చొల్లుకైయిలాక్క కొళ్ళుకై ఉచితమాకైయాలే, అవిలక్షణజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱు భగవత్సంబన్ధానుకూలమాకవుమ్, ఒన్ఱై తత్ప్రతికూలమాకవుమ్, కొణ్డు, అతుక్కళుక్కు ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళై చ్చొల్లుకైయిలాక్క కొళ్ళుకై అనుపపన్నమిఱే!.

ఇశ్లోకత్తుక్కు అస్మత్-పరమాచార్యర్ విస్తరేణ అరుళిచ్చెయ్దిరుక్కుమ్ వ్యాఖ్యానత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై విస్తరేణ కణ్డుకొళ్వతు.

అత్తిల్ ప్రతిపక్ష ప్రతిక్షేపసమయత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్త ప్రధాన శ్లోకఙ్గళుక్కు సంగ్రహమాన శ్లోకమ్:—

"హేతుర్భక్తాతివృత్తే రతిశయజననే జాతిసాపేక్షతాయాః భక్తేరంహస్సహత్వే పతనభయభవిప్రేష్యతాహంకృతీనామ్।

పూర్వవ్యాఖ్యావిరుద్ధాప్యనుపద విహితస్వార్థతాలీసమాధే రాధిక్యే పాపద్రోహే మహత ఇహ మతా హైహికోత్కర్షసిద్ధిః॥" ౨ ఎన్ఱు,

ఇతుక్కు అర్థమ్:—

"'మహతోఽహైహికోత్కర్షసిద్ధిః' ౨—మహాభాగవతర్కళుక్కు దేహా ర్జితమాయ్ వరుమ్ ఉత్కర్షమానతు,

'భక్తాతివృత్తేర్హేతుః' ౨—భాగవతవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ జన్మనిరూపణాద్యపచారత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'అతిశయజననే భక్త్యాదిసాపేక్షతాయా హేతుః' ౨—భగవద్భక్తియానతు స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వోత్కర్షత్తై ఉణ్డాక్కుమళవిల్ అతు సహకారితయా జన్మసాపేక్షమాకైయాకిఱ దోషత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'భక్తేరంహస్సహత్వే హేతుః' ౨—అన్ద భక్తియానతు దైన్య హానిదోషసహత్వమాకిఱ దోషత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'పతనభయ-భవిప్రేష్యతా-ఽహంకృతీనాం హేతుః' ౨—సాధ్యాన్తరసాధనాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాల్ వరుమ్ పతనభయత్తుక్కు హేతువాయుమ్, సంసారిశేషత్వత్తుక్కు హేతువాయుమ్, అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'పూర్వవ్యాఖ్యావిరుద్ధాపి' ౨—ఇశ్లోకత్తుక్కు వ్యాఖ్యానత్తిల్, (భగవత్సంబన్ధమే ఉత్కర్షహేతువాక చ్చొల్లుకైయాలే) ఎన్ఱు,

౮. అ —భగవత్సంబన్ధత్తై నిరపేక్షోత్కృష్ట హేతువాక శ్రొల్లినీంల భూక్ అరుళిచ్చెయ్తిరున్తైదయాలే, 'అన్ద భగవద్భక్తి ఉత్కృష్టాహాదకమా మశవిన్ నికృష్టజాతిసాపేక్షః' ఎన్ఱు, శొల్లుక్కై అన్ద వ్యాఖ్యానత్తుక్కు విరుద్ధమాకైయాలేయుమ్;

'అనుపద విహితస్యార్చ్యతాలీసమాధేరాధః' ౧—ఇశ్లోకత్తై క్కుఱ్ఱ అరుళిచ్చెయ్త అర్థత్తుక్కు మూలత్తిల్ ప్రమాణమాక కాట్టి, ఉడనోదే, శివాక్యత్తుక్కు ప్పిన్బు [వా. ౨౨౭] [ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధి యుమ్ఆధిక్యబుద్ధియుమ్, నడక్కవేణుమ్] ఎన్ఱు, కీర్తిక్కుమ్ సర్వోత్కృష్టమాక ప్రతిపాదిక్కప్పట్టజన్మత్తై ఉడైయవర్కళై, త్రైవర్ణికనాన ఆచార్యనుక్కు అవర్కళ్ వస్తుతస్తుల్యర్ ఎన్ఱు, యాకిలుమ్, 'ఆచార్య వచనమడియాక అవర్కళుక్కు తుల్యరాక ఎణ్ణక్కడవర్' ఎన్ఱు, అరుళి చ్చెయ్కైయాలే, అన్ద త్రైవర్ణికనాన ఆచార్యనోడే సామ్యాధ్యవసాయ త్తుక్కు అవర్కళుడైయ నికృష్టజన్మప్రయుక్త ఉత్కృష్టాదిఘటకమాయు మిరుక్కక్కూడు,

'అష్టదోషా' ౧—అష్టవిధప్రధానదోషఙ్గళై ఉడైయవర్కా నిఱ్ఱ అత్తు;

అన్తైయాలే, 'ఏషా'—ఇన్ద భాగవతనుడైయ దేహాపాధ కోత్కృష్టమాననుకు,

'ఇహ' ౧—మూలత్తిల్ విలక్షణజన్మశ్రేష్ఠ్యత్తుక్కు ప్రమాణ మాకక్కాట్టప్పట్ట శ్లోకత్తిలే;

'న మతా' ౧—ఆచార్యాభిమతమాకక్కడవదన్ఱు," ఎన్ఱు,

"'ఇత్తిల్ భాగవతనుక్కు దేహాపాధికోత్కృష్టాపకర్షఙ్గళ్ ఉణ్డు' ఎన్నిల్ అదుజన్మనిరూపణాది భాగవతాపచారహేతువాక్కి ఎఙ్ఙనే!" ఎన్నిల్;

జన్మనిరూపణమావదు, భాగవతర్కళుడైయజన్మత్తై నికర్షబుద్ధ్యా చిన్తిక్కైయోయిడే?:

అదు భాగవతర్కళుడైయ బ్రాహ్మణ్యాదికళై శ్రేష్ఠమాక్కవుమ్, శ్వపచ త్వాదికళై అపకృష్టమాక్కవుమ్, కొణ్డు, "బ్రాహ్మణభాగవతర్ ఉత్కృష్టర్" ఎన్ఱుమ్, "భాగవతశ్వపచర్ అపకృష్టర్" ఎన్ఱుమ్, నిరూపిక్కుమళవిల్ సిద్ధిక్కుమాప్పోలే, భాగవతర్కళుడైయ శ్వపచత్వాదికళై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, బ్రాహ్మణ్యాదికళై అపకృష్టమాక్కవుమ్, కొణ్డు, "శ్వపచ భాగవతర్ ఉత్కృష్టర్" ఎన్ఱుమ్, "బ్రాహ్మణభాగవతర్ అపకృష్టర్"

౮. అ —ఎన్ఱుమ్, నిరూపిక్కుమళవిలుమ్, అన్దజన్మనిరూపణమ్ పణ్ణినతాయ్విడుమ్:

ఇవ్విశేషవిశేషమ్:

ఒరుపడియిల్ శ్వపచాది భాగవతవిషయత్తిల్ జన్మనిరూపణ ముమ్, మఱ్ఱొరుపడియిల్ బ్రాహ్మణాదిభాగవతవిషయత్తిల్ జన్మనిరూ పణముమ్.

"నను! శ్వపచాది భాగవతవిషయత్తిల్ నికర్షచిన్తైపణ్ణిల్ మాత్ర మన్ఱో, జన్మనిరూపణరూప భాగవతాపచారమ్ వరువదు,

బ్రాహ్మణాది భాగవతవిషయత్తిల్ నికర్షచిన్తైవస్తుయాథాత్మ్యజ్ఞాన మాకైయాలే, అదు అపచారత్తిల్ అన్తర్భవియాదు!" ఎన్నిల్;

శాస్త్రఙ్గళిల్ అజ్ఞానరువిశేషమ్ కాణాయైయాలేయుమ్;

"యద్యప్యుత్రాభిజాయన్తే యోగిన స్సర్వ యోనిషు।

ప్రత్యక్షితాత్మనాథానాం నైషాంచిన్త్యం కులాదికమ్॥" ౨ ఎన్ఱు, "వైష్ణవర్కళ్ళుడైయ జన్మాదికళ్ నిరూపిక్కలాకాదు" ఎన్ఱు, శాస్త్రమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్;

ఎమ్పెరుమానుడైయ దివ్యమఙ్గళ విగ్రహఙ్గళిల్ "స్వర్ణవిగ్రహమ్ శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱుమ్, "తామ్రవిగ్రహమ్ అపకృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, కొళ్ళిలుమ్, తద్విపరీతమాకక్కొళ్ళిలుమ్, ఉపాదాననిరూపణమ్ అవిశిష్టమాక ఉణ్డాకమాప్పోలే, భాగవతర్కళుడైయ నికృష్టజన్మత్తై "ఉత్కృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, ఉత్కృష్టజన్మత్తై "నికృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, కొళ్ళిలుమ్, జన్మనిరూపణమ్ పణ్ణినతాకక్కడవదిఱే?.

"నను! తన్నిల్ తాఴ్న్ద జన్మాదికళాలే శిలభాగవతర్ అపకృష్టరాకనిన్ఱాల్ అన్ఱో, అపచారమావదు,

భాగవతర్కళెల్లారైయుమ్ తన్నిల్ అధికరాకవుమ్, అవర్కళ్ఱ్కుళ్ళే ఒరువర్క్కొరువర్ జన్మాదికళాలే న్యూనాధిక్యఙ్గళై యుడైయరాక వుమ్, నిరూపిక్కిల్, అదు అభిమానమూలకమన్ఱాకైయాల్ అవ్వవర్కళ ఉడైయ అధికారానుగుణమాక అవర్కళ్-విషయత్తిల్ అనువర్తనాదికళై ప్పణ్ణుకైక్కు ఉపకరణమాకైయాలే, అదు అపచారమామో?" ఎన్నిల్;

[వా. ౨౨౬, ౨౨౮, ౨౨౫] [ఇవర్కళ్-పక్కల్ ఆచార్య సామ్యబుద్ధినడక్కవేణుమ్; ఇప్పడినిన్ఱైయాతొఴికైయుమ్ అపచారమ్] ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, [!]

ఇత్యేవం సర్వశాస్త్రేషు స్ఫుటం హి సముదీర్యతే॥ "స్వస్మాత్ ఉత్కర్షచిన్తాయాం హ్యపచారో భవేత్ తథా॥ న్యూనత్వే సర్వే భాగవతాః స్వోత్కృష్టా

ఎ. అ.—"శ్రీవైష్ణవర్కళై యెల్లామ్ ఆచార్యనోడే ఒరుకోవైయాక్కి తత్సమరాక నినైక్క వేణుమ్;

అప్పడికోయ్యాతే అవర్కళిల్ చిలరైక్కుఱైయనినైక్కై [అపచారమ్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కైయాలే అతువుమ్ అపచారమాకక్కడవతు.

"అజ్ఞనికృష్టజన్మభాగవతర్కళైయే యన్ఱో, 'ఆచార్యతుల్యరాక నినైక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు శొన్నతు?" ఎన్నిల్;

అప్పోతు, [సూ. ౨౨౩] ["అత్తావతు ఆచార్యతుల్యర్" ఎన్ఱుమ్, "సంసారికళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అధికర్" ఎన్ఱుమ్. నినైక్కై'] ఎన్ఱు, తద్వివరణవాక్యత్తిల్, "'సంసారికళిలుమ్ ఉత్కృష్టవర్ణభాగవతర్కళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అధికర్' ఎన్ఱు, నినైక్కై" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్య వేణుమిఱే?:

ఉత్కృష్టజన్మాక్కళిలుమ్ పరమభాగవతర్ ఉణ్డాయిరుక్క, "ఉత్కృష్టవర్ణభాగవతరెల్లామ్ సంసారికళిల్ అన్తర్భూతర్" ఎన్నై అగ్రహ్యకృతమామిఱే?.

"నను! యుష్మత్పక్షత్తిల్, "సంసారికళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అఖిలశ్రీవైష్ణవర్కళిలుమ్, అధికర్' ఎన్ఱు, నినైక్కై" ఎన్ఱు, వాక్యప్రయోగమ్ ఇల్లామై, విరోధియాతో?" ఎన్నిల్;

అఖిలరెల్లామ్, భాగవతజన్మనిరూపణపరరాయ్ త్తిరియు మవర్కళాకైయాలే, అవ్ర అఖిలత్వావస్థై సంసారాన్తర్భూతమాకైయాలే, విరోధియాతాకైయాలే, యథాక్రమమ్ ఉపపన్నమామ్:

అప్పడి యుష్మత్పక్షత్తిల్ యథాక్రమమ్ ఉపపన్నమాకామైయాలే, పూర్వోక్తప్రకారత్తాలేయే వాక్యత్తైలీ అవశ్యకమిఱే?

అప్పడి అరుళిచ్చెయ్యామైయాలే, "[సూ. ౨౨౨] [అవర్కళ్ పక్కల్] ఎన్గి, అ శబ్దమ్ భాగవతర్కళెల్లారైయుమ్ శొల్లుకిఱతు" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?.

"నను! కిఞ్చ ఉత్కృష్ట వర్ణభాగవతాపేక్షయా నికృష్టజన్మభాగవతన్ముక్కుత్తైష్ఠ్యమ్ సమర్థితమాకైయాలే, 'నికృష్టజన్మభాగవతరై "ఉత్కృష్టజన్మభాగవతాపేక్షయా అధికర్" ఎన్ఱు, నినైక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు తనియే విధిక్కవేణ్డా వాకైయాలే అతైయుమ్ కూడ అవ్వాక్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్యాతొళిన్తతాకైయాలే, అతువుమ్ అవ్విడత్తిల్ సిద్ధమ్?" ఎన్నిల్;

ఎ. అ.—అతువుమ్ అనుపపన్నమ్.—

"ఆచార్యనోడు ఒరువిషయత్తైయుమ్ సమబుద్ధిపణ్ణాతే అయుక్తమాయిరుక్క, ఆచార్యసామ్యబుద్ధిక్కు అడియేతు?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిల్ అరుళిచ్చెయ్కిఱ [సూ. ౨౨౪] [ఆచార్యసాదృశ్యత్తుక్కు అడి ఆచార్య వచన] ఎన్గి, అ వాక్యత్తిన్ వ్యాఖ్యానత్తిలే, ("శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్, నమక్కణ్డాప్పోలే కాణ్" ఎన్ఱు, ఉపదేశసమయత్తిలే ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్తవచనమ్) ఎన్ఱు, ఆచార్యవచనప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్యుమిడత్తిల్, "నికృష్టజన్మభాగవతర్కళైక్కణ్డాల్" ఎన్నాతే, (శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్) ఎన్ఱు, పొతువాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, భాగవతర్కళెల్లారైయుమ్ ఆచార్యతుల్యరాకవే నినైక్కవేణుమాకైయాలే, అప్పడినినైయాతే ఒరువరైక్కుఱైయ నినైక్కై అపచారమాక త్తట్టిల్లైయిఱే?

"(శ్రీవైష్ణవ) శబ్దముమ్ భాగవతర్కళాన నికృష్టజన్మాక్కళైయే శొల్లుకిఱతు" ఎన్నిల్; అతువుమ్ అగ్రహ్యకృతమామిత్తనై;—

"ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభిః।
విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యస్తస్య సర్వం స ఏవ హి॥" ౧ ఎన్ఱుమ్,
"నద్యాస్సమస్తసలిలాని ప్రవిష్టాయాం యథార్ణవమ్।
సర్వాత్మనా ప్రపన్నస్య విష్ణునైకాత్మనస్తథా॥" ౨ ఎన్ఱుమ్,

శొల్లుకిఱపడియే సార్వాత్మనా భగవత్ప్రపన్ననాయ్, అత్తాల్ గ్రామకులాదికళాల్ వరుమ్ వ్యపదేశయోగ్యతైనశిత్తు విష్ణుసంబన్ధత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయరాయిరుప్పారెల్లారైయుమ్, (శ్రీవైష్ణవ) శబ్దమ్ శొల్లక్కడవతిఱే.

అతైయాలే, పరమైకాన్తికళిల్ జన్మముడియాక, శిలరై ఉత్కృష్టరాకవుమ్, శిలరై అపకృష్టరాకవుమ్, నినైక్కై అపచారమాకక్కడవతు:

అతైయాల్, "తన్నైక్కాట్టిల్ కుఱైయనినైత్తాలే, అపచారమావతు, పిఱరైక్కాట్టిల్ కుఱైయనినైక్కిల్ అపచారమిల్లై' ఎన్గి, అ నియమమిల్లై: శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లారైయుమ్, ఆచార్యనోడు శేర్త్తు ఒరు కోవైయాక్కి ఎల్లారైయుమ్ తుల్యరాకనినైయాతొళికై అపచారమ్" ఎన్నుమిడమ్ సూచితమిఱే?.

"నను! నిన్దాత్మక అపకర్షచిన్తైయన్ఱిలన్ఱో, అపచారమావతు, ఒరు భాగవతనుడైయ ఉత్కర్షచిన్తైపణ్ణాతొళిక్క ఉత్కర్షమెల్లామ్ అన కర్షావధికమిన్ఱిక్కే యిరామైయాలే, మత్తొరు భాగవతనుడైయ

‘ఉత్కృష్ట విషయ్యాన్యస్తు నికృష్టస్స్వభావజమ్’ ఇతి వంచిత్తే తత్రకో వాదో మనికృష్టే?॥” ఇతిర్థంతు విశక్ష్మినకదాచనకథ్యతాం?|.

ఏ. అ.—అపకర్షత్తై అన్ద ఉత్కర్షావధియాక నినైక్కుమళవిల్, అత్తు, భాగవత వైభవప్రాసనోపయోగియాయ్ క్కొణ్డు ఉపాదేయమా యిరుక్కైయాగ్; అపచారమాకియాట్టాతు;

‘ఎనా పోల!’ ఎన్నిల్, అర్చావతారోపాదానచిన్తై,

‘అర్చావిష్ణౌ శిలాధీర్గురుషు నరమతిర్వైష్ణవే జాతిబుద్ధిః
విష్ణోర్వా వైష్ణవానాం కలిమలమథనే పాదతీర్థేఽమ్బుబుద్ధిః।
సిద్ధే తన్నామమన్త్రే సకలకలుషహే శబ్దసామాన్యబుద్ధిః
శ్రీశే సర్వేశ్వరేశే తదితరసమధీర్యస్య వా నారకీసః॥’ ౧ ఎన్నుమ్.

‘విష్ణోరర్చావతారేషు లోహభావం కరోతియః।
యోగురౌ మానుషంభావ ముభౌ నరకపాతినౌ॥’ ౨ ఎన్నుమ్,

అత్యన్తశాస్త్రనిషిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్,

‘నహ్యమ్మయానితీర్థాని నదేవామృచ్ఛిలామయాః।
తేపునన్త్యురుకాలేన దర్శనాదేవసాధవః॥’ ౩

ఎన్ఱు, ఇతిహాససముచ్చయత్తిల్ చొల్లుకిఱపడియే, భాగవత వైభవానుసన్ధానార్థమాకచ్చెయ్యున్న ఉపాదానచిన్తై ఉపాదేయమాక క్కాణ్డిఱతిఱే;

అతుపోలే ఇతువుమ్ అప్పడియాకవుమైయిల్లై” ఎన్నిల్; ఇతువుమ్ అనుపపన్నమ్.—

ఉత్కర్షమెల్లామ్ అపకర్షావధికమాయిరున్దతేయాకిలుమ్. భాగవతర్కళుడైయ ఉత్కర్షత్తుక్కుమ్, తన్నుడైయవుమ్, ఈశ్వరనుడైయవుమ్, సంసారికళుడైయవుమ్, అపకర్షమ్ అవధియామిత్తనైయల్లతు, భాగవతర్కళుక్కు ఒరపకర్షముణ్డాక్కొణ్డు అత్తై శిలభాగవతర్కళుడైయ ఉత్కర్షత్తుక్కు అవధియాక్కనినైక్క, అవర్కళాక్కల్ శెయ్యవేణ్డుమ్ సామ్యానుసన్ధానత్తుక్కు విరుద్ధమాకైయాలే అనుపపన్నమాకైయాలేయుమ్;

‘నహ్యమ్మయాని” ౩ ఎన్ఱ, శ్లోకముమ్, “భాగవతర్కళై అపేక్షిత్తు, చేతనోజ్జీవనమే ప్రయోజనమాక అర్చావతారరూపియాయ్ ఎఴున్దరుళియిరుక్కుమ్ ఈశ్వరనైక్కుమైయనినైక్కైక్కుమ్, అవనై అపేక్షిత్తు భాగవతర్కళై అధికరాకనినైక్కైక్కుమ్, హేతు, ఆశ్రితర్క్కు వేణ్డినపడికళుక్కొణ్డు కొళ్ళలాయ్ పరిమాణమ్కైయుమ్, అవిలంబేనపవిత్రీకరణముమాకియ గుణవిశేషఙ్గళుడైయ సద్భావాసద్భావఙ్గళ్” ఎన్ఱు, కాట్టుకిఱది,

ఏ. అ.—“నదేవామృచ్ఛిలామయాః” ౩ ఎన్ఱు, నిరపేక్షస్వతన్త్రనాన ఈశ్వరనై సర్వసులభనాయ్, తన్నైత్తాఴవిట్టవరుమళవిల్, నివారకర్ ఇల్లామైయాలే మృచ్ఛిలాసజాతీయనాయ్, అవతరిత్తాన్ యాకిలుమ్, ఆశ్రితరాయిరుప్పార్క్కు వేణ్డినపడికళుక్కొణ్డాళ్ అన్దనిర ఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే అవతారత్తిల్ మెయ్ప్పాట్టుక్కాక, “ఇతెన్న! ఇల్లైయో?’ ఎన్నుమ్పడి తూష్ణీంభావత్తోడే ఇరున్దవిడుమ్పడియై, అవనై అపకృష్టనాక నినైక్కైక్కు అడియాకచ్చొల్లి, అప్పడియిరుక్కై యన్నిక్కే, “జాయతేయన్దత్యాజ్యోపాదేయజ్ఞైయుమ్ ఉపదేశిక్కక్కడవ పరిమాణమవర్కళాన భాగవతర్కళ్ అన్ద ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱు విశిష్టర్’ ఎన్నుమర్థత్తైస్థిరీకరిక్కుమ్ రీతినైయొత్తియ “విగ్రహోపాదానద్రవ్య మిన్నతన్తో” ఎన్ఱు, నికర్షబుద్ధియాలే అన్తైచిన్తిక్కైయాకిఱ ఉపాదాన నిరూపణత్తై అశ్లోకమ్పణ్ణామైయాలేయుమ్;

అన్దశ్లోకత్తై ఉదాహరణమాక్కిక్కొణ్డు “భాగవతర్కళుడైయ ఉత్కర్షచిన్తనార్థమాక మఱ్ఱొరు భాగవతనుడైయ అపకర్షచిన్తనమ్ ఉపాదేయమ్” ఎన్ఱై, అనుచితమిఱే?.

అప్పడికొళ్ళిల్ తుల్యన్యాయత్తాలే ఉత్కృష్టవర్ణకళాన భాగవతర్కళుడైయ అతిశయచిన్తనార్థమాక అపకృష్టజన్మభాగవతర్కళుడైయ అపకర్షచిన్తనముమ్ ఉపాదేయమాకప్రసఙ్గిక్కుమిఱే?.

“నను! దేహాత్మాభిమానికుమ్, ఆత్మస్వరూపమ్ తెరిన్దిరుక్కుమ్ ఋషికళుక్కుమ్, పర్వతపరమాణువోట్టై వాశిపోరుమ్;

ఋషికళుక్కుమ్ ఆఴ్వార్కళుక్కుమ్ అత్తనైవాశిపోరుమ్;

ఆఴ్వార్కళుక్కుమ్ పెరియాఴ్వార్క్కుమ్ అత్తనైవాశిపోరుమ్;

పెరియాఴ్వారుక్కుమ్ ఆణ్డాళుక్కుమ్ అత్తనైవాశిపోరుమ్’ ౪ ఎన్నుమ్;

[‘ఇవర్కళ్ నమ్ముడైయకోటియిలే’ ఎన్నుమ్పడియాయ్త్తు, ఆఴ్వార్కళ్-నిలై,

ఆఴ్వార్కళ్ ఎల్లారైయుమ్పోలల్లర్ పెరియాఴ్వార్] ౫ ఎన్ఱుమ్;

‘ఉణ్డపోతొరువార్త్తైయుమ్, ఉణ్ణాతపోతొరువార్త్తైయుమ్, శొల్లువార్ పత్తుపేర్ ఉణ్డిఱే?,

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ తిరుప్పావై వ్యా-ప్రవేశత్తిల్. ౫॥ శ్రీవచనభూషణమ్. వా-౨౪౯-౨౫౦. ౬॥ మేఱ్పడి-వా-౪౦౮.

ఎ. అ — అవర్కళై చ్చిఱిత్తురుప్పారోరువర్ ఉణ్డిఱే' (౧ ఎన్ఱుమ్ జ్ఞానత్తిలుడైయ న్యూనాధికభావత్తాలే భాగవతర్కళిల్ తారతమ్యనిరూపణమ్పణ్ణిలుమ్ జ్ఞాననిరూపణమాకైయాలే భాగవతాపచారమిన్ఱిక్కే, 'జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళాలే భాగవతర్కళిల్ తారతమ్యనిరూపణమ్ పణ్ణిలుమ్. జన్మనిరూపణమాకైయాల్ అపచారమ్ వారాతు' ఎన్నక్కుడుమో ఎన్నిల్;

ఇతువుమ్ అనుపపన్నమ్,—

కీழ్చ్చొన్నవిడఙ్గళిల్ తారతమ్యనిరూపణమెల్లామ్ జ్ఞానోత్కర్షాపకర్షప్రయుక్తమన్ఱిక్కే?

అప్పడిజ్ఞానోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఉణ్డాకిల్, "అర్థాపురుడు ఉణ్డాకిల్ ఒప్పు"౨ ఎన్ఱు, అర్థాపురై ఒప్పత్తవర్కళాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, "ఉణ్డో పెరియాழ్వార్క్కు ఒప్పారువర్" ౩ ఎన్ఱు, పెరియాழ్వారైయుమ్, అప్పడియే "ఉణ్డో శఠకోపర్క్కు ఒప్పారువర్" ౪ ఎన్ఱు, ఆழ్వారైయుమ్, ఒప్పత్తవర్కళాక అరుళిచ్చెయ్యమాట్టార్కళే?

"విశిష్టతారతమ్యనిరూపణమ్ ఎఙ్ఙనే కొణ్డు!" ఎన్నిల్;

I. సమస్తకల్యాణగుణాత్మకనాన సర్వేశ్వరన్, తన్నుడైయనిర్హేతుకకృపైయాలే, శిలచేతనరై తన్నుడైయ పురుషోత్తమత్వగుణత్తిలే అழ்ఙ్గప్పణ్ణి తనక్కు దివ్యమహిషికళాక్కిక్కొళ్ళుమ్;

II. శిలరై వాత్సల్యసౌశీల్యసౌలభ్యాద్యాత్మగుణఙ్గళిలే అழ்ఙ్గప్పణ్ణి తనక్కే యన్ఱిరుమ్పడిపణ్ణిక్కొణ్డు యావదాత్మభావియాక స్వవిషయకగుణానుభవకైఙ్కర్యైకనిష్ఠరాక్కుమ్;

III. శిలరై సౌన్దర్యసౌకుమార్యాది విగ్రహగుణఙ్గళిలే అழ்ఙ్గప్పణ్ణి అస్థానేభయశఙ్కికళామ్పడిపణ్ణి యావదాత్మభావిమఙ్గళాశాసనపరరాక్కుమ్;

IV. శిలరై తన్నుడైయ ఆశ్రితపారతన్త్ర్యమాకైయగుణత్తిల్ అழ்ఙ్గప్పణ్ణి చరమపర్వనిష్ఠరాక్కి యావదాత్మభావియాకత్తన్నడియార్క్కు ఆళ్ప్పడుత్తుమ్;

I. అతిల్ పురుషోత్తమత్వత్తిలే తోఱ్ఱవర్కళ్ దివ్యమహిషికళ్;

II. ఆత్మగుణఙ్గళిల్ తోఱ్ఱవర్కళ్ మఱ్ఱ ఆழ்వార్కళ్;

III. తిరుమేనియినుడైయ గుణఙ్గళిల్ తోఱ్ఱవర్ పెరియాழ்వార్;

IV. ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తిల్ తోఱ్ఱవర్కళ్ మధురకవిప్రభృతికళ్;

ఇతువుమ్ ఊఱ్ఱఱిన్తిప్పదు;

ఆక ఇప్పడి అవ్వవర్కళ్ అకప్పట్ట తురైక్కేఱ్ఱాక అవ్వవర్కళుక్కు వృత్తితారతమ్యమ్ ఉణ్డాకైయాలుమ్:

ఎ. అ.—అన్ఱిక్కే అవర్కళుక్కు ఉణ్డాన తారతమ్యమూలకమ్ అవర్కళుడైయ తారతమ్యనిరూపణమ్:

అన్త తారతమ్యన్తాన్, ఆశ్రయదోషప్రయుక్తమన్ఱిక్కే, భగవద్విషయాకారవైషమ్యప్రయుక్తమాకైయాలేయుమ్,

అన్త వైషమ్యన్తాన్ నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యప్రకాశకమాయ్క్కొణ్డు ఈశ్వరనుక్కుమ్ గుణరూపమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

నికర్షబుద్ధ్యాఽనాదిక్కప్పట్టిరుక్కైయాలేయుమ్ అపచారాస్పదమాకమాట్టాతు:

దేహోపాధికాపకర్షత్తాలే ఒరుభాగవతనుక్కు ఉత్కర్షముమ్, అతిల్లామైయాలే అపకర్షముమ్ శొల్లిల్, అన్త ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఆశ్రయదోషమూలకమాకైయాలే, అతు అపచారమాయిఱే?.

యథాకథఞ్చిత్ జన్మాపకర్షత్తాలే ఒరుభాగవతనై ఉత్కృష్టనాకవుమ్, మఱ్ఱైయవనై అపకృష్టనాకవుమ్, కేవలాగ్రహత్తాలే స్థాపిక్కప్పార్క్కిల్, మఱ్ఱపడియుమ్ అప్పడియే అకలామాకైయాలే, అన్తవిరాధసేశరణమాక్కక్కడవతిఱే?.

"నను! ఇప్పడి భాగవతర్కళుక్కే తారతమ్యనిరూపణమ్ అపచారమాకిల్, విలక్షణభాగవతరై ఉత్కృష్టరాకవుమ్, అవిలక్షణభాగవతరై అపకృష్టరాకవుమ్, శొల్లుకైయుమ్ప్రవృత్తిల్ ఇవ్వపచారప్రసఙ్గమ్ వారాతో?" ఎన్నిల్;

విలక్షణవిషయత్తిల్ తారతమ్యనిరూపణమ్ పణ్ణుకైయే అపచారమాకైయాలే వారాతు;

అవిలక్షణర్క్కు జాతిపోక్కామైయాలే, వస్తుతః జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ అవర్కళుక్కు ఉణ్డిఱే?.

"అవర్కళుక్కు జాతిపోకవిల్లై" ఎన్నైక్కు ప్రమాణమ్ ఎఙ్ఙే?" ఎన్నిల్;

"ఉత్కృష్టజన్మవానహమ్, నికృష్టజన్మవానహమ్" ఎన్ఱు అవర్కళుక్కు ఉణ్డాన ప్రత్యక్షమే ప్రమాణమిఱే?.

అన్తజ్ఞానమిల్లావిడిల్, భాగవతవిషయత్తిల్ అవర్కళ్ పణ్ణుమ్ తారతమ్యనిరూపణమ్ సంభవియాతిఱే?.

"నను! విలక్షణరాయిరుప్పార్క్కుమ్ 'అహం బ్రాహ్మణః, అహం సన్న్యాసీ' ఎన్నుమ్ ప్రత్యయమ్ అవిశిష్టమన్ఱో,

అతిల్లావిడిల్ అవ్వవర్కళుడైయ తనియన్కళిలే గోత్రాదికళ్ ఘటకమావానేన్?" ఎన్నిల్;

౧॥ శ్రీవచనభూషణమ్-సూ. ౪౦౯. ౨॥ ఉపదేశరత్నమాలై-౨౩
౩॥ తిరుప్పల్లా-౨౦. ౪॥ తిరువాయ్-౧౫.

౧॥

ఎ. అ.—వ్యాసపుత్త్రిరాయిరుక్కుం శుకర్,

"విష్ణుదాసావయం యాయం బ్రాహ్మణా వయవర్ణినః" ౧ ఎన్ఱుమ్,

"నాహం విప్రో న చ నరపతి ర్నాపి వైశ్యో న శూద్రో

నోవా వర్ణీ న చ గృహపతి ర్నో వనస్థో యతిర్వా।

కింతు శ్రీమద్భువనభవనస్థిత్యపాయైకహేతో

ర్లక్ష్మీభర్తుర్నరహరితనోర్దాసదాసస్య దాసః" ౨ ఎన్ఱుమ్,

సొల్లుకైయాలేయుమ్;

భృగువంశత్తిలే అవతీర్ణరాయ్, భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షత్తాలే సకలార్థఙ్గళైయుమ్, విశదతర విశదతమమాక అఱిన్దు, "కృష్ణానాం వ్రీహీణామ్" ౩ ఎన్ఱ వాక్యత్తై యోత్తుప్పొళ్ళువార్కుమ్ ఎడుత్తుక్కాట్టుమ్పడి సకలవేదఙ్గళైయుమ్ అఱిన్దిరుక్కుమ్ తిరుమழிశైయాழ்వారుమ్,

'కులఙ్గళాయ వీరిరణ్డిలొన్ఱిలుమ్ పిఱన్దిలేన్,

నలఙ్గళాయనఱ్కలైకళ్ నావిలుమ్ నవిన్ఱిలేన్' ౪ ఎన్ఱు

"బ్రాహ్మణాద్యవర్ణచతుష్టయత్తిల్ ఎనక్కు అన్వయమిల్లామైయాలే, త్రైవర్ణికర్కు విహితమాన వేదఙ్గళై అధ్యయనమ్ పణ్ణప్పెఱ్ఱిలేన్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కైయాలేయుమ్;

విలక్షణరాయిరుప్పార్క్కు తఙ్గళిడత్తిల్ వర్ణాశ్రమాభిప్రత్యయమిల్లై:

కేవలమ్ "విష్ణుదాసాః" ౧ ఎన్ఱుమ్,

"నరహరితనోర్దాసదాసస్య దాసః" ౨ ఎన్ఱుమ్,

"చరమభాగవతదాస్యపర్యన్త భగవద్దాస్యమే 'అడియేన్' ఎన్ఱు వర్కళుడైయ అహంప్రత్యయవిషయమ్" ఎన్ఱుమిడమ్ సిద్ధమిఱే.

తన్నియర్కళిలే గోత్రాదిఘటనమ్, లోకసంగ్రహార్థమాకవుమ్, మర్యాదాపాలనార్థమాకవుమ్, శిష్యవరంపరైకళుక్కు భోగ్యతయా అనుసన్ధానార్థమాకవుమిఱే.

శాగవతర్కళుడైయ పూర్వవృత్తఙ్గళ్ అనుసన్ధేయమాకక్కడవతిఱే.

ఆకైయిఱే తొణ్డరడిప్పొడియాழ்వారుడైయ పూర్వవృత్తఙ్గళై అసంకోచేన గురుపరంపరైయిల్ అరుళిచ్చెయ్తతు.

విలక్షణరాయిప్పార్ తఙ్గళుక్కు వర్ణాశ్రమఙ్గళ్ ఉణ్డెన్ఱు కొళ్ళామైయాలే తఙ్గళుక్కు వర్ణాశ్రమప్రత్యయమిన్ఱిక్కే సొల్లుకైయాలుమ్, మట్టార్కు విలక్షణరిడత్తిల్ వర్ణాశ్రమభ్రమమ్ నడక్కైయాలే, "నబుద్ధిభేదంజనయేత్" ౫ ఎన్ఱ అవడిరో అవర్కళుడైయ

మూ.—౨౨౦. జన్మత్తుక్కుక్ కుత్తైయుమ్, అతుక్కుప్ పరిహారముమ్,

వ్యా.—౨౨౦. "జన్మత్తుక్కుక్ కుత్తై ఏతు?, తత్-పరిహారమేతు!" ఎన్ఱుమాకాఙ్క్షైయిల్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(జన్మత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"మయర్వఱ మతినలమరుళప్పెఱ్ఱు తత్త్వవిదగ్రేసరరాయ్, తదీయశేషత్వైకనిష్ఠాభూమియాన, శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్,

'పழుతిలావొழுకల్' ౬ ఇత్యాదియాలే,

అ.—౨౨౦. "ఉపాత్తప్రమాణవశత్తాలే వక్తృవిశేషమ్ అర్థసిద్ధమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే వక్తావినుడైయ పరమాప్తిమై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మయర్వఱ) ఇత్యాది.

(తత్త్వమ్,) స్వస్వరూప పరస్వరూపాదికళ్.

(తత్త్వవిదగ్రేసర) త్వఘటితమ్, (తదీయ) ఇత్యాది.

"ఇవ్వర్థత్తిల్ సమాప్తియే ప్రమాణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (తొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్) ఎన్ఱతు.

(ఇత్యాదియాలే) ఎన్ఱతు, "ఇత్యాదివచనవ్యక్తియాలే" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—ప్రతిపత్త్యనుగుణమాక ఇవర్కళుమ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళైయాచరియావిడిల్, శిలర్ నిన్దిక్కుమ్, వర్ణాశ్రమాతిక్రమమాత్రత్తుక్కు శిలర్ ఇవర్కళుడైయ అనుష్ఠానత్తైప్రమాణమాక పరిగ్రహిత్తుమ్, నశిత్తుప్పోవర్కళిఱే!.

అతువారామైక్కాకవిఱే విలక్షణర్ వర్ణాశ్రమాదికళై యాచరిప్పతు!.

"నను ! [భాగవతాపచారమ్ తాన్ అనేకవిధమ్;

అతిలేయొన్ఱు, అవర్కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్] * ఎన్ఱు, [భాగవత] శిద్ధాచార్యరాన, భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానయాక్తమ భగవత్సంబన్ధముడైయారిడత్తిల్ జన్మనిరూపణమ్ పణ్ణుకైయాయే అపచారమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అవిలక్షణరుమ్ భగవత్సంబన్ధముడైయరాయ్ క్కొణ్డు [భాగవత] శిద్ధాచార్యరాయిరుక్క. 'అవర్కళ్-విషయత్తిల్ జన్మనిరూపణమ్ అపచారమన్ఱు' ఎన్ఱు ఉపపన్నమో!" ఎన్నిల్;

తథానికర్షచిన్తాయాం కోపి (౪)'' ఇతిచేదిహ। ఉత్కృష్టావధికస్సత్త్వంనికర్షస్, తదపీహతు। నికర్షోత్కృష్టశేషో నానంలక్షణయా స్థిదః।

మూ.—''వళుతిలావొళుక్కళ్'' ౧ ఎన్గి, అపాట్టిలే అరుళిచ్చెయ్‌గార్.

వ్యా.—''బ్రహ్మోతుడజ్గి తజ్గళిళవుమ్‌వర నైడుక్క ప్పోరుకిఱ వంశప్రవాహత్తిల్ ఒరుదోషమిన్ఱి, కేఁయిరుక్కు మవర్‌కళ్ళామ్, పలరాయిరుకిఁఱ చతుర్వేదికాళ్,!

'ఇత్తిల్ కీళ్‌ప్పట్టవు, ఇల్లై' ఎన్నుమ నిహీనకుల త్తిలే పిఱన్దార్‌కళ్లేయాకిలుమ్, ఎన్నోడు ఉణ్డాన అసాధారణసంబన్ధత్తైయుటైయ్యు, అన్దజ్ఞానానురూపమాన స్వాచారత్తైయుడైయరాకిల్, నీజ్గళ్ అవర్‌కళ్-కాలిలేవిళున్దు ఆరాధియుజ్గోళ్,

వ్యా.—అవర్‌కళ్ ఉజ్గళ్-పక్కలిలేజ్ఞానాపేక్షై పణ్ణిల్, నీజ్గళ్ ఆదరిస్తుచ్చొల్లుజ్గోళ్,

అవర్‌కళ్ భగవద్‌జ్ఞానత్తై ఉజ్గళుక్కు ప్రసాదిక్కిల్, కేట్టుకృతార్థరాకుజ్గోళ్,

ఎనక్కు మేల్‌పూజ్యరిల్లామైయాలే ఎన్నమాత్రమాకిలుమ్ అవర్‌కళ్లైయారాధిత్తు నల్‌వళ్ఙిపోక్కుజ్గోళ్' ఎన్ఱు, ఇన్ద పరమరహస్యత్తై,

''భక్తిరష్టవిధాహ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపివర్తతే।

తస్మైదేయంతతోగ్రాహ్యం సచపూజ్యోయథా హ్యహమ్॥'' ౨ ఎన్ఱు, పరమాప్తరానదేవర్ అరుళిచ్చెయ్‌గపిన్బు ఇత్తిలొరుసంశయముణ్డో?,

అ —ఇతుక్కు (ఇప్పాట్టిలే అరుళిచ్చెయ్‌గార్) ఎన్గి, అవిత్తోడే అన్వయమ్.

పాట్టుక్కు అర్థమ్, (బ్రహ్మతుడజ్గి) ఇత్యాది.

(''ఒళుక్కళ్'')=ఒళుక్కిఱ, ''ఆఱు''=వంశప్రవాహత్తిలే, (''వళుతిలా'')=నిర్దోషరాయ్, ''పల''=బహువిధరాన, ''చతుప్పేతిమార్‌కళ్''=చతుర్వేదిక్కాళ్, ''ఇళ్ఱి''=నికృష్టమాన, ''కులత్తవర్‌కళేలుమ్''=కులత్తిల్ పిఱన్దార్‌కళేయాకిలుమ్, ''ఎమ్మడియార్‌కళాకిల్''=ఎన్నడియారాకిల్, ''నీర్''=నీజ్గళ్ ''తొళుమిన్''=అవర్‌కళైనమస్కరియుజ్గోళ్, ''కొడుమిన్''=అవర్‌కళుక్కు జ్ఞానదానమ్ పణ్ణుజ్గోళ్, ''కొళ్‌మిన్''=అవర్‌కళ్-పక్కల్ జ్ఞానపరిగ్రహమ్‌పణ్ణుజ్గోళ్, ''ఎన్ఱు, నిన్నోడుమొక్క''=తేవరీరోడుతుల్యరాక, ''వళ్ఙిపడ''=ఆరాధిత్తు నల్‌వళ్ఙిపోప్పుడియాక, ''అరుళినాయ్‌పోల్''=అవర్‌కళుక్కు ఇన్ద పరమరహస్యత్తై అరుళిచ్చెయ్‌తీర్, ''మతిళ్''=మతిళై యుడైత్తాన, ''తిరువరజ్గత్తాన్నే!'' ౧=' కోవిలుక్కునిర్వాహకరే!' ఎన్గపడి.

పోల్‌వార్త్తైప్పాడు.

ఇత్తైయుటోక్కాన్ఱు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (బ్రహ్మ) ఇత్యాది.

ప్రవాహత్తుక్కు ఆద్యన్తాపేక్షయామ్ చతుర్వేదిత్వసామర్థ్యసిద్ధార్థమ్, (బ్రహ్మతుడజ్గి తజ్గళిళవుమ్) ఇత్యాది.

'''ఇళ్ఙికులత్తవర్' ౧ ఎన్గి, అవిత్తుక్కు ప్రతినిర్దేశమాక్షైయాలే, ఆఱ్‌ఱుక్కు వంశ ప్రవాహరూపత్వమ్ సిద్ధమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (వంశప్రవాహత్తిల్) ఎన్ఱత్తు.

అ —''చతుర్వేదిత్వసామర్థ్యత్తాలుమ్,

'విద్యాదానం విశిష్యతే' ౩ ఎన్గి, అప్రాధాన్యత్తాలుమ్,

'నిన్నోడుమొక్కవళ్ఙిపడ' ౧ ఎన్ఱు, 'దేవమివాచార్యముపాసీత' ౪ ఎన్ఱు, శొన్న ఆచార్యత్వప్రతీతియాలుమ్,

'కొడుమిన్ కొళ్మిన్' ౧ ఎన్గి, అదానాదానజ్గళుక్కు కర్మజ్ఞానమేయాకవేణుమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జ్ఞానాపేక్షై) ఇత్యాది

సంవాదార్థమ్ జ్ఞానాపేక్షైయుడైయార్‌కళామిఱే!.

''(నిన్నోడుమ్) ఎన్గి, ఉపకారమ్ అన్యాశయత్తిల్పోలే అప్రాధాన్యద్యోతకమాయ్, అనుకల్పత్వవ్యఞ్జకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఎన్నమాత్రమాకిలుమ్) ఇత్యాది.

'ముయితేతేమచాప్యహమ్' ౫ ఎన్గి, అవిత్తుక్కు, 'అహమపి తేషు మదుత్కృష్టేష్వివవర్తే' ౬ ఎన్గి, తే భాష్యమ్?.

ఆకైయాలే తదుత్కృష్టవిషయత్తిలేతద్వత్ పూజనమ్ అనుకల్పమిఱే!.

(అరుళినాయ్) ఎన్గి, అవిడత్తిల్ అభిప్రేతమాన మహాభారతవచనసందర్భత్తిల్ ఉపయుక్తాంశత్తుక్కు ప్రత్యాహృత్య ఉపాదానమ్, (''భక్తిరష్టవిధా'' ౨) ఇత్యాది.

(''తస్మైదేయంతతోగ్రాహ్యమ్'' ౨) ఇత్యాదివిశేష శాస్త్రానురోధత్తాలే, '''నశూద్రాయమతిందద్యాత్ నార్హస్త్యాచార్యతాంక్వచిత్' ౭ ఎన్గి, అవిత్తు పరమభక్తిరహితవిషయమ్'' ఎన్ఱు సిద్ధమ్.

తతోనికృష్టోత్కృష్టత్వేనస్యాత్తామనన్యైహితే। ఈశభక్తిస్స్వాశ్రయస్యసర్వోత్కృష్టప్రయోజికా॥ తథాచతాదృశభక్తిరవస్థాద్వయయుతాహోల్।

ఎ. అ.—“అప్పు ‘భాగవత’ శబ్దమ్ భగవదేకనిరూపణీయమై భ్యాపుల్లుక్కిఱత్తాలైయాల్, భగవత్సంబన్ధత్తోడే వర్ణాశ్రమాదిక్కళైయుమ్ ఉడైయరాయ్ప్పోరుమ్ అవిలక్షణరై అన్ద ‘భాగవత’ శబ్దమ్ శొల్లాదై యాలే, విరోధమిల్లై” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

“యథాపృథగ్విధా(ః) వర్ణా(ః) యథాతత్రైవచాశ్రమాః। వివిక్తమతయస్తత్ర తథాభాగవతా అపి॥” ౧ ఎన్ఱు,

“వర్ణాశ్రమజ్గళ్ స్వేతరవర్ణాశ్రమవిరుద్ధజ్గళాయ్ కొణ్డు పరస్పరవిలక్షణజ్గళాయిరుక్కుమాప్పోలే, అన్ద వర్ణాశ్రమజ్గళైయుడైయార్గళు పురుషనిడత్తిల్ జ్ఞానవిశేషమూలకమాక ఉణ్డామ్ భాగవతత్వముమ్, స్వేతరవర్ణాశ్రమవిరోధియాయ్కొణ్డు సర్వవర్ణాశ్రమాదివిలక్షణమాయిరుక్కైయాలే, భాగవతర్కళ్ సర్వవిలక్షణర్” ఎన్ఱు, భారద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లియిరుక్కిఱదే?.

ఆకైయాలే. అవిలక్షణరై అపకృష్టరాకవుమ్, విలక్షణరై ఉత్కృష్టరాకవుమ్, శొల్లుకై, భాగవతాపచారమాకాదాయాలేయుమ్,

“యద్యప్యుత్తాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు” ౨ ఎన్ఱు, అపడియే, సర్వజాతియిలుమ్ అవతీర్ణరాయ్, సర్వాత్మనా భగవత్ప్రపన్నరాయిరుక్కుమ్ భాగవతర్కళుక్కుళ్ళే, శిలరై జన్మత్తాలే ఉత్కృష్టరాకవుమ్, శిలరై అపకృష్టరాకవుమ్, శొల్లుకైయే అపచారమాకైయాలేయుమ్, “భాగవతనుక్కు దేహోపాధికాపకర్షముణ్డు” ఎన్ఱు, శొల్లుకై జన్మనిరూపణమాకిఱ భాగవతాపచారహేతువాకక్కడవదిఱే!

అప్పడియే భాగవతనుక్కు దేహోపాధికోత్కర్షమ్ శొల్లుకైయుమ్.

భగవద్భక్తియానదు స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వోత్కర్షాపాదకమ్.

భగవద్భక్తిస్స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వోత్కర్షాపాదకమాకైయావదు, భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన భక్తి, క్రమేణ స్వావస్థాభేదత్తాలే స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వవిధోత్కర్షత్తుక్కుమ్ ప్రయోజకమాకై.

భగవద్భక్తిక్కు ఇరణ్డు అవస్థైయుణ్డు;

అతావతు, “పూర్వావస్థై” ఎన్ఱుమ్, “ఉత్తరావస్థై” ఎన్ఱుమ్:

ఎ. అ.—పూర్వమ్ జ్ఞానావస్థై, తదుత్తరమ్ ప్రేమావస్థై:

ప్రేమావస్థాపన్నమాన జ్ఞానత్తైయిఱే “భక్తి” ఎన్ఱదు:

అన్దజ్ఞానావస్థైయిల్ దశవిధోత్కర్షజ్గళై క్రమేణ ఉణ్డాక్కుమ్;

ప్రేమావస్థైయిల్, ద్వివిధోత్కర్షత్తైయుణ్డాక్కుమ్:

దశవిధోత్కర్షజ్గళావన:—

“అద్వేషశ్చా[1] నుకూల్యఞ్చ[2] దివ్యనామధర[3]స్తథా।
చక్రాఙ్క[4] మన్త్రపాఠీ[5] చ వైష్ణవశ్చ తతఃపరమ్[6]॥
‘శ్రీవైష్ణవ[7]’ ఇతి ఖ్యాతః ప్రపన్న[8]స్తదనన్తరమ్।
ఏకాన్తీ[9] పరమైకాన్తీ[10] దశైతే వైష్ణవాస్స్మృతాః।” ౩ ఎన్ఱు, దశవిధవైష్ణవర్గళ్:

ఇవైయెల్లామ్ పూర్వపూర్వాపేక్షయా ఉత్తరోత్తరమ్ శ్రేష్ఠజ్గళాయిరుక్కుమ్;

ఇతిల్ అద్వేషత్వమావదు;—

“హరింలోకనియన్తారం వైష్ణవాన్ లోకపావనాన్।
దృష్ట్వానద్వేష్టియోమర్త్యస్సోద్వేషః పరికీర్తితః॥” ౪ ఎన్ఱు, అపడియే, భగవద్భాగవతవిషయజ్గళిల్ ద్వేషమిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాకిఱ భగవత్కృపాఫలీభూతమాన అద్వేషత్తైయుడైయనాయిరుక్కై:

మున్బు అనాదియాక భగవద్విషయమ్ ప్రతికూలమాకత్తోన్ఱుకైయాలే ద్వేషత్వావస్థాపన్నమాయిరున్దశ్శ భగవజ్-జ్ఞానమ్, ఈశ్వరకృపియాలే ఉపేక్షాత్వావస్థైయై భజిత్తు, అత్తాలే ఉణ్డానదిఱే ఇన్ద అద్వేషత్వరూపమాన ఉత్కర్షమ్!.

ఇత్తైయుడైయవన్ ఇన్ద అద్వేషత్వమిల్లాతారైప్పార్ త్తు ఉత్కృష్టన్:

అనుకూలత్వమావదు;—

“వాసుదేవోత్సవాంశ్చైవ మహాభాగవతానపి।
అనువర్తేతయోనిత్యమ్ (సో2) అనుకూల ఉదాహృతః॥” ౫ ఎన్ఱు, అపడియే,

భగవద్భాగవతానువర్తనజ్గళుక్కు అనుకూలనాయిరుక్కై:

ఇతు, భగవద్భాగవతవిషయజ్గళ్ అనుకూలమాకవాతల్, ప్రతికూలమాకవాతల్ తోన్ఱామైయాలే ఉపేక్షకమాయిరున్దజ్ఞానమ్,

౧॥ భారద్వాజస్మృ. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

పూర్వాకస్థామతత్రైకా, ద్వితీయా తూత్తరాను తా। జ్ఞానావస్థా హి పూర్వాస్యాత్, ప్రేమావస్థోత్తరా స్తురా॥ ప్రేమావస్థాపన్నమేవజ్ఞానం 'భక్తిర్'

ఎ. అ.—భగవత్-కృషియాలే అన్దభగవద్భాగవతవిషయఙ్గళ్ అనుకూలమాకత్తోన్ఱి, అత్తాలే తద్విషయక ఇచ్ఛాత్వావస్థైయై భజిత్తు, అత్తాలుణ్డానదాన్తైయాలే, ఇన్దైయుడైయవర్ కీర్త్యాన్నవస్నైప్పర్ విశిష్టర్:

దివ్యనామధరత్వమావదు;—

"స్మృత్యుచ్చారణమాత్రేణ సర్వపాపప్రణాశనమ్।

విష్ణు-నామధరః శుణ్యో నామధారీ స ఉచ్యతే॥" ౧ ఎన్ఱు, ఆ షడిరే,

భగవన్నామఙ్గళై పేరాకవిట్టుక్కొణ్డు ఇరుక్కై:

ఇదు, ప్రీతిరూపమాన భగవద్భాగవతవిషయ అనుకూల్యజ్ఞానమ్,

అన్ద భగవత్కృషియాలే మహనీయవిషయక ప్రీతియాకిఱ భక్తిరూపమాయ్, అత్తాలే ఉణ్డానదాన్తైయాలే, ఇన్దైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియై క్కాట్టిల్ విశిష్టర్:

"భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన మహనీయవిషయక ప్రీతియాకిఱ భక్తియాలే భగవన్నామధారిత్వముణ్డావదు ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన ప్రీతిరూపమానజ్ఞానమ్, భగవానుడైయ మహనీయత్వత్తై విషయీకరిక్కుమ్ పోదు, అదుక్కు ప్రతియోగియాన తన్నై నీచనాక విషయీకరిక్కవేణ్డుకైయాలే, అన్దనైచ్యమ్ శాన్దాస్యరూపమాకైయాలే, అన్దమహనీయవిషయక ప్రీతిరూపమాన భగవద్భక్తియానదు, స్వదాస్యజ్ఞానాత్మకమాయ్ విడుకైయాలే, అన్దజ్ఞానమ్ అనుష్ఠానపర్యవసాయియామ్పోదు,

"పద్యమఙ్గులివిచ్ఛేద ఉదోవిన్యస్తమక్షరమ్।

తన్నామధారణం చైవ దాస్యమేతచ్చతుర్విధమ్॥" ౨ ఎన్ఱు అషకిరే, నామధారణపర్యన్తమాయ్ విడుకైయాలే,

"దివ్యనామధరత్వమ్ భగవద్విషయభక్తికార్యమ్" ౩ ఎన్నక్కడవదాయిఱ్ఱు:

చక్రాఙ్కిత్వమావదు;—

"శ్రుతిస్మృతిపురాణేషు విహితం చక్రధారణమ్।

తాభిర్భక్తిహరేశ్చక్రం చక్రధారీ స ఉచ్యతే॥" ౪ ఎన్ఱు అషకిరే, శఙ్ఖ చక్రోర్ధ్వపుణ్డ్ర పద్మాక్ష తులసీమాలాది వైష్ణవరూపఙ్గళై ధరిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై:

ఇదు, భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన మహనీయవిషయక ప్రీతిరూపమాన భక్తి, దేవతాన్తరాన్వయత్తిల్ జుగుప్సాపర్యన్తమాయ్,

ఎ. అ.—అత్తాలే ఉణ్డానదాన్తైయాలే, ఇన్దైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియై క్కాట్టిల్ విశిష్టర్:

దేవతాన్తరాన్వయముడైయారిల్ క్కాట్టిల్ వ్యావృత్తితోన్ఱుకైక్కాకిఱతే చక్రాదిధారణమ్?:

"అమీపరమసంస్కారాః పారమైకాన్త్యహేతవః" ౫ ఎన్నక్కడవదిఱే?:

"పారమైకాన్త్యహేతవః" ౫ ఎన్నదు, "పారమైకాన్త్యసూచకః" ఎన్నపడి:

మన్త్రపాఠిత్వమావదు;—

"అష్టాక్షరస్య మన్త్రస్య స్మరణాష్టక్తిదోహరిః।

ఇతి మత్వా స్మరన్నిత్యం మన్త్రపాఠీ స ఉచ్యతే॥" ౬ ఎన్ఱు అషకిరే, తిరువష్టాక్షరత్తై జపిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై:

ఇన్ద భగవజ్-జ్ఞానమ్, 'అన్ద భగవద్విషయత్తైప్పెఱ్ఱల్లదు, ధరిక్కవొణ్ణాదపడియాన కామావస్థైయై అడైన్దు, అత్తాలే సాధనాపేక్షైపిఱన్దు, తన్నుడైయశక్త్యనుగుణమాక సుకరసాధనత్తిల్ ఇఴిన్దైయాలే వన్దదాన్తైయాలే, ఇన్దైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియిల్ క్కాట్టిల్ విశిష్టర్:

వైష్ణవత్వమావదు;—

"దేవతాన్తరవన్నిత్యం శబ్దాదింశ్చ కుత్సయన్।

విష్ణుప్రాప్తిఫలాకాఙ్క్షీ భక్త్యుపాయో హి వైష్ణవః॥" ౭ ఎన్ఱు అషకిరే, పురుషార్థాన్తరవిరక్తనాయ్, భగవత్-ప్రాప్త్యర్థమాక సాధనభక్తినిష్ఠనాయిరుక్కై:

ఇదు, అన్దకామరూపమాన భగవజ్-జ్ఞానమ్, అత్యుత్కటావస్థైయై భజిత్తు, అత్తాలే ప్రయోజనాన్తరఙ్గళిల్ అరతిపూర్వకమాక ఉణ్డాన "అతిదుష్కరమాన సాధనత్తిల్ ఇఴిన్దాక్కిలుమ్ అవ్విషయత్తైప్పెఱవేణ్" ఎన్ఱు అభినివేశత్తాల్ వన్దదాన్తైయాలే, ఇన్దైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియిల్ క్కాట్టిల్ విశిష్టర్:

శ్రీవైష్ణవత్వమావదు;—

"బాహ్యార్థనిరతాన్ సర్వాన్ సమ్యక్త్యక్త్వా సదాశుచిః।

భక్తిమాన్ పుణ్డరీకాక్షే శ్రీవైష్ణవ ఉదాహృతః॥" ౮ ఎన్ఱు అషడిరే, విషయాన్తరపరరాన దేహబద్ధక్కళెల్లారైయుమ్ సవాసనమాకవిట్టు సాధనభక్తినిష్ఠనాయిరుక్కై:

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥

౫॥ ౬॥

౭॥ ౮॥

ఎ. అ.—ఇతు, అన్ధభగవజ్-జ్ఞానమ్ దేహబన్ధుక్కళ్-విషయత్తిలుమ్కూడ అరతిపర్యన్తమాయ్, అత్తాలే ఉజ్జానత్తాత్తైయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశిష్టర్:

ప్రపన్నత్వమావతు;—

"శబ్దాదివిషయాంశ్చైవ దేహోపాధికసంభవాన్।
త్యక్త్వాహంభజేద్యస్తు సప్రపన్న ఉదాహృతః॥" ౧ ఎన్గిఱపడియే,

దేహసంబన్ధోపాధికఙ్గళాన, ప్రామాదికఙ్గళానవఱుమ్ విషయాన్తరఙ్గళైయుమ్ మఱువలిడాత్తపడివిట్టు సాధనభక్తినిష్ఠనాయిరుక్కై:

ఇతు, అన్ధభగవజ్-జ్ఞానమ్ స్వదేహత్తిలుమ్కూడ అరతిపర్యన్తమాయ్, అత్తాలేవన్దతాత్తైయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారిత్తైక్కాట్టిల్ విశిష్టర్:

అవన్తై "ప్రపన్నర్" ఎన్గిఱతు అఙ్గప్రపత్తినిష్ఠనాయిరుక్కైయాలే.

అఙ్గప్రపత్తియావతు సర్వకామత్యాగమ్ అఙ్గమిఱే.

ఏకాన్తిత్వమావతు;—

"ఏకాన్తీతువినిశ్చిత్యదేవతావిషయాన్తరైః।
భక్త్యుపాయంసమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః॥" ౨ ఎన్గిఱపడియే,

సాధనాన్తరఙ్గళైయుమ్ సవాసనమాకవిట్టు, భగవత్-ప్రాప్తిక్కు అవనే ఉపాయమాకప్పత్తియిరుక్కై:

ఇతు, భగవదుపేయత్వమాత్రవిషయకమాయ్, ఇన్ద అన్ధభగవజ్-జ్ఞానమ్ భగవత్-కృపైయాలే ఉపాయాన్తరసంసర్గాసహస్వరూపానురూప భగవదుపాయత్వత్తైయుమ్ విషయీకరిత్తు, అత్తాలేవన్ద తాత్తైయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారిక్కుక్కాట్టిల్ విశిష్టర్:

పరమైకాన్తిత్వమావతు;—

"దేవతాన్తరశబ్దాదిభక్తికృష్ణాఖ్యహేతుషు।
సామ్యకృత్ పరమైకాన్తీ హరౌ 'స్వామీ' ఇతిబుద్ధిమాన్॥" ౩ ఎన్గిఱపడియే,

ఉపాయాన్తరఙ్గళోడే తాన్ పణ్ణుమ్ సిద్ధోపాయవరణత్తైయుమ్ విట్టు, తన్నోడు ఈశ్వరనుక్కు ఉజ్జానప్రాప్తియై అనుసన్ధిత్తు అవన్ పణ్ణుమ్ స్వీకారత్తైయే పార్త్తిరుక్కై:

మూ.—౨౨౧. వేత్తుప్పోలే ఇవర్కళోట్టై సంబన్ధమ్.

వ్యా.—ఇప్పడి ఉపదేశిత్తమాత్రమాయ్ప్పోక్కాత్తే కోయిలిలేవన్దరుళి లోకసారఙ్గమహామునికళ్-తలైయిలే తిరుప్పాణాళ్వారై వైత్తు ఇవ్వర్థత్తై వ్యావరిప్పిత్తుక్కాట్టినార్ పెరియోర్!,' ఎన్నై;

ఇప్పాట్టిలే, 'అభిజనాద్యభిమానజన్యక్రౌర్యత్తై అన్ధమరభిమానమిల్లాత విలక్షణరాన తదీయర్కళ్ పక్కలిల్ పణ్ణుమ్ అనువర్తనవిశేషమ్ అఙ్గుక్కుప్పరిహారమ్' ఎన్ఱు, సువ్యక్తమాక అరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్నై.

అ.—"'అరుళినాయ్పోల' ౪ ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అనన్తరత్తిలే 'మతిళ్ తిరువరఙ్గత్తానే!' ౪ ఎన్గిఱ సంబుద్ధినిర్దేశమ్ ప్రకరణాత్ తదనుగుణానుష్ఠానప్రకరణతాత్పర్యకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ఉపదేశమాత్రమాయ్) ఇత్యాది.

(వ్యావరిప్పిత్తు)=అనుష్ఠానపర్యన్తమాక్కి.

(అనువర్తనవిశేషమ్) ఎన్ఱతు. "భగవత్తుల్యారాధనమ్" ఎన్ఱపడి.

ఎ అ.—ఇతు, అన్ధభగవజ-జ్ఞానమ్ తన్నోడు ఎన్ఱు మాన్నుక్కు ఉజ్జానప్రాప్తియైయుమ్ అవన్ పణ్ణుమ్ కృపైయాలే విషయీకరిత్తు, అత్తాలే ఉజ్జానత్తాత్తైయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశిష్టర్.

ఇన్ద అధికారియినుడైయ సంబన్ధజ్ఞానత్తైత్తోఱ్ఱియాక్కవుమ్, ఉపాయాధ్యవసాయత్తై తాయాక్కవుమ్, అరుళిచ్చెయవర్కళ్.

ఆక ఇన్దదశవిధోత్కృష్టఙ్గళుమ్ దశవిధజ్ఞానావస్థాకార్యఙ్గళ్:

మేల్ ప్రేమావస్థాకార్యఙ్గళాన ఉత్కృష్టఙ్గళ్ "భక్తత్వమ్" ఎన్ఱుమ్, "భాగవతత్వమ్" ఎన్ఱుమ్, ఇరణ్డుపడియాయిరుక్కుమ్.

అతిల్ భక్తత్వమావతు;—

"అనన్యదేవతాభక్తా (౩) యేమద్భక్తజనప్రియాః।
మామేవశరణంప్రాప్తాస్తే మద్భక్తాః ప్రకీర్తితాః॥" ౫ ఎన్ఱు,

ఆశ్వమేధికత్తిల్ చొల్లుకిఱపడియే, పాతమైకాన్త్యప్రయోజకమాక వొన్న భగవద్విషయకజ్ఞానమ్ భగవత్-కృపైయాలే స్నేహరూపమాయ్,

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ తిరుమాలై ౪౨. ౫॥

వ్యా·—౨౨౧. “ఏవంభూతమాన జన్మకోఱ్ఱత్తై క్కణ్డు విలక్షణరోడ్తైసంబన్ధముణ్డాక్కవే ఇవనుమ్ విలక్షణనాయ్విడుమో!” ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేత్తక్క ప్పొన్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి:

“వేధకమ్” ఎన్ఱి,అవిత్తై (వేత్తక్కమ్) ఎన్ఱు,, ద్రావిడోక్తియాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

వేత్తక్కప్పొన్నావత్తు, అనేకసిద్ధౌషధఙ్గళైయిట్టు ప్పలకాల్ ఉరుక్కి గుళిక్కైయాక్కప్పణ్ణి రసవాదిక్కళ్ కై యిల్ ఇరుక్కుమ్ స్పర్శవేధియానపొన్.

అత్తు స్పర్శమాత్రత్తాలే ఇరుమ్బైప్పొన్నాక్కుమా ప్పోలేయాయ్త్తు, జన్మసిద్ధమాననైచ్యాదిక్కళైయుడైయ

అ.—౨౨౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఏవంభూతమాన) ఇత్యాది.

“ప్రాఙ్స్వంగుణంముఖ్యాతికంపలాణ్డు:” ౧ ఎన్ఱి,అన్యాయమ్ శఙ్కాభిప్రేతమ్.

“దృష్టాన్తవిశేషత్తైక్కొణ్డు ప్రకృతార్థసిద్ధ్యభిప్రాయేణపరిహారమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేత్తక్కమ్) ఇత్యాది.

వేధనాత్ (వేత్తక్కమ్) ఎన్ఱి,అత్తు.

(వేధనమ్)—భేదనమ్.

అత్తావత్తు, స్వసంయుక్తమాన వయస్సినుడైయ కృష్ణవర్ణాది నివృత్తి పూర్వక స్వీయసమీచీన వర్ణాద్యుత్పాదనమ్,

తద్ధేతుత్వాల్ (వేధకమ్) ఎన్ఱి,అత్తుక్కు వ్యపదేశమ్.

“‘వేధకమ్’ ఎన్ఱి,అపొన్ వేత్తక్కప్పొన్” ఎన్ఱు వివక్షితార్థమ్, (అనేక) ఇత్యాది.

“స్పర్శవేధనసంబన్ధాల్ లోహమప్రాకృతంయథా|
విష్ణుసంబన్ధసంస్కారాజ్ జాతిభేదంనకారయేత్॥” ౨

ఇత్యాదిక్కళిలే వేధకశబ్దాపేక్షయా “స్పర్శవేధి” శబ్దమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే అత్తాలే తదర్థనిర్దేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱు.

స్పర్శేనస్వసంబన్ధేన వేధిక్కుమత్తుస్పర్శవేధి.

వేధనమ్ పూర్వోక్తమ్.

మూ·—౨౨౨· ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్ ఆధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్క వేణుమ్.

౨౨౩·— అత్తావత్తు:—“ఆచార్యతుల్యర్” ఎన్ఱుమ్,

వ్యా·—విలక్షణరాన ఇవర్క్కళోడ్తైసంబన్ధమ్, నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్ద దోషత్తై ప్పోక్కి ఇవనైయుమ్ విలక్షణనాక్కి విడుమ్బడి·

౨౨౨.—“ఇప్పడిస్వసంబన్ధత్తాలే ఇత్తలైయిల్ దోషత్తైక్కళిత్తు స్వసామ్యపత్తియోత్తరుమ్ విలక్షణరాన వర్క్కళై ఎఙ్ఙనేప్రతిపత్తి పణ్ణియిరుక్క వేణుమ్!” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్, ఆధిక్యబుద్ధియుమ్, నడక్క వేణుమ్) ఎన్ఱు,.

౨౨౩.— ఇత్తై వివరిక్కిఱార్, (అత్తావత్తు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—(నికృష్టజన్మత్తాల్) ఎన్ఱత్తు, “అహంకారాది హేతుతయాదుష్టమానబ్రాహ్మణాదిజన్మత్తాల్” ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గు, “సమిత్పశుచ్ఛేదనయోగ్యశస్త్రి రసేనహేమీకరణంసమానమ్” ౩

“వర్ణోత్కర్షాత్సువర్ణస్యవైలక్షణ్యం యథాయథా।
తథాతథాతదీయేషుశేషత్వజ్ఞానసంపదా॥” ౪ ఇత్యాదిక్కళై అనుసన్ధిప్పత్తు.

౨౨౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడిస్వసంబన్ధత్తాలే) ఇత్యాది.—

“మూలత్తిల్ [ఇవర్కళ్ పక్కల్] ఎన్ఱి,అ ‘ఇదమ్’ శబ్దమ్ స్వసంబన్ధహేతుక స్వసామ్యపత్తిప్రదత్వరూప పూర్వప్రకృతాకారవిశిష్టపరామర్శి” ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౨౨౩.—“ప్రతిపత్తి బుద్ధిసామ్యాధిక్యాకాఙ్క్షిత ప్రతియోగివిశేషఙ్గళోడేకూడ అవర్కళైప్రతిపాదిక్కైయాలే, విశదమ్ ఉక్తస్య అపేక్షితార్థాన్తరకథనమాకైయాలే, ఉత్తరవాక్యమ్ పూర్వవాక్యవివరణమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తైవివరిక్కిఱార్) ఎన్ఱు,.

మత్వాచార్యవరాం స్తేభ్యో గృహీత్వాం మన్త్రితల్లజాన్। తేయదిచ్ఛన్తి మన్త్రాదితత్తావదుపదిశ్యతామ్॥". సర్వప్రకారేణోద్దేశ్యో హ్యాచార్యస్సర్వతే

ఎ అ.—అథు తాన్గళ్ భాగవతపర్యన్తమాక ప్పెత్ తిరువై.

ఇత్తు త్తైయార్ పరమైకాన్తికళై క్కాట్టిల్ అధికర్;

పరమైకాన్తికళాయ్ జ్ఞానభక్తి భాగవతపర్యన్తమాక చ్చెల్లుమత్తిడే? [౫

ఒరువన్ పక్కల్ ప్రేమముణ్డానాల్ అవత్తు అవనుడైయ సంబన్ధికళుమ్ ఇనియరావత్తు.

భాగవతత్వమావత్తు:—

"అష్టపఞ్చకతత్త్వజ్ఞాః పఞ్చసంస్కారసంస్కృతాః।

ఆకారత్రయసంపన్నా(ః) మహాభాగవతాస్స్మృతాః॥" ౧ [౧౦

ఎన్ఱు, పరాశరస్మృతియిల్ చొల్లుకిఱపడియే,

అష్టభగవద్విషయకజ్ఞానమ్ కాష్ఠాపర్యన్తజ్ఞాతవ్యసకలార్థవిషయకమాయ్, అత్తాలే పరగతస్వీకారరూప ఆచార్యాఙ్గీకారవిషయీకృతరాయ్, కాష్ఠాపన్నపర్యన్తమాక ఆకారత్రయసంపన్నరాయిరుక్కై.

ఇత్తుడైయార్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశిష్టర్. [౧౫

పూర్వాధికారికళ్ ఈశ్వరపరతన్త్రర్కళ్;

ఇవర్కళ్ ఆచార్యపరతన్త్రర్కళ్.

అక, కీழ్ చొన్న పన్నిరణ్డు అధికారికళిల్ ముతల్ ఒన్బతు అధికారికళుక్కు సర్వాత్మనా భగవత్-ప్రపత్తి యిల్లామైయాలే, అవర్కళుడైయ కార్యఙ్గళై యెల్లామ్ ఎమ్పెరుమాన్ తన్ తలైయిల్ ఏఱిట్టుక్కొళ్ళామైయాలే, అవర్కళుక్కు యావచ్ఛరీరపాతమ్ జాలిపోక్కుమాట్టాత్తు.

పత్తామధికారీ, సర్వాత్మనా భగవత్-ప్రపన్ననాకైయాలే,

"సద్యాస్తస్యైవనామాని ప్రవిష్టాయాం భార్గవమ్।

సర్వాత్మనా ప్రపన్నస్య విష్ణుమేకాన్తినస్తథా॥" ౨ ఎన్ఱుమ్, [౨౫

"ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభిః।

విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యస్తస్య సర్వం స ఏవ హి॥" ౩ ఎన్ఱుమ్ చొల్లుకిఱపడియే, గ్రామకులాదివ్యపదేశఙ్గళెల్లామ్ నివృత్తఙ్గళాయ్విట్టతేయాకిలుమ్, అవనుడైయ జ్ఞానమ్ ప్రేమరూపమల్లామైయాలే,

"యస్యాయం నిరతిశయప్రియః, స ఏవాస్య ప్రియతమో భవతి" ౪ ఎన్కిఱపడియే, భగవత్-ప్రీతివిషయీకృతనల్లామైయాలే, అత్మసత్తైయుణ్డాకప్పెఱ్ఱిలన్

వ్యా.—(ఆచార్యతుల్యర్ ఎన్ఱు నినైక్కై) యావత్తు,

"గురురేవపరంబ్రహ్మ" ౫ ఇత్యాదిప్పడియే, తనక్కు సర్వప్రకారోద్దేశ్యనాన ఆచార్యనోడు ఇవర్కళై [౫ సమరాక ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

అ.—"("గురురేవపరంబ్రహ్మ" ౫ ఇత్యాదిప్పడియే) ఎన్కిఱ (అది) శబ్దత్తాలే,

'గురురేవపరాగతిః' ౫

'గురురేవపరావిద్యా గురురేవపరాయణమ్। [౧౦

గురురేవపరఃకామో గురురేవపరంధనమ్॥' ౬ ఎన్కిఱ ఇత్తువివక్షితమ్:

ఎ. అ.—పదినొన్ఱామ్ అధికారీ, భగవద్విషయత్తిల్ ప్రేమవానాకైయాలేయుమ్, భాగవతవిషయత్తిల్ ప్రీతియుడైయవనాకైయాలేయుమ్, భగవత్-ప్రీతివిషయీకృతనాయిరున్దానేయాకిలుమ్, భాగవతవిషయత్తిల్ అవనుక్కు మహనీయవిషయక ప్రీతియాకిఱ భక్తియిన్ఱిక్కే ప్రీతిమాత్రముళ్ళతాకైయాలే, అవనుక్కు భాగవతవిషయత్తిల్ స్వసామ్య ప్రతీతియాకిఱ అపచారమ్ నడక్కైయాలే,

"మమ మద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికా భవేత్" ౭ ఎన్ఱు చొల్లప్పట్ట భగవదత్యన్తాభిమతవిశేష విషయత్వరూప ఆత్మసత్తావిశేష [౨౦ముణ్డాకప్పెఱ్ఱిలన్;

పన్నిరణ్డామ్ అధికారీ, "యస్యదేవేపరాభక్తిః, యథాదేవే తథాగురౌ" ౮ ఎన్ఱు చొల్లుకిఱ తదీయభక్తిమానుడైయవనాకైయాలే భగవదత్యన్తాభిమతవిశేష విషయీకృతనాయ్, అత్తాలే అత్మాత్మీయఙ్గళెల్లామ్ అన్త అభిమతవిశేషవిషయత్వమాకిఱ సత్తైయైప్పెఱ్ఱు, [౨౫ అత్తాలే భాగవతత్వమాకిఱ జాతియుణ్డాకప్పెఱ్ఱవనాకైయాలే అవనే సర్వోత్కృష్టన్;

అழ్వార్కళుమ్ ఆచార్యర్కళుమ్

ఎమ్పెరుమాన్ జీయర్-తిరువడికళే శరణమ్.

——:※:——

ఇయానేన గ్రన్థో వ్యాఖ్యాతః.

౧॥ పరాశరస్మృ.

౨॥

౩॥

౫॥

౬॥ గీతా.

మూ.—“సంసారికళిలుమ్, తన్నిలుమ్, ఈశ్వర నిలుమ్, అధికర్” ఎన్ఱుమ్, నినైక్కై.

వ్యా.—(సంసారికళిల్ అధికరాక్కనినైక్కై) యావతు,

జాత్యాదికళైయిట్టు సంసారికళోడు సమబుద్ధి పణ్ణాతే జ్ఞానాదికళాల్ వన్ద వ్యావృత్తియాలే “తదధికర్” ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

(తన్నిల్ అధికర్ ఎన్ఱు, నినైక్కై) యావతు, సంసారికళిల్ వ్యావృత్తితనక్కుమ్ ఉణ్డాకైయాలే, అత్తైయిట్టు, తన్నోడొక్క నినైత్తిరుక్కై యన్ఱిక్కే, తనక్కు శేషికళాన ఆకారత్తాలే “తన్నిల్ అధికర్” ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

(ఈశ్వరనిల్ అధికర్ ఎన్ఱు, నినైక్కై) యావతు, శేషిత్వత్తైయిట్టు “నమక్కు ఆవనుమ్ ఇవర్కళుమ్ ఒక్కుమ్” ఎన్ఱిరాతే

మూ.—౨౨౮. ఆచార్యసామ్యత్తుక్కు అడి

వ్యా.—కర్మానుగుణమాక లీలైయిలుమ్ వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనాయ్, స్వచరణకమల సమాశ్రయణదశైయిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డుమ్పడియాయ్, ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళిలే సన్నిహితనాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అర్చావతారసమాధియాలే వాయ్ త్తిఱన్దు ఒరువార్త్తై శొల్లక్కడవను మన్ఱిక్కేయిరుక్కుమవనై ప్పోలన్ఱియే, స్వరూపానుగుణమాకవే వినియోగమ్కొళ్ళుమవర్కళాయ్, స్వాశ్రయణత్తిల్ పురుషకారనిరపేక్షరాయ్, వాయ్ త్తిఱన్దు త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై ఉపదేశిత్తునోక్కికొణ్డు పోరుమవర్కళాకైయాలే, “తదధికర్” ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

౨౨౮.—“ఆచార్యనోడు ఒరువిషయత్తైయుమ్ సమబుద్ధిపణ్ణుకై అయుక్తమాయిరుక్క, ఆచార్యసామ్యబుద్ధిక్కు అడియేతు?” ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్య) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు:—

“ఆచార్యసామ్యప్రతిపత్తిక్కుమూలమ్,

అ.—ఇత్తిల్ చరమశేషిత్వ చరమప్రాపకత్వ చరమస్వరూపజ్ఞానహేతుత్వ చరమప్రాప్యత్వజ్ఞపమ్, నిరుపాధిక కామనావిషయత్వ సత్తాజ్ఞానమాత్రేణ ధారకత్వాదికళమ్, శొల్లుకిఱతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వప్రకార) ఇత్యాది.

అతావతు, “చరమశేషిత్వాద్యుక్త నానావిధ ధర్మఙ్గళాలే ఆదరవిషయమాన” ఎన్ఱపడి.

(జాత్యాదికళై) ఎన్ఱ, ఇ (ఆది) శబ్దమ్ వృత్తజ్ఞానపరమ్.

(జ్ఞానాదికళాలే) ఎన్ఱ, ఇ (ఆది) పదమ్, భక్తివైరాగ్యాదిపరమ్

(జాతిః)—జన్మ.

(జ్ఞానమ్)—వేదవేదాఙ్గతదర్థజ్ఞానమ్.

స్వరూపయాథాత్మ్యాధ్యవసాయిద్వితీయ (జ్ఞాన) శబ్దార్థమ్.

(వ్యావృత్తియాలే) ఎన్ఱతు.—

“ఉత్కర్షహేతువైలక్షణ్యత్తాలే” ఎన్ఱపడి

(తనక్కుమ్) ఎన్ఱ, ఉమ్ సముచ్చయత్తాలే, విలక్షణరాన ఇవర్కళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

అ.—(లీలైయిలుమ్) ఎన్ఱ, ఉమ్ కారమ్, భోగత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు.

అర్చావతారాసాధారణస్సమాధిః—(అర్చావతారసమాధిః);

అతావతు, “సమాధిరన్యధర్మాణాం యదన్యత్రాధిరోపణమ్” ౧ ఎన్ఱ, అపేక్షితమ్ అభాషణాద్యచిద్ధర్మస్వీకారమ్.

(స్వరూపానుగుణమాకవే) ఎన్ఱ, ఏవకారమ్, స్వాతన్త్ర్యహేతుక కర్మానుగుణ్య వ్యవచ్ఛేదకమ్.

౨౨౮.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనోడు) ఇత్యాది.

“‘గురురేవ పరం బ్రహ్మ’ ౨ ఇత్యాదికళిల్ ‘ఏవ’ కారఙ్గళాలే ఆచార్యనుక్కు స్వేతరసర్వాధిక్యమ్ శొల్లుకైయాలే, వస్త్వన్తరఙ్గళుక్కు తత్సామ్యబుద్ధి అనుచితై” ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧॥ ౨॥

మూ.—ఆచార్యవచనమ్.

వ్యా.—'శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కఱ్ఱ్ణాల్ నమ్మైక్కఱ్ఱ్ణాప్పోలేకాణ్' ౧ ఎన్ఱు, ఉపదేశసమయత్తిలే ఆచార్యర్ అరుళిచ్చెయ్తవచనమ్" ఎన్ఱై. [౫

అ—(శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కఱ్ఱ్ణాల్) ఇత్యాది:—

'..దత్వాస్మై పునరేవైనం గృహీత్వా వృత్తిమాదిశేత్|
నిత్యం విష్ణుపరం కర్మ కురు సిద్ధ్యాని మా కృథాః||
సదా జ్ఞానం విబుధ్యస్వ మా కామేషు మనఃకృథాః|
యజస్వ నిత్యమాత్మేశం మా రంసీరన్యదేవతాః॥ [౧౦
లక్ష్యస్వ లక్షణైర్ భర్తుర్ లక్షిష్ఠా (ః) మాఽన్యలక్షణైః|
ఉపాస్వ వైష్ణవాన్ నిత్యమ్ అసతో మోపసీసరః॥' ౨ ఎన్ఱు ఇవ్విడత్తిలే 'ఉపాస్వవైష్ణవాన్ నిత్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, శొన్న శ్రీవైష్ణవోపాసనత్తుక్కు ప్రకారవిశేషాకాఙ్క్షైయిలే,

'యే సన్తి తత్ర నిరతాస్తేసన్త' ఇతి కీర్తితాః| [౧౫
సర్వాత్మనాహి యావృత్తిస్తేషు భక్తిమయీ పరా॥
సా భక్తేః ప్రథమా కాష్ఠా వృత్తేశ్చ పరమాస్మవి|
ఆచార్యవద్ దైవతవన్ మాతృవత్ పితృవత్ స్వవత్॥
సుహృద్వత్ స్వామివత్ సన్తో ద్రష్టవ్యా(ః) రాజవత్తథా" ౩ ఎన్ఱు, ఉత్తరత్రవిస్తరేణ శొన్న ప్రకార విశేషఙ్గళ్ సమన్వేతవ్యఙ్గళాకైయాలే,

అతిలేమున్ఱుఅముద్మైషమ్ ఆచార్యవల్' ౩ ఎన్ఱు, ఆచార్యవద్ద్రష్టవ్యత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇప్పడిసప్రకారవైష్ణవోపాసనాత్మకవృత్తియై, 'ఉపాస్వవైష్ణవాన్ నిత్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, ఆచార్యన్, ఉపదేశసమయత్తిలే ఉపదేశిక్కైయాలే, 'ఆచార్యవద్ వైష్ణవానుపాస్వ' [౨౧ ఎన్ఱు, ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్యుమతిల్, 'శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కఱ్ఱ్ణాల్, నమ్మైక్కఱ్ఱ్ణాప్పోలేకాణ్' ౧ ఎన్ఱు, ఉపదేశసమయత్తిలే తద్వచనమ్ సిద్ధమ్:

'భక్తిరష్టవిధాహ్యేషాయస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపివర్తతే' ౪ ఎన్ఱు తుడఙ్గి ఆచార్యకృత్యత్తై విట్టుకొణ్డు పరమరహస్యమాన భాగవతవైభవత్తై ఉపదేశిత్తకృష్ణన్, 'సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్' ౪ ఎన్ఱు, 'ఎన్నైప్పోలయాకిలుమ్ భాగవతర్ పూజ్యర్' ఎన్ఱు, ఉపదేశిత్తవిత్తు,

మూ.—౨౨౫. ఇప్పడినన్ఱైయాత్మాప్రత్తైయుమ్ అపచారమ్.

వ్యా.—౨౨౫. "ఇప్పడిసన్ఱైయాతపోతుపవరుమ్ [౫ అనర్థమున్ఱో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్రావతు:—

"జన్మాదికళ్ళైయిట్టు నిఙ్గబుద్ధిపణ్ణుకై అపచారమానాప్పోలే, [౧౦

అ.—పిన్బుశ్శ్య ఆచార్యర్కళుమ్ ఇప్పడి ఉపదేశసమయత్తిలే, 'నమ్మోపాత్తియాకిలుమ్ అవర్కళై ఆరాధియుఙ్గళ్' ఎన్ఱు, శిష్యర్కళైక్కుఱిత్తు ఉపదేశిక్కైక్కు నియామకమాకైయాలుమ్ ఇత్తనిర్గమ్" ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్పల్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమ్మైక్కఱ్ఱ్ణాప్పోలే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ "ఆచార్యసామ్యానుసన్ధానత్ శాస్త్రానుగుణత్ద్వచన [౧౫ మూలకమాకైయాలే, 'గురురేవ' ౫ ఇత్యాద్యేవకారోక్త సామ్యనిషేధమ్ ఏతద్వ్యతిరిక్తవిషయమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"వచనత్తిలే 'దైవతవత్, స్వవత్' ౩ ఎన్ఱు, ఓరోరాకారఙ్గళై ప్పఱ్ఱ ఈశ్వరనోడుమ్ తన్నోడుమ్, సామ్యబుద్ధిస్సువిధిక్కాలుమ్, విలక్షితాకార విశేషఙ్గళాలే తత్తదాధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్కక్కడవైయిల్లైయాకైయాలే, [తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్] ఇత్యాదిమాక్కమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౨౨౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడినన్ఱైయాతపోతు) ఇత్యాది.

"[సామ్యబుద్ధియుమ్ ఆధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్కవేణుమ్] ఎన్ఱ ఇవ్విధి, కామ్యకర్మవిధిపోలే కరణే అభ్యుదయమాత్రబోధకమో!, [౨౫ అన్ఱిక్కే, నిత్యకర్మవిధిపోలే అకరణే ప్రత్యవాయత్తుక్కుమ్ బోధకమో!" ఎన్ఱ శఙ్కాభిప్రాయమ్.

(ఇప్పడినన్ఱైయాతొழிకైయుమ్) ఎన్ఱ ఇసమువ్వయమ్,

(భాగవతాపచారమ్తాన్ అనేకవిధమ్ అతిలేయొన్ఱు, అవర్కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్) ఎన్ఱు, పూర్వోక్తజన్మాదినిరూపణసంగ్రాహకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మాదికళైయిట్టు) ఇత్యాది

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥

వ్యా—ఇప్పడి గౌరవిత్తునిన్దైయాత్తొట్రిన్ధైయుమ్ అపచారమాయ్త్తలైక్కట్టుమ్" ఎన్నప్పడి.

౨౨౬. "ఇప్పడి ఇన్దభాగవతవైభవమ్ ఆప్తవచనఙ్గళిలే విశదమాక్క కాణలామిడఙ్గళుణ్డో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ—"ఇవ్విడత్తిలే,
"సిద్ధాభాగవతేషుచ,
మర్త్యసామాన్యభావేన గురావాచాన ఈగౌరవమ్।
ఇతిభాగవతిస్స్యుక్తాః ప్రపన్నస్యవిశేషతః॥

అహయా (ః) దుస్తరాహ్యేతే దేహబన్ధనబన్ధనాః।" ౧ ఎన్ఱు భరద్వాజవచనత్తిలే, "గురావాచానతిగౌరవమ్" ౧ ఎన్ఱు, "చ" ౧ కారత్తాలుమ్, కింపునర్ న్యాయత్తాలుమ్, "భాగవతవిషయత్తిల్ గౌరవబుద్ధ్యభావముమ్ అపచారమ్" ఎన్ఱు, అభిక్కైయాయిత్తు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [ఇప్పడినిన్దైయాత్తొట్రిన్దైయుమ్ అపచారమ్] ఎన్ఱు అవిత్తు" ఎన్ఱు, తిరువృక్ష్ వకై వచనప్రత్యభిజ్ఞాపన పురస్సరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గౌరవిత్తు నిన్దైయాత్తొట్రిన్దైయుమ్) ఎన్ఱు.

"విధానన్యాం శ్చవివిధానపచారానశేషతః।
సర్వానన్యనపాకృత్య నాపోతిమధుసూదనమ్॥' ౨ ఎన్ఱు, వచనత్తిల్ 'అపచార' ౨ శబ్దానురోధేన మూలత్తిల్ [అపచార] శబ్దమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అపచార) శబ్దప్రయోగిత్తతు.

"వచనత్తిలే ఇవ్వర్థమ్ కింపునర్ న్యాయత్తాలేలబ్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తలైక్కట్టుమ్) ఎన్ఱతు.

ఇత్తాల్, "అకరణే ప్రత్యవాయబోధకవిధి" ఎన్ఱు సూచితమ్

౨౨౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఇన్ద) ఇత్యాది.

"ఏకద్విత్రిథయా ప్రతీయమానఙ్గళాన వచనాన్తరఙ్గళుమ్, వచనగుణన్యాయఙ్గళుమ్, అత్యన్తస్ఫుటార్థక వివాదృశ వచనసహస్రానుగుణ్యేన సంకుచితవిషయఙ్గళాక్కుమ్, బాధితవిషయఙ్గళాక్కుమ్ ఆకుమిన' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే [విశదమాక్క] ఎన్ఱవిత్తు" ఎన్ఱు, తిరువృక్షృష్పక్ష అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విశదమాక్కకాణలామిడఙ్గళుణ్డో ఎన్న) ఎన్ఱు.

మూ.—౨౨౭. ఇవ్వర్థమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్,

వ్యా—(ఇవ్వర్థమ్ ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱు కీఴ్ విస్తరేణోక్తమాన భాగవతవైభవత్తై పరామర్శిక్కిఱతు.

మహాభారతత్తిలే,

"మద్భక్తం శూద్రసామాన్యాదవమన్యన్తియేనరాః।
నరకేష్వవతిష్ఠన్తి వర్షకోటిర్నరాధమాః॥
చణ్డాలమపిమద్భక్తంనావమన్యేతబుద్ధిమాన్।
అవమానాత్ పతత్యేవ రౌరవే నరకేచసః॥' ౩ ఇత్యాదియాలుమ్,

"నశూద్రాభగవద్భక్తా (ః) విప్రా (ః) భాగవతాస్స్మృతాః।
సర్వవర్ణేషుతేశూద్రా (ః) యేహ్యభక్తా (ః) జనార్దనే?॥" ౪ ఇత్యాదియాలుమ్,

"మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాంచానుమోదనమ్।
స్వయమభ్యర్చనంచైవ మదర్థేడంబవర్జనమ్॥

అ.—'దీక్షాప్రవేశమాత్రేణ బ్రాహ్మణోభవతిక్షణాత్' ౫ ఎన్ఱు, ఆమోహనశాస్త్రోక్త జాత్యుద్ధారాది సామ్యశఙ్కైనిరాకరణార్థమ్ సాత్త్వికజనసంరక్షణైకప్రయోజనక ప్రబన్ధఙ్గళిలే ఇత్తుక్కు విశదప్రతిపాదనమ్ వేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆప్తవచనఙ్గళిలే) ఎన్ఱతు.

ఆప్తత్వమ్=భ్రమప్రమాదవిలిప్సాదిదోషరహితత్వమ్.

"మూలత్తిల్ [ఇవ్వర్థమ్] ఎన్ఱతు, అవ్యవహితపూర్వప్రకృతమాన [ఇప్పడినిన్దైయాత్తొట్రిన్దైయుమ్] ఎన్ఱు అవిత్తై పరామర్శిక్కైయన్ఱు,

పిన్నై, [ఇతిహాస] ఇత్యాద్యనుగుణమాక వతమప్రకృతమాన భాగవతవైభవత్తై పరామర్శిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీఴ్ విస్తరేణ) ఇత్యాది.

ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణత్తిలే ఇవ్వర్థత్తుక్కు విశదప్రతిపత్తియిల్లామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మహాభారతత్తిలే) ఇత్యాది.

వ్యా.—మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాం చానుమోదనమ్।
మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చ మాం నోపజీవతి॥
భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేఽపి వర్తతే।
స విప్రేన్ద్రో మునిశ్ శ్రీమాన్ స యతిస్ స చ పణ్డితః॥
న మే ప్రియశ్ చతుర్వేదీ మద్భక్తః శ్వపచః ప్రియః।
స మే పూజ్యస్ సదా చాసౌ మద్భక్తశ్ శ్వపచోఽపి యః॥
తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం స చ పూజ్యో యథా హ్యహమ్॥" ౧ ఇత్యాదియాలుమ్, పలవిడఙ్గళిలుమ్ భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్;

ఇతిహాసోత్తమత్తిలే,

"శూద్రం వా భగవద్భక్తం నిషాదం శ్వపచం తథా।
వీక్షతే జాతిసామాన్యాత్ స యాతి నరకం నరః॥" ౨
ఇత్యాదియాలే భాగవతప్రభావమ్ ప్రకీర్తితమ్;

ఇన్నుమ్ ఇతిహాసత్తిలే పలపిడఙ్గళిలే భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్ పణ్ణపిడఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు:

శ్రీవరాహపురాణత్తిలే,

"మద్భక్తం శ్వపచం వాపి నిన్దాం కుర్వన్తి యే నరాః।
పద్మకోటిశతేనాపి, న క్షమామి [కదాచన] వసున్ధరే!॥"
ఇత్యాదియాలే భాగవతవైభవమ్ ప్రోక్తమ్;

శ్రీభాగవతత్తిలే,

"శ్వపచోఽపి మహీపాల! విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః।
విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః॥
విప్రాద్ ద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ
పాదారవిన్దవిముఖాచ్ ఛ్వపచం వరిష్ఠమ్।
మన్యే తదర్పిత మనో వచనేహితార్థ
ప్రాణః పునాతి స కులం న తు భూరిమానః॥" ౪ ఇత్యాదికళాలే, భాగవతవైభవమ్ పలవిడఙ్గళిలుమ్ అభిహితమ్;

వ్యా.—లైఙ్గత్తిలుమ్,

"వైష్ణవానాం విశేషోఽస్తి విష్ణోరాయతనం మహత్।
జఙ్గమశ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్॥
య గవశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవం విగతకల్మషమ్।
యస్మిన్ కస్మిన్ కులే జాతం ప్రణమేద్దణ్డవద్భువి॥" ౫
ఇత్యాదియాలే, భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్;

ఇప్పడి భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్, పలపురాణఙ్గళిలుమ్ ఉణ్డాకైయాలే, అన్దవన్దస్థలఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు:

ఇతిహాసాదికళిల్, ఉపాత్తవచనఙ్గళిలే,

భాగవతర్ క్కళై జన్మనిరూపణేన అవమతి శెయ్కైయాల్ వరుమ్ అనర్థవిశేషముమ్,

ఆ—(ప్రతిపాదితమ్, ప్రకీర్తితమ్) ఇత్యాది పర్యాయశబ్దోపాదానమ్ వైచిత్ర్యార్థమ్.

ఇన్దవచనఙ్గళుక్కు పూర్వపక్షాభిమత అస్వరసార్థ నిరాసార్థమ్, సిద్ధాన్తాభిమతస్వరసార్థఙ్గళై సంగ్రహేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిహాసాదికళిల్ ఉపాత్తవచనఙ్గళిలే) ఇత్యాది.

"మద్భక్తం శూద్రసామాన్యాత్", ౬

"చణ్డాలమపి మద్భక్తమ్" ౭ ఇత్యాదివచనద్వయార్థమ్, (భాగవతర్ క్కళై) ఇత్యాది.

"శూద్రసామాన్యాత్" ౬ ఎన్గిఱతు, "శూద్రత్వజాతిహేతుకమాకవే' ఎన్గిఱపడి.

"చణ్డాలమ్" ౭ ఎన్ఱు, హేతుగర్భవిశేషణమాకైయాలే, "చణ్డాలత్వహేతుకమాక" ఎన్గిఱపడి.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మనిరూపణేన) ఇత్యాది.—

ఇత్తాల్ "హేత్వన్తరేణ వన్తిక్కిల్ జన్మనిరూపణేన అవమానమ్ ఇఙ్గే అభిమతమాకైయాలే, జన్మనిరూపణమ్ అనర్థకరమ్" ఎన్గిఱపడి.

"శూద్రత్వాదికళ్ ఇవర్ కళ్ పక్కల్ ఇల్లామైయాలే ఇవర్ కళ్ పక్కల్ తన్నిరూపణమ్ అతస్మింస్తద్బుద్ధి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥
౫॥ ౬॥
౭॥

1 ఇతిహాసపురాణాదిష్వఖిలేష్వపిదృశ్యతే|: —తదీయజనుషాస్యరూపణే౽నర్థసంభవః॥ 2 జాతేభాగవతత్వేతూత్కృష్టజాతీయతుల్యతా,|

వ్యా — "భాగవతరాన్ఱపోత్తే అవర్ కళ్ అపకృష్టజాతీయరల్లర్, ఉత్కృష్టజాతీయతుల్యర్" ఎన్నుమిడముమ్,

---

అ —ఇవర్ కళ్ పక్కల్ శూద్రత్వాభావబోధకమాన "న శూద్రా (ః)" ౧ ఇత్యాదికళ్ అర్థమ్, (భాగవతరాన్ఱపోత్తే) ఇత్యాది.

"నశూద్రాః" ౧ —"శూద్రత్వాభావవన్తః" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ భగవద్భక్తిరూప సంస్కారవిశేషత్తాలే శూద్రత్వజాతియిన్నుడైయనివృత్తిశొన్నపడి.

ప్రకృష్టసత్త్వాద్యాశ్రయద్రవ్యోపాదానక శరీరోత్పన్నత్వాది రూపమాన బ్రాహ్మణ్యాదికళిలే బ్రాహ్మణాద్యుత్పన్నత్వలక్షణ శారీర బ్రాహ్మణ్యాద్యభివ్యఙ్గ్యతయా తదతిరిక్తఙ్గళాయ్,

శమదమాద్యతిశయ-తదభావలక్షణమానసత్వ-బ్రాహ్మణ్యాద్య తిరిక్తఙ్గళాయ్,

తపోవిశేష దుష్కృతవిశేషఙ్గళాలే ఏకజన్మని ఆగమాపాయికళాయ్,

"అష్టవర్షం బ్రాహ్మణమ్", ౨

"నశూద్రేపాతకమ్" ౩ ఇత్యాదికళిలే

ఉపనయన-తదభావ నిబన్ధనఙ్గళాక అనువదిక్కప్పడుకిఱ, బ్రాహ్మణత్వ-శూద్రత్వాదికళ్, "అదృష్టవిశేషరూపఙ్గళ్" ఎన్ఱు,

"బ్రాహ్మణ్యాదికం దేవతానామప్యస్తి;

తచ్చలు అదృష్టవిశేషసంబన్ధరూపమ్, నతుజాతిరూపమ్;

బ్రాహ్మణాదిభిర్ బ్రాహ్మణ్యాదిషు ఉత్పత్తిమాత్రంవా;

అన్యథా, ఆదికాలే బ్రహ్మణోముఖబాహూరుభవానాం,

పశ్చాత్ విశ్వామిత్రప్రభృతీనాంచ, బ్రాహ్మణ్యాద్యభావప్రసఙ్గాత్:

సన్తానవిశేషప్రసూతత్వంచ తాదృగదృష్టవత్త్వ సూచకమ్:" ౪ ఇత్యాదియాలే దేవతాధికరణ శ్రుతప్రకాశికైయిలే విశదమ్

అదృష్టమ్ తాన్ఱుమ్ భగవత్- ప్రియత్వాదిరూపమిఱే?.

"భక్తాస్తే౽తీవమేప్రియాః" ౫ ఎన్ఱు, నిరతిశయప్రియత్వముణ్డాకవే సాతిశయప్రియత్వఙ్గళ్ నివృత్తమామే?

ఇప్పడి ఆగమాపాయియాన బ్రాహ్మణ్యవిశేషాదికళుక్కు మఱ్ఱైశాస్త్రస్థాయిత్వకథనముమ్, సంస్థానరూప గోత్వ దృష్టాన్తకథనముమ్, అనుచితమిఱే!.

అ.—అన్ఱైయిల్, "ప్రాభాగవతాః" ౬ ఎన్ఱ్ఱవిత్తువుమ్,

విప్రత్వాపేక్షయా అత్యన్తోత్కృష్ట భగవత్-ప్రియత్వముణ్డాకైయాలే ఉత్కృష్టకులజానువర్తనీయతా ప్రయోజక ఉత్కర్షవిశేషపరమ్ :

ఎల్లారుక్కుమ్ భగవద్-భక్త్యతిశయప్రయుక్తసాజాత్యమిరుక్కాలుమ్, భాగవత బ్రాహ్మణర్ కళుక్కుమ్, భాగవతశూద్రర్ కళుక్కుమ్, ఆచారప్రతినియమవిధియుమ్ భూతపూర్వగతిన్యాయేన లోకసంగ్రహార్థాచారనియమపరమాకైయాలే, తద్విరోధముమిల్లై.

సాతిశయోత్కర్షయుక్త బ్రాహ్మణ్యమ్ నివృత్తమాన్కాలుమ్, నిరతిశయోత్కర్షయుక్తపారమైకాన్త్యమ్ ఇరుక్కైయాలే, తదపగోరణాదికళిలే శతయాతనాద్యభావప్రసఙ్గముమిల్లై

సాక్షాద్-బ్రాహ్మణ్యప్రాప్తియై "విప్రా ఏవహి" ౭ ఇత్యాదికళ్ శొల్లామైయాలుమ్,

"యస్మిన్ కస్మిన్ కులేజాతంప్రణమేద్ దణ్డవద్భువి" ౮ ఇత్యాది, ప్రతిపదోక్తానువర్తన విశేషప్రయోజక ఉత్కర్షవిశేషపరమాకైయాలేయుమ్,

మోహనశాస్త్రోక్త జాత్యుద్ధార సామ్యప్రసఙ్గముమిల్లై.

ప్రమాణవైషమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్దిక్కు అవకాశమ్ తాన్ఱుమిల్లైయే?.

"నశూద్రాః" ౧ "దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః" ౯ "నాహంవిప్రః" ౧౦ ఎన్ఱు, ఇత్యాదికళాలే బ్రాహ్మణ్యాదికళుక్కు నివృత్తి అవిశేషేణశొల్లిఱ్ఱిఱే?

అన్ఱైయాలే,

""అతోజాతేర్ నికృష్టాయాస్సత్వస్యావా వినాశతః|

సాజాత్యం విష్ణుభక్తానామ్" ఇతిమన్దమిదంవచః॥" ౧౦ ఎన్ఱ్ఱవిత్తు అనుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్ కళ్ అపకృష్టజాతియరల్లర్) ఎన్ఱు.

అత్తావత్తు "అపకృష్టజాతియుక్తరన్ఱు," ఎన్ఱపడి.

""విప్రాః" ౧ ఎన్ఱ్ఱవిత్తు, ఉత్కర్షవిశేషలక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్టజాతీయతుల్యర్) ఎన్ఱు,

అత్తావత్తు, "అత్యన్తోత్కృష్టకులజరాలుమ్, ప్రతిపదోక్త ప్రణామ-పాదతీర్థ-ప్రసాద-స్వీకారాదికళాలే అనువర్తనీయరాన్ఱ్ఱియాన ఉత్కర్షవిశేష హేతుక తత్-సామ్యయుక్తర్" ఎన్ఱపడి.—

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

౪॥ శ్రుతప్రకాశికా. ౫॥ ౯॥ ౧౦॥

3 తత్రాపి తేషాం విజ్ఞానదాతృత్వం, 4 గురుతా తథా। 5 సర్వేషాం శేషిభూతేన తుల్యమీశేన పూజ్యతా॥ 6 తదీయేష్వవిచారేణ తత్త్వజ్ఞాన సహిష్ణుతా।

వ్యా.—'ఉత్కృష్టజాతీయరిలుమ్ శ్రేష్ఠరామ్, అవర్కళుక్కు జ్ఞానప్రదాతృతయాగురుకళుమామ్,

అ.—"వివాహభోజనాదివ్యతికర ప్రసఙ్గమ్,
ప్రతిపదవిధియిల్లామైయాలుమ్,
సాజాత్యమాత్రత్తాల్ వరుకిఱ ప్రాప్తియుమ్ లోకసంగ్రహార్థప్రతినియమపర శాస్త్రవిశేష నియమితైయాకైయాలేయుమ్,
వారార్థు" ఎన్ఱు కరుత్తు

"న కేవలం విప్రతుల్యత్వం, కిన్తు తేషు శ్రైష్ఠ్యముమ్ ఇవర్కళుక్కు ఉణ్డు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే "మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్" ౧ ఇత్యాది వచనస్తుక్కు అర్థమ్ [ఉత్కృష్టజాతీయరిలుమ్] ఇత్యాది.

ఇతు "విప్రేన్ద్రియత" ౨ శబ్దార్థమ్.

"'యచ్'౨-శబ్దత్తాలే అనియతవ్యక్తివిశేష సంబన్ధమ్ తోన్ఱుకైయాలే, ఏకవచన ద్యోతకవ్యఞ్జకముల్లతు, సంఖ్యావిశేషపరమన్ఱు," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శ్రేష్ఠరామ్) ఎన్ఱు బహువచనమ్.

"'తస్మైదేయం తతో గ్రాహ్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, అవిత్తు, పూర్వోక్తరీత్యా జ్ఞానదానాదాన కర్తవ్యతాపరమ్:

అత్తిల్ కర్త్రాకాఙ్క్షాయామ్, సన్నిహితత్వాత్ (చతుర్వేది) శబ్దార్థమ్ కర్తావాకుమ్:

అతు జ్ఞానమ్ సామర్థ్యాజ్ జాత్యైకత్వాన్వయి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుక్కు జ్ఞానప్రదాతృతయా) ఇత్యాది.

ఇతు ఆదానత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్

యద్వా ౨ "'దేయమ్' ఎన్ఱు, అవిత్తు, 'రిక్తపాణిస్తు నోపేయాద్'" ౩ ఇత్యుక్త సమిత్పాణిత్వోపలక్షిత ఉపదేశగ్రహణాఙ్గ కించిత్కారపరమ్:

'తతో గ్రాహ్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, అవిత్తు, జ్ఞానస్వీకారపరమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానప్రదాతృతయా) ఇత్యాద్యుక్తమాకవుమామ్

ఇత్తాల్, "న శూద్రాయ మతిం దద్యాత్." ౪

'న చ హీనవర్ణజాతేః ప్రకృష్టానామనాపది' ౫ ఇతి దానాదాన నిషేధమ్, ఏవంవిధ శాస్త్రాపన్న భక్తి రహిత శూద్రాదికళ్-విషయమాక ఉచితమ్:

వ్యా.—పరమశేషియాన ఈశ్వరనోపాతి పూజ్యరుమావర్కళ్" ఎన్నుమిడముమ్,

అ.—"శూద్రయోనావహం జాతో నాతోఽన్యద్వక్తుముత్సహే" ౬ ఎన్ఱు, అవిత్తు, స్వవాక్యమాకైయాలే, నైచ్యానుసన్ధానపరతయా అన్యథాసిద్ధమాకైయాలే, 'తతో గ్రాహ్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, అనన్యథాసిద్ధ భగవద్వచన స్వారస్యబాధకమాకాతు:

ఇతు సూతాదివిషయత్తిలే కణ్డపడికైయాలే, 'తతో గ్రాహ్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కు అనుష్ఠానాభావలక్షణా ప్రామాణ్యముమిల్లై:

ఆకైయాల్, 'విద్యామన్త్రాదికళైయ గ్రహణమ్ బ్రాహ్మణాదివిషయత్తిలే యాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'గురుత్వేనవరణీయత్వ-తీర్థపాదీయత్వ-సుహావనోచ్ఛిష్టత్వాది రూప ప్రభావానాం ప్రమాణేషు జాతితో వ్యవస్థాపితత్వాత్' ౭ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుమతు అయుక్తమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"'స చ పూజ్యో యథాహ్యహమ్" ౨ ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (పరమశేషియాన) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ "భగవానాలే కణ్ఠోక్తమాన భగవద్దృష్టాన్త విరోధత్తాలే దృష్టాన్తాన్తరవర్ణనమ్ అనుచితమ్:

ఆకైయాల్, 'మాతృభిః పితృభిశ్చైతాః పతిభిర్దేవరైస్తథా।
పూజ్యా భూషయితవ్యాశ్చ బహుకల్యాణమీప్సుభిః॥
జామయో యాని గేహాని శపన్త్యప్రతిపూజితాః।
తాని కృత్యాహతానీవ వినశ్యన్తి సమన్తతః॥
ఏవమాదిషు పూజ్యోక్తిర్యథాచిత్యాన్నియమ్యతే।
భక్తస్యాప్యాద పూజ్యోక్తిరేవమేవ నియమ్యతామ్॥' ౮
ఎన్ఱు, అవిత్తువుమ్ అనుచితమ్:" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"జామయః" ౮ = కులస్త్రియః:

"జామిస్స్వసృకులస్త్రియోః" ౯ ఎన్నక్కడవదిఱే?.

"'శూద్రం వా భగవద్భక్తమ్' ౧౦ ఇత్యాదివచనమ్, 'మద్భక్తం శూద్రసామాన్యాద్' ౧౧ ఇత్యాదివచనవ్యాఖ్యానత్తాలే వ్యాఖ్యాతప్రాయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే "మద్భక్తం శ్వపచం వాపి" ౧౨ ఇత్యాది

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥ ౮॥
౯॥ అమరమ్. కా. 3, శ్లో. ౨౯౧. ౧౦॥ ౧౧॥
౧౨॥ వారాహపురాణే.

7 అభిమానవిహీనానాంస్పర్శపావనతాతథా,। 8 కింతత్త్వనసశ్శక్యజఙ్గమశ్రీవిమానతా,॥ 9 దృష్ట్వైవ తేభువంతేషాం ప్రణమ్యత్వంచదణ్డవత్।:

వ్యా.—"అవర్ కళ్-తిఱత్తిల్ అపచారమ్ కాల తత్త్వముళ్ళతనైయుమ్ ఈశ్వరణ్పాటాణ' ఎన్ఱుమ్, కరణ త్రయవ్యాపారత్తోడుమర్థత్తోడుమ్ప్రాణాదికళోడువాశియఱ భగవద్విషయత్తిల్ సమర్పిత్తు నిరభిమానరామ్,

అ.—వారాహవచనత్తుక్కు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయక్కిఱార్, (అవరి కళ్-తిఱత్తిల్) ఇత్యాది.

(తిఱమ్)=విషయమ్.

"నక్షమామితదాచన" ౧ ఎన్గిఱ "కదాచన" ౧ శబ్దార్థమ్, [౧౦ (కాలతత్త్వమ్) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, "'నక్షమామివసున్ధరే' ౧ ఎన్ఱు, శిలకోశఙ్గళిల్ కాణ్గిఱ పాఠమ్ అపపాఠమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"పద్మకోటిశతేనాపి" ౧ ఎన్గిఱవిదు, "తామరసపుష్పఙ్గళినుడైయ కోటిక్కళినుడైయ శతత్తినాలేయుమ్" ఎన్ఱపడి. [౧౫

"క్షమామ్యేకేనపద్మేనజాతిపుష్పేనవా" ౨ ఎన్ఱు, తే ప్రకృతమ్!

"శ్వపచోపిమహీపాల" ! ౩ ఇత్యాదివచనత్తుక్కు అర్థమ్ పూర్వమేవ ఉక్తమానైయాలే, "విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ పాదారవిన్దవిముఖాద్" ౪ ఇత్యాదివచనత్తుక్కు అర్థమ్ (కరణత్రయ) ఇత్యాది. [౨౦

"మనస్" ౪ శబ్దమ్ తద్వ్యాపారపరమ్:

"ఈహితమ్" ౪=చేష్టా:

"ఈహా చేష్టాయామ్," * ధాతోః:

ఇత్తైయరుళిచ్చెయక్కిఱార్, (కరణత్రయవ్యాపారత్తోడు) ఎన్ఱు.

"'ప్రాణ' ౪ శబ్దమ్ ముఖ్యాముఖ్య 'ప్రాణ' ౪ శబ్దవిషయ [౨౫ పఞ్చవృత్తి ప్రాణచక్షురాది ఇన్ద్రియపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయక్కిఱార్, (ప్రాణాదికళోడు) ఎన్ఱు.

ఇఙ్గ (ప్రాణ) శబ్దమ్ ముఖ్యప్రాణవాచకమ్.

(ఆది) శబ్దమ్ చక్షురాదిపరమ్.

"నభిమానినః" ౪ ఎన్ఱతై, "బహ్వభిమానయుక్తభిన్నః" ఎన్ఱామ్, అత్తాల్ ఫలితమ్ (నిరభిమానరామ్) ఎన్ఱతు.

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥ * ధాతుపా. భ్వా.

5-9-1901.

మూ.—* పయిలుమ్ శుడరొళి

వ్యా.—ఇరుక్కుమవర్ కళ్ స్పర్శపావనర్" ఎన్ఱుమిడముమ్,

"అవర్ కళుడైయహృదయమ్ ఈశ్వరనుక్కు [౫ జఙ్గమవిమానమ్" ఎన్ఱుమిడముమ్,

"అవర్ క్కళైక్కణ్డాల్ దణ్డవత్ ప్రణామమ్ శెయ్వాణ" ఎన్ఱుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టతితే?:

ఇప్పడి ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్:

నమ్మాళ్వార్, [౧౦

"పాఱ్కడల్ శేర్న్దపరమనై ప్పయిలుమ్ తిరువుడైయార్ పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్ పరమర్" ౫

అ.—"ఇఙ్గ ఏకవచనముమ్ దౌర్లభ్యవ్యఞ్జకమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే బహువచనమ్.

"పునాతిభువనమ్" ౪ ఎన్గిఱవిదుక్కు అర్థమ్, (స్పర్శ) ఇతి.

"స్పర్శేనపావనాః" ఎన్ఱపడి.

"పునాతి" ౪ ఎన్గిఱ క్రియైక్కు కర్తా "ప్రకృతన్ద్వానశ్వపచః" ఎన్ఱుకరుత్తు.

"జఙ్గమశ్రీవిమానాని" ౬ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (అవర్ కళుడైయ) ఇత్యాది. [౨౦

స్థావరవ్యావృత్త్యర్థమ్ (జఙ్గమ) ఇతి.

"యస్సపశ్యతి" ౭ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (అవర్ క్కళైక్కణ్డాల్) ఇత్యాది.

ఇతిల్ "ప్రణమేత్" ౭ ఎన్ఱు, ప్రతిపదవిధియాలే,

"'పూజ్యాభూషయితవ్యాశ్చ' ౮ ఎన్ఱుమాపోలే, 'భక్తస్లేచ్ఛాది పూజ్యోక్తిః' ౯ ఎన్గిఱవిదు అనుచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౫॥ తి. వా. ౩-౭-౧. ౬॥
౭॥ ౮॥
౯॥

వ్యా.—ఎన్ఱు, తుడఙ్గి భగవద్-గుణచేష్టితాదికళిలే ప్రవణరాన భాగవతర్కళై తమక్కు "శేషికళ్" ఎన్ఱు మిడత్తై ప్రతిపాదిత్తరుళుకిఱవిడత్తిల్,

"యావరేలుమవర్కణ్డీర్", ౧

"కుమ్బినరకర్కళ్ ఏత్తువరేలు మవర్కణ్డీర్", ౨

అ.—("పాఱ్కడల్" ౧) ఇత్యాది:—

ఉపయుక్తాంశత్తైక్కాట్టిసంగ్రహేణ అరుళిక్కు అర్థమ్ (భగవద్) ఇత్యాది.

("పాఱ్కడల్ శేర్న్దపరమనై" ౧)=పాఱ్కడలిలే శేర్న్ది రుక్కుమ సర్వాధికనై,

'పయిలుమ్' ౧=నెరుఙ్గుమ్, పరిచయమ్ పణ్ణుమ్, 'తిరు' ౧= సంపత్తై, 'ఉడైయార్' ౧=ఉడైయవర్కళ్, 'పయిలుమ్' ౧=నెరుఙ్గి యిరుక్కుమ, 'పిఱప్పు' ౧=జన్మత్తినుడైయ, 'ఇడైత్తోఱుమ్' ౧=అవకాశందోఱుమ్, 'ఎమ్మైయాళుమ్ పరమర్' ౧=ఎఙ్గళైయాళుకిఱ స్వామికళ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవద్-గుణ) ఇత్యాది.

మూత్తిల్ పాట్టుత్తుడఙ్గి గుణఙ్గళిలుమ్, పత్తాంపాట్టిల్ చేష్టితత్తిలుమ్, ప్రావణ్యమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(ఆది) శబ్దమ్ రూపపరమ్.

ఇతు ఇత్తిరువాయ్మొழிక్కెల్లామ్ సంగ్రహమాకైయాలే (ప్రతిపాదిత్తరుళుకిఱవిడత్తిల్) ఎన్ఱతు.

"యావరేలుమ్" ౧=జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళాల్ ఎప్పడిప్పట్టవర్కళుమ్; "తణ్ణియరాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

"అవర్కణ్డీర్" ౧=భగవచ్ఛేషత్వవిరోధియాన జన్మాద్యభిమానశూన్యరాన అవర్కళే" ఎన్ఱపడి.

"కుమ్బినరకర్కళ్" ౨=కుమ్భీపాకనరకస్థితరాయ్క్కొణ్డు, 'ఏత్తువరేలుమ్' ౨=తిరునామత్తై చొల్లుమవర్కళాకిల్,='అవర్కణ్డీర్' ౧=అవర్కళే" ఎన్ఱపడి.

"ఎత్తనైనలన్దానిలాత" ౩=ఎవ్వళవుమ్ నన్మైయుమ్ ఇల్లాత; అతావతు, "అన్దణ్డాలజన్మత్తుక్కు అడైత్తజ్ఞానవృత్తఙ్గళుమిన్ఱిక్కేయిరుప్పారుమామ్" ఎన్నై,

మూ.—* నెడుమాఱ్కడిమైయిలుమ్,

వ్యా.—"ఎత్తనైనలమ్దానిలాత శణ్డాళశణ్డాళర్కళాకిలుమ్", ౩ ఎన్ఱు,

"జన్మాదికళాల్ ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియరేయాకిలుమ్ శేషత్వవిరోధియాన జన్మాద్యభిమానమిల్లాతవర్కళ్ కీడీర్ నమక్కు మిక్కవుమ్ ఉద్దేశ్యర్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తపయిలుమ్ శుడరొళియిలుమ్;

"కొడుమావినైయేనవనడియారడియేకూడుమిదువల్లాల్, విరయా మూవులకుపెఱినుమ్, విడుమాఱెన్బతెన్నన్దో" * ఎన్ఱుతుడఙ్గి,

అ.—("శణ్డాళ శణ్డాళర్కళాకిలుమ్" ౩)—"తామ్ చణ్డాళర్క్కు విలక్షణమాపోలే చణ్డాలరుమ్ తఙ్గళుక్కు విలక్షణమ్పడియానవర్కళుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మాదికళాల్) ఇత్యాది.

వృత్తజ్ఞానాదికళ్ (ఆది) శబ్దార్థమ్.

(తణ్ణియర్)=అపకృష్టర్.

(శేషత్వవిరోధియాన) ఎన్ఱతు, "శేషత్వానుగుణానుష్ఠాన ప్రతిబన్ధకమాన" ఎన్ఱపడి.

(జన్మాద్యభిమానమ్)=జన్మవృత్తజ్ఞానోత్కర్షహేతుక అహంకారమ్.

"ఎమ్మైయాళుమ్ పరమర్" ౧ "ఎఙ్గళ్ తొழுకులమ్ తాఙ్గళ్" ౨ ఇత్యాద్యర్థమ్ (నమక్కుమిక్కవుమ్) ఇత్యాది.

"(నమ్మాழ்వార్), (అరుళిచ్చెయ్త)" ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

("కొడుమా"*) ఇత్యాది:—

"'కొడు'*=క్రూరమాన, 'మా'=మహత్తాన, 'వినైయేన్'=పాపత్తైయుడైయనాన్, 'అవనడియార్'=తదీయరుడైయ, 'అడియే' తిరువడికళైయే, 'కూడుమిదు వల్లాల్'=కూడుకైయాకిఱ ఇదువల్లాల్, 'విరయా'=విస్మయనీయమాన, 'మూవులకుపెఱినుమ్'=త్రైలోక్యత్తై ప్పెఱ్ఱాలుమ్, 'విడుమాఱు'=విడుమ్పడి 'ఎన్బతు'=ఎన్ఱుశొల్లుకై, 'ఎన్'=ఎన్నో; 'అన్దో'=అహో" ఎన్ఱు, అర్థమ్.

౧॥ తి. వా. ౩-౭-౧.　　౨॥ తి. వా-౩-౭-౮.

౩॥ పెరియ తి. ౯.

* తి. వా. ౮-౧౦-౧.

వ్యా.—భాగవతర్కళేతమక్కు "పరమప్రాప్యర్" ఎన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిక్కు అవళవిల్, జన్మవృత్తాది విభాగ మన్ని, కేట్కు,

"శయమేయడిమైతలైనిన్నా,ర్", ౧
"అవనడియార్", ౨
"మణిమలైపోల్ కిడన్దాన్ తమర్కళ్", ౩
"కోతిలడియార్", ౪

"నీక్కమిల్లావడియార్" ౫ ఎన్ను, భగవత్-సౌన్దర్యాదిక్కళిలే తోన్ఱిరుక్కుమాకారమే అవర్కళుక్కు నిరూపకమాక అరుళిచ్చెయ్ త నెడుమాఱ్కడిమైయిలుమ్:

అ.—ఇత్తై సంగ్రహేణ అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (భాగవతర్కళై) ఇత్యాది.—

"(ఉద్దేశ్య)త్వమ్ అధేయాతిశయార్హత్వరూప శేషిత్వమ్:
(ప్రాప్య) త్వమ్ అధేయమానాతిశయభాక్త్వమ్:" ఎన్ను, తిరువాయ్మొழி-ద్వయత్తుక్కు ప్రతిపాద్యభేదమ్ వ్యఞ్జితమ్.

("శయమే" ౧) ఎన్నదు, "స్వయమ్" ఎన్నుదల్, "జయమ్" ఎన్నుదల్.

"అడిమైత్తలైనిన్నార్" ౧—శేషత్వత్తిలే యాన్ఱియిరుప్పార్" ఎన్ను అర్థమ్.

"'అవనడియార్' ౨—శ్రీమానస్సుడైయ సౌన్దర్యత్తిలే తోన్ఱు అడిమైయాయిరుప్పార్" ఎన్ను అర్థమ్.

"'మణిమలైపోల్ క్కిడన్దాన్' ౩—ఒరు రత్నపర్వతమ్ కాణ్దాప్పోలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱవనుడైయ, 'తమర్' ౩—ఆశ్రితర్" ఎన్ను అర్థమ్.

"'కోతిలడియార్'" ౪—"అనఘః' ఎన్నుమాప్పోలే, దోషరహితరాన అడియార్" ఎన్ను అర్థమ్.

"'నీక్కమిల్లావడియార్'" ౫—"పిరియమాట్టాత అడియార్" ఎన్ను అర్థమ్.

ఇత్తై తిరువుళ్ళమ్పత్తి అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (భగవత్-సౌన్దర్యాదిక్కళిలే) ఇత్యాదినా.

(అది) పదత్తాలే విశ్వయాతనాదిక్కళై సంగ్రహిక్కిఱదు.

("శయమే అడిమై" ౧) ఇత్యాదియిలే "అన్దణర్, మఱైయోర్"

మూ.—* కణ్ శోర వెన్గురుదియిలుమ్,

వ్యా.—తిరుమఙ్గైయాழ்వార్,

"కణ్ శోర వెమ్బెరుమాన్ తాళ్ తొழுవార్ కాణ్మినెన్-తలైమేలార్" * ఎన్నుమదుక్కై,

"(1) అర్చ్యావతారప్రవణరాన శ్రీవైష్ణవర్కళ్ ఎన్నక్కు శిరసావాహ్యర్,

(2) సదాధ్యేయర్,

(3) సూరిక్కళిలుమ్ ఐశ్వర్యసమృద్ధియుడైయవర్కళ్,

(4) అవర్కళైయొరుకాలముమ్ పిరియక్కడవనల్లేన్,

అ.—ఎన్నాప్పోలే, జన్మాదినిర్దేశమ్ పణ్ణామైయాలే ఫలిత్త అర్థమ్, (తోన్ఱిరుక్కుమాకారమే) ఇత్యాది.

ఇప్పడి, "(నమ్మాழ்వార్) (అరుళిచ్చెయ్ త) (నెడుమాఱ్కడిమై యిలుమ్)" ఎన్ను కూట్టువదు.

"'కణ్'—కుశిర్న్ద,—క్రమమాకమాన, 'శోరా'—సారత్తేక్రమాన తిరుచ్చెవిత్తిరుప్పతిక్కు నిర్వాహకనాన, 'ఎమ్బెరుమాన్'—ఎన్నక్కు స్వామియానవనుడైయ. 'తాళ్ తొழுవార్'—తిరువడిక్కళైత్తొழுమవర్కళ్, 'ఎన్-తలైమేలార్ కాణ్మిన్'—'ఎన్నుడైయతలైమేలే యిరుప్పార్' ఎన్ను, కాణుఙ్కోళ్"' ఎన్నపడి.

ఇత్తై తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఎన్నుమదుక్కై) ఇత్యాది.

"'తయిలుమ్ కుడరొళి' ౭ 'నెడుమాఱ్కడిమై' ౨ ఇత్తై యిరణ్డుమ్ వ్యాఖ్యానిభవప్రవణవిషయమ్" ఎన్ను, తోన్ఱ (అర్చ్యావతారప్రవణరాన) ఎన్నదు.

"ఎప్పొழுదుమ్ ఎన్ మనత్తేయిరుక్కిన్నార్" ౮ ఎన్నిఱవిదుక్కు అర్థమ్ (సదాధ్యేయర్) ఎన్నదు.

"విణ్ణవరిల్ పొలిక్కిన్నా,ర్" ౯ ఎన్నిఱవిదుక్కు అర్థమ్, (సూరిక్కళిలుమ్ ఐశ్వర్యసమృద్ధియుడైయవర్కళ్" ఎన్ను.

"ఒరుకాలుమ్ పిరిక్కిలేన్" ౧౦ ఎన్నిఱవిదుక్కు అర్థమ్ (అవర్కళై ఒరుకాలముమ్) ఇత్యాది.

౧౯ తి. వా. ౮-౧౦-౨. ౨౦ ఫు. ౬౬౯, * ఇన్దుమతియాళ్వార్
౩ || తి. వా. ౮-౧౯-౮. ౪ || మేల్పడి. ౯.
౫ || మేల్పడి. ౧౦.

* పెరియతిరుమొழி. ౭-౪-౧. ౭ || ఫు. ౬౬౯, ౧వ నోట్టు.
౯ || పెరియతిరుమొழி. ౭-౪-౨. ౯ || మేల్పడి. ౩.
౧౦ || మేల్పడి. ౪.

వ్యా.—(5) అవర్కళుక్కు ఎన్-హృదయమ్ తేన్మూటి ఎప్పొళుదుమ్ ఇన్ఱియత్తాకానిన్ఱదు,

(6) అవర్కళైక్కణ్డమాత్రత్తిలే కణ్డిక్కోళ్ళే ఎన్నుడైయమనోదృష్టికళ్ కళిక్కుమపడి,

(7) అవర్కళ్ళివిలే యానాకానిన్ఱదువెన్ అన్పానదు,

(8) అవర్క్కైవెజ్ఞాలే నినైక్కవే మృత్యువుక్కుమ్ పాపత్తుక్కుమ్ అఞ్జ వేణ్డా,

(9) ఎన్నుడైయహృదయమ్ అవర్కళ్-విషయత్తిలే ఇప్పడికిటపడికణ్డిక్కోళ్ళే" ఎన్ఱు, ఇప్పడి అరుళిచ్చెయ్ కిడక్కిల్, జన్మాదిప్రసఙ్గమఱ అరుళిచ్చెయ్త కణ్ణోర వెణ్గురుత్తియులుమ్;

"కడగామల్లైత్తలశయనమ్ అరెణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయారవరెమ్మైయాళ్వారే"౧ ఎన్ఱు.

అ.—"ఎన్నుళ్ళమ్ తేన్మూటి ఎప్పొళుదుమ్ తిత్తిక్కుమ్"౨ ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్ (అవర్కళుక్కు ఎన్నుళ్ళమ్) ఇత్యాది.

"కణ్డేనుక్కిఱ్ఱకాణీర్ ఎన్నెఞ్జుమ్ కణ్ణిణైయుమ కళిక్కుమాఱే"౩ ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్ (అవర్కళైక్కణ్డమాత్రత్తిలే) ఇత్యాది.

"ఆళానార్క్కు ఆళాకుమ్ ఎన్ అన్పుతానే"౪ ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (అవర్కళ్ళివిలే) ఇత్యాది.

"తొళువారైక్కఱుత్తుక్కాల్...ఉణ్ణాదు వెఙ్గూర్ఱమ్ వాయ్ పావఙ్గళ్"౫ ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (అవర్కళై నెజ్ఞాలే) ఇత్యాది.

"కూర్ఱమ్"౫=మృత్యుః.

"ఉళ్ళత్తే వైప్పారుక్కిఱ్ఱుకాణీర్ ఎన్నుళ్ళమురుక్కుమాఱే"౬ ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్ (ఎన్నుడైయహృదయమ్) ఇత్యాది.

"ఉరుక్కుమ్"౬=ఆర్ద్రీభవతి.

ఇఙ్గుమ్ జన్మవృత్తాద్యుత్కర్ష నిర్దేశవిరహఫలితమ్, (జన్మాదిప్రసఙ్గమఱ) ఇత్యాది.

"ప్రతిపన్నార్థప్రసఙ్గదుమిన్ఱిక్కే" ఎన్ఱపడి.

౧॥ పెరియతిరుమొళి ౨-౬-౨. ౨॥ మేల్పడి. ౭-౪-౫.
౩॥ మేల్పడి ౬. ౪॥ మేల్పడి. ౭. ౫॥ మేల్పడి. ౮.
౬॥ మేల్పడి. ౯.

మూ.—* నక్షత్రవాళవుణరిలుమ్,

వ్యా.—"పత్తేన్మమ జన్మవృత్తాదిక్కళై యుడైయిరాక్కవుమామ్, తిరుక్కడల్ మల్లైత్తలశయనత్తై అనుసన్ధిక్కుమవర్కళ్ నిన్ఱునిలైక్కళిలే ప్రమాణమ్ కాట్టాతే నక్షత్రకారియమ్ కొళ్ళవురియార్" ఎన్ఱుతుదఙ్గి,

"ఞానత్తినొళియురువై నినైవారెన్నాయకర్", ౭

"అవర్ ఎఙ్గళ్-కులతైవమే"౮ ఎన్ఱు,

"ఉకన్దగుళినవిలత్తిలే ప్రవణరాయిరుక్కుమవర్కళే నమక్కు-శేషికళ్" ఎన్ఱు,అరుళిచ్చెయ్త నక్షత్రవాళవుణరిలుమ్:

అ.—("కడల్ మల్లై"౧) ఇత్యాది:—

తిరుక్కడల్ మల్లైయిలే స్థలత్తిలే కణ్వళర్న్దగుక్కుమ విత్తై 'ఆర్'=యవర్, 'ఎణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయార్'=అనుసన్ధిక్కుమ్ నెఞ్జుడైయవర్కళ్, 'అవర్'=అవర్కళ్, 'ఎమ్మైయాళ్వారే'=ఎమ్మైయాళుకైక్కు ఉరియర్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పత్తేన్మమ) ఇత్యాది.

"ఆర్" ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (పత్తేన్మమజన్మ) ఇత్యాది.

"కడల్ మల్లై" ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (తిరుక్కడల్మల్లై) ఇత్యాది.

ఉపాధినిర్దేశవిరహఫలితమ్ (నిన్ఱునిలైక్కళిలే) ఎన్ఱతు.

ప్రమాణప్రదర్శననిర్దేశవిరహఫలితమ్ (ప్రమాణమ్ కాట్టాతే) ఎన్ఱు.

(ప్రమాణమ్) అవనై రామాదైముత్పాన్న శాస్త్రసాధకమ్.

ఆళుకై=కార్యమ్ కొళ్ళుకై.

"ఞానత్తినొళియురువై"౭=జ్ఞానస్వరూపత్తాయుళ్ళవనై, 'నినైవార్'=నినైప్పార్, 'ఎన్-నాయకర్'=ఎన్-స్వామికళ్

'అవరెఙ్గళ్-కులతైవమ్'౮=అస్మత్కులదైవతమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉకన్దగుళిన) ఇత్యాదినా.

ఇతిలుమ్ పూర్వోక్తవ్యావృత్తి అనుసన్ధేయం

"నాయకరులదైవ" శబ్దార్థమ్ (శేషికళ్) ఎన్ఱు.

""కణ్ణోరవెణ్గురుత్తియిలే జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షమ్ కణ్డాక్కణ్ణులైయాలే, 'తొళువార్ పుణ్ణియర్ పెరియోర్'౯ ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కు 'అరెణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయార్'౧౦ ఎన్గిఱవిశేషనిర్దేశత్తిలే పర్యవసానమ్"

---

* పెరియతిరుమొళి. ౨-౬-౧. ౭॥ మేల్పడి ౩.
౮॥ మేల్పడి ౪. ౯॥ మేల్పడి. ౪, ౧-౩-౪.

మూ.—* తేట్టరుమ్ తిఱ త్తేన్నిలుమ్,

వ్యా.—శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్,

''మెయ్యడియార్ కళ్ తమ్మిట్టమ్ కణ్డిడక్కొడు మేల్ అత్తుక్కాణుమ్ కణ్ పయనావతు'', *

''తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్ పెఱిల్ కఙ్గై నీర్ కుడైన్దాడుమ్ వేట్కై ఎన్నావతు''౧ ఇత్యాదికళాలే, తన్మూడైయ భాగవతప్రేమ ప్రకర్షత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱవళవిల్,

జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్ష ప్రసఙ్గమిన్రియే,

అ.—ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే తిరుమొழிక్కళుక్కు భ్యుత్క్రిమేణ ఉపాదానమ్' ఎన్ఱు, తో'ర్త (జన్మాదిప్రసఙ్గమఱ) ఎన్ఱుమ్, (వి శేషేణ జన్మవృత్తాదికళై యుడైయరాకవుమామ్) ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్తతు'' ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

(''మెయ్'' *) ఇత్యాది:—

'''మెయ్ అడియార్ తమ్'=అనన్య ప్రయోజనరాగైయాలే మెయ్యాన అడియరాయిరుక్కుమవర్కళ్ తఙ్గళుడైయ, 'ఈట్టమ్'=కూట్టత్తై, 'కణ్డిడక్కొడు మేల్'=కాణక్కిడైక్కుమాకిల్, 'అతుక్కాణుమ్'=అక్కూట్టత్తైక్కాణ్గైయే కిడీర్, 'కణ్ పయనావతు'=కణ్కళుక్కు ఫలమావతు'' ఎన్ఱపడి.

''తొణ్డర్'౧=అనన్యప్రయోజనభక్తియరితరుడైయ, 'అడిప్పొడి'=శ్రీపాదధూళికళిలే, 'ఆడ'=అవగాహిక్క, 'నామ్ పెఱిల్'=నామ్ పెఱ్ఱాల్, 'కఙ్గైనీర్'=గఙ్గాతీర్థత్తిలే, 'కుడైన్దాడుమ్ వేట్కై'=ఉట్పుక్కు అవగాహిక్కైయిల్ ఉణ్డాకిఱ విచ్ఛై, 'ఎన్నావతు'=ఎన్నాకిఱతు'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్యాదికళాలే) ఎన్ఱు.

''మెయ్యడియార్కళ్ తమ్''*''ఎల్లైయిల్ అడిమైత్తిఱత్తినిలెన్ఱుమ్ మేవుమనత్తినామ్''౨ ఎన్గిఱవిత్తై యుటొక్కణ్డు (తన్మూడైయ భాగవతప్రేమప్రకర్షత్తై) ఎన్ఱతు.

జన్మాద్యుత్కర్షనిర్దేశ విరహసహకృతమాన ''అడియార్, తొణ్డర్, మెయ్శిలిర్ప్పవర్''౩ ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశఫలితమ్, (జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్ష ప్రసఙ్గమిన్రియే) ఎన్ఱు.

వ్యా.—భగవద్-భక్తిపారవశ్యమే అవర్కళుక్కు నిరూపకమాక అరుళిచ్చెయ్త తేట్టరుమ్ తిఱత్తేనిలుమ్:

శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్,

అ.—''ఆట్టమేవినియలర్న్దు అయర్వెయ్తుమ''* ఇత్యాదియిలుమ్ (భగవద్-భక్తిపారవశ్యమే) ఇత్యాది

(ఇత్యాదికళాలే) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దత్తాలే ''తొణ్డర్ శేవడిచ్చెழுమణ్ పెఱక్ కెన్గిఱ''౫ ఇత్యాదికళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

''పయిలుమ్ శుడరొళి ప్రభృతికళైప్పఱ్ఱ వివక్షితార్థ వైశద్యాతిశయత్తాలుమ్.

'అవై జన్మాద్యపకృష్ట వక్తృకఙ్గళాకైయాలే, అవఱ్ఱిల్ జన్మాద్యుత్కర్షనైరపేక్ష్య ప్రతిపాదనమ్ కూమే!' ఎన్గిఱ శఙ్కైక్కు ఇవై జన్మాద్యుత్కృష్ట వక్తృకఙ్గళాయ్క్కొణ్డే జన్మాద్యుత్కర్ష నైరపేక్ష్యత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, నిరాసకఙ్గళాకైయాలుమ్,

తొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్-శ్రీసూక్తికళై మూలత్తిలే చరమత్తిలే ఉపాదానమ్ పణ్ణిఱ్ఱు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్) ఇత్యాది

''ద్వయవ్యాఖ్యానరూపమాన ఇన్ద మూలత్తిల్ ఇప్ప్రకరణత్తిలే ద్వయనిష్ఠభాగవతవైభవ ప్రతిపాదనమ్ ఉచితమాకైయాలే, విశిష్య తత్ప్రతిపాదక ప్రమాణత్తుక్కు చరమోపాదానమ్:

ఇవ్వర్థత్తై వ్యఞ్జిప్పిక్కైక్కాకవే ''అడిమైయిల్ కుడిమై''౪ ఎన్ఱుతుడఙ్గి అఱుపాట్టుక్కళిలుమ్' ఎన్నాతే, [మూవెణ్బదుక్కు మేలి ఇప్పాట్టుక్కళిలుమ్] ఎన్ఱతు:

ఇత్తిల్, ద్వయస్థవివరణసూచిత ఉపాయాన్తరనైరపేక్ష్యమూలక సాధనాన్తరసవాసనత్యాగత్తై 'కామ్బఱ'౬ ఇత్యాదియాలుమ్,

'ప్రపద్యే'౭ ఎన్గిఱ వర్తమాననిర్దేశసూచిత కాలక్షేపహేతుత్వభోగహేతుత్వఙ్గళై 'వాழ்మయ్మ్మోవ్వరై'౬ ఎన్గిఱ విశ్వాలుమ్,

'అనేనమన్త్రరత్నేన మత్ప్రియేణ'౮ ఎన్గిఱ విశ్వాల్ సూచితమాన తన్నిష్ఠప్రియత్వత్తై, 'ఉక్కత్తిపోలుమ్'౬ ఎన్గిఱ విశ్వాలుమ్, కొల్లుకైయాలే,

* పెరియాళ్ తిరుమొழி. ౨. ౧.

౧|| మేల్పడి. ౨. ౨|| మేల్పడి. ౧౦.

౩|| మేల్పడి. ౧-౨-౫.

౪|| మేల్పడి. ౩. ౫|| తిరుమాలై. ౩౯.

౬|| మేల్పడి. ౩౮.

23-9 1901.

మూ.—* మేమ్బొరుళుక్కు మేలిత్తాట్టుక్కళిలుమ్,

వ్యా.—ద్వయనిష్ఠర్-పక్కల్ ఈశ్వరనుక్కు ఉణ్డాన ఉకప్పై అరుళిచ్చెయ్‌త “మేమ్బొరుళ్” * ఎన్ఱుమ్ పాట్టుక్కు మేలిల్, [౫

(1) “ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియజన్మజ్గళిలే పిఱన్దార్ క్కళేయాకిలుమ్, * మేమ్బొరులిల్ శొన్న జ్ఞానత్తిలే నిష్ఠై యుడైయరాకిల్, తిరుత్తుళాయోపాత్తి ఈశ్వరనుక్కు శిరసావాహ్యర్” ౧ ఎన్ఱుమ్,

అ.—‘మేమ్బొరుళ్’ * ఎన్ఱుమ్ పాట్టు, ద్వయనిష్ఠ భాగవత [౧౦ విషయక భగవన్నిరతిశయ ప్రీతిపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళి చ్చెయ్‌కిఱార్, (ద్వయనిష్ఠర్-పక్కల్) ఇత్యాది.

అతిల్ “అడిమైయిల్” ౧ ఎన్ఱు పాట్టిల్ అర్థమ్, ఎత్తనైయే నుమ్) ఇత్యాది.

“కుడిమైయిల్ కడమైప్పట్ట” ౧ ఇత్యాద్యర్థమ్ (ఎత్తనై [౧౫ యేనుమ్ తణ్ణియ) ఇత్యాది.

“కడమై’ ౧=నికర్షమ్, ‘కుక్కర్’ ౧=నిహీనర్. ‘మెయ్‌క్కొళ్ళక్కు ప్పెఱియ్యుమ్ అడియార్’ ౧=నిబిడమాన తిరువడిక్కళిల్ అతిప్రావణ్యత్తై యుడైయ ఆశ్రితర్” ఎన్ఱపడి.

“ఇతిల్, ద్వయగతద్వివచనాన్త ‘చరణ’ శబ్దార్థముమ్. వర్త మానార్థముమ్, కొళ్ళక్కడవతాలే, ఇతు పూర్వోక్తద్వయనిష్ఠ విషయమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (మేమ్బొరులిల్ శొన్న) ఇత్యాది.

“ముడియినిల్ తుళపమ్ వైత్తాయ్...ఉకత్తి” ౧ ఎన్ఱు అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (ఈశ్వరనుక్కు తిరుత్తుళాయోపాత్తి) ఇత్యాది.— [౨౫

“ఉకప్పిన్ కార్యమాన సంమానవిశేషత్తుక్కు దృష్టాన్తార్థమ్ ‘ముడియినిల్ తుళపమ్ వైత్తాయ్’ ౧ ఎన్ఱు అనుసంధిత్తు” ఎన్ఱపడి.

“తిరుమఱుమార్వ” ౩ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (జన్మత్తాల్) ఇత్యాది

“వాళ్ళుజ్జోమ్బర్” * ఎన్ఱు, “ప్రపద్యే” శబ్దార్థముమ్, “మెయ్ క్కుళల్” ౧ ఎన్ఱు, “చరణ” శబ్దార్థముమ్, శొల్లిత్తు.

“తిరుమఱుమార్వ” ౩ ఎన్ఱు, “శ్రీమత్” శబ్దార్థమ్ శొల్లిత్తు

వ్యా.—(2) “జన్మత్తాల్ వన్ద తాఴ్వేయన్ఱిక్కే, ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియవృత్తముడైయారుమ్ ఇన్దజ్ఞాననిష్ఠ రాకిల్, అన్దముక్కృతఫలమ్ అనుభవియార్” ౩ ఎన్ఱుమ్,

(3) “తజ్గళుక్కు జన్మవృత్తాదికళాల్ వరుమ్ కుత్తై యిల్లామైయేయన్ఱు, తజ్గళోడు సంబన్ధిత్త సంసారికళుమ్

అ.—ఇత్తాల్, “ఇప్పాట్టుక్కళ్ ఏకవిషయజ్గళ్” ఎన్ఱు, అభిక్కిఱతు:

అతిల్ “‘ద్వయనిష్ఠర్ జన్మనికర్షముడైయరాకిలుమ్ [౧౦ ఉద్దేశ్యర్’ ఎన్ఱు. కీత్తశొల్లి, ఇజ్గే ‘వృత్తత్తాలుమ్ నికర్షముడైయర్ ఉద్దేశ్యర్’ ఎన్ఱు.అతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జన్మత్తాల్ వన్ద తాఴ్వే) ఇత్యాది.

(ఇన్దజ్ఞాననిష్ఠరాకిల్) ఎన్ఱతు, “* మేమ్బొరుళిల్ శొన్న జ్ఞాన నిష్ఠరాకిల్” ఎన్ఱపడి. [౧౫

“మానిలత్తుయిర్కళెల్లామ్ వెరువుఱక్కొన్ఱు, శుట్టు” ౩ ఇత్యాదిస్తూ ప్పత్తు (తణ్ణియవృత్తముడైయారుమ్) ఎన్ఱతు.

“అరువినైప్పయన్” ౩ ఇత్యాద్యర్థమ్ (అన్దముక్కృతఫలమ్) ఇత్యాది.

“వానవర్”౪ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (తజ్గళుక్కు) ఇత్యాది.

“అరువినైప్పయనతుయ్యార్” ౩ ఎన్ఱు కీత్తపాట్టిల్ అర్థానువాదమ్ (జన్మవృత్తాదికళాల్) ఇత్యాది.

(అది) శబ్దమ్ శాస్త్రజ్ఞానపరమ్.

“పోనకమ్ శెయ్‌తశేడమ్ తరువరేల్ పునితమ్”౪ ఇత్యాద్యర్థమ్ (తజ్గళోడుసంబన్ధిత్త) ఇత్యాది. [౨౫

“పోనకమ్”౪=భోజనమ్.

“ఇతిల్ ఉపలక్షితత్వాత్ భోజనపాత్రస్థభుక్తశిష్టత్తైయే ‘శేడ’౪ శబ్దమ్ శొల్లుకిఱతు:

భాణ్డశేషస్తైచ్ఛొల్లుత్తైరిలంబితమ్:
‘నారాయణైకనిష్ఠస్య యాయాచేష్టాతదర్చనమ్।
యోయోజల్పస్సజపస్తద్ధ్యానం యన్నిరీక్షణమ్॥
తత్పాదాంబ్వతులం తీర్థం తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్।
తదుక్తిమాత్రం మన్త్రాగ్ర్యం తత్స్పృష్టమఖిలంశుచి॥’ ౫

* తిరుమాలై. ౩౮.
౨॥
౧॥ పెరియ్పడి. ౩౯.
౩॥ తిరుమాలై. ౪౦
౪॥ పెరియ్పడి, ౪౧. ౫॥

యత్రావద్దుష్కృతఫలంతచ్చనానుభవన్తిహి!। : ‘జన్మాదినానికర్షోన’ ఇత్యేతదేవనకేవలమ్॥ కింతుసంబన్ధినోఽప్యేషాంయేయేసంసారిణస్సదా।

అ.—ఎన్ఱు, ‘నారాయణైకనిష్ఠస్యైయ ఉచ్ఛిష్టమ్ సుపావనమ్’[౧] ఎన్ఱు, శొల్లిన్ఱు:

‘ఉచ్ఛిష్ట’[౧] శబ్దమ్, భుక్తిపాత్రస్థ భుక్తశిష్టత్తిలే ప్రసిద్ధమ్:

ఇతు, ‘ఆచార్య’ శబ్దమిల్లామైయాలుమ్, తత్ప్రకరణమిల్లామైయాలుమ్, ఆచార్యవిషయమాకాతు.

‘‘నను ! నారాయణైకనిష్ఠస్య’’[౧] ఎన్ఱ, ఇ సామాన్యత్తుక్కు ‘‘గురోరుచ్ఛిష్టం భుఞ్జీత’’[౧] ఎన్ఱ, ఇ విశేషత్తిలే పర్యవసానమ్’ ఎన్నిల్;

‘గురోరుచ్ఛిష్టమ్’ ఎన్ఱ, ఇతు వేదాధ్యాపక విషయమాకైయాలే, వేదాధ్యాపకన్, నారాయణైకనిష్ఠనాయుమ్, తదితరనాయుమ్, ఇరుక్కక్కూడుమాకైయాలే, ఇన్ద ‘గురు’ శబ్దమ్, విశేషవిషయమాక మాట్టాతు.

‘నను ! తథాపి ‘‘యోవై మన్త్రవరం ప్రాదాత్ సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్।

ప్రతీచ్ఛేద్గురువర్యస్య తస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్॥’’[౩] ఎన్ఱు, భరద్వాజసంహితోక్త గురువిశేషవిషయత్తిలే ‘‘నారాయణైకనిష్ఠస్య’’[౧] ఎన్ఱ, ఇ సామాన్యత్తుక్కు పర్యవసానమ్ ఉచితమ్’ ఎన్నిల్;

బాధకమిన్ఱిక్కేయిరుక్క స్వతోఽసంకుచితమాన సామాన్యత్తుక్కు విశేషవిషయత్తిలే సంకోచమ్ అనుచితమ్:

‘భాగస్యవపాయాః’[౪] ఇత్యాది మన్త్రత్తిన్నుడైయ నిత్యాజ్ఞతా విరోధభయత్తాలేయిఱే ‘పశు’ శబ్దత్తుక్కు భాగవిషయతయా సంకోచముపగతమ్?:

‘ఇప్పడియే ఇన్తన్యాయవిషయఙ్గళిల్ ఎల్లావత్తిలుమ్ విరోధప్రసఙ్గత్తాలే సామాన్యశబ్దత్తుక్కు సంకోచమ్’ ఎన్నుమిడమ్ తత్ర తత్ర స్ఫుటమ్:

ఇఙ్గే అజ్ఞానాదివిరోధమిల్లామైయాలే, సంకోచోపగమమ్ ఉచితమన్ఱు:

కించ, ‘నారాయణైకనిష్ఠస్య’[౧] ఎన్ఱ, ఇవిత్తు,

‘నారాయణే ఏకస్మిన్ నిష్ఠానితరాంస్థితిఃయస్యసః, తథోక్తః’ ఎన్ఱు, భోగ్యాన్తరప్రసఙ్గత్తిల్ ‘భవన్తి సర్వేప్రతికూలరూపాః’[౫] ఎన్ఱ, ఇప్పడియే కూడియుమ్పడియాయ్,

ఏతద్దేహానుభావ్యమాన ప్రారబ్ధాంశత్తిల్ అభ్యుపగమమన్ఱియ ఉత్తమాధికారివిషయమ్:

అ.—‘యోవై మన్త్రవరమ్’[౩] ఇత్యాదిభరద్వాజవచనమ్, దారసుతసంబన్ధ కీర్తనలిఙ్గత్తాలుమ్,

‘ఇచ్ఛాప్రకృత్యనుగుణైరుపచారైః’[౬] ఎన్ఱు, ఉపచారేచ్ఛాన్వయ కీర్తనలిఙ్గత్తాలుమ్,

మధ్యమాధికారివిషయమ్:

ఆకైయాల్, ‘నారాయణైకనిష్ఠస్య’[౧] ఎన్ఱ, ఇవిత్తుక్కు, ‘యోవై మన్త్రవరమ్’[౩] ఇత్యాద్యుక్తగురువిషయత్తిలే పర్యవసానమ్ కూడాతు:

‘నను చ ! ‘‘నిర్మాల్యం భక్షయిత్త్వైవముచ్ఛిష్టముగురోరపి।

మాసంపరాయణోవ్రతో భూత్వాజపన్ అష్టాక్షరం సదా॥

బ్రహ్మకూర్చంతతఃపీత్వా శుద్ధోభవతిమానవః॥’’[౭] ఎన్ఱు, గురువ్యతిరిక్త ఉచ్ఛిష్టభోజనత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధిబలత్తాలే ‘‘నారాయణైకనిష్ఠస్య’’[౧] ఎన్ఱ, ఇవిత్తు, గురువిషయమాకక్కడవతు’ ఎన్నిల్;

‘అగురోః’[౭] ఎన్ఱ, ఇవిడత్తిల్ ‘గురు’[౭] శబ్దమ్ ఆచార్యవాచకమాకిల్, ‘పితురుచ్ఛిష్టం భోక్తవ్యమ్’[౮] ఎన్ఱు, విహితమాన పితురుచ్ఛిష్టభోజనత్తుక్కు నిషేధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

పితృవాచకమాకిల్, ‘గురోరుచ్ఛిష్టం భుఞ్జీత’[౯] ఎన్ఱు, విహితమాన గురూచ్ఛిష్ట భోజనత్తుక్కు నిషేధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

‘ఉభయవాచకమ్’ ఎన్నిల్, ఏకవచనమ్ అనుపపన్నమ్:

కథంచిత్ ‘జాత్యేకత్వపరమ్’ ఎన్నిల్, ‘జ్యేష్ఠస్యచభ్రాతురుచ్ఛిష్టం భోక్తవ్యమ్’[౧౦] ఎన్ఱు, విహితమాన జ్యేష్ఠభ్రాతురుచ్ఛిష్ట భోజనత్తుక్కు నిషేధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

‘‘ఆకైయాల్, ‘అగురోః’’[౭] ఎన్ఱ, ఇవిడత్తిల్ ‘‘గురు’’[౭] శబ్దమ్ ఉచ్ఛిష్టభోజనత్తిల్ శాస్త్రాన్తరానుమత సర్వవిషయోపలక్షణమ్’ ఎన్నవేణుమ్:

శాస్త్రాన్తరఙ్గళాలే ‘గురోరుచ్ఛిష్టం భుఞ్జీత’[౯]

‘ప్రతీచ్ఛేద్గురువర్యస్య తస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్।

పితుర్ జ్యేష్ఠస్యచభ్రాతుర్ ఉచ్ఛిష్టం భోక్తవ్యమ్’[౧౦] ఎన్ఱ, ఇవిషయమాకిలాప్పోలే, ‘నారాయణైకనిష్ఠస్య’[౧] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ‘తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్’[౧] ఎన్ఱ, ఇ విధివుమాకిఱతు:

తథాచ, ‘అగురోః’[౭] ఎన్ఱతు, ‘భోజ్యోచ్ఛిష్టతయా తత్తచ్ఛాస్త్రానుమత వ్యతిరిక్తనుడైయ’ ఎన్ఱపడి:

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥ ౮॥
౯॥ ౧౦॥

ఋద్ధా(ః భవేయుస్తే) తత్-ప్రసాదస్వీకృతేఃపరమ్| జన్మాదిజాతోత్కృష్టానామిమే ర్యా(ః) ఈశవత్తథా॥ జ్ఞానదానాదానయోగా (ః)భవేయురపి

వ్యా॰—తజ్జళ్ -ప్రసాద స్వీకారత్తాల్ పరిశుద్ధ రాహ్బడియాన ఉత్కృష్టముడైయార్ "౧ ఎన్నుమ్,

అ.—'అగురోరపి ౨ ఎన్గి,౩ 'అపి'౨ శబ్దమ్, అనుక్తసముచ్చయమాయ్, శాస్త్రాసమతపితృజ్యేష్ఠభ్రాతృవ్యతిరిక్తరై సముచ్చయిక్కు౩ సాక్షిలుమ్, 'నారాయణైకనిష్ఠస్య'౩ ఎన్ను, శాస్త్రాసమతనాన నారాయణైకనిష్ఠవ్యతిరిక్తనైయుమ్ సముచ్చయిక్కుమ్:

"సహి విద్యాత సంజనయతి"౪ ఎన్ను, ఆచార్యనైయుమ్ పితావాక వివక్షిత్తు, 'జ్యేష్ఠభ్రాతా పితృసమః'౫ ఎన్ను, పితృసమనాన జ్యేష్ఠభ్రాతావైయుమ్, విద్యాతోజనకనాన ఆచార్యనైయుమ్, యోనితో జనకనానపితావైయుమ్, గురుసదృశత్వేన క్రోడీకరిత్తు, "గురు"౨ శబ్దమ్ శొల్లుకిఱతు' ఎన్గిలుమ్, న్యాయసామ్యాల్ 'ఆచార్యవత్ సన్ద్రష్టవ్యః'౬ ఎన్ను, శొల్లప్పట్ట నారాయణైకనిష్ఠనైయుమ్, క్రోడీకరిక్కుమ్:

ఆకైయాలే, తత్-సంకోచకమాకమాట్టాతు:

'ఏకోపకుర్వతేజ్ఞానం కిమప్యచ్యుతసంశ్రయమ్|
హీనోచ్ఛిష్టాశనంకార్యావృత్తిస్తేష్వపిగౌరవాత్॥' ౭ ఎన్గి,అవితువుమ్,

'దూతావైమన్త్రవరం ప్రాదాత్'౮ ఇత్యాదిపూర్వశ్లోకోక్తగురువర్యాపేక్షయా అనుకల్పభూత అధికారివిషయమాకైయాలే, ముఖ్యకల్పభూత గుర్వపేక్షయాప్యుత్తమాధికారిభూత నారాయణైకనిష్ఠ విషయమాకమాట్టాతు:

'గురోశ్చపత్నీపుత్రాదిష్వన్యేష్వప్యమలాత్మసు|
కుర్యాదాచార్యవద్ వృత్తింతత్రతత్రవ్యవస్థయా॥'౯ ఎన్గి,అవితువుమ్, 'తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్'౩ 'ఉచ్ఛిష్టాశనవర్జమ్'౧౦ ఇత్యాది శాస్త్రాన్తరోక్తవ్యవస్థానాపేక్షమాకైయాలే అద్విరుద్ధమును.

,ఇప్పడి 'ఉచ్ఛిష్టమగురోరపి'౨ ఎన్గి,అవితు, 'తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్'౩ పోనకమ్ శేషత్వేదమ్'౧ ఇత్యాది స్వారస్యసంకోచకమాకమాట్టాకైయాలే, ఇజ్జైభోజనపాత్రస్థభుక్తశేషమే వచనస్వారస్యసిద్ధమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తజ్జళ్-ప్రసాద స్వీకారత్తాలే) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౬౭౩, ౪మ్ నోట్టు. ౨॥
౩॥ ౪॥ ౫॥
౬॥ ౭॥ ౮॥
౯॥ ౧౦॥

వ్యా॰—(4) "జన్మవృత్తాదికళాల్ కుఱైయనిన్ఱే, ఇన్నజ్ఞానముడైయవర్కళ్, ఇన్దజ్ఞానఃధురగాంతా, జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉయర్న్దవర్కళుక్కు సర్వేశ్వరనో పాణిపూజ్యరాయ్, జ్ఞాన-దానప్రతిగ్రహజ్ఞళుక్కు అర్హరావర్" * ఎన్నుమ్,

(5) "జన్మవృత్తాదికళుక్కు మేలే జ్ఞానాధికరుమాన

అ.—"విజ్ఞాన ప్రసాదంతులసీం తీర్థం వాపిద్విజోత్తమః!|
ఉపవాసదినేచైవ ప్రాశ్నీయాదవిచారయన్॥' ౧౧ ఎన్ఱు "ప్రసాద"౧౧ శబ్దమ్ భోజనపాత్రస్థ భుక్తశేషవాచకమాకక్కాట్టైయాలే, (ప్రసాద) శబ్దత్తాలే వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్.

"పుణ్ణియిలా" ఇత్యాద్యర్థమ్, (జన్మవృత్తాదికళాల్) ఇత్యాది.

"ఎన్మడియార్కళ్'౧౨ ఎన్గి,అవితు ప్రాకరణికమాన మేమ్బోరుళిల్ శొన్న జ్ఞానవత్-పరమ్:

'మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్'౧౩ ఇత్యాదివచనత్తిలే 'మమానుస్మరణం నిత్యమ్'౧౩ ఎన్ఱు, వర్తమాననిర్దేశయుక్తద్వయగత పూర్వఖణ్డార్థముమ్, 'స్వయమభ్యర్చనం... పూజాయాంచానుమోదనమ్'౧౩ ఎన్ఱు, ఉత్తరఖణ్డార్థముమ్,

'మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్'౧౩ ఇత్యాద్యవశిష్టజ్ఞళాలే ద్వయగత ఉత్తమసూచితాధికారి-స్వభావవిశేషజ్ఞళుమ్, శొల్లుకైయాలే,

ఇతువుమ్ మేమ్బోరుళిల్ శొన్న ద్వయోక్తజ్ఞానవద్ విషయమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇన్దజ్ఞానముడైయవర్కళ్) ఇత్యాది.

శిష్టమ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

'అమరవోరజ్గమ్'౧౪ ఇత్యాద్యర్థమ్, (జన్మవృత్త) ఇత్యాది.

"శాత్తియన్దణర్"౧౫ ఎన్గి,అవిత్తైప్పత్తి (జన్మ) ఇతి.

"తమర్కళిల్తలైవరాయ"౧౫ ఎన్గి,అవిత్తైప్పత్తి (వృత్తాది) ఇతి.

"అజ్గమ్ ఆఱుమ్ వేదమ్...నాన్గుమ్ ఓతి"౧౫ ఎన్గి,అవిత్తైప్పత్తి (జ్ఞానాధికరుమాన) ఇత్యాది.

౧౧॥ * తిరుమాలై, ౪౨.
౧౨॥ ౧౩॥ తిరుమాలై, ౪౩.

వ్యా·—వర్కళ్, జన్మవృత్తాదివైలక్షణ్యమిన్ఱి, కేవల ఇష్టజ్ఞానముడైయరానవర్కళై భగవత్-ప్రభావత్తాల్ వన్ద వైలక్షణ్యత్తై బుద్ధిపణ్ణాతే, కర్మనిబన్ధనమాన జన్మాద్యప కర్షత్తైయే బుద్ధిపణ్ణి త్యాజ్యనిన్ఱార్కళాకిల్, అన్దక్షణత్తిలే అవర్కళ్ కర్మచణ్డాళరావర్''౧ ఎన్ఱుమ్,

(౮) ''ఇప్పడి ప్రతిపాదిత్త అర్థఙ్గళ్ సంభవిక్కుమ్' ఎన్నుమిడమ్ బ్రహ్మాదికళుక్కుమ్ దుర్లభమాన పేఱ్ఱై తిర్యగ్ జాతియిలే

అ.— జన్మాదికళాల్ విశేషియాతే కేవలమ్ ''సుమర్కళై'౧ ఎన్ఱ,అవిత్తైప్పఱ్ఱ (జన్మవృత్తాదివైలక్షణ్యమిన్ఱి, కేవల) ఇత్యాది.

'''సుమర్కళ్'౧ ఎన్ఱ,అవిత్తు, ప్రకృతమాననమ్మాళ్వారుళిల్ శోన్న జ్ఞానవత్-పరమ్''ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇష్టజ్ఞానముడైయవర్కళై) ఇతి

''పత్తిప్పరాకిల్''౧ ఎన్ఱ,అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (భగవత్, ఇత్యాది

''నొడిప్పత్తోఱళవిలాఙ్గు''౧ ఎన్ఱ,అవిత్తైప్పఱ్ఱ (అన్దక్షణత్తిలే) ఎన్ఱతు.

''అవర్కళ్ తామ్పులైయర్''౧ ఎన్ఱ,అవిత్తైప్పఱ్ఱ (కర్మచణ్డాళర్) ఇత్యాది.

''పులైయర్'౧=చణ్డాలర్.

సామర్థ్యాత్ కర్మచణ్డాలత్వమ్.

ఇప్పడి '''అడియారాయిల్''౨ ఇత్యాదియాన ఇన్దప్పాట్టుక్కళాలే జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ భగవల్లాభాలాభ ప్రయోజకఙ్గళన్ఱు, పిన్నై భగవజ్జ్ఞాన విశేషతదభావఙ్గళే తత్ప్రయోజకఙ్గళ్'' ఎన్ఱు శొల్లి మేలిల్ పాట్టిలే బ్రహ్మాదికళైప్పఱ్ఱదుర్లభత్వత్తైయుమ్, గజేన్ద్రా) త్ర్యాన్నుక్కు సులభత్వాన్నత్తైయుమ్, శొన్నవిత్తు పూర్వోక్త అర్థఙ్గళిల్ ఉపపత్తిప్రదర్శనపరమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ''పెణ్ణులామ్ శడైయినానుమ్''౩ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ప్రతిపాదిత్త) ఇత్యాదినా.

(బ్రహ్మాదికళుక్కుమ్) ఎన్ఱ,అ (ఆది) శబ్దమ్, రుద్రపరమ్.

''అన్నైక్కన్ఱు, అరుళైయీన్ద''౩ ఎన్ఱ,అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (తిర్యగ్ జాతియిలే) ఇత్యాది.

మూ.— విశదమాకక్కాణలామ్,

వ్యా·—పిఱన్దానొరువన్ పెఱ్ఱపిన్ను శొల్లవేణుమో?''౩ ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్తత అప్పాట్టుక్కళిలుమ్·

(విశదమాకక్కాణలామ్) ఎన్ఱతు, ''సంశయ విపర్యయమఱక్కాణలామ్'' ఎన్ఱపడి.

౨౨౭.— ''ఇప్పడి ఇతిహాసాదికళిలే భాగవత వైభవమ్ శొల్లప్పట్టత్తైయాకిలుమ్,

'నశూద్రా(ః)భగవద్భక్తా(ః)విప్రా(ః)భాగవతాస్స్మృతాః॥
సర్వవర్ణేషుతేశూద్రాయేహ్యభక్తాజనార్దనే॥' *

అ.—ఇత్తాల్ ''కీళ్ఛ్ అఙ్గుప్పాట్టిల్ నికృష్టమాకచ్చొన్నవర్కళ్-పక్కల్ కణ్డ శాస్త్రవశ్యత్వయోగ్య మనుష్యత్వముమిల్లాతవన్'' ఎన్ఱపడి?

(శితాణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్) (అరుళిచ్చెయ్త)ఎన్ఱు, అన్వయమ్

సంశయశ్చ+విపర్యయశ్చ=(సంశయవిపర్యయమ్): సమాహారేద్వన్ద్వః:

(విపర్యయః)=అన్యథాజ్ఞానమ్.

''ఇవైయఱవుమ్పడియాక'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ '''భాగవతశూద్రేషు శూద్రత్వాపగమ పూర్వకమ్ బ్రాహ్మణ్యోత్పత్త్యాదిరూపప్రభావస్య శైశ్చిదుక్తేః, తదవగాహిజ్ఞానస్య (1) తదభావవతి తత్ప్రకారకత్వరూప భ్రమత్వసిద్ధేః,(2)అధికాధ్యాపగాహిత్వ సిద్ధేశ్చ, తన్నివర్తనమ్ ఉచితమేవ' ఇతి గురుత్వేనవరణీయత్వ-తీర్థపాదీయత్వ-నుపావనోచ్ఛిష్టత్వాదిరూప ప్రభావానాం జాతితోవ్యవస్థాపితత్వాత్, ప్రథమతి జాతివిషయవ్యామోహం నివర్తయతి''ర ఇత్యాది సారప్రకాశికోక్తిమూల భ్రమనివృత్తియుమ్, ప్రభావవ్యవస్థా మూలక భ్రమనివృత్తియుమ్, సూచితై.

న్యాయానుగృహీతవచన స్వారస్యానుగుణమాక, (1) గురుత్వేనవరణీయత్వాది ప్రభావఙ్గళుమ్,(2)శూద్రత్వాది నివృత్తియుమ్, స్థాపితఙ్గళ్ ఏ?,

''ఉక్తదిశైవ, సర్వం సువరిహాతమ్'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

౨౨౭.—ఇత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఇతిహాసాదికళిలే) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౬౭౫, ౧౩మ్ నోట్టు. ౨॥ పు. ౬౭౩, ౧మ్ నోట్టు.
౩॥ తిరుమాలై, ౪౪.

౪॥ ౫॥

సూ:—౨౨౭. క్షత్రియస్థాన విశ్వామిత్రుఁ బ్రహ్మర్షియౌనాఁడా.

వ్యా.—ఎన్ను, శోస్న విప్రత్వాదికళ్ అర్థవాదమా మిత్రమైయల్లస్సు, అపకృష్టజన్మావాసనా అన్దశరీరమ్తన్నిల్ ఉత్కృష్ట స్థానమూఁడుమో?" ఎన్ని:

"మూఁడుమ్" ఎన్ను మిడత్తుక్కు ఉదాహరణతయా అనుచిచ్చెయ్కిఱాన్, (క్షత్రియస్థాన) ఎన్ను తుడజ్గి.

అత్రావత్తు:—

"క్షత్రియకులోద్భవస్థాన విశ్వామిత్రుఁ, తజ్జన్మత్తిలే తానావణ్ణిన తపోవిశేషనాడియాక

అ.—(విప్రత్వాదికళ్) ఎన్నిల్ (ఆది) శబ్దమ్, యతిత్వపరః: ఇత్తాల్, ఉత్కృష్టకులజానువర్తనీయతా ప్రయోజక అత్యన్తోత్కృష్టమ్ అభిప్రేతమ్.

(అర్థవాదమ్) ఎన్నత్తు, "ప్రరోచనార్థమ్ ఆరోపితగుణమ్" ఎన్నపడి.

(అర్థవాద) శబ్దమ్ ఇజ్గేతత్ప్రతిపాద్యపరమ్.

[క్షత్రియస్థాన] ఎన్ని అనిత్తుక్కు అర్థమ్, (క్షత్రియకుల) ఇత్యాది.

(కులమ్,—ఇత్యాదిగ్రన్థః

తదుద్భవత్వమావత్తు, క్షత్రియాత్ క్షత్రియాయామ్ ఉత్పన్నత్వమ్: ఇత్తాల్, ఈదృశ సన్తాన విశేష ప్రసూతత్వాభివ్యఙ్గ్య అదృష్ట విశేషాత్మక క్షత్రియత్వయుక్తత్వమ్ అభిప్రేతమ్.

జన్మాన్తరవ్యావృత్త్యర్థమాక (తజ్జన్మత్తిలే) ఎన్నత్తు.

చరువ్యత్యాసవ్యావృత్త్యర్థమ్, (తపోవిశేష) ఇత్యాది.

తథాహి:—

"శృణు కౌన్తేయ! రామస్య మయా యథావత్ప్రిశ్రుతమ్|
మహర్షీణాం కథయతాం కారణం తస్య జన్మనః"౧ ఇత్యారభ్య
'గాధిస్సుతామ్ ఋచీకాయ ప్రాదాత్'౨ ఇత్యుక్త్వా,

అ.—'భార్గవః కురుపుఙ్గవః, పుత్రార్థే శ్రపయామాస చరుమ్'౩ ఇతిచోక్త్వా,

'ఆహూయ చాహ తాం భార్యామృచీకో భార్గవస్తదా|
ఉపయోజ్యశ్చరురయం త్వయా మాత్రా చ తేఽనఘే!॥
తస్యాం జనిష్యతే పుత్రో దీప్తిమాన్ క్షత్రియర్షభః|
అజయ్యః క్షత్రియైర్లోకే క్షత్రియర్షభసూదనః॥
తవాపి పుత్రం కల్యాణి! ధృతిమన్తం తపోన్వితమ్|
శమాత్మకం ద్విజశ్రేష్ఠం చరురేకం విధాస్యతి॥ ఇతిచోక్త్వా,
'చరుద్వయం గృహీత్వా తు రాజన్! సత్యవతీ తదా|
భర్త్రా దత్తం ప్రసన్నేన మాత్రే సర్వం న్యవేదయత్॥
మాతా తు తస్యాః కౌన్తేయ! దుహిత్రే స్వం చరుం దదౌ॥
తస్యాశ్చరుమథాజ్ఞాతమాత్మసంస్థం చకార సా|
అబ్రవీద్రాజశార్దూల! స భార్యాం వరవర్ణినీమ్॥
మాత్రాసి వ్యంసితా భద్రే! చరువ్యత్యాసహేతునా|
తస్మాజ్జనిష్యతే పుత్రః క్రూరకర్మా మహాబలః॥
జనయిష్యతి మాతా తే బ్రహ్మభూతం తపోధనమ్|
విశ్వం హి బ్రహ్మతపసా మయా తత్ర సమర్పితమ్॥'౪ ఇత్యాదియుత్ సొల్లప్పడిరుకె విశ్వామిత్రునుక్కు చరువ్యత్యాసత్తాలే బ్రాహ్మణ్యమ్ తపస్సుక్కుమున్నేయిరున్దదు" ఎన్నవాకాత్తు:—

"తపోమూలకవసిష్ఠవాక్యత్తాలే బ్రాహ్మణ్యమ్ మట్ఱవన్దదు" ఎన్ను, శ్రీరామాయణత్తిల్ చొల్లప్పట్టిరుక్కైయాలుమ్,

ఇతిహాసత్తుక్కు పురాణాపేక్షయా ప్రాబల్యత్తుమ్, శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసాన్తరాపేక్షయా ప్రాబల్యముమ్, సంప్రతిపన్నమాగైయాలుమ్, శ్రీరామాయణవిరుద్ధగ్రన్థాస్తరసక్కుమ్ అన్యథానయన[మి]లే యుచితమ్?:

కించ:—

చరుకృతిక్కు,[1] పుత్రిష్టమ్,[2] అద్గత ప్రత్యక్ష సమదత్వార్థ వీర్యాతిశయమ్ ఉద్దేశ్యమన్ను,

బ్రాహ్మణాదిత్వత్తుక్కు బ్రాహ్మణ్యాదికళిలే ఉత్పత్తిమాత్రోపాధికళాన బ్రాహ్మణత్వాదికళ్ మనుష్యత్వాదికళ్ పోలే అర్థసమాజగ్రస్తళాగైయాలే, ఉద్దేశ్యోపాదితికక్కు:

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

ఉత్పన్నః క్షత్రియకులే విశ్వామిత్రః ప్రతాపవాన్। తపోవిశేషయోగేన సస్థే బ్రాహ్మణతాం తథా॥ క్షత్రియత్వం విహాయాసౌ బ్రాహ్మణత్వమవాపహి।

అ.—అన్నైయాగిల్, యదుష్టపేన చరుకృతి, అత్తైయే అన్దచరువానదు ప్రయోజిప్పిక్కుమల్లదు, అనధిష్ఠగళాన బ్రాహ్మణత్వ-క్షత్రియత్వఙ్గళై ప్రయోజిప్పిక్కమాట్టాదాగైయాలే, చరువ్యత్యాసమ్ బ్రాహ్మణ్యహేతువన్ఱు;

కించ:—

ఇప్పడి న్యాయసిద్ధమాన అర్థమ్, వచనస్వారస్యసిద్ధమ్;—

“ఎజ్జన్మే?” ఎన్నిల్; పురాణరత్నత్తిలే,

“అథవా నాదాగత్యా సత్యవతీమృషిరపశ్యత్, ఆహ చైనామ్,

‘అతిపాపే! కిమిదమకార్యం భవత్యా కృతమ్? అతిరౌద్రం తే వపురాలక్ష్యతే, నూనం త్వయా త్వన్మాతృ సంయుక్తశ్చరురుపభుక్తః, సయుక్తమేతత్, తత్ర చరౌ సకలవీర్య శౌర్యబలసంపదారోపితా, త్వదీయచరావపి అఖిలశాన్తిజ్ఞానతితిక్షాది బ్రాహ్మణగుణసంపత్, తద్విపరీతం కుర్వత్యాస్తవ అతిరౌద్రాస్త్రధారణపాలననిష్ఠః క్షత్రియాచారః పుత్రో భవిష్యతి, తస్యాశ్చ ఉపశమరుచిర్బ్రాహ్మణాచారః’ ఇతి”౧ ఎన్ఱు, చరుక్కళుక్కు శౌర్యాదిగుణాతిశయ ప్రయోజకత్వమ్ శొల్లి నిఱ్కిఱదైయల్లదు, బ్రాహ్మణత్వాది జాతిప్రయోజకత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱిల్లై;

“వీర్యశౌర్యబలసంపదారోపితా”౧ ఎన్ఱుమ్,

“బ్రాహ్మణగుణసంపత్”౧ ఎన్ఱుమిఱే శొల్లిఱ్ఱు!;

“క్షత్రియత్వమ్ ఆరోపితమ్, బ్రాహ్మణత్వమ్ ఆరోపితమ్” ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱిల్లైయే?.

“క్షత్రియాచారః పుత్రో భవిష్యతి, బ్రాహ్మణాచారః పుత్రః”౧ ఎన్ఱు, శొల్లి నిఱ్కిఱదైయల్లదు, “క్షత్రియః పుత్రో భవిష్యతి, బ్రాహ్మణః పుత్రః” ఎన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱిల్లైయే?

“తస్మాజ్జనిష్యతే పుత్రః ప్రోరకర్మా మహాబలః।
జనయిష్యతి మాతా తే బ్రహ్మభూతం తపోధనమ్॥”౨ ఎన్ఱు, “ప్రోరకర్మా”౨ ఎన్ఱు శొల్లిక్కొణ్డు, “క్షత్రియః” ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱిల్లై;

“బ్రహ్మభూతమ్”౨ ఎన్ఱదు, “బ్రాహ్మణసదృశమ్” ఎన్ఱపడి.

“పితృభూతో మాతృభూతః”౩ ఎన్నుమాప్పోలే, “భూత”౨ శబ్దమ్ సదృశవాచి;

“భూతం స్యాద్యుక్తే సమే ప్రాప్తే యథార్థాతీతయోరపి”౪ ఎన్ఱు క్కుడవతి యో?.

౧॥ విష్ణుపురాణే-౪-౭, ౨౮-౨౯. ౨॥ పు. ౬౮౧, రమ్ నోట్టు
౩॥. ౪॥—“యుక్తేత్మ్యావృతే భూతం ప్రాణ్యతీతే సమే త్రిషు” ఇత్యమరః.

అ.—“విశ్వం హి బ్రహ్మతపసా మయా తత్ర సమర్పితమ్”౨ ఎన్ఱు, “విశ్వ”౨ శబ్దస్వారస్యత్తాలుమ్,

“బ్రాహ్మణగుణసంపత్”౧ ఎన్ఱ అప్రకరణాన్తరస్థ (“గుణ”౧) శబ్దస్వారస్యత్తాలుమ్,

“బ్రహ్మ”౧ శబ్దమ్ తద్-గుణలక్షకమల్లదు, జాతిలక్షకమన్ఱు;

ఇప్పడి న్యాయానుగుణశబ్దస్వారస్య పర్యాలోచనైయిల్ చరువ్యత్యాసమ్ బ్రాహ్మణత్వాదిజాతిప్రయోజకమల్లామైయాలే, శ్రీరామాయణత్తోడు ఇవఱ్ఱుక్కు విరోధమ్ తానే ముత్తలైవిడైయిల్లై:

కించ “విశ్వామిత్రనుక్కు చరువ్యత్యాసత్తాలే బ్రాహ్మణ్యమ్ ప్రాప్తమ్” ఎన్నిల్;

అవనుక్కు క్షత్రియకల్పత్తాలే పూర్వమ్ పణ్ణిన ఉపనయన వివాహాదిక్కళ్ శాస్త్రీయఙ్గళన్ఱి, క్కే ఒళియుమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

కించ ఇన్దచరువ్యత్యాసత్తాలే పరశురామనుక్కు క్షత్రియత్వముమ్ వరుమ్ ఆకైయాలే, బ్రాహ్మణ్యమిన్ఱిక్కే ఒళియుమ్;

బ్రాహ్మణకల్పత్తాలే ఉపనయనాదిక్రమమ్ శాస్త్రీయమన్ఱిక్కే ఒళియుమ్;

“రామ! రామ! మహాభాగ! భవాన్ పాపమకారిషీత్।
అపరీక్ష్య గతే ఏవం యత్ సర్వదేవమయం వృథా॥
నయం హి బ్రాహ్మణోత్తమ! క్షమయా గ్లానతాం గతాః॥”౫ ఎన్ఱు తుడఙ్గి,

“తీర్థసంసేవయా హ్యాం భోజసంగాచ్చ్యుతచేతసః”౬(?) ఎన్ఱు, జమదగ్నివచనసిద్ధబ్రాహ్మణ్యాదిక్కళ్ విరోధిక్కుమాకైయాలే, చరువ్యత్యాసమ్ విశ్వామిత్రనుక్కు బ్రాహ్మణ్యనిదానమాకమాట్టాదు:

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి “స్వతపసైనక్షత్రియం విశ్వామిత్రం బ్రాహ్మణీకృతవతః”౭ ఎన్ఱు, శ్రీసహస్రనామ భాష్యత్తిలే భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తదు.

ప్రమాణమైత్రిమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్ధకుక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే, సాత్త్వికశాస్త్రోక్తజాత్యాగమాపాయఙ్గళుక్కు తామసశాస్త్రోక్తజాత్యుద్ధారమ్ ప్రతిబన్ధియాదాదు.

౫॥ ౬॥ ౭॥ సహస్రనామభాష్యే

వసిష్ఠస్యాపి వచనాద్వృత్తశ్శ్మిక మహావిద్యాతు,౹ సర్వశక్తేరీశ్వరస్య సజ్జతకలిత సంభవేత్ ౹౹. ౹౹విశ్వామిత్రోస్య మహామా చరుద్యాత్యాసతోభవత్ ౹

వ్యా:—వసిష్ఠవాక్యత్తాలే క్షత్త్రియత్వమ్ పిన్నాన్టాగపడి బ్రహ్మర్షియాయ్ పిట్టానితే౹.

ఆకైయాలే, అత్యన్తాపకృష్టకులోద్భవరాకాలుమ్, అన్న శరీరన్దన్నోడే అనవధికశక్తిక భగవత్-సంబన్ధరూప సంస్కారవిశేషత్తాలే అత్యన్తోత్కృష్టకులజానువర్తనీయరామ్బడి ఉత్కృష్టతమరాక్కక్కడైయిల్లై” ఎన్నై.

అ.—జాతి అదృష్టరూపైయాకైయాలే హేతువిశేషత్తాలే అగమాపాయఙ్గళ్ ఉపపన్నమ్:

“దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః”౧ “విప్రాన్ స్మృతాః”౨ ఇత్యాది [౧౦ శాస్త్రీకశాస్త్రవచన స్వారస్యసిద్ధమాకైయాలే, విశ్వామిత్రోదాహరణమ్ వచనవిరుద్ధమున్ను.

“ఇత్తాల్, “‘చరువ్యత్యాసాదికళాన కులవిశేషనిదానఙ్గళాలే విశ్వామిత్రాదికళ్ సైయవిలై వేఱు శిలర్క్కుమాగాదుమ్”౩ ఎన్నై, వచనవిరుద్ధమ్’ ఎన్నుమత్తువుమ్ అనుచితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వసిష్ఠవాక్యత్తాలే) ఇత్యాది.

దార్ష్టాన్తికమ్, (ఆకైయాల్) ఇత్యాది.

“శ్రుతేస్తుశబ్దమూలత్వాత్”,౪ “ఆత్మని చైవం విచిత్రాశ్చహి”౫ ఎన్ని, అసూత్రార్థత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనవధికశక్తిక) ఇత్యాది. [౨౦

(సంబన్ధమ్)—శాస్త్రోపన్నజ్ఞానభక్త్యాదిరూపసంబన్ధమ్.

(సంస్కారమ్,—ఉత్కృష్టకులజానువర్తనరూప కార్యాన్తరయోగ్యతాకరణమ్.

(అత్యన్త) ఇత్యాదియాల్ బ్రాహ్మణాదికులమ్ అభిప్రేతమ్.

శ్లాఘ్యతామాత్రవ్యావృత్త్యర్థమ్, (అనువర్తనీయరామ్బడి) ఎన్ఱతు,

అనువర్తనమ్, ప్రణామతీర్థ-ప్రసాద-స్వీకారాదిరూపమ్

(ఉత్కృష్టతమర్) ఇత్యాదియాలే, “‘సవిప్రేన్ద్రః’,౬ ‘విప్రా చిరహి’౭ ఇత్యాదికళ్ ఉత్కర్షాతిశయత్తుక్కుక్ కల్లత్తు, విప్రత్వాది ప్రాప్తిపరఙ్గళన్ఱు” ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఇత్తాల్ “జాత్యన్తరప్రతిబన్ధక్కు ప్రసఙ్గమియిల్లై” ఎన్ఱపడి. [౩౦

“‘వర్ణాలమపివ్య త్రిస్థం తందేవా బ్రాహ్మణం విదుః’౮ ఎన్ఱు, శొన్న ‘బ్రాహ్మణత్వమపోలే’ ఎన్నైయుమ్,

౬౹౹ ౭౹౹ ౩౹౹

౪౹ బ్రహ్మసూ. అ. ౨, పా. ౧, అధి ౨౭, శ్రీభా. పు ౫౧౪.

౫౹ పూర్వవత్. అధి-౨౮. ౮౹౹

౭౹౹ ౯౹౹

వ్యా.—అల్పశక్తికవసిష్ఠవాక్యమ్ శేయత్తపడిక్కుణ్డాల్ సర్వశక్తి [౭] సంబన్ధవిశేషమ్ ఎఙ్గై శెయ్యమాట్టా

౨౨౮. ఇతిహాసాదిప్రమాణముఖత్తాలే భాగవత [౫ వైభవత్తై దర్శిప్పిక్కార్ కీఴ్;

అ.—‘దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః’౧ ‘ప్రణమేద్దణ్డవద్భూమౌ’ ఇత్యాది ప్రబలప్రమాణవిరహాపైపద్య పరాహతమ్” ఎన్ఱు, కరుత్తు.

“[క్షత్త్రియస్యాన విశ్వామిత్రః] ఇత్యాదిమూలవాక్యమ్, ‘సర్వాన్మానుమతిశ్చప్రాణాత్యయే తద్దర్శనాత్’౧౦ ఎన్ని, అసూత్రత [౧౦ పోలేశక్తితారతమ్యమూలకమైయుతిక న్యాయాభిప్రాయకమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్పశక్తిక) ఇత్యాది.

“అకైయాలే, “విప్రాభాగవతాః స్మృతాః’౨ ఇత్యాదికళ్ అర్థవాదపరఙ్గళన్ఱు, తత్త్వపరఙ్గళ్’ ఎన్ఱు, కరుత్తు” ఎన్ఱపడి.

౨౨౯ ఉత్తరవాక్యావతారికై,(ఇతిహాసప్రమాణ)ఇత్యాది [౧౫

“‘నశూద్రా భగవద్భక్తాః,”౨ “శుచిభక్తిదీప్తాగ్నిదగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః”౧ ఎన్ఱు, భాగవతర్కళుక్కు శూద్రత్వాదినివృత్తియుమ్,

“బ్రాహ్మేముహూర్తే ఉత్థాయభగవన్నామకీర్తనమ్।

ఆచార్యకీర్తనం కుర్యాద్గచ్ఛేచ్చాథతదీర్థ్యవిః॥”౧౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, ద్విజాతి భాగవతర్కళుక్కు ఆచారత్తైచ్చొల్లి, [౨౦

‘స్త్రీశూద్రాణాం విధింవక్ష్యే సమ్యక్ ప్రణవవర్జితమ్’౧౨ ఎన్ఱు, శూద్రభాగవతర్కళుక్కు ఆచారమ్ శొల్లుకైయాలే, శూద్రత్వాది నివృత్తియుమ్, శాస్త్రఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, స్మృతిద్వైధత్తాల్ “తస్యత్యాగః తస్యపరిగ్రహః” ఎన్ఱు, సంశయమ్ పిఱక్కాల్,

‘యత్రశాస్త్రగతిర్భిన్నా సర్వకర్మసు భారత!౹ [౨౫

ఉదితేఽనుదితే చైవ హోమభేదో యథా భవేత్॥

తస్మాత్ కులక్రమాయాతం ఆచారం త్వాచరేద్ బుధః౹

స గరీయాన్ మహాబాహో! సర్వశాస్త్రోదితాదపి॥” ౧౩

౯౹౹ ౧౦౹ బ్రహ్మసూ. అ-౩, పా. ౪, అధి-౭, శ్రీభా. పు.

౭౧౯ ౧౧౹౹ ౧౨౹౹ ౧౩౹౹

నవనిష్ఠస్యవచనాద్" ఇతిచేదత్రగద్యతే:—నైతత్కారణీయంస్యాత్ అన్యత్రయదుదీరితమ్ తతేవాదరణీయంయద్ రామాయణసమీరితమ్;

వ్యా.—శిష్టర్ కళుడైయ ఆచారముఖత్తాలుమ్ భాగవతవైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్.—

"ధర్మజ్ఞసమయప్రమాణం వేదాశ్చ" *

అ.—ఎన్ఱు, అప్పడియే, శిష్టాచారమ్ అన్యతరత్యాగోపాదాన వ్యవస్థాపకమాకైయాలే శిష్టాచారోపష్టబ్ధఙ్గళాన 'నశూద్రాః'౧ ఇత్యాది శాస్త్రఙ్గళ్ ఉపాదేయఙ్గళ్;

తదనురోధేన "భ్రాహ్మాయుహూర్తే"౨ ఇత్యాదికళుక్కు లోకసంగ్రహార్థమ్ భూతపూర్వగత్యాశ్రయణత్తాలే, తత్తదాచారనియమపరత్వేనవాక్యఙ్గళ్, కాష్ఠావన్న జ్ఞానక్కిటై రాగాద్యవిశిష్ట మాద్రభాగవతవిషయత్వేనవాక్యఙ్గళ్, నయనమ్ ఉచితమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఇతిహాసాద్యపాదానానన్తరమ్ శిష్టాచారోపాదానమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్తిఱార్, (ఇతిహాసాదిప్రమాణముఖత్తాలే భాగవతవైభవత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీళ్; శిష్టర్కళుడైయ ఆచారముఖత్తాలుమ్ భాగవతవైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్) ఎన్ఱు.

"ధర్మజ్ఞాధిగతోప్యేష వేదస్సపరిబృంహణః

తేశిష్టాః బ్రాహ్మణాః (ః) జ్ఞేయాః శ్రుతిప్రత్యక్షహేతవః"౩ ఎన్ఱు, శిష్టలక్షణమ్ శొల్లిత్తు.

"శాస్త్రీయేషు యథా ప్రథమాచారణజ్ఞాపిత ప్రామాణ్య ప్రత్యక్షైయుడైయ శిష్టాచారత్తుక్కు శాస్త్రద్వైధత్తిల్ అన్యతరవ్యవస్థాపకత్వమ్ పునర్న్యాయసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మజ్ఞసమయ) ఇత్యాది.

(సమయః)—ఆచారః;

ఇజ్జాల్ "[ఇత్యర్థమ్ ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్] ఇత్యాదికళోడే [క్షత్రియన్నాక] ఇత్యాదిగ్రన్థఙ్గళుక్కు ఏకకార్యకారిత్వసఙ్గతియాకిల్, ఉపజీవ్యోపజీవకభావసఙ్గతియాకిల్, వివక్షితై" ఎన్ఱు, సూచితమ్

ఇప్పడిక్కొట్టికాసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్తత్తు, శ్రీరామాయణోక్తార్థోపపాదనరూపత్వాల్ అనన్తరవాక్యసఙ్గతియైయుమ్,

ఆచారప్రసఙ్గాత్ "శూద్రప్రయోగభూత-ఆచారవిప్రతిపత్త్యా"౪ ఎన్ఱు, అప్పడియే శబ్దప్రయోగత్తుక్కు ఆచారకర్తృత్వత్తైయుమ్,

మూ.—౨౨౭. విభీషణనై, రావణన్, "కులపాంసనమ్" ఎన్ఱాన్;

వ్యా.—ఎన్ఱు, ఆప్తప్రమాణమాన వేదత్తుక్కు మున్నే యెడుక్కప్పడియిఱే శిష్టాచారత్తినుడైయ ప్రామాణ్యమిరుప్పదు?

అత్తైన్ ప్రథమత్తిలే "అపకృష్టజాతీయరానవర్కళ్ అన్యశరీరత్తోడే సజాతీయవ్యావృత్తరాయ్, ఉత్కృష్టరానావర్కళ్" ఎన్ఱు, కీళ్ చొన్న అర్థత్తైస్థిరీకరిక్కైక్కాక

రావణానుజనైక్కు ఎతుప్పిరుమాళ్ అరుళిచ్చెయ్త వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విభీషణనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అత్తావత్తు:—

"ప్రదీయతాం దాశరథాయ మైథిలీ' † ఎన్ఱు, తనక్కు హితత్తైచ్చొన్న ధర్మాత్మావాన శ్రీవిభీషణాళ్వానై,

పాపిష్ఠనాన రావణన్ కుపితనాయ్, 'త్వాం తుధిక్ కులపాంసనమ్' † ఎన్ఱు, 'ఉనక్కు లఙ్కైక్కు ఇరుక్కక్కూడవన్ద ఉనైః వేణ్డేన్' ఎన్ఱు, పరుషిత్తుత్తళ్ళివిట్టాన్;

ఇక్ష్వాకుకులనాథరాన పెరుమాళ్, ఇవనై ఆదరపూర్వమాక అఙ్గీకరిత్తవనన్తరమ్.

అ.—అతుక్కు కాయికాచారాపేక్షయా "యదావాపదకి, తక్కృక్షకారో ౫'ఎన్ఱు, ప్రాథమ్యత్తైయుమ్,

"పక్షమఙ్గాణికిల్బిషః ౬ ఎన్ఱు, సామాన్యసఙ్కోచకాకైయాలే, "శ్వపచోపిబుధశ్శ్లాఘ్యః"౭ 'నశూద్రాః'౮ ఇత్యాదివిశేషనిషేధఙ్గళ్ ఏవంవిధాపకృష్టజాతిప్రయుక్త ఆపకర్షనివృత్తిపూర్వక ఉపదర్శితోత్కర్ష విశేషవిషయకఙ్గళాకైయాలే, రాక్షసజాతీయవిభీషణాళ్వారోపపత్తియైయుమ్, తిరువుళ్ళమ్పత్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తైన్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా.

ఉదన్తవాచకమాన వార్తాశబ్దమ్, ప్రసిద్ధత్తిలే వచనమాత్రవిషయమాక ప్రయోగిక్కక్కడవదాకైయాలే, ఇఙ్గే యథావచనపరమ్.

["కులపాంసన"†] శబ్ద[స్వార్థ]మ్ (ఉనక్కు లఙ్కైక్కు) ఇత్యాది (ఇఙ్గిక్కు)—అవశ్యమ్.

---

* ౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

† శ్రీరా. యు. ౧౪-౪, శ్రీరా యు. ౧౬-౧౫. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

26 IC-1901

పెరుమాళ్ ఇక్ష్వాకువంశ్యరాక నినైత్తు వార్తై యరుళిచ్చెయ్ తార్.

వ్యా.——అఖ్యాహిమమతత్త్వేన రాక్షసానాంబలాబలమ్'౧ ఎన్ఱు, 'రాక్షసరుడైయ బలాబల మిరుక్కుమ్పడి [౫ నమక్కుచ్చొల్లుమ్' ఎన్ఱైయాలే, ఇవనై రాక్షసజాతీయ నాక నినైయాత్తే, తిరుత్తమ్బినారోపాతియాక అభిమానిత్తు వార్తైయరుళిచ్చెయ్ తార్" ఎన్ఱై.

ఇవ్వాక్యత్తిలే రావణపరిత్యజిత్తమైయుమ్, పెరుమాళ్ పరిగ్రహిత్తమైయుమ్, శొల్లుక్కైయాలే, [౧౦

"భగవదానుకూల్యముణ్డాకవే, ప్రాకృతర్, 'ఇవర్ నమక్కు-డలల్లర్' ఎన్ఱు, కైవిడువర్ కళ్" ఎన్నుమిడముమ్,

"భగవాన్ విరుమ్బి మేల్ విழున్దు పరిగ్రహిక్కుమ్" ఎన్నుమిడముమ్, శొల్లప్పట్టతు.

ఆప్తవచనక్కు అర్థమ్, (రాక్షసరుడైయ) ఇత్యాది. [౧౫

అతిల్ ప్రకృతోపయుక్తాంశమ్, (ఇవనై) ఇత్యాది.

"రావణస్యబలాబలమ్' ఎన్నాతే,

'తావకానాం బలాబలమ్' ఎన్నాతే, శెయ్యాతే, 'రాక్షసానామ్' ౧ ఎన్ఱు, వ్యతిరేకిత్తుచ్చొల్లుకైయాలే,

ఇవనిడత్తిల్ పెరుమాళుక్కు రాక్షసజాతీయత్వాభిసన్ధి [౨౦ విరహముమ్,

'మమాప్యేషయథాతవ'౨ ఎన్ఱు, విభీషణ భ్రాతావై "స్వభ్రాతా" ఎన్ఱైయాలే, విభీషణనిడత్తిల్ పెరుమాళుక్కు స్వభ్రాతృత్వాభిసన్ధియుమ్. సిద్ధమ్" ఎన్ఱపడి.

అపకృష్టజాతీయర్కు భగవదానుకూల్య ప్రయుక్తసజాతీయవ్యావృత్తత్వమ్, అవర్ కళ్ ఇవనై పరిత్యజిక్కైయాలేయుమ్, [౨౫

ఉత్కృష్టతమత్వమ్, భగవాన్ ఇవనై మేల్ విழున్దు పరిగ్రహిక్కైయాలుమ్, "సుజ్ఞానమ్" ఎన్ఱు, వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్వాక్యత్తిలే) ఇత్యాదినా.

మూ.——౨౮౯. పెరియవుడైయార్ క్కు, పెరుమాళ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారమ్పణ్ణి యరుళినార్.

వ్యా.——౨౮౯ ఇప్పడి ఉక్తిమాత్రత్తాలన్ఱిక్కే, [౫ భాగవత వైభవత్తై వృత్తియాలుమ్ పెరుమాళ్ వెళియిట్టపడియై అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (పెరియవుడైయార్ క్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

"మర్యాదానాం చ లోకస్య కర్తా కారయితా చ సః"౩ ఎన్ఱి, అపడియే లోకమర్యాదాస్థాపనార్థమాక అవతరిత్తు, [౧౦ పితృవచన పరిపాలనాదికళాలే సామాన్యధర్మస్థాపనశీలరాయిరుప్పారొరువరిఱే పెరుమాళ్ ?.

ఏవంభూతరానవర్, పిరాట్టి పిరివుక్కణ్డు పొఱుక్కమాట్టామల్ తన్నైయ త్రియమాఱిన పెరియవుడైయార్ క్కు జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్ కళుక్కుత్తన్ [౧౫ పుత్రశిష్యర్ కళ్ పణ్ణుమ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారత్తై, అవరుడైయ ప్రేమాధిక్యమే హేతువాక, తిరుత్తమ్బియార్ కూడ నిఱ్కచ్చెయ్ తై తామే

అ.——౨౮౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఉక్తిమాత్రత్తాల్) ఇత్యాది. [౨౦

(వృత్తిః)——కాయికవ్యాపారః.

ధర్మవ్యతిక్రమాదిశఙ్కావ్యావర్తనార్థమ్, ("మర్యాదానామ్"౩) ఇత్యాది.

"పశ్యలక్ష్మణ! గృధ్రోయముపకారీహతశ్చమే|
సీతామభ్యవపన్నోవై రావణేనబలీయసా||" ౪ [౨౫

ఇత్యాదికళైయుటైత్తాన (పిరాట్టి-పిరివుక్కణ్డు) ఇత్యాది.

"ద్విజాతీనామేవస నిర్హృతే బ్రహ్మమేధో విధేయో బ్రహ్మవిదాం బ్రాహ్మణానామ్" ౫ ఇత్యాదియైయుటైత్తాన (జన్మవృత్తాదికళాల్) ఇత్యాది.

"గృధ్రరాజం దిదక్షామి మత్కృతే నిధనంగతమ్" ౬ ఇత్యాదియైప్పత్తిన (తామే) ఎన్ఱతు.

వ్యా.—సాదరమాకప్పణ్ణి యరుళిచ్చారితే॥.

ఇత్తాల్, "జన్మాద్యుత్కృష్టరానవర్కళ్, అవర్ దాల్ కుత్తైన్దిరుక్కుమ్ విలక్షణ భాగవతవిషయత్తిల్ 'పుత్త్రికృత్యమ్ అనుష్ఠిక్కలామ్' ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

అ.—"రాజాదశరథశ్శ్రీమాన్ యథామమమహాయశాః।
పూజనీయశ్చమాన్యశ్చతథాయం పతగేశ్వరః॥"౧ ఎన్ఱు, తైప్పతై (సాదరమ్) ఎన్ఱతు.

"అపతావర్తినాం యాశ...గచ్ఛలోకాననుత్తమాన్"౨ ఎన్ఱుకొల్లి,

'సంస్కృతశ్చమయాద్విజః'౩ ఎన్ఱు, సంస్కారత్తైచ్చొల్లుకైయాలే,
మోక్షప్రాప్తికనుదైయ సంస్కారమ్,
'ద్విజాతీనామపవర్గః'౪ ఇత్యుపక్రమ్య,
'పితృవ్యాశ్చపితృమేధంచ సంస్కృత్యవిధిరుత్తరః।
విహితస్తుసమానేన క్రతూనాముత్తమక్రతుః॥'౫
ఎన్ఱు శొన్న బ్రహ్మమేధమేయాకవేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (బ్రహ్మమేధసంస్కారత్తై) ఎన్ఱతు.

"ఇత్థంతూష్ణీమనుష్ఠితమ్' ఎన్నవాణ్ణాతు" ఎన్నుమిడమ్,
"యత్తుప్రేతస్యమర్త్యస్యకథయన్తిద్విజాతయః।
తత్స్వర్గగమనం తస్య క్షిప్రంరామోజజాపహ"॥ ౬ ఎన్ఱుమ విత్తిలేసిద్ధమ్.

"ఆనాల్, వచనస్థద్విజాత్యాదిశబ్దఙ్గళ్ విరోధియాతో?' ఎన్నుమ్ శఙ్కైక్కు స్మృతిస్థద్విజాత్యాది శబ్దఙ్గళ్,
"సత్యవేద్యైవ్యష్ణవద్విజః'౭ 'విప్రాఏవహి'౮ ఇత్యాదిసిద్ధవిలక్షణ విప్రపరాభారణఙ్గళ్" ఎన్ఱు, శ్రీరామాయణాభిప్రాయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్ జన్మాది) ఇత్యాదినా —
"'ఉపకారీ'౯ ఎన్ఱుమ్,
'మదర్థేనిధనంగతమ్'౧౦ ఎన్ఱుమ్,
'సర్వత్రఖలుదృశ్యన్తేసాధవోధర్మచారిణః।
శూరాశ్శరణ్యాశ్శరణ్యాస్తిర్యగ్యోనిగతేష్వపి॥' ౧౧ ఎన్ఱుమ్,
భగవత్-ప్రేమాదిగుణవిశేషత్తై బ్రహ్మమేధసంస్కారత్త్వప్రయోజకమాక నిర్దేశిక్కైయాలే, ఇత్తై 'వ్యక్తివిశేషనియతమ్' ఎన్ఱు కల్పిక్కవాణ్ణాతు" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౩౦.— ధర్మపుత్త్రిర్,
అశరీరి-వాక్యత్తైయుమ్, జ్ఞానాధిక్యత్తైయుమ్కొణ్డు,

వ్యా.—౨౩౦. ఇవ్వర్థత్తై ధర్మపుత్త్రిర్-అనుష్ఠానత్తాలుమ్ తెళివిక్కిఱార్, (ధర్మపుత్త్రిర్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

పెరుమాళ్ పరార్థమాక సామాన్యధర్మత్తైప్పణ్ణి పోన్దారేయాకిలుమ్, విశేషధర్మత్తిలేతిరువుళ్ళమ్ ఊన్ఱి రుక్కైయాలే, అవర్కు అనుశెయ్యలామ్;

ఇవర్ శెయ్తదితేయరితు?.

అ.—౨౩౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇవ్వర్థత్తై) ఇత్యాది.
"బ్రహ్మమేధసంస్కారోదాహరణరూపత్వాత్ సంగతి" ఎన్ఱపడి.
(తెళివిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "ప్రభావవ్యవస్థైకొణ్డు కలఙ్గుమవర్కళై త్తెళియప్పణ్ణుకిఱార్" ఎన్ఱపడి.

"ఇప్పన్దర్భత్తిలే ఉదాహరణశైలీమహిమ్నా పూర్వ పూర్వఙ్గళైప్పఱ్ఱ ఉత్తరోత్తరఙ్గళ్ అన్యథాసిద్ధిసంభావనాగన్ధశూన్యఙ్గళాకైయాలే ప్రబలఙ్గళాక వివక్షితఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే పెరుమాళైప్పఱ్ఱ అనన్తరోదాహరణతాత్పర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరుమాళ్) ఇత్యాదినా

"సామాన్యధర్మాధికృతమప్యధికారిసంరక్షణార్థమ్, సామాన్యధర్మాదరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పరార్థమాక) ఇత్యాది.

శరణాగతసంరక్షణత్తైయుమ్, "సుగ్రీవమారుతివిభీషణముఖ్య పాదసఞ్చారపూత భవనంప్రవివేశరామః" ౧౨ ఎన్ఱ అవిత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విశేషధర్మత్తిలే) ఇత్యాది.

భగవత్-ప్రీతితారతమ్యత్తైప్పఱ్ఱ ధర్మఙ్గళుక్కు సామాన్యవిశేషవ్యపదేశమ్.

(ఊన్ఱిరుక్కై)—అవిచ్ఛిన్నాతిశయశ్రద్ధైయుడైత్తాయిరుక్కై.

"ఇప్పడి విశేషధర్మశ్రద్ధాతిశయత్తాలే అన్యథాసిద్ధిసంభావనైయుమ్కూడ ఇల్లై" ఎన్గిఱార్, (ఇవర్ శెయ్తదితేయరితు) ఇత్యాదినా

(ఇవర్)—ధర్మపుత్త్రిర్

౧॥ శ్రీరా. అ. ౬౮-౩౦. ౨॥ మేల్పడి. ౩౩. ౩॥ ౪॥ ౫॥ శ్రీరా. అరణ్యకా. ౬౮-౩౮. ౬॥ ౭॥ ౮॥ పు. ౬౮౧, ౪వ నోట్టు. ౯॥ పు. ౬౮౧, ౬వ నోట్టు. ౧౦॥ శ్రీరా. అర. ౬౮-౨౬.

౧౧॥

వ్యా.—స్వవర్ణధర్మత్తైయే ఉద్దేశ్యమాక్కి నిన్నైత్తు సర్వావస్థైయిలుమ్ అనుష్ఠిక్క ఒరునల్లువుగళ్ వారాతపడి సావధానమాక్క నడత్తికొణ్డు పోరుమవరితేయివర్? ఇప్పడియిరుక్కిఱ అవర్, శ్రీవిదురరై సంస్కరిక్కిఱ [౫

దత్తైయిల్, అవరుడైయ వర్ణత్తైప్పార్ప్పతు[1], జ్ఞానాధిక్యత్తైప్పార్ప్పతాయ్[2], "ఎఙ్ఙనే సెయ్యక్కడవోమ్" ఎన్ఱు, వ్యాకులప్పడానిఱ్కచ్చెయ్యత్తే,

"ధర్మరాజస్తతస్తేనం సఞ్చస్కారయిషుస్తదా।
దగ్ధుకామోఽభవద్విద్వాన్ అథ వాగశ్శరీరవచోఽబ్రవీత్॥౧

అ.—(స్వవర్ణత్తైయే) ఎన్గిఱ అవధారణమ్, విశేషధర్మవ్యావర్తకమ్ (సర్వావస్థైయిలుమ్) ఎన్ఱతు, "ఆపదనాపత్తుక్కళిల్" ఎన్ఱపడి (అవరుడైయవర్ణత్తైప్పార్ప్పతు,) ఎన్ఱతు. "శూద్రయోనియిల్ జన్మత్తైప్పార్ప్పతు" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాధిక్యత్తైప్పార్ప్పతు) ఎన్ఱతు, "జాతిస్మరత్వభగవ[౧౫
ద్గతజ్ఞానాప్రమోష భగవద్విషయ నిరతిశయ ప్రేమాదికళైప్పార్ప్పతు" ఎన్ఱపడి.

ఉదాహరిక్కప్పోగిఱవచనత్తిల్ "నశోచ" ౧ ఎన్గిఱ ప్రతిషేధబలలభ్యమ్ (వ్యాకులప్పడానిఱ్కచ్చెయ్యత్తే) ఎన్ఱతు.

("ధర్మరాజస్త"౧) ఇత్యాది:—("ఏనమ్")=విదురమ్, [౨౦ ("విద్వాన్")=శూద్రయోనిజాతత్వజ్ఞానాధికత్వప్రకారేణజానన్ సన్, ("సఞ్చస్కారయిషుః")=సంస్కర్తుమిచ్ఛుః; సంస్కారస్యకరోతేః, "సుట్కాత్ పూర్వో" ఇత్యాద్యసవ్యాతాభ్యః; సుడాగమః; సాన్తాత్కోణిచ్; అ సన్నత్వాత్ అభ్యాసస్య ఇకారాభావః; క్వచిత్ ఇకార సహాన్తోఽపి; ("దగ్ధుకామశ్చాభవత్")=తూష్ణీం ("దగ్ధుకామశ్చా [౨౫ భవత్")=జ్ఞానాధిక్యాత్ అస్య సంస్కారం కర్తుమిచ్ఛురభవత్ శూద్రయోని జాతత్వాత్ తూష్ణీం దగ్ధుకామశ్చాభవత్" ఇత్యర్థః

("అథ")=ఏవం సంశయహేతుక ద్వైవిధ్యానన్తరమ్, ("అబ్రవీత్") "దేవతావిశేషః" ఎన్ఱు, శేషః

అ.—("ఏతన్న దగ్ధవ్యమ్") "తూష్ణీం న దగ్ధవ్యః" ఇత్యర్థః ("ఏతత్ : విదురసంజ్ఞకశరీరం")=భవతి ("సనాతనః")=ప్రాక్ సాకారసిద్ధః ("అస్య")=విదురస్య, ("ఏష ధర్మః")=తూష్ణీం దాహ వ్యతిరేకేణ సంస్కారరూపో ధర్మః, ("తేలోకవైలక్షణ్యోనభవిష్యతి") నామ"=భవశాస్త్రవిపరీతో న భవిష్యతి; ("నామ") ఇతి ప్రకాశే;

"కుతః?" ఇత్యత్రాహ, ("యతిధర్మమవాప్తోసా") ఇతి.

"("అసౌ")=సర్వాధిక భగవద్భక్తి పూర్ణో విదురః, ("యతిధర్మమవాప్తః")="సయతిస్సపవిత్రః" ఇత్యుక్తరీత్యా యతిధర్మం [౧౦ ప్రాప్తః" ఇత్యర్థః

"తస్మాత్ యతివత్ సంస్కర్తవ్యః, న తూష్ణీం దగ్ధవ్యః" ఇత్యర్థః ("నశోచ") "నసన్తేహ న శోకం ప్రాప్నుహి" ఇత్యర్థః: ("లోకః")=శాస్త్రమ్.

"సఞ్చస్కారయిషుః" ఎన్ఱు ప్రథమమ్ సంస్కార సామాన్య[౧౫ చికీర్షైయుమ్, ("దగ్ధుకామః") ఎన్ఱు, అనన్తరమ్ తద్విశేషదాహ చికీర్షైయుమ్ సొల్లాలో?" ఎన్నవేణ్ణా;

విశేషేచ్ఛైయాలే సామాన్యేచ్ఛై అర్థసిద్ధైయాకైయాలే, సామాన్యకథనవైయర్థ్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే:

అత్తైయాల్, సంస్కారచికీర్షైయుమ్, తూష్ణీం దాహ చికీర్షైయుమాకిఱ కల్పద్వయకరణేచ్ఛైయే అర్థమాకక్కడవతు.

అత్తిల్ "('నదగ్ధవ్యమ్') ఎన్ఱు, తూష్ణీం దాహనిషేధత్తాలే శేషాత్యసజ్ఞానన్యాయత్తాలే సంస్కారకల్పమ్ అనుజ్ఞాతమాకైయాలే, అత్తిల్ పితృమేధాది విశేషజిజ్ఞాసాయామ్, 'యతిధర్మమవాప్తోసా'౧ ఎన్ఱు, బ్రహ్మమేధసంస్కారవిషయతా ప్రయోజకభగవత్ ప్రియత్వా [౨౦ తిశయ రూపఉత్కర్షవిశేషాత్మక యతిధర్మవత్త్వకథన సామర్థ్యత్తాలే యతివత్ సంస్కారమ్ అనుమతమాయ్,

అత్తిల్, 'ఉత్క్రాన్తస్య హస్తాత్ శ్రాద్ధంయ తేస్సంస్కారమాచరేత్,
శిక్యే శరీరమారోప్య గన్ధమాల్యైరలంకృతమ్॥
తూష్ణీం ప్రక్షాళ్య...
శ్వభ్రకాష్ఠనిక్షిప్తం సర్వసాధన సంయుతమ్॥
శరీరం హ్యాత్మనః కర్తా అభిమన్త్ర్య ప్రతిష్ఠతే।
అగ్నినా దహేద్దేహం యావద్భస్మభవిష్యతి॥' ౪ ఎన్ఱు, బ్రహ్మమేధేన దాహసంస్కారవత్ మాయ్,

“శూద్రయోనిభవోజ్ఞానీసంస్కారోఽస్యయంకథంమయా। ఇతిపర్యాకులోవాక్యాద్ధర్మపుత్రోఽశరీరిణః॥ బ్రహ్మమేధేనసంస్కారంవిదురస్యాకరోత్తదా।

మూ:—శ్రీవిదురరై బ్రహ్మమేధత్తాలే సంస్కరిత్తార్

వ్యా.—భోభో రాజన్! నదగ్ధవ్యమేతద్విదురసంజ్ఞకమ్।
కళేబరమిహైతత్తేనైష ధర్మస్సనాతనః॥
లోకావైలతుణోనామభవిష్యత్యస్యపార్థివ।।
యతిధర్మమవాప్తోఽసౌనశోచ్యోభరతర్షభ॥”౧ ఎన్ఱు, “ఇవర్ బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హర్” ఎన్ఱు, శొన్న అశరీరివాక్యత్తాలుమ్, సంప్రతిపన్నమాన ఇవరుడైయ జ్ఞానాధిక్యత్తాలుమ్, సన్దేహమఱ్ఱు, వైదికాగ్రేసరర్ కుఱిచ్చెయ్య శక్తవ బ్రహ్మమేధత్తాలే సంస్కరిత్తారితే।

అ.—“బ్రహ్మనిష్ఠేమృతే భర్త్రి ఖనేచ్ఛిష్యో యథా గృహీ”౨ ఇత్యుపక్రమ్య, “హంసశ్చేచ్చిషత్”౩ ఇత్రచాప్యుదయదేశంజలేత్”౪ ఇత్యాదినా తస్యాదియనన పక్షముమ్, స్మృతిసిద్ధమాకైయాలే.

‘అతన్ ప్రిల్ ఇచ్ఛైయా అన్యతరమ పరిగ్రాహ్యమ్' ఎన్ఱు, అశరీరివాక్యతాత్పర్యమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్ బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హర్ ఎన్ఱు, శొన్న) ఇత్యాది.

(వైదికాగ్రేసరర్కళ్) ఎన్గిఱతు, “వేదాధ్యేతాక్కళిల్ శ్రేష్ఠరానవర్కళ్” ఎన్గిఱపడి.

“ఇజ్ఞే, “ద్విజాతీనామేవసంస్క్రియతేబ్రహ్మమేధః”౮ ఎన్గిఱ “ద్విజాతి”౮ శబ్దముమ్,

“తస్మాద్యతేస్సంస్కారం మన్త్రవత్కురుతేగృహీ”౫ ఎన్గిఱ “యతి”౫ శబ్దముమ్,

“సతిప్రేష్ట్రిస్సంయుతః”౬ ఎన్గిఱ విలక్షణభాగవతసాధారణమ్” ఎన్ఱు, అశరీరి[1]-ధర్మపుత్త్రర్కళుక్కు[2] తాత్పర్యమాకైయాలే, స్మృతివిరోధమిల్లై” ఎన్గిఱపడి.

ఇత్తాల్ “యతిధర్మమవాప్తోఽసౌ”౧ ఎన్ఱు, వ్యక్త్యన్తరేష్వపిసంభవత్తాన ధర్మవిశేషత్తై బ్రహ్మమేధసంస్కారత్వప్రయోజకమాక నిర్దేశిక్కైయాలే, ఇత్తై “వ్యక్తివిశేషనియతమ్” ఎన్నవొణ్ణాతు:

అతఏవయతివత్ సమన్త్రకసంస్కారమ్, స్వరసతః ప్రాప్తమాయిరుక్క, ‘మన్త్రపవాదక ప్రమాణమిల్లామైయాలే, తూష్ణీమ్ అనుష్ఠితమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు.

మూ:—౨౩౧. ఋషికళ్ ధర్మవ్యాధ-ధాకళిలే,

వ్యా.—౨౩౧. అనన్తరమ్, జన్మావృత్తప్రకృష్టరాన ఋషికళ్, తదుత్కృష్ట షకళిలే ధర్మశ్రవణమ్ పణ్ణినపడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఋషికళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

చతుర్వేదధరరాయ్, సర్వోత్కృష్టరాయిరుక్కుమ్ ఋషికళ్ ఇరుప్పతు?;

ఏవంభూతరానవర్కళ్,

వేదశ్రవణయోగ్యతైయిల్లాతకులత్తిల్ పిఱన్దుళ్ళవనాయ్,

జాతిస్మృతియోడే జాతనాకైయాలే పూర్వజన్మసిద్ధమాన జ్ఞానత్తిల్ భ్రంశమిల్లామైయాలుమ్,

అ.—“ధర్మపుత్త్రర్కళుక్కు ధర్మవ్యతిక్రమాదికళ్ శఙ్కిక్కప్పడుమ్ మూడామైయాలే, ‘తేషాం తేజోవిశేషేణ ప్రత్యవాయో న విద్యతే’౭ ఎన్గిఱపడియే తద్వ్యక్తినియతమ్' ఎన్నవుమ్ ఒణ్ణాతు.

అన్నైయాలే బ్రహ్మవిత్తుక్కళాన ఇవర్ యోగప్రభావత్తాలే దేహన్యాసమ్ పణ్ణినపిన్బు ప్రాప్తరాన ధర్మపుత్త్రాదికళ్ శిమత్త సంస్కారవిశేషమ్ తూష్ణీమ్ అనుష్ఠితమాతల్, వ్యక్తివిశేషనియతమాతల్ ఆమిత్తనై,

ఇతుక్కొణ్డు వ్యక్త్యన్తరఙ్గళిల్ న్యాయసఞ్చారమ్ పణ్ణవొణ్ణాతు' ఎన్గై, అయుక్తమ్” ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౨౩౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.

“క్షత్త్రియనాన పెరుమాళుడైయవుమ్, ధర్మపుత్త్రనుడైయవుమ్ అనుష్ఠానత్తై ఉదాహరిత్తు, తదపేక్షయా ఉత్తమవర్ణరాన ఋషికళుడైయ అనుష్ఠానత్తై ఉదాహరిక్కిఱార్” ఎన్నుఙ్గడి.

“పూర్వమ్ ఏకైకవ్యక్త్యనుష్ఠానత్తైయుదాహరిత్తు, అనన్తరమ్, బహువ్యక్త్యనుష్ఠానత్తైయుదాహరిక్కిఱార్” ఎన్ఱుమామ్.

“పూర్వమ్ వాచికకాయికానుష్ఠానత్తైయుదాహరిత్తు, అనన్తరమ్ ధర్మనిర్ణయరూపమానసానుష్ఠానత్తైయుదాహరిక్కిఱార్” ఎన్ఱుమామ్

“కలాప్యాయాయిఋషిః”౮ ఎన్గిఱ విత్తైయుమ్, ‘సాఙ్గోపనిషదాన్వేదానధీతే”౯ ఎన్ఱు, ఉదాహరిష్యమాణవచనత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (చతుర్వేదధరరాయ్) ఇత్యాది.

“ధర్మవ్యాధాదయోఽప్యన్యే పూర్వాభ్యాసాజ్జుగుప్సితే।
వర్ణావరత్వేసంప్రాప్తాస్సంసిద్ధిం శ్రమణీయథా॥ ౧౦ ఎన్గిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు (జాతిస్మృతియోడే) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౬౮౩, ౧వ నోట్టు. ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥
౯॥ ౧౦॥

6-11-1901.

మూ.—తువణ్డు ధర్మసన్దేహఙ్గళైతీమిప్పిత్తార్కళ్·

వ్యా.—మాతాపితృ శుశ్రూషా విశేషత్తాలుమ్, సకలధర్మసూక్ష్మజ్ఞానత్తాలుమ్, ఇరుక్కుమ్ ధర్మవ్యాధన్-వాశలిలే శెన్ఱు,

మాతాపితృశుశ్రూషైకపరనాయిరుక్కిఱ అవన్-అవసరమ్ పార్త్తుత్తువణ్డు జ్ఞాతవ్యఙ్గళాన ధర్మఙ్గళిల్ తఙ్గళుక్కు-సన్దిగ్ధఙ్గళానవైయెల్లామ్ అవన్-పక్కలిలే కేట్టు,

అత్తిల్, సన్దేహఙ్గళైప్పోక్కి-క్కొణ్డార్కళ్" ఎన్నై·

"కశ్చిద్ద్విజాతిప్రవరో వేదాధ్యాయీ తపోధనః।
తపస్వీ ధర్మశీలశ్చ కౌశికో నామ భారత!॥
సాఙ్గోపనిషదాన్ వేదానధీతే ద్విజసత్తమః।
స వృక్షమూలే కస్మింశ్చిద్ వేదానుచ్చారయన్ స్థితః॥
ఉపరిష్టాచ్చ వృక్షస్య వలాకా సంన్యలీయత॥
తయా పురీషముత్సృష్టం బ్రాహ్మణస్య తదో
రసి॥"౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి,

అ.—(జాతిస్మృతిః)=జన్మాన్తరజ్ఞానమ్.

"మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషు స్సత్యవాదీ జితేన్ద్రియః"౨ ఎన్ఱు విత్తైయుటైయాన్ (మాతాపితృశుశ్రూషా) ఇత్యాది.

(అవసరమ్) ఎన్ఱతు, "ప్రశ్నకాలమ్" ఎన్ఱపడి.

("తత్ర గచ్ఛస్వ"౨) ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱి మూలత్తిలే [శెన్ఱు] ఎన్ఱతు

మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషుత్వత్తుక్కు సత్యవాదిశబ్దిత ఉపదేష్టృత్వత్తుక్కు మున్నే నిర్దేశత్తాలే శుశ్రూషాప్రాధాన్యముమ్, తదవిరోధేన ధర్మప్రవచనముమ్, లభిక్కైయాలే, (తువణ్డు) ఎన్ఱతు.

"సతే ఛేత్స్యతి సంశయాన్"౨ ఎన్ఱు విత్తైప్పఱ్ఱి) ధర్మసన్దేహఙ్గళై) ఇత్యాది" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(ఋషికళ్) ఎన్ఱు శొన్న సామాన్యత్తిలే యొరువిశేషత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్, ("కశ్చిద్"౧) ఇత్యాదినా.

అఙ్గాని చ + ఉపనిషదశ్చ = అఙ్గోపనిషదమ్; సమాహారే ద్వన్ద్వః; "ద్వన్ద్వాచ్చుదషహాన్తాత్ సమాహారే"౩ ఎన్ఱు సమాసాన్తప్రత్యయమ్ వన్దిరుక్కిఱతు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ అష్టా. ౫.౪-౧౦౬.

వ్యా.—"కౌశికన్" ఎన్ఱు, పేరైయుడైయనాయ్, అధీతసాఙ్గసశిరస్క సకలవేదత్తైయుడైయనాయిరుప్పానొరు బ్రాహ్మణోత్తమన్, ఒరు వృక్షమూలత్తిలే వేదఙ్గళైయుమ్ ఉచ్చరిత్తుక్కొణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే,

అత్తిన్ మేలేయిరున్దదొరుకొక్కు ఎచ్చమిట్టదుతన్-మార్పిలే వన్దుపట్టవాఱే క్రుద్ధనాయ్ప్పార్త్త పార్వైయిలే యదువిట్టువిழ,

అత్తైక్కణ్డు తప్తచిత్తనాయ్ క్కనక్కశోకిత్తు, "రాగద్వేషబలాత్కృతరాయ్క్కొణ్డు అకృత్యత్తైచ్చెయ్తోమ్" ఎన్ఱు, పలకాలుమ్ శొల్లిక్కొణ్డు, ఆసన్నమానదొరు గ్రామత్తిలే భిక్షార్థమాకప్పోయ్, ప్రథమమ్ ఒరు గృహత్తిలే శెన్ఱు, "భిక్షాం దేహి" ఎన్ఱు, యాచిత్తవళవిలే,

అన్దగృహిణియానవళ్ "నిల్లుమ్, వరుకిఱేన్" ఎన్ఱు, శొల్లి, కరశుద్ధ్యాదికళైప్పణ్ణి భిక్షైకొణ్డువరువదాక ఉద్యోగియానిఱ్కచ్చెయ్తే,

భర్తావానవన్ అతివక్షుధార్తనాయ్వన్దుపుక్కుర,

అవళ్ పతివ్రతైయాకైయాలే భిక్షైకొణ్డువరుకిఱత్తై విట్టు పాద్యాచమనీయాసనప్రదానాదికళాలే అవనై శుశ్రూషిక్కిఱ అపరాక్కిలే, బ్రాహ్మణన్ నిఱ్కిఱత్తై మఱన్దు, నెడుమ్పోదునిన్ఱు, పిన్నైయవన్ నిఱ్కిఱత్తైక్కణ్డు నడుఙ్గి, భిక్షైకొణ్డువన్ద వళవిలే,

అ.—("ద్విజాతిప్రవరః"౧) ఎన్ఱు, గోత్రోత్కర్షముమ్, ("ద్విజసత్తమః"౧) ఎన్ఱు, సూత్రచరణోత్కర్షముమ్, శొల్లుకిఱతు.

ఇత్తైత్తిరుప్పుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కౌశికనెన్ఱు) ఇత్యాది

('ఉపనిషత్'౧) శబ్దార్థమ్ (సశిరస్క)ఇతి.

("వేదాన్"౧) ఎన్ఱు బహువచనార్థమ్, (సకల) ఇత్యాది.

("ద్విజాతిప్రవరః, ద్విజసత్తమః"౧) ఎన్ఱు, పదద్వయోక్తజన్మవృత్తజ్ఞానోత్కర్షమ్, (బ్రాహ్మణోత్తమన్) ఎన్ఱతు.

పృథక్‌స్థితబకోత్సృష్టమలదిగ్ధభుజాన్తరః। దదర్శకోపయుక్తస్తాం, పహితవపతత్-తుకాల్॥ తదానుశయవాన్ సోయమటన్ గ్రామేహితుస్రచిన్।

వ్యా.—"ఎన్నై నిఱ్కచ్చొల్లియిత్తనై పోతు నీపుఱప్పడాతిరుప్పానేన్?" ఎన్ఱు, అవన్ కుపితనానవాఱే;

అవళ్ అవనై సాన్త్వనమ్పణ్ణి, "ఇత్తైప్పొఱుక్క వేణ్[౫ ణుమ్" ఎన్ఱు, వేణ్డిక్కొణ్డు, "నాన్ 'భర్తావే దైవమ్' ఎన్ఱు, ఇరుప్పాళొరుత్తి, అవన్ ఇట్టైత్తువరుకైయాలే తచ్ఛుశ్రూషైపణ్ణినిన్ఱేనిత్తనై" ఎన్ఱు;

"ఉనక్కు భర్తావైయన్ఱో, సతక్కరిక్క వేణ్డువతు?, బ్రాహ్మణర్కళలవిల్ గౌరవప్రతిపత్తియిల్లైయో!" ఎన్ఱు, [౧౦ వ్యఙ్గ్యమాకచ్చొల్లి, "గృహధర్మత్తిలేవర్తిక్కుమనీ బ్రాహ్మణరైయిప్పడి అవమతిపణ్ణలాకాతు కాణ్" ఎన్ఱు;

"నాన్ ఒరుకాలుమ్ బ్రాహ్మణరై అవమతిపణ్ణేన్, బ్రాహ్మణరుడైయ వైభవమెల్లామ్ నన్ఱాక అఱివన్" ఎన్ఱు, పరక్కచ్చొల్లికాట్టి, "ఇవ్వపరాధత్తైప్పొఱుక్క వేణుమ్, 'భర్తావే దైవమ్' ఎన్నిరుక్కైయాలే తచ్ఛుశ్రూషైయిలే పరవశైయాయ్ నిన్ఱేనిత్తనై, ఎన్నుడైయ పతిశుశ్రూషై యినుడైయ బలత్తైప్పారీర్, ఉమ్ముడైయ రోషత్తాలే అన్దక్కొక్కు యాత్తొరుపడి దగ్ధమాయిత్తు, అతువుమెనక్కువిదితజ్ఞానముమ్" ఎన్ఱు, శొల్లి, [౨౦

వ్యా.—"క్రోధశ్శత్రుశ్శరీరస్థో మనుష్యాణాం ద్విజోత్తమ।
యఃక్రోధమోహౌ త్యజతి తం దేవా బ్రాహ్మణంవిదుః॥"౯

ఎన్ఱు, తుడఙ్గి,

"కామక్రోధాదికళ్ బ్రాహ్మణనుక్కాకాతు, సత్యా[౫ ర్జవాదికళుణ్డాక వేణుమ్" ఎన్ఱు, విస్తరేణ తాన్ ప్రతిపాదిత్తు,

"భవానపిచ ధర్మజ్ఞస్స్వాధ్యాయనిరతశ్శుచిః।
నతు తత్త్వేన భగవన్! ధర్మాన్ వేత్సీతి మే మతిః॥
మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషుస్సత్యవాదీ జితేన్ద్రియః।
మిథిలాయాం వసన్ వ్యాధస్స తే ధర్మాన్ ప్రవక్ష్యతి॥
తత్రగచ్ఛస్వ భద్రం తే యథా కామం ద్విజోత్తమ!౭
వ్యాధః పరమధర్మాత్మా స తే ఛేత్స్యతి సంశయాన్॥"

ఎన్ఱు,

"నీరుమ్ ధర్మజ్ఞర్, వేదాధ్యయన నిరతర్, శుద్ధర్ ఆయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, 'ధర్మజ్ఞరైయుళ్ళపడి [౧౫ యఱియీర్' ఎన్ఱు, ఎనక్కునినైవు,

మాతాపితృశుశ్రూషువామ్, సత్యవాదియామ్ జితేన్ద్రియనాయ్క్కొణ్డు, మిథిలైయిలేయిరుక్కుమవ్వ్యాధన్ ఉమక్కు ధర్మజ్ఞరైచ్చొల్లక్కడవన్, అఙ్గేపోమ్, ఉమక్కు నన్మైయుణ్డావతాక, పరమధర్మాత్మావాయిరుక్కుమ అన్దవ్యాధన్ వేణ్డినపడి ఉమ్ముడైయ సంశయఙ్గళైయెల్లామ్ పోక్కక్కడవన్" ఎన్ఱు;

అ.—"బ్రాహ్మణోస్సాపట్ కర్మయాగాదిభిర్యుతః"౧ ఎన్ఱు క్కడవతిఱే?. శిష్టమ్స్పష్టమ్.

ఇవ్విడత్తిలే ("తత్రగచ్ఛస్వ"౭) ఎన్ఱు, "సగురుమేవాభిగచ్ఛేత్"౩ ఎన్ఱు విహిత ఉపసదనముమ్, "ధర్మాన్ ప్రవక్ష్యతి, ప్రబ్రవీహి"౪ ఎన్ఱు, "ప్రోవాచ తాంతత్త్వతః"౫ ఎన్ఱు, శొన్న ప్రవచనముమ్ శొల్లుకైయాలే, [౨౫ యాథాత్మ్యేన అజ్ఞాతజ్ఞాపనరూప ఆచార్యకృత్యమ్ శొల్లుకిఱతు.

"అభివాదయే త్వాం భగవన్!"౬ ఇత్యాదియిల్ శొన్న తానధర్మవ్యాధనుడైయ బ్రాహ్మణసంభావనముమ్, ఆచార్యత్వవిరోధియాకాతు.

'తేభోహ ప్రాప్తేభ్యః పృథగర్హణాని కారయాంచకార'౭ ఎన్ఱి, ఆ శ్రుతిక్కు, 'సవతాన్ మహర్షిన్ యథార్హం పృథగభ్యర్చ్య'౮ ఎన్ఱు క్షత్రియనాన కేకయన్ విద్యార్థమ్ ఉపసన్నరాన బ్రాహ్మణర్కళుక్కు

అ.—సంభావనమ్ పణ్ణినపడి వైశ్వానరాధికరణత్తిలే భాష్యకారర్ వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణియరుళుకైయాలే జాతిప్రయుక్తసంభావన విశేషమ్ సంప్రతిపన్నశిష్యాచార్యభావఙ్గళైలుమ్ కాణ్గైయాలే, ఇఙ్గే శబ్ద[౩౫ స్వారస్య సూచిత ఆచార్యత్వత్తుక్కు భఙ్గకమాకమాట్టాతు.

"త్వదన్యస్సంశయస్యాస్య ఛేత్తా నహ్యుపపద్యతే"౧౦ ఎన్ఱి, అపడియే ఆచార్యకముమ్, ధర్మసన్దేహత్తైశమిప్పిక్కైయిఱే?.

"'తత్రగచ్ఛస్వ ప్రవక్ష్యతి, ప్రబ్రవీహి'౭ ఎన్ఱు, శబ్దస్వారస్య ప్రత్యభిజ్ఞాపితమాన 'తద్విజ్ఞానార్థం సగురుమేవాభిగచ్ఛేత్'౩ ఇత్యుక్త ఉపసదన ప్రవచనసన్దేహనివృత్తి సూచితాచార్య భావమ్ స్వరసమాక

౧॥ ౨॥ ౩॥ ముణ్డక ఉప. ౧-౨-౧౨. ౪॥
౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥

కాచిత్ పతివ్రతా : “ధర్మం వేత్థ” ఇత్యేవముపాదిశత్, తదానీం స పితరౌ “నాహంతతో స్మిత్యువ్యాజా క్రుద్ధః॥ ధర్మవ్యాధస్సంశయోన్నిషు” ఇత్యేవ,

వ్యా.—అవన్, ప్రీతనాయ్, ఇవనై నోక్కి- స్తోత్రమ్పణ్ణి అఞ్జునిన్ఱుమ్ విధినైయిలే శెన్ఱు,

“పఞ్చ కానిపవిత్రాణి శిష్టాచారేషునిత్యదా।

ఏతన్మహామతే! వ్యాధ! ప్రబ్రవీహియథాతథమ్॥”౮

ఎన్ఱు,

“శిష్టాచారఙ్గళిలేయెప్పోదుమ్ ఉళవాయిరుక్కిఱ అవై ఐన్దు పవిత్రఙ్గళుమెవై? మహామతియానవనే! ఇత్తైచ్చొల్లవేణుమ్” ఎన్న;

“యజ్ఞో దానం తపో వేదాస్సత్యం చ ద్విజసత్తమ!! [౧౮

పఞ్చై తాని పవిత్రాణి శిష్టాచారేషు నిత్యదా॥”౨ ఎన్ఱు,

“యజ్ఞముమ్, దానముమ్, తపస్సుమ్, వేదఙ్గళుమ్ సత్యముమ్, ఆకిఱ పవిత్రఙ్గళాన ఇవైయైన్దుమ్ శిష్టాచారఙ్గళిలేయెప్పోదుమ్ ఉళవాయిరుక్కుమ్” ఎన్ఱు, ఇత్యాదియాలే అవన్ ఇత్తైయుపదేశిక్క, [౧౫

ఇప్పడి మేన్మేలుమ్ తనక్కు సంశయమానవైయెల్లామ్ ఇవన్ కేట్కక్కేట్క, ఉపదేశముఖత్తాలే సకలధర్మసంశయఙ్గళైయుమ్ ధర్మవ్యాధన్ అఱుత్తప్రకారత్తై ధర్మపుత్రర్క్కు మార్కణ్డేయన్ అనుగ్రహిత్తతాక ఆరణ్యపర్వత్తిలే ఇరునూఱామ్ అధ్యాయమ్ తుడఙ్గిపత్తధ్యాయమ్, [౨౦ అధ్యాయత్తాలే పరక్కచ్చొల్లప్పట్టతిఱే?

అ.—శ్రోతవ్యానిత్యాది, ‘తిర్యగ్యోనియిలే పట్టతన్నై ...త్తారై పట్టియిలేశేర్క్కుమ్ మాత్రమ్’ ఎన్నైక్కు నియామకమిల్లై” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశముఖత్తాలే) ఇత్యాది

“తస్మాదేయం తతో గ్రాహ్యమ్”౩ ఇత్యాద్యుక్త అతిశయితజ్ఞాన[౨౫ భక్తివైరాగ్య యుక్తధర్మవ్యాధాదివ్యతిరిక్తవిషయమ్, “నచహీనవయో జాతిః”౪ ఇత్యాదినిషేధమ్.

“విదురర్, ‘శూద్రయోనావహం జాతః’౫ ఇత్యాదిశ్లోకత్తు నైచ్యానుసన్ధాననిబన్ధనమ్:

ఇత్తు శేషయానుసన్ధానత్తాలుమ్, నూతానుసన్ధానత్తాలుమ్, స్పష్టమ్:

మూ.—౨౩౨. కృష్ణన్ భీష్మద్రోణాదిగృహఙ్గళై విట్టు శ్రీవిదురర్ తిరుమాళిగైయిలే యముదుశెయ్తాన్

వ్యా.—ఇన్నముమ్ ఇప్పడిపలరుమ్ ఇవన్-వంశలిలేతువణ్ణు ధర్మసన్దేహఙ్గళై శమిప్పిత్తుకొణ్డమై పలదృష్టాన్తఙ్గళుమ్ఉణ్డు.

ఇత్తాల్, “జన్మవృత్తఙ్గళాలే తాళ్న్దవర్కళుక్కు తదపవృత్తరానవర్కళ్ జ్ఞానాధికరాయిరుక్కిల్ అవర్కళ్-వంశలిలేతువణ్డుజ్ఞాతవ్యార్థఙ్గళై కేట్టుక్కొళ్ళక్కడవర్” ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టదు. [౧౦

౨౩౨.—అనన్తరమ్, “యద్యదాచరతి శ్రేష్ఠః”౬ ఎన్ఱు, కృష్ణన్ ఆచరిత్తపడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృష్ణన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ధర్మసంస్థాపనార్థమాక అవతరిత్తవన్,

“లోకసఙ్గ్రహమేవాపి సమ్పశ్యన్ కర్తుమర్హసి”౭ ఎన్ఱు, ‘జ్ఞానియానాలుమ్ లోకసంగ్రహత్తైప్పార్త్తు వర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళై నన్ఱాక అనుష్ఠిక్క వేణుమ్” ఎన్ఱు, ఉపదేశిత్తుమ్,

అ—అత్తైయాల్ ఉక్తవిధ భాగవత వైభవమ్ ఉపపన్నమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, [౨౦ ఇత్తాల్ జన్మాది) ఇత్యాదినా.

౨౩౨—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్ “యద్యదాచరతి”౬) ఇత్యాది.—

““నమేఽదుస్సురగణాః ప్రభవంనమహర్షయః”౮ ఎన్ఱిరుక్కుమ్బడియే మేల్చొన్న ఋషికళుక్కు దుర్జ్ఞేయమాన జ్ఞానానుష్ఠానశ్రేష్ఠ [౨౫ న్ఱుడైయ ఆచారత్తైయుదాహరిక్కిఱార్” ఎన్నపడి.

పూర్వవత్ అన్యథాసిద్ధ్యాదిశఙ్కా వ్యావర్తనార్థమ్ (‘ధర్మసంస్థాపన’౯) ఇత్యాది.

(“లోకసంగ్రహమ్”౭) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్(జ్ఞానియానాలుమ్) ఇత్యాది. [౩౦

“(“సమ్”౭) ఎన్ఱ ఉపసర్గమ్ ‘వ్యవహితాశ్చ’౧౦ ఎన్ఱ అనుశాసన ప్రక్రియైయాలే (“కర్తుమ్”౭) ఎన్ఱతినోడే కూడి అర్థబోధకమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నన్ఱాక అనుష్ఠిక్క వేణుమ్) ఎన్ఱు,

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ గీ. ౩-౨౧. ౭॥ గీ. ౩-౨౦.
౮॥ గీ. ౧౦-౨. ౯॥ గీ. ౪-౮.
౧౦॥ అష్టా. ౧-౪-౮౨.

వ్యా.—"యదిహ్యహంనవర్తేయం జాతుకర్మణ్యతన్ద్రితః। మమవర్త్మానువర్తన్తే మనుష్యాఃపార్థ! సర్వశః॥"౧ ఎన్ఱు "ఒరుకాల్ కర్మత్తిల్ శోమ్బాతేనాగ ప్రవృత్తియేనాకిల్, మనుష్యరెల్లామ్ ఎన్ వళియైప్పిన్ శెల్లుమ్" ఎన్ఱపడియే పరార్థమాక శాస్త్రత్తై కుఱిక్కొణ్డు అనుష్ఠిత్తుమ్ పోరుమ్ స్వభావనిఱే కృష్ణన్‌:

ఏవంభూతనానవన్ శ్రీతూతైక్కుయ్దరుళినపోతు,

"భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య మాంచైవమధుసూదన!।
కిమర్థంపుణ్డరీకాక్ష ! భుక్తం వృషలభోజనమ్?॥"౨

ఎన్ఱున్నప్పడి,

ఉత్కృష్టవర్ణవృత్తరాయ్, "ఇఙ్గేయెఴున్దరుళువర్" ఎన్ఱు, పార్తుక్కొణ్డిరున్ద భీష్మాదికళుడైయగృహఙ్గళై యుపేక్షిత్తు,

అ.—"అనాస్థయా అనుష్ఠిక్కిల్ లోకసంరక్షణమ్ సిద్ధియాతు" ఎన్ఱపడి.

("యదిహ్యహమ్"౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఒరు [కాల్] కర్మత్తిల్) ఇత్యాది.

("అతన్ద్రిత"౧) శబ్దార్థమ్, (శోమ్బాతే) ఇతి.

"ఉపసర్గాణాం ద్యోతకత్వమాత్తైయాలే ధాతుక్కే ప్రవృత్త్యర్థకత్వమ్ ప్రకరణాద్ ఉపసర్గంవినాపితదవగతి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రవృత్తియేనాకిల్) ఎన్ఱతు.

("అనువర్తన్తే"౧) ఎన్గిఱతుక్కు, 'అనువర్తేరన్' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (పిన్ శెల్లుమ్) ఎన్ఱతు.

(కుఱిక్కొణ్డు) ఎన్ఱతు, "భావిప్రతిసన్ధానమ్ పణ్ణి" ఎన్ఱపడి

("భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య"౧) ఇత్యాదియాల్ ఫలితాంశపరమ్, [భీష్మద్రోణాదిగృహఙ్గళై విట్టు] ఎన్గిఱ అమూలమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱున్నప్పడి ఉత్కృష్ట) ఇత్యాది.

(వర్ణమ్), క్షత్రియత్వముమ్, బ్రాహ్మణత్వముమ్.

(నిన్నైవుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మైతారిప్పై సముచ్చయిక్కిఱతు.

మూ.—౨౩౩. పెరుమాళ్ శ్రీశబరికైయాలేయ ముతు శెయ్దరుళినార్.

వ్యా.—వర్ణాపకృష్టరాయ్, అత్తాలే "ఇఙ్గేయెఴున్దరుళువర్" ఎన్ఱుమ్ నినైవుమ్ ఇరున్ద శ్రీవిదురర్-తిరుమాళిగైయిలే సాదరమాక చ్చెన్ఱు, పుక్కు,

"సంభ్రమేణ్తువ్యగోవిన్ద! ఏతన్నః పరమంధనమ్"౩ ఎన్ఱు, భక్తిపరవశరాన అవర్ పణ్ణినసంభ్రమఙ్గళైయెల్లామ్ కణ్డు ఉకన్దు,

"విదురాన్నానిబుభుజేశుచీనిగుణవన్తిచ"౪ ఎన్గిఱపడియే, అహంకారోపహతమల్లామైయాలే పరమపావనమాయ్, భక్త్యుపహృతమాకైయాలే పరమభోగ్యమాయిరుక్కిఱ అన్నత్తై, అన్దపావనత్వ భోగ్యత్వఙ్గళడియాక అత్యాదరమ్పణ్ణియముతు శెయ్దార్కళిఱే?.

౨౩౩.—ఏతత్ - పూర్వావతారత్తిలుమ్ ఇప్పడియనుష్ఠిత్త ప్రకారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరుమాళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"రఘుకులతిలకరాయ్, ఆచారప్రధానరాన పెరుమాళ్,

అ.—("తుష్య'౩) ఎన్గిఱతు, "తోషంప్రాప్నుహి" ఎన్ఱపడి. లోట్, మధ్యపురుష ఏకవచనమ్.

("శుచీని"౪) ఎన్గిఱతుక్కు అర్థమ్, (అహంకార) ఇత్యాది,

("గుణవన్తి"౪) ఎన్గిఱతుక్కు అర్థమ్, (భక్త్యుపహృతమ్) ఇత్యాది.

౨౩౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఏతత్-పూర్వ) ఇత్యాది

(ఇప్పడియనుష్ఠిత్త ప్రకారత్తై) ఇత్యనేన, "అపకృష్టవర్ణసంబన్ధి భోజ్య భోజనరూపత్వాత్ సఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

(ఏతత్-పూర్వ) ఇత్యాదినా "పూర్వాపత్యసఙ్గతి" ఎన్ఱుమ్ సూచితమ్.

పూర్వవత్ అన్యథా సిద్ధి శఙ్కానిరాసార్థమ్, (రఘుకుల) ఇత్యాది.

౧॥ గీ. ౩-౨౩. ౨॥

౩॥ ౪॥

వ్యా.—‘శబర్యా పూజితస్సమ్యగ్ రామో దశరథాత్మజః’౧ ఎన్నుమ్పడి వేదువిచ్చియాయ్వైత్తే గురుశుశ్రూషైయిలే పక్కుత్తుజ్ఞానాధిక్కైయాయ్, తన్-నావుక్కు ఇనియకాయి రున్దఫలమూలాదిక్కళెల్లామ్ ‘ఇజ్జుత్తైక్కు’ ఎన్ఱు సఞ్చయిత్తు క్కొణ్డువరవుహార్ త్తిరున్ద శ్రీశబరీ, తన్ - ఆదరానుగుణమాక త్తన్-క్కైయాలే అముతు శెయ్యప్పణ్ణి.

అ.—‘చారిత్రేణచ యుక్తః’౨ ఇత్యాదియైప్పడియే (ఆచార) ఇత్యాది.

“సదాపర్యచరంహి యాన్”౩ ఇత్యాదియైప్పడియే (గురుశుశ్రూషైయిలే) ఇత్యాది. [౧౦

‘విజ్ఞానేతాం నిత్యమబహిష్కృతాన్’’ ౪ ఎన్గిఱవిత్తైప్పడియే (జ్ఞానాధిక్కైయాయ్) ఎన్ఱతు.

‘మయాతువివిధంవన్యం సఞ్చితం పురుషర్షభ!।

తవార్థేపురుషవ్యాఘ్ర!॥’’౫ ఎన్గిఱవిత్తిలే “వివిధమ్”౫ ఎన్గిఱ వైవిధ్యమ్ అనుభవైకవేద్యమాక్కైయాలే, యత్తుక్కు ఇప్పద్యక్త్వా స్వాదనత్తాలే సజాతీయఙ్గళిలే గుణాగుణజ్ఞానమ్ సుశకమాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (తన్-నావుక్కు ఇనియకాయిరున్ద) ఇతి

ఇవ్విడత్తిలే, “తాన్ పరీక్షిత్తు ద్విజస్పర్శముళ్ళ”౬ ఎన్ఱు, ఆయ్ప్పడి. ద్విజస్పర్శమ్ ’=దన్తస్పర్శమ్.

“ఇత్తు పెరుమాళ్ - విషయత్తిల్ అత్యన్తభక్తియాలే అవళ్ [౨౦ పరీక్షార్థమాకశెయ్తాళ్;

పెరుమాళ్, ‘తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్’ * ఎన్గిఱ విశేషశాస్త్రత్తైక్కొణ్డు అఙ్గీకరిత్తారాకైయాలే విరోధమిల్లై’’ ఎన్ఱు శొల్లువర్కళ్:

అన్ఱిక్కే ‘‘ద్విజస్పర్శమ్’ పక్షిస్పర్శమాయ్, ఫలమాధుర్యపరీక్షై పక్షిముఖదంశనాధీనైయాకైయాలే అప్పడిశొన్నత్తుక్కు, [౨౫

‘వత్సః ప్రస్నవనే మేధ్యః శ్శకునిః ఫలశాతనే।

స్త్రియశ్చ రతిసంసర్గే శ్వామృగగ్రహణే శుచిః॥’౭ ఎన్ఱు, పక్షిముఖస్పర్శమ్ ఫలత్తుక్కు శుచిత్వహేతువాకైయాలే విరోధమిల్లై’’ ఎన్ఱుమ్ శొల్లువర్కళ్:

“వన్యమ్”౫ ఎన్ఱు, సామాన్యోక్తిక్కు అర్థమ్, (ఫలమూలాదిక్కళ్) ఎన్ఱతు.

వ్యా.—అతిసన్తుష్టరాయ్ అముతు శెయ్తార్” ఎన్నై, ఇత్తాల్, “అభిజనాదిక్కళాల్ వరుమ్ అభిమానగన్ధమఱ్ఱు జ్ఞానప్రేమాధికరుడైయ అభిమానస్పర్శముళ్ళవై [౫ ఆత్మగుణైకదర్శికళాన విశేషజ్ఞర్కుక్కు అతీవపావనభోగ్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్” ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

అ.—“ప్రహర్షమతులం తేభే”౮ ఎన్గిఱ విత్తైప్పడియే (అతిసన్తుష్టరాయ్) ఎన్ఱతు.

ఇవ్వుదాహరణద్వయత్తుక్కుమ్ తస్త్రీణతాత్పర్యత్తైదర్శి [౧౦ ప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్ అభిజనాదిక్కళాల్) ఇత్యాదినా.

“భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య’౯ ఇత్యాది శ్లోకత్తిలే,

‘భీష్మద్రోణగృహఙ్గళిల్ భుజియావిట్టతెన్ ?,

ఎన్-గృహత్తిలే భుజియాతతెన్ ?,

వృషలాన్నత్తై భుజిత్తతెన్ ?, [౧౫

“సర్వవర్ణానాం స్వధర్మేవర్తమానానాంభోక్తవ్యం శూద్రవర్జమ్”౧౦ ఎన్గిఱ శాస్త్రాతిక్రమమ్ పణ్ణినపడియెన్ ?,

“శక్యముచ్ఛిష్టభోజనమ్”౧౧ ఎన్ఱిల్లైయా?’ ఎన్నుమ్ కరుత్తాలే దుర్యోధనన్ పణ్ణినప్రశ్నత్తిల్, ‘అంశత్రయత్తిల్ వైత్తుకొణ్డు మధ్యమత్తుక్కు ఉత్తరమ్ శొన్నాల్ పూర్వోత్తరాంశఙ్గళుక్కుమ్ అర్థాత్ ఉత్తరమ్ శొల్లిఱ్ఱామ్’ ఎన్నుమ్ తిరువుళ్ళత్తాలే,

‘మాంచైవ’౯ ఎన్గిఱదుక్కు,

‘ద్విషదన్నం నభోక్తవ్యం ద్విషన్తం నైవభోజయేత్।

పాణ్డవాన్ ద్విషసే రాజన్! మమప్రాణాహి పాణ్డవాః’౧౨ ఎన్ఱు, ఉత్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్తాన్: [౨౫

ఇతిల్, ‘నీద్వేషియాకైయాలే ఉన్-గృహత్తిలే భుజిత్తిలోమ్;

“అరిమిత్రముదాసీనః...”౧౩ ఎన్గిఱపడియే ద్వేషియాన ఉన్నక్కు పక్షపతిత్తవర్కళాకైయాలే భీష్మద్రోణాదిగృహఙ్గళిలుమ్ భుజిత్తిలోమ్’;

ఇప్పడి భోజననివృత్తిక్కు ద్వేషిత్వమ్ హేతువాకచ్చొన్నవిత్తాల్, ‘భోజనత్తుక్కు భక్త్యతిశయమ్ హేతు’ ఎన్ఱు సిద్ధిక్కైయాలే, ‘విదురన్ పరమభక్తనాకైయాలే అవర్-తిరుమాళిగైయిలే భుజిత్తోమ్’ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతు;

౧॥ శ్రీరా. ౨॥ ౩॥
౪॥ శ్రీరా. అ. ౭౪. ౧౯. ౫॥ పేట్పడి. ౧౭.
౬॥ * ౭॥

౮॥ శ్రీరా, అ. ౭౪, ౩౧. ౯॥ ౧౦॥ ఆపస్తమ్బసూ, ప్ర-౧, ప-౬, ఖ-౧[illegible].
౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

అ.—ఇతిల్, ‘ద్విషన్తం నైవభోజయేత్’౧ ఎన్గిఱ అవిదురుదృష్టాన్తార్థమ్:

‘పాణ్డవాన్ ద్విషసే’౧ ఎన్గిఱ్గే వాక్యశేషమ్?:

ఇప్పడి ద్వేషస్నేహఙ్గళై శబ్దతః అర్థతశ్చ శొల్లుకైయాలే, ‘యస్తు నారాయణం ద్వేష్టి తం విద్యాద న్త్యరేతసమ్,’౨ ‘నశూద్రా భగవద్భక్తాః’౩ ఎన్గిఱ విశేషశాస్త్రైకవేద్యమాన ద్వేషప్రయుక్తమాన చణ్డాలత్వమ్, దుర్యోధననుక్కుమ్,

భక్త్యతిశయప్రయుక్తమాన శూద్రత్వాభావమ్ విదురనుక్కుమ్, శొల్లిఱ్ఱు:

ఇత్తాల్ సామాన్య శాస్త్రత్తిలేనిన్ఱు, ప్రశ్నమ్ పణ్ణినవనుక్కు తదనవగత విశేషశాస్త్రమర్యాదైయాలే ఉత్తరమ్ శొల్లినదాకైయాలే శాస్త్రవిరోధమిల్లై:

ఇప్పడి తాత్పర్యగతియై ఆరాయాతే, ‘విదురోయం నవృషలః’ ఎన్ఱు, కణ్ణోత్త్య భావమాత్రత్తైక్కొణ్డు ‘విదురనుక్కు దుర్యోధనన్ శొన్న జాతివిశేషత్తై భగవాన్ ఇశైన్దానాయిత్తు’ ఎన్దాల్, ‘భుక్తం వృషలభోజనమ్’౪ ఎన్గిఱ చరమప్రశ్నాంశత్తుక్కు ఉత్తరమిన్ఱిక్కే యొళియ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

అత్తిల్ “ఆర్యాధిష్ఠితా వా శూద్రా స్సంస్కర్తారస్స్యుః”౫ ఎన్ఱు, శాస్త్రసిద్ధమాన అర్థమ్ ఉత్తరతయాభిప్రేతమ్’ ఎన్నిల్;

‘అత్తు త్రైవర్ణికాధిష్ఠిత శూద్రసంస్కృతమాన త్రైవర్ణికాన్నమ్ త్రైవర్ణికర్కు భోజ్యమ్’ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతిత్తనైయల్లత్తు, శూద్రస్వామిక అన్నభోజనత్తుక్కు నియామకమాకాత్తు.

‘విదురసంస్కృతమాన అన్నమే ఇఙ్గు వివక్షితమ్;

తత్స్వామిక-అన్నమ్ వివక్షితమన్ఱు’ ఎన్నిల్;

‘వృషలభోజనమ్’౪ ‘విదురాన్నాని’౬ ఎన్ఱు, ‘రాజాన్నం తేజ ఆదత్తే శూద్రాన్నం బ్రహ్మవర్చసమ్”౭ ఇత్యాదియిల్ పోలే స్వరసతః ప్రతీయమానమాన స్వస్వామి భావత్తుక్కు వైఘట్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

ఇవ్వనామాన్యశాస్త్రమాత్రమ్ దుర్యోధననుక్కుమ్ తెరియుమాకైయాలే, ప్రశ్నముమ్ అనుపపన్నమ్:

విదురనుక్కు అన్నసంస్కర్తృత్వమ్ కొళ్ళిల్, త్రైవర్ణికస్వామికల్పనముమ్, త్రైవర్ణికాధిష్ఠాతృకల్పనముమ్, ఆవశ్యకమాకైయాలే, కల్పనాగౌరవమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

అ.—‘శుచిస్తు ప్రయతో భూత్వా విదురోన్నముపాహరత్’౮ ఎన్గిఱ ఇవిత్తిల్ ‘శుచి’ శబ్దత్తాలే ఆర్యాధిష్ఠితత్వత్తై వివక్షిక్కై స్వారస్యవిరుద్ధమ్:

‘ఆర్యాః ప్రయతాః’౯ ఎన్ఱు, పూర్వసూత్రత్తిలే శొన్న అన్నసంస్కారాధికారభూత ప్రయతత్వమ్ ఆర్యాధిష్ఠిత శూద్రర్కు వరుమాకైయాలే, సంస్కారాత్ పూర్వమే అపేక్షితమాన ప్రయతత్వత్తై అన్నప్రాపణకాలభావితయాక్ శొల్లుకైక్కు ప్రయోజనమిల్లై:

‘ఉపాహరత్’ ఎన్గిఱ ఉపహారమ్ ఉపహర్తృ స్వామికద్రవ్యత్తుక్కన్ఱిత్తు, అన్యదీయత్వత్తుక్కు క్కూడాదే:

అప్పోత్తు ‘ఉపానయత్’ ఎన్నవేణుమ్:

‘శుచిస్తు’ ఎన్ఱు, ‘క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వరజ్ఞానాత్ విశుద్ధిః పరమా మతా’౧౦ ఎన్గిఱ అన్తశ్శుద్ధియుమ్, ‘ప్రయతః’ ఎన్ఱు, తాత్కాలిక బాహ్యశుద్ధియుమ్, శొల్లుకిఱతాకైయాలే పునరుక్తియిల్లై:

“కృతాన్నస్యవావిరసస్య గృహ్ణీరన్’౧౧ ఎన్ఱు, శొన్న అర్థమ్ ఉత్తరతయాభిప్రేతమ్’ ఎన్నవొణ్ణాతు;

‘షష్ఠీనిర్దేశాత్ ప్రాతికంస్వయమ్ అన్తేవాస్యాహృతం వా గృహ్ణీరన్’౧౧ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయాలే శూద్రస్వామికసత్త్వాన్నత్తిల్ స్వీకారమే గ్రాహ్యమాకైయాలే ‘విదురాన్నాని’౬ ఎన్గిఱ బహువచనస్వారస్యమ్ భగ్నమామ్;

‘విరసస్య’౧౧ ఎన్ఱు, ‘లవణాదిరసాసంయుక్తస్య’౧౧ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్కళాకైయాలే ‘గుణవన్తి’౬ ఎన్గిఱ ఇవిత్తో విరోధిక్కుమ్.

‘న సుభిక్షాస్స్యుః’ * ఎన్ఱు, ‘యావతా ప్రాణయాత్రా భవతి తావదేవ గృహ్ణీరన్, నయావతా సాహిత్యం తావత్’ * ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయాలే ‘కృతాన్నస్యవా’౧౧ ఎన్గిఱ ఇవిత్తు ఆపద్విషయమాయ్ అత్రాపి ఆమ అలాభవిషయమాకైయాలే అనాపదిశాస్త్రగ్రమాకాత్తు:

‘తస్యాపి ధర్మోపనతస్య’౧౨ ఎన్గిఱ ఇవిత్తుమ్ ‘ధర్మార్థమ్ ఉపనతః— ఆశ్రితో భవతి”౧౨ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయాలే ధర్మార్థమ్ ఉపనతర్త్తిక్కే యిరుప్పవర్-గృహత్తిలే తానేశొన్ఱు, అముఖ్యశేషత్తిత్తుక్కు ప్రమాణమాకాత్తు:

ఇత్తుత్తాన్ ‘సువర్ణం దత్వా పశుం వా’౧౩ ఎన్ఱు, గుణవిధియాలే ఆపత్కల్పమాకైయాలే అనాపదిశాస్త్రగ్రమాకాత్తు

౧॥ ౨॥ ౩।
౪॥ ౫॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౪, ప్ర. ౨, ప-౨, ఖ-౩.
౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౧, ప్ర-౨, ప-౨, ఖ-౩
౧౦॥ ౧౧॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౪, ప్ర-౧, ప-౬, ఖ-౧౪.
* మేల్పడిసూ. ౫.
౧౨॥ మేల్పడిసూ. ౧౪.
౧౩॥ మేల్పడిసూ. ౬.

పితంజాలిగతోత్కర్ష నికష్టాభావ ఉచితః॥ అథాత్రపరమాచార్యానుష్ఠానంచ ప్రదర్శ్యతే॥ ఆచార్యోయతిరాజస్య "మహాపూర్ణ" ఇతిశ్రుతః॥

అ.—ఆదైయాలే 'ప్రకారాన్తరేణ ఉత్తరమ్‌కూడామైయాలే విశేష శాస్త్రోక్తశూద్రత్వాభావమే అభిప్రేతమాన ఉత్తరమ్' ఎన్గై ఉచితమ్:

ఆత్తిల్ భీష్మాదికళుక్కు— ద్వేషిసంసర్గముమ్ అహంకారస్పర్శముమ్ త్యాజ్యతాహేతువాకైయాల్: [౮

దుర్యోధననుక్కు— ద్వేషముమ్, అహంకారస్పర్శముమ్, త్యాజ్యతాహేతువాకైయాల్:

విదురర్కు— భగవద్భక్త్యతిశయముమ్, తత్-ప్రయుక్తశూద్రత్వనివృత్తియుమ్, శూద్రయోనిజాతత్వాత్ అహంకారస్పర్శాభావముమ్ ఉపాదేయతాప్రయోజకమాకైయాల్: [౧౦

ఇన్దవిశేషశాస్త్రసేయ తత్త్వాలత్వవిప్రత్వాది ప్రయుక్త ఆచార విశేషఙ్గళ్ అధికారి విశేషవ్యవస్థితఙ్గళాకైయాలే లౌకికరిఙ్గళిల్ తాదృశాచార విరహమ్ దోషాయవాకాదు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జ్ఞానప్రేమాధికరుడైయ) ఇత్యాది

జ్ఞానప్రేమాధిక్యమ్ ఉభయత్రాపివివక్షితమ్ [౧౫

అభిమానస్పర్శఙ్గళుమ్ ఉభయత్రాపివివక్షితఙ్గళ్

అభిమానమ్—మదీయత్వమ్.

స్పర్శమ్ ప్రసిద్ధమ్.

(ఆత్మగుణైకదర్శికళాన విశేషజ్ఞర్కు) ఎన్గైయాలే "అధికారిభేదత్తాలే సామాన్యశాస్త్రవిదనుగుణాచార విరోధపరిహారమ్" [౨ ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఇప్పడి 'ద్విషదన్నం నభోక్తవ్యమ్"౧ ఇత్యాదిశ్లోకత్తిలే అభిప్రేతమాన అర్థత్తై,

"దుర్యోధన ఉవాచ— భీష్మద్రోణావతిక్రమ్యమాంచైవ మధుసూదన,

కిమర్థం పుణ్డరీకాక్ష! భుక్తం వృషలభోజనమ్?॥' [౨౪

శ్రీభగవానువాచ—'శుద్ధం భగవతస్యాన్నమ్'''౨ ఇత్యాదియాలే కణ్ణోక్తమాక వేదవ్యాసకృష్ణముత్తరుమ్ కొణ్డార్కళ్

ఇఙ్గే "త్యక్త్వామాం భీష్మముఖ్యానపి వృషలగృహే భోజితారే! కిమేతత్? జాత్యాకింజ్ఞాననష్టే?" ౩

ఇత్యాదిపురాణాన్తరవచనముమ్ వివక్షితమ్.

మూ—౨౩౮. మాఱనేరినమ్బివిషయివాక పెరియనమ్బి ఉడైయవర్‌కు అరుళిచ్చెయ్‌త వార్తైయైస్మరిప్పదు.

వ్యా.—౨౩౮. ఇప్పడి శ్రీరామాయణమహాభారత సిద్ధమాన శిష్టాచారఙ్గళాలే భాగవతవైభవఙ్గళై ప్రకాశిప్పిత్తార్ కీళ్;

ఇన్నుమ్ ఇవ్వర్థవిషయమాక పూర్వాచార్య వచనత్తైస్మరిప్పిక్కిఱార్, (మాఱనేరినమ్బి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి;

అత్రావస్థు:— [౧౦

అభిమానహేతువాన జన్మవృత్తాదికళిల్ కీళ్ ఆళవన్దార్ శ్రీపాదత్తైయుడైయరాయ్, అధ్యాత్మజ్ఞానపరిపూర్ణరాయిరుక్కు మాఱనేరినమ్బి,

తమ్ముడైయ అన్తిమదశైయిలే "ఆళవన్దార్ అభిమానిత్తరుళిన ఇద్దేహత్తై ప్రకృతిబన్ధుక్కళ్ స్పర్శిక్కిల్ శేషవర్తైయ!" ఎన్ఱు, అతశైక్కపణ్ణి, సబ్రహ్మచారియాన పెరియనమ్బియై ప్పార్త్తు, "పురోడాశత్తై నాయ్ క్కొడాతే తీర్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్‌తు తిరునాట్టుక్కు ఎళున్దరుళ

పెరియనమ్బియుమ్, అప్పడియే పిఱర్కైయిల్ కాట్టిక్కొడాతే తామే పళ్ళిపడుత్తువన్దు ఎళున్దరుళి [౨౦ యిరుక్క;

అ—౨౩౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

పక్షిరాజజటాయు శబరీవిషయ ఆచారత్రయమ్ శ్రీరామాయణస్థమ్.

ధర్మపుత్రాదివిదురవిషయ ఆచారద్వయమ్ మహాభారతస్థమ్ [౨౫

(ఇన్నుమ్) ఇత్యాదిః—

"శిష్టాచారఙ్గళిలుమ్, 'క్షోధర్మస్స్వత్వధర్మాణాంధ్రపతః పరమో మతః!'ర ఎన్గి,అప్పడియే ఆచార్యరుచిపరిగృహీతమాన ఆచారమ్ అత్యన్తమాకైయాలే అత్తైయుదాహరిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(అధ్యాత్మజ్ఞానమ్) ఆత్మపరమాత్మయాథాత్మ్యావసాయమ్.

(సబ్రహ్మచారికళ్)—ఏకాచార్యర్కళ్.

"సునామివపురోడాశః"౪ ఎన్గి అభిప్రాయత్తాలే (పురోడాశత్తై) ఇత్యాది.

మూ—౨౩౫. "ప్రాదుర్భావైః"౧ ఇత్యాది.

వ్యా—ఇత్తై ఉడైయవర్ కేట్టరుళి పెరియనమ్బి శ్రీపాదత్తిలేవన్ద, "జీయా! మర్యాదైకెడక్కాకరియమ్ శెయ్యవేణ్డావో, దేవరీర్ తిమత్తరుళవేణ్డిర్ప్పో?" ఎన్న;
"ఆళిట్టువిత్తాప్పరో, నాన్ పెరుమాళ్ తిరుక్కోట్టిన ఉత్తప్పనో, ఇవర్ పెరియవుడైయారిడత్తిల్ అరుళ్పట్టరో, పయిలుమ్ శుడరొళి నెడుమాఱ్ ఉడైయార్ తిరువాయ్మొழி, ఆழ்వార్ అరుళిచ్చెయ్త అర్థత్తై [౧౮
చ్చిరిత్తుక్కత్తైయవాక్కిలుమ్ ఆచరిక్క వేణ్డావో?" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దవాత్తై.

౨౩౫.— ఇని భాగవతజన్మాది శ్లాఘ్యతాకథనపూర్వకమాక అభాగవతోత్కృష్టనిన్ద్యత్తైయై ప్రకాశిప్పికిఱార్, ("ప్రాదుర్భావైః"౧ ఇత్యాది) ఎన్ఱు. ౧౯

అ—అభావత్తు:—
"పురోడాశతుల్యమాన ఇన్ద్రవత్తై నాయ్ప్పోలే నికృష్టరాన దేహాన ఇప్ఫక్కళ్ తీణ్డాతప్పడి వణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.
(పళ్ళిపడుత్తి)=సంస్కారిత్తు
'(జీయా)=పూజ్యరే' ఎన్ఱు, సంబుద్ధి. [౨౦
(మర్యాదైకెడక్క) ఎన్ఱత్తు, "శాస్త్రమర్యాదైయైక్ కెడుక్కుమ్పడియాయ్" ఎన్ఱపడి.
(ఆళిట్టు అడ్డత్తాప్పరో?) ఎన్ఱత్తు, "అన్తైకానుభావ్యమాన పరమపురుషార్థత్తై ప్రయోజ్యకత్తావైక్కొణ్డు శెయ్యవో" ఎన్ఱపడి.
(ఆழ்వార్ అరుళిచ్చెయ్త) ఇత్యనేన "విశేషశాస్త్రత్తైయర్థ [౨౫
తత్పరార్థమ్ సామాన్యశాస్త్రోక్తవ్యవస్థై అధికారివిశేషఙ్గళాలే త్యాజ్యై" ఎన్ఱు, ఉత్తరమ్ సూచితమ్.

౨౩౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని) ఇత్యాది
"ప్రతిపాదిత భాగవతవైభవస్థేమార్థమాక అభాగవతజన్మోత్కృష్టనిన్ద్యత్తైప్రతిపాదిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా— "ప్రాదుర్భావైస్సురనరసమో దేవదేవస్తదీయా
జాత్యావృత్త్యైరపిచగుణతస్తాదృశో నాత్రగర్హా।
కింతుశ్రీమద్భువన భవనత్రాణతోన్యేషువిద్యా
వృత్తప్రాయో భవతిపిధవాకల్పకల్పః ప్రకృష్టః॥"౧
ఇత్తాల్, "అయర్వఱుమమరర్కళ్ అధిపతియాన సర్వేశ్వరన్ ప్రాదుర్భావఙ్గళాలే సురనరసజాతీయనాక్కానఱ్క;
తదీయరుమ్ జాతియాలుమ్ వృత్తఙ్గళాలుమ్ గుణఙ్గళాలుమ్ అప్పడి ఇతరసమరాయిరుప్పర్కళ్;

అ—ఇత్తాల్ "హేతుత్తైసఙ్గతి" ఎన్ఱు, సూచితమ్. [౧౦
మూలోపాత్త ప్రతీకోపలక్షిత సమగ్రశ్లోకోపాదానమ్పణ్ణి అతుక్కర్థమ్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.
("దేవదేవ"౧) శబ్దార్థమ్, (అయర్వఱుమ్) ఇత్యాది.
(ప్రాదుర్భావఙ్గళాలే) ఎన్ఱత్తు, "అప్రాకృత విగ్రహత్తై ప్రాకృతసంస్థాన సజాతీయసంస్థానయుక్తమాక్కిక్కొణ్డు వన్దుమ్ అవతారఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి. [౧౫
("సురనరసమ") శబ్దార్థమ్, (సురనర) ఇత్యాది.
("తదీయ"౧) ఇత్యాదిక్కర్థమ్, (తదీయర్) ఇత్యాది.
తదీయరాకిఱార్ భగవత్-కటాక్షహేతుకసంబన్ధయాభాగ్యాధ్యవసాయ పూర్వకరాయముముక్షుక్కళ్. [౨౦
ఇవర్కు ("ప్రాదుర్భావఙ్గళాలే"౧) ఎన్ఱావైయాలే వెళిక్కప్పిటుక్కమ్ నిత్యసూరికళ్తన్ఱు:
అప్పడియాకిల్ భాగవతవైభవ ప్రకరణత్తుక్కుచ్చేరాతు.
("తాదృశః"౧) ఎన్ఱత్తు, "తాదృక్" శబ్దబహువచనమ్.
"తథావిధాః" ఎన్ఱపడి. [౨౫
అథ సురనరసమత్వత్తై పరామర్శియాతే, ఇతరసమత్వమాత్రత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు
("జాత్యా"౧) ఎన్ఱి, అవిత్తాల్ అపకృష్టజాతిక్కు చొల్లుకిఱతు.
"ఇతరరాకిఱార్, భగవత్-సంబన్ధశూన్యర్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతరసమరాయిరుప్పర్కళ్) ఎన్ఱు.
ఇత్తాల్ తిర్యగ్రాక్షసజాతీయర్క్కుమ్ సంగ్రహమ్ సిద్ధమ్.

వ్యా.—ఇతిల్ గళ్లైయిల్లై;
శ్లాఘ్యమేయుళ్ళతు;
ఉభయరుమ్ ఇప్పడి నిత్కిఱతు ఇన్దలోకరక్షణ నిమిత్తమాక;

అ.—"('అత్ర' ౧) ఎన్దతు, 'ఉభయోరేవం విధత్వే' ఎన్దపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిల్ గళ్లైయిల్లై) ఎన్దు.

("కింతు" ౧) ఇత్యాదియిల్ "ఇదమ్" ఎన్దు, అధ్యాహార్యమ్.

"ఇదమ్"—పూర్వోక్తమ్ ఉభయోరేవం విధత్వమ్, జాత్యాదిభిః ఇతరసజాతీయత్వమానతు,

("శ్రీమత్" ౧) అనన్యాధేయాతిశయవత్; "సర్వోత్కృష్టమ్" ఎన్దపడి;

ఇత్తైయుట్కొణ్డు ఫలితాంశత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్లాఘ్యమేయుళ్ళతు) ఎన్దు.

అవధారణమ్ గర్హాప్రతిషేధసిద్ధమ్;

ఇప్పడిక్కొళ్ళాదొழిల్ (శ్లాఘ్య...యుళ్ళతు) ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఆధిక్యముమ్, ("శ్రీమత్" ౧) శబ్దార్థానుక్తియాల్ న్యూనతైయుమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్:

"నఞ్, విపరీతవాచియాయ్, గర్హావిపరీతశ్లాఘ్యైయాయ్, గర్హావిరహమ్ అర్థసిద్ధమ్" ఎన్దు కొణ్డాలుమ్, ("శ్రీమత్" ౧) శబ్దార్థానుక్తియాల్ న్యూనత్వమ్ ధృఢమ్:

("కింతు" ౧) శబ్దానన్వయముమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్:

అత్తైయాల్ పూర్వోక్తప్రకారమేయుక్తమ్.

("భువన") ఇత్యాది:—

అత్రాపి "ఇదమ్" ఎన్దు, అధ్యాహార్యమ్;

"ఇదమ్"—తదీయానాం చ ఇతరసజాతీయత్వమ్:

("భువనభవనత్రాణతః"), త్రాణాత్; హేతౌ పఞ్చమీ; హేతుః—ఫలమ్.—"లోకరక్షాప్రయోజనకమ్" ఎన్దపడి:

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉభయరుమ్ ఇప్పడి) ఇత్యాదినా (నిమిత్తమ్)—ఫలమ్.

వ్యా.—ఇని అభాగవతర్పక్కల్ ఉణ్డాన విద్యావృత్తబాహుల్యరూపమాన ఉత్కర్షమ్ విధవాలఙ్కారమ్ పోలే నిన్ద్యమాకానిన్దతు;" ఎన్గిఱతు.

౨౩౯.—"భాగవతర్ కళన్ఱిక్కే అవర్ కళుక్కు ఉణ్డాన వేదవిద్యాదికళ్ వ్యర్థమామో?" ఎన్నిల్;

అ.—"ప్రత్యక్షప్రమాణగోచరత్వవివక్షైయాలే భువనత్తుక్కు భవనసాదృశ్యకథనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇన్ద) ఎన్దు లోకవిశేషణమ్.

("అన్యేషు") ఇత్యాదిక్కర్థమ్, (ఇని) ఇత్యాది.

"('ప్రాయశ్') శబ్దమ్ బాహుల్యవాచకమ్;

తదర్థమాన బాహుల్యత్తుక్కు ప్రకర్షత్తోడే అభేదేన అన్వయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బాహుల్యరూపమాన ఉత్కర్షమ్) ఎన్దు.

"ప్రాయో[1]—వయో[2]మృత్యు[3]తుల్య[4]బాహుల్యా[5]నశనేషు నా"[2] ఎన్నక్కడవతిఱే?

"("ఆకల్ప") శబ్దమ్, 'ఆకల్పవేషౌ నేపథ్యం ప్రతికర్మప్రసాధనమ్'[3] ఎన్దు, వస్త్రభూషణమాల్యాది సంపాదితమాన ఆకారవిశేషత్తుక్కు వాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విధవాలఙ్కారమ్ పోలే) ఎన్దతు.

"("శ్రీమత్") ఎన్గిఱవిత్తుక్కు ప్రతియోగినిర్దేశమాకైయాలే, ("కల్ప") శబ్దమ్, 'ప్రత్యయశ్చేల్ సమర్థకః'[4] ఎన్దు, సమవాచియాయ్, సామ్యమ్ ("శ్రీమత్") శబ్దితశ్లాఘ్యత్వవిపరీతనిన్ద్యత్వరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిన్ద్యమాకానిన్దతు) ఎన్దు.

(ఇత్తాల్) (ఎన్గిఱతు) ఎన్దు, కూడువతు.

౨౩౬.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (భాగవతర్కళ్)ఇత్యాది.

(అన్ఱిక్కే) ఎన్దతు, "అల్లావిట్టాల్" ఎన్దపడి.

"పూర్వోక్తనిన్ద్యత్వమ్ నిష్ప్రయోజనత్వాది ప్రయుక్తమాకైయాలే, స్వభావతః ప్రయోజనపర్యవసాయిక్కళాన విద్యాదిక్కళుక్కు నిష్ప్రయోజనత్వమ్ కూడాతు' ఎన్నుమాశఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్' ఎన్దపడి.

(వేదవిద్యా)ఇత్యనేన "వేదశ్చాసౌ విద్యా" ఎన్ద్ర విగ్రహత్తాలే '('విద్యావృత్తప్రాయః') ఎన్గిఱ ('విద్యా') శబ్దమ్ ప్రాధాన్యాత్ వేదపరమ్" ఎన్దు, వ్యఞ్జితమ్.

౧॥

౨॥ ౩॥ అమరకో. మనుష్యవర్గే, ౪॥ అమరకో.

మూ.—౨౩౬. "భాగవతన్నిష్కే వేదార్థజ్ఞానాదిక్కళైయుడైయవన్ కుఙ్కుమమ్ శుమన్ద కழுత్తైయోపాతి" ఎన్ఱు, శొల్లానిన్ఱతిఱే.

వ్యా—"అప్పడి ప్రమాణమ్ శొల్లానిన్ఱతిఱే!" ఎన్గిఱార్, (భాగవతన్నిష్కే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అత్తావతు:—

"చతుర్వేదధరో విప్రో వాసుదేవంనవిన్దతి।
వేదభారభరాక్రాన్తస్సవైబ్రాహ్మణగర్దభః॥" ఎన్ఱు,

వేదతాత్పర్యమాన భగవద్-జ్ఞానాదిక్కళిల్లామైయాలే (భాగవతన్నిష్కే,) వేదాధ్యయనత్తోడే అత్తిల్

అ.—[భాగవతన్నిష్కే] ఇత్యాదిమూలత్తుక్కుమ్, ("చతుర్వేదధరః" ౧) ఇత్యాదివచనత్తుక్కుమ్, తన్త్రేణార్థమ్ (వేదతాత్పర్యమాన) ఇత్యాది.

("వాసుదేవం నవిన్దతి") ఎన్ఱు, వచనత్తిల్ భగవద్-జ్ఞానాద్యభావమ్ శొల్లిఱ్ఱు,

వాక్యత్తిల్ తత్కార్యభాగవతత్వాభావమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"ఇవ్విరణ్డుమ్ ఉభయత్రాపివివక్షితమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవద్-జ్ఞానాదిక్కళిల్లామైయాలే) ఇత్యాది,

(అది) పడిననభక్తిపరిగ్రహః:
("నవిన్దతి" ౧)=నలభతే:
లాభః జ్ఞానభక్తిరూపః:
నఙ్గాలేతదభావమ్ శొల్లుక్కిఱతు.
("చతుర్వేదధరః") ఎన్గిఱ ధారణమ్ శబ్దార్థజ్ఞానరూపమ్,
వేదాశ్చ అర్థాశ్చతేషాం జ్ఞానమ్, [వేదార్థజ్ఞానమ్]:
[అది] పదమ్ తదనుగుణశ్రద్ధాదిపరమ్:
ఇవ్విరణ్డుక్కుమ్ తన్త్రేణార్థమ్ (వేదాధ్యయనత్తోడే) ఇత్యాది.

వ్యా.—స్థూలార్థ (జ్ఞానాదిక్కళైయుడైయ) నాయ్ ఇరుక్కుమవన్,

భోగిక్కళాయిరుప్పార్ విరుమ్బుమ్ పరిమలద్రవ్యమాన (కుఙ్కుమ)త్తైచ్చుమన్దుతిరియానిన్ఱ చ్చెయ్తే అత్తిల్ వాశియఱియాత కழுత్తైపోలే,

పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్, ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రతిపాదియానిన్ఱుకొణ్డు భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ వేదవాక్యఙ్గళ విలక్షణవస్తు-భారత్తైక్కినియచ్చుమన్దుకొణ్డు ఇరుక్కచ్చెయ్తే, అత్తిన్ శువడఱియాత బ్రాహ్మణక్కழுత్తై' ఎన్ఱు, వేదోపబృంహణమాన ప్రమాణమ్ శొల్లానిన్ఱతిఱే!" ఎన్కై.

అ.—"(అధ్యయనమ్)=స్మృతిః:

సామర్థ్యాల్ 'ధారణ' 'శబ్దముమ్, [జ్ఞాన] శబ్దముమ్, వాసుదేవలాభ [భాగవత] శబ్దాభిప్రేతతాత్పర్యాంశజ్ఞానభిన్న జ్ఞానపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్థూల) ఇత్యాది.

"బ్రాహ్మణగర్దభత్తుక్కు లోకప్రసిద్ధకాష్ఠరగర్దభ సాదృశ్యమ్, వచనత్తిల్ ప్రసిద్ధిపర ("వై" ౧) శబ్దాభిప్రేతమ్' ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు మూలత్తిలే [కుఙ్కుమమ్] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యథాశ్రుత అర్థమ్, (భోగిక్కళ్) ఇత్యాది.

వచనత్తిల్ దార్ష్టాన్తికపరమాన ("వేదభార" ౧) ఇత్యుత్తరార్ధత్తుక్కు అర్థమ్ (పూర్వోత్తర) ఇత్యాది.

వేద ఏవ భారః=("వేదభారః" ౧) తస్యభరః=గురుత్వమ్, తేనాక్రాన్తః="లఘుగమవాద్యనర్హః" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేదవాక్యఙ్గళ) ఇత్యాదినా.
(కినియ)=నెరుఙ్గ, (శువడు)= రసమ్.
(బ్రాహ్మణక్కழுత్తై) ఎన్ఱతు, ("బ్రాహ్మణగర్దభ" ౧) శబ్దార్థమ్.
ఇత్తాల్ "మూలత్తిలే [ఓపాతి] ఎన్గిఱ విశేషత్తుక్కు అనన్తరమ్ (బ్రాహ్మణక్కழுత్తై) ఎన్ఱు, ఇవ్వళవుమ్ శేషమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

అల్లాతపోతు, వచనస్థ ("బ్రాహ్మణగర్దభ" ౧) శబ్దత్తుక్కు మూలత్తిల్ [కుఙ్కుమమ్ శుమన్దకழுత్తైయోపాతి] ఎన్గిఱ విశేష వ్యాఖ్యానమాక్కమాట్టాతు.

వేదోపహిత శ్రీశజ్ఞానహీనా(ః)నిరన్తరమ్। రాజాన్వయస్త్వ-భోగ్యత్వాద్యనేకగుణకస్యహి॥ కుబ్జమస్యభగాత్రాణాం కథఞ్చిత్ రాసభా అమీ:

మూ. ౨౩౭ — రాజనానైశ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ తిర్యక్ స్థావరజన్మజ్ఞళైయాశైప్పట్టార్.

వ్యా. — ౨౩౭. "భగవత్ సంబన్ధ రహితమాన జన్మాదికళ్ సద్గర్హితమ్" ఎన్నుమత్తైదర్శిప్పిత్తార్ కీழ్; "తత్ సంబన్ధసహితమాన తిర్యగాదిజన్మముమ్ సత్-ప్రార్థ్యమ్" ఎన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (రాజానాన) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అతావతు:—

"ద్వితీయవర్ణరాన పవిత్రత్తైయుడైయ శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్,

తిర్యక్ స్థావర జన్మఙ్గళానవై, 'వాదికైనవత్తు సౌగతామ్'౧ ఇత్యాదికళాలే పాపయోనికళాకచ్చొల్లప్పడానిన్ఱవైయాగిలుమ్,

'వేఙ్గడత్తు కోనేరివాழுమ్ కురుకాయ్ పిఱప్పేనే!'౨

అ. — ౨౩౭. ఉత్తరవాక్యార్థమిత్తై (భగవత్-సంబన్ధ) ఇత్యాది —

"యథా భగవత్-సంబన్ధరహితే జన్మాద్యుత్కర్షః నిన్ద్యమానోఽపి, తథైవ తత్-సంబన్ధసత్త్వే తిదపకర్షోఽపి శ్లాఘ్యః" ఎన్ఱు, తృప్తాన్త సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"'రాజ' శబ్దః క్షత్రియస్య ప్రవృత్తినిమిత్తకః" ఎన్ఱు, "రాజాన మతిపేణ్ణుమ్" ౩ ఇత్యాదియిలే ప్రసిద్ధియుమ్ తత్తైత్తిరుళ్ళమ్ పట్టి [రాజానా] ఎన్గిఱ అదుక్కు అర్థమ్, (ద్వితీయవర్ణరాన) ఇతి.

("వాదికైః" ౧) ఎన్గిఱతుక్కు "కర్మదోషైః" ౧ ఎన్ఱు, అర్థమ్, విశేష్యమ్.

(ఇత్యాదికళాలే) ఎన్గిఱత్తాల్ "శరీరజైఃకర్మదోషైర్యాతి స్థావరతాంనరః" ౧ ఎన్గిఱదు వివక్షితమ్.

(పాపయోనికళాక) ఎన్నత్తు, "పాపకారణజన్మాః" ఎన్ఱపడి.

1 2 3 5

* "తొణ్డనిర్ — ద్వారార్, భగేస్థానే కారణాఽఽ కారణానిఱి" ౩ ఎన్నక్కడవతిడే!.

మూ. ౨౩౮ — బ్రాహ్మణోత్తమరాన పెరియాழ்వారుమ్,

వ్యా. — 'మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధియుడైయేనావేనే!'౪ 'శెన్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తిరువుడైయేనావేనే!' ౫ 'తమ్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తవముడైయేనావేనే!'౬ ఎన్ఱు,

తిరుమలైయాழ்వారోడు సమ్బన్ధముడైయ తిర్యక్ స్థావర జన్మఙ్గళైప్పెఱాప్పెఱాక ఆశైప్పట్టార్" ఎన్నపడి.

వ్యా. ౨౩౮. — ఇప్పడి యాశైప్పట్టవళవన్ఱిక్కే, శ్రీకాన్తజన్మత్తై యాస్థానమ్ పణ్ణినవర్కళై యఱుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రాహ్మణోత్తమరాన) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అ — ("కోనేరి" ౧) — స్వామిపుష్కరిణీ, ("కురుకు" ౧) — కొయ్యకినారై. ("మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధి"౪) మత్స్యజన్మక్కు కూడియాన భాగ్యమ్:

ఇతై యిరణ్డుమ్ తిర్యగ్జన్మప్రమాణమ్:

("శెన్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తిరు" ౫) — చమ్పకవృక్షరూపేణ అవస్థానరూపసంపత్, ('తమ్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తవమ్' ౬) — స్తమ్బ రూపేణస్థితి హేతుభూతం తపః:

ఇతై యిరణ్డుమ్ స్థావరజన్మప్రమాణమ్.

"మూలత్తిల్ ఉత్తరోత్తరమ్ అపకర్షాతిశయవివక్షయా [తిర్యక్ స్థావర] ఇతిక్రమమ్" ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే పూర్వమ్ మత్స్యమ్,

అనన్తరమ్ తద్వ్యావృత్తయా తతో ప్యపకృష్టమానమీనుమ్,

అనన్తరమ్ అప్పాళవుమ్ అల్లాత వృక్షముమ్.

అనన్తరమ్ తద్వత్ భగ్నక్షతరోహణముమ్ ఇల్లాత స్తమ్భముమ్, ఉపాత్తమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

తిరువనన్తాழ்వానే తిరుమలైయాకైయాలే (తిరుమలైయాழ்వారోడు) ఎన్ఱిఱతు.

(పెఱాప్పెఱు) లభ్యాలాభమ్.

౨౩౮ — ఉత్తరవాక్యార్థమిత్తై, (ఇప్పడియాశై) ఇత్యాది

"అశాపేక్షయాపి అతిశయితావస్థాభూతమాన అనుకరణమ్ కొళ్ళుకిఱతు" ఎన్నపడి.

అథమానసః; ఇక్కురద్విశేషమాన భావనాప్రకర్షకార్యమిదే.

మూ.—తిరుమక్కళారుమ్ గోపజన్మత్తై ఆస్థానమ్ పణ్ణినార్కళ్.

వ్యా.—'ఆయ్ప్పాడిచ్చెల్వచ్చిఱుమీర్కాళ్!',[౭] 'నాముమ్నమ్పావైక్కు',[౮]

'ఆయ్క్కులత్తు ఉన్ఱన్నైప్పిఱవి పెఱున్దనై పుణ్ణియమ్ యాముడైయోమ్'[౯] ఇత్యాదియాలుమ్,

తాఙ్ అఙ్ఙాక్కప్పెఱుమ్పడి తాఙ్గళవతరిత్త వర్ణత్తుక్కు సామాన్యవర్ణమాకైయాలే తణ్ణితాయిరుక్కుమ్ అఱివొన్ఱుమిల్లాత గోపజన్మత్తై ప్పుగ్గైయాక పట్టర్పిరాన్కోదైయార్కళ్" ఎన్గై.

అ.—("ఇన్నిరుతిజ్గళ్"[౩])=తన్నిరిజ్గుమానసమ్, ("వయిఱ్కుట్టిజ్గ"[౩])=గర్భత్తుక్కుట్టిజ్గ;

("సిఱుమీర్కాళ్!"[౭])=బాలైకళే ("ఉన్ఱన్నై ప్పిఱవిపిఱన్దనై"[౯])=నీవన్దుపిఱన్దైక్కు ఉదాన:

ఇవర్ పిల్, ("నాఙ మెలిన్దేఙ"[౧]) ("ఎఙమక్కఙ"[౨]) ("నాముమ్నమ్ పావైక్కు"[౮]) ("యాముడైయోమ్"[౯]) ఎన్గిఱ వివక్షైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాన వళాళ) ఎన్ఱు.

'కృషిగోరక్ష్యవాణిజ్యం వైశ్యం కర్మస్వభావజమ్"[౧౦] ఎన్గిఱ విత్తైయాలే (మాన్యాన్వర్ణమాకైయాలే) ఎన్ఱు.

వైశ్యవర్ణమిఱేగోపర్కళ్?.

(అణ్ణిత్తాయ్) అపకృష్టమాయ్.

"అఱివొన్ఱుమిల్లాత (ఆయ్క్కులమ్")[౯] ఎన్గిఱ విత్తైప్రత్యభిజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుకిఱార్, (అఱివొన్ఱుమిల్లాత) ఎన్ఱు.

'.ఒరుజ్ఞానముమిల్లాత" ఎన్ఱపడి.

"(ఆస్థానమ్) ఎన్ఱతు, అన్తర్భావితణ్యర్థమాయ్, 'ఆరోపణమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పట్టర్పిరాన్కోదైయార్కళ్) ఎన్ఱతు

అన్ఱిక్కే, "[ఆస్థానమ్] ఆధ్యాసనమాయ్, సమాధిమాన్నై, సమాధిస్థఙ' ఎన్నుమాప్పోలే, ఆచార్య గోపజన్మావాఙ్కళై ఆభిల్, 'ఆస్థిదర్' ఎన్గలామాకైయాలే. [ఆస్థానమ్] ఎన్ఱతు:

ఇత్తాల్ ఆరోపణమ్ ఫలితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పట్టర్పిరాన్కోదైయార్కళ్) ఎన్గి, రారాక్యమామ్.

[ఆస్థానమ్] ఎన్గిఱ ఉపసర్గప్రయుక్తమ్, (గోపజన్మత్తై) ఎన్ఱు ద్వితీయాన్తమ్.

వ్యా.—అత్తావతు:—

"ఇనియిఱుక్కు మేలిత్తై' ఎన్నున్నపడియాన వర్ణత్తిలేయవతరిత్తు విద్యామాహాత్మ్యాదికళాలే తజ్జాతీయసకలోత్తమరాన పెరియాఴ్వారుమ్,

వేదప్పయిరఙ కొళ్ళువల్లఅవర్ తన్నైప్పోలే వేన్నై ప్పురువత్తిలే వేదసారార్థవిత్తమైయాయిరుక్కుమ్ అవర్ తిరుమక్కళాన ఆణ్డాళుమ్,

శ్రీకృష్ణావతారానుభవత్తిల్ అభినివేశాతిశయత్తాలే,
'మిడుక్కిలామైయాల్ నాఙమెలిన్దేఙనఙ్గాయ్!.'[౧]
'ఎఙమక్కఙకోపిన్దఙ',[౨]
'పత్తినుడ్డిజ్గళ్ వయిఱ్పిట్టిఙ్గుణ్డవప్పావైక్కినాల్'[౩]
ఇత్యాదియాలుమ్,

అ.—'తేషాంపూర్వఃపూర్వో జన్మతః శ్రేయాన్"[౪] ఇత్యాదమైయిట్టాఙ్ఙు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇనియిఱుక్కు) ఇత్యాది

"దేవోమునిర్ద్విజో రాజా వైశ్యశ్శూద్రో నిషాదకః।
పశుర్మృగశ్చపక్షాలో దశవిప్రాః ప్రకీర్తితాః॥"[౫] ఎన్గిఱ
దశవిధవిప్రర్కళిలే.

"ఉఞ్ఛవృత్తిస్స్థితాహారస్సప్తమస్సోఽజితేన్ద్రియః।
వేదశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞో దేవో విప్రస్స ఉచ్యతే॥"[౬] ఎన్గిఱ దేవ విప్రన్నిష్ఠత్తైయిట్టాఙ్ఙు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విద్యామాహాత్మ్యాదికళాలే) ఇత్యాది.

(వేదప్పయిరఙ) వేదప్రధానరాన;

(వేన్నై ప్పురువమ్) "వేన్నైముఙ్గై" ఇత్యాదియాన సప్తవిధవయోవస్థైకళిలే ప్రథమమాన అత్యన్తబాల్యమ్.

"(తిరుమక్కళారుమ్) ఎన్గి, ఇఙ్ఙుతుక్కు సంబన్ధకళ్ సన్నిధానత్తాల్ అచ్చాఴ్వారేయాకైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్-తిరుమక్కళాన) ఎన్ఱతు.

("మిడుక్కిలామైయాల్"[౧]) విత్తైక్కు శక్తియిల్లామైయాల్ ("నాఙ మెలిన్దేఙ"[౧]) దుఃఖిత్తేఙ:

౧॥ పెరియాఴ్వార్-తిరుమొఴి. ౧-౧-౯.
౨॥ మేఱ్పడి, ౧-౫-౧. ౩॥ మేఱ్పడి, ౩-౨-౮.
౪॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౫, ప-౧, ఖ-౧, ప్ర. ౧. ౫॥ ౬॥
౭॥ తిరుప్పావై. ౧. ౮॥ మేఱ్పడి, ౨.
౯॥ మేఱ్పడి, ౨౮. ౧౦॥ గీ-౧౮-౪౪.

మూ. ౨౩౯.—కన్దల్ కథ్రిన్దాల్, సర్వర్ కుం మ్, *నారీణామ్ ఉత్తమైయాడైయ అవస్థై వరక్క డవతా యిరుక్కు మ్.

వ్యా.—౨౩౯. "ఇప్పడియాశైప్పదుకై యుమ్ అస్థానమ్ పణ్ణుకై యుమ్ ఒట్రియ (కన్దల్ కథ్రిన్దాల్) స్వరూపమ్ ఇరుక్కుమ్బడి శా ఎ!" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కన్దల్ కథ్రిన్దాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అన్ఱి, క్కే, "ఇప్పడి విశిష్టవేషప్రయుక్తమాన తారతమ్యావస్థైకళిన్ఱి, క్కే కన్దల్ కథ్రిన్దాల్ సకలాత్మాక్కళుక్కుమ్ వరుమ్ అవస్థైతానేతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్,

(కన్దల్ కథ్రిన్దాల్) ఇత్యాది,

"అతావతు:—ఆత్మస్వరూపత్తైయుళ్ళపడిప్రకాశియాతపడి అనాదికాలమ్ అభిభవిత్తుప్పోన్దవ వ్దైతయాన అవిద్యాది

అ.—౨౩౯.ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియాశైప్పదుకైయుమ్) ఇత్యాదినా.

"'ఆశైయుమ్, ఆరోపణముమ్' అసిద్ధత్తుక్కు యాశైయాలేతవతిరేకేణ నిరుపాధికస్వభావమోఎ, ఎన్న?" ఎన్ఱుపతి.

ఇత్తాల్ "ఔపాధికప్రసఙ్గాత్ నిరుపాధికస్వభావకథనమ్" ఎన్ఱు ప్రసఙ్గసఙ్గతి సూచిత్తై.

ప్రకారాన్తరేణావతారికై (అన్ఱి, క్కే) ఇత్యాది

[వరక్కడవతాయిరుక్కుమ్] ఎన్ఱిఱుమాలస్థవిశేషస్వారస్యానుగుణైయిత్తు.

"విశిష్టస్య+వేషః=(విశిష్టవేషః); తత్-(ప్రయుక్తమ్)—తత్పురుషమ్" ఎన్ఱుపతి.

అతావతు:—"దేహవిశిష్టనాన ఆత్మావుక్కు ఆగన్తుకస్వభావభూతదేహసంబన్ధహేతుకమ్" ఎన్ఱుపతి.

(తారతమ్యమ్)—అపకర్షముమ్, ఉత్కర్షముమ్.

ఇత్తాల్, "తారతమ్యయుక్త అవస్థాప్రసఙ్గాత్ తద్రహితావస్థాప్రతిపాదనమ్" ఎన్ఱు సఙ్గతి సూచనమ్ కృతమ్.

మూ.—౨౪౦. అఙ్ప్రకారత్తాలే పరిశుద్ధాత్మస్వరూపత్తుక్కు తత్సామ్యముణ్డాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—దోషమ్ భగవత్-ప్రసాదవిశేషత్తాలేపిన్నాట్టాతపడి సవాసనమాకప్పోనాల్, సకలాత్మాక్కళుక్కుమ్,

'సర్వలక్షణసంపన్నా నారీణాముత్తమావధూః'*
ఎన్ఱిఱపడియే స్త్రీత్వలక్షణఙ్గళెల్లావఱ్ఱాలుమ్ కుఱైవఱ్ఱు స్వేతరసకలస్త్రీణామ్ ఉత్తమైయా యిరుక్కుమ్ పెరియపిరాట్టి యారుడైయనిలై,

తన్నుడైయేవరక్కడవతాయిరుక్కుమ్" ఎన్గై,.

౨౪౦.—"అఖిజ్ఞనే!" ఎన్నుమ్ అపేక్షైయిలే అత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (అఙ్ప్రకారత్తాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—[కన్దల్] ఎన్ఱిఱుమాలిక్కు అర్థమ్, (వన్దేటియాన) ఇత్యాది.

"('సర్వలక్షణ' *) ఎన్ఱిఱ (లక్షణ *) శబ్దమ్ ఉపస్థితత్వాత్ స్త్రీత్వలక్షణపరమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్త్రీత్వ) ఇత్యాది.

"నృనరయోర్వృద్ధిశ్చ"౧ ఎన్ఱిఱ సూత్రత్తాలే "నరజాతీయా నారీ" ఎన్ఱిఱు వ్యుత్పత్తిసూత్రమ్:

"స్త్రీయోషిదబలాయోషానారీ"౨ ఎన్ఱు, స్త్రీత్వమే ప్రవృత్తినిమిత్తమ్.

"ఇత్తాల్ దేవగన్ధర్వాది స్త్రీకళుక్కుమ్ సంగ్రహమ్ సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వేతర) ఇత్యాది.

"విశేషః కాలికోవస్థా,"౩ "ఆగన్తుకాపృథక్సిద్ధధర్మోవస్థేతి కీర్త్యతే"౪ ఎన్ఱిఱ "అవస్థా" శబ్దార్థమ్, (నిలై) ఎన్ఱు.

"భర్తృ సేతౌ జలవత్ స్వయమేవ ఆగమనమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్ఱిఱార్, (తన్నుడైయే) ఇత్యాది.

"(అవస్థా) శబ్దత్తాలే అనన్యార్హశేషత్వాదికళుడైయ ప్రకాశముమ్ సంశ్లేష విశ్లేషఙ్గళిల్ ధారణతదభావఙ్గళుమ్, తదేకనిరూప్యత్వమానత్వముమ్, వివక్షితఙ్గళ్.

౨౪౦.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అఖిజ్ఞనే) ఇత్యాది —

"పూర్వోక్తప్రకాశాదిరూపమాన అవస్థైక్కు విషయాబాధముమ్, స్వరూపయోగ్యతైయుమ్, ఆవశ్యకమాకైయాలే, అత్తైప్రతిపాదిక్కిఱ, [అఙ్ప్రకారత్తాలే] ఇత్యాద్యుత్తరవాక్యమ్, తదుపపాదకమ్" ఎన్ఱుపతి.

వ్యా.—అత్తావతు:—

"అనన్యార్హ[1] శేషత్వమ్, అనన్యశరణత్వమ్[2], అనన్య[3]భోగ్యత్వమ్[4], సంశ్లేషత్తిల్ ధరిక్కై[5], విశ్లేషత్తిల్ ధరియామై[6], తదేకనిర్వాహ్యత్వమ్, ఆకియ ఇఱు ప్రకారఙ్గళాలే,

నిశ్శేషనివృత్త అవిద్యాదిదోషతయా పరిశుద్ధమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ప్రకారఙ్గళ్ పరిపూర్ణైయాన పిరాట్టియోడు సామ్యమ్ నైసర్గికమాక ఉణ్డాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

అ.—"పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయతా రూపమాకైయాలే (శేషత్వమ్) స్వరూపయోగ్యతారూపమాకైయాలే, అతు నైసర్గికమ్:

(అనన్యశరణత్వా) దిచతుష్టయముమ్ స్వరూపయోగ్యతా రూపమాక వివక్షితమాకైయాలే అతువుమ్ నైసర్గికమ్:

(తదేకనిర్వాహ్యత్వముమ్,) తదేకనిర్వాహ్యమానత్వ స్వరూపయోగ్యతారూపమాకైయాలే నైసర్గికమ్:

తదేకాధీనప్రవృత్తి నివృత్త్యర్హత్వమ్, (తదేకనిర్వాహ్యత్వమ్):

అతిల్ (అనన్యార్హశేష) త్వాదిత్రయముమ్ తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయత్తాలుమ్,

మఱ్ఱైయిరణ్డుమ్ ప్రార్థనాగర్భ వ్యక్తచతుర్థియాలుమ్,

(తదేకనిర్వాహ్యత్వమ్) ప్రకృత్యంశత్తిల్ బహువ్రీహియాలుమ్, ఫలితమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

[ప్రకారః]—ధర్మః.

[పరి] శబ్దార్థమ్, (నిశ్శేష) ఇతి.

[శుద్ధి] శబ్దార్థమ్, (నివృత్త) ఇత్యాది.

(పరిశుద్ధమాన) ఎన్ఱతు, "పరిశుద్ధపదవాచ్యమాన" ఎన్ఱపడి.

శుద్ధి, అతిరిక్తపదార్థమాకిల్, అతిల్ దోషాభావమ్ ప్రయోజకమాకైయాలే యథాశ్రుతమాకలామ్.

[ఉణ్డాయిరుక్కుమ్] ఎన్నుమ్ వినైక్కర్థమ్, (నైసర్గికమాక) ఇత్యాది.

అత్తావతు, "నిత్యసిద్ధమాక" ఎన్ఱపడి.

తత్-సామ్యత్తిల్ మాలాభిప్రేతప్రమాణత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇన్దసామ్య) ఇత్యాదినా.

సూ. ౭౪౧·—దృష్టత్తిల్ ఉత్కర్షమ్ అహఙ్కారత్తాలే;

వ్యా.—ఇన్దసామ్యపటత్తై నినైత్తిఱే, "కడిమామలర్ప్పావైయొప్పాళ్" [౧] ఎన్ఱు, ఆళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్తతు।

అక్ ఇవ్వరణ్డువాక్యముమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

౭౪౧.—ఇని "అవర్కళ్ ఉత్కృష్టమాన జన్మఙ్గళైయుమ్ పేక్షిత్తు నికృష్టమాన జన్మఙ్గళై విరుమ్బువానేన్!" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దృష్టత్తిల్) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి.

అత్తావతు:—

"అభిజాత్యాదికళుమ్ ఐశ్వర్యముమాకియ

అ.—("కడి"౧)=పరిమళప్రచురమాయ్, ("మా"౧)=శ్లాఘ్యమాన, ("మలర్"౧)=పుష్పత్తై, పిఱప్పిడమాకవుడైయ, ("పావై"౧)=నిరుపాధిక స్త్రీత్వముడైయళాన పెరియపిరాట్టియారోడు ("ఒప్పాళ్"౧)= "సదృశీ" ఎన్ఱపడి.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక ఇవ్వరణ్డు) ఇత్యాది

"పెరియపిరాట్టియారుడైయ స్వభావముళ్ళ ఉణ్డాకైక్కు ఇట్టుప్పిఱన్ద స్వరూపముడైయవర్కళుక్కు తదభిమానత్తిలే యొతుఙ్గిన గోపిమార్-స్వభావముణ్డాకచ్చొల్లవేణుమో?" ఎన్ఱు, కీఴోడే సంబన్ధమ్, ఎన్ఱు, ఆమ్ప్పడియిలే శొన్న సఙ్గతివిశేషమ్, కులశేఖరప్పెరుమాళ్ తిరుమొழిలుమ్, పెరియాళ్వార్ తిరుమొழిలుమ్ అనుయాయియాయిరుక్కైయాలే, అవ్యాపకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాసఙ్గికమ్) ఎన్ఱు.

౭౪౧—"[రాజావాన] ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తోడే [దృష్టత్తిల్] ఇత్యాదివాక్యఙ్గళుక్కు ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళిల్ ఉపేక్షాపేక్షాహేతుపరమపురుషార్థానుపయోగిత్వ - తదుపయోగిత్వయుక్త అహఙ్కారసాహిత్యరాహిత్యప్రతిపాదకత్వాత్ హేతుహేతుమద్భావ సఙ్గతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇనియవర్కళ్) ఇత్యాది.

౧॥ పెరియతిరుమొళి-౩-౫-౯.

ప్రకర్షస్తుపరుమహ్యతోఽహఙ్కారరహితత్వేన।। దృష్టోత్కర్షాధిక్యవతోఽహఙ్కారస్యాపి వేధసః।।చిరాయభగవత్‌-ప్రాప్తిర్యేత్యత్ స్ఫుటమీరితః:

మూ.— అదృష్టత్తిల్ ఉత్కర్షమ్ అహఙ్కారరాహిత్యత్తాలే.

వ్యా.—దృష్టపురుషార్థత్తిల్ ఒరువనుక్కుణ్డామ్ ఉయర్త్తి,

విశ్వామిత్రాదికళ్ళైప్పోలే తానిన్ననిలైక్కుమేలే ఉత్కర్షమ్ తేడప్పణ్ణుమ్ అహఙ్కారత్తాలేయుణ్డామ్;

శేషత్వాదిశీలమ్ కైఙ్కర్యసమ్పత్తునాకిఱఅదృష్ట పురుషార్థత్తిల్ ఒరువనుక్కుణ్డామ్ ఉయర్త్తి,

ఇవన్ ఇరుక్కిఱ నిలైయిల్ అభివృద్ధియిల్ ఆశైయాలేనన్నిలైక్కునిలైశాల్పప్పణ్ణుమ్ అహఙ్కారరాహిత్యత్తాలే యుణ్డామ్': ఎన్నై.

అ.— 'మూలస్థ [దృష్ట] [అదృష్ట] శబ్దౌ ప్రకరణాత్ అభిజాత్యాది తద్విపరీతశేషత్వాదిపరౌ'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, 'ఆభిజాత్యాదిక్షయమ్) ఇత్యాది

(ఆది) పదమ్, విద్యావృత్తపరమ్:

(ఐశ్వర్యమ్)=భోగ్యసమృద్ధి:

(ఉత్కర్షమ్) ఆధిక్యమ్:

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉయర్త్తి) ఎన్ఱు.

(విశ్వామిత్రాదికళై) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దమ్ వీతహవ్యాదిపరమ్

(నిన్ననిలై)=క్షత్రియత్వాదికళ్

(అహఙ్కారత్తాలే) ఎన్ఱతు, ''అభిజాత్యాద్యుత్కర్షవిషయక ఉత్కర్షేచ్ఛైక్కు హేతువాయిరుక్కిఱ పూర్వావస్థితచిత్తసమున్నతియాలే'' ఎన్ఱపడి

(శేషత్వాది) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దమ్, పారతన్త్ర్యపరమ్.

''[దృష్టాదృష్ట] శబ్దఙ్గళుక్కు విశేష్యమాయ్ ప్రకరణాత్ పురుషార్థమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉభయత్ర (పురుషార్థత్తిల్) ఎన్ఱతు

(నిలైక్కునిలై) ఎన్ఱతు, ''అవస్థైక్కేఱ్ఱ యోగ్యమ్'' ఎన్ఱపడి.

(శాల్పప్పణ్ణుమ్) ఎన్ఱతు, 'నిరతిశయమాక్కుమ్పడి యాక్కు' ఎన్ఱపడి

(అహఙ్కారరాహిత్యత్తాలే) ఎన్ఱతు, పూర్వోక్తచిత్తసమున్నత్యభావత్తాలే'' ఎన్ఱపడి.

మూ.— ౨౮౭. బ్రహ్మావాయిప్పోనతుపోలే,

వ్యా.— ౨౮౭. ఇవ్వహఙ్కారరాహిత్యత్తాలే ఇప్పడి పేఱుకళుక్కు ఉదాహరణమాయిరుప్పారైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రహ్మావాయ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావతు:—దృష్టోత్కర్షాతిశయత్తుక్కు ఉత్కర్ష అహఙ్కారాధికనాన బ్రహ్మావాయ్,

'ద్విపరార్ధావసానే మాం ప్రాప్నుమర్హసి పద్మజ!' ఎన్ఱు,

'కడిక్కమలత్తుళ్ళిరున్దుమ్ కాణ్గిలాన్, కణ్ణన్ అడి క్కమలన్దన్నై యయన్' ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే ఇప్పోతు పోనతుపోలె,

అ— ౨౮౭ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వహఙ్కార) ఇత్యాది.

'....పూర్వోక్తదృష్టాదృష్టోత్కర్షహేతుత్వేన, అహఙ్కార-తద్రాహిత్యయోర్భగవత్-ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకత్వ-తత్-ప్రయోజకత్వ విశ్రాన్తమ్' ఎన్గిఱార్' ఎన్ఱు, హేతుక్కళైస్సఙ్గ్రహిత్తు'' ఎన్ఱపడి.

[బ్రహ్మావాయ్] ఎన్గిఱవిడత్తాల్ అర్థసామర్థ్యసిద్ధమ్, (దృష్టోత్కర్ష) ఇత్యాది

మూలాభిప్రేతప్రమాణమ్, (''ద్విపరార్ధ''౧) ఇత్యాది.

('అర్హసి' ౧) ఎన్ఱు అర్హత్వవిలక్షణ భగవత్-ప్రాప్త్యాపాదక ధర్మవత్త్వమ్ సొల్లి,

(''పద్మజ'' ౧) ఎన్ఱు అవ్యవధానేన భగవత్-సకాశాజ్జన్మమాకిఱ నిరతిశయాభిజాత్యమ్ సొల్లి సంబోధిక్కైయాలే, ''అన్తప్రాప్తివిలక్షణ్యాపాదకధర్మమ్ ఇన్దఅభిజాత్యాది హేతుక అహఙ్కారమ్'' ఎన్ఱుసిద్ధమ్.

(''కడి'' ౨) ఇత్యాది:—

'(''అయన్'' ౨) = భగవతో జాతనాన బ్రహ్మావానవన్, (''కడి'' ౨)=పరిమళయుక్తభగవన్నాభిసంభవమాన, (''కమలత్తుళ్ళిరున్దుమ్'' ౨)=పద్మత్తిలేయిరున్దుమ్, (''కణ్ణన్'' ౨)=ఇన్దైయర్క్కుమ్ ఇచ్చైక్కిఱుక్కుమ సులభనాన కృష్ణనుడైయ, ('అడిక్కమలన్దన్నై' ౨)=పాదారవిన్దత్తై, (''కాణ్గిలాన్'' ౨) కాణ్గిలాన్'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తుమ్ ''అయన్' ఎన్గిఱ అభిజాత్యమ్, కాణ్గిలామైయిలే హేతు'' ఎన్ఱు సిద్ధమ్.

పూర్వోత్తరప్రమాణత్తిలే జన్మోత్కర్షమాత్రమ్ ఉక్తమ్.

ఇత్తిలే జన్మోత్కర్షముమ్ స్థానోత్కర్షముమ్ శొల్లిఱ్ఱు

అత్తిల్ భగవతో జాతత్వమ్ అర్థికమ్.

ఇత్తిల్ ''విశ్వాకారణాద్యాజ్ఞాయతే ఇత్యజః''ఎన్ఱు కణ్ఠోక్తమ్.

అత్తిల్ విలక్షణాప్తిలుమ్ ప్రాప్తి సొల్లిఱ్ఱు

తస్మాదహఙ్కారహేతుత్వవిరహాన్నిరహఙ్కృతిః। చిన్తయన్తీత్యక్త్వాపి దేహం ముక్తా కాచిద్గోపికా॥ అతోహీనః సుచిత్రాదౌ పద్భిర్గోపజనైర్హా॥

సూ —ఇడైచ్చియాయ్ ప్పెఱ్ ఱుణ్డుడుత్తల్

వ్యా.—అహఙ్కారహేతుక్కళ్ ఒన్ఱుమిల్లామైయాలే తద్రహితైయాయ్, ఇడక్కైవలక్కై యఱియాత [౪ ఇడైచ్చియాన చిన్తయన్తియానవళ్, 'ముక్తిఙ్గతా న్యా గోపకన్యకా' ఎన్గిఱపడి అవన్ తిరువడిక్కళై ప్పెఱ్ ఱుణ్డుడుత్తల్, శెయ్యుమ్బడియాయిరుక్కుమ్, ఇవ్వహఙ్కారతద్రాహిత్యఙ్గళిన్ స్వభావమ్" ఎన్ఱై. [౧౦

అ —ఇతిల్ "కాట్టియుమిల్లై" ఎన్ఱు శొల్లిన త్తాలేయాలే, ("కడి'త) ఇత్యాదిక్కు అనన్తరేణోపాదానమ్.

ఉభయత్తుక్కుమ్ తత్త్వేన అర్థమ్. (ఇప్పొత్తిల్) ఎన్ఱు.

[ఇడైచ్చియాయ్] ఎన్గిఱ విత్తాల్ అర్థసామర్థ్యలబ్ధమ్, (అహఙ్కార హేతుక్కళ్) ఇత్యాది. [౧౫

సామాన్య శబ్దమ్ బుద్ధిస్థవ్యక్తివిశేషపరమాకైయాలే, (చిన్తయన్తియాన) ఎన్ఱతు

మూలాభిప్రేతప్రమాణమ్ ("ముక్తిమ్") ఇత్యాది.

ఇతిల్ ("ముక్తిఙ్గతా" ౧) ఎన్గిఱ మోక్షప్రాప్తియిలే ("గో" ౧) శబ్దోక్త జన్మోత్కర్షాభావముమ్, ("కన్యా" ౧) శబ్దోక్త స్త్రీత్వబాలత్వఙ్గళాలే లబ్ధమాన జ్ఞానోత్కర్షాభావముమ్, ("కా" ౧) ప్రత్యయత్తాలే కుత్సితత్వాదిక్కళ్ శొల్లుకైయాలే వృత్తోత్కర్షాభావముమ్, హేతువాక త్తోఱ్ఱుగిఱతు.

(చిన్తయన్తీ) శబ్దోక్తచిన్తనమ్, బ్రహ్మత్తుక్కు వ్యభిచరితమాకైయాలే నిరపేక్షసాధనమన్ఱు.

సూ.—శెయ్యుమ్బడియాయిరుక్కుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్-తిరువడికళే శరణమ్.

[ఒన్బతు ప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గామత్తాన]

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ వైభవ ప్రకరణమ్. [౫

సంపూర్ణమ్.

వ్యా.—"ఇప్పడి అహఙ్కారతద్రాహిత్యఙ్గళ్ అవఙ్గై యిల్లైకళ్ నిన్ఱుమ్ పెఱుక్కైక్కుమ్ ఉదలాకైయాలే శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ ముతలానవర్కళ్ అహఙ్కారహేతువాన జన్మఙ్గళై యనాదరిత్తు తద్రహితజన్మఙ్గళై [౧౦ యాదరిత్తార్కళ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

పెరియ జీయర్-తిరువడికళే శరణమ్.

[ఒన్బతు ప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గామత్తాన]

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్-వైభవ ప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్. [౧౫

అ —ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ తిరువడిక్కళై) ఇత్యాది "(శెయ్యుమ్బడియాయిరుక్కుమ్) ఎన్గిఱ విత్తుక్కు విశేష్యమ్ 'అహఙ్కారతద్రాహిత్యఙ్గళ్' ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్" ఎన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే (అహఙ్కార) ఇత్యాది.

నికమనాన్వయార్థమ్ స్వభావాన్తమ్. [౨౦

పూర్వోక్తహేతుక్కళై విశదీకరిక్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

అణ్ణా అప్పఙ్గార్-తిరువడికళే శరణమ్.

[ఒన్బతు ప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గామత్తాన]

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్-వైభవప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

౧॥ పు ౩౧౭, ౧మ్ నోట్టు ౨॥ ౩॥ పు. ౬౯౯, ౨మ్ నోట్టు.

12-1-1902.

ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దావదాన

ప్రపన్నదినచర్యా ప్రకరణమ్:—

మూ. — ౨౪౩. ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్

వ్యా.—౨౪౩. [వా. ౧౮౦] [తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావదు] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, ఇవ్వళవాక, అహఙ్కారాదికళిన్-దోషమ్ ఉపపాదిక్కప్పట్టదు;

అనన్తరమ్, "ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డుమ్ అవనే" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ ప్రపన్నాధికారియుడైయ దినచర్యావిశేషమ్ శొల్లప్పడుకిఱదు, (ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి,

(సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి పణ్ణిక్కొణ్డుపోరక్కడవన్) ఎన్నుమళవాక.

అ.—౨౪౩. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (తన్నైత్తానే) ఇత్యాది.

ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతి, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.

అదావదు:—

"షట్ప్రకరణియిల్ వైత్తుక్కొణ్డ అధికారినిష్ఠాక్రమకథనపరమాన ఇన్దమూన్ఱామ్ ప్రకరణత్తిలే ఉపాయోపేయాధికారాపేక్షితతాజ్యోపాదేయఙ్గళిలే శిలకొణ్డు, అదిల్ దినచర్యాన్తర్గతమాన శిలత్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై చ్చొల్లుకైయాలే, పూర్వత్తోడే యిదుక్కు అధికారరూప ఏకకార్యప్రయోజకత్వమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

"నవప్రకరణియిలుమ్ పూర్వప్రకరణత్తిలే సిద్ధోపాయనిష్ఠర్-వైభవమ్ శొల్లిఱ్ఱు;

ఇదిల్, అన్ద ఉపాయనిష్ఠరాన ప్రపన్నరుడైయ దినచర్యై శొల్లుకిఱదు' ఎన్ఱు, సఙ్గతి" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

"ద్వయవివరణత్వయోజనైయిలుమ్ పూర్వమ్ నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు;

ఇప్పోదు అభ్యావృతమాన 'స్యామ్' ఎన్గిఱ ఉత్తమనాల్ సూచితమాన అధికారియినుడైయ దినచర్యై చ్చొల్లుకిఱదు" ఎన్ఱు, సఙ్గతికణ్డుకొళ్వదు.

దినచర్యైయావదు, ప్రాప్తియళవుమిరుక్కుమ్ కాలమ్, అధికారార్థమాకవుమ్ ప్రాప్యతయావుమ్ శెయ్యక్కడవ అనుష్ఠానవిశేషఙ్గళ్:

మూ.—నాశహేతువాన అహఙ్కారత్తుక్కుమ్, అదినుడైయ కార్యమాన విషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్,

వ్యా.—(ఇప్పడి) ఎన్ఱు, కీழ் ఉక్తమానప్రకారత్తై పరామర్శిక్కిఱదు.

(సర్వప్రకారత్తాలుమ్ నాశహేతు) వాకైయావదు, స్వరూపేణముడిత్తుమ్, భాగవతవిరోధత్తైప్పిఱత్తుముడిత్తుమ్, భగవల్లాభవిరోధియాయుమ్, ఎల్లాప్పడియాలుమ్, "అసన్నేవ"౧ ఎన్గిఱపడియే, అసత్కల్పమాక్కుమ్పడి స్వరూపత్తై ఉరువఴియప్పణ్ణుమతాయిరుక్కై;

అహఙ్కారమ్ తాన్, దేహాత్మాభిమానరూపమాయుమ్, దేహాతిరిక్త ఆత్మవిషయత్తిల్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానరూపమాయుమ్, ఇరణ్డువకైప్పట్టిరుప్పదు:

ఇవ్విడత్తిల్ అవైయిరణ్డుమ్ శేరచ్చొల్లప్పడుకిఱదు.

(అదినుడైయ కార్యమాన విషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్),

అ—ఇదు పేటికాసఙ్గతి.

"[వా. ౨౪౨] [బ్రహ్మవాయుర్ప్పత్తుపోతల్] ఎన్ఱు, అహఙ్కారత్తినుడైయ నాశహేతుత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు:

[ఇప్పడి] ఇత్యాదినాతాదృశాహఙ్కారత్తుక్కుమాఱన్ 'తాన్' ఎన్నైయాలే 'హేతువై అనన్తరవాక్యసఙ్గతి' ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(కీழ் ఉక్తమానప్రకారత్తై) ఎన్నదు, [వా. ౧౮౯] [ఇవైయిరణ్డుమ్ స్వరూపేణముడిక్కుమళవన్ఱిక్కే భాగవతవిరోధత్తైయుమ్ విళైత్తు] ఇత్యాదియాలుమ్, [వా ౨౪౧] [వస్తుత్తిలుత్కృష్టమ్] ఇత్యాదియాలుమ్, ఉక్తమానప్రకారత్తై" ఎన్ఱపడి.

[సర్వప్రకార] శబ్దార్థమ్, (స్వరూపేణ) ఇత్యాది.

[స్వాత్మ... ఉక్తసాకల్యపరిమ్.

[నాశ] శబ్దవివక్షితమ్, ("అసన్నేవ" ౧) ఇత్యాది.

(అసత్కల్పత్వమ్,—భగవజ్-జ్ఞానాభావాధీనవిలక్షణసత్తాభావత్వమ్.

(దేహాత్మాభిమానమ్)—దేహత్తిల్ ఆత్మభ్రమమ్,

(స్వాతన్త్ర్యాభిమానమ్)—స్వశేషత్వభ్రమముమ్, స్వాధీనస్వార్థభోక్తృత్వాదిభ్రమముమ్.

౧॥ తైత్తిరీయోప. ౨-౬-౧.

మూ.—విళైనిలమ్ తానాకైయాలే, తన్నై ఒక్కక్కణ్డాల్ శత్రువైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—దేహాత్మాభిమానముమ్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానముమే విషయఙ్గళైస్స్వభోగ్యత్వేన విరుమ్బుకైక్కు మూలమాకైయాలే, విషయప్రావణ్యత్తై "అహంకారకార్యమ్" ఎన్ఱిఱే.

(విషయ) శబ్దత్తాలే కీழ్ అనుకూలమాక్కవుమ్ ప్రతికూలమాక్కవుమ్ శొల్లప్పట్ట విహితనిషిద్ధరూప విషయద్వయత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱదు;

(విళైనిలమ్ తానాకైయాలే) ఎన్ఱదు,

"ఇవైయిరణ్డుక్కుమ్ జన్మభూమి భగవత్-స్వరూపతిరోధానాదికరమాయ్ ప్రణ్డికైవగుణత్రయాత్మక ప్రకృతిపరిణామరూపమాయ్, స్వకర్మవిశేషారబ్ధమాయిరుక్కిఱ శరీరవిశిష్టనాన తానాకైయాలే" ఎన్ఱపడి;

కర్మానుగుణమాక రజస్తమస్సుక్కళాలే కలఙ్గవడిక్కుమ్ శరీరవిశిష్టనైయాలే మతిమయక్కత్తాలల్లాత దేహాత్మాక్కవుమ్, తనక్కురియనల్లాత తన్నై స్వతన్త్రనాక్కవుమ్, అభిమానిప్పతుమ్, తనక్కు అనర్థకరమాన విషయఙ్గళిలేఅత్యాదరత్తైప్పణ్ణువతామవర్ తానేయిఱే:

(తన్నై ఒక్కణ్డాల్) ఇత్యాది:—

అ.—విషయప్రావణ్యహేతువాయ అహఙ్కారకార్యత్వత్తై విశదీకరిక్కిఱార్, (దేహాత్మాభిమానముమ్) ఇత్యాదినా.

[విషయ] శబ్దార్థమ్, (విషయశబ్దత్తాలే) ఇత్యాది.

[విళైనిలమ్] ఎన్ఱు విత్తుకైక్కుర్థమ్, (జన్మభూమి) ఎన్ఱు.

"జలస్యాగ్నిసంస్పృష్టస్థాలీసఙ్గాత్తథాపిహి ॥

శబ్దోద్రేకాదికాన్ కుర్వన్ తద్వదాత్మా గుణాన్ నేత్ ॥

తథాత్మా ప్రకృతేస్సఙ్గాత్ అహంమానాదిదూషితః" ఎన్ఱు అదిత్తైయుటైక్కు [తానాకైయాలే] ఎన్ఱు అదిత్తుక్కు అర్థమ్, (భగవత్-స్వరూప) ఇత్యాది.

ఇత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (కర్మానుగుణమాక) ఇత్యాదినా.

మూ.—అవఱ్ఱుక్కు వర్ధకరాన సంసారికళైక్కణ్డాల్, సర్పత్తైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—ఇప్పడియనాదికాలమ్ పోన్దవనాయ్, ఇప్పోతుమ్ అతుక్కు యోగ్యమాన శరీరవిశిష్టనాయిరుక్కిఱ తన్నైదర్శిత్తాల్ "కొన్ఱుల్లగువిడేన్" ఎన్నుమ్, సాయుధనాయ్ వన్దువిట్టిరియుమ్ శత్రువైక్కణ్డాప్పోలే భయపడల్ కరిత్తు తనక్కు నాశకనాకనినైత్తుమ్:.

తజ్జనకమ్మాయ ఉక్తిప్రవృత్తికళాలే పర్యాసమైకిఱ శప్పి అహఙ్కారాదికళైమేన్మేల్ వళరుమ్పడిపణ్ణుమ్ తదుభయవర్ధకరాన సంసారికళైక్కణ్డాల్, అణుకిల్ మేల్ విழున్దల్ళుకొల్లుమ్ అతిక్రూరమాన సర్పత్తైక్కణ్డాప్పోలే యఞ్జి నెడుఙ్గిప్పోకా నిత్తు

అ.—"[తన్నై] ఎన్ఱు అదిత్తుక్కు దేహవిశిష్టస్వపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

"స్వయమ్ తనక్కు సత్వదాజ్ఞానవిషయమాకైయాలే, [కణ్డాల్] ఎన్ఱు అదిత్తు అహఙ్కారాదిహేతుత్వేనవిశదజ్ఞానపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దర్శిత్తాల్) ఎన్ఱదు

"'శాతయతి' ఇతిశత్రుః" ఎన్ఱు, అవ్వాయోగార్థాభిప్రాయముమ్ వస్తుసామర్థ్య సిద్ధార్థమ్, (కొన్ఱుల్లగు) ఇత్యాది.

(వన్దువిట్ట) ఎన్ఱదు క్రోధకార్యమ్.

ఇత్తాల్ వధోపాయత్వమ్ వివక్షితమ్.

మూలత్తిలే మేలేయిరుక్కిఱ [నినైత్తు] ఎన్ఱు, అ విత్తైఇఙ్గే అన్వయిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాశకనాకనినైత్తుమ్) ఎన్ఱు.

"'[అవఱ్ఱుక్కు] ఎన్ఱు అదిత్తు అహఙ్కార విషయప్రావణ్యఙ్గళుక్కు' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [వర్ధక] శబ్దార్థత్తై విశదమాక్కి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉక్తిప్రవృత్తికళాలే) ఇత్యాదినా

(తదుభయవర్ధకరాన) ఎన్ఱదు, "అహఙ్కారవిషయప్రావణ్యాధీన ప్రవృత్తినివృత్తిరాన" ఎన్ఱపడి.

"'సర్పతి—ఉపసర్పతి' ఇతి—సర్పః" ఎన్ఱు, అవ్వ్యుత్పత్తియైయుటైక్కు (మేల్ విழున్దు) ఎన్ఱదు.

"సర్ప" శబ్దరూఢ్యర్థబలలబ్ధమ్, (అతిక్రూరమ్) ఇత్యాది.

మూ.—అవర్ ఇరుక్కు నివర్తకరాన శ్రీవైష్ణవర్కళై క్కొణ్డాల్ బన్ధుక్కళైక్కొణ్డాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—"నమక్కు బాధకర్" ఎన్ఱ నిన్ఱైత్తుమ్:

తజ్ఞళుడైయ ఉపదేశానుష్ఠానజ్ఞళిరణ్డాలుమ్ అహఙ్ [౫
కారాదికళిల్ దోషదర్శనత్తై ప్పణ్ణువిత్తు తత్ప్రసఙ్గత్తిలే భీతభీతరాయ్ప్పడిపణ్ణి "నమః" ఎన్ఱు అవర్ఱై నివర్తిప్పిక్కుమ్ మధ్యమపదనిష్ఠరాన శ్రీవైష్ణవర్కళై క్కాణప్పె ర్ఱాల్,

తన్నుడైయ అనర్థాభ్యుదయఙ్గళిరణ్డుమ్ తఙ్గళ్తాయ్ తీయిత్తుపిలకిల్ నల్లదిల్ మూట్టి రక్షిక్కుమ్ ఆప్తబన్ధుక్కళై క్కణ్డాప్పోలే యత్యాదరమ్పణ్ణి "నమక్కు నన్ఱుసెయ్దాన వర్కళ్" ఎన్ఱు నిన్ఱైత్తుమ్:

అ—చికిత్స్యహత్యాభిప్రాయేణ పూర్వికల్ (నాళకమాక్క) ఎన్నాలే (బాధకరెన్ఱ) ఎన్ఱతు. [౧౫

(నిన్ఱైత్తుమ్) ఎన్ఱతు, పూర్వవత్

అహఙ్కారాదికళుక్కు జన్మభూమితయాయుమ్, వర్ధకతయాయుమ్, కొణ్డతన్నమ్మై సంసారిక్కళుక్కు ప్రత్యనీకతయా నిర్దిష్టరాన శ్రీవైష్ణవర్కళ్,

"ఇన్ద్రియార్థేష్వలోలత్వా [౨౦
క్రోధలోభ మదాఽఽఽలస్య మాన మోహావిహీనతా॥"

ఇత్యేతైర్లక్షణైర్యుక్తా (ః) వైష్ణవాః'౧ ఎన్ఱు, వివక్షితరాయ్,

అహఙ్కారాదినివర్తక మూలమన్త్రస్థ 'నమః' పదాధీన అధ్యవసాయయుక్తరాయ్, ఇరుక్కుమవర్కళాకై వివక్షితమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలె అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తజ్ఞళుడైయ) ఇత్యాది. [౨౫

"నగురుర్వైష్ణవాత్పరః"౨ ఎన్గిఱ, అవిసైప్పడి (ఉపదేశ)ఇత్యాది

(మధ్యమపదమ్)—నమఃపదమ్.

"ప్రీత్యప్రీతిపరామాం గోం స్పర్శం భుక్తిం సహాసితామ్।

స్వైరప్యైకాన్త్యవిరుక్తై (ః) రసవర్జం వివర్జయేత్"౩ ఎన్గిఱ, బన్ధుత్వావృత్త్యర్థమ్ (ఆప్త) పదమ్.

మూ.—ఈశ్వరనైక్కణ్డాల్ పితావైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—అడియిలే కరణకళేబరఙ్గళైత్తన్దుమ్, అవర్ఱైక్కొణ్డు వ్యభిచరియామల్ నల్వఴినడక్కుమ్పడి శాస్త్రఙ్గళైక్కొడుత్తుమ్ అకృత్యకరణాదికళిల్ శిక్షిత్తుమ్; సర్వావస్థైయిలుమ్ తన్నుడైయహితమేపార్త్తుప్పోరుమ్ ఈశ్వరనై అర్చ్యస్థలఙ్గళిలే కిణ్ణకారకణ్డాల్,

ఉత్పాదకనాయ్ విద్యాప్రదనాయ్ అవర్ఱైప్పవృత్తినాక్కాక్కపడి నియమిత్తు నడత్తిక్కొణ్డుపోగుమ్ హితైషి[౧౦ యానపితావైక్కణ్డాప్పోలే స్నేహసాధ్వస వినయఙ్గళైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు "నమక్కుహితపరన్" ఎన్ఱు, నిన్ఱైత్తుమ్:

అ—"విచిత్రా దేహసంపత్తిరీశ్వరాయనివేదితుమ్",౪

"హస్తం తమస్సదసతీశవిచేష్టుమీశః",౫ [౧౫

"ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున! తిష్ఠతి।
భ్రామయన్ సర్వభూతాని"౬

"ఈశ్వరస్యవశాహర్షః"౭ ఇత్యాదిప్రసిద్ధయుక్కూన్ఱు [ఈశ్వర] శబ్దాభిప్రేతమ్, (అడియిలే) ఇత్యాది.

(సర్వావస్థైయిలుమ్) ఎన్ఱతు, "గర్భజన్మాద్యవస్థాసుత్రిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

పరిత్యాదిచతుష్టయత్తిలుమ్ కొళ్ళుమ్ ప్రసఙ్గమే యిల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అర్చ్యస్థలఙ్గళిలే) ఇత్యాది.

"అరవిన్దప్పావైయుమ్ తానుమ్ కణ్డారక ప్పుళ్ళిక్కొణ్డు ఎఱక్కడి పాఱ్కడల్ వాఴ్ కడల్ మల్లై త్తలశయనత్తే"౮ ఎన్గిఱ అవిసైయే [౨౫ కొణ్డు(కణ్డార) ఎన్ఱతు.

యథాక్రమమ్ ఉపమేయగతధర్మసరూపధర్మఙ్గళ్ ఉపమానత్తిల్, "మాతాపితా"౯ ఎన్గిఱ తరుగత్తాలుమ్, రూఢ్యంశత్తాలుమ్ అభిప్రేతమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్పాదకనాయ్) ఇత్యాది.

ఇతిరూఢ్యర్థమ్

విద్యాప్రదత్వాదికళ్ తత్కర్తృత్వకాలగార్థమ్

"పితేవహితేనియుఙ్క్తే"౧౦ ఇత్యాదిప్పసిద్ధమ్ (హితైషియాన) ఎన్ఱతు:

౧॥	౨॥	౩॥
౪॥	౫॥	ఈ॥ ౫-౧౮-౭౧.
౭॥	౮॥ తిరుమొழி. ౨-౫-౭.	౯॥

మూ.—ఆచార్యవైశక్కణ్డాల్ పశియుడైయోన్ ప్రత్నై కక్కణ్డాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—అనాదికాలమ్ “అసన్నేవ” [౧] ఎన్నుమ్బడికిడన్ద తన్నై భగవత్-సంబన్ధత్తైయఱివిత్తు, సత్తావానాక్కి, మేన్మేలుమ్ తన్-ఉపదేశత్తాలే జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళై పిఱ్ఱైత్తు తైయిల్లానిరయొన్నభగవద్విషయత్తై కాట్టిత్తరుమ్ మహోపకారకనాయ్, “ఉణ్ణ - శీరేయుయిర్క్కుయిరాయ్” [౨] ఎన్నుమ్, “ఉణ్ణ మొయ్యుల్ప్పిఱ్ఱియ శీరన్తి వేణ్డలర” * ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, గుణవిగ్రహఙ్గళాలే తనక్కు ధారకభోగ్యనాయిరుక్కుమ్ ఆచార్యనై కణ్డుకిలశాఙ్గ్రప్పడికణ్డాల్,

కణ్డాఙ్గుఱ్ఱైయిడుమ్ పైశిత్యశియర్, ధారకము మాయ్ భోగ్యముమాన శోఱ్ఱైక్కణ్డాప్పోలే, అత్యభినివేశత్తోడే యనుభవిత్తు “నమక్కు-ధారకభోగ్యవిషయమ్” ఎన్నే, నినైత్తుమ్:

అ.—“ప్రీతస్సంస్పృష్టసర్వాఙ్గో భీతవత్ పూర్వమానతః। ...నమర్యాదుల్బణక్రియాః” [౩] ఇత్యాదికళై ప్పరత్తు (స్నేహ) ఇత్యాది (సాధ్యసమ్)=భయమ్

అన్నత్తుక్కు “రేతస్సిగోక్షిగోభః” [౪] ఇత్యాదికళిలే శొన్న శరీరసత్తానిష్పాదకత్వముమ్, నిష్పన్నసత్తానివృత్తిహేతుత్వముమాకిఱ ధారకత్వముమ్, భోగ్యత్వముమ్, ఉణ్డాకైయాలే ఉపమేయత్తిలుమ్, అత్తై యవక్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా

(కైయిల్లానిరయొన్న)=కరతలామలకమ్పోలే.

సత్తానువృత్త్యాధారకత్వమ్, (“ఉణ్ణ శీరే” ౨) ఇత్యాది —

“(“ఉణ్ణ-శీరే” ౨)=దివ్యమాన కల్యాణగుణఙ్గళ్. (“ఉయిర్క్కు” ౨)=ఆత్మాక్కు, (“ఉయిరాయ్” ౨)=ధారకమామ్” ఎన్నపడి.

“(“ఉణ్ణ” *)=దివ్యమాన. (“మొయ్యుల్” *)=విగ్రహత్తిలే, (“పిఱ్ఱియ”)=విశిష్టియ, (“శీరన్తి”)=సౌన్దర్యాదికళైయన్తి, (“వేణ్డలర యార”)=వేణ్డార్ నార” ఎన్నపడి.

(అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణ) ఇత్యాదినా.

ఇఙ్గే (గుణవిగ్రహ) శబ్దఙ్గళ్, “తన్నామగుణఙ్గైతః” [౫] “విగ్రహాలోకనపరః” [౬] ఎన్నిఱ భరద్వాజసంహితావచన ప్రత్యభిజ్ఞాపకఙ్గళ్.

మూ.—శిష్యనైక్కణ్డాల్ అభిమతవిషయత్తైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్ నినైత్తు:

“అహఙ్కారార్థకామఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్, అనుకూలర్-పక్కల్ అనాదరత్తైయుమ్,

వ్యా.—సాధ్యాన్తరనివృత్త్యాది సమస్తస్వభావసంపన్నతయా సమ్యక్ జ్ఞానప్రేమవానాయిరుక్కుమ్ సచ్ఛిష్యనైక్కణ్డాల్,

తనక్కు ఆనన్దావహమాన అభిమతవిషయత్తైక్కణ్డాప్పోలే “భగవద్-గుణానుసన్ధానదశైయిల్ నామ్ శొల్లుకిఱ భగవద్గుణఙ్గళై యాదరిత్తుక్కేట్పతు, అనుభాషిప్పతు, విద్ధనావతామ్, ఆకారఙ్గళినాలే నమక్కు ఆనన్దావహర్” ఎన్ఱు, నినైత్తుమ్.

(అహఙ్కారార్థకామఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్) ఇత్యాది:—

ఇవైమూన్ఱిలుమ్ వెత్తుకొణ్డు, అహఙ్కారమ్, అనుకూలర్-పక్కల్ అనాదరత్తైప్పఱ్ఱుమ్:

అ.—(సాధ్యాన్తర) ఇత్యాది:—

(ఆది) పదమ్, వక్ష్యమాణ ఫలసాధనశుశ్రూషాదిపరమ్.

“ఆచార్యోపితథాశిష్యంస్నిగ్ధోహితపరస్సదా” [౭] ఎన్ఱిఱ స్నిగ్ధత్వత్తైయఱ్ఱుమూలత్తిలే (అభిమతవిషయత్తై) ఎన్ఱతు” ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కు) ఇత్యాది.

“తద్వచశ్శ్రవణోత్సుకః,” [౮]

“తత్తద్విశేషకరణాత్ ప్రత్యుపదిశతీవ,” [౯]

‘సన్తతహృదయం భక్త్యా” [౧౦] ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (ఆదరిత్తుక్కేట్పతు) ఇత్యాది.

(మూన్ఱుమ్) ఇత్యాదిక్కు అనన్తరమ్ “వ్యాఖ్యాస్యతే” ఇతిశేషః.

“అహఙ్కారాది త్రయత్తుక్కుమ్ అనాదరాది త్రయత్తిలుమ్ యథాసఙ్ఖ్యాన్వయమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైమూన్ఱిలుమ్) ఇత్యాది.

౧॥ తైత్తిరీయోప ౨-౬-౧. ౨॥ ఇరామానుశనూ. ౭౫.
* మేల్పడి. ౧౦౪. ౩॥ ౮॥ భరద్వాజసం.
౫॥ మేల్పడి,
31-1-1902.

౬॥ ౭॥
౯॥ ౧౦॥

“అహఙ్కారోపహతేషు జనేషు దర్శనాదరః ౹ ప్రతికూలేషు తద్యోగ్యః ప్రపన్నాన్తరఘాః కామస్తూపేక్షణీయేషు పేక్షః” ఇతిచి న్తయేత్ ॥

మూ—ప్రతికూలర్-పక్కల్ ప్రావణ్యత్తైయుమ్, ఉపే క్షికు, మవర్-పక్కల్ అపేక్షైయైయుమ్, పిఱప్పిక్కుమ్” ఎన్ఱు, అజ్ఞ:

వ్యా.—అతావతు: — [౫

‘ శేషత్వత్తై తన్-సన్నిధియిల్ శేపిక్క, వొట్టాతపడియుతే అహఙ్కారత్తిన్ బలమిరుప్పతు;

అహఙ్కారియానవన్ ‘న నమేయమ్’ ౧ ఎన్ఱు ఉపతోప్రియ ఒరువిషయత్తిలుమ్ నలైకామ్ కవిన్నై యాన్నే; [౧౦

ఆన్నైయాలే, అహఙ్కారమ్ మేలిడుకైయిల్, స్వరూపవర్ధకరాన్ కొణ్డు అనుకూలరాయిరుక్కుమ్ శ్రీవైష్ణవర్క్కళైక్కణ్డాల్, ‘నమ్ముడైయ శేషికళ్’ ఎన్ఱు తుడైనడుజి ఎழுన్దిరున్దు ప్రణామాది పూర్వకమాక అనువర్తనఙ్గళైపణ్ణ వొట్టాతే, తన్నై అవర్కళిల్ అధికనాకవాకల్ అవర్క్కళైత్తన్నోడు సమరాకవాకల్ బుద్ధిపణ్ణి అనాదరిత్తిరుక్కుమ్పడిపణ్ణుమ్” ఎన్నై.

అర్థమ్ ప్రతికూలర్-పక్కల్ ప్రావణ్యత్తై ప్పిఱప్పిక్కుమ్:

అతావతు:— [౨౦

‘ఆర్యైయాకిలుమ్ శేర్న్తు అనువర్తిత్తు ఒరు కాశు పెఱ వేణుమ్’ ఎన్నుమ్పడియుతే అర్థకాముకనుక్కుమ్పడి!:

వ్యా—ఆన్నైయాలే, ఆత్మస్వరూపనాశకత్వేన ప్రతికూలరాన సంసారికళైక్కణ్డాల్, పోకమోక్షప్పక్క వేణ్డియిరుక్క, ఒరు కాశైనచ్చి అవర్కళోడే యుఱవుపణ్ణి అవర్కళిరున్ద ఇడఙ్గళిలే పలకాలుమ్ శెల్లువతు, అవర్కళైయత్తైప్పరుద్దిమువత్తు, అవర్కళ్ గుణకీర్తనమ్ పణ్ణువతాప్పడి అవర్కళ్-పక్కత్తిలే ప్రావణ్యత్తైయుణ్డాక్కుమ్” ఎన్నై:

కామమ్ ఉపేక్షిక్కవేణ్డువర్కళ్ పక్కల్ అపేక్షైయైప్పిఱప్పిక్కుమ్: [౧౦

‘కామ్యత’ ఇతి—కామః” ఎన్ఱు ఉత్పత్తియాలే కామశబ్దత్తాలే విషయసంభోగసుఖత్తై చ్చొల్లుకిఱతు;

అతు, ‘ఈశిపోమిన’ ఇత్యాదప్పడియే, దారిద్ర్యవార్ధకాదికళై ఉడైయాక్క లన్నైముఖమ్ పారాతే నల్కక్కడవతైత్తు ఉపేక్షావాదమ్పణ్ణుమ్ స్త్రీకళ్-పక్కలిలే, [౧౫ ఏత్తైయర్ కామిత్తిప్పచ్చెల్వర్’ ౩ ఎన్ఱు అపడియే,

అ.—అన్వయిత్తు కాణ్టి అనుక్రమ్మతు, (అతావతు) ఇత్యాది

“[అనుకూల] శబ్దమ్ సన్నిహితత్వాత్ పూర్వవాక్యోక్త [శ్రీవై, ష్ణవ] పరమ్” ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే (స్వరూపవర్ధకరాన్) ఇత్యాది

(స్వరూపమ్)— శేషత్వమ్.

“[ప్రతికూల] శబ్దముమ్ సన్నిహితత్వాత్ పూర్వోక్త [సంసారి] పరమ్” ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపనాశకత్వేన) ఇత్యాది (స్వరూపమ్, పూర్వవత్.

“(ప్రావణ్యమ్)—నీతవృత్తి:

అ.—అతావతు, ఉపసదనారాధనస్తోత్రరూపఙ్గళాన వ్యాపారఙ్గళ్” ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే (అవర్కళిరున్ద ఇడఙ్గళిలే) ఇత్యాది

“కాముకకామ్య సపృహత్వరాః” ౪ ఎన్ఱు అవిత్తైయటక్క అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“కామ్యతే’ ఇతి కామః” ఎన్ఱు ఉత్పత్తియాలే) [౨౦ ఇత్యాది.

(విషయ) శబ్దత్తాలే అధ్యాహరిక్కిఱతు.

“ (“ఈశిపోమిన’ అ : — (“పోమిన”) — నటక్క, (“ఈశి”)— ఈశి” ఎన్ఱు హేయోక్తి, “ఇత్తిరైనమిన”—ఇవ్విడత్తిలే యిరాతేకొళ్ళుమ్, ‘కరుమియిత్తిక్ర్”—కరుమిలాతేయిత్తిర్.[౨౫ “ఉళ్ళమ్కూశియిట్టిర్”—కన్ఱుదైయ కద్దకైత్తైయనుసన్ధిత్తు హృదయమ్ కూశినీర్, “ఎన్ఱు పేశుమ్ కుళైయిల్ క్కియిల్ ఫాల్”—అప్పడియుపేక్షావాదమ్ పణ్ణుమ్ కువలయమ్ సున్దరనయనైకళ్-విషయమాన, “నాశమాన పాశమ్” వినాశకరమాన స్నేహత్తై ఎన్ఱు, ఇత్యాదిప్రకారేణ” ఎన్ఱుపడి.

ఇన్నైత్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (దారిద్ర్య) ఇత్యాది

“ (“ఏత్తైయర్ కామ”)౬—స్త్రీకళ్ కామ్,

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥

వ్యా.—అవర్కళ్ -ఉపేక్షా వాధమ్ముత్తలాన వైత్తన్నైయె యుద్దేశ్యమాక్కొణ్డు, శెల్లున్నది విలక్షణర్ క్కేట్టాల్ శిరికుప్పడియాన హేయోపేక్షైయొవి త్తైకుమ్" ఎన్నై.

ఆక, ఇప్పడి, "అహఙ్కారాదికళ్ మూన్ఱుమ్ స్వరూపవర్ధకరై యనాదరిక్కుమ్పడియుమ్, స్వరూపనాశకరైయాదరిక్కుమ్పడియుమ్, స్వరూపనాశకరైయొరుదే యుపేక్షికరుమాయిరుక్కుమవర్కళై యుపేక్షిక్కుమ్పడియుమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్ఱు, అవర్ త్తిర-కొడుమైక్కై యనుసన్ధిత్తు, "ఎఙ్ఙనే యత్తైదుక్కిత్తో" ఎన్ఱతు.

(అర్థకామాభిమానఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్) ఎన్ఱు, సాత్మనాల్లుమ్,

"గర్వోభిమానోఽహఙ్కారః" ఎన్గిఱపడియే అభిమానశబ్దత్తాలే అహఙ్కారత్తై చ్చొల్లుకిఱత్తాకైయాలే, (అనుకూలర్ పక్కల్) ఇత్యాదియిలే నిరైయాకాత్తే

మూ.—"ఆత్మగుణఙ్గళ్ నమ్మాలుమ్ పిఱరాలుమ్, పిఱప్పిక్కవొణ్ణాతు; సదాచార్యప్రసాదమడియాక వరుక్కిఱ భగవత్-ప్రసాదత్తాలే పిఱక్కుమత్తనై": ఎన్ఱు, తుణిన్దు;

వ్యా.—యథాయోగమ్కొణ్డు కీఴ్ చ్చొన్న ప్రకారత్తిలే యోజిక్కక్కడవతు.

(ఆత్మగుణఙ్గళ్) ఇత్యాది:—

"శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళ్, అనాదికాలమ్ అహఙ్కారాదికళుక్కు విళైనిలమాయ్, అనాత్మగుణఙ్గళైక్కొణ్డు పూరిత్తుక్కొణ్డు కర్మపరతన్త్రరాయిరుక్కిఱ నమ్ముడైయ యత్నత్తాలుమ్, ఆత్మగుణోదయవిరోధికళాన అహఙ్కారాదికళుక్కు వర్ధకరాయ్ అనాత్మగుణపరిపూర్ణరాయ్ కర్మవశ్యరాయిరుక్కిఱ పిఱరుడైయ యత్నత్తాలుమ్, పిఱప్పిత్తుక్కొళ్ళవొణ్ణాతు;

'ఆత్మగుణఙ్గళుక్కు ల్లామ్కొళ్కలమాయ్, అడియిలే

అ—('ఇప్పడి'' అ)=ఉపేక్షావాదమ్ పణ్ణిలిక్కుం, ("శెల్ లర్")=అత్తువే ఉపాదేయమాక అఱ్ఱెశెల్వర్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ ఉపేక్షావాతమ్) ఇత్యాదినా.

ఇఙ్గే, "ప్రత్యాఖ్యానమపి ప్రణయాత్ కోపం మన్యతే" ఇతి శ్రీ కాళీనమయశోగణయతి" ఇత్యాదికళై క్కణ్డుకొళ్వతు.

(విలక్షణర్)=విషయవ్యావృత్తరానవర్కళ్.

ఇప్పడి ప్రత్యేకమ్ రాజసత్తైయుమరుళిచ్చెయ్తు, బుద్ధ్యారోహక్రమ సమ్పలయ్యత్తాల్ స్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆక, ఇప్పడి) ఇత్యాదినా

"ప్రతికూలానన్తరమ్ ఉపేక్షిక్కుమవర్కళై యొరుత్తతు, 'ప్రాతికూల్యమ్ ఇజ్జమ్ అభిప్రేతమ్' ఎన్నుమిదమ్తోన్ఱ" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపనాశకరైయొరుదే) ఇత్యాది.

పాఠాన్తరత్తై నిర్వహిక్కిఱార్, (అర్థకామాభిమానఙ్గళ్) ఇత్యాదినా.

(నిఱై) యిలే—క్రమత్తిలే, (నిఱై) క్కు, నిఱైయత్తిలే పూరిక్కైయాయ్, "(నిఱైనిఱై) ఎన్ఱతు, యథాసఙ్ఖ్యాన్వయమ్" ఎన్నపడియాయ్, "అతిల్లాతే" ఎన్ఱపడి,

అ—(యథాయోగమ్) ఎన్ఱతు "యోగ్యతానుగుణమాక" ఎన్ఱపడి.

అత్రావతు:—

"చరమనిర్దిష్టమాన అభిమానమ్, ప్రథమనిర్దిష్టమాన అనాదరత్తైయుమ్; ప్రథమనిర్దిష్టమాన అర్థమ్, మధ్యమ నిర్దిష్టమాన ప్రావణ్యత్తైయుమ్; మధ్యనిర్దిష్టమాన కామమ్, చరమనిర్దిష్టమాన అపేక్షైయైయుమ్; పిఱప్పిక్కుమ్' ఎన్ఱు, యోజిప్పతు" ఎన్ఱపడి.

"(నమ్మాలుమ్) ఎన్గిఱ 'అహమ్' శబ్దమ్, ఉచ్చారయితృత్వోపలక్షితధర్మావచ్ఛిన్నవాచకమాకైయాలే,) విళైనిలమ్ తాన్) ఎన్ఱు, కీఴ్ చ్చొన్న ధర్మత్తైయుమ్, తన్మూలక అనాత్మగుణత్తైయుమ్, పరామర్శిక్కిఱతు;

(పిఱర్) ఎన్గిఱవిడత్తుమ్, 'సమానమితరత్ శ్యేనేన' ఎన్గిఱ 'ఇతర' శబ్దమ్పోలే పూర్వప్రకృతసదృశతదన్యపరమాయ్ బుద్ధివిషయతావచ్ఛేదకతయోపలక్షితధర్మావచ్ఛిన్నవాచకమాకైయాలే, పూర్వప్రకృతాహఙ్కారవర్ధకత్వ-తన్మూల అనాత్మగుణపూర్ణత్వాది పరమాకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళ్) ఇత్యాది

"సత్" శబ్దాభిప్రేతమ్, (ఆత్మగుణఙ్గళుక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ అమరకో. కా. ౧. ౩॥

౨॥ పు. ౭౦౫, ౩వ నోట్. ౬॥

౫॥ జైమినిధర్మసూ. అ. ౭, పా. ౧, సూ. ౧౩-౧౪, జైమినీయన్యాయమాలా-పు ౩౭౬.

వ్యా॰ — తిన్ను డైయని ర్వైతుకక్కుపైయా లే నమ్మాయి ర్తిక్క శిత్త తులి నను కుకు అన్మగుణజ్గళ్ ఉద్ధావతైప్పోళ్తో" ఎన్ను, వల శ్శాలుమ్ కరైఎన్ను భగవానై యర్థిప్పతాయ్కొణ్డు ఘోరుమ్ సదాచార్యన్నుడైయ ప్రసాదను డింజాక్కివరుక్కైఇ, నమ్ముడైయ ఆత్మగుణోదయ విరోధిపాపక్షయమ్ పిఱక్కుమ్బడి అమలజ్ఞళాక్కివిక్రికు మ్ భగవాన్నుడైయపరిపూర్ణ ప్రసాదత్తాలే పిఱక్కుమత్తనై" ఎన్ను, అధ్యవసిక్కు.

అ. — "కృపయ్రైవోపకర్తారం కృపయాని స్ప్రుహావహేత్। కారుణ్యాచ్చా స్త్రపాణినా"౧ ఇత్యాదికళైయఖటొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిన్నుడైయ) ఇత్యాది.

"తస్మిన్ గురోర్వృత్తి"౨ ఎన్నుతుడజ్కి, "పుత్రమివైనమను శాస్తి"౩ ఎన్ను, "ఏనంశిష్యం పుత్రమివాభ్యుదతస్స్వాద్ధిత్యనుశా స్తి"౩ ఇత్యాదిస్తుయఖటొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమక్కు ఆత్మగుణమ్) ఇత్యాది.

(కరైన్ను) ఎన్నత్తు, తదర్థమచినామనోరథక్కళైప్పణ్ణి" ఎన్నపడి, "శ్రియఃపత్యుః పదాంభోజే గురుర్యా చేత్పత్థితమ్"౪ ఎన్ఱి,ఱ విక్రైయఖటొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవానై అర్థిప్పతాయ్) ఇత్యాది.

"ఆచార్యస్య ప్రసాదేనమమసర్వమభీప్సితమ్। ప్రాప్నుయామితి విశ్వాసోయస్యాస్తిససుఖీభవేత్॥"౫ ఎన్ఱి,ఱ విక్రైయఖటొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సదాచార్యన్నుడైయ ప్రసాదమడియాక్క) ఎన్ను,

[వరుక్కైఇ] ఎన్ఱి,ఱవిత్తుక్కు మూలవ్యాఖ్యానక్కళిలే [ప్రసాదత్తాలే] ఎన్ఱి,ఱవిత్తోడే అన్వయమ్.

అర్థాభిధానపూర్వక ప్రమాణసూచనపురస్సరమ్ [భగవత్] శబ్దాభిప్రేతమ్, (నమ్ముడైయ) ఇత్యాది.

(అమలజ్ఞళాక్క) ఎన్నత్తు, "మలసంసర్గాభావ ప్రయోజకమాక్క" ఎన్నపడి.

మలమ్ = పాపమ్;

"పాపేపురీషకిట్టేషుమలమ్"౬ ఎన్నక్కడవతిఱే?

1
మూ. — దేహయాత్రైయిల్ ఉపేక్షైయుమ్,

వ్యా॰ — (దేహయాత్రైయిలుపేక్షై) యావతు, దేహరక్షణార్థమాన వ్యాపారత్తిల్ విరుప్పమఱ్ఱిరుక్కై. [౧౫

అ. — ప్రకరణాత్ ఆత్మగుణోదయవిరోధిపాపమ్ లభిక్కుమత్తు. సంసర్గాభావమ్ = ప్రధ్వంసాభావమ్.

"వినాహేయైర్గుణాదిభిః"౭ ఎన్ను, హేయప్రత్యనీకత్వమ్ (భగవత్) శబ్దార్థమిఱే?.

"(యాత్రా) = గమనమ్; అత్రావయవత్తు, ఇజ్గే ఉత్తరోత్తర[౧౦ కాలసంబన్ధ సమూల వ్యాపారరూపమాయ్, రక్షణార్థవ్యాపారరూపమ్' ఎన్ను, వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దేహరక్షణ) ఇత్యాది.

"అలభ్యార్థానుచిన్తనమ్।
సుదూరంబహుధాయాసంభోక్తవ్యమితిచిన్తనమ్॥
ఇత్యాదిదోషరూపాణి హిత్వాకర్తాణి"౮ ఎన్ను, తుడజ్కి,
"బాహ్యైరమ్బరినిస్పృహామ్...తుష్టమసక్తిభః"౯ ఎన్ను, శొల్లుక్కైఱవిత్తైయుమ్;

"యథాయథాహిఖిన్నస్స్యాత్ సాంసారికసుఖోదయే।
తథాతథాసుసంయోగీనిర్వాణంపదమృచ్ఛతి॥
భిక్షిత్వాకాపివర్తేత...
భిక్షిత్వాపగమానాసాం యోగినాం సిద్ధికాంక్షిణామ్॥
మదమాత్సర్యమానాద్యాదోషాగచ్ఛన్తిసంక్షయమ్।"౧౦ ఇత్యాదిక్రైయుమ్;

"ఆభ్యన్తరాత్ స-ప్పుబాదర్నాత్ ఆచ్ఛిద్రాత్రైవకాసనః।
అవర ప్రేష్యభావాచ్చ భూయఃఇచ్ఛా ప్రవర్తక్షః॥"౧౧ ఇత్యాదిక్రైయుమ్;

ఉటొణ్డు (విరుప్పమఱ్ఱిరుక్కై) ఎన్నత్తు.

"విష్ణోర్దాస్యైకఫలతా"౧౨ ఇత్యాదిక్రైయుమ్,

"అతివేలాంబుభిరపేత్ భక్తిసంకీర్తనాదిభిః।
తతోనోపరమేత్తస్మాత్ యాత్రయాత్ కిర్హుకేమునా"౧౩ ఇత్యాదిక్రైయుమ్, ఉటొణ్డు

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥
౧౩॥

మూ.—ఆత్మయాత్రైయిల్ అపేక్షైయుమ్, ప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తియుమ్, "దేహధారణమ్, పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి ప్రసాద ప్రతిపత్తి" ఎన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్,

వ్యా.—(ఆత్మయాత్రైయిలపేక్షై) యావతు, శేషత్వమేవడివాన ఆత్మావుక్కు ధారకాదిక్కళాన గుణానుభవకైఙ్కర్యప్రవృత్తియిల్ పెరునవళవాల్ తృష్ణాయిరాతే మేన్మేలుమాశైప్పడుకై.

(ప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తి) యావతు, అశనాచ్ఛాదనాదిక్కళుక్కు ఉఱుప్పాన ప్రాకృతపదార్థఙ్గళిల్ ఆదరత్తుక్కడియాన భోగ్యత్వబుద్ధితవిరుకై.

(దేహధారణమ్) ఇత్యాది,—అతావతు:—

"అన్దప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ దేహమ్ధరిక్కైక్కుత్తక్కవళవు భుజిక్కై,

అ.—(పెరునవళవాల్) ఇత్యాది.

"నిషిద్ధవస్తుక్కళుక్కు ప్రసఙ్గమిల్లామైయాలే, 'అభ్యస్తాల్'౧ ఇత్యాదిశాస్త్రోపహతవస్తుక్కళే ఇఙ్గు (ప్రాకృతవస్తు) పదాభిప్రేతమ్" ఎన్ఱు తిరుపుళ్ళాన్పస్థిప్పిళై యరుళిచ్చెయ్దరుళినార్, (అశనాచ్ఛాదన) ఇత్యాది.

"ననాసాదపరాణాం నభిమ్యాతపరోభవేత్|

అన్యేషామిన్ద్రియాణాంచ చాపలం వర్జయేద్బుధః॥"౨ ఇత్యాదిగ్రన్థఙ్గళై అరుళిచ్చెయ్దరుళినార్, (ఆదరత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"దేహత్తిన్దైయ అతకనప్రయోజనకవ్యాపారమ్ దేహధారణమాయ్, అతావతు, పూర్వోక్త ప్రాకృత వస్తుక్కళిల్ స్తోకభోజనరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్దరుళినార్, (అన్దప్రాకృత) ఇత్యాది.

"పరమాత్మనః సమారాధనమ్ — (పరమాత్మసమారాధనమ్;) తస్యసమాప్తిః తథావిధాయసా + ప్రసాదప్రతిపత్తిశ్చ' ఇతివిగ్రహః కర్మధారయః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్దరుళినార్, (పరమాత్మావాన) ఇత్యాది.

వ్యా.—పరమాత్మావాన సర్వేశ్వరనుడైయ సమారాధనత్తిన్ సమాప్తిరూపైయాన ప్రసాదప్రతిపత్తి ఎన్గిఱ

అ.—"అర్ఘ్యాదిగళ్, పూర్వరాజనైయిల్ ప్రసాదత్తుక్కు ప్రతిసంబన్ధ్యాకాఙ్క్షాది ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, కర్మధారయత్తిల్ అన్యతరత్తుక్కు విశేషణత్వ ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, అదైప్పరిహరిక్క తదుభయదోషరహితమాయ్, ద్వన్ద్వస్యామానికస్య౩ ఎన్ఱు, సర్వసమాసఙ్గళిలే శ్రేష్ఠమాక గీతమాగదిద్వన్ద్వసమాసాశ్రయణమ్ ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలనాక్షరమ్ (అఱ్ఱిక్కు) ఇత్యాది.

"సమారాధన సమాప్త్యై + ప్రసాదప్రతిపత్యై —(సమారాధనసమాప్తి, ప్రసాదప్రతిపత్తి") ఎన్ఱు సమాహారద్వన్ద్వమ్.

"పరమాత్మనః + సమారాధనసమాప్తి ప్రసాదప్రతిపత్తీ—(పరమాత్మ సమారాధనసమాప్తి ప్రసాదప్రతిపత్తి") ఎన్ఱు. సమాహారద్వన్ద్వస్య కర్మ షష్ఠీతత్పురుషమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సమాప్తిఎన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్) (తత్-ప్రసాదప్రతిపత్తి ఎన్గిఱబుద్ధి విశేషముమ్) ఎన్గిఱతు. అనూయాజమ్ దర్శపూర్ణమాస యాగఙ్గళుక్కు ఉత్తరాఙ్గఙ్గళాన 'అనూయాజ''ర శబ్దయోగికత్తియాలే కొణ్డాప్పోలేయుమ్, "సంస్థాప్య పౌర్ణమాసీం వైమృధమనునిర్వపేత్"౫ ఎన్గిఱ "అను" శబ్దత్తాలే వైమృధయాగమ్ పౌర్ణమాసిక్కు ఉత్తరాఙ్గమాక కొణ్డాప్పోలేయుమ్, "కృత్వానుయాగమ్"౬ ఎన్గిఱ "అనుయాగ" మెన్ఱ "అను" శబ్దస్వారస్యత్తాలే భగవద్యాగోత్తరాఙ్గమాక్కినతు

"భోజనం భగవత్కర్మయద్వపిత్యాస్మనీషిభిః|

"నకార్యం భగవద్గేహే విశేషాత్తేవసన్నిధౌ"౭ ఎన్ఱు భోజనత్తుక్కు భగవదారాధనాన్తర్భావ ప్రయుక్త తత్సమానదేశతా ప్రతిషేధత్తాలుమ్, భోజనమ్, ఆరాధనాఙ్గమాక్కినతు:

భగవదారాధన ప్రకరణామ్నానత్తాలుమ్, అతిల్తదనన్తరామ్నానత్తాలుమ్, ఉత్తరాఙ్గమాక్కినతు.

"ఆసనాద్యనుయాగాన్తమర్చనంయత్కృతంమయా"౮ ఎన్ఱు, జితన్తావిశేషత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఉపాసకనుడైయ భోజనత్తై "ప్రాణాగ్నిహోత్ర"౯ శబ్దత్తాలే ఉపాసనాఙ్గమాక వైశ్వానరాధికరణత్తిలే శొల్లిత్తు.

౩॥ ౪॥ జైమినిధర్మ సూ. అ. ౪. పా. ౩, సూ. ౩౬. జైమినీయన్యాయమాలా పు ౨౫౨.
౫॥ తేంప్పడి. ౬॥ తేంప్పడి.
౭॥ ౮॥
౯॥

ముముక్షోస్స్వస్య దేహశ్చ తంతాపత్రయవత స్తథా। జాతే౽పి మహతి క్లేశే తత్-కృపాఫలతామతిః॥ "కథం తథావిధా ధీస్స్యాత్?" ఇతి చేత్ప్రకథ్యతే:—

అ.—సిద్ధోపాయనిష్ఠన్ స్వైయ మితభోజనత్తై స్వయంప్రయోజన భగవదారాధనాఙ్గమాక శాణ్డిల్యసంహితాది ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలే శొల్లిల్ ఉళ్ళ ఇన్నై త్తిరువుళ్ళమ్ పత్తి, భోజనత్తై [పరమాత్మసమారాధనసమాప్తి] ఎన్ఱు, త్తు.

సాఙ్గ-ప్రధానకర్మత్తుక్కు [సమాప్తి] యానత్తు చరమాఙ్గమిఱే!

ప్రసాదస్య+ప్రతిపత్తిః=(ప్రసాదప్రతిపత్తిః)

(ప్రసాద)-శబ్దమ్ భగవద్భుక్తపరమ్.

(ప్రతిపత్తిః)=ఉపయుక్తస్యసంస్కారః.

"'కృతార్థమపి తు ద్రవ్యమ్ అకీర్ణకరమ్' ఇత్యతః।

ప్రతిపత్తిరుపేక్ష్యేత్. తద్-విధానమ్, అతోఽపరమ్"౧ ఎన్ఱు,(ప్రతిపత్తి)-శబ్దమ్, ఉపయుక్త-సంస్కార-విషయమాక ప్రయుక్తమిఱే?.

"పవిత్రవేషస్, శుద్ధాత్మా, భుఞ్జీతాన్నమ్"౨ ఎన్ఱుమ్,

"భగవద్భుక్తశేషం యద్, భుక్తం భాగవతేన యత్,।

తదేవ భోజ్యముద్దిష్టం భగవద్-యాగ-సేవిభిః॥"౩ ఎన్ఱుమ్,

"అన్నమ్ భోజ్యమ్" ఎన్ఱు కర్మార్థక ప్రత్యయద్వయత్తాలే సంస్కార్యత్వమ్ సిద్ధమ్.

భుక్తశేష ప్రాతిపదికత్తాలుమ్, భగవద్యాగపూర్వవృత్తత్తైయాలుమ్ ఉపయుక్త-సంస్కారత్వమ్ సిద్ధమ్.

"ప్రయాజశేషేణ హవీంష్యభిఘారయతి"౪ ఎన్గిఱవిడత్తిలే, తృతీయైయిరుక్కాలుమ్, "ప్రయాజశేష" ప్రాతిపదికానురోధత్తాలే "ప్రయాజశేషం హవిష్షు ప్రతిపాదయేత్" ఎన్ఱు, శబ్దత్తై త్తిరుత్తియాకిలుమ్, ప్రతిపత్తిసంస్కారత్వత్తైక్కొళ్ళాల్, "భోజ్యమ్" ఎన్ఱు కర్మ ప్రత్యయ శ్రవణత్తిలే అతు "కిం పునర్"-న్యాయసిద్ధమిఱే?

"(1) యాగత్తిలే ఇడా సోమాది-భక్షణముమ్, (2) ఆచార్యో వేదార్థే, ఆహవనీయార్థేచ, తం భోజయిత్వా, యదుచ్ఛిష్టం ప్రాశ్నాతి, హవిరుచ్ఛిష్టమేవ తత్"౫ ఎన్ఱు, ఇడా-భక్షణస్థానీయమాక 'సవిష బ్రహ్మచారిణో యజ్ఞో నిత్యప్రతతః'౬ ఎన్గిఱ యజ్ఞత్తిలే శొన్న గురుభుక్తోచ్ఛిష్ట భోజనముమ్, పోలే,

అనుయాగ-శబ్దిత దేహధారణోపయుక్త మితభోజనమ్,

భగవద్యాగత్తిలే తద్భుక్తశేష ప్రతిపత్తి-సంస్కారమాకక్కడవదు ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రసాద-ప్రతిపత్తి) ఎన్ఱతు.

౭
మూ.—తనక్కు వరుమ్ క్లేశఙ్గళ్ దానాల్ "కర్మఫలమ్" ఎన్నాతే, "కృపాఫలమ్" ఎన్నా, తల్ పిఱక్కుమ్ ప్రీతియుమ్,

వ్యా.—బుద్ధివిశేషముమ్" ఎన్గై,—

అన్ఱి, క్కే, "'(పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి)', ఎన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్, 'తత్-(ప్రసాదప్రతిపత్తి)' ఎన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్" ఎన్నవుమామ్.

(తనక్కు) ఇత్యాది:—

అత్తావతు:—

"ముముక్షువాన ప్రపన్ననానాలుమ్ ప్రారబ్ధ-శరీరమిరుక్కుమళవుమ్ తాపత్రయమ్ వరుక్కైతవిరాతిఱే;

ఆకైయాలే, ఇశ్శరీరత్తోడేయిరుక్కిఱ తనక్కు తాపత్రయఙ్గళిల్ ఏతేను మొరు క్లేశముణ్డానాల్,

అ.—"(1-2) అన్యోన్యపదంశ (3) హానీర్మైస్, త్రిభాగమ్ ఉదరం భరేత్"౭ ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు, [దేహధారణమ్] ఎన్ఱతుక్కు (దేహమ్ ధరిక్కైక్కుత్తక్కవళవు) ఎన్ఱు.

"(1) ఆచార్యస్య (2) పితుశ్చైవ (3) స్వామినో ద్రవ్యమేవ చ।

'(1) శిష్యస్, (2) పుత్రస్, (3) తథా దాస(ః)' ఇతి తద్భోక్తుమర్హతి"౮ ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు, (బుద్ధివిశేషమ్) ఎన్ఱతు.

తత్-తద్-ఆరాధనత్తిలే, తత్తద్భుక్త శిష్టాన్నభోజనత్తిల్ అనుసన్ధానవిశేషమిఱే అఙ్గు శొల్లుక్కిఱతు!

(ముముక్షువాన) ఇత్యాది: ఇతు దృప్తప్రపన్న విషయమ్.

(తాపత్రయఙ్గళిల్) ఎన్గిఱ బహువచనమ్,

"ఆధ్యాత్మికో వై ద్వివిధస్, (1) శారీరో (2) మానసస్తథా।

శారీరో బహుభిర్భేదైర్భిద్యతే"౯ ఎన్ఱుమ్,

"మానసో౽పి, ద్విజశ్రేష్ఠ! తాపో భవతి నైకధా"౧౦ ఎన్ఱుమ్,

"సరీసృపాద్యైశ్చ నృణాం జన్యతే చాధిభౌతికమ్"౧౧ ఎన్ఱుమ్,

"శీతోష్ణ వాత-వర్షామ్బు-వైద్యుతాది-సముద్భవః।

తాపో, ద్విజవరశ్రేష్ఠ! కథ్యతే చాధిదైవికమ్॥"౧౨ ఎన్ఱుమ్, శొన్న అవాన్తరభేదాభిప్రాయమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ జైమినీయన్యాయమాలా పు. ౨౨౭. ౫॥ ఆపస్తమ్బధర్మసూ-ప్రశ్నమ్. ౧, పటలమ్. ౧, ఖణ్డమ్. ౩, సూ. ౪౩-౪౪-౪౫; ఖణ్డమ్-౪, సూ. ౧-౨. ౬॥ మేల్పడి, సూ. ౪.

౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

సంస్పృశ్యర్ణకమగ్నానాం రాగద్వేషకతాంతథా। బహూన్యశ్నా ద్యదుఃఖానీశ్వరః ప్రాకృతవస్తుషు॥ జుగుప్సాంజనయత్యేతత్ ''కృపాఫలమ్'' ఇతీర్యతే॥;

వ్యా.—'ఇత్తు అనుభవవినాశ్యమాన ప్రారబ్ధకర్మ ఫలమన్తో?, ఏవంభూతకర్మఙ్గళుళ్ళవైక త్రియుమళవన్తో, ఇశ్శరీరత్తోడే నమ్మైయెమ్బెరుమాన్ వైక్కుఱత్తు?, ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకఙ్గళిలే యొన్ఱాక్కిలుమ్ కళ్ళియప్పెఱ్ఱోమే?' ఎన్ఱి, అనుసన్ధానత్తాలే యాత్తల్,

'దుర్వాసనైయాలే ఇప్పుడమ్బైవిడవిశైయామల్

ప్రాకృతపదార్థఙ్గళైయుమ్ జీవిత్తుక్కొణ్డుసంసారత్తుక్కుళ్ళే పొరున్దియిరుక్కు ఱ నమ్మై దుఃఖ దర్శనత్తైప్పణ్ణివిత్తు ఇతిల్ పఱ్ఱఱుత్తుక్కొణ్డుపోక నినైక్కుఱ సర్వేశ్వరనుడైయకృపైయిన్ ఫలమన్తో, ఇతు!'

అ—(అనుభవవినాశ్యమాన ప్రారబ్ధకర్మఫలమన్తో?) ఎన్ఱతు, ''అభ్యుపగత ప్రారబ్ధఫలమన్తో!'' ఎన్ఱపడి.

(దుర్వాసనైయాలే) ఇత్యాది.—

ఇతు, తృప్తప్రపన్ననాయిరున్దవైత్తేఏతద్దేహానుభావ్యత్తిల్ సుఖాంశమాత్రాభ్యుపగమమ్ పణ్ణి, మఱ్ఱు సకలకర్మనివృత్తిక్కాక నిర్దోషాయేవకరణమ్ పణ్ణిన అధికారివిషయమ్.

''రోగిణామ్, (1) అవమానశ్చ, (2) శరీరక్లేశ ఏవచ।
(3) అర్థహానిశ్చ, విజ్ఞానం వర్ధయన్త్య-అగ్నిమ్ ఆజ్యవత్॥
నవిపత్తిమవైక్లవ్యం...
(1) నపాపేన (2) నభయేన (3) నాత్యయాసేన, కర్మణా,॥
(1) సంపదాంసంగ్రహంకుర్యాత్, (2) విపదాంచప్రతిక్రియామ్।
శోకస్థాన సహస్రాణి, భయస్థానశతానిచ,॥
దివసేదివసే (1) మూఢమ్ ఆవిశన్తి (2) నపణ్డితమ్।
దుఃఖేదుష్కర్మణాం హానిస్, సుఖేసుకృతసంక్షయః।
దుఃఖేఖేదఃకథంభావీ, సుఖేతోషః కథంనుతే?॥''౧ ఇత్యాదికళైయుమ్;

''యస్యానుగ్రహమిచ్ఛామితస్య (1) విత్తం హరామ్యహమ్,।
(2) బన్ధూన్ వినాశయిష్యామి, (3) వ్యాధీనుత్పాదయామివా॥''౨

వ్యా.—ఎన్ఱి, అనుసన్ధానత్తాలే యాత్తల్, ఉక్తాక్కఱ్ఱడవప్రీతియుమ్'' ఎన్నై.

పూర్వాఘమ్, ఉత్తరాఘమ్, ప్రారబ్ధఖణ్డమ్, ఎల్లామ్, కళ్ళిక్కుఱ అవనుక్కు, వర్తమానశరీరత్తిల్ అనుభావ్యకర్మనిత్తనైయుమ్ కళ్ళిక్కైయరితన్తి ఊ?;

అ—''శస్త్రక్షారాగ్నికర్మాణిస్వపుత్రాయయథాపితా।
హారిర్దుఃఖానిభక్తేభ్యో హితబుద్ధ్యాకరోతిహి॥''౩ ఇత్యాదికళైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉక్తాక్కఱ్ఱడవప్రీతియుమ్) ఎన్ఱు.

ఏతద్దేహానుభావ్యసుఖదుఃఖోభయాంశత్తైయుమ్ అభ్యుపగమమ్ పణ్ణినవనుక్కు ప్రారబ్ధానుగుణదుఃఖోత్పాదనమ్ యథాకర్మఫల-దాయిత్వరూప దణ్డధరత్వ కార్యమాయిత్తనైయల్లన్ఱు, కృపాఫలమాకమాట్టాతాకైయాలే, [కృపాఫలమ్ ఎన్నాత్తల్] ఎన్ఱవిత్తు;—

''ఏతద్దేహానుభావ్యత్తిల్ సుఖాంశమాత్రాభ్యుపగమమ్ పణ్ణిన అధికారిక్కు దుఃఖోత్పాదనమ్ ఈశ్వరన్ పణ్ణుకిఱతాకైయాలే, ఇప్పడియిరుక్కుమ్ దుఃఖోత్పాదనమ్పణ్ణియరుళుకిఱతు హితపరత్వైయకృపాకార్యమాకైయాలే, తద్విషయమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, పారిశేష్యాల్ హితపరత్వత్తికే పర్యవసిప్పిక్కైక్కాక ''అత్తిల్ ఈశ్వరనుక్కు దాక్షిణ్యరూపహేత్వన్తరమిల్లై'' ఎన్ఱి, ఉరార్, (పూర్వాఘమ్) ఇత్యాదినా.

(పూర్వాఘమ్) ఉపాయవరణాత్ పూర్వమ్ పణ్ణినపుణ్యపాపఙ్గళ్:
(ఉత్తరాఘమ్), తదనన్తర పుణ్యపాపఙ్గళ్:
(ప్రారబ్ధఖణ్డమ్), దేహాన్తరానుభావ్యమ్.
(వర్తమానశరీరత్తిల్ అనుభావ్యకర్మమ్) ఎన్ఱతు, ''దుఃఖహేతు-కర్మమ్'' ఎన్ఱపడి.

(ఉక్తకర్మమ్) [పు ౭౧౧, ఇడవరి-౬] ఎన్ఱి, అవిత్తుమ్ దుఃఖహేతు-కర్మ-పరమ్.

యద్వా; [కర్మఫలమ్ ఎన్నాత్తల్] ఎన్ఱి, అవిత్తు, ''శరణదశైయిల్, ఇవన్ అపేక్షిత్తపడి అనిష్టనివృత్తియై ఈశ్వరన్ పణ్ణుకిఱవన్'' ఎన్ఱి, అ పయోభిప్రాయేణవాక్కియత్తు.

వ్యా.—"కర్మఫలమాన దుఃఖపరంపరైక్కత్తై యను భవియానిన్ఱాలుమ్, 'ఇత్తేహత్తై ఉడ' ఎన్ఱాల్ ఇత్తై యాత్త ఇవనై నిర్దుఃఖనాక్కి వైప్పోమాకిల్, ఇశ్శరీరత్తోడే నెడుఙ్గాలమ్ ఇరుక్క ఇచ్ఛిత్తల్, ఇన్నమొరు శరీరత్తిలే ఇచ్ఛిక్కుతల్, శెయ్యుమాతైయాల్, ఇశ్శరీరత్తుక్కుళ్ళే కర్మమ్ అనుభవిత్తేయిరుక్కక్కడవన్" ఎన్ఱిరే వైక్కుజ్ఞు:

ఆనపిన్బు, మున్బుణ్డాన కర్మఙ్గళెల్లామ్ కళిత్తదు, సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ ఇవనై క్కడుక త్తిరువడిక్కళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైయిలుణ్డాన కృపైయాలే యాన్నాప్పోలే [౧౦ ఇత్తనైయుమ్ కళియామల్ వైత్తదుమ్ కృపైయాలేయిఱే?

అనాదికాలమ్ పరిగ్రహిత్తశరీరఙ్గళిలుమ్ అనుభవిత్త దుఃఖమ్ భగవన్నిగ్రహఫలమ్;

ఇదు అవన్-అనుగ్రహఫలమ్:

"యస్యానుగ్రహ మిచ్ఛామి తస్యవిత్తం హరామ్యహమ్" ౧ ఎన్ఱానిఱే:

ఆకైయాల్, ఇత్తై, ("కృపాఫలమ్") ఎన్ఱదు.

అ.—(కృపాఫలమ్ ఎన్ఱాత్తల్) ఎన్ఱవిదు, ఇవన్ఱుడైయ అపేక్షైయిల్ అతిప్రసఙ్గవారకమ్:

"అనిష్టనివృత్తియై ఈశ్వరన్ స్వేచ్ఛానుగుణమాక్కవే పణ్ణక్కడవన్" ఎన్ఱ అభిప్రాయేణవాక్కిఱదు:

ఇప్పోదు, (కర్మ)-శబ్దమ్ ఆయముమ్ సుఖదుఃఖోభయహేతుకర్మవాచకమాక్కిఱదు.

ఇద్ద అనుకూలతరానుగ్రాహ్య ప్రమాణమ్ ("యస్య" ౧) ఇత్యాది [౨౫

"ఉపాయాన్తరఙ్గళిన్ఱుడైయ సాఙ్గసవాసనత్యాగపూర్వక[మాక్]సిద్ధోపాయవరణమ్ పణ్ణిన అధికారిక్కు, ఉపాయతయా అనుష్ఠానమ్ కిడైయాదాకైయాలే, పారిశేష్యాల్ సిద్ధోపాయాధికారానుగుణానుష్ఠానమే వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అధికారానుగుణమాక) ఎన్ఱు,

(అధికారమ్ =ప్రపత్తి.

అదుక్కు (అనుగుణ మావదు, తద్దేతువాన తదరోధియాన్.

6

మూ.—స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధినివృత్తియుమ్ ఫలత్తుక్కుఱుప్పాన యజ్ఞానుష్ఠానఙ్గళిల్ వాఞ్ఛైయుమ్,

వ్యా.—(స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధినివృత్తి) [౫ యావదు,

ప్రపన్ననాన తన్నుడైయ అధికారానుగుణమాక అనుష్ఠిక్కుమ్ గుణపోరుమ్ నల్ ఒழుక్కఙ్గళై పేఱ్ఱుక్కు-సాధనమాక్కనినైయాతొழிకై.

(ఫలత్తుక్కుఱుప్పాన యజ్ఞానుష్ఠానఙ్గళిల్ వాఞ్ఛై) [౧౦ యావదు,

"నాట్టారోడు ఇయలొన్ఱిన్ఱు, నారణనై నణ్ణియిరుక్కైయాలే,

అ.—(నల్ ఒழுక్కమ్)=సదాచారమ్.

అదావదు, స్వరూపానుష్ఠానాదిక్కమ్, అన్యశూన్యైకత్వనిష్ఠ [జ్ఞాన] అజ్ఞానవస్త్రనాదిక్కమ్.

"ఉపాయత్వగ్రహంతత్ర వర్జయేన్మనసా సుధీః" ౩ ఎన్ఱవితైయటొన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పేఱ్ఱుక్కు) ఇత్యాది.

"నాట్టారోడియలొళిన్దు నారణనై నణ్ణినమే" ౪ ఎన్ఱ ఇవితైయటొన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాట్టార్) ఇత్యాది. [౨౦

("నాట్టారోడు")=లౌకికరోడు ("ఇయలొళిన్దు")=నడత్తైత్తవిర్న్దు; "తత్ స్వభావస్తు తద్భక్త" ఎన్ఱపడి.

("నారణనై నణ్ణి")='జ్ఞానశక్త్యాదిగళాలే ఈశ్వరనైక్కిట్టి' ఎన్ఱపడి.

జ్ఞానత్తుక్కు నైర్మల్యమ్, దేవతాన్తరస్పర్శాద్యభావమ్. [౨౫
శక్తిక్కు నైర్మల్యమ్, ప్రయోజనాన్తరస్పర్శాద్యభావమ్.
అనుష్ఠానత్తుక్కు నైర్మల్యమ్, అధికారోజ్జ్వల్యహేతుత్వమ్.
"భగవద్భక్తి-సద్వాక్య-గఙ్గాజల-పవిత్రితమ్।
తదర్థగాహకం సూక్ష్మజ్ఞానరూపవిచారకమ్॥" ౪ ఎన్ఱుమ్,
"అగ్నేస్వద్యత్నైర్ నాపి, ఉద్ధార్యేదేవతుసఙ్గమమ్" ౫ ఎన్ఱుమ్,
"విశిష్ట పరమైకాన్తి జ్ఞానవైరాగ్యభక్తిభిః।
తాదృశైర్ నాపి కర్తవ్యసహసంకథనాదికమ్॥" ౬ ఎన్ఱుమ్,

౨॥ ౪ తా. ౧౦-౬-౨. ౩॥
౪॥ ౫॥
౬॥

9 10 11
సర్వేశ్వరప్రియతమదివ్యనేశేతథాదరః,| తత్రైవమఙ్గలాశాస్తిర్, అరుచిర్విషయాన్తరే,|| ప్రాప్యప్రాప్తివిలమ్బాసహత్వాదార్తిరుద్గతా,|

8
మూ.—ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిల్ ఆదరాతిశయముమ్,
9
మఙ్గలాశాసనముమ్,

వ్యా.—నిర్మలజ్ఞానభక్తిః రాయిరుకుమ్ పిలక్షణ [౫
శాన పూర్వర్కళుడైయ పిలక్షణమాన అన్దజ్ఞానముమ్
అనుష్ఠానముమ్ నమక్కు ఉణ్డాకవేణుమ్" ఎన్నుమాసై.

(ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళిల్ ఆదరాతిశయమ్) ఆవతు,

"తామ్ఉకన్దవూర్"౧ ఎన్ఱుమ్పడియే, "సర్వేశ్వరన్
ఉకన్దు వర్తిక్కుమ్ దివ్యదేశఙ్గళ్" ఎన్దాల్, "కణ్డ [౧౦
యూర్, అరఙ్గమ్, మెయ్యమ్, కచ్చి, పేర్, మల్లై' యెన్ఱు
మణ్డినార్"౨ ఎన్ఱుమ్పడియే మనస్సు అఙ్గేయణ్డిః ప్రుమ్బాడు
మేన్మేలుమ్ పెరుక్కుమ్ ఆదరమ్.

(మఙ్గలాశాసనమ్) ఆవతు,

అవ్వో దివ్యదేశఙ్గళైయిరున్బి వర్తిక్కుమ్ అవస్థైయై

అ.—"సమ్యగ్భినతానాం, వృద్ధానామ్, ఆత్మవతామ్, అ-లోలు
పానామ్, అ-దామ్భికానాం, వృత్తనాద్యశ్యంభజేత్"౩ ఎన్ఱుమ్,
ఇత్యాదికళైయుటైయవర్కళ్, (పూర్వర్కళుడైయ) ఇత్యాది,

"తామ్ఉకన్దవూరెల్లామ్౧" ఎన్ఱుమిడత్తిలే, ("తామ్ఉకన్దవూర్"౧,
ఎన్ఱతు "ఎమ్బెరుమాన్ఉకన్దవూర్" ఎన్ఱపడి. [౨౦

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వేశ్వరన్) ఇత్యాది [యాక

("కణ్డియూర్"౨) ఇత్యాదిః—("మణ్డినార్")=అవగాహిత్తార్;

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మనస్సు అఙ్గేయణ్డి)ఇత్యాది[యాక

"అధికప్రీతికర్యాయామ్"౪ ఎన్ఱుమ్,

"పురస్యదివ్యదేశానాంలోకస్యవిచిత్రకమ్"౫ ఎన్ఱుమ్. [౨౫

"ప్రభంభక్తపరాధీనం నిత్యమ్ అలోకయేద్ధరిమ్।
విమానమ్, అవతారస్య, దూరాద్గోపురమ్ఏవవా॥"౬ ఎన్ఱుమ్

"విష్ణోః ప్రేమవశానుగః।

"మర్యాణశ్చసదావృత్తిం విష్ణోర్ ఆయతనేఽనేత్॥"౭ ఎన్ఱుమ్

ఇత్యాదికళైయుటైయవర్కళ్ (మేన్మేలుమ్) ఇత్యాది.

10 11
మూ.—ఇతరవిషయఙ్గళిల్ అరుచియుమ్, ఆర్తియుమ్,
12
అనువర్తన నియతియుమ్,

వ్యా.—[సౌన్దర్యత్తైయుమ్,] సౌకుమార్యత్తైయుమ్,
వాశియతిన్దునోక్కుమ్ పరివరిల్లామైయైయుమ్, ప్రతికూల
వర్గఙ్గళిన్ అతిశయత్తైయుమ్, నినైత్తుప్పఙ్గి, "ఎన్ శెయ్యత్తేడు
కిఱతు!" ఎన్ఱుపయిఱోరిన్దు, ఇరవుమ్ పకలుమ్ తిరుప్పల్లాణ్డు
పాడుకై.

(ఇతరవిషయఙ్గళిల్ అరుచి) యావతు,

భగవద్వ్యతిరిక్తఙ్గళాన హేయవిషయఙ్గళిల్, [౧౦
దోషదర్శనాదికళాలే విరుప్పమ్ నిరుకై.

(ఆర్తి) యావతు,

ఇతరవిషయప్రావణ్యహేతువాన ఇవ్వుడమ్బోడే
"ఇరుళ్తరుమాజ్ఞాలత్తిల్"౮ ఇరుక్కుమ్ ఇతిల్ అడి
కొక్కొళిప్పాలుమ్, ప్రాప్యవైలక్షణ్యదర్శనత్తాల్ వన్ద [౧౫
ప్రాప్తివిలమ్బాసహత్వత్తాలుమ్, పడుమ్క్లేశమ్.

(అనువర్తననియతి) యావతు,

భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ స్వశేషత్వానుగుణ
మాన,

అ—"వాళుమ్విల్లుమ్కొణ్డు, పిన్ శెల్వార్ మత్ కైలై"౯ [౨౦
ఎన్ఱుమ్ విత్తైయుటైయవర్ (వాశియతిన్దు) ఇత్యాది.

"సర్వత్రదృష్ట్వాదేవేశం 'జితన్తే' ఇతిమన్త్రికమ్"౧౦ ఎన్ఱుమ్,

"అశ్విష్వవశనం కుర్యాత్"౧౧ ఎన్ఱుమ్,

"మఙ్గలాశాసనం కుర్యాత్"౧౨ ఎన్ఱుమ్,

ఇత్యాదికళైయుటైయవర్కళ్ (తిరుప్పల్లాణ్డు) ఇత్యాది. [౨౫

"ఇతరత్వమ్, సన్నిహితత్వాత్ భగవత్-ప్రతియోగికమ్" ఎన్ఱు
మభిప్రాయత్తాలే (భగవద్వ్యతిరిక్తఙ్గళాన) ఇతి.

"కర్మణాంపరిపాకత్వాత్ ఆవిరిఞ్చ్యాదమఙ్గలమ్"౧౨ ఇత్యాది
శాస్త్రశ్రవణాదికళ్, (దోషదర్శనాదికళాలే, ఎన్ఱుమ్(ఆది)శబ్దాభిప్రేతమ్.

[అరుచ్యా]-అనన్తరనిర్దేశ తాత్పర్యమ్ (ఇతరవిషయప్రావణ్య
హేతువాన) ఇతి.

"అనువర్తనమ్, సన్నిహితత్వాత్ శ్రీవైష్ణవేశ్వరాచార్యవిష
యమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (భగవద్)-ఇత్యాది.

(భాగవత) శబ్దేన ఆచార్యసంగ్రహః.

౧॥ తిరునెడున్దాణ్డకమ్. పా. ౬ ౨॥ తిరుక్కురున్దాణ్డకమ్. పా. ౧౯. ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥

24 4-1902.

౭॥ ౮॥ తి. వా. ౧౦-౬-౧. ౯॥ తి. వా. ౮-౩-౩.
౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

అ —అనువర్తనమ్, ప్రీత్యనుకూలవ్యాపారమ్.

అతావతు:—

(1) "'దృష్ట్వైవ సహసోత్థానం, (2) ప్రత్యుత్థానంసుమాదరతః,।
(3) దర్శనానుభవప్రీతిః, 4) ప్రణిపాతో, (5) నివేదనమ్॥
(6) నీచైస్సంశ్లేషణం (7) హస్తదానం (8) మార్గప్రదర్శనమ్।
(9) పశ్చాత్-పార్శ్వ-పురో-యానం జయాలోకాదిభాషణమ్॥
(10) గృహోపనయనం (11) శాన్తదేశాశ్రమణమ్ (12) ఆసనమ్।
(13) పాదావనేజనం (14) చార్ఘ్యోపహారాన్, (15) స్వాగతాదిచ,॥
(16) ప్రసాదనం (17) క్షామణంచ (18) ప్రీతిసంకథనానిచ।
(19) ఉపాసనం (20) పత్రశయణమ్, (21) ఆత్మాత్మీయనివేదనమ్॥
(22) ఆజ్ఞాభ్యర్థనమ్, (23) ఆలోకనిర్దేశవచనాదరః।
(24) సాధనంసంపదామ్, (25) ఇష్టాదరో (26) ఽనిష్టనివర్తనమ్॥
(27) విరహాన్నిష్టపీడావమానవాద్యసహిష్ణుతా।
(28) దాస్యాభియానో (29) ఽనువ్రజ్యా (30) శ్రవణం (31) కీర్తనం
(32) స్మృతిః॥
(33) భక్తిజ్ఞానసమాచార వైరాగ్యాద్యనుమోదనమ్।
(34 35) సంగమేచోత్సవకరణమ్, (36) అన్వక్-స్థానాసనాదికమ్॥
(37) సమానసుఖదుఃఖత్వం (38) మిథస్స్వార్థవిచిన్తనమ్।
(39) క్రియాకాలేషువరణం (40) సదస్యగ్రేచపూజనమ్॥
పరిషత్సుచసాన్నిధ్యం సంవిదాంచప్రవర్తనమ్।
(41) సదాఽభ్యనుజ్ఞాపూర్వంచ సర్వార్థేషుప్రవృత్తయః॥
(42) ప్రచ్ఛాదనంచదోషాణాం (43) గుణానాం ఖ్యాపనంతథా।
(44) క్వచిచ్చైవాప్యధర్మేణకృచ్ఛ్రేకాప్యర్థసాధనమ్॥
(44-45) ఏతాశ్చాన్యాశ్చవివిధా(ః)వృత్తయో రస-నిర్భరాః।
విష్ణుభక్తేషు వృత్త్యాఖ్యతరోర్హి ఫలసంపదః॥'౧ ఎన్ఱు భరద్వాజ భగవానాలుమ్;

'వైష్ణవాన్ ఆగతాన్ దృష్ట్వాభుజ్ఞానోఽపిహివైష్ణవః।
త్యజేత్ ఉత్థాయ'౨ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి,

13

మూ.—ఆహారనియతియుమ్,

వ్యా.—నీచోక్తి-నీచవృత్తికళై శేపణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తై, ప్రాకృతవిషయఙ్గళిల్, పణ్ణుమ్ శెయ్యాత్తొழிగై. (ఆహారనియతి) యావతు,

"జాత్యాశ్రయనిమిత్తాదుష్టఙ్గళాయ్, సర్వేశ్వరనుక్కైయపుమ్, తదీయరుక్కైయపుమ్, ప్రసాదఙ్గళాన వస్తుక్కళైయే ఆహారమాగక్కొళ్ళుమదొழிయ, తదితరఙ్గళాన వై కొళ్ళక్కడవోమల్లోమ్" ఎన్ఱిరుక్కై.

ఆ.—'శిరస్యఞ్జలిమ్ ఆధాయగచ్ఛేద్యావద్ధి దర్శనమ్।
దృష్ట్వాసమ్యక్ మహాభాగాన్ ప్రణమేద్దణ్డవద్ భువి॥'౩ ఇత్యాదియాలుమ్,

(2) 'పాదాప్రక్షాలయేత్ పాత్రే పవిత్రేగన్ధవారిణా'౪ ఇత్యాదియాలుమ్,

(3) 'తత్-తీర్థం ప్రాశయేద్ భక్త్యా పుత్రదారసుహృజ్జనైః'౫ ఇత్యాదియాలుమ్,

(4) 'శయిత్వాసుఖశయ్యాయాం పాదౌసంవాహయేచ్ఛనైః।
గతేషుతేషుప్రయత (ః) ఆసీమాన్తమ్ అనువ్రజేత్॥
నదర్శనం భవేద్యావత్ తావద్ ఏతాన్నిరీక్షయేత్।
భూయ ఏవనమస్కృత్వా నివృత్త్యస్వగృహం విశేత్॥
నస్నాయాద్ వైష్ణవస్ తస్మిన్, అనువ్రజ్యచ వైష్ణవాన్।
మనస్సన్తాపసంయుక్తస్, చిన్తయేత్ తాన్ముహుర్ముహుః॥'౬ ఇత్యాదియాలుమ్,

పరాశరభగవానాలుమ్ శొల్లప్పట్టవై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నీచోక్తినీచవృత్తికళాలే) ఇత్యాది.

"(నియతిః)—నియమః; అతావతు అభాగవతేభ్యోవ్యావర్తనమ్।
అతుతాన్, 'అవైష్ణవంనవన్దేత, నార్చయేద్, విధిపూర్వకమ్।
సంభాషాసనదానాదికుర్యాచ్చాప్యన్యశంస్యతః॥
నచమైత్రీం ప్రకుర్వీత వైష్ణవః ప్రాకృతైస్సహ'౭ ఇత్యాదియాలేశొన్నవై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాకృతవిషయఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥

సహవాసోఽనుకూలేన, తదభావో విరోధినా,। వర్ధతే తత్ యథా సర్వం సదాచార్యప్రసాదకః॥ తథా సదాయతేతా స్మాదధికేషు ప్రకాశకః।.

14 15
మూ.—అనుకూలసహవాసముమ్, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియుమ్,

వ్యా·—(అనుకూలసహవాసమ్) ఆవదు,

స్వసంసర్గత్తాలే జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్తై వర్ధిప్పిక్కుమ్ నిఱైవుడైయ అనుకూలరాన వైష్ణవర్కళుడనే, క్షణకాలముమ్ పిరియాతే, కూడివర్త్తిక్కై.

(ప్రతికూలసహవాసనివృత్తి) యావదు,

అ.—(జాత్యాశ్రయ నిమిత్తాదుష్టఙ్గళాయ) ఎన్ఱదు, (1) "జాతి-(2) ఆశ్రయ-(3) నిమిత్త-ప్రయుక్త-దోష-శూన్యఙ్గళాయ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇదు, (4) కాల(5 క్రియా(6)సంసర్గ-హేతుక దోష-శూన్యఙ్గళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్:

(1) జాతిదుష్టమ్ లశునాది:

(2) ఆశ్రయదుష్టమ్ పతితాన్నాది:

(3) నిమిత్తదుష్టమ్ సూతకాన్నాది:

(4) కాలదుష్టమ్ తైలాద్యసంస్పృష్ట పర్యుషితాదికమ్:

షష్ఠ్యాదితిథిక్కళిలే తాడిమాదిక్కళుమ్:

(5) క్రియాదుష్టమ్, భృత్యానన్విత [మాక] ఊష్మ-వర్త్యాది:

(6) సంసర్గదుష్టమ్ క్రిమి-కేశాది-యుక్తమ్": ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

"భగవద్భుక్తశేషంయద్, భుక్తంభాగవతేన యత్,।

తదేవభోజ్యమ్ ఉద్-దిష్టమ్"౧ ఎన్ఱు, అభియుక్తర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్దార్, (సర్వేశ్వరనుక్కాయ) ఇత్యాది.

"(నిరతి) యావదు, ఉక్తవిధమల్లాతవత్తై అపరిహార్యకాఱ్కళొత్తొళిక్కై", ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (తదితరఙ్గళానవై) ఇత్యాది.

"[అనుకూల] శబ్దమ్, కారణవిషయమాక్కాల్ తైయాలే. మాగ్యతయా జ్ఞానభక్తివైరాగ్యవృద్ధిహేతుపరమ్", ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వసంసర్గత్తాలే) ఇత్యాది.

"యథాయథాని షేవేత సతో వృద్ధాన్ నర-అన్తరమ్।

తథాతథాఽస్య వైవృత్తిర్ నర-అపాయాఽభివర్ధతే"౨ ఎన్ఱు, అభియుక్తర్కళ్ (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై వర్ధిప్పిక్కుమ్ నిఱైవుడైయ) ఇత్యాది.

మూ· సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్ ప్పడి పణ్ణిక్కొళ్ళుమ్ పోరుక్కుడవర్.

[నాలు ప్రకరణఙ్గళిల్] ఇరణ్డామత్తాన
ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ ప్రకరణమ్
సంపూర్ణమ్·

వ్యా·—స్వసంసర్గత్తాలే జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై నశిప్పియానిఱ్కుమ్ ప్రతికూలరాన వైష్ణవర్కళుడన్, క్షణకాలముమ్, కూడి వర్తియాతొళిక్కై.

ఇప్పడిచ్చొన్న అనుకూలరుమ్ ప్రతికూలరుమ్ "ఇన్నార్" ఎన్ఱుమిడమ్, మేలే, తామేయరుళిచ్చెయ్కిఱవరికే.

(సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్ప్పడి పణ్ణిక్కొళ్ళుమ్ పోరుక్కుడవర్):—

అ.—"ఉక్తరీత్యా, [ప్రతికూల] శబ్దమ్ జ్ఞానాదినాశకపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వసంసర్గత్తాలే) ఇత్యాది.

"ప్రాజ్ఞానాం జిహ్మదృష్టీనామ్, అజ్ఞానాత్ సంశయాత్మనామ్.
నాలోకమపి కుర్వీత, నచతైః కించిద్ ఆచరేత్॥
ప్రవక్తేన్ఽశ్వన్యభజనాద్—యుక్తాపాయసమన్వితైః।
వైష్ణవో వర్జయేత్ సఙ్గం, ప్రచ్యుతాన్ కేవ్యవైష్ణవాః॥
మానాధికపావరతైః క్రూరైస్ సత్-అగమపరాఙ్ముఖైః।
సంబన్ధం నాచరేద్ భక్తో; నశ్యత్యేషాస్తు సఙ్గమే॥"౩ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై నశిప్పియానిఱ్కుమ్) ఇత్యాది.

"భగవత్-కర్మనిరతైస్ స్తోత్ర-పూజా-జపాదిభిః।
అప్రతిగ్రాహకైస్ త్యక్త విషాదైర్ లోభవర్జితైః॥
సుశీలైర్ జ్ఞానశీలైశ్చ సాత్త్వికైస్ తుల్యచేష్టితైః।
హృద్యవేషైర్ విశుద్ధాత్మైర్ భగవద్గుణలాలసైః॥
సత్యవాగ్భిర్ దయా-సారైర్ మృదుచేష్టైర్ అమత్సరైః।
భక్తిపూతైస్ సుసంవిద్-భిస్ సదా సహవసేద్ బుధః॥"౪ ఎన్ఱు, అభియుక్తరుక్కొణ్డు (క్షణకాలముమ్ పిరియాతే, కూడివర్త్తిక్కై) ఎన్ఱదు.

"నిజధర్మానురోధేన వైష్ణవైర్ ఏవ వైష్ణవః।
కుర్యాత్ సర్వాణి కర్మాణి, నకదాచిద్ అవైష్ణవైః॥"౫ ఎన్ఱు, అభియుక్తర్కళ్ (క్షణకాలముమ్, కూడివర్తియాతొళిక్కై) ఎన్ఱదు.

౧। ౨। ౩। ౪। ౫।

వ్యా. —అత్రాపస్తు: - కీర్తి ఛ్యాన్నప వై యుక్తై యామ్ జ్ఞానానుష్ఠానపరిపూర్ణన్నాన సదాచార్యనుడైయ సర్వమఙ్గలావహమాన ప్రసాదత్తాలే తన్నడైయే మేన్మేలుమ్ అభివృద్ధమాన్బడి శేమ్ఘుక్కొణ్డు పోరక్కడవర్" ఎన్నపడి.

(సద్ ఆచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కున్బడియువర్ వణ్ణిక్కొణ్డు పోస్తై) ఎఙ్గావస్తు,

తత్ ప్రసాదఃజ్గళై శేమ్ఘుక్కొణ్డుపోస్తై.

తత్-ప్రసాదకఙ్గళోవన, ఇతినైడైయుదుపపాదనస్థలత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్కిఱ వై· [౧౮

(పోరక్క డవర్) ఎన్రు, విధిరూపేణ వరుళిచ్చెయ్తస్తు, ఇతినుత్తైయుఅవశ్యానుష్ఠేయత్వమ్ తోన్ఱ మ్పైక్క·

ఇరణ్డామ్ ప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్·

అ —(మేలే) ఎన్దత్తు "మఙ్గలాశాసనవివరణానన్తరత్తిల్' ఎన్నపడి. (1) 'ఆచార్యస్యప్రసాదేనమమసర్వమభీప్సితమ్'౧ ఇత్యాదియైయుమ్, (2) 'అత్రై)వాస్యసర్వాణికర్మాణి ఫలవన్త్యుప్రాణిభవన్తి'౨ ఎన్నిఱవిత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వమఙ్గలావహమాన ప్రసాదత్తాలే) ఇత్యాది

"ఆచార్యప్రసాదహేతుత్తైయాన ఇవ్వభివృద్ధియై ఇవన్ శేమ్ఘుక్కొళ్ళక్కైయావతెన్!" ఎన్నుమ్ శఙ్గైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (సద్-ఆచార్యప్రసాదత్తాలే) ఇత్యాది.

"గురుప్రసాదనీయాఃకర్మాణి"౩ ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (తత్-ప్రసాదకఙ్గళై) ఎన్దత్తు

(ప్రసాదకఙ్గళా) వన, ప్రసాదహేతుక్కళ్.

(ఉపపాదనస్థలత్తిల్) ఎన్రత్తు, "కర్తవ్యమ్ ఆచార్య [౨౫ కైఙ్కర్యమ్'౪ ఇత్యాదిగళిలే" ఎన్నపడి.

"యథానుజీవీన్నృపతిం, యథాభక్తశ్చదైవతమ్,।

తథైవదేశికం శిష్యస్సేవేతవినయాన్వితః॥౫ ఎన్గిఱ విధిత్తైయుట్కొణ్డు మూలత్తిలే [పోరక్కడవర్] ఎన్రత్తు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విధిరూపేణ) ఇత్యాది.

"ఇల్లైయాకిల్, అధికారహానియుమ్, పురుషార్థహానియుమ్, వర ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్నపడి.

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ ఇరణ్డామతాన]

ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ ప్రకరణమ్, సంపూర్ణమ్

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్రామతాన]

మఙ్గలాశాసనప్రకరణమ్: -

మూ —౨౭౭ "మఙ్గలాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధ[౫ మన్రో," ఎన్నిల్;

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్రామతాన]

మఙ్గలాశాసనప్రకరణమ్: —

=మఙ్గలాశాసన కర్తృ-స్వరూపౌచిత్యవిచారమ్:—

వ్యా. -- ౨౭౭. ఇన్దదినచర్యైయిల్ప్రసన్నమాన త్తిల్ వివరిక్క వేణ్డుమవత్తై విపరిత్తుక్కత్తువుళ్ళమ్ పన్ఱి, ప్రథమత్తిలే మఙ్గలాశాసనత్తై విపరిత్తురుళుకిఱార్, (మఙ్గలాశాసనమ్) ఎన్రుతుడఙ్గి.

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్రామతాన]

మఙ్గలాశాసనప్రకరణమ్:— [౧౫

అ —౨౭౭, ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతి, (ఇన్దదినచర్యైయిల్) ఇత్యాది.

(వివరిక్క వేణ్డుమవత్తై) ఎన్రత్తు, "మఙ్గలాశాసన-అనుకూల సహవాస-ప్రతికూల సహవాసనివృత్త్యాదికత్తై" ఎన్నపడి.—

(1) "స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కైయాలే మఙ్గలాశాసనముమ్,

(2) ముముక్షుక్కళాన సాధనాన్తరనిష్ఠరుమ్ స్వర్గాదిస్వీకారనిష్ఠరుమ్ ప్రతికూలరాన వివక్షితరాకైయాలే, ప్రతికూలశబ్దార్థముమ్,

(3 'ప్రతికూలరైయుమ్ అనుకూలరాక్కిక్కొళ్ళవేణ్డుమ్' ఎన్గిఱ అనుకూల ప్రతికూలశబ్దవివక్షితరాన భగవద్విరహస్వర్గ్యత్తైవల్లార్కళైప్పోలే అర్థాన్తరభూతర్ ప్రతికూలరాక వివక్షితరాకైయాలుమ్,

మఙ్గలాశాసన సహకారవ్యతిరిక్తరాన జ్ఞాన-భక్తివైరాగ్య [౨౫ పరిపూర్ణర్ అనుకూలరాక వివక్షితరాకైయాలే, అనుకూలశబ్దార్థముమ్,

ఆకిఱ ఇవ్వర్థజాతమ్, మత్ప్రభుమ్ కిలప్పుక్, వివరణసాపేక్షఙ్గళాకైయాలే (వివరిక్క వేణ్డుమవత్తై) ఎన్రత్తు" ఎన్రు, కణ్డుకొళ్వతు.

"ఇప్పడి 'వివరణవివరణీభావమ్ పేటికాసఙ్గతి' ఎన్రు, అరుళిచ్చెయ్తత్తు, ముతలిలే మఙ్గలాశాసనవివరణప్రాథమ్యమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాది.

ఆస్యైశమఙ్గలాశాస్త్రత్వస్యాధిక్యప్రకటకః?। సేయంరక్షకత్వత్వస్వరూపస్యవిరోధినీ?"। ఇతిచేన్; నవిరోధోత్ర; సమ్యగేతన్నిరూప్యతే। : —

వ్యా — "హేయప్రత్యనీకనాయ్, కల్యాణైకతాననాయ్, స్వేతరసకలరక్షకనాయిఱతే సర్వేశ్వరనిరుప్పత్తు?; ఇప్పడియిరుక్కి, అవవస్తైగ్గుణ తన్నుడై ఉజ్జ్వ అమఙ్గలఙ్గళైప్పోక్కి ఇష్టాత్తమఙ్గలఙ్గళై యుణ్డాక్కిక్కొళ్ళక్క ఏవ తత్రత్యభూతనాన ఇవన్ తనక్కు రక్షకనాన అవనుక్కు త్తాన్ మఙ్గలఙ్గళైయాశాసిక్కై, తదేకరక్ష్యత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధమన్రో," ఎన్ని, ఆ శఙ్కైయైయనువదిక్కిఱార్, (మఙ్గలాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధమన్రో, ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

అ — "తజ్జన్యాను ఇచ్ఛయాకు'గ ఎన్ది, అవితిలే నిష్పన్నమాన ఆశాసనశబ్దమ్ ఇచ్ఛాశాచియాకైయాలుమ్, ఇచ్ఛైశాన్ అసిద్ధవిషయత్తిలే యువిక్కక్కడవదాకైయాలుమ్ ఇజ్జేమఙ్గలఙ్గళుక్కు అసిద్ధత్వముమ్, అత ఏవ అమఙ్గలఙ్గళుక్కు స్థిత్వముమ్, ఆవశ్యకమాకైయాలే అతైయిరణ్డుమ్ ఇఙ్గు పాదితమ్:

శిష్య: — తద్రక్ష్యస్యుక్కు తద్రక్షణేచ్ఛై అనుచితముమాయ్ అసంభావితముమాయ్, ఇరుక్కుమ్:

ఆకైయాలే విషయాశ్రయ స్వభావపర్యాలోచనైయిల్ ఇత్తు అనుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (హేయప్రత్యనీక) ఇత్యాది.

(1) హేయత్వప్రత్యనీకత్వత్తాల్ అమఙ్గలసత్తావిరహముమ్,

(2) కల్యాణైకతానత్వత్తాల్ మఙ్గలాసత్తావిరహముమ్,

(3) స్వేతరసకలరక్షకత్వత్తాల్ రక్ష్యస్సుక్కు ఆశాసనానౌచిత్యముమ్ వివక్షితమ్.

ఇప్పొళుతుమ్ "(1) నర" శబ్దత్తాలుమ్, "(2) నారాయణ" శబ్దత్తాలుమ్, (3) ప్రణవత్తిల్ ప్రథమాక్షరత్తాలుమ్, సిద్ధమ్.

(సర్వేశ్వరన్ ఎన్ని, అవిత్తాల్, "(ఈశ్వరనైక్కుఱిత్తు), ఎన్ఱు, పూర్వప్రకృతనాన ఈశ్వరవిషయక మఙ్గలాశాసనమే [మఙ్గలాశాసన] శబ్దవివక్షితమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్

"(స్వ) విత్వాత్ [స్వరూప] శబ్దమ్ తదేకరక్ష్యత్వపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తదేక) ఇత్యాది.

మూ. — జ్ఞానదశైయిల్ రక్ష్యరక్షకభావమ్ తన్ కప్పి లేకిడక్కుమ్;

ప్రేమదశైయిల్ తట్టుమాఱిక్కిడక్కుమ్.

వ్యా — అతైప్పరిహరిక్కిఱార్, (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

"(జ్ఞానదశై) యావతు,

'సర్వేశ్వరనే రక్షకనాకవుమ్, తాన్ అవనుక్కు రక్ష్యభూతనాకవుమ్, ప్రణవత్తిల్ చొల్లుకిఱపడియే తెళియక్కణ్ణు అనుసన్ధిక్కుమ్ దశై;

అన్దగశైయిల్ 'కణ్ణైవామ్తున్నుమ్ కణ్ణైయాతొళివామ్' ఎన్ఱు ఇత్యాదిప్పడియేతన్నుడైయ 'అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కు అవనేకడవన్' ఎన్ఱిరుక్కైయాలే, రక్ష్యరక్షకభావమ్ తనక్కుడైత్త ఆశ్రయత్తిలే కిడక్కుమ్.

(ప్రేమదశై) యావతు,

'సర్వేశ్వరనుడైయ సౌన్దర్య సౌకుమార్యఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు 'ఇవ్వపయత్తుక్కు ఎన్నావరుక్కిఱతో?' ఎన్ఱు,

అ — "అకారోత్తరక్షణ సన్నిహితత్వాత్ మకారార్థచేతనకర్తృకాస్మిత్తు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సర్వేశ్వరనే రక్షకనాకవుమ్) ఇత్యాది,

("కణ్ణైవామ్" ఇ) ఇత్యాదికమ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

కప్పు — తనక్కుడైత్త ఆశ్రయమ్.

ఇత్తిలే పిడిత్తత్వాకైయాలే కప్పు ఎన్ని, అశబ్దమ్ -తన్ తన్-తేశ ప్రిక్కక్కు వితైత్తుచొల్లుకిఱతు.

ఇతైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, '(తనక్కుడైత్త) ఇత్యాదినా.

(తనక్కుడైత్త ఆశ్రయత్తిలే కిడక్కై) యావతు, యథా వదనుసన్ధయామాత్రమ్.

వ్యక్తపత్తియాలే ప్రాప్తనాతీత ప్రేమముమ్, నారాయణశబ్దత్తాలే సౌన్దర్యాదికమ్ శోభిల్ శ్రేయాఃకైలుమ్, ఇజ్జేమఙ్గలాశాసనాపాదక సౌన్దర్యాద్యనుసన్ధానమ్ అర్చావిగ్రహఙ్గళిలే సాక్షాత్కారరూపమేయాక్కవేణ్డుకైయాలుమ్,

స్వశేషత్వానుసన్ధానాద్ "ఈశో రక్షకః" ఇత్యర్థః। జ్ఞానంయది, తదా యుక్తం మఙ్గళాశాసనం నహి?।, ప్రేమార్ద్రత్వాన్న చేజ్ జ్ఞానం, త్వాదో పపన్న

మూ.—౨౮౫. అవన్ స్వరూపత్తైయనుసన్ధిత్తాల్,

వ్యా.—అస్థానే భయశఙ్కై పణ్ణి, అవన్-స్వరూపత్తై యనుసన్ధిక్క [illegible] నెఞ్జుకులుక్కుమ్పడియాన దశై;

అర్ధగత్తైయుమ్ ఈశ్వర [illegible] రక్షిక్క వల్లి తేడి త్తడు మాఱుకైయాలే ఈశ్వరన్ [illegible] రక్ష్యభావముమ్, చేతనన్-పక్కల్ [illegible] త్తనక్కు ఉడైత్త ఆశ్రయత్తిలక్షి [illegible]" ఎన్నపడి.

౨౮౫.—[illegible] (అవన్-స్వరూపత్తై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి [౧౮

అత్తావతు:—"ప్రథమాక్షరత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే సర్వజ్ఞనాయ్ సర్వశక్తియాయ్ సర్వరక్షకనాన అవను డైయ స్వరూపత్తైయనుసన్ధిత్తాల్,

మూ.—అవనై కొడక్కుమ్ కొణ్ణు తన్నై [illegible],

సౌకుమార్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్ తన్నైక్కొడక్కొ కొణ్ణు అవనై నోక్కుమ్; [౫

వ్యా.—అవనై త్తనక్కు అసత్తనివారకనాకక్కొణ్ణు, అజ్ఞనాయ్ అశక్తనాయ్ అప్రాప్తనాన తన్నైరక్షిత్తు క్కొళ్ళుమ్;

పేశప్పిశక్కుమ్పడియాన అవనుడైయ సౌకుమార్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్ అవనుడైయ సర్వశక్తిత్వాదికళై [౧౦ మఱన్దు కుతైచ్చరక్కనినైత్తు త్తన్నై రక్షకనాక్కొణ్ణు మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణి అవనై రక్షిక్కుమ్" ఎన్గై.

ఇవ్విడత్తిల్ సౌన్దర్యమ్ శొల్లిత్ తిరుమేనియాకైయుమ్, ఇతువుమ్ మఙ్గళాశాసనహేతువాకైయాలుమ్, మేలే శొల్లుకైయాలుమ్, సౌకుమార్యమ్ ఇఙ్గుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

అ—అతువే [వా. ౨౮౩] [తిరునన్దుళిక్కనిలఙ్గళిల్ అదరాతిశయముమ్ మఙ్గళాశాసనముమ్] ఎన్గి, అ మూలత్తిలే అభిప్రేతమాకైయాలే యుమ్, కీళ్లే [ప్రణవత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే] ఎన్ఱు, పోలే 'నారాయణ పదత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే' ఎన్నాతే 'సౌన్దర్యసౌకుమార్యఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు' ఎన్ఱతు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(అస్థానే) ఎన్నతు, "అవిషయత్తిల్" ఎన్నపడి.

(అవన్-స్వరూపత్తై) ఎన్నతు, "హేయప్రత్యనీకత్వాది [౨౦ కదసాధారణధర్మత్తై" ఎన్నపడి.

(మఱుక్కుమ్పడి) ఎన్నతు, "సన్తపిక్కుమ్పడి" ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్, "తవత్తవర్ మఱుకనిన్ఱు" ౧ ఎన్గి, అవితుస్ఫోరితమ్.

(మాఱాడిక్కొడక్కై) యావతు విపర్యయేణ ప్రతీయమానత్వమ్

౨౮౫.—"అకారోక్తకారణత్వాదిపదఙ్గళ్, సర్వజ్ఞత్వ [౨౫ సర్వశక్తిత్వఙ్గళ్" ఎన్నాతల్,

"తదర్థకత్వాదిపదఙ్గళ్ అకై" ఎన్నాతల్,

"అవ—రక్షణ-గతి-కాన్తి' ౨ ఇత్యాదిధాతుపాఠదణ్డకత్తిల్ అవగమముమ్ ఐశ్వర్యముమ్, కరితమ్" ఎన్నాతల్,

తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమాక్షరత్తిలే) ఇత్యాది.

"ప్రణవత్తిల్ ప్రథమాక్షరమాన అకారత్తిల్" ఎన్నపడి.

(స్వరూపత్తై) ఎన్నతు, "నిరుపాధికరక్షకత్వత్తై" ఎన్నపడి.

అ—"నమస్"౩ శబ్దత్తాలే పారతన్త్ర్యముమ్, తదాక్షిప్తయాన అజ్ఞత్వాదియుమ్ తోన్ఱుకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞనాయ్) ఇత్యాది.

(పేశప్పిశక్కుమ్పడియాన)—"పేశినాల్ నలుఙ్గుమ్పడియాన" ఎన్నపడి. [౩౦

"రజ్జుభర్తురపి లోచనచర్యాం సాహసాహసితి తేఖయమానః" ౪ ఎన్ఱు, ఉకట్టక అనుసన్ధిత్తత్.?.

"కేన శ్రీరతికోమలాతనురియం వాచాంవిమర్దక్షమా" ౫ ఎన్ఱు, అవితు ఇజ్జేకింపునర్ న్యాయసిద్ధమిత్?.

(కుతైచ్చరక్కు)—నిపుణరక్షణీయవస్తు [౩౫

మూలత్తిలే [కొడక్కు] ఎన్నతు, "రక్షకమాక" ఎన్నపడి.

"సౌన్దర్యమే, 'తమ హి కువలయాక్షీం ప్రత్యనిష్టైకబుద్ధేః' ఎన్ఱు, ప్రాకృతవిషయత్తిలుమ్ 'పొల్లాక్కురుమాణిక్కమ్' ౬ ఎన్ఱు, భగవద్విషయత్తిలుమ్ అస్థానే భయశఙ్కాహేతువాక చొల్లానిఱ్కు, అక్కైచ్చొల్లాత్తొడ్డ్రన్నతు 'సూన్యత్వావహమ్'" ఎన్గి, శఙ్కైయై వ్యదీకరిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిలే సౌన్దర్యమ్) ఇత్యాదినా.

(మేలే శొల్లుకైయాలుమ్) ఎన్నతు, "[వా. ౨౮౭] [ఒరునాళ్ ముఖత్తిలే విక్రమవర్కత్తై వడివ్ఱ్కు పదుత్తుమ్పడాయ్త్తు ఇతు] ఎన్గి, అవిడత్తిలే శొల్లుకైయాలుమ్" ఎన్నపడి.

౧॥ తి. వా. ౧౦-౩-౧౦. ౨॥ ధాతుపాఠే,— ౩॥ ౪॥ శ్రీరంగరాజస్తవ పూర్వశతక శ్లో ౮౮. ౫॥ శ్రీగుణరత్నకోశ. శ్లో. ౪౨. ౬॥ ౭॥ తి. వా. ౧౮-౧౦-౩.

రామేతు భార్గవే రామమభిరూక్షుంసమాగతే,| భీతఃవక్షి-రథగతశ్ర్త్రీశార్ఙ్గిష్టి పితరపరమ్,॥ తస్మిన్నవసరాదితేమనేపునర్ జాతా సుతా నజాః।

మూ.—ఆరట్ఱు ఇవ్వర్థమ్ చక్రవర్తీ,

వ్యా.— అరట్ఱు "ఇవ ... క్ర్లైకళ్ణుకలజ్జి రక్షకణాన అ ... వ [౫ వన్నైరక్షిక మ్' ఎ ... ఇవ్వర్థమ్ ఎక్క ... " ఎన్ను మపేక్షైయిలే "ఇత్తు శిష్టాచారసిద్ధమ్" ఎన్ను ... కాట్టు కైకార్ మేల్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ను అడజ్జి.

(చక్రవర్తీ), పెరుమాళ్ పిరాట్టియైత్తిరుమణమ్ పుణర్న్దు మీణ్డెళున్దరుళానిఱ్క, పరశురామన్ వన్దుతోన్ఱిన వళవిలే, తాటకా-తాటకేయనిరసనజ్ఞళాలే యివరుడైయ శక్తివైభవత్తై వ్యక్తమాక్క అఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ఇవరుడైయబాల్యత్తైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమే పార్త్తు, "ఎన్నాకప్పుక్కుకిఱతో!" ఎన్ఱు, భీతనాయ్, తాన్ మున్నే యోడిచ్చెన్ఱు, [౧౫

"భృత్ర్రోషాత్ ప్రశాన్తస్త్వం బ్రాహ్మణశ్చమహాయశాః।
బాలానాంమమపుత్త్రాణామభయం దాతుమర్హసి॥"౧

ఎన్ఱు, శరణమ్పుక్కు, పిన్నైయుమ్ అవన్ పెరుమాళ్-మేలే యడర్న్దు శెల్లుకిఱపడియైక్కణ్డు నిష్ప్రాణనాయ్నిన్ఱు,

"గతోరామ' ఇతిశ్రుత్వాహృష్టః ప్రముదితోనృపః
పునర్ జాతం తదామేనే సుతానాత్మానమేవచ॥"౨

మూ.—శ్రీజనకరాజన్,-తిరుమకళ్,

వ్యా.– ఎన్ఱి,అప్పడియే "అవన్ తోఱ్ఱుమీణ్డుపోనాన్" ఎన్ఱు, కేట్టపిన్బు తానుమ్ పిళ్ళైకళుమ్ మఱుపిఱవి పిఱన్దతాక నినైత్తిరున్దానిఱే! [౫

(శ్రీజనకరాజన్, తిరుమకళ్), తన్నైచ్చిన్ పెణ్పెట్ఱ్ఱిలే ఇవనుడైయ వైభవమెల్లామ్ అఱియుమవళాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, తిరువభిషేకమ్ పణ్ణి, కాక్క అలఙ్కృతదివ్యగాత్రనాయ్క్కొణ్డు చక్రవర్తి తిరుమాళికైక్కు ఎళున్దరుళుకిఱపోతు, ఇవర్ అఴకిలేతోఱ్ఱు, "ఇతుక్కు [౧౦ ఎన్నావరుకిఱతో!" ఎన్ఱు, ప్రేమత్తాలే కలజ్జి,

"పతిసమ్మానితాసీతా భర్తారమసితేక్షణా।
ఆద్వారమనువవ్రాజమఙ్గలాన్యభిదధ్యుషీ॥"౪ ఎన్ఱు,

అ —అరట్ఱు. "'ఇప్పడిరత్న్యరక్షక భావవిపర్యయజ్ఞానమ్, మిథ్యాజ్ఞానరూపమాకైయాలే, భ్రాన్త్యన్తరమ్బోలే మోక్షవిరోధియన్ఱో?" ఎన్ఱి,ఆ శఙ్కైక్కు ప్పరిహారమాక, "సర్వత్రదృష్టావేకేశంజిత న్త ఇతిమన్త్రితమ్"౩ ఎన్ఱి,అ విధ్యుపోద్బలితశిష్టాచారమ్ మూలాభిప్రేతమ్' [౨౫ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి, విషయస్వభావ ప్రయుక్తమాకైయాలుమ్. భగవత్యన్నాభిముఖమాకైయాలుమ్, ఇతుదోషమాయదాదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

"'బాలానామ్'౧ ఎన్ఱి,అతిల్ సౌకుమార్యత్తుక్కు ఉపలక్షణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే(బాల్యత్తైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు.

("హృష్టః"౨)=రోమాఞ్చితయుక్తః —

ఆ.—"వ్యపేక్షమానా"౫ ఎన్ఱు, ఇడభావత్తాలే(హృష్టః) ఎన్ఱాక్కిఱతు.

("ప్రముదితః"౨)=తద్ధేతు ప్రమోదయుక్తః [౧౫

"("పునర్ జాతాన్")౨ ఎన్ఱు,విభక్తిలామత్తాలే, ("సుతాన్") ఎన్ఱి,అ విభక్తిలుమ్ యథాక్రమమాక ("ఆత్మానమ్") ఎన్ఱి,అవిభక్తిలుమ్ ("పునర్జాతమ్") ఎన్ఱి,అదిల్కు అన్వయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తానుమ్) ఇత్యాది.

యద్వా "'"పునర్ జాతాః" ఎన్ఱి,అ పుంలిఙ్గబహువచనాన్త "జాత"శబ్దత్తుక్కుమ "జాతమ్" ఎన్ఱి,అసామాన్యేనపుంసకైకవచనాన్త "జాత" శబ్దత్తుక్కుమ్. "నపుంసకమనపుంసకేన"౬ ఇత్యాది సూత్రత్తాలే నపుంసకైక వచనాన్తశేషత్తాలే ("పునర్జాతమ్") ఎన్ఱిరుక్కిఱతు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మఱుపిఱవిపిఱన్దతాక) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దార్" ఎన్ఱాక్కమామ్. [౨౫

(చక్రవర్తీ,, (నినైత్తిరున్దానిఱే) ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

(తన్నైచ్చిన్ పెణ్పు)=జలాశయత్తుక్కు అత్యన్తసన్నికృష్టమ్.

ఇత్తాల్, 'భగవద్వైభవత్తిల్ అనవగతాంశమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

("మఙ్గలాన్యభిదధ్యుషీ'౪)="మఙ్గలాని అభిధ్యాతవతీసతీ' ఎన్ఱపడి.

అభిధ్యానమ్=ఆశాసనమ్,

ధ్యాయతేర్లిటః క్వసుప్రత్యయః

మూ. — విశ్వామిత్తిర్,

వ్యా. — [illegible] ... ను పణ్ణికొణ్డుపోన్దార్ శెన్ఱు,

"పూర్వాం దిశం వజ్రధరో [illegible] పాతు తే యశః।

వరుణః పశ్చిమాం ధనే ఉత్తరాం దిశమ్॥" ౧

ఎన్ఱు, దిక్పాలకర్కళై ఇవర్కుడై రక్షకరాక అపేక్షిత్తారిఱే.

"(శ్రీజనక రాజన్)" ఎన్ఱుమ్, "(తిరుమకళ్)" ఎన్ఱుమ్ పిరిక్కైయాల్ పుమాన్.— [౧౦

అపోవ్యైత్తు;

"శ్రీజనక రాజన్, మహేశ్వరధనుర్భఙ్గత్తాలే పెరుమాళుడైయ శక్తివైభవత్తై కణ్డుకన్ఱు చెయ్తేయుమ్.

ఇయం సీతా మమ సుతా సహధర్మచరీ తవ।

ప్రతీచ్ఛచైనాం భద్రం తే పాణిం గృహ్ణీష్వ [౧౪ పాణినా॥' ఎన్ఱు,

'అభిజాత్యాదికళాల్ పిఱుడైయళాన ఇవళై నైకొణ్డరుళుమ్' ఎన్ఱు, కాట్టికొడుక్క అవళవిలే, ఇవరుడైయ అబ్రాక్త్యైయుమ్, సౌకుమార్యత్తైయుమ్ కణ్డు కలఙ్గి, 'ఇచ్చిఱ్ఱు తిరుక్కణ్ ఒరు తీఙ్గు వారాతొళియ వేణుమ్' ఎన్ఱు, 'భద్రం తే' ఎన్ఱు, మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణినార్" ఎన్ఱై.

(విశ్వామిత్తిర్), తన్నుడైయ అధ్వరత్రాణార్థమాక పెరుమాళైయఙ్గైక్కొణ్డుపోకైయిల్ పోకుమవళవిలే, తాటకైపెరియ అర్ప్పరవత్తోడే అక్రమిక్కకొణ్డు వరు కిఱపడియైక్కణ్డు. [౨౪

అ — ఇవరైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణికొణ్డు) ఎన్ఱు.

("మమసుతా"౨) ఎన్ఱు, అభిజాత్యముక్క, ("ఇయమ్"౨), ఎన్ఱు, రూపాదికళుమ్, విలక్షణమ్" ఎన్నుమ్ ప్రాయత్తాలే, (అభిజాత్యాదికళాలే) ఇత్యాది.

("ప్రతీచ్ఛ"౨) — ప్రతిగృహాణ.

(అధ్వరత్రాణార్థమ్) ఎన్ఱు. "యాగరక్షణార్థమ్" ఎన్ఱపడి.

మూ. — శ్రీదణ్డకారణ్యవాసికళాన ఋషికళ్,

వ్యా. — "అహం స్నేహాత్ మహాత్మానం రామం పశ్య పరాక్రమమ్" ౩ ఎన్ఱపడియే, పెరుమాళుడైయ శక్తి [౪ [illegible] యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, సౌకుమార్యత్తైప్పార్త్తు కలఙ్గి,

"విశ్వామిత్త్రిషు ప్రహృష్టో గ్రామంగేనాభిగద్యతామ్।

స్వస్తి రాఘవయోరస్తు జయం చైవాద్య భాషతః" ౫

ఎన్ఱపడియే, తాఙ్గళ్ మున్నే నిన్ఱు, అవర్కళైపఱ్ఱి [౧౦ పెరుమాళుక్కుమ్ తిరుత్తమ్బియారుక్కుమ్ ఒరు తీఙ్గు వారామైక్కాక, మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణినార్కళిఱే.

(శ్రీదణ్డకారణ్యవాసికళాన ఋషికళ్),

"తే తం సోమమివోద్యన్తం దృష్ట్వా వై ధర్మచారిణః।

మఙ్గలాని ప్రయుఞ్జానాః ప్రత్యగృహ్ణన్ దృఢవ్రతాః॥" ౬ ఎన్ఱు.

అ. — "మహాత్మానమ్"౩, ("పరాక్రమమ్"౪) ఎన్ఱు శక్తియుడైయ (శక్తిభవత్తై) ఎన్ఱతు.

"రాఘవయోస్స్వస్తి"౫ ఎన్ఱు, ఆశాస్యత్వమ్ కణ్ణుడైయ అవధారణత్తాలే అన్వయిక్కడవతు.

("జయమ్"౫) ఎన్ఱు, అత్తు శాన్తి కర్మమిఱే [౨౦

("రాఘవయోః"౫) ఎన్ఱు, అతిక్కు "రామలక్ష్మణయోః" ఎన్ఱపడి ఇవర్కళ్ తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరుమాళుక్కుమ్) ఇత్యాది.

("తే"౬) ఇత్యాది: —

("తే") ఎన్ఱు, అత్తుక్కార్ప్ప్రకృతరాన ఋషికళైచ్చొల్లుకిఱతు. [౨౪

("ధర్మచారిణః"౬) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్, ధర్మాధర్మఫలప్రద శేషశాస్త్రార్థజ్ఞానమ్ అపేక్షితమాయితాలే, 'సర్వభూతానుకమ్పా' ఎన్ఱుమ్, అశాతో నగ్నా' ఎన్ఱు, అత్తుకు, అత్తైకరాత్ నిర్వికారాత్ ఎన్ఱుమ్ 'మానుషే తేజసో' ఎన్ఱుమ్, శ్రీ మత్తేన [illegible] పారిహి [illegible] ౧౦ ఎన్ఱు [illegible] కిఱతు.

౧॥ రా. ఆ. ౧౩. ౨౬. ౨॥ రా, బా. ౭౩-౨౭.

౩॥ రా. బా. ౧౯, ౧౨-౧౮. ౪॥ రా. బా. ౨౭-౧౪.

౫॥ రా. ఆ. ౧, ౧౧-౧౨ ౬॥ పూర్వ

విమానసాసూ ౧. ౭॥ ౯॥ రా. అ ౧-౭. ౧-॥

"విశ్వామిత్రో(త్ర)క్షుకథా దణ్డకారణ్యవాసినః। మారుతిశ్చాస్య శక్తిజ్ఞ ఏతేష్వేవ కృతవర్ణనః॥ సుగ్రీవో హ్యస్య శక్తిజ్ఞ ఆగతేషు త్రిషుణే।

వ్యా.—"తజ్గళ్-ఆపన్నివృత్తైయుమ్ అభిమతసిద్ధియుమ్, పణ్ణిత్తరువార్ ఇవరే" ఎన్ఱు, సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకిఱజ్గళ్, ఇవర్ సన్నిహితరానవాఱే అవర్ పైత్తుక్కొణ్డు ఇవర్ పడివుకళిలే తువక్కుణ్డు మజ్గళాశాసనమ్ పణ్ణినార్ కళ్ ఏ?.

(తిరు-డి). ప్రథమ.... ...లే,

"ఆయతాశ్చ సువృత్తాశ్చ బాహవః పరిఘోపమాః। సర్వభూషణభూషార్హాః కిమర్థం న విభూషితాః॥"౧ ఎన్ఱు,

కణైయజ్గళ్ పోలే యిరుక్కిఱ తిరుత్తోళ్ కళిల్ మిడుక్కైక్ కణ్డు, "నమక్కు ఇవర్ రక్షకరాక క్కుఱైయిల్లై" ఎన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణానఱ్కిచ్చ్యై అవర్ త్తిణ్-అట్పుక్కిణ్డు

అ.—పెరుమాళుడైయ స్వేతరసర్వేష్టానిష్టప్రాప్తిపరిహారశక్తిజ్ఞానమ్ లభిక్కుమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧౫ (తజ్గళ్-ఆపన్నివృత్తైయుమ్) ఇత్యాది.

("ఆయతాశ్చ"౧) ఇత్యాది:—

"పరిఘః పరిఘాతనః"౨ ఎన్ఱు, పరిఘమావతు నతుక్కుత్తడి.

("పరిఘోపమాః"౧) ఎన్ఱైయాలే బలాతిశయమ్ సిద్ధమ్.

ఇత్తైయిట్టాణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కణైయమ్ పోలే) [౨౦ ఇత్యాది.

(కణైయమ్)=శిలానమ్.

(కణైయమ్) ఎన్బతు, "అనైక్కుమ్ బరుమ్ పోత్తమ్"౩ (?, ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ "కమలాకరేణాలాలానా"౪ ఎన్ఱి,అవిత్తు స్వోచితమ్. [౨౫

ఇవ్విశేషణత్తాలే, "పెరుమాళుడైయ బలాతిరేకజ్ఞానమ్ తిరువడిక్కు ఉణ్డు" ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మిడుక్కైక్కణ్డు) ఇత్యాది.

"సర్వభూషణార్హాః" ఎన్ఱే, ఆమ్రేడిరుక్క, "భూషా" శబ్దత్తాల్, "అభరణస్యాభరణమ్" ఎన్నుమ్పడి నిరతిశయ సౌన్దర్యమ్ లబ్ధమ్.

("ఆయతాశ్చ'౧') ఇత్యాదియాలుమ్, సౌన్దర్యమ్ లబ్ధమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్ త్తిణ్-అట్పుక్కై) ఇత్యాది.

మూ.—తిరువడి, మహారాజర్,

వ్యా.—ఈడుపట్టు, "పిఱర్ కణ్డప్పిల్ పడిల్ శేమవత్తే" ఎన్ఱు, అతినైజ్యు పణ్ణి,

"శోవాభరణజ్గళాలే ఇత్తైనై త్తెరిత్తువైయాతే [౫ ఇప్పడి వెళియిడక్కారణమేఱ?" ఎన్ఱు, వయిఱుపిడిత్తు, పిన్బుమ్ పెరుమాళుడైయ శక్తిపరిశేషత్తై బహుముఖమాకక్కాణానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్, సౌకుమార్యానుసన్ధానత్తాలే "ఇవర్ కెట్టిల్ వరుకిఱతో?" ఎన్ఱు, "తుణుక్కుణుక్కు" ఎన్ఱు, సర్వదశైయిలుమ్ కూడన్ఱు, [౧౦ నోక్కిక్కొణ్డు తిరిన్దానిఱే?.

మహారాజర్ వాలివధాదికళాలే పెరుమాళుడైయ శక్తిగౌరవత్తై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, సౌకుమార్యత్తైయే పార్త్తుక్కలజ్గి,

శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ నాలుపేరుమ్ తానుమాయ్ [౧౫ వన్దుతోన్ఱినపోతు,

"ఏష సర్వాయుధోపేతశ్ చతుర్భిస్సహ రాక్షసైః। రాక్షసోభ్యేతిపశ్యధ్వమ్ అస్మాన్ హన్తుంనసంశయః॥"౫ ఎన్ఱు,

అ—"భూషణభూషణత్వక్కు భూషణైర్భూషణమ అనపేక్షితమ్ విరుద్ధముమాకైయాలే విభూషితత్వప్రసక్తియేయిల్లైయాకైయాలే, తన్నిషేధమ్ కూడాతాకైయాలే, తత్కారణప్రశ్నముమ్ కూడాతాకైయాలే, ఇజ్జేవిభూషితశబ్దత్తాలే విభూషితత్వావినాభూత చ్ఛాదనత్తై సర్వావచ్ఛేదేన ఉత్తానతాక్షలక్షణయా వివక్షిక్కుమత్తు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరువాభరణజ్గళాలే) ఇత్యాది. [౨౫

"త్వం వయస్యోసి మే హృద్య హ్యేకం దుఃఖం సుఖం చ నౌ"౬ ఎన్ఱుమ్,

ధనత్యాగస్సుఖత్యాగో దేహత్యాగోపి వా భృశః।

వయస్యార్థే ప్రవర్తన్తే'౭ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకైయాలే, తమక్కెన్ఱు ఓరోరు సుఖదుఃఖజ్గళిన్ఱిక్కే పెరుమాళుడైయ సుఖదుఃఖమే తమక్కాక అభిమానిత్తిరుక్కుమ మహారాజరుడైయ 'అస్మాన్ హన్తుమ్'౫ ఎన్ఱి,అవిర్ద్ధవచనమ్ పెరుమాళైయిట్టుక్కొణ్డేయాకవేణుమ్:

'అస్మాన్ హన్తుమ్'౫ ఎన్ఱు, బహుగరల్ అనేకశతసహస్రవ్యక్తికర్తృక వికట్టాననక్రియా అశక్యైయాకైయాలుమ్,

౧॥ రా. కి ౩-౧౪. ౨॥

౩॥ ౪॥

౫॥ రా. యు. ౧౭-౭. ౬॥ రా. కి, ౫-౧౮. ౭॥ రా. కి. ౮-౯

"ఏ క్రమాస్యాస్యకిం వా క్రియతే" ఇత్యేవమాదులః ఏ నవఘ్నా సూకరవ ఏమ క్ష్మ (శ్రవణకాలమ్. "అయమ్మ !" ఇతిగృధ్రో విరాజమానస్య

వ్యా.—"నమక్కె ల్లామ్ ఓరుయిరాన పెరుమాళ్లైనలిక్కిఱ వప్రియాలే నమ్మైరొల్లాక్కైయుమ్ ముడిప్పత్తాక వరుక్కిఱాన్ ఇవన్" ఎన్ఱు, అఱుత్తియిట్టు, ముదలికళుక్కు కాట్టి,

"రాఘవం శరణంగతః, నివేదయత మాం క్షిప్రమ్"౧ ఎన్ఱు, ఉక్తికళైక్కేట్టువైత్తుమ్,

"వధ్యతా మేష తీవ్రేణదణ్డేన ససచివైస్సహ।
రావణస్యనృశంసస్యభ్రాతా హ్యేషవిభీషణః॥"౨ ఎన్ఱు,

రావణసంబన్ధత్తైయే పార్త్తు "ఇవనై చిత్రవధమ్ పణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱ్బదు,

"రావణేనప్రణిహితంతమవేహినిశాచరమ్।
తస్యాహంనిగ్రహంమన్యేక్షమంక్షమతాంవర!॥"౩ ఎన్ఱు,

"'రావణన్ వరవిడవన్దవన్' ఎన్ఱే, యవనైత్తిరుప్పిమ్ పర్ప్పవేణుమ్,

'అవనై దణ్డిక్కైయే ప్రాప్తమ్' ఎన్ఱు, బుద్ధిమాన్ కళ్" ఎన్బదాయ్, ఇప్పడిక్కళిలే పలవర్ క్కైయుమ్శొల్లి. "ఇవనై సర్వధా కొల్లవేణ్డాదు" ఎన్ఱు, ఒరునిలైనిన్ఱు

"పిశాచాన్ దానవాన్"౪ ఇత్యాదియాలే తమ్ముడైయ బలత్తైకాట్టియుమ్, కపోతోపాఖ్యానమ్,

అ.—ఇత్తాలే సర్వహననప్రయోజకమాన సర్వజీవితభూతరాన పెరుమాళ్లై నలిక్కిఱనైయే ఉపలక్షిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమక్కెల్లామ్) ఇత్యాది.

("తీవ్రేణదణ్డేన"౨) ఎన్గిఱవిదుక్కు అర్థమ్, (చిత్రవధమ్) ఇత్యాది

("ప్రణిహితమ్"౩) ఎన్నదు "చారతయాప్రేషితమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (రావణన్) ఇత్యాది.

("తస్యాహమ్"౩) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (అవనై) ఇత్యాది

(ఇప్పడిక్కళిలే) ఎన్నదు, "ఇన్దవిధత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

కపోతోపాఖ్యానమ్, "శ్రూయతేహికపోతేన"౫ ఇత్యాదికమ్.

వ్యా.—కణ్డూపాఖ్యానమ్, ఇవైయరుళిచ్చెయ్తుమ్ తెళివిత్తు, భయత్తైక్కెడుత్తు, "ఆనయైనంహరిశ్రేష్ఠ!"౬ ఎన్ఱు వేణ్డుమ్పడి పెరుమాళ్లైక్కొణ్డుశ్చొల్లువిత్తు, కణ్ణైక్కాత్తుకొణ్డుపోన్నారిఱే?.

"(మహారాజర్) ఎన్గిఱతు శ్రీజటాయు మహారాజరై" ఎన్నుమ్ శొల్లువర్కళ్.—

అత్తావదు:—

శ్రీజటాయు మహారాజర్, పిరాట్టిక్కాక రావణనోడే పొరుదుకుఱ్ఱుయిరాయ్ కిడక్క, అత్తైప్పెరుమాళ్ వన్దుకణ్డవళవిలే, జనస్థానత్తిలిరున్ద పదినాలాయిరమ్ రాక్షసరైయుమ్ తనివీరమ్ శెయ్దు నిన్ఱు కొన్ఱ, తోళ్వలియై యఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

"యామోషధిమివాయుష్మన్! అన్వేషసిమహావనే।
సాదేవీ, మమచప్రాణా(ః), రావణేనోభయం హృతమ్॥"౭ ఎన్ఱు,

అ.—కణ్డూపాఖ్యానమ్,

"బుభుక్షితకణ్వస్య పుత్రేణ కణ్డునాపరమర్షిణా"౮ ఇత్యాదియాల్ శొన్న "బద్ధాఞ్జలిపుటందీనమ్"౮ ఇత్యాదికమ్.

"(మహారాజ) శబ్దమ్ సంస్కృతత్తిలే, 'పెరియవనైయాన్' ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తిసమానార్థకమాకైయాలే, యోజనాన్తరముమ్ శిలర్క్కు అభిమతమ్" ఎన్గిఱార్, (మహారాజర్ ఎన్గిఱతు) ఇత్యాది.

(కుఱ్ఱుయిరాయ్)=స్వల్పప్రాణరాయ్;

(తనివీరమ్)=అసహాయయుద్ధమ్.—

"హతాన్యేకేనరామేణ"౯ ఎన్గిఱ అదు అభిప్రేతమ్.

(తోళ్-వలి)=భుజబలమ్.

("యామ్"౭) ఇత్యాది:—

("ఓషధిమ్"౭) ఎన్నదు విశేషణమ్ సజాతీయద్వితీయరాహిత్యవాచియాకైయాలే తత్-ఫలితమ్ (అఱుమరున్దు) ఇత్యాది.

౧॥ రా. యు. ౧౭-౧౬. ౨॥ మేల్పడి, ౨౯. ౩॥ మేల్పడి, ౨౬. ౪॥ రా. యు. ౧౮-౨౩. ౫॥ మేల్పడి, ౨౪. ౬॥ మేల్పడి, ౩౪. ౭॥ రా. అ. ౬౭, ౧౫-౧౬. ౮॥ రా. యు. ౧౮-౨౬. ౯॥ రా. అ. ౩౪. ౧౭

నన్దగోపకుమారంకృష్ణదివ్యశక్తింవిదన్నతి,। “రక్షతుత్వాంహరిస్త్వాహద్” ఇత్యాహమధుసూదనమ్॥ విదురోపివిశేషజ్ఞోదుర్యోధనసభాన్తరే,

మూ.—శ్రీనన్దగోపర్,

వ్యా.—“అయుమయున్దు తేడువార్ అటపితోయుమ్ తడుమాఱుమాఱ్పోలే యానవళ్లారుత్తియై ఇనద్దప్పరద్దకాట్టిలే తేడికొణ్డుతిరికిఱీక్,

ఉమక్కు నిత్యప్రాణసమైయాన అవళుమ్, ఎన్నుడైయ ప్రాణక్షళుమ్, ఇరణ్డుమ్ రావణనాకిఱ పైయలాలే యపహృతమాయిత్తుకాణుమ్” ఎన్ఱు, శొల్లానిఱ్కచ్చెయ్ తే, ఇవరుడైయ విరహక్లేశత్తాల్ వన్దతళర్ త్తియైయుమ్, సౌకుమార్యత్తైయుమ్, రాక్షసరోట్టై వరణ పక్షైయుమ్, నినైత్తు, “ఎన్నాకత్తేఱుకిఱతో!” ఎన్ఱు,జ్ఞ, “ఆయుష్మన్!”౧ ఎన్ఱు, ఆయుస్సై ప్రార్థిత్తారితే!

(శ్రీనన్దగోపర్), పూతనానిరసనత్తాలే కృష్ణనుడైయ దివ్యశక్తియైయాగత్తై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

అ.—“(‘మహావనే’౧) ఎన్గిఱవిత్తు, ఉపమానోపమేయాభయాన్వయః’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అటవిక్కోయుమ్) ఇత్యాది.

ఉపమేయాన్వయాభిప్రాయేణ (ఇన్దప్పరద్దకాట్టిలే) ఇత్యాది.

“(“యా:”౧) ఎన్గిఱ అనువాదమ్ పురోవాదసాపేక్షార్థబోధకమాకైయాలే, పురోవాదత్తిల్, ‘నిత్యంప్రాణసమా’౨ ఎన్ఱు, ప్రాణసమత్వమ్ శొల్లుకైయాలే అధుతచ్ఛబ్దవిశేషితమాక్షమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉమక్కునిత్యం ప్రాణసమైయాన అవళుమ్) ఎన్ఱత్తు

“(‘మమప్రాణాశ్చ’౧) ఎన్ఱు, అన్వాకర్షకాశకమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఎన్నుడైయప్రాణక్షళుమ్) ఎన్ఱత్తు.

(విరహక్లేశత్తాల్) ఎన్ఱత్తు, “విశ్లేష-దుఃఖత్తాల్” ఎన్ఱపడి.

(వరణ-పక్షై)—మహావైరమ్.

“మమప్ నిత్యయోగార్థకమాయ్, ప్రార్థనాంశమ్ ప్రయోగోపాధియాయ్, ఆయుష్మత్ శబ్దమ్ ప్రార్థ్యమానాయుర్నిత్యయోగపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (‘ఆయుష్మన్’ ఎన్ఱు, ఆయుస్సై ప్రార్థిత్తారితే) ఎన్ఱత్తు.

మూ.—శ్రీవిదురర్,

వ్యా.—శైశవప్రయుక్తమాన సౌకుమార్యత్తైయే పార్త్తు కలఙ్గివయిఱెరిన్దు,

“రక్షతుత్వామ్ అశేషాణాం భూతానాం ప్రభవో హరిః।
యస్యనాభిసముద్భూతపఙ్కజాదభవజ్జగత్॥”౩ ఎన్ఱు,

“సర్వజగత్-కారణభూతనాయ్, సకలవిరోధినిరసనశీలనాన సర్వేశ్వరన్ ఉన్నైరక్షిప్పానాక” ఎన్ఱు, రక్షైయిట్టారితే?.

(శ్రీవిదురర్), కృష్ణనుడైయ సర్వజ్ఞత్వ-సర్వశక్తిత్వాదికళైయఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

దుర్యోధనగోష్ఠియిల్ ఎழున్దరుళినపోతు పాయ్యాసనమిట్టపడియైక్కణ్డు అఞ్జి, ప్రేమాన్ధతైయాలే,

“సంస్పృశన్ ఆసనం శౌరేర్ విదురస్సమహామతిః।”౪ ఎన్ఱు, తమ్ముడైయ తిరుమాళిగైయిల్ తామిట్ట ఆసనత్తైయుమ్ అతిశఙ్కై పణ్ణి త్తడవికైయాలే యముక్కుప్పార్త్తారితే?.

అ.—(శైశవమ్)—బాల్యమ్.

“(‘భూతానాం ప్రభవః’౩) ఎన్ఱు, వ్యష్టిసృష్టియుమ్, ‘(యస్యనాభి’౩) ఇత్యాదినా సమష్టి సృష్టియుమ్, శొల్లుకిఱతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తత్ఫలితార్థమ్, (సర్వజగత్) ఇత్యాది.

“హరత్యాదేవపాపానాం హరిరిత్యుచ్యతే బుధైః”౫ ఇత్యాదిక్కళైయుట్కొణ్డు హరిశబ్దాభిప్రేతమ్, (సకలవిరోధినిరసన) ఇత్యాది

(“సంస్పృశన్”౪) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ “సమ్” ఎన్గిఱ ఉపసర్గార్థమ్, (అముక్కిప్పార్త్తారితే) ఎన్ఱత్తు.

“(“మహామతిః”౪) ఎన్గిఱ మహచ్ఛబ్దమ్ పూజ్యవాచియాయ్, మతిక్కుపూజ్యత్వమ్, భగవద్విషయత్తిల్ ప్రేమాధిక్యత్తాలే అస్థానేభయశఙ్కావహత్వరూప ఉత్కర్షరూపమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అతిశఙ్కైపణ్ణి) ఎన్ఱత్తు.

౧॥ శ్రీ. ౭౨౧, ౭వ నూట్టు. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

కాకుత్స్థ్యస్యయాదత్తం దృష్ట్వా౽జైరాసనంతతః। ప్రేష్యా౽౽సనేస్వదత్తే౽పి కాశ్యా మధుమాధికాపః॥ విశంథూతా (ః) దయతే తాః,

మూ.—పిళ్ళైయుఅఙ్గావిల్లిదాసర్ తుడక్కు-మాన వర్కళ్ · పక, లిలే కాణలామ్.

వ్యా. - "(పిళ్ళైయుఅఙ్గా॰ల్లిదాసర్), అత్తైయిల్, జ్ఞానశక్త్యాదికళెల్లామ్ అతిన్ఱు 'పెరుమాళ్ నమక్కు రక్షకర్' ఎన్ఱు, ఇరానిఅఱ్చ్చైయ్ తేయుమ్, ప్రేమపరవశరాగైయాలే, [౫

'పెరుమాళ్ ఉలావియరుళుమ్పోతు ఎఙ్గళుమొరు చలనమ్ పిఱక్కిల్ నమ్ప్రాణనైఃకుమిత్తనై' ఎన్ఱు, శొట్టైయైయుమపి ప్పిడిత్తుక్కొణ్డు సేవిప్పర్" ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధమిఱే!.

(తుడక్క మానవర్కళ్) ఎన్ఱి,అవిత్తాల్, [౧౦

"స్త్రియోవృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయం ప్రాతస్సమాహితాః। సర్వాన్ దేవాన్ నమస్యన్తి రామస్యార్థేయశస్వినః॥"౧

ఎన్ఱి,ఆ తిరువయోధ్యావాసిజనఙ్గళ్ ;

"యన్మఙ్గలం సుపర్ణస్యవినతా కల్పయత్ పురా,

అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తేభవతు మఙ్గలమ్॥"౨

ఎన్ఱు, శ్రీకౌసల్యైయార్ ;

అ — (పెరుమాళ్ ఉలావియరుళుమ్పోతు) ఎన్ఱి,అతు, "నమ్పెరుమాళ్ పుఱప్పాడుకొణ్డు, అరుళుమ్పోతు" ఎన్ఱ,పడి.

(శొట్టైయుమ్ మవాన్)—"ముదిరై" ఎన్ఱ,పడి.

("స్త్రియోవృద్ధాః"౧) ఇత్యాదిస్థలచతుష్టయత్తిలుమ్ క్రమేణ,౨౦ ("యశస్వినః"౧) ఎన్ఱు, సర్వదేవరక్షణ ప్రయుక్తకీర్తిశాలిత్వైయాలుమ్,

("తే"౨) ఎన్ఱు, తాటకాదినిరసనమ్ బుద్ధిస్థమాకైయాలుమ్,

దేవదేవేశత్వత్తాలుమ్,

సర్వాత్మత్వత్తాలుమ్, [౨౫

శక్తివైభవజ్ఞానమ్ అభిప్రేతమ్.

(తుడక్కుమానవర్కళ్) ఎన్ఱి,అవిత్తాల్,

"దేవా (ః) రామమథోచక్రుస్త్వం జనేతిపునః పునః"౩ ఎన్ఱు, దేవతైకళుమ్,

"జయతాం రాఘవస్సఖ్యే"౪ ఎన్ఱు, ఋషికళుమ్, సంగ్రాహ్యర్

మూ.—౨౮౭. ఇవ్వైయిపెరుమాళై శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ అతిశఙ్కిప్పన్ఱ,

వ్యా.—"జాతోసి దేవదేవేశ! శఙ్ఖచక్రగదాధర!। [౫

దివ్యరూపమిదం దేవ! ప్రసాదేనోపసంహర॥" ౫

ఎన్ఱ, శ్రీవసుదేవర్;

"ఉపసంహరసర్వాత్మన్! రూపమేతచ్చతుర్భుజమ్।

జానాతుమావతారం తే కంసోయందితిజన్మనః॥"౬

ఎన్ఱి,ఆ దేవకిప్పిరాట్టి ముతలానారై యెల్లామ్నినైక్కు-అత్తు.

౨౮౭.—"ఇప్పవయవైలక్షణ్యమ్ ఎల్లారైయుమ్ మఙ్గలాశాసనత్తిల్ మూట్టుమ్" ఎన్ఱు,ఉడస్తుక్కు ఇతు మొరు ఉదాహరణమ్ కాట్టుకిఱార్, (ఇవ్వైయపెరుమాళై) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అత్రావశ్య:— [౧౫

"శృఙ్గిబేరపురత్తిలే, మెయ్యున్దగుళి, శ్రీగుహప్పెరుమాళై విషయీకరిత్తరుళినవన్ఱు, పాజ్ఞతిన్ఱు ఇవ్వైయపెరుమాళ్ పడుత్తుక్కొణ్డు ఇత్త పర్ణశయ్యైయిలే పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమ్ పళ్ళికొణ్డరుళాకఅ;

'బాల్యాత్ ప్రభృతిసుస్నిగ్ధ'౭ రాగైయాలే ఎన వరుకిఱతో!' ఎన్ఱు, అఙ్గిముత్తుక్కిలిట్ట అమ్బరత్తానియుమ్,

అ.—౨౮౭. ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇవ్విషయ) ఇత్యాది (ఎల్లారైయుమ్) ఎన్ఱతు, "ఉత్కృష్ట-అపకృష్ట-బద్ధ-ఆబద్ధ-చిరసహవాసిత-అసహవాసితాది విభాగమఱ ఎల్లారైయుమ్" ఎన్ఱ,పడి

"జాచికరక్షణరూపమాన మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు, కాయిక [౫ రక్షణ దృష్టాన్తమ్" ఎన్ఱు,అభిప్రాయత్తాలే (ఉదాహరణమ్) ఎన్ఱతు.

'అతిస్నేహః పాపశఙ్కీ'౮ ఎన్ఱుమ్ ప్రసిద్ధమైయిట్టుణ్డు

'బాల్యాత్ ప్రభృతి' ఇత్యాది.

ఉదాహరిష్యమాణమాన "నియమ్య"౯ ఇత్యాదిశ్లోకత్తుక్కు అర్థమ్, (ఉయ్గుక్కిలిట్ట) ఇత్యాది.

శృఙ్గిబేరపురం గఙ్గాతీరాసీ, తస్యావజేకదా। తం ప్రసు ప్రంగృహీతోరవాకబాణేహరభిత॥ గుహోజాస్యజ్ఞాతిరాజస్య భ్రాత్వాగ్రేస్మాస్య రక్షణే।

వ్యా.— కట్టినవిరల్పారిడుమ్, నాణియేఱిట్టు నడుక్కొత్తు ప్పిడిత్తవిల్లుమ్ తోఁమిహాయ్ నన్దియారుమ ఇఱిలేల్ పోలే ఎళ్ళుమివనుక్కు ఇళైయ పెరుమాళైక్కణ్డు, [౫

అ — "కరైస్సుపశ్రా (గ్రాం)"౧ ఎన్ఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (అమ్బరా) ఎన్ఱు.

"రూణీచాతు యసాయకా"౨ ఎన్నక్కడవదిరే?

"ముక్త(ధిం)సృష్టేయమ్య" ఎన్ఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (ముత్తిట్టు) ఎన్ఱుమ్, (రూపయమ్) ఎన్ఱుమ్. [౧౦

"ముక్తిర్ద్విరామః"౩ ఎన్ఱు యాశేత్త్రిళిక్కమ్,

"కలంజా భూతవారణమ్",౪

"తలంస్వరూపాభరణా రత్త్రితాలతలాపునాః",౫

"క్షిప్తవక్షేజ్యా సా వారణేసముభూతలే"౬ ఎన్నక్కడవదిరే?

"అఙ్గులీః + త్రాయతే" ఇతి="అఙ్గులిత్రమ్":—అఙ్గులిరక్షకమ్; తలంచ తత్ అఙ్గులిత్రంచ= "తలాఙ్గులిత్రక":

వైణికాద్యఙ్గులిత్రవారణాయ "తల" పదమ:

"తదస్యాస్తి" ఇతి ("తలాఙ్గులిత్రవాన్"౧):

అతిశయవివక్షయా మతుప్:

అఙ్గైయాల్, "సకర్మధారయాన్మత్వర్థీయః"౭ ఎన్ఱు, [౨౧

నిషేధమ్ వారాకే:

ఇఙ్గే తిరుప్పళ్ళియ సన్నియరుక్కెన్కిఱార్, (కట్టినవిరల్పారిడుమ్) ఎన్ఱు,

("సజ్య"౧) శబ్దార్థమ్ (నాణియేఱిట్టు) ఎన్ఱు,

("ధనుర్...అపోహ్య"౧) ఎన్ఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (నడుక్కొత్తు) ఇత్యాది. [౨౫

(ఉపవహనమ్)=మధ్యధారణమ్.

("అస్య=రామస్య, ఛరితకతేవలమ అతిష్ఠత్"౧) ఎన్ఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (నన్దియారుమ్) ఇత్యాది.

("కేవల"౧) శబ్దఫలితమ్, జఙ్గమప్రాకారసాదృశ్యమ్.

("సరామ్"౧) ఎన్ఱతు, "రాత్రిముళ్ళుమ్" ఎన్ఱపడి.

అత్యన్తసంమోహేవ్వితియా.

వ్యా.— శ్రీగుహప్పెరుమాళ్, 'ఒరుతమ్బి తానైక్కొణ్డు రాజ్యత్తై వాఙ్గికట్టిన కాప్పోడే కాట్టిలేతల్లికిట్టాన్, ఇవనుమ్ అవ్వోవాహే ఒరుతమ్బియన్ఱో, "తన్నియుడత్తిలే ఎన్ శైయ్యా నిన్నైత్తు ఇప్పడి ఆయత్తమాయ్నిన్నాన్" ఎన్ఱు, తెరి [౩౦ యాదు' ఎన్ఱు, అతిశఙ్కైపణ్ణి,

'అప్పడి పతేను మొహతీఙ్గునినైక్కిల్ ఇవన్ఱనై తీరకాణక్కడవోమ్' ఎన్ఱు, కల్లుమ్కోలుమాయ్క్కొణ్డు

అ — "తతస్త్వహమ్"౮ ఇత్యాద్యుదాహరిష్యమాణ శ్లోకార్థమ్ (ఇళైయపెరుమాళై) ఇత్యాది. [౧౦

"తతః"౮ ఇతిల్లాల్లోపేపఙ్క్తిమీ:—"తంద్యష్ట్వా" ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గైయరుకిఱ్వెన్కిఱార్, (ఇళైయపెరుమాళైక్కణ్డు) ఎన్ఱు.

"'తు' శబ్దమ్, భేదవాచియాయ్, లక్ష్మణాభిసన్ధివిషయ కవిపరీతాభిసన్ధియుక్తత్వపరము" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అన్ద అభిసన్ధిభేదత్తై అభినయిత్తుక్కాట్టుకిఱార్, (ఒరుతమ్బి) ఇత్యాదినా. [౧౫

(ఒరుతమ్బి)=భరతాఖ్యాన్.

(కాప్పు)=పట్టాభిషేకాఙ్గప్రతిసరమ్.

(ఆయత్తనాయ్)=సన్నద్ధనాయ్.

(తీరకాణక్కడవోమ్) ఎన్ఱతు, "తీరుమ్పడిపార్క్కక్కడవోమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౦

"ఉత్తమచాపబాణభృత్"౮ ఎన్ఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (విల్లుమ్) ఇత్యాది,

(కోల్) ఎన్ఱతు, "బాణమ్" ఎన్ఱపడి

"గుహప్పెరుమాళుక్కు ఇళైయపెరుమాళిడత్తిలే అతిశఙ్కై యిల్లామల్ట్టాల్, అవనైయుమ్ రక్షిక్కోటియిలేనైత్తు వనత్తిలే [౨౫ తామ్నిలవరాదైయాలే, తమ్ముడైయ సౌహార్దమ్ తోన్ఱ అవనైయుమ్ క్రోడీకరిత్తు అవరుక్కుమ్ భుజఙ్గ్య వైయవరవేణుమ్:

అనుకూలయ్యామల్ ఇళైయపెరుమాళిట్ట అడియిలే అడియిట్టు కొణ్డువనైయవరుకైఅవిత్తు, అవరిడత్తిల్ అతిశఙ్కైయాలే';

౧॥ పు ౭౨౩, ౧౫ నోట్టు. ౨॥

౩॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥

9-5-1902.

౮॥ రా. అ, ౫౭-౨౪.

మూ.—ఇరువరైయుమ్ అతిశయైప్పణ్ణి శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ పరికరమ్ పెరుమాళైనోక్కిక్ కాత్తతే।

వ్యా.—ఇవరిట్ట అడియిలే అడియిట్టునిఱ్ఱ; శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ ఏవఱ్ఱిన్ ప్రత్యేయన్స [౫ ఱిరియుమ్ పరికరమ్,

'అవర్ జ్ఞాతి, ఇవర్ కుటుమ్బానాన వస్యర్, ఇవర్క్కు ఇరువరుమాక్క ఇన్వ్షయత్తిలే శెయ్యత్తేసక్కిడార్క్కళో?' ఎన్ను, (ఇరువరైయుమ్ అతిశయిప్పణ్ణి),

అ.—ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱ, 'యాత్రసలమ్మాః, తత్రస్థితో [౧౦ భవన్'౧ ఎన్ఱతు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవరిట్ట అడియిలే అడియిట్టునిఱ్ఱ) ఎన్ఱతు.

("జ్ఞాతిభిః"౧) ఎన్ను, సమానాగోత్రజయా.

"స్వామిత్వమ్, శిరసా-శిరసావహతిరమాన్నైయాలే ఇవర్క్కు ఇవువరుమ్ అడియిట్టవిడత్తిలే అవర్క్కళుమ్ అడియిట్టకొణ్డు [౧౫ తోన్ఱుక్కిఅతు:

ఇల్లయాకిల్, అవర్క్కళ్ళామక్కుమ్ పులుమ్పుకైయామరవేసుమో?:

అన్నైయాల్, అవర్క్కళుక్కు ఇవర్క్కిరువరియిలుమ్ అతిశయ్యయజ్ఞానస్తితోన్ఱుక్కిఅతు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యథారామాగ్యమ్ అతిశయ్యరో అభినయిత్తుక్కొట్టుక్కిడార్, (గుహప్పెరుమాళ్ [౨౦ ఏవఱ్ఱిన్ఱపిల్) ఇత్యాదినా.

ఇతు ("అభ్యర్థిభిః"౧) ఎన్ఱ, పదత్తుక్కు అర్థమ్.

("జ్ఞాతిభిః"౧) ఎన్ఱతు, "బన్ధుభిః" ఎన్ఱపడి.

ఇతిల్ అప్రధానత్వాత్ ఫలితమ్, (పరికరమ్) ఎన్ఱతు.

(అవర్) ఎన్ఱతు, "ఇళైయపెరుమాళ్" ఎన్ఱపడి. [౨౫

(జ్ఞాతి) ఎన్ఱతు, 'దాయాదర్'' ఎన్ఱపడి.

"జ్ఞాతయో జ్ఞాతితో భయమ్"౨ ఎన్ఱ,అవిత్తు విశేషితమ్.

(ఇవర్) ఎన్ఱతు, "గుహప్పెరుమాళ్" ఎన్ఱపడి.

(కుటుమ్బర్)—కుటుమ్బత్తిలర్.

(వస్యర్)—"ఇళప్రధానస్తానతాట్టర్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ వాక్యాద్యార్థమ్ విశేషితమ్.

వ్యా.—అప్పడి శెయ్యిల్ ఇవర్క్కు ప్రయోజనమ్ ఎప్పడియెనిల్; 'స్వామి అత్తనైయినోక్కి కట్టవోమ్' ఎన్ఱు తనితనియే కైయుమ్ విల్లుమాయ్క్కొణ్డు పెరుమాళ్ రక్షిత్తతే!''[౫ ఎన్నై.

అ.—(అత్తనైయు ఎన్ఱతు, "పెరుమాళై" ఎన్ఱపడి.

("ఆత్తకార్ముకైః"౧) ఎన్ఱ,అవిత్తుక్కు అర్థమ్, 'తనితనియే కైయుమ్ విల్లుమాయ్' ఎన్ఱతు.

"ప్రత్యేకమ్ వాక్యసమాప్తియాలే, ("ఆత్తకార్ముకైః"[౧౦ ఎన్ఱతు, 'ప్రతిజాగత్యన్తి' ఎన్ఱ పొరుట్కు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (త్వన్యయమ్) ఎన్ఱతు.

"తత్పరితప్కాసుగుణమాక, ("జాగ్రత్సుః"౩) ఎన్ఱన్, ("ఉత్తమ ధావమాణవ్యల్"౧ ఎన్ఱన్,

'కర్మకప్రభవతి' ఎన్ఱ,అ ఉపాదాక్యక 'కార్ముక' శబ్దత్తైయుమ్[౧౫ కొల్లిన్ఱు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తిరత్తుక్కొణ్డవోమ్) ఎన్ఱన్, (అప్రయత్నపట్టుమ్) ఎన్ఱన్.

"("ఉహాస్యకల్పమ్"౧) ఎన్ఱు, శక్తినైకటత్తై వ్యాప్తిపత్తే ("పరిపాలయామ"౧) ఎన్ఱైయాలే, ఇవు అస్థానశఙ్కాకార్యమాయ్, అతుక్కాక శివర్-విషయత్తిలే మాత్రమన్ఱిక్కే, 'బుద్ధిస్స్వాస్మాం[౨౦ భవతు తోవతాస్వప్నా'౪ ఎన్ఱ,అ న్యాయత్తాలే అనుకూలవిషయత్తిలుమ్ ఉణ్డాకప్పిరాన్నైయాలుమ్,

'వచ్చినమహిష్టవశని'౫ ఎన్ఱు, భరతాభ్యార్-విషయత్తిలే అతిశయ్య యవర్క్కు ఉణ్టానపడియాలుమ్,

ఇత్తైయ పెరుమాళ్ విత్తిలుమ్ గుహప్పెరుమాళుక్కు అతి [౨౫ శయ్యమాయమ్:

'గుహపాలినహాసూతేన స్వామిత్రిమువుదాపయా ।

అన్వజాగ్రత్తతో రామమప్రమత్తోఽనువర్తిః'౬ ఎన్ఱు,

("స్వామిత్రిమువుభావయా, తతో ప్రమత్తః—తస్మాత్ స్వామి త్రవమత్తస్యా రామమన్వజాగ్రత్") ఎన్ఱు,సన్నిహితాన్వయమ్ ఉచితమ్:

'తతః' ఎన్ఱ,అ విభక్తిక్కు 'తస్మా స్వరమ్' ఎన్ఱాక్కిల్, వ్యవహితాన్వయమ్, 'అనన్తర' శబ్దార్థాభిధానమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

౧॥ రా. అ. ౮౭-౨౪. ౨॥

౩॥ రా. అ. ౮౭-౨౫. ౪॥ ౫॥ రా. అ. ౮౫-౭.

౬॥ రా అ ౫౦.౫౦.

వ్యా.—శ్రీభరతాళ్వానుకుల విశేషమ్ శొల్లుకిఱ విడత్తిలే, శ్రీగుహాళ్వానుడైయ,

"నియమ్యతాన్వప్పేతుకలాపులిత్రవాకా శరైస్సపూర్ణాపిమధీ వరస్తవః॥
మహార్థమూల్యత్యమహో వ్యాఘ్రలక్ష్మణో
నిశాం అవ్దత్ స్వ్రన్సో న్య శైవలామ్॥
తతస్త హాంచోత్తమచాపబాణభృత్
స్థితోఽభవం తత్రసయత్ర లక్ష్మణః।
అతన్ద్రిభిర్ జ్ఞాతిభిర్ ఆత్తకార్ముకైర్
మహేన్ద్రకల్పం పరిపాలయంస్తదా॥"[౧] ఎన్ఱు అత్తైరాత్రియిల్ వృత్తాన్తత్తైచ్చొన్నానిఱే.

అ.—("స్థితోఽభవం తత్రసయత్రలక్ష్మణః"[౧]) ఎన్గైయాలుమ్, అతిశఙ్కైసిద్ధిః

ఇవ్వడి 'ఉపక్రమోపసంహారఙ్గళిలే అతిశఙ్కైయున్డు" ఎన్ఱు మిడమ్ వ్యక్తమ్:

ఇవ్వడి అతిశఙ్కైయొడు పక్కత్తిలే వర్తిక్కైన్దేయుమ్, గుణకృతసాహార్దాతిశయమ్ ఒరుపక్కత్తిలే వర్తిక్కుమాఱైయాలే,

'తంతాగ్రతమహాత్మాన భ్రాతురర్థాయలక్ష్మణమ్।
గుహస్సన్తాపసంయుక్తః'[౨] ఇత్యాదిక్కడమ్ ఉపపన్నమ్:

అదైయాల్, ఇదైయఱిమాలిడత్తిలుమ్ గుహప్పెరుమాళుక్కు అతిశఙ్కైయుణ్డన్ఱు:

అదిల్, 'అన్యదాగ్రతతో రామమ్'[౩] ఎన్గి,అపురుషాన్తరోక్తియై వ్యవ్ ఇ 'స్థితోఽభవం తత్రసయత్రలక్ష్మణః'[౧] ఎన్గి,అస్వవచన వ్యక్తియై అనన్యథాసిద్ధప్రమాణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్దిఱార్, (శ్రీభరతాళ్వానుకుల) ఇత్యాది.

(విశేషమ్) ఎన్ఱతు, "భరతానుప్రయుక్తతైర్యలీన రామాది వృత్తాన్తమ్" ఎన్ఱపడి.

(అత్తైరాత్రియిల్) ఎన్ఱతు, "అత్తైరాత్రియిలే" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౮౧. ఒరునాళ్ ముఖత్తిలే: ప్రత్తేవర్కళ్ వడివప్పుకు వరుత్తుమ్పాడామత్తిన్ను.

వ్యా.—౨౮౧. "శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్, పరికరత్తుక్కుమ్, అన్ఱు, కణ్డమాత్రమొళ్ళియు పెరుమాళుడైయ ముఖప్పాసనైయిల్లైయే;

ఇవ్వడియుమిక్కచ్చెయ్దేయేతే, ఇవర్కళుక్కు ఇవ్వాకారమ్ కూడికొడుదియోః!" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఒరునాళ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావతు:—

"నెడునాళ్ వాసనైపణ్ణుకైయన్ఱిక్కే ఒరునాళ్ ముఖదర్శనమ్ పణ్ణినవర్కళైయుమ్, అవర్ విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ పరుత్తుమ్పడియాయిత్తు" ఎన్గై.

అ.—౨౮౧. ఉత్తరవాక్యవతారికై, (శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్) ఇత్యాది.

"'రామస్యాత్మసమస్సఖా'[౪] ఎన్ఱుయున్ఱ 'గుహప్పెరుమాళ్ పెరుమాళుక్కుసఖా' ఎన్ఱుశొల్లానిఱ్కు:

[ఒరునాళ్ ముఖత్తిలే వళ్ళిత్తవర్కళై] ఇత్యాదిపదాల గ్రన్థసాఙ్గత్యమ్ ఎఙ్ఙనే?" ఎన్గి,అతిశఙ్కైక్కు;—

"నలమముయైత్తుక్కుక్కుప్పొత్తే పరోక్షత్తిలే అన్యోన్యగుణ శ్రవణాదికళాలే సాహార్దముణ్డాయిరుక్కలామ్;

ఇపోప్పాళ్ అన్యోన్యదర్శనముణ్డాకలామ్;

ఇవ్వర్థమ్, 'చిత్తాదృశ్యాంగుహా! పశ్యామినీరోగం సహాబాన్ధవైః'[౫] ఎన్ఱు, 'చిరాత్' ఎన్ఱువిశేషిక్కైయాలే, 'పశ్యామి'[౫] ఎన్ఱు, దర్శనమాత్రత్తై శొల్లుకైయాలే సిద్ధమ్" ఎన్నుమ్ పరిహారత్తైయుణ్డాక్కి అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (అన్ఱు, కణ్డమాత్రమొళ్ళియ) ఇత్యాది.

(ఇవ్వాకారమ్) ఎన్ఱతు, "అనుకూలవిషయకాతిశయాది కళ్" ఎన్ఱపడి.

[ఒరునాళ్] ఎన్గి,అవిశేషణవాక్యవర్త్యమ్, (నెడునాళ్) ఇత్యాది

౧॥ వు. ౭౨౫, ౧౯ శ్లోక. ౨॥ రా. అ. ౫౧-౧.
౩॥ వు. ౭౨౫, ౭౯ శ్లోక.
౪॥ రా. అ. ౫౦-౩౩. ౫॥ రా. అ. ౫౧-౪౨.

మూ—తిరు. ‘‘ఇవర్ కళ్’’

వ్యా—‘‘సదాపశ్యన్తి’’౧ పడియిలే పాదసేవ్యదర్శనమ్ పణ్ణినార్కళైయున్ [illegible], అప్పానేభయశబ్దత్తాలే అనుకూలర్ [illegible] ప్రసిద్ధ నోక్కుప్పడి పణ్ణవల్లా[illegible]యిత్తే [illegible]మిరుప్పద్.

తిరు.—ఇన్నుమ్ [illegible] ఉదాహరణమాక, కీళ్ చొన్నవర్కళై [illegible] వ్యావృత్తరాన ఆళ్వార్కళుడైయ మఙ్గళాశాసననిష్ఠైయై యరుళి [౧౦ చ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్ కళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇవర్ కళ్) ఎన్ఱు, చక్రవర్తితిరుమగలాక కీళ్ చొన్న అధికారికళైయుడైయ పరామర్శికఱ్ఱు.

‘‘అన్నాల్, పిరాట్టియైయుమ్ ముకడా చొల్లలామో!’’ ఎన్నిల్; [౧౫

అ—ఉపపాదనమ్, (‘‘సదాపశ్యన్తి’’౧) ఇత్యాది:
‘‘విపర్యవోజాగృవాంస:’’౧ ఎన్ఱు అవిఱ్ఱు అభిప్రేతమ్.
‘‘నైల్లాణ్డు, నవిన్ఱు, తైప్పార్ ...
పరమాత్మనై [illegible] పల్లాణ్డు’’౨ ఎన్ఱు [illegible]యుడైయార్ (సత్యమ్ [illegible]) ఇత్యాది [౨౦
(సత్య[illegible]) మూలత్తు ‘‘అపూర్వదర్శనమ్’’ ఎన్ఱపడి.
‘‘అఙ్గారవాక్యము [illegible]’’౩ ఇత్యాదియైయుడైయార్ (అనుకూలరైయుమ్) ఇత్యాది.
‘‘ఇత్తాల్ ఇతిహాస [illegible] అర్థమ్, శ్రుత్యాదిసిద్ధముమ్’’ ఎన్ఱపడి. [౨౫
తిరు.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇన్నుమ్) ఇత్యాది
అసంకోచన్యాయత్తై యుడైయార్ అరుళిచ్చెయ్ [illegible]
చొన్న అధికారికళైయుడైయ, ఎన్ఱు.
(ఇవైయై) ఎన్ఱతు, ‘‘ఎల్లారుమ్’’ ఎన్ఱపడి.
శఙ్కై, (అన్నాల్) ఇత్యాది.

మూ.—‘‘నమ్మాళ్వారియైయుమ్ [illegible]’’ ఎన్నుమ్ [illegible] ఆళ్వార్కళ్ -నిలై.

వ్యా. ఆళ్వార్కళ్ [illegible]

[illegible]

‘‘అన్నాలుమ్, [illegible]’’ ఎన్నిల్; [౩౦
[illegible]లామో!’’ ఎన్నిల్;

‘‘ఇవర్వర్షసిత్తైయిల్ అవర్కళ్ [illegible] ప్పిరాట్టిక్కు చొన్న [illegible]:

అ—‘‘పిరాట్టి[illegible] అధికారియైయుట్’’ ఎన్ఱు [illegible]
పరిహారమ్, (ఆళ్వార్కళ్) ఇత్యాది. [౩౫
అత్రావత:—
‘‘[illegible] విశేషత్తాలే [illegible] పిరాట్టి[illegible] ఎన్నుమిడమ్, [ఆళ్వార్కళైయుమ్] [illegible] [ఎల్లా] శబ్దత్తాలే మూలత్తిలే వ్యఞ్జితమ్’’ ఎన్ఱపడి.
విషయవిశేష[illegible], [illegible] ఇత్యాదినా. [౪౦
ఇఙ్గే, ‘‘ఘోజ్ఞానామానుపోఽ [illegible]’’ ఎన్ఱు [illegible] తాత్పర్యమ్ అభిప్రేతమ్.
‘‘ఘోజ్ఞానా’’౪ ఎన్ఱ తాత్పర్యత్తిలే [illegible]
శఙ్కోత్తరమ్, (అన్నాలుమ్) ఇత్యాది.
అత్రావత:— [౪౫
‘‘విషయవిశేషత్తాలే పిరాట్టియుమ్ ఆళ్వార్కళైప్పోలే మఙ్గళాశాసనత్తిలే అవతరిక్కుమ్ [illegible], అతిల్ [illegible] అన్తర్వ్యక్తవ్యాఖ్యానమ్ ఉచితమో ఎన్నిల్’’ ఎన్ఱపడి.
పరిహారమ్, (ఇవర్వర్షసిత్తైయిల్) ఇత్యాది.
అత్రావత:—
‘‘పిరాట్టిక్కుళ్ అత్యన్త [illegible] ఆళ్వార్ [illegible] అనిరవధిక మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు [illegible] విశేషత్వేన అవతరిక్కుమ్ అన్తర్వ్యక్తవ్యాఖ్యానమ్’’ ఎన్ఱపడి.

౧॥ పురుషసూక్తమ్. ౨॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౧౧.
౩॥ [illegible] ౪॥ [illegible]

వ్యా. — అన్నైయాల్, ఇవ్విషయవైలక్షణ్యకలుషచిత్తరాయ్, 'ఇస్సుక్కేవరుక్కిఅన్తో?' ఎన్ను, పరిన్దునోక్కి-నవర్క్కళాక కీర్తి చ్చొల్లప్పట్టవర్క్కళెల్లారుమ్'' ఎన్నపడి.

(నమ్ముడైయుక్కోటియులే ఎన్నున్నప్పడియామత్తు) ఎన్నతు,

"'ఇవ్విషయత్తిలే యన్వయిత్తిరుక్కచ్చ్యమ్తేయుమ్, ప్రేమాభావత్తాలే మఙ్గలాశాసనత్తిల్ ఊన్నిరుక్కైయు ళ్ళిను నమ్మోల్వార్మాత్రమ్' ఎన్ను, శొల్లలామ్పడియామత్తు'' ఎన్నపడి.

(అళ్వార్క్కళ్-నిత్తై)ఎన్నతు, '''మయర్వఱమతినలమ్'ఎన్ఱ పెఱ్ఱవర్క్కళాకైయాలే నిరతిశయప్రేమయుక్తరాన అళ్వార్క్కళుడైయ మఙ్గలాశాసననిష్ఠై'' ఎన్నపడి,

అ —నిగమనమ్, (అన్నైయాల్) ఇత్యాది.

(కలుషచిత్తరాయ్) ఎన్నతు, "కలుషితస్వాన్తరాక్'' ఎన్నపడి

(అన్వయిత్తిరుక్కచ్చ్యమ్తేయుమ్) ఎన్నతు, "అత్యేపాధికుక్క సంబన్ధజ్ఞానాదిరూప సంబన్ధత్తై యుడైత్తాయిరుక్కచ్చ్యమ్తేయుమ్'' ఎన్నపడి.

"[నళ] ఎన్ఱ ఇది, ప్రకరణాత్ మఙ్గలాశాసన ప్రయోజకప్రేమాభావవిశిష్టపరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రేమాభావత్తాలే) ఇత్యాది

"[కోటి] శబ్దమ్, 'త్రిరాశి పాక్షికోటయః' ఎన్ఱు, మూన్నైచ్చొల్లుకైయాలే, సమానశీలత్తైచ్చొల్లి సామ్యత్తిలే తాత్పర్యమిక్కఇతు;

సామ్యస్థానమ్ కాట్టాపన్న మఙ్గలాశాసననిష్ఠాప్రయోజక ప్రేమప్రకర్షరహితః ప్రయుక్తః' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నమ్మాళ్వార్మాత్రమ్) ఇత్యాది.

(నిత్తై) ఎన్ఱ ఇదు ప్రకరణాత్ మఙ్గలాశాసననిష్ఠారూపస్థితిపరమ్.

"[ఆళ్వార్క్కళ్] ఎన్ఱ ఇది ప్రేమాధిక్యత్తాలే తత్స్వభావత్తైచ్చొల్లుకిఱతు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మయర్వఱ) ఇత్యాది.

"(నలమ్)=ప్రేమమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నిరతిశయప్రేమ) ఇతి.

౧౯ తి. వా. ౧-౧-౧. ౨॥

11-5-1902,

మూ.——౨౫౦. ఆళ్వార్క్కళెల్లారైయుమ్పోల్ అల్లర్ పెరియాళ్వార్.

౨౫౧.——అవర్క్కళుక్కు ఇస్సుకాదాచిత్కమ్; ఇవర్క్కు ఇస్సునిత్యమ్.

వ్యా.——౨౫౦. '''ఇవ్వాళ్వార్క్కళ్ తాఙ్గళ్ మఙ్గలాశాసనత్తిల్ వన్దాల్ తఙ్గళిల్ ఒప్పర్క్కళో?'' ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆళ్వార్క్కళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్రావతు:——'''మఙ్గలాశాసనత్తిల్ మఱ్ఱుళ్ళవాళ్వార్క్కళుక్కుమ్, పెరియాళ్వారుక్కుమ్ నెడువాశియుణ్డు'' ఎన్ఱై.

౨౫౧.——'''అవర్క్కళైప్పఱ్ఱ ఇవర్క్కు ఇత్తిల్ పఱ్ఱమేతు?'' ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్క్కళుక్కు ఇస్సు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్రావతు:——

'''మయర్వఱ మతినలమ్'ఎన్ఱ పెఱ్ఱమైయై త్తిరుక్కచ్చ్యమ్తే, వయిరవురుకాయ్,

అ.——౨౫౦. ఉత్తరవాక్యవతారత్తై, (ఇవ్వాళ్వార్క్కళ్ తాఙ్గళ్) ఇత్యాది.

అత్రావతు:——

"(ఆళ్వార్క్కళ్) ఎన్ఱు, ఏకశబ్దేన ఉపాదానాత్ పరస్పరసామ్యమ్, తారతమ్యప్రకరణాత్ పరస్పరవైషమ్యమ్ బుద్ధిస్థమాకైయాలే, అన్యతరజిజ్ఞాసై'' ఎన్నపడి.

"(ఎల్లారైయుమ్ పోల్ అల్లర్) ఎన్ఱ ఇదు వ్యావృత్తిశొల్లుకిఱతు' ఎన్ఱార్, (నెడువాశియుణ్డు) ఎన్ఱు.

౨౫౧ — "ఉత్తరోత్తరమ్ ఉత్కృష్టప్రతిపాదన ప్రకరణత్తాలుమ్, [పెరియాళ్వార్] ఎన్ఱ సమాఖ్యానిర్దేశత్తాలుమ్, 'వ్యావృత్తి, ఉత్కర్షపర్యవసాయినీ' ఎన్ఱు, లభిక్కైయాలే, తద్విశేషబుభుత్సయాల్ ఉత్తరగ్రన్థమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారత్తై, (అవర్క్కళైప్పఱ్ఱ) ఇత్యాది.

(పఱ్ఱ ఉరుక్కు)—వ్యతిరేకమ్.

౩॥ ఉపదేశరత్నమాలై,—

సూ॰ — ౨౫౨. అవర్ కళుడైయ అభిజ్ఞాల్ తాన్
ఇవర్ కట్కు మేడాయిరుక్కుమ్.

వ్యా॰—అన్ కళైయుమ్ పెణ్ణుడైయుడుక్కుమ్ భగవద్విగ్రహ వైలక్షణ్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్, ఉత్తరోత్తరానుభవత్తాల్ తాక్కాయిరుక్కుమ్ మఙ్గళైయాళ్వార్ కళుక్కు, పరసమృద్ధియే ప్రయోజనమాన ఇన్ద మఙ్గళాశాసనమ్, ఎప్పోదుమ్ ఎక్కి విస్తిక్కే ఎన్గిన్దుమ్ ఒరుదన్మైయిలే తేఱి ప్పిడిక్కవేణ్డుమ్పడియా యిరుక్కుమ్;

తద్వైలక్షణ్యదర్శనానన్తరమ్ తదనుభవ... యన్తిక్కే, అస్థానేభయశఙ్కై పణ్ణి త్తిరుప్పల్లాణ్డు పాడుమ్ ప్రేమస్వభావరాన ఇవర్ కట్కు, ఇన్దమఙ్గళాశాసనమ్ సర్వకాలవర్తియాయ్ చ్చెల్లుమ్” ఎన్గై.

౨౫౨.—“అవర్కట్కు పేరుమ్ వేఱు?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అవర్ కళుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [౧౫

అత్రావస్థా:—

“అనుభవపరరాన అవర్ కళై ‘దృష్టి చిత్తాపహారి’ యాక్కిన ఆభిజ్ఞాల్ పడుత్తుమవనుడైయ సౌన్దర్యమ్ తాన్,

అ.—ఇత్తాల్. ప్రథమసంగ్రహాసామర్థ్యమ్ వివక్షితమ్.

తత్-తత్రాణ్డై (అన్కళైయుమ్) ఇత్యాది. [౨౦

“భుంసామతి... ప్రయోజకమ్” ఎన్నుపడి.

“[ఇతు] ఎన్ది.... ప్రకృతమఙ్గళాశాసనకరమ్” ఎన్నుమతి ప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (పరసమృద్ధియే) ఇత్యాది.

కదాచిదేవభవమ్, [కాదాచిత్కమ్];

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఎప్పోదుమెక్కిస్తిక్కే) [౨౫
ఇత్యాది.

(ఇన్ఱిక్కే)—ఇల్లామల్.

“[నిత్య] త్వమ్ సర్వకాలవర్తిత్వమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (సర్వకాల) ఇత్యాది.

౨౫౨.—“[అభిజ్ఞాల్] ఎన్నదు, ‘అభిజ్ఞాల్ పడుత్తుమవను’ ఎన్నపడియాయ్, అతుతాన్ పూర్వప్రకృతమాన వతివ్యక్తు” ఎన్నుమతి ప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అనుభవపరరాన) ఇత్యాది.

సూ॰ — ౨౫౩. అవర్ కళుక్కు ఉభయశేషత్వత్తైయుమ్ అచిత్తు స్వరూపత్తై... ... నిన్ఱవర్... ఇవరుమ్,

వ్యా॰—‘అనుకూలరాక్కికొణ్డో?’ ఎన్ఱు, అల్లామిత్తైయుమ్ కాప్పదుమ్ ఎడిక్కి మఙ్గళాశాసనపరరాన ఇవర్ కట్కు తిరుత్తినన్ఱు, మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణుక్కైక్కు డానఙ్గళామాయిరుక్కుమ్” ఎన్గై.

వ్యా॰—౨౫౩. “అతుఎజ్ఞనే?” ఎన్నుమపేక్షై యిలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అవర్ కళుక్కు ఉభయశేషత్వత్తైయుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. [౧౦

అత్రావస్థా:—

“భగవదనుభవైకపరరామ్, తదలాభత్తిల్ అత్తామైకరై పురళుమ్పడియిరుక్కుమ్, మఙ్గళైయాళ్వార్ కళుక్కు,

‘కణ్ణపురమొన్ఱుడైయానుక్కు అడియేనొరువర్కురియేనో’౧ ఎన్ఱుమ్,

అ.—“మరతకక్కుప్త మొక్కుమ్”౨ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, “ఎప్పొరుళుమ్ తామాయ్ నిన్ఱే”౩ ఇత్యాదియైయుమ్,

“మల్లాణ్డతిణ్డోళ్ మణివణ్ణా!”౪ ఇత్యాదియైయుమ్,

ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (అనుభవపరరాన అవర్ [౨౦
కళై) ఇత్యాది.

౨౫౩.—‘ఉభయంప్రతి + శేషత్వంచ—ఉభయశేషత్వమ్,’ ఎన్ఱు, విగ్రహమ్.

ఉభయమాన శేషత్వమ్, భగవచ్ఛేషత్వముమ్[1], భాగవతశేషత్వముమ్[2]. [౨౫

“‘ఉభయమాన + శేషత్వమ్—ఉభయశేషత్వమ్’ ఎన్ఱు, కొణ్డాల్, పూర్వపదలక్షణైయుమ్[1], [ఉభయవృద్ధికుమ్][2] ఎన్ది, అదిత్తల్ స్వస్వయవైఘట్యముమ్, ప్రసక్తిక్కుమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి ఉభయశేషత్వత్తై క్రమేణ ప్రమాణమ్, (“కణ్ణపురమ్”౧) ఇత్యాది.

“తిరుక్కణ్ణపురత్తు ఎమ్పెరుమానుక్కు శేషమాకనాన్ మఱ్ఱొరువర్ క్కుమ్ అర్హనల్లేన్” ఎన్నపడి.

౧॥ తిరువాయ్మొళి. ౮-౯-౩. ౨॥ తి-వా. ౨-౫-౪.
౩॥ తి-వా. ౭-౫-౪. ౪॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౧.

మూ.—ఇవర్ కుక్కు ఉభయవృద్ధికుక్కుమ్ హేతు వామ్, స్వరూపత్తైః వైరమేన్ ఱుమ్.

వ్యా.—‘ఉన్ ఱథుమ్ ఉక్కు-అడియార్ కళ్ డిమై’౧ ఎన్నుమ్,

అనుసన్ధికుక్కప్పడి, ప్రథమమధ్యమపద సిద్ధమాన భగవచ్ఛేషత్వముమ్, తత్కాష్ఠైయాన భాగవతశేషత్వముమ్, ఆకిఱ ఉభయ శేషత్వత్తైయుమ్,

‘నమశ్శేనలమాశలిల్’౨ ఎన్నుమ్బడి స్వ ప్రయోజనత్తిలే మూట్టియుమ్,

విలమ్బరోషత్తాలే ‘పోతునమ్బి’,౩ ‘కణ్ణకమేతేల్ నమ్బి’౪ ఎన్నుమ్బడియాక్కియుమ్,

అ.—“(“ఉన్నడియార్ కుక్కు”౧)=‘ఉనక్కు శేషమ్’ ఎన్ఱిరుక్కుమవర్కళుక్కు, (“అడిమై”)=శేషత్వత్తై, (“ఉన్ ఱథుమ్”)=ప్రాపిత్తథుమ్” ఎన్ఱపడి,

“ప్రథమపదసిద్ధమాన భగవచ్ఛేషత్వముమ్, మధ్యమపదసిద్ధమాన భాగవతశేషత్వముమ్” ఎన్ఱు, క్రమేణాన్వయమ్.

ప్రథమ మధ్యమపదఙ్గళ్ ప్రణవ నమస్సుకళ్.

(తత్-కాష్ఠైయాన) ఎన్ఱతు, “భగవచ్ఛేషత్వ సీమైయాన” ఎన్ఱపడి.

కర్మధారయబోధనార్థమాకవే “భగవానుడైయవుమ్, భాగవతరుడైయవుమ్, శేషత్వమ్” ఎన్నామల్, (భగవచ్ఛేషత్వముమ్, భాగవతశేషత్వముమ్) ఎన్ఱతు.

(“నమశ్శేనలమాశలిల్”౨)=“కేవలస్వప్రయోజనమాకిల్” ఎన్ఱపడి.

(“ఎన్నుమ్బడి”)=ఎన్ఱు శొల్లుమ్బడి.

(విలంబరోషమ్)=భగవద్దాగమన విలంబప్రయుక్త ప్రణయ రోషమ్.

(“పోతు”౩)=“పో” ఎన్ఱపడి.

(“నమ్బి!”)=పూర్ణనే, (“కణ్ణకమ్”౪)=ఒళిక్కత్తై, (“ఏతేల్”)=ఏదాకిలుమ్, (“ఎన్నుమ్బడియాక్కియుమ్”)=ఇప్పడి శొల్లుమ్బడిపణ్ణియుమ్.

ఇత్తు భగవచ్ఛేషత్వత్తైయక్కిరత్తవత్తిలే ప్రమాణమ్.

వ్యా.—‘స్వప్రవృత్తియాక్కాసు’ ఎన్నుమళవిల్, ‘ఉఙ్గళోడు ఎఙ్గళ్-ఇడైయిల్లై’౫ ఎన్ఱు, ఉఠమ్బప్పడిపణ్ణియుమ్,

‘వఙ్గైప్పుళ్’౬ ఇత్యాదియాలే వెఱుత్తువార్తైశొల్లి ఎత్తు మ్రుక్కు, పరాతిశయకరత్వమే వడివాన స్వరూపత్తై ‘మఙ్గలాశాసనమ్’ ఎన్బతొన్ఱటియాకపడి తక-వక్కు ఏలే నగ్నమాక్కప్పణ్ణుమత్తాన భగవత్ సౌన్దర్యమ్;

అస్సౌన్దర్యదర్శనత్తిల్ అనుభవత్తిలే నెఞ్జుశెల్లాత్తే ‘అతుక్కు ఎన్న వరుక్కిఱతో?’ ఎన్ఱు, వయిఱెరిన్దు కాప్పిడుమవరాన, ఇవర్ కుక్కు,

అ.—(స్వప్రవృత్తియాక్కాసు ఎన్నుమళవిల్) ఎన్ఱతు, “తాయుమారుమ్, తోళ్ళిమారుమ్, హితమ్ శొల్లుమళవిల్” ఎన్ఱపడి.

(“ఉఙ్గళోడు ఎఙ్గళుక్కు ఇడైయిల్లై”)=“సమ్బన్ధమిల్లై” ఎన్ఱపడి.

(ఉఠమ్బప్పడి)=తర్జికుక్కప్పడి.

ఇత్తు భాగవతశేషత్వత్తైయక్కిరత్తవత్తిలే ప్రమాణమ్.

(“వెఱు”)=క్రూరమాన, (“శొల్”)=పరుషత్తైయుడైయ, (“పుళ్”)=“పఱువై” ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గే (“వెఱు”) ఎన్ఱు విశేషణత్తాల్ వెఱుప్పుత్తోన్ఱుకిఱతు, ఇత్తువుమ్ పూర్వవల్.

‘“స్వరూప’ శబ్దమ్ సాధారణశేషత్వపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరాతిశయ) ఇత్యాది.

[కుమిఴ్ నీరుణ్ణప్పణ్ణుమత్తు], ఎన్ఱతు “నీర్ కుక్కుమిఴ్ యెత్తుమ్బడి పణ్ణుమత్తు” ఎన్ఱాయ్, జలత్తిలే మూర్ఛిక్కిన్నవర తలస్పర్శియాన్నాల్ నీర్కుక్కుమిఴ్ యెత్తుమాత్తైయాలే, అత్యన్తమగ్నతైచ్చొల్లుకిఱతు;

మగ్నానవస్థకుక్కు బహిఃపదార్థఙ్గళిలోమ్ఱుమ్ తోన్ఱాతాత్తైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మఙ్గలాశాసనమ్ ఎన్బతు) ఇత్యాది

[నీర్, కుమిఴ్] ఇత్యాదియాల్ అభిప్రేతార్థమ్, (మగ్నమాక్క) ఇత్యాది

(పణ్ణుమత్తు) ఎన్ఱ, అదితు, ప్రకరణాత్ సౌన్దర్యమ్.

౧॥ తిరుమొழி ౯-౧-౩.	౨॥ మేఱ్పడి. ౯-౪-౯.
౩॥ తి-వా. ౬-౨-౨.	౪॥ మేఱ్పడి. పా: ౬.
౫॥ తి-వా. ౭-౩-౭.	౬॥ తి. వా. ౧-౪-౧.

వ్యా. (ఉన్ -శేవడి శెవ్వితిరుక్కాప్పు, ఉన్ కైయిల్ పల్లాణ్డు, సుదరాళియుమ్ పల్లాణ్డు, పాఞ్చజన్నియముమ్ పల్లాణ్డు' - ఎన్ఱు, తద్విషయత్తుక్కుమ్ తదీయవిషయత్తుక్కుమ్ మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే, ఉభయ శేషత్వవృద్ధిక్కుమ్ హేతువాయ్, 'స్వరూపత్తై త్తన్ - పక్కల్ వైగ్నమాక్కాక్షణి నడత్తుమ్" ఎన్నప్పడి.

ఆక్క, అవర్ కళుక్కు అప్పడి స్వరూపత్తైక్కు మిక్క నీరుణ్ణప్పణ్ణుక్కిఅవస్థైయ సౌన్దర్యమ్ ఇవర్ క్కు ఇప్పడి శెయ్కైయాలే, [౧౦

అవర్ కళుడైయ అళగ్గాల్ తానే ఇవర్ క్కు మేలా యిరుక్కైయాలే,

"అవర్ కళుక్కు-పోలే కాదాచిత్క-మాకైయన్ఱి, కేవ-మఙ్గలాశాసనమ్ ఇవర్ క్కు నిత్యమాయ్ చ్చెల్లుమ్" ఎన్ఱు, తాయ్త్తు. [౧౫

అ.—("శేవడి"౧) ఇత్యాదికమ్, తచ్ఛేషత్వవృద్ధిహేతుత్వత్తిలే ప్రమాణమ్.

("మఙ్గైయుమ్ పల్లాణ్డు"౧) ఇత్యాదికమ్, తదీయశేషత్వ వృద్ధి హేతుత్వే ప్రమాణమ్.

"శేషత్వత్తుక్కు వృద్ధియావతు, మఙ్గలాశాసనాత్మక ఫలోదయానపర్యన్తత్వమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే) ఇత్యాది.

"[తమిళ్ సీర్] ఇత్యాదిక్కు ప్రతియోగినిర్దేశమాన [కైయిల్ పుక్క] ఎన్నిఅ విధుక్కు, తదభిప్రేతమగ్నతా-విపరీతతా-ఉఉపాదకత్వత్తిలే తాత్పర్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మగ్నమాక్కాత [౨౫ పడి) ఇత్యాది.

పెరియాళ్వార్ కళుక్కుమ్ పెరియాళ్వారుక్కుమ్ మఙ్గలాశాసనత్తినుడైయ కాదాచిత్కత్వ-నిత్యత్వ-రూపవైధర్మ్యత్తిలే హేతుక్కైయై వచనవ్యక్తికల్పనైయాలే సఙ్గ్రహిత్తుక్కాట్టుగిఱార్, (అక్క) ఇత్యాది.

మూ.—౨౫౪. భయనివర్త్తకర్గళుక్కు, భయప్పడుమవర్,

వ్యా.—౨౫౪. "మఙ్గలాశాసనమ్ కాదాచిత్క-మాకచ్చెల్లుమ్ తే ఇవర్ క్కు నిత్యమాకైక్కు నిదానమ్ ఇన్నదు" ఎన్ఱు, దర్శిప్పిక్కిఱార్;

ఇన్నాళ్ ఇవర్ క్కు నిత్యమాయ్ చ్చెల్లుగిఱపడి తన్నై వ్యాఖ్యానపరులర్చ్చెయ్ కిఱార్ మేల్, (భయనివర్త్తకర్గళుక్కు) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి. [౧౦

అతావతు:—

"తన్ సౌకుమార్యత్తైక్కణ్డు కలఙ్గి 'ఇవ్విషయత్తుక్కు ఎన్వరుమో!' ఎన్ఱు, మఱ్ఱిక్కిల ఇవర్ భయత్తైప్పరిహరిక్కైక్కాక్క, మల్లర్గత్తై అనాయాసేన అళిత్తతోళ్-వలిమైకాట్ట, ౧౫

ఇత్తతోళ్-వలిమైయినైత్తు మఱియాతే 'అసురరాక్షస యుద్ధత్తిలేపుక్కిల్, ఎన్నాకక్కడవదు!' ఎన్ఱు, అత్తోళ్ కణ్డు భయప్పట్టు మఙ్గలాశాసనమ్పణ్ణువతు;

అ.—౨౫౪. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతిప్రదర్శనమ్ వ్యాఖ్యానువాదమ్, (మఙ్గలాశాసనమ్ కాదాచిత్కమాకైక్కు) ఇత్యాది. [౨౦

సఙ్గతి, (ఇన్నాళ్) ఇత్యాది

"వివరణ వివరణిభావాల్ సఙ్గతి" ఎన్నప్పడి.

"(భయనివర్త్తకర్గళుక్కు) ఎన్నిఅ పష్ఠిక్కు భయహేతుత్వమ్ అర్థమన్ఱు, కిన్తు, భయనిర్ధారణఘటకానన్త ప్రతిసమ్బన్ధిత్వమ్ అర్థమ్;

ఇత్తాల్, 'భయనివర్త్తకానామపి అనన్తశక్తిప్రాప్తి' ఎన్నప్ప"[౨౫ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (తన్-సౌకుమార్యత్తై) ఇత్యాది.

"మల్లాణ్డతిణ్డోళ్ మణివణ్ణా!"౧ ఇత్యాద్యమైయరుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (మల్లర్గత్తై) ఇత్యాది.

(మఱియాతే) ఎన్నదు, "అఱియాదకైయై యొప్పాకత్తాలే" ఎన్నప్పడి.

౧॥ తిరుప్పల్లాణ్డు ౧.

వ్యా.—'ఉణ్డాన అమఙ్గలఙ్గళ్ పోక్కైక్కుమ్, ఇల్లాతవఙ్గళ్ ఉణ్డాక్కైక్కుమ్, తన్ కటాక్షమే యమైన్దిరుక్క అవివళ్, ''అకలకిల్లేనిఱైయుమ్'' [1] ఎన్ఱు, నమ్మైప్పిరియమాట్టాతే యిరుక్క, నమక్కువరుమత్తోరు అమఙ్గలఙ్గళుణ్డో! ఎన్ శెయ్యప్పడుకిఱీర్?' ఎన్ఱు, లక్ష్మీసంబన్ధత్తైక్కాట్టి, 'ఇచ్చేర్ త్తియైయుమ్ ఒరుతిఙ్గువరిల్ శేయ్వతేన్!' ఎన్ఱు, అఙ్ఞ, 'మఙ్గైయుమ్పల్లాణ్డు' [2] ఎన్ఱు, మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువతు;

ఇన్దభయత్తైప్పరిహరిక్కైక్కాక,

'ఇచ్చేర్ త్తిక్కొరుతీఙ్గువారాతపడి కల్వత్తిలిట్టాప్పోలే యిరుక్కుమవర్కళైప్పారీర్!' ఎన్ఱు, ఇరణ్డు ఇడత్తిలుమేఱ్ఱిన ఆళ్వార్కళైక్కాట్టి, 'అవర్కళ్ తఙ్గట్కు ఒరుతీఙ్గువరిల్ శేయ్వతేన్?' ఎన్ఱు, అఙ్ఞ, 'వడరాత్రియుమ్ పల్లాణ్డు, పాఞ్చసన్నియముమ్ పల్లాణ్డు' [3] ఎన్ఱు, మఙ్గలాశాసనమ్పణ్ణువతు,

అ.—''(భయనివర్తకఙ్గళుక్కు) ఎన్ఱి, అపరువచన విశేషితమ్, 'మఙ్గైయుమ్ పల్లాణ్డు' ఇత్యాదికమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉణ్డాన అమఙ్గలఙ్గళ్ పోక్కైక్కుమ్) ఇత్యాది.

''తయా2వలోకితా (:) దేవా (:) హరివక్షస్స్థలస్థయా। లక్ష్మ్యా, మైత్రేయ! సహసా, పరాం నిర్వృతిమాగతాః॥ ౧౦౬॥ ఉద్వేగం పరమం జగ్ముర్దైత్యాః, విష్ణుపరాఙ్ముఖాః'' [3] ।౧౦౬౪॥ ఇత్యాదిప్రమాణఙ్గళ్ (తన్-కటాక్షమే) ఇత్యాది.

''తిరుప్పల్లాణ్డిల్ ప్రకారమ్ ప్రకృతమాకైయాలే అత్రత్య ప్రతికూలానుకూల శబ్దఙ్గళ్, ప్రయోజనాన్తర పరరైయుమ్, అనన్యప్రయోజనరైయుమ్, మఙ్గలాశాసనానుకూలరైయుమ్, శొల్లుకిఱత్తినైయఱ్ఱి,

[వా. ౨౪౩] [అనుకూలసహవాసముమ్] ఇత్యాద్యుక్త అనుకూల ప్రతికూల వాచకఙ్గళ్ఱు,'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

మూ.—ప్రతికూలరైయుమ్ అనుకూలరాక్కిక్కొళ్వతు, [2]

అతీతకాలఙ్గళిల్ అపదానఙ్గళుక్కు ఉత్తరకాలఙ్గళిలే వయిఱెరివతు, [3]

''ప్రాప్తిఫలముమ్ ఇతువే'' ఎన్బతు, [4]

వ్యా.—అనన్యప్రయోజనతయా అనుకూలరాన భగవచ్చరణార్థికళై మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు త్తుణైయాక్కిక్కొణ్డు ఎళవాలే పర్యాప్తి పిఱవామైయాలే, ప్రయోజనాన్తరపరతయా ప్రతికూలరాన కేవలరైయుమ్ ఐశ్వర్యార్థికళైయుమ్ తిరుత్తి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు ఆళామ్పడి యనుకూలరాక్కిక్కొళ్వతు;

'ఇలఙ్కై పాఴాళాకప్పడైపొరుత్తానుక్కు ప్పల్లాణ్డు కూఱుతుమే' [5] ఇత్యాదియాలే, కీఴ్క్కళిన్దకాలత్తిల్ అవన్ శెయ్త అపదానఙ్గళుక్కు, ప్పిఱ్కాలత్తిలే, సమకాలత్తిల్పోలే వయిఱెరిన్దు మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువతు;

'కూర్ వ్రదరున్దేత్తువర్ పల్లాణ్డు' [5] ఎన్ఱు, 'భగవత్-ప్రాప్తిక్కు ఫలముమ్ ఇన్దమఙ్గలాశాసనమే' ఎన్బతు;

అ.—(అనన్య ప్రయోజనతయా) ఇత్యాది.

'[ప్రతికూలరైయుమ్] ఎన్ఱి, అసముచ్చయమ్ ఉక్తదర్శితానుకూల సంగ్రహార్థమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవచ్చరణార్థికళై) ఎన్ఱు, ఇతు ''వాఴాళ్''ఱల్ ప్రమేయమ్.

(కేవలరైయుమ్) ఎన్బతు, ''ఏడునిలత్తిల్''ఉ ప్రమేయమ్.

(ఐశ్వర్యార్థికళైయుమ్) ఎన్బతు, 'అణ్డక్కులత్తి'ఉల్ ప్రమేయమ్.

(ఇలఙ్కై, ఇత్యాది:—(''పడై'')—ఆయుధముమ్, సేనైయుమ్ (ఆది) పదత్తాలే, ''అన్దియమ్పోత్తయరియురువాకి యరియైయళిత్తవనై''ఉ ''మాయప్పొరుపడైవాణన్''ఉ ఇత్యాదికమ్ సంగృహీతమ్.

[అతీత-కాల] శబ్దార్థమ్ (కీఴ్క్కళిన్దకాలత్తిల్) ఎన్బతు.

(అపదానమ్)—వృత్తంకర్మ.

''(''కూర్ వ్రద''౫) ఇత్యాది:—

'నవిష్ఱుశైప్పార్'౫ ఎన్ఱు, తిరుప్పల్లాణ్డుకఱ్ఱార్క్కు ఫలమాకచ్చొల్లుకైయాలే, [ప్రాప్తిఫలమ్] ఇత్యాదికమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవత్-ప్రాప్తిక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ వి వా. ౬-౧౦-౧౦. ౨॥ తిరుపల్లాణ్డు. ౧. ౩॥ ''తయా2...'' వి-పు ౧-౯.

౪॥ తిరుప్పల్లాణ్డు ౨. ౫॥ పెరియాళ్వార్ తిరుమొழி... ౫॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౧౧. ౬॥ పెరియాళ్వార్ తిరుమొழி. ౩-౪-౫-౬.

25 6-1902.

మూ.—అనిమిషరైప్పార్ త్తు "ఉటుకిలుటుక్కల్" * ఎన్నప్ పాయ్కొణ్డు, ఇథుత్తానే యాత్తిరైయామ్ నమక్కు.

వ్యా.—'స్నేహాదస్థాన రక్షావ్యసనభిరభయం శార్ఙ్గచక్రాసిముఖ్యైః'౧ ఎన్గిఱపడియే అస్థానే రక్షావ్యసనక్కాలైయాలే అనిమిషరాయిరుక్కిఱ దివ్యాయుధాళ్వార్కళ్ ముతలానారైప్పార్త్తు గుణసిద్ధరామ్ నమ్ముడైయపోలే ఉద్వామై యతిరాజత్తిరుత్తల్,

అనుభవత్తిలే యుక్తస్వాభావ్యవరరాయిరుత్తల్, శెయ్యాతే, 'ఉణర్న్దవోకుఱ్జ్ఞోర్' ఎన్ఱు పలకాలుమ్[౧౦ శొల్లువదాన్కొణ్డు ఇమ్మఙ్గలాశాసనమే వృత్తియాయ్ శెల్లుమ్" ఎన్గై.

అ.—అనిమిషర్కళై సహేతుకమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("స్నేహాల్") ఇత్యాది.

"బశ్ శుడరాడ్రియే"౨ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "తట్టే"౨ ఎన్ఱు [౧౫ మకరై యుటొణ్డు (దివ్యాయుధాళ్వార్కళ్) ఎన్ఱతు

"ఉలోకపాలీర్కాళ్!"౩ ఎన్ఱ, లోకపాలరై యుమ్, "పటవైయరైయా!"౪ ఎన్ఱ, పెరియతిరువడియైయుమ్ ఉటొణ్డు (ముతలానారై) ఎన్ఱతు

[("ఉటుక్కల్"*]—ఉటుక్కాక్షేకాల్మి. [౨౦

"ఇన్ద ప్రతిషేధాపేక్షిత ప్రసక్తిమత్తాన ఉటుక్కుమ్, గుణాధిక కర్మ తదాగుణాధిభవ హేతుకమాక్కుమ్తాతాన్నైయాలే, యథా యోగ్యమ్ ఉటుక్కుమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (గుణసిద్ధరామ్) ఇత్యాది —

"మఙ్గలాశాసనప్రతిబన్ధక అనుభవక్రియ్యాపరత్వమాక్కిఱ [౨౫ ఉటుక్కైయడైయాతేకాళ్కదక్' ఎన్ఱు, శొల్లి" ఎన్ఱపడి.

త్రివారమ్ శొల్లి మీకపుమ్ శొల్లాయాలే (పలకాలుమ్) ఎన్ఱతు.

'[యాత్రా] శబ్దమ్ వృత్తిలక్షణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మఙ్గలాశాసనమే వృత్తియాయ్) ఎన్ఱతు.

(వృత్తిః)—జీవనమ్.

మూ.—౨౫౫. అల్లాతవర్కళైప్పోలే, కేట్కిఱవర్కళుడైయవుమ్, శొల్లుకిఱవర్కళుడైయవుమ్, తన్మైయొత్తవర్కళైయన్ఱి, కేట్కు, [౨

వ్యా.—౨౫౫, "ఇప్పడి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు అల్లేతి, ప్రతికూలరైయనుకూలరాక్కైక్కు ప్పణ్ణుకిఱ ఉపదేశమ్, తిరుప్పల్లాణ్డు ఒప్పిలుమప్పో, పుర్కళు, మేల్, ఇవర్ ఉపదేశిత్త విడఙ్గళిల్ అల్లాతార్-ఉపదేశత్తుక్కుట్టిల్ వ్యావృత్తిరుమో?" ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళి [౧౦ చ్చెయ్కిఱార్, (అల్లాతవర్కళైప్పోలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

'పరోపదేశత్తిల్ వన్దాల్, మఱ్ఱుళ్ళ ఆళ్వార్కళైయుమ్ ఆచార్యర్కళైయుమ్ పోలే, ఉపదేశిక్కిఱ అర్థమ్ కేట్కిఱ సంసారికళుడైయ, అనాద్యజ్ఞానత్తాలే నన్మైయాన భగవద్విషయత్తై యఱిన్ఱు, తిరిక్కైయాలే వన్ద తన్మైయైయుమ్, వక్తాక్కళాన తఙ్గళుడైయ భగవద్గుణానుసన్ధానదశైయిలే 'బోధయన్తః పరస్పరమ్'౫ ఎన్ఱు శొల్లుకైక్కు ఉశాత్తుణైయిల్లామైయాలే వన్ద తన్మైయైయుమ్, తవిర్క్కైక్కు ప్రయోజనమాక ఉపదేశిక్కైయన్ఱిక్కే, [౨౦

అ.—౨౫౫. ఉ[illegible]స్సఙ్గతి, (ఇప్పడి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"'భయజనితకళఙ్కళుక్కు శరణ్యమవతు మఙ్గలానసై, అవర్కళిల్ ఇవర్కళుక్కు ఆశయాన్తాలుమ్ పరోపదేశఙ్కళిలే ప్రాయశః ఆశయిల్లై' ఎన్ఱు, ఉత్థానాల్ ఆత్మీకసఙ్గతిః" ఎన్ఱపడి. [౨౫

(కేట్కిఱవర్ ఉపదేశత్తుడఙ్గళిలే) ఎన్ఱతు, "'శాఙ్కైయై కాక్కైక్కుమ్' ఇత్యాదికళిలే" ఎన్ఱపడి.

(మఱ్ఱుళ్ళ) ఎన్ఱతు, ఉభయాన్వయి.

తన్మైక్కై యథాయోగ్యమ్ విశేషిక్కిఱార్, (అనాద్యజ్ఞానత్తాలే) ఇత్యాదినా.

(నన్మైయై)—నల్లతుమై.

(ఉశాత్తుణై)—కీర్తన సహాయమ్.

* ముత్తలాయిరమ్. ౫-౨-౯. ౧॥ శ్రీగుణ ర-కో, ౨౪. ౨॥ పెరి-అ. ౫-౨-౯. ౩॥ పెరి-అ. ౫-౨-౯. ౪॥ పెరి-అ. ౫-౨-౯.

౫॥ గీ. ౧౦-౯. ౬॥ పెరి-అ. ౪-౬-౧.

మూ.—"ఆసుమార్థార్"౧ ఎన్గిఱవన్నుడైయ తిన్నియాయై త్తవిర్న్దైక్కాక వాయ్త్తు భాష్యకారరుమ్ ఇవరుమ్ ఉపదేశిప్పత్తు. [౫

వ్యా.—సౌకుమార్యానుసన్ధానత్తాలే వయిఱుమఱుక్కిన ఆళ్వార్ ఆరామ్నుపార్ త్తవిఱత్తిలడైయ అన్యపరరామ్ త్తోఱ్ఱుకైయాలే, "ఉభయవిభూతియిలుమ్ పరిక్కైక్కు అరిక్కై, తమవాశియతిన్తు పరిన్తువోకుక్కైక్కుమ్ ఓరాళు మాళుక్కిఱిలరే!" ఎన్ఱు, పేశుమ్బడియుమక్కు ఆ నరతిశయ సౌకుమార్యయుక్తనాన సర్వేశ్వరనుడైయ తన్నిమైతీర మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ఇవర్కళ్ వేణుమ్' ఎన్నుమిత్తు వే ప్రయోజనమాక వాయ్త్తు,

ప్రామాణికరాన ఆచార్యర్కళిల్ భాష్యకారరుమ్, మయర్వఱ మతినలమ్ పెఱ్ఱవర్కళిల్ ఇవ్వాళ్వా [౧౫ రుమ్, ఉపదేశిత్తరుళువత్తు" ఎన్రై,—

అ.—(ఉశాన్తై)—కిన్నిత్తై.

(ఆళ్వార్) ఎన్ఱత్తు, "నమ్మాళ్వార్" ఎన్ఱపడి,

"(ఆశుమ్'౧) ఎన్గిఱసముద్ర్యయమ్, పరివర్తసముద్ర్యయిక్కు అర్థం" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యాయిర్చ్చెయ్తవార్, (ఆరామ్నుపా [౨౦ ర్త) ఇత్యాది.

(అడైయ) ఎన్ఱత్తు, "ఎల్లారుమ్" ఎన్ఱపడి.

(అన్యపరత్వమ్)—మఙ్గళాశాసనాతిరిక్తపరత్వమ్.

సముచ్చయవ్యతిరిక్తాంశత్తుక్కు అర్థమ్, (తమవాశి) ఇత్యాది (ఎన్గిఱ) ఎన్ఱవిత్తు. "ఎన్ఱుకొల్లప్పదుక్కిఱ" ఎన్ఱపడి. [౨౫ ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్తవార్, (ఎన్ఱు, పేశుమ్బడి) ఇత్యాది.

(ఆళ్వార్, పేశుమ్బడియుమక్కుఱ) ఎన్ఱు.కూట్టువత్తు

(సర్వేశ్వరనుడైయ తన్నిమై) ఎన్ఱత్తు, "ఇవర్కళ్ ఇరువరుడైయ ప్రేమాధిక్యహేతుక అస్థానభయశఙ్కాకృతవిభూతిత్వయస్థ మఙ్గళాశాసనార్హ పురుషాభావానుసన్ధానాయ త్తభగవదసహాయత్వమ్" ఎన్ఱపడి

(ప్రామాణికరాన) ఎన్ఱత్తు, "ఉపదేశవిధాయకశాస్త్రాభిప్రేత ఉపదేశఫలయాథాత్మ్యనిష్ఠరాన" ఎన్ఱపడి.

వా.—'ఆశ్రైయాల్ 'ఇవ్వాళ్వార్ ప్రతికూలరై యనుకూలరాక్క ఉపదేశిక్కుమిడమెల్లామ్ మఙ్గళాశాసనార్థమాక' ఎన్నకుక్కత్తైయిల్లై" ఎన్ఱు, కరుత్తు'

"ఎమ్బెరుమానార్" ఎన్నాతే, (భాష్యకారర్) [౫ ఎన్ఱత్తు, "శ్రీభాష్యముఖత్తాలే వేదాన్తతాత్పర్యనిర్ణయమ్ పణ్ణియరుళినవర్" ఎన్నుమ్ వైభవమ్తోఱ్ఱుకైక్కాక.

౨౫౬.—"మయర్వఱ మతినలమ్'౨ పెఱ్ఱవర్క ళెల్లార్కుమ్

అ—ఇత్తుమ్ ఉభయాన్వయి. [౧౦

ఇత్తాల్, ఉత్తరజ్ఞాపరిహారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆశ్రైయాల్) ఇత్యాదినా.

"తిరుప్పల్లాణ్డిలుమ్,["పలకలుమడియేన్' ౩] ఇత్యాదియిలుమ్, మఙ్గళాశాసనార్థ ఉపదేశమ్ కాణ్కైయాలే, ఉపక్రమోపసంహారానుగుణ్యేన మధ్యగతోపదేశఙ్గళుక్కుమ్ మఙ్గళాశాసనార్థత్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, మఱ్ఱైయాళ్వార్కళిల్ వాశికుక్కుక్కైయిల్లై' ఎన్ఱపడి

ద్రావిడప్రబన్ధత్తిలే తదనుగుణమాక నిర్దేశిక్కవేణ్డియుమక్కు, అభిశయ్యత్తోఱ్ఱుకైక్కు ప్రయోజనమ్, (ఎమ్బెరుమానార్ ఎన్నాతే) ఇత్యాది.

"అశక్తానుక్కుమ్ మనోరథమాత్రవిషయమాయిఱే [౨౦ భాష్యకరణమిరుప్పతు?:

తాదృశభాష్యకరణమ్, అనితరసాధారణ వైభవ ప్రకాశకమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల్, ఉపదేశవిధాయక శాస్త్రతాత్పర్యనిర్ణయాభిన ఉపదేశఫలయాథాత్మ్యజ్ఞానమ్ అభిప్రేతమ్' ఎన్ఱపడి. [౨౫

౨౫౬.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (మయర్వఱ) ఇత్యాది

"[ఆళ్వార్కళ్] ఎన్గిఱసమాఖ్యాసామాన్యత్తాలే ఏకప్రకృతికత్వమ్ అభిక్కైయాలే, భగవద్దర్శనాద్యర్థీనసత్తాది మత్త్వలక్షణసాధర్మ్యమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, మఙ్గళాశాసనైకవృత్తికత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఎన్ఱు, తత్స్థానాన్ పూర్వవత్ సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"కార్యకారణఙ్గళుక్కు సఙ్ఖ్యావైషమ్యత్తాలే యథాసఙ్ఖ్యాన్వయమ్ కూడామైయాలే యథాయోగ్యాన్వయమ్ వివక్షితమ్:

"అహంకారామయేభూశిం బ్రహ్మణోథభవప్యనా। కింతుసూర్యస్య తాతీరేకృష్ణాధిష్ఠితవృత్ తాన॥"; "యస్మిన్ విషతిదేవే శస్సర్వలోకా

వ్యా. — అత్రావతుః —

"భాగవతానువర్తనాదిక్కళుక్కు ఉఱుప్పాన రాక్ష్చిపిఱన్దుడై మైయా యిరుక్కై-యాలే భావిక్కు వేణ్డాతే పళ్ళమడై యాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి· [౫

అ — ౨౧౫. [జన్మసిద్ధ] శబ్దార్థమ్ (పిఱన్దడైమై) ఎన్నతు, పళ్ళమడైజలత్తుక్కు నిమ్నస్థలమ్ పోలే నైచ్యత్తుక్కు సుకర సంబన్ధయోగ్యమాయిరుక్కై.

ఎ. అ. — విలక్షణజన్మముణ్డానపిన్పు భావిత్తుక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే అన్దవిలక్షణజన్మత్తుక్కుమ్ మూడ నైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయాకిఱ దోషమిల్లైయో?' ఎన్ఱు ప్రశ్నమ్ పణ్ణ" ఎన్నపడి.

(భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఉఱుప్పానతాక్చ్చి) ఎన్నతు, "దేవ-తిర్యఙ్-మనుష్య-స్థావరరూప చతుర్విధ భాగవతవిషయత్తిలుమ్ అసంకోచేన త్రివిధకరణత్తాలుమ్ పణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాన నైచ్యవిశేషమ్" ఎన్నపడి. [౧౫

(పిఱన్దడైమైయాయిరుక్కైయాలే) ఎన్నతు,

"అన్దవిలక్షణరుడైయ భగవదభిమతి విశేషవిషయత్వరూపజన్మమ్ అనుష్ఠానపర్యన్తమాన కాష్ఠాపన్నభగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకార త్రయజ్ఞానత్తాలేయే ఉణ్డాకిఱతాకైయాలే, అన్దజన్మత్తుక్కుమ్ పూర్వ భావియాయ్క్కొణ్డు అత్తోడే సహసిద్ధమాయిరుక్కైయాలే" ఎన్నపడి

"శన్దజ్గళాయిర మఱియక్కల్ వల్లార్ వైష్ణవర్" ౧ ఎన్ఱు, మూలమన్త్రవివరణభూతమాన తిరువాయ్మొழியిల్,

"ఆచార్యోపదేశముఖత్తాలే అర్థజ్ఞానమ్ పిఱన్దు తదనురూపమాక అనుష్ఠిక్కవుమ్ వల్లరానాలాయ్త్తు వైష్ణవత్వమ్ సిద్ధిప్పతు" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, [౨౫

"అనుష్ఠానపర్యన్తమాజ్ఞానత్తాలేమే విలక్షణజన్మసిద్ధి" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?.

(భావిక్క వేణ్డాతే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్) ఎన్నతు,

"జన్మహేతుతయా పూర్వాభ్యాససిద్ధమాన అత్తుజ్ఞానే మేలుమ్ యావదాత్మభావియాక అనుష్ఠేయమాయిరుక్కైయాలే, అన్ద తాక్చ్చి అప్పోతాక భావిక్క వేణ్డాతపడి నీరుక్కు పళ్ళమడై శీఘ్ర గమ్యమామాపోలే,

మూ. — ౨౧౬. అక్కైయాల్, ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్.

వ్యా. — ౨౧౬. ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్, [౫

(అక్కైయాల్) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

(అక్కైయాల్) ఎన్నతు, "ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్, ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్" ఎన్నపడి.

అ. — ౨౧౬. "శైత్యమ్ ప్రతిసంబన్ధినా పేక్షమాకైయాలే, ఉపస్థితత్వాత్ శేషత్వానురూపజన్మమే ప్రతిసంబన్ధియాకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వోచితమాయ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ — అపూర్వప్రయత్నమ్ వేణ్డాతపడి పూర్వవాసనైయాలే సుఖేనలభ్యమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.

౨౧౬ (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్నతు,

[కీళ్ ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్త] ఇత్యాదియాల్ ఉపపాదిత్తు [౧౫ క్కొణ్డుపోన్ద ప్రస్తావానవర్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త కర్మాధీనదేహ సంబన్ధోపాధిక నికృష్టజన్మత్తిలుడైయ నికృష్టత్వముమ్,

అవర్ నికృష్టమాకనినైత్తదోషరూప కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధికోత్కర్షాభావత్తయా ఉత్కృష్టమాయిరున్దుళ్ళ విలక్షణజన్మత్తినుడైయ ఉత్కృష్టత్వముమాకిఱ ఇవ్వర్థత్తై" ఎన్నపడి. [౨౦

(ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్ ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్ ఎన్నపడి) ఎన్నతు,

"ప్రస్తావానవర్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త అన్ద భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన దైహికజన్మమ్, ఆభిజాత్యాది ప్రయుక్తాహంకారయోగ్యతారూపదోషత్తైయుమ్, [౨౫

ఉపాయాన్తరాన్వయత్తుక్కు యోగ్యమాయ్క్కొణ్డు భయజనకమాకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్,

భగవత్-సంబన్ధకార్యమాన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాన నైచ్యత్తైభావిత్తుక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్, ఉడైయత్తాయుమ్,

దర్శనానుభవాభ్యాంచ తైక్ష్ణ్యర్హైణక వస్తుహి।. సౌకుమార్యానుసన్ధానపరస్మాస్యతుభూరిశః॥ సత్తాసమృద్ధయోనిత్యం మఙ్గలాశాసనేనహి?।

వ్యా.—అఙ్గనుమన్ని, కే, (అన్దసత్తై ప్రావణ్యకార్యమాన అనుభవమిల్లాతపోతు కుత్తైయుమ్) ఎన్ఱు, ఇవర్ తామే కైప్రేయరుళిచ్చెయ్తారాయాలుమ్,

"నాత్తైపనిరోగమ్ కొళ్ళుకిఱోమ్" ఎన్నిల్, "అఙ్గుక్కవుమ్కూడ పత్తైయిల్లై" ఎన్ఱు, తైక్ష్ణ్యమ్ సత్తా హేతువాక అనుసన్ధానత్తిలే శొల్లుకైయాలుమ్,

"కణ్డుకళిప్ప"౧ ఎన్ఱు, దర్శనమ్ తాన సమృద్ధిహేతువాకవుమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్,

"సత్తైక్కుమ్ సమృద్ధిక్కుమ్ మూన్ఱుమ్ కారణమ్" ఎన్నవుమామ్.

"ఉయర్వఱ మదినలమ్"౨ పెఱ్ఱ అన్ఱుముదల్ భగవత్-సౌకుమార్యాదికళైక్కణ్డు 'ఇవన్ ఎన్నాకవరుకిఱతో?' ఎన్ఱు, వయిత్తెరిన్దు మఙ్గలాశాసనాభినివిష్టరాన ఇవర్కు మఙ్గలాశాసనవిచ్ఛేదమ్వరిల్ తాముళరాకమాట్టామైయాలుమ్,

అప్పడి అవిచ్ఛిన్నమాయ్చ్చెల్లుకైక్కాకనే తత్తువక్కు ఉడలాయిరుక్కైయాలుమ్,

సత్తైయుమ్ సమృద్ధియుమ్ ఇరణ్డుమ్ మఙ్గలాశాసనత్తాలేయాయిరుక్కుమ్;

అ.—"అతాన్తై అవిశిష్టైయాయిరుక్క, విభజ్యాన్వయమ్ అనుచితమాకైయాలే, మూన్ఱుక్కుమ్ ఇరణ్డాలే అవిశేషేణాన్వయమ్ ఉచితమ్" ఎన్ఱు, యోజనాన్తరమ్, (అఙ్గనుమన్నిక్కే) ఇత్యాది.

ఇన్ద అన్వయత్తుక్కు ఊగ్యతాగ్రాహకప్రమాణఙ్గళ్, (అన్దసత్తై) ఇత్యాది.

(అనుసన్ధానత్తిలే) ఎన్ఱత్తు, "అనుసన్ధానమ్" ఎన్ఱ గ్రన్థత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

"(ఇవర్క్కు) ఎన్ఱ అవిభుక్కు అన్తరమ్ (సత్తాసమృద్ధికళ్ ఎన్ఱు, అనుషఙ్గమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సత్తైయుమ్ సమృద్ధియుమ్) ఇత్యాది.

మూ.—౨౫౭. ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళైయనుసన్ధిత్తాల్, ఊణుమ్ ఉఱక్కముమ్ ఇన్ఱిక్కే ఇవరుడైయయాత్రైయే నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాకవేణుమ్.

వ్యా.—ఆకైయాల్ ఇవర్క్కు మఙ్గలాశాసనమ్ నిత్యమాయ్చ్చెల్లక్కడవదిల్లై" ఎన్ఱుకరుత్తు.

౨౫౭.—అక్కమఙ్గలాశాసనత్తిల్ పెరియాళ్వార్క్కుణ్డాన అనవరతనిష్టైయై దర్శిప్పిక్కిఱార్ కీళ్;

ఇనిమేల్, "ఇవరుడైయయాత్రైయే నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాకవేణుమ్" ఎన్ఱు, [వా. ౨౮౩] (ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిల్ ఆదరాతిశయముమ్, మఙ్గలాశాసనముమ్) ఎన్ఱు, మున్బు దినచర్యైయిల్ ఉక్తమాన మఙ్గలాశాసనత్తినుడైయ అవశ్యకర్తవ్యతైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—"ఇప్పడి మఙ్గలాశాసనాధీనసత్తాదిమత్త్వమ్, 'అడియోమోడుమ్'౩ ఇత్యాదిస్వవచనత్తాలుమ్, ఏతద్వైభవపరగ్రన్థాన్తరత్తాలుమ్, ప్రతిపాదితమాకైయాలే,

వాక్యాదిప్రమాణఙ్గళైప్పఱ్ఱ, సమాప్య, పర్బైయాకైయాలుమ్, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యాతిశయ ప్రయుక్తసాధర్మ్యత్తైక్కాట్టుకైక్కం చిదుపపన్నైయాకైయాలుమ్,

మఙ్గలాశాసనైకనిత్యత్వమ్ నిర్బాధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే హేతుసాధ్యఙ్గళై సంగమిప్పిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఇత్యాదినా.

౨౫౭—ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక్కమఙ్గలాశాసనత్తిల్) ఇత్యాది.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇనిమేల్) ఇత్యాది.

"అతిదేశమ్ ఉపదేశసాపేక్షమాకైయాలే ఉపజీవ్యోపజీవకభావమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

(అవశ్యకర్తవ్యతై)=అవశ్యకరణార్హతై.

"ప్రేమాతిశయత్తాలే మఙ్గలాశాసనమ్ ప్రాప్తమాయిరుక్క, స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కైయాలే ప్రతిబద్ధమాకిష్టాచారాది ప్రదర్శనత్తాలే స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కాపరిహారత్తాలే అత్తైకర్తవ్యత్వేన జ్ఞాపిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౫౭. అన్తైయాలే మఙ్గలాశాసనమ్ స్వరూపానుగుణమ్.

వ్యా.—అతావతు:—

"అత్యన్తసుకుమారనాన సర్వేశ్వరన్ ఆశ్రితసులభత్వార్థమాక త్తన్నైయుమైత్తుక్కొణ్డు 'తానుకన్దవురు' ఎన్నున్నప్పడి తన్ అశ్యాదరత్తైప్పణ్ణి వర్తిక్కుమ్ కోయిల్ తిరుమలై ముతలాన దివ్యదేశఙ్గళై యనుసన్ధిత్తాల్, 'అపాయబహులమాన దేశమాకైయాలే, ఇఙ్గెయున్దగులినిఅక్కు ఎనినైక్కు ఎన్ తేనుమొరు తీఙ్గుకళ్ వరిల్ ఎన్నాకక్కడవతు!' ఎన్నుమ్ వయిఱెరిచ్చలాలే, అహోరాత్రికళిలుమ్ అన్వయమిన్త్రిక్కే, నిరతిశయప్రేమయుక్తరాన ఇవ్వాళ్వారుడైయ నిరన్తరమఙ్గలాశాసనయాత్రైయే శేషభూతరాన నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాకవేణుమ్" ఎన్నై.

౨౫౭.—ఉక్తార్థత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్, [౧౫
(అన్తైయాలే) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఇప్పడి శేషభూతరానవర్కళుక్కెల్లామ్ అవశ్యకర్తవ్యమాయిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే, మఙ్గలాశాసనమ్ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరుమ్" ఎన్నై. [౨౦

మూ.—౨౫౮. అనుకూలరాకిఱార్,

వ్యా.—శేషవస్తువాకిల్ శేషికుక్కు అతిశయత్తై విళైత్తేతన్-స్వరూపసిద్ధియాకైయాలే, శేషికుక్కు అతిశయత్తై మఙ్గలాశాసికైయిలివితు శేషభూతనాన ఇవనుడైయ స్వరూపత్తుక్కు అనుగుణమిఱే.

౨౫౮.—ఇప్పడి దినచర్యైయిల్ ఉక్తమాన మఙ్గలాశాసనత్తినుడైయ స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కైయై ప్పరిహరిత్త వనన్తరమ్, [వా. ౨౫౩] (అనుకూలసహవాసముమ్") ఎన్ఱు, ఏదత్తిలుమ్పన్న అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుకూలర్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(అనుకూలరాకిఱార్) ఎన్ఱతు, "జ్ఞానాదివర్ధకరాకైయాలే సహవాసయోగ్యరాన కీౙ్చొల్లప్పట్ట అనుకూలరాకిఱార్" ఎన్ఱపడి. [౧౫

అ.—"భగవత్-పరమ్ సన్తతహృదయం భక్త్యా" ఇ ఎన్ఱు, అవితై వృత్తి (వయిఱెరిచ్చలాలే) ఎన్ఱతు.

"యోగ్యతయా మఙ్గలాశాసనకర్తృత్వార్హతారూప సాధారణ శేషత్వవిశిష్టపరమ్ [నమక్కు] ఎన్ఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషభూతరాన) ఇత్యాది. [౨౫

౨౫౭.—"(అన్తైయాలే) ఎన్ఱతు,='నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాక వేణ్డుకైయాలే' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇప్పడి శేషభూతరాన) ఇత్యాది.

అవశ్యకర్తవ్యత్వమ్ పూర్వవత్.

రాగయతా:—ప్రాప్తమాన మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు స్వప్రయోజక ప్రేమాతిశయ హేతువిశదతమసాక్షాత్కార విశేషపాయ ద్వారా

అ.—పరాఙ్కరయా అప్రవృత్తప్రవృత్తి విషయత్వరూప అవశ్యకర్తవ్యత్వమువాక్యరూప్.

అతిశయవిశేషాధాన స్వరూపయోగ్యతారూప స్వరూపానుగుణ అతిశయ విశేషఫలోత్పాదనమ్, స్వరూపయోగ్యతాస్థాపకమాకైయాలే, అనుగుణమ్. [౨౦

"అవాప్తసమస్తకామనుక్కు ఇవన్-అశాసనత్తాల్ ఏన్ఱుస్తాన వేణ్డావిట్టాలుమ్, 'ఇతో ఉప్రేమస్వభావమిఱుక్కపడిరే' ఎన్ఱు, ఈశ్వరనుక్కు నిరతిశయప్రీతి విళైయమాకైయాలే, ఇవ్వ ఆశాసనముమ్ అతిశయాధానమాకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషవస్తువాకిల్) ఇత్యాది. [౨౫

౨౫౮.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి దినచర్యైయిల్) ఇత్యాది.—

"ఉద్దేశక్రమత్తాలే వివరణమాకైయాలే, క్రమప్రాప్తస్య పరిత్యాగరూప అవసరాసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

అనుకూలశబ్దత్తాలే, [వా. ౨౫౪] [ప్రతికూలర్తైయుమ్ అనుకూలరాకిక్కొళ్వతు] ఎన్ఱ, ఇ అనుకూలరైయే గ్రహిత్తాల్ లక్షణత్తుక్కు అఙ్గే అసంభవముమ్, అవర్కళైయుమ్ గ్రహిత్తాల్ అఙ్గే అవ్యాప్తియుమ్,

జ్ఞానభక్తివిరక్తీనాం తత్త్వజ్ఞానస్యానుశక్తినామ్। పూర్వోక్తత్వసమాలప్స్యాత్ పరమార్థప్రకీర్తితః॥ దృష్టమాత్రోపియస్సర్వైర్ "అత్ర" ఇత్యు

మూ.—జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళ్ ఇట్టుమాతినాప్పోలే

వ్యా.—(జ్ఞాన[1] భక్తి[2] వైరాగ్యఙ్గళ్[3]) అవన:—తత్త్వయాథాత్మ్య[1]జ్ఞానముమ్, భగవదేకవిషయమాయాన భక్తియుమ్,[2] తదుభయకార్యమాయ్[3] వరుమ్ భగవద్వ్యతిరిక్త విషయ విరక్తియుమ్.

ఇవైత్తాన్ వైష్ణవాలఙ్కారఙ్గళిరే.

ఇవత్తైయిట్టిరే శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు ప్రసిద్ధమ్ శొల్లువదు.

అన్తైయిరే, నాథమునిక్కళుడైయ దివ్యవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱ ఆళవన్దార్, "అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజ్ఞాన వైరాగ్యరాశయే...అగాధ భగవద్భక్తిసిన్ధవే"౧ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తదు.

(ఇట్టుమాతినాప్పోలే) ఎన్నదు,

ఒరుపదార్థమిరున్దపాత్రత్తిలే పదార్థాన్తరత్తైయిట్టు

మూ.—వడివిలేతొడైక్కొళ్ళలామ్పడి యిరుక్కుమ్

వ్యా.—మున్బు ఇరున్దత్తై మాఱ్ఱినాల్ అదువే యుళ్ళదాయ్త్తోన్ఱుమాపోలే,

ఇన్దజ్ఞానాదికళ్ మూన్ఱుమ్ ఏకాశ్రయగతమాయిరుక్కచ్చెయ్తే ఇవఱ్ఱిల్ ఓరొన్ఱైయే పార్క్కుమ్ పొళుదిల్ ఒన్ఱైయిట్టు మఱ్ఱైయవఱ్ఱైమాఱ్ఱినాప్పోలే, "ఇదువే ఇవ్వాశ్రయత్తిలుళ్ళదు" ఎన్ఱు తోన్ఱుమ్పడి యిరుక్కై.

(వడివిలే తొడైక్కొళ్ళలామ్పడి యిరుక్కై) యావదు,

ఇవర్కళ్ వడివుకణ్డపోదే ఇవఱ్ఱోడు ఇవర్కళుక్కు ఉణ్డాన సంబన్ధమ్ గ్రహిక్కలామ్పడియిరుక్కై.

త్యాజ్యోపాదేయ వివేకపూర్వకమాన పరిమాఱ్ఱత్తాలే, జ్ఞానమ్వడిలే తొడైక్కొళ్ళలామ్;

అ.—ప్రసఙ్గిక్కుమ్వణ్ణైయాలే మూలాభిప్రేతమాన లక్ష్యత్తైనియమిక్కిఱార్, (జ్ఞానాదివర్ధకరాన్ఱైయాలే) ఇత్యాదినా.

జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళై విషయభూరణత్తాలే వివరిక్కిఱార్, (తత్త్వయాథాత్మ్య) ఇత్యాదినా.

(తత్త్వమ్)—స్వస్వరూపాదికమ్.

"భక్తిర్ భగవతిజ్ఞానం శాస్త్రీయం కర్మచామలమ్।
అలంకుర్వన్తి పురుషం లోకజ్ఞమనహంకృతమ్॥

భక్తిజ్ఞానోజ్జ్వలీకృతమ్"౨ ఇత్యాదిస్మృతియటాంఙు (ఇవైత్తాన్ ఇత్యాది.

జ్ఞానాదిత్రయత్తై లక్షణత్వేనవిశేషిక్కిఱదుక్కు పూర్వాచార్య సంవాదమ్, (అన్తైయిరే) ఇత్యాది.

[ఇట్టుమాతినాప్పోలే] ఎన్ఱ, దృష్టాన్తత్తైసపూరకమ్ వివరిక్కిఱార్, (ఒరుపదార్థమ్) ఇత్యాదినా.

(పదార్థమ్)—క్షీరాది.

(పాత్రమ్)—వట్టిల్ ముదలానదు.

మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళిలే "మాఱ్ఱియిట్టాప్పోలే" ఎన్ఱు, అన్వయమ్

అ.—యద్వా, ప్రథమదార్వాది విభాగార్థమాక స్థూలమాన శఙ్కావిరోయిట్టు మున్బుళ్ళై శంకావిక్కై మాఱ్ఱైయాలే యథాశ్రుతమాకవుమామ్

(తొడై)=సద్దర్భమ్.

ఇత్తాల్) సంబన్ధత్తైచ్చొల్లుకిఱదు.

(కొళ్ళల్)=గ్రహిక్కై.

అతావదు, అనుమితిరూపజ్ఞానమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్కళ్-వడివుకణ్డపోదే), ఇత్యాదినా.

జ్ఞానాద్యనుమాపకలిఙ్గఙ్గళై యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిక్కుక్కాఙు గ్రహణమ్ అనుమితిరూపమ్" ఎన్ఱు సూచిప్పిక్కిఱార్, (త్యాజ్యోపాదేయ) ఇత్యాదినా.

(పరిమాఱ్ఱమ్)=వివేకహేతుకత్యాగోపాదానఙ్గళ్.

"సమానవిషయకత్వేన ఆచారజ్ఞానయోః కార్యకారణభావమున్ఱైయాలే, కార్యమాన ఆచారత్తాలే తత్-కారణ జ్ఞానానుమితి" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడియే మేలుమ్కణ్డుకొళ్వదు.

జన్మైకభూ స్థానవాసస్య కేదారస్యయథాఖ్యకమ్। సక్తాన్ కేదార ఆసన్నక్షుద్రపిసజలోద్భవేన్; రత్నైవజ్ఞానినస్సక్తాన్ ఆస్యజ్ఞానాంకుశవే ప్।

మూ.—పరమార్థర్.

వ్యా.—"ఆహ్లాదశీతనేత్రాంబుః"౧ "కాలుమెన్బాకణ్ణనీరుఞల్లాఞు"౨ ఇత్యాదిప్పడియే యిరుక్కైయాలే, భక్తివడివిలే తొడైకొళ్ళలామ్;

ఇగరపవయర్గళైక్కడైక్కణియామల్ ఇరుక్కైయాలే, వైరాగ్యమ్ వడివిలే తొడైకొళ్ళలామ్.

అప్పిక్కే, "జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్ నవనవోన్మేషశాలికళాయ్ వరుకైయాలే, అపూర్వమాన జ్ఞానాదికళైయుడైయ పూర్వర్గళ్ అవర్ వైమాన్ తిరాప్పోలే,

తజ్ఞళ్ -వడివిలే ఇవైకాణలామ్బడి యిరుక్కుమ్ పరమార్థర్" ఎన్నవుమామ్.

(పరమార్థర్) ఎన్ఱతు "సంసారత్తిల్ పొరున్దామైయాలుమ్, భగవద్విషయత్తైక్కిట్ట ప్పెఱామైయాలుమ్, 'ఇన్ఱి ఇఞుక్కుమేలిల్లై' ఎన్నుమ్బడియాన ఆర్త్తియైయుడైయవర్కళ్" ఎన్నై.

అ—ఇట్టుమాఱుకైక్కు కర్త్రాధికరణఙ్గళై అనుపస్థితాధ్యాహార త్తాలే అన్వయిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, పూర్వయోజనైయై త్యజిత్తు యోజనాన్తరమ్, (అప్పిక్కే) ఇత్యాది

"అపూర్వమాన జ్ఞానాదికళైయుడైయ పూర్వజ్ఞానాదికళై ఇవర్కళిలే మాఱితాప్పోలే" ఎన్ఱపడి.

(పోలే) ఎన్ఱిఅదిత్తు సంభావనాయామ్.

పూర్వయోజనైయిలే "ఉపమాయామ్" ఎన్ఱుకొళ్ళవేణ్డుమ్. [వరుమ్] శబ్దార్థమ్, (ఇన్ఱి ఇఞుక్కుమేల్) ఇత్యాది

"ఇన్ద పరమార్థత్వమ్ [అనుకూలరాక్కిక్కొళ్వతు] ఎన్ఱిల అనుకూలర్-పక్కలిల్ ఇల్లైయాకైయాలే, అతఃకాసంభవాదిక్కళ్ పరమ్' ఎన్ఱు లక్ష్యనియమమ్ పణ్ణిరేన్" ఎన్ఱుకొళ్వతు.

మూ.—౨౮౦. ఒరుశెయ్యనిరమ్బ నీర్ నిన్ఱాల్ అశల్ శెయ్ పశిన్దు కాట్టుమాప్పోలే, ఇవైయెల్లామ్ ఇవర్కళోడై సంబన్ధత్తాలే యుణ్డావుదల్ తీరక్కడవదా యిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౨౮౦. "ఇవర్కళ్ ప్ర సహవాసత్తాల్ సిద్ధిక్కుమదేశు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్గిఱార్ మేల్, (ఒరుశెయ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావదు:—

ఒరువయలిలే నిఱైయనీర్ నిన్ఱాల్, నీరఙ్గు ఉణ్డావిక్కడక్కఅ అశల్ వయల్, తదాసత్తియాల్ పచ్చిత్తాలే వాట్టమఱ్ఱుక్కిడక్కుమాప్పోలే,

జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళాకియ ఇవైయెల్లామైయాలే స్వరూపమ్ ఉణ్డావిక్కడక్కుమవర్కళుక్కుమ్, ఇవర్తామ్ పరిపూర్ణరాన ఇవర్కళోడైసహవాసరూపసంబన్ధత్తాలే ఇవఱ్ఱిలే శిఱిదు అన్వయముణ్డామ్, ఇవైనేరాక ఇల్లామైయాలుణ్డాన ఉణ్డావుదల్ వరక్కడవదాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

అ—౨౮౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవర్కళోడై) ఇత్యాది.

"అనుకూలలక్షణజైవాల్లి కదనన్తర నిష్టసహవాసత్తై వివరిక్కైయాలే, అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

(శెయ్)=పయిర్శెయ్యుమ్ నిలమ్.

(అశల్)=అత్యన్త సన్నికృష్టమ్.

(ఉణ్డావుదల్)=వాట్టమ్.

ఇత్తై తిరువృత్తపత్తై యరుళిచ్చెయ్గిఱార్, 'ఒరువయలిలే' ఇత్యాది.

(వయల్)=పయిర్నిలమ్.

"ఇవ్విడత్తిలే,='కేదారస్యైవ కేదారస్స్వేదకస్యసరూపకః। ఉపస్నేహేనజీవామి'౩ ఎన్ఱవిత్తైయుణ్డాఙ్గు మూలత్తిలే [ఒరుశెయ్] ఇత్యాదికమ్" ఎన్ఱు కొణ్డుకొళ్వతు.

నదీప్రవాహేత్యాసన్నేతత్పూర్వం బుద్బుదాదివత్। తుల్యప్రాప్తేః పూర్వమస్య స్వభావాభివ్యక్తయః॥ సంజాతేషుగుణేష్వస్య శరీరం చరమంవిదుః॥

మూ.—౨౬౧. ఆఱునీర్ వరవణిత్తానాల్, అతుక్కు మున్నాన అడైయాళఙ్గళుణ్డామాప్పోలే, ప్రాప్తి యణిత్తానవాఱే ఇన్దస్వభావ విశేషఙ్గళ్ తన్నడైయే విళైయక్కడవతాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౨౬౧. "పతత్-సహవాసత్తాల్ ఇప్పడి ఉణ్డావుతల్ తీర్న్దు కిడక్కుమళవో?" ఎన్నిల్;

"ఇన్దళవుమన్ఱు, ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్ ప్రాప్తిక్కు మున్నే పూర్ణమాకప్పిఱక్కుమ్" ఎన్గిఱార్, (ఆఱునీర్ ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"వర్షత్తుక్కు అణ్ణిక్క ఆఱునీర్ వరత్తు ఆసన్నమాన వాఱే, తత్ సూచకమానవైకళాల్ పాశిత్తుముతలాన అడైయాళఙ్గళ్ ఉణ్డామాప్పోలే,

భగవత్ ప్రాప్తి ఆసన్నైయానవాఱే, తత్-సూచకమాన ఇన్దజ్ఞానాదిస్వభావవిశేషఙ్గళ్ స్వయమేవ విళైయక్కడవతాయిరుక్కుమ్" ఎన్గై.

౨౬౨.—"ఇవై యిప్పడి విళైన్దు వరప్పార్క్కాల్ [ప్రాప్తియణిత్తు] ఎన్ఱు, తోన్ఱియిరుక్కుమో?" ఎన్న అపేక్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్ తామ్ కొణ్డు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

౨౬౧.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (పతత్) ఇత్యాది.

(అణిత్తు)—ఆసన్నమ్.

"(ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్) ఎన్ఱతు, 'సన్నిహితత్వాత్ జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యఙ్గళ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇన్దజ్ఞానాది స్వభావ) ఇత్యాది.

(విళైన్దు)—పూర్ణమాక నిష్పన్నమాకై.

"న కేవలం జ్ఞానాద్యుత్పత్తిమాత్రమ్ అనుకూలపరామర్శకార్యమ్, కింతు, తత్పరిపూర్తిరపి తత్-ప్రయోజ్యా" ఎన్ఱపడి.

౨౬౨.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇవై యిప్పడి) ఇత్యాది.

"కీర్తి [అడైయాళమ్] ఎన్ఱు, లిఙ్గమ్ శొల్లి, ఇతిలే తాత్పర్యమాన అనుమితియైచ్చొల్లుకైయాలే, 'హేతుకైసఙ్గతి' ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౬౨. ఇవర్ తామ్ కొణ్డు "చరమశరీరమ్" ఎన్ఱు, తన్నక్కే అఱుతియిడలాయిరుక్కుమ్.

అతావతు:—

"ఇప్పడి మేన్మేలుమ్ పుష్కలఙ్గళాయ్ విళైన్దువరుకిఱ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళైక్కొణ్డు,

'ఇనినమక్కొరు శరీరపరిగ్రహమిల్లై, ఇతు చరమశరీరమ్' ఎన్ఱు, తన్ మనస్సుక్కే నిశ్చయిక్కలాయిరుక్కుమ్" ఎన్గై.

[చరమ] శబ్దార్థమ్, (ఇనినమక్కొరు శరీర) ఇత్యాది.

ఇవ్విడత్తిలే "కర్మాన్తరేష్వసంసక్తిః ఫలాకాఙ్క్షావివర్జనమ్।
భక్తిద్రవీకృతంచిత్తం విరక్తిస్సర్వవస్తుషు॥
అభ్యాసస్సతతం సర్వప్రకారైస్సత్క్రియావిధౌ।
ఆలస్యవర్జనం శ్రద్ధా పరమాడంబవర్జనమ్॥
ఆకార్పణ్యమలోభశ్చ క్రోధమోహజరోభయమ్।
దేహస్యసేన్ద్రియస్యాపి విశుద్ధిర్వ్యవస్థితా॥
ఆకాలే వర్జనం నిద్రామైథునాశనకర్మణామ్।
సర్వభూతాత్మశిక్షా శాస్త్రదృష్టేషు కర్మసు॥
పారవశ్యం ప్రమాణం చ నిత్యం శాస్త్రే ద్రఢం పరే।
నిషిద్ధవర్జనే యత్నస్సంసిద్ధాన్న నిషేవణమ్॥
మార్దవం శ్రీః దయా శాన్తిరద్రోహస్సర్వజన్తుషు।
ఏవమాదిగుణాః పుంసాం యదా స్యుస్సత్త్వసంభవాః॥
జానీయాద్యోగ్యమాత్మానం తదా భాగవతేవిధౌ॥"౧
ఎన్గిఱ శాణ్డిల్యవచనమ్ అభిప్రేతమ్.

'భక్తిద్రవీకృతమ్'౧ ఎన్గిఱ భక్తియుమ్,
'విరక్తిస్సర్వవస్తుషు'౧ ఎన్గిఱ విరక్తియుమ్,
'సర్వభూతాత్మశిక్షా'౧ ఇత్యాద్యుక్తజ్ఞానముమ్,

ఆకైయాల్ ఇమ్మూన్ఱిలే మఱ్ఱుమ్ గుణాన్తరఙ్గళ్ అన్తర్భూతఙ్గళాకైయాలే, జ్ఞాన భక్తి వైరాగ్యఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్ఱుమ్,

"'భాగవతేవిధౌ' ఎన్గిఱ విధితుల్యవాక్యత్తాలే, ప్రాప్త్యౌచిత్యత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్" ఎన్ఱుమ్, కరుత్తు.

౧॥ శాణ్డిల్యస్మృతౌ

మూ.—౨౬౩. ప్రతికూలరాకిఱార్,

వ్యా.—౨౬౩. అక్క, ఇప్పడి సహవాసవిషయ మాక్క దినచర్యైయిల్ శొన్న అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తైయుమ్, తత్-సహవాసఫలత్తైయుమ్, అరుళిచ్చెయ్తు, [౫ తదనన్తరమ్, “సహవాసనివృత్తి విషయమాక్క చ్చొన్న ప్రతికూలర్ ఇవ్వార్” ఎన్గిఱదై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్; (ప్రతికూలరాకిఱార్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౨౬౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

“[అనుకూలసహవాసముమ్, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియుమ్] ఎన్ఱు ఉద్దేశక్రమత్తిలే వివరణమాకైయాలే, అవసరసఙ్గతి” ఎన్ఱపడి.

“ఉక్తవిధజ్ఞానాదిత్రయ శూన్యత్వమ్ నిత్యముక్తాదిష్వపి వర్తిక్కైయాలుమ్,

ఉక్తవిధపరమార్థత్వమ్, వక్ష్యమాణస్వగతస్వీకార నిష్ఠేష్వపి క్వచిత్ సంభవిక్కుమాకైయాలుమ్, [౧౫

క్రమేణ తేష్వతివ్యాప్తివారణార్థమ్ దలద్వయమ్.

““ఏతదుభయలక్షణలక్షితా నుకూలభిన్నత్వం ప్రతికూలలక్షణమ్’ ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తి విభాగమాత్రమ్ పణ్ణితరు’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తైయుమ్, (‘ప్రతికూలర్ ఇవ్వార్’ ఎన్నుమిడమ్) ఎన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు” ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

యద్వా “‘దేహాత్మాభిమానాద్యతి షడ్కాన్యతమత్వమ్ ప్రతికూల లక్షణమ్:

అత ఏవవిభాగముమ్ లబ్ధమ్’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రతికూలరివ్వార్) ఇత్యాది” ఎన్ఱుమామ్.

“[ప్రతికూలరాకిఱార్] ఎన్గిఱవిదిల్, [ప్రతికూలరైయుమ్ [౨౫ అనుకూలరాక్కికొళ్వతు] ఎన్గిఱ కైవల్యార్థికరై గ్రహిత్తాల్, [దేహాత్మాభిమానికళుమ] ఇత్యాద్యసాఙ్గత్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానాదినాశకరాకైయాలే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, “పూర్వవత్ అసంభవాదికళిల్లై” ఎన్ఱపడి.

“కైవల్యార్థికళుక్కు ప్రతికూలత్వమ్, [ప్రతికూలరైయుమ్] ఇత్యాది తిరుప్పల్లాణ్డిల్ అర్థానువాదత్తాలే కిద్ధికొళ్ళిక్కైయాలే, ఇఙ్గేకొళ్ళిలర్:

మూ.—దేహాత్మాభిమానికళుమ్,

వ్యా.—(ప్రతికూలరాకిఱార్) ఎన్ఱతు, “జ్ఞానాది నాశకరాకైయాలే సహవాసయోగ్యరల్లరాక క్కీழ్చ్చొన్న ప్రతికూలరాకిఱార్” ఎన్ఱపడి.

(దేహాత్మాభిమానికళ్) ఇత్యాదిః—

(దేహాత్మాభిమానికళ్) అకిఱార్,

“కాణ్గిఱ దేహత్తుక్కు అవ్వారుకు ఓరాత్మా ఉణ్డు” ఎన్ఱు, అఱియాతే, దేహత్తిలే అహంబుద్ధియైప్పణ్ణి [౧౦ అత్తైయే ఆత్మావాక అభిమానిత్తిరుక్కుమవర్కళ్.

(స్వతన్త్రర్) అకిఱార్,

దేహాతిరిక్తమాన ఆత్మవస్తువై అఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, అత్తైత్తనక్కు రిత్తాక వేణినైత్తు, ఒరువిషయత్తిలుమ్ శేషత్వత్తుక్కు ఇసైయాతవర్కళ్. [౧౫

అ.—ఎమ్పెరుమాన్ పక్కల్ నిన్ఱుమ్ ఐశ్వర్యత్తైయర్థిక్కుమవర్కళుక్కు ప్రతికూలత్వమ్ అఙ్గేకొళ్ళుకైయాలే మఱ్ఱు ఐశ్వర్యపరరై ఇఙ్గేకొళ్ళుకిఱతు:

‘మోక్షమిచ్ఛేజ్జనార్దనాత్’౧ ఎన్గిఱనియమ ప్రకారమ్ కొణ్డ కైవల్యమ్ ముఖాన్తరత్తిల్ కిడైయాతాకైయాలే, అప్పడి కైవల్యార్థి విశేషత్తై ఇఙ్గేమిశ్రమ్ శొల్లవేణ్డువతిల్లై” ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఆత్మనః+అభిమానః=(ఆత్మాభిమానః), దేహే+(ఆత్మాభిమానః)=(దేహాత్మాభిమానః), సోస్యాస్తీతి=(దేహాత్మాభిమానీ).

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాణ్గిఱ) ఇత్యాదినా.

స్వం=ఆత్మా,తన్త్రం=ప్రధానంయస్యసః=(స్వతన్త్రః); [౨౫

“తన్త్రం ప్రధానేసిద్ధాన్తే”౨ “స్వో=జ్ఞాతావాత్మనిస్వమ్”౩ ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే?.

ఇత్తాల్ స్వేతరశేషత్వ భావమ్ ఫలితమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దేహాతిరిక్తమాన) ఇత్యాదినా.

“[అన్యశేషభూతరుమ్] ఎన్గిఱవిడత్తిల్ [అన్య] పదమ్ భగవదన్యపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే) ఇత్యాది.

౧ ౨ ౩

తాదృగ్ధీసహితా(ః) నాన్యశేషభూతత్వధీయుతాః। శేషభూతా అపేక్ష్యస్యప్రాప్తయే శరణాగతిమ్॥ విహాయకర్మణ్యాసక్తాః, పరాశ్చ స్వప్రయోజనే।

మూ—స్వతన్త్రరుమ్,

అన్యశేషభూతరుమ్,

ఉపాయాన్తరనిష్ఠరుమ్,

స్వప్రయోజనపరరుమ్.

వ్యా—(అన్యశేషభూతర్) ఆకిఱార్,
శేషత్వత్తైయుడైయరాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అత్తై అప్రాప్త విషయఙ్గళిలే వినియోగిత్తిరుక్కుమవర్కళ్.

(ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్) ఆకిఱార్,
ప్రాప్తశేషివిషయ శేషత్వత్తైయుడైయరాయ్ వైత్తే "తత్-ప్రాప్త్యుపాయమ్, తత్ చరణారవిన్దశరణాగతి" ఎన్ఱిరుక్కైయన్ఱిక్కే, కర్మాద్యుపాయఙ్గళైప్పఱ్ఱినిఱ్కుమవర్కళ్.

(స్వప్రయోజనపరర్) ఆకిఱార్,
ప్రాప్తశేషి-చరణకమలఙ్గళై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱియిరుక్కచ్చెయ్తే; తాఙ్గళ్ పఱ్ఱినవఱ్ఱై యుపాయమాకనినైత్తుమ్, ఉపేయమాన కైఙ్కర్యత్తై స్వభోగ్యమాక నినైత్తుమ్, ఇరుక్కుమవర్కళ్.

ఇప్పడియిరుక్కుమ్ ఇవర్కళ్,

అ.—వినియోగిక్కై—ఫలోపధానపర్యన్తమాక్కుకై.
"[ఉపాయాన్తర నిష్ఠరుమ్] ఎన్ఱవిడత్తిల్ [అన్తర] శబ్దముమ్ భగవదన్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తత్-ప్రాప్త్యుపాయమ్) ఇత్యాదినా.
"[స్వప్రయోజనపరరుమ్] ఎన్ఱవిడత్తిల్ [ప్రయోజన] శబ్దమ్, 'ప్రయోజ్యతేయేన' ఎన్ఱుమ్, 'ప్రయోజ్యతేయత్' ఎన్ఱుమ్, కరణేవ్యుత్పత్తియాలుమ్, కర్మణివ్యుత్పత్తియాలుమ్, ఉపాయోపేయవాచి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాఙ్గళ్ పఱ్ఱిన పఱ్ఱై) ఇత్యాది.
"కానిపునఃప్రయోజనాని"౧ ఎన్ఱ మహోపనిషత్తిల్ "ప్రయోజన" శబ్దమ్ ఉభయపరమాకైయాలే "ఇఙ్గుమ్ ఉభయపరమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.
"ఇవర్కళ్ జ్ఞానాదినాశకర్" ఎన్నుమత్తై వర్ణిప్పిక్కిఱార్, (ఇప్పడియిరుక్కుమవర్కళ్) ఇత్యాదినా.

వ్యా—ప్రణవత్తిల్ తృతీయాక్షరత్తాలే ఆత్మావినుడైయ దేహాదిరిక్తత్తైయుమ్,
ప్రథమాక్షరత్తిల్ చతుర్థియాలే భగవచ్ఛేషత్వత్తైయుమ్,
మధ్యమాక్షరత్తాలే తదనన్యార్హత్వత్తైయుమ్,
మధ్యమపదత్తాలే అనన్యశరణత్వత్తైయుమ్,
చరమపదత్తాలే అనన్యభోగ్యత్వత్తైయుమ్,
దర్శిత్తిరుక్కుమ్ అధికారికళ్,
ప్రతికూలరిఱే?.

అ.—పఞ్చకోశపదత్తరోత్తరర్కళ్ పూర్వపూర్వత్తైప్పఱ్ఱి ఉత్కృష్టవిపక్షయా అనన్తరనిర్దేశమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్యవస్తువై) ఇత్యాది.
"దేహాత్మస్వతన్త్రాది శబ్దార్థప్రత్యభిజ్ఞైయాలే, 'దేహాసక్తాత్మబుద్ధిః'౨ ఇత్యాది శ్లోకవ్యాఖ్యానత్తై స్మరిక్కుమత్తు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రణవత్తిల్) ఇత్యాది.
(తృతీయాక్షరమ్)—మకారః
ఇత్తిల్ జ్ఞానస్వరూపత్వ-జ్ఞానగుణకత్వాభ్యాం జ్ఞానాశ్రయత్వేన యత్తైకస్వభావ దేహాద్వ్యావృత్తి ప్రత్యక్షానుమానసిద్ధైయాక ఫలిక్కై" ఎన్ఱపడి.
(చతుర్థియాలే) ఎన్ఱతు, "లుప్తచతుర్థియాలే" ఎన్ఱపడి.
(మధ్యమాక్షరమ్)—ఉకారః;
సహి అవధారణపరః;
మధ్యమపదమ్ నమః పదమ్.
(చరమ) పదమ్, వ్యక్తచతుర్థ్యన్త నారాయణపదమ్.
"'ఆచార్యన్' ఎన్ఱతు, సంసారనివర్తకమాన 'పెరియ తిరుమన్త్రత్తై' ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రమ్ ధీస్థమాకైయాలే, తదుత్పాదిత స్వరూపాదిసమ్యగ్ జ్ఞానత్తుక్కు తద్విపరీతాజ్ఞానవాన్కళ్ నాశకర్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ మహోపనిషత్.

౨॥ అష్టశ్లోకీ.

మూ. ౨౬౪. ఇవర్ కళుక్కు ఉద్దేశ్యరుమ్, ఉపాయోపేయఙ్గళుమ్ భేదిక్కుమ్.

వ్యా.—౨౬౪. ఇప్ప్రాతికూల్యత్తై యుపపాదిక్కి కాక ఇవర్ కళుడైయ విప్రతిపత్తి నిబన్ధనమాన ఉద్దే [౫ శ్యాదిభేదఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవర్ కళుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఉద్దేశ్యర్) ఆక్కిఱార్, ఆదరణీయర్.

అవర్ కళాకిఱార్, ఇవ్విడత్తిల్ స్వాభిమతప్రద రానవర్ కళ్. [౧౧

(ఉపాయ) ఙ్గళావన, స్వాభిమతపురుషార్థ సాధనఙ్గళ్.

(ఉపేయ)ఙ్గళావన, స్వాభిమతపురుషార్థఙ్గళ్.

ఇవై (భేదిక్కైయావదు, తత్తత్-ప్రతి పత్త్యనుగుణమాక వేఱుపట్టిరుక్కై. [౫౧

అ.—౨౬౪ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్ప్రాతికూల్యత్తై) ఇత్యాది.

(విప్రతిపత్తి నిబన్ధనమాన) ఎన్ఱదు, “అయథా ప్రతిపత్తికార్య మాన” ఎన్ఱపడి.

(ఆది) పదమ్ ఉపాయోపేయపరమ్ [౨౧

“యజేత స్వర్గకామః” ఎన్ఱు, యాగత్తుక్కు ఉపాదేయత్వముమ్ స్వర్గత్తుక్కు ఉద్దేశ్యత్వముమ్ తోన్ఱినాప్పోలే ఇఙ్గుమ్ ఉపాదేయ మిల్లామైయాలే, తత్-ప్రతిసంబన్ధిక ఉద్దేశ్యత్వమిల్లామైయాలే, ఉపచారాత్ ఉద్దేశ్యపదమ్ ఆదరణీయమాత్రపరమ్” ఎన్ఱుకిఱార్, (ఉద్దేశ్యరాకిఱార్) ఇత్యాది. [౨౫

“ఆదరణీయత్వమ్ తాఙ్గళ్ స్వతఃఫలఙ్గళుక్కుమ్ తద్ద్వారాతద్ధేతు క్కళుక్కుమాకైయాలే, ఉపాయోపేయఙ్గళై తనిత్తుచ్చొల్లుకైయాలే, పారిశేష్యాత్ ఫలప్రదరే ఇఙ్గు ఆదరణీయరాకిఱార్” ఎన్ఱుకిఱార్, (అవర్ కళాకిఱార్) ఇత్యాది.

“ఉపయన్తి అనేన స్వాభిమతమ్” ఎన్ఱు “ఉపాయ” శబ్ద వ్యుత్పత్తియైయుమ్,

“ఉపాయోపేయో పేత్యాణామ్” ఎన్ఱు, ఉపేత్రు వ్యతిరేకత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డు (సాధనఙ్గళ్) ఎన్ఱదు.

మూ. — ౨౬౫. I. దేహాత్మాభిమానికళుక్కు,

(1) ఉద్దేశ్యర్ దేహవర్ధకరాన మనుష్యర్ కళ్;

(2 ఉపాయమ్ అర్థమ్; [౫

(3) ఉపేయమ్ ఐహికభోగమ్:

వ్యా.—౨౬౫. అవ్విభాగత్తైయుపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (దేహాత్మాభిమానికళుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు: —

I దేహత్తైయే తానాక అభిమానిత్తిరుక్కుమవర్ [౧౦ కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్,

(1) ధారకపోషక భోగ్యపదార్థఙ్గళైయిట్టు దేహత్తై నన్ఱాక వళర్త్తుక్కొణ్డు పోరుమ్ మనుష్యర్;

(2) అభిమతసిద్ధిక్కు ఉపాయమ్, స్వర్ణాదియాన ధనమ్; [౧౫

(3 అభిమతమాన ఉపేయమ్, ఇహలోకత్తిలుణ్డాన స్త్ర్యన్నపానాది విషయానుభవమ్:

II. “దేహాతిరిక్తనాయిరుప్పానొరు ఆత్మా ఉణ్డు అవనుక్కు జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వయుక్తనాయిరు క్కుమ్” ఎన్ఱు మాత్రత్తై శాస్త్రముఖత్తాలే యఱిన్దు

అ—౨౬౫ (అదనై) ఎన్ఱదు ‘క్రమేణ’ ఎన్ఱపడి.

(ధారకమ్) అన్నాది.

(పోషకమ్) పానీయాది

(భోగ్యమ్ =తామ్బూలాది.

(స్వర్ణాది) ఎన్ఱు (ఆది) పదమ్, రజతాదిపరమ్. [౨౫

భోగస్సుఖసాక్షాత్కారః:

ఇహాభవమ్ ఐహికమ్:

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇహలోకత్తిల్) ఇత్యాదినా.

(స్త్రీ) ఎన్ఱు, భోగ్యముమ్, (అన్నమ్) ఎన్ఱు, ధారకముమ్, (పానమ్) ఎన్ఱు, పోషకముమ్, శొల్లిఱ్ఱు.

(జ్ఞాతృత్వ) ఇత్యాది

జ్ఞాతృత్వమ్, సమానాధికరణ-తత్-పూర్వకకర్తృత్వ-తత్-పూర్వక భోక్తృత్వఙ్గళుక్కు ప్రయోజకమాకైయాలే, ప్రథమత్తిలే సన్నిష్టమ్.

ఉద్దేశ్యాస్స్వతన్త్రస్య, స్వర్గప్రముఖభోగదాః। ఉపాయఃకర్మకరణమ్ ఉపేయోభోగ ఉత్తరః॥ ఉద్దేశ్యా(ః) అన్యశేషస్య, బ్రహ్మరుద్రాదిదేవతాః।

మూ.— II. స్వతన్త్రర్కళుక్కు,
(1) ఉద్దేశ్యర్ స్వర్గాదిభోగప్రదర్;
(2) ఉపాయమ్, కర్మానుష్ఠానమ్;
(3) ఉపేయమ్ స్వర్గాదిభోగమ్:

వ్యా.— తజ్ఞత్తై స్వతన్త్రరాక నినైత్తిరుక్కుమవర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్,

(1) అనుష్ఠితసాధనత్తుక్కు అనుగుణమాన స్వర్గాద్యాముష్మికభోగఙ్గళైక్కొడుక్కుమ్ అగ్నీన్ద్రాదిదేవతైకళ్;

(2) ఉపాయమ్, "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత"౧ ఇత్యాదికళాలే శొల్లప్పడుకిఱ ఫలాభిసన్ధిసహితమాన యాగాదికర్మానుష్ఠానమ్;

(3) ఉపేయమ్, ఐహికభోగాద్ విలక్షణమాన స్వర్గాద్యనుభవమ్:

III. "జగత్తు దైవాధీనమ్" ఎన్నుమత్తై శాస్త్రఙ్గళిల్ కేట్కైయాలే శేషత్వత్తైయుడైయ్యవైత్తే పరదేవతాపర్య...

అ.— కాలాన్తరభావిఫలానుభవార్థమ్, దేహాతిరిక్తాత్మజ్ఞానమ్ అపేక్షితమ్.

(మాత్ర) పదత్తాలే శేషత్వాన్యవచ్ఛేదమ్ అభిప్రేతమ్.

ఐహికభోగాత్ వ్యతిరేకనిర్దేశఫలితమ్, (ఆముష్మిక) ఇతి

(స్వర్గాది) ఎన్గిఱ (ఆది) పదమ్ జన్మాన్తరానుభావ్యఫలాన్తరపరమ్.

"క్షిప్రేమనుష్యాణైయుమ్, మేలే ప్రధానదేవతైకళైయుమ్ ఎడుత్తవిత్తాల్, మనుష్యాపేక్షయా ఉత్కృష్టరాన అప్రధానదేవతైకళ్ (స్వర్గాది భోగప్రదకర్మాభిప్రేతర్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నీన్ద్రాది దేవతైకళ్) ఎన్ఱు.

(ఆది) పదమ్ సూర్యాదిపరమ్.

బ్రహ్మవిద్యాఙ్గప్రయోగవ్యావృత్త్యర్థమ్, (ఫలాభిసన్ధిసహితమాన) ఎన్ఱతు.

(యాగాది) ఎన్గిఱ (ఆది) పదమ్, దానహోమాదిపరమ్.

"(దైవాధీనమ్) ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశమ్ శేషత్వమాత్రాభ్యుపగమప్రయోజకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (జగత్తు) ఇత్యాది.

మూ.— III. అన్యశేషభూతర్కళుక్కు,
(1) ఉద్దేశ్యర్ బ్రహ్మరుద్రాదికళ్;
(2) ఉపాయమ్, తత్-సమాశ్రయణమ్;
(3) ఉపేయమ్, తత్ సాయుజ్యమ్:

వ్యా.— మూర్ఖప్పోక్కు అఱియాతే ఆపాతప్రతీతిసిద్ధఙ్గళాలే ఒరుత్తరైప్పఱ్ఱినిఱ్కుమ్ అన్యశేషభూతర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్,

(1) జగత్-సర్గాదికర్తృతయా పరత్వబుద్ధ్యర్హరాన బ్రహ్మరుద్రాదికళ్;

(2) ఉపాయమ్, దురారాధరానవర్కళ్ పక్కల్ పణ్ణుమ్ మహాసమాశ్రయణమ్;

(3) ఉపేయమ్, అవర్కళోడు సమానభోగ్యరాకైయాకిఱ సాయుజ్యమ్:

> "సాయుజ్యముభయోరత్ర భోక్తృవ్యాప్తివిశిష్టతా।
> సార్ష్టితా తత్ర భోగ్యస్య తారతమ్యవిహీనతా॥" *

ఎన్నక్కడవతిఱే?.

అ.— "తస్మిన్ జజ్ఞే స్వయం బ్రహ్మా"౨ "ఏక ఏవ రుద్రో న ద్వితీయాయ తస్థే"౩ ఇత్యాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు (ఆపాతప్రతీతి) ఇత్యాది

(రుద్రాది) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దమ్, త్రైలోక్యపాలకరాన ఇన్ద్రాదికళైచ్చొల్లుకిఱతు.

అవనుక్కుమ్ "నకిరిన్ద్రాత్ ఉత్తరః"(?)౪ ఇత్యాదికళిలే ఉక్తియుణ్డిఱే?.

ఇత్తాల్ "అవనుక్కు ఇరణ్డు ఇడత్తిలుమ్ పెయ్క్కొట్టు ఉణ్డు" ఎన్ఱపడి.

శాపశాపాదికళైచ్చొల్లాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు (దురారాధరాన) ఎన్ఱతు.

[సమ్] ఇత్యుపసర్గార్థమ్ (మహా) ఇతి.

"సయుజో భావః సాయుజ్యమ్" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియై యిట్టుక్కొణ్డు (సమానభోగ్యరాకై) ఇత్యాది.

"సాయుజ్యశబ్దమ్ ఐక్యపరమాకచ్చిలర్ కొళ్ళుకిఱార్కళే?" ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("సాయుజ్యమ్") ఇత్యాది.

("తత్ర")—భోక్తృవ్యవస్థాని.

౧॥

11-7-1902.

*

౩॥

౨॥

౪॥

మూ. — IV. ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్కళుక్కు
(1) ఉద్దేశ్యర్ దేవతాన్తర్యామియాన సర్వేశ్వరన్;

వ్యా. — IV. "ఆత్మస్వరూపమ్ భగవదనన్యార్హశేషమ్" ఎన్నుమిడత్తై వేదాన్తముఖేన అఱిన్దువైత్తే అఖిలతలాభ స్తుక్కు అవర్గళ్ నినైయే ఉపాయమాక ప్పరిగ్రహిక్కుం అతియాత్తే ఉపాయాన్తరనిష్ఠరాన వర్కళుక్కు, ఉద్దేశ్యర్,

(1) అగ్నీన్ద్రాదిదేవతైకళుక్కు అన్తర్యామియాన సర్వేశ్వరన్;

ఇవర్కళ్ కర్మయోగత్తుక్కు స్వర్గమ్;

జ్ఞానయోగభక్తియోగఙ్గళుక్కు అసాధారణ విగ్రహవిశిష్టత్వము జ్ఞేయాకైయుమ్, కర్మానుష్ఠానమ్ తళవాక ఎణ్ణిగున్నవైయాకైయాలుమ్,

అ — భోగ్యమొన్ఱాయిరున్దాలుమ్, భోక్తృశక్తితారతమ్యత్తాలే తద్విషయభోగతారతమ్యమ్ లోకత్తిలే కాణ్డైయాలే తద్వ్యవస్థార్థమ (“సాష్టి”౧) ఇత్యాది.

“సామరస్యం హి సాయుజ్యం వదన్తి బ్రహ్మవాదినః”౨ ఎన్ఱుమ్ శాకటాయనవచనముమ్ వివక్షితమ్.

“ఇప్పడి అర్థనిర్వచనమ్ విరుద్ధమాకైయాలే ఐక్యపరత్వమ్ అనుచితమ్” ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గే “ఏతాసామేవదేవతానాం సాయుజ్యమ్”౩ ఇత్యాదికళ్ అభిప్రేతఙ్గళ్.

(కర్మయోగత్తుక్కు-స్వర్గమ్) ఎన్ఱదు, “కర్మయోగమ్ దేవతాన్తర్యామిప్రీణనమాకైయాలే ఉపాయాన్తరనిష్ఠరాలే అనుష్ఠేయమాన మాన్నకర్మయోగత్తిలే దేవతాన్తర్యామ్యుద్దేశ్యత్వమ్ సాధుదేవసుఖ్య ఉచితమ్” ఎన్ఱపడి.

“అథయునిన్ఘతతి”౪ ఎన్ఱుమ్ అతంబన సంశీలనరూపమాన సుఖాశ్రయ చిన్తనత్తైయుమ్,

“స ఏవ హోగిహృదయ కల్పజేతుసంగ్రహః”౫ ఎన్ఱుమ్ అత్తైయుమ్, ఉటల్లాప్పు “జ్ఞానభక్తికళిరణ్డుమ్ భగవద్విషయఙ్గళ్” ఎన్ఱుమ్ ప్రక్రియాభిప్రాయేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానయోగ) ఇత్యాది.

మూ. — (2) ఉపాయమ్, కర్మజ్ఞానభక్తికళ్;

వ్యా. — “కర్మారాధ్యత్వాత్ అసాధారణవిగ్రహవిశిష్టవేషత్తై నమక్కు ప్రకాశిప్పిత్తార్” ఎన్నుమ్ నినైవునడక్కైయాలుమ్,

“దేవతాన్తర్యామియే ఉద్దేశ్యనాకచ్చొల్లుకిఱతు” ఎన్ఱుకొళ్ళవేణుమ్.

(2) ఉపాయమ్, తని త్తని మోక్షసాధనమాయ శాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన కర్మజ్ఞాన భక్తియోగఙ్గళ్;

ఇవై తనిత్తని ఉపాయమాయిరుక్కిల్ ఓరొన్ఱుక్కు సాఫల్యత్తై “వైయిరణ్డుమ్ అవమాయిరుక్కుమ్;

అ. — (యోగః) = ఉపాయః

(అసాధారణవిగ్రహమ్) = జీవాత్మాదిక భగవచ్ఛరీరమ్.

(తళవాక) ఎన్ఱతు, “శాశ్వతమాక” ఎన్ఱపడి.

“జీవసామాన్యాభిప్రాయేణ శాశ్వతమాక” ఎన్ఱపడి.

అప్పడిక్కు (తళవాక = “స్థలమాక” ఎన్ఱపడి.

అప్పడి అభిప్రాయేణ “స్థలమాక” ఎన్ఱు శాఖ్యమాకుమ్.

“తళవుతాళియమ్ భావిత్తుమ్”౬ ఎన్నక్కడవదిఱే.

“ఇవై యిరణ్డాలుమ్ దేవతాన్తర్యామ్యుద్దేశ్యక కర్మయోగ సాధ్యత్వాత్, తాదృశకర్మయోగప్రీత భగవత్ప్రకాశితదివ్య విగ్రహ విషయకత్వాచ్చ, తయోః దేవతాన్తర్యామ్యుద్దేశ్యకత్వమ్ పరంపరయా వివక్షితమ్” ఎన్ఱపడి.

“(1) ప్రతర్దనవిద్యై, మధువిద్యై, (2) అథర్వశిరస్సిలే శొల్లుకిఱ విద్యాద్వయమ్, (3) వైశ్వానరవిద్యై, ఇవత్తిలే ఇన్ద్రరుద్రాగ్నిదేవతాన్తర్యామి భగవద్విషయకత్వమ్ సాధుదేవ ఉక్తమ్; సర్వవిద్యా సాధారణ్యార్థమ్ ఇప్పడి వివక్షితమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (కొళ్ళవేణుమ్) ఎన్ఱదు.

“[కర్మజ్ఞానభక్తికళ్] ఎన్ఱుమ్ బహువచనత్తాలే [ఉపాయమ్ ఎన్ఱుమ్ ఏకత్వమ్ ప్రత్యేకాభిప్రాయకమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తని త్తని) ఇత్యాది.

“‘ఉపాయాన్తరవత్వాత్’౭ ‘పూర్వోక్తయ ఉపాయాన్తరముక్త్యుపాయాః పృథక్ పృథక్’౮

‘ఉపాయాన్తరాణి పూర్వోక్తాని శాస్త్రీయాణి

౧॥ ౨॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥
౩॥ ౪॥ ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥

వ్యా.—"జ్ఞానభక్త్యన్వితం కర్మజనకాదిషుదృశ్యతే।
కర్మభక్త్యన్వితం జ్ఞానం ప్రాయేణ భరతాదిషు॥
కర్మజ్ఞానాన్వితా భక్తి: ప్రహ్లాదప్రముఖాశ్రయా।"౧
ఎన్నకడవదిఱే?:

అఙ్గఙ్గళ్ (కర్మజ్ఞానభక్తికళ్) ఎన్ఱు పడన్తిలే వేదాన్తసర్వాదైయాలే కర్మజ్ఞానానుగృహీతైయాన భక్తియే ఉపాయమాయ్, తదఙ్గతయా కర్మజ్ఞానఙ్గళై "ఉపాయమ్" ఎన్ఱు, ఉపచరిత్తువ్వాల్లుక్కిఱాక్కవునామ్:

అ—'స్మార్తం శ్రౌతంచకర్మాఙ్గంచ జ్ఞానంచేతి చతుర్విధమ్'౯ ఇత్యాదిక్కళాలే కర్మయోగాదిక్కళుక్కు పృథక్ ఉపాయత్వమ్ అవగతమ్:

"పురుషార్థోఽతశ్శబ్దాత్"౧౦ ఇతిబాదరాయణ:౧౧ ఎన్ఱు అవిఱ్ఱు 'బ్రహ్మవిద్' ఇత్యాద్యుక్తవేదనమ్, 'కర్మశేషకర్తృయాథాత్మ్యవేదనమన్ఱు,' ఎన్ఱు అవిత్తైచ్చొల్లుక్కిఱత్తాలెయాలే, కర్మోపాయత్వనిషేధకమన్ఱు:

'నకర్మణా'౩ ఇత్యాదినిషేధఙ్గళుమ్ కేవలకర్మాదిక్కళుక్కు మోక్షోపాయత్వనిషేధఙ్గళిత్తనై:

'నాన్య: పన్థా'౪ ఇత్యాదినిషేధత్తిలే 'అన్య' శబ్దమ్ వేదాన్యపరమాకైయాలే, విరోధమిల్లై:

ఇప్పడి కర్మయోగాదిక్కళ్ పరస్పరసహచరితఙ్గళాయ్క్కొణ్డు సాధనమాయిరున్దాలుమ్, తత్తదధికారిభేదత్తాలే ప్రాధాన్యభేదత్తాలే విరోధమిల్లై:

ఫలోద్దేశేన ప్రవృత్తిరుత్పత్తి ప్రాధాన్యముమ్, కరణస్వభావప్రయుక్తవ్యాపారతైపక్షి అప్రాధాన్యముమ్ అధికారిభేదేన ఉపపన్నమ్': ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తద్విషయప్రమాణోపాదానమ్ పణ్ణుక్కిఱార్, ("జ్ఞానభక్త్యన్వితమ్"౧) ఇత్యాది

(ఉపాయమ్) ఇతి ఏకత్వమ్ అఙ్గాఙ్గివ్యాసక్తమోక్షహేతుతాన్వయి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గఙ్గళ్) ఇత్యాది.

ఉపాయపదమ్, అఙ్గప్రధానసాధారణమోక్షహేతుతాపరమ్

"ఇతి—హేతుస్తదుద్భవే"౫ ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ పోలే, ఏకత్వమ్ హేతుతాన్వయి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపచరిత్తు) ఎన్ఱత్తు.

ఇప్పక్షత్తిలే కర్మజ్ఞానఙ్గళుక్కు అఙ్గత్వముమ్, భక్తిక్కు అఙ్గిత్వముమ్, నిఱ్ఱతమ్.

మూ.—(3) ఉపేయమ్, భగవదనుభవమ్:

వ్యా.—ఉపేయమ్,

"సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహబ్రహ్మణా విపశ్చితా"— ఇత్యాదిశ్రుతిక్కళాలుమ్,

"నిరస్తాతిశయాహ్లాదసుఖభావైకలక్షణా।
భేషజం భగవత్ప్రాప్తిరేకాన్తాత్యన్తికీమతా॥"౬
ఇత్యాది శ్రుత్యుపబృంహణఙ్గళాలుమ్, శొల్లప్పడుకిఱ నిరతిశయానన్దరూప భగవదనుభవమ్.

ఇచ్చ్లోకత్తిల్, 'భగవత్-ప్రాప్తి:'౭ ఎన్ఱు అవిత్తు భగవదనుభవమాకప్పేనమ్మాచార్యర్కళ్ స్వప్రబన్ధఙ్గళిలే యరుళిచ్చెయ్దార్కళ్?.

అ—మూలత్తిలే [ఉపాయమ్] ఎన్ఱు ఏకవచనత్తాలుమ్, [కర్మభక్తికళ్] ఎన్ఱు బహువచనత్తాలుమ్, యోజనద్వయాభిప్రాయమ్ వివక్షితమ్

ఉపచార:—లక్షణా.

"బ్రహ్మణాసహ" ఎన్ఱు అవిత్తు, భోగ్యసాహిత్యపరమ్.

కామ్యన్త ఇతి కామా:—కల్యాణగుణా:.

("నిరస్త"౬) ఇత్యాది:—

నిరస్తాతిశయత్వమ్—ఉత్కృష్టానిరూపకత్వమ్.

ఆహ్లాదత్వమ్—సుఖాన్తరానుభవాత్ మహత్వకారక: ఉత్కర్ష:.

భావశబ్దేన దు:ఖనివృత్తిర్వ్యావృత్త:

ఏకాన్తత్వమ్—దు:ఖాసంభిన్నత్వమ్.

"ఆత్యన్తికత్వమ్—నిత్యమ్"౮ ఎన్ఱు, తాత్పర్యదీపికైయిలే వ్యాఖ్యాతమ్.

(భేషజమ్) ఎన్ఱత్తు, "సంసారదు:ఖవిరోధి" ఎన్ఱపడి.

"ఇతిల్ ఉపాయజ్ఞానమ్ శొల్లుక్కిఱత్తు" ఎన్నుమతైవ్యావర్తిక్కిఱార్, (ఇచ్చ్లోకత్తిల్) ఇత్యాదినా.

("నిరస్తాతిశయాహ్లాద"౬) ఇత్యాదిపూర్వార్ధ బహుపదస్వారస్యానురోధేన భేషజపదత్తుక్కు విరోధిలక్షణై యన్ఱిక్కే, నిరర్థకలక్షణై అనుచితై" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(నమ్మాచార్యర్కళ్) ఎన్ఱత్తు, "ఎఙ్గళాళ్వాన్ ముతలానవర్కళ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ తాత్పర్యచన్ద్రికా,
౬॥ ౭॥
౮॥ తాత్పర్యదీపికా. ౯॥ గీ ౮-౬౬.

స్వప్రయోజనవిష్టసో, జ్ఞేశ్యాపాయస్య ఈశ్వరః। ఉపేయమ్ స్వార్థకైంకర్యమ్, ఉపాయస్స్వీకృతిర్నిజా॥ త్రయ స్తత్రహాఖ్యార్థా(ః) భగవన్నా

మూ.—V స్వప్రయోజనపరర్ కుఱ
(1) ఉద్దేశ్యన్ "నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్" ఎన్ఱు అవన్; ౧
(2) ఉపాయమ్ స్వకీయస్వీకారమ్,

వ్యా.—V. కస్మా ద్ప్యుపాయిజ్ఞరిల్ దుష్కరత్వ బుద్ధియాలే అవన్ త్తైవిట్టు సుకరత్వ బుద్ధ్యాప్రవృత్తియులే యుక్తిస్ స్వప్రయోజనపరర్ కుఱ, ఉద్దేశ్యన్,

(1) "నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్ యవన్"౧ ఎన్ఱు శొల్లప్పడియే ఆశ్రితర్ తఙ్గళ్ నెఞ్జాలే యాతొరురూపత్తై తనక్కు త్తిరుమేనియాకక్కొణ్డార్ కళ్, అత్తైయే తనక్కు త్తిరుమేనియాక అభిమానిత్తు అతిలే అప్రాకృతవిగ్రహత్తిలే పణ్ణుమ్ ఆదరత్తైప్పణ్ణిక్కొణ్డు అత్యన్తసులభనాయిరుక్కిఱ అర్చావతారమాన సర్వేశ్వరన్;

(2) ఉపాయమ్, అనిష్టనివృత్తిక్కుమ్ ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్ అవనై ఉపాయమాక్కనినైత్తు తాన్ పఱ్ఱి పఱ్ఱుఙ్గ;

అ—"పరిత్యజ్య"న్ ఎన్ఱు, త్యాగానువాదత్తైయుటైయాన్ఱు (దుష్కరత్వ) ఇత్యాది.

ఉపాయానుష్ఠానాపేక్షిత అధికారబోధత్తై యుటైయాన్ఱు (స్వప్రయోజన) ఇత్యాది

("నెఞ్జినాల్") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఆశ్రితర్) ఇత్యాది ("నినైప్పాన్")=నినైక్కప్పడుమవన్, ("యవన్")= యాదృశద్రవ్యసంస్థానకవిగ్రహయుక్తన్, "నీర్క్కడల్ వణ్ణన్"=నీర్క్కడల్ పోలే శ్యామళమాన వడివైయుడైయవనెన్నార్థమ్;

అవత్తు, "అప్రాకృతవిగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైయుడైయ నాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.

"తస్మిన్ నివిష్టమాత్మేకమిశ్వర్యా జగత్పతిః।

ఇన్దీవరదళశ్యామమ్"౨ ఎన్ఱు, 'ఓ పరమిగ్రహత్తిల్ నడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అతిలే అప్రాకృత) ఇత్యాది.

"అధికారివిశేషణభూత అనుపాయప్రవృత్తిక్కు ప్రాపకత్వేన అర్చావిగ్రహవిశిష్ట విషయకత్వముమ్, ఉపాయప్రవృత్తిక్కు విశల్యేన అర్చాన్తర్యామి విగ్రహవిషయకత్వముమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అర్చావతారమాన) ఇత్యాది.

మూ.—(3) ఉపేయమ్ స్వార్థకైంకర్యమ్.

అటి.—ముఱ్కల్ శొన్న మూవరుమ్ సంగ్రహాత్తుక్కు లక్కు;

వ్యా.—(3) ఉపేయమ్, తనక్కు ఉకప్పాకప్పణ్ణుమ్ కైంకర్యమ్.

అటి.—ఆక, ఉద్దేశ్యాదిభేదత్తాలే ఇవర్కళుక్కు ఉణ్డాన అన్యోన్యవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీళ్;

ఇవర్ కళిల్ భగవద్విషయత్తోడు ఒట్టఱనిన్ఱ మూవర్కుమ్ భగవద్విషయత్తైయే పఱ్ఱినిన్ఱ, ఇమువర్కుణ్డాన విశేషత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ముఱ్కల్ శొన్నమూవరుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"దేహాత్మాభిమానముమ్, స్వాతన్త్ర్యముమ్, అన్యశేషత్వముమాకిఱ ఇవఱ్ఱుక్కు అప్పురుక్కొణ్డు, అతియామైయాలే, భగవదన్వయగన్ధరహితరాన మూవరుమ్,

'క్షిపామి'౩ ఎన్ఱు భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు విషయమ్;

ప్రకృతేః పరమాయ్ భగవదనన్యార్హశేషమాన స్వరూపత్తైయఱిన్దు

అ—(ఉపాయమ్) ఎన్నత్తు, "సాధ్యోపాయమ్" ఎన్నపడి.

(ఉపాయమాక్కి) ఎన్నత్తు, "సిద్ధోపాయమాక్కి" ఎన్నపడి.

(తాన్ పఱ్ఱిన పఱ్ఱు) ఎన్నత్తు, "స్వయమ్ ఉపాయత్వబుద్ధ్యా అనుష్ఠిత్తిప్రపదనమ్" ఎన్నపడి.

(తన-ఉకప్పుక్కాక) ఎన్నత్తు, "స్వరసోద్దేశేన" ఎన్నపడి.

అటి.—ఇత్తిరవాక్యావతారికై, (ఇవర్కళిల్) ఇత్యాది.

"సహవాసత్తిల్ దూరతఃపరిహరిణీయత్వ-కించిత్ పరిహరణీయత్వంవేకార్థమ్, అవర్కళిలే మిథోత్తైవక్యామ్ శొల్లక్కైయాలే హేతుత్తైసఙ్గతి" ఎన్నపడి.

"ఇవర్కళుక్కు భగవదన్వయగన్ధాభావత్తుక్కు త్రైవిధ్యాహేతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దేహాత్మాభిమానముమ్) ఇత్యాది.

ఇవర్కళుక్కుమ్ నిగ్రహమ్ ఏకరూపమాన్తైయాలే, ("క్షిపామి"౩ ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

అనుగ్రహైకవిషయావశిష్టామనోవృత్తా। శ్రయాకాంక్షీయతే కర్మానుశయేసతి పూర్వకమ్॥ ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యంస్యాత్కృతఘ్నస్యాధికారిణః॥

మూ.—మత్ తైయిరువరుమ్ అనుగ్రహత్తుక్కు లక్కు.

అరు.—మూవరుడైయవుమ్ కర్మమ్ అనుభవవినాశ్యమ్;

వ్యా.—భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళై పురుషార్థమాక క్కొళ్ళుమవర్కళాకైయాలే అనన్య ప్రయోజనరాన్,

కర్మజ్ఞానాదికళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిలుమ్ ప్రపదనత్తిలుమ్ నిష్ఠరాన ఇరువరుమ్, 'దదామి'౧ 'మోక్షయిష్యామి'౨ ఎన్గిఱ భగవదనుగ్రహత్తుక్కు విషయమ్" ఎన్నై.

అరు.—ఇవర్కళుక్కు కర్మవినాశహేతు భేదత్తాల్ వన్ద విశేషఙ్గళైదర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (మూవరుడైయవుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అర్థాన్తరమ్:—

నిగ్రహత్తుక్కు ఇలక్కాన మూవరుడైయవుమ్

అ.—మత్ తైయిరువర్కళుమ్ అనుగ్రహత్తిల్ ప్రకారభేదముణ్డాకైయాలే, ('దదామి'౧) ఇత్యాది.

"దదామి బుద్ధియోగం తం యేన మాముపయాన్తి తే"౧ ఎన్గిఱవిదు ఉపాయాన్తరనిష్ఠ విషయమ్;

'సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి'౨ ఎన్గిఱవిదు, స్వకీయ స్వీకారనిష్ఠవిషయమ్" ఎన్నప్పడి.

"సిద్ధాన్తత్తిలే 'మోక్షయిష్యామి'౨ ఎన్గిఱవిదు, అధికారివిశేషణీభూత అనుపాయప్రవృత్తినిష్ఠ విషయమానాలుమ్, మోక్షణసంకల్పమాత్రమ్ ఉపాయప్రవృత్తినిష్ఠవిషయత్తిలుమ్ తుల్యమాకైయాలే ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

అరు —ఉత్తరవాక్యవకారిత్తై, (ఇవర్కళుక్కు) ఇత్యాది.

"మారణ పరిహరణీయత్వాదృష్టమ్, నైపుణ్యాన్తరకథనమాకైయాలే, ఏకకార్యత్వమ్ సఙ్గతి" ఎన్నప్పడి.

"తదధిగమ ఉత్తరపూర్వాఘయోః, అశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్"౩ ఎన్గిఱ అధికరణత్తిలే వణ్ణిన "అవశ్యమనుభోక్తవ్యమ్"౪ ఇత్యాదియుడైయ అనుమతిపు విషయత్వత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహత్తుక్కు) ఇత్యాది.

మూ.—నాలామధికారికళ్ ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమ్; అజ్ఞామ్ అధికారికళ్ పురుషకారవినాశ్యమ్.

వ్యా.—అనాదికాలార్జితమాన సదసత్కర్మమ్,

"అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతం కర్మశుభాశుభమ్।
నాభుక్తం క్షీయతే కర్మ కల్పకోటిశతైరపి॥"౪ ఎన్గిఱ

పడియే, అవశ్యమ్ తత్ఫలమున్నతు అనుభవిత్తాల్ నశియామైయాలే, (అనుభవవినాశ్యమ్) ఎన్గిఱార్.

అనుగ్రహత్తుక్కు ఇలక్కాక చ్చొన్న ఇరువరిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, ఉపాయాన్తరనిష్ఠరాన నాలామధికారికళ్, కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ ఉపాయవిశేషఙ్గళిలొన్ఱై, అనుష్ఠిత్తాల్, అత్తై ప్రాయశ్చిత్తస్థానీయమాక్కి ఈశ్వరన్ సర్వకర్మఙ్గళైయుమ్ కళైక్కైయాలే, (కర్మమ్ ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమ్) ఎన్గిఱార్,

ప్రపదననిష్ఠరాన అజ్ఞామ్ అధికారికళ్, ఆశ్రయణవేళైయిలే అనాదికాలకృతాపరాధభీతరాయ్, అవళ్ తైయడైయ ఈశ్వరన్ పాదఙ్గళుక్కు ఉపాప్తి

అ.—"అస్య సర్వేషాం పాప్మానం ప్రదూయన్తే ఏవం విదిషాం కర్మ సఙ్గశ్యతే"౫ ఎన్గిఱవిత్తై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరనిష్ఠరాన) ఇత్యాది.

తన్నిత్తిరియుపాయత్వత్తై యుట్కొణ్డు (కర్మ) ఇత్యాది.

(నైమిత్తికవిశేషఙ్గళిలే ప్రాయశ్చిత్త ప్రసిద్ధియాకైయాలే, (ప్రాయశ్చిత్తస్థానీయమాక్కి) ఎన్ఱతు.

(ఆశ్రయణవేళైయిలే) ఎన్ఱతు, "ఉపాయప్రపదన ప్రకారాల్ పూర్వక్షణత్తిల" ఎన్నప్పడి.

"ప్రాప్తివిరోధిత్వరూప విశేషాకారలేన అపరాధసామాన్య ప్రమాణార్థమాక్కవుమ్, పురుషకార పురస్సరణమాకైయాలే సర్వకర్మ నివృత్తియుమ్, పురుషకారకారితైయాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవళ్ తైయడైయ) ఇత్యాది.

"ఉపాయప్రవృత్తినిష్ఠనుక్కు శక్త్యాది నిష్ఠనుక్కుప్పోలే పురుషకారమ్ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు, సిద్ధాన్తమానాలుమ్,

వ్యా—స్ప్రాట్టియొ పురుష కారమాక సు నిస్టుఅత్రేయి కైర యాలే, అవళు క్కాక్క ఇవస్నుడైయ అపగాధత్తైయెల్లామ్ అవల్ పొఱుత్తు అఙ్గీకరిక్కు ఇవస్నుడైయ ఫలక్కిప్పైయుమ్ తక్కిప్పాకడమ్ ఆయాలే, (పురుష కారవాశ్యమ్) ఎన్గిఱార్.

అ—తదర్, 'ఉపాయప్రపదన్తస్య పురుషకారాపేక్షణమ్ ఆవశ్యక; తత్కియాత్ ఇష్టదివపదమేవ సైయాలే, పురుషకారమ అన్తకేతన' ఎన్నుక్కొణ్డు పురుషకారత్వమవయె యుక్తం కృష్ణైయాలే,

అవత్కల్ యతయప్పుత్ర పురుషకారత్వ స్వస్వరూపజ్ఞాతే కార్యమ్ శయ్యలామ్:

ఉపాయతుల్యానుష్ఠితసాధనమే ప్రాణశ్చిత్తస్థానీయమాక వతేప్రాతులయ అన్యగైయుకాత్యకరిత్యత్ పురుషకారం థీనమాన్యె యాలే, తత్-ప్రాధాన్యత్తైప్పత్తి పురుషకారకావాశ్యత్తొ కి" ఎన్న అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్దార్. (శిగ్నుక్తుమ్ ఇత్యాది.

ఇవ్విడత్తిలే, "ఉపాయ నిస్తరస్యకృత్యమ్. స్వకీయశక్తికారణ నిష్ఠకృత్యమ్, ఉక్తకారణకేవలీభూత అనుపాయప్రవృత్తినిష్ఠకృత్యమ్ అధికారిత్వైయిల్ అధికారత్వమ్యమాత్రమిత్తైయన్నతు, తక్క వదనతప్పాదరూపత్వం ఏకరూపమే" ఎన్నుమ్,

"స్వార్థత్వ-తదభావప్రకారాలే ఫలత్తైపమ్యమ్" ఎన్నుమ్ నిర్వాహ్యదయయాన్నుమ్:

అతిల్, "తత్క్రతున్యాయత్తాలే ఆకారాగస్యవచ్ఛేదకమాన్యై యాలే, అనుద్దిష్టాంశత్తుక్కుమ్, ఫలత్వైయిల్ ప్రాప్తి అవర్జనీయా యాన్యైయాలే ఫలత్తైపమ్యత్తిలే ప్రమాణమిల్లై:

ఇవన్నత్తిల్ శ్రీభాష్యకారర్సాస్వారస్య భూయస్త్వమ్ విస్తర భయత్తాలే ఎఴుతిగిన్నిల్లై:

ఇప్పడిపత్తిలే ఫలత్తైపమ్యమ్ ప్రతీతమానాలుమ్, "విరుద్ధాంశ ముఖ్ప్రిన్చ్చిత్తెయత్తరుళిన ఉత్తర-వ్యాఖ్యానత్తిలే ఫలత్తైపమ్యమిల్లై" ఎన్ను, విస్తరేణ ఉపపాదిక్కప్పట్టతు:

ఇత్యాది ప్రథమనిర్వాహప్రకారమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

"తత్క్రతున్యాయమ్ ఆకారాగస్యవచ్ఛేదకమానాలుమ్, అవిరుద్ధాంశత్తుక్కు సంగ్రహమ్సిద్ధిక్కుమాల్లతు, విరుద్ధాంశత్తుక్కుమ్ సంగ్రహమ్ వారాతు:

న్యాయసహస్రత్తాలుమ్, విరుద్ధాంశత్తుక్కు సమావేశమ్సిద్ధియాతే:

అ—అన్యైయాల్ 'అనుభవైకృత్యజ్ఞాతే స్వార్థత్వ-తదభావజ్ఞ తుక్కు తదంశతః సమావేశమ్ కూడాతాన్యైయాలే, ఉపాయాన్తర స్వకీయశక్తికారణనిష్ఠకృత్య స్వార్థతాదాత్త అనుభవాన్తైకృత్యజ్ఞతమ్, అధికారివిశేషణ ప్రవృత్తినిష్ఠకృత్య స్వార్థతాదాత్త అనుభవాన్తైకృత్యజ్ఞతమ్, ఫలమ్' ఎన్ను కొళ్ళవేణుమ్:

'అవర్జనీయమ్ ఫలత్వైయిల్ స్వార్థతైకప్రియయున్నుమ్' ఎన్గిఱ్;

ఆకారాగస్యవచ్ఛేదకత్వమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

తత్తియజ్ఞానిత్ స్వార్థత్వాభావమ్ సిద్ధాన్తః:

అన్యైయాల్ తత్క్రతున్యాయత్తాలే ఆకారాగస్యవచ్ఛేదమ్ అనుకృతమాన్యైయాలే, స్వార్థత్వ-తదభావాభ్యాం ఫలత్తైపమ్యమ్ ప్రథమ:

ఇవ్వర్థమ్ ఉద్యమాలస్యతసిద్ధమ్:

వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, విప్రతిపన్నస్థలన్న (ఉద్దేశ్యాదిభేదజ్ఞై) ఎన్నిమ్ నిర్దేశత్తాలుమ్ ఇతుసిద్ధమ్:

"ఉద్దేశ్యాదిభేదజ్ఞే విప్రతిపన్నయజ్ఞకల్పః, నానత్వభేదమిల్లై" ఎన్ను, అర్థమ్ ఎన్గిఱ్;

నిబన్ధకత్వమ్ నాస్తస్యమిల్లై:

'ఉద్దేశ్యాది భేదకత్వమ్ తత్-ప్రతిపత్తివతత్' ఎన్గిఱ్, అఙ్గ ప్రసక్తిక్కుమ్:

అన్యైయాల్, 'ఉద్దేశ్యోపాయభేదకత్ ఉపేయభేదమాన్ సత్తుత:' ఎన్ని, యోచితమ్:

తదుపాస్యత్వ-శరణ్యత్వ-జ్ఞైయ యంతయాలామ్:

(సాక్షాన్తరసాధనాన్తరనిషేధవత్తైయ వ్యాప్త్యైప్రవృత్తివత్తైయ నిరతిశయభోగ్యతైత్తయుమ్ అనన్యభాసిద్ధత్వత్తైయుమ్)

ఇత్యాది ఉపోద్ఘాతవ్యాఖ్యానావసరత్తిలే ఉపాసనసామాన్య తత్-సిద్ధిక్కుమ్, భేదమ్ సూచితమ్:

శ్రీభాష్యకారర్సాదిప్రస్తుతసాధ్యసంస్కృతమ్, విరుద్ధాంశ ముఖ్ప్రిచ్చిత్తై వ్యాఖ్యానమ్, అవిరుద్ధజ్ఞానన్న అనుభవాన్తైకృత్యజ్ఞతక్కు అధికారి ప్రియసాధారణ్య చరమిత్తైయల్లతు, విరుద్ధజ్ఞాన తత్-స్వార్థత్వ-తదభావజ్ఞైస్తైయ సమావేశప్రతిపాదన పరమ్":

ఇత్యాది ద్వితీయనిర్వాహప్రకారమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

స్వీకారకాలే పురుషసాపేక్షత్వనిరస్యతే। తథా పురుషకారస్య సాపేక్షత్వనిరస్యతే॥ కార్యకాలేఽనపేక్షత్వం సహకారిణో॥

మూ.—౨౭౮. ఉపాయమ్, స్వీకారకాలత్తిల్ పురుషసాపేక్షమునాన్

వ్యా.—౨౭౮. "ఉపాయమ్ పురుషకారసాపేక్షమ్" [౫

ఎన్నిల్, ఉపాయత్తుక్కు నిరపేక్షత్వహానియాకాదో?" ఎన్నిల్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఉపాయమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అత్రాహుః:

"సహాయాన్తర సంసర్గాసహమాన సిద్ధోపాయమ్,

శరణవరణరూప స్వీకారకాలత్తిల్ స్వీకర్తావాన

పురుషనైయుమ్, స్వీకరిప్పతుమ్ పురుషకారత్తైయుమ్,

అపేక్షిత్తు నిఱ్కుమ్;

అ.—౨౭౮.—ఉత్తరవాక్యావతారికై. ఇప్పడి పురుషకార సాపేక్షమ్ ఎన్నిల్) ఇత్యాది. [౧౫

"స్వపక్షత్తిలే చరమశ్లోకత్తిల్ అధికారివిశేషణమానుపాయ ప్రపత్తి పరమాన్ ఆనాల్ ఏకశబ్దమ్ ఉపాయనైరపేక్ష్య పరమానాలాలే, పురుషకారపురస్కరణమ్ తద్విరుద్ధమ్" ఎన్ఱుమ్ శఙ్కాపరిహారార్థత్వాత్ ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱనరి

"విద్వాన్ అధికారి పక్షత్తిలే స్వకీయస్వీకారమ్ ఉపాయ [౨౦ మానాలాలే, సిద్ధోపాయనైరపేక్ష్య ప్రసఙ్గమేయిల్లై యానాలాలే, తద్విరోధశఙ్కైయిల్లైయే?:

ఇన్నిలాలే నిరాకరిక్క ఉపాయత్వమన్ అవర్ క్కుమక్కు ఇష్ట మానాలాలే, ఉపాయనైరపేక్ష్యప్రసఙ్గముణ్డామే?:

"ఏక" ఇతి శబ్దమ్ స్వీకారాప్రాధాన్యాదిపరమ్' ఎన్నిలే [౨౫ శఙ్కిక్కవొణ్ణాదు?:

అన్నైయానాలే, స్వపక్షానురోధేనవే ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱు, శరుత్తు

సర్వధర్మత్యాగత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్ (సహాయాన్తర) ఇత్యాది.

"త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః"౨

"ఏకోపాయతాయాచ్ఞా"౩

"ఉపాయంవృణు లక్ష్మీశమ్"౪ ఇత్యాదిగళైయరుళిచ్చెయ్తు (శరణ వరణ) ఇత్యాది.

[స్వీకర్తా] శబ్దార్థమ్ (పురుషనై) ఇత్యాది.

మూ.—పురుషకారసాపేక్షముమామ్ ఇరుక్కుమ్, కార్యకాలత్తిల్ ఉభయనిరపేక్షమాయిరుక్కుమ్.

౨౭౯.—"స్వప్రయోజనపరతన్త్రైయుమ్

వ్యా.—స్వీకృతనాన తాన్ ఇవనుక్కు అనిష్టనివృత్తి పూర్వక ఇష్టప్రాప్తియై పణ్ణుమ్ కార్యకాలత్తిల్ పురుషనుమ్, పురుషకారముమ్, ఆకిఱ ఉభయత్తైయుమ్ అపేక్షియాతే తానే సమర్థమ్ తల్లైక్కట్టుమ్" ఎన్నై.

"కార్యకాలత్తిల్ సహకారిసాపేక్షత్వముణ్డాకిలితే ఉపాయత్తుక్కు నైరపేక్ష్యం కులైయుమ్ పోమ్ఎన్ఱు [౧౦ శఙ్కై" ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

౨౮౦—"స్వప్రయోజనపరతన్త్రై (ప్రతికూలన్) ఎన్ఱు, అవశేషిం అరుళిచ్చెయ్కిఱార్:

ఇద స్వప్రయోజనపరతై అనుకూలాగ్రేసరరాన ఆళ్వార్కళ్ - పక్కలిలుమ్ తోన్ఱుమాకైయాలే, సమ్బన్ధమాత్ర ప్రాతికూల్యమ్ అవర్కళ్ - పక్కల్ వారాత్తపడి పరిహరిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి తద్విషయతైయై యనువదిక్కిఱార్, (స్వప్రయోజనపరతన్త్రైయుమ్) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి.

అ.—అత్రాహుః:— [౩౦

"అపూర్వస్థానీయప్రధాన జనకత్వేన పురుషకృతస్వీకారత్తైయుమ్,

అప్రధానకార్యకరత్వేన తాథత్ తుల్యమత్ కార్యకరత్వేన తాథత్ నిరాకరిప్పతయుమ్, అపేక్షియాతే,

తాన్ కార్యకృత్" ఎన్ఱనరి. [౩౫

"పురుషనైరపేక్ష్యంకమ్ దృష్టాన్తమ్" ఎన్ఱు అభిప్రాయ త్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కార్యకాలత్తిల్) ఇత్యాది

౨౮౦.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (స్వప్రయోజనపరతై) ఇత్యాది.—

"స్వప్రయోజనపరతైకి అవర్క్కు ప్రతికూలత్వమిల్లై' ఎన్నై యానాలే, అపవాదసఙ్గతి" ఎన్ఱనరి.

స్వోక్తార్థత్తుక్కు స్వయమేవతివరణమ్ పణ్ణుకిఱ ప్రకరణమాకై యానాలే (పరిహరిక్కవేణుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి) ఎన్ఱనరి.

ఆత్మనస్స్వకార్యకరత్వాత్ప్రతికూలాస్స్యుః కిం?" ఇతిచేన్న; స్వకార్యకరిణా కైశ్చిద్రాగాద్యనుకూలా ప్రతీతేః॥ చేతనస్యత్వవిద్యాదిదోషజన్యత్వముదీర్యతే।

మూ.—ప్రతికూలా కాకస్స్నైః కామనో!" ఎన్గిఱ్;

౨౭౦.—ఇత్తు, "స్వప్రయోజనమ్" ఎన్గిఱత్తు, ఆశ్రయదోషజన్యమానత్తై.

వ్యా.—"నమక్కనలన్నాల్ కనివినై ౧" ఎన్నుమ్, [౫

"నామ్ కణ్డుక్కొళ్ళుమ్ కూత్తాడ ఇకాలత్తాడే నడవాయో' ౨" ఎన్నుమ్,

"కణ్ణనాల్ ఇన్నైయుమ్ ౩" ఎన్నుమ్, ఇత్యాది వచనఙ్గళాలుమ్, నడలెఙ్గుమ్ ఉత్తమన ప్రవృత్తికళాలుమ్, ఆళ్వార్కళుక్కుమ్ ఇవై స్వప్రయోజన పరత్వమ్ ఉణ్డాకత్తోన్ఱానిన్ఱతే?,

ఆనపిన్బు, స్వప్రయోజనపరర్గళాయుమ్ (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱుశొల్లప్పడుమో, ఆళ్వార్కళైయుమ్ అప్పడిసొన్నాల్ వేణ్డివారాతో?" ఎన్ను, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

౨౭౦.—అన్తపరిహారికిఱార్, (ఇత్తు) [౧౫ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అన్వయః:—"ప్రతికూలర్ ఎన్ఱు శొల్లుకిఱపడియే, (స్వప్రయోజనమ్) ఎన్గిఱతు, అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు ఆశ్రయమాన చేతననుడైయ అవిద్యాదిదోషత్తాల్ వన్ద స్వప్రయోజనత్తై" ఎన్గై. [౨౦

అ—("నమక్క"౧) ఇత్యాదివ్యాఖ్యాతిః (కూత్తాడ' ౨) ఎన్ఱ అర్థముమ్-అర్థత్తాలే ఉక్తప్పిలే స్వోద్దేశ్యత్వమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

("ఇకాలత్తాడే" ౨,) అర్థామియాలే.

("ఇన్నై ౩") ఎన్ఱ అవిత్తాలే ఉక్తప్పిలే స్వోద్దేశ్యత్వమ్ స్ఫుటమ్.

ఆళ్వార్కళై ప్రవృత్తియానాల్ ఆయాలే శాస్త్ర అస్ఫుటమాయాలే (అభిప్రాయమ్) ఎన్దతు.

౨౭౦.—"ఆశ్రయమ్, అధేయమాన మూన్ఱైయాలే, ప్రకరణాత్ అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళ్ అధేయఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు) ఇత్యాది [౩౦

(అవిద్యా) శబ్దమ్, అనుకూలరుమ్ సాత్త్వికత్తాజ్ఞానాభావపరమ్.

(ఆది) శబ్దమ్, రుచివాసనాపరమ్.

మూ.—౨౭౧ అన్తైయాలే దోషమిల్లై.

వ్యా.—"ఇత్తై (ఆశ్రయదోషజన్యమ్) ఎన్ఱు, ఒన్ఱుకైయాలే, ఆళ్వార్కళుడైయ స్వప్రయోజనమ్ [౫ విషయదోషజన్యమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఇత్తున్నై [వా. ౨౭౨] (విషయదోషత్తాలే వన్దై) ఎన్ఱు, అవ్వాక్యత్తిలేయే ఇమ్మాక్య అరుళిచ్చెయ్కిఱారిఱే.

౨౭౧.—ఇవ్వర్థత్తై నిగమిక్కిఱార్, అన్తైయాలే [౧౦ దోషమిల్లై) ఎన్ఱు.

అన్వయః:—

"ప్రాతికూల్య హేతువాకచ్చొల్లప్పట్ట స్వప్రయోజనమ్ ఆశ్రయదోషజన్యమాన్ఱ్ ఇన్తైయాలే, 'అన్ద ప్రాతికూల్యమ్ ఇవర్కళ్ పక్కలిలుమ్ ఉణ్డు' ఎన్గిఱ [౧౫ దోషమిల్లై" ఎన్గై.

అత్తి, కిఱ,

"స్వప్రయోజనపరర్కళై సామాన్యేన (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు, శొల్లుమళవిల్,

అ—"విషయదోషజన్యస్య ప్రయోజనపరత్వస్య ప్రాతికూల్యపరజనకత్వాత్తు' ఎన్ఱ ఇవ్వక్తరమ్, [స్వప్రయోజనమ్ ఎన్గిఱతు] ఇత్యాది వాక్యత్తిలే శేషాధ్యాహారనాన్యయలభ్యమాకైయాలే, అస్ఫుటమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తై) ఇత్యాది.

"ఆశ్రయదోషాభావే కథమ్ దేశకాలదోషాభావస్తు!" ఎన్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తున్నై) ఇత్యాది.

౨౭౧.—"పూర్వవాక్యత్తిలే, ప్రతికూలరుడైయ స్వప్రయోజనత్తిసుడైయ కర్త్రాత్మమాన ఆశ్రయదోషజన్యత్వత్తైయుమ్, [౫౫

ఆళ్వార్కళుడైయ స్వప్రయోజనత్తినుడైయ వ్యక్తికమాన విషయదోషజన్యత్వత్తైయుమ్, [అన్తైయాలే] ఎన్ఱు అవిత్తు వకామర్శిక్కిఱతు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాతికూల్య హేతువాన) ఇత్యాది.

[దోష] శబ్దాభిప్రేతమ్, (అన్ద ప్రాతికూల్యమ్) ఇత్యాది

అహాయనైరపేక్ష్యవ్యాఖ్యాన ప్రసఙ్గాత్ విజిగీషుకథా పరిహార రూప అహా స్త్రప్రకరణానుగుణమాక తాత్పర్యకథా పరిహారపరతయా యోజనా పరమ్, (అత్తి, కిఱ) ఇత్యాది.

Accn. No. 506

ఇదంస్వార్థపరత్వంపోదుక్కు నాన్నల్ ప్రకీర్త్యతే। జాతావిషయతో పేణస్వప్రయోజనసిద్ధయా॥ ప్రావణ్యం వ్యాప్యతీపైతత్స్వత్వమేవతు మన్యతే॥.

మూ.—౨౭౨. విషయిదోషత్తాలే వరుమవైయెల్లామ్

వ్యా.—అనుకూలరాన ఆళ్వార్కళ్ - పక్కలిలుమ్ ఇవ్వ స్వప్రయోజనపరత్తై తోన్ఱుకైయాలే అవర్కళ్డైయుమ్ (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱునినైక్కవేణ్డువరుకైయాలే. స్వప్రయోజన పరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱై, దోషమో?" ఎన్ఱు, నినైత్తు ప్పుష్కర్కళ్ కజె ర్యె అనువదిక్కిఱార్, [వా. ౨౬౯.] (స్వప్రయోజన పరరెల్లారైయుమ్ ప్రతికూలరాకనినైక్కలామో ఎన్నిల్) ఎన్ఱు: [౧౦

అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్, [వా. ౨౭౦] (ఇత్తు) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి:

అర్థమ్, పూర్వవత్:

నిగమిక్కిఱార్, (ఆకైయాలే దోషమిల్లై) ఎన్ఱు:

(ఆకైయాలే) ఎన్ఱి,అపేక్షిక్కిఱర్థమ్, పూర్వవత్:

(దోషమిల్లై) ఎన్ఱదు, "స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు,శొన్నతిల దోషమిల్లై' ఎన్ఱై": ఎన్ఱు, ఇఙ్గనే సొల్లక్కడవోమ్.

౨౭౨.—"ఇప్పడి ఆశ్రయదోషజన్య మన్ఱిక్కే, విషయ దోషజన్యమానాలుమ్, స్వరూపవిరుద్ధమానత్తు[౨౦ త్యాజ్యమన్ఱో,!" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విషయదోషత్తాలే) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అ.—"స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱై దోషమన్ఱో,!' ఎన్ఱు, ప్రయోగదోషప్రసఙ్గనత్తాలే ఎఴిగముఖత్తుక్కేన్ద శోత్తితమ్.

(పూర్వవత్) ఎన్ఱి,అ పదవ్వయత్తుక్కుమ్, "పూర్వయోజనై [౨౫ యిల్ పోలే" ఎన్ఱు, అర్థమ్.

"[దోషమిల్లై] ఎన్ఱి,అతిత్తుక్కు 'స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱై,యాక్కిల్దోషమిల్లై' ఎన్ఱు, అర్థమ్" ఎన్నుమిడమ్, (ప్రతికూలర్ ఎన్ఱై, దోషమన్ఱో?, ఎన్ఱి,అతిత్తాల్ ఉక్తప్రాయమాకైయాలే, ఇఙ్గే అత్తైస్ఫుటమాకచ్చొల్లుకిఱార్, (దోషమిల్లై ఎన్ఱదు) ఇత్యాది.

౨౭౨.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇప్పడి ఆశ్రయ) ఇత్యాది "విషయదోషజన్యమాన స్వప్రయోజనత్తుక్కు ప్రాతికూల్య

మూ.—దుస్త్యజమాయిరే యిరుప్పదు!.

౨౭౩.—"ఊమైయరోడు శెవిడర్-వార్త్తై"౧ "కథమన్యదిచ్ఛతి"౨.

వ్యా.—అతావదు:—"అనుభవవిషయమాన [౩౫ అవస్తుడైయ వయిరవురుకాయ్ ఆళ్కళైయుమ్ పెణ్ణుడైయుదుక్కన్పడియాన విగ్రహవైలక్షణ్యాదికళ్ దోషత్తాలే వరుకిఱ స్వప్రయోజనపరత్తై, తద్ధేతువాన ప్రావణ్యమ్, గతసిద్ధ్యర్థమాన వ్యాపారఙ్గళ్, అకిల ఇవైయెల్లామ్ 'స్వరూప విరుద్ధమ్' ఎన్ఱు, విడప్పార్త్తాలుమ్ విడవరితాయిరుప్పదు" ఎన్కై.

(విషయదోషత్తాలే వరుమవై) ఎన్ఱు, పాతమాన పోదు, స్వప్రయోజనమాత్రత్తైయే శొల్లుకిఱదు.

౨౭౩.—విషయదోషత్తాల్ వరుమవై-దుస్త్యజత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, ("ఊమైయ ౧౫ రోడు శెవిడర్ వార్త్తై"౧ "కథమన్యదిచ్ఛతి")౨ ఎన్ఱు.

అ—ప్రయోజనత్వేన ఇల్లైయాకిలుమ్, స్వరూపవిరోధమ్ అడియాక త్యాజ్యత్వమిల్లైయో?' ఎన్ఱు, ప్రసఙ్గసఙ్గతి' ఎన్ఱపడి.

"[విషయ]శబ్దమ్ విషయిసాక్షత్కారమాకైయాలే, ప్రకరణాదేశ అనుభవమ్ విషయియాకిఱదు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుభవ) ఇత్యాది.

"విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ కల్యాణగుణఙ్గళుకిలుమ్, దోషత్వకథనమ్ స్వరూప విరుద్ధస్వప్రయోజనవ్యాపాదకత్వత్తాలే" ఎన్ఱు, శఙ్కాత్పర్యమ్.

బహువచనవివక్షితమ్, (తద్ధేతువాన) ఇత్యాది.

(వ్యాపారఙ్గళ్)—మడిలెడుక్కై మత్తలాననై. [౨౫

"మువస్తుస్న్యమత్యచ్ఛాత్ కృచ్ఛాద్గేముఖత్"౩ ఎన్ఱు, కృచ్ఛాద్ర్థకత్వత్తైయుమ్ తోన్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విడవరితాయిరు) ఎన్ఱు;

ఏకవచనాన్తపాఠనిర్వాహమ్, (విషయదోషత్తాలే వరుమవై ఎన్ఱు.) ఇత్యాది.

(దుస్త్యజమాయిరే) ఎన్ఱి,అ ఏకత్వమ్ స్వరసమ్.

పూర్వపాఠత్తిలే జాత్యేకత్వమ్.

౨౭౩.—ఉత్తరవాక్యవతారికై. (విషయదోషత్తాలే) ఇత్యాది.

అతోహి గోదా కణ్ణాసుఖాత్యశక్యత్వవాదినీ; ఘాత్రేయీ రవచస్కణ్ఠః యామునైర్గురుభిస్తథా॥ "త్వత్-పాదపద్మప్రణతః కోన్యమిచ్ఛేత్" ఇతీరితమ్।

వ్యా—"మున్ త్రియున్దిర్కటు"౧ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, "అత్తైయాలేపే తెన్ఱు ఉళ్ళియిట్టాల్ అవన్ వరుమళవుమ్ కణ్ణప్రాప్తిపార్త్తాఱియిరుక్క వేణుమ్ జ్ఞాన్, నీ ఇఙ్ఙనే వఙ్గ ఉలాకాత్తుక్కాణ్" ఎన్ఱు, తాయ్మారైక్కుఱిత్తు, "ఇవ్విషయత్తిల్ ప్రావణ్యమిన్ఱిక్కే ఎన్నుడైయ నిలైక్కు వేఱాయిరున్ద ఉఙ్గళుక్కు ఎననోడుక్కిఅత్తై యఱియప్పోకాతు, 'అవన్ అవన్' ఎన్ఱు, వాయ్ప్పులత్తుమ్పడి శ్రియఃపతివిషయమాన ప్రావణ్యత్తై మఱుపాటురవ ఫుడైయేనాయ్, ఇప్పడి అవనైయొழிయ చెల్లామై యుణ్డానాల్ అవన్ ఇరున్ద ఇడత్తే శెన్ఱు, కిట్టుకై ప్రాప్తమాయిరుక్క, అఙ్గుక్కు కాల్నడైత్తారాత్పడి యిరుక్కిఱ ఎనక్కు, నాన్ అవనోడే శెన్ఱు, శేరామైక్కు ఉఱుప్పాన నీఙ్గళ్ శొల్లుమ్ వార్త్తైయెల్లామ్ కేట్కైక్కు ప్పరికరమిల్లాత శెవిడరోడే శొల్లుకైక్కు ప్పరికరమిల్లాత ఊమైకళ్ వార్త్తైశొన్నాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు" ఎన్ఱు, ఆణ్డాళ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్;

వ్యా.—"తవామృతస్యన్దిని"౨ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, "వక్షుత్తళేపియాన దేవరుడైయ తేనేపాలరుమ్ తిరువడిత్తామరైకళిల్ భోగ్యతైయిలే యళ్ళున్దిన నెఞ్జు, మత్త్ ప్రోరు క్షుద్రవిషయత్తై విరుమ్బుమ్బడి యెఙ్ఙనే?, మధుపే జీవనమానవణ్డు, మధుపరిపూర్ణమాన తామరైప్పూవైప్పున్ఱు నిల్లానిఱ్కచ్చెయ్తే, అత్తిన్-శువడత్తిన్దతాన్ కిట్టుకై యరిత్తాయ్క్కిట్టినాలుమ్ నాక్కునక్కైక్క పోరాత్తాయిగఱ్క అముళ్ళిప్పూవిల్ శెన్ఱు, పడియాత్తమాత్రమన్ఱిక్కే అత్తైక్కటాక్షిప్పతుమ్ శెయ్యాత్తిఱే!" ఎన్ఱు, ఆళవన్దార్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్;

"విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ కణ్డు భగవద్విషయత్తిల్ ప్రవణరానవర్కళై మీట్క వరిత్తు" ఎన్ఱు, తొడఙ్గైయాలే,

"విషయదోషత్తాల్ వరుమశ్రుదుస్త్యజమ్" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?

అ—ఉపాత్తప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్, ("మున్ త్రియున్దిర్కటు"౧ ఎన్ఱుతుడఙ్గి) ఇత్యాది—

("మున్ఱు"౧)=ఎన్ఱోడేవేఱుపట్టు, ('ఇరున్దిర్కటు')=ఇరున్ద ఉఙ్గళుక్కు, "అఱియలాకా"=ఎన్-నిలై యఱియప్పోకాతు. "మాత్రవస్పృశ్యోకోత్తన్నై"=శ్రియఃపతివిషయమాయ్, తదేకపరతా-హేతువాన అతిప్రావణ్యత్తై, "ఉన్ఱు"=నష్టాకృపుడైత్తాయ్, "ఇరున్దేనుక్కు"=గమనశక్తియిన్ఱిక్కే యిరున్దవెనక్కు, "ఊమైప్పత్తైనూ"=నీఙ్గళ్ పన్నుకిఱ గమననిషేధోక్తియెన్నామ్,

["ఊమైయర్"] ఇత్యాది—

[శెవిడరోడు, ఊమైయర్-వార్త్తై] ఎన్ఱు కూట్టువతు.

శ్రవణశక్తివికలరైక్కుఱిత్తు వచనశక్తివికలర్-వార్త్తైయోడొక్కుమ్;—

"అర్థవత్ అర్థక్రియాకారియన్ఱు," ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఇత్తైయాలే) ఇత్యాదినా.

ఐన్దామ్పాట్టిల్ "అమ్మనైమీర్"౧ ఎన్ఱ, అవిడైయటొఙ్గు (తాయ్మారై) ఎన్ఱుమ్.

ఇతు నాచ్చియార్-తిరుమొழி,

అ—("అమృతస్యన్దిని"౨) ఎన్ఱ, అవిడుక్కు అర్థమ్, (తేనే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ భోగ్యత్వమ్ వివక్షితమ్.

"పాదపఙ్కజ" శబ్దార్థమ్, (తిరువడిత్తామరైకళిల్) ఎన్ఱతు

"నితరామ్, వేశః=ప్రవేశః" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్ (అళ్ళున్దిన) ఎన్ఱు, "ఆత్మ" శబ్దార్థమ్, (నెఞ్జు) ఎన్ఱు,

"అన్య" శబ్దార్థమ్, (మత్ఱు) ఇత్యాది.

"ఇచ్ఛతి" ఎన్ఱ, అవిడుక్కు అర్థమ్, (విరుమ్బుమ్బడి) ఎన్ఱు,

"కథమ్" శబ్దార్థమ్, (ఎఙ్ఙనే) ఎన్ఱు, "వ్రత" శబ్దార్థమ్. (జీవనమ్) ఎన్ఱు. "నిర్భర" శబ్దార్థమ్, (పరిపూర్ణమాన) ఎన్ఱు,

"ఇక్షురక" శబ్దార్థమ్, (కిట్టుకైయరిత్తాయ్) ఇత్యాది.

కణ్టకత్తుమ్ రసాల్పత్వముమ్ ముళ్ళిక్కు ప్రసిద్ధమాకైయాలే. (కిట్టుకై,) ఇత్యాది విశేషణద్వయమ్. (పడియాత్త)=ప్రవేశియాత్త.

"'వీక్షతే' ఎన్ఱ, అవిత్తిల్ విశేషణాచకమాన 'వి' ఎన్ఱ, ఉపసర్గత్తై వ్యతిరేకలక్షణయాఽల్పవాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కటాక్షిప్పతుమ్) ఇత్యాది. (కటాక్షః)=అపాఙ్గదృష్టిః.

ఇత్తాల్, ప్రకృతార్థసిద్ధియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వైలక్షణ్యమ్) ఇత్యాదినా.

౧॥ నాచ్చియార్-తిరుమొழி-౧౨. పా. ౧-౫.

౨॥ ఆళవన్దార్-స్తోత్రమ్.

సదాచార్య ప్రసాదేన వర్ధితం మిదం సమ్। మన్యమానః కృతనోఽయమాచార్యస్య హితైషిణః॥ తస్యాచార్యాభిరూపిణః నివసేత్ సన్నిధౌ సదా॥

మూ.—౨౭౪. ఇప్పడి ఇవైయిత్తనైయుమ్ సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్ పోలైక్కు,

వస్తవ్యమ్, ఆచార్యసన్నిధియుమ్ భగవత్-సన్నిధియుమ్;

వ్యా.—౨౭౪. అక, దినచర్యోక్త మఙ్గలాశాసనానుకూలసహవాస ప్రతికూలసహవాస నివృత్తికళైవిదిక్కిఱార్ కీళ్;

[వా. ౨౭౩] (సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుప్పడివల్లకొణ్డు పోరక్కడవన్) ఎన్ఱత్తై వివరిక్కిఱార్ మేల్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇప్పడి ఇవైయిత్తనైయుమ్ సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్ పోలైక్కు) ఎన్ఱదు, "కీళ్ చ్చొన్న ప్రకారత్తిలే ఇన్ద స్వభావవిశేషఙ్గళెల్లామ్ సదాచార్యనుడైయ ప్రసాదత్తాలే కొళున్దువిట్టు వళర్న్దు వరుమ్ పోలైక్కు" ఎన్ఱపడి.

[వస్తవ్యమ్ ఆచార్యసన్నిధియుమ్. భగవత్-సన్నిధియుమ్];—

"ఇవనుక్కు వాసస్థలమ్, హితైషియాన ఉపదేశాదికళాలే ఇవన్ఱనుక్కు ఉత్పాదకనాన స్వాచార్యనుడైయ సన్నిధియుమ్,

అ—౨౭౪. ఉత్తరవాక్యతాత్పర్యమ్, (అక) ఇత్యాది.

ఇఙ్గుమ్, "అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"(ఇవైయిత్తనైయుమ్) ఎన్ఱ విరుక్కుమ్ విశేష్యమ్, స్వభావవిశేషఙ్గళ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఇన్దస్వభావ) ఇత్యాది.

[వర్ధిక్కుమ్] ఎన్ఱ విరుక్కుమ్ అర్థమ్ (కొళున్దువిట్టు) ఇత్యాది

"[వస్తవ్యమ్] ఎన్ఱవిడత్తు, 'కృత్యల్యుటో బహులమ్' ఎన్ఱ సూత్రత్తాలే అధికరణార్థకతవ్య ప్రత్యయాన్తమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనుక్కు వాసస్థలమ్) ఇత్యాది.

"ఉపత్తిమిమైనవను తాఙ్గనే"౧ ఇత్యాదియిలే యుణ్డాక్కిఱ (హితైషియాన) ఎన్ఱదు.

వ్యా.—అవన్ కాట్టికొడుక్కైయాలే కొణ్డ అవన్ ఉకన్దవిషయమాయ్ తన్-పక్కలిలే విశేషకటాక్షాదికళైప్పణ్ణి కొణ్డు పోరుమ్ అర్చావతారమాన భగవాన్ సన్నిధియుమ్" ఎన్నై.

"ఇవై సముచ్చయముమన్ఱు, సమవికల్పముమన్ఱు, ఆచార్యసన్నిధియే ప్రధానమ్, తదలాభత్తిల్ అర్చావతారసన్నిధి" ఎన్ఱపడి.

అక్కవితే ఆచార్యసన్నిధియైమున్బడ వరుళిచ్చెయ్దదు?

"ముద్ధత్తైస్సహ సంవాసస్తద సిద్ధావుయాపి వా"౩ ఎన్ఱితే భగవదుక్తియుమ్?

అ—"ఆచార్యస్తాపయత్యపి"౪ ఎన్ఱ వ్యుత్పత్తియైప్పఱ (ఉపదేశాదికళాలే) ఇత్యాది.

(ఇవన్ఱనుక్కు) ఎన్ఱతు, 'ఉక్తస్వభావ విశేషఙ్గళుక్కు" ఎన్ఱపడి.

అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్, (అవన్ కాట్టికొడుక్కు) ఇత్యాది.

"దయాలుః పురుషాకృతిః"౫ "బాన్ధవోఽత కర్తవ్యః"౬ ఇత్యాదియిలే యుణ్డాక్కిఱ (తన్-పక్కలిలే) ఇత్యాది

(అది) పదమ్ కువాసనానివృత్తిపరమ్.

సముచ్చయమ్ ఇతర్ద్విదత్తిలుమ్ వాసనియమమ్.

సమవికల్పమ్ ఇచ్ఛయా అన్యతరవాసమ్.—

"ఇవైయిరణ్డుమన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

(ప్రధానమ్) ఎన్ఱదు, "ముఖ్యకల్పమ్" ఎన్ఱపడి.

(తదలాభత్తిల్) ఇత్యాదినా "భగవత్-సన్నిధివాసమ్ అనుకల్పమ్" ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు.

"వికల్పసముచ్చయఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళానాలుల్, అభ్యర్హితత్వాత్ భగవత్-సన్నిధిక్కు పూర్వనిర్దేశమ్ పణ్ణవేణుమ్;

అతుశెయ్యాతే, ఆచార్య సన్నిధిక్కు పూర్వనిర్దేశత్తాలే, సతిసంభవే ఆచార్యసన్నిధివాసముమ్ తదసంభవే భగవత్-సన్నిధివాసముమ్' ఎన్ఱు ముఖ్యానుకల్ప భావమ్ వ్యఞ్జితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తైయిలే) ఇత్యాది.

ఉక్తార్థత్తిలే ప్రమాణమ్, ("ముద్ధత్తైస్సహసంవాసః"౩) ఇత్యాది.

౧ అష్టా. ౨ ౩ ౪ ౫ ౬

వక్తవ్యమస్య సతతం గురోః శ్రీ[illegible]వైభవమ్। అనాత్మగుణపూర్ణస్య [illegible]. సాక్షం ద్వయం [illegible] గురుపరంపరా.

మూ.—వక్తవ్యమ్, ఆచార్య వైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్;

వ్యా.—ఇనివక్తవ్యమ్ [illegible] మేల్ అద్వయసముచ్చయమ్.

(వక్తవ్యమ్, ఆచార్యవైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్);

అవతారికః:—ఇవనుకు సర్వకాలముమ్ [illegible] శొల్లప్పడుమవను, మన్నవయే [illegible] అర్థికరిత్తరుళిన ఆచార్యనుడైయ దయా[illegible]ది వైభవముమ్, ఎత్తనైయేనుమ్ [illegible]గుణపరిపూర్ణరుమ్, [illegible] [illegible] అనాత్మగుణ పూర్తిగాళై తన్నుడైయ నికర్షముమాకియ ఇవైయుమ్” ఎన్గి. [౧౦

శ్రీమణవాళ మాముని[illegible], “నన్నైయాల్”౧ ఎన్గిఅ పాట్టుక్కు ఇవైయిరణ్డైయుమ్ [illegible] అరుళిచ్చెయ్దారిఱే:

అ—“‘ఆచార్యవత్’ ఇతి అతిదేశవిషయ భాగవత[illegible] ముఖ్యకల్పత్వమ్ [illegible], ఆచార్యస[illegible] అనుసిద్ధమ్” ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పడి ముఖ్యానుకల్ప [illegible] [illegible], ఉత్తరసముచ్చయ నిర్దేశత్తాల్ యథాక్రమ [illegible]” ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్దార్. (ఇనివక్తవ్యమ్ రుదన్జి) ఇత్యాది.

“ఉక్తరీత్యా భగవత్-వైరాగ్యత్తుక్కు ఆచార్య[illegible] [illegible] అనుకల్పత్వమ్ ఉక్తానాలుమ్, ఆచార్యవిషయాభిమాన భగవత్-వైరాగ్యత్తుక్కు తత్-సముచ్చయమ్ ఉపపన్నమ్” ఎన్ఱు కరుత్తు

(ఉర్గియే [illegible]) ఎన్ఱను, “పరమపురుషార్థ[illegible], అపుమర్థాన్వయముమే [illegible]” ఎన్గిఅది.

[వైభవ] శబ్దాభిప్రేతమ్ (దయా) ఇత్యాది. [౨౫

స్వాభీష్ట [illegible] హేతుత్వాత్ దయాదుక్తిః.

[నికర్ష] శబ్దాభిప్రేతమ్, (ఎత్తనై[illegible]) ఇత్యాది.

అనాత్మగుణమ్, [illegible].

“ఆత్మనో[illegible] [illegible]

కృపయా[illegible] [illegible] సంస్మరేత్ సదా॥”౨ ఎన్గిఅవిత్తిలే “[illegible]” ఎన్గిఅ విభుపుమ్, “కృపయా” ఎన్గిఅ విభుపుమ్. ఇన్గే అభిప్రేతమ్.

మూ.—అనుభవమ్, గురుపరంపరైయుమ్ ద్వయముమ్;

వ్యా.—(అనుభవమ్, గురుపరంపరైయుమ్ ద్వయముమ్);—

అవతారికః:— [౨౫

“ఇవనుక్కు కాలక్షేపత్తుక్కుమ్ భోగత్తుక్కుమ్ [illegible] రహస్యంగళై అనుసన్ధిక్కక్కడవ [illegible], “రామానుజాంఘ్రిశరణోస్మి”౩ ఇత్యాదిప్పడియే సర్వేశ్వరన్ [illegible] “సదాచార్య వంశో జ్ఞేయః, [illegible]

అ—(“[illegible]”) ఇత్యాదః:—

“‘[illegible]’ ఎన్ఱు, [illegible], ‘[illegible]’ ఇత్యాది [illegible], ‘[illegible]’ ఇత్యాది [illegible], ‘[illegible]’ ఎన్ఱు, [illegible] వైభవముమ్ అరుళిచ్చెయ్దు [౧౫ [illegible]” ఎన్గిఅది.

[illegible], అనన్యోపాయనుక్కు సాధన[illegible] అరుళిచ్చెయ్దార్, (కాలక్షేపత్తుక్కుమ్) ఇత్యాది.

(కాలక్షేపమ్)=పొழుదుపోక్కు.

“[illegible]”౪ ఎన్గిఅ [illegible] (రహస్యంగళ్) ఇత్యాది

(అనుసన్ధానమ్)=ఉచ్చారణమ్.

ఉచ్చారణానన్తర[illegible] [illegible].

(“రామానుజ”) ఇత్యాదః:—

“రామానుజాంఘ్రిశరణోస్మి కులప్రదీప [౩౫

[illegible]

[illegible]

[illegible]”౩—

“రామానుజాంఘ్రిశరణోస్మి”—రామానుజ[illegible] [illegible], [illegible]:

[illegible] ‘మం, వంశ’ [illegible]

“[illegible]” ఇత్యాది.

జ్ఞానానుష్ఠానవృతయే పరిగ్రాహ్యమనేనతు। నాథాదిపూర్వాచార్యాణాం వచనం జ్ఞానవర్ధనమ్॥; తథా తేషామనుష్ఠానమనతిక్రమ్యతద్వచః॥

వ్యా.—ఎన్ఱి, అప్పడియే స్వాచార్యాది పరమాచార్యర్ గళ్ వత్-పర్యన్తైయాన గురుపరంపరైయుమ్, అన్ద గురుపరంపరాప్రాప్తమాయ్ స్వాచార్యర్ తనక్కు త్తన్జుమాక ఉపదేశిత్తద్వయముమ్" ఎన్ఱై,.

అ—'సద''౧ ఇత్యాది:—"ఆచార్యాణాం మధ్యే 'అసౌ అసౌ' ఇతివిశిష్యత త్తద్వ్యక్తిరూపేణ" ఇత్యర్థః.

"(అభగవత్తః)=భగవత్-పర్యన్తమ స్వ=స్వాచార్యః, ఆచార్యవంశస్య, తదాచార్య పరంపరాచక్షేయః' ఇతి అస్యాశ్వ్రితేరర్థః వంశోహి ఉత్పాదకానాం ప్రబన్ధః.

'స ఆచార్యవంశః' ఇతి సమానాధికరణాన్వయాత్:

ఆచార్యస్య=స్వాచార్యస్య, వంశః=ఉత్పాదకపరంపరా; వంశశబ్దోఽద్యా జనకపరంపరాకరః.

'ఆచార్యాణామసావసౌ' ఇతిజ్ఞానాకారపరమ్;

"ఆచార్యవంశః" ఇతి ఉద్దేశ్యసంర్పకమ్:

వితపక్షప్రాయేణ "రామానుజాఙ్ఘ్రి" ఇతిస్వాచార్యోపక్రమః:

"అభగవత్తః" ఇత్యేతత్, "భగవన్తమారభ్య" ఇత్యేతద్వర్ధకమ్.

"అన్యస్మద్" ఇత్యాదావివ "ఆజ్ ఆరంభార్థకమ్" ఇతిదోజనాన్తరమ్.

తదభిప్రాయేణ "లక్ష్మీనాథసమారంభామ్"౨ ఇతిప్రథమాచార్యోపక్రమః:

అన్ఱిల్, ప్రథమోపాదానాభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (స్వాచార్యాది) ఇత్యాది.

(ఆదిః=ఉపక్రమః), గురుపరంపరైయుమ్, తత్-ప్రతిపాదక వాక్యశ్లోకద్వయమ్.

యద్వా, యథాశ్రుతమాకవుమామ్.

అన్తరస్థ్యతాత్పర్యమ్, (అన్దగురుపరంపరై) ఇత్యాది

ఇక్కే "ఆదౌగురూణాం విజ్ఞానమ్ అధమస్త్రాభిచిన్తనమ్"౩ ఎన్ఱుమ్, "యావచ్ఛరీరపాతమిదుద్వయమావర్తయేన్మనుమ్" ఇత్యాది కమ అనుసన్ధేయమ్.

"జప్తవ్యత్వేయుక్తైత్తు గురుపరంపరాద్వయజ్గళై విధిక్కైయాలే, ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకత్వమ్ ఉభేయుక్తుక్కు త్తోన్ఱుమాకైయాలే,

మూ. — పరిగ్రాహ్యమ్, పూర్వాచార్యర్ కళుడైయ వచనముమ్ అనుష్ఠానముమ్;

వ్యా.—ఇత్తాల్, "గురుపరంపరాపూర్వకమాన ద్వయమే ఇవనుక్కు రహస్యమాక అనుసన్ధిక్కక్కడవదు పోరప్పడుమ్ మన్ఱు" ఎన్ఱ్పడి.

భాష్యకారర్ క్కు కాలక్షేపప్రకారమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱ ఇడత్తిల్, "ద్వయమ్ అర్థానుసన్ధానేన సహాస్తైవం వక్తా"౪ ఎన్ఱుతే పెరియపెరుమాళ్ అరుళిచ్చెయ్దరు?.

(పరిగ్రాహ్యమ్, పూర్వాచార్యర్ కళుడైయవచనముమ్ అనుష్ఠానముమ్);—

అతావతు: —

"ఇవనుక్కు జ్ఞానానుష్ఠానజ్గళ్ ఈఱ్ఱ్ తిరుకైక్కు ఉఱుప్పాకక్కడవ కణ్డుకొణ్డిజ్గళిలే ఇవనాల్ పరిగ్రహిక్కప్పడువతు, నాథమునికళ్ ముదలాక ఇవ్వరు కాళ్య పూర్వాచార్యర్ కళుడైయ జ్ఞాతవ్యార్థప్రకాశకమాన దివ్యవచనజ్గళుమ్, అన్దవచనానురూపమాన న. ఉవర్ఱ్ ఇ అనుష్ఠానజ్గళుమ్" ఎన్కై,.

"సువ్యాహృతాని మహతాం సుకృతానితతస్తతః।
సంచిన్వన్ధీరఆసీత సిలహారీ సిలంయథా॥"౫

ఎన్నకడవదిఱే?.

అ—వ్యాపకసన్నిభత్వావ్యాప్య నివృత్తియాకైయాలే, 'గురుపరంపరాపూర్వకద్వయాతిరిక్తమ్ అనుసన్ధేయమ్' ఎన్ఱు సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

(సదైవమ్) ఎన్కైయాలే జప్తవ్యాన్తరనివృత్తి అభిప్రేతమ్.

ఆగమశాసనమ్ అనిత్యమాకైయాలే, ఇడాగమమిల్లామైయాలే, [జప్తవ్య] శబ్దమ్ సాధు.

"జప్త్వాగురుపరంపరామ్"౬ ఎన్ఱుతే పూర్వప్రయోగముమ్?.

[పూర్వాచార్య] శబ్దాభిప్రేతమ్, (నాథమునికళ్) ఇత్యాది.

"ఉపస్థితత్వాత్ అనుష్ఠానత్తుక్కు ప్రతిసంబన్ధికళ్ పూర్వాచార్యర్ కళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్దవచన) ఇత్యాది.

మూ.—పరిత్యాజ్యమ్, అవైష్ణవసహవాసముమ్ అభిమానముమ్;

కర్తవ్యమ్, ఆచార్యకైఙ్కర్యముమ్ భగవత్-కైఙ్కర్యముమ్.

వ్యా.—(పరిత్యాజ్యమ్ అవైష్ణవసహవాసముమ్ అభిమానముమ్);

అర్థావతు:—

"'జ్ఞానానుష్ఠాననాశకమ్' ఎన్నుమ్ భయత్తాలే ఇవనుక్కు సవాసనమాగ విడప్పడువదు, వైష్ణవలక్షణ మిల్లాతవర్కళోట్టై సహవాసముమ్, అవర్కళ్ 'ఇవర్ నమ్ముడైయవర్' ఎన్ఱు, ఓరన్వయఙ్గళాలే తన్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ అభిమానముమ్" ఎన్గై.

(కర్తవ్యమ్, ఆచార్యకైఙ్కర్యముమ్ భగవత్-కైఙ్కర్యముమ్);—

అర్థావతు:—

"ఇవనుక్కు స్వరూపానుకూలమాగ వే ఎప్పోదుమ్ శెయ్యప్పడువదు, మహోపకారకనాన స్వాచార్యన్-విషయత్తిల్ ప్రేమపూర్వకమాగప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యముమ్, తన్నియోగపరతన్త్రియాయ్ పణ్ణుమ్ భగవత్ కైఙ్కర్యముమ్" ఎన్గై.

అ.—"వచనానుష్ఠానశబ్దఙ్గళ్ సద్గోషవచనానుష్ఠానపరఙ్గళ్" ఎన్నుమిడత్తుక్కు ప్రమాణమ్, ("సువ్యాహృతాని") ఇత్యాది.

("సువ్యాహృతాని",=సమీచీనవచనాని. ("సుకృతాని")=సదనుష్ఠానాని, ("శిలమ్"=ఉఞ్ఛిల్ నెల్లు; "కణిశాద్యర్జనం శిలమ్") ఎన్ఱు కాణ్డవదో!.

(వైష్ణవలక్షణమ్) ఎన్ఱతు, "విష్ణోర్వాస్యేక్షరం ... ఇత్యుప క్రమ్య భరద్వాజ సంహితోక్తలక్షణమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఉపస్థితత్వాత్ అభిమానత్తుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధికళ్ అవైష్ణవర్కళ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళ్) ఇత్యాది.

(స్వరూపానుకూలమాగ) ఎన్ఱతు, "అతిశయాధాన స్వరూప యోగ్యతారూప స్వరూపసిద్ధిహేతువాగ" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౭౫. కీళ్ శొన్న భగవత్ కైఙ్కర్యమ్ అతివతు,

వ్యా.—అత్, "దినచర్యైయిల్ శొన్న స్వభావవిశేషఙ్గళెల్లామ్ (సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వన్దిక్కుమ్బడి పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకై) యావతు, ఇప్పడియిరుప్పవళ్ వక్తవ్య జప్తవ్య పరిగ్రాహ్య పరిత్యాజ్య కర్తవ్యఙ్గళైయుడైయ ఇవన్ తిలే నిష్ఠనాయ్ప్ పోరుకై' ఎన్గై," ఎన్ఱు కాట్టియతు.

౨౭౫.—"ఇప్పడి కర్తవ్యమాన కైఙ్కర్యత్తిరణ్డుమ్ అతివతు ఎమ్ముఖత్తాలే!" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కీళ్ శొన్న) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(కీళ్) ఎన్ఱతు, "వక్తవ్యాదికళైచ్చొన్న ఇన్దగణ్డైయిల్" ఎన్ఱపడి.

(భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ అతివతు శాస్త్రముఖత్తాలే) ఎన్ఱతు,

అ—కిఙ్కరస్య కర్మ—(కైఙ్కర్యమ్); "కిమపి కరః" ఎన్ఱు, "తనక్కు" ఎన్ఱ ఒరు నిర్బన్ధమిన్ఱిక్కే శేషభూతనాయే శెయ్యుమవన్ కిఙ్కరన్; అవనుడైయ శెయల్ కైఙ్కర్యమాకిఱతు.

ఇత్తాల్, ఫలార్థవ్యాపారముమ్ స్వరసార్థవ్యాపారముమ్ కైఙ్కర్యమాకాతు.

(నియోగః,=విధిః;—"తదధీనశ్చ వర్తేత" ఎన్ఱుకాణ్డవదో!.

[వన్దిక్కుమ్బోత్తుక్కు], [వక్తవ్యమ్] ఇత్యాదియాలే, "తద్-వృద్ధిక్కు అచార్యసన్నిధివాసాదినియమః హేతుః" ఎన్ఱు ఫలిత్తతు.

"ఇత్తాల్, 'సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వన్దిక్కుమ్బడి పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుకై, ఇన్నియమవిశేషనిష్ఠనాకై,' ఎన్ఱు ఫలితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్దినచర్యైయిల్) ఇత్యాది.

౨౭౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి కర్తవ్యమాన) ఇత్యాది.

"కైఙ్కర్యానుష్ఠానహేతు జ్ఞానజనకప్రమాణప్రతిపాదకత్వాత్ హేతుత్వేనస్థితి" ఎన్ఱపడి.

"పరత్వాదివిషయత్తిల్ కైఙ్కర్యమ్ నిత్యముక్తర్కు సార్వజ్ఞాలుమ్, విభవవిషయత్తిల్ తత్కాలవర్తికళుక్కు తద్వదనన్తలుమ్, అతిశయలాభమాకైయాలే,

సూ.—శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, ఆచార్యవచనత్తాలుమ్.
౨౭౬.—కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ఇరణ్డు.

వ్యా.—“భగవాన్ ఇవనుక్కు ఇప్పోతు వాయ్ తిఱన్దు ఒన్ఱై, అరుళిచ్చెయ్యామైయాలే, తత్-ప్రతిపాదకమాన శ్రుతిస్మృత్యాది శాస్త్రముఖత్తాలే యఱియవేణుమ్” ఎన్ఱై.

(ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్ అఱివతు శాస్త్రముఖత్తాలుమ్ ఆచార్యవచనత్తాలుమ్) ఎన్ఱతు, ఆచార్యవిషయత్తిల్ శుశ్రూషాప్రకారఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కుమ్ శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, ‘తనక్కిష్టానిష్టఙ్గళ్ ఇన్నతు’ ఎన్ఱుమిడత్తై యవన్ అరుళిచ్చెయ్త వచనత్తాలుమ్” ఎన్ఱై.

౨౭౬.—ఇని మేల్ కైఙ్కర్యవేతన్ద్వైవిధ్యత్తై యఱివిక్కిఱార్, (కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ఇరణ్డు) ఎన్ఱు.

అ.—ఇదానీంతనాధికారికళుక్కు అన్తర్యామ్యర్చావిషయ కైఙ్కర్యమ్ ప్రసన్నశాస్త్రవిషయచోదనా విశేషజ్ఞేయమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవాన్) ఇత్యాది.

“స్వయం దేహానుకూలాని ధర్మార్థోపచితానిచ।
కుర్యాదప్రతిషిద్ధాని గురోః కర్మాణ్యశేషతః॥” ౧ ఇత్యాదిక్కళై యఱివిక్కుమ్ (శుశ్రూషాప్రకారఙ్గళై) ఇత్యాది.

‘ఇచ్ఛాప్రకృత్యనుగుణైరుపచారైస్సదోచితైః।
భజన్ అవహితస్స్యాత్’ ౨ ఇత్యాదియై యఱివిక్కుమ్ (తనక్కు) ఇత్యాది.

“‘(కీழ్ చ్చొన్న భగవత్-కైఙ్కర్యమ్) ఎన్ఱతు, స్వార్థకైఙ్కర్యమ్’ ఎన్ఱు, అప్పడియిలే వ్యాఖ్యాతమ్:
‘అతు, వ్యవహితమాకైయాలుమ్, తత్-ప్రమాణకథనమ్ ఇఙ్గే అనపేక్షితమాకైయాలుమ్, [భగవత్-కైఙ్కర్య] శబ్దసామర్థ్యత్తాలుమ్, ఇఙ్గుచొన్న భగవత్-కైఙ్కర్యజ్ఞానానుక్తి ప్రయుక్తన్యూనత్వ ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, [కీழ్] ఎన్ఱదు వ్యవహితస్వార్థకైఙ్కర్య వ్యావృత్త్యర్థమాకైయాలుమ్, అనుచితమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (వన్తవ్యాదికళై చ్చొన్న ఇద్ధగణ్టైయిల్) ఎన్ఱతు” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౨౭౬—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇనిమేల్) ఇత్యాది.
(వేతన్)—లక్షణమ్,—

సూ.—౨౭౭. అత్తావతు, (1) ఇష్టమ్ శెయ్కైయుమ్.
(2) అనిష్టమ్ తవిర్కైయుమ్.
౨౭౮.—ఇష్టానిష్టఙ్గళ్, వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుమ్,

వ్యా.—౨౭౭. “అత్తావతు ఏతు?” ఎన్న, (అత్తావతు, ఇష్టమ్ శెయ్కైయుమ్, అనిష్టమ్ తవిర్కైయుమ్) ఎన్గిఱార్.

౨౭౮.—“ఇవైతాన్ ఇరణ్డుమ్ ఎత్తైయవలంబిత్తిరుక్కుమ్?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—
“కీழ్ చ్చొన్న కైఙ్కర్య ప్రతిసంబన్ధికళ్ ఇరువరుడైయవుమ్ ఇష్టానిష్టఙ్గళ్, ఇవ్వధికారియుడైయ వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుమ్, ఆత్మస్వరూపత్తైయుమ్, పఱ్ఱియిరుక్కుమ్” ఎన్ఱై.

అ.—“ప్రమాణకథనానన్తరమ్ లక్షణకథనార్థవిభాగమాకైయాలే, ఏకకార్యత్వాదిసఙ్గతి” ఎన్ఱపడి.

౨౭౭—“‘స్వయం ప్రయోజన శేషిష్టకరణ తదనిష్టాకరణాన్యతరత్వమ్ కైఙ్కర్యలక్షణమ్’ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్గిఱార్, (అత్తావతు ఏతు ఎన్న) ఇత్యాది.

౨౭౮.—(ఎత్తైయవలంబిత్తిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు, “కైఙ్కర్యకర్తృసుప్రవిష్ట దేహవిశిష్టాత్మరూప విశేషణ విశేష్యఙ్గళిలే ఎత్తైప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్” ఎన్ఱపడి.

“ఉపస్థితత్వాత్ ఇష్టానిష్ట ప్రతిసంబన్ధికళ్ ఆచార్యనుమ్ భగవానుమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీழ్ చ్చొన్న కైఙ్కర్య ప్రతిసంబన్ధికళ్) ఇత్యాది.

“వర్ణాశ్రమాదికళుక్కు ప్రతిసంబన్ధియుమ్ ఉపస్థితత్వాత్ ప్రకృతాధికారి” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఇవ్వధికారియుడైయ) ఎన్ఱతు.

ఇష్టానిష్టఙ్గళిరణ్డుమ్ వర్ణాశ్రమాత్మస్వరూపఙ్గళ్ మూన్ఱుమాక సఙ్ఖ్యావైషమ్యత్తాలే యథాసఙ్ఖ్యాన్వయమిల్లామైయాలే, అవిశేషేణాన్వయమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

శ్లో॥ "...కార్థంచ లోకసంగ్రహణాయచ! ఇష్టంవర్ణాశ్రమాచారకరణంత్వానృశంస్యతః। స్వార్థబుద్ధ్యాత్వనుష్ఠానం "అనిష్టమ్" ఇతీ...తే

వ్యా॥—(ఇష్టానిష్టజ్గళ్ వర్ణాశ్రమజ్గళై) వన్ఱి యిరుక్కైయావతు:— స్వవర్ణస్వాశ్రమోచితమాన ధర్మజ్గళై పరార్థబుద్ధ్యా అనుష్ఠిక్కై ఇష్టమామ్, స్వార్థబుద్ధ్యా అనుష్ఠిక్కై యనిష్టమాయిరుక్కై.

పరార్థబుద్ధ్యానుష్ఠిక్కైయావతు,

లోకసంగ్రహతయావాక్వుమ్, శిష్యపుత్రర్కళుక్కు ఉజ్జీవనార్థమాక్వుమ్, ఆనృశంస్యత్తాలేయనుష్ఠిక్కై.

ఇవ్వర్థత్తై,

"ఇని ఇవర్ఱిల్ నమ్-ఆచార్యర్కళ్ అనుష్ఠిక్కై శిష్యపుత్రర్కళుక్కైయ ఉజ్జీవనార్థమాక అనృశంస్యత్తాలే యనుష్ఠిక్కుమార్కళిత్తనై;

ఇప్పడియనుష్ఠియాతపోతు, భగవద్విభూతిభూతరాన చేతనర్ కళ్నాశ హేతువాకైయాలే ఈశ్వరనుక్కు అనభిమతభూతవావర;

ఆకైయాల్, 'యాతొరళవాలే లోకసంగ్రహమ్ పిఱక్కుమ్, యాతొరళవాలే శిష్యపుత్రర్కళుక్కు ఉజ్జీవనముణ్డామ్, అవ్వళవుమ్ అనుష్ఠియుమ్;' ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్;

అ.—(ఇష్టానిష్టజ్గళ్ వర్ణాశ్రమజ్గళైప్పఱ్ఱి యిరుక్కైయావతు) ఇత్యాది.

"అనిష్టాయ" ఇత్యాదియిలుమ్ (పరార్థబుద్ధ్యా) ఇత్యాది.

"ప్రత్యవాయపరిహారత్వేనవుమ్, ప్రాజాపత్యలోకాదిఫలార్థత్వేనవుమ్, బ్రహ్మవిద్యాఙ్గత్వేనవుమ్. ప్రపత్త్యఙ్గత్వేనవుమ్, ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్ స్వార్థతైయాకాతు' ఎన్ఱుమిడమ్, సాఙ్గసకలధర్మత్యాగమ్ సిద్ధోపాయాఙ్గమాక విహితమాకైయాలే, సిద్ధమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (స్వార్థబుద్ధ్యా) ఇత్యాది.

పరార్థత్తై వివరిక్కిఱార్, (పరార్థ) ఇత్యాదినా.

(అనృశంస్యమ్)—దయా.

ఉత్తరార్థత్తిల్ ప్రబన్ధాన్తరస్థమాన వ్యాఖ్యానమ్, (ఇవ్వర్థత్తై) ఇత్యాది.

వ్యా—ప్రవృత్తిధర్మమ్ తానే అధిక...ర్ఱే నివృత్తిధర్మమానపోతు, ఇవ్వనివృత్తిధర్మముమ్ ప్రావ్యమాకక్కడవతు;

ఇవ్విడత్తిల్ అకరణేప్రత్యవాయమ్, ఎమ్బెరుమానుడైయ అనభిమతత్వముమ్, తన్నుడైయ పురుషార్థహానియుమాకక్కడవతు;" ఎన్ఱు, తన్నిశ్లోకత్తిలే ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

ఇనిస్వార్థబుద్ధ్యా అనుష్ఠిక్కైయావతు,

"స్వవర్ణస్వాశ్రమోచితమాక విహితమాకైయాలే,

ఆ.—(ప్రవృత్తిధర్మన్దానే) ఇత్యాది:—

అతావతు:—"ఆనృశంస్యత్తాలే అనుష్ఠిత్తతు భగవత్-స్వభావవిశేషత్తాలే సఫలమాకాతు;

అఙ్గన్నన్ఱిక్కే వినియోగప్పడుత్తవేణ్డి కైఙ్కర్యమాక అనుష్ఠిక్కుమ్ ఫలాన్తర హేతువాకాతు;

స్వర్గాద్యర్థతయా విహితజ్యోతిష్టోమాదిగళ్ 'యజ్ఞేనదానేన' ఇత్యాది వినియోగవశత్తాలే యుపాసనాఙ్గమాకిఱాప్పోలే, సిద్ధోపాయనిష్ఠనుడైయ వర్ణాశ్రమధర్మజ్గళుమ్ 'ప్రియాయమమవిష్ణోశ్చ' ఇత్యాది వినియోగవశత్తాలే కైఙ్కర్యమామ్"; ఎన్ఱపడి.

యద్వా, ఆనృశంస్యత్తాలే యనుష్ఠిత్తాలుమ్ భగవదభిప్రాయత్తాలే కైఙ్కర్యకోటి నివిష్టమాయ్విడియాక్కుమామ్.

"బాహ్యస్పర్శసఙ్గానాం నాస్తిభేదః ప్రయోజకర్మను।

సఙ్కల్పాదేవభిన్నాని సహేతుక్ఫలదానితు॥" ఎన్ఱు శొల్లక్కడవదిఱే.

అధికార్యన్తరవిషయత్తిలే అకరణే ప్రత్యవాయమ్, నరకముమ్, స్వస్యాభిమత సిద్ధిహానియుమాకైయాలే, అత్తైక్కాట్టిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిల్) ఇత్యాదినా.

(పురుషార్థహాని) యావతు, భగవన్ముఖోల్లాసానుత్పత్తి.

(తన్నిశ్లోకత్తిలే) ఎన్ఱతు, "తన్నిచరమశ్లోకవ్యాఖ్యానత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

(స్వార్థబుద్ధ్యా) ఇత్యాదియై వివరిక్కిఱార్, (ఇనిస్వార్థ) ఇత్యాది.

౧॥ ఆత్మేశస్త్ర్యే,

౨॥ తన్నిచరమశ్లోకవ్యాఖ్యానే,

౩॥

౪॥

శేషిచ్ఛానుగుణం హ్యేష్టం స్వరూపవినియోజనమ్;| అతథావినియోగస్తు కథ్యతే "అనిష్టమ్" ఇత్యుత॥ అతథావినియోగో హి స్వేచ్ఛయా వినియోజనమ్।

మూ.—ఆత్మస్వరూపత్తైయుమ్, అవలమ్బిత్తిరుక్కుమ్.

వ్యా.—నమక్కు ఇప్పడియనుష్ఠియాతొళిగైయిల్ కృత్యాకరణరూపపాపమ్ వరుమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తు అనుష్ఠిక్కై.

(ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ ... ఆత్మస్వరూపత్తై) ప్పఱ్ఱియిరుక్కైయావతు,

"ఇచ్ఛైస్వరూపమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే, వినియోగదశైయిల్ శేషియుడైయ ఇచ్ఛానుగుణమాక స్వరూపత్తై వినియోగప్పడుత్తుకై ఇష్టమాయ్, తట్టుమాఱి వినియోగమ్ కొళ్ళుమళవిల్ తన్నుడైయ శేషత్వత్తైయిట్టు ఇచ్ఛాయత్తల్, పారతన్త్ర్యత్తైయిట్టు ఎతిర్ విఴిక్కొణ్డాత్తొఴిల్ శెయ్కై యనిష్టమాయిరుక్కై.

అ.—"విహితత్వాచ్చాశ్రమకర్మాపి"౨ ఎన్గిఱ విత్తైప్పఱ్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విహితమాకైయాలే) ఇత్యాది.

"సర్వధర్మత్యాగమ్ అఙ్గమాకైయాలే, విహితత్వాకారత్తాలుమ్ అనను ష్ఠేయమిఱే?" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"'త్యాగమ్ అశక్తిప్రయుక్తమ్ అనువాద్యమ్' ఎన్ఱుమవర్కళుక్కు విహితత్వాకారేణ అనుష్ఠేయమాకైయాలే స్వార్థబుద్ధినడక్కుమ్' ఎన్ఱు భిదా.

"'ఇచ్ఛై—స్వరూపమ్; ఇరక్కమ్—ఉపాయమ్; ఇనిమై—యుపేయమ్' ఎన్ఱత్తు;

అతిల్ 'పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపమ్, స శేషః పరశ్శేషీ'౩ ఎన్ఱు, 'ఇచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమ్, ఉపాదేయతయా ఇచ్ఛావాశేషత్వమ్' ఎన్ఱు, భగవదిచ్ఛై భగవచ్ఛేషమాకిఱత్తు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఇచ్ఛై స్వరూపమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే) ఇత్యాది.

ఇత్తుసమ్బన్ధై-శ్రీసూక్తి.

"కాష్ఠాపన్నశేషత్వముమ్, కాష్ఠాపన్నపారతన్త్ర్యముమ్ ఇష్టమ్:

నైత్యానుసన్ధాన ప్రయోజక శేషత్వముమ్, ప్రతిప్రవృత్తిప్రతిబన్ధక పారతన్త్ర్యముమ్, అనిష్టమ్:" ఎన్ఱుపడి.

"వర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళై" ఇత్యాదినిర్దేశియాతే, [వర్ణాశ్రమఙ్గళై]

వ్యా.—అఙ్గనన్ఱిక్కే, (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్) ఇత్యాదిక్కు, "స్వవర్ణస్వాశ్రమోచితఙ్గళై చ్చెయ్కై యిష్టమ్; తద్విరుద్ధఙ్గళై చ్చెయ్కై యనిష్టమ్" ఎన్ఱుమ్,

"ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాన వఱ్ఱై శెయ్కై యిష్టమ్; తద్విరుద్ధఙ్గళై చ్చెయ్కై యనిష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, యోజిక్కవుమామ్.

అఙ్గనుమన్ఱిక్కే, "ఔపాధికముమాయ్ అనిత్యముమాన వర్ణాశ్రమఙ్గళిలే ఊన్ఱియిరుక్కై యనిష్టమ్;

నిరుపాధిక శేషమాన ఆత్మస్వరూపత్తిల్ ఊన్ఱియిరుక్కై యిష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, యోజిక్కవుమామ్.

అ.—ఇత్యాదిమంత్రనిర్దేశత్తాలే తదుచితతద్విరుద్ధోభయావలంబిత్వమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అఙ్గనన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

వర్ణాశ్రమోచితమ్, సన్ధ్యావన్దనాది.

తద్విరుద్ధమ్, అభక్ష్యభక్షణాది.

ఆత్మస్వరూపోచితమ్, గుణానుభవాది.

తద్విరుద్ధమ్, విషయప్రావణ్యాది,

[ఇష్టానిష్టఙ్గళ్] ఎన్ఱాప్పోలే, "వర్ణాశ్రమాత్మస్వరూపఙ్గళై" ఎన్ఱు, సమస్తనిర్దేశమ్ పణ్ణాతే, వ్యాసనిర్దేశమ్ పణ్ణుకైయాలే, ఇరణ్డిలుమ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ విభజ్యాన్వయమ్ అభిప్రేతమ్:

అతిల్, ఇష్టత్తుక్కు అల్పాచ్తరత్వప్రయుక్తశాస్త్రోపాధిక పూర్వనిర్దేశమాత్రమిత్తనైయల్లత్తు, అనిష్టత్తుక్కు తాత్పర్యవిషయప్రాథమ్యబాధకమాకాత్తు;

ఆకైయాల్ [వర్ణాశ్రమ] ఇత్యాదివ్యస్తనిర్దేశ ప్రాథమ్యానుగుణమాక అనిష్టత్తుక్కు ప్రాథమ్యమ్ ఉచితమ్:

'చిదచిదీశ్వరః'ర ఎన్గిఱవిత్తిలే చిత్తుక్కు అల్పాచ్తరత్వప్రయుక్త పూర్వనిర్దేశమ్ అచిదుపక్రమయోజనైక్కు అవిరుద్ధమాయిరుప్పత్తు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అఙ్గనుమన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

ఔపాధికత్వమ్ కర్మనిబన్ధనత్వాత్;

అనిత్యత్వమ్ దేహాదినిబన్ధనత్వాత్;

నిరుపాధికత్వమ్—అకర్మహేతుకత్వమ్;

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

వ్యా.—ఇజ్జన్మాల్ ఎన్తైయిట్టు చొల్లుకైయాన్దికేళ, "అనిష్టమ్ వర్ణాశ్రమత్తై యవలంబిత్తు ఇరుక్కుమ్" ఎన్ఱు, ఇజ్జనే విభజిత్తు, వర్ణాశ్రమాచారత్తై అనిష్టకోటియాక్క చొల్లప్పార్ క్కిల్,

"శ్రుతిస్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లంఘ్య వర్తతే।
ఆజ్ఞాచ్ఛేదీ మమ ద్రోహీ మద్భక్తోఽపి న వైష్ణవః॥" ౧

ఎన్ఱుమ్,

"అవిప్లవాయ ధర్మాణాం పాలనాయ కులస్య చ।
సంగ్రహాయ చ లోకస్య మర్యాదాస్థాపనాయ చ॥
ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః।
మనీషీ వైదికాచారం మనసాపి న లంఘయేత్॥
యథా హి వల్లభో రాజ్ఞో నదీం రాజ్ఞా ప్రవర్తితామ్।
లోకోపయోగినీం రమ్యాం బహుసస్యవివర్ధినీమ్॥
లంఘయన్ శూలమారోహేదనపేక్షోఽపి తాం ప్రతి॥"

వ్యా.—ఏవం విలంఘయన్ మర్త్యో మర్యాదాం వేదనిర్మితామ్।
ప్రియోఽపి న ప్రియోఽసౌ మే మదాజ్ఞావ్యతివర్తనాత్।
ఉపాయత్వగ్రహం తత్ర వర్జయేన్మనసా ..." ౩ ఎన్ఱు, సర్వేశ్వరనుమ్ పిరాట్టియుమ్ అరుళిచ్చెయ్త వచనఙ్గళోడుమ్, పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనానుష్ఠానఙ్గళోడుమ్ విరోధిక్కుమే!.

అనపిన్ఱు, కీళ్ చొన్నపడియే ఇవ్వాక్యత్తుక్కు ప్పొరుళాక్కక్కడవతు.

౨౭౯.—"ఇప్పాన్ఱు, యోజనైకళుమ్ మేల్ వాక్యత్తోడు సఙ్గతియోవా!" ఎన్నిల్;—

ప్రథమయోజనైయిల్, "ఇప్పడి వర్ణాశ్రమానుష్ఠానత్తిల్ ప్రతిపత్తి విశేషఙ్గళిలుమ్ ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ వినిరోగదశైయిల్ అనుకూల్య ప్రాతికూల్యఙ్గళివాక్క ఇష్టానిష్టఙ్గళుక్కు విషయవిభాగమ్ పణ్ణవేణుమో?,

"వర్ణాశ్రమానురూపమాయుమ్ స్వరూపానురూపమాయుముళ్ళవత్తై చెయ్కైయిష్టమ్, తద్విరుద్ధఙ్గళాన అకృత్యాదికళై చెయ్కైయనిష్టమ్' ఎన్ఱాలో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పుణ్యత్తుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

ద్వితీయయోజనైయిల్, "ఇప్పడి వర్ణాశ్రమవిరుద్ధఙ్గళైయుమ్ స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళైయుమ్ శెయ్కైయనిష్టమ్' ఎన్ఱు, ఇవనుక్కు చొల్లిత్తవిర్ప్పిక్క వేణుమో?" ఎన్న, (పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

తృతీయయోజనైయిల్, "ఇప్పడి వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ ఉత్క్రమిక్కైయాల్ అకృత్యకరణమ్ వన్దు పుకురాతో?" ఎన్న, (పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్) ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అ—నిర్వ్యత్వం—యథావదాత్మకార్యత్వం;
ఉగ్రనిరుక్త్యా—వివంపర్యమ్;
ఆప్పడియిలే ప్రథమయోజనైక్కు యథావత్తు అర్థమ్ అస్వారస్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇజ్జన్మాల్ ఎన్తై) ఇత్యాది.
("శ్రుతిస్మృతి"౧) ఇత్యాదికమ్ భారతే భగవద్వచనమ్.
("అవిప్లవాయ"౨) ఇత్యాదికమ్ లక్ష్మీతన్త్రే శ్రీవచనమ్.
ధర్మావిప్లవాదిరూపస్వయమ్ అనుషఙ్గికమ్.
("ప్రియాయ") ఇత్యేతత్-ముఖ్యఫలమ్.
యథా ధర్మావిప్లవాదికమ్ ద్వారమ్.
భగవత్ప్రీత్యర్థమ్ తద్వ్యాపారఫలమ్.
"ప్రథమపక్షత్తిలే లోకసంగ్రహార్థ దశైయిలుమ్ అనుష్ఠానమ్ కూడుమ్:
ద్వితీయపక్షత్తిలే తదనర్హదశైయిలే ద్వారబాధాల్ అననుష్ఠానమ్" ఎన్ఱుతిదా.
శూలారోహణావహమాయమ్ పురుషార్థహానాదికమ్.
పూర్వాచార్యవచనానుష్ఠానఙ్గళ్ ఉదాహరిక్కలాన వర్త్తనై "ఎన్ఱోరా"౩ ఎన్ఱు, అతిరుకాయ్ ముళ్ళిరుకులానవిడఙ్గళిలేకణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ భారతే.
౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ. ౧౭.
౩॥ తి-వా. ౫-౫-౧.

అయం మోక్షవిరోధిత్వాత్పుణ్యాద్భీతో న పాపకృత్। బుద్ధిపూర్వం కృతంత్వస్య పూర్వాఘం పుణ్యమేవచ॥ మన్యేత భగవాన్, ఇచ్ఛేత్యాప్రస్తాన

మూ.—౨౭౯. పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్, పాపత్తైప్పణ్ణానిఱ్కుమో?.

వ్యా.—(పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్ పాపత్తై ప్పణ్ణానిఱ్కుమో) ఎన్ఱత్తు,

"భగవదనుగ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, 'మోక్షవిరోధి' ఎన్నుమత్తాలే పుణ్యమ్ శెయ్కైక్కుట్పడ అఞ్జుకిఱ ఇవ్వధికారి, భగవన్నిగ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయ్, 'నరకావహమ్' ఎన్ఱు, సామాన్యరుముట్పడ చ్చెయ్యాదే పాపత్తై యొరుకాలుమ్ శెయ్యానిఱ్కుమో?" ఎన్కై.

౨౮౦.—ఇవన్ పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుమ్పడియైయుమ్,

మూ.—౨౮౦. ఇవన్, పుణ్యత్తై "పాపమ్" ఎన్ఱిరుక్కుమ్;

అవన్, పాపత్తై "పుణ్యమ్" ఎన్ఱిరుక్కుమ్;

అవనుక్కు అఞ్జవేణ్డియదాత్తు;

ఇవన్, అత్తు శెయ్యాన్.

వ్యా.—వత్సలనాన ఈశ్వరనుక్కుమ్ ఇదమఱిన్దు పాపప్రవృత్తియిల్ అన్వయమఱ్ఱిరుక్కుమ్ పడియైయుమ్, దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇవన్ పుణ్యత్తై) ఇత్యాది వాక్యత్రయత్తాలే.

అతావతు:—

"తదావిద్వాన్ పుణ్యపాపేవిధూయనిరఞ్జనః పరమం సామ్యముపైతి"౧ ఎన్కైయాలే, 'పుణ్యపాపఙ్గళిరణ్డుమ్ మోక్షవిరోధి' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ ఇవ్వధికారి, నాట్టార్ 'సుఖహేతు' ఎన్ఱు, విరుమ్బియిరుక్కుమ్ పుణ్యత్తై, 'భగవత్-ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకతయా అనిష్టావహమాకైయాలే, దుఃఖహేతువాన పాపమ్' ఎన్ఱు, నినైత్తు వెరువియిరుక్కుమ్:

ఆశ్రితర్ శెయ్తకుఱ్ఱమ్ నఱ్ఱమాక వేకొళ్ళుమ్ అతిమాత్రవత్సలనాన ఈశ్వరన్, ఇవ్వధికారి పేత్తేన్నుమ్

అ.—౨౭౯. ఉత్తరవాక్యసమన్వయ ప్రకారమ్ (ఇష్మాస్తు, రాజనైక్కుమ్) ఇత్యాది.

"[పుణ్య] శబ్దమ్ 'పుణ్యపాపేవిధూయ'౧ ఎన్గిఱవిడత్తిల్పోలే, స్వర్గాదిహేతుసత్కర్మపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవదనుగ్రహ) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, "వర్జనీయతుకృత్యంతు సర్వేషాంకరశాస్త్రిభిః।

అకామతస్తుయత్ ప్రాప్తం ప్రాయశ్చిత్తాద్వినశ్యతి॥

అకృత్యం నైష్ణవః పాపబుద్ధ్యా శాస్త్రవిరోధతః।

ఏకాన్తీ పరమైకాన్తీరుచ్యభావాచ్చసంత్యజేత్॥"౨ ఇత్యాది కళైయుటకొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవన్నిగ్రహ) ఇత్యాది.

'రుచ్యభావాచ్చ'౨ ఎన్గిఱ చకారమ్, పాపబుద్ధి శాస్త్రవిరోధఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు.

"సర్వేషామ్"౨ ఎన్ఱు, అగ్న్యాధానాది విధిసిషేధఙ్గళుక్కుప్పోలే, "ఆశ్రమాదిభేదేనవ్యవస్థైయిల్లై" ఎన్గిఱతు.

(సామాన్యర్) ఎన్ఱత్తు, "భగవత్-పరరల్లాతవర్కళ్" ఎన్ఱపడి 'యస్తునైభగవత్-ప్రీత్యై కుర్యాత్ యజ్ఞాది కర్మయత్।

తద్విశిష్టమితిప్రోక్తం సామాన్యమితరత్ స్మృతమ్"౩ ఎన్నక్కడవతిఱే?.

౨౮౦.—ఉత్తరవాక్యతాత్పర్యత్తై, (ఇవన్) ఇత్యాది.

అ.—(ఇదమఱిన్దు) ఎన్ఱత్తు, "దోషభోగ్యత్వలక్షణవాత్సల్యత్తుక్కు అవకాశమిల్లాతపడి" ఎన్ఱపడి.

(నాట్టార్)—అముముక్షుక్కళ్.

"పుణ్యత్వమ్ అముముక్షుక్కళైప్పఱ్ఱవుమ్ పాపత్వమ్ ముముక్షుక్కళైప్పఱ్ఱవుమాకైయాలే పుణ్యత్వపాపత్వఙ్గళుక్కు మిథో విరోధమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

(నఱ్ఱమాక)—గుణమాక.

"వాత్సల్యంనామబన్ధవిశేషాన్వితేషుస్నేహ విశేషః.

యస్యఖల్వమీపరిహాకాః 'దోషానపశ్యసో దోషేష్వపిగుణత్వబుద్ధిః' ఇత్యాదయః"౪ ఎన్గిఱ శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియిల్ ప్రథమోపాత్తపద(?)వ్యావృత్త్యర్థమ్, (అతిమాత్రవత్సలనాన) ఇత్యాది.

(ఇవ్వధికారి) ఎన్ఱత్తు, "ఉత్తమాధికారి" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ శ్రుతప్రకాశికా.

వ్యా.—ఒరు పాపత్తై ప్పణ్ణిలుమ్ అత్తై కుఱ్ఱమాక నినైయాతే నఱ్ఱమాక నినైత్తు ఉకక్కిఱుకుఱ్ఱమ్;

అవర్ అప్పడియిరుక్కానే యాకిలుమ్, ఇవ్వధికారి

పాప ప్రవృత్తియిల్ అన్వయమఱ్ఱు నియతనాయ్ వర్త్తిక్కైయాలే, పాపత్తై పుణ్యమాయ్క్కొళ్ళుమ్ వత్సల స్వామి నవనుక్కు, అతైచ్చెప్పట్టుపో మిత్తనై యొళ్ళియక్కిఱైయాతు" ఎన్నై.

ఆక కీర్త్తి కర్త్తవ్యమాకచ్చొన్న కైఙ్కర్యమ్ అతివస్తు "ఇన్నత్తాలే" ఎన్నుమ్, "కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ద్వివి [౧౦ ధమ్" ఎన్నుమ్, అతు తాన్ "ఇన్నతు" ఎన్నుమ్, తదుభయ ముమ్ "ఇన్నత్తై అవలంబిత్తిరుక్కుమ్" ఎన్నుమ్, శొల్లి, అతిల్ ప్రాసఙ్గిక శఙ్కాపరిహారముమ్ పణ్ణప్పట్టతు.

౭౮౧.—"ఈదృశ కైఙ్కర్యమ్ ఇవనుక్కు పలత్తెను మొరువక్కియాలే యాకిలుమ్ ఉణ్డాక వేణుమ్" ఎన్ను [౧౫ మిన్నుడైయ అవశ్యకరణీయత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యత్తాన్) ఎన్ను తుడఙ్గి.

అ.—(పాపత్తై ప్పణ్ణిలుమ్) ఇత్యనేన దేహాదోషత్తైయుమ్, అబుద్ధిపూర్వక ఉత్తరాఘత్తైయుమ్, బుద్ధిపూర్వక పూర్వపాపత్తైయుమ్, వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు. [౨౦

(ఇవ్వధికారి) ఇత్యనేన ముఖ్యాధికారిక్కై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు.

ఇత్తాల్ ఇవ్వధికారిక్కు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్ ఇల్లామైయాలే వాత్సల్యాసిద్ధిప్రసక్తిశఙ్కై పరిహృతై.

అధికార్యన్తరవిషయత్తిలుమ్, ఇవ్వధికారివిషయత్తిలుమ్ [౨౫ దోషవిషయత్తిలుమ్, బుద్ధిపూర్వకపూర్వాఘవిషయత్తిలుమ్, ప్రామాదికోత్తరాఘవిషయత్తిలుమ్, దోషభోగ్యత్వలక్షణ వాత్సల్యమ్ నిర్బాధమితి?

సఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ఆక) ఇత్యాది.

[పుణ్యత్తుక్కు] ఇత్యాదివాక్యమ్ ప్రాసఙ్గికశఙ్కాపరిహారపరమ్.

౭౮౧.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఈదృశ) ఇత్యాది.

"కైఙ్కర్యత్తుక్కు హేతువై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, కార్యకారణభావసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

మూ. —౭౮౨ కైఙ్కర్యమ్ తాన్, భక్తిమూలమల్లాతపోతు, భీతిమూలమాయ్ వరవేణుమ్.

వ్యా.—(భక్తిమూల) మాయ్ వరుత్తైయావతు, [౫ శేషియుడైయ ముఖమలర్ త్తికై ఉకుప్పాయిత్తై శెయ్యుమతు నిఱ్ఱవేణుమ్పడియాక తద్విషయ ప్రేమ నడియాకవరుకై,

(అల్లాతపోతు, భీతిమూలమాయ్ వరు)కైయావతు, అత్యన్తికే యొఱ్ఱిద్దాల్, "అకించిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః" ఎన్ఱు ఉపడియే, "శేషవృత్తియిల్లాతపోతు, శేషత్వహానిపిఱక్కుమ్" ఎన్నుమ్ భీతియడియాకవరుకై.

"ఇతిల్, భక్తిమూలమానతువే ముఖ్యమ్, తదలాభత్తిల్ భీతిమూలమానాకిలుమ్ వేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—[భక్తి] శబ్దవివక్షితమ్ (ప్రీతి) ఎన్ఱు [౧౫ ఆకావతు, "ప్రియత్వమ్" ఎన్ఱపడి.

("అకించిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః") ఎన్ఱతు, "కించిత్కారస్వరూపయోగ్యతారూప శేషత్వమ్ కదాచిదపి కించిత్కారాభావే నశ్యేయాతు" ఎన్ఱపడి.

నిత్యస్య స్వరూపయోగ్యస్య అభావశ్యం భావవినియమమాకైయాలే, వ్యాపకకించిత్కారవిరహే వ్యాప్యస్వరూపయోగ్యతా విరహమితి యుక్తమావతు?

భీతిః = భావ్యనర్థశఙ్కానమ్.

మూలత్తిలే [అల్లాతపోతు] ఎన్ఱు అవిత్తాలే వికల్పమ్ తోఱ్ఱు మిత్తనైయన్ఱితు, ముఖ్యానుకల్పభావమ్ తోఱ్ఱాదైయాలే. [౨౫ వస్తుసామర్థ్యసిద్ధమాన ముఖ్యానుకల్పభావత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇతిల్ భక్తిమూలమానతువే) ఇత్యాదినా

౭౮౨.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఆకానుమ్) ఇత్యాది

"పూర్వవాక్యోక్త అవశ్యకర్త్తవ్యతోపపాదకమాన అకరణే అనర్థమ్ కాట్టుకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

ఏవం త్రైవర్ణికయోరభావే, శేషత్వాధికృతౌ తథా। ఉపాయోపేయయోశ్చాపి నవిద్యేతాన్వయో స్పృహా॥ కైఙ్కర్యం తు ఫలం ప్రోక్తం నతత్-సాధన

మూ.—౨౮౨. అతువుమిల్లాతపోతు, అధికారత్తిలుమ్, ఉపాయోపేయఙ్గళిలుమ్, అన్వయమిన్ఱిక్కే యొழிయుమ్. [౫

౨౮౨.—"అతు తానుమ్ ఇల్లావిడిల్ శెయ్వతు ఎన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

వ్యా.—(అతువుమిల్లాతపోతు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావతు:—

"అముఖ్యమానభీతిమూలకైఙ్కర్యమ్ తానుమ్ ఇల్లాత పోతు, కించిత్కారాభావత్తాలే, శేషత్వరూపమాన అధికారత్తిలుమ్, అధికారిసాపేక్షమాయిరుప్పతొరు శేషియుడైయ కృపారూపమాన ఉపాయత్తిలుమ్, అవనుడైయ అనుకూలవృత్తి సాపేక్షమాన అవనుడైయ ముఖవికాసత్తై యాక్కియ ఉపేయత్తిలుమ్, అన్వయమఱ్ఱువిడుమ్" ఎన్నై.

౨౮౩.—ఆక, కీழ் ఇరణ్డువాక్యత్తాలుమ్ కైఙ్కర్యావశ్యకర్తవ్యత్వముమ్, కైఙ్కర్యాభావత్తిల్ వరుమ్ అనర్థవిశేషఙ్గళుమ్ కాట్టప్పట్టతు;

అ—(అతువుమ్) ఎన్ఱతు, "అనుకల్పమానభీతిమూలకకైఙ్కర్యముమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౦

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అముఖ్యమాన) ఇత్యాదినా.

"[ఉపాయోపేయ] సామానాధికరణ్యాత్ [అధికార] శబ్దః శేషత్వస్వరూపరూప అధికారపరః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కించిత్కారాభావత్తాలే) ఇత్యాది.

అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్, (అధికారిసాపేక్షమాయ్) ఎన్ఱతు. [౨౫

"కించిత్కారసాధ్య [ఉపేయ] సామానాధికరణ్యాత్ [ఉపాయ] శబ్దః, 'ఇతరకర్మోపాయః' ఇతి అనుపాయపరః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషియుడైయకృపారూపమాన) ఇత్యాది.

అనన్తరనిర్దేశఫలితమ్, (అవనుడైయ) ఇత్యాది.

"కించిత్కారవిరహాధీనవిరహ ప్రతియోగియాన ఉపేయమ్ [౩౦ ముఖోల్లాసమేయాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ముఖమలర్త్తియాక్కియ) ఇత్యాది.

౨౮౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆక కీழ்) ఇత్యాది.

"కైఙ్కర్యావశ్యకరణీయత్వమ్ ఉక్తమ్;
తత్రఫలార్థప్రీతిజనకత్వ బుద్ధిర్నివర్త్యతే" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౮౩. కైఙ్కర్యన్దాన్ ఫలసాధనమాకాతే ఫలమాకవేణుమ్.

౨౮౪.—అతావతు, తాన్ కైయేలాతే అవనై, కైయేఱప్పణ్ణుకై.

వ్యా.—ఏవంవిధ కైఙ్కర్యత్తిల్ సాధనబుద్ధియై త్తవిర్క్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యన్దాన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఇప్పడి అవశ్యకరణీయమాక కీழ் [౧౦ చ్చొన్న కైఙ్కర్యన్దన్నై ప్పణ్ణుమళవిల్, దృష్టాదృష్టఫలఙ్గళిల్ ఏతేనుమ్ ఒన్ఱుక్కు సాధనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణాతే, స్వయం ప్రయోజనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణవేణుమ్" ఎన్నై.

౨౮౪.—ఇత్తై విశదీకరిక్కిఱార్ మేల్, (అతావతు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. [౧౫

(అతావతు) ఎన్ఱతు, "ఇత్తై సాధనమాకాతే, ఫలమాకుకైయావతు" ఎన్ఱపడి.

(తాన్ కైయేలాతే అవనై కైయేఱప్పణ్ణుకై) యావతు,

కైఙ్కర్యమ్ పణ్ణుకిఱ తాన్ అతుక్కు ఫలమాక [౨౦

అ—దృష్టమ్=పశుపుత్రాదికమ్;
అదృష్టమ్=మోక్షః;
ప్రతిపత్తిః=బుద్ధిః.

[పా. ౨౭౭] [ఇష్టమ్ శెయ్కైయుమ్ అనిష్టమ్ తవిర్కైయుమ్ ఫలమాకవేణుమ్] ఇత్యనేన, "స్వయం ప్రయోజనత్వమ్ ముఖోల్లాసోద్దేశ్యక [౨౫ శేషీష్టకరణ తదనిష్టాకరణాన్యతరత్వమ్ కైఙ్కర్యలక్షణమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఫలార్థ దర్శపూర్ణమాసాన్నృతవదన వర్జనాదావతివ్యాప్తివారణాయ ఉద్దేశ్యాన్తమ్.

ముఖోల్లాస హేతుత్వభ్రాన్తిహేతుక శేషానిష్టకరణాదావతివ్యాప్తివారణాయ (శేషీష్ట) ఇత్యాది.

ప్రత్యేకమ్ అవ్యాప్తివారణాయాన్యతరత్వమ్.

అర్థాత్ భగవన్ముఖోల్లాసహేతుభూతే అనృశంస్యానుష్ఠిత నిత్యాదావతివ్యాప్తివారణాయ ఉద్దేశ్యత్వనివేశః.

21 8 1962

మూ.—౨౫. కొడుత్తుక్కొళ్ళాదే కొణ్డత్తుక్కు కైక్కూలికొడుక్కవేణుమ్.

వ్యా.—అవన్ పక్కలిలేయొన్ఱై, అర్థియాతే, స్వయం ప్రయోజనమాక చ్చెయ్యానిన్ఱుకొణ్డు, కైఙ్కర్యమ్ కొళ్ళుకిఱ అవనై "తాస్యత్యాశ్శిరసా దేవః ప్రతిగృహ్ణాతివై స్వయమ్" ౧ ఎన్గిఱపడియే, తన్ పూర్తియాలాతే సాపేక్షనాయ్ విరుమ్బి కైక్కొళ్ళుమ్పడి పణ్ణుకై,

౨౫.—"ఇవ్వళవుమ్ పోరాదు, తాన్ కొడుత్తత్తై అవన్ కొణ్డత్తుక్కు ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణవుమ్ వేణుమ్" [౧౦ ఎన్గిఱార్ మేల్, (కొడుత్తు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావదు:—

"దహి మేదదామి తే' ౨ ఎన్గిఱపడియే తాన్ అవనుక్కు ఒన్ఱై, సమర్పిత్తు అవన్ పక్కలిలే యొరు ప్రయోజనమ్ కొళ్ళాతే, [౧౫

'ఇన్ఱు వన్దిత్తనైయుమముదు శెయ్తిడప్పెఱిల్, నాన్ఒన్ఱు నూఱాయిరమాక క్కొడుత్తు ప్పిన్నుమాళుమ్ శెయ్వన్" ౩

అ.—౨౪. "యాః క్రియాస్సం ప్రయుక్తాస్స్యురేకాన్తగత బుద్ధిభిః" ౧ ఇతిపూర్వార్ధమ్.

ఇత్తిల్ "ఏకాన్తగతబుద్ధిభిః" ఎన్ఱు, అనన్య ప్రయోజనత్వమ్ [౨౦

"సంప్రయుక్తాః"—సమ్యక్ ప్రయుక్తాః.

"సమ్" ఇత్యనుషఙ్గతోఽపి స్వప్రయోజనవిరహః.

("దేవ") శబ్ద వివక్షితమ్, (తన్-పూర్తి) ఎన్ఱు,

("స్వయమ్") శబ్దవివక్షితమ్, (సాలాతే) ఎన్ఱు,

("శిరసా") ఎన్గిఱవిదుక్కు అర్థమ్, (విరుమ్బి) ఎన్ఱు. [౨౫

("ప్రతిగృహ్ణాతి") ఎన్గిఱ విదుక్కు అర్థమ్, (కైక్కొళ్ళుమ్పడి) ఎన్ఱు.

౨౫.—కొడుత్తు క్కొళ్ళామైక్కు ప్రతిభోగి ప్రసిద్ధి ప్రదర్శనమ్, ("దేహీమే" ౨) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

("ఇన్ఱు" ౩) ఇత్యాది:—

("ఇన్ఱు, వన్ద ఇత్తనైయుమముదు శెయ్తిడప్పెఱిల్")—ఇప్పోదు ఇఙ్గేయెழுన్దరుళి ఇవలిత్తై యముదుశెయ్యప్పెఱిల్ నాల్,

మూ.—౨౬. శ్రీవిదురరైయుమ్, శ్రీమాలాకారరైయుమ్, కూన్ఱైయుమ్పోలే, కించిత్కరిత్తాల్ స్వరూపమ్ నిఱమ్ పెఱువదు. [౫

౨౬.—న విదుర వాత్సల్యమ్,

వ్యా.—ఎన్ఱు, పెరియాழ்వార్-తిరుమకళైప్పోలే, తాన్ సమర్పిత్తద్రవ్యత్తై అవన్ అఙ్గీకరిత్త ఉపకారత్తుక్కాక, అప్పడియిరున్దుళ్ళవన్ పైత్తన్ అభినివేశానుగుణమాకనిత్తైయ కొణ్డువన్దు సమర్పియానిన్ఱుకొణ్డు, పిన్నైయుమ్ అడిమై శెయ్కైయాకిఱ కైక్కూలికొడుక్కవేణుమ్" ఎన్నై,

౨౬.—"ఇప్పడి అనన్య ప్రయోజననాయ్ కించిత్కరిత్తాలాయ్త్తు స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమావదు" ఎన్నుమత్తై సదృష్టాన్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (శ్రీవిదురరైయుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. [౧౫

౨౬.—దృష్టాన్తభూతరాన అవర్ కించిత్కరిత్త ప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మదిత్తద వాత్సల్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

మదిత్తద వాత్సల్యా) వన్దు,

మున్దల్ అదరత్తోడేయిట్టు పిన్నై "ఇఙ్గుక్కు [౨౦ కాఱుత్తరలాక్కాఙ్గో" ఎన్ఱు, మడిచ్చీలై శోదిక్కైక్కాక

అ.—('నాన్ఒన్ఱు, నూఱాయిరమాక క్కొడుత్తు")—ఒన్ఱుక్కు నూఱాయిరమ్ అధికమాక సమర్పిత్తు, ("పిన్నుమాళుమ్ శెయ్వన్")—పిన్నైయుమ్ అడిమైశెయ్వన్" ఎన్ఱపడి.

ఇతు నాచ్చియార్-తిరుమొழி. [౨౫

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱ, పెరియాழ்వార్) ఇత్యాదినా.

(కైక్కూలి) ఎన్ఱదు, "ఏర్త(?) కైక్కూలి" ఎన్ఱపడి.

౨౬.—స్వరూపమ్ కాత్తశ్శేషత్వమ్ నియమనమ్మైయాలే, ఉజ్జ్వలత్వోక్తి.

[విదురరైయుమ్] ఇత్యాదిప్రథమార్థవ్యాఖ్యా.

(మడిచ్చీలై)—ఉడియిలేకట్టిన శాళవై.

శుచీన్యన్నానిదత్వాహివిదురశుద్ధిమత్తమః॥. మాలాకారోర్చయామాస కృష్ణమత్యాదరేణచ॥. దత్వానులేపంకృష్ణాయకుబ్జాభూచ్ఛసుశోభనా॥.

మూ.—శుకుళ్ నాఱాత్తపూవుమ్.

వ్యా—మడిమైయెప్పడిక్కుత్తడవి ఉణ్డవర్ నెఞ్జుక్కుళ్లైయుమ్పడి పణ్ణుమ్ ప్రయోజనాన్తరపరర్ ఇడుమ్ శోఱుపోలన్ఱిక్కే, ఉణ్డవర్ నెఞ్జు ఉకక్కుమ్పడి అనన్య ప్రయోజనమాన శోఱు;—

ఇప్పడియిరున్దవ్వశోఱితే,

"భుక్తవత్సుద్విజాగ్ర్యేషునిషణ్ణః పరమాసనే।

విదురాన్నానిబుభుజే శుచీనిగుణవన్తిచ॥"౧

ఎన్ఱు, పావనత్వభోగ్యత్వ ప్రశస్తమాప్పడి శ్రీవిదురర్ అవనుక్కు సమర్పిత్తతు॥.

(శుకుళ్ నాఱాత్తపూ) వావతు;—

అగ్నిస్పర్శముణ్డానాల్ శుకుళ్ నాఱుమ్పడియిఱే పూవిన్-స్వభావమ్ ఇరుప్పదు॥;

అప్పడియే ప్రయోజనాన్తరస్పర్శమాకిఱ శుకుళ్ నాఱ్ఱమిల్లాతపడి అనన్యప్రయోజనత్వ పరిమళయుక్తమాన ఇడుమ్ పువ్వమ్;

ఇప్పడియిరున్దవ్వపూవితే,

"ప్రసాదపరమానాథౌమమగేహముపాగతౌ।

ధన్యోహమర్చయిష్యామీత్యాహ మాల్యోపజీవనః॥"౨

ఎన్ఱు, విశేషజ్ఞర్ శ్లాఘిక్కుమ్పడి అత్యాదరపూర్వకమాక శ్రీమాలాకారర్ అవనుక్కు కొడుత్తతు॥.—

మూ.—శుణ్ణామ్బుపడాత శాన్దుమిఱే యివర్ కళ్ కొడుత్తతు॥.

వ్యా—(శుణ్ణామ్బుపడాతశాన్దా) వతు,

ఆయిరమ్ పొన్నప్రియమాట్టియుమ్ శుణ్ణామ్బు తివలైపడకె, దుమ్పడియిఱే శాన్దిన్-స్వభావమ్॥;

అప్పడియే ప్రయోజనాన్తర స్పర్శమాకిఱదోషమిన్ఱిక్కే అనన్యప్రయోజనమాన శాన్దు;

ఇప్పడియిరున్దవ్వశాన్దితే,

"సుగన్ధమేతద్రాజార్హం రుచిరం రుచిరాననే।

ఆవయోర్గాత్ర సదృశం దీయతా మనులేపనమ్॥"౩

ఎన్ఱు, అవర్ అర్థిత్త అనన్తరమ్ పూశుమ్ శాన్దామ్పడి మానికొడుత్తతు॥.

"అక్క, ఇప్పడి అనన్యప్రయోజనమాక కించిత్కరిత్తాలాయిత్తు కైఙ్కర్యాశ్రయమాన స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమావతు" ఎన్నై.

అక్క ఇవ్వళవుమ్, వస్త్రాద్యాదిగణత్తైయిల్ చరమోక్తమాన కర్తవ్యరూప కైఙ్కర్యత్తైశోధిత్తు, "తాదృశకైఙ్కర్యత్తాలే స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమామ్" ఎన్నుమిడత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు.

అ—(నెఞ్జుళ్లైయుమ్పడి)=మనస్సునోవుమ్పడి. ("శుచీనిగుణవన్తి"౧) ఎన్ఱిల పదద్వయ వివక్షితమ్, (పావనత్వ) ఇత్యాది.

(పావనత్వభోగ్య) త్వాభ్యాం (ప్రశస్తమ్)=శ్లాఘ్యమ్.

(శుకుళ్)=మయిర్.

'మయిర్పట్టపూవుక్కు అగ్నిస్పర్శముణ్డానాల్ మయిర్నాఱుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నిస్పర్శమ్) ఇత్యాది

("శుకుళ్ నాఱాత్త పూవావతు,... ఇడుమ్ పువ్వమ్") ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

("ఇత్యాహ"౨) ఎన్ఱతు, 'ఇత్యువాచ' ఎన్ఱపడి.

("ఆహ") ఇత్యవ్యయమ్ భూతార్థకమ్.

(విశేషజ్ఞర్)=పరాశరభగవాన్.

అ—("ఇత్యాహ"౨) ఎన్ఱిలవిత్తాలేలబ్ధమ్, (శ్లాఘిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱతు,

(ఆయిరమ్ పొన్నప్రియమాట్టియుమ్) ఎన్ఱతు, "బహువిత్తవ్యయసాధ్యమాన" ఎన్ఱపడి.

(తివలై)=శీకరమ్.

"ఏతత్ సుగన్ధమ్, ఏతద్రాజార్హమ్, ఏతద్రుచిరమ్, ఏతదావయోర్గాత్ర సదృశం దీయతామ్"౩ ఎన్ఱు, భిన్నవాక్యయోజనైయిలే చరమవాక్యార్థమ్, (పూశుమ్ శాన్దామ్పడి) ఎన్ఱతు,

(పూశుమ్శాన్దు)=పూశుమ్పడియానశాన్దు.

ఇతు, "పూశుమ్శాన్దెన్నెఞ్జమ్"౪ ఎన్ఱిలవిత్తుమ్ సూచకమ్.

ఇతిన్-స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతుత్వత్తై యోజిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అక్క ఇప్పడి) ఇత్యాదినా.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక్క ఇవ్వళవుమ్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ తి.శా. ౪-౩-౧.

మూ.—౨౮౮. కైఙ్కర్యదశైపోలే, మున్బుళ్ళ దశైకళిలుమ్, స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కవేణుమ్.

౨౮౯.—మున్నైనాలుదశైయుణ్డు.

౨౯౦.—అతావతు, జ్ఞానదశైయుమ్, వరణదశైయుమ్, ప్రాప్తిదశైయుమ్, ప్రాప్యానుభవదశైయుమ్.

వ్యా.—౨౮౮. "ఇప్పడి అనన్యప్రయోజననాయ్ కొణ్డు కైఙ్కర్యమ్ శెయ్కైయాలే స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమావతు' ఎన్ఱు, శొన్నపడియాలే ముక్తావస్థైయిల్ కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపోజ్జ్వల్యముమ్ అర్థాత్ ఉక్తమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తు,

"ఇప్పడి కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కుమోపాది, ఏతత్-పూర్వదశా విశేషఙ్గళిలుమ్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యదశైపోలే) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(మున్బుళ్ళదశైకళిలుమ్) ఎన్ఱతు, "కైఙ్కర్యత్తుక్కు పూర్వదశైకళిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

౨౮౯.—"మున్నై ఎత్తనైదశైయుణ్డు?" ఎన్ఱ ఆకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మున్నైనాలు దశైయుణ్డు) ఎన్ఱు.

౨౯౦.—"అన్దనాలుదశైయుమ్ తానేతు?" ఎన్ఱ అపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతావతు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(జ్ఞానదశై) యావతు, ఆచార్యోపదేశత్తాలే తనక్కు జ్ఞానమ్పిఱన్దు శెల్లుకిఱదశై.

అ.—౨౮౮. "ఆర్తిపూర్వకప్రాప్తిఘటిత దశాచతుష్టయస్య ఉక్తదశా కైఙ్కర్యత్తుక్కు పూర్వభావియాన" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే తదనుగుణమాక సఙ్గతి. (ఇప్పడి అనన్య) ఇత్యాది.

అతావతు, "కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపోజ్జ్వల్య ప్రసఙ్గాత్ తద్విశేషభూతమ్ ఉక్తదశా కైఙ్కర్య పూర్వభావిదశాచతుష్టయత్తిలే స్వరూపోజ్జ్వల్యమ్ శొల్లుకైయాలే, ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—(వరణదశై) యావతు, సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనైత్తనక్కుపాయమాక వరిక్కుమదశై.

(ప్రాప్తిదశై) యావతు, సాంసారికసకలదురితనివృత్తిపూర్వకమాక అవన్-తిరువడికళై ప్రాపిక్కుమదశై.

(ప్రాప్యానుభవదశై) యావతు, ప్రాప్యభూతనాన అవనైక్కిట్టి అనుభవిక్కుమదశై.

ఇవ్వనుభవజనితప్రీతికారిత కైఙ్కర్యమిఱే పరమపురుషార్థమ్?.

అ.—౨౯౦. "శాస్త్రాదిషు సు దృష్టాపి సాఙ్గా సహఫలోదయా। నప్రసీదతి వై విద్యా వినా సదుపదేశతః॥"౧ ఇత్యాద్యుక్తైయుడైక్కొణ్డు [జ్ఞానదశా] శబ్దాభిప్రేతమ్, (ఆచార్య) ఇత్యాది.

"ఉపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః"౨ ఇత్యాదియిలేయుడైక్కొణ్డు ప్రార్థనా ప్రాధాన్యాభిప్రాయేణ [వరణదశా] శబ్దాభిప్రేతమ్, (సిద్ధోపాయ) ఇత్యాది.

"వృఙ్=సంభక్తౌ, సంభక్తిః=ప్రార్థనమ్"౩ ఎన్ఱుకొణ్డవతిఱే?.

ఉక్తదశాచతుష్టయత్తుక్కు కైఙ్కర్యపూర్వభావిత్వత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (ఇవ్వనుభవ) ఇత్యాదినా.

"'నిర్దేశక్రమత్తాలే జ్ఞానదశాదికళిలే పూర్వ పూర్వత్తైప్పఱ్ఱ ఉత్తరోత్తరమ్ ఫలమ్' ఎన్ఱు, వివక్షితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమ) ఇత్యాది

(తత్త్వజ్ఞానముమ్) ఎన్ఱతు,

"స్వస్మిన్ అనన్యసాధకత్వజ్ఞానముమ్, భగవతి అనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానముమ్, నిరపేక్షోపాయత్వ జ్ఞానముమ్, వరణత్తిల్ భగవద్దయానుగుణ్యకాలావచ్ఛిన్న అధికారివిశేషణత్వజ్ఞానముమ్, నిర్హేతుక భగవత్కర్తృకరక్షణత్తిను డైయ అసిద్ధత్వరస్యత్వ హేతుకసంపాతాయా తత్త్వజ్ఞానముమ్(?), స్వయం ప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసార్థత్వజ్ఞానముమ్, ప్రతిబన్ధకాభావరూపత్వజ్ఞానముమ్, ఉపాయసంబన్ధరూపత్వాది జ్ఞానముమ్" ఎన్ఱపడి.

వరణాధికారకసిద్ధోపాయఫలత్వాత్ వరణఫలత్వమ్ ప్రాప్తిక్కు అభిప్రేతమ్.

(క్రమమ్) ఎన్ఱతు, "ఉత్పత్తిక్రమమ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ధాతుపాఠే.

మూ.—౪౧. జ్ఞానదశైయిల్ అజ్ఞానత్తైమున్నిడుమ్;
వరణదశైయిల్ అపూర్తియైమున్నిడుమ్; [౫
ప్రాప్తిదశైయిల్ ఆర్తియైమున్నిడుమ్.
ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ అభినివేశత్తైమున్నిడుమ్.

వ్యా.—ప్రథమాపేక్షితమాన తత్త్వజ్ఞానముమ్, జ్ఞానఫలమాన ఉపాయవరణముమ్, వరణఫలమాన ప్రాప్తియుమ్, ప్రాప్తిఫలమాన అనుభవముమ్, అనుభవజనితప్రీతి [౧౦ కారిత కైఙ్కర్యముమాయిత్తే క్రమమిరుప్పదు?.

ఆకైయాలే, కైఙ్కర్యదశై చరమదశైయాయ్, పూర్వదశైకళ్ నాలుమ్ ఇతిలేవన్దేఙ్కైక్కు ఇట్టపడి యొళిక్కాయిరుక్కుమ్.

౪౧.—ఇవ్వోదశైకళిలే స్వరూపత్తై యుజ్జ్వలమాక్కుమ్పడియై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

జ్ఞానదశైయిల్ (అజ్ఞానత్తైమున్నిడుకై) యావతు, ఆచార్యర్ మేన్మైల్ తనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుమ్పడి తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళిల్ తన్నుడైయ [౨౦ అజ్ఞానత్తైప్పలకాలుమ్ విజ్ఞాపిక్కై.

వ్యా.—(వరణదశైయిల్ అపూర్తియైమున్నిడుకై)యావతు, "నోఱ్ఱ నోన్బిలేన్",౨ "నధర్మనిష్ఠోఽస్మి",౩ "నకర్మనైవకిలకించన సందినోమి"౪ ఇత్యాదియిఱ్పడియే [౫ పేఱ్ఱుక్కు హేతువాకక్కూడ్యలావత్తొన్ఱు సుకృతాదికళొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయాకిఱ ఆకించన్యత్తై పురస్కరిక్కై.

(ప్రాప్తిదశైయిల్ ఆర్తియైమున్నిడుకై) యావతు, "పెఱ్ఱ పోతు పెఱుకిఱోమ్" ఎన్ఱిరామే, "వాననలకమ్ తెళిన్దెయెన్ఱెయ్తువతు",౫ "తరియేన్ఇని",౬ "కావి కొళ్ళుమ్ కాలమ్ ఇన్నమ్ కుఱుకాతో?"౭ ఇత్యాదిప్పడియే విలంబాసహత్వనిబన్ధనమాన తన్నుడైయ క్లేశాతిశయత్తై దర్శిప్పిక్కై.

(ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ అభినివేశత్తై [౧౫ మున్నిడుకై) యావతు,

పెరువిడాయన్నుక్కు పడిత్తతణ్ణీర్ ఆరాతాప్పోలే, అనుభూతాంశత్తాల్ తృప్తిపిఱవాతే మేన్మేలుమ్ తనక్కు విళైన్దు శెల్లుకిఱ అనుభవాభినివేశత్తై ప్రకాశిప్పిక్కై.

అక్, "జ్ఞానదశైముతలాన నాలుదశైయిలుమ్ [౨౦ [వా. ౨౧౮] (స్వరూపత్తై యుజ్జ్వలమాక్కుకై) యావతు, ఇవ్వో ఆకారఙ్గళై మున్నిడుకై" ఎన్ఱు కరుత్తు.

అ.—"దశాచతుష్టయత్తుక్కుమ్ కైఙ్కర్య పూర్వభావిత్వమ్ యోగపత్త్యేన అత్తు,' ఎన్ఱు, వస్తుసామర్థ్యసచివ మూలస్థనిర్దేశక్రమత్తాలే వ్యఞ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఇత్యాది. [౨౫

అ.—౪౧. "పృచ్ఛామిత్వాంధర్మసంమూఢచేతాః"౧ ఇత్యాదికళైయుటొక్కు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యర్ మేన్మైల్) ఇత్యాది.

("నోఱ్ఱ"౨), ("ధర్మ"౩), ("నకర్మ"౪) శబ్దార్థమ్, (సుకృత)ఇతి.

(అది) శబ్దత్తాలే జ్ఞానయోగభక్తియోగాదికళ్ వివక్షితమ్.
[అపూర్తి] శబ్దార్థమ్, (ఆకించన్యత్తై) ఎన్ఱు.
(పురస్కరిక్కై)=విశేషణతయా అనుసన్ధిక్కై. [౨౫
("వాననలకమ్")=పరమాకాశత్తై, ("తెళిన్ద",=కాలుష్యమఱ్ఱు, ("ఎన్ఱెయ్తువతు")=ఎప్పోప్రాపిప్పతు" ఎన్ఱపడి.
(విలంబాసహత్వనిబన్ధనమాన) ఎన్నతు, "విలంబాసహత్వహేతుకమాన" ఎన్ఱపడి.
(తృప్తిః)=అలంబుద్ధిహేత్వనుభవవిశేషః.
ఉజ్జ్వలమాక్కుకైయై సంగమిప్పిక్కిఱార్, (అక్) ఇత్యాదినా.

౧॥ ౨॥ తి-వా, ౫-౭-౧.
౩॥ ఆళవన్దార్ స్తో. ౪॥
౫॥ పెరియతిరుమొழி. ౬-౩-౧. ౬॥ తి. వా ౫-౯-౭.
౭॥ తి. వా. ౬-౯.

14-9-1902

గురుజ్ఞానేనచాజ్ఞానం ఈశపూర్త్యాప్యపూర్తతా। కృపయాఽఽర్తిశ్చ, అనుభూత్యాఽభినివేశశ్చనశ్యతి॥. అపరాధోఽజ్ఞానమూలః, జ్ఞాన

మూ.—౪౯౨. అజ్ఞానమ్ పోవదు ఆచార్యజ్ఞానత్తాలే;
అపూర్తిపోవదు ఈశ్వరపూర్తియాలే;
ఆర్తిపోవదు అరుళాలే;
అభినివేశమ్పోవదు అనుభవత్తాలే.

వ్యా—౪౯౨. "ఇప్పడియివర్ ఇవత్తై మున్నిట్టాల్ ఇవనుక్కు ఇవైశమిప్పదెత్తాలే?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (అజ్ఞానమ్ పోవదు). ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అదావదు:—

"తత్త్వహితాదికళిల్ ఇవనుక్కుళ్ళ అజ్ఞానమ్ సవాసనమాగ నివృత్తమావదు, అవత్తైయులక్షలక్షాగ దర్శిప్పిత్తు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుమ్బోది, ఙానాచార్యనుడైయ జ్ఞానత్తాలే;

పేఱ్ఱుక్కు హేతువాయిరుక్కుళ్ళ సత్కర్మాదికళొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయాలే అపూర్తియిప్పదు, ఇత్తలైయిలుళ్ళతొన్ఱైయుమ్ అపేక్షియాదే కార్యమ్ శెయ్యుమ్ ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరనుడైయ సహాయాన్తరనిరపేక్షత్వమాగిఱ పూర్తియాలే;

అ.—౪౯౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియివర్ ఇవత్తై) ఇత్యాది.
(ఇవై)—అజ్ఞానాపూర్త్యార్త్యభినివేశఙ్గళ్.
(తత్త్వ)—స్వరూపమ్ (హితమ్)—ఉపాయః.
(ఆది) శబ్దత్తాలే పురుషార్థమ్ సంగృహీతమ్.
(వాసనా)—విపరీతసంస్కారః.
ఇత్తాల్ విమర్శదశైయిల్ బాధమ్ అభిప్రేతమ్.
(అలక్షలక్షాగ) ఎన్ఱదు, "పరస్పరాసంకీర్ణమాగ" ఎన్ఱపడి.
ఉపాయాభావాత్మక ఆకించన్యరూపాపూర్తిక్కు శమనమావదు, తత్ప్రయుక్తఫలాభావవ్యవచ్ఛేదమ్.

మూ.—౪౯౩. అజ్ఞానత్తుక్కడి అపరాధమ్;
అపూర్తిక్కడి జ్ఞానపూర్తి;

వ్యా—అవిలంబేనతిరువడిక్కళై ప్రాపిక్కప్పెఱామైయాలుణ్డాన ఆర్తితీరువదు, ఆర్తికణ్డాల్ అత్తనై పొఱుక్కమాట్టాత్తే అప్పోదే కార్యమ్ శెయ్యుమ్ తలైక్కట్టుక్కైక్కు ఉఱుప్పాన పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమాగిఱ అవనుడైయ కృపైయాలే;

అనుభవదశైయిల్ అనుక్షణమ్ పిఱక్కుమ్ అభినివేశమ్ అడఙ్గువదు, అవ్విషయత్తై మేన్మేలుమ్ అనుభవిక్కైయాలే;" ఎన్ఱై.

౪౯౩.—"ఇవ్వజ్ఞానాదిచతుష్టయత్తుక్కుమ్ హేతు వేదు?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞానత్తుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అదావదు:—

"జ్ఞానదశైయిల్ మున్నిడుగిఱ అజ్ఞానత్తుక్కు మూలమ్, అనాదికాలకృతాకృత్యకరణ కృత్యాకరణాదిరూపాపరాధమ్;

వరణదశైయిల్ మున్నిడుగిఱ అపూర్తిక్కు నిదానమ్, పేఱ్ఱుక్కు హేతువాగ నినైక్కలావదొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయై దర్శిక్కైక్కుడలాన జ్ఞానపూర్తి;

అ.—"అజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కుప్పోలే స్వరూపనివృత్తియన్ఱు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తలైయిల్) ఇత్యాది.
ఉత్తరోత్తరానుభవరూప విషయసన్నిధియాలే పూర్వపూర్వేచ్ఛైక్కుక్కు నివృత్తియాగైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవ్విషయత్తై) ఇత్యాది
౪౯౩—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్వజ్ఞానాది చతుష్టయత్తుక్కుమ్) ఇత్యాది.
"పాపం ప్రజ్ఞాం నాశయతి"౧ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాల) ఇత్యాది.
(ఆది) శబ్దమ్ భగవదపచారాదిపరమ్.
(దర్శిక్కై)—యథావదనుసన్ధిక్కై.

౧॥

మూ.—ఆర్తికొడి అలాభమ్;
అభినివేశత్తుకు డి అభ్రభు.

౭౯౪.—ఆర్తియుమ్ అభినివేశముమ్ ఇరుక్కు [౫
మ్బడి అర్చిరాదిగతియిలే శొన్నోమ్.

వ్యా.—ప్రాప్తినశైయిల్ మున్నిడుకైయిల్ ఆర్తిక్కు హేతు, ప్రాప్యవస్తువై శీఘ్రమాకక్కిట్టప్పెఱామైయాకైయి అలాభమ్;

ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ మున్నిడుకైయి అభినివేశత్తుక్కు కారణమ్, అనుభవిత్తవళవాల్ తృప్తిపిఱవాతే మేన్మేలుమ్ ఆశైప్పడప్పణ్ణుమ్ అవా-వశివభ్రభు" ఎన్నై.

౭౯౪.—"ఆర్త్యభినివేశవేమిరుక్కుమ్బడియెంగ!" ఎన్ను అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆర్తియుమ్ అభినివేశముమ్ ఇరుక్కుమ్బడి అర్చిరాదిగతియిలే శొన్నోమ్) ఎన్ను.

"ఇన్నిన్ఱ నీర్మైయినియాముఱామై"[1], ౧౩ ఎన్ను తుడఙ్గి, "తిరువాణైనిన్నాణైకణ్డాయ్"[2] ఎన్ను, తడుత్తుమ్ వళైత్తుమ్ పెఱవేణ్డుమ్బడి పరమభక్తితలైయెడుత్తల్"[3] ఎన్నుమళవాక ఆర్తియిరుక్కుమ్బడియైయుమ్, [౧౦
"శెయ్యవుడైయుమ్ తిరుముకముమ్ శెఙ్గనివాయుమ్ కుఴలుమ్కణ్డు'[4] ఎన్ఱుపడియే

అ.—౭౯౪. "("తిరువాణై"[2])—పెరియపిరాట్టియారాణైయుమ్, ("నిన్నాణై"[2])—నిన్నాణైయుమ్, కణ్డాయ్' ఎన్నపడి.
యథా. "లోకత్తుక్కు నిన్నాణైయుమ్, ఉనక్కు [౧౫
ప్పెరియపిరాట్టియారాణైయుమ్" ఎన్నపడి.
(తడుత్తుమ్)—గతిప్రతిరోధమ్ పణ్ణియుమ్, (వళైత్తుమ్)—సర్వతో వ్యాపారప్రతిరోధమ్ పణ్ణియుమ్, ("శెయ్యవుడైయుమ్")—శివన్ద తిరుప్పీతామ్బరముమ్, ("తిరుముకముమ్")—శ్రీమత్తానముఖముమ్. ("శెఙ్గనివాయుమ్",—శివన్దకనినిన్ఱ తిరుప్పవళముమ్, ("కుఴలుమ్") కున్తలభారముమ్" ఎన్నపడి.
("తన్నైప్పెఱ్ఱు"[5])—తన్నైప్పెఱ్ఱైయాల్ వన్ద.
ఇను అన్దామత్తిల్ ఫలిత అర్థమ్.

మూ.—౭౯౫. ఇవఱ్ఱుక్కు నాలుదశైపోలే నాలు గుణముణ్డు.

వ్యా. — మున్నుపత్తియుభ్రహ్మైయనుభవిత్తు"[6] ఎన్ను తుడఙ్గి, "తన్నైప్పెఱ్ఱు ప్రీతియాల్ వన్ద శెవ్వియైయనుభవిత్తు"[5] ఎన్నుమళవాక అభినివేశమిరుక్కుమ్బడియైయుమ్, అన్ద ప్రబన్ధత్తిలే సుస్పష్టమాక అరుళిచ్చెయ్తారిత్తే.

అక, "కైఙ్కర్యదశైక్కు(మున్బే నాలుదశైయుణ్డు)" ఎన్నుమ్, "అవైతాన్ ఇన్నదు" ఎన్నుమ్, "అవ్వవదశాను గుణమాన అజ్ఞానాదిక్కైమున్నిడవే అవ్వవదశైయిల్ [౧౦
స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమామ్" ఎన్నుమ్, "అవ్వజ్ఞానాదికళై పోక్కుమవై ఆచార్యజ్ఞానాదికళ్" ఎన్నుమ్, అవ్వజ్ఞానాదికళుక్కు నిదానఙ్గళుమ్ శొల్లిక్కాట్టుతు.

౭౯౫.—ఇన్దదశాచతుష్టయ ప్రసఙ్గత్తిలే, ఇవఱ్ఱుడైయ గుణచతుష్టయత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱ [౧౫
ార్ మేల్, (ఇవఱ్ఱుక్కు) ఎన్ను తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఇవ్వధికారిక్కు, స్వరూపోజ్జ్వల్యత్తుక్కు ఉళాక్కిట్ట చ్చొన్న దశాచతుష్టయమ్పోలే స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతువాన గుణచతుష్టయముముణ్డు" ఎన్నై. ౨౦

అ.—(అన్దప్రబన్ధత్తిలే) ఎన్నతు, "అర్చిరాదిప్రబన్ధత్తిలే' ఎన్నపడి.
సఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక కైఙ్కర్యదశైక్కు) ఇత్యాది.

౭౯౫.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇన్దదయాచతుష్టయప్రసఙ్గత్తిలే) ఇత్యాది [౨౫
"ఇత్తాల్ స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతుచతుష్కప్రసఙ్గాత్ తాదృశచతుష్కాన్తరమ్ శొల్లుకిఱతు' ఎన్ను ప్రసఙ్గసఙ్గతియుమ్, ఏకకార్యత్వసఙ్గతియుమ్" ఎన్నపడి.
"[నాలుదశైపోలే] ఎన్ఱు సాదృశ్యమ్ స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతుత్వరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతువాన) ఇత్యాది.

౧|| తిరువిరుత్తమ్. పా. ౧. ౨|| తి. వా. ౧౦-౧౦-౨.
౩|| ౪|| పెరుమాళ్-తిరుమొళి. ౬-౭.

మూ.—౫౯౬. అశావను, జ్ఞానముమ్, అజ్ఞానముమ్, శక్తియుమ్, అశక్తియుమ్.

౫౯౭.—ఇగ్గుణజ్గళ్ అవనుక్కుమ్ ఉణ్డు.

వ్యా.—౫౯౬. ((అవైతాన్ ఎవై?)) ఎన్నుమాఙ్గాక్షైయిలే, (అశావను, జ్ఞానముమ్, అజ్ఞానముమ్, శక్తియుమ్, అశక్తియుమ్) ఎన్ఱు, అవ్వగుణఙ్గళ్ తన్నై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౫౯౭.—((ఇవస్తుమైయ గుణచతుష్టయమ్ శొన్న ప్రసఙ్గత్తిలే, ఈశ్వరనుక్కుమ్ ఇవైయుణ్డు)) ఎన్నుమిడత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇగ్గుణఙ్గళ్ అవనుక్కుముణ్డు) ఎన్ఱు.

(అవన్) ఎన్ఱు కీழ్ చ్చొల్లికొణ్డువన్ద ఈశ్వరనై పరామర్శిక్కిఱదు.

౫౯౮.—((ఇప్పడియిరుక్కిన్ఱ ఇవనుడైయ గుణఙ్గళుక్కు విషయఙ్గళేతై?)) ఎన్ఱు, అవత్తై విభజిత్తు [౧౫ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౫౯౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అవైతాన్) ఇత్యాది స్పష్టత్వాత్ పృథగ్వ్యాఖ్యాపత్తి.)

౫౯౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవనుడైయ) ఇత్యాది. ((జ్ఞానాదిరూపగుణచతుష్టయత్వాత్ ప్రసక్తసత్త్వతి)) ఎన్నపడి.

[భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ ఈశ్వరభూతి] ఎన్ఱు, పూర్వప్రకృతనాన ఈశ్వరనై, [అవనుక్కుమ్] ఎన్ఱు అతద్గతమ్ పరామర్శిక్కిఱదు)) ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ ఎన్ఱు) ఇత్యాది

౫౯౮.—[అవనుడైయజ్ఞానస్తుక్కు] ఇత్యాదికస్య [వా ౫౯౯] [విషిద్ధానుష్ఠానమ్] ఎన్నుమళవాన ఉత్తరసన్దర్భావతారికై, [౨౫ (ఇప్పడియిరుక్కిన్ఱ) ఇత్యాది.

ఇజ్గే ((బుద్ధిస్థత్వాత్ చరమోద్దిష్టస్తుక్కు ప్రథమమ్ విషయవిభాగమ్)) ఎన్ఱు, అనుసన్ధేయమ్.

మూ.—౫౯౮. అవనుడైయ జ్ఞానశక్తిగళుక్కు ఇవనుడైయగుణమ్.

అజ్ఞానశక్తిగళుక్కు ఇవనుడైయదోషమ్. [౫

వ్యా.—కీழ్ చొన్న ఇవనుడైయ పిల్లత్తిలే ఈశ్వరగుణవిషయఙ్గళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్గైక్కు, చేతనగుణవిషయఙ్గళ్ శొల్లి ముడిక్కైయాల్ అతిల్ మేలే ప్రాసఙ్గికమాక నిషిద్ధాచరణవ్యవస్థై విస్తరేణ అరుళిచ్చెయ్యక్కడవరాక.

(అవనుడైయ జ్ఞానశక్తిగళుక్కు ఇవనుడైయగుణమ్) ఎన్ఱదు,

((యస్సర్వజ్ఞః)) ఎన్ఱుమ్, ((సహస్రాంశుః)) ఎన్ఱుమ్, శొల్లుగిఱపడియే, సర్వజ్ఞనాన అవనుడైయ దివ్యజ్ఞానస్తుక్కు విషయమ్, అద్వేషాభిముఖ్యమ్ తుడఙ్గి ఇచ్ఛైయళవాక ఉణ్డాన ఆత్మగుణమ్)) ఎన్ఱై. [౧౫

(అజ్ఞానశక్తిగళుక్కు ఇవనుడైయదోషమ్) ఎన్ఱదు,

అ.—శకైర్వా. కీழ్ చొన్న ఇత్యాది.

అతావది, ((పదైశ్చ క్రమేణైవ విషయవిభాగమ్ వక్ష్యామి)) ఎన్నపడి. ౨౦

పరిహారమ్, (చేతనగుణ) ఇత్యాది.

అతావది, ((సఙ్గత్యన్తరలోపాత్ బుద్ధిక్రమానుసరణమ్)) ఎన్నపడి.

[అవనుడైయ జ్ఞానశక్తిగళుక్కు] ఎన్ఱు, సిద్ధవన్నిర్దేశతాత్పర్యమ్. ((సర్వజ్ఞః)) ఇత్యాది. [౨౫

((సర్వజ్ఞః)) ఎన్ఱు ప్రకారజ్ఞానముమ్ ((సర్వవిత్)) ఎన్ఱు, విశేషజ్ఞానముమాకైయాలే, పునరుక్తియిల్లై.

((సహస్రమ్—అపరిమితాః, అంశవః—జ్ఞానాని అస్య)) ఇతి భగవద్గుణదర్పణే.

ఇత్యాల్, ((సర్వజ్ఞః)) ఎన్నపడి.

((అద్వేషస్య అభిముఖ్యస్య)) ఇతి ప్రసిద్ధతరత్వాత్ వివక్షితమ్

(తుడఙ్గి) ఎన్ఱు, శమాదికళ్ వివక్షితమ్.

ఈశశక్తేస్తు విషయశ్చేతనస్యాస్య రక్షణమ్ ; తదశక్తేస్తు విషయః పరిత్యాగో౽స్య సన్మతః ॥ చేతనజ్ఞానవిషయస్తదాచార్యగుణో౽థవేత్ ;

మూ.—శక్తిక్కు లక్కు ఇవనుడైయ రక్షణమ్;

వ్యా.—"అవిజ్ఞాతా సహస్రాంశుః"[1] ఎన్ఱుమ్, "అవిజ్ఞాతా హి భక్తానామాగస్సు కమలేక్షణః । సదా జగత్సమస్తంచ పశ్యన్నపి హృది స్థితః ॥"[2] ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, సర్వజ్ఞనాయిరుక్కచ్చెయ్తే అవిజ్ఞాతావాయిరుక్కుమవనుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ప్రకృతివశ్యనాన ఇవన్ పణ్ణుమ్ అకృత్యకరణాది దోషమ్' ఎన్ఱై,

(శక్తిక్కు లక్కు ఇవనుడైయ రక్షణమ్) ఎన్ఱత్తు, "పరాస్య శక్తిర్వివిధైవ శ్రూయతే"[3] ఎన్ఱు ఉపనిషదియే సర్వశక్తియాన అవనుడైయ అఘటితఘటనాసామర్థ్య

మూ.—అశక్తిక్కు లక్కు పరిత్యాగమ్.

౨౯౯. ఇవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు లక్కు ఆచార్య గుణమ్;

అజ్ఞానత్తుక్కు లక్కు ఆచార్యదోషమ్;

వ్యా.—మాకిల శక్తిక్కు విషయమ్, ఇవనుడైయ సకలేష్టజ్ఞైయుమ్పోక్కి స్వరూపానుగుణమాన సకలేష్టజ్ఞైయుమ్ కొడుక్కైక్కాక ఇరక్షణమ్" ఎన్ఱై,

(అశక్తిక్కు లక్కు పరిత్యాగమ్) ఎన్ఱత్తు, "అప్పడి సర్వశక్తియాన అవనుడైయ అశక్తిక్కు విషయమ్, దుస్సహమాక ఇవన్ శెయ్యుమ్ దోషజ్ఞళాలే శీఱి క్కైవిడుకై" ఎన్ఱై,

౨౯౯.—ఇప్పడి ఈశ్వరగుణవిషయజ్ఞైయరుళిచ్చెయ్తు మేల్ చేతనగుణవిషయజ్ఞైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనుడైయ) ఎన్ఱు తొడజ్ఞి.

(ఇవనుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు లక్కు ఆచార్యగుణమ్) ఎన్ఱత్తు, "ఇచ్చేతననుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ఉపకారకనాన ఆచార్యనుడైయ సద్గుణసమూహమ్" ఎన్ఱై,

(అజ్ఞానత్తుక్కు లక్కు ఆచార్యదోషమ్) ఎన్ఱత్తు, "ఇవనుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ఆచార్యన్ తిరుమేని స్వభావజమాయ్

అ.—[అజ్ఞానత్తుక్కు] ఎన్ఱు, నిర్దేశతాత్పర్యమ్, ("అవిజ్ఞాతా"1...ఎన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

"ప్రపన్నాపరాధాపరిగణనం గుణ ఏవ" ఎన్ఱు, భగవద్గుణవర్ణనే "అవిజ్ఞాతా" ఎన్ఱు జ్ఞప్తిమాత్రత్వాత్ అజ్ఞత్వపరమ్" ఎన్ఱిఱుప్పవర్కళుడైయ వ్యుత్పత్తినిరసనార్థమ్, తదర్థవివరణపర ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్, ("అవిజ్ఞాతా హి"2) ఇత్యాది.

"హృదిస్థితః పశ్యన్నపి భక్తానామాగస్సు అవిజ్ఞాతా" ఇత్యన్వయః

(ప్రకృతివశ్యనాన, ఇతి:—ఇతుమధ్యమాధికారి విషయమ్.

[వా. ౨౮౦] [అవనుక్కు అఞ్జవేణ్డా] ఎన్ఱుమ్ ఉత్తమాధికారి-స్వభావమిరుప్పతు?.

ఆకైయాల్, "పూర్వాపరవ్యాఘాతమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు (పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు, బుద్ధిపూర్వకత్వమ్ శొల్లుకిఱతు.

అగురుత్వ-అనావృత్తత్వ-సానుతాపత్వజ్ఞళ్ అభిప్రేతజ్ఞళ్; ఆకైయాల్, ఉత్తరగ్రన్థవిరోధముమిల్లై.

("వివిధా శక్తిః"3) ఎన్ఱు, అవిద్యమానార్థమ్, (సర్వశక్తియాన) ఇత్యాది.

"జగత్-ప్రకృతిభావో యస్సా శక్తిరితికథ్యతే"4 ఎన్ఱు, అవిత్తు, ప్రకృతానుపయుక్తమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఘటిత) ఇత్యాది.

అ—"సత్యజేయమ్"5 ఎన్ఱు, అశక్తిజ్ఞైయుమ్, "కథం తాం త్యక్తుముత్సహే"6 ఎన్ఱు, అవిత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డు (అశక్తిక్కు విషయమ్) ఇత్యాది.

౨౯౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఈశ్వర) ఇత్యాది.

'బుద్ధిస్థక్రమమాదాయ అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి [గుణమ] ఎన్ఱు, అవిత్తు, సమష్టిపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సద్గుణసమూహమ్) ఎన్ఱత్తు

"దామ్భికం క్రోధనం మూర్ఖం తథాహఙ్కారసంయుతమ్ ।
త్యక్తధర్మం చ విప్రేన్ద్ర! గురుం ప్రాజ్ఞో న కల్పయేత్ ॥"7 ఇత్యాది

కళాలే ఆచార్యనుక్కు మానసదోషమ్ కిడైయాతాకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్-తిరుమేని స్వభావజమాయ్) ఎన్ఱు.

౧॥ పు. ౭౭౧, ౫వ నోట్టు. ౨॥ ౩॥ ౪॥

౫॥ శ్రీరా. యు. ౬॥ శ్రీరా. ౭॥

15 9-1902.

సూ.—శక్తిక్కు లక్ష్యం ఆచార్య్య నైర్ఘృణ్యమ్;
అశక్తిక్కు లక్ష్యం నిషిద్ధానుష్ఠానమ్.

వ్యా.—ఆగమ్య్యత్తై విరోధమాగ్గప్పోవమ్" ఎన్గై.

(శక్తిక్కు లక్ష్యం ఆచార్య్య నైర్ఘృణ్యమ్) ఎన్ఱదు, "ఇవర్ ప్రవృత్తి శక్తిక్కు విషయమ్, స్వాచార్య్యనుక్కు ఉక్తవ్యాఖ్యానత్తిల్ నైర్ఘృణ్యమ్" ఎన్గై.

(అశక్తిక్కు లక్ష్యం నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱదు, "ఇవనుడైయ అశక్తిక్కు విషయమ్, స్వరూపోపాయ పురుషార్థవిరోధికళాన శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళిన్నుడైయ అనుష్ఠానమ్" ఎన్గై.

అ.—"అన్యూనానతిరిక్తాఙ్గం విషయం గ్రాహకోప్రియమ్।
సౌమ్యవేషం ప్రశాన్తం చ పాపరోగవినిర్గతమ్॥" ౧ ఇత్యాదికళాలే ఆచార్యనుక్కు త్తిరుమేని దోషమ్ ఇవనాశ్రయిక్కుమ్పోదు వాక్యార్థంగళై యొన్, అరుళిచ్చెయ్దార్, (అగమ్యత్తైయమ్) ఇత్యాది.

"ఆశ్రయణాన్తర భావియాయ్" ఎన్ఱపడి.

"[శక్తి] శబ్దమ్ ప్రకరణాత్ ప్రవృత్తిసామర్థ్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్దార్, (ఇవర్ ప్రవృత్తి శక్తిక్కు) ఇత్యాది.

"[ఆచార్య్యనైర్ఘృణ్య] శబ్దమ్, తద్విషయనైర్ఘృణ్యపరమాగాదే. భగవత్-భాగవతనైర్ఘృణ్యాసంగ్రహమ్ ప్రసక్తిక్కుమాగైయాలే, తత్-ప్రీత్యర్థనైర్ఘృణ్యమ్, తత్-నైర్ఘృణ్యమ్' ఎన్ఱు, వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్దార్, (స్వాచార్య్యనుక్కు ఉక్తవ్యాఖ్యా) ఇత్యాది

"ఇవనుడైయ స్వరూపమ్, ఇవనుక్కు ఉపాయమ్, ఇవనుక్కు ఉపేయమ్" ఎన్ఱు అవిరోధియాగ్గ అరుళిచ్చెయ్దార్, (స్వరూప) ఇత్యాది

"భగవదిచ్ఛాకృతా ప్రీతిర్నాశకత్వాన్న" ఎన్ఱపడి.

(శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళిన్నుడైయ) ఎన్ఱదు, "త్రివిధనిషిద్ధ శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళిన్నుడైయ" ఎన్ఱపడి.

౩౦౦.—ఇత్తరవాక్యార్థత్తాలే, (ఇప్పడియిరుక్కుళ్) ఇత్యాది

సూ.—౩౦౦. నిషిద్ధమ్ నాలుమ్ నాలువగైయా యిరుక్కుమ్.

౩౦౧.—అకారణత్తు అకృత్యకరణముమ్,
భగవదపచారముమ్,
భాగవతాపచారముమ్,
అసహ్యాపచారముమ్.

౩౦౨.—అకృత్యకరణమావదు,

వ్యా. ౩౦౦. ఇప్పడియిరుక్కుమ్ నిషిద్ధత్తిన్నుడైయ భేదత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిషిద్ధమ్ నాలుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అకారణత్తు, "ఉపాదేయమాన గుణచతుష్టయమ్ పోలే, హేయమాన నిషిద్ధమ్ నాలుమ్ చతుర్విధమాయిరుక్కుమ్" ఎన్గై.

౩౦౧.—"అవై యెవై యావదు నాలు?" ఎన్నుమపేక్షైయిలే, (అకారణత్తు అకృత్యకరణముమ్, భగవదపచారముమ్, భాగవతాపచారముమ్, అసహ్యాపచారముమ్) ఎన్ఱు, అవైతన్నై యుద్దేశిక్కిఱార్.

౩౦౨.—"ఇవఱ్ఱిల్ ముదలిలే చొన్న అకృత్యకరణమావదు?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యువఱ్ఱైయడైవే వివరిక్కిఱార్, (అకృత్యకరణమావదు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—"ప్రాసఙ్గికసఙ్గతి" ఎన్నుమిడమ్, 'ప్రాసఙ్గికమాగ నిషిద్ధ చాతుర్విధ్యత్తై) ఇత్యాదిగా స్పష్టమాఱ్ఱమిటే!.

(భిదై)—భేదమ్.

[నిషిద్ధమ్ నాలుమ్] ఎన్ఱ అనుమన్త్రయార్థమ్, (ఉపాదేయమాన) ఇత్యాది.

(హేయమ్)—త్యాజ్యమ్.

౩౦౧.—(ఉద్దేశ) మావదు, నామమాత్రేణ వస్తు సంకీర్తనమ్.

౩౦౨.—(భేదః)—అవాన్తరభేదః.

నిషేధమ్, నిషేధ్యక్రియై యిన్నుడైయ అనిష్టసాధనత్వత్తై

పరహింసా పరస్తోత్రం పరదారపరిగ్రహః। పరద్రవ్యాపహరణం తథా చాసత్యభాషణమ్॥ అభక్ష్యభక్షణం చైవ తే తే పా౭కృత్యకృత్యనిర్ణయాత్॥

మూ.—పరహింసై, పరస్తోత్రమ్, పరదారపరిగ్రహమ్.

వ్యా.—(పరహింసై) యావతు, "నహింస్యాత్ సర్వా భూతాని"౧ ఎన్గిఱ విధియై అతిక్రమిత్తుప్పణ్ణుమ్ ప్రాణిపీడై.

(పరస్తోత్ర) మావతు, ప్రాప్తవిషయస్తోత్రార్హస్థాన వ్యాకైయన్ఱిక్కే అప్రాప్తవిషయజ్ఞకైస్తుతిక్కై.

(పరదార పరిగ్రహ) మావతు, పిఱర్ కుడైయ అనన్యార్హమాన స్త్రీవిషయజ్ఞకై మోహాదికళాలే స్వీకరిక్కై.

అ.—అజ్ఞాతజ్ఞాపకమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్గిఱ విధియై) ఇత్యాది

[పరహింసా] శబ్దత్తాలే 'స్వేతరహింసైవివక్షితైయాకైయాల్, స్వహింసై కృత్యమాకవుమ్, అభిచారత్తాలే భగవద్భాగవతవిరోధిహింసనమ్ అకృత్యమాకవుమ్, ప్రసక్తిక్కుమాకైయాలే, వైదయాగహింసై—[పరహింసై యామ్, [పర]శబ్దమ్, "శ్రేష్ఠాన్యదూరజ్యేష్ఠేషు పరస్స్యాద్వాచ్యలిఙ్గకః"౨ ఎన్ఱు, మారవాచకమామ్, అత్తాల్ అతిక్రమణత్తైలక్షిక్కుమ్ ఆత్తామ్, అతుక్కు కర్మమ్ నిషేధవిధియేయోగ్యతయా అక్కవేణుమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిక్రమిత్తుప్పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు.

ఇత్తాల్ "నిషిద్ధహింసై అకృత్యమ్' ఎన్ఱు వివక్షితమాకైయాలే, స్వహింసై అకృత్యమాకిలతు:

భగవత్-భాగవతవిరోధిహింసనమ్ విహితమాకైయాలే అకృత్యమాకాతు:

మఱ్ఱై వైదిక లౌకిక సకలహింసైయుమ్, పరమైకాన్తికళుక్కు, 'కుర్యాద్ఘృతపశుం సఙ్గే కుర్యాత్ పిష్టపశుం తథా'౩ ఎన్గిఱ విశేషవిధ్యనుగుణమాక 'నహింస్యాత్'౧ ఎన్గిఱ నిషేధవిషయమాకైయాలే అకృత్యమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

"[పరస్తోత్రమ్] ఎన్గిఱ [పర] శబ్దమ్ స్వేతరవిషయమానాల్ 'ఆత్మప్రశంసామరణమ్'౪ ఎన్గిఱ ఆత్మస్తుతిక్కు అకృత్యత్వాభావముమ్, 'ప్రత్యక్షే గురవస్తుత్యాః'౫ ఎన్గిఱ ఆచార్యస్తుతిక్కు అకృత్యత్వముమ్ వరుమాకైయాలే, స్తుత్యసర్హతయా శాస్త్రబోధితపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాప్తవిషయజ్ఞకైస్తుతిక్కై) ఎన్ఱు.

ఇత్తాల్, "[పర] శబ్దమ్ ప్రాప్తేతరపరమ్" ఎన్ఱతాయిత్తు.

అనిషిద్ధవ్యాపార సంగ్రహార్థమ్ (మోహాదికళాలే) ఇత్యాది.

మూ.—పరద్రవ్యాపహారమ్, అసత్యకథనమ్, అభక్ష్యభక్షణమ్, తుడక్కమానవై.

వ్యా.—(పరద్రవ్యాపహారం) మావతు, పిఱరుడైయవైయానవత్తై, అవర్కళ్ కొడుక్కైయిన్ఱిక్కే యిరుక్క, ప్రకాశమాకవాతల్ అప్రకాశమాకవాతల్ గ్రహిక్కై.

(అసత్యకథన) మావతు, యథాదృష్టార్థ విషయముమ్, భూతహితముమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమ్ వచనత్తైచ్చొల్లుకై.

(అభక్ష్యభక్షణ) మావతు, జాత్యాశ్రయనిమిత్తదుష్టజ్ఞళాయిరుక్కుమ్వైయై తనక్కు భక్ష్యమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమ్వత్తై భక్షిక్కై.

(తుడక్కమానవై) ఎన్ఱతు,

"పరద్రవ్యేష్వభిధ్యానం మనసాఽనిష్ట చిన్తనమ్।
వితథాభినివేశశ్చ త్రివిధం కర్మమానసమ్॥
పారుష్యమనృతం చైవ పైశునం చైవ సర్వశః।
అసంబద్ధప్రలాపశ్చ వాఙ్మయం స్యాచ్చతుర్విధమ్॥

అ.—(అస) పదత్తాలే భాగవతముఖోల్లాసార్థత్వాఽభిసన్ధి సంగృహీతమ్.

"'స్వామిసంజ్ఞాదాదకేతో హరః అపహారః' ఎన్ఱు వివక్షితమాకైయాలే, స్తేయముమ్ సంగృహీతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళ్ కొడుక్కైయిన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

"న సత్యవచనం సత్యం నాసత్యవచనం మృషా।
యద్భూతహితమత్యర్థం తత్సత్యమితరన్మృషా॥
పరేషాం ప్రాణరక్షార్థం వదామ్యేవానృతం వచః।
నాస్త్యర్థముత్సహేవక్తుం స్వల్పమప్యనృతం వచః॥"౬ ఇత్యాది కళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యథాదృష్టార్థ విషయముమ్) ఇత్యాది.

జాత్యాశ్రయాదికమ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

("పరద్రవ్యేషు") ఇత్యాది:—("అభిధ్యానమ్")=హరణచిన్తా.
("పారుష్యమ్")=పరదోషసూచకోక్తిః.

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

మూ.—౩౦౩. భగవదపచారమావదు,

దేవతాన్తరఙ్గళోడొక్క ఈశ్వరనై సమనాక్కై యుమ్,

వ్యా.—"అదత్తానాముపాదానం హింసా చైవావిధానతః। పరదారోపసేవా చ శారీరం త్రివిధం స్మృతమ్॥"౧ ఇత్యాదికళాలే శాస్త్రఙ్గళిల్ చొల్లప్పడుకిఱ అపచారఙ్గళై.

౩౦౩.—అనన్తరమ్ భగవదపచారత్తై సొల్లుకిఱార్, (భగవదపచారమావదు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (దేవతాన్తరఙ్గళోడొక్క ఈశ్వరనై నినైక్కై) యావదు,

"యే తు సామాన్యభావేన మన్యన్తే పురుషోత్తమమ్।
తే వై పాషణ్డినో జ్ఞేయాః సర్వకర్మబహిష్కృతాః॥
యస్తు నారాయణం దేవం సామాన్యేనాభిమన్యతే।
స యాతి నరకం ఘోరం యావచ్చన్ద్రదివాకరమ్॥"౨

ఎన్ఱు "దేవతాన్తరఙ్గళోడు ఈశ్వరనై సమబుద్ధి పణ్ణలాకాదు" ఎన్ఱు, శాస్త్రమ్ శొల్లానిఱ్క,

మూ.—రామకృష్ణాద్యవతారఙ్గళిల్ మనుష్యసజాతీయతాబుద్ధియుమ్.

వ్యా.—"అన్తఃప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానాం సర్వాత్మా"౩, "తమీశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరమ్"౪, "న తత్సమశ్చాభ్యధికశ్చ దృశ్యతే"౬ ఎన్ఱు అవడియే స్వేతరసకల నియామకనాయ్ సమానాధికరహితనాన ఈశ్వరనై, "అక్షాన్యాదేవతాః"౭ ఎన్ఱు, తచ్ఛరీరతయా విహితరాన బ్రహ్మాదిదేవతైకళోడు సమబుద్ధి పణ్ణుకై.

(రామకృష్ణాద్యవతారఙ్గళిల్ మనుష్యసజాతీయతాబుద్ధి) యావదు,

"అజోऽపి సన్నవ్యయాత్మా భూతానామీశ్వరోऽపి సన్।
ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ సమ్భవామ్యాత్మమాయయా॥"౮

ఎన్ఱు అప్పడియే, అజహత్స్వభావనాయ్ అప్రాకృత దివ్యసంస్థానత్తై ఇతరసజాతీయమాక్కికొణ్డు తుయరిల్ మలియుమ్ మానిడప్పిఱవియిల్ తోన్ఱినవనై నినైత్తై

అ.—"అదత్తానాముపాదానమ్"౧ ఇత్యస్తేయాపహరణాభావరణమ్.

(అవిహితహింసనమ్)—అవిధానతో హింసా.

విధిశ్చ, యథాధికారం వ్యవస్థితవిషయః.

"ఇతిలే పరస్త్రీగమ్యాభిభాషాదికళ్ మూలత్తు [తుడక్కమానవై] శబ్దాభిప్రేతఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

౩౦౩—("యే తు"౨) ఇత్యాది.

"'యస్మాత్ క్షరమతీతోऽహమ్'౩ ఇత్యాదికళాలే, సకల చిదచిత్ విలక్షణత్వమ్ (పురుషోత్తమ) శబ్దార్థమ్ ఎన్ఱు అవగతమాకైయాలే, అన్త పురుషోత్తమనుక్కు ఇతరసామ్యబుద్ధిదోషమ్" ఎన్ఱపడి

"పాషణ్డినః—పాపషణ్డభూయిష్ఠాః.

కార్యత్వకర్మవశ్యత్వాదినా సామ్యచిన్తనమ్ నిషిద్ధమాకైయాలే, జ్ఞానైకాకారతయా సామ్యబుద్ధిక్కు విరోధమిల్లై.

("శాస్తా"౩)—నియన్తా; ("ఈశ్వరః"౫)—నియన్తా.

అ.—(పరమమ్) ఎన్ఱు, 'తనక్కు నియన్తావిల్లై' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయురుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వేతర) ఇత్యాదినా.

("న తత్"౬) ఇత్యాద్యర్థమ్, (సమానాధిక) ఇత్యాది.

("అక్షాని"౭)—శరీరాణి ఇత్తైయురుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తచ్ఛరీరతయా) ఇత్యాది.

(సమబుద్ధి)—నియామ్యత్వాదినా సామ్యబుద్ధి.

("అజోऽపి సన్"౮ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (అజహత్స్వభావనాయ్) ఇత్యాది.

"న జహాత్స్వభావోऽయమ్" ఇతి విగ్రహః.

(స్వభావమ్)—అకర్మవశ్యత్వాది. (ప్రకృతిః)—స్వభావః.

స్వమప్రాకృతదివ్యమఙ్గళవిగ్రహః.

ఇత్తై తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాకృత) ఇత్యాది

(తుయరిల్)—దుఃఖత్తిలే, (మలియుమ్)—ప్రచురమాకుమ్.

(మానిడప్పిఱవియిల్)—మనుష్యజన్మత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

౧॥ మనుస్మృతౌ, ౨॥ ౩॥ ౬॥ ౭॥
౪॥ ౫॥ ౮॥

మూ.—వర్ణాశ్రమవిపరీతమాన ఉపచారముమ్,

వ్యా.—యతియాతే, అవతారత్తిల్ మెయ్‌ప్పాట్టుకాట్క అవతారమ్ కాట్టిన గర్భవాస జనన శోక మోహాదిక్కళై ఉట్టుకొణ్డవశ్యానమనుష్యరోడుసజాతీయనాక్కనైక్కై. (వర్ణాశ్రమ విపరీతమాన ఉపచార) మావతు, తదారాధనదశైయిల్ త్రైవర్ణికార్హమాన వైదిక మన్త్రఙ్గళాలే చతుర్థవర్ణరానవర్కళ్ ఆరాధిత్తల్, ఉత్తమాశ్రమికళ్ ముతలానార్ గృహస్థవత్ తాంబూలసేవనాదికళై పణ్ణుతల్ . తుడక్కమానవై.

అ —(మెయ్‌ప్పాట్టు)యాథార్థ్యేన

వర్ణవిపరీతోపచారమ్, (త్రైవర్ణిక) ఇత్యాది.

(త్రైవర్ణికర్)=బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్యర్.

(వైదికమన్త్రఙ్గళ్)=శ్రీపురుషసూక్త విష్ణుగాయత్రీప్రభృతికళుమ్, సస్వరప్రణవయుక్తఙ్గళాన తిరుమన్త్రమ్ ముతలానవైయుమ్.

(చతుర్థ) ఇత్యాది:—

శాస్త్రాగత జ్ఞానవైరాగ్యపరిపూర్ణరానవర్కళుక్కు "నశూద్రా(ః) భగవద్భక్తాః"౧.ఇత్యాదిప్పడియే వర్ణసంబన్ధమ్ నివృత్తమానాలుమ్ లోకక్షోభముమ్ దర్శనదూషణముమ్ పిఱవాతపడిక్కు మర్యాదాను వర్తనమావశ్యకమాకైయాలే వైదికమన్త్రారాధనమ్ అపచారమామ్:

మధ్యమాధికారికళుక్కు వర్ణసంబన్ధనివృత్తియిల్లామైయాలే తత్పరిగ్రహమ్ అపచారమామ్.

"మన్త్రంనియతమగ్ర్యాణాం దదాతి హీనాయ ప్రయచ్ఛతి।

సవైహీనగురుర్జ్ఞేయస్తేనసార్ధం వతత్యథః॥"౨ ఎన్ఱు,ముతలిలే వైదికమన్త్రఙ్గళుక్కు ఉపదేశమేనిషిద్ధమిఱే?.

"అనాదిష్టేనమన్త్రేణనచైవ హరిమర్చయేత్।

పత్రేతేతావా(?)వ్యర్థస్స్యాత్ప్రత్యుతానర్థదోషవేత్॥"౩ ఎన్ఱు అనుపదిష్టమన్త్రఙ్గళాలే ఆరాధనమనర్థకరమిఱే?.

ఆశ్రమవిపరీతోపచారమ్ (ఉత్తమ) ఇత్యాది.

(ఉత్తమాశ్రమికళ్)=యతికళ్. (ముతలానార్) ఎన్ఱ,అవిత్తాల్,

మూ.—అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాననిరూపణముమ్,

ఆత్మాపహారముమ్,

వ్యా.—(అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాననిరూపణ)మావతు, "తమరుకన్దతెవ్వురువమ్ అవ్వురువమ్"౪ ఇత్యాదిప్పడియే, ఆశ్రితర్కళ్ అభిమతమానతు ఏతేనుమొరుద్రవ్యత్తై తిరుమేనియాక అఙ్గీకరిత్తు అత్తిలే అప్రాకృత విగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ ఆదరత్తైప్పణ్ణి యెఴున్దరుళియిరుక్క అప్పడియత్తై యతియాతే, మాతృయోనిపరీక్షకరైప్పోలే, "ఇన్న ఇన్న ద్రవ్యమన్త్రో"!" ఎన్ఱు, విగ్రహోపాదానత్తై నిరూపిక్కై.

(ఆత్మాపహార) మావతు,

"యోన్యథాసన్తమాత్మానమన్యథా ప్రతిపద్యతే।

కింతేననకృతంపాపంచోరేణాత్మాపహారిణా॥"౫ ఎన్ఱు,

సకలపాపమూలమాక చ్చొల్లప్పడుకిఱ భగవచ్ఛేషభూతమాన ఆత్మవస్తువిల్ స్వతన్త్రబుద్ధి.

అ.—"బ్రహ్మచార్యపకుర్వాణోనైష్ఠికోవ్యవరస్తథా।

సదారోన్యస్తదారశ్చ వానప్రస్థోద్విధాస్మృతః॥"౬ ఎన్ఱు,శొన్న సదారవానప్రస్థవ్యతిరిక్తర్ సంగ్రాహ్యర్

(తాంబూలాదికళ్) ఎన్ఱ,అ (ఆది) శబ్దత్తాలే స్వయముత్పాటిత పత్రపుష్పాదికళ్ సంగ్రాహ్యఙ్గళ్.

"అర్చావతారోపాదాన"౭ ఇత్యాదివచనాభిప్రాయేణ (మాతృయోని పరీక్షకర్) ఇత్యాది.

"ఆత్మాపహారిణాచోరేణ" ఎన్ఱు,సామాన్యవిశేషభావాభావేనరుక్తిః. యద్వా "ఆత్మాపహారిణా అత ఏవముఖ్యచోరేణ"౫ ఎన్ఱుమామ్.

"కింపాపంనకృతం నకరణార్హమ్, అపితుసర్వమేవ పాపం-మూలసద్భావాత్ కరణార్హమ్" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్, (సకలపాపమూలమాక) ఇత్యాది.

""సర్వపాపతుల్యమ్ ఆత్మాపహారమ్"=ఎన్ఱు, అర్థమాకిల్, వాక్యలక్షణాదోషమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

(స్వతన్త్రబుద్ధి)=స్వశేషత్వాదిబుద్ధి.

౧॥ ౨॥

౩॥

౪॥ ౫॥ ౬॥

౭॥

మూ. — భగవద్ద్రవ్యాపహారముమ్,
తుడక్క మానవై.

వ్యా.—(భగవద్ద్రవ్యాపహార) మావతు, అముతుపడి శాత్తుప్పడికిఱ ద్రవ్యానవమ్ సైై, ప్రకాశమాక వాతల్, అప్రకాశమాక వాశల్ తనక్కాక్కుక్కై.

(తుడక్క మానవై) ఎన్నతు, ఇన్నమిప్పడి క్రూర మాక శాస్త్రఙ్గళిల్ శొల్లుమవైపలవుముణ్డాకైయాలే.

ద్వాత్రింశదపచారాదికళుముణ్డిఱే?.

అ — భగవద్ద్రవ్య) ఇత్యాది

"ఎఙ్గుమ్ అపహారమ్ ఇరైవిన్ద్రిక్క గ్రహిక్కై" ఎన్ఱు, తిరుప్పళ్ళ పట్టి యరుళిచ్చెయ్దిరార్ (ప్రకాశమాక) ఇత్యాది.

'ఉద్దేశతస్తు ద్వాత్రింశదపచారాః)హారేష్వపి తాః।
పురాణేష్వఖిలు వారాహే వర్జయేత్ వైష్ణవస్తు తాః॥"౧ ఎన్ఱు, ప్రపన్నపారిజాతసూక్తియై యుటొక్క (ద్వాత్రింశత్) ఇత్యాది

["అపచారాస్తథా విష్ణోర్ద్వాత్రింశత్ పరికీర్తితాః।
యానైర్వా పాదుకైర్వాపి గమనం భగవద్గృహే॥
దేవోత్సవాద్యసేవా చాప్రణామస్తదగ్రతః।
శృణుహా న ప్రణామశ్చ తత్-పురస్తాత్ప్రదక్షిణః(?)॥
ఉచ్ఛిష్టే వాఽశుచౌ వాపి భగవద్వన్దనాదికమ్।
పాదప్రసారణం చాగ్రే తథా పర్యఙ్కబన్ధనమ్॥
శయనం భోజనం చైవ మిథ్యాభాషణమేవ చ।
ఉచ్చైర్భాషా వృథా జల్పో రోదనాని చ విగ్రహః॥
నిగ్రహానుగ్రహౌ చైవ స్త్రీషు సాకూతభాషణమ్।
కంబలావరణం చైవ పరనిన్దా పరస్తుతిః॥
అశ్లీలకథనం చైవ అప్యధోవాయువిమోక్షణమ్।
తత్తత్కాలోద్భవానాం చ ఫలాదీనామనర్పణమ్॥
వినియుక్తావశిష్టస్య ప్రదానం వ్యఞ్జనాదిషు।
పృష్ఠీకృత్యాసనం చైవ పరేషామభివాదనమ్॥
గురౌ మౌనం నిజస్తోత్రం దేవతానిన్దనం తథా।
శక్తౌ గౌణోపచారశ్చ అనివేదితభక్షణమ్॥.
ద్వాత్రింశదపచారేణ రౌరవం నరకం వ్రజేత్।

మూ. — ౩౦౮. భగవద్ద్రవ్యత్తై త్తాన్ అపహరిక్కైయుమ్,
అపహరిక్కిఱ అవర్కళుక్కు సహకరిక్కైయుమ్,
అవర్కళ్-పక్కలిలే యాచితమాకవుమ్,

వ్యా. — ౩౦౮. "కీళ్ చొన్నవతన్ ప్రోపాః భగవద్ద్రవ్యాపహారముమ్ భగవదనిష్టమాయిరుక్కుమో?" ఎన్ఱు, అశఙ్కైయిలే, "తాన్ అపహరిక్క ఆ మాత్రమన్ద్రిక్కే అపహరిప్పార్క్కు సహకరిక్కై ముతలానవైయుమ్ అవనుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱిత్తార్, (భగవద్ద్రవ్యత్తై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(తాన్ అపహరిక్కై) యావతు, నేరే తానే యిత్తుక్కర్త్తావాయ్ చెయ్కై.

(అపహరిక్కుమవర్కళుక్కు సహకరిక్కై) యావతు, "నామ్ అపహరిక్క, ఓమిల్లైయితే?" ఎన్ఱు, నిన్నైత్తు అపహర్త్తాక్కళుక్కు అనుమత్యాదికళాలే సహాయమ్ పణ్ణుకై.

(అవర్కళ్-పక్కలిలే యాచితమాక ... పరిగ్రహిక్కై) యావతు, "నామ్ ఇవ్వపహారత్తుక్కు కూట్టన్నే?" ఎన్ఱు,

అ —......ద్రోసరోమామభార్యయేత్।
సప్తజన్మకృతాత్ పుణ్యాత్ తత్క్షణాదేవముచ్యతే॥"౨ ఎన్ఱు, వారాహపురాణత్తిల్ ఇరుప్పతాక నవీనతాలపత్రత్తిల్ చ్చేర్త్తాక ఎల్లుత్తిపురాణకోశత్తిల్ శేర్క్కప్పట్టిరుక్కిఱతు.].

(ఆ) శబ్దత్తాలే గీతవాదిత్రలోపన వస్త్రచ్ఛన్న ప్రణామ కృష్ణకంబలసంవ్యానాదికమ్ సంగృహీతమ్.

౩౦౮ —"భగవదనిష్టకరణమ్ భగవదపచారమాకైయాలే, 'భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్ భగవదనిష్టమో?' ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే ఉత్తర వాక్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్దిరార్, (కీళ్) ఇత్యాది.

(నేరే) ఎన్నతు, "సాక్షాదేవ" ఎన్నపడి.

(ఇత్తుక్కు)—అపహరణత్తుక్కు; (అనుమతిః)—ప్రవృత్తప్రవర్తనమ్

(ఆది) శబ్దత్తాలే ఉపకరణాది సంపాదనమ్ సంగృహీతమ్.

౧॥ ప్రపన్నపారిజాతే,

౨॥ వారాహపురాణే,

మూ.—అర్థాదిగమాక్కివుమ్, పరిగ్రహిక్కైయుమ్, భగవానుక్కు-అనిష్టమాయిరుక్కు-మ్.

౩౦౫.—భాగవతాపచారమావతు,

అహంకారార్థకామజ్గళడియాక శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు-ప్పణ్ణుమ్ విరోధమ్.

మూ.—౩౦౬. అసహ్యాపచారమావతు, నిర్నిబన్ధనమాక "భగవద్భాగవత విషయమ్" ఎన్నాల్ అసహమాననాయిరుక్కైయుమ్,

ఆచార్యాపచారముమ్,

వ్యా.—నిన్దైత్తు తాఙ్ అవర్కళ్-పక్కలిలే శిలవత్తై యుపేక్షిత్తు వాజ్గిక్కొళ్ళుకై.

(అర్థాదిగమాక పరిగ్రహిక్కై) యావతు, "నామ్ అపేక్షిత్తలోమే!" ఎన్ఱు,నిన్దైత్తు అవర్కళ్ తాఙ్గళేతరుమవత్తై వాఙ్గుకై.

(భగవానుక్కు- అనిష్టమాయిరుక్కు-మ్) ఎన్ఱతు, "ఇవైయిత్తనైయుమ్, ఇవనుడైయ ఉజ్జీవనపరనాయ్ కృషిపణ్ణిప్పోరుమ్ సర్వేశ్వరఙ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు- అనభిమతమాయిరుక్కై.

౩౦౫.—అనన్తరమ్, భాగవతాపచారత్తై వివరిక్కిఱార్, (భాగవతాపచారమ్) ఎన్ఱు, తుడజ్గి

అతావతు, "పరోత్కర్షమ్ కణ్డు సహియామైక్కు-మ్ స్వోత్కర్షబుద్ధిక్కు-మ్ ఉడలాన అహంకారమ్ అడియాకవుమ్, అవర్కళ్ వైష్ణవాకారత్తై బుద్ధిపణ్ణి 'ఇవర్క్కిలాశైప్పట్టతొన్ఱాకిల్ ఇవత్తైవిట్టుప్పోమ్ నివోమ్' ఎన్ఱిరుక్కు-మాట్టామల్ అర్థకామజ్గళడియాకవుమ్, శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు-చ్చెయ్యుమ్ విరోధమ్" ఎన్కై.

వ్యా.—౩౦౬. అనన్తరమ్, అసహ్యాపచారత్తై వివరిక్కిఱార్, (అసహ్యాపచారమ్) ఎన్ఱు,తుడజ్గి.

అల్లాత అపచారజ్గళిలుమ్ కాట్టిల్ ఈశ్వరనుక్కు-ఇతు అత్యన్తాసహ్యమాయిరుక్కైయాలే (అసహ్యాపచారమ్) ఎన్ఱతు.

"భగవదసహనీయాగసిరతః"౩ ఎన్ఱిత్తే భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తతు?

(నిర్నిబన్ధనమాక భగవద్భాగవతవిషయమ్ ఎన్నాల్ అసహమాననాయ్ ఇరుక్కై) యావతు, కీర్త్తి చ్చొన్న పడియే అర్థకామాదినిబన్ధనమాకవన్ఱిక్కే హిరణ్యనైప్పోలే "భగవద్విషయమ్, భాగవతవిషయమ్" ఎన్నాల్ కాణక్కేట్కప్పొఱాతపడియిరుక్కై.

(ఆచార్యాపచార) మావతు, అవఙ్ అరుళిచ్చెయ్త అర్థత్తిఙ్పడి అనుష్ఠియామైయుమ్ అవఙ్ ఉపదేశిత్త

అ.—(మాట్టన్తే,) ఎన్ఱతు, "సహకారియన్తే," ఎన్ఱపడి

"[అనిష్టమ్] ఎన్ఱతు, 'ఇష్టభిన్నమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనభిమతమాయ్) ఇత్యాది.

స్వరూపజ్ఞనుక్కు- భగవదనభిమతత్తుక్కు- మేల్పట్ట అనర్థమిల్లైయే?

"నఖలు భాగవతాయమవిషయమ్"౧ ఇత్యాదియుమురుక్కిఱే?

౩౦౫.—"గర్వోభిమానోహంకారో మాన శ్చిత్తసముఞ్నతిః"౨ ఎన్ఱు,అభిత్తైయుటొఱ్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరోత్కర్షమ్) ఇత్యాది

(అర్థమ్)—ధనధాన్యాది.

అ.—(కామమ్)—కామనావిషయమాన కన్యకాదిద్రవ్యమ్.

నిషిద్ధవిషయకామమ్ ముఖలిలే కూడాతాకైయాలే, అత్తైవిట్టప్పోన్నైయమ్ కూడాతిఱే?.

౩౦౬.—అసహ్యత్వమ్ సాధారణమాకైయాలే (అత్యన్త) ఇతివిశేషణమ్.

"(నిబన్ధనమ్)—కారణమ్; అతుతాఙ్-ఉపస్థితత్వాత్ అర్థ[ాత్] కామరూపమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీర్త్తి చ్చొన్నపడియే) ఇత్యాది

(అసహమాన) శబ్దార్థమ్ (కాణ) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ "అసహ్యాది శబ్దమ్ భావవ్యుత్పత్తియాలే ఇతుక్కుమ్, కర్తృవ్యుత్పత్తియాలే తమ్మాక్కుమ్ వాచకమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౧॥ ౨॥ అమరకోశః, ౩॥

మూ. — తద్భక్తాపచారముమ్.

౩౦౭. — ఇవైయొన్ఱుక్కొన్ఱు, క్రూరఙ్గళుమాయ్,

వ్యా. — గురు స్త్రీగదర్థఙ్గళై అల్పప్రయోజనఙ్గళై నచ్చి అనధికారికళుకు. ఉపదేశిక్కైయుమ్ తుడక్కమానవై (తద్భక్తాపచార) మావదు, ఆచార్యభక్తరాన సబ్రహ్మచారికళుడన్ ఐకరస్యముణ్డాయ్ వర్తిక్క వేణ్డియిరుక్క, అదు శెయ్యాదే అవర్కళ్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ అసూయైయుమ్, అవజ్ఞైయుమ్, తుడక్కమానవై.

౩౦౮.—ఇప్పడి అకృత్యకరణాదిచతుష్టయత్తైయుమ్ అడైవేవివరిత్తరుళి, ఇవఱ్ఱినుడైయ క్రౌర్య విశేషఙ్గళైయుమ్ "ఇవైతాన్ ఇన్నదునుక్కు విరోధియాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱనత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఒన్ఱుక్కొన్ఱు, క్రూరఙ్గళా) కైయావదు,

అ.—(అల్పప్రయోజనఙ్గళై) ఎన్ఱదు, "అర్థశ్రోపాధికళై" ఎన్ఱపడి (తుడక్కమానవై) ఎన్గిఱవిత్తాల్ మన్త్రార్థవిస్మృత్యాదికళ్ వివక్షితమ్.

"తద్భజన్ ఆచార్యవరామర్శి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆచార్యభక్తరాన) ఇత్యాది.

"ఆచార్యాత్పాదమాదత్తే పాదం శిష్యస్స్వమేధయా।
పాదం సబ్రహ్మచారిభ్యః పాదః కాలేన పచ్యతే"[1] ఎన్గిఱవిత్తైయటైన్దు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సబ్రహ్మచారికళుడన్) ఇత్యాది

(ఐకరస్యమ్)=సమానసుఖత్వమ్.

(అసూయై)=గుణేషు దోషత్వానుసన్ధానమ్. (అవజ్ఞై)=అవమతి

(తుడక్కమానవై) ఎన్గిఱవిత్తాల్ దోషకథనాదికమ్ సంగృహీతమ్

౩౦౭ —ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(ఒన్ఱుక్కొన్ఱు) ఎన్గిఱవిత్తైయటైన్దు (క్రౌర్యవిశేషఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱదు.

ఆగావదు, "పూర్వపూర్వాతిశయితోత్తరోత్తర క్రౌర్యఙ్గళైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా. — అకృత్యకరణత్తిల్ భగవదపచారమ్ క్రూరమాయ్, అత్తిలుమ్ భాగవతాపచారమ్ క్రూరమాయ్, అదు తన్నిలుమ్ అసహ్యాపచారమ్ క్రూరమాయిరుక్కై.

ఇదుక్కడి పూర్వ పూర్వఙ్గళిత్తాట్టిల్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళిల్ భగవన్నిగ్రహమ్ అతిశయిత్తిరుక్కై.

అకృత్యకరణత్తిల్ స్వాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమడియాన శిక్షైయిఱే;

అపచారత్తిఱే ఇవ్వాస్త్రాపుకారత్తావాయ్ అశ్చిన్న-సత్తైయే పిడిత్తునోక్కకొణ్డు పోరుమ్ తన్-తిఱత్తిల్ అపచారత్తాల్ వరుమ్ శిక్షైయిఱే;

అవ్వళవన్ఱిఱే "జ్ఞానీ త్వాత్మైవ"[2] ఎన్గిఱపడియే తనక్కుయిరాన నిన్ఱ్తిరుక్కుమ్ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అహంకారాదికళడియాక పణ్ణుమపచారత్తాల్ వరుమ్ శిక్షైయిఱే;

అదుతన్నళవన్ఱిఱే నిర్నిబన్ధనమాక తన్-పక్కలిలుమ్ తన్నుడైయార్-పక్కలిలుమాత్తిల్, ఉభయవైభవజ్ఞాపకరాయ్ ఉభయాభిమతరాన ఆచార్యన్-పక్కలిలేయాతల్,

అ —ఉత్తరోత్తర క్రౌర్యత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (అకృత్యకరణత్తిల్) ఇత్యాదినా.

క్రౌర్యహేతువైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇదుక్కడి) ఇత్యాదినా.

ఉత్తరోత్తరనిగ్రహాతిశయత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (అకృత్యకరణత్తిల్ స్వాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమ్) ఇత్యాదినా.

"జ్ఞానీ మే ఆత్మా' ఇతిమే మతమ్" ఎన్ఱు అన్వయిత్తు అర్థమ్ (తనక్కుయిరాకనిన్ఱ్తిరుక్కుమ్) ఇత్యాది.

'భిద్యేం స్వభావము పివఃప్రతికూలవృత్తిమ్'[3] "కోపమాహారయాల్ తీవ్రమ్"[4] "కోపస్యవశమేయివాన్"[5] ఇత్యాదికళ్ ఇఙ్గే వివక్షితమ్.

(ఉభయవైభవజ్ఞాపకరాయ్) ఎన్ఱదు, "భగవద్భాగవతవైభవజ్ఞాపకరాయ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ గీ. ౩॥ ౪ ౫॥

మూ.—ఉపాయవిరోధిక్కళుమాయ్, ఉపేయవిరోధి క్కళుమాయిరుక్కుమ్.

[ఒన్బతుప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దామత్తాన]

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

లోకాచార్యర్-తిరువడిక్కళే శరణమ్.

వ్యా.—మూవర్కుమ్ అభిమతరాన తద్భక్తర్-పక్కలిలే యాత్తల్, శెయ్యుమపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్;

ఆకైయాల్ ఒన్ఱుక్కొన్ఱు ప్రకారమాయిరుక్కుమ్

అకృత్యకరణత్తిల్ భగవదపచారాదిక్కళుమ్ అస్త్ర్యవిషయమాయిరుక్క, తన్నిత్తన్ని యిప్పడిపిరిత్తుచ్చొల్లుకిఱతు, ఇవత్తినుడైయ క్రౌర్య విశేషఙ్గళైచ్చొల్లవిఱే?.

(ఉపాయవిరోధిక్కళుమ్ ఉపేయవిరోధిక్కళుమాయ్ ఇరుక్కై) యావతు, ఇవ్వాత్మావినుడైయ ఉజ్జీవనత్తిల్ ఒరుపట్టు మేన్మేలుమ్ కృషిపణ్ణుకైక్కు ఉఱుప్పాన ఎమ్బెరుమానుడైయ కృపైక్కుమ్, ఎప్పోతుమ్ ఇవనుక్కు ప్రాప్య

వ్యా—మాయిరుక్కుమ్ అవనుడైయ ముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ విలక్కాయిరుక్కై.

"ఇరక్కుమ్ ఉపాయమ్, ఇనిమై ఉపేయమ్" ఎన్నక్కడవతిఱే?.

ఆకైయాల్, ఇవ్వకృత్యకరణాదిక్కళ్ శీరియే నెరుప్పెఴుమాప్పోలే అవన్-తిరువుళ్ళత్తిలే నిగ్రహత్తైక్కిళప్పి అవనుడైయ కృపైయుమ్ ఉవప్పుమ్ ఇవన్-పక్కల్ అఱుమ్పడిపణ్ణుకైయాలే, ఇవత్తై "ఉపాయోపేయవిరోధికళ్" ఎన్నత్తట్టిల్లై.

[వా. ౧౬౦] (తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (నమ్) శబ్దార్థత్తైవిస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కైయాలుమ్, [వా. ౨౮౩] (ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిలాదరాతిశయముమ్) ఎన్ఱు, ఉకన్దరుళిన నిలప్రసఙ్గత్తాలుమ్,

అ—(మూవర్కుమ్) ఎన్ఱతు, "భగవద్భాగవతాచార్యర్కళుక్కు" ఎన్ఱపడి.

"భగవదనిష్టాచరణత్వరూప భగవదపచారత్వమ్ సర్వానుయాయియానాలుమ్ పృథగ్విభాగప్రయోజకమ్ తత్తదసాధారణ క్రౌర్యవిశేషమ్" ఎన్ఱిట్టార్, (అకృత్యకరణత్తిలే) ఇత్యాదినా.

"'క్రతుమధ్యత్తిలే కలంజభక్షణాదిక్కళ్ పురుషప్రత్యవాయహేతువానాలుమ్ క్రతువైగుణ్యహేతువాకాతాప్పోలే అకృత్యకరణాదిక్కళ్ ప్రత్యవాయహేతువానాలుమ్, మోక్షతదుపాయ విరోధియాకాతు' ఎన్ఱిఱ శఙ్కైయిలే ఉపాయవిరోధిత్వాద్యుక్తి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయవిరోధిక్కళుమాయ్ ఉపేయవిరోధిక్కళుమాయ్ ఇరుక్కైయావతు) ఇత్యాది.

ఉపాయోపేయశబ్దఙ్గళ్ సిద్ధోపాయోపేయభూత భగవత్-పరమానాల్ తస్యనిత్యత్వాత్ నాశకత్వలక్షణ విరోధిత్వముమ్ కూడాతాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వాత్మావినుడైయ) ఇత్యాది.

అ—"ఉపాయానపేక్షరక్షకత్వరూప ఉపాయత్వముమ్, ముఖోల్లాసాశ్రయత్వరూప ఉపేయత్వముమ్. కృపాముఖోల్లాసఙ్గళుక్కు కూడా" ఎన్ఱిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరక్కుమ్) ఇత్యాది.

"'నిరుపాధికకృపావిశిష్టన్ ఉపాయమాకైయాలే ఉపాయతావచ్ఛేదకత్వరూప ఉపాయత్వమ్ కృపైక్కుమ్, ముఖోల్లాసవిశిష్టన్ ఉపేయమాకైయాలే ఉపేయతావచ్ఛేదకత్వరూప ఉపేయత్వమ్ ముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ కూడుమ్' ఎన్ఱు, 'ఇరక్కుమ్' ఇత్యాదిపూర్వాచార్యసూక్తిక్కు అర్థమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

"క్రతుమధ్యత్తిల్ కలంజభక్షణమ్ నరకహేతువానాలుమ్, స్వర్గవిరోధియల్లామైయాలే అఙ్గు క్రతువైగుణ్యమిల్లై యానాలుమ్, ఇఙ్గే అకృత్యకరణాదిజన్యమ్ నిగ్రహమ్ సకలనిగ్రహనివృత్తిరూపముమ్ నిరతిశయ ప్రీతిరూపముమ్ అత్యన్తవిరుద్ధమాకైయాలే ఆనుకూల్యాద్యధికారకసిద్ధోపాయనిష్ఠ విషయత్తిలే అత్యన్తాయామ్ వారాతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాల్ ఇవ్వకృత్యకరణాదిక్కళ్) ఇత్యాది

ద్వారోత్తరఖణ్డవివరణత్వత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (తనక్కుత్తాన్) ఇత్యాదినా.

(ఉకన్దరుళిన నిలప్రసఙ్గత్తాలుమ్) ఎన్ఱతు, "దివ్యదేశస్థలత్వఘటిత తద్వాని అర్చావతారస్థలియాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఏతావతా ప్రపన్నేన శ్రీమన్-నారాయణేశ్వరః। వివృతార్థపదేహ్యస్తాం, చతుర్థ్యర్థశ్చ సూచితః॥ తథానమః పదార్థశ్చ స్ఫుటమత్ర ప్రకీర్తితః।

వ్యా.—మేలే [వా. ౩౧౮] (భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ (భగవత్) శబ్దత్తాలుమ్, కైఙ్కర్యప్రతిసమ్బన్ధిప్రతిపాదకమాన "శ్రీమత్" పద "నారాయణ" పదార్థఙ్గళై సూచిప్పిక్కైయాలుమ్, మఙ్గళాశాసనప్రకరణత్తాలుమ్, [వా. ౧౭౪] (కర్తవ్యమ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యముమ్ భగవత్-కైఙ్కర్యముమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, [వా. ౨౮౬] (కిఞ్చిత్కరిత్తాల్ స్వరూపమ్ నిఱమ్బుమవర్కు) ఎన్ఱనవళవాక వుమ్, చతుర్థ్యర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, నిషిద్ధచాతుర్విధ్య ప్రతిపాదనముఖేన ప్రాసఙ్గికమాకవుమ్ "నమస్" శబ్దార్థత్తై ప్పేశుకైయాలుమ్, ఇప్పొళువుమ్ ఉత్తరశ్లోకార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్, కీழ్ ఉక్తోపాయత్తై క్కొణ్డు ఉపేయత్తైప్పెఱుమ్ చేతననుక్కు- ఉపాయోపేయాధికార ప్రధానాపేక్షితఙ్గళైయుమ్, ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగహేతువాన స్వరూపనాశకత్వాదిగళైయుమ్, ప్రపత్తియిన్ స్వరూపానుకూలత్వాదిగళైయుమ్, స్వగతస్వీకారానుపాయత్వత్తైయుమ్. పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రాబల్యత్తైయుమ్, అవనేస్వీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిట్టుప్పిడియైయుమ్, ఉభయరుమ్ మున్నిడుమిడత్తుక్కు ప్రయోజన విశేషఙ్గళైయుమ్, ఉపేయవిశేషైయిలుమ్ ప్రాప్తిదశైయిలుమ్, ఇవన్ శేషత్వోపాగతఙ్గళైయుమ్ స్వదోషనివృత్తియుమ్ పరానుభవ విరోధియాయ్ప్పడియైయుమ్, తన్నాల్ వరుమ్ నన్మైయిల్ అవనాల్ వరుమ్ నన్మైక్కుళ్ళ వాశియైయుమ్, "ఈశ్వరనై రక్షకన్, తాన్ తనక్కు నాశకన్" ఎన్ఱనత్తైయుమ్, తన్నైత్తాన్ నశిప్పిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్, అహఙ్కారముమ్ విషయఙ్గళుమ్ స్వరూపేణవుమ్ భాగవతవిరోధత్తై విళైత్తుమ్ ఇవన్-స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కుమ్పడియైయుమ్, భాగవతాపచారక్రౌర్యత్తైయుమ్, తత్-ప్రసఙ్గత్తిలే భాగవతమాహాత్మ్యత్తైయుమ్, ఇవన్ దినచర్యైయైయుమ్, దినచర్యోక్తఙ్గళిలే సదాచార్యప్రసఙ్గత్తాలే వర్తిక్కుమ్పోదైక్కు అపేక్షితమాన వస్త్రాదిగళైయుమ్, తత్పరమోక్తికర్తవ్యరూప కైఙ్కర్యవిశేషత్తైయుమ్, కైఙ్కర్యగతపూర్వ దశైకళిల్ స్వరూపత్తైయుజ్జ్వలమాక్కుమ్పడియైయుమ్, అవనుక్కుణ్డాన గుణచతుష్టయత్తైయుమ్, తద్విషయవిభాగత్తైయుమ్, అతిల్ అశక్తివిషయనిషిద్ధచాతుర్విధ్యత్తైయుమ్, శొల్లుకైయాలే, అధికారినిష్ఠాక్రమమ్ శొల్లప్పట్టదు.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దామత్తాన]

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్

సమ్పూర్ణమ్.

పెరియజీయర్-తిరువడిగళే శరణమ్.

అ.—"సంశ్రితైరథాభతాః" ఎన్ఱు, [వా. ౩౧౦] [భగవత్] శబ్దమ్ శేషివాచకమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలుమ్, "వీర్యస్య యశసశ్శ్రియః" ఎన్ఱు, శ్రీమద్వాచకమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలుమ్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్ శబ్దత్తాలుమ్) ఎన్ఱు.

ఉత్తరప్రకరణసఙ్గతికథనార్థ వృత్తానువాదార్థమాకవుమ్, శిష్యబుద్ధిసుఖారోహార్థమాకవుమ్, ప్రతిపాదితార్థజాతత్తైత్తొడుత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆక ఇప్ప్రకరణత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(ఇప్ప్రకరణత్తాల్) ఎన్ఱత్తు, "ఐన్దుప్రకరణత్తిల్ మూన్ఱామ్ ప్రకరణత్తాల్" ఎన్ఱపడి.

అ.—(అశక్తివిషయ నిషిద్ధచాతుర్విధ్యత్తైయుమ్) ఎన్ఱత్తు, 'నివృత్త్యాఖ్యయత్నవిషయతయా శాస్త్రైర్నిషిద్ధచతుర్విధత్వత్తైయుమ్' ఎన్ఱపడి.

[ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దామదాన]

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్

సమ్పూర్ణమ్.

జగ్గా అప్పఙ్గార్-తిరువడిగళే శరణమ్.

ఆచార్యలక్షైస్సత్వాగ పరిపూర్ణస్స్వయం సుధీః। ఉజ్జిజీవిషవే సమ్యగుపసన్నాయ భక్తితః॥ ఉజ్జీవనాయ మన్త్రార్థముపదిశ్య స్ఫుటం తతః॥

వ్యా.—[ఒన్బదు ప్రకరణజ్ఞళిల్ ఆఱామదాన]

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్:—

౩౦౮.—అనన్తరమ్, (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్ పోదు) ఎన్ఱు తుడజ్గి, [వా. ౩౬౫] (ఉక్తప్పుమ్ ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్కవేణుమ్) ఎన్నుమళవాక, ఇవ్వధికారిక్కు కీழ் చ్చొన్న అర్థవిశేషజ్ఞళుక్కెల్లామ్ ఉపదేష్టావాన ఆచార్యవిషయత్తిలుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారజ్ఞళై దర్శిప్పిక్కైక్కాక, సదాచార్యలక్షణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణమ్, తదుభయరుడైయ పరివార్తనమ్ ఇవైయిరుక్కుమ్పడియై ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అ.—౩౦౮. ఉత్తరప్రకరణసఙ్గతి, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది (కీழ్ చ్చొన్న అర్థవిశేషఙ్గళుక్కెల్లామ్) ఇత్యాదినా "పూర్వప్రకరణోక్తార్థ విశేషసిద్ధి హేతు ఆచార్యానువర్తనాది ప్రతిపాదనాత్ హేతుహేతుమద్భావసఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

(దర్శిప్పిక్కైక్కాక) ఇత్యనేన, "సదాచార్యలక్షణాద్యనన్తర సన్దర్భఙ్గళుక్కు ఉపోద్ఘాతమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

"ఉపోద్ఘాతాపవాదాభ్యాం ప్రసఙ్గానుప్రసఙ్గతః।
తత్తత్ పాదగతత్వేన విచారాన్తరమున్నయేత్॥"౧

ఎన్ఱు అవినై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రసక్తాను ప్రసక్తమాక) ఎన్ఱు.

"ఇతిలే వర్తమానమాన మూన్ఱు ప్రకరణముమ్ ద్వయత్తిల్ కణ్ఠోక్తార్థవివరణపరమ్:

వర్తిష్యమాణమాన మూన్ఱు ప్రకరణముమ్ ద్వయత్తిల్ అభిప్రేతార్థ వివరణపరమ్:

ఉపదేశాతిదేశ విచారరూపత్వాత్ పూర్వమీమాంసైయిల్ షట్కభేదముమ్ తత్ పౌర్వాపర్యముమ్ పోలేయుమ్, సిద్ధసాధ్యోపాయోపేయవిచారరూపత్వాత్ ఉత్తరమీమాంసైయిల్ ద్వికభేదముమ్ తత్ పౌర్వాపర్యముమ్ పోలేయుమ్, ఇతిల్ ద్వయత్తిల్ కణ్ఠోక్తార్థ అభిప్రేతార్థ వివరణరూపత్వాత్ త్రికభేదముమ్ తత్ పౌర్వాపర్యముమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపదేష్టావాన) ఇత్యాది.

మూ.—౩౦౭. తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్ పోదు

వ్యా.—ఇవ్వధికారిక్కు అశక్తివిషయమాన నిషిద్ధఙ్గళ్ శొన్న ప్రసఙ్గత్తిలే, "అవైయొల్లావఱ్ఱిలుమ్, క్రూరనిషిద్ధమ్, పరోపదేశసమయత్తిల్ విప్రతిపత్తి" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్ పోదు) ఇత్యాదివాక్యత్తాలే.

అతావతు:—

"కీழ் ప్రకరణత్తిల్ శొల్లిప్పట్ట అధికారిలక్షణఙ్గళెల్లావఱ్ఱాలుమ్ కుఱైవఱ్ఱిరుప్పవన్ తాన్, ఉజ్జిజీవిషుక్కళాయ్ వన్దు తన్నై ఉపసత్తి పణ్ణినవర్కళుక్కు ఉజ్జీవనహేతువాన మన్త్రరూపహితత్తై యుపదేశిక్కుమ్ కాలత్తిల్,

అ.—"ఉపదేశాదిక్షణమ్, ఉపదిష్టార్థవిషయ మహావిశ్వాసహేతు కృపావైభవముమ్, ఉపదిష్టార్థచరమావధియుమ్, క్రమికఙ్గళాకై యాలే మేల్ మూన్ఱు ప్రకరణఙ్గళుక్కుమ్ ఉత్తరోత్తరానన్తర్యమ్" ఎన్నుమిడమ్ అడియిలే ద్వయవివరణత్వోపపాదనత్తిలుమ్ స్పష్టమ్.

పేటికాసఙ్గతియైయరుళిచ్చెయ్తు అనన్తరసన్దర్భసఙ్గతియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వధికారిక్కు) ఇత్యాదినా.

"ఉత్తరోత్తరక్రూరనిషిద్ధ ప్రతిపాదనప్రసఙ్గాత్ తతోప్యతిశయిత క్రూరనిషిద్ధ విశేషప్రతిపాదనమాకైయాలే, ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిలే [తాన్] ఎన్ఱ అవితు, పూర్వప్రకరణోక్త అధికారిలక్షణలక్షితస్వపరమ్;

సర్వనామశబ్దఙ్గళుక్కు బుద్ధిస్థపరామర్శిత్వస్వాభావ్యత్తాలే:" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీழ் ప్రకరణత్తిల్) ఇత్యాది.

"ఉపదేశత్తాల్ ఉపదేశ్యన్ ఆప్తిప్తన్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉజ్జిజీవిషుక్కళాయ్) ఇత్యాది.

(ఉజ్జిజీవిషుః)—ఉజ్జీవనేచ్ఛుః.

"ఉపసదనముమ్ అర్థసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తన్నై ఉపసత్తి) ఇత్యాది.

ఉపదేశ్యత్వలిఙ్గత్తాలే హితశబ్దమ్ ఉజ్జీవనహేతు మన్త్రరూపహితపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉజ్జీవన) ఇత్యాది.

వృత్త్యస్తతాంవనన్యార్హా శ్శేష్యేతథాజ్ఞ్యః; స్వస్మిన్ వృత్త్యస్తతాధీస్స్వస్యాచార్యత్వశేముషీ॥ శిష్యవృత్త్యస్తతాధీస్స్యాత్ "అయంశిష్యోమమ"

మూ.—తన్నైయుమ్ శిష్యనైయుమ్ ఫలత్తైయుమ్ మాఱాడినినైక్కై క్రూరనిషిద్ధమ్.

౩౦౯.—తన్నై మాఱాడినినైక్కైయావతు,

మూ. తన్నై "ఆచార్యన్" ఎన్ఱు, నినైక్కై: శిష్యనై మాఱాడినినైక్కైయావతు, తనక్కు "శిష్యన్" ఎన్ఱు, నినైక్కై:

వ్యా.—ఉపదేష్టావాన తన్నైయుమ్, ఉపదేశపాత్రభూతనాన శిష్యనైయుమ్, ఉపదేశఫలత్తైయుమ్, విపరీతప్రతిపత్తిపణ్ణుకై, పూర్వోక్తనిషిద్ధఙ్గళైక్కాట్టిల్ క్రూరనిషిద్ధమ్" ఎన్నై.

అవ్వనిషిద్ధఙ్గళ్ ఇవత్తనక్కు నాశకమిత్తనైయిఱే;

అన్వళవన్ఱిక్కే, ఇవనుక్కుమ్ ఉపదేశమ్ కేట్టవనుక్కుమ్ కేడాకైయాలే ఇత్తై "అవత్తిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరనిషిద్ధమ్" ఎన్కిఱతు.

[వా. ౩౧౨] (ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లై) ఎన్ఱితే మేల్ శొల్లత్తేడుక్కిఱతు?.

౩౦౯.—"తన్నైయుమ్, శిష్యనైయుమ్, ఫలత్తైయుమ్ మాఱాడినినైక్కైయావతేతు?" ఎన్న ఆకాఙ్క్షైయిలే అవత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (తన్నై మాఱాడినినైక్కైయావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

ఉపదేష్టావాన తన్నై యుళ్ళపడినినైయామల్ (మాఱాడినినైక్కై) యావతు,

వ్యా.—ఉపదేశసమయత్తిల్ తన్నుడైయ ఆచార్యనైయే యివనుక్కు ఉపదేష్టావాక్కవుమ్, తాన్ అవనుక్కు కరణభూతనాక్కవుమ్ ప్రతిపత్తిపణ్ణిక్కొణ్డు ఉపదేశిక్క వేణ్డియిరుక్క, అప్పడి శెయ్యాతే, ఆచార్యపరతన్త్రనాయిరుక్కుమతన్నై "ఇవనుక్కు ఆచార్యన్" ఎన్ఱు నినైక్కై.

ఉపదేశపాత్రనాన శిష్యనై, యుళ్ళపడినినైయామల్ (మాఱాడి నినైక్కై) యావతు, తన్నోపాతి ఇవనైయుమ్ తన్నుడైయ ఆచార్యనుక్కు శిష్యనాక ప్రతిపత్తిపణ్ణి ఉపదేశిక్క వేణ్డియిరుక్క, అతు శెయ్యాతే ఇవనై, తనక్కు "శిష్యన్" ఎన్ఱు, నినైక్కై.

అ.—"ఉపదేశప్రకరణానుగుణ్యాత్ [తన్నైయుమ్] ఇత్యాదికళ్ ఉపదేశక్రియాసంబన్ధి కర్తృకర్మఫలవిషయఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపదేష్టావాన) ఇత్యాది

పూర్వోక్తక్రూరచతుష్టయాపేక్షయా క్రౌర్యాతిశయత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (అవ్వనిషిద్ధఙ్గళ్) ఇత్యాదినా.

"స్వమాత్రనాశకాపేక్షయా స్వపరోభయనాశకమ్ అతిక్రూరమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇతుమూలత్తిలే ఉత్తరత్ర స్పష్టమ్" ఎన్కిఱార్, [వా. ౩౧౨] (ఇరువర్క్కుమ్) ఇత్యాదినా.

(శొల్లత్తేడుక్కిఱతు) ఎన్నతు, "వివక్షిక్కిఱతు" ఎన్ఱపడి.

అ.—౩౦౯. "ఆచార్యాధీనవృత్తిత్వమ్,"౧ "తదధీనస్స్వవర్తేత,"౨ "స్వాచార్యం హృదయే ధ్యాత్వా మన్త్రమధ్యాపయేద్గురుః"౩ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (తన్నుడైయ ఆచార్యనైయే) ఇత్యాది.

"స్వాచార్యం హృదయే ధ్యాత్వా"౩ ఎన్ఱవిటత్తిలే "ఆచార్యే స్థాపయత్యపి"౪ ఎన్ఱ అంశమ్ అభిప్రేతమ్.

"'శాస్త్రపాదాదివత్ శిష్య(ః)' ఇతి శిష్టావదన్తి హి"౫ ఎన్ఱుముణ్డిఱే?.

ఇత్తాల్, "స్వాచార్యనుక్కే ఉపదేష్టృత్వముమ్, తనక్కు తదుపకరణత్వముమ్, అనుసన్ధేయమ్" ఎన్ఱతు లబ్ధమ్

"శిష్యాణాం సంగ్రహేఽపీశః"౬ ఇత్యాదియైప్పటియే (తన్నై ఆచార్యనాక) ఇత్యాది

'ప్రణమయ్య గురుస్తతః న్యాసాఖ్యం పరమం మన్త్రం వాచయిత్వా'౬ ఎన్ఱవిత్తైప్పటియే (తన్నోపాతి) ఇత్యాది.

సకలప్రమాణసంగ్రహస్థానీయమాన తిరుప్పల్లాణ్డిలే మఙ్గలాశాసనార్థమాకవే పరోపదేశమ్ శిష్టాగ్రేసరరాన పెరియాళ్వారుడైయ అనుష్ఠానసిద్ధమాకైయాలుమ్, అవాప్తసమస్తకామనుక్కు ఇతువుమ్ మేల్ వృట్టత్తారు ప్రీతిజనకమిల్లామైయాలుమ్.

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥
౫॥ ౬॥

ఫలేన్యథామతిస్తస్యాల్ దృష్టలాభస్సహోషితమ్। శిష్యోజ్జీవనమీశస్య కైఙ్కర్యంఫలమ్'' ఇత్యసౌ॥ దృష్టంఫలంతు శిష్యస్యచేతసాసిధ్యతిధ్రువమ్,

మూ.—ఫలత్తైమాత్తాడినిన్నైక్కై యావతు, దృష్ట ప్రయోజనత్తైయుమ్, శిష్యనుడైయ ఉజ్జీవనత్తైయుమ్, భగవత్-కైఙ్కర్యత్తైయుమ్, సహవాసత్తైయుమ్, ఫలమాక నినైక్కై.

వ్యా.—ఉపదేశఫలత్తై యుళ్ళపడి నినైయాతే (మాత్తాడినినైక్క) యావతు,

"పరోపదేశమ్ పణ్ణుమళవిల్, ఇవ్వాత్మాతిగున్ది 'అఘమాళ్గాన్' ఎన్ఱు, ఇవిషయత్తుక్కు 'మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ఆళాక వేణుమ్' ఎన్ఱుమిత్తువే ఫలమాక ఉపదేశియాతే, ఇవనాల్ వరుమ్ అర్థశుశ్రూషారూపమాన దృష్ట ప్రయోజనత్తైయాగిల్, శిష్యనాన ఇవన్ సంసారాను

అ—'మఙ్గళాశాసన యోగ్యతాకరణమే పరోపదేశత్తుక్కు ముఖ్యఫలమ్' ఎన్ఱు, ఉపదేశవిధాయక శాస్త్రతాత్పర్యమ్'' ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరోపదేశమ పణ్ణుమళవిల్) ఇత్యాది.

"'బ్రాహ్మణస్యాధికాః ప్రవచనయాజనప్రతిగ్రహాః'౧ ఎన్ఱు శాస్త్రమ్,

'శుశ్రూషాలాభపూజార్థమ్ యశోఽర్థం వాపరిగ్రహాః।
శిష్యాణాం నతుకారుణ్యాత్ సజ్ఞేయశ్శిష్యసంగ్రహః॥'౨

'కృపయానిస్పృహోవదేత్'౩ ఇత్యాది విశేషశాస్త్రత్తాలే పారమైకాన్త్యాధికారి వ్యతిరిక్తవిషయమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవనాల్ వరుమ్) ఇత్యాది

"శేష్యభిమతపరమప్రయోజనభూత మఙ్గళాశాసనాపేక్షయా ఇవనుక్కు పరోజ్జీవనము ప్రయోజనమాకాతు'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యనాన ఇవన్) ఇత్యాది.

"దివ్యార్చాయతనగ్రామపురరాష్ట్రాది సంపదామ్।
నిష్పాదనంతథారామశటాకాది ప్రకల్పనమ్॥''౪ ఎన్ఱు శొల్లి,
'అన్యేషాం చైవభోగానాం చేతనాచేతనాత్మనామ్।
నిష్పాదనంరక్షణంచ సంస్కారోపనయాదిచ॥''౫ ఎన్ఱు శొన్న

చేతనసంస్కారఫలభూత భోగవిశేషముమ్ మఙ్గళాశాసనజన్య పరమప్రీత్యపేక్షయా శేషిక్కు అల్పమాకత్తోన్ఱుమాకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరునద్వనాదిక్కై) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

మూ.—౩౧౦. "నినైయాతిరుక్క ఇన్నాలుఫలముమ్ సిద్ధిక్కుమపడియెన్?'' ఎన్నిల్;

శేషభూతనాన శిష్యన్ నినైవాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్:

వ్యా.—త్రీర్ణనామ్ బాహ్యుక్తయాకేఽు ఉజ్జీవనత్తైయాకిల్, తిరునద్వనాదిక్కైచ్చెయ్కిఱలుమ్ కాట్టిల్ ఓరాత్మావైత్తిరుత్తినాల్ ఎమ్పెరుమాన్ తిరువుళ్ళమున్నైయాలే యిప్పడి యిరుక్కుమ్ భగవత్-కైఙ్కర్యత్తైయాతల్ సంసారత్తిలిరుక్కుమ్నాళ్ తన్-తనిమైతీరక్కూడివర్తిక్కైయాకిల సహవాసత్తైయాతల్, ఉపదేశత్తుక్కు ఫలమాకనినైక్కై'' ఎన్ఱపడి.

౩౧౦.—"ఇప్పడి ఇవన్ నినైయాతిరుక్క ఇన్నాలుఫలముమ్ సిద్ధిక్కుమపడి తానెన్?'' ఎన్ఱు, అ జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై యనువదిత్తుకొణ్డు, అవైసిద్ధిక్కుమ్ ప్రకారమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నినైయాతిరుక్క) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (శేషభూతనాన శిష్యన్ నినైవాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱత్తు,

"శిష్యనానవన్ తనక్కు 'శేషత్వమే స్వరూపమ్' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే, 'కించిత్కార మిల్లాతపోతు శేషత్వమ్కూడాతు' ఎన్ఱు,

అ—"'వశిర్ త్తనాల్ పయన్ పెఱ్ఱేన్'౬ ఎన్ఱు, అవిత్తుమ్ మఙ్గళాశాసనాపేక్షయా అత్యల్పమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసారత్తిల్) ఇత్యాది.

౩౧౦.—ఉత్తరవాక్యాన్తార్త్తై, (ఇప్పడియివన్) ఇత్యాది

"ఇత్తాల్ ఇవర్గళుక్కు ఉపదేశఫలత్వబోధక ప్రమాణఙ్గళుక్కు ఉపమర్దమ్ ప్రసజిక్కుమ్'' ఎన్ఱపడి.

"'శిష్యశ్చిరాచార్యాభిసన్ధిప్రాప్త అనుషఙ్గికప్రయోజనపరతయా తత్-ప్రమాణఙ్గళ్ చరితార్థఙ్గళ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరమ్'' ఎన్ఱు, అతు. (అవైసిద్ధిక్కుమ్ వక్షైయై) ఇత్యాది.

"అకించిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః''౭ ఎన్ఱు, అవిత్తై యనుకూలమ (కించిత్కారమిల్లాతపోతు) ఇత్యాది.

28-1-1903.

౬॥ తిరునదున్దాణ్డకమ్. ౭॥

ఉజ్జీవనంసిద్ధ్యతీశస్యకృతా, ఽఽచార్యస్యచేతసా। ఈట్-కైఙ్కర్యం, సహవాసస్తూపకారస్మృతేస్తథా॥, ఈట్-స్వస్మృతా ఫలస్యాచార్యకం

మూ.—ఈశ్వరన్-నినైవాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్:

ఆచార్యన్ నినైవాలే భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్:

ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్

వ్యా.—తన్ స్వరూపలాభత్తుక్కాక త్తన్నాలాన కించిత్కారమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైయాలే, అర్థశుశ్రూషైక్కళాకిఱ స్పష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్” ఎన్నిపడి

(ఈశ్వరన్-నినైవాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్నత్తు,

“ఎతిర్ శూழల్ పుక్కు త్తిరిన్దు తన్-విశేషకటాక్షఙ్గళాలే అద్వేషాదిగళైయుణ్డాక్కి ఆచార్యసమాశ్రయణత్తళవుమాక్కి ఇవ్వాచార్యనుడైయ ఉపదేశాన్వయత్తైయుణ్డాక్కి ‘అతడిమాక ఇవనై, సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ అకఱ్ఱైప్పడుత్తవేణుమ్’ ఎన్ఱు ఎమ్బెరుమానుడైయ కృపాకార్యమాన నినైవాలే శిష్యనానవనుడైయ ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్” ఎన్నపడి.

(ఆచార్యన్-నినైవాలే భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్నత్తు,

“ఇవన్ హితోపదేశమ్పణ్ణి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కాళామ్పడి చేతననై, త్తిరుత్తుకిఱపడి ఎమ్బెరుమాన్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు మిక్కవుమ్ ఉకప్పాకైయాలే, ‘ఇవనుభగవత్-కైఙ్కర్యమన్ఱో!’ ఎన్ఱు, అనుసన్ధిత్తిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ ఆచార్యనినైవాలే ఉపదేష్టావానతనక్కు భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్” ఎన్నపడి.

(ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్నత్తు,

“అనాదికాలమ్ అహంకార మమకారఙ్గళాలే

అ.—“కష్టాగ కటాక్షస్య ద్వేషస్య”౧ ఇత్యాదిమైయుట్కొణ్డు (ఎతిర్ శూழల్) ఇత్యాది.

“నిత్యంగురుముపాసీత,”౨ “అవిభజ్యాత్మనాచార్యం వర్తేత,”౩ “గచ్ఛన్తమనుగచ్ఛేద్గాచ్ఛన్తమనుధావేత్”౪ ఇత్యాదిక్కైయుట్కొణ్డు (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥

మూ.—౩౧౧. “సాక్షాత్ఫలముమ్ ఆచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కుమ్పడియెన్?” ఎన్నిల్;

తన్-నినైవాలుమ్, ఈశ్వరన్ నినైవాలుమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

వ్యా.—నష్టప్రాయనాయ్క్కిడన్ద వెన్నై అహేతుకమాక ఆఙ్గీకరిత్తు అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖత్తాలే అవన్ తిల్ రుచియైయుణ్డాక్కి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కాళామ్పడి పణ్ణిన మహోపకారకనన్ఱో!’ ఎన్ఱు ఉపకారస్మృతియాలే, శిష్యనానవన్ తుణకాలముమ్ పిరియక్కూడ నిన్ఱు, కేట్కుమ్ నడక్కైయాల్ అవనోడుణ్డాన సహవాసమ్ తన్నడైయే సిద్ధిక్కుమ్” ఎన్నపడి.

౩౧౧.—“ఇప్పడియివన్ నినైయాతిరుక్క ఇష్టఫలచతుష్టయముమ్ శిష్యేశ్వర స్వాచార్యర్కళ్-నినైవాలే సిద్ధిక్కుమ్” ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్తు, ఉపదేశత్తుక్కు సాక్షాత్ఫలమాయుళ్ళతుమ్, ఉపదేష్టావాన ఆచార్యపరతన్త్రనుక్కు ఉపదేశపాత్రమాన ఇవనైక్కుఱిత్తు ఉణ్డామ్ ఆచార్యత్వముమ్, సిద్ధిక్కుమ్పడియై ప్రశ్నోత్తరరూపేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సాక్షాత్ఫలముమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(సాక్షాత్ఫల) మావతు, ఉపదేశపాత్రమాన ఇవన్ తిరున్ది మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు ఆళాకై;

ఇతు (తన్-నినైవాలే సిద్ధిక్కై) యావతు, ఉపదేష్టావాన తాన్ విప్రతిపత్తికళ్ పోన్ఱు, మిన్ఱి, ఇతు వేణుమాక నినైత్తు ఉపదేశిక్కవే అవన్ అప్పడితిరున్ది మఙ్గలాశాసనాధికారియాకై.

అ.—౩౧౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియివన్ నినైయాతిరుక్క) ఇత్యాది.

“[సాక్షాత్] పదమ్ ముఖ్యపరమ్;

అతావతు, ఉపదేశక్రియావిషయక కృత్యుద్దేశ్యమ్” ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశపాత్రమాన) ఇత్యాది.

(విప్రతిపత్తికళ్) ఎన్నత్తు, “విపరీతప్రతిపత్తికళ్” ఎన్నపడి.

యద్యన్యథోపదేశస్స్యా త్సర్వత్రైవాసినోర్ద్వయోః। స్వరూపాసిద్ధిరేవస్యాత్ తథా శిష్యేపరాకృపా॥ స్వాచార్యపారతన్త్ర్యం చ తత్కాలస్య చ చేద్ధ్రువమ్।

మూ.—౩౧౨. ఇప్పడియొழிయ ఉపదేశిక్కిల్ ఇరువర్కుమ్ స్వరూపాసిద్ధియుణ్డాం.

వ్యా.—(ఆచార్యత్వ) మావతు, తన్నుడైయ ఆచార్య పరతన్త్రియాగవే అనుసన్ధిక్కుమ ఇవన్ తన్ పక్కల్ ఉపదేశమ్ కేట్కిఱ అవనుక్కు ఆచార్యనాగై;

ఇతు (ఈశ్వరన్-నినైవాలే సిద్ధిక్కై) యావతు, "ఇప్పడి తన్నైయుమ్, శిష్యనైయుమ్, ఫలత్తైయుమ్, విప్రతిపత్తిపణ్ణాతే ఉళ్ళపడి అనుసన్ధిత్తు ఉపదేశిక్కుమ్ పరిపాకముడైయనాన ఇవన్ ఇవనుక్కు ఆచార్యన్" ఎన్ఱు, నినైప్పిట్టగుళుకైయాలే ఇవనుక్కు ఆచార్యత్వముణ్డాకై.

౩౧౨.—"ఇజ్జన్ని, క్రూరఃపిద్ధమాక అడియిల్ శొన్న విప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిక్కిల్, ఉభయ స్వరూపముమ్ సిద్ధియాతు" ఎన్గిఱార్, (ఇప్పడియొழிయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇరువర్కుమ్ స్వరూపాసిద్ధియుణ్డాం) ఎన్ఱతు,

"కీழ்చ్చొన్నపడియే యథాప్రతిపత్తియోడే యుపదేశిక్కైయొழிయ ఈశ్వరన్ ఇవనై ఆచార్యనాక నినైప్పిడామైయాలే, ఉపదేష్టావుక్కు ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియుణ్డాం.

మూ.—౩౧౩. ఆచార్యనుక్కు శిష్యన్ పక్కల్ కృపైయుమ్, స్వాచార్యన్-పక్కల్ పారతన్త్ర్యముమ్, వేణుమ్.

వ్యా.—ఇప్పడియథాప్రతిపత్తియోడే ఇవన్ ఉపదేశియాతవళవిల్ ఉపదేశసిద్ధియిల్లామైయాలే, ఉపదేశపాత్రమాన అవనుక్కు శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియిల్లై" ఎన్నై.

౩౧౩—"ఆచార్యనుక్కు ఇరణ్డుగుణమ్ అవశ్యమ్ వేణుమ్" ఎన్గిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుక్కు, ఉజ్జిజీవిషువాయ్వన్దు ఉపసన్ననాన శిష్యన్-పక్కల్, 'ఐయో,' ఎన్ఱిరఙ్గి అవనుజ్జీవిక్కైక్కు ఉపాయమాన ఉపదేశాదికళైప్పణ్ణుకైక్కిఱుడాన కృపైయుమ్,

తన్నైకరావాకనినైయాతే అత్తలైక్కు కరణభూతనాక అనుసన్ధిక్కైక్కిఱుడాన స్వాచార్యవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యముమ్,

అవశ్యముణ్డాక వేణుమ్" ఎన్నై.

అ.—(పరిపాకమ్) ఎన్ఱతు, "యథాప్రతిపత్తిరూపసమీచీనదశై" ఎన్నపడి.

(నినైప్పిడుకై)—సంకల్పిక్కై.

ఇత్తాల్, "యథాప్రతిపత్తియుక్త ఉపదేష్టృత్వాభివ్యఙ్గ్య భగవత్-సంకల్పహేతుక సంబన్ధవిశేషమ్ [ఆచార్య] శబ్దముఖ్యవృత్తి విషయమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

అన్యత్ర ఆచార్యత్వమ్ గౌణమ్.

"ఉపదేష్టృత్వమ్ ఆచార్యత్వమ్" ఎన్నిల్, ఉపదేశోత్తరకాలమిల్లామైయాలే ఆచార్యవ్యవహారమిన్ఱిక్కే యొழிయ ప్రసఙ్గిక్కుమ్.

౩౧౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇజ్జన్ని,) ఇత్యాది.

అ—(ఉపదేశశుద్ధి) ఎన్నతు, "సద్గోష్ఠోపదేశమ్" ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్, "ఉపదర్శితోపదేశపాత్రత్వాభివ్యఙ్గ్య భగవత్-సంకల్పహేతుక సంబన్ధవిశేషమ్ [శిష్య] పదముఖ్యార్థమ్" ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్.

౩౧౩—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనుక్కు)ఇత్యాది.

(కృపై) యావతు దయై.

అతావతు స్వార్థనిరపేక్షైయాన పరదుఃఖాసహిష్ణుతై.

ఇన్దక్కృపై మఙ్గళాశాసన యోగ్యతోద్దేశ్యక ఉపదేశప్రవృత్తియిలే ఘటకత్వసంపాదకతయా అవశ్యాపేక్షితై.

పారతన్త్ర్యమ్ పరాధీనప్రవృత్తిమత్త్వమ్.

ఇఙ్గు ఆచార్యవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమావతు, స్వస్మిన్ ఆచార్యాధీన ప్రవృత్తి నివృత్తికత్వజ్ఞానమ్.

ఇతు "ఉపదేష్టృత్వమ్ తదధీనమ్" ఎన్ఱ అనుసన్ధానత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేష్టావాన) ఇత్యాదినా.

మూ.—౩౧౪. కృపైయాలే శిష్యన్-స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్;

పారతన్త్ర్యత్తాలే తన్-స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

వ్యా.—౩౧౪. ఇవన్ఱాల్ ఫలిక్కుమవన్ఱై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృపైయాలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అత్రావశ్యః:—

"అప్పడియవన్-స్వరూపమ్ తిరున్దుమళవుమ్ ఉపదేశాదికళైప్పణ్ణిప్పోరుమివన్-కృపైయాలే నాళుక్కునాళుమ్ స్వరూపమ్ నిర్మలమాకైయాలే, శిష్యనుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్;

స్వకర్తృత్వబుద్ధియన్ఱిఱు స్వాచార్యకరణభూతనాకత్తన్నై యనుసన్ధిక్కైక్కుమ్, మన్ఱుమ్ సర్వకార్యత్తిలుమ్ తదధీననాయ్ వర్త్తిక్కైక్కుముడలాన పారతన్త్ర్యత్తాలే ఆచార్యనాన తన్నుడైయ-స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్నై,

అక, "కీఴ్ శెయ్తరాయ్త్తు హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వవిషయత్తిలుమ్ శిష్యవిషయత్తిలుమ్ ఫలవిషయత్తిలుముణ్డామ్ విప్రతిపత్తికళ్ క్రూరనిషిద్ధమ్" ఎన్ఱుమ్, "అప్పవిప్రతిపత్తికళ్ ఇన్ఱైత్తు" ఎన్ఱుమ్, ఇవనైనిన్ఱైయా

మూ.—౩౧౫. "నేరే ఆచార్యన్" ఎన్బదు సంసార నివర్త్తకమాన పెరియ తిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై.

వ్యా.—తిరుక్క దృష్టప్రయోజనాదికళ్ వస్తుసిద్ధిక్కుమ్ వఴియుమ్, సాక్షాత్ఫలాచార్యత్వఙ్గళ్ సిద్ధిక్కుమ్ వఴియుమ్, ఇప్పడియన్నియే ప్రతిపత్త్యా ఉపదేశిక్కల్ ఉభయస్వరూపముమ్ సిద్ధియామైయుమ్, ఆచార్యనానవనుక్కు అవశ్యాపేక్షితగుణద్వయముమ్, తదుభయఫలముమ్ శొల్లి న్ఱాయ్త్తు.

౩౧౫.—ఇప్పడి ఉపదేశానుగుణ నియమఙ్గళై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, "'ఉపదేశిక్కు మళవిల్ ఇన్న మన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనైయే 'సాక్షాదాచార్యన్ ఎన్బదు'' ఎన్గిఱార్, (నేరే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(నేరే ఆచార్యన్ ఎన్బదు,) ఎన్నిత్తు, "ఆచార్యత్వమ్ మన్త్రైవఉవిన్ఱియిరుక్కచ్చెయ్తే ప్రతీతిమాత్రమ్ కొణ్డుకొల్లుమళవన్నిక్కే 'సాక్షాదాచార్యన్' ఎన్ఱు శొల్లవతు" ఎన్నపడి.

(సంసారనివర్త్తకమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తై ఉపదేశిత్తవనై) ఎన్ఱతు,

"'ఐహలౌకికమైశ్వర్యమ్'౩ ఇత్యాదిప్పడియే

అ.—౩౧౪. "[తన్-స్వరూపమ్] ఎన్గిఱ [తన్]-శబ్దమ్, [ఆచార్యనుక్కు] ఎన్ఱు, ప్రకృతనాన ఆచార్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వకర్తృత్వ) ఇత్యాది.

(ఆచార్యకరణభూతనాక) ఇత్యనేన ఆచార్యనుక్కు కర్తృత్వముమ్, తనక్కు తదధీనవ్యాపారవత్త్వముమ్ లబ్ధమ్.

కర్త్రధీన క్రియానుకూలవ్యాపారకత్వమితి కరణత్వమ్.

"సదాభ్యనుజ్ఞాపూర్వం చ సర్వార్థేషు ప్రవృత్తయః"౧ ఎన్గిఱతిన్నై యుట్కొణ్డు (మన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

(తదధీననాయ్) ఎన్గిఱతాల్, "తదధీనశ్చ వర్తేత"౨ ఎన్గిఱ భరద్వాజవచనమ్ స్మారితమ్.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అకకీఴ్) ఇత్యాది.

అ.—౩౧౫. సఙ్గతి, (ఇప్పడియుపదేశానుగుణ) ఇత్యాది.

"ఇత్తాల్ ఆచార్యత్వహేతుభూత ఉపదేశానుగుణ నియమకథనానన్తరమ్ తాదృశాచార్యత్వహేతుభూత ఉపదేశ్యవిశేషకథనాత్ ఏకకార్యత్వమ్ సఙ్గతి" ఎన్నపడి.

"తే సర్వే పురుషాంశత్వాదుచ్యన్తే పురుషా ఇతి"౪ "తస్మాదన్యత్ర తద్గుణలేశయోగాదౌపచారికః"౫ ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యత్వమ్) ఇత్యాది.

(సాక్షాదాచార్యనెన్ఱు, శొల్లువతు) ఎన్ఱతు, "ఆచార్యశబ్ద ముఖ్యవృత్తివిషయమ్" ఎన్నపడి.

"త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః"౬ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ నిర్ణీతన్యాయత్తై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఐహలౌకికమైశ్వర్యమ్ ఇత్యాదిప్పడియే) ఇత్యాది.

౧॥ ౩॥ ౪॥
౨॥ భరద్వాజస్మృతి. ౫॥ ౬॥

వ్యా.—అఖిలఫల ప్రదమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ అన్యఫలఙ్గళిల్ తాత్పర్యమిన్ఱిక్కే మోక్షఫలత్తిలే నోక్కాయిరుక్కైయాలే,

"సర్వవేదాన్తసారార్థస్సంసారార్ణవతారకః।
గతిరష్టాక్షరో నౄణామపునర్భవకాఙ్క్షిణామ్॥" ౧
ఎన్ఱుమ్ అప్పడియే సంసారనివర్తకమాయ్,

అతఏవ,

"మన్త్రాణాం పరమో మన్త్రో గుహ్యానాం గుహ్యముత్తమమ్।
పవిత్రం చ పవిత్రాణాం మూలమన్త్రస్సనాతనః॥" ౨
ఎన్ఱుమ్ అప్పడియే,

సర్వమన్త్రాన్తరోత్కృష్టమాన పెరుమైయుడైత్తాన తిరుమన్త్రత్తై, సంసారనివర్తకత్వ ప్రతిపత్తియోడే యుపదేశిత్తవనై" ఎన్ఱై.

అ.—"స్వర్గాద్యం పారలౌకికమ్, కైవల్యం భగవన్తం చ మన్త్రోయం సాధయిష్యతి" ౩ ఎన్ఱు, శేషమ్ (ఆది) పదగ్రాహ్యమ్.

ఇతుక్కు అర్థమ్, (అఖిలఫల) ఇత్యాది.

వస్తుస్వభావసచివ చరమనిర్దేశస్వారస్యత్తాలే మన్త్రత్తుక్కు భగవల్లాభత్తిలే తాత్పర్యమ్.

"గుడజిహ్వికాన్యాయత్తాలే 'ఫలాన్తరహేతుత్వమ్' ఎన్నుమిడమ్ లబ్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్యఫలఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

"తాత్పర్యవిషయ భగవల్లాభమ్ సంసారనివృత్తియన్ఱిక్కే సిద్ధియాతాకైయాలే 'అతిలుమితుక్కు తాత్పర్యమ్' ఎన్నుమిడమ్ వచనాన్తరత్తిల్ కణ్ఠోక్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వవేదాన్త) ఇత్యాది.

"(పెరియ) ఎన్ఱు పెరుమైయావతు మన్త్రాన్తరశరీరమహత్త్వమన్ఱిక్కే ఉత్కర్ష విశేషరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతఏవ మన్త్రాణామ్) ఇత్యాది.

("మన్త్రాణామ్, గుహ్యానామ్") ఎన్ఱు ఇరణ్డుమ్ నిర్ధారణేషష్ఠీ.

("పవిత్రాణామ్") ఎన్ఱు ఇతు కర్మణిషష్ఠీ.

ఇవఱ్ఱాల్ సిద్ధమ్ (సర్వమన్త్రాన్తర) ఇత్యాది.

[సంసారనివర్తకమాన] ఎన్ఱు విశేషణనిర్దేశఫలితమ్ (సంసారనివర్తకత్వ) ఇత్యాది.

వ్యా.—"ద్వయమ్ పూర్వోత్తరవాక్యఙ్గళాలే ఇతిల్ మధ్యమ చరమపదవివరణమాకైయాలే, చరమశ్లోకమ్ పూర్వోత్తరార్ధఙ్గళాలే అతిల్ పూర్వోత్తరవాక్యవివరణమాయిరుక్కైయాలే, మఱ్ఱ రహస్యద్వయముమ్ ప్రథమరహస్యమాన ఇతోడే అనన్యమాయిరుక్కైయాలే, ఇత్తైచ్చొల్లవే అవఱ్ఱినుడైయ ఉపదేశముమ్ తన్నడైయే శొల్లిఱ్ఱామ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి,

(పెరియతిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై) ఎన్ఱార్.

ఆకైయాల్, ఇతు రహస్యత్రయోపదేశత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

అ.—మన్త్రత్తుక్కు సంసారనివృత్త్యుపాయత్వముమ్ స్వయం సంసారనివృత్త్యుపాయత్వముమ్ ఉక్తానాలుమ్ ఇఙ్గే అనన్యసాధనాధికారి ప్రకరణానుగుణమాక సంసారనివర్తకత్వ సిద్ధోపాయాధికారత్వ రూప సంసారనివర్తకత్వమ్ వివక్షితమ్.

ఇఙ్గే "యోవై మన్త్రవరం ప్రాప్తాత్ సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్।
పరిచ్ఛేత్ గురువర్యస్య తస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్॥" ౪ ఎన్ఱు, సంసారనివర్తక మన్త్రవరోపదేష్టావుక్కు "గురువర్య" శబ్దేన ముఖ్యగురుత్వమ్ సిద్ధమన్ఱిల్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే, తద్విధియిలే తాత్పర్యమ్ సిద్ధమ్.

ఇత్తాల్ "ముఖ్యస్య నిర్విశేషేణ శబ్దోన్యేషాం విశేషతః" ౫ ఎన్ఱు న్యాయత్తాలే అవనుక్కు [ఆచార్య] శబ్దముఖ్యవృత్తి విషయత్వమ్ సిద్ధమ్" ఎన్ఱు, అభిప్రేతమ్.

"ఏవంవిధాచార్యత్వమ్ ఇన్దప్రబన్ధత్తినుడైయ తిరుమన్త్రవివరణరూపత్వ యోజనైయిలే తురీయప్రకరణనివేశార్హమానాలుమ్, ద్వయ శ్లోకవివరణరూపత్వ యోజనైయిలే అసఙ్గతమ్" ఎన్ఱు శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ద్వయమ్) ఇత్యాది.

"నమః పదాద్యుక్తోపాయోపేయాపేక్షిత శ్రీసంబన్ధప్రతిపాదకమాకైయాలే అవఱ్ఱుక్కు వాక్యద్వయముమ్ వాక్యద్వయాపేక్షితోపాయోపేయాపేక్షిత సర్వధర్మత్యాగ సర్వపాపనివృత్తి ప్రతిపాదకమాకైయాలే అతుక్కు అర్ధద్వయముమ్ వివరణమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(అనన్యమాయిరుక్కై) యావతు, అపేక్షితబోధకతానిర్వర్తకమ్ సహానుసన్ధేయత్వమూలక సహోపదేశ్యత్వనియమవత్తాయిరుక్కై.

"ఇత్తాల్ ద్వయశ్లోక వివరణరూపత్వ యోజనైయిలుమ్ ఇన్త ఆచార్యత్వమ్ ఇఙ్గే సఙ్గతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆకైయాల్) ఇత్యాది.

సంసారవర్ధకక్షుద్ర భగవన్మన్త్రవాదినః। నహ్యాచార్యత్వం. మన్త్రస్యక్షుద్రత్వం ఫలతోభవేత్॥ సంసారవర్ధకత్వంచఫలద్వారాస్యకథ్యతే।

మూ.—౩౧౬. సంసారవర్ధకఙ్గళుమాయ్ క్షుద్రఙ్గళుమాన భగవన్మన్త్రఙ్గళై ఉపదేశిత్తవర్కళుక్కు ఆచార్యత్వపూర్త్తియిల్లై.

౩౧౭.—భగవన్మన్త్రఙ్గళై "క్షుద్రఙ్గళ్" ఎన్ఱదు ఫలద్వారా.

వ్యా.—౩౧౬. "భగవన్మన్త్రఙ్గళిల్ పతేశ్నుమొన్ఱై యుపదేశిత్తవర్కళుక్కుమ్ ఆచార్యత్వమిల్లైయో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసారవర్ధకఙ్గళుమాయ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తాలవదు, "సంసారత్తైనివర్త్తిప్పిక్కైయాదమాత్రమన్ఱిక్కే వళర్క్కుమవైయాయ్, పెరుమైయత్తిక్కే క్షుద్రఙ్గళుమాయిరుక్కుమతదితరభగవన్మన్త్రఙ్గళై యుపదేశిత్తవర్కళుక్కు, ఉపదేష్టృత్వప్రయుక్తమాన ఆచార్యత్వప్రతీతిమాత్రమొழிయ తత్-పూర్త్తియిల్లై" ఎన్నై.

౩౧౭.—"(క్షుద్రఙ్గళ్) ఎన్బదు క్షుద్రదేవతామన్త్రఙ్గళైయన్ఱో, భగవన్మన్త్రఙ్గళైయిప్పడిశొల్లుకిఱదెన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవన్మన్త్రఙ్గళై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

మూ.—౩౧౮. "సంసారవర్ధకఙ్గళ్" ఎన్ఱదు అత్తాలే.

౩౧౯.—ఇదుదాన్ ఔపాధికమ్.

వ్యా.—అత్తావదు, "పరదేవతైయాన భగవద్విషయమాకైయాలే వన్ద పెరుమైయైయుడైయ మన్త్రఙ్గళై (క్షుద్రఙ్గళ్) ఎన్ఱు శొల్లుకిఱదు, అర్థకామపుత్రాదిక్షుద్రఫలఙ్గళైక్కొడుక్కవల్లైయాలే" ఎన్నై.

౩౧౮.—"(సంసారవర్ధకఙ్గళ్) ఎన్ఱదెత్తాలే?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసార) ఇత్యాదియాలే.

(అత్తాలే) ఎన్ఱదు, "కీழ்చ్చొన్న బన్ధకమాన క్షుద్రఫలఙ్గళైక్కొడుక్కైయాలే" ఎన్నై.

౩౧౯.—"అదాల్ ఇవత్తుక్కు ఇదు స్వాభావికమో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇదుదాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇదుదాన్) ఎన్ఱు, క్షుద్రఫలప్రదత్వత్తై పరామర్శిక్కిఱదు.

(ఔపాధికమ్) ఎన్ఱదు, "ఉపాధిప్రయుక్తమాయ్ వన్దతొన్ఱై" ఎన్నై.

౩౨౦.—అత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (చేతననుడైయరుచియాలే వరుకైయాలే) ఎన్ఱు.

అ—౩౧౬ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (భగవత్) ఇత్యాది.

[సంసారనివర్తకమాన] ఇతి ఆదితః వ్యతిరేకనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (సంసారత్తై) ఇత్యాది

ఇల్లైయాకిల్, "మత్తై భగవన్మన్త్రఙ్గళ్" ఎన్నలామే?.

(క్షుద్రఙ్గళుమాయ్) ఎన్ఱదు, "స్వల్పఙ్గళుమాయ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆచార్యత్వ ప్రతీతిమాత్రమ్) ఎన్ఱదు, "ఆచార్యత్వారోపమాత్రమ్" ఎన్ఱపడి.

(తత్-పూర్త్తియిల్లై) ఎన్ఱదు, "ఆచార్యపదప్రవృత్తినిమిత్తతాపర్యాప్త్యధికరణయావద్ధర్మసమావేశమ్ ఇల్లై" ఎన్ఱపడి.

౩౧౭ —"క్షుద్రాః క్షుద్రపితామహ ప్రభృతయః"౧ "నైవతమలిక్షుద్రమ్"౨ ఎన్ఱదిలే యుటొక్కు (క్షుద్రదేవతా) ఇత్యాది.

"[భగవన్మన్త్రఙ్గళై] ఎన్ఱదు ధర్మినిర్దేశత్తాలే ప్రతిపాద్యదేవతాక్షుద్రత్వప్రయుక్తక్షుద్రత్వమ్ వ్యావర్తితమాకైయాలే, పారిశేష్యాత్,

అ.—ప్రదేయఫలక్షుద్రత్వప్రయుక్తక్షుద్రత్వమ్ వివక్షితమ్" ఎన్న మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరదేవతైయాన) ఇత్యాది.

౩౧౮.—"అర్థకామపుత్రాదికళుక్కు క్షుద్రత్వత్తిల్ బన్ధకత్వముణ్డాకైయాలే క్షుద్రఫలప్రదత్వత్తాలే సంసారవర్ధకత్వముమ్ సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీழ்చ్చొన్న) ఇత్యాది.

౩౧౯ —"ఉపాధౌభవమ్ ఔపాధికమ్" ఎన్ఱు వివక్షిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాధి ప్రయుక్తమాయ్) ఇత్యాది.

౩౨౦ —"ఉపాధిప్రదర్శకమ్ ఉత్తరవాక్యమ్" ఎన్ఱదార్, (అత్తై) ఇత్యాది.

౧॥ ముకున్దమాలై. శ్లో. ౨॥

ఔపాధికమిదంక్షుద్రఫలదత్వం ప్రకీర్త్యతే। యతోఽన్యేశ్వరమన్త్రస్య మోక్షదత్వే వ్యవస్థితే,॥ క్షుద్రేఫలే చేతనస్య ప్రకృత్యా రుచిరేధతే।

మూ.—౩౨౦. చేతనను డైయరుచియాలే వరుకైయాలే.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఆఱామదాన]

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్-తిరువడిగళే శరణమ్.

వ్యా.—అదావదు, “భగవన్మన్త్రఙ్గళాకైయాలే మోక్షప్రదత్వశక్తియు ముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్దే, ఇవత్తిన్ను డైయ క్షుద్రఫలప్రదత్వమ్, ప్రకృతివశ్యనాన చేతనను డైయక్షుద్రఫలరుచియాలే వరుకైయాలే” ఎన్గై.

ఐశ్వర్యకామర్కుక్కు గోపాలమన్త్రాదికళుమ్ పుత్రకామర్కుక్కు రామమన్త్రాదికళుమ్ విద్యాకామర్కుక్కు హయగ్రీవమన్త్రాదికళుమ్,

అ.—(మోక్షప్రదత్వశక్తి) ఎన్ఱదు, “మోక్షజననస్వరూపయోగ్యతై” ఎన్ఱపడి.

(క్షుద్రఫలప్రదత్వమ్) ఎన్ఱదు, “క్షుద్రఫలఫలోపధానమ్” ఎన్ఱపడి.

“సామర్థ్యాత్ [చేతన] శబ్దమ్ క్షుద్రఫలరుచ్యర్హ ప్రకృతివశ్యపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రకృతివశ్యనాన) ఎన్ఱదు.

“ఎన్దఫలత్తుక్కు ఎన్దమన్త్రమ్ సాధనమ్?, స్వతస్సిద్ధమాన సాధనత్వత్తుక్కు ఔపాధికత్వమెఙ్ఙనే?, చేతనగతరుచిక్కు మన్త్రగతసాధనతోపాధిత్వమెఙ్ఙనే?” ఎన్ఱిఙ్గళైక్కడలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఐశ్వర్యకామర్క్కు) ఇత్యాది.

(ఆది) పదమ్ వరాహమన్త్రపరమ్.

(రామమన్త్రాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ సన్తానగోపాలమన్త్రపరమ్.

(హయగ్రీవమన్త్రాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ మత్స్యమూర్తి మన్త్రపరమ్.

యద్వా సర్వత్రకవచపఞ్జరాదికళ్ (ఆది) శబ్దగ్రాహ్యఙ్గళాక్కడవన.

వ్యా.—విజయకామర్క్కు సుదర్శన నారసింహమన్త్రాదికళుమాయ్, ఇప్పడినియమేన క్షుద్రఫలఙ్గళైయే కొడుక్కప్పోరుకిఱవిత్తు, చేతనరుడైయరుచ్యనుగుణమాక “ఇవ్వోవ్మన్త్రఙ్గళివ్వోఫలఙ్గళై కొడుక్కక్కడవదు” ఎన్ఱు, ఈశ్వరన్ నియమేనకల్పిత్తు వైక్కైయిఱే?.

అదుదాన్ చేతనరుడైయ రుచ్యనుగుణమాకకల్పిత్తదాకైయాలే, “అవత్తుక్కు అదు స్వాభావికమన్ఱు, ఔపాధికమ్” ఎన్నలామిఱే?.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఆఱామదాన]

సదాచార్యలక్షణ ప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

పెరియజీయర్-తిరువడిగళే శరణమ్.

అ.—[(సుదర్శననారసింహమన్త్రఙ్గళ్) ఎన్ఱదు]:—

“సుదర్శనమన్త్రముమ్ నరసింహమన్త్రముమ్” ఎన్ఱపడి యద్వా “సుదర్శననరసింహః—నరసింహమూర్తిప్రభేదః, తన్మన్త్రమ్” ఎన్ఱుమామ్.

(ఆది) పదమ్ కల్కిమన్త్రపరమ్.

(అదుదాన్) ఇత్యాదియాలే, “చేతనరుచిక్కు పరంపరయా మన్త్రగతఫల సాధనత్వత్తిల్ ఉపాధిత్వముమ్ ఉపపన్నమ్” ఎన్ఱు, కాట్టినబడి.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఆఱామదాన]

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

మూ.— [ఒన్బదాం ప్రకరణఙ్గళిల్ పత్తావదాన]

సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణమ్:—

౩౨౧.—"శిష్యన్" ఎన్బదు,

వ్యా.—[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ పత్తావదాన] [౫

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్:—

౩౨౧.—ఆక, [వా. ౩౦౮] (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, [వా. ౩౧౬] (ఆచార్యత్వ పూర్తియుళ్ళై) ఎన్నుమళవుమ్ ఆచార్యస్వరూపశోధనమ్ పణ్ణి, అనన్తరమ్ అదిన్ మేల్ వన్ద ప్రాసఙ్గిక శఙ్కైగళైయుమ్ పరిహరిత్తార్ కీழ్;

మేల్ శిష్యస్వరూపశోధనమ్ పణ్ణుకిఱార్, (శిష్యన్ ఎన్బదు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(శిష్యన్ ఎన్బదు) ఎన్ఱదు, "ఉపదేశ శ్రవణమాత్రమ్ కొణ్డు మేలెழுన్దవారియాక చ్చొల్లుకైయన్ఱిక్కే,[౧౫ 'శిష్యన్' ఎన్ఱు, ముఖ్యమాకచ్చొల్లువదు" ఎన్ఱపడి.

అ.— ౩౨౧. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఆకతాన్) ఇత్యాది.

సఙ్గతి, (మేల్ శిష్యస్వరూప) ఇత్యాది.

అత్రావత్యా, "ఆచార్యత్వమ్ శిష్యత్వప్రతియోగికమాకైయాలుమ్, ఆచార్యకర్తృకోపదేశక్రియాజన్య ఫలశాలిత్వమ్ శిష్యనుక్కు లక్షణమాకైయాలుమ్, ప్రథమమ్ ఆచార్యలక్షణముమ్ తదనన్తరమ్ శిష్యలక్షణముమ్" ఎన్ఱపడి.

"'ఆచార్య' శబ్ద ముఖ్యవృత్తివిషయ ప్రతిసంబన్ధి శిష్యలక్షణమ్ ప్రస్తుతమాకైయాలే 'శిష్య' శబ్దముఖ్యవృత్తి విషయమే నిరూపణీయ[౨౫మాకైయాలే, [శిష్యన్ ఎన్బదు] ఎన్గిఱవిడత్తిలే 'నేర' ఎన్గిఱ విశేష అనుషఙ్గనీయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశ శ్రవణ) ఇత్యాది.

(మేలెழுన్దవారి) ఎన్ఱదు, "అగాధజలమన్ఱిక్కే స్వల్పజలమాయిరుప్పదొన్ఱుపోలే" ఎన్ఱపడి.

మూ.—సాధ్యాన్తరనివృత్తియుమ్, ఫలసాధన శుశ్రూషైయుమ్,

వ్యా.—(సాధ్యాన్తరనివృత్తి) యావదు, స్వరూప [౫ విరోధియాన ఐశ్వర్య కైవల్యఙ్గళాకిఱ ప్రాప్యాన్తరత్తిల్ మణమ్ అన్వయమఱ్ఱిరుక్కై.

అన్ఱిక్కే, "ఇవ్వాచార్యన్ తన్నైత్తొழுదియ పేఱ్ఱో రుప్రాప్యవస్తు అతియోన్" ఎన్ఱు, ఇరుక్కైయాక వ్వాఱు.

(ఫలసాధన శుశ్రూషై) యావదు, "గురుశుశ్రూషయా విద్యా"౧ ఎన్గిఱపడియే ఆచార్యనై తాన్ పణ్ణుకిఱ శుశ్రూషైయాలే సన్తోషిప్పిత్తు జ్ఞానోపజీవనమ్ పణ్ణుకై ప్రాప్తమాకైయాలే,

అ.—అత్రావదు, తద్గుణలే శరణాగతైయుట్టుచ్చొల్లుకై.

"'నాస్త్యకృతః కృతేన'౨ ఇత్యాదిక్కళైయుట్కొణ్డు [సాధ్యా[౧౫న్తర] ఇతి [అన్తర] శబ్దార్థభేదప్రతియోగిత్వమ్ [ఫలసాధన] ఇతి అనన్తరనిర్దిష్ట స్వరూపానురూప ఫలత్తుక్కుయుక్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపవిరోధియాన) ఇత్యాది.

(స్వరూపమ్)— అనన్యభోగ్యత్వమ్.

"'అన్ఱిక్కే 'గురోరన్యం న భావయేత్'౩ ఇత్యాదిక్కళై యుట్కొణ్డు 'పూర్వమేవబుద్ధిస్థనాన ఆచార్యనే [అనన్తర] శబ్దార్థభేద ప్రతియోగి' ఎన్గైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఇవ్వాచార్యన్ తన్నై) ఇత్యాది.

"[నివృత్తి] శబ్దత్తాలే 'పెఱుమ్ అతియోన్'౪ ఎన్గిఱ జ్ఞాననివృత్తి యభిప్రేతై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పేఱ్ఱో రుప్రాప్యవస్తు అతి [౨౫ యోన్) ఇత్యాది

"[ఫలసాధన] ఇత్యత్ర అభేదాన్వయగర్భ కర్మధారయస్వారస్యత్తైయుట్కొణ్డు, శుశ్రూషా సాధ్యత్వ లిఙ్గత్తాలే [ఫల] శబ్దమ్ తత్త్వజ్ఞానరూపఫలపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("గురుశుశ్రూషయా"౧) ఇత్యాది.

"తృతీయైక్కు సాధ్యత్వమ్ అర్థమ్;

అతుతాన్ దృష్టప్రీతిద్వారకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సన్తోషిప్పిత్తు) ఎన్ఱదు.

౧॥ ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౧-౨-౧౨.

౩॥ ౪॥ కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు. పా. ౨.

మూ.—ఆర్తియుమ్,

వ్యా.—ఆచార్యన్ తన్నుడైయ ఉపకారకత్తై తత్త్వజ్ఞానమాకిఱ ఫలత్తిన్నుడైయ సిద్ధిక్కు సాధనమాయిరుక్కుమ్ ఆచార్యపరిచర్యై.

అన్ఱిక్కే, స్వరూపానురూపమాన ఫలత్తిలుమ్ సాధనత్తిలుమ్ ఉణ్డాన శ్రోతుమిచ్ఛైయాకవుమామ్.

అథవా, "ఆచార్యముఖోల్లాసమాకిఱ ఫలత్తుక్కు సాధనమాన తత్ పరిచర్యై" ఎన్నవుమామ్. [౧౦

(ఆర్తి) యావదు, "ఇరుళ్ తరుమా ఞాలమ్"౧ ఎన్గిఱ పడియే పిఱన్దజ్ఞానత్తుక్కు విరోధియాన ఇవ్విభూతియిల్ నిన్ఱుమ్ కడుకప్పోకప్పెఱామైయాలే యుళ్ళ క్లేశమ్.

అ—(శుశ్రూషా)—పరిచర్యా.

"పరివస్యాతు శుశ్రూషాపరిచర్యాప్యుపాసనమ్"౨ ఎన్గిఱపడియే ఇత్తై యుటైయ్కు అరుళిచ్చెయ్కైయాల్, (ఆచార్యపరిచర్యై) ఎన్ఱు, అన్ఱిక్కే "ఉభయపదార్థప్రాధాన్యయుక్తద్వన్ద్వసమాసజాత్యస్వత్తైయుమ్, [ఫలసాధన] ఇతినిర్దేశసార్థక్యత్తైయుమ్, అతఏవ 'శ్రోతుమిచ్ఛా—శుశ్రూషా' ఎన్గిఱ శుశ్రూషాశబ్దత్తిన్ యోగశక్తిస్ఫూర్తియైయుమ్ ఉటైయ్కు 'ముఖ్యస్యనిర్విశేషణ'౩ ఇత్యాదిన్యాయత్తాలే [౨౦ ఫలాదిశబ్దఙ్గళ్ ముఖ్యపురుషార్థాదిపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే స్వరూప) ఇత్యాది.

ఉక్తరీత్యాఽపి [ఫల] శబ్దస్వారస్యత్తైయుమ్, [సాధన] శబ్దత్తిన్నుడైయ అద్వారకసాధనపరత్వస్వారస్యత్తైయుమ్, ఉటైయ్కు యోజనాన్తరమ్, (అథవా) ఇత్యాది. [౩౦

వర్తమానదేహస్థితి పరమపురుషార్థాలాభాత్ప్రయుక్తక్లేశమ్ ఇఙ్గు అత్యన్తావశ్యకమల్లామైయాలే ప్రకరణానుగుణమాక [ఆర్తి] శబ్దాభిప్రేతమ్ ("ఇరుళ్") ఇత్యాది.

"అతివాన్తుమ్ కల్పితర్"౪ ఎన్గిఱపడియై యుటైయ్కు (పిఱన్ద) ఇత్యాది.

"విగ్రహాలోకనపరః"౫ "విరహాన్ష్ట పీడావమానవాద్యసహిష్ణుతా"౬ ఇత్యాదియైయుటైయ్కు బుద్ధిస్థాచార్యవిశ్లేషార్తిపరతయా యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఆచార్య) ఇత్యాది.

మూ.—ఆదరముమ్, అనసూయైయుముడైయవనై

వ్యా.—అన్ఱిక్కే, ఆచార్య విగ్రహానుభవాలాభత్తిల్ క్లేశమాకవుమామ్.

(ఆదర) మావదు, ఉత్తరోత్తరమ్ అనుభూయమాన [౫ విశ్లైయుమ్బడి ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్కైయిల్ భగవద్గుణానుభవత్తిల్ మేన్మేలుమ్ ఉణ్డాకానిఱ్కుమ్ విరుప్పమ్.

అన్ఱిక్కే, [వా. ౨౪౩] (ఆచార్యనైక్కణ్డాల్ పశియన్ శోఱ్ కణ్డాప్పోలే), తదనుభవకైజ్కర్యఙ్గళిలే సఙ్గిపిక్కుమ్బడియాన విరుప్పమాకవుమామ్. [౧౦

(అనసూయై) యావదు, ఆచార్యన్ భగవత్ భాగవత వైభవఙ్గళై ప్పరక్క ఉపపాదియానిన్ఱాల్, "ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే"౭ ఎన్నుమ్బడి అతిల్ అసూయైయిన్ఱిక్కే.

అ—"ఆలోకసద్ధేశవచనాదరః"౮ "తద్వక్త్ర్యవణోత్సుకః"౯ "యత్తేహంప్రీయమాణాయ"౧౦ "తృప్తిర్హిశృణ్వతో నాస్తిమేఽమృతమ్"౧౧ ఇత్యాదిక్కైయుటైయ్కు అరుళిచ్చెయ్కైయాల్, (ఉత్తరోత్తరమ్) ఇత్యాది.

"నిత్యం విధివద్ధాకైర్యరాధ్యతో ఽహ్యగ్రయేస్గురుమ్"౧౨ "అథపాదద్వాభ్యక్తిత ఆదరాత్" "కుర్వీతపరమాం భక్తింగురౌతత్ప్రియ [౨౦ యావత్సుః"౧౩ ఇత్యాదిక్కైయుటైయ్కు పూర్వవద్యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఆచార్యనై) ఇత్యాది.

"శాన్తోఽనసూయశ్శ్రోత్రార్హః" * "నచమాంయోఽభ్యసూయతి"౧౪ "యేగుణగ్రాహిణో లోకేతేవై భాగవతోత్తమాః"౧౫ "నగుణాన్ గుణినోహన్తి" † "స్తౌతిమన్దగుణానపి"౧౬ "నాన్యదోషేషు [౨౫ రమతే సోఽనసూయాప్రకీర్తితా"౧౭ ఇత్యాదిక్కైయుటైయ్కు అరుళిచ్చెయ్కైయాల్, (భగవత్-భాగవత) ఇత్యాది.

"'అనసూయవే ప్రవక్ష్యామి'౭ ఎన్ఱు, 'ప్రవచనపాత్రతాధికారమ్ అనసూయై' ఎన్ఱైయాలే ఇత్థంశిష్యలక్షణమ్' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి ("ప్రవక్ష్యామి") ఇత్యాది.

౧॥ శి. వా. ౧౦-౧-౧. ౨॥ ౩॥
౪॥ శి-వా-౯-౧-౭. ౫॥ ౬॥

౭॥ గీ-౯-౧. ౮॥ ౯॥
౧౦॥ గీ-౧౦-౧. ౧౧॥ ౧౨॥
౧౩॥ ౧౪॥ గీ-౧౮-౬౭. ౧౫॥
† ౧౬॥ ౧౭॥

"మన్త్రం, ఫలం, దేవతాచ, ఫలసంబన్ధ. సాధనమ్।ఐహికోభోగ (ః) ఇత్యాదిసర్వమాచార్య ఏవహి?" ॥ ఇతిమన్త్రసచ్చిష్య శక్త్యాపరమయాయుతః,

వ్యా.—అన్ఱి, కే‌ట్, "ఆచార్యనుడైయ ఉత్కర్షత్తైయుమ్, స్వబ్రహ్మచారికళుడైయ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ కణ్డాల్ అతిల్ అసూయైయఱ్ఱిరుక్కై‌" ఎన్నవుమామ్.

"అసూయాప్రసవభూః"౧ ఎన్ఱి, అవిశ్రుక్కు, "హితమ్ శొన్నవనుడైయ ఉత్కర్షమేయాయిత్తు ప్పొఱాతతు"౨ ఎన్ఱి, తే పూర్వర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్తతు?

భగవద్విషయత్తిలుళ్ళద అసూయైపణ్ణానిన్ఱాల్, తదీయవిషయత్తిల్ శొల్లవేణుమో?

"ఇదంతు తే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే"౩ ఎన్ఱానిఱే?

ఆక, ఇప్పడియిరుక్కుమవళ్ళ సద్గుణ సంపన్ననైయాయిత్తు "నేరే శిష్యన్" ఎన్బతు.

వ్యా.—౩.౨.౨. ఇప్పడి ఉక్తలక్షణయుక్తనాన శిష్యనుక్కు స్వాచార్యవిషయత్తిలుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్తి విశేషత్తై విధిక్కిఱార్ మేల్, (మన్త్రముమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—"నమత్స్వబుద్ధ్యాసూయేల సర్వదేవముముక్షుః"౪ ఇత్యాదికత్తై యుట్కొణ్డు పూర్వవత్ యోజనా ద్రష్టవ్యమ్. (అన్ఱి, కే‌ట్ ఆచార్యనుడైయ) ఇత్యాది.

"ఆచార్యోత్కర్షత్తిల్ అసూయై అసంభావితైయత్తు" ఎన్నిఱార్, ("అసూయాప్రసవ"౧) ఇత్యాది

(పూర్వర్కళ్)—నమ్బిళ్ళైముతలానార్కళ్

సంప్రదాయత్తైదర్శిప్పిత్తు ప్రమాణోపపత్తికళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (భగవద్విషయత్తిల్) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.

[శిష్యన్ ఎన్బతు] ఇత్యాదిమూలవాక్యత్తై యోజిత్తుక్కాట్టుకిఱార్, (ఆక) ఇత్యాదినా.

(నేరే) ఎన్ఱు, అనుషఙ్గమ్ సూచితమ్.

౩.౨.౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఉక్తలక్షణ) ఇత్యాది.

(ప్రతిపత్తిః)—అనుసన్ధానమ్.

"మన్త్రస్యపదదేవతా జోడప్రత్యయః, త్రుచోలోపశ్చ; 'ఉణా దయోబహులమ్'౫ ఇతిసూత్రాత్:" ఇత్యభిప్రాయేణ (మన్త్రంత్రాయతే) ఇత్యాది.

మూ.—౩.౨.౨. "మన్త్రముమ్, దేవతైయుమ్, ఫలముమ్, ఫలానుబన్ధికళుమ్, ఫలసాధనముమ్, ఐహికభోగముమ్, ఎల్లామ్ ఆచార్యనే" ఎన్ఱు.

వ్యా.—అతావతు:—

"'మన్త్రంత్రాయత ఇతిమన్త్రః" ఎన్ఱు, అపడియే అనుసన్ధాతృరక్షకమాయిరుక్కుమవళ్ళ మన్త్రముమ్, తత్-ప్రతిపాద్యపరదేవతైయుమ్, తత్-ప్రసాదలభ్యమాన కైఙ్కర్యరూపమహాఫలముమ్, తదనుబన్ధికళాన అవిద్యాదినివృత్తిపూర్వకమాన స్వస్వరూపావిర్భావముమ్ సాలోక్యాదికళుమాకిఱ ఇవైయుమ్, తథావిధఫలప్రదమాన సాధనముమ్, పుత్రదారగృహక్షేత్ర పశ్వన్నాద్యనుభవరూపమాన ఇహలోకత్తిల్ భోగ్యమాకిఱ ఇవైయెల్లామ్ నమక్కు నమ్ముడైయ ఆచార్యనే' ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణక్కడవన్" ఎన్కై.

"గురురేవపరం బ్రహ్మ గురురేవపరాగతిః।
గురురేవపరావిద్యా గురురేవపరాయణమ్॥"

అ.—(మననమ్)—అనుసన్ధానమ్.

మన్త్రస్తుత్యత్వేన దేవతాత్వమాత్రైయాలే అనన్తరనత్వేకతాత్పర్యమ్, (తత్-ప్రతిపాద్య) ఇత్యాది

"ముఖ్యస్య"౬—ఇత్యాదియాలే [దేవతా] శబ్దమ్ ముఖ్యదేవతా పరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పరదేవతైయుమ్) ఎన్నతు.

దేవతాత్వమ్ ఫలప్రదత్వోపయుక్తమాకైయాలే (తత్-ప్రసాద) ఇత్యాది.

ఇజ్జేసర్వత్ర "ముఖ్యస్య నిర్విశేషేణ"౬ ఇత్యాద్యుక్తన్యాయమ్ అభిప్రేతమ్

(తదనుబన్ధికళ్) ఎన్నతు, "తదుపయుక్తఙ్గళ్" ఎన్నపడి.

(అవిద్యాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ కర్మవాసనా రుచిప్రకృతిసంబన్ధపరమ్.

(సాలోక్యమ్)—సమానలోకత్వమ్.

(ఆది) పదమ్ సామీప్యాదిపరమ్.

("గురురేవ") ఇత్యాదియిలే ("పరావిద్యా") ఎన్ఱు మన్త్రముమ్, ("పరంబ్రహ్మ") ఎన్ఱు దేవతైయుమ్, ("పరాయణమ్") ఎన్ఱు,

౧॥ ఆళవన్దార్-స్తోత్రమ్ శ్లో ౬౨.
౨॥ ౩॥ గీ-౯-౧. ౪॥
౫॥ అష్టా ౩-౩-౧.

౬౩

"మాతాపితా యువతయః" ఇత్యాదిశ్లోకతః స్ఫుటమ్| వ్యవృణోద్యామునాచార్య ఇమమర్థం సుధీకలి|| మూలమస్యా(౩)మనీషా యా(౩)ఉపకారా

మూ.—నిన్నైక్క క్కడవ.

౩౨౩.—"మాతా పితా యువతయః"౧ ఎన్ఱ శ్లోకత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై పరమాచార్యరుమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్.

వ్యా.—గురురేవ పరఙ్కామో గురురేవ పరంధనమ్|
యస్మాత్తదుపదేష్టాసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః||"౨ ఎన్ఱుమ్,
"ఐహికాముష్మికం సర్వం సచాష్టాక్షరదో గురుః|
ఇత్యేవంయే న మన్యన్తే త్యక్తవ్యాస్తే మనీషిభిః||"౩ ఎన్ఱుమ్,

ఇప్పడి శాస్త్రఙ్గళిల్ శొల్లుగైయాలే, (నిన్నైక్క క్కడవ) ఎన్ఱు, విధిరూపేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౩౨౩.—"ఇప్పడి తామ్ అరుళిచ్చెయ్త ఇవ్వర్థత్తిల్ ఆప్తిక్కుడలాక ఇతు పరమాచార్యవచన సిద్ధముమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("మాతా"౧) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు, "మాతా పితా యువతయస్తనయా విభూతిః"౧ ఎన్ఱు, ఐహికభోగఙ్గళైయుమ్, 'సర్వమ్' ఎన్ఱు, అనుక్తసకల కథనత్తాలే మన్త్రదేవతాఫలాదికళైయుమ్ ఎడుత్తు, 'ఇత్యైయుమ్ ఆழ్వార్-తిరువడిక్కళే' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అన్దశ్లోకత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై పరమాచార్యరాన ఆళవన్దారుమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్నై.

అ.—పరమప్రాప్య ఫలముమ్, ("పరఙ్కామః") ఎన్ఱు, తదర్థమ్ కామనావిషయమాన అనుబన్ధికళుమ్, ("పరాగతిః") ఎన్ఱు, ఫలసాధనముమ్, ("పరంధనమ్") ఎన్ఱు, ధనోపలక్షిత ఐహికభోగముమ్ శొల్లుకిఱతు.

శృఙ్ఖలితోక్తి సౌకర్యార్థమ్ మూలత్తిలే మన్త్రపదక్రమనిర్దేశమ్ '("గురురేవ") ఇత్యాదివచనత్తిలే తథానుసన్ధానమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్నైక్కాక, తథానుసన్ధాన కర్తవ్యతోక్తిమద్వచనమ్, ("ఐహికాముష్మికమ్") ఇత్యాది.

మన్త్రదేవతాసాధన ఐహికభోగఙ్గళ్ "ఐహిక" శబ్దత్తాలుమ్, ఫలతదనుబన్ధికళ్ "ఆముష్మిక" శబ్దత్తాలుమ్, సంగృహీతమ్.

"("యేనమన్యన్తే") ఇత్యాదినా మననాకరణత్తిల్ ప్రత్యవాయమ్ శొల్లుగైయాలే తథానుసన్ధానవిధి అర్థసిద్ధమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విధిరూపేణ) ఇత్యాది.

మూ.—౩౨౪. ఇతుకండి ఉపకారస్మృతి.

౩౨౫.—ఉపకారస్మృతిక్కు ముతలడి,

వ్యా.—౩౨౪. "ఇప్పడి 'ఎల్లామివనే' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిక్కైక్కడి ఏతు?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుకండి ఉపకారస్మృతి) ఎన్ఱు.

అతావతు, "ఇప్పడి 'ఆచార్యనే నమక్కు సకలముమ్' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిక్కైక్కు హేతు, నిత్యసంసారియాయ్క్కిడన్ద నన్నై ఉపదేశాదికళాలే తిరుత్తి నిత్యసూరికళుడైయ అనుభవత్తుక్కు అర్హనాక్కుడిపణ్ణిన ఉపకారానుసన్ధానమ్" ఎన్నై.

౩౨౫.—ఇవ్వుపకారస్మృతి ప్రసఙ్గత్తిలే అతినుడైయ ప్రథమచరమావధికళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఉపకారస్మృతిక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఇచ్చేతనన్ ముదల అనుసన్ధిప్పతు, అజ్ఞాత జ్ఞాపనముఖత్తాలే తనక్కు అఖిలత్తైయుమ్ ఉణ్డాక్కివిత్తు

అ.—౩౨౩. ఉపాత్తపరమాచార్య శ్రీసూక్తియిలే ఐహికాముష్మికప్రతిపాదనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అతావతు "మాతాపితా"౧) ఇత్యాదినా.

౩౨౪.—"'యస్మాత్తదుపదేష్టాసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః సచాష్టాక్షరదః'౨—ఎన్ఱ ఇవిత్తిలే అభిప్రేతమాన అర్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇప్పడి ఎల్లామివనే) ఇత్యాది.

"ఆత్మనో హ్యతినీచస్య యోగిధ్యేయపదార్హతామ్|
కృపయైవోపకర్తారమాచార్యం సంస్మరేత్ సదా||"౪ ఎన్ఱ అవిత్తైయుమ్ కాణ్డు (నిత్య) ఇత్యాది

౩౨౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వుపకార) ఇత్యాది.

(అతినుడైయ) ఇత్యాదిక్కు, "ఇన్ద ఉపకారానుసన్ధానత్తిల్ ప్రథమచరమకర్తవ్యాంశత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్" ఎన్ఱు, అర్థమ్.

[ఉపకారస్మృతిక్కు ముతలడి] ఎన్ఱతు, "ప్రథమానుసన్ధేయమాన ఉపకారస్మృతి" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇచ్చేతనన్) ఇత్యాదినా,

౧|| ఆళవన్దార్-స్తోత్రమ్, శ్లో. ౫.
౨|| ౩|| ౪||

మూ.—ఆచార్యన్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై;
ముడిన్దనిలమ్, ఈశ్వరన్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై.

వ్యా.—భగవద్విషయత్తైక్కొడుత్త ఆచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తైయనుసన్ధిక్కైయాలే, (ఉపకారస్మృతికు—ముక్కలడి ఆచార్యన్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై) ఎన్గిఱార్.

కృతజ్ఞతైయుమ్ ఉపకారస్మృతియుమ్ పర్యాయమ్.

ఆచార్యగౌరవమ్ నెఞ్జిల్ పడప్పడ, అవ్విషయత్తిలే తన్నైక్కొణ్డువన్దుశేర్త్త ఈశ్వరన్ పణ్ణిన కృషిపరంపరైయైప్పన్నియనుసన్ధిక్కైయాలే, (ముడిన్దనిలమ్ ఈశ్వరన్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై) ఎన్గిఱార్.

"ఇఙ్గువుమ్ ఈశ్వరన్-పక్కల్ ఉపకారస్మృతి" ఎన్నప్పడి.

ఇత్తాల్, "భగవద్విషయత్తైయుపకరిత్త ఆచార్యన్-పణ్ణిన ఉపకారత్తై అనుసన్ధిక్క ఇఴిన్దాల్, అవనుడైయ వైభవమ్ నెఞ్జిలే ఊన్ఱియిరున్దవాఱే,

మూ.—౩౨౬. శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్ అన్యోన్యమ్ ప్రియహితఙ్గళైనడత్తక్కడవర్కళ్.

వ్యా.—'ఇప్పడి యిరుక్కుమ్ విషయత్తై నామ్ పెఱ్ఱదు ఎమ్బెరుమానాలే యన్ఱో!' ఎన్ఱు, తత్-కృతోపకారానుసన్ధానత్తిలే శెన్ఱు, తలైక్కట్టుమ్" ఎన్ఱదాయిఱ్ఱు.

౩౨౬.— ఇని ఇవ్వ సదాచార్యసచ్ఛిష్యర్కళుడైయ పరిమాఱ్ఱమిరుక్కుమ్పడియై యరుళిచ్చెయ్గిఱార్ మేల్, (శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(అన్యోన్యమ్ ప్రియహితఙ్గళైనడత్తక్కై) యావదు, శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు ప్రియహితఙ్గళిరణ్డైయుమ్ నడత్తుకైయుమ్,

ఆచార్యన్ శిష్యనుక్కు ప్రియహితఙ్గళిరణ్డైయుమ్ నడత్తుకైయుమ్.

(నడత్తక్కడవర్కళ్) ఎన్గైయాలే, ఇతిన్నుడైయ అవశ్యకరణీయత్వమ్ తోన్ఱుగిఱదు.

అ.—"కృతమ్ ఉపకారః, జ్ఞానమ్=తత్-స్మృతిః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కృతజ్ఞతైయుమ్) ఇత్యాది.

"[కృతజ్ఞతోపకారస్మృతి] శబ్దఙ్గళ్ పర్యాయవాచకఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

"పర్యాయత్వమ్ ఇఙ్గే 'వేదన-ధ్యాన' శబ్దఙ్గళుక్కుప్పోలే ఏకార్థప్రవృత్తిత్వమ్ అభిమతమ్;

ప్రవృత్తినిమిత్త ఐక్యమన్ఱు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

"[ఉపకారస్మృతికు..ముడిన్దనిలమ్] ఇత్యాదిక్కు 'చరమోపాయమాన ఉపకారస్మృతి ఈశ్వరవిషయకృతజ్ఞతాకార్యమ్' ఎన్ఱు, అర్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఆచార్యగౌరవమ్) ఇత్యాది.

(గౌరవమ్)=మహోపకారకత్వమ్.

పూర్వవత్ పర్యాయత్వమ్ (ఇఙ్గువుమ్) ఇత్యాది.

(ఇఙ్గువుమ్)=కృతజ్ఞతైయుమ్.

"ఆచార్యవిషయత్తిల్ ఉపకారస్మృతి, ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఉపకారస్మృతిక్కు సంబన్ధిజ్ఞానవిధయా కారణమ్" ఎన్గిఱార్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

అ.—౩౨౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని ఇవ్వ) ఇత్యాది.

(పరిమాఱ్ఱమ్)=వృత్తి.

"ఇవ్వ అధికారికుక్కు శిష్యనైప్పఱ్ఱ ఆచార్యత్వముమ్ స్వాచార్యనైప్పఱ్ఱ శిష్యత్వముమ్ ఉణ్డాగైయాలే ఉభయవృత్తియుమ్ జ్ఞాతవ్యమాగైయాలే ఉభయనిరూపణముమ్ పణ్ణుగిఱార్" ఎన్ఱన..

(ప్రియమ్)=ఉగప్పిలే అనుకూలమాయ్ త్తోన్ఱుమదు.

(హితమ్)=ఉగప్పిలే యప్పడితోన్ఱావిట్టాలుమ్ ఉత్తరత్తిలే యనుకూలమాయిరుక్కుమదు

"యుక్తః ప్రియహితయోః"౧ "మృదుః"౨ "ప్రియహితః"౩ "శాన్తః"౪

"ఇచ్ఛాప్రకృత్యనుగుణైరుపచారైస్సదోచితైః।
భజన్నహితెత్యాస్య హితమావేదయేద్రహః॥" ౫
"పుత్రమివైనమనుకాఙ్క్షన్
సర్వధర్మేష్వనపచ్ఛాదయమానః"౬

"ఆచార్యః పితా శిష్యం స్నిగ్ధో హితపరస్సదా"౭ ఇత్యాదిగౌతమభరద్వాజాపస్తంబాది పరమర్షిప్రణీత శాస్త్రఙ్గళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఇతిన్నుడైయ అవశ్యకరణీయత్వమ్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ఆపస్తంబసూ. ౧౭, ప్రశ్న-౧, పటల ౧, ఖణ్డ-౩.
౩॥ ౪॥ ఆపస్తంబసూ. ౧౯, ప్ర-౧, ప-౧, ఖ-౩.
౫॥ ౬॥ ఆపస్తంబసూ. ౨౫, ప్ర-౧, ప-౨, ఖ-౮.
౭॥

మూ.—౩౨౭. శిష్యన్ తాన్ ప్రియత్తైనడత్త కక్కడవన్;

ఈశ్వరనైక్కొణ్డు హితత్తైనడత్తక్కడవన్;

వ్యా.—౩౨౭. "ఇరువరుమ్ ఇరణ్డైయుమ్ అన్యోన్యమ్ నడత్తుమ్ క్రమమేన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అర్థావస్థు:—

"శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు ఇరణ్డైయుమ్ నడత్తుమిడత్తిల్, తన్-స్వరూపానుగుణమాక 'ఆచార్యముఖోల్లాసమే పురుషార్థమ్' ఎన్ఱునినైత్తు, తన్నుడైయ కించిత్కారాదికళాలే తాన్ ఆచార్యనుక్కు సర్వకాలముమ్ ప్రియత్తైనడత్తిప్పోరక్కడవన్; మఙ్గలాశాసనపరనాకైయాలే, 'ఇవ్విభూతిస్వభావత్తాల్

మూ.—ఆచార్యన్ మాతాడినడత్తక్కడవన్.

వ్యా.—తిరువుళ్ళత్తిల్ ఒరుకలక్కమ్ వారాతిరుక్కవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్, 'అప్పడి ఏత్తేనుమొన్ఱు, వన్దకాలత్తిల్ రత్తైప్పోక్కిత్తన్దరుళవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్ ప్రార్థిత్తు, ఈశ్వ ఇనైక్కొణ్డుహితత్తైనడత్తక్కడవన్" ఎన్గై.

(ఆచార్యన్ మాతాడినడత్తునై) యావత్తు,

"హితైకపరనాకైయాలే, ఇవనుక్కు స్వరూపహానివారాతపడి హేయోపాదేయఙ్గళిల్ నుడైయ హానోపాదానఙ్గళిల్ స్థాలిత్యమ్ పిఱవామల్ నియమిత్తు, సర్వకాలముమ్ నల్వళినడత్తిక్కొణ్డు పోరుకైయాకిఱ హితత్తైత్తాన్ నడత్తి, దృష్టత్తిల్ సంకోచత్తాల్ ఇవన్ మిక్కవుమ్ నలఙ్గుమళవిల్, 'ఇరున్దనాళైక్కు ఇవన్ నలఙ్గామల్ ఇత్తైయుమ్

అ.—౩౨౭. "'అనుష్ఠిక్కక్కడవర్కళ్' ఎన్నాతే, [వా-౩౨౬] [నడత్తక్కడవర్కళ్] ఎన్ఱు అవిత్తాల్ సద్వారకాద్వారక నిర్వహణమ్ తోన్ఱుకైయాలే తద్విశేషజిజ్ఞాసాయామ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇరువరుమ్) ఇత్యాది

(తన్-స్వరూపానుగుణమాక) ఎన్ఱతు, "నైచ్యగర్భశేషత్వానుగుణమాక" ఎన్ఱపడి.

(కించిత్కారాదికళాలే) ఎన్ఱ (ఆది) పదమ్ వత్యమాణజ్ఞానవ్యవసాయాది పరమ్.

"సదోచితైః"౧ ఎన్ఱ "సదా" శబ్దత్తైయుట్కొణ్డు [నడత్తక్కడవర్కళ్] ఎన్ఱు అనిత్తిల్ కాలోపాధినిర్దేశ విరహఫలితమ్, (సర్వకాలముమ్) ఎన్ఱు.

"'ప్రమాదాదాచార్యస్య బుద్ధిపూర్వం వా నియమాతిక్రమం రహసిబోధయేత్'౨

'హితమావేదయేత్ప్రభోః'౩ ఇత్యాదిప్పడియే, స్వయం సాక్షాద్ధితబోధనమ్, గౌరవ్యవిషయత్తిల్ తన్నుడైయ నైచ్యవిరోధియాకైయాలే, 'నివర్తయేద్వా'౪ ఎన్ఱుమ్, 'తద్వక్తారమవతు'౫ 'మావిద్విషావహై'౬ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే ఎమ్బెరుమానైప్ప్రార్థిత్తు, అవనైక్కొణ్డు హితప్రవర్తనమ్ నైచ్యవిరోధియాకాతే మఙ్గలాశాసనపరత్వరూప శిష్య స్వరూపానురూపమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (మఙ్గలాశాసన) ఇత్యాది.

అ.—"నివర్తయేత్"౪ ఎన్ఱ ఆపస్తమ్బసూత్రవచనత్తుక్కు "పిత్రాదిభిర్వానివర్తయేత్"౪ ఎన్ఱే వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్కళ్?

"'పిత్రాదిభిః' ఎన్ఱ (ఆది) శబ్దమ్, 'దేవమివాచార్యముపాసీత'౭ ఎన్ఱ దేవపరమామ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

[మాతాని] ఎన్ఱతు, "తాన్ హితత్తైయుమ్ ఎమ్బెరుమానైక్కొణ్డు ప్రియత్తైయుమ్ నడత్తక్కడవన్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (హితపరనాకైయాలే) ఇత్యాదినా.

"హేయత్తుక్కు హానముమ్, ఉపాదేయత్తుక్కు ఉపాదానముమ్" ఎన్ఱు విభాగమ్

(స్థాలిత్యమ్) ఎన్ఱతు, "హేయత్తుక్కు ఉపాదానముమ్ ఉపాదేయత్తుక్కు హానముమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇవనుక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపకత్వమ్ స్వభావమాకైయాలే ఇత్తసాత్తుల్ స్వకృత్యమ్" ఎన్ఱపడి.

(దృష్టత్తిల్ సంకోచత్తాలే) ఎన్ఱతు, "దేహధారణోపయుక్తాశనాచ్ఛాదనమాత్రదౌర్లభ్యత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(మిక్కవుమ్ నలఙ్గుమళవిల్) ఎన్ఱతు, "'స్వస్థచిత్తేబుద్ధయస్సంభవన్తి'౮ ఎన్ఱుమపడియే స్వోపదేశలబ్ధజ్ఞాన వ్యవసాయాదికళుమ్ కులైయుమ్పడి అత్యన్తమ్ క్లిశ్యమాననాయిరుక్కుమళవిల్" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, "అశనాచ్ఛాదనాదికళుక్కుమ్, అపత్ప్రవృత్తివిరహత్తుక్కుమ్, సముచ్చాయకమ్.

౧॥ ౨॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౨౫, ప్ర-౧, ప-౧, ఖ-౪. ౩॥
౪॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౨౭, ప్ర-౧, ప-౧, ఖ-౪.
౫॥ తైత్తిరీయ ఉ. ౧-౧-౧. ౬॥ మేల్పడి, ౭-౧-౧:

౭॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౧౫, ప్ర-౧, ప-౨, ఖ-౬.

శిష్యస్య శేషభూతత్వాదాచార్యస్యైవ శేషిణః। ప్రీతావాసక్తతా హి స్యాత్; తథాచార్యస్య సర్వదా॥ ఉత్తార్యస౦... ...జ్జీవనాసక్తతాఽథవేత్।

వ్యా.—అవనుక్కు ఞ్గాన్బడి తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, అర్థిత్తు ఈశ్వరనైక్కొణ్డు ప్రియత్తై నడత్తక్కడవన్" ఎన్గై.

౩౨౫. "ఇప్పడి శేష్మొ పోరుమిడత్తిల్ ఇరువర్కుమ్ ఇరణ్డుమ్ సమప్రధానమాయిరుక్కుమో?" ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—ఆచార్యన్ దేహధారణోపయుక్త అశనాచ్ఛాదనాదిమాత్ర పర్యవసిత పరిగ్రహన్నాకైయాలే సాత్త్వికశిష్యనుడైయ దృష్టసంకోచ నివర్తనత్తిలే అశక్తనాకైయాలే ఈశ్వరద్వారకమాకవే తన్నిర్వహణమ్ పణ్ణుమ్;

ఇవ్వర్థమ్ "పుత్త్రమివైనమనుకాఙ్క్షేత్"౧ ఎన్గిఱ ఆపస్తంబ వచనసిద్ధమ్

'ఏనం శిష్యం పుత్త్రమివాభ్యుదితస్స్యాత్ ఇత్యాకాఙ్క్షేత్'' ౧ ఎన్ఱు తద్వ్యాఖ్యానమ్?.

"తత్వాదథ భక్తిజ్ఞానాభ్యాం ఫలమన్యత్ కదాచన।
నయాచేత్ పురుషో విష్ణుం యాచనాన్నశ్యతి ధ్రువమ్॥'౨ ఎన్గిఱ విత్తాలే భక్తిజ్ఞానానుగుణాశనాచ్ఛాదనాదిమాత్ర విషయకపరార్థయాచనమనుచితము ఏ?'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు ఞ్గాన్బడి తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళవేణుమ్) ఇత్యాది

"తత్-తదీయ కైఙ్కర్యోపయోగియాన దృష్టత్తై ఈశ్వరనైక్కొణ్డు నడత్తుమ్"౩ ఎన్ఱు, ఆయప్పడి.

అ—౩౨౫. [వా. ౩౨౬] '[శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్] ఇత్యాది మూలవాక్యత్తిలే [అన్యోన్య] శబ్దత్తాలే ఉభయోరుభయప్రాధాన్యముమ్, ప్రాచుర్యత్తైప్పఱ్ఱ యథాసంఖ్యాన్వయవ్యఞ్జక క్రమనిర్దేశత్తాలే ఉభయోరుభయాన్వయ మిఱుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ శిష్యాచార్యర్కళుక్కు క్రమేణ ఏకైకప్రాధాన్యముమ్, తోన్ఱుకైయాకైయాలే, విశేషజిజ్ఞాసాయాముత్తరగ్రన్థమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇప్పడి శేష్మొ పోరుమ్) ఇత్యాది.

'"యుక్తః ప్రియహితయోః"౪ "స్నుషః"౫ "ప్రియహితః"౬ ఎన్ఱు, పూర్వాపర నిర్దేశత్తాలుమ్, తదవష్టంభక శేషత్వరూప శిష్యస్వభావాత్మకవస్తు సామర్థ్యత్తాలుమ్, శిష్యనుక్కు ప్రియకరత్వప్రాధాన్యముమ్ హితకరత్వప్రాధాన్యముమ్ సిద్ధమ్:

మూ.—౩౨౬. శిష్యన్ ఉకప్పిలేయూన్ఱిప్పోరుమ్;
ఆచార్యన్ ఉజ్జీవనత్తిలేయూన్ఱిప్పోరుమ్.

౩౨౭.—ఆకైయాల్,

వ్యా.—(శిష్యన్ ఉకప్పిలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.
అతావతు:—

"శిష్యన్ శేషభూతనాకైయాలే శేషియాన ఆచార్యనుడైయ ప్రీతియిలే యూన్ఱియిరుమాయ్ప్పోరుమ్;

ఆచార్యన్ పరమకృపావాన్నాకైయాలే తన్నుడైయ శిష్యనాన అవన్ సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ ఉజ్జీవిక్కైయిలే యూన్ఱియిరుమాయ్ప్పోరుమ్" ఎన్గై,

ఆకైయాల్, "శిష్యనుక్కు ప్రియకరణముమ్ ఆచార్యనుక్కు హితకరణముమే ప్రధానమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

౩౨౭.—కీழ్ చ్చొన్నవఱ్ఱాల్ ఫలిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—"పుత్త్రమివైనమనుకాఙ్క్షేత్ సర్వధర్మేష్వనపచ్ఛాదయమానస్సుయుక్తో విద్యాం గ్రాహయేత్"౧ ఎన్ఱు, అనుకాఙ్క్షణస్య విశేషణతయా నిర్దేశత్తాలుమ్ విద్యాగ్రాహణరూప హితకరణత్తుక్కు ఆఖ్యాతపదత్తాలే విశేష్యతయా నిర్దేశత్తాలుమ్, తదవష్టంభక కృపారూప ఆచార్యస్వభావలక్షణవస్తు సామర్థ్యత్తాలుమ్, ఆచార్యనుక్కు హితకరత్వప్రాధాన్యముమ్, ప్రియకరత్వప్రాధాన్యముమ్ సిద్ధమ్:

ఇవ్వర్థమ్ అన్యోన్య శబ్దత్తాలుమ్, [వా. ౩౨౬] [శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్, ప్రియహితఙ్గళై] ఎన్గిఱ క్రమనిర్దేశత్తాలుమ్ వ్యఞ్జితమ్' ఎన్ఱు, మూలాభిప్రాయమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్ శేషభూతనాకైయాలే) ఇత్యాదినా.

"కరోతీతి కరః; పచాద్యచ్; ప్రియస్య+కరః=ప్రియకరః; శేషషష్ఠీసమాసః:

'ప్రియం కరోతి' ఇతి విగ్రహే తు 'ప్రియంకరః' ఇతి స్యాత్.

ఆకైయాల్ (ప్రియకరణముమ్) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

శి.౩౨౭.—"శిష్యనుడైయ అ... ...కరత్వ ప్రాధాన్యత్తైయుమ్, ఆచార్యనుడైయ శిష్యహితకరణ(త్వ) ప్రాధాన్యత్తైయుమ్, ఇవ్వ [ఆకైయాల్] ఎన్గిఱ పదమ్ పరామర్శిక్కిఱతు" ఎన్గిఱార్, (శిష్యన్) ఇత్యాది.

౧॥ పు ౭౯౫, ౬-వ నోట్టు. ౨॥
౩॥ ఆయప్పడి. ౪॥ ౫॥ పు ౭౯౫, ౭-వ నోట్టు.

గురోఃప్రీతిపదం శిష్యస్య నిగ్రహపదం తతః। నిగ్రహశ్చేత్కదాచిత్స్యాత్ అజ్ఞీకార్యస్స దద్వయోః॥ యతో౽థే ప్రవృత్తిస్తు పరమస్యైవ గృహ్యతే।

మూ. — శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ దోషత్తుక్కు లక్ష్యమాయొழియ రోషత్తుక్కు లక్ష్యమాగైక్కు అవకాశమిల్లై.

౩౩౦.—నిగ్రహత్తుక్కు పాత్రమామ్బోదు,

వ్యా.—అతావదు:—

“శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ ప్రియకరణముమ్, ఆచార్యన్ శిష్యనుడైయ హితకరణముమ్ ప్రధానమాక నడత్తిప్పోరుకైయాలే, శిష్యనాన ఇవన్ ఆచార్యనుడైయ ప్రీతిక్కు విషయమాయ్ ప్పోరుకైయొழియ అనిష్టకరణాదికళాలే నిగ్రహత్తుక్కు విషయమాకైక్కు ఇడమ్ తాన్ ముదలిలేయిల్లై” ఎన్నై.

(ఆకైయాల్) ఎన్ఱు, (ఉక్తప్పడియే యాత్రై ప్పోరుమ్) ఎన్ఱు, శొన్నదొన్ఱైయుమ్ అనువదిక్కిఱదాకవుమామ్.

౩౩౧.—“ప్రకృతిసంబన్ధత్తోడే యిరుక్కిఱ ఇవనుక్కు ఎప్పోదుమ్ ఒరుపడిప్పట్టిరుక్కుమో?, కాలుష్యజ్ఞళ్ ఉణ్డాకాదో?, అప్పడియాక నిగ్రహపాత్రమామ్బోదు అన్దనిగ్రహమ్ ఇరణ్డుతలైక్కుమ్ ఎజ్ఞనేయాక క్కడవదు?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహత్తుక్కు) ఎన్ఱు, తః డఙ్గి.

అ.—అతావత్:—

“విషయాశ్రయ స్వభావపర్యాలోచనాయామ్ ఉభయథాపి నిగ్రహావకాశమిల్లై” ఎన్ఱపడి.

“శిష్యనుడైయ పరిమాణ్ఱమే ప్రధానప్రతిపాద్యమాకైయాలే అత్తైయే [ఆకైయాల్] ఎన్ఱు అదిల్ పరామర్శిక్కిఱదు” ఎన్ఱు, యోజనాన్తరమ్, (ఆకైయాల్ ఎన్ఱు, ఉక్తప్పడియే) ఇత్యాది.

అర్థః ప్రాగ్వత్.

(అనిష్టకరణాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ ఇష్టాకరణపరమ్.

౩౩౦.—“‘ప్రసన్నస్యాపిహి పునస్తేహ కర్మకృతేస్థితే।
దురితానిపరాం వృత్తిందూషయన్తి మహాబలాత్॥’

ఎన్ఱు, అదిల్ తైయటొఞ్జ కాదాచిత్క నిగ్రహహేతుసంభావనయా ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ప్రకృతిసంబన్ధత్తోడే) ఇత్యాది.

మూ. — అతుహితరూపమాకైయాలే యిరువర్క్కుమ్ ఉపాదేయమ్.

౩౩౧. — శిష్యనుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్.

వ్యా.—అతావదు:—

“అనిష్టకరణాదికళడియాక ఆచార్యనిగ్రహత్తుక్కు పాత్రమామ్ దశైయిల్, అన్దనిగ్రహమ్, శిష్యనానవివనై, అపథేప్రవృత్తనాకాదపడి నియమిత్తు నల్వழிనడత్తుకైక్కు ఉడలాయ్క్కొణ్డు హితరూపమా యిరుప్పదొన్ఱాకైయాలే, ‘ఇప్పడినమ్మై నిగ్రహిప్పతే!’ ఎన్ఱు, ఇవన్ నెఞ్జిలేయ్, ‘ఇవనై, యిప్పడి నిగ్రహిక్కవేణ్డుకిఱతే!’ ఎన్ఱు, ఆచార్యన్ నెఞ్జిలైయ్గల్ శెయ్యాదే, నిగ్రహవిషయమాన ఇవనుక్కుమ్ నిగ్రహాశ్రయమాన ఆచార్యనుక్కుమ్ అఙ్గీకార్యమ్” ఎన్నై.

౩౩౧.—“నిగ్రహముపాదేయమాకిల్, నిగ్రహకారణముమ్ ఉపాదేయమాకాదో?” ఎన్న; (శిష్యనుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్) ఎన్కిఱార్.

అ.—అస్థాననిగ్రహమ్ కూడాదాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనిష్టకరణాదికళ్) ఇత్యాది.

“హితకామేనగురుణా విమతస్సంమతో౽పివా।
తాడితో వానిరస్తో వా తత్త్వవిన్నైతి విక్రియామ్” ఎన్ఱు, అదిల్ తైయటొఞ్జు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడినమ్మై నిగ్రహిప్పతే!) ఇత్యాది.

“లోభాద్వాయదివామోహాత్ శిష్యం శాస్తినవాగురుః।
నాస్మాత్ సంశృణుతేయశ్చ ప్రచ్యుతౌ తావుభావపి॥
యదిశిష్యగతేన్మార్గాత్ తంప్రయత్నేనవారయేత్।” ఇ

ఇత్యాదికళైయుటొఞ్జు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనై యిప్పడి నిగ్రహిక్కవేణ్డుకిఱతే) ఇత్యాది.

(ఉళైతల్)—దుఃఖప్పడుతల్.

౩౩౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (నిగ్రహమ్ ఉపాదేయమాకిల్) ఇత్యాది.

“‘ఉపాదేయహేతో రుపాదేయతయా తదనుష్ఠానప్రసఙ్గః’ ఇత్యాశఙ్కేకీసఙ్గతిః” ఎన్ఱపడి.

మూ.—౩౩౨. నిగ్రహమ్ తాన్ భగవన్నిగ్రహమ్ పోలే ప్రాప్యాన్తర్గతమ్.

వ్యా.—అతావతు:—

"'నిగ్రహముపాదేయమ్' ఎన్ఱు, నిన్ఱైత్తు మీళవుమ్ తత్కారణత్తైచ్చెయ్యవొణ్ణాతు, యాతొరుకారణత్తాలే నీరిలే నెరుప్పైయుమాపోలే తన్-విషయత్తిల్ కుళిర్న్దు తెళిన్దిరుక్కుమ్ ఆచార్యహృదయత్తిలే నిగ్రహమెழున్దిరున్దతు, అన్దకారణత్తై మఱువలిడాతపడి పణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱై,

౩౩౨—"కీழ్ చ్చొన్న ఆచార్యనిగ్రహమ్, 'హితరూపమ్' ఎన్ఱు, వైధమాక ఉపాదేయమాయిరున్దాలుమ్, ఇవనుక్కు ప్రాప్యకోటిఘటితమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱు మత్తై సదృష్టాన్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహమ్ తాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—"'అనిష్టకరణాదినిమిత్తక నిగ్రహమ్ ఉత్తరోత్తరానిష్టకరణాది ప్రవృత్తిబన్ధకతయా ఉపాదేయమ్' ఎన్ఱు, అభిప్రేతమాకైయాలే, పునః తన్నిమిత్తానుష్ఠాన ప్రసక్తిక్కు అవకాశమిల్లై" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహమ్ ఉపాదేయమ్ ఎన్ఱు, ఇత్యాది.

౩౩౨—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (కీழ్ చ్చొన్న) ఇత్యాది.

(హితరూపమ్ ఎన్ఱు, వైధమాక ఉపాదేయమాయిరున్దాలుమ్) ఎన్ఱతు, "'ఉత్తరోత్తరానిష్టకరణాది ప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధకతయా హితరూపమ్' ఎన్ఱు, విధిప్రయుక్తమాక స్వీకార్యమాయిరున్దాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

విధితాన్, "అపరాధేషు చైవం సతతముపాలభేత, అభిత్రాసన ఉపవాస ఉదకోపస్పర్శనమ్ అదర్శనమ్ ఇతి దణ్డాః"[1] ఎన్ఱుమ్, "తం ప్రయత్నేన వారయేత్"[2] ఎన్ఱుమిత్యాదికళ్.

(ప్రాప్యకోటిఘటితమ్) ఎన్ఱతు, "ప్రాప్తివిరోధిసకలదురిత నివృత్తియుమ్ ప్రాప్యాన్తర్గతమాకైయాలే, ఇవనుడైయ అనిష్టకరణాది జన్యదురితమ్ ప్రాప్తివిరోధియాకైయాలే, తన్నిమిత్తకమాన ఆచార్యనిగ్రహమ్, 'రాజభిర్ధృతదణ్డాస్తు కృత్వా పాపాని మానవాః నివృత్తపాపాః'[3] ఇత్యాదిన్యాయత్తాలే తాదృశదురిత నివర్తకముమాకైయాలే,

మూ.—౩౩౩. ఆచార్యన్ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తైప్పేణక్కడవన్;

వ్యా.—అతావతు:—"స్వాచార్యన్ స్వవిషయత్తిల్ హితరూపేణపణ్ణుకిఱ నిగ్రహమ్ తాన్, స్వవిరోధి నివృత్తిక్కు ఉఱుప్పాకైయాలే, 'కొణ్డ పెణ్డిర్ మక్కళ్ ఉఱ్ఱార్'[4] 'శెయ్యేల్ తీవినై'[5] ఇత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱ భగవన్నిగ్రహమ్పోలే పురుషార్థకోటియిలే అన్తర్భూతమ్" ఎన్ఱై.

"ఆచార్యన్ అర్థకామఙ్గళిలే నసైయఱ్ఱవనాకైయాలే అవై హేతువాక చ్చీఱుకైయుమ్ వెఱుక్కైయుమ్ ప్రాప్తియిల్లై, ఇని ఇవనుడైయ హితరూపమాక వెఱుత్తాల్ అతువుమ్ ప్రాప్యాన్తర్గతమాకక్కడవతు"[6] ఎన్ఱు, ఇతుక్కు మాణిక్కమాలైయిలే ఆచ్చాన్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్తారితే.

౩౩౩—కీழ் ఇరువర్క్కుమ్ ప్రాధాన్యేన చొల్లక్కొన్న హితాచరణప్రియాచరణఙ్గళిల్ వేషత్తైవిశదమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—"ఇష్టప్రాప్త్యపేక్షయా అనిష్టనివృత్తి విశేషరూప పురుషార్థకరీ నానుప్రవిష్టమ్" ఎన్ఱపడి.

("కొణ్డ పెణ్డిర్ మక్కళ్"[4])=స్వీకరిత్తపెణ్డిర్ మక్కళ్.

("శెయ్యేల్ తీవినై"[5])="ప్రారబ్ధత్తైచ్చెయ్యాదొழికళ్" ఎన్ఱపడి.

[నిగ్రహమ్...ప్రాప్యాన్తర్గతమ్] ఎన్ఱుమతుక్కు పూర్వాచార్యసమ్మతి, ("ఆచార్యన్") ఇత్యాది.

("నసై")=ఇచ్చై;

("చీఱుకై")=క్షమై; ("వెఱుప్పు")=కోపమ్; ("ప్రాప్తి")=యోగ్యతై.

(మాణిక్కమాలై) ప్రబన్ధవిశేషమ్.

౩౩౩—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (కీழ் ఇరువర్క్కుమ్) ఇత్యాది.

(వేషమ్)=విశేషాకారఙ్గళ్.

"ఆచార్యస్థాపయత్యపి"[7] ఎన్ఱిఱ విషయత్తై యుణ్డు

[1] ఆపస్తంబసూ. ౧-౩౧, ప. ౧, ప్ర, ౨, ఖ. ౮.
[2]
[3]
[4] పెరియతిరుమొழి ౫-౮-౩.
[5] తి. వా. ౨-౯-౩.
[6]
[7]

ఆచార్యవిగ్రహంశిష్యస్సర్వథాపరిపాలయేత్। స్వరూపదేహయోరేవంరక్షణంతూభయోరపి ॥ "స్వరూపమ్, ఈశకైఙ్కర్యమ్" ఇత్యేవభవతిధ్రువమ్।

మూ.—శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ దేహత్తైప్పేణక్కడవన్.

వ్యా.—అతావతు:—

"ఉజ్జీవనపరనాన ఆచార్యన్ ఉజ్జిజీపిషువాయ్వన్దు, ఉపసత్తిపణ్ణి ఉకప్పిక్కేయ్యాన్తి, పోరుకైయాలే శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై ప్రామాదికమాకవుమ్ ఒరువకైక్కువారాత్తపడి ఏకాగ్రచిత్తనాయ్క్కొణ్డు ఉపదేశాదికళాలే నోక్కిక్కొణ్డుపోరక్కడవన్;

ప్రియపరనాన శిష్యన్, తన్నుడైయ ఉజ్జీవనపరనాయ్ తన్ స్వరూపరక్షణమే పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైయాలే ఆచార్యనుడైయ తిరుమేనియై యుచిత కైఙ్కర్యఙ్గళాలే సర్వకాలముమ్ ఏకాగ్రచిత్తనాయ్ నోక్కిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్" ఎన్నై.

౩౩౮.—ఇప్పడి ఇరువరుమ్ ఇరక్కైయుమ్

అ—(ఉజ్జీవనపరనాన) ఇత్యాది.

"హితపరస్సదా"౧ "ప్రబోధ్యబోధనీయాస్స"౨ ఇత్యాదికత్తైయకొణ్డు (ప్రామాదికమాకవుమ్) ఇత్యాది.

"అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్" ఎన్నపడి.

ఉమ్మై బుద్ధిపూర్వకసముచ్చాయకమ్.

(వకైక్కు)=హేయమ్.

అతావతు అనిష్టకరణాదికళ్.

"శరీరంవసువిజ్ఞానం వాసః కర్మగుణానసూన్।

గుర్వర్థం ధారయేద్యస్తు సశిష్యోనేతరస్స్మృతః॥"౩ ఇత్యాదికత్తైయకొణ్డు (ప్రియపరనాన) ఇత్యాది

"స్వయందేహానుకూలాని"౪ ఎన్గిఱవిత్తైప్పట్రి (తిరుమేనియై) ఎన్నతు.

"ఉపచారైస్సదోచితైః"౫ ఎన్గిఱవిత్తైప్పట్రి (ఉచిత) ఇత్యాది

"భజన్నవహితః, నప్రమాద్యేద్గురుం శిష్యోవాఙ్మనఃకాయకర్మభిః"౬ ఎన్గిఱవిత్తైప్పట్రి (ఏకాగ్రచిత్తనాయ్) ఎన్నతు.

"ఆహారహారాచార్యం గోపాయేత్"౭ ఎన్గిఱవిత్తైప్పట్రి (నోక్కిక్కొణ్డు) ఇత్యాది.

౩౩౮.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియిరువరుమ్) ఇత్యాది.

మూ.—౩౩౮. ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపముమామ్, భగవత్కైఙ్కర్యముమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—పేణినాల్ ఇరణ్డుతలైక్కుమ్ పలిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఆచార్యనానాల్ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తైప్పేణుకైయుమ్, శిష్యనానాల్ ఆచార్యనుడైయ దేహత్తైప్పేణుకైయుమ్, స్వాసాధారణా కారఙ్గళాకైయాలే, ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపముమామ్;

'అహమన్నమ్'౮ ఎన్గిఱపడియే అవనుక్కు భోగ్యమాకైక్కు యోగ్యమాయ్వైత్తు అనాదికాలమ్ అప్పడి వినియోగప్పడప్పెఱామల్ కిడన్ద ఇవన్ స్వరూపమ్ తాద్రుశవినియోగార్హమాకత్తిరున్దుమ్బడి పేణిక్కొణ్డుపోరుకైయుమ్, 'నన్నెన్నుడలమ్ కైవిడాన్'౯ ఎన్గిఱపడియే అవనుక్కు విట్టుప్పిడిక్క సహియాతపడి భోగ్యమాయిరుక్కుమ్ ఆచార్యవిగ్రహత్తై పేణిక్కొణ్డు పోరుకైయుమ్, భగవానుక్కు మిక్కవుమ్ ఉకప్పాకైయాలే,

అ.—(ఆచార్యనానాల్) ఎన్గిఱ ఇయద్వర్థమ్ వ్యాప్తిప్రదర్శనపరమ్;

"ఆచార్యత్వమ్ శిష్యస్వరూపరక్షకత్వవ్యాప్యమ్" ఎన్నపడి.

"శిష్యత్వమ్ ఆచార్యదేహరక్షకత్వవ్యాప్యమ్" ఎన్ఱు (శిష్యనానాల్) ఎన్గిఱ యదిశబ్దార్థమ్.

(స్వరూపమ్) ఎన్నతు, "స్వరూపనిరూపకమ్" ఎన్నపడి.

("అహమన్నమ్"౮) ఎన్నతు, "నాన్ భగవానుక్కు భోగ్యమ్" ఎన్నపడి.

ఇతు ముక్తనుడైయ అనుసన్ధానమాకైయాలే "ఇవన్ భగవద్భోగ్యత్వమ్ స్వాభావికమ్" ఎన్ఱు సిద్ధిక్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యోగ్యమాయ్వైత్తు) ఇత్యాది.

("నన్నె"౯) ఇత్యాది:—"నన్నాక ఎన్నుడైయ దేహత్తైయుమ్ పోరుమాన్ కైవిడాన్" ఎన్నపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు) ఇత్యాదినా.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥

౮॥ తైత్తిరీయ ఉ. ౩-౧౦-౬. ౯॥ తి.వా. ౧౦-౭-౪.

మూ.—౩౩౫. ఆచార్యనుక్కు దేహరక్షణమ్ స్వరూపహాని;

వ్యా.—ఇవైతాన్ వస్తుగత్యా భగవత్-కైఙ్కర్యముమాయిరుక్కుమ్'' ఎన్నై;

౩౩౫.—''ఇప్పడి వ్యవస్థితమాక వేణుమో?, ఆచార్యనుక్కు త్తన్నుడైయ దేహరక్షణత్తిలుమ్, శిష్యనుక్కు త్తన్నుడైయ స్వరూపరక్షణత్తిలుమ్, అన్వయముణ్డానాల్ వరుమతెన్?'' ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

''తన్నుడైయ దేహయాత్రైయిల్ తానుపేక్షకనాయిరుక్క, శిష్యనానవన్ 'ఇతు వేణముక్కు స్వరూపమ్' ఎన్ఱు, తన్నుడైయ దేహత్తై ప్పేణి క్కొణ్డుపోరుకై, యెంబ్రియ, తన్నుడైయ దేహత్తై త్తాన్ రక్షిక్కైయాకిఱవితు, ఆచార్యనుక్కు ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు హానిః;

మూ.—శిష్యనుక్కు ఆత్మరక్షణమ్ స్వరూపహాని.

౩౩౬.—ఆచార్యన్ ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ అహంకారమ్ విరోధి;

వ్యా.—తాన్ ఆచార్యన్ పక్కలిలే న్యస్తభరనానపిన్పుతన్-స్వరూపత్తై అవన్ పేణిక్కొణ్డు పోకక్కణ్డిరుక్కైయెంబ్రియ తాన్ తన్-ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుకైయాకిఱవితు, శిష్యనుక్కు శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు హాని'' ఎన్నై.

ఆకైయాల్, ''మఱ్ఱుమ్, శిష్యనుక్కు త్తన్నుడైయ స్వరూపరక్షణముమ్, ఆచార్యనుక్కు త్తన్నుడైయ దేహరక్షణముమ్ కర్తవ్యమన్ఱు,'' ఎన్ఱ తాయిత్తు.

౩౩౬.—ఇని, ఆచార్యనుమ్ శిష్యనుమ్ ఇప్పడి తన్దాముక్కు వ్యవస్థితఙ్గళాన ఆత్మరక్షణ దేహరక్షణఙ్గళై ప్పణ్ణుమిడత్తిల్, అవశ్యమ్ పరిహరణీయఙ్గళాన విరోధికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్ ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

''హితపరనాన ఆచార్యన్ స్వోపదేశాదికళాలే

అ.—భగవత్-కైఙ్కర్యత్తుక్కు ఉపదేశప్రవృత్త్యుద్దేశ్యత్వమ్ పూర్వమ్ నాతితమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వస్తుగత్యా) ఇత్యాది.

అతావతు, ''తదుద్దేశాభావేపి ముఖోల్లాసహేతువామ్'' ఎన్ఱపడి.

శిష్యనుమ్ ఆచార్యదేహరక్షణత్తిలే ఆచార్యముఖోల్లాసార్థత్వేన ప్రవర్తిక్కకడవనాకైయాలే (వస్తుగత్యా) ఎన్ఱతు.

౩౩౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడివ్యవస్థితమ్) ఇత్యాది.

''శరీరమాద్యంఖలు ధర్మసాధనమ్'౧ ఎన్ఱు, ఐదేహరక్షణమ్ ఉచితమన్ఱో?,

'పరత్రహితోపహజన్మనాద'౨ ఎన్ఱు, ఆముష్మికరక్షణముమ్ ఉచితమన్ఱో!'' ఎన్ఱపడి.

దేహయాత్రైయిల్ ఉపేక్షైయిన చర్యైయిల్ ఉక్తైయాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నుడైయ) ఇత్యాది.

''భోక్తవ్యమితిచిన్తనమ్, బాహ్యరక్షువిసిస్పృహమ్'౩ ఇత్యాది శాస్త్రార్థానుష్ఠానవిరహమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలే, 'స్వయమాదరతేయస్తు'౪ ఎన్ఱు, ఆచార్యపద ప్రవృత్తినిమిత్తహాని ప్రసక్తిక్కుమ్'' ఎన్ఱుతార్. (ఆచార్యత్వమాకిఱ) ఇత్యాది.

అ.—''శిష్యస్తేఽహం శాధిమాం త్వాం ప్రపన్నమ్''౫ ఇత్యాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ ఆచార్యన్-పక్కలిలే) ఇత్యాది

''శరీరం వసువిజ్ఞానమ్''౬ ఇత్యాద్యుక్త శిష్యస్వభావహాని ప్రసక్తిక్కైయుటక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యత్వమాకిఱ) ఇత్యాది.

విపరీతఫల ప్రదర్శనమ్ తత్తత్సాధనానుష్ఠాన నివృత్తి తాత్పర్యమూలకమాకైయాలే, అతైదర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్ మఱ్ఱుమ్) ఇత్యాదినా.

౩౩౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని) ఇత్యాది.

''పూర్వవాక్యోక్త ఆత్మదేహరక్షణాపేక్షితాం శకథనాల్ హేతుతైసఙ్గతి' ఎన్ఱపడి.

''విరోధిత్వప్రతిపాదనమ్ పరిహరణీయత్వాభిప్రాయకమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, (పరిహరణీయఙ్గళాన) ఎన్ఱతు.

''[ఆత్మ] శబ్దమ్, [వా. ౩౩౩] [శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై] ఇత్యాదియిలే ప్రకృతమాన శిష్యాత్మపరమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥

౫॥ గీ. ౬॥

శిష్యస్య దేహరక్షాయాం మమకారో విరోధకృత్, స్వదేహరక్షా తు ఆచార్యస్స్వీయద్రవ్యేణ కారయేత్॥ శిష్యస్య దేహరక్షాం తు గురుద్రవ్యేణ సాధయేత్।

మూ. — శిష్యన్ దేహరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ మమకారమ్ విరోధి.

వ్యా.—శిష్యాత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్, ‘నాన్ రక్షిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱేన్’ ఎన్గిఱ అహంకారమ్, ఆచార్య పారతన్త్ర్యమాకిఱ తన్నధికారవిరోధి;

ప్రియపరనాన శిష్యన్ ద్రవ్యాదికళాలే ఆచార్య దేహరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్, ‘ఎన్నుడైయ ద్రవ్యఙ్గళాలుమ్ కరణఙ్గళాలుమ్ ఇప్పడి రక్షిత్తుక్కొణ్డుపోరుకిఱేన్!’ ఎన్గిఱ మమకారమ్, ‘శరీరార్థ ప్రాణాదికళెల్లామ్ ఆచార్యశేషమ్’ ఎన్ఱిరుక్కక్కడవతన్-అధికారవిరోధి” ఎన్గై,

అ.—(శిష్యాత్మరక్షణమ్) ఎన్ఱదు.

అహంకారమ్ స్వకీయకర్తృత్వానుసన్ధానమాకైయాలే, తదనుగుణమాక విరోధప్రతియోగియై పూరిత్తుక్కొణ్డు [విరోధి] శబ్దార్థమ్, (ఆచార్యపారతన్త్ర్యమాకిఱ) ఇత్యాది.

“[దేహ] శబ్దముమ్ పూర్వప్రకృత ఆచార్యదేహపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యదేహరక్షణమ్) ఎన్ఱదు.

(ద్రవ్యఙ్గళ్)=ధనధాన్యాదికళ్;

(కరణఙ్గళ్)=చక్షురాదికళ్;

(మమకారమ్), మదీయత్వానుసన్ధానరూపమాకైయాలే, తదనుగుణమాక విరోధప్రతియోగి పూరణమ్, (శరీరార్థ) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, “శరీరం వసు విజ్ఞానమ్” ఇత్యాదివచనమ్ అభిప్రేతమ్.

విజ్ఞానాదికళ్ (ఆది) శబ్దార్థఙ్గళ్;

“గుర్వర్థ” శబ్దార్థమ్ (ఆచార్యశేషమ్) ఇతి.

“ధారయేత్” ఎన్గిఱవిధ్యర్థమ్ (ఎన్ఱిరుక్కక్కడవ) ఎన్ఱదు.

“శరీరమర్థమ్” ఇత్యాదియుమ్ అభిప్రేతమ్.

“చ” శబ్దార్థమ్, (ఆదికళెల్లామ్) ఎన్ఱదు.

“సద్గురుభ్యః” ఎన్గిఱ చతుర్థ్యర్థమ్ (ఆచార్యశేషమ్) ఎన్ఱు,

“నివేదయేత్” ఎన్గిఱ విధియాల్ ఫలితమ్, (ఎన్ఱిరుక్కక్కడవ) ఎన్ఱదు.

మూ.—౩౩౭. ఆచార్యన్ తన్నుడైయ దేహరక్షణమ్ తన్-వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్;

శిష్యన్ స్వదేహరక్షణమ్ ఆచార్యన్-వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్.

వ్యా.—౩౩౭. ఆచార్యనుక్కుమ్ శిష్యనుక్కుమ్ తన్దాముడైయ దేహరక్షణదశైయిల్ ప్రతిపత్తివిశేషఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి (ఆచార్యన్ తన్నుడైయ దేహరక్షణమ్ తన్-వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్) ఎన్ఱదు,

“శరీరమర్థం ప్రాణం చ సద్గురుభ్యో నివేదయేత్” ఎన్గిఱపడియే, శిష్యన్-సర్వస్వముమ్ అడియిలే సమర్పితమాకైయాలే, స్వదేహరక్షణత్తుక్కు ఉఱుప్పాక, అవన్ కాలోచితమాక కిఞ్చిత్కరిక్కుమ్ పదార్థత్తై, ‘అవనదు’ ఎన్నుమ్ నినైవిన్ఱిక్కే ‘తన్నదు’ ఎన్ఱు, వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవన్” ఎన్గై,

(శిష్యన్ స్వదేహరక్షణమ్ ఆచార్యన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్) ఎన్ఱదు,

అ.—౩౩౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనుక్కుమ్) ఇత్యాది.

అత్రావదు, “ఆచార్య-శిష్యకర్తృక ఆత్మదేహరక్షణఙ్గళుక్కు అపేక్షితాం శఙ్కైచ్చెల్లితల్-ప్రసఙ్గాల్ ఉభయకర్తృకస్వస్వదేహరక్షణాపేక్షిత అనుసన్ధానత్తైచ్చొల్లుకిఱదు” ఎన్ఱపడి.

[సూ. ౩౩౫] [ఆచార్యనుక్కు దేహరక్షణమ్ స్వరూపహాని] ఎన్ఱు, దేహయాత్రైయిలుపేక్షైయుడైయవనుక్కు “తన్ వస్తు” ఎన్ఱుకిడైయాదాయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“శరీరమ్” ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

తన్-వస్తువుక్కు ప్రతిగ్రహమ్ కూడాదాకైయాలే [కొణ్డు] ఎన్గిఱవిత్తాల్ వివక్షితత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాలోచితమాక) ఇత్యాదినా.

(కొళ్కై)=గ్రహణమాత్రమ్; ప్రతిగ్రహమన్ఱు,

[తన్-వస్తువై] ఎన్గిఱవిడత్తిల్, తథానుసన్ధానమ్ అభిప్రేతమాకైయాలే, (తన్నదు ఎన్ఱు) ఇతి.

మూ — ౩౩౯. ఆచార్యన్ శిష్యన్-పక్కల్ ఉకన్దు-కొళ్ళ కడవనల్లన్;

మూ.—శిష్యన్ తన్-పక్కల్ కొడుక్కుమ్ కడవనల్లన్.

౩౪౦.—కొళ్ళిల్ మిడియనామ్;

వ్యా.—"తనక్కొరు దైవ్యమిల్లన్కెఁ సకలముమాచార్య శేషమాకైయాలే, స్వదేహరక్షణక్కుమ్ ఉపజీవ్యాక వినియోగమ్ కొళ్ళుమవర్గళై 'ఆచార్యనుడైయదు' ఎన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణి వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవన్" ఎన్నై.

౩౩౯.—"ఆచార్య దేహరక్షణత్తిల్ వన్దాల్, శిష్యన్ 'తనక్కుళ్ళదెల్లామ్ అఙ్గుత్తైయుడైయదు' ఎన్నుమ్ నినైవాలే కొడుక్కైయుమ్, ఆచార్యనుమ్ తాదృశ వస్తువై వాఙ్గుకైయుమొళియ, శిష్యనుడైయ మమతా దూషితమాన వస్తువై యివనుమ్ కొళ్ళవుమ్ కొడుక్కవుమ్ కడవర్గళల్లర్" ఎన్గిఱార్, (ఆచార్యన్ శిష్యన్ వస్తువై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(శిష్యన్-వస్తువై కొళ్ళ కడవనల్లన్) ఎన్ఱతు,

"ఇవన్ 'మదీయమ్' ఎన్ఱు అభిమానిత్తిరుక్కుమ్ వస్తువైయిఙ్గుమ్ అఙ్గీకరిక్కక్ కడవనల్లన్" ఎన్నై.

ఆ—పూర్వవత్ ఆచార్యనుక్కు ఉద్దైమైయిల్లామైయాలుమ్, శిష్యస్తరోపనీతాచార్య ద్రవ్యగ్రహణత్తిల్ అతిప్రసఙ్గత్తాలుమ్, [ఆచార్యన్-వస్తువై] ఎన్ఱు ఇవిత్తిల్ అభిప్రేతార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కొరుదైవ్యం) ఇత్యాది.

"ఇఙ్గుమ్ తథానుసన్ధానమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్గిఱార్, (ఆచార్యనుడైయ ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

ఇవ్విడత్తిలే, "ఆచార్య......శ్చైవస్వామినో ద్రవ్యమేవ చ।
శిష్యగృహీత్వ స్తథా తారా(ః) ఇతివద్భోక్తుమర్హతి॥"
ఎన్ఱు శాణ్డిల్యవచనమ్ అభిప్రేతమ్.

౩౩౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యదేహరక్షణత్తిల్ వన్దాల్) ఇత్యాది

(తాదృశవస్తువై) ఎన్ఱతు, "తథానుసన్ధాన సంస్కృత వస్తువై" ఎన్ఱపడి.

(ఇరువరుమ్)—ఆచార్యనుమ్, శిష్యనుమ్;

(కొళ్ళవుమ్, కొడుక్కవుమ్) ఎన్ఱు క్రమాన్వయమ్.

వ్యా.—(శిష్యన్ తన్ వస్తుకొడుక్కక్ కడవనల్లన్) ఎన్ఱతు, "'స్వకీయమ్' ఎన్ఱు అభిమానిత్తిరుక్కుమ్ వస్తువై, 'అహంకార మమకారస్పర్శముళ్ళదై ఇదమ్' ఎన్ఱు వెఱువియిరుక్కుమ్ శుద్ధప్రకృతియాన ఆచార్యనుక్కు, ఇదత్తైయిదు మాప్పోలే 'సమర్పిక్కక్కడవనల్లన్'" ఎన్నై.

౩౪౦.—"అప్పడికొళ్ళుకైల్ కొడుత్తల్ శెయ్తాల్ వరువదెన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కొళ్ళిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అరుళావతు:—

"శిష్యన్ 'ఎన్నదు' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ వస్తువై చాపలత్తాలే స్వీకరిక్కిల్,

అ.—"[శిష్యన్-వస్తువై] ఎన్ఱు ఇవిడత్తిలే లుప్తషష్ఠ్యర్థమ్ స్వీయత్వాభిమాన విషయత్వరూప సంబన్ధమ్" ఎన్గిఱార్, (ఇవన్ మదీయమ్ ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

"ఇవన్ పూర్వసమర్పితత్తిలే మీళవుమ్ [illegible] త్తిపణ్ణినత్తాల్ పత్యపహారిత్వాపోరవాకైయాలే, తద్గ్రహణత్తై,
'మహాపాతకినశ్చోరాత్ అంబష్ఠాత్ భిషజస్తథా।
మృగయోశ్శిశునాచ్చైవ నాదద్యాదుద్యతస్త్వపి॥'
ఎన్ఱు నిషేధత్తుక్కు విషయమాకైయాలే, కొళ్ళక్కడవనల్లన్" ఎన్గిఱార్, (మఱ్ఱుమ్ అఙ్గీకరిక్కక్కడవనల్లన్) ఎన్ఱు.

"కుర్యాదప్రతిషిద్ధాని" ఎన్ఱుమ్, 'నదద్యాన్నివేదకః' ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే యథాప్రతిపత్తి విరహితనాకైయాలే శిష్యభావమ్ పఱైన్దిరుక్కుమవన్ తాదృశ స్వాభిమానస్పర్శదూషితత్తై భ్యాత్యాద్యన్యార్థమాకవుమ్ కొడుక్కక్కడవనల్లన్" ఎన్గిఱార్, (స్వకీయమెన్ఱు) ఇత్యాది.

౩౪౦.—"ఇప్పడి దానాదాన నిషేధాభిప్రేత ప్రత్యవాయ ప్రతిపాదనపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (అప్పడికొళ్ళుకైల్) ఇత్యాది.

"[కొళ్ళిల్] ఎన్ఱు ఇవిత్తు ప్రకరణాత్ ప్రతిషిద్ధస్వీకారపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్) ఇత్యాది.

(చాపలమ్)—అస్థానస్పృహై.

మూ.—కొడుక్కిల్ కళ్ళనామ్.

వ్యా.—‘ఈశ్వరనై అఖిలభర నిర్వాహకనామ్ ప్పేరుక్కైయాలే నమక్కెన్న కుఱైయుణ్డు?’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ పరిపూర్ణనాన తాన్ దేహయాత్రైక్కుమ్ కూడముత్ అఱ్ఱ దరిద్రనామ్విడుమ్;

‘ఎన్నతు?’ ఎన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణియొత్తైయాచార్యనుక్కుక్ కొడుక్కిల్, ‘శరీరమర్థమ్’ ఇత్యాదిప్పడియే అడియిలే సమర్పితమాక్కైయాలే తదీయమాయిరుక్కుమ్ అవతిలే మదీయత్వ బుద్ధిపణ్ణుక్కైయాలే ఆచార్యస్వాపహారియామ్ విడుమ్” ఎన్నై.

౩౮౦.—“ఇవ్వళవేయన్ఱు, సంబన్ధహానియుమ్ వరుమ్” ఎన్గిఱార్,

మూ.—౩౮౦. కొళ్ కొడైయుణ్డానాల్ సంబన్ధమ్ కులైయుమ్.

౩౮౧.—ఇవన్ మిడియనాక్కైయాలే కొడాన్;

వ్యా.—(కొళ్ కొడై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు:—

“శిష్యాచార్యత్వమాకిఱ సంబన్ధముణ్డానాల్, శేషభూతనాన శిష్యన్ ‘శరీరమర్థమ్’ ఇత్యాదిప్పడియే ‘సర్వముమ్ అఙ్గుత్తైయతు’ ఎన్నుమ్ నినైవాలే సమర్పిక్కైయుమ్, అప్పడిసమర్పిత్తవఱ్ఱై శేషియాన ఆచార్యన్ అఙ్గీకరిక్కైయుమ్, ముఱైయాయిరుక్క, ఇవన్ ‘తన్నతు’ ఎన్ఱు, అభిమానిత్తవఱ్ఱై ఆచార్యన్ స్వీకరిక్కైయుమ్, ఇవన్ ‘ఎన్నతు’ ఎన్ఱు, అభిమానిత్తొత్తై, ఆచార్యనుక్కుస్ సమర్పిక్కైయుమాకిఱ ముఱైకేడానకొళ్ కొడైయుణ్డాన పోతు, శిష్యాచార్యత్వరూపసంబన్ధమ్ కులైన్దేవిడుమ్” ఎన్నై.

౩౮౧.—“ఇప్పడిదారిద్ర్యాపహారజ్గళ్ వరువతుమ్, సంబన్ధమ్ కులైవతుమ్, కొళ్ కొడైత్తానుణ్డాకిలిఱే?;

అతు తాన్ ఇవర్కళ్ శెయ్యార్కళ్” ఎన్నుమిడత్తై సహేతుకమాక్క అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ —(అఖిలభరనిర్వాహకనామ్) ఎన్ఱతు, “దృష్టాదృష్టప్రయోజనసాధకనామ్” ఎన్ఱపడి.

(దరిద్రనామ్విడుమ్) ఎన్గిఱ విధేయానుగుణమాక విశేష్యాధ్యాహారమ్ (పూర్ణనాన తాన్) ఎన్ఱు.

[కొళ్ళిల్] ఎన్గిఱవితు, పూర్వవాక్య ప్రతిషిద్ధస్వీకారపరమాక్కైయాలే, ‘ఆచార్యనైదిశేష్యన్’ ఎన్నుమిడమ్సిద్ధమ్.

(దేహయాత్రైక్కుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మై అత్యల్పత్వసముచ్చాయకమ్.

(కూడ) ఎన్గిఱవిత్తాల్, అత్యల్పత్వమ్ వ్యఞ్జితమ్.

(ముత్తలఱ్ఱ) ఎన్ఱతు, “మూలమిల్లాత” ఎన్ఱపడి.

[మిడియనామ్] ఎన్ఱతు, “దరిద్రనామ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దరిద్రనామ్) ఇత్యాది.

“ఇత్తాల్, ఉపేయాధికారహానివరుమ్” ఎన్ఱపడి.

“[కొడుక్కిల్] ఎన్గిఱవితువుమ్ పూర్వప్రతిషిద్ధసమర్పణపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్నతు ఎన్ఱు.) ఇత్యాది

ఇత్తాల్, “హింసాస్తేయాదికాత్సైరపాయత్వేనదర్శితాః” ఎన్ఱు, స్తేయమాకిఱ అపాయసంబన్ధాధీననిష్ఠాహానివరుమ్” ఎన్ఱపడి.

౩౮౦.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవేయన్ఱు) ఇత్యాది.

అ.—“[కొళ్ కొడై] ఎన్గిఱవితు, శిష్యాచార్యభావానుగుణదానాదాన విపరీతదానాదానపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యాచార్యత్వమ్) ఇత్యాది.

(ముఱైకేడాన) ఎన్ఱతు, “సంబన్ధవిపరీతమాన” ఎన్ఱపడి.

“[సంబన్ధ] శబ్దమ్ ప్రకరణాల్ శిష్యాచార్యత్వరూప సంబన్ధపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యాచార్యత్వరూప) ఇత్యాది.

౩౮౧. “[వా. ౩౭౯] [కొళ్ళిల్...కొడుక్కిల్] [వా. ౩౮౦] [ఉణ్డానాల్] ఎన్గిఱ యదిశబ్దసూచితార్థ వివరణమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇప్పడిదారిద్ర్య) ఇత్యాది.

మూ.—అవన్ పూర్ణనాకైయాలే కొళ్ళాన్.

౩౮౨.—అవనుక్కు పూర్త్తియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్తతు;

వ్యా.—అతావతు:—“శిష్యనాన ఇవన్, ‘సకలముమ్ ఆచార్యస్వమ్, “నమ్మతు” ఎన్ఱు, సమర్పిక్కలావతు ఒన్ఱుమిల్లై’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ మిడియనాకైయాలే, ‘నామ్ అఙ్గుత్తైక్కు ఒన్ఱై, కొడుక్కవోమ్’ ఎన్ఱు, కొడాన్;

ఆచార్యనానవన్, ‘ఈశ్వరన్ సకలభరనిర్వాహకనాయ్ నడత్తిక్కొణ్డు పోరుకైయాలే నమక్కు ఇవని ఎన్నకుఱైయుణ్డు?’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ పరిపూర్ణనాయ్ ఇరుక్కైయాలే, ఇవన్-అభిమానదుష్టమాన వెన్ఱైయుమ్ అఙ్గీకరియాన్” ఎన్కై.

౩౮౨.—ఇవ్వపూర్త్తిదారిద్ర్యఙ్గళాల్ ఇరువర్క్కుమ్ ఫలిత్తవర్త్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—“[కొడాన్] ఎన్ఱిత్తాల్ దానప్రతిషేధసామర్థ్యాత్తాలే, [ఇవన్] ఎన్ఱివిత్తు ఆచార్యాపేక్షయా అనన్తరనిర్దిష్ట శిష్యపరామర్శ” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శిష్యనాన ఇవన్) ఇత్యాది.

“‘శరీరమర్థం ప్రాణంచ’[౧] ఇత్యాదిశాస్త్రార్థమ్ అడియిలే యనుష్ఠితమాకైయాలే, ఇప్పోత్తు ఇవన్ తన్నై దరిద్రనాక్కవేయనుసన్ధిత్తిరుక్కుమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే. (సకలముమ్) ఇత్యాది.

‘[కొళ్ళాన్] ఎన్ఱిత్తాల్ ఆదానప్రతిషేధలిఙ్గత్తాలే [అవన్] ఎన్ఱివిత్తు శిష్యాపేక్షయా పూర్వనిర్దిష్ట ఆచార్యపరమ్” ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యనానవన్) ఇతి.

“‘కేవలకృపానిర్వ్యాహ్యవర్త్తనయమ్’[౨] ఎన్ఱిత్తాల్ అధ్యవసాయత్తైయుటైక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సకలభర) ఇత్యాది.

౩౮౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వపూర్త్తి) ఇత్యాది.

“‘స్వయమాచరతేయస్తు’[౩] ఎన్ఱిత్తాల్ అసత్-ప్రతిగ్రహపరాఙ్ముఖస్వరూప సదాచారనిష్ఠత్వాత్మక ఆచార్యత్వమ్, తాదృశాసత్-ప్రతిగ్రహ విరహహేతుపూర్త్తియాలే ప్రతిష్ఠితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఇత్యాది.

మూ.—ఇవనుక్కు మిడియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్తతు.

౩౮౩.—“ఆనాల్ శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కుప్పణ్ణుమ్ ఉపకారమ్ ఒన్ఱుమిల్లైయో?” ఎన్నిల్;

వ్యా.—అతావతు:—

“ఆచార్యనుక్కు, ఇవన్-అభిమాన దుష్టమాన వెన్ఱైయుమ్ కొళ్ళామైక్కుడలాన పూర్త్తియాలే, ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ జీవిత్తతు;

శిష్యనానవివనుక్కు, స్వకీయత్వబుద్ధ్యా ఒన్ఱైయుమ్ సమర్పిక్కైక్కు యోగ్యతైయిల్లాత సకలతదీయత్వప్రతిపత్తి సిద్ధదారిద్ర్యత్తాలే, శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ జీవిత్తతు” ఎన్కై.

౩౮౩.—ఇని, “శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కుప్పణ్ణుముపకారమిన్నతు” ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్వతాక, తద్-విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (ఆనాల్ శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు ప్పణ్ణుమ్ ఉపకారమ్ ఒన్ఱుమిల్లైయో ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

అతావతు—

“‘ఇప్పడి కొళ్ కొడైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయాకిలుమ్, ఉపకారస్మృతియుడైయ శిష్యన్ మహోపకారకనాన ఆచార్యనుక్కు ప్పణ్ణుముపకార మొన్ఱుమిల్లైయో’ ఎన్నిల్” ఎన్కై.

అ.—“సకలేషు+తదీయత్వ ప్రతిపత్తిః=(సకలతదీయత్వప్రతిపత్తిః; తయా, (సిద్ధమ్)=జ్ఞాతమ్; (దారిద్ర్యమ్)=ఇదానీం సమర్పణీయవస్త్వభావరూపమ్; అత్తాలే” ఎన్ఱపడి.

(తదీయత్వమ్)=ఆచార్యస్వత్వమ్.

“‘శరీరం వసువిజ్ఞానమ్’[౪] ఇత్యాదిప్పడియే, ఈదృశ సకలతదీయత్వ ప్రతిపత్తియుక్తత్వమ్ శిష్యశబ్దార్థాన్తర్భూతమాకైయాలే, ఏతత్సాలిత దారిద్ర్యమ్ శిష్యత్వ ప్రతిష్ఠాపకమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యత్వమాకిఱ) ఇత్యాది.

౩౮౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని) ఇత్యాది.

“‘ఉపకారస్మృతియాలే ఉపకారముమ్, దానాదానయోగ్యతావిరహత్తాలే తదభావముమ్, ఉపస్థితమాకైయాలే, తదుత్థితసంశయశమనార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడికొళ్కొడైక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ గుణరత్నకోశమ్. ౯-౯.

౨॥ కేవలకృపానిర్వ్యాహ్యవర్త్తనయమ్,

౩॥

౪॥ శరీరంవసువిజ్ఞానమ్. ముముక్షుప్పడివ్యాఖ్యానమ్. ౨౨౫, వక్యమ్.

మూ.—౩౮౪. ఆచార్యన్-నినైవాలేయుణ్డు.

౩౮౫.—అత్తావతు జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారఙ్గళ్.

వ్యా.—౩౮౪. అతుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్-నినైవాలేయుణ్డు) ఎన్ఱు.

అత్తావతు—"స్వరూపజ్ఞనాన శిష్యన్-నినైవాల్ ఒరుకాలుమ్ ఒన్ఱుమిల్లై;

స్వకృషిఫలసన్తుష్టనాన ఆచార్యన్-నినైవాలే యుణ్డు" ఎన్నై.

౩౮౫.—"అతేతు?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారఙ్గళ్) వన:—

స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానముమ్, తదనురూపఙ్గళాన ఉపాయవ్యవసాయముమ్, ఉపేయప్రేమముమ్, ఇవైమూన్ఱుక్కుమ్ అనురూపమాన సమ్యగనుష్ఠానముమ్.—

ఇత్తాల్, తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ స్వరూపోపాయపురుషార్థఙ్గళిల్ జ్ఞానవ్యవసాయప్రేమఙ్గళైయుమ్, తదనురూపానుష్ఠానఙ్గళైయుమ్, శొల్లుకిఱతు.

అ.—౩౮౪. విశేషవిధానమ్ శేషనిషేధాభ్యనుజ్ఞానఫలకమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపజ్ఞనాన) ఇత్యాది.

(స్వరూపమ్)=శిష్యస్వభావయాథాత్మ్యమ్.

(స్వకృషిఫలమ్)=స్వోపదేశకార్యజ్ఞానాదికమ్.

౩౮౫.—క్రమనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (తదనురూపఙ్గళాన) ఎన్ఱు.

వ్యవసాయాదిత్రితయాభిప్రాయేణ బహువచనమ్.

"ఆత్మాభిమానానుగుణత్వాత్ పురుషార్థవ్యవస్థాయాః"౧ ఇత్యాదికళైయిట్టుణ్డు (తదనురూపఙ్గళాన) ఎన్ఱు.

"'ఇతు ఆచార్యోపదిష్ట మన్త్రసాధ్యత్వాత్ తత్-కృషిఫలమ్' ఎన్ఱు తోన్ఱుకైక్కాక మన్త్రస్థ క్రమనిర్దేశమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్ తిరుమన్త్రత్తిల్) ఇత్యాది.

"ప్రణవత్తాల్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్, 'నమశ్' శబ్దత్తాల్ ఉపాయాధ్యవసాయముమ్, ప్రార్థనాపర వ్యక్త చతుర్థియాలే పురుషార్థప్రేమముమ్ శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుపడి.

మూ.—౩౮౬. ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కుత్తవిరవేణ్డువతు, భగవద్-ద్రవ్యత్తై యపహరిక్కైయుమ్, భగవద్-భోజనత్తై విలక్కుకైయుమ్, గురుమన్త్రదేవతా పరిభవముమ్.

౩౮౭.—భగవద్-ద్రవ్యాపహారమావతు,

వ్యా.—౩౮౬. ఆచార్యనుక్కు క్షిప్రాక ఇవన్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ప్రవృత్తినివృత్తి రూపమాయిరుక్కైయాలే, ప్రవృత్తిరూపమానవత్తై యరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్, నివృత్తిరూపమానవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కుత్తవిరవేణ్డువతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(భగవద్ద్రవ్యత్తై) ఇత్యాదియాలే, అవైత్తై యుద్దేశిక్కిఱార్.

౩౮౭.—ఇప్పడి యుద్దేశిత్తవత్తిన్-ప్రకారఙ్గళైయడైవే విశదీకరిక్కిఱార్ మేల్, (భగవద్-ద్రవ్యాపహారమావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(భగవద్-ద్రవ్యమ్) ఎన్నిఱతు, "పిఱర్నన్పొరుళ్"౨

అ.—ఇన్తపదత్రయత్తిల్ తత్తదుదిత జ్ఞానాద్యనుగుణానుష్ఠానముమ్ అభిప్రేతమాకైయాలే సహోపాదానమ్.

"భక్తిజ్ఞాన సమాచారవైరాగ్యాద్యనుమోదనమ్"౩ ఎన్నిఱ భరద్వాజవచనానురోధేన [సమాచార] శబ్దనిర్దేశమ్.

"భగవద్భక్తియుక్తేషు దృష్టమాత్రేణసుప్రియమ్"౪ ఎన్నిఱ ఆచార్యస్వభావ విశేషమ్ ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్.

౩౮౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనుక్కు) ఇత్యాది.

"[వా. ౨౬౭][ఇష్టమ్ శెయ్కైయుమ్ అనిష్టమ్ తవిర్కైయుమ్] ఎన్నిఱ క్రమేణపూర్వమ్ ప్రవృత్తికథనముమ్, అనన్తరమ్ నివృత్తికథనముమాకైయాలే అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱుపడి.

౩౮౭—(ప్రకారఙ్గళై) ఎన్నతు, "యథాయథమ్ స్వరూపత్తైయుమ్ అవాన్తరభేదఙ్గళైయుమ్" ఎన్ఱుపడి.

("పిఱర్"౨)=పరమాత్మావినుడైయ, ("నన్పొరుళ్"౨)=నల్లపదార్థమ్" ఎన్ఱుపడి.

౨॥ పిఱర్నన్పొరుళ్. ముతలాయిరమ్ కణ్ణినుణ్. ౪.

౧॥ ౩॥ ౪॥

మూ.—స్వాతన్త్ర్యముమ్, అన్యశేషత్వముమ్;

వ్యా.—ఎన్నుమ్పడి శ్రీకౌస్తుభమ్పోలే ఈశ్వరనుక్కు స్పృహణీయమాన ఆత్మద్రవ్యత్తై.

(స్వాతన్త్ర్య) మావదు, శేషత్వైకనిరూపణీయమానవస్తువైత్తన్నక్కురిత్తాక నినైత్తిరుక్కై.

(అన్యశేషత్వ) మావదు, భగవదేక శేషమాన వస్తువై తదితరశేషమాక నినైత్తిరుక్కై.

ఇత్తాల్ మాతాపిత్రాదిదేవతాన్తర పర్యన్తమాయిరుక్కుమ్.

ఇవైయిరణ్డుమ్ ప్రథమాక్షరత్తిల్ చతుర్థియాలుమ్ మధ్యమాక్షరత్తాలుమ్ కழிక్కప్పడుకిఱవైయిఱే|.

ఇతుతన్నై, "కింతేననకృతంపాపం చోరేణాత్మాపహారిణా"౧ ఎన్ఱు, సకలపాపమూలమాక చ్చొల్లానిన్ఱతిఱే!.

మూ.—భగవద్-భోజనత్తై విలక్కుకైయావదు, అవనుడైయ రక్షకత్వత్తై విలక్కుకై.

వ్యా.—(భగవద్-భోజనమ్) ఇత్యాది:—రక్షణత్తై (భగవద్-భోజనమ్) ఎన్గిఱదు, రక్ష్యవస్తువినుడైయ రక్షణమ్ అవనుక్కు, పశిత్తవనుక్కు ఊణవుపోలే ధారకమాయిరుక్కైయాలే.

"మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లాముడన్నుణ్డ"౪ ఎన్గిఱవిడత్తిల్, "రక్షణమ్ అవనుక్కు ధారకమాకైయాలే, 'ఉణ్డ' ఎన్గిఱదు; ఇల్లైయాకిల్ 'కాక్కుమ్' ఎన్నవమైయుమ్"౫ ఎన్ఱిఱే నమ్బిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్తదు|.

ఏవంభూతమాన (అవనుడైయ రక్షకత్వత్తై విలక్కుకై) యావదు, "అవరక్షణే"౬ ఎన్గిఱ ధాతువాలే నిరుపాధిక సర్వరక్షకనాక చ్చొల్లప్పడుకిఱ అవనుక్కు రక్షిక్కవిడమఱుమ్పడి స్వయత్నత్తాలే, యాతల్ పిఱరాలే యాతల్ తన్నైరక్షిక్కైయిలే ప్రవృత్తనాకై.

ఇత్తాల్, భగవదేకరక్ష్యత్వ ప్రతిపాదకమాన నమస్సాలే కழிక్కప్పడుకిఱతిఱే?.

అ—"ద్రవ్యంచభవ్యే"౨ ఎన్గిఱ సూత్రత్తైయుట్కొణ్డు (స్పృహణీయమాన) ఎన్ఱదు.

"తన్త్రిమ్ ప్రధానమ్"౩ ఎన్గైయాలే, స్వాతన్త్ర్యమ్ స్వప్రాధాన్యమాయ్ 'స్వశేషత్వమ్' ఎన్ఱాయ్ 'అనన్యశేషత్వమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వైక) ఇత్యాది.

"భగవదన్యర్ [అన్య]శబ్దార్థమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (భగవదేక) ఇత్యాది.

(ఇత్తాల్) ఎన్ఱదు, "భగవదన్యశేషత్వత్తాల్" ఎన్ఱపడి.

(మాతాపిత్రాదిదేవతాన్తర పర్యన్తమాయ్) ఎన్ఱదు, "మాతాపిత్రాదిదేవతాన్తరాన్త సముదాయనిరూపితమాయ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) పదమ్ జ్యేష్ఠభ్రాతృనృపాదిపరమ్.

ప్రథమమధ్యమాక్షరత్వమ్ ప్రణవోపాధికమ్.

(చతుర్థియాలుమ్)=లుప్తచతుర్థియాలుమ్.

"ఇతిల్ శేషత్వాయోగవ్యవచ్ఛేదమాకైయాలే, స్వేతర శేషత్వసామాన్యాభావమాకిఱ స్వాతన్త్ర్యమ్ నివర్తితమ్.

ఉకారమ్ అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదకమాకైయాలే భగవదన్యసామాన్యశేషత్వమ్ నివర్తితమ్:" ఎన్ఱపడి.

("కింతేన"౧) ఇత్యాదికమ్ పూర్వమేవవ్యాఖ్యాతమ్.

అ.—"నిగీర్యాభ్యవసానత్తాలే [భోజన] శబ్దమ్ భోజనవద్ధారకభూతరక్షణపరమ్" ఎన్గిఱార్, (రక్షణత్తై) ఇత్యాదినా.

ఇతుక్కు పూర్వాచార్యసంవాదమ్ ("మణ్ణుమ్"౪) ఇత్యాది.

("మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లామ్")=భూమ్యన్తరిక్షోపలక్షితలోకఙ్గళెల్లామ్, ("ఉడన్నుణ్డ"౪)="యుగపత్ వయిఱ్ఱిలే వైత్తురక్షిత్త" ఎన్ఱపడి.

అకారత్తిల్ ఉపాధ్యనుక్తఫలితమ్, (నిరుపాధిక) ఇతి.

(రక్షిక్క విడమఱుమ్పడి) ఎన్ఱదు, "ఉపాయానపేక్షమాక రక్షిక్క అవకాశమిల్లాతపడియాక" ఎన్ఱపడి.

(స్వయత్నత్తాలే) ఎన్ఱదు, "అదృష్టద్వారకసాధన విషయకయత్నత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(పిఱర్)=దేవతాన్తరమ్.

అకారసమభివ్యాహృతమకారత్తాలే భగవద్రక్ష్యత్వముమ్, 'నమః' ఎన్ఱు మకారార్థకర్తృక రక్షణకర్మత్వాభావముమ్, శొల్లుకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవదేకరక్ష్యత్వ) ఇత్యాది.

౧|| ౨|| ౩||

౪|| మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లాముడన్నుణ్డ. తి. వా. ౭-౨-౧.

౫|| ౬|| అవరక్షణే. ధాతుపాఠమ్.

మూ.—౩౭౮. అవస్థైయ రక్షకత్వక్రమమ్ ప్రపన్నపరిత్రాణత్తిలే సొన్నోమ్.

గురుపరిభవమావతు,

కేట్ట అర్థత్తిల్ పడి యనుష్ఠియాతొ ఝిక్కైయుమ్,

వ్యా.—౩౭౮. "అవన్ రక్షిత్తరుళుమ్ క్రమమ్ ఏతాన్?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవస్థైయ) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అతావతు:—

సర్వరక్షకనాన వవస్థైయ రక్షకత్వక్రమమ్, 'ప్రపన్నపరిత్రాణమ్' ఎన్గిఱ ప్రబన్ధత్తిలే విశదమాకచ్చొన్నోమ్, అజ్గేకణ్డుకొళ్వతు" ఎన్ఱై.

అతిలే, "అవనై యొఝిన్దార్ అడజ్గలుమ్ అరక్షకర్" ఎన్నుమిత్తై ప్రతిపాదిత్తవనన్తరమ్, "ఈశ్వరన్ మాతాపితాక్కళ్ కైవిట్టవవస్థైయిలుమ్, 'పిన్నై నిన్ఱ డియేనుక్కు ఉత్రానాయ్ వళర్త్తు'౧ ఎన్గిఱపడియే, తన్నురుకొణ్డు వేఱొరు కొణ్డు తాయ్ముకమ్ కాట్టియిన్ శోల్ శొల్లియుమ్"౨ ఎన్ఱు, తుడజ్గి, "ఇవనే మెల్లార్కుమ్ రక్షకన్"౧ ఎన్గిఱ తళవాక,

అవస్థైయ రక్షకత్వక్రమత్తై సువ్యక్తమాక వరుళిచ్చెయ్తారితే?

(గురుపరిభవమ్) ఇత్యాది:—

(కేట్టవర్థత్తిల్ పడి యనుష్ఠియాతొ ఝిక్కై) యావతు, స్వోజ్జీవనార్థమాక అవన్ అరుళిచ్చెయ్యక్కేట్ట త్యాజ్యో

అ.—౩౭౮,—("పిన్నై"౧)=అనన్తరమ్, ("నిన్ఱ డియేనుక్కు ఉత్రానాయ్ వళర్త్తు"౧)="బద్ధవాయ్ వళర్త్తు" ఎన్ఱపడి.

("తన్నురుకొణ్డు వేఱొరు కొణ్డు"౨)="విగ్రహాన్తర పరిగ్రహమ్ పణ్ణి" ఎన్ఱపడి.

గురోః+పరిభవః=(గురుపరిభవః)="తదనాదరమ్" ఎన్ఱపడి.

"శేష్యక్కు అపేక్షితజ్ఞానవక్తా ఉపస్థితత్వాల్ ఆచార్యన్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వోజ్జీవన) ఇత్యాది.

మూ.—అనధికారిక్కళుక్కు ఉపదేశిక్కైయుమ్; మన్త్రపరిభవమావతు,

వ్యా.—పాదేయరూపమాన అర్థవిశేషజ్గళుక్కు త్తక్షతియాయిరుక్కుళ్ళ త్యాగ స్వీకారరూపమాన అనుష్ఠానత్తై పణ్ణాతొఝిక్కై.

(అనధికారికళుక్కు ఉపదేశిక్కై) యావతు, తనక్కు త్తజ్ఞమాక అవన్ ఉపదేశిత్త సారార్థజ్గళై, నాస్తిక్యాదిక్కళాలే యిఱుక్కు అధికారిక్కళల్లాతవర్కళుక్కు క్యాతిలాభాదిక్కళైనచ్చి యుపదేశిక్కై.

(మన్త్రపరిభవమ్) ఇత్యాది:—

అ.—"[అర్థ] శబ్దమ్ త్యాజ్యోపాదేయరూపవస్తుపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (త్యాజ్య) ఇత్యాది.

(తక్షతియాక) త్యాగత్తుక్కు త్యాజ్యవిషయత్వముమ్ స్వీకారత్తుక్కు స్వీకార్యవిషయత్వముమ్.

"ఉపదేశిక్కైక్కు కర్మమ్ ఉపస్థితత్వాల్ ఆచార్యోపదిష్టార్థజ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తనక్కు త్తజ్ఞమ్) ఇత్యాది.

"నమస్తోన్మత్తపతితాభిశస్త్రమారనాస్తికాః।
నానర్థినో నచాజ్ఞాతాః కర్తవ్యా మన్త్రగామినః॥"౩ ఎన్ఱుమ్,
"గోపయన్నాచరేద్ధర్మం నాపృష్టః కించిదుచ్చరేత్।
పృష్టోపినవదేదర్థం గుహ్యం సిద్ధాన్తమేవచ॥
అశ్రితాయాతిభక్తాయ సచ్ఛాస్త్రార్థపరాయచ।
న్యాయేన పృచ్ఛతే సర్వం వక్తవ్యం శాశ్వతార్థినే॥
అస్మపూజార్థమర్థార్థం డంబార్థమపిఖిన్నధీః।
అయోగ్యముపదన్ శాస్త్రం సన్మార్గాత్ ప్రచ్యుతో భవేత్॥"౪ ఎన్ఱుమ్,

ఇత్యాదిభరద్వాజ శాణ్డిల్యాదివచనజ్గళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాస్తిక్యాదిక్కళాలే) ఇత్యాది.

"మన్త్రమర్థేన కేవలమ్,
ఆవర్తయన్ సదాఽఽవృత్తిం కుర్వన్ కాలం నయేత్ సుధీః।
అకారవాచ్యస్య విభోర్హరేశ్శేషమహం సదా॥
మమాపి చనకర్తాస్మి పరవాన వ్యయస్యతే।
నిత్యం నారాయణస్యైవ కైజ్కర్యం కరవాణ్యహమ్॥
మన్త్రార్థాంశ్చిన్తయేదేవం ప్రాతిరుత్థాయ సర్వదా।"౫

సాఙ్గస్తత్రపరిభూతిస్తు విపరీతార్థనిశ్చయః। అర్థవిస్మరణం చాపి దేవతాధిక్రియాస్తుతత్॥ యదీశవిముఖత్వం చ తథా స్వవిషయేరతిః॥

మూ.—అర్థత్తిల్ విస్మృతియుమ్, విపరీతార్థప్రతిపత్తియుమ్;

దేవతాపరిభవమావతు,

కరణత్రయత్తైయుమ్ అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే ప్రవణమాక్కుగైయుమ్,

వ్యా—(అర్థత్తిల్ విస్మృతి) యావతు, ఆచార్యన్ అర్థానుసన్ధానత్తుక్కు అనుకూలమాక అరుళిచ్చెయ్త యథార్థఙ్గళై వ్యలకాలుమ్ అనుసన్ధిత్తు పోరుగై, యత్తిల్ ఔదాసీన్యత్తాలే మఱన్దువిడుగై.

(విపరీతార్థప్రతిపత్తి) యావతు, ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్త ప్రకారత్తిల్, మన్త్రత్తుక్కు విపరీతమాయిరుక్కుమ్ అర్థఙ్గళై "ఇతుక్కు అర్థమ్" ఎన్ఱు భ్రాన్తియాలే ప్రతిపత్తిపణ్ణియిరుక్కై.

(దేవతాపరిభవమ్) ఇత్యాదిః—

(కరణత్రయత్తైయుమ్ అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే ప్రవణమాక్కుగై) యావతు,

"విచిత్రా దేహ సంపత్తిరీశ్వరాయ నివేదితుమ్,"[౧] "మాయవన్ఱన్నై వణఙ్గవైత్తకరణమివై"[౨] ఎన్ఱుచొల్లప్పడియే భగవత్-పరిచర్యార్థఙ్గళాక సృష్టఙ్గళాయ్,

"ఉన్-శిన్నముమ్ తిరుమూర్త్తియుమ్ శిన్దిత్తేత్తిక్కై తొழுవే"[౩] ఎన్ఱుచొల్లప్పడియే అవనై, నినైక్కైక్కుమ్ స్తుతిక్కైక్కుమ్ వణఙ్గుకైక్కుమ్ ఉఱుప్పాన మనోవాక్కాయఙ్గళై, స్వరూపప్రాప్తమల్లాత హేయవిషయఙ్గళిలే, మేట్టిల్ నీర్ పళ్ళత్తిలేవిழுమాప్పోలే ప్రవణమామ్పడి పణ్ణుగై.

అ—ఇత్యాదిభరద్వాజ పరాశరవచనాదికళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్) ఇత్యాది.

(ఔదాసీన్యత్)=తత్పరత్వరహితః.

"అజ్ఞానం స్వపరోపాయఫలాన్వయవిరోధినామ్।

అన్యథావిపరీతం చాజ్ఞానం హానికరం పరమ్॥"

ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్త) ఇత్యాది.

("మాయవన్"[౨])=ఎమ్పెరుమాన్, ("తన్నై వణఙ్గవైత్తకరణమివై"[౨])="తన్నైయాశ్రయిక్క వైత్తకరణఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

మూ.—తద్విషయత్తిల్ ప్రవణమాకాతొழிగైయుమ్

వ్యా—(తద్విషయత్తిల్ ప్రవణమాకాతొழிగై) యావతు,

"మాల్ కొణ్డిశైయరాయ్,"[౫] "నాత్తழும్పెழ నారణా వెన్ఱழைత్తు మెయ్తழும్పత్తొழுతు"[౬] ఇత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱపడియే స్వరూపప్రాప్తమాన అవ్విషయత్తిల్ నెఞ్జిழுమ్పడి పణ్ణి విడామై తొழிగై.

అక, "గురుర్మన్త్రశ్చ దేవతా తథా మన్త్రప్రదే గురౌ।

త్రిషు భక్తిస్సదా కార్యా"[౭] ఎన్ఱుమ్,

"మన్త్రనాథం గురుం మన్త్రం సమత్వేనానుభావయేత్"[౮] ఎన్ఱుమ్, పూజ్యమాకచ్చొల్లప్పడుకిఱ మూన్ఱు విషయత్తైయుమ్ పరిభవిక్కై యావత్తైయాయ్త్తు.

అ.—("ఉన్ శిన్నముమ్ తిరుమూర్త్తియుమ్"[౩])=ఉన్నుడైయ దివ్యచిహ్నఙ్గళైయుమ్, దివ్యమఙ్గళవిగ్రహఙ్గళైయుమ్, ("శిన్దిత్తేత్తిక్కైతొழுవే")="చిన్తిత్తుస్తుతిత్తు ఆశ్రయిక్క" ఎన్ఱపడి.

ఇతైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నినైక్కైక్కుమ్) ఇత్యాదినా.

"[ప్రవణ] శబ్దమ్ నిమ్నదేశవాచియాయ్, తస్మిన్నిపతనపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మేట్టిల్) ఇత్యాది.

("మాల్ కొణ్డిశైయరాయ్"[౫])=భగవద్విషయవ్యామోహపూర్ణమనస్కరాయ్.

("నాత్తழும்పెழ"[౬])=జిహ్వైయిల్ తழும்పుణ్డాకుమ్పడి, ("మెయ్తழும்ప"[౬])=శరీరమ్ తழும்పుమ్పడి.

(నెఞ్జిழ)= అభినివేశిత్తు.

"[గురుమన్త్రదేవతా పరిభవమున్] ఎన్ఱు ద్వన్ద్వసమాసపదత్తాలే తన్త్రేణనిర్దేశముమ్, 'ఆచార్యన్-భగవత్' పదనిర్దేశమ్ పణ్ణాతే [గురుదేవతా] శబ్దనిర్దేశముమ్ పణ్ణినవిత్తు, 'మన్త్రశ్చ దేవతాయాంచ'[౭] ఇత్యాదికళిలే సన్నియోగశిష్ట గురుమన్త్రదేవతావిషయాదర విపర్యయరూపత్వబోధనార్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అక, "మన్త్ర"[౮]) ఇత్యాది.

భక్తిభావనాఫలితమ్, (పూజ్యమాక) ఇతి.

౧॥

౨॥ రామానుశనూత్ఱన్దాది,

౩॥ తి. వా. ౭-౧-౮.

౪॥

౫॥ పెరియతిరుమొழி. ౨-౧.

౬॥ పెరుమాళ్-తిరుమొழி. ౨-౪

౭॥

౮॥

మూ. ౩౪౯. ఇవనుక్కు శరీరావసానత్తళవుమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్,

“ఎన్నైత్తీమనమ్ కెడుత్తాయ్,” ౧ “మరువిత్తొழுమ్ మనమేతన్దాయ్”౨ ఎన్ఱు, ఉపకారస్మృతినడక్క వేణుమ్.

౩౫౦.—మనస్సుక్కు త్తీమైయావన,

వ్యా.—౩౪౯. అక ఇప్పడి ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక చ్చెయ్యవేణ్డువనవైయుమ్ తవిరవేణ్డువనవైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దారాయ్ నిన్ఱార్ కీழ்;

ఇన్నముమ్ ఇవనుక్కు ప్పేక్షితమాయిరుప్పతొన్ఱై, యరుళిచ్చెయ్గిఱార్ మేల్, (ఇవనుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—“ఇవ్వధికారిక్కు, శరీరత్తోడిరుక్కుమ్ కాలమిత్తనైయుమ్, మహోపకారకనాన ఆచార్యన్ పక్కలిల్, ‘ఎన్నుడైయ తీయమనత్తైప్పోక్కినాయ్, అనన్యప్రయోజనమాక అనుకూలవృత్తికళైప్పణ్ణుమ్ మనత్తైత్తన్దాయ్’ ఎన్ఱు, ఉపకారస్మృతియనువర్త్తిక్క వేణుమ్” ఎన్ఱై,

౩౫౦.—“మనస్సుక్కు త్తీమైయావతేతు?” ఎన్ను మాకాఙ్క్షయిలే యరుళిచ్చెయ్గిఱార్ మేల్, (మనస్సుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—౩౪౯. ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అక, ఇప్పడి) ఇత్యాది.

“ఆచార్యోపదిష్టమన్త్రతదర్థానుబన్ధిప్రవృత్తినివృత్తినిరతత్వమే యివనుక్కు ఆచార్యాభిప్రేతప్రీణనమ్’ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి మన్త్రానుబన్ధిజ్ఞావ్యవసాయాదిప్రవృత్తినివృత్తిప్రతిపాదనమ్” ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక) ఇత్యాది

సఙ్గతి, (ఇన్నముమ్) ఇత్యాది.

“‘ఆచార్యాభిప్రేతప్రవృత్తిప్రసఙ్గాత్ తద్విషయప్రవృత్తిరూపం కించిదుచ్యతే’ ఎన్నైయాలే ప్రసఙ్గసఙ్గతి” ఎన్ఱపడి.

[“ఎన్నై”] ఎన్ఱి, అ ద్వితీయైయై [“మనమ్”] ఎన్ఱి, అ విభక్తికూట్టి “ఎన్-తీమనత్తైక్కెడుత్తాయ్” ఎన్ఱు, అన్వయాభిప్రాయేణ (ఎన్నుడైయ) ఇత్యాది.

పునర్భోగాసమ్బన్ధవాచియాన [“మరువి”] శబ్దాభిప్రేతమ్ (అనన్యప్రయోజనమాక) ఇతి.

మూ.—స్వగుణత్తైయుమ్, భగవద్భాగవతదోషత్తైయుమ్. నినైక్కై.

వ్యా.—(స్వగుణత్తై నినైక్కై) యావతు,

శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళుణ్డానాలుమ్, “నన్ఱైవొన్ఱుమిలేన్,”౩ “నలన్దానొన్ఱుమిలేన్”౪ ఎన్ఱిఱపడియే, “నమక్కోర్ ఆత్మగుణముమిల్లై” ఎన్ఱు, తన్ వెఱుమైయై యనుసన్ధిక్క వేణ్డియిరుక్క, “ఇత్తైయెల్లామ్ నమక్కి, ఫోక్కుణ్డు” ఎన్ఱు, తనక్కుణ్డాన సద్గుణఙ్గళై ప్పోరప్పొలియానినైక్కై.

(భగవాన్నుడైయదోషత్తై నినైక్కై) యావతు,

“తనక్కు పరతన్త్రమాన ఇవ్వాత్మవస్తువైత్తన్ ఉపేక్షైయాలే అనాదికాలమ్ కర్మత్తై వ్యాజమాక్కి క్కైవిట్టిరున్దవన్, అవ్వళవుమన్ఱిక్కే నిర్దయనైప్పోలే యథాకర్మఫలదాయియాయ్

అ.—౩౫౦. “[స్వగుణత్తైయుమ్] ఎన్ఱి, అ [గుణ] శబ్దమ్, ఆత్మగుణపరమ్” ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (శమదమ) ఇత్యాది

(“నన్ఱైవు”౩)=గుణవృత్తి, (“నలమ్”౪)=నన్మై,

ఆకించన్యానుసన్ధానమ్ అధికారమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (తన్-వెఱుమైయై) ఇత్యాది.

“శమదమాదిగుణమిరున్దాలుమ్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠాన ఫలోపధాన విరహత్తైప్పఱ్ఱి తదభావానుసన్ధానమాకైయాలే, అతుక్కు మిథ్యాజ్ఞానరూపత్వమిల్లై” ఎన్ఱు, కరుత్తు

(పోరప్పొలియ) ఎన్ఱతు, “పర్యాప్తమాక వృత్, స్ఫీతమాకవుమ్” ఎన్ఱపడి

ఉపేక్షానర్హత్వవివక్షయా (పరతన్త్రమాన) ఎన్ఱతు.

(ఉపేక్షై)=త్యాగహేతుసంకల్పమ్.

(వ్యాజమాక్కి) ఎన్ఱతు, “నిరూపిత్తాల్ త్యాగహేతువన్ఱిక్కే యిరుక్కవుమ్ అత్తై తద్ధేతువాకత్తోన్ఱువిత్తు” ఎన్ఱపడి.

(అవ్వళవుమన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు, “త్యాగమాత్రమన్ఱిక్కే” ఎన్ఱపడి.

(ఉపేక్షైయాలే) ఎన్ఱుమ్, (యథాకర్మఫలదాయియాయ్) ఎన్ఱుమ్, నిర్దేశిక్కైయాలే, “ఉపే...కర్మఫలదాయి” ఎన్ఱిఅభిప్రేతమ్.

౧|| తి. వా. ౨-౭-౮. ౨|| తి. వా. ౭-౭-౭. ౩|| తి. వా. ౭-౭-౪. ౪|| తి. ౧-౯-౪.

"నయమాన్మను జైన పూర్వానిత్యం శవదమాదక్షః" ఇత్యేవంవివమన్నేతగుణౌఘవిలసత్సుపిగి. "తుళ్ళోహిక స్వభావజే-స్వానాం జ్ఞానానాం స్వా..."

వ్యా.—నిరయఙ్గళిలే తళ్ళియుఱు త్తియుస్తు తీర్త్తుమవన్ ఇరణ్డాలుమ్ నిరిజు. శస్వత నిన్నాక్కియాలే 'ఇన్నపాలిన్నపడి శెయ్యామ్' ఎన్ను విశ్వసిక్క వొణ్ణాతవన్," ఎన్నాప్పోలవుమ్, 'కృష్ణావతార త్తిల్ స్వైరవిహార ఙ్గళైయుట్టు ధర్మసంస్థాపనమ్ పణ్ణప్పిఱన్దవనుక్కు ఇజ్జన శెయ్యక్కై, ముఱైమైయాయిరున్దిల్లైయో" ఎన్నాప్పోలవుమ్ నినైక్కై.

అల్లాతు, సమస్తకల్యాణ గుణాత్మకమాన విషయత్తిల్ నినైక్కలావదొరుదోషమిల్లైయిఱే.

ఇవి (భాగవతదోషత్తైనినైక్కై) యావతు, ఇవరు మేన్మియోడేయిరుక్కైయాలే మేలెழுత్తోన్ఱుకిఱ ఆకారఙ్గళైయిట్టు, "ప్రకృతివశ్యర్, అహంకారాదిపరర్" ఎన్నాప్పోలే నినైక్కై.

ఆక, ఇతు (స్వగుణత్తైయుమ్ భగవద్భాగవత దోషత్తైయుమ్ నినైక్కై) యావతు.

3౫౧.—"ఆనాల్, 'తనక్కుచ్చిలగుణముణ్డాయిరుక్క నినైక్కలాకాతు' ఎన్ఱాపోలే,

అ.—(నరయఙ్గళిలే)=నరకఙ్గళిలే. (ఆఱుత్తియుత్తు)=ఛేదిత్తు, (తీర్త్తుమవన్)=అత్తిల్ ఘోరాదికళై త్తిఱవుమవన్, (స్వైరవిహారఙ్గళై యిట్టు)=స్వైరక్రీడైకళై హేతువాక్కి:

(ఇల్లైయో) ఎన్ను క్షేపోక్తి.

(ఒరుదోషమ్)=కర్మవశ్యాది.

(మేలెழுత్తోన్ఱుకిఱ) ఎన్ఱతు, "నిపుణ నిరూపణ విరహదశైయిల్ ప్రతీయమానమాన" ఎన్నపడి.

(ఆకారఙ్గళ్)=ఘుత్పిపాసాశమనముమ్, అనైష్టవశహవాసాది పరిహారముమ్.

(ప్రకృతివశ్యర్)= దేహపోషణపరర్.

(అహంకారాదిపరర్)="స్వోత్కర్ష పరనికర్ష ఖ్యాపనపరర్" ఎన్నపడి.

3౫౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆనాల్) ఇత్యాది.

"స్వగుణసహానిర్దేశత్తాలే తద్వత్ వస్తుసత్తైయిల్-స్మరణప్రతిషేధ శఙ్కైయామ్ ఉత్తరవాక్యమ్" ఎన్నపడి.

మూ.— 3౫౧. దోషమ్ నినైయాతొழிకిఱతు గుణమ్ పోలేయాణ్డాయిరుక్కవన్ఱు;

వ్యా.—'అతైలెక్కుమ్ శిలదోషముణ్డాయిరుక్క నినైక్కలాకాతు' ఎన్గిఱతో?" ఎన్నవగళిచ్చెయ్కిఱార్, (దోషమ్ నినైయాతొழிకిఱతు) ఎన్ను తుడఙ్గి.

అతావతు:—"భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ దోషమ్ నినైయాతొழிకిఱతు, తనక్కు గుణముణ్డాయిరుక్క అతు నినైయాతొழிకిఱాప్పోలే యుణ్డాయిరుక్క నినైయాతొழிకిఱన్ఱు;

ముతలిలే యివ్విషయఙ్గళిల్ అతిల్లామైయాలే." ఎన్నై.

"ఎఙ్గనే!" ఎన్నిల్;

సర్వముక్తిప్రసఙ్గమ్ వారాతపడి తానిట్టకట్టళైయిలే అఙ్గీకరిక్కైక్కాక, "ఒన్ఱియొన్ఱియులకమ్ పడైత్తాన్"౧ ఎన్నుమ్, "ఎతిర్ శూழல్ పుక్కు" ఎన్నుమ్, శొల్లుకిఱపడియే సకల ఆత్మాక్కళుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు సృష్ట్యవతారాదికళాలే కృషిపణ్ణికొణ్డు పోరుకైయాలే, "అనాదికాలమ్ ఉపేక్షిత్తాయ్ కైవిట్టిరున్దాన్" ఎన్న వొణ్ణాతు;

అ.—"[గుణమ్పోలే] ఎన్గిఱతు 'ఉపస్థితత్వాత్ స్వగుణమ్ పోలే' ఎన్నపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తనక్కు గుణమ్) ఇత్యాది.

(అవ్విషయఙ్గళిలే)=భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిలే.

(అతు ఇల్లామైయాలే)=దోషమిల్లైయాకైయాలే.

దోషాభావత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (ఎఙ్గనేఎన్నిల్) ఇత్యాదినా.

(తానిట్టకట్టళైయిలే)=తాన్ సంకల్పిత్త మర్యాదైయిలే;

("ఒన్ఱియొన్ఱి,"౧)=ఒరుప్పట్టుఒరుప్పట్టు. ("ఉలకమ్పడైత్తాన్")="లోకత్తైసృష్టిత్తాన్" ఎన్నపడి

("ఎతిర్శూழల్ పుక్కు"౨)="ఉపాయత్తాలే ఎతిరేపుక్కు" ఎన్నపడి.

తీవ్ర ఆనుషఙ్గికఫలమ్.

"ఉజ్జీవనమేసృష్టిప్రధాన ఫలమాకైయాలే ఉపేక్షకత్వరూపప్రథమదోషమ్ పరిహృతమ్" ఎన్నపడి.

నిర్దయస్స్వజతి'' ఇత్యేవమీశే దోషం నచిన్తయేత్। గుణాస్సన్త్యస్య: దోషస్తునవిద్యతేశ్వరస్యహి॥: దోషం ప్రకృతిజాశ్చైవచిన్త్యాభాగవతస్యతు

వ్యా.—నిర్దయనైప్పోలే కర్మానుగుణమాక దణ్డిక్కై యిరుమ్, పాణ్డిత్య, ప్రజైయైనార్కళ్ళే కుటియిట్టు అబ్జ ప్పణ్ణుమ్ మాతావైప్పోలే హితపరనాయ్ చ్చెయ్కై, [యా లే యుజ్జీవనత్తుక్కు డలామిత్తన్నై;

నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యమ్ పూర్వమ్బన్ధహేతువాయ్ ప్పోన్దతేయాకిలుమ్, కృపాపరతన్త్రనాయ్ అఙ్గీకరిత్తపిన్బు, నిత్యసంసారియై నిత్యసూరికళ్ళోడు సమానభోగభాగి యాక్కుమళవిల్ నివారకరిల్లాదపడి యిరుక్కైక్కు ఉఱు ప్పామిత్తన్నై,యాక్కై యాలే శ్లాఘ్యనామిత్తన్నై;

కృష్ణావతారత్తిల్ స్వైరవిహారమ్, "యది మే బ్రహ్మచర్యం స్యాత్''౧ ఎన్గి,అపడియే తనక్కు ఇన్ద భోగత్తిలొట్టి ల్లామైయై వెళియిడుక్కైక్కాక్కవుమ్,

ఆ.—"శస్త్రిణో రాఙ్గి కర్మాణి స్వపుత్రాయ యథాపితా''౨ ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (మణ్ణిత్త) ఇత్యాది.

(కుటి)=క్షతాద.

(హితపరనాయ్) ఇతి:—"ఇత్తాల్, ద్వేషాదికళాలే శెయ్కిఱా న్నల్లామైయాలే ఉజ్జీవనార్తమ్యాగమాకైయాలే ద్వితీయదోషముమ్ పరిహృతమ్'' ఎన్నపడి.

(పూర్వమ్) ఎన్నత్తు, "కృపాపారతన్త్ర్యత్తుక్కు పూర్వత్తిలే'' ఎన్నపడి.

సృష్ట్యాద్యుపయుక్త కృపావ్యావర్తనార్థమ్ (పరతన్త్రనాయ్) ఎన్నత్తు.

ఇచ్ఛాయాం సత్యామనివార్యత్వమ్ స్వాతన్త్ర్యమాకై యాలే (నివారకరిల్ల) ఇత్యాది

"ఇత్తాల్, తృతీయదోషమ్ పరిహృతమ్'' ఎన్నపడి.

"యద్యపి [వా. ౩౫౦] (శైక్కొణ్డాలుమ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకై, యాలే ఇన్నపోతిన్నపడి శెయ్యుమ్ ఎన్న) ఇత్యాదికమ్ వక్ష్యమాణచర మోపాయాశ్రయణాధికారకమాకై,యాలే పరిహరణీయమన్ను, తథాపి ప్రథమపర్వాధికారియైప్పత్తి ఇత్తుప్పుమ్ పరిహరణీయమ్' ఎన్నుమ్,

"చరమాధికారియైప్పత్తి అవుమ్ తదీయగుణత్వేన అఙ్గీకారత్తిన్పడి యస్థైర్యసిద్ధ్యర్థమాక పరిహరణీయమ్'' ఎన్నుమ్ కరుత్తు.

("బ్రహ్మచర్యమ్''౧)=స్వదారనిరతత్వమ్. (ఒట్టిల్లామై)=అనన్వయమ్. (అవ్వస్త్రీయాలే)=తదభిప్రేత కామత్వాం

వ్యా.—"గోప్యః కామాత్''౩ ఎన్గి,అపడియే అవ్వస్త్రీయాలే యవర్కళై త్తన్-పక్కల్ ప్రవణరాక్క ఉత్తరిప్పిక్కైక్కాక్కవుమ్ శెయ్తశాక్కై,యాలే, గుణమిత్తన్నై, యల్లాతు కుత్తమన్ను.

ఇన్ని, భాగవతర్కళుమ్, "కుత్తమిన్ని గుణమ్ పెరుక్కి''౪ ఎన్ని,అపడియే నిర్దోషరాయ్ నిరవధిగుణరా యిరుక్కైయాలే, ఉత్కృష్టరాయ్ స్వాపార్త్తాల్, అవ ర్కళ్ -పక్కలిలుమ్ కాణలావతొరు దోషమిల్లైయిఱే.

అ.—(ఉత్తరిప్పిక్కై)=ఉజ్జీవిప్పిక్కై. (గుణమ) ఎన్నత్తు, "శ్లాఘ్యమ'' ఎన్నపడి.

"ఇత్తాల 'స్త్రీడితస్వరజోజనః'౫ ఎన్ను, శఙ్కనీయమాన తురీయ దోషముమ్ పరిహృతమ్'' ఎన్నపడి.

("కుత్తమిన్ని,''౪)=దోషమొన్ఱుమిల్లామల్, ("గుణమ్ పెరుక్కి''౪)=గుణఙ్గళై వర్ధిప్పిత్తు'' ఎన్నపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిర్దోషరాయ్) ఇత్యాదినా.

(ఉత్కృష్ట) ఎన్నత్తు, "మర్మస్పర్శియాక'' ఎన్నపడి.

"'దేహధారణమ్ పరమాత్మసమారాధన సమాప్తిప్రసాదప్రతిపత్తి' ఎన్గి,అ అనుసన్ధానత్తాలుమ్, 'విశిష్టః పరమైకాన్తీ'౬ ఇత్యాదికళాలే 'ఇవర్కళుక్కు అవైష్ణవసహవాసాదికళ్ విశేషశాస్త్రానుసారేణ పరిహార్యఙ్గళాకై,యాలుమ్, పూర్వోక్త ప్రకృతివశ్యత్వ అహంకారాదిపరిత్వరూప దోషఙ్గళిల్లై' ఎన్నపడి

"వృద్ధాస్తే నవిచారణీయ చరితాః''౭ ఇత్యాదిప్పడియే, తాటకావధమ్, ఖరవధత్తిల్ అపసర్పణమ్, వాలివధత్తిల్ మఱైన్దిరున్ను బాణప్రయోగమ్ ముతలానత్తుమ్ 'అయుధమ్ ఎడేన్' ఎన్ను, ఆయుధ మెడుత్తతుమ్ పక్కత్తై యిరవాక్కినతుమ్ ముతలానవత్తుక్కు,

మహర్షివచన ప్రయుక్తమాకై,యాలుమ్, రక్షవశాదుర్గన్దుష్ప హత్వత్తాలుమ్, సుగ్రీవవధార్థ వాలిశరణాగతి ప్రసఙ్గరహిత్యాలుమ్, ఆశ్రిత ప్రతిజ్ఞాసత్యాపనార్థమాకై,యాలుమ్, ఆశ్రితరక్షణార్థమాకై, యాలుమ్, దోషత్వమిల్లై:

ఇప్పడి పెరియతిరువడి, ప్రహ్లాదాళ్వాన్, నమ్బిమూత్తపిరాన్, అక్రూరన్ ఇవర్కళిడఙ్గళిలే "సుముఖన్'' ఎన్గి,అసర్పవిషయమాకవుమ్,

"విరోచన నిరుద్ధోపి ప్రహ్లాదః ప్రకృతిం స్మరన్।

విష్ణోస్త్రీన్ క్రమమాణస్య పాదాంభోజం రురోధహ॥''౮

౩॥ ౪॥ పెరియాళ్వార్-తిరుమొழி నావకారియమ్-౭.

౫॥ ౬॥

౭॥ ఉత్తరరామచరితమ్. ౮॥

కించస్వదోషబద్ధాభ్యాం "దోషో౽స్త్యస్తి" విధీర్భవేత్। నేత్రరోగవతశ్చన్ద్రద్విత్వాదిర్హ్యవభాసతే॥ మిత్రాదిదోషైః పుత్రాద్యా సంక్రామన్తోహి

మూ.—ఇల్లామైయాలే.

౩౫౨.—"దోషముణ్డు" ఎన్ఱు, శఙ్కైక్కిల్, అదు పరదోషమన్ఱు, స్వదోషమ్.

వ్యా.—మఱ్ఱుమ్ ఇప్పడిక్కళిలే భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషఙ్గళ్ తోన్ఱినాల్ పరిహారఙ్గళ్ కణ్డుకొళ్ళ్వదు.

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళాయ్త్తు (ఇల్లామైయాలే) ఎన్ఱు, ఇవర్ అరుళిచ్చెయ్దదు.

౩౫ —"దోషమిల్లై" ఎన్ఱు, స్వపక్షత్తాలే సాధిత్తార్ కీழ్;

ఇని, పరపక్షత్తాలే దోషసద్భావత్తై యఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు తత్పరిహారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (దోషముణ్డు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అదావదు:—"కీழ్ చ్చొన్నపడి యన్ఱిక్కే 'భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ దోషముణ్డు' ఎన్ఱు, శఙ్కిక్కిల్, అవర్కళ్-పక్కల్ తనక్కుత్తోన్ఱుకిఱ దోషమ్ అవర్కళ్-దోషమన్ఱు, తద్ద్రష్టావాన తన్నుడైయ దోషమ్" ఎన్ఱై.

అ.—ఎన్ఱు, బలివిషయకమాకవుమ్, స్వమన్త్రకమణినిమిత్తమాకవుమ్, అపాతకప్రతీయమానదోషఙ్గళుక్కు,

కణ్ణ్సైన్ద్రియాదికళినుడైయవుమ్, లీలావిభూతియినుడైయవుమ్, దోషప్రకారవ్యాపనార్థమ్ ఈశ్వరకారితమాకైయాలే దోషత్వమిల్లై.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మఱ్ఱుమ్ ఇప్పడిక్కళిలే) ఇత్యాది.

(పడి)—ప్రకారమ్.

౩౫౨ —ఉత్తరవాక్యావతారికై, (దోషమిల్లై ఎన్ఱు)ఇత్యాది.

"వస్తువికల్పమిల్లామైయాలే దోషతదభావఙ్గళ్ పక్షభేదత్తాలే యవిరుద్ధఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వపక్షత్తాలే) ఇత్యాది.

"[ఇల్లామైయాలే] ఎన్ఱ సిద్ధవన్నిర్దేశత్తాలే దోషాభావత్తుక్కు స్వపక్షత్వముమ్, [శఙ్కిక్కిల్] ఎన్ఱ 'యది' శబ్దత్తాలే తత్-సద్భావత్తుక్కు పరపక్ష......వాదముమ్ తోన్ఱుకిఱదు" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిలే, [అదు] ఎన్ఱ, అవిదు, ప్రతిభాసమానమాన దోషపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్-పక్కల్) ఇత్యాది.

మూ.— ౩౫౩. "స్వదోషమానపడియెఙ్గే?" ఎన్నిల్;

మూ.—౩౫౪. స్వదోషత్తాలుమ్ బన్ధత్తాలుమ్.

వ్యా —౩౫౩. అదు స్వదోషమానపడియై సాధిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (స్వదోషమానపడియెఙ్గే ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

"పరగతమాయ్ తోన్ఱుకిఱవదు స్వదోషమానపడియెఙ్ఙనే? ఎన్నిల్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—౩౫౪. అదుక్కు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదోషత్తాలుమ్) ఇత్యాదియాలే.

అదావదు:—

"కాచాదిదుష్టదృష్టిమానుక్కు చన్ద్రద్విత్వాదికళ్ తోన్ఱుమాప్పోలే, నిర్దోషమాన విషయఙ్గళిలే దోషమ్ తోన్ఱుకైక్కుడియాన దుర్వాసనాదుష్టచిత్తైయాకిఱ స్వదోషత్తాలుమ్,

అ.—"[పర] శబ్దమ్ స్వేతరపరమాకైయాలే భగవద్భాగవతపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళ్-దోషమన్ఱు) ఎన్ఱదు.

"[స్వదోషమ్] ఎన్ఱ [స్వ] శబ్దప్రతినిర్దేశముకే [పర] శబ్దమ్" ఎన్ఱపడి.

(అవర్కళ్-దోషమన్ఱు...ఎన్ఱై) యాలే, "తదభావ్యభగవన్నిగ్రహ ప్రయోజకమన్ఱు" ఎన్ఱై.

(తన్నుడైయ దోషమ్) ఎన్ఱదు, "స్వానుభావ్య భగవన్నిగ్రహప్రయోజకమ్" ఎన్ఱపడి.

౩౫౩ —(స్వదోషమానపడి యెఙ్ఙనే) ఎన్ఱదు, "స్వానుభావ్య భగవన్నిగ్రహ ప్రయోజకమానపడి ఎఙ్ఙనే?" ఎన్ఱపడి.

౩౫౪.—"[స్వదోషత్తాలుమ్] ఎన్ఱ [దోష] శబ్దమ్ ప్రమాసాధారణ కారణభూత దోషపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాచాదిదుష్ట) ఇత్యాది.

కాచః—నేత్రరోగః.

"కాచస్తిమిరలిఙ్గాద్యదృగ్గదాః" ఎన్ఱుక్కడవదిఱే?.

(నిర్దోషమాన) ఎన్ఱదు, "అకృత్యకరణాదిహేయ సమ్బన్ధమాన్యమాన" ఎన్ఱపడి:

(దుర్వాసనా)—దుష్టసంస్కారః.

సూ.—౩౫౫. దోషమిల్లై కిల్ గుణపరిపూర్త్తి నడవాదు.

వ్యా: పిత్రాదికళ్ -దోషం పుత్రాదికళ్, [స్వ దోషాత్ప్వేత్తే], అవర్కళుడైయ ఊణా దోషమ్ నన్నిత్వాడి అవర్కళోడుగూడుహిక్కా స్నేహబద్ధ శేషత్వాలుమ్'' ఎన్నై.

(స్వదోషత్వాలు:) ఎన్నిలుమిత్యా, అత్తలైయిల్ దోషాభావత్తైప్పఱ్ఱి చ్చొల్లుకిఱతు;

కాస్త్రైయుమ్, దోషత్తైయై యుజ్జీకరిక్కాదొఴిక్కు శొల్లుకిఱతు.

౩౫౫.—''స్వదోషత్వాత్ ఎన్ఱుమ్, దోషమ్ తాన్ కణ్డాల్ భక్తో!'' ఎన్నుమగులిచ్చైయుక్తివార్, (దోషమిల్లైయాకిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

సూ.—౩౫౬. నడప్పిల్లై యాకిల్ దోషజ్ఞానమే దోషమ్.

వ్యా:—

''చన్ద్రాదిత్యపర్యన్తహేతువా: చతుర్ధోషమిల్లాత పోతు చన్ద్రాదిత్యపర్యన్తం కుమారోప్పేత్తే, దోషదర్శనహేతువానవనైయాదోషమిల్లాతపోతు భగవద్భాగవతర్ పయిఱ్ఱిల్ గుణప్రవృత్తియేనడవుమ్'' ఎన్నై.

''అస్తినడవాయైయాల్ 'దోషముణ్డు' ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్'' ఎన్ఱుకిఱతు.

౩౫౬.—''నడప్పిల్లైయాకిల్ వరుమ్దోషమేతు?'' ఎన్న రుశిచ్చైయుక్తివార్, (నడప్పిల్లైయాకిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అవతారికా:—

గుణప్రతిపత్తి నడవాత్తోష్ఠిదాల్ దోషప్రతిపత్తి యాకుమ్ నడప్పు?, అన్దదోషజ్ఞానమ్ తాన్నేయువనుకుం భగవన్నిగ్రహహేతువాన దోషమామ్;

అ—''ఆచార్యాద్దేవతాపత్నీపవత్ పిత్రువత్'' ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (పిత్రాదికళ్) ఇత్యాది.

''దోషవశాత్ ప్రతీయమానత్తుక్కు వస్తుస్వాతన్త్రియిల్లై యాకైయాలే [బద్ధత్వాలు] ఎన్ఱిదిఱ్కు [స్వదోషత్వాలు] ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱి విశేషాన్తరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదోషత్వాలుమ్ ఎన్ఱుమిదు) ఇత్యాది.

''స్వపక్షత్తిలే ప్రతిభాసమాన దోషమాకిఱ విశిష్టైకదేశభూత ప్రతిభాసమ్ దోషకార్య భ్రమరూపమాకైయాలే భ్రాన్తనుక్కు ప్రత్యవాయ హేతువాకైయాలే, పరగతమాయ ప్రతిభాసమాన దోషమ్ స్వదోష హేతుకమాకైయాలే, 'స్వానుభావ్య భగవన్నిగ్రహ ప్రయోజకమ్' ఎన్ఱిఱతు;

పక్షాన్తరత్తిలే, ప్రతిభాసమాన దోషమాకిఱ విశిష్టత్తిన్పడియై సత్యమాయ్ అభ్యుపగతమాకైయాలే అతుబద్ధవిశేషత్తాలే 'స్వానుభావ్య భగవన్నిగ్రహప్రయోజకమ్' ఎన్ఱిఱతు'' ఎన్ఱత్రకి

౩౫౫ —''భ్రమకారణ దోషసద్భావానుమాన తర్కపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (స్వదోషత్తాలే ఎన్ఱవావతు) ఇత్యాది.

''ఇఙ్గు [దోష] శబ్దమ్ భ్రమకారణ దోషపరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (చన్ద్రాదిత్య) ఇత్యాది.

అ—''దోషముక్కు భ్రమవిరోధ్యాకారతిరోధానముమ్, అవిద్యయానధర్మ ప్రతిభాసముమ్ కార్యమాకైయాలే, దోషప్రతిపత్తి గుణరూప భ్రమవిరోధ్యాకార తిరోధానమ్ దోషకార్యమాకైయాలే దోషాభావే గుణప్రకాశమ్ అవశ్యకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దోషదర్శన హేతువాన) ఇత్యాది.

ఇతిల్ అభిప్రేతమాన విపర్యయేపర్యవసానమ్, (అతునడవాదొ యాల్) ఇత్యాది

౩౫౬.—భ్రమవిరోధిగుణప్రతిపత్త్యభావమ్ దోషభ్రమ హేతువాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణప్రతిపత్తినడవాత్తోష్ఠిదాల్) ఇత్యాది.

''[దోషమామ్] ఎన్ఱిల [దోష] శబ్దమ్ భగవన్నిగ్రహహేతుపరమ్'' ఎన్ఱిఱార్, (ఇవనుక్కు) ఇత్యాది.

ప్రథమశ్చద్వితీయశ్చతృతీయోనవమస్తథా।
దోషశబ్దోష్టమోఽష్టో గుణప్రత్యర్థివాచకః।
తురీయః పఞ్చమష్షష్ఠో దశమోనిగ్రహావహమ్।
సప్తమస్సప్తమశ్చ భ్రమకారణవాచకః॥

మూ. — ౩౫౬. ఆళ్వార్గళ్ ... ...

౩౫౭. — స్వదోషత్తుక్కు ... భగవద్భాగవత గుణజ్ఞళుకు మే కాలమ్ పోరుక్కై ...

... — "ఇన్నడి యూర్క వేణ్డాదో ..." ఎన్న వేణ్డా" ఎన్నై,

ఇత్తాల్, "ఇదు అవశ్యమ్ పరిహరణీయమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు

౩౫౬. — "ఇప్పుత్తాన్నైయాల్ శొల్లవేణ్డునవతు ఇన్నవర్కు అవకాశమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డానాలిఱే?" ఎన్ఱతాల్, (ఇప్పుడుదనక్కు అవసరమిల్లై) ఎన్ఱు.

అల్లావస్సు: — "భగవద్భాగవత దోష చిన్తన - క్రియైక్కు అవసరమ్ తాన్ ఇవనుక్కు ముణ్డాలిలే యిల్లై" ఎన్నై.

౩౫౮ — "అత్తైత్తాలే?" ఎన్నవిగుణ్డ్బైయుమ్ ... (స్వదోషత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు తడఙ్గి.

అ.—[వా ౩౫] [దోషత్తై ఇత్యుపక్రమ్య

[వా ౩౫౬] [దోషమామ్, అన్తమిరిత్తాం॥

దోషశబ్దా (౯) దత్రైతేమువివేకోయం విభావ్యతామ్॥

[దోషజ్ఞానమే] ఎన్ఱు అవధారణార్థమ్ (ఇత్తిడియాక్క) ఇత్యాది

నిగ్రహహేతుత్వోక్తిఫలితమ్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

అ — ౩౫౬. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇప్పుత్తాన్నైయాల్) ఇత్యాది

అల్లావస్తు, "ప్రతియోగిక్కు అనవకాశత్వ ప్రతిపాదనత్తాలే దోషచిన్తన ప్రతిషేధత్తుక్కు ఆక్షేపమ్ లభిక్కైయాలే ఆక్షేపికీసఙ్గతిః" ఎన్ఱపడి

[అవకాశమ్] ఎన్ఱు అదిత్తాలే,

"స్వదోషశతచిన్తాభిశ్చోచితవ్యే నిరన్తరమ్।

పరదోష పరామర్శే కోవకాశో విపశ్చితామ్॥!" ఎన్ఱు అదిత్తు సూచితమ్

"[ఇత్తై] ఎన్ఱు ఇదమ్ శబ్దమ్ [దోషజ్ఞానమే] ఎన్ఱు పూర్వప్రకృతవాచి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవద్భాగవతదోష చిన్తనమ్) ఇత్యాది.

... — అత్తానై :—

... ...

... ... పూర్ణావో ... ప్రయుక్తమ్ ఉమ్మైన్ ... ౩

... ... ఏకిక్షుద్రః ౪

... ... రాగ విలోభ మోహాద్యజ్ఞానభూమిః ...

"అత్ర ... తపదధిని షేధేమ భవతే

ఉపచ్ఛిద్రమప్యాణ్ వాఙ్గీకృతిభిః పిబ త్వాయసతతమ్,

... జానన్ జానన్ భవదసహనీయాగసి రతః,' ౬

... ! త్వత్పదాన్గామి వాస్మద్-

దోషాణాం ... ద్రశ్యాయితో హమ్,' ౭

... అప్పడియే అనవధికమాన తన్నుడైయ ... మానుసన్ధానత్తుక్కుమ్;

... ప్రాప్తిరామల్ అజ్ఞికిత్తుకళ్ళిన భగవాన్నుడైయ ...,

... వల్లార్క్కళైక్కాణ్ణుర్ ఎన్ఱుమ్,

అ. — ౩౫౮ ("నీశ నేః" ౫) ఇత్యాదికమ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

("అవిః ... దః" ౩) — శాస్త్రమర్యాదా ..., ("క్షుద్రః" ౪) — శాస్త్రమర్యాదాతివర్తన నిపర్తకోపదేశ గ్రహణాక్షమః; —

"విద్వేషాదిక్కళుక్కు జన్మప్రభృతి యాక్కి వత్తైనిలక్కు" ఎన్ఱపడి.

("అతిక్రామణ" ౬) ఇత్యాదికమ్ వ్యాఖ్యాతమ్.

("పారదృశ్వా" ౭) — పారదర్శీ

ఇత్తాల్, "భగవద్గుణఙ్గళుక్కు అనన్త్యత్తాలే అవధి కాణవొణ్ణాప్పోలే, ఇవన్ - దోషఙ్గళుక్కుమ్ అనన్త్యత్తాలే అవధి కాణవొణ్ణాత్తపడి" ఎన్ఱు.

"[స్వదోషత్తుక్కుమ్] ఎన్ఱు అదిత్తు, దోషసమష్టి చిన్తనపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మురుపిచ్చెయ్కిఱార్, (అనవధికమాన. ఇత్యాది.

"[కాలమ్ పోరుక్కైయాలే] ఎన్ఱు అదిత్తు, దోషాదికఙ్గళుక్కు తదనుసన్ధానలక్షణాగ్రాహకమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

అనన్తరసన్దర్భ తాత్పర్యమ్ (అజ్ఞిదోషత్తై ప్పారామల్, ఇత్యాది.

భగవదనన్తరమ్ భాగవతనిర్దేశ తాత్పర్యమ్, ("వేత్తమ" ౮) ఇత్యాది.

౨॥ తి. వా. ౭-౭-౪. ౩॥ తిరువిరుత్తమ్, పా. ౧.

౪॥ ఆళవన్దార్ స్తోత్రమ్. ౫॥ ౬॥ శ్రీరఙ్గరాజస్తవమ్.

ఉత్తరశతకమ్. ౯౧. ౭॥ ౮॥

వ్యా.—'భోధయన్తః పరస్పరమ్'౧ ఎన్నుమ్,

'అవనడియార్-శీలుమాప్ నిశరా మెన్నైయాణ్డాశిజ్ఞైత్తిరియ నఱుమాపిరైనాణ్ మలగడికీ-ష్ ప్పుక్కు త్తల్ ఉఱుమో!'౨ ఎన్నుమ్ శొల్లుక్కిఱపడియే,

పురుషకారముమ్ ఉపాత్తునైయుమ్ ప్రాప్యరుమాన భాగవతర్ క్కళుడైయవుమ్,

'సమస్తకల్యాణగుణామృతోదధిః,'౩

'అసంఖ్యేయకల్యాణ గుణగణౌఘమహార్ణవ!,'౪

'యథారత్నానిజలధేర సంఖ్యేయానిపుత్రిక!।

తథాగుణాహ్యనన్తస్య అసంఖ్యేయామహాత్మనః,'౫

ఎన్నుమ్,

వ్యా.—'నాహం సమర్థో భగవత్ప్రియాణాం వక్తుం గుణాన్ పద్మభవోప్యగమ్యాన్'౬ ఎన్నుమ్ శొల్లుక్కిఱపడియే, అసంఖ్యేయముమా యిరుక్కుమ్ గుణానుసన్ధానజ్గళుక్కే కాలమ్ పోన్దుమత్ పోన్దుక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే:" ఎన్నై.

ఇవత్ తుక్కు (కాలము పోరున్దైయాలే) ఎన్నైయాలే, "స్వగుణస్మరణత్తుక్కుమ్ అవకాశమిల్లై" ఎన్నుమిడముమ్ అర్థసిద్ధమిఱే.

౩౫౯.—అక, [వా. ౩౫౦] [నినన్నుక్కు [౧౦ త్తిమైయావతు) ఎన్నుకుడజ్గి ఇవ్వళవుమ్ "భగవద్భాగవత దోషస్మరణమాకాదు" ఎన్నుమిడముమ్, అవర్ కళుడైయ నైర్దోష్యముమ్, "దోషముణ్డు' ఎన్ను, నినైక్కిల్ అన్ను తద్దోషన్ను, స్వదోషమ్' ఎన్నుమ్, అన్నుస్వదోషమానైను నిదానజ్గళుమ్, స్వదోషాభావశైక్కు ఉత్తరముమ్, "దోషప్రతిపత్తినడక్కిల్ అదుతానే యివనుక్కు మహాదోషమామ్" ఎన్నుమ్,

అ.—("వేతప వల్లార్ కళై క్కొణ్డు")= 'వేదార్థదర్శికళై పురుషకారమాక స్వీకరిత్తు" ఎన్నపడి.

("బోధయన్తః') ఇతి:—అత్ర "మాన్" ఇతి శేషః.

("అవనడియార్")=తదీయర్, ("శిఱు")=వడివిల్ శిఱుత్తు, ("మా")=ప్రభావత్తిల్ వన్దాల్ విశ్వాధికరాయ్, ("ఎన్నైయాణ్డార్")=ఎన్నై యడిమైకొణ్డవర్, ("ఇజ్ఞైత్తిరియ")=ఇవ్విభూతియిలే వర్తిక్కు, ("నఱు")=పరిమలమ్; నిఱైయమ్ పరిమలమ్; ఇత్తాల్ మిక్క తిరుమలత్తైచ్చొల్లుక్కిఱతు: ("మా")=శ్లాఘ్యమాన, ("నాణ్ మలర్")=సద్యోవికసితపద్మమ్ పోన్ఱు, ("అడిక్కీ-ష్")=ఎమ్పెరుమాన్-తిరువడిక్కీ-ష్, ("పుక్కుత్తలుఱుమో;")="ప్రాపిక్కైక్కు సదృశమో!" ఎన్నపడి.

("వేతప్') ఇత్యాదిక్కర్థమ్ (పురుషకారముమ్) ఎన్ను,

("బోధయన్తః") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఉపాత్తునైయుమ్) ఎన్ను, (ఉపాత్తునై)=వృత్తకీర్తనసహాయమ్.

("నఱుమా") ఇత్యాదిక్కర్థమ్, (ప్రాప్యరుమాన) ఎన్ను.

[గుణజ్గళుక్కుమ్] ఎన్నిల బహువచనార్థమ్ ("సమస్త") ఇత్యాది.

("అసంఖ్యేయ") ఇత్యత్రగణనస్యాల్ గుణానన్త్యమ్ అర్థసిద్ధమ్.

అసంఖ్యేయత్వమ్ సంఖ్యాపరిచ్ఛేదశూన్యత్వమ్.

భాగవతవిషయత్తిల్ గుణానన్త్యప్రమాణమ్, ("నాహమ్") ఇత్యాది.

అ.—("పద్మభవోపి")=చతుర్ముఖస్యాపి.

ఉపాత్తప్రమాణాభిప్రేతమ (అసంఖ్యేయమాయిరుక్కుమ్) ఇత్యాది.

పూర్వవత్ అనుసన్ధానలక్షణాభిప్రాయేణ (గుణానుసన్ధానజ్గళుక్కే) ఇత్యాది.

అనుసన్ధేయవర్గభేదాల్ అనుసన్ధానభేదత్తైప్పత్తి (అనుసన్ధానజ్గళుక్కుమ్) ఎన్ఱ బహువచనమ్.

"[ఇతుక్కతనక్కు అవసరమిల్లై] ఎన్ఱవిడత్తిల్ భగవద్దోషచిన్తనమాత్రకథనత్తాలే స్వగుణస్మరణత్తుక్కు అవసరముణ్డు' ఎన్ను, అవరుమే?" ఎన్ఱ శజ్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిరార్, (ఇవత్తుక్కు) ఇత్యాది.

అత్రాయమ్, "[భగవత్] ఇత్యాదియాలే కాలత్తుక్కు భగవద్గుణానుసన్ధానమాత్రోపక్షీణత్వరూప హేతూక్తి మహిమ్నాతదన్యత్వావిశేషాత్ స్వగుణానుసన్ధానత్తుక్కుమ్ అవసరమిల్లై' ఎన్నుమిడమ్ అనుమానావగతమ్" ఎన్నపడి.

౩౫౯.—ఉత్తరగ్రన్థసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అక్కమన న్నుక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ గీతా. ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥

మూ.—౩౫౯. "సంసారికళ్ దోషమ్స్వదోషమ్" ఎన్ఱు, నినైక్కక్కడవన్.

౩౬౦. అతుక్కు హేతు బన్ధజ్ఞానమ్.

వ్యా.—'స్వదోష-భగవద్భాగవతగుణానుసన్ధానత్తుక్కే కాలమ్ పోరుకైయాల్, ఇతుతనక్కు ఇవనుక్కు అవసరమిల్లై" ఎన్ఱుమిడముమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్ కీழ்;

'ఇప్పడి తనక్కు ఉద్దేశ్యమాన భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషమ్నినైయామలుమ్, నినైత్తానాకిలుమ్ అతు తన్నుడైయదోషమాక నినైత్తిరుక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్త ప్రసఙ్గత్తిలే, 'సంసారికళ్ దోషవిషయానుసన్ధానముమ్ ఇన్నపడియాకవేణుమ్" ఎన్కిఱార్ మేల్, (సంసారికళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

"సంసారికళుక్కుణ్డాన భగవద్వైముఖ్యమ్, అనాత్మన్యాత్మబుద్ధి, అస్వే స్వబుద్ధిముతలాన దోషమ్ కణ్డాల్ అన్ద దోషఙ్గళైయిట్టు అవర్కళై యికழ்న్దు 'ఇవర్కళుక్కుమ్ నమక్కుమ్ పణియేన్' ఎన్ఱు, ఇరాతే, 'అవర్కళుడైయదోషముమ్ తన్నుడైయ దోషమ్' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిత్తిరుక్కక్కడవన్" ఎన్నై.

౩౬౦. "అతుక్కు హేతువేన్?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతుక్కు హేతు బన్ధజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు.

అతావతు:—'తనక్కు శేషికళాన భగవద్భాగవతర్కళ్ దోషమ్ స్వదోషమాకవనుసన్ధిక్కైక్కు హేతు,

మూ.—౩౬౧. "ఇఱైప్పొழுతుమెణ్ణోమ్" ౧ ఎన్నైయాలే అతుతాన్ తోన్ఱాతు.

వ్యా.—అవర్కళోడు తనక్కుణ్డాన సంబన్ధజ్ఞానమానాప్పోలే, సంసారికళ్ దోషత్తై తన్నుడైయ దోషమాక వనుసన్ధిక్కైక్కు హేతు, నారాయణత్వప్రయుక్తమాన సంబన్ధజ్ఞానమ్" ఎన్నై.

ఎల్లార్క్కుమ్ ఈశ్వరనోడు సంబన్ధమొత్తిరుక్కైయాలే అవ్వழியాలే తనక్కుమ్ అవర్కళుక్కుమ్ సంబన్ధముణ్డాకైయాలే, తనక్కు అవర్జనీయరాన ప్రకృతిబన్ధుక్కళుక్కు వన్ద దోషమ్ తనక్కువన్దతాక నినైత్తిరుక్కుమాపోలే,'సంసారికళుక్కుణ్డాన దోషమ్ తన్నుడైయదోషమ్' ఎన్ఱే, నినైక్కక్కుమైయిల్లైయిఱే?

౩౬౧. 'ఇతుతాన్ వేణ్డువతు, అవర్కళ్ దోషమ్తాన్ ఇవనుక్కుత్తోన్ఱిలిఱే? అతుతాన్ ముతలిలే ఇవనుక్కుత్తోన్ఱాతు" ఎన్కిఱార్ మేల్, ("ఇఱైప్పొழுతుమెణ్ణోమ్"౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"'కడల్మల్లైత్తలశయనత్తుఱైవారైయెణ్ణాతే ఇరుప్పారై ఇఱైప్పొழுతుమెణ్ణోమ్' ౧ ఎన్ఱు, పరమపదత్తిలే నిత్య

అ.—సఙ్గతి, (ఇప్పడి తనక్కు) ఇత్యాది.

(అరుళిచ్చెయ్త ప్రసఙ్గత్తిలే) ఎన్కిఱవిత్తాల్ "ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లిత్తు.

(ఇన్నపడియాకవేణుమ్) ఎన్ఱతు, "స్వదోషత్వప్రకారకమాకవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

(అనాత్మన్యాత్మబుద్ధి)=దేహాత్మబుద్ధి.

(పణియేన్ ఎన్ఱిరాతే) ఎన్ఱతు, "సంసర్గమేన్ ఎన్ఱిరాతే" ఎన్ఱపడి.

౩౬౦. [అతుక్కుమ్] * ఎన్కిఱ సముచ్చయతాత్పర్యమ్, (తనక్కు) ఇత్యాది.

అ.—(బన్ధ) శబ్దమ్ పూర్వత్తిలుమ్ ఇఙ్గుమ్ ఏకరూపమాక నారాయణత్వప్రయుక్తసంబన్ధత్వేన సంబన్ధపరమ్.

అఙ్గిల్, యోగ్యతయా భగవతి పితృత్వముమ్, తదీయవిషయత్తిలుమ్, సంసారివిషయత్తిలుమ్ సమానపితృకత్వముమాక పర్యవసిక్కుమతు.

(నారాయణత్వప్రయుక్తసంబన్ధమ్) ఎన్ఱతు, "'మాతా పితా భ్రాతా నివాసః' ౨ ఇత్యాదిప్పడియే నారాయణపదవాచ్యత్వహేతుకసంబన్ధమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నారాయణత్వ) ఇత్యాదినా.

ఇత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఎల్లార్క్కుమ్) ఇత్యాదినా.

(సంబన్ధమ్), పితృత్వాదికమ్.

(అవ్వழியాలే సంబన్ధమ్), ఏకపితృకత్వాదికమ్.

(ప్రకృతిబన్ధుక్కళుక్కు) ఎన్ఱతు, "ప్రకృతికార్యభూతశరీరసంబన్ధికళుక్కు" ఎన్ఱపడి.

౩౬౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇతుతాన్) ఇత్యాది.

ఇఙ్గుమ్ పూర్వవత్ "ఆక్షేపసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

* మూలత్తిల్ సముచ్చయమిరుప్పతాక శ్రీతాళకోశఙ్గళిల్ ఇల్లై. ౧॥ పె.తి.౨-౬-౧. ౨॥ శరణాగతి గద్యమ్.

"సూరిభిశ్శేషిణోపాస్యే ర్దోషస్సంసారిణాంస్వయమ్। సహ్యస్సర్వప్రబన్ధేషు ప్రత్యపాదికిల"ఇతిచేత్; తాన్ నివర్తయితుంతస్మాత్ తద్దోష ప్రతిపాదనమ్.

మూ.—౩౬౨. తోన్షువత్తు నివర్తనార్థమాక.

వ్యా.—సూరికళ్ పరిన్దు పరిచర్యైపణ్ణవిరుక్కుమ్ పెరుమై యైయుడైయనాయ్ వైత్తు తిరుక్కడల్‌మల్లైయిలే వన్దు తఙ్గళైప్పెఱుకైక్కు తత్తెక్కడైక్కిడక్కిఱ నీర్‌మైయైయుడైయవనై, "ఇత్తొరు నీర్‌మై యిరుక్కుమ్పడిఎన్!" ఎన్ఱు, అన్నీర్‌మైయిలేతోన్ఱు అనవరతానుసన్ధానమ్ పణ్ణవేణ్డియిరుక్క, అవనైయుడైయాట్టమ్‌కొణ్డు కారియమన్ఱు కేవల దేహపోషణాదిపరరాయిరుక్కిఱసంసారికళై క్షణకాలముమ్ నినైయోమ్' ఎన్గైయాలే, సంసారికళ్ దోషమ్‌తాన్ ఇవ్వధికారిక్కుత్తోన్ఱాత్తు" ఎన్గై.

తిరుమజ్గైయాఴ్వార్ అరుళిచ్చెయ్‌తవిత్తు, శ్రీవైష్ణవర్‌కళెల్లార్‌క్కుమ్ ఒక్కుమితే ?

౩౬౨. "(తోన్ఱాత్తు) [వా. ౩౬౧] ఎన్నప్పోమో ? శోన్నాల్ విరోతమ్'౧ 'ఒరునాయకమ్'౨ 'కొణ్డపెణ్డిర్'౩ ఇత్యాదియిల్ ఆఴ్వార్‌క్కుముట్పడ సంసారికళ్‌కుఱ్ఱమ్

వ్యా.—తోన్ఱిఱ్ఱిల్లైయో" ? ఎన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (తోన్షువత్తు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావత్తు— "సంసారికళ్ దోషమ్ తోన్షువత్తు, అన్ద దోషఙ్గళినిన్ఱుమ్ అవర్‌కళై నివర్తిప్పిక్కైక్కాక" ఎన్గై.

"శోన్నాల్, విరోతమ్ ౧ ముతలానవఱ్ఱాల్ ఆఴ్వారుమ్ అత్తిల్ తిరువుళ్ళమ్వైత్తు అసేవ్యసేవాదికళినిన్ఱుమ్ అవర్‌కళై నివర్తిప్పిక్కైక్కాకవితే ? 'అత్తు ఎల్లార్‌క్కుమ్ ఒక్కుమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

౩౬౩. ఆక, ఇవ్వధికారి సంసారికళ్ దోషమ్ కణ్డాల్ అనుసన్ధిక్కుమ్ ప్రకారముమ్,

"తద్దోషమ్‌తాన్ ఇవనుక్కుత్తోన్ఱాత్తు" ఎన్ను మిడముమ్,

అ.—("కడల్‌మల్లై"౧)=తిరుక్కడల్‌మల్లైయిలే,("తలశయనత్తు"౧)=తరైయాకిఱ శయనత్తిలే, ("ఉఱైవారై"౧)=కిడక్కుమవరై,("ఎణ్ణాతే"౧)=అనుసన్ధియాతే, ("ఇరుప్పారై"౧)=అన్యపరరాయిరుప్పారై, ("ఇమైప్పొழుతుమ్"౧)=క్షణకాలముమ్, ("ఎణ్ణోమే"౧) = "నినైయోమే" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (పరమపదత్తిలే) ఇత్యాది.

("ఉఱైవారై"౧) ఎన్గిఱ పూజాయాం బహువచన సిద్ధమ్, (పెరుమైయై) ఇతి.

"[అత్తు] ఎన్గిఱ తచ్ఛబ్దమ్, పూర్వప్రకృత సంసారిదోషపరమ్" ఎన్గిఱార్, (సంసారికళ్) ఇత్యాది.

""("ఎణ్ణోమే"౧) ఎన్గిఱబహువచనమ్ వైష్ణవసామాన్యాభిప్రాయకమ్'ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (తిరుమజ్గైయాఴ్వార్) ఇత్యాది.

౩౬౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (తోన్ఱాత్తు ఎన్నప్పోమో) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, "అపవాదసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

అ.—(ఆఴ్వార్‌క్కుముట్పడ) ఎన్ఱత్తు, "లోకయాత్రైయిల్ కణ్వైయాతవర్‌క్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

"[ఇత్తుత్తాన్]* ఎన్గిఱ ఇత్తుక్కు అనుషఙ్గమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సంసారికళ్) ఇత్యాది.

"నివర్తనైక్కు అపాదానమ్, ఉపస్థితత్వాత్ దోషమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అన్ద) ఇత్యాది.

"కర్మముమ్, ఉపస్థితత్వాత్ సంసారికళ్" ఎన్గిఱార్, (అవర్‌కళై) ఎన్ఱు.

ఉపపాదనమ్ ("శోన్నాల్ విరోతమ్"౧) ఇత్యాది.

(అత్తిల్) ఎన్ఱత్తు, "సంసారికళ్‌-దోషత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

(అసేవ్యసేవానివర్తనమ్), క్షుద్రవిషయకవితానివారణపరమాన "శోన్నాల్ విరోత"౧త్తిల్ అర్థమ్.

(ఆది) శబ్దమ్, ఐశ్వర్యకైవల్యరూపాపురుషార్థనివర్తకమాన "ఒరునాయక"౨త్తిన్ అర్థత్తైయుమ్, అబాన్ధవసఙ్గనివర్తకమాన "కొణ్డపెణ్డిర్"౩ల్ అర్థత్తైయుమ్ సంగ్రహిక్కిఱత్తు.

("ఎణ్ణోమే"౪) ఎన్ఱాప్పోలే బహువచనమిల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అత్తు ఎల్లార్‌క్కుమ్) ఇత్యాది.

"యథా తే తేషు వర్తేరన్ తథా తేషు వర్తేథాః"౫ ఎన్గిఱవిత్తు ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్.

౩౬౩. సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ఆక) ఇత్యాది.

* మూలత్తిల్ ఇదమ్ శబ్దమాక నిర్దేశిత్తాక శ్రీకోశత్తిల్లై.

౧॥ తి-వా.౩-౯-౧. ౨॥ తి-వా.౪-౧-౧. ౩॥ తి-వా.౬-౧-౧. ౪॥ పె-తి.౨-౬-౧. ౫। తై-ఉ.

మూ.—౩౬౩. పిరాట్టి, రాక్షసికళ్-కుత్తమ్ పెరుమాళుక్కుమ్ తిరువడిక్కుమ్ అఱివియాతాప్పోలే,

వ్యా.—"తోష్టుపత్తు ఇన్నత్తుక్కాక" ఎన్నుమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్ ;

ఇప్పడికాదాచిత్కమాక త్తోష్టుమ్ సంసారికళ్ దోషఙ్గళై స్వదోషమాకనినైత్తుప్ తన్నివర్తకన్యాయమ్ పోరుమళవన్ఱిక్కే, స్వవిషయత్తిలే కుత్తఙ్గళైచ్చెయ్తాల్ ఇవనిరక్కవమక్కుమ్బడి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పిరాట్టి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

"ఏకాక్షీ ఏకకర్ణముత్తలాన ఎழுనూఱురాక్షసికళ్ ఏకదివసమ్పోలే పత్తుమాసమ్ తర్జనభర్త్సనమ్పణ్ణవిరున్ద పిరాట్టి, ఇవర్కళ్ అప్పడిశెయ్త కుత్తత్తై భగవద్విషయమాన పెరుమాళుక్కుమ్ భాగవతవిషయమాన తిరువడిక్కుమ్ అఱివియాతాప్పోలే,

అ.—సంగతి, (ఇప్పడి కాదాచిత్కమాక) ఇత్యాది.

"సంసారిదోషవిషయానుసన్ధానప్రకారప్రతిపాదనప్రసంగాత్ స్వవిషయాపరాధరూపతద్దోషవిషయత్తిల్ తానిరుక్కుమ్ ప్రకారమ్ శొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్నపడి.

(ఎழுనూఱు) ఎన్గిఱ సంఖ్యోపపత్తి మున్బేశొల్లిత్తు.

[భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్] ఎన్గిఱ దార్ష్టాన్తికానుగుణమాక, దృష్టాన్తత్తిలే (భగవద్విషయమాన) ఇత్యాది.

భగవద్దాస్యజ్ఞానమిఱే భాగవతత్వమ్?

అత్తు, "రామదాసస్య"[1] ఎన్నుమవనుక్కుణ్డాకైయాలే భాగవతవిషయమాన) ఎన్నత్తు.

"పృథివ్యాం రాజసింహానామ్"[2] ఇత్యుపక్రమ్యశొల్లిక్కొణ్డువన్ద,

"వసతో దణ్డకారణ్యే తస్యాహమమితౌజసః।

రక్షసాపహృతా భార్యా రావణేన దురాత్మనా॥"[3] ఎన్ఱు,

ఇవ్వళవే పిరాట్టి తిరువడిక్కు అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, రాక్షసికళ్ కుత్తత్తై తిరువడిక్కు అఱివిత్తమై శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై.

ఇప్పడియే పెరుమాళుక్కుమ్ అఱివిత్తమై శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై.

మూ.—తన్నక్కుప్పిఱర్ శెయ్త కుత్తఙ్గళై భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అఱివిక్కక్కడవనల్లన్.

౩౬౪. "అఱివిక్క వురియవన్కప్పడ

వ్యా.—తన్-విషయమాక ప్పిఱర్ శెయ్త కుత్తఙ్గళై భగవద్విషయత్తిలాతల్, భాగవతవిషయత్తిలాతల్, మఱ్ఱుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కడవనల్లన్" ఎన్నై.

(అఱివిక్కక్కడవనల్లన్) ఎన్గిఱత్తు, "అవర్కళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే పుణ్పట్టాల్ పణ్ణియుమ్ నిన్ఱుకిడక్కిఱ ఇవర్కళుక్కు మిక వుమ్ వినాశహేతువామ్" ఎన్ఱు నినైత్తు.

౩౬౪. ఇత్తు కింపునర్న్యాయసిద్ధమామ్బడి ఈశ్వరన్ పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఱివిక్కవురియవన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—"'రక్షోభిరేభిర్ల పరిభర్త్సనంచ బ్రూయాస్తు రామస్య సలక్ష్మణస్య'[4] ఎన్ఱు, తిరువడిముఖత్తాలే యఱివిక్కవిల్లైయో!" ఎన్నిల్:

"అత్రప్రాప్యస్వరాతిశయవ్యఞ్జనార్థమ్ స్వాతిరేకజ్ఞాపనమిత్తనైయల్లత్తు, రాక్షసికళివఙ్గళిలే నిగ్రహాభిసన్ధియాలేయన్ఱు;

'ఇమం చ శోకం మమ తీవ్రవేగం రక్షోభిరేభిర్ల పరిభర్త్సనఞ్చ', ఎన్ఱిఱే శోకాతిరేకతాత్పర్యమ్ వ్యఞ్జితమ్!

"భవేయం శరణం హి వః"[5] ఎన్ఱుకీழுమ్, "పాపానాం వా శుభానాం వా"[6] ఇత్యాది మేలుమ్ శొల్లుకైయాలే, నడువే నిగ్రహాభిసన్ధియిన్మైయెన్నై;

ఆకైయిఱే, 'పిరాట్టి, పెరుమాళ్ పక్కల్, ఏకాన్తత్తిలుమ్ ఏకాక్షీ ఏకకర్ణికళ్ నలిన్దపడిశొల్లిత్తాక్కవిల్లైయే శ్రీరామాయణత్తిలే, ఎన్ఱు ఆచ్చాన్పిళ్ళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తత్తు!" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఱివియాతాప్పోలే) ఎన్ఱు.

ప్రతిషేధవిధిక్కు (తాత్పర్యమ్,) (అవర్కళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, "నిషేధ్యప్రవృత్తిక్కు స్వవినాశతయా స్వాభిప్రేతతద్వినాశమ్ ఫలమామ్" ఎన్నపడి.

"ఇతుత్తాన్ 'తీక్కుఱళై చ్చెన్ఱోతోమ్'[7] ఎన్గిఱ ప్రతిషేధవిధి వ్యఞ్జితమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

౩౬౪ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇత్తు కింపునర్న్యాయ ఇత్యాది.

౧-శ్రీరా-సు. ౨। శ్రీ-రాసు. ౩। శ్రీరా-సు. ౪॥ శ్రీరా-సు. ౫॥ శ్రీరా-యు. ౬॥ శ్రీరా-యు.

౭॥తిరుప్పావై.

తథేశానశ్చసర్వేషామపరాధాఙ్ బహూనపి। రహస్యపేన్ద్రిరాద్యైహి హిన వదేత్ కరుణాన్వితః॥ యతోऽవతీర్ణవానేషోऽనుగ్రహంకర్తుమిచ్ఛయా।

మూ.—వాయ్ తిఱవాతే సర్వజ్ఞవిషయఙ్గళుక్కుమ్మత్తై క్కుమ్'' * ఎన్నానిన్ఱతిత్తే?

వ్యా.—అత్రావతు: —'''ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు''౧ ఎన్నిఱపడియే,తమ్ముడైయశీలసౌలభ్యాదికళై క్కాట్టి సంసారి చేతనరై త్తప్పామల్ అకప్పడుత్తిక్కొళ్ళువతాక వన్దవతరిత్తు 'తమక్కు అడియార్ వేణుమ్'ఎన్ఱు, అపేక్షిత్తాల్, అవర్కళ్ ఇప్పడి అనుకూలరాయ్ త్తోన్ఱాతొఴిన్దాలుమ్, "ఇవర్కళ్ శెయ్తపడి శెయ్కిఱార్కళ్, నామివర్కళుక్కు ఉప్పాకప్పెఱప్పోమిత్తే?'' ఎన్ఱు, అతుతానే భోగ్యమాక విరుప్పర్; అతుక్కుమేల్ "అవర్కళ్ వైముఖ్యమ్ పణ్ణినార్కళ్'' ఎన్ఱు, అవర్కళ్ కుఱ్ఱత్తై త్తిరువుళ్ళత్తే నినైయిరుప్పిలే పిరాట్టిక్కుమ్ అరుళిచ్చెయ్యార్' ఎన్నిఱ

అ—.''[ఎన్నానిన్ఱతు] ఎన్నిఱవిత్తుక్కు 'క్వ' ఇత్యధికరణార్థత్తైయిల్, ['వాయ్ తిఱవాతే'*] ఎన్నిఱశబ్దప్రత్యభిజ్ఞైయాలే, '''శూఴ్న్ద డియార్'' ౨ ఎన్నిఱ పెరియతిరువన్దాతిప్పాశురత్తిలే' ఎన్ఱు, స్ఫోరితమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (''ఎతిర్'' ౧)ఇత్యాది.
"('శూఴ్న్ద'౨). =ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు, ('అడియార్' ౨)=తమక్కడియారై, 'వేణ్డినక్కాల్ ౨॥ =అపేక్షిత్తాల్,' తోన్ఱాప్పవిట్టాలుమ్ ౩' =అవర్కళడియాక త్తోన్ఱాతొఴిన్దాలుమ్, 'వాఴ్న్దిడుపర్' ౨''నామ్ ఇవర్కళుక్కాక ప్పెఱప్పోమే''ఎన్ఱు, ఇతువే భోగమాక విరుప్పర్; పిన్నుమ్ అవర్కళ్ వైముఖ్యమ్పణ్ణినాలుమ్, 'తమ్ వాయ్ తిఱవార్'౨ అవర్కళ్ కుఱ్ఱత్తైచ్చొల్లుకైక్కాక త్తమ్ముడైయ తిరుప్పవళత్తై త్తిఱవార్'' ఎన్నపడి.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (''ఎతిర్ శూఴల్ పుక్కు''౧ ఎన్నిఱపడియే) ఇత్యాదినా.

అడియార్ వేణ్డుకైయిల్ అర్థసిద్ధమ్, (సౌశీల్య)ఇత్యాది.

'' విల్లేన్దినార్ తామ్'౨ఎన్ఱు, చక్రవర్త్తి త్తిరుమకనానకైయాలే వాయ్ తిఱక్కైయిన్నుడైయ ప్రసఙ్గత్తాలే ఆక్షిప్తమాన శ్రోతృవిశేషమ్ 'తస్య చాస్యాంప్రతిష్ఠితమ్' ౪ ఎన్నిఱ పిరాట్టియాకై యుచితమ్ '' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తన్నియిరుప్పిలే పిరాట్టిక్కుమ్) ఎన్ఱతు.

మూ.—౩౬౫. కుఱ్ఱమ్ శెయ్తవర్కళ్ పక్కల్,

వ్యా.—శూఴ్న్దడియార్'౨ ఎన్నిఱ పాట్టిలే, 'చేతనర్ శెయ్త కుఱ్ఱఙ్గళైత్తన్ తిరువుళ్ళత్తుక్కొణ్డవర్కళుడన తివిక్కైక్కు ప్రాప్తనాన సర్వేశ్వరనుట్పడత్తన్ తిరుప్పవళమ్ తిఱన్దరుళిచ్చెయ్యాతే, తాన్ అరుళిచ్చెయ్యాతొఴిన్దాలుమ్ అఱియవల్ల సర్వజ్ఞవిషయఙ్గళుక్కుమ్ మత్తైక్కుమ్' ఎన్ఱు, శొల్లానిన్ఱతిత్తే?''ఎన్నై.

ఇత్తాల్, ''అవనుట్పడ ఇప్పడి మత్తైయా నిన్ఱాల్, ఇవనుక్కు ప్పిన్నై శొల్లవేణుమో?'' ఎన్నపడి.

౩౬౫. 'ఇప్పడి ఉద్దేశ్యవిషయఙ్గళిల్ అఱివియాతిరుక్కుమ్మాత్రముమ్పోరాతు, కుఱ్ఱమ్ శెయ్తవర్కళ్ విషయమాకక్షమాదయాదికళుమ్''నడక్క వేణుమ్''ఎన్నిఱార్ మేల్, (కుఱ్ఱమ్ శెయ్త వర్కళ్ పక్కల్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.— [అఱివిక్క] ఇత్యాదిక్కర్థమ్ (చేతనర్) ఇత్యాది.

''వాయ్ తిఱవామై పరవేదననివృత్త్యర్థమాకైయాలే, హేత్వన్తరేణ పరవిదితమానాల్ అతుక్కు వైయర్థ్యమ్ప్రసఙ్గిక్కుమాకైయాలే 'వాయ్ తిఱవామైయాల్ అర్థసిద్ధమ్, సర్వజ్ఞర్క్కుమ్మఱైక్కై,' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [సర్వజ్ఞ] ఇత్యాదిమూలమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాన్ అరుళిచ్చెయ్యాతొఴిన్దాలుమ్) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్,'''మత్తస్స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ, ౩ ఎన్నిఱపడియే చేతనదోషవిషయత్తిలే అపోహనత్తై సఙ్కల్పిక్కుమ్'' ఎన్ఱు,కరుత్తు.

మూలత్తిల్ [అకప్పడ]ఎన్నిఱవిత్తాల్ సూచితమాన కింపునర్న్యాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

౩౬౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి యుద్దేశ్య విషయఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

''స్వవిషయాపరాధాత్మక సంసారిదోషవిషయత్తిలే స్వోద్దేశ్యవిజ్ఞాపనవిరహరూపనివృత్త్యాత్మకానుష్ఠానప్రసఙ్గాత్ తద్విషయప్రవృత్తిరూపానుష్ఠానమ్ శొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసఙ్గతి'' ఎన్నపడి.

[పొఱై]=క్షమై;

అత్రావతు, అపరాధసహత్వమ్.

మూ.—పొఱైయుమ్, కృపైయుమ్, శిరిప్పుమ్, ఉకప్పుమ్, ఉపకార స్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్.

వ్యా.—(పొఱైయా) వతు-అవర్కళ్ శెయ్తకుఱ్ఱత్తుక్కు త్తామొరు ప్రతిక్రియై పణ్ణుతల్ నెఞ్జిలే కన్ఱియిరుత్తల్ శెయ్యామైయాకిఱ అపరాధసహత్వమ్.

(కృపై) యావతు-"నామ్ పొఱుత్తిరున్దోమాకిలుమ్ ఎమ్బెరుమాన్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణవన్ఱో పుకుకిఱాన్,',

ఐయో! ఇన్ద యిత్తుక్కెన్ శెయ్వోమ్'' ఎన్ఱిరుక్కిఱ పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్.

(శిరిప్పా) వతు-"అదృష్టవిరోధమాక ఇవర్కళాల్ శెయ్యలావతొన్ఱిల్లైయిఱే?, పారుష్యాదిముఖత్తాలే ఖ్యాతిలాభాదిదృష్టవిరోధఙ్గళిఱే యివర్కళాల్ శెయ్యలావతు?, అప్పడి శిలవఱ్ఱైచ్చెయ్తాల్ తఙ్గళోపాతి నాముమ్ ఇవఱ్ఱిలే చపలరాయ్ ఇవఱ్ఱిన్నుడైయ హానియైప్పఱ్ఱ నెఞ్జారల్పట్టు తళర్వుతోమ్, ఎన్ఱిరున్దార్కళాకాత్తే, ఇవర్కళ్-అఱివిలిత్తనమిరున్దపడి యెన్!'' ఎన్ఱు, పణ్ణుమ్హాస్యమ్.

వ్యా.—(ఉకప్పా)వతు, అవర్కళ్ పణ్ణుమ్ పరిభవాదికళుక్కు విషయమాన శరీరత్తైత్తనక్కు శత్రువాకవుమ్ అవర్కళ్ హానిపణ్ణుమ్ దృష్టపదార్థఙ్గళ్ తనక్కు ప్రతికూలఙ్గళాకవుమ్ నినైత్తిరుక్కైయాలే, తన్నుడైయ శత్రువిషయమాక ఒరువన్ పరిభవాదికళైప్పణ్ణుతల్ తనక్కు ప్రతికూలఙ్గళానవఱ్ఱైప్పోక్కుతల్ శెయ్తాలుకక్కుమాప్పోలే, అవర్కళ్ అళవిల్ పిఱక్కుమ్ ప్రీతి.

(ఉపకార స్మృతి)యావతు, "నమ్ముడైయ దోషఙ్గళై నామ్ మఱన్దిరుక్కుమ్ దశైకళిలే యుణర్త్తియుమ్, నమక్కివ్విరుప్పిల్ నశైయఱుమ్పడియాన, శెరుప్పుక్కళైచ్చెయ్తుమ్, ఇవర్కళ్ నమక్కుప్పణ్ణుకిఱ ఉపకారమ్ ఎన్నా''' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ కృతజ్ఞతై.

(నడక్క వేణుమ్) ఎన్ఱతు, "ఇవైయిత్తనైయుమ్ కుఱ్ఱమ్ శెయ్తవర్-విషయత్తిలే ఇవనుక్కవశ్యముణ్డాయ్ప్పోరవేణుమ్'' ఎన్ఱుతొఱ్ఱుకైక్కాక.

అ.—ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ శెయ్త) ఇత్యాదినా.

(ప్రతిక్రియై)=దణ్డమ్.

"బాహ్యేవాభ్యన్తరేవాపి దుఃఖ ఉత్పాదితే పరైః।

న ప్రకుప్యతి నో హన్తి సాక్షమా పరికీర్తితా॥''

ఎన్గిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు ([ప్రతిక్రియైపణ్ణుతల్] నెఞ్జిలేకన్ఱియిరుత్తల్) ఎన్ఱతు.

"క్షత్తైయాలే దణ్డమ్ తవిర్న్దాల్ ఇన్ని అవర్కళుక్కు-దుఃఖమిల్లైయాకైయాలే ఇవనుక్కు-కృపాప్రసఙ్గమెన్?'' ఎన్గిఱ శఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్, (నామ్ పొఱుత్తోమాకిలుమ్) ఇత్యాదినా.

"త్యక్త్వాత్మ సుఖభోగేచ్ఛాస్సర్వసత్వసుఖైషిణః॥
భవన్తిపరదుఃఖేనసాధవోనిత్యదుఃఖితాః॥
ఉపకారిషు యస్సాధుస్సాధుత్వే తస్య కోగుణః?॥
అపకారిషు యస్సాధు స్ససాధుస్సద్భిరుచ్యతే॥''

ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (ఐయో) ఇత్యాది.

"హాసమావతు—అవర్కళుడైయ వితథప్రవృత్తిదర్శనజనితమనోవికాసవ్యఞ్జకముఖవికాసమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అవైకళుడైయప్రవృత్తి ద్దోశ్యత్తైయుమ్, తదసిద్ధియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిరిప్పావతు) ఇత్యాదినా.

అ.—అసంమానాత్తపోవృద్ధిస్సంమానాత్తపసఃక్షయః।

నార్చితస్సుపూజితో విప్రో దుగ్ధా గౌరివ సీదతి॥

ఏన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (అదృష్టవిరోధమాక) ఇత్యాది.

"ధాన్యభస్త్రవినాశేన నైర్ధన్యోపద్రవేణచ।

మూఢైరకృతావమానేన ఖిన్నస్స్యాన్నకదాచన॥ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (పారుష్య) ఇత్యాది.

(పారుష్యమ్)=పరుషవచనమ్.

(ఇరున్దార్కళాకాత్తే) ఎన్ఱతు, "ఇరున్దార్కళ్'' ఎన్నుమ్పడి.

(అఱివిలిత్తనమ్)=బుద్ధిహీనతై.

"యోగినామవమానశ్చ శరీరక్లేశఏవచ।

అర్థహానిశ్చ విజ్ఞానం వర్ధయన్త్యగ్నిమాజ్యవత్॥ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (ఉకప్పావతు) ఇత్యాది.

"''అపవాదీహరేత్పాపమ్' ఎన్గిఱపడియే పాపహరణమ్ సిద్ధోపాయనిష్ఠనుక్కు ముఖాన్తరేణ అనుచితమాకైయాలే, దోషకథనస్మరణద్వారా పునరప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకత్వాదికళాకై యివనుక్కు ఉపకారకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమ్ముడైయదోషఙ్గళై)ఇత్యాది.

(శెరుప్పుక్కళై)=పీడనఙ్గళై ఎన్నుమ్పడి,

విధిరూపేణ నిర్దేశతాత్పర్యమ్ (నడక్క వేణుమ్) ఎన్ఱతిత్యాది.

వ్యా.—ఆ-క, ఇప్ప్రకరణత్తాల్, హితోపదేశసమయత్తిల్ విప్రతిపత్తి విశేషజ్గళుమ్; "తద్రహితమాక ఉపదేశిక్క వేణుమ్" ఎన్ను మిడముమ్, ఉపదేశసాక్షాత్ఫలముమ్ ఉపదేష్టావిన్ ఆచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కుమ్ వృత్తిక్కళుమ్, ఇప్రతిపత్తియుడన్ ఉపదేశిక్కిల్ ఉభయర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లామైయుమ్ ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుక్కు అవశ్యాపేక్షితగుణద్వయముమ్, "సాక్షాదాచార్యత్వమ్ ఇన్న మన్త్రత్తైయుపదేశిత్తవనుక్కు" ఎన్నుమ్ శొల్లుకైయాలే, సదాచార్యలక్షణత్తైయుమ్,

తదనన్తరమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణత్తైయుమ్

తదుభయరక్షైయ పరిమాఱ్ఱజ్గళైయుమ్,

శిష్యనాచార్యవిషయత్తిల్ "క్షేమనమ్కెడుత్తాయ్" ఇత్యాదిప్పడియే, "యావచ్ఛరీరపాతమ్ ఉపకారస్మృతి నడక్క వేణుమ్" ఎన్నుమత్తైయుమ్, మనస్సుక్కు తీమై 'ఇన్నతు" ఎన్ను మిడత్తైయుమ్, అత్తిల్ ఉపపాదనీయాంశత్తిన్ ఉపపాదనత్తైయుమ్, తత్ప్రసజ్గత్తిలే మఱ్ఱుమివనుక్కు అపేక్షితమాన అర్థవిశేషజ్గళైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, కీழ్ చ్చొన్న వస్తుద్వయనిష్ఠనాన అధికారిక్కు తదుపదేష్టావాన ఆచార్యవిషయత్తిలుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారజ్గళుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అ.—ప్రకరణార్థజ్గళై సుఖగ్రహణార్థం సంకలయ్య ఉపన్యసిత్తరుకిఱార్, (అకవిప్రపుతరణత్తాల్) ఇత్యాదినా

"దినచర్యైయిలే శొల్లవేణ్డిన ఉపకారస్మృత్యాదిక్కళుక్కు ఇజ్గే ప్రతిపాదనం, స్మర్తవ్యోపకారకత్వ ఆచార్యతత్-స్మర్తృశిష్యస్వరూపాది ప్రతిపాదనత్తిల్ ప్రాసజ్గికమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (శిష్యనుక్కు) ఇత్యాది.

[ఒన్పతు ప్రకరణజ్గళిల్ ఎట్టామత్తాన]
సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్.
అణ్ణా అప్పజ్గార్ తిరువడిక్కళే శరణమ్.
సంపూర్ణమ్.

[ఆఱు ప్రకరణియిల్ ఒన్బావతు ప్రకరణమ్.]

మూ.—౩౬౬. స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతుః

వ్యా.—ఒన్బతు ప్రకరణజ్గళిల్ ఎట్టామత్తాకియ

భగవన్నిర్హేతుకవిషయీకార ప్రకరణమ్.

౩౬౬. ఇఙ్గి, (స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు, భగవద్గుణానుసన్ధానమ్ అభయహేతు) ఎన్ఱు, తుడజ్గి, (నివర్త్యజ్ఞానమ్ భయహేతు, నివర్తకజ్ఞానమ్ అభయహేతు) [వా.౪౦౬] ఎన్నుమళవాక,

ఇవ్వధికారిక్కు అనాదికాలార్జిత కర్మవినాశకారణమాయ్ అద్వేషమ్ ముతలాక ప్రాప్తిపర్యన్తమాక నడువుళ్ళ పేఱుక్కళుక్కెల్లామ్ ప్రధానహేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపావైభవమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు.

"సంసారిక్కళ్-దోషముమ్" స్వదోషమ్ ఎన్ఱు, నినైక్కై ముతలాక ప్రసక్తానుప్రసక్తమాయ్ వన్ద అర్థవిశేషజ్గళై ప్రతిపాదిత్తుత్తలైక్కట్టినవనన్తరమ్, కీழ్ (స్వదోషత్తుక్కుమ్) [వా ౩౫౬] ఇత్యాదివాక్యత్తిలే ఇవనుక్కు అనవరతకర్తవ్యమాకచ్చొన్న స్వదోషభగవద్భాగవత గుణానుసన్ధానజ్గళిల్ వైత్తు

అ.—౩౬౬. సంగతి, (స్వదోషానుసన్ధానమ్) ఇత్యాది.

(ఇవ్వధికారిక్కు) ఎన్నతు "ద్వయాధికారిక్కు" ఎన్నపడి

పురుషకారవిరోధిక్కళుమ్ ఉపాయవిరోధిక్కళుమ్, ప్రాప్తివిరోధిక్కళుమాన పూర్వాఘజ్గళ్ కర్మశబ్దార్థమ్.

(వినాశమ్) ఎన్గిఱ (వి) పదత్తాలే ఉత్తరాఘనాశత్తైచ్చేర్త్తు అభిప్రేతమ్.

(నడువుళ్ళ పేఱుక్కళ్) = అభిముఖ్యాదిక్కళ్.

ఇవత్తిల్ శిలవై యథోచితమ్ ఉత్తరోత్తరజ్గళుక్కు పూర్వపూర్వజ్గళ్ దృష్టకిఞ్చిత్కారత్తాలే అప్రధాన హేతుక్కళాకైయాలే తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ ప్రధానేనిర్హేతుకత్వమ్, శాస్త్రీయానుష్ఠాననిరపేక్షత్వమ్.

(కృపా) = పరదుఃఖాసహిష్ణుతా.

(వైభవమ్) = ఉత్కర్షః.

అత్ర, "ద్వయాభిప్రేతమాన ద్వయోక్తార్థజ్ఞాన-తదుపదేష్ట్రాచార్యానువర్తనాదిమూలభూతభగవత్ - కృపావైభవమ్ శొల్లుకైయాలే హేతుహేతుమద్భావ సంగతి" ఎన్ఱు, సూచిప్పిక్కప్పట్టతు.

అనన్తరవాక్యసజ్గతి, (సంసారిక్కళ్) ఇత్యాది.

(ప్రసక్తమ్) స్వదోషత్వానుసన్ధానమ్.

(అనుప్రసక్తమ్,) అద్దోషజ్గళై యుద్దేశ్య విషయజ్గళుక్కు అతిశయామైయుముతలానతు.

మూ.--భగవద్గుణానుసన్ధానమ్ అభయ హేతు.

వ్యా.--కొణ్డు,భాగవతగుణానుసన్ధానమ్ ప్రతిపాద్యాంశత్తుక్కు ఉపయుక్తమల్లామైయాలేఅత్తైవిట్టు,అత్తుక్కు ఉపయుక్తమాన స్వదోష-భగవద్గుణానుసన్ధానఙ్గళై అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు అవై యిరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజనమ్ "ఇన్నతు" ఎన్గిఱార్ మేల్, (స్వదోషానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

(స్వదోష)మావతు-అనాత్మగుణాదికళుమ్, అతుక్కు మూలమాయ్ అనాదికాలమే పిడిత్తుమ్ కాఴ్ప్పేఱిక్కిడక్కిఱ అవిద్యాదికళుమ్;

ఏతదనుసన్ధానమ్, 'ఇతువిత్తువాక ఇన్నుమ్ సంసరణమ్ఃవరిల్ శెయ్వతెన్" ఎన్నుమ్ భయత్తుక్కు హేతు.

(భగవద్గుణ)మావతు-ఇద్దోషత్తైప్పార్త్తు ఇకఴామల్ అఙ్గీకరిత్తు ఇవన్ తైప్పొఱుత్తు ఇవ్వాత్మావైత్తిరువడిక్కళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కుడలాన అవనుడైయ దయాక్షాన్త్యాదికళ్;

మూ.--. ౩౬౭. భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్

వ్యా.--ఏతదనుసన్ధానమ్, "అనాదికాలమ్ సంసారహేతువాయ్ప్పోన్ద స్వదోషబలత్తైప్పార్త్తు ఇన్నముమ్ అప్పడియాకిల్ శెయ్వతెన్" ఎన్గిఱ,భయత్తిన్నుడైయ నివృత్తిక్కు హేతు ఎన్తై.

"దురన్తస్యానాదేరపరిహరణీయస్య మహతో
నిహీనాచారోఽహం నృపశురశుభస్యాస్పదమపి।
దయాసిన్ధో! బన్ధో! నిరవధికవాత్సల్యజలధే!
తవస్మారంస్మారంగుణగుణమితీచ్ఛామిగతభీః॥"
ఎన్ఱుకొణ్డవత్తిజే?.

౩౬౭. ఇప్పడి యివ్విడత్తిలేభయాభయహేతుక్కళాన సకలదోష- సకలగుణఙ్గళైయుమ్ శేరచ్చొల్లియిరుక్కచ్చెయ్తే, (ఇవ్వుక్కడికర్మమ్, పేఱుక్కడికృపై) [వా౩౭౪.]ఎన్ఱుమ్,(కర్మఫలమ్పోలే కృపాఫలముమ్అనుభవిత్తేయఱవేణుమ్) [వా౪౦౨]ఎన్ఱుమ్,కర్మత్తైయుమ్ కృపైయైయుమ్ ఇవ్వుపేఱుకళుక్కు హేతువాక చ్చొల్లిక్కొణ్డుపోయ్, (భయహేతు కర్మమ్, అభయహేతుకారుణ్యమ్)[వా౪౦౪]ఎన్ఱునిగమిత్తత్తు.

ఇవై యెల్లావఱ్ఱిలుమ్ ఇవనుక్కు సంసారమోక్షఙ్గళుక్కు ప్రధానహేతుక్కళ్ అవైయాకైయాలే;

అ.--(స్వదోషత్తుక్కుమ్ ఇత్యాదివాక్యత్తిలే) ఎన్ఱతు,[స్వదోషత్తుక్కుమ్ భగవద్భాగవతగుణఙ్గళుక్కుమేకాలమ్పోరుకైయాలే] [వా. ౩౬౫] ఎన్గిఱవాక్యత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

(ప్రతిపాద్యాంశత్తుక్కు)ఎన్ఱతు,"ద్వయాధికారత్తుక్కు"ఎన్ఱపడి.

(అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు) ఎన్ఱతు, "ప్రతిపాద్యత్వేన స్వీకరిత్తుక్కొణ్డు" ఎన్ఱ పడి.

(అవై యిరణ్డుక్కుమ్) ఇత్యాదినా "హేతుతై- అనన్తరవాక్యసఙ్గతి" ఎన్ఱుసూచితమ్.

(అనాత్మగుణఙ్గళ్), అమానిత్వాది ప్రత్యనీకఙ్గళాన మానడంభాదిగళ్

(ఆది) శబ్దమ్ శమదమాద్యభావపరమ్

(కాఴ్ప్పేఱిక్కిడక్కిఱ) ఎన్ఱతు, వయిరమ్ పఱ్ఱిక్కిడక్కిఱ ఎన్ఱపడి.

(కాఴ్ప్పు) వయిరమ్.

(అవిద్యాదికళ్) అనాత్మన్యాత్మబుద్ధిముక్కలానవై.

(ఇతువిత్తువాక) ఎన్ఱతు, "ఇన్దవిన్దదోషమడియాక" ఎన్ఱపడి.

(ఇకఴాత్తే) ఎన్ఱతు, "త్యజియాతే" ఎన్ఱపడి.

ఆ.--(దయై) అఙ్గీకారత్తుక్కుమ్, (క్షాన్తి) పొఱుక్కైక్కుమ్, (ఆది)పద వివక్షితఙ్గళాన ప్రాప్తిపూర్త్యాదికళ్ తిరువడిక్కళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కుమ్ ఉఱుప్పు, ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(అభయ) శబ్దమ్, స్వదోషానుసన్ధానహేతుక సంసరణానువృత్తిరూపభావ్యనర్థశఙ్కానాత్మకపూర్వవాక్యోక్తభయనివృత్తిపరమ్"ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా.

ఉక్తార్థత్తిలే స్వదోషభగవద్గుణానుసన్ధానత్తాలే మూలాభిప్రేతమాన ప్రమాణం(అనన్తస్యే)త్యాది, (నిహీనాచారోఽన్నృపశురశుభస్యాస్పదమహ) మెన్ఱు,స్వదోషానుసన్ధానముమ్,('గతభీః,)ఎన్గిఱ,అవిత్తిల్, (భీః)ఎన్గిఱవిత్తాలేతద్ధేతుకభయముమ్,(దయాసిన్ధు)విత్యాదినాభగవద్గుణఙ్గళుమ్, (స్మారంస్మారమ్)ఎన్ఱు తదనుసన్ధానముమ్,[గతభీః]ఎన్గిఱవిత్తాల్ తద్ధేతుకభయనివృత్తియుమ్ శొల్లుకిఱత్తెన్ఱపడి.

౩౬౭.--ఉత్తరగ్రన్థనిరోధపరిహారమ్(ఇప్పడియివ్విడత్తిలి)త్యాది. అత్తానతు - ప్రతర్దనాధికరణోక్త న్యాయత్తాలే ఉపక్రమేతరబహువాక్యరూపావయవిస్వారస్యామగుణవాక్య ఉపక్రమరూపైకావయవత్ నేతవ్యమాకైయాలే,కర్మణాతదితరస్వదోషఙ్గళుక్కుమ్కృపాతదితరభగవద్గుణఙ్గళుక్కుమ్, సంసారమోక్షఙ్గళిల్ ప్రధానాప్రధానహేతుత్వఙ్గళ్ అభిప్రేతఙ్గళాకైయాలే పూర్వోత్తరగ్రన్థఙ్గళుక్కుమిన్నోవిరోధమిల్లైయెన్ఱపడి.

మూ.—అజ్ఞాతైయే సిద్ధిక్కుమ్.

వ్యా.—ఇవై యిరణ్డైయుమ్ పిఱ శెల్లుమ్ ఇప్ పుళ్ళివై యుమ్ ఇవై పుక్కవిడత్తే తానే వస్తువిడుమితే.

ఇజ్జన్ఱి, అవన్ పడియైనినైత్తు భయముమ్, తన్ప డియైనినైత్త భయముమాళమవిల్ అటివిలిత్తనమేఫలిక్కుమ్" ఎన్ఱిరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్రాపత్తు.—

కీళ్ చ్చొన్న పడియన్ఱిక్కే, అనాదికాలమ్ తనక్కు పరతన్త్రమాన ఆత్మవస్తువై కర్మవ్యాజత్తాలే సంసరిప్పిత్తుప్పోన్ద వివనన్ఱో;

నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన అవన్ ఇన్నముమ్ సంసరి ప్పిక్కిల్ శెయ్వదెన్? ఎన్ఱు అవన్పడియై నినైత్తుభయప్ప డుకైయుమ్, మున్పు పోలన్ఱిక్కే సమక్కిప్పోత్తు ఆత్మగుణ ఙ్గళుణ్డాకైయాల్ పేఱ్ఱిల్ కణ్ణఴివిల్లై' ఎన్ఱు, తన్ పడియై నినైత్తు భయమ్ కెడుకైయు మామళవిల్;

అ.—అన్దాలుమ్ ఉపక్రాన్తత్తుక్కుపసంహారమిల్లైయే, యెన్న పరుళిచ్చె య్కిఱార్ (ఇవైయిరణ్డుమి)త్యాది. "ప్రధానేకృతిం శాస్త్రం సర్వత్రకృతం భవతి" ఎన్ఱుమ్ "అగుణానాం ప్రధానవర్తిత్వాత్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయా లే ప్రధాననిగమనమ ప్రధానఙ్గళుక్కు నిగమనమామెన్ఱపడి.

ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇజ్జన్ఱిక్కే)ఇత్యాది. (మాఱాడిల్) ఎ న్ఱత్తు ఈశ్వరస్వభావామసన్ధానత్తాలే భయముమ్ స్వస్వభావానుస న్ధానత్తాలే భయనివృత్తియుమానాలెన్నపడి, యెన్ఱువివక్షిత్తు, యథోచితంత త్ స్వభావఙ్గళై విశదీకరిక్కిఱార్ (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా.

[అజ్ఞాతైయే]యెన్ఱిరుక్కిల్లే[జ్ఞాతై] యెన్ఱిరుప్పితు—ముఖ్యస్యనిర్వాశేషేణే త్యాదిన్యాయత్తాలేముఖ్యజ్ఞాతృత్వత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. ముఖ్యమానజ్ఞాతృత్వం తాన్ మాఽమన్త్రత్తిలే మకారోక్త జ్ఞానత్తుక్కు ప్రథమాక్షరోక్త భగవ ద్రక్షకత్వముమ్, మధ్యమపదత్తిలే 'మః' ఎన్ఱు, "మయేతివ్యత్యక్షరో మృత్యుః", ఎన్ఱుశొల్లుకిఱ స్వయంస్వనాశకత్వముమ్, విషయమాకైయాలే తద్భావి తజ్ఞానాశ్రయిత్వరూపమాకైయాలే భయాభయఙ్గళ్ మాఱాడినాల్, తద భావమేఫలిక్కుమెన్ఱుతిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ తన క్కు) ఇత్యాది. జ్ఞాతృత్వమేవమెన్ఱత్తు—ఉభయవిధముఖ్యజ్ఞాతృత్వత్తినుడై యవవాన్తరాకారమెన్ఱపడి.

మూ.—౩౬౮. ఆనాల్, "నలివాన్ఱు మెణ్ణుకిన్ఱాయ్"

వ్యా.—'తాన్ తనక్కునాశకన్' ఎన్ఱు భయప్పడుకైయుమ్, ఈశ్వరనే రక్షకనెన్ఱు, భయమ్ కెడుకైయుమాకిఱ జ్ఞాతృత్వమేవ మిల్లామైయాలే (అజ్ఞాతైయే) సిద్ధిత్తువిడుమ్' ఎన్నై,

౩౬౭ (అజ్ఞాతైయే సిద్దిక్కుమ్) [వా. ౬౭౭] ఎన్ఱిరుళి విత్తైత్తళ్ళుకైక్కాక, ఆళ్వార్కళ్-పాశురఙ్గళైక్కొణ్డు ప్రత్యవస్థానమ్ పణ్ణినవర్క్కళ్ శఙ్కైయై అనువదిక్కిఱార్ (ఆనాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్రాపత్తు;—

"'ఇప్పడియాకిల్, తత్త్వవిదగ్రేసరరాన ఆళ్వార్క ళ్, 'ఉణ్ణిలావియ వైవరాల్ కుమైతీఴ్త్తెన్నైయున్పాద ప జ్గయమ్ నణ్ణిలావకైయే నలివాన్ఱు మెణ్ణుకిన్ఱాయ్,, ఎన్ఱు, "కాట్టిప్పడుప్పాయో!" ఎన్ఱిరుళిపడిఐయేవిషయఙ్గళైక్కాణిల్ ము డియుమ్పడియాన వెన్నైఽ, ఉళ్ళేనిరన్తరవాసమ్ పణ్ణుకైయా లే అన్తరశత్రుక్కళాయిరుక్కిఱ ఇన్ద్రియఙ్గళైన్దాలుమ్ నలివు ణ్ణుమ్పడిపణ్ణి, ప్రాప్తముమాయ్ భోగ్యముమాన ఉన్ తిరువడి కళైక్కిట్టాతపడియాక్కవే, శరణాగతనాన పిన్బుమ్ సంసార త్తిలేవైత్తు నలియవెణ్ణానిన్ఱాయ్'ఎన్ఱుమ్;

౨.—౩౬౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అజ్ఞాత్తైయే] ఇత్యాది. తళ్ళుకై=ఉ పమర్దిక్కై, ప్రత్యవస్థానమ్=ప్రత్యనీకతయావస్థానమ్. (ఉణ్ణిలావియ)ఇ త్యాది. ఉళ్=శరీరత్తుక్కుళ్ళే, నిలావియ=నివసిక్కిఱ, ఐవరాల్—పఞ్చే న్ద్రియఙ్గళాకిఱశత్రుక్కళాలే, కుమై=బాధైయై, తీఴ్త్తి=భుజిప్పిత్తు, ఎన్నై =విషయదర్శనత్తాలేముడియుమ్పడియానవెన్నై, ఉన్, పాదఙ్గయమ్=ఉన్ పాదపఙ్కయత్తై, నణ్ణిలావకైయే=నాన్కిట్టాతవకైయే, నలివాన్=నలి క్కు, ఇన్నమ్=శరణాగతనానపిన్బుమ్, ఎణ్ణుకిన్ఱాయ్ =ఎణ్ణానిన్ఱాయెన్ఱ పడి,

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కాట్టిప్పడుప్పాయో)ఇత్యాదినా.

(శిన్దమ్)ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు=విషయఙ్గళై ఇత్యాది.

"అక్కలక్కిల్లేన్,"ఇత్యాదికనన్తరమాకైయాలే (ఇన్నమ్) ఎన్ఱిరుక్కు తుక్కర్థం। శరణాగతనానపిన్బుమెన్ఱు.

(మక్కళ్) ఇత్యాది. మక్కళ్=మనుష్యర్క్కళ్, తోన్ఱి=పి ఱక్కుమ్పడియాన, కుఴి=గర్భస్థానత్తిలే, తోన్ఱువిప్పాయ్కొల్=పిఱ ప్పిక్కిఱాయోవెన్ఱు.

మూ—. యెన్గిఱ పాశురఙ్గళుక్కు అడి యెన్నెన్నిల్;

౩౧౯. బన్ధానుసన్ధానమ్.

వ్యా—. ౧"మక్కళ్ తోత్ట్రక్కు ప్పిత్ట్ర్ ఉవిప్పాయ్క్కొలెన్ఱి న్నమాత్ట్ర్ట్రఙ్గళైవాఴ్ మరమ్పోలఞ్జుకిన్ఱేన్" ఎన్ఱుమనుష్యర్ కళుడైయ గర్భస్థానత్తిలే ఎన్నుడైయ కర్మానుగుణమాగవి న్నమ్ సంసరిప్పికిఱా యోవెన్ఱు-ఇప్పోతిప్పోతుపోయ్త్తు ఎన్ను మ్బడి భయస్థానమాన పాత్ట్రఙ్గళైయిలేవ_ర్రిక్కిఱ మరమ్ బోలే ఉన్ స్వాతన్త్ర్యత్తై నినైత్తు అఞ్జానిన్ఱేన్ ఎన్ఱు మరుళి చ్చెయ్త పాశురఙ్గళుక్కు నిదానమెన్నెన్నిలెన్నై.

౩౧౯. అతుక్కు_త్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బన్ధానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు.

అ.—అత్ట్రఙ్గళై [ఇత్యాది] అత్ట్రఙ్గళైయిలేవ_ర్రిక్కిఱ మరంపోలే భయప్పడానిన్ఱే నెన్ఱపడి.

ఇవైత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మనుష్యర్కళుడైయ) ఇత్యాదినా.

౩౧౯ [బన్ధానుసన్ధానమ్] ఎన్గిఱవితిలే (అడి)ఎన్గిఱవిత్తుక్కు-నుషఙ్గమె న్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పేఱ్తిప్పుకళ్) ఇత్యాది.

(బన్ధ) శబ్దమ్ ప్రణవో_క్త నిరుపాధిక రక్షకత్వ రూపసంబన్ధపర మె న్ను మభిప్రాయత్తాలే నిరుపాధికేత్యాది.

౩౨౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (బన్ధానుసన్ధానత్తాలే) ఇత్యాది.

తెరువిలే యిడఱుక్కైక్కు హేతు, (క్రీడార్థమాగ) ఇత్యాది.

(తెరువిలే) ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఫలితమ్, అశక్తిలేనైత్తు.

[నిరుపాధిక] శబ్దార్థమ్ (ఓరుపాధి) ఇత్యాది.

అత్తావతు.—

కర్మహేతు కర్తనల్లామైయాలే ఎన్ఱపడి.

ఒత్తిక్కు ఒత్తియాత్త సంబన్ధిత్త్వియవతు పెత్తాక్కి వెన్ఱాలుమోత్తియా త్తత్తానవెన్ఱపడి.

బధ్నాతీతి బన్ధః, ఎన్గిఱ యోగార్థత్తై యఱ్ట్కొణ్డా (బన్ధత్తై) ఇత్యాది.

మూ.—౩౨౦. ప్రజై తెరువిలే యిడఱిత్తాయ్ముత్తుక్కిలేకుత్తుమాప్పోలే, నిరుపాధికబన్ధువాయ్ శక్తనాయిరుక్కిఱవన్ విలక్కాత్తొ ఴిన్దాల్ అప్పడి శొల్లలామిఱే.

౨౨౧.—ప్రజైయైక్కిణత్తిన్కరై యిన్నిట్టమ్ వాఙ్గా

వ్యా.— అత్తావతు, పేఱ్తిప్పుకళిరణ్డు మవనాలే యెన్నలామ్పడినిరుపాధిక రక్షకన్నానవనోడు తఙ్గళుక్కుణ్డాన బన్ధత్తినుడైయ వనుసన్ధానమెన్నై.

౩౨౦. బన్ధానుసన్ధానత్తాలే యిప్పడి తన్నాల్ వరుమవస్థై యవన్కుత్తైయాగచ్చొల్లలామోవెన్న; అమెన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాగవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రజై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు-క్రీడార్థమాగ తెరువిలేయోడిత్తిరిక్కిఱ ప్రజై అఙ్గే యిడఱిక్కాల్ నొన్దవాఱే అఴుత్తుక్కొణ్డు అశక్తిలేవన్ఱతనక్కు ఇత్త్వైవన్నై వన్దత్తు తాయాలేయాగ నినైత్తు, అవళ్ ముత్తుక్కిలే కుత్తుమాప్పోలే, ఓరుపాధిప్రయుక్త మల్లామైయాలే ఒత్తిక్కవొత్తియాత్త బన్ధత్తై యుడైయవనుమాయ్, ఇచ్చేతననుడైయ కర్మత్తోడు ప్రకృతిప్రాకృతఙ్గళోడు వాశియఱ సర్వముమ్ స్వాధీనమాగైయాలే కర్మానుగుణమాగ ప్రకృతిప్రాకృతఙ్గళాలే యివన్ పడుక్కిఱ నలివై త్తవిర్క్కైక్కు శక్తనుమాయిరుక్కిఱవన్, నలివుపడవిట్టు విలక్కాత్తొఴిన్దాల్ అవనివన్నై యిట్టు నలివిక్కిఱానెన్నలామిఱే యెన్నై.

౩౨౧. విలక్కాతమాత్రఙ్గొణ్డు అవనే శెయ్తానెన్నలామోవెన్నవరళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రజైయై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—కర్తృత్తుక్కు భగవన్నిగ్రహాత్మకత్వాత్ భగవదధీనత్వమ్.

ప్రకృతిప్రాకృతఙ్గళుక్కు తద్విభూతిత్వాత్ తదధీనత్వమ్.

(అప్పడిశొల్లలా,మెన్ఱతు ౧ "నలివానిన్నమెణ్ణుకిన్ఱాయ్" ఎన్ఱుశొల్లలా మెన్ఱపడి యెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తై (నలివిక్కిఱాన్) ఇత్యాది.

౩౨౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (విలక్కాతమాత్ర) మిత్యాది.

వాఙ్గుకైయిలే కర్తృకారకం సామర్థ్యసన్నిధిభ్యాం తాయోయాగ పుచితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (మాతావాన్ఱవళ్) ఇత్యాది.

చేతనేశ్వరానుమతికళిన్,ప్రయోజనాదికళ్.

మూ.—త్తొ క్కినాల్ తాయేతళ్లినాళెన్నక్కడవతితే.

3౨౨. ఇవనుడైయ వనుమతి పేఱుక్కు హేతువల్లా త్తాప్పోలే యవనుడైయ వనుమతియుమిప్పుక్కు హేతువన్ఱు.

వ్యా.-అత్తావత్తు,-కిణఱ్ఱిన్కరైయిలే ప్రజై యిరుక్క-అపడి మైక్కణ్డుమాతావానవళ్ అప్పోతేయోడిచ్చెన్ఱుకిణఱ్ఱినిక రైయినిన్ఱుమ్ వాఙ్గాత్తొ క్కినాల్, అక్కిణఱ్ఱిలే ప్రజై విళున్ద వళవిల్, "తాయప్పోతే కిట్టాదుత్తాళాక్కిల్ ప్రజైవిళుమో,కిణ ఱ్ఱిన్కరైయిలిరుప్పై యివళనుమతిపణ్ణియిరుక్కైయాలేయ న్ఱో విళున్దతు, ఆనపిన్బివళన్ఱో తళ్లినాళ్"ఎన్ఱు లోకమ్ శొ ల్లక్కడవతిఱేయొన్నై;

3౨౨. ఆనాల్, "అప్రతిషిద్ధమనుమతమ్" ఎన్గిఅన్యాయ త్తాలే-విలక్కామైయావత్తు-అనుమతియాయ్ త్తపిన్బు,అవన నుమతియో పిన్నై యివనిప్పుక్కు హేతువెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఇవనుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావత్తు-రక్ష్యభూతనాన వివనుడైయరక్ష్యత్వానుమతి అచిద్వ్యావృత్తి వేషమాకైయాలే భగవల్లాభత్తుక్కు హే తువల్లాత్పోపాతి, రక్షకనానవవనుడైయ సంసారానుమతి యుమ్, స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రమర్యాదై జీవిక్కైక్కాక క్ర

అ.—(ఎన్నక్కడవతు) ఎన్గిఅవైయి శేతతా-సామర్థ్యల్లోకమాక్ష వృచితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (లోకమి)త్యాది..

3౨౨ అవనుడైయవను మతిక్కు భగవదలాభ హేతుత్వ ప్రతిషేధ త్తాల్ హేతుత్వం శఙ్కితమాకవేణుమెన్ఱు.తచ్ఛఙ్కావసరం పూర్వ వాక్యత్తిలే యుణ్డెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆనాలి)త్యాది.

చేతనానుమతిక్కు భగవల్లాభ హేతుత్వాభావం,పూర్వమ్ విస్తరే ణోపపాదితమాకైయాలే అన్తైద్యప్తాన్సీకరిత్తతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (రక్ష్యభూతనాన) విత్యాది

రక్షకైకస్వభావనుక్కు అరక్షణాత్మకవ్యాపారం అసంభావితమా కైయాలే తథావిధనుడైయ సంసారానుమతియుమ్, కేనచిత్ప్రకారేణ రక్షణార్థభూత తమాయిరుక్కుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (రక్షక

మూ.-3౨3.-ఇరణ్డు మిరువర్కుమ్ స్వరూపమ్.

వ్యా.--మేణాఙ్గీకరిక్కుఅోమెన్ఱు ఇవన్,రుచిపార్త్తిరుక్కుఅ విరు ప్పాకైయాతే తదలాభత్తుక్కు హేతువన్నై.

3౨3. ఇవ్వనుమతి ద్వయముమ్ పిన్నైయేతావతె న్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(ఇరువర్కుమ్ స్వరూపమ్) ఎన్ఱతు- పరతన్త్రరాయుమ్ స్వతన్త్రరాయుమిరుక్కుఅ. విరువర్కుమ్ స్వాసాధారణా కారమెన్నపడి.

అత్తావతు - పరతన్త్రనానవివనుక్కు-స్వరక్ష్యత్వానుమ తిస్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలే స్వరూపమ్;

స్వతన్త్రనానవవనుక్కు స్వరక్ష్యనన్ఱు రక్షణత్తిల్ స్వాజ్ఞా రూపశాస్త్రానుగుణనిర్వాహణార్థమాన సంసారానుమతి స్వాతన్త్ర్యవేషమాకైయాలే స్వరూపమెన్నై.

అ.—నానవనుడైయ) విత్యాది

3౨3 —ఉత్తరవాక్యతాత్పర్య(ఇవ్వనుమతిద్వయముమ్)ఇత్యాది.

[ఇరువర్కుమ్] ఎన్గిఅవితు- పారతన్త్ర్య స్వాతన్త్ర్యవిశిష్టచేతనే శ్వరపరమ్.

(స్వరూప) శబ్దమ్ స్వాసాధారణ ధర్మ పరమెన్ను మభిప్రాయ త్తాలే (పరతన్త్రరాయు) మిత్యాది.

తముపపాదనమ్ (అతావతు) ఇత్యాది.

(స్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలే,యెన్ఱతు శేషిచ్ఛావిధాయిత్వరూ పపారతన్త్ర్యస్య స్వరూపకార్యత్వాత్ స్వరూపాన్తర్గతమాకై యాలేయెన్ఱపడి.

(స్వరూపమె)న్ఱతు—స్వాసాధారణాకారమెన్నపడి.

"అనాదిపుణ్యాపుణ్యవ్యవస్థాచతథీయానాది స్వాతన్త్ర్యనిబన్ధనా ఎన్ఱు మ్, ప్రవృత్తికాలేతు విశేషతోనివారకత్వాభావరూపముపేక్షకత్వమ్ స్వాతన్త్ర్యాత్,ఎన్నుముపేక్షకత్వమపి స్వాతన్త్ర్య విశేష ఏవ"ఎన్ను)మిత్యాదిశ్రుతప్రకాశికా సూక్తికళైయుళ్కొణ్డు (స్వాజ్ఞారూపే)త్యాది.

(స్వాతన్త్ర్య వేషమాకైయాలే) యెన్ఱతు-స్వాతన్త్ర్యవిశేషమాకై యాలేయెన్ఱపడి.

మూ.—౩౨౪. ఇఴ్వుక్కడికర్మమ్; పేఱ్ఱుక్కడిక్కృపై.

వ్యా.—౩౨౪. ఆనాల్, ఇఴ్వుపేఱుక్కళుక్కడియేదెన్న వపేక్షైయిల్ అరుళిచ్చెయ్‌క్కిఱార్, (ఇఴ్వుక్కడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావదు-బగవద్విషయత్తై అనాదికాలమిఴక్కైక్కు హేతు, ౧ "మున్ శెయ్‌త ముఴ్ఴువినై" ఎన్ఱుమ్బడి అనాదికాలసఞ్చితమాన విపర్యైయాన కర్మమ్; ఇప్పడియిఴన్దు కిడక్కిఱ వివనిద్విషయత్తైప్పెఱుకైక్కు హేతు, ౨ "విణ్ణివాయ్‌క్కిన్ఱు కాప్పారార్" ఎన్ఱుమ్బడి ఇరుకరైయుమఴియప్పెరుకుమ్ భగవత్కృపై యెన్నై.

౩౨౫. ఇజ్జనన్దిక్కే మాఱిచ్చొల్లుమళవిల్ వరుమనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్‌క్కిఱార్ మేల్; (మఱ్ఱైప్పడిశొల్లిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావదు- ఇప్పడియన్ఱిక్కే, (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్) ఎన్గిఱ విడత్తిఱ్పోలే, "ఇఴ్వుక్కడి ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యమ్, పేఱ్ఱుక్కడి చేతన సద్గుణమ్" ఎన్ఱు ఇఴ్వుపేఱుక్కళుక్కు హేతువై మాఱ్ఱిచ్చొల్లిల్ ఈశ్వరన్కై వాఴ్గుకైయాలే అవన్నిరుపదిక్కళై ప్పెఱామలిఴన్దు పోకైక్కుడలామెన్నై.

మూ.—౩౨౫. మఱ్ఱైప్పడిశొల్లిల్ ఇఴ్వుక్కుఱుప్పామ్.

మూ.—౩౨౬. ఎడుక్కనినైక్కిఱవనైత్తళ్లినాయెన్నైయెడామై

వ్యా.—అథవా, (మఱ్ఱైప్పడి) ఇత్యాదిక్కు, "ఇఴ్వుక్కడిచేతనకర్మమ్, పేఱ్ఱుక్కడియీశ్వరకృపై" ఎన్ఱు ఇఴ్వుఇవన్నాలుమ్ పేఱవన్నాలుమాకచ్చొన్నపడియన్దిక్కే, ఇఴ్వుపేఱుక్కళిరణ్డుక్కుమడి యీశ్వరస్వాతన్త్ర్యమెన్ఱు అనాదికాలమిఴన్దదుక్కు మడియవన్నాకచ్చొల్లిలవన్కై వాఴ్గుకైయాలే, ఒరుకాలముమవనైప్పెఱామలిఴన్దు పోకైక్కుడలాయ్‌విడుమెన్నవుమామ్.

౩౨౬. ఇప్పడిశొల్లుమళవిల్ ఈశ్వరన్కై వాఴ్గుమెన్నుమత్తై, లౌకికన్యాయత్తై యుపజీవిత్తుక్కొణ్డు దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఎడుక్కనినైక్కిఱవనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావదు-ఆఴ్ న్దకిణ్ణత్తిల్ తన్కర్మానుగుణమాక వనవధానత్తాలేవిఴున్దవనై అరుక్కినిన్దార్ కృపావానానవనై డుప్పత్తాక యత్నిక్కిఱవళవిలే, తాన్ విఴుకిఱతు అవధాన

—

ఆ.—౩౨౪ ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆనాల్) త్యాది.

మున్=మున్నే, శెయ్‌త=శెయ్యప్పట్ట, ముఴ్ఴువినై=మహాపాపమెన్ఱపడి.

(విధి)=అవనుక్కుమనతిక్రమణీయమాన వవనుడైయకృపై, వాయ్‌క్కిన్ఱతు=కిట్టుకిఱతు, కాప్పారార్=ఇతుక్కు నివారకరారెన్ఱపడి.

౩౨౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇజ్జనన్దిక్కే) యిత్యాది.

అనర్థమ్=భగవదలాభమ్.

(మఱ్ఱైప్పడి) యెన్ఱతు=మాఱియెన్ఱపడి.

(ఈశ్వరన్కై వాఴ్గుకైయాలే) యెన్ఱతు=నిరపేక్షరక్షకనుక్కు ఉపాయానుష్ఠానమపేక్షా హేతువాయ్ అవన్ రక్షణత్తిల్ నిష్ఠుమ్ నివృత్తనాకైయాలే యెన్ఱపడి.

(పెఱామలిఴన్దుపోకైక్కు) ఎన్ఱతు=కడుక్కప్పెఱ్ఱు ఒడామలిఴప్పతఱ్కు హేతువెన్ఱపడి.

ఆ.—(మాఱాడినడత్తక్కడవన్) మాఱాడిలెన్ఱాప్పోలే నిర్దేశియాతే మఱ్ఱైప్పడియెన్ఱు రీత్యన్తరత్తాలే నిర్దేశిత్తవిత్తు, అఙ్గుప్పోలే పూర్వప్రకారవ్యత్యాసం వివక్షితమెన్ఱు తద్భేదమాత్రం వివక్షితమెన్ఱు సూచనార్థమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ (అథవా) ఇత్యాది.

(ఇఴ్వుక్కుఱుప్పామ్) ఎన్గిఱవిదుక్కు పూర్వయోజనైయిల్ విశేషమ్ (ఒరుకాలముమ్) ఇత్యాది

౩౨౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిశొల్లుమళవిల్) త్యాది.

ఎడుక్కైక్కుపతన పూర్వకమాకైయాలుమ్, అతుతాన్ అ... దిసాపేక్షమాకైయాలుమ్, అవైత్తై యథాయోగ్యమధ్యాహరిత్తుక్కొణ్డు (ఎడుక్కనినైక్కిఱ) విత్యాదిక్కర్థమ్ (ఆఴ్న్దకిణఱ్ఱిలే) ఇత్యాది.

అనవధానమ్ చక్షుస్సుక్కు కూపదర్శన ప్రతిరోధక విషయాన్తరదర్శనమ్.

[ఎడుక్కనినైక్కిఱవనై] ఇత్యాదివాక్యమ్, దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు తన్త్రనిర్దేశమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (యుఱుప్పామాప్పోలే) యిత్యాది.

యద్వా, నిగీయార్థ్యవసానమాకవుమామ్.

మూ.—కృపైయాల్ ఆడ్ప్పిత్తే.

322.౧ "శీఱ్ఱముళ్" ఎన్గవనన్తరత్తిలే యువ్వర్థః

వ్యా.—న్న నెన్గిఱ మాత్రత్తైక్కొణ్డు అవన్ తన్నై త్తళ్ళినానాక నినైత్తు, "ఇక్కణ్ణ్ శిఱ్ఱత్తిలే యెన్నై త్తళ్ళినాయుమ్ నీయన్ఱో" ఎన్నాల్, "నాన్ శెయ్యత్తక్కాతియత్తై యివన్ శొల్లువత్తే" ఎన్ఱు శీఱ్ఱమెన్ఱునిన్ఱిరున్ఱు ఎడామల్ కైవాఙ్గుకైక్కు ఉప్పామాప్ఎలే, స్వకర్మత్తాలే సంసారమాకిఱ పడుకుళియిలే విఴున్దుకిడక్క అతన్నై యెడుక్కనినైక్క అకృపావానాన సర్వేశ్వరనై, "ఇత్తనై కాలముమెన్నై సంసారత్తిలే తళ్ళివిట్టువైత్తాయుమ్ నీయే" ఎన్నాల్, శీఱిక్కైవాఙ్గి, పట్టత్తుపడుకిఱాన్ ఎన్ఱిరున్దువిడుకైక్కు ఉప్పమితేయెన్నై.

322. ఇప్పడిశొల్లుకై ఈశ్వరనుక్కు చ్చీఱ్ఱత్తుక్కు డలెన్నుమిత్తు లౌకికన్యాయత్తైక్కొణ్డుశొల్లవేణుమో, తత్త్వదర్శికళాన తిరుమఴిశైయాళ్వార్ పూర్వోక్తిక్కనన్తరత్తిలే తామేయరుళిచ్చెయ్తారిత్తేయెన్గిఱార్, (శీఱ్ఱముళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—అన్యోన్యేనీపతిఃకష్టరస్యామి, ఎన్ఱు సంసారమోక్షజ్ఞరుక్కు వ్యాపకమిరుక్కైయాలే (యెడుక్క) విత్యాదిక్కనన్తరము మాక్కలామే.

322. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిశొల్లుకై) యిత్యాది.

శబ్దైకసమధిగమ్యత్తిలేశబ్దమేప్రమాణమ్.

తదభావే లోకవ్యామోపజీవసమాకైయాలే యిఙ్గే ప్రపఞ్చకల్పమాన శబ్దప్రమాణమెయ్యదెన్గిఱారెన్నపడి.

(పూర్వోక్తిక్కు) ఎన్ఱు (మక్కళ్ తోఱ్ఱ) ఇత్యాదిక్కెన్నపడి (శీఱ్ఱ) మిత్యాది.

(అనన్తరత్తిలే) యెన్ఱతు—"మాశ్ఱముళవాకిలు" మెన్గిఱ శ్లోకపాట్టిల్ [3]"మక్కళ్ తోఱ్ఱ" విత్యాదిపాట్టు శేషమ్ ముడిన్దపిన్బు ఎన్నపడి.

ఇవ్వర్థత్తై (శీఱ్ఱముళ్) వెన్ఱరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱన్వయమ్.

ఇత్తైత్తిరుపుళ్ళిప్పాట్ ఇయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతావత్తుఇన్నమ్) ఇత్యాది.

(శీఱ్ఱవిణ్ణప్పమ్ శెయ్త్తవాఱ్ఱైయాలే) యెన్ఱతు—"మాశ్ఱముళ్", విల్ [3] "మక్కళ్ తోఱ్ఱ", విత్యాదియాలేయెన్నపడి.

మూ.—తైత్తామే యరుళిచ్చెయ్తారిత్తే.

వ్యా.—అతావతు౧"ఇన్నమ్—మక్కళ్ తోఱ్ఱక్కుఴితోఱ్ఱువిప్పాయ్క్కోల్" ఎన్ఱు ఈశ్వరన్ తన్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే సంసరిప్పిక్కైనాకచ్చొన్నవిత్తు, కర్మానుగుణమాక సంసరిక్క అవాత్మావైసంసారత్తినిన్ఱుమెడుక్కైక్కు కృపిపణ్ణిప్పోరుమవన్ తిరువుళ్ళమ్ శీఱుకైక్కుడలెన్ఱునినైత్తు శీఱ్ఱవిణ్ణప్పమ్ శెయ్త్తవాఱ్ఱైయాలే తిరువుళ్ళత్తుక్కు చ్చీఱ్ఱముణ్డాస్తముణ్కల్ వాఱైక్కనన్తరత్తిలే, ఇఴవుక్కడియవనాకచ్చొల్లుకైనిగ్రహజనకమెన్నుమివ్వర్థత్తైమున్బప్పడియరుళిచ్చెయ్తతామే మరుళిచ్చెయ్తారిత్తేయెన్నై.

అ.—(ముతల్ వాఱైక్కనన్తరత్తిలే) యెన్ఱతు౧"మక్కళ్ తోఱ్ఱ" విత్యాదిముతల్ పాట్టు శేషమ్ ముడిన్దవృత్తక్షణత్తిలే యెన్నపడి.

ముతల్ వాఱైక్క ధ్యాహారలబ్ధమ్.

(ఇవ్వర్థత్తై) యెన్ఱతు (ఎడుక్క) విత్యాది.

(పూర్వవాక్యార్థత్తై యెన్నపడి) యెన్ఱు తిరుపుళ్ళమ్పల్లియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇఴవుక్కడియవనాక చ్చొల్లుకై నిగ్రహజనకమెన్నుమివ్వర్థత్తై) యెన్ఱు.

(తామే) ఎన్గిఱవిత్తిలే యత్యపేతార్థమ్ (మున్బు)త్యాది.

(మున్బప్పడి యరుళిచ్చెయ్త) వెన్ఱతు శీఱ్ఱ (మక్కళ్ తోఱ్ఱ) విత్యాదిప్పడియే అరుళిచ్చెయ్తవెన్నపడి

ఇత్తాలే, "జేనరేస్వాతన్త్ర్యత్తాలేయెన్నైగర్భజన్మానియిలే యుఴలప్పణ్ణినీరెన్నుమివ్వర్థత్తై యిత్యాది అయిప్పడి" వ్యాఖ్యానమనుచితమెన్ఱు సూచితమ్.

యద్యపి (శీఱ్ఱముళ్) వాక్కిలుమెన్గిఱవితుక్కు పరహింసాప్రవృత్త్య సహ్యాపచారాన్త ప్రయుక్తమాన శీఱ్ఱపరమాక వ్యాఖ్యానమ్, ఉభయమొఴివ్యాఖ్యానత్తిలే పణ్ణుత్తు; తథాపి శీఱ్ఱత్తుక్కు హేత్వాకాంక్షయిలే "మక్కళ్ తోఱ్ఱ" విత్యాద్యుక్తిరూపానన్నహేతువాలేచ్చాన్తి యుచితై యాకైయాలుమ్, పరహింసాదికళిప్పడి సన్నిహితఙ్గళ్లామైయాలుమ్, ఎడుక్కనినైక్క అపనై తళ్ళినాయెన్నాల్ వడుమ్ శీఱ్ఱమే, "శీఱ్ఱముళ్" వెన్గిఱవితుక్కు అర్థమాక వుచితమ్.

ఇవ్వర్థమమ్ ఇవ్వళియాలే అనేకమిఱదేవర్క్కుప్పాటుక్కు వొఙ్గాత్తవైయెన్గిఱవిత్తాలే తిరుమొఴివ్యాఖ్యానత్తిలే సూచితమెన్నుకరత్తు.

౧ పె-తి-౧౧. ౨ పె-తి-౧౧. 3 పె-తి-౧౧.

మూ.—౩౭౮. శీర్ఱముణ్డాన్ఱతిన్దాల్ శొల్లుమ్పడియె న్నెన్నిల్ ; అరుళుమ్ ఆర్తియుమ్, అనన్యగతిత్వముమ్

వ్యా.—౩౭౮. ౧ "శీర్ఱముళ" ఎన్ఱపిన్బుమ్ ౧ "ఆకిలుమ్ శెప్పువన్" ఎన్ఱు మున్బుశొన్నతుతన్నైయే శొల్లుకైక్కు హేతువై ప్రశ్నోత్తరరూపేణ ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్ —(శీర్ఱమ్)ఎన్ఱుతుడఙ్గి

అతావతు—కీర్ఱ్చొన్నవిత్తాలే ఈశ్వరన్ఱిరువుళ్ళత్తుక్కు శీర్ఱముణ్డాన్ఱతిన్దాల్ పిన్నైయుమివ్వార్తైయైక్కూఱామల్ తిరుమున్బేశొల్లుమ్బడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; అవన్ శీర్ఱత్తైత్తన్ సన్నిధియిల్ జీవిక్కవొట్టాతపరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూపైయాన కృపైయుమ్, శీర్ఱఙ్గణ్డాల్ వాయ్ మూడవొట్టాతపడి కరైయఴిన్దు శెల్లుకిఱ సంసారార్తియుం శీఱియెడుత్తేఱియిలుం వేఱుపుకలిల్లామైయాకిఱ అనన్యగతిత్వముమ్ శొల్లుమ్బడిపణ్ణుమెన్నై.

ఇత్తిరుమొழியిలే ౨ "అడియేన్ యవరుళాయెనక్కన్ఱ నరు

అ.— ౩౭౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై. ("శీర్ఱముళ" వెన్ఱపిన్బు) మిత్యాది.

"మక్కళ్ తోఱ్ఱ" విత్యాదికళ్ ఇఙ్గుమొత్తిరుక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మున్బుశొన్నతు తన్నైయే) ఇత్యాది.

(శొల్లుకైక్కు హేతువై)ఇత్యనేన ప్రసఙ్గసఙ్గతియెన్ఱు సూచితమ్.

(కృపై) యెన్ఱతు కృపానుసన్ధానమెన్ఱపడి.

(తన్ సన్నిధియిలే) యన్ఱిక్కివిడిలే తన్నైన్గిఱతు కృపైయె.

(వాయ్మూడవొట్టాతప .) ఎన్ఱతు "మక్కళ్ తోఱ్ఱ", ఇత్యాదియై చ్చొల్లామలిరుక్కవొట్టాతపడియెన్గై.

(అనన్యగతిత్వ) మెన్ఱతు గత్యన్తరాభావానుసన్ధానమెన్ఱపడి.

అప్పడి కృపానుసన్ధానాదికళ్ అఙ్గోర్వారుక్కుణ్డోవెన్న; (ఇత్తిరుమొழியిలె) యిత్యాది

అడియ=నానుమ్ అడియుమ్బడియాక, అరుళాయ్=వన్దరుళవేణుమ్; ఎనక్కు=దయనీయనానవెనక్కు, ఉన్ఱ నరుళే=కొళ్ వార్ తేట్టమానఉన్నరుళై యెన్ఱపడి.

నిన్నరుళల్లతు=దేవర్ కృపైయన్ఱి, ఇనితుణియేన్=వేఱొన్ఱై అధ్యవసియేనెన్ఱుపడి.

తొణ్డరానవర్క్కు=కైఙ్కర్యరుచియుడైయార్క్కు, ఇన్నరుళ్ శెయ్వాయ్=ఉన్ పేఱాక ఉన్నరుళైక్కొడుక్కైయే స్వభావమాకవుడైయవన్ ఎన్ఱపడి.

మూ.—శొల్లప్పణ్ణుమ్.

౩౭౯.—శీఱినాలుమ్ కాలైక్కట్టిక్కొళ్ళలామ్ పడియిరుప్పానొరువనై ప్పెఱ్ఱాలెల్లామ్ శొల్లలామిఱే.

శ్లో" 3 "తుణియేనిని నిన్నరుళల్లతెనక్కు" ౪ "తొణ్డరానవర్క్కిన్నరుళ్ శెయ్వాయ్" ఎన్ఱు పలవిడఙ్గళిలుమ్ అనరుళైయుమ్ ౫ "ఆర్ఱఙ్గరైవాழ் మరమ్బోలఞ్జుకిన్ఱేన్" ౬ "కార్ఱత్తిడైప్పట్ట కలవర్ మనమ్బోల ఆర్ఱత్తుళఙ్గానిర్పన్" ౭ "పామ్బోడొరు కూరైయిలే పయిన్ఱాప్పోల్ తాఙ్గాతుళ్ళన్తళ్ళుమ్" ౮ "ఇరుపాడెరికొళ్ళియినుళ్ళెఱుమ్బేపోలురుకానిఱ్ఱుమెన్నుళ్ళమ్" ౯ "వెళ్ళత్తిడైప్పట్టనరియినమ్బోలేయుళ్ళన్తుళఙ్గానిఱ్పన్" ఎన్ఱుమ్ పలదృష్టాన్తఙ్గళాలుమ్ తమ్ముడైయ వార్త్యనన్యగతిత్వఙ్గళైయు మరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

౩౭౯. ఇప్పడి యనన్యగతిత్వాదికళుణ్డానాలుమ్ అవనుక్కు చ్చీర్ఱమ్పిఱక్కుమ్బడి శిలవర్ఱైచ్చొల్లలామో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ —(శీఱినాలుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—శీఱినకాలత్తిలుమ్ శీర్ఱత్తుక్కు విషయమానవర్కళుక్కు చ్చెన్ఱు తిరువడికళై ప్పూణ్డుకొళ్ళలామ్బడి పరమకృపావానా యిరుప్పా నొరువనై ప్పెఱ్ఱాల్ నినైత్తపడియెల్లామ్ శొల్లలామిఱేయెన్నై.

కార్ఱత్తిడైప్పట్ట=పెరుఙ్గార్ఱిలేయకప్పట్ట, కలవర్=మరక్కలమానకప్పలుడైయవర్కళుడైయ, మనమ్బోల=హృదయమ్బోల, ఆర్ఱమికవుమ్, తుళఙ్గానిఱ్పన్=నడుఙ్గానిఱ్పనెన్ఱపడి.

పామ్బోడు=సర్పత్తోడు, ఒరుకూరైయిలే=ఒరుగృహత్తిలే, పయిన్ఱాప్పోల=పరిచయమ్పణ్ణినాప్పోల, తాఙ్గాతు=ధరియాతే, ఉళ్ళమ్=హృదయమానతు, తళ్ళుమ్=తడుమాఱానిన్ఱతెన్ఱపడి.

ఇరుపాడు=ఇరణ్డుతలైవాయుమ్, ఎరి=ఎరికిఱ, కొళ్ళియినుళ్=కొళ్ళియినుళ్ళే నోవుపడుకిఱ, ఎఱుమ్బేపోల=ఎఱుమ్బుపోల, ఉళ్ళమ్=హృదయమానతు,ఉరుకానిఱ్కుమ్=శ్లేశియానిన్ఱదెన్ఱపడి; వెళ్ళత్తిడైప్పట్ట=వెళ్ళత్తుక్కుళ్ళేయకప్పట్ట, నరియినంబోలే=గోమాయుగణమ్బోలే,ఉళ్ళన్తుళఙ్గానిఱ్కుం=హృదయమానతు నడుఙ్గానిఱ్కుమెన్ఱపడి.

౩౭౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడియనన్యే) త్యాది.

కాలైక్కట్టుకైయిలే కర్తా యోగ్యతయా కోపవిషయభూతరెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శీర్ఱత్తుక్కి) త్యాది.

(నినైత్తపడియెల్లామె)న్ఱతు-"తోఱ్ఱువిప్పాయ్, వాఙ్గాయ్, పుకప్పెయ్తుతిరివాయ్" పుకప్పెయ్తికోల్ ఎన్ఱు బహువిధమాకవెన్ఱపడి.

౧. తిరుమొழி-౧౧-ప-౭-తి-౨-పా.
౨. తిరుమొழி-౧౧-ప-౭-తి-౬-పా.
3. తిరుమొழி-౧౧-ప-౭-తి-౭-పా.
౪. తిరుమొழி-౧౧-ప-౭-తి-౯-పా.
౫. తిరుమొழி-౧౧-ప-౭-తి-౧-పా.
౬. తిరుమొழி-౧౧-ప-౭-తి-౨-పా.
౭. తిరుమొழி-౧౧-ప-౭-తి-3-పా.
౮. తిరుమొழி-౧౧-ప-౭-తి-౪-పా.
౯. తిరుమొழி ౧౧-ప-౭-తి-౫-పా.

మూ.—౩౮౦. కృపయాపర్యపాలయత్,

౩౮౦. శీఱినదశైయిలుమ్ కాలై క్కట్టిక్కొళ్ళలాయిరుక్కుమ్బడిక్కు ప్రమాణంకాట్టుకిఱార్—("కృపయాపర్యపాలయత్." "అరిశినత్తాల్") ఎన్ఱు.

అతావదు—

౧ "సతంనిపతితంభూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్।
వధార్హమపికాకుత్థ్సః కృపయాపర్యపాలయత్॥"

ఎన్ఱుఅపరాధత్తైత్తీరక్కచ్చెయ్తుబ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కిలక్కాయ్ పుఱమ్బు పుకలఱ్ఱవాఱేవన్దు తిరువడికళిలేవిழున్దకాకత్తై,కృపైయాలే రక్షిత్తారెన్ఱైయాలుమ్; ౨"అరిశినత్తాలీన్ఱతాయకఱ్ఱిడినుమ్ మఱ్ఱవళ్ తనరుళ్ నినైన్దేయழுక్కుழவియదువే పోన్ఱిరున్దేన్" ఎన్ఱుపెఱుక్కైక్కుక్కువరుందివరఙ్గిడందుపెఱ్ఱతాయానవళ్ ఇతు శెయ్దతీమ్బైక్కండు అరిన్దు పోగడవేణ్డుమ్ శీఱ్ఱత్తైయుడైయళాయ్క్కొండు కిట్టవరవొట్టామల్ తళ్ళివిట్టాలుమ్, వేఱుపోక్కడియఱ్ఱు, శీఱియొదుత్తైఱికిఱవవళుడైయ ముకత్తిరక్కత్తైయేనినైత్తు అழுదుకాలైత్తழுవిక్కొళ్ళుమ్ కుழவిపోలే, యెన్నపరాధత్తైక్కణ్డు అరుకువారాదపడి దేవర్తళ్ళివిడ ప్పార్కిలుమ్

తిరువడికళల్లదు వేఱుపోక్కడియఱ్ఱిరున్దేనెన్ఱు శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్; శీఱినాలుమ్కాలైక్కట్టిక్కొళ్ళలామ్బడి యిరుప్పానొరువన్ ఎన్నుమిడం సిద్ధమెన్నై.

ఇప్పడి ఆழ்వారరుళిచ్చెయ్దవివ్వర్థత్తై

౩ "నిరాసకస్యాపినతావదుత్సహే
మహేశహాతుం తవపాదపఙ్కజమ్।
రుషానిరస్తోపి శిశుః స్తనన్ధయో
నజాతుమాతుశ్చరణౌజిహాసతి॥"

ఎన్ఱు ఆళవందారరుళిచ్చెయ్దారిఱే.

ఆక, ఇవ్వళవుమ్, (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమాఱాడిలఙ్గత్తైయేసిద్ధిక్కుమ్) ఎన్నతిన్మేల్వన్ద శఙ్కా పరిహారఙ్గళ్ పణ్ణప్పట్టదు.

పెరియజీయర్ తిరువడికళేశరణమ్.

మంగళాశాసన ప్రకరణమాన తృతీయప్రకరణం

సంపూర్ణమ్.

మూ.—"అరిశినత్తాల్"

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళేశరణమ్.

మఙ్గళాశాసన ప్రకరణమాన తృతీయప్రకరణం.

సంపూర్ణమ్.

---

౩౮౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (శీఱినదశైయిలుమి)త్యాది.

"వధార్హమపి" యెన్గిఱవితుక్కర్థమ్ (అపరాధత్తై) ఇత్యాది.

"తమ్" ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్(పుఱమ్బు)త్యాది.

(భూమౌనిపతిత) మెన్ఱవితుక్కర్థమ్. (తిరువడికళిలే) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే "తన్నిపతిత" మెన్గిఱదిలిలే తాత్పర్యమ్.

అరిశినత్తాల్=అరిన్దుపోకడవేణ్డిన కోపత్తాలే, ఈన్ఱతాయ్=పెఱ్ఱతాయానవళ్, అకత్తిడినుమ్=తళ్ళివిట్టాలుమ్,మఱ్ఱు=పిన్నుమ్. అవళ్ తన్నరుళ్=అన్దత్తాయినుడైయ కిరక్కత్తైయే,నినైన్దు=స్మరిత్తు,అழுమ్=కాలైక్కట్టిక్కొణ్డழுకిఱ, కుழవియతువే పోన్ఱిరున్దేన్=అన్దక్కుழన్దైపోలె, యిరున్దేనెన్ఱపడి.

ఇత్తైయిరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెఱుకైక్కి) త్యాదినా.

వరమ్-దేవతాప్రసాదార్థతపస్సు

(తరుతుయర) మిత్యాదిరైయుళ్కొణ్డు (ఎన్నపరాధత్తై) ఇత్యాది.

(అరిశినత్తాలి) త్యాదియాల్ మూలాభిప్రేతప్రమాణాన్తరమ్ (ఇప్పడియాழ்వార్) ఇత్యాది

హేమహేశనిరాసకస్యాపి తవ పాదపఙ్కజం హాతుం నోత్సహే యెన్ఱన్వయమ్.

సఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్(ఆకవివ్వళవు)మిత్యాది.

మఙ్గళాశాసన ప్రకరణమాన తృతీయప్రకరణం

సంపూర్ణమ్.

---

౧. శ్రీ-రా-సు-౩౮-స-౩౪-౩౯-శ్లో. ౨. ముదలాయిరం-పెరుమాళ్ తిరుమొழி-౫-తి-౧-పా. ౩. ఆళవన్దార్ స్తోత్రం. ౨౬-శ్లో.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీ వ చ న భూ ష ణ మ్.

చ తు ర్థ ప్ర క ర ణ మ్.

(త్రిపాద్విభూతి ప్రకరణమ్.)

మూ. ౩౮౧. త్రిపాద్విభూతియిలే.

ఆత్మోజ్జీవనత్తిలీశ్వరన్ పణ్ణుమ్ కృషిపరమ్పరై:—

౩౮౧. ఇని, (భగవద్గుణానుసంధానమభయహేతు) ఎన్ఱు కీழ்రుళిచ్చెయ్దత్తై విశదీకరిక్కైక్కాక ఈశ్వరనివ్వాత్మోజ్జీవనత్తుక్కు పణ్ణుం కృషిపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్:—(త్రిపాద్విభూతియిలే) యెన్ఱుతుడఙ్గి.

౧"త్రిపాదస్యామృతన్దివి" ఎన్ఱైయాలే, నిత్యవిభూతియై త్రిపాద్విభూతియెన్నక్కడవదిఱే.

ఇతినుడైయ త్రిపాత్త్వం దాన్ పలపడియాక నిర్వహిక్కలాయిరుక్కుమ్.

ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్—

౨"-౧ "పాదోస్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యామృతం దివి"

ఎన్ఱు ఇన్దవిభూతియి లెల్లాభూతఙ్గళుమ్ ఇతుక్కు నాలత్తొన్ఱెన్నుమ్పడి అల్పమాయిరుక్కుమ్.

పరమాకాశత్తిల్ ఇవనుడైయ నిత్యమానవిభూతి త్రిపాత్తెన్నుమ్బడి ముమ్మడఙ్గాయిరుక్కుమ్.

" ఇన్దవిభూతిద్వయవిషయమాన పాదశబ్దముమ్ త్రిపాచ్ఛబ్దముమ్ అల్పత్వ మహత్త్వఙ్గళుక్కుపలక్షణమిత్తనై యొழிయ పరిచ్ఛేదపరమన్ఱు, లీలావిభూతి యిలణ్డఙ్గళ్ తానే అసంఖ్యాతఙ్గళాయిఱే యిరుప్పదు" ఎన్ఱు దీపప్రకాశత్తిలే జీయ రరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇవ్విభూతియిల్ కార్యరూపప్రదేశత్తైప్పఱ్ఱ పరమాకాశత్తిల్ నిత్యవిభూతి ముమ్మడఙ్గాయిరుక్కుమెన్నవుమామ్.

అన్ఱిక్కే, ౧"దివి ఇతి అప్రాకృతంస్థానముచ్యతే; త్రిపాత్త్వఞ్చ - అప్రాకృతైర్భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానవిశే

౩౮౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి (ఇనిభగవది)త్యాది.

(విశదీకరిక్కైక్కాక) వెన్గిఱవిదిల్ విశదీకారాం శత్తాలే వివరణవివరణిభావమ్ సఙ్గతియెన్నుమ్ తుమున్నర్థాం శత్తాలే అవ్యవహితోత్తరవాక్యఙ్గళుక్కు ఉపోద్ఘాత సఙ్గతియెన్ఱుమ్ సూచితమ్,

(త్రిపాద్విభూతి) శబ్దార్థమ్ ("త్రిపాదస్యామృతమి") త్యాది.

త్రయః పాదా అస్యత్రిపాత్ ; పాదశబ్దస్యలోపః ; అమృతం=నిత్యమ్, అస్య=పరమాత్మనః, దివి=పరమాకాశేఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ శ్రుతిమూలకనిరూఢ వ్యవహారంత్రి పాద్విభూతియెన్ఱు నిత్యవిభూతిక్కెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱైయాలే) యిత్యాది.

త్రిపాత్త్వప్రయుక్త పరిచ్ఛిన్నత్త్వశఙ్కైవ్యావర్తనార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతినుడైయ) ఇత్యాది.

త్రిపాత్త్వమ్-త్రిపాత్పదప్రవృత్తినిమిత్తమ్.

ప్రథమందీప ప్రకాశోక్తప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్పతాకతత్సూక్త్య పాదానం (పాదోస్యే)త్యాది (యిరుప్పతెన్ఱు)మిత్యన్తమ్.

"పాదోబుధ్నేతురీయాంశే" ఎన్గిఱ వితైయుళ్ కొణ్డు (నాలత్తొన్ఱు) ఎన్ఱు; అత్తాల్ అభిప్రేతమ్ అల్పమాయిరుక్కు మెన్ఱు.

(దివీ) త్యస్యార్థం (పరమే) త్యాది.

అమృతశబ్ద షష్ఠికళుక్కర్థం. (నిత్యమాన) ఇత్యాది.

త్రిపాచ్ఛబ్దాభిప్రేతం ముమ్మడఙ్గుఇత్యాది, ముమ్మడఙ్గు-త్రిగుణమ్.

ముఖ్యార్థానుపపత్తి (ఇన్దవిభూతిద్వయే) త్యాది.

పరిచ్ఛేదమియత్తై.

(అణ్డఙ్గళ్ తానే) ఇత్యనేన తదన్తర్గతానాం తద్బహిష్ఠానాఞ్చాసంఖ్యాతత్వం కింపునర్న్యాయ సిద్ధమెన్ఱుసూచితమ్; ఆకైయాల్ అల్పత్వమభిప్రెత మెన్ఱపడి.

వ్యక్త్యానన్త్య సామ్యమిరున్దాలుమ్ సత్తాద్రవ్యత్వాదిజాతికళుక్కు ప్పరాపరత్వఙ్గళ్ పోలే అపరిచ్ఛిన్నమానాలుమ్ నిత్యవిభూతియైప్పఱ్ఱ వల్పత్వపఙ్గూడుమెన్ఱుకరుత్తు.

౧. పురుషసూక్తమ్. ౨. దీపప్రకాశే.

మూ. పరిపూర్ణానుభవమ్‌నడవానిఱ్కఅతుణ్డాతురుక్కాట్టాతే, దేశాన్తర గతనాన పుత్రన్ పక్కలిలే పిత్రుహృదయఙ్కి

.ష్ఠైర్వా, భూషణాస్త్రాదిరూపేణ జగద న్తర్గతవ స్త్వభిమాని భిర్ని త్తై ర్భగవదనుభవమాత్ర పరై శ్చనిత్యసిద్ధైర్ము క్తై శ్చాత్మభిర్వా సంభవతి '' ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికై యిలే భట్టరరుళిచ్చెయ్దపడియే, అప్రాకృతమా యిరున్ధుళ్ళభోగ్యవిశేషఙ్గళ్ భోగోపకరణ విశేషఙ్గళ్ భోగస్థానవిశేషఙ్గళాకిఱ మూన్ఱంశఙ్గళోడే కూడియిరుక్కైయాలే, అస్త్రభూషణాధ్యాయ త్తిఱ్ పడియేభూషణాస్త్రాదిరూపత్తాలే జగద న్తర్గత వ స్త్వభిమానికళాన నిత్యరుమ్, కేవల భగవదనుభవ పరరాయిరుక్కుమ్ నిత్యరుమ్ ము క్తరుమాయిప్పడి మూన్ఱంశమాయిరుక్క మాత్మాక్కళై యుడై త్తాకైయాలే యాతల్ త్రిపా త్తెన్నప్పడుమామ్.

ఆక, ఇప్పడి లీలావిభూతియిల్ అత్య న్తవ్యావృత్తైయాకై యాలే నిరతిశయ సుఖావహైయాన నిత్యవిభూతియిలే

మూలప్రకృతిస్వతోనన్తైయాయ్ అన న్తపరిణా మఙ్గళుక్కు స్వైకదేశత్తాలే ఆధారమా యిరుక్కైయాలే అతిల్ కార్యరూపప్రదేశత్తుక్కు నిత్యవిభూత్యపేక్షయాల్పత్వన్దేశకాలవిశేషఙ్గళిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే ఉపపన్నమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (కార్యరూపే) త్యాది

''విష్ణోః కలామాత్రమభూజ్జగదేతచ్చరాచరమ్ ।
మహానంశోఽస్యదేవస్య పరమేవ్యోమ్ని భాసతే''

ఎన్గిఱమోక్షధర్మ వచనమ్ ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్.

శ్రుతప్రకాశికో క్తప్రకారమ్ (దివి)ఇత్యాది.

ఉపా త్తశ్రుత ప్రకాశికైక్కర్థమ్ (అప్రాకృతమాయ్) ఇత్యాది.

ద్వన్ద్వాత్ పూర్వోత్తరశబ్దఙ్గళుక్కు మూన్ఱిలుమ్ సమ్బన్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఇరున్ధుళ్ళభోగ్య విశేషఙ్గళ్) ఇత్యాది.

పాదశబ్దమ్ అంశమాత్రపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అంశఙ్గళోడె) ఇతి.

అస్త్రభూషణాధ్యాయమ్ శ్రీవిష్ణుపురాణ త్తిలే ప్రథమాంశ త్తిలే, అదిలే ''భూషణాస్త్రస్వరూపస్థ'' మిత్యాదిక మిఙ్గేవివక్షితమ్.

(భూషణాస్త్రాదిరూపత్తాలే) యెన్గిఱ ఆదిపదమ్ శ్రీవత్సాదిపరమ్.

మూ. డక్కుమాపోలే సంసారికళ్ పక్కల్ తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్.

(పరిపూర్ణానుభ వంనడవానిఱ్కు) నిత్యము క్తరోడే కూడియిరున్దోర్నైనిరతిశయానన్దజనకమాన స్వరూపరూపగుణ విభూతిగళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ యుగపదేవానుభవిక్కైయాకిఱ పరిపూర్ణానుభవమవిచ్ఛిన్నమాయ్ చెల్లానిఱ్కవెన్నై.

(అదుణ్డాదురుక్కాట్టాతే)

అదావదు—అప్పోదప్పోదు వడివు ఇట్టు మాఱినాప్పోలే పుదుక్కణిత్తు వరప్పణ్ణుమన్దవను భవమొన్ఱుమ్ నడివిల్ తోఱ్ఱాదే యెన్నై.

(దేశా న్తరగతనాన పుత్రన్ పక్కలిలేపిత్రుహృదయఙ్కిడక్కుమా పోలేసంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్)

మాత్రశబ్దార్థమ్ (కేవలభగవదనుభవే)త్యాది.

కేవలత్వమ్ జగద న్తర్గత వ స్త్వభిమానిత్వవిరహః.

[త్రిపాద్విభూతియిలే] ఎన్గిఱనిర్దేశాభిప్రేతమ్ (ఆకవిప్పడి) యిత్యాది.

నిరతిశయమహాత్మ్యాప్రాకృతభోగ్యాది త్రయ సమృద్ధత్వజగదభిమాని సూరివర్గాదిత్రయసమృద్ధత్వఙ్గళాలే అత్య న్తవిలక్షణైయాకైయాలే, ఎన్ఱపడి.

''జ్ఞానానన్దమయస్త్వానాద్దేశభావం వ్రజత్యత'' ఇత్యాదికళైయుళ్కొణ్డు (నిరతిశయే) త్యాది. ఇత్తాల్ సుఖవైకల్యమిల్లై ఎన్ఱపడి.

చూర్ణికారూపమాకైయాలే, గద్యత్రయవ్యాఖ్యానరీత్యా ఇతికరణా న్తప్రతీకోపాదానాదికళిన్ఱిక్కే వ్యాఖ్యాసి త్తరుళుకిఱార్ (పరిపూర్ణే) త్యాది.

(నిత్యము క్తరోడేకూడి) ఎన్గిఱవిత్తాలే ''ఏకః స్వాదునభుఞ్జీత'' ఎన్గిఱవితువుమిల్లై యెన్ఱపడి.

(నిరతిశయే)త్యాదిభోగ్య వైకల్యముమిల్లై యెన్ఱపడి.

(యుగపదేవే) త్యాదినాభోగ వైకల్యముమిల్లై యెన్ఱపడి.

---

౧ శ్రుతప్రకాశికై.

మూ.—ఇవర్కళై ప్పిరిన్దా లాఱ్ఱమాట్టాదే

వ్యా.—అదావదు—అనేకపుత్రర్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒరువన్, స్వకర్మానుగుణమాక దేశాన్తరమేపోనాల్ మఱ్ఱుణ్డానపుత్రర్కళుమ్ తానుమాయిరున్దు జీవియానిఱ్కచ్చెయ్దేయుమ్, 'ఇవర్కళోపాది అవనుఙ్గూడవిరున్దు వాఴ్కైక్కిట్టుప్పెఱున్దవైత్తుమ్ ఇత్తైయిఴన్దు కిడక్కిఱానే'' ఎన్ఱు, దేశాన్తరగతనానఅన్ద పుత్రన్ పక్కలిలే పితావినుడైయ హృదయఙ్కిడక్కుమాపోలే, నిత్యముక్తరుమ్ తానుఙ్గూడి యిరున్దు వాఴచ్చెయ్తే "ఇబ్భోగత్తిల్ ప్రాప్తియుణ్డాయిరుక్క ఇచ్చేతనరిత్తైయిఴన్దు కిడప్పతే" ఎన్ఱు దేశాన్తరస్థరాన సంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ నేరాకప్పోయెన్తై.

(ఇవర్కళై ప్పిరిన్దా లాఱ్ఱమాట్టాదే)

అదావదు—సంహృతిసమయత్తిల్ [ప్రాప్తియుణ్డాయిరుక్క] నిత్యవిభూతియిలే యిస్సంసారిచేతనరై ప్పిరిన్దు తానిరుక్కుమళవిల్, పుత్రపౌత్రాదికళోడే జీవిత్తవన్ అవర్కళై యిఴన్దు తనియనానాప్పోలే, "సఏకాకీనరమేత" ఎన్గిఱపడియే అవ్విఴవుసహిక్కమాట్టాదేయెన్తై.

అ.—"పరిపూర్ణోఽపి స్వహాపరిపూర్ణానాం పరిపూర్ణోనుభవః పరిపూర్ణానుభవః" ఎన్ఱివైయిత్తనైయుమ్ తత్త్వేన విపక్షిత మెన్ఱుకరుత్తు.

కాదాచిత్కత్వవ్యావృత్త్యర్థమ్ (నడవానిఱ్క)వెన్గిఱవితు వెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అవిచ్ఛిన్నమాయ్) ఇత్యాది.

(పుతుక్కణిత్తువరప్పణ్ణు) మెన్ఱతు నవీభవిక్కుమ్బడిపణ్ణు మెన్ఱపడి.

"బ్రహ్మవిదఃఇవతే సౌమ్యముఖంభాతి''"భవతిపుమాన్ జగతోస్యసౌమ్యరూపః" ఎన్ఱుతదనుభవమివనుక్కేవడివిల్ తోన్ఱుమ్బోతు అవనుక్కచ్చొల్లవేణ్డావిత్తే యెన్ఱుకరుత్తు.

(పరిపూర్ణానుభవ) మెన్గిఱదార్ష్టాన్తికానుగుణమాకదృష్టాన్తత్తిలుమ్ అనేక పుత్రసద్భావమ్ వసుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అనేకపుత్రాదికళిలే) యిత్యాది. గమితత్వవ్యావృత్త్యర్థమాన గతత్వఫలితమ్ (స్వకర్మ) త్యాది.

(పితృహృదయమె) న్ఱతుపితావినుడైయ చిన్తనమెన్ఱాయ్ యోగ్యతానుగుణమాక తత్ప్రకారోల్లేఖనమ్ (ఇవర్కళోపాతి) ఇత్యాది.

మూ.—ఇవర్కళోడేకలన్దు పరిమాఱుకైక్కు కరణకలేబరఙ్గళైక్కొడుత్తు

వ్యా.—సంహృతరాయిరుక్కుమళవిలుమ్ ఇవర్కళై శరీరమాకక్కొణ్డు తాన్శరీరియాయిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్, అత్తైయొరుకలవియాకనినైయాతే కరణకలేబరసహితరాయ్ అవర్కళ్వర్త్తిక్కుఙ్కాలత్తిల్ అన్తరాత్మతయాప్రవృత్తినివృత్తికళై నిర్వహిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై ముతలానవఱ్ఱై ఇవర్కళోడేక్కలవియాకవుమ్ ఇవర్కళ్ కరణకలేబరవిధురరాయ్, అచిదవిశేషితరాయ్క్కిడక్క తాన్ నిత్యవిభూతియిలేయిరుక్కుమిరుప్పు ఇవర్కళైప్పిరిన్దిరుక్కుమ్ పిరువాకవుమ్, అవన్నినైత్తిరుక్కైయాలే (ఇవర్కళైప్పిరిన్దాల్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(ఇవర్కళోడేకలన్దు పరిమాఱుకైక్కు కరణకలేబరఙ్గళైక్కొడుత్తు)

అ.—దార్ష్టాన్తికమ్ (నిత్యముక్తరుమ్) ఇత్యాది.

గతాగతవ్యావృత్త్యర్థమాన(కుడిపోయె)న్గిఱవితుక్కర్థమ్(నేరాక) విత్యాది.

సర్వగతనుక్కు ప్పిరివుకూడా తాకైయాలే కరణకలేబరవిధురతైయెప్పఱ్ఱప్పిరివు వివక్షితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సంహృతిసమయత్తిలే) ఇత్యాది.

చతుర్ముఖతత్పుత్రదేవమనుష్యాద్యభి ప్రాయేణ దృష్టాన్తత్తిల్ పుత్రాదిగ్రహణమ్.

ఆనన్దమయ శ్రుతివిరోధపరిహారాభి ప్రాయేణ (సఏకాకీ) ఇత్యాది.

సపరమాత్మాఏకాకీ సన్ ప్రలయసమయే సంసారిచేతనవిరహితస్సన్, (నరఏత)అరతిమాన్ భవేత్ ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, హేయప్రత్యనీకానన్దమయత్వాదిశ్రుతికళ్ కర్మమూలకదుఃఖవిశేషాభావపరఙ్గళ్ ; ఇన్దశ్రుతిసంబన్ధమూలకమాయ్, "పర్యుత్సుకోభవతి యత్సుఖితోఽపి" ఎన్గిఱపడియే సుఖావిరోధియానదుఃఖవిశేషత్తైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱపడి.

అత్రవక్తవ్యమ్ పూర్వమేవోక్తం.

బ్రహ్మణస్సర్వగతత్వాత్ సాక్షాద్విశ్లేషముమ్ తత్పూర్వకసంశ్లేషముమ్ కూడాతాకైయాలే భగవదభిప్రాయేణ విశ్లేషసంశ్లేషఙ్గళై మూలాభిప్రేతమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంహృతరాయ్) ఇత్యాది.

[ ] కుణ్డలితగ్రన్థమ్ శిలశ్రీకోశఙ్గళిల్ కాణ్గిఱతు.

మూ.—అవర్ గళైక్కొణ్డు వ్యాపరిక్కైక్కీడాన శక్తి విశేషఙ్గళై యుణ్డాక్కుత్తు

వ్యా.—అదావదు—అన్తరాత్మతైయాలుమ్ అవతారాన్తావతారఙ్గళాలుమ్ ఇవర్ కళోడేకలన్దు పరిమాఱుక్కైక్కు ఉపాక. ౧ "విచిత్రా దేహసమ్పత్తిః" ఇత్యాదిప్పడియే స్వచరణకమల సమాశ్రయణోపకరణఙ్గళాన కరణకళేబరఙ్గళై దయమానమనావాయ్ క్కొడుత్తనై.

(అవర్ గళైక్కొణ్డువ్యాపరిక్కైక్కీడాన శక్తివిశేషఙ్గళై యుణ్డాక్కుత్తు)

అదావదు—అన్ద కరణకళేబరఙ్గళైక్కొణ్డు అఱియవేణ్డు మవర్ఱై అఱిన్దు శెయ్యవేణ్డుమవర్ఱై చ్చెయ్దు తవిరవేణ్డుమవర్ఱై త్తవిర్న్దు ఇప్పడి వ్యాపరిక్కైక్కీడాన చిచ్ఛక్తి ప్రవృత్తిశక్తి నివృత్తిశక్తిగళాకిఱ శక్తివిశేషఙ్గళై యుణ్డాక్కుత్తనై.

అ.—ఇవ్వర్థముమ్ "సఏకాకీనరమేత" ఇత్యాదిశ్రుత్యర్థాపత్తిసిద్ధమ్.

"తావాంపితరావ్యోమ్ని" ఇత్యుపక్రమ్య "అనుగ్రహాయలోకానాం స్థితౌచపరయాశ్రియా। కదాచిత్కృపయావిష్టాజీవానాం హితకామ్యయా సుఖినస్స్యురిమేజీవాః ప్రాప్నుయుశ్శైకథఙ్చన" ఇత్యాదికళిలేయుముక్తమ్.

కలవిర్ఱై యథోచితం దర్శిప్పిక్కిఱార్ (అన్తరాత్మతైయాలుమ్) ఇత్యాది.

(అన్తరాత్మతై)యావతు స్థూలావస్థచేతనశరీరకత్వముమ్ "స ఏవ యోగిహృదయపఙ్కజేతు సవిగ్రహః" ఎన్రుశొన్న హృదయపుణ్డరీకస్థితియుమ్.

(కరణకళేబర) శబ్దమ్ "కరణకళేబరైర్ఘటయితుం దయమానమనాః" ఇత్యాదిక్కు ప్రత్యభిజ్ఞాపకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(దయమానే) త్యాది.

(వ్యాపరిక్కై) ఎన్గిఱవ్యాపారశబ్దంధాత్వర్థశబ్దపర్యాయమాయౌచిత్యాత్ జ్ఞానప్రవృత్తినివృత్తిపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే శక్తిశబ్దనిర్దేశానుగుణమాకవర్థమ్ (అఱియవేణ్డుమవర్ఱై) ఇత్యాది.

"దాస్యమైశ్వర్యవాదేన జ్ఞాతీనాఙ్చకరోమ్యహం। అర్థభోక్తాచ భోగానాంవాగ్దురుక్తానిచక్షమే"ఇత్యాదిగళాల్ వ్యఞ్జితమానవర్థమ్ (ఇత్తనైయుమ్ శెయ్తుస్వామిత్వప్రాప్తి) ఇత్యాది.

మూ.—కణ్ కాణనిఱ్కిలాన్నై యిట్టువిలక్కువర్ కళైన్ఱు కణ్ణుక్కుత్తోన్ఱాదపడి ఉళ్ళిరుక్కిఱ ప్రజైయై త్తాయ్ముదుకిలే అణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే తానఱిన్ద సమ్బన్ధమే హేతువాగ విడమాట్టాతేయకవాయిలే యణైత్తుక్కొణ్డు,

వ్యా.— (కణ్ కాణనిఱ్కిలాన్నై యిట్టువిలక్కువర్ కళైన్ఱు కణ్ణుక్కుత్తోన్ఱాదపడి.)

అదావదు—ఇత్తనై యుణ్డాయ్దు స్వామిత్వప్రాప్తి తోన్ఱ ఇవర్ కళ్ కణ్ణుక్కు విషయమాయ్ నిఱ్కిల్, ౨"త్వమ్మే"యెన్నాల్ సహియామల్ ౨"అహమ్మే" ఎన్నుమ్ స్వతన్త్రిరాకైయాలే, ఎఙ్గళ్ కణ్ ముకప్పిలే నీ యొరుకాలుమ్ నిఱ్కక్కడవై యల్లైయెన్ఱు తిరువాణైయిట్టు నిషేధిప్పర్ గళైన్ఱు నినైత్తు, ౩ "నచక్షుషాపశ్యతికశ్చనైనమ్" ౪ "కట్కిలీ" ఎన్గిఱపడియే ఇవర్ కళ్ కణ్ణుక్కు ఒరుకాలముమ్ విషయమాకాదపడి యెన్నై.

(ఉళ్ళిరుక్కిఱప్రజైయై త్తాయ్ముదుకిలే అణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే, తానఱిన్దసమ్బన్ధమే హేతువాక విడమాట్టాదే యకవాయిలేయణైత్తు.)

అదావదు—తన్నైయుమ్ తాయైయుమఱియాదే కిడన్ద ఉళ్ళిరుక్కిఱప్రజైయై వత్సలైయాన మాతావానవళ్ తానఱిన్దరక్ష్యరక్షక సమ్బన్ధమడియాక ముదుకిలే యణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే, అనాది మాయయాసుప్తరాయ్ స్వపరస్వరూపఙ్గళై లొన్ఱైయు మఱియామల్ కిడక్కిఱ

అ.—("తిరువాణైనిన్నాణై")ఎన్గిఱ విత్తైప్పణ్ణ (తిరువాణై)ఇత్యాది.

"సంబాహుభ్యాంనమతి" ఎన్నుమ్పడి యిరుక్కుమవన్ "నచక్షుషాపశ్యతి" ఇత్యాదిప్పడియే యిరుప్పతు ఇవర్ కళుక్కు హితార్థమాకవెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నచక్షుషే)త్యాది.

"నబాహ్యంకిఞ్చనవేద" "నాహంఖల్వయమహమస్మి" ఇత్యాదికళై యుట్ కొణ్డు (తన్నైయుమ్) ఇత్యాది

దార్ష్టాన్తికత్తిలుఱక్కమ్ (అనాదిమాయయా) ఇత్యాది.

తత్కార్యం (స్వస్వరూపే) త్యాది.

౧. ౨. భట్టరరుళిచ్చెయ్దముక్తకశ్లోకమ్॥ ౩. తై. అమ్భ-౧-అను॥ ౪. తిరువాయ్మొழி. ౭. ప. ౨. తి. ౩. పా॥

మూ.—ఆట్చియిల్ తుడర్చినన్ఱిత్తు విడాతే సత్తైయైనో క్కియుడన్ కేడనాయ్

వ్యా.—విచ్చేతనరై శేషియాన తానతీన్ద రక్ష్యరక్షక సమ్బన్ధ మే హేతువాక విడకుమనన్ఱిక్కే ౧"యఆత్మనితిష్ఠన్" ఎన్గిఱ పడియే అన్తరాత్మత్వేన ఇవర్ఱై స్పర్శిత్తుక్కొణ్డనై.

(ఆట్చియిల్ తుడర్చ్చినన్ఱిత్తు విడాదే సత్తైయైనోక్కి.)

అదావదు—ఒరువనుడై మెయ్యై యొరువ నపహరిత్తాళా నిఱ్క ఉడైయవనాయ్ వైత్తు ఉడమ్బైయిన్ఱవన్ తన్న దెన్ను మిడన్దోఱ్ఱ ప్పలనాళు న్తుడర్న్దుపోన్దాల్ పిన్బువ్య వహారత్తిల్ విజయహేతువాకా నిఱ్కుమిఱే; అప్పడియే, ౨"అనుభవవిభవాత్" ఎన్గిఱ చేతనరుడైయ ఆట్చియిలుమ్ నమ్మదెన్ను మిడన్దోఱ్ఱ ఒరుతలైప్పఱ్ఱిక్కొణ్డు పోరుకిఱ తుడర్చ్చి ప్రబలమెన్ఱునినైత్తు, అన్తరాత్మతయావస్థితనాన తానివర్కళై యొరుకాలుమ్ కైవిడాదే ధారకనాయ్క్కొణ్డు ధార్యభూతరాన వివర్కళ్ సత్తైయ ప్రియామల్ నోక్కియెన్నై.

(ఉడన్ కేడనాయ్.)

అదావదు—ఇప్పడి సత్తాధారకతయాస్వర్గ నరకప్రవేశాది సర్వావస్థైయిలు మివర్కళుక్కు త్తుణైయాయ్ప్పోరుకై.

అ.—(తిష్ఠన్) ఎన్గిఱవిత్తాల్ అర్థసిద్ధమ్(స్పర్శిత్తుక్కొణ్డు)ఎన్ఱు.

అణైక్కై స్పర్శమిఱే.

వర్తమానలబ్ధం (కొణ్డై) న్ఱు.

"పశ్యతో బ్రువతో భూమెర్ధా నిర్వింశతివార్షికీ" ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (ఆట్చ్చియిలుమ్) ఇత్యాదిక మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఒరువని)త్యాది.

(అనుభవవిభవాత్) ఎన్గిఱవిదు- "త్వం మేహం మే" ఇత్యాది శ్లోకస్థమ్.

ఆట్చ్చి=అనుభవమ్, తుడర్చి=స్వీయత్వఖ్యాపనానువృత్తి.

(సత్తాధారకతయా) ఎన్ఱతు-అపృథక్సిద్ధధర్మస్వరూపత్తుక్కు ధర్మిస్వరూపన్ని ర్వాహకమాకైయాలే ఎన్ఱపడి.

మూ.—ఇవర్కళ్ అసత్కర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమ్బోదు మీట్కమాట్టాతే యనుమతిదానత్తైప్పణ్ణి ఉదాసీనరై ప్పోలే యిరున్దు మీళైక్కిడమ్బార్త్తు,

వ్యా.—ఉడన్ కేడన్ ఎన్బతు. ఇవన్ కేడు తన్ కేడా యిరుక్కుమవనైయిఱే.

(ఇవర్కళ్ అసత్కర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమ్పోదు మీట్కమాట్టాదే యనుమతి దానత్తైప్పణ్ణి ఉదాసీనరైప్పోలే యిరున్దు మీళైక్కిడమ్పార్త్తు.)

అదావదు—

3 "ఆదావీశ్వరదత్తయైవపురుషః స్వాతన్త్ర్యశక్త్యాస్వయం.
తత్తజ్జ్ఞానచికీర్షణ ప్రయతనాన్యుత్పాదయన్వర్తతే"

ఎన్గిఱపడియే - అడియిలే తాన్ కొడుత్త జ్ఞాతృత్వరూప స్వాతన్త్ర్యశక్తియాలే స్వరుచ్యనుగుణమాక ప్రవృత్తికళై ప్పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైక్కు యోగ్యరాన విచ్చేతనర్, దుర్వాసనాబలత్తాలే పాపకర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కునళవిలుమ్, అన్తర్యామియాన తాన్ నినైత్తాల్ మీట్కలాయిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్, అప్పడి శెయ్యుమళవిల్ స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రవినియోగ మఱుమెన్నుమత్తైప్పఱ్ఱవుమ్, సర్వముక్తిప్రసఙ్గంవరు మెన్నుమత్తైప్పఱ్ఱవుమ్ మీట్కమాట్టాదే అనుమతి దానత్తైప్పణ్ణి, ఉదాసీననన్ఱిక్కే

అ.—"ఆదావీశ్వరదత్తయా"ఇత్యాది—ఇదుతత్త్వసారశ్లోకమ్.

(ఈశ్వరదత్తయా) ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ (తాన్ కొడుత్త) వితి.

(స్వయ) మెన్గిఱ వితుకర్థమ్ (స్వరుచీ)త్యాది.

దుర్వాసనా=పాపవాసనా; వినియోగమ్=సాఫల్యమ్.

సర్వరైయుమ్మీట్టాల్ శాస్త్రవైయర్థ్యముమ్, శిలరై మీట్టాల్ సర్వముక్తిప్రసఙ్గముమ్ వరుమెన్ఱపడి.

అనుమతి=ద్వితీయాది ప్రవృత్తిషు విశ్వస్యహేతుత్వమ్.

"వత్సలైయానమాతామణ్ తిన్ఱవిట్టు" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలె దానవ్యపదేశమ్.

ఉదాసీనత్వమ్=తత్పరత్వాభావః.

(పోలే) యెన్ఱత్తాల్ ఫలితమ్ (ఉదాసీననన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

౧. బృ. ౫. ౩. ౨౨॥ ౨. భట్టరరుళిచ్చెయ్ద ముక్తకశ్లోకమ్॥ ౩. తత్త్వసారే.

మూ.—నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరుతీమైయుణ్డానాతే,

వ్యా.—యిరుక్కచ్చెయ్ దే ఇవర్ కళైన్ పట్టాల్ నల్లదెన్ఱి రుక్క ముదాసీనరై ప్పోలే యిరున్దుమ్, అనిల్ నిన్ఱు మవర్ కళై మీట్కైక్కుఉప్పాక చ్చొల్లిక్కొళ్ళత్తక్క దొరు నన్మైయాకిఅ వవకాశమ్‌పార్త్తైన్.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావదొరు తీమైయుణ్డానాదే).

అదావదు—ఇప్పడి యిడమ్‌పార్త్తు ప్పోరుమళవిల్ శాస్త్ర మర్యాదానుగుణ మాకవాదల్ తానజీన్దదాక వారోపిత్తు క్కొణ్డాదల్, ఇవర్ కిళై అసత్ కర్మత్తినిన్ఱుమ్ మీట్కైక్కవకాశమాయిరుప్పదొరు నన్మై కాణాదవళవన్ఱిక్కే అవ్వ సత్ కర్మజ్గళ్ తన్నిలేనన్మైయెన్ఱు పేరిట్టుక్కొళ్ళలావ దొరు తీమైతాను ముట్పడక్కాణ ప్పెఱాదేయెన్నై.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావదొరుతీమై) యావదు పరహిమ్సై శెయ్‌మకొణ్డు తిరియానిఱ్కచ్చెయ్ దే భగవద్భాగవతవిరోధికళా యిరుప్పారై యాదృచ్ఛికమాక, హిమ్సిక్కై, విషయప్రవణనాయ్ భగవద్దాసికళై ప్పిన్ పఱ్ఱి పల

అ.—(ఎన్ పట్టాల్ నల్లదెన్ఱు) ఎన్ఱతు ఎన్ పట్టాలుమ్ నల్లతెన్ఱెన్ఱపడి.

(మీట్కైక్కుఉప్పాక) వెన్ఱతు-నివర్తనోపయికమాక వెన్ఱపడి.

(పేరిడలావతొరుతీమైయు) మెన్గిఅసముచ్చయార్థమ్ పాఠాన్నన్నైయె న్నుమభిప్రాయత్తాలె యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (శాస్త్రే) త్యాది; ఇతు బుద్ధిపూర్వకసుకృతమ్.

(తానజీన్దతాక) విత్యాదియాల్ యాదృచ్ఛికాదికళ్ శొల్లుకిఱతు; యాదృచ్ఛికాదిశబ్దత్తాలే పరహింసాద్యన్తర్భూతజ్గళాన నామగ్రహణాదికళ్ వివక్షితజ్గళ్.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతొరుతీమై) ఎన్గిఅవిత్తాల్-పరహింసాద్యాత్మకమాననామగ్రహణాదికళ్ వివక్షితమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

(పరహింసై) యిత్యాది. యాదృచ్ఛికత్వమ్-భగవద్భాగవత విరోధి నిరసనానుద్దేశమ్.

"అపివామాతరంగచ్ఛేన్నగచ్ఛేద్దేవదారికామ్" ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (విషయప్రవణనాయ్) ఇత్యాది.

ఇజ్గుంభగవత్సేవాద్యనుద్దేశమభిప్రేతమ్.

మూ.—నెఱ్ఱియైక్కొత్తిప్పార్త్తాలొరువర్థియాలుమ్ పశైకాణాతొత్రిన్దాల్ అప్రాప్యమెన్ఱు కణ్ణనీరోడేమీళువతు;

వ్యా.—కాలుమ్‌కోయిల్ కళిలేపుక్కప్పుఅప్పడుక్కై, పయిర్ తిన్నపశువై త్తుడర్న్దవాఱే అదొరుకోయిలై వళైయవరు మాకిల్ అత్తై అడిక్కైయిలుణ్డాన ఆగ్రహత్తాలే తానువ త్తైవళైయవరుక్కై, నిన్దార్థమాక త్తిరునామజ్గళై చ్చొల్లుక్కై, ముదలానవై.

(నెఱ్ఱియైక్కొత్తిప్పార్ త్తా లొరువర్థియాలుమ్ పశై కాణాదొత్రిన్దాల్ అప్రాప్యమెన్ఱు కణ్ణనీరోడే మీళువదు)

అదావదు—సర్పదష్టరాయ్ మృతకల్పరానవర్ కళై మన్త్రాదికళాలే యెళుప్పుక్కైక్కు ప్రాణస్థితి పరీక్షార్థమాక నెఱ్ఱియై క్కొత్తిప్పార్ త్తాల్ ఒరుప్రకారత్తాలుమ్ రక్తప్పశై కాణాదవళవిల్, ఇవ్విషయమ్ నమక్కినికై పుకురాదెన్ఱు ఇఴవొడేకై వాజ్గుమ్ బన్ధుక్కళై ప్పోలే, నన్మైకాణాదవళవిల్ విడాదే, నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావ దొరుతీమైతానుణ్డో వెన్ఱు మళవాకప్పార్త వళవిలుమ్ ఒరుప్రకారత్తాలు మివర్ కళ్ పక్కల్ పశైకాణావిట్టాల్, ఇవ్విషయమ్ నమక్కు ప్రాపిక్కప్పడుమడల్ల, ఇత్తైయిఴన్దో మెన్ఱుఅఴుదు కణ్ణనీరోడే మీళువదెన్నై.

ఆ—"గోవధోయాజ్యసంయాజ్యమ్" ఇత్యాద్యుపపాతకపరిగణనత్తైయుట్కొణ్డు (పయిరిలేతిన్నపశువై) ఇత్యాది.

ఇజ్గుమ్‌ప్రదక్షిణానుద్దేశమభిప్రేతమ్.

"నిన్దాంభగవతః" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు(నిన్దార్థమాక) విత్యాది; యిజ్గనుద్దేశమ్ స్పష్టమ్.

నిగీర్యాధ్యవసానత్తాలే సర్పదష్టవృత్తాన్తకథనంతత్సరూపప్రకృతసంసారిచేతనవృత్తాన్తపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సర్పదష్టరాయ్). ఇత్యాది.

(మన్త్రాదికళాలి) త్యాదిశబ్దమ్ ఔషధపరమ్; పశై=ఆర్ద్రతై.

అప్రాప్యశబ్దార్థమ్ (ప్రాపిక్కప్పడుమతల్ల) విత్యాది; ప్రాప్తావనేయిత్తే.

మూ.— తనక్కే అవిడమ్పెఱ్ఱవళవిలే,

వ్యా.—అన్ఱిక్కే,

నన్ఱైయెన్ఱు పేరిడలావదొరుతీమై ఎన్గిఱదు- ౧"శ్యేనేనాభిచరన్యజేత" ఎన్ఱు ఆస్తిక్యజనకమాక విహితమాకైయాలే నన్ఱైయెన్ఱు పేరిడలాయిరుక్కుమతాయ్, పరహింసైయాకైయాలే తీమైయాయిరుక్కుఱ శ్యేనవిధ్యనుష్ఠానత్తైయాయ్, అఙ్గీకారత్తుక్కుడలానతొరునన్ఱై కాణాదవళవన్ఱిక్కే- శాస్త్రమర్యాదైయాలే మేల్ తానాకిలుమాక్కిక్కొళ్ళుకైక్కు యోగ్యమాన శాస్త్రాస్తిక్యత్తుక్కుడలాన వతుతానుముట్పడవివర్కళ్ పక్కల్ కాణప్పెఱాదే యెన్నవుమామ్.

అప్పోదైక్కు, (నెఱ్ఱియై క్కొత్తిప్పార్త్తాల్) ఇత్యాదియాలే జ్ఞాతసుకృతయోగ్యతై యిల్లామైయాలే అజ్ఞాతసుకృతన్దానుణ్డో వెన్ఱారాయ్న్దు, అదువుమిల్లామైయాలే ఒరు వఴియాలుమ్ అఙ్గీకారయోగ్యతైయఱ్ఱు ఇఴవ్రోడేమీళుమ్బడి శొల్లుకిఱతు.

(తనక్కే అవిడమ్పెఱ్ఱవళవిలే)

అదావదు—ఇప్పడిమీణ్డాప్పోలే మీణ్డువిడుకై యన్ఱిక్కే ఇవర్కళై యుజ్జీవిప్పిక్కైయిలుణ్డానచాపలత్తాలే పిన్నైయు మఙ్గీకరిక్కైక్కవకాశమ్పార్త్తిరియుమ్ తనక్కే అవవకాశమ్పెఱ్ఱవళవిలే యెన్ఱై.

అ —(ఒరువఴియాలు మె)న్గిఱతు (బుద్ధిపూర్వకం యాదృచ్ఛికం పరహింసాద్యాత్మకయాదృచ్ఛిక) మెన్గిఱపూర్వాశాక్యోక్తాను వాదమాకైయెప్పఱ్ఱ వజ్ఞాతసుకృతపరమాకై యుచితమ్.

(తీమైయుమ్) ఏన్గిఱతు న్ఱై బుద్ధిపూర్వ కసుకృతమాత్రసముచ్చాయక మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్—(అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

తచ్చ "భక్త్య విశేషైర్బాలానివశేరాన్ వశీకర్తుమ్" ఎన్గిఱ వేదార్థసఙ్గ్రహదీపికాసూక్తియైయుట్కొణ్డు (ఆస్తిక్యే) త్యాది.

శాస్త్రమర్యాదై=శాస్త్రబోధిత ప్రవృత్తినివృత్తికళ్

(అజ్ఞాతసుకృత) మెన్ఱతు పరహింసాద్యనాత్మకతదాత్మకఙ్గళానఉభయవిధాజ్ఞాతసుకృత మెన్గిఱపడి.

(మీణ్డాప్పోలే మీణ్డువిడుకైయన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు-అపునః ప్రవృత్తియాక నివృత్తియన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి

చాపలమ్=దుర్లభార్థాభినివేశమ్.

మూ.—ఎన్నూరై చ్చొన్నాయ్ ఎన్పేరై చ్చొన్నాయ్ ఎన్నడి యారై నోక్కినాయ్ అవర్కళ్ విడాయ్మై త్తీర్త్తాయ్

వ్యా.—(ఎన్నూరై చ్చొన్నాయ్ ఇత్యాది ఎన్ఱాప్పోలే శిలవఱ్ఱైయేఱిట్టు)

అదావదు—అవ్వూర్ ఇవ్వూర్ ఎన్ఱుఇవన్ పలఊర్కళైయు మ్శొల్లానిఱ్క, కోయిల్తిరుమలై ముదలాక తాను కన్దఊర్కళిలే యేదేను మొన్ఱైచ్చొన్నాల్, అమ్మాత్రమే పఱ్ఱాశాక, ఎన్నుడైయఊరై చ్చొన్నాయ్ ఎన్ఱుమ్: అవర్ ఇవర్ ఎన్ఱాప్పోలే శొల్లానిఱ్క ఒరువన్పేరై చ్చొల్లుకిఱదాక తిరునామఙ్గళిలే యొన్ఱైచ్చొన్నాల్, అన్వళవేకొణ్డు ఎన్ పేరై చ్చొన్నాయ్ ఎన్ఱుమ్; శిలభాగవతర్కళ్ కాట్టిలే వఴిపోకానిఱ్క అవర్కళై హింసిత్తుక్కైయిలుళ్ళదు పఱిప్పదాక వఴిపఱికాఱరుద్యోగిక్కుమవళవిల్, స్వీకారియత్తిలేపోకిఱా నొరు శేవకన్ అవర్కళ్పిన్నేతొన్ఱ, అవనైత్రదక్షణార్థమాక వరుకిఱానాకనినైత్తు అవర్కళ్ భయప్పట్టుప్పఱియాదొఴియ, అదుపఱ్ఱాశాక అన్దశేవకనై ఎన్నడియారై నోక్కినాయ్ ఎన్ఱుమ్;

ఒరువన్ ఘర్మకాలత్తిల్ తన్వయల్తీయప్పుక్కవాఱే నీరుళ్ళవిడత్తే నిన్ఱుమ్ వయలిలే వర నెడున్దూరత్తిలే తులైయిట్టిఱైయానిఱ్క మరుభూమియిలే నెడున్దూరమ్ నడన్దు

అ.—(అవకాశ) మెన్ఱతు ఆరోపయోగ్య ప్రవృత్తి; అదావతు-అతదుద్దేశేనదేశనామగ్రహణాదికళ్.

(తానుకన్దవూరిలే) యెన్ఱతు-ఎమ్బెరుమానుకన్దవూరిలే యెన్ఱపడి "తస్మాద్రఙ్గమితిబ్రూయాత్", ఎన్ఱుమ్ "శ్రీరఙ్గమితియోబ్రూయాత్ సయాతిపరమాఙ్గతిమ్" ఎన్ఱు మిత్యాదికళై యుట్కొణ్డు [ఎన్నుడైయవూరై చ్చొన్నాయ్] ఇతి.

(ఒరువన్పేరై) యెన్ఱతు నారాయణాదినామసంకేతితనుడైయపేరై యెన్ఱపడి.

"ధ్రువాసోఅస్యకీరయః" ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (ఎన్పేరై) ఇత్యాది.

అస్యనామ్నః కీరయః కీర్తయితారః ఎన్ఱపడి.

తులైయిట్టిఱైత్తజలమ్ పానార్హమన్ఱేయెన్న; (మరుభూమియిలే) యిత్యాది,

౧

మూ.—అవర్ కళు క్కొడుజ్గ నిఴలై క్కొడుత్తాయ్ ఎన్నాప్పోలే శిలవర్ త్తైయేఱిట్టు మడిమాఙ్గాయిట్టు,

వ్యా.—ఇ త్తనై జలమ్ పెఱిల్ నమ్ ప్రాణన్ ధరిక్కుమ్ ఎన్నుమ్పడి ఇళై త్తువరుకిఱార్ కళ్ శిలభాగవతర్ అవనఱియామల్ అన్దనీరిలే తజ్గళ్ శ్రీపాదమ్ ముదలానవర్ త్తై విళక్కియిళై ప్పాఱిప్పోనాల్, అతడియాక, ఎన్నడియార్ విడాయై త్తీర్ త్తాయ్ ఎన్నుమ్;

ఒరువన్ తనక్కు శూదుచతురజ్గమ్పోరుకై క్కుమ్ కార్ ణ్ణపేక్షితమానపోదు వన్దిరుక్కైక్కుమ్ ఇవర్ ణ్ణక్కాకప్పుఱన్దిణ్ణైకట్టివైక్క వర్ష పీడితరాయ్ ఎజ్గేయొదుజ్గువోమెన్ఱు వరుకిఱార్, శిలభాగవతర జ్గేయొదుజ్గి యిరున్దుపోక, తావన్మాత్రత్తాలే యెన్నడియార్ క్కు ఒదుజ్గ నిఴల్ కొడుత్తాయ్ ఎన్నుమ్;

ఇప్పడై కళిలే శిలవర్ త్తైఅవర్ కళఱియాదిరుక్క తానే యారోపి త్తైనై.

(మడిమాఙ్గాయిట్టు)

(మడిమాఙ్గాయిడుకై యావతు) మాఙ్గాయెడామల్ వెఱుమనే వఴిపోకిఱవన్ మడియిలే మాఙ్గాయైమత్తై త్తుక్కొణ్డు శెన్ఱిట్టు, మాఙ్గాయెక్కళవుకణ్డాయెన్నై. ఇదువలియ ఆరోపిక్కుమదుక్కు దృష్టాన్తమ్.

అ.—(నమ్ ప్రాణన్ ధరిక్కుమె) న్ఱిఅవి త్తాల్ "సర్వాన్నానుమతిశ్చ ప్రాణాత్యయేతద్దర్శనాత్" ఎన్ఱిఅవధికరణన్యాయంసూచితమ్.

(శ్రీపాదమ్ముదలానవర్ త్తైవిళక్కి) ఇత్యనేనతద్దశై యిలుమ్ తణ్ణీరాకప్రముతు శెయ్యార్ కళెన్ఱుసూచితమ్.

శూతు=ద్యూతమ్, శదురజ్గమ్=రథగజ తురగ పదాతి ప్రతి మై; పోరుకై=యుద్ధవినోదమ్.

ఇజ్గే "తదీయారాధనంపరం" "ప్రవేశయిత్వాస్వగృహంపాదౌప్రక్షాలయేత్స్వయమ్" ఇత్యాదికళై క్కణ్డుకొళ్ వతు.

(మడిమాఙ్గాయిడుకై) యావతు కళవుకణ్డాయెన్ఱు హింసనపర్యవసితమాన మడియిలే మాఙ్గాయిడుకై యాకైయాలే, అతురక్షణపర్యవసితమానసుకృతారోపణత్తుక్కు దృష్టాన్తమాకాతెన్ఱిఅశజ్కా వ్యావర్తనార్థమాకవరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఇతువలియ) విత్యాది.

మూ.—పొన్ వాణియన్ పొన్నై యురై కల్లిలేయురై త్తు మెఴుకాలేయెడుత్తు క్కాల్ కఴఞ్జెన్ఱు తిరట్టుమాపోలే, జన్మపరమ్పరై కళ్ తోఱుమ్, యాదృచ్ఛికమ్ ప్రాసజ్గికమ్ ఆనుషజ్గికమ్

వ్యా.—(పొన్ వాణియన్ ఇత్యాది, ఒన్ఱుపత్తాక్కి నడత్తి క్కొణ్డుపోరుమ్)

అతావదు—పొన్ వాణియమ్ శెయ్ వానొరువన్ ఆరేనుమ్ పరీక్షిక్కైక్కు క్కాట్టినపొన్నై యురైకల్లిలేయురై త్తు పొన్ శోరాదపడి మెఴుకాలేయొత్తి యెడుత్తునాళోట్టత్తుడనే కాల్ పొన్నాయ్ త్తు కఴఞ్జుపొన్నాయ్ త్తు ఎన్ఱుతిరట్టుమాపోలే, ఒరుజన్మ మిరణ్డుజన్మ త్తళవన్ఱిక్కే చేతనరుడైయ జన్మపరంపరైకళ్ తోఱుమ్, విడాయై త్తీర్ త్తాయ్,

అ.—పొన్ వాణియమ్-స్వర్ణ వాణిజ్యమ్, నాళోట్టమ్-కాలదైర్ఘ్యమ్, నాళ్ పట్ట మెన్ఱుమ్పాఠముణ్డు; అర్థమొక్కుమ్.

కాలుజ్కఴఞ్జుమ్ - పరిమాణవిశేషజ్గళ్; కల్పభేదాపాధికపరంపరాబహుత్వ త్తైప్పఱ్ఱ. (తోఱు) మెన్ఱతు.

యాదృచ్ఛికాదికళిల్ మూన్ఱిలుమ్ సుకృతారోపణవిషయచేతననుక్కు అతదుద్దేశేనవ్యాపారమ్ తుల్యమాయిరుక్కుమ్.

అతిల్, యదృచ్ఛాయాంభవంయాదృచ్ఛికమ్.

యదృచ్ఛైయావతుయాకాచిదిచ్ఛా; యస్యకస్యదిచ్ఛావా; పృషోదరాదిత్వాత్ ఇకారస్య ఋకారః.

ఇత్తాల్, సుకృతారోపణవిషయభూతనాలే అవిదితమాయ్ విడాయ్ త్త వర్ కళుడైయవిడాయ్ తీ త్తుక్కొళ్ళుకైయిలుణ్డాన విచ్ఛాహేతుకమానపాదప్రక్షాళనాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఉపస్థితస్య ఉపేక్షానర్హత్వంప్రసజ్గః; ప్రసజ్గేభవంప్రాసజ్గికమ్.

ఇత్తాల్, ఇవనాలే విదితమాయిరున్దాలుమ్ సుకృతోద్దేశేనప్రవృత్తివిషయమన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱఅనాహినామగ్రహణ సమయోపస్థితసాజ్కేతికభగవన్నామగ్రహణాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

అనుపశ్చాత్ సజ్గస్సంబన్ధోஉనుషజ్గః; పృష్ఠదేశత్తిలే ஃకస్మాత్సన్నిధానమ్; తత్రభవమ్ ఆనుషజ్గికమ్.

ఇత్తాల్, భాగవతరాలుమ్ అవిదితమాయ్ అవర్ కళ్ పిన్నే అకస్మాదాపతితభటరూపసుకృతారోపణ విషయభూతచేతనాలుమ్ అవిదితమానవఴిపరిక్కారరుడైయ భ్రాన్తిసిద్ధమోషణోద్యోగనివృత్తిసిద్ధమానత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

మూ.—ఎన్గిఱ సుకృతవిశేషఙ్గళై క్కల్పిత్తు తానే య వళ్ళై యొన్తుపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమ్.

వ్యా.—ఒదుఙ్గనిఴలై క్కొడుత్తాయ్ ఎన్ఱాప్పోలే యుణ్డామ్ యాదృచ్ఛికమ్, ఊరై చ్చొన్నాయ్ పేరై చ్చొన్నాయ్ ఎన్ఱాప్పోలేవరుమ్ ప్రాసఙ్గికమ్, అడియారై నోక్కినాయ్ ఎన్ఱాప్పోలే యుణ్డామానుషఙ్గికమ్ ఎన్గిఱసుకృతవిశేషఙ్గళై, శాస్త్రవిహితముమ్ చేతనవిదితముమన్ఱియిరుక్కత్తానేకల్పిత్తు కల్పితమానవై తన్నై ఒన్ఱై యనేకమాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమెన్ఱై.

అ.—ఇవై త్తిలె ప్రాసఙ్గికమేక పురషాపేక్షమ్.

యాదృచ్ఛికం సుకృతారోపణవిషయచేతననుమ్ భాగవతరుమాకిఱపురుషద్వయాపేక్షమ్.

ఆనుషఙ్గికమివర్కళిసువరుమ్ వళ్ళిపళ్ళిక్కారరుమాకిఱ పురుషత్రయాపేక్షమ్.

పయిరుక్కిఱైక్కై పేరైచ్చొల్లుకై, పుఱనిణ్ణైకట్టుకై, పిన్తొడర్కై యాకిఱవివై, అతదుద్దేశేనవ్యాపారఙ్గళాకైయాలే యివైత్తుక్కు అజ్ఞాతసుకృతత్వం సాధారణమ్.

అవైత్తిల్ పురుషాన్తర నిరపేక్షత్వతత్సాపేక్షత్వఙ్గళాలే ప్రాసఙ్గికత్తుక్కుమ్ మఱ్ఱవైత్తుక్కుమ్ మిథోభేదమ్.

భాగవతవ్యాపారసాపేక్షత్వతన్నిరపేక్షత్వఙ్గళాలే యాదృచ్ఛికానుషఙ్గికఙ్గళుక్కు మిథోభేదమ్.

ఇప్పడి, యాదృచ్ఛికాదిశబ్దాక్షరానుగుణ్యరూప వస్తుసామర్థ్యత్తాలే (ఎన్నాలై చ్చొన్నాయి) త్యాదిక్కుమ్ (యాదృచ్ఛిక) మిత్యాదిక్కుమ్ యథా సంఖ్యవివక్షైయిల్లై యెన్తుమూలాభిప్రేతమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే 'యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విడాయ్ త్తీర్త్తాయోదుఙ్గ నిఴలై క్కొడుత్తాయ్ ఎన్ఱాప్పోలే యుణ్డామ్ యాదృచ్ఛిక) మిత్యాది.

విహితత్వాజ్ఞాతత్వయోర్మిథోవ్యాహతియైయుళ్ కొణ్డు (శాస్త్రవిహితము) మిత్యాది

(కల్పిత్తె) న్ఱతు-సుకృతత్వేనకల్పిత్తెన్నపడి.

౧ శ్రీవిష్ణుధర్మే.

మూ.—౧౮౨. లలితాచరితాదికళిలే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్కమోత్తియక్కాణలామ్.

వ్యా.—౩౮౨. ఇవ్వజ్ఞాతసుకృతమడియాక వీశ్వరన్ అఙ్గీకరిక్కుమెన్నుమదు కాణలామిడముణ్డోవెన్న—

(లలితాచరితాదికళాలే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్కమొత్తియక్కాణలామ్) ఎన్కిఱార్.

అదావదు—విదర్భరాజపుత్రియాయ్ కాశిరాజమహిషియానలలితై సపత్నికళాన మున్నూఱు స్త్రీకళిలుఙ్గాట్టిల్ ఆభిరూప్యమ్ అతివశ్యభర్తృమత్తై దేహతేజస్సుసర్వగుణసమ్పన్నత్తై ఇవైయుడైయవళాయ్ అహోరాత్రవిభాగమఱ భగవత్సన్నిధియిలే అనేక న్దిరువిళక్కేఱ్ఱి అతిలే నిరతైయాయ్ ప్పోరుకిఱపడియైక్కణ్డు, "ఉనక్కివ్వాభిరూప్యాదికళుక్కుమ్ దీపారోపణైకైఙ్కర్యప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ కారణమెన్" ఎన్తు సపత్నికళ్ కేట్క.

అవళ్ జాతిస్మృతియోడే పిఱన్దవళాకైయాలే,

౧ "తద్దేశాక్కథయామ్యేత ద్యద్వృత్తంమమశోభనాః"

ఎన్తుతుడఙ్గి.—

౧ "సౌవీరరాజస్యపురా మైత్రేయోభూత్ పురోహితః ।
తేనచాయతనంవిష్ణోః కారితం దేవికాతటే ॥
అహన్యహనిశుశ్రూషాంపుష్పధూపామ్బులేపనైః ।
దీపదానాదిభిశ్చైవ చక్రేతత్రవసన్ ద్విజః"

ఎన్తు సౌవీరరాజపురోహితనాన మైత్రేయన్, దేవికాతీరత్తిలే ఓరెమ్పెరుమాన్ కోయిలై యుణ్డాక్కి, అఙ్గేనాళ్తోఱుమ్ సకలకైఙ్కర్యఙ్గళైయుమ్పణ్ణి వర్త్తిత్తు పడియైయుమ్;

అ.—౩౮౨-ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవ్వజ్ఞాతసుకృత) మిత్యాది.

అఙ్గీకరిక్కై-ఫలప్రదానప్రవృత్తనాకై.

వక్ష్యమాణవచనఙ్గళిల్ "శోభనంవపుః వశ్యః పతిః కాన్తిమతీవరాఙ్గనైః" ఎన్గిఱవివైత్తైప్పత్తి (ఆభిరూప్య) మిత్యాది.

అభిరూపశబ్దో బ్రాహ్మణాది ష్వపివివేశనీయో బహుప్రయోగానుసారాత్.

ఉపాత్తవచనఙ్గళుక్కర్థమ్ (సౌవీరరాజ పురోహితనాన) విత్యాది.

తత్రవసన్ శుశ్రూషాఞ్చక్రే ఇత్యన్వయః. లేపనఞ్చన్దనమ్.

౧ "కార్త్తికేదీపితో దీప ఉపాత్తస్తేన చైకదా।
ఆసీన్నిర్వాణభూయిష్ఠో దేవస్య పురతో నిశి॥
దేవతాయతనే చాసం తత్రాహమపి మూషికా।
ప్రదీపవర్త్తిగ్రహణె కృతబుద్ధిర్వరాననా॥
గృహీతా చ మయా వర్త్తి పృషదంశో రరావ చ।
నష్టా చాహం తతస్తస్య మార్జాలస్య భయానుగా॥
వక్త్రప్రాన్తేన నశ్యన్త్యా స దీపః ప్రేరితో మయా
జజ్వాల పూర్వవద్దీప్త్యా తస్మిన్నాయతనే పునః"

ఎన్ఱు కార్త్తికమాసత్తిలే, అవనన్ద వెమ్బెరుమాన్ సన్నిధియిలేయేఱ్ఱిన వత్తిరువిళక్కు అవియత్తేడుకిఱవళవిలే, అక్కోయిలిలే యొరు పెణ్ణెలియాయ్క్కొణ్డు వర్త్తిక్కిఱతాన్ అత్తిరువిళక్కిల్ తిరియైక్కవ్విక్కొణ్డు పోవదాక నినైత్తుచ్చెన్ఱు కవ్వినవళవిలే యొరుపూనైకత్తిన కురలైక్కేట్టిఙ్ఙే మరణత్తైయడైయానిఱ్క అప్పోదు భయత్తాలే నడుఙ్గుకిఱ తన్ మూఞ్జియాలే అన్ద తిరి తూణ్డప్పట్టు మున్పోల అత్తిరువిళక్కు పళపళత్తెరిన్దపడియైయుమ్;

౧ "మృతా చాహం తతో జాతా వైదర్భీ రాజకన్యకా।
జాతిస్మరా కాన్తిమతీ భవతీనాం వరాఙ్గనా"

ఎన్ఱు అనన్తరమ్ తాన్ మరిత్తు విదర్భరాజనుక్కు పుత్రియాయ్ జాతిస్మృత్యాదికళోడే పిఱన్దపడియైయుమ్;

౧ "ఏషప్రభావో దీపస్య కార్త్తికే మాసి శోభనాః।
దత్తస్య విష్ణ్వాయతనే యస్యేయం వ్యుష్టిరుత్తమా॥
అసఙ్కల్పితమప్యస్య ప్రేరణం యత్ కృతం మయా।
విష్ణ్వాయతనదీపస్య తస్యైతద్భుజ్యతే ఫలమ్॥
తతో జాతిస్మృతిర్జన్మ మానుష్యం శోభనం వపుః।
వశ్యాః పతిర్మే సర్వాసాం కిం పునర్దీపదాయినామ్"

ఎన్ఱు అన్దవజ్ఞాతసుకృతఫలమాక తనక్కున్దవేఱ్ఱత్తైల్లా ముణ్డానపడియైయుమ్ శొన్నాళెన్ఱు, శ్రీవిష్ణుధర్మత్తిలే లలితాచరితమ్ విస్తరేణ శొల్లప్పట్టదిఱే.

ఇని ఆదిశబ్దత్తాలే తత్త్వవిత్తాయిరుప్పానొరు బ్రాహ్మణనుడైయ పుత్రియాన సువ్రతై అతిబాల్యత్తిలే మాతృహీనైయాయ్, అదుతోఱ్ఱాదపడి పరమదయాళువాన పితావాలే త్తుక్కొణ్డుపోక వళర్న్దుకొణ్డు, ఇని ఒరువన్కైయిలే ప్రదానమ్పణ్ణ ప్రాప్తమెన్నుమళవిలే అన్దపితావుమ్ మరిక్కైయాలే అతీవశోకార్త్తైయామ్,

౨ "యేన సంవర్ద్ధితా బాలా యేనాస్మి పరిరక్షితా।
తేన పిత్రా వియుక్తాహం న జీవేయం కథఞ్చన।
నద్యాం వా నిపతిష్యామి సమిద్ధే వా హుతాశనే।
పర్వతాద్వా పతిష్యామి పితృహీనా నిరాశ్రయా"

ఎన్ఱు దేహత్యాగోద్యుక్తైయానవళవిలే,

౨ "ఆగత్య కరుణావిష్టో యమస్సర్వహితే రతః।
స్థవిరో బ్రాహ్మణో భూత్వా ప్రోవాచేదం వచస్తదా"

ఎన్గిఱపడియే సర్వప్రాణికళుడైయవుమ్ హితత్తిలే నిరతనాయిరుక్కుమ్ యమన్ కృపావిష్టనాయ్ ఒరు వృద్ధబ్రాహ్మణవేషత్తైక్కొణ్డువన్దు,

౨ "అలం బాలే విశాలాక్షి రోదనేనాతివిహ్వలే।
న భూయః ప్రాప్యతే తాతస్తస్మాన్నార్హసి శోచితుమ్"

ఇత్యాదియాలే ఇవళుడైయ శోకాపనోదనత్తైప్పణ్ణి,

"తస్మాత్ త్వం దుఃఖముత్సృజ్య శ్రోతుమర్హసి సువ్రతే।
పితృభ్యాం విప్రయోగోయం యేనాభూత్ కర్మణా తవ"

ఎన్ఱు ఆకైయాలున్నుడైయ దుఃఖత్తైవిట్టు ఇన్ద మాతాపితృవియోగమ్ ఉన్నుడైయ యాదొరుకర్మత్తాలే యుణ్డాయిత్తు అత్తై చ్చొల్లక్కేళెన్ఱు తానేశొల్లి,

---

(కార్త్తిక) ఇత్యాది; తేనోపాత్తోన్యస్తః.

నిర్వాణభూయిష్ఠః నిర్వాణప్రాయః; "నిర్వాణోఽవాతే" ఇతి సూత్రేణ కర్తరి క్త ప్రత్యయాన్తోవ్యత్యాదితో నిర్వాణశబ్దోనష్టవాచకః.

ఇవైత్తైయఱుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవియత్తేడుకిఱ) విత్యాది.

"గృహీతా మయా వర్త్తిదీపః ప్రేరితః" ఎన్గిఱవివైత్తాల్ ఫలితమ్ (అన్దత్తిరి) యిత్యాది.

తూణ్డుకై=దీర్ఘీకరిక్కై, పళపళత్తెన్ఱు-ప్రకాశాతిశయానుకరణమ్.

అసఙ్కల్పిత శబ్దార్థమ్ (అన్దవజ్ఞాతే) తి.

వ్యుష్టిశబ్దార్థమ్ (ఇవ్వేఱ్ఱత్తైల్లా) మెన్ఱతు.

"వ్యుష్టిః ఫలే సమృద్ధౌ స్యాత్" ఎన్నక్కడవతిఱే.

"సర్వహితేరతః" ఎన్గిఱవిదుక్కర్థమ్ (సర్వప్రాణికళుడైయవుమ్) ఇత్యాది.

---

౧ శ్రీవిష్ణుధర్మే. ౨ ఇతిహాససముచ్చయే.

వ్యా.—౧ "పురాత్వం సున్దరీనామ వేశ్యా పరమసున్దరీ ।
* నృత్తగీతాదినిపుణా వీణావేణువిచక్షణా"

ఎన్ఱుతుడఙ్గి - నీపూర్వజన్మత్తిలే సున్దరియెన్బాళ్ ఓరువేశ్యై, ఉన్నాలే వశీకృతనాయ్ ఉన్నుడనేసంసర్గిత్తు ప్పోరువా నోరుబ్రాహ్మణపుత్రనై యున్నిమిత్తమాక స్పర్ధైయాలే యోరుశూద్రన్ వధిక్క, అవనుడైయ మాతాపితాక్కళ్, "ఎఙ్గళ్ పుత్రనై క్కొల్లువిత్తనీ ఇసి యొరుజన్మత్తిలే మాతాపితాక్కళై యిఴన్దు మఱుకి ప్పరితపిప్పాయ్" ఎన్ఱు శపిత్తపడియాలే కాణున క్కిన్దశోకమ్ వన్దదెన్న;

"ఆనాల్ ఇన్దపాపియాన నానుత్తమజన్మత్తిలే పిఱక్కైక్కు హేతువెన్" ఎన్ఱు కేట్క;

౧ "శృణుతస్యమహాప్రాజ్ఞే నిమిత్తఙ్గదతో మమ ।
యేనత్వం బ్రాహ్మణస్యాస్య కులేజాతా మహాత్మనః"

ఎన్ఱుతుడఙ్గి జ్ఞానాధికనాయ్ఒన్ఱిలుమ్పఱ్ఱఱ్ఱు సర్వత్ర సమదర్శియాయ్ భగవద్ధ్యానపరనాయ్ గ్రామైకరాత్ర న్యాయత్తాలే ఎఙ్గుమ్ సఞ్చరిప్పా నోరుభాగవతన్ ఒరురాత్రి ఉన్ వాశల్పుఱత్తిణ్ణైయిలే యొదుఙ్గినవళవిలే, †తళాడిక్కారర్ అవనై క్కళ్ళనెన్ఱు పిడిత్తుక్కట్టఅవ్వళవిలే నీ యోడివన్దు అక్కట్టై విడువిత్తు అన్దభాగవతనై ఉన్గృహత్తిలే కొణ్డుపోయ్ ఆశ్వసిప్పిత్తాయ్; అత్తాలేఇదున క్కుణ్డాయ్త్తు ఎన్ఱు ఇతిహాససముచ్చయత్తిలే శొల్లప్పట్ట సువ్రతోపాఖ్యానముమ్.

ఇన్నముమ్ ఒరుస్త్రీ యమభటరాలే యత్యన్తపీడితైయాయ్ ఆకాశత్తిలే రక్షకాపేక్షైతోఱ్ఱక్కూప్పిట్టుక్కొణ్డు వారానిఱ్క అశ్వత్థతీర్థత్తిలే చిరకాలమ్ తపస్సుపణ్ణియిరున్దమాధవిఅత్తైక్కణ్డు తానోరునాళ్ శెయ్ద తపఃఫలత్తై యవళుక్కు క్కొడుక్క, అప్పోదే యమభటరుమ్ బన్ధభూతరాయ్, యామ్యమార్గముమ్ సుఖోత్తరమాయ్, యా

వ్యా.—తనాశరీరముమ్పోయ్ విలక్షణశరీరమాయ్, ఇవళై యుఙ్గొణ్డుఅవర్కళ్ యమన్సన్నిధియిలే శెన్ఱవళవిలే,

౨ "పితేవధర్మరాజోఽభూత్ తస్యాస్తత్ప్రియదర్శనః ।
సాత్వ్యయ న్నమహాతేజా వ్యాజహారచతాంప్రతి"

ఎన్ఱు పితృవత్ ప్రసన్నవదననాయ్ ఇవళైక్కుఱిత్తు ఇన్ శొల్లు చ్చొల్లుకిఱయమన్

౨ "భద్రేత్వయానుష్ఠు కృతం నకిఞ్చిదిహవిద్యతే ।
ఇతో ద్వాదశజన్మాన్తేత్వాం కశ్చిత్సిద్ధఆవిశత్ ।
విష్ణుభక్తో నివాసార్థం రాత్ర్యన్తే తవ వేశ్మని ।
తత్సన్నిధానప్రభవ స్తవసాధుసమాగమః ।
సాహివై బ్రహ్మవిదుషీ శ్రీమద్రఙ్గముపాశ్రితా ।
తత్ర తీర్థోత్తమం శ్రీమదశ్వత్థంనామసంశ్రితా ।
ధర్మజ్ఞా ధర్మపరమా యస్యాస్తేసఙ్గమోఽభవత్"

ఎన్ఱు మాధవియినుడైయ వఙ్గీకార మునక్కు వరుకైక్కుఉప్పాక నీయఱియచ్చెయ్ద తోరునన్మైయిల్లై, ఇజ్జన్మత్తుక్కు పన్నిరణ్డాంజన్మత్తిలే యొరురాత్రి ఉన్నుడైయగృహత్తిలే తఙ్గిప్పోకైక్కాక ఒరుభాగవతన్ వన్దునెఙ్గిట్టి యిరున్దుపోనాన్; తత్ సన్నిధానత్తాలే యుణ్డానదు కాణున క్కిన్దసాధుసమాగమమ్ ఎన్ఱు మున్బేయుణ్డానదోరజ్ఞాతసుకృతత్తై యివళ్పేఱ్ఱుక్కడియాక చ్చొన్నానెన్గిఱ గారుడపురాణత్తిల్ కోయిల్మాహాత్మ్యత్తిల్ కథైయుమ్ ముదలానవఱ్ఱై చ్చొల్లుకిఱదు.

(శురుక్కమొఴియక్కాణలామ్) ఎన్దదు - విస్తరేణ కాణలామెన్ఱపడి.

ఇవ్వజ్ఞాతసుకృతఙ్గళడియాన భగవత్కటాక్షమే ఇవర్కళుక్కు యివ్వోఫలఙ్గళ్ వరుకైక్కు హేతువాకైయాలే, అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై ప్పఱ్ఱాశాకక్కొణ్డు ఈశ్వర నఙ్గీకరిక్కుమెన్ను మిదుక్కు ఇవై యుదాహరణమాకలామిఱే.

అ.—"వేశ్యాపాపసమాచారా పరద్రవ్యాపహారిణీ ।
విష్ణుభక్తంసమాశ్వాస్యవిముక్తాకర్మబన్ధనైః ॥"
ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (ఆశ్వసిప్పిత్తాయ్) ఎన్ఱతు.
(లలితాచరిత)శబ్దార్థత్తైయుమ్ (ఆది) శబ్దార్థత్తైయుమ్ శొల్లిబహువచనార్థమ్ (ఒరుస్త్రీ) ఇత్యాది.

అ.—(అజ్ఞాతసుకృతమడియాక ముముక్షుత్వాదికళై యుణ్డాక్కు)మెన్ను మతిలే, అతడియాక ఫలాన్తరఙ్గళై యుణ్డాక్కినమై యాకిఱవివై యుదాహరణమామో వెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వజ్ఞాతే) త్యాది.

అదావదు—శాస్త్రచోదితసుకృతాభావేఽపి తత్ఫలప్రదానస్తుల్యమాకైయాలే యుదాహరణమామెన్ఱపడి.

౧ ఇతిహాససముచ్చయే. * నృత్తగేయాదిఎన్ఱు పాఠాన్తరం. † తళాడిక్కారర్ =తలైయారిగళ్. ౨ గారుడపురాణే - శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యే.

మూ.—౩౮౩. అజ్ఞరాన మనుష్యర్కళ్, వాళాతన్దానెన్నిరుప్పర్కళ్.

వ్యా.—౩౮౩. ఆక, సర్వేశ్వరన్ తన్ నిర్హేతుకకృపైయాలే సంసారిచేతనర్కై యుజ్జీవిప్పిక్కైక్కాయిలే యుద్యుక్తనాయ్ కరణకళేబరప్రదానాదికళై ప్పణ్ణి స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రానుగుణమాక వి:క్కళ్ పక్కలిలే శిల సుకృతవిశేషఙ్గళైజ్జీకరిక్కలామ్ పడియ్యుణ్డో సెన్ఱు పార్త్తు, తదలాభత్తిల్ సర్వముక్తిప్రసఙ్గముమ్ వైషమ్యనైర్ఘృణ్యముమ్ వారామైక్కాక అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై త్తానేకల్పిత్తు అవై తన్నై జన్మపరంపరైకళ్తోఱుమ్ మొన్ఱుపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్డు పోరుమ్బడియై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్దు, అజ్ఞాతసుకృతమజ్జీకారహేతువామ్బడియైయుమ్ దర్శిప్పిత్తారాయ్ నిన్ఱార్ కీళ్; ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారవాళియఱియాదవర్కళిదుక్కి శైన్దువెత్తే ఏతదనుసన్ధానేన విధ్ధరాకామలిరుప్పర్కళెన్గిఱార్ మేల్, (అజ్ఞరానమనుష్యర్కళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(అజ్ఞరాకిఱార్) నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవ మఱియాదవర్కళ్.

(వాళాతన్దానెన్నిరుప్పర్కళ్) ఎన్ఱదు ఇప్పడి యుపకరి

మూ.—౩౮౪. జ్ఞానవాన్కళ్, ౧ "ఇన్ఱెన్నైప్పొరుళాక్కి త్తన్నై యెన్నుళ్ వైత్తాన్" ౨ "ఎన్నన్ఱి శెయ్ తేనా వెన్నెఞ్జిల్

వ్యా.—త్తరుళువదే ఎన్ఱు తలై శీయ్త్తు ఈషషాశ్వేణ్డి యిరుక్క అదు శెయ్యామల్, వెఱుమనే ఉపకరిత్తానెన్గిఱమాత్రత్తై యనుసన్ధిత్తిన్ఱుమిసుపర్కళెన్ఱపడి.

౩౮౪.—ఇదిల్ వాళియఱిన్దవర్క ళీషపషమ్బడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్ఞానవాన్కళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

జ్ఞానవాన్కళాకిఱార్ నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవత్తై యుళ్ళపడి యఱియుమవర్కళ్.

('ఇన్ఱెన్నైప్పొరుళాక్కి త్తన్నై యెన్నుళ్ వైత్తాన్") ఇత్యాది

అనాదికాల మవస్తువాయ్ క్కిడన్దవెన్నై యిన్ఱువస్తువాక్కి నిత్యసూరికళుక్కు మవ్వరుకానత్తన్నై నిత్యసంసారికళుక్కు మివ్వరుకాన వెన్నుడైయ హేయమాననెఞ్జిలే వైత్తాన్; పెరియ ఉడైయారైప్పోలే తడైయోడే ముడిన్దేనో, తిరువడియైప్పోలే ౩ "పృష్టాసీతా" ఎన్ఱు వన్దేనో, అన్ఱిక్కే తన్నుడైయ వాజ్ఞానువర్త్తనమ్ పణ్ణినేనామ్బడి విహితకర్మఙ్గళై యనుష్ఠిత్తేనో, ఎన్ననన్ఱి శెయ్ దేనాక వెన్నెఞ్జిలే పుకున్దు పెఱాప్పేఱు పెఱ్ఱానాయ్ విళఙ్గుకిఱదు; విషయ

అ.—౩౮౩. సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్- (ఆక సర్వేశ్వరన్) ఇత్యాది. (శిలసుకృతవిశేష) మెన్ఱతు-జ్ఞాతసుకృతఙ్గళై.
వైషమ్యమ్=సామ్యాభావమ్, నైర్ఘృణ్యమ్=నిర్దయత్వమ్.
(అఙ్గీకారహేతువామ్బడియై) ఎన్ఱతు - అతిప్రసఙ్గాదివారణద్వారత్తాలే అఙ్గీకారవ్యాజమామ్బడియై యెన్ఱపడి.
సఙ్గతి (ఇన్నిర్హేతుకే) త్యాది.
విషయీకారమ్=అఙ్గీకారసఙ్కల్పవిషయీకరణమ్.
ఇత్తాల్, నిర్హేతుక విషయీకారప్రసఙ్గాత్ తదనుసన్ధానకాలీనదశావిశేషఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే (ప్రసఙ్గసఙ్గతి) యెన్ఱపడి.
(అజ్ఞ) శబ్దమ్ ప్రకరణాన్నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవజ్ఞానశూన్యపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నిర్హేతుకే) త్యాది.
[వాళా] ఎన్ఱతు వెఱుమనేయెన్ఱపడి.
తన్దానెన్ఱువాళావిరుప్పర్కళెన్ఱాతల్ యథాస్థితమాక వాతలన్వయమ్.
ఇత్తైయుళ్ కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడియుపకరిత్తరుళువదే) ఇత్యాదినా.
(తలై శీయ్త్తే) న్ఱతు=మికవు మెన్ఱపడి.

అ.—(వెఱుమనే) యెన్గిఱ వితుక్కు (ఉపకరిత్తానె) న్గిఱవితిలేయాతల్ (ఇరున్దువిడువర్గళె) న్గిఱవితిలేయాతల్ అన్వయమ్
౩౮౪. [జ్ఞాన] శబ్దముమ్ ప్రకరణాన్నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవజ్ఞానపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిర్హేతుకవిషయీకారే) త్యాది.
"ఇన్ఱైన్నై" యిత్యాదికళుక్కు క్రమేణార్థమ్ (అనాదికాలమి) త్యాది.
పొరుళాక్కైయా లాక్షిప్త మవస్తుత్వమ్.
"తన్నై" యెన్గిఱప్రాధాన్యోక్తికర్థం(నిత్యసూరికళుక్కు)మిత్యాది.
ఎన్నెన్గిఱ తత్ప్రతిసన్దేశత్తుకర్థం.(నిత్యసంసారికళుక్కు)మిత్యాది.
"ఎన్నన్ఱి" యిత్యాదికర్థమ్ (పెరియ) విత్యాది.
పెరియవుడైయార్=జటాయుమహారాజర్.
తడైయోడే=రావణగత్యుపరోధత్తోడే.
సన్నికర్షాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.
తికళ్కై=ప్రకాశిక్కై.
"నడువేపన్దు" ఇత్యాదికర్థమ్ (విషయే) త్యాది.

౧ తిరువాయ్మొழி. ౧౦. ప. ౮. తిరు. ౯. పా ||
౨ తిరువాయ్మొழி. ౧౦. ప. ౯. తిరు. ౮. పా ||
౩ శ్రీరామాయణే - సున్దరకాణ్డే - ౫౬ - సర్గే - ౩౫౪ ||

మూ.—తిక్కిల్ వతువే" ౧ "నడువేవన్దుయ్యక్కొళ్ కిన్ద్ర నాదన్" ౨ "అటియాదనవరివిత్తవత్తానీ శెయ్దనవడియేనటియేనే" ౩ "పొరుళల్లాతవెన్నైప్పొరుళాక్కి యడిమైక్కొణ్డాయ్"

వ్యా.—ప్రవణనాయ్ ప్పోకానిఱ్కు నడువేవన్దుజ్జీవిప్పియ్యానిన్ఱ స్వామి;

ఎనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనత్తై ప్పణ్ణి స్వామియాననీ శేషభూతనాన వెన్ పక్కల్ పణ్ణిన ఉపకారమ్ ఉపకరిత్తనీయఱియిలఱియుమిత్తనై, ఎన్నాల్ శొల్లిత్తలైక్కట్టప్పోమో; ౬ "అసన్నేవ" ఎన్గిఱపడియే అసత్కల్పనాయ్క్కిడన్దవెన్నై ౭ "సన్తమేనమ్" ఎన్గిఱపడియే సత్తావానాయ్ ఒరువస్తు వామ్పడి పణ్ణి, అన్దసత్తై నిలైనిఱ్కుమ్పడి కైజ్కార్యత్తైయుమ్ కొణ్డరుళినాయ్; అమృతత్తైయుమ్విషత్తైయుమొక్క విరుమ్బువారైప్పోలే ఉన్నైయుముకన్దు క్షుద్రవిషయజ్గళై యుముకక్కుమ్పొల్లావనెజ్ఞైప్పోక్కినాయ్; అనన్య ప్రయోజనమాయ్ క్కొణ్డున్నైయే యనుభవిక్కుమ్ మనస్సై యుత్తన్దాయెన్ఱు అవన్ నిర్హేతుకమాకప్పణ్ణినఉపకారవిశేషజ్గళై అనుసన్ధిత్తుత్తలై శీయ్త్తు ఈడుపడానిఱ్పర్ కళెన్నై.

అన్ఱిక్కే. (అజ్ఞర్) ఇత్యాదిక్కు (వాళార్ తన్దార్) ఎన్ఱు పాఠమాకిల్, ఇప్పడి సర్వేశ్వరన్ తన్నిర్హేతుకకృపైయాలే తజ్గళై యుజ్జీవిప్పిక్క కృషిపణ్ణిక్కొణ్డు వరుమ్ ప్రకారత్తై యఱియాదమనుష్యర్, వాళ్ వలియాలే జీవిత్తుత్తిరివార్ తజ్గళుక్కు వన్దదొరు సమృద్ధియై నమ్ముడైయ వాళార్

అ.—"అటియాతన" విత్యాదిక్కర్థమ్ (ఎనక్కజ్ఞాతే) త్యాది.

"అటియేన్" ఎన్గిఱవిత్తాల్, నానెన్ఱు పరక్కడవతా యిరుక్క మీశవుమ్ (నానె) న్గిఱవితు నానే యెన్ఱు అవధారణపరమాయ్ అత్తాల్ ఫలితమ్ (నీయఱియిలి) త్యాది.

"పొరుళల్లాద" విత్యాదిక్కర్థమ్ (అసన్నేవే) త్యాది.

"ఎన్నైత్తీమన" మిత్యాదిక్కర్థమ్ (అమృతత్తైయుమి) త్యాది.

ఇదుస్వగుణాదిస్మరణత్తుక్కు ముపలక్షణమ్.

అన్ఱిక్కే "తీమనమ్" ఎన్గిఱవిదుక్కు యోజనాన్తరమాదల్.

ఈడుపాడు=విద్ధత్తై.

పాఠాన్తరనిర్వాహమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.

"వాళార్" ఎన్ఱాయుధత్తిల్ చేతనసమాధియాలే గౌరవ్యనిర్దేశమ్.

మూ.— ౪ "ఎన్నైత్తీమనజ్గెడుత్తాయ్" ౫ "మరువిత్తొఴుమ్మనమేతన్దాయ్" ఎన్ఱీడుపడానిఱ్పర్ కళ్.

మూ.—౧౮౫. భాష్యకారర్ కాలత్తిలే ఒరునాళ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళు న్ఱనైయుమ్ పార్త్తు పెరియతిరుమణ్డపత్తుక్కక్కీఴాక ముదలిక ళెల్లారుమ్ తిరళవిరున్ద వళవిలే

వ్యా.—తన్దారెన్ఱు నిన్నైత్తిరుక్కుమాపోలే నిర్హేతుకమాక వన్దభగవదజ్గీకారత్తై తజ్గళ్ సుకృతఫలత్తాలేవన్దదాక నినైత్తిరుప్పర్ కళెన్ఱు పొరుళాకక్కడవదు.

అప్పోదైక్కు, సకలము మషనరుళాలే వన్దదెన్ఱు తెళియక్కణ్డవర్ కళ్ అవన్ నిర్హేతుకమాకప్పణ్ణిన ఉపకారవిశేషజ్గళై యనుసన్ధిత్తీడుపడుమ్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు మేలిల్ వాక్యత్తుక్కు సజ్గతి.

౩౮౫.ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారస్థాపకమాన దొరుఐతిహ్యత్తైస్మరిప్పిక్కిఱార్ " (భాష్యకారర్ కాలత్తిలే) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అదావదు:—సకలవేదాన్తతాత్పర్యార్థజ్గళెల్లామ్ సంశయవిపర్యయమఱ నడన్దు శెల్లానిఱ్కిఱ నల్లడిక్కాలమాన భాష్యకారర్ కాలత్తిలే, ఒరునాళ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళున్దనైయుమ్ పార్త్తు ప్పెరియ తిరుమణ్డపత్తుక్కక్కీఴాక జ్ఞానాధికరాన ముదలికళెల్లారుమ్ తిరళవిరున్దవళవిలే,

ఆ.—ఇత్తాల్, తత్తుల్యాభిసన్ధివిశేషాభిలాపమ్ అభిప్రేతమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (నినైత్తిరుక్కుమాపోలే) యిత్యాది.

ఇన్దపారానుగుణమాక మేలిల్ వాక్యసజ్గతి (అప్పోదైక్కే) త్యాది.

అజ్ఞానుసన్ధానప్రసజ్గాత్ తత్ప్రీతియోగి విశేషజ్ఞానుసన్ధానమ్ శొల్లుకైయాలే (ప్రసజ్గసజ్గతి) ఎన్ఱపడి.

౩౮౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇన్దనిర్హేతుకే) త్యాది.

(స్థాపకమానతై) న్ఱతు సిద్ధాన్తత్వనిర్ణయపరమానవెన్ఱపడి.

(ఐతిహ్యత్తై) యెన్ఱతు పురాతనవాక్యత్తై యెన్ఱపడి.

(సకలవేదాన్త) ఎన్గిఱ (సకల) శబ్దం సంస్కృతద్రావిడపరమ్.

నల్లడిక్కాలమ్=సమీచీనకాలమ్.

(విచారిక్కచ్చెయ్తే) యెన్ఱతు-పూర్వోత్తర పక్షయుక్తికళాలే చిన్తిక్కచ్చెయ్తే యెన్ఱపడి.

యాదృచ్ఛికసుకృతమ్=అజ్ఞాతసుకృతమ్.

౧ తిరువాయ్మొழி. ౧. ప. ౭. తిరు. ౫ పా ॥
౨ తిరువాయ్మొழి. ౨. ప. ౩. తిరు. ౩ పా ॥
౩ తిరువాయ్మొழి. ౫. ప. ౭. తిరు. ౩. పా ॥
౪ తిరువాయ్మొழி. ౨. ప. ౩. తిరు. ౩ పా ॥
౫ తిరువాయ్మొழి. ౨. ప. ౭. తిరు. ౭ పా ॥
౬, ౭ తైత్తి. ఆన. ౬. అను ॥

మూ.—ఇవ్వర్థమ్ ప్రస్తుతమాక, పిన్పు పిఱన్దవార్త్తైకళై స్మరిప్పతు.

వ్యా.—ఒరు శ్రీవైష్ణవర్, "ఇదు నెడుఙ్గాలమార్ వాళలిలే యవర్కళ్ పుఱప్పాడు పార్త్తిరున్దోమో వెన్ఱు తెరియాదు, ఇన్ఱువకుత్తశేషియాన పెరుమాళ్ పుఱప్పాడు పార్త్తు వన్దిరుక్క ఎన్నసుకృతమ్పణ్ణినోమ్" ఎన్న తత్ప్రసఙ్గత్తిలే "నిత్యసంసారియాయ్ప్పోన్దవనుక్కు భగవద్విషయత్తిల్ రుచిపిఱక్కైక్కడియెన్" ఎన్ఱు విచారిక్కచ్చెయ్దే, యాదృచ్ఛికసుకృతమెన్న అజ్ఞాతిసుకృతమెన్న ప్పిఱన్దదాయ్అవ్వాళవిలే కిడామ్బి ప్పెరుమాళిరున్దవర్ " నమక్కు భగవద్విషయమ్ పోలే సుకృతదేవ రెన్ఱు మోరువరుణ్డోవాశ్రయణీయర్" ఎన్న పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్ "సుకృతిమెన్ఱు శొల్లుకిఱదుమ్ నీనినైక్కిఱవిషయమ్ తన్నైక్కాణ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, *ఆకవిప్పడి పిన్పు పిఱన్ద వార్త్తైకళై యివ్విడత్తిలేనినైప్పదెన్ఱపడి.

ఇక్కదైతాన్ ౧ "తరుతుయరన్తడాయేల్" ఎన్నిఱపాట్టిల్ వ్యాఖ్యానత్తిలే సఙ్గ్రహేణ పూర్వర్కళరుళిచ్చెయ్దువైత్తార్కళిఱే.

అ.—జ్ఞాతసుకృతమ్=బుద్ధిపూర్వ మనుష్ఠితసుకృతమ్.

జ్ఞాతసుకృతత్తుక్కు-భగవద్విషయ రుచిహేతుత్వం పూర్వపక్షమ్.

యాదృచ్ఛికసుకృతత్తుక్కు తద్ధేతుత్వం సిద్ధాన్తమ్.

ఉభయపక్షత్తిలుమ్ సుకృతత్తుక్కు హేతుత్వోక్తి కిడామ్బిప్పెరుమాళుక్కు సంశయబీజమ్.

యాదృచ్ఛిక సుకృతమ్ అహేతుత్వే సత్యతిప్రసఙ్గవారకమాన వ్యాజమాక భగవత్కృపైయాకైయాలే సుకృత కథనం తద్ధేతుభూత భగవత్కథన పర్యవసితమెన్ఱు ప్రతివచనాశయమ్.

ఐతిహ్యత్తినుడైయ ప్రామాణ్యం (ఇక్కదైతాన్) ఇత్యాది.

"తరుతుయర" మిత్యాది-పెరుమాళ్ తిరుమొழி

పూర్వర్కళ్ = పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై ముతలానవర్కళ్

మూ.—౩౮౬. ఆకైయాల్ అజ్ఞాతమాన నన్మైకళై ప్రఙ్గాశాకక్కొణ్డు కటాక్షియానిఱ్కుమ్.

౩౮౭. ఇవైయుఙ్గూడ

వ్యా.—ఇత్తాల్ అజ్ఞాతసుకృతముణ్డాయ్త్తాకిలుమ్ అదు ఫలహేతువన్ఱు, అత్తైవ్యాజమాక్కి యఙ్గీకరిక్కుమీశ్వరనే ఫలహేతువెన్ఱతాయ్త్తు.

౩౮౬. కీழுక్తమానవర్థత్తై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకైయాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అదావదు—కీழ் చ్చొన్నప్రకారత్తాలే సర్వముక్తిప్రసఙ్గాదికళ్ వారామైక్కాక ఇచ్చేతననఱియామల్ విళైయుమవైయాన శిలసుకృతవిశేషఙ్గళైయే ఇవనై అఙ్గీకరిక్కైక్కుప్పుఱ్ఱాశాకప్పిడిత్తుక్కొణ్డు విశేషకటాక్షత్తైప్పణ్ణానిఱ్కుమెన్నై.

౩౮౭. ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై యాకిలుమ్ హేతువాకక్కొణ్డు కటాక్షిక్కుమళవిల్ అఙ్గీకారం సహేతుకమాకాదోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైయుఙ్గూడ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయరుడైయ కరుత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాలి) త్యాది.

అహేతుత్వే సత్యతి ప్రసఙ్గవాకరత్వం వ్యాజత్వమ్.

౩౮౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (కీழுక్తమాన) విత్యాది.

సర్వముక్తి ప్రసఙ్గాదికళెన్నిఱవాదిశబ్దమ్-వైషమ్యాదిపరమ్,

పఱ్ఱాశు-ఆలమ్బనయష్టి; వ్యాజమెన్ఱపడి.

౩౮౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై యాకిలు) మిత్యాది.

(హేతువాకక్కొణ్డు) ఎన్ఱతు వ్యాజమాకక్కొణ్డెన్ఱపడి.

(సహేతుకమాకాతో) వెన్ఱతు-సవ్యాజమాకాతో వెన్ఱపడి.

(విళైయుమ్బడి) ఎన్ఱత్తాలే ఫలితమ్ (ఇవైత్తుక్కు) మిత్యాది.

---

* ఇదుక్కనన్తరమ్ "అదావదు ఒన్ఱైయారాయప్పక్కాల్ అదుక్కవ్వరుకు వేఱొన్ఱిన్ఱియిరుప్పదిఱే అడియావదు. యాదొన్ఱు ఫలప్రదమానదు - అదిఱేయుపాయమావదు, అల్లదు నడువే యనేకాపేక్షైకళిన్దాల్, అవఱ్ఱినళవిల్ పర్యవసియాతిఱే, ఇఱైప్పాఱువదుఅతిలేశన్ఱిఱే, నడువే ఇళైప్పాఱాదిఱే" ఎన్నిఱవ్యాఖ్యానత్తిలే వాక్యమనుసన్ధేయమ్.

౧ పెరుమాళ్ తిరుమొழி. ౫. తిరు. ౧ పా ॥

మూ.—ఇవనుక్కు విళైయుమ్బడియితే ఇవన్ తన్నై ముతలిలేయవన్సృష్టిత్తతు.

వ్యా.—అతావతు—ఇన్దయాదృచ్ఛికాదిసుకృతఙ్గళుముళ్ పడ వివనుక్కుణ్డామ్బడియితే ఇవన్ఱుక్కుమ్ యోగ్యతై యిల్లాతపడి కరణకళేబరవిధురనాయ్ క్కిడన్దవివన్ తన్నై సృష్టికాలత్తిలే కరణాదికళై క్కొడుత్తు అవనుణ్డాక్కినానై. ఇత్తాల్ కటాక్షహేతువాక చ్చొన్న యాదృచ్ఛికాదికళుమవనుడైయ కృషిఫలమెన్నై.

చశబ్దత్తాలే - తుల్యన్యాయాత్ జ్ఞాతసుకృతఙ్గళుక్కుమడి అవన్ కృషి యెన్గిఱతు.

అన్తిక్కే, వక్ష్యమాణనిరూపణవిశేషఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతాకవుమామ్.

సృష్టితాన్ చేతనకర్మానుగుణమన్రో వెన్నిల్; సృష్టిప్పతు కర్మత్తై క్కటాక్షిత్తేయాకిలుమ్ యౌగపద్య మనుగ్రహకార్యమితే.

అ.—నిత్యచేతన స్వరూపత్తుక్కు స్వరూపేణసృజ్యత్వమిల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కరణాదికళై) యిత్యాది.

"తద్ధేతోరేవాస్తు తద్ధేతుత్వమ్" ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే యాదృశవ్యాజ సాపేక్షత్వన్నిర్హేతుకత్వ విరోధియాకాతెన్ఱు కరుత్తు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ కటాక్షహేతువాక)విత్యాది.

[ఇవైయు] మెన్గిఱవుమ్మైక్కర్థమ్ (చశబ్దత్తాలే) యిత్యాది.

(తుల్యన్యాయాత్)ఎన్ఱతు - తదధీనకరణకళేబరసాధ్యత్వసామ్యాత్ ఎన్ఱపడి.

ఆనాల్, జ్ఞాతసుకృతవదజ్ఞాతసుకృతముమ్ కటాక్షహేతువామెన్ఱు సంశయిక్కప్రసఙ్గిక్కుమ్, వక్ష్యమాణ నిరూపణఙ్గళాలే సహేతుకత్వ ప్రసఙ్గముమ్ పరిహృతమాకాతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ (అన్తిక్కే) ఇత్యాది.

శఙ్కై (సృష్టితాన్) ఇత్యాది.

"యద్విశేషయోః కార్యకారణభావః" ఇత్యాది న్యాయమిఙ్గే శఙ్కాభిప్రేతమ్.

పరిహారమ్ (సృష్టిప్పతు) ఇత్యాది.

(యౌగపద్యమ్)- ఏకకాలసృష్టి.

ఇత్తాల్, విషమసృష్టిక్కు కర్మన్నియామకమానాలుమ్ సృష్టియినుడైయ కాలాన్తరీయత్వప్రయుక్తవిలమ్బవిరహ ప్రయోజనయౌగపద్య

మూ.—౩౮౮. అతు తన్నై నిరూపిత్తాల్ ఇవన్ తనక్కు ఒన్ఱుఞ్జెయ్యవేణ్డాతపడి యాయిరుక్కుమ్.

౩౮౯. పత్తైయతాక

వ్యా.—౩౮౮. తన్నిరూపణత్తిలివనుక్కు సమ్భవిక్కుమత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అతు తన్నై) యెన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—అచిద విశేషితమాయ్క్కిడక్కిఱదశైయిలే యుజ్జీవనోపయోగియాన కరణకళేబరఙ్గళై పరమదయైయాలే యవన్ తన్దపడియై యనుసన్ధిత్తాల్ తదధీనసత్తాదికనానవివన్ తనక్కు స్వోజ్జీవనాంశత్తిలవన్ శెయ్తపడి కణ్డిరుక్కై యొழియ తానోరుప్రవృత్తి పణ్ణవేణ్డాతపడియాయిరుక్కుమెన్నై

౩౮౯ ఈశ్వర సృష్టియాలివనుక్కు విళైయుమజ్ఞాకారప్పట్రాశుకళ్ యాదృచ్ఛికాదికళ్ మాత్రమేయన్ఱు, ఇన్నముమ్ శిల వుణ్డెన్ఱు దర్శిప్పిక్కైక్కాక వాతల్, కీழ్ చ్చొన్న వివైతానుణ్డామ్ ప్రకారత్తైయుపపాదిక్కైక్కాక వాత లరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. (పత్తైయతాక)ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—మనుగ్రహకార్యమెన్ఱు "మున్నీర్ ఞాలమ్ పడైత్తఎమ్ముకిల్ వణ్ణన్"ఇత్యాదిప్రమాణప్రతిపన్నమాకైయాలే అన్దన్యాయమిఙ్గు వారాతెన్ఱపడి.

అసతిబాధకే యెన్ఱితు అఙ్గువిశేషణమ్.

౩౮౮. ఇన్నిర్హేతుకకరణకళేబరవితరణం సాధనానుష్ఠానసిద్ధోపాయనిష్ఠర్గళుక్కు సాధారణమాకైయాలే నిర్హేతుకమోక్షప్రదత్వహేతుకమాన చేతనస్వయత్ననివృత్తి సిద్ధియాతెన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యుత్తరగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (తన్నిరూపణత్తి) లిత్యాది.

(తన్దపడియై యనుసన్ధిత్తాల్) న్గిఱవిత్తాలీదృశానుసన్ధానశూన్యర్కైప్పఱ్ఱు ఉపాయాన్తర విధానం సార్థకమ్.

ఈదృశానుసన్ధానవాన్కళైప్పఱ్ఱు స్వయత్ననివృత్తి పూర్వకసిద్ధోపాయ విధానమెన్ఱు విషయవిభాగం సూచితమ్.

సత్తా-స్వరూపమ్. ఆదిపదమ్-స్థిత్యాదిపరమ్.

౩౮౯. [అజ్ఞాతమానవన్తైకళై] యిత్యాది [శిల నిరూపణే] త్యాది పూర్వాపరగ్రన్థ సన్దర్భానుగుణమాక ఉత్తరావతారికై (ఈశ్వరసృష్టియాలి) త్యాది.

ఇన్ద వవతారికైయిల్ [ఇవైతాన్ తన్నడైయే] యెన్గిఱ (ఇదమ్) శబ్దమ్ బుద్ధిస్థవాచకమెన్ఱు కరుత్తు.

మూ.—వుఴువతు నడువతు విళైవతాయ్ప్పోరుమ్ క్షేత్రత్తిలే ఉతిరిముళైత్తు ఫలపర్యన్తమామాపోలే, ఇవై తాన్ తన్నడైయే విళైయుమ్బడియాయ్త్తు; పత్తియుఴువన్ పఴమ్పునత్తై సృష్టిత్తకట్టళై.

౩౯౦. అవై తానె వైయెన్నాల్.

వ్యా.—అతావతు. పుతితాకత్తరిశు తిరుత్తినతన్నిక్కే పణ్ణైయతాక ఉఴువతు నడువతు విళైవతాయ్క్కొణ్డు శెయ్కాలాయ్ప్పోరుమ్ క్షేత్రత్తిలే కర్షకన్ అతుక్కేన్నవొరు కృషియుమ్ పణ్ణాతిరుక్క ఉతిరియానతు ముళైత్తు విళైన్దు తలైక్కట్టుమాపోలే, మేల్ చ్చొల్లప్పుకుకిఱ నిరూపణవిశేషఙ్గళాతల్ కీఴ్చ్చొన్న యాదృచ్ఛికాదికళాతల్ ఇతుక్కేన్నవొరుకృషి శెయ్య వేణ్డాతే ఇచ్చేతనర్ పక్కలిలే తన్నడైయే విళైయుమ్బడియాయ్త్తు, భక్తిక్కు కర్షకనాన వీశ్వరన్ ప్రవాహరూపేణ నడక్కిఱ సంసారమాకిఱ పఴమ్పునత్తై సృష్టిత్తు తిరుత్తుమెన్నపడి.

౩౯౦. (ఇవై) ఎన్నుకీఴ్ అరుళిచ్చెయ్తవర్త్తై విశదీకరిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్ (అవై తానె వైయెన్నాల్) ఎన్ను.

మూ.— ౩౯౧. పూర్వకృతపుణ్యాపుణ్యఫలఙ్గళై చిరకాలమ్ భుజిత్తు ఉత్తరకాలత్తిల్ వాసనైకొణ్డు ప్రవృత్తిక్కు మత్తనైయెన్నుమ్బడి కైయొఴిన్దదశైయిలే, నామార్ నామ్నిన్ననిలైయేతు నమక్కినిమేల్ పోక్కడియే తెన్ను పిఱప్పన శిలనిరూపణ విశేషఙ్గళుణ్డు అవై యాతల్, మున్బు శొన్నవై యాతల్.

వ్యా.—౩౯౧. అతుక్కుత్తర మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వకృత) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు.—మున్బు శెయ్యప్పట్టపుణ్యాపాపరూపకర్మద్వయత్తినుడైయవుమ్ ఫలఙ్గళై స్వర్గనరకాదికళిలే నెడుఙ్గాలమనుభవిత్తు మేలుళ్ళకాలత్తిల్ పూర్వకర్మవాసనైకొణ్డు పుణ్యాపాపరూపకర్మఙ్గళిల్ ప్రవర్తిక్కు మత్తనైయెన్ను శొల్లత్తక్కతామ్బడి అచ్ఛకర్మావాయ్ కర్మఫలానుభవత్తిల్ కైయొఴిన్దు నిన్నదశైయిలే, కాణ్గిఱదేహమో, దేహాతిరిక్తరో, స్వతన్త్రరో, పరతన్త్రరో, నామారెన్నుమ్, నశిక్కుమ్బడి నిన్నోమో, పిఴైక్కుమ్బడి నిన్నోమో, నామ్ నిన్ననిలైయే తెన్నుమ్, ఇప్పడినిన్న నమక్కినిమేలీడేఱుకైక్కిడాన పోక్కడియే తెన్నుమ్, తన్నడైయే యుణ్డావన శిలనిరూపణవిశేషఙ్గళుణ్డు, అన్నిరూపణవిశేషఙ్గళాతల్, పూర్వోక్తఙ్గళాన యాదృచ్ఛికాది సుకృతఙ్గళాతలెన్నై.

అ —అతినుడైయ పూర్వప్రకృత పరామర్శిత్వత్తై స్పష్టీకరిప్పవతారికాన్తరమ్ (కీఴ్చ్చొన్న) విత్యాది.

గ్రన్థలాఘవార్థమ్ అవతారికాద్వయమ్ తన్త్రేణోక్తమ్

తరిశు=కరమ్బునిలమ్.

శెయ్కాలాయ్-ఎన్నతు పయిర్ శెయ్కిఱవిడమా యెన్నపడి. కాల్-ఇడమ్.

(శెల్క్కాలాయ్)ఎన్నుమ్ పాఠముణ్డు; పయిర్ శెల్లుకిఱ విడమాయెన్నపడి.

పత్తి=భక్తిక్కు, ఉఴువన్=కృషిపణ్ణుమవన్, పఴమ్=ప్రవాహరూపేణ నడక్కిఱ, పునమ్-నిలమ్; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్ పత్రిత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిక్కు) త్యాది.

౩౯౦. (విశదీకరిక్కైక్కాక) వెన్నతు - బుద్ధిస్థవాచకత్వపూర్వప్రకృతవాచకత్వాన్యతర స్పష్టీకరణార్థ మెన్నపడి.

అ.—౩౯౧. పుణ్యాపుణ్యఙ్గళ్=పుణ్యాపాపకర్మఙ్గళ్ తత్ఫలమ్=సుఖదుఃఖఙ్గళ్; సుఖానుభవమ్ స్వర్గలోకత్తిలే; దుఃఖానుభవమ్ నరకఙ్గళిలే; ఉభయానుభవమ్ ఆదిశబ్దగ్రాహ్యమనుష్యలోకత్తిలే.

[చిరే] త్యాద్యర్థమ్ (నెడుఙ్గాల) మిత్యాది.

(మేలుళ్ళ)విత్యాది-కర్మారమ్భక కర్మవాసనాతిరిక్తమాన అనుభావ్యకర్మ మిల్లైయెన్నుమ్బడియానదశైయిల్లై యెన్నపడి.

(అచ్ఛకర్మావాయ్) ఎన్నతు -సూక్ష్మకర్మావాయెన్నపడి.(కర్మఫలానుభవత్తిల్ కైయొఴిక్కై) యావతు - కర్మఫలానుభవమ్ క్షణమ్ మేలొఴినిఙ్గప్పెఱుకై.

ఈడేఱుకై=స్వరూపానురూపఫలాన్వయమ్.

(తన్నడైయే) యెన్నతు-ఈశ్వరనై విశిష్యాపేక్షియాతే ప్రతిబన్ధకాభావసహకృతకోట్యుపస్థిత్యాది సామగ్రీమాత్రత్తిలే యెన్నపడి.

నిరూపణవిశేషఙ్గళ్=విచారవిశేషఙ్గళ్.

మూ.—౩౯౨. "యథాహి

వ్యా.—౩౯౨. ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారక్రమమ్ శాస్త్రత్తిలెజ్గే శొల్లిల్ ఱెన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (యథాహి) ఎన్తుతుడజ్గి.

భగవచ్ఛాస్త్రమ్ నూత్తెట్టుసంహితైయాయిఱే యిరుప్పతు; అతిలే యొన్ఱిఱే అహిర్బుధ్న్యసంహితై.

౧"పఞ్చరాత్రస్య కృత్స్నస్యవక్తానారాయణఃస్వయమ్"

ఎన్గిఱపడియే సకలత్తుక్కుమ్ ఆదివక్తాభగవానాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే తత్తత్సంహితైకళ్‌తోఱుమ్ అవాన్తరవక్తాక్కళుమ్ ఉణ్డిఱే; అతిల్ ఇన్దసంహితైక్కు అహిర్బుధ్న్యసంజ్ఞకనాన రుద్రన్ వక్తావాకైయాలే ఇతై అహిర్బుధ్న్యసంహితై యెన్గిఱతు; ఇన్దసంహితైయిలే, ౨"నుణ్ణుణర్ విల్ నీలార్‌కణ్డత్తమ్మాన్" ఎన్గిఱపడియే- సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తపోతు సూక్ష్మదర్శియా యిరుక్కుమ్ రుద్రనై, దేవఋషియాయ్ బ్రహ్మవిత్తమనాన శ్రీనారదభగవాన్ శెన్ఱనువర్తిత్తు స్వసంశయజ్గళెల్లామ్ కేట్క; అవన్ నిర్ణయిత్తుక్కొణ్డు వారానిఱ్క, పతినాలామధ్యాయత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణిన ప్రశ్నత్తుక్కుత్తరమాక సంసారమోక్షహేతుక్కళాననిగ్రహాశక్తిఅనుగ్రహాశక్తియెన్ఱు సర్వేశ్వరనుక్కిరణ్డుశక్తి ఉణ్డెన్ఱు ప్రతిజ్ఞైపణ్ణి, అతిల్—

౩ "తిరోధానకరీశక్తి స్సానిగ్రహ సమాహ్వయా ।
పుమాంసం జీవసఞ్జ్ఞంసా తిరోభావయతి స్వయమ్"

మూ.—మోహకాః పాప్మనే"

వ్యా.—ఎన్ఱుతుడజ్గి-నిగ్రహాత్మికైయానశక్తియాలేతిరోహిత స్వస్వరూపాదికనాయ్ జీవాత్మా సంసరిక్కుమ్పడి విస్తరేణ ప్రతిపాదిత్తు, అనన్తరమ్ అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తియాలే సంసారాన్ముక్తనామ్పడియై ప్రతిపాదిప్పతాక—

౩ "ఏవం సంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః ।
జీవే దుఃఖాకులే విష్ణోః కృపాకా ప్యుపజాయతే ॥
సమీక్షితస్తు దాసోఽయం కరుణావర్షరూపయా ।
కర్మసామ్యాం భజత్యేవ జీవో విష్ణుసమీక్షయా ॥
శక్తిర్భావ స్సవై జీవముత్తారయతి సంసృతేః ।
కర్మణీచ సమే తత్ర తూష్ణీం భావముపాగతే"

ఎన్ఱు - సంసారచక్రస్థనాయ్ దుఃఖాకులనాన జీవన్ విషయమాకస ర్వేశ్వరనుక్కొరుకృపై జనిక్కుమ్పడియైయుమ్, అన్దకృపై యడియాక వుణ్డానవవన్ కటాక్షత్తుక్కు విషయభూతనాయ్‌క్కొణ్డు ఇవన్‌కర్మసామ్యత్తై భజిక్కుమెన్నుమత్తైయుమ్, అన్దవనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తియినుడైయ సద్భావ మివనై సంసారత్తినిన్ఱు ముద్ధరిప్పిక్కుమెన్నుమిడత్తైయుమ్, కీళ్ కర్మసామ్యమెన్ఱతిన్ కరుత్తైయుమ్ సజ్గ్రహేణశొల్లి—

౩ "యథాహి మోహకాః పాప్మనే పరిబర్హ్మముపేయుషి।

అ.—౩౯౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్నిర్హేతుకే) త్యాది.

భగవచ్ఛాస్త్రమ్ = శ్రీపాఞ్చరాత్రమ్.

భగవద్వక్తృకశాస్త్రత్తిలే అహిర్బుధ్న్యసంహితైయెజ్గ నేయెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (పఞ్చరాత్రస్యే) త్యాది.

"అష్టమూర్తిరహిర్బుధ్న్యః" ఎన్నక్కడవతిఱే.

నుణ్ =సూక్ష్మవిషయమాన; ఉణర్‌విల్ = జ్ఞానత్తుక్కిరుప్పిడమాన, నీలార్‌కణ్డత్తమ్మాన్=నీలకణ్ఠనాన రుద్రనెన్ఱపడి.

తమఃప్రచురనుక్కునుణ్ణతివెజ్గనేయెన్గిఱశఙ్కైయిలే(సత్త్వమి)త్యాది

"తిరోధానకరీ" ఎన్గిఱవిడత్తిలే "కృష్ణోహేతు తాచ్ఛీల్యానులోమ్యేషు" ఇత్యాదియాలే హేత్వర్థత్తిలే టప్రత్యయమెన్నుమభిప్రాయత్తాల్ (సంసారమోక్షహేతుక్కళాన) విత్యాది.

అ.—(తిరోహిత స్వస్వరూపాదికనాయ్) ఎన్గిఱ(స్వరూప)శబ్దమ్ ధర్మభూతజ్ఞానపరమ్.

(ఆది) పదమ్ "ఆకారైశ్వర్యవిజ్ఞానతిరోభావనకర్మణా" ఎన్ఱుశొన్న వుత్కర్షరూపాకారాదిపరమ్.

"జీవే" ఎన్గిఱవితు విషయసప్తమియెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (జీవన్ విషయమాక) వెన్ఱతు.

కరుణావర్షణరూప్యతేనిష్పాద్యతఇతి కరుణావర్షరూపా ఎన్గిఱవ్యుత్పత్తియై యుళ్‌కొణ్డు (అన్దకృపైయడియాకవుణ్డాన) వెన్ఱతు.

"సమీక్షయా" ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్- (కటాక్షత్తుక్కు) ఎన్ఱతు.

"శక్తేర్భావస్సత్తాశక్తిభావః,శక్తిరనుగ్రహాత్మికాశక్తిః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్దవనుగ్రహాత్మికైయాన)విత్యాది.

"కర్మణీచసమేతత్ర తూష్ణీంభావముపాగతే" ఎన్ఱ ఫలోపధానవిరహరూపతూష్ణీంభావోన్ముఖత్వం కర్మసామ్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కర్మసామ్యమెన్ఱతిన్‌కరుత్తైయు)మిత్యాది.

౧. ౨. తిరువాయ్‌మొళి. ౬. ౫. ౧౦. తి. ౮. పా.

౩. శ్రీపాఞ్చరాత్రే అహిర్బుధ్న్యసంహితాయామ్.

మూ.—ఎన్నుతుడఙ్గి ఇతినుడైయ క్రమత్తై

వ్యా.—నివృత్త మోషణోద్యోగా స్తదా సన్త ఉదాసతే॥
౨ అనుగ్రహాత్మికాయాస్తు శక్తేః పాతక్షణే తథా।
ఉదాసాతే సమీభూయ కర్మణీ తే శుభాశుభే॥
తత్పాతానన్తరం జన్తుర్యుక్తో మోక్షసమీక్షయా।
ప్రవర్ధమాన వైరాగ్యో వివేకాభినివేశవాన్॥
ఆగమానను సఞ్చిన్త్య గురూనప్యుపసర్ప్య చ।
లబ్ధసత్త్వః ప్రకారైస్తైః ప్రబుద్ధో బోధపాలనః॥''
ఇత్యాద్యధ్యాయ శేషత్తాలే- వళ్ళిపోకిఱవన్ సంభారత్తై వైత్తు మఱైయ నిన్ఱవళవిలే అవనుడైయ సంభారత్తై యపహరిప్పతాక ఉద్యోగిక్కుమతస్కరర్, అన్దసంభారత్తై అవన్ వన్దు కైప్పత్తిననళవిల్, యాతొరుపడి నివృత్తమోషణోద్యోగరాకానిన్ఱుకొణ్డు ఎప్పోతుముదాసీనరా యిరున్దు విడువర్ కళ్; అప్పడియే భగదనుగ్రహశక్తి ఇవన్ పక్కలిలే వన్దక్షణత్తిలే, ఇవ్వాత్మావైత్తన్ వళ్ళియే యిఴుప్పతాకనిన్ఱ పుణ్యపాపకర్మఙ్గళిరణ్డు మివనై వన్దు మేలిడామల్ ఉదాసీనిత్తి

అ.—(పాన్థ) శబ్దార్థమ్ (వళ్ళి) యిత్యాది.
''పరిచ్ఛదేన్నృపార్హేర్థే పరిబర్హః'' ఎన్ఱు పరిబర్హశబ్దమ్ పరిచ్ఛదవాచకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (అవనుడైయసంభారత్తై) యెన్ఱు.
సంభారం=భర్తృసమీచీనవస్తుజాతమ్.
''ఉషేయుషి'' ఎన్ఙిఱవిత్తాల్ ఫలితమ్ (మఱైయనిన్ఱవళవిలే) యెన్ఱతు.
మోషకాః=తస్కరాః.
మోషణమ్=అపహరణమ్.
ఉదాసతే=అకిఞ్చిత్కరా స్తిష్ఠన్తి.
ఉదాసాతే=అకిఞ్చిత్కరేతిష్ఠతః, ద్వివచనాన్తమిదమ్.
మోక్షసమీక్షా=మోక్షవిషయకసమీచీనదర్శనమ్.
వివేకః=త్యాజ్యోపాదేయవిభాగః.
ప్రకారైః=వైరాగ్యాదిభిః.
అవన్ శొన్నానిఱే యెన్ఱన్వయమ్.

మూ.—భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిత్తు.

౩౯౩. ౧ ''వెఱితే యరుళ్ శెయ్వర్'' ఎన్ఱివ్వర్థత్తై స్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

వ్యా.—రున్దువిడుమ్; అన్ద వనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తి తన్ పక్కల్ వన్ద వనన్తరమ్ ఇచ్చేతనన్ మోక్షసమీక్షాయుక్తనాయ్ ప్రవర్ధమాన వైరాగ్యనాయ్ వివేకాభినివేశియాయ్ శాస్త్రప్రవణనాయ్ సదాచార్యసమాశ్రయణమ్పణ్ణి లబ్ధసత్త్వకనాయ్ లబ్ధజ్ఞాననాయ్ అన్ద జ్ఞానత్తై రక్షిత్తుక్కొణ్డు సారగ్రాహియాయ్ సముచితోపాయ పరిగ్రహత్తాలే సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ పరమపదత్తై ప్రాపిక్కుమెన్ఱు శొన్నారిఱే.

ఆకైయాలే, ౨''యథాహి మోషకాః పాన్థే'' ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారత్తినుడైయ క్రమత్తై ఆప్తప్రమాణమాన భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిత్తెన్ఙిఱార్

౩౯౩. ఇప్పడి శాస్త్రమ్ శొన్నవళవన్ఱిక్కే, నిర్హేతుకవిషయీకారత్తుక్కు నేరేపాత్రభూతరాయ్ ఆప్తతమాగ్రేసరరాన వాழ்వారివ్వర్థత్తైత్తెళియ వరుళిచ్చెయ్తారెన్ఙిఱార్ మేల్ (వెఱితే) యెన్ఱుతుడఙ్గి.
(వెఱితే యరుళ్ శెయ్వర్) ఎన్ఱతు నిర్హేతుకమాక కృపైపణ్ణువరెన్ఱపడి.
(ఇవ్వర్థత్తై స్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్తార్) ఎన్ఱతు ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారమాకిఱ రహస్యార్థత్తై సంశయ విపర్యయమఱ సకలరుమఱియుమ్పడి ప్రకాశమాక వరుళిచ్చెయ్తారెన్నై.

౩౯౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి) యిత్యాది.
అననుష్ఠాన లక్షణాప్రామాణ్యపరిహారార్థమ్ అనుష్ఠానగర్భప్రామాణ్యఙ్గొల్లుకైయాలే నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్ఱపడి.
(స్పష్టమాక) వెన్ఱతాలాక్షిప్తమ్ (రహస్యార్థత్తై)యెన్ఱతు.

౧. తిరువాయ్మొழி. ౮ పత్తు. ౭. ౮. ౮. పా. ౨. శ్రీపాఞ్చరాత్రే - అహిర్బుధ్న్యసంహితాయామ్-

మూ.—౩౯౪. "శెయ్వార్ కట్కు" ఎన్ఱుఅరుళుక్కు హేతు సుకృతమెన్నానిన్ఱతేయెన్నిల్; అప్పోతు "వెఱితే" ఎన్గిఱవిడమ్ శేరాతు.

౩౯౫. భగవదాభిముఖ్యమ్

వ్యా.—౩౯౪. అన్దదివ్యసూక్తిక్కు నన్తరోక్తియి లభిప్రాయ మఱియాతార్ శఙ్కైక్కుయైయనువదిత్తు ప్పరిహరిక్కిఱార్ (శెయ్వార్ కట్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—"౧అరుళ్ శెయ్వన్" ఎన్ఱవనన్తరమ్, ఆర్ క్కుత్తానెన్నుమపేక్షైయిలే,౧ "శెయ్వార్ కట్కు" ఎన్ఱు-అరుళుకైక్కుఉపాయ్క తిరువుళ్ళముకక్కుమ్బడిశిలవత్తైచ్చెయ్యుమవర్ కళుక్కెన్ఱైయాలే అవన్ కృపైపణ్ణుకైక్కుహేతు చేతనసుకృతమెన్నానిన్ఱతేయెన్నిల్;అప్పడి శొల్లుమ్బోతు నిర్హేతుకవాచకమాన ౧"వెఱితే" ఎన్గిఱవిడమ్ సఙ్గతమాకాతెన్ఱై.

ఆకైయాల్, ౧ "శెయ్వార్ కట్కు" ఎన్గిఱతు - తాన్ శెయ్య నినైత్తవర్ కళుక్కెన్ఱపడి.

౩౯౫. ఆభిముఖ్యత్తుక్కు భగవత్కృపై కారణమ్, అద్వేషత్తుక్కు సుకృతమ్ కారణమెన్ఱు నినైత్తుచ్చొల్లువార్ వచనత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డు పరిహరిక్కిఱార్ -(భగవదాభిముఖ్యమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౩౯౪. "శెయ్వార్ కట్కు" ఎన్గిఱవితు యోగ్యతయాప్రసాదకానుష్ఠాతృపర మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అరుళుకై) క్కిత్యాది.

(నిర్హేతుకత్తుక్కు వాచకమాన) విత్యాది.

అతావతు.—ఉపక్రమానుగుణ్యేన ఉపసంహారమ్ నేయమాకైయాలుమ్ నిరవకాశశబ్దానుగుణమాకసావకాశ శబ్దమ్పత్తిక్కుమాకైయాలుమ్ ఉపక్రమస్థమాయ్ నిర్హేతుకమాత్రవాచకమాన "వెఱితే" యెన్గిఱవితిన్ స్వారస్యానుగుణమాకవ నన్తరశ్రుతమాయ్ కర్తృకర్మోభయప్రతిపాదనశక్తమాకైయాలే ఉపక్రమావిరుద్ధముమాయిరుక్కిఱ "శెయ్వార్ కట్కు" ఎన్గిఱవితు శెయ్యప్పడుమవర్కట్కెన్ఱాయ్ తాన్ శెయ్యనినైక్కప్పట్టవర్కళ్ ఎన్గిఱతాకైయాలే విరోధమిల్లైయెన్ఱపడి.

౩౯౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆభిముఖ్యత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"ఈశ్వరస్యచసౌహార్దం యదృచ్ఛాసుకృతంతథా।
విష్ణోఃప్రసాదమద్వేషమాభిముఖ్యమ్"

మూ.—సుకృతత్తాలన్ఱిక్కే భగవత్కృపైయాలే పిఱక్కిఱతు; అద్వేషమ్ సుకృతత్తాలేయెన్నిల్ ఇన్ద ఫలవిశేషత్తుక్కుత్తై*సాధనమాక్కవేణ్ణాతు.

౩౯౬. శాస్త్రముమ్

వ్యా.—అతావతు- అనాదికాలమ్ విముఖనాయ్పోన్ద విచ్చేతననుక్కు భగవద్విషయత్తిల్ పిఱక్కిఱవాభిముఖ్యమ్ ఇవనుడైయ సుకృతనిబన్ధనమాక వన్ఱిక్కే కేవలభగవత్కృపైయాలే పిఱక్కిఱతు ; తత్పూర్వభావియాన వద్వేషమ్ సుకృతమడియాక ప్పిఱక్కిఱతెన్ఱు శొల్లప్పార్క్కిల్, అఖిలాత్మగుణాదియాయ్ ఆత్మోజ్జీవనాఙ్కురమా యిరున్దుళ్ళ భగవదద్వేషమాకిఱ విఫలవిశేషత్తుక్కు అతిక్షుద్రమాన యాదృచ్ఛికాదిసుకృతత్తై క్కారణమెన్ఱు శొల్లవొణ్ణాతెన్ఱై.

ఆకైయాల్ అద్వేషత్తుక్కుమ్ భగవత్కృపైయే కారణమెన్ఱు శొల్లవేణుమెన్ఱు కరుత్తు.

౩౯౬. శాస్త్రావిహితముమాయ్ చేతనావిదితముమాన విన్దయాదృచ్ఛికాదికళుక్కు సుకృతమెన్ఱు పేరిట్టారిన్నారెన్నుమిడత్తై శఙ్కాపరిహారరూపేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శాస్త్రము) మెన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—ఎన్ఱు ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు పూర్వపూర్వసాపేక్షత్వం తోన్ఱినాలుమ్ యోగ్యతయాసుకృతత్తుక్కు అద్వేషహేతుత్వముమ్ ప్రసాదత్తుక్కు ఆభిముఖ్యహేతుత్వము మెన్ఱు తదాశయమ్.

"అహింసాసత్యమ్" ఇత్యాదికళిలే అహింసైక్కు ప్రథమోపాదానత్తాలే తన్మూలభూతమానవద్వేషత్తుక్కుమ్ ప్రాథమ్యంసిద్ధమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అఖిలాత్మగుణాదియా) యిత.

ఫలవిసదృశత్తుక్కు విధిబలత్తాలే కారణత్వఙ్గొణ్డాలుమ్ విధియిన్ఱిక్కే యిరుక్క వతుక్కు క్కారణత్వ మిఙ్గుకల్పిక్కవొణ్ణాతెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (ఆకైయాలి) త్యాది.

౩౯౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (శాస్త్రావిహితముమా), యిత్యాది.

కృతశబ్దమ్ "మత్తోభూతంనతుమయాకృతమ్" ఎన్ఱుబుద్ధిపూర్వకోత్పన్నవాచకమాకైయాలే తద్ఘటిత సుకృతశబ్దమ్ అజ్ఞాతమాయుత్పన్నమానత్తై చ్చొల్లువతెఙ్గనే యెన్ఱపడి.

౧ తిరువాయ్మొழி. ౧. ప. ౧. తి. ౧. పా.

* "కారణమెన్నవొణ్ణాతు" ఎన్ఱుకోశాన్తరఙ్గళిల్ పాఠమ్ కాణ్గిఱతు.

మూ.—విధియాతేనాము మఱియాతేయిరుక్కిఱవిత్తై సుకృతమెన్ఱు నామ్ పేరిడుకిఱపడి యెన్నెన్నిల్; నామన్ఱు, ఈశ్వరన్ ఎన్ఱు కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అతావతు-"ఇదంకుర్యాత్" ఎన్ఱు శాస్త్రవిహితముమాయ్ కర్తృభూతరాన చేతనరాలే బుద్ధిపూర్వేణానుష్ఠితముమాన తొన్ఱై యిఱే సుకృతమెన్బతు; అప్పడియే, ఇత్తై చ్చెయ్వానెన్ఱు శాస్త్రముమ్ విధియాతే ఇన్న సుకృతమ్ పణ్ణినోమెన్ఱు తత్కర్తాక్కళాన, నాము మఱియాతే యిరుక్కిఱవిన్ద యాదృచ్ఛికాదియై సుకృతమెన్ఱు నామ్ పేరిడుమ్పడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; "ఇతుక్కు సుకృతమెన్ఱు పేరిడుకిఱోమ్ నామన్ఱు, సర్వముక్తిప్రసఙ్గమ్ వారామైక్కాక సర్వజ్ఞనానవీశ్వరన్ సుకృతమెన్ఱు పేరిట్టువైత్తాన్" ఎన్ఱు తత్త్వదర్శికళాన వాచారియరరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టిరుక్కైయా యిరుక్కుమెన్నై

అ.—"మాతుకామో యదృచ్ఛాసుకృతంకుర్యాత్" ఎన్ఱు యాదృచ్ఛికత్వ విధేయత్వఙ్గళ్ మిథోవిరుద్ధఙ్గళాకైయాలే విధ్యసంభవమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్పడియే) యిత్యాది.

[నామన్ఱు]న్ఱవితుక్కు అధ్యాహృతమాన పేరిడువర్కళెన్ఱిఱవిత్తోడే అన్వయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఇతుక్కు) త్యాది.

ఈశ్వరనెన్ఱిఱవితుక్కు ప్పేరిట్టానెన్ఱిఱవధ్యాహృతపదత్తోడే అన్వయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సర్వముక్తిప్రసఙ్గమి) త్యాది.

ఫలప్రదానోపయోగియాయ్ చేతనకృతమానవిత్తై "ఋతంపిబన్తౌసుకృతస్య" ఇత్యాదికళిలే సుకృతశబ్దత్తాలే శొల్లుకిఱాప్పోలే అతిప్రసఙ్గవారణద్వారా ఫలప్రదానోపయోగియాకవీశ్వరకృతమానవిషయత్తైయుమ్ "యదృచ్ఛాసుకృతన్తథా" ఇత్యాదికళిలే సుకృతశబ్దత్తాలే శొల్లుకైయాలే యీశ్వరేచ్ఛారూపశక్తి ఉభయత్రాపి తుల్యై యెన్ఱపడి.

"యఃప్రమత్తో హన్తిప్రాప్తం దోషఫలం సహాసంకల్పేనభూయః" "ఏవమన్యేష్వపి దోషవత్సు కర్మసు తథాపుణ్యక్రియాసు" ఎన్ఱు దుష్టకర్మఙ్గళుక్కుమ్ పుణ్యకర్మఙ్గళుక్కుమ్ స్వరూపేణ తత్తత్ఫలజనకత్వముమ్ బుద్ధిపూర్వకత్వాబుద్ధిపూర్వకత్వఙ్గళుక్కు ఫలగతగురుత్వలఘుత్వప్రయోజకత్తైయుమ్ శాస్త్రసిద్ధైయాయిరుక్క-

వ్యా.—ఆక, కీழ்౧"వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" ఎన్ఱు మయర్వఱ మతినలమరుళప్పెఱ్ఱవర్కళిల్ తలైవరాన నమ్మాழ்వార్ నిర్హేతుక విషయీకారమాకిఱవివ్వర్థత్తైవిశదమాకవరుళిచ్చెయ్తపడియై దర్శిప్పిత్తు, అతిన్మేల్ వన్ద శఙ్కాపరిహారఙ్గళుమ్ పణ్ణియరుళినారాయ్త్తు.

అ.— "హరిర్హరతి పాపాని దుష్టచిత్తైరపిస్మృతః।
అనిచ్ఛయాపిసంస్పృష్టో దహత్యేవ హి పావకః॥"
"కిం తస్యదానైః కిం తీర్థైః కిం తపోభిః కిమధ్వరైః।
యో నిత్యం ధ్యాయతే దేవం నారాయణ మనన్యధీః॥"
"కీర్తనా దేవకృష్ణస్య ముక్తసఙ్గః పరం వ్రజేత్"
"సాంకేత్యం పారిహాస్యంవా"

ఇత్యాదికళాలే ఇచ్ఛానిచ్ఛాకృతభగవత్స్మరణాదికళుక్కు తుల్యఫలహేతుత్వఙ్గొల్లుకైయాలే అతిలనిచ్ఛాకృతత్తుక్కు ఇచ్ఛాకృతత్తోడే తుల్యఫలత్వవచనం తద్వ్యాజేన భగవత్కృపైయినుడైయఫలజనకత్వతాత్పర్యకమాకైయాలే బుద్ధిపూర్వకసుకృతదరిద్రరైయుమ్ విడమాట్టాతతన్నుడైయకృపైయాలే అబుద్ధిపూర్వకత్తుక్కు అతిప్రసఙ్గవారకత్వరూపవ్యాజత్వత్తైయుమ్ తత్ప్రయుక్తసుకృతపదవాచ్యత్వత్తైయుమ్ తానేపణ్ణినానెన్ఱిఱతు.

ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతత్తుక్కు అహేతుత్వేసత్యతిప్రసఙ్గవారకత్వరూపవ్యాజత్వత్తైక్కొళ్ళాతే అప్రధానకారణత్వరూపవ్యాజత్వత్తైక్కొణ్డు వైషమ్యాదికళుక్కు పరిహారఙ్గొల్లప్పార్క్కిల్ తాదృశవ్యాజత్వంబుద్ధిపూర్వత్తుక్కుమ్ తుల్యమాకైయాలే భగవద్విషయత్తుక్కొరేన్ఱఙ్గొల్లన్ఱాకాతు ;కృపానిర్హేతుకత్వముమ్ సిద్ధియాతు.

ప్రాధాన్యత్తైప్పఱ్ఱి నిర్హేతుకత్వవచనమెన్నైయుమ్ ఉచితమన్ఱెన్ఱు కరుత్తు.

శ్రవణమ్ వక్తృసాపేక్షమాకైయాలే సామర్థ్యాత్తత్త్వదర్శికళాన పూర్వాచార్యర్కళే వక్తాక్కళాకవుచితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (తత్త్వదర్శికళాన) విత్యాది.

సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఆక) విత్యాది.

---

౧ తిరువాయ్మొழி. ౮. ప. ౮. తి. ౮. పా.

మూ.—౩౯౭. ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆఴ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళిల్ పరస్పర విరుద్ధమ్పోలే తోఱ్ఱుమ్;

వ్యా.—౩౬౭. ఇని ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆఴ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళిల్ అన్యోన్యవిరుద్ధమ్పోలేతోఱ్ఱుమవఱ్ఱుక్కు ప్పరిహారముమ్, ఇవ్వర్థస్థాపకమాక మఱ్ఱుఞ్జొల్లవేణ్డుమ్ ప్రమాణతర్కఙ్గళు మివ్విడత్తిల్ తా మరుళిచ్చెయ్యా మైక్కు హేతువిన్నతెన్గిఱార్ - (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు నిర్హేతుకవిషయీకారమాకిఱ ఇవ్వర్థ విషయమాక, ఇవ్విషయీకారత్తుక్కిలక్కాయ్ మయర్వఱ మతినల మరుళప్పెఱ్ఱ వాఴ్వార్కళుడైయ భగవదఙ్గీకార ప్రకాశకఙ్గళాన పాశురఙ్గళిల్ ౧"వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" ౨"ఎన్నన్ఱిశెయ్తేనా వెన్నెఞ్జిల్ తికఴ్వతువే"ఎన్ఱుమ్ ౩ 'తిరుమాలిరుఞ్జోలైమలై యెన్ఱే నెన్న'' ౪"మాతవనెన్ఱే

అ.—౩౯౭. సంగతి (ఇని యివ్వర్థవిషయమాక) విత్యాది.

ఇఙ్గుమ్నిర్వాహకత్వమ్ సంగతియెన్ఱపడి.

అవ్యవహితపూర్వప్రకృతమానసుకృతనామకరణవ్యావర్తనార్థమ్అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిర్హేతుకవిషయీకారే) త్యాది.

ఇతుక్కిలక్కల్లాతవృషివచనఙ్గళిల్ మిథోవిరోధపరిహారత్తైప్పణ్ణ వితుక్కిలక్కానవాఴ్వార్కళుడైయ పాశురఙ్గళిలే తత్పరిహారమావశ్యక మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే [ఆఴ్వార్కళ్] ఇత్యాదిక మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్విషయీకారత్తుక్కి) త్యాది.

విశిష్యపాశురఙ్గళై దర్శిప్పిత్తు అవైత్తుక్కు అర్థమ్ (వెఱితే) యిత్యాది.

''వెఱితే'' ఇత్యాదియుమ్ ''ఎన్నన్ఱి'' ఇత్యాదియుమ్ నిర్హేతుకత్వపరమ్.

''తిరుమాలిరుఞ్జోలై'' ఇత్యాదిద్వయం సహేతుకత్వస్ఫూర్తిసహమ్.

నల్లతోరఱమ్=నల్లధర్మత్తై.

ఇతునిర్హేతుకత్వపరమ్.

పల్పిఱవి=పలపిఱవియిలే,

నోఱ్ఱేన్=సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణినేనెన్ఱపడి.

ఇతుసహేతుకత్వశఙ్కాసహమ్.

మూ.—అవఱ్ఱిల్ శొల్లుకిఱ పరిహారముమ్,

వ్యా.—కొణ్డు'' ఎన్ఱుమ్,౫ ''నల్లతోరఱఞ్జెయ్తుమిలేన్'' ఎన్ఱుమ్,౬"నోఱ్ఱేన్ పల్పిఱవి''ఎన్ఱుమ్,౭"యానేత్తవత్తాల్ కాణ్బన్కొలిన్ఱు'' ఎన్ఱుమ్,౮"యానేతవఞ్జెయ్తేన్'' ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికళాలే భగవదఙ్గీకారహేతుక్కళ్ ఉన్ఱుమ్ తఙ్గళ్ వక్కలిల్లైయెన్ఱతు ఉణ్డానాప్పోలే శొల్లువతాకైయాలే కరుత్తఱియాతవర్కళుక్కు పరస్పరవిరుద్ధమ్పోలే ప్రతిభాసిక్కుమెన్నై.

అవఱ్ఱిల్శొల్లుమ్పరిహారఙ్గళావన - ౯ "మాతవన్మలై" ఎన్గిఱవై వ్యావృత్త్యుక్తిమాత్రమాకైయాలేఅవఱ్ఱైయాగోపిత్తువన్ద మేల్విఴుకిఱ భగవత్కృపైయే యఙ్గీకారహేతు, అవై హేతువన్ఱెన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్;

౬"నోఱ్ఱేన్పల్పిఱవి" ఎన్ఱతు-ఎనక్కు పలజన్మఙ్గళుణ్డామ్బడి యాకవాయ్త్తు నాన్ సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణిఱ్ఱెన్ఱు

అ.—యానేత్తవత్తాల్ కాణ్బన్ = ఏన్దతపస్సాలే కాణ్బేనెన్ఱపడి.

కింశబ్దం క్షేపార్థకమ్.

ఇతు నిర్హేతుకత్వపరమ్.

యానేతవఞ్జెయ్తేన్=తపస్సైప్పణ్ణినేన్.

ఇతు సహేతుకత్వసంశయక్షమమ్.

ఆదిశబ్దమ్ ''మున్ననోఱ్ఱవితికొలో'' ఇత్యాదిపరమ్.

ఇవైత్తుక్కర్థమ్ (భగవది) త్యాది.

నిశ్చయవ్యఞ్జనార్థమ్ (ఇల్లైయెన్ఱతు) ఎన్ఱతు.

ఆపాతప్రతీతిద్యోతనార్థమ్ (ఉణ్డానాప్పోలి) త్యాది.

ప్రతిపత్తృబుద్ధిమాన్ద్యహేతుకవిరోధప్రతీతిమాత్ర మల్లతు నిర్దోషశాస్త్రఙ్గళుక్కు స్వతోవిరోధమిల్లామైయాలే (కరుత్తఱియాతవర్కళుక్కు) ఇత్యాది.

(వ్యావృత్త్యుక్తి) యెన్ఱతు వ్యక్త్యన్తరగిర్యన్తరవ్యావర్తనార్థమ్ ''మాతవన్'' ఇత్యాదివిశేషణనిర్దేశమెన్ఱపడి.

మాత్రశబ్దత్తాలే గౌరవ్యప్రతిపత్తియై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు.

(ఆరోపిత్తై) న్ఱతు వ్యాజమాక్కిక్కొణ్డెన్ఱపడి.

(హేతువన్ఱెన్నుమిడ)మిత్యనేన అహేతుత్వేసత్యతిప్రసఙ్గవారకత్వం సూచితమ్,

పలపిఱవియైనోఱ్ఱేనెన్ఱర్థవివక్షయా (పలజన్మఙ్గళు) మిత్యాది.

౧ తిరువాయ్మొఴి. ౮. ప. ౮. తి. ౮. పా.
౨ తిరువాయ్మొఴి. ౧౦. ప. ౬. తి. ౮. పా.
౩ తిరువాయ్మొఴి. ౧౦. ప. ౮. తి. ౧. పా.
౪ తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప. ౭. తి. ౩. పా.
౫ పెరియతిరుమొఴి. ౧. ప. ౯. తి. ౪. పా.
౬ పెరియతిరుమొఴి. ౧. ప. ౯. తి. ౮. పా.
౭ ఇరణ్డాన్దిరువన్దాది. ౮౬. పా.
౮ ఇరణ్డాన్దిరువన్దాది. ౭౪. పా.

Accn. No 506

మూ.—మఱ్ఱుముణ్డాన వక్తవ్యఙ్గళుమ్,

వ్యా.—స్వనికర్షమ్ శొన్న విత్తనై, అనేకజన్మమ్ ఉన్నై ౨ ప్పేఱుక్కైక్కు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణినేనెన్ఱ పడి యన్ఱు;

౧"యానేతవఞ్జెయ్ తేన్" ఎన్ఱతు-ఇరున్దమిழ్ నన్మాలై యిణైయడిక్కే శొల్ల ప్పెఱ్ఱ ప్రీత్యతిశయత్తాలే ఎన్నై ౨ ఱ్ఱోలే భాగ్యమ్ పణ్ణినారిల్లైయెన్ఱు ఇప్పేఱుపెఱ్ఱ తమ్మై శ్లాఘిత్తమాత్రమెన్ఱిప్పడి కళిలే నిర్హేతుకవచనవిరోధమ్ వారాతపడి సహేతుకమ్పోలత్తోఱ్ఱుమవఱ్ఱుక్కు చ్చొల్లుమ్ పరిహారఙ్గళ్.

(మఱ్ఱుముణ్డాన వక్తవ్యఙ్గళావన) మఱ్ఱు మిన్నిర్హేతుకస్థాపనార్థమాక చ్చొల్ల వేణ్డుమవై యాన,

౨"ఏవంసంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః।
జీవే దుఃఖాకులే విష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే।
నిర్హేతుక కటాక్షేణ మసీయేన మహామతే।
ఆచార్యవిషయీకారాత్ ప్రాప్నువన్తి పరాఙ్గతిమ్॥
నాసౌ పురుషకారేణ నచాప్యన్యేనహేతునా।
కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకఞ్చిత్ కదాచన"
ఇత్యాదిప్రమాణఙ్గళుమ్ ఏతదనుగ్రాహకతర్కఙ్గళుమ్.

అ.—ఇత్తాల్ ఫలితం (స్వనికర్షమ్) ఇత్యాది.

ఇరున్దమిழ్=మహత్తానద్రమిడరూపమాన,

నన్మాలై = శ్లాఘ్యమాలైయై,

ఇణైయడిక్కే=పరస్పరసదృశఙ్గళానతిరువడికళుక్కే.

ఏకవిషయత్తిలే విధినిషేధఙ్గళిలే నిషేధానురోధేన విధినయనంపోడ శ్రీగ్రహణాగ్రహణవాక్యసిద్ధమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిర్హేతుకత్వవచనవిరోధమ్) ఇత్యాది.

"ఏవంసంసృతిచక్రస్థే" ఇత్యాదివచనత్తిలే అనుక్తిన్యఙ్జిత హేత్వభావమ్ కణ్ఠోక్తమెన్నుమభిప్రాయత్తాలె (నాసౌ పురుషకారేణ) ఇత్యాది.

ఆదిపదమ్ ఏతదుపబృంహితైయాన "యమేవైషవృణుతే" ఇత్యాదిశ్రుతిపరమ్.

"తర్కోహినామ అర్థస్వభావవిశేషేణవా సామగ్రీవిశేషేణవా నిరూపణేన అర్థవిశేషే ప్రమాణం వ్యవస్థాపయత్తదితికర్తవ్యతారూపమూహాపరపర్యాయం జ్ఞానమ్" ఎన్గిఱవిత్తై యుళ్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదనుగ్రాహకే) త్యాది.

౧ ఇరణ్డాన్దిరువన్దాది. ౭౮. పా.

మూ.—విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిఱిలోమ్.

౩౯౭. ఆకైయాల్, ఇవన్ విముఖనాన దశైయిలు

వ్యా.—(విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిఱిలోమ్) ఎన్ఱతు ఇవైయెల్లాఙ్గొల్లప్పార్క్కుమళవిల్ గ్రన్థప్పరప్పువరుమెన్ఱిఙ్జి శొల్లుకిఱోమిల్లైయెన్ఱపడి.

౩౯౭. ఆక, కీழ் (భగవద్గుణానుసన్ధానమభయహేతు, ఎన్ఱ ప్రతిజ్ఞైక్కుపపాదకమాక, (త్రిపాద్విభూతియిలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ ఈశ్వర నిర్హేతుకోజ్జీవనార్థమాక విముఖదశైయే పిడిత్తు కృషిపణ్ణి పోరుమ్పడియై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్తార్; అతు తన్నై ౨ నిగమిక్కిఱార్ - (ఆకైయాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు-ఈశ్వర నిర్హేతుకోజ్జీవనత్తుక్కు కృషిపణ్ణుమ్ కట్టళై యితువాకైయాలే, ఇప్పడి యిచ్చేతనన్ తన్ పక్కల్ విముఖనానవవస్థైయిలుముట్పడ వివనుక్కుజ్జీవి

అ—అపూర్వోపాత్తప్రమాణార్థనిర్ణయోపయుక్తఙ్గళాన తర్కఙ్గళుమెన్ఱపడి.

అవైయావన-

కృపాదిగుణఙ్గళుక్కు నిర్విషయత్వప్రసఙ్గముమ్ రక్షకత్వత్తుక్కు ఔపాధికత్వప్రసఙ్గముమ్ తత్ప్రయుక్తకల్యాణత్వవిరహప్రసఙ్గముమ్క్వచిన్నిర్హేతుకరక్షకత్వఙ్గొళ్ళావిట్టాల్ వరుమాకైయాలే రక్షకత్వన్నిరుపాధికమ్,

క్వచిద్రక్షణే ఉపాధిదర్శనం స్వాతన్త్ర్యముమ్ సోపాధికత్వభ్రమము మాకిఱ చేతనస్వభావకృతమ్,

ఆకైయా లుపాయవిధి వైయర్థ్యాదికళ్ ప్రసఙ్గియాతు ;
ఇత్యాద్యనుసంధానఙ్గళ్ -ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.
౩౯౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆక, కీழ்) ఇత్యాది.
ప్రతిజ్ఞై-పక్షస్య సాధ్యవత్తాకథనమ్.

(ఉపపాదమాక) వెన్ఱతు హేతుబోధకమాక వెన్ఱపడి.

అబాధితత్వే సత్ప్రతి పక్షితత్వబోధకమాన నిగమన రూపచరమావయవత్తై ప్రయోగిక్కిఱారెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ నిర్వాహకత్వం సంగతి యెన్ఱపడి.

౨.

మూ.—ఇప్పాడ ఉజ్జీవిక్కైక్కు కృషిపణ్ణినవీశ్వరనై అను సన్ధిత్తాల్ ఎప్పోతుమ్ నిర్భరనాయే యిరుక్కుమిత్తనై.

౩౯౯. ౧"ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు"

వ్యా—కైక్కొళ్ళ కృషిపణ్ణిప్పోన్ద గుణాధికనానవవనై యనుసన్ధిత్తాల్ ఏవంభూతనానవన నివ్వవస్థాపన్నరాక్కినమ్మై కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కవిడానెన్ఱు తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే సర్వకాలముమ్ నిర్భరనాయే యిరుక్కుమిత్తనై భయప్రసఙ్గమిల్లై యెన్ఱపడి.

౩౯౯. (విముఖనానదశైయిలుమిప్పాడ వుజ్జీవిక్క కృషిపణ్ణినవీశ్వరనై యనుసన్ధిత్తాల్) ఎన్ఱుతామ్ కీழరుళిచ్చెయ్తవర్థత్తిలాప్తిక్కుడలాక జ్ఞానాధికరుడైయవిశేషవనుసన్ధానత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

౧"ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు" ఎన్ఱతు-ఎనక్కుత్తప్పవొణ్ణాతపడి, పార్త్తవిడమెఙ్గుమ్ తానేయామ్పడియానవ్యాప్తియిలే యుళ్ పుక్కెన్ఱపడి.

అ.—(ఇవ్వవస్థాపన్నరాక్కి నన్మై) యెన్ఱతు అద్వేషాభిముఖ్యాత్మగుణాచార్య సమాశ్రయణ తత్త్వజ్ఞానసాధనాన్తరనివృత్త్యాద్యాగన్తుకవిశేషయుక్తరాక్కిన నమ్మైయెల్లారై యెన్ఱపడి.

స్వీకారమ్ కర్మనాశహేతువల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మానుగుణమాక)విత్యాది.

(తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే)యెన్ఱతు తద్గుణాధ్యవసాయత్తాలే యెన్ఱపడి.

ఇఙ్గే—

"యో మే గర్భగతస్యాపి వృత్తిం కల్పితవాన్ ప్రభుః।
శేషవృత్తివిధానేఽపి కిం సుప్తస్సోఽథవా మృతః"

ఎన్గిఱవిత్తై వ్యఞ్జకమాక క్కణ్డుకొళ్వతు.

౩౯౯ ఉత్తరవాక్యావతారికై (విముఖనాన) విత్యాది.

ఆప్తిః=యాథార్థ్యమ్.

(జ్ఞానాధికరుడైయ) వెన్ఱతు ఆఢ్యరుడైయ వెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ హేతుత్వం సంగతి యెన్ఱపడి.

"ఎతిర్" ఎన్ఱు దృష్టిగోచర పురోదేశపరమాయ్ అత్తాల్ పార్త్తవిడమెల్లాత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

శూழ్ల్ = శూழ్కై, వ్యాపిక్కై.

మూ—౪౦౦. ఒరువనై ప్పిడిక్కనినైత్తు ఊరై వళైవారై ప్పోలే వ్యాప్తియుమ్.

వ్యా.—౧"ఎతిర్ శూழ్ల్"ఎన్గిఱతు-అవతారపరమాగ పూర్వాచార్యర్గళాలే వ్యాఖ్యాతమాయిత్తాకిలుమ్, ఇప్పోతు ఇవర్ ఇవ్విడత్తిల్ వ్యాప్తిపరమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్; అనేకయోజనైకళుణ్డాయిఱే యిరుప్పతు.

౪౦౦. అతుక్కు దృష్టాన్తమ్- (ఒరువనై ప్పిడిక్కనినైత్తూరై వళైవారై ప్పోలే) ఎన్ఱు.

అతావతు—ఒరువనై ప్పిడిక్కనినైత్తవన్ అవనై త్తప్పామల్ పిడిక్కవేణుమెన్ఱు మభినివేశత్తాలే అవ్వూరై చ్చేరవళైయుమాపోలేయాయ్త్తు ఓరాత్మావై యకప్పడుత్తిక్కొళ్ళుకైక్కాక సకలచేతనాచేతనఙ్గళిలుమ్ వ్యాపిత్తు నిఱ్కుమ్పడి;

ఆకైయాల్ వ్యాప్తియుమ్ స్వార్థమాకవెన్ఱిఱే జ్ఞానాధికరనుసన్ధిప్పతెన్గిఱార్

(వ్యాప్తియుమ్)ఎన్ఱతు సర్వసత్తాహేతువానవతువుముట్పడవెన్ఱపడి.

అ.—శూழ్లిలే=వ్యాప్తియిలే యెన్ఱపడి.

పుక్కు=ప్రవేశిత్తు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎనక్కుత్తప్పవొణ్ణాతపడి) యిత్యాదినా.

"శూழ్లెన్ఱవతారత్తైచ్చొల్లక్కడవతిఱే" యెన్గిఱ ఈట్టిల్ నిర్వాహవిరోధశఙ్కైయై పరిహరిక్కిఱార్(అవతారపరమాక) విత్యాదినా.

౪౦౦. (అతుక్కు)ఎన్ఱతు వ్యాప్తిక్కెన్ఱపడి.

వైయర్థ్యశఙ్కా పరిహారార్థమ్ (అభినివేశత్తాలే) యెన్ఱతు.

ఎతిర్ శబ్దార్థమ్ (సకలే) త్యాది.

"ఎనక్కేయరుళ్ శెయ్వర్"ఇత్యాదియాల్ ఫలితమ్(స్వార్థమాక) విత్యాది.

ఉమ్మై సముచ్చయార్థమన్ఱిక్కే విరోధద్యోతకమెన్గిఱార్ (వ్యాప్తియుమెన్ఱతు) ఇత్యాదినా.

అన్యసత్తాహేతువుక్కు స్వార్థత్వానుసంధానమ్ విరుద్ధమిఱే.

---

౧ తిరువాయ్మొழి. ౨. ప. ౭. తి. ౬. పా.

మూ.—౪౦౧. సృష్ట్యవతారాదికళై ప్పోలే స్వార్థమాక వెన్ఱిఱే జ్ఞానాధికరనుసన్ధిప్పతు.

వ్యా.—౪౦౧. సృష్ట్యవతారాదికళై స్వార్థమాకవనుసన్ధిక్కైయై సిద్ధవత్కరిత్తు, ఇతుక్కు దృష్టాన్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సృష్ట్యవతారాదికళై ప్పోలే) ఎన్ఱు.

మున్నీర్ ఞాలత్తిల్ ముతల్ పాట్టిలే - సృష్టియై స్వార్థమాకవుమ్, ఇరణ్డామ్బాట్టిలుమ్ మూన్ఱామ్బాట్టిలుమ్- అవతారఙ్గళై స్వార్థమాకవుమ్ ఇవర్ తామే యనుసన్ధిత్తరుళినారిఱే.

(అవతారాదికళ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ ఆదిశబ్దత్తాలే- గుణచేష్టితాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

అ.—౪౦౧. దృష్టాన్తీకరణత్తాలె సిద్ధవత్కారలబ్ధ మెన్గిఱార్ (సృష్ట్యవతారే)త్యాదినా.

అవ్వనుసంధాన మెజ్ఞనే యెన్న (మున్నీరి) త్యాది,

మున్నీర్=మున్నే సృష్టిక్కప్పట్టజలపూర్వకమాన,

ఞాలమ్=పృథివ్యుపలక్షితలోకత్తై,

పడైత్త=సృష్టిత్త,

ఎమ్ముకిల్వణ్ణనే=ఎనక్కాక లోకత్తై సృష్టిత్త పరమోదారనేయెన్ఱపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముతల్ పాట్టిలే) యిత్యాదినా.

పర్ =కఠినైయాన.

మాఱైయమ్=మహాపృథివియై,

అళన్దవెమ్వామనా=ఎమక్కాక అళన్దవామననే.

ఇతి రణ్డామ్బాట్టు.

కొల్లా=హింసాపరికమల్లాత,

మాక్కోల్=మతిరైక్కోల్ పరికరమాక.

భారతయుద్ధత్తిలే యెల్లాసేనైకళుమ్ కురుక్షేత్రత్తిలే మడిత్తవెనక్కు పకారకనే.

ఇతు మూన్ఱామ్బాట్టు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇరణ్డామ్బాట్టిలుమ్) ఇత్యాదినా.

మూ.—౪౦౨. కర్మఫలమ్బోలే కృపాఫలము మనుభవిత్తేయఱవేణుమ్.

౪౦౩. కృపై పెరుకప్పుక్కాల్

వ్యా—౪౦౨.ఇప్పడి ఇవన్ విముఖనానదశైయిలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళాలేయివనుడైయవుజ్జీవనత్తుక్కాకన్ కృషిపణ్ణిప్పోరుకిఱతుతెన్నుడైయనిర్హేతుకకృపైయాలేయిఱే; తాదృశకృపాఫలమివనుక్కవశ్యానుభావ్య మెన్నుమిడత్తైసదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్యానిన్ఱుకొణ్డు,కీర్ (నిన్ఱరనాయిరుక్కామిత్తనై) ఎన్ఱవత్తై స్థిరీకరిక్కిఱార్ మేల్ (కర్మఫలమ్బోలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి

అతావతు—తాన్ శెయ్తపుణ్యాపాపరూపకర్మఫలమ్, ౧"అవశ్య మనుభోక్తవ్యమ్'' ఎన్గిఱపడియే అనుభవిత్తేయఱవేణ్డుమోపాతి, నిత్యసంసారహేతువానకర్మత్తైత్తళ్ళి నిత్యసూరికళోడు సమానభోగభాగియాక్కుకైక్కు హేతువానవనుడైయ కృపాఫలముమ్ ఇవనుక్కు ఇచ్ఛైయిల్లైయేయాకిలుమ్ అవశ్య మనుభవిత్తేవిడవేణుమెన్రై.

౪౦౩. ఏవమ్భూతకృపై యనాదియాయిరుక్కచ్చెయ్తే, కర్మకర్తావాన చేతననుడైయవుమ్ తత్ఫలదాతావానవీశ్వరనుడైయవుమ్ స్వాతన్త్ర్యఙ్గళాలే తకైయప్పట్టన్ఱోకిడన్దుపోన్దతు, ఇన్నము మప్పడియానాలో వెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృపై పెరుకప్పుక్కాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ—౪౦౨. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఇప్పడియివన్) ఇత్యాది

సంగతి (తాదృశే) త్యాది.

ఇత్తాల్ హేతుత్తై సంగతియెన్ఱపడి.

[అనుభవిత్తే] యెన్గిఱ అవధారణ ఫలితం స్థిరీకరణమ్.

ఉపమానత్తిల్ అవధారణాంశత్తుక్కు ప్రమాణమ్ (అవశ్య) మిత్యాది

ఎవకారవ్యావర్త్యమ్ అని చ్చాప్రయుక్తా సుభవాభావమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(ఇచ్ఛైయిల్లైయే యాకిలు) మిత్యాది.

౧.

మూ.—ఇరువర్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ తకైయవొణ్ణాతపడి యిరుక్కైయుమ్ఉణ్డియప్పెరుకుమ్.

వ్యా.—అతావతు - కృపాగుణమ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన వీశ్వరన్ తానిట్టకట్టళైయిలే వన్దవాఱే యఙ్గీకరిక్కక్కడవొమెన్ఱు ఇచ్చేతననై కర్మానుగుణమాక నిర్వహిక్కుమళవిల్, ఇరువర్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ తకైయప్పట్టు నిఱ్కుమతొழియ, అక్కట్టళైయిల్ వారామైయాలే దుర్గతియే పర్యాప్తాశాక వివనైయవన్ తానే మేల్విழున్దఙ్గీకరిక్కైక్కుడలామ్పడి పెరుకుమళవిల్, స్వాశ్రయమానవీశ్వరనుడైయ చేతనకర్మానుగుణమాకవే నిర్వహిక్కక్కడవొమెన్ఱిరుక్కుఱస్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్, స్వవిషయమాన చేతననుడైయ[1]“శ్రుతిస్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లఙ్ఘ్య వర్తతే” ఎన్గిఱపడియే - ఈశ్వరాజ్ఞైయై యతిలఙ్ఘిత్తు నడక్కైక్కడియానస్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ నిరోధిక్కవొణ్ణాతపడి[2]“వితివాయ్క్కిన్ఱు కాప్పారార్” ఎన్గిఱపడియే ఉభయస్వాతన్త్ర్య

మూ.—౪౦౪. భయహేతు కర్మమ్; అభయహేతు కారుణ్యమ్.

వ్యా.—రూపమాన విరణ్డుకరైయు ముడైన్దழியుమ్పడి యొరుమట్టిల్ నిల్లామై మెన్ మేలుమ్ పెరుకానిఱ్కుమెన్నై.

౪౦౪. ప్రకరణాదియిల్ భయాభయహేతుక్కళాకచ్చొన్న స్వదోషభగవద్గుణఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, కర్మకారుణ్యఙ్గళ్ ప్రధానఙ్గళాకైయాలే యవఱ్ఱైయుపపాదిత్తుక్కొణ్డునన్దార్ కీழ், అతుతన్నై నిగమిత్తరుళుకిఱార్ మేల్ (భయహేతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు— ఈశ్వరనేయుపాయమెన్ఱిరుక్కుఱఅధికారిక్కుఇన్నముమ్ సంసారమనువర్తిక్కిల్ శెయ్వతెన్ ఎన్గిఱ భయత్తుక్కుహేతు, అనాదికాలమ్ సంసరిక్కైక్కు కారణమాయ్ప్పోన్దస్వకర్మస్మరణమ్,[3]“శూழ్పిఱప్పుమ్ మరుఙ్గే

అ.—౪౦౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఏవమ్భూతే) త్యాది.

ఇత్తాల్ ఏతావత్కాలంస్వాతన్త్ర్యేణాభిభవత్తైదృష్టాన్తీకరిత్తుక్కొణ్డు పూర్వోక్తార్థాక్షేపేణ ఉత్థానపరిహారమాకైయాలే ఆక్షేపసంగతియెన్ఱపడి.

(కృపాగుణ) మిత్యాది.

అతావతు. — క్రాప్తప్రాప్తదుర్గత్యభావసహకృతస్వాతన్త్ర్యమ్ శాస్త్రమర్యాదానుగుణాఙ్గీకారప్రయోజకమ్; క్రాప్తప్రాప్తదుర్గతిమూలక కృపాతిశయమ్ స్వాతన్త్ర్యపమర్ద్య యాదృచ్ఛికాదివ్యాజేన స్వయమేవాఙ్గీకారప్రయోజకమెన్ఱపడి.

ఆశ్రయస్వాతన్త్ర్యం......ప్రతిబన్ధకమ్; విషయస్వాతన్త్ర్యం విషయసంబన్ధప్రతిబన్ధకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్వాశ్రయమాన) విత్యాది.

ఇతిల్ ప్రమాణమ్ (వితి)యిత్యాది.

వితియెన్పతు భగవత్కృపై;

అతుక్కడి అవనాల్ తప్పవొణ్ణాతపడి యిరుక్కైయాలే.

వాయ్క్కిన్ఱు=కిట్టానిన్ఱుళ్ళవిడత్తిల్,

కాప్పార్=తకైవార్,

ఆర్=క్షేపే. ఒరువరుమిల్లై యెన్ఱపడి.

అ.—విషయాశ్రయభూత చేతనేశ్వరర్కళ్ బుద్ధిస్థరాకైయాలే-అవర్కళే స్వాతన్త్ర్యవిశిష్టవేషేణ నిరోధకతయా ప్రసజ్గార్హరెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఉభయస్వాతన్త్ర్య) త్యాది.

ఆకస్మిక కృపాప్రసరణత్తుక్కు దుర్నివారత్వసామ్యత్తాలే ప్రవాహరూపణానుగుణమాక స్వాతన్త్ర్యద్వయత్తుక్కు నిరోధకత్వసామ్యత్తాలే కూలత్వరూపణమ్ “కరుణారసకూలముద్రుజైః” ఇత్యాద్యనుసారేణ మూలాభిప్రేతమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(ఇరణ్డుకరైయు) మిత్యాది.

౪౦౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రకరణాదియి) లిత్యాది.

సామాన్యేనోపక్రమిత్తు విశేషేణోపపాదననిగమనఙ్గళ్ గుణానాం ప్రధానానువర్తిత్వన్యాయత్తాలుమ్ “ప్రధానేకృతం సర్వత్రకృతం భవతి” ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలుమ్ ఎన్ఱపడి.

భయమ్=సంసారత్తినుడైయ వుత్తరకాలానువృత్తిరూపభావ్యనర్థాశఙ్కనమ్.

కర్మమ్=సంసారహేత్వనాదిపుణ్యపాపరూపమ్.

ఇత్తైత్తిరుప్పుళ్ళమ్పుழి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరనే) యిత్యాదినా.

శూழ్=చక్రవత్ పరివర్తిక్కిఱ,

పిఱప్పు=జన్మోపలక్షిత సంసారమానతు,

మరుఙ్గే=సమీపత్తిలే,

వరుప్పెరుమే=వరుమే,

మూ.—౨౦౫. భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్

వ్యా—వరప్పెఱుమే" ఎన్గిఱపడియే - సంసారమ్ నమ్మరుకుమ్ వరమాట్టాతు, శరీరావసానత్తిలే భగవత్ప్రాప్తిక్కుమ్ కణ్ణళివిల్లైయెన్ఱు నిర్భయనాయిరుక్కైక్కు హేతు, కర్మత్తైప్పారామలఙ్గీకరిత్తు సంసారత్తై యఱియఱుత్తుత్తన్ తిరువడికళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కు ఉఱ్ఱవనవనుడైయ నిర్హేతుకకారుణ్యస్మరణమెన్నై.

(స్వదోషానుసన్ధానమ్, భగవద్గుణానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గినత్తై నిగమిక్కిఱవిడమాకైయాలే, (కర్మమ్ కారుణ్యమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ స్మరణపర్యన్తమ్ వివక్షితమ్.

౨౦౫. ఇబ్భయాభయఙ్గళిరణ్డు మివనుక్కెవ్వళవాక నడక్కుమెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—భగవత్కృపావిషయమాయుమ్, ప్రకృతియోడే యిరుక్కైయాలే అనాదికాలమ్ సంసారహేతువాయ్ప్పోన్ద స్వకర్మత్తై యనుసన్ధిప్పతు అత్తైప్పారాతే యఙ్గీకరిత్త భగవత్కారుణ్యత్తై యనుసన్ధిప్పతాయ్క్కొణ్డిఱే ఇవ్వధికారియిరుప్పతు; అతిల్, కర్మత్తై యనుసన్ధిత్తపోతు - భయముమ్ కారుణ్యత్తై యనుసన్ధిత్తపోతు - అభయము

అ—కింశబ్దః క్షేపే; ఏరాతెన్నపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసార) మిత్యాదినా.

కర్మకారుణ్యశబ్దఙ్గళ్ తత్తత్స్మరణలక్షకఙ్గళెన్ను మతుక్కు - గ్రాహకత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వదోషానుసన్ధాన) మిత్యాదినా.

ఉపక్రమానుగుణ్యేన ఉపసంహారస్థపదలక్షణై అశ్వప్రతిగ్రహ వాక్యత్తిలే కణ్డతి శేయెన్నపడి.

౨౦౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇబ్భయాభయఙ్గళి)త్యాది.

భయహేత్వభయహేతుశబ్దఙ్గళిలే కాలోపాధిశబ్దమిల్లామైయాలే కాలావధిజిజ్ఞాసై యెన్నపడి.

(కృపావిషయమాయు) మెన్నతు కృపైక్కు విషయభూతనానవిన్బమెన్నపడి.

(ప్రకృతియోడే)దేహయాపైయానవచిత్తోడే.

విషయఙ్గళుమ్ కారణకలాపము మిరున్దాల్ అనుసంధానమవశ్యభావియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్వకర్మత్తై యనుసంధిప్పతు) ఇత్యాది.

మూ.—మాఱిమాఱిప్రాప్తియళవుమ్నడక్కుమ్.

౨౦౬. నివర్త్యజ్ఞానమ్

వ్యా—మాయ్ ఇరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి, ప్రకృతిసంబన్ధమఱ్ఱుభగవత్ప్రాప్తిపణ్ణుమళవుమ్ నడక్కుమెన్నై.

౨౦౬. ఇప్పడి ఉభయముమ్ మాఱిమాఱి ప్రాప్తియళవుమ్ నడక్కిఱతెన్, తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే యెప్పోతుమొక్క నిర్భయనాయిరుక్కవొణ్ణాతోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నివర్త్యజ్ఞానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—అవనుడైయ కారుణ్యత్తాలే నివర్తిక్కప్పడు మతాన అవిద్యాకర్మవాసనారుచి ప్రకృతిసంబన్ధవిషయజ్ఞానమ్, ఇవై కిడక్కైయాలే ఇన్నముమ్ సంసారమ్ మేలిడిల్ శెయ్వతెన్ ఎన్గిఱభయహేతు; "సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి" ఎన్ఱు సర్వేశ్వరనివఱ్ఱైత్తళ్ళిప్పోకడుమ్బడి పణ్ణుకైయాలే ఇవఱ్ఱుక్కు నివర్తకమానవవనుడైయ కారుణ్యవిషయజ్ఞానమ్, తద్భయరాహిత్యహేతువెన్నై.

అ—ప్రాప్తియాలాక్షిప్తమ్ (ప్రకృతిసంబన్ధమఱ్ఱు) ఎన్నతు.

ప్రాప్తిశబ్దార్థమ్ (భగవది) త్యాది.

ప్రాప్తిశబ్దమ్ ప్రాప్త్యుత్పత్తిపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పణ్ణు) మెన్నతు.

అల్లతు భగవదనుభవాది రూపప్రాప్తికాలమెల్లామ్ భయానువృత్తి కూడాతిఱే.

౨౦౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి యుభయము) మిత్యాది.

"నాహారయతిసంత్రాసం నబిభేతికదాచన"

ఎన్ఱు భయాభావమ్ సార్వకాలికమెన్గిఱతేయెన్ఱు శఙ్కాభిప్రాయమ్.

నివర్త్యనివర్తకశబ్దఙ్గళ్ స్థానప్రమాణత్తాలే కర్మాదిదోషకారుణ్యఙ్గళుక్కు వాచకమెన్గిఱార్ (అవనుడైయ) విత్యాది.

అవిద్యా=అన్యథాజ్ఞానాదికమ్.

కర్మ=పుణ్యపాపరూపమ్.

వాసనా=సంస్కారః.

రుచిః=ఇచ్ఛావిశేషః.

ప్రకృతిసంబన్ధః=దేహసంబన్ధః.

"ఆనన్దం బ్రహ్మణోవిద్వాన్" ఎన్గిఱవితిలే 'విద్వాన్' ఎన్ఱు వర్తమాననిర్దేశత్తాల్ భయనివర్తకవేదనత్తుక్కు పౌనఃపున్యఙ్గొల్లుకైయాలే నివర్త్యమానభయత్తుక్కుమ్ పౌనఃపున్యఙ్గొల్లుమ్ సిద్ధిక్కిఱతు.

మూ.—భయహేతు; నివర్త్యజ్ఞానమ్ అభయహేతు.

వ్యా.—నివర్తకబలమరిన్దాలుమ్ నివర్త్యమ్ కిడక్కుమళవుమ్భయముమ్ నడునడువే కలశిచ్చెల్లుమెన్ఱు కరుత్తు.

ఆక ఇప్ప్రికరణత్తాల్ - ఇవనుక్కు భయాభయహేతుక్కళుమ్, తదుభయవిపర్యయత్తిల్ సిద్ధిక్కుమతువుమ్, తన్నిబన్ధనశఙ్కాపరిహారఙ్గళుమ్, సర్వేశ్వరన్ సంసారికళుక్కుజ్జీవనత్తిల్ కృషిపణ్ణుమ్బడియుమ్, అజ్ఞాతసుకృతభగవదఙ్గీకారహేతుత్వముమ్, ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవానభిజ్ఞర్ పడియుమ్, ఏతద్వైభవాభిజ్ఞర్ పడియుమ్, ఇవ్వర్థమభియుక్తవచనసిద్ధమెన్ను మతువుమ్, అజ్ఞాతసుకృతవ్యాజేనవవనఙ్గీకరిక్కుమ్బడియుమ్, అఙ్గీకారహేతువాక్కుమజ్ఞాతసుకృతఙ్గళిన్ తత్కృషిఫలత్వముమ్, తన్నిరూపణఫలితముమ్, అఙ్గీకారప్పుళ్ళాశామవై కాదాచిత్కమాక స్వయమేవ విళైక్కైక్కుక్కడియుమ్, అవఱ్ఱిన్ ద్వైవిధ్యముమ్, ఏవమ్భూతవిషయీకారశాస్త్రసిద్ధత్వముమ్, ఇవ్విషయీకారమ్ పెఱ్ఱువర్ ఇత్తై వెళియాకప్పేశినపడియుమ్, ఏతదనభిజ్ఞవచనపరిహారముమ్, ఆభిముఖ్యవదద్వేషతత్కృపాజనితత్వముమ్, యాదృచ్ఛికాదికళిల్ సుకృతనామమీశ్వరకృతమెన్నుమతువుమ్, ఏతదర్థవిషయాభియుక్తవచన పరస్పరవిరోధపరిహారాద్యనుగ్రహహేతువుమ్, కీళ్ప్పరక్కవుపపాదిత్తు వన్దతిన్ ఫలితముమ్, తదాప్తిహేతుతయాజ్ఞానాధికరనుసన్ధానముమ్, నిర్హేతుకకృపాఫలావశ్యానుభావ్యత్వముమ్, ఈదృశకృపాప్రవాహ దుర్నివారత్వముమ్, ప్రకరణాదిప్రతిజ్ఞాతార్థనిగమనముమ్, భయాభయానువర్తనకాలావధియుమ్, ఏతదుభయహేతుభూతజ్ఞాన విశేషఙ్గళుమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కు అద్వేషాదిమోక్షపర్యన్తాఖిలలాభహేతువాన భగవదాకస్మికకృపాప్రభావమ్ విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

ఇత్తాల్ - ద్వయోపదేష్టృభూతాచార్యోపసత్త్యాదికళుక్కుమ్ తదుపదిష్టద్వయార్థజ్ఞానాదికళుక్కుమ్ హేతువాన భగవన్నిర్హేతుకకృపావైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆఱుప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దావతాన భగవన్నిర్హేతుకకృపాప్రభావప్రకరణమ్ ముఱ్ఱిఱ్ఱు.

అ.—ఇత్తైయాకిల్ అనుసంధానఙ్గళిల్ చరమవ్యక్తిపర్యన్తమ్ భయానువృత్తి ఇరుమే.

ఆకైయాల్ నివర్తకపౌనఃపున్యత్తాలే నివర్త్యపౌనఃపున్యం సిద్ధమ్.

అతుక్కు హేతు భయహేతువినుడైయ తావత్కాలసత్తై.

ఇత్తైప్పఱ్ఱవే "స్మారంస్మారం" "గతభీః" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నివర్తకబల) మిత్యాది.

"గజంవా వీక్ష్య సింహంవా" ఎన్ఱు భయహేతువికల్పత్తాలేయుమ్ "నాహారయతి" ఎన్ఱిఙ్గవర్తమానత్తాలేయుమ్ భయాభయఙ్గళినుడైయ పర్యాయానువృత్తి వ్యఞ్జితమిత్తే.

ఏతత్ప్రికరణార్థఙ్గళై సుఖబుద్ధిసమారోహణార్థమాకత్తొకుత్తు ఉపన్యసిత్తరుళుకిఱార్ (ఆకవిప్ప్రకరణత్తాలి)త్యాదినా.

(సిద్ధిక్కుమెన్నుమతువు) మెన్ఱతు అజ్ఞతైయై.

అ.—అజ్ఞాతసుకృతస్య భగవదఙ్గీకారహేతుత్వమితి విగ్రహః.

హేతుత్వం=వ్యాజత్వమ్.

ఏవంభూతవిషయీకారస్య శాస్త్రిసిద్ధత్వ మితివిగ్రహః.

పెఱ్ఱవర్=నమ్మాళ్వార్.

అద్వేషస్యతత్కృపాజనితత్వమితి విగ్రహః.

అభియుక్తవచనాని=ఆళ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళ్.

ఇన్ద పఞ్చమప్రకరణత్తుక్కు తురీయప్రకరణత్తోడే సంగతియైయుమ్ ప్రకరణచతుష్టయాన్తర్యత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తా)లిత్యాదినా.

ఇత్తాల్ = పఞ్చమప్రకరణత్తాల్.

ఆఱుప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దావతానభగవన్నిర్హేతుకకృపాప్రభావప్రకరణమ్ ముఱ్ఱిఱ్ఱు.

శ్రీవచనభూషణమ్.

౪. ప్రకరణమ్.

చరమప్రాప్యప్రాపక ప్రకరణమ్.

మూ.—౪౦౭ స్వతన్త్రనై

వ్యా.—౪౦౭. ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ఉపక్రమమేపిడిత్తు ఇవ్వళవాలేసిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనే చేతనర్కుక్కు పరమపురుషార్థలక్షణమోక్షసిద్ధిక్కు నిరపేక్ష సాధనమెన్నరుళిచ్చెయ్‌తు, ఉపాయభూతన్నాన సర్వేశ్వరన్ కర్మనిబన్ధనమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యనిబన్ధనమాక ముక్తనాక్కవుమ్ వల్ల నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకైయాలే అవనై యుపాయమాకప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమవర్కళుక్కు, స్వకర్మానుసన్ధానత్తాలుమ్ తత్కారుణ్యానుసన్ధానత్తాలుమ్ వరుమ్ భయాభయఙ్గళ్ యావత్ప్రాప్తి మాఱిమాఱి నడక్కుమ్బడియైయుమ్ దర్శిప్పిత్తార్ కీళ్; ఇనిమేల్

మూ.—యుపాయమాకత్తాన్

వ్యా.—౧"సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృత్వా మర్త్యమయీంతనుమ్" ఎన్నుమ్ ౨"తిరుమామకళ్ కొழுనన్ తానే కురువాకి" ఎన్నుమ్ఙ్గళ్లుకైయాలే. అన్ద సిద్ధోపాయబహిర్భూతమన్ఱియే తచ్చరమావధియాయ్, బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాయిరుక్కైయన్ఱిక్కే మోక్షైకహేతువా యిరు

అ.—౪౦౭. చరమప్రకరణత్తుక్కు పూర్వప్రవృత్తమాన ప్రకరణపఞ్చకత్తోడే పేటికాసంగతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తి)లిత్యాది.

ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ = శ్రీవచనభూషణత్తిల్.

(ఉపక్రమమే పిడిత్తిివ్వళవాక) వెన్నతు ప్రకరణ పఞ్చకత్తాలే యెన్నపడి.

అతిల్ (నిరపేక్షసాధన మెన్నరుళిచ్చెయ్‌తు) ఇత్యన్తం ప్రకరణచతుష్టయార్థానువాదమ్; శిష్టం పఞ్చమప్రకరణార్థానువాదమ్.

పేటికాసంగతి (ఇనిమే) లిత్యాది.

(సాక్షాత్) ఇత్యాది.

"మగ్నానుద్ధరతే లోకాన్ కారుణ్యాచ్ఛాస్త్రపాణినా" ఎన్నుత్తరార్థమ్.

ఇతిలే శాస్త్రపాణిత్వలిఙ్గత్తాలే సిద్ధమాన వాచార్యభగవదనన్యత్వత్తుక్కు కణ్ణోక్తిప్రమాణమ్ (తిరుమామకళి) త్యాది.

తిరుమామకళ్ = పెరియపిరాట్టియారుక్కు,

కొழுనన్ = వల్లభనానవన్,

తానేకురువాకి = తానేయాచార్యనాకియెన్నపడి.

ఇతిల్ "సాక్షాన్నారాయణః" ఇత్యాద్యుక్తకేవలభగవదనన్యత్వం స్వాతన్త్ర్య హేతుక భయప్రసఙ్గ హేతువామెన్ను మభిప్రాయత్తాలే లక్ష్మీతత్పతికళుడైయ విశేషాధిష్ఠానప్రయుక్తతదనన్యత్వఙ్గళ్లుకిఱితుక్కు తదనన్తరోపాదాన మిరున్దపడియెన్ను కణ్డుకొళ్వతు.

"యశ్చోపదేశం కురుతే సఏవాస్య జనార్దనః"

ఎన్నుపదేష్టావుక్కు ఉపదేశ్యనైప్పఱ్ఱి కార్యవిశేషఙ్గళిల్ భగవదనన్యత్వఙ్గళ్లిఱ్ఱిఱే.

అ.—ఇత్తాల్ ప్రతిపత్త్యనువర్తనఙ్గళుక్కు విషయాశ్రయవ్యవస్థై పణ్ణినాన్ఱు.

(అన్దసిద్ధోపాయ బహిర్భూతమన్ఱియే) యిత్యనేన చరమప్రకరణత్తుక్కు ప్రబన్ధసంగతి శొల్లుకిఱతు.

(తచ్చరమావధి) యిత్యనేన ప్రకరణభేదమ్, పౌర్వాపర్యమ్, అన్యప్రకరణత్వమ్, ఉపాయత్తినుడైయ ప్రథమచరమాంశప్రతిపాదనాత్ పేటికాసంగతియుమ్ సూచితమ్.

సంగత్యర్థం (బన్ధమోక్షఙ్గళి) త్యాది.

"సిద్ధిర్భవతివా నేతి సంశయోఽచ్యుతసేవినామ్।
నసంశయోఽస్తి తద్భక్తపరిచర్యారతాత్మనామ్"
"నియమాదుపగచ్ఛతః"
"ధన్యాః కేచన తేభ్యోఽపి తేషామాదేశవర్తినః"
"సుఖాయైవతు భూతానాం త్వాదృశామచ్యుతాత్మనామ్।
"ఆసన్నత్వాద్దయాలుత్వాత్ జ్ఞానిత్వాద్గుణ భావతః"
ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (మోక్షైకహేతువా) యితి
ఇత్తాల్ భగవదనన్యత్వప్రయుక్తభయ ప్రసఙ్గన్నివారితమ్.

రాజాక్కళుక్కు స్థలవిశేషఙ్గళిలే నిగ్రహానుగ్రహసంకల్పఙ్గళినుడైయ వమోఘత్వాదికళ్ పోలే యిఙ్గుమ్ ప్రమాణవైషమ్యత్తాలే అవస్థాభేదేన స్వభావభేదముమ్ ఉపపన్నమాకైయాలే తత్ప్రసఙ్గమ్ వారాతిఱే.

౧.

౨. జ్ఞానసారం, ౩౦ పా॥

మూ.—పణ్ణినపోతితే

వ్యా.—వైక్కైయాలే తన్నిష్ఠర్కు భయప్రసఙ్గమిన్ఱియే యెప్పోతుమొక్క నిర్భయరాయ్ క్కొణ్డిరుక్కలామ్పడి యాయ్, చరమావధియాన స్వరూపప్రాప్యఙ్గళుక్కు అనురూపమాన చరమోపాయమ్ సదాచార్యాభిమానమే యెన్ఱు సకలవేదాన్తసారవిత్తమరాన పూర్వాచార్యర్కళ్ తఙ్గళుక్కు త్తఞ్జమాకవను సన్ధిత్తుముపదేశిత్తుమ్ పోన్ద రహస్యార్థత్తై సకలరుమఱిన్దు జ్జీవిక్కుమ్పడి ప్రబన్ధశేషత్తాలుమ్ స్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అతిల్ ఇప్పడి భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి యనువర్తియామల్ ఎప్పోతుమొక్క నిర్భరనాయిరుక్కలావ తొరువత్తియిల్లైయో వెన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వతన్త్రనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు—కర్మానుగుణమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యానుగుణమాక సంసారనివృత్తియైప్పణ్ణి తిరువడికళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళవుమ్ వల్ల నిరఙ్కుశ స్వతన్త్రనానవీశ్వరనై

మూ.—యిప్ప్రసఙ్గన్దానుళ్ళతు.

౪౦౮ ఉణ్డాపో

వ్యా.—ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారఙ్గళుక్కు ఉపాయమాకప్పర్రినపోతితే, యావత్ ప్రాప్తి భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి నడక్కుమెన్ను మిప్ప్రసఙ్గన్దానుళ్ళతెన్నై.

పరతన్త్రస్వరూపనాయ్ మోక్షైకహేతువానస్వాచార్యనై ఉపాయమాకప్పర్రి లిప్ప్రసఙ్గమిల్లై, సతతనిర్భయనాయిరుక్కలామెన్ఱు కరుత్తు.

(ఉపాయమాకత్తాన్) ఎన్ఱు ముఖచ్చొల్లిత్తనై.

౪౦౯. ప్రమాణాత్ప్రమేయనిశ్చయమ్ పణ్ణవేణుమితే, ఇవ్వర్థమెన్కొణ్డు నిర్ణయిక్కక్కడవోమెన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉణ్డాపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

ఆ.—భయప్రసఙ్గమిన్ఱియే=భయప్రసఙ్గమిల్లామల్ పడి.

ఇత్తాల్ భయప్రసఙ్గసహోపాయాంశప్రసఙ్గాత్ తదసహోపాయాంశప్రతిపాదనమాకైయాలే ప్రసఙ్గసంగతి శొల్లిత్తు.

కీళ్ అవసరసంగతియుమ్ ఇతిల్ ప్రసఙ్గసంగతియుమెన్ఱపడి.

చరమావధియాన స్వరూపం=తదీయపర్యన్తశేషత్వమ్.

చరమావధియానప్రాప్యం=తదీయపర్యన్తకైఙ్కర్యమ్.

సదాచార్యేణాభిమానః ఎన్ఱువివక్షితమ్.

కర్తరి షష్ఠిక్కాతల్, కర్తరి తృతీయైక్కాతల్ సమాసమ్.

'సదాచార్యస్యాభిమానః' ఎన్ఱు కర్తృత్వముమ్ వివక్షితమ్.

ఉభయవివక్షానుగుణమాక శేషషష్ఠ్యన్తత్తుక్కు అభిమానశబ్దత్తోడే సమాసముచితమ్.

"గురుణా యోఽభిమన్యేత గురుంవా యోఽభిమన్యతే"

"సదాచార్యేణ సందృష్టాః"

"ఉపాయోపేయ భావేన తమేవ శరణంవ్రజేత్"

ఎన్నక్కడవతిఱే.

మూలత్తిలుమ్ "ఆచార్యనైప్పర్రుకై" యెన్ఱుమ్ "ఆచార్యాభిమానమే" యెన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱతిఱే.

(సుస్పష్టమాక) వెన్ఱతు గురుగుణావలి చరమగురువివరణ చరమోపాయనిర్ణయప్రభృతిప్రబన్ధాపేక్షయా అతివిశదమాక వెన్ఱపడి.

ఆ.—అనన్తరవాక్యసంగతి (అతిలిప్పడి) యిత్యాది.

(అతిలె)న్ఱతు పేటికైయిలే యెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ పూర్వోక్తభయప్రసఙ్గాక్షేపప్రతిపాదనాదాక్షేపసంగతియెన్ఱపడి; ప్రసఙ్గసంగతి యాకవుమామ్.

[ఇప్ప్రసఙ్గ]మెన్గిఱ 'ఇదం' శబ్దమ్ పూర్వప్రకృతభయాభయ పర్యాయానువృత్తి పరామర్శియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యావత్ప్రాప్తి) యిత్యాది.

[పర్రినపోతి తే] యెన్గిఱ వవధారణ వ్యావర్త్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరతన్త్ర) త్యాదినా.

"గుణభావతః" ఎన్గిఱ విత్తైయుళ్కొణ్డు (పరతన్త్ర)స్వరూపనా యెన్ఱతు.

ఆచార్య భగవత్పరతన్త్రనా యెన్ఱపడి.

"సుఖాయైవతు భూతానామ్" ఎన్గిఱవిత్తైయుళ్కొణ్డు (మోక్షే)త్యాది.

తాన్ శబ్దవ్యాఖ్యానమిల్లామైయాలే న్యూనతైయై పరిహరిత్తుక్కొళ్ళకిఱార్ (ఉపాయమాకత్తానెన్ఱు ముఖచ్చొల్లిత్తనై) యెన్ఱు.

'అతుతాన్' 'ఇతుతాన్' ఎన్ఱాప్పోలే సమభివ్యాహృతశబ్దానతిరిక్తార్థకమాక త్తానెన్గిఱ వితు ప్రయుక్తమెన్ఱపడి.

౪౦౯.—"ప్రమేయశరీరం సాధీయః, యది ప్రమాణముపలభామహే" యెన్గిఱవిత్తైయుళ్కొణ్డు ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రమాణా) దిత్యాది.

ఆళ్వార్కళుక్కు లౌకికమానదేహయాత్తైయిల్లామైయాలే

మూ.—తోరువార్త్తైయుమ్ ఉణ్ణాతపో

వ్యా.—మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱ్ఱు భగవదనుభవైకధారకరాయిరుక్కుమాఴ్వార్కళుక్కు ఉణ్డాపోతు ముణ్ణాతపోతుమావన భగవదనుభవ తదలాభకాలఙ్గళ్; అతిల్, భగవదనుభవమ్పణ్ణి హృష్టరానపోతు, తద్దాస్యవివృద్ధికామతయా తదీయదాస్యత్తిలే యూన్ఱి, ౧"పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్పరమర్" ౨"నాళుమ్పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుడైనాతర్" ౩"వరుమైయుమిమ్మైయుమ్ నమ్మైయళిక్కుమ్పిరాక్కళ్" ౪ "శలిప్పిన్ఱియాణ్డెమ్మైచ్చన్మశన్మాన్తరఙ్గాప్పర్" ౫"నన్మైపెఱుత్తెమ్మైనాళుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనమ్బర్" ౬"ఎమ్బిల్పిఱప్పిడైతోఱెన్ఱొఴుకులన్దాఙ్గళ్" ౭"అవనడియార్శిఱుమానునిశరాయెన్నై యాణ్డారిఙ్గే తిరియ-శెన్దామరైక్కట్టిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరైనాణ్మలరడిక్కీఴ్ప్పుకుతల్-ఉఱుమోపావియేనుక్కు" ఎన్నుమ్, ౮ "ఆరెణ్ణుమ్నెఞ్జుడైయారవరెమ్మైయాళ్వారే" ౯ "ఞానత్తినాళియురువైనినైవారెన్నాయకరే" ౧౦"నచ్చిత్తొఴువారైనచ్చె

మూ.—తోరువార్త్తైయుమ్శొల్లువార్పత్తు పేరుణ్డిరే; అవర్కళ్ పాశురఙ్గొణ్డన్ఱివ్వర్థ మఱుతియిడువతు.

వ్యా.—న్ఱన్ నన్నెఞ్జే" ౧౧ "పేరాళన్ పేరోతుమ్ పెరియోరై యొరుకాలుమ్పిరికిలేనే" ౧౨ "కణ్ణారక్కణ్డురిక్కైక్కుయారత్తొఴువారైక్కరుతుమ్కాల్ ఉణ్ణాతువెఙ్గూఱ్ఱమ్ మోవాతుపావఙ్గళ్ శేరా" ఎన్నుమ్, ౧౩ "ఈట్టఙ్గణ్డిడక్కూడుమేలతుకాణుమ్కణ్ పయనావతే" ౧౪ "తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్పెఱిల్ కఙ్గైనీర్ కుడైన్దాడుమ్ వేట్కైయెన్నావతే" ౧౫ "ఇన్పురున్దొణ్డర్ శేవడియేత్తివాఴ్త్తుమెన్నెఞ్జమే" ఎన్నుమ్ ఇత్యాదికళాలే తద్విషయత్తిలుఙ్గాట్టిల్ తదీయరే నమక్కు శేషికళుముపాయోపేయభూతరుమెన్ను అత్యాదరమ్పణ్ణి ప్పేశువతు; భగవదనుభవాలాభక్లిష్టరానపోతు, అప్పడిపరమశేషికళుమ్ పరమప్రాప్యప్రాపకభూతరుమాన తదీయర్ సన్నిహితరాయిరున్దాలుమ్ అవర్కళ్పక్కల్ నెఞ్జుశెల్లామల్ భగవద్విషయ

అ.—[ఉణ్డాపోతు] ఇత్యాద్యభిప్రేతత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మయర్వఱ) విత్యాదినా.

భగవదనుభవశ్చ తదలాభశ్చ భగవదనుభవతదలాభౌ, తయోః కాలౌ ఎన్నపడి.

తద్దాస్యవివృద్ధి = తదీయశేషత్వమ్. తద్వివృద్ధి = దాసదాసదాసత్వాది.

(తత్కామతయా) ఎన్నతు తత్కామనాయుక్తతయా ఎన్నపడి.
తదీయానాం దాస్యం తదీయదాస్యమ్.

(పయిలుమ్పిఱప్పిడై) యిత్యాదికం పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

ఉపాత్తమాన పాశురఙ్గళుక్కు అర్థమ్ (తద్విషయత్తిలు)మిత్యాది.

తిరుమఴిశైప్పిరాన్ తొణ్డరడిప్పొడియాఴ్వార్ ఇవర్కళుమ్ 'అఱ్ఱపఱ్ఱర్శేర్ నల్లరాన'' విత్యాద్యుక్తరానమైయాల్ శ్రీవైష్ణవర్కళుమ్ తత్కాలసన్నిహితరెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సన్నిహితరాయి) త్యాది.

౧. తిరువాయ్మొఴి.	౩. ప.	౭. తి.	౧. పా॥
౨. ,,	,,	,,	౨-పా॥
౩. ,,	,,	,,	౫-పా॥
౪. ,,	,,	,,	౬-పా॥
౫. ,,	,,	,,	౭-పా॥
౬. ,,	,,	,,	౮-పా॥
౭. ,,	౮. ప.	౧౦ తి.	౩-పా॥
౮. పెరియతిరుమొఴి.	౨ ప	౬. తి.	౨-పా॥
౯. పెరియతిరుమొఴి	౨. ప.	౬. తి.	౯-పా॥
౧౦. ,,	,,	,,	౫-పా॥
౧౧. ,,	౭. ప	౪. తి.	౪-పా॥
౧౨. ,,	,,	,,	౮-పా॥
౧౩. పెరుమాళ్ తిరుమొఴి. ,,		౨. తి.	౧-పా॥
౧౪. ,,	,,	,,	౨-పా॥
౧౫. ,,	,,	,,	౪-పా॥

వ్యా.—మే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక నినైత్తు,౧"కాణవారాయ్" ౨"కాణుమా అరుళాయ్" ౩"వరికోల్ వఞ్జిలై వళైవిత్త మైన్దనుమ్ వన్దిల నెన్ శెయ్ కేన్" ౪"వెఞ్జమత్తడు శరన్దురన్ద వెమ్మడికళుమ్ వారా నాల్" ౫"వాసుదేవా ఉన్ వరవు పార్త్తు-వార్ మణఱ్కున్ఱిల్ పులర నిన్ఱేన్" ఎన్ఱు ఇత్యాదికళాలే ఆర్తిపరవశరాయ్ అలఱ్ఱువతు ఊడువతు, ౬"వెఞ్జిఱైప్పుళ్" ౭"ఉఙ్గళోడెఙ్గళిడై యిల్లై" ఎన్ఱు ఇత్యాదికళాలే - వెఱుప్పతు ఉతఱువతాకైయాలే, (ఉణ్డాపోతోరువార్త్తైయుమ్ ఉణ్ణాతపోతోరువార్త్తైయుమ్ శొల్లువార్) ఎన్గిఱార్.

ఆఴ్వార్కళెల్లారు మేకప్రకృతికళాయ్ ఏకకణ్ఠరా

ఆ.—కాణుమాఱు=కాణుమ్ప్రకారత్తై.

వరి=రేఖైకళై,కోల్=ఉడైత్తాన,

వెమ్=ఉగ్రమాన,

శిలై=ధనుస్సై,వళైవిత్త=నతమాకప్పణ్ణిన,

మైన్దనుమ్ = స్వామియుమ్ మిడుక్కనుమ్ యువావుమెన్నుమామ్,

వన్దిలన్=వన్దానిల్లై;

ఎన్ శెయ్ కేన్ ఎన్ఱపడి.

వెఞ్జమత్తు=యద్ధత్తిలే,

అడు=హింసకమాన,

శరమ్=బాణత్తై,

తురన్ద=నడత్తిన, ఎమ్మడికళుమ్=అస్మత్స్వామియుమ్,

వారాన్=వరుకిఱిలన్;

ఆల్=విషాదే.

వాసుదేవా=వసుదేవాత్మజవే,

ఉన్ వరవుపార్త్తు,వార్ మణఱ్కున్ఱిల్ =ప్రవాహవేగత్తిలే

పులర=తపిక్కుమ్పడియాక, నిన్ఱేన్.

(అలఱ్ఱుకై)అనవరతఞ్జొల్లుకై(ఊడుకై)ప్రణయకలహత్తైప్పణ్ణుకై.

వెఞ్జిఱై=ఉగ్రపక్షనాన,పుళ్ = పెరియతిరువడి.

ఉఙ్గళిత్యాది వ్యాఖ్యాతమ్.

(వెఱుప్పతు)ఉపాలమ్భమ్. (ఉతఱుకై)త్యజిక్కై.

నమ్మాఴ్వార్ తిరుమఙ్గైయాఴ్వార్ కులశేఖరప్పెరుమాళ్వర్కళ్ మూవరుమొఴియు మన్ఱైయొఴువరు మిప్పడియిల్లైయేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ఆఴ్వార్కళెల్లారు)మిత్యాది.

మూ.—౪౦౯. అవర్కళై

వ్యా.—యిరుక్కైయాలే, (పత్తుపేరుణ్డిఱే) ఎన్గిఱార్.

(అవర్కళ్పాశురఙ్గళ్డాన్ ఇవర్థమఱితి యిడువతు) ఎన్ఱతు- మయర్వఱ మతినలమరుళప్పెఱ్ఱవర్కళాకైయాలే ప్రథమపర్వత్తిల్ కాట్టిల్ చరమపర్వత్తుక్కు శృతస్నేహమడైయ త్తెళియక్కణ్డు పేశినార్కళే యాకిలుమ్, చరమపర్వైకనిష్ఠరస్త్రియే ప్రథమపర్వత్తిలే హర్ణి తదనుభవ హృష్టరానపోతొన్ఱై చ్చొల్లువతు, తదలాభక్లిష్టరానపోతొన్ఱై చ్చొల్లువతాయ్, ఒరుపడిప్పాడరల్లాతవర్కళ్ పాశురఙ్గళ్డాన్ ఆచార్యనే యుపాయమెన్ఱివ్వర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణువతెన్ఱై.

౪౦౯ పిన్నై ఆర్ పాశురఙ్గళ్డాను తియిడువతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అవర్కళై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఆ.—(ఏకప్రకృతికర్) సమానస్వభావర్.

(ఏకకణ్ఠరా) యెన్ఱతు అవయవావయవిభావత్తాలే అన్యోన్యావిరుద్ధవచనరా యెన్ఱపడి

"అత్తైన్ తిరువేఙ్గడత్తానై" "వెల్లడుమ్మన్ఱవరై చ్చాన్ఱియిరుప్పార్తవమ్" "అడియార్క్కాళ్ప్పడుత్త" "మన్ఱోన్ఱినై కాణావే" "ఉన్నడియార్క్కాళ్పడుత్తాయ్" "అచ్చువై పెఱినుమ్" ఇత్యాదికళిలే యితు వ్యఞ్జితమాకైయాలే ఐకకణ్ఠ్యం సిద్ధమ్.

[ఇవ్వర్థ] మెన్గిఱవిదంశబ్దమ్ [పన్ఱినపోతిఱే] యెన్గిఱ అవధారణ సూచితార్థపరామర్శియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మయర్వఱ)విత్యాది.

ప్రథమచరమోభయపర్వనిష్ఠై యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ ప్రథపర్వత్తిలే తాత్పర్యాతిరేకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పణ్డి) యిత్యాది.

(ఒరుపడిప్పాడర్) ఏకప్రకారయుక్తర్.

మిథోవిరుద్ధఙ్గళాన వభిన్నవక్తృకవచనఙ్గళుక్కు బుభుత్సితార్థవ్యవస్థాపకత్వం క్లిష్టమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పాశురఙ్గళ్డాన్) న్ఱతు.

౪౦౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (పిన్నై) యిత్యాది.

౧. తిరువాయ్మొఴి ౮. ప. ౫. తి. ౨. పా॥
౨. ,, ౮. ప. ౧. తి. ౨. పా॥
౩. పెరియతిరుమొఴి ౮. ప. ౫. తి. ౬. పా॥
౪. ,, ౮. ప. ౫. తి. ౭. పా॥
౫. పెరుమాళ్ తిరుమొఴి ౬. తి. ౧. పా॥
౬. తిరువాయ్మొఴి ౧. ప. ౪. తి. ౧. పా॥
౭. ,, ౮. ప. ౨. తి. ౭. పా॥

మూ.——చ్చిరి త్తిరుప్పారొరు వరుణ్డిత్తే; అవర్ పాశురఙ్గొణ్డి

వ్యా.——అతావతు——౧"మేవినేనవన్ పొన్నడి-తేవుమఱ్ఱఱియేన్" ఎన్ఱు-స్వాచార్యరాన నమ్మాళ్వార్ తిరువడికళ్ ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక పుఱ్ఱైయఱప్పఱ్ఱి అవిదితాన్యదేవతరాయ్, ౨"నావినాల్ నవిఱ్ఱిన్బ మెయ్తినేన్" ఎన్ఱు తత్సఙ్కీర్తనానన్దనిర్భరరాయ్, ౩"అడియేన్ శతిర్త్తేన్" ఎన్ఱు-ఉఱువతఱిన్దు పఱ్ఱిన చతురరాయిరుక్కైయాలే చరమపర్వత్తిలేఱ్ఱమఱిన్దు పేశానిఱ్కచ్చెయ్తే తదేకనిష్ఠరన్ఱియే ప్రథమపర్వత్తిలే మణ్డి-తద్వైలక్షణ్యపరవశరాయ్, ఉణ్డపోతొరువార్త్తైయుమ్ ఉణ్ణాత పోతొరు వార్త్తైయుమ్ శొల్లుకిఱ వాళ్వార్కళ్ పతిన్మరైయుమ్ అడియిలే ఓరాచార్యన్ తిరువడికళైప్పఱ్ఱి అనవరతసుఖకళాయిరుక్కప్పెఱాతే స్వవైలక్షణ్యత్తాలే పిచ్చేఱ్ఱుమ్ భగ

అ——అసన్ పొన్నడి=అన్దవాచార్యరాన ఆళ్వారుడైయ స్పృహయణీయమాన తిరువడికళై,

మేవినేన్=ఇడైయిల్లామల్ప్పడి పఱ్ఱినేన్.

మఱ్ఱు తేవు=ఆళ్వారై యొఴిన్దదేవతైయై, అఱియేనెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వాచార్యరాన) విత్యాదినా.

నావినాల్=వాయాల్,

నవిఱ్ఱు=శొల్లి,

ఇన్బమెయ్తినేన్=ఆనన్దత్తైయడైన్దేన్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తత్సఙ్కీర్తనే) త్యాదినా.

అడియేన్ శతిర్త్తేన్=శతిరైయడైన్దేన్.

ఇత్తైప్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉఱువ) తిత్యాదినా.

(ఉఱువతు) అనురూపత్తై.

(చరమపర్వత్తిల్) ఆచార్యవిషయత్తుక్కుణ్డాన,

(ఏఱ్ఱమ్)ఉత్కర్షమ్.

(పతిన్మరైయుమ్)మిత్యస్య(పరిహసిత్తిరుక్కు)మిత్యనేన సహాన్వయః

"ఆచార్యస్య ప్రసాదేన"ఇత్యాదివచనత్తైయుళ్ కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అడియిలేయోరాచార్య) నిత్యాది.

(పిచ్చేఱ్ఱు) మెన్ఱతు వ్యామోహిప్పిక్కు మెన్ఱపడి.

౧. కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు-౨. పా॥

౨. ,, ౫. పా॥

మూ.——వ్వర్థ మఱుతియిడక్కడవోమ్.

వ్యా.——తద్విషయత్తిలే మున్దఱమున్న మిఴిన్దు తదనుభవదశైయిలొన్ఱైచ్చొల్లువతు తదలాభదశైయిలొన్ఱైచ్చొల్లివతాయిరుప్పార్; ఇవర్కళ్ పడుకిఱపాడెన్! ఎన్ఱు పరిహసిత్తిరుక్కుమ్ శ్రీమధురకవియాళ్వారొరువరుణ్డిత్తే; చరమపర్వనిష్ఠరాయ్ సదైకరూపవచనపరరాన వవరుడైయ పాశురమాన కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బై క్కొణ్డు ఇవ్వర్థత్తై సంశయవిపర్యయగన్ధమఱ నిశ్చయిక్కక్కడవోమెన్ఱై.

అథవా, (ఉణ్డపోతు) ఇత్యాదిక్కు, భగవదనుభవమ్ పణ్ణినపోతు 3 "ఉణ్డుకళిత్తేఱ్కుమ్బరెన్ కుఱై" ౪ "యావర్ నికరకల్ వానత్తే" ౫ "మాఱుళతో విమ్మణ్ణిన్మిశై" ఎన్ఱు ఇప్పడి అనుభవజనిత హర్షప్రకర్ష

అ.——(సదైకరూపవచనపరరాన) వెన్ఱతు మిథోవిరుద్ధవచనరన్ఱిక్కే అభిన్నార్థకవచనరాన వెన్ఱపడి.

అవర్ పాశురమ్ యోగ్యతయా కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బుకిఱ తెన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్(అవరుడైయపాశురమాన)విత్యాది.

(పాశురమ్) సూక్తి.

(ఉణ్డపోతొరువార్త్తై) హర్షోక్తియుమ్(ఉణ్ణాతపోతొరువార్త్తై) శోకోక్తియుమాకై.

శ్రీఘోషస్థితివిషయమాకైయాలే యోజనాన్తరమ్. (అథవే)త్యాది.

ఉణ్డు=అనుభవిత్తు,

కళిత్తేఱ్కు=తృప్తనాన వెనక్కు,

ఉమ్బర్=అతుక్కుమేలే,

ఎన్కుఱై=ఎన్నకుఱై.

అకల్ వానత్తే=విస్తృతమాన పరమాకాశత్తిలే,

యావర్ నికర్=యావర్ సదృశర్.

ఇమ్మణ్ణిన్మిశై=ఇన్దపృథివ్యుపలక్షిత లీలావిభూతియిలే,

మాఱు=ఉపమానమ్,

ఉళతో=ఉణ్డో.

(హర్షప్రకర్షో) హర్షాతిశయః.

3. తిరువాయ్మొఴి ౧౦. ప. ౨. తి. ౭. పా॥

౪. ,, ౪. ప. ౫. తి. ౨. పా॥

౫. ,, ౬. ప. ౪. తి. ౯. పా॥

వ్యా.—గర్వితమాన తోరువార్తైయుమ్, తదనుభవమ్ పెఱాతపోతు ౧ "మతియెల్లాముళ్ కలఙ్గి మయఙ్గుమాల్" ౨ "శాయలొడు మణిమామై తళర్న్దేన్ నాన్" ౩ "కాణవారాయెన్ఱెన్ఱు కణ్ణుమ్ వాయుమ్ తువర్న్దు" ౪ "తీయోడుడన్ శేర్ మెళుగా యులకిల్ తిరివేనో"వెన్ఱు ఇప్పడిశోకవేగజనితమానతోరువార్తైయుఙ్గళ్లువారొరువరిరువరు మన్ఱిక్కే పత్తుపేరుణ్డిత్తే; తదీయరే శేషికళు ముపా

మూ.—౪౧౦. స్వరూపత్తుక్కుమ్

వ్యా.—యోపేయభూతరుమెన్ఱవిన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, తద్గుణనుగుణమాక నిఱ్కుమాట్టామల్ భగవద్విషయత్తై లక్షణ్యాపరవశరాయ్ ఇప్పడి ఉణ్డాపో తోరువార్తై శొల్లుకిఱవర్కళుక్కికొణ్డన్ఱు స్వాచార్యచరణయుగలమే యుపాయోపేయ మెన్గిఱ విప్పరమార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణువతు, ఆళ్వార్ తిరువడికళైయే తమక్కుత్తఞ్జమాకప్పఱ్ఱిన "తేవుమత్తఱియేన" ఎన్ఱిరుక్కైయాలే ప్రథమపర్వత్తిలే మణ్డిహార్ద శోకపరవశరాయ్ ప్పేశుకిఱవర్కళై ప్పరిహాసిత్తిరుప్పా రొరువరుణ్డిత్తే; అప్పడి యిరున్దుళ్ళ శ్రీమధురకవికళ్ దివ్యసూక్తియై కొణ్డిఱ్ఱవర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవరో మెన్ఱు ఇఙ్గనే యోజిక్కవుమామ్.

౪౧౦. ఇప్పడి ప్రమాణసిద్ధమాన వర్థత్తై ఉపపత్తియాలే స్థిరీకరిక్కిఱార్ మేల్, (స్వరూపత్తుక్కుమ్)ఎన్ఱుతుడఙ్గి. స్వరూపోపాయ పురుషార్థజ్ఞైళై నిష్కర్షిక్కుమళవిల్, ప్రథమమ్ స్వరూపత్తై యుళ్ళపడి నిష్కర్షిత్తు, అనన్తరమ్

అ.—(గర్వితమానత)గర్వప్రకాశకమానతు.

మతియెల్లామ్=అవనరుళిన జ్ఞానమెల్లామ్,

ఉళ్ కలఙ్గి=మర్మస్పర్శియాక క్షుభితమాయ్,

మయఙ్గుమ్=మోహిక్కుమ్.

ఆల్=విషాదార్థకమవ్యయమ్.

శాయలొడు=అవయవ కాన్తియొడు కూడ,

మణి=స్పృహణీయమాన,

మామై=సముదాయకాన్తి,

తళర్న్దేన్ నాన్=నానిఴన్దేన్.

కాణవారాయెన్ఱెన్ఱు=ఇప్పడి పలకాల్ శొల్లి,

కణ్ణుమ్వాయుమ్, తువర్న్దు=ఉలర్న్దు.

తీయోడు=అగ్నియోడు,

ఉడన్ శేర్=సకాశత్తిలే శేర్న్ద,

మెళుకాయ్=మెళుకుపోలే పలిక్కవుమ్బొతాతే కరిన్దుపోకవుమ్బొతాతే,

ఉలకిల్ త్తిరివేనో=లోకత్తిలే తిరివేనో వెన్ఱపడి.

(శోకవేగః) శోకాతిశయః.

పూర్వయోజనైయిల్ వ్యాప్తి (ఒరువ)రిత్యాది.

(ఒరువరిరువ)రెన్ఱతు కీళ్చ్చొన్న మూవర్, అవర్మాత్ర మన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి.

తదీయవిషయత్తిల్ ఆత్యాదరానాదరోక్తికళ్ మూవర్ శొల్లిలుమ్ తదేకప్రకృతితయా పత్తుపేరుఙ్గొన్నతాకవిఱే పూర్వయోజనైయిల్ కొళ్ళవేణ్డియతు; ఇతి లప్పడియుమ్ఱిక్కే హర్షశోకోక్తికళ్ పత్తుపేరుక్కు ముణ్డెన్ఱపడి.

అ.—ప్రతిషేధమ్ ప్రసఙ్గపూర్వకమాకైయాలే (అవర్కళ్ పాశురఙ్గొణ్డన్ఱె) న్గిఱప్రతిషేధవ్యఞ్జితమ్ (తదీయరే) యిత్యాది.

ప్రతిషేధహేతువై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదనుగుణమాక)విత్యాది.

(పోతోరువార్త్తై) యెన్ఱతు వేఱొక్కొఱువార్త్తై యెన్ఱపడి.

ఇవ్వర్థమెన్గిఱ విదంశబ్దమ్ బుద్ధిస్థవాచకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(యిప్పరమార్థనిర్ణయః) మిత్యాది.

(ఉణ్డాతపోతి)త్యాదిక్కు (ఇఙ్గనే యోజిక్కవుమా)మెన్ఱన్వయమ్.

౪౧౦—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిప్రమాణ)త్యాది.

ఉపపత్తిః=వస్తుసామర్థ్యమ్.

ఇత్తాల్ నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్ఱపడి.

ప్రమాణోపపత్తిసంప్రదాయఙ్గళ్ ప్రమేయప్రమితిహేతుక్కళిఱే.

"ఆత్మాభిమానానుగుణత్వాత్పురుషార్థవ్యవస్థాయాః" ఇత్యాది కణ్ఠైయుళ్ కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమం స్వరూపత్తై) యిత్యాది.

(ఉళ్ళపడి) యిత్యాదియాల్ ఐశ్వర్య కైవల్యఙ్గళుమ్ తత్సాధనఙ్గళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్య నిష్కర్షశూన్యర్క్కెన్ఱు సూచితమ్.

౧. తిరువాయ్మొழி ౧. ప. ౪. తి. ౩. పా॥
౨. ,, ౧. ప. ౪. తి. ౮. పా॥
౩. ,, ౮. ప. ౫. తి. ౨. పా॥
౪. తిరువాయ్మొழி ౬. ప. ౭. తి. ౬. పా॥
౫. కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తాంబు ౨. పా॥

మూ.—ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్క వేణుమిఱే

వ్యా.—ప్రాప్యత్తై తదనురూపమాక నిష్కర్షిత్తు, ప్రాపకత్తై తదుభయానురూపమాక నిష్కర్షిక్క వేణుమిఱే;

వ్యుత్పత్తిదశైయిలే ఉపేయమ్ ముఱ్పట్టు ఉపాయమ్ పిఱ్పట్టిరుక్కుమ్, అనుష్ఠానదశైయిల్ మాఱాడి యిరుక్కుమ్;

స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేరామైయాలే యిఱే ఉపాయాన్తరత్తై పరిత్యజిత్తతు;

ఆకైయాలే(స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిఱుక్క వేణుమిఱే) ఎన్గిఱార్;

అ.—(తదుభయానురూపమాక) వెన్ఱతు స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ అనురూపమాక వెన్ఱపడి.

“అన్నం భోజ్యం మనుష్యాణామ్” ఎన్ఱిత్యాదిప్పడియే అన్నరూప పురుషార్థానుగుణమాకవుమ్ మనుష్యత్వరూపస్వరూపాను గుణమాకవుమ్ కృషిధాన్యతణ్డుల శాకాదికళిఱే సాధనమాకిఱతు.

ప్రాపకానన్తరభావి ప్రాప్యత్తుక్కు ప్రాపకాత్పూర్వ నిష్కర్షమెఙ్ఙనే యెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వ్యుత్పత్తిదశైయి) లిత్యాది.

ఆతావతు—“ఇష్టమిదమ్, అస్యేదం సాధనమ్” ఎన్ఱు ఉపేయం పూర్వమవగతమాయ్ తదుపాయమ్ అనన్తరమవగతమాయ్ అనన్యథాసిద్ధనియతపూర్వభావియాన కారణమెన్ఱు శొల్లుకిఱ వుపాయమ్ పూర్వోత్పన్నమాయ్ అనన్యథాసిద్ధ నియత పశ్చాద్భావియాన కార్యమెన్ఱు శొల్లుకిఱ వుపేయమనన్తరోత్పన్నమాయిరుక్కైయాలే ఉపాయనిష్పత్తేః పూర్వము పేయనిష్కర్షముపపన్నమెన్ఱపడి.

పూర్వమ్ స్వరూపప్రాప్యానుగుణ్యత్తాలే సిద్ధోపాయత్తుక్కు స్వీకార్యత్వముమ్ తదభావత్తాలే సాధ్యోపాయఙ్గళుక్కు పరిత్యాజ్యత్వముమ్ విస్తరేణ సాధితమాకైయాలే అన్దన్యాయ మిఙ్గుమొక్కుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే (వేణుమిఱే) యెన్ఱు సిద్ధవన్నిర్దేశమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది.

సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తైప్పఱ్ఱ సిద్ధోపాయస్వీకార మత్యన్తాభిమతమెన్ఱుమిడమ్ అనన్యథా సిద్ధప్రమాణశతప్రతిపన్నమాకైయాలే యితుక్కధికారి భేదఙ్గళాఙ్గాప్పోలే ప్రథమపర్వమాన సిద్ధోపాయత్తినుడైయ స్వీకారత్తైప్పఱ్ఱవుమ్ తదీయవిషయ చరమపర్వాత్మకచర

మూ.—ప్రాపకమ్.

వ్యా.—ఇని స్వరూపన్దన్నై నిరూపిత్తాల్ జ్ఞానానన్దఙ్ఖుమ్ పుఱవితళెన్నుమ్పడి భగవద నన్యార్హ శేషత్వమే వడివాయ్ అతినుడైయయాథాత్మ్యమ్ తచ్ఛేషత్వముమ్ పుఱవితళెన్నుమ్పడి తదీయ శేషత్వమే వడివాయిఱే యిరుప్పతు;

అ.—మోపాయ స్వీకారత్తుక్కత్యన్తాభి మతత్వముమ్ అనన్యథా సిద్ధప్రమాణశతప్రతిపన్నమాకైయాలే యితుక్కుమధికారి భేదఙ్గళ్ళుక్కై న్యాయ్యమాకైయాలే విధి నిషేధఙ్గళుక్కు విరోధమిల్లై యెన్ఱు మూలాభిప్రాయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయాలే స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది.

మూలాభిప్రేతఙ్గళాన ప్రకృతాను గుణస్వరూపాది నిష్కర్షఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇని స్వరూపన్దన్నై) యిత్యాదినా.

(పుఱవితళ్) బహిర్దలమ్, బహిరఙ్గ నిరూపకమెన్ఱపడి.

(భగవదనన్యార్హ శేషత్వమే వడివా) యెన్ఱతు తథావిధశేషత్వమే అన్తరఙ్గ నిరూపకమా యెన్ఱపడి.

ఇవ్వన్తరఙ్గత్వాదికం పూర్వమేవ విశదీకృతమ్.

(అతినుడైయ) వెన్ఱతు స్వరూపత్తినుడైయ వెన్ఱపడి.

(యాథాత్మ్యమ్) యథావస్థితాకారమ్.

(తచ్ఛేషత్వము) మిత్యాది.

ఆతావతు — భగవచ్ఛేషత్వముమ్ బహిరఙ్గనిరూపకమెన్నుమ్పడి తదీయశేషత్వమన్తరఙ్గ నిరూపకమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడి.

అయ మభిప్రాయః - భగవదపృథక్సిద్ధ ధర్మభూతమాన చేతనధర్మిస్వరూపమ్ తథావిధధర్మియాన భగవదధీనమాయిరుక్కుమ్.

భగవదధీనత్వమావతు-స్వరూపసంకల్పాభ్యాం తథావిధ భగవన్నిర్వాహ్యత్వమాకిఱ స్వరూపసంబన్ధవిశేషమ్; ఇతు నిత్యానిత్య సాధారణమ్.

భగవదాత్మకాశ్రయత్తినుడైయ నిత్యసంయోగాత్మక నిత్యాధేయత్వరూప నిత్యప్రకారతాత్మక శేషత్వం చేతనాత్మక ధర్మస్వరూప నిర్వాహకత్వాదీశ్వరావృత్తిత్వాచ్చ అన్తరఙ్గనిరూపకమా యిరుక్కుమ్.

ఏతాదృశ నిత్యనిర్వాహణం “స్వముద్దిశ్య” ఎన్ఱుమ్ “సంశ్రితార్థంచ కర్త” ఎన్ఱు మిత్యాదిప్పడియే సంశ్రితార్థత్వపర్యన్త స్వార్థత్వపురస్సరమా యిరుక్కుమాకైయాలే నిరూప్య స్వరూపనిర్వాహకకోటి ప్రవిష్టతయా నిరూపకాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ ప్రథమోపస్థితత్వాదన్తరఙ్గమాయిరుక్కిఱ భగవత్ప్రకారతారూప శేషత్వాపేక్షయా ఉద్దేశ్యకోటి ప్రవిష్టమాన సంశ్రితార్థత్వరూప తదీయశేషత్వం ప్రథమోపస్థితమాకైయాలే యత్తైప్పఱ్ఱవు మన్తరఙ్గమా యిరుక్కుమెన్ఱు కరుత్తు.

వ్యా.—ఏవమ్భూత స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యత్తై నిరూపిత్తాల్ తత్ కైఙ్కర్యమ్ ప్రథమావధియాయ్ తదీయకైఙ్కర్యమ్ చరమావధియాయిరుక్కుమ్;

స్వరూపప్రాప్యవేష మితువాకైయాలే తదుభయానుగుణమాన ప్రాపకమ్ తదీయజేయాక వేణ్డియిజేయిరుప్పతు;

ఇని అన్దతదీయరిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, ముతలడియిలే తన్నై అఙ్గీకరిత్తు తత్త్వజ్ఞానప్రదానత్తై ప్పణ్ణిన మహోపకారకనాన స్వాచార్యనుక్కే శేషమాయిరుక్కై సమస్తభాగవతరుడైయ ఉకప్పుమాయ్ తన్ స్వరూపత్తినుడైయ ఎల్లైనిలముమా యరుక్కుమ్;

మూ.—౪౧౧. వడుకనిమ్బి

వ్యా.—ఇన్దస్వరూపత్తుక్కనురూపమాన ప్రాప్యముమ్ స్వాచార్యన్ తిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమాయిరుక్కుమ్;

ఇప్పడి స్వరూపప్రాప్యఙ్గళాయ్ అత్తాల్ ఇవైయిరణ్డుక్కుమ్ సదృశమానప్రాపకమ్ స్వాచార్యచరణయుగలమాక వేణుమెన్నై.

ఇతువే స్వరూపప్రాప్యఙ్గళుక్కుచ్చేర్న్ద ఉపాయమెన్నైయాల్, ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యభీత్యా నిర్భరత్వత్తైప్పణ్ణివితిల్ పోన్దవళవల్ల, ముఖ్యోపాయమితువే యెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమిజే.

వ్యా.—౪౧౧. ఇవ్వర్థవిషయమాక ఓరైతిహ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱాల్ మేల్ (వడుకనమ్బి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు..—ఆళ్వార్ తిరువడికళిల్ శ్రీమధురకవికళిరున్దాప్పోలే, ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డు మెమ్బెరుమానార్ తిరువడికళే యెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణి ౧ "తేవుమత్తఱియేన్" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ వడుకనమ్బి; ఎమ్బెరుమానార్కు

అ.—యద్వా—

"న్యగ్రోధబీజే వటవత్ప్రణవే శబ్దజాలవత్ ।
సిద్ధే తదీయశేషత్వే సర్వార్థా స్సంభవన్తిహి ॥"

ఎన్గిఱపడియే కైఙ్కర్యాదిప్రయుక్త భగవచ్ఛేషత్వం తథావిధతదీయశేషత్వ హేతుక ప్రతిష్ఠాకమాకైయాలే సామాన్యేన భగవచ్ఛేషత్వత్తైప్పఱ్ఱ తదీయశేషత్వత్తుక్కు తత్పూర్వకాల సత్త్వరూపాన్తరఙ్గత్వ మెన్నుమామ్.

(ప్రథమావధియాయ్) సాతిశయ తత్ప్రీతిహేతుత్వమ్.

(చరమావధిత్వం) నిరతిశయ తత్ప్రీతిహేతుత్వమ్.

(స్వరూపప్రాప్యవేష) మిత్యాది.

అతావతు—స్వేతరసర్వాతిశాయి భగవదత్యన్తాభిమతత్వత్తాలే తదీయశేషత్వ కైఙ్కర్యఙ్గళ్ స్వరూపప్రాప్యఙ్గళాకిఱాప్పోలే తతఏవ హేతో స్తదుభయానుగుణప్రాపకముమ్ తదీయాభిమానమే యాక వేణుమెన్నపడి.

ఇప్పడి సామాన్యేన తదీయపర్యన్తశేషత్వాదిరూపస్వరూపయాథాత్మ్యత్తై యుపపాదిత్తు మధురకవిసూక్తికళై ప్రమాణమాక నిర్దేశిత్తవిత్తాల్ మూలాభిప్రేత మెన్ఱు సూచితమాన వాచార్యశేషత్వఙ్గళాన స్వరూపయాథాత్మ్యకాష్ఠైయై యుపపాదిక్కిఱార్ (ఇనియన్దతదీయరి) లిత్యాదినా.

(ముతలడియిలే) యెన్ఱతః ప్రథమపర్వత్తుక్కు మధికారియాకైక్కు మున్నే యెన్నపడి.

"నిర్విశేషంనసామాన్యం సామాన్యస్యాప్రవర్తకత్వాత్" ఎన్గిఱపడియే అనుష్ఠానాయ విశేషాకాఙ్క్షాయా ముపస్థితిత్వాదుపకారకత్వాచ్చ వరక్కడవ స్వాచార్యశేషత్వం పురుషార్థప్రవృత్తిహేతువాయుమ్ భగవచ్ఛేషత్వరూపస్వరూపకాష్ఠైయుమా యిరుక్కు మెన్నపడి.

అ.—ఆచార్యకైఙ్కర్యశేషత్వఙ్గళినుడైయ స్వరూపప్రాప్యకాష్ఠాత్వసూచనార్థమ్ వేషమానాలెన్నాతే (అత్తాలె) న్ఱతు.

(అవర్ పాశుర) మిత్యాదియాలుమ్ (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాదియాలు మాచార్యాభిమానమే స్వరూపప్రాప్యానురూపప్రాపక మెన్ఱు వ్యఞ్జితమాకైయాలే యత్తాల్ ఫలితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతువే) యిత్యాదినా.

ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యభీతి అత్తై విడువిక్కైక్కుమ్ నిర్భయత్వమ్ ఇఙ్గుంవరుకైక్కుమ్ హేతువెన్ఱు వివేకః.

ఇత్తాల్ భగవద్గీతాన్యాయత్తాలే అముఖ్యోపాయ ప్రతిపాదనానన్తరమ్ ముఖ్యోపాయ ప్రతిపాదన మెన్ఱు సంగతివిశేషముమ్ సూచితమ్.

౪౧౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవ్వర్థే)త్యాది.

(ఐతిహ్యం) సంప్రదాయాగతవాక్యమ్.

ఇత్తాల్ పూర్వవన్నిర్వాహకత్వం సంగతి యెన్నపడి

మధురకవికళై యెడుత్తవనన్తరమ్ వడుకనమ్బియై యెడుత్తవితుక్కు తాత్పర్యమ్ (అళ్వా) రిత్యాది.

౧. కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు ౨. పా॥

మూ.—ఆళ్వానైయుమ్ ఆణ్డానైయుమ్

వ్యా.—నిర్మలుమడితారుమ్ పోలే అవినాభూతరాయ్ ౧"రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే" ౨"రామానుజార్యవశగః పరివర్తిషీయ" ఎన్ఱు ఉపాయోపేయఙ్గళ్ అవర్ తిరువడికళుమ్ అత్తిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యము మెన్ఱిరుక్కుమ్ కూరత్తాళ్వానైయుమ్, తాదృశరాన ముతలియాణ్డానైయుమ్ సంసారత్తిలిరుప్పిలడిక్కొతిప్పాలే వన్ద వార్తియిన్మికుతియాలే కలఙ్గి కాదాచిత్కమాక ప్పెరుమాళ్ పక్కలిలుమ్ శెన్ఱు పర్ర్ కాట్టువతు, తద్వైలక్షణ్యాఙ్గణవాతే ప్రవణరాయ్ప్పోరు వతామివ్వళవైక్కొణ్డు,

అ.—(నిర్మలుమడితారుమ్పోలే) పాదచ్ఛాయైయుమ్ పాదరేఖైయుమ్పోలే.

ఉపాయమాక ప్పర్ర్రినమైయిల్ ప్రమాణమ్ (రామానుజస్యే) త్యాది.

ఉపేయమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణినమైయిల్ ప్రమాణమ్ (రామానుజా ర్యే)త్యాది.

ఇవైయిరణ్డుమ్ ఆళ్వాన్ స్సూక్తియిలే.

పరివర్తనమ్=పరిచరణమ్

ఉపాయమవర్ తిరువడికళుమ్ ఉపేయమత్తిరువడికళి లిత్యాది క్రమాన్వయఙ్గళుకొళ్వతు.

అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (తాదృశరాన) వెన్ఱతు.

"సోఽయంరామానుజమునిరపి స్వీయముక్తిం కరస్థాం యత్సంబన్ధాదమనుత కథం వర్ణ్యతే కూరనాథః"

ఎన్నుమ్బడి యుత్తమాధికారికళాన వాళ్వానుక్కుమ్,

"శ్రీవైష్ణవానాం దాసత్వస్వామిత్వప్రథితావ్యయమ్"

ఎన్నుమ్బడి శ్రీవైష్ణవదాసత్వప్రసిద్ధి ప్రథమపాత్రమాన వాణ్డానుక్కుమ్ స్వీయచరమాధికార విరుద్ధప్రథమపర్వావరోహణం వివక్షుదోషప్రయుక్తమాయల్లతు ఆశ్రయదోషప్రయుక్తమాయ్ వన్ద తల్లామైయాలుమ్, అతుతాన్ కాదాచిత్కమాకైయాలే యాళ్వార్కళైప్పోలే ప్రచురమల్లామైయాలుమ్ చరమనిష్ఠాభఙ్గకమాకాతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసారత్తి) లిత్యాది.

(పర్ర్కాట్టుకై) "దర్శయన్ దస్తపత్రికామ్" ఎన్గిఱ ఐతిహ్యసూచకముఖముద్రావిశేషమ్.

(ఇవ్వళవైక్కొణ్డి) త్యనేన నిష్ఠాభఙ్గాభావమ్ సూచితమ్.

మూ.—ఇరుకరైయరెన్బర్.

౪౧౨. ప్రాప్యత్తుక్కు ప్రథమపర్వమ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్;

వ్యా.—ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమానాల్ ౧"తేవుమత్తఱియేన్" ఎన్ఱిరుక్కవేణ్డావో; అఙ్గనన్ఱిక్కే చరమావధియిలుమ్ ప్రథమావధియిలుమ్ కైవైత్తునిఱ్కిఱ అవర్కళిరుకరైయరెన్ఱరుళిచ్చెయ్వరెన్నపడి.

౪౧౩. (స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర స్సిరుక్కవేణుమితే) ఎన్నవిడత్తిల్, స్వరూపత్తై యొరువర్త్రియాలిశైన్ద, భగవత్కైఙ్కర్యమన్ఱో ప్రాప్యమ్, ప్రాప్యత్తుక్కు సదృశమాక వేణుమెన్నపడి యెఙ్గనే ఎన్నారుడైయ శఙ్కైయై పరిహరిక్కైక్కాక, ప్రథమమ్ ప్రాప్యవేషత్తై యోడవైత్తు క్కాట్టుకిఱార్, (ప్రాప్యత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(ప్రాప్యమావతు.)—శేషత్వైక నిరూపణీయమాన

అ.—ఇతువు మవర్కళుక్కు పరిహాసాస్పదమెన్నుమ్బడియాన వడుకనమ్బియినుడైయ చరమనిష్ఠాగరిష్ఠత్తై శొల్లిత్తు.

౪౧౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది (ఒరువర్త్రియా) లెన్నతు తద్యాథాత్మ్యశకాష్ఠైకశై యిశైయాతే భగవచ్ఛేషత్వరూపతామాత్రత్తాలే అఙ్గీకరిత్తెన్నపడి.

భగవదిత్యాది—

భగవచ్ఛేషత్వరూపస్వరూపత్తుక్కు భగవత్కైఙ్కర్యమే యనురూపప్రాప్యమాకైయాలే ప్రాప్యానురూపత్వకథనమెఙ్గనే, ఆచార్యకైఙ్కర్యం ప్రాప్యమన్ఱోయెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యుత్తరగ్రన్థమెన్నపడి.

(ఓడవైత్తు) విశిష్య.

"ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణో రూపమ్" ఇత్యాదికళిలే పరస్వరూపత్తుక్కు ప్రాప్యత్వ వ్యపదేశమిరుక్కైయాలే యతుక్కు కైఙ్కర్యరూపత్వమ్ కూడాతే యెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యమావతి) త్యాది.

పాప్యశబ్దమ్ సాధ్యపరమెన్నపడి.

౧. ఇతు కూరత్తాళ్వానరుళిచ్చెయ్త ముక్తకశ్లోకమ్.

౨. సున్దరబాహుస్తవే. ౨౪. శ్లో॥

మూ.—మధ్యమపర్వమ్ భగవత్ కైఙ్కర్యమ్;

వ్యా.—వాత్మవస్తువుక్కు పురుషార్థమాన కైఙ్కర్యమ్ పర్వశబ్దమ్ అంశవాచి.

ఇఙ్గు, ప్రథమపర్వమాకచ్చొల్లుకిఱవాచార్య కైఙ్కర్యమావతు ౧ "తిరుత్తిత్తిరుమకళ్ కేళ్వను క్కాక్కియ పిన్" ఎన్ఱపడియే ముతలడియలే తన్నై యఙ్గీకరిత్తు భగవద్విషయత్తు క్కాళామ్పడి తిరుత్తినవాచార్యనుక్కు కప్పాకప్పణ్ణుమ్ భగవత్ కైఙ్కర్యమ్.

మధ్యమపర్వమాకచ్చొల్లు కిఱభగవత్ కైఙ్కర్యమావతు ౨ "అడియార్క్కెన్నై యాట్పడుత్తవిమలన్" ఎన్ఱపడియే తానుకన్దారై త్తన్నడియార్క్కడిమై ప్పడుత్తుమ్ భగవానుక్కుకప్పాకప్పణ్ణుమ్ భాగవత కైఙ్కర్యమ్;

అ.—"పర్వ గ్రన్థాపఙ్ఖ్చదశ్యామ్" ఎన్ఱు గ్రన్థివాచకమాన పర్వశబ్దమ్ అంశలక్షకమ్.

ఏవంవిధనిర్దేశన్దాన్ అవయవియాన ప్రాప్యత్తుక్కు ఇక్షునిశ్శ్రేణి కాది సాదృశ్యవివక్షణార్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పర్వశబ్దమ్ అంశవాచి) యెన్ఱు.

నిరతిశయప్రియమాన వాచార్యవిషయకైఙ్కర్యత్తుక్కు సాతిశయ ప్రియత్వరూప ప్రథమపర్వత్వమెఙ్ఙనే యెన్ఱిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇఙ్గు ప్రథమపర్వమాక) విత్యాది.

మూలత్తిల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళ్ ఆచార్యప్రీతివిషయ కైఙ్కర్యాది పరఙ్గళల్లతు ఆచార్యవిషయకైఙ్కర్యాది పరఙ్గళెన్ఱపడి.

వ్యాఖ్యానత్తిల్ భగవత్కైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళ్ భగవద్విషయకైఙ్కర్యాదిపరఙ్గళ్.

ప్రథమపర్వమాన భగవత్కైఙ్కర్యత్తుక్కు మధ్యమపర్వత్వమెఙ్ఙనే యెన్ఱిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మధ్యమపర్వమాక) విత్యాది.

అడియార్క్కు=తన్నడియార్క్కు,

ఆళ్ పడుత్త=ఆళాక్కిన,

విమలన్=నిర్దోషనెన్ఱపడి,

ఇత్తైప్పఱ్ఱ (త్తానుకన్దారై) యిత్యాది.

(భగవత్కైఙ్కర్య) మెన్ఱతు భగవత్ప్రీతివిషయమాన కైఙ్కర్యమెన్ఱపడి.

మూ.—చరమపర్వమ్ భాగవతకైఙ్కర్యమ్.

వ్యా.—చరమపర్వమాకచ్చొల్లుకిఱ భాగవత కైఙ్కర్యమావతు ౩ "ఆచార్యవాన్" ఎన్ఱుకక్కుమవర్కళాయ్ ఆచార్యవైభవజ్ఞాపకరాయ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తినిఴి మఱ్ఱియుమవర్కళాన భాగవతర్కళెల్లార్క్కు ముకప్పాకప్పణ్ణు మాచార్యకైఙ్కర్యమ్.

అ.—మధ్యమపర్వమాన భాగవతకైఙ్కర్యత్తుక్కు చరమపర్వత్వమెఙ్ఙనేయెన్ఱిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చరమపర్వమాక) విత్యాదినా.

"ఆచార్యవాన్పురుషో వేద" "ఆచార్యవత్తయా" ఎన్ఱిఱవిత్తైయుటైణ్ణు (ఆచార్యవానెన్ఱు)త్యాది.

(వైభవమ్) భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళున్దానాయిరుక్కై.

(ఏఴ్ఱమ్) భగవద్భాగవతాచార్యకైఙ్కర్య త్వరూపత్రైరూప్య ప్రయుక్తనిరతిశయోత్కర్షమ్.

(భాగవతకైఙ్కర్య) మెన్ఱతు భాగవతప్రీతివిషయకైఙ్కర్యమెన్ఱపడి.

భగవత్కైఙ్కర్యత్తుక్కు ప్రథమపర్వత్వమ్-ఉత్తరపర్వద్వయానాత్మకత్వత్తాలే.

భాగవతకైఙ్కర్యత్తుక్కు మధ్యమపర్వత్వమ్-చరమపర్వానాత్మకత్వత్తాలే

ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తుక్కు చరమపర్వత్వమ్-పూర్వపర్వద్వయానాత్మకత్వత్తాలేయుమ్ తానాననిలైయాలేయు మెన్ఱుకరుత్తు.

తద్విషయకతదిష్టకరణాదికళిలుమ్ తదిష్టకరణాదిమాత్రత్తిలుమ్ వికల్పన ప్రయోగిక్కప్పడుకిఱ వాచార్య కైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళై తద్విషయ తదిష్టకరణపరమాకవే కొణ్డుమ్ అవైత్తుక్కుమ్ ప్రథమపర్వాది శబ్దఙ్గళుక్కుమ్ భిన్నక్రమత్వత్తైక్కొణ్డుమ్ ప్రథమపర్వమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమిత్యాదిప్పడియే యోజిక్కిల్ వాక్యభఙ్గమ్ వరుమాకైయాలే అవాన్తరవాక్యస్వారస్యభఙ్గమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

అఙ్గన్ భిన్నక్రమమాకవన్ఱిక్కే యథాశ్రుతాన్వయమాకక్కొణ్డాల్ కథఞ్చిదాచార్యకైఙ్కర్యాదికళుక్కు ప్రథమపర్వత్వఙ్కొల్లిల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తుక్కు నిరతిశయపురుషార్థత్వపరమహావాక్యస్వారస్యభఙ్గమ్ప్రసఙ్గిక్కుమ్.

ఇప్పడియాయ్ప్పడియిల్ ఉక్తయోజనాద్వయముమ్ అనుచితమాకైయాలే ఆచార్యకైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళుక్కు ఇఙ్గు తత్తదిష్టకరణమాత్రవిషయత్వత్తైక్కొణ్డుమ్ అయోగ్యతానుగుణమాక భగవదాదివిషయత్వత్తైయుమ్ కొణ్డు ఆచార్యప్రీతివిషయభగవత్కైఙ్కర్యమ్ ప్రథమ

౧. ఇరామానుశనూఱ్ఱన్దాది. ౭౬. పా॥ ౨. అమలనాదిపిరాన్. ౧. పా॥ ౩ ఛాన్దోగ్యే షష్ఠ. ౬. ప్రపాఠకే. ౧. ఖణ్డే. ౨. వా॥

మూ.—౪౧౩. స్వరూపప్రాప్తియై

వ్యా.—ఆక, ఆచార్యప్రీతివిషయమాన భగవత్ కైఙ్కర్యత్తై ఆచార్యకైఙ్కర్యమెన్నుమ్, భగవత్ప్రీతివిషయమాన భాగవతకైఙ్కర్యత్తై భగవత్కైఙ్కర్యమెన్నుమ్, భాగవతప్రీతివిషయమాన వాచార్యకైఙ్కర్యత్తై భాగవతకైఙ్కర్యమెన్నుమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తు.

ఆకైయాల్, ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్ ప్రాప్యమెన్ఱు శొన్నవితిల్ కుఱైయిల్లైయెన్ఱు కరుత్తు.

వ్యా.—౪౧౩. ఇప్పడి ఆచార్యకైఙ్కర్యమే చరమపర్వమెన్ఱు శాస్త్రఙ్గళ్ శొల్లానిఱ్కచ్చెయ్తే, ఇతువరుకిఱవఴి తానెన్నెన్నిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపప్రాప్తియై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—౧"పరంజ్యోతిరుపసంపద్య స్వేనరూపేణాభినిష్పద్యతే" ఎన్ఱు పరప్రాప్తిపూర్వకైయాయ్ అనాదికర్మ

అ.—పర్వమిత్యాది పూర్వోక్తరీత్యా వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినాల్ అవాన్తరవాక్యస్వారస్యముమ్ మహావాక్యస్వాగస్యముమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

ప్రథమపర్వమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమిత్యాది స్పష్టశైలియై యాశ్రయియాతే ప్రథమపర్వమాచార్యకైఙ్కర్యమిత్యాద్యస్ఫుటశైల్యాశ్రయణముమ్ భగవత్కైఙ్కర్యాదికళుక్కు ఆచార్యప్రీతివిషయత్వాదిప్రకాశనార్థమాకైయాలే యుచితమాకిఱతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆక ఆచార్యప్రీతివిషయమాన) విత్యాది.

ప్రాప్యైకదేశత్వాత్ ప్రాప్యత్వవ్యపదేశమాచార్యకైఙ్కర్యత్తుక్కు యుక్తమెన్గిఱ మూలాభిప్రాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఆకైయా)లిత్యాదినా.

౪౧౩. ఉత్తరవాక్యసంగతి (ఇప్పడి యాచార్యే)త్యాది.

ప్రమాణకథనాత్ హేతుత్తై సంగతియెన్ఱపడి.

స్వరూపశబ్దప్రత్యభిజ్ఞాపిత మూలాభిప్రేతశాస్త్రశబ్దార్థమ్ (పరంజ్యోతి) రిత్యాది.

పరంజ్యోతిః=పరమాత్మానమ్,

ఉపసంపద్య=ప్రాప్య,

స్వేనరూపేణ=నిత్యసిద్ధేన అపహతపాప్మత్వాద్యాకారేణ,

అభినిష్పద్యతే=ఆవిర్భవతి యెన్ఱపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరప్రాప్తీ)త్యాది.

ల్యబర్థమ్ (పూర్వికై) యితి.

"అనాదిమాయయా సుప్తః" ఇత్యాదియిఱ్పడి (అనాదికర్మే)త్యాది.

మూ.—శాస్త్రమ్ పురుషార్థమాక చ్చొల్లానిఱ్క ప్రాప్తిఫలమాయ్ క్కొణ్డు

వ్యా.—నిబన్ధనాచిత్ సమ్బన్ధత్తాలే మలావకుణ్ఠితమణిప్రభైపోలే తిరోహితమాన స్వాసాధారణాకారత్తినుడైయ ఆవిర్భావరూపైయాన ప్రాప్తియై వేదాన్తశాస్త్రమ్ పురుషార్థమాక చ్చొల్లానిఱ్క, ఇప్పడి ఆవిర్భూతమాన స్వరూపత్తైయుడైయవాత్మా, శేషత్వైక నిరూపణీయతయా శేషివిషయకిఞ్చిత్కారత్తాలల్లతు శెల్లాతపడియిరుక్కైయాలే అన్దస్వరూపప్రాప్తిఫలమాయ్క్కొణ్డు భగవదనుభవజనితప్రీతికారితకైఙ్కర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే, శేషియాన భగవాను

అ.—"మలప్రక్షాలనాన్మణేః" "మలావకుణ్ఠితత్వాచ్చ" ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (మలావకుణ్ఠితే)త్యాది

"బ్రాహ్మేణ జైమినిః" ఎన్గిఱపడియే అపహతపాప్మత్వాదిమాత్రమ్ జీవపరసాధారణమానాలుమ్ పరమాత్మాధీనత్వవిశిష్టజీవీయాపహతపాప్మత్వాదికళుమ్ పరమాత్మశేషత్వముమ్ చేతనాసాధారణమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వాసాధారణే)త్యాది.

అసాధారణ్యం = రూపశబ్దఫలితమ్. స్వశబ్దమ్ నిత్యసిద్ధపరమెన్ఱు కరుత్తు.

"బ్రాహ్మేణ" ఇత్యాదిసూత్రమ్ అపహతపాప్మత్వాదిబ్రహ్మసాధారణగుణాష్టకావిర్భావాయోగవ్యవచ్ఛేదమాత్రపరమెన్నుమిడమ్ "అత ఏవచానన్యాధిపతిః" ఎన్గిఱసూత్రత్తిలే భగవచ్ఛేషత్వావిర్భావవ్యఞ్జనత్తాలే సూచితమిఱే.

ఇత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆవిర్భూతమాన) విత్యాదినా.

"నాకిఞ్చిత్కుర్వతశ్శేషత్వమ్" ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (శేషివిషయే)త్యాది.

ప్రాప్తిఫలమెన్గిఱ ప్రాప్తిశబ్దమ్ ఆవిర్భావరూపప్రకృతప్రాప్తిపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్దస్వరూపే)త్యాది.

"సతత్రపర్యేతి జక్షత్క్రీడన్"ఇత్యాది ప్రాకరణికవ్యాపారఙ్గళుక్కు కైఙ్కర్యరూపత్వమ్ స్వరూపావిర్భావోక్తియాల్ అర్థసిద్ధమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే[కైఙ్కర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే] యెన్గిఱ మూలమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదనుభవే)త్యాది.

"మద్భక్తభక్తభక్తేషుప్రీతి రభ్యధికాభవేత్"
ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (శేషియాన) విత్యాది.

౧. ఛాన్దోగ్యోపనిషది. ౮. ప్ర. ౧౨ ఖ. ౨. వా॥

మూ.—కైఙ్కర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే, సాధ్యవివృద్ధియా యిరుక్కిఱ చరమపర్వమ్ వరక్కడవతు.

౪౧౪. ఇతుతాన్ దుర్లభమ్.

వ్యా.—క్కు స్వవిషయ కిఞ్చిత్కారత్తిలుమ్ స్వకీయవిషయకిఞ్చిత్కారముకప్పాకైయాలే, అన్ద భగవత్కైఙ్కర్యమాకిఱ సాధ్యత్తిన్ వృద్ధిరూపమాయిరుక్కిఱ మధ్యమపర్వమాన భాగవతకైఙ్కర్యమ్ వరక్కడవతాయ్, అన్దభాగవతర్కళెల్లార్క్కుమ్ స్వవిషయకిఞ్చిత్కారత్తిలుమ్ తనక్కుపకారకనాన వాచార్య విషయత్తిల్ కిఞ్చిత్కారమే యుకప్పాకైయాలే అన్దసాధ్యత్తినుడైయ విశేషవృద్ధియాయిరుక్కిఱ చరమపర్వమాన వాచార్యకైఙ్కర్యమ్ వరక్కడవతెన్నై.

౪౧౪. ఇన్దచరమపర్వలాభత్తినరుమైయై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇతుతాన్ దుర్లభమ్) ఎన్ఱు.

అ.—సాధ్యవివృద్ధియాల్ సాధ్యముమ్ తద్వివృద్ధియుమ్ ఆక్షిప్తమాకైయాలే సాధ్యం భగవత్కైఙ్కర్యమ్, తద్వివృద్ధి భాగవతకైఙ్కర్యమ్, తద్వివృద్ధి ఆచార్యకైఙ్కర్యమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అన్దభగవత్కైఙ్కర్యమాకిఱ) విత్యాది.

(అన్ద భాగవతర్కళెల్లారు) మెన్ఱతు భగవానుడైయ అభ్యధిక ప్రీతివిషయ సమస్త భాగవతర్కళుక్కు మెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ బుద్ధియినుడైయ నిరతిశయ ప్రకర్షమ్ లబ్ధమ్.

అపూర్వం భావనైక్కు సాధ్యమ్, తద్వివృద్ధి స్వర్గమెన్ఱు మీమాంసకవ్యవహారముణ్డు; తదనుసారి నిర్దేశమితువెన్ఱు శొల్లువర్కళ్

౪౧౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్దచరమే) త్యాది

దుర్లభశబ్దత్తిలుపసర్గమ్ ధాత్వర్థత్తినుడైయ కృచ్ఛ్రత్వత్తై ద్యోతిప్పిక్కిఱతాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (లాభత్తినరుమైయై) యితి.

ఇత్తాల్ "జ్ఞాపకసిద్ధం న సర్వత్ర" ఎన్ఱుపూర్వవాక్యత్తిలితినుడైయ శాస్త్రత్తిల్ జ్ఞాపకసిద్ధత్వ జ్జొల్లి ఇతిల్ తద్వ్యాపకా సార్వత్రిక త్వరూపదుర్లభత్వఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసంగతియెన్ఱపడి.

ఇతినుడైయ దౌర్లభ్యప్రతిపాదనమ్ ఇతినుడైయ తాత్పర్యాతిశయ వ్యక్తీకరణార్థమ్.

మూ.—౪౧౫. విషయప్రవణనుక్కు అత్తైవిట్టు భగవద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళ వరుమైపోలన్ఱు, ప్రథమపర్వత్తైవిట్టు చరమపర్వత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళ వరుమై.

౪౧౬. అఙ్గు దోషదర్శనత్తాలే మీళలామ్; ఇఙ్గు అతుశెయ్యవొణ్ణాతు.

వ్యా.—౪౧౫. ఇతుతన్నై వివరిక్కిఱార్ మేల్, (విషయప్రవణనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—క్షుద్రవిషయఙ్గళిన్ పుఱప్పూచ్చాన వైలక్షణ్యత్తిలే యీడుపట్టు మీట్క వొణ్ణాతపడి యవఱ్ఱిలే ప్రవణనాయ్ నిన్ఱవనుక్కు, అవఱ్ఱైక్కైవిట్టు వకుత్తవిషయమాన భగవద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమై పోలన్ఱు, పుంసాందృష్టిచిత్తాపహారియాన భగవద్విషయ ప్రవణనాయ్ తత్కైఙ్కర్యనిరతనానవనుక్కు ప్రథమపర్వమాన వత్తై విట్టు చరమ పర్వమానవాచార్యకైఙ్కర్యత్తిలేవరుకైక్కుళ్ళ వరుమైయెన్ఱపడి.

౪౧౬. అతెఙ్ఙనేయెన్నుమా కాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అతావతు.—క్షుద్రవిషయఙ్గళిన్ దేహదోషాదికళుమ్ అల్పాస్థిరత్వాదిదోషఙ్గళుముణ్డాయిరుక్కైయాలేఅవఱ్ఱై దర్శిక్కవే యరువరుత్తుమీళలాయిరుక్కుమ్; విలక్షణవిగ్ర

అ.—౪౧౫. భగవచ్ఛబ్ద ప్రతియోగి నిర్దేశమాన విషయశబ్దమ్ తద్వాచ్యనిర్దోష కల్యాణగుణాకరత్వ విపరీతసదోషగుణహీనత్వ తాత్పర్యక మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (క్షుద్రే)త్యాది.

(పుఱప్పూచ్చాన) వెన్ఱతు ఆపాతదృష్టమాన వెన్ఱపడి.

౪౧౬. పూర్వవాక్యాభిప్రేతదోషతదభావాదికళై వివరిక్కిఱతివ్వాక్యమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్(క్షుద్రే)త్యాది.

దేహదోషమ్ మాంసాదికళ్. ఆదిపదం మనోదోషపరమ్.

(అల్పాస్థిరత్వాదీ) త్యాదిపదమ్ నరకావహత్వాది పరమ్.

ఇఙ్గే.—

"స్తనౌమాంసగ్రన్థీ కనకకలశావిత్యుపమితౌ
ముఖంశ్లేష్మాగారం తదపిచ మృగాఙ్కేన తులితమ్'

ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (దర్శిక్కవే) యిత్యాది.

దేహదోషవ్యావృత్తి (విలక్షణే)త్యాది.

మూ.—౪౧౭. దోషముణ్డానాలుమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమా యిరుక్కుమ్.

వ్యా—హేయప్రత్యనీకమాయ్ సమస్తకల్యాణగుణాత్మకమాయ్ నిత్యమాయ్ అపరిచ్ఛేద్యమానవివ్విషయత్తిల్ దోషగన్ధమిల్లామైయాలే దోషదర్శనమ్ పణ్ణి మీళప్పోకాతెన్నై.

౧ "సంఖ్యాతుం నైవ శక్యన్తే గుణాదోషాశ్చ శార్ఙ్గిణః।
ఆనన్త్యాత్ ప్రథమో రాశి రభావాదేవ పశ్చిమః"

ఎన్నక్కిడవతిఱే.

౪౧౭. క్షుద్రవిషయఙ్గళుక్కుచ్చొల్లుకిఱ దోషమెన్ఱుమిఙ్ఞుచ్చొల్లలావతిల్లైయేయాకిలుమ్, స్వవిషయభక్తిపరవశర్క్కు స్వసంశ్లేషసుఖత్తై యురువ నడత్తాతే విశ్లేషిత్తుదుఃఖత్తై విళైక్కైయాలే ౨ "కడియన్ కొడియన్" ఇత్యాదిప్పడియే శొల్లలామ్పడి తోన్ఱువ శిలదోషముణ్డే; అతుతాన్ మీళుకైక్కుడలానాలోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషముణ్డానాలుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—అప్పడి యాన్ఱామైయాలే తోన్ఱువశిలదోషముణ్డానాలుమ్, ౨ "కొడియవెన్నెఞ్జమవనెన్ఱేకిడక్కుమ్" ఎన్ఱు అవైతన్నైయేవిరుమ్బి మేల్విழுమ్పడియి

అ.—మనోదోషవ్యావృత్తి (సమస్తే)త్యాది.
అల్పత్వాదివ్యావృత్తి (నిత్యమా) యిత్యాది.
వ్యుత్క్రమేణ వ్యావృత్తి యెన్ఱపడి.
(సంఖ్యాతు) మిత్యాది.
'శార్ఙ్గిణః'- ఎన్ఱిఱపష్ఠి ఆధేయత్వార్థికైయానాల్ 'అభావాత్' ఎన్ఱి అవితు వ్యాహతమామ్. అకైయాలే దోషాంశత్తి లారోప్యనిషేధమాతల్, సంబన్ధవిమర్శదశైయిలుత్తరార్ధత్తిల్ అభావప్రతియోగిత్వరూపసంబన్ధ విశేషనిర్ణయమాతల్ పణ్ణుకిఱతు.
౪౧౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (క్షుద్రవిషయఙ్గళుక్కి) త్యాది.
(క్షుద్రమ్)అల్పమ్.
(ఉరువ) నిత్యమాక.
నిర్ఘృణత్వాదియిలే విశేషదశావ్యవహారమ్ స్ఫురిక్కైయాలే (దోషముణ్డానాలు) మెన్ఱిఱవితు తద్దశాప్రతిభాసమానదోషపర మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కడియని) త్యాది.
(హేయమాయిరాతె) న్ఱతు హానకర్మమాయిరాతెన్ఱపడి.

మూ.—౪౧౮. లోకవిపరీతమాయిత్తే యిఙ్గిరుప్పతు.

౪౧౯. గుణముపాదేయమాకైక్కిడాన

వ్యా—రుక్కైయాలే హేయమాయిరాతు, విషయత్తైవిరుమ్బిమేల్విழுకైక్కుడలానగుణమ్పోలే యుపాదేయమాయిరుక్కుమెన్నై.

౪౧౮. లోకత్తిల్ దోషమ్ హేయమాయ్ గుణముపాదేయమాయన్ఱోవిరుప్పతు, దోషమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమామోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లోకవిపరీత)మెన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—దోషమ్విడుకైక్కుడలాయ్ గుణమ్పఱ్ఱుకైక్కుఉఱుప్పాయిరుక్కుమ్ లోకప్రక్రియైయన్ఱియే, దోషముమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమాయిత్తే యివ్విషయత్తిలిరుప్పతెన్నై.

౪౧౯, ఎల్లాఙ్గైయ్తాలుమ్ దోషమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమాక క్కూడుమోవెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గుణముపాదేయమాకైక్కు)ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—భగవద్గుణమ్ తత్ప్రవణర్క్కు ఉపాదేయమాకైక్కిడాన ప్రాప్తశేషిగతత్వమాకిఱహేతు, అవ్విషయత్తిల్ తోన్ఱుకిఱ దోషత్తుక్కు ముణ్డెఱేయెన్నై.

అ.—(విషయత్తై) ధర్మియై.
(ఉపాదేయమ్) స్వీకార్యమ్.
౪౧౮. హేయోపాదేయత్వఙ్గళ్ దోషగుణశబ్దప్రవృత్తిమిత్తఙ్గళన్ఱో వెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (లోకత్తిలే) యిత్యాది.
(లోకప్రక్రియై)లోకప్రకారమ్.
"శ్రుతేస్తు శబ్దమూలత్వాత్" ఎన్ఱిఱపడియే సకలేతరవిలక్షణధర్మిక్కు సకలేతరవిసజాతీయధర్మయోగఙ్గూడుమాకైయాలే దోషము పాదేయమెన్ఱపడి.
౪౧౯. (ఎల్లాఙ్గైయ్తాలు) మెన్ఱతు=ధర్మాణాం ధర్మిణ్చ లోకవిలక్షణత్వేఽపి ఎన్ఱపడి.
ఉపాదేయమాకిల్ దోషమెన్ఱు నామకరణ మాత్రమాయ్ విడుమెన్ఱు కరుత్తు.
(భగవద్గుణ) మిత్యాది.

౧.
౨. తిరువాయ్మొఴి. ౫. ౩. ౬. ౫ పా.

మూ.—హేతు దోషత్తుక్కు మున్డిఱే.

౪౨౦. నిర్ ఘృణనెన్ఱు,

వ్యా.—ఇత్తాల్ అవన్ పక్కలుళ్ళ తెన్ను మత్తాలేగుణముపాదేయమాకిఱవ్వోపాది, అవన్ పక్కలుళ్ళ తెన్ను మత్తైప్పఱ్ఱు దోషముముపాదేయమాకక్కడవ తెయిల్లైయెన్ఱతాయ్త్తు.

ఇప్పడియాకైయాలే దోషముణ్డానాలుమతు మీళుకైక్కుడలాకాతెన్ఱుకరుత్తు,

౪౨౦. విశ్లేషదశైయిల్ తోఱ్ఱుమ్ నైర్ఘృణ్యాదిదోషత్తై యఙ్గీకరిత్తు, అతుతాన్ గుణవదుపాదేయమాయిరుక్కుమ్పడియై యరుళిచ్చెయ్ తార్ కీఴ్; అన్దనైర్ఘృణ్యాది దోషన్దాన్ ముతలిలే యివ్విషయత్తిలిల్లై యెన్ను మిడత్తై అభియుక్తవచనఙ్గళాలే దర్శిప్పిక్కిరార్ మేల్ అతిల్ ముతలిలే, ఆళ్వారుడైయ వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (నిర్ఘృణన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—౧"ఎనతవళవణ్ణర్ తకవుకళ్" ఎన్ఱు ఎఙ్గనేయిరున్దన శుద్ధస్వభావరాన ఉమ్ముడైయ కృపైకళ్, నాట్టిలే

మూ.—వాయ్ మూడువతఱ్కుమున్నే ఘృణావానెన్ఱు శొల్లుమ్పడియా యిరున్దతిఱే.

౪౨౧. ఇప్పడిశొల్లుమ్పడి పణ్ణిఱ్ఱు కృపైయాలే యెన్ఱు స్నేహముముపకార స్మృతియుమ్ నడన్దతిఱే.

వ్యా.—ఇప్పడి బుభుక్షుమాయ్ పరదుఃఖానపహ్నుక్షుమా యిరుప్పార్ శిలధార్మికర్ నడైయాడ అబలైకళుక్కు అఱ్ఱకితాక క్కుడిక్కిడక్కలాయిరున్దతెన్ఱు, పెణ్పిళ్ళైయాఱ్ఱామైక్కుతవాతతుకొణ్డు తిరుత్తాయార్ నిర్ఘృణనెన్ఱు వాయ్మూడువతఱ్కు మున్నే, అవళ్ వాయై ప్పొత్తైత్తాప్పోలే ౨"తకవుడైయవనే"ఎన్ఱు కెడువాయ్ ఆకరత్తిల్ తకవు మఱుక్కుమో, అతు నఙ్గళ్ఱ్ఱఙ్గాణ్ ఎన్ఱు ఘృణావత్తైచ్చొల్లుమ్పడియాయిరున్దతిఱేయెన్ఱపడి.

౪౨౧. ఇవ్వుక్తితాన్ తాయార్ శొన్న గుణహానిక్కు ఒరుపరిహారమ్ పణ్ణినమాత్రమో, సహృదయమాకచ్చొన్నతో వెన్నిల్ అఱ్ఱైక్కుయిలే, ఇతిన్ సహృదయత్వత్తైమాతలిక్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—అతావతు—"కడియన్" ఇత్యాద్యుక్తస్వభావమ్ తత్త్వవణశల్లాతార్క్కు హేయమాయుమ్ తత్త్వవణర్క్కు ఉపాదేయమాయుమ్ తోఱ్ఱుమెన్ఱపడి.

౪౨౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (విశ్లేషదశైయి) లిత్యాది.

వస్తుని వికల్పఙ్గళాడాతాకైయాలే పూర్వగ్రన్థమ్ అభ్యుపగమ్యవాదమ్, ఉత్తరగ్రన్థమే వాస్తవార్థపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అన్దనైర్ఘృణ్యే) త్యాది

దోషత్వశఙ్కాకర్షనిష్కరుణత్వాదికళైయెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ పూర్వోక్తాక్షేపాదాక్షేప సంగతియెన్ఱపడి.

(అభియుక్తర్) నిర్దోషత్వప్రతిపాదనాధికృతర్.

"ఎన" విత్యాది.

తవళ=ధవలమాన శుద్ధమాన,

వణ్ణర్=స్వభావత్తైయుడైయ పుమ్మడైయ,

తకవుకళ్=కృపైకళ్,

ఎన=ఎఙ్గనేయిరున్దన వెన్ఱపడి.

"ఎన"వెన్ఱు క్షేపత్తిలెయెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి తాత్పర్యమ్ (నాట్టిలే) యిత్యాది.

అ—"తవళ" వెన్గిఱవితుక్కు వ్యతిరేకమ్(బుభుక్షుమా)యిత్యాది.

"తకవుకళ్" ఎన్గిఱవితుక్కు వ్యతిరేకమ్(పరదుఃఖే) త్యాది.

ఆడియాడి తాయ్చ్చొల్లాకైయాలే (పెణ్పిళ్ళై) యిత్యాది.

అవ్యవహితోత్తర ప్రాప్తాకైయాలే(వాయ్మూడువతఱ్కు) త్యాది.

(పుత్తైక్కు) మూడివిక్కై.

"తకవుడైయవనే" యెన్గిఱవితు భూమావైయుమ్ నిత్యయోగత్తైయుమ్ తన్త్రేణ శొల్లుకిఱతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఆకరత్తి) లిత్యాది.

(ఆకరమ్)-నిధివదక్షయ స్థానమ్.

అవధారణార్థమ్ (మఱుక్కుమో) వెన్ఱు.

౪౨౧. "మికవిరుమ్బుమ్పిరాన్" ఎన్గిఱవిరుప్పముమ్ ఉపకారముమ్ సన్నిహితత్వాత్ తకవుడైయవనెన్నప్పణ్ణుకైయాలే యెన్ను మభిప్రాయత్తాలే [ఇప్పడి] యిత్యాదినాల గ్రన్థమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి తదవతారికై (ఇవ్వుక్తితా) నిత్యాది.

పరిహారమ్ భర్తృగుణహానిశ్రవణసహనప్రయుక్తాపవాదభీతిహేతుకమెన్ఱుకరుత్తు.

౧. తిరువాయ్మొழி. ౨. ప ౪. తి. ౬. పా.

౨. తిరువాయ్మొழி. ౨. ప. ౪. తి. ౭. పా.

మూ.—౪౨౨. నిర్ఘృణనాక శఙ్కిత్తుచ్చొల్లుమ వస్థైయిలుమ్ కారణత్తై స్వగతమాకవిఱే*శొల్లిఱ్ఱు.

వ్యా.—అతావతు.—గుణహానిశొన్నత్తై త్తళ్ళి గుణమ్శొల్లుమ్పడిపణ్ణిఱ్ఱు కృపైయాలేయెన్ఱు,౧"మిక విరమ్బుమ్" ఎన్ఱుస్నేహముమ్, ౧"పిరాన్" ఎన్ఱు, ఉపకారస్మృతియుమ్ నడన్దతిఱే.ఆకైయాల్ "తకవుడైయవనే"ఎన్ఱవితు సహృదయోక్తియెన్నై.

౪౨౨. అనన్తరమ్ పిరాట్టియుడైయ వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (నిర్ఘృణనాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—పిరివాఱ్ఱామైయాలే పెరుకక్కలఙ్గిన శ్రీజనకరాజన్తిరుమకళ్ పెరుమాళ్ తన్నాఱ్ఱామైక్కుతవ వన్దు ముకఙ్గాట్టప్పెఱాతవిన్నాప్పాలే,

౨ "ఖ్యాతః ప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చ రాఘవః।
సద్వృత్తో నిరనుక్రోశశ్శఙ్కే"

ఎన్ఱు పెరుమాళై నిర్ఘృణరాక శఙ్కిత్తు చ్చొల్లుకిఱ వవస్థైయిలుమ్, ౨"మద్భాగ్యసఙ్క్షయాత్"ఎన్ఱు ఇప్పడిశఙ్కిక్కైక్కడియెన్నుడైయ భాగ్యహానియెన్నైయాలే, శఙ్కాకారణత్తైస్వగతమాకవిఱే శొల్లిఱ్ఱెన్నై.

అ.—"తకవుడైయవనే" యెన్గిఱవవధారణార్థమ్ (తళ్ళి) యెన్ఱతు.

౪౨౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అనన్తర) మిత్యాది.

అనుకారప్పిరాట్టి వచనోపాదానానన్తరమ్ అనుకార్యప్పిరాట్టివచనోపాదానమెన్ఱపడి.

(పెరుకక్కలఙ్గిన)మికవుమ్ క్షుభితైయాన.

(ఇన్నాప్పు) దుఃఖమ్.

"ఖ్యాతః" ఇత్యాది.

అనుక్రోశః=దయా.

"సద్వృత్తః" ఇత్యన్త ముద్దేశ్యపరమ్.

"నిరనుక్రోశః" ఇతి విధేయవిశేషణమ్.

సాన్నిధ్యత్తాలుమ్ ప్రాధాన్యత్తాలుమ్ "మద్భాగ్యసంక్షయాత్" ఎన్గిఱవితుక్కు "శఙ్కే" యెన్గిఱవిత్తోడే అన్వయమ్.

మూలత్తిలుమ్ [కారణత్తై] యెన్గిఱవితుక్కు సంబన్ధియుమ్ సన్నిధి ప్రాధాన్యాభ్యామ్ [శఙ్కిత్తు] ఎన్గిఱ శఙ్కైయే యాకిఱతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి శఙ్కిక్కైక్కడి) యిత్యాది.

౪౨౩. గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్,క్షుద్ర పురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుఙ్గులైక్కుమ్.

వ్యా.—౪౨౩. (ప్రథమపర్వత్తైవిట్టు) ఎన్గిఱవిడత్తిలే, అర్థాదుక్తమాన భగవత్సంశ్లేషముమ్, (దోషముణ్డానాలుమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, అర్థాదుక్తమాన తద్విశ్లేషముమాకిఱ విషైయిరణ్డుమ్. శెయ్యుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

గుణమావతు.—స్వసౌన్దర్యాదికళై ఆశ్రితర్క్కుముఱ్ఱాక వనుభవిక్కక్కొడుత్తుక్కొణ్డిరుక్కుఙ్గలవి.

దోషమావతు.—అన్వనుభవాలాభత్తాలే యవర్కళ్ కణ్ణాఙ్గుఴలైయిట్టుత్తుడిక్కత్తాన్ముకఙ్గాట్టాతేయిరుక్కైయాకిఱ పిరివు.

ఇవైయిరణ్డుమ్ (క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుమ్ కులైక్కై) యావతు-ఓరొన్ఱైయిరణ్డైయుమ్ కులైక్కై.

అ.—౪౨౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రథమపర్వత్తై) యిత్యాది.

(అర్థాదుక్తమాన) వెన్ఱతుత్యాగమ్ సంబన్ధపూర్వకమాయల్లతి రామైయాకిఱవ్యాప్తి బలత్తాలేవ్యాప్యబోధకపదత్తాలే వ్యఙ్గితమానవెన్ఱపడి.

(అర్థాదుక్తమానతద్విశ్లేషము) మెన్ఱతు విశ్లేషమ్"కడియన్"ఇత్యాద్యుక్తనైర్ఘృణ్యాదికార్యమాకైయాలే కారణభూతనైర్ఘృణ్యాదిపర దోష శబ్దవ్యఙ్గితమానవిశ్లేషము మెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ ప్రథమపర్వమ్ సంశ్లేషదశైయిల్ చరమపర్వప్రవృత్తిప్రతిబన్ధక మెన్ఱు శొల్లి అతు ప్రాప్తచరమపర్వసంబన్ధనివర్తక మెన్ఱు శొల్లుకైయాలేప్రసఙ్గసంగతియెన్ఱపడి.

[దోషముణ్డానాలు] మెన్గిఱదోషప్రతిపక్షగుణమ్ సంశ్లేషరూపమాకు మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వసౌన్దర్యాదికళై) యిత్యాది.

(నిర్ఘృణ) నిత్యాది.

ప్రకరణాద్దోషశబ్దమ్ విశ్లేషతద్ధేతురూపదోష పర మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్వనుభవే) త్యాది.

గుణదోషఙ్గళెన్గిఱద్వన్ద్వనిర్దేశత్తాల్ ప్రత్యేకముభయాన్వయమ్ వ్యఙ్గితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఓరొన్ఱైయిరణ్డైయు) మిత్యాది.

* "శొల్లువతు" ఎన్ఱ పాఠాన్తరమ్. ౧. తిరువాయ్మొழி. ౨. ప ౪. తి. ౭ పా.
౨. శ్రీరామాయణే. సున్దరకాణ్డే ౨౬. సర్గే. ౧౩ శ్లోకః.

వ్యా.—ఇతిల్, గుణమిరణ్డైయుమ్ కుఱైక్కైయావతు ౧"మాఱ్ పాల్ మనఙ్జుళ్ త్తిప్పమఙ్జైయర్ తోళ్ కైవిట్టు "ఎన్ఱుమ్, ౨"మనైప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దెయ్ తుమ్ పేరిన్బమెల్లామ్ తుఱన్దార్ తొழுతారత్తోళ్ " ఎన్ఱుమ్, తద్విషయవైలక్షణ్యత్తాలే క్షుద్రవిషయవైరాగ్యత్తైప్పిఱప్పిక్కైయాలే క్షుద్రపురుషార్థాన్వయత్తైక్కులైక్కైయుమ్; పయిలుఙ్జుడరొళియిలే తదీయశేషత్వత్తిలే యూన్ఱినిన్ఱవాழ்వార్కై, అన్దతదీయరుడైయ స్వరూపనిరూపకత్వేన ప్రస్తుతమాన తత్ సౌన్దర్యశీలాదికళాలే తదీయదాస్యరసత్తై మఱన్దు అవనై అనుభవిక్కైయిలాశైకరైప్పురణ్డు అనన్తర త్తిరువాయ్ మొழிయిలే తాముమ్ తమ్ముడైయకరణగ్రామఙ్గళుమ్ వెరువిడాయ్ప్పట్టుకూప్పిడుమ్పడి పణ్ణినాప్పోలే, వేఱొన్ఱుక్కాకప్పురున్దాలుమ్ తన్నైయొழிయప్పుఱమ్బొన్ఱుక్కాళాకాతపడి పణ్ణుమ్ దృష్టిచిత్తాపహారియాన వవన్ పక్కలిలే శుழிయారుపడుత్తి పురుషార్థకాష్ఠైయాన తదీయశేషత్వత్తిల్ నిలైనిక్కులైక్కైయుమ్.

అ.-(మాఱ్పాల్) ఇత్యాది వ్యాఖ్యాతమ్

మనైప్పాల్ =గృహత్తిలే,

పిఱన్దార్ =జాతరానవర్ కళ్,

పిఱన్దెయ్ తుమ్ =ఉత్పత్తిఫలమాకవనుభవిక్కుమ్,

పేరిన్బమెల్లామ్ =మహాసుఖఙ్గళైయెల్లామ్,

అత్తోళ్ =అన్దవెన్బెరుమానుడైయ తోళ్ కళై,

తొழுతార్ =భజిత్తవర్ కళ్,

తుఱన్దార్ =త్యజిత్తారెన్ఱపడి.

"పరమనైప్పయిలుమ్" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (అన్దతదీయరుడైయ) విత్యాది.

(అనన్తరత్తిరువాయ్ మొழிయిలే)యెన్ఱతు ముడియానేయిలెన్ఱపడి.

"ఎన్నెఞ్జమే" "ఎన్ వాశకమే" "ఎన్ కైకళే" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (తామ్) మిత్యాది.

(వేఱొన్ఱుక్కాక) తదీయవిషయత్తుక్కాక.

(పురున్దాలుమ్) స్వరూపకత్వేన వనుసన్ధిత్తాలుమ్.

(శుழிయారుపడుత్తి) ఆఱ్ఱిల్ శుழிయిల్ అకప్పట్టాప్పోలేపణ్ణి.

(పురుషార్థకాష్ఠైయాన) నిరతిశయ పురుషార్థమాన.

వ్యా.-దోషమిరణ్డైయుమ్ కులైక్కైయావతు-అనుభలాభక్లేశత్తాలే సర్వకాలముమ్ తన్ పక్కలిలేమనస్సాం ౩"ఉణ్డియాళుఱక్కమ్ పేణాళ్ "౪"పన్దోడుకழల్ మరుళ్ పైఙ్గిళియుమ్ పాలూట్టాళ్ పావైపేణాళ్" ఎన్నిఱపడి ముస్బనుభవిత్తుపోన్ద ప్రాకృతభోగఙ్గళాకిఱ క్షుద్రపురుషార్థఙ్గళిల్ పొరున్దామైయై విళైక్కైయుమ్; ౫"అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డార్ ఇఙ్గేతిరియ శేన్దానుక్కట్టితిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్ మలరడిక్కీழ் పుతల్ ఉఱుమో పావియేనుక్కు" ఎన్ఱుమ్ ౬"తనిమాయ్వత్తళిరడిక్కీழ் పుకుతలన్ఱి యవనడియార్ననిమాక్కవియిన్బమే నాళుమ్ వాయ్క్క నఙ్గట్కు" ఎన్ఱుమ్ ఇప్పడితద్విషయసంశ్లేషరసమ్ వేణ్డాతపడి తదీయవిషయసంశ్లేషరసత్తియమైయుమెన్ఱిరుక్కుమవర్ కళైయుమ్, అన్దతదీయరుడకూడియిరున్దాలుమవర్ కళ్ పక్కల్ నెఞ్జుశెన్ఱు అవనైయనుభవిక్కైయిలాశైయాలే, ౭"కాణవారాయ్"౮"కాణ మాఱరుళాయ్ " ఎన్ఱుకూప్పిడువతు ౯" వెఙ్జైత్తెప్పుళ్ " ఇత్యాదికళాలే అవర్ కళ్ తఙ్గళోడే వెఱుత్తువారైశొల్లుమ్పడితామ్బడిపణ్ణుకైయాలే పురుషార్థకాష్ఠైయిల్ నెఞ్జుశెల్లాతపడి పణ్ణుకైయుమ్.

అ.—"కాష్ఠా దర్వ్యం కాలభేదే ప్రకర్షే దిశి సీమ్నిచ" ఎన్నక్కడవ [తి శే.

ఉణ్డియాళ్ =భుజిత్తపియాళ్.

ఉఱక్కమ్పేణాళ్ =నిద్రైయై యాదరిత్తిలళ్.

పన్దోడుకழల్ =పన్దోడుకూడ కழలొడైయై,

మరువాళ్ = విరుమ్బాళ్.

పైఙ్గిళియుమ్ =అழకియకిళియుమ్,

పాలూట్టాళ్ =పాలూట్టుకిఱిలళ్.

పావై =మరప్పావైయై,

పేణాళ్ =విరుమ్బాళ్.

ఇత్తైప్పఱ్ఱ వరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (మున్బనుభవిత్తుపోన్ద) విత్యాది.

(అవనడియా) రిత్యాది వ్యాఖ్యాతమ్.

శిష్టం స్పష్టమ్.

౧. మూన్ఱాన్తిరువన్దాది ౧౪. పా॥

౨. ఇరణ్డాన్తిరువన్దాది. ౪౨. పా॥

౩. తిరునెడున్దాణ్డకమ్. ౧౨ పా॥

౪. పెరియతిరుమొழி. ౫. ప. ౫. తి. ౯. పా॥

౫. తిరువాయ్ మొழி ౮. ప. ౧౦. తి. ౩. పా॥

౬. తిరువాయ్ మొழி. ౮. ప. ౧౦. తి. ౭. పా॥

౭. తిరువాయ్ మొழி. ౮. ప. ౫. తి. ౨ పా॥

౮. తిరువాయ్ మొழி. ౮. ప. ౧. తి. ౨. పా॥

౯. తిరువాయ్ మొழி. ౧. ప. ౪. తి. ౧. పా॥

మూ.—౪౨౪. నిత్యశత్రువాయిఱే యిరుప్పతు.

వ్యా.-౪౨౪.ఇతిల్ క్షుద్రపురుషార్థత్తై క్కాట్టై క్కాట్టుమెన్ఱవితు తన్ పక్కలిలే యకప్పట్టారై ప్పుఱమ్బుర విషయమఱియాతపడి పణ్ణుమివ్విషయత్తిన్ స్వభావమ్ శొల్లుకైక్కాక క్కాట్టికొణ్డావిత్తనై; పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కాట్టైక్కాట్టుమెన్నుమతువే ఇవ్విడత్తిలపేక్షితమ్, ఆనపిన్బు క్షుద్రపురుషార్థభఞ్జకత్వమ్ ప్రాసఙ్గికమాకైయాలే అత్తైవిట్టు ప్రాకరణికమాన చరమపురుషార్థభఞ్జకత్వత్తై మూతలిక్కిఱార్, (నిత్యశత్రువాయిఱేయిరుప్పతు) ఎన్ఱు.

అతావతు.—౧ "శత్రుఘ్నో నిత్యశత్రుఘ్నః" ఎన్ఱు పెరుమాళుక్కు అభిమతవిషయమాన శ్రీభరతాళ్వానైయే తనక్కుద్దేశ్యరాకప్పఱ్ఱి అవనై యల్లతఱియాతే యిరుక్కుమ్ శ్రీశత్రుఘ్నాళ్వాన్ భరతానువృత్తిక్కు విరోధియాన రామసౌన్దర్యమాకిఱ నిత్యశత్రువై జయిత్తిరుక్కుమెన్నైయాలే, తదీయకైఙ్కర్యనిష్ఠనుక్కు నిత్యశత్రు

వ్యా.-వాయిఱే భగవత్ సౌన్దర్యమిరుప్పతెన్నై.

ఆకైయాల్ ఇప్పడివిలక్షణమానవిషయిత్తిల్ సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయై క్కాట్టైక్కాట్టుమెన్న క్కాత్తైయిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

అన్ఱిక్కే, కీழ్ చ్చొన్న గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్ శెయ్యుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

గుణమావతు.—(ఇఙ్గు అతు శెయ్యవెణ్ణాతు) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ చొన్న పుంసాందృష్టిచిత్తాపహారియాన సౌన్దర్యశీలాదికళ్;

దోషమావతు.—(గుణమ్బోలేయుపాదేయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ చొన్న ౨ "కడియన్ కొడియన్" ఇత్యాదికళ్.

ఇరణ్డుమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయై యుఙ్కాట్టైక్కుమ్ ఎన్ఱతు ఓరొన్ఱే ఇరణ్డైయుమ్ శెయ్యుమెన్ఱపడి.

గుణమిరణ్డైయుమ్ శెయ్కైయావతు.—3 "మున్నై ప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దెయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లా న్తుఱన్దార్ తొழு

అ.—౪౨౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇతిల్ క్షుద్రపురుషార్థత్తై) యిత్యాది.

క్షుద్రవిషయత్తుక్కు నిత్యశత్రుత్వప్రసిద్ధియిల్లామైయాలే యుత్తరగ్రన్థ సంగతియొన్గిఱ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఆనపిన్బు క్షుద్రపురుషార్థభఞ్జకత్వ) మిత్యాదినా.

(మూతలిక్కై) సంప్రతిపన్నత్వకథనమ్.

నిత్యశత్రుం హన్తి జయతీతి నిత్యశత్రుఘ్నః. "అమనుష్యకర్తృకేచ" ఇతి టప్రత్యయః.

"ఆత్మానంమానుషంమన్యే" ఇతిమనుష్యత్వే మూలవిభుజాదిత్వాత్ కప్రత్యయః.

ఉద్దేశ్యవిరోధిత్వం శత్రుత్వమాకైయాలే యథాయోగ్యం ప్రకృతత్తిలే శత్రుఘ్నరుక్కు భరతానువృత్తియే యుద్దేశ్యమాకైయాలే ఏతద్విరోధిత్వం రామసౌన్దర్యత్తుక్కుమ్ యుక్తమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెరుమాళుక్కి) త్యాది.

మూలత్తిలే [నిత్యశత్రువాయిఱే యిరుప్పతు] ఎన్గిఱవితుక్కు

అ.—విశేష్యం [గుణదోషఙ్గళ్] ఎన్గిఱ గుణశబ్దవివక్షిత సంశ్లేషాన్తర్గత సౌన్దర్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవత్సౌన్దర్య మిరుప్పతై)న్ఱు.

[ఇఱే] శబ్దార్థమ్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

గుణదోషశబ్దఙ్గళుక్కు అర్థాదుక్తగుణదోష పరత్వాపేక్షయా కణ్ఠోక్తతత్పరత్వముచితమ్.

[త్యశత్రువా] యిత్యాది గుణశబ్దవివక్షితసంశ్లేషాన్తర్గత సౌన్దర్యాత్మకాప్రధానవిశేష్యమాకైయైప్పఱ్ఱి ప్రధానతయా గుణశబ్దార్థ సౌన్దర్యాశ్రయమిఙ్గెన్ఱు పూర్వప్రకృత మాకైయాలే విశేష్యమాకై యుచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.

[ఇఙ్గతు శెయ్య] విత్యాది

(శొన్న) వెన్ఱతు ఇఙ్గెన్గిఱవిదం శబ్దత్తాలే పరామృష్టమాన వెన్ఱపడి.

ఇన్దయోజనైయిలుమ్ ప్రత్యేకముభయాన్వయి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఓరొన్ఱే) యిత్యాది.

౧. శ్రీరామాయణే. అయోధ్యాకాణ్డే. ౧ శ్లో॥

౨. తిరువాయ్మొழி. ౫. ప. 3. తి. ౫. పా॥

3. ఇరణ్డాన్తిరువన్దాది. ౪౨. పా॥

వ్యా.-తారత్తోళ్" ఇత్యాదికళిఱ్సొల్లుకిఱపడియే క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టిలుమ్, స్వవైలక్షణ్యత్తాలే యాఴ్ఙ్గాల్పడుత్తి పురుషార్థకాష్ఠైయాన తదీయశేషత్వనిష్ఠైయైక్కాట్టిలుమ్;

దోషమిరణ్డైయుఙ్కాట్టిలుమావతు—గుణమ్పోలే యుపాదేయమాయ్, అవనైక్కిడక్కుమ్పడిపణ్ణుకైయాలే ఊణుఱక్కమ్పస్సుకళ్ముతలానవత్తిల్ పొరున్దామైయైవిళైత్తు క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టిలుమ్, ౧ "శిఱుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డారిఙ్గేతిరియ-నఱుమావిరైనాణ్మలరడిక్కీఴ్ పుకుతల్ఉఱుమో" ఎన్నుమ్పడియాన పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కాట్టిలుమ్ ఎన్నిఙ్గనేయోజిక్కవుమామ్.

ఇన్దయోజనైక్కు (నిత్యశత్రు) ఎన్గిఱవితు, సౌన్దర్యాది గుణవిశిష్టవస్తువిషయమాకక్కడవతు.

అఙ్గనుమన్ఱిక్కే, గుణమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కాట్టుకిక్కుమ్,దోషమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టుకిక్కుమ్ ఎన్ఱు ఇఙ్గనే విభజిత్తు యోజిప్పారుముణ్డు.

అప్పోతైక్కుమ్ గుణమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కాట్టుకిక్కుమెన్నుమతుక్కుమ్, దోషమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టుకిక్కుమెన్నుమతుక్కుమ్ పూర్వయోజనైకళిఱ్సొన్నపడియే పొరుళాకక్కడవతు.

అ.—శిష్టం వ్యాఖ్యాతప్రాయమ్.

గుణదోషఙ్గళెన్గిఱ అనుక్రమత్తాలే ద్విత్వంసిద్ధమాయిరుక్క [ఇరణ్డు] మెన్గిఱవితు ఇరణ్డాకైయాలే యిరణ్డిలే అన్వయమాయ్ ఏకైకత్తుక్కు ఏకైకత్తిలే అన్వయమెన్ఱు సూచనార్థం యోగ్యతాబలాచ్చ క్రమభఙ్గమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే కేషాంచిద్యోజనైయెన్గిఱార్ (అఙ్గనుమన్ఱిక్కే) యిత్యాదినా.

(ఇఙ్గనేవిభజిత్తు) ఎన్నతు ఏకైకాన్వయముమ్ క్రమభఙ్గత్తైయుమాశ్రయిత్తెన్నపడి.

మూ.—౮-౨౫. ఇప్పడిప్రాప్యత్తైయఱుతియిట్టాల్, అతుక్కు సదృశమాక, వేణుమిఱే ప్రాపకమ్.

వ్యా.-ఇవ్విషయస్వభావమితువాకైయాలే చరమపర్వమానవాచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ వితుతాన్ దుర్లభమెన్ఱు సింహావలోకనన్యాయత్తాలే కీఴోడే అన్వయమ్.

౮-౨౫—(స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్కవేణుమిఱే ప్రాపకమ్)ఎన్నవితిల్ స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యమ్ చరమపర్వమానవాచార్యకైఙ్కర్యమెన్ఱు నిర్ణయిత్తారాయ్నిన్ఱార్ కీఴ్; ఇన్దప్రాప్యానురూపమాన ప్రాపకనిర్ణయమ్పణ్ణుకిఱార్ మేల్, (ఇప్పడిప్రాప్యత్తైయఱుతియిట్టాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి ఆచార్యకైఙ్కర్యమే ప్రాప్యమెన్ఱఱుతియిట్టాల్, ఇన్దప్రాప్యత్తుక్కుత్తకుతియాక వేణుమిఱే, ఏతత్ప్రాపకమెన్నై.

ఇత్తాల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ చరమప్రాప్యత్తుక్కు ఆచార్యనే ప్రాపకనాక వేణుమెన్నపడి.

అ.—(పూర్వయోజనైకళి) లిత్యాది.

అతావతు—గుణదోషాది శబ్దఙ్గళుక్కు సంశ్లేషసౌన్దర్యనైర్ఘృణ్యాదికళే అర్థమెన్నపడి.

ఇత్తాల్ సౌన్దర్యత్తుక్కు శబ్దార్థత్వమనుచితమెన్ఱు సూచితమ్.

బహువ్యవహితసాధ్యాన్వయమభిప్రేతి మాకైయాలే సింహావలోకన సాదృశ్యమ్.

౮-౨౫. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది.

సంగతి (ఇన్దప్రాప్యే) త్యాది. [యెన్నపడి.

ఇత్తాల్ కార్యోక్త్యనన్తరం కారణోక్తియాలే హేతుత్తై సంగతి [స్వరూపత్తుక్కు] మిత్యాదివాక్యార్థనిర్దేశక్రమానుసారేణ నిర్ణయమాకైయాలే అవసరసంగతి యెన్ఱుమామ్.

[ఇప్పడి] యెన్గిఱవితుక్కర్థమ్ (ఆచార్యే) త్యాది.

సదృశశబ్దమనురూపపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(తకుతి)యిత్యాది.

యోగ్యత్వే సతిప్రకృష్టసాదృశ్యమిఱే అనురూపత్వమ్.

యోగ్యత్వం=సహృదయహృదయాహ్లాదకారిత్వమ్. [భృతికళ్.

సహృదయరాకిఱార్ చేతనస్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞరానవీశ్వరప్రరూపసాదృశ్యఫలితమ్ (ఇత్తా) లిత్యాది.

౧. తిరువాయ్మొఴి. ౮. ప ౧౦. తిం ౩. పా॥

మూ.—౪ ౨౬. అల్లాతపోతు ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళు క్కైక్యమిల్లై.

వ్యా.—౪ ౨౬. ఇప్పడియల్లాతపోతు వరుమ్హానియే తెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అల్లాతపోతు) ఎన్తుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి ప్రాప్యత్తుక్కు సదృశమాప్పడియాచార్యనై ప్రాపకమాకక్కొళ్ళాతే ఈశ్వరనై ప్రాపకమాకక్కొళ్ళుమ్పోతు, ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ ప్రాపకత్తుక్కుమ్ తన్నిలైక్యమిల్లైయెన్నై.

ప్రథమపర్వత్తుక్కుణ్డాన ప్రాప్యప్రాపకైక్యమ్, చరమపర్వత్తుక్కు మొక్కుమితే. అక్కైయాలేయిఱే పిళ్ళైయముతనార్, ౧ "పేఱొన్ఱుమత్తిల్లై నిన్శరణన్ఱి యప్పేఱళిత్తఱ్కాఱొన్ఱుమిల్లై మత్తచ్చరణన్ఱి" ఎన్ఱు ప్రాపకఙ్గళిరణ్డుమేకవిషయమేయాక వరుళిచ్చెయ్తతు.

అ.—౪ ౨౬. విపక్షే బాధకప్రసఙ్గన ముక్తగ్రన్థ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికై (ఇప్పడియల్లాతపోతి) త్యాది.

ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళుక్కైక్యం తయోర్మిథోభేదాభావమల్లతు వస్తుమాత్ర సాధారణైకత్వమన్ఱు ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (తన్నిలైక్య) మెన్ఱతు.

ప్రాపకత్తుక్కు స్వరూపానురూప ప్రాప్యత్తిఱ్కాట్టిల్ భేదమ్ స్వరూపానుచితత్వదుఃఖరూపత్వావహమాకైయాలే తత్పరిహారాయ ప్రాపకత్తుక్కు తథావిధప్రాప్యత్తో డైక్యమావశ్యకమాకైయాలే తదసిద్ధిప్రసఙ్గమ్ ఐయు మెన్ఱపడి.

ప్రథమపర్వత్తిలే నిర్ణీతమానవర్థత్తై చరమపర్వత్తిలే అతిదేశిక్కిఱార్ (ప్రథమపర్వత్తుక్కు) ఇత్యాదినా.

ఉక్తోపపత్త్యనుగుణసంప్రదాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (అక్కై) యిత్యాదినా.

నిన్శరణన్ఱి=దేవర్ తిరువడియన్ఱి,

మత్తొన్ఱు=వేఱొరు,

పేఱిల్లై=ప్రాప్యమిల్లై;

అప్పేఱు=అన్ద తిరువడికళాకిఱ ప్రాప్యత్తై,

అళిత్తఱ్కు=కొడుక్కైక్కు,

అచ్చరణన్ఱి=అన్దతిరువడికళైయన్ఱి,

మత్తొన్ఱు=వేఱొరు,

ఆఱిల్లై=ఉపాయమిల్లై యెన్ఱపడి.

(ఏకవిషయమేయాక) వెన్ఱతు ఏకవ్యక్తియే యాకవెన్ఱపడి.

మూ.—౪ ౨౭. ఈశ్వరనై ప్పత్తుకై క్కైయెప్పిడిత్తు క్కారియఙ్కొళ్ళుమోపాతి;

వ్యా.—౪ ౨౭. ఇప్పడిబన్ధత్తిలుపక్రమమేపిడిత్తు (స్వతన్త్రనై) ఇత్యాదివాక్యత్తళవుమ్, సిద్ధోపాయతయా సకలశాస్త్రసిద్ధనానవీశ్వరనై పఱ్ఱు మోపాయమాకవుమ్, ఆచార్యనజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేనోపకారకనాకవుమిఱే శొల్లిప్పోన్దతు; ఇప్పోతు, ఈశ్వరనై విట్టు ఆచార్యనే ఉపాయమెన్ను మళవిల్ శాస్త్రవిరోధముమ్ స్వోక్తివిరోధముమ్ సమ్భవియాతో, ఈశ్వరనైయుపాయమాక ప్పత్తుమితిల్ కాట్టిల్ ఆచారనై యుపాయమాక ప్పత్తినాల్ వరుమేత్తన్దానేతోవెన్నిలశఙ్కైయిన్మేలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరనై ప్పత్తుకై) ఎన్తుతుడఙ్గి.

అతావతు—ఈశ్వరనై ప్పత్తుకై, అవన్ కైయెప్పిడిత్తు క్కారియఙ్కొళ్ళుమోపాతి. ఆచార్యనై ప్పత్తుకై, అవన్ కాలైప్పిడిత్తు క్కారియఙ్కొళ్ళుమోపాతియెన్నై.

ఇఙ్ఙనరుళిచ్చెయ్తతు—ఈశ్వరవిషయత్తోడు ఆచార్యవిషయత్తుక్కుణ్డాన అనన్యత్వముమ్ అవ్విషయత్తైప్పత్తుమతిలివ్విషయత్తైప్పత్తుమతుక్కుణ్డాన కార్యసిద్ధియిల్ అమోఘత్వముమ్ తోత్తుకైక్కాక. అతెఙ్ఙనేయెన్నిల్; చరణత్వోక్తియాలే తదనన్యత్వమ్ సంప్రతిపన్నమ్.

(ఈశ్వరనై ప్పత్తుకై అవన్ కైయెప్పిడిత్తు క్కారియఙ్కొళ్ళుమోపాతి) ఎన్నైయాలే మహాప్రభువాయిరుప్ప

అ.—౪ ౨౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిబన్ధత్తి) లిత్యాది.

ప్రథమ ద్వితీయ తృతీయ ప్రకరణార్థమ్ (సిద్ధోపాయతయే) త్యాది.

తురీయపఞ్చమప్రకరణార్థమ్ (ఆచార్య) నిత్యాది.

శాస్త్రవిరోధమెన్ఱతు "మామేకమ్" "తమేవైకమ్" ఇత్యాద్యవధారణవిరోధముమ్, మోక్షప్రదత్వత్తినుడైయ బ్రహ్మలక్షణత్వపర "యత్ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తి" ఇత్యాది విరోధముమెన్ఱపడి.

(ఏత్తన్దానేతో) వెన్ఱతు సిద్ధత్వసుకరత్వాదికళిరణ్డుక్కుమ్ తుల్యమాకైయాలే త్యాగపూర్వ స్వీకారహేతువాన వుత్కర్షమెన్నెన్ఱపడి.

ఇత్తాలాక్షేపసంగతి యెన్ఱపడి.

కైకాల్కళుక్కు అవయవిజిజ్ఞాసైయిలే ఉపస్థితత్వాదీశ్వరనే అవయవియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అవన్ కైయై) యిత్యాది.

౧. ఇరామానుశ నూత్తన్దాది. ౪౫. పా॥

మూ.—ఆచార్యనై ప్పత్ఱుక్కై క్కాలై ప్పిడిత్తుక్కా రియఙ్గొళ్ళుమోపాతి.

వ్యా.—ఒరువనై వశీకరిత్తు క్కారియఙ్గొళ్ళువాన్ ఒరువన్ అవన్ కైయైప్పిడిత్తు వేణ్డిక్కొణ్డు కారియఙ్గొళ్ళ ప్పార్క్కుమళవిల్, నీర్మైయాలే నెఞ్జిళకి క్కారియఞ్జెయ్యవుమా య్,స్వాతన్త్ర్యత్తాలే యుతఱివిడవుమా యిరుక్కైయాలే ఇన్నపడియెన్ఱు అఱుతియిడ వొణ్ణాతాప్పోలే, ఆశ్రితనాన వివనుడైయ వపేక్షితమ్ తన్నుడైయ కృపైయాలే నెఞ్జిళకిక్కారియఞ్జెయ్యిల్ ఫలిక్కుమ్పడియాయ్, స్వాతన్త్ర్యత్తాలే ముఱుకిచ్చెయ్యాతొళ్ళియిల్ విఫలిక్కుమ్పడియా యిరుక్కైయాలుమ్, (ఆచార్యనై ప్పత్ఱుక్కై అవన్ కాలై ప్పిడిత్తు క్కారియఙ్గొళ్ళుమోపాది)ఎన్నైయాలే అప్పడిప్రభువానవన్ తన్నైయే కాలై ప్పిడిత్తు వేణ్డిక్కొణ్డు కారియఙ్గొళ్ళుమళవిల్ దయాపరవశనాయ్ కారియమ్ శెయ్ తల్లతునిల్లామైయాలే తప్పామల్ కారియమ్ సిద్ధిక్కుమాపోలే, ఆశ్రితనాన వివనుడైయ వపేక్షితమఱుతియాక ఫలిక్కుమ్పడి యిరుక్కైయాలుమ్; అమోఘత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

అ.—(ఒరువనై క్కైయైప్పిడిత్తి) త్యాదివ్యాఖ్యానమ్ అనుపస్థితసంబన్ధికల్పనాప్రసఙ్గత్తాలుమ్,ఆచార్యనుక్కీశ్వరానన్యత్వ స్ఫుటసిద్ధియిల్లామైయాలుమ్ అనుచితమెన్ఱు సూచితమ్.

చరణగ్రహణ సాదృశ్యైక ధనఫలితమ్ (ఇఙ్గని)త్యాది.

అనన్యత్వం "తప్తాయః పిణ్డవన్మతమ్"ఎన్గిఱ విశేషాధిష్ఠాన హేతుక తాదాత్మ్యవిశేషమల్లతు స్వరూపైక్యమన్ఱు.

(అమోఘత్వం)=వ్యభిచారవిలమ్బ విధురత్వమ్.

అనన్యత్వత్తాల్ శాస్త్రస్వవచనవిరోధపరిహారముమ్ అమోఘత్వత్తాలీశ్వరాశ్రయణాపేక్షయోత్కర్షముమ్ సిద్ధమెన్ఱు కరుత్తు.

వివరణమ్ (అతెఙ్జనే) యిత్యాది.

(చరణత్తోవ్క్తియాలే)యెన్ఱతు=చరణస్పృష్టాన్తోక్తియాలేయెన్ఱపడి.

(ఈశ్వరనైప్పత్ఱుక్కై) యెన్గిఱవితు వ్యాఖ్యానవాక్యమ్.

(కై యైప్పిడిత్తి) త్యాదికం మూలవాక్యైకదేశానువాదమ్.

(ఈశ్వరనైప్పత్ఱుక్కై ఫలిక్కుమ్బడియాయ్ విఫలిక్కుమ్బడియా యిరుక్కైయాలు) మెన్ఱన్వయమ్.

ఇప్పడియే(ఆచార్యనైప్పత్ఱుక్కై)యిత్యాదియిలుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(అఱుతి) నిశ్చయమ్.

(సంప్రతిపన్నం) ప్రసిద్ధమ్.

మూ.—౪౨౮. ఆచార్యనిరువర్క్కు

వ్యా.—౪౨౮. ఆక,ప్రాప్యనిర్ణయత్తిప్పణ్డ(ఇతుక్కు సదృశమాక వేణుమిఱే ప్రాపకమ్) ఎన్ఱవిత్తాలే ఆచార్యనై ప్పుర్యమాకిఱ చరమప్రాప్యత్తుక్కు ఆచార్యనే సదృశోపాయమెన్నుమత్తై ప్రతిపాదిత్తు, అప్పడియన్ఱిక్కే ఈశ్వరనై యుపాయమాకక్కొళ్ళుమళవిల్ వరుమ్విరోధఙ్గాట్టి ఆచార్యనుక్కు ప్రాప్యత్వమీశ్వరనోడన్వయత్తాలే యామోపాతి ప్రాపకత్వముమ్ తదనన్యత్వనిబన్ధనమెన్నుమత్తైయుమ్, ఈశ్వరనైప్పత్ఱుమతిల్ ఇవనైప్పత్ఱుమతుక్కుళ్ళ వేత్ఱుమైయై యరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్; ఇనిమేల్ పలహేతుక్కళాలుమ్ ఆచార్యవైభవత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, ఇవ్విషయత్తై యుపాయమాక ప్పత్ఱుమవర్కళుక్కు రుచివిశ్వాసఙ్గళ్ విళైక్కైక్కుఱుప్పాక

అతిల్ ప్రథమత్తిలే, ఈశ్వరచేతనర్ కళివరుర్క్కు మివనుపకారకనానమైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆచార్యన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడియుపాయమాకక్కొళ్ళ్ శొల్లప్పట్ట

అ.—౪౨౮. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థం వృత్తానువాదమ్ (ఆక ప్రాప్యే)త్యాది.

(వరుమ్విరోధమ్) విశిష్టాధికారి పరిహాసమ్.

(అన్వయత్తాలే) యెన్ఱతు-తన్ముఖోల్లాసకాష్ఠాహేతుముఖోల్లాసవత్త్వప్రయోజకాధిష్ఠానవిశేషరూపసంబన్ధత్తాలే యెన్ఱపడి.

(అనన్యత్వనిబన్ధన) మెన్ఱతు-తత్కృపాతిశయప్రయోజక కృపాతిశయవత్త్వ ప్రయోజనకాధిష్ఠాన విశేషహేతుక మెన్ఱపడి.

సంగతి (ఇనిమేలి)త్యాది.

చరమోపాయఙ్గళ్ళిల్లి తదధికారభూతరుచి విశ్వాసహేతుః తద్వైభవఙ్గళ్ళుక్కైయాలే హేతుత్వం సంగతి యెన్ఱపడి.

(పేటికాసంగతియై యరుళిచ్చెయ్తు అవన్తరసంగతియై అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (అతిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా.

అతావతు – పూర్వోక్త స్వరూపయాథాత్మ్యకాష్ఠాభూతాచార్యశేషత్వ ప్రయోజకతయా బుద్ధిస్థమాకైయాలే ఆచార్యగత మహోపకారకత్వఙ్గళ్ళుక్కైయాలే ప్రసఙ్గసంగతి యెన్ఱపడి.

[శేషవస్తువై] యిత్యాద్యుత్తరవాక్యానుసారత్తాలే [ఇరువర్క్కు] మెన్గిఱవితు శేషభూతర్కళై చ్చొల్లుకిఱతెన్ను మభిప్రాయ

మూ.—ముపకారకన్.

౪౨౯. ఈశ్వరనుక్కు శేషవస్తువై యుపకరిత్తాన్; చేతననుక్కు శేషియై యుపకరిత్తాన్.

౪౩౦. ఈశ్వరన్తానుమాచార్యత్వత్తై

వ్యా.—వాచార్యన్, శేషి శేషభూతరాన వీశ్వరచేతనరిరువర్ క్కుమ్ అభిమతవస్తుక్కళై క్కొడుత్త ఉపకారకనెన్ఱ.

౪౨౯. ఇరణ్డుతలైక్కు మివనుపకరిత్తవైయెవైయెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఈశ్వరనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—మెన్ మేలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళై ప్పణ్ణి వశీకరిక్కప్పార్ త్తవిడత్తిలుమ్ ఓరాత్మవస్తువుమెట్టప్పడామైయాలే యిఴవాళనాయిరుక్కిఱవీశ్వరనుక్కు శేషమాన వాత్మవస్తువై, అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేన తిరుత్తి ఇష్టవినియోగార్హమామ్పడి క్కైప్పడుత్తినాన్; భగవజ్జ్ఞానాభావత్తాలే అనాదికాలమ్ అసత్కల్పనాయ్క్కిడన్ద చేతననుక్కు, భగవత్సమ్బన్ధత్తైయఱివిత్తు శేషియానవవనై క్కాట్టిక్కొడుత్తానెన్ఱ.

ఇత్తాల్ ఆచార్యనుడైయ చేతనేశ్వరర్ కళిరువర్ క్కుముపకారకనాక్కైయాకిఱవైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు.

౪౩౦. ఇన్నమొరు ప్రకారత్తాలే ఆచార్యవైభవత్తై

అ.—త్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (శేషి శేషభూతరాన) విత్యాది

ఉపకారకత్వత్తుక్కు కర్మాకాఙ్క్షాయాముపకారరూపక్రియా సామర్థ్యాదభిమతవస్తువే సామాన్యేన కర్మమాకుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అభిమతే) త్యాది.

౪౨౯. తద్విశేషాకాఙ్క్షాయా ముత్తరవాక్యమెన్గిఱార్ (ఇరణ్డు తలైక్కు) మిత్యాది.

[శేషవస్తువై యుపకరిత్తా] నెన్ఱైయాలే వ్యఞ్జితమాన వుపకారసాపేక్షత్వత్తై యథాయోగ్యం వివక్షిక్కిఱార్ (మేన్మేలు) మిత్యాది.

తదీయవస్తువుక్కు తస్మైదానరూపమాన వుపకార మనుపపన్నమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (అజ్ఞాతజ్ఞాపనే)త్యాది.

పూర్వమేవై తదధీనలీలారసాదిభాక్తయా నిత్యసిద్ధనాన శేషియై యుపకరిక్కై తత్సంబన్ధ జ్ఞాపనాదికమెన్గిఱార్ (భగవది) త్యాదినా.

౪౩౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్నము) మిత్యాది.

మూ. —యాకై ప్పట్టిరుక్కుమ్.

౪౩౧. ఆకైయిఱే గురుపరమ్పరైయిలే యన్వయిత్తతుమ్, శ్రీగీతైయుమ్ అభయప్రదానము మరుళిచ్చెయ్ తతుమ్.

వ్యా. —ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, (ఈశ్వరన్తానుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు..—ఇతుక్కిట్టుప్పిఱవాత వీశ్వరన్ తానుమ్ ఇవ్వాచార్యత్వత్తినేఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱవితిల్ మికవుమ్ శ్రద్ధై పణ్ణియిరుక్కుమెన్ఱ,

౪౩౧. అతెఙ్గే కణ్డతెన్నుమపేక్షైయిలే, అత్తై మూతలిక్కిఱార్. (ఆకైయిఱే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఆచార్యత్వత్తై యాకైప్పట్టిరుక్కైయాలేయిఱే, ౧"సచాచార్యవంశో జ్ఞేయః, ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తః" ఎన్నుమ్పడి గురుపరమ్పరైయిలే ద్వయోపదేష్టృత్వేనాన్వయిత్తతుమ్; ఆచార్యకృత్యత్తైయేఱిట్టుక్కొణ్డు అర్జుననైక్కుఱిత్తు తత్త్వవివేకాదిచరమోపాయపర్యన్తార్థ ప్రతిపాదికైయాన శ్రీగీతైయరుళిచ్చెయ్ తతుమ్; విభీషణాళ్వాన్ నిమిత్తమాక,

౨ "సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాస్మీతి చ యాచతే।
అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రతం మమ"

ఎన్ఱు అభయప్రదానమరుళిచ్చెయ్ తతుమెన్ఱ.

అ.—ఉక్తై విరోధద్యోతకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఇతుక్కిట్టుప్పిఱవాతవను) మిత్యాది.

కార్యమాత్రం ప్రతి సంకల్పమాత్రేణ కారణమాకైయాలే అద్వారకోపదేశత్తాలే జ్ఞానజననాన పేక్షనాన వీశ్వరను మెన్నపడి.

౪౩౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అతెఙ్గే) యిత్యాది.

ఆచార్యవంశ ఇత్యాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

తనక్కు తానుపదేశిత్తవతిల్ వ్యాప్తత్వర్థం [గురుపరమ్పరైయి]లెన్గిఱవిశేషణమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ద్వయోపదేష్టృత్వేన) వెన్ఱతు.

అర్జునసుగ్రీవాదికళుక్కు ఉపదేష్టృపరంపరాన్తర్భావమిల్లామైయాలే అవర్ కళుక్కు ముపదేశిత్తతఱ్ క్కు పృథగుపాదానమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యకృత్యత్తై) యిత్యాది.

తత్త్వవివేకాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

(శ్రీవిభీషణాళ్వాన్నిమిత్తమాక) విత్యనేన సుగ్రీవాదికళ్ శ్రోతాక్కళెన్ఱు సూచితమ్.

౧.

౨. శ్రీరామాయణే యుద్ధకాణ్డే.

మూ.—౪౩౨. ఆచార్యనుక్కు సదృశప్రత్యుపకార మ్ప ణ్ణలావతు విభూతిద్వయముమ్ ఈశ్వరద్వయము ము ణ్డాకిల్.

వ్యా.—ఇత్తాల్ ఈశ్వరనుమాశైప్పడుమ్పడియన్తో ఆచార్యత్వత్తిన్ పెరుమై యెన్ఱు ఆచార్యవైభవమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తు.

౪౩౨. ఇన్నము మొరువఴియాలే ఆచార్యవైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఉభయవిభూతియైయుమ్ విభూతిమానాన వీశ్వరనైయుమ్ తానిట్టతు వఴక్కామ్పడిపణ్ణిక్కొడుత్తి వాచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తుక్కు సదృశమాక ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణలావతు, ఇప్పడియే ఇన్నముమిరణ్డు విభూతియుమ్ విభూతిమానాయిరుప్పానోరీశ్వరనుమ్ వేణ్డు యుణ్డాకిలన్రో.

౧ "యోదద్యాద్ భగవజ్జ్ఞానం కుర్యాద్ధర్మోపసేవనమ్ ।
కృత్స్నాంవాపృథివీందద్యాన్నతత్తుల్యంకథఞ్చన"

అ.—ఆచార్యత్వత్తిల్ శ్రద్ధాతిరేకత్తాలే అనుకల్పఙ్గళైయుమ్ స్వీకరిత్తానెన్ఱు తోఱ్ఱు ఉత్తరోత్తరోపాదానమ్.

౪౩౨. ఉత్తర వాక్యావతారికై (ఇన్నము మొరువఴియాలే) యిత్యాది.

సదృశ ప్రత్యుపకారత్తుక్కు విభూతిచతుష్టయాదిసద్భావహేతుకత్వోక్తియాలే తదుపకృతవస్తువుక్కు విభూతితద్వదాత్మకత్వం వ్యఞ్జితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఉభయవిభూతియైయు) మిత్యాది.

"విణ్ణుమాళ్వర్ మణ్ణోడే" "అతు నమతు విత్తవకైయే" ఇత్యాదియై యుట్కొణ్డు (తానిట్టవఴక్కామ్పడి), యిత్యాద.

(తానె) న్ఱతు శిష్యనై.

అత్తైయే కొడుత్తాల్ దత్తత్తుక్కు పునర్దానమాత్ర మామిత్తనైయల్లతు సదృశప్రత్యుపకార మాకాతెన్ఱు చతుష్టయద్వయగ్రహణ మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఇప్పడియే యిన్నము) మిత్యాది.

"యోదద్యాత్" ఇత్యాది.

అత్ర ప్రథమపాదే 'స్వస్మై' ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.

ద్వితీయపాదే 'తస్య' ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.

ధర్మోపసేవనం=శిష్య ధర్మభూత శుశ్రూషామ్.

కుర్యాత్, శిష్య ఇతి శేషః.

"కృత్స్నాం పృథివీమ్" ఎన్ఱు లీలావిభూతియుమ్, సముచ్చయార్థక

మూ.—౪౩౩. ఈశ్వరసంబన్ధమ్ బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొతువాయిరుక్కుమ్; ఆచార్యసంబన్ధమ్

వ్యా.—ఎన్నానిన్ఱతిఱే.

ఇత్తాల్ ఆచార్యనుడైయ ప్రత్యుపకారావకాశరహితమహోపకారకత్వమాకిఱ వైభవమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తు.

౪౩౩. ఇన్నము మొరుముఖత్తాలే ఆచార్యవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరసంబన్ధమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

ఇవ్విడత్తిల్ (ఈశ్వరసంబన్ధమె) న్గిఱతు.—(ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుకై) ఎన్ఱు కీఴ్చ్చొన్న తదాశ్రయరూపసంబన్ధత్తై.

అతు, (బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొతువాకై) యావతు కర్మానుగుణమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యానుగు

అ.—నాశబ్దత్తాలే నిత్యవిభూతియుమ్, "కథంచన దత్యాత్" ఎన్ఱు విభూతిమానోడే కూడక్కొడుక్కైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

"న తత్తుల్యమ్" ఎన్నైయాలే అతు సదృశ ప్రత్యుపకార మన్రెన్గిఱతు.

ఇత్తాల్ విభూతిచతుష్టయాదికముణ్డానాల్ సదృశ ప్రత్యుపకార మెన్ఱు ఫలిత మెన్ఱు కరుత్తు

"కుర్యాత్" ఎన్ఱు సంభావితస్వభావమాన శుశ్రూషాత్మకానుకల్ప ప్రత్యుపకారాభ్యనుజ్ఞై యిరుక్కిఱపడి.

"బ్రహ్మవిద్యాప్రదానస్య దేవైరపినశక్యతే।
ప్రతిప్రదాన మథవా దద్యాచ్ఛక్తిత ఆదరాత్"

ఎన్నక్కడవతిఱే.

ప్రథమోక్తవైభవాద్వ్యావృత్త్యర్థం (ప్రత్యుపకారావకాశరహిత) వెన్ఱతు.

అవకాశం=సంభావనామ్.

౪౩౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్నము మొరుముఖత్తాలే) యిత్యాది.

ముఖం=ప్రకారః. "ముఖంప్రధానేప్రారమ్భే వక్త్రేనిస్సరణేపిచ । ఉపాయేద్వారిత్రామే" ఎన్నక్కడవతిఱే..

ఉపాయమాత్రల్ వివక్షితమ్.

ఆచార్యాభిమానహేతుకభగవతీయమోక్షణసంకల్పవిషయ రూపేశ్వరసంబన్ధమ్ మోక్షోపధాయకమాకైయాలే బన్ధమోక్షసాధారణ్యమనుపపన్న మెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి మూలాభిప్రేతసంబన్ధశబ్దార్థత్తై ప్రకరణానుగుణమాక వివక్షిక్కిఱార్ (ఇవ్విడత్తి లీశ్వరసంబన్ధ మెన్గిఱతి)త్యాదినా.

(ఆశ్రయణం)=శరణవరణమ్.

అతు కర్మనాశకమల్లామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మానుగుణమాక) విత్యాది.)

మూ.—మోక్షత్తుక్కే హేతువాయిరుక్కుమ్.

౪౩౪. భగవల్లాభమాచార్యనాలే.

వ్యా.—ణమాక ముక్తనాక్కవుమ్ వల్లనిరఙ్కుశస్వతన్త్రనోడుణ్డాన సంబన్ధమాకైయాలే, ఉభయసాధారణమాయిరుక్కై.

(ఆచార్యసంబన్ధమాకిఱతు) (ఆచార్యనైప్పఱ్ఱుకై) ఎన్ఱు కీఴ్చ్చొన్న తదాశ్రయణరూపసంబన్ధమ్.

అతు, (మోక్షత్తుక్కే హేతువాకైయావతు) కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కవుమ్విడుమ్ స్వతన్త్రనన్ఱిక్కే. సర్వప్రకారత్తాలు మివనై యుజ్జీవిప్పిత్తేవిడుమ్ నిరతిశయకృపావానోట్టై సంబన్ధమాకైయాలే, సంసారమోక్షఙ్గళుక్కుప్పొతువన్ఱిక్కే సంసారవిమోచనైకహేతువాయిరుక్కై.

ఇత్తాల్ మోక్షైకహేతుత్వనిబన్ధనమాన వైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు

౪౩౪. ఉత్తారకత్వత్తిలాచార్యనుడైయ వాధిక్యత్తైయరుళిచ్చెయ్తార్ కీఴ్; ఉపకారకత్వత్తిలీశ్వరనుడైయ

మూ.—౪౩౫. ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే.

వ్యా.—వాధిక్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కైక్కాక వడిక్కొణ్డిరుక్కిఱార్ మేల్, (భగవల్లాభమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—నిరుపాధికశేషియాయ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయిరుక్కుమ్ భగవానై లభిక్కై. తత్సమృద్ధ్యేకప్రయోజననాయ్క్కొణ్డు మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళాకవేణుమెన్ఱు తన్నైయఙ్గీకరిత్తు తన్వ్యామోహవిషయమాక్కిన స్వాచార్యనాలేయెన్నై.

౪౩౫. ఏవంభూతనాన వాచార్యన్ తన్నై లభిక్కైక్కు హేతువేతెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యలాభమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—భగవల్లాభహేతువాయ్ పరమప్రాప్యభూతనాన వాచార్యనై లభిక్కై, ౧ "ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దమ్" ఇత్యాదిప్పడియే నిరుపాధికసుహృత్తాయ్ విశేషకటాక్షపఱ్ఱాశుకళైయుమ్ తానే కల్పిత్తుక్కొణ్డు

అ.—అతు కారణ్యహేతు వల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిరంకుశే)త్యాది.

శరణవరణం శరణ్యహృదయానుగుణ్య సమయావచ్ఛిన్న తదధికారివిశేషణతాకమాయ్ శరణ్యహృదయానుగుణ్య మిల్లాతపోతు అధికారివిశేషణమన్ఱిక్కే యిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉభయసాధారణ్య) మిత్యాది.

ఉపదేశాధీనజ్ఞానవత్త్వరూపమాన వాచార్యసంబన్ధమ్ ప్రథమపర్వాశ్రయణద్వారా బన్ధమోక్షసాధారణమాకైయాలే మూలాభిప్రేత సంబన్ధత్తై విశేషిక్కిఱార్ (ఆచార్యసంబన్ధమాకిఱతు) మిత్యాదినా.

ఉపాయతయాశ్రయణమ్ సంబన్ధః వక్షిత వెన్నపడి.

"క్షిపామి" ఎన్ఱుమ్ సంకల్పమ్ ఇవనుక్కు ఇల్లామైయాలుమ్, కృపైయే యివనుక్కు స్వభావమాకైయాలుమ్, "క్షమస్వ" ఎన్నుమివన్ పణ్ణుమ్ప్రార్థనైయై అవనొరుకాలమ్ విఫలమాక్కమాట్టానాకైయాలుమ్, ఆచార్యసంబన్ధమ్ మోక్షైకహేతు వెన్నపడి.

౪౩౪. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఉత్తారకత్వత్తి)త్యాది.

(ఉత్తారకత్వమ్) మోక్షోపధాయకత్వమ్.

(ఆధిక్యం) పాక్షికతత్ప్రత్యనీకస్వాతన్త్ర్యాభావః.

(ఉపకారకత్వం) మోక్షోపయోగ్యర ప్రయోజకత్వమ్.

(ఆధిక్యమ్) ఉపకార్యవస్తుగౌరవప్రయుక్తోత్కర్షవిశేషః.

(అరుళిచ్చెయ్కైక్కాక) విత్యాదినా ఉపోద్ఘాతసంగతిసూచితై.

(అడిక్కొణ్డిరుక్కై) ప్రకృతసిద్ధిమూలార్థచిన్తనమ్.

(నిరుపాధికత్వం) కర్మాదిహేతుకత్వాభావః.

భగవానై లభిక్కైయావతు=భగవతీయవ్యామోహవిషయీభావమ్.

వ్యామోహమావతు—ఇవనుడైయ హృదయత్తై అవన్ పిన్ శెల్లుమ్పడియాన వివనుడైయ ప్రీతివిశేషమ్.

(ఆచార్యనాలే) యెన్నతు—హేతౌతృతీయై.

౪౩౫. (ఆచార్యన్ తన్నై) యెన్నతు—ఆచార్యనై యెన్నపడి.

ఆచార్యనై లభిక్కైయావతు—తదీయాభిమానత్తుక్కుమ్ తదీయముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ విషయీభవిక్కై.

"యదృచ్ఛాసుకృతం తథా" ఇత్యాదికమ్ ఆదిశబ్దాభిప్రేతమ్.

ప్రాసఙ్గికాదిసహపాఠాన్తిల్ యదృచ్ఛాసుకృతాదిపదం విశేషపరమ్.

కేవలయదృచ్ఛాసుకృతాదిపదంప్రాసఙ్గికాది సాధారణమ్.

(నిరుపాధికసుహృత్తా)యెన్నతు—౧ హేతుకహితైషియా యెన్నపడి.

(పఱ్ఱాశుకళ్)-యాదృచ్ఛికాదికళుమ్, నామాకిత్యాది నిరూపణవిశేషఙ్గళుమ్.

౧.

౪౩౬. మూ.—ఉపకార్యవస్తుగౌరవత్తాలే ఆచార్య నిల్ కాట్టిల్ మికవుముపకారక నీశ్వరన్.

వ్యా.—విశేషకటాక్షత్తైప్పణ్ణి అద్వేషత్తైప్పిఱప్పిత్తు ఆభిముఖ్యత్తైయుణ్డాక్కి సాత్త్వికసంభాషణత్తిలే మూట్టి సదాచార్యప్రాప్తియై ప్పణ్ణువిక్కుమ్ నిర్హేతుకకృపావానాన భగవానాలే యెన్నై

౪౩౭. ఆనాల్ ఇరువరుముపకారత్తిల్ సమరోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఉపకార్యవస్తు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఉభయరుముపకరిత్తవస్తుక్కళై శీర్ తూక్కిప్పార్త్తాల్, ఆచార్యోపకార్యవస్తువాన బన్ధమోక్షోభయహేతువాయ్ ప్రథమపర్వముమాయిరుక్కిఱ భగవద్విషయత్తిల్ కాట్టిల్ భగవదుపకార్యవస్తువాన మోక్షైకహేతువాయ్ చరమపర్వముమాయిరుక్కిఱ వాచార్యవిషయత్తినుడైయ గౌరవత్తాలే ఈశ్వరనై యుపకరిత్తఆచార్యనిల్ కాట్టిల్ ఆచార్యనై యుపకరిత్త వీశ్వరన్ మహోపకారకనెన్నై.

అ—అన్యోన్యలాభమ్ అన్యోన్యహేతుకమానాల్ అన్యోన్యాశ్రయమ్ప్రసఙ్గిక్కుమాకైయాలే తత్పరిహారార్థమ్ ముఖభేదసూచనత్తుక్కుఉప్పాక తద్వ్యాపారవిలక్షణమ్ పణ్ణిల్ శైన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౪౩౭. ఇప్పడి లాభఙ్గళైచ్చొల్లి తల్లాఘవగౌరవ మూలకతద్ధేతులాఘవగౌరవఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు మేల్ వాక్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (ఆనా) లిత్యాది

(ఉపకరిత్త) వెన్ఱతు లభిప్పిత్తవెన్ఱపడి.

(శీర్ తూక్కుకై) భారత్తైత్తడైయిలే తూక్కుకై.

శీర్=భారమ్ "శీరెన్బతువే పలవకై యియఙ్గలుమ్" ఎన్ఱుతొడఙ్గి "భారమమఙ్ఖుమ్" ఎన్నక్కడవతిఱే.

అనియతమోక్షహేతుత్వే సతి సాతిశయప్రాప్యత్వమీశ్వరనుక్కుమ్, మోక్షైకోపధాయకత్వే సతి నిరతిశయప్రాప్యత్వమ్ ఆచార్యనుక్కుమాకైయాలే ఆచార్యకృతోపకారాదపి భగవత్కృతోపకారమ్ అతిశయిణి మెన్ఱపడి.

"ప్రశస్తిస్సా రాజ్ఞో యదపిచ పురీకోశకథనమ్" ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే భగవన్నిష్ఠోపకారకతోత్కర్షకథనం తదుపకృతాచార్యోత్కర్ష పర్యవసితమాకైమాలే ఆచార్యవైభవప్రకరణత్తుక్కు విరోధమిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

౪౩౮. మూ.—ఆచార్యసంబన్ధమ్ కులైయాతేకిడన్దాల్ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళుణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసంబన్ధమ్ కులైన్దాల్ అవైయుణ్డానాలుమ్ప్రయోజనమిల్లై.

వ్యా.—౪౩౮ ౧"అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజ్ఞానవైరాగ్యరాశయే- అగాధభగవద్భక్తిసిన్ధవే" ఎన్కిఱపడియే ఆచార్యన్ తనక్కుణ్డామ్ జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళాలేయిఱే. అన్దజ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళుణ్డానవ నిన్దవాచార్యసమ్బన్ధత్తై నెకిழ నిన్ఱానాకిలుమ్ అవై భగవల్లాభత్తుక్కుడలామో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యసంబన్ధఙ్కులైయాతేకిడన్దాల్)ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—కీழ్చ్చొన్నపడియే యుత్తారకనుమాయుపకారకనుమా యిరున్దుళ్ళ స్వాచార్యన్ "ఇవనెన్నుడైయవన్" ఎన్ఱభిమానిక్కుమ్పడి యవన్ తిరువడికళిల్ తనక్కుణ్డాన సంబన్ధమ్ స్వవిప్రతిపత్తియాలే కులైయాతపడి యత్తైనోక్కిక్కొణ్డు కిడన్దాల్, ఆత్మాలఙ్కారఙ్గళాన తత్త్వజ్ఞానమ్ అప్రాప్తవిషయవైరాగ్యమ్ ప్రాప్తవిషయభక్తియాకిఱ ఆత్మగుణఙ్గళిల్లైయేయాకిలుమ్, అవ్వాచార్యప్రసాదాదికళాలే క్రమేణఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; సర్వమఙ్గళహేతువానవన్దవాచార్యసంబన్ధమ్ స్వవిప్రపత్తియాలే కులైన్దాల్ జ్ఞానాదికళానవవై పూర్వసుకృతఙ్గళాలేశిఱితుణ్డాయ్ త్తాకి

అ.—౪౩౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అచిన్త్యే) త్యాది.

ఆచార్యనుక్కు ఈదృశాతిశయమ్ యత్ప్రియుక్తమ్, తాదృశజ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళివనుక్కుణ్డానాల్ ఆచార్యసంబన్ధత్యాగేఽపిభగవల్లాభమాకక్కడవతెన్ఱు [భగవల్లాభమాచార్యవాలే] యిత్యేతదాక్షేపేణ ప్రత్యవస్థానపరిహారరూపత్వాత్ ఆక్షేపసంగతియెన్ఱపడి

ఆచార్యకర్తృకాభిమానహేతుతచ్చరణసమాశ్రయణానువృత్తిరూపతత్సంబన్ధమ్ ఆచార్యసంబన్ధశబ్దవివక్షిత మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీழ్చ్చొన్నపడియే) యిత్యాది.

(స్వవిప్రతిపత్తియాలే) యెన్ఱతు గురుమన్త్రదేవతాపరిభవాదిహేతుస్వకీయదుర్వాసనామూలకవిపరీతబుద్ధియాలే యెన్ఱపడి.

(ఇల్లైయేయాకిలు)మితి-యద్యప్యాత్మగుణమాచార్యప్రసాదహేతుకమెన్ఱుకీழ్శొల్లిల్ తు; తథాప్యఙ్కురావస్థమానవాత్మగుణమ్ తద్ధేతువానాలుముపచయావస్థమాసతు ఆచార్యప్రసాదహేతుకమెన్ఱు కరుత్తు.

౧. స్తోత్రరత్నే. ౧. శ్లో.

౪౩౮. మూ. —తాలి కిడన్దాల్ భూషణఙ్గళ్ పణ్ణిప్పూణలామ్; తాలి పోనాల్ భూషణఙ్గళెల్లామవద్యత్తై విళైక్కుమ్.

వ్యా—కిలుమ్, భగవదఙ్గీకార హేతువాకామైయాలే నిష్ప్రయోజనమెన్నై.

౪౩౮. ప్రయోజనమిల్లామైయేయన్రు, అవద్యకరము మెన్గిఱార్ (తాలికిడన్దాల్) ఎన్రు తుడఙ్గి.

అతావతు.—పతివ్రతైయాన స్త్రీక్కు పతిసంబన్ధసూచకమాన తాలియొన్రుమ్ పోకామల్ కిడన్దాల్, భూషణఙ్గళైయాకిలుమ్ ముతలుణ్డానపోతుపణ్ణిప్పూణ్డుకొళ్ళలాయిరుక్కుమ్; ఇత్తనై భూషణముణ్డే ఎన్రునినైత్తు తాలియై వాఙ్గిప్పోకట్టాల్, విధవాలఙ్కారకల్పమాకైయాలే పూణ్డభూషణఙ్గళెల్లామ్ అవద్యావహఙ్గళాయిరుక్కుమెన్నై.

ఇత్తాల్ ఆత్మభూషణఙ్గళాన జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళిల్లైయే యాకిలుమ్ ఆచార్యసంబన్ధమాత్రమ్ కులైయామల్ క్కిడన్దాల్, ఇవన్ ప్రసాదత్తాలే యవై క్రమేణ ఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసంబన్ధమిత్తనై యుఙ్కులైన్దాల్, ఆత్మగుణఙ్గళాన జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళెల్లా ముణ్డానాలుమ్ అవై శ్లాఘ్యతాహేతువన్రిక్కే అవద్యావహమాయ్ విడుమెన్రపడి.

అ.—ఆకైయాల్ తదుపచయార్థమ్ ఆచార్యసంబన్ధానువృత్తి ఆవశ్యకై. ఉపచయావస్థమల్లాత వాత్మగుణమ్ భగవదఙ్గీకార హేతువల్లామైయాలే అన్యతస్సిద్ధమాన వాత్మగుణముమ్ తదుపచయహేతుత్వాచార్యసంబన్ధమిల్లావిట్టాల వ్యర్థమెన్రపడి.

౪౩౮ ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రయోజనమిల్లామైయే)యిత్యాది.

వైయర్థ్యహేతుత్వవదవద్యావహతాహేతుత్వమితినుడైయ నెకిళ్చ్చిక్కు చొల్లుకైయాలే యేకకార్యకారిత్వం సంగతియెన్రపడి

(తాలికిడన్దా) లిత్యాదివాక్యం ప్రకృతార్థత్తుక్కు నిగీర్యాధ్యవసాననిర్దేశమాకైయాలే తదభిప్రేతప్రకృతార్థత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇత్తాలాత్మభూషణఙ్గళాన) విత్యాదనా.

ఇఙ్గే—

"నచక్రాద్యఙ్కనం నేజ్యా నజ్ఞానం నవిరాగతా।
నమన్త్రః పారమైకాన్త్యం తైర్యుక్తా గురువశ్యతా"

ఎన్గిఱవిత్తై యోజిత్తుక్కొళ్వతు.

౪౩౯. మూ.—తామరైయైయలర్త్తక్కడవ వాదిత్యన్దానే నీరై ప్పిరిన్దాల్ అత్తైయులర్త్తుమాపోలే స్వరూపవికాసత్తైప్పణ్ణుమీశ్వరన్దానే

వ్యా.—౪౩౯. ఆచార్యసంబన్ధఙ్కుడన్దాలుమ్ స్వరూపవికాసక నీశ్వరనన్రో, అతు కులైన్దతాకిలు మిత్తనై ఆత్మగుణముడైయనుక్కు అవన్ స్వరూపవికాసత్తై ప్పణ్ణానో వెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తామరైయై) ఎన్రు తుడఙ్గి.

అతావతు.—జలజమెన్నుమ్పడి జలత్తిలే పిఱన్దు జలైకధారకమాయిరుక్కుమ్ తామరైక్కు, ౧"శెఙ్గమలమన్దరఙ్జేర్ వెఙ్గతిరోఱ్కల్లాలలరావాల్" ఎన్నుమ్పడి నియమేన వికాసక నాయ్ప్పోరు మాదిత్యన్దానే, స్వధారకమాన జలత్తై విశ్లేషిత్తాల్ అన్దతామరైయై వికసిప్పియాతమాత్రమన్రిక్కే శోషిప్పిక్కుమాపోలే, ఆచార్యాన్వయత్తాలే సత్తైపెఱ్ఱు స్వసత్తాధారకమాన తత్సంబన్ధమ్ కులైయాతే నిఱ్కుమళవిల్, ఇవనుడైయ స్వరూపత్తై జ్ఞానవికాసముఖేన ౨"ఉళ్ళపులకళవు యాను మళనావన్" ఎన్నుమ్పడి

అ.—౪౩౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆచార్యసంబన్ధఙ్కుడన్దాలు) మిత్యాది

"బృహత్త్వాద్బృంహణత్వాచ్చ" ఎన్గిఱబృంహణత్వత్తైప్పఱ్ఱ (స్వరూపవికాసక) నితి.

"వికాసరూపావిర్భావః" ఎన్గిఱ శ్రీభాష్యచ్చాయైయాలే వికాసోక్తి.

జలమేకం ధారకం సత్తానువృత్తిమూలం యస్య తత్తథోక్తమ్

శెఙ్కమలమ్ = శెన్దామరైయానతు,

అన్దరఙ్జేర్ = ఆకాశగతనాన,

వెఙ్గతిరోఱ్కల్లాల్ = ఉష్ణకిరణనుక్కన్రి,

అలరా = వికసియాతు.

(స్వధారకే) త్యాది తామరైక్కు విశేషణమ్.

(ఆచార్యాన్వయత్తాలే) ఆచార్యసంబన్ధత్తాలే

(స్వసత్తాధారకమాన) శాస్త్రైకవేద్యస్వసత్తానువృత్తి విశేషహేతువాన.

ఉళ్ళపులకళవుమ్ = ఉణ్డానలోకఙ్గళళవుమ్,

యానుమళనావన్ = నానుమ్ సత్తావానాయిరుప్పన్.

---

౧ పెరుమాళ్ తిరుమొళి. ౫. ౯. ౬. పా॥ ౨. పెరియతిరువన్దాది. ౭౬. పా॥

వ్యా.—ఆచార్యసంబన్ధఙ్కులైన్దాల్ అత్తైవాడప్పణ్ణుమ్

౨౨౦. మూ.—ఇత్తైయొళియ

వ్యా.—వికసిప్పిక్క మిాశ్వరన్దానే, స్వసత్తాధారకమాన వాచార్యసంబన్ధత్తై స్వవిప్రతిపత్తియాలే యివన్ కులైత్తు క్కొణ్డకాలత్తిల్ తాన్ వికసిప్పిక్కక్కడవ వన్దస్వరూపత్తై వికసిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే నాళుక్కు నాళుమ్ నష్టప్రజ్ఞమాయ్ సఙ్కోచిత్తుప్పోమ్పడి పణ్ణుమెన్నై.

౧"నారాయణోఽపి వికృతిం యాతిగురోః ప్రచ్యుతస్య దుర్బుద్ధేః। కమలం జలాదపేతం శోషయతిరవిర్నతోషయతి" ఎన్నక్కడవతిఱే.

౨౨౦. ఇజ్జనే శొల్లుకిఱతెన్, ఇవ్వాచార్యసంబన్ధమ్ కులైన్దతాకిలుమ్ ౨"ఒళిక్కవొళియాతు" ఎన్గిఱ భగవత్సంబన్ధముజ్జీవనత్తుక్కుడలాకాతోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తైయొళియ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—(నష్టప్రజ్ఞమాయ్) లబ్ధప్రజ్ఞైయుమ్ నశిత్తు.

ధారకత్వవికాసకత్వాదిలాభార్థం నారాయణపదమ్.

వికృతిం=ప్రజ్ఞానాశనహేతుహృదయకాలుష్యమ్.

గురోరితిపఞ్చమీ. ఆచార్యనిడత్తినిన్ఱుమ్ నళువినవనుక్కు.

దుర్బుద్ధేః=గురుమన్త్రాదిపరిభవహేతువిపరీతబుద్ధియుక్తస్య; నతోషయతి, కించ శోషయతి. పాత్రక్రమాదర్థక్రమోబలీయాన్.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు (వికసిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే శోషిప్పిక్కుమాపోమాలే) యెన్ఱతు.

౨౨౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇజ్జ) నిత్యాది.

(ఒళిక్కవొళియాతు) కులైక్కవెన్ఱాలుమ్కులైక్కప్పోకాత వెన్నప్పడుకిఱ వెన్ఱపడి

(భగవత్సంబన్ధమ్) శేషశేషిభావాది రూపసంబన్ధమ్

(ఉజ్జీవనమ్) ఆత్మగుణాదిప్రణాడ్యా మోక్షపర్యవసానమ్.

భగవత్సంబన్ధమ్, వస్తుసత్తైయైక్కొణ్డుజ్జీవనహేతువెన్ఱాకిల్ జ్ఞాతమాయ్క్కొణ్డు ఉజ్జీవనహేతువెన్ఱాకిల్ శొల్లవేణుమ్; అతిల్ వస్తుసత్తైయుజ్జీవనహేతువాకిల్. లీలావిభూత్యుచ్ఛేదమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్; ఇని జ్ఞాతమాయ్క్కొణ్డు జీవనహేతువాకవేణుమ్; అతిలుజ్జీవనోపధాయకమాన జ్ఞాయమానత్వ విశిష్టసంబన్ధత్తుక్కాచార్యసంబన్ధమ్హేతువాకైయాలే అన్దవాచార్యసంబన్ధఙ్కులైన్దాల్ నిమిత్తాపాయే నైమిత్తికస్యాప్యపాయః. ఉజ్జీవనోపధాయకతావచ్ఛేదకరూపావచ్ఛిన్నమా

మూ.—భగవత్సంబన్ధమ్ దుర్లభమ్.

౨౨౧ ఇరణ్డుమమైయాతో నడువిల్ పెరుఙ్గుడియెన్నెన్నిల్;

వ్యా.—అతావతు—అనాదిసిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ ఆచార్యనుణర్త్తువతిఱ్కుమున్బు అసత్కల్పమాయ్ అవనుణర్త్తినపిన్బు అవనుక్కు కార్యకరమాకక్కడవతాయిరుక్కుమతు ఇవ్వాచార్యసంబన్ధమ్ కులైన్దపోతు ఇతడియాక వన్ద తానుమ్ కులైన్దుపోమాకైయాలే, ఇవ్వాచార్యసంబన్ధత్తైయొళియ భగవత్సంబన్ధమివనుక్కు క్కిడైయాతెన్నై.

ఆకైయాల్ ఇతుపోయ్త్తాకిలుమతు నమక్కుజ్జీవనత్తుక్కుడలెన్ఱిరుక్క విరకిల్లైయెన్ఱు కరుత్తు.

౨౨౧. ఇప్పడి ఆచార్యసంబన్ధత్తై యొళియ భగవత్సంబన్ధమ్ లభియామైయాలుజ్జీవనత్తుక్కిరణ్డుమ్ వేణుమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, భాగవతవిషయసంబన్ధముమవ్వోపాతి యివనుక్కవశ్యాపేక్షితమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక, తద్విషయప్రశ్నత్తైయనువదిక్కిఱార్, (ఇరణ్డుమమైయాతో నడువిల్ పెరుఙ్గుడియెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు.

అ.—యైక్కొణ్డు అన్ద భగవత్సంబన్ధఙ్కులైయుమెన్ఱు "తదధీనశ్చవర్తేత" "ఆచార్యాధీనవృత్తిత్వం సర్వం కుఞ్జరశౌచవత్" ఇత్యాదికళాలే సిద్ధమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాదిసిద్ధమా) యిత్యాది.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

౨౨౧ ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి) యిత్యాది.

[ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే] యెన్గిఱవిడత్తిలే అభిప్రేతమాయిరుక్కిఱ యదృచ్ఛాసుకృతాదికారణమాలాన్తర్గతసాత్త్వికసంభాషణహేతుతాక్షేపపరిహారమాకైయాలే ఆక్షేపసంగతియెన్ఱపడి.

ఉజ్జీవనత్తినుడైయ హేత్వన్తరమ్ శొల్లుకైయాలే నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్ఱాకవుమామ్

ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు ఉభయముమ్ వేణ్డాతో వెన్ఱు సంబన్ధమ్.

(నడువిల్ పెరుఙ్గుడి) గ్రామమధ్యత్తిలిరుక్కుమ్ గ్రామణీ.

ఇతు అనపేక్షితత్వశఙ్కాక్షేపోక్తి.

౧.

౨. తిరుప్పావై. ౨౮. పా॥

౪౪౨. మూ.—కొడియై క్కాల్ కొమ్బిలే తువక్కు మ్పోతు శుళ్ళిక్కాల్ వేణ్డుమాపోలే

వ్యా.—అతావతు. ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు భగవత్ సమ్బన్ధ స్థాపకమాన వాచార్యసంబన్ధముమ్, తత్ స్థాపితమాన భగవత్ సంబన్ధముమాకిఐ ఉభయముమ్ పోరాతో,ప్రాప్యమధ్యమపర్వోక్తతయా నడువిల్ పెరుఙ్గుడిపోలే యిరుక్కుఐ భాగవతర్కళోడు "సాత్త్వికైస్సంభాషణమ్" ఎన్గిఐ సంబన్ధమెత్తైప్పఱ్ఱ వేణ్డువతెన్గిఐ తాకిలెన్నై.

౪౫౨ ఇప్పృశ్నత్తుక్కు త్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్.(కొడియై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఉపఘ్నాపేక్షమాయ్ వళరువతొరుకొడియై అతిన్ పరిణామత్తుక్కెల్లామిడఙ్కొడుక్కత్తక్క పెరియతోరుపఘ్నత్తిలే శేర్క్కుమ్పోతు, ముతలిలే అతు తన్నోడే శేర్క్కప్పోకామైయాలేతత్తెప్పడామల్ మున్దఐత్తానితుక్కాశ్రయమాయ్క్కొణ్డుకినిన్ఱ తన్నోట్టై యన్వయముఖేన కొళ్కొమ్బిలే కొళ్ళున్దువిక్కుమ్ శుళ్ళిక్కాలపేక్షితమామాపోలే *కోల్ తేడియోడుఙ్కొళ్ళున్దుపోలే అభిముఖనాన విచ్చేతనన్ ఆశ్రితర్ అధఃపతియామలుత్తరిప్పిక్కుమ్ మహదాశ్రయమాన వాచార్యన్తిరువడికళి

అ.—దార్ష్టాన్తికత్తిల్ గ్రామమధ్యస్థతాసరూపధర్మమ్ (ప్రాప్యే)త్యాది.

''సాత్త్వికైస్సంభాషణమ్''ఎన్గిఐవిత్తాల్ ఆక్షేపికీ సంగతి యెన్నుమిడమ్ సూచితమ్.

౪౪౨. [కొళ్కొమ్బు] ఉపఘ్నమ్. అతావతు—ఉపాశ్రయమ్.

(పరిణామమ్) వృద్ధి

[శుళ్ళికాలె] న్గిఐవిత్తాల్ ఫలితమ్ (పెరియతో) రెన్ఱతు

(అన్వయముఖేన) సంబన్ధద్వారా.

(కొళ్ళున్దువిక్కుమ్) పడర్విక్కుమ్.

లతాదృష్టాన్తత్తుక్కు పూర్వసంవాదసూచనార్థమ్ (కోల్ తేడి) యిత్యాది. పాశురప్రత్యభిజ్ఞానమ్.

ఇచ్చేతననన్వయిక్కుమ్పోతెన్ఱ సంబన్ధమ్.

ఉపఘ్నదృష్టాన్తఫలితమ్ (ఆశ్రిత) రిత్యాది.

మహాంశ్చాసావాశ్రయశ్చేతి విగ్రహే కర్మధారయః.

(మహదాశ్రయమాన) వెన్ఱుపాఠమాన పోతు మహతామాశ్రయమాన

మూ.—ఆచార్యాన్వయత్తుక్కు మితు వేణుమ్.

లన్వయిక్కుమ్పోతు, ముతలిలే తదన్వయమ్ సిద్ధిక్కైక్కుయరితాకైయాలే మున్దఐత్తాఙ్గళాసన్నరాయ్నిన్ఱ తఙ్గళోడే యిణక్కువిత్తు అవ్వళియాలేయాచార్యవిషయత్తిలే శేర్క్కుమ్ భాగవతర్కళోట్టై సంబన్ధమవశ్యాపేక్షితమెన్నై.

ఇప్పడి ఆచార్యాన్వయత్తుక్కుడి భాగవతర్కళాకిల్, (ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే) ఎన్బానెన్నెన్నిల్;అతుక్కుక్కుఱైయిల్లై, భాగవతాన్వయత్తనక్కుడియవనాకైయాలే ఆభిముఖ్యపర్యన్తమాక త్తానే కృషిపణ్ణిక్కొణ్డువన్దు పిన్నై భాగవతర్కళోడే యిణక్కి అవ్వళియాలేయిఱే యవన్తాన్ ఆచార్యవిషయత్తిలే శేర్ప్పతు; ఇతిత్తనైయుమ్ ఇవరరుళిచ్చెయ్త దృష్టాన్తత్తిలే సిద్ధమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్ ; చేతననై కొడియినుడైయ స్థానేయాకవుమ్, ఆచార్యనై కొళ్కొమ్బినుడైయస్థానేయాకవుమ్, భాగవతర్కళై శుళ్ళిక్కాలినుడైయస్థానేయాకవు మరుళిచ్చెయ్కైయాలే కర్షకనాయిరుప్పానొరువన్ స్వప్రయోజనార్థమాక ముతలిలే విత్తై

అ—ఎన్ఱు పష్ఠీతత్పురుష నాకిక్కడవతు.

మహతామాశ్రయస్య మాహాత్మ్య మర్థసిద్ధమ్.

(ఇణక్కి) శేర్త్తు.

భగవదన్వయత్తుక్కు ఆచార్యాన్వయమపేక్షిత మామాపోలె ఆచార్యాన్వయత్తుక్కుమ్ భాగవతాన్వయమ్ వేణుమెన్ఱు సముచ్చయాభిప్రాయమ్.

సద్వారకహేతుత్వ మాచార్యలాభ ఇత్యాద్యభిప్రేతమెన్ఱు పరిహారమ్ (భాగవతాన్వయత్తనక్కు) త్యాది

తదుపపాదనమ్ (ఆభిముఖ్యే) త్యాది. యదృచ్ఛాసుకృతాది యాకవిత్యాదిః

ఇన్దసద్వారకహేతుత్వమ్ మూలత్తిలే దృష్టాన్తబలలబ్ధమెన్గిఱార్ (ఇత్తనైయు) మిత్యాది.

దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళిలే కర్షకశబ్దలబ్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (కర్షకనా) యిత్యాది.

(విత్తై) బీజత్తై.

౨౨౩ మూ.—“స్వాభిమానత్తాలే ఈశ్వరాభి

వ్యా.—యిట్టు ము శై ప్పిత్తు కొ్ళ్ళున్దుశరిక్కుమళవుమ్ వళర్ త్తుక్కొణ్డుపోన్దతొరుకొడిక్కు, ఇతుక్కినియోరుపఘ్నమ్ వేణుమెన్ఱుతానే ఉపఘ్నము న్తేడి అతిలే శెన్ఱేఱుకైక్కుశుళ్ళికాలుమ్నాట్టి ఇవ్వళ్ళియాలే ఉపఘ్నత్తిలే శేర్ క్కుమాపోలే, సర్వశేషియాన సర్వేశ్వరన్ స్వప్రయోజనార్థమాకవిచ్చేతననై ముతలిలేస్పృష్టిత్తు,౧“ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దమ్”ఇత్యాదిప్పడియేక్రమేణాభిముఖ్యపర్యన్తమాకవిళైత్తు ఇవనుక్కోరాచార్యనైయుమ్ ఇన్నానెన్ఱు తానే తిరువుళ్ళమ్పత్తి అవనోడే శేర్ క్కుమ్ భాగవతర్ కళోడే ముతలన్వయిప్పిత్తు, అవ్వళియాలే ఆచార్యవిషయత్తిలే అన్వయిప్పిక్కుమెన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకైయాలే, కొళ్ కొమ్బిలేయే అవిట్ట కర్షకనుక్కే అన్దకొడియాలుళ్ళ ప్రయోజనమామాపోలే, ఆచార్యవిషయత్తిలీశ్వరన్ శేర్ త్త చేతననాలుళ్ళప్రయోజనము మీశ్వరన తేయెన్నుమిడముమ్ ఫలితమ్.

ఇని అచేతనమానకొళ్ కొమ్బుపోలన్ఱియే చేతనోత్తమనాన విద్వాచార్యన్తానుమ్ పరసమృద్ధ్యేకపరనాకైయాలే, స్వశేషియాన వీశ్వరనుడైయ ప్రయోజనమే స్వప్రయోజనమాక నినైత్తిరుక్కుమిఱే.

౨౨౩. ఇని (స్వాభిమానత్తాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమ్) ఎన్నుమళవాక, ఇప్పడి తదీయర్ మున్నాక ప్పత్తిప్పడుమ్ స్సదాచార్యనుడైయ వభిమానమే యుజ్జీవనత్తుక్కు ఉచితోపాయమెన్ఱు ఇప్ప్రబన్ధతాత్పర్యత్తై ప్రకాశిప్పిత్తరుళుకిఱార్.

మూ..—మాన త్తైక్కులైత్తుక్కొణ్డ విచనుక్కు, ఆచార్యాభిమానమొళ్ళియ గతియిల్లై” ఎన్ఱు ప్రి ప్ర పల కాలు మరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—పెరువిలైయనాన నాభరణత్తుక్కు నాయకక్కల్ పోలే యాయ్త్తు వచనభూషణత్తుక్కిప్ప్రదేశమ్ నాయకరత్నమాయిరుక్కుమ్పడి.

ఇత్తనైయుమరుళిచ్చెయ్కైయెప్పడి అధిక్షికైయిట్టుక్కొణ్డు వన్దతు కీళ్ళడఙ్గలుమ్; మేలడఙ్గలుమ్ ఇతిల్ నిష్టైయై స్థాపిక్కైఅతు.

అతిల్ ప్రథమత్తిలే, ఇవ్వర్థమ్ సత్ సంప్రదాయసిద్ధమెన్ఱు సర్వరుమ్ విశ్వసిక్కైక్కుడలాక ఇతు తమక్కు ఆప్తోపదేశలబ్ధమెన్నుమిడత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వాభిమానత్తాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—అనాదికాలమ్ ‘నానే యెనక్కు నిర్వాహకన్’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ, దురభిమానత్తాలే, ‘ఇవన్ నమక్కు శేషమ్, ఇవన్ కార్యమ్ నమక్కే భరమ్’ ఎన్ఱు తన్నై యుజ్జీవిప్పిక్కైక్కుడలాన వీశ్వరాభిమానత్తై అళ్ళిత్తుక్కొణ్డవివనుక్కు,దుర్గతియేపర్యాశాక వజ్గీకరిత్తు తన్నుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు కృషిపణ్ణిపోరుమ్ పరమద

అ.—(శరిక్కుమళవుమ్) శరిక్కుమ్పడినిఱ్కుమళవుమ్.
లతావృష్టాన్తత్తాల్ (ప్రాప్తావు) మిత్యాది.
పూర్వనిర్ణీతార్థముమ్ ఫలిత్తతెన్గిఱార్ (కొళ్ కొమ్బిలే)యిత్యాదినా.
దృష్టాన్తత్తిఱ్కాట్టిల్ వైలక్షణ్యమ్ (ఇని) యిత్యాది.
ఉపఘ్నత్తుక్కు కర్షకప్రయోజనత్తిల్ అభిసంధియిల్లై. ఇఙ్గు తత్స్థానీయనాన ఆచార్యనుక్కు కర్షకస్థానీయేశ్వరప్రయోజనత్తిల్ అత్యన్తాభిసన్ధియిరుక్కైయాలే తద్వైలక్షణ్యమెన్ఱపడి. [త్యాది.
౨౨౩. ఉత్తరవాక్యసంగతి(ఇని స్వాభిమానత్తాలేయెన్ఱు తుడఙ్గి) యి

అ.—ఉపోద్ఘాతానన్తరమ్ తద్ధేతువివక్షితార్థత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱపడి.
ఇవ్వాచార్యాభిమానోపాయత్తైక్కు ప్రబన్ధతాత్పర్యత్వత్తై దృష్టాన్తబలత్తాలే వివరిక్కిఱార్ (పెరువిలైయనాన) విత్యాదినా.
వచనభూషణసమాఖ్యానుగుణదృష్టాన్తమ్ (ఆభరణత్తుక్కు) న్ఱతు.
చరమప్రకరణత్తుక్కు ‘మధ్యరత్నే నేతరి నాయకః’ ఎన్గిఱ నాయకరత్నరూపణమ్ నిర్మాణావస్థైయెప్పడి యెన్నుమిడమ్ ఉపోద్ఘాతత్తిల్ శొల్లిఱ్ఱు.
నాయకత్తుక్కు స్థిత్యవస్థై మధ్యత్తిలే యాకిలుమ్ నిర్మాణం చరమమాయిఱే యిరుప్పతు.
సంగతియై వివరిక్కిఱార్ (ఇత్తనైయుమ్) మిత్యాదినా.
(అధిక్షికై) పీఠికై. ఉపోద్ఘాతమెన్ఱపడి. [పడి
(కీళడఙ్గలు) మెన్ఱతు[స్వాభిమానత్తాలే] ఇత్యాదిక్కుక్కీళుళ్ళమెన్ఱ
(మేలడఙ్గలు) మెన్ఱతు[కై ప్పట్టపొరుళై]యిత్యాద్యుపరితనగ్రన్థఙ్గళెల్లా మెన్ఱపడి.

వ్యా.—యాళువాన వాచార్యన్ "ఇవన్ నమ్ముడైయవన్" ఎన్నభిమానిత్తిరుక్క మన్దవభిమానమొழியవేఱుజ్జీవనోపాయమిల్లై" ఎన్ఱు సకలశాస్త్రసారవిదగ్రేసరరాన నమ్పిళ్ళై తిరువడికళిలేపఴుక్క సేవిత్తు తదేకపరతన్త్రరాయ్ సకల శాస్త్రతాత్పర్యజ్ఞళైయు మవరరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు తన్నిష్ఠరాయిరుక్కుమ్ నమ్ముడైయ వాచార్యరాన పిళ్ళై తజ్ఞమాక ప్పలకాలు మరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమెన్నపడి.

ఆకైయాల్, ఆచార్యాభిమానమే ఇవ్వాత్మావుక్కుజ్జీవనోపాయమెన్ఱు కరుత్తు.

అ.—(ఇతిల్) ఆచార్యాభిమానత్తిల్.

(నిష్ఠై) రుచివిశ్వాసాద్యధికారమ్.

అనన్తరవాక్యసంగతి (అతి) లిత్యాది.

(అతిల్) ప్రబన్ధ పరమతాత్పర్య షేటికైయిల్.

'మానాధీనా మేయసిద్ధిః' ఎన్గిఱపడియే ఇవ్వర్థత్తిల్ సంప్రదాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱారెన్నపడి.

పూర్వాచార్యవచనం రత్నస్థానీయమ్. అతిల్ సారభూతతద్వచనం నాయకస్థానీయమెన్ఱు సూచితమ్.

(అభిమానః) అహంకారః.

అతు ఈశ్వరాభిమానవిరోధిత్వలిజ్గత్తాలే స్వరక్షణే స్వాన్వయాత్మకమాన సాధనాన్తరానుష్ఠానమాకిఱతు.

(ఈశ్వరాభిమానమ్) ఈశ్వరనుడైయ అహంకారమ్.

అతావతు—"అహంత్వా మోక్షయిష్యామి" యెన్గిఱసంకల్పమ్.

(ఆచార్యాభిమానమ్) ఆచార్యనుడైయ మదీయత్వాభిమానమ్.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాదికాల) మిత్యాదినా.

(పరమదయాళువాన) ఇత్యనేన "ఆసన్నత్వాద్దయాలుత్వాత్" ఇతి భగవచ్ఛాస్త్రవచనం సూచితమ్

కర్మణి షష్ఠీసమాసవ్యావృత్త్యర్థమ్ (ఆచార్య) నిత్యాది.

"గురుణా యోఽభిమన్యేత" ఎన్ఱితే ప్రథమోపాదానమ్.

"గురుంవాయోఽభిమన్యతే" ఎన్ఱు అనుకల్పమాకవిత్రే అజ్ఞనైయివనభిమానిక్కుమత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేఱు) ఇత్యాది

[గతిః] ఉపాయః ఎన్నపడి.

(పలకాలు) మెన్ఱతు అభ్యాసరూపతాత్పర్యలిజ్గమిరుక్కుఅపడి.

(పిళ్ళై) వడక్కుత్తిరువీథిప్పిళ్ళై.

సంప్రదాయకథనఫలితమ్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

౪౪౪ మూ.—స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే భక్తినఴువిడ్డు.

౪౪౫ భగవత్స్వాతన్త్ర్య

వ్యా—౪౪౪. ఇప్పడి (ఆచార్యాభిమానమొழியగతియిల్లై)ఎన్బానేన్, శాస్త్రసిద్ధజ్ఞళాన భక్త్యాద్యుపాయవిశేషజ్ఞళుణ్డే ఎన్గిఱశజ్కైయిలే, ఇతోఽన్యన్దవై యెల్లామివనుక్కుపాయమన్ఱిక్కే నిన్నమైయైయడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

అతిల్ ప్రథమత్తిలే భక్తియుపాయమన్ఱియేనిన్నపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్వాతన్త్ర్య) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు.—భగవత్ప్రాప్తిసాధనతయా విహితైయాయ్ స్వయత్నసాధ్యైయాన భక్తి, భగవదేకపారతన్త్ర్యవిరోధియాన స్వస్వాతన్త్ర్యత్తైయుణ్డాక్కుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఇవనుక్కుపాయమన్ఱియిలే నఴువినిన్ఱతెన్నై.

౪౪౫. అనన్తరమ్ ప్రపత్తియుపాయమన్ఱియే నిన్నపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవత్ స్వాతన్త్ర్య) ఇత్యాదియాలే.

అ.—౪౪౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి ఆచార్యే) త్యాది.

(భక్త్యాది) యెన్గిఱ ఆదిశబ్దమ్ భగవత్ప్రపత్తియైయుమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణుమ్ప్రపత్తియైయుమ్ సంగ్రహిక్కిఱతు.

[వేఱుగతియిల్లై] యెన్గిఱవిత్తై [స్వస్వాతన్త్ర్య] త్యాది వాక్యత్రయమ్ వివరిక్కిఱతెన్ఱు అవాన్తరషేటికై.

అవాన్తరవాక్యసంగతి (అతిల్ ప్రథమత్తిలే) యిత్యాది.

గీతాదికళిల్ విధిక్రమేణవుమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ప్రతివాదిల క్రమేణవుమ్ భక్తిక్కు ప్రథమమనుపాయత్వకథనమెన్నపడి.

(స్వస్వాతన్త్ర్యత్తైయుణ్డాక్కుకై) ఫలశేషపక్షత్తిలే ప్రాప్తిదశైయిలుమ్ స్వార్థానుభవాదికళైయుణ్డాక్కుకై. ఫలైక్యపక్షత్తిలే అధికారదశైయిలే సాతిశయాభిమతి హేతుస్వయత్నస్వార్థోద్దేశజ్ఞళైయుణ్డాక్కుకై యెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఈదృశస్వాతన్త్ర్యభీతనుక్కు అనుపాయమానాలుమ్ ఇన్ద భీతియిల్లాతవనుక్కు ఉపాయమాకైయాలే విధివైయర్థ్యమిల్లైయిత్తే.

౪౪౫. (అనన్తర) మిత్యాది.

పూర్వోక్తవిధ్యాదిక్రమానుసారేణ అనుపాయత్వకథనమెన్నపడి.

పారతన్త్ర్యానుగుణ్యం పూర్వమేవ నిరుక్తమ్.

మూ.—భయత్తాలే ప్రపత్తి నழுవిற్று.

౪౪౫. ఆచార్యనైత్తాన్ పற్றుమ్పற்று అహఙ్కారగర్భమాకైయాలే, కాలన్ మోతిరమిడుమోపాతి.

వ్యా.-అతావతు.-స్వపారతన్త్ర్యానురూపైయాయ్ మహావిశ్వాసరూపైయాన ప్రపత్తి బన్ధమోక్ష భయనిర్వాహకనాన భగవాన్ తన్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే మీళవుమ్ కర్మానుగుణమాకనై త్తశిద్దై వాఙ్గువిత్తు సంసరిప్పిక్కిల్ శెయ్వతెన్ ఎన్కిఱ మహాభయత్తాలే యివనుక్కుపాయమన్ఱియిలే నழுవినిన్ఱతెన్ఱై.

౪౪౬. అనన్తరమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వకీయస్వీకారముపాయమన్ఱెక్కై యొழிన్దమైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యనైయుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఆచార్యనైయుమ్ ఉపాయమాకత్తాన్ స్వీకరిక్కుఱస్వీకారమ్, స్వఫలిత్వకర్తృత్వరూపమాయ్ స్వరూపనాశకమాయిరుక్కుఱ వహఙ్కారత్తైయుళ్ళె యుడైత్తాయిరుక్కైయాలే, స్వవినాశకరమానకాలనై ప్రతిగ్రహిత్తు అన్దప్పన్నాలే అఙ్గులీయకధారణమ్పణ్ణినాల్ అవద్య

అ.—మహావిశ్వాసరూపత్వం విమర్శదశాయాం బాధాపర్యవసిత తదేకోపాయత్వాధ్యవసాయమిశ్రత్వమ్.

(ప్రపత్తిః) ఉపాయత్వప్రార్థనా.

(వైత్తశిద్దై వాఙ్గువిత్తు) ఉపాయత్వాధ్యవసాయాది కళై నీఙ్గువి.

ఇతుతాన్ పాశురత్తుక్కు ప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్

విషయానురూప భయమాకైయాలే ఇఙ్గు (మహాభయత్తాలే) యెన్ఱతు.

ఏతాదృశభయరహితర్కుక్కు ప్రపత్తి ఉపాయమాక విధిక్కైయాలే విధవైయర్థ్యమిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు

౪౫౬. "ఆత్యన్తికీమనిష్టానాం సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతా ।
ప్రపత్తిరఙ్గసాకార్యా"

ఎన్ఱు ప్రపత్తియై విధిత్తు తదనన్తరమాచార్యప్రపత్తియై విధిక్కైయాలే తల్క్రమేణవా ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వకీయస్వీకారత్తినుడైయ అనుపాయత్వజ్ఞోల్లుకిఱతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అనన్తరమాచార్యే)త్యాది.

తత్క్రత్రుకస్వీకారవ్యావృత్త్యర్థమ్ (తాన్ స్వీకరిక్కుఱ)వెన్ఱతు.

'వాకింపచతి' ఇతివన్నిర్దేశః.

'అహంకారోగర్భేయస్య స తథోక్తః ఎన్ఱు వివక్షిత్తు అర్థమ్(స్వఫలిత్వే)త్యాది.

౪౪౭ మూ.—ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్.

వ్యా.—కీழ్ మోపాతి తన్నుడైయ స్వరూపత్తుక్కవద్యకరమాయిరుక్కుమెన్ఱై. ఆకైయాల్ ఇతువుమ్ ఉపాయమన్ఱియేనిన్ఱతెన్ఱు కరుత్తు.

౪౪౮. పారిశేష్యాత్ కీழ் తామరుళిచ్చెయ్తతై యుపాయమెన్ఱు తలైక్కట్టుకిఱార్ (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమ్) ఎన్ఱు.

అతావతు.—మోక్షసాధనతయాశాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన భక్త్యాదికళోన్ఱుముపాయమన్ఱియిలే నిన్ఱపిన్బు, నిరతిశయ కృపావానాయ్ నిర్హేతుకమాకత్తన్నై యఙ్గీకరిత్తరుళి

అ—ఉపాయతయానుష్ఠానమ్ అధికారసాపేక్షమాకైయాలుమ్, అధికారబోధనత్తాన్ 'మత్ఫలసాధనత్వాన్మదర్థమిదంకర్మ' ఎన్గిరబుద్ధివిశేషమాకైయాలుమ్ అతు స్వఫలస్వయత్నాసహస్వరూపత్తుక్కు భగవదత్యన్తాభిమతివిషయత్వప్రత్యనీకతయా నాశకమాకైయాలుమ్, అవద్యకరమెన్ఱపడి.

(స్వవినాశకరమాన) వెన్ఱతు-తనక్కు మరణనరకాద్యావహమానవెన్ఱపడి.

(కాలనై ప్రతికృతిరూపమాన మృత్యుపురుషనై.

(ఓపాతి) యెన్గిఱవిడత్తిల్ సాధారణధర్మమ్ అవద్యకరత్వమెన్ఱు మూలాభిప్రేతమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (అవద్యకర) మిత్యాది.

౪౪౯. "అన్వయాదపిచైకస్య" "సదాచార్యేణసన్దృష్టాః" "గురుణాయోఽభిమన్యేత" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు ఉత్తరవాక్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పారిశేష్యా) దిత్యాది.

ఇతరబాధవశాత్ సామాన్యవ్యాప్త్యావిశేషసాధ్యసిద్ధిః పారిశేష్యమ్.

సంసారజిహాసు పరతన్త్రస్వరూపజ్ఞ చేతనత్వరూపహేతువైక్కొణ్డు సామాన్యేనసంసారభీత్యజనకపారతన్త్ర్యానుగుణ సంసారనివృత్త్యుపాయాధికారిత్వత్తై సాధిక్కుమ్బోతు భక్తియిలుమ్ ఆచార్యవిషయస్వకీయస్వీకారత్తిలుమ్ స్వరూపానుగుణ్యత్తుక్కుమ్ ప్రపత్తియిల్ భీత్యజనకత్వత్తుక్కుమ్ 'బాధవశత్తాలే తాదృశబాధరహితాచార్యాభిమానరూపవిశేషసాధ్యసిద్ధియాకైయాలే పారిశేష్యమెన్ఱపడి.

ఇతుతాన్ "గురుణాయోఽభిమన్యేత" ఎన్గిఱశాస్త్రత్తుక్కు అనుకూలతర్కమెన్ఱు కరుత్తు.

పారిశేష్యత్తై స్ఫుటీకరిక్కిఱార్ (మోక్షసాధనతయే) త్యాది.

ఇతరబాధత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఉపాయమన్ఱియిలే) యెన్ఱు.

ప్రకృతత్తిల్ బాధాభావత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (నిరతిశయే)త్యాది.

౨౮౭ మూ.—కైప్పట్టపొరుళైక్కైవిట్టు పుతైత్త పొరుళైక్కణిశిక్కక్కడవనల్లన్.

వ్యా.—నిరపాయమాక నోక్కిక్కొణ్డు పోరుమాచార్యన్ 'ఇవన్ నమ్ముడైయవన్' ఎన్నిరుక్కుమన్దవభిమానమే యివనై సంసారత్తినిన్ఱు ముత్తరిప్పిక్కుమెన్నై.

ఆక, (స్వతన్త్రనై యుపాయమాక త్తాన్ పత్త్రినపోతిఱే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఉపపాదిత్తుక్కొణ్డువన్ద చరమోపాయ స్వరూపత్తై యుళ్ళపడి శోధిత్తు నిర్ణయిత్తరుళినారాయ్త్తు.

౨౮౭. అనన్తరమ్, ఇవ్వుపాయనిష్ఠరాన వధికారిక్కు కర్తవ్యవిషయఙ్గళై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అతిల్, ప్రథమత్తిల్ సులభమానవాచార్యవిషయత్తై విట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై ఇచ్ఛిప్పానల్లనెన్నుమిడత్తై దృష్టాన్తముఖేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కైప్పట్ట) ఇత్యాదియాలే.

అ.—విశేషసాధ్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవన్ నమ్ముడైయవని)త్యాది.

ఉత్తరణమపాదానసాపేక్షమాకైయాలే "ఉత్తారయతిసంసృతేః" ఎన్గిఱ ప్రసిద్ధ్యనుగుణాధ్యాహారమ్ (సంసారత్తినిన్ఱు) మెన్ఱు.

ఉత్తారకశబ్దమ్ ణిజన్తాత్ కర్తరిణ్వులన్త మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉత్తరిప్పిక్కు) మిత్యాది.

ఉత్తరసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఆక) విత్యాది.

(శోధనమ్) పూర్వపక్షనిరాకరణమ్.

౨౮౭. సంగతి (అనన్తర) మిత్యాది

ఇత్తాలుపాయాధికారసుపాయలమ్భకమాకైయాలే హేతుత్తై సంగతియెన్ఱపడి.

ఇతు పేటికాసంగతి.

అనన్తరవాక్యసంగతి (అతిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాది.

"ఉపాయాపాయసంయోగేనిష్ఠయాహీయతేఽనయా" ఎన్ఱ ప్రథమపర్వప్రతిపత్తియిల్ శొన్న అంశమ్ ప్రపత్తిత్వసామాన్యాత్ "ఉపాయోపేయభావేన తమేవ శరణంవ్రజేత్" ఎన్ఱుశొన్న చరమప్రపత్తిక్కుమ్ "ప్రకృతివద్వికృతిః కర్తవ్యా" ఎన్ఱువరుమాకైయాలే ప్రథమమితరోపాయసంయోగముపాయనిష్ఠాభఙ్గకమాకైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు ప్రథమపర్వాశ్రయణమకర్తవ్యమెన్గిఱతెన్ఱపడి.

౨౮౮ మూ.—విడాయ్పిఱన్దపోతు కరస్థమాన

వ్యా.—అతావతు.—కైయిలేయిరుక్కిఱ ధనమ్పోలే అతిసులభనాయిరుక్కిఱ ఆచార్యనైక్కుఱైయనినైత్తు అనాదరత్తాలేకైవిట్టు, భూమియిలే పిఱర్ పుతైత్తువైత్త ధనమ్పోలే ఎట్టప్పడామైయాలే "అరుమ్పొరుళ్" ఎన్నుమ్పడి దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై రక్షకమాక ప్పత్త్రవిచ్ఛిక్కక్కడవనల్లనెన్నై.

౧ "సులభం స్వగురుం త్యక్త్వా దుర్లభం య ఉపాసతే।

లబ్ధం త్యక్త్వా ధనం మూఢో గుప్తమన్వేషతిక్షితౌ" ఎన్ఱుమ్ ౨"పత్త్రుకురువై"ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ౨"తన్కైప్పొరుళ్ విట్టారేనుమ్ కాశినియిల్ తామ్పుతైత్త - వప్పొరుళ్ తేడితిరివానత్త్రు" ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే.

౨౮౮. ఇన్నుముమ్ దృష్టాన్తముఖత్తాలే, సులభమానవాచార్యవిషయత్తైవిట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై యాశ్రైప్పడువానల్లనెన్గిఱార్ మేల్ (విడాయ్పిఱన్దపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—ఇన్దచోదకన్యాయసిద్ధమానవర్థఙ్గళైయుట్కొణ్డు (శుళ్ళికాల్) త్యాదియాలే పురుషకారవైభవముమ్, తతూర్వోత్తరగ్రన్థఙ్గళాలే ఉపాయవైభవముమ్, (స్వస్వాతన్త్ర్యే) త్యాదియాలే ఉపాయాన్తరదోషముమ్ (ఆచార్యనైయు) మిత్యాదియాలే స్వకీయస్వీకారానుపాయత్వముమ్, (కైప్పట్ట) విత్యాదియాలే అధికారనిష్ఠాక్రమముమ్, అనుకూల ప్రతికూలవిభాగముమ్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై) త్యాదియాలే స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధ్యభావముమ్ మత్త్రుమ్ ప్రథమపర్వనిష్ఠనుక్కుచ్చొన్న అంశఙ్గళుమ్, సంగ్రహేణ అరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱుకరత్తు.

ఫలకామర్కుముపాసకర్కుమ్ప్రపన్నర్కుమ్నిత్యకర్మాదికళ్ వేఱుపట్టిరుక్కుమెన్నుమిడమ్ ఉడైయవర్నియమనత్తాలే ఆణ్డాన్ వదుకనమ్బికాక్కచ్చెయ్తరుళిన ఆహ్నికకల్పత్తాలే సిద్ధమ్.

ఇన్నుమ నిప్పడి యథోచితమివ్వధికారియినుడైయ అధికారఙ్గళై నిర్ణయిత్తుక్కొళ్వతు.

౨౮౮. (కైప్పట్ట) విత్యాదికం ప్రకృతార్థత్తుక్కు నిగీర్యాధ్యవసాననిర్దేశరూపమెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (కైయిలేయిరుక్కిఱ) విత్యాదినా.

౧ ౨ జ్ఞానసారమ్.

వ్యా.- అతావతు.-పిపాసై విఞ్జినపోతుశడక్కైన పానమ్పణ్ణ లావ్పడి పాత్రగతమాయ్ క్కొణ్డు తన్ కైయిలిరుక్కిఱ జలత్తై సులభత్తై యే హేతువాక వనాదరిత్తుత్తరైయిలే యుకుత్తు, ఆకాశస్థమాయ్ క్కొణ్డెట్టాతపడియాయుమ్ భూమిస్థమాయిరుక్క దూరస్థమాయుమ్ ఆసన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్ తే పెరుఙ్గాలమొత్తియ వర్షత్తినకాలమిన్ఱిక్కేయుమ్ ఎప్పోతుముణ్డానాలుమ్ అవ్వళవుమ్ శెన్ఱుపజీవిక్కవేణ్డియుమ్ ఇరున్దవిడత్తన్ని లేయుణ్డాయుమ్ ఖనిత్రాదికళ్ కొణ్డు కల్లి

అ.—"అత్తిన్దన కొళ్ళ వరుమ్పొరుళ్" ఎన్గిఱవిత్తై ప్పత్తు (అరుమ్పొరుళెన్నుమ్పడి) యెన్ఱతు.

"హరౌ స్వామీతి బుద్ధిమాన్" ఇత్యాదికళాలే శేషిత్వప్రాప్యత్వఙ్గళ్ అనుమతఙ్గళాకైయాలే(రక్షకమాన) వెన్ఱతు.

మూలాభిప్రేతప్రమాణఙ్గళ్ (సులభ) మిత్యాది.

"ఉపాసతే" ఎన్గిఱవిడత్తిల్ "నవిశ్వసేదవిశ్వస్తమ్" "ఆసేతాన్మునిపుఙ్గవౌ" ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే "గణకార్యమనిత్యమ్" ఎన్ఱు శప్పక్కలుక్కు వారామైయాలే ఏకవచనాన్తత్వమ్.

"త్యజ్య" ఎన్ఱు ఆర్షత్వాత్ ల్యప్.

బద్ధం=మున్దానైయిల్ ముడియప్పట్టిరుక్కిఱ.

అన్వేషతి=అన్విచ్ఛతి. ఆర్షత్వాత్ ఛాదేశవిరహః. భౌవాదికో వా. అనుగచ్ఛతియెన్ఱపడి. అనుగమనమిఙ్గే ఇచ్ఛాత్మకం గ్రాహ్యమ్.

పత్తు=పత్తప్పడుకిఱ,

కురువై =ఆచార్యనై,

పరనన్ఱెన్ఱు=భగవానన్ఱెన్ఱు,

ఇకళ్న్దు=విట్టు,

మత్తోర్ పరనై=అర్చావిభవాదిరూపనాన భగవానై,

వళ్ళిప్పడుతల్=ఆశ్రయిక్కై,

ఎన్ఱే=ఎతుక్కాక,

తన్ కైప్పొరుళైవిట్టు=హస్తగతధనత్తైవిట్టు,

ఆరేనుమ్=ఆరాకిలుమ్,

కాశినియిల్=భూమియిల్,

తాఙ్గుత్తైత్త=పిఱర్ పుతైత్తువైత్త,

అప్పొరుళ్ =అన్దధనత్తై,

తేడిత్తిరివాన్పోలే= తేడిత్తిరియుమాపోలే యెన్ఱపడి.

ఇతు జ్ఞానసారమ్.

౪౪౯ ఉత్తరవాక్యానతారకై (ఇన్నముమ్)ఇత్యాది.

(దృష్టాన్తముఖత్తాలే) యెన్ఱతు=బిమ్బభూత ప్రకృతార్థ తాత్పర్యకవాక్యకణ్ణోక్త దృష్టాన్తత్తాలే యెన్ఱపడి.

(విడాయ్) జలపానేచ్ఛ.

223

మూ.— ఉదకత్తై యుపేక్షిత్తు జీమూతజలత్తైయుమ్ సాగరసలిలత్తైయుమ్ సరిత్ సలిలత్తైయుమ్ వాపీకూపపయస్సుక్కళై యుమ్ వాఞ్ఛిక్కక్కడవనల్లన్.

వ్యా -వ్వేఱవేణ్డియిరుక్కుమ్ జీమూతాదికళిల్ జలత్తై యాశైప్పడుమవనైప్పోలే, రక్షకాపేక్షైపిఱన్దదశైయిలప్పోతే తనక్కు తవుమ్పడికైపుకున్ఱిరుక్కిఱ వాచార్యవిషయత్తై సౌలభ్యమేపత్తాశాక ఉపేక్షిత్తు పరమాకాశవర్తియాయ్ దుష్ప్రాపమాయిరుక్కిఱ పరత్వత్తైయుమ్, భూమియిలేయాయుమ్ క్షీరాబ్ధియళవుమ్ శెల్లవల్లవర్ కళుక్కన్ఱియే యుతవాతవ్యూహత్తైయుమ్, ఆసన్నమాక వన్దుమ్ తాత్కాలి

అ.—విడాయ్ క్కు కరస్థితజలమల్పత్వాదపర్యాప్తమాకైయాలే పాత్రగతత్వమాక్షిప్తమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పాత్రగతమాయ్ క్కొణ్డె) న్ఱతు

(ఉకుత్తు)=నళిప్పిత్తు.

జీమూతశబ్దార్థమ్ (ఆకాశస్థమా) యిత్యాది

ఇతుక్కు ఎట్టామైదోషమ్.

తద్వ్యావృత్తి (భూమిస్థమా) యిత్యాది.

భూమౌ స్థితిర్యస్య తత్ భూమిస్థమ్.

భూమాతిష్ఠతీతి విగ్రహమ్ 'భూమిష్ఠ' మెన్ఱు షత్వయుక్తపాఠమానపోతు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇతుక్కు దూరస్థత్వం దోషమ్.

ఇతు సాగరసలిలమ్.

ఏతద్వ్యావృత్తి (ఆసన్నమా) యిత్యాది.

ఇతు సరిత్సలిలమ్.

ఇతుక్కు గ్రీష్మాదికాలత్తిలే యిల్లామై దోషమ్.

ఏతద్వ్యావృత్తి (ఎప్పోతు) మిత్యాది.

ఇతు వాపీసలిలమ్.

ఇతుక్కు దోషమ్ తావద్దేశపర్యన్తగమనసాపేక్షత్వమ్

"వాపీతు దీర్ఘికా" ఎన్ఱుక్కడవతిఱే.

ఇతు ఉద్యానాదినియత దేశస్థైయిఱే

ఏతద్వ్యావృత్తి (ఇరున్దవిడ) మిత్యాది

ఇతు కూపసలిలమ్. ఇతు గృహత్తిలుమిరుక్కుమిఱే.

ఇతుక్కు దోషమ్ ఖనిత్రాదిసాధ్య ఖననసాధ్యత్వమ్

ఇప్పడి యథాక్రమవ్యాఖ్యానమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జీమూతాదికళి) లిత్యాది.

ప్రతిబిమ్బానుగుణ బిమ్బవాక్యార్థమ్ (రక్షకాపేక్షై) యిత్యాది.

జీమూతజలస్థానమ్ (పరమాకాశే) త్యాది.

వ్యా.—కర్ కొణ్డ శ్రియ పాశ్చాత్యర్కుక్కు తవాతవిభవత్తై యుమ్, నిత్యసన్నిధియుణ్డాయుమ్ సమ్భాషణాదికళాలివ నోడు కై కలన్దిరాత వర్చ్చావతారత్తైయుమ్, ఇరుక్కుమవి డత్తన్నిలే యుణ్డాయిరున్దాకిలుమ్ యమనియమాదిక్రమే ణ యత్నిత్తు దర్శిక్క వేణ్డుమ్ అన్తర్యామిత్వత్తైయుమ్ ఆ శైప్పడక్కడ వనల్లనెన్తై.

౧.“చక్షుర్గమ్యంగురుంత్యక్త్వాశాస్త్రగమ్యన్తుయస్స్మరేత్।
కరస్థముదకంత్యక్త్వాఘనస్థమభివాఞ్ఛతి ”

ఎన్నుమ్ ౨ “ఎట్టవిరున్దకురువై యిఱైయన్నెన్ఱు విట్టు”ఎన్నుతు డజ్గి “అమ్బుదత్తైప్పార్ త్తిరుప్పానప్ జ్ఞు ” ఏన్నుమ్ శ్లోక్కడపతిఱే. ఇతువ్యూహాదికళుక్కు ముపలక్షణమ్.

అ —సాగరసలిలస్థానమ్ (వ్యూహత్తైయు) మితి.
(ఎయ్తాత) కిట్టాత
సరిత్సలిలస్థానమ్ (విభవత్తైయు) మితి
వాపీపయస్థానమ్ (అర్చావతారత్తైయు) మితి.
దేశకాల విప్రకర్ష తారతమ్య ప్రయుక్తక్రమానురోధత్తాలే అన్తర్యామిత్వత్తుక్కు చరమనిర్దేశమ్.
‘చక్షు’ రిత్యాది.
దుస్త్రగమ్యం=శాస్త్రైకవేద్య పరత్వావస్థావస్థితమ్.
ఘనస్థమ్=మేఘస్థమ్.
ఎట్ట=ఎట్టుమ్బడి,
ఇరున్ద=సన్నిహితనాన,
కురువై=ఆచార్యనై,
ఇఱై యన్ఱెన్ఱు విట్టు=భగవానన్ఱెన్ఱు విట్టు,
ఓర్పరనై=అత్యాద్భుతవస్థానాన భగవానై,
విరుప్పుఱుతల్ =ఆదరిక్కప్పార్కుక్కుమతు,
పొట్టు=జలబిన్దువై,
ఏన్ద=ఏన్దికొళ్ళుక్కైక్కాక,
తన్కణ్ శెమ్బళిత్తిరున్ద = తన్నుడైయకణ్కళై విఴిత్తుక్కొణ్డిరున్ద,
కై=కైయిలిరుక్కుమ్,
తురత్తి=నీర్ ద్రుతిజలత్తై,
తూవి=తరైయిలే విఴవిట్టు,
అమ్బుదత్తై= మేఘత్తై,
పార్త్తిరుప్పానప్ జ్ఞు=పార్త్తిరుక్కుమాపోలే యెన్నపడి.
ఇతువుమ్ జ్ఞానసారమ్.
అమ్బుదదృష్టాన్తత్తాలే పరత్వమాత్ర పరమన్ఱొవితువెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతు వ్యూహాదికళుక్కు) మితి.

౪౫౦. మూ.—పొట్టుక్కేట్కుమిడముమ్,కూప్పీడు కేట్కుమిడముమ్ కుతిత్తవిడముమ్ వళైత్తవిడముమ్

౪౫౧. వ్యా.—ఇప్పడిసులభమానవాచార్యవిషయమ్ స్వరక్షణత్తుక్కుడలాయిరుక్క ఇత్తైయుపేక్షిత్తు దుర్లభమాన పరత్వాదికళై వాఞ్ఛిక్కక్కడవనల్లనేయాకిలుమ్, ప్రాప్యత్వేనవవై యివనుక్కు వాఞ్ఛనీయజ్గళన్ఱో వెన్న;అవై యెల్లామాచార్యనేయెన్నిరుక్కక్కడవనెన్గిఱార్ (పొట్టుక్కేట్కుమిడముమ్) ఎన్నుతుడజ్గి.

అతావతు.–౩“ఏతత్ సామ గాయన్నాస్తే” ఎన్గిఱపడియే నిరన్తరానుభవపరరాన నిత్యముక్తర్ అనుభవత్తుక్కుప్పోక్కువీడాకప్పణ్ణుమ్ సామగానమ్ కేట్కుమ్స్థలమాన పరమపదముమ్ అసురరాక్షసపీడితరాన బ్రహ్మాది దేవర్కళార్తనాదమ్ కేట్కచ్చెవికొడుత్తుక్కొణ్డు కణ్వళరుమ్ వ్యూహస్థలముమ్, అవర్కళార్తధ్వని కేట్టు త్తుడిత్తుక్కొణ్డెఴున్దిరున్దు

౪“నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్యహ్యాగతోమధురాం పురీమ్”

ఎన్గిఱపడియే తిరుప్పాఱ్కడలిలే తిరువరవణైయిల్ నిన్ఱు మివ్వారుకేవరక్కుతిప్పారైప్పోలే వన్దవతరిత్తవవతారస్థలముమ్,నినైత్తతు తలైక్కట్టుమళవుమ్ మలైయాళర్ వళైప్పుప్పోలే ఇట్టవడిపేరవిడాతే వళైత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమవర్చ్చావతారస్థలజ్గళుమ్,

అ.—౪౫౦-ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి సులభనాన) విత్యాది.
రక్షకత్వేన వాఞ్ఛియావిట్టాలుమ్ ప్రాప్యత్వేన వఞ్ఛిక్కలాకైయాలేవాఞ్ఛాసామాన్య నిషేధమనుపపన్న మెన్ఱు పూర్వోక్తాక్షేపేణప్రత్యవస్థానత్తుక్కు పరిహారమాకైయాలే సంగతియెన్నపడి.
(ఏతది) త్యాది ముక్తవిషయమ్
తుల్యన్యాయాత్ నిత్యవిషయము మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (నిత్యముక్త) రెన్ఱతు.
వ్యూహస్థలమ్ తిరుప్పాఱ్కడల్.
కుతిక్కైక్కు వ్యఞ్జకప్రమాణమ్ (నాగపర్యఙ్క) మిత్యాది.
అతుక్కర్థమ్ (తిరుప్పాఱ్కడలిలే) యిత్యాది.
మలైయాళర్ పన్ఱినాల్ విడార్కళ్, అతుపోలే యెన్నపడి.
పూర్వవాక్యోక్తవాపీపయస్థానమాకైయాలే (అర్చావతారస్థలజ్గళుమె) న్ఱతు.

౧ పురాణసముచ్చయే-ఆచార్యమాహాత్మ్యప్రకరణే. ౨. జ్ఞానసారమ్. ౩౪. ౩. తైత్తిరీయమ్. భృగువల్లీ. ౪. శ్రీవిష్ణుపురాణమ్.

మూ.—ఊట్టుమిడముమ్ ఎల్లామ్ వకుత్తవిడమే యెన్ఱిరుక్కక్కడవన్.

వ్యా.-౧"యేషామిన్దీవరశ్యామో హృదయే సుప్రతిష్ఠితః" ఎన్ఱుమ్ ౨"ఒణ్ శఙ్గుగతై వాళాழியాన్ ఒరువన్ అడియేనుళ్ళానే" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే హృదయకమలత్తిలేయిరున్దు తానుకన్దార్క్కుత్తన్నై భుజిప్పిక్కుమ్ అన్తర్యామిత్వస్థలమాకిఱ విన్దప్రాప్యస్థలఙ్గళెల్లామ్, తనక్కు వకుత్తస్థలమాయ్ ప్రాప్యమాయిరుక్కుమాచార్యవిషయమే యెన్ఱధ్యవసిత్తిరుక్కక్కడవనెన్ఱై.

(వళైత్తవిడమావతు) పిఱరఱియాతపడి తిరైవళైత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ అన్తర్యామిత్వస్థలమ్,

(ఊట్టుమిడమావతు) చక్షుర్విషయమాయిఱున్దు తన్ వడివழகైయుమ్ గుణఙ్గళైయుమ్ ఆశ్రితరై భుజిప్పిక్కుమ్ అర్చావతారస్థలమెన్ఱుశొల్లవుమామ్.

3"యేనైవ గురుణా యస్య న్యాసవిద్యా ప్రదీయతే।
తస్య వైకుణ్ఠదుగ్ధాబ్ధిద్వారకాస్సర్వ ఏవ సః"

అ.—హృదయత్తిల్ విగ్రహవ్యాప్తిక్కు ప్రమాణం(యేషా) మిత్యాది ఇన్దీవరశ్యామత్వం విగ్రహద్వారకమిఱే.

ఒణ్=తేజిష్ఠమాన.

శఙ్గు=శ్రీపాఞ్చజన్యమ్.

కతై=గదై.

శఙ్గుకదైకళై త్తలాయ్ క్కొడక్కుఅతు.

వాళ్=నన్దకమ్.

ఆழியాన్=తిరువాழியై కళైయుడైయవన్.

ఒరువన్=అద్వితీయన్.

అడియేనుళ్ళాన్ = శేషభూతనాన వెన్ హృదయత్తుళ్ళానెన్ఱపడి.

'ప్రీతిపూర్వకం దదామి'యెన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ(తానుకన్దార్క్కు)న్ఱతు.

ప్రకరణాత్ [వకుత్తవిడ] మెన్గిఱవితు ఆచార్యపరమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యవిషయమే) యిత్యాది.

(వాపీకూప పయస్సుక్కళైయుం) మెన్గిఱవిడత్తిల్ వ్యుత్క్రమణాశ్రయణ హేతువిల్లామైయాలే యథాక్రమమాకలామెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే [వళైత్తవిడ] మిత్యాదిక్కు ప్రయోజనాన్తరమ్ (వళైత్తవిడమావతి) త్యాది.

మూలాభిప్రేతప్రమాణమ్ (యేనే) త్యాది.

"సర్వ ఏవ" ఎన్గిఱవితు అనుక్తసముచ్చయపరమాయ్ అన్తర్యామ్యర్చాస్థలఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు కరుత్తు.

౪౫౧. మూ.—ఇవనుక్కు ప్రతికూలర్,

వ్యా.—ఎన్ఱుమ్ ౪ "విల్లార్ మణికొழிక్కుమ్" ఎన్ఱుతుడఙ్గి ౪ "అరుళాలేవైత్తవర్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే.

అన్ఱిక్కే (పాట్టుక్కేట్కుమిడముమ్) ఇత్యాదిక్కు, రక్షకమాకవవఱ్ఱైయాశైప్పడక్కడ నల్లనెన్గిఱవళవన్ఱిక్కే అవైయెల్లామ్ తనక్కు విషయమేయెన్ఱిరుక్కక్కడవనెన్గిఱతెన్ఱు కీழோడే శేరయోజిక్కవుమామ్.

౪౫౨. ఏవమ్భూతనాన వివ్వధికారిక్కు స్వరూపనాశకత్వస్వరూపవర్ధకత్వతదుభయరహితత్వఙ్గళాల్ ప్రతికూలరాయుమ్ అనుకులరాయుమ్ అనుభయరాయుమిరుక్కు

అ.—విల్=కిరణఙ్గళ్,

ఆర్=మికున్దిరుక్కుమ,

మణి=రత్నఙ్గళై,

కొழிక్కుమ్-శేర్క్కుమ,

వేఙ్గడప్పొఱుక్కున్ఱుముతల్=తిరుమలైయాకిఱ పొన్మలైముతలాన,

శెల్=ఆకాశత్తిలే,

ఆర్=పరమ్బియిరుక్కుమ,

శెల్=మేఘమాతల్; "శెల్" ఎన్ఱుతొడఙ్గి "మేకముమా కొముమ్" ఎన్నక్కడవతిఱే.

పొழிల్శూழ்=ఉద్యానఙ్గళాలే ఆవృతఙ్గళాన,

తిరుప్పతికళెల్లామ్=దివ్యదేశఙ్గళెల్లామ్,

మరుళామిరుళోడ=అజ్ఞానాన్ధకారమ్ శితఱియోడుమ్పడియాక,

మత్తకత్తిల్=మస్తకత్తిల్,

తన్ తాళ్=తనతు తిరువడికళై,

అరుళాలే=కృపైయాలే,

వైత్తవర్=వైత్తవాచార్య నెన్ఱపడి.

ఇతువుమ్ జ్ఞానసారపాశురమ్.

ఆక్షేపపరిహారార్థత్వేన వన్ఱిక్కే పరత్వాదివిషయ ప్రతిపత్తివిశేషప్రతిషేధప్రసఙ్గాత్ తద్విషయప్రతిపత్త్యన్తరకర్తవ్యతాపరమెన్ఱు యోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.

౪౫౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఏవంభూతనాన) విత్యాది.

అధికారాన్తరభూత సహవాసనివృత్త్యాది సిద్ధ్యర్థమ్ ప్రతికూలాది విభాగమెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ హేతుతైయాతల్ ప్రసఙ్గమాతల్ సంగతి యెన్ఱపడి.

స్వరూపనాశ=ఆచార్యశేషత్వమ్.

మూ.—స్వతన్త్రరుమ్ దేవతాన్తరపరరుమ్, అనుకూలర్, ఆచార్యపరతన్త్రర్; ఉపేక్షణీయర్, ఈశ్వరపరతన్త్రర్.

వ్యా.—మవర్కళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్ (ఇవనుక్కు ప్రతికూలర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనాయ్ పరత్వాదిపఞ్చకత్తిలుముళ్ళపావణ్యమడైయ విష్వయత్తిలే ఒరుమడైప్పడుత్తి,౧ "తేవుమఱ్ఱఱియేన్" ఎన్ఱిరుక్కుమివ్వధికారిక్కు, అణుకిలాత్మనాశత్తైప్పిఱప్పిక్కుమ్ ప్రతికూలర్, ఆత్మాపహారికళాన స్వతన్త్రరుమ్, పారతన్త్ర్యత్తుక్కిశైన్దువైత్త భగవద్వ్యతిరిక్తదేవతైకళుక్కు పరతన్త్రరాయిరుక్కుమవర్కళుమ్; స్వసంసర్గత్తాలే స్వరూపత్తై వళర్క్కు మనుకూలర్, స్వరూపత్తైయుళ్ళపడియుణర్న్దు తచ్చరమావధినిష్ఠరాన సదాచార్యపరతన్త్రర్; ఇప్పడిస్వరూపనాశకరుమ్. స్వరూపవర్ధకరుమల్లామైయాలే వెరువుతలుక్కుమ్ విరుప్పత్తుక్కుమ్ విషయమల్లాత ఉపేక్షణీయర్, చరమపర్వమాన వాచార్యపారతన్త్ర్యత్తిలూఱ్ఱమిన్ఱియిలే ప్రథమపర్వమాన ఈశ్వరపారతన్త్ర్యత్తిలే యూన్ఱియిరుక్కుమవర్కళెన్ఱపడి.

అ.—[ఇవనుక్కు] న్ఱిఱవిదంశబ్దమ్ [వకుత్తవిడమే] యిత్యాద్యుక్తప్రావణ్య విశిష్ట ప్రకృతాధికారిపరామర్శి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యే) త్యాది.

(ఒరుమడైప్పడుత్తి) ఏకస్రోతస్సాక్కి,

(అణుకిల్) కిట్టిల్.

(స్వాతన్త్ర్యే) త్యాదికళ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతఙ్గళ్.

హాసోపాదిత్వయోరవిషయత్వమ్ ఉపేక్షణీయత్వమ్.

వెరువుతల్=జిహాసై.

విరుప్పమ్=ఉపాదిత్సై.

ఉపకారకత్వేన వోరుపడి యాచార్యాపేక్షై అవర్కళుక్కు ముణ్డాకైయాలే (ఊఱ్ఱమిన్ఱియిలే) యెన్ఱతు.

దేహాత్మాభిమానికళుమ్ ఉపాయాన్తర నిష్ఠరుమ్ స్వప్రయోజన పరరుమ్ ఎన్ద కోటియిలెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రతికూలరై) యిత్యాది.

తత్ర నియామకమ్ (ప్రథమపర్వ నిష్ఠనుక్కి) త్యాది.

ఆచార్యవిషయ స్వకీయ స్వీకారనిష్ఠరుమ్ స్వప్రయోజన పరత్వసామ్యత్తాలే ప్రతికూలాన్తర్గతరెన్ఱాతల్ స్వానతివిప్రకృష్టాపరాధకారత్వ సామ్యత్తాలే ఉపేక్షణీయరిలే అన్తర్భూతరెన్ఱాతల్ కరుత్తు.

౪౫౨ మూ.—జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ అల్లాతార్క్కుపాయాఙ్గమాయిరుక్కుమ్; ఇవనుక్కు ఉపేయాఙ్గమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—ప్రతికూలరైచ్చొల్లుకిఱవిడత్తిల్ స్వతన్త్రదేవతాన్తరపరతన్త్రరిరువరైయుఞ్జొన్నితు, ప్రతిపత్తి ప్రకరణత్తిఱ్చొన్న మఱ్ఱుళ్ళప్రతికూలర్క్కు ముపలక్షణమ్. ప్రథమపర్వనిష్ఠనుక్కు ప్రతికూలమానవర్కళ్ ఇవనుక్కు ప్రతికూలరల్లామైయిల్లైయిఱే. ఇత్తాల్ కీఴ్భగవత్ప్రపన్నాధికారిక్కు సహవాసతన్నివృత్తికళుక్కుఱుప్పాక వనుకూలప్రతికూలదర్శనమ్ పణ్ణువిత్తాప్పోలే ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనాన వివనుక్కుమ్ సహవాసనివృత్తివిషయమాన ప్రతికూలరైయుమ్ సహవాసవిషయమాన వనుకూలరైయుమ్ దర్శిప్పిత్తు, తదధికమాన ఉపేక్షణీయవిషయము మివనుక్కున్డెన్నుమిడమ్ దర్శిప్పిత్తారాయ్త్తు.

౪౫౩. ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాకవేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనుష్ఠానఙ్గళైప్పలపడియాలు మరుళిచ్చెయ్తార్కీఴ్; ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే అన్యోపాయనిష్ఠరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కుమివ

అ - ప్రథమ పర్వాధికారియై ప్పఱ్ఱువినతముఖ్య చరమాధికారి అనుకూలకోటిఘటితనాకైయాలే ఉపేక్షణీయ నాకాన్ ఇననైప్పఱ్ఱి అవన్ అనుభయనా యిరుక్కుమ్ అవనుక్కు ఏతదభిమతోపాయ కాష్ఠాన్వయ విరహమాత్రమన్ఱి విపరీతాన్వయమిల్లైయే.

(ఇత్తాలిత్యాది) మూలాభిప్రేతమాన "ప్రకృతివద్వికృతిః కర్తవ్యా" ఎన్ఱిఱన్యాయత్తై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పణ్ణిత్తాపోలె) యెన్ఱు

వికృతిమాత్ర ధర్మత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదధికమాన) విత్యాది.

౪౫౩. ఉత్తర సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఇవ్వధికారిక్కి) త్యాని.

[కణిశికక్కడవ] నిత్యాదికళిల్ ప్రతిపత్తియుమ్ (ప్రతికూలరిత్యాదియిల్ సహవాసని వృత్త్యాది రూపానుష్ఠానముమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

సంగతి (ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే) యిత్యాది.

(వినియోగః) కిఞ్చిత్కారః.

ప్రసఙ్గసంగతి యెన్నుమిడమ్ స్పష్టమ్.

(అల్లాతార్క్కు) న్ఱిఱవిత్తాలే ప్రథమపర్వత్తిల్ సిద్ధోపాయ నిష్ఠనైయుమ్ శొల్లుకైయాలే తదను గుణమాక ఉపాయాఙ్గశబ్దమ్ ఉపాయాధికారపరమ్.

వ్యా.—నుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానజ్గళుక్కుముణ్డాన వినియోగవిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (జ్ఞానానుష్ఠానజ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అతావతు.—తత్త్వజ్ఞానముమ్ తదనురూపమాన వనుష్ఠానముమ్, ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనానవివనై యొత్తిన్దవధికారికళుక్కు, ఉపాయమధికారిసాపేక్షమాకైయాలే ఉపేయప్రాప్తియళవుమ్ ఉపాయాధికారమ్ నఴువామల్ నడక్కైక్కుఉఱుప్పాయ్క్కొణ్డు అవ్వళియాలే ఉపాయశేషమాయిరుక్కుమ్; ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమాకైయా లుపాయాధికారశేషమాకవేణ్డువతొన్ఱిల్లామైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాన జ్ఞానానుష్ఠానజ్గళిరణ్డుమ్ ఆచార్యన్ ముఖమలర్త్తియాకిఱ ఉపేయత్తుక్కు శేషమాయిరుక్కుమెన్నై.

(ఇవనుక్కుపేయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱు పాఠమాన పోతు, ఆచార్యనుక్కభిమతమాయ్క్కొణ్డు ఇవనై తానివనుక్కుపేయమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

అ.—ఉపాసనత్తుక్కుమ్ అధికారరూపమాకవుమ్ శిలవనుష్ఠానజ్గళుణ్డు; ఆకైయాలుభయసాధారణమాన ఉపాయాధికార భూతానుష్ఠానమ్ వివక్షితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తత్త్వజ్ఞానముమి) త్యాది.

అజ్గశబ్దమ్ ఇజ్గు అదృష్టద్వారా ఉపకారకపరమన్ఱు,పిన్నై దృష్టోపకారకపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(ఉపాయ శేషమా యిరుక్కు)మెన్ఱతు.

(ఆచార్యాభి మానమే) యెన్ఱతు-ఆచార్యకర్తృకాభి మానమే యెన్ఱపడి.

ఇతు స్వవ్యతిరిక్త సకల నిరపేక్షతయా ప్రత్యక్ష ప్రమితమాకైయాలే స్వవ్యతిరేక ప్రయోజకవ్యతిరేత ప్రతియోగియా యిరుక్కుమ్.?

అధికారనిరపేక్షమా యిరుకైయాలే ఇవనుడైయ సంభావిత స్వభావమాన జ్ఞానానుష్ఠానజ్గళ్ ఉపేయమా యిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఉపేయశబ్దమ్ ముఖోల్లాసపరమ్.

అజ్గశబ్దమ్ నిష్పాదకతయా శేషపరమ్.

పాఠాన్తర నిర్వాహమ్ (ఇవనుక్కి) త్యాది.

౪౫౩. మూ.—ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్,తన్నైయుమ్ పిఱరైయుమ్ నశిప్పిక్కైయాలే త్యాజ్యమ్.

౪౫౪. తాన్ నశిక్కిఱతు, మూన్ఱపచారత్తిలుమ్ అన్వయిక్కైయాలే ; పిఱర్ నశిక్కిఱతు,

వ్యా.—౪౫౩. ఇప్పడి జ్ఞానానుష్ఠానజ్గళిరణ్డుమ్ ఆచార్యప్రీతిహేతువాక నినైత్తుక్కుఱిక్కొణ్డువర్త్తిక్కుమివ్వధికారిక్కు అవశ్యమ్ నివర్త్తనీయజ్గళై అరుళిచ్చెయ్వతాకత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ప్రథమమ్ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ త్యాజ్యమెన్నుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అతావతు.—ఏవమ్భూతనాన వివ్వధికారిక్కు పరదారపరిగ్రహాదినిషిద్ధానుష్ఠానమ్ స్వవినాశత్తైయుమ్ న్వానుష్ఠానజ్కణ్డ పరరుడైయ వినాశత్తైయుమ్ పణ్ణుకైయాలే పరిత్యజిక్కప్పడుమతొన్ఱెన్నై.

౪౫౪. ఉభయవినాశము మిత్తాలే వరుకిఱపడి యెజ్ఙనే యెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాన్ నశిక్కిఱతు)ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అతావతు -ఆచార్యాభిమానత్తిలే యొతుజ్గి భగవద్

అ.—౪౫౩ ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి) యిత్యాది.

(కుఱిక్కొణ్డు) సావధాననాయ్.

ఇత్తాల్ అనుష్ఠానప్రసజ్గాన్నివృత్తిరూపానుష్ఠానబోధనార్థమ్ తద్విషయజ్గళైచ్చొల్లుకైయాలే ప్రసజ్గసంగతి యెన్ఱపడి.

(నివర్త్తనీయజ్గళ్) శాస్త్రనిషిద్ధ విహితజ్గళ్

ఇతు అవాన్తరపేటికాసంగతి.

అనన్తరసంగతి (ప్రథమ) మిత్యాది.

నరకహేతువాన నిషిద్ధత్తినుడైయ నివృత్తిక్కు ఉపస్థితి క్షైప్ర్యత్తాలే ప్రథమప్రతిపాదపమెన్ఱపడి.

నిషిద్ధానుష్ఠానశబ్దమ్ సర్వాధికారి సాధారణనిషేధ విషయ పరదారపరిగ్రహాది పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఏవం భూతనాన) విత్యాగి.

౪౫౪. మూన్ఱపచారశబ్దజ్గళ్ యోగ్యతయా భగవద్భాగవతాచార్య విషయాపచారత్రయవాచకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యాభి మానత్తిలే) యిత్యాది.

(ఒతుజ్గుకై) యావతు తద్విషయత్వేన తద్విషయ కొత్తారకత్వా

మూ.—తన్నై యనాదరిత్తుమ్ తన్ననుష్ఠానత్తై యజ్గీకరిత్తుమ్.

వ్యా. —భాగవతాచార్యవిషయజ్గళ్ మూన్ఱుక్కుమ్ అభిమతవిషయమాయిరుక్కిఱ తాన్ నశిక్కిఱతు, అమ్మూవర్క్కుమితు అనిష్టమాకైయాలుమ్, (అపచారమావతు) అనిష్టకరణమాకైయాలుమ్, అతిక్రూరమాన వపచారత్రయత్తిలుమన్వయిక్కైయాలే; పిఱర్ నశిక్కిఱతు చరమపర్వపర్యన్తమాక వన్దునిఱ్కిఱ భాగవతోత్తమనాన తన్నై, నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ పణ్ణినవనెన్ఱు అనాదరిత్తుమ్, తత్త్వవిత్తానవివనిప్పడి శెయ్కిఱాన్ ఇతిల్ దోషమిల్లై యాకవేణుమెన్ఱు; నమక్కుమ్ ప్పినైయెన్ ఎన్ఱు తన్నుడైయ వనుష్ఠానత్తై త్తాజ్గళజ్గీకరిత్తుమెన్నై.

అనాదరిప్పార్ భాగవతవైభవమఱియాతవర్కళ్, అనుష్ఠానత్తై యజ్గీకరిప్పార్ ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకశూన్యరానవర్కళ్, అనుష్ఠానత్తై యజ్గీకరిక్కిఱవర్కళ్ నశిక్కిఱార్కళ్, అనాదరిక్కిఱవర్కళ్ నశిప్పానెన్, దోషజ్కణ్డాల

అ.—ధ్యవసాయ యుక్తత్వమ్

ఆత్మస్వరూపం నిత్యతయా నాశానర్హమాకైయాలే భగవదాదిత్రితయాత్యన్తాభిమతత్వ విశిష్ట స్వరూపత్తుక్కు అనిష్టాచరణహేతుకానభిమతత్వం విశేషణద్వారా నాశకమెన్ను మభిప్రాయేత్తాలే (అభిమతవిషయ మాయిరుక్కిఱ) విత్యాది.

(అన్వయిక్కైయాలే) యెన్ఱు పరమహేతు.

(అమ్మూవర్క్కు) మిత్యాదికళ్ అవాన్తరహేతుద్వయమ్.

అకృత్యకరణహేతుత్వాత్ భగవదాద్యపచారహేతుత్వాచ్చ అతిక్రూరత్వమ్.

అనాదరిత్తుమ్ అజ్గీకరిత్తుమ్ పిఱర్ నశిక్కిఱతెన్ఱు సంబన్ధమ్.

(భాగవత వైభవమ్)—

‘‘అవైష్ణవాత్స్వధరస్థాత్ వైష్ణవః స్ఖలితోఽపి సన్ ।
శ్రేయానేవ హి మన్తవ్యో మూలాత్స న పరిచ్యుతః’’

ఇత్యాద్యుక్తవైభవమ్.

(ప్రాప్తాప్రాప్త వివేకమ్) తత్తదధికారానుగుణవిధినిషేధవ్యవస్థాపరామర్శమ్.

(అనాదరమ్) పరిభవమ్.

౪౬౬. మూ.—విహితభోగమ్, నిషిద్ధభోగమ్పోలే

వ్యా.—నాదరిక్క లాకాతో వెన్నిల్; రాజపుత్రనుక్కు దోషముణ్డానాల్ రాజా తాన్ శిక్షిత్తుక్కొళ్ళుమతొழియ అవనై యనాదరిత్తవర్కళ్ మేలే నిగ్రహమ్పణ్ణి దణ్డిక్కుమాపోలే స్వాభిమతనాన వివనుక్కు దోషముణ్డానాలుమ్ సర్వేశ్వరన్దానే తిరుత్తిక్కొళ్ళుమతొழియ పిఱరనాదరిక్కప్పొఱామైయాలే,అనాదరిత్తవర్కళుక్కు వినాశమే ఫలిక్కైయాలే అనాదరిక్కలాకాతు.

౧ “ అపిచేత్ సుదురాచారో భజతే మామనన్యభాక్ ।
సాధురేవ స మన్తవ్యస్సమ్యగ్వ్యవసితో హి సః ’’

ఎన్ఱు ఉపాసకవిషయమాక వరుళిచ్చెయ్తపడి కణ్డాల్, ఎల్లైనిలత్తిలే వన్దునిన్ఱ వివ్వధికారివిషయత్తి లవనిరుక్కుమ్పడి శొల్లవేణ్డావిఱే; ఆకైయాల్ ఇప్పడి తానుమ్ పిఱరుమ్ నశిక్కుమ్పడి యిరుక్కైయాలే ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ పరిత్యాజ్యమెన్ఱతాయ్త్తు.

౪౬౬. ఇప్పడి పరదారాదిభోగమ్ స్వపరవినాశహేతువాకైక్కడి, శాస్త్రనిషిద్ధమాకైయిఱే;ఇజ్జనన్ఱిక్కే, శాస్త్ర

అ.—‘‘పితాచ రక్షకః’’ ఇత్యుక్త పితాపుత్రత్వసంబన్ధాను గుణదృష్టాన్తమ్ (రాజపుత్రనుక్కు) త్యాది.

‘‘ప్రపన్నమపి యఃకంచిత్ త్వ నిసక్తం పాపకర్మణి।
చిరాత్సంయోజ్య వినయైః పరిగృహ్ణాతి మాధవః’’

ఎన్గిఱ భరద్వాజ వచనత్తై యుట్కొణ్డు(స్వాభిమతనాన)విత్యాది.

ఉక్తోపపత్త్యనుగ్రాహ్యమాన ప్రమాణమ్ (అపిచేది) త్యాది.

ఇతు ఉపాసకవిషయముల్లతు ప్రథమచరమపర్వప్రపన్నవిషయమత్తైయెన్న (ఉపాసకవిషయమాక) విత్యాది.

ఇజ్గే సర్వాన్నానుమత్యధికరణన్యాయమభిప్రేతమ్.

ఇదముపలక్షణమ్.

‘‘న్యస్తాశేషభరః శ్రీశే’’ ఇత్యాదినా వైష్ణవశబ్దార్థత్తై చ్చొల్లి ‘‘అన్యేత్వవైష్ణవాః’’ ఇత్యాదినా అవైష్ణవశబ్దార్థత్తైయుఞ్జొల్లి ‘‘అవైష్ణవాత్స్వ ధరస్థాత్’’ ఇత్యాదియై చ్చొల్లుకైయాలే ప్రపన్న విషయవచనత్తాలుమ్ ఇతు కింపునర్న్యాయ సిద్ధమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇతుతాన్ భరద్వాజపరిశిష్టవచనమిఱే.

౪౬౭. ఉత్తరవాక్య సంగతి (ఇప్పడి పరదారే) త్యాది.

నిషిద్ధత్వాభావాద్విహిత భోగత్తుక్కు త్యాజ్యత్వమిల్లైయే యెన్ఱు పూర్వపక్షమ్ తోన్ఱత్తై ప్పరిహరిక్కిఱ తెన్నపడి.

మూ.—లోకవిరుద్ధముమన్ఱు, నరకహేతువుమన్ఱు; ఆయిరుక్కచ్చెయ్‌తే, స్వరూపవిరుద్ధముమాయ్ వేదాన్తవిరుద్ధముమాయ్

వ్యా.—విహితవిషయమాన స్వదారభోగత్తుక్కు క్కుఱైయిల్లైయేయెన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (విహితభోగ) మెన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు .— విశిష్టవేషవిషయియాన శాస్త్రత్తాలే విధిక్కప్పట్ట స్వదారత్తిల్ భోగమ్, తాదృశశాస్త్రనిషిద్ధమాన పరదారపరిగ్రహమ్పోలే లోకవిరుద్ధముమన్ఱు, శెమ్బినాలియన్ఱపావైయై త్తళువుకై ముతలాన ఘోరదుఃఖానుభవమ్పణ్ణుమ్ నరకహేతువుమన్ఱు ; ఇప్పడి ప్రత్యక్షపరోక్షసిద్ధఙ్గళాన లోకవిరుద్ధత్వ నరకహేతుత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ ఇల్లైయేయాగిలుమ్ అఱ్ఱిరుక్కచ్చెయ్‌తే, అనన్యభోగత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్, ౧ "శాన్తో దాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితోభూత్వాత్మన్యేవాత్మానంపశ్యేత్" ఇత్యాది

అ.—నిష్కృష్టాత్మస్వరూప పరమాల మన్త్రాదికళాలే ఇతు విహితమల్లామైయాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (విశిష్టవేషే) త్యాది.

(విశిష్టవేషమ్) దేహవిశిష్టత్వమ్.

(తద్విషయకత్వమ్) తేనకర్తవ్యతాబోధకత్వమ్.

(తాదృశశాస్త్రమ్) విశిష్టవేషవిషయమాన శాస్త్రమ్.

(లోకవిరుద్ధమ్) లోకవిద్విష్టమ్.

(శెమ్బినాల్) తామ్రత్తాలే,

(ఇయన్ఱ) నిర్మితమాన,

(పావైయై) ప్రతిమైయై,

(తళువుకై) ఆలిఙ్గనమ్ పణ్ణుకైయెన్ఱపడి.

(లోకే) త్యాది క్రమనిర్దేశతాత్పర్యమ్.

(ప్రత్యక్షే) త్యాది.

(స్వరూపమ్) అనన్యభోగత్వమ్.

(తద్విరుద్ధత్వమ్) తన్నాశకత్వమ్.

(వేదాన్త) శబ్దమ్ "సర్వవేదాన్తసారార్థః" ఇత్యుక్త సారతమరవేదాన్తపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (శాన్త) ఇత్యాది.

(ఉపాసకనుక్కు స్వదారప్రవృత్తి ఉపాసనాఙ్గాశ్రమకర్మమానాలుమ్, భోగత్వేన కూడాతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (విషయభోగ) మెన్ఱతు.

"ఉపరతః పశ్యతి" యెన్నైయాలే అనుపరమఙ్కూడాతెన్ఱు సిద్ధమ్.

మూ.—శిష్టగర్హితముమాయ్ ప్రాప్యప్రతిబన్ధకముమాయిరుక్కైయాలే త్యాజ్యమ్.

౪౫౬. భోగ్యతాబుద్ధి కులైన్దు ధర్మబుద్ధియాలే ప్రవర్త్తిత్తాలుమ్ స్వరూపమ్ కులైయుమ్.

వ్యా.—కళాలుమ్ తిరుమన్త్రాదికళాలుమ్ ఉపాసకనోడు ప్రపన్ననోడు వాశియఱ ఇరువర్క్కుమ్ విషయభోగమాకాతెన్ను మిడత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ వేదాన్తత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్, దోషదర్శనత్తాలుమ్ అప్రాప్తిదర్శనత్తాలుమ్ విషయభోగత్తై యరువరుత్తిరుక్కు మాచార్యప్రధానరాన శిష్టర్కళాలే హేయమెన్ఱు నిన్దిక్కప్పట్టిరుప్పతుమాయ్, అప్రాప్తవిషయవిరక్తిప్రియనాన వాచార్యనుక్కు నభిమతిమాకైయాలే ఆచార్యముఖకమలవికాసానుభవరూపప్రాప్యత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకముమాయ్, ఇప్పడి అనేకానర్థావహమాయిరుక్కైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు పరిత్యాజ్యమెన్ఱపడి.

౪౫౬. భోగ్యతాబుద్ధియై విట్టు ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కుమళవిల్ ఇవైయొన్ఱుమిల్లైయేయెన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (భోగ్యతాబుద్ధి కులైన్దు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—నమశ్శబ్దాన్వితవ్యక్తచతుర్థియాలే భోగాన్తరఙ్కూడాతెన్ఱు సిద్ధమిఱే.

(వేదాన్తవిరుద్ధత్వమ్) వేదాన్త ప్రతిపాదిత నివృత్తినాశకత్వమ్.

శిష్టశబ్దమ్ ఇఙ్గే ఔచిత్యాత్ పురుషార్థ యాథాత్మ్యత్తిల్ భ్రాన్తిరహితత్వపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (దోషే) త్యాది.

(దోషః) అల్పాస్థిరత్వాదికళ్.

(అప్రాప్తి) స్వరూపానుచితత్వమ్.

ప్రాప్యశబ్దమ్ ప్రకరణాత్ పురుషార్థకాష్ఠాభూతాచార్యముఖోల్లాసపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అప్రాప్తవిషయే) త్యాది.

"ప్రణాయ్యాయ బ్రూయాత్" ఎన్ఱు విరక్తియేయిఱే ప్రధానమాకచ్చొల్లిఱ్ఱెన్ఱు కరుత్తు.

౪౫౬. [విహితభోగ] మెన్గిఱ ధర్మి నిర్దేశప్రయుక్త శఙ్కాపరిహారపరముత్తరగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (భోగ్యతే) త్యాది.

భోగ్యతాబుద్ధిక్కు హేతు (కాముకతయా) ఎన్ఱు.

(కాముకత్వమ్) అఙ్గనాపరిష్వఙ్గ సుఖవిషయాభిలాషాతిశయమ్.

౧ బృ. ౬. ౪.

వ్యా -అతావతు.-విహితవిషయప్రవృత్తియిల్ కాముకతయా నరుమ్ భోగ్యతాబుద్ధియై విట్టు,ఉపాసకరాన మహర్షికళ్ తుడక్కమాన శిష్టర్ పైతృకఋణమోచక ప్రజోత్పాదనార్థమాకవుమ్ స్నానదివసత్తిల్ అజ్గీకరియావిడిల్ భ్రూణహత్యాదిదోషముణ్డెన్నుమత్తైప్పత్తినవుమ్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కుమాపోలే ఇవనుమప్పడి ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిత్తాలుమ్, సిద్ధధర్మనిష్ఠనాన వివనుక్కు అన్యధర్మాన్వయమ్ విరోధియాకైయాలే అనన్యోపాయత్వరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయుమెన్నై.

ఇత్తాల్ భోగ్యతాబుద్ధ్యాప్రవర్త్తిక్కిల్ అనన్యభోగిస్వరూపమ్ కులైయుమోపాతి,ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కిల్ అనన్యోపాయస్వరూపఙ్కులైయుమ్,ఆనపిన్పు ఒరుపడియాలుమ్ ఇవ్వధికారిక్కు విహితవిషయప్రవృత్తియాకాతెన్ఱతాయ్త్తు.

ఆకైయాల్ ఏతేనుమొరుపడి అన్వయిత్తాలుమ్ స్వరూపహాని తప్పాతు, ఆనపిన్బు పరిత్యజిక్క వేణుమెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమిఱే.

ఆ.—"త్రిభిరృణవా జాయతే" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (పైతృకే)త్యాది.

"ఋతుస్నాతాంతు యో భార్యామ్" ఇత్యాదియైప్పత్తిన(స్నానే)త్యాది.

(భ్రూణహత్యా) గర్భహననమ్.

ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తినాశ్యత్వలిఙ్గత్తాలే స్వరూపశబ్దమ్ సాధ్యధర్మాసహానన్యోపాయత్వపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సిద్ధధర్మే)త్యాది.

"దేవర్షిభూతాత్మనృణాం పితౄణాం
న కిఙ్కరో నాయమృణీచ రాజన్"

ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇత్తా) లిత్యాది.

వస్తుస్వభావత్తాల్ భోగ్యతాబుద్ధి తవిరాతాకైయాలే ఉత్తమాధికారిక్కు కైఙ్కర్యబుద్ధ్యాపి విహితవిషయప్రవృత్తి కూడాతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

(ఏతేనుమొరుపడి) యెన్ఱు కైఙ్కర్య బుద్ధియైయుఙ్గొల్లుకిఱతు.

ఇజ్గుచ్చొల్ల వేణ్డువతెల్లామ్ [విహితవిషయ నివృత్తి తన్నైత్తాన] మెన్గిఱ విడత్తిలే శొల్లిత్తు.

౪౫౭. మూ.—౧ "క్షేత్రాణిమిత్రాణి" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిల వస్తై పిఱక్క వేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయామైక్కు.

---

౪౫౭. ఇప్పడి స్వరూపహాని వరుమెన్నుమ్భయత్తాలే విడుకిఱవళవుపోరాతు, ప్రాప్తవిషయప్రవణచిత్తతైయాలే ప్రాకృతసకలభోగ్యవస్తుక్కళుమ్ ప్రతికూలమాయ్ త్తోత్తుమవస్తై పిఱక్క వేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయామైక్కెన్గిఱార్ మేల్, (క్షేత్రాణి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు. —

"క్షేత్రాణిమిత్రాణి ధనానినాథ
పుత్రాశ్చదారాఃపశవోగృహాణి।
త్వత్పాదపద్మప్రవణాత్మవృత్తే
ర్భవన్తిసర్వేప్రతికూలరూపాః"

ఎన్ఱుపేరరుళాళనాన పెరుమాళైక్కుఱిత్తు బ్రహ్మా విజ్ఞాపిత్తశ్లోకత్తిల్ శొల్లుకిఱ క్షేత్రమిత్రధనాదికళాన సమస్తవస్తుక్కళు మగ్నికల్పమాయ్ త్తోత్తుమ్పడి యానవవస్తై పిఱక్క వేణుమ్ స్వరూపచ్యుతి పిఱవామైక్కెన్నై.

ఇశ్శ్లోకార్థత్తై ౧ "నల్లపుతల్వర్" ఇత్యాదియాలే.

---

౪౪౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి స్వరూపహాని) యిత్యాది.

అనిష్టావహత్వేన త్యాజ్యత్వ ఞ్జొల్లి స్వయమనిష్టత్వేన త్యాజ్యత్వ ఞ్జొల్లుకైయాలే నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్ఱపడి.

"క్షేత్రాణి" ఇత్యాది శ్లోకమ్ హస్తిగిరిమాహాత్మ్యత్తిలే అష్టమాధ్యాయస్థమాకైయాలే 'నాథ' ఎన్గిఱసంబుద్ధ్యన్తపదవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పేరరుళాళరాన)వెన్ఱు.

ప్రతికూలరూపశబ్దాభిప్రేతమ్ (అగ్నికల్పమా) యెన్ఱతు.

(స్వరూపప్రచ్యుతి) అనన్యభోగత్వహాని.

నల్లపుతల్వర్ సత్పుత్రర్కళ్,
మనైయాళ్-గృహిణీ,

---

౧ హస్తిగిరిమహాత్మ్యత్తిల్. ౨ అవతు. అధ్యాయత్తిల్ ౩. జ్ఞానసారమ్. ౧౯.

౨౫౮. మూ.—ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యముమ్, త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్,

వ్యా.—అరుళాళ ప్పెరుమాళెమ్బెరుమానారు మరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

౨౫౮. ఇనిమేల్ ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదిత్రయము మివనుక్కు వశ్యాపేక్షిత మెన్నుమత్తై యఱివిక్కైక్కాక, అవర్ త్రినుడైయ ఉపాయచతుష్టయాసాధారణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యభూమియిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ప్రాప్యభూమి)యావతు- తనక్కు వస్తుశేషియాన విషయ మెఴున్దరుళి యిరుక్కుమ్ దేశమ్,

(తత్ప్రావణ్య) మావతు- అద్దేశత్తై క్కిట్టియల్లతు ధరియాత అతిమాత్రమానవాశై.

మూ.—అనుభవాలాభత్తి లాత్మధారణాయోగ్యతైయుమ్, ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్.

వ్యా.—(త్యాజ్యభూమి) యావతు- అవ్విషత్తైయకన్ఱిరుక్కైక్కుడలాన దేశమ్.

(తజ్జిహాసై) యావతు-ఇత్తై విట్టె నిఱ్క వేణుమెన్ఱుమిచ్ఛై.

(అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతై)యావతు- వస్తుశేషియాన విషయత్తినుడైయ విగ్రహాద్యనుభవమ్ పెఱాతపోతు, దేహధారణమాన భోజనమిల్లావిడిల్ దేహమ్ ధరియాతాప్పోలే తాన్ ధరిత్తిరుక్కైక్కు యోగ్యనన్ఱిక్కేయిరుక్కై.

(ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్) ఎన్ఱతు - ఇవై ఇత్తనైయుమ్ ఉపాయచతుష్టయాధికారికళుక్కు మధికారానుగుణమాక వేణుమెన్ఱపడి.

(ఉపాయచతుష్టయ)మావతు - (స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే)ఎన్ఱు తుడఙ్గి కీళరుళిచ్చెయ్త భక్తిప్రపత్తికళుమ్, ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారఙ్గళుమ్ భగవద్విషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారఙ్గళు మాకవుమామ్. ఇతిలుమ్ ముఱ్పట్ట యోజనైక్కౌచిత్యముణ్డు; కీళ్త్తే

అ.—నవైయిల్=నిర్దోషమాన,

కిళై=మిత్రమ్,

ఇల్లమ్=గృహమ్,

నిలమ్=క్షేత్రమ్,

మాడు=ధనముమ్, పశుక్కళుమ్,

ఇవైయనైత్తుమ్=ఇవైయెల్లామ్,

అల్లవెనత్తోన్ఱి=ప్రతికూలఙ్గళాకత్తోన్ఱి,

ఎరి=జ్వలిక్కుమ్,

తీయిల్=అగ్నియిఱ్కాట్టిల్,

శుడుమేల్=తీక్ష్ణమాకత్తోన్ఱినాల్,

ఏన్ఱరుమ్=ఏఱుక్కైక్కు దుర్లభమాన,

వైకున్దత్తిరుప్పు=పరమపదవాసమ్.

ఎళితామ్=సులభమామెన్ఱపడి.

ఇతువుమ్ జ్ఞానసారమ్.

"క్షేత్రాణి" ఇత్యాదిశ్లోకమ్ పేరరుళాళప్పెరుమాళ్ విషయమ్.

ఇతు తత్ప్రసాదసిద్ధరుడైయ వచనమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే తిరునామగ్రహణమ్.

౨౫౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇనిమే)లిత్యాది

నివర్తనీయఙ్గళైచ్చొల్లి ప్రవృత్తివిషయతయా విధిరూపఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱపడి.

'ప్రాప్యస్య భూమిః' 'ప్రాప్యాచ సా భూమిశ్చ' ఎన్ఱిరణ్డుమాకలామెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (తనక్కు వస్తు) విత్యాది.

'వన సంభక్తౌ', భక్తిః ప్రీతిః, సంభక్తిః అతిశయితప్రీతిః, ప్రశబ్దత్తాలే అతిమాత్రత్వం లబ్ధమ్.

అ.—ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిమాత్రమాన వాశై) యెన్ఱు.

'త్యాజ్యానాం ప్రాకృతానాంభూమిః' 'త్యాజ్యాచ సాభూమిశ్చ' ఎన్ఱిరణ్డుమాకలామెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అవ్విషయత్తై) యిత్యాది.

వస్తువిషయత్తై ప్పిరిన్దెన్ఱపడి.

హాతుమిచ్ఛా జిహాసా; 'ఓహాక్ త్యాగే'; ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ఇత్తై విడవేణుమి) త్యాదినా.

ధారణం=సత్తాసంబన్ధమ్.

తదయోగ్యతై=తదభావార్హత్వమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వస్తుశేషియాన)విత్యాదినా.

ఉపాయచతుష్టయశబ్దమ్ తదధికారిలక్షకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపాయచతుష్టయాధికారికళుక్కు) మెన్ఱతు.

సహకారిత్వవ్యుదాసార్థమ్ (అధికారే) త్యాది.

ఉపాయచతుష్టయాన్తర్యామిత్వపరరెన్ఱిఱవిత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్వాతన్త్ర్య) త్యాది.

ప్రకరణం తత్పరత్వగ్రాహకమెన్గిఱార్ (కీళ్) త్యాది.

యోజనాన్తరమ్ (భగవ) దిత్యాది.

ప్రథమయోజనాస్వారస్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇతిలుమి) త్యాది.

వ్యా.—నాలుపాయత్తైయుమ్ శేరవివన్ తామే యరుళిచ్చె య్తతుక్కు చ్చేరుక్కై యాలే.

ఇతిల్ భక్తిప్రపత్తినిష్ఠరిరువర్క్కుమ్ ౧"మాక వైకున్దజ్ కాణ్పతఱ్కెన్మన మేక మెణ్ణుమ్" ఎన్గిఱ ప్రాప్య భూమియాన పరమపదత్తిలే ప్రావణ్యముమ్,

౨"వరం హుతవహజ్వాలాపఞ్జరాన్తర్వ్యవస్థితిః ।
న శౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసమ్"

౩"కొడువులకఙ్కాట్టేల్" ఎన్నుమ్పడి ప్రాప్యవస్తువై యిఱన్ద ప్రాకృతమధ్యే యిరుక్కైక్కుడలాన సంసార మాకిఱ త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్, ౪"ఉనై విట్టు

వ్యా.—ట్టొన్ఱుమ్ మాత్తిరైయుమ్ కిఱ్కిన్ఱిలేన్" ఎన్గిఱపడియే భగవదనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యత్తైయు మవశ్య ముణ్డాకవేణుమ్.

ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారనిష్ఠరాన విరువరుక్కుమ్ (ఎల్లామ్వకుత్తవిడమే) ఎన్నిరుక్కైయాలే - ఆచార్యనెழுన్దరుళి యిరున్దదేశమ్ ప్రాప్యభూమియాయ్, అవనై ప్పిరిన్దిరుక్కుఱ విడమ్ త్యాజ్యభూమియాయ్, అవనుడైయ విగ్రహాదికళే అనుభవవిషయముమాకైయాలే ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదికళ్ మూన్ఱు మితుక్కు మనుగుణమాక అవశ్యముణ్డాకవేణుమెన్ఱు, అధికారానుగుణమ్ విభజిత్తు చ్చొల్లక్కడవతు.

అన్ఱిక్కే, ౫"మతురకవి శొన్న శొల్నమ్బువార్ పతి వైకున్దమ్" ఎన్ఱు తామరుళిచ్చెయ్త ప్రబన్ధత్తై యభ్యసిత్తవర్కళుక్కు వాసస్థానమ్ తదీయవైభవమే నడక్కుమ్ శ్రీవైకుణ్ఠమెన్ఱు శ్రీమధురకవియాழ்వారరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, చరమపర్వనిష్ఠరానవర్కళుక్కుమ్ స్వాచార్యనుకన్ద భగవద్విషయత్తిల్ పరిపూర్ణానుభవాదికళ్ సిద్ధిప్పతు అవ్విభూతియిలేయాకైయాలుమ్ ప్రాప్యభూమి పరమపదమ్; ఇరుళ్తరుమాஞాలమాకైయాలే అతుక్కు విరోధియాన సంసారమ్ త్యాజ్యభూమి.

అ.—ఏకత్ర సహప్రతిపాదనత్తాలుమ్ సన్నిధియాలుమ్ శీఘ్రబుద్ధ్యారూఢమాకైయాలే తద్గ్రహణము చితమెన్ఱపడి.

భగవద్విషయ స్వగతస్వీకారమ్ బహువ్యవహితమాకైయాలే తద్ఘటితచతుష్టయం విలమ్బితోపస్థితికమితి.

ప్రాప్యభూమ్యాదికళై యథాయోగ్యం దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇతిల్ భక్తిప్రపత్తినిష్ఠరి)త్యాదినా.

మా=మహత్తాన,
క=ఖశబ్దవాచ్యమాన,
వైకున్దమ్=శ్రీవైకుణ్ఠత్తై,
కాణ్బతఱ్కు=కాణవేణు మెన్ఱు,
ఎన్మనమ్=ఎన్ననస్సానతు,
ఏక మెణ్ణుమ్=ఏకప్రకారమాక మనోరథిత్తుక్కొణ్డిరుక్కు మెన్ఱపడి.
"వరమ్" ఇత్యాది.
'వరమ్' ఎన్ఱు ఇష్టార్థకమవ్యయమ్.
"శ్రేష్ఠే త్రిష్వ్పేష్యవ్యయంవరమ్" ఎన్నక్కడవతిఱే.
వైశసం, నవరం=నేష్టమ్.
వైశసం=క్రకచం, హింసావా.
కొడు=క్రూరమాన,
ఉలకమ్=లీలావిభూతియై,
కాట్టేల్ = కాట్టాతేకొళ్ళెన్ఱపడి.
"త్యాజ్యానాం భూమిః' ఎన్ఱు వివక్షిత్తు(ప్రాకృతే)త్యాది.
ప్రాకృతాః=పృథగ్జనాః
"ప్రాకృతస్తాత్త్వికృతా నరాః" ఎన్నైయాలే భగవద్విముఖరెన్ఱపడి.
'త్యాజ్యా భూమిః' ఎన్ఱు వివక్షిత్తు (ప్రాప్యవస్తువై) ఇత్యాది.
"ఉనైవిట్టు" ఇత్యాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

అ.—శ్రీవైకుణ్ఠత్తిల్ ప్రావణ్యముమ్ సంసారత్తిల్ జిహాసైయుమెన్నాతే [ప్రాప్యే]త్యాదిసాధారణనిర్దేశతాత్పర్యమ్(ఆచార్య)విత్యాది.

(అధికారానుగుణమాక) వెన్ఱతు - తత్తదపేక్షితపురుషార్థానుగుణమాక వెన్ఱపడి.

(అధికారః) ఫలస్వామ్యమ్.

ప్రాప్యాదికళ్బజ్గళుక్కు ఏకవిషయత్వముచితమాకైయాలే యోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

చరమపర్వనిష్ఠరై ప్పెఱ్ఱ శ్రీవైకుణ్ఠత్తుక్కు ప్రాప్యభూమిత్వత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్ (మధురకవి) ఇత్యాది.

"విణ్ణుమాళ్వార్" "వానవర్నాడు" ఇత్యాదికళై ఉట్కొణ్డు (తదీయే) త్యాది

త్యాజ్యభూమిత్వత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్ (ఇరుళ్)త్యాది.

(అతుక్కు) న్తతు-ఆచార్యాభిమత భగవదనుభవాదిపరిపూర్తిక్కెన్ఱపడి.

౧ తిరువాయ్మొழி. ౯. ప. ౩. తి. ౭. పా॥ ౨.
౩. తిరువాయ్మొழி. ౪. ప. ౯. తి. ౭. పా॥
౪. తిరువాయ్మొழி. ౫. ప. ౭. తి. ౧. పా॥
౫. కణ్ణినుణ్శిఱుత్తామ్బు. ౧౧ - పా॥

౪౫౯. మూ.—౧"పళుతాకాతొన్ఱఱిన్దేన్" ఎన్గిఱపాట్టై పూర్వోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతు.

వ్యా.—(అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యత్తై) యావతు-స్వాచార్యవిషయత్తిలుమ్ అవనుకన్ద భగవద్విషయత్తిలుముణ్డాన వనుభవమ్ పెఱాతవళవిల్ తాన్ ధరిత్తిరుక్కమాట్టామై యెన్ఱిఙ్గనే యోజిక్కవుమామ్.

౪౫౯. ఉక్తోపాయచతుష్టయత్తిలుమ్ భగవద్విషయత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కిఱ భక్తిప్రపత్తికళాకిఱ ఉపాయద్వయము మివ్వధికారిక్కు నళువినిన్ఱ ప్రకారత్తైక్కీళ్ అరుళిచ్చెయ్త వనన్తరమ్, (ఆచార్యనైయుమ్ తాన్ పఱ్ఱుమ్ పఱ్ఱు) ఎన్ఱుమ్ (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమ్) ఎన్ఱు మరుళిచ్చెయ్త ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగత పరగతస్వీకారరూపోపాయద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణదర్శనమ్ పణ్ణువిక్కవేణు మెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, ప్రథమం స్వగతస్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణఙ్కాట్టుకిఱార్ (పళుతాకాతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అ.—అనుభవశబ్దమ్ ఆచార్యతదభిమతభగవద్విషయానుభవపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యే) త్యాది.

౪౫౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఉక్తోపాయే)త్యాది.

భక్తిప్రపత్తికళ్ నళువి నిన్ఱ ప్రకారకథనపరమ్(కైప్పట్టపొరుళై) ఇత్యాదికమ్.

చరమోపాయద్వయప్రమాణ ప్రదర్శనపరమ్[పళుతాకాతి]త్యాదికమాకైయాలే అవసరసంగతియెన్ఱపడి.

యద్వా- భక్తిప్రపత్తికళ్ నళువినిఱ్కుమవైయాకైయాలే :ఇఙ్గే తత్ప్రమాణ ప్రదర్శనమపేక్షిత మాకైయాలే అవశిష్టద్వయత్తుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱ తెన్ఱపడి.

ఇతు పేటికాసంగతియాకైయాలే అనన్తరసంగతి (ప్రథమ)మిత్యాది.

ఇతువుమవసర సంగతి.

పళుతాకాతు=అమోఘమాయిరుక్కిఱ,

ఒన్ఱఱిన్దేన్ = ఓరుపాయత్తైయఱిన్దేన్;

పాఱ్కడలాన్=తిరుప్పాఱ్కడలిలే కణ్వళరుకిఱవనుడైయ,

పాతమ్=తిరువడికళై,

వళివాళక్కై=తప్పాతప్రకారత్తై,

నిన్ఱైన్దు=అనుసన్ధిత్తు,

వ్యా.—అతావతు.—అమోఘమా యిరుప్పతోరుపాయమఱిన్దేన్; ఆశ్రయిప్పార్క్కు సమాశ్రయణీయనాయ్ క్కొణ్డు తిరుప్పాఱ్కడలిలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ వవనుడైయ తిరువడికళై తప్పాత ప్రకారత్తై నినైత్తు నాళ్తోఱుమనుకూలవృత్తియై ప్పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుమ్ జ్ఞానాధికరై క్కణ్డు తఙ్గళుక్కుత్తారకరాక వాశ్రయిత్తు జీవిక్కుమవర్కళ్, ఆత్మావోడవినాభూతమాన పాపత్తైప్పోక్కి శ్రీవైకుణ్ఠత్తిల్ తిరువాశల్ తిఱన్దు అఙ్గే సమృద్ధమాన జ్ఞానాదికళైయుడైయరాయ్ తదీయకైఙ్కర్యనిరతరాయ్క్కొణ్డు వ్యావృత్తరాయిరుప్పార్ ఎన్ఱు పరమాప్తరాన తిరుమళిశైప్పిరానరుళిచ్చెయ్త౧"పళుతాకాతొన్ఱఱిన్దేన్"ఎన్గిఱ పాట్టై ఆచార్య

అ.—వైకల్=నాళ్తోఱుమ్,

తొళువారై=అనుకూలవృత్తియైప్పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుమవరై,

కణ్డిఱైఞ్జి=కణ్డాశ్రయిత్తు,

వాళ్వార్=జీవిక్కుమవర్కళ్,

కలన్ద=ఆత్మావోడు అవినాభూతమాన,

వినై=పాపత్తై,

కెడుత్తు=పోక్కి,

విణ్=పరమపదత్తై,

తిఱన్దు=వాశల్ తిఱన్దు,

మిక్కు=అభివృద్ధరాయ్,

పీళ్ఱిరుప్పార్=వ్యావృత్తరాయిరుప్పార్కళెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అమోఘమా) యిత్యాదినా.

'మిక్కు' ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్ (సమృద్ధమాన) విత్యాది.

చరమపర్వమ్, సాధ్యవివృద్ధియాకైయాలే (తదీయే) త్యాది.

కణ్ణినుణ్శిఱుత్తామ్బు ప్రధానప్రమాణ మానాలుమ్ తదుపోద్బలమాక ఆళ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళుమ్ ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణతయోదాహరణఙ్గళెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరమాప్తరాన) విత్యాది.

శరణ్యహృదయానుగుణ్యైయల్లాతపోతు భగవత్ప్రాప్తిక్కు ఫలవ్యభిచారమామాపోలే ఇన్దఆచార్యస్వగతస్వీకారత్తుక్కు పరమదయాళువాన ఆచార్యహృదయానుగుణ్యవిరహమిల్లామైయాలే ఫలవ్యభిచారమిల్లై కిన్తు అధికారదశైయిల్ అహంకారగర్భతయా అవద్యమాయిరుక్కుమెన్ఱు "పళుతాకాతు" ఎన్గిఱవితుక్కు తాత్పర్య మెన్గిఱార్ (ఇత్తాల్ స్వగతే) త్యాదినా.

ఇతుక్కు స్పష్టప్రమాణమ్ (గురుణే) త్యాది.

౧. నాలాన్తిరువన్దాది - ౮౯ - పా॥

౨౬౦. మూ.——౧"నల్లవెన్ తోழி" ౩"మాఊయతాన వనై" ఎన్గిఱపాట్టుక్కళైయుమ్, స్తోత్రత్తిల్ ముడిన్దశ్లోకత్తైయుమ్, 3 "పశుర్మనుష్యః" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తైయుమ్, ఇతుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతు.

వ్యా.——విషయత్తిల్ ముఱ్పడచ్చొన్న స్వగతస్వీకారమాకిఱవుపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతెన్నై.

౨౬౦. ఇనిమేల్ పరగతస్వీకారమాకిఱ పరమోపాయత్తుక్కు ప్ప్రిమాణ్ణఙ్గళ్ పలవఱ్ఱైయుమ్ దర్శిప్పిత్తరుళుకిఱార్ (నల్లవెన్ తోழி) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.——తోழிయానవళ్ ఇవళ్ తనక్కు ప్పేఱ్ఱుక్కుడలాక నినైత్తిరుప్పతు, అవన్ ౨"నత్యజేయమ్" ఎన్ఱవార్త్తైయైయుమ్, పెరియాழ்వార్ వయిఱ్ఱిల్ పిఱవైయుమాయిత్తు; ఇప్పోతవన్ వార్త్తై తనక్కు ఫలియాత మాత్రత్తైక్కొణ్డు ఇతుతన్నిలుమతిశఙ్కైపణ్ణానిన్ఱాళ్, ఇని ఇవళ్ఙనే జీవిత్తుత్తలైక్కట్టప్పుకుకిఱాళెన్న మిఴవు తోఴ్ఱవిరుక్క అవళై ప్పార్త్తు ఎన్నిలుమెన్నిఴవుక్కు నోవుపడుమ్పడి స్నిగ్ధైయాన వెన్నుడైయ తోழி అనన్తశాయియాయ్ అతఏవ సర్వస్మాత్ పరరాయిరుక్కిఱవర్, అతుక్కు మేల్ శ్రియఃపతికళాయ్ ఒరువరుక్కు మెట్టవొ

ణ్ణాత పెరుమైయైయుడైయరా యిరుప్పారొరువర్, దేవయోనియిలే పిఱన్ధు శితిలతనైయ నిఱ్కైయుమన్ఱిక్కే అవర్క్కుమ్ నమక్కుమ్ పర్వతపరమాణుకళోట్టై వాశిపోరుమ్పడి క్షుద్రరాన మనుష్యర్ నామ్, ఆనపిన్బు నమ్మాల్ శెయ్యలావతుణ్డో, అవరొరువార్త్తై మున్బేశొల్లివైత్తారెన్ఱత్తైక్కొణ్డు నమ్మాల్ అవరై వళైక్కప్పోమో, అతు కిడక్కిడుమ్, నమక్కు ప్పేఱ్ఱుక్కు వழிయుణ్డు కాణ్, శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే అవతరిత్తవేఱ్ఱత్తైయుడైయరాయ్ సర్వవ్యాపకవస్తువైత్తన్ తిరువుళ్ళత్తిలే యడక్కిక్కొణ్డిరుక్కిఱ పెరియాழ்వార్, ౪ "ఆచార్యదేవో భవ" ఎన్గిఱపడియే నమక్కుత్తేవరాన తమక్కుత్తేవరాయిరుక్కిఱవవరై ఓరిశైవైచ్చొల్లి యిశైక్కవుమాయ్, కిழிయై అఱుత్తు వరప్పణ్ణవుమామ్, తిరుమఞ్జనత్తై చ్చేర్త్తువైత్తిశైక్కవుమామ్ తిరుక్కుழ்పణియై చ్చమైత్తువైత్తిశైక్కవుమామ్, తిరువన్దిక్కాప్పిడవత్తైక్కవుమామ్, అన్ఱిక్కే నాన్ తమ్మై

అ.——పరమాం సిద్ధిమ్=చరమపర్వమానవాచార్యకైంకర్యత్తైయెన్ఱపడి.

'ఉభా' ఎన్ఱు శొల్లి 'పరమాం సిద్ధిమ్' ఎన్నైయాలే ఫలితమ్ (పరగతస్వీకారత్తోపాతి) యెన్ఱతు.

ఇతు ప్రాప్తిదశైయిల్ ఫలభేదమిల్లైయెన్గిఱపక్షత్తుక్కు స్వరసమ్.

"నియమాత్" ఎన్గిఱవితుక్కు అర్థమ్ (తప్పాతె)న్ఱతు.

౨౬౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇనిమేలి) త్యాది.

(పరమత్వమ్) అవద్యరహితత్వమ్.

ఒహుప్రమాణప్రదర్శనమ్ తాత్పర్యాతిరేకవ్యఞ్జనార్థ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పలవఱ్ఱైయు) మిత్యాది.

నల్ల=స్నిగ్ధైయాన,

తోழி=సఖియే,

నాకణైమిశై=తిరువనన్తాழ்వానాకిఱపడుక్కైయిన్మేల్ కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ,

నమ్=నమ్ముడైయ,

పరర్=సర్వస్మాత్పరరానవవర్,

శెల్వర్=శ్రియఃపతియాయ్,

పెరియర్=దుష్ప్రాపర్;

అ.——నామ్శిఱుమానిడవర్=నామత్యన్తనిహీనమాన మనుష్యర్;

ఆనపిన్బు, శెయ్వతెన్=నమ్మాల్ శెయ్యప్పడువతెన్;

విల్లిపుతువై=శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే అవతరిత్తవరాయ్,

విట్టుశిత్తర్=వ్యాపకనాన వెమ్బెరుమానైత్తమ్ముడైయ హృదయత్తిలే అడక్కిక్కొణ్డిరుక్కిఱ పెరియాழ்వార్,

తఙ్గళ్ తేవరై=తమక్కుదేవరానవవరై,

వల్లపరిశు=శక్యమానతోరు ప్రకారత్తాలే,

వరువిప్పరేల్=వరువిత్తారాకిల్,

అతుకాణ్డుమ్=అత్తైక్కణ్డిరుక్కక్కడవోమెన్ఱ పడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తోழிయానవళి)త్యాదినా.

"పేశియిరుప్పనళ్ పేర్కవుమ్ పేరావే" ఎన్గిఱవిత్తైయుమ్ "కుమరనార్ శొల్లుమ్ పొయ్యానాల్ నానుమ్ పిఱన్దమై పొయ్యన్ఱే" ఎన్గిఱ ఇత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డు (ఇవళి) త్యాది.

"నావుమిరణ్డుళవాయిఱ్ఱు" ఎన్గిఱ విత్తైప్పఱ్ఱ (ఇప్పోతవన్వార్త్తై) యిత్యాది.

"ఎఙ్గళ్ తేవర్" ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఫలితమ్ (నమక్కుత్తేవరాన) వెన్ఱతు.

శక్యప్రకారత్తుక్కు యథాయోగ్యోల్లేఖమ్ (ఓరిశైవైయై) యిత్యాది.

౧. నాచ్చియార్ తిరుమొழி. ౧౦. తి. ౧౦. పా॥
౨. శ్రీరామాయణే-యుద్ధకాణ్డే. ౧౮. సర్గే. ౩. శ్లో॥
౩. నాలాన్తిరువన్దాది ౧౮. పా॥ 3.
౪ తైత్తిరీయే. ఆరణ్యకే శ్రీక్షావల్ల్యామ్. ౧౧ అనువాకే. ౨॥

వ్యా.-న్నిట్టాప్పోలే తమక్కు పురుషకారమావార్రై మున్నిట్టువరప్పణ్ణప్పమాయ్, పల్లత్తోరు ప్రకారమ్ వరువిత్తారాకిల్ అత్తై క్కణ్డిరుక్క క్కడవోమ్, నామ్ మేల్ విఴక్కడవో మల్లోమ్ ఎన్ఱాణ్డాళరుళిచ్చెయ్త ౧“నల్లవెన్ తోళ్ శ్రీ” ఎన్కిఱ పాట్టైయుమ్, ఈశ్వరనెన్ఱు సారాతే, తనక్కెతిరియాన హిరణ్యాసురనై క్కూరియ తిరువుకిరాలే, వరఙ్గళాలే పూర్ణ్ కట్టైయిరుక్కిఱ మార్వై ప్పోక్మళై పిళన్దాప్పోలే యిరణ్డుకూఱామ్పడి యనాసేన కీర్త్తు ప్పొకట్ట మిడుక్కైయుడైయనరసింహత్తై ౨“అన్దియమ్పోతిలరియురువాకి యరియై యళ్ళిత్తవనై-పల్లాణ్డు పాడుతుమ్” ఎన్ఱు అనన్యప్రయోజనరాయ్క్కొణ్డు మఙ్గళాశాసనమ్పణ్ణి యిరుప్పారై జయిక్కుమే, వ్యాప్తరాయిరుక్కిఱ పవర్కళ్ పక్కలిలే న్యస్తభరరాయ్ అవర్కళభిమానత్తిలే యొతుఙ్గియిరుప్పారుడైయ సుకృతమ్ ఎన్ఱు తిరుమళిశైప్పిరాన్ అరుళిచ్చెయ్త ౩“మాఱాయ తానవనై ”ఎన్గిఱపాట్టైయుమ్; ౪“అకృత్రిమ” ఎన్ఱు తుడఙ్గి స్వాభావికమాయ్ దేవరుడైయ ప్రాప్తముమాయ్ భోగ్యముమాన తిరువడికళిలుణ్డాన ప్రే

అ.—(ఇశై) గీతి.

(కిళి) శుకమ్.

ఇతు తిరుప్పల్లాణ్డుక్కు మున్బుళ్ళై వృత్తాన్తత్తై ప్పఱ్ఱ

వెణ్ణై యళైన్దనిల్ ప్రమేయమ్ (తిరుమఞ్జనత్తై) యిత్యాది.

ఆనిరై మేయ్కక్కవిల్ ప్రమేయమ్ (తిరుక్కుఴలి)త్యాది.

(తిరుక్కుఴల్ప్పణి) తిరుముడియిల్ చాత్తుమ్ పూన్తోడై.

ఇన్దిరనోడిల్ ప్రమేయమ్ (తిరువన్ది)యిత్యాది.

(అన్దికాప్పు) సాయంరక్షై.

ఇప్పాట్టిల్ “నాకణై మిశై” ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ (తమక్కు పురుషకారమావారై) యిత్యాది.

(నాన్ తమ్మై మున్నిట్టాప్పోలే)ఇత్యనేన ఆచార్యోపాయత్వమ్ భగవత్ప్రాప్తినిరపేక్ష ఫలోపదాయకతత్పురుషకారత్వ కాష్ఠారూప మెన్ఱు సూచితమ్.

ఇవ్వర్థమ్ “శ్రుత్యగ్రవేద్య” ఇత్యాదియిలుమ్ “కాలత్రయేఽపి” ఇత్యాదియిలుమ్ స్పష్టమ్.

మాఱాయ=ఎతిరియాన,

వ్యా.-మత్తినుడైయ వతిశయత్తుక్కెల్లైనిలమా యిరుప్పారాయ్,అన్దప్రేమప్రకర్షత్తుక్కడియాన వాత్మయాథాత్మ్య జ్ఞానత్తైయుడైయరాయ్. విదైయ్యయాలుమ్జన్మత్తాలుమ్ అడియేనుక్కు పితామహరాయిరుక్కిఱ నాథమునికళై

అ.—తానవనై=హిరణ్యనై,

వళ్=వళైన్దకూరియతాన,

ఉకిరాల్=నఖఙ్గళాలే,

మార్వ=మార్పై,

ఇరణ్డుకూఱాక=ఇరణ్డుభాగమాక,

కీఱియ=కీర్త్త,

కోళ్=మిడుక్కైయుడైయ,

అరియై=నరసింహత్తై,

వేఱాక=అనన్యప్రయోజనమాక,

ఏత్తియిరుప్పారై=మఙ్గళాశాసనత్తాలే స్తుతిక్కుమవర్కళై.

వెల్లుమే=జయిక్కుమే,

మఱ్ఱు=వ్యాప్తిరాయిరుక్కిఱ.

అవరై=నరసింహత్తైయేత్తుమవర్కళై,

శాత్తియిరుప్పార్=తద్విషయే న్యస్తభరరా యిరుప్పారుడైయ,

తవమ్=తపస్సెన్ఱపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరని)త్యాదియాలే.

శాత్తుకై=న్యస్తభరత్తైయాయ్, అత్తాల్ స్వవ్యాపార నివృత్తైయాయ్, స్వకీయస్వీకారరాహిత్యమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్, తదభిమానవిషయత్వమ్ లబ్ధమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (న్యస్తభరరా)యిత్యాది.

“ఇఱఞ్జి”ఎన్ఱు స్వకీయస్వీకారముమ్, “శాత్తి”ఎన్ఱు తదభావముమ్, “ఇరుప్పార్”ఎన్ఱు తదభిమానవిషయత్వముమ్, శొల్లుకైయాలే ఉపాయద్వయత్తుక్కు ప్రమాణద్వయ మిరున్దపడి.

అకృత్రిమశబ్దార్థమ్ (స్వాభావికే)తి.

శేషిత్వ పరత్వఫలితమ్ (ప్రాప్తముమా) యిత్యాది.

అరవిన్ద సాదృశ్యఫలితమ్ (భోగ్యముమాన) ఇతి.

ప్రకర్షశబ్దార్థమ్ (అతిశయత్తుక్కు)తి.

అవధిశబ్దార్థమ్ (ఎల్లైనిలమా)యితి.

ఆత్మశబ్దమ్ ఆత్మయాథాత్మ్య జ్ఞానపరమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (అన్ద)విత్యాది.

(విద్యైయాలుమ్) అధ్యాత్మజ్ఞానప్రయోజకత్వత్తాలుమ్.

(జన్మత్తాలుమ్) శరీరోత్పత్తి ప్రయోజకత్వత్తాలుమ్.

సమ్బన్ధి శబ్దస్వభావఫలితమ్ (అడియేనుక్కె)న్ఱతు.

౧. నాచ్చియార్ తిరుమొழి ౧౦-తి-౧౦-పా॥ ౨. తిరుప్పల్లాణ్డు-౬-పా॥ ౩ నాన్ముగన్ తిరువన్దాది.౧౭-పా॥ ౪. స్తోత్రరత్నత్తిల్-౬౪-శ్లో॥

వ్యా.—ప్పార్ త్తు "అడియేనుడైయ వృత్తిత్తై ప్పారాతే ప్రసన్నరాయరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు పరమాచార్యరాన ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్త వేదాన్తతాత్పర్యమాన స్తోత్రత్తిల్ చరమమాన శ్లోకత్తైయుమ్ జ్ఞానమ్పిఱక్కైక్కు యోగ్యతై యిల్లాత పశుపక్షికళాకవుమామ్, జ్ఞానయోగ్యతైయుళ్ళ మనుష్యనాకవుమామ్, యావర్ శిలర్ భగవత్సమ్బన్ధమే నిరూపకమామ్పడి యిరుప్పారొరు తదీయనోడే సమ్బన్ధిత్తిరుక్కిఱార్కళ్, అవర్కళ్ అన్దవైష్ణవనాలే ప్రాప్యభూమియాన పరమపదత్తై ప్రాపిప్పార్కళెన్ఱియాలే, జ్ఞానముణ్డాకవుమామ్, ఇలై యాకవుమామ్, తదీయాభిమానమే యుత్తారకమెన్నుమిడత్తై సుస్పష్టమాకచ్చొల్లుకిఱ-

౧ "పశుర్ మనుష్యః పక్షీ వా యే చ వైష్ణవసంశ్రయాః।

తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమమ్ పదమ్॥"

ఎన్గిఱ పౌరాణికశ్లోకత్తైయుమ్, ఆచార్యాభిమానమాకిఱ

౪౬౧. మూ.—ఆచార్యాభిమానన్దాన్, ప్రపత్తిపోలే ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు.

వ్యా.—ఇన్ద పరగతస్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతెన్ఱపడి.

౪౬౨. కీழ్ చ్చొన్న ప్రపత్తినిష్ఠనాన నధికారిక్కు ఉపాయాధికారత్తిల్ కుఱైయుణ్డాకిలుమ్, అతు పారామలీశ్వరన్ కార్యజ్ఞ్యైక్కు శలామ్కొణ్డా అవ్వుపాయశేషమాయిరున్దుళ్ళ వాచార్యాభిమానత్తై ఇప్పోతు స్వతన్త్రోపాయమాకచ్చొల్లువానేన్, ఒన్ఱుక్కే ఉభయాకారముమ్ కూడుమో వెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (ఆచార్యాభిమానన్దాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—"త్రియ్యన్తార్థం సుదుర్గ్రిహాంస్యావదయన్" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (వేదాన్తే)త్యాది.

పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా, యే చ వైష్ణవసంశ్రయా భవన్తి, తే ఇత్యాద్యన్వయః.

పాఠక్రమాదర్థక్రమమ్ బలవత్తాకైయాలే (పశుపక్షికళాకవుమా) మెన్ఱతు.

తిరశ్చాం శాస్త్రయోగ్యతై యిల్లామైయాలే (జ్ఞానమ్పిఱక్కైక్కి)త్యాది.

మనుష్యశబ్దమ్ "శాస్త్రన్తు మనుష్యాధికారత్వాత్" "హృద్యపేక్షయా తు మనుష్యాధికారత్వాత్" ఎన్గిఱపడియే శాస్త్రయోగ్యత్వాభిప్రాయమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానయోగ్యతై) యిత్యాది.

పూర్వోక్తాన్వయాభిప్రాయేణ (యావరి)త్యాది

వైష్ణవశబ్దార్థమ్ (భగవత్సమ్బన్ధమే) ఇత్యాది.

అవధారణం గ్రామకులాదివ్యవచ్ఛేదకమ్

సంశ్రయశబ్దార్థమ్ (సమ్బన్ధిత్తిరుక్కిఱార్కళి)తి.

'తేన' ఎన్గిఱవిదుక్కర్థమ్ (అన్దవైష్ణవనాలే) ఇతి.

"తద్విష్ణోః" ఇత్యాద్యర్థమ్(ప్రాప్య)త్యాది.

'యాప్రాపణే' 'ప్రాపణఙ్గతిః' ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (ప్రాపిప్పార్కళి)తి.

సంశ్రయశబ్దోక్తసమ్బన్ధసామాన్యమ్ "గుణతో యోఽభిమన్యేత" ఎన్ఱప్రకరణాన్తరోక్తవిశేషత్తిలే పర్యవసిక్కుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(తదీయాభిమానమే) యిత్యాది.

అ.—ప్రపత్త్యనుష్ఠానార్హపశుపక్ష్యుపాదానత్తాలే ఇతుక్కు ప్రపత్తిశేషత్వమ్ వారితమాకైయాలే స్వతన్త్రోపాయత్వమ్ సిద్ధమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానముణ్డాకవుమామిలై యాకవుమామి)త్యాది.

ఇతు ఉపాత్తప్రమాణఙ్గళిల్ వైత్తుకొణ్డు స్ఫుటప్రతిపాదకమాకైయాలే చరమోపాదానమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సుస్పష్టమాక) వెన్ఱతు.

[ఇతుక్కు] ఎన్గిఱవిదుక్కర్థమ్ (ఆచార్యే)త్యాది.

౪౬౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై (కీழ్చ్చొన్న) విత్యాది.

(కీழ్చ్చొన్న) వెన్ఱతు ప్రకరణపఞ్చకత్తిలుమ్ స్తోత్రత్తిల్ "నధర్మనిష్ఠః" ఇత్యాదియిలుమ్ శొన్నవెన్ఱపడి.

(కుఱైయుణ్డాకిలు) మితి-ఇత్తాల్ కృతప్రపత్తికనుడైయ ప్రపత్త్యధికారవైకల్యసమాధానరూపతయా తచ్ఛేషమాకైయాలే స్వతన్త్రోపాయత్వమిల్లైయెన్గిఱ పూర్వాక్షేపేణ ప్రత్యవస్థానత్తై పరిహరిక్కైయాలే ఆక్షేపసఙ్గతి యెన్ఱపడి.

ప్రపత్తిప్రకరణత్తిలే ఆచార్యాభిమానపాఠముమ్ ఇన్ద ఉపయోగవిశేషసూచనార్థమ్.

పశుపక్షిగ్రహణముమ్ జన్మాన్తరీయజ్ఞానాభిప్రాయకమ్.

ఆకైయిలే-

"ప్రణామః కీర్తనం విష్ణోః స్మరణం వాపి కేవలమ్।

ఏకైకమపి చాజ్ఞానాం ప్రపత్తిః ప్రాజ్ఞసంశ్రయాత్"

ఎన్ఱు వికలప్రపత్తియుమ్ ఆచార్యాభిమానత్తాలే సమగ్రప్రపత్తియామెన్ఱు భరద్వాజసంహితైయిలే శొల్లిత్తు.

ఇల్లైయాకిల్ ఏకస్యోభయాకారమ్ కూడాతెన్ఱు ఆక్షేపాభిప్రాయమ్.

౧

మూ.—అఙ్గముమాయ్ స్వతన్త్రముమా యిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అతావతు—ఆచార్యాభిమానమాకిఱ వితు తాన్, ౧"తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యే" ౨"తమేవశరణంగచ్ఛ" ఇత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱపడియే విరోధిపాపక్షయత్తుక్కుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కుమ్ ముడలాయ్క్కొణ్డు ఉపాయాన్తరమాన భక్తిక్కఙ్గముమాయ్, తత్త్యాగపూర్వకమాక ౩"మామేకంశరణంవ్రజ" ఎన్ఱు విధిక్కుమ్పడి ఇష్టానిష్టప్రాప్తిపరిహారఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ స్వయమేవుపాయమాయ్క్కొణ్డుస్వతన్త్రోపాయముమాయిరుక్కుమ్ప్రపత్తిపోలే, ఉపాయాధికారమాన వ్యక్తిప్పార్త్తు ఈశ్వరనుపేక్షియామల్ కార్యమ్ శెయ్కైక్కుఉప్పాకైయాలే స్వేతరోపాయమాన ప్రపత్తిక్కు సాఫల్యత్తై యుణ్డాక్కానిన్ఱుకొణ్డు అవ్వళియాలే యతుక్కఙ్గముమాయ్, అత్తైయొళియత్తనై యే యుపాయమాకక్కొళ్ళుమళవిల్ అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కుత్తానే యుపాయమాయ్క్కొణ్డుస్వతన్త్రముమాయిరుక్కుమెన్నై.

అన్ఱిక్కే—

౪"అనాచార్యోపలబ్ధా హి విద్యేయం నశ్యతి ధ్రువమ్"

ఎన్ఱుమ్

వ్యా.—౫"శాస్త్రాదిషు సుదృష్టాపి సాఙ్గా౬సహాఫలోదయాః।

న ప్రసిధ్యతి వై విద్యా వినా సదుపదేశతః"

ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే ఎతేనుమొరువిద్యైయై యవలమ్బిక్కుమవనుక్కుమ్ అతుక్కాచార్యోపదేశమ్ వేణ్డుకైయాలే ఆచార్యాభిమానమ్ సకలోపాయాఙ్గమాయిరుక్క ౭"తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి" ఎన్ఱు స్వతన్త్రోపాయమాకచ్చొల్లువానెన్నెన్న;(ఆచార్యాభిమానన్దాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి యరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్.

అతావతు—ప్రపత్తితాన్ కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు ఉత్పత్తివివృద్ధివిరోధిపరిహారార్థమాక విహితమాయ్క్కొణ్డు తదఙ్గముమాయ్,

౮"అనన్యసాధ్యే స్వాభీష్టే మహావిశ్వాసపూర్వకమ్।

అ.—"తమేవ చాద్యమ్" ఇత్యాదివచనద్వయమ్ అఙ్గప్రపత్తివిధాయకమ్, "సర్వధర్మాన్" ఇత్యేతత్ స్వతన్త్రప్రపత్తివిధాయకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విరోధిపాపక్షయత్తుక్కు) మిత్యాది.

(ఇష్టానిష్టేత్యాది).

దృష్టాన్తత్తిల్ ఉపాయాన్తరశబ్దమ్ భక్తిపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భక్త్యఙ్గముమా) యితి

దార్ష్టాన్తికత్తిలుపాయాన్తరశబ్దమ్ ప్రపత్తిపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వేతరోపాయమాన ప్రపత్తిక్కు)న్ఱు.

ఇత్తాల్ విధిభేదత్తాలుమ్ తన్మూలకాధికారభేదత్తాలుమ్ ప్రపత్తిక్కు అఙ్గత్వముమ్ స్వతన్త్రత్వముమ్ కొణ్డాప్పోలే "ఏకైకమపిచాఙ్గానాం ప్రపత్తిః ప్రాజ్ఞసంశ్రయాత్" ఎన్ఱుమ్ "సదాచార్యేణ సన్దృష్టాః" "గురుణా యోభిమన్యేత" ఎన్ఱుమ్ విధిభేదత్తాలుమ్ తన్మూలకాధికారభేదత్తాలుమ్ ఆచార్యాభిమానత్తుక్కుమ్ ప్రపత్త్యఙ్గత్వముమ్ స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్ కొళ్ళవేణుమ్.

అ—"పశుర్మనుష్యః" ఇత్యాదిక్కు జ్ఞానాభిప్రాయకల్పనమ్ గురువాకైయాలే అనుచితమ్.

అధికారిభేదేన ప్రపత్త్యఙ్గత్వముమ్ కొళ్ళుకైయాలే ప్రకరణపాఠముమ్ సఫలమ్.

స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్ కొళ్ళుకైయాలే విధిభేదము ముపపన్నమ్.

ఆకైయాల్ అధికారిభేదేన అఙ్గత్వముమ్ స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్ ఉపపన్నమెన్ఱు పరిహారాభిప్రాయమ్

ఆచార్యోపదేశమ్ ఫలసాధనసకలవిద్యాపేక్షితమెన్నుమిడమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే ప్రపత్తిశేషత్వాపేక్షయా శీఘ్రోపస్థితమాకైయాలే తన్మూలకశఙ్కాపరిహారపరతయోత్తరగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

"విద్యా" ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కర్థమ్ (ఎతేను) మిత్యాది.

చరమోపాత్తమాన "పశుర్మనుష్యః" ఇత్యాదిశ్లోకోత్థితశఙ్కాపరిహారార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమెన్నుమిడన్తోన్ఱ (తేనైవే) త్యాద్యుపాదానమ్

ఇప్పడి ఉపదేశద్వారా అఙ్గత్వమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే "ప్రయాస్యన్తి"ఇతి ఫలకీర్తనమ్ అర్థవాదమెన్ఱు శఙ్కాభిప్రాయమ్

ఉపాయాన్తరశబ్దమ్ అసఙ్కోచాత్ కర్మజ్ఞానాదిపరమ్.

ఏకవచనమ్ జాత్యభిప్రాయమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కర్మజ్ఞానాదికళాకిఱ) విత్యాది.

అఙ్గతయా విధానమ్ పూర్వయోజనైయిల్ దర్శితమ్.

స్వతన్త్రప్రపత్త్యర్థమ్ (అనన్యసాధ్యే) త్యాదికముపాత్తమ్.

౧॥ ౨॥ ౩ భగవద్గీతై, ౧౮-అధ్యాయమ్-౬౬-శ్లో

౫-భరద్వాజసంహితై . ౧-అధ్యాయమ్-౩౫ శ్లో॥ ౬ సముపవోదయా-పా॥ ౭ ౮

౪౬౨. మూ.—భక్తియిల శక్తనుక్కు ప్రపత్తి,

వ్యా.-తదేకోపాయతాయాచ్ఞా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః'' ఎన్గిఱపడియే అన్యోపాయఙ్గళై యొழிన్దు తన్నైయే యుపాయమాక క్కొళ్ళుమళవిల్ అనిష్టనివృత్తిపూర్వకేష్టప్రాప్తిక్కు స్వయమేవ నిర్వాహకమాయ్క్కొణ్డు స్వతన్త్రమాయిరుక్కుమాపోలే,ఆచార్యాభిమానమాకిఱ వితుతాన్ ఏతేనుమోరుపాయత్తుక్కు మాచార్యోపదేశ మవశ్యాపేక్షితమాకైయాలే అప్పడియాలె యుపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అఙ్గమాయిరున్దతే యాకిలుమ్,

౧'' బాలమూకజడాన్ధాశ్చ పఙ్గవో బధిరాస్తథా ।
సదాచార్యేణ సన్దృష్టాః ప్రాప్నువన్తి పరాఙ్గతిమ్''
౨'' పశుర్మనుష్యః పక్షీవా''

ఇత్యాదిప్పడియే స్వయమేవోత్తారకమాకైయాలే స్వతన్త్రోపాయముమాయిరుక్కుమెన్నై.

౪౬౨ ఇప్పడి స్వతన్త్రమాన విప్పుపాయత్తుక్కు అధికారి యిన్నానెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తియిలశక్తనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—౩''ఉభయపరికర్మితస్వాన్తస్య'' ఎన్గిఱ

అ—(బాలమూకే)త్యాది ఇత్తాల్ విధిబలత్తాలే అధికారభేదేనాఙ్గత్వస్వతన్త్రత్వఙ్గళుపపన్నఙ్గళ్.

ఉపదేశానర్హబాలమూకాదివిషయత్తిల్ ఫలసిద్ధివచనమ్ స్వతన్త్రత్వసాధకమ్.

బాలమూకాదికళుక్కు అఙ్గీగూరవిద్యార్హతై యిల్లైయే; అకైయాల్ స్వాతన్త్ర్యముపపన్న మెన్ఱు పరిహారాభిప్రాయమ్.

౪౬౨ విధిభేదమూలకాధికారభేదప్రదర్శనార్థముత్తరగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (ఇప్పడిస్వతన్త్రమాన)విత్యాది (ఉభయే) త్యాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

అశక్తశబ్దమ్ పూర్వానుసారాద్దుష్కరత్వస్వరూపవిరుద్ధత్వప్రయుక్తానుష్ఠానసామర్థ్యాభావపర మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దుష్కరత్వే) త్యాది

ఇరణ్డామశక్తశబ్దమ్ విశ్వాసదాఢ్యర్యభగవత్స్వాతన్త్ర్యభయప్రయుక్తానుష్ఠానసామర్థ్యాభావపర మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(అధ్యవసాయే) త్యాది.

మూ.—ప్రపత్తియిల శక్తనుక్కితు.

వ్యా.-పడియేజన్మాన్తరసహస్రసిద్ధకర్మజ్ఞానసంస్కృతాన్తఃకరణనుక్కు జనిక్కుమతాయ్ స్వపారతన్త్ర్యవిరోధియాన స్వయత్నరూపమాయిరుక్కుమ్భక్త్యుపాయత్తిల్ దుష్కరత్వబుద్ధియాలుమ్ స్వరూపవిరోధిత్వబుద్ధియాలుమ్ నామితుక్కు శక్తరల్లరెన్ఱు కైవాఙ్గినవనుక్కు, నివృత్తిసాధ్యతయా సుకరముమాయ్ భగవత్పారతన్త్ర్య స్వరూపానురూపముమాన ప్రపత్త్యుపాయత్తిల్ విశ్వాసముణ్డాకై యరితాకైయాలుమ్ బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాన ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ నామితుక్కు శక్తరల్లరెన్ఱు తేఙ్గినవనుక్కుమ్ పశ్వాదికళుక్కుమ్ కార్యకరమాకైయాలే విశ్వాసాపేక్షమన్ఱిక్కే మోక్షైకహేతువుమాయిరుక్కుమ్ పారతన్త్ర్యస్వరూపనాన సదాచార్యనుడైయ వభిమానరూపమాన విన్దచరమోపాయమెన్నై.

భక్తియిలశక్తనుక్కు దుష్కరత్వస్వరూపవిరోధిత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ హేతువాకిలుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ స్వరూపవిరోధిత్వమే ప్రధానహేతు.

ప్రపత్తియిల్ అశక్తనుక్కు విశ్వాసమాన్ద్యభగవత్స్వాతన్త్ర్యభయరూపహేతు ద్వయముణ్డాయాకిలుమ్ భగవత్స్వాతన్త్ర్యభయమే ప్రధానహేతు.

(స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే భక్తి; భగవత్స్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే ప్రపత్తినఴువిఱ్ఱు) ఎన్ఱుతేఇనర్ తామ్ క్కే అరుళిచ్చెయ్తతు.

అ.-''ఉపాయస్సుకరశ్చాయం దుష్కరశ్చ మతో మమ'' ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (మహావిశ్వాసమరితాకైయాలు) మితి

ఇఙ్గే తద్వదశక్తిప్రసక్తియిల్లై యెన్నుమిడత్తోఱ్ఱ (పశ్వాదికళుక్కు) మిత్యాది.

(తేఙ్గినవనుక్కు) ఎన్గిఱవిత్తాల్ తేఙ్గాతవర్ ప్రపత్త్యధికారియాకైయాలే తద్ద్వైవిధ్యమిల్లైయెన్ఱు సూచితమ్.

అశక్తిహేతుక్కళిలే పూర్వానుసారత్తాలే ప్రధానాప్రధానవిభాగత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (భక్తియిలి) త్యాదినా.

౧-భరద్వాజసంహితై. ౧-అధ్యాయమ్, ౩౨. శ్లో॥ ౨ ౩

౪౯౩. మూ.—ఇతు ప్రథమమ్ స్వరూపత్తై పల్లవితమాక్కుమ్,

వ్యా.—ఇత్తాల్ అన్యోపాయాశక్తతయా అనన్యగతియానవనే ప్రపత్త్యధికారియామోపాతి ఇవ్వుపాయాధికారియుమ్ అన్యోపాయాశక్తతయా అనన్యగతియానవనెన్ఱతాయిత్తు.

అస్తిక్కే ఇతిన్ స్వతన్త్రత్వత్తై (భక్తియిల్ అశక్తనుక్కు) ఇత్యాదియాలే స్థిరీకరిక్కిఱారాకవుమామ్. వాక్యార్థయోజనైయిల్ భేదమిల్లై.

భక్తియిల్ అశక్తనైక్కుఱిత్తు విహితమాన ప్రపత్త్యుపాయమ్ స్వతన్త్రమానాప్పోలే ప్రపత్తియిల్ అశక్తనైక్కుఱిత్తు విహితమాన ఇతువుమ్ స్వతన్త్రమాకక్కుఱైయిల్లై.

౪౯౩. ఇవ్వాచార్యాభిమానమ్ ఇవనుక్కుణ్డాక్కుమ్ ఫలపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్తు ఇవ్వర్థత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్ (ఇతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి కీழ్చ్చొన్న ఆచార్యాభిమానమాకిఱ ఇతు ప్రథమత్తిలే ఇచ్చేతననుక్కు ప్రణవోక్తభగవదనన్యార్హశేషత్వత్తై చరమపర్వపర్యన్తమాక ఉణర్త్తి

మూ.—పిన్బు పుష్పితమాక్కుమ్,

వ్యా.—అనాదికాలమ్ స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ అழలిలే మణ్డిచ్చరకైయ్తుకిడన్ద స్వరూపత్తై తుళిర్త్తుమ్బడి యాక్కుమ్; ఇప్పడిపల్లవితమానపిన్బు మధ్యమపదోక్తానన్యశరణత్వత్తై చరమపర్వపర్యన్తమాక ఉణర్త్తి, ఫలసూచకమాన ఉపాయాధ్యవసాయయోగత్తాలే స్వరూపత్తై పుష్పితమామ్బడి యాక్కుమ్; ఇప్పడి పుష్పితమాన వనన్తరమ్ చరమపదోక్తానన్యభోగత్వత్తైయుమ్ చరమపర్వపర్యన్తమాక వుణర్త్తి, నిత్యకైఙ్కర్యభోగత్తాలే స్వరూపత్తై ఫలపర్యన్తమామ్బడి యాక్కుమెన్ఱపడి.

ప్రథమరహస్యమాన తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయప్రతిపాద్యమాన వనన్యార్హశేషత్వాద్యాకారత్రయముమ్ ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాయ్, అతు తాన్ చరమపర్వపర్యన్తమాయిఱే యిరుప్పతు.

అ.—వాక్యతాత్పర్యమ్ (ఇత్తాలి) త్యాది.

ఇవ్వాక్యమ్ ఇవ్వుపాయత్తుక్కు అధికారి ప్రదర్శకమెన్ఱపడి.

పూర్వవాక్యోక్తస్వతన్త్రోపాయత్వహేతుతయా అధికారిభేదప్రదర్శకముత్తరగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికాన్తరమ్ (అస్తిక్కే) ఇత్యాది.

స్థిరీకరణం హేత్వన్తరేణాపి సాధనమ్.

వాక్యతాత్పర్యమ్ (భక్తియిలశక్తనైక్కుఱిత్తి) త్యాది.

౪౯౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవ్వాచార్యాభిమాన) మిత్యాది

ఉపదేశద్వారక ఫలపరంపరై ఝుటితి బుద్ధిస్థమాకైయాలే తత్కథనపరముత్తరగ్రన్థమెన్ఱు కరుత్తు.

స్వరూపశబ్దస్వారస్యాత్ త్రిత్వసఙ్ఖ్యాయోగాల్ పల్లవితత్వాదివస్తుసామర్థ్యాచ్చ ఆచార్యోపదిష్టమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తినుడైయ పదత్రయోదితజ్ఞానాదిపరమివ్వాక్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రణవోక్తే) త్యాది.

అనన్యార్హత్వమ్ ఉకారార్థమ్.

తత్ఫలితమ్ చరమపర్యన్తత్వమ్; పురతోన్వితనమశ్శబ్దఫలితమాతల్.

[అహఙ్కారమగ్ని స్పర్శమ్పోలే] ఎన్గిఱ పూర్వానుసారత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ అழలి)త్యాది

అ.—(అழల్) అగ్ని.

[కొడియొక్కొళ్కొమ్బిలె] న్గిఱ లతాసాదృశ్యానుగుణమాక పల్లవితత్వాదిరూపణమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే [పల్లవితమాక్కు] మెన్గిఱవిత్తాల్ ఆక్షిప్తపూర్వదశై శేర (కొయ్తు) న్గిఱతు.

సఞ్జాతః పల్లవోऽస్మిన్నితి పల్లవితమ్.

కుసుమఫలానుమేయయోగ్యతాసూచకపల్లవసాదృశ్యానుగుణమ్ ఉపాయోపేయాన్వయయోగ్యతాసూచకత్వమ్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానత్తుక్కు వివక్షితమ్.

(మధ్యమపదే) త్యాది-నఖణ్డనమశ్శబ్దత్తాలే స్వస్య స్వరక్షకత్వాభావముమ్ అకారసమభివ్యాహారత్తాలే భగవద్రక్ష్యత్వముమ్ అసఙ్కోచవివక్షైయాలే తత్కాష్ఠాభూతతదీయరక్ష్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కైయాలే (చరమపర్యన్తమాక) విత్యాది.

కుసుమితత్వరూపణతాత్పర్యమ్ (ఫలసూచకమాన) వితి.

(చరమపదోక్తే) త్యాది.

నమఃపదాన్వితివ్యక్త చతుర్థియాలే భగవత్కైఙ్కర్యైకభోగత్వముమ్ అసఙ్కోచత్తాలే తత్కాష్ఠాభూతతదీయకైఙ్కర్యైకభోగత్వముమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్ నారాయణపదత్తిలే అనిషిద్ధవిశేషణవివక్షైయాలుమ్ అతు సిద్ధిక్కైయాలుమ్ (చరమపర్యన్తమాక) విత్యాది.

తిరుమన్త్రమ్ స్వరూపపరమెన్గిఱ నిర్వాహాశ్రయణేన [ప్రథమమ్ స్వరూపత్తై] ఇత్యాదిమూలగ్రన్థమెన్నుయభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమే) త్యాది.

మూ.—అనన్తరమ్ ఫలపర్యన్తమాక్కుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్.

వ్యా.—ఇవై తానాచార్యోపదేశాదికళాలే లబ్ధజ్గళాకైయాలుమ్, అవ్వుపదేశాదికళుక్కడి ఇవన్ నమ్ముడైయవనెన్ఱ ఆచార్యాభిమానమాకైయాలుమ్. ఆచార్యాభిమానమివర్ఱై యుణ్డాక్కుమెన్ఱబడు.

ఆక, ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ పదత్రయార్థనిష్ఠైయై ఇవ్వాచార్యాభిమానమిఙ్ఙనుక్కుణ్డాక్కి యుజ్జీవిప్పిత్తేవిడుమ్బడి శొల్లిర్ఱాయిత్తు.

అథవా, ఇప్పడి స్వాతన్త్ర్యాయమాన విదు ఇవన్ స్వరూపత్తై పర్వక్రమేణ ఉజ్జీవిప్పిక్కుమ్బడియై ప్రకాశిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, ఇవ్వర్థత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్, (ఇదు) ఇత్యాదియాలే.

అతావదు—ఆచార్యాభిమానమాకిఱ విదు ప్రథమమ్ భగవద్విషయత్తిలే యన్వయిప్పిత్తు, అనాదికాలమ్ తదన్వయరాహిత్యత్తాలే ౧"వాడినేన్"ఎన్నుమ్బడి ఉఱావిక్కిడన్ద స్వరూపత్తై పల్లవితమాక్కుమ్; పిన్బు, భాగవతవిషయ

అ.—ఆచార్యాభిమాన హేతుకత్వత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్ (ఇవై తాని) త్యాదినా.

(పదత్రియార్థనిష్ఠైయై) పదత్రయతాత్పర్యవిషయచరమశేషత్వాదికళై.

ఉణ్డాక్కుకై ఉపదేశద్వారా వివక్షితమ్.

త్రిత్వసఙ్ఖ్యయుమ్ ఉత్తరోత్తర వస్తుసామర్థ్యముమ్ ఏతత్ప్రకరణప్రతిపాదితత్వప్రయుక్త బుద్ధిసన్నిధ్యతిశయముమ్ ఇరుక్కైయాలుమ్ ఉపదేశద్వారేణవన్దిక్కే ఫలహేతుభగవత్సఙ్కల్పహేతుభూతస్వేచ్ఛారూపహేతువినాలే నిష్పాద్యత్వవివక్షై స్వతన్త్రోపాయత్వానుగుణైయాకైయాలుమ్ ప్రథమాదిపర్వత్రయాన్వయోత్పాదకత్వమ్ పల్లవితత్వాదికరణమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే 'యోజనాన్తరమ్ (అథవే) త్యాది.

(పర్వక్రమేణ) వెన్నదు ప్రథమమ్ భగవత్కైఙ్కర్యాన్వయసమ్పాదనమ్, అనన్తరమ్ భాగవతకైఙ్కర్యాన్వయసమ్పాదనమ్, తదనన్తరమాచార్యకైఙ్కర్యాన్వయసమ్పాదన మెన్ఱ క్రమత్తాలే ఎన్నపడి

(తదన్వయరాహిత్యత్తాలే) ఎన్నదు భగవత్కైఙ్కర్యాన్వయాభావత్తాలే యెన్నపడి

"వాడినేన్" ఎన్ఱ పాశురత్తుక్కర్థమ్ (ఉఱావి) ఇత్యాది.

(ఉఱావి) మ్లానమాయ్

(ఫలాన్వయయోగ్యమాక్కుకైయాలే) ఎన్నదు ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ పరమఫలభాక్త్వార్హమాకప్పణ్ణుకైయాలే ఎన్నపడి.

వ్యా—త్తిలేయూన్ఱువిత్తు ఫలాన్వయయోగ్యమాక్కుకైయాలే పల్లవితమాయిరున్దవిత్తై పుష్పితమాక్కుమ్; అనన్తరమ్ ౨"నిన్ఱు తన్ పుకర్త్తేత్త"ఎన్ఱిఱపడియే చరమపర్వత్తిల్ నిలై పెఱుత్తి పుష్పితమాయిరున్దవత్తై ఫలపర్యన్తమాక్కుమెన్నవుమామ్.

ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్ ఆచార్యనైయుపాయమాకప్పర్ఱినార్క్కు భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి నడక్కుమెన్నుమ్ ప్రసఙ్గమిల్లామైయుమ్, ఇవ్వర్థనిర్ణాయకప్రమాణమిన్నతెన్నుమతుమ్, ఇవ్వర్థస్థాపనత్తుక్కీడాన ఉపపత్తియుమ్, ఐతిహ్యముమ్, ఇవ్వర్థోపపాదనార్థమాక ప్రాప్యనిర్ణయముమ్, ఇప్పడి ప్రాప్యనిర్ణయమ్ పణ్ణినాల్ ఇదుక్కు సదృశమాక వేణ్డుమ్ ప్రాపకమెన్నుమతుమ్, అల్లాతపోదు వరుమ్ దూషణముమ్, ఈశ్వరవిషయత్తిలివనుక్కుళ్ళ చరణవత్త్వాదిసామ్యనన్యత్వఙ్గళై సూచిప్పిత్తుకొణ్డు ఈశ్వరనైప్పర్ఱుమతిల్ ఇవనైప్పర్ఱుమదుక్కుళ్ళ విశేషముమ్, ఈశ్వరచేతనర్కళిరువర్క్కుమివనుపకారకనెన్నుమ్, ఈశ్వరనుమాకైప్పడుమ్ పదత్తైయుడైయవనెన్నుమ్, ఇవన్ పణ్ణుముపకారత్తుక్కు సదృశప్రత్యుపకారమిల్లైయెన్నుమ్, ఇవనోట్టై సంబన్ధమ్ మోక్షత్తుక్కే హేతువాయిరుక్కుమెన్నుమ్, ఈశ్వరనైయుపకరిత్తవిషయనిలుమ్ ఇవనై ఉపకరిత్తవీశ్వరనే మహోపకారకనెన్నుమ్, ఇవ్వాచార్యవైభవముమ్, ఆత్మగుణముణ్డానాలుమాచార్యసంబ

అ.—నిన్ఱు=నిలైపెఱ్ఱు,

తన్ పుకర్త్=తిన్నుడైయ కల్యాణగుణఙ్గళై,

ఏత్త=స్తుతిక్కవెన్నపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చరమపర్వత్తిలే నిలై పెఱుత్తి) ఎన్ఱు.

(ఫలపర్యన్తమాక్కు) మెన్నదు నిరతిశయపురుషార్థభూతాచార్యకైఙ్కర్యసామ్రాజ్యాభిషిక్తమామ్బడి పణ్ణుమెన్నపడి.

సుఖబుద్ధ్యారోహార్థమాక ఇన్దప్రకరణఙ్గళై సంకలయ్యోపన్యసిత్తరుళుకిఱార్ (ఆక) విత్యాదినా.

[స్వతన్త్రనై] ఇత్యాదిప్రకరణ ప్రథమవాక్యత్తుక్కు ఆచార్యోపాయత్వత్తినుడైయ భయప్రసఙ్గరాహిత్యత్తిలే తాత్పర్యమాకైయాలే (ఆచార్యనై) ఇత్యాది.

(వరుమ్దూషణమ్) ప్రాప్యప్రాపకైక్యాభావమ్.

(పదమ్) ఆచార్యపదమ్. పదమ్ స్థానమ్.

(సమ్బన్ధమ్) అభిమానాది రూపమ్.

౧ పెరియతిరుమొழி. ౧-౧-౧. ౧-పా॥ ౨ కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు. ౬-పా॥

వ్యా.-న్దత్తై నెకిఴ్షిల్ అన్దప్రయోజనముమ్ అవద్యకరముమ్ ఈశ్వరనిగ్రహహేతువుమాప్పడియుమ్, ఆచార్యసంబన్ధవిచ్ఛేదత్తిల్ భగవత్సంబన్ధదౌర్లభ్యముమ్, ఆచార్యాన్వయత్తుక్కు భాగవతసంబన్ధమపేక్షిత మెన్నుమతుమ్, ఆచార్యాభిమానమొఴియ ఉజ్జీవనోపాయమిల్లైయెన్నుమిడత్తిల్ ఆప్తోపదేశముమ్, ఇవ్వర్థత్తినుడైయ స్థిరీకరణముమ్, ఇవ్వాచార్యాభిమాననిష్ఠనానవన్ సులభమాన ఇవ్విషయత్తై విట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై రుచిక్కమాక విచ్ఛిక్కక్కడవనల్లనెన్నుమ్, పరత్వాదిప్రాప్యస్థలఙ్గళెల్లా మివ్విషయమే యెన్ఱిరుక్కక్కడవనెన్నుమ్, ఇవనుక్కు ప్రతికూలానుకూలానుభయరిన్నారెన్నుమ్,ఇవనుడైయ

అ.—(భగవత్సమ్బన్ధదౌర్లభ్యముమ్) ఎన్గతు నిత్యసిద్ధభగవచ్ఛేషత్వత్తినుడైయ కార్యకరత్వాకారేణ దుర్ఘటత్వత్తైయు మెన్గపడి.

(ఆప్తోపదేశమ్) ఎడక్కు త్తిరువీథిప్పిళ్ళై పాశురమ్

[భక్తియిలి] త్యాదియినుడైయ ప్రథమయోజనార్థమ్ (తదధికారినిర్ణయమ్) ఇతి.

[ఇతుప్రథమస్వరూపత్తై] ఇత్యాదియినుడైయ ప్రథమయోజనార్థమ్ (ఇవ్వాచార్యాభిమాన) మిత్యాది.

(సర్వర్కుక్కు) మెన్గతు జ్ఞానయోగ్యతాహీనపశ్వాదికళోడు తద్యుక్తమనుష్యర్కళోడు వాశియఱవెల్లార్కుక్కు మెన్గపడి.

(ఉత్తారకమ్) ఉజ్జీవనోపాయమ్.

వ్యా-జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కు వినియోగముమ్, ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానముమ్ విహితభోగాదికళుమ్ త్యాజ్యమెన్నుమిడముమ్, స్వరూపప్రచ్యుతి వారామైక్కు వేణ్డుమవస్థైయుమ్, ప్రాప్యభూమిప్రావణ్యాదిత్రియము మివనుక్కవశ్యాపేక్షిత మెన్నుమతుమ్, ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారోపాయద్వయప్రమాణఙ్గళుమ్, ఆచార్యాభిమానత్తిన్ స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్, తదధికారినిర్ణయముమ్, ఇవ్వాచార్యాభిమాన మిచ్చేతననుక్కుణ్డాక్కుమ్ ఫలపరమ్పరైయైయుమ్ శొల్లుకైయాలే, సదాచార్యాభిమానమే సర్వర్కుక్కు ముత్తారకమెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆక, ఇత్తాల్ వాక్యద్వయోక్తోపాయోపేయ చరమావధియై యరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

పెరియజీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

ఇప్ప్రకరణత్తుక్కు ప్రబన్ధాన్తర్భావముమ్ నాయకప్రకరణత్వముమ్ (ఆక) ఇత్యాది.

అ.—(వాక్యద్వయమ్) మన్త్రరత్నఖణ్డద్వయమ్.

ఉపాయమ్ సిద్ధోపాయమాన పెరుమాళ్,ఉపేయముమ్ అవన్,

తచ్చరమావధి ఆచార్యన్.

చరమత్వమ్ అపకర్షసమానాధికరణోత్కర్షమ్.

మూలత్తిల్ [ఫలపర్యన్తమాక్కు] మెన్గివితు గ్రన్థాన్త మఙ్గలార్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తై) న్గతు.

అణ్ణావప్పఙ్గారరుమ్పదమ్

ము ద్రి తమ్ ఖు.

శీర్ పళనపూడణత్తిన్ శీయర్ వియాక్కియైక్కు,
నేర్ పొరుళుమ్ నీళ్ కరుత్తుమ్ నిచ్చయత్తాల్—పార్ పకర్,
తెన్నితియాలిన్నురైయై త్తేర్న్దురైత్తాన్ మక్షిశై,
అన్న శీరణ్ణావప్పన్.

అణ్ణావప్పఙ్గార్ తిరువడికళే శరణమ్

జీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్

లోకాచార్యో జయతు నితరాన్తద్గిరాం వ్యాఖ్యటీకాం, యశ్చాకార్షీత్ప్రజయతు విభుస్సౌమ్యజామాతృయోగీ।
భూషావ్యాఖ్యాగురుజనగిరాం యద్గిరా సర్వభోగ్యా, సోఽపిశ్రీమాన్రఘువరగురుర్జ్ఞానవైరాగ్యసిన్ధుః॥
యద్వ్యాఖ్యాపచనభూషణదివ్యటీకా, ప్రాజ్ఞానుభూతిసుఖదాఖలు బోధవీతి।
సోఽయం రఘూత్తమగురుర్జయతు ప్రకామం, శ్రీభక్తిసారముని వర్యపదాబ్జసేవీ।

506